

ACADEMIA
ROMÂNĂ

DOCUMENTA ROMANIAE HISTORICA

C. TRANSILVANIA
VOLUM 86 XIII

EDITURA
ACADEMIEI
ROMÂNE

ROMANIAE
DOCUMENTA
C
HISTORICA
TRANSILVANIA
VOL. XIII

ACADEMIA ROMÂNĂ
SECȚIA DE ȘTIINȚE ISTORICE ȘI ARHEOLOGIE

DOCUMENTA ROMANIAE HISTORICA

COMITETUL DE REDACȚIE:

Acad. ȘTEFAN PASCU, Acad. ȘTEFAN ȘTEFĂNESCU, Acad. ALEXAN-
DRU ELIAN, Dr. DAMASCHIN MIOC, Prof. Univ. IOAN CAPROȘU,
Prof. Univ. Dr. CONSTANTIN CIHODARU, Dr. LEON ȘIMANSCHI,
AUREL RĂDUȚIU.

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE DIN CLUJ-NAPOCA

C. TRANSILVANIA VOLUMUL XIII

(1366—1370)

Volum întocmit de:
IOAN DANI
KONRAD GÜNDISCH
VIORICA PERVAIN
AUREL RĂDUȚIU
ADRIAN RUSU
SUSANA ANDEA

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

ISBN 973-27-0429-2
ISBN' 973-27-0428-4

PREFAȚĂ

Cu acest volum facem un pas mai departe în editarea izvoarelor diplomatice referitoare la Transilvania medievală, prezentînd (în continuarea materialului deja publicat: vol. X, 1977; vol. XI, 1981 și vol. XII, 1985) seria documentelor din anii 1366—1370.

Principiile și normele tehnice care au stat la baza lucrării de față cititorul le poate găsi în Notă la vol. XII (p. IX—X) care a reținut în linii generale cîteva asemenea principii și norme mai importante, din instrucțiunile pentru seria C. Transilvania a colecției Documenta Romaniae Historica, ce urmează să apară cu prilejul editării primului volum al acestei serii, unde ele sînt explicitate în detaliu.

Emitenții celor 580 de documente, cite cuprinde volumul XIII (seria lor fiind incompletă și în acest caz, din motive independente de autori, în principal din lipsa mijloacelor materiale necesare depistării, microfilmării și fotocopierii textelor), se prezintă astfel:

emitenți interni:

voievozii Transilvaniei (din familia Lackfi), Dionisie 20, Nicolae 10 și Emeric 11;

vicevoievozii Transilvaniei, Petru de Oarda, 36 și Ioan Lépes, 19; comiții (sau vicecomitii) și juzii nobililor comitatelor Alba 1, Cluj 4, Dăbica 2, Solnocul Interior 4, Solnocul de Mijloc 1, Turda 1, Caraș 4, Bihor 1, Satu Mare 8;

obștea districtului Sebeș 1;

juzii, jurații, orășenii din Bistrita 1, Brașov 1, Cluj 2, Sibiu 2, Sighișoara 1, Șelimbăr 1;

episcopii Dominic de Cenad 2, Dumitru de Oradea 1;

arhidiaconii de Ugocea 6, de Tîrnava 1, ca vicari ai episcopului de Alba Iulia, de Timiș, ca vicar al episcopului de Cenad 1, de Ozd 1; capitlurile de Alba Iulia 43, de Arad 5, de Cenad 10, de Oradea 43; conventul din Cluj-Mănăstur 37;

emitenți externi:

regele Ungariei, Ludovic I, 191;

regina (mamă) Ungariei, Elisabeta, 1;

domnul Țării Românești, Vladislav (Vlaicu), 2;

palatinii Ungariei, Nicolae Konth. 3, Ladislau de Oppeln 30, sau slujbași ai acestora 2;

banii Bulgariei (din familia Himffy), Petru 1, Benedict 1;

banii Dalmației și Croației, Konya 1, Simion 1;

juzii curții regale, Ștefan Bubek 13, Nicolae de Zeech 3;

marele comis, Emeric 1;
comitele (sau vicecomitele) și juzii nobililor din comitatele Szabolcs
2, Ugocea 1, Vidin 1;
papu, Urban al V-lea, 27;
episcopii Mihail de Agria 1, Vilhelm de Pécs 2;
capiturile de Agria 3, de Alba Regală 1, de Buda 1, de Győr 1, de
Sf. Irineu 1;
conventul din Lelez 2.

Emitenții unui număr de 6 documente n-au fost identificați (doc. 2, 3,
177—179 și 459).

Din totalul numărului de documente cuprinse în volum un număr
de 176 sînt inedite, adăugînd ansamblului un spor de informație și ofe-
rînd astfel o cuprindere aproape integrală a izvoarelor diplomatice re-
feritoare la anii 1366—1370, într-o prezentare unitară.

După cum s-a văzut, din actele diferiților emitenți, atît laici cît și
ecleziastici, numărul cel mai mare (191) aparține regelui. Faptul se ex-
plică în contextul politic mai amplu în care puterea centrală face efor-
turi în vederea lărgirii și consolidării autorității sale. Cu deosebire aceste
eforturi vizează Transilvania, țară în care autoritatea centrală a fost si-
lită să se acomodeze limitativ în raport cu autonomiile locale îndelung
exersate în jocul puterii. Pe de altă parte, motivații ce țin de politica
externă a regatului, insistent preocupată de tendințele expansioniste un-
gare la sud și est de Carpați, vizînd transpunerea în fapt a unei pretense
suzeranități asupra Țării Românești și Moldovei, ca și interesul — în
acest sens — de a controla militar linia Dunării pe linia Orșova — Vi-
din, acum cînd se preconizează o cruciadă antiotomană, explică și ace-
sta, atenția deosebită îndreptată spre Transilvania.

De altfel, în răstimpul anilor 1366—1370, prezența regelui în Tran-
silvania a devenit aproape un fapt obișnuit, iar din numărul mare de do-
cumente emise de cancelaria sa cu privire la acest teritoriu o mare parte
— 72 de acte — se datează în numeroase localități din cele care s-au în-
scris în itinerarul său transilvănean. În anul 1366 pe acest itinerar se
înscriu: Deva (12 aprilie), Alba Iulia (23—29 aprilie), Turda (8—16 mai),
Cluj (16—27 mai), Bistrița (3—20 iunie), Gurghiu (20 iunie), Tîrgu Mu-
reș (24—28 iunie), Alba Iulia (6—14 iulie), Vințu de Jos (15 iulie), Li-
pova (20—24 iulie). După această ședere prelungită, regele revine de
această dată, în părțile Banatului în toamna aceluiași an; la Timișoara
(6 octombrie), Orșova (10 octombrie), Semeacu Mare (9 noiembrie), Timi-
șoara (11 noiembrie). Pentru anul 1367, actele emise de rege pentru Tran-
silvania sînt dateate în întregime în exterior. În 1368, regele e însă din
nou în Transilvania: la Alba Iulia (26 martie), Miercurea Ciuc = Chyk
Zekel, identificare probabilă (16 aprilie), Movile (26 aprilie), Ruja (28 apri-
lie) și, asemănător anului 1366, revine tot în sud, la 4 decembrie, emi-
țînd un act la Eng (loc. disp. lg. Ciortea, jud. Caraș-Severin). Iarăși, după
o pauză de un an, în 1370, prezența regelui se face simțită pe itinerarul:
Cluj (27 martie), Turda (4 aprilie), Alba Iulia (15 aprilie), Mediaș (23
aprilie), Cetatea de Baltă (24 aprilie), Tîrgu Mureș (26 aprilie), Batoș (7
mai), Tîrgu Mureș (10 mai), Borșa, s. jud. Cluj (12 mai), Dej (17 iunie),
Zalău (24 iulie).

O prezentare a conținutului actelor cuprinse în volumul de față ar
depăși limitele acestei Prefațe. Cel interesat își poate însă face o imagine
completă parcurgînd Indicii volumului, onomastic și cel de materii. Is-

toricul de specialitate nu va fi surprins să constate în economia lucrării prevalența cantitativă a actelor de proprietate, cu caracter juridic, alături de care apar reglementări și de altă natură, din sfera altor domenii: comerț, meșteșuguri, religie și biserică, armată etc. Numeroase reglementări ale stăpînirilor feudale (întărirea unor privilegii vechi, donații și donații noi de moșii) relansează relația puterii centrale cu o nobilime partizană, participantă activ și cointereseată în realizarea obiectivelor politice ale lui Ludovic I. Categorie militară de bază în oastea regală, nobilimea e chemată mereu sub arme în campaniile militare din acești ani, căci și regele, așa cum i se adresează, împlinește toată voia și dorința nobilimii (omnem vestram voluntatem et beneplacitum adimplevimus, doc. 278). Aceeași grijă pentru interesele orașelor, pentru cele ale clerului înalt.

De un interes aparte sînt de semnalat, în cuprinsul volumului, acele documente ce pun în lumină politica regalității față de români: de a repune sub suzeranitate proprie Țara Românească și Moldova și, în strînsă legătură cu acesta, de a anihila pericolul unei solidarizări politice panromânești. În legătură cu acest din urmă aspect, documentele volumului ilustrează cu prisosință o succesiune de măsuri menite să blocheze și să elimine din viața politică a Transilvaniei elementul românesc. Pîrghia principală a acestei politici urma să fie catolicismul. Apartenența la această religie este legiferată ca o condiție a recunoașterii dreptului de stăpînire asupra moșiei; iar încercările de a rezista depozedării din drepturile unor eredități de devălmășie românească arhaică sînt reprimare cu brutalitate. În documentele acestor ani termenii de români schismatici, tîlhari, răufăcători, furi au devenit aproape sinonimi.

În durată lungă a timpului istoric la capătul căreia s-a format Transilvania constituțională „a celor trei națiuni politice și a celor patru religii recepte“, răstimpul acoperit de materialul acestui volum, deși scurt, este un moment de referință indispensabilă la înțelegerea unei evoluții în datele ei fundamentale.

În ce privește elaborarea volumului de față, aceasta este rodul activității Colectivului de științe auxiliare din cadrul Sectorului de istorie medievală din Institutul de istorie din Cluj-Napoca. Meritul de a-i fi pus temelii revine acelor specialiști de înaltă pregătire în paleografie și diplomatica latină, cunoscători deopotrivă ai instituțiilor medievale, printre care s-au numărat la vremea respectivă David Prodan, Francisc Pall, Sigismund Jakó, Alexandru Neamțu, Iosif Pataki, Samuel Goldenberg, Camil Mureșan, Ioan Dani, ca și eminentul latinist al Universității clujene care a fost profesorul Theodor Naum. Acestora li s-a asociat cu observații critice Maria Holban, de la Institutul „Nicolae Iorga“ din București. Aportul lor, constind din depistarea, transcrierea, traducerea, elaborarea unor note critice de text, identificarea localităților, a fost hotărîtor în stabilirea acelor direcții de urmărit și a acelor rigori de respectat, indispensabile abordării unei asemenea activități.

Preluînd această moștenire, în vederea finalizării spre tipar a lucrării, autorii au trebuit să își asume întreaga suită de operații necesare definitivării acesteia, de la colacionarea materialului aflat deja în diverse stadii de elaborare, pînă la prelucrarea pe cont propriu a celor aproximativ 200 de noi documente cu care volumul a fost completat.

În succesiunea cronologică a textelor îngrijitorii volumului și-au concentrat atenția fiecare cu precădere asupra unei secțiuni anume: nr. 1—176 I. Dani, 177—281 K. Gündisch, 282—366 V. Pervain, 367—449 A. Răduțiu, 450—524 A. Rusu și 525—580 S. Andea, dar fiecare a avut posibilitatea să intervină cu îndreptări pe ansamblul întregului material. Această repartizare de sarcini a fost stabilită (încă din anul 1988 când au început lucrările de definitivare a volumului) de către acad. Ștefan Pascu.

La volum au mai colaborat Delia Murga cu traducerea în limba franceză a rezumatelor și Marionela Wolf, pentru traducerea unor documente inedite.

A. Rusu a redactat indicele onomastic și S. Andea, indicele de materii.

1 octombrie 1991

AUREL RADUȚIU

PRESCURTĂRI — BIBLIOGRAFIE

Arh. capitl. Alba Iulia	= Arhiva capitolului din Alba Iulia (pastrată la Bibl. Batthyaneum).
Arh. conv. Cluj-Mănăstur	= Arhiva conventului din Cluj-Mănăstur (pastrată la Bibl. Batthyaneum).
Arh. conv. Lelez	= Arhiva conventului din Lelez (pastrată la Jasov, R. Slovacă).
Arh. fam. Erdödy din Hlohovec	= Arhiva familiei Erdödy din Hlohovec (pastrată la Arh. Stat. Bratislava, R. Slovacă).
Arh. Naț. Austr.	= Arhiva Națională Austriacă, Viena (Austria).
Arh. Naț. Magh.	= Arhiva Națională Maghiară, Budapesta (Ungaria).
Arh. Paroh. rom-cat. Cluj-Napoca	= Arhiva Parohiei romano-catolice din Cluj-Napoca.
Arh. primaț. Strigoni	= Arhiva primațială din Esztergom (Ungaria).
Arh. rai. Košice	= Arhiva raională din Košice (R. Slovacă).
Arh. Stat. Alba Iulia	= Arhivele Statului, Filiala Alba Iulia.
Arh. Stat. Brașov	= Arhivele Statului, Filiala Brașov.
Arh. Stat. Bratislava	= Arhivele Statului, Bratislava (R. Slovacă).
Arh. Stat. Cluj-Napoca	= Arhivele Statului, Filiala Cluj-Napoca.
Arh. Stat. München	= Arhivele Statului, München (R.F. Germania).
Arh. Stat. Oradea	= Arhivele Statului, Filiala Oradea.
Arh. Stat. Sibiu	= Arhivele Statului, Filiala Sibiu.
Arh. Stat. Tîrgu Mureș	= Arhivele Statului, Filiala Tîrgu Mureș.
Arh. Vat.	= Arhiva secretă a Vaticanului (Vatican).
Bibl. Batthyaneum	= Biblioteca documentară Batthyaneum din Alba Iulia.
Bibl. Fil. Cluj-Napoca a Acad. . . .	= Biblioteca Filialei din Cluj-Napoca a Academiei Române.
Bibl. Univ. Budapesta	= Biblioteca Universității din Budapesta (Ungaria).
Inst. de ist. Cluj-Napoca	= Institutul de istorie Cluj-Napoca. Fototeca institutului.
<i>Archiv.</i>	= „Archiv des Verains für siebenbürgische Landeskunde“, seria nouă, Sibiu, vol. IV, X, XXI, XXIV, 1859—1860, 1872, 1887—1888, 1892—1893.

- Archiv. Zeit.*
- Bánffy*
- Bárány*
- Batthyány, *Leges ecclesiasticae*
- Batthyány, *Series episc. Chanad.*
- Beke, *Erd. kápt.*
- Beke, *Km. konv.*
- Berger, *Reg.*
- Bistritzer Programm*
- Blagay*
- Bossányi*
- Bunyitay*
- Cercetări istorice*
- Cod. Andeg.*
- Cod. dipl. patrius*
- Csáky*
- DIR — B
- DIR — C
- DRH — B
- = „Archivalische Zeitschrift“, vol. XII, München, 1887.
- = *Oklevéltár a Tomaj-nemzetségbéli losonczy Bánffy család történetéhez* vol. I, ed. de Varjú E., Budapest, 1908.
- = Bárány A., *Temes vármegye emléke*, Becicherecul Mare, 1848.
- = Batthyány I., *Leges ecclesiasticae regni Hungariae et provinciarum adiacentium*, vol. III, Cluj, 1827.
- = Batthyány I., *Sancti Gerardi episcopi Chanadensis scripta et acta hactenus inedita, cum scrie episcoporum Chanadensium*, Alba Iulia, 1790.
- = Beke A., *Az erdélyi káptalan levéltára Gyulafehérvárt*, Budapest, 1889.
- = Beke A., *A kolozsmonostori konvent levéltára*, Budapest, 1898.
- = Berger A., *Urkunden-Regesten aus dem alten Bistritzer Archive von 1203 bis 1526*, Bistrița, 1895.
- = *Viertes Programm des evangelischen Gymnasiums zu Bistritz in Siebenbürgen*, Brașov, 1855.
- = *A Blagay-család oklevéltára*, ed. Thallóczy L. și Barabás S., (*Monumenta Hungariae Historica*, vol. XXVIII), Budapest, 1897.
- = Bossányi A., *Regesta supplicationum*, vol. II, Budapest, 1918.
- = Bunyitay V., *A váradai püspökség története*, vol. I, Oradea, 1883.
- = „Cercetări istorice. Buletinul Seminarului de istoria românilor al Universității din Iași, Iași, vol. X—XII, 1934—1936.
- = *Codex diplomaticus Hungaricus Andegavensis (Anjoukori okmánytár*, vol. VII), ed. Tasnádi Nagy Gy., Budapest, 1920.
- = *Codex diplomaticus patrius (Hazai okmánytár)*, vol. I, ed. Nagy I., Paur I., Ráth K., Véghely D., Győr, 1865.
- = *A körösszegi és adorjáni gróf Csáky család története oklevéltár*, vol. I, partea 1, ed. Bártfai Szabó L., Budapest, 1919.
- = *Documente privind istoria României. B. Țara Românească, veac XIII, XIV și XV, (1247—1500)*, vol. I, București, 1953.
- = *Documente privind istoria României. C. Transilvania, veac. XI, XII și XIII, vol. I (1075—1250), II (1251—1300), veac. XIV, vol. I—IV (1301—1350)*, București, 1951—1955.
- = *Documenta Romaniae Historica, B. Țara Românească*, vol. I (1247—1500), ed. Panaitescu P. P. și Mioc D., București, 1966.

DRH — C

= *Documenta Romaniae Historica. C. Transilvania*, vol. X (1351—1355), vol. XI (1356—1360), vol. XII (1361—1365), sub redacția acad. Pascu Șt. București, 1977, 1981, 1985.

DRH — D

= *Documenta Romaniae Historica. D. Relatii între țările române*, vol. I (1222—1456), ed. acad. Pascu Șt., Cihodariu C., Gündisch K. G., Pervain V., București, 1977.

Documenta Valachorum

= Lukinich E., *Documenta historiam Valachorum in Hungaria illustrantia usque ad annum 1400 p. Christum*, Budapesta, 1941.

Eder, *De initiis*

= Eder J.C., *De initiis iuribusque primaevis Saxonum Transsilvanorum comenatio*, Viena, 1792.

Eder, *Observationes*

= Eder J. C., *Observationes criticae et pragmaticae ad historiam Transsilvaniae sub regibus Arpadianae et mixtae propagēis*, Sibiu, 1803.

Fejér

= Fejér G., *Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis*, vol. VII/3, VIII/2, 3, IX/1, 3, 4, 6, 7, XI, Buda, 1832—1844.

Gábor, *A megyei intézmény*

= Gábor Gy., *A megyei intézmény alakulása és működése Nagy Lajos alatt*, Budapesta, 1908.

Gánóczi

= Gánóczi A., *Episcopi Varadiensis fide diplomatum concinnati*, vol. I, Viena, 1776.

Gierend, *Notitiae*

= Gierend A., *Notitiae castellanatus de Tholmach ex diplomatibus potissimum Hungariae regum et Transilv. erutae*, Sibiu, 1832.

Gyárfás, *Jászkúnok tört.*

= Gyárfás I., *A jász-kúnok története*, vol. III, Szolnok, 1883.

Hazai okl.

= Hazai oklevéltár, ed. Nagy I., Deák F., Nagy Gy., Budapesta, 1879.

Héderváry okl.

= *A Héderváry-család oklevéltára*, vol. I, ed. de Radvánszky B., Závodszy L., Budapesta, 1909.

Herpay, *Debrecen város levélt.*

= Herpay G., *Debrecen szab. kir város levéltára diplomagyűjteményének regesztái*, Debrecin, 1916.

Hodor, *Doboka*

= Hodor K., *Doboka vármegye természeti és polgári esmértetése*, Cluj, 1837.

Holban, *Contribuții*

= Holban M., *Contribuții la studiul raporturilor dintre Țara Românească și Ungaria angevină*, în „Studii și materiale de istorie medie”, vol. I, 1957.

Hunyadm.

= *A Hunyadmegyei történeti és régészeti társulat évkönyve*, vol. V, Budapesta, 1889.

Hurmuzaki—Densușianu

= Hurmuzaki E., *Documente privitoare la istoria românilor*, vol. I/2, ed. Densușianu N., București, 1890.

Hurmuzaki—Iorga

= Hurmuzaki E., *Documente privitoare la istoria românilor*, vol. XV/1, ed. N. Iorga, București, 1911.

- Jakab, *Kol. okl.*
- Jakó—Manolescu
- Jakó—Valentini
- Juhász, *Die Stifte*
- Kállay
- Karácsonyi, *Hamis*
- Károlyi
- Katona
- Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*
- Kemény, *Dipl. Trans. Suppl.*
- Kemény, *Notitia*
- Kereszturi
- Kósa, *De publica administr.*
- Kumorowitz
- Kurz, *Magazin*
- Lev. *Közl.*
- Magyar *Tört. Tár*
- Marienburg, *Geographie*
- Marienburg, *Kleine sieb. Geschichte*
- Mihályi
- Moga
- = Jakab E., *Oklevéltár Kolozsvár tör-
ténete első kötetéhez*, Buda, 1870.
- = Jakó Zs., Manolescu R., *Scrierea la-
tină în evul mediu*, București, 1971.
- = Jakó Zs., Valentini A., *A torockószent
györgyi Thorockay család levéltára*,
Cluj, 1944.
- = Juhász K., *Die Stifte der tschanader
Diözese im Mittelalter*, Münster, 1927.
- = *A nagykálloi Kállay család levéltára*,
vol. II, Budapesta, 1943.
- = Karácsonyi J., *A hamis hibáskeltő és
keltezetlen oklevelek jegyzéke 1400-ig*,
Budapesta, 1902.
- = Géresi K., *A nagykarolyi gróf Károlyi
család oklevéltára*, vol. I, Budapesta,
1882.
- = Katona St., *Historia critica regum Hun-
gariae*, vol. VI, X, Buda, 1782, 1790.
- = Kemény J., *Diplomatarium Transilva-
nicum; Diplomatarii Transilvanici
Appendix*, 3, ms. la Biblioteca Filia-
lei Cluj-Napoca a Academiei Române.
- = Kemény J., *Diplomatarium Transilva-
nicum, Diplomatarii Transilvanici Sup-
plementum*, II, ms. la Biblioteca Filia-
lei Cluj-Napoca a Academiei Române.
- = Kemény J., *Notitia historico-diploma-
tica archivi et literalium capituli Al-
bensis Transsilvaniae*, partea I—II, Si-
biu, 1836.
- = Kereszturi J., *Compendiaria descriptio
fundationis ac vicissitudinum episcopä-
tus et capituli M. Varadiensis*, I, Ora-
dea, 1806.
- = Kósa, S., *De publica partium Transsil-
vanarum administratione civili atque
militari sub vaivodis*, Viena, 1816.
- = Kumorowitz L. B., *Veszprémi regesz-
tár (1301—1387)*, Budapesta, 1953.
- = Kurz A., „*Magazin für Geschichte Li-
teratur und alle Denk-und Merkwür-
digkeiten Siebenbürgens*“, Braşov, vol.
I, 1844.
- = „*Levéltárj Közlemények*“, Budapesta,
an XXIV (1946).
- = „*Magyar Történelmi Tár*“, Pesta, vol.
IV, 1857.
- = Marienburg L.J., *Geographie des Gross-
fürstenthums Siebenbürgen*, vol. II, Si-
biu, 1813.
- = Marienburg L. J., *Kleine siebenbür-
gische Geschichte zur Unterhaltung
und Belehrung*, Pesta, 1806.
- = Mihályi I., *Diplome maramureşene din
sec. XIV şi XV, Sighetul Marmăţiei*,
1900.
- = Moga I., *Problema Țărții Loviștei şi
Ducatul Amlaşului*, în idem. *Scrieri
istorice*, (ed. Dan M. şi Răduţiu A.),
Cluj, 1973, p. 37—45.

- Mon. Vat. Hung.* = *Monumenta Vaticana historiam regni Hungariae illustrantia*, seria I, vol. IV, Budapestini, 1889.
- Onciul, *Titlul* = Onciul D., *Titlul lui Mîrcea cel Bătrîn și posesiunile lui*, în *Scrieri istorice* (ed. A. Sacerdonțeanu), vol. II, București, 1968, p. 19—142.
- Ortvay = Ortvay T., Pesty Fr., *Oklevelek Temesvármegye és Temesvár város történetéhez*, vol. I, Bratislava, 1896.
- Pall, *Cronologia* = Pall Fr., *Cronologia documentelor privind Transilvania (sec. XI—XV)*, în *Documente privind istoria României. Introducere*, vol. I, București, 1956, p. 451—663.
- Panaiteșcu = Panaiteșcu P. P., *Documentele Țării Românești*, București, 1938.
- Pesty, Krassó = Pesty Fr., *Krassó vármegye története*, vol. III (*Oklevéltár*), Budapesta, 1883.
- Petrichevich = Petrichevich)-Horváth E., *A Petrichevich család történetének regesztái*, vol. I/2, Pécs, 1942.
- Pray, *Specimen* = Pray G., *Specimen hierarchiae Hungaricae*, vol. II, Košice, 1779.
- Reissenberger, *Die Kerzer Abtei* = Reissenberger L., *Die Kerzer Abtei*, Sibiu, 1894.
- Revista istorică* = „Revista istorică“, Vălenii de Munte, an. XI (1925).
- Schlözer, *Krit. Sammlungen* = Schlözer A. L., *Kritische Sammlungen zur Geschichte der Deutschen in Siebenbürgen*, vol. I—III, Göttingen, 1795—1797.
- Schuller, *Umriss* = Schuller K.K., *Umriss und kritische Studien zur Geschichte von Siebenbürgen*, vol. II, Sibiu, 1851.
- Sebestyén, *Mag. kir. tart.* = Sebestyén B., *A magyar királyok tartózkodása helyei*, Budapesta, f.a.
- Seivert, *Hermannstadt* = Seivert G., *Die Stadt Hermannstadt*, Sibiu, 1859.
- Sieb. *Provinzialblätter* = „Siebenbürgische Provinzialblätter“, Sibiu, vol. I—II, 1805, 1807.
- Smičklas* = *Codex diplomaticus regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae*, vol. XII, XIV, ed. Smičklas T., Zagreb, 1914, 1916.
- Szabó, *Erd. Múz. okl.* = Szabó K., *Az Erdélyi Múzeum eredeti okleveleinek kivonata (1232—1540)* Budapesta, 1889.
- Századok* = „Századok“, Budapesta, an. VI, (1872), an. XXIV (1900).
- Székely okl.* = *Székely oklevéltár*, vol. I, ed. Szabó K., vol. VIII, ed. Barabás S., Cluj, Budapesta, 1872, 1934.
- Szeredai, *Notitia* = Szeredai A., *Notitia veteris et novi capituli ecclesiae Albans Transsilvaniae ex antiquis et recentioribus litterarum monumentis eruta*, Alba Iulia, 1791.

- Szeredai, *Series*
- Szinnyei, *Folyóiratok repertórium*
- Szirmay, *Szathmár várm.*
- Sztáray
- Tăutu, *Acta Urbani pp. V*
- Teleki
- Teleki, *Hunyadiak kora*
- Theiner, *Mon. Hist. Hung.*
- Theiner, *Mon. Slav. Merid.*
- Tört. Adat.
- Tört. Lapok
- Tört. Tár.
- Transilvania
- Trausch, *Diplom.*
- Transsilv. Saxon Ub.
- Ung. Magazin
- Vajda, *Erd. polg.*
- Wenzel, *Magyar dipl.*
- = Szeredai A., *Series antiquorum et recentiorum episcoporum Transilvaniae*, Alba Iulia, 1790.
- = Szinnyei J., *Hazai és külföldi folyóiratok magyar tudományos repertórium*, vol. I—II, Budapest, 1874—1875.
- = Szirmay A., *Szathmár vármegye fekvése történeti és polgári isméréte*, vol. I—II, Buda, 1809—1810.
- = A nagymihélyi és sztárai gróf Sztáray család oklevéltára, vol. I, ed. Nagy Gy., Budapest, 1887.
- = *Fontes*, series III, vol. XI: *Acta Urbani pp. V*, ed. Tăutu A. L., (Roma), 1964.
- = A római szent birodalmi gróf széki Teleki család levéltára, vol. I, ed. Barabás S., Budapest, 1895.
- = Teleki J., *A Hunyadiak kora Magyarországon*, vol. XII, Pesta, 1857.
- = Theiner A., *Vetera Monumenta Historica Hungariam sacram illustrantia*, vol. II, Roma, 1860.
- = Theiner A., *Vetera Monumenta Slavorum Meridionalium historiam illustrantia*, vol. I, Roma, 1863.
- = „Történelmi Adattár“, Timișoara, vol. II, 1872.
- = „Történelmi Lapok“, ed. Papp, M., Cluj, an. I—II (1874—1876).
- = „Történelmi Tár“, Budapest, an. XI, XV, XVIII—XIX, XXI; serie nouă, an. VIII, X, (1889, 1892, 1895, 1896, 1898, 1907, 1909).
- = „Transilvania. Foaia Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“, Brașov, vol. IV—V, 1871—1872.
- = Trausch J. F., *Diplomatarium Transsilvanico-Saxonicum*, ms. la Biblioteca Colegiului reformat din Cluj-Napoca.
- = *Urkundenbuch zur Geschichte der Deutschen in Siebenbürgen*, vol. I—III, ed. Zimmermann Fr., Werner C., Müller G., Sibiu, 1892, 1897, 1902.
- = „Ungarisches Magazin, oder Beyträge zur ungarischen Geschichte, Geographie, Naturwissenschaft und der dahin einschlagenden Litteratur“, Bratislava, vol. I, 1781.
- = Vajda L., *Az erdélyi polgári magános törvényekkel való esmeretségek*, vol. I—III, Cluj, 1830.
- = Wenzel G., *Magyar diplomáciai emlékek az Anjoukorból*, vol. II, Budapest, 1875.
- (= *Monumenta Hungariae Historica*, seria IV, vol. II).

Weszpremi, *Bigr. madicorum*

= Weszpremi Št., *Succinta medicorum Hungariae et Transilvaniae biographia*, vol. II, Viena, 1781.

Zichy

= *Codex diplomaticus comitum Zichy*, ed. Nagy Imre, Nagy Iván, Véghely D., vol. I, III, IV, Pesta, 1872, 1874, 1878.

Zimmermann, *Texte*

= Zimmermann Fr., *Texte zu den von dem Archivamt der Stadt Hermannstadt und der sächsischen Nation herausgegebenen „Photographien von Urkunden aus siebenbürgisch-sächsischen Archiven“*, Sibiu, 1880.

REZUMATELE DOCUMENTELOR

1. 1366. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește să fie chemați la scaunul său de judecata nobilii de Agriș.
2. 1366. Laurențiu de Vetiș ocupă o parte din moșia Gilian.
3. 1366. Mențiune despre hotărnicirea moșiei Oșvarău.
4. 1366 (Győr). Capitlul din Győr adeverește împărțirea și hotărnicirea moșiei Gymolth, revenită, în parte, capitlului din Oradea.
5. 1366. Ludovic I, regele Ungariei, hotărăște că numai catolicii au dreptul de a stăpîni moșii în districul Caransebeș.
6. 1366 ianuarie 13, (Agria). Capitlul din Agria adeverește plîngerea lui Petru de Sanislău împotriva nedreptății ce i s-a făcut cu prilejul împărțirii moșiei Rakamaz.
7. 1366 ianuarie 20, (Sintimbru). Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul său de mărturie la trecerea unei părți din moșia Voivodeni în stăpînirea fiicelor lui Ioan, fiul lui Martin de Voivodeni.
8. 1366 februarie 9, (Vidin). Emeric, marele comis al regelui, poruncește lui Pe'ru, vicevoievodul Transilvaniei, să ocrotească pe Ioan, fiul lui Nicolae de So-meșeni.
9. 1366 februarie 11. Ludovic I, regele Ungariei, transcrie un privilegiu al regelui Carol Robert din anul 1328, care fusese întărit cu pecetea sa pierdută în Țara Românească; sînt menționați demnitari din Transilvania.
10. 1366 februarie 12. Ludovic I, regele Ungariei, întărește un privilegiu al regelui Bela al IV-lea din anul 1254 privitor la un schimb de moșii; sînt menționați demnitari din Transilvania.
11. 1366 februarie 21, Buda. Dionisie, voievodul Transilvaniei, întărește magiștrilor Ștefan și Toma, fiii lui Toma de Reghin, moșia Șimișna.
12. 1366 februarie 21, Buda. Dionisie, voievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită trei oameni de mărturie la prețuirea cetății Menteu, aflată în pricină între urmașii lui Toma. Ștefan și Desideriu, fiii lui Dionisie de Reghin, și la împărțirea moșiilor lor din orice parte a Transilvaniei, rămase în folosință comună.
13. 1366 februarie 21, Buda. Dionisie, voievodul Transilvaniei, amîină judecarea pricinii dintre fiii lui Toma de Reghin și nobilii de Lučenec, cu privire la moșia Sînmihaiu de Cîmpie.
14. 1366 februarie 23. Ludovic I, regele Ungariei, întărește actele sale din anii 1363 și 1366 date notarului lui Dionisie, voievodul Transilvaniei.
15. 1366 martie 1, (Alba Iulia). Capitlul din Alba Iulia transcrie, pentru obștea nobililor din Transilvania, actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 6 noiembrie 1365, cu privire la prerogativa acordată nobililor voievodatului de a judeca pe oamenii și iobagii de pe moșiile lor.
16. 1366 martie 2, (Cluj-Mănăstur). Conventul din Cluj-Mănăstur adeverește înțelegerea dintre fiii lui Nicolae, fiul lui Beden, privitoare la împărțirea moșiei Peterteleke, din comitatul Cluj.
17. 1366 martie 3, Avignon. Papa Urban al V-lea, la cererea lui Ladislau al I-lea Andrei, canonic de Cenad, îl confirmă ca preot al bisericii parohiale din Șaeș.
18. 1366 martie 12, (Avignon). Papa Urban al V-lea, la cererea lui Ludovic I, regele Ungariei, numește pe Nicolae de Corona paroh în Brașov.

19. 1366 martie 12, *Avignon*. Papa Urban al V-lea, la cererea lui Ludovic I, regele Ungariei, numește pe Nicolae al lui Petru din Brașov paroh în Ghimbav.

20. 1366 martie 25, *Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, adevărește învoiala dintre capitlul din Alba Iulia și comiții Henning și Nicolae de Cincu, cu privire la o bucată de pământ din moșia Vecerd.

21. 1366 martie 27. Ludovic I, regele Ungariei, la cererea lui Nicolae Hédervári, întărește scrisoarea sa deschisă, din 5 septembrie 1358, Buda; sînt menționați demnitari din Transilvania.

22. 1366 martie 29, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, pune pe fiicele lui Ladislau de Zenthmicos în stăpînirea moșiilor Zenthmicos și Zau de Cimpie.

23. 1366 martie 29. Ludovic I, regele Ungariei, întărește călugărițelor din Buda Veche o donație a mamei sale, regina Elizabeta; sînt menționați demnitari din Transilvania.

24. 1366 aprilie 1. Ludovic I, regele Ungariei, transcrie și întărește privilegiul lui Ladislau al IV-lea, regele Ungariei, din 30 august 1283; sînt menționați demnitari din Transilvania.

25. 1366 aprilie 7, *Avignon*. Papa Urban al V-lea, la cererea lui Ludovic I, regele Ungariei, acordă lui Emeric de Wyczna un canonicat și o prebendă la biserica din Alba Regală, devenite vacante prin sfînțirea lui Nicolae de Brașov că episcop de Knin.

26. 1366 aprilie 12, *Deva*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, să hotărînicească moșia Totia, din comitatul Hunedoara.

27. 1366 aprilie 15, *Oradea*. Capitlul din Oradea adevărește că magistrii Ladislau și Ștefan, fiii lui Ioan de Bátor, au dăruit mănăstirii Sfintei Ana o vie aflată în hotarul Orăzii.

28. 1366 aprilie 17, *Alba Iulia*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită oameni de mărturie la cercetarea și prețuirea cetății Menteu, și la împărțirea de moșii între Toma și Ștefan, fiii lui Toma de Reghin, pe de o parte, și nobilii de Lučenec, pe de alta.

29. 1366 aprilie 18, *Oradea*. Capitlul din Oradea raportează lui Nicolae Konth, palatinul Ungariei, că a chemat la judecată pe nobilii de Bátor, pentru o uliță din satul Abrány.

30. 1366 aprilie 23, *Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Benedict, comitele de Caras, să-l țină întemnițat pe Ladislau, complice și gazdă de răufăcători.

31. 1366 23 aprilie — 29 aprilie, *Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, la rugămintea lui Ștefan, fiul lui Syke de Buituri, și a lui Ladislau, fiul lui Nicolae de Jeledinți, acordă Ecaterinei și Margaretei, fiicele lui Herbord de Galda de Jos, soțiile lor, dreptul de a fi plătite în bani pentru pătrimea ce li se cuvine ca fiice.

32. 1366 aprilie 23, *Alba Iulia*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, poruncește comitelui, vicecomitelui și juzilor nobililor din comitatul Turda să cerceteze plîngerea lui Otto, abatele de Cluj-Mănăstur, cu privire la ocuparea moșiilor Dătășeni și Lechința.

33. 1366 aprilie 24, *Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, dăruiește, ca notă danie, lui Nicolae, fiul lui Cîndea, fratelui său Ioan, vărului său Nicolae, fiul lui Roman, și urmașilor lor moșia Lupșa, primindu-i, totodată, în rîndul nobililor.

34. 1366 aprilie 24, *Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește tuturor dregătorilor săi să respecte dreptul lui Ioan, fiul lui Geguș de Mălințrav, de a judeca pe iobagii și slujitorii de pe moșiile sale în toate pricinile, în afară de furt, tîlhărie la drumul mare și crimă.

35. 1366 aprilie 24, *Alba Iulia*. Dionisie, voievodul Transilvaniei cere capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul său de mărturie la redobîndirea și darea moșiilor Jidveiu, Bălcaciu și Păucea în stăpînire lui Petru de Bogala.

36. 1366 aprilie 28. Ladislau, comitele, și juzii nobililor din comitatul Cluj raportează lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, despre cercetarea făcută cu privire la moșiile Dătășeni și Lechința, din comitatul Turda.

37. 1366 aprilie 29, *Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Alba Iulia să-și trimită oamenii de mărturie la hotărînicirea moșiilor Nou Săsesc și Roandola dinspre satele Copșa Mare și Valchid.

38. 1366 aprilie 30. Ioan de Turenii, comitele, și juzii nobililor din comitatul Turda raportează lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, despre cercetarea făcută cu privire la moșiile Dătășeni și Lechința, aparținînd mănăstirii din Cuj-Mănăstur.

39. 1366 mai 4, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că la hotărnicirea moșiei Totia s-au împotrivit nobilii de Jele-dinți și cnezul Stroia.

40. *(1366 după mai 4, Turda)*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, transcrie actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din (23 aprilie — 29 aprilie) 1366, Alba Iulia, și cere capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la împărțirea moșiilor lui Herbord de Galda de Jos și la punerea nobilelor Ecaterina și Margareta, fiicele lui, în stăpînirea pămîntii cuvenite lor ca fiice.

41. 1366 mai 5, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că, potrivit poruncii sale din 29 aprilie 1366, Alba Iulia, pe care o transcrie, și-a trimis oamenii de mărturie la hotărnicirea și prețuirea pămîntului Lăpuș, aflat în pricină între Ioan, fiul lui Gegus de Mălincrav, și oaspeții din Copșa Mare și Valchid.

42. 1366 mai 8, *Turda*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la punerea Elizabetei, fiica lui Ladislau zis Căpraru de Galda, în stăpînirea unei jumătăți din părțile de moșie ale tatălui ei, aflate la Galda de Jos și în alte părți.

43. 1366 mai 9, *Turda*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la înapoierea moșiilor Sombor și Gerebench, precum și a cetății Solyumkw în stăpînirea nobililor de Hăghig.

44. 1366 mai 9, *Turda*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la înapoierea unor sesii din moșiile Olteni și Malnaș în stăpînirea nobililor de Hăghig.

45. 1366 mai 9, *Turda*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul său de mărturie la înapoierea unor bucăți de pămînt din moșiile Araci și Hăghig în stăpînirea nobililor de Hăghig.

46. 1366 mai 9, *Turda*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită oameni de mărturie la hotărnicirea moșiilor Totia și Jele-dinți.

47. 1366 mai 11, *Turda*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la prețuirea unei părți din moșia Sfîna de Mureș.

48. 1366 mai 11, *Turda*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, adevărește samavolnicile săvîrșite odinioară de sașii din Curciu și Băgaciu asupra lui Toma Chendu, cînd au pierit și actele date de rege cu privire la vama de pe riul Tîrnava Mică.

49. 1366 mai 11, *Turda*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, la cererea nobilei Elisabeta, fiica lui Ioan zis Chentee, văduva lui Valentin, fost slujbaş de Cămăraș, adevărește mărturisirea lui Ioan, fiul lui Petru zis Panchelus, cu privire la pămîntul cuvenită ei ca fiică din moșia Panceu.

50. 1366 mai 11, *Turda*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, adevărește întîmpinarea și opreliștea făcute de Mihail, fiul lui Iacob de Tritenii de Jos, împotriva lui Nicolae, fiul lui Nicolae de Luncani, care i-a cîștigat moșia Cîmpia Turzii.

51. 1366 mai 11, *Turda*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul său de mărturie la darea în stăpînire lui Anton, fiul lui Pethe, a unei părți din moșia Ceanu Mic, dobîndită de el de la Ioan de Turteni, drept pămîntul cuvenită ca fiică mamei sale.

52. 1366 mai 12, *Turda*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăstur să-și trimită omul de mărturie la trecerea moșiei Budești, din comitatul Cluj, în stăpînirea lui Gheorghe Bubek, marele vistier al reginei.

53. 1366 mai 15, *Turda*. Ludovic I, regele Ungariei, acordă fiilor lui Ilie de Rimetea și verilor lor dreptul paloșului pe moșiile lor.

54. 1366 mai 15, *Turda*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, adevărește înțelegerea dintre Ladislau de Dăbica și Dominic, episcopul Transilvaniei, cu privire la moșia Uioara de Sus.

55. 1366 mai 15, *Turda*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, hotărăște ca magistratul Desideriu zis Wos să jure că nu este vinovat de silnicile săvîrșite de cnezul Ladislau și de voievodul Gyula din Măhal pe moșia Kywhaza a lui Ladislau, fiul lui Beke de Iclod.

56. 1366 mai 15, *Turda*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, adevărește înțelegerea dintre Elena, văduva lui Grigore de Zenthmartun, și fiii lui Beke de Iclod, cu privire la moșia Zenthmartun.

57. 1366 mai 15, *Turda*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită oameni de mărturie la prețuirea, împărțirea și darea în stăpînire a unei părți din moșia Sfîna de Mureș.

58. 1366 mai 16, *Turda*. Ludovic I, regele Ungariei, împarte moșiile Azyoag și Buia între Ladislau, fiul lui Grigore, și soția sa Ecaterina, pe de o parte, și Ioan de Vințul de Jos și soția sa Clara, pe de altă parte.

59. 1366 mai 16, *Cluj*. Ludovic I, regele Ungariei, daruiește românului Șerban din satul Avram Iancu moșia regească Aciuța.

60. 1366 mai 16, *Cluj*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la darea în stăpânire comitelui Stanislau a moșiilor Satulung, Cernat, Turcheș și Zlanfalwa.

61. 1366 mai 16, *Vișegrad*. Ștefan Bubek, judele curții regale, întărește actul prin care Laurențiu, fiul lui Ioan de Tileagd, și Toma, fiul lui Laurențiu de Tileagd, și-au împărțit moșiile lor din comitatele Bihor, Cenad și Alba.

62. 1366 mai 22, *Cluj*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește ca moara de macinat scoartă de stejar a spitalului Sf. Elisabeta din Cluj, să se facă din nou ca moară de măcinat grîne.

63. 1366 mai 23, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Manăstur raportează lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, despre trecerea moșiei Budești în stăpânirea magistrului Gheorghe Bubek, marele vistier al reginei.

64. 1366 mai 24, *Cluj*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăstur să trimită oameni de mărturie la hotărnicirea și ridicarea semnelor de hotar ale orașului Turda dinspre moșia Aiton a nobililor de Dragu.

65. 1366 mai 24, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că, potrivit poruncii sale din 9 mai 1366, pe care o transcrie, moșiile Sombor și Gerebench, precum și cetatea Solyumku au fost date în stăpânire magiștrilor Iacob și Dumitru, fiii lui Nicolae.

66. 1366 mai 24, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că și-a trimis omul său de mărturie la darea în stăpânire nobililor de Hăghig a sesilor lor din moșiile Olteni și Malnaș.

67. 1366 mai 24, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că, potrivit poruncii sale din 9 mai 1366, pe care o transcrie, moșiile Araci și Haghigh au fost date în stăpânire nepoților lui Benchench.

68. 1366 mai 24, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea adeverește că magistrul Tomă, fiul lui Laurențiu de Tileagd, l-a oprit pe Laurențiu, fiul lui Ioan, fiul lui Laurențiu de Zenthlerenthy, de la înstrăinarea și zălogirea moșiilor și părților de moșie ale sale.

69. 1366 mai 24, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea adeverește că fiii magistrului Toma de Tileagd l-au oprit pe Laurențiu, fiul lui Ioan, fiul lui Laurențiu de Zenthlerenthy, de la înstrăinarea și zălogirea moșiilor și părților de moșie ale sale.

70. 1366 mai 27, *Cluj*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește tuturor dregătorilor și nobililor regatului și, mai ales, voievodului și vicevoievodului Transilvaniei să nu-i stînjenească pe orășenii și pe negustorii din Dej și Ocna Dejului atunci cînd aceștia vor ajunge prin locurile stăpînite de ei, și să nu-i judece, în afară de pricinile majore.

71. 1366 *(după mai 27)*. Dionisie, voievodul Transilvaniei adeverește privilegiul regelui Ludovic I, din 27 mai 1366, dat locuitorilor din Ocna Dejului și Dej.

72. 1366 iunie 1, *Vișegrad*. Nicolae Konth, palatinul Ungariei, cere dregătorilor comitatului Satu Mare să cerceteze plîngerea lui Ilie de Szennyes împotriva fiilor lui Grigore de Săplac, cu privire la furtul unor cai de herghelie.

73. 1366 iunie 3, *Bistrița*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește conventului din Cluj-Mănăstur să-și trimită omul său de mărturie la hotărnicirea unor pămînturi și dumbrăvi rămase în pricină între locuitorii din Bonțida și cei din Sic.

74. 1366 iunie 6, *Bistrița*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește privilegiile și libertățile date orășenilor din Cluj de regele Carol Robert.

75. 1366 iunie 6, *Bistrița*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește tuturor dregătorilor și persoanelor deținătoare de vămi din Transilvania să nu ia vămă de la orășenii din Cluj, respectînd privilegiile obținute de ei de la regele Carol Robert.

76. 1366 iunie 6, *(Cenad)*. Capitlul din Cenad adeverește opreliștea făcută de magistrul Toma de Tileagd împotriva înstrăinării unor moșii de către Laurențiu, nepotul său.

77. 1366 iunie 7, *Bistrița*. Ludovic I, regele Ungariei, promite lui Gheorghe zis Primichwr din Vidin că-i va confirma drepturile, după ce va fi informat de Dionisie, voievodul Transilvaniei și căpitan al cetății și districtului Vidin.

78. 1366 iunie 10, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că a trimis pe Bartolomeu, arhidiaconul de Călata, la împărțirea mai multor moșii din comitatele Bihor și Cenad.

79. 1366 *iunie 11, Bistrița*. Ludovic I, regele Ungariei, acordă orașenilor din Bistrița dreptul de a-și alege, în fiecare an, juzii și jurați, precum și alte drepturi, asemeni orașenilor din Sibiu, în schimbul îndeplinirii slujbelor și a daruri față de rege, la care erau obligați și nobilii din satele ce țineau de oraș.
80. 1366 *iunie 11, (Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, cu privire la hotărnicirea unor pământuri și dumbrăvi rămase în pricină între satele Bontida și Sic.
81. 1366 *iunie 12, Bistrița*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, să pună pe fiica lui Leonard de Jucu în stăpânirea unei pătrimi din moșiile tatalui ei.
82. 1366 *iunie 13, Avignon*. Papa Urban al V-lea, la cererea lui Ștefan, episcop de Nitra, acordă lui Nicolae, fiul lui Mihail de Albiș, un canonicat și o prebendă din dieceza de Vesprim.
83. 1366 *iunie 19, Avignon*. Papa Urban al V-lea, la cererea lui Ludovic I, regele Ungariei, acordă iertare de pacate, printre alții, și comitelui Simion de Medieșu Aurit.
84. 1366 *iunie 20*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește sașilor din cele șapte scaune ale Transilvaniei diploma privilegială a regelui Carol Robert, din 25 mai 1317.
85. 1366 *iunie 20, Gurghiu*. Ludovic I, regele Ungariei, mulțumește lui Marco Cornari, dogele Venetiei, pentru ajutorul promis împotriva turcilor.
86. 1366 *iunie 23, Avignon*. Papa Urban al V-lea, la cererea lui Ludovic I, regele, și a Elisabetei, regina Ungariei, numește pe Nicolae, fiul lui Ioan al lui Alexandru, într-o slujbă de canonic și de custode, și la o prebendă în biserica de Oradea.
87. 1366 *iunie 24, Tirgu Mureș*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește hotărnicirea dintre satul Dumitra și moșia Tukas.
88. 1366 *iunie 26, Tirgu Mureș*. Ludovic I, regele Ungariei, amână pricina privitoare la împărțirea drepturilor asupra cetății Menteu, între Dionisie, fiul lui Ștefan banul de Lučenec, și Ladislau, fiul lui Desideriu de Lučenec, pe de o parte, și Dionisie, fiul lui Toma, și Ștefan de Lučenec, pe de altă parte.
89. 1366 *iunie 26, (Avignon)*. Papa Urban al V-lea, la cererea Elisabetei, regina Ungariei, acordă doamnei Clara, comitisă senioară de Medieșu Aurit, și fiicei sale deplină iertare de păcate în clipa morții.
90. 1366 *iunie 27, (Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, că împuternicitul parohului din Apold s-a împotrivit punerii fiicelor lui Herbord de Galda de Jos în stăpânirea pătrimii ce li se cuvenea ca fiice din moșiile Galda de Jos și Fahid.
91. 1366 *iunie 27, Kalló*. Pousa, vicecomitele, și juzii nobililor din comitatul Szabolcs adevăresc chemarea la judecată a lui Petru de Sanislău.
92. 1366 *iunie 28*. Ludovic I, regele Ungariei, acordă drept deplin nobilimii din Transilvania de a nimici pe „răufăcătorii” de orice neam și, mai ales, pe români, stabilește norme de judecată pentru locuitorii de orice stare și neam din voievodat și întărește aceleași nobilimi privilegiile de care se bucura ea din vechime: valoarea mărturiei cnezilor întăriți cu diplome regale în cnezatele lor este egală cu cea a nobililor.
93. 1366 *iunie 29, Avignon*. Papa Urban al V-lea, la cererea lui Gheorghe, cancelarul și solul împăratului bizantin la Avignon, numește pe Dominic al lui Iacob într-un canonicat din biserica de Pécs, deși are o slujbă de canonic și de capelan în biserica de Oradea.
94. 1366 *iunie 29, Avignon*. Papa Urban al V-lea, la cererea lui Gheorghe, cancelarul și solul împăratului bizantin la Avignon, numește pe Ladislau al lui Pavel într-un canonicat din biserica de Oradea.
95. 1366 *iunie 29, Avignon*. Papa Urban al V-lea, la cererea lui Gheorghe, cancelarul și solul împăratului bizantin la Avignon, acordă iertare de păcate lui Sebastian Chompo din Oradea și soției sale.
96. 1366 *iulie 1, (Avignon)*. Papa Urban al V-lea, laudă, între alții, pe episcopul Transilvaniei, pe cel de Oradea și pe voievodul Transilvaniei, pentru că l-au îndemnat pe Ludovic I, regele Ungariei, să pornească război împotriva turcilor și au stăruit pentru unitatea bisericii creștine.
97. 1366 *iulie 1, (Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur adevărește hotărnicirea dintre orașul Cluj și nobilii de Gheorghieni.
98. 1366 *iulie 5, (Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur raportează lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, despre hotărnicirea dintre orașul Turda și moșia Aiton a nobililor de Dragu, și despre neînțelegerea rămasă între părți.

99. 1366 *iulie 6, Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, trimite un om al sau pen.ru a-l opri pe Petru, vicevoievodul Transilvaniei, de la folosirea unui loc de trecere de pe riul Mureș, ținind de drept de capitlul din Alba Iulia.

100. 1366 *iulie 6, Avignon*. Papa Urban al V-lea, la cererea lui Ștefan, episcopul de Nitra, acordă lui Mihail Ramaz de Zomlin, cleric în dieceza de Oradea, o slujbă de canonic la biserica din Bratislava.

101. 1366 *iulie 6, Avignon*. Papa Urban al V-lea, la cererea lui Ștefan, episcopul de Nitra, acordă lui Martin al lui Simion, preot în dieceza Transilvaniei, o slujbă de canonic la biserica din Alba Regală.

102. 1366 *iulie 6, Avignon*. Papa Urban al V-lea, la cererea lui Dumitru, episcop de Oradea, încuviințează să-i fie dată iertarea de păcate în clipa morții de către confesorul său.

103. 1366 *iulie 8, Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, încuviințează orice danii de moșii făcute sau ce se vor face bisericii de Alba Iulia.

104. 1366 *iulie 8, Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, amână pricina dintre Ladislau zis Wos de Sintejud, pe de o parte, și magistrul Petru cel Roșu și alții, pe de altă parte.

105. 1366 *iulie 9, Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește capitlului din Alba Iulia stăpînirea ținutului Abrud, a Zlatnei și a satelor aflătoare acolo.

106. 1366 *iulie 10, Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, să hotărînicească toate moșiile nobililor din familia de Dăbica.

107. 1366 *iulie 10, Vișegrad*. Ștefan Bubek, judele curții, adevărește împăcarea dintre Andrei, fiul lui Gheorghe de Petrești, pe de o parte, și Ladislau și Andrei, fiii lui Vyd, și Martin, fiul lui Iacob de Irina, pe de altă parte, cu privire la niște părți din moșiile Petrești, Vezendiu, Irina și Portița, rămase în pricină între părți.

108. 1366 *iulie 11, Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, scutește pe magistrul Desideriu de Țaga de datul oilor după moșia Măhal, din comitatul Dăbica.

109. 1366 *iulie 11, Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, să hotărînicească moșia Măhal, din comitatul Dăbica.

110. 1366 *iulie 12, Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul său de mărturie la trecerea moșiilor Dătășeni și Lechința în stăpînirea lui Ladislau zis Bulgar de Tușinu, a fraților și a verilor săi.

111. 1366 *iulie 13, Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește împărțirea bucății de pămînt numită Lăpuș, între Ioan de Mălîncrav și sașii din Copșa Mare.

112. 1366 *iulie 14, Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, interzice orășenilor din Cluj executarea jurisdicției asupra iobagilor episcopiei Transilvaniei, în afară de cazurile de hoție, tîlhărie și omor, săvîrșite pe teritoriul orașului.

113. 1366 *iulie 14, Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Oradea să-și trimită omul său de mărturie la împărțirea unei bucăți de pămînt dintre satele Șard și Ighiu.

114. 1366 *iulie 15, Vințu de Jos*. Ludovic I, regele Ungariei, adevărește că Petru, vicevoievodul Transilvaniei, s-a legat să se înțeleagă cu capitlul din Alba Iulia, cu privire la un loc de trecere de pe Mureș, și să întărească în scris această înțelegere.

115. 1366 *iulie 15, Vințu de Jos*. Ludovic I, regele Ungariei, stabilește clujenilor vama pentru vinul ce-l transportă cu carele lor.

116. 1366 *iulie 15, Vințu de Jos*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, să pună pe Elena, fiica răposatului Peteu, fiul lui Sombor, în stăpînirea drepturilor ce i se cuvin după părinții săi.

117. 1366 *iulie 15, Gyarmath*. Nicolae Konth, palatinul Ungariei, cere conventului din Lelez să-și trimită omul său de mărturie la hotărînicirea moșiilor Vossyan și Bercu, din comitatul Satu Mare.

118. 1366 *iulie 16, Csenger*. Leukus de Ponila și cei patru juzi ai nobililor din comitatul Satu Mare raportează lui Nicolae Konth, palatinul Ungariei, că au cercetat pricina dintre nobilii de Szennyés și cei de Săplac cu privire la furtul unor cai de herghelie.

119. 1366 *iulie 17*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește lui Dumitru, fiul lui Nicolae de Hăghig, actul capitlului din Alba Iulia, din 24 mai 1366, privitor la stăpînirea moșiilor Sombor și Gerebench și a cetății Solyumkw.

120. 1366 iulie 17. Ludovic I, regele Ungariei, întărește lui Dumitru și Iacob, fiii lui Nicolae de Hăghig, și vărului lor Ladislau, actul capitlului din Alba Iulia, din 24 mai 1366, privitor la stăpînirea unor sesii din moșiile Olteni și Malnaș.

121. 1366 iulie 20, *Lipova*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește nobililor, orașelor și satelor libere din comitatele Keve și Carasă să prindă pe toți preoții ortodocși de acolo și să-i predea magistrului Benedict, comitele acelorași comitate.

122. 1366 iulie 24, *Lipova*. Ludovic I, regele Ungariei, mulțumește lui Marco Cornari, dogele Veneției, pentru ajutorul promis împotriva turcilor.

123. 1366 august 4, *(Sibiu)*. Judele și primarul Sibiului, precum și vicevicarii episcopului Vilhelm de Pecs, vicar general al sașilor din cele șapte scaune săsești din Transilvania, adjuceacă locuitorilor din Cilnic un pămînt în pricină.

124. 1366 august 8, *Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, scrie juzilor nobililor din comitatul Dăbica că Desideriu zis Wos nu poate cîștiga pricina pornită împotriva lui Ioan, fiul lui Pavel de Ciumăfaia.

125. 1366 august 10. Ștefan Bubek, judele curții regale, adevărește că Petru cel Mare, fiul lui Ioan, fiul lui Ștefan, oaspete din Satu Mare, fiind împuternicit de acel oraș, s-a înfățișat la scaunul său de judecata împotriva nobililor de Santău.

126. 1366 august 13, *Csenger*. Juzii nobililor din comitatul Satu Mare adevăresc cererea lui Ioan de Panyola, adresată fiilor lui Nicolae de Domănești de a-i înapoia moșia Panyola.

127. 1366 august 17. Ludovic I, regele Ungariei, întărește în chip de privilegiu orașenilor și oaspeților din Bistrița scrisoarea sa deschisă, din 11 iunie 1366.

128. 1366 august 20, *Csenger*. Juzii comitatului Satu Mare adevăresc că Nicolae de Domănești a încercat să-l ucidă pe Leukus, vicecomitele de Satu Mare.

129. 1366 august 25. Ludovic I, regele Ungariei, întărește în chip de privilegiu, la cererea magistrului Petru, fiul lui Mihail de Iara, vicevoievodul Transilvaniei, actul capitlului din Alba Iulia, din 19 mai 1359, cu privire la moșia Legii.

130. 1366 august 25. Ludovic I, regele Ungariei, întărește cu noua sa pecete actul său din 10 ianuarie 1360, pentru Petru, vicevoievodul Transilvaniei,

131. 1366 august 26, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că și-a trimis omul său de mărturie la trecerea moșiilor Dătășeni și Lechința în stăpînirea lui Ladislau zis Bulgar de Tușinu, precum și a fratelui și a verilor săi.

132. 1366 august 27, *Bozouk*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește sașilor din scaunele Sibiu, Mediaș și Șeica să nu-l tulbure pe Ioan de Mălințrav în stăpînirea jumătății pămîntului Lăpus.

133. 1366 septembrie 1, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește abatelui de Cîrța să-l apere pe Petru, fiul lui Mihail de Ghimbav, în stăpînirea moșiei Noul Român.

134. 1366 septembrie 6, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea adevărește plîngerea lui Ioan de Panyola împotriva lui Nicolae de Domănești, cu privire la moșia Kysponyla.

135. 1366 septembrie 7, *Sibiu*. Comitele Ștefan de Șelimbăr și alții adevăresc că comitele Laurențiu de Roșia a împrumutat treizeci și doi de florini comitelui Ioan de Gușterița.

136. 1366 septembrie 9, *Cojocna*. Ladislau, comitele, și juzii din comitatul Cluj adevăresc că magistrul Micola, nobil de Dezmir, a oprit pe români de la folosirea moșiilor Dezmir, Someșeni și Sinnicoară.

137. 1366 septembrie 10, *Buda*. Ludovic I, regele Ungariei, dăruiește magistrului Jakch moșiile Cheșereu, Megekerestur, Șamsud și Bendew, ale unor nobili morți fără moștenitori.

138. 1366 septembrie 14, *(Lelez)*. Ioan, prepozitul, și conventul din Lelez adevăresc plîngerea lui Leukus (de Panyola) împotriva lui Nicolae de Domănești, care a vrut să-l omoare.

139. *(1366, înainte de 22 septembrie)*. Elisabeta, regina-mamă a Ungariei, poruncește hotărnicirea unor moși și pămînturi, pentru care nobilii de Santău și orașenii din Satu Mare se află în proces.

140. *(1366, înainte de 22 septembrie)*. Ștefan Bubek, judele curții regale, cere capitlului din Oradea să trimită un om de mărturie, care, împreună cu împuterniciții reginei, să hotărnicască și să dea în stăpînire celor în drept moșiile Doba și Amați, precum și niște pămînturi din comitatul Satu Mare.

141. 1366 septembrie 22, *Sintimbru*. Juzii nobililor din comitatul Alba amina dezbateră pcrinii dintre Ștefan, slujbașul din Sintimbru, și Mihail, parohul din Apoldu de Sus.

142. (1366, după septembrie 22, *Oradea*). Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, desfășurarea hotărnicirii unor moșii și pământuri, pentru care, nobilii de Vetiș, cei de Santău și orășenii din Satu Mare poartă un proces.

143. 1366 septembrie 30, *Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăstur să-și trimită omul său de mărturie la hotărnicirea moșiei Boz a capitlului din Alba Iulia.

144. 1366 octombrie 6, *Timișoara*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Valentin, lector de Strigoni, și magistrului Nicolae de Debrew să pună din nou pe nobilii de Vetiș în stăpînirea pămînturilor lor, date pe nedrept lui Iacn de Santău și orășenilor din Satu Mare.

145. 1366 octombrie 6, (*Cluj-Mănăstur*). Conventul din Cluj-Mănăstur raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, că a hotărnicit moșia Boz a capitlului din Alba-Iulia, dînspre moșia Cergău Mic.

146. 1366 octombrie 10, *Orșova*. Ludovic I, regele Ungariei, însărcinează pe Petru, vicevoievodul Transilvaniei, să facă hotărnicirea moșiilor Aciliu, Tilișca, Sacel și Orlat, dînspre ținuturile lui Vlaicu, domnul Țării Românești.

147. 1366 octombrie 13, *Vișegrad*. Ștefan Bubek, judele curții regale, amină pcrina dintre Ladislau, fiul lui Simion de Carei, și Ladislau și Ștefan, fiii lui Ștefan de Wythka.

148. 1366 octombrie 13, *Vișegrad*. Ștefan Bubek, judele curții regale, amină pcrina dintre Ladislau, fiul lui Simion de Carei, și Andrei, fiul lui Ștefan de Wythka.

149. 1366 octombrie 13, *Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să împartă moșia Hășdat, din comitatul Hunedoara, între nobilii de acolo.

150. 1366 octombrie 13, *Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăstur să-și trimită omul său de mărturie la chemarea în judecată a mai multor nobili aflați în pcrină cu Ladislau zis Vos de Sintejude.

151. 1366 octombrie 13, (*Alba Iulia*). Capitlul din Alba Iulia adeverește că Anton, slujitorul comitelui Erdeu, a făcut întîmpinare împotriva vecinilor moșiei Aruncuta, care iau cu sila folosințele și roadele acelei moșii.

152. 1366 octombrie 22, *Orada de Jos*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, poruncește magiștrilor Ioan zis Bothus, Iacob de Dragu și Iacob de Beclean să dea omului său darea cuvenită de pe moșiile lor.

153. 1366 octombrie 29, *Orada de Jos*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, poruncește vicecastelanilor și altor slujbași să ajute pe Pavel, prepozitul de Sibiu, la strîngerea dărilor cuvenite regelui.

154. 1366 noiembrie 1, (*Cluj-Mănăstur*). Conventul din Cluj-Mănăstur raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, că și-a trimis omul său de mărturie la chemarea în judecată a mai multor nobili aflați în pcrina cu Ladislau zis Vos de Sintejude.

155. 1366 noiembrie 9, *Șemlacu Mare*. Ludovic I, regele Ungariei, iartă pe nobilul Ladislau de Panyla de pedeapsa cu moartea.

156. 1366 noiembrie 9. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Nicolae de Debrew să pună din nou pe nobilii de Vetiș în stăpînirea pămînturilor lor, date pe nedrept orașului Satu Mare.

157. (1366) noiembrie 11, *Timișoara*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Benedict, banul Bulgariei, să vină la el și să-i trimită pe ostași săi aflați în Bulgaria, oprind acolo, dacă va trebui, doar pe Gheorghe, fiul lui Andrei, fost voievod al Transilvaniei, și pe Thomplinus, cu cetele lor.

158. 1366 noiembrie 15, *Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul său de mărturie la împărțirea unor părți de moșie din Galda de Jos și Fahyd, și la darea în stăpînire a pămînturilor cuvenite nobilelor Ecaterina și Margareta, fiicele răposatului Herbord de Galda de Jos.

159. 1366 noiembrie 18, *Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, adeverește că Leukus, fiul lui Nicolae de Dăbica, și Mihail, fiul lui Ladislau, sînt dator să plătească lui Benedict de Șardu douăzeci și patru de florini.

160. 1366 noiembrie 18, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, că, potrivit cererii acestuia din 13 octombrie 1366, a împărțit moșia Hășdă din comitatul Hunedoara între nobilii de acolo.
161. 1366 noiembrie 20, Ludovic I, regele Ungariei, întărește lui Gheorghe zis Zudar și fraților săi moșia Barnouch; sint menționați demnitari din Transilvania.
162. 1366 noiembrie 24, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că, potrivit poruncii sale din 10 octombrie 1366, Orșova, pe care o transcrie, a trimis un om al său de mărturie la hotărnicirea moșiilor Orlat și Săcel dinspre ținuturile lui Vlaicu, domnul Țării Românești.
163. 1366 noiembrie 25, *Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, amână pricina privitoare la moșia Kerezthes, dintre nobila Agne a, fiica lui Dumtru de Kerezthes, și fiii lui Toma de Sintejude.
164. 1366 noiembrie 25, *Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită un om al sau de mărturie la cercetarea samavolnicilor săvârșite de sașii din Copșa Mare pe moșia Nou Săsesc a magistrului Ioan, fiul lui Gegus de Mălincrav.
165. 1366 noiembrie 25, *Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită un om al său de mărturie la punerea lui Gerus, fiica lui Alard de Singătîn și soția lui Ioan zis Tompa, în stăpînirea unor părți din moșia Singătîn și din altele, moștenite de la tatăl ei.
166. 1366 noiembrie 27, *Oarda de Jos*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, poruncește stringătorilor de gloabe ai voievodului să plătească, din partea magistrului Nicolae de Luncani, comitelui Nicolae zis Zeuner o despăgubire, dacă i se cuvine.
167. 1366 decembrie 2, Ludovic I, regele Ungariei, întărește pentru Ecaterina, soția lui Ladislau de Miheș, scrisoarea sa deschisă, din 19 iulie 1363, privitoare la moșiile Azyoag și Buia.
168. 1366 decembrie 2, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că, de față cu omul său de mărturie, oamenii regelui au hotărnicit niște pămînturi de folosință ale nobililor de Vetiș.
169. 1366 decembrie 4, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur adevărește că Ioan de Petrești de Jos a dat lui Ioan zis de Tureni toate părțile sale din moșiile Ceanu Mic și Tureni, din comitatul Turda, împreună cu zestrea și darurile de nuntă ale bunicii și mamei sale, în temeiul înrudirii, precum și pentru o sută douăzeci și cinci de florini de aur.
170. 1366 decembrie 7, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului de Oradea să cerceteze o plîngere.
171. 1366 decembrie 13, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, că și-a trimis omul său de mărturie la cercetarea samavolnicilor săvârșite de sașii din Copșa Mare pe moșia Nou Săsesc.
172. 1366 decembrie 17, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu privire la darea în stăpînire nobilei Gerus, soția lui Ioan zis Tompa, a părților de moșie ale tatălui ei, Alard, fiul lui Arnold de Singătîn, avute în moșia Singătîn și pretutindeni.
173. 1366 decembrie 26, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Benedict, banul Bulgarie, să cerceteze plîngerea nobililor de Zagaryan cu privire la o parte a moșiei Zafaryan, din comitatul Caraș.
174. 1366 decembrie 29, *Oarda de Jos*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită un om al său de mărturie la darea în stăpînire nobilei Elena, soția lui Andrei, fiul lui Martin de Șemlacu Mare, a unei jumătăți din moșia Breazova, din districtul Hațeg.
175. 1366 decembrie 30, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur, la cererea comitelui Iacob zis de Brașov, transcrie actul lui Andrei al III-lea, regele Ungariei, din 9 februarie 1294.
176. 1366 decembrie 31, *Oarda de Jos*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să pună pe fiii magistrului Gheorghe de Ceanu Mic în stăpînirea moșiilor și părților de moșie ale magistrului Petru, fiul lui Iacob de Luncani, ca răscumpărare a două mii și doua sute de oi și a treia parte a indoiului din același număr.
177. 1367. Obligațiile feudale ale românilor din comitatul Satu Mare.
178. 1367. Nobilii de Nogmihal zălogesc moșia Gilian.
179. 1367. Simion, fiul lui Mauriciu, Gheorghe și Petru, fiii lui Martin Koch, s'apînesc moșiile Culciu Mare și Culciu Mic, împreună cu o moara pe riul Someș.
180. 1367. Vilhelm, episcopul de Pécs, oprește pe Dominic, episcopul de Cenad, de la împărțirea moșiei Chetnek.

181. 1367. *{Alba Iulia}*. Magistrul Nicolae, arhidiacon de Ozd, cere să fie transcrisă pentru capitulul din Alba Iulia, porunca magistrului Konya, banul Croației și Dalmației, cu privire la stringerea dijmelor cuvenite episcopului Transilvaniei.

182. 1367 *ianuarie 2*. Ludovic I, regele Ungarei, întărește lui Ioan și Nicolae, fiii lui Petru de Csnădie, actul capitolului din Alba Iulia, din 24 noiembrie 1366, privitor la hotărnicirea moșilor Săcel și Orlat.

183. 1367 *ianuarie 3*. Ludovic I, regele Ungariei, confirmă un privilegiu al regelui Carol Robert, din anul 1323; sînt menționați demnitari din Transilvania.

184. 1367 *ianuarie 4*, *Sîntimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăstur să-și trimită omul de mărturie la punerea nobilului Iacob de Dragu, în stăpînirea unor părți din moșile Budila, Zizin, Domokosfalwa, Puthna, Bran, Tohan și Zărnești, precum și a dijmelor din satul Cristian.

185. 1367 *ianuarie 6*, *Sîntimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, transcrie și întărește un act al capitolului din Alba Iulia, din 18 noiembrie 1366, privitor la împărțirea, hotărnicirea și darea în stăpînire a moșiei Hășdat, nobililor din Hășdat.

186. 1367 *ianuarie 6*, *Bistrița*. Jurații, bătrîni și obștea orașului și districtului Bistrița statornicesc anumite reguli cu privire la cumpărarea de vii și la desfacearea vinului.

187. 1367 *ianuarie 7*, *Oarda de Jos*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, poruncește lui Ștefan, fiul lui Ladislau, să se îngrijească de despăgubirea ce trebuie plătită comitelui Nicolae zis Zeuner din partea lui Nicolae de Luncani și a lui Ladislau zis Darabus.

188. 1367 *ianuarie 7*, *Csenger*. Leukus, vicecomitele și juzii nobililor din comitatul Satu Mare adevăresc că Petru și Pavel, fiii lui Ladislau din Ardud, au despăgubit-o pe Margareta, fiica lui Petru de Ghirișa, pentru uciderea soțului ei.

189. 1367 *ianuarie 11*, *{Oradea}*. Capitulul din Oradea raportează lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, că magistrul Sebastian de Cehăluț nu s-a prezentat la judecată în pricina cu Petru și Laurențiu de Unimăt pentru niște iobagi români ai săi din Cehal.

190. 1367 *ianuarie 13*, *{Alba Iulia}*. Capitulul din Alba Iulia adevărește că comitele Solomon de Sighișoara și fratele său, Nicolae, au vîndut unor orășeni din Sighișoara o moară cu puia și alta de argăsit.

191. 1367 *ianuarie 20*, *{Alba Iulia}*. Capitulul din Alba Iulia raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu privire la împăciuirea dintre Petru, fiul lui Iacob de Luncani, pe de o parte, și fiii lui Gheorghe de Ceanu Mic, pe de altă parte.

192. 1367 *ianuarie 22*, *{Agria}*. Capitulul din Agria transcrie un act al său din 8 octombrie 1334; printre cei prezenți e amintit Benedict, arhidiacon de Pîncota.

193. 1367 *ianuarie 24*, *Vișegrad*. Nicolae Konth, palatinul Ungariei, amînă procesul dintre Petru de Sanislău și nobilii de Bátor.

194. 1367 *ianuarie 24*, *Sîntimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitolului din Alba Iulia să-și trimită omul său de mărturie la punerea Elenei, soția lui Ladislau de Nădăselu și fiica-răposatului Petru, fiul lui Sombor, în stăpînirea bunurilor rămase de la părinții ei.

195. 1367 *ianuarie 25*, *{Oradea}*. Capitulul din Oradea transcrie actul capitolului din Alba Regală, din 25 mai 1359, și actul său din 30 noiembrie 1348, privitoare la schimbul mosiei Bagamer a episcopiei de Oradea cu moșiile Gymolt și Scenth-miklos.

196. 1367 *ianuarie 28*, *Zvolen*. Ludovic I, regele Ungariei, hotărăște ca satul din pădurea Feleacului să fie strămutat, fiind un cuib de răufăcători, și să atîrne de orașul Cluj.

197. 1367 *ianuarie 29*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește pentru Mihail, fiul lui Blasiu de Recea, și pentru frații săi, actul său din 26 februarie 1364, și cel al conventului din Cluj-Mănăstur, din 11 aprilie 1364, cu privire la moșia Cris-tur-Șieu.

198. 1367 *ianuarie 30*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește pentru Melchior Henel, în chip de privilegiu, sub noua sa pecete, un act al său din 24 septembrie 1349, cu privire la moșia Epyndorf.

199. 1367 *ianuarie 30*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește pentru Iacob, fiul lui Iacob de Beclean, în chip de privilegiu, sub noua sa pecete, actul său privitor la moșiile Mălîncrav, Criș, Stejărenii, Florești, Roandola și Nou Săsesc.

200. 1367 *februarie 5*, *{Oradea}*. Capitulul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că și-a trimis omul său de mărturie la hotărnicirea și împărțirea unei bucăți de moșie între satul episcopal Șard și satul regesc Ighiu.

201. 1367 februarie 6, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlu-
lui din Alba Iulia să trimită omul său de măturie la punerea orașenilor din Ocna
Dejului și Dej în stăpînirea unor pămînturi înapoiate lor.
202. 1367 februarie 7, *(Vișegrad)*. Ștefan Bubek, judele curții regale, ade-
verește declarația magistrului Petru, canonic de Vesprim, în procesul cu capitlul
din Oradea, cu privire la un schimb de moșii.
203. 1367 februarie 8. Ludovic I, regele Ungariei, întărește actul său din 20
noiembrie 1357; sînt menționați demnitari din Transilvania.
204. 1367 februarie 10, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea raportează lui Ludo-
vic I, regele Ungariei, că plîngerea fiilor lui Ladislau de Kálló în legătură cu
zestrea soției lui Ubul este întemeiată.
205. 1367 februarie 22. Ludovic I, regele Ungariei, întărește pentru Nicolae,
fiul lui Cîndea, și pentru frații săi, actul său din 24 aprilie 1366, cu privire la
moșia Lupșa.
206. 1367 februarie 24, *(Sibiu)*. Sfatul orașului Sibiu adevărește că breasla tă-
băcarilor a cumpărat de la comitele Petru de Ațel și de la Mihail, fiul comitelui
Martin, o moară de măcinat scoarță de stejar.
207. 1367 martie 6, Kálló. Vicecomitele și juzii nobililor din comitatul Sza-
bolcs raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că nobilii de Domănești pradă o
moșie a lui Ioan de Panyola, zălogită pe vremuri de tatăl acestuia lui Nicolae
de Domănești.
208. 1367 martie 12, Buda. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește tuturor
prelaților, baronilor și, mai ales, voievodului și tuturor slujbașilor din Transilvania
să respecte privilegiile date de regii înaintași și de el, nobililor și locuitorilor de
orice stare din Transilvania.
209. 1367 martie 14, Buda. Magistrul Konya, banul Dalmației și Croației, in-
terzice slujbașilor săi din Transilvania să pună stăpînire pe dijmele lui Dominic,
episcopul Transilvaniei.
210. 1367 martie 15, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Lu-
dovic I, regele Ungariei, despre hotărnicirea pămînturilor înapoiate orașelor Ocna
Dejului și Dej, și punerea acestor orase în stăpînirea lor.
211. 1367 martie 23, Buda. Ludovic I, regele Ungariei, întărește pentru epis-
copul Transilvaniei și arhidiaconii de Tîrnava și Ozd, actul său din 8 iulie 1366.
212. 1367 martie 23, Buda. Ludovic I, regele Ungariei, întărește pentru epis-
copul Transilvaniei, actul său din 14 iulie 1366, Alba Iulia, privitor la jurisdicția
orașului Cluj.
213. 1367 martie 24, Cluj. Ladislau, comitele, și juzii nobililor din comitatul
Cluj amină procesul dintre Ștefan și Pavel, fiii lui Nicolae Wos, ca pîrîți, și Andrei,
cleric, fiul lui Ioan de Ghirolț, ca pîrîș, cu privire la devastarea moșiei Tonciu.
214. 1367 martie 25. Ludovic I, regele Ungariei, întărește un privilegiu călu-
găriților din Buda Veche; sînt menționați demnitari din Transilvania.
215. 1367 martie 26 sau aprilie 2, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, porun-
cește tuturor slujbașilor regatului său să respecte dreptul lui Dominic, episcopul
Transilvaniei, de a judeca el însuși pe iobagii și slujbașii fără pămînt de pe mo-
șiile sale.
216. 1367 martie 27, *Vișegrad*. Ștefan Bubek, judele curții regale, amină o
pricină dintre mai mulți nobili din Ungaria; împricinații au fost chemați la ju-
decată și de trimisul capitlului din Oradea.
217. 1367 martie 27, *Vișegrad*. Ștefan Bubek, judele curții, cheamă niște no-
bili din Ungaria să depună jurămînt în fața capitlului din Oradea într-o pricină
de cîmpire de moșie.
218. 1367 aprilie 3. Ladislau, arhidiaconul de Ugocea, vicar general al epis-
copului Transilvaniei, stabilește un soroc într-o pricină de moștenire între comi-
tele Solomon de Sighișoara și comitele Cristian de Orăștie.
219. 1367 aprilie 8, Cseke. Vicecomitele și juzii nobililor din comitatul Satu
Mare raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre o cercetare.
220. 1367 aprilie 8, Haram. Ioan, vicecomitele de Caraș, adevărește că Mihail,
fiul lui Petru, a plătit amenda de o marcă.
221. 1367 aprilie 9, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I,
regele Ungariei, despre punerea lui Petru, prepozitul bisericii din Oradea, și a
fratelui său Mihail în stăpînirea unor moșii, printre care și Cheșereu.
222. 1367 *(după 12 aprilie, probabil 21 aprilie)*, *Vișegrad*. Ștefan Bubek, ju-
dele curții, hotărăște prin judecată punerea lui Petru, prepozitul bisericii din Ora-
dea, și a lui Mihail, diacul, în stăpînirea unor moșii, printre care și Cheșereu.

223. 1367 aprilie 13, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Cenad să trimită omul său de mărturie la hotărânicirea moșiei Zagaryan, din comitatul Caras.

224. 1367 înainte de aprilie 25, *Alba Iulia*. Capitlul din Alba Iulia solicită obținerea unei scrisori regești pentru reînceperea pricinii cu abatele Alard de Igrîș, cu privire la hotarele moșiei Cergău Mare.

225. 1367 mai 1, *Alba Iulia*. Capitlul din Alba Iulia adevărește că Solomon, fiul comitelui Mihail de Sighisoara, a plătit nobililor de Sincel trei sute de florini.

226. 1367 mai 5. Dominic, episcopul de Cenad, a plătit Sfîntului Scaun o restanță din taxa de confirmare a predecesorului său.

227. 1367 mai 5. Dominic, episcopul de Cenad, a plătit Sfîntului Scaun o completare la taxa de confirmare.

228. 1367 mai 7, *Cenad*. Capitlul din Cenad raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, cu privire la hotărânicirea moșiei Zagaryan, din comitatul Caras.

229. 1367 mai 8, *Vișegrad*. Ștefan Bubek, judele curții regale, amină judecata dintre Ladislau, fiul lui Simion de Carei, și fiii lui Ștefan de Wythka într-o pricină de silnicie.

230. 1367 mai 8, *Sîntimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăstur să trimită un om al său de mărturie la hotărânicirea pămîntului în pricină, aflat între satele Mănărade și Cergău Mare.

231. 1367 mai 9, *Buda*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește prelaților, baronilor, comitelor, castelanilor și nobililor să-i lase pe iobagii de pe moșiile lor, după ce au plătit darea pămîntului, să se așeze pe moșiile lui Ioan, fiul lui Ștefan, din comitatele Szabolcs și Bihor.

232. 1367 mai 11, *Buda*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește lui Ioan de Zagaryan și fratelui său Mihail, actul capitlului din Cenad, din 7 mai 1367, cu privire la hotărânicirea moșiei Zagaryan.

233. 1367 mai 14, *Oradea*. Capitlul din Oradea face cunoscut că a trimis oamenii săi de mărturie la hotărânicirea moșii Petrești, Irina, Portița și Vezendiu.

234. 1367 mai 22. Ludovic I, regele Ungariei, întărește un act din 4 martie 1367; sînt menționați demnitarii din Transilvania.

235. 1367 mai 26, *Oradea*. Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre hotărânicirea și punerea fiilor lui Petru de Vetiș în stăpînirea unei părți de moșie, fostă în pricină cu nobilii de Santău și cu orășenii din Satu Mare.

236. 1367 iunie 3, *Cluj-Mănăstur*. Conventul din Cluj-Mănăstur raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, despre hotărânicirea moșiei Micești a nobililor de Dăbica și împotrivirea nobililor de Comșești, Deleni, Ceanu Mic și Pruniș.

237. 1367 iunie 6, *Pécs*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește conventului din Cluj-Mănăstur să-și trimită omul său de mărturie la punerea episcopului de Knin în stăpînirea moșiilor foste ale oamenilor din neamul Zyl.

238. 1367 iunie 9, *Alba Regală*. Capitlul din Alba Regală, la cererea capitlului din Oradea, transcrie în chip de privilegiu actul său din 25 mai 1349.

239. 1367 iunie 12, *Vișegrad*. Ștefan Bubek, judele curții regale, întărește lui Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru de Vetiș, drepturile de stăpînire asupra pămînturilor lor foste în pricină cu orășenii din Satu Mare și cu nobilii de Santău, despărțite de pămîntul Bezermentelke.

240. 1367 iunie 16. Ladislau, arhidiaconul de Ugocea, vicar general al episcopului Transilvaniei, amină pricina dintre soția lui Ilie de Jucu și soția lui Dezideriu zis Vos, pe de o parte, și nobilii de Geoagiu de Sus, pe de altă parte.

241. 1367 iunie 23, *Oradea*. Capitlul din Oradea adevărește o opreliște la cotopirea unei moșii.

242. 1367 iunie 29, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, acordă negustorilor din Sibiu privilegiul de a face comerț liber oriunde ar voi și, mai ales, la Viena, Praga, Zara și Veneția.

243. 1367 iunie 29, *Fundatura*. Juzii nobililor din comitatul Dăbica adevăresc că Pavel Wos de Sintejude a plătit despăgubirea în pricina de furt săvîrșit în dauna românilor din Tîrgușor, iobagi regești ai cetății Unguraș.

244. 1367 (după iunie 29 — august 1, *Cluj-Mănăstur*). Conventul din Cluj-Mănăstur raportează lui Nicolae, voievodul Transilvaniei, că nobilii de Sălătig s-au împotrivit la trecerea moșiilor Zenth Martun și Myko în stăpînirea lui Nicolae, episcopul de Knin, și a rudelor sale.

245. 1367 iunie 30, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, scutește pe locuitorii orasului și districtului Sibiu de jurisdicția oricăror magnati, nobili sau dregători din alte ținuturi.

246. 1367 iulie 1, *(Alba Iulia)*. Ladislau, arhidiaconul de Ugocea, hotărăște ca magistrul Petru, fiul lui Gheorghe de Sintioana, să despăgubească pe doamna Anich, pentru pătrimea cuvenită ei ca fiică din moșiile Sintioana, Vișoara, Gogan, Cund și Dumbrăveni.

247. 1367 iulie 4, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia transcrie, la cererea magistrului Nicolae, arhidiaconul de Ozd, actul magistrului Konya, banul Dalmației și Croației, din 14 martie 1367, Buda.

248. 1367 iulie 4, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, despre hotărnicirea unui pământ în pricină, aflat între moșiile Cergău Mare și Mănărade, și despre împotrivirea oamenilor din Mănărade.

249. 1367 iulie 4, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur adeverește hotărnicirea unei bucăți de pământ în pricină, aflat între moșiile Aluniș și Corneni.

250. 1367 iulie 9, *Vilerbo*. Papa Urban al V-lea recomandă lui Ludovic I, regele Ungariei, pe Vilhelm, cardinal diacon al bisericii Sf. Maria în Cosmedin, sosit în Ungaria pentru înălțarea episcopului de Cenad ca arhiepiscop de Caloccea.

251. 1367 iulie 11, *Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, adeverește cărea în stăpînire capitlului din Alba Iulia a unei bucăți de pământ în pricină, aflată între moșiile Cergău Mare și Mănărade.

252. 1367 iulie 20, *Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită omul sau de mărturie la punerea lui Ștefan, fiul lui Bancha, în stăpînirea moșiei Gimbuț.

253. 1367 *(după iulie 26, Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, despre punerea lui Ștefan, fiul lui Bancha, în stăpînirea moșiei Gimbuț.

254. 1367 iulie 29. Ludovic I, regele Ungariei, transcrie privilegiul său dat la 23 iunie 1365, în apropiere de Severin; sint menționați demnitari din Transilvania.

255. 1367 august 1. Ladislau, arhidiaconul de Ugocea, vicar general al episcopului Transilvaniei, adeverește că Ilie, fiul lui Nicolae de Jucu, și frații săi dau lui Pavel, fiul lui Ioan, partea lor din moșia Oroiu.

256. 1367 august 11, *(Arad)*. Capitlul din Arad raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre punerea abatelui și conventului din Buțci în stăpînirea unor moșii din comitatele Arad și Hunedoara.

257. 1367 august 17. Ludovic I, regele Ungariei, întărește actul său din 1 august 1367; sint menționați demnitari din Transilvania.

258. 1367 august 26, *Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăstur să trimită un om al său de marturie la cercetarea samavolniciei faptuite de locuitorii din Mănărade pe pământul în pricină, aflat între satele Mănărade și Cergău Mare.

259. 1367 august 29, *Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită omul sau de mărturie la hotărnicirea moșiei Mariatelke.

260. 1367 august 29, *Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită omul său de marturie la cercetarea samavolniciei savârșite de iobagii români ai nobilului de Zamartelke pe moșia Baciș a conventului din Cluj-Mănăstur.

261. 1367 septembrie 9, *Diósgyőr*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Nicolae, voievodul Transilvaniei, să amâne judecarea pricinii privitoare la moșia Măhal.

262. 1367 septembrie 12, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu privire la samavolniciei savârșite de locuitorii din Mănărade pe pământul în pricină, aflat între satele Mănărade și Cergău Mare.

263. 1367 septembrie 14, *Oradea*. Capitlul din Oradea transcrie pentru Ladislau, arhidiaconul de Dabica, un act al sau din 16 februarie 1338, cu privire la hotărnicirea moșiei Oieidea.

264. *(1367)* septembrie 14, *Oradea*. Capitlul din Oradea transcrie pentru Ladislau, arhidiaconul de Dabica, un act al conventului din Cluj-Mănăstur, din 6 octombrie 1366, cu privire la hotărnicirea moșiei Boz.

265. 1367 septembrie 15, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, că a trimis omul sau de mărturie la cercetarea

samavolnicilor săvârșite de iobagii români ai nobilului de Zamartelke pe moșia Baci și a conventului din Cluj-Mănăstur.

266. 1367 septembrie 16. Ludovic I, regele Ungariei, întărește sub formă de privilegiu lui Ioan de Zagaryan și fratelui sau Mihail, actul său din 11 mai 1367, cu privire la hotărnicirea moșiei Zagaryan.

267. 1367 septembrie 24. Ludovic I, regele Ungariei, confirmă un privilegiu al mamei sale, regina Elisabeta, sint menționați demnitari din Transilvania.

268. 1367 octombrie 13, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei cu privire la hotărnicirea moșiei Mariatelke.

269. 1367 octombrie 18, *Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită omul său de mărturie pentru a cerceta plângerea văduvei lui Mihail de Bîrcea Mica.

270. 1367 octombrie 23. Ludovic I, regele Ungariei, confirmă un act de dănie; sint menționați demnitari din Transilvania.

271. 1367 noiembrie 4, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia adevărește că Ana, fiica lui Dominic, a dat fiului și fiicei sale, jumătate din moșia Harănglab, moștenită de la tatăl ei.

272. 1367 noiembrie 19. Otto, abatele conventului din Cluj-Mănăstur, raspunde scrisorii lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, în legătură cu hotărnicirea moșiei Boz.

273. 1367 noiembrie 25, *Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, adevărește întîmpinarea lui Otto, abatele de Cluj-Manăstur, cu privire la distrugerea unor semne de hotar ale moșiei Bagara, a abatelui, de către iobagii din Cornești și episcopului Transilvaniei.

274. 1367 noiembrie 30, *Buda*. Vilhelm, episcopul de Pécs, transcrie pentru orașenii din Ocna Dejului și Dej actul din 29 ianuarie 1353, dat de fostul voievod al Transilvaniei, Nicolae Konth, privitor la pămîntul Beke.

275. 1367 decembrie 1, *Agria*. Mihail, episcopul de Agria, încheie o înțelegere cu Petru Zudar, marele paharnic; este menționat Matei, cleric al diecezei de Cenad.

276. 1367 decembrie 2, *Sasvár*. Braccius, vicecomitele și juzii nobililor din comitatul Ugocea adevăresc întîmpinarea făcută de Dominic de Fancica împotriva lui Ioan de Făncica, pentru rănierea slujitorului sau, Petru,

277. 1367 decembrie 10, *Tapolca*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Nicolae, voievodul Transilvaniei, să o puna pe Ana, văduva lui Ioan de Izvoarele, în stăpînirea moșiei Hărănglab.

278. 1367 decembrie 15, *Kaproncha*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește nobilimii din Transilvania să se pregătească de război.

279. 1367 decembrie 15, *Carda ac Jos*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită omul său de mărturie la punerea magistrului Favel, fiul lui Ioan de Muleșu de Cîmpie, în stăpînirea moșiei Oroiu, de cumpărătură.

280. 1367 decembrie 17. Papa Urban al V-lea cere demnitarilor laici și bisericestii să acorde sprijin nuntului apostolic trimis în Ungaria.

281. 1367 decembrie 23, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Manăstur adevărește împărțirea moșilor Verchea și Kulezmeze, între frații Ștefan și Gheorghe, fiii lui Mihail de Vechea.

282. 1368. Ludovic I, regele Ungariei, acordă un privilegiu călugărițelor din Buda Veche; sint menționați demnitari din Transilvania.

283. 1368 ianuarie 9, *(Lelez)*. Conventul din Lelez adevărește ca nobilii de Carei i-au oprit pe nobilii de Wythka de la folosirea roadelor moșilor Olchwa și Zopay.

284. 1368 ianuarie 10, *Kene*. Ștefan, vicecomitele, și juzii nobililor comitatului Solnoc adevăresc că Andrei cantorul, în numele lui Dominic, episcopul de Alba Iulia, a oprit pe un iobag a lui Sebastian de Kene de la ridicarea unei mori pe Valea Tășnadului.

285. 1368 ianuarie 13. Ladislau, arhidiacon de Ugocea și vicar general al episcopului Transilvaniei, adevărește că, în urma hotărîrii judecătorești a aceluiasi episcop, nobilii de Văleni și cei de Nimigea au dobîndit pămîntul convenit mamei lor din moșiile răposatului Ladislau, fiul lui Ștefan de Geoagiu de Sus.

286. 1368 ianuarie 20. Vladislav, voievodul Țării Românești rînduiește negustorilor din orașul și districtul Brașov vămii pe care le vor plăti în țara sa.

287. 1368 ianuarie 20, *Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită omul sau de mărturie la punerea nobilei Ana, văduva lui Ioan de Izvoarele, în stăpînirea moșilor lui Dominic, tatăl ei.

288. 1368 ianuarie 22, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, cere conventului din Cluj-Mănăstur să trimită omul său de mărturie la punerea lui Ioan, fiul lui

Beke de Heria, în stăpînirea unor părți din moșia Mărtinești, rămasă de la soția sa, Elisabeta.

289. 1368 *ianuarie 23, Vișegrad*. Nicolae, voievodul Transilvaniei, iartă pe Sebastian de Cehăluț de gloabele ce i le datorează în pricinile avute cu nobilii de Unimăt și de Cean.

290. 1368 *ianuarie 30*. Ludovic I, regele Ungariei, acordă un privilegiu oaspeților din Göllniczbanya; sînt menționați demnitari din Transilvania.

291. 1368 *februarie 12, Roma*. Pavel al lui Pavel, prepozitul de Sibiu, a primit slujba de capelan de onoare al papei.

292. 1368 *februarie 24, Roma*. Papa Urban al V-lea dăruiește lui Ladislau, fiul lui Andrei, un canonicat în biserica Transilvaniei.

293. 1368 *martie 1, Budă*. Ludovic I, regele Ungariei, dăruiește lui Benedict, fiul lui Heem, banatul Bulgariei, împreună cu cetățile Timișoara, Jdioara, Sebeș, Mehadia și Orșova.

294. 1368 *martie 8, Sîntimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, amină pricina dintre Petru, fiul lui Mihail de Ghimbav, și Tyl de Prejmer.

295. 1368 *martie 10, Roma*. Papa Urban al V-lea îl menționează pe răposatul Ioan de Timișoara, fost canonic al bisericii de Titel.

296. 1368 *martie 19, Cluj*. Nicolae, voievodul Transilvaniei, confirmă orașenilor din Cluj actul voievodului Dionisie, din 23 octombrie 1361, cu privire la drumurile de comerț și scutirea de vamă.

297. 1368 *martie 21, Cluj-Mănăstur*. Conventul din Cluj-Mănăstur adeverește că Ioan, fiul lui Zelemer, și Petru, fiul lui Ștefan, au dat lui Nicolae, fiul lui Ioan, pătrimea cuvenită ca fiică nobilei Chycha, din moșiile Chumpaz, Gerebăe și Meseșenii de Sus.

298. 1368 *martie 26, Alba Iulia*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește conventului din Cluj-Mănăstur să trimită omul său de mărturie la hotărnicirea unei bucăți de pămînt în litigiu între orașenii din Cluj și Nicolae de Luncani.

299. (1368) *martie 26, Zantou*. Ludovic I, regele Ungariei, îl înștiințează pe Benedict, banul Bulgariei, că l-a trimis pe magistrul Nicolae, fiul lui Grigore, în solie la Vlaicu, voievodul Țării Românești.

300. (1368) *martie 26, Zantou*. Ladislau de Oppeln, palatinul Ungariei, îi scrie lui Benedict, banul Bulgariei, să trateze ceea ce va crede de cuviință cu magistrul Nicolae, fiul lui Grigore, solul lui Ludovic I, regele Ungariei, la Vlaicu, voievodul Țării Românești.

301. 1368 *martie 26, (Alba-Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia adeverește că văduva lui Ioan de Izvoarele și Mihail de Hărănglab s-au înțeles cu privire la moșiile Deaj, Theluk, Hărănglab și Gănești.

302. 1368 *martie 28, Alba Iulia*. Ladislau, arhidiaconul de Ugocea și vicarul episcopului Transilvaniei, înaintează scaunului de judecată al voievodului Transilvaniei, pricina Margaretei, văduva lui Petru de Roadeș.

303. 1368 *martie 29, Sîntimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăstur să trimită omul său de mărturie la punerea nobilelor Elisabeta și Elena în pătrimea cuvenită lor ca fiice din moșia Suceagu.

304. 1368 *aprilie 3, (Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre hotărnicirea unei bucăți de pămînt în litigiu între orașenii din Cluj și Nicolae de Luncani.

305. 1368 *aprilie 6, (Oradea)*. Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că a trimis omul sau de mărturie pentru a-l opri pe Gheorghe, fiul voievodului de Covăsinț, de la folosirea moșiei Micălaca.

306. 1368 *aprilie 16, Miercurea Ciuc*. Ludovic I, regele Ungariei, înțărește pentru orașenii din Cluj, actul conventului din Cluj-Mănăstur din 3 aprilie 1368.

307. 1368 *aprilie 16, (Cluj)*. Nicolae, judele, jurații și orașenii din Cluj adeveresc legatul testamentar al lui Kuncz Jas făcut pe seama altarului sf. Ecaterina din biserica sf. Mihail din Cluj, altarului din biserica ospitalierilor și manastirii din Cluj-Mănăstur.

308. (1368) *aprilie 24, (Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, că Mihail, Petru și Lucaci, fiii lui Dominic zis Rauaz, au dat nobilelor Elisabeta și Elena, pătrimea cuvenită lor ca fiice din moșia Suceagu.

309. 1368 *aprilie 26, Movile*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Ștefan, comitele seculor, să apere și să ocrotească pe mai mulți nobili din Șoard, deoarece au fost luați sub protecție regească.

310. 1368 *aprilie 27, Movile*. Ludovic I, regele Ungariei dăruiește, cu titlul de nouă danie, moșia Măhal, din comitatul Dăbica, lui Dezideriu Vas și fraților săi.

311. 1368 aprilie 28, *Ruža*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Nicolae, voievodul Transilvaniei, să cerceteze dacă oamenii din Inokhaza sînt pristavi sau iobagi ai cetății ori sînt nobili.

312. 1368 aprilie 28. Ludovic I, regele Ungariei, transcrie acte anterioare; sînt menționați demnitari din Transilvania.

313. 1368 aprilie 29, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea adeverește un schimb de moșii.

314. 1368 mai 6, *Lipova*. Nicolae, voievodul Transilvaniei, cere lui Benedict, banul Bulgariei, să ia măsură pentru a înapoia iobagului Dragul din Sugdia, optzeci de porci, furați de iobagii regelui din Vărădia de Mureș.

315. 1368 mai 8, *(Arad)*. Capitlul din Arad adeverește opreliștea făcută de Benedict, banul Bulgariei, și de frații săi, fiii lui Pavel de Remetea-Pogănici, împotriva înstrăinării moșiei Belenus din comitatul Căraș.

316. 1368 mai 9, *(Cenad)*. Capitlul din Cenad adeverește opreliștea făcută de Benedict, banul Bulgariei, și de frații săi împotriva înstrăinării moșiei Belenus din comitatul Căraș.

317. 1368 mai 12, *Vișegrad*. Ladislau de Oppeln, palatinul Ungariei, cere capitlului din Oradea să trimită oamenii săi de mărturie la împărțirea moșiilor lui Petru de Rakamaz.

318. 1368 mai 12, *Vișegrad*. Comitele Ștefan Bubek, judele curții regale, cere capitlului din Arad să trimită omul de mărturie la hotărnicirea și darea în stăpînire a moșiilor Olykus și Feulykus.

319. 1368 mai 23, Ludovic I, regele Ungariei, întărește la cererea magistrului Jakch, fiul lui Toma de Coșeu, privilegiul său din 2 februarie 1361, cu privire la dania mănăstirii Meseș.

320. 1368 iunie 4, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Oradea să înnoiască, pentru nobilii de Gyge, niște acte privind drepturile lor de moșie.

321. 1368 iunie 9, *Turda*. Nicolae, voievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită omul său de mărturie la runerea Margaretei, văduva lui Petru de Roadeș, în pătîrimea ce i se cuvenea ca fiică după bunica sa Anich, din moșiile Sintioana, Vișoara, Gogan, Cund și Dumbrăveni.

322. 1368 iunie 10, *Turda*. Nicolae, voievodul Transilvaniei, adjudecă moșia Inokhaza magistrului Ladislau, fiul lui Ioan de Dăbica.

323. 1368 iunie 11, *Turda*. Nicolae, voievodul Transilvaniei, atribuie, prin judecată, lui Ștefan de Gimbuț, o parte din moșia Popești, din comitatul Cluj.

324. 1368 iunie 11, *(Turda)*. Nicolae, voievodul Transilvaniei, adeverește că magistrul Nicolae, fiul lui Pavel de Văleni, a oprit pe văduva lui Emeric de Buch și pe fiii săi de la zălogirea unor părți din moșia Mihăiești.

325. 1368 iunie 11, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur adeverește că Ioan, fiul lui Gereu de Dumbrava, s-a obligat să plătească zece mărci.

326. 1368 iunie 11, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur adeverește împărțirea făcută între nobilii de Jucu, cu privire la moșiile Jucu, Vișea, Mureșenii de Cîmpie, Sărmașu și Suatu.

327. 1368 iunie 12, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește comitelui de Satu Mare să țină adunare generală pentru cercetarea pricinii dintre Andrei de Carei și Andrei de Wythka.

328. 1368 iunie 12, *Turda*. Nicolae, voievodul Transilvaniei, transcrie pentru Otto, abatele de Cluj-Mănăstur, scrisoarea privilegiată a lui Petru, episcopul Transilvaniei, din 14 septembrie 1299, și cea deschisă, a lui Ștefan, voievodul Transilvaniei, din 24 martie 1347, privitoare la moșiile Nădăselu și Băgara.

329. 1368 iunie 12, *Turda*. Nicolae, voievodul Transilvaniei, adeverește că Nicolae de Măcicașu și Andrei de Suceagu s-au împăcat cu privire la moșia Sîm-mărtin.

330. 1368 iunie 13, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur adeverește că Ioan, abatele de Igriș, și capitlul din Alba Iulia s-au împăcat cu privire la o bucată de pămînt aflată între rîurile Mănărade și Cergău Mare.

331. 1368 iunie 15, *Turda*. Nicolae, voievodul Transilvaniei, adeverește că magistrul Ladislau de Dăbica l-a descărcat pe Ștefan de Geoagiu de Sus cu privire la partea ce i se cuvenea din zestrea și darurile de nuntă ale răposatei soții a lui Nicolae zis Boriou de Geoagiu de Sus.

332. 1368 iunie 22, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, acordă scutire de vamă negustorilor lui Dumitru, principele tătarilor, urmînd ca negustorii brașoveni să se bucure de același drept în țara lui Dumitru.

333. 1368 iunie 23, *(Brașov)*. Juzii orașului Brașov adevolesc scutirile avute de comitele Ioan de Baci pentru sesia sa din Baci.

334. (1368) *iulie 4, Vidin*. Petru, banul Bulgariei, scrie fratelui sau, Benedict, să se îngrijească ca Vlaicu, voievodul Țării Românești, să-i trimită trei sau patru banderii.

335. 1368 *iulie 8, Vișegrad*. Ladislau de Oppeln, palatinul Ungariei, amîna pricina dintre Andrei, fiul lui Marhard de Carei, și Ioan de Botean.

336. 1368 *iulie 8, Arad*. Capitlul din Arad, raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre hotărnicirea și darea în stăpînire a moșiilor Felykus și Olykus.

337. 1368 *iulie 11, Zvolen*. Ludovic I, regele Ungariei, restituie nobililor de Dumbrava moșia Dumbrava, împreună cu vama de pe moșie.

338. 1368 *iulie 13, Montefiascone*. Papa Urban al V-lea roagă pe Ludovic I, regele Ungariei, să-i susțină și mai departe pe arhiepiscopul de Caloccea și pe episcopul de Cenad în opera de convertire a schismaticilor la catolicism.

339. (1368) *iulie 17, Liget*. Ludovic I, regele Ungariei, îl înștiințează pe Benedict, banul Bulgariei, că Vlaicu, voievodul Țării Românești, va trimite provizii la Vidin.

340. 1368 *iulie 26*. Juzii nobililor comitatului Cluj adevăresc că Ioan, fiul lui Gereu de Dumbrava, s-a obișnuit să plătească despagubiri iobagilor și oaspeților mănăstirii din Cluj-Mănăstur.

341. 1368 *iulie 27, Zvoicn-Lipče*. Ludovic I, regele Ungariei, daruiește voievodului Balc, lui Drag, fratele său, și celorlalți frați ai lor pămîntul Senye, ca nouă danie.

342. 1368 *august 5, Zvolen-Lipče*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Simion, comitele de Maramureș, să împartă moșiile Giulești și Nyres între Dragoș și frații săi.

343. 1368 *august 5, Zvolen-Lipče*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește fraților românului Dragoș din Maramureș să înapoieze acestuia moșia Slătioara.

344. 1368 *august 5, Zvolen-Lipče*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Simion, comitele de Maramureș, ca, după ce va cerceta, în adunarea comitatului pricina românului Dragoș cu frații săi pentru moșia Slatioara, să treacă moșia în stăpînirea aceluiași Dragoș.

345. 1368 *august 8, Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, amîna judecarea pricinii dintre văduva lui Bartolomeu, fiica comitelui Mihail de Singatin, și priorul și conventul din Sebeș, cu privire la o moară din Petrești.

346. 1368 *august 16, Buda*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Oradea să trimită omul său de mărturie la depunerea unui jurămint cu privire la moșia Chilioara.

347. 1368 *august 23, Drj*. Pavel, comite, și juzii nobililor din comitatul Solnocu Interior adevăresc plîngerea nobililor de Beclean împotriva vicecastelanilor de Unguraș, cu privire la moșia Mălin.

348. 1368 *august 25, Alb1 Iulia*. Capitlul din Alba Iulia adevărește că Elisabeta, soția lui Ioan croitorul, orașean din Sebeș, a zălogit partea sa din moșia Daia, lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, pentru suma de o sută florini de aur.

349. 1368 *august 30*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește un act; sînt menționați demnitari din Transilvania.

350. 1368 *septembrie 8*. Ludovic I, regele Ungariei, face o danie călugarițelor din Buda Veche; sînt menționați demnitari din Transilvania.

351. 1368 *septembrie 9, Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită omul său de mărturie la punerea lui Ștefan, Grigore și Ioan, fiii lui Nicoliae de Sîntoana de Mureș, în partea de moșie cuvenită mamei lor, ca pătrime a fiicei, din moșia Sîntioana de Mureș.

352. 1368 *septembrie 14, Cenad*. Capitlul din Cenad amină hotărnicirea moșiei Keer, din pricina plecării oștirii regești în expediție împotriva lui Vlaicu, voievodul Țării Românești.

353. 1368 *septembrie 15, Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită omul de mărturie la o opreliște pe moșia Chinteni a abatelui mănăstirii din Cluj-Mănăstur.

354. (1368) *septembrie 15, Vidin*. Petru și Andrei de Raguza, juzii de Vidin, scriu lui Benedict Himffi, banul de Vidin, să vină cît mai repede să-și preia funcția.

355. 1368 *septembrie 16, Cluj-Mănăstur*. Conventul din Cluj-Mănăstur adevărește că Nicolae de Giula a zălogit părțile sale din moșiile Giula și Deușu, pentru optzeci de florini, în vederea participării la oastea regească ridicată împotriva lui Vlaicu, domnul Țării Românești.

356. 1368 *septembrie 19, Oradea*. Capitlul din Oradea transcrie actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 16 august 1368, Buda, și adevărește că magistrul Jakch a depus jurămintul pe moșia Chilioara.

357. 1368 *septembrie 22*, {*Alba Iulia*}. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, că Ștefan, Grigore și Ioan, fiii lui Nicolae de Sintioana de Mureș, au fost puși în stăpânirea unei părți din moșia Sintioana de Mureș, cuvenită mamei lor ca pătrime a fiicei.

358. 1368 *octombrie 1*, {*Alba Iulia*}. Capitlul din Alba Iulia adevărește întîmpinarea făcută de comitele Nicolae ce Vurpăr și de alții împotriva oaspeților din Șoala, cu privire la moșia Șoala.

359. 1368 *octombrie 13*, {*Kubin*}. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Cenad să trimită omul său de mărturie la hotărnicirea moșiilor Gyanou și Teryen din comitatul Caraș.

360. 1368 *octombrie 13*, {*Alba Iulia*}. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, despre cercetarea și opreliștea făcută nobililor de Măcișu de a împărți un finat ținînd de moșia Chinteni.

361. 1368 *noiembrie 12*, {*Dincolo de Dunăre*}, în fața cetății Severin, Ludovic I, regele Ungariei, adevărește că omul său, în numele lui Ioan de Nogmihal, i-a oprit pe fiii lui Pavel și Vetiș de la cumpărarea unei părți din moșia Gilian.

362. {1368} *noiembrie 14*, {*Cenad*}. Capitlul din Cenad raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre hotărnicirea moșiilor Gyanou și Teryen din comitatul Caraș.

363. 1368 *decembrie 2*, {*Zlankamen*}. Ludovic I, regele Ungariei, întărește pentru Rados și Brank, fiii lui Moian, și pentru Crayanin, nepotul lor, scrisoarea capitlului din Cenad, din 14 noiembrie 1368, cu privire la punerea lor în stăpânirea moșiilor Gyanou și Teryen din comitatul Caraș.

364. 1368 *decembrie 4*, {*Eng*}. Ludovic I, regele Ungariei, dezleagă pe castelanii din cetățile banatului de Vidin și pe însoțitorii lor de obligația apărării fortificațiilor, permițîndu-le să se înoarcă la casele lor.

365. 1368 *decembrie 22*, {*Roma*}. Papa Urban al V-lea însărcinează pe abatele de Pilis cu cercetarea samavolnicilor săvîrșite de Ioan de Flandra împotriva lui Hermann, abate ales de Cîrța.

366. 1368 *decembrie 30*, {*Oradea*}. Capitlul din Oradea înnoiește pentru nobilii de Gyge acte vechi privind drepturile lor de moșie, emise de același capitlu.

367. 1369. Ludovic I, regele Ungariei, întărește actul lui Andrei al III-lea, predecesorul său, din anul 1299, referitor la hotărnicirea moșiilor Bărăbanț și Cricău.

368. 1369. Ludovic I, regele Ungariei, întărește, la cererea lui Dumitru, episcopul Transilvaniei, hotărnicirea moșiilor Bărăbanț, Micești și Șard, deosebind părțile episcopului de cele ale capitlului din Alba Iulia.

369. 1369. Simion, banul Dalmației și Croației, cere lui Ludovic I, regele Ungariei, să-i dăruiască moșia Osvarău.

370. {1369—1377}. Benedict, fiul lui Pavel, fiul lui Heym, împreună cu frații săi Nicolae și Ștefan își împart moșiile Remetea și Ersig.

371. 1369 *ianuarie 29*, {*Vișegrad*}. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Cenad să cerceteze și să oprească silniciile săvîrșite de Dan de Duboz pe moșia Ersig.

372. 1369 *ianuarie 30*, {*Vișegrad*}. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește comiteiului de Timiș să cerceteze silniciile săvîrșite de Dan de Duboz pe moșia Ersig.

373. 1369 *februarie 14*, {*Buda*}. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Oradea să trimită omul de mărturie la punerea fiilor lui Nicolae de Tileagd în stăpînirea unei bucăți din moșia Galošpetreu.

374. 1369 *februarie 27*, {*Vișegrad*}. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Cenad să trimită un om de mărturie la hotărnicirea moșiei Ersig din comitatul Timiș, a lui Benedict, banul Bulgariei și a fraților săi, Petru și Nicolae, fiii lui Heem.

375. 1369 *martie 2*, {*Vișegrad*}. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește conveniului din Cluj-Mănăstur să-l trimită pe omul său de mărturie, ori de cîte ori i se va cere să facă hotărniciri ale moșiilor bisericii Transilvaniei, chiar dacă Dumitru, episcopul acestei dieceze, sau urmașii săi nu vor putea prezenta acte cu privire la hotărnicirile mai vechi, deoarece acestea s-au pierdut datorită feluritelor nenorociri de-a lungul timpului.

376. 1369 *martie 13*, {*Cenad*}. Capitlul din Cenad adevărește că, din porunca regelui, a hotărnicit moșia Ersig și l-a pus pe Benedict, banul Bulgariei, și pe frații săi în stăpînirea acestei moșii.

377. 1369 *martie 23*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește actul de danie al capitlului din Oradea, din 5 iunie 1313, referitor la un pămînt al călugărițelor din Oradea.

378. 1369 martie 24, (Cluj). Comitele Gheorghe, judele, jurații, și sfatul bătrînilor din Cluj reglementează regulul comerțului cu blănuri pe piața orașului în interesul breslei blănarilor, oprind totodată, pe cei ce nu sînt breslași să practice acest meșteșug.

379. 1369 martie 29, (Oradea). Capitlul din Oradea adevărește că, din porunca regelui, a trimis un om de mărturie la punerea lui Gheorghe și Nicolae, fiii lui Nicolae de Tileagd, în stăpînirea unei părți a moșiei Galoșpetreu.

380. 1369 aprilie 9, (Oradea). Capitlul din Oradea adevărește că Toma, fiul lui Laurențiu de Tileagd, a făcut întîmpinare împotriva lui Laurențiu, fiul lui Ioan tot de Tileagd, în legătură cu ocuparea unei bucăți de moșie a sa.

381. 1369 aprilie 10, Sighișoara. Orașenii din Sighișoara adevăresc că Nicolae de Archita, comitele, și rudele sale au vîndut lui Petru zis Schever, orașean din Sighișoara, bunurile lor de moștenire din satul Vîlcandorf.

382. 1369 aprilie 24, (Alba Iulia). Capitlul din Alba Iulia transcrie în formă de transumpt actul lui Petru, notar public, din 30 octombrie 1357, la cererea l. Dumitru, episcopul Transilvaniei.

383. 1369 mai 2, Montefiascone. Papa Urban al V-lea îl numește pe Otto, fiul lui Gerard de Coppernot, în demnitatea de abate al mănăstirii din Cluj-Mănăstur.

384. 1369 mai 11, (Cluj-Mănăstur). Conventul din Cluj-Manăstur raportează regelui că, potrivit poruncii sale, a hotărnicit moșiile episcopiei de Alba Iulia numite Straja, Berghiin și Hapra, și a chemat înaintea regelui pe nobilii de Henig, care s-au împotrivit la ridicarea unor semne de hotar.

385. 1369 mai 14, Ungă Caranna. Ludovic I, regele Ungariei, dă de știre că pricina legată de uciderea lui Nicolae de Domănești o va judeca la scaunul său de judecată.

386. 1369 mai 27, Diosgyör. Lucovic I, regele Ungariei, întărește drepturile de stăpînire asupra moșilor părințești ale fiicei lui Dominic de Harănglab, în temeiul dreptului fiicei de a moșteni ca fiu.

387. 1369 mai 28, Diosgyor. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Alba Iulia să transcrie pentru Gheorghe și Iacob, fiii lui Miske de Băgău, actele referitoare la moșia lor numită Mesentea.

388. 1369 mai 30, (Oradea). Capitlul din Oradea raportează regelui rezultatele cercetării făcute în cauza Elenei, văduva lui Mihail, fiul lui Gheorghe de Sanislău, ale cărei moșii ar fi fost cotoprite de nobilii de Bător.

389. 1369 mai 31, Vișegrad. Ludovic I, regele Ungariei, întărește drepturile de stăpînire ale Ecaterinei, fiica lui Gyula, fiul lui Sombur de Silvaș, și ale lui Toma, fiul lui Nicolae, soțul său, în moșiile Silvaș, Urmeniș, Apalina, Șoptieru și Chiochiș.

390. 1369 iunie 7, (Oradea). Capitlul din Oradea raportează regelui că a chemat înaintea capitlului pe văduva lui Mihail, fiul lui Gheorghe de Sanislău, pentru a primi zestrea ce i se cuvine din partea nobililor de Bător.

391. 1369 iunie 9, (Alba Iulia). Capitlul din Alba Iulia transcrie în formă de transumpt actul său din 26 martie 1368, cu privire la moșiile Deaj, Theluk, Hărănglab și Gănești.

392. 1369 iunie 11, Vișegrad. Ludovic I, regele Ungariei, face cunoscut că a acordat abatelui și conventului din Cluj-Mănăstur, dreptul de a judeca pe toți supușii de pe moșiile lor după obiceiul de a fi judecați de către stăpînii lor, cu excepția pricinilor de furt obșcesc, tilharie și omor.

393. 1369 iunie 12, Micske. Viceccomitele și juzii nobililor din comitatul Bihor adevăresc că au trecut în stăpînirea Elenei, văduva lui Mihail de Sanislău, mai mult moșii, printre care și moșia Sanislău.

394. 1369 iunie 24, Buda. Ludovic I, regele Ungariei, face cunoscut că a acordat lui Benedict, fiul lui Pavel, fiul lui Heem, și fraților săi dreptul de a judeca și pedepsi pe toți răufăcătorii prinși pe moșiile lor Remetea și Ersig din comitatul Timis.

395. 1369 iunie 26. Ludovic I, regele Ungariei, întărește privilegiile orașenilor din Regensburg; sînt menționați demnitarii din Transilvania.

396. 1369 iunie 26, Fundătura. Comitele și juzii nobililor din comitatul Dobîca adevăresc că Nicolae, fiul lui Alexandru, judele din Fizeș, n-a voit să judece pricina lui Mihail zis Zala, slujitor al lui Ștefan zis Wos, nobil de Sintejude, împotriva lui Ioan, cnezul românilor din Nicula.

397. 1369 iunie 26, (Oradea). Capitlul din Oradea raportează regelui că a făcut cercetarea în pricina lui Dumitru, episcopul de Alba Iulia, împotriva lui Mihail de Cherechiu, în legătură cu pagubele pricinuite episcopului de iobagii acelui nobil.

398. 1369 *iunie 27, (Oradea)*. Capitlul din Oradea raportează regelui rezultatul cercetării făcute în cauza lui Dumitru, episcopul de Alba Iulia, împotriva lui Ladislau de Fughiu, în legătură cu pagubele pricinuite episcopului de iobagii acelui nobil.

399. 1369 *iulie 1, Avignon*. Papa Urban al V-lea acordă lui Ludovic I, regele Ungariei, permisiunea de a poartă război împotriva turcilor.

400. 1369 *iulie 1, Lypche*. Ludovic I, regele Ungariei, adevărește că a hotărât să o repună pe nobila doamna Ana, văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu de Izvoarele. În drepturile sale de moștenire

401. 1369 *iulie 1, Lypche*. Ludovic I, regele Ungariei poruncește lui Emeric, voievodul Transilvaniei, să o repună pe nobila doamnă Ana, văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu de Izvoarele, în drepturile sale de moștenire.

402. 1369 *iulie 4*. Ludovic I, regele Ungariei, confirmă mai multe privilegii ale mănăstirii Sfântului Iacob din Iruagh, de lângă Pecs; sînt menționați demnitari din Transilvania.

403. 1369 *iulie 5, Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Cenad să trimită un om de mărturie la punerea lui Benedict, banul Bulgariei, în stăpînirea moșiilor lui Ioan, Ladislau și Petru, fiii lui Nexe, din comitatul Timiș, moșii pe care aceștia le-au pierdut cîzînd în vina necredinței față de rege.

404. 1369 *iulie 23*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește unui nobil croat o scrisoare privilegială a regelui Bela al IV-lea, sînt menționați demnitari din Transilvania.

405. 1369 *iulie 26, Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește nobililor de Beclean să restituie mănăstirii din Ezen, toate actele originale referitoare la drepturile acestei mănăstiri.

406. 1369 *iulie 29, Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, acordă sașilor din scaunele Mediaș, Șeica Mare și Șeica Mică, aceleași libertăți de care se bucura sașii din scaunul Sibiului.

407. 1369 *iulie 29*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește unui nobil croat două acte de danie; sînt menționați demnitari din Transilvania.

408. 1369 *iulie 30 (Cenad)*. Capitlul din Cenad adevărește că l-a pus pe Benedict, banul Bulgariei, în stăpînirea moșiilor dăruite de rege în comitatul Timiș.

409. 1369 *august (1—8), (Oradea)*. Capitlul din Oradea adevărește că i-a trimis pe oamenii săi de mărturie la cercetarea pricinii dintre Pavel, abatele de Siniob, și Blasiu de Resighea, în legătură cu hotarele moșiilor Pișcolț și Resighea.

410. 1369 *august 7*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește nobililor pecenegi de Beșenova drepturile lor asupra moșiilor aflate lângă riul Aranca din comitatul Cenad, pe care le stăpîneau din vechime.

411. 1369 *august 8, Sintimbru*. Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, întărește, sub formă de transumpt, scrisoarea capitlului din Alba Iulia, din 8 mai 1348, la cererea lui Ioan, fiul lui Gal, parohul din Dipșa.

412. 1369 *august 9, Arad*. Capitlul din Arad adevărește că Lidislau fiul lui Ioan, și Ștefan, fiul lui Pavel, lasă surorii lor pătrimea cuvenită fiicei din moșia Peteuossyan din comitatul Zărand.

413. 1369 *august 9, (Oradea)*. Capitlul din Oradea adevărește întîmpinarea făcută în legătură cu plata zestre și a darurilor de nuntă cu care nobilii de Bător ar fi datori văduvei lui Mihail, fiul lui Gheorghe de Sanislău.

414. 1369 *august 22, Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, amină judecarea pricinii pentru moșia Gyanth, între Emeric, voievodul Transilvaniei, Ștefan, comitele secuilor, și călugărul ioanit Donatus.

415. 1369 *august 25, (Cenad)*. Capitlul din Cenad adevărește că Ioan, fiul lui Hench, a împărțit cu nepoții săi de frate moșia Șoșdea.

416. 1369 *august 25, (Cenad)*. Capitlul din Cenad adevărește că Ioan, fiul lui Hench, a zălogit lui Petru, fiul lui Egidiu, părțile sale din morile de pe riul Bîrzava, ce ține de moșia Șoșdea.

417. *(circa 1369 septembrie), (Căransebeș)*. Obștea cnezilor și a altor români din districtul Sebeș roagă pe Benedict, banul Bulgariei, să-i scutească de darea de trei sute de florini, deoarece au sărăcit cu prilejul expedițiilor lui Ludovic I, regele Ungariei, împotriva Bulgariei și a Țării Românești.

418. 1369 *septembrie 9, (Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia adevărește că Elena, sora răposatului Nicolae zis Fekete, nobil de Șeulia, a dăruit fiicei sale Elisabeta partea ei de moștenire din moșia Șeulia de Mureș ca pătrime cuvenită fiicei.

419. 1369 *septembrie 13, Haram*. Vicecomitele și juzii nobililor din comitatul Caraș adevăresc că nobilii de Giulvăz au făcut întîmpinare împotriva intenției lui Luca Kunez, fiul lui Rayk, de a ocupa moșiile Scenlazzo și Zedeck.

420. 1369 septembrie 15, *Turda*. Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, poruncește conventului din Cluj-Mănăstur să cerceteze cu privire la samavolnicile făcute de vicecastelanul de Unguraș pe moșiile Beudiu și Mălin.

421. (1369)* septembrie 19, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Benedict, banul Bulgariei, să-l primească pe Ștefan, arhiepiscopul de Calocsa, trimisul său împuternicit să trateze statutul orașului Vidin, cu districtul aparținător.

422. 1369 septembrie 22, *Sîntimbru*. Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăstur să trimită un om de mărturie la hotărnicirea moșiilor Berchieșu și Frata și pe aceasta din urmă să o dea în stăpînirea nobililor de acolo.

423. 1369 septembrie 22, *Sîntimbru*. Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, amînă judecarea procesului în cauza de moștenire a părților de moșie lăsate de Dominic, fiul lui Bezthur, pînă la cea dintîi adunare obștească a nobililor din Transilvania.

424. 1369 septembrie 25, *Buda*. Ludovic I, regele Ungariei, adevărește că Benedict, banul Bulgariei, l-a predat pe Strațimir, țarul din Vidin, împreună cu orașul și districtul său, în mîinile lui Ștefan, arhiepiscopul de Calocsa, trimisul împuternicit al regelui.

425. 1369 septembrie 26, (*Cluj-Manăstur*). Conventul din Cluj-Mănăstur raportează lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, că a făcut cercetarea privitoare la silniciile comise de Mihail, vicecastelanul de Unguraș, pe moșiile Beudiu și Mălin.

426. 1369 octombrie 23. Ludovic I, regele Ungariei, întărește lui Benedict, fostul ban al Bulgariei, actele sale privitoare la moșiile fiilor lui Nexe ce i-au fost dăruite lui, pentru necreștința acelorora.

427. 1369 octombrie 29. Ludovic I, regele Ungariei, întărește arhiepiscopiei de Strigoniu drepturile asupra moșiilor sale; sînt menționați demnitari din Transilvania.

428. 1369 noiembrie 5, *Buda*. Ludovic I, regele Ungariei, dăruiește lui Gheorghe, fiul lui Jakch, moșiile Șoimuș și Naimor din comitatul Solnoc.

429. 1369 noiembrie 8, *Turda*. Emeric, voievodul Transilvaniei, adevărește înfrîmpinarea capitlului din Alba Iulia împotriva unor nobili care folosesc pe nedrept moșiile Noșlac, Copand și Sîlvaș ale capitlului, aflate în comitatul Alba.

430. 1369 noiembrie 9, *Turda*. Emeric, voievodul Transilvaniei, adevărește înțelegerea făcută de Dumitru, episcopul Transilvaniei, cu obștea nobililor din Transilvania în legătură cu perceperea dijmelor, atît a celor în pătrimi, cît și a celor sub răboj.

431. 1369 noiembrie 9, *Turda*. Emeric, voievodul Transilvaniei, adevărește înfrîmpinarea făcută de capitlul din Alba Iulia împotriva folosirii pe nedrept a moșiilor sale Milaș și Comlod de către nobilii de Orosfaia.

432. 1369 noiembrie 11, *Turda*. Emeric, voievodul Transilvaniei, poruncește conventului din Cluj-Mănăstur să participe la hotărnicirea moșiilor Bonțida și Luna de Jos.

433. 1369 noiembrie 11, *Turda*. Emeric, voievodul Transilvaniei, poruncește conventului din Cluj-Mănăstur să trimită pe omul său de marturie la punerea în stăpînire a Ecaterinei, fiica lui Gyula, fiul lui Zombur de Silvaș, în părțile de moșie datorate ei ca pătrimă cuvenită fiicei.

434. 1369 noiembrie 11, *Turda*. Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, poruncește conventului din Cluj-Mănăstur să trimită pe omul său de mărturie, care, împreună cu trimisul voievodului, să hotărnicască moșiile capitlului din Alba Iulia, Aiud și Gîrbova, dinspre moșiile nobililor de Rimetea și Geoagiu de Sus.

435. 13(69) noiembrie 11, *Turda*. Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, transferă la curtea regească judecarea pricinii dintre capitlul din Alba Iulia și Alard, fiul lui Valentin de Doștat, în legătura cu o bucată de pămînt așezată între Doștat și Boz.

436. 1369 noiembrie 11, *Turda*. Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, dă de știre că Ioan, fiul lui Gereu, s-a obligat să plătească lui Otto, abatele de Cluj-Mănăstur, suma de 10 florini, drept cheltuieli de judecată în pricina dintre ei, aflată încă în curs de a se judeca.

437. 1369 noiembrie 11, (*Cluj-Mănăstur*). Conventul din Cluj-Mănăstur face cunoscut că a hotărnicit moșia Frata și i-a pus pe nobilii de acolo în stăpînirea acesteia.

438. 1369 noiembrie 13, *Turda*. Emeric, voievodul Transilvaniei, poruncește prin sentință judecătorească ca abatele de Igrîș și iobagii săi din Mănărade. Tapu, Cenade și Soroștin să plătească capitlului, din Alba Iulia 200 de florini pentru daunele ce i le-au provocat în moșiile sale și alți 200 de florini drept gloabă a judecății.

439. 1369 *noiembrie 13, Sintimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, poruncește capitlului din Alba Iulia să cerceteze cu privire la incendierea mănăstirii de la Tâlmăciu, prilej cu care ar fi ars și toate actele de proprietate ale lui Petru zis Cheh de Cîsnădie.

440. 1369 *noiembrie 15, Turda*. Emeric, voievodul Transilvaniei, poruncește capitlului din Alba Iulia să fie de față la punerea lui Augustin, fiul lui Petru de Coroiu, în stăpînirea pămîntii de fiică din moșia Coroiu, ce i se cuvine din partea lui Marc, fiul lui Petru de Sintimbru.

441. 1369 *noiembrie 15, Turda*. Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, adevărește înțelegerea dintre Blasiu de Fărăgău și Ioan zis Eles de Poca, privitoare la împărțirea moșiei Almaș din comitatul Turda.

442. 1369 *noiembrie 21, Oradea*. Capitlul din Oradea adevărește că nobilii de Domănești n-au restituit moșia Ponyola, pe care o zălogiseră în trecut, drept pentru care banii de zălog au fost depuși în păstrarea capitlului.

443. 1369 *noiembrie 25, Argeș*. Vlaicu, domnul Țării Românești, poruncește clerului din Țara Românească și din Țara Făgărașului să-l primească cu cinstea cuvenită pe vicarul episcopului Dumitru al Transilvaniei, așteptat să sosească în vizitație canonică.

444. 1369 *noiembrie 28, Alba Iulia*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, că actele de proprietate ale lui Petru zis Cheh de Cîsnădie au ars în incendiul mănăstirii de la Tâlmăciu.

445. 1369 *noiembrie 29, Oradea*. Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, cu privire la cotropirea de către Deme, slujitorul magistrului Ștefan zis Pogan, a moșiei conventului din Cluj-Mănăstur, numită Tiburczteluke.

446. 1369 *decembrie 14, Sintimbru*. Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, adevărește că Otto, abatele de Cluj-Mănăstur, a făcut întâmpinare împotriva folosirii abuzive a moșiilor sale Mănăstur, Băciu, Chintău, Aghireșu, Leghia, Băgara și Apahida de către vecinii acestora.

447. 1369 *decembrie 18, Buda*. Ludovic I, regele Ungariei, la cererea orășenilor din Brașov, poruncește ca negustorii de postav străini să nu-și poată vinde marfa lor decît în orașul Brașov după obiceiul și privilegiul orașului Buda.

448. 1369 *decembrie 28, Vișegrad*. Nicolae de Zeech, judele curții regale, amînă judecarea unui proces ce trebuia să se țină după lăsarea la vatră a oștirii regale pornită împotriva lui Vlaicu, domnul Țării Românești.

449. 1369 *decembrie 28, Vișegrad*. Nicolae de Zeech, judele curții regale amînă judecarea unui proces ce trebuia să se țină după lăsarea la vatră a oștirii regale pornită împotriva lui Vlaicu, domnul Țării Românești.

450. 1370. Papa Grigore al IX-lea îndeamnă pe Ludovic I, regele Ungariei, la război împotriva turcilor.

451. 1370. Ludovic I, regele Ungariei, adevărește un schimb de moșii. Se menționează, printre alții, demnitari din Transilvania.

452. 1370. Ladislau, duce de Oppeln, amînă o pricină. Actul este întărit cu pecetea lui Emeric, voievodul Transilvaniei.

453. 1370. Ladislau, duce de Oppeln, amînă un proces. Actul este întărit cu pecetea lui Emeric, voievodul Transilvaniei.

454. 1370, *Vișegrad*. Ladislau, duce de Oppeln, amînă un proces. Actul este întărit cu sigiliul lui Emeric, voievodul Transilvaniei.

455. 1370. Nicolae de Zeech, judele curții regale, hotărăște în legătură cu un proces al abatelui din Sîniou.

456. 1370. Emeric, voievodul Transilvaniei, adevărește stăpînirea unei moșii de către nobilii de Rimetea.

457. 1370, *Buda*. Capitlul din Buda adevărește că nobilii de Rimetea au oprit pe rege de la dăruirea moșiei lor Lupșa.

458. 1370, *Cluj-Mănăstur*. Conventul din Cluj-Mănăstur adevărește că moșia Kupes Banya a fost întotdeauna a nobililor de Rimetea.

459. 1370. Nobilii de Veliș cotropesc pădurea nobililor din Săsvar.

460. 1370 *ianuarie 2*. Ludovic I, regele Ungariei, încredințează locuitorilor din Aachen o capelă zidită de el. Se menționează, printre alții, demnitari din Transilvania.

461. 1370 *ianuarie 4, Alba Iulia*. Ioan, arhidiaconul de Tîrnava, amînă depunerea unor mărturii în procesul dintre Pavel, fiul lui Desideriu zis Was de Țaga, și sora lui, pe de-o parte, și Caterina, soția magistrului Ilie de Jucu, pe de alta, pentru că părțile să se poată împăca.

462. 1370 ianuarie 13, (Alba Iulia). Capitlul din Alba Iulia adevărește trecerea părților de moșie din Idrifaia și Sinicoară din minile lui Blasiu, fiul lui Toma de Idrifaia, într-acelea ale lui Pentru fiul lui Toma.

463. 1370 ianuarie 19, (Alba Iulia). Capitlul din Alba Iulia raportează lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cu privire la pricina legată de datoria lui Ioan, fiul lui Gereu, față de abatele din Cluj-Mănăstur.

464. 1370 ianuarie 20, *Sintimbru*. Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, întărește nobililor de Frata scrisoarea conventului din Cluj-Mănăstur, din 11 noiembrie 1369, prin care ei au fost puși în stăpânirea acelei moșii.

465. 1370 ianuarie 22, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Oradea să trimită un om de măturie pentru a fi de față la învoiala privitoare la hotarele moșilor Pelișor, Zahtha și Atea.

466. 1370 ianuarie 26, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Arad să cerceteze silniciile săvârșite de Iacob de Beuldre și de oamenii din Beuldre împotriva omului regelui și al capitlului din Cenad.

467. 1370 februarie 4, *Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Oradea să trimită omul său de măturie la o împărțire de moșii între Batur, pe de-o parte, iar pe de alta, arhidiaconul Ștefan, fiul aceluiași Ioan.

468. 1370 februarie 6, *Vișegrad*. Ladislau de Oppeln, palatinul Ungariei, cere conventului din Lelez să trimită un om de măturie pentru cercetarea unui furt de porci, făptuit pe moșia Ordo, de către Clement și Ioan, fiii lui Makzem de Olchwa.

469. 1370 februarie 7, *Cheke*. Grigore de Bethlen, vicecomite, și juzii nobililor din comitatul Satu Mare, adevăresc că Grigore, iobagul lui Ștefan, fiul lui Nicolae de Oar, deține pe nedrept bunurile fiicei orfane a lui Ioan zis Magyar.

470. 1370 februarie 9, (Alba Iulia). Capitlul din Alba Iulia transcrie un act pentru Ștefan de Șelimbăr.

471. 1370 februarie 17 *Buda*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Emeric, voievodul Transilvaniei, să dispună punerea Anei, fiica lui Dominic de Hărănglab, în stăpânirea unei pătrini din moșiile părintești,

472. 1370 februarie 17, *Buda*. Ludovic I, regele Ungariei, acordă Anei, fiica lui Dominic de Hărănglab, dreptul de a stăpâni o pătrime din moșiile părintești.

473. 1370 februarie 21, *Buda*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Cenad să cheme în judecată pe Ioan și Mihail, fiii lui Petru zis Wagud, împotriva magistrului Petru, fiul lui Pavel, fiul lui Hewm.

474. 1370 februarie 22. Ludovic I, regele Ungariei, fixează negustorilor sibieni taxele vamale pentru navigația pe Dunăre, între Buda și Viena, și pentru circulația carelor între Sibiu și Boemia și îi scutește, pe drumurile Dalmației, de orice taxe, afară de cea a tricesimei.

475. 1370 februarie 24, *Buda*. Ludovic I, regele Ungariei, dispune împărțirea în trei părți egale a moșiilor din comitatele Bekes și Bihor, ale magistrului Nicolae, fiul lui Ladislau zis Zaar, Ioan, fiul lui Aynard, și Toma, fiul lui Dominic.

476. 1370 martie 12, *Romu*. Papa Urban al V-lea poruncește să fie recunoscute ca valabile căsătoriile contractate înainte de convertire la catolicism, iar pentru foștii schismatici, doar căsătoriile între persoane înrudite pînă la al patrulea grad.

477. 1370 martie 18, *Kene*. Pavel de Bernolth, vicecomitele, și juzii nobililor din comitatul Solnoc adevăresc rezultatul cercetării privitoare la silniciile săvârșite de Petru de Nădășel și de Ladislau, voievodul românilor.

478. 1370 martie 22, (Cluj-Mănăstur). Conventul din Cluj-Mănăstur face cunoscut că Pavel zis Wos de Sintejude a zălogit fratelui său Ștefan părțile sale de moșie din Sintejude și Puni, cu condiția să le poată răscumpăra cînd va voi.

479. 1370 martie 27, *Cluj*. Ludovic I, regele Ungariei, încuviințează dania de moșie făcută de Elisabeta, fiica lui Kalach, soțului ei Ștefan diacul.

480. 1370 (între martie 27 și mai 1, *Cluj-Mănăstur*). Conventul din Cluj-Mănăstur scrie lui Emeric, voievodul Transilvaniei, despre hotărnicirea moșiilor Aiud și Gîrbova ale capitlului din Alba Iulia.

481. 1370 martie 29. Ludovic I, regele Ungariei, întărește, sub formă privilegială, stăpînirea episcopiei de Alba Iulia asupra districtului Abrud.

482. 1370 martie 30, *Cluj*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește orașenilor din Cluj stăpînirea asupra unui eșteu de lîngă Someșeni.

483. 1370 martie 30, (Cenad). Capitlul din Cenad raportează Ludovic I, regele Ungariei, că, potrivit poruncii sale, a chemat la judecată pe Petru și Mihail, fiii lui Petru, împotriva magistrului Petru, fiul lui Pavel.

484. 1370 martie 31. Ludovic I, regele Ungariei, amintește într-un privilegiu dat pentru orașenii din Bynak, despre pecetea pierdută de regele Carol Robert în Țara Românească.
485. 1370 martie 31, <Oradea>. Capitlul din Oradea raportează regelui Ludovic I, că potrivit poruncii sale din 4 februarie 1370, omul său, Bartolomeu, arhidiaconul de Călata, împreună cu omul regelui au împărțit moșiile magistrului Nicolae, fiul lui Nicolae, unor nobili din familia de Bátor.
486. 1370 aprilie 1, <Cluj-Mănăstur>. Conventul din Cluj-Mănăstur adevărește cedarea de către Mihail, Petru și Luca, fiii lui Dominic de Popești, a unor părți de moșie din Suceagu, cu titlu de patrimoniu cuvenită fiicei, Anastasia, soția lui Ioan.
487. 1370 aprilie 3, <Oradea>. Capitlul din Oradea raportează că, la porunca lui Ludovic I, regele Ungariei, din 22 ianuarie 1370, a hotărnicit moșiile Pelișor, Zahtha și Atea.
488. 1370 aprilie 3, <Arad>. Capitlul din Arad raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că silniciile pe carea fost pus să le cerceteze prin porunca din 26 ianuarie 1370 sînt adevărat.
489. 1370 aprilie 4, <Turda>. Ludovic I, regele Ungariei, adevărește hotărnicirea pămînturilor orașului Cluj dinspre satul Rediu.
490. 1370 aprilie 11, <Sîntimbru>. Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăstur să pună pe Anastasia, soția lui Iacob de Popești, în stăpînirea unor bucăți de moșie din Suceagu.
491. 1370 aprilie 11, <Oradea>. Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre o pricina privitoare la zestrea și darurile de nuntă ale vadovei lui Ioan, fiul lui Laurențiu de Tămașda.
492. 1370 aprilie 15, <Alba Iulia>. Ludovic I, regele Ungariei, acordă Elisabetei, fiica răposatului Kalach, fiul lui Oliver, și, prin ea, soțului ei, Ștefan diacul, dreptul de a moșteni toate bunurile tatălui ei.
493. 1370 aprilie 16, <Sîntimbru>. Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să introducă pe Ana în stăpînirea unei pătrimi din moșiile lui Dominic, fiul lui Bezther de Hărăglab.
494. 1370 aprilie 22, <Cluj-Mănăstur>. Conventul din Cluj-Mănăstur scrie lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, că a introdus pe Anastasia, soția lui Iacob, fiul lui Dominic de Popești, în stăpînirea unor părți din moșia Suceagu.
495. 1370 aprilie 23, <Mediaș>. Ludovic I, regele Ungariei, întărește orașenilor din Cluj privilegiul său din 6 iunie 1366.
496. 1370 aprilie 24, <Celutea de Baltă>. Ludovic I, regele Ungariei, întărește cu pecetea sa cea nouă actul său din 30 martie 1370, prin care acorda orașenilor din Cluj dreptul la aleștii din Someșeni.
497. 1370 aprilie 24, <Cluj-Mănăstur>. Conventul din Cluj-Mănăstur transcrie, la cererea lui Ladislau, fiul lui Ii Beke de Iclod, actul său din 26 octombrie 1350.
498. 1370 aprilie 26, <Țirgu Mureș>. Ludovic I, regele Ungariei, confirmă stăpînirea orașului Cluj asupra unor moșii nobiliare cumpărate.
499. 1370 aprilie 26, <Țirgu Mureș>. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește ca toți iobagii care doresc să se așeze pe moșiile orașului Cluj să o facă liber, după ce și-au plătit datoriile feudale.
500. 1370 aprilie 29, <Kere>. Pavel de Bernolt, vicecomite de Solnoc, împreună cu juzii nobililor adevăresc o plîngere a lui Petru, fiul lui Ladislau de Andreashaza împotriva lui Nicolae, fiul lui Bekus, pentru căii furați, ținuți pe moșia Doba.
501. 1370 mai 1, <Cluj-Mănăstur>. Conventul din Cluj-Mănăstur adevărește că Ladislau, fiul lui Mihail de Kapatelke, a lăsat lui Andrei, fiul lui Iacob, jumătate din moșia Cozma, obținută de el prin schimb.
502. 1370 mai 2, <Oradea>. Dumitru, episcopul de Oradea, judecă în pricina privitoare la răpirea de către Sebastian, fiul lui Ioan de Cehăluț, a unui iobag al lui Șefan, prebendar al bisericii sale.
503. 1370 mai 5, <Cluj-Mănăstur>. Conventul din Cluj-Mănăstur raportează lui Emeric, voievodul Transilvaniei, despre hotărnicirea moșiei Bonțida.
504. 1370 mai 7, <Batoș>. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Emeric, voievodul Transilvaniei, să apere drepturile orfanului Blasiu, fiul lui Sandur.
505. <1370 după mai 7. Turda>. Emeric, voievodul Transilvaniei, hotărăște în privința pătrimii cuvenite Ecaterinei soția lui Toma, fiul lui Nicolae.
506. 1370 mai 8, <Sîntimbru>. Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăstur să fie de față la depunerea unui jurămint pentru o bucată de pămînt în litigiu, aflătoare între Boz și Doștat, revendicată de capitlul din Alba Iulia.
507. 1370 mai 10, <Țirgu Mureș>. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Ștefan, comitele secuilor, să nu încalce drepturile orașenilor din Brașov.

508. 1370 mai 10, *Tirgu Mureșt*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Alba Iulia să trimită pe Ladislau arhidiaconul pentru hotarnicirea domeniilor cetăților regale.

509. 1370 mai 11, *sub cetatea Tâlmăciu*. Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să introducă pe comiții Andrei, Petru și alt Petru, fiii lui Petru zis de Curciu, în stăpânirea unei jumătăți din moșia Deaj.

510. 1370 mai 12, *Borșu*. Ludovic I, regele Ungariei, întarește un act al capitlului din Alba Iulia, cu privire la moșiile Elisabetei, soția lui Ștefan, notarul conventului din Cluj-Mănăstur.

511. 1370 mai 12, *lângă Șemlacu Mare*. Ladislau de Oppeln, palatinul Ungariei, în adunarea obștească a comitatului Caraș, condamnă la pedeapsa capitală și confiscarea bunurilor pe mai mulți cnezi și iobagi, ca pedeapsă pentru furturi și tilhării.

512. 1370 mai 14, *sub cetatea Tâlmăciu*. Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să imparta moșia Cornățel, din scaunul Sibiului, între Bartolomeu, fiul lui Ioan de Avrigh, și Nicolae, fiul lui Cristian de Bradu.

513. 1370 mai 16, *Vișegrad*. Ladislau, palatinul Ungariei, cere conventului din Lelez să rezolve o pricină. Este menționată expediția din 1368 împotriva lui Vlaicu vodă.

514. 1370 mai 20, *lângă Arad*. Ladislau, palatinul Ungariei, adevărește plingerea lui Petru, prepozitul bisericii din Arad, că niște iobagi și slujitori din Simbateni au rănit oamenii capitlului din Arad.

515. 1370 mai 29, *Vișegrad*. Ladislau, palatinul Ungariei, adevărește că toate pricinile dintre Iacob, fiul lui Petru de Valea lui Mihai, și Emeric, fiul lui Șimion de Kalló, au fost încredințate judecății a patru juzi.

516. 1370 iunie 3, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia adevărește hotarnicirea moșiei regale Bonțida.

517. 1370 iunie 3, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea adevărește că Ioan, fiul lui Blasiu de Virșolț, a zălogit o parte din moșia sa lui Jakch de Coșeu.

518. 1370 iunie 4. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește voievodului Transilvaniei și slujbașilor săi, precum și nobililor să nu mai ia vâmi din proviziile și dările trimise bisericii Sfintului Mihail din Alba Iulia.

519. 1370 iunie 4, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea adevărește opreliștea de a vinde ori zălogi moșia Bank.

520. 1370 iunie 5, *Dej*. Comitele și juzii nozilor din comitatul Solnocu Interior adevăresc împărțirea unei părți din moșia Ghirolț.

521. 1370 iunie 17, *Dej*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Alba Iulia să ducă lui Nicolae, fiul lui Peteu, castelanul de Unguraș, o poruncă privitoare la moșiile lui Ioan, fiul lui Gegus de Nușeni.

522. 1370 iunie 23, *(Oradea)*. Capitlul din Oradea transcrie pentru Dumitru, episcopul Transilvaniei, o scrisoare din anul 1344.

523. 1370 iunie 24, *Zalău*. Ludovic I, regele Ungariei, acordă privilegiu pentru negustorii care vor merge la târgurile de la Zalău și Marghita.

524. 1370 (circa iunie 24 — circa august 29). Vicecomitele și juzii nobililor din comitatul Solnocul de Mijloc adevăresc că plingerea lui Barta împotriva slujbașului din Ortelec și a însoțitorilor săi, pentru tilhării și omor savârșite pe moșia Doba, este întemeiată.

525. 1370 iulie 2, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia adevărește înțelegerea încheiată între fiii lui Andrei, fost vicevoievod al Transilvaniei și nobil de Geoagiu, cu surorile lor, privitoare la pătrimea cuvenită fiicei.

526. 1370 iulie 2, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur raportează lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, despre hotarnicirea unei bucăți de pământ în litigiu, aflată între moșiile Boz și Doștat.

527. 1370 iulie 6, *(Oradea)*. Ladislau, palatinul Ungariei, la plingerea lui Ladislau de Bátor, poruncește fiilor lui Grigore de Suplacu de Barcău să restituie suma de 200 de florini, dată pentru răscumpărarea moșiei Tarcea.

528. 1370 iulie 6, *Oradea*. Ladislau, palatinul Ungariei, poruncește lui Nicolae, fiul lui Beke, vicecastelanul de Solyumku, și slujbașului din Mișca să facă dreptate lui Ladislau, fiul lui Ștefan de Gyapal, păgubit prin furtul unor porci.

529. 1370 iulie 8, *Vișegrad*. Ladislau, palatinul Ungariei, amină pricina unor locuitori din comitatul Szabolcs. Actul a fost întărit cu pecetea lui Emeric, voievodul Transilvaniei.

530. 1370 iulie 10, *(Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că a înmănat lui Mihail, locțiitorul castelanului de Unguraș, o scrisoare cu privire la moșiile lui Ioan, fiul lui Gegus de Nușeni, și ale fraților săi.

531. 1370 *iulie 10, (Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Mănăstur adevărește că Margareta, soția comitelui Ștefan de Șelimbăr, a dăruit capitlului din Alba Iulia jumătate din moșia sa Singătin.

532. 1370 *iulie 13, Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, acordă lui Toma de Berenth, comitele de Bihor, și fraților săi, dreptul de a judeca și pedepsi pe răufăcătorii prinși pe moșiile lor.

533. 1370 *iulie 17, lângă Satu Mare*. Ladislau, palatinul Ungariei, adevărește, la cererea lui Dumitru, episcopul Transilvaniei, că jumătate din moșia Zakol se află în comitatul Satu Mare.

534. 1370 *iulie 17, (lângă) Satu Mare*. Ladislau, palatinul Ungariei, denumește apărătorii într-o pricină.

535. 1370 *iulie 17, (Oradea)*. Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre împărțirea unor moșii.

536. 1370 *iulie 18, Monteiascone*. Papa Urban al V-lea indeamnă, între alții, pe Dumitru, episcopul Transilvaniei, și pe Emeric, voievodul Transilvaniei, să intervină pe lângă Ludovic I, regele Ungariei, pentru ajutorarea bisericii romane.

537. 1370 *iulie 18, lângă Satu Mare*. Ladislau, palatinul Ungariei, la cererea magistratului Ladislau de Carei adevărește că vicecomitele, juzii nobililor și asesorii jurați ai comitatului Satu Mare au jurat că moșia Zapoy este a mănăstirii Căpleni.

538. 1370 *iulie 19, Cenad*. Ioan, arhidiaconul de Timiș, adevărește că Iacob, fiul lui Petru zis Bodon, a cedat prin judecată nepoților săi, moșia sa Partoș, drept patrimonia de fiică din bunurile lui Petru zis Bodon.

539. 1370 *iulie 20, (lângă Satu Mare)*. Ladislau, palatinul Ungariei, adevărește împăcarea dintre Clara, fiica lui Gheorghe de Rakamaz și nobilii de Bător, cu privire la zestrea, darurile de nuntă și pătrimea cuvenită fiicei din mai multe moșii, între care și Sanislău.

540. 1370 *iulie 21, (Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia adevărește învoiala dintre Mihail, fiul lui Pavel de Hărănglab, și Ana, fiica lui Dominic de Hărănglab, privind pătrimea cuvenită fiicei din moșia Gănești.

541. 1370 *iulie 22, Satu Mare*. Ladislau, palatinul Ungariei, adevărește plîngerea magistratului Mihail, fiul lui Ladislau de Kállo, împotriva slugilor lui Ștefan și ale magistrului Gheorghe zis Bublik, care au luat unui iobag al său lucrări în preț de 500 florini.

542. 1370 *iulie 26, Satu Mare*. Juzii nobililor din comitatul Satu Mare adevăresc că Ladislau din Orașul Nou, iobagul magistrului Simion de Medieșu Aurit, lasă lui Leukus de Panyola doi boi.

543. 1370 *iulie 27, Șemluc Mare*. Ioan, vicecomite de Caras, trimite omul său la cercetarea silniciei săvârșite de un slujitor al lui Ioan cel Mare, slujbașul din Vizuar.

544. 1370 *iulie 28, (Agria)*. Nicolae a lui Renold, canonic de Agria, adevărește plata zestreii Elisabetei, fiica lui Martin de Cubulcut, de către nobilii de Sumos.

545. 1370 *august 2, Seuniche lângă Zvolen*. Ludovic I, regele Hngariei, poruncește lui Emeric, voievodul Transilvaniei, sau locțiitorului său să apere pe Petru de Curciu și frații săi în stăpînirea unei jumătăți din moșia Deaj.

546. 1370 *august 2, Seuniche lângă Zvolen*. Ludovic I, regele Ungariei, scutește pe trei negustori din Brașov de orice vamă pentru mărfurile lor transportate de la Zara la Brașov, și înapoi, cu excepția tricesimei ce se va plăti la Buda.

547. 1370 *august 3, Kárász*. Ladislau, palatinul Ungariei, adevărește o opreliște în legătură cu moșia Oros, făcută în adunarea obștească ținută pentru comitatele Satu Mare și Bereg.

548. 1370 *august 4, lângă Kárász*. Ladislau, palatinul Ungariei, obligă pe nobilii care stăpînesc moșia lui Petru de Sanislău să plătească soției lui Iacob de Bogáth o marcă, datorată ei de Petru, fiul lui Mihail.

549. 1370 *august 7, Kárász*. Ladislau, palatinul Ungariei, adevărește o împărțire de moșii; sînt menționate două scrisori de împuternicire din partea capitlului din Oradea.

550. 1370 *august 8, Sîntimbru*. Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăstur să-și trimită omul de mărturie la punerea capitlului din Alba Iulia în stăpînirea unei bucăți din moșia Singătin.

551. 1370 *august 8, Sîntimbru*. Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, întărește scrisoarea conventului din Cluj-Mănăstur, din 2 iulie 1370, în legătură cu hotarele moșiei Boz.

552. 1370 august 16, *Sintimbru*. Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitolului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la punerea lui Ladislau, fiul lui Oliver de Galda, și a soției sale Elisabeta în stăpînirea unor părți din moșiile Galda și Crăciunelu de Jos.
553. 1370 august 20, *(Alba Iulia)*. Capitulul din Alba Iulia transcrie pentru Nicolae de Cislădie și fratele său, actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 27 aprilie 1327.
554. 1370 august 28, *(Oradea)*. Capitulul din Oradea adevărește zălogirea moșiei Gelse.
555. 1370 august 29, *Csenger*. Magistrul Nicolae, strîngătorul de gloabe al lui Ladislau, palatinul Ungariei, zălogeste lui Ladislau, fiul lui Ioan de Voya, niște părți de moșie; sint menționați, ca oameni de mărturie, omul capitolului din Cenad și comitele și juzii nobililor din comitatul Satu Mare.
556. 1370 septembrie 2. Ludovic I, regele Ungariei, scutește pe sașii din cele șapte scaune săsești de a face corvezi pentru terminarea cetății Landskron.
557. 1370 septembrie 3, *(Agria)*. Capitulul din Agria transcrie privilegiul regelui Carol Robert din anul 1340; în lista membrilor capitolului este menționat arhidiaconul Benedict de Pîncota.
558. 1370 septembrie 3, *(Oradea)*. Capitulul din Oradea adevărește o opreliște în legătură cu moșia Dugenow.
559. 1370 septembrie 4, *(Cluj-Mănăstur)*. Conventul din Cluj-Manăstur raportează lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cu privire la împotrivirea nobililor de Sîngătin la darea în stăpînire a unei bucați din moșia Sîngătin capitolului bisericii Transilvaniei.
560. 1370 septembrie 15, *Sintimbru*. Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitolului din Alba Iulia să trimită omul sau de mărturie la ascultarea unei mărturisiri.
561. 1370 septembrie 19, *(Sremska Mitrovica)*. Capitulul bisericii sfîntului Irineu adevărește că Ioan, fiul lui Blasiu, slujitorul lui Nicolae de Ciacova, a făcut opreliște pentru moșia Jacodi.
562. 1370 septembrie 19, *Csenger*. Grigore, vicecomitele și juzii nobililor din comitatul Satu Mare adevăresc zălogirea moșiei Apaty, în contul prețului de răscumpărare pentru nepredarea unor proscrisi.
563. 1370 septembrie 19, *Csenger*. Nicolae, fiul lui Petheu, zălogeste moșia Apathy în contul unor amenzi judecatorești. Printre martorii amintiți: comitele și juzii nobililor din comitatul Satu Mare, omul capitolului din Cenad.
564. 1370 septembrie 20, *(Alba Iulia)*. Capitulul din Alba Iulia adevărește trecerea moșilor Beunye și Tyburchtelke în stăpînirea mănăstirii din Cluj-Mănăstur.
565. 1370 septembrie 21 *Buda*. Ludovic I, regele Ungariei, acordă sibienilor scutiri de vamă pentru mărfurile lor transportate de la Buda la Zara, și invers, hotărînd să platească o singură dată tricesima, la Buda.
566. 1370 septembrie 21, *Șemlacu Mare*. Ioan, fiul lui Ștefan, vicecomitele de Caraș, adevărește că Radul voievodul, comitele de Kuesd, a pus să se ia cinci căpițe de fin de pe moșia Belenus.
567. 1370 septembrie 22. Ludovic I, regele Ungariei, întărește ca danie nouă fiilor și nepoților lui Struza două moșii în districtul Caransebeș.
568. 1370 septembrie 22, *Vișegrad*. Ladislau, palatinul Ungariei, amînă judecarea unei pricini. Actul a fost întărit cu pecetea lui Emeric, voievodul Transilvaniei.
569. 1370 septembrie 22, *Vișegrad*. Ladislau, palatinul Ungariei, amînă judecarea unei pricini. Actul a fost întărit cu pecetea lui Emeric, voievodul Transilvaniei.
570. 1370 septembrie 29, *Buda*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Emeric, voievodul Transilvaniei, să cerceteze dacă moșia Tyburchtelke ține de mănăstirea din Cluj-Mănăstur.
571. 1370 octombrie 4, *(Oradea)*. Capitulul din Oradea adevărește un protest în legătură cu ocuparea moșiei Apathy.
572. 1370 octombrie 5, *Buda*. Ladislau, palatinul Ungariei, lasă fiilor lui Simion de Carei și fiilor lui Marchard moșia Apaty.
573. 1370 noiembrie 2, *Vișegrad*. Ladislau, palatinul Ungariei, poruncește conventului din Lelez să cheme înaintea sa niște împričinați. Actul a fost întărit cu pecetea lui Emeric, voievodul Transilvaniei.
574. 1370 noiembrie 25, *Sintimbru*. Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitolului din Alba Iulia să trimită omul său de mărturie la împărțirea moșiilor Șăulești, Petreni și Bîrcea.

575. 1370 noiembrie 29, Cracovia. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitolului din Alba Iulia să trimită omul de mărturie la punerea lui Gheorghe Bubek, vistierul reginei, în stăpânirea cetății Almaș.

576. 1370 noiembrie 29, (Oradea). Capitolul din Oradea transcrie actul său din 21 iunie 1291, privitor la moșia Szakoly.

577. 1370 noiembrie 30, (Alba Iulia). Capitolul din Alba Iulia adeverește că Elisabeta, văduva lui Gheorghe de Seușa, și Ioan, fiul ei, au vîndut lui Nicolae, arhidiaconul de Ozd, o vie din Micești.

578. 1370 decembrie 6, (Alba Iulia). Capitolul din Alba Iulia adeverește ca Anton, fiul lui Ștefan de Blăjel, a lăsat trei părți din moșiile Blăjel și Păucea fiicei sale și urmașilor ei.

579. 1370 (decembrie 19 — 1371 ianuarie 1), Vișegrad. Ladislau, palatinul Ungariei, amină judecarea unei pricini; este menționată scrisoarea de împuternicire a capitolului din Oradea.

580. 1370 decembrie 27. Ludovic I, regele Ungariei, întărește sub formă de privilegiu, actul său din 2 decembrie 1368 cu privire la punerea lui Rados, fiul lui Moyan și a lui Brank, fratele său, în stăpânirea moșiilor Gyano și Teryen din comitatul Caraș.

RÉSUMÉ DES DOCUMENTS

1. 1366. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne l'appel des nobles d'Agriș devant son siège judiciaire.
2. 1366. Laurence de Vetiș occupe une partie de la terre de Gilian.
3. 1366. Mention concernant le bōrange de la terre d'Oșvarău.
4. 1366, (Győr). Le chapitre de Győr avère le partage et le bornage de la terre Gymolth, revenue dans la partie du chapitre d'Oradea.
5. 1366 Louis Ier, roi de Hongrie, octroie en exclusivité aux catholiques le droit de possession des terres dans le district de Caransebeș.
6. 13 janvier 1366, (Agria) Le chapitre d'Agria avère la plainte de Pierre de Sanislău contre le tort qu'on lui a fait lors du partage de la terre de Rakamaz.
7. 20 janvier 1366, *Sinlimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise des filles de Jean de Voivodeni en possession d'une partie de la terre de Voivodeni.
8. 9 février 1366, *Vidin*. Emery, grand écuyer du roi, ordonne à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, de faire protéger Jean, fils de Nicolaus de Someșeni.
9. 11 février 1366. Louis Ier, roi de Hongrie, transcrit un privilège du roi Charles Robert de 1328, confirmé par son sceau perdu en Valachie; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.
10. 12 février 1366. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un privilège concernant un échange de terres, accordé par le roi Bela IV, en 1254; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.
11. 21 février 1366, *Buda*. Denis, voïvode de Transylvanie, confirme la possession des magisters Etienne et Thomas, fils de Thomas, de Reghin, sur la terre de Simișna.
12. 21 février 1366, *Buda* Denis, voïvode de Transylvanie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer trois témoins à l'évaluation du domaine de la citadelle de Menteu, objet de dispute entre les descendants de Thomas, Etienne et Désiré, fils de Denis de Reghin, et au partage de leurs terres d'usage commun de la Transylvanie entière.
13. 21 février 1366, *Buda*. Denis, voïvode de Transylvanie, ajourne le jugement de la cause issue entre les fils de Thomas de Reghin, et les nobles de Lučenec, concernant la terre de Sînmihaiu de Cîmpie.
14. 23 février 1366. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme ses actes de 1363 et de 1366, remis au notaire de Denis, voïvode de Transylvanie.
15. 1er mars 1366, (Alba Iulia). Le chapitre d'Alba Iulia transcrit pour les nobles de Transylvanie l'acte de Louis Ier, roi de Hongrie, du 6 novembre 1365, concernant la prérogative accordée aux nobles du voïvodat de juger les gens et les serfs, de leurs terres.
16. 2 mars 1366, (Cluj-Mănăstur). Le convent de Cluj-Mănăstur avère la composition conclue entre les fils de Nicolas, fils de Beden, concernant le partage de la terre de Peterteleke du comitat de Cluj.
17. 3 mars 1366, *Avignon*. Le Pape Urban V confirme Ladislas, fils d'André, chanoine de Cenad, en tant que curé de l'église paroissiale de Saeș.
18. 12 mars 1366, (Avignon). A la demande du roi de Hongrie, Louis Ier, le Pape Urban V nomme Nicolas de Cerna curé de Brașov.
19. 12 mars 1366, *Avignon*. A la demande de Louis Ier, roi de Hongrie, le Pape Urban V nomme Nicolas, fils de Pierre de Brașov, curé de Ghimbav.

20. 25 mars 1366, *Sintimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, avère la composition conclue entre le chapitre d'Alba Iulia d'une part, et les comes de Henning et Nicolas de Cincu, de l'autre, relative à un lopin de la terre de Vecerd.

21. 27 mars 1366. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme sa lettre ouverte du 5 septembre 1358, à la demande de Nicolas Hédervári; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

22. 29 mars 1366, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, met les filles de Ladislav de Zenthmicos en possession des terres de Zenthmicos et de Zau de Cîmpie.

23. 29 mars 1366. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme une donation faite par sa mère, la reine Elisabeth, aux religieuses de Buda Vecse; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

24. 1er avril 1366(6). Louis Ier, roi de Hongrie, transcrit et confirme un privilège du roi Ladislav IV, roi de Hongrie, du 30 août 1283; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

25. 7 avril 1366, *Avignon*. A la demande de Louis Ier, roi de Hongrie, le Pape Urban V nomme Emery de Wyczna dans un canonicat et une prébende, à l'église d'Alba Reginalis, devenue vacante, par suite de la consécration de Nicolas de Brașov en tant qu'évêque de Knin.

26. 12 avril 1366, *Deva*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Denis, voïvode de Transylvanie, de faire borner la terre de Totiau du comitat de Hunedoara.

27. 15 avril 1366, *Oradea*. Le chapitre d'Oradea avère la donation d'une vigne par les magisters Ladislav et Etienne, fils de Jean de Bátor, au monastère Sainte Anne.

28. 17 avril 1366, *Alba Iulia*. Denis, voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer des témoins à l'évaluation du domaine de la citadelle de Menteu et au partage des terres entre Thomas et Etienne, fils de Thomas de Reghin, d'une part, et les nobles de Lučenec, de l'autre.

29. 18 avril 1366, *Oradea*. Le chapitre d'Oradea rend compte au palatin de Hongrie, Nicolas Konth, de l'appel en justice des nobles de Bátor, à cause d'une ruelle du village d'Abrány.

30. 23 avril 1366, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Benoit, comes de Caras, de retenir en prison Ladislav, complice et hôte des malfaiteurs.

31. (23 avril—29 avril) 1366, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, par suite de la demande d'Etienne, fils de Syke de Buitiri, et de Ladislav, fils de Nicolas de Jeledinți, octroie à Catherine et à Marguerite, filles de Herbard de Galda de Jos, leurs femmes, le droit de payer en argent pour le quart qui leur est dû en tant que filles.

32. avril 1366, *Alba Iulia*. Denis, voïvode de Transylvanie, ordonne aux comes, au vice-comes et aux juges des nobles des comitats de Turda de porter des recherches sur la plainte déposée par Otto, abbé de Cluj-Mănăstur, relative à l'occupation des terres de Dătășeni et de Lechința.

33. 24 avril 1366, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, fait don, à titre de nouvelle donation à Nicolas, fils de Cîndea, à son frère Jean, à son cousin Nicolas, fils de Roman, et à leurs descendants, de la terre de Lupșa, en les acceptant, en même temps, aux rangs des nobles.

34. 24 avril 1366, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à tous les hauts dignitaires de respecter le droit de Jean, fils de Gegus de Mălăncrav, de juger les serfs et les sujets de ses terres, dans toutes les causes, excepté celles ayant pour objet le vol, le brigandage à la grande route et le crime.

35. 24 avril 1366, *Alba Iulia*. Denis, voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin au recouvrement et à la mise de Pierre de Bogata en possession des terres de Jidveiu, de Bălcaciu et de Păucea.

36. 28 avril 1366. Le comes Ladislav et les juges des nobles du comitat de Cluj, rendent compte à Denis, voïvode de Transylvanie, de l'enquête menée sur la situation des terres de Dătășeni și de Lechința, du comitat de Turda.

37. 29 avril 1366, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer ses témoins au bornage des terres de Nou Săsesc et de Roandola, du côté des villages de Copșa Mare et de Valchid.

38. 30 avril 1366. Le comes Jean de Tureni et les juges des nobles du comitat de Turda rendent compte à Denis, voïvode de la Transylvanie, de l'enquête portée sur les terres de Dătășeni, et de Lechința, possessions du monastère de Cluj-Mănăstur.

39. 4 mai 1366, *Alba Iulia*. Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, de l'opposition faite par les nobles de Jeledinți et par le knèze Stroia au bornage de la terre de Totia.

40. *Après le 4 mai 1366, Turda*. Denis, voïvode de Transylvanie transcrit l'acte de Louis Ier, roi de Hongrie, daté (23 avril—29 avril) 1366, Alba Iulia, de faire envoyer ses témoins au partage des terres de Herbard de Galda et à la mise des nobles Catherine et Marguerite, les filles de celui-ci, en possession du quart qui leur est dû en tant que filles.

41. *5 mai 1366, Alba Iulia*. Le chapitre d'Alba Iulia notifie à Louis Ier, roi de Hongrie, que par suite de l'ordre du roi du 29 avril 1366, d'Alba Iulia, qu'il iait transcrire, il a envoye ses témoins au bornage et à l'évaluation de la terre de Lăpuș, objet de dispute entre Jean, fils de Gegus de Mălincraș et les hôtes de Copșa Mare et de Valchid.

42. *8 mai 1366, Turda*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise d'Elisabeth, fille de Ladislav, dit Capraru de Galda, en possession de la moitié des lopins de terre de son père, sis à Galda de Jos et ailleurs.

43. *9 mai 1366, Turda*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la remise des nobles de Hăghig en possession des terres de Sombor et de Gerebench et du château-fort de Solyumkw.

44. *9 mai 1366, Turda*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la remise des nobles de Hăghig en possession de quelques lopins des terres d'Olteni et de Malnaș.

45. *9 mai 1366, Turda*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la remise des nobles de Hăghig en possession de certains lopins des terres d'Araci et de Hăghig.

46. *9 mai 1366, Turda*. Denis, voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer des témoins au bornage des terres de Toia et de Jeledintși.

47. *11 mai 1366, Turda*. Denis, voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à l'évaluation d'une partie de la terre de Stina de Mureș.

48. *11 mai 1366, Turda*. Denis, voïvode de Transylvanie, avère les abus commis dans le temps par les Saxons de Curciu et de Băgaciuc contre Thomas de Chendu, lorsqu'ont été détruits aussi les documents émis par le roi concernant les droits de douane sur la Tîrnava Mică.

49. *11 mai 1366, Turda*. Denis, voïvode de Transylvanie, confirme le témoignage de Jean, fils de Pierre, dit Panchelus, au sujet du quart de la terre de Panticieu dû à Elisabeth, veuve de Valentin, ancien employé de Cămăraș, fille de Jean, dit Chenthee.

50. *11 mai 1366, Turda*. Denis, voïvode de Transylvanie, avère la plainte déposée par Michel, fils de Jacob de Trittenii de Jos, et l'interdiction que celui-ci a réclamée contre Nicolas, fils de Nicolas de Luncani, pour lui avoir envahi la terre de Cîmpia Turzii.

51. *11 mai 1366, Turda*. Denis, voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise d'Anton, fils de Pethe, en possession d'un lopin de la terre da Ceanu Mic, qu'il a obtenu de Jean de Tureni en tant que quart dû à sa mère comme fille.

52. *12 mai 1366, Turda*. Denis, voïvode de Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăstur de faire envoyer son témoin au passage de la terre de Budești, du comitat de Cluj dans la possession de Gheorghe Bubeș, grand trésorier de la reine.

53. *15 mai 1366, Turda*. Louis Ier, roi de Hongrie, octroie aux filles d'Elie de Rimetea et à leurs cousins le droit de glaive sur leurs terres.

54. *15 mai 1366, Turda*. Denis, voïvode de Transylvanie avère la composition conclue entre Ladislav de Dăbica et Dominique, évêque de Transylvanie, au sujet de la terre d'Uioara de Sus.

55. *15 mai 1366, Turda*. Denis, voïvode de Transylvanie, décide que magister Désiré, dit Wos, fasse serment qu'il n'est pas coupable des forfaits commis par le knèze Ladislav et le voïvode Gyula de Măhal, sur la terre de Kywhaza, possession de Ladislav, fils de Beke d'Iclod.

56. *15 mai 1366, Turda*. Denis, voïvode de Transylvanie, avère la composition conclue entre Hélène, veuve de Grégoire de Zenthmartun et les fils de Beke d'Iclod, ayant pour objet la terre de Zenthmartun.

57. *15 mai 1366, Turda*. Denis, voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer des témoins à l'évaluation, au partage et à la donation d'une partie de la terre de Stina de Mureș.

58. 16 mai 1366, *Turda*. Louis Ier, roi de Hongrie, partage les terres d'Azyoag et de Buia entre Ladislas, fils de Grégoire, et sa femme, d'une part, et Jean de Vințul de Jos et sa femme Claire, de l'autre.
59. 16 mai 1366, *Cluj*. Louis Ier, roi de Hongrie, fait don au Roumain Șerban d'Avram Iancu de la terre royale d'Aciața.
60. 16 mai 1366, *Cluj*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise du comes Stanislas en possession des terres de Satulung, de Cernat, de Turches et de Zlanfalwa.
61. 16 mai 1366, *Vișegrad*. Etienne Babek, juge de la cour royale, confirme l'acte de partage entre Laurence, fils de Jean de Tileagd, et Thomas, fils de Laurence de Tileagd, de leurs terres sises dans les comitats de Bihor, de Cenad et d'Alba.
62. 22 mai 1366, *Cluj*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne que le moulin à moudre l'écorce des chênes de l'hôpital Sainte Elisabeth de Cluj, redevienne un moulin à moudre le blé.
63. 23 mai 1366, *(Cluj-Mănăstur)*. Le convent de Cluj-Mănăstur rend compte à Denis, voivode de Transylvanie, du passage de la terre de Budești dans la possession du magister Georges Bebek, grand trésorier de la reine.
64. 24 mai 1366, *Cluj*. Denis voivode de Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăstur de faire envoyer des témoins au bornage et à l'érection des bornes de la ville de Turda du côté de la terre d'Aiton, possession des nobles de Dragu.
65. 24 mai 1366, *(Alba Iulia)*. Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, que par suite de l'ordre de celui-ci, daté le 9 mai 1366, les magisters Jacob et Démétrius, fils de Nicolas, ont été mis en possession des terres de Sombor et de Gerebench et du château-fort de Solyumku.
66. 24 mai 1366, *(Alba Iulia)*. Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, qu'il a fait envoyer son témoin à la mise des nobles de Hăghig en possession de leurs lopins des terres d'Olteni et de Malnaș.
67. 24 mai 1366, *(Alba Iulia)*. Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, de la mise des descendants de Benchench en possession des terres d'Araci et de Hăghig. par suite de l'ordre royal, daté le 9 mai 1366. transcrit par le chapitre.
68. 24 mai 1366, *(Oradea)*. Le chapitre d'Oradea confirme que le magister Thomas, fils de Laurence de Tileagd, a empêché Laurence, fils de Jean, fils de Laurence de Zenthlerenthy, d'aliéner et de donner en nantissement ses terres et ses lopins de terre.
69. 24 mai 1366, *(Oradea)*. Le chapitre d'Oradea avère que les fils du magister Thomas de Tileagd ont empêché Laurence, fils de Jean, fils de Laurence de Zenthlerenthy, d'aliéner et de donner en nantissement ses terres et ses lopins de terre.
70. 27 mai 1366, *Cluj*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à tous les dignitaires et à tous les nobles du royaume et surtout au voivode et au vice-voivode de Transylvanie de ne pas mettre des obstacles aux habitants et aux marchands de Dej et d'Ocna Dejului quand ceux-ci passent par leurs terres et de ne les pas juger, excepté les causes majeures.
71. (après le 27 mai) 1366. Denis, voivode de Transylvanie, confirme le privilège accordé, le 27 mai 1366, par le roi Louis Ier aux habitants d'Ocna Dejului et de Dej.
72. 1er juin 1366, *Vișegrad*. Nicolas Konth, palatin de Hongrie, demande aux dignitaires du comitat de Satu Mare d'enquêter sur la plainte déposée par Elie de Szennyes contre les fils de Grégoire de Săplac pour avoir volé des chevaux de haras.
73. 3 juin 1366, *Bistrița*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au convent de Cluj-Mănăstur de faire envoyer son témoin au bornage de quelques terres et taillis, objet de dispute entre les habitants de Bonțida et de Sic.
74. 6 juin 1366, *Bistrița*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme les privilèges et les droits accordés aux habitants de la ville de Cluj, par le roi Charles Robert.
75. 6 juin 1366, *Bistrița*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à tous les dignitaires et à toutes les personnes percevant des droits de douane en Transylvanie d'exempter les habitants de la ville de Cluj du paiement de ces droits, conformément aux privilèges accordés par le roi Charles Robert.
76. 6 juin 1366, *(Cenad)*. Le chapitre de Cenad avère l'interdiction réclamée par le magister Thomas de Tileagd contre l'aliénation de quelques terres par Laurence, son neveu.

77. 7 juin 1366, *Bistrița*. Louis Ier, roi de Hongrie, promet à Georges, dit Primickwyr de Vidin, la confirmation de tous ses droits, après le rapport de Denis voïvode de Transylvanie et capitaine de la cité et du district de Vidin.

78. 10 juin 1366, *Oradea*. Le chapitre d'Oradea rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, qu'il a fait envoyer Bartholomé, archidiacre de Călata, au partage de plusieurs terres des comitats de Bihor et de Cenad.

79. 11 juin 1366, *Bistrița*. Louis Ier, roi de Hongrie, octroie aux habitants de la ville de Bistrița le droit d'élire, chaque année, les juges et les jurés, de même que d'autres droits, pareillement aux habitants de Sibiu, en échange de l'accomplissement des charges et des impôts envers le roi, auxquels étaient obligés aussi les nobles des villages qui tensient de la ville.

80. 11 juin 1366, *Cluj-Mănăstur*. Le convent de Cluj-Manaștur, rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, du bornage de quelques terres et taillis, objet de dispute entre les villages de Bonțida et de Sis.

81. 12 juin 1366, *Bistrița*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, de mettre la fille de Léonard de Jucu en possession d'un quart des terres de son pere.

82. 13 juin 1366, *Avignon*. A la demande d'Etienne, évêque de Nitra, le Pape Urban V nomme Nicolas, fils de Michel d'Albiș, dans un canonicat et une prébende du diocèse de Vesprim.

83. 19 juin 1366, *Avignon*. A la demande de Louis Ier, roi de Hongrie, le Pape Urban V remet les péchés, parmi d'autres, du comes Simion de Medieșu Aurit.

84. 20 juin 1366, Louis Ier, roi de Hongrie, confirme aux Saxons des sept 25 mai 1317.

85. 20 juin 1366, *Gurghiu*. Louis Ier, roi de Hongrie, remercie Marc Cornari, doge de Venise, pour l'appui promis contre les Turcs.

86. 23 juin 1366, *Avignon*. A la demande de Louis Ier et d'Elisabeth, roi et reines de la Transylvanie le privilège accordé par la roi Charles Robert le reigne de Hongrie, le Pape Urban V nomme Nicolas, fils de Jean, fils d'Alexandre, dans un canonicat et une prébende de l'église d'Oradea.

87. 24 juin 1366, *Țirgu Mureș*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme les bornes entre le village de Dumitra et la terre de Tukas.

88. 26 juin 1366, *Țirgu Mureș*. Louis Ier, roi de Hongrie, ajourne le jugement de la cause concernant le partage des droits sur le château-fort de Menteu, entre Denis, fils d'Etienne, ban de Lucenec, et Ladislas, fils de Désiré de Luce-nec, d'une part, et Denis, fils de Thomas, et Etienne de Lucenec, de l'autre.

89. 27 juin 1366, *Avignon*. A la demande l'Elisabeth, reine de Hongrie, le Pape Urban V remet tous les péchés de Claire, femme du comes de Medieșu Aurit, et de sa fille.

90. 27 juin 1366, *Alba Iulia*. Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Denis, voïvode de Transylvanie, de l'opposition faite par l'envoyé du curé d'Apold à la mise des filles de Herbord de Galda de Jos en possession du quart qui leur est dû en tant que filles des terres de Galda de Jos et de Fahid.

91. 27 juin 1366, *Kálló*. Le vice-comes Pous te les juges des nobles du comitat de Szabolcs avèrent l'appel en justice de Pierre de Sanislău.

92. 28 juin 1366. Louis Ier, roi de Hongrie, accorde plein pouvoir aux nobles de Transylvanie de punir les «malfaiteurs» de toute origine et surtout les Rou-mains, et établit certaines normes de jugement pour les habitants de toute condition et nationalité du voïvodat; il confirme aux mêmes nobles leurs privilèges anciens.

93. 29 juin 1366, *Avignon*. A la demande de Georges, chancelier et envoyé de l'empereur byzantin à Avignon, le Pape Urban V nomme Dominique, fils de Pacob, dans un canonicat de l'église de Pécs, bien qu'il ait un emploi de chanoine et de chapelain dans l'église d'Oradea.

94. 29 juin 1366, *Avignon*. A la demande de Georges, chancelier et envoyé de l'empereur byzantin à Avignon, le Pape Urban V nomme Ladislas, fils de Pavel, dans un canonicat de l'église d'Oradea.

95. 29 juin 1366, *Avignon*. A la demande de Georges, chancelier et envoyé de l'empereur byzantin à Avignon, le Pape Urban V remet les péchés de Sébastien Chompo d'Oradea et de sa femme.

96. 1er juillet 1366, *Avignon*. Le Pape Urban V donne des louanges entre autres, à l'évêque de Transylvanie, à celui d'Oradea et à Denis, voïvode de Transylvanie, pour avoir conseillé Louis Ier, roi de Hongrie, de commencer la guerre contre les Turcs et pour avoir plaidé pour l'unité de l'égalise chrétiens.

97. 1er juillet 1366, *(Cluj-Mănăstur)*. Le convent de Cluj-Mănăstur avère le bornage entre la ville de Cluj et les nobles de Gheorgheni.

98. 5 juillet 1366, *(Cluj-Mănăstur)*. Le convent de Cluj-Mănăstur rend compte a Denis, voivode de Transylvanie, du bornage de la ville de Turda du côté de la terre d'Aiton, possession des nobles de Dragu, et sur le malentendu surgi entre les parties.

99. 6 juillet 1366, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, fait envoyer son témoin pour empêcher Pierre, vice-voivode de Transylvanie, de faire usage d'un lieu de passage sur le Mureș, tenant, de droit du chapitre d'Alba Iulia.

100. 6 juillet 1366, *Avignon*. A la demande d'Etienne évêque de Nitra, le Pape Urban V accorde à Michel Ramaz de Zomlin, clerc dans le diocèse d'Oradea, la fonction de chanoine de l'église de Bratislava.

101. 6 juillet 1366, *Avignon*. A la demande de l'évêque (Etienne), de Nitra, le Pape Urban V accorde à Martin, fils de Simon, curé dans le diocèse de Transylvanie, la fonction de chanoine à l'église d'Alba Reginalis.

102. 6 juillet 1366, *Avignon*. Le Pape Urban V accorde la rémission des péchés au moment de la mort à Démétrius, évêque d'Oradea, à la demande de celui-ci.

103. 8 juillet 1366, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme toute donation de terre faite, où à faire, à l'église d'Alba Iulia.

104. 8 juillet, *Sintimbru*. Pierre, vice-voivode de Transylvanie, ajourne le procès entre Ladislav, dit Wos de Sintejudé, d'une part, et le magister Pierre de Rouge et d'autres encore, de l'autre.

105. 9 juillet 1366, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme la possession du chapitre d'Alba Iulia sur la contrée d'Abrud, de Zlatna, de même que sur les villages de la région.

106. 10 juillet 1366, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Pierre, vice-voivode de Transylvanie de faire borner toutes les terres des nobles de la famille de Dăbica.

107. 10 juillet 1366, *Vișegrad*. Etienne Bebek, juge de la cour, avère la réconciliation d'André, fils de Georges de Petrești, d'une part, et Ladislav et André, fils de Vyd, et Martin, fils de Jacob, d'Irina, de l'autre, au sujet de quelques lopins des terres de Petrești, de Vezendiu, d'Irina et de Portița, objets de dispute entre les parties.

108. 11 juillet 1366, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, exempt le magister Desiré de Țaga, de la levée sur les moutons pour la terre de Măhal, sise dans le comitat de Dăbica.

109. 11 juillet 1366, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Pierre, vice-voivode de Transylvanie, de faire borner la terre de Măhal sise dans le comitat de Dăbica.

110. 12 juillet 1366, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin au passage des terres de Dătașteni et de Lechința en possession de Ladislav, dit Bulgar de Tușinu, de ses frères et de ses cousins.

111. 13 juillet 1366, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme le partage d'un lopin de terre nommée Lăpuș entre Jean de Mălâncrav et les Saxons de Copșa Mare.

112. 14 juillet 1366, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, interdit aux habitants de la ville de Cluj d'exercer la juridiction sur les serfs de l'évêque de Transylvanie, excepté les cas de vol, de brigandage et de crime commis sur le territoire de la ville.

113. 14 juillet 1366, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Oradea de faire envoyer son témoin au partage d'un lopin de terre sis entre les villages de Sard et d'Ighiu.

114. 15 juillet 1366, *Vințu de Jos*. Louis Ier, roi de Hongrie, avère que Pierre, vice-voivode de Transylvanie, s'est engagé de tomber d'accord avec le chapitre d'Alba Iulia au sujet d'un lieu de passage sur le Mureș et de confirmer cette composition par écrit.

115. 15 juillet 1366, *Vințu de Jos*. Louis Ier, roi de Hongrie, établit les droits de douane pour le vin que les habitants de la ville de Cluj transportent avec leurs chariots.

116. 15 juillet 1366, *Vințu de Jos*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Pierre, vice-voivode de Transylvanie, de mettre Hélène, fille de Peteu, fils décédé de Sombor, en possession des droits qui lui reviennent de ses parents.

117. 15 juillet 1366, *Gyarmath*. Nicolas Konth, palatin de Hongrie, demande au convent de Lelez de faire envoyer son témoin au bornage des terres de Vossyan et de Bercu, sises dans le comitat de Satu Mare.

118. 16 juillet 1366, *Cnăger*. Leukus de Ponila et les quatre juges des nobles du comitat de Satu Mare font savoir à Nicolas Konih, palatin de Hongrie, qu'ils ont porté des recherches sur la cause issue entre les nobles de Szennyes et de Sâplac ayant pour objet un vol de chevaux de haras.

119. (17 juillet), 1366, Louis Ier, roi de Hongrie confirme à Démétrius, fils de Nicolas de Hăghig, l'acte du chapitre d'Alba Iulia du 24 mai 1366, concernant la possession des terres de Sombor et de Gerebench et du château-fort de Solyumkw.

120. 17 juillet 1366. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme à Demetrius et à Jacob, fils de Nicolas de Hăghig, et à leur cousin Ladislav, l'acte du chapitre d'Alba Iulia, du 24 mai 1366, concernant la possession des lopins des terres d'Olteni et de Malnaș.

121. 20 juillet 1366, *Lipova*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne aux nobles, de même qu'aux villes et aux villages libres des comitats de Keva et de Caraș de faire arrêter tous les prêtres orthodoxes de la région et de les livrer au magister Benoît, comes de ces comitats.

122. 24 juillet 1366, *Lipova*. Louis Ier, roi de Hongrie, remercie Marco Cornari, doge de Venise, pour l'aide promise contre les Turcs.

123. 4 août 1366, (*Sibiu*). Le juge et le maire de Sibiu, de même que les vice-vicaires de l'évêque Viilem de Pécs, vicaire général des Saxons des sièges saxons de Transylvanie, adjurent aux habitants de Cilnic une terre en litige.

124. 8 août 1366, *Sintimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie écrit aux juges des nobles du comitat de Dăbica que Désiré dit Wos peut gagner la cause lancée contre Jean, fils de Paul de Ciunafaia.

125. 10 août 1366. Etienne Bubek, juge de la cour royale, avère que Pierre de Grand, fils de Jean, fils d'Etienne, hôte de Satu Mare, étant autorisé par cette ville, s'est présenté devant son siège judiciaire contre les nobles de Santau.

126. 13 août 1366, *Csenger*. Les juges des nobles du comitat de Satu Mare avèrent la demande de Jean de Panyola, adressée aux fils de Nicolas de Domănești, pour que ceux-ci lui restituent la terre de Panyola.

127. 17 août 1366. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme aux habitants et aux hôtes de Bistrița sous forme de privilège sa lettre ouverte du 11 juin 1366.

128. 20 août 1366, *Csenger*. Les juges du comitat de Satu Mare avèrent la tentative de Nicolas de Domănești de tuer Leukus, vice-comes de Satu Mare.

129. 25 août 1366. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme à la demande du magister Pierre, fils de Michel de Iara, vice-voïvode de Transylvanie, l'acte du chapitre d'Alba Iulia du 19 mai 1359, concernant la terre de Legii.

130. 25 août 1366. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme par son nouveau sceau un acte qu'il a émis le 10 janvier 1366 pour Pierre, vice-voïvode de Transylvanie.

131. 26 août 1366, (*Alba Iulia*). Le chapitre d'Alba Iulia notifie à Louis Ier, roi de Hongrie, qu'il a fait envoyer son témoin au passage des terres de Datașeni et de Lechința dans la possession de Ladislav, dit Bulgar de Tușinu, de son frère et de ses cousins.

132. 27 août 1366, *Bozouk*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne aux Saxons des sièges de Sibiu, de Mediaș et de Șeica de ne pas attaquer le droit de possession de Jean de Mălâncrav sur la moitié de la terre de Lăpuș.

133. 1er septembre 1366, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à l'abbé de Cîrța de défendre la possession de Pierre, fils de Michel de Ghimbav, sur la terre de Nou Român.

134. 6 septembre 1366 (*Oradea*). Le chapitre d'Oradea avère la plainte déposée par Jean de Ponyla contre Nicolas de Domănești au sujet de la terre de Kysponyla.

135. 7 septembre 1366, *Sibiu*. La comes Etienne de Șelimbăr et d'autres encore avèrent que Laurence de Roșia a prêté 32 fl. au comes Jean de Gușterița.

136. 9 septembre 1366, *Cojocna*. Le comes Ladislav et les juges des nobles du comitat de Cluj avèrent que le magister Micola, noble de Dezmir, a empêché les Roumains de faire usage des terres de Dezmir, de Someșeni et de Sînnicoară.

137. 10 septembre 1366, *Buda*. Louis Ier, roi de Hongrie fait don au magister Jakch les terres de Cheșereu, de Megekerestur, de Șamșud et de Bendew, possessions des nobles décédés sans descendants.

138. 14 septembre 1366, (*Lelez*). Le préposé Jean et le convent de Lelez, avèrent la plainte déposée par Leukus (de Ponyla) contre Nicolas de Domănești pour avoir voulu le tuer.

139. (avant le 22 septembre 1366). Elisabeth, reine mère de Hongrie, ordonne le bornage des terres qui sont l'objet du procès entre les nobles de Santău et les habitants de la ville de Satu Mare.

140. {avant le 22 septembre 1366}. Etienne Bebek, juge de la cour royale, demande au chapitre d'Oradea, de faire envoyer son témoin qui, de concert avec les envoyés de la reine, soient présents au bornage et à la mise de personnes en droit en possession des terres de Dob et d'Amat, de même qu'en possession de quelques lopins du comitat de Satu Mare.

141. 22 septembre 1366, *Sintimbru*. Les juges des nobles du comitat d'Alba ajournent la décision de la cause issue entre Etienne, préposé de Sintimbru, et Michel, curé d'Apoldu de Sus.

142. {après le 22 septembre 1366, Oradea}. Le chapitre d'Oradea rend compte à Loius 1er, roi de Hongrie, du bornage de quelques terres et lopins de terre qui sont l'objet d'un procès entre les nobles de Vetiş et de Santău et les habitants de la ville de Satu Mare.

143. 30 septembre 1366, *Sintimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au convent de Cluj-Manăştur de faire envoyer son témoin au bornage de la terre de Boz, possession du chapitre d'Alba Iulia.

144. 6 octobre 1366, *Timișoara*. Louis 1er, roi de Hongrie, ordonne à Valentin, lecteur de Strigoni, et au magister Nicolas de Debrew, de mettre de nouveau les nobles de Vetiş en possession de leurs terres, concédées indument à Jean, de Santău et aux habitants de Satu Mare.

145. 6 octobre 1366, {Cluj-Manăştur}. Le convent de Cluj-Manăştur rend compte à Pierre vice-voïvode de Transylvanie, du bornage de la terre de Boz, possession du chapitre d'Alba Iulia, du côté de la terre de Cergău Mic.

146. 10 octobre 1366, *Oradea*. Louis 1er, roi de Hongrie, ordonne à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, le bornage des terres d'Aciliu, de Tilișca, de Sacel et d'Orlat du côté des terres de Vlaicu, prince de Valachie.

147. 13 octobre 1366, *Vișegrad*. Etienne Bublik, juge de la cour royale, ajourne la décision de la cause issue entre Ladislav, fils de Simon de Carei, et Ladislav et Etienne, fils d'Etienne de Wythka.

148. 13 octobre 1366, *Vișegrad*. Etienne Bublik, juge de la cour royale, ajourne la décision de la cause issue entre Ladislav, fils de Simon de Carei, et André, fils d'Etienne de Wythka.

149. 13 octobre 1366, *Sintimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire partager la terre de Hașdat du comitat de Hunedoara entre les nobles de la région.

150. 13 octobre 1366, *Sintimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au convent de Cluj-Manăştur de faire envoyer son témoin à la décision de la cause issue entre plusieurs nobles et Ladislav dit Wos de Sintejud.

151. 13 octobre 1366, {Alba Iulia}. Le chapitre d'Alba Iulia avère la plainte déposée par Anton, qui est au service du comte Erdeu, contre les serfs de la terre d'Aruncuta qui se sont emparés abusivement des usufruits de ladite terre.

152. 22 octobre 1366, *Oarda de Jos*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, ordonne aux magisters Jean, dit Bothus, Jacob de Dragu, et Jacob de Beclean, de payer à l'un de ses sujets l'impôt fixe pour leurs terres.

153. 23 octobre 1366, *Oarda de Jos*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, ordonne aux vice-châtelains et à d'autres employés d'aider Paul, préposé de Sibiu, à la levée des impôts dus au roi.

154. 1er novembre 1366, {Cluj-Manăştur}. Le convent de Cluj-Manăştur rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, qu'il a fait envoyer son témoin à la décision de la cause issue entre plusieurs nobles et Ladislav, dit Wos de Sintejud.

155. 9 novembre 1366, *Șcmlacu Mare*. Louis 1er, roi de Hongrie, absout le noble Ladislav de Ponyla de la peine de mort.

156. 9 novembre 1366. Louis 1er, roi de Hongrie, ordonne à Nicolas de Debrew de remettre les nobles de Vetiş en possession de leurs terres concédées indument à la ville de Satu Mare.

157. 11 novembre {1366}, *Timișoara*. Louis 1er, roi de Hongrie, appelle Benoît, ban de Bulgarie, et lui ordonne de faire envoyer, sans retard, tous les soldats en ses sous-ordres de Bulgarie, en y retenant, si besoin en est, seulement les troupes de Georges, fils d'André, ancien voïvode de Transylvanie, et de Thomplinus.

158. 15 novembre 1366, *Sintimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin au partage de quelques lopins des terres de Galda de Jos et de Fhyd et la à mise des nobles à hériter Marguerite, filles de Herourd de Galda de Jos, en possession du quart qui leur est dû en tant que filles.

159. 18 novembre 1366, *Sîntimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, avère que Leukus, fils de Nicolas de Dăbîca, et Michel, fils de Ladislas, doivent 24 fl. a Benoît de Șardu.

160. 18 novembre 1366, *(Alba Iulia)*. Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, que, par suite de sa demande du 13 octobre 1366, la terre de Hășdat du comitat de Hunedoara a été partagée entre les nobles de la région.

161. 20 novembre 1366. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme la possession de Georges, dit Zudar, et de ses frères sur la terre de Barhouch; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

162. 24 novembre 1366, *(Alba Iulia)*. Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, qu'il a fait envoyer son témoin au bornage des terres d'Orlat et de Săcel du côté des contrées de Vlaicu, prince de Valachie, par suite de l'ordre du 10 octobre 1366 d'Orșova, qu'il transcrit.

163. 25 novembre 1366, *Sîntimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, ajourne la cause concernant la terre de Kerezthes, issue entre la noble Agnès, fille de Dététrius de Kerezthes, et les fils de Thomas de Sîntejuđe.

164. 25 novembre 1366, *Sîntimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à l'enquête portée sur les abus commis par les Saxons de Copșa Mare sur la terre de Nou Săsesc, possession du magister Jean, fils de Gegus de Mălîncrav.

165. 25 novembre 1366, *Sîntimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer un témoin à la mise de Gerus, fille d'Alard de Singătîn et femme de Jean dit Tompa, en possession de quelques lopins de la terre de Singătîn et d'autres terres encore, hérités de son père.

166. 27 novembre 1366, *Oradea de Jos*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, ordonne aux percepteurs du voïvode de payer, de la part du magister Nicolas de Luncani, au comes Nicolas, dit Zeuner, un dédommagement si besoin en est.

167. 2 décembre 1366. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme les lettres ouvertes d'Elisabeth, femme de Ladislas de Mihes, concernant les terres d'Azyoag et de Buia, émises le 19 juillet 1363 et le 16 mai 1366.

168. 2 décembre 1366, *(Oradea)*. Le chapitre d'Oradea rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, du bornage de quelques terres des nobles de Vetiș.

169. 4 décembre 1366, *(Cluj-Mănăstur)*. Le convent de Cluj-Mănăstur avère que Jean de Petreștii de Jos a restitué à Jean, dit de Tureni, tous ses lopins des terres de Ceanu Mic et de Tureni du comitat de Turda, de même que le dot et les biens reçus comme cadeaux de nocces par sa mère et grand-mère, en raison de la parenté, de même que pour 20 fl. d'or.

170. 7 décembre 1366, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Oradea de porter des recherches sur une plainte.

171. 13 décembre 1366, *(Alba Iulia)*. Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, qu'il a fait envoyer son témoin à l'enquête menée au sujet des abus commis par les Saxons de Copșa Mare sur la terre de Nou Săsesc.

172. 16 décembre 1366, *(Alba Iulia)*. Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, de la mise de la noble Gerus, fille d'Alard, fils d'Arnold de Singătîn, et de son mari Jean, dit Tompa, en possession des terres de son père de Singătîn et d'ailleurs.

173. 26 décembre 1366, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Benoît, ban de Bulgarie, une enquête sur la plainte déposée par les nobles de Zagaryan au sujet d'un lopin de la terre de Zagaryan du comitat de Caraș.

174. 29 décembre 1366, *Oradea de Jos*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer un témoin à la mise de la noble Hélèn, femme d'André, fils de Martin de Șemlacu Mare, en possession de la moitié de la terre de Breazova du district de Hațeg.

175. 30 décembre 1366, *(Cluj-Mănăstur)*. Le convent de Cluj-Mănăstur transcrit, à la demande du comes Jacob, dit de Brașov, l'acte émis par André III, roi de Hongrie, le 9 février 1294.

176. 31 décembre 1366. *Oradea de Jos*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de mettre les fils du magister Georges de Ceanu Mic en possession des terres et des lopins de terre du magister Pierre, fils de Jacob de Luncani.

177. 1367. Les obligations féodales des Roumains du comitat de Satu Mare

178. 1367. Les nobles de Nogmihal donnent en nantissement la terre Gelényes

179. 1367. Simion, fils de Maurice, Georges et Pierre, fils de Martin Koch, sont mis en possession des terres de Culciu Mare et de Culciu Mic, et d'un moulin sur le Someș.

180. 1367. Vilhelm, évêque de Pécs, empêche Dominique, évêque de Cenad, de partager la terre de Chetnek.

181. 1367, *(Alba Iulia)*. Le magister Nicolas, archidiacre d'Ozd, demande la transcription pour le chapitre d'Alba Iulia de l'acte du magister Konya, ban de Crotie et de Dalmatie, par lequel celui-ci ordonne à ses employés de ne pas se mêler dans la perception de dîmes dues à l'évêque de Transylvanie.

182. 2 janvier 1367. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme à Jean et Nicolas, fils de Pierre de Cislădie un acte, en date du 24 novembre 1366, du chapitre d'Alba Iulia concernant le bornage des terres de Sacel et d'Orlat.

183. 3 janvier 1367. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un privilège accordé par le roi Charles Robert en 1323; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

184. 4 janvier 1367, *Sintimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăstur de faire envoyer son témoin à la mise du noble Jacob de Dragu en possession de certains lopins des terres de Budila, de Zizin, de Domokosfalwa, de Puthna, de Bran, de Tohan, et de Zarnești, de même que des dîmes du village de Cristian.

185. 6 janvier 1367, *Sintimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, transcrit et confirme un acte du chapitre d'Alba Iulia du 18 novembre 1366, concernant le partage, le bornage et la mise des nobles de Hășdat en possession de la terre de Hășdat.

186. 6 janvier 1367, *Bistrița*. Les jurés, les vieux et l'assemblée de la ville et du district de Bistrița établissent certaines règles concernant l'achat des vignobles et la vente du vin.

187. 7 janvier 1367, *Oarda*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie ordonne à Etienne, fils de Ladislav, de veiller sur le dédommagement que Nicolas de Luncani et Ladislav, dit Darabus, doivent payer au comes Nicolas, dit Zeuner.

188. 7 janvier 1367, *Csenger*. Leukus, le vice-comes et les juges des nobles du comitat de Satu Mare avèrent que Pierre et Paul, fils de Ladislav d'Ardud, ont dédommagé Marguerite, fille de Pierre de Ghirișa, pour lui avoir, tué le mari.

189. 11 janvier 1367, *Oradea*. Le chapitre d'Oradea notifie à Denis, voïvode de Transylvanie que le magister Sébastien de Cehăluț n'est pas comparu à la décision de sa cause avec Pierre et Laurence d'Unimăt, ayant pour objet des serfs roumains de Cehal.

190. 13 janvier 1367, *(Alba Iulia)*. Le chapitre d'Alba Iulia avère que le comes Solomon de Sighișoara et son frère Nicolas ont vendu à des habitants de Sighișoara un moulin à foulon et un autre à tannage.

191. 20 janvier 1367, *(Alba Iulia)*. Le chapitre d'Alba Iulia notifie à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, l'accord conclu entre Pierre, fils de Jacob de Luncani, d'un côté, et les fils de Georges de Ceanu Mic l'autre.

192. 22 janvier 1367, *(Agria)*. Le chapitre d'Agria transcrit un acte émis le 8 octobre 1334; parmi les témoins il y a eu Benoît, l'archidiacre de Pincota.

193. 24 janvier 1367, *Vișegrad*. Nicolas Konth, palatin de Hongrie, ajourne le jugement de la cause issue entre Pierre de Sanislău et les nobles de Bător.

194. 24 janvier 1367, *Sintimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise d'Hélène, femme de Ladislav de Nădășelu et fille du feu Pierre, fils de Sombor, en possession des biens hérités de ses parents.

195. 25 janvier 1367, *(Oradea)*. Le chapitre d'Oradea transcrit l'acte du chapitre d'Alba Regalis, en date du 25 mai 1359, et son acte du 30 novembre 1348, concernant l'échange de la terre de Bagamer, possession de l'évêque d'Oradea, contre les terres de Gymolt et de Scenthmiklos.

196. 28 janvier 1367, *Zvolen*. Louis Ier, roi de Hongrie, décide le transfert du village sis dans la forêt de Feleac, nid de malfaiteurs, à la ville de Cluj.

197. 29 janvier 1367. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme pour Michel, fils de Blasiu de Recea, et pour ses frères, son acte du 26 février 1364 et celui du convent de Cluj-Mănăstur, du 1 avril, 1364, concernant la terres de Cristur-Sieu.

198. 30 janvier 1367, Louis Ier, roi de Hongrie, confirme sous forme de privilège, par son nouveau sceau, pour Melchior Henel, un de ses actes concernant la terre d'Epyndorf.

199. 30 janvier 1367 Louis Ier, roi de Hongrie, confirme sous forme de privilège, pour Jacob, fils de Jacob de Reclean, un acte concernant les terres de Mălincrav, de Criș, de Stejărenii, de Florești, Roandola et de Nou Săsesc.

200. 5 février 1367, (Oradea). Le chapitre d'Oradea rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, qu'il a fait envoyer son témoin au bornage et au partage d'un lopin de terre sis entre le village épiscopal de Șard et le village royale d'Ighiu.

201. 6 février 1367, Vișegrad. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise des habitants des villes d'Ocna Dej et de Dej en possession de quelques terres.

202. 7 février 1367, (Vișegrad). Etienne Bubek, juge de la cour royale, avère la déclaration faite par le magister Pierre, chanoine de Vesprim, lors de la décision de la cause issue avec le chapitre d'Oradea au sujet d'un échange de terres.

203. 8 février 1367. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un de ses actes; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

204. 10 février 1367, (Oradea). Le chapitre d'Oradea fait savoir à Louis Ier, roi de Hongrie, que la plainte déposée par les fils de Kalló, concernant le dot de la femme d'Ubul, est bien fondée.

205. 22 février 1367. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme pour Nicolas, fils de Cindea, et pour ses frères un acte concernant la terre de Lupșa, émis le 24 avril 1366.

206. 24 février 1367, (Sibiu). Le conseil de la ville de Sibiu avère l'achat par la corporation des tanneurs d'un moulin à moudre l'écorce du chêne, possession du comes Pierre d'Atel et de Michel, fils du comes Martin.

207. 6 mars 1367, Kalló. Le vice-comes et les juges des nobles du comitat de Szabolcs portent à la connaissance du roi de Hongrie Louis Ier que les nobles de Domanesti pillent une terre de Jean de Panyola, donnée en natissement, jadis, par le père de celui-ci à Nicolas de Domănești.

208. 12 mars 1367, Buda. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à tous les prélats et barons, et surtout au voïvode et à tous les employés de Transylvanie, de respecter les privilèges accordés par lui et ses dévanciers aux nobles de Transylvanie et à tous les habitants, sans égard à la condition.

209. 14 mars 1367, Buda. Le magister Konya, ban de Dalmatie et de Croatie, interdit à ses employés de Transylvanie de s'emparer des dîmes de Dominique, évêque de Transylvanie.

210. 15 mars 1367, (Alba Iulia). Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, du bornage des terres retournées aux villes d'Ocna Dej et de Dej la mise de ces villes en leur possession.

211. 23 mars 1367, Buda. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme pour l'évêque de Transylvanie et les archidiacres de Tîrnava et d'Ozd l'acte qu'il a émis le 8 juillet 1366.

212. 23 mars 1367, Buda. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme pour l'évêque de Transylvanie son acte du 14 juillet 1366, Alba Iulia, concernant la juridiction de la ville de Cluj.

213. 24 mars 1367, Cluj. Le comes Ladislás et les juges des nobles du comitat de Cluj, ajournent la décision de la cause issue entre Etienne et Paul, fils de Nicolas Wos, d'une part, et André, clerc de Chirolț, de l'autre, au sujet de la dévastation de la terre de Tonciu.

214. 25 mars 1367. Louis Ier, roi de Hongrie confirme un privilège des religieuses de Buda Veche; on y fait mention de plusieurs dignitaires de Transylvanie.

215. 26 mars ou 2 avril 1367, Vișegrad. Louis Ier, roi de Hongrie ordonne à tous les dignitaires de son royaume de respecter le droit de Dominique, évêque de Transylvanie, de juger lui-même les serfs et les employés sans terre sur ses possessions.

216. 27 mars 1367, Vișegrad. Etienne Bebek, juge de la cour, ajourne la décision de la cause issue entre plusieurs nobles de Hongrie. Les parties en litige ont été appelées en justice par le chapitre d'Oradea.

217. 27 mars 1367, Vișegrad. Etienne Bubek, juge de la cour, convoque des nobles de Hongrie comme témoins, devant le chapitre d'Oradea, dans une cause ayant pour objet l'invasion d'une terre.

218. 3 avril 1367. Ladislás, archidiacre d'Ugocea et vicaire général de l'évêque de Transylvanie, établit le terme pour une cause, avant pour objet un héritage issue entre le comes Solomon de Sighișoara et le comes Cristian d'Orăștie.

219. 8 avril 1367, Cseke. Le vice-comes et les juges des nobles du comitat de Satu Mare rendent compte à Louis Ier, roi de Hongrie, d'une enquête.

220. 8 avril 1367, Haram. Jean, vice-comes de Caraș, avère que Michel, fils de Pierre, a payé l'amende d'un mark.

221. 9 avril 1367, (Oradea). Le chapitre d'Oradea rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, de la mise de Pierre, préposé de l'église d'Oradea, et de son frère Michel en possession de quelques terres, parmi lesquelles celle de Chesereu aussi.

222. *(après le 12 avril, peut-être le 21 avril) 1367, Vișegrad.* Etienne Bubek, juge de la cour royale, avère la donation et la mise de Pierre, préposé de l'église Sainte Vierge d'Oradea, et de Michel, le copiste, en possession de quelques terres, parmi lesquelles celle de Cheșereu.

223. *13 avril 1367, Vișegrad.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Cenad, de faire envoyer son témoin au bornage de la terre de Zagaryan du comitat de Caraș.

224. *(avant le 25 avril 1367, Alba Iulia).* Le chapitre d'Alba Iulia demande une lettre royale pour recommencer la décision de la cause contre l'abbé Alard d'Igriș, ayant pour objet les limites de la terre de Cergău Mare.

225. *1er mai 1367, (Alba Iulia).* Le chapitre d'Alba Iulia avère que Solomon, fils du comes Michel de Sighișoara, a payé 300 fl. aux nobles de Sincel.

226. *5 mai 1367, Dominique, évêque de Cenad,* a soldé au Saint Siège l'arriéré de la taxe de confirmation de son prédécesseur.

227. *5 mai 1367, Dominique évêque de Cenad* a soldé au Saint Siège un complément à la taxe de confirmation.

228. *7 mai 1367, (Cenad).* Le chapitre de Cenad rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, du bornage de la terre de Zagarjan du comitat de Caraș.

229. *8 mai 1367, Vișegrad.* Etienne Bubek, juge de la cour royale, ajourne la décision de la cause issue entre Ladislas, fils de Simon de Carei, et les fils d'Etienne de Wythka au sujet d'un acte de violence.

230. *8 mai 1367, Sîntimbru.* Pierre, vice-voivode de Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăstur de faire envoyer son témoin au bornage d'un lopin de terre en litige, sis entre les villages de Mănărade et de Cergău Mare.

231. *9 mai 1367, Buda.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne aux prélats, aux barons, aux comes, aux chatelains et aux nobles de permettre aux serfs de leurs terres, après le paiement de l'impôt de la terre, de s'établir sur les terres de Jean, fils d'Etienne, sises dans les comitats de Szabolcs et de Bihor.

232. *11 mai 1367, Buda.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme à Jean de Zagaryan et à son frère Michel l'acte du chapitre de Cenad, du 7 mai 1367, concernant le bornage de la terre de Zagaryan.

233. *14 mai 1367, (Oradea)* Le chapitre d'Oradea fait savoir l'envoi des témoins au bornage des terres de Petrești, d'Irina, de Portița et de Verendiu.

234. *22 mai 1367.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un acte du 4 mars 1367: on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

235. *26 mai 1367, (Oradea)* Le chapitre d'Oradea rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, du bornage et de la mise des fils de Pierre de Vetiș en possession d'un lopin de terre, objet de dispute avec les nobles de Santău et les habitants de la ville de Satu Mare.

236. *3 juin 1367, (Cluj-Mănăstur).* Le convent de Cluj-Mănăstur rend compte à Pierre, voivode de Transylvanie, du bornage de la terre de Micești, possession des nobles de Dăbica, et de l'opposition faite par les nobles de Comșești, de Deleni, de Ceanu Mic et du Pruniș à ce bornage.

237. *6 juin 1367, Pécs.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au convent de Cluj-Mănăstur, de faire envoyer son témoin à la mise de l'évêque de Knin en possession de quelques terres, anciennes possessions des membres de la famille Zyl.

238. *9 juin 1367. (Alba Reginalis).* Le chapitre d'Alba Reginalis transcrit sous forme de privilège, à la demande du chapitre d'Oradea, son acte du 25 mai 1349.

239. *12 juin 1367, Vișegrad.* Etienne Bubek, juge de la cour royale, confirme à Paul et à Laurence, fils de Pierre de Vetiș, leurs droits de possession sur leurs terres, objets de dispute avec les habitants de la ville de Satu Mare et avec les nobles de Santău en les délimitant du lopin de terre de Bezermenteleke.

240. *16 juin 1367.* Ladislas, archidiacre d'Ugocea, vicaire général de l'évêque de Transylvanie, ajourne la cause issue entre la femme d'Elie de Juc et la femme de Désiré, dit Vos, d'une part, et les nobles de Geoagiu (Alba) de Sus, de l'autre.

241. *23 juin 1367, (Oradea).* Le chapitre d'Oradea avère une plainte déposée contre l'invasion d'une terre.

242. *23 juin 1367, Vișegrad.* Louis Ier, roi de Hongrie, octroie aux marchands de Sibiu le privilège de commercer librement où qu'ils veulent, mais surtout à Vienne, à Prague, à Zara, et à Venise.

243. *29 juin 1367, Fundătura.* Les juges des nobles du comitat de Dăbica avèrent que Paul Wos de Sintejudé a payé le dédommagement dans une cause ayant pour objet un vol commis aux dépens des Roumains de Tîrgușor, qui étaient des serfs royaux de la cité d'Unguras

244. *(après le 29 juin — 1er août) 1367, (Cluj-Mănăstur)*. Le convent de Cluj-Mănăstur rend compte à Nicolas, voïvode de Transylvanie, de l'opposition faite par les nobles de Sălătig au passage des terres de Zenth Martun et Myko en possession de Nicolas, évêque de Knin e. de ses parents.

245. 30 juin 1367, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, exempt les habitants de la ville et du district de Sibiu de la juridiction de tous les magnats, nobles et dignitaires des autres contrées.

246. 1er juillet 1367, *(Alba Iulia)*. Ladislas, archidiacre d'Ugocea décide que le magister Pierre, fils de Georges de Sîntioana, paye des dédommagements à la noble Anich pour le quart qui lui est dû en tant que fille des terres de Sîntioana, de Vișoara, de Gogan, de Cund et de Dumbraveni.

247. 4 juillet 1367, *(Alba Iulia)*. Le chapitre d'Alba Iulia transcrit à la demande du magister Nicolas, archidiacre d'Ozd. un acte du magister Konya. ban de Dalmatie et de Croatie, daté 14 mars 1367, Buda.

248. 4 juillet 1367, *(Cluj-Mănăstur)*. Le convent de Cluj-Mănăstur rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, du bornage d'un lopin de terre en litige, sis entre les terres de Cergău Mare et de Mănărade, et de l'opposition y faite par les habitants de Mănărade.

249. 4 juillet 1367, *(Cluj-Mănăstur)*. Le convent de Cluj-Mănăstur avère le bornage d'un lopin de terre en litige, sis entre les terres d'Alunis et de Cornești.

250. 9 juillet 1367, *Viterbo*. Le Pape Urban V recommande à Louis Ier, roi de Hongrie, Vilhelm, cardinal et diacre de l'église Sainte Marie de Cosmedin, arrivé en Hongrie pour la nomination de l'évêque de Cenad en tant qu'archevêque de Caloccea.

251. 11 juillet 1367, *Sîntimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie avère la mise du chapitre d'Alba Iulia en possession d'un lopin en litige, sis entre la terre de Cergău Mare et celle de Mănărade.

252. *(20 juillet) 1367, Sîntimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise d'Etienne, fils de Bancha, en possession de la terre de Gîmbuț.

253. *(après le 26 juillet) 1367, (Alba Iulia)*. La chapitre d'Alba Iulia rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, de la mise d'Etienne, fils de Bancha, en possession de la terre de Gîmbuț.

254. 23 juillet 1367. Louis Ier, roi de Hongrie transcrit le privilège qu'il a accordé le 23 juin 1365, près de Severin; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

255. 1er août 1367. Ladislas, archidiacre d'Ugocea, vicaire général de l'évêque de Transylvanie, confirme qu'Elie, fils de Nicolas de Jucu, et ses frères, donnent à Paul, fils de Jean, leur côte-part de la terre d'Oroi.

256. 11 août 1367, *(Arad)*. Le chapitre de l'église d'Arad rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, de la mise de l'abbé et du convent de Bulei en possessions de quelques terres des comitats d'Arad et de Hunedoara.

257. 17 août 1367. Louis Ier, roi de Hongrie confirme un acte où l'on fait mention des dignitaires de Transylvanie.

258. 26 août 1367, *Sîntimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie demande au convent de Cluj-Mănăstur de faire envoyer un témoin à l'enquête portée sur les abus commis par les habitants de Mănărade sur le lopin de terre en litige sis entre les villages de Mănărade et de Cergău.

259. 23 août 1367, *Sîntimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à l'enquête portée sur les Măriatelke.

260. 23 août 1367, *Sîntimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à l'enquête portée sur les abus commis par les serfs roumains du noble de Zamartelke sur la terre de Baci. possession du convent de Cluj-Mănăstur.

261. 9 septembre 1367, *Diösgyör*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Nicolas, voïvode de Transylvanie, la suspension de la cause concernant la terre de Măhal.

262. 12 septembre 1367, *(Cluj-Mănăstur)*. Le convent de Cluj-Mănăstur rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, des abus commis par les habitants de Mănărade sur la terre en litige sise entre les villages de Mănărade et de Cergău.

263. *(14) septembre 1367, (Oradea)*. Le chapitre d'Oradea transcrit à Ladislas, archidiacre de Făbica, un acte émis le 16 février 1338. concernant le bornage de la terre d'Oiejd.

264. 14 septembre (1367), Oradea. Le chapitre d'Oradea transcrit à Ladislas, archidiacre de Dăbica un acte du convent de Cluj-Mănăstur, en date du 6 octobre 1366, sur le bornage de la terre de Boz.
265. 15 septembre 1367, (Alba Iulia). Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, qu'il a fait envoyer son témoin à l'enquête portée sur les abus commis par les serfs roumains du noble de Zammartelke sur la terre de Baci, possession du convent de Cluj-Mănăstur.
266. 16 septembre 1367. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme, sous forme de privilège, à Jean de Zagaryan et à son frère Michel, son acte, en date du 11 mai 1367, concernant le bornage de la terre de Zagaryan.
267. 24 septembre 1367. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un privilège de sa mère, reine Elisabeth; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.
268. 13 octobre 1367, (Alba Iulia). Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, du bornage de la terre de Mariateleke.
269. 18 octobre 1367, Sintimbru. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à l'enquête portée sur la plainte déposée par la veuve de Michel de Bircea Mică.
270. 28 octobre 1367, Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un acte de donation; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.
271. 4 novembre 1367, (Alba Iulia). Le chapitre d'Alba Iulia avère qu'Anne, fille de Dominique, a donné à son fils et à sa fille la moitié de la terre de Hărănglab, héritée de son père.
272. 19 novembre 1367. Otto, abbé du convent de Cluj-Mănăstur, répond à la lettre de Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, concernant le bornage de la terre de Boz.
273. 25 novembre 1367, Sintimbru. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, avère la plainte déposée par Otto, abbé de Cluj-Mănăstur, contre la destruction des bornes de la terre de Băgara, possession de l'abbé, par les serfs de Cornești, sujets de l'évêque de Transylvanie.
274. 30 novembre 1367, Buda. Vilhelm, évêque de Pécs, transcrit pour les habitants d'Ocna Dejului et de Dej un acte de l'ancien voïvode de Transylvanie, Nicolas Konth, concernant la terre de Becke.
275. 1er décembre 1367, Agria. Michel, évêque d'Agria, conclut une composition avec Pierre Zudan, grand échanson; on y fait mention de Mathias, clerc du diocèse de Cenad.
276. 2. décembre 1367, Sásvár. Le vice-comes Bricciu et les juges des nobles du comitat d'Ugocea, avèrent la plainte déposée par Dominique de Făncica contre Jean de Făncica pour avoir blessé son sujet Pierre.
277. 10 décembre 1367, Tapolca. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Nicolas, voïvode de Transylvanie, de mettre Anne, veuve de Jean de Izvoarele, en possession de la terre de Hărănglab.
278. 15 décembre 1367, Kaproncha. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne aux nobles de Transylvanie, de se préparer pour la guerre.
279. 15 décembre 1367, Oarda de Jos. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise du magister Paul, fils de Jean de Miheșul de Cîmpie, en possession de la terre d'Oroi.
280. 17 décembre 1367. Le Pape Urban V demande aux dignitaires laïques et ecclésiastiques de Hongrie d'accorder leur appui au nonce apostolique envoyé en Hongrie.
281. 23 décembre 1367, (Cluj-Mănăstur). Le convent de Cluj-Mănăstur avère le partage des terres de Vechea et de Kulezmarze entre les frères Etienne et Georges, fils de Michel de Veces.
282. 1368. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un acte où l'on fait mention des dignitaires de Transylvanie.
283. 9 janvier 1368, (Lelez). Le convent de Lelez confirme que les nobles de Carei ont empêché les nobles de Wythka de faire usage des terres d'Olcwa et de Zopay.
284. 10 janvier 1368, Kene. Le vice-comes Etienne et les juges des nobles du comitat de Solnoc, avèrent que le chantre André a empêché, au nom de Dominique, évêque d'Alba Iulia, un serf de Sébastien de Kene de dresser un moulin sur la Vallée de Tășnad.
285. 13 janvier 1368. Ladislas, archidiacre d'Ugocea et vicaire général de l'évêque de Transylvanie, avère que, par suite de la décision judiciaire de l'évêque, les nobles de Văleni et de Nimigea ont obtenu les quarts dus à leurs mère des terres du feu Ladislas, fils d'Etienne de Geoagiu de Sus.

286. 20 janvier 1368. Vladislav, voïvode de Valachie, établit pour les marchands de la ville et du district de Braşov les droits de douane à payer dans son pays.
287. 20 janvier 1368, *Sintimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise d'Anne, veuve de Jean d'Izvoarele, en possession des terres de son père Dominique.
288. 22 janvier 1368, *Vişegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, demande au convent de Cluj-Mănăştur de faire envoyer son témoin à la mise de Jean, fils de Beke de Haris, en possession de quelques lopins de la terre de Mărtineşti, hérités de sa femme Elisabeth.
289. 23 janvier 1368, *Vişegrad*. Nicolas, voïvode de Transylvanie, remet Sébastien de Cehăluţ des amendes que celui-ci lui doit par suite des causes qu'il a eues avec les nobles d'Unimăt et de Cean.
290. 30 janvier 1368. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un acte où l'on fait mention des dignitaires de Transylvanie.
291. 12 février 1368, *Rome*. Paul, fils de Paul, préposé de Sibiu, a été nommé dans la fonction de chapelain d'honneur du pape.
292. 24 février 1368, *Rome*. Le Pape Urban V fait don à Ladislav, fils d'André, d'un canonat dans l'église de Transylvanie.
293. 1er mars 1368, *Buda*. Louis Ier, roi de Hongrie, fait don à Benoît, fils de Heem, du Banat de Bulgarie, de même que des cités de Timişoara, de Jdioara, de Sebeş, de Mehadia et d'Orşova.
294. 8 mars 1368, *Sintimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, ajourne la décision de la cause issue entre Pierre, fils de Michel de Ghimbav, et Tyl de Prejmer.
295. 10 mars 1368, *Rome*. Le Pape Urban V fait mention du feu Jean de Timişoara, ancien chanoine de l'église de Titel.
296. 19 mars 1368, *Cluj*. Nicolas, voïvode de Transylvanie, confirme aux habitants de la ville de Cluj le privilège accordé par le voïvode Denis, le 23 octobre 1361, au sujet des routes commerciales et l'exemption des droits de douane.
297. 21 mars 1368, *Cluj-Mănăştur*. Le convent de Cluj-Mănăştur avère que Jean, fils de Zelemer, et Pierre, fils d'Etienne, ont donné à Nicolas, fils de Jean, le quart dû en tant que fille à la noble Chycha, des terres de Chumpaz, de Gerbeş et de Meseşeni de Sus.
298. 28 mars 1368, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au convent de Cluj-Mănăştur de faire envoyer son témoin au bornage d'un lopin de terre en litige entre les habitants de la ville de Cluj et Nicolas de Luncani.
299. 26 mars 1368, *Zantou*. Louis Ier, roi de Hongrie, prévient Benoît, ban de Bulgarie, qu'il a fait envoyer le magister Nicolas, fils de Grégoire, en mission, au voïvode Vlaicu de Valachie.
300. 26 mars 1368, *Zantou*. Ladislav d'Oppeln, palatin de Hongrie, écrit à Benoît, ban de Bulgarie, de discuter comme il jugera bon avec le magister Nicolas, fils de Grégoire, l'envoyé de Louis Ier, roi de Hongrie, au voïvode Vlaicu de Valachie.
301. 26 mars 1368, *Alba Iulia*. Le chapitre d'Alba Iulia avère que la veuve de Jean d'Izvoarele et Michel de Hărănglab sont tombés d'accord sur les terres de Deaj, de Theluk, de Hărănglab et de Găneşti.
302. 28 mars 1368, *Alba Iulia*. Ladislav, archidiacre d'Ugocea et vicaire de l'évêque de Transylvanie, présente devant le siège judiciaire du voïvode de Transylvanie la cause de Marguerite, veuve de Pierre de Roadeş.
303. 29 mars 1368, *Sintimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăştur de faire envoyer son témoin à la mise des nobles Elisabeth et Hélène en possession du quart qui leur est dû en tant que filles de la terre de Suceagu.
304. 3 avril 1368, *Cluj-Mănăştur*. Le convent de Cluj-Mănăştur rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie du bornage d'un lopin de terre en litige entre les habitants de la ville de Cluj et Nicolas de Luncani.
305. 6 avril 1368, *Oradea*. Le chapitre de l'église d'Oradea rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, qu'il a fait envoyer son témoin pour empêcher Georges, fils du voïvode de Covăsinţ, de faire usage de la terre de Micălaşa.
306. 16 avril 1368, *Miercurea Ciuc*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme pour les habitants de la ville de Cluj l'acte du convent de Cluj-Mănăştur du 3 avril 1368.

307. 16 avril 1368, <Cluj>. Le juge Nicolas, les jurés et les habitants de la ville de Cluj avèrent le legs de Kunez Jaz, fait au comptes de l'autel de Sainte Catherine, l'église Saint Michel, à l'autel de l'église des hôtes et au monastère de Cluj-Mănăstur.

308. 24 avril <1368>, <Cluj-Mănăstur>. Le convent de Cluj-Mănăstur rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, que Michel, Pierre, et Luc, fils de Dominique, dit Rauaz, ont concédé aux nobles Elisabeth et Hélène le quart qui leur est dû en tant que filles de la terre de Suceagu.

309. 26 avril 1368, *Movila*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Etienne, comes des Sicules, de défendre et de protéger plusieurs nobles de Soard que le roi a pris sous son protectorat.

310. 27 avril 1368, *Movila*. Louis Ier, roi de Hongrie, fait don, à titre de nouvelle donation, de la terre de Măhal, du comitat de Dăbica, à Désiré Vas et à ses frères.

311. 28 avril 1368, *Ruja*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Nicolas, voïvode de Transylvanie, de porter une enquête pour voir si les gens l'Inokhaza sont des hérauts, des serfs de la cité, ou bien des nobles.

312. 28 avril 1368. Louis Ier, roi de Hongrie, transcrit des actes émis antérieurement; on y fait mention des dignitaires des Transylvanie.

313. 29 avril 1368, <Oradea>. Le chapitre d'Oradea avère un échange de terres.

314. 6 mai 1368, *Lipova*. Nicolas, voïvode de Transylvanie, demande à Benoît, ban de Bulgarie, de prendre des mesures pour restituer au serf Dragul de Sugdia quatre-vingts cochons volés par les serfs du roi de Vărădia de Mureș.

315. 8 mai 1368, <Arad>. Le chapitre d'Arad avère l'opposition faite par Benoît, ban de Bulgarie, et par ses frères, fils de Paul de Remetea-Pogănici, contre l'aliénation de la terre de Belenus du comitat de Caraș.

316. 9 mai 1368, <Cenad>. Le chapitre de Cenad avère l'opposition faite par Benoît, ban de Bulgarie, et par ses frères à l'aliénation de la terre de Belenus du comitat de Caraș.

317. 12 mai 1368, *Vișegrad*. Ladislav d'Oppeln, palatin de Hongrie demande au chapitre d'Oradea de faire envoyer ses témoins au partage des terres de Pierre de Rakamaz.

318. 12 mai 1368, *Vișegrad*. Le comes Etienne Bebek, juge de la cour royale, demande au chapitre d'Arad de faire envoyer son témoin au bornage et à la donation des terres d'Olykus et de Feulykus.

319. 23 mai 1368. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme, à la demande du magister Jakch, fils de Thomas de Coșeu, le privilège qu'il a accordé le 2 février 1361, lors de la donation du monastère de Meseș.

320. 4 juin, 1368, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Oradea de renouveler, pour les nobles de Gyge, des actes concernant leurs droits de possession.

321. 9 juin 1368, *Turda*. Nicolas, voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise de Marguerite, veuve de Pierre de Roades, en possession du quart qui est dû, en tant que fille, de la part de sa grand-mère Anich, des terres de Sintioana, de Vișoara. de Gogan, de Cund et de Dumbrăveni.

322. 10 juin 1368, *Turda*. Nicolas, voïvode de Transylvanie, adjuge la terre d'Inokhaza au magister Ladislav, fils de Jean de Dăbica.

323. 11 juin 1368, *Turda*. Nicolas, voïvode de Transylvanie, adjuge un lopin de la terre de Popești du comitat de Cluj à Etienne de Gîmbuț.

324. 11 juin 1368, <Turda>. Nicolas, voïvode de Transylvanie, avère que le magister Nicolas, fils de Paul de Văleni, a empêché la veuve d'Emery de Buch et ses fils de donner en nantissement des lopins de la terre de Mihăiești.

325. 11 juin 1368, <Cluj-Mănăstur>. Le convent de Cluj-Mănăstur avère que Jean, fils de Gereu de Dumbrava, s'est obligé de payer dix marks.

326. 11 juin 1368, <Cluj-Mănăstur>. Le convent de Cluj-Mănăstur avère le partage des terres de Jucu, de Vișea, de Mureșenii de Cîmpie, de Sărmașu et de Suatu entre les nobles de Jucu.

327. 12 juin 1368, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au comitat de Satu Mare de mener une enquête sur la cause issue entre André de Carei et André de Wythka.

328. 12 juin 1368, *Turda*. Nicolas, voïvode de Transylvanie, transcrit pour Otto, abbé de Cluj-Mănăstur, la lettre sous forme de privilège de Pierre, évêque de Transylvanie, du 14 septembre 1299, et la lettre ouverte d'Etienne, voïvode de Transylvanie, du 24 mars 1347.

329. 12 juin 1368, *Turda*. Nicolas, voïvode de Transylvanie, avère que Nicolas de Macicașu et André de Suceagu ont accédé à une composition au sujet de la terre de Sînmărtin.
330. 13 juin 1368, *Cluj-Mănăstur*. Le convent de Cluj-Mănăstur avère que Jean, abbé d'Igris, et le chapitre d'Alba Iulia ont accédé à une composition au sujet d'un lopin sis entre les terres de Mănărade et de Cergău Mare.
331. 15 juin 1368, *Turda*. Nicolas, voïvode de Transylvanie, avère que le magister Ladislas de Dăbica a déchargé Etienne de Geoagiu de Sus de la part qui lui est due du dot et des cadeaux de noces de la feue femme de Nicolas, dit Boriou de Geoagiu de Sus.
332. 22 juin 1368, *Vișegrad*. Louis Ier roi de Hongrie, exempte les marchands de Démétrius, prince des Tatars, du paiement des droits de douane, les marchands de Brașov ayant, en conséquence, les mêmes droits dans son pays.
333. 23 juin 1368, *Brașov*. Les juges de la ville de Brașov avèrent les exemptions que le comes Jean de Baciou a eues sur son lopin de la terre de Baciou.
334. 4 juillet 1368, *Vidin*. Pierre, ban de Bulgarie, écrit à son frère Benoît, de veiller à ce que Vlaicu, voïvode de Valachie lui fasse envoyer trois ou quatre troupes de soldats.
335. 8 juillet 1368, *Vișegrad*. Ladislas d'Oppeln, palatin de Hongrie, ajourne la décision de la cause issue entre André, fils de Marhard de Carei, et Jeau de Botean.
336. 8 juillet 1368, *Arad*. Le chapitre d'Arad rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, du bornage et de la donation des terres de Felykus et d'Olykus.
337. 11 juillet 1368, *Zvolen*. Louis Ier, roi de Hongrie, restitue aux nobles de Dumbrava la terre de Dumbrava et la douane de ladite terre.
338. 13 juillet 1368, *Montefiascone*. Le Papa Urban V demande à Louis Ier, roi de Hongrie, de continuer à seconder l'archevêque de Caloccea et l'évêque de Cenad dans l'oeuvre de conversion des schismatiques.
339. 17 juillet 1368, *Liget*. Louis Ier, roi de Hongrie, fait savoir à Benoît, ban de Bulgarie, que Vlaicu, voïvode de Valachie, va envoyer des provisions à Vidin.
340. 26 juillet 1368. Les juges des nobles du comitat de Cluj avèrent que Jean, fils de Gereu de Dumbrava, s'est engagé à payer des dédommagements aux serfs et aux hôtes du monastère de Cluj-Mănăstur.
341. 27 juillet 1368, *Zvolen-Lipce*. Louis Ier, roi de Hongrie, fait don au voïvode Balç, à Drag, son frère, et aux autres frères de ceux-ci de la terre de Senye, à titre de nouvelle donation.
342. 5 août 1368, *Zvolen-Lipce*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Simon, comes de Maramureș, de faire partager les terres de Giulești et de Nyres entre Dragoș et ses frères.
343. 5 août 1368, *Zvolen-Lipce*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne aux frères de Dragoș, le Roumain de Maramureș, de restituer à celui-ci la terre de Slătioara.
344. 5 août 1368, *Zvolen-Lipce*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Simon, comes de Maramureș, de mettre Dragoș en possession de la terre de Slătioara après avoir mené une enquête sur la cause issue entre Dragoș le Roumain et ses frères concernant ladite terre.
345. 8 août 1368, *Sintimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, ajourne la décision de la cause issue entre la veuve de Bartholomé, fille du comes Michel de Singătîn, et le convent de Sebeș, concernant un moulin de Petrești.
346. 16 août 1368, *Buda*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Oradea de faire envoyer son témoin à la prestation d'un serment au sujet de la terre de Chilioara.
347. 23 août 1368, *Dej*. Le comes Paul et les juges des nobles du comitat de Solnocul Intérieur avèrent la plainte déposée par les nobles de Beclean contre les vice-chatelains d'Unguraș au sujet de la terre de Mălin.
348. 25 août 1368, *Alba Iulia*. Le chapitre d'Alba Iulia avère qu'Elisabeth, femme de Jean le tailleur, habitant de Sebeș, a donné en nantissement se quote-part de la terre de Daia à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, contre 100 fl. d'or.
349. 30 août 1368. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un acte; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.
350. 8 septembre 1368. Louis Ier, roi de Hongrie, fait une donation aux religieuses de Buda Veche; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

351. 9 septembre 1368, *Sintimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise d'Etienne, de Gregoire et de Jean, fils de Nicolas de Sintioana de Mureș, en possession de la part due en tant que fille à leur mère de la terre de Sintioana de Mureș.

352. 14 septembre 1368, *Cenad*. Le chapitre de Cenad ajourne le bornage de la terre de Keer, par suite du départ de l'armée royale en expédition contre Valicu, voïvode de Valachie.

353. 15 septembre 1368, *Sintimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise de l'interdiction sur la terre de Chinteni, possession de l'abbé du monestère de Cluj-Manăstur.

354. 15 septembre (1368), *Vidin*. Pierre et André de Raguza, juges de Vidin, demandent à Benoît Himffi, ban de Vidin de se présenter le plus vite possible pour prendre sa fonction.

355. 16 septembre 1368, *Cluj-Manăstur*. Le convent de Cluj-Manăstur avère que Nicolas de Giula a donné, pour 80 fl., ses quotes-parts des terres de Giula et de Densu, en vue de sa participation à l'expédition du roi contre Vladislav, prince de Valachie.

356. 19 septembre 1368, *Oradea*. Le chapitre d'Oradea transcrit l'acte du roi Louis Ier du 16 août 1368, émis à Buda, et avère que le magister Jakch a fait serment sur la terre de Chilioara.

357. 22 septembre 1368, *Alba Iulia*. Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, de la mise des fils de Nicolas de Sintioana, Etienne, Gregoire et Jean, en possession du quart dû à leur mère, en tant que fille, de la terre de Sintioana de Mureș.

358. 1er octobre 1368, *Alba Iulia*. Le chapitre d'Alba Iulia avère la plainte déposée par le comes Nicolas de Vurpăr et par d'autres encore contre les hôtes de Soala, au sujet de la terre de Soala.

359. 13 octobre 1368, *Kubin*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Cenad de faire envoyer son témoin au bornage des terras de Gyanou et de Teryen du comitat de Caraș.

360. 13 octobre 1368, *Alba Iulia*. Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, de l'enquête et de l'interdiction imposée aux nobles de Măcișu pour ce qui est le partage d'un pré de la terre de Chinteni.

361. 12 novembre 1368, *(au-delà du Danube, devant la cité de Severin)*. Louis Ier, roi de Hongrie, avère que son témoin, au nom de Jean de Nogmihal, a empêché les fils de Paul de Vetiș d'acheter un lopin de la terre de Gilian.

362. 14 novembre (1368), *Cenad*. Le chapitre de Cenad rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, du bornage des terres de Gyanou et de Teryen du comitat de Caraș.

363. 2 décembre 1368, *Zlankamen*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme pour Rados et pour Brank, fils de Moian, et pour Crayanin, leur neveu, la lettre du chapitre de Cenad, du 14 novembre 1368, concernant leur mise en possession des terres de Gyanou et de Teryen du comitat de Caraș.

364. 4 décembre 1368, *Eng*. Louis Ier, roi de Hongrie, décharge les chatelains des cités du banat de Vidin et leurs compagnons de l'obligation de défendre les fortifications, en leur permettant de rentrer à leurs maisons.

365. 22 décembre 1368, *Rome*. Le Papa Urban V demande à l'abbé de Pilis de mener une enquête sur les abus commis par Jean de Flandra contra Hermann, abbé élu de Cîrța.

366. 30 décembre 1368, *Oradea*. Le chapitre d'Oradea confirme pour les nobles de Gyge des actes émis antérieurement concernant leurs droits de possession.

367. 1369. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme l'acte de 1299 d'André III, son prédécesseur, concernant le bornage des terres de Bărăbanț et de Cricău.

368. 1369. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme, à la demande de Démétrius, évêque de Transylvanie, le bornage des terres de Bărăbanț, de Micești et de Șard, en délimitant les parties de l'évêque de celles du chapitre d'Alba Iulia.

369. 1369. Simon, ban de Dalmatie et de Croatie, demande à Louis Ier, roi de Hongrie, de lui faire don de la terre d'Oșvarău.

370. (1369—1377). Benoît, fils de Paul, fils de Heym, et ses frères, Nicolas et Etienne, partagent entre eux les terres de Remetea et d'Ersig.

371. 29 janvier 1369, *Vișegrad*. Louis Ier roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Cenad de porter une enquête au sujet des abus commis par Dan de Duboz sur la terre d'Ersig et de leur mettre fin.

372. 30 janvier 1369, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au comes de Timiș de porter une enquête sur les abus commis par Dan de Duboz, sur la terre d'Ersig.

373. 14 février 1369, *Buda*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Oradea de faire envoyer son témoin à la mise des fils de Nicolas de Tileagd en possession d'un lopin de la terre de Galošptreu.

374. 27 février 1369, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Cenad de faire envoyer un témoin au bornage de la terre d'Ersig du comitat de Timiș, possession de Banof, ban de Bulgarie, et de ses frères, Pierre et Nicolas, fils de Heem.

375. 2 mars 1369, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au convent de Cluj-Mănăstur de faire envoyer son témoin chaque fois qu'on va faire le bornage des terres de l'église de Transylvanie, même si Démétrius, évêque du dit diocèse, est dans l'impossibilité de produire des actes concernant les bornages antérieurs.

376. 13 mars 1369, *Cenad*. Le chapitre de Cenad avère le bornage et la mise de Benoît, ban de Bulgarie, et de ses frères en possession de la terre d'Ersig, par ordre du roi.

377. 23 mars 1369. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme l'acte de donation du chapitre d'Oradea, du 5 juin 1318, concernant un lopin de terre des religieuses d'Oradea.

dea, du 5 juin 1318, concernant un lopin de terre des religieuses d'Oradea.

378. 24 mars 1369, *(Cluj)*. Le comes Georges, juge, et le conseil de la ville de Cluj établissent le régime de commerce aux fourrures, sur le marché de la ville, à l'avantage de la corporation des fourreurs, en empêchant ceux qui ne sont pas des membres de la corporation de pratiquer ce métier.

379. 29 mars 1369, *(Oradea)*. Le chapitre d'Oradea avère que, par ordre du roi, il a fait envoyer un témoin à la mise de Georges et de Nicolas, fils de Nicolas de Tileagd, en possession d'un lopin de la terre de Galospetreu.

380. 9 avril 1369, *(Oradea)*. Le chapitre d'Oradea avère que Thomas, fils de Laurence de Tileagd, a déposé une plainte contre Laurence, fils de Jean de Tileagd, au sujet de l'occupation d'un lopin de sa terre.

381. 10 avril 1369, *Sighișoara*. Les habitants de la ville de Sighișoara avèrent que le comes Nicolas d'Archita et ses parents ont vendu à Pierre, dit Schever, habitant de la ville de Sighișoara, les biens qu'ils ont hérités dans le village de Vlăcândorf.

382. 24 avril 1369, *(Alba Iulia)*. Le chapitre d'Alba Iulia transcrit sous forme de privilège l'acte de Pierre, notaire public, en date du 30 octobre 1357, à la demande de Démétrius, évêque de Transylvanie.

383. 2 mai 1369, *Montefiascone*. Le Pape Urban V nomme Otto, fils de Gherard de Coppernot, dans la fonction d'abbé du monastère de Cluj-Mănăstur.

384. 11 mai 1369, *(Cluj-Mănăstur)*. Le convent de Cluj-Mănăstur rend compte au roi que, par suite de son ordre, il a fait borner les terres de Straja, de Berghin et de Hăpria de l'évêché d'Alba Iulia et a fait appeler devant le roi les nobles de Henig, qui se sont opposés à la mise de certaines bornes.

385. 14 mai 1369, *près de Garanna*. Louis Ier, roi de Hongrie, fait savoir que la cause issue par suite du meurtre de Nicolas de Domănești sera décidée à son siège judiciaire.

386. 27 mai 1369, *Diosgyőr*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme les droits de possession de la fille de Dominique de Hărănglab sur les terres héritées, en tant que fils, de ses parents.

387. 28 mai 1369, *Diosgyőr*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de délivrer à Georges et à Jacob, fils de Miske de Băgău, les doubles des actes concernant leur terre de Mesentea.

388. 30 mai 1369, *(Oradea)*. Le chapitre d'Oradea rend compte au roi des résultats de l'enquête portée sur l'invasion par les nobles de Bător des terres d'Hélène, veuve de Michel, fils de Georges de Sanislău.

389. 31 mai 1369, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme les droits de possession de Catherine, fille de Gyula, fils de Sombur de Silvaș, et celles de Thomas, fils de Nicolas, son mari, sur les terres de Silvaș, d'Urmeniș, d'Apalina, de Șopteriu et de Chiochiș.

390. 7 juin 1369, *(Oradea)*. Le chapitre d'Oradea rend compte au roi de la citation de la veuve de Michel, fils de Georges de Sanislău, devant le chapitre pour recevoir le dot qui lui est dû de la part des nobles de Bător.

391. 9 juin 1369, *(Alba Iulia)*. Le chapitre d'Alba Iulia transcrit sous forme de privilège son acte du 26 mars 1368, concernant les terres de Deaj, de Theluk, de Hărănglab et de Gănești.
392. 11 juin 1369, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, fait savoir qu'il a accordé à l'abbé et au convent de Cluj-Mănăstur le droit de juger tous les sujets de leurs terres selon la coutume du jugement des serfs per leurs seigneurs, excepté les causes de vol du bien commun, de brigandage et de meurtre.
393. 12 juin 1368, *Micske*. Le vice-comes et les juges des nobles du comitat de Bihor avèrent la mise d'Hélène, veuve de Michel de Sanislău, en possession de plusieurs terres, parmi les quelles la terre de Sanislău.
394. 24 juin 1369, *Buda*. Louis Ier, roi de Hongrie, fait savoir qu'il a accordé à Benoît, fils de Paul, fils de Heem, et à ses frères le droit de juger et de punir tous les malfaiteurs saisis sur leurs terres de Remetea et de Ersig, du comitat de Timiș.
395. 26 juin 1369. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme les privilèges des habitants de la ville de Regensburg, on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.
396. 26 juin 1369, *Fundătura*. Le comes et les juges des nobles du comitat de Dăbica avèrent que Nicolas, fils d'Alexandre, juge de Fizeș, n'a pas voulu juger la cause issue entre Michel, dit Zala, sujet d'Etienne, dit Wos, noble de Sîntejude, et Jean, kneze des Roumains de Nicula.
397. 26 juin 1369, *(Oradea)*. Le chapitre d'Oradea rend compte de l'enquête portée sur la cause de Démétrius, évêque d'Alba Iulia, contre Michel de Cherechiu, au sujet des dommages produits à l'évêque par les serfs dudit noble.
398. 27 juin 1369, *(Oradea)*. Le chapitre d'Oradea rend compte au roi des résultats de l'enquête portée sur la cause de Démétrius, évêque d'Alba Iulia, contre Ladislav de Fughiu, au sujet des dommages produits à l'évêque par les serfs dudit noble.
399. 1er juillet 1369, *Avignon*. Le Papa Urban V accorde à Louis Ier, roi de Hongrie, l'acquiescement de commencer la guerre contre les Turcs.
400. 1er juillet 1369, *Lypche*. Louis Ier, roi de Hongrie, avère la décision de remettre la noble Anne, veuve de Jean, fils de Blasiu d'Izvoarele, en ses droits d'héritage.
401. 1er juillet 1369, *Lypche*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Emery, voïvode de Transylvanie, de remettre la noble Anne, veuve de Jean, fils de Blasiu d'Izvoarele, en ses droits d'héritage.
402. 4 juillet 1369. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme plusieurs privilèges du monastère Saint Jacob d'Irugh, à proximité de Pécs: on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.
403. 5 juillet 1369, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Cenad de faire envoyer un témoin à la mise de Benoît, ban de Bulgarie, en possession des terres des fils de Nexse, Jean, Ladislav et Pierre, sises dans le comitat de Timiș, terres que ceux-ci ont perdues par suite de leur infidélité envers le roi.
404. 23 juillet 1369. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme à un noble croate un privilège accordé par le roi Bela IV; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.
405. 26 juillet 1369, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne aux nobles de Beclean de restituer au monastère d'Ezen tous les actes originaux concernant les droits de ce monastère.
406. 29 juillet 1369, *Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, octroie aux Saxons des sièges de Mediaș, de Șeica Mare et de Șeica Mică les mêmes droits dont bénéficiaient les Saxons du siège de Sibiu.
407. 29 juillet 1369. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme à un noble croate deux actes de donation; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.
408. 30 juillet 1369, *(Cenad)*. Le chapitre de Cenad avère la mise de Benoît, ban de Bulgarie, en possession des terres du comitat de Timiș que le roi lui a accordées.
409. (1—8) août 1369, *(Oradea)*. Le chapitre d'Oradea avère qu'il a fait envoyer ses témoins à l'enquête menée sur la cause issue entre Paul, abbé de Siniob, et Blasiu de Resighea, au sujet des bornes des terres de Pișcolt et de Resighea.
410. 7 août 1369. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme aux nobles péchéhénegues de Beșenova leurs droits sur les terres sises près de la rivière d'Aranca du comitat de Cenad, qu'ils possèdent du temps jadis.

411. 8 août 1369, *Sintimbru*. Jean, vice-voïvode de Transylvanie, confirme sous forme de privilège la lettre du chapitre d'Alba Iulia du 8 mai 1348, à la demande de Jean, fils de Gal, curé de la paroisse de Dipşa.

412. 9 août 1369, *Arad*. Le chapitre d'Arad avère que Ladislas, fils de Jean, et d'Etienne, fils de Paul, concèdent à leurs soeurs le quart dû à la fille de la terre de Peteuossyan du comitat de Zaránd.

413. 9 août 1369, *Oradea*. Le chapitre d'Oradea avère la plainte ayant pour objet le paiement du dot et des cadeaux de nocces que les nobles de Bátor seraient tenus à payer à la veuve de Michel, fils de Georges de Sanislău.

414. 22 août 1369, *Vişegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ajourne le jugement de la cause ayant pour objet la terre de Gyanth, issue entre Emery, voïvode de Transylvanie, Etienne, comes des Sicules, et le moine Donatus.

415. 25 août 1369, *Cenad*. Le chapitre de Cenad avère que Jean, fils de Hench, a partagé avec les fils de son frère la terre de Şoşdea.

416. 25 août 1369, *Cenad*. Le chapitre de Cenad avère que Jean, fils de Hench, a donné en nantissement à Pierre, fils d'Egidius, ses quotes-parts des moulins sur la Bîrzava, qui tiennent de la terre de Şoşdea.

417. *(environ septembre 1369)*, *Caransebeş*. La communauté des knèzes et des autres Roumains du district de Sebeş demande à Benoît, ban de Bulgarie, de les exempter du paiement des 300 fl., car ils ont été réduits à la pauvreté par suite des expéditions de Louis Ier, roi de Hongrie, contre la Bulgarie et la Valachie.

418. 9 septembre 1369, *Alba Iulia*. Le chapitre d'Alba Iulia avère qu'Hélène, soeur du feu Nicolas, dit Fekete, noble de Şeulia a fait don à sa fille Elisabeth de sa quote-part d'héritage de la terre de Şeulia, en tant que quart dû à la fille.

419. 13 septembre 1369, *Haram*. Le vice-comes et les juges des nobles du comitat de Caraş avèrent que les nobles de Giulvăz ont déposé une plainte contre l'intention de Luc Kunez, fils de Rayk, d'occuper les terres de Scenlazlo et de Zedech.

420. 16 septembre 1369, *Turda*. Jean, vice-voïvode de Transylvanie ordonne au convent de Cluj-Mănăştur de porter une enquête sur les abus commis par le vice-chatelain d'Unguraş sur les terres de Beudiu et de Mălin.

421. 19 septembre (1369), *Vişegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Benoît, ban de Bulgarie, de recevoir Etienne, archevêque de Caloccea, qu'il a fait déléguer pour discuter le statut de Vidin et du district tenant de cette ville.

422. 22 septembre 1369, *Sintimbru*. Jean, vice-voïvode de Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăştur de faire envoyer un témoin au bornage des terres de Berchieşu et de Frata et à la mise des nobles de la région en possession de la dernière.

423. 22 septembre 1369, *Sintimbru*. Jean, vice-voïvode de Transylvanie, ajourne le jugement de la cause ayant pour objet l'héritage des lopins de terre lègués par Dominique, fils de Bezthur, jusqu'à la première réunion de la communauté des nobles de Transylvanie.

424. 25 septembre 1369, *Buda*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme que Benoît, ban de Bulgarie, a livré Stratimir, tsar de Vidin, de même que sa ville et son district, dans les mains d'Etienne, archevêque de Caloccea, le délégué du roi.

425. 26 septembre 1369, *Cluj-Mănăştur*. Le convent de Cluj-Mănăştur, rend compte à Jean, vice-voïvode de Transylvanie, de l'enquête portée sur les abus commis par Michel, vicé-chatelain d'Unguraş, sur les terres de Beudiu et de Mălin.

426. 29 octobre 1369. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme à Benoît, ancien ban de Bulgarie, ses actes concernant les terres des fils de Nexe, qu'il a reçues par suite de leur infidélité.

427. 29 octobre 1369. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme les droits de l'archevêché de Strigoniû sur ses terres.

428. 5 novembre 1369, *Buda*. Louis Ier, roi de Hongrie, fait don à Georges, fils de Jakch, des terres de Soimuş et de Naimon, sises dans le comitat de Solnoc.

429. 8 novembre 1369, *Turda*. Emery, voïvode de Transylvanie, avère la plainte du chapitre d'Alba Iulia contre les nobles qui font usage indûment des terres de Noşlac, de Copand et de Silivaş, possessions du chapitre, sises dans le comitat d'Alba.

430. 9 novembre 1369, *Turda*. Emery, voïvode de Transylvanie, avère la composition conclue entre Démétrius, évêque de Transylvanie, et la communauté des nobles de Transylvanie, au sujet de la perception des dîmes.

431. 9 novembre 1369, *Turda*. Emery, voïvode de Transylvanie, avère la plainte déposée par le chapitre d'Alba Iulia contre les nobles d'Orosfaia, qui ont fait usage indûment de ses terres de Milaş et de Comlod.

432. 11 novembre 1369, *Turda*. Emery, voïvode de Transylvanie, ordonne au convent de Cluj-Mănăştur de prendre part au bornage des terres de Bonțida et de Luna de Jos.

433. 11 novembre 1369, *Turda*. Emery, voïvode de Transylvanie, ordonne au convent de Cluj-Mănăştur de faire envoyer son témoin à la mise de Catherine, fille de Gyula, fils de Zombur de Silvas, en possession des terres qui lui sont dues en tant que fille.

434. 11 novembre 1369, *Turda*. Emery, voïvode de Transylvanie et comes de Solnoc, ordonne au convent de Cluj-Mănăştur de faire envoyer son témoin qui, de pair avec l'envoyé du voïvode, décide le bornage des terres d'Aiud et de Gîrbova, possessions du chapitre d'Alba Iulia, du côté des terres des nobles de Rimetea et de Geoagiu de Sus.

435. 11 novembre 13 (69), *Turda*. Emery, voïvode de Transylvanie, et comes de Sonoc, transfère à la cour royale le jugement de la cause issue entre le chapitre d'Alba Iulia et Alardus, fils de Valentin de Doștat, au sujet d'un lopin de terre sis entre Doștat et Boz.

436. 11 novembre 1369, *Turda*. Jean vice-voïvode de Transylvanie, fait savoir que Jean, fils de Gerew, s'est obligé de payer à Otto, abbé du monastère de Cluj-Mănăştur la somme de 10 fl. pour les dépens dans la cause issue entre eux, en train d'être décidée.

437. 11 novembre 1369, (*Cluj-Mănăştur*). Le convent de Cluj-Mănăştur fait savoir le bornage de la terre de Frata et la mise des nobles de la région en sa possession.

438. 13 novembre 1369, *Turda*. Emery, voïvode de Transylvanie, ordonne par sentence judiciaire que l'abbé d'Igriș et ses serfs de Mănărade, de Țapu, de Cenade et de Soroștin payent au chapitre d'Alba Iulia la somme de 200 fl. pour les dommages qu'ils lui ont causés sur ses terres et 200 fl. encore pour les dépens.

439. 13 novembre 1369, *Sîntimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de porter une enquête sur l'incendie du monastère de Tâlmăciu à l'occasion duquel auraient été brûlés tous les actes de propriété de Pierre, dit Cheh de Cîsnădie.

440. 15 novembre 1369, *Turda*. Emery, voïvode de Transylvanie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia, de prendre part à la mise d'Augustin, fils de Pierre de Cîroiu, en possession du quart de la fille de la terre de Cîroiu qui lui est dû de la part de Marc, fils de Pierre de Sînmărtin.

441. 15 novembre 1369, *Turda*. Jean, vice-voïvode de Transylvanie, avère la composition conclue entre Blasiu de Fărâgău et Jean, dit Eles de Poca, au sujet du partage de la terre d'Almaș sise dans le comitat de Turda.

442. 21 novembre 1369, (*Oradea*). Le chapitre d'Oradea avère que les nobles de Domănești n'ont pas restitué la terre de Ponyola qu'ils avaient donné en nantissement, de sorte que l'argent de gage a été déposé en lieu sûr au chapitre.

443. 25 novembre 1369, *Argeș*. Vlaicu, prince de Valachie, ordonne au clergé de Valachie et du Pays de Făgăraș de recevoir avec l'égard qui lui est dû le vicaire de l'évêque Démétrius de Transylvanie, attendu en visitation canonique.

444. 28 novembre 1369, (*Alba Iulia*). Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, de la perte des actes de propriété de Pierre, dit Cheh de Cîsnădie, par suite de l'incendie de l'église de Tâlmăciu.

445. 29 novembre 1369, (*Oradea*). Le chapitre de l'église d'Oradea, rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, de l'invasion de la terre de Tiburczteluke, possession du convent de Cluj-Mănăştur, par Deme, sujet du magister Etienne, dit Pagan.

446. 14 décembre 1369, *Sîntimbru*. Jean, vice-voïvode de Transylvanie, avère qu'Otto, abbé de Cluj-Mănăştur, a déposé une plainte contre l'usage abusif de ses terres de Mănăştur, de Baciu, de Chintău, d'Aghireșu, de Leghia, de Băgara et d'Apahida par leurs voisins.

447. 18 décembre 1369, Buda. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au marchands de draps étrangers de ne pas vendre leurs marchandises que dans la ville de Braşov, selon la coutume et le privilège de la ville de Buda.

448. 28 décembre 1369, Vişegrad. Nicolas de Zeech, juge de la cour ajourne la décision d'une cause qui devait avoir lieu après la démobilisation de l'armée royale, envoyée contre Vlaicu, prince de Valachie.

449. 28 décembre 1369, Vişegrad. Nicolas de Zeech, juge de la cour royale, ajourne le jugement de la cause qui devait avoir lieu après la démobilisation de l'armée royale, envoyée contre Vlaicu, prince de Valachie.

450. 1370. Le Pape Grégoire IX conseille le roi Louis Ier, de commencer la guerre contre les Turcs.

451. 1370. Louis Ier, roi de Hongrie, avère un échange; on y fait mention, entre autres, des dignitaires de Transylvanie.

452. 1370. Ladislás, duc d'Oppeln, ajourne un procès. L'acte est confirmé par le sceau d'Emery, voïvode de Transylvanie.

453. 1370. Ladislás, duc d'Oppeln, ajourne un procès. L'acte est confirmé par le sceau d'Emery, voïvode de Transylvanie.

454. 1370, Vişegrad. Ladislás, duc d'Oppeln, ajourne la décision d'une cause. L'acte est confirmé par le sceau d'Emery, voïvode de Transylvanie.

455. 1370. Nicolas de Zeech, juge de la cour royale, décide la cause de l'abbé de Siniob.

456. 1370. Emery, voïvode de Transylvanie, avère la possession des nobles de Trascău sur une terre.

457. 1370, (Buda). Le chapitre de Buda avère que les nobles de Trascău ont empêché le roi de faire don de la terre de Lupşa.

458. 1370, (Cluj-Mănăştur). Le convent de Cluj-Mănăştur avère que la terre de Kwpes Banya a été depuis toujours la possession des nobles de Trascău.

459. 1370. Les nobles de Vetiş envahissent la forêt des nobles de Sasvár.

460. 2 janvier 1370. Louis Ier, roi de Hongrie, confie aux habitants d'Aachen une chapelle qu'il a faite bâtir. On y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

461. 4 janvier 1370, Alba Iulia. Jean, archidiacre de Tirnava, ajourne la production des témoignages dans la cause issue entre Paul, fils de Désiré, dit Wos de Ţaga, et sa soeur, d'une part, et Catherine, femme du magister Elie de Jucu, de l'autre, pour que les parties puissent accéder à une composition.

462. 13 janvier 1370, (Alba Iulia). Le chapitre d'Alba Iulia avère le transfert des lopins de terre d'Idrifaia et de Sînicoara de Blasiu, fils de Thomas d'Idrifaia, à Pierre, fils de Thomas.

463. 19 janvier 1370, (Alba Iulia). Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Jean, vice-voïvode de Transylvanie, de la cause ayant pour objet la dette de Jean, fils de Gereu, à l'abbé de Cluj-Mănăştur.

464. 20 janvier 1370, Sintimbru. Jean, vice-voïvode de Transylvanie, confirme la lettre du convent de Cluj-Mănăştur, en date du 11 novembre 1369, par laquelle les nobles de Frata sont mis en possession de la terre de la région.

465. 22 janvier 1370, Vişegrad. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Oradea de faire envoyer un témoin au bornage des terres de Pelişor, de Zahtha et d'Ates.

466. 26 janvier 1370, Vişegrad. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Arad, de mener une enquête sur les abus commis par Jacob de Bauldre et les gens de Beuldre contre l'envoyé du roi et du chapitre de Cenad.

467. 4 février 1370, Vişegrad. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Oradea de faire envoyer un témoin au partage des terres entre Ladislás et Georges, fils de Jean, et Pierre, fils de Leukus de Batur, d'une part, et l'archidiacre Etienne, fils de Jean, de l'autre.

468. 6 février 1370, Vişegrad. Ladislás d'Oppeln, palatin de Hongrie, demande au convent de Lelez de faire envoyer un témoin à l'enquête d'un vol.

469. 7 février 1370, Cheke. Le vice-comes Grégoire de Bethlen et les juges des nobles du comitat de Satu Mare avèrent que Grégoire, serf d'Etienne, fils de Nicolas d'Oar, détient indûment les biens de la fille orpheline de Jean, dit Magyar.

470. 9 février 1370, (Alba Iulia). Le chapitre d'Alba Iulia transcrit un acte pour Etienne de Şelimbăr.

471. 17 février 1370, Buda. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Emery, voïvode de Transylvanie, de mettre Anne, fille de Dominique de Haranglab, en possession d'un quart de ses terres patrimoniales.

472. 17 février 1370, Buda. Louis Ier, roi de Hongrie, accorde à la fille de Dominique de Haranglab, Anne, le droit de possession sur le quart des terres patrimoniales.

473. 21 février 1370, Buda. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Cenad de faire appeler en justice Jean et Michel, fils de Pierre, dit Waguid, contre le magister Pierre, fils de Paul, fils de Hewm.

474. 22 février 1370. Louis Ier, roi de Hongrie, établit aux marchands de Sibiu les droits de douane à payer pour la navigation sur le Danube, entre Buda et Vienne, et pour la circulation des chariots, entre Sibiu et la Bohême, en les exemptant de toute taxe, sauf la tricesime, sur les routes de la Dalmatie.

475. 24 février 1370, Buda. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne le partage en trois parties égales des terres des comitats de Bekes et de Bihor, possessions du magister Nicolas, fils de Ladislas dit Zaar, de Jean, fils d'Aynard, et de Thomas, fils de Dominique.

476. 12 mars 1370, Rome. Le Pape Urban V ordonne la reconnaissance des mariages conclus avant la conversion au catholicisme, entre les néophytes de n'importe quel degré de parenté, mais, pour les anciens schismatiques, il ne reconnaît que les mariages entre les personnes apparentées jusqu'au quatrième degré.

477. 18 mars 1370, Kene. Le vice-comes Paul de Bernolth et les juges des nobles du comitat de Solnoc, avèrent le résultat de l'enquête menée sur les abus commis par Pierre de Nădăsel.

478. 22 mars 1370, <Cluj-Manăştur>. Le convent de Cluj-Mănăştur fait savoir que Paul, dit Wos de Sintejudé, a donné en nantissement à son frère Étienne ses quotes-parts des terres de Sintejudé et de Puini, à condition qu'il puisse les racheter à l'avenir.

479. 27 mars 1370, Cluj. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme la donation faite par Elisabeth, fille de Kalach, à son mari Étienne, le copiste.

480. <entre le 27 mars et le 1er mai 1370, Cluj-Mănăştur>. Le convent de Cluj-Mănăştur rend compte à Emery, voïvode de Transylvanie, du bornage détaillé des terres d'Aiud et de Gîrbova, possession du chapitre d'Alba Iulia.

481. 29 mars 1370. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme sous forme de privilège, la possession de l'évêché d'Alba Iulia sur le district d'Abrud.

482. 30 mars 1370, Cluj. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme la possession des habitants de Cluj sur un étang, à proximité de Someşeni.

483. 30 mars 1370, <Cenad>. Le chapitre de Cenad rend compte au roi que, par suite de son ordre, Pierre et Michel, fils de Pierre, ont été cités en justice contre Pierre, fils de Paul.

484. 31 mars 1370. Dans un privilège accordé aux habitants de Byhak, Louis Ier, roi de Hongrie, fait mention du sceau du roi Charles Robert, perdu en Valachie.

485. 31 mars 1370, <Oradea>. Le chapitre d'Oradea fait savoir au roi Louis Ier que, par suite de son ordre du 4 février 1370, son témoin Bartholomé, archidiacre de Călata, de concert avec l'envoyé du roi, ont partagé les terres du magister Nicolas, fils de Nicolas.

486. 1er avril 1370, <Cluj-Manăştur>. Le convent de Cluj-Mănăştur avère la concession à Anastasie, femme de Jean, par les fils de Dominique de Popeşti, Michel, Pierre et Luc, de quelques lopins de terre de Suceag, à titre de quart dû à la fille.

487. 3 avril 1370, <Oradea>. Le chapitre d'Oradea rend compte que par suite de l'ordre du roi Louis Ier, du 22 janvier 1370, il a fait borner en détail les terres de Pelişor, de Zahtha et d'Atea.

488. 3 avril 1370, <Arad>. Le chapitre d'Arad rend compte à Louis Ier que les abus qu'il a enquêtés, par l'ordre du 26 janvier 1370, sont vrais.

489. 4 avril 1370, Turda. Louis Ier, roi de Hongrie, avère le bornage entre la ville de Cluj et les possessions des nobles du village de Rediu.

490. 11 avril 1370, *Sintimbru*. Jean, vice-voïvode de Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăstur de mettre Anastasie, femme de Jacob de Popești, en possession de quelques lopins de la terre de Suceagu.

491. 11 avril 1370, *Oradea*. Le chapitre d'Oradea rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, d'une cause ayant pour objet des cadeaux de noces et des vêtements de la veuve de Jean, fils de Laurence de Tâmașda.

492. 15 avril 1370, *Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, accorde à Elisabeth, fille du feu Kalach, fils d'Oliver, et, par elle, à son mari Etienne, le copiste, le droit d'hériter tous les biens provenant de son père.

493. 16 avril 1370, *Sintimbru*. Jean, vice-voïvode de Transylvanie demande au chapitre d'Alba Iulia de mettre Anne en possession de la moitié des terres de Dominique, fils de Bezther de Haranglab.

494. 22 avril 1370, *Cluj-Mănăstur*. Le convent de Cluj-Mănăstur rend compte à Jean, vice-voïvode de Transylvanie, de la mise d'Anastasie, femme de Jacob, fils de Dominique de Popești, en possession de quelques lopins de la terre de Suceagu.

495. 23 avril 1370, *Mediaș*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme le privilège qu'il a accordé aux habitants de Cluj le 6 juin 1366.

496. 24 avril 1370, *Cetatea de Baltă*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme par son nouveau sceau l'acte qu'il a émis le 30 mars 1370, par le quel il octroie aux habitants de Cluj le droit sur un étang de Someșeni.

497. 24 avril 1370, *Cluj-Mănăstur*. A la demande de Ladislav, fils de Beke d'Iclod, le convent de Cluj-Mănăstur délivre le double de son acte du 26 octobre 1350.

498. 26 avril 1370, *Tîrgu Mureș*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme la possession de la ville de Cluj sur quelques terres nobiliaires achetées.

499. 26 avril 1370, *Tîrgu Mureș*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne que tous les serfs qui veulent partir pour la ville de Cluj puissent le faire librement, après le paiement de leurs obligations féodales.

500. 29 avril 1370, *Kene*. Paul de Bernolt, vice-comes de Solnoc, et les juges des nobles avèrent une plainte ayant pour objet des chevaux volés, déposée par Pierre, fils de Ladislav d'Andreashaza, contre Nicolas, fils de Békus.

501. 1er mai 1370, *Cluj-Mănăstur*. Le convent de Cluj-Mănăstur avère que Ladislav, fils de Michel de Kapatelke, a concédé la moitié de la terre de Cozma, qu'il a obtenue par suite d'un échange.

502. 2 mai 1372, *Oradea*. Démétrius, évêque d'Oradea, décide la cause issue par suite de l'enlèvement, par Sébastien, fils de Jean de Cehăluț, d'un serf d'Etienne.

503. 5 mai 1370, *Cluj-Mănăstur*. Le convent de Cluj-Mănăstur rend compte à Emery, voïvode de Transylvanie, du bornage de la terre de Bonțida.

504. 7 mai 1370, *Batoș*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Emery, voïvode de Transylvanie, de défendre les droits de l'orphelin Blasius, fils de Sandur.

505. *(après le 7 mai 1370, Turda)*. Emery, voïvode de Transylvanie, décide en ce qui concerne le quart dû à Catherine, femme de Thomas, fils de Nicolas.

506. 8 mai 1370, *Sintimbru*. Jean, vice-voïvode de Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăstur d'envoyer son témoin à la prestation d'un serment pour un lopin de terre en litige, sis entre Boz et Doștat, réclamé par la chapitre d'Alba Iulia.

507. 10 mai 1370, *Tîrgu Mureș*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Etienne, comes des Sicules, de ne pas usurper les droits des habitants de la ville de Brașov.

508. 10 mai 1370, *Tîrgu Mureș*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer l'archidiacre Ladislav au bornage des domaines des cités royales.

509. 11 mai 1370, sous la cité de Tâlmăciu. Jean, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de mettre les comes André, Pierre et un autre Pierre encore, fils de Pierre, dit de Curciu, en possession d'une moitié de la terre de Desfalva.

510. 12 mai 1370, *Borșa*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un acte du chapitre d'Alba Iulia pour les terres d'Elisabeth, femme d'Etienne, notaire du convent de Cluj-Mănăstur.

511. 12 mai 1370, *près de Șemlacu Mare*. Ladislav d'Oppeln, palatin de Hongrie, condamne, devant l'assemblée du comitat de Caraș, à la peine capitale et à la confiscation des biens plusieurs knèzes et serfs qui ont commis des vols et des brigandages.

512. 14 mai 1370, *sous la cité de Tâlmăciu*. Jean, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de partager la terre de Cornățel, du siège de Sibiu, entre Bartholomé, fils de Jean, d'Avrig, et Nicolas, fils de Christian de Bradu.

513. 16 mai 1370, *Vișegrad*. Ladislav, palatin de Hongrie, demande au convent de Lelez de décider une cause. On y fait mention de l'expédition de 1368 contre Vlaicu, prince de Valachie.

514. 20 mai 1370, *près d'Arad*. Ladislav, palatin de Hongrie, avère la plainte déposée par Pierre, préposé de l'église d'Arad contre des serfs et des sujets de Sîmbăteni qui ont blessé les envoyés du chapitre d'Arad.

515. 29 mai 1370, *Vișegrad*. Ladislav, palatin de Hongrie, avère que toutes les causes issues entre Jacob, fils de Pierre de Valea lui Mihai, et Emery, fils de Simon de Kalló, ont été assignées au jugement des quatre juges.

516. 3 juin 1370, *Alba Iulia*. Le chapitre d'Alba Iulia confirme le bornage de la terre royale de Bontida.

517. 3 juin 1370, *Oradea*. Le chapitre d'Oradea avère que Jean, fils de Blasiu de Virșolt a donné en nantissement une partie de sa terre à Jakch de Coșeu.

518. 4 juin 1370. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à tous les dignitaires de Transylvanie de ne plus percevoir des droits de douane aux moines et aux curés de l'église Saint Michel d'Alba Iulia.

519. 4 juin 1370, *Oradea*. Le chapitre d'Oradea avère l'interdiction de vente ou de nantissement de la terre de Bank.

520. 5 juin 1370. *Dej*. Le comes et les juges des nobles du comitat de Solnoc Intérieur avèrent un partage de terre de Ghirolt.

521. 17 juin 1370, *Dej*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de faire savoir à Nicolas, fils de Peteu, chatelain d'Unguraș, une disposition concernant les terres de Jean, fils de Gegus de Nușeni.

522. 23 juin 1370, *Oradea*. Le chapitre d'Oradea délivre pour Démétrius, évêque de Transylvanie, la transcription d'une lettre de 1344.

523. 24 juin 1370, *Zalău*. Louis Ier, roi de Hongrie, octroie des privilèges aux marchands qui participeront aux foires de Zalău et de Marghita.

524. *Environ 24 juin — environ 29 août* 1370. Le vice-comes et les juges des nobles du comitat du Moyen Solnoc avèrent la plainte déposée par Barta contre le sujet d'Ortelec et contre ses compagnons qui ont commis des brigandages et un crime sur la terre de Doba.

525. 2 juillet 1370, *Alba Iulia*. Le chapitre d'Alba Iulia avère la composition conclue entre les fils d'André, ancien vice-voïvode et noble de Geoagiu, et leurs soeurs, au sujet du quart dû à la fille.

526. 2 juillet 1370, *Cluj-Mănăstur*. Le convent de Cluj-Mănăstur rend compte à Jean, vice-voïvode de Transylvanie du bornage d'un lopin de terre en litige, sis entre les terres de Boz et de Doștat.

527. 6 juillet 1370, *Oradea*. Par suite de la plainte déposée par Ladislav de Báthory, Ladislav, palatin de Hongrie, ordonne aux fils de Grégoire de Suplacu de Barcău de restituer la somme de 200 fl. donnée pour le rachat de la terre de Tarcea.

528. 6 juillet 1370, *Oradea*. Ladislav, palatin de Hongrie, ordonne à Nicolas, fils de Beke, vice-chatelain de Solyumku, et à l'employé de Mișca de faire justice à Ladislav, fils d'Etienne, de Gyapal, endommagé par suite d'un vol de cochons.

529. 8 juillet 1370, *Vișegrad*. Ladislav, palatin de Hongrie, ajourne la décision de la cause de quelques habitants, du comitat de Szabolcs. L'acte a été confirmé par le sceau d'Emery, voïvode de Transylvanie.

530. 10 juillet 1370, *Alba Iulia*. Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, de la remise d'une lettre, concernant les terres de Jean, fils de Gegus de Nușeni, et de ses frères, à Michel, suppléant du chatelain d'Unguraș.

531. 10 juillet 1370, (*Cluj-Mănăştur*). La convent de Cluj-Mănăştur avère que Marguerite, femme du comes Etienne de Şelimbăr, a fait don au chapitre d'Alba Iulia de la moitié de sa terre de Singătîn.

532. 13 juillet 1370, *Vişegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, octroie à Thomas de Berenth, comes de Bihor, et à ses frères le droit de juger et de punir les malfaiteurs capturés sur ses terres.

533. 17 juillet 1370, *près de Satu Mare*. Ladislav, palatin de Hongrie, avère, à la demande de Démétrius, évêque de Transylvanie, qu'une motié de la tarre de Zakol se trouve dans le comitat de Satu Mare.

534. 17 juillet 1370, (*près de*) *Satu Mare*. Ladislav, palatin de Hongrie, nommé les défenseurs dans une cause.

535. 17 juillet 1370, (*Oradea*). Le chapitre d'Oradea rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, du partage de quelques terres.

536. 18 juillet 1370, *Montefiascone*. Le Pape Urban V conseille, entre autres, Démétrius, évêque de Transylvanie, et Emery, voïvode de Transylvanie, d'intervenir auprès Louis Ier, roi de Hongrie, pour aider l'église romaine.

537. 18 juillet 1370, *près de Satu Mare*. A la demande du magister Ladislav de Carei, Ladislav, palatin de Hongrie, avère que le vice-comes, les juges des nobles et les assesseurs jurés du comitat de Satu Mare ont fait serment que la terre de Zapoy était la possession du monastère de Căpleni.

538. 19 juillet 1370, *Cenad*. Jean, archidiacre de Timiş, avère que Jacob, fils de Pierre, dit Bondon, a cédé en justice à ses neveux, sa terre de Partoş, comme quart dû à la fille des biens de Pierre, dit Bodon.

539. 20 juillet 1370, (*près de Satu Mare*). Ladislav, palatin de Hongrie, avère la composition conclue entre Claire, fille de Georges de Rakamaz, et les nobles de Bátor, ayant pour objet la dot, les cadeaux de noces et le quart dû à la fille de plusieurs terres, parmi lesquelles, celle de Sanislău.

540. 21 juillet 1370, (*Alba Iulia*). Le chapitre d'Alba Iulia confirme la composition conclue entre Michel, fils de Paul de Hărânglab, avec Anne, fille de Dominique de Hărânglab, ayant pour objet le quart dû à la fille de la terre de Găleşti.

541. 22 juillet 1370, *Satu Mare*. Ladislav, palatin de Hongrie, avère la plainte déposée par le magister Michel, fils de Ladislav de Kállo, contre les sujets d'Etienne, et ceux du magister Georges dit Bubek, qui ont enlevé des biens, en valeur de 500 fl., d'un de ses serfs.

542. 26 juillet 1370, *Satu Mare*. Les juges des nobles du comitat de Satu Mare avèrent que Ladislav d'Oraşu Nou, serf du magister Simion de Medieşu Aurit, lâche deux boeufs à Leukus de Ponyola.

543. 27 juillet 1370, *Şemlacu Mare*. Jean, vice-comes de Caraş, fait envoyer son témoin à l'enquête portée sur les abus commis par un sujet de Jean le Grand, employé de Vizuar.

544. 28 juillet 1370, (*Agria*). Nicolas, fils de Renold, chanoine d'Agria, avère le paiement du dot d'Elisabeth, file de Martin de Cubulcut, par les nobles de Sumos.

545. 2 août 1370, *Seuniche, à proximité de Zvolen*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Emery, voïvode de Transylvanie, et à son suppléant de défendre la possession de Pierre de Curciu et de ses frères sur la motié de la terre de Deaj.

546. 2 août 1370, *Seuniche, près de Zvolen*. Louis Ier, roi de Hongrie, exempte trois marchands de Braşov du paiement de tous les droits de douane pour les marchandises transportées de Zara à Braşov, l'exception de la tricesime qui doit être payée à Buda.

547. 3 août 1370, *Karsz*. Ladislav, palatin de Hongrie, avère une interdiction concernant la terre d'Oros, faite lors de l'assemblée qui a eu lieu pour les comitats de Satu Mare et de Bereg.

548. 4 août 1370, *à proximité de Kárász*. Ladislav, palatin de Hongrie, oblige les nobles possédant la terre de Pierre de Sanislău au paiement d'un mark, dû à la femme de Jacob Bogăth par Pierre, fils de Michel.

549. 7 août 1370, *Kárász*. Ladislav, palatin de Hongrie, avère un partage de terres. On y fait mention de deux lettres d'autorisation de la part du chapitre d'Oradea.

550. 8 août 1370, *Sinţimbru*. Jean, vice-voïvode de Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăştur de faire envoyer son témoin à la mise du chapitre d'Alba Iulia en possession d'un lopin de la terre de Singătîn.

551. 8 août 1370, *Sîntimbru*. Jean, vice-voïvode de Transylvanie, confirme la lettre du convent de Cluj-Mănăştur, du 2 juillet 1370, au sujet des limites de la terre de Boz.

552. 16 août 1370, *Sîntimbru*. Jean, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise de Ladislas, fils d'Oli-ver de Galda, et de sa femme Elisabeth en possession de quelques lopins des terres de Galda et de Crăciunelu de Jos.

553. 20 août 1370, *(Alba Iulia)*. Le chapitre d'Alba Iulia transcrit pour Nicolas de Cîsnădie et pour son frère l'acte émis par Charles Robert, roi de Hongrie, le 27 avril 1327.

554. 28 août 1370, *(Oradea)*. Le chapitre d'Oradea avère le nantissement de la terre de Gelse.

555. 29 août 1370, *Csenger*. Le magister Nicolas, percepteur de Ladislas, palatin de Hongrie, met en gage quelques lopins de terre au Ladislas, fils de Jean de Voya. Les témoins mentionnés sont l'envoyé du chapitre de Cenad et le comes et les juges des nobles du comitat de Satu Mare.

556. 2 septembre 1370. Louis Ier, roi de Hongrie, exempte les Saxons des sept sièges saxons de la prestation des corvées pour l'achèvement de la cité de Landes-ron.

557. 3 septembre 1370, *(Agria)*. Le chapitre d'Agria transcrit le privilège du roi Charles (Robert) de 1340. On y fait mention, parmi les témoins, de l'archidiacre Benoît de Pincota.

558. 3 septembre 1370, *(Oradea)*. Le chapitre d'Oradea avère une interdiction concernant la terre de Dugenow.

559. 4 septembre 1370, *(Cluj-Mănăştur)*. Le convent de Cluj-Mănăştur rend compte à Jean, vice-voïvode de Transylvanie, de l'opposition faite par les nobles de Sîngătîn à la donation d'un lopin de la terre de Sîngătîn en possession au chapitre de Transylvanie.

560. 13 septembre 1370, *Sîntimbru*. Jean, vice-voïvode de Transylvanie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin, à la demande de l'abbé Cluj-Manăştur.

561. 19 septembre 1370, *(Sremska Mitrovica)*. Le chapitre de l'église Saint Irineu avère que Jean, fils de Blasiu, sujet de Nicolas de Ciacova, a mis une interdiction sur la terre de Jacodi.

562. 19 septembre 1370, *Csenger*. Le vice-comes Grégoire et les juges des nobles du comitat de Satu Mare avèrent le nantissement de la terre d'Apathy.

563. 19 septembre 1370, *Csenger*. Nicolas, fils de Petheu, donne en nantissement la terre d'Apathy au compte de quelques amendes judiciaires. Parmi les témoins on y fait mention du comes et des juges des nobles du comitat de Satu Mare, de même que de l'envoyé du chapitre de Cenad.

564. 20 septembre 1370, *(Alba Iulia)*. Le chapitre d'Alba Iulia avère le transfert des terres de Beunye et de Tyburchtelke en la possession du monastère de Cluj-Mănăştur.

565. 21 septembre 1370, *Buda*. Louis Ier, roi de Hongrie, exempte les marchands de Sibiu du paiement des droits de douane pour le transport de leurs marchandises entre Buda et Zara, en décidant qu'ils doivent payer la tricesima une seule fois, à Buda.

566. 21 septembre 1370, *Şelacu Mare*. Jean, fils d'Etienne, vice-comès de Caraş, avère que Radul voïvode, comes de Kuesd, a fait enlever cinq meules de foin de la terre de Belenus.

567. 22 septembre 1370. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme, à titre de nouvelle donation, aux fils et aux neveux de Sturza, deux terres dans le district de Caransebeş.

568. 22 septembre 1370, *Vişegrad*. Ladislas, palatin de Hongrie, ajourne le jugement d'une cause. L'acte a été confirmé par le sceau d'Emery, voïvode de Transylvanie.

569. 22 septembre 1370, *Vişegrad*. Ladislas, palatin de Hongrie, ajourne le jugement d'une cause. L'acte a été confirmé par le sceau d'Emery, voïvode de Transylvanie.

570. 29 septembre 1370, *Buda*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Emery, voïvode de Transylvanie, de mener une enquête pour voir si la terre de Tyburchteleke appartient au monastère de Cluj-Mănăştur.

571. 4 octobre 1370, {Oradea}. Le chapitre d'Oradea avère une plainte déposée contre l'occupation de la terre d'Apathy.

572. 5 octobre 1370, Buda. Ladislas, palatin de Hongrie, confère la terre d'Apathy aux fils de Simon de Carey et aux filles de Marchard.

573. 2 novembre 1370, Vişegrad. Ladislas, palatin de Hongrie, ordonne au convent de Lelez de faire citer en justice quelques plaideurs. L'acte a été confirmé par le sceau d'Emery, voïvode de Transylvanie.

574. 25 novembre 1370, Sintimbru. Jean, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin au partage des terres de Şăuleşti, de Petreni et de Bircea.

575. 29 novembre 1370, Cracovia. Louis 1er, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise de Gèorges Bebek, trésorier de la reine, en possession de la cité d'Almaş.

576. 29 novembre 1370, {Oradea}. Le chapitre d'Oradea transcrit son acte du 21 juin 1291, concernant la terre de Szakoly.

577. 30 novembre 1370, {Alba Iulia}. Le chapitre d'Alba Iulia avère qu'Ellsabeth, veuve de Georges de Seuşa, et Jean, son fils, ont vendu à Nicolas, archidiecre d'Ozd, un vignoble de Miceşti.

578. 6 décembre 1370, {Alba Iulia}. Le chapitre d'Alba Iulia avère qu'Anton, fils d'Etienne de Blăjel, a légué trois quarts des terres de Blăjel et de Păucea à sa fille et à ses descendants.

579. {19 décembre — 1er janvier 1371} 1370, Vişegrad. Ladislas, palatin de Hongrie, ajourne le jugement d'une cause. On y fait mention de la lettre d'autorisation du chapitre d'Oradea.

580. 27 décembre 1370. Louis 1er, roi de Hongrie, confirme, sous forme de privilège, l'acte émis le 2 février 1368 sur la mise de Rados, fils de Moyan, et de Moyan, et de Brank, son frère, en la possession des terres de Gyano et Teryen du comitat de Caraş.

DOCUMENTE

1

1366

Ludovic I, regele Ungariei, poruncește să fie chemați la judecată, înaintea sa, Ladislau și Ioan de Agriș (*Egri*), fiii lui Petru, care au zălogit lui Ioan de Oșvarău (*Vasvár*), fiul lui Toma, pentru o sută de florini, adică prețul de răscumpărare a pedepsei cu moartea — ce li s-ar fi cuvenit —, partea lor și a rudei lor Emeric din moșia Agriș, împreună cu moara clădită pe râul Tur, pe care apoi le-au luat din nou în stăpânire.

REGESTE: Szirmay, *Szatmár várm.*, II, p. 294; *Fejér*, IX/3, p. 690—691 (fără a menționa locul de păstrare și descrierea diplomatică ale documentului).

2

1366

Laurențiu din Vetiş (*Vetes*), fiul lui Petru, a cuprins o bună parte din pământul moșiei Gelényes, alipindu-l la moșia Vetiş.

REGESTE: Szirmay, *Szatmár várm.*, II, p. 139; *Fejér*, IX/3, p. 691 (fără a menționa locul de păstrare și descrierea diplomatică ale documentului).

3

1366

Toma de Oșvarău (*Vasvár*) hotărânicește moșia Oșvarău.

REGESTE: Szirmay, *Szatmár várm.*, II, p. 297; *Fejér*, IX/3, p. 690 (fără a menționa locul de păstrare și descrierea diplomatică ale documentului).

4

1366

Capitulul bisericii din Győr adevărește că, la cererea mai multor persoane, printre care și Dionisie (voievodul Transilvaniei)¹, și comite de Solnoc (*Zolnok*), și-a trimis omul său de mărturie la moșia Gymolth, pe care acesta, în prezența lui Ladislau, pristaldul regelui, a hotărânit-o și a împărțit-o între capitulul de Oradea și nobilii de Wees, specificînd că jumătate întreagă și pătrimea jumătății celeilalte a revenit capitolului de Oradea.

În act sînt menționați, printre alții: notarul (*notarius*) (capitlului) din Oradea, care a înmînat porunca regelui, precum și Nicolae, decanul, și Ioan, canonici ai bisericii de Oradea (*Waradiensis*).

Bibl. Naț. Széchenyi, Budapesta. G. Nagy: *Collectio actorum publico-politicorum*, Fol. Lat. 3 102, și registrul arh. Putnoki de Rathold.

EDIȚII: *Fejér*, IX 6, p. 139—141.

---

¹ În act nu se menționează această funcție.

5

(1366)¹

Ludovic I, regele Ungariei, poruncește „ca în tot ținutul sau întreg districtul Sebeș nici un altul să nu poată ține sau păstra moșii, în temeiul nobleței sau al cnezatului, decît numai adevărații catolici, care urmează întocmai credința pe care o ține și o mărturisește biserica romană („*ut in tota provincia seu toto districtu de Sebes nullus alter nisi vere catholicus et fidem quam Romana tenet et profitetur ecclesia fideliter colens, possessiones aliquas sub titulo nobilitatis aut sub titulo keneziali tenere posset et conservare*“).

Arh. Naț. Magh. Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1 494).

Mențiune în actul lui Sigismund, regele Ungariei, din 2 decembrie 1428.

EDIȚII: Batthyány, *Leges ecclesiasticae*, III, p. 405.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 207, nr. 160.

---

¹ Data doc. de față e stabilită cu probabilitate de editori, ea lipsind în actul regelui Sigismund.

6

1366 ianuarie 13, (Agria)

Capitulul din Agria adeverește că Petru, fiul lui Mihail de Sanislău, s-a plîns împotriva faptului că, la împărțirea moșiei Rakamaz și a altor moșii ale lui Petru, fiul lui Benedict de Rakamaz, Petru, fiul lui Leukus de Bátor, și Ladislau și Gheorghe, fiii lui Ioan, i-au atribuit mai puțin decît i s-a convenit după dreptate.

Arh. Naț. Magh. Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1 494).

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere, aplicată pe verso.

RECESTE: *Kállay*, II, p. 133, nr. 1 590.

7

1366 ianuarie, 20 Sîntimbru

Discretis viris et honestis honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis. Petrus, viceuoyoda Transsilvanus, amicitiam pa(ratam sincero)¹ cum honore.

Vestre amicitie presencium serie declaramus quod, cum nos, în octavis festi Ephyphaniarum² domini nunc proxime preteritis, unacum regni nobilibus, iudiciario pro tribunali sedissemus et quorumlibet causas coram nobis litigancium recto iuris tramite pendere cepissemus, inter alios causidicos, Jacobus, filius Petri de Toldalad, in personis nobilium dominarum, Clara, sue, et Sebe, Stephani consortium, ac Kathe-

2

rine, puelle, filie Johannis, filii Martini de Mortunzentyuana, cum sufficientibus litteris procuratoriis conventus de Kulusmonustra, ad nostram accedendo presenciam, quasdam litteras c(omitis Stephani)³ Bublik, iudicis curie regie, octavo die octavarum festi beati Andree apostoli, auno in⁴ presenti⁴ emanatas, nobis rescripcionales, in quibus inter cetera comperimus hunc manifeste quod ipso comite Stephano, in predictis octavis festi beati Andree ap(ostoli preteritis)¹, unacum baronibus et regni nobilibus, in sede sua iudiciaria sedente causalesque processus quorumlibet coram ipso litigancium in statera equitatis dimetiente, predictus Jacobus, filius Petri de Toldalad, pro nobilibus dominabus, Clara, sua, et Sebe, Stephani consortibus, ac Katherina puella, filiabus Johannis, filii Martini de Mortunzentyuan², cum sufficientibus litteris procuratoriis conventus ecclesie de Clusmonustra² ad ipsius accedendo presenciam, presente Johanne, filio Nicolai de Zentyuan, qui in persona puellarum Margarethe et Elena, filiarum (Petri)⁵, filii Petri, de dicta Zentyuan, coram ipso adhesisset, quasdam litteras nostras, regie maiestati directas, eidem presentasset; in quibus, inter cetera, vidisset quod Jacobus, filius Petri de Toldalad, ad nostram veniendo presenciam, exhibuisset et presentasset litteras⁶ ipsius regie sublimitatis, in quibus vidissemus contineri quod ipse dominus rex, consideratis fidelium serviciorum meritis ipsius Jacobi, filii Petri, et Stephani, que ipsi in expugnacione civitatis Buduniensis et recuperacione regni Bulgarie, sollicitudine debita laborando, exhibuissent et inpendissent², nobiles dominas Claram, Jacobi, et Sebe, Stephani predictorum consortes, ac Katherinam, puellam, filias Johannis, filii Martini de Mortunzentyuan², in universis possessionariis iuribus et porcionibus condami Johannis patris ipsorum, in eadem possessione Zentyuan (habitis)⁷, cum omnibus suis utilitatibus ipsum Johannem proprie tangentibus, ex gracia speciali, veros heredes et legitimos successores fecisset, ac eisdem porciones et iura possessionaria paterna, cum omnibus utilitatibus, dedisset, contulisset ad instar filiorum perpetuo possidenda et habenda.

Quibusquidem litteris regalibus per nos visis et perlectis, ipse Jacobus, filius Petri, easdem nobiles dominas, filias Johannis, filii Martini, iuxta formam premisse graciae regalis, in dominium dictarum possessionariarum porcionum, in eadem Zentyuan habitarum, et aliorum possessionariorum iurium, ordine iuris, per nos introduci et statui postulasset².

Unde, cum nos, dictam possessionariam porcionem cum aliis iuribus ipsius Johannis, filii Martini, sub testimonio vestro⁸, ad quod hominem vestrum per vos amicabilem transmitti petivissemus, iuxta premissam graciā, dictis filiabus Johannis statui facere voluissēmus, Michael, filius Andree, Andreas et Gragorius, filii sui, necnon nobiles puelle Margaretha et Elena vocate, filie Petri, filii Petri, in facie eiusdem possessionis huic statucioni et perpetuacioni contradictores extitissent, quos, contra prefatas dominas, uxores Stephani et Jacobi, ac Katherinam, puellam, filias Johannis prenotati, in nostram citassent presenciam, ordine iuris observato, ad octavas festi beati Jacobi apostoli tunc venturas, recione contradiccionis eorum reddituros.

Tandem ipsoque termino adveniente, in persona dictarum puellarum, Margarethe et Elene, filiarum Petri, filii Petri, exhibuisset nobis predictus Johannes, procurator legitimus dictarum puellarum, litteras⁹ ipsius⁹ domini⁹ regis⁹ in simili gracia emanatas, quod ipse dominus rex,

filia Petri, filii Petri, prenotatas, Margaretham et Elenam nominatas, in iuribus paternis et possessionibus, que per ipsum Petrum extitissent possesse, veros et legitimos successores ad instar filiorum Petri creasset et facisset¹⁰, mandasset eciam nobis in aliis litteris, suis, ut predictas filias Petri, donec ad legitimam et adultam venirent etatem, iudicare non deberemus.

Et quia nos, mandatis ipsius regie maiestatis, cum omni diligencia et fidelitate, semper parere, volendo, ac debuissimus, ideo partes prenotatas ad presenciam ipsius regie celsitudinis, pro deliberacione in premissis facienda transmissemus, predictas octavas festi beati Andree apostoli tunc venturas, coram eodem comparendi, assignassemus, unde, quam deliberacionem et finem prenotatis partibus, in predictis intencionibus ipsorum, sua sublimitas fecisset, ad octavas Ephyphaniarum² domini tunc affuturas nobis rescribere digneretur.

Ipse¹¹ vero¹² comes¹¹ Stephanus, visis premissis litteris nostris, unacum magnifico viro Nicolao Kunth², palatino, aliisque quampluribus regni baronibus et nobilibus in sede sua iudiciaria adherentibus, consideratis omnibus premissis, ad premissa sic respondissent, quod idem dominus rex, tam predictis filiabus ipsius Johannis, filii Martini, quam eciam ipsis filiabus Petri, premissas gratias de iure facere valuisset, non obstante eo, quod iidem Johannes et Petrus fratres habeant¹³ patruales, ac, secundum easdem gratias tam filie insius Petri, quam eciam filie dicti Johannis, iura possessionaria patrum ipsarum optinerent¹⁴ perpetuo possidenda; nam idem dominus rex quampluribus consimilem gratiam fecisse dinosceretur², mediantibus autem premissis litteris, in eo, ut ipsam filias Petri, donec legitimam et adultam pervenirent in etatem, non iudicaremus, emanatis, causam premissam ulterius non incumbere, quia ipse filie Petri per ipsam prorogacionem iura ipsarum filiarum Johannis niterentur detinere, ipsas igitur filias Johannis predicti, iuxta premissam gratiam regiam, in possessionaria iura patris ipsarum, non obstante contradiccione aliquali, statui faceremus atque introduci.

Tandem, cum ad ipsam statucionem faciendam, homo noster sub vestri hominis testimonio, de necessario transmitti debeat, igitur vestram requirentes amicitiam presentibus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Stephanus litteratus, subnotarius noster, per nos specialiter ad hoc transmissus, ad faciem iamdicte possessionis, Zentyuan vocate, accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem undique legitime inibi convocatis et presentibus, porcionem possessionariam ipsius Johannis, filii Martini, in eadem possessione Zentyuan habitam, simulcum aliis possessionariis iuribus ipsum Johannem tangentibus, cum omnibus utilitatibus et pertinenciis universis, iuxta formam premissae gracie regalis, eisdem nobilibus dominabus, consortibus Jacobi et Stephani predictorum, ac Katherine puelle, filiabus Johannis, filii Martini, statuatur perpetuo possidendam, contradiccione predictarum Margarethe et Elene, filiarum ipsius Petri, filii Petri, ac Mychaelis, filii Andree, Andree et Gregorii, filiorum eiusdem Mychaelis, non obstante. Et post hec, seriem ipsius possessionarie statucionis, prout fuerit oportunum¹⁵ nobis in vestris litteris, ad octaves diei¹⁶ Cynerum nunc ventures, amicabilem rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, octavo die predictarum octavarum festi Ephyphaniarum² domini, anno eiusdem M^oCCC^{mo}LX^{mo} sexto.

⟨Pe, verso de aceeași mîndă:⟩ Discretis viris et honestis honora**⟨bili⟩**¹ capitulo ecclesie Transilvane, amicis **⟨suis⟩**¹ honorandis, pro nobilibus dominabus **⟨Clara et Sebe⟩**³, consortibus Jacobi, filii **⟨Petri de⟩**¹⁷ Toldalad, **⟨et⟩**¹ Stephani, ac Katherina, filiabus Johannis, filii Martini de Zenthyan², statutoria.

Chibzuîților și cinstiților bărbați din cinstitul capitolu al bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea adevărată.

Prin cuprinsul celor de față arătăm prieteniei voastre că, pe cînd sedeam noi, împreună cu nobilii țării, la octavele acum de curînd trecute ale sărbătorii Botezului Domnului¹⁸, în scaunul de judecată și începusem a cîntări, pe calea dreaptă a legii, pricinile oricăror împricinați, înfățișate nouă, venind înaintea noastră, printre alți pîriși, Iacob, fiul lui Petru de Toldal, în numele nobilelor doamne, Clara, soția sa, și Sebe, cea a lui Ștefan, precum și a copilei Ecaterina, fiica lui Ioan, fiul lui Martin de Sîntioana, cu îndestulătoare scrisoare de imputernicire a coventului din Cluj-Mănăstur, **⟨ne-a înfățișat⟩**¹⁹ o scrisoare a comitelui Ștefan Bubek, judele curții regești, dată în a opta zi a octavelor sărbătorii fericitului apostol Andrei, în anul trecut²⁰, trimisă nouă de răspuns, în care, între altele, am aflat vădit așa că, șezînd acel comite Ștefan, la sus-zisele trecute octave ale sărbătorii fericitului apostol Andrei²¹, împreună cu baronii și cu nobilii țării, în scaunul său de judecată și punînd în cumpăna dreptății pricinile oricăror împricinați înfățișate lui, venind înaintea lui, sus-zisul Iacob, fiul lui Petru de Toldal, pentru nobilele doamne, Clara, soția sa și Sebe, cea a lui Ștefan, precum și pentru copila Ecaterina, fiicele lui Ioan, fiul lui Martin de Sîntioana, cu îndestulătoare scrisoare de imputernicire a coventului bisericii din Cluj-Mănăstur, de față cu Ioan, fiul lui Nicolae de Sîntioana — care a stat **⟨și el⟩** înaintea comitelui, în numele copilelor Margareta și Elena, fiicele lui Petru, fiul lui Petru de zisa Sîntioana — **⟨i-a înfățișat⟩** o scrisoare a noastră, trimisă maiestății regești în care, între altele, se vedea că, venind înaintea noastră, Iacob, fiul lui Petru de Toldal, ne-a arătat și ne-a înfățișat scrisoarea înălțimii regești în care am văzut că fusese cuprins **⟨faptul⟩** că domnul rege, ținînd seama de meritele credinuoaselor slujbe ale lui Iacob, fiul lui Petru, și ale lui Ștefan, pe care ei, străduindu-se cu convenita grijă, le arătaseră și le aduseseră la cucerirea orașului Vidin și la redobîndirea țării Bulgariei, le-a făcut, printr-o milostivire osebită, pe nobilele doamne, sus-zisele soții, Clara a lui Iacob și Sebe a lui Ștefan, precum și pe copila Ecaterina, fiicele lui Ioan, fiul lui Martin de Sîntioana, **⟨drept⟩** adevărații și legiuîții urmași în toate drepturile și părțile de moșie ale răposatului Ioan, tatăl lor, avute în acea moșie Sîntioana, împreună cu toate folosințele lor, ce țineau îndeosebi de Ioan, și le-a dat și le-a dăruit părțile și drepturile de stăpînire părintești, împreună cu toate folosințele lor, ca să le stăpînească și să le aibă pe veci, asemenea fiilor.

După vederea și citirea acestei scrisori de către noi, Iacob, fiul lui Petru, ne ceruse ca, potrivit cuprinsului sus-zisei osebite milostiviri regești, acele nobile doamne, fiicele lui Ioan, fiul lui Martin, să fie puse de noi, după rînduielele legii, în stăpînirea ziselor părți de moșie, avute în acea moșie Sîntioana, și a celorlalte drepturi de stăpînire, și să li se dea lor în stăpînire. La care, pe cînd voiam noi, potrivit sus-zisei milostiviri, să punem ca sus-zise parte de moșie, împreună cu celelalte

drepturi ale lui Ioan, fiul lui Martin — să fie trecute — sub mărturia noastră, la care ceream cu prietenie să fie trimis de voi <și> omul vostru în stăpînirea sus-ziselor fiice ale lui Ioan, Mihail, fiul lui Andrei, Andrei și Grigore, fiii săi, precum și nobilele copile, Margareta și Elena numite, fiicele lui Petru, fiul lui Petru, se ridicaseră ca împotriviitori, pe acea moșie, la această dare și punere în stăpînire, pe care <împotriviitori> i-au chemat înaintea noastră, păstrîndu-se rînduiala legii, la octavele atunci viitoare ale sărbătorii fericitului apostol Iacob²², de față cu pomenitele doamne, soțiile lui Ștefan și Iacob, și cu copila Ecaterina, fiicele sus-insemnatului Ioan, spre a da seama de temeiul împotrivirii lor.

Apoi, sosind acel soroc, sus-zisul Ioan, legiuitul împuternicit al sus-ziselor copile, ne-a arătat, în numele ziselor copile, Margareta și Elena, fiicele lui Petru, fiul lui Petru, scrisoarea domnului rege dată cu privire la o asemenea milostivire, că însuși domnul rege le-a hărăzit și le-a făcut pe sus-insemnatele fiice ale lui Petru, fiul lui Petru, Margareta și Elena numite, <drept> adevărați și legiuiți urmași, asemenea fiilor lui Petru, în drepturile și moșiile părintești, care au fost stăpînite de Petru; și ne-a poruncit nouă, într-o altă scrisoare a sa, că nu trebuie să le judecăm pe sus-zisele fiice ale lui Petru, pînă nu vor ajunge la vîrsta legiuită și potrivită.

Și, deoarece noi voim să ne supunem întotdeauna, cu toată grija și credința, poruncilor maiestății regești, precum și sîntem datori de aceea am trimis sus-insemnatele părți înaintea înălțimii regești, pentru a face judecată cu privire la cele de mai sus, statornicindu-le <ca soroc> de înfățișare înaintea aceluiași <rege>, sus-zisele octave, atunci viitoare, ale sărbătorii fericitului apostol Andrei²¹, cînd măreția sa a făcut judecată și a pus capăt sus-insemnatelor părți cu privire la sus-zisele lor străduințe, <și> a binevoit să ne facă cunoscut în scris, la octavele atunci viitoare ale sărbătorii Botezului Domnului²³.

Iar acel comite, văzînd scrisoarea noastră de mai sus, împreună cu măritul bărbat Nicolae Konth, palatinul, și cu alți foarte mulți baroni și nobili ai țării, aflați la scaunul său de judecată, ținînd seamă de toate cele de mai sus, au răspuns așa, cu privire la cele de mai sus, că acel domn rege a putut să facă de drept sus-zisele milostiviri, atît sus-ziselor fiice ale lui Ioan, fiul lui Martin, cît și fiicelor lui Petru, fără a fi împiedicat de <faptul> că acel Ioan și Petru erau veri, și că, potrivit acelor milostiviri, atît fiicele lui Petru, cît și fiicele zisului Ioan primeau drepturile de stăpînire ale tatălui lor, ca să le stăpînească pe veci; căci se știe că domnul rege făcuse mai multora milostiviri asemănătoare, iar, prin mijlocirea sus-zisei scrisori, date cu privire la aceea că să nu le judecăm pe fetele lui Petru, pînă cînd nu vor ajunge la vîrsta legiuită și potrivită, nu se cuvine să fie amînată pe altă dată sus-zise pricină, deoarece fiicele lui Petru ar încerca, prin acea amînare, să țină pe seama lor drepturile fiicelor lui Ioan, <și> să punem, așadar, ca fiicele sus-zisului Ioan să fie puse și trecute, potrivit sus-zisei milostiviri regești, în stăpînirea drepturilor de stăpînire ale tatălui lor, fără a ține seama de vreo împotrivire.

În sfîrșit, întrucît la această dare în stăpînire, ce trebuie făcută, este nevoie să fie trimis omul nostru, sub mărturia omului vostru, cerem, așadar, stăruitor prin scrisoarea de față prieteniei voastre să trimiteți pe omul vostru de mărturie vrednic pe crezare, înaintea căruia, Ștefan

diacul, ajutorul nostru de notar, trimis anume de noi la aceasta, sosind la sus-zisa moșie, Sintioana numită, fiind chemați acolo, în chip legiuit, vecinii și megieșii ei de pretutindenii, și fiind ei de față, să treacă partea de moșie a lui Ioan, fiul lui Martin, avută în acea moșie Sintioana, împreună cu celelalte drepturi de stăpînire ce țin de acel Ioan, (și) cu toate folosințele și cele ce țin de ea, în stăpînirea acelor nobile doamne, soțiile sus-ziselor Iacob și Ștefan, precum și a copilei Ecaterina, (adică) fiicele lui Ioan, fiul lui Martin, ca să le stăpînească pe veci, fără a fi piedică împotrivirea sus-ziselor Margareta și Elena, fiicele lui Petru, fiul lui Petru, precum și a lui Mihail, fiul lui Andrei, și a lui Andrei și Grigore, fiii aceluiași Mihail.

Și după aceasta, să aveți bunătatea să ne faceți cunoscut în scris, prin scrisoarea voastră, cuprinsul acestei dări în stăpînire de moșie, la octavele acum viitoare ale (sărbătorii) *dies Cinerum*²⁴.

Dat la Sintimbru, în a opta zi a sus-ziselor octave ale sărbătorii Botezului Domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șazeci și șase.

(*Pe verso, de aceeași mină.*) Chibzuiților și cinstiților bărbați din cinstitul capitolu al bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinste, (scrisoare) de dare în stăpînire pentru nobilele doamne, Clara și Sebe, soțiile lui Iacob, fiul lui Petru de Toldal, și a lui Ștefan, precum și pentru Ecaterina, (adică) fiicele lui Ioan, fiul lui Martin de Sintioana.

Arh. Naț. Magh., DL 30 123. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca /1365.

Orig. hîrtie, cu urmă de pecete de închidere aplicată în document pe verso.

¹ Pată de umezeală cca 1 cm; întregit după sens.

² Astfel în orig.

³ Pată de umezeală cca 2 cm; întregit pe baza contextului.

⁴ Corect: *preferito*.

⁵ Pată de umezeală cca 0,5 cm; întregit pe baza contextului.

⁶ Cf. actul lui Ludovic I, regele Ungariei din 15 aprilie 1365, Buda (DRH—C, vol. XII, nr. 396).

⁷ Pată de umezeală cca 0,5 cm; întregire probabilă, după sens.

⁸ Corect: *nostro*.

⁹ Scris deasupra rîndului, de aceeași mină.

¹⁰ Cf. actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 1 iunie 1365, Vidin (DRH—C, vol. XII, nr. 406).

¹¹ Scris de aceeași mină peste alte cuvinte, ilizibile.

¹² Pată de umezeală cca 0,5 cm; întregire probabilă, după sens.

¹³ Corect: *fuissent*.

¹⁴ Corect: *obtinerent*.

¹⁵ Corect: *opportunitum*.

¹⁶ Cuvînt repetat.

¹⁷ Pată de umezeală cca 1 cm; întregit pe baza contextului.

¹⁸ 13 ianuarie (1366).

¹⁹ Lipsește în orig; întregit după sens.

²⁰ 14 decembrie 1365.

²¹ 7 decembrie 1365.

²² 1 august 1365.

²³ 13 ianuarie (1366).

²⁴ 25 februarie (1366).

Magister Emericus, agazonum regalium magister, necnon castellanus castrorum Myhald, Karansebus¹ capitaneusque Budiniensis et districtus eiusdem civitatis, dilecto sibi domino Petro, vicevoyvode Transsilvano, sinceram dilectionem omni cum honore.

Cum nos Johannem, filium Nicolai de Zamusfalua, famulum nostrum, pro suis meritis servitiis in nostram accipere velimus protectionem, ideo vestre fidelitati presentibus damus in mandatis, quatenus eundem Johannem, filium Nicolai, famulum nostrum, in persona domini Dionysii voyvode et nostra ab omnibus ipsum aggravare et perturbare volentibus, specialiter autem ab Andrea, filio Nicolai de Scentmyhalteluky, protegere et defensare debeatis. Volumus etiam quod, vestro absente, magistris Stephano et Ladizlao, filiis Ladislai, famulis et vices vestras gerentibus, precipientes, ut eundem Johannem ac suos iobagiones protegere et defensare, ut premittitur, debeant et teneantur.

Datum in Budinio, octavo die festivitatis Purificationis virginis gloriose anno eiusdem M.CCC.LX. sexto.

Magistrul Emeric, marele comis al regelui și castelan al cetăților Mehadia și Caransebeș, și căpitan al Vidinului și al ținutului acestei cetăți, iubitului său domn Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu dragoste adevărată și toată cinstea.

Deoarece noi voim să primim sub oblăduirea noastră pe Ioan, fiul lui Nicolae de Someșfalău, slujitorul nostru, pentru slujbele sale vrednice, drept aceea poruncim prin cele de față credinței voastre să fiți datori să ocrotiți și să apărați, în numele domnului Dionisie voievodul și în al nostru, pe acel Ioan, fiul lui Nicolae, slujitorul nostru, de toți cei ce vor să-l tulbure și să-l asuprească, și îndeosebi de Andrei, fiul lui Nicolae de Sînmihai. De asemenea, voiam să poruncim ca, în lipsa voastră, magistrii Ștefan și Ladislau, fiii lui Ladislau, slujitorii și locuitorii voștri, să fie datori și ținute să ocrotească și să apere, precum s-a arătat mai sus, pe acel Ioan și pe iobagii săi.

Dat la Vidin, în a opta zi după sărbătoarea Întîmpinării Domnului, în anul aceluiasi o mie trei sute șaizeci și șase.

Arh.Naț.Magh. Dl. 73 711.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete aplicată pe verso.

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 140.

---

¹ Urmează cuvintele: *et Myhald*; fiind repetate, le-am omis.

9

1366 februarie 11 (III. Idus Februarii)

Ludovic I, regele Ungariei, la cererea judei și oaspeților din orașul Bratislava (*Pojon*), transcrie privilegiul regelui Carol Robert, din 8 noiembrie 1328, Vișegrad (*Fejér*, VIII 3, p. 297—298), care a fost întărit cu pecetea mijlocie a regelui Carol Robert, pierdută printr-o întimplare (nenorocită) în Țara Românească (*mediocri suo sigillo, in partibus Transalpinis casualiter deperdito, consignatas*).

În lista demnitarilor, între alții: Dumitru de Oradea (*Waradiensis*), Dominic al Transilvaniei (*Transyluano*), Dominic de Cenad (*Chanadiensis*), episcopi; Dionisie, voievodul (*wayuoda*) Transilvaiei.

Arh. Stat. Bratislava. Arh. orașului Bratislava.

Orig. perg., întărit cu pecetea mare, dublă, a regelui.

EDIȚII: *Fejér*, IX/3, p. 533—535.

8

Ludovic I, regele Ungariei, la cererea lui Nicolae, fiul lui Ioan de Chemernye, întărește privilegiul regelui Bela al IV-lea, din 27 decembrie 1254 (*Katona*, VI, 217—218), despre schimbul unor moșii din Ungaria.

În lista demnitarilor, printre alții: Dumitru de Oradea (*Varadiensis*), Dominic al Transilvaniei (*Transilvanie*), Dominic de Cenad (*Chenadiensis*), episcopi; Dionisie, voievodul Transilvaniei (*wojwoda Transsilvano*).

Arh.Naț.Magh., Dl.

Orig., perg.

EDIȚII: *Katona*, X 3, p. 364—366; *Fejér*, IX 3, 544—545.

Nos, Dionisius, woÿuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendantes, tenore preseprium significamus quibus expedit universis quod cum, iuxta continenciam priorum litterarum nostrarum, formam nostre iudicarie deliberacionis exprimencium, magistri Stephanus et Thomas, filii Thome, filii Dionisii de Regun, contra Dionisium, filium quondam Stephani bani, et Ladislaum, filium Deseu de Lusunch, instrumenta ipsorum super facto possessionis Wruzmezew vocate, iuxta fluvium Zomus existentis, ex qua ipsi Dionisius et Ladislaus ab eisdem magistris Thoma et Stephano, fratribus ipsorum patruelibus, tempore propositionis divisionem eis congruentem ipsis dari postularent, in octavis festi Epiphanie domini exhibere debuissent coram nobis, denique ipsis octavis festi Epiphaniarum domini occurrentibus, prefato magistro Dionisio, pro se personaliter, et pro eodem Ladislao, filio Deseu¹, Stephano dicto Chupur, cum procuratoriis litteris capituli ecclesie Budensis, coram nobis astantibus et ipsa instrumenta per eosdem magistros Thomam et Stephanum exhiberi postulantibus, Lucasius, filius Benedicti, cum procuratoriis litteris conventus monasterii beate virginis de Clusmunustra, pro eodem magistro Thoma, et Ladislaus de Bolÿ, cum procuratoriis litteris domini Nicolai Kont palatini, pro predicto magistro Stephano, ad nostram accedentes presenciam, pro ipsis exhibere assumptis instrumentis, quasdam litteras privilegiales capituli ecclesie Transsiluane nobis presentarunt, quarum tenor per omnia talis est: *Urmează actul capitulului din Alba Iulia din 2 august 1325, Bánffi, I, p. 51—52*).

Quarumquidem litterarum exhibicionibus factis et perlectis continenciis earundem, prefati Lucasius et Ladislaus, legitimi procuratores memoratorum magistrorum Thoma et Stephani, filiorum Thome, allegabant eo modo, quod prenotatus magister Thomas, filius Dionisii, pater scilicet eorundem magistrorum Thome et Stephani, post divisionem universarum possessionum ipsorum, cum fratribus suis, videlicet predictis Stephano bano, patre ipsius magistri Dionisii, et magistro Deseu, patre eiusdem magistri Ladislai, habitam et celebratam, pro predictis iniuriis, per prenotatum Jacobum, filium Apa, et Andream, filius eius, in combustionem castri sui Idech et aliarum possessionum suarum ad Regun pertinentium factis, predictam terciam partem monticuli Mÿlsid nominati et eandem possessionem, Sÿmisne nuncupatam, que nunc premissis nomine Wruzmezew vocaretur, ab eisdem Jacobo, filio Jacobi, filii Apa, Andrea,

Nicolao, Johanne, Apa et Dionisio, prout in pretactis litteris privilegialibus declaratur, in recompensacionem suorum dampnorum¹ optinuisset¹, et ex eo porcio eisdem magistris Dionisio et Ladislao per modum premissae divisionis non deberet provenire, et hoc, quod facta divisione, ipse magister Thomas, filius Dionisii, modo prenotato eandem possessionem optinuerit¹, exhibicione quarundam litterarum privilegialium eiusdem capituli ecclesie Transsiluane, in festo beati Mathei apostoli et ewangeliste¹, anno domini M^{mo} CCC^{mo} XL^{mo} octavo confectarum, tenorem quarundam aliarum duarum litterarum ipsius capituli patencium, super divisionibus possessionariis in eisdem litteris nominatis emanatarum, transscribendum, declararunt manifeste. Peractis igitur premissis, cum nos, eisdem, Lucasium et Ladislaum, legitimos procuratores eorundem, magistrorum Thome et Stephani, prenotatis magistro Dionisio et Stephano, procuratore legitimo sepenominati magistri Ladislai, filii Deseu, petentibus et requirentibus, super eo, utrum prenotatus magister Thomas, filius Dionisii, tempore premissae concordie et compositionarie unionis cum ipsis Jacobo, filio Jacobi, filii Apa, Andrea, Nicolao, Johanne, Apa et Dionisio, fratribus suis, super facto combustionis predicti castri Idech et possessionum ad predictam possessionem Regun pertinencium facte, aliquas litteras expeditorias ex parte prenotatorum Stephani bani et magistri Deseu, fratrum suorum, ipse magister Thomas, filius² Dionisii, eisdem partibus adversus³ dederit vel ne, ut nostro inest officio, requisitos habuissemus, tandem iidem Lucasius et Ladislaus, procuratores annotatorum magistrorum Thome et Stephani, iamdictum magistrum Thomam, filium Dionisii, ex parte predictorum Stephani bani et magistri Deseu, fratrum suorum, nullas litteras expeditorias predictis Jacobo, filio Apa, et filiis suis super premissis facto dedisset et assignasse, nisi tantummodo ex parte sui supradictam compositionem fecisse affirmarunt.

Unde, quia predicta possessio, Regun vocata, tempore possessionarie divisionis inter predictos magistrum Thomam, Stephanum et Deseu, filios Dionisii, coram ipso capitulo ecclesie Albensis Transsiluane, anno domini M^{mo} CCC^{mo} decimo nono, mediantibus litteris ipsius capituli ecclesie Transsiluane, facte, prout in tenore litterarum patencium ipsius capituli super ipso divisione confectarum, in ipsis litteris privilegialibus transsumptive habitatum, cum quibusdam aliis possessionibus, in eisdem litteris divisionalibus nominatis, deventa fuisse, reperiebatur, demumque, post predictam divisionem anno septimo, iamdictus magister Thomas supradictam possessionem Symisne, ratione premissarum iniuriarum, ab eisdem Jacobo, filio Apa, et filiis suis, ut premittitur, optinuisse¹ adinveniebatur, ipsi etiam procuratores pretactorum magistrorum Thome et Stephani, ipsum magistrum Thomam, filium Dionisii, patrem eorundem, nullas litteras expeditorias ex parte eorundem Stephani bani et magistri Deseu, fratrum suorum, tempore ipsius concordie, super combustionis predicti castri Idech et possessionum ad Regun pertinencium dedisse affirmabant, ex eoque, ex causis premissis, nulla porcio ipsis magistris Dionisio et Ladislao de eadem possessione Symisne, alio nomine Wruzmezew vocata, provenire debere videbatur; ideo, unacum baronibus et nobilibus regni in adiudicatione ipsius cause nobiscum consedentibus, sepedictam possessionem Symisne eo iure, qua ipsis magistris Thome et Stephano, filiis Thome, dinoscitur¹ pertinere, commisimus et reliquimus possidere, tenere et habere, vigore presencium mediante.

In quorum omuium premissorum testimonium, presentes litteras nostras privilegiales, pendentis et autentici sigillii nostri munimine roboratas, eisdem magistris Thome et Stephano duximus concedendas.

Datum Bude, quadragesimo die octavarum festi Epiphaniarum domini predictarum, anno eiusdem millesimo CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

Noi, Dionisie voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, deoarece, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de mai înainte, ce arăta rânduiala hotărîrii noastre judecătorești, magistrii Ștefan și Toma, fiii lui Toma, fiul lui Dionisie de Reghin, trebuiau să înfățișeze înaintea noastră, la octavele sărbătorii Bobotezei⁴, împotriva lui Dionisie, fiul răposatului ban Ștefan, și a lui Ladislau, fiul lui Desideriu de Lusunch, actele lor privitoare la moșia numită Rusu, aflătoare lângă riul Someș, din care acei Dionisie și Ladislau ceruseră de la acei magistri Toma și Ștefan, verii lor buni, la vremea plîngerii lor, să le dea partea cuvenită; în sfîrșit sosind acele octave ale sărbătorii Bobotezei, sus-zisul magistru Dionisie stînd însuși înaintea noastră, în numele său, iar în numele acelui Ladislau, fiul lui Desideriu, <stînd> Ștefan zis Chupur, cu scrisoarea de împuternicire a capitlului bisericii de Buda, și cerînd ca acele acte să fie înfățișate de către acei magistri Toma și Ștefan, venind înaintea noastră, Luca, fiul lui Benedict, cu scrisoarea de împuternicire a conventului mănăstirii fericitei Fecioare din Cluj-Mănăstur, în numele aceluiași magistru Toma, și Ladislau de Boly, cu scrisoarea de împuternicire a domnului palatin Nicolae Kont, în numele sus-zisului magistru Ștefan, spre a înfățișa, în numele acestora, actele ce s-au legat <să le înfățișeze>, ne-au arătat o scrisoare privilegială a capitlului bisericii Transilvaniei, al cărei cuprins este întru totul acesta: *<Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 2 august 1325, DIR-C, veac. XIV, vol. II, p. 157—158>*.

După înfățișarea acestei scrisori și după citirea cuprinsului ei, sus-zișii Luca și Ladislau, împuterniciții leguiți ai pomeniților magistri Toma și Ștefan, fiii lui Toma, au mărturisit așa, că sus-numitul magistru Toma, fiul lui Dionisie, adică tatăl acelor magistri Toma și Ștefan, după facerea și săvîrșirea împărțirii tuturor moșiilor lor cu frații săi, adică cu sus-zișii Ștefan banul, tatăl celui magistru Dionisie, și magistrul Desideriu, tatăl celui magistru Ladislau, a primit de la Iacob, fiul lui Iacob, fiul lui Apa, de la Andrei, Nicolae, Ioan, Apa și Dionisie, pentru sus-zisele pagube ce i le-au pricinuit sus-zisul Iacob, fiul lui Apa, și Andrei, fiul aceluiași, arzîndu-i cetatea sa Idecu și alte moșii ale sale ce țin de Reghin, ca despăgubire a pagubelor sale, sus-zisa a treia parte din dealul numit Mîlsid și acea moșie numit Șimișna, care acum este numită, cu numele de mai sus, Rusu, precum se arată în pomenita scrisoare privilegială, și de aceea nu trebuie să le vină, prin sus-zisa împărțire, <nici o> parte acelor magistri Dionisie și Ladislau, iar faptul că acel magistru, Toma a dobîndit acea moșie în chipul arătat mai sus, după facerea împărțelii, l-au dovedit limpede prin arătarea unei scrisori privilegiale a aceluiași capitlu al bisericii Transilvaniei, întocmită la sărbătoarea fericitului apostol și evanghelist Matei, în anul Domnului o mie trei sute patruzeci și opt⁵, în care era trecut cuprinsul altor două scrisori deschise ale aceluiași capitlu, date cu privire la împărțirea unor moșii pomenite în acele scrisori.

Așadar, după săvîrșirea celor arătate mai sus, cînd, la cererea și rugămințile sus-pomeniților, magistrului Dionisie și Ștefan, împuternicitul legiuit al des-numitului magistru Ladislau, fiul lui Desideriu, i-am în-

trebat, după cerința slujbei noastre, pe acei Luca și Ladislau, împuterniciții legiuitori ai acelor magistri Toma și Ștefan, cu privire la acest (lucru), (adică) dacă sus-amintitul magistru Toma, fiul lui Dionisie, a dat sau nu părții potrivnice, la vremea sus-zisei înțelegeri și împăcări cu acei Iacob, fiul lui Iacob, fiul lui Apa, Andrei, Nicolae, Ioan, Apa și Dionisie, frații săi, vreo scrisoare de descărcare din partea sus-zișilor săi frați, Ștefan banul și magistrul Desideriu, cu privire la arderea sus-zisei cetăți Idecui și a moșiilor ce țin de sus-zisa moșie Reghin, în cele din urmă, acei Luca și Ladislau, împuterniciții sus-pomeniților magistri Toma și Ștefan, au mărturisit că sus-zisul magistru Toma, fiul lui Dionisie, nu a dat și nu a încredințat, din partea sus-zișilor săi frați, Ștefan banul și magistrul Desideriu, nici un fel de scrisoare de descărcare sus-zișilor Iacob, fiul lui Apa, și fiilor săi în pricina de mai sus, decât că a făcut sus-zisa împăcare numai din partea sa.

Drept aceea, deoarece s-a văzut că, la vremea împărțirii de moșii dintre sus-zișii magistri Toma, Ștefan și Desideriu, fiii lui Dionisie, sus-zisa moșie numită Reghin, împreună cu niște alte moșii numite în acea scrisoare de împărțeală, a ajuns (la împărțeala) făcută în fața aceluiași capitol al bisericii Transilvaniei, în anul domnului o mie trei sute nouăsprezece, prin mijlocirea scrisorii aceluiași capitol al bisericii Transilvaniei — precum (se arată) în cuprinsul scrisorii deschise a aceluiași capitol întocmită cu privire la acea împărțeală și trecută în scris⁶ în acea scrisoare privilegială — și, în sfârșit, deoarece s-a aflat că, în al șaptelea an după sus-zisa împărțeală, sus-numitul magistru Toma a căpătat de la acei Iacob, fiul lui Apa, și de la fiii acestuia, precum s-a arătat mai sus, sus-zisa moșie Șimișna⁷, pentru pagubele pomenite mai sus, și deoarece împuterniciții sus-zișilor magistri Toma și Ștefan au mai declarat că acel magistru Toma, fiul lui Dionisie, tatăl acestora, nu a dat, la vremea acelei înțelegeri cu privire la arderea sus-zisei cetăți Idecui și a moșiilor ce țin de Reghin, nici un fel de scrisoare de descărcare din partea fraților săi, banul Ștefan și magistrul Desideriu, și deci, din sus-arătatele pricini se vedea că nici o parte din acea moșie numită Șimișna ori cu alt nume, zisă Rusu nu trebuie să le vină acelor magistri Dionisie și Ladislau, drept aceea (noi), împreună cu baronii și nobilii țării care ședeau împreună cu noi la judecarea acestei pricini, am încredințat și am lăsat, prin puterea scrisorii de față, acelor magistri Toma și Ștefan, fiii lui Toma, des-pomenita moșie Șimișna, ca s-o stăpînească, s-o țină și s-o aibă cu același drept, cu care se știe că ține (de ei).

Spre mărturia tuturor celor de mai sus, am hotărît să dăm acelor magistri Toma și Ștefan scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea pecetii noastre atîrnate și autentice.

Dat la Buda, în a patruzecia zi după octavele sus-zise ale sărbătorii Botezului Domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Bánffy, fasc. S., nr. 4.

Orig., perg., cu pecetea lui Dionisie Lackfi, voievodul Transilvaniei, în stare foarte bună, atîrnată cu șnur de mătase de culoare verde și roz.

EDITII: *Bánffy*, I, p. 256—259.

¹ Astfel în orig.

² Literele *fi* sînt scrise peste *fr*.

³ Corect: *adversis*.

⁴ 13 ianuarie.

⁵ 21 septembrie 1348.

⁶ 14 decembrie 1319 (Alba Iulia) (cf. DIR—C, veac. XIV, vol. I, p. 332—333).

⁷ Cf. documentul transcris, din 2 august 1325.

Nos, Dionisius, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memoꝛie commendamus: *(Urmează un text identic cu actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 26 mai 1364, Vişegrad, DRH-C, vol. XXII, nr. 273, p. 262—263).*

Cumque ipsa instrumentalis exhibicio ab eisdem octavis festi beati Martini confessoris, quibusdam prorogacionum cautelis intervenientibus, ad presentes octavas festi Epiphaniarum domini prorogative devenisset, tandem ipsis octavis festi Epiphaniarum domini occurrentibus, predicto magistro Dionisio, pro se personaliter, et pro eodem magistro Ladislao, filio Deseu, Stephano dicto Chupur, cum procuratoriis litteris capituli ecclesie Budensis, coram nobis asstantibus et premissa instrumenta per eosdem magistros Thomam et Stephanum, filios Thome, exhibere assumpta, exhiberi postulantibus, Lucsius, filius Benedicti, cum procuratoriis litteris conventus monasterii beate virginis de Clusmunustra pro eodem magistro Thoma, et Ladislao¹ de Bolý, cum procuratoriis litteris domini Nicolai Kont palatini, pro predicto magistro Stephano, ad nostram accedentes presenciam, pro ipsis exhibere assumptis instrumentis, quasdam litteras privilegiales capituli ecclesie Albensis Transsiluane, in festo beati Mathei apostoli et ewangeliste², anno domini M^oCCC^oXL^o³ octavo emanatas, tenorem querundem aliarum duarum litterarum patencium eiusdem capituli divisionalium de verbo ad verbum transsumptive in se habentas⁴ nostro iudiciario examini presentarunt. In quarum prime littere patentis, (tenore)⁵ iamdicti capituli, feria sexta proxima post festum beate Lucie virginis, anno domini M^{mo} CCC^{mo} decimo nono emanate, in ipsis litteris privilegialibus, ut premittitur, transsumptive habite, comperiebatur, inter cetera, quod nobili iuveni, magistro Deseu, filio Dionisii, personaliter, et magistro Blasio, castellano de Mentew, viceiudice de Týlegd, pro magistro Thoma, comite Sýculorum, domino suo, cum procuratoriis litteris eiusdem, item Martino dicto Albo, serviente magistri Stephani, filii Dionisii, pro eodem magistro Stephano, domino suo, cum procuratoriis litteris eiusdem, coram ipso capitulo Albensi constitutis, confessi fuissent, oraculo vive vocis, quod predicti Thomas, Stephanus et Deseu, filii Dionisii, communi consensu et pari voluntate, super possessionibus ipsorum ad Regun pertinencium talem divisionem inter se celebrassent et fecissent, quod possessiones Regun, Bericteluke, Saýo, Monor, Roosk, Magarzakal, Zazdiznoýo, Munuro, Wruzfalú circa Munvorou, medietas ville Zenthmihaltelke vocate, in porcionem ipsius magistri Thome, item possessiones Dedrad, Zeplak, Geledun, Weech, Felydech, et Olydech et Holthmorus ac Wruzfalú Superior nominate, in porcionem magistri Stephani, item possessiones Batus, Veýlla, Zazzakal, Gyznoýo, Vereszek, Felfalu et Luer nuncupate, in porcionem ipsius magistri Desew² cessissent, (cum)⁵ omnibus utilitatibus earundem, unicuique ipsorum, in filios filiorum eorundem perpetuo et irrevocabiliter possidende, tenende pacifice et habende tali modo, quod ipsi filii Dionisii, cum populis eorundem, possessiones supradictas in terris arabilibus, fenetis, silvis, nemoribus et aliis utilitatibus ipsarum, iuxta consuetudinem antiquam, in terminis et signis possiderent, hoc eciam declarato quod ipsi Thomas et Stephanus ac Deseu, magistri, et populi eorundem magnas silvas, in superioribus partibus existentes, communiter uti valerent atque possent. Item, predictus magister Deseu et procurator⁶ supradicti pro dominis

eorum assumpserunt ut quicumque ipsorum ipsam divisionem processu temporis retractaret, pene ducentarum marcarum subiaceret ipso facto.

In secunde autem littere tenore divisionalis supradicti capituli ecclesie Transsiluane, sexta feria proxima post octavas festi beati Jacobi apostoli, anno domini M^oCCC^o vigesimo quinto emanate, predictis litteris privilegialibus transsumptive inserte, inter cetera habebatur quod Johanne, sacerdote de Munuro, et Johanne, plebano de Dedrad, ac comite Nicolao, filio Stephani, cum sufficientibus procuratoriis litteris, procuratoribus nobilium virorum Thome, Stephani ac Desew, filiorum Dionisii, et nomine dominorum suorum confessi fuissent concorditer, oraculo vive vocis, quod prefati nobiles, Thomas, Stephanus et Desew, filii Dionisii, domini ipsorum, in quibusdam possessionibus ipsorum hereditariis, videlicet tam iuxta Zomus Maiorem quam Minorem constitutis, et eciam in Obad, possessione ipsorum hereditaria scilicet circa Tyciam existente, talem divisionem inter se celabrassent, quod quedam possessiones ipsorum hereditarie, scilicet Kazarwar, Lapus, Ruh, Kurtuylus, Hagmas et Polvan, cum campo, qui prius ad Bagath pertinuisset, tunc ad usum predictae ville Hagmas adiungendo, et campum⁷, qui esset inter duos rivus, Bagath et Bagathtu distinguentes, similiter ad usum ville Kurthuylus² predictae coniungendo, in comitatu de Zonuk interiori constitute, cum omnibus utilitatibus et pertinenciis suis, secundum formam divisionis inter ipsos celebratam, magistro Thome, fratri ipsorum, evenissent perpetuo possidende; et Obad, ipsorum possessio hereditaria, iuxta Tyciam ex parte septentrionali existens, Munusturzegh, Wrbo, Zuchtu, Lanahaza, Mania, Kalna, iuxta rivum Lapus, in comitatu de Zonuk interiori existentes, magistro Stephano, fratri ipsorum, similiter cum omnibus utilitatibus et pertinenciis suis, cessissent in divisionem irrevocabiliter possidende; et Kamaras, in comitatu de Clus existens, Bagath, Bagathtu, Kachalahaza, cum Bugghaza, iuxta rivum Kasal, et Myhalhaza ac Zuchtu, in campo superiori iuxta rivum Zuch existens, in comitatu de Zonuk interiori existentes, in sortem fratris ipsorum Deseu iunioris, cum omnibus utilitatibus et pertinenciis suis, evenissent in divisionem perpetuo possidende. Et coram dicto capitulo Transsiluano, Johannes, sacerdos de Munuro, Johannes, plebanus de Dedrad, et comes Nicolaus, filius Stephani, procuratores predictorum nobilium, nomine dominorum suorum, dedissent mutuo seu commisissent, in filios filiorum heredumque suorum successoribus, iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas, tenendas pacifice et habendas, obligantes se predicti procuratores, nomine, dominorum suorum, coram eodem capitulo Albensi Transsiluano, quod si, processu temporum, aliquem ipsorum nobilium dominorum suorum, ratione dictarum possessionum, tunc in divisionem deductarum, per quempiam contingeret inquietare⁸, communiter eundem expedire tenerentur, tali pena interiecta, quod, si quis predictorum nobilium vel heredes ipsorum, processu temporum, ordinationem huiusmodi presummeret² contrarie, penam ducentarum marcarum in instanti aliis partibus solvere teneretur.

Quarum litterarum exhibicionibus factis adhuc, prefati Lucasius et Ladislaus, legitimi procuratores sepedictorum magistrorum Thome et Staphani, filiorum Thome, hoc, quod prenotatus magister Thomas, filius Dionisii, novum castrum et edificium Menteu² vocatum, in quadam terra deserta, cum fratribus suis indivisa, inter alpes constituta, sine adiutorio fratrum suorum, cum suis propriis expensis edificari fecerit, et unam villam bonam sub⁹ eodem castro plantasset et edificari fecerit, coram

ipso capitulo ecclesie Albensis protestatus extiterit, exhibicione quarundam duarum litterarum protestacionalium, umius feria quarta proxima post dominicam Invocavit, anno domini M^o CCC^o XXX° primo emanate, alterius in die festi beati Mychaelis archangeli, anno domini M^o CCC^o XXX° tercio confecte, quodammodo declararunt, asserentes et replicantes eo modo, quod predictum castrum, Mentew vocatum, modo predicto ipse magister Thomas construi cum suis propriis expensis et edificari, ac predictas possessiones, Warallÿa, Wÿfalu, Burlÿgeth et Danpataka vocatas, licet in terra communi, de quibus scilicet divisionem ipsi magistri Dionisius et Ladislaus ab eisdem magistris Thoma et Stephano acquirerent, plantasset et congregari fecisset, et¹⁰ licet ipsi magistri Dionisius et Ladislaus de predictis castro et villis divisionem ab eisdem dominis eorum acquirerent, tamen ipsi eciam magistri Dionisius et Ladislaus possessiones similiter in terris communi usui deputatis plantatas et congregatas haberent, de quibus, simili modo, porciones congruentes ipsis magistris Thome et Stephano per modum divisionis deberent provenire; unde iidem magistri Thomas et Stephanus de ipso castro et possessionibus in terris communi usui deputatis plantatis et congregatis ipsam divisionem, habita recompensacione rerum ad opus murorum et edificiorum per ipsum magistrum Thomam, filium Dionisii, consumptorum¹¹, eisdem magistris Dionisio et Ladislao dare prompti essent et parati¹², dummodo super facto divisionis ipsarum possessionum, in terris communi usui deputatis plantatarum et congregatarum, apud eosdem magistros Dionisium et Ladislaum habitatum, eisdem magistris Thome et Stephano iusticia impenderetur, super¹³ factis predictarum possessionum, Zenthmihalteluk et Wruz-falu vocatarum, ac tributi in Lapus exigi consueti, prout in aliis litteris nostris serieose declaratur, alio iudicio per nos impenso. Unde, quia super facto divisionis predicti castri Mentew vocati absque revisione et estimatione murorum et edificiorum, per ipsum magistrum Thomam, filium Dionisii, construi factorum ad presens, eo¹⁴ quod predicti magister Dionisius et procurator magistri Ladislai prius, antequam ipsum castrum predictus magister Thomas construi fecisset, ibidem castrum et edificium fuisse allegabant, congruum iudicium inter partes facere non poteramus, igitur, unacum prelati, baronibus et nobilibus regni, in adiudicacione ipsius cause nobiscum consedentibus, ipsis partibus volentibus et benivole acceptantibus, iudicantes commissimus quod nobilis vir Petrus, viceuoyoda, et magister Benedictus prothonotarius nostri, homines nostri ad hoc specialiter deputati, vel si ipsos, aliquo casu propediente¹⁵ abese contingat, tunc Ladislaus, filius Blasii de Tÿwn², vel Nicolaus, filius quondam Symonis bani de Darlaz, aut Ladislaus dictus Cheh de Rewd, sive Johannes dictus Butus de Iskulou, seu Johannes, filius Laurencii de Kereztur, aut Stephanus, filius Nicolai de Zentywan, pro parte predictorum magistrorum Dionisii et¹⁵ Ladislai, actorum, item Jacobus Magnus de Bethlen, vel Stephanus, filius Johannis de Zenthgyürgh, aut Bakouch de Zenthmihalfalua, sive Johannes, filius Gegus, pro parte predictorum magistrorum Thome et Stephani, filiorum Thome, in causam attractorum, aliis absentibus, similiter homines nostri, presentibus tribus ydoneis² testimoniis capituli ecclesie Transsiluane, que per ipsum ad id amicabilem, serie presencium, transmitti postulamus, in quindenis festi Passce domini proxime venturis et aliis diebus ad hoc aptis et congrue sufficientibus, primo ad faciem predicti castri, Mentew vocati, vicinis et commentaneis suis universis legitime convocatis et presentibus vel eorum legitimis procuratoribus, accedendo, consideratis et revisis¹⁰ operibus murorum et edificio-

rum per memoratum magistrum Thomam, filium Dionisii, construi factorum, deum ferendo pre oculis, absque scrupulo cuiuslibet falsitatis, unacum aliis probis viris estimant, in condigno suo precio et valoare, regni consuetudine requirente; demumque ad possessiones apud manus quarumlibet parcium, in terris communi usui deputatis, plantatas et congregatas ultra¹⁷ supranominatas possessiones et terminos earundam, cuilibet parti in forme premissae primarie divisionis cuilibet ipsarum partium devolutas, ubilibet in partibus Transsilvanie habitas et existentes, accedendo, easdem in tres dividant partes coequales, quarum unam rectam terciam partem, memoratis magistris Thome et Stephano, ac aliam rectam terciam partem, iamdicto magistro Dionisio, et similiter rectam terciam partem earundem, eidem magistro Ladislao, filio Deseu, contradiccione ipsarum parcium sibi invicem obviare non valente, statuunt, relinquunt et committant perpetuo possidere.

Et post hec, valorem estimacionis predicti castri et edificiorum eiusdem, ac seriem premissae possessionarie divisionis, partes, in litteris dioti capituli ecclesie Transsilvanie, ad octavas festi Nativitatis beati Johannis Baptiste proxime venturas, nobis teneantur reportare, ut nos, visa et considerata estimacione predicti castri, super facto divisionis eiusdem, inter partes iudicium facere valeamus, ordine iuris observato.

Datum Bude, quadragesimo die octavarum festi Epiphaniarum domini predictarum, anno eiusdem M^o CCC^o LX° sexto.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) Pro magistris Thoma et Stephano, filiis Thome de Regun, contra magistros Dionisium, filium quondam Stephani bani, et Ladislaum, filium Deseu de Lusunch, super facto estimacionis castri Menteu et divisionis quarundam possessionum interius insertarum, per homines nostros, presentibus testimoniis capituli ecclesie Transsilvanie, in quindenis festi Pasce domini fiende, et ad octavas festi Nativitatis beati Johannis Baptiste, ad iudicem.

Noi, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre că: *(Urmează un text identic cu actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 26 mai 1364, Vișegrad, DRH-C, vol. XII, nr. 273, p. 264—265).*

Și deoarece, prin ivirea unor măsuri de amânare, acea înfățișare de acte a fost amânată de la acele octave ale sărbătorii fericitului Martin mărturisitorul la octavele de față ale sărbătorii Bobotezei¹⁸, sosind, în sfârșit, acele octave ale sărbătorii Bobotezei, sus-zisul magistru Dionisie stînd însuși în fața noastră, în numele său, iar în cel al acelui magistru Ladislau, fiul lui Desideriu, (stînd) Ștefan zis Chupur, cu scrisoarea de împuternicire a capitlului bisericii de Buda, și cerînd ca acei magiștri Toma și Ștefan, fiii lui Toma, să înfățișeze sus-zisele acte pe care s-au legat să le înfățișeze, venind înaintea noastră, Luca, fiul lui Benedict, cu scrisoarea de împuternicire a conventului mănăstirii fericitei Fecioare din Cluj-Mănăstur, în numele acelui magistru Toma, și Ladislau de Boly, cu scrisoarea de împuternicire a domnului palatin Nicolae Konth, în numele sus-zisului magistru Ștefan, au înfățișat cercetării noastre judecătorești, în numele acestora, actele ce s-au legat să le înfățișeze, (adică) o scrisoare privilegială a capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, dată la sărbătoarea fericitului apostol și evanghelist Matei, în anul domnului o mie trei sute patruzeci și opt¹⁹, avînd trecut în ea, cuvînt cu cuvînt, cuprinsul altor două scrisori deschise, de împărțeală, ale acelui capitlu. Dintre

care, în cuprinsul celei dintâi scrisori deschise a sus-pomenitului capitlu, dată în vinerea de după sărbătoarea fericitei Fecioare Lucia, în anul domnului o mie trei sute nouăsprezece²⁰, trecută în acea scrisoare privilegială precum s-a arătat mai sus, se arăta, printre altele, că, înfățișându-se însuși înaintea aceluiasi capitlu din Alba, tânărul nobil, magistrul Desideriu, fiul lui Dionisie, și magistrul Blasiu, castelanul de Mentew, vicejudele de Tylegd, în numele magistrului Toma, comitele secuilor, stăpînul său, cu scrisoarea de împuternicire a acestuia, (și), de asemenea. Martin zis Albul, slujitorul magistrului Ștefan, fiul lui Dionisie, în numele stăpînului său, magistrul Ștefan, cu scrisoarea de împuternicire a acestuia, au mărturisit prin viu grai că sus-zișii Toma, Ștefan și Desideriu, fiii lui Dionisie, au săvîrșit și au înfăptuit între ei, cu dimpreuna lor învoire și încuviințare, această împărțire a moșiilor ce țin de Reghin, (și anume) moșiile Reghin, Brețcu, Șieu, Monor, Roosk, Săcalul Unguresc, Disnăieul Săsesc, Măierău, Rușii (Munți) lîngă Măierău, jumătatea satului numit Sînmihai au căzut în partea aceluia magistru Toma, de asemenea, moșiile numite Dedrad, Săplac, Gledin, Ieciu, Idiciul de Sus, Idiciul de Jos, Mureș-mort, precum și Potoc au căzut în partea magistrului Ștefan, de asemenea, moșiile numite Batoș, Uila, Săcalul Săsesc, Disnăieul, Vereszek, Făl-fălău și Lueriu au căzut în partea aceluia magistru Desideriu, (venindu-l) fiecărui din ei cu toate folosințele lor, ca să fie stăpînite, ținute în pace și păstrate întru fiii fiilor lor, pe veci și nestrămutat, în așa chip, ca acei fii ai lui Dionisie, cu oamenii lor, să stăpînească sus-zisele moșii, cu pămînturile de arătură, fînațele, pădurile, dumbrăvile și celelalte folosințe ale lor, în marginile și hotarele lor, potrivit vechiului obicei, cu arătarea că acei magiștri Toma și Ștefan, precum și Desideriu, și oamenii lor, să fie volnici și să poată folosi dimpreună pădurile mari, aflătoare în părțile de sus. De asemenea, sus-zisul magistru Desideriu și sus-zișii împuterniciți, în numele stăpînilor lor, s-au legat ca oricare dintre ei, care ar călca, în curgerea vremii, acea împărțire, să fie supus, prin chiar acest fapt, la o amendă de două sute de mărci.

Iar în cuprinsul celei de-a doua scrisori de împărțire a sus-zisului capitlu al bisericii Transilvaniei, dată în vinerea de după octavele sărbătorii fericitului apostol Iacob, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și cinci²¹, trecută în scris în sus-zisa scrisoare privilegială, se arăta, între altele, că Ioan, preotul din Măierău, și Ioan, parohul din Dedrad, precum și comitele Nicolae fiul lui Ștefan, cu îndestulătoare scrisori de împuternicire, ca împuterniciți ai nobililor bărbați Toma, Ștefan și Desideriu, fiii lui Dionisie, și în numele stăpînilor lor, au mărturisit prin viu grai, într-un glas, că pomeniții nobili, Toma, Ștefan și Desideriu, fiii lui Dionisie, stăpînii lor, au făcut între ei această împărțire în niște moșii ale lor de moștenire, adică atît (în cele) așezate lîngă Someșul Mare, cît și (în cele) de lîngă (Someșul) Mic, și, de asemenea, în moșia lor de moștenire Obad, aflătoare lîngă Tisa, (și anume) că unele moșii ale lor de moștenire aflătoare în comitatul Solnocul Dinăuntru, adică Cusdrîoara, Lăpuș, Rohia, Curtuiușu, Hășmaș și Palyan, cu cîmpul ce a ținut mai înainte de Bogata, și pe care l-au trecut atunci în folosința pomenitului sat Hășmaș, și cîmpul ce se află între cele două pîraie ce despart (moșiile) Bogata și Bogathtu, și pe care l-au trecut, de asemenea, în folosința sus-zisului sat Curtuiușu, cu toate folosințele lor și cele ce țin de ele, au ajuns la fratele lor, magistru Toma, potrivit împărțirii făcute între ei, ca să le stăpînească el pe veci. Iar Obad, moșia lor de moștenire, află-

toare lângă Tisa, în partea de miazănoapte; Mănăștiur, Gîrbou, Suci, Lănahaza, Maia, (și) Calna, de lângă riul Lăpuș, aflătoare în comitatul Solnocul Dinăuntru, au căzut la împărțire magistrului Ștefan, fratele lor, de asemenea, împreună cu toate folosințele lor și cele ce țin de ele, ca să le stăpînească neștrămutat. Apoi (moșia) Cămăraș, aflătoare în comitatul Cluj, Bogata, Bagathtu, Kachalahaza cu Bugachhaza, de lângă pîriul Cășeu și Myhalhaza, precum și Suci, ce se află în cîmpul de sus, lângă pîriul Suci, aflătoare (toate) în comitatul Solnocului Dinlăuntru, au ajuns la împărțire, cu toate folosințele lor și cele ce țin de ele, în partea fratelui lor Desideriu cel tînăr, ca să le stăpînească pe veci. Și în fața zisului capîtlu al Transilvaniei, Ioan, preotul din Măierău, Ioan, parohul din Dedrad, și comitele Nicolae, fiul lui Ștefan, împuterniciții sus-zisilor nobili, și le-au dat și lăsat unii altora, în numele stăpînitorilor lor, ca să le stăpînească, să le țină în pace și să le aibă pe veci și neștrămutat, întru fiii fiilor și întru urmașii moștenitorilor lor, legîndu-se sus-zisii împuterniciți, în numele stăpînitorilor lor, în fața aceluiași capîtlu din Alba Transilvaniei, că dacă s-ar întîmpla ca, în curgerea vremii, vreunul dintre nobili, stăpînii lor, să fie tulburat de oricine din pricina pomenitelor moșii căzute atunci la împărțeală, ei să fie datori să-l apere împreună, punîndu-se această pedeapsă ca, dacă vreunul dintre sus-zisii nobili sau moștenitorii lor ar îndrăzni, în curgerea vremii, să vină împotriva acestei rînduielei, să fie dator să plătească de îndată celorlalte părți o amendă de două sute de mărci.

După înfățișarea acestor scrisori, sus-zisii Luca și Ladislau, împuterniciții legiuîți ai des-pomeniților magîstri Toma și Ștefan, fiii lui Toma, prin înfățișarea a două scrisori de întîmpinare, una dată în miercurea de după duminica *Invocavit*, în anul domnului o mie trei sute treizeci și unu²², iar cealaltă întocmită în ziua sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, în anul domnului o mie trei sute treizeci și trei²³, au dovedit într-un chip că suspomeitul magîstru Toma, fiul lui Dionisie, a făcut întîmpinare în fața aceluiași capîtlu al bisericii de Alba, (arătînd) că a pus să se ridice pe cheltuiala sa, fără ajutorul fraților săi, o cetate și o clădire nouă numită Mentew, pe un pămînt deșert, stăpînit în devălmășie cu frații săi (și) aflător între munți, și a întemeiat și a pus să se ridice un sat bun sub acea cetate. Și au mai susținut și spus în apărarea lor (sus-zisii împuterniciți) că acel magîstru Toma a pus să fie zidită și ridicată numai pe cheltuiala sa, în chipul arătat mai sus, sus-zisa cetate numită Mentew și a așezat și întemeiat sate pe sus-zisele moșii numite Warallya, Vyfalu, Borcut și Văleni, deși (ele se aflau) pe pămînt stăpînit dimpreună, asupra cărora pretind adică acei magîstri Dionisie și Ladislau de la acei magîstri Toma și Ștefan să le pună la împărțeală, și deși acei magîstri Dionisie și Ladislau pretind de la acei stăpîni ai lor²⁴ să pună la împărțeală sus-zisa cetate și (sus-zisele) sate, totuși chiar acei magîstri Dionisie și Ladislau au așezat și întemeiat, de asemenea, sate pe moșii (aflătoare) pe pămînturi lăsate în dimpreuna folosință, din care, de asemenea, trebuie (și) acei magîstri Toma și Ștefan să primească, prin împărțeală, părțile ce li se cuvin lor. Drept aceea, acei magîstri Toma și Ștefan ar fi gata și pregătiți să pună la împărțeală cu acei magîstri Dionisie și Ladislau, acea cetate și satele așezate și întemeiate pe moșiile (aflătoare) pe pămînturile lăsate în dimpreună folosință, după ce li se vor întoarce banii cheltuiți de acel magîstru Toma, fiul lui Dionisie, la ridicarea zidurilor și clădirilor, nu mai să li se facă dreptate acelor magîstri Toma și Ștefan cu privire la

împărțirea acelor moșii de pe pământurile lăsate în dimpreuna folosință, pe care au așezat și întemeiat sate, și pe care le țin în stăpînire acei magiștri Dionisie și Ladislau, <adică> cu privire la sus-zisele moșii numite Sinmihaiu și Rușii <Muți>, și la vama ce obișnuiește a se lua la Lăpuș, precum se arată lămurit în alte scrisori ale noastre, cu prilejul unei alte judecăți ce au ținut-o.

Drept aceea, deoarece deocamdată <noi> nu putem face judecata dreaptă între acele părți cu privire la împărțirea sus-zisei cetăți numite Mentew fără cercetarea din nou și prețuirea zidurilor și clădirilor ce au fost ridicate de acel magistru Toma, fiul lui Dionisie, deoarece sus-zișii, magistrul Dionisie și împuternicitul magistrului Ladislau, au spus că, mai înainte ca sus-zisul magistru Toma să fi pus să se clădească acea cetate, fusese acolo o cetate și clădirea <mai veche>, drept aceea, împreună cu prelații, baronii și nobilii regatului care ședeau cu noi la judecarea acestei pricini, cu învoirea părților care au primit cu bunăvoie <hotărîrea> noastră, am hotărît prin judecată ca nobilul bărbat Petru, vicevoievodul, și magistrul Benedict, protonotarul nostru, oamenii noștri trimiși în chip osebit pentru aceasta, sau, dacă s-ar întîmpla ca ei să lipsească, din vreo piedică oarecare, atunci Ladislau, fiul lui Blasiu de Tyur²⁵, sau Nicolae, fiul răposatului ban Simion de Dîrlos, ori Ladislau, zis Cheh de Reditu, sau Ioan zis Butus de Aștileu, ori Ioan, fiul lui Laurențiu de Cristur, sau, în lipsa celorlalți, Ștefan, fiul lui Nicolae de Sîntioana, de asemenea, oamenii noștri din partea sus-zișilor pîriși, magiștrii Dionisie și Ladislau, și, de asemenea, oamenii noștri, Jacob cel Mare de Beclean sau Ștefan, fiul lui Ioan de Singeorgiu, ori Bakouch de Sinmihai sau, în lipsa celorlalți, Ioan, fiul lui Gegus, din partea sus-zișilor pîriși, magiștrii Toma și Ștefan, fiii lui Toma, fiind de față trei vrednici oameni de mărturie ai capîtlului bisericii Transilvaniei, pe care cerem, prin cuprinsul <scrisorii> de față, să aibă bunătatea să-i trimită pentru aceasta, mergînd în a cincisprezecea zi după sărbătoarea Paștilor Domnului în curînd viitoare²⁶ și în alte zile potrivite și îndestulătoare pentru aceasta, mai întîi la sus-zisa cetate numită Mentew, și chemînd în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii acesteia, și fiind ei de față sau împuterniciții lor legiuiți, cercetînd și luînd seama la lucrările zidurilor și clădirilor ridicate de pomenitul magistru Toma, fiul lui Dionisie, să <le> socotească împreună cu alți bărbați cinstiți, avîndu-l pe Dumnezeu în fața ochilor, fără umbra vreunei înșelăciuni, după prețul lor și dreapta lor prețuire, precum cere obiceiul regatului. Și apoi, mergînd la <satele> așezate și întemeiate pe moșiile de pe pământurile date în dimpreuna folosință, în mîinile oricăreia dintre părți <s-ar afla ele>, în afară de moșiile sus-numite și marginile lor, ajunse <în stăpînirea> oricăreia din acele părți prin actul sus-zisei împărțiri dintîi, oriunde ar fi așezate și s-ar afla ele în părțile Transilvaniei, să le împartă în trei părți deopotrivă, dintre care o dreaptă treime s-o dea în stăpînire, s-o lăse și s-o încredințeze pomeniților magiștri Toma și Ștefan, iar cealaltă dreaptă treime <s-o dea> zisului magistru Dionisie, și, de asemenea, o dreaptă treime a acelor <moșii> s-o dea acelui magistru Ladislau, fiul lui Desideriu, ca să le stăpînească ei pe veci, neavînd nici o tărie împotrivirea ce și-ar face părțile una alteia. Și după acestea, la viitoarele octave ale sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul²⁷, părțile să fie datoare să ne arate prin scrisoarea zisului capîtlu al bisericii Transilvaniei, prețul la care au fost prețuite sus-zisa cetate și clădirile acesteia, precum și desfășurarea sus-zisei împărțiri de moșie, pentru ca

noi, văzînd și ținînd seamă de prețuirea sus-zisei cetăți, să putem face judecată între părți cu privire la împărțirea acesteia, păzînd calea legii.

Dat la Buda, în a patruzecia zi după sus-zisele octave ale sărbătorii Botezului Domnului, în anul aceleiași o mie trei sute șazeci și șase.

(*Pe verso, de aceeași mină:*) Pentru magiștrii Toma și Ștefan, fiii lui Toma de Reghin, împotriva magiștrilor Dionisie, fiul răposatului ban Ștefan, și a lui Ladislau, fiul lui Desideriu de Lusunch, cu privire la prețuirea cetății Mentew și la împărțirea unor moșii cuprinse înlăuntrul (scrisorii), ce trebuie făcute de către oamenii noștri, de față cu oamenii de mărturie ai capitlului bisericii Transilvaniei, în a cincisprezecea zi a sărbătoririi Paștilor Domnului²⁶, iar la octavele sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul²⁷ (să fie înfățișate) judecătorului.

Arh. Stat. Cluj-Napoca., Arh. fam. Bánffy.

Orig., perg., în stare deterlorată, cu lacune și pete de umezeală, mai ales în fruntea documentului. Pecetea de închidere, aplicată după împăturirea actului, lipsește. Lacunele se pot întregi cu ajutorul textului identic din actul aceleiași voievod, din 26 mai 1346, Vișegrad (DRH-C, vol. XII, nr. 273 p. 262—263).

EDIȚII: Bánffy, I, p. 260—268.

¹ Corect: *Ladislau*.

² Astfel în orig.

³ Cifre scrise de două ori; cele scrise prima dată au fost tăiate de aceeași mină.

⁴ Urmează *pro ipsis exhibere assumptis instrumentis*, expunctate de aceeași mină.

⁵ Lipsește în orig.; intercalat de noi, după sens.

⁶ Corect: *procuratores*.

⁷ Corect: *campo*.

⁸ Corect: *inquietari*.

⁹ Litera *s* este scrisă peste literele *et*.

¹⁰ Pasajul *et licet... tamen* este scris deasupra rîndului, de aceeași mină.

¹¹ Corect: *consumptarum*.

¹² Urmează *divisionem prenotatum*, expunctate de aceeași mină.

¹³ Pasajul *super factis... nos impense* este scris deasupra rîndului, de aceeași mină.

¹⁴ Pasajul *eo quod... allegabant* este scris deasupra rîndului, de aceeași mină.

¹⁵ Scris deasupra rîndului, de aceeași mină.

¹⁶ Urmează cuvîntul: *super*, tăiat de aceeași mină.

¹⁷ Pasajul *ultra supranominatas... partibus Transsilvanis* este scris deasupra rîndului, de aceeași mină.

¹⁸ 13 ianuarie 1366.

¹⁹ 21 septembrie 1348.

²⁰ 14 decembrie 1319 (Bánffy I, p. 47—48; DIR-C, veac. XIV, vol. I, p. 332—333).

²¹ 2 august 1325 (Bánffy I, p. 49—51; DIR-C, veac. XIV, vol. II, p. 155—157).

²² 20 februarie 1331.

²³ 29 septembrie 1333.

²⁴ Adică a împuțerniciților.

²⁵ În orig. greșit *Tywn*, evident în loc de *Tywr* sau *Thyur*; cf. actul nr. 15, din 1 martie 1366. Acest Ladislau, fiul lui Blasiu de Tiur, apare des în documentele vremii și probabil este identic cu Ladislau, fiul lui Blasiu de Blaj; era o persoană de vază, atît ca stăpîn de moșie, cît și ca om de încredere al guvernanților țării.

²⁶ 19 aprilie 1366.

²⁷ 1 iulie 1366.

Nos, Dionisius, voyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, damus pro memoria quod, cum, iuxta continenciam priorum literarum nostrarum, formam nostre iudicarie deliberationis exprimentium, magistri Stephanus et Thomas, filii Thome, filii Dionisii de Regun, contra magistros Dionisium, filium quondam Stephani bani, et Ladislaum, filium Deseu de Lusunch, instrumenta ipsorum super facto possessionis Zenthmÿhaltelke vocate, ex qua ipsi Dionisius et Ladislaus ab eisdem magistris Thoma et Stephano, fratribus ipsorum patruelibus, tempore propositionis, divisionem eis congruentem ipsis dare postularant, in octavis festi Epiphanie domini exhibere debuissent coram nobis; denique ipsis octavis festi Epiphaniarum domini occurrentibus, prefato magistro Dionisio pro se personaliter, et pro eodem Ladislao, filio Deseu, Stephano dicto Chupur, cum procuratoriis literis capituli ecclesie Budensis coram nobis astantibus et ipsa instrumenta per eosdem magistros Thomam et Stephanum exhiberi postulantes, Lucasius, filius Benedicti, cum procuratoriis literis conventus monasterii beate virginis de Clusmonustra, pro eodem magistro Thoma, et Ladislao de Bolÿ, cum procuratoriis literis domini Nicolai Konth, palatini, pro predicto magistro Stephano, ad nostram accedentes presentiam, pro ipsis exhibere assumptis instrumentis quasdam literas privilegiales capituli ecclesie Transsiluane, tertio die festi beati Barnabe apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} octavo emanatas, tenorem literarum privilegialium eiusdem capituli ecclesie Transsiluane, in die Cena domini, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} XX^{mo} secundo, confectarum, in sacristia seu conservatorio ecclesie ipsorum, ad literatoriam petitionem Petri, vicevoyuode nostri, pro Johanne, filio Johannis de Zenthmihal¹telke¹ factam, in registro ipsorum requisitarum et reinventarum, de verbo ad verbum transscribentes, nobis presentarunt.

In cuiusquidem privilegii, in registro dicti capituli reinventi, tenore inter cetera habebatur quod, constitutis coram ipso capitulo nobili viro, magistro Thoma, filio Dionisii de Regun, pro se et Michaeli, Thoma ac Stephano, filiis suis tunc existentibus et in futurum procreandis, ab una parte, et magistro Blasio, filio Tyvan, serviente suo, pro se et Johanne, fratre suo, ex altera, idem magister Thomas confessus fuisset, oraculo vive vocis, quandam possessionem suam, Zenthmihal¹telke vocatam, in divisione possessionum suarum cum fratribus suis, magistris Stephano et Desew¹, facta, ipsi magistro Thome cedentem, prout in literis eiusdem capituli Transsiluane¹ patentibus exinde confectis plenius vidisset contineri, in comitatu de Clus existentem, cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis universis, sub eisdem metis et terminis et signis, quibus eadem terra et possessio Zenthmihal¹telke nuncupata, fuisset limitata et possessa ab antiquo, et cuius possessionis Zenthmihal¹telke medietatem, ipse magister Thomas cum Stephano et Deseu, magistris, fratribus suis, ipsi magistro Blasio et fratribus suis, pro fidelibus servitiis eorum, primitus donasset, sicut in literis eiusdem capituli privilegialibus idem capitulum inspexisset similiter contineri, vendidisse, et coram eodem capitulo vendidissent eidem magistro Blasio et Johanni, fratri eius, pro fidelibus servitiis eorum, que in multis arduis causis seu casibus cum effusione sanguinis eorum eidem impendissent, ac pro centum marcis fini argenti, plene habitis et receptis ab eisdem per eundem, sicut et dominus magister Thomas fuisset confessus, iure perpetuo et irrevocabiliter in

filios filiorum eorundem possidendam, tenendam pacifice et habendam. Obligasset etiam se insuper idem magister Thomas et heredes suos ab omnibus, processu temporum, ipsos magistrum Blasium et Johannem, fratrem suum, ac heredes eorundem, ratione dicte terre Zenthmihaltelke indefesse conservare.

Quarum literarum exhibitionibus factis et perlectis continentiis earundem, predicti procuratores ipsorum magistrorum Thome et Stephani allegabant eo modo, quod medietatem ipsius possessionis Zenthmihaltelke, primo prefati magistri Thomas, Stephanus et Deseu, filii Dionisii, modo premissis prefato magistro Blasio et fratribus suis similiter dedissent et donassent, pro fidelibus servitiis eorundem, demumque alia medietas eiusdem possessionis, Zenthmihaltelke vocate, prenominato magistro Thome ab eisdem magistris Stephano et Deseu, fratribus suis, tempore possessionarie divisionis eorum inter ipsos facte, fuisset devoluta, quam medietatem, sibi in ipso divisione cessam, pretactus magister, Thomas eisdem magistro Blasio et Johanni, fratri eiusdem, tam pro ipsorum servitiis, quam pro premissis centum marcis, dedisset et tradidisset. Tandemque, tempore procedente, primo idem Johannes, frater ipsius magistri Blasii, post hoc autem Johannes, filius Johannis, filii predicti magistri Blasii, absque heredum solatio ab hoc mundo decessissent, et sic, ipsis decessis, eandem possessionem, Zenthmihaltelke nuncupatam, ad regias manus devolutam, ipse magister Stephanus, filius Thome, a regia maiestate, veluti possessionem hominum sine heredum² decedentium, pro suis servitiis sibi et dicto magistro Thome, fratri suo, optinisset¹, et eadem per hominem regium, mediante testimonio conventus monasterii beate virginis de Clusmunustra¹, ipsis, videlicet magistris Stephano et Thome, nemine contradictore apparente, statuta extitisset et nunc eandem, ex ipsa regia collatione, possiderent magistri Thomas et Stephanus prenotati, et hoc, quod predicta medietas ipsius possessionis Zenthmihaltelke pretacto magistro Thome, filio Dionisii, in divisione possessionaria (cum)³ eisdem magistris Stephano et Deseu, fratribus suis, facta, fuerit devoluta, exhibitione literarum privilegialium prenotati capituli ecclesie Transsiluane, in festo beati Mathei apostoli et evangeliste, anno domini M^{mo} CCC^{mo} XL^{mo} octavo confectarum, tenores quarundam aliarum duarum literarum, super divisionibus possessionariis eorundem in eisdem literis nominatis emanatarum, transcribentium, prout prolixius in eisdem literis privilegialibus et patentibus continetur, declararunt manifeste. Illud autem, quod predicto Johanne, filio Johannis, filii Blasii, sine herede decesso, nomine possessionis hominis sine herede decedentis, ipse magister Stephanus, filius Thome, sibi et dicto magistro Thome, fratri suo, eandem possessionem Zenthmihaltelke a regia maiestate optinuerit¹, et eadem, ipsis nullo contradictore apparente, per hominem regium et predicti conventus de Clusmunustra, ipsis statuta fuerit, demonstratione quarundam duarum literarum patentium, unius videlicet incliti principis, domini nostri Lodouci, dei gratia, regis Hungarie, sub maiori suo sigillo, in Cybinio, in festo Purificationis beate virginis, anno domini M^oCCC^oLX^{mo} confecte, et alterius predicti conventus, feria secunda proxima post dominicam qua cantatur Esto mihi, in eodem anno emanate, simili modo comprobaverunt.

Perceptis itaque tenoribus predictarum literarum, quia prefatus magister Dionisius et Stephanus, procurator dicti magistri Ladislai, easdem literas privilegiales prescripti capituli ecclesie Transsiluane quibus mediantibus ipsi, videlicet magistri Thomas, Stephanus et Deseu, filii

DionisiŃ, medietatem predictę possessionis Zenthmihaltelke ipsi magistro Blasio et fratribus suis, pro ipsorum servitiis, simul dederint et donaverint, in specie videre velle referebant, idem vero procurator pretactorum magistrorum Thome et Stephani easdem ad presens apud ipsos non existere, sed in termino ulteriori ipsas requirendo, si rehabere poterunt, coram nobis exhibere, velle indicabat, ideo commissimus, iudicando, quod sepedicti magistri Thomas et Stephanus, premissas literas privilegiales ipsius capituli, donationem medietatis eiusdem possessionis Zenthmihaltelke iamdicto magistro Blasio, modo prenotato per eosdem magistros Thomam, Stephanum et Deseu, filios Dionisii, factam, exprimentes, si rehabere poterunt, in octavis festi Nativitatis beati Johannis Baptiste proxime venturis exhibere teneantur coram nobis, quibus visis, iudicium et iustitiam facere valeamus in facto predictę possessionis, Zenthmihaltelke vocate, inter partes prenotatas, prout requisierit⁴ ordo iuris.

Datum Bude, quadragesimo die octavarum festi Epiphaniarum domini predictarum, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

⟨*Pe verso:*⟩ Pro magistris Thoma et Stephano, filiis Thome de Regun, contra magistros Dionisium, filium quondam Stephani bani, et Ladislaum, filium Deseu de Lusunch, super exhibendis instrumentis ad octavas festi Nativitatis beati Johannis Baptiste, prorogatoria.

Noi, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știe că, deoarece, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de mai înainte, care arăta rînduiala hotărîrii noastre judecătorești, magistrii Ștefan și Toma, fiii lui Toma, fiul lui Dionisie de Reghin, trebuiau să înfățișeze înaintea noastră, la octavele sărbătorii Bobotezei⁵, împotriva magiștrilor Dionisie, fiul răposatului ban Ștefan, și a lui Ladislau, fiul lui Desideriu de Lusunch, actele lor privitoare la moșia numită Sînmihai — din care moșie, acești Dionisie și Ladislau ceruseră de la acei magistri Toma și Ștefan, verii lor la, vremea plîngerii ⟨lor⟩, să li se dea partea ce li se cuvine, — în cele din urmă, sosind acele octave ale sărbătorii Bobotezei⁵, sus-zisul magistru Dionisie, stînd însuși înaintea noastră, în numele său, iar în numele celui Ladislau, fiul lui Desideriu, Ștefan zis Chupur, cu scrisoarea de împuternicire a capitlului bisericii de Buda, și cerînd ca acele acte să fie înfățișate de către acei magistri Toma și Ștefan, venind înaintea noastră, Luca, fiul lui Benedict, cu scrisoarea de împuternicire a conventului mănăstirii fericitei Fecioare din Cluj-Mănăstur, în numele aceluiași magistru Toma, și Ladislau de Boly, cu scrisoarea de împuternicire a domnului palatin Nicolae Kont, în numele sus-zisului magistru Ștefan, ne-au arătat, pentru actele ce s-au legat să le înfățișeze, o scrisoare privilegială a capitlului bisericii Transilvaniei, dată în a treia zi după sărbătoarea fericitului apostol Barnaba, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt⁶, în care se află trecut, cuvînt cu cuvînt, cuprinsul scrisorii privilegiale a aceluiași capitlu al bisericii Transilvaniei, întocmită în Joia Mare, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și doi⁷, ⟨aflată⟩ în sacristia sau arhiva bisericii, și căutată și găsită în registrul lor, la cererea scrisă făcută de Petru, vicevoievodul nostru, pentru Ioan, fiul lui Ioan de Sînmihai.

În cuprinsul celui privilegiu, aflat în registrul pomenitului capitlu, se arăta, între altele, că înfățișîndu-se înaintea celui capitlu, nobilul bărbat, magistrul Toma, fiul lui Dionisie de Reghin, în numele său și al lui Mihail, Toma, și Ștefan, fiii săi pe atunci în ființă, și al celor ce se vor

mai naște în viitor, pe de o parte, și magistrul Blasiu, fiul lui Tyvan, slujitorul său, în numele său și al fratelui său, Ioan, pe de altă parte, acel magistru Toma a mărturisit prin viu grai că a vîndut acelora, (adică) magistrului Blasiu și fratelui acestuia Ioan, pentru slujbele lor credincioase pe care i le-au făcut cu vîrsarea singelui lor, în multe prilejuri sau împrejurări grele, precum și pentru o sută de mărci de argint bun, primate și căpătate de el în întregime de la aceștia, așa precum mărturisise și domnul magistru Toma, o moșie a sa numită Sînmihai, aflătoare în comitatul Cluj, care îi căzuse acelui magistru Toma la împărțirea moșiilor sale făcută cu frații săi, magiștrii Ștefan și Desideriu, așa precum s-a văzut că se arată mai pe larg în scrisoarea deschisă a aceluiași capitolu al Transilvaniei, întocmită cu privire la aceasta, împreună cu toate folosințele ei și cu toate cele ce țin de ea, în aceleași hotare, margini și semne în care acel pămînt și moșia numită Sînmihai a fost mărginită și stăpînită din vechime, și din care moșie Sînmihai, acel magistru Toma, împreună cu frații săi, magiștrii Ștefan și Desideriu, dăruise mai înainte o jumătate acelui magistru Blasiu și fraților săi, pentru slujbele lor credincioase, precum a văzut acel capitolu că se cuprinde, de asemenea, în scrisoarea privilegială a aceluiași capitolu, și (le-)a vîndut-o și în fața acelui capitolu, ca s-o stăpînească, s-o țină în pace și s-o aibă pe veci și nestrămutat întru fiii fiilor lor. Același magistru Toma s-a mai îndatorat, pe sine și pe moștenitorii săi, să păzească neobosit pe acel magistru Blasiu și pe fratele acestuia, Ioan, ca și moștenitorii lor de toți (cei care), în curgerea vremii (ar voi să-i supere) din pricina pomenitului pămînt Sînmihai.

După înfățișarea acestei scrisori și după citirea cuprinsului ei, sus-zișii împuterniciți ai acelor magiștri Toma și Ștefan au mărturisit așa că, mai întîi, sus-zișii magiștri Toma, Ștefan și Desideriu, fiii lui Dionisie, au dat și au dăruit, în chipul sus-arătat, magistrului Blasiu și fraților săi, de asemenea pentru slujbele lor credincioase, jumătatea acelei moșii Sînmihai și că, mai tîrziu, cealaltă jumătate a acelei moșii numite Sînmihai a ajuns la sus-numitul magistru Toma, de la acei frați ai săi, magiștrii Ștefan și Dezideriu, la vremea împărțirii moșiilor lor, făcută între ei, și această jumătate, ce i-a venit lui la acea împărțire, a dat-o și a trecut-o sus-zisul magistru Toma, acelui magistru Blasiu și fratelui acestuia, Ioan, atît pentru slujbele lor, cît și pentru pomenita sută de mărci. În sfîrșit, cu trecerea vremii, mai întîi acel Ioan, fratele aceluiași magistru Blasiu, iar, după aceasta, Ioan, fiul lui Ioan, fiul sus-zisului magistru Blasiu, au părăsit această lume fără mîngîierea unor moștenitori, și astfel, murind aceștia, acel magistru Ștefan, fiul lui Toma, a căpătat pentru slujbele sale de la maiestatea regească, pentru sine și pentru pomenitul său frate, magistrul Toma, acea moșie numită Sînmihai, ce trecuse în miinile regelui ca moșie a unor oameni morți fără moștenitori, și acea (moșie) le-a fost dată în stăpînire lor, adică magiștrilor Ștefan și Toma, de omul regelui, cu mărturia conventului mănăstirii fericitei Fecioare din Cluj-Mănăștur, neîvîndu-se nici un împotrivitor, și că sus-crișii magiștri Toma și Ștefan o stăpînesc și acum, prin acea danie regească. Iar faptul că sus-zisa jumătate a acelei moșii Sînmihai a trecut la sus-zisul magistru Toma, fiul lui Dionisie, la împărțirea de moșie făcută cu frații săi, magiștrii Ștefan și Desideriu, (împuterniciții) le-au dovedit limpede prin înfățișarea scrisorii privilegiate a sus-însemnatului capitolu al bisericii Transilvaniei, întocmită la sărbătoarea fericitului

apostol și evanghelist Matei, în anul domnului o mie trei sute patruzeci și opt⁸, în care era trecut cuprinsul altor două scrisori, date cu privire la împărțirea moșilor lor, arătate în acele scrisori, precum se cuprinde mai pe larg în aceleași scrisori, privilegială și deschisă. Iar faptul că murind magistrul Ioan, fiul lui Ioan, fiul lui Blasiu, fără moștenitori, acel magistrul Ștefan, fiul lui Toma, a dobândit, pentru el și pentru zisul său frate, magistrul Toma, de la Maiestatea regească, acea moșie Sînmihai, drept moșie a unui om mort fără moștenitori, și că, nevindându-se nici un împotrivor, acea (moșie) le-a fost dată în stăpînire de omul regelui și de cel al sus-zisului convent din Cluj-Mănăstur, l-au dovedit (împuterniciții), de asemenea, prin înfățișarea a două scrisori deschise, adică una a strălucitului principe, domnul nostru Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, întocmită sub pecetea sa cea mare, la Sibiu, la sărbătoria întîmpinării Domnului⁹, în anul domnului o mie trei sute șaizeci, și alta, a sus-zisului convent, dată în lumea de după duminică în care se cîntă *Esto mihi*, în același an¹⁰.

Așadar, după ce s-a luat cunoștință de cuprinsul sus-ziselor scrisori, deoarece sus-numiții, magistrul Dionisie și Ștefan, împuternicitul zisului magistrul Ladislau, au declarat că ei vor să vadă în original acea scrisoare privilegială a sus-pomenitului capîtlu al bisericii Transilvaniei, prin care aceia, adică magistrii Toma, Ștefan și Desideriu, fiii lui Dionisie, au dat și au dăruit împreună magistrului Blasiu și fraților săi, pentru slujbele lor, jumătatea sus-zisei moșii Sînmihai, iar acel împuternicit al sus-ziselor magistri Toma și Ștefan a arătat că acea (scrisoare) nu se află la ei în clipa de față, dar o vor cere și, dacă vor putea să o primească din nou, (ei) au de gînd să o înfățișeze înaintea noastră la sorocul următor, drept aceea, am hotărît, prin judecată, ca des-pomeniții magistri Toma și Ștefan — dacă vor putea căpăta din nou sus-amintita scrisoare privilegială a celui capîtlu, care arată dăruirea jumătății acelei moșii Sînmihai făcută, în chipul sus-arătat, de acei magistri Toma, Ștefan și Desideriu, fiii lui Dionisie, sus-pomenitului magistrul Blasiu — să fie datori s-o înfățișeze înaintea noastră, la octavele în curînd viitoare ale sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul¹¹, pentru ca văzînd-o, să putem face judecată și dreptate între sus-însemnatele părți, în pricina sus-zisei moșii numite Sînmihai, așa precum va cere rînduiala dreptului.

Dat la Buda, în a patruzecia zi a sus-ziselor octave ale sărbătorii Botezului Domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șaizeci și șase.

(*Pe verso:*) Scrisoare de amînare pentru magistrii Toma și Ștefan, fiii lui Toma de Reghin, împotriva magistrilor Dionisie, fiul răposatului ban Ștefan, și Ladislau, fiul lui Desideriu de Lusunch, cu privire la actele ce trebuie înfățișate la octavele sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul.

Arh. fam. Erdödy din Hlohovec, Lad. 98. fasc. 7, nr. 9.

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere, aplicată în document pe verso.

EDITII: Bánffy, I, p. 268—272.

¹ Astfel în orig.

² Astfel în text; corect: *herede*.

³ Lipsește în orig.; intercalat după sens.

⁴ Astfel în text; corect: *requisiverit*.

⁵ 13 ianuarie 1366.

⁶ 13 iunie 1358.

⁷ 8 aprilie 1322.

⁸ 21 septembrie 1348.

⁹ 2 februarie 1360.

¹⁰ 17 februarie 1360.

¹¹ 1 iulie 1366.

14

1366 februarie 23 (*septima Kalendis Martii*)

Ludovic I, regele Ungariei, la cererea magistrului Simion diacul (*litteratus*), (notarul osebit (*specialis notarius*) al lui Dionisie, voievodul Transilvaniei (*wayuoda Transyluano*), nobil de Gyanth și)¹. orășean din Alba Regală, transcrie actele sale din 13 decembrie 1363, Buda (*Fejér*, IX 3 p. 358—359; *DRH-C*, vol. XII, p. 198, nr. 214) și 1 februarie 1366, Vișegrad (*Fejér*, IX 3, p. 538—540), privitoare la moșia Dios din comitatul Fehér.

În lista demnitarilor, între alții: Dumitru de Oradea (*Varadiensis*), Dominic al Transilvaniei (*Transiluano*), Dominic de Cenad (*Chanadiensis*), *episcopi*; Dionisie, voievodul Transilvaniei (*wayuoda Transyluano*).

Arh. Naț. Magh., D1. (din Arh. Camerală. Dipl. Crucig. Tom. II, p. 142 și urm.).

Orig., perg.

EDIȚII: *Fejér*, IX/3, p. 541—543.

---

¹ Întregire după *Fejér*, IX/3, p. 358.

15

1366 martie 1, (Alba Iulia)

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, presentium quibus expedit universis significamus per tenorem quod magister Ladizlaus, filius Blasii, nobilis de Thyur, in persona universitatis nobilium de partibus Transsiluanis, ad nostram accedens presentiam, exhibuit nobis quasdam literas tenoris infrascripti, supplicans nobis humiliter, ut ipsas de verbo ad verbum transscribi et sub transscripti forma sibi concedere dignaremur. Quarum tenor talis est: (Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 6 noiembrie 1365, *DRH-C*, vol. XII, nr. 438). Nos enim, petitionibus ipsius magistri Ladizlai, filii Blasii, nobilis de Thyur, annuentes, predictas literas, omni integritate pollentes, de verbo ad verbum transscribi fecimus et sigillo nostro communiri.

Datum in dominica Reminiscere, anno domini M^o CCC^{mo} sexagesimo sexto.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin scrisoarea de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că,, înfățișându-se înaintea noastră, magistrul Ladislau, fiul lui Blasiu, nobil de Tiur, în numele obștii nobililor din părțile Transilvaniei, ne-a arătat o scrisoare cu cuprinsul de mai jos, rugându-ne cu smerenie să binevoim a'o trece în scris, cuvînt cu cuvînt, și a i-o da în chip de transumpt. Cuprinsul ei este acesta: (Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 6 noiembrie 1365, *DRH-C*, vol. XII, nr. 438), noi, așadar, ascultînd cererile acelui magistru Ladislau, fiul lui

Blasiu, nobil de Tiur, am, pus să fie trecută în scris, cuvînt cucuvînt, sus-pomenita scrisoare, care este întreagă, întărind-o cu pecetea noastră.

Dat în duminica *Reminiscere*, în anul Domnului o mie trei sute șai-zeci și șase.

Arh. Naț. Magh. D1.

Orig., hirtie, cu urme de pecete rotundă din ceară albă, aplicată pe verso.

Copie din sec. XVIII (după orig. aflat atunci la arhiva capitlului din Alba Iulia), la Bibl. Univ. din Budapesta, Col. Cornides, tom. XII, p. 357.

EDITII: *Fejér*, IX 3, p. 610—611 (după copia lui Cornides); *Ub.*, II, p. 231 (după orig.).

REGESTE: *Transilvania*, 1871, p. 267.

16

1366 martie 2, (Cluj-Mănăstur)

Nos, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, significamus tenore presencium quibus expedit universis memorie comandantes, quod, coram nobis personaliter constituti, Johannes, Nicolaus et Dominicus, filii Nicolai, filii Beden, nobiles de Peterteleke, confessum et propositum extitit per eosdem uniformiter ministerio vive vocis, partier et relatum quod ipsi, matura deliberacione inter se ipsos prehabita ut quilibet ipsorum in porcione sua possessionaria, videlicet in predicta possessione, Peterteleke vocata, in comitatu de Clus esistenti, habita, pacifice et quiete, donec ipsi perpetuam divisionem inter se celebrare possent atque valerent, in locis sessionalibus, curiis fundis et silvis talem divisionem fecisse sunt confessi coram nobis, quod a parte plage septem-trionali, fundum Nicolai, filii Beden, videlicet fundum patris ipsorum, cum aliis utilitatibus infra ryppam¹, sub eadem mensura secundum alii fratres ipsorum mensuram haberent eodem modo, Petro, fratri ipsorum minory¹, reliquerunt; item inferior pars, circa eandem ryppam, supra fundum predictum patri ipsorum, unum fundum cum curia, Dominico antedicto reliquissent; postmodum, supra eandem curiam Dominici¹, circa ipsam ryppam, Nicolao, et tendit supra eandem ryppam ad unam foveam spineam, et de ipsa fovea incipiens tendit ultra terras arabiles, versus possessionem Mera, ad unam arborem, Kerkus¹ vocatam, similiter Nicolao reliquissent; item a parte ville Zumurduk, a parte plage orientali, duas curias prelibato Nicolao assignassent; ceterum, supra ipsas duas curias Nicolai usque finem, pro loco sesionali Dominico commisissent; item una via que procedit de Zumurduk, inter ipsam viam et predictam ryppam, a plaga orientali ex parte ipsius ville Zumurduk, Johanni reliquissent usque ipsam ryppam infra declinando ad supradictam foveam usque finem Keuzepberch; item, in silvis ipsorum talem divisionem inter se ordinasse affirmarunt coram nobis, primo, supra domum ipsius Petri, pro porcione eiusdem Petri, fratris ipsorum, ex parte silve Zentpal, quartam partem prefato Petro reliquerunt; item, circa eandem porcione² Petri, in eadem silva Johanni commiserunt; similiter in eadem silva, circa porcione³ ipsius Johannis, Dominico antedicto assignarunt; item in alia silva, Bwzus vocata ex parte ville Zentpal, Nicolao comiserunt³, ceterum, in predicta silva Bwzus, preter porcione³ ipsi Nicolao⁴ due porciones remansissent, quarum una, iamdicto Nicolao, alia vero, Petro sub eodem signo usque ad unam metam terream Wlues-Patakaberch (vocatam)⁵, ex parte ville Mera, inferior pars, Nicolao, et superior pars, Petro antedicto remansissent; item de ipsa meta incipiens infra ad quandam vallem Zenige-

tepataka ad unam arborem querkus¹, ex parte ville Karogh, Dominico missent⁶; similiter ex parte eiusdem ville Karogh, in silva Zaldabus ac eciam Mariateleke, Johanni, et separat quedam puteus Buiduskuth; item de Kuzepberch tendendo ad plagam meridionalem, Johanni; item prope porcionem ipsius Johannis infra, Petro antedicto; item in silva Kuzepberch, circa porcionem ipsius Petri, inferior pars Johanni; similiter, circa porcionem Johannis in eadem silva, pars inferior Dominico; ceterum, circa porcionem ipsius Dominicy¹, in eadem silva, a parte ville, pars inferior Nicolao successisset.

Et quia prelibatus Petrus, frater ipsorum uterinus, in ipsa divisione personaliter non fuisset, ideo quantumque ipsam divisionem non acceptaret, extunc qualem tamque porcionem, tam in curiis, locis sessionalibus, quam eciam in silvis, de porcionibus ipsorum habere vellet, absque omni dilacione, sibi resignarent. Ita videlicet ut quicumque ipsorum alique edificia in loco sibi signato ordinaret, iuxta estimacionem proborum (viro- rum)⁵, de edificiis satisfaccionem adimplere teneretur, sub tali obligamine imposito, quod quicumque ipsorum ipsam divisionem, donec pariter perpetuam inter se pari consensu facere possent, reiterare niteretur, contra partem ipsam divisionem consencientem et tollerantem, in decem marcis, et iudicii, in tribus marcis, convinceretur eo facto.

Datum secunda feria proxima post dominicam Reminiscere, anno domini M^oCCC^{mo}LX^{mo} sexto.

(Pe verso, de aceeași mână:) Divisionalis Peterteleke.

Noi, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, dăm de știre și facem cunoscut prin cuprinsul scrisorii de față tuturor căroră se cuvine că, înfățișându-se înșiși înaintea noastră, Ioan, Nicolae și Dominic, fiii lui Nicolae, fiul lui Beden, nobili de Peterteleke, ni s-a mărturisit și ni s-a arătat de către aceștia, prin viu grai, și, de asemenea, ni s-a spus că ei, după o cuminte chibzuire avută înainte între ei, pentru ca fiecare dintre ei (să stea) în pace și în liniște pe partea sa de moșie, avută adică în sus-zisa moșie, Peterteleke numită, aflătoare în comitatul Cluj, pînă cînd ei vor putea și vor fi în stare să facă o împărțeală veșnică între ei în (privața) locurilor de sesii, a curților și a pădurilor, au mărturisit înaintea noastră că au făcut o astfel de împărțeală, că au lăsat lui Petru, fratele lor cel mic, în partea de miazănoapte, mai jos de rîpă, sesia lui Nicolae, fiul lui Beden, adică sesia tatălui lor, împreună cu celelalte folosințe, sub aceeași măsură cu care ceilalți frați ai lor au măsurat în același chip; de asemenea, au lăsat în partea de jos, lîngă aceeași rîpă, deasupra sesiei mai sus-zise a tatălui lor, un loc cu curte mai înainte-zisului Dominic; după aceea, au lăsat lui Nicolae (partea) de deasupra acelei curți a lui Dominic, de lîngă acea rîpă, și, de asemenea, tot lui Nicolae, (partea) care se întinde dincolo de acea rîpă spre o groapă cu mărăcini, și începînd de la această groapă se întinde (peste) pămînturile de arătură spre moșia Mera, pînă la un copac numit stejar; de asemenea, dinspre satul Sumurduc, dinspre răsărit, au statornicit pomenitului Nicolae două curți; ce a rămas deasupra celor două curți ale lui Nicolae și pînă la capăt, au lăsat pe seama lui Dominic ca loc de sesie: la fel, un drum ce merge de la Sumurduc; între acest drum și mai sus-zisa rîpă, înspre partea de răsărit dinspre partea satului Sumurduc, i-au lăsat lui Ioan pînă unde, îndreptîndu-se în jos prin acea rîpă, (ajunge) deasupra zisei gropi și pînă la capătul Crestei de Mijloc. De asemenea au spus înaintea noastră că în pri-

vința pădurilor lor au rînduit această împărțire: mai întii, au lăsat pomenitului Petru, drept parte a celui Petru, fratele lor, a patra parte din partea pădurii Sînpaul, (aflătoare) mai sus de casa lui Petru; de asemenea, lîngă aceeași parte a lui Petru, au dat din aceeași pădure (și) lui Ioan; la fel, au statornicit mai înainte-zisului Dominic, în aceeași pădure, lîngă partea celui Ioan; la fel, în altă pădure, Bwzus numită, dinspre satul Sînpaul i-au lăsat lui Nicolae; în rest, în zisa pădure Bwzus, în afară de partea lui Nicolae, au mai rămas două părți, dintre care una i-a rămas sus-zisului Nicolae, iar cealaltă, lui Petru, sub același semn de (hotar), pînă la o movilă de hotar numită Creasta Pîriului Uliului, dinspre partea satului Mera, partea de jos, lui Nicolae, iar partea de sus înainte-zisului Petru; la fel, i-au dat lui Dominic (o parte), începînd de la acea movilă în jos, spre Pîriul Cărbunarului, pînă la un copac (numit) stejar, din partea satului Coruș; la fel, (i-au dat) lui Ioan (o parte) dinspre partea aceleiași sat Coruș, în pădurea Zaldabus și încă Mariateleke, și desparte o fîntină (numită) Buiduskuth; de asemenea, (i-au dat) lui Ioan (o parte) ținînd de la creasta de mijloc pînă în partea de miazăzi; la fel, lîngă partea celui Ioan, mai jos, i-au dat mai înainte-zisului Petru; de asemenea, în pădurea Creasta de Mijloc (i-au dat) partea de jos, de lîngă partea lui Petru, lui Ioan; de asemenea, lîngă partea lui Ioan în aceeași pădure, (i-au dat) următoarea parte lui Dominic; la fel, partea de mai jos din aceeași pădure, înspre sat, lîngă partea lui Dominic, a urmat lui Nicolae.

Și fiindcă pomenitul Petru, fratele lor după mamă, nu a fost el însuși la această împărțea, de aceea, dacă el nu ar primi această împărțire, atunci să-i lase din părțile lor, fără nici o amînare, o astfel de parte și într-atîta, atît în curți și în locuri de sesie cît și în păduri, (cîtă) ar voi să aibă. Adică așa, că oricare dintre ei, (care) ar rîndui alte clădiri în locul statornicit lui, să fie dator, potrivit prețuirii (unor bărbați) cinstiți, să împlinească plata din clădiri. Sub o astfel de îndatorire, ca oricare dintre ei care ar încerca să înceapă iar împărțea, pînă cînd, printr-o învoire deopotrivă, vor face (una) veșnică, să fie osîndit, prin însuși acest fapt, la o (gloabă) de zece mărci față de partea care a încuviințat și a păstrat împărțea, iar judecătorului, trei mărci.

Dat în luna de după duminica *Reminiscere*, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

(*Pe verso, de aceeași mînă:*) Scrisoare de împărțea a moșiei Peter-teleke.

Arh. Naț. Magh., D1. 26 754. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366. Orig., perg., cu urme de pecete rotundă, aplicată în document pe verso.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *porcionem*.

³ Corect: *commisissent*.

⁴ Corect: *ipsius Nicolai*.

⁵ În orig. lipsește; intercalat după sens.

⁶ Corect: *commisissent*.

Significat sanctitati vestre humilis et devotus vester, Ladizlaus Andree, canonicus ecclesie Chanadiensis, quod olim ipse exponens, in minoribus constitutus, parrochiale¹ ecclesiam de Seges, Transilvane diocesis,

sibi, ad presentationem regis Ungarie¹, per ordinarium collatam extitit pacifice assecutus, et eam per annum et amplius, non per maliciam, tamquam simplex et iuris ignarius tenuit, ad sacerdotium non promotus, fructus percipiendo ex eo, et deinde se fecit in subdiaconum et diaconum ordinari. Quare, supplicat vestra sanctitati dictus Ladizlaus, quatinus collationem sibi factam de dicta parrochiali¹ ecclesia premissis, ac etiam reservatione seu devolucionibus non obstantibus, confirmare vel sibi de dicta ecclesia de novo providere et eum, si indiget, habilitare. Non obstante quod canonicatum et prebendam dicte ecclesie Chanadiensis obtineat et cum aliis non obstantibus et clausulis opportunis¹.

Fiat. B — Exhibite abbati Montis Maioris.

Sine alia lectione. Fiat. B.

Datum Auinione, quinto Nonas Marcii, anno quarto.

.Face cunoscut Sfinției voastre, smeritul și supusul vostru Ladislau al lui Andrei, canonic al bisericii de Cenad, că odinioară el, înfățișătorul, rînduit în treptele de jos², a dobîndit în chip pașnic biserica parohială din Șaes, din dieceza Transilvaniei, care i-a fost dată de episcopul locului, la cererea regelui Ungariei, și că a ținut-o un an și mai bine, nu din răutate, ci ca om neștiutor și necunoscător al legii, fără să fi fost înălțat la treapta preoției, luînd și veniturile ei, și apoi a făcut să fie rînduit ca subdiacon și diacon. Drept aceea, roagă Sfinția voastră zisul Ladislau ca, chiar fără a se ține seama de rezervația³ sau transmiterea de mai sus, să binevoiți a-i întări hărăzirea făcută lui, cu privire la acea biserică parohială, sau să fie numit din nou acolo, și, dacă ar avea vreo lipsă, să se împlinescă, fără a fi piedică că ține un canonicat și o prebendă (și) în zisa biserică de Cenad, cu celelalte clauze și formule cuvenite.

Se încuviințează B. Înfațișează-o tu abatelui de la Muntele Mare.

Fără altă cetire. Se încuviințează. B.

Dat la Avignon, în ziua a cincea înainte de nonele lui martie, în anul al patrulea.

Arh. Vaț., Reg. Suppl., vol. 45, fol. 101 v. Fotocopie la Institutul de ist. Cluj-Napoca 1 366.

EDIȚII: *Bossányi*, II, p. 436—437 și 393 (cu mici omisiuni).

¹ Astfel în orig.

² E vorba de treptele inferioare ale clericilor, spre deosebire de cele superioare ale preoției cuprinzînd și pe diaconi și subdiaconi.

³ E vorba de dreptul de a numi în demnități bisericești.

⁴ Adică a dispune înălțarea lui la treapta preoției, prin sfințire.

Supplicat sanctitati vestre devotus filius vester et sancte matris ecclesie servitor fidelissimus, Ludouicus, rex Ungarie², quatinus sibi, in personam dilecti sui, Nicolai de Corona, plebani ecclesie in Wydenbach, Strigoniensis diocesis, de plebania ecclesie de Brascho dicte diocesis, cum vacabit per munus consecrationis impendendum domino Nicolao de Brascho, electo et confirmato ad ecclesiam Tyniensem³, vel lapsu temporis de consecrandis episcopis etc., vel alias quovis modo vacet, dignemini, cum clausulis opportunis providere. Non obstante quod plebaniam in Wy-

denbach obtineat, quam, cum possessionem <plebanie habeat>⁴ de Brascho, paratus est dimittere, cum aliis non obstantibus et clausulis oportunis quibuscunque.

Fiat. B.

Ludovic, regele Ungariei, fiul vostru supus și cel mai credincios slujitor al sfintei biserici mame, cere Sfinției voastre, pe seama iubitului său, Nicolae de Corona⁵, parohul bisericii din Ghimbov, din dieceza de Strigoni, să binevoiți a-l numi — ținând seamă de clauzele cuvenite — la parohia bisericii din Brașov, din zisa dieceză, deoarece <aceasta> va ajunge vacantă prin hărăzirea sfințirii domnului Nicolae de Brașov⁶, <episcop> ales și întărit în biserica de Knin, fie după trecerea timpului sfințirilor de episcopi, fie în vreun alt fel, fără a fi piedică faptul că ține zisa parohie de Ghimbav, pe care, când va dobîndi slujba parohiei din Brașov, este gata a o părăsi; cu toate celelalte clauze și formule cuvenite.

Se încuvințează. B.

Arh. Vat., Reg. Suppl., vol. 45, fol. 107 v. Fotocopie Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.

Orig.

EDIȚII: *Bossányi*, II, p. 437, nr. 394 (cu mici omisiuni).

¹ În orig. lipsește. Data a fost stabilită de editor, după textul imediat următor.

² Astfel în orig.

³ Corect: *Tinniniensem*.

⁴ În orig. *etc.*, pe care l-am întregit astfel pe baza contextului.

⁵ În traducere s-a păstrat această formă latină, deoarece acesta va fi fost numele lui Nicolae, spre a-l deosebi de celălalt Nicolae, care se chema de Brașov.

⁶ Acest Nicolae de Brașov este amintit în actul aceluiași papă, din 17 august 1366, Avignon, și ca deținător al unui canonicat și al unei prebende la biserica Sf. Petru din Buda Veche, ce ținea de dieceza de Vesprim, al căror venit anual nu întrecea suma de o sută de florini, care vor fi devenit vacante prin sfințirea lui ca episcop pde Knin, și pe care papa le dă lui Matei al lui Simion, preot al bisericii Sf. Cruci din dieceza de Zagreb și beneficiar al altarului Sf. Laurențiu din Zagreb (cf. *Bossányi*, II, p. 454—455, nr. 435).

19

1366 martie 12, Avignon

Item supplicat prefatus rex¹, quatinus sibi, in personam dilecti sui, Nicolai Petri de Brascho, clerici Strigoniensis diocesis, de plebania in Wydenbach, cum vocabit per assecucionem pacificam possessionis plebanie predictae in Brascho, Nicolao de Corona supradicto collate, vel aliis quovis modis vacet, dignemini, ut supra, providere.

Fiat. B.

Sine alia leccione. Fiat. B.

Datum Auinione, quarto Idus Marcii, anno quarto.

De asemenea cere pomenitul rege, pe seama iubitului său, Nicolae al lui Petru de Brașov, cleric din dieceza de Strigoni, să binevoiți a-l numi <pe acela> în <slujba> de paroh de Ghimbav, când va ajunge vacantă prin dobîndirea pe cale pașnică a parohiei sus-pomenite de Brașov, dăruită sus-zisului Nicolae de Corona, sau care va fi vacantă în vreun alt fel.

Se încuvințează. B.

Fără altă citire. Se încuviințează. B.

Dat la Avignon, în ziua a patra înainte de idele lui martie, în anul al patrulea.

Arh. Vat., Reg. Suppl., vol. 45, fol. 107 v. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.

Orig.

EDIȚII: *Bossányi*, II, p. 437—438, nr. 395.

---

¹ Ludovic, I, regele Ungariei; vezi documentul anterior.

1366 martie 25, Sintimbru

Nos, Petrus, vicevauoda Transsiluanus, memorie commendamus per presentes quod, cum honorabiles et discreti viri, domini de capitulo e clesie Transsiluane, per formam iuris, ob contradictoriam inhibitionem, iuxta continentiam literarum citatoriarum religiosi conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, comites Heningum et Nicolaum, filios comitis Henyngi¹ de Senk, ad octavas festi beati Jacobi apostoli, in anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo quarto, proxime preteritas, ad nostram presentiam traxissent in causam, ipsaque causa diversis prorogationum cautelis diutius fuisset ventilata seu protelata, primo ab eisdem octavis festi beati Jacobi apostoli, ratione prioritatis termini, ad octavas festi Assumptionis virginis gloriose, abhinc ad instrumentalem exhibitionem ad octavas festi beati Michaelis archangeli, de quibus similiter pro exhibendis instrumentis, cum gravamine trium marcarum, ad octavas festi beati Martini confessoris, deinde similiter ad exhibenda instrumenta, cum gravamine trium marcarum, ad octavas festi Epiphaniarum domini peremptorie, et quia ipsi comites Heningus et Nicolaus de Senk eadem instrumenta sua super quadam particula terre litigiose a parte possessionis Vecherd vocate, inter possessiones Zalathna, dictorum dominorum de capitulo, et predictam Vecherd, eorundem comitum Henyngi et Nicolai, habite, in eisdem octavis festi Epiphaniarum domini ...² quod in servitio regali contra emulos seu capitales inimicos ipsius domini nostri regis personali presentia interesse oportebat, de necessario, Heningus prenotatus exhibere non valuisset, absque omni gravamine ad octavas festi beati Georgii martyris, et ab eisdem octavis festi beati Georgii martyris, ratione exercitus regalis tunc moti, ad quindenias residentie eiusdem exercitus regalis, in eodem statu, a quibusquidem quindenias residentie ipsius exercitus ad octavas festi beati Martini confessoris tunc proclamate, de voluntate ambarum partium, ad octavas festi Purificationis virginis gloriose, et dehinc (...) ³ de partium voluntate, sub forma fiende pacis, ad octavas diei Medii quadragesime, post sese tunc proxime subsequentis affuturis⁴ dilative extitisset prorogata.

Tandem ipsis octavis diei Medii quadragesime, nunc proxime preteritis, occurrentibus, honorabiles et discreti viri, magistri Nicolaus de Zolnok et (...) ² Nicolaus de Ozd, ac Symon de Karazna, archidiaconi et canonici ecclesie Transsiluane memorate, in suis et aliorum dominorum de predicto capitulo ecclesie Transsiluane personis, cum sufficientibus literis procuratoriis eiusdem capituli, prout actores, ab una parte, ab altera vero predicti comites Heningus et Nicolaus, filii Heningi de Seenk¹, veluti in causam attracti, personaliter, ad nostram accedentes presentiam, in facto

iamicte particule terre litigiose, per compositionem et ordinationem quamplurimorum proborum nobilium virorum, partes suas interponentium, ut omnis dissensionis et litis seu questionis materia e medio ipsorum radicitus evelleretur seu extirparetur, ac sempiterno pacis favore sese invicem amplexare valerent, adepta tamen prius nostra iudiciaria concordandi licentia, taliter inter se devenisse et concordasse nobis retulerunt, ut ipsi, unacum aliis probis viris, metalibus distinctionibus seu signis erectis, infra declarandis, in facto eiusdem particule terre litigiose talem inter se metalem distinctionem seu separationem, perpetuo duraturam, fecissent et ordinassent, ac fecerunt coram nobis, quod a meta, ubi mete possessionis Zalathna cum nobilibus de Iwanffollwa terminatur⁵, in fine versus meridiem, de monte descendendo, est una meta terrea posita, ubi incipit tenere metas cum villa Vecherd, qua est predictorum filiorum Henyngi de Senk, transit per unum pratum arundinosum modum tendendo versus villam Zalathna, predictorum dominorum de capitulo, ubi saliens rivulum Zalathnapataka, videlicet qui fluit de ipsa villa Zalathna, in quodam parvo quasi monticulo est una meta terrea denuo erecta, ubi directe per modicum transiens versus eandem plagam, inter prata arundinosa et sulcusa, unam metam terream suffoderunt, deinde transeundo directe versus meridiem, iuxta quendam rivulum Tamasbaka⁶ vocatum, qui descendit in una valle, est una meta terrea posita, abhinc tendendo circa eundem rivulum per magnum spatium, semper versus meridiem, ipse rivulus pro meta habetur ita, quod a parte meridionali separat possessioni Wecherd¹, a parte vero occidentali, possessioni Zalathna vocate, dictorum dominorum de capitulo, ubi, multum transeundo circa eundem rivulum, est una meta terrea, ibique terminatur⁵ mete cum filiis Henyngi prenotatis; deinde flectitur versus septentrionem, ascendendo ad unum montem, in cuius cacumine est una meta terrea posita, et a parte possessionis Zalathna predictae, ipsis dominis de capitulo, a parte vero possessionis Vecherd vocatae, eisdem comitibus Henyngo et Nicolao, filiis Henyngi de Senk, reliquissent ac pacifice commisissent perpetuo possidendas, tenendas et habendas.

Cumque nos, perceptis premissis, easdem partes, ut premissum est, coram nobis personaliter astantes, super eo utrum predictam compositionariam unionem in facto separationis et distinctionis iamdicte particule terre litigiose, inter ipsos factam et ordinatam, inter se perpetuo velint observare nec ne, ternario numero, ut nostro incumbit officio, requisitos habuissimus, predictae partes pretactam compositionariam unionem ac⁷ separationem et distinctionem pretacte particule terre, modo quo supra inter ipsos factam et ordinatam, firmiter ac irrevocabiliter et absque variatione aliquali observare velle affirmarunt.

In quorum omnium premissorum testimonium, presentes literas nostras patentes eisdem duximus concedendas.

Datum in Sancto Emerico, octavo die predictarum octavarum diei Medii quadragesime, anno domini millesimo terentesimo seragesima sexto.

Noi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prin scrisoarea de față, dăm de știre că, întrucît cinstiții și chibzuiții bărbați, domnii din capitulul bisericii Transilvaniei, potrivit cuprinsului unei scrisori de chemare în judecată a cuviosului convent al mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, au chemat în judecată înaintea noastră, pe calea legii, pe comiții Hening și Nicolae, fiii comitelui Hening de Cincu, din pricina opre-

liștii și împotrivirii {lor}, la octavele de curînd trecute ale sărbătorii fericitului apostol Iacob, în anul domnului o mie trei sute șazeci și patru⁸, din pomenita pricină a fost multă vreme purtată și trăgănată prin felurite măsuri de amînare, mai întîi de la pomenitele octave ale sărbătorii fericitului apostol Iacob, din pricina întîietății altui soroc, la octavele sărbătorii Adormirii slăvitei Fecioare⁹; de la acestea, de asemenea {a fost amînată} pentru înfățișarea actelor, la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail¹⁰, de la care apoi, tot pentru înfățișarea actelor, cu o gloabă de trei mărci, la octavele sărbătorii fericitului Martin Mărturisorul¹¹, apoi, de asemenea pentru înfățișarea actelor, a fost amînată neaparat, cu o gloabă de trei mărci, la octavele sărbătorii Botezului Domnului¹², și fiindcă ziișii comiți, Hening și Nicolae de Cincu, {n-au putut înfățișa la judecată}, la pomenitele octave ale sărbătorii Botezului Domnului, zisele lor acte cu privire la o bucată de pămînt cu pricină dinspre moșia numită Vecerd, aflătoare între moșiile Zlagna, a pomeniților domni din capitlu, și pomenita moșie Vecerd, a zișilor comiți Hening și Nicolae, deoarece numitul Hening, trebuind să fie el însuși de față la slujba regească împotriva potrivnicilor sau dușmanilor de moarte ai regelui, stăpînul nostru, silit de împrejurări n-a putut înfățișa {acele acte}, {de aceea} pricina a fost amînată, fără nici o gloaba, pe octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe¹³, iar de la acele octave ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, din pricina pornirii oastei regești, {ea a fost amînată}, în aceeași stare, pe a cincisprezecea zi după lăsarea la vatră a acelei oști regești¹⁴; și de la această a cincisprezecea zi după lăsarea la vatră a acelei oștiri, vestită atunci la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail¹⁵, {pricina a fost amînată}, cu învoirea amînduror părților, pe octavele sărbătorii Întîmpinării Domnului¹⁶, iar de atunci... tot cu învoirea amînduror părților, {ea a fost amînată} în vederea împăcării, pe octavele Mijlocului păresimilor, ce trebuia să vină îndată după aceea¹⁷.

În cele din urmă, la sosirea octavelor Mijlocului păresimilor de curînd trecute, venind înaintea noastră, în pricina pomenitei bucăți de pămînt rămasă în pricină, cinstiții și chibzuiții bărbați, magistrii Nicolae de Solnoc și... Nicolae de Ozd, precum și Smion de Crasna, arhidiaconi și canonici ai pomenitei biserici a Transilvaniei, în numele lor și al celorlalți domni din pomenitul capitlu al bisericii Transilvaniei, cu scrisoare de imputernicire îndestulătoare din partea aceluiași capitlu, ca pîriși, pe de o parte, iar pe de altă parte sus-ziișii comiți Hening și Nicolae, fiii lui Hening de Cincu, ca pîriți, prin împăciuirea și rînduiala mai multor bărbați nobili {și} cinstiți, care și-au pus la mijloc strădania lor pentru ca să smulgă din rădăcină și să se stirpească dintre părți orice pricină de neînțelegere, de judecată sau de plîngere, și că ele să se poată îmbrățișa una pe alta în veșnica priință a păcii, primind totuși, mai întîi, din partea noastră, învoirea judecătorească de a face împăcare, {părțile} ne-au mărturisit că au ajuns la învoială și s-au împăcat între ele așa: că, împreună cu alți bărbați cinstiți, ridicînd hotarele și semnele {de hotar} care se vor arăta mai jos, au făcut și au rînduit între ele, și fac {și} în fața noastră, cu privire la acea bucată de pămînt rămasă în pricină, următoarea hotărnicire și despărțire care să dăinuiască pe veci, că de la un semn de hotar {ce se află acolo} unde semnele moșiei Zlagna fac hotarul dinspre nobilii de Ibișdorf, la capătul dinspre miazăzi, cînd cobori de pe deal, e pusă o movilă de hotar, unde începe să se mărginească cu satul Vecerd, care este al pomeniților fii ai lui Hening de Cincu; {apoi hotarul} trece

printr-o fineață cu păpuriș, îndreptându-se spre satul Zlagna, al sus-zișilor domni din capitlu, unde trecînd peste pîrăul Zlagna, adică cel care curge din acest sat Zlagna, pe un muncel mic se află o movilă de hotar nou ridicată; de aci, drept înainte, trecînd puțin tot înspre partea aceea, printre finețe mlăștinoase și pline de papură, ei au săpat o movilă; de acolo, trecînd spre miazăzi, pe lîngă un pîrău numit Valea Tămașului, care coboară într-o vale, e pusă o movilă de hotar; de aici, mergînd o bună bucată de loc pe lîngă pîrău, într-una spre miazăzi, acel pîrău e luat ca semn de hotar, în așa fel că, dinspre miazăzi, el face hotarul spre moșia Vecerd, iar dinspre apus, spre moșia numită Zlagna, a zișilor domni din capitlu; de acolo, mergînd mult pe lîngă acel pîrău, se află o movilă de hotar, și acolo se isprăvesc semnele de hotar cu sus-amintiții fii ai lui Hening. De acolo (hotarul) cotește spre miazănoapte, urcînd pe un deal, în virful căruia e așezată o movilă de hotar, și (partea) dinspre moșia și s numită Zlagna, ei au lăsat-o și încredințat-o numiților domni din capitlu, iar cea dinspre moșia numită Vecerd, au lăsat-o numiților Nicolae și Hening, fiii lui Hening de Cincu, ca să le stăpînească ei în chip pașnic, să le țină și să le aibă pe veci.

Și cînd, după auzirea celor de mai sus, noi, precum se cade slujbei noastre, am întreat de trei ori părțile, care, cum s-a spus, se aflau înșile la judecată, dacă vor sau nu să păzească pe veci împăciuirea de mai sus, făcută și rînduită între ele cu privire la deosebirea și despărțirea pomenitei bucăți de pămînt rămase în pricină, sus-zisele părți au spus că vor să păzească cu tărie, fără șovăială și fără vreo schimbare, împăciuirea de mai sus, precum și despărțirea și hotărnicirea zisei bucăți de pămînt, făcută și rînduită între ele așa cum s-a arătat mai sus.

Spre mărturia tuturor celor de mai sus, am hotărît să le dăm această scrisoare deschisă a noastră.

Dat la Sintimbru, în a opta zi a octavelor Mijlocului păresimilor, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Naț. Magh. D1. 73 712

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 18 aprilie 1568, făcut pe seama lui Grigore Apafi.

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 140—143; *Ub.*, II, p. 232—234.

¹ Astfel în transumpt.

² Lacună în transumpt, semnalată cu 2 puncte.

³ Lacună în transumpt, semnalată cu 4 puncte.

⁴ Corect: *affuturas*.

⁵ Corect: *terminantur*.

⁶ Astfel în transumpt; desigur greșit în loc de *Tamaspataka*.

⁷ Urmează litera *p*, taiată de aceeași mînă.

⁸ 1 august 1364.

⁹ 22 august 1364.

¹⁰ 6 octombrie 1364.

¹¹ 18 noiembrie 1364.

¹² 13 ianuarie 1365.

¹³ 1 mai 1365.

¹⁴ 20 octombrie. La *Ub.*, II, p. 232, nota 8 greșit: 2 decembrie, socotînd lăsarea la vatră a oștirii regale la 18 noiembrie; de fapt, lăsarea la vatră în 1365 a avut loc la 6 octombrie (cf. *DIR, Introducere*, I, p. 511).

¹⁵ 15 La *Ub.*, II, publicat: *ad octavas festi beati Martini confessoris*, greșit în loc de *ad octavas festi beati Michaelis archangeli*.

¹⁶ 9 februarie 1366.

¹⁷ 18 martie 1366.

Ludovic I, regele Ungariei, la cererea lui Nicolae, fiul lui Nicolae de Hedrehwar, marele ușier al reginei, transcrie în formă privilegială și în-tărește cu noua sa pecete dublă și atârnată, scrisoarea sa deschisă din 5 septembrie 1358, Buda (*Cod. dipl. patrius*, I, nr. 134; *Hédervári*, I, p. 41—42). În lista demnitarilor, între alții: Dumitru de Oradea (*Waradiensi*), Dominic al Transilvaniei (*Transilvano*), Dominic de Cenad (*Chanadyensi*), episcopi; Dionisie, voievodul Transilvaniei (*woyoda Transilvano*).

Arh. Naț. Magh., D1 (arh. fam. *Hédervári*, fasc. 1, nr. 2).

Orig., perg., cu pecete atârnată de șnur de culoare verde și albastră, sfârșimată.

EDIȚII: *Hédervári*, I, p. 60—62.

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, tenore presencium significamus quibus expedit universis quod nos, qui, ex preassumpti regiminis nostri officio, omnium orphanorum et pupillorum remedio et quieti invigilare debemus, orphaneitati et paupertatis inopie filliarum quondam Ladislai, filii Ladislai de Zenthmiclos, hominis, ut dicitur, sine herede sexus masculini ab hac luce decessi, Elena, Margaretha, Katherina et Elisabeth nuncupatarum, pye¹ et misericorditer interne mentis nostre acie compacientes, ad instantem potissime et diligentem supplicationem domine regine, genetricis nostre karissime, dictas filias ipsius Ladislai, ne eedem, possessionibus et bonis paternis exhereditate, necessitate compellente, sub tectis domorum latitare cogantur alienarum, in dicta possessione ipsius condam¹ Ladislai, Zenthmiclos vocata, in comitatu Albensi partis Transsiluane existenti, necnon Zaahtelke et aliis possessionibus et possessionariis porcionibus paternis, ubilibet habitis et quovis nominis vocabulo vocitatis, ipsum quondam Ladislaum, patrem earum, iusto et rationabili titulo contingentibus, de pietate regia et gracia speciali, in quantum de iure facere possumus, veros heredes et successores legitimos, tanquam filios ipsius condam Ladislai naturales instituimus et creavimus preficientes, dictasque possessiones Zenthmiclos et Zahthelke¹, necnon alias quaslibet possessiones et possessionaria iura paterna eisdem filiabus ipsius condam Ladislai, veluti filiis ipsius naturalibus, et, per ipsas, earum heredibus et posteritatibus universis in perpetuam, sine iuris alieni preiudicio, asscribimus hereditatem, consuetudinaria lege regni nostri, que huic gracia et iūri repugnare videretur, penitus non obstante.

Datum in Wýssegrad, in dominica Ramispalmarum, anno domini M^{mo} CCC^o LX° sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că noi, care din slujba cîrmuirii noastre luate asupră-ne sîntem datori să veghem la ajutorarea și alinarea tuturor orfanilor și nevîrstnicilor, compătîmind milos-tiv și îndurător din adîncul sufletului nostru, lipsa de părinți și de avere a fiicelor numite Elena, Margareta, Caterina și Elisabeta, ale răposatului Ladislau, fiul lui Ladislau de Zenthmiclos — om răposat, după cum <ni> se spune, fără moștenitor de parte bărbătească — mai ales la stăruitoarea

și sirguitoarea rugămintea a doamnei regine, preascumpa noastră mamă, din îndurare regească și osebită milostivire, întrucît o putem face după lege, le-am socotit și le-am rînduit pe pomenitele fiice ale celui Ladislau drept adevărate moștenitoare și urmașe legiuite, punindu-le în stăpînirea zisei moșii a răposatului Ladislau, numită Zenthmiclos, aflătoare în comitatul Alba din părțile Transilvaniei, precum și (a moșiei) Zau și a altor moșii și părți de moșii părintești, oriunde s-ar afla ele și cu orice nume s-ar chema ele, ce țin de drept și cu adevărat de acel răposat Ladislau, tatăl lor, întocmai ca pe niște fii firești ai celui răposat Ladislau, pentru ca nu cumva ele, desmoștenite din moșiile și bunurile părintești, să fie silite, la nevoie, să se ascundă sub acoperișul unor case străine, și le-am trecut acelor fiice ale răposatului Ladislau, întocmai ca unor fii firești ai săi, și, prin ele, moștenitorilor și tuturor urmașilor lor, pomenitele moșii Zenthmiclos și Zau, precum și celelalte moșii și drepturi de moșii părintești în veșnică moștenire, fără a vătămă dreptul altuia și fără a fi vreo piedică legea obișnuielnică a țării noastre, care s-ar părea că se împotrivesc acestei milostiviri și (acestui) drept.

Dat la Vișegrad, în duminica Floriilor, în anul Domnului o mie trei sute șaiszeci și șase.

Arh. Stat. Cluj-Napoca. Arh. fam. Tholdalaghi din Corunca, fasc. 86, nr. 22. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1 366.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 13 mai 1478.

¹ Astfel în transumpt.

23

1366 martie 29 (*quarto Kalendas mensis Aprilis*)

Ludovic I, regele Ungariei, la cererea mamei sale, regina Elisabeta, aprobă și întărește în formă privilegială dania prin care regina a dat venitul vămii de pe Dunăre călugărițelor mănăstirii Sfintei Fecioare din Buda Veche, în schimbul vămii pe uscat, numită a Sfintului Iacob, pe care a legat-o cetății din Buda Veche.

În lista demnitarilor, între alții sînt pomeniți: Dumitru de Oradea (*Waradiensis*), Dominic al Transilvaniei (*Transylvano*) și Dominic de Cenad (*Chanadiensis*), episcopi; Dionisie, voievodul (*voyuoda*) Transilvaniei.

Arh. Naț. Magh. D1. (Arh. Camerală Maghiară, Capsa III, fasc. II, nr. II). Orig. perg., cu noua pecete regală, dublă și atirnată. Copie din sec. XVIII în col. Hevenesi, tom. V, p. 417, la Bibl. Univ. Budapesta.

EDIȚII: *Fejér*, IX 3, p. 528—531.

24

136(6) aprilie 1 (*Kalendas Aprilis, regni autem nostri anno vigesimo quarto*)

Ludovic I, regele Ungariei, la cererea magiștrilor Petru, arhidiacon de Nograd, și Gallus, canonic cantor de Strigoni, transcrie și întărește cu noua sa pecete atirnată și cu cea a reginei mame, Elisabeta, privilegiul lui Ladislau Cumanul, regele Ungariei, din 30 august 1284 (*Katona*, VI, p. 878; *Fejér*, V/3, 158—161)

În lista demnitarilor, printre alții: Dumitru de Oradea (*Waradiensi*), Dominic al Transilvaniei (*Transyluano*), Dominic de Cenad (*Chanadiensi*), episcopi; Dionisie, voievodul (*wayuoda*) Transilvaniei.

Arhiva primațială din Esztergom.

Orig.

Copie din sec. XVIII în col. Hevenesi, tom. LXV, sub. S.p. 18 și urm., la Bibl. Univ. Budapesta.

EDIȚII: *Fejér*, IX/3, p. 464—468 (cu data greșită a anului: 1365). După cei 24 de ani de domnie ai regelui Ludovic I, anul nu poate fi decât 1366.

25

1366 aprilie 7, Avignon

Beatissime pater! Supplicat sanctitati vestre devotus filius vester et sancte matris ecclesie servitor fidelissimus, Ludouicus, rex Ungarie, quatinus sibi, in persona dilecti sui Emerici, nati quondam Gregorii de Wyczna, de canonicatu et prebenda ac simplici officio magistratus nuncupati ecclesie Albensi, Vesprimiensi diocesis, quorum fructus etc., CL florenorum auri summam non excedunt, cum vacabitur per munus consecrationis impendendum Nicolao electo at confirmato ad ecclesiam Tynniensem, vel lapsu temporis de consecrandis episcopis etc., vel alias quovis modo (vacat)¹, dignemini, cum clausis oportunis providere. Non obstante quod canonicatu et prebenda ecclesie de Posega, Quinqueecclesiensis diocesis, obtineat, quorum fructus etc. XL florenorum auri valorem annum non excedunt.

Fiat. B.

Sine alia leccione. Fiat. B.

Datum Auinione, septimo Idus Aprilis, anno quarto.

Preasfințite părinte! Ludovic, regele Ungariei, fiul vostru supus și cel mai credincios slujitor al sfintei biserici mame, cere Sfinției voastre, pe seama iubitului său Emeric, fiul răposatului Grigore de Wyczna, să binevoiți a-l numi într-un canonicat și prebendă, precum și într-o slujbă numită de magistrat simplu la biserica de Alba, din dieceza de Vesprem, ale căror venituri nu întrec suma a 150 floreni de aur, deoarece (aceasta) va ajunge vacantă prin hărăzirea sfințirii lui Nicolae (de Brașov)¹, (episcop) ales și întărit în biserica din Knin, fie după trecerea sfințirilor de episcopi, fie în vreun alt fel, fără a fi piedică faptul că ține un canonicat și o prebendă în biserica din Požega, din dieceza de Pécs, ale căror venituri nu întrec valoarea a 40 de floreni de aur într-un an.

Se încuviințează. B.

Fără altă citire. Se încuviințează. B.

Dat la Avignon, în a șaptea zi înainte de idele lui aprilie.

Arh. Vat., Reg. Suppl. vol. 45, fol. 129 r-v. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.

Orig.

EDIȚII: *Bossányi*, II, p. 438, nr. 396

¹ Lipsește în orig., intercalat după documentul nr. 18.

Nos, Ludouicus, dei gracia, rex Hungarie, vobis, magnifico viro Dyonisio, woyuode nostro Transsiluano, sicut facie ad faciem commisisse recolimus, sic et per presentes litteras n(ostras)¹ precipimus seriose² quatenus, visis presentibus, metas possessionis Dominici et Stephani, filiorum Petri, ac Emerci, filii Emerici, nobilium de Thoty, districtus de Hunyad, videlicet eiusdem Thoty, a parte o(mnium)³ circumquaque sibi vicinancium commetaneorum, ubi dumtaxat necessitas requisiverit, per vos vel per specialem hominem vestrum extradare et ab alienis possessionibus ac terris, per metales d(instinctione)s³ seu appositiones, iuste et rationabiliter supradictam possessionem Thoty distinguere et eisdem nobilibus, prout ipsis contingit, possidendam relinquere debeatis, non obstante aliq(uali ir)rationabili⁴ contradiccione; et aliud facere non ausuri.

Datum in Dewa, sub anulo nostro secreto, in octavis festi Pasce domini, anno eiusdem Mmo CCC-mo LX-mo sexto.

Noi, Ludoviç, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, vouă, măritului bărbat Dionisie, voievodul nostru al Transilvaniei. Aşa precum ne amintim că v-am poruncit faţă în faţă, tot astfel vă punem în vedere hotărît şi prin scrisoarea noastră de faţă ca, după vederea ei, să faceţi, fie voi, fie omul vostru anume, arătarea semnelor de hotar ale moşiei lui Dominic şi Ştefan, fiii lui Petru, şi a lui Emeric, fiul lui Emeric, nobili de Totia, din districtul Hunedoara, adică ale numitei moşii Totia, dinspre partea tuturor megieşilor cu care ea se învecinează de jur împrejur, acolo doar unde va fi nevoie, şi să deosebiţi cu dreptate şi cu chibzuinţă, prin semne de hotar sau prin adăugarea (de noi semne), sus-pomenita moşie Totia de celelalte moşii şi pămînturi, şi să o lăsaţi în stăpînire numiţilor nobili, aşa precum ţine de dînsii, fără a ţine seama de vreo împotrivire neîntemeiată. Şi altfel să nu cutezaţi a face.

Dat la Deva, sub (pecetea) noastră inelară de taină, la octavele Paştilor, în anul Domnului o mie trei sute şaizegi şi şase.

Arh. Naţ. Magh., D1. 30 688. Fotocopie la Inst. de istorie Cluj-Napoca/1366.

Transumpt în actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei din 9 mai 1366, Turda, nr. 46.

EDIȚII: *Documenta Valachorum*, p. 184—185.

¹ Rupt cca 0,5 cm; întregit după sens.

² Urmează *quod*, tăiat de aceeași mînă.

³ Rupt 0,5 cm; întregire probabilă, după sens.

⁴ Rupt cca 1 cm; întregit pe baza contextului.

Nos, capitulum ecclesie Waradiensis, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presentium notitiam habituris, salutem in salutis largitore.

Quoniam acta hominum caute et diserte disposita, vetustatis nubilo obfuscata per calumniosam suggestionem retrogradum tramitem patiuntur ac mentes quietas provocant ad inquietudines et lites iurgiorum: idcirco apex mentis discretorum cum suprema deliberatione adinvenit, ut quid-

quid temporibus aguntur, ne simul laberentur cum eisdem, scripturarum fulcimento solidarentur, pro rei memoria sempiterna.

Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod constituti in nostri presentia, magistri Ladislaus et Stephanus, socius et concanonicus noster, archidiaconus de Humruk, filii magistri Johannis, filii Briccii de Bator, vive vocis oraculo, spontaneaue voluntate coram nobis sunt confessi quod vineam ipsorum emptitiam, Kerech Somlow vocatam, in territorio Varadiensi habitam, ob spem future remunerationis et eterne beatitudinis premium, pro animabus parentum suorum dedissent, donavissent et contulissent, et coram nobis dederunt, donarunt et tradiderunt, monasterio s(ancte)¹ Annes matris virginis gloriose, in vico Venetarum fondato, et, per consequens, monialibus ordinis sancte Clare in eodem monasterio degentibus, deo famulantibus, possidendam, tenendam, ac perpetuo et irrevocabiliter possidendam², retrahentes se ab omni dominio eiusdem vinee pure et simpliciter. Cui quidem donationi magister Georgius, frater eorundem magistrorum Ladislai et Stephani, astantia personali, consensum prebuit et assensum; ita tamen quon predicti magistri Ladislaus et Stephanus, in vinea ipsius magistri Georgii super monte Torzak vocato habita, nullam portionem in futurum, ipsi vel heredes eiusdem magistri Ladislai is posterum acquirere valeant et habere.

In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem, presentes concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis et authentici sigilli nostri munimine roboratas.

Datum feria quarta proxima post octavas festi Pasche, anno domini etusdem M. CCC. LXVI. Viris discretis, Philippo preposito, Benedicto lectore, Georgio cantore, custodia vacante, ecclesieque canonicis, dominis ac magistris salubriter existentibus.

Noi, capitulul bisericii de Oradea, tuturor credincioșilor întru Hristos, celor de acum cît și celor viitori, care vor lua cunoștință de cele de față, mîntuire întru Mîntuitorul tuturor.

Deoarece faptele oamenilor, rînduite cu băgare de seamă și în chip lămurit, acoperite fiind de pulberea vechimii, sînt răstălmăcite prin arătări mincinoase, și pricinuiesc tulburare cugetelor liniștite și le împing spre judecăți <și> certuri, de aceea, înalta înțelepciune a celor chibzuiți, după multă chibzuire a găsit cu cale ca tot ce se săvîrșește în timp să fie întărit, prin sprijinul scrisului, întru veșnica amintire a lucrului, pentru ca să nu se piardă odată cu <trecerea vremii>.

Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, înfățișîndu-se înaintea noastră, magistrii Ladislau și Ștefan, soțul și fratele nostru canonic, arhidiaconul de Homorog, fiii magistrului Ioan, fiul lui Bricciu de Bator, au mărturisit prin viu grai și de bună voie înaintea noastră că, în nădejdea răsplății viitoare și întru dobîndirea fericirii veșnice pentru sufletele părinților lor, au dat, au dăruit și au hărăzit, și în faza noastră dau, dăruiesc și hărăzesc o vie a lor cumpărată, numită Kerech Somlow, aflătoare în hotarul Orăzii, mănăstirii sfintei Ana, maica slăvitei Fecioare, ridicată în ulița Veneția, și, prin urmare, călugărițelor ordinului sfintei Clara, care trăiesc și se roagă lui Dumnezeu în acea mănăstire, ca s-o stăpînească, s-o țină și s-o aibă pe veci și nestrămutat, părăsind cu totul, de-a dreptul și fără înconjur, orice stăpînire asupra acelei vii. Magistrul Gheorghe, fratele acelor magistri Ladislau și Ștefan, fiind însuși de față, și-a dat îngăduința și încuviințarea pentru această danie,

totuși în așa chip, ca sus-zișii magiștri, Ladislau și Ștefan, să nu poată dobîndi și avea în viitor, ei sau moștenitorii acelui magistru Ladislau, nici o parte din via celui magistru Gheorghe, aflătoare pe dealul numit Torzák.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea peceteii noastre atîrnate și autentice.

Dat în miercurea de după octavele sărbătorii Paștilor, în anul domnului o mie trei sute șazeci și șase, pe cînd ființau cu bine chibzuîții bărbați, domnii și magiștrii Filip prepozitul, Benedict lectorul, Gheorghe cantorul — locul de custode fiind vacant —, canonici ai bisericii noastre.

Înainte de 1806 actul se păstra în arhiva orașului Oradea. Editorii nu specifică dacă a fost original, transumpt contemporan sau cople tîrzie.

EDITII: *Kereszturi*, I, p. 189—190; *Fejér*, IX 3. p. 605—606.

¹ La *Fejér*, IX/3 p. 605 neîntregit.

² Astfel în text; repetat, în loc de *habendam*.

Amicis suis honorandis, capitulo ecclesie Albensis Transsiluane, Dionisius, wo. uoda Transsiluanus et comes de Zonuk, amiciciam paratam cum honore.

Cum nobilis vir Petrus, vicevo. uoda, et magister Benedictus, proto-notarius, nostri, ad reuisionem et estimacionem castri Mentew vocati et possessionariam divisionem inter magistros Thomam et Stephanum, filios Thome, ab una, ac inter Dionisium, filium quondam Stephani bani, ex altera, necnon Ladislaum, filium Desew de Lusunch, a tercia partibus, iuxta formam aliarum litterarum nostrarum, modum nostre iudicarie deliberacionis exprimencium, in quindenis festi Pasche domini proxime venturi faciendam, homines nostri inter alios in eisdem prioribus litteris nostris conscripti et assignati, propter occupationes diversorum arduorumque negotiorum domini nostri regis nequeant transire, igitur vestram requirimus amiciciam reuerenter, per presentes, quatenus in octavis festi Natiuitatis sancti Johannis Baptiste, nunc proxime venturi, unacum eisdem Petro, viceuovuoda, et magistro Benedicto, protonatario, nostris, ad hoc specialiter commissis, vel, si ipsos abesse contingat, unacum aliis hominibus nostris in eisdem, ut premissimus, in prioribus litteris nostris nominatis, iuxta continenciam premissarum priorum litterarum nostrarum, formam nostre iudicarie commissionis denotancium, homines vestros pro testimoniis, transmittatis, quibus presentibus, iidem homines nostri omnia ea, que in ipsis prioribus litteris nostris declarantur, iuxta primarie nostre adiudicacionis modum et formam, faciant et exequantur, regni lege obseruata. Et post hec, tocius facti seriem ad octavam diem earundem octavarum festi Natiuitatis beati Johannis Baptiste nobis amicabiliter rescribatis.

Datum in Alba Iule, feria sexta proxima ante quindenas festi Pasche domini prenotatas¹, anno eiusdem M° CCC° LX° sexto.

{*Pe verso, de aceeași mină:*} Amicis suis honorabilibus, capitulo ecclesie Albensis Transsiluane, pro magistris Thoma et Stephano, filiis Thome de Regum, contra magistros Dionisium, filium quondam Stephani bani,

et Ladislaum, filium Deseu de Lusunch, super revisione et estimacione castri Mentew et possessionaria divisione, in octavis festi Nativitatis beati Johannis Baptiste, per nostros et vestros homines modo intraspecificato faciende², quarum series ad octavam diem earundem octavarum per vos nobis sunt rescribende.

⟨Pe verso exemplarului din arh. fam. Erdődy:⟩ Pro magistro Dionisio, filio quondam Stephani bani de Lusunch, contra magistros Thomam et Stephanum, filios Thome de Regun.

Prietenilor săi vrednici de cinstire ⟨din⟩ capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, Dionisie, voievodul Transilvaniei, și comite de Solnoc, cu toată prietenia și cinstea.

Deoarece nobilul bărbat Petru, vicevoievodul nostru, și magistrul Benedict, protonotarul nostru, oamenii noștri scriși și arătați ⟨pe nume⟩, împreună cu alții, în scrisoarea noastră dinainte, din pricină că sînt prinși cu felurite și însemnate treburi ale domnului nostru regele, nu pot să meargă la cercetarea și prețuirea cetății numite Mentew și la împărțirea de moșie ce trebuia făcută în a cinsprezecea zi după sărbătoarea Paștilor Domnului, acum viitoare³, între magistrii Toma și Ștefan, fiii lui Toma, pe de o parte, și Dionisie, fiul răposatului ban Ștefan, pe de alta, precum și ⟨între⟩ Ladislau, fiul lui Desideriu de Lusunch, pe de a treia parte, potrivit cuprînsului unei alte scrisori a noastre arătînd întocmirea hotărîrii noastre judecătorești, drept aceea, prin cele de față rugăm cu cinste prietenia voastră ca, potrivit cuprînsului sus-zisei noastre scrisori dinainte, ce înfățișează rînduiala hotărîrii noastre judecătorești, la octavele sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul acum viitoare⁴ să trimiteți pe oamenii voștri de măturie, împreună cu acei Petru, vicevoievodul, și magistrul Benedict, protonotarul, ⟨oamenii⟩ noștri rînduiți anume pentru aceasta, sau, dacă s-ar întîmpla ca aceștia să lipsească, împreună cu alți oameni ai noștri numiți, precum am spus, în acea scrisoare a noastră dinainte, ca fiind ei de față, oamenii noștri să facă și să săvîrșească, păzind legea țării, toate cele ce sînt arătate în acea scrisoare a noastră dinainte, potrivit întocmirii și rînduiei hotărîrii noastre judecătorești dintîi. Și după acestea, să aveți bunătatea a ne răspunde în scris despre tot ce s-a făcut, în a opta zi a acelor octave ale sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul⁵.

Dat la Alba Iulia, în vinerea dinaintea pomenitei a cincisprezecea zi a sărbătoririi Paștilor Domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șazeci și șase.

⟨Pe verso, de aceeași mînă:⟩ Cinstiților săi prieteni ⟨din⟩ capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, pentru magistrii Toma și Ștefan, fiii lui Toma de Reghin, împotriva magistrilor Dionisie, fiul răposatului ban Ștefan, și a lui Ladislau, fiul lui Desideriu de Lusunch, cu privire la cercetarea și prețuirea cetății Mentew și la împărțirea de moșii ce trebuie făcute de oamenii noștri și ai voștri, în felul arătat înlăuntrul ⟨scrisorii⟩, la octavele sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul, ⟨și⟩ despre a căror desfășurare trebuie să ne răspundeți în scris la a opta zi a acelor octave.

⟨Pe verso exemplarului din arh. fam. Erdődy:⟩ Pentru magistrul Dionisie, fiul răposatului ban Ștefan de Lusunch, împotriva magistrilor Toma și Ștefan, fiii lui Toma de Reghin.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. fam. Bánffy.

Orig., hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere aplicată în document pe verso.

Orig., hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere aplicată în document pe verso și în Arh. fam. Erdödy din Hlohovec., lad. 98, fasc. 7.

EDIȚII: *Bánffy*, I, p. 272—274.

¹ Scris deasupra rîndului, de aceeași mîna.

² Corect *facienda* sau *faciendis*.

³ 19 aprilie 1366.

⁴ 1 iulie 1366.

⁵ 8 iulie 1366.

Capitulul din Oradea raportează lui Nicolae Konth, palatinul Ungariei, că Nicolae, fiul lui Mike de Hurrow, omul palatinului, și canonicul Ștefan, preotul altarului Sfîntul Gheorghe, omul său, au chemat în judecată, pe moșia lor numită Ábrány, pentru ziua de 1 mai, pe Ladislau și Gheorghe, fiii lui Ioan, fiul lui Bricciu de Bátor, și pe Petru, fiul lui Leukus de Bátor, împotriva lui Petru, fiul lui Mihail de Rakamaz, în pricina cu privire la o uliță.

<După o însemnare de pe verso, de o mîna contemporană:> La proces, Ladislau a fost reprezentat de Nicolae diacul, Grigore¹, de Avram, iar Petru, fiul lui Leukus, de Petru de Pilis, pricina fiind amînată pe 6 octombrie.

Arh. Naț. Magh., D1. (Arh. fam. Kállay, nr. 1 493).

Orig. hîrtie, cu pecete de închidere puțin fragmentată.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 135, nr. 1 576.

¹ Corect: Gheorghe.

Lodouicus, <dei graci>a¹ rex <Hungari>e¹.

Litteras tuas recepimus continentes quod in proxima cong<regacione>¹ tua generali in comitatu <Crassou>¹ celebrata, duodecim iurati assessores, per nobiles ipsius c<omitatus>¹ assignati, Ladizlaum, filium <Ladizl>ai² litterati, hospitem furum et fautorem malefactorum publicum, tibi assignasent et extradidissent, unde quid de hoc facere debeas, nos velimus tibi intimare; quare mandamus tue³ fidelitati quatenus ipsum Ladizlaum pro huiusmodi suo maleficio conserves vinctulis mancipatum.

Datum in Alba Gyule, feria quinta proxima ante festum beati Georgii martyris.

<Pe verso:> Fideli nostro, magistro Benedicto, filio Pauli, filii Heem, comiti Crassouensi.

<Sub pecete:> Relacio magistri Georgii Zudor.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei.

Am primit scrisoarea ta, în care se cuprinde că în cea din urmă adunare a ta obștească, ținută în comitatul Caraș, doisprezece asesori jurați, trimiși de nobilii acelui comitat, ți-au adus și ți-au încredințat pe Ladislau, fiul lui Ladislau diacul, gazdă de hoți și pârtaș — știut de toți — al răufăcătorilor; și de aceea, noi voim să-ți arătăm ce trebuie să faci în

această {pricină}. Poruncim deci credinței tale să-l ții legat în lanțuri pe acel Ladislau, pentru această faptă rea a lui.

Dat la Alba Iulia, în joia dinaintea sărbătorii fericitului mucen'c Gheorghe.

{*Pe verso*:} Credinciosului nostru magistrului Benedict, fiul lui Pavel, fiul lui Heem, comite de Caraș.

{*Sub pecete*:} Darea de seamă a magistrului Gheorghe Zudor.

Arh. Nat. Magh., D1. (material preluat de la Muzeul Național, Col. generala). Orig., hîrtie, cu fragmente de pecete inelară de închidere, aplicată pe verso. EDIȚII: Pesty, *Krassó*, II, p. 74; *Hurmuzaki — Densușianu*, I/2, p. 137; Gábor *A megyei intézmény*, p. 228.

Editorii nu explică datarea actului pentru 1366, considerînd-o evidentă pentru cunoscătorii documentației epocii; cf. Sebastyén, *Mag. kir. tart.* p. 44.

REGESTE: *Ub.*, II, p. 234, nr. 837 (în notă motivează datarea actului pentru 23 aprilie 1366. Cf. și actele nr. 33, 34.

¹ Rupt sau pata de umezeală de dimensiuni nespecificate de primii editori: întregit după sens și pe baza contextului.

² Rupt sau pată de umezeală nespecificată de primii editori; întregit cu probabilitate.

³ La Pesty și la *Hurmuzaki — Densușianu*, publicat greșit: *sue*

31 1366 (între 23 aprilie și 29 aprilie)¹, Alba Iulia

Nos, Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie commendantes tenore presencium significamus universis quod nobilibus dominabus Katherine, videlicet consorti {Stephani, filii Syke de Buhtur, et Mar} garethe², consorti Ladislai, filii Nicolai de {Lusad, filiabus scilicet condam Herbordi}³ de Gald, comitatus Albensis Transsiluane, eorum Stephani et Ladislai, humilibus supplicationibus et {petitionibus annuentes et favora} biliter⁴ inclinati, huiusmodi gratiam fecimus {specialem}⁵ ut ipse nobiles domine quar} tam⁶ earum filialem de possessionariis iuribus et porcionibus condam dicti Herbordi, patris ipsarum, cum ter {ris arabilibus, cultis et incultis, ad eandem pertinentibus}⁷, pecuniaria satisfaccione et solucione habere {et recipere}⁸ possint {ac valeant}⁵ habendi et recipiendi, presentis gracie nostre specialis vigore et annuencia, plenam habeant facul{tatem, contradiccione quorumlibet, qui huiusmodi annuencie nostre presumpserent}⁸ repugnare seu obstaré, non valente Quas autem, dum nobis reportate fuerint, sub maiori nostro sigillo faciemus emanari.

Datum in Alba Iule, {... anno domini Millesimo}⁹ CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, dăm de știre și facem cunoscut tuturor prin cuprinsul {scrisorii} de față că noi, în-duplecați cu bunăvoință de rugămintile și cererile smerite ale lui Ștefan și Ladislau, {pe care le-am încuviințat, am făcut o astfel de milostivire osebită} nobilelor doamne, anume Ecaterinei, soției lui Ștefan, fiul lui Syke de Buituri, și Margaretei, soția lui Ladislau, fiul lui Nicolae de Jedinti, adică fiicelor răposatului Herbord de Galda, din comitatul de Alba Transilvaniei, ca acele nobile doamne să aibă deplina libertate de a putea să aibă, cu îndestulare și plată bănească, pătrimea de fiică ce li se cuvine din drepturile de stăpînire și din părțile {de moșie} ale zisului

răposat Herbord, tatăl lor, împreună cu pământurile de arătură lucrate și nelucrate, ținând de acea <pătrime>, și să fie în stare de a le avea și de a le primi în temeiul și prin încuviințarea osebitei noastre milostiviri de acum, neavînd nici o putere împotrivirea oricăroră care ar cuteza să se împotrivească sau să stea împotrivă. Iar, după ce această <scrisoare> ne va fi adusă înapoi, vom pune să fie dată sub pecetea noastră cea mare.

Dat la Alba Iulia, ... în anul Domnului o mie trei sute șazececi și șase.

Arh. Naț. Magh. Dl. 28 081. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.

Transumpt în actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, dat după 4 mai 1366, nr. 40, transcris în actul capitlului din Alba Iulia, din 27 iunie 1366, nr. 90, transcris în actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 15 noiembrie 1366, Sintimbru, nr. 158, în care se arată că documentul a fost prevăzut cu pecetea secretă a regelui.

¹ Data s-a stabilit pe baza actului lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 15 noiembrie 1366, Sintimbru, nr. 158, în care se spune că actul de față a fost prezentat voievodului Dionisie, în adunarea sa obștească, care a fost convocată pentru ziua de 4 mai 1366 (cf. nr. 46). Primul document al regelui Ludovic I emis la Alba Iulia este din 23 aprilie 1366 (cf. nr. 30), iar ultimul, emis înainte de adunarea obștească, poartă data de 29 aprilie 1366 (cf. nr. 37).

² Pată de umezeală cca 5,75 cm; întregit pe baza actului din 15 noiembrie 1366, nr. 158.

³ Pată de umezeală cca 3,75 cm; întregit pe baza actului din 15 noiembrie 1366, nr. 158.

⁴ Rupt și pată de umezeală cca 7 cm, întregit în parte, după sens.

⁵ Pată de umezeală cca 1 cm; întregit după sens.

⁶ Pată de umezeală cca 2 cm; întregit după sens.

⁷ Rupt și pată de umezeală cca 1,25 cm; întregit după sens.

⁸ Rupt și pată de umezeală cca 6,25 cm; întregit după sens.

⁹ Rupt și pată de umezeală cca 6 cm; întregit în parte pe baza contextului.

Dyonisius, voyuoda Transiluanus et comes de Zolnok, nobilibus viris, comiti vel vicecomiti et iudicibus nobilium comitatus Tordensis¹, salutem cum dileccione.

Dicit nobis religiosus vir frater Ottho, abbas de Clusmunnastra, quod quasdam duas possessiones monasterii beate virginis de predicta Clusmunustra, Datus et Lekenche vocatas, in comitatu Tordensi predicto existentes, omni iure ad ipsum monasterium pertinentes, quondam vir magnificus Thomas, voyuoda Transsiluanus, indebite et iniuste potencialiter occupasset² et occupatas³ detinuisset in preiudicium dicti monasterii non modicum et iacturam, que nunc vacue forent et habitatoribus destitute. Quare, vestre nobilitati mandamus firmiter per presentes, quatenus⁴ unum vel duos ex vobis transmittatis, qui ab omnibus, quibus decet et licet, et specialiter a vicinis et commetaneis earundem, diligenter de premissis investigando, sciant et inquirant omnimodam veritatem; et post hec, prout vobis veritas constiterit premissorum, nobis seriose rescribatis.

Datum in Alba Iule, feria quinta proxima ante festum beati Georgii⁵ martiris, anno domini M^o CCC^o LX^{mo} sexto⁶.

Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, nobililor bărbai, comitelui și vicecomitelui și juzilor nobililor din comitatul Turda, sănătate și dragoste.

Ne spune călugărul frate Ottho, abatele de Cluj—Mănăstur, că rășosatul, măritul bărbat Toma, voievodul Transilvaniei, a pus mîna cu silnicie, pe nedrept și fără nici un temei, pe două moșii ale mănăstirii fericitei Fecioare din pomenitul Cluj—Mănăstur, numite Dateș și Lechința, aflătoare în comitatul Turda, care țin cu tot dreptul de acea mănăstire, și (că) le-a ținut în stăpînire spre paguba foarte mare și vătămarea zisei mănăstiri, (moșii) care sînt acum pustii și lipsite de locuitori. Drept aceea, prin (scrisoare) de față poruncim nobleței voastre să trimiteți pe unul sau pe doi dintre voi, care, cercetînd cu stăruință pe toți aceia pe care se cuvine și se poate (să-i cerceteze), și îndeosebi pe vecinii și megieșii pomenitelor (moșii), cu privire la cele de mai sus, să caute și să afle tot adevărul. Și după acestea, să ne răspundeți, în scris, amănunțit, așa cum veți fi aflat adevărul cu privire la cele de mai sus.

Dat la Alba Iulia, în joia dinaintea sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Bibl. Batthyaneum, Arh. conv. Cluj—Mănăstur, nr. 40 și 41.

Fotocopii la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Textul s-a păstrat în două exemplare, cu mici deosebiri în grafie. Cel de la cota nr. 41, trimis comitatului Turda, ca transumpt în actul lui Ioan de Tureni, comitele, și al juzilor nobililor comitatului Turda, din 30 aprilie 1366, nr. 38; al doilea, de la cota nr. 40, trimis comitatului Cluj, ca transumpt în actul lui Ladislau, comitele, și al juzilor nobililor comitatului Cluj, din 28 aprilie 1366, nr. 36.

REGESTE: Beke, *Km. konv.*, nr. 40 și 41 (cu data greșită: 22 aprilie 1366); *Ub.*, II, p. 234, nr. 838 (pentru comitatul Cluj) și p. 234, 235, nr. 839 (pentru comitatul Turda).

¹ În transumptul exemplarului trimis comitatului Cluj: *de Clus*.

² Corect: *occupasset*, ca și în transumptul exemplarului trimis comitatului Cluj.

³ Corect: *occupatas*; în transumptul exemplarului trimis comitatului Cluj: *re-occupatas*.

⁴ În transumptul exemplarului trimis comitatului Cluj urmează: *vester*, tăiat.

⁵ Astfel în transumpt. În transumptul celălalt: *Georgii*.

⁶ În transumptul exemplarului trimis comitatului Cluj, cu cifra: VI.

Quarum prima, videlicet dicti condam domini Lodouici regis donacionalis, in Alba Gywle, in festo sancti Georgii martiris, anno domini Millesimo trecentesimo sexagesimo sexto, ad relacionem comitis Stephani Bwbek scriptori factam, in orto¹ prepositi Transsiluani, patenter, in pergameno, sub eiusdem condam domini Lodouici regis secreto sigillo edita, declarabat quod, quia fidelis eiusdem condam domini Lodouici regis, Nicolaus, filius Kendeth, ville sue Lwpsa vocate, prope montanam suam Ouemperg vocatam, in terra sua Transsiluanensi adiacentis, keneziatu tenens, parte sui honorem sibi et sacre sue corone famulatus exhibuisset, multiplices et fideles se et fratres suos pro honore suo regio diversis fortune casibus et periculis opponendo, quos quotidie¹ pronis actibus continuaret indesinenter, in quibus eciam perseverare cre-

deretur constancius, tunc, in futurum. Igitur, idem condam dominus Lodouicus rex, qui cunctorum sibi fideliter famulancium et fidelitates et servicia debita pensacione considerare solebat, consideratis et bene pensatis ipsius Nicolai fratrumque suorum serviciis et meritis, cupiens proinde sibi occurrere bremio³ regie retribucionis, ut ceteri eo exemplati ad fidelitatis opera devocius excitarentur, in recompensacionem premisorum fidelium famulatuum et serviciorum, eidem Nicolao et, per eum, Johanni, uterino, ac Nicolao, filio Roman, patrueli, fratribus suis, ipsorumque filiis et heredibus universis memoratam villam suam Lwpsa, cum omnibus ad ipsam pertinentibus utilitatibus quomodocumque vocabantur, exceptis dumtaxat iuribus alienis, titulo sue nove donacionis dedisset, donasset et contulisset, iure hereditario, perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam et habendam. Ymmo¹ ipsam villam Lwpsa, cum eius quibilibet utilitatibus et pertinenciis, prout sua extitisset, eisdem Nicolao et fratribus suis eorumque filiis, heredibus et successoribus legitimis in perpetuam asscripsisset hereditatem, agregando³ ipsos cum eadem, per ipsum eis data possessione in veterum et antiquorum regni sui nobilium cetum et catervam, ipsi enim Nicolaus et fratres sui ac eorum heredes universi eidem condam domino Lodouico regi ac sacre regni sui corone predicte semper famulare tenerentur, cum debita et firma constancia fidelitatis.

Dintre care, cea dintâi, adică scrisoarea de danie a răposatului domn Ludovic, regele, dată în Alba Iulia, la sărbătoarea sfântului mucenic Gheorghe⁴ în anul domnului o mie trei sute șaizeci și șase — după darea de seamă a comitelui Ștefan Bebek, scrisă în grădina prepozitului Transilvaniei — ca (scrisoare) deschisă, pe pergament, purtînd pecetea de taină a aceluiași răposat domn Ludovic, regele, și arătînd că, deoarece credinciosul aceluiași răposat domn Ludovic, regele, Nicolae, fiul lui Cîndea, care ținea cnezatul satului său numit Lupșa, aflător în apropierea băii sale numită Ofenbaia, pe pămîntul său din Transilvania, i-a arătat lui⁵ și sfintei sale coroane, multe și credincioase slujbe, avîntîndu-se el și frații săi, pentru cîntea sa regească, în feluritele întîmplări și primejdii ale sorții, care (fapte) le-a continuat neîntrerupt mai departe, zilnic, prin (alte) fapte binevoitoare, și în care, pe atunci, se credea că va stărui și în viitor, drept aceea, același răposat domn Ludovic, regele, care obișnuia să țină seamă, cu cuvenita cumpănă, de faptele de credință și slujbele tuturor celor ce-i slujeau cu credință, ținînd seama și cumpănind slujbele și vrednicia numitului Nicolae și ale fraților săi, voînd deci să-i răsplătească cu darul răsplătirii regești, ca și alții, luînd din această pildă, să se înflăcăreze cu mai mare supunere spre fapte de credință, întru răsplătirea pomenitelor slujbe credincioase, a dat, a dăruiț și a hărăzit, în chip de danie nouă a sa, numitului Nicolae și, prin el, lui Ioan, fratelui său bun, și lui Nicolae, fiul lui Roman, vărul său, și tuturor fiilor și moștenitorilor, pomenitul său sat Lupșa, cu toate folosințele ce țin de el, oricum se chemau, afară numai de drepturile altora, ca să-l ștăpînească, să-l țină și să-l aibă cu drept de moștenire pe veci și nestrămutat. Ba încă a trecut spre veșnică moștenire pomenitului Nicolae și fraților săi, și fiilor moștenitorilor și urmașilor lor legiuîți acel sat Lupșa, cu folosințele sale de orice fel și cu (toate) cele ce țin de el, precum au fost ale lui, primindu-i pe ei, împreună cu moșia dată lor de el, în vechea ceată și în rîndul vechilor nobili ai regatului său, iar nu-

miții Nicolae și frații săi și toți moștenitorii lor erau ținuți să slujească totdeauna acelui domn răposat Ludovic, regele, și sfintei coroane a regelui său, (făcându-i) slujbe cu cuvenita și neștirbita statornicie a creștinței.

Arh. Naț. Magh., Dl. 37 066. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1325. Rezumat în actul lui Matia I, regele Ungariei, din 10 aprilie 1487, Buda, care se află ca transumpt în actul aceluiasi rege, din 24 noiembrie 1487, Buda. Rezumat în actul lui Matia I, regele Ungariei, din 10 aprilie 1487, Buda, transcris de același rege la 24 noiembrie 1487, Buda, care se află ca transumpt în actul lui Vladislav II, regele Ungariei, din 20 noiembrie 1505, Buda, la Arh. Stat. Cluj-Napoca, Col. lui Iosif Kemény.

Mențione, doar cu data de an, în actul capitlului din Alba Iulia, din 8 mai 1385, transcris în amintitul act al lui Matia I, regele Ungariei, din 24 noiembrie 1487, Buda (*Transilvania*, 1872, p. 114; *Hurmuzaki-Densușianu*, I/2, p. 289; *Cercetări istorice*, X—XII, p. 134—136, p. 16).

EDIȚII: *Cercetări istorice*, X—XII, 1934—1936, p. 13—14 (cu lacune și lecturi greșite).

¹ Astfel în rezumat.

² Corect: *premio*.

³ Corect: *aggregando*.

⁴ 24 aprilie.

⁵ Regelui.

Lodouicus, dei gratia, rex Hungaria, fidelibus suis universis prelati, ba. cnibus, comitibus, castellanis, nobiles, officialibus, et aliis cuiusvis dignitatis et status hominibus, item civitatibus et liberis villis, ipsarum-que rectoribus, iudicibus et villicis, quibus presentes ostendentur, salutem et gratiam.

Cum antiqua et approbata regni nostri consuetudine requirente quilibet nobilis et homo possessionatus suos iobagiones et famulos impossessionatos in causis quibuslibet, exceptis duntaxat furtis, publicis latrocinis et causis criminalibus, ipsemet habeat iudicandi facultatem, fidelitati vestre universitatis, firmo regio sub edicto, mandamus quatenus deinceps, iobagiones magistri Johannis, filii Gegus de Almakerek, et famulos eiusdem impossessionatos et suis possessionibus more iobagionum residentes, in causis aliquibus, exceptis tribus articulis pretactis, in tenutis et possessionibus vestris ac vestri in medio, ad alicuius instantiam, iudicare vel vestro iudicatu astare compellere, aut ipsos et eorum res ac bona arestare¹ et impendere seu arestari² et impediri facere et permittere nullatenus presumatis, sed dimittatis eosdem, cum rebus et bonis eorum quibuscumque, procedere ubilibet pacifice et sine impedimento aliquo. Si qui autem aliquid actionis vel questionis contra ipsos iobagiones et famulos impossessionatos dicti magistri Johannis habeant vel habuerint, hoc in presentia ipsius magistri Johannis vel suorum officialium in possessionibus suis exequantur, iuris ordine et regni nostri consuetudine requirente. Si vero idem magister Johannes et sui officiales in facienda iustitia cuipiam recusantes fuerint, tum ipse magister Johannes per querulantes, in nostram vel ordinarii sui iudicis presentiam, legitime evocetur, rationem abnegate iustitie redditurus, ubi ex parte eiusdem iuris et satisfactionis querulantibus exhibebitur complementum, omni dilatione postergata.

Datum in Albe Jule, in festo beati Georgii martyris, anno millesimo CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

(*Sub pecete:*) Generalis commissio regis consueta.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, tuturor credincioșilor săi, prelaților, baronilor, comiților, castelanilor, nobililor, slujbașilor și celorlalți oameni, de orice treaptă sau stare, de asemenea, orașelor și satelor libere și dregătorilor, judecătorilor și juzilor lor, cărora li se va arăta scrisoare de față, sănătate și milostivire.

Deoarece, după cum cere vechiul și statornicul obicei al țării noastre, orice nobil și om cu moșie are putere de a judeca el însuși pe iobagii și slujitorii săi fără pământ în toate pricinile, în afară de furt, tâlhărie la drumul mare și pricini criminale, noi, prin nestrămutată poruncă regească, poruncim credinței obștii voastre ca de aci înainte, să nu vă încumetați deloc a judeca în ținuturile, moșiile sau în mijlocul vostru, la cererea cuiva, în vreo pricină oarecare, în afară doar de cele trei amintite mai sus, pe iobagii magistrului Ioan, fiul lui Gegus de Mălăncrav, și pe slujitorii lui fără pământ, care locuiesc pe moșiile lui după obiceiul iobagilor, sau a-i sili să stea la scaunul judecății voastre, ori a-i popri ori a-i împiedica pe ei sau lucrurile și bunurile lor, ori a pune și a îngădui altora să-i poprească ori să-i împiedice, ci să-i lăsați pe ei să plece fără nici o stînjnire și în pace, oriîncotro vor voi, cu lucrurile și bunurile lor, de orice fel. Iar dacă unii au sau vor avea vreo pricină sau plîngere împotriva numiților iobagi și slujitori fără pământ ai zisului magistru Ioan, să le urmărească înaintea acestui magistru Ioan sau a slujbașilor săi, pe moșiile lui, pe calea legii, așa cum cere obiceiul țării noastre. Iar dacă zisul magistrul Ioan și slujbașii lui ar tăgădui să facă cuiva dreptate, atunci acest magistru Ioan să fie chemat, de către piriși, în qhip legiuit, înaintea noastră sau a judelei său obișnuit, spre a da socoteală de tăgada sa de dreptate, și acolo se va face pirișilor dreptate și despăgubire deplină din partea aceluiași (Ioan), fără de nici o amînare.

Dat la Alba Iulia, la sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul o mie trei sute șazeci și șase.

(*Sub pecete:*) Porunca obștească obișnuită a regelui.

Arh. Naț. Magh., Dl. 32 505.

Orig perg., cu urme de pecete rotunda din ceară roșie, aplicate sub text. EDIȚII: *Transilvania*, 1871, p. 267; *Ub.*, II, p. 235.

¹ Corect: *arrestare*.

² Corect: *arrestari*.

Amicis suis, honorabili capitulo ecclesie Albensis Transiluvane¹, Dionisius, Woꝝoda Transsiluanus et comes de Zonuk, amiciam paratam cum honore.

Dicit nobis Petrus, filius Petri de Bugach, quod condam possessiones Sythwr, Bulkach et Iostele(k)e² vocate, in comitatu Albensi existentes, ipsius essent et ad ipsum omni iure pertinuisent et nunc deberet pertinere, que nunc apud manus alienas occupate forent et existentes,

quas ipse, iuxta regni consuetudinem, recapere et sibi statui facere vellet, si per aliquos non fieret contradictum in statucione earundem. Super quo, amicitiam vestram presentibus requirimus reverenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio, quo presente, Emericus vel Petrus, filii Martini de Ozd, aut Stephanus, frater eorundem, sive Stephanus, filius Nicolai, aliis absentibus, homo noster, presentibus vicinis et commetaneis earundem possessionum¹ legitime convocatis, ad facies earundem accedendo, recapiat ipsas per veras suss metas et antiquas, recaptivatasque et ab aliorum possessionariis iuribus separatas et distinctas, statuatur ipsas predicto Petro, filio Petri, eo iure quomodo sibi³ dinoscuntur pertinere perpetuo possidendas, si per aliquos non fieret contradictum. Contradictores vero, si qui fierent, citet ipsos contra prefatum Petrum, filium Petri, ad congregacionem domini nostri regis, Torda, proxime celebrandam, in nostram vel eiusdem domini nostri regis presenciam, racionem contradiccionis eorum reddituros. Et post hec, ipsius possessionarie recaptivacionis et statucionis seriem, cum nominibus contradic-torum, necnon totali suorum processu, ad dictam congregacionem, eidem domini nostro regi vel nobis fideliter rescribatis.

Datum in Alba Iulia, in festo beati Georgii martiris, anno domini M^{mo}CCC^oLX^{mo} sexto.

⟨Pe verso, de aceeași mînă:⟩ Amicis suis honorandis, capitulo ecclesie Albensis Transsiluane, pro Petro, filio Petri de Bugach, recaptivatoria et statutoria.

⟨Pe verso, de o altă mînă, contemporană:⟩ Laurencius Cosme de Iakustelke et⁴ Petrus Clementis de eadem.

Prietenilor săi, vrednicului de cinste capitlu al bisericii de Alba Transilvaniei, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu toată prietenia și cinstea.

Ne spune Petru, fiul lui Petru de Bogata, că, odinioară, moșiile numite Jidveiu, Bălcaciu și Păucea, aflătoare în comitatul Alba, au fost ale lui și au ținut și trebuie să țină și acum de el, cu drept deplin, ⟨dar⟩ acum, ele au fost și sînt cotoptite de mîini străine, pe care ⟨moșii⟩ el vrea, potrivit obiceiului țării, să le dobîndească din nou și să se pună să-i fie date în stăpînire, dacă nu se va face împotrivire de către vreunii la darea acestora în stăpînire. Cu privire la care, cerem cu plecăciune prieteniei voastre, prin scrisoarea de față, să trimiteți pe omul vostru de mărturie, înaintea căruia, omul nostru, Emeric sau Petru, fiii lui Martin de Ozd, sau Ștefan, fratele lor, fie, în lipsa acestora, Ștefan, fiul lui Nicolae, fiind chemați în chip legiuit vecinii și megieșii acelor moșii, și fiind ei de față, ducîndu-se pe acele ⟨moșii⟩, să le ia din nou, după adevăratele și vechile lor semne de hotar, și, luate din nou în stăpînire și despărțite și deosebite de drepturile de stăpînire ale altora, să le dea în stăpînire sus-zisului Petru, fiul lui Petru, spre a le stăpîni pe veci cu acel drept, cu care se știe că țin de el, dacă nu se va face împotrivire de către vreunii. Iar pe împotrivitori, dacă vor fi, să-i cheme de față cu pomenitul Petru, fiul lui Petru, înaintea noastră sau a aceluiași domn al nostru, regele, la adunarea domnului nostru, regele, care se va ține în curînd la Turda, spre a da seama de temeiul împotrivirii lor. Și după acestea, să faceți cunoscut în scris, întocmai, aceluiași domn al nostru, regele, sau nouă, cuprinsul acestei dobîndiri din nou a moșiei și a dării ei în

stăpînire, împreună cu numele împotrivorilor și întreaga desfășurare a lor, la zisa adunare.

Dat în Alba Iulia, la sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

(Pe verso, de aceeași mină:) Prietenilor săi vrednici de cinst, capitulului bisericii de Alba Transilvaniei, scrisoare de dobîndire și de dare în stăpînire pentru Petru, fiul lui Petru de Bogata.

(Pe verso, de o altă mină; contemporană): Laurențiu al lui Cosma de Iakustelke și Petru al lui Clement de aceeași *(Iakustelke)*.

Arh. Naț. Magh., DL. 29.163. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.

Orig., hîrtie, cu pete de umezeală și cu fragmente de pecete mare de ceară, albă de închidere, aplicată în document pe verso.

REGESTE: *Ub.*, II, p. 236, nr. 841.

¹ Scris deasupra rîndului, de aceeași mină.

² Astfel în orig., corect: *Posteleke*; supt cca 0,25 cm, întregit pe baza contextului.

³ Urmează: *dinosscurtur*, tăiat de aceeași mină.

⁴ Urmează: *filius*, tăiat de aceeași mină.

Nobili et magnifico viro, domino Dyonisio, woyvode Transsilvano et comiti de Zonuk, Ladislaus, comes de Kolus, Johannes, filius Dominici de Swk, et Michael dicturs Henke, iudices nobilium de eodem, fidele serviciū sincero cum affectu.

Noveritis nos litteras vestre magnificencie recepissee, honore quo decuit, in hec verba: *(Urmează actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 23 aprilie 1366, Alba Iulia, vezi nr. 32)*. Nos enim, vestris preceptis obedire volentes, predictum Johannem, filium Dominici de Swk, vice nostre persone ad premissa fideliter peragenda duximus transmittendum. Demum, idem homo noster, ad nos redeundo, nobis sic retulit quod ipse a nobilibus, ignobilibus, laicis et clericis in predicto comitatu de Kolus, specialiter a vicinis et commetaneis earundem possessionum, talem scire et investigare potuisset veritatem, quod predictas duas possessiones, Datus et Lekenche vocatas, in comitatu Tordensi existentes, quondam vir magnificus Thomas, woyvoda Transsilvanus, indebite et iniuste potencialiter ocupasset¹ et ocupatas² detinuisset, ac omni iure ad ipsum monasterium Clusmutra³ pertineret.

Datum tercia feria proxima post predictum festum beati Georgii martiris, anno domini ut supra.

(Pe verso, de aceeași mină:) Nobili et magnifico viro, domino Dyonisio, wayvode⁴ Transsilvano et comiti de Zolnuk, pro religioso viro fratre Othone abbate, super facto duarum possessionum, Datus et Lekenche vocatarum, in comitatu Tordensi, inquisitoria.

Nobilului și măritului bărbat, domnului Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Ladislau, comitele de Cluj, Ioan, fiul lui Dionisie de Juc, și Mihail zis Henke, juzii nobililor din același *(comitet)*, credincioasă slujbă și dragoste curată.

Aflați că noi am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea mării voastre, cu acest cuprins: *(Urmează actul lui Dionisie, voievodul Transil-*

vaniei, din 23 aprilie 1366 vezi nr. 32). Iar noi, voind să dăm ascultare poruncilor voastre, am hotărît să trimitem în locul nostru pe sus-zisul Ioan, fiul lui Dominic de Juc, spre a aduce întocmai la îndeplinire cele de mai sus. Apoi, întorcându-se la noi, același om al nostru ne-a spus așa: că el a putut cerceta și afla de la nobilii, nenobilii, mirenii și preoții din pomenitul comitat Cluj (și), mai ales, de la vecinii și megieșii acelor moșii acest adevăr, că răposatul, măritul bărbat Toma, voievodul Transilvaniei, a pus mîna cu silnicie, pe nedrept și fără nici un temei, pe sus-zisele două moșii, numite Dateș și Lechința, aflătoare în comitatul Turda, și le-a ținut în stăpînirea lui, și că (ele) țin cu tot dreptul de mănăstirea din Cluj—Mănăstur.

Dat în marțea de după pomenita sărbătoare a fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului ca mai sus.

(*Pe verso, de aceeași mînă:*) Nobilului și măritului bărbat, domnului Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, scrisoare de cercetare pentru călugărul frate Ottho abatele, cu privire la două moșii numite Dateș și Lechința, din comitatul Turda.

Bibl. Batthyaneum, Arh. conv. Cluj—Mănăstur, nr. 42. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig., hirtie, cu fragmentele a trei peceti inelare de închidere, aplicate în document pe verso.

REGESTE: Beke, *Km. konv*, 42; Ub., II, p. 236, nr. 842.

¹ Corect: *occupasset*.

² Corect: *occupatas*.

³ Corect: *Clusmunustra*; scribul a uitat să treacă titlu de prescurtare.

⁴ Astfel în orig.

Lodowicus, dei gracia, rex Ungarie, fidelibus suis, capitulo ecclesie Transiluane, salutem et gratiam.

Noveritis quod cum Johannes, filius Gegus de Almakerec, in eo quod Saxones nostri de Walthyd et de Kaps, ad sedem Medyes pertinentes, quandam particulam terre Lapus, inter metas possessionum suarum hereditariarum, Vyfollu et Rudal vocatarum, et eandem Almakerek¹ pertinencium, adiacentis, propria eorum auctoritate et potencia occupando, conservarent et uterentur indebite et iniuste, sepe sepius nostre maiestati graves querimonias porrexisset, nosque, auditis querimonialibus supplicationibus eiusdem Johannis, filii Gegus, iamdictos Saxones nostros de Walthyd et de Kaps, super premissis responsuros rationemque reddituros adversus eundem Johannem, filium Gegus, per literas nostras, ad Albam Gule fecissemus evocari.

Tandem, feria quarta proxima post festum beati Georgii martyris¹, unacum prelati et baronibus nostris in eadem Alba Gule causales processus quorumlibet nostre maiestati conquerencium moderamine iuris mediante discutientibus, predictus Johannes, filius Gegus, coram nobis personaliter adherendo, presentibus Petro de Etzil et Johanne, comitibus, greb dictis, qui pro eisdem Saxonibus de Walthyd et de Kaps venerant et astabant, suam primariam adquisicionem reiterando, contra eosdem Saxones proposuit tali modo, quod prenotati Saxones de Walthyd et² de Kaps predictam particulam terre sue, Lapus vocata, ad supradictas pos-

sensiones suas, Vyfolu et Rudal vocatas, pertinentem, adhuc vivente patre sui, potencialiter occupassent et occupando usque ad hec tempora usi fuissent et uterentur, cuius occupacionis rationem scire vellet ab eisdem. Quibus auditis et perceptis, prescripti Petrus de Etzil et Johannes de Kaps, in personis prenominatorum Saxonum de Walthyd et de Kaps, responderunt eo modo, quod predictam particulam terre, Lapus vocatam, quam ipse Johannes, filius Gegus, suam fore diceret et ab eisdem Saxonibus requireret, ab eo tempore, quo ipsi Saxones de Walthyd et de Kaps³ moraturi ibidem descendissent, semper absque aliquo impedimento usi fuissent et nunc utentur.

Auditis igitur premissis, licet per ipsas partes, in nostri et baronum nostrorum presentia, quedam litere inquisitorie et affirmatorie ad probationem iuris ipsarum et alterutrum fuerunt exhibite, tamen, quia absque revisione et estimacione sepedicte particule terre, Lapus vocate, inter easdem partes finem decisivum congruo modo facere non poteramus, ideo, fidelitati vestre firmiter precipimus per presentes quatenus, visis presentibus, duos ex vobis ydoneos¹ pro testimonio fidedignos transmittatis, quibus presentibus, honorabilis vir, dominus Petrus, prepositus ecclesie Omnium Sanctorum de Wesprimio, capellanus noster specialis, et magister Johannes de Yska, filius Zoardi, aule nostre iuvenis, homines nostri pro ipsis partibus ad hoc specialiter per nos deputati, ad faciem predictae terre litigiose, Lapus vocate, vicinis et commetaneis suis legitime convocatis et presentibus, accedendo, primo iamdictus Johannes, filius Gegus, metas predictarum possessionum suarum, Uyfolu et Rudal vocatarum, ex parte predictarum villarum nostrarum Saxonicalium, Walthyd et Kaps vocatarum, separantes ostendat et demonstrat⁴, demumque idem⁵ Saxones nostri de eisdem Walthyd et Kaps⁶ eciam, simili modo, mates earundem villarum ex parte predictarum possessionum⁷ ipsius Johannis, filii³, Gegus, Vyfolo¹ et Rudal nominatarum, distinguentes ostendant et demonstrant⁸, peractisque ipsis ostensionibus et demonstracionibus earundem metarum, si ipse partes concordet fuerint, tunc unicuique parti sua iura, novis metis in locis necessariis erectis, comittant perpetuo possidere; si vero aliqua particula terre in demonstracionibus ipsarum parcium inter ipsas partes litigiose remanserit, tunc eandem, visa sua qualitate, fructuositate et valore, estimant regni nostri consuetudine requirente Et post hec, tocus facti seriem, prout fuerint expediens, ad congregacionem nostram generalem Torde, nunc proxime per nos celebrandam, in vestris literis nobis fideliter rescribatis.

Datum die et loco prenotatis, anno domini M^o CCC^o LX° VI°.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi din capitlul bisericii Transilvaniei, sănătate și milostivire.

Aflați că, întrucât Ioan, fiul lui Gegus de Mălăncrav, a înaintat Maiestății noastre, din ce în ce mai des, grele plângeri pentru aceea că sașii noștri din Valchid și Copșa, ce țin de scaunul Mediașului, punând stăpânire cu de la sine putere și prin silnicie pe o bucată de pământ numită Lăpuș, aflătoare între hotarele moșiilor sale de moștenire numite Noul (Săsesc) și Roandola, ce țin de pomenita (moșie) Mălăncrav, o păstrează și o folosesc în chip nedrept și necuvenit; iar noi, după ce am auzit plângerea și rugămintea zisului Ioan, fiul lui Gegus, am pus să-i cheme, prin scrisoarea noastră, pe pomeniții sași ai noștri din Valchid și

Copșa la Alba Iulia, ca să răspundă și să dea seamă față de Ioan, fiul lui Gegus, cu privire la cele de mai sus.

În sfârșit, în miercurea de după sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe⁹, în timp ce noi, dimpreună cu prelații și cu baronii noștri, cercetăm pe calea legii, în zisa Alba Iulia, pricinile de judecată ale celor ce se plingeau maiestății noastre, pomenitul Ioan, fiul lui Gegus, venind însuși înaintea noastră, <și> fiind de față comiții — ziși greavi — Petru de Ațel și Ioan, care veniseră și stăteau la judecată în numele acelor sași din Valchid și Copșa, reînoidu-și el, iar, plîngerea sa dintii împotriva acelor sași, a spus așa, că sus-numiții sași din Valchid și Copșa au pus stăpînire cu silnicie pe amintita bucată de pămînt a sa, numită Lăpuș, ce ține de zisele sale moșii, numite Noul <Săsesc> și Roandola, încă de pe cînd trăia tatăl său, și, odată cotropită, s-au folosit și se folosesc de ea pînă acum, și că el¹⁰ ar voi să afle de la ei temeiul acestei cotropiri. Ascultînd și auzînd acestea, sus-pomeniții Petru de Ațel și Ioan de Copșa, în numele pomeniților sași din Valchid și Copșa, au răspuns așa că, încă din vremea cînd sașii din Valchid și Copșa s-au așezat ca să locuiască acolo, <zișii sași> s-au folosit totdeauna, și se folosesc și acum fără nici o piedică, de sus-zisa bucată de pămînt, numită Lăpuș, despre care zisul Ioan, fiul lui Gegus, spunea că este a sa și pe care o cere de la numiții sași.

După ascultarea celor de mai sus, deși ne-au fost înfățișate nouă și baronilor noștri de către numitele părți niște scrisori de cercetare și adevărare spre dovedirea dreptului acelor părți și a fiecăreia din ele, totuși, fiindcă fără cercetarea din nou și prețuirea ades-numitei bucăți de pămînt, numite Lăpuș, nu puteam pune capăt — așa cum se cuvenea — pricinii dintre cele două părți, de aceea, prin scrisoarea de față poruncim cu tărie credinței voastre ca, după ce veți vedea această scrisoare, să trimiteți spre mărturie doi bărbați potriviți și vrednici de crezare dintre voi, în fața cărora, cinstitul bărbat, domnul Petru, prepoșitul bisericii Tuturor sfinților din Vesprim, capelanul nostru osebit, și magistrul Ioan de Yska, fiul lui Zoard, aprodul curții noastre, oamenii noștri, trimiși de noi anume pentru aceasta, pe seama ziselor părți, ducîndu-se la pomenitul pămînt în pricină, numit Lăpuș, <și> chemînd în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii lui și fiind <aceștia> de față, mai întîi să arate și să învedereze zisul Ioan, fiul lui Gegus, semnele de hotar ce despart pomenitele sale moșii, numite Noul <Săsesc> și Roandola, dinspre sus-zisele noastre sate săsești, numite Valchid și Copșa, și apoi acei sași ai noștri din zisele <sate> Valchid și Copșa să arate și să învedereze semnele de hotar ce hotărînesc satele lor dinspre sus-zisele moșii, numite Noul <Săsesc> și Roandola, ale pomenitului Ioan, fiul lui Gegus, și după ce se va face această arătare și învedereare a acelor semne de hotar, dacă părțile se vor înțelege, atunci să încredințeze ei¹¹, fiecărei părți, drepturile¹² sale ca să le stăpînească pe veci, ridicînd în locurile de trebuință semne noi de hotar; iar dacă după arătările părților va rămîne vreo parte de pămînt în pricină între acele părți, atunci, după ce vor fi luat seama la felul, întinderea, rodnicia și prețul ei, s-o prețuiască după cum cere obiceiul țării. Și după aceasta, să ne răspundeți în scris, întocmai, în scrisoarea voastră despre tot ce s-a făcut, așa cum va fi cu cale, la adunarea noastră obștească ce se va ține în curînd de noi la Turda. Dat în ziua și locul sus-arătate, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Naț. Magh., Dl. 5452. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 5 mai 1366, nr. 41.

Copie din sec. XIX, la Kemény, *Dipl. Trans. Suppl.*, II, p. 25—27 (cu unele greșeli de lectură și cu data greșită: 30 aprilie 1365).

EDITȚII: *Archiv*, XXI, p. 239 (fragmentar); *Ub.*, II, p. 236—238.

¹ Astfel în transumpt.

² Scris deasupra rindului, de aceeași mină.

³ Urmează: *sue*, tăiat de aceeași mină.

⁴ Corect: *demonstret*.

⁵ Corect: *idem*.

⁶ Urmează: *vocatarum*, tăiat de aceeași mină.

⁷ Urmează *pro*, tăiat de aceeași mină.

⁸ Corect: *demonstrent*.

⁹ 29 aprilie.

¹⁰ Ioan, fiul lui Gegus.

¹¹ Oamenii regelui și ai capitlului.

²¹ *iura*, în sens de moșii, proprietăți.

38

1366 aprilie 30

Nobili et magnifico viro, domino Dyonisio, woyvoda Transiluano et comiti de Zolnuk, Johannes de Twr, comes de Torda, Alexander de Zynd et Petrus dictus Hercheg de Bagath, iudices nobilium de eodem, fidele servitium sincero cum affectu.

Noveritis nos litteras vestre magnificentie recepisse, honore quo decuit, in hec verba: *(Urmează actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 23 aprilie 1366, nr. 32)* Nos enim, vestris preceptis obedire cupientes, predictum Petrum dictum Hercheg de Bagath, vice nostre persone, ad premissa fideliter peragenda duximus transmittendum. Demum, idem, homo noster, ad nos redeundo nobis sic retulit quod ipse a nobilibus, ignobilibus¹, laicis et clericis in comitatu Tordensi, specialiter a vicinis et commentaneis earundem possessionum, talem scire et investigare potuisset veritatem, quod predictas duas possessiones, Datus et Lekenche vocatas, in predicto comitatu Tordensi existentes habitas, quondam vir magnificus Thomas, woyvoda Transsiluanus, indebite et iniuste potencialiter ocupasset² et ocupatas³ detinuisset, ac omni iure ad predictum monasterium Clusmonustra de iure et de facto pertinerent.

Datum quinta feria proxima post predicum festum beati Georgii martiris, anno domini ut supra.

(Pe verso, de aceeași mină:) Nobili et magnifico viro, domino Dyonisio, woyvode Transsiluano et comiti de Zolnuk, pro religioso viro fratre Otthone, abbate de Clusmunustra⁴, super facto duarum possessionum, Datus et Lekenche vocatarum, inquisitoria.

Nobilului și măritului bărbat, domnului Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Ioan de Tur, comitele de Turda, Alexandru de Sind și Petru zis Hercheg de Bogata, juzii nobililor din același (comitat), credincioasă slujbă cu dragoste adevărată.

Aflați că noi am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea măriei voastre cu acest cuprins: *(Urmează actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 23 aprilie 1366, nr. 32)*. Iar noi, dorind să dăm ascultare poruncilor voastre, am hotărât să trimitem, în locul nostru, pe sus-zisul Petru zis Hercheg de Bogata, spre a aduce întocmai la îndeplinire cele

de mai sus. Apoi, întorcîndu-se la noi, acel om al nostru ne-a spus așa, că el a putut cerceta și afla de la nobilii, nenobilii, mirenii și preoții din comitatul Turda <și>, mai ales, de la vecinii și megieșii acelor moșii, acest adevăr, că răposatul, măritul bărbat Toma, voievodul Transilvaniei, a pus mîna cu silnicie, pe nedrept și fără nici un temei, pe sus-zisele două moșii, numite Dateș și Lechința, aflătoare în pomenitul comitat Turda, și le-a ținut în stăpînirea lui, și că <ele>, și de drept și de fapt, țin cu tot dreptul de sus-zisa mănăstire din Cluj—Mănăstur.

Dat în joia de după pomenita sărbătoare a fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului de mai sus.

<Pe verso, de aceeași mină:> Nobilului și măritului bărbat, domnului Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, scrisoare de cercetare pentru călugărul frate Ottho, abatele de Cluj—Mănăstur, cu privire la două moșii, numite Dateș și Lechința.

Bibl. Batthyaneum, Arh. conv. Cluj—Mănăstur, nr. 43.

Orig. hîrtie, cu urme a două peceti inelare de închidere, aplicate în document pe verso. Grafia actului este identică cu nr. 36.

REGESTE: Beke, *Km. konv.*, nr. 43, *Ub.*, II, p. 238, nr. 844.

---

¹ Urmează: *lacýcis*, tăiat de aceeași mină.

² Corect: *occupasset*.

³ Corect: *occupatas*.

⁴ Astfel în orig.

39

1366 mai 4 (*feria secunda proxima post festum Inventionis sancte crucis*). <Alba-Iulia>

Capitulul din Alba Iulia raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că atunci cînd, la cererea lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, au voit să hotărînicească moșia Totia dinspre Jeledinți și Stroyafolwa, li s-au împotrivit nobilii de Jeledinți și cnezul Stroia.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 688. Fotocopie la Inst. de ist. din Cluj-Napoca 1366. Rezumat în actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 9 mai 1366, Turda nr. 46.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 185, nr. 146.

40

<1366 după mai 4, Turda>¹

Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, la rugămintea lui Ștefan, fiul lui Syke de Buituri, împuternicitul nobilelor doamne Ecaterina, soția lui, și Margareta, soția lui Ladislau, fiul lui Nicolae de Jeledinți fiicele lui Herbord de Galda, precum și în temeiul scrisorii de încuviințare a lui Ludovic I, regele Ungariei, din 23 aprilie — 29 aprilie 1366 (nr. 31), înfățișată de sus-numitul împuternicit, pe care o reproduce, cere capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul său de măturie la împărțirea în patru a tuturor moșiilor și părților de moșii ale tatălui lor și la punerea sus-ziselor doamne în stăpînirea pătrimii ce li se cuvine ca fiice din acele moșii și părți de moșii.

Arh. Naț. Magh., Dl. 28 081. Fotocopie la Inst. de ist. Gluj-Napoca/1366.
Rezumat în actul capitlului din Alba Iulia, din 27 iunie (1366), nr. 90, transcris în actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 15 noiembrie 1366, Sîntimbru, nr. 158.

¹ Datat pe baza contractului, ca posterior începerii adunării obștești a țării, la 4 mai 1366 (cf. actele din 9 mai 1366, nr. 46, 11 mai 1366, nr. 49—51, și 15 mai 1366, nr. 55—57).

41

1366 mai 5, (Alba Iulia)

Excelentissimo principi, domino Lodowico, dei gracia, illustri regi Vngarie, capitulum ecclesie Transsiluane, oracionum suffragia devotarum cum perpetua fidelitate. Literas vestras, honore quo decuit, recepimus in hec verba: *Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 29 aprilie 1366, Alba Iulia, nr. 37)*

Nos enim, mandatis vestris obtemperare cupiente ut tenemur, unacum eisdem hominibus vestris, scilicet honorabili viro, domino Petro, preposito ecclesie Omnium Sanctorum de Wesprimio, ac magistro Johanne, filio Zoard, nostros homines, videlicet magistros Georgium et Ladislaum, socios et concanonicos nostros, ad premissa exequenda duximus transmittendos. Qui, demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, in die festi Invencionis sancte crucis, ad faciem ipsius terre litigiose, Lapus vocate, accessissent, et magister Johannes, filius Gegus, prius unam metam terream, ex parte possessionis Walthyd habitam, ostendisset, quam metam ambe partes veram commisissent, deinde per magnum et longum¹ berch eundo versus meridiem unam metam, prout eis apparebat, ostendisset, quam idem² Saxones non veram metam esse affirmabant, ulterius eundo usque³ ad finem eiusdem berch plura loca metarum demonstrasset, quas per eosdem Saxones⁴ destruxisse fatebatur, sed ibi nullo modo mete apparebant, postea in fine eiusdem berch unam magnam metam demonstrasset, quam ambe partes veram et separantem inter possessiones Kaps, Byrtholm et Almakerek esse affirmabant, et plures metas idem magister Johannes ulterius non demonstrasset, demum predicti Saxones ad unum aliud berch eosdem adduxissent, in quo descendendo plures metas apparentes et existentes ostendissent, quas erexisse tempore quondam Ladislai wayuode fatebantur, sed predictus magister Johannes ipsas metas potencialiter erectas esse affirmabat. Et quia partes predictae super ipsa terra litigiosa concordare esse non poterant, unacum nobilibus et comitibus de sede Medyes, vicinis et commetaneis ibidem existentibus, prout ingenio considerare et intueri valebant, prefatam terram taliter existimassent⁵, ut in ipsa terra octuaginta mansiones seu curie residere, ac in terris arabilibus, silvis, aquis et vineis, victualia et fructus habere possunt commode et utiliter in eisdem.

Datum tertia feria proxima post festum eiusdem festi⁶ Invencionis sancte crucis, anno prenotato.

(Pe verso, de o altă mână, contemporană:) Domino regi pro magistro Johanne, filio Gegus, contra hospites de Kops et Walthug⁶, super terra Lapuș vocata, relatorie.

Preaînălțatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, măritul rege al Ungariei, capitlul bisericii Transilvaniei, prinos de cernice rugăciuni și veșnică credință.

Am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea voastră cu acest cuprins: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 29 aprilie 1366, nr. 37)*, iar noi dorind — precum sîntem datori — să dăm ascultare poruncii voastre, am hotărît să trimitem, dimpreună cu zișii oameni ai voștri, anume vrednicul de cinste bărbat, domnul Petru, prepozitul bisericii Tuturor Sfinților din Vesprim, și magistrul Ioan, fiul lui Zoard, pe oamenii noștri, anume magistrii Gheorghe și Ladislau, soții și frații noștri canonici, ca să ducă la îndeplinire cele de mai sus. Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că dînșii s-au dus în ziua sărbătorii Aflării sfintei cruci¹, la pămîntul în pricină numit Lăpuș, și magistrul Ioan, fiul lui Gegus, a arătat mai întîi o movilă de hotar aflătoare spre moșia Valchid, movilă pe care amîndouă părțile au socotit-o adevărată; apoi, mergînd spre miazăzi, pe o creastă mare și lungă, a arătat un semn de hotar, după cum li se părea lor, despre care însă pomeniții sași susțineau că nu e semn de hotar adevărat; mergînd mai departe, pînă la capătul acelei creste, a arătat mai multe locuri de semne de hotar, pe care mărturisește că le-au stricat zișii sași, dar acolo nu se vedeau nici un fel de semne. După aceea, la capătul acelei creste, el a arătat un semn mare, despre care amîndouă părțile au spus că este un semn adevărat, ce desparte moșiile Copșa, Biertan și Mălăncrav; mai departe, pomenitul magistrul Ioan nu a mai arătat alte semne. În cele din urmă, sus-zișii sași i-au dus pe dînșii² la altă creastă, pe care coborîndu-se au arătat mai multe semne care se puteau vede și erau în ființă, și pe care mărturiseau că le-au ridicat pe vremea răposatului voievod Ladislau, dar sus-zisul magistrul Ioan spunea că acele semne de hotar au fost ridicate cu samavolnicie, și, fiindcă pomenitele părți nu se puteau înțelege asupra acestui pămînt în pricină, dimpreună cu nobilii și comiții din scaunul Mediașului, de față cu vecinii și megieșii aflători acolo, așa cum au putut ei socoti cu mintea și vedea cu ochii, au prețuit sus-zisul pămînt astfel, că pe acel pămînt ar putea sălășlui optzeci de gospodării sau curți, iar din pămîntuirile de arătură, din pădurile, apele și viile de acolo, (aceste gospodării) ar putea avea hrană și roade îndeajuns pentru folosul lor.

Dat în marțea de după sărbătoarea pomenitei Aflări a sfintei cruci, în anul de mai sus.

(Pe verso, de o altă mînă, contemporană:) Domnului (nostru), regele, dare de seamă pentru magistrul Ioan, fiul lui Gegus, împotriva oaspeților din Copșa și Valchid, cu privire la pămîntul numit Lăpuș.

Arh. Naț. Magh., Dl. 5452. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig., hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere, de ceară albă, aplicată în document pe verso.

Copie la Kemény, *Dipl. Trans. Suppl.*, II, p. 25—28 (cu lipsuri și cu data greșită: 6 mai 1365).

EDIȚII: *Archiv*, XXI, p. 240 (fragmentar); *Ub.*, II, p. 238—239.

¹ Urmează: *byrcz*, tăiat de aceeași mînă.

² Corect: *idem*.

³ Urmează litera *f*, tăiată de aceeași mînă.

⁴ Urmează: *fatea*, tăiat de aceeași mînă.

⁵ Corect: *estimassent*.

⁶ Astfel în orig.

⁷ 3 mai.

⁸ Adică pe oamenii regelui și ai capitlului.

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis capitulo ecclesie Albensis Transiluanie, salutem et gratiam.

Cum nos nobilem dominam Elizabeth nuncupatam, filiam condam Ladizlai dicti Kechkes de Gald, in recta medietate possessionarie¹ porcionum eiusdem Ladizlai, patris sui, in eadem Gald et alias ubique habitatum de gracia speciali heredem et successorem instituerimus et prefecerimus, sicut hoc in aliis litteris nostris exinde confectis, patentibus, plenius declaratur, ipsaque nunc in dominium medietatis ipsorum possessionariarum porcionum paternarum velit introire legitime, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Petrus, viceuoyoda Transiluanus, homo noster specialis, vel ille quem, (sua in)² persona, ad id deputavitur³ predictam medietatem possessionarie¹ vel porcionum olim dictum Ladizlaum de iure contingencium, in (eadem)⁴ Gald et alias existencium, ad faciem earum, presentibus vicinis et commetaneis suis legitime convocatis, accedendo, simulcum omnibus utilitatibus et pertinentiis ac iuribus suis, prefate domine Elizabeth statuatur; premisse⁵ gracie nostre et donacionis titulo perpetue possidendam, si non fuerit contradicendum. Contradictores vero, si qui fuerint, evocet eos contra eandam dominam in presenciam vayuode nostri partis Transiluanie predictae, rationem contradiccionis eorum reddituros, quintum decimum diem dicti evocacionis eorum ipsis pro termino, sine crastinacione, coram eodem wayuoda⁶ Transilvano comparendi assignando. Et tandem, seriem ipsius evocacionis cum nominibus contradictorum et evocatorum iamdicto vayuode fideliter rescribatis.

Datum in T(or)da⁷, die tercio festi beati Johannis ante portam Latinam. anno domini millesimo CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

(Sub pecete, de aceeași mînă:) (Relacio Stephani) Bubeek.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi din capitolul bisericii de Alba Transilvaniei, mintuire și milostivire.

Deoarece noi am așezat și am înzestrat, din osebită milostivire, pe nobila doamnă numită Elisabeta, fiica răposatului Ladislau zis Kechkes⁸ de Galda, cu dreptul de moștenitor și urmaș în dreapta jumătate a părților de moșie ale aceluia Ladislau, tatăl său, avute în acea (moșie) Galda și pretutindeni în altă parte, — după cum acest (lucru) se arată mai pe deplin în altă scrisoare a noastră, deschisă, întocmită cu privire la aceasta — și ea vrea acum să intre în chip legiuit în stăpînirea jumătății părților de moșie părintești, punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți pe omul vostru de mărturie vrednic de crezare, în fața căruia, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, omul nostru osebit, sau acela pe care el îl va trimite, în numele său, la aceasta, ducîndu-se la fața locului pe acele (părți de moșie, și) fiind de față vecinii și megieșii acestora, chemați în chip legiuit, să dea în stăpînire pomenitei doamne Elisabeta sus-zisa jumătate a părților de moșie ce îl priveau de drept pe zisul Ladislau, răposatul, aflătoare în acea (moșie) Galda și în alte locuri, ca să le stăpînească pe veci în temeiul sus-zisei noastre milostiviri și ca danie, dacă nu se va face împotrivire. Iar pe împotrivitori, dacă vor fi, să-i cheme, de față cu acea doamnă, înaintea voievodului nostru din sus-zisa parte a Transilvaniei, ca să dea seama de temeiul împotrivirii lor, statornicindu-le ca soroc de înfățișare, fără amînare, înaintea aceluiași

voievod al Transilvaniei, a cincisprezecea zi a zilei chemării lor. Și apoi să faceți cunoscut în scris, și întocmai, sus-zisului voievod al nostru, desfășurarea acelei chemări cu numele împotrivorilor și al celor chemați.

Dat la Turda, în a treia zi a sărbătorii fericitului Ioan înaintea porții latine, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

(*Sub pecete, de aceeași mână:*) Darea de seamă a lui Ștefan Bubeek.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 689. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.
Orig. perg., cu urme de pecete rotundă, aplicată în document sub text.

¹ Corect: *possessionarium*.

² Rupt și pata de umezeala cca 1 cm; întregit după sens.

³ Corect: *deputaverit*.

⁴ Pată de umezeală cca 1 cm; întregit după sens.

⁵ Urmează: *regie*, tăiat de aceeași mână.

⁶ Pată de umezeală cca 0,5 cm întregit pe baza contextului.

⁷ Astfel în orig.

⁸ Căprarul.

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo ecclesie Allensis Transsiluane, salutem et gratiam.

Noveritis quod, cum fideles nostri, magister Jacobus et Demetrius, filii Nicolai, nobiles de Hyduigh, nepotes condam Benchench, in suis et ceterorum nepotum ipsius Benchench, consanguineorum suorum nobis¹ alias sepius, et specialiter in presenti congregacione nostre generali universitati nobilium, Siculorum, Saxonum ac ceterorum hominum partis Transsiluane, in civitate nostra Torda celebrata, contra universos Siculos de sede Sebus graves porrexissent querelas, in eo videlicet ut dicti Siculi nostri, iusticie tramitem ausu temerario transgredi non verrentes, inter cetera mala (ipsis ill)ata², quasdam possessiones ipsorum, Sombor et Gerebench vocatas, ac castrum Solywmkw, in eadem Sombor habitum, actu potenciariorum dudum occupassent, ipsos de eisdem penitus excludendo et occupative a diutinis diebus indebite detinuissent et detinerent, (sibi)³ fructus et utilitates recipiendo, supplicantes humili precum instancia nostre maiestati eis exinde de remedio opportuno provideri, iuris ordine suadente; verum, quia tandem nos, qui ex officii nostri debito unicuique subditorum nostrorum suum ius reddere tenemur, unacum baronibus nostris, in dicta congregacione nobiscum tribunal indiciariorum consedentibus, causas querulancium dimittentibus⁴, iure observato, predictas possessiones Sombor et Gerebench ac ipsum castrum Solyomkw⁵, in eadem possessione Sombor existens, tam ex (tenore)⁶ quarundam litterarum nostrarum patencium, olim in congregacione nostra, anno domini M^{mo}CCC^{mo}XL^{mo} quarto, in octavis festi beate Margarete virginis, prope Bertholm, dicte partiș Transsiluane hominibus generaliter celebrata, confectarum, nostra in presencia exhibitarum, quam eciam ex veridi(cassione un)iversorum⁸ nobilium et Saxonum ac aliorum hominum, ipsi nostre congregacioni adherencium, nobis facta, evidenter cognovimus predictorum magistri Jacobi et Demetrii, filiorum Nicolai, ac aliorum nepotum condam ipsius Benchench, hereditarias iuris titulo fuisse et esse (ac pertinuisse et pert)inere⁷ legitime, prefatis Siculis sedis Sebus coram nobis astantibus et nulla rationabili cautela se excusare valentibus, ideo

memoratas possessiones Sombor, cum dicto castro Solywmkw vocato, et Gerebench, simulcum omnibus suis utilitatibus (et pertinenciis)⁶ omni-que suorum iurium plenitudine, necnon metis earum veris et antiquis, supradictis magistro Jacobo, Demetrio et aliis nepotibus ipsius Benchench adiudicando restituimus, remisimus et resignavimus eo iure, quo ad eosdem dinoscuntur perti(nere, perpet)uo³ possidendas et habendas, eisdem Siculis, tanquam in facto potenciario, ratione occupationis ipsarum, convictis iuridice, ex nunc ab eisdem possessionibus, castro et suis pertinenciis, regia auctoritate, perpetuum silentium imponentes.

Quare fidei(tati vest)re³ firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem idoneum et fidedignum, quo presente, Johannes de Sylee vel Stephanus de Deegh aut Mychael de Bord, aliis absentibus, homo noster, ad facies predictarum possessionum Sombor et Gerebench accedendo, si necesse fuerit, presentibus vicinis et commetaneis suis convocatis, ipsas possessiones, cum quarumlibet suarum utilitatum et pertineclarum (usufructionibus)⁷, ac iamdicto castro, iuxta metarum earum antiquarum cursus, statuatur memoratis magistro Jacobo, Demetrio et aliis nepotibus Benchench, premisse nostre legitime restitutionis titulo perempniter⁵ possidendas, contradiccione predictorum Siculorum non obstante. Et post hec, seriem ipsius statucionis nobis fideliter rescribatis.

Datum in eadem Torda, sabbato proximo ante festum Ascensionis domini, anno eiusdem M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi din capitulul bisericii de Alba Transilvaniei, sănătate şi milostivire.

Să ştiţi că, întrucît credincioşii noştri, magistrul Iacob şi Dumitru, fiii lui Nicolae, nobili de Hăghig, nepoţii răposatului Benchench, au ridicat grele plîngerî, în numele lor şi al celorlalţi nepoţi ai aceluî Benchench, rudele lor, şi în alte rînduri foarte adesea, şi în chip osebit (înaintea) adunării noastre obşteşti de faţă, ţinută în oraşul nostru Turda, cu obştea nobililor, secuilor, saşilor, precum şi a celorlalţi oameni din părţile Transilvaniei, (plîngîndu-se) împotriva tuturor secuilor din scaunul Sepsi, anume pentru faptul că zişii noştri secui, cu o cutezătoare îndrăzneală, netemînd-se să calce calea dreptăţii, printre alte rele ce le-au pricinuit lor, au cotropit de cîtva timp cu silnicie nişte moşii ale lor numite Sombor şi Gerebench precum şi cetatea Solyumkw, aflătoare pe acea (moşie) Sombor, scoţîndu-i cu totul pe ei din acele (moşii), şi le-au ţinut şi le ţin de multă vreme cotropite pe nedrept, luînd pentru ei roadele şi folosinţele (lor), şi s-au rugat de maiestatea noastră cu smerite şi stăruitoare rugăminţi să le hărăzim leacul potrivit pentru aceasta, după cum sfătuieste rînduiala dreptăţii; în cele din urmă, deoarece noi — care sîntem ţinuţi, prin datoria slujbei noastre, să-i dăm fiecăruia dintre supuşii noştri dreptul său — cercetînd dimpreună cu baronii noştri, care stăteau cu noi la judecată la pomenita adunare, pricinile împricinaţilor, cu păzirea legii, am aflat în chip vădit, atît din cuprinsul unei scrisori a noastre deschise, înfăţişată înaintea noastră, întocmită odinioară la adunarea noastră, ţinută obşteşte, în anul domnului o mie trei sute patruzeci şi patru, la octavele sărbătorii fericitei fecioare Margareta⁸, lîngă Biertan, cu oamenii din pomenitele părţi ale Transilvaniei, cît şi din mărturisirea adevărată făcută nouă de toţi nobilii şi saşii, precum şi de alţi oameni care erau de faţă la acea adunare a noastră, cum că pomenitele moşii Sombor şi Gerebench, precum şi acea cetate Solyumkw, aflătoare

pe acea moșie Sombor, au fost și sînt de drept bunuri de moștenire ale sus-amintiților, magistrul Iacob și Dumitru, fiii lui Nicolae, precum și ale celorlalți nepoți ai răposatului Benchench, și au ținut și țin în chip legiuit (de ei), (iar) sus-zișii secui din scaunul Sepși, înfățișându-se înaintea noastră, nu au putut să se apere prin nici un temei îndreptățit, drept aceea am înapoiat, am dat îndărăt și am lăsat prin judecată pomenitele moșii Sombor, cu zisa cetate Solyumkw, și Gerebench; împreună cu toate folosințele lor și cele ce țin de ele, cu toată deplinătatea drepturilor lor, precum și în adevăratele și vechile lor hotare, sus-zișilor, magistrului Iacob, lui Dumitru și celorlalți nepoți ai celui Benchench, ca să le stăpînească și să le aibă pe veci, cu acel drept cu care se știe că țin de ei, silindu-i, prin puterea regească, pe acei secui la veșnică tăcere de acuma încolo (în ce privește) acele moșii, acea cetate și cele ce țin de ele, ca unii ce au fost dovediți prin judecată de făptuirea unei silnicii prin cotropirea lor.

Drept aceea, vă punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți omul vostru potrivit și vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, Ioan de Șilea sau Ștefan de Deag ori Mihail de Bord, în lipsa celorlalți, mergînd la sus-pomenitele moșii Sombor și Gerebench, și fiind de față vecinii și megieșii lor (ce vor fi fost) chemați, dacă va vi fost nevoie, să dea pomeniților, magistrului Iacob, lui Dumitru și celorlalți nepoți ai lui Benchench acele moșii, împreună cu toate foloasele lor și cu cele ce țin de folosințele (lor), precum și cu sus-zisa cetate, potrivit mersului semnelor vechi de hotar, ca să le stăpînească pe veci în temeiul sus-arătatei noastre înapoieri legiuite, fără a ține seamă de împotrivirea sus-zișilor secui. Iar după aceasta, să ne răspundeți în scris întocmai despre felul cum s-a făcut acea dare în stăpînire.

Dat tot la Turda, în sîmbăta dinaintea sărbătorii Înălțării Domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Col. Török Bertalan.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 24 mai 1366, nr. 65.

¹ Corect: *nominibus*.

² Rupt cca 1,5 cm; întregit după sens, cu probabilitate.

³ Rupt cca 1 cm; întregit după sens.

⁴ Corect: *dimetientes*.

⁵ Astfel în transumpt.

⁶ Rupt cca 2 cm; întregit după sens.

⁷ Rupt cca 2,5 cm; întregit după sens.

⁸ 20 iulie 1344.

Ludouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo ecclesie Albensis Transiluvane salutem et graciam.

Cum nos in presenti congregacione nostre, Thorde celebrata, fidelibus nostris, magistro Jacobo et Demetrio, filiis Nicolai de Hÿduygh, nobilibus, scita rei veritate, sessiones ipsorum quas is Oltzemen et Malnas, more Siculorum, iure succesorio habere dignoscuntur, cum omnibus terris, cultis et incultis, campis, pratis seu fenilibus, fluviis, molendinis locisque molendinorum, ac aliis utilitatibus et iuribus ad easdem spectantibus, a Siculis nostris sedis Sebus, violentis videlicet occupatoribus ip-

sarum, auferentes restituerimus et resignaverimus, per eosdem et eorum heredes eo iure, quo ad ipsos dignoscuntur pertinere, sub libertate Siculorum nostrorum perpetuo possidendas, ipsis Siculis sedis Sebus, regia auctoritate, silentium perpetuum imponentes ex hac parte, fidelitati vestre firmis damus in mandatis quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Johannes de Silee vel Stephanus de Deeg aut Michael de Bord, aliis absentibus, homo noster, ad facies predictarum sessionum seu locorum sessionalium, ipsos magistrum Jacobum et Demetrium, modo premissis, in Olthzemen¹ et Malnas, terris scilicet Siculorum nostrorum, contingencium, accedendo, ipsas sessiones simulcum pretactis pratis, fluviis, molendinis locisque molendinorum, ac ceteris iuribus et utilitatibus omnibus ad ipsas spectantibus, iuxta metarum suarum limites antiquarum prefatis magistro Jacobo et Demetrio statuatur, premissis nostre legitime restitutionis titulo ad instar Siculorum possidendas et tenendas, contradiccione predictorum Siculorum de Sebus in hac parte non obstante, ac seriem ipsius statucionis nobis fideliter rescribatis.

Datum in Thorda predicta, sabbatho¹ proximo ante festum Ascensionis domini, anno eiusdem M^o CCC^o sexagesimo sexto.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi, capîtlului bisericii de Alba Transilvaniei, mîntuire și milostivire.

Deoarece în adunarea noastră de față, ținută la Turda, după ce am aflat adevărul cu privire la (aceste) lucruri, am dat înapoi și am lăsat credincioșilor noștri nobili, magistrului Iacob și lui Dumitru, fiii lui Nicolae de Hăghig, sesiile lor, pe care se știe că le au, în temeiul dreptului de moștenire, după obiceiul secuilor, în Olteni și Malnaș, împreună cu toate pămînturile lucrate și nelucrate, cu cîmpuri, livezi sau finațe, rîuri, mori și locuri de mori, și cu alte folosințe și drepturi ce țin de ele — pe care le-am luat de la secuii noștri din scaunul Sepși, adică cei care le cotorpiseră prin silnicie — ca să le stăpînească ei și moștenitorii lor pe veci, cu acel drept cu care se știe că țin de ei, în temeiul libertății secuilor noștri, silind prin puterea (noastră) regească pe acei secui la veșnică tăcere în această privință, (de aceea) poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți pe omul vostru de mărturie vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, Ioan de Șilea sau Ștefan de Deag ori Mihail de Bord, în lipsa celorlalți, ducîndu-se la sus-zisele sesii sau locuri de sesii, care, cum s-a arătat mai sus, țin de magistrul Iacob și de Dumitru în Olteni și Malnaș, adică în pămînturile secuilor noștri, să le dea în stăpînire sus-zisilor, magistrului Iacob și lui Dumitru, în temeiul pomenitei noastre legiuite înapoieri, potrivit cu vechile lor semne de hotar, împreună cu pomenitele pămînturi, livezi, rîuri, mori și locuri de mori, și cu toate celelalte drepturi și folosințe ce țin de ele, ca să le stăpînească și să le țină după obiceiul secuilor, fără a ține seama de împotrivirea sus-zisilor secui de Sepși în această privință. Iar despre felul cum s-a făcut acea punere în stăpînire, să ne răspundeți în scris întocmai.

Dat la Turda mai sus pomenită, în sîmbăta dinaintea sărbătorii Înălțării Domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șazeci și șase.

Bibl. Univ. Budapesta, Col. Cornides, t. II, p. 89—91.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 24 mai 1366, nr. 66, care la rîndul sau a fost transcris de Ludovic I, regele Ungariei, în actul său din 17 iulie 1366, nr. 120.

Copie din sec. XIX, la Kemény, *Dipl. Trans.*, II, p. 91—96.

EDIȚII: *Fejér*, IX/3, p. 569—579 (din Col. Cornides); *Székely okl.*, I, p. 70 (din Col. Kemény).

¹ Astfel în transumpt.

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo ecclesie Albensis Transiluanæ, salutem et grariam.

Cum nos in presenti nostra congregacione, Torde celebrata, generali, unacum baronibus nostris nobiscum existentibus, cognita et scita rei veritate, terras et metas possessionum fidelium nostrorum Jacobi et Demetrii, filiorum Nicolai, ac ceterorum nepotum condam Benchench, Arapataka et Hyduig vocatarum, per Siculos nostros de sede Sebus olim violenter occupatas, veras et antiquas eisdem Jacobo et Demetrio ac aliis nepotibus condam Benchench restituerimus et resignaverimus ac ad easdem possessionibus Arapataka et Hyduig reapplicaverimus, sicut pristinis temporibus pertinuerunt ad ipsas, perpetue possidendas, ipsis Siculis nostris in hac parte silencium perpetuum imponentes, vestre fidelitati firmiter precipimus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Johannes de Sile vel Stephanus de Deeg aut Michael de Bord, aliis absentibus, homo noster, ad facies predictarum terrarum et metarum possessionum, Arapataka et Hyduig vocatarum, quas metas et terras Siculi predicti olim occuparant et occupatas tenuerant usque modo, accedendo, ipsas metas et terras, simulcum omnibus suis utilitatibus intra se existentibus, abolitis¹ aliis metis falsis fortasse per ipsos Siculos erectis¹, statuatur prefatis Jacobo, Demetrio et eorum consanguineis premisse nostre restitutionis et reapplicacionis legitime titulo perhempniter² ad prenotatas possessiones Arapataka et Hydugh², sicut ad eas dinoscuntur pertinuisse, per dictos Jacobum, Demetrium et suos consanguineos eorum heredes possidendas, utendas et tenendas, contradiccione Siculorum predictorum non obstante. Et post hec, seriem ipsius statucionis cum cursibus iamdictarum metarum nobis fideliter rescribatis.

Datum in eadem Torda, sabbato proximo ante festum Ascensionis domini, anno eiusdem millesimo CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Fidelibus suis, capitulo ecclesie Albensis Transiluanæ, pro magistro Jacobo et aliis, statutorie.

⟨*Suă pecete, de aceeași mînă:*⟩ Relacio magistri Nicolai, filii Lackk.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi, capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, sănătate și milostivire.

Deoarece noi, în adunarea noastră obștească de față, ținută la Turda, d'mpreună cu baronii noștri care erau împreună cu noi, după cercetarea și aflarea adevărului, am dat înapoi pămînturile și hotarele vechi și adevarate ale moșilor numite Arpătac și Hăghig, ale credincioșilor noștri Iacob și Dumitru și ale celorlalți nepoți și răposatului Benchench, (pămînturi) cotropite odinioară cu silnicie de seculi noștri din scaunul Sepși, și le-am lăsat iar zișilor Iacob și Dumitru și celorlalți nepoți ai răposatu-

lui Benchench, și le-am alipit din nou de moșiile Arpătac și Hăghig, așa cum au ținut de ele din vremurile vechi, ca să le stăpânească pe veci, si-lind pe numiții noștri secui la veșnica tăcere în această privință, poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, Ioan de Șilea sau Ștefan de Deag ori Mihail de Bord, în lipsa celorlalți, mergînd la zisele pămînturi și hotare ale moșilor numite Arpătac și Hăghig, hotare și pămînturi pe care le-au cotoropit odinioară și le-au ținut cotoropite pînă acum sus-zișii secui, și despărțindu-le de semnele de hotar neadevărate, ridicate, poate, de acei secui, să dea în stăpînire acele hotare și pămînturi, dimpreună cu toate folosințele aflătoare înlăuntrul lor, sus-zișilor Iacob și Dumitru și rudelor lor de sînge, în temeiul legiuit al sus-pomenitei întoarceri și al alipirii lor din nou, poruncite de noi, la pomenitele moși Arpătac și Hăghig, așa cum se știe că au ținut de ele, ca să fie stăpînite, folosite și ținute de-a pururi de către pomeniții Iacob, Dumitru și rudelile lor de sînge, fără a se ține seama de împotrivirea sus-zișilor secui. Și, după aceasta, să ne răs-pundeți în scris, întocmai, despre felul cum s-a făcut această punere în stăpînire, dimpreună cu mersul sus-ziselor semne de hotar.

Dat tot la Turda, în sîmbăta dinaintea sărbătorii Înălțării Domnu-lui, în anul aceluiași o mie trei sute șazeci și șase.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Credincioșilor săi, capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, pentru magistrul Iacob și alții, ⟨scrisoare de⟩ dare în stăpînire.

⟨*Sub pecete, de aceeași mînă:*⟩ Darea de seamă a magistrului Nicolae, fiul lui Lackk.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 169. Fotocopie la Inst. de ist. din Cluj-Napoca/1366. Orig., hîrtie, cu pete de umezeală și cu urme de pecete de închidere, apli-cată în document pe verso.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 24 mai 1366, nr. 67.

EDIȚII: *Ub* II, p. 239—240; *Székelly okl.*, VIII, p. 32—34 (după transumptul din 24 mai 1366, cu deosebiri neînsemnate de grafie).

¹ De la *abolitis* pînă la *erectis*, scris deasupra rîndului.

² Astfel în orig.

Amicis suis reverendis, capitulo Alb(ensis)¹ ecclesie Transsiluane, Dyonisius, wouyoda Transsiluanus et comes de Zonuk, amicitiam paratam cum honore.

Noveritis quod in congregacione nostra generali universis nobilibus, Saxonibus, Siculis et cuiusvis sta(tus)² et condicionis hominibus dicte par-tis Transsiluane, feria secunda proxima post festum beatorum Philippi et Jacobi apostolorum, Torde celebrata, Dominicus, filius Petri, Petrus, filius Emerici de Thoty s(uperiori . . .)³ St(eph)ani⁴, filii predicti Petri, in personis, de medio aliorum causidicorum exurgentes, contra Johannem, fi-lium Thome, Ladislaum et Nicolaum, filios Nicolai, Petrum et Andream, filios Wylhelmi, Laurentium, filium Jo(hannis, My)chaelem⁵, filium My-chaelis, Johannem, filium Pauli, Jacobum, filium Jacobi, Mychaelem, fi-lium Mathie, et Petrum, filium Mychaelis, ac alios nobiles de Losad, nec-non Stroya kenezium (. . .)⁶ domini nostri regis de villa Razloulfolwa, quasdam duas litteras, unam videlicet predicti domini nostri regis, se-creto anulo suo consignatam, tenoris infrascripti, aliam vero vestram, feria secunda prox(ima post fe)stum⁵ Invencionis sancte crucis proxime prete-

ritum, clause emanatam, tenorem litterarum Petri, vicewoyuode nostri, de verbo ad verbum in se continentem, ad petitionem eiusdem Petri, vicewoyuode nostri⁷, rescripcionalem, ass(er)cionem² et proposicionem suam adversus eosdem nobiles⁷ de Losad ac Stroya keñezium proponendam⁸ in eisdem contineri, nostri iudiciario examini presentarunt.

Cuiusquidem littere domini nostri regis tenor (tal)is est:) ⁹ *Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei din 12 aprilie 1366, Deva, nr. 26*). In secunda vero (. . .)⁶ litterarum, videlicetstrarum rescripcionalium inter cetera adinveniebatur quod, cum vos, ad amicabilem litteratoriam petitionem predicti Petri, vicewoyuode nostri, ad possessionariam reambulacionem, metalem distinc(c)io(nem)⁴ et separacionem dicte possessionis Thoty, nobilium de eadem, iuxta premissarum litterarum regaliu(m) continenciam pro eisdem nobilibus de Thoty pretacto modo faciendam, unacum Stephano, filio Syk(e)¹⁰ de Buhtur, homine regio, discretum virum Nicolaum, sacerdotem ecclesie de dicta Hunyad, pro testimonio destinassetis fidedignum, tandem iidem, exinde ad vos reversi, vobis concorditer retulissent quod ip(s)i² feria tertia proxima ante predictum festum Inventionis sancte crucis proxime nunc preteritum, ad faciem dicte possessionis Thoty, presentibus vicinis et commetaneis eiusdem, accessissent et eandem a parte possessionis Losad et Stroyafolwa vocatarum reambulare et iuxta veteres metas (novas)⁹ erigere ac eandem possessionem Thoty prefatis Dominico et Stephano, filiis Petri, ac Emerico, filio Emerici, prout ipsis dinosc(er)etur pertinere, relinquere voluissent, tandem⁷ Johannes, filius Thome, Ladislaus et Nicolaus, filii Nicolai, Petrus et Andreas, filii Wylhelmi, Laurencius, filius Johannis, Mychael, filius Mychaelis, Johannes, filius Pauli, Jacobus, filius Jacobi, Mychael, filius Mathye, Petrus, filius Mychaelis, et alii nobiles de Losad, ac Stroya kenezium ipsi possessionarie reambulacioni et metarum ereccioni contradictores extitissent. Quosquidem nobiles de Losad et Stroya kenezium in facie eiusdem terre, in presenciam domini nostri regis, contra predictos filios Petri et Emericum, filium Emerici, ad quindenas ferie sexte proxime post octavas festi Passce domini nunc preteriti, in regiam presenciam evocassent, racionem predict(e) contradiccionis eorum reddituros.

Quarumquidem litterarum tenoribus revisis et partibus suo modo expositis, annotatis nobilibus de Losad ac Stroya kenezio, personaliter ex commissione regia coram nobis adherentibus, prefati filii Petri et Emericus, filius Emerici, racionem premiss(e) contradiccionis in facto predict(e) possessionarie reambulacionis, modo quo supra per eosdem nobiles de Losad et Stroya kenezium ipsis facte, iudi(c)um⁴ eis et assignare postularant.

Quibus sic perceptis prenominati nobiles de Losad et Stroya kenezium in contrarium premissorum obiecerunt isto modo, quod ipsi premiss(e) possessionarie reambulacioni, metarum ereccioni ac distinc(c)ioni premiss(o) modo pro eo contradixissent, quia predicti nobiles de Thoty non iuxta veras et iustas metas ipsius possessionis Thoty ipsam possessionariam reambulacionem et metarum ereccionem fieri voluissent, sed in eadem possessionaria reambulacione magnas terre particulas intra metas dictarum possessionum Losad et Stroyafolwa¹¹, quibusdam⁷ metis includendo¹², sibi⁷ statui facere voluissent. Unde, cum ex causis premissis ad iteratam possessionariam reambulacionem, metarum ereccionem, necnon

estimacionem faciendas, nostri et vestri homines necessario sint transmittendi, vestram amicitiam presentibus petimus reverenter quatenus vestros mittatis homines pro predictis utrisque partibus pro testimoniis fidedignos, quibus presentibus, Mychael de Aran vel J(. . . , fi)lius³ Symonis de Zengurg, ac Jacobus, filius Michaelis de Zenkyral, pro parte predictorum nobilium de Thoty, actorum, item Johannes, filius Somrak de Borsa, vel Peteu de Bach, pro parte predictorum⁷ in causam attractorum, aliis absentibus, homo noster, in octavis festi Penthecostes proxime nunc venturi, ad faciem dicte possessionis Thoty, universis vicinis et comitaneis eiusdem inibi legitime convocatis predictisque partibus vel earum legitimis procuratoribus presentibus, accedendo, primo iuxta ostensionem et demonstracionem dictorum nobilium de Thoty, actorum, metas iamdicte possessionis eorum, Thoty vocate, ex parte prefate possessionis Losad separantes reambulent, demumque metas et distinciones metarum eiusdem possessionis Losad ex parte memorate possessionis Thoty distinguentes, simili modo reambulent et, si ipse partes in dictarum metarum possessionum ipsorum demonstracionibus concordēs fuerint, tunc unicuique parti suum ius possessionarium metaliter distinctum relinquunt perpetuo possidendum, prout eis dinoscitur pertinere, si vero in aliqua particula terre discordēs fuerint, tunc eandem particulam inter ipsas partes litidiose¹³, remanentem regali mensura mensurando, vel visu considerando, deum pre oculis habito, unacum aliis probis viris, visa sua qualitate, quantitate et¹⁴ utilitate⁷, estimant in condigno suo precio et⁷ valore⁷, videantque ibidem et d(ilig)enter⁴ conspiciant, cuius partis ostense mete veriores et certiores existunt; et post hec, tocus facti seriem, ut fuerit expediens, ad octavum diem dictarum octavarum festi Penthecostes per partes in vestris l(itteris)⁵ predicto vicewoyuode nostro amicabiliter rescribatis.

Datum sexto die congregacionis nostre predictae, in loco memorato, anno domini supradicto.

(*Pe verso, de aceeași mină:*) Amicis suis reverendis, capitulo Alben-sis ecclesie Transsiluane, pro Dominico, filio Petri de Thoty, et aliis intranominatis, contra Johannem, filium Thome, et alios nobiles de Losad, super possessionaria reambulacione, statucione et estimacione per nostros et vestros homines, in octavis festi Penthecostes, modo intra specificato, facienda, quarum series ad octavum diem earundem octavarum nobis per vos est rescribenda.

Prietenilor săi vrednici de cinstire, capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu toată prietenia și cinstea.

Aflați că în adunarea noastră obștească ținută la Turda cu toți nobilii, sașii, secuii și cu oamenii de orice stare și seamă din pomenitele părți ale Transilvaniei, în luna de după sărbătoarea fericitilor apostoli Filip și Iacob¹⁵ ridicându-se din mijlocul altor împricinați, Dominic, fiul lui Petru, Petru, fiul Emeric de Toltia de Sus, în numele (lor și) al lui Ștefan, fiul pomenitului Petru, au înfățișat cercetării noastre judecătorești, împotriva lui Ioan, fiul lui Toma, a lui Ladislau și Nicolae, fiii lui Nicolae, a lui Petru și Andrei, fiii lui Vilhelm, a lui Laurențiu, fiul lui Ioan, a lui Mihail, fiul lui Mihail, a lui Ioan, fiul lui Pavel, a lui Iacob, fiul lui Iacob, a lui Mihail, fiul lui Matia, și a lui Petru, fiul lui Mihail, și a altor nobili de Jeledinți, precum și împotriva cnezului Stroia . . . al regelui nostru, din satul Razloulfalva, două scrisori, și anume una a sus-

zisului domn al nostru, regele, însemnată cu <pecetea> sa inelară secretă, avînd cuprinsul de mai jos, iar cealaltă, a voastră, închisă, dată în luna de după sărbătoarea de curînd trecută a Aflării sfintei cruci¹⁶, ca răspuns la cererea lui Petru, vicevoievodul nostru, cuprinzînd din cuvînt în cuvînt scrisoarea acelui vicevoievod al nostru, Petru, declarînd că în acea scrisoare¹⁷ se cuprinde plîngerea și pîra lor împotriva zișilor nobili de Jeledinți și a cnezului Stroia. Iar cuprinsul scrisorii domnului nostru, regele, este acesta: *<Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 12 aprilie 1366, Deva, nr. 26>*.

Iar în a doua din sus-pomenitele scrisori, adică în scrisoarea voastră de răspuns, se arată între altele că voi, la prieteneasca cerere scrisă a sus-zisului Petru, vicevoievodul nostru, ați trimis ca om de mărturie vrednic de crezare, dimpreună cu Ștefan, fiul lui Syke de Buitur, omul regelui, pe chibzuitul bărbat Nicolae, preotul bisericii din pomenita Hunedoara, ca să facă, în felul arătat mai sus, potrivit cuprinsului amintitei scrisori a regelui, hotărnicirea, deosebirea prin semne de hotar și despărțirea zisei moșii Toltia, a nobililor de Toltia, pentru numiții nobili de Toltia. Aceia, întorcîndu-se apoi de acolo la voi, v-au spus într-un glas că în marțea de dinaintea sus-zisei sărbători a Aflării sfintei cruci, de curînd trecută¹⁸, cînd s-au dus la zisa moșie Toltia și, de față cu vecinii și megieșii aceleia, au voit s-o hotărnicască dînspre moșiile numite Jeledinți și Stroyafolwa, să ridice noi semne lîngă cele vechi, și să lase acea moșie Toltia sus-zișilor Dominic și Ștefan, fiii lui Petru, precum și lui Emeric, fiul lui Emeric¹⁹, după cum se știe că ține de dîșii, în cele din urmă s-au ivit ca împotrivitori la acea hotărnicire și ridicare de semne Ioan, fiul lui Toma, Ladislau și Nicolae, fiii lui Nicolae, Petru și Andrei, fiii lui Vilhelm, Laurențiu, fiul lui Ioan, Mihail, fiul lui Mihail, Ioan fiul lui Pavel, Iacob, fiul lui Iacob, Mihail, fiul lui Matia, Petru, fiul lui Mihail, și alți nobili de Jeledinți, precum și cnezul Stroia. Pe acești nobili de Jeledinți, ca și pe cnezul Stroia, i-au chemat ei, chiar pe loc, înaintea regelui, pe a cincisprezecea zi de la vinerea de după octavele sărbătorii Paștilor Domnului acum de curînd trecută²⁰, <ca stînd> față cu fiii lui Petru și cu Emeric, fiul lui Emeric, să dea socoteala de împotrivirea lor.

După cercetarea din nou a cuprinsului acelor scrisori și arătarea lor, <făcută> părților cum se cuvine, sus-pomeniții nobili de Jeledinți și cnezul Stroia fiind de față ei înșiși înaintea noastră, din porunca regelui, sus-numiții fii ai lui Petru și Emeric, fiul lui Emeric, au cerut să li se arate și să li se deslușească temeiul sus-zisei împotriviri făcute în felul de mai sus de către pomeniții nobili de Jeledinți și de cnezul Stroia, cu privire la hotărnicirea moșiei sus-zise.

După ascultarea acestora, sus-numiții nobili de Jeledinți și cnezul Stroia au răspuns dimpotrivă la cele de mai sus că ei s-au împotrivit sus-zisei hotărniciri, ridicări de semne și despărțiri <a moșiilor> în felul mai sus-arătat, fiindcă amintiții nobili de Toltia au voit să se facă această hotărnicire și ridicare de semne nu după adevăratele și drepte semne ale moșiei Toltia, ci, la acea hotărnicire, închizînd între niște²¹ semne de hotar mari bucăți de pămînt <ce se aflau> înăuntrul semnelor pomenitelor moșii Jeledinți și Stroyafalva, au voit să pună să li se treacă lor în stăpînire.

Drept aceea, deoarece, din pricinile de mai sus, pentru facerea unei noi hotărniciri, ridicări de semne și prețuiri este nevoie să fie trimiși oamenii noștri și ai voștri, prin scrisoarea de față cerem cu toată cinstea

prieteniei voastre să trimiteți, pentru amândouă părțile sus-pomenite, oamenii voștri de mărturie vrednici de crezare, în fața cărora, omul nostru, Mihail de Uroi, sau Ioan²², fiul lui Simion de Singeorgiu, ori Iacob, fiul lui Mihail de Sincraiu, în lipsa celorlalți, din partea nobililor de Toltia, pîrișii, și, de asemenea, Ioan, fiul lui Somrak de Bîrcea, sau, în lipsa acestuia, Petru de Băcia, din partea zișilor pîriși, ducindu-se la octavele sîrbătorii viitoare a Rusaliilor²³, la zisa moșie Toltia (și) chemînd acolo în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii ei, și fiind de față și părțile sau împuterniciții lor legiuiți, să hotărînicească — mai întîi după arătarea și lamurirea zișilor nobili și Toltia, pîriși — semnele pomenitei moșii a lor, Toltia, care o despart dinspre partea numitei moșii Jeledinți, și, tot astfel, să hotărînicească pe urmă semnele și hotarele despărțitoare ale moșiei Jeledinți, care o deosebesc dinspre partea pomenitei moșii Toltia, și dacă numitele părți vor cădea la învoială în ce privește arătarea pomenitelor semne ale moșiilor lor, atunci (oamenii voievozului) să lase fiecareia din părți dreptul său de moșie, deosebit prin semne de hotar, ca să-l stăpînească pe veci, așa precum se știe că ține de dînsa, iar dacă asupra vreunei bucăți de pămînt, (părțile) nu ar cădea la învoială, atunci, măsurînd cu măsura regească bucata de pămînt rămasă în pricină între părți, sau socotind-o din ochi — avîndu-l pe Dumnezeu înaintea ochilor —, s-o prețuiască dimpreună cu alți bărbați cinstiți la preț și valoarea ei adevărată, ținînd seama de felul, întinderea și folosul ei și să ia seama acolo și să cerceteze cu grijă ale cărei părți sînt mai adevărate și mai temeinice semnele arătate; iar după acestea, în a opta zi a octavelor sîrbătorii Rusaliilor²⁴, să aveți bunătatea să răspundeți, după cum se cuvine, prin mijlocirea părților, în scrisoarea voastră către zisul nostru vicevoievod, despre tot ce s-a făcut.

Dat în a șasea zi a pomenitei noastre adunări, în locul pomenit, în anul Domnului mai sus arătat.

(*Pe verso, de aceeași mină:*) Prietenilor săi vrednici de cinstire, capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, pentru Dominic, fiul lui Petru de Toltia, și pentru ceilalți numiți în scrisoare, împotriva lui Ioan, fiul lui Toma, și a celorlalți nobili de Jeledinți, cu privire la hotărnicirea, darea în stăpînire și prețuirea ce vor trebui făcute de către oamenii noștri și ai voștri, în felul arătat în scrisoare, la octavele sîrbătorii Rusaliilor²⁵; despre desfășurarea cărora va trebui să ne răspundeți în a opta zi de la aceeași octave.

Arh. Naț. Magh., D1. 30 688. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig., hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere, aplicată în document pe verso.

EDIȚII: *Documenta Valachorum*, p. 185—189.

¹ Rupt cca 1 cm, întregit pe baza contextului.

² Rupt cca 0,5 cm; întregit pe baza contextului.

³ Rupt cca 1 cm; întregire parțială.

⁴ Rupt cca 0,25 cm; întregit pe baza contextului.

⁵ Rupt cca 1,5 cm; întregit pe baza contextului.

⁶ Rupt cca 1 cm.

⁷ Scris deasupra rîndului, de aceeași mină.

⁸ Corect: *proponendo*.

⁹ Rupt cca 1 cm, întregit după sens.

¹⁰ Rupt cca 0,25 cm; întregire probabilă.

¹¹ Urmează un cuvînt ilizibil, tăiat de aceeași mină.

¹² Urmează: *ipsis*, tăiat de aceeași mină.

¹³ Corect: *litigiose*.

¹⁴ Urmează: *valore*, tălat de aceeași mână.

¹⁵ 4 mai.

¹⁶ 4 mai (nr. 39).

¹⁷ A capitlulului.

¹⁸ 20 aprilie.

¹⁹ Numele persoanelor în cauză amintite aici nu este întru totul identic cu al celor amintite la începutul documentului: Dominic, fiul lui Petru, Petru, fiul lui Emeric, și Ștefan, fiul lui Petru; deosebirea provine dintr-o greșală a scribului.

²⁰ 1 mai.

²¹ *Quibusdam metis* ca opus la *intra metas*. *Quibusdam* are aici un sens voit de nedeterminare și îndoială.

²² Completare probabilă.

²³ 31 mai.

²⁴ 7 iunie.

Nos, Dyonisius, woyuoda Transsilvanus et comes de Zonuk, memorie commendamus quod, in congregacione nostra generali universis nobilibus, Siculis, Saxonibus et alterius cuiusvis status et condicionis hominibus partis Transsiluane, feria secunda proxima post festum beatorum Philippi et Jacobi apostolorum, Torda¹ celebrata, nobilis domina relictă Jacobi de Chuch, de medio aliorum consurgendo, proposuit tali modo, quod, cum Martinus, filius eiusdem Jacobi, videlicet filius suus, in congregacione nostra, in anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} tercio celebrata, per iudices nobilium iuratosque assessores ac universos nobiles septem comitatuum partis Transsiluane in numerum proscriptorum fuisset assignatus, porcioneque sua possessionaria manibus iudiciariis fuisset occupata, tandem ipsa eandem porcionem possessionariam, cum rebus suis et filiorum suorum² scrinalibus, in toto duodecim marcas et mediam facientibus, a Petro, vicewoyuoda nostro, redemisset, quam nunc Bakou de Chuch, mortuo eodem filio suo, pro se occupare niteretur, et, licet super ipsam possessionariam redemptionem litteras habuerit, tamen, ipse littere ab ipsa casualiter fuissent alienate, et hoc ut ipsa eandem porcionem possessionariam dicti Martini, filii sui, modo premissis redemerit, ipsi³ Petro, vicewoyuode nostro, iudicibus nobilium iuratisque assessoribus ac universis nobilibus septem comitatuum partis Transsiluane nota fuissent atque manifesta, petens nos, ut idem⁴ Petrus, vicewoyuoda noster, iudices nobilium iuratique assessores, per nos requisiti qualem de premissis scirent, faterentur veritatem; quiquidem Petrus, vicewoyuoda noster, iudices nobilium iuratique assessores, ad fidem eorum deo debitam, fidelitatemque domino nostro regi et sue sacre corone regie conservandam, tacto vivifice crucis ligno pro dicenda veritate et omnia iusticia observanda, nobis prestitam, simulcum universis nobilibus dicte congregacioni nostre adherentibus, super premissis diligenter requisiti, omnia premissa et quevis singula premissorum, ad scitum et noticiam ipsorum⁵, iuxta relacionem predictę nobilis domine suo modo facta fuisse, unanimi et concordi testificacione affirmarunt.

Quibus omnibus auditis et perceptis, predictus Bakou (de eadem)⁶ exurgendo respondit eo modo, quod, licet predicta domina, relictă Jacobi, memoratam porcionem possessionariam quondam ipsius Martini manibus iudiciariis premissis modo redemerit, (...)everit⁷, tamen, quia ipso Martino, sine herede decesso, proprietates et dominium eiusdem possessio-

narie porcionis, racione patruelis fraternitatis, ipsum tangere dinoscitur. Ideo, iuxta estimacio(nem)⁸ eiusdem porcionis possessionarie, eidem domine relicte Jacobi, prout conveniret, super facto premissis pecunie sue, ad redempcionem eiusdem porcionis possessionarie dicti Martini per ipsam, persolute, eidem satisfaccionem inpendere presto esset et paratus; unde, quia prefatus Bakou, eandem possessionariam porcionem quondam dicti Martini ab eadem domina, matre sua, in es(timacio)nem⁹ eiusdem, secundum regni consuetudinem faciendam, redimere posse videbatur, absque estimacione vero sepedicte possessionarie porcionis ad presens inter ipsas partes finem debitum non poteramus, idcirco commisimus decernentes eo modo, quod Johannes, filius Emerici de Batyzhaza, vel Petrus de Forrou aut Stephanus, filius Banacha de Gumbuch, pro parte prefati Bakou, in causam attracti, item Johannes, filius Michaelis de Chekelaka, vel Johannes, filius Petri de eadem, pro parte predictae actricis domine, aliis absentibus, homines nostri, presentibus testimoniis capituli ecclesie Albensis Transsiluane, qui per ipsum capitulum ad id amicabiliter presencium serie transmitti postulamus, in octavis festi Nativitatis beati Johannis Baptiste, nunc proxime venturis, ad faciem predictae possessionis. Chuch vocate, vicinis et commetaneis eiusdem universis legitime convocatis, (et)¹⁰ partibus vel earum legitimis procuratoribus presentibus, accedendo, eandem possessionari(am porci)onem¹¹ quondam predicti Martini, filii Jacobi, in eadem habitam, regali mensura, si mensurari poterit, mensurando vel, si mensurari nequiret, visu considerando, deum et eius iusticiam ferendo pre oculis, absque scriptulo cuiuslibet falsitatis, visa eiusdem qualitate, quantitate, fructuositate et valore, estimant, regni consuetudine requirente; et post hec, ipsius possessionarie estimacionis seriem³ cum totali suo processu, partes in litteris dicti capituli, ad octavum diem earundem octavarum, ad Sanctum Emericum, nobis vel Petro, vicewoyuode nostro³, reportare teneantur, ut tandem, visa qualitate estimacionis eiusdem possessionarie³ porcionis³, ad solucionem premissis quantitatis pecunie, iuxta ipsam estimacionem per predictum Bakou eidem domine faciendam, predicto Bakou terminum congruentem assignare valeamus, vel ipse vicewoyuoda noster assignare valeat, tramite iuris observato.

Datum octavo die congregacionis nostre predictae, in loco antedicto, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} (s)exto⁵.

Noi, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre că, în adunarea noastră obștească ținută la Turda, în luna de după sărbătoarea fericților apostoli Filip și Iacob¹², cu toți nobilii, secuii, sașii și cu oamenii de oricare altă stare și treaptă din partea Transilvaniei, nobila doamnă, văduva lui Iacob de Ciuciu, ridicându-se din mijlocul celorlalți, a spus așa, că, deși Martin, fiul aceluși Iacob, adică fiul ei, a fost trecut în rândul celor puși în afara legii de către juzii nobililor și jurații asesori, precum și de toți nobilii celor șapte comitate ale Transilvaniei, în adunarea noastră ținută în anul domnului o mie trei sute șazeci și trei, iar partea lui de moșie a fost luată în mâini judecătorești, ea a răscumpărat, apoi, de la Petru, vicevoievodul nostru, cu lucrurile sale și ale fiicelor sale din lada de zestre, făcând cu totul douăsprezece mărci și jumătate, acea parte de moșie, pe care acum, murind acel fiu al ei, Bakou de Ciuciu încearcă să o cotopească pentru el, și, deși (ea) avusese scrisoare cu privire la acea răscumpărare de moșie, totuși, acea scrisoare fiindu-i, din întâmplare, înstrăinată, (faptul) că ea răscumpăraseră, în chipul de mai sus,

acea parte de moșie a zisului Martin, fiul său, îi era cunoscut și vădit lui Petru, vicevoievodul nostru, juzilor nobililor și juraților asesori, precum și tuturor nobililor din (cele) șapte comitate ale Transilvaniei, rugându-ne ca același, Petru, vicevoievodul nostru, juzii nobililor și jurații asesori, întrebați de noi ce știu cu privire la cele de mai sus, să mărturisească adevărul.

Care anume, Petru, vicevoievodul nostru, juzii nobililor și jurații asesori, împreună cu toți nobilii aflați la zisa noastră adunare, întrebați cu staruință cu privire la cele de mai sus, pe credința lor datorată lui Dumnezeu și pe supunerea ce trebuie păstrată domnului nostru, regele, și regeștii sale coroane, (jurînd) înaintea noastră cu mîna pe lemnul crucii dătătoare de viață că vor spune adevărul și că vor păzi dreptatea, au înțarît printr-o mărturisire a tuturor, făcută într-un cuget înaintea noastră, că toate cele de mai sus și fiecare dintre ele în parte s-au făcut, după știrea și cunoștința lor, (întocmai) ca în darea de seamă a sus-zisei nobile doamne.

Auzind și înțelegînd toate acestea, sus-zisul Bakou de aceeași (moșie), ridicîndu-se, a răspuns astfel, că, deși sus-zisa doamnă, văduva lui la ob, a răscumpărat din mîinile judecătorești, în felul arătat mai sus, pomenita parte de moșie a răposatului Martin, totuși, fiindcă acel Martin a murit fără urmaș, se știe că proprietatea și stăpînirea acelei părți de moșie îl privesc pe el, în temeiul frăției după tată; de aceea, el este gata și pregătit să plătească, după cum se cuvine, acelei doamne, văduva lui Iacob, cu privire la sus-zisii săi bani, plătiți de ea la răscumpărarea acelei părți de moșie a zisului Martin, potrivit prețuirii acelei părți de moșie.

De aceea, pentru că pomenitul Bakou se pare că ar putea să răscumpere acea parte de moșie a răposatului Martin, (sus)zisul, de la acea doamnă, mama lui, în prețuirea ce trebuie făcută după obiceiul țării, iar (noi), acum, nu am putea să punem capăt în chipul convenit (pricinii) între părți, fără prețuirea des-pomenitei părți de moșie, pentru aceasta hotărîm astfel, ca oamenii noștri, Ioan, fiul lui Emeric de Botez, sau Petru de Fărău ori Ștefan, fiul lui Banha de Gîmbut, din partea pomenitului pîrit Bakou, de asemenea Ioan, fiul lui Mihail de Cecălaca sau, în lipsa celorlalți, Ioan, fiul lui Petru a aceeași (Cecălaca), din partea zisei doamne p_rîșe, de față cu oamenii de mărturie ai capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, care, prin cuprinsul celor de față, cerem cu prietenie să fie trimiși de către capitlu la aceasta, sosind la octavele acum viitoare ale sîrbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul¹³, la fața locului, pe sus-zisa moșie numită Ciuciu, fiind chemați, în chip legiuit, toți vecinii și megieșii acestea, și fiind de față părțile sau împuterniciții legiuiți ai acestora, să prețuiască, potrivit obiceiului țării, acea parte de moșie a răposatului sus-zis Martin, fiul lui Iacob, avută în acea (moșie), măsurînd-o cu măsura regească, dacă ar putea fi măsurată, iar dacă nu s-ar putea măsura, să o cerceteze din privire, avîndu-l pe Dumnezeu și dreptatea lui înaintea ochilor, și fără îndoiala vreunei înșelătorii, ținînd seama de felul, întinderea, rodnicia și prețul acesteia.

Și după acestea, părțile să fie datoare a ne da seama nouă sau lui Petru, vicevoievodul nostru la Sîntimbru, în a opta zi a acelor octave¹⁴, prin scrisoarea zisului capitlu, cu privire la cuprinsul acestei prețuri de moșie, cu întreaga sa desfășurare, ca apoi, ținînd seama de felul prețuirii acelei părți de moșie, să putem să-i statornicim zisului Bakou, sorocul potrivit pentru plata sus-zisei sume de bani, ce trebuie făcută acelei doamne

de către sus-zisul Bakou, potrivit cu acea prețuire; sau vicevoievodul nostru să poată statornici, păstrându-se rînduiala legii.

Dat în a opta zi a adunării noastre sus-zise, în locul înainte zis, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 181. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig., hîrtie, cu rupturi și pete de umezeală, și cu urme de pecete aplicată în documen. pe verso.

¹ Corect: *Torde*.

² Corect: *filiarum suarum*.

³ Scris deasupra rîndului, de aceeași mîna.

⁴ Astfel în orig.

⁵ Rupt cca 0,5 cm; întregit după sens.

⁶ Rupt cca 2 cm; întregit după context.

⁷ Rupt cca 1,5 cm.

⁸ Pată de umezeală cca 1 cm.; întregit după sens.

⁹ Pata de umezeală cca 2 cm; întregit după sens.

¹⁰ Rupt cca 1 cm; întregit după sens.

¹¹ Rupt 1,5 cm; întregit după sens.

¹² 4 mai 1366.

¹³ 1 iulie 1366.

¹⁴ 8 iulie 1366.

Nos, Dyonisius, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendamus quod, cum in congregacione nostra universis nobilibus, Siculis, Saxonibus ac alterius cuiusvis status et condicionis hominibus partis Transilvane, facta publica proclamacione, de regio edicto, feria secunda proxima post festum beatorum Philippi et Jacobi apostolorum, Torde celebrata, de mandato eiusdem domini regis, universis nobilibus et alterius cuiusvis status et preeminencie hominibus tributa, tam in terris quam in aquis, habentibus, in eadem congregacione nostra, instrumenta sua super tributo suo confecta coram nobis exhiberi commissemus, tandem, inter ceteros. Ladyzlaus, filius Demetri de Chykmanthel, et Stephanus, filius Thome de Kend, de medio universorum consurgendo, nobis curarunt declarare isto modo, quod ipsi super fluvium Kykulew minori pontem constructum haberent, super quem tributum consuetum exigerent¹, super quo eciam tributo regalia munimenta habuissent, sed quondam Saxones de Keurus et de Bagath, dyabolico² furore repleti, ad domum quondam eiusdem Thome, patris predicti Stephani, in eadem Kend habitam potencialiter, manu armata, veniendo, crudeli nece eundem Thomam interemissent, omnia bona eiusdem Thome auferendo et asportando, inter alia bona dicti Thome ipsa regalia munimenta super ipso tributo et aliis iuribus ipsorum confecta recipiendo asportassent, que omnia iudicibus nobilium et universis nobilibus septem comitatuum predictae partis Transilvane constarent evidenter, petentes nos, ut iidem iudices nobilium, iurati assessores et universi nobiles, qualem de premissis scirent, per nos requisiti, faterentur veritatem. Cumque nos eosdem iudices nobilium iuratosque assessores, ad fidem eorum deo debitam fidelitatem domino nostro regi sueque sacre corone regie observandam, tacto vivifice cru is ligno nobis prestitam, super premissis requisitos habuissemus, mox iidem iudices nobilium iuratique assessores ad premissam eorum fidem, simulcum tota universitate nobilium eidem congregacioni nostre aderencium,

omnia premissa et singula premissorum per eosdem Saxones de Keurus et Bagath, universos, perpetrata et illata fuisse unanimi et concordii testificatione affirmarunt. In quorum affirmative assercionis testimonium, presentes <litteras>³ prescriptis Ladyzlao ac Stephano duximus concedendas.

Datum octavo die congregacionis nostre antedictae, in loco prenotato, annò domini M^{mo}CCC^{mo} sexagesimo sexto.

Noi, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre că, după ce în adunarea noastră obștească a nobililor, secuilor, sașilor și a oamenilor de orice altă stare sau seamă din părțile Transilvaniei, ținută din poruncă regească, cu vestire obștească, la Turda, în luna de după sărbătoarea fericiților apostoli Filip și Iacob⁴, am pus în vedere, după porunca numitului domn al nostru, regele, tuturor nobililor și oamenilor de orice stare sau seamă, care aveau vămi pe pământurile sau pe apele lor, să arate în fața noastră, la amintita adunare, actele lor întocmite cu privire la acele vămi, în sfârșit ridicându-se, între alții, din mijlocul tuturor, Ladislau, fiul lui Dumitru de Țigmandru, și Ștefan, fiul lui Toma de Chend, s-au îngrijit să ne spună că ei au un pod clădit peste râul Tîrnava Mică, pentru care cereau vama obișnuită, cu privire la care vamă avuseseră și acte date de rege, dar odinioară, sașii din Curciu și Băgaci, cuprinși de o furie drăcească, năvălind cu silnicie, cu mâinile înarmate, asupra casei răposatului Toma, tatăl amintitului Ștefan, aflătoare tot în Chend, l-au ucis pe zisul Toma cu o moarte crudă, luind și ducând cu ei toate bunurile numitului Toma; printre alte bunuri ale zisului Toma, ei au dus și au luat cu sine și actele date de rege, întocmite cu privire la vamă și la alte drepturi ale lor; fapte care, toate, erau învederate juzilor nobililor și tuturor nobililor din cele șapte comitate din suszisa parte a Transilvaniei, cerîndu-ne⁵ ca zișii juzi ai nobililor, asesorii jurați și toți nobilii, întrebați fiind de noi ce știu cu privire la cele de mai sus, să mărturisească adevărul. Și cînd noi am întrebat pe zișii juzi ai nobililor și pe asesorii jurați despre cele de mai sus, pe credința datorată lui Dumnezeu și pe supunerea pe care trebuie să o păstreze domnului nostru, regelui, și sfintei sale coroane regești, mărturisită în fața noastră cu mîna pe lemnul crucii de viață dătătoare, de îndată acei juzi ai nobililor și asesorii jurați, dimpreună cu toată obștea nobililor ce luau parte la acea adunare a noastră, au mărturisit într-un glas, pe credința lor suspomenită și printr-o mărturie într-un cuget, că toate cele de mai sus și fiecare din ele au fost săvîrșite și făcute de toți acei sași din Curciu și Băgaci.

Spre mărturia acestei declarații de adevărire a lor, am hotărît să dăm sus-numiților Ladislau și Ștefan această scrisoare.

Dat în a opta zi a sus-pomenitei noastre adunări, în locul arătat, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, col. Iosif Kemény.

Orig., perg., cu urmele pecetii de închidere, din ceară albă, aplicată pe verso.

Copie din sec. XIX, la Kemeny, *Dipl. Trans. Appendix*, D/3.

EDITII: *Transilvania*, 1871, p. 277; *Ub.*, II, p. 240—241.

REGESTE: Szabo, *Erd. Múz. okl.*, nr. 125.

¹ Corect: *exigent*.

² Astfel în orig.

³ Lipsește în orig.; intercalat după sens.

⁴ 4 mai.

⁵ Pirișii.

Nos, Dyonisius, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendamus quod in congregacione nostra generali, universitati nobilium ac alterius cuiusvis status et condicionis hominum partis Transsiluane, feria secunda proxima post festum beatorum Philippi et Jacobi apostolorum, Torde celebrata, nobilis domina, Elyzabet vocata, filia Johannis dicti Chenthee, relicta Walentini, quondam officialis de Kamaras, de medio aliorum personaliter exurgendo, proposuit tali modo quod ipsa quartam suam filialem de possessione Cheh vocata, quondam Johannis dicti Chenthee, patris sui, per formam iudiciariam in lite procedendo, a Johanne, filii Petri, Panchelus dicti, in presenciam quondam magistri Salomonis, vicarii ecclesie Transsiluanie, optinuisset¹, de qua ex parte eiusdem Johannis nulla satisfaccio sibi impense extitisset, que omnia exhibitione quarundam litterarum quondam predicti magistri Salomonis vicarii, in processu ipsius litis emanatarum, declaravit postulans ex parte eiusdem Johannis sibi iusticie complementum impartiri super quarta filiali sua prenotata. Quo audito, idem Johannes dictus Panchelus, personaliter exurgendo, respondit eo modo quod ipse de predicta quarta filiali, cum possessionaria extradacione, eidem nobili domine, relicte Walentini, de predicta possessione Cheh, quondam Johannis dicti Chenthee, patruelis sui, ipsam tangenti, satisfaccionem impendere presto esset et paratus; nam ipse Johannes dictus Chenthee, excepta ipsa domina, tres filias habuisset et haberet, quibus trinis filiabus eiusdem Johannis et sucesoribus earundem super quartis earum puellaribus, ipsum, iuxta regni consuetudinem, satisfaccionem impendere opportheret. Ad cuius affirmacionis testimonium, presentes litteras nostras, ipsa domina sibi dari postulavit, quas nos eidem concessimus, communi iusticia suadente.

Datum octavo die congregacionis nostre predictae, in loco supradicto, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

Noi, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre că în adunarea noastră obștească ținută la Turda, în luna de după sărbătoarea fericitilor apostoli Filip și Iacob², cu obștea nobililor și a oamenilor de oricare altă stare sau treaptă din părțile Transilvaniei, nobila doamnă numită Elizabeta, fiica lui Ioan zis Chenthee, văduva lui Valentin, fost slujbaş de Cărnăraș, ridicându-se însăși din mijlocul celorlalți, a spus așa că ea, pornind pricină înaintea răposatului magistru Solomon, vicarul bisericii Transilvaniei, a dobândit, după rânduiala judecătii, de la Ioan, fiul lui Petru zis Panchelus³, pătrimea cuvenită ei ca fiică din moșia numită Pânticeu; a răposatului Ioan zis Chenthee, tatăl ei, din care (însă) nu i-a fost dată nici o plată din partea aceluia Ioan; pe care toate le-a întărit cu arătarea unei scrisori a răposatului sus-zis magistru Solomon, vicarul, dată în desfășurarea acelei pricini, cerînd să-i fie dată, din partea aceluia Ioan, împlinirea dreptății cu privire la sus-însemnata sa pătrime cuvenită ca fiică. Auzind aceasta, Ioan zis Panchelus, ridicându-se însuși, a răspuns cu privire la sus-zisa pătrime a fiicei, în acest chip, că el este gata și pregătit să plătească acelei nobile doamne, văduva lui Valentin, cu privire la sus-zisa pătrime cuvenită ca fiică, prin dare de moșie din pomenita moșie Pânticeu a răposatului Ioan zis Chenthee, unchiul lui, ce o privește pe ea; însă, (întrucît) acel Ioan zis Chenthee a avut și are, în afară de această doamnă, (încă) trei fete, el trebuie să

plătească, potrivit obiceiului țării, (și) acestor trei fete ale aceluiași Ioan și urmașilor lor, cu privire la pătrimile cuvenite lor ca fiice. Spre mărțuria cărei spuse, doamna a cerut să i se dea scrisoarea noastră de față, pe care noi i-o încredințăm, potrivit dreptului obișnuit.

Dat în a opta zi a adunării noastre sus-zise, în locul zis mai sus, n anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Naț. Magh., Dl. 27 831. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.
Orig., perg., cu urme de pecete rotundă, aplicată în document pe verso.

¹ Corect: *obtinuisset*.

² 4 mai (1366).

³ Cel cu plato 2.

Nos, Dyonisius, wayuoda Transsiluanus et comes de Zolnuk, damus pro memoria quod in congregacione nostra generali, universis nobilibus et aliis cuiusvis status parcium Transsiluanarum hominibus, feria secunda proxima post festum beatorum Philippi et Jacobi apostolarum, Thorde celebrata, Mychael fili(us)¹ Jacobi de Tetreh, de medio universorum consurgendo, per modum prohibitionis et protestacionis nobis significare curavit quod Nicolaus, filius Nicolai de Gerend, quandam possessionem suam habitatoribus destitutam, Kerestelek² vocatam², in dicto³ comitatu de Thorda existentem, ocupando⁴, usus, fructus et quaslibet utilitates potencialiter uteretur eiusdem², in suum preiudicium valde magnum. Unde, facta huius modi protestacione, prefatum Nicolaum, filium Nicolai de Gerend, ab ulteriori usu, fructuum et quarumlibet utilitatum⁵ percepcione ac potenciaria detencione⁶ predice² possessionis², et alios quoslibet ab occupacione² eiusdem² prohibuit contradicendo et contradixit inhibendo coram nobis.

Datum octavo die congregacionis nostre predice, in loco antedicto, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) Pro Michael⁷, filio Jacobi de Tetreh, contra Nicolaum⁸, filium Nicolai de Gerend, super usu, fructuum percepcio)ne¹ possessionis Kerestelek, prohibitoria et protestatoria.

Noi, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre că în adunarea noastră obștească, ținută la Turda, în luna de după sărbătoarea fericiților apostoli Filip și Iacob⁹, cu toți nobilii și cu ceilalți oameni de oricare stare din părțile Transilvaniei, Mihail, fiul lui Iacob de Tritu, ridicându-se din mijlocul tuturor, s-a îngrijit să ne facă cunoscut în chip de întâmpinare și opreliște că Nicolae, fiul lui Nicolae de Grind, cotropind o oarecare moșie a sa lipsită de locuitori, Ghiriș numită, aflătoare în zisul comitat Turda, se folosește cu puterea de foloasele, roadele și oricare folosințe ale acesteia, spre foarte marea lui pagușă. De aceea, făcînd în acest chip întâmpinare, l-a oprit împotrivindu-se și s-a împotrivit oprindu-l înaintea noastră pe pomenitul Nicolae, fiul lui Nicolae de Grind, de la culegerea pe mai departe a foloaselor, roadelor și oricăror folosințe, și de la ținerea silnică în stăpînire a sus-zisei moșii, și pe toți ceilalți de la cotropirea ei.

Dat în a opta zi a adunării noastre sus-zise, în locul zis mai înainte, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

⟨Pe verso, de aceeași mină:⟩ ⟨Scrisoare⟩ de opreliște și de întimpinare, pentru Mihail, fiul lui Iacob de Tritu, împotriva lui Nicolae, fiul lui Nicolae de Grind, cu privire la culegerea foloaselor ⟨și⟩ roadelor moșiei Ghiriș.

Arh. Naț. Magh., DL 30 124. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.
Orig., hirtie, cu urme de pecete aplicata pe verso.

¹ Pată de umezeală cca 1 cm; întregit după sens.

² Scris deasupra rîndului, de aceeași mină.

Urmează: *dicto*, tăiată de aceeași mină.

⁴ Corect *occupando*; scribul inițial a scris: *ocupative*, apoi a corectat astfel:

⁵ Urmează: *et contra*, tăiate de aceeași mină.

⁶ Cuvînt repetat.

⁷ Astfel în orig.

⁸ Urmează: *filium*, tăiat de aceeași mină.

‡ mai ⟨1366⟩.

Amicis suis honorandis, capitulo Albensis ecclesie Transsiluane, Dyoisius, woyuoda Transsyiluanus et comes de Zonuk, amiciciam paratam s nzero cum honore.

Noveritis quod in congregacione nostra generali, universis nobilibus, Saxonibus, Siculis ac cuiusvis status et condicionis hominibus partis Transsiluane, feria secunda proxima post festum beatorum Philippi et Jacobi apostolorum, Torde celebrata, Anthonius, filius Pethe, de medio al'orum causidicorum personaliter exurgendo¹, adversus Johannem, filium Johannis de Twr, in figura nostri iudicii egit proponendo sub hac forma, quod ipse, quartam partem porcionis possessionarie quondam Benedicti, filii Feliciani, nobilis de Chan, in possessionibus Chan et Twr vocatis, in comitatu de Torda existentibus, habitam, quondam, per ipsum Benedictum, pro quarta filiali domine matris sue, filie eiusdem Benedicti, donatam, in presencia discreti viri, magistri Ladislai, archydiaconi de Wgacha, venerabilis in Christo patris, domini Dominici, episcopi Transsiluani, vicarii generalis, legitime procedendo per viam iusticie, ab eodem Johanne, filio Johannis, reoptinuisset¹, ipseque Johannes de ipsa quarta filiali nullam sibi satisfactum impendendo, adhuc eandem in suum preiudicium teneret et conservaret, et ibidem, in suorum verborum certiorum declarationem, quasdam duas litteras patentes, unam vestram, feria secunda proxima ante festum beati Barnabe apostoli, anno domini M^{mo}CCC^{mo} tricesimo sexto, et alteram prelibati magistri Ladislai vicarii, in octavis Nativitatis virginis gloriose, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} quinto, emanatas, nostro iudiciario examini presentavit. In quarum unius, videlicet predictae vestre littere tenorem comperiebatur manifeste quod Benedicto, filio Feliciani, nobili de Chan, et Pethe, filio Thome, vice et nomine Nicolao et Johannis, filiorum suorum, item Fabiano, filio Martini, similiter vice et nomine filiorum suorum, videlicet Georgii et Benedicti, ex altera, coram vobis personaliter constitutis, idem Benedictus confessus extitisset, oraculo vive vocis, quartam partem porcionis sue in possessionibus Chan et Twr vocatis, in comitatu de Torda existentibus, ipsum specialiter contingentis, tum causa proximitatis, tum racione quarte

filialis, eisdem Nicolao et Johanni, filiis dicti Pethe ex sorore sua Katharina nominata, ac Georgio et Benedicto, filiis predicti Feliciani¹, ex altera sorore sua, Anna vocata, procreatis, dedisse et assignasse ac dedisset et assignasset coram vobis, in eorum heredes heredumque suorum successores, iure perpetuo et irrevocabiliter tenendam et habendam atque possidendam.

In alterius aufem, scilicet predicti magistri Ladislai vicarii littere, continencyam¹, lucide adinveniebatur quod ipse Anthonius, filius Pethe, eundem Johannem, filium Johannis de Twr, coram ipso vicario in iudicio conveniendo, proposuisset contra ipsum in hunc modum, quod Benedictus, filius Feliciani, nobilis de Chan, quartam partem porcionis sue in possessionibus Twr et Chan, in comitatu Torda existentibus, ipsum specialiter contingentis, tum causa proximatis, tum ratione quarte² filialis, Nicolao et Johanni, filiis dicti Pethe, ex sorore sua Katha¹ nominata, et Georgio ac Benedicto, filiis dicti Feliciani ex altera sorore sua Anna procreatis, mediantibus litteris vestris dedisset et tradidisset, quam quartam partem, quia idem Johannes de Twr predictas possessiones Twr et Chan possideret, in iudicio sibi reddi repetuisset.

Quo audito, memoratus Johannes de Twr respondiisset quod, licet idem Anthonius in tanta linea proximitatis sibi attineret, ut quartam puellarem de iure habere deberet, sed in predictis duabus possessionibus, videlicet Twr et Chan, ipsam quartam filialem sibi dare nollet, in aliis autem possessionibus suis dare promptus³ esset et paratus.

Unde, auditis parcium propositiionibus, quia in litteris vestris predictis ipse vicarius reperisset quod predictus Benedictus, filius Feliciani, quartam puellarem filiis sororum suarum in predictis duabus villis Twr et Chan dedisset et assignasset, ideo, sentenciando adiudicasset, ut sepedictus Anthonius quartam filialem domine matris sue de memoratis duabus villis deberet habere et optinere¹.

Quarumquidem litterarum exhibicionibus factis et perlectis continenciis earundem, prenomatus Anthonius, ex parte ipsius Johannis, super premissa quarta filiali sibi iusticiam precabatur elargiri. Quo percepto, prenomatus Johannes, in nostram exurgendo¹ presenciam, respondit ex adverso quod, licet prefatus Anthonius dictam quartam filialem premissarum nobilium dominarum in prefatis possessionibus Twr et Chan vocatis, modo superius declarato optinerit¹, tamen, si regni consuetudo ipsum adhoc⁴ permetteret, tunc non in predictis possessionibus Twr et Chan, sed in aliis possessionibus suis Janusy, Deers et Hudaz, in districtu Nyr existentibus, et ipsum similiter hereditario iure contingentibus, in termino per nos sibi assignando, predictam quartam filialem, eidem Anthonio, iuxta regni consuetudinem extradare intenderet. In quorum contrarium, prememoratus Anthonius obiecit isto modo, quod ipse in predictis possessionibus Janusy, Deers et Hudaz nullum ius nullamque habaret iurisdictionem, sed solum in predictis duabus possessionibus Twr et Chan, premissam quartam filialem sibi extradari postularet per Johannem de Twr prenomatum. Hiis itaque auditis, idem Johannes allegavit isto modo, quod, quia ipse in prefata possessione, Twr vocata, propriam haberet residenciam, ideo, si iuri videretur consonare, tunc, de eadem possessione Chan, premissam quartam filialem, eidem Anthonio extradare vellet, prout requireret ordo iuris.

Unde nos, perceptis omnibus premissis, predictam quartam filialem de predictis duabus possessionibus, Twr et Chan vocatis, per ipsum An-

thonium optentam¹, de una ipsarum, videlicet de predicta possessione Chan, modo inferius declarando, secundum regni consuetudinem extradare posse videbatur, ideo nos, unacum iudicibus nobilium iuratisque assessoribus dicte partis Transsiluane, in ipsa congregacione nostra nobiscum adherentibus, decrevimus iudicando quod homo noster infra declarandus, presente testimonio vestro, ad facies supradictarum possessionum, Twr et Chan vocatarum, vicinis et commetaneis earundem legitime convocatis et presentibus, primo eandem possessionem Twr, demumque ipsam possessionem Chan, unacum aliis probis viris, deum ferendo pre oculis, favore, amore et odio cuiuslibet partis procul abiectis, visis earum qualitatibus, quantitativis et fructuositatibus universis estimant, regni consuetudine requirente; tandemque peracta ipsa estimacione, tantam possessionariam porcionem, quantam de predictis possessionibus, Twr et Chan vocatis, videlicet de porcionibus possessionariis quondam predicti Benedicti, ipse Anthonius pro ipsa quarta filiali valeret optinere¹, tantam iuxta quiditatem¹ et qualitatem estimacionis prefatarum possessionum, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis, de eadem possessione Chan, in una parte, et sub una inclusione metarum, si poterit, si vero non posset, tunc in tot locis, in quot fieri poterit bono modo de aliis partibus sequestrando, contradiccione ipsarum parcium et aliorum quorumlibet non obstante, statuatur prememorato Anthonio, eo iure, quo sibi dinoscitur pertinere, possidendam; necnon ad omnia premissa et singula premissorum, suomodo peragenda, homo noster sub vestri hominis testimonio debeat destinari.

Ideo vestra requirimus amicitiam presentibus reverenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Johannes dictus Bugar de K(yde)⁵, vel Nicolaus de Zumurduk, sive Andreas de Pethlend, aliis absentibus, homo noster, in octavis festi Asscensionis domini proxime venturis, ad facies predictarum possessionum, Twr et Chan vocatarum, accedendo, omnia premissa et singula premissorum, iuxta premissam nostram iudi(ciarum)⁶ deliberacionem, faciat et exequatur, moderamine iuris mediante; post hecque, omnium premissorum seriem in vestris litteris nobis amicabilem rescribatis.

Datum octavo din congregacionis nostre prenotate, in loco supradicto, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

(Pe verso, de o altă mână, contemporană:) Sex guldani¹ Anthonio dari debet.

Prietenilor săi vrednici de cinstire, capitolului bisericii de Alba Transilvaniei, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu toată prietenia și cinstea adevărată.

Aflați că în adunarea noastră obștească ținută la Turda, în luna de curînd trecută după sărbătoarea apostolilor Filip și Iacob⁷, cu toți nobilii, sașii, secuii și oamenii de orice stare și treaptă din părțile Transilvaniei, Anton, fiul lui Pethe, ridicîndu-se el însuși din mijlocul celorlalți împricinați, a tras în fața judecății noastre pe Ioan, fiul lui Ioan de Tureni, plîngîndu-se împotriva lui în felul acesta: că el, mergînd în chip legiuit pe calea dreptății, a dobîndit din nou de la acest Ioan, fiul lui Ioan, a patra parte din partea de moșie a răposatului Benedict, fiul lui Felician, nobil de Cean, avută pe moșiile numite Cean și Tureni, care se află în comitatul Turda, — dată odinioară de către acel Benedict, drept a patra parte cuvenită ca fiică doamnei mame a sa — înaintea chibzuitalui băr-

bat, magistrul, Ladislau, arhidiaconul de Ugocea și vicar general al venerabilului întru Hristos părinte, domnul Dominic, episcopul Transilvaniei, și acel Ioan, neplătindu-i nici o despăgubire cu privire la această a patra parte cuvenită fiicei, o ține și o păstrează pînă acum, spre paguba sa; și tot acolo, spre întărirea spuselor sale, a înfățișat cercetării judecății noastre două scrisori deschise, una a voastră, dată în prima zi de luni înaintea sărbătorii fericitului apostol Barnaba, în anul domnului o mie trei sute treizeci și șase⁸, și alta a pomenitului magistru, vicarul Ladislau, dată la octavele Nașterii slăvitei Fecioare, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și cinci⁹.

În cuprinsul uneia din acestea, adică a sus-zisei voastre scrisori se afla vădit că, înfățișându-se înșiși înaintea voastră, Benedict, fiul lui Felician, nobil de Cean, și Pethe, fiul lui Toma, în locul și în numele lui Nicolae și al lui Ioan, fiii săi, (pe de o parte), și Fabian, fiul lui Martin, de asemenea, în locul și în numele fiilor săi, adică al lui Gheorghe și Benedict, pe de altă parte, același Benedict a mărturisit prin viu grai că a patra parte din partea sa de pe moșiile numite Cean și Tureni, care se află în comitatul Turda, ce țin de el cu osebite, a dat-o, atît din pricina înruderii, cît și în temeiul pătrimii fiicei, și a trecut-o în stăpînire acestora, adică lui Nicolae și Ioan, fiii zisului Pethe, copiii surorii sale numite Caterina, și lui Gheorghe și Benedict, fiii sus-numitului Felician¹⁰, copiii alte surori a sale, numită Ana, și a dat-o și le-a trecut-o în stăpînire și înaintea noastră ca să o țină, s-o aibă și s-o stăpînească cu drept de veci și nestrămutat pentru moștenitorii moștenitorilor lor și urmașilor lor.

Iar din cuprinsul celeilalte scrisori, adică a sus-numitului magistru Ladislau vicarul, se vedea limpede că acest Anton, fiul lui Pethe, chemînd în judecată înaintea celui vicar pe același Ioan, fiul lui Ioan de Tureni, a spus împotriva acestuia că Benedict, fiul lui Felician, nobil de Cean, a dat și a trecut în stăpînire, prin mijlocirea scrisorii voastre, atît din pricina înruderii, cît și în temeiul pătrimii fiicei, a patra parte a părții sale de pe moșiile Tureni și Cean, care se află în comitatul Turda, ce îl privesc cu osebite, lui Nicolae și Ioan, fiii zisului Pethe, născuți de sora sa, numită Caterina, și lui Gheorghe și Benedict, fiii zisului Felician¹⁰, născuți de cealaltă soră a sa, Ana, care a patra parte, deoarece acest Ioan de Tureni are în stăpînire sus-amintitele moșii Tureni și Cean, a cerut prin judecată să-i fie dată înapoi.

Auzind acest lucru, amintitul Ioan de Tureni a răspuns că, deși acest Anton ține de el printr-un așa de mare grad de înrudire, încît ar fi trebuit să-i fi revenit pe drept a patra parte cuvenită fiicei, totuși în sus-zisele două moșii, adică Tureni și Cean, nu vrea să-i dea acea a patra parte cuvenită fiicei, însă de pe celelalte moșii ale sale ar fi gata și pregătit să o dea.

Drept aceea, ascultînd înfățișările părților, deoarece din sus-zisa scrisoare a voastră, același vicar a aflat că sus-pomenitul Benedict, fiul lui Felician, a dăruit și a trecut în stăpînire fiilor surorilor sale a patra parte cuvenită fiicei din sus-zisele sate Tureni și Cean, de aceea, printr-o sentință s-a hotărît că ades-amintitul Anton trebuia să aibă și să dobîndească a patra parte cuvenită ca fiică doamnei sale mame din cele două sate amintite,

După ce au fost înfățișate scrisorile și după ce s-a citit cuprinsul lor, sus-amintitul Anton se rugă să-i fie împărțită dreptatea din partea acestui Ioan, cu privire la sus-amintita a patra parte cuvenită fiicei.

Auzind acestea, sus-pomenitul Ioan, ridicându-se în fața noastră, a răspuns la rîndul-său că, deși sus-zisul Anton a dobîndit în chipul arătat mai sus amintita a patra parte cuvenită ca fiice sus-ziselor nobile doamne de pe moșiile sus-amintite, numite Tureni și Cean, totuși, dacă obiceiul țării ar îngădui acest lucru, atunci, potrivit obiceiului țării, ar da acestui Anton, la sorocul hotărît de noi, sus-amintita a patra parte cuvenite fiicei, nu din sus-zisele moșii Tureni și Cean, ci din alte moșii ale sale Ianusy, Deers și Hudaz, aflătoare în ținutul Nyir, și care sînt tot ale lui potrivit dreptului de moștenire. Împotriva acestor lucruri, pomenitul Anton s-a opus (spunînd așa), că el, pe sus-zisele moșii Janusy, Deers și Hudaz, nu are nici un drept și nici un drept de judecată, și cere să-i fie dată de către sus-pomenitul Ioan de Tureni numai a patra parte care se cuvine fiicei numai din sus-zisele două moșii Tureni și Cean. Și apoi, după ce au fost ascultate acestea, acest Ioan a spus așa că, deoarece el își are propria-i locuință pe sus-zisa moșie numită Tureni, dacă se pare că e potrivit cu legea, atunci ar vrea, așa cum cere rînduiala legii, să-i dea acestui Anton, din această moșie Cean, sus-amintita a patra parte care se cuvine fiicei.

Drept aceea, aflînd noi toate cele de mai sus, (deoarece) ni s-a părut că se poate da sus-zisa a patra parte cuvenită fiicei din sus-zisele două moșii numite Tureni și Cean — dobîndită de acest Anton — doar dintr-una din aceste moșii, adică din sus-zisa moșie Cean, în chipul arătat mai jos, de aceea noi, împreună cu juzii nobililor și cu jurații asesori din zisa parte a Transilvaniei, care sînt împreună cu noi la această adunare a noastră, am hotărît prin judecată ca omul nostru care va fi arătat mai jos, fiind de față omul vostru, (și) fiind chemați și fiind de față în chip legiuit la fața locului, pe sus-zisele moșii numite Tureni și Cean, vecinii și megieșii acestor moșii, să prețuiască mai întîi acea moșie Tureni, apoi și moșia Cean, împreună cu alți bărbați cinstiți — avînd în fața ochilor pe Dumnezeu și lepădînd departe de ei pîrtinirea, dragostea și ura oricăreia dintre părți —, vîzînd felul, întinderea și toate foloasele acestor moșii, precum cere obiceiul țării, și, dă pînă ce s-a făcut prețuirea, acest Anton să primească din moșia Cean, drept a patra parte care se cuvine fiicei, o parte de moșie tot atît de mare cît de mare este cea de pe sus-zisele moșii numite Tureni și Cean, adică din părțile de moșii ale răposatului Benedict, sus-amintit, potrivit cu întinderea și felul prețuirii sus-amintitelor moșii, împreună cu toate foloasele sale și toate cele ce țin de ele, într-o singură parte și cu o singură îngrădire a hotarelor dacă s-ar putea, iar dacă nu ar fi cu putință, atunci, despărțînd din alte părți ale (aceleiași) moșii, în atîtea locuri în cîte s-ar putea să fie bine, fără a se ține seama de împotrivirea acestor împricinați și a oricăror altora, să i-o dea în stăpînire sus-amintitului Anton ca s-o stăpînească cu acel drept cu care se știe că ține de el; și (deoarece) trebuie să fie trimis omul nostru, sub mărturia omului vostru, ca să ducă la îndeplinire cum se cuvine toate cele de mai sus și fiecare lucru din cele de mai sus, de aceea, prin scrisoarea de față, cu plecaciune cerem prieteniei voastre să trimiteți spre mărturie un om al vostru de mărturie vrednic de crezare, în fața căruia, Ioan zis Bugar de Chidea sau Nicolae de Sumurduc sau Andrei de Pethlend — în lipsa celorlalți —, omul nostru, la octavele viitoare ale sîrbătorii Înălțării Domnului¹¹, mergînd la fața locului pe sus-zisele moșii numite Tureni și Cean, să facă și să îplinească, pe calea legii, toate cele de mai sus și fiecare lucru din cele de mai sus, potrivit judecății noastre chibzuite de mai sus.

Și după aceea, să aveți bunătatea a ne trimite într-o scrisoare a voastră cuprinsul tuturor celor de mai sus.

Dat în ziua a opta a adunării noastre sus-pomenite, în locul sus-zis, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

(*Pe verso, de o altă mână, contemporană:*) Trebuie să se dea lui Anton șase guldeni.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 105. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1336.

Orig. hîrtie, cu mici rupturi și cu urmele pecetii mari, rotunde, de maiestate, aplicată în document pe verso.

¹ Astfel în orig.

² Scris deasupra rîndului, de aceeași mină.

³ Corect: *promptus*.

⁴ Corect: *adhuc*.

⁵ Rupt cca 1,5 cm.; întregit după sens și context.

⁶ Rupt cca 1 cm.; întregit după sens.

⁷ 4 mai 1366.

⁸ 10 iunie 1336.

⁹ 15 septembrie 1365 (DRH—C, vol. XII, p. 442—443, nr. 423).

¹⁰ Mai sus este numit Fabian.

¹¹ 21 mai 1366.

Religiosis viris, conventui monasterii beate virginis de Clusmustra¹, amicis suis reverendis, Dyonisius, woyuoda Transsilvanus et comes de Zonuk, amicitiam paratam cum honore.

Cum magnificus vir Georgius Bubek, magister tavarnicorum regionalium, quandam possessionem, Budateleke vocatam, in comitatu de (Kolos)² (existentem et habitam)³ (Ladislao)⁴, filio Petri, filii Beke quondam de eadem Budateleke, nomine sui iuris, iuxta continenciam (litterarum nostrarum privilegialium)⁵, iuridice, prout series earumdem litterarum nostrarum privilegialium exinde confectarum exprimit et declarat (quod in congregacione nostra genera)⁶li⁶, universitati nobilium et aliorum cuiusvis status et condicionis hominum partium Transilvanarum, (feria secunda proxima post festum beato)rum⁶ Phil(ippi)⁷ et Jacobi apostolorum. Torde celebrata, ab eodem Ladislao reoptinuerit, et ad statucionem (ipsius possessionis...) ⁸ statuendam modo inferius declarando, homo noster sub vestri hominis testimoniis transmitti (...) ⁹, (ideo)¹⁰ vestram amicitiam presentibus requirimus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo (presente, ... filius)⁵ (Step)hani¹¹ de Sancto Petro, vel Andreas, filius Galli de Fratha, aut Georgius filius Ladislai de Boch (...) ⁹, aliis absentibus, homo noster, ad faciem predictae possessionis Budateleke accedendo, vicinis (et commetaneis universis inibi)¹² legitime convocatis et presentibus, statuatur eandem predicto magistro Georgio dicto Bubek, eo iure, (quo ad ipsum dignoscitur)¹³ pertinere, perpetuo possidendam, contradiccione predicti Ladislai et aliorum quorumlibet non obstante.

Datum nono die (congregacionis nostre predictae)⁵, loco (supra)dicto¹⁴, anno domini M^oCCC^{mo} LX^{mo}VI°.

Cuvioșilor bărbați, conventului mănăstirii fericitei Fecioare (Maria) din Cluj Mănăstur, prietenilor săi vrednici de cinste, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu toată prietenia și cinstea.

Deoarece măritul bărbat Gheorghe Bubek, marele vistier al reginei, potrivit cuprinsului scrisorii noastre privilegiale, <a dobândit> pe calea legii, cu titlu de drept al său, o moșie, Budateleec numită, avută și aflătoare în comitatul Cluj, de la Ladislau, fiul lui Petru, fiul lui Beke răposatul, de aceeași <moșie> Budateleec, după cum cuprinsul aceleiași scrisori privilegiale a noastre spune și arată că a redobândit-o de la același Ladislau, în adunarea noastră obștească, ținută la Turda, în luna de după sârbătoarea fericților apostoli Filip și Iacob¹⁵, cu obștea nobililor și a celorlalți oameni de oricare stare și treaptă din părțile Transilvaniei, și la darea în stăpânire a acestei moșii, ce trebuie făcută în chipul arătat mai jos, <trebuie să fie trimis> omul nostru, sub mărturia omului vostru, de aceea, prin scrisoarea de față cerem stăruitor prieteniei voastre să trimiteți pe omul vostru de măturie vrednic de crezare, înaintea căruia, omul nostru, ... al lui Ștefan de Sinpetru, sau Andrei, fiul lui Gall de Frata, sau Gheorghe, fiul lui Ladislau de Boch, sau, în lipsa acestora, ... ducându-se la fața locului pe zisa moșie Budateleec, fiind chemați acolo în chip legiuit toți vecinii și megieșii, și ei fiind de față, să o dea în stăpânirea aceluiași sus-zis magistru Gheorghe zis Bubek, cu acel drept, cu care se știe că ține de el, pentru a o stăpâni pe veci, fără a ține seama de împotrivirea sus-zisului Ladislau sau a oricăror altora.

Dat în a noua zi a adunării noastre sus-zise, în locul sus-zis, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 164. Fotocopie la Inst. de Ist. Cluj-Napoca/1366.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 23 mai 1366, nr. 63.

¹ 1. Corect: *Clusmonustra*.

² Pată de umezeală cca 1,5 cm; întregit pe baza contextului.

³ Idem, cca 1,5 cm; întregit după sens.

⁴ Idem, cca 1 cm, întregit pe baza contextului.

⁵ Idem, cca 4 cm, întregit pe baza contextului.

⁶ Idem, cca 4 cm, întregit după actul din 11 mai 1366, nr. 49.

⁷ Idem, cca 0,5 cm; întregit după sens.

⁸ Idem, cca 5 cm; întregit parțial, după sens.

⁹ Idem, cca 4 cm.

¹⁰ Idem, cca 0,5 cm, întregit după sens.

¹¹ Idem, cca 0,5 cm, întregit pe baza contextului.

¹² Idem, cca 3 cm; întregit după formula stereotipă.

¹³ Idem, cca 2,5 cm; întregit pe baza contextului.

¹⁴ Idem, cca 0,5 cm; întregit de noi după sens.

¹⁵ 4 mai <1366>.

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, notum facimus quibus expedit universis quod, quia magistri Elleus, Nicolaus et Elek, ac Ladizlaus, filii Stephani, filii Elleus de Torozkow, terre nostre Transsiluane, nobis et sancte nostre corone famulatus exhibuerunt multiplices et fideles, quos semper continuant pronis actibus indesinenter, igitur nos, eisdem filiis Stephani, necnon Andree et Nicolao, filiis Akus, ac Andree, filio Gregorii, fratribus ipsorum patruelibus, de plenitudine regie nostre potestatis et gracia speciali, graciose duximus annuendum ut ipsi, in filios filiorum suorum heredumque per heredes, fures, latrones, domorum seu ceterorum hedificiorum¹ crematores et alios quoslibet malefactores vel malignos homines, quos ipsi, in possessionibus suis, ubicunque habitis,

presentibus scilicet et futuris, aut in terris earundem, inter metas ipsorum adiacentibus, in publico maleficio apprehendere poterunt, ipsos, per se vel per suos homines, capiendi, iudicandi, suspendendi, decapitandi, dimembrandi, mutilandi et aliis penis debitis plectendi, erectis in huiusmodi possessionibus ipsorum, ubi eis videbitur, lignis patibuli et aliis tormentorum ingeniis, liberam perpetuis temporibus habeant et securam, ex presenti annuencia nostra, facultatem, harum testimonio nostrarum litterarum, quas sub maiori nostro sigillo privilegialiter emanari faciemus, dum fuerint nobis reportate.

Datum in Torda, in crastino festi Asscensionis domini, anno eiusdem M^o CCC^o LX° sexto.

⟨*Sub pecete, de aceeași mînă:*⟩ Relacio Sandri¹, pincerne domini regis, Simoni facta, harum scriptori.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, deoarece magistrii Ilie, Nicolae și Alexie, precum și Ladislau, fiii lui Ștefan, fiul lui Ilie de Trascău, din țara noastră Transilvania, ne-au arătat nouă și sfintei noastre coroane multe și credincioase slujbe, pe care ni le arată și mai departe, mereu și fără încetare, prin supusele lor fapte, de aceea noi, din plinătatea puterii noastre regești și din osebită milostivire, am hotărît cu bunăvoință să îngăduim acelor fii ai lui Ștefan, precum și lui Andrei și Nicolae, fiii lui Akus, și lui Andrei, fiul lui Grigore, verii lor, ca dînșii să aibă pe veci, întru fiii fiilor lor și întru moștenitorii moștenitorilor lor, din îngăduința noastră de față, prin mărturia acestei scrisori a noastre, slobodă și nestingerită voie atît ei cît și oamenii lor, să prindă, să judece, să spînzure, să taie capul, să taie mădulare și să lovească cu alte pedepse cuvenite pe hoții, tîlharii, pe cei ce pun foc la case sau alte clădiri și pe oricare alți răufăcători sau oameni răi; pe care dînșii îi vor putea prinde făptuind vreo fărădelege obștească pe moșile lor aflătoare oriunde, atît pe cele ce le au acum, cît și pe cele ce le vor avea în viitor, sau pe pămînturile acestora aflătoare între semnele lor de hotar, ridicînd pe aceste moșii ale lor, unde ar crede ei de cuviință, spînzurători și alte unelte de chinuire; îndată ce ne va fi înapoiată această ⟨scrisoare⟩, vom pune să fie dată în chip de privilegiu, cu pecetea noastră mai mare.

Dat la Turda, a doua zi după sărbătoarea Înălțării Domnului, în anul aceluiși o mie trei sute șazeci și șase.

⟨*Sub pecte, de aceeași mînă:*⟩ Darea de seamă a lui Alexandru, paharnicul domnului ⟨nostru⟩ regele, făcută lui Simion, scriitorul acestor ⟨rînduri⟩.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Thorotzkay.

Orig. perg., cu urme de pecete aplicată sub text.

REGESTE: *Jakó-Valentini*, p. 11, nr. 9.

---

¹ Astfel în orig.

Nos, Dionisius, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendantes tenore presencium significamus quibus expedit universis quod, in congregacione nostra generali, universis nobilibus, Siculis, Sa-

xonibus ac aliis cuiusvis status et condicionis hominibus partis Transsiluane feria quatra proxima ante festum beati Martini confessoris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} tercio preterita, Torde celebrata, magistri Johannes, filius Nicolai, et Ladizlaus, filius suus de Doboka, iuxte continenciam litterarum Petri, vicewoyuode nostri, prorogatoriarum, ad nostram accedentes presenciam, contra venerabilem in Christo patrem, dominum Dominicum, dei et apostolica gracia, episcopum ecclesie Transsiluane, quasdam litteras religiosi conventus (monas)terii¹ beate virginis de Clusmonustra, anno tunc presenti, feria secunda ante festum beati Egidii abbatis et confessoris confectas, formam possessionarie reambulacionis ac contradictorie inhibicionis, statucionis et citacionis in se declarantes, asserendo accionem et proposicionem eorundem in eisdem explicari, prout ex tenore aliarum litterarumstrarum, in predicta congregacione nostra (exhibit)arum¹, informabamur, nobis presentaverant; in quarum tenoribus inter cetera comperieramus manifeste quod, cum iidem magistri Johannes et Ladyzlaus, filius suus, accepto Johanne dicto Touth de Chamafaya, homine Petri, vicewoyuode nostri, et fratre Nicolao, per ipsum conventum, ad litteratoriam amicabilem petitionem eiusdem Petri, vicewoyuode nostri, in testimonium transmissa, (feria)² secunda proxima ante festum Decollacionis beati Johannis Baptiste proxime tunc preteritum, ad faciem possessionis Wyuar vocate, vicinis et commentaneis eiusdem legitime³ convocatis et presentibus, accedendo, eandemque iuris ordine recaptivando, per eosdem, Petri, vicewoyuode nostri, et conventus predicti, homines ipsis statui facere voluissent, extunc Nicolaus de Gerend, in persona eiusdem domini episcopi Transsiluani, statucioni ipsius possessionis Wyuar contradiccionis velamine obviasset; quemquidem dominum Dominicum, episcopum Transsiluanum, eodem die et loco, contra annotatos magistros Johannem, filium Nicolai, et Ladyzlaum, filium eiusdem, ad octavas festi Nativitatis virginis gloriose proxime tunc venturas, iidem, Petri vicewoyuode et conventus, homines in presenciam eiusdem Petri vicewoyuode citavissent, rationem premisse contradiccionis sue redditurum, cuius contradiccionis rationem iidem magistri Johannes et Ladyzlaus scire voluerant a domino episcopo prenotato.

Quo audito, magister Andreas, cantor eiusdem ecclesie Transsiluane, pro eodem domino Dominico episcopo, cum procuratoriis litteris eiusdem consurgendo, responderat eo modo, quod ipse dominus episcopus in facto predictae possessionis, Wyuar vocate, instrumenta haberet efficacia, que non ad presens, sed in termino ulteriori, per nos sibi legitime³ assignando, coram nobis exhibere promptus⁴ esset et paratus. Unde, quia annotati magistri Johannes et Ladyzlaus eandem possessionem, Wyuar vocatam, ipsis hereditario iure pertinere affirmaverant, predictusque magister Andreas cantor, procurator ipsius domini episcopi, preallegata instrumenta eiusdem ad nostram legitimam³ requisicionem non in presenti congregacione nostra, sed in termino ulteriori, per nos sibi legitime assignando, ipsum dominum episcopum exhibere posse retulerat, ideo, unacum iudicibus nobilium iuratisque assessoribus ceterisque nobilibus, decreveramus iudicantes eo modo, quod preassumptus dominus Dominicus episcopus, in octavis festi Ephyphaniarum³ domini proxime tunc venturis, universa sua instrumenta, si qua in facto sepedictae possessionis, Wyuar vocate, heberet confecta, in Sancto Emerico, coram nobis vel vicewoyuoda nostro exhibere teneretur, quibus visis, iudicium et iusticiam facere valeremus vel valeret, lege regni observata.

Cumque ipsa instrumentalis exhibicio ab eisdem festi Ephyphania-
rum³ domini, octavas festi Purificacionis virginis gloriose tunc proxime
venturas attinurisset⁵, et ab ipsis octavis festi Purificacionis virginis glo-
riose ad primam et futuram congregacionem nostram, prout per litteras
memorati Petri, vicewoyuode nostri, in ventilacione ipsius cause ema-
natarum⁶, propter diversas cautelas extitisset protelata, tandem in con-
gregacione nostra generali, universis nobilibus, Siculis, Saxonibus ac aliis
cuiusvis status et preeminencie hominibus partis Transsiluane, feria se-
cunda proxima post festum beatorum Philippi et Jacobi apostolorum,
de regio edicto, facta publica proclamacione, Torde celebrata, medio au-
tem tempore, predicto Johanne, filio Nicolai, divino vocante iudicio ab
hoc seculo migrato, prelibatus magister Ladyzlaus, filius Johannis⁷, de
medio universorum consurgendo, prelibata instrumenta, ut pretactum
est, per ipsum dominum Dominicum, episcopum Transsiluanum, in facto
dicte possessionis Wyuar exhibere assumpta, exhiberi postulante, pre-
libatus magister Andreas, cantor ecclesie Transsiluane, pro ipso episcopo
cum procuratoriis litteris eiusdem coram nobis exurgendo, ac Petro, Johan-
ne et Daud, filiis Petri, filii Mykud bani, ut asserebat, expedicionibus⁸ ip-
sius domini episcopi in facto possessionis Wyuar prenotate, continenciam
litterarum sepedicti Petri, vicewoquode nostri, prorogatorium, coram
nobis statutis, pro premissis exhibere assumptis instrumentis, quasdam
litteras privilegiales honorabilis capituli ecclesie Waradyensis, in octavis
festi preciosissimi Corporis Christi, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} quinqu-
agesimo quinto emanatas, tenorem aliarum litterarum privilegialium eius-
dem capituli, in octavis festi beati Georgii martiris, anno domini M^{mo}
CCC^{mo} quadagesimo secundo confectarum, de verbo ad verbum in se con-
tinentes, nostro iudiciario examini presentavit.

In quarum tenoribus, inter cetera, habebatur quod magister Petrus,
filius Mykud bani, Johannes, Petrus et Daud, filii sui, supradictam pos-
sessionem, Wyuar vocatam, quondam domino Andree, episcopo ecclesie
Transsiluane, bone memorie, et sue ecclesie pro trecentis et viginti mar-
cis argenti, ponderis Albensis, in toto per ipsum dominum Andream epis-
copum eisdem, prout in ipsis litteris privilegialibus iamdicti capituli Wa-
radyensis declarabatur, persolutis, dedissent, tradidissent et assignassent,
perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam pacifice et habendam,
assumpmentes³ et obligantes se isto modo, quod tam ipsi, quam ipsorum
heredes heredumque suorum successores, eundem dominum An-
dream episcopum et ipsius ecclesiam ac eius successores, perpetuo et ir-
revocabiliter in pacifica et quieta possessione ac pleno dominio dicte
possessionis Wyuar, intra metas et limitaciones eiusdem, ac contra om-
nes molestantes et infestantes, proximos scilicet et consanguineos vel
commetaneos protegendo, conservare tenerentur, sub penis, condicio-
nibus et obligacionibus in eisdem litteris privilegialibus seriose declaratis
si secus facere attemptarent in premissis.

Premissarum itaque litterarum exhibicionibus factis et perlectis con-
tinenciis earundem, prenominate dominus Andreas cantor, eundem do-
minum Dominicum episcopum in facto predicte possessionis, Wyuar vo-
cate, per eosdem Johannem, Petrum et Daud, filios Petri, iuxta eorum
assumptum et obligamen, expediri postulabat a magistro Ladyzlaio, filio
Johannis, prenotato; hiis igitur peractis, licet iidem Johannes, Petrus et
Daud quasdam litteras privilegiales honorabilis capituli ecclesie Albensis
Transsiluane, super possessionaria divisione ipsorum confectas, super eo

quod predicta possessio, Wyuar vocate, simulcum aliis possessionibus, in eisdem litteris conscriptis et declaratis, eisdem, videlicet Petro, filio Mykud bani, et filiis suis, ex parte eorundem Johannis, filii Nicolai, et Ladizlai, filii sui, ac fratrum suorum, in forma divisionis, sub condicionibus in ipsis litteris seriose expressis, fuerit devoluta coram nobis exhibuerint, tamen, cum nos, iuxta continencias earundem litterarum per utrasque partes exhibitarum, inter easdem trinas partes iudicium equitatis facere voluissimus, demum ipse partes se super omnibus premissis ad pacis, reformationem admitti postularunt devota cum instantia; quas, cum nos, iuxta ipsorum petitionem, ad ipsius pacis reformationem grantanter admissemus, demum ipse magister Ladyzlaus, filius Johannis, actor, ab una, et prelibati dominus Andreas cantor, pro ipso domino episcopo, necnon Johannes, Petrus et Daud, filii Petri, filii Mykud bani, parte ex altera, ad nostram accedentes presenciam, se taliter in causa premissa concordasse affirmarunt et concordarunt nostri in presenciam, quod idem magister Ladyzlaus omni liti et accioni sue, quam in facto sepenominate possessionis, Wyuar vocate, contra ipsum dominum Dominicum, episcopum Transsilvanum, habebat et haberet, pure et simpliciter cedendo et renunciando, prenominatam possessionem, Wyuar vocatam, iuxta premissam vendicionem, tradicionem et perpetuacionem eorundem Petri, filii Mykud bani, Johannis, Petri et Daud, filiorum suorum, coram predicto capitulo ecclesie Waradyensis, quondam ipsi domino Andree episcopo et sue ecclesie ac ipsius successoribus, modo superius declarato, factam, eidem domino Dominico episcopo et sue ecclesie pro sua parte perpetuo reliquisset et commisisset, immo ipse magister Ladyzlaus, ut premittitur, personali astancia reliquit et commisit coram nobis, possidendam, tenerdam, pariter et habendam vigore presencium mediante.

In quorum omnium testimonium, presentes litteras nostras privilegiales, pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas, duximus concedendas domino episcopo prenotato.

Datum duodecimo die congregationis nostre predicte, in loco prenotato, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

(Pe verso, de aceeași mină:) Concordia super possessione Wyuar.

Noi, Dionisie voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că în adunarea noastră obștească ținută la Turda, în miercurea dinaintea sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul, în anul domnului o mie trei sute șaizeci și trei⁹, cu toți nobilii, secuii, sașii și alți oameni de orice stare și treaptă din părțile Transilvaniei, venind înaintea noastră, magiștrii Ioan, fiul lui Nicolae de Dăbîca, și Ladislau, fiul său, potrivit cuprinsului scrisorii de amînare a lui Petru, vicevoievodul nostru, împotriva venerabilului întru Hristos părinte, domnul Dominic, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcopul bisericii Transilvaniei, ne-au înfățișat o scrisoare a cuviosului convent al mănăstirii fericitei Fecioare din Cluj-Mănăstur, întocmită în acel an, în luna dinaintea sărbătorii fericitului abate și mărturisitor Egidiu¹⁰, <scrisoare> care cuprindea desfășurarea unei hotărniciri de moșie, precum și a unei opreliști și împotriviri, a punerii în stăpînire și chemării la judecată, spunînd că pîra și plîngerea lor se arată în acea scrisoare, precum ne-am încredințat din cuprinsul unei alte scrisori a noastre, înfățișată în sus-zisa noastră adunare; în cuprinsul acelei <scrisori> am aflat deslușit, printre altele, că atunci cînd acei magiștri Ioan și Ladislau, fiul său, luînd <cu ei> pe

Ioan, zis Touth¹¹ de Ciumăfaia, omul lui Petru, vicevoievodul nostru, și pe fratele Nicolae, trimis spre mărturie de acel convent, la prieteneasca cerere scrisă a acelui Petru, vicevoievodul nostru, ș-au dus în luna di-naintea Tăierii capului fericitului Ioan Botezătorul, pe atunci¹² de cu-rînd trecută¹³, la moșia numită Uioara, și chemînd în chip legiuit pe vecinii și megiesii ei, și de față cu aceștia, cînd, luînd-o înapoi pe calea legii, au voit să pună să li se dea în stăpînire de către acei oameni, <anume> al vicevoievodului nostru Petru și al conventului mai sus-zis, atunci Nicolae de Grind, în numele acelui domn episcop al Transilvaniei, a ridicat stavila împotrivirii la darea în stăpînire a acelei moșii Uioara, iar acei oameni, al vicevoievodului Petru și al conventului, au chemat în aceeași zi și în același loc pe acel domn Dominic, episcopul Transilvaniei, față cu pomeniții magistri Ioan, fiul lui Nicolae, și Ladislau, fiul său, înaintea numitului vicevoievod Petru, la octavele, pe atunci în cu-rînd viitoare, ale sărbătorii Nașterii slăvitei Fecioare¹⁴, ca să dea so-coteală de împotrivirea sa de mai sus, împotrivire al cărei temei voiau să-l afle acei magistri Ioan și Ladislau de la sus-pomenitul domn episcop.

După auzirea acestora, ridicîndu-se în numele acelui domn episcop Dominic, magistrul Andrei, cantorul acelei biserici a Transilvaniei, cu scrisoarea de împuternicire a lui, a răspuns în acest chip, că acel domn episcop are acte temeinice cu privire la sus-zisa moșie numită Uioara, pe care este gata și pregătit să le înfățișeze înaintea noastră, nu acum, ci la un soroc viitor, pe care urmează să i-l dăm noi în chip legiuit. Deci, întrucît pomeniții magistri Ioan și Ladislau au susținut că acea moșie numită Uioara ține de ei, după dreptul de moștenire, iar sus-zisul magistrul Andrei cantorul, împuternicitul acelui domn episcop, a declarat, la întrebarea noastră legiuită, că acel domn episcop nu poate înfățișa pomenitele lui acte în adunarea noastră de față, ci la un soroc viitor, care urmează să-i fie dat de noi în chip legiuit, drept aceea am hotărît prin judecată, dimpreună cu juzii nobililor și cu asesorii jurați și cu ceilalți nobili, în chipul acesta, ca sus-pomenitul domn episcop Dominic să fie dator să înfățișeze la octavele sărbătorii Botezului Domnului, pe atunci viitoare¹⁵, toate actele sale, dacă ar avea vreunele, întocmite cu privire la des-pomenita moșie numită Uioara, la Sîntimbru, înaintea noastră sau a vicevoievodului nostru, pe care vîzîndu-le, să putem sau să poată el face judecată și dreptate, păzind legea țării.

Și cu toate că înfățișarea acelor acte a ajuns de la acele octave ale sărbătorii Botezului Domnului la octavele, pe atunci viitoare, ale sărbătorii Întîmpinarea Domnului¹⁶ și de la acele octave ale sărbătorii Întîmpinării Domnului a fost amînată pentru felurite temeuri la cea dintîi adunare viitoare a noastră, prin scrisoarea amintitului vicevoievod al nostru Pe-tru, dată în dezbaterea acelei pricini, în cele din urmă <a ajuns> în adu-narea noastră obștească chemată prin vestire obștească <și> ținută, din porunca regească, la Turda, în luna de după sărbătoarea fericitilor apos-toli Filip și Iacob¹⁷, cu toți nobilii, secuii, sașii și cu ceilalți oameni de orice stare și seamă din părțile Transilvaniei; dar în acest răstimp, sus-zisul Ioan, fiul lui Nicolae, plecînd din această lume, chemat de jude-cata Domnului, pomenitul magistrul Ladislau, fiul lui Ioan, ridicîndu-se din mijlocul tuturor, și cerînd să fie înfățișate pomenitele acte, pe care se îndatorase să le înfățișeze — precum s-a arătat mai sus — acel domn Dominic, episcopul Transilvaniei, cu privire la zisa moșie Uioara, pome-nitul magistrul Andrei, cantorul bisericii Transilvaniei, ridicîndu-se îna-

întea noastră, în numele celui episcop, cu scrisoarea lui de împuternicire, și aducînd înaintea noastră pe Petru, Ioan și David, fiii lui Petru, fiul banului Mykud, drept chezași¹⁸ — precum spunea el — ai celui domn episcop cu privire la sus-pomenita moșie Uioara, potrivit cuprinsului scrisorii de amînare a des-pomenitului vicevoievod al nostru Petru, a înfățișat cercetării noastre judecătorești, drept actele de mai sus, pe care se îndatorase să le înfățișeze, o scrisoare privilegială a cînstitutului capitlu al bisericii de Oradea, dată la octavele sărbătorii preaprețuitului Trup al lui Hristos, în anul celuiiași o mie trei sute cincizeci și cinci¹⁶, cuprinzînd în ea, cuvînt cu cuvînt, șirul unei alte scrisori privilegiale a aeluiiași capitlu, întocmită la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul domnului o mie trei sute patruzeci și doi²⁰.

În cuprinsul acestei scrisori se spunea, între altele, că magistrul Petru, fiul banului Mykud, (și) Ioan, Petru și David, fiii săi, au dat, au trecut și au statornicit sus-zisa moșie numită Uioara răposatului domn Andrei, episcopul bisericii Transilvaniei de bună pomenire, și bisericii sale, pentru trei sute și douăzeci de mărci de argint, după greutatea de Alba, plătite lor în întregime de acel domn episcop Andrei, precum se arăta în acea scrisoare privilegială a sus-zisului capitlu din Oradea, ca s-o stăpînească pe veci și nestrămutat, s-o țină în pace și s-o aibă; legîndu-se și îndatorîndu-se în acest chip, ca atît ei, cît și moștenitorii lor și urmașii moștenitorilor lor, să fie datori să țină pe acel domn episcop Andrei și biserica lui și pe urmașii lui pe veci și, nestrămutat, în pașnica, liniștită și deplina stăpînire a zisei moșii Uioara, în hotarele și marginile ei, și să-i ocrotească față de toți cei ce i-ar supăra și tulbura, adică rude de aproape și de sînge sau megieși, sub pedepesele, legămintele și îndatoririle arătate lămurit în acea scrisoare privilegială, dacă ar cuteza să facă altfel cu privire la cele de mai sus.

Așadar, după înfățișarea actelor de mai sus și citirea cuprinsului lor, sus-numitul domn Andrei, cantorul, a cerut ca acel domn episcop Dominic să fie apărat de acei Ioan, Petru și David, fiii lui Petru, potrivit legămintului și îndatoririi lor, împotriva sus-pomenitului magistrul Ladislau, fiul lui Ioan, în pricina sus-zisei moșii numite Uioara. Deci, după săvîrșirea acestora, deși acei Ioan, Petru și David au înfățișat înaintea noastră o scrisoare privilegială a cînstitutului capitlu al bisericii de Alba Transilvaniei, întocmită cu privire la împărțirea moșiilor lor, anume asupra faptului că sus-zisa moșie numită Uioara, împreună cu alte moșii, trecute în scris și arătate în acea scrisoare, a ajuns, prin împărțeală, din partea pomeniților Ioan, fiul lui Nicolae, și a lui Ladislau, fiul său, și a fraților săi, în stăpînirea acelora, anume a lui Petru, fiul banului Mykud și a fiilor săi, sub îndatoririle arătate pe larg în acea scrisoare, totuși, pe cînd noi, potrivit cuprinsului acelei scrisori înfățișate de amîndouă părțile, voiam să facem judecată dreaptă între cele trei părți, în cele din urmă numitele părți au cerut, cu supusă stăruință, să li se îngăduie să cadă la împăcare cu privire la toate cele de mai sus, și după ce noi, potrivit cu cererea lor, le-am îngăduit cu dragă inimă să cadă la împăcare, în cele din urmă, acel magistrul Ladislau, fiul lui Ioan, pîrîșu, pe de o parte, și pomeniții, domnul Andrei, cantorul, în numele celui domn episcop, precum și Ioan, Petru și David, fiii lui Petru, fiul banului Mykud, pe de altă parte, înfățișîndu-se înaintea noastră, au mărturisit că s-au înțeles și înaintea noastră se înțeleg astfel în pricina de mai sus, că acel magistrul Ladislau, lăsînd și părăsînd, de-a dreptul și fără înconjur toată pricina și pîra sa, pe care o avea și o are cu privire la

des-pomenita moșie numită Uioara, împotriva celui domn Dominic, episcopul Transilvaniei, a lăsat și a încredințat pe veci, din partea sa, celui domn episcop Dominic și bisericii sale sus-pomenita moșie numită Uioara, potrivit sus-pomenitei vânzări, treceri și înveșniciri făcute de acel Petru, fiul banului Mykud, și de Ioan, Petru și David, fiii săi, înaintea sus-zisului capitol al bisericii de Oradea, celui răposat domn episcop Andrei și bisericii sale, și urmașilor săi, în chipul arătat mai sus, ba chiar acel magistrul Ladislau, precum se arată mai sus, fiind el însuși de față, a lăsat-o și a încredințat-o (și) înaintea noastră, ca s-o stăpânească, s-o țină și s-o aibă prin mijlocirea puterii scrisorii de față.

Spre mărturia tuturor acestora, am dat domnului episcop mai sus pomenit scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea pecetii noastre atârinate și autentice.

Dat în a douăsprezecea zi a adunării noastre obștești, în locul mai sus arătat, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) Înțelegere cu privire la moșia Uioara.

Bibl. Batthyaneum Arh. capitl. Alba Iulia, lădița 1, nr. 171. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1342.

Orig., perg., cu mici rupturi, pecetea atârnată s-a pierdut.

REGESTE: Szeredai, *Series*, p. 103; *Fejér*, IX/3, p. 638; Beke, *Erd. kápt.*, nr. 171; *Hurmuzaki-Densușianu*, I/2, p. 136—137, nr. 97; *Ub.*, II, p. 241, nr. 848.

¹ Rupt cca 1,5 cm, întregit după sens.

² Rupt cca 1 cm, întregit după sens.

³ Astfel în orig.

⁴ Corect: *promptus*.

⁵ Corect: *attigisset*.

⁶ Corect: *emanatas*.

⁷ Corect: *prelibato magistro Ladyzlao, filio Johannis*.

⁸ Corect: *expeditoribus*.

⁹ 8 noiembrie 1363.

¹⁰ 28 august 1363.

¹¹ Slovacul.

¹² Adică la redactarea scrisorii, deși cele două date, a sosirii la moșie și a întocmirii scrisorii conventului, coincid: 28 august. S-ar putea însă ca data sosirii la moșia Uioara să fie 25 august = *feria sexta proxima ante festum Decollacionis beatae Johannis Baptiste*, iar nu *feria secunda* etc., adică 28 august, cum dintr-o inadvertență va fi trecut scribul actului.

¹³ 28 august 1363.

¹⁴ 15 septembrie 1363.

¹⁵ 13 ianuarie 1364.

¹⁶ 9 februarie 1364.

¹⁷ 4 mai 1366.

¹⁸ Cei cari garantează evicțiunea.

¹⁹ 11 iunie 1355 (DRH-C, vol. X, p. 331—332, nr. 316).

²⁰ 1 mai 1342 (DIR-C, sec. XIV, vol. IV, p. 77—79, 598—600, nr. 76).

Nos, Dionisius, woyuoda (Transsilu)anus¹ et comes de Zonuk, damus pro memoria quod, in congregacione nostra generali, universis nobilibus et alterius cuiusvis status et condicionis hominibus partis Transsiluane, feria secunda proxima post festum bestorum Philippi et Jacobi apostolorum, Torde celebrata, Ladislaus, filius Beke de Jkluod, de medio aliorum exurgendo, proposuit talii modo, quod Ladislaus kenezys cum filiis suis de Mohal, iobagiones Deseu dicti Wos, necnon Gyula woýda²

cum fratribus et proximis suis de eadem Muhal², ad possessiones ipsius Lađislai, filii Beke, Kŷwhaza vocatam, potencialiter veniendo, in frugi- bus, silvis, pratis seu fenetis quadraginta florenorum dampna², de³ scitu³ et³ mandato³ ipsius³ magistri³ Deseu³ intulissent. Quo audito, idem ma- gister Deseu dictus Wos, personaliter exurgendo, respondit eo modo, quod predicti Ladislaus kenezŷus et Gŷula woŷda², ut dicitur, cum eisdem ad se pertinentibus, ad possessionem ipsius Ladislai, filii Beke, Kywhaza² vocatam, ex suo scitu potencialiter non accessissent, nec predicta dampna ad quadraginta⁴ florenos se extendencia fecissent et inrogassent², et ex eo in totali accione et adquisicione eiusdem Ladislai, filii Beke, innocens esset penitus et immunis.

Unde, quia predictus Ladislaus, filius Beke, accionem suam premis- sam nullo evidenti documento comprobabat, nec declarare assumpmebat², ideo commissimus iudicando quod predictus magister Deseu dictus Vos², tercio se nobilibus, in quindenis festi Nativitatis beati Johannis baptiste nunc venturis, contra predictum Ladislaum, filium Beke, super eo quod predicti Ladislaus kenezŷus et Gyula woŷda², ex suo scitu et³ mandato³, predictum factum potenciarium eidem non fecerint, ac in totali accione et⁵ adquisicione⁵ eiusdem innocens sit et existat, in Sancto Emerico coram Petro, viceuoyuoda nostro, sacramentum prestare teneatur.

Datum duodecimo die congregacionis nostre predictae, in loco anno- tato, anno domini M^o CCC^o LX^{mo} sexto.

⟨Pe verso, de aceeași mână.⟩ Pro magistro Deseu dicto Wos, contra Ladislaum, filium Beke de Jkloud, super iuramento, tercio se nobilius, in quindenis festi Nativitatis beati Johannis baptiste, in Sancto Emerico, coram Petro, viceuoyuoda nostro, deponendo, memorialis.

⟨Pe verso, sus, de o altă mână, contemporană.⟩ Famulo magistri De- seu dicti Vos.

⟨Pe verso, jos.⟩ Solvit.

Noi, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre că la adunarea noastră obștească ținută la Turda, în luna de după sărbătoarea fericiților apostoli Filip și Iacob⁶, cu toți nobilii și oamenii de orice altă stare și seamă din părțile Transilvaniei, ridicându-se din mij- locul altora, Ladislau, fiul lui Beke de Iclod, a spus așa: că cnezul La- dislau din Măhal cu fiii săi, iobagi ai lui Desideriu zis Wos, precum și voievodul Gyula cu frații și rudele sale din același Măhal, venind cu silnicie la moșia acelui Ladislau, fiul lui Beke, numită Kŷwhaza, cu ști- rea și din porunca acelui magistru Desideriu, i-au făcut pagube de pa- truzeci de florini, în bucate, păduri livezi și fînețe. Auzind aceasta, acel magistru Desideriu zis Wos, ridicându-se însuși, a răspuns așa: că sus-zisii, cnezul Ladislau și voievodul Gyula, împreună cu ceilalți care țin de dinșii, n-au mers cu silnicie, cu știrea sa, precum se spune, la moșia acelui Ladislau, fiul lui Beke, numită Kŷwhaza, și nici n-au făcut și săvîrșit sus-pomenitele pagube ce se ridică la patruzeci de florini, și de aceea el este cu totul curat și nevinovat în ce privește întreaga pîră și plîngere a lui Ladislau, fiul lui Beke.

Deci, deoarece sus-zisul Ladislau, fiul lui Beke, n-a dovedit cu nici un act vădit sus-pomenita sa pîră, și nici nu s-a legat să înfățișeze ⟨vre- unul⟩, drept aceea hotărîm prin judecată ca sus-zisul magistru Desideriu zis Vos să fie dator să facă jurămint, împreună cu doi nobili, la Sîn- timbru, în fața lui Petru, vicevoievodul nostru, în a cincisprezecea zi

după sărbătoarea acum viitoare a Nașterii fericitului Ioan Botezătorul⁷, (stînd) față cu sus-zisul Ladislau, fiul lui Beke, precum că sus-pomeniții, cnezul Ladislau și voievodul Gyula, nu i-au făcut aceluia, cu știrea și din porunca sa, sus-zisa silnicie, și că este și se află nevinovat în ce privește întreaga pîră și plîngere a acestuia.

Dat în a douăsprezecea zi a sus-zisei noastre adunări, în locul sus-arătat, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Scrisoare memorială pentru magistrul Desideriu zis Vos, împotriva lui Ladislau, fiul lui Beke de Iclod, cu privire la jurămîntul pe care trebuie să-l facă, împreună cu doi nobili, la Sintimbru, în fața lui Petru, vicevoievodul nostru, în a cincisprezecea zi după sărbătoarea Nașterii fericitului Ioan Botezătorul.

⟨*Pe verso, sus, de o altă mînă, contemporană:*⟩ Slujitorului magistrului Desideriu zis Vos.

⟨*Pe verso, jos:*⟩ A plătit cincizeci⁸ (de dinari).

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass, fasc. VII, nr. 2. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete de închidere aplicată în document pe verso. EDIȚII: *Cercetări istorice*, X—XII, (1934—1935) nr. 2, p. 96; *Jakó-Manolescu*, p. 10, planșa 11a.

¹ Rupt cca. 2 cm; întregit după sens.

² Astfel în orig.

³ Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.

⁴ Urmează: *denarj*, tăiat de aceeași mînă.

⁵ Cuvinte repetate, fiind de prisos, le-am omis.

⁶ 4 mai.

⁷ 8 iulie.

⁸ Fiind vorba, probabil, de o însemnare de cancelarie arătînd achitarea taxei pentru actul dat de acea cancelarie. Taxa, însă, pare de două ori mai mare decît cea plătită în mod obișnuit.

Nos, Dionisius, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memoria commendamus per presentes quod in congregacione nostra generali, universis nobilibus, Syculis, Saxonibus et alterius cuiusvis status et conditionis hominibus partis Transsiluane, feria secunda proxima post festum beatorum Philippi et Jacobi apostolorum, Torde celebrata, nobilis domina Elena vocata, relictā quondam Gregorii, filii Job de Zenthmartun, ac Petrus dictus Zemes, gener eiusdem, et domina consors ipsius Petri, de medio aliorum causidicorum in nostram exurgendo presenciam, proposuerunt eo modo quod ipsa, videlicet domina relictā Gregorii, quedam litteralia sua instrumenta, super quibusdam possessionibus eiusdem Gregorii, filii Job, quondam mariti sui, videlicet Zenthmartun, Zenthpetur, Mýkow, Kalacha, Amburjustelke, Zýlittelke, Bonkud, Fyzes, Huzfatelke et Poptelke, confecta, que, ob spem tuicioris conservacionis et compaternitatis causa, Beke, filio Ladislai de Jkloud, compatri suo, ad conservandum assignasset, que instrumenta, eodem Beke, compatre suo, ab hac luce decesso, filii sui sibi restituere non curassent, que nunc a Ladislao, Gregorio, Benedicto et Johanne dicto Bulgar, filiis eiusdem Beke, ipsa instrumenta rehabere vellet, iusticia mediante; et quod, de-

functo predicto Beke, filii eiusdem prenotati de fructibus et utilitatibus quarte partis prenominatae possessionis Zenthmartun, quam predictus Gregorius, ipso vivente, pro inevitabili necessitate sua, pro quadam quantitate pecunie, sub condicione infrascripta, predicto Beke, filio Ladislai, inpignorasset, ita videlicet quod tres partes fructuum et proventuum predictae quarte partis ipsius possessionis Zenthmartun, donec ab eodem redimere valeret pro dicta quantitate pecunie, sibi administrari faceret; et usque vitam suam ipse Beke, compater suus, promissum et assumptum in hac parte complevisset, sed post mortem ipsius, predicti filii in nullo premissorum perstetissent, nihil penitus de eisdem proventibus sibi administrando, imo totam ipsam possessionem Zenthmartun pro se ipsis occupassent, per quod factum trecentorum florenorum dampna¹ eidem intulissent. Et demum, predicti Gregorius et Benedictus, filii eiusdem Beke, cum quibusdam famulis ipsorum, videlicet Benedicto dicto Orrus, ac Michaele et Nicolao, necnon aliis, circa festum Penthecostes, cuius nunc secunda preterisset revolutio annualis, ad domum eiusdem domine relictæ Gregorii, in eadem Zenthmartun habitam, manibus armatis et potenciariis veniendo, eundem Petrum dictum Zemes, generum suum, per ampora² extrahendo de eadem domo ipsius domine, enormiter verberassent, verberatumque et letali vulnere sauciatum ibidem semivivum relinquissent; in cuius defensione ipsam nobilem dominam, consortem ipsius Petri Zemes, duriter pertractando, cum pectoribus equorum in terram detrudi facientes, per concalcaciones¹ equorum in tantum lesa fuisset, ut, per ipsam lesionem, filium abortivum procreasset et peperisset domina supradicta.

Quibus perceptis, prenominati filii Beke, filii Ladislai, adversus eandem nobilem dominam responderunt isto modo, quod ipsa instrumenta, quæ ipsa nobilis domina predicto patri eorum pro conservacione tradita fore assereret, ab eodem patre ipsorum eis non remansissent, imo nec a patre eorum prenotato audivissent, sed, post inchoacionem¹ ipsius cause, quedam instrumenta super predictis possessionibus loquencia circa quendam senem iobagionem ipsorum reinvenissent, quæ ibidem, nostri in presencia, restituerunt, abnegando alia se habere nec ad noticiam ipsorum aliubi existere et devenisse; de redditibus autem et proventibus predictae quarte partis antedictae possessionis penitus nichil¹ se percipisse affirmarunt, eo quod ipsa particula terre ab eo tempore, quo predictus pater eorum defunctus extitisset, inculta permansisset, et nec ipsi aliquid utilitatis in superficie eiusdem habere potuissent. In verberacione et vulneracione autem predicti Petri dicti Zemes et domine consortis sue, innocentes essent et immunes.

Auditis itaque utrarumque parcium propositionibus, cum nos ad redemptionem predictae quarte partis ipsius possessionis Zenthmartun pro decem marcis, pro qua fuerat impignorata, octavas festi beati Michaelis archangeli proxime venturas assignassemus domine relictæ Gregorii supradictæ; super eo autem, quod plura instrumenta, preter coram nobis restituta eidem, ipsi filii Beke non habeant et ubi essent ignorent, iuramenta, vigesimo quinto se nobilibus, in eadem congregacione nostra deponenda, predictis filiis Beke adiudicassemus; de facto vero potenciario, super ipsos Petrum dictum Zemes et dominam consortem suam illato et perpetrato, iudices nobilium et iuratos assessores ac universos nobiles congregacioni nostre adherentes, prout ipsi attestacioni eorundem submisserant, inquirere voluissimus, demum, ipse partes super omnibus

premissis ad pacis reformationem se admitti postularunt, quas cum nos, iuxta devote petitionis ipsorum instanciam, ad ipsius pacis reformationem admissemus, tandem prenomina nobilis domina, relicta Gregorii, filii Job, et Petrus dictus Zemes, ac Barrabas et nobiles domine Sebe, consors ipsius Petri, et Margaretha, coniux iamdicti Barrabe, videlicet filie predicti Gregorii, ab una, item Ladislaus, Gregorius, Benedictus et Johannes, filii Beke, filii Ladizlai¹ de Ikloud, parte ex altera, ad nostram accedentes presenciam, per reformationem proborum et nobilium virorum, pacem parcium zelancium, super omnibus iniuriis, dampnis, nocumentis et quorumlibet maleficiorum generibus, quovis modo inter eos usque modo factis et perpetratis, ut omnis fomes invidie, ire, rixe et odii de medio ipsorum radicitus evelleretur et inter ipsos pacis regnet pulcritudo¹, sedatis omnibus causis ipsorum, ac super omnibus premissis et singulis premissorum alternatim expeditos reddentes, ad talem pacis et concordie devenissent unionem et devenerunt coram nobis, quod predictam quartam partem ipsius possessionis Zenthmartun, pro premissa sumpma pecunie, ut premittitur, per ipsum Gregorium predicto Beke, patri eorum, et, per consequens, ipsius pignori obligatam, remiserunt et resignarunt coram nobis eisdem, absque pecuniaria soluzione aliquali, obligantes se ut, si ipsi ullo unquam tempore in factum premissarum possessionum se in aliqua intromitterent, in preiudicium et contra ipsorum voluntatem, extunc in succubitu facti potencialis duelli convincerentur ipso facto, prout ad omnia premissa et quevis singula premissorum prefati filii Beke sponte se obligarunt coram nobis.

Datum duodecimo die conragacionis nostre predictae, in loco annotato, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

Noi Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre prin cele de față că în adunarea noastră obștească ținută la Turda, în luna de după sărbătoarea fericitilor apostoli Filip și Iacob³, împreună cu toți nobilii, secuii, sașii și oamenii de orice altă stare și seamă din părțile Transilvaniei, ridicându-se înaintea noastră din mijlocul celorlalți împricinați, nobila doamnă numită Elena, văduva răposatului Grigore, fiul lui Iob de Zenthmartun, precum și Petru zis Zemes⁴, ginerele ei, și doamna, soția acestui Petru, ni s-au plîns astfel: că ea, adică doamna, văduva lui Grigore, în nădejdea unei mai bune păstrări cît și în temeiul cumetriei, a dat spre păstrare lui Beke, fiul lui Ladislau de Iclod, cumătrul ei, niște acte ale ei întocmite cu privire la niște moșii ale acelui Grigore, fiul lui Iob, răposatului său soț, anume Zenthmartun, Sînpetru, Mykow, Călacea, Amburȳustelke, Zylitelke, Bonkud, Fizeș, Huzfatelke și Popteleac, acte pe care, după ce a plecat acel Beke, cumătrul ei, din lumea această, fiii lui nu s-au îngrijit să i le înapoieze, și pe care acte ea voiește acum să le redobîndească pe calea legii de la Ladislau, Grigore, Benedict și Ioan zis Bulgar, fiii acelui Beke.

(Și s-a mai plîns) că după moartea sus-zisului Beke, pomeniții săi fii nu i-au dat nimic din roadele și folosințele pătrimii pomenitei moșii Zenthmartun, pe care sus-zisul Grigore o zălogise pe cînd trăia, silit de o nevoie a sa de neînălțurat, pentru o sumă de bani sus-zisului Beke, fiul lui Ladislau, sub condiția de mai jos, și anume că, pînă cînd va putea să o răscumpere pentru acea sumă de bani de la acel (Beke), acesta va pune să i se dea trei părți din roadele și veniturile sus-zisei pătrimi a acelei moșii Zenthmartun; și cît timp a trăit acel Beke, cumă-

trul său, și-a împlinit cele făgăduite și luate asupra-și în această privință, dar, după moartea lui, sus-zișii (săi) fii nu au mai stăruit în nici una din învoielile de mai sus, nemandîndu-i ei nimic din acele venituri, ba mai mult s-au făcut stăpîni pe toată acea moșe Zenthmartun, prin care fapt i-au pricinuit pagube de trei sute de florini. Și apoi, sus-zișii Grigore și Benedict, fiii acelui Beke, cu cîțiva slujitori ai lor, anume cu Benedict zis Orrus⁵, și cu Mihail și Nicolae, precum și cu alții, pe la sărbătoarea Rusaliilor⁶ de acum doi ani, venind înarmați și cu silnicie la casa acelei doamne văduva lui Grigore, ce se află pe acea (moșie) Zenthmartun, și tirîndu-l de plete din casa acelei doamne pe acel Petru zis Zemes, ginerele ei, l-au bătut crunt, și așa bătut și greu rănit l-au lăsat acolo pe jumătate mort; iar pe nobila doamnă soție a acelui Petru (zis) Zemes, (care sârise) în ajutorul acestuia, îmbrîncind-o fără milă, au culcat-o la pămînt cu piepturile cailor, (și) a fost atît de rău stîlcită, încît din acea vătămare, sus-zisa doamnă a lepădat, născînd un fiu înainte de vreme.

Auzind acestea, sus-zișii fii ai lui Beke, fiul lui Ladislau, au răspuns împotriva acelei nobile doamne în felul acesta: că acele acte despre care acea nobilă doamnă spunea că fuseseră date pentru păstrare sus-zisului lor tată, nu le-au fost lăsate lor de tatăl lor, ba mai mult, nici n-au auzit de la sus-zisul lor tată (acest lucru), dar că după începerea acestei pricini, au aflat la un bătrîn iobag al lor niște acte privitoare la sus-zisele moșii, pe care le-au și înapoiat pe loc înaintea noastră, spunînd că nu mai au altele și că nu știu să fie sau să fi ajuns vreunele altundeva; iar din veniturile și foloasele sus-zisei pătrimi a pomenitei moșii au spus că ei nu au luat nimic, deoarece, din clipa cînd a murit tatăl lor, acea bucată de pămînt a rămas nelucrată, și ei n-au putut avea nici un folos de pe acea (moșie). Iar de schingiuirea și rănirea sus-numitului Petru zis Zemes și a doamnei, soția sa, (au spus) că sînt curați și nevinovați.

Așadar, după ce am ascultat spusele amînduror părților, și am statornicit sus-zisei nobile doamne, văduva lui Grigore, octavele în curînd viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail⁷ (ca soroc) pentru răscumpărarea sus-zisei pătrimi a acelei moșii Zenthmartun, cu zece mărci, cu cît fusese zălogită, și după ce am hotărît că sus-zișii fii ai lui Beke trebuie să rostească în acea adunare a noastră, împreună cu alți douăzeci și unu⁸ de nobili, jurămîntul că ei nu au alte acte afară de cele înapoiate acelei (doamne) înaintea noastră, și că nu știu unde ar mai fi (altele), atunci cînd am voit ca asupra faptei de silnicie săvîrșite și făptuite asupra acelui Petru zis Zemes și a doamnei, soția sa, să-i întrebăm pe juzii nobililor și pe asesorii jurați și pe toți nobilii care luau parte la adunarea noastră, așa după cum se supuseseră ei înșiși mărturiei acelora, în cele din urmă, acele părți au cerut să li se îngăduie să se împace cu privire la toate cele de mai sus, iar noi, la stăruitoarea și supusa lor cerere le-am îngăduit să se împace.

În sfîrșit, venind înaintea noastră, sus-numita nobila doamnă, văduva lui Grigore, fiul lui Iob, și Petru zis Zemes, precum și Barnaba și nobilele doamne Sebe, soția acelui Petru, și Margareta, soția sus-zisului Barnaba, adică fiicele sus-zisului Grigore, pe de o (parte), de asemenea Ladislau, Grigore, Benedict și Ioan, fiii lui Beke, fiul lui Ladislau de Iclod, pe de altă parte, în urma împăciuirii (mijlocite) de niște bărbați cinstiți și nobili, care s-au străduit (să așeze) pacea între părți, pentru ca să se smulgă din rădăcini din mijlocul lor orice semințe de pizmă, minie, ceartă și ură, și să domnească între ei frumusețea păcii,

potolind toate pricinile dintre ei și descărcându-se unii pe alții cu privire la toate cele de mai sus și la fiecare în parte din cele de mai sus, au ajuns la o astfel de legătură de pace și de înțelegere cu privire la toate vătămrile, pagubele, dăunările și orice alt fel de rele făcute și săvârșite în orice chip între ei pînă acum, și ajung ⟨și⟩ înaintea noastră, ⟨anume⟩, că ⟨fiii lui Beke⟩ le-au lăsat și le-au dat înaintea noastră, fără nici o plată bănească, sus-zisa pătrime a acelei moșii Zenthmartun, care, cum s-a spus mai înainte, fusese zălogită pentru pomenita sumă de bani de acel Grigore sus-zisului Beke, tatăl lor, și, prin urmare, și lor, le-gîndu-se ⟨acei fiii ai lui Beke⟩ că dacă ei s-ar amesteca vreodată întru cîtva în sus-zisele moșii, spre paguba și împotriva voinței aceloră, atunci vor fi osîndiți prin chiar acest fapt la pedeapsa ce se dă pentru pierderea duelului în pricini de silnicie, așa cum s-au îndatorat în fața noastră de bună voie, la toate și la fiecare din cele de mai sus, sus-zisii fii ai lui Beke.

Dat în a douăsprezecea zi a adunării noastre sus-zise, în locul mai sus-însemnat, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Col. Mike Sándor

Orig., perg., cu urme de pecete aplicată în document pe verso.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *tempora* sau *tempora*.

³ 4 mai 1366.

⁴ Ager.

⁵ Cu nas mare.

⁶ 12 mai 1364.

⁷ 6 octombrie 1366.

⁸ Fiii lui Beke erau în număr de patru.

Nos, Dyonisius, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendamus quod in congregacione nostra generali, universis nobilibus, Siculis, Saxonibus et aliis cuiusvis status et condicionis hominibus partis Transsiluane, feria secunda proxima post festum beatorum Philippi et Jacobi apostolorum, Torde celebrata, nobiles domine Katherine et Clara vocate, filie Jacobi de Chuch, consortes videlicet Elÿe, filii Wolcÿi de Furrou, et Lucasii, filii Stephani dicti Chÿurke de Gese, de medio aliorum consurgendo, proposuerunt eo modo quod ipsi¹, quartam filialem ipsarum de porcione predicti Jacobi, patris earum, nunc mortuo, Martino, filio dicti Jacobi, fratri ipsarum, Bakou de Chuch devoluta et successa, ab eodem Bakou rehabere vellent, iure regni observato.

Quo audito, predictus Bakou, personaliter exurgendo respondit tali modo quod ipse, predictam quartam filialem eisdem dominabus de dicta porcione possessionaria quondam predicti Jacobi, fratris sui patruelis, prout antiqua consuetudo regni requireret, videlicet predictae domine Katherine, consorti predicti Lucasii, cum possessionaria porcione, predictae autem domine Clare, consorti predicti Elÿe de Forrou², cum pecuniaria solucione, eo quod ipsa domina Katherine, prefato Lucasio, homini impossessionato, ipsa vero domina Clara, iamdicto Elÿe, nobili et ho-

mini possessionato, tradite forent et copulate, extradare et persolvere presto esset et paratus.

Unde nos, auditis parcium proposicionibus, quia predictae domine ad obiecta eiusdem Bakou in nullo contradicebant ideo commissimus decernendo quod Johannes, filius Mychaelis de Chekelaka, vel alter Johannes, filius Petri de eadem, pro parte predictarum dominarum actorum, item Johannes, filius Emerici de Batyzhaza, vel Petrus de Furrou aut Stephanus filius Buncha de Gumbuch, pro parte prefati Bakou, in causam attracti, aliis absentibus, homines nostri, presentibus testimoniis capituli ecclesie Albensis Transsiluane, qui per ipsum capitulum ad id, presencium serie, transmitti postulamus, in octavis festi Nativitatis beati Johannis Baptiste nunc proxime venturis, ad faciem predictae possessionis, Chuch vocatae, vicinis et commetaneis eiusdem universis legitime² convocatis, et partibus vel earum legitimis procuratoribus presentibus, accedendo, premissamque porcionem possessionariam quondam predicti Jacobi de Chuch, in eadem Chuch habitam, regali mensura, si mensurari poterunt, mensurando vel, si mensurari nequirent, visu considerando, deum et eius iusticiam ferendo pre oculis, absque scrupulo cuiuslibet falsitatis, visa eiusdem qualitate, quantitate, fructuositate et valore, estimant, regni consuetudine requirente, hiis autem peractis, dividant eandem possessionariam porcionem predicti Jacobi in quatuor partes coequales et medietatem quarte partis eiusdem, in uno loco et sub una inclusione metarum, si poterit, si vero fieri non possit in pluribus locis, prout fuerit oportunum³, cum suis utilitatibus ad ipsam medietatem quarte partis spectantibus, predictae domine consorti Lucasii, pro premissa sua quarta filiali statuunt et commitant, perpetuo possidere; residuis aliis partibus eiusdem possessionarie porcionis predicto Bakou remanentibus.

Et post hec, seriem ipsius possessionarie statucionis et estimacionis ad octavam diem earundem octavarum, partes⁴ in litteris prescripti capituli ecclesie Albensis Transsiluane, ad Sanctum Emericum, Petro, viceuoyuode nostro, reportare teneantur, ut visa qualitate sepedictae possessionarie estimacionis ipsius Jacobi, ad solucionem iuris quarte filialis consortis prenotati Elye, per ipsum Bakou faciendam, eidem Bakou terminum congruentem valeat assignare, iusticia mediante.

Datum duodecimo die congregacionis nostre predictae, in loco annotato, anno domini M^oCCC^oLX^{mo} sexto.

Noi, Dionisie, voievodul Transilvaniei, dăm de știre că în adunarea noastră obștească, ținută la Turda, cu toți nobilii, secuii și sașii și cu ceilalți oameni de oricare altă stare sau treaptă din părțile Transilvaniei, în luna de după sărbătoarea fericitilor apostoli Filip și Iacob⁵, nobilele doamne numite Ecaterina și Clara, fiicele lui Iacob de Ciuci, adică soțiile lui Ilie, fiul lui Wolcyi de Fărău, și a lui Luca, fiul lui Ștefan zis Chyurke⁶ de Gheja, ridicându-se din mijlocul celorlalți, au spus așa că ele vor să ia, după rînduiala țării, de la Bakou pătrimea ce li se cuvine ca fiice din partea (de moșie) a zisului Iacob, tatăl lor, acum mort, trecut și moștenită de Bakou de Ciuci de la Martin, fiul zisului Iacob, fratele lor.

Auzind aceasta, pomenitul Bakou, ridicându-se însuși, a răspuns așa că el este gata și pregătit să dea și să plătească acelor doamne sus-zisa pătrime cuvenită fiicei din zisa parte de moșie a răposatului sus-zis Iacob, vărul său după tată, după cum o cere vechiul obicei al țării,

adică zisei doamne Ecaterina, soția sus-zisului Luca, cu parte de moșie, iar zisei doamne Clara, soția sus-zisului Ilie de Fărău, cu plată în bani, de aceea că doamna Ecaterina a fost dată și căsătorită cu pomenitul Luca, om fără moșie, iar doamna Clara, cu sus-zisul Ilie, nobil și om cu moșie. La care, noi ascultînd spusele părților, fiindcă zisele doamne nu s-au împotrivit deloc la cele spuse de acel Bakou, de aceea hotărîm ca Ioan, fiul lui Mihail de Cecălaca, sau celălalt Ioan, fiul lui Petru din același <sat>, din partea sus-ziselor doamne, pîrîșele, <iar> din partea pomenitului pîrît Bakou, Ioan, fiul lui Emeric de Botez, sau Petru de Fărău, sau, în lipsa acestora, Ștefan, fiul Buncha de Gîmbut, oamenii noștri, fiind de față oamenii de mărturie ai capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, care, prin cuprinsul celor de față, cerem să fie trimiși de către capitlu la aceasta, sosind la octavele curînd vitoare ale-sărbătorii Nașterii sfîntului Ioan Botezătorul⁷, la fața locului pe sus-zisa moșie numită Ciuci, <și> fiind de față toți vecinii și megieșii acesteia, chemați în chip legiuit, și părțile sau împuterniciții legiuîți ai lor, să prețuiască pomenita parte de moșie a răposatului sus-zis Iacob de Ciuci, avută în același <sat> Ciuci, măsurînd-o cu măsura regească, dacă vor putea s-o măsoare sau, dacă nu vor putea să o măsoare, cercetînd-o din privire, avînd înaintea ochilor pe Dumnezeu și dreptatea acestuia, și fără îndoiala vreunei înșelătorii, ținînd seama de felul, întinderea, rodnicia și prețul acesteia, după cum cere obiceiul țării, <iar> apoi, după îndeplinirea acestora, să împartă acea parte de moșie a sus-zisului Iacob în patru părți de aceeași mărime, și să dea în stăpînire și să hotărască sus-zisei doamne, soția lui Luca, pentru pomenita pătrime ce i se cuvine ca fiică, jumătatea <unei> pătrimi a acestei <părți de moșie>, într-un singur loc și sub o singură ridicare a semnelor de hotar, dacă s-ar putea, iar dacă nu s-ar putea, în mai multe locuri, după cum va fi potrivit, cu toate folosințele sale ce țin de acea jumătate de pătrime, ca să o stăpînească pe veci, celelalte părți ale acelei părți de moșie să rămînă zisului Bakou. Iar după acestea, părțile să fie datoare să dea seama lui Petru, vicevoievodul nostru, la Sîntimbru, în a opta zi a acelorași octave⁸, prin scrisoarea sus-zisului capitlu al bisericii de Alba Transilvaniei, despre desfășurarea acestei dări în stăpînire și prețuire de moșie, ca, ținînd seama de felul despomenitei prețuiri de moșie a lui Iacob, să poată să-i statornicească acelui Bakou un soroc potrivit pentru plata ce trebuie făcută de Bakou, a dreptului pătrimii cuvenite ca fiică soției sus-însemnatului Ilie, pe calea judecății.

Dat în a douăsprezecea zi a adunării noastre sus-zise, în locul însemnat, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Naț. Magh. Dl. 29 165. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Orig., hîrtie, cu urme de pecete rotundă aplicată în document pe verso.

¹ Corect: *ipse*.

² Astfel în orig.

³ Corect: *opportunum*.

⁴ Grafie nesigură; eventual: *per partes*.

⁵ 4 mai <1366>.

⁶ Pui.

⁷ 1 iulie <1366>.

⁸ 8 iulie <1466>.

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, memorie commendamus tenore presencium significantes quibus expedit universis quod, licet inter Ladislaum, filium Gereu, et dominam Katherinam suam consortem, filiam scilicet quondam magistri Ders de Hydegwyz, partium Transsiluanarum, ab una, parte vero ab alia inter Johannem, filium comitis Nicolai de Aluinch, et dominam Claram, eius uxorem, lis et contencio racione possessionis Azyoag vocate, in comitatu Albensi, partium Transsiluanarum adiacentis, in nostra presenti, hic Torde, universitati nobilium et ignobilium celebrata congregacione fuerit suscitata, tamen nos, propter bonum pacis ambarum parcium, habita cum prelatis et baronibus nostris, nobiscum in eadem congregacione assistentibus, matura deliberacione, ordinantes finaliter duximus determinandum, quod tribus eisdem possessionis Azyoag porcionibus seu partibus supradicte nobili domine Clare nepti predicti quondam magistri Ders, eiusque marito, videlicet Johanni, filio comitis Nicolai, et ipsorum pueris ac heredibus sexus utriusque totaliter et pacifice, cum usu intra metas cuiusdam possessionis Bollyan, ad eundem Ladislaum et eius prefatam consortem pertinentis, quoad gregis sustentacionem seu ad aquacionem, in pereptuam hereditatem, relictis, quartam eiusdem possessionis partem seu porcionem, cum suis omnibus utilitatibus et proventibus ac pertinenciis, sub distincta limitacione, memorato Ladislao, filio Gereu, et domine sue, prenominate uxori, puerisque eorundem universis, quod iure quarte puellaris ipsius domine Katherine, uxoris ipsius Ladislai, graciose duximus adiudicandam, conferentes ipsam eis in perpetuam hereditatem, harum sub nostro sigiilo testimonio literarum, quas sub maiori nostro sigillo privilegialiter faciemus emanari, dum fuerint nobis raportate.

Datum in Torda, sabbato proximo post festum Ascensionis domini, anno eiusdem millesimo CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin scrisoarea de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, deși între Ladislau, fiul lui Grigore, și doamna Caterina, soția sa, adică fiica răposatului magistru Ders de Călvăsăr, din părțile Transilvaniei, pe de o parte, și Ioan, fiul comitelui Nicolae de Vințul de Jos, și doamna Clara, soția lui, pe de altă parte, s-a pornit, în adunarea noastră de acum, ținută aci, la Turda, cu obștea nobililor și nenobililor, pricină și ceartă cu privire la moșia numită Azyoag, aflătoare în comitatul Alba din părțile Transilvaniei, totuși noi, spre binele păcii dintre amândouă părțile, după o lungă chibzuire cu prelații și baronii ce ședeau cu noi la acea adunare, am hotărît să rînduim (lucrurile) și să punem capăt acestei pricini (în felul că) trei părți sau bucăți din numita moșie Azyoag să rămînă, în întregime și în pace, ca moștenire de veci, sus zisei nobile doamne Clara, nepoata pomenitului răposat, magistrul Ders, și bărbatului ei, anume Ioan, fiul comitelui Nicolae, precum și copiilor și moștenitorilor lor, fie de parte bărbătească, fie femeiască, cu (un drept de) folosință pentru hrana și adăparea turmei, între hotarele unei moșii (numite) Buia, ce ține de acest Ladislau și de sus-pomenita lui soție; iar a patra parte sau bucată din acea moșie, dimpreună cu toate folosințele și veniturile ei și cu tot ce ține de ea, după o hotărnicire deosebitoare, am hotărît să o dăm prin judecată pomenitului Ladislau, fiul lui Grigore, și sus-numitei doamne, soția sa, și tuturor copiilor lor, întrucît

⟨ea este⟩, după dreptul pătrimii de fiică, a doamnei Caterina, soția lui Ladislau, hărăzindu-le-o lor ca moștenire de veci, sub mărturia acestei scrisori cu pecetea noastră; iar cînd această scrisoare ne va fi înapoiată, vom pune să se dea ca privilegiu sub pecetea noastră cea mare.

Dat la Turda, în simbăta de după sărbătoarea Înălțării Domnului, în anul o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Naț. Magh. Dl. 73 724,

Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 2 decembrie 1366, nr. 167.

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 143—144; *Ub.*, II, p. 242.

59

1366 mai 16, Cluj

Nos, Ludouicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis quod, quia fidelis noster Olachus, Sorban vocatus de Ochwa, quem, in ritum¹ catholico baptizatum, Stephanum fecimus appellari, nobis et sancte nostre corone famulatus exhibuit multiplices et fideles, igitur sibi et filiis ac heredibus suis quandam possessionem nostram regalem, Kisachwicha vocatam, prenominate possessioni Ochwa contigue vicinam, cum omnibus eius utilitatibus, fructibus et pertinentiis, sub veris et antiquis metis suis, titulo nove donationis nostre, in perpetuam contulimus hereditatem tali modo, quod ipsi nobis, singulis annis et debitis temporibus, quinquagesimam ovium et decimam porcorum dare et amministare² teneantur, cum ceterorum regie maiestati debentium fidelium servitiorum exhibitione, harum sub secreto nostro sigillo testimonio litterarum, quas sub maiori nostri sigillo autentice emanari faciemus, dum fuerint nobis reportate.

Datum in Cluswar, sabbato proximo post festum Ascensionis domini, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

⟨Sub pecete:⟩ Relatio magistri Andree, filii Dyonisi, facta Symoni, harum scriptori.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin această scrisoare dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, deoarece credinciosul nostru român, numit Șerban de Aciua, pe care, botezîndu-l în legea catolică, l-am numit Ștefan, ne-a făcut nenumărate și credincioase slujbe, atît nouă cît și sfintei noastre coroane, drept aceea i-am dăruit, atît lui, cît și fiilor și moștenitorilor lui spre veșnică moștenire, în chip de danie nouă a noastră, o moșie regească a noastră, numită Aciuța, în nemijlocită vecinătate cu sus-pomenita moșie Aciua, dimpreună cu toate folosințele, cu roadele și cu tot ce ține de ea, în vechile și adevăratele ei hotare, dar în așa fel ca să fie ținută a ne da și a ne împlini, în fiecare an și la soroacele convenite, cincizecimea oilor și dijma porcilor, odată cu îndeplinirea celorlalte slujbe credincioase datorate maiestății regești, ⟨aceasta⟩ sub mărturie acestei scrisori ⟨dată⟩ sub pecetea noastră de taină, ⟨scrisoare⟩ care, cînd ne va fi înapoiată, vom pune să i se dea sub pecetea noastră cea mare și autentică.

Dat la Cluj, în simbăta de după sărbătoarea Înălțării Domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șazeci și șase.

⟨Sub pecete:⟩ Darea de seamă făcută de către magistrul Andrei, fiul lui Dionisie, lui Simion, scriitorul acestei ⟨scrisori⟩.

¹ Corect: *ritu*.

² Astfel în text.

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis capitulo ecclesie Albensis Transiluanie, salutem et graciam.

Noveritis quod nos quasdam possessiones, Huzyufalu, Charnadfalua, Turchfalua et Zlanfalua vocatas, inter duos fluvios, Temes et Tartlant nuncupatos, in provincia Brassouiensi habitas et adiacentes, collacioni et iurisdiccioni nostre regie pertinentes, fidei nostro familiari, comiti Ztanizlao, et Petro, suis heredibus utriusque sexus, dedimus et contulimus perpetuo possidendas, quem admodum, in aliis litteris nostris patentibus, series donacionis earundem plenius et expressius continentur, exinde confectis.

Quare, fidelitate vestre firmiter precipiendo, mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Johannes dictus Tumpa de Echerlew vel Johannes de Diznow aut Henning de Senk seu Tyl de Prasman, aliis absentibus, homo noster, ad facies predictarum possessionum, Huzyufalu, Charnadfalua, Turchfalua et Zlanfalua vocatarum, accedendo, presentibus vicinis et commetaneis suis universis, legitime inibi convocatis, easdem possessiones, cum omnibus terris, cultis et incultis, seu campis, montibus, alpibus, silvis, pratis, fluviis, fluviorum decursibus, molendinis et locis molendinorum ad ipsas *(ab)*¹ antiquo pertinentibus, ac aliis omnibus suis utilitatibus, iuribus et pertinentiis, quibusvis nominibus censeantur, intra suarum metarum limitaciones existentibus, sub veris et veteribus metis earundem et iuxta ipsorum cursus, necnon tributa ibidem exigi consueto, memorato comiti Ztanizlao, nove donacionis nostre et mere nobilitatis titulo, statuatur, perpetue possidendas, si non fuerit contradictum. Contradictores vero, si qui fuerint, citet eos contra iamdictum comitem Ztanizlaum in nostram presenciam ad terminum competentem, rationem contradiccionis eorum reddituros. Et post hec, seriem ipsius statucionis vel nomina contradictorum et citatorum, cum termino assignato, nobis fideliter rescribatis.

Datum in Coloswar, die tercio festi Asscensionis domini, anno eiusdem Millesimo CCC^oLX^{mo} sexto.

(Pe verso, de aceeași mână:) Fidelibus suis, capitulo ecclesie Albensis Transiluanie, pro comite Ztanizlao, statutoria.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi din ca itlul bisericii de Alba Transilvaniei, mîntuire și mlostivire.

Aflați că noi am dat și am hărăzit credinciosului nostru slujitor, comitele Stanislau, și lui Petru și moștenitorilor săi de parte bărbătească sau femeiască, niște moșii numite Satulung, Cernat, Turches și Zlanfalua, avute și așezate între două riuri numite Timiș și Târlungeni, în provincia Brașovului, ce țin de dreptul nostru de danie și de atîrnarea noastră, ca să le stăpînească pe veci, după cum cuprinsul daniei acestora se arată

mai pe deplin și mai lămurit în altă scrisoare deschisă a noastră, întocmită în privința aceasta.

De aceea, punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți pe omul vostru de măturie vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, Ioan zis Tumpa de Aciliu sau Ioan de Cisdădie, ori Henning de Cincu, sau, în lipsa acestora, Tyl de Prejmer, ducându-se la fața locului pe moșiile sus-zise, numite Satulung, Cernat, Turcheș și Zlanfalva, fiind de față toți vecinii și megieșii lor, chemați acolo în chip legiuit, să dea acele moșii în stăpânire amintitului comite Stanislau, cu titlu de nouă danie a noastră și adevărată noblețe, cu toate pământurile, lucrate și nelucrate, sau cîmpurile, dealurile, munții, pădurile, pășunile, cu râurile și cursurile apelor, cu morile și locurile de mori ce țin din vechime de aceste (moșii), precum și cu toate celelalte folosințe, drepturi sau cele ce țin de ele, oricum s-ar numi, aflătoare între marginile hotarelor lor, sub adevăratele și vechile lor semne de hotar și după mersul acestora, precum și cu vama obișnuită a se lua în acel loc, ca să le stăpînească pe veci, dacă nu se va face împotrivire. Iar pe împotrivitori, dacă vor fi să-i cheme de față cu sus-zisul comite Stanislau, înaintea noastră, la sorocul cuvenit, ca să dea seama de temeiul împotrivirii lor. Și după aceasta, să ne faceți cunoscut în scris, (și) întocmai, desfășurarea acestei dări în stăpânire sau numele împotrivitorilor și al celor chemați, împreună cu sorocul hotărîit.

Dat în Cluj, în a treia zi a sărbătorii Înălțării Domnului, în anul acestuia o mie trei sute șazeci și șase.

(*Pe verso, de aceeași mînă:*) Credincioșilor săi din capitulul bisericii de Alba Transilvaniei, (scrîsoare) de dare în stăpânire pentru comitele Stanislau.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 166. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.

Orig., perg., cu urme de pecete de închidere aplicată în document pe verso.

REGISTE: *Ub.*, II, p. 242—243.

---

¹ Lipsește în orig.; intercalat după sens.

Nos, comes Stephanus Bubeek, iudex curie serenissimi et magnifici principis, domini Lodouici, dei gracia, incliti régis Hungarie, memorie commendantes tenore presencium significamus quibus expedit universis quod Andreas, filius Johannnis, pro Laurencio, filio Johannis de Telegd, cum procuratoriis litteris capituli ecclesie Chanadiensis, iuxta continenciam litterarum capituli ecclesie Waradiensis citatoriarum, in octavis festi beati Jacobi apostoli, in anno domini M^o CCC^o LX° quarto preteritis, in figura nostri iudicii comparendo, contra Thomam, filium Laurencii de eadem Telegd, quasdam quattuor litteras iudiciales, unam dicti domini nostri regis, tres vero nostras, in diversis annis et terminis emanatas, nobis presentaverat, aliis litteris nostris exinde confectis declarantibus, exprimentes, inter cetera, quod primo et principaliter predictus Thomas, filius Laurencii de Telegd, iuxta continenciam litterarum condam comitis Nicolai, filii Ugrini, pridem similiter iudicis curie regie ipsius domini, nostri regis, prorogatoriarum, contra predictum Johannem, patrem scilicet ipsius Laurencii, perhemptorie¹ responsurus ad octavas

festi Epiphanie domini, in anno eiusdem M° CCC° LX° preteritas, ipso comite Nicolao, deo volente, ab hac luce decesso, honoreque iudicatus ipsius curie sue regie vacante, in presenciam ipsius domini nostri regis; secundo vero, iuxta continenciam litterarum capituli ecclesie Budensis citatoriarum, contra eundem Johannem, filium Laurencii, ad feriam sextam proximam post diem Medii quadragesime in dicto anno domini M° CCC° LX^{mo} preteritum, legitime citatus; ac tercio, iuxta continenciam priorum litterarumstrarum prorogatoriarum, contra annotatum Laurencium, filium Johannis, in factis dampni¹ rerum et possessionarie divisionis perhemptorie¹ responsurus ad octavas festi Epiphanie domini tunc proxime preteritas; quarto enim, iuxta continenciam litterarum annotati capituli Waradiensis citatoriarum, contra memoratum Laurencium, filium Johannis, ad octavas festi beati Georgii martiris similiter tunc proxime preteritas citatus nostram in presenciam, legitimis procuratoribus predictorum Johannis et Laurencii, filii sui, in eisdem litteris nominatis, in presenciam dicti domini nostri regis et nostri legitimis diebus eorundem quatuor terminorum expectantibus, non venisset nec misisset, se in quolibet eorundem quatuor terminorum iudiciali honore¹ convinci permittendo.

Ad quas quidem octavas festi beati Jacobi apostoli annotatus Thomas, filius Laurencii, prescripto procuratore predicti Laurencii legitimis diebus coram nobis expectante, non venerat neque miserat, se mediantibus aliis litteris nostris modo simili gravamine iudicii oprimi² permittendo, postulans predictus Andreas, procurator dicti Laurencii, filii Johannis, eidem ex parte memorati Thome iuris equitatem per nos elargiri in premissis.

Unde, quia non alique cause solis simplicibus citacionibus solent terminari, nisi evocationes possessionariis introduccionibus inmixte, terneque forenses, si necesse fierent, consequerentur proclamaciones, derivados autem et iuri rebelles ad iuris tramitem invitare iudicibus maximum existit indicium pietatis, pro eo amicitiam memorati capituli Waradiensis serie aliarum litterarumstrarum petieramus reverenter quatenus ipsorum mitterent hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, homo regius infradeclarandus, prenotatum Laurencium, filium Johannis, vel eius legitimum procuratorem in possessionem dicti Thome, filii Laurencii, Telegd vocatam, quindecim diebus permansurum victuique solum necessaria hiis diebus, absque distincione aliquali, in eadem recepturum, introducendo, eundem Thomam, filium Laurencii, de facto principali, de eo videlicet cur ipse de possessionibus et possessionariis porcionibus Telekd¹, Zabouch, Jeneu, Bathian, Wylak, Olahtelek, Look, Teluky, Peturÿlese, Telky, Orozy, Ech et Philipkue vocatis, ad eandemque Philippkue¹ pertinentibus dicto Laurencio divisionem non dederit et easdem pro se occupando, conservaret perhemptorie responsurum rationemque efficacem redditurum, et de dictis iudiciis quinque terminorum, quindecim marcas facientibus, nobis et parti adverse satisfacturum, evocaret contra ipsum Laurencium, filium Johannis, ad octavam festi beati Michaelis archangeli tunc venturam, in presenciam regie maiestatis, insinuando ibidem ut, si veniret et super premissis perhemptorie¹ responsione mediante bono modo se emendaret, de dictisque iudiciis quinque terminorum satisfaceret, bene quidem, alioquin, non obstante ipsius absencia, faceremus in premissis quid iuri videretur expediri; post hec ipsius evocationis seriem, cum nomine evocati, ad dictas octavas festi beati

Michaelis archangeli domino nostro regi fideliter rescriberet capitulum Wardiense supradictum.

A quibusquidem octavis festi beati Michaelis archangeli, dum discussio premissorum, de regio litteratorio edicto, iuxta continenciam litterarum nostrarum prorogatoriarum, ad quindenas residence exercitus regalis extitisset prorogata, demum ipsis quindenis residence exercitus regalis, versus Bulgariam moti, et ad octavas festi beati Michaelis archangeli proxime transactas proclamata, occurrentibus, annotatus Andreas, filius Johannis, pro eodem Laurencio, filio Johannis, cum procuratoris litteris dicti capituli ecclesie Chanadiensis, ad nostram veniendo presenciam, litteras prefati capituli Waradiensis super premissis domino nostro regi rescripcionales nobis presentaverat, in quibus, inter cetera, prefatum Thomas, filium Laurencii de Telegd, per Johannem de Mendzenth, hominem regium, presente Johanne presbitero, rectore altaris sancti Johannis ewangeliste¹, ipsius capituli Waradiensis testimonio, in festo beati Egidii confessoris, in dicto anno domini M^o CCC^o LX° quarto preterito, in congregacione generali domini palatini, universitati nobilium Byhoriensis et de Crasna comitatum, prope monasterium sancti Stephani prothomartiris de prothomontorio³ Waradiensi celebrata, facie ad faciem repertum, super premissis facto principali perhemptorie responsurum et de dictis iudiciis quinque terminorum, quindcim marcas facientibus, nobis et parti adverse satisfacturum, ad predictas octavas festi beati Michaelis archangeli, tunc venturas, contra predictum Laurencium, filium Johannis, regiam in presenciam rite et legitime evocatum extitisse comperieramus manifeste; ad quasquidem quindenas residence exercitus, prefatus Thomas, filius Laurencii de Telegd, pretacto Andrea, legitimo procuratore dicti Laurencii, filii Johannis, in persona eiusdem diebus legitimis dictarum quindenarum coram nobis expectante, non venerat neque miserat, se, mediantibus aliis litteris nostris, pro sua non veniencia in iudicio consueto, pro non solucione vero dictorum iudiciorum in dupplo eorundem convinci permittendo, postulans predictus procurator annotati Laurencii, filii Johannis, eidem ex parte dicti Thome, filii Laurencii, super premissis per nos iudicium et iusticiam elargiri, equitate suadente.

Unde, quia, iuxta regni consuetudinem, non alique cause solis simplicibus citationibus vel evocationibus solent terminari, nisi evocationes possessionariis introduccionibus inmixte terneque, si necesse fieret, sequi deberent proclamaciones, devios autem et iuri rebelles ad iuris tramitem per trians forenses proclamaciones invitare iudicibus maximum indicium existit pietatis, igitur amicitiam prelibati capituli Waradiensis litteratorie petieramus reverenter quatenus ipsorum mitterent hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, homo regius, in presentibus infradeclarandus, prefatum Thomam, filium Laurencii de Telegd, super premissis facto principali perhemptorie responsurum ac de dictis iudiciis, in toto videlicet triginta tres marcas facientibus, nobis et parti adverse satisfacturum, in tribus foris conprovincialibus, contra predictum Laurencium, filium Johannis, ad octavas diei Cynerum tunc venturas regiam in presenciam publice faceret proclamari, insinuando ibidem ut, si veniret et super facto principali perhemptorie responderet, ac de dictis iudiciis nobis et parti adverse satisfaceret, benequidem, alioquin, non obstante ipsius absencia, faceremus in premissis quid iuri videretur expediri; et post hec, ipsius trine forensis proclamacionis seriem

ad predictas octavas diei Cynerum domino nostre regi fideliter rescriberet capitulum Waradiense prenotatum.

Premissis denique octavis diei Cynerum occurrentibus, memoratus Laurencius, filius Johannis, in nostram personaliter veniendo presentiam, litteras dicti capituli Waradiensis super premissa trina forensi proclamatione, regie serenitati rescriptas, nobis presentaverat, in quarum serie, inter ceteras, per Barnabem de Chykud, hominem regium, presente Ladislao presbitero, rectore altaris maioris beate virginis, de choro ipsius ecclesie Waradiensis, per ipsum capitulum Waradiense in testimonium dato, Thomam, filium Laurencii de Telegd, in tribus foris comprovincialibus ad premissa perficienda contra predictum Laurencium, filium Johannis, ad dictas octavas diei Cynerum in regiam presentiam publice proclamari factum extitisse comperieramus evidenter. Quiquidem Thomas, filius Laurencii, ampliora iudiciorum gravamina in se acumulari⁴ minime formidans, dicto Laurencio legitime coram nobis expectante, ad ipsas octavas nostram in presentiam venire vel mittere non curarat, se, mediantibus aliis litteris nostris, in dupplo iudiciorum premissorum convinci premittendo, petens per nos annotatus Laurencius, filius Johannis, super omnibus premissis ex parte iamdicti Thoma, filii Laurencii, iuris equitatem, sibi impartiri. Verum, quia prenotatus Thomas, filius Laurencii, primo iuxta continenciam litterarum annotati comitis Nicolai, filii Ugrini, contra ipsum Johannem, patrem dicti Laurencii, perhemptorie¹ responsurus, eodem comite Nicolao decesso, in presentiam ipsius domini nostri regis; secundo vero contra eundem Johannem, iuxta continenciam litterarum ipsius capituli Budensis, legitime citatus; tercioque, iuxta continenciam litterarum nostrarum prorogatoriarum, contra ipsum Laurencium in factis dampni rerum et possessionarie divisionis perhemptorie responsurus; quarto enim et quinto, iuxta continenciam litterarum memorati capituli Waradiensis citatoriarum, legitime citatus; sexto vero, eo quidem⁵ citacionis legitimas, citatorum contumacia requirente, evocationes possessionariis introduccionibus inmixte trineque forenses proclamationes, si necesse fieret, consequerentur super premissis evocatus, postremoque, contumacia ipsius requirente, in tribus foris comprovincialibus legitime proclamatus ad neutrum eorundem septem terminorum venire vel aliquem pro se mittere curarat, sed se in quolibet eorundem terminorum honeribus¹ iudicialibus agravari¹ permittens, a facie iuris et iusticie penitus absentarat, annotatus vero Laurencius legitimos terminos et iudiciarios processus ad suam adquisicionem contra ipsum Thomam complevisset agnoscebatur.

Pro eo, unacum prelati, baronibus et regni nobilibus nobiscum adiudicantibus, premissam divisionem ex dictis possessionibus ipsi Laurencio, filio Johannis, modo infrascripto extradari et eidem statui debere decernentes, amicitiam memorati capituli Waradiensis litteratorie petieramus reverenter quatenus ipsorum mitterent hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Simon de Bagyun vel Emericus de Koch, altero absente, homo regius, in quindenis festi Passce domini proxime tunc venturis et aliis diebus subsequentibus, ad idque sufficientibus, ad facies pre nominatorum possessionum Telegd, Zabouch, Jeneu, Bathyan¹, Wy-lak, Olahteleke¹, Look, Teluky, Pethurylese¹, Telky, Orozy, Ech et Philipkue nuncupatarum, ad eandemque Philipkue pertinencium, vicinorum et commentanorum suorum ac dicti Thome, legitimis convocationibus factis, et presentibus, accedendo, ipsas in duas divideret partes rectas et

condecetes, quarum unam rectam partem, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis, metis, si necesse fieret, ab alia parte distinguendo¹, statueret prescripto Laurencio, filio Johannis suisque heredibus et posteritatibus universis iure, quo ei dinosceretur¹ pertinere, perpetuo possidendam et habendam, contradiccione prefati Thome, filii Laurencii, et filiorum suorum non obstante; alia equali parte ipsarum eidem Thome et suis successoribus, similiter perpetuo et irrevocabiliter possidere, remanente, si per alios non fieret contradictum; contradictores vero alii⁶, si qui fierent, citaret contra ipsum Laurencium, filium Johannis, in regiam presentiam, ad octavas festi beati Georgii martiris similiter tunc affuturas, rationem contradiccionis eorum reddituros; post hec, ipsius possessionarie divisionis et statucionis seriem, cum cursibus metarum vel nominibus contradictorum et citatorum, si qui fierent, ad dictas octavas sancti Georgii martiris, domino nostro regi fideliter rescriberet capitulum Waradense prenotatum.

Denique ipsis octavis festi beati Georgii martiris occurrentibus⁷, Blasius selliparius pro prescripto Laurencio, filio Johannis de Telegd, cum procuratoriis litteris capituli ecclesie Budensis, presente Paulo de Kezy, qui pro prescripto Thoma, filio Laurencii, cum procuratoriis litteris capituli ecclesie Chanadiensis, coram nobis adherebat, quasdam litteras prelibati capituli ecclesie Waradiensis super premissis regie serenitati rescriptas, nobis presentavit, declarantes, inter cetera, quod ipsum capitulum Waradiense receptis premissis litteris nostris adiudicatoriis, unacum Emerico de Koch, homine regio, virum discretum, magistrum Bartholomeum, socium et concanonicum eorum archidiaconumque de Kalatha, ad premissa fideliter exsequenda duxisset destinandum. Qui, deum ad ipsum capitulum reversi et per idem capitulum requisiti, eidem concorditer retulissent quod ipsi, in quindenis festi Passce domini proxime preteriti et aliis diebus subsequentibus, ad idque sufficientibus, ad facies possessionum Telegd, Zabouch, Jeneu, Bothyan¹, Wylak, Olahtelek, Look, Teleky, Pethurylese et Philipkue nuncupatarum et pertinencium ad eandem possessionem Philipkue vocatam, vicinis et commensuris earundem legitime convocatis, et partibus presentibus, accessissent, ac primo possessionem Telegd vocatam, in comitatu Bihoriensi existentem, in duas partes hoc modo divisissent, quod unus vicus simplicis ordinis in eadem situs, a domo Johannis, filii Thome, exclusive, versus partem orientalem protensus usque finem, simulcum fundo curie patris sui, Laurencio, filio Johannis, provenisset; alter enim vicus dupplicis ordinis, a domo Johannis, filii Dominici, exclusive, versus partem occidentalem protensus usque finem, simulcum fundo curie Thome, filii Laurencii, in ius et proprietatem eiusdem Thome cessisset et provenisset.

Possessionem autem Zabouch vocatam, similiter in duas divisissent partes rectas et coequales, ita videlicet quod unus vicus simplicis ordinis, simulcum fundo curie Emerici parvi, ex opposito ipsius vici situato, a porcione Clementis incipiens usque finem, versus partem meridionalem protenus, prefato Laurencio; alter enim vicus, in eadem situs, a fundo prefati Emerici incipiens, similiter simplicis ordinis versus plagam orientalem protensus usque finem, Thome provenisset.

Possessionem denique Jeneu vocatam divisissent hoc modo, quod vicus dupplicis ordinis in eadem situs, a domo Blasii, filii Abrae, incipiens inclusive, versus partem orientalem protensus usque ecclesiam in eadem possessione fundatam, prefato Laurencio; alter enim vicus, similiter dupplicis ordinis, simulcum fundo Thome, a predicto fundo curie

Blassi exclusive, usque eandem ecclesiam, simulcum molendino in fluvio Crisii habito, eidem Thome cessissent et provenissent. Preterea, una contrata simplicis ordinis, Molunzegh vocata, a fundo Anthonii incipiens inclusive, usque finem, versus partem occidentalem protensa, prefato Laurencio, reliqua enim contrata, modo quo supra, simplicis ordinis, a domo Anthonii prenotata incipiens exclusive, versus partem meridionalem protensa, usque fluvium Crisii, Thome provenisset; item unus vicus simplicis ordinis, in insula Zadur vocata situs, a domo Petri dicti de Agria inclusive usque pontem, eidem Laurencio; altera pars nempe eiusdem vici, ex opposito existens, a domo prefati Petri incipiens usque finem, Thome provenisset.

Possessionem vero Bothyan vocatam similiter in duas partes divisissent rectas et condecetes, ita videlicet quod unus vicus simplicis ordinis, in eadem situs, a porcione magistri Georgii incipiens, versus partem septemtrionalem protensus, usque finem, simulcum medio fundo a parte meridionali habito, Laurencio, filio Johannis, et ab eodem medio fundo incipiendo, unus vicus simplicis ordinis usque finem, Thome provenisset.

Possessionem vero Wylak vocatam hoc ordine divisissent, quod unus vicus simplicis ordinis, a domo Petri litterati inclusive, usque domum Bench, similiter inclusive, eidem Laurencio, necnon alter vicus, a predicto domo Petri litterati incipiens usque porcione magistri Georgii, in ius et proprietatem prefati Thome cessissent et provenissent, simulcum tribus fundis curie; adiecissent etiam, ut in fine ipsius vici, in locis sessionalibus habitatoribus destitutis, iobagiones communiter locandi haberent facultatem.

In posterum autem, possessionem Teleky vocatam divisissent hoc modo, quod vicus simplicis ordinis, in eadem situs, a domo Andrea, filii Dominici, incipiens inclusive, versus partem orientalem protensus, usque finem, prefato Laurencio, et reliqua pars eiusdem vici, a predicta domo Andree, filii Dominici, exclusive incipiens, similiter usque finem, Thome provenisset. Item unus vicus simplicis ordinis, a domo Barnabe, filii Petri, incipiens inclusive, versus partem meridionalem protensus, usque domum Sebastiani, filii Salomonis, inclusive, annotato Laurencio provenisset, et alter vicus, a domo prefati Barnabe incipiens, dupplicis ordinis, versus partem occidentalem protensus, a parte fluvii Crisii situs, usque finem, prefato Thome provenisset, et alter vicus, a domo prefati Sebastiani incipiendo exclusive usque finem, similiter prefato Thome provenisset. Item unus vicus, in eadem situs, simplicis ordinis, a domo Michaelis, filii Petri, inclusive, versus partem meridionalem protensus, usque finem, prelibato Laurencio, altera pars enim eiusdem vici, a prefata domo Michaelis, filii Petri, incipiens exclusive, usque finem, versus partem occidentalem protensus, in porcione Thome antedicti provenisset; molendinum autem in fluvio Crisii habitum, in eadem possessione Teleky vocata existens, prefato Laurencio provenisset.

Possessionem quippe Peturylese vocatam divisissent hoc modo, quod una pars eiusdem possessionis, a parte occidentali existens usque finem, prefato Laurencio, reliqua vero medietas eiusdem prenotato Thome provenisset.

Possessionem Laak⁸ vocatam in duas divisissent partes condecetes, ita videlicet quod quinque domos a kenezyatú Tatamyr kenezii excidendo, a parte occidentali existentes, simulcum kenezyatú Maximiani

kenezii, prefato Laurencio provenisset, alia parte possessionis eiusdem prefato Thome remanente.

Possessionem Philipkue vocatam divisissent in duas partes, cuius medietas, a parte fluvii Morisii existens, prefato Thome provenisset, alia parte predicto Laurencio remanente.

Possessionem Fyzes vocatam in duas divisissent partes, cuius recta medietas, a parte fluvii⁹ Morisii adiacens, prefato Thome provenisset, reliqua parte prelibato Laurencio remanente.

Possessionem Balchahaza vocatam similiter in duas partes¹⁰ divisissent, cuius recta medietas, a parte meridionali existens, memorato Thome, reliqua vero medietas, a parte occidentali adiacens, prefato Laurencio provenisset.

Possessionem Kouachyfalua vocatam eodem modo in duas partes divisissent, cuius recta medietas, a parte occidentali adiacens, Thome, reliqua vero medietas eiusdem, a parte orientali existens, prefato Laurencio provenisset.

Possessionem Posga vocatam in duas partes divisissent, cuius recta medietas, a parte occidentali adiacens, simulcum uno fundo a parte orientali situato, Thome, reliqua vero medietas prefato Laurencio provenisset.

Possessionem Hydegfa vocatam eodem modo in duas partes divisissent, cuius recta medietas, usque fluvium Morisii protensa, Thome, reliqua vero medietas eiusdem, a parte occidentali habita, Laurencio provenisset.

Possessionem Yelteukw vocatam similiter in duas partes divisissent, cuius recta medietas, a parte orientali adiacens, Thome, reliqua vero medietas eiusdem, a parte orientali adiacens, prefato Laurencio cessisset et devenisset.

Possessionem Dyzmouul vocatam divisissent in duas partes, cuius recta medietas, a parte orientali adiacens, Thome, reliqua vero medietas, a plaga occidentali habita, prefato Laurencio provenisset.

Possessionem Bounfalua vocatam divisissent hoc modo, quod recta medietas eiusdem, a parte fluvii Morisii existens Laurencio, reliqua vero medietas eiusdem, prenotato Thome cessisset.

Possessionem Salathyna vocatam eodem modo in duas divisissent partes rectas et coequales, cuius recta medietas, a plaga meridionali situata, Thome, reliqua vero medietas, a parte septemtrionali existens, Laurencio provenisset.

Possessionem denique ipsorum Salathynakuta vocatam divisissent in duas partes, cuius recta medietas, a parte occidentali adiacens, Thome, reliqua vero medietas eiusdem, a parte orientali existens, prelibato Laurencio provenisset.

Possessionem Peztuzfew vocatam, Olacalem, Thome assignassent possidendam, in recompensationemque et equipollenciam possessionis eiusdem, eidem Laurencio ubicunque vellet in silva prope ipsam villam habita locum sessionalem unius ville Olacalis assignassent, iobagiones locandi in eodem facultatem adhibendo; hoc etiam non pretermisso, quod universas possessiones modo premissis divisas inter partes sorte superposita divisissent. Terras enim usuales earundem possessionum communi usui deputassent. Molenlinum vero in possessione Telegd vocata constructum, modo quo supra, communi usui deputassent.

Possessionem ipsorum Olahtelek vocatam divisissent hoc modo, quod unus vicus simplicis ordinis, a domo Petri, filii Johannis, exclusive,

versus partem orientalem protensus, usque finem, Laurencio, filio Johannis, provenisset; alter vero vicus dupplicis ordinis, a predicta domo Petri, filii Johannis, inclusive usque porcionem magistri Georgii, versus partem orientalem protensus, Thome provenisset. In utroque fine ipsius vici ambe partes iobagiones locandi haberent facultatem.

Voluissent autem eedem partes ut, in silvis ipsarum universis, iobagiones locandi quolibet earum meram haberet facultatem, et specialiter in silva Tataraspataka vocata.

Possessionem nempe eorundem Kystarnuk vocatam divisissent in duas partes, cuius recta medietas, a parte fluvii Morisii sita, usque finem, Thome, reliqua vero medietas eiusdem, a parte orientali existens, prefato Laurencio provenisset. Silvam autem ad eandem spectantem, metali sequestratione per medium ab invicem distinguendo, recta medietas eiusdem silve, a parte orientali adiacens, memorato Laurencio, reliqua vero medietas eiusdem, a parte occidentali existens, pretacto Thome cessisset.

Possessionem enim Falata vocatam similiter in duas partes divisissent, cuius recta medietas, a parte meridionali existens, in ius et proprietem dicti Thome, simulcum fundo curie heremicultorum provenisset, reliqua medietate eiusdem, a parte septentrionali adiacente, simulcum uno fundo curie a parte cuiusdem arboris ilicis, pretacto Laurencio remanente.

Possessionem denique Bodugazzunfalua vocatam divisissent in duas partes, cuius recta dimidietas, a parte meridionali adiacens, simulcum vico dupplicis ordinis, usque finem, Laurencio, reliqua vero medietas eiusdem, similiter cum vico dupplicis ordinis, versus partem septentrionalem protensa, Thome provenisset.

Possessionem Humukreu vocatam divisissent in duas partes, et recta dimidietas eiusdem, a parte orientali adiacens, versus ecclesiam Hudeghaz dictam protensa, a domo Nicolai dicti Chigla exclusive, Thome, reliqua medietas eiusdem, a parte septentrionali existens, a domo prefati Nicolai inclusive, pretacto Laurencio provenisset.

Possessionem Hudeghaz vocatam similiter in duas partes divisissent, et unus vicus simplicis ordinis, in eadem situs, a domo Michaelis, filii Marci, inclusive, simulcum duobus fundis curie, prelibato Laurencio cessisset, reliqua medietas eiusdem, a parte septentrionali habita, usque porcionem possessionariam magistri Clementis, filii Pangaracii, pretacto Thome devenisset; a domo pretacti Michaelis, filii Marci, in fine ipsius vici, versus partem campestralem, tam idem Thomas, quam prefatus Laurencius iobagiones locandi haberent facultatem.

Possessionis Akach vocate recta medietas, ab ecclesia in eadem fundata incipiens, a parte cuiusdam prati adiacens, usque finem, Thome, reliqua medietas eiusdem, a parte campestrali adiacens, annotato Laurencio provenisset, necnon una medietas eiusdem, a predicta ecclesia incipiens, iuxta predictum pratum, versus partem meridionalem protensa, predicto¹¹ Laurencio provenisset. Reliqua medietas eiusdem, ex opposito existens, a parte campestrali adiacens, antedicto Thome cessisset.

Possessionem Akachzenthmyclous vocatam divisissent hoc modo, quod, quia quondam magister Johannes, filius Laurencii, pater eiusdem Laurencii, porcionem suam possessionariam in possessione Bochar vocata habitam, cuidam famulo suo in recompensationem servitorum eiusdem laudedignorum contulisset, ex eo de predicta possessione Akachzenthmyclous vocata, prescripto Laurencio, filio eiusdem Johannis, quartam por-

cionem possessionariam assignasset; residue vero tres porciones eiusdem possessionis, prefato Thome provenissent.

Possessionem Zuch vocatam divisissent in duas partes, cuius recta medietas, a parte prati fenilis habita, Thome, reliqua vero medietas eiusdem, a parte campestriali situata, pretacto Laurencio provenisset.

Possessionem Kemeche vocatam divisissent eodem modo, cuius recta medietas, ab una arbore piri bifurcali incipiens, versus partem cuiusdam ecclesie in eadem fundate protensa, usque signum metale per ipsos limitatum, Thome provenisset, reliqua vero medietas eiusdem, ab eadem arbore piri usque porcione Nicolai dicti de Tumluz, Laurencio antedicto provenisset. Ceterum a predicto signo metali, una portio usque finem, similiter eidem Laurencio provenisset, et ab alio signo metali versus partem campestrialem, usque finem, pretacto Thome provenisset. Tributa denique, terras usuales, prata, fenilia, lacus paludosos, silvas et nemora, necnon arundineta utique communi usui deputassent.

Possessiones Benedic et Chakla vocatas communi usui deputassent, hoc modo, quod iudicem possessionibus in eisdem, qui universos provenitus et iura earundem eis equo moderamine teneretur amministrare¹² communiter deputarent. Voluissent autem etiam quod nullus eorum maius vel minus de fructibus et universis redditibus¹ ac obvencionibus earundem percipere posset, sed inter eos equaliter dividere tenerentur, tali obligamine mediante, quod quicumque eorundem plures proventus percipere niteretur, extunc in viginti quinque marcis convinceretur eo facto. Obvenciones autem et proventus earundem possessionum, in festo beati Georgii martiris nunc preterito provenire debents, communiter perciperent. Obvenciones autem preteriti anni et in antea, que in eisdem resultassent, scilicet usque predictum festum beati Georgii martiris nunc preteritumolvere debentes, idem Laurencius perciperet ex integro.

Possessionem denique ipsorum Nagtarnuk vocatam, in comitatu Chandiensi habitam, divisissent hoc modo, quod unus vicus simplicis ordinis, a parte campestriali adiacens, in eadem situs, usque portum fluvii Morisii, Magasmorth dictum, scilicet usque finem, pretacto Laurencio provenisset; alter vicus enim ex opposito existens, similiter simplicis ordinis, a parte fluvii Morisii situs, exceptis tribus fundis curie, usque finem, scilicet usque predictum portum Morisii, in ius et proprietatem predicti Thome cessisset. Predicti autem tres fundi curie, a parte possessionis Kystarnuk vocate existentes, antedicto Laurencio provenissent. Fundus autem curie prefati Laurencii, in eadem possessione situs, simulcum protensione orti¹, a parte fluvii Morisii ultra quandam viam publicam existentis, prout ipsius existeret, eidem Laurencio cessisset et devenisset. Silvam autem ad eandem possessionem spectantem, metali signo usque vadum fluvii Morisii per medium sequestrando, una pars eiusdem, a parte orientali habita, Thome, reliqua vero medietas, a parte occidentali existens, prefato Laurencio provenisset, arbores fructiferas et nemora communi usui deputando.

Voluissent etiam eedem partes quod, si prefatum Thomam, deo volente, sine heredum solacio premori contingeret, ipso Laurencio superstitie remanente, extunc eedem possessiones eidem Laurentio ac heredibus et successoribus suis, si vero ipsum Laurentium heredum solatio destitutum premori contingeret, prefato Thome in humanis remanente, extunc eidem Thome et heredibus ac posteris devolverentur et succederent possidende. Divisio autem possessionaria prenotata extitisset eodem

mado facta secundum quod inter magistros Georgium et Nicolaum, filios Nicolai, et Clementem, filium Pangaratii, facta fuisset.

Quibusquidem rescriptionalibus litteris exhibitis et revisis, prenominati procuratores ipsarum partium premissam possessionariam divisionem et ordinationem, modo premissis inter ipsas partes factam et habitam, easdem partes omnino modo superius expresso perpetuo observare et in nullo retractare velle referendo, easdem divisionem et ordinationem, mediante nostro privilegio, per nos roborari facere postularunt. Verumquia prenominate possessiones Telegd, Zabouch et Jeneu, molendino in fluvio Crisii sito ipsi Thome cesso, ac Bathyan, Wylak, Teleky, molendino in eadem Teleky super fluvio Crisii in porcionem ipsius Laurencio devoto, ac Peturylese, Lak¹, Philipkue, Fyze, Balchahaza, Kouachyfalua, Posga, Hydegfa, Velteukw, Diznouhou¹, Bounfalua, Salatyna¹ et Salatinakuta¹ vocate sorte superposita, item possessione Peztuizfeu, Olacali, dicto Thome assignata, in recompensationemque eiusdem possessionis ipsi Laurencio, ubicunque vellet in silva prope ipsam villam habita, loco sessionali unius ville Olachalis¹ relicto; terris vero usualibus earundem possessionum et molendino in dicta possessione Telegd constructo communi usui deputatis, possessiones Olahteleke, Kystarnuk, silva ad eandem Kystarnuk spectanti per medium ab invicem distincta, et medietate eiusdem, a parte orientali, ipsi Laurencio, reliqua vero medietate ipsius, ex parte occidentali existenti, pretacto Thome cedente, possessiones Palata, Bodughazzunfalua¹, Humukreu, Hudeghaz, Akach, Akachzenthmyclous, Zwch et Kemeche apellate¹, modo superius expresso per prefatos regium et annotati capituli Waradiensis homines divide, et cuique parti sue porciones ex eisdem cesso perpetuo possidere assignata¹³ fuisse, tributa denique, terre usules, prata, fenilia, laci¹⁴ paludosi, silve, nemora et arundineta, possessiones Benedyk¹ et Chakla vocata, ut predictur, communi usui deputate extitisse, partibus, ut premittitur, in hiis omnibus non discordantibus, ex serie premissarum litterarum ipsius capituli Waradiensis, super hiis domino nostro regi rescriptionalium, adinveniebantur.

Pro eo nos, iustis et iuri consonis petitionibus predictorum procuratorum ipsarum partium favorabiliter inclinati, seriem premissarum litterarum pretacti capituli Waradiensis presentibus litteris nostris privilegialibus conscribi faciendo, easdem eatenus, quatenus eedem veritati suffragantur, simulcum dicta possessionaria divisione et ordinatione ac omnibus hiis, que in tenore earundem in presentibus superius exprimuntur, nulla parte de eisdem excepta, pro predictis Laurencio, filio Johannis, et Thome, filio Laurencii, ac eorum posteritatibus perpetuo valere, auctoritate nostra iudiciaria duximus confirmandas, presentis privilegii nostri patrocinio mediante, possessionaria et alia quolibet iura partium earundem, in eisdem litteris superius conscriptis distinctim expressa, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis, ipsis partibus earumque heredibus et successoribus iure, quo eis dinoscuntur¹ pertinere, perpetuo possidenda, tenenda et habenda relinquentes atque committentes, sine preiudicio iurium quorumlibet aliorum.

In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem, presentes prelibato Thome, filio Laurencii, concessimus litteras nostras privilegiales, pendentes autentici sigilli nostri munimine roboratas.

Datum in Visegrad, sedecimo die octavarum festi beati Georgii martiris predictarum, anno domini Millesimo trecentesimo sexagesimo sexto.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) Magister Thomas, filius Laurencii de Telekd¹ tenetur s(olvere) X. pen(sas)¹⁵ et C. de(narios)¹⁵.

(*Pe verso, de alte mâini din sec. XIV—XVI:*) Divisionalis super possessionibus Thelegd, Jenew, Zabolch, Battyan, Wjlak, Lok, Thelky, Peterwlese, in Bÿhoriensi et aliis in Chanadiensi comitatibus existentibus, inter Laurencium, filium Johannis de Thelegd, et Thomam, filium Laurencii de eadem Thelegd, 1366 facta.

Noi, comitele Ștefan Bubeek, judele curții prealuminatului și măritului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, strălucitul rege al Ungariei, facem cunoscut și dăm de știre tuturor cărora se ouvine că la trecutele octave de după sărbătoarea fericitului apostol Iacob¹⁶, din anul Domnului o mie trei sute șazeci și patru, venind în fața judecății noastre, potrivit cuprinsului scrisorii de chemare în judecată a capîtlului bisericii de Oradea, Andrei, fiul lui Ioan în numele lui Laurențiu, fiul lui Ioan de Tileagd, cu scrisoarea de imputernicire a capîtlului bisericii de Cenad, împotriva lui Toma, fiul lui Laurențiu din același Tileagd, ne-a înfățișat patru scrisori de globire, una a zisului domn al nostru, regele, iar trei ale noastre, date în ani și soroace deosebite, pomenite (în) alte scrisori ale noastre, întocmite cu privire la aceasta, (și) care arătau, între altele, că întâi sus-zisul Toma, fiul lui Laurențiu de Tileagd, potrivit cuprinsului scrisorii de aminare a răposatului comite Nicolae, fiul lui Ugrin, fost odinioară tot jude al curții regești a acestui domn al nostru, regele, trebuia să răspundă neapărat¹⁷ la octavele trecute ale sărbătorii Botezului Domnului¹⁸ din anul aceluiași o mie trei sute șazeci, (stînd) față ou sus-zisul Ioan, adică tatăl aceluiași Laurențiu, (și apoi), cu voia lui Dumnezeu, plecînd din această lume acel comite Nicolae și dregătoria lui de jude al curții regești rămînînd vacantă, (trebuia să răspundă)¹⁷ înaintea acelui domn al nostru regele; iar a doua oară, potrivit cuprinsului scrisorii de chemare a capîtlului bisericii de Buda, a fost chemat la judecată în chip legiuit, ca să stea față cu acel Ioan, fiul lui Laurențiu, în vinerea de după ziua (acum) trecută a Mijlocului păsesimilor¹⁹, din zisul an al Domnului o mie trei sute șazeci; și a treia oară, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de aminare de mai înainte, trebuia să răspundă neapărat la octavele sărbătorii Botezului Domnului²⁰, pe atunci de curînd trecute²¹ stînd de față cu pomenitul Laurențiu, fiul lui Ioan, într-o pricină de păgubire și avere, precum și de împărțire de moșie; iar a patra oară, potrivit cuprinsului scrisorii de chemare a pomenitului capîtlu din Oradea, fiind chemat înaintea noastră, la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe²², pe atunci de asemenea de curînd trecute²¹, ca să stea față cu pomenitul Laurențiu, fiul lui Ioan, (și) deși imputerniciții legiuiți ai sus-zisilor Ioan și Laurențiu, fiul său, numiți în scrisorile lor, l-au așteptat (pe el)²³ la cel patru soroace, numărul legiuit de zile, în fața zisului domn al nostru, regele, și a noastră, (el) nici n-a venit, nici n-a trimis (pe nimeni) la nici unul din cele patru soroace, dînd astfel prilej să fie pedepsit cu gloabă judecătorească.

Iar la acele octave ale sărbătorii fericitului apostol Iacob, pomenitul Toma, fiul lui Laurențiu, nu a venit, nici n-a trimis (pe nimeni), deși a fost așteptat în fața noastră numărul legiuit de zile de către sus-scrisul imputernicit al sus-zisului Laurențiu, și astfel a dat prilej să fie, la fel, încărcat cu gloabă judecătorească prin altă scrisoare a noastră. (Drept care) sus-zisul Andrei, imputernicitul zisului Laurențiu, fiul lui

Ioan a cerut să-i facem dreptate în cele de mai sus din partea pomenitului Toma.

Deci, deoarece nu se obișnuiește ca vreo pricină să se încheie numai prin chemările obișnuite la judecată, fără să fie urmată de chemările osebite²⁴ ce sînt legate de punerile în stăpînire și, dacă e nevoie, de trei strigări prin tirguri, și <deoarece> cel mai mare semn de îndurare pentru judecători este să cheme la calea dreptății pe cei rătăciți și răzvrățiți împotriva legii, de aceea, prin cuprinsul altei scrisori a noastre, am cerut cu supunere prieteniei pomenitului capîtlu al bisericii de Oradea ea să trimită spre mărturie omul lor vrednic de crezare, în fața căruia, omul regelui, care se va arăta mai jos, să așeze în moșia numită Tileagd, a zisului Toma, fiul lui Laurențiu, pe sus-numitul Laurențiu, fiul lui Ioan, sau pe împuternicitul său legiuit, spre a sta acolo cincisprezece zile și a primi acolo în aceste zile numai cele trebuincioase hranei, fără nici o împărțeală, iar pe acel Toma, fiul lui Laurențiu, să-l cheme anume <spre a sta> înaintea maiestății <sale> regelui, față cu acel Laurențiu, fiul lui Ioan, la octavele pe atunci viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail²⁵, ca să răspundă neapărat și să dea socoteală temeinică asupra pricinii de căpetenie, adică asupra întrebării de ce nu a făcut parte zisului Laurențiu, din moșiile și părțile de moșie numite Tileagd, Săbolciu, Ineu, Botean, Uileacu, Olahtelek, Lunșoara, Telechiu, Peturylese, Borșa, Orozy, Ech și Philipkue și cele ce țin de acea <moșie> Philipkue, și de ce, făcîndu se stăpîn pe ele, le-a păstrat pentru sine, și <totodată> ca să se plătească față de noi și de partea potrivnică de pomenitele gloabe ale celor cinci soroace, care fac cincisprezece mărci, punîndu-i tot atunci în vedere <aceluia>²⁶ că, dacă va veni și printr-un răspuns fără amînare se va descălăva²⁷, după cuviință, de toate cele de mai sus și se va plăti de pomenitele gloabe ale celor cinci soroace, va fi bine, altmînteri, fără a se ține seama de lipsa lui, vom face în cele de mai sus ceea ce vom găsi că este potrivit cu dreptatea; și după acestea, sus-zisul capîtlu din Oradea să răspundă în scris, întocmai, domnului nostru regelui, la zisele octave ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, despre desfășurarea chemării <în judecată> ca și despre numele celui chemat.

Iar după ce dezbaterrea celor de mai sus a fost amînată, din porunca scrisă a regelui, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amînare, de la acele octave ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, pe a cincisprezecea zi de la lăsarea la vatră a oastei regale, în sfîrșit, la sosirea acelei a cincisprezecea zi de la lăsarea la vatră a oastei regale pornite spre Bulgaria, care fusese vestită pentru octavele atunci de curînd trecute ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail²⁸, venind înaintea noastră pomenitul Andrei, fiul lui Ioan, în numele celui Laurențiu, fiul lui Ioan, cu scrisoarea de împuternicire a zisului capîtlu al bisericii de Cenad, ne-a înfățișat scrisoarea de răspuns a sus-zisului capîtlu din Oradea către domnul nostru, regele, cu privire la cele de mai sus, în care, între altele, am aflat lămurit că sus-zisul Toma, fiul lui Laurențiu de Tileagd, fiind aflat de Ioan de Mendzenth, omul regelui, de față cu preotul Ioan, slujitorul altarului sfîntului evanghelist Ioan, omul de mărturie al celui capîtlu din Oradea, la sărbătoarea fericitului Egidiu mărturisitorul²⁹, din zisul trecut an al domnului o mie trei sute șazecei și patru, în adunarea obștească a domnului palatin ținută aproape de mănăstirea sfîntului Ștefan protomartirul din Dealul Orăzii, cu obștea nobililor din comitatele Bihor și Crasna, a fost chemat față în față, după

rînduială și lege, înaintea regelui, spre a sta față cu sus-zisul Laurențiu, fiul lui Ioan, la sus-zisele octave pe atunci viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, ca să răspundă neapărat asupra sus-pomenitei pricini de căpetenie și să se plătească față de noi și de partea potrivnică de zisele gloabe ale celor cinci soroace, care fac cincisprezece mărci. Iar la aceea a cincisprezecea zi de la lăsarea la vatră a oastei³⁰ sus-zisul Toma, fiul lui Laurențiu de Tileagd — <deși> așteptat în fața noastră în zilele legiuite ale <sorocului> acelei a cincisprezecea zi de către numitul Andrei, împuternicitul legiuit al zisului Laurențiu, fiul lui Ioan, în numele acestuia, — nici nu a venit, nici nu a trimis <pe nimeni>, dînd prilej să fie pedepsit, printr-o altă scrisoare a noastră, la gloaba obișnuită, pentru neînfățișarea sa, iar pentru neplata pomenitelor gloabe, cu îndoitul lor; iar sus-zisul împuternicit al pomenitului Laurențiu, fiul lui Ioan, ne-a cerut să-i facem judecată și dreptate din partea zisului Toma, fiul lui Laurențiu, cu privire la cele de mai sus, așa cum îndeamnă cumpăna dreptății.

Drept aceea, deoarece, potrivit obiceiului regatului, nu se obișnuiește ca vreo pricină să se încheie numai prin obișnuitele chemări (în judecată) sau chemări osebite, fără ca <aceste> chemări osebite ce sînt legate de punerile în stăpînire să fie urmate, dacă ar fi nevoie, de trei strigări <prin tîrguri>, și <deoarece> cel mai mare semn de îndurare pentru judecatori este să cheme la calea dreptății, prin cîte trei strigări prin tîrguri, chiar și pe cei rătăciți și pe cei ce se răzvrătesc împotriva legii, drept aceea am cerut în scris, cu toată cinstea, prieteniei sus-zisului capîtlu din Oradea, să trimită spre mărturie omul lor vrednic de crezare, în fața căruia, omul regelui, care se va aîta mai jos în această <scrisoare>, să pună să fie strigat obștește, la trei tîrguri din acel ținut, sus-zisul Toma, fiul lui Laurențiu de Tileagd, ca <să vină> înaintea regelui, spre a sta față cu sus-zisul Laurențiu, fiul lui Ioan, la octavele pe atunci viitoare ale Începutului părăsimilor³¹, ca să răspundă neapărat asupra sus-pomenitei pricini de căpetenie și să se plătească față de noi și de partea potrivnică de zisele gloabe, făcînd adică în totul treizeci și trei de mărci, punîndu-i în vedere tot atunci, că dacă va veni și va răspunde fără amîinare cu privire la pricina de căpetenie și se va plăti față de noi și de partea potrivnică de zisele gloabe, va fi bine, altminteri, fără a se ține seama de lipsa lui, vom face în cele de mai sus ce vom găsi că e potrivit cu dreptatea; și după acestea sus-zisul capîtlu din Oradea să răspundă în scris domnului nostru regelui, la sus-zisele octave ale Începutului părăsimilor, despre desfășurarea acelei întreită strigări prin tîrguri.

În sfîrșit, sosind acele octave ale Începutului părăsimilor, pomenitul Laurențiu, fiul lui Ioan, venind însuși înaintea noastră, ne-a înfățișat scrisoarea zisului capîtlu din Oradea trimisă ca răspuns luminăției regești cu privire la pomenita întreită strigare prin tîrguri, din cuprinsul cărei <scrisori> am aflat lămurit, între altele, că prin Barnaba de Chykud, omul regelui, de față cu Ladislau, rectorul altarului mare al fericitei fecioare, preot din corul acelei biserici de Oradea, dat spre mărturie de către acel capîtlu de Oradea, Toma, fiul lui Laurențiu de Tileagd, a fost strigat obștește în trei tîrguri din acel ținut, <ca să vină> înaintea regelui, la zisele octave ale Începutului părăsimilor, spre a împlini cele de mai sus, stînd față cu sus-zisul Laurențiu, fiul lui Ioan. Iar acest Toma, fiul lui Laurențiu, netemîndu-se deloc de a mai grămădi asupra sa mai multe gloabe, cu toate că a fost așteptat, potrivit legii,

în fața noastră de pomenitul Laurențiu, nu s-a îngrijit să vină sau să trimită (pe cineva) în fața noastră la acele octave, dînd prilej să fie pedepsit, printr-o altă scrisoare a noastră, cu îndoitul sus-ziselor gloabe; deci pomenitul Laurențiu, fiul lui Ioan, ne-a cerut să-i facem dreptate din partea sus-zisului Toma, fiul lui Laurențiu, cu privire la toate cele de mai sus.

Și deoarece sus-zisul Toma, fiul lui Laurențiu, care întîia oară trebuia să răspundă neapărat în pricina cu acel Ioan, tatăl zisului Laurențiu, potrivit cuprinsului scrisorii pomenitului comite Nicolae, fiul lui Ugrin, iar după moartea acelui comite Nicolae (trebuie să răspundă) înaintea acelui domn al nostru, regele; iar a doua oară a fost chemat în chip legiuit spre a sta față cu acel Ioan, potrivit cuprinsului scrisorii acelui capitlu din Buda; și a treia oară trebuia să răspundă neapărat stînd față cu acel Laurențiu într-o pricină de păgubire a bunurilor și de împărțeală de moșii, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de aminare; iar a patra și a cincea oară a fost chemat după lege, potrivit cuprinsului scrisorilor de chemare ale pomenitului capitlu din Oradea; iar a șasea oară a fost chemat în chip osebit în legătură cu cele de mai sus, întrucît legiuitele chemări la judecată sînt urmate de osebite chemări ce sînt legate de puneri în stăpînire, atunci cînd cei chemați se îndărătnicesc în a nu veni în fața judecății, și la nevoie și de trei strigări prin tîrguri; iar cea din urmă oară fiind strigat în chip legiuit la trei tîrguri din acel ținut, așa cum cerea îndărătnica lui neînfățișare în fața judecății, nu s-a îngrijit să vină sau să trimită pe altul pentru el la nici unul din cele șapte soroace, ci dînd prilej ca la fiecare din acele soroace să fie pedepsit cu gloabe judecătorești, a lipsit cu totul dinaintea legii și a dreptății, în timp ce pomenitul Laurențiu, (precum) se știe, a păzit legiuitele soroace și a împlinit toate rînduielile judecătorești (legate de) pîra sa împotriva acelui Toma.

Drept aceea, împreună cu prelații, baronii și nobilii regatului care judecau împreună cu noi, hotărînd noi că acelui Laurențiu, fiul lui Ioan, trebuie să i se facă parte din zisele moșii, în chipul arătat mai jos, și sa-i fie date în stăpînire, am cerut în scris, cu plecăciune, prieteniei pomenitului capitlu din Oradea, să trimită omul lor de mărturie vrednic de crezare, în fața căruia, omul regelui Simion de Bagyun sau, în lipsa lui, Emeric de Koch, ducîndu-se în a cincisprezecea zi a sărbătorii Paștelui Domnului, pe atunci în curînd viitoare³², și în alte zile următoare și îndestulătoare pentru aceasta, la sus-zisele moșii numite Tileagd, Săbolciu, Ineu, Botean, Uileacu, Olahteleke, Luncșoara, Telechiu, Peturylese, Borșa, Orozy, Ech și Philipkue, și la cele ce țin de acea Philipkue, și făcînd legiuita chemare a vecinilor și megieșilor lor și a zisului Toma, si fiind (aceștia) de față, să le împartă în două părți drepte și deopotriva, din care o parte dreaptă, împreună cu toate folosințele sale și cu toate cele ce țin de ea, despărțînd-o, dacă va fi nevoie, prin semne de hotar de cealaltă parte, s-o dea în stăpînire sus-scrisului Laurențiu, fiul lui Ioan, și tuturor moștenitorilor și urmașilor lui ca s-o stăpînească și s-o aibă pe veci cu acel drept cu care se știe că ține de el, fără a fi piedică împotrivirea sus-zisului Toma, fiul lui Laurențiu, și a fiilor săi; cealaltă parte deopotrivă a acelor (moșii) rămînînd acelui Toma și moștenitorilor lui ca s-o stăpînească, de asemenea, pe veci și nestrămutat, dacă nu s-ar împotrivi alții; iar pe împotrivitori, dacă vor fi alții³³, sa-i cheme (spre a sta) față cu acel Laurențiu, fiul lui Ioan, înaintea regelui, la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, de asemenea pe atunci

viitoare³⁴, ca să dea seamă de împotrivirea lor; iar după acestea, sus-zisul capîtlu din Oradea să răspundă în scris, întocmai, domnului nostru, regele, la zisele octavele ale (sărbătorii) sfîntului mucenic Gheorghe, despre felul cum s-a făcut acea împărțire și dare în stăpînire de moșii, împreună cu mersul hotarelor sau cu numele împotrivitorilor și al celor chemați, dacă ar fi vreunii.

În sfîrșit, la sosirea acelor octave ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, (înfățișîndu-se) Blasiu șelarul, în numele sus-scrisului Laurențiu, fiul lui Ioan de Tileagd, cu scrisoarea de împuternicire a capîtlu-ului bisericii de Buda, de față cu Pavel de Kezy, care stătea înaintea noastră pentru sus-scrisul Toma, fiul lui Laurențiu, cu scrisoarea de împuternicire a capîtlului bisericii de Cenad, ne-a înfățișat o scrisoare a pomenitului capîtlu al bisericii de Oradea, trimisă ca răspuns luminăției regești cu privire la cele de mai sus, care arăta, între altele, că acel capîtlu din Oradea, primind pomenita noastră scrisoare de hotărîre judecătorească³⁵, a hotărît să trimită, dimpreună cu omul regelui, Emeric de Koch, pe chibzuitul bărbat, magistrul Bartolomeu, soțul și fratele lor canonic și arhidiacon de Calata, spre împlinirea întocmai a celor de mai sus. Aceștia, întorcîndu-se apoi la acel capîtlu și întrebăți de acel capîtlu, i-au spus într-un glas că în a cincisprezecea zi a sărbătorii Paștelui Domnului de curînd trecută³² și în alte zile următoare și îndestulătoare pentru aceasta s-au dus la moșiile numite Tileagd, Săbolciu, Ineu, Botean, Uileacu, Olahtelek, Luncsoara, Telechiu, Peturylese și Philipkue, și la cele ce țin de acea moșie numită Philipkue, și chemînd în chip legiuit pe vecinii și megieșii acelor (moșii), și fiind ei de față, au împărțit mai întîi moșia numită Tileagd, aflătoare în comitatul Bihor, în două părți, în chipul următor: o uliță cu un singur rînd de case, aflătoare pe acea (moșie), întinzîndu-se spre partea de răsărit, de la casa lui Ioan, fiul lui Toma, dar fără aceasta casă, pînă la capăt, dimpreună cu locul de curte al tatălui său, i-a venit lui Laurențiu, fiul lui Ioan, iar altă uliță cu două rînduri de case, întinzîndu-se spre partea de apus, de la casa lui Ioan, fiul lui Dominic, dar fără această casă, pînă la capăt, dimpreună cu locul de curte al lui Toma, fiul lui Laurențiu, a căzut și a ajuns în dreptul și stăpînirea numitului Toma.

Iar moșia numită Săbolciu de asemenea au împărțit-o în două părți drepte și deopotrivă, în așa fel că o uliță cu un rînd de case, dimpreună cu locul de curte al lui Emeric cel mic, așezat în fața acelei ulițe, întinzîndu-se spre partea de miazăzi, începînd de la bucata lui Clement, pînă la capăt, i-a venit sus-numitului Laurențiu, iar altă uliță, tot cu un singur rînd de case, așezată pe aceeasi (moșie) începînd de la locul sus-zisului Emeric, (și) întinzîndu-se spre partea de răsărit, pînă la capăt, i-a venit lui Toma.

Apoi moșia numită Ineu au împărțit-o în acest chip, că o uliță cu două rînduri de case, așezată pe acea (moșie), începînd de la casa lui Blasiu, fiul lui Avram, împreună cu acea casă, (și) întinzîndu-se spre partea de răsărit pînă la biserica zidită pe acea moșie, i-a căzut și i-a venit sus-zisului Laurențiu, iar altă uliță, de asemenea cu două rînduri de case, dimpreună cu locul lui Toma, (începînd) de la sus-zisul loc de curte al lui Blasiu, dar fără el, pînă la acea biserică, dimpreună cu moara aflătoare pe riul Criș, i-a căzut și i-a venit celui Toma. Pe lîngă aceasta, o uliță cu un singur rînd de case, numită Colțul morii³⁶, începînd de la locul lui Anton, împreună cu aceasta, întinzîndu-se spre partea de apus, pînă la capăt, i-a venit sus-zisului Laurențiu, și ulița rămasă, tot ca mai

sus, cu un singur rînd de case, începînd de la pomenita casă a lui Anton, dar fără ea, întinzîndu-se spre partea de miazăzi pînă la riul Criș, i-a venit lui Toma. De asemenea, o uliță cu un singur rînd de case, așezată în ostrovul numit Zadur, de la casa lui Petru zis de Agria, și cu aceasta pînă la pod, i-a venit acelui Laurențiu; iar cealaltă parte a aceleiași ulițe, aflătoare în față, începînd de la casa sus-zisului Petru pînă la capăt, i-a venit lui Toma.

Iar moșia numită Botean au împărțit-o de asemenea în două părți drepte și potrivite, în așa fel, că o uliță cu un singur rînd de case așezată pe acea (moșie), începînd de la bucată (de pămînt) a magistrului Gheorghe, și întinzîndu-se spre partea de miazănoapte pînă la capăt, dimpreună cu o jumătate de loc ce se află în partea de miazăzi, a venit lui Laurențiu, fiul lui Ioan, și o uliță cu un singur rînd de case, începînd de la acea jumătate de loc, pînă la capăt, i-a venit lui Toma.

Iar moșia numită Uileacu au împărțit-o în acest fel, că o uliță cu un singur rînd de case, (începînd) de la casa lui Petru diacul și cu această casă pînă la casa lui Bench, de asemenea cu aceasta, i-a căzut și i-a venit lui Laurențiu, iar altă uliță, începînd de la sus-zisa casă a lui Petru diacul pînă la bucată magistrului Gheorghe, i-a căzut și i-a venit în dreptul și stăpînirea sus-zisului Toma, dimpreună cu trei locuri de curte. Și au mai adăugat (condiția) ca la capătul acelei ulițe, în locurile de sesie lipsite de locuitori, să aibă dreptul de a așeza împreună iobagi.

Iar după aceea au împărțit moșia numită Telechiu în acest chip, că o uliță cu un singur rînd de case, așezată pe acea (moșie), începînd de la casa lui Andrei, fiul lui Dominic, și cu aceasta, întinzîndu-se spre partea de răsărit, pînă la capăt, i-a venit sus-zisului Laurențiu, iar cealaltă parte a acelei ulițe, începînd de la sus-zisa casă a lui Andrei, fiul lui Dominic, dar fără această casă, de asemenea pînă la capăt, i-a venit lui Toma. De asemenea, o uliță cu un singur rînd de case, începînd de la casa lui Barnaba, fiul lui Petru, dimpreună cu această casă, întinzîndu-se spre partea de miazăzi pînă la casa lui Sebastian, fiul lui Solomon, dimpreună cu aceasta, i-a venit pomenitului Laurențiu, iar o altă uliță cu două rînduri de case, așezată spre riul Criș, începînd de la casa sus-zisului Barnaba, și întinzîndu-se spre partea de apus, pînă la capăt, i-a venit sus-zisului Toma, și o altă uliță, începînd de la casa sus-zisului Sebastian, dar fără aceasta, pînă la capăt, i-a venit tot sus-zisului Toma. De asemenea, o uliță cu un singur rînd de case, așezată pe aceeași (moșie), de la casa lui Mihail, fiul lui Petru, și cu aceasta, întinzîndu-se spre partea de miazăzi, pînă la capăt, i-a venit sus-zisului Laurențiu, iar cealaltă parte a acelei ulițe, începînd de la sus-zisa casă a lui Mihail, fiul lui Petru, dar fără aceasta, întinzîndu-se spre apus pînă la capăt, a venit în partea sus-zisului Toma; iar moara așezată pe riul Criș (și) aflătoare în aceeași moșie numită Telechiu i-a venit sus-zisului Laurențiu.

Iar moșia numită Perurylese au împărțit-o în acest chip, că o parte a acelei moșii, aflătoare înspre apus, pînă la capăt, i-a venit sus-zisului Laurențiu, iar cealaltă jumătate a ei i-a venit pomenitului Toma.

Moșia numită Luncșoara au împărțit-o în două părți deopotrivă, în așa fel că tăind cinci case din cnezatul cnezului Tatomir, aflătoare în partea de apus, împreună cu cnezatul cnezului Maximian, i-au venit sus-zisului Laurențiu, cealaltă parte a acelei moșii rămînînd sus-numitului Toma.

Moșia numită Philipkue au împărțit-o în două părți, jumătatea ei aflătoare spre riul Mureș i-a venit sus-zisului Toma, cealaltă parte rămânând sus-numitului Laurențiu.

Moșia numită Fyzes au împărțit-o în două părți, jumătatea dreaptă a ei așezată spre riul Mureș i-a venit sus-numitului Toma, cealaltă parte rămânând pomenitului Laurențiu.

Moșia numită Bulza au împărțit-o de asemenea în două părți, jumătatea dreaptă a ei aflătoare în partea de miazăzi i-a venit pomenitului Toma, iar cealaltă jumătate, așezată în partea de apus, i-a venit sus-numitului Laurențiu.

Moșia numită Kouachyfalua au împărțit-o în același chip în două părți, jumătatea dreaptă a ei așezată în partea de apus i-a venit lui Toma, iar cealaltă jumătate a ei, aflătoare în partea de răsărit, i-a venit sus-zisului Laurențiu.

Moșia numită Pojoga au împărțit-o în două părți, jumătatea dreaptă a ei așezată în partea de apus, împreună cu un loc așezat în partea de răsărit i-a venit lui Toma, iar cealaltă jumătate i-a venit sus-numitului Laurențiu.

Moșia numită Hydegfa au împărțit-o în același chip în două părți, jumătatea dreaptă a ei, întinzându-se pînă la riul Mureș, i-a venit lui Toma, iar cealaltă jumătate a ei aflătoare în partea de apus i-a venit lui Laurențiu.

Moșia numită Jelteukw au împărțit-o de asemenea în două părți, jumătatea dreaptă a ei așezată în partea de răsărit i-a căzut și i-a venit lui Toma, iar cealaltă jumătate a ei așezată în partea de apus a căzut și i-a venit sus-zisului Laurențiu.

Moșia numită Dyznooul au împărțit-o în două părți, jumătatea dreaptă a ei așezată în partea de răsărit i-a venit lui Toma, iar cealaltă jumătate aflătoare în partea de apus i-a venit sus-zisului Laurențiu.

Moșia numită Bounfalua au împărțit-o în acest chip, că jumătatea dreaptă a ei aflătoare înspre riul Mureș i-a căzut lui Laurențiu, iar cealaltă jumătate a ei i-a căzut sus-zisului Toma.

Moșia numită Salathyna au împărțit-o, în același chip, în două părți drepte și deopotrivă, jumătatea dreaptă a ei, așezată în partea de miazăzi, i-a venit lui Toma, iar cealaltă jumătate, aflătoare în partea de miazănoapte, i-a venit lui Laurențiu.

În sfîrșit, moșia lor numită Salathynakuta au împărțit-o în două părți, jumătatea dreaptă a ei așezată în partea de apus i-a venit lui Toma, iar cealaltă jumătate a acelei <moșii>, aflătoare în partea de răsărit, i-a venit pomenitului Laurențiu.

Moșia românească numită Peztuzfew i-au dat-o lui Toma ca s-o stăpînească, iar ca parte asemenea și deopotrivă cu acea moșie, i-au dat acelui Laurențiu, oriunde ar voi în pădurea aflătoare lingă acel sat, un loc de sesie pentru un sat românesc, dîndu-i voie să așeze în acel <loc> iobagi.

Nu s-a uitat <să se spună> că toate moșiile împărțite între părți în chipul mai sus arătat, au fost împărțite prin tragere la sorți. Iar pămînturile de folosință ale acelor moșii le-au lăsat în dimpreuna lor folosință. Iar moara zidită pe moșia numită Tileagd au lăsat-o în dimpreuna lor folosință, în chipul arătat mai sus.

Moșia lor numită Olahtelek au împărțit-o în acest chip, că o uliță cu un singur rînd de case, întinzîndu-se de la casa lui Petru, fiul lui Ioan, dar fără ea, spre partea de răsărit, pînă la capăt, i-a venit lui

Laurențiu, fiul lui Ioan; iar altă uliță cu două rînduri de case, întinzîndu-se de la sus-zisa casă a lui Petru, fiul lui Ioan, dimpreună cu aceasta, pînă la bucata magistrului Gheorghe, spre partea de răsărit, i-a venit lui Toma. La amîndouă capetele acelei ulițe amîndouă părțile să aibă voie să așeze iobagi.

Au mai hotărît acele părți ca fiecare din ele să albă deplin drept să așeze iobagi în toate pădurile lor, și îndeosebi în pădurea numită Valea Tătărășului.

Iar moșia lor numită Kystarnuk au împărțit-o în două părți, jumătatea dreaptă a ei așezată înspre riul Mureș, pînă la capăt, i-a venit lui Toma, iar cealaltă jumătate a ei, aflătoare în partea de răsărit, i-a venit sus-numitului Laurențiu. Iar pădurea ce ține de acea (moșie), despărțind-o pe la mijloc prin semne de hotar, jumătatea dreaptă a celei păduri așezată în partea de răsărit a căzut pomenitului Laurențiu, iar cealaltă jumătate a ei, aflătoare în partea de apus, i-a căzut sus-zisului Toma.

Iar moșia numită Palata au împărțit-o de asemenea în două părți, jumătatea dreaptă a ei aflătoare în partea de miazăzi a venit în dreptul și stăpînirea zisului Toma, dimpreună cu locul de curte al celor care desțelenesc locurile nelucrate, iar cealaltă jumătate a ei, așezată în partea de miazănoapte, dimpreună cu un loc de curte dinspre partea unui stejar rămînînd sus-zisului Laurențiu.

În sfîrșit moșia numită Bogdugazzunfalua au împărțit-o în două părți, jumătatea dreaptă a ei așezată în partea de miazăzi, dimpreună cu o uliță cu două rînduri de case, pînă la capăt, i-a venit lui Laurențiu, iar cealaltă jumătate a ei, de asemenea cu o uliță cu două rînduri de case, întinzîndu-se spre partea de miazănoapte, i-a venit lui Toma.

Moșia numită Humukreu au împărțit-o în două părți, și dreapta ei jumătate așezată în partea răsăriteană, spre biserica zisă Hudeghaz, întinzîndu-se de la casa lui Nicolae zis Chigla, dar fără ea, i-a venit lui Toma, iar cealaltă jumătate a ei, aflătoare în partea de miazănoapte, de la casa sus-zisului Nicolae și dimpreună cu ea, i-a venit sus-zisului Laurențiu.

Moșia numită Hudeghaz au împărțit-o de asemenea în două părți, și o uliță cu un singur rînd de case, așezată în acea (moșie), de la casa lui Mihail, fiul lui Marcu, și dimpreună cu ea, împreună cu două locuri de curte, i-a căzut sus-zisului Laurențiu, iar cealaltă jumătate a ei, aflătoare în partea de miazănoapte pînă la bucata de moșie a magistrului Clement, fiul lui Pancrațiu, i-a venit sus-zisului Toma; iar de la casa sus-zisului Mihail, fiul lui Marcu, (pînă) la capătul acelei ulițe, spre cîmp, atît acei Toma, cît și sus-zisului Laurențiu să aibă voie să așeze (acolo) iobagi.

Dreapta jumătate a moșiei numite Akach, începînd de la biserica zidită pe acea (moșie), așezată în partea unei fînețe, pînă la capăt, i-a venit lui Toma, iar jumătatea rămasă a acesteia, așezată înspre cîmp, i-a venit pomenitului Laurențiu; iar o jumătate a ei, începînd de la sus-zisa biserică, întinzîndu-se pe lingă zisa fîneață spre partea de miazăzi, i-a venit sus-zisului Laurențiu; iar cealaltă jumătate a acesteia aflătoare în față, așezată înspre cîmp, i-a căzut sus-zisului Toma³⁷.

Moșia numită Akachzenthmyclous au împărțit-o în acest chip: intru-cît răposatul magistrul Ioan, fiul lui Laurențiu, tatăl numitului Laurențiu, dăruise unui slujitor al său, ca răsplată a slujbelor sale vrednice de laudă, bucata sa de moșie aflătoare în moșia Bochar, de aceea din

zisa moșie numită Akachzentmyclous i-au dat sus-scrisului Laurențiu, fiul acelui Ioan, o pătrinie de moșie; iar celelalte trei părți ale acelei moșii i-au venit sus-numitului Toma.

Moșia numită Zuch a împărțit-o în două părți, jumătatea ei dreaptă aflătoare înspre fineață i-a venit lui Toma, iar cealaltă jumătate a ei, așezată în partea cîmpului i-a venit sus-zisului Laurențiu.

Moșia numită Kemoche au împărțit-o în același chip, jumătatea ei dreaptă începînd de la un pâr cu două crengături și întinzîndu-se înspre partea unei biserici zidită pe acea <moșie> pînă la semnul de hotar pus de ei i-a venit lui Toma, iar cealaltă jumătate a acelei <moșii> de la acel pâr pînă la partea lui Nicolae zis de Tumluz, i-a venit sus-zisului Laurențiu. Totodată o bucată de la zisul semn de hotar pînă la capăt i-a venit de asemenea acelui Laurențiu, și de la alt semn de hotar spre partea cîmpului pînă la capăt i-a venit sus-zisului Toma. În sfîrșit, vămile, pămînturile de folosință, rîturile, finațele, bălțile, pădurile și dumbrăvile, precum și păpurișul le-au lăsat în folosința lor împreună.

Moșiile numite Benic și Cetea le-au trecut în folosința lor dimpreună în așa fel, ca să pună împreună un jude în acele moșii, care să fie dator a le da lor cu dreaptă măsură toate veniturile și drepturile de pe acele <moșii>. Au hotărît însă că nici unul din ei nu va putea lua mai mult sau mai puțin din roadele și toate foloasele și veniturile acelor <moșii>, ci vor fi datori să și le împartă deopotrivă între ei, cu condiția că, dacă vreunul din ei ar căuta să ia mai multe venituri, atunci prin chiar acest fapt va fi pedepsit <la pînta a> douăzeci și cinci de mărci, iar veniturile și foloasele acelor <moșii> care trebuiau să le vină la sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe acum trecută³⁸, le vor culege împreună. Însă veniturile anului trecut și <cele> de mai înainte, care au ieșit de pe acele <moșii>, adică cele care trebuiau împlinite pînă la sus-zisa sărbătoare acum trecută a fericitului mucenic Gheorghe, le va lua în întregime acel Laurențiu.

În sfîrșit, moșia lor numită Nagtarnuk, aflătoare în comitatul Cernad, au împărțit-o în acest chip, că o uliță cu un singur rînd de case, așezată înspre cîmp și aflătoare în aceeași <moșie> pînă la vadul riului Mureș zis Magasmorth³⁹, adică pînă la capăt, i-a venit sus-zisului Laurențiu; iar altă uliță, aflătoare în față, de asemenea avînd un singur rînd de case și fiind așezată înspre riu¹ Mureș, pînă la capăt, adică pînă la sus-zisul vad al Mureșului, afară de trei locuri de curte, a căzut în dreptul și stăpînirea sus-zisului Toma. Iar sus-zisele trei locuri de curte, aflătoare înspre partea moșiei numite Kystarnuk, i-au venit sus-zisului Laurențiu; iar locul de curte al sus-numitului Laurențiu, așezat în aceeași moșie, împreună cu un petec de grădină aflător în partea riului Mureș, dincolo de un drum obștesc, așa cum era al lui, i-a căzut și i-a venit acelui Laurențiu. Iar pădurea ce ține de acea moșie, despărțînd-o prin mijloc prin semne de hotar pînă la vadul riului Mureș, o parte a ei, aflătoare spre răsărit, i-a venit lui Toma, iar cealaltă jumătate, aflătoare spre apus, i-a venit sus-zisului Laurențiu, pomii roditori și dumbrăvile le-au lăsat în dimpreuna lor folosință.

Au mai hotărît cele două părți că, dacă sus-zisul Toma, cu voia domnului, s-ar întîmpla să moară mai întîi, fără mîngîierea unor moștenitori, rămînînd în viață acel Laurențiu, atunci acele moșii vor trece și se vor da în stăpînire acelui Laurențiu și moștenitorilor și urmașilor lui, iar dacă acel Laurențiu s-ar întîmpla să moară lipsit de mîngîierea unor moștenitori, sus-zisul Toma rămînînd printre vii, atunci <cele

moșii) vor trece și se vor da în stăpînire acelu Toma și moștenitorilor și urmașilor (săi). Iar împărțirea de moșii de mai sus a fost făcută în același chip ca și aceea ce a fost făcută între magiștrii Gheorghe și Nicolae, fiii lui Nicolae, și Clement, fiul lui Pancrațiu.

Iar după înfățișarea și cercetarea acestei scrisori de răspuns, sus-numiții împuterniciți ai acelor părți, declarînd că acele părți voiesc să păzească în veci întocmai așa cum s-a arătat mai sus și să nu strice întru nimic pomenita împărțire de moșii și rînduiala făcută și întocmită între acele părți în chipul mai sus arătat, au cerut ca acea împărțire și rînduială să fie întărită de noi prin privilegiul nostru. Și deoarece din cuprinsul pomenitei scrisori a acelu capitlu din Oradea trimisă ca răspuns cu privire la aceasta, domnului nostru, regele, se vedea că au fost împărțite de sus-numitul om al regelui și de omul sus-zisului capitlu din Oradea, în chipul arătat mai sus, sus-zisele moșii numite Tileagd, Săbolciu și Ineu — moara așezată pe riul Criș căzînd acelu Toma, și Botean, Uileacul, Telechiu — moara din acea (moșie) Telechiu de pe riul Criș, ajungînd în partea acelu Laurențiu, iar Peturylese, Luncșoara, Philipkue, Fyzes, Bulza, Kouachyfalua, Pojoga, Hydegfa, Jelteukw, Diznouhoui, Bounfalua, Salatyna și Salatinakuta (împărțindu-se) prin tragere la sorți; de asemenea moșia românească Peztuisfeu fiind dată lui Toma, iar în schimbul acestei moșii, lăsîndu-i-se acelu Laurențiu un loc de sesie pentru un sat românesc în pădurea aflătoare lingă acel sat, oriunde ar voi el, — iar pămînturile de folosință ale acelor moșii și moara zidită pe moșia Tileagd fiind lăsate în dimpreuna lor folosință, și moșiile Olahteleke, Kystarnuk — pădurea ce ține de acea moșie Kystarnuk fiind hotărnicită pe la mijloc, și jumătatea ei dinspre răsărit căzînd acelu Laurențiu, iar cealaltă jumătate a ei, aflătoare în partea de apus, căzînd sus-zisului Toma — și moșiile numite Palata, Bodughazzunfalua, Humukreu, Hudeghaz, Akach, Akachzenthmyolous, Zwch și Kemeche au fost (toate) împărțite de către sus-numitul om al regelui și omul sus-zisului capitlu din Oradea, în chipul arătat mai sus, și fiecărei părți i s-au dat să stăpînească pe veci părțile sale ce i-au căzut din acele (moșii); în sfîrșit, vămile, pămînturile de folosință, riturile, finețele, bălțile, pădurile, dumbrăvile și păpurișul, ca și moșiile numite Benic și Cetea, cum s-a spus mai sus, au fost lăsate în dimpreuna lor folosință, neivindu-se în toate acestea, cum s-a arătat, nici o neînțelegere între părți.

Drept aceea, noi, ascultînd cu bunăvoință dreptele cereri, în glăsuire cu legea, ale sus-zisilor împuterniciți ai acelor părți, punînd să se înscrie în scrisoarea noastră privilegială de față cuprinsul sus-zisei scrisori a pomentiului capitlu din Oradea, am hotărît s-o întărim din puterea noastră judecătorească, prin ocrotirea privilegiului nostru de față, pentru sus-zisii Laurențiu, fiul lui Ioan, și Toma, fiul lui Laurențiu, și pentru urmașii lor ca să aibă putere în veci, într-atît întrucît se întemeiază pe adevăr, împreună cu zisa împărțire de moșii și rînduială și cu toate cele ce se arată mai sus, în cele de față, din cuprinsul acelei (scrisori), nelăsînd afară nici o parte din ea, iar drepturile de moșie și orice alte drepturi ale acelor părți arătate lămurit în acea scrisoare înscrisă mai sus, împreună cu toate folosințele lor și toate cele ce țin de ele, le-am lăsat și încredințate acelor părți, moștenitorilor și urmașilor lor, ca să le stăpînească să le țină și să le aibă pe veci, cu acel drept cu care se știe că țin de ei, dar fără a vătăma drepturile oricăror altora.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat sus-zisului Toma, fiul lui Laurențiu, scrisoarea noastră privilegiată de față, întărită cu puterea pecetii noastre atîrnate și autentice.

Dat la Vișegrad, în a șaisprezecea zi a sus-ziselor octave ale sîrbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

(Pe verso, de aceeași mină.) Magistrul Toma, fiul lui Laurențiu de Tileagd, e dator să plătească zece pense și o sută de dinari.

(De alte mîini, din sec. XIV—XVI.) Scrisoare de împărțire cu privire la moșiile Tileagd, Ineu, Sabolciu, Boteanu, Uileacu, Luncșoara, Telechuiu, Peterwleșe, aflătoare în comitatul Bihor și altele aflătoare în comitatul Cenad, între Laurențiu, fiul lui Ioan de Tileagd, și Toma, fiul lui Laurențiu de același Tileagd, făcută în anul o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wesselényi.

Orig., perg., cu pecetea de ceară galbenă, atîrnată de șnur de mătase roșie.

---

¹ Astfel în orig.

² Corect: *opprimi*.

³ Corect: *Promontorio*.

⁴ Corect: *accumulari*.

⁵ Corect: *eo quod*.

⁶ Corect: *alios*.

⁷ Scris deasupra rîndului, de aceeași mină.

⁸ Astfel în orig.

⁹ Corect: *fluvii*.

¹⁰ Cuvîntul *partes* scris deasupra rîndului, de aceeași mină.

¹¹ Cuvînt repetat.

¹² Corect: *administrare*.

¹³ Corect: *assignate*.

¹⁴ Corect: *lacus*.

¹⁵ Completari după sens.

¹⁶ 1 august 1364.

¹⁷ Ca înpricinat.

¹⁸ 13 ianuarie 1360.

¹⁹ 13 martie 1360.

²⁰ 13 ianuarie 1364.

²¹ Adică la darea scrisorii de constatare a neînfățișării de care e vorba.

²² 1 mai 1364.

²³ Toma, fiul lui Laurențiu de Tileagd.

²⁴ *Evocaciones*, chemări prin mandat în fața regelui, spre deosebire de *citaciones*, simple chemări la judecată.

²⁵ 6 octombrie 1364.

²⁶ Adică lui Toma.

²⁷ *Emendaret* = se va achita prin plata amenzii.

²⁸ 6 octombrie 1365.

²⁹ 1 septembrie 1364.

³⁰ 20 octombrie 1365.

¹ 25 februarie 1366.

³² 19 aprilie 1366.

³³ A ții d cît Toma cu fiii sai.

³⁴ 1 mai 1366.

³⁵ De adjudecare.

³⁶ *Molunzegh*; în doc. din 11 iunie 1366: *Molunzugh*.

³⁷ De fapt, moșia aceasta a fost împărțită în patru sferturi, adică fiecare jumătate a mai fost împărțită în două jumătăți.

³⁸ 24 aprilie 1366.

³⁹ Rîpă înaltă, mal.

Nos, Lodovicus, dei gracia, rex Hungarie, memorie commendantes presencium tenore significamus quibus expedit universis quod nos, prout nostro regii regiminis incumbit officio, ob honorem precipue beate Elisabeth, regine nostre et regni nostri patrone singularis, cuius precibus sanctis actus nostros simul et gressus cum salutarium honorum incrementis continue dirigi speramus firma fide, statui commodoso hospitalis eiusdem beate Elisabeth, in civitate nostra Clusvariensi habiti, et pauperum Christi ac debilium in diversis egritudinum languoribus in eodem hospitali decumbencium et degencium sustentacioni corporali eleemosynaria provisione salubriter subvenire cupients, annuimus et commisimus ut de molendino predicti hospitalis beate Elisabeth, in quo haetenus cortices arborum vulgariter cheer vocate pro coriorum ordinatione tenebantur, super fluio¹ Zamus, iuxta dictam civitatem situatum² et existens³, molendinum frugum sive pro molendi frugibus pro iam dicto hospitali beate Elisabeth pauperumque et debilium eiusdem usu construatur et ordinetur perpetuis temporibus irretractabiliter standum, conservandum et possidendum, volentes et regio sub edicto committentes, ut vaivoda noster Transsilvanus suique vices gerentes et officiales, pro tempore constituti, ac alii homines cuiuscumque status existant, hospitale predictum et suos rectores et procuratores in facto prefati molendini frugum, ex presenti nostra annuencia regia et provisione eleemosynaria ipsis hospitali et pauperibus ac eorum usui et comodo ordinati et perenniter applicati, et libere, sine omni condicione honerosa⁴ dacia et contribucionis, per eos possidendi, impedire contradicendo vel molestare non presumant modo aliquali. Presentes autem, dum nobis fuerint reportate, sub maiori sigillo nostro emanari faciemus in forma privilegii.

Datum ibidem, in civitate Coloswar⁴, feria sexta proxima ante festum Penthecostes, anno domini M CCC LX sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul scrisorii de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, așa cum se cade slujbei cîrmuirii noastre regești — mai ales spre cinstirea fericitei Elisabeta, regina noastră și ocrotitoarea osebită a țării noastre, prin ele cărei sfînte rugăciuni tragem nădejde, cu statornică credință, că vor fi mereu călăuzite faptele și pașii noștri, cu sporirea neîncetată a bunurilor mîntuitoare — (și) dorind cu milostivă grijă să venim cu bine în ajutorul bunăstării spitalului numitei fericite Elisabeta, aflător în orașul nostru Cluj, și a întreținerii trupești a săracilor și neputincioșilor lui Hristos, care-și duc viața și zac în lîncezeala a tot felul de boli în pomenitul spital, încuviințăm și poruncim ca din moara sus-zisului spital al fericitei Elisabeta, în care pînă acum se măcina pentru tăbăcirea pieilor coaja copacilor numită în vorbirea obișnuită coajă de cer, (moară) aflătoare și aezată pe riul Someș, lîngă zisul oraș, să se facă și să se rînduiască o moară de bucate sau pentru măcinatul bucatelor pentru sus-zisul spital al fericitei Elisabeta și în folosul săracilor și neputincioșilor din el, (și) care să dăinuiască și să fie păstrată și stăpînită de-a pururi și nestrămutat; voind și poruncind noi, prin regească poruncă, ca voievodul nostru al Transilvaniei și locțiitorii și slujbașii lui aflători în slujbă, cît și ceilalți oameni de orice stare ar fi, să nu cuteze cumva de a tulbura sau a împiedica prin vreo împotrivire

sus-zisul spital ori pe cirmuitorii și împuterniciții lui, cu privire la po-
menita moară de bucate, rînduită — prin regeasca noastră încuviințare
de față și milostivă grijă — celui spital și săracilor lui, ca și folosinței
și hranei lor, și de-a pururi alipită lor, spre a fi stăpînită de dinșii în
chip slobod și fără vreo datorie în sarcina lor de dat sau de dare. Iar
cînd cele de față ne vor fi înapciate, vom pune să se dea în chip de
privilegiu, sub pecetea noastră cea mare.

Dat tot acolo, în orașul Cluj, în vinerea dinaintea sărbătorii Rusali-
ilor, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

Arh. Parohiei rom.-cat. Cluj-Napoca, Arh. azilului Sf. Elisabeta, fasc. A, nr. 1.
În timpul principatului, documentul cadru a fost păstrat în Arh. orașului
Cluj, precum se poate constata după cota veche: Fasc. A. Nr. 1.

Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 30 aprilie 1377, Turda.
Documentul cadru orig., pe perg., s-a pierdut, păstrîndu-se numai într-un
transumpt din 1734 (cf. Zs. Jakó *Jelentés az Erdélyi Nemzeti Múzeum Level-
tárának 1942 évi működéséről*, Cluj, 1942).

EDIȚII: Jakab, *Kol. okl.*, I, p. 55; *Ub.*, II, p. 243—244.

REGESTE: Jakó Zs., *op. cit.*

¹ Corect: *fluvio*.

² Corect: *situato*.

³ Corect: *existenti*.

⁴ Astfel în transumpt.

Nobili et magnifico viro, domino Dyonisio, wayude Transsilvano et
comiti de Zolnuk, conventus ecclesie beate Marie virginis de Clusmu-
nustra, oraciones in domino.

Noveritis nos litteras vestras recepisse, honore quo decuit in hec
verba: {Urmează actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 12 mai
1366, (Turda), nr. 52}.

Nos enim, iustis et legitimis petitionibus vestris annuentes, {ut te-
nemur, unacum predicto}¹ Demeirio, homine vestro, nostrum hominem,
videlicet fratrem Nicolauum sacerdotem, de medio nostri ad premissa
fi{deliter peragenda duximus}¹ transmittendum. Demum idem homo
vester, sub testimonio predicti hominis nostri, nobis sic retulit {quod
ipsi, secunda feria proxima}² ante festum Penthecostes proxime ventu-
rum, ad faciem predictae possessionis Budateleke accessissent, {universis
vicinis et commetaneis}¹ eiusdem et undique legitime convocatis et ipsis
presentibus, statuissent eandem prelibato magistro Geor{gio dicti Bubek,
eo i}ure³, quo ad ipsum dinoscitur pertinere, perpetuo possidendam,
tenendam, pariter et habendam {et ipsis hominibus, nostro et vestro,
quatuor² diebus continuis in facie eiusdem possessionis Budateleke per-
sistendo, penitus {nemine contradictore appare}nte¹.

Datum in vigilia predicti festi Penthecostes, annis ab Incarnacionis
domini prenotatis.

Nobilului și măritului bărbat, domnului Dionisie, voievodul Tran-
silvaniei și comite de Solnoc, conventul bisericii fericitei Fecioare Maria
din Cluj-Mănăstur, rugăciuni întru domnul.

Aflați că noi am primit, cu cinstea care se cuvine, scrisoarea voastră avînd acest cuprins: *Urmează actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 12 mai 1366, (Turda), nr. 52).*

Iar noi, încuviințînd dreptele și legiuitele voastre cereri, după cum sîntem datori, am hotărît să trimitem, din mijlocul nostru, împreună cu sus-zisul Dumitru, omul vostru, pe omul nostru, anume pe fratele Nicolae, preotul, spre a îndeplini întocmai cele de mai sus. Apoi, același om al vostru, sub mărturia sus-zisului om al nostru, ne-a spus așa, că ei s-au dus în luna de dinaintea sărbătorii curînd viitoare a Rusaliilor¹, la fața locului pe zisa moșie Budatelec, fiind chemați legiuit toți vecinii și megieștii ei de oriunde, și fiind ei de față, au dat acea (moșie) în stăpînire pomenitului magistru Gheorghe zis Bubek, cu acel drept, cu care se știe că ține de el spre a o stăpîni pe veci, a o ține și a o avea, rămînînd acei oameni, al nostru și al vostru, la fața locului, pe aceeași moșie Budatelec, patru zile în șir, fără să se ivească chiar nici un împotrivor.

Dat în ajunul sus-zisei sărbători a Rusaliilor, în anul mai sus însemnat de la Întruparea Domnului.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 164. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.
Orig., perg., cu pete de umezeală; urmele pecetii nu se văd.

¹ Pată de umezeală cca 4 cm, întregit după formula stereotipă.

² Pată de umezeală cca 4 cm; întregit pe baza contextului.

³ Pată de umezeală cca 4 cm; întregit cu ajutorul actului din 12 mai 1366, nr. 52.

⁴ 18 mai 1366.

Viris religiosus, conventui de Clusmunustra, amicis suis reverendis, Dyonisius, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, amicitiam paratam sincero cum honore.

Noverit vestra amicitia quod nos, in Clusuar, in festo beate Elene regine, unacum baronibus et nobilibus regni, iudiciario pro tribunali sedentibus et quorumlibet litigancium, domino nostro regi conquerencium, causas iusto iuris tramite decernentibus, Johannes, filius Zumuro, Benedictus, filius Petri, et Johannes, filius Emerici, iudices civitatis Tordensis, in personis universorum civium et hospitem eiusdem civitatis Tordensis de medio aliorum causidicorum exurgendo¹, contra magistros Jacobum dictum de Brasso et Nicolaum, filium Johannis, nobiles de Drag, proposuerunt eo modo quod, cum ipsi et alii concives ipsorum, mediante homine regio per regiam maiestatem ad hoc deputato, metas predictae civitatis Tordensis ex parte possessionis Ohtun vocate, predictorum magistrorum Jacobi et Nicolai, reambulare et novas metas in locis necessariis erigere voluissent, in personis iamdictorum magistrorum Jacobi et Nicolai, familiares et procuratores eorundem ereccioni earundem metarum contradiccionis velamine obviscent, cuius contradiccionis rationem experiri vellent per magistros Jacobum et Nicolaum prenotatos.

Quo audito, predictus magister Jacobus, pro se personaliter, ac pro eodem magistro Nicolao, Johannes Crispus, famulus suus, cum procuratoriis literis nostris, consurgendo, responderunt eo modo, quod tempore reambulacionis et ereccionis metarum supranominate civitatis Tordensis,

contradiccionem ereccioni earundem metarum pro eo fecissent, quia per premissam reambulacionem et ereccionem metarum idem² iudices civitatis Tordensis magnam particulam terre eorum predicte possessionis ipsorum, Ohtun vocate, ocupare³ et ad eandem civitatem applicare voluissent, nam ipsi iustas et rectas metas predicte possessionis eorum, Ohtun vocate, ex parte predicte civitatis Tordensis separatas ostendere et demonstrare (...ter)mino⁴ per nos ipsis assignado prompti essent et parati.

Unde, quia absque iterata reambulacione metarum predicte civitatis Tordensis et eiusdem possessionis, Ohtun nuncupate, modo inferius declarando fienda, inter easdem partes congruum iudicium super premissis facere non poterimus, et ad ipsam reambulacionem meta(rum)⁵ predictarum homines nostri et vestri transmitti debere videbantur, ideo vestram amicitiam presentibus requirimus reverenter quatenus⁶ vestros mittatis homines pro⁷ utrisque⁷ partibus⁷ pro testimoniis fidedignos, quibus presentibus, Johannes de Twr vel Nicolaus dictus Zupus aut Andreas de Pethlend, pro parte predictorum iudicium et civium ac hospitem civitatis Tordensis actorum, item Georgius de Buda aut Nicolaus de Zumurduk vel Johannes, Toth dictus, de Chamafaya, pro parte predictorum magistrorum Jacobi et Nicolai, in causam attractorum, aliis absentibus, homines nostri, in octavis festi beati Johannis Baptiste proxime venturis et aliis diebus ad hoc aptis congrue sufficientibus ad facies predictarum metarum ipsius civitatis Tordensis, vicinis et commetaneis ipsarum, parcium inibi et legitime convocatis et presentibus, primo, iuxta demonstracionem et ostensionem predictorum iudicium et civium civitatis Tordensis, metas ipsius civitatis et parte predicte⁸ possessionis Ohtun separantes et distinguentes demumque metas et cursus metarum eiusdem possessionis Ohtun ex parte prefate civitatis Tordensis, iuxta ostensionem et demonstracionem memoratorum magistrorum Jacobi et Nicolai, reambulent videantque ibidem et diligenter conspiciant cuius partis ostense mete veriores, aparenciores⁹ existunt, et, si partes in huiusmodi reambulacionibus et ostensionibus suarum metarum concordēs fierent, unicuique¹⁰ parti sua iura possessoria, novis metis in locis necessariis erectis ab invicem separando, statuunt et committant pacifice possidenda. Si vero in aliquibus particulis terrarum discordes exstiterint, tunc ipsas particulas vel particulam terre, que inter partes contentiosa et litigiosa remanserit, regali mensura mensurando vel, si mensurari nequiverint, visu considerando deum et eius iusticiam ferendo pre oculis, favore, amore et odio cuiuslibet partis procul abiectis, circumspecta sui qualitate, quantitate, fructuositate et valore, unacum aliis probis viris, estiment regni consuetudine requirente. Et post hec, ipsarum metarum reambulacionem seriem cum tocus pacti negotii processu, ad octavas festi beati Michaelis archangeli, similiter proxime affuturas, in vestris literis nobis amicabiliter rescribatis.

Datum in loco predicto, tercio die termini prenotati, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo}VI°.

Cuvincioșilor bărbați, conventului din Cluj-Mănăstur, prietenilor săi vrednici de cinstire, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu toată prietenia și cinstea adevărată.

Să află prietenia voastră că, la sărbătoarea fericitei regine Elena¹¹, șezînd noi la Cluj, în scaunul (nostru) de judecată, împreună cu baronii și nobilii țării, și judecînd după dreapta cale a legii pricinile tuturor împricinărilor ce se plîngeau regelui nostru, ridicîndu-se din mijlocul

celorlalți împricinați, Ioan, fiul lui Zumuro, Benedict, fiul lui Petru, și Ioan, fiul lui Emeric, juzi ai orașului Turda, în numele tuturor orașenilor și oaspeților numitului oraș Turda, s-au plîns împotriva magistrilor Iacob zis de Brașov și a lui Nicolae, fiul lui Ioan, nobili de Dragu, (și au spus că), pe cînd ei și alți orașeni de ai lor voiau să cerceteze, prin mijlocirea omului regelui, trimis de maiestatea sa anume pentru aceasta, semnele de hotar ale pomenitului oraș Turda, dinspre moșia numită Aiton a sus-zișilor magistri Iacob și Nicolae, și să ridice semne noi în locurile trebuitoare, sluitorii și împuterniciții zișilor magistri Iacob și Nicolae, în numele acestora, au ridicat împotrivire acestei ridicări de semne, și că ei ar voi să afle de la numiții Iacob și Nicolae, pricina acestei împotriviri.

Auzind aceasta, sus-zisul magistru Iacob, ridicîndu-se însuși în numele său, iar în numele zisului magistru Nicolae, Ioan Crețul, slujitorul său, cu scrisoare de împuternicire din partea noastră, au răspuns astfel: că ei au făcut acea împotrivire la ridicarea pomenitelor semne de hotar în vremea hotărnicirii și ridicării semnelor de hotar ale sus-numitului oraș Turda, deoarece, prin acea hotărnicire și ridicare de semne de hotar, zișii juzi ai orașului Turda au voit să cotopească și să alipească orașului lor o mare bucată din pămîntul sus-zisei lor moșii numite Aiton, și că ei ar fi gata și pregătiți să ne arate și să ne învedereze, la sorocul pe care li-l vom statornici, dreptele și adevăratele semne de hotar ce despart zisa lor moșie numită Aiton dinspre pomenitul oraș Turda.

Drept aceea, fiindcă fără o hotărnicire a hotarelor sus-zisului oraș Turda și a acelei moșii numite Aiton, ce se va face în felul arătat mai jos, nu vom putea face o judecată potrivită între părți asupra celor de mai sus, iar pentru acea cercetare a numitor hotare se vedea (lîmpede) că va trebui să se trimită oamenii noștri și ai voștri, de aceea, prin scrisoarea de față, vă cerem cu cînte să trimiteți, pentru amîndouă părțile, oamenii voștri de mănturie, vrednici de crezare, în fața cărora, oamenii noștri Ioan de Tur, sau Nicolae zis Zupus¹², ori Andrei de Pethlend, din partea sus-zișilor juzi, orașeni și oaspeți ai orașului Turda, adică a pîrișilor, de asemenea Gheorghe de Buda Veche sau Nicolae de Sumurducu ori Ioan, Toth zis, de Ciუმăfaia, în lipsa celorlalți, din partea sus-zișilor magistri Iacob și Nicolae, adică a pîriților, (ducîndu-se) la octavele viitoare ale sărbătorii fericitului Ioan Botezătorul¹³ și în alte zile potrivite și indestulătoare pentru aceasta, la sus-zisele hotare ale acestui oraș Turda, (și) chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii și megieșii ziselor părți, și fiind de față aceștia, să despartă și să deosebească mai întîi, după arătările și deslușirile pomeniților juzi și orașeni ai orașului Turda, semnele zisului (oraș) dinspre sus-zisa moșie Aiton, și apoi să hotărnicească semnele de hotar și mersul semnelor de hotar ale acelei moșii Aiton dinspre sus-zisul oraș Turda, după arătările și deslușirile pomeniților magistri Iacob și Nicolae, și să ia seama acolo și să cerceteze cu luare aminte hotarele cărei părți, după arătarea făcută, sînt mai adevărate, mai vădite și mai neîndoielnice, iar dacă părțile se vor înțelege asupra hotărniciei și arătării semnelor lor de hotar, atunci, ridicînd noi semne în locurile de trebuință (și) despărțindu-le unele de altele, să dea fiecărei părți și să-i treacă în stăpînire drepturile ei de moșie ca să le stăpînească în pace. Dacă însă ei ar fi în neînțelegere asupra vreunei bucăți de pămînt, atunci, măsurînd cu măsura regească acele bucăți sau acea bucată de pămînt rămasă în neînțelegere sau în pricină între părți, sau dacă n-ar putea-o măsura, socotind-o din ochi

— avînd pe Dumnezeu înaintea ochilor și dreptatea lui, și lepădînd de-
parte de ei (orice) părtinire, dragoste sau ură pentru vreuna din părți —
s-o prețuiască împreună cu alți oameni cinstiți, după cum cere obiceiul
țării, ținînd seama de felul, întinderea, rodnicia și prețul ei. Și după
aceasta, să aveți bunătatea a ne răspunde în scris prin scrisoarea voastră
la octavele de asemenea viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel
Mihail, despre acea cercetare a hotarelor și despre șirul și mersul întregii
învoielii.

Dat în locul de mai sus, în a treia zi a sorocului sus-pomenit, în
anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Naț. Magh. D1. 28 742 și 28 742 3. Fotocopii la Inst. de Ist. Cluj-Napoca
1366.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur din 5 iulie 1366, nr. 98.
Copie din sec. XIX la Kemény, *Dipl. Trans. Suppl.*, II, p. 41—44 (cu data
greșită: 10 februarie 1366).

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 244—245.

¹ Corect: *exurgendo*.

² Corect: *idem*.

³ Corect: *occupare*.

⁴ Rupt cca 1,4 cm; întregit în parte pe baza contextului.

⁵ Rupt cca 1 cm; întregit după sens.

⁶ Urmează: *vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum quo pre-*
sente, tăiate de aceeași mîină.

⁷ Scris deasupra rîndului, de aceeași mîină.

⁸ Urmează: *civitatis*, tăiat de aceeași mîină.

⁹ Corect: *apparenciores*.

¹⁰ De la acest cuvînt pînă la cuvîntul *tunc*, toate cuvintele sînt scrise dea-
supra rîndului, de aceeași mîină.

¹¹ 22 mai.

¹² Sugaciul.

¹³ 1 iulie.

Excellentissimo principi, domino Lodouico, dei gracia, regi Hungarie,
domino eorum naturali, capitulum ecclesie Transsiluane oracionum suf-
fragia devotarum cum plena fidelitate.

Litteras vestre celsitudinis, honore quo decuit, recepimus in hec
verba: {Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 9 mai 1366,
Turda, nr. 43}. Nos itaque, mandatis et preceptis vestre sublimitatis
obtemperantes, ut tenemur, unacum Michael de Bord, homine vestro,
nostrum hominem, videlicet Nicolaum, sacerdotem de choro nostro, ad
premissa exequenda duximus transmittendum. Qui demum, exinde ad nos
reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, die dominico proximo post
festum Ascensionis domini, ad facies possessionum Sombor et Gere-
bench vocatarum accessissent ac, vicinis et commetaneis earundem legi-
time convocatis ipsisque presentibus, easdem possessiones ac castrum
Solyumkw, in eadem possessione Sombor habitum, statuissent magistris
Jacobo et Demetrio, filiis Nicolai, ac aliis nepotibus condam Benchench,
perpetuo possidendas iure, quo {ad ipsi}os¹ dinoscuntur pertinere, sub
metis antiquis et renovatis, quibus possesse extiterunt. Cursus autem
metarum earundem possessionum hoc ordine distinguuntur seu renovate
extiterunt mete earundem: primo enim unam metam antiquam circa
ripam {rivuli Z}aldubuspataka¹, qui distingit easdem possessiones de

Siculis de Sebusy; a parte vero districtus Siculorum de Chyk, in medio cuiusdam magne silve, in quodam campo, Bezydmezeu dicto, similiter antiquam metam renovassent, <nemine contradictore pre>misse² statucione et renovacione³ metarum apparente seu existente.

Datum in festo Penthecostes, anno prenotato.

Preainălțatului principe, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, stăpinul lor firesc, capitlul bisericii Transilvaniei, prinosul cucernicilor rugăciuni, cu credință deplină.

Am primit cu cinstea ce i se cuvine scrisoarea înălțimii voastre cu acest cuprins: *Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 9 mai 1366, nr. 43*. Noi, așadar, ascultînd de poruncile și însărcinările luminației voastre, precum sintem datori, am hotărît să trimitem, dimpreună cu Mihail de Bord, omul vostru, pe omul nostru, anume pe Nicolae preotul din corul nostru, spre a îndeplini cele de mai sus. Aceștia întorcîndu-se apoi de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că, în ziua de duminică după sărbătoarea Înălțării Domnului⁴, s-au dus la moșiile numite Sombor și Gerebench și, chemînd în chip legiuit pe vecinii și megieșii lor, și fiind aceștia de față, au dat în stăpinire magistrilor Iacob și Dumitru, fiii lui Nicolae, și celorlalți nepoți ai răposatului Benchench aceste moșii, precum și cetatea Solyumkw, aflătoare pe moșia Sombor, ca să le stăpînească pe veci cu dreptul cu care se știe că țin de ei, în cuprinsul semnelor vechi de hotare și al celor înnoite, în care au fost stăpînite <pînă acum>. Iar mersul hotarelor acelor moșii și semnele lor de hotar se deosebesc și au fost înnoite în această înșiruire: mai întîi au înnoit un semn vechi din hotar, lîngă malul pîrăului Valea Zal-dubus, care deosebește acele moșii de secuii din Sepsi, iar dinspre partea districtului secuilor din Ciuc, la mijlocul unei păduri mari, pe un cîmp zis Cîmpul Bezyd au înnoit, de asemenea, un semn vechi de hotar, neîn-fățișindu-se și nefiind nici un împotrivor la sus-pomenita dare în stăpinire și înnoire a semnelor de hotar.

Dat la sărbătoarea Rusaliilor, în anul mai sus însemnat.

Arh. Stat. Cluj-Napoca. Col. Török Bertalan.

Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 17 iulie 1366, nr. 119.

¹ Rupt cca 1,5 cm, întregit după sens și pe baza contextului.

² Rupt cca 2 cm; întregit după sens.

³ Corect: *statucioni et renovacioni*.

⁴ 17 mai.

Excellentissimo principi, domino Ludouico, dei gracia, regi Hungarie, domino eorum naturali, capitulum ecclesie Transsiluane, oracionum suffragia devotarum cum perpetua fidelitate.

Litteras vestre celsitudinis, honoro quo decuit, recepimus in hec verba: *Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei din 9 mai 1366, Turda, nr. 44*. Nos itaque, mandatis vestre serenitatis obtemperantes, ut tenemur, unacum homine vestro, videlicet Michael de Bord, nostrum hominem, Nicolaum scilicet sacerdotem de choro nostro, ad premissa exequenda duximus transmittendum. Qui, demum exinde ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, tertia feria post festum Ascen-

sionis domini, ad facies possessionum Olthzemeny et Malnas vocatarum accessissent, et sessiones, quas magister Jacobus et Demetrius, filii Nicolai de Hýdwegh, in eisdem habere dignoscuntur, cum omnibus utilitatibus suis, terris videlicet arabilibus, campis, pratis seu fenilibus, fluviiis, molendinis locisque molendinorum, ac aliis iuribus quibuslibet ad easdem spectantibus, statuissent eisdem Jacobo et Demetrio perpetuo possidendas, iure quo ad ipsos dignoscuntur pertinere, nemine contradictore apparente.

Datum in festo Penthecostes, anno prenotato.

Preainălțatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, domnul lor firesc, capitulul bisericii Transilvaniei, prinos de cucerniceo rugăciuni cu veșnică credință.

Am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea înălțimii voastre cu acest cuprins: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 9 mai 1366, nr. 44⟩*. Iar noi, supunându-ne poruncii luminăției voastre, precum sintem datori, am hotărât să trimitem, dimpreună cu omul vostru, adică cu Mihail de Bord, pe omul nostru, anume pe preotul Nicolae din corul nostru spre a aduce la îndeplinire cele de mai sus. Aceștia, înapoindu-se apoi de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că, în marțea de după sărbătoarea Înălțării Domnului¹, ei s-au dus la moșile numite Olteni și Malnaș și au dat în stăpinire acelorași Iacob și Dumitru sesiile pe care magistrul Iacob și Dumitru, fiii lui Nicolae de Hăghig, se știe că le au în acele *⟨moșii⟩*, împreună cu toate folosințele lor, adică cu pămînturile de arătură, cîmpuri, rîuri sau fînațe, rîuri, mori și locuri de mori, și cu alte drepturi de orice fel ce țin de acele *⟨sesii⟩*, ca să le stăpînească cu dreptul cu care se știe că țin de ei, neivindu-se nici un împotrivor.

Dat la sărbătoarea Rusaliilor, în anul mai sus însemnat.

Bibl. Univ. Budapesta. Col. Cornides, tom. II, p. 89—91.

Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 17 iulie 1366, nr. 120.

Copie din sec. XIX la Kemény. *Dipl. Trans.*, II, p. 91—92.

EDIȚII: *Fejér*, IX/3, p. 570—571; *Székelý okl.*, I, p. 71.

---

¹ 19 mai.

Excellentissimo principi, domino Lodouico, dei gracia, illustri regi Hungarie, domino eorum naturali, capitulum ecclesie Transsiluane, oracionum suffragia devotarum cum perpetua fidelitate.

Litteras vestre celsitudinis honore quo decuit, recepimus in hec verba: *⟨Urmeaza actul lui Ludovic, regele Ungariei, din 9 mai 1366, Turda, nr. 45⟩*. Nos itaque, mandatis vestre serenitatis obtemperantes, ut lenemur, unaquam homine vestro, videlicet Michael de Burd, nostrum hominem, videlicet Nicolaum, sacerdotem de choro nostro, ad premissa exequenda duximus transmittendum. Qui, demum ad nos exinde reversi, vobis concorditer retulerunt quod ipsi, die dominico proximo post festum Ascensionis domini, ad facies possessionum Arapataka et Hydvig vocatarum accessissent ac metas earundem hoc ordine renoassent¹: primo enim, in cacumine cuiusdam montis Vechul dicti, metam antiquam renoassent¹, que meta distinguit easdem possessiones a districtu Siculorum de Sebusi; deinde super idem berch ulterius eundo. quatuor

antique metas; adhinc declinat ad quendam montem Benedikmezey, ubi antiquam metam; deinde ad silvam Howod vocatam veniendo, in qua antiqua metam similiter renoassent¹; ulterius veniendo ad riwlum² Kurlatpataka vocatum seu Kurlatgepuy, iuxta eundem riwlum², antiquam metam renoassent², que separat a possessione Bulyn. Quibusquidem renovationibus metarum factis, easdem possessiones Arapataka et Hydwig² statuissent magistris Jacobo et Demetrio, filiis Nicolai, ac ceteris nepotibus condam Benchench perpetuo possidendam fure quo ad ipsos denominantur³ pertinere, nemine contradictore apparente.

Datum in festo Pethecostes, anno prenotato.

⟨*Pe verso, de aceeași mină:*⟩ Domino regi, pro magistris Jacobo et Demetrio, nobilibus de Hydwig, statutoria.

Preainălțatului principe, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, stăpînul lor firesc, capitulul bisericii Transilvaniei, prinos de cucernice rugăciuni cu veșnică credință.

Am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea înălțimii voastre cu acest cuprins: ⟨*Urmeaza actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 9 mai 1366, Turda, nr. 45.*⟩

Noi, așadar, dînd ascultare, după cum sîntem datori, poruncilor luminăției voastre, am hotărît să trimitem, dimpreună cu omul vostru, anume Mihail de Bord, pe omul nostru, anume pe Nicolae, preotul din corul nostru, pentru a duce la îndeplinire cele de mai sus. Aceștia, întorcîndu-se apoi de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că, duminica de după sărbătoarea Înălțării Domnului⁴, ei s-au dus la moșiile numite Arpătac și Hăghig, și au înnoit semnele acelor ⟨moșii⟩ în felul următor: mai întîi au înnoit un semn vechi de hotar în virful unui deal, numit Vechul, care semn desparte zisele moșii de ținutul⁵ secuilor din Sepși; apoi mergînd mai departe pe aceeași creastă, au înnoit ⟨alte⟩ patru semne vechi; de aici ⟨hotarul⟩ cotește la un deal numit Plaiul lui Benedict, unde ⟨au înnoit⟩ un semn vechi; apoi au venit la pădurea lui Howod, în care de asemenea au înnoit un semn vechi. Mergînd mai departe pînă la pîriul numit Pîriul lui Korlat sau Zăgazul lui Korlat au înnoit lîngă acest pîriu un semn vechi, ce face despărțirea de moșia Belini. După ce s-au făcut aceste înnoiri ⟨de semne⟩, ei au dat zisele moșii Arpătac și Hăghig magiștrilor Iacob și Dumitru, fiii lui Nicolae, și celorlalți nepoți ai răposatului Benchench ca să le stăpînească în veci, cu dreptul cu care se știe că țin de ei, fără se se ivească nici un împotrivor.

Dat la sărbătoarea Rusaliilor, în anul mai sus-însemnat.

⟨*Pe verso, de aceeași mină:*⟩ Domnului nostru, regele, scrisoare de dare în stăpînire, pentru Iacob și Dumitru, nobili de Hăghig.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Col. Török Bertalan.

Orig., hîrtie, cu fragmentele pecetii rotunde de închidere, din ceară albă, a capitolului din Alba Iulia, aplicată pe verso, lîngă care se află fragmentele pecetii inelare, secrete, din ceară roșie, a regelui Ludovic I, de asemenea aplicată pe verso (descrierea acestora din urmă și folosirea ei, cf. *Székely okl.*, VIII, p. 32, note).

EDIȚII: *Ub.*, II., p. 246 (cu greșeli de lectură a numelor proprii); *Székely okl.*, VIII, p. 395—397.

¹ Corect: *renovassent*.

² Astfel în orig.

³ Astfel în orig.; mai corect: *dignoscuntur*.

⁴ 17 mai 1366.

⁵ Este vorba de scaun, nu district, deoarece secuii aveau organizație scaunală.

Nos, capitulum ecclesie Waradiensis, damus pro memoria quod magister Thomas, filius Laurencii de Telegd, nostram personaliter adeundo presenciam, per modum protestacionis et prohibicionis nobis curavit significare quod Laurencius, filius Johannis, filii Laurencii de Zenthlerenthy, universas possessiones suas et porciones possessionarias, ubilibet et in quolibet comitatu existentes, quovis nominum vocabulis vocitatas, domine matri sue, consorti Johannis, filii Vyd, necnon sorori sue, Katherina vocate, et Stephano, filio Petri, marito suo, inpignorare et alienare niteretur, in grande preiudicium sui iuris non modicum et dispendium.

Unde, prehabita protestacione huiusmodi, prefatum Laurencium, faciem¹ ad faciem repertum, ab alienacione, inpignoracione predictarum possessionum et porcionum possessionariarum prefate domine matri sue, necnon quibusvis aliis, facta vel facienda, prohibuit et inhibuit presencium testimonio mediante coram nobis.

Datum in festo Penthecostes, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

Noi, capitulul bisericii de Oradea, dăm de știre că magistrul Toma, fiul lui Laurențiu de Tileagd, venind însuși în fața noastră, s-a îngrijit să ne aducă la cunoștință în chip de întîmpinare și opreliște că Laurențiu, fiul lui Ioan, fiul lui Laurențiu de Zenthlerenthy, caută să înstrăineze și să zălogească doamnei mamei sale, soția lui Ioan, fiul lui Vyd, precum și surorii sale numite Caterina și lui Ștefan, fiul lui Petru, soțul ei, toate moșiile sale și părțile de moșie aflătoare oriunde și în orice comitat și numite cu orice nume, spre marea pagubă și dăunare a drepțului său.

Deci, făcînd mai întîii această întîmpinare, i-a pus opreliște și l-a oprit inaintea noastră, prin mărturia acestei <scrisori>, pe sus-zisul Laurențiu, avîndu-l pe el față în față, de la înstrăinarea <și> zălogirea, făcută sau ce o va face pe viitor, a sus-ziselor moșii și părți de moșie către sus-numita doamnă, mama sa, precum și către oricare alții.

Dat la sărbătoarea Rusaliilor, în anul Domnului o mie trei sute saizeci și șase.

Arh. Stat. Oradea, Arh. fam. Bălăni. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.

Orig., hîrtie, cu urme de pecete de închidere aplicată în document pe verso.

¹ Corect: *facie*.

Nos, capitulum ecclesie Waradiensis, damus pro memoria quod Ladislaus de Hoty, in personis Ladislai et Francisci, filiorum magistri Thome de Telegd, nostram personaliter adeundo presenciam, per modum protestacionis et prohibicionis nobis curavit significare quod Laurencius, filius Johannis, filii Laurencii de Zenthleurenty, universas possessiones suas et porciones possessionarias, ubilibet et in quolibet comitatu existentes, quovis nominum vocabulis vocitatas, domine matri sue, consorti Johannis, filii Vyd, necnon¹ sorori sue, Katherina vocate, et Stephano, filio Petri, marito suo, ac Georgio et Nicolao, filiis Nicolai de Telegd,

in pignora et alienare niteretur, in grande preiudicium ipsorum Ladislai et Francisci non modicum et dispendium.

Unde, prehabita protestacione huiusmodi, prefatum Laurencium, facie ad faciem repertum, ab alienacione, in pignoratione predictarum possessionum et porcionum possessionariarum, prefate domine matri sue, necnon quibusvis aliis, facta vel facienda, prohibuit et inhibuit presencium testimonio mediante coram nobis.

Datum in festo Penthecostes, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

Noi, capitlul bisericii de Oradea, dăm de știre că Ladislau de Hoty, venind însuși în fața noastră, în numele lui Ladislau și Francisc, fiii magistrului Toma de Tileagd, s-a îngrijit să ne aducă la cunoștință în chip de întîmpinare și opreliște că Laurențiu, fiul lui Ioan, fiul lui Laurențiu de Zenthleurenty, caută să înstrăineze și să zălogească doamnei mamei sale, soția lui Ioan, fiul lui Vyd, precum și surorii sale numite Caterina și lui Ștefan, fiul lui Petru, soțul ei, și lui Gheorghe și Nicolae, fiii lui Nicolae de Tileagd, toate moșiile sale și părțile de moșie aflătoare oriunde și în orice comitat și numite cu orice nume, spre marea pagubă și dăunare a acelor Ladislau și Francisc.

Deci, făcînd mai întii această întîmpinare, i-a pus opreliște și l-a oprit înaintea noastră, prin mijlocirea acestei (scrisori), pe sus-zisul Laurențiu, avîndu-l pe el față în față, de la înstrăinarea și zălogirea, lăcută sau ce o va face pe viitor, a sus-ziselor moșii și părți de moșie către sus-zisa doamnă, mama sa, precum și către oricare alții.

Dat la sărbătoarea Rusaliilor, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Stat. Oradea, Arh. fam. Bălăni. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.

Orig., hîrtie, cu urme de pecete de închidere, aplicată în document pe verso.

¹ Urmează: *cons*, tăiat de aceeași mînă.

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, vobis, universis prelatibus, baronibus, comitibus, castellanis, nobilibus, officialibus, specialiter autem woyuode vel vicewoyuode Transilvano vestrisque vicecastellanis et officialibus presentibus pariter et futuris, item civitatibus et liberis villis ipsarumque rectoribus, iudicibus ac villicis, ad quod materia presencium devenerit, firmo precipimus, regio sub edicto, quatenus a modo et deinceps fideles cives et populos nostros ac mercatores de Deeswara et de Deesakana, videlicet unum eorum pro alterius debitis vel excessibus, dum et ubi ipsi aut eorum aliqui necessaria victus sui queritantes aut aliqua negocia sua peragentes ad tenutas, honores an possessiones vestras, sive ad vestri medium pervenerint, non debeatis nec sinatis impedire, arestare vel dampnificare in eorum rebus vel personis, non audeatis etiam ipsos alibi iudicare, exceptis dummodo casibus criminalibus, furto scilicet et aliis in quibus publice apprehenderentur. Si qui enim aliquod contra ipsos vel eorum alterum agere habuerint, hoc prosequantur in predictis locis de Deswara¹ et de Deesakana, iuxta libertatem eorundem locorum iusticia mediante, ubi sufficiens ex parte ipsorum² satisfaccio impendetur omni conquerenti. Preterea volumus et, serie presencium,

firmiter committimus quatenus prenominati cives et populi nostri ac mercatores, ubi ad loca tributorum nostrorum³ pervenirent, non debeant per vos aut vestros tributarios coartari¹ ad indebitam vel superfluum tributū solucionem, sed, persolutis iustis et consuetis tributis, ubique sint secur(i)⁴ pacifice procedere, salvis rebus ipsorum et personis, sub nostra protectione et tutela speciali.

Datum in Clusuar, feria quarta proxima post festum Penthecostes, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX° sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, vouă, tuturor prelaților, baronilor, comiților, castelanilor, nobililor, slujbașilor și, în-deosebi, voievodului sau vicevoievodului Transilvaniei, și vicecastelanilor și slujbașilor voștri, atît celor de acum, cît și celor viitori, de asemenea orașelor și satelor libere, ca și conducătorilor, juzilor și primarilor lor, la care va ajunge cuprinsul scrisorii de față, prin <această> poruncă regească vă poruncim cu tărie că, de aci înainte, sinteți datori să nu stînjiți, popriți sau vătămăți, în lucrurile sau ființa lor, pe credincioșii noștri orășeni și oameni, cît și pe negustorii din Dej și din Ocna Dejului, adică pe vreunul din ei pentru datoriile sau fărădelegile altuia, atunci și cînd ei sau vreunii dintre ei vor veni în ținuturile, locurile dregătoriilor sau moșiile voastre ori în mijlocul vostru, umblînd după cele trebuitoare traiului lor sau împlinindu-și alte treburi de ale lor, nici să cutezați a-i judeca în alte <pricini>, în afară numai de pricinile criminale, adică de furt și de altele, în care sînt prinși în văzul tuturor. Iar dacă unii au vreo pricină împotriva lor sau a vreunuia dintre ei, s-o urmărească pe calea judecății în sus-zisele locuri Dej și Ocna Dejului, potrivit libertății acelor locuri, unde fiecărui pîrîș i se va da din partea lor îndestulătoare despăgubire. Afară de aceasta, voim și prin cuprinsul scrisorii de față poruncim cu tărie ca sus-numiții orășeni și oameni și negustori ai noștri, cînd vor ajunge la locurile voastre de vamă, să nu fie siliți, de voi sau de vameșii voștri, la plata unei vămi nedrepte sau de prisos, ci, după plata dreaptă a vămii obișnuite, să fie nestinjenți a merge în pace oriunde ar voi, fără vătămarea lor și a lucrurilor lor, sub ocrotirea și osebita noastră cheazășie.

Dat la Cluj, în miercurea de după sărbătoarea Rusaliilor, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. oraș. Dej, nr. 16.

Transumpt în actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, dat după 27 mai 1366, nr. 71.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 246—247.

REGESTE: *Tört. Lapok*, 1875, nr. 411.

¹ Astfel în transumpt.

² Din partea pîrîților.

³ Corect: *vestrorum*.

⁴ Rupt cca 0,25 cm; întregit după sens.

Dionisie, voievodul Transilvaniei, la cererea magistrului Andrei, vice-comitele ocnelor de sare (*vicecomes salisfodinarum*) de la Ocna Dejului (*Deesakna*) și slujbașul (*officialis*) magistrului Sarachen, comitele cămă-

rilor și ȕnelor de sare regești (*comitis camerarum et salifodinarum regalium*) din pomenita Ocna Dejului și din orașul Dej (*Deesuara*), adeverește pentru obșteea orășenilor și oaspeților și locuitorilor (*civium et hospitum ac inhabitatorum*) din sus-zisele Dej și Ocna Dejului, actul iui Ludovic I, regele Ungariei, din 27 mai 1366 (nr. 70), prin care numitul rege oprește pe dregători și pe nobili de a supăra sau stinjeni pe orășenii și pe negustorii din zisele localități, sau a-i supune jurisdicției lor, în afara cazurilor prevăzute de lege, sau a-i supune unor plăți nedrepte.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. oraș. Dej, nr. 16.

Orig., perg., cu lacune și pată mare de chimicale, din cauza cărora textul este aproape ilizibil.

REGESTE: *Tört. Lapok*, 1875, nr. 411; *Ub.*, II, p. 247, nr. 855.

¹ Privitor la datare cf. nota la *Ub.*, II, p. 247, nr. 855.

72

1366 iunie 1, Vișegrad

Nobilibus viris et honestis, comiti vel vicecomiti et iudicibus nobilium comitatus Zathmariensis, amicis suis, Nicolaus Kunth¹, regni Hungarie palatinus et iudex Camanorum¹, amiciciam paratam cum honore.

Dicitur nobis in persona Elie, filii Simonis de Zemeis¹, quod Stephanus et Leukus, filii Gregori¹ filii Laurencii de Zeplak, circa Carnis privium proxime preteritum, quosdam equos equaciales eiusdem Elie abduxissent, tandem, ordinacione et composicione Ladislai, filii Johannis de Madaraz, sibi restituisset et ex ipsis duodecim pro se ipsis reservassent. Super quo, vestram nobilitatem presentibus petimus diligenter quatenus unum vel duos ex vobis transmittatis, qui ab omnibus quibus decet et licet diligenter de premissis investigando, sciant et inquirant omnimodam veritatem. Et post hac, prout vobis veritas exinde constiterit, nobis amicabiliter rescribatis.

Datum in Vissegrad, secundo die festi Sancta Trinitatis, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

Nobililor și cinstiților bărbați, comitelui sau vicecomitelui, și juzilor nobililor din comitatul Satu Mare, prietenilor săi, Nicolae Konth, palatinul regatului Ungariei și judele ȕumanilor, cu toată prietenia și cinstea.

Ni se spune în numele lui Ilie, fiul lui Simion de Zenieis, că, pe la lăsatul Secului de carne² de ourind trecut, Ștefan și Leukus, fiii lui Grigore, fiul lui Laurențiu de Săplac, au luat niște cai de herghelie ai aceluiași Ilie, (și) apoi, prin rînduirea și împăciuirea lui Ladislau, fiul lui Ioan de Mădăraș, i-au dat înapoi, dar, din aceștia, și-au păstrat pentru ei doisprezece. Cu privire la care, cerem cu stăruință, prin scrisoarea de față, nobleții voastre să trimiteți unul sau doi dintre voi, care, cercetînd cu luare aminte cele de mai sus de la toți de la care se cuvine și se poate, să știe și să afle tot adevărul. Și după acestea, să aveți bună-tatea să ne faceți cunoscut în scris adevărul, după cum vă va fi vădit.

Dat la Vișegrad, în a doua zi a sărbătorii Sfintei Treimi, în anul Domnului o mie trei sute șazece și șase³.

Arh. Naț. Magh., Dl. 52 095. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366. Transumpt în actul lui Leukus de Ponila, vicecomitele, și al celor patru juzi ai nobililor comitatului Satu Mare, din 16 iulie 1366, Csenger nr. 118.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 135, nr. 1579 (cu data greșita: 4 mai 1366).

¹ Astfel în transumpt.

² 17 februarie.

³ Palatinul Nicolae Konth, în aceeași zi a emis și o altă poruncă adresată dregătorilor sus-arătați ai comitatului Satu Mare, prin care a ordonat cercetarea plîngerii lui Mihail, fiul lui Ladislau de Semjén, făcută împotriva lui Ioan de Penézlek, care i-a maltratată sluga sa din Fülöp (cf. *Kállay*, II, p. 135, nr. 1577).

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, conventui de Kolos., salutem et graciam.

Cum nos terras et nemora inter populos nostros de Bunchida, ab una, parte vero ex alia similiter inter populos nostros de Zekakna, litigiosa, per metales distincctiones velimus, propter bonum pacis ambarum parcium, ab invicem separari ad hocque faciendum honorabilem virum, dominum Petrum, prepositum Omnium Sanctorum de Vesprimio, capellanum nostrum specialem et hominem, iuxta cursum per nos sibi in facie ipsarum terrarum et nemorum personaliter datum, in nostris manibus ostensum, duximus transmittendum, fidelitati vestre precipimus seriose quatenus unum ex vobis virum ydoneum¹ transmittatis pro testimonio utique fidedignum, quo presente, idem dominus prepositus, homo noster specialis, memoratas terras et nemora litigiosa inter prelibatas partes, secundum cursum superius expressatum, metatim separet et distingat¹, et, habita huiusmodi distincctione, partem seu porcionem, que dictis populis de Bunchida tenderit, eisdem populis ac usui molendinorum nostrorum de eadem Bunchida applicet conservandam et uti fruendam, contradiccione adverse partis non obstante. Et post hec, seriem premisorum cum cursibus metarum nobis fideliter in patentibus literis vestris rescribatis.

Datum in Biztricia, in vigilia festi Corporis Christi, anno eiusdem M^oCCC^{mo}LX^{mo} sexto.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi, conventului din Cluj-(Mănăstur), sănătate și milostivire.

Deoarece noi voim, spre binele păcii dintre părți, oa să se despartă prin semne de hotar, unele de altele, pămînturile și dumbrăvile (aflate) în pricină între oamenii noștri din Bontida, pe de o parte, și oamenii noștri din Sic, pe de altă parte, și pentru aceasta am hotărît să trimitem pe vrednicul de cinste bărbat, domnul Petru, prepozitul (bisericii) futuror sfinților din Vesprim, capelanul și omul nostru osebit, ca să facă aceasta după mersul (hotarelor), ce i l-am dat noi înșine și l-am arătat cu mina noastră la fața acelor pămînturi și dumbrăvi, poruncim credinței voastre ou tot dinadinsul să trimiteți dintre voi, spre mărturie, un bărbat potrivit și cu totul vrednic de crezare, în fața căruia, acel domn prepozit, omul nostru osebit, să deosebească și să despartă după semnele de hotar pomenitele pămînturi și dumbrăvi (aflate) în pricină între susnumitele părți potrivit mersului (hotarelor) deslușit mai sus și, odată făcută această despărțire (de pămînturi), partea sau bucată ce va ține

de zișii oameni din Bonțida, el să o treacă zișilor oameni precum și în folosul morilor noastre din zisa Bonțida, spre a fi păstrată în folosință, fără a ține seamă de împotrivirea părții potrivnice. Și după acestea, să ne răspundeți în scris întocmai, prin scrisoarea voastră deschisă, despre felul cum s-au făcut cele de mai sus, dimpreună cu mersul hotarelor.

Dat la Bistrița, în ajunul sărbătorii *Corpus Christi*, în anul aceluiasi o mie trei sute șazececi și șase.

Arh. Naț. Magh., Dl. 28 743. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.
Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăștur, din 11 iunie 1366, nr. 80.
EDIȚII: Ub., II, p. 248.

¹ Astfel în transumpt.

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, memorie commendantes significamus per presentes universis quod nos ea, que ad commodum status fidelium nostrorum civium et hospitum nostrorum de civitate Coloswariensi et eiusdem civitatis nostre facta et ordinata existunt, rata habere et tehere volentes, ut ipsi numero iugiter et fidelitatis opere augeantur, exindeque fructus serviorum et honorum uberiores prove-niant regie maiestati, diotos cives, hospites et civitatenses Colosuarienses¹ in omnibus et singulis suis libertatibus, graciis, iuribus et legibus, specialiter super solutione collectarum et daciurum ipsorum, annuatim faciendam, eisdem olim per dominum Karulum regem, genitorem nostrum charissimum, bone memorie, suis literis et privilegiis medientibus, datis, collatis et concessis, per nosque consequenter confirmatis, in quibus usque modo mansisse dignoscuntur, volumus et promittimus firmiter conservare et tueri ac relinquimus perhempniter et inviolabiliter per-mansuros, committentes firmo regio sub edicto, quatenus woyuoda noster Transsiluanus et suas vices gerentes, pro tempore constituti, ac alii homi-nes cuiuscumque dignitatis vel status existant predictos cives, hospites nostros et civitatem nostram Coloswariensem in premissis suis liberta-tibus, graciis, iuribus et legibus privilegiatis disturbare et aggravare aut eis aliquam novitatem facere, signanter autem iidem woyuoda et eius vices gerentes seu officiales iamdictos cives et hospites nostros ultra formam pretactarum suarum et dicte civitatis libertatum ad superfluum² daciurum, censuum et collectarum soluciones faciendas compellere num-quam presumptant neque possint modo aliquali, quia potius permittant ipsos semper memoratis eorum libertatibus et iuribus quibuslibet uti et gaudere pacifice, libere et quiete, ac sine cuiusvis novitatis induccione.

Datum in Byztricia Transilvana, Sabbato proximo post festum Cor-poris Christi, anno eiusdem M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul scrisorii de față, dăm de știre și facem cunoscut tuturor că noi, voind a consfinți și păstra cele ce au fost făcute și rinduite pentru bunăstarea orașenilor și oaspeților noștri din orașul Cluj, și a pomenitului nostru oraș, pentru ca ei să sporească neîncetat în număr și în faptă de cre-dință, și din aceasta să-i vină maiestății regești roade mai îmbelșugate de slujire și de cinstite, voim și făgăduim cu tărie a păstra și a păzi pe zișii

oaspeți și orășeni din Cluj în toate și în fiecare din libertățile, milostivirile, drepturile și legile lor, mai ales cu privire la plata dărilor și birurilor lor ce trebuie făcută de ei în fiecare an — (libertăți și drepturi) date, dăruite și hărăzite lor odinioară de către (răposatul) domn (și) rege Carol, preascumpul nostru părinte de bună pomenire, prin scrisorile și privilegiile sale, și întărite de noi în urmă — (libertăți) în care se știe că au dăinuit pînă acum, și îi lăsăm să dăinuiască (în ele) de-a pururi și neclintit —, poruncind, sub strașnică poruncă regească, ca voievodul nostru al Transilvaniei și locțiitorii lui aflători în slujbă, precum și alți oameni de orice treaptă sau stare ar fi, să nu cuteze niciodată a tulbura și asupra pe sus-zișii orășeni, oaspeți ai noștri și orașul nostru Cluj, cu privire la pomenitele lor libertăți, milostiviri, drepturi și legi privilegiale, sau să le aducă vreo schimbare, și mai cu seamă pomenitul voievod și locțiitorii ori slujbașii lui să nu se încumete, și nici să nu poată cumva sili vreodată pe zișii noștri orășeni și oaspeți împotriva cuprinsului pomenitelor libertăți ale lor și ale zisului oraș, să plătească prisos de biruri, dări sau daturi, ci să îngăduie mai degrabă ca ei să se folosească și să se bucure în pace, în liniște și fără stînjenire de pomenitele lor libertăți și drepturi, oricare ar fi ele, precum și fără aducerea vreunei schimbări de orice fel.

Dat la Bistrița din Transilvania, în sîmbăta de după sărbătoarea *Corpus Christi*, în anul aceluiasi o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. oraș. Cluj-Napoca, fasc. C, nr. 2.

Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 23 aprilie 1370, Medias, nr. 495.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 248—249.

¹ Astfel în transumpt.

² Corect: *superfluas*.

Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, fidelibus suis, universis prelati et baronibus, specialiter autem woyuode Transsiluano, comitibus, castellanis, nobilibus, officialibus et aliis cuiusvis dignitatis et status hominibus, tributa in partibus Transsiluanis ubique habentibus et tenentibus, eorumque tributariis, quibus presentes ostenduntur, salutem et gratiam.

Cum fideles nostri cives et hospites de civitate nostra Coloswaryensi, exigente privilegiata eorum libertate per dominum Karolum, quondam regem Hungarie, patrem nostrum charissimum, beate memorie, eis concessa et donata, per nosque tandem confirmata, de rebus et mercimoniis ipsorum nullas¹ intra terminos terrarum Transsiluanarum tributum solvere aliquod teneantur, sed ab omni tributaria solutione exempti habeantur, fidelitati vestre, firmo regio sub edicto, districte mandamus quatenus de predictis civibus et hospitibus nostris Coloswariensibus² vel eorum aliquo, ac rebus, bonis et mercimoniis ipsorum cuiuscunque generis existant, dum ad loca vestra tributaria pervenerint, nullum penitus tributum recipere vel exigi facere presumptis, immo potius eosdem et quemlibet ipsorum, cum rebus, bonis et mercimoniis suis quibuslibet predictis, semper et ubique in eundo et redeundo, per dicta loca vestra tributaria libere et absque omni tributi receptione transire permittatis,

qualibet difficultate procul mota. Aliud, sicut nostra gravi indignacione regia aggravari pertimescitis, non ausuri.

Nos enim prefatos nostros cives et hospites in premissis libertatis ipsorum prerogativa perpetuali volumus inviolabiliter et illese tueri atque conservari.

Datum in Byztricya Transsilvana, Sabbato proximo post festum Corporis Christi, anno eiusdem Millesimo CCC^o LX-mo sexto.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, tuturor credincioșilor săi, prelaților și baronilor, mai ales însă voievodului Transilvaniei, comiților, castelanilor, nobililor, slujbașilor și celorlalți oameni de orice treaptă și stare care au și țin vămi, oriunde în părțile Transilvaniei, precum și vameșilor lor, cărora le va fi arătată scrisoarea de față, sănătate și milostivire.

Deoarece credincioșii noștri orășeni și oaspeți din orașul nostru Cluj, potrivit libertății lor privilegiale, hărăzite și date lor de domnul Carol, regele de odinioară al Ungariei, părintele nostru preaiubit de fericită amintire, iar apoi întărită de noi, nu trebuie să plătească nici o vamă după lucrurile și mărfurile lor în hotarele țării Transilvaniei, ci sînt scutiți de orice plată de vămi, punem în vedere cu strășnicie credinței voastre, prin nestrămutată poruncă regească, ca nu cumva să îndrăzniți a lua sau a pune să se ceară vreo vamă de la orășenii și oaspeții noștri clujeni sus-ziși sau de la vreunul din ei, precum și după lucrurile, bunurile și mărfurile lor, de orice fel ar fi, cînd ar ajunge <ei> la locurile voastre de vamă, ci, mai virtos, să-i lăsați pe ei și pe oricare dintre ei, împreună cu lucrurile, bunurile și mărfurile lor de orice fel, să treacă liber și fără luarea vreunei vămi pe la locurile voastre de vamă sus-zise, la dus și la întors, întotdeauna și pretutindeni, lăsînd la o parte orice îngreunare. Și altfel să nu cutezați a face, ca să nu aveți a vă teme că veți spori și mai mult minia noastră regească.

Iar noi voim să-i ocrotim și să-i păstrăm neclintit și neștirbit pe orășenii și oaspeții noștri sus-pomeniți în veșnica lor libertate privilegială sus-arătată.

Dat la Bistrița din Transilvania, în simbăta de după sărbătoarea *Corpus Christi*, în anul aceleiași o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. oraș. Cluj-Napoca.

Transumpt în actul lui Sigismund, regele Ungariei, din 6 august 1404, emis din tabăra de lîngă Rauchowan din Moravia.

EDIȚII: Ub., III, p. 326—327.

¹ Corect: *nullum*.

² Astfel în transumpt.

Nos, c<apitulum ecclesie>¹ Chanadiensis, damus pro memoria quod, ad nostram personaliter accedens presenciam, Ladislaus, filius Bricii, familiaris magistri Thome, filii Laurencii de Telegd, eiusdem domini sui in personā, nobis protestando significare c<uravit>² quod, prout ipse percepisset, Laurencius, filius Johannis, filii predicti Laurencii, quasdam possessiones suas hereditarias Nicolao, filio Michaelis, so<rorio>³ suo,

vendere et a se alienare <nite>retur⁴, in preiudicium ipsius Thome et gravamen. Quapropter ipse, eundem Laurencium, necnon A<nn>am⁵, dominam relictam Johannis iamdicti, a donacione, vendicione, <aliena>cione⁶, pignori obligacione et alia quavis alienacione seu pignoratione omnium et singularum possessionum ipsius Laurencii, ubilibet in regno Hungarie adiacencium seu quocunque titulo ad ipsum pertinencium, seu quarumlibet particularum earundem, <cuique>⁶ hominum et specialiter predicto Nicolao facta vel facienda, et quoslibet alios, nominatim Nicolaum antedictum, ab occupacione et usurpacione seu alio quovis ex quesito colore de eisdem seu quarumlibet particularum earum se intromissione prohibuisset, ac idem Ladislaus, dicti domini sui in persona, prohibuit contradicendo et interdicit coram nobis. In cuius prohibitionis testimonium, <presentes>⁶ a nobis <petens ut>⁶ eidem concessimus, communi iusticia id requirente.

Datum tercio die festi Corporis Christi, anno <eiusdem>⁶. M^{mo}CCC^{mo} <sexagesimo sexto>⁷.

Noi, capitlul bisericii de Cenad, dăm de știre că, venind însuși înaintea noastră, Ladislau, fiul lui Bricciu, slujitorul magistrului Toma, fiul lui Laurențiu de Tileagd, s-a îngrijit să ne facă cunoscut în chip de întâmpinare, în numele acelui domn al său, că, după cum a aflat el, Laurențiu, fiul lui Ioan, fiul pomenitului Laurențiu, încearcă să vîdă lui Nicolae, fiul lui Mihail, <cumnatul>⁸ său, și să înstrăineze niște moșii de moștenire ale sale, spre marea pagubă și daună a acelui Toma. Din această pricină, el a oprit, iar Ladislau, în numele zisului său domn, a oprit făcînd împotrivire și oprește și în fața noastră, pe acel Laurențiu, ca și pe doamna Ana, văduva sus-pomenitului Ioan, de la dăruirea, vînzarea, înstrăinarea, zălogirea și de la orice altă înstrăinare și zălogire, făcută sau avînd a se face, a tuturor și a fiecăreia dintre moșiile acelui Laurențiu, oriunde s-ar afla ele în țara Ungariei și cu orice drept ar ține de el, sau a vreunor părți ale acelor moșii, oricărui om și, îndeosebi, pomenitului Nicolae, și oprește pe oricare alții și, mai ales, pe Nicolae de la cuprinderea și cotropirea sau de la intrarea sub orice alt cuvînt pe acele moșii sau pe vreunele părți ale lor. Spre mărturia cărei opreliști, cerîndu-ne să-i dăm <scrisoarea noastră> de față, după cum cere dreptatea obștească.

Dat în a treia zi după sărbătoarea *Corpus Christi*, în anul aceluiași o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Stat. Oradea, Arh. fam. Bölöni.

Orig., hîrtie, cu rupturi și pete de umezeală și cu urme de pécete aplicată în document pe versó.

¹ Rupt cca 3 cm; întregit după sens.

² Rupt cca 1 cm; întregit după sens.

³ Rupt cca 1 cm; completări posibile: *so<rorio>* sau *so<cero>*.

⁴ Rupt cca 1 cm; întregit după sens.

⁵ Rupt cca 0,5 cm; întregit pe baza contextului.

⁶ Pată de umezeală cca 1 cm; întregit după sens.

⁷ Pată de umezeală cca 2 cm; întregit pe baza actelor din 24 mai 1366, <Oradea>, nr. 68 și 69 cu cuprins asemănător.

⁸ Cuvîntul se poate traduce și *socrul*, cf. nota 3.

Ludovic I, regele Ungariei, promite credinciosului său bulgar, Gheorghe zis Primichwr din Vidin, că-i va confirma toate drepturile în-dată ce va sosi acolo și va fi informat din plin „de către credinciosul nostru baron Dionisie, voievodul Transilvaniei și căpitanul zisului nostru oraș și al districtului acestuia (*per fidelem nostrum baronem Dionysium vaivodam Transilvanum et capitaneum dicte nostre civitatis et eius districtus*)“, care pînă atunci trebuie să știricească despre acelea.

Arh. Naț. Magh.. Dl (Arhiva princiară a fam. Batthyány din Kőrmend, Misc. Heim. 200).
Orig.

EDIȚII: *Tört. Tár*, 1898, p. 361—362, nr. VI.

Excellentissimo domino eorum, domino Lodouico, dei gratia, illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Waradiensi, orationes in domino debitas ac devotas.

Litteris magnifici viri, comitis Stephani Bwbek, iudicis curie vestre sublimitatis, modum et formam iudiciarie deliberationis eiusdem exprimentes, nobis directis, honore quo decuit receptis, unacum homine vestro, Emerico de Hoch¹, litteris in eisdem inserto et expresso, virum discretum, magistrum Bartholomeum, socium et concanonicum nostrum, archidiaconumque de Kalatha, ad contentum litterarum earundem fideliter exequendarum duximus destinandum. Qui, demum ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt: *(Urmează un text aproape identic cu cel al actului lui Ștefan Bebek, judele curții regești, din 16 mai 1366, nr. 61, cu deosebiri neînsemnate de grafie a numelor proprii și folosirea titlului de magister înainte de numele Thomas, Laurentius)*.

Preterea, cum possessiones Kemeche et Kisffalu vocatas, in comitatu Chanadiensi habitas, dividere voluissent, asseruisset idem Laurentius quod easdem, Dionisius, filius Pauli de Makofalwa, condam domino Chanadino, archiepiscopo Strigoniensi, et fratribus suis impignorasset; ex eo, divisionem ex eisdem dare nequiret.

Cum enim duo molendina in possessione Kis Tarnuk vocata constructa dividere voluissent, domina relicta Johannnis, filii Laurentii, allegasset, ut unum eorundem molendinorum, cum rebus propriis, post divisionem simulcum prefato Laurentio, filio suo, habitam, comparasset, reliquum vero propriis suis expensis construi fecisset, et ex eo divisionem de eisdem facere non admitteret; fundum autem curie sue, in possessione Palatha vocata habitum, similiter propriis suis expensis construi fecisse asseruisset².

Datum feria quarta proxima post festum preciosissimi Corporis Christi, anno eiusdem Millesimo trecentesimo sexagesimo sexto. *(Urmează un text identic cu cel din 16 mai 1366, nr. 61, începînd cu: Possessionem denique ipsorum Nagy Tarnuk...)*. Datum ut supra.

Preainălțatului lui stăpîn, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, măritul rege al Ungariei, capitulul bisericii de Oradea, cucernice și cuvenite rugăciuni întru domnul.

După ce am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea trimisă nouă de măritul bărbat, comitele Ștefan Bebek, judele curții înălțimii voastre, care cuprinde șirul și glăsuirea hotărârii sale judecătorești, am hotărât să trimitem, dimpreună cu omul vostru, Emerich de Hoch, trecut și arătat pe nume în acea scrisoare, pe chibzuitul bărbat, magistrul Bartolomeu, tovarășul și fratele nostru canonic și arhidiacon de Călata, ca să aducă la îndeplinire întocmai cuprinsul acelei scrisori: *«Urmează un text aproape identic cu cel al actului lui Ștefan Bebek, judele curții regești, din 16 mai 1366, nr. 61, cu deosebiri neînsemnate de grafie a numelor proprii, și folosirea titlului de magister înainte de numele Thomas, Laurențiu»*.

În afară de aceasta, când au voit să împartă moșiile numite Kemeche și Kisffalu din comitatul Cenadului, acest Laurențiu a spus că Dionisie, fiul lui Pavel de Makofalwa, le-a zălogit odinioară domnului Chanadin, arhiepiscopul de Strigoni, și fraților lui; de aceea n-a putut face împărțirea lor.

Când au voit să împartă cele două mori ridicate pe moșia Kis Tarnuk, doamna, văduva lui Ioan, fiul lui Laurențiu, a spus că ea, după împărțirea făcută cu sus-numitul ei fiu, Laurențiu, a cumpărat una din acele mori cu toate lucrurile ei, iar pe cealaltă a clădit-o cu cheltuiala ei și de aceea ea nu îngăduie să se facă împărțirea acelor (mori); ea a mai spus că tot cu cheltuiala ei a pus să se ridice clădirile de pe locul curții țirea făcută cu sus-numitul ei fiu, Laurențiu, a cumpărat una din acele sale, aflător pe moșia numită Palota.

Dat în miercuri de după sărbătoarea neprețuitului *Corpus Christi*, în anul o mie trei sute șaiszeci și șase. *«Urmează un text identic cu cel din actul lui Ștefan Bebek, judele curții regale, din 16 mai 1366, nr. 61, începînd cu: În sfîrșit, moșia lor numită Nagytarnuk...»*. Dat ca mai sus.

Arh. Naț. Magh., Dl. 322, § 4. Fotocopie în fototeca Bibl. Filialei Cluj-Napoca a Acad. Române. Ft. nr. 576, p. 32—44.

Transumpt în actul lui Ștefan Bathori, principele Transilvaniei, din 15 mai 1572, în formă de caiet, scris pe pergament, cu urme de pecete³.

EDIȚII: *Documenta Valachorum*, p. 191—198.

¹ În actul din 16 mai 1366: *Koch*.

² În actul din 16 mai 1366, aceste două pasaje lipsesc.

³ Alți actul din 16 mai 1366, cît și cel din 10 iunie 1366 nu prezintă nici un semn de dubiu în privința autenticității lor. Totuși nu găsim argumente care să explice cum putea fi prezentat la 1 mai 1366 (cf. actul din 16 mai al lui Ștefan Bebek, nr. 61) un document emis la 10 iunie din același an.

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, notum facimus tenore presentium quibus expedit universis quod, quia universitas fidelium nostrorum civium, hospitum et populorum civitatis nostre Biztriciensis et villarum ad eandem pertinencium propter defectus, quos in eo a multis retroactis temporibus passa fuit et adhuc patiebatur¹, quod priorum iudicum et iuratorum annuatim in sui medio eligendorum prerogativa patiebatur incommoda hactenus sustulit infinita, ratione quorum etiam iura nostra regalia ex parte ipsius provenientia non poterat comode², ut debebat, singulis annis nobis amministrari³; igitur nos, qui, sicut ex officio suscepti nostri regiminis sic, non minus, pro utilitate nostra et sancte nostre corone, universarum regni nostri civitatum et suarum

pertinenciarum incommoditates in statum debitum reformare et defectus supportare tenemur, graciosi et benevoli regis intuitione nolentes pre-nominatos cives hospites et populos nostros regales defectus et incommoditates⁴, in casu premissis, pati ulteriores, eisdem, quorum augmentum in numero et etiam in fidelitatis obsequio favorabiliter optamus, de plenitudine regie nostre potestatis et gracia speciali duximus annuendum ut ipsi, semper et in antea, perpetuis temporibus in predicta nostra Byztriciensi³ civitate, eiusdem videlicet civitatis cives et hospites, de communi eorum consensu et pari voluntate, iudicem et iuratos de sui medio eligendi plenariam singulis annis habeant facultatem, populi vero villarum ad eandem civitatem pertinentium villicos et etiam iusticiarios de sui medio, secundum ordinationem et beneplacitum iudicis et iuratorum ac civium diote nostre civitatis, annuatim eligere debeant et teneantur. Ipsi enim iudex, iurati, villici et iusticiarii omnes causas, simulcum comite nostro Biztriciensi, nunc et pro tempore constituendo, vel eius vices gerentibus seu officialibus debeant iudicare, ubi, si qua parciū litigancium de eorum iudicio nollet contentari, causam suam ad illicitam secure et libere transferre possit ad examen seu interrogationem iudicis nostre civitatis Cybiniensis. Et insuper volumus ut predicti cives, hospites et populi nobis fideles eisdem iuribus et consuetudinibus pacifice fruantur, quibus eadem civitas nostra Cybiniensis legitime usa fuit ab antiquo, permaneant etiam semper pacifice et quiete circa prerogativam primeve seu antique sue libertatis. Censum tamen nostrum regium, cum exhibicione debitorum servitorum, teneantur solvere regie nostre maiestati, quam et nobiles in predictis villis residentes, quos numquam prefici volumus in villicos seu iusticiarios alicuius predictarum villarum nostrarum, ad instar ceterorum populorum nostrorum solvere plenariter debeant, cum huiusmodi debitorum servitorum exhibicione, harum sub secreto nostro sigilo testimonio litterarum, quas sub autentico nostro sigillo emanari faciemus, dum fuerint nobis reportate.

Datum in eadem Biztriciensi nostra civitate, octavo die festi Corporis Christi, anno eiusdem Millesimo CCC^{mo} sexagesimo sexto. Ceterum addicimus, quod omnium iudiciorum seu birsagiorum in eisdem civitate et villis feri contingencium, prefatus comes vel sui officiales ubique duas partes, iudex vero civitatis, in eadem, et quilibet villicus, in sua villicacione, terciam partem seu porcionem tollere debeant, prout hactenus fuit consuetum. Datum ut supra.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul scrisorii de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, deoarece obștea credincioșilor noștri orașeni, oaspeți și oameni din orașul Bistrița și din satele ce țin de el — din pricina lipsurilor pe care încă din vremurile de mult trecute le-a îndurat și le îndură încă pînă acum, (anume) că a fost lipsită de dreptul de a-și alege în fiecare an juzii și jurații lor, din mijlocul lor — a răbdat pînă acum nenumărate neajunsuri, din pricina căroră nici chiar drepturile noastre regești, ce ne veneau din partea aceluia oraș, nu ni s-au putut lesne plăti în fiecare an, precum se cuvenea, noi, așadar, care, atît din slujba cîrmuirii pe care ne-am luat-o asupra noastră, cît și, nu mai puțin, pentru folosul nostru și al sfintei noastre coroane, sîntem dator să îndreptăm spre starea cuvenită neajunsurile tuturor orașelor țării noastre și ale celor ce țin de ele, și să le lecuim

lipsurile, nevoind noi din purtarea de grijă regească binevoitoare și milostivă, ca sus-numiții orășeni, oaspeți și oameni regești ai noștri — a căror sporire în număr și chiar în supunerea credinței o dorim cu bunăvoință — să îndure mai departe lipsurile și neajunsurile în privința mai sus arătată, din plinătatea puterii noastre regești și din osebita noastră milostivire am hotărît să le încuviințăm lor, ca totdeauna de aci înainte și de-a pururi, în sus-zisul nostru oraș Bistrița, dinșii, adică orășeni și oaspeții din acel oraș, să aibă dreptul deplin de a-și alege în fiecare an, din mijlocul lor, după obșteasca și deopotriva lor învoire a tuturor, judele și jurații, iar oamenii din satele ce țin de zisul oraș să fie datori și ținuți a-și alege în fiecare an, din mijlocul lor, pe juzii (lor) și chiar pe împărțitorii dreptății (lor), potrivit poruncii și încuviințării judeului, juraților și orășenilor pomenitului nostru oraș. Iar judele, jurații, primarii și împărțitorii dreptății trebuie să judece toate pricinile împreună cu comitele nostru de Bistrița, cel aflător în slujbă acum sau cel ce va fi rinduit cu timpul, sau cu locțiitorii sau slujbașii lui; iar dacă vreuna din părțile împricinate n-ar voi să se mulțumească cu judecata lor, ea să aibă, nestingherit și slobod, dreptul de a trimite pricina judecată în cercoetarea sau căutarea judeului nostru din orașul Sibiu.

Mai voim, pe deasupra, ca sus-ziișii orășeni, oaspeți și oameni credincioși ai noștri să se bucure în pace de aceleași drepturi și obiceiuri, de care s-a folosit din vechime, în chip legiuit, și numitul nostru oraș Sibiu, ba încă să rămână și mai departe, totdeauna, în pace și liniște, în privilegiul libertății lor străvechi sau dintii. Totuși, să fie ținuți a plăti maiestății noastre regești, odată cu împlinirea slujbelor datorate, darea noastră regească, pe care — împreună cu îndeplinirea acelor slujbe datorate — să fie datori a o plăti pe deplin, la fel cu ceilalți oameni ai noștri, și nobilii ce locuiesc în sus-zisele sate — care nu voim să fie puși ca juzi sau împărțitori ai dreptății în fruntea vreunuia din pomenitele noastre sate — prin mărturia acestei scrisori, (dată) sub pecetea noastră de taină și care, atunci când ne va fi înapoiată, vom pune să fie dată sub pecetea noastră autentică.

Dat în pomenitul nostru oraș Bistrița, în a opta zi a sărbătorii *Corpus Christi*, în anul aceluiasi o mie trei sute șazeci și șase.

Mai adăugăm că din toate gloabele sau birșagurile ce s-ar întâmpla să se ia în acel oraș sau (în acele) sate, sus-zisul comite sau slujbașii săi să aibă dreptul de a lua pretutindenii două părți, iar judele orașului, în orașul lui, și orice jude de sat, în cuprinsul satului lui, să ia o treime sau a treia parte, după cum s-a obișnuit până acum.

Dat ca mai sus.

Arh. Stat. Cluj-Napoca. Arhiva orașului Bistrița. Pachetul V nr. 12.

Transumpt în actul regelui Ludovic I, din 17 august 1366, nr. 127.

EDIȚII: Marienburg, *Geographie*, II, p. 211; *Archiv*, IV, caietul 2, p. 284; *Ub.*, II, p. 248—249; fragmentar: *Ung. Magazin*, I, 56, *Archiv*, IV, caietul 2, p. 263; fragmentar, în traducere germană: *Bistrizer Programm*, 1855, p. 8.

REGESTE: Szinnyei, *Folyóiratok repertoriuma*, I, p. 856, 857.

¹ Corect: *privabatur*.

² Corect: *commode*.

³ Astfel în transumpt.

⁴ Corect: *incommoditates*.

Excelentissimo principi, domino Lodouico, dei gracia, illustri regi Hungarie, domino ipsorum naturali, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmunustră, oracionum suffragia cum perpetua fidelitate.

Noverit vestra serenitas literas vestras per nos recepissee honorifice in hec verba: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei din 3 iunie 1366, nr. 73)*. Nos enim, preceptis vestre serenitatis obedire cupientes, unacum predicto domino Petro, preposito Omnium Sanctorum de Westprimio, speciali capellano vestre maiestatis per vestrum excellenciam deputato, nostrum hominem, videlicet fratrem Johannem, sacerdotem, duxisse fidedignum, de medio nostri ad premissa fideliter peragenda duximus transmittendum. Demum exinde ad nos reversi et per nos diligenter requisiti, idem homo vester, sub testimonio predicti hominis nostri, nobis sic retulit quod ipsi personaliter ad faciem terre et nemorum inter populos de Bonchida et Zekakna accessissent tertia feria proxima ante octavas predicti festi Corporis Christi, in locis necessariis, secundum preceptum vestre maiestatis, novas metas erexissent. Quarum quidem metarum cursus ingirato isto modo procedunt: item prima meta incipit in monte Cepegew a parte plage orientali, ubi, in quo loco serenissimus princeps, dominus rex, personaliter cum suis fidelibus baronibus stetit, in quo propria manu sua per indicionem monstravit metas quam nominant Kyrălhatarea, unam novam metam erexissent, qua videlicet meta respicit et tendit versus metam magistrorum, filiorum Bubek, quasi versus plagam orientalem. Secundam autem metam erexissent in quodam monticulo, versus plagam aquilonem, quod dicitur Lukurem. Item terciam meta¹ terream prope in eodem monticulo quod vocatur Zongyresberch. Exinde procedendo in kakumine² moncium Chypkes, prope magnam viam, qua³ vocatur Sohtusnogwth, a parte plage meridionali quartam metam erexissent, postmodum prope eandem viam in vertice alterius montis, similiter Chipkes², versus aquilonem quintam metam apposuerunt. Tandem in latere eiusdem montis gradiendo, venissent ad superiorem partem nemorum infra declinando Nogwanye, ubi tendi versus occasum. sextam metam aposuissent⁴, et deinde procedendo palulum⁵, tres metas terreas, videlicet septimam, octavam et nonam, a parte plage meridionali, in superiori parte eiusdem nemoris tendendo versus plagam orientalem aposuissent⁴. Decimam vero metam fodissent in fine predictę nemoris Nogwanye et in fronte monticuli, qua respicit ad plagam orientalem, inde descendendo ad inferiorem partem dicte nemoris et in fine eiusdem, in uno colle parvo, ubi undecimam metam fodissent, qua scilicet tendit ad occasum et respicit per quandam vallem ad alium⁶ nemorem⁶, Kyswanye vocatum. Deinde ascendendo in montem, in superiori parte eiusdem nemoris, ubi duodecimam metam erexissent. Tredecimam vero metam in superiori parte iamdicte nemoris aposuissent⁴. Abhinc vero declinando gradatim in cervice collis versus plagam orientalem, recte in fine eiusdem nemoris, quartam decimam metam aposuissent⁴, in qua videlicet arbor querkus² fixus pro signo staret; demum abhinc egrediendo palulum⁵ ex inferiori parte predictę⁷ nemoris Kyswanye tenendo ad occasum post invicem duas novas metas, scilicet quindecimam et sedecimam erexissent. Tandem sedecimam⁸ et ultimam metam paulominus ascendendo magis versus plagam occidentalem erigissent in quodam parte monte pro parte radio solis qua tendit et respicit

ad quandam acutum monticulum ubi nominatur Chuchalheg, ubi separat et distingit² mete Sciluas, et ibi finiuntur et terminantur mete inter Bunchida et predicta Zekakna.

Datum in octavis festi Corporis Christi, anno domini ut supra.

Preafnălțatului principe, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, stăpînului lor firesc, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, prinos de rugăciuni cu credință veșnică.

Să afle luminăția voastră că am primit cu cinste scrisoarea voastră cu accest cuprins: *«Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 3 iunie 1366, nr. 73»*. Iar noi, voind să dăm ascultare poruncilor luminăției voastre, am hotărît să trimitem, din mijlocul nostru, dimpreună cu sus-zisul domn Petru, prepozitul *«bisericii»* Tuturor Sfinților din Vespriim, capelanul osebit al maiestății voastre, trimis de înălțimea voastră, pe omul nostru cu totul vrednic de crezare, anume pe fratele Ioan, preotul, pentru împlinirea întocmai a eelor de mai sus. În cele din urmă întorcîndu-se de acolo la noi și fiind întrebați cu luare aminte de noi, numitul om al vostru, sub mărturia zisului om al nostru, ne-a spus că în marțea dinaintea octavelor sus-zisei sărbători *Corpus Christi*⁹, dînsii s-au dus la pămîntul și dumbrăvile în pricină între oamenii din Bonțida și cei din Sic și că, după porunca maiestății voastre, au ridicat semne noi în locurile de trebuință. Iar înșirarea acestor semne de hotar purcede în mersul său, precum urmează: cel dintîi semn începe pe dealul Picătura, dinspre răsărit, în locul în care a stat însuși prealuminatul principe, domnul *«nostru»*, regele Ludovic, cu credincioșii lui baroni, și unde cu mina sa însăși a arătat printr-un semn hotarele cărora le zice Hotarul regelui, *«unde»* au ridicat un semn nou, care semn e îndreptat și o ia spre hotarul magiștrilor, fiii lui Bubek, cam spre răsărit. Al doilea semn l-au ridicat pe un muncel căruia-i zice Lukurem, spre miazănoapte; de asemenea *«au mai ridicat»*, aproape, a treia movilă de hotar, pe același muncel, care se numește Creasta Zongyres. De aci luînd-o pe vîrfurile *«zise»* Crestate, aproape de drumul mare, care se numește Drumul mare al sării, dinspre miazăzi au ridicat al patrulea semn, iar după aceea au așezat al cincilea semn, lîngă același drum, în vîrfurile unui deal *«numit»* tot Crestat, spre miazănoapte. În sfîrșit, urcînd pe coasta aceluiași deal, ei au ajuns în partea de sus a dumbrăvii *«numite»* Wanya Mare *«și»* luîndu-se în jos, unde *«hotarul»* o ia spre apus, ei au așezat al șaselea semn, iar de acolo, înaintînd puțin au așezat trei movile de hotar, adică a șaptea, a opta și a noua, spre răsărit, în partea de sus a numitei dumbrăvi îndreptată spre răsărit. A zecea au săpat-o la capătul sus-numitei dumbrăvi Wanya Mare, pe fața dinspre răsărit a muncelului, de aci, coborînd în partea de jos a zisei dumbrăvi și la capătul ei, pe un delușor mic, au săpat al unsprezecelea semn, anume acolo unde *«hotarul»* o ia spre apus și, peste o vale, privește spre altă dumbravă, numită Wanya Mică. Apoi s-au suit pe un deal, în partea de sus a acelei dumbrăvi, unde au ridicat al doisprezecelea semn. Al treisprezecelea semn l-au pus în partea de sus a amintitei *«dumbrăvi»*. De unde, coborînd treptat pe spinarea delușorului, spre răsărit, drept la capătul aceleiași dumbrăvi au așezat al paisprezecelea semn, în care adică stă înfipt drept semn un stejar. Apoi, ieșind puțin de aici, din partea de jos a sus-zisei dumbrăvi, *«numită»* Wanya Mică, *«și»* ținînd-o spre apus, au ridicat două semne unul după altul, adică pe al cincisprezecelea și pe al șaisprezecelea. În sfîrșit, mai urcînd puțin spre apus, au ridicat al șaptesprezecelea

și cel din urmă semn, pe un deal spre soare-răsare, pe unde (hotarul) o ia și se îndreaptă spre un muncel țuguiat, care se numește Dealul țuguiat, și care face hotarul și despărțirea spre (satul) Silivaș. Și acolo sfîrșesc și se isprăvesc semnele de hotar dintre Bonțida și sus-zisul Sic.

Dat la octavele sărbătorii *Corpus Christi*, în anul Domnului de mai sus.

Arh. Naț. Magh., Dl. 28.748. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig. perg., cu urme de pecete rotundă din ceară albă, aplicată în document pe verso.

Copie din sec. XIX la Kemény, *Dipl. Trans. Suppl.*, II, p. 51—52.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 251—252.

¹ Corect: *metam.*

² Astfel în orig.

³ Corect: *que.*

⁴ Corect: *apposuisent.*

⁵ Corect: *paululum.*

⁶ Corect: *aliud nemus.*

⁷ Corect: *predicti.*

⁸ Corect: *septimo decimam.*

⁹ 9 iunie.

81

1366 iunie 12, Bistrița

Nos, Lodovicus, dei gratia, rex Hungarie, vobis, Petro, vicevoyvode Transilvano, firmo precipimus regio sub edicto volentes omnino quatenus, statim visis presentibus, literas nostras, quibus mediantibus nobilem puellam Bagow vocatam, filiam quondam Leonardi, filii Stephani de Swk, absque filiis masculinis mortui, heredem in portionibus possessionariis paternis prefecimus, ab eadem puella recipere debeatis, et tandem iura quarte sue puellaris sibi de totalibus patris sui possessionibus provenientia, in una possessionum eius paternarum eidem extradetis, non obstantibus literis nostris supradictis; et aliud non facturi.

Datum in Biztricia Transsilvana, in crastino octavarum festi Corporis Christi anno eiusdem M.CCC.LX. sexto.

(*Sub pecete:*) Relacio magistri Nicolai, filii Lachk magistri, facta soli domino cancellario.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, vă poruncim cu strașnică poruncă regească vouă, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, punîndu-vă în vedere întru totul ca, îndată ce veți vedea scrisoarea de față, să fiți datori să luați de la nobila fată numită Bagow, fiica răposatului Leonard, fiul lui Ștefan de Juçu, răposat fără copii de parte bărbătească, scrisoarea noastră prin care am pus-o pe acea fată moștenitoare pe părțile de moșie părintești, și apoi să-i dați, într-una din moșiile părintești ale aceleia, drepturile pătrimii sale de fiică ce-i vin din toate moșiile tatălui ei, fără a ține seamă de scrisoarea noastră suszică; și altfel să nu faceți.

Dat la Bistrița Transilvaniei, a doua zi după octavele sărbătorii *Corpus Christi*, în anul aceluiași o mie trei sute șazeci și șase.

(*Sub pecete:*) Darea de seamă făcută însuși domnului cancelar de către magistrul Nicolae, fiul magistrului Lachk.

Arh. Naț. Magh. Dl. 73 713.

Orig., perg., cu urme de pecete de ceară roșie, aplicată sub text.

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 144—145.

Supplicat sanctitati vestre Stephanus, episcopus Nitriensis, (...)¹ Lodouici, Ungarie regis ambassiator, quatinus² sibi graciam facientes specialem in personam dilectis nepotis sui, Nicolai Michaelis de Alba, Wesprimiensis diocesis, de canonicatu, sub expectatione prebende, ecclesie Wesprimiensis dignemini clausulis oportunis² providere. Non obstante quod canonicatum et prebendam ecclesie Nitriensis obtineat. Cum omnibus aliis nos obstantibus et clausulis oportunis².

Fiat. B.

Datum Auinione, Idus Iunii, anno quarto.

Ștefan, episcopul de Nitra, solul lui Ludovic, regele Ungariei, cere sfinției voastre să binevoiți a hărăzi milostivire osebită pe seama iubitului său nepot, Nicolae, fiul lui Mihail de Albiș³, din dieceza de Vesprim, un canonicat, în așteptarea prebendei în biserica de Vesprim, fără a fi piedică faptul că ține un canonicat și prebendă la biserica din Nitra. Cu toate celelalte clauze și formule (care încep cu cuvintele:) fără a ține seamă.

Se încuviințează. B.

Dat la Avignon, la idele lui iunie, anul patru.

Arh. Vat. Reg. Suppl., 46, fol. 199r.

Orig.

EDIȚII: *Bossányi*, II, p. 439—440, nr. 398.

¹ Loc gol în text.

² Astfel în orig.

³ *Bossányi* identifică astfel, în loc de Alba Regală din Ungaria. Argumentarea lui poate să fie convingătoare.

Ludovic I, regele Ungariei, cere papei Urban al V-lea să acorde „iertarea tuturor păcatelor în clipa morții“ (*absolutiones generales in mortis articulo*) pentru mai mulți demnitari, între care și Simion, comite de Medieș (*Symon, comes de Megies*).

Arh. Vat., Reg. Suppl., 46, fol. 208r. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig.

EDIȚII: *Bossányi*, II, p. 443—444, nr. 407.

Lodouicus, dei gracia, Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris ac montis sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presencium noticiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Solet a principe confirmari quod a suis predecessorebus sibi subiecto populo est indultum et graciose concessum. Proinde noverint universi quod fidelis noster devotus, venerabilis in Christo pater, dominus Wil-

helmus, episcopis Quinqueecclesiensis, comes capelle nostre et regius secretarius cancellarius, ac vicarius Saxonum septem sedium terre nostre Transilvane per nos constitutus generalis, necnon Johannes, filius Petri de Diznoio, ac Nicolaus, filius Martini de Hyuhalm, ad nostre serenitatis accedentes presenciam, in personis universitatis fidelium nostrorum Saxonum predictorum sedium exhibuerint nobis quasdam litteras privilegiales quondam serenissimi principis, domini Karoli, genitoris nostri carissimi, felicitis recordacionis, regis Vngarie¹ illustris, privilegium olim domini Andree regis, avi nostri, super libertatibus ipsorum confectum, confirmantes, tenoris subsequentis, supplicantes nostre maiestati nominibus eorundem Saxonum, humiliter et devote, ut ipsas litteras privilegiales paternas acceptare et nostris litteris inseri facere, ac nostro privilegio confirmare dignaremur. Quarum tenor talis est: *(Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 25 mai 1317, Ub., I, p. 322—323, cuprinzînd actul lui Andrei al II-lea, regele Ungariei, din 1224, după 30 noiembrie, Ub., I, p. 32—35).*

Nos itaque supplicationibus predictorum fidelium nostrorum, episcopi videlicet et Saxonum, regii favoris benevolenciam adhibentes, predictas litteras privilegiales ipsius quondam domini Karoli regis, patris nostri carissimi, presentibus de verbo ad verbum insertas, acceptamus, approbamus, et eas, in quantum in scriptura et sigillo vigorem seu valorem habere censentur, confirmamus, harum, sub maiestatis nostre duplici sigillo, testimonio litterarum.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Nicolai, archiepiscopis Strigoniensis locique eiusdem comitis perpetui, aule nostre sumpni¹ cancellarii, fidelis nostri et dilecti, duodecimo Kalendas mensis Julii, anno a nativitate domini millesimo trecentesimo sexagesimo sexto, regni autem nostri anno vigesimo sexto. Venerabilibus in Christo patribus, dominis eodem Nicolao Strigoniensi, Thoma Colocensi, Wgolino Spalatensi et Nicolao Jadrensi archiepiscopis, necnon Demetrio Waradiensi, Michaelae Agriensi, Colomanno Jauriensi, Dominico Transilvanensi, Wilhelmulo predicto Quinqueecclesiensi, Stephano Zagrabiensi, Ladizlao Wesprimiensi, Johanne Waciensi, Dominico Chanadiensi, Petro Boznensi, Demetrio Syrimiensi, Stephano Nitriensi, Nicolao Tyniniensi, Protiua² Segnensi, Michaelae Scardonensi et Dominico Corchulensi ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, sede Corbauisiensi vacante. Item magnificis viris, dominis Nicolao Kont, palatino et iudice Comanorum, comite Stephano Bebek, iudice curie nostre, Dionisio, woyuoda Transilvano et capitaneo Bodiniensi comitatusque Temesiensem et de Zonuk tenente, Nicolao de Zeech, Dalmacie et Croacie, et Nicolao de Gara, Machouie banis, eodem Stephano, episcopo Zagrabiensi, vicariatum regni nostri Sclauonie tenenente³ et gubernante ex nostra dileccione speciali, item Johanne tavarnicorum, Petro, Zudor dicto, pincernarum, Paulo de Lizkow dapiferorum, Johanne, filio Thome, filii Petri, ianitorum et Emerico, fratre predicti voyuode, agasonum nostrorum, regalium magistris, ac eodem Johanne, filio Thome, comitatum Jauriensem regente, Ladizlao, filio Zobonia, comite Posoniensi, item Georgio Bebek tavarnicorum, Nicolao de Hedrehwara ianitorum, Petro, filio Stephani de Darow, agasonum, et Nicolao, filio Pauli de Pukur, dapiferorum, reginalium magistris, necnon Johanne, filio Oliueri, Symigiensi, Nicolao, filio Lachk, Zemliniensi, Paulo, fratre eiusdem, de Berek, Benedicto, filio Pauli, filii Heem, de Kewe et de Crasow, Andrea, filio Dionisii, de Zarand, item

Nicolao, filio quondam Stephani voyuode, Siculorum nostrorum et Zathmariensi, Maramorosiensi et de Wgacha, Nicolao, filio Dominici, Piliensi et castellano de Wysegrad, Johanne, filio Laurencii de Canisa, de Worosd et de Zaguria comitibus existentibus, ceterisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

⟨Pe verso, de o mină din sec. XV:⟩ Litera confirmaționis per Ludovicum, Andree regis.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Monte Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de acum, cât și celor viitori, care vor lua cunoștință de scrisoarea de față, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Este obiceiul ca domnul să întărească cele ce au fost hărăzite și date cu milostivire de înaintașii lui poporului supus lor. Drept aceea, să afle toți că credinciosul nostru, cucernicul (și) venerabilul întru Hristos părinte, domnul Vilhelm, episcopul de Pécs, comitele capelei noastre și secretar-cancelar regesc, rînduit totodată de noi vicar general al sașilor din cele Șapte scaune din țara noastră Transilvania, precum și Ioan, fiul lui Petru de Cislădie, și Nicolae, fiul lui Martin de Vurpăr, venind înaintea luminăției noastre, în numele obștii credincioșilor noștri sași din pomenitele scaune, ne-au arătat o scrisoare privilegială a răposatului prealuminat principe (și) domn Carol, preascumpul nostru părinte de fericită pomenire, măritul rege al Ungariei, care întărea privilegiul răposatului rege Andrei, strămoșul nostru, întocmit cu privire la libertățile lor, avînd cuprinsul de mai jos, rugîndu-se de maiestatea noastră cu smerenie și supunere, în numele zișilor sași, să binevoim a primi acea scrisoare privilegială a părintelui nostru și a pune să fie trecută în scrisoarea noastră (de față), și a o întări prin privilegiul nostru. Cuprinsul scrisorii este acesta: *⟨Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 25 mai 1317, DIR-C, veac. XIV, vol. I, p. 274—275, cuprinzînd actul lui Andrei al II-lea, regele Ungariei, din 1224, după 30 noiembrie, DIR-C, veac. XI, XII, XIII, p. 208—210⟩*.

Noi, așadar, întîmpinînd cu bunăvoința sprijinului regesc rugămintea sus-zișilor credincioși ai noștri, adică a episcopului și a sașilor, primim și încuviințăm sus-zisa scrisoare privilegială a răposatului domn (și) rege Carol, preascumpul nostru părinte, trecută din cuvînt în cuvînt în scrisoarea de față, și, atât întrucît e socotită a avea putere și tărie în scrisul și pecetea ei, o întărim prin mărturia acestei scrisori, (ce poartă) pecetea dublă a maiestății noastre.

Dat de mina venerabilului întru Hristos părinte, domnul Nicolae arhiepiscopul de Strigoniou și comite perpetuu al aceluiași loc, marele cancelar al curții noastre, credinciosul și iubitul nostru, în a douăsprezecea zi înainte de calendele lunii iulie, în anul de la nașterea Domnului o mie trei sute șazeci și șase, iar în acela al domniei noastre al douăzeci și șaselea, venerabilii întru Hristos părinți, domnii: același Nicolae, arhiepiscopul de Strigoniou, Toma de Caloce, Ugolino de Spalato și Nicolae de Zara; precur și episcopi: Dumitru al bisericii de Oradea, Mihail de Agria, Coloman de Győr, Dominic al Transilvaniei, sus-pomenitul Vilhelm de Pécs, Ștefan de Zagreb, Ladislau de Vesprim, Ioan de Vaț, Dominic de Cenad, Petru al Bosniei, Dumitru al Sirmii, Ștefan de Nitra, Nicolae de Knin, Portina de Segno, Mihail de Scardona și Dominic de Curzola păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu,

scaunul de Krbava fiind vacant; de asemenea, măritii bărbați, domnii: Nicolae Kont, palatinul și judele cumanilor, comitele Ștefan Bebek, judele curții noastre, Dionisie, voievodul Transilvaniei și căpitan de Vidin, ținând și comitatele Timiș și Solnoc, Nicolae de Zeech, banul Dalmatiei și Croației, și Nicolae de Gara, banul de Mačva, pomenitul Ștefan, episcopul de Zagreb, ținând vicariatul țării noastre a Slavoniei și cirmuind-o din osebita noastră dragoste, de asemenea, Ioan, marele nostru vistier, Petru zis Zudor, marele nostru paharnic, Pavel de Lizkow, marele nostru stolnic, Ioan, fiul lui Toma, fiul lui Petru, marele nostru ușier, și Emeric, fratele amintitului voievod, marele nostru comis, numitul Ioan, fiul lui Toma, cirmuind comitatul de Győr, Ladislau, fiul lui Zobonia, comitele de Pojon, de asemenea Gheorghe Bebek, marele vistier al reginei, Nicolae de Hedrehwara, marele ușier al reginei, Petru, fiul lui Ștefan de Darow, marele comis al reginei, și Nicolae, fiul lui Pavel de Fukur, marele stolnic al reginei, precum și comiții Ioan, fiul lui Oliver, de Somogy, Nicolae, fiul lui Lachk, de Zemlin, Pavel, fratele aceluia, de Bereg, Benedict, fiul lui Pavel, fiul lui Heem, de Kewe și de Caraș, A trei, fiul lui Dionisie, de Zarand, de asemenea Nicolae, fiul răposatului Ștefan fostul voievod, comite al secuilor noștri și (comite) de Satu Mare, de Maramureș și de Ugocea, Nicolae, fiul lui Dominic, de Pilis și castelan de Vișegrad, Ioan, fiul lui Laurențiu de Canisa, de Worosd și de Zaguria, și alții mulți ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

(*Pe verso, de o mână din sec. XV:*) Scrisoarea întăririi (privilegiului) regelui Andrei, făcută (de către regele) Ludovic.

Arh. Stat. Sibiu, U.I.18. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1224.

Orig., perg., cu fragmente de pecete regala mare, de maiestate, atârnată de șnur împletit din fire de mătase de culoare roșie și verde.

Transumpt în actul reginei Maria, din 20 februarie 1383, la Arh. Stat. Sibiu, U.I.42.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Manăstur din 9 aprilie 1428, la Arh. Stat. Sibiu, U.II.54.

Actul reginei Maria a fost transcris de regele Sigismund la 4 aprilie 1387 (orig. la Arh. Stat. Sibiu, U.I.53), acesta tot de regele Sigismund, la 26 mai 1406 (orig. la Arh. Stat. Sibiu, U.II.87), și de capitulul din Alba Iulia, la 23 august 1407, reproduș în actul aceluiași capitolu la 7 aprilie 1428 (orig. la Arh. Stat. Sibiu, U.II.53). Actul regelui Sigismund din 1406 a fost transcris de capitulul din Alba Iulia, la 7 mai 1423 (orig. la Arh. Stat. Sibiu, Doc. Lit. Lada 28, actul nr. 1394), care de asemenea a fost transcris de acest capitolu, la 7 aprilie 1428 (orig. la Arh. Stat. Sibiu, U.II, 53). Actul din 1406 al regelui Sigismund a fost întărit de regele Matia I, la 6 februarie 1486, Buda (orig. Arh. Stat. Sibiu, U.II.430), care, la rîndul său, a fost transcris de regele Vladislav II, la 21 noiembrie 1493, Buda (orig. Arh. Stat. Sibiu, U.II.545). Această scrisoare a fost confirmată de către regele Ferdinand I, la 20 martie 1552, Bratislava (orig. la Arh. Stat. Sibiu; Doc. Lit., Lada 28, actul nr. 625). Acest act a fost transcris de Ștefan Báthori la 3 martie 1583 (orig. Arh. Stat. Sibiu; cota nu se cunoaște). Acest ultim act a fost confirmat de privilegiul dat de principele Gabriel Bethlen la 3 august 1627, Mediaș (orig. la Arh. Stat. Sibiu, Collectio Posterior, lada 33, actul nr. 329).

EDIȚII: Eder, *De initiis*, p. 175; Schlözer, *Krit. Sammlungen*, 523, 686; Fejér, IX/3, p. 558; Teleki, *Hunyadiak Kora*, XII, p. 293. *Ub.*, II, p. 253—254. REGESTE: Kemény, *Notitia*, I, 163; *Transilvania*, 1871, p. 287; *Hurmuzaki-Densușianu*, I/2, p. 118.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *Portina*.

³ Corect: *tenente*.

Ludovic I, regele Ungariei, mulțumește lui Marco Cornari, dogele (*dux*) Veneției, pentru vasele de război promise de acesta contra turcilor și îl roagă ca, prin scrisoare ori prin trimis, să-i comunice când și unde pot fi preluate.

Ark. Naț. Austriacă, Viena. Arh. secretă imperială. Condicele de stat ale Veneției: *Copia de Commemoriali*, vol. VII/1, fol. 246.
Copie.

EDITII: Wenzel, *Magyar dipl.*, II, p. 650.

Item sanctissime pater, cum de canonicatu et prebenda ac custodia ecclesie Waradiensis, vacantibus apud sedem apostolicam, ex eo quod quidem Gregorius, qui eos tunc obtinebat, per eandem sedem ad ecclesiam Chanadiensem fuit promotus et in episcopum Chandiensem prefectus, fuit auctoritate apostolica provisum Nicolao Arnoldi, ipseque Nicolaus possessione dictorum canonicatus et prebende ac custodie non obtenta vel assecuta, diem suum clausit extremum. Supplicat igitur eisdem sanctitatis, humiles et devoti oratores vestri, Ludouicus rex et Elisabeth regina Ungarie, quatinus dilecto suo Nicolao, Johannis Alexandri, canonico prebendato in ecclesia Agriensi, de dictis canonicatu et prebenda ac custodia ecclesie Waradiensis predictae, que custodia dignitas existit premissa vel alio quovismodo vacans, eciam si fuerint alias generaliter vel specialiter dispositioni apostolice reservati, dignemini providere; non obstante quod ipse canonicatum et prebendam Agriensis ecclesie obtineat, et archidiaconatum ecclesie Waradiensis, quos paratus est dimittere quam primum dictorum canonicatus et prebende ac custodie ecclesie Waradiensis fuerit possessionem pacificam assecutus, et cum ceteris non obstantibus et clausulis oportunis ac extra ut in forma.

Datum Auinione, nono Kalendas Julii, anno quarto.

Fiat. B.

De asemenea preasfințite părinte, întrucât Nicolae al lui Arnold a fost numit din înputernicire apostolică într-un canonicat, la o prebendă, precum și în slujba de custode, ale bisericii de Oradea, ce erau vacante la scaunul apostolic, prin faptul că un oarecare Grigore, care le ținea atunci, a fost înălțat de același scaun la biserica de Cenad și a fost pus ca episcop de Cenad, și cum acest Nicolae a răposat fără să fi primit sau dobândit stăpânirea canonicatului, prebendei și slujbei de custode, suszise, de aceea, așadar, roagă acei smeriți și credincioși rugători ai preasfinției voastre, Ludovic, regele, și Elisabeta, regina Ungariei, să binevoiți a numi la canonicatul, prebenda și slujba de custode, sus-pomenite — slujbă care se arată a fi o demnitate vacantă în felul sus-arătat sau altcum, chiar dacă altfel ar fi păstrată pe seama rînduiei apostolice îndeobște și cu deosebire — ale sus-zisei biserici de Oradea pe tîbutul lor Nicolae al lui Ioan al lui Alexandru, canonic cu prebendă în biserica de Agria, fără a fi piedică faptul că acela ține un canonicat și o prebendă în biserica de Agria și un arhidiaconat în biserica de Oradea, pe care

este gata să le părăsească, îndată ce va ajunge în stăpînirea pașnică a canonicatului, prebendei și slujbei de custode ale bisericii de Oradea suszise, și cu celelalte clauze și formule cuvenite, (care încep cu cuvintele) fără a ține seama și fără sau (prin judecată), potrivit (legii).

Se încuviințează. B.

Dat la Avignon, în a noua zi înainte de calendele lui iulie, în al patrulea an (al pontificatului).

Arh. Vat., Reg. Suppl. 46, fol. 216r. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366. Orig.

EDIȚII: *Bossányi*, II, p. 446—447, nr. 413.

Nos, Ludouicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie commendantes presentium tenore significamus quibus expedit universis quod, cum inter nobiles de Fata exuna, item populos nostros de Noghdemeter, parte ab altera, super terris et metis infra declaratis dissensiones et disturbanceones suborte et diutius ventilate extitissent, prout eorum querela manifestarat, nosque tandem in partibus Transiluanis pro reformandis iuribus quorumlibet hominum earundem partium et volentes huiusmodi dissensiones et disturbanceones de partium ambarum medio evellere et sedare, discretum virum, dominum Benedictum, archidiaconum de Pankata, in ecclesia Agriensi capellanum specialem, et nobilem virum, magistrum Stephanum, filium Pouse de Zeer, militem, nostros fideles, in persona nostra ad videndum reformandumque dictas metas brigosas et terras, ac erigendum novas metas in locis necessariis, inter villas scilicet ipsorum nobilium, Tukas vocatam, intra terminos metales eiusdem possessionis l'atâ habitam et nostram regalem, Noghdemeter nuncupatam, prenotatam, direxissemus. Demum iidem Benedictus archidiaconus et magister Stephanus, filius Pouse, ad nos reversi, nobis retulerunt quod ipsi ad facies predictarum villarum Tukas et Noghdemeter accedentes, presentibus predictis nobilibus et populis nostris et plene acceptantibus ac se in hac parte contentos omnimodo asserentibus, ut eedem in pacis tranquillitate de cetero manerent, iamdictas possessiones seu villas, Tukas, predictorum nobilium de Fata, et Noghdemeter, nostram regalem, metis infrascriptis perpetuo duraturis ab invicem separassent et distinguissent.

Quequidem mete, sicut per prefatos homines nostros relatum extitit, suos cursus taliter habere dignoscuntur, quod prima meta incipit iuxta fluvium Zamus, a parte orientis, sub latere montis, supra dictam villam Tukas, ubi idem fluvius stringitur ad ipsum montem, in margine vie tendentis ad Rodna, inde autem tendit versus partem occidentalem ad quandam alium montem, in cuius latere sunt due mete terre; deinde per eandem partem occidentalem venit ad unum rivulum fluentem ad predictam villam Tukas, iuxta quem, ex utraque parte inter duos montes due mete terre¹ nove erecte; abhinc flectens versus partem meridionalem, cadit in unam semitam, vulgariter Altalwsin vocatam, et per eadem semitam ascendit montem, in cuius latere superius circa ipsam semitam una meta terrea; exinde adhuc versus ipsam partem meridionalem in eadem semita tendit directe, ascendendo ipsum montem, Fata-high vocatum, super cuius cacumine due mete terre; abhinc super

eodem monte ad eandem partem meridiionalem, vadit ad unam metan, lapideam antiquam, exinde tendit ad locum Paulmeze vocatum, ubi due mete terre nove, que distinguunt terras ipsorum nobilium, a parte occidentis, et terras dicte ville nostre Noghdemeter, a parte orientis; deinde per dictam partem meridiionalem ascendit quendam alium montem, Teulgbirch nuncupatum, super quem due mete terre nove; exinde descendendo versus predictam partem meridiei, cadit ad unum rivulum, ubi una meta terrea, et abhinc per ipsum rivulum vadit versus meridiem et exiit² de eodem rivulo, ubi una meta terrea, exhincque tendens semper ad meridiem et venit ad duas metas terreas antiquas, secus quas novas metas erexissent; abhinc similiter versus meridiem eundo, revertitur ad eundem rivulum et, transiens ultra ipsum, vadit ad duas metas terreas antiquas, iuxta quas similiter nove mete erecte; exinde tendit palisper³ versus eandem meridiionalem partem, ubi in fine terrarum arabilium una meta nova terrea, abhinc per longitudinem unius iugeris terre eundo ubi nova meta; exinde similiter per longitudinem unius iugeris transit et ibi meta nova; abinde per tantundem spatium, ubi una meta nova terrea. deinde modo simili per tantum spatium versus meridiem tendit, ubi nova meta; abhinc flectens versus partem occidentalem tendit ad unum rivulum, Roznapataka vocatum, et super eodem rivulo, eundo semper versus occidentem, venit ad unum pratum arundinosum et vimina ibidem existentia; cuius prati arundinosi una pars, ad latitudinem trium iugerum terre a parte sceptemtrionis⁴ usque metam ville Terpenie nomine directam, supradictis nobilibus de Fata, reliqua vero pars eiusdem, annotatis nostris populis et ville Noghdemeter, ex parte meridiei, sunt assignate: et sic tendit ad eandem metam ville Terpenie ibique mete memoratarum villarum Fata et Noghdemeter terminantur, fluvius vero Zamas prope prelibatam villam Tukas, tam antedictorum nobilium de Fata, quam populorum nostrorum de Noghdemeter prius dictorum usibus semper communis et pacificus esse debet, iuxta ordinationem hominum nostrorum sepe dictorum.

Nos igitur ut pretectarum metarum erectiones, distinctiones et ordinationes ac omnium premissorum dispositiones, per eosdem nostros regulos homines inter ipsas villas Tukas et Noghdemeter facte m{odo}⁵ premissis, partibus iamdictis⁵ presentibus et consentientibus immo acceptantibus, perennalis perseverantie solidentur efficacia, nec per quempiam de cetero in irritum revocari, super eisdem, partibus iamdictis, presentes, sub secreto nostro sigillo, concessimus literas nostras quas sub maiori sigillo nostro privilegialiter emanari faciemus, dum fuerint nobis reportate.

Datum in Zekuluasarhel, in fasto Nativitatis beati Johannis Baptiste, anno domini millesimo CCC^o LX^{mo} sexto.

(Sub text:) Assecuratio ipsorum Benedicti archidiaconi et Stephani, filii Pouse, militis.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, deoarece între nobilii de Fata, pe de o parte, și oamenii noștri din Dumitrea Mare, pe de altă parte, se iviseră, cu privire la pământurile și semnele de hotar mai jos arătate, neînțelegeri și turburări, ce fuseseră purtate mai multă vreme, după cum a arătat plângerea lor, iar

noi, în cele din urmă, pentru a reaşeza în părţile Transilvaniei drepturile tuturor oamenilor din acele părţi şi voind a potoli aceste neînţelegeri şi turburări şi a le smulge din mijlocul celor două părţi, am trimis, în numele nostru, pe credincioşii noştri, chibzuitul bărbat, domnul Benedict, arhidiaconul de Pincota, capelan osebit în biserica de Agria şi nobilul bărbat, magistrul Ştefan, fiul lui Pousa de Zeer, cavaler, spre a vedea şi a reaşeza pomenitele hotare şi pământuri în pricină, şi a ridica noi semne de hotar în locurile de trebuinţă, şi anume între satul acestor nobili numit Tukas, aflător între hotarele zisei moşii Fata, şi pomenitul sat al nostru regesc, numit Dumitrea Mare. În cele din urmă, acest. Benedict arhidiaconul şi magistrul Ştefan, fiul lui Pousa, întorcându-se la noi, ne-au spus că, ducându-se în pomenitele sate Tukas şi Dumitrea Mare, de faţă cu zişii nobili şi cu oamenii noştri, care s-au învoit pe deplin (la aceasta) şi s-au arătat cu totul mulţumiţi în această privinţă, au despărţit şi deosebit, unele de altele, zisele moşii sau sate, (anume) Tukas al pomeniţilor nobili de Fata şi satul nostru regesc numit Dumitrea Mare, prin semnele de hotar arătate mai jos, ce vor dăinui de-a pururi, pentru ca de aci încolo numitele (părţi) să rămână în liniştea păcii.

Aceste semne, după cum ni s-au spus de către sus-pomeniţii oameni ai noştri, se ştie că au următorul mers: cel dintîi semn de hotar începe lângă riul Someş, dinspre răsărit, sub coasta dealului, mai sus de satul Tukas, acolo unde acest riu se îngustează lângă acel deal, pe marginea drumului ce duce la Rodna, iar de acolo o ia spre apus, la un alt deal, pe coasta căruia sînt două movile de hotar; apoi, tot înspre partea de apus, ajunge la un pîrau, care se scurge spre pomenitul sat Tukas, lângă care, de amîndouă părţile, între două dealuri, au fost ridicate două movile de hotar noi. De acolo cotind spre miazăzi, (hotarul) cade într-o cărare numită, în vorbirea obişnuită, Altalwsin⁶, şi pe cărarea aceea se urcă pe deal, pe a cărei coastă, mai sus, chiar lângă cărare se află o movilă de hotar; de acolo tot spre miazăzi, pe aceeaşi cărare, se îndreaptă drept înainte, urcînd dealul numit Culmea Fata, în vârful căruia sînt două movile de hotar. De acolo, pe acelaşi deal şi tot spre miazăzi (hotarul) merge spre un semn vechi de piatră, iar de acolo o ia spre locul numit Cîmpul lui Pavel, unde sînt movile de hotar noi, ce despart pămînturile zişilor nobili, dinspre apus, şi pămînturile pomenitului nostru sat Dumitrea Mare, dinspre răsărit; de acolo, în pomenita parte de miazăzi, (hotarul) suie un alt deal numit Creasta stejarului, pe care (se află) două movile de hotar noi. De acolo, coborînd tot spre miazăzi, el cade într-un pîrau, unde se află o movilă de hotar, şi de acolo, pe acel pîrau, merge spre miazăzi şi iese din pîraul acela (acolo) unde este o movilă de hotar, şi de acolo, ţinînd-o tot spre miazăzi, ajunge la două movile de hotar vechi, lângă care au ridicat (alte) movile noi. De acolo îndreptîndu-se de asemenea spre miazăzi, se întoarce la acelaşi pîrau şi trecînd peste el, merge la două movile de hotar vechi, lângă care de asemenea au ridicat semne noi. De acolo, hotarul o ia puţin tot spre miazăzi, unde, în capătul unor pămînturi de arătură, (se află) o movilă de hotar nouă. De acolo, (hotarul) merge pe o lungime de un iugăr de pămînt (pînă) unde este un semn nou; de acolo trece, de asemenea pe o lungime de un iugăr, şi acolo este un semn nou; de acolo el merge o bucată (de loc) tot atît de mare, (pînă) unde este o movilă de hotar nouă; de acolo, pe o lungime tot aşa de mare, o ia la fel spre

miazăzi, (pînă) unde este un semn nou. De acolo, cotind spre apus, se îndreaptă spre pîrăul numit Valea Rozna și mergînd pe acel pîrău, tot spre apus, ajunge la rîtul cu stuf, (unde) sînt și niște tufișuri de nu-iele. O parte din acest rit cu stuf, în lățime de trei iugăre de pămînt, întins spre partea de miazănoapte, pînă la semnul de hotar al satului cu numele Terpiu, s-a dat sus-zișilor nobili de Fata, iar cealaltă parte a lui, rămasă înspre partea de miazăzi, s-a dat sus-însemnaților noștri oameni și satului Dumitrea Mare; și așa (hotarul) o ia către semnul acela de hotar al satului Terpiu, și acolo se isprăvesc semnele de hotar ale pomenitelor sate Fata și Dumitrea Mare; iar rîul Someș, de lîngă amintitul sat Tukas, trebuie să fie în folosința pașnică și dimpreună atît a sus-zișilor nobili de Fata, cît și a oamenilor noștri sus-amintiți din Dumitrea Mare, potrivit rînduiei făcute de ades-pomeniții noștri oameni.

Noi, așadar, pentru ca ridicarea sus-ziselor semne de hotar despărțitoare, rînduielele, precum și hotărîrile cu privire la toate cele de mai sus, făcute de numiții noștri oameni regești, în felul arătat mai sus, între satele Tukas și Dumitrea Mare, de față fiind zisele părți și cu învoirea, ba și cu încuviințarea lor, să fie întărite întru trăinicia unei dăinuiri veșnice și să nu poată fi zădărnicate de nimeni de aici înainte, am dat amintitelor părți, cu privire la aceste lucruri, scrisoarea noastră de față, (întărită) cu pecetea noastră de taină, care, cînd ne va fi înapoiată, vom pune să fie dată în chip de privilegiu, sub pecetea noastră cea mare.

Dat la Tîrgu Mureș, la sărbătoarea Nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

(*Sub pecete:*) Darea de seamă a lui Benedict, arhidiaconul, și a lui Ștefan, fiul lui Pousa, cavalier.

Arh. Naț. Magh., Dl. 44 336.

Orig., perg., cu fragmente de pecete inelară din ceară roșie, aplicată sub text. Înainte de 1897, un exemplar se afla în arhiva comunei Dumitra. Actul a fost scris de același scrib ca și confirmarea din 20 iunie 1366 a privilegiului sașilor, nr. 84.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 254—255.

REGESTE: Berger, *Reg.*, 14.

¹ Corect: *terree*.

² Corect: *exit*.

³ Corect: *paülisper*.

⁴ Corect: *septentrionis*.

⁵ Rupt cca 0,75 cm; întregit de primul editor.

⁶ Cărare încrucișată.

Nos, Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie commendamus per presentes quod, licet inter Dionisium, filium quondam Stephani bani, et Ladislaum, filium Deseu de Losonch, parte ex una, item Dionisium, filium Thome, et Stephanum de eadem Losonch, ab altera, iuxta continentiam literarum viri magnifici Dionisii, voyuode Transilvani, formam sue iudicarie commissionis exprimentium, in castro Mentew et aliis iuribus quibusdam eis communibus et indivisis, per Petrum, vîce-voyuodam Transilvanum, et magistrum Benedictum, protonotarium eius.

dem Dionisii voyuode, presente testimonio capituli ecclesie Transilvane, in presentibus octavis festi Nativitatis beati Johannis Baptiste, divisio fieri debuerit, tamen quia ipsos Petrum vicevoyuodam in certis nostris specialibus, magistrum vero Benedictum eiusdem Dionisii voyuode, domini sui, negotiis et servitiis contigit nunc occupari et sic ad dictam divisionem faciendam accedere nequeunt, ut debebant, homines ad hoc deputari in termino prenotato; ideo nos factum iamdictae divisionis, statu in eodem absque omni gravamine, ad octavas festi beati Michaelis archangeli proxime venturas duximus prorogandum inter partes prenotatas, in eisdem octavis, secundum seriem pretectarum literarum dicti Dionisii voyuode, expediendum.

Datum in Zekuluasarhel, feria sexta proxima post predictum festum Nativitatis beati Johannis Baptiste, anno domini Millesimo CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

⟨Sub pecete:⟩ R(elatio . . .).

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin scrisoarea de față facem cunoscut că, deși între Dionisie, fiul răposatului ban Ștefan, și Ladislau, fiul lui Desideriu de Losonch, pe de o parte, de asemenea Dionisie, fiul lui Toma, și Ștefan, tot de Losonch, pe de altă parte, trebuia potrivit cuprinsului scrisorii măritului bărbat Dionisie, voievodul Transilvaniei, ce cuprindea întocmirea hotărârii sale judecătorești, să se facă de către Petru, vicevoievodul Transilvaniei, și magistrul Benedict, protonotarul aceluiași voievod Dionisie, în fața omului de mărturie al capitlului bisericii Transilvaniei, la octavele de acum ale Nașterii fericitului Ioan Botezătorul¹, împărțirea cetății Mentew și a unor altor drepturi ale lor, ⟨avute⟩ laolaltă și în devălmășie, totuși, deoarece s-a întâmplat ca acel Petru vicevoievodul să fie împiedicat acum de felurite treburi și slujbe osebite ale noastre, iar magistrul Benedict de cele ale stăpînului său, Dionisie voievodul, și astfel să nu se poată duce să facă zisa împărțire, precum erau datori, și ⟨nici⟩ să trimită oameni pentru aceasta la sorocul sus-zis, drept aceea, noi am hotărît să aminăm în aceeași stare, fără nici o încărcare, pricina pomenitei împărțiri între sus-scrisele părți, pe octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail acum viitoare², spre a se săvîrși la acele octave, potrivit cuprinsului sus-pomenitei scrisori a zisului voievod Dionisie.

Dat la Tîrgu Mureș, în vinerea de după sus-zisa sărbătoare a Nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

⟨Sub pecete:⟩ Darea de seamă . . .

Arh. fam. Erdődy din Hlohovec, Lad. 95, fasc. 10, nr. 5.

Orig., hirtie, cu pecetea mică, secretă a regelui Ludovic I, aplicata sub text
EDIȚII: Banffy, I, p. 274.

¹ 1 iulie 1366.

² 6 octombrie 1366.

89 1366 iunie 26 (sexto Kalendas Iulii, anno quarto), ⟨Avignon⟩

⟨Elisabeta, regina mamă a Ungariei⟩¹ cere papei Urban al V-lea să acorde mai multor persoane milostivirea „de a li se da deplină iertare de păcate în clipa morții de către confesorul lor, pe care fiecare din ele

il vor alege (*ut confessor eorum quelibet duxerint eligendum, omnium peccatorum suorum remissionem plenam in mortis articulo... eorum cuilibet*)“.

Între persoanele menționate figurează, chiar, nobila doamnă Clara comitisa seniore de Medieș (*Megies*), și fiica ei, Ana.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 46, fol. 216 Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366 Orig.

EDIȚII: Tautu, *Acta Urbani* pp. V, p. 169 nr. 160.

---

¹ Lipsește în orig., intercalat de editor.

90   **1366 iunie 27** (*Sabbato proximo post festum Nativitatis beati Johannis Baptiste, anno in presenti*), *(Alba Iulia)*

Capitulul din Alba Iulia raportează lui Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, că, potrivit cererii scrise a acestuia, emisă după 4 mai 1366 (nr. 40), din adunarea sa obștească ținută la Turda, pe care o reproduce, împreună cu scrisoarea de încuviințare a lui Ludovic, dată între 23 și 29 aprilie 1366, nr. 31, l-a trimis pe Mihail diacul, omul său de mărturie, care în ziua de 22 iunie, împreună cu Matei de Buituri, omul voievodului, s-a dus la fața moșiilor Fahyd și Galda, dar când au vrut să pună pe nobilele doamne Ecaterina, soția lui Ștefan, fiul lui Syke (de Buituri), și pe Margareta, (soția lui Ladislau, fiul lui Nicolae de Jeledinți), în stăpânirea pătrimii cuvenite lor ca fiice din bunurile și drepturile tatălui lor, (Herbord de Galda), Ladislau Negru, în numele lui Mihail, (tot de Galda), parohul bisericii din Apold, s-a împotrivit acelei dări în stăpânire, pentru care sus-zisul Mihail, diacul, l-a chemat înaintea sus-zisului voievod pentru ziua de 1 iulie 1366, față de sus-zisele nobile doamne, ca să dea socoteală de temeiul acelei împotriviri.

Cu acest prilej, însă, Pavel, fiul lui Baltazar, și Ladislau, fiul lui Peteu¹ nu au ridicat nici o împotrivire.

Arh. Naț. Magh., Dl. 28 081. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Rezumat amănunțit în actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 15 noiembrie 1366, Sintimbru, nr. 158.

---

¹ Probabil tot nobili de Galda.

91

1366 iunie 27, Kálló

Magistrul Pous, vicecomitele, și juzii nobililor din comitatul Szabolcs adevăresc că magistrul Leukus, fiul lui Ioan Lengyel de Nagysemjén, a chemat în judecată pe Petru, fiul lui Mihail de Sănișlău, cerându-i să înfățișeze și pe iobagul său Pavel; dar cel chemat nu s-a înfățișat.

Arh. Naț. Magh. Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1 355.

Orig., hîrtie, deteriorată, cu pată de umezeală și fragmentele a trei peceti de închidere.

REGESTE: Kállay, II, p. 135, nr. 1 578.

Lodouicus, dei gracia, Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Bulgarie, Gallicie, Lodomerie, Cumanieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus quam futuris, presencium noticiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Regalis benignitatis provida deliberacio et circumspecta benignitas remediis invigilat subiectorum, quia, dum pro studio subiectorum nostrorum onera alleviamus, dum scandala removemus, nos, in ipsorum statu pacifico et tranquillo, quiescimus in pace. Proinde, ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod, quia fideles nostri, universi nobiles terre nostre Transiluvane¹, propter presumptuosam astuciam diversorum malefactorum, specialiter Olachorum, in ipsa terra nostra existencium, eorundemque statum simul et usum inordinatum, incommoda patiebantur cottidiana² et infinita, igitur eisdem fidelibus nobilibus nostris et nostre terre Transiluvane¹, ad exterminandum seu delendum in ipsa terra malefactores quarumlibet nacionum, signanter Olachorum, talem de plenitudine regie nostre potestatis et gracia speciali concessimus libertatem, quod quicumque homo in furto vel latrocinio aut alio criminali facto fuerit notorie inculpatus, quamvis non sit manifeste pro tunc, cum inculpatur, apprehensus, si erit nobilis, cum approbacione quinquaginta nobilium, si vero fuerit ignobilis, cum atestacione quinquaginta hominum ignobilium, iuridice interim possit per partem adversam. Is autem, qui in aliquo premissorum maleficiorum publice fuerit apprehensus, necari per suum adversarium possit iuridice sub attestacione septem sibi personarum quoequalium². Et si Olachus communis fuerit inculpatus vel manifeste apprehensus, possit fieri contra ipsum probacio per quoslibet homines communes, et, e converso, Olachus communis in casu consimili contra hominem communem alterius nacionis per communes Olachos vel alios homines communes suam legitime² probare possit accionem; si vero communis Olachus aliquem nobilem hominem in publico maleficio inculpans non posset totaliter per nobiles suam probare accionem, tunc probacionem ipsam faciat prout potest, videlicet vel per nobiles vel per kenezos² aut per communes homines seu Olachos, usque ad plenarium numerum quinquaginta nobilium personarum, ubi unusquique³ kenezus², per nostras literas regales in suo keneziatu² roboratus, pro uno vero nobili acceptetur, communis autem kenezus² pro villico fidei unius fertonis computetur, et communes homines seu Olachi recipiantur pro hominibus fidei medii fertonis in approbacione prenotata et, eodem modo, Olachus communis suam accionem probare possit contra nobilem, quem publice apprehenderet in aliquo huiusmodi maleficiorum.

Deinde volumus quod nobiles dicte terre et eorum iobagiones in civitatibus vel villis liberis non detineantur pro furto vel latrocinio aut alio criminali facto, si non fuerit in aliquo ipsorum factorum ibidem manifeste apprehensi, nec in ipsis civitatibus vel villis aliquis nobilis de provincia proscribatur. Preterea volumus quod patiens violenciam seu potenciam se non vindicet per consimilis violencie vel potentie perpetracionem, sed contra suum in hac parte adversarium legitime² procedat, alioquin penam duppli² huiusmodi perpetracionis contra partem

adversam incurrat et adversus wayuodam nostrum Transilvanum⁴ in facto potencie subcumbat².

Preterea statuimus quod nullus iobagionum nostrorum aut nobilium vel aliorum quorumcumque in ipsa terra nostra iobagiones habencium alibi in rebus vel persona arrestetur vel inignoretur aut iudicetur, nisi per suum dominum vel officialem. Quiquidem domini vel officiales, si querelantibus² satisfacere non curaverint, possint et debeant coram wayuoda vel vices eius gerentibus iuridice conveniri per querelantes², facientes autem contra premissa penam actus potencie incurrant. Castellani eciam et officiales, tam nostri regales et wayuodales, quam aliorum quorumlibet hominum possessiones in dicta terra nostra habencium de dampnis² vel super excessibus, quos in quascunque personas committer(ent, possi)nt⁵ in eorum officiolatibus ad presenciam wayuode vel vicewayuode legitime² citari, rationem sufficientem de commissis reddituri.

Ceterum volumus et committimus quod quilibet homines communes seu Olachi, qui fuerint in congregacionibus vel iudicatibus way(uode aut vicewayuode)⁶ vel eius comitum, habencium tamen ad hoc facultatem iuridice extradati et proscripti, dum et ubi per quoscunque homines apprehendi poterunt, si nostram regiam gratiam non habebunt, secure capiantur et secundum sua demerita puniantur absque o(mni requisicione)⁷ et nota gravaminis aliqualis. Nobiles autem, qui non alias, nisi in specialibus wayuode Transilvani⁸ congregacionibus seu iudicatibus proscribi possint, cum fuerint per aliquos apprehensi et detenti, regiamque super indulsione suorum excess(uum gratiam non)⁷ habuerint eidem wayuode assignentur puniendi. Infideles vero regie nostre maiestatis et proscriptos quicumque capere possent et non caperent et captos regis manibus non assignarent puniendos vel eorum partem foverent, ipsi tales, cuiuscunque (eciam)⁹ existant status aut condicionis, homines eandem incurrant notam infidelitatis et proscricionis eo facto.

Item si aliqua causa contra hominem, literas regias super donacione possessionaria aut alia gracia habentem, coram wayuoda vel vicewayu(uoda sus)scitaretur¹⁰, si ille, qui causam susscit², non habuerit in ipsa causa aliquas ex adverso literas rationabiles volueritque suam humano solum testimonio probare accionem, causam huiusmudi committimus in curiam nostram transferendam et ibidem iudicandam; alie vero dictorum nobilium cause per wayuodam aut vicewayuodam in eadem terra nostra Transilvana¹¹ iudicentur, prout hactenus fuit consuetum, nec possint prelati vel barones nostri possessiones in ipsa terra habentes, causas suas communes in curiam nostram transferre de presenciam wayuode vel vicewayuode Transilvani⁸.

Ceterum, quia dictos nobiles et eorum possessiones a solucione lucri camere, victualium amministracione² et exercituacione invitus¹² faciende graciose duximus eximendos, igitur volumus ut hiidem² nobiles teneantur et debeant nobis vel, in nostra persona, wayuode nostro Transilvano¹³ aut eius vicewayuode auxiliari ad conterendum seu destruendum nostros et sancte corone nostre illarum parcium infideles, contumaces et rebelles.

Insuper statuimus ordinando quod homo capituli vel alicuius conventus, cum per aliquem causantem fuerit ad provinciam eductus, si proprium habebit equum¹⁴, tunc unum fertonem, si vero equum¹⁴ eiusdem causantis equitabit, tunc medium fertonem, denariorum pro tem-

pore currencium, et non plus singulis diebus recipere possit pro labore suo, causans tamen ipse teneatur homini eidem quotidie dare comedere et bibere sufficienter, sed homo ipse sollicitus et diligens esse studeat in causantis negotii prosecucione. Litere autem capituli et conventus eorundem et eciam aliarum ecclesiasticarum personarum communes, si fuerint clause, decem denarium, patentes vero et fuerint, viginti denarium pro tempore currencium solucionem non excedant, in emanacione siquidem maiorum literarum antiqua institucio per omnia debet observari.

Finaliter autem et ultimativim per omnia volumus quod dicti nobiles terre nostre Transilvane¹ eisdem consuetudinibus et libertatibus, per nos datis, fruantur et gaudeant, quibus hactenus pacifice usi fuerunt de graciosia admissione regie nostre maiestatis. Ut igitur premissa libertas, a nobis concessa, sit perpetuo valitura nec possit ab aliquo in posterum retractari, presentes concessimus literas nostras privilegiales, dupplicis² sigilli nostri munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Nicolai, ecclesie Strigoniensis archiepiscopi locique eiusdem comitis perpetui, aule nostre sumpm² cancellarii, fidelis nostri et dilecti, anno ab incarnatione domini Millesimo trecentesimo LX^{mo} sexto, quarto Kalendas Julii, regni autem nostri vigesimo quinto. Venerabilibus in Christo patribus dominis: Thoma Colocensi, Nicolao Jadrensis¹⁵, Hugolino Spalatensis¹⁶ archiepiscopis, necnon Colomanno Jauriensi, Wilhelmo Quinuecclesiensi, comite capelle nostre et secretario cancellario nostro, Stephano Zagrabiensi, tenente vicariatum totius banatus regni nostri Sclauonie, Demetrio Waradiensis¹⁷, Michaelae Agriensis¹⁸, Dominico Transilvanensi, Dominico Chanadiensis, Ladizlao Wesprimiensi, Demetrio Syrimiensi¹⁹, Petro Boznensi, Johanne Wachiensi, Stephano Nitriensi, Nicolao Tinniniensi, sedec²⁰ Corbauisiensi vacante, Nicolao Traguriensi, Johanne Sibinicensi, Demetrio Nonensi, Michaelae Scardonensi, Stephano Farensi et Michaelae Corczulensi ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, item magnificis viris Nicolao Kont, regni nostri palatino et iudice Comanorum, Stephano Bubek, iudice curie nostre, Dionisio, wayuoda Transilvano²¹ et capitaneo civitatis et districtus Bidiniensis regni nostri Bugarie²², Nicolao de Zeech, totius Dalmacie et Croacie, et Nicolao de Gara, Machouiensi banis, necnon Johanne nostrorum et Georgio Bubek regionalium tavanicorum²³, Emerico, ipsius Dyonisii wayuode fratre, agazonum², Petro dicto Zudar pincernarum, (Paulo de Liczkow)⁷ dapiferorum et (Johanne)⁷, filio Thome de Gwnew, ianitorum nostrorum magistris, ac Ladizlao, filio Zobonia, comite Psoniensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Bulgariei, Galiției, Lodomeriei și Cumaniei, principe de Salerno și domn al ținutului Monte Sant Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atît celor de acum, cît și celor viitori, care vor lua cunoștință de scrisoarea de față, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Chibzuința înainte văzătoare a bunătații regești și înțeleapta bunătațe veghează neadormit la îndreptarea (stării) supușilor, căci, atunci cînd din dragoste pentru supuși noștri le ușurăm poverile și îndreptăm (de la ei) greșeala, întru pașnica și liniștita lor stare, ne aflăm noi (în-sine) odihna. Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoș-

tința tuturor că, deoarece toți nobilii țării noastre Transilvania, credincioșii noștri, sufereau zi de zi nenumărate neajunsuri din pricina semeției viclenii a tot felul de făcători de rele, mai ales români, aflători în acea țară a noastră, și din pricina felului lor de a fi și de a se purta fără astimpăr, de aceea, din plinătatea puterii noastre regești și din osebita noastră milostivire, am dat acestor nobili credincioși ai noștri și ai țării noastre Transilvania, pentru a stîrpi și a nimici din pomenita țară pe făcătorii de rele de orice neam, mai ales pe români, acest drept, ca orice om ce va fi învinovătit în chip învederat de furt sau tilhărie sau altă faptă nelegiuită, chiar de n-ar fi fost prins asupra faptului, atunci cînd e învinovătit, să poată fi dat morții de partea potrivnică, potrivit legii, cu mărturia a cincizeci de nobili, dacă (învinovățitul) este nobil, și cu mărturia a cincizeci de oameni de rînd, dacă (învinovățitul) este om de rînd. Acela, însă, care va fi prins pe față (că a făptuit) vreuna din nelegiuirile de mai sus, să poată fi omorît de către potrivnicul său, potrivit legii, sub mărturia a șapte inși de o seamă cu el. Și, dacă un român de rînd va fi învinovătit sau prins pe față, să se poată face dovadă împotriva lui cu orice oameni de rînd, și, dimpotrivă, un român de rînd să poată dovedi în chip legiuit pîra sa, într-o împrejurare asemănătoare, împotriva unui om de rînd de alt neam, prin (mărturia) unor români de rînd sau a altor oameni de rînd; dacă, însă, un român de rînd, învinovățind pe un nobil de vreo nelegiuire făcută pe față, n-ar putea să-și dovedească pîra prin întregul număr de nobili (cerut de lege), atunci să facă dovada cum poate, și anume prin nobili sau prin cnezii sau prin oameni de rînd sau români, pînă la numărul deplin de cincizeci de nobili, cînd fiecare cnez, întărit în cnezatul său printr-o scrisoare regească a noastră, să fie socotit²⁴ ca un adevărat nobil, iar cnezul de rînd să fie socotit ca un jude (sătesc) cu mărturia de un fertun²⁵, iar oamenii de rînd sau românii să fie primiți la facerea pomenitei dovezi ca oameni cu mărturie de o jumătate de fertun, și în același fel să poată dovedi (și) un român de rînd și pîra sa împotriva unui nobil pe care-l va fi prins pe față (făptuind) vreuna din aceste nelegiuiri.

Apoi voim ca nobilii din zisa țară și iobagii lor să nu fie popriți în orașele sau în satele libere pentru hoție ori tilhărie sau pentru altă faptă nelegiuită, dacă nu vor fi fost prinși acolo pe față (făptuind) vreuna din faptele de mai sus, și nici ca în acele orașe sau sate vreun nobil din acel ținut să fie pus în afara legii. Afară de aceasta, mai voim ca cel ce suferă silnicia sau samavolnicia (cuiva), să nu se răzbune tot prin săvîrșirea unei asemenea silnicii sau samavolnicii, ci în această privință să urmeze calea legiuită împotriva dușmanului său, altminteri, pentru o astfel de faptă să cadă sub pedeapsa plății indoite față de partea potrivnică, iar față de voievodul nostru al Transilvaniei să fie dovedit²⁶ ca vinovat de silnicie.

Afară de aceasta, mai hotărîm ca nici un iobag de-ai noștri sau de-ai nobililor noștri sau de-ai oricăror altor (oameni) care au iobagi în acea țară a noastră (a Transilvaniei) să nu fie oprit, (fie) el sau lucrurile lui, sau zălogit sau judecat de către altcineva, decît numai de către stăpînul său ori de către un slujbaş (al acestuia). Și dacă acești stăpîni sau slujbași nu se vor îngriji să facă dreptate pîrișilor, atunci ei să poată și să trebuiască să fie chemați de către pîriși în fața voievodului sau a locțiitorului lui, iar dacă ei ar purcede împotriva celor de mai sus, atunci să cadă sub pedeapsa celui ce se face vinovat de silnicie

Castelanii și slujbașii, atît cei regești — ai noștri —, cît și cei ai voievodului, precum și acei ai oricărui altor oameni avînd moșii în zisa noastră țară, sã poată fi chemați în chip legiuit, în ținuturile dregătoriei lor, înaintea voievodului sau a vicevoievodului, pentru pagubele sau samavolnicile pe care le-ar săvîrși împotriva oricărui oameni, spre a da socoteală temeinică de faptele lor.

Apoi, voim și poruncim ca orice oameni de rînd sau români, care vor fi dați în vileag²⁷ și puși în afara legii, potrivit legii, în adunările sau la scaunele de judecată ale voievodului sau vicevoievodului, ori ale comiților lui care ar avea încă putere sã facă aceasta, atunci cînd și acolo unde vor putea fi prinși de cãtre orice oameni, dacã nu vor cãpãta iertarea noastră regească, sã fie luați în prinsoare fãrã grijă și pedepsiți dupã vina lor, fãrã nici o cercetare și fãrã nici un fel de rãspundere. Nobilii însă, care nu pot fi puși în afara legii în altã parte decît în adunările osebite sau la scaunele de judecată ale voievodului Transilvaniei, atunci cînd vor fi prinși sau popriți de cineva, dacã nu vor avea iertare milostivă din partea regelui pentru nelegiuirile lor, sã fie dați pe mîna voievodului spre a fi pedepsiți. Iar cei care ar putea sã prindă pe cei vinovați de necredință față de maiestatea noastră și pe cei scoși în afara legii, dar nu i-ar prinde și nu i-ar da pe mîna regelui spre a fi pedepsiți, sau le-ar ține partea, unii oameni ca aceștia, de orice stare sau seamă ar fi ei, prin însăși această faptă a lor, sã cadă sub aceeași vină a necredinței și sã fie scoși în afara legii.

De asemenea, dacã se pornește în fața voievodului sau vicevoievodului vreo pricină împotriva unui om care are o scrisoare regească asupra unei danii de moșie sau a altei milostiviri, dacã acela ce pornește pricina nu va avea, la rîndul sãu, în acea pricină, o scrisoare temeinică și va voi sã-și dovedească pîra <bizuindu-se> numai pe mărturii omenești, o astfel de pricină poruncim sã fie strãmutată la curtea noastră și judecată acolo; iar celelalte pricini ale zișilor nobili sã se judece de cãtre voievod sau vicevoievod în acea țară a noastră, Transilvania, așa cum s-a obișnuit pînă acum, iar prelații și baronii noștri, care au moșii în această țară, sã nu-și poată strãmuta pricinile lor obișnuite din fața voievodului sau vicevoievodului la curtea noastră.

Apoi, deoarece am hotărît sã scutim pe zișii nobili și moșiile lor de a plăti venitul cãmării, a da bucate și a face slujbă în oaste fãrã voia lor, de aceea voim ca pomeniții nobili sã fie îndatorați și ținuți a ne sta în ajutor nouă sau, în numele nostru, voievodului nostru din Transilvania sau vicevoievodului sãu, spre a strivi și nimici pe necredincioșii din acele părți, nesupuși și rãzvãrțiți împotriva noastră și a sfintei noastre coroane.

Afară de aceasta, poruncim și rînduim ca omul capitlului sau al vreunui convent, cînd va fi dus în ținut de cãtre vreun împricinuit, dacã va avea calul lui, sã primească un fertun pe zi de la împricinat, dacã, însă, se va duce cãlare pe calul împricinatului, atunci sã nu poată primi <de la acesta>, în fiecare zi, pentru osteneala lui, mai mult de o jumtate de fertun, în dinarii care vor umbla atunci; totuși, împricinutul sa fie dator a da acelui om al <capitlului sau conventului> sã mănînce și sã bea îndeajuns în fiecare zi, iar omul <capitlului sau conventului>, la rîndul sãu, sã se silească a fi cu luare aminte și silitor în urmărirea pricinii împricinatului. Pentru scrisorile obișnuite ale acelui capitlu și convent și ale altor fețe bisericești, de vor fi închise, plata sã nu treacă

de zece dinari (pentru fiecare), iar de vor fi deschise, (să nu treacă) de douăzeci de dinari, care vor umbla atunci; iar în ceea ce privește scrisorile mai de seamă²⁸, ce se vor da, trebuie să se păzească întru totul rivala cea veche.

În sfârșit și ca încheiere, voim cu totdinadinsul ca zișii nobili ai țării noastre Transilvania să se bucure și să aibă parte de aceleași datini și libertăți date de noi, de care s-au folosit în pace și pînă acum, din milostiva îngăduință a maiestății noastre regești. Pentru ca, deci, suszisa libertate, îngăduită lor de către noi, să poată dăinui în veac și să nu poată fi zădărnicită mai tîrziu de cineva în viitor, am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea pecetii noastre duble.

Dat de mină venerabilului întru Hristos părinte, domnul Nicolae, arhiepiscopul bisericii de Strigoniu și comite perpetuu al aceluiași loc, marele cancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul de la întruparea Domnului o mie trei sute șazeci și șase, în a patra zi înainte de calendele lui iulie, iar în anul domniei noastre al douăzeci și cincilea, venerabilii întru Hristos părinți, domnii arhiepiscopi: Toma de Calocsa, Nicolae de Zara, Ugolin de Spalato, precum și episcopii: Coloman al bisericii de Győr, Vilhelm de Pécs, comite al capelei noastre și secretar-cancelar al nostru, Ștefan de Zagreb, ținînd vicariatul întregului banat al țării noastre Slavonia, Dumitru de Oradea, Mihai de Agria, Dominic al Transilvaniei, Dominic de Cenad, Ladislau de Vespriș, Dumitru al Sirmielului, Petru al Bosniei, Ioan de Vaț, Ștefan de Nitra, Nicolae de Knin, scaunul de Krbava fiind vacant, Nicolae de Trau, Ioan de Sebenico, Dumitru de Nona, Mihail de Scardona, Ștefan de Faro și Mihail de Curzola, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; iar măriții bărbați: Nicolae Kont, palatinul regatului nostru și jude al cumanilor, Ștefan Bubek, judele curții noastre, Dionisie, voievodul Transilvaniei și căpitan al orașului și districtului Vidin din țara noastră Bulgaria, Nicolae de Zeech, banul întregii Dalmației și al Croației, Nicolae de Gara, banul de Mačva, precum și Ioan, marele nostru visiter, Gheorghe Bubek, marele vistier al reginei, Emeric, fratele voievodului Dionisie, marele nostru comis, Petru zis Zudar, marele nostru paharnic, Pavel de Liczkow, marele nostru stolnic, și Ioan, fiul lui Toma de Gwnew, marele nostru ușier, precum și Ladislau, fiul lui Zoboniă, comite de Pojon, și mulți alții ținînd comitatele și dregătoriile țării noastre.

Arh. Naț. Magh., Dl. 31 104. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig., perg., pecetea atîrnată, împreună cu o fișie de pergament, s-a rupt. Copie simplă din veacul al XV-lea, la Arh. Naț. Magh., Dl. 30 690, Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

EDIȚII: Katona, X, p. 374; Kósa, *De publica administr.*, p. 12; Vajda, *Erd. polg.*, 131; Fejér, IX/3, p. 552—558; *Transilvania*, 1872, p. 30; Hurmuzaki-Densușianu, I/2, p. 120—122; *Ub.*, II, p. 256—259.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 199—200, nr. 151.

¹ Corect: *Transsiluane*.

² Astfel în orig.

³ Corect: *unusquisque*.

⁴ Corect: *Transsiluanum*.

⁵ Rupt cca 1,5 cm; întregit după copia din sec. XV.

⁶ Rupt cca 2,5 cm; idem.

⁷ Rupt cca 3 cm; idem.

⁸ Corect: *Transsiluani*.

- ⁹ Rupt cca 1 cm; întregit după copia din sec. XV.
¹⁰ Pată de umezeală cca 0,5 cm; întregit după copia din sec. XV.
¹¹ Corect: *Transsiluana*.
¹² Corect: *invite* sau *invitos*.
¹³ Corect: *Transsiluani*.
¹⁴ Corect: *equum*.
¹⁵ Corect: *Jadrensi*.
¹⁶ Corect: *Spalatensi*.
¹⁷ Corect: *Waradiensi*.
¹⁸ Corect: *Agriensi*.
¹⁹ Corect: *Syrimiensi*.
²⁰ Corect: *sede*.
²¹ Corect: *Transsiluano*.
²² Corect: *Bulgarie*.
²³ Corect: *tavarnicorum*.
²⁴ Mărturia unui cnez regal avea valoarea mărturiei unui nobil.
²⁵ Mărturie de mică valoare, pînă la valoarea de un fertun.
²⁶ Adică să cadă în situația celui înfrînt în duelul judiciar în pricini de silnicie.
²⁷ Denunțați.
²⁸ *maiores* (în contrast cu: *communes*).

Pro ambaxiatore imperatoris Grecorum

Supplicat sanctitati vestre humilis et devotus vir Georgius, cancellarius et ambaxiator imperatoris Grecorum ac miles Constantinopolitanus, dilecto suo Dominico Jacobi, capellano commensali regis et regine Vngarie, de canonicatu ecclesie Quinqueecclesiensis dignemini misericorditer providere, prebendam et dignitatem seu paratum vel officium, cum cura vel sine cura, vacante (...) vel vacaturum, simul vel succesive in eadem ecclesia eidem Dominico conferendam collacione apostolice dignemini reservare; non obstante quod, auctoritate litterarum eiusdem sanctitatis, canonicatum ecclesie Varadiensis et quandam capellam sancti Andree in eadem ecclesia obtineat et prebendam acceptaverit et per executorem sibi fecerit provideri, cuius prebende nondum possessionem corporalem est assecutus, quam cappellaniam paratus est dimittere quamprimum et cum ceteris non obstantibus et clausulis oportunis¹ ac exet.

Fiat ad collacionem. B.

(Datum Auinione, tercio Kalendas Julii, anno quarto).

Solului împăratului grecilor

Roagă pe preasfinția voastră, plecatul și cucernicul bărbat Gheorghe, cancelarul și solul împăratului grecilor și cavalier din Constantinopol, să vă îndurați a-l numi pe iubitul său Dominic al lui Iacob, capelan de casă al regelui și reginei Ungariei, într-un canonicat al bisericii de Pécs, și să binevoiți a păstra dreptul de danie al (scaunului) apostolic în privința hărăzirii pe seama aceluiași Dominic a unei prebende și demnități sau a unui paratum ori a unei slujbe, cu sau fără păstorirea (sufletelor), vacante sau ce va fi vacantă, împreună sau pe rînd, în acea biserică, fără a fi piedică faptul că în temeiul scrisorii sfinției voastre el ține un canonicat în biserica de Oradea și o capelă a sfîntului Andrei în aceeași biserică, și că a primit o prebendă și a pus să i se încredințeze prin împuternicitul (papal), dar n-a dobîndit încă stăpînirea de fapt a acestei prebende și este gata să lase acea slujbă de capelan; și

cu celelalte clauze și formule cuvenite, (care încep cu cuvintele) fără a ține seama.

Se încuviințează ca danie. B.

Dat la Avignon, a treia zi înainte de calendele lui iulie, în anul al patrulea.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 46, fol. 224 r. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1356. Orig.

EDIȚII: *Bossányi*, II, 449, nr. 421.

---

¹ Astfel în orig.

94

1366 iunie 29, Avignon

Item (supplicat)¹ quatinus² dilecto suo Ladislao Pauli, presbitero Waradiensis diocesis, de canonicatu sub expectatione prebende ecclesie Waradiensis dignemini cum plenitudine iuris canonici providere, non obstante quod in dicta Waradiensi ecclesia quoddam altare sancte Katherine obtineat, cui paratus est renunciare quamprimum dictorum canonicatus et prebende fuerit possessionem pacificam assecutus, et cum ceteris non obstantibus et clausulis oportunis² ac existeret, ut in forma.

Fiat ad collacionem. B.

Sine leccione. Fiat. B.

Datum Avinione, tercio Kalendas Julii, anno quarto.

De asemenea cere să binevoiți a-i da cu plinătatea dreptului canonic, rubitului său, lui Ladislau al lui Pavel, preot în dieceza de Oradea, o slujbă de canonic la biserica de Oradea, în așteptarea prebendei, fără a fi piedică faptul că ține în pomenita biserică de Oradea un altar al sfintei Ecaterina, de care e gata să se lase, îndată ce va ajunge în stăpinirea pașnică a ziselor canonicat și prebendă. Și cu celelalte clauze și formulele cuvenite (care încep cu cuvintele) fără a ține seama și fără sau (prin judecată), potrivit (legii).

Se încuviințează ca danie. B.

Fără (altă) citire. Se încuviințează. B.

Dat la Avignon, în ziua a treia înainte de calendele lui iulie, în anul al patrulea.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 46., fol. 224 r. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366. Orig.

EDIȚII: *Bossányi*, II, p. 450, nr. 423.

---

¹ Gheorghe, cancelarul și solul împăratului bizantin la Avignon (cf. nr. 93).

² Astfel în orig.

95

1366 iunie 29, Avignon

Item supplicat quatinus¹ dilectis suis, Sebastiano Chompo, civi Waradiensi, et uxori sue, sexagenariis, omnium peccatorum suorum, semel tantum in mortis articulo, plenam indulgenciam de benignitate apostolica cedere dignemini graciose, ut in forma.

Precedat informacio et fiat. B.

(Datum Avinione, tercio Kalendas Julii, anno quarto).

De asemenea cere să binevoim a îngădui cu milostivire și bunăvoință apostolică iubiților săi, lui Sebastian Chompo, orășean din Oradea, și soției sale, în vîrstă de șaizeci de ani, iertarea deplină a tuturor păcatelor numai odată, doar pe patul de moarte, precum cere legea.

Să se cerceteze mai întîii și să se facă. B.

Dat la Avignon, ziua a treia înainte de calendele lui iulie, în al patrulea an.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 46, fol. 224 r. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366. Orig.

EDIȚII: *Bossányi*, II, p. 450, nr. 422.

¹ Astfel în orig.

96

1366 iulie 1 (*Kalendas Iulii, anno quarto*), (Avignon)

Papa Urban al V-lea laudă între alții, pe (Dominic)¹, episcopul Transilvaniei (*Transiluanensis*), pe (Dumitru)², episcopul de Oradea (*Viradiensis*)³, și pe nobilii bărbați Dionisie, voievodul (*wayuoda*) Transilvaniei, și frații săi, Ștefan comitele curții regești, și Nicolae, banul Dalmației și Croației, pentru că au stăruit pe lângă Ludovic, regele Ungariei, „pentru aducerea din nou a grecilor la unitatea preasfintei biserici romane, și pentru stîrpirea necredincioșilor turci care bîntuie pe creștinii ce stăruiesc în unitatea acestei biserici (*pro reduccione Grecorum ad Sacrosancte Romane ecclesie unitatem, et pro exterminacione infidelium Turchorum impugnancium christianos in unitate eiusdem ecclesie persistentes*)”.

Arh. Vat., Reg. Vat., 248, fol. 120 v. — 121 r.

Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366, Orig.

EDIȚII: Theiner, *Mon. Hist. Hung.*, II, p. 76, nr. 145; Hurmuzaki-Densușianu, I/2, p. 123.

REGESTE: Tăutu, *Acta Urbani pp. V*, p. 179, notă la actul nr. 110.

¹ 1357—1367.

² 1345—1372.

³ Corect: *Varadiensis*.

97

1366 iulie 1, (Cluj-Mănăstur)

(C)onventus¹ monasterii beate Marie virginis de Clusmunustra, omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis, salutem in omnium salvatore.

Ad universorum noticiam, tam presencium quam futurorum, harum serie volumus pervenire quod, cum serenissimus princeps, dominus Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, dominus noster, unacum suis baronibus, in octavis festi Penthecostes proxime preteritis in civitate sua Clusuar personaliter affuit, iurati et cives de eadem eidem domino nostro regi supplicarunt ut idem dominus rex, ex sua regia benignitate, literas suas reambulatorias, secundum sui regni consuetudinem, ipsis iuratis et civibus daret et iuxta veteres metas novas erigerent. Tandem cum hominibus ipsius domini regis, videlicet magistro Stephano, filio Posa de Zeer, aule sue milite, ac discreto viro, domino Benedicto,

archidiacono de Pankata, speciali capellano suo, ex precepto iamdicti domini regis nobis literatorie <dato>², fratrem Henricum, custodem ecclesie nostre antedictae, duximus transmittendum. Demum exinde ad nos redeundo, iidem homines domini regis, sub testimonio predicti hominis nostri, nobis sic retulerunt quod ipsi, primo, ad metas possessionis nobilium de Gurfolua, scilicet Johannis, filii Michaelis, Michaelis, Thome et Ladislai dictorum Henke, Emericii, filii Bacho, et Nicolai, filii Petew, personaliter accessissent, item, primo, ad montem Felek berch vocatum, ubi duas antiquas metas terreas reperissent, iuxta quas alias duas renovassent, quarum una separat predictae civitati Clusuar, alia vero nobilibus de Gurfolua, deinde, a parte plage meridiei incipiendo, abhinc infra descendendo per silvam per parvum spacium pervenissent ad unam viam, qua vadit versus villam Ohtun, iuxta predictam viam, sub uno³ arbore cylis wlgariter⁵ hasfa⁵ vocata, unam metam terream renovassent. Inde infra per eandem silvam ad partem septentrionem transeundo parvum spacium, quasi ad ictum unius sagitte, iuxta unum ryvulum⁵, Felekpataka vocatum, unam metam terream cursualem erexissent. Deinde procedendo versus eandem plagam septentrionem, venissent ad unam viam, qua venit de predicta civitate Cluswar⁵ et vadit in villa Gurfolua, et per medium eiusdem vie descendit unus ryuulus⁵, qui vocatur Hatarpataka, ubi idem rivulus facit meatum in territorio civitatis, ubi, iuxta predictam viam, fecissent unam novam metam. Deinde procedendo ad partem septentrionis, venissent ad unum montem virgultuosum, qui mons vocatur Zupurberch, ubi est una via, qua vadit ad villam, infra declinando, Zomosfolua, ubi iuxta eandem viam, a parte occidentis, erexissent unam metam terream. Abhinc procedendo per eandem viam versus septentrionem et villam Zomosfolua, ad Zupurberch, et in eodem loco Zupurberch reperissent duas antiquas metas, circa quas alias duas renovassent. Inde procedendo versus eundem septentrionem, infra, per eandem⁶ Zupurberch, in uno parvo monticulo Hegusholm, ubi duas antiquas metas invenissent, circa quas alias novas fecissent; postmodum palulum⁷ procedendo versus plagam septentrionis per eundem Zupurberch, ad locum nemorosum wlgariter⁵ Cerebereke, ubi, circa eundem⁸ nemus, tres antiquas metas terreas reperissent, quarum una separat predictae civitati Clusuar, secunda nobilibus de Gurfolua et tertia nobilibus de Zomosfolus, iuxta quas alias tres novas metas, pari consensu, fecissent. Ibi finiuntur mete inter ipsam civitatem Clusuar et nobiles de Gurfolua.

Tandem, abhinc procedendo versus plagam orientalem, ad quen-dam⁹ piscinam, Boglyasto vocatam, et ex inferiori parte ipsius piscine, circa unam viam, qua vadit versus villam Patha, et penes eandem viam duas antiquas metas terreas reperissent, iuxta quas alias duas metas renovassent. Ceterum abinde procedendo ab locum qui dicitur Ereuspatakfe, ad unum puteum, qui vocatur Soskuth, inter possessionem predictam Gurfolua et Dezmer, a parte plage orientali, circa nemorem Chere dictum, quem puteum Soskuth pro loco mete, pari voluntate et consensu, commississent. Demum exinde procedendo, vadit versus eandem plagam orientalem, procedendo ultra per unum pratum, Aknatere vocatum, ubi unam antiquam metam terream reperissent, iuxta quam aliam novam erexissent. Et sic finiuntur mete inter predictos nobiles de Gurfolua et Dezmer.

In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem, presentes concessimus literas nostras privilegiales pendentis sigillii nostri appensionis munimine roboratas.

Datum in octavis festi beati Johannis Baptiste, anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo sexto.

Conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, tuturor credincioșilor întru Hristos care vor vedea scrisoarea de față, mințuire întru mintuitorul tuturor.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor, atît a celor de acum cît și a celor viitori, că, atunci cînd prealuminatul principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, domnul nostru, a fost însuși, împreună cu baronii săi, în orașul Cluj, la octavele de curînd trecute ale sărbătorii Rusaliilor¹⁰, jurații și orășeni din numitul oraș s-au rugat de regele nostru ca acel domn (al nostru), regele, din regeasca sa bunătate, să dea zișilor jurați și orășeni scrisoarea sa de hotărnicire, potrivit obiceiului regatului, și ca (dînșii) să ridice semne noi de hotar pe lîngă cele vechi. În urmă, noi, din porunca dată nouă în scris de sus-zisul domn (al nostru), regele, am hotărît să trimitem, dimpreună cu oamenii domnului (nostru), regele, anume magistrul Ștefan, fiul lui Posa de Zeer, cavaler al curții sale, și chibzuitul bărbat, domnul Benedict, arhidiaconul de Pincota, capelanul său osebit, pe fratele Henric, custodele sus-numitei noastre biserici. În sfîrșit, acei oameni ai domnului (nostru), regele, întorcîndu-se de acolo la noi, ne-au mărturisit astfel, sub mărturia pomenitului om al nostru, că s-au dus înșiși, mai întîi, la hotarele moșiei nobililor de Giurfalău, anume a lui Ioan, fiul lui Mihail, a lui Mihail, a lui Toma și a lui Ladislau, ziși Henke, a lui Emeric, fiul lui Bacho, și a lui Nicolae, fiul lui Petew, și tot așa (s-au dus), mai întîi, la dealul numit Dealul Feleacului, unde au găsit două mobile de hotar vechi, lîngă care au ridicat alte două noi, dintre care una face hotarul spre sus-zisul oraș Cluj, iar cealaltă spre nobilii de Giurfalău; de acolo, începînd spre miazăzi, coborînd de aci printr-o pădure o mică bucată de loc, au ajuns la un drum ce merge spre satul Aiton (și) lîngă sus-pomenitul drum au înnoit o movilă de hotar sub un arbore de tei, numit în vorbirea obișnuită hasfa. De aci, trecînd în jos spre miazănoapte, prin acea pădure, o mică bucată de loc, ca la o aruncătură de săgeată, au ridicat lîngă pîriul numit Valea Feleacului un semn de pămînt neîntrerupt. Apoi, înaintînd tot spre aceeași parte de miazănoapte, au ajuns la un drum, care vine de la sus-zisul oraș Cluj și merge la satul Giurfalău, și de-a curmezișul aceluia drum coboară un pîrâu, care se numește Valea Hotarului, unde zisul pîrâu trece pe pămîntul orașului, (și) unde, lîngă pomenitul drum, au făcut un nou semn de hotar. De aci înaintînd spre miazănoapte, au ajuns la un deal cu tufe, care deal se numește Dealul Soporului, unde este un drum ce merge, luînd-o în jos, spre satul Someșfalău, unde, lîngă zisul drum, spre apus, au ridicat o movilă de hotar. De aci, mergînd pe același drum spre miazănoapte și spre satul Someșfalău, (au ajuns) la Dealul Soporului, și în acel loc, Dealul Soporului, au găsit două semne vechi, lîngă care au înnoit alte două (semne). De aci, înaintînd tot spre miazănoapte, în jos de acest Deal al Soporului (au ajuns) la un muncel numit Culmea muntelui, unde au găsit două semne vechi, lîngă care au făcut altele noi; apoi, mai înaintînd puțin spre miazănoapte, tot pe Dealul So-

porului, (au ajuns) la un loc păduros numit în vorbirea obișnuită Dumbrava cu ceri, unde, lângă acea dumbrava, au găsit trei movile de hotar vechi, dintre care una stă ca hotar pentru zisul oraș Cluj, a doua pentru nobilii de Giurfalău, și a treia pentru nobilii de Someșfalău; lângă care, prin bună învoială, au mai făcut alte trei noi semne de hotar. Aci sfîrșesc semnele dintre zisul oraș Cluj și nobilii de Giurfalău.

Apoi, de aci mergînd spre răsărit, (au ajuns) la un heleșteu, numit Lacul Căpiței, și în partea de jos a acestui heleșteu, lângă un drum ce merge spre satul Pata, și alături de acel drum au găsit două movile de hotar, lângă care au înnoit alte două. Apoi mergînd de acolo mai departe, au ajuns la locul numit Obîrșia Văii lui Ereus, la o fîntînă ce se numește Fîntîna Sărată, între sus-zisa moșie Giurfalău și Dezmîr, spre răsărit, lângă Dumbrava cu numele Ceretul, care fîntînă, (adică) Fîntîna Sărată, au socotit-o, prin laolaltă învoire și înțelegere, drept semn de hotar. Apoi, de aci urmînd mai departe, merge tot spre răsărit, trecînd peste o livadă cu numele Locul Ocnei, unde au găsit o movilă de hotar veche, lângă care au ridicat una nouă. Și așa se sfîrșesc semnele de hotar dintre sus-zișii nobili de Giurfalău și Dezmîr.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisa noastră privilegială de față, întărită prin atîrnarea pecetii noastre.

Dat la octavele sărbătorii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 691. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig, perg, cu scrisul puțin șters, pecetea atîrnată s-a pierdut.

Transumpt în actul lui Cristofor Báthory, principele Transilvaniei, din 1580, la Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. oraș. Cluj.

EDIȚII: Jakab, *Kol. okl.*, I, p. 56—57; *Ub.*, II, p. 259—261

¹ Loc gol lăsat de scrib pentru desenarea inițialei: C.

² Lipsește în orig.; intercalat după sens.

³ Corect: *una*.

⁴ Corect: *tylia*.

⁵ Astfel în orig.

⁶ Corect: *eundem*.

⁷ Corect: *paululum*.

⁸ Corect: *idem*.

⁹ Corect: *quandam*.

¹⁰ 31 mai.

Nobili et magnifico viro, domino Dyonisio, woyuode Transilvano et comiti de Zonuk, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmunustra, oraciones in domino.

Noveritis nos literas vestras honorifice recepisse in hec verba: (Urmează actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 24 mai 1366, nr. 64). Nos enim, iustis et legitimis petitionibus vestris obtemperantes, ut tenemur, unacum predictis hominibus vestris, Andrea de Pethlend, fratrem Johannem sacerdotem, pro parte iudicum, civium ac hospitum civitatis Tordensis, actorum, item Johanne, Toth dicto, de Chamafaya, similiter fratrem Nicolaum sacerdotem, pro parte memoratorum magistrorum Jacobi et Nicolai, nobilium de Drag, in causam attractorum, homines nostros utique fidedignos de medio nostri ad permissa fideliter

peragenda, duximus transmittendos. (Qui)¹, demum exinde ad nos reversi et per nos diligenter requisiti, nobis consona voce retulerunt quod ipsi, in predictis octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste proxime nunc preteritis ac diebus eciam ad hoc aptis, ad facies predictarum metarum ipsius civitatis Tordensis, vicinis et commetaneis ipsarum parcium inibi legitime convocatis et presentibus, primo, iuxta demonstrationum et ostensionem predictorum iudicum et civium civitatis Tordensis, metas ipsius civitatis a parte predictae possessionis Ohtun separantes et distinguentes demumque metas et cursus metarum eiusdem possessionis Ohtun ex parte prefate civitatis Tordensis, iuxta ostensionem et demonstrationem metarum magistrorum Jacobi et Nicolai, reambulassent, vidissent eciam et prospexissent cuius partis mete ostense veriores et apariciores² fuissent, sed partes in huiusmodi reambulacione et ostensione concordēs non fuissent. Item, primo iudices, cives seu hospites Tordenses, metas ipsorum ex parte predictae civitatis Tordensis ostendissent novas et de novo metas erectas eo tempore quo serenissimus princeps, dominus Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, dominus noster, personaliter in eadem civitate affuisset, quas predicti magistri Jacobus et Nicolaus, nobiles de Drag, pertinentes ad iamdictam possessionem ipsorum, Ohtun vocatam, asseruissent, sine scitu ipsorum erectas affirmassent, tandem sepredicti magistri Jacobus et Nicolaus, nobiles de Drag, metas ipsorum pertinentes ad iamdictam possessionem ipsorum Ohtun, post invicem separando, taliter ostendissent: Primo ad quondam terram seu locum accessissent, Sospatak vocatam, ubi tres novas metas terreas³ reperissent, quas iamdicti iudices, cives et hospites Tordenses inter ipsam civitatem et Twr, possessionem Johannis de eadem, ut premittitur, cum idem dominus rex in ipsa civitate fuisset, erectas reperissent. Deinde ad alium locum accessissent, similiter Sospatak, quam⁴ ipsa civitas nominat terram regis pertinentem ad eandem civitatem Tordensem: postremo autem venissent ad locum qui dicitur Bursuskuth, abhinc procedendo ad collem unius berch, supra ascendendo, ad caput ipsius Sospatak, ubi unam antiquam metam reperissent, quam videlicet nobiles de Reud inter possessionem ipsorum Sehter et possessionem Johannis de Twr, Chan vocatam, erexissent, circa quam, predicti iudices, cives et hospites Tordenses pro se ipsis unam novam metam, similiter magistri Jacobus et Nicolaus, nobiles de Drag, aliam novam metam ex voluntate ambarum parcium renovassent. Postremo autem transeundo infra ad supradictum berch, ad quandam viam, que vocatur Woyadauta, iacentem ad plagam septentrionalem infra ad unum montem, qui appellatur⁵ (Vajda)hegefee⁶, in quo loco unam foveam invenissent, qui scilicet magistri Jacobus et (Nicolaus, no)biles⁷ de Drag⁸, dixissent quod in loco ipsius fovee meta ipsorum fuisset, sed nequiciose effodissent, iudices vero cives et hospites respondissent quod in ipso loco homines thesaurum⁹ quesivissent. Abhinc ad alium locum venissent, declinando infra Kuzberch vocatum, ad sepenominatum locum Sospatak, ubi stando magistri Jacobus et Nicolaus, nobiles de Drag, eo modo respondissent quod a parte plage septentrionali, tempore pluviali, infra per ipsum berch defluentis aque, a principio usque finem ipsa terra in toto ad possessionem ipsorum Ohtun vocatam pertineret de iure et de facto, e converso vero ipsi iudices, cives seu hospites Tordenses pertinentem ad eandem civitatem Tordensem fore affirmassent, unde sepenominati magistri Jacobus et Nicolaus, nobiles de Drag, ipsam terram, litigiosam

inter ipsos et cives, estimari facere voluissent, sed iamdicti iudices, cives seu hospites Tordenses, contradiccionis velamine obviando, contradictores exstitissent, asserentes quod, absque scitu domini regis et timore, ipsam terram litigiosam estimari facere non presumpnerent. Et sic, in facie ipsius terre, partibus commisissent ut in octavis festi beati Michaelis archangeli proxime venturis super premissis negociis in presentia vestre magnitudinis comparare debeant, <sine>¹ dilacione aliquali.

Datum quinto die termini prenotati, anno domini ut supra.

<Pe verso, de aceeași mînă:> Nobili et magnifico viro, domino Dyonisio, woyuode Transilvano et comiti de Zonuk, pro nobilibus viris, magistris Jacobo et Nicolao de Drag, contra iudices, cives et hospites Tordenses, super facto ereccionis metarum predictae civitatis et magistr^o Jacobi et Nicolai, antedictorum, possessionis Ohton vocate, ad octavas festi beati Michaelis archangeli proxime affuturas, rescripcionalis.

Nobilului și măritului bărbat, domnul Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, rugăciuni întru Domnul.

Aflați că am primit cu cinste scrisoarea voastră cu acest cuprins: <Urmează actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 24 mai 1366, nr. 64>. Iar noi, dînd ascultare, precum sîntem datori, dreptei și legiuitei voastre cereri, am hotărît să trimitem din mijlocul nostru ca oameni ai noștri cu totul vrednici de crezare, dimpreună cu sus-zișii oameni ai voștri, <anume> cu Andrei de Pethlend, pe fratele Ioan preotul, din partea juzilor, orășenilor și oaspeților orașului Turda, pîrîșii, apoi, dimpreună cu Ioan, Toth zis, de Ciumăfaia, de asemenea pe fratele Nicolae preotul, din partea pomeniților magistri Iacob și Nicolae, nobili de Dragu, pîrîții, spre împlinirea întocmai a celor de mai sus. Aceștia, întorcîndu-se apoi de acolo la noi, la întrebarea noastră stăruitoare, ne-au spus într-un glas că, la pomenitele octave acum de curînd trecute ale sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul¹¹ și chiar în zilele <următoare> potrivite pentru acest lucru, au mers la pomenitele hotare ale acestui oraș Turda și, chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii și megieșii acelor părți, și fiind ei de față, mai întîi au hotărnicit — după arătările și deslușirile sus-zișilor juzi și orășeni ai orașului Turda — semnele zisului oraș, despărțindu-le și deosebindu-le de acelea ale moșiei Aiton, și apoi au hotărnicit, după arătările și deslușirile magistrilor Iacob și Nicolae, semnele și mersul semnelor de hotar ale moșiei Aiton, dinspre partea pomenitului oraș Turda, <și> au luat seama și au cercetat ale cărei părți sînt mai adevărate și mai învederate semnele de hotar, dar părțile erau în neînțelegere cu privire la acea hotărnicie și arătare. Astfel, mai întîi, juzii, orășenii și oaspeții din Turda au arătat, din partea sus-zisului oraș, semnele de hotar, atît pe cele noi, cît și pe cele ridicate din nou, în vremea cînd prealuminatul principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, domnul nostru, a fost el însuși în acel oraș, despre care <semne> pomeniții magistri Iacob și Nicolae, nobili de Dragu, au spus că țin de sus-zisa lor moșie numită Aiton, susținînd că au fost ridicate fără știrea lor; iar după aceea ades-pomeniții magistri Iacob și Nicolae de Dragu au arătat, despărțindu-le unele de altele, semnele ce țin de moșia lor Aiton, în felul următor: mai întîi au mers la un loc numit Valea Sărată, unde au aflat trei movile noi de hotar, pe care sus-

zișii juzi, orășeni și oaspeți le găsiseră ridicate între zisul oraș și moșia numită Tur a lui Ioan tot de Tur, atunci când numitul rege fusese în acel oraș, după cum se spune mai sus. Apoi au mers la un alt loc (numit) tot Valea Sărată, pe care zisul oraș îl numește pământ regesc, ținând de pomenitul oraș Turda; pe urmă au ajuns la un loc căruia i se spune Izvorul (cu apă) sărată¹², iar de aci înaintînd spre coama unei creste, s-au urcat la izvorul acestui (pîrau) Valea Sărată, unde au dat de un semn vechi, pe care adică îl ridicaseră nobilii de Reditu între moșia lor Sehter și între moșia lui Ioan de Tur, numită Cean, lîngă care sus-zișii juzi, orășeni și oaspeți din Turda (pusaseră) pentru ei un semn nou și, tot așa, magiștrii Iacob și Nicolae, nobili de Dragu, alt semn nou, după voința amînduror părților. În sfîrșit, trecînd în jos de sus-zisa culme, (au ajuns) la un drum ce se numește Drumul voievodului, așezat spre miazănoapte, la poalele unui deal, numit Capătul dealului Voievodului, în care loc au găsit o groapă, despre care magiștrii Iacob și Nicolae, nobili de Dragu, au spus că pe locul acestei gropi fusese un semn al lor, pe care l-au nimicit cu răutate¹³, dar juzii, orășenii și oaspeții (din Turda) au răspuns că în acel loc oamenii căutaseră o comoară. De aci au ajuns la un alt loc, coborînd mai jos de (locul) numit Creasta mijlocie, (pînă) la ades-pomenitul loc Valea Sărată, unde magiștrii Iacob și Nicolae, nobili de Dragu, oprindu-se, au răspuns că tot pămîntul (acela) din partea de miazănoapte de șuvoiul care curge în jos de pe această creastă în timpul ploilor, de la început pînă la sfîrșit, ține, de fapt și de drept, de moșia lor numită Aiton, iar, la rîndul lor, acei juzi, orășeni și oaspeți din Turda au susținut că ține de orașul Turda; drept care, ades-numiții magiștri Iacob și Nicolae, nobili de Dragu, au voit să pună să se prețuiască acel pămînt în pricină între ei și orășeni, dar sus-zișii juzi, orășeni și oaspeți din Turda s-au arătat ca împotriviitori, ridicînd stavila împotrivirii, susținînd că, fără știrea domnului (nostru), regele, și de teama (lui), ei¹⁴ nu cutează să pună să se prețuiască pămîntul în pricină. Și astfel, la fața aceluia loc, au poruncit părților să fie datoare a se înfățișa, fără nici o amînare, la octavele viitoare ale sărbătorii fericitului arhangel Mihail¹⁵, înaintea mării voastre, cu privire la treburile arătate mai sus.

Dat în a cincea zi a sorocului sus-arătat, în anul Domnului de mai sus.

(*Pe verso, de aceeași mînă:*) Nobilului și măritului bărbat, domnului Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, scrisoare de răspuns pentru nobilii bărbați, magiștrii Iacob și Nicolae de Dragu, împotriva juzilor, orășenilor și oaspeților din Turda, cu privire la ridicarea semnelor de hotar ale zisului oraș și ale moșiei numite Aiton a pomețiilor magiștri Iacob și Nicolae, la octavele viitoare ale sărbătorii fericitului arhangel Mihail.

Arh. Naț. Magh., Dl. 28 742 și 28 742/3. Fotocopie la Inst. de ist. din Cluj-Napoca/1366.

Orig., hîrtie, cu urme de pecete rotundă din ceară albă, de închidere, aplicată în document pe verso.

Copie simplă de la sfîrșitul sec. al XVI-lea.

Copie simplă de la începutul sec. al XIX-lea, la Kemény, *Dipl. Trans. Suppl.*, II, p. 241—244.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 261—263.

¹ Lipsește; intercalat după sons.

² Corect: *appariciores*.

³ Urmează. *ter*, tăiat de aceeași mină.

⁴ Corect: *quem*.

⁵ Corect: *appellatur*.

⁶ Rupt cca 1,5 cm, întregit în parte după copia de la sfârșitul sec. al XVI-lea, unde se află următoarea lectură: *Waydahagasa*.

⁷ Rupt cca 1,5 cm.; întregit pe baza contextului.

⁸ Urmează: *dis*, fiind de prisos, l-am omis.

⁹ Corect: *thesaurum*.

¹⁰ Corect: *magistorum*.

¹¹ 1 iulie.

¹² Adică izvorul de apă minerală.

¹³ E vorba de potrivnicii declaranților.

¹⁴ Orășenii din Turda.

¹⁵ 6 octombrie.

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, memorie commendamus per presentes quod, cum nos, ad instantem supplicationem honorabilium virorum, Johannis prepositi et capituli ecclesie Albensis Transsiluane, dominum Petrum, prepositum ecclesie Omnium Sanctorum de cas o Wesprimiensi, cappellanum nostrum specialem, ad infrascriptam prohibitionem faciendam destinassemus, tandem idem dominus prepositus Petrus, homo noster, ad nos reversus, nobis recitavit quod ipse, feria quarta proxima post festum beatorum Petri et Pauli apostolorum nunc transactum, ad possessionem Petri, viceuoyuode Transsiluani, Waradia vocatam, accedendo, ibique¹ ipsum Petrum viceuoyuodam ab occupacio e et percepcione dimidietatis proventuum portus in eadem Waradia possessione habiti super fluvio Morusii, ad ipsos prepositum, capitulum et ecclesiam, ut dicitur, de iure spectantis, necnon eundem ac quoslibet, ad ipsum pertinentes, de usibus terrarum et aliarum utilitatum ac iurium quarumlibet possessionum dicte ecclesie ulterioribus et violentis ac se de eisdem quoquomodo intromissione facta vel facienda, nominibus predictorum prepositi et capituli ac ecclesie, specialiter autem a duccione navis dicti viceuoyuode, ultra dictum fluvium Morosii², ad terram eiusdem ecclesie prohibuisset manifeste verbo nostre maiestatis.

In cuius prohibitionis testimonium, presentes concessimus litteras nostras, communi iusticia suadente.

Datum in Alba Gyule, feria secunda proxima post predictum festum beatorum Petri et Pauli apostolorum, anno domini M^o CCC^o LX^{mo} sexto.

⟨*Sub pecete, de aceeași mină:*⟩ Relacio Johannis, prepositi ⟨capell⟩ani.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin ⟨scrisoarea⟩ de față dăm de știre că, după ce noi, la cererea stăruitoare a cinstiților bărbați, Ioan prepozitul și a capitulului bisericii de Alba Transilvaniei, am trimis pe domnul Petru, prepozitul bisericii Tuturor Sfinților din cetatea Vesprim, capelanul nostru osebit, la facerea oprelistii arătate mai jos, mai apoi, întorcându-se la noi acel domn prepozit Petru, omul nostru, ne-a spus că, în miercurea de după sărbătoarea fericitor apostoli Petru și Pavel, acum trecută³, mergînd la moșia lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, numită Oarda, a oprit acolo pe față, după cuvîntul maiestății noastre, în numele sus-zișilor, prepozit, capitlu și biserică, pe acel vicevoievod Petru de la luarea, cotropirea și culegerea ju-

mătășii foloaselor locului de trecere aflător la acea moșie Oarda, de pe râul Mureș, ce ține, precum se spune, de drept de acel prepozit, capitlu și biserică, și de asemenea <l-a oprit> pe el și pe toți cei ce atîrnă de el de la folosirea silnică în viitor a pămînturilor și a celorlalte foloase și drepturi ale oricăror moșii ale zisei biserici și de la orice amestec al său, trecut sau viitor, în acele <moșii sau drepturi>, mai cu osebire însă de la tragerea luntrii pomenitului vicevoievod, peste <sus->zisul rîu Mureș, la pămîntul acelei biserici.

Spre mărturia acestei opreliști, am dat scrisoarea noastră de față, după cum sfătuiește dreptatea obștească.

Dat la Alba Iulia, în luna de după sus-zisa sărbătoare a fericitilor apostoli Petru și Pavel, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

<Sub pecete, de aceeași mînă:> Darea de seamă a lui Ioan, prepozitul-capelan.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița 1, nr. 172. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.

Orig, hîrtie, cu fragmente de pecete rotundă din ceară de culoare roșie, aplicată în document sub text.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 172.

¹ Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.

² Astfel în orig.

³ 1 iulie.

Item eiusdem sanctitatis supplicat idem episcopus <Nitriensis>¹, quatinus² in persona dilecti sui Michaelis Ramaz de Zolin³, clerici Waradiensis diocesis, graciam facientes specialem eidem de canonicatu, sub expectatione prebende, ecclesie Posoniensis, Strigoniensis diocesis, spectante (...)⁴ ad collacionem prepositi Posoniensis, dignemini miseri condider providere, cum omnibus non obstantibus et clausulis oportunis⁵ <ac existeret ut in forma>.

Fiat. B.

Item quod transeat sine alia leccione. Fiat. B.

Datum Auyinione, pridie None Julii, anno quarto.

De asemenea, același episcop de Nitra cere acelei sfinții a voastre ca făcîndu-i lui o osebită milostivire pe seama iubitului său, Mihail Ramaz de Zolin, cleric în dieceza de Oradea, să binevoiți a-i da cu milostenie o slujbă de canonic, în așteptarea prebendei, în biserica de Pojon, din dieceza de Strigoni, ce ține (...) de dreptul de danie al prepozitului de Pojon cu toate clauzele și formulele <care încep cu cuvintele:> fără a ține seama și fără sau <prin judecată>, potrivit <legii>.

Se încuviințează. B.

Și să treacă fără altă citire. Se încuviințează. B.

Dat la Avignon, în ajunul nonelor lui iulie, anul al patrulea.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 46, fol. 232 r. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig.

EDIȚII: *Bossányi*, II, p. 451—452.

¹ Lipsește în orig.; se subînțelege că este vorba de Ștefan, episcopul de Nitra, cf. nr. 101.

² Astfel în orig.

³ Corect: *Zomlin*.

⁴ Urmează trei cuvinte ilizibile.

⁵ Lipsește în orig; intercalat după formulele obișnuite la astfel de documente.

Item eiusdem sanctitati idem episcopus Nitriensis supplicat quatinus¹ dilecto suo Martino Symonis, presbitero Transilluane diocesis, de canonicatu, sub expectatione prebende, ecclesie beati Marie Albe Regalis, Wesprimiensis diocesis, dignemini misericorditer providere non obstante quod in ecclesia sancti Nicolai, Albe Regalis, canonicatum et prebendam obtineat, quos paratus est dimittere (quamprimum etc. cum ceteris non obstantibus et clausulis opportunis¹ ac existeret ut in forma)², quorum canonicatus et prebende fructus (...) trium marcarum argenti (...) valorem annuum non excedunt (...).

Fiat B.

De asemenea același episcop de Nitra cere aceleiași sfinții a voastre să binevoiți a da cu milostivire iubitelui său, lui Martin al lui Simion, preot în dieceza Transilvaniei, o slujbă de canonic, în așteptarea prebendei, la biserica fericitei Maria din Alba Regală, din dieceza de Vesprim, fără a fi o piedică faptul că ține o slujbă de canonic și o prebendă la biserica sfintului Nicolae din Alba Regală, pe care este gata să le lase îndată ce (va ajunge în stăpînirea pașnică a ziselor canonicat și prebendă), și cu celelalte clauze și formulele (care încep cu cuvintele:) fără a ține seama și fără sau (prin judecată), potrivit (legi;) (și) ale căror venituri³ nu întrec (...) valoarea a trei mărci de argint pe an (...).

Se încuviințează. B.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 46., fol. 234 r. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.

Orig.

EDIȚII: *Bossányi*, II, p. 452—453, nr. 430.

¹ Astfel în orig.

² Lipsește în orig; intercalat pe baza altor documente de acest gen.

³ Adică a slujbei de canonic și ale prebendei de la biserica sf. Nicolae din Alba Regală.

D(umitru)¹, episcopul de Oradea (*Waradiensis*), „care suferă tot timpul de podagră și de dureri la mîini (*continua egritudine podagre et ciragre² laborans*)³”, cere să i se facă milostivirea „de a i se da deplină iertare de păcate. în clipa morții, de către confesorul său (*ut confessor suus indulgencias plene remissionis in articulo mortis semel possit impertiri*)³”.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 46, fol. 232 r. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.

Orig.

EDIȚII: *Bossányi*, II, p. 451, n. 426.

¹ Dumitru de Mezes (1345—1372), cf. *Buňytay*, I, p. 191.

Corect: *chiragra*.

Cum ceruse pentru sine și Ștefan, episcopul de Nitra (vezi *Bossanyi*, II, p. 451, nr. 425).

Nos, Lodowicus, dei gracia, rex Hungarie, 'memorie commendantes presencium tenore significamus quibus expedit universis quod nos, ob spem firmam et devocionem sinceram, quam in beatissimo Mychaele archangelo, omnium fidelium apud¹ deum presentatore animarum, cuius precum suffragiis non solum spiritualiter confoveri, verum temporaliter in nostro regimine, divinitus nobis concesso, cum prosperitate et sospitate corporali credimus adiuvari, gerimus et habemus, volentes ecclesiam eiusdem Albensis (diecesis)² kathedralem³ insignem, in partibus Transsilvanis constitutam, necnon venerabilem in Christo patrem, dominum Dominicum, episcopum⁴, et eius successores episcopos, ac capitulum eiusdem ecclesie specialibus favoris et gracie prerogativis dotare et libertate singulari premuniri, omnes et singulas donationes possessionarias, per quoscunque nobiles et alios Christicolas, in vita sua, eisdem ecclesie, episcopo sibi pro tempore presidenti et capitulo, communiter et divisim, pio desiderio factas et elargitas, ac etiam tempore mortis in forma testamenti legatas, et quovis alio iusto titulo in ipsam ecclesiam, (episcopum)² et capitulum eiusdem usque ad hec tempora translatas, prehabita matura deliberacione et ex certa sciencia, acceptamus, approbamus, ratificamus ac perpetuo et irrevocabiliter valituras confirmamus; et insuper annuimus et concedimus dicte ecclesie sancti Mychaelis Albensi Transsiluane, ut quicumque nobilium et aliorum Christi fidelium possessiones suas vel possessionarias porciones ipsis ecclesie, episcopo, qui pro tempore presidebit, et capitulo, communiter et divisim, in vita donare vel in morte legare, aut quovis alio iusto titulo in ipsam ecclesiam transferre voluerint, ex presenti nostra annuencia et expresso consensu, ad id benivole adhibito, liberam et absolutam dandi, donandi, legandi et quovis alio, ut premititur, iusto titulo et rationabili in ipsam ecclesiam transferendi habeant facultatem, salvis tamen iuribus alienis et absque ipsorum iurium aliorum prejudicio in singulis premissorum.

Datum in Alba Gyuule⁵, feria quarta proxima ante festum beate Margarete virginis et martiris, anno domini M^o CCC^o sexagesimo⁶ sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cu-prinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, pentru nădejdea tare și nefățarnica evlavie ce o purtăm și o avem către preafericitul arhanghel Mihail, cel ce înfățișează înaintea lui Dumnezeu sufletele tuturor credincioșilor, și prin sprijinul rugăciunilor căruia credem că sîntem nu numai mîngîiați sufletește, ci și ajutați lumește, prin înflorire și trupească tămăduire, în cîrmuirea noastră, ce ni s-a dat nouă prin voia cea dumnezeiască, voină a înzestra aleasa biserică episcopală din Alba, aflătoare în părțile Transilvaniei, cît și pe venerabilul întru Hristos părinte, domnul Dominic, episcopul, și pe episcopii urmași lui, precum și capitulul numitei biserici, cu osebite prerogative ale sprijinului și milostivirii noastre și a-i întări cu o osebită libertate, după chibzuită sfătuire și cu bună știință, primim,

încuviințăm, consfințim și întărim să aibă putere pe veci și nestrămutat, toate și fiecare dintre daniile de moșii făcute și dăruite cu evlavie, de către orice nobili sau alți închinători ai lui Hristos, în timpul vieții lor, acelei biserici, episcopului aflător în fruntea ei și capitlului ei, <tuturor> laolaltă sau fiecăruia în parte, sau lăsate prin testament în chiar clipa morții, ori trecute pînă în acest timp, sub orice alt drept cuvînt, asupra pomenitei biserici, episcopului și capitlului ei; afară de aceasta, încuviințăm și îngăduim zisei biserici a sfîntului Mihail din Alba Transilvaniei, ca orice nobil sau alți credincioși întru Hristos, <care> ar voi să dăruiască în timpul vieții sau să lase prin diată, pe patul de moarte, moșii sau părți de moșii acelei biserici, acelui episcop **ce se va afla** în fruntea ei, și capitlului, <tuturor> laolaltă sau fiecăruia în parte, ori <ar voi> să le treacă asupra acelei biserici sub orice alt cuvînt drept, să aibă — din încuviințarea noastră de față și din învoirea lămurită ce ne-am dat-o cu bunăvoință la aceasta — slobodă și neștirbită voie a le da, a le dăru, a le lăsa prin testament, sau, cum se spune mai sus, a le trece sub orice alt cuvînt drept și întemeiat asupra acelei biserici, fără vătămarea drepturilor altora și fără păgubirea drepturilor altora în ce privește fiecare din cele de mai sus.

Dat în Alba Iulia, în miercurea dinaintea sărbătorii fericitei fecioare și mucenice Margareta, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 692. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.

Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 23 martie 1367, nr. 211, în care se spune că scrisoarea deschisă a regelui era prevăzută cu pecetea lui secretă, rotundă.

Transumpt în actul capitlului din Oradea, din 28 mai 1384, la Bibl. Bathya-neum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița 5, nr. 664.

Rezumat în actul lui Emeric, voievodul Transilvaniei, din 4 martie 1392, Buda, la Arh. Naț. Magh., Dl. 31 060. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1295.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 664.

¹ În transumptul din 28 mai 1384: *aput.*

² Lipsește atît în transumptul din 23 martie 1367, nr. 211, cît și în transumptul din 28 mai 1387; intercalat după sens.

³ În transumptul din 28 mai 1384: *cathedralem.*

⁴ În transumptul din 28 mai 1384 lipsește.

⁵ În transumptul din 28 mai 1384: *Gyule.*

⁶ În transumptul din 28 mai 1384: *LX-mo.*

Nos, Petrus, vicemoyuoda Transsiluanus, damus pro memoria quod causam quam Ladislaus dictus Vos de Sancto Egidio, personaliter astans, contra magistros Petrum rufum, Deseu, Stephanum et Paulum filios Nicolai, Johannem et Ladislaum, filios Thome dicti Vos, pro quibus termini assumptores comparuerunt, iuxta continenciam litterarum citatoriarum conventus de Kulusmonustra, in octavis festi Nativitatis beati Johannis Baptiste nunc proxime preteritis movere habebat coram nobis, racione prioritatis termini ad octavas festi beati J - cobi apostoli nunc affuturas duximus prorogandam.

Datum in Sancto Emerico, octavo die termini prenotati, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

⟨Pe verso, de aceeași mână.⟩ Pro Ladislao dicto Wos de Sancto Egidio contra magistros Petrum rufum et Deseu et alios intra positos, ad octavas festi beati Jacobi apostoli, prorogatoria.

⟨Pe verso, pe margine, de o altă mână, contemporană.⟩ Magister Petrus rufus et filii Thome non venerunt, sed magister Deseu ac Stephanum, pro se et pro Paulum cum litteris Dionisii, woyuode; ad octavas beati Michaelis.

Noi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, dăm de știre că, din pricina întîietății ⟨altui⟩ soroc, am hotărît să amînăm, pe octavele acum vîitoare ale sărbătorii fericitului apostol Iacob¹, pricina pe care, potrivit cuprinsului scrisorii de chemare a conventului din Cluj-Mănăstur, Ladislau zis Wos, de Sîntejude trebuia s-o pornească înaintea noastră, la octavele acum trecute ale sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul², stînd însuși de față împotriva magiștrilor Petru cel Roșu, Desideriu, Ștefan și Pavel, fiii lui Nicolae, ⟨precum și⟩ Ioan și Ladislau, fiii lui Toma zis Wos, în numele cărora s-au înfățișat chezașii sorocului.

Dat la Sîntimbru, în a opta zi după sus-pomenitul soroc, în anul Domnului o mie trei sute șazece și șase.

⟨Pe verso, de aceeași mână.⟩ Scrisoarea de amînare pe octavele sărbătorii fericitului apostol Iacob, pentru Ladislau zis Wos, de Sîntejude, împotriva magiștrilor Petru cel Roșu și Desideriu, și alții însemnați în scrisoare.

*⟨Pe margine, de o altă mână, contemporană.⟩*³ Magistrul Petru cel Roșu și fiii lui Toma n-au venit, dar magistrul Desideriu și Ștefan ⟨s-au înfățișat⟩, în numele lor și în al lui Pavel cu scrisoarea voievodului Dionisie. ⟨Pricina s-a amînat⟩ pe octavele ⟨sărbătorii⟩ fericitului ⟨arhangel⟩ Mihail⁴.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass, Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig, hîrtie, cu urme de pecete aplicată pe verso.

¹ 1 august.

² 1 iulie.

³ Însemnare făcută la 1 august.

⁴ 6 octombrie.

Nos, Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, memorie commendantes presencium serie significamus quibus expedit universis quod, quia ex debito preassumpti regiminis nostri officio unum quemque precipue autem ecclesias dei in regno nostro constitutas in suis iuribus tenemur confovere et illibate conservare, idcirco considerantes et invenientes districtum terre Obrugh vocate, in qua est Zalahma, in comitatu Albensi Transsiluane habitum, in quo montana sive fodine auri, argenti et aliorum metallorum haberi dinoscuntur, ad ecclesiam beati Mychaelis archangeli Albensem Transsiluanam et eius capitulum, efficacissimorum instrumentorum coram nobis productorum et diligenter exami-

natorum roboribus, omni iuris et veritatis tramite ac legitimo titulo pertinere, ad humillimas quoque et frequentes supplicacionum instancias domini Johannis, prepositi, et capituli ecclesie predictę, fidelium nostrorum, regium animum solita benignitate inclinantes, eundem districtum terre Obrugh, cum Zalathna ac villis in territorio eiusdem situatis, necnon omnibus utilitatibus et pertinenciis ac iuribus quocumque nomine censeantur ad ipsum spectantibus, sub suis veris metis et iustis terminorum limitacionibus, omni eo iure et titulo, quo ad predictam ecclesiam et eius capitulum situatis¹ pertinere dinoscitur, habita exinde deliberacione matura et ex certa sciencia absque iuribus alienis, restituimus et resignavimus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendum, tenendum pariter et habendum, montana tamen seu fodinis argenti, auri et aliorum metallorum in ipso districtu terre Obrugh ac Zalathna et eius territoriis ac pertinenciis, nunc existentibus et in futurum reperiendis, urburisque nostris, utpote regie iurisdiccioni competentibus, salvis semper remansuris. Presentes autem, dum nobis reportate fuerint, sub maiori sigillo nostro faciemus privilegialiter emanari.

Datum in Alba Iule, feria quinta proxima ante festum beste Margarete virginis et martyris, anno domini M^o CCC^o sexagesimo sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul scrisorii de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, deoarece, potrivit cuvenitei îndatoriri a cîrmuirii pe care ne-am luat-o asupra-ne, sîntem ținuți a sprijini și a păstra neatîns în drepturile sale pe oricine și îndeosebi bisericele lui Dumnezeu orînduite în țara noastră, de aceea, ținînd seamă și aflînd că districtul ținutului numit Abrud, aflător în comitatul Albei din Transilvania, în care se găsește Zlatna și în care se știe că sînt mine sau băi de aur, de argint și de alte metale, ține, după toate căile legii și ale adevărului și cu temei legiuit, de biserica fericitului arhanghel Mihail din Alba Transilvaniei și de capitlul ei, în puterea unor acte foarte temeinice, înfățișate înaintea noastră și cercetate de noi cu luare aminte, la stăruința preasmeritelor și deselor rugăminți ale credincioșilor noștri, (anume) ale domnului Ioan, prepozitul, și ale capitlului sus-zisei biserici, plecîndu-ne inima regească cu obișnuita noastră bunătate, după un sfat chibzuit în această privință cu bună știință, și fără (vătămarea) drepturilor altora, întoarcem și dăm înapoi (zisei biserici și capitlului ei) acel district al ținutului Abrud, dîmpreună cu Zlatna și cu satele așezate în zisul ținut, și, de asemenea, cu toate folosințele și cu (toate) cele ce țin de el, precum și cu drepturile ce-l privesc, sub orice nume ar fi ele socotite, între adevăratele lui semne de hotar și dreptele margini ale hotarelor, cu întreg acel drept și temei cu care se știe că ține de pomenita biserică și de capitlul ei, ca să-l stăpînească, să-l țină și să-l aibă deapănarea și nestrămutat, dar (cu legămîntul) ca minele sau băile de argint, de aur și de alte metale ce se află în districtul ținutului Abrud și în Zlatna, precum și cele din părțile și locurile ce țin de el, ce sînt acum sau care se vor găsi în viitor, precum și urburele noastre, ce se cuvîin adică dreptului nostru regesc, să rămînă în veci neatînse.

Iar cînd această <scrisoare> ne va fi înapoiată, vom pune să fie dată în chip de privilegiu, sub pecetea noastră cea mare.

Dat la Alba Iulia, în joia dinaintea sărbătorii fericitei fecioare și mucenice Margareta, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Bibl. Baŧthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița 5, nr. 665. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 29 martie 1370, nr. 481.

EDIȚII: Ub., II, p. 263.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 665.

¹ Cuvînt repetat.

Ludovicus, dei gracia, rex Hungarie, fidei nostro Petro, vices gerenti viri magnifici Dyonisi¹, wayuode Transsiluani, salutem et graciam.

Quia nos, fidelitati vestre et industrie singulariter et omnino² iussumus ut, inter ceteras, incomoditates in regno nostro Transsiluano vigentes, metas et terras, inter nobiles et eciam inantes² populos vel cives, litigiosas rectificando reformatis, maxime tales que per acceptabilia litterarum instrumenta possunt demonstrari, igitur fidelitati vestre eidem precipimus et mandamus omnino valentes, quatenus, visis presentibus, coram Ladislao vel Gregorio, aut Benedicto sive Nicolao, filiis Beke de Iklod, an Johanne <de>³ Baduk, aliis absentibus, homine vestro, et testimonio <conventus>⁴ de Clus, quod per ipsum conventum ad id, serie presencium, transmitti iubemus, metas seu terminos⁵ omnium possessionum et porcionum possessionariarum magistrorum Ladislai et Johannis, filiorum Johannis, <filii Nicolai de Do>boka⁶, necnon Leukus et Nicolai, ac filiorum Ladislai, filii eiusdem Nicolai de Doboka, ubilibet habitarum et quomodocumque vocatarum, item metas possessionis Zegeu, nobilem dominam <... vocatam, viduam condam>⁶ magistri Ladislai de Doboka tangentis, eiusque pertinenciarum, iuxta cursum¹ et continenciam efficacium⁷ litteralium instrumentorum eorundem nobilium de Doboka, que si habuerint <...>⁸ dicti nobiles producere, undique et a parte omnium, tam nobilium quam aliorum, eis contigue vicinorum rectificare et reformare, et sic eisdem nobilibus ac pefatate domine pati <...>⁸ debeatis, ubi, si aliqui contradictores apparerent, mox et in eadem instanti teneantur ipsi contradictores sua iura demonstrare vel rationem plenariam sue contradictionis <reddere...>⁹ <...>¹⁰; vos enim² contra partes easdem discordantes sic reformatis et plenariam reformandi habeatis facultatem, quod prenominati nobiles de Doboka circa suas metas <...>⁸ <...>¹⁰, secundum tenorem huiusmodi efficacium instrumentorum suorum, remaneant in pace, irrationabili contradiccione adverse partis non obstante. Seriem siquidem premisorum omnium <...> usione¹¹ materie presentis in litteris, tam vestris, quam dicti conventus, more solito et fideliter rescribi volumus nostre maiestati.

Datum in Alba Gule, feria sexta proxima ante festum <beate Marg->arethe¹² virginis. Anno domini M^o CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

Et, simili modo, metas Petri, filii Petri, filii Mikud, rectificare undique debeatis. Datum ut supra.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului nostru Petru, locțiitorul măritului bărbat Dionisie, voievodul Transilvaniei, mîntuire și milostivire.

Deoarece noi am poruncit, în parte și cu totul, credinței și sîrguinței voastre ca, între altele, veghind la neajunsurile din țara noastră a Transilvaniei, să rînduiți, îndreptînd hotarele și pămînturile aflate în pricină între nobili și chiar între oameni simpli sau orășeni, și mai ales pe acelea care pot fi dovedite prin binevenitele acte scrise, punem, așadar, în vedere și poruncim cu strășnicie aceleiași credințe a voastre că, văzînd scrisoarea de față, trebuie să îndreptați și să rînduiți înaintea omului vostru, Ladislau sau Grigore, ori Benedict sau Nicolae, fiii lui Beke de Iclod, sau, în lipsa acestora, a lui Ioan de Badoc, și a omului de mărturie a conventului din Cluj, <Mănăstur>, care, prin cuprinsul celor de față, poruncim să fie trimis de către convent la aceasta, hotarele și marginile tuturor moșiilor și părților de moșii ale magiștrilor Ladislau și Ioan, fiii lui Ioan, fiul lui Nicolae de Dăbîca, de asemenea, ale lui Leukus și Nicolae, precum și ale fiilor lui Ladislau, fiul aceleiași Nicolae de Dăbîca, avute oriunde și numite în orice chip, și, de asemenea, hotarele moșiei Țigău, ce ține de nobila doamnă... numită, văduva răposatului magistru Ladislau de Dăbîca, și pe cele ale celor ce țin de aceeași <moșie>, potrivit mersului <hotarelor> și cuprinsului unor temeinice acte scrise ale acestor nobili de Dăbîca — pe care, dacă le-ar avea, zișii nobili <vor trebui> să le arate — de pretutindeni și dinspre partea tuturor, atît a nobililor cît și a celorlalți vecini alăturați, și astfel <să le dați în stăpînire> acestor nobili și pomenitei doamne; la care, dacă s-ar ivi oarecari împotrivitori, numaidecît și pe loc să fie datori acești împotrivitori să-și dovedească drepturile lor, sau să facă cunoscut temeiul deplin al împotrivirii lor, iar voi să rînduiți așa și să aveți deplina voie de a rîndui împotriva acelor părți care nu se înțeleg, ca sus-numiții nobili de Dăbîca să rămînă, ... potrivit cuprinsului actelor lor temeinice, în liniște, cu privire la hotarele lor, fără a fi piedică împotrivirea neîntemeiată a părții adverse.

Iar desfășurarea tuturor celor de mai sus... vrem să fie făcută cunoscută maiestății noastre în scris, așa cum se cuvine și întocmai, atît în scrisoarea voastră, cît și în cea a zisului convent.

Dat în Alba Iulia, în vinerea dinaintea sărbătorii fericitei fecioare Margareta, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Și, în același chip, sînteți datori a îndrepta hotarele de pretutindeni ale lui Petru, fiul lui Petru, fiul lui Mikud. Dat ca mai sus.

Arh. Naț. Magh., Dl. 28 774. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur din 3 iunie 1367, nr. 236.

¹ Astfel în transumpt.

² Lectură probabilă.

³ Lipsește în transumpt; intercalat după sens.

⁴ Rupt cca 2 cm; întregit pe baza contextului.

⁵ Cuvînt repetat.

⁶ Rupt cca 2,5 cm, întregit pe baza contextului.

⁷ Urmează: *literarum*, tăiat de aceeași mînă.

⁸ Rupt cca 2,5 cm.

⁹ Rupt cca 2,5 cm; întregit, parțial, după sens.

¹⁰ Cuvînt indescifrabil.

¹¹ Rupt cca 1 cm.

¹² Rupt cca 1 cm; întregit pe baza contextului.

⟨Nos, Stephanus Bubek⟩¹, iudex curie domini Lodovici, dei gracia. regis Hungarie, damus pro memoria quod Dominicus de Peleznek, pro mag(istro Andrea, filio Georgii de Petry)¹, cum procuratoriis literis capituli ecclesie Varadiensis (...) ² comitis Nicolai de Zeech, prid(ē similiter iudicis curie)¹ regie, prorogatarum. în octavis festi beati Georgii martiris (...) ² anno domini M¹⁰ CCC^o quinquagesimo nono preteritis, ad presenciam comitis Nicolai, filii ⟨Vgrini⟩¹, condā iudicis ⟨curie⟩¹ bone memorie, accedendo, contra Ladislaum et Andreā, filios Vyd, ac Martinum, filium Jacobi de Irin, quasdam literas (...) ² ⟨eiusdem⟩³ ecclesie Waradiensis⁴ regie excellencie rescripcionales, in virgilia festi beati Jacobi apostoli, anno domini Millesimo CCC^{mo} quinquagesimo octavo, iuxta formam possessionarie reambulacionis ac contradictorie inhibicionis et citacionis in se habentes, asserendo accionem et proposicionem prefati magistri Andree explicari (...) ² ipsius comitis Nicolai, filii Vgrini, presentasset, in quibus idem, inter cetera, comperisset haberi quod, cum predictus magister ⟨Andreas⟩³ de Pyls, homine regio, et discreto viro Ladislao, sacerdote chori ecclesie Waradiensis⁴, antedictē, et rectore altaris maioris beatissime virginis nostre, per ipsum capitulum Waradiense ad literatorium regium mandatum in testimonio transmissō, feria sexta proxima ante festum beati Jacobi apostoli tunc ⟨proxime preterita, ad facies⟩³ possessionum Mezeupetry et Vezend vocatarum accedendo, primo, eandem possessionem Mezeupetry a parte poss(essionibus Irin et Portelek, dicta)am³ possessionem Vezend ab eadem possessione Iryn⁴ et Portelek, vicinis et commetaneis earundem universis legitime convocatis et presentibus, reambulare reambulataque ab eisdem possessionibus distinguere distinctasque per eosdem regium et dicti capituli Waradiensis⁴ homines, eo iure quo ⟨ad ipsum⟩³ dinoscerentur sibi perpetuo possidendas statui et relinqui facere voluisset, Ladislaus, filius Vyd, nobilis de dicta Iryn⁴, ⟨nomine⟩³ Andree literati, item Martinus, filius Jacobi de dicta Portelek, personaliter ibidem comparentes, eos non a reambulacione sed ab ereccione metarum de consuetudine regni expresse prohibuissent; propter quod, ipsi regius et ipsius capituli Waradiensis homines, eodem die et loco, memoratos Ladislaum et Andreā, filios Vyd, necnon Martinum, filium Jacobi, contra eundem Andreā, filium Georgii, citassent in presenciam regie maiestatis, rationem contradiccionis eorum reddituros, octavas festi Assumpcionis virginis gloriose tunc proxime venturas eisdem pro termino assignando, cuius contradiccionis rationem, ipse Dominicus, procurator prelibati magistri dream, filios Vyd, necnon Martinum, filium Jacobi, contra eundem Martino prenotatis. Quibus auditis et perceptis, ⟨Paulus⟩³, filius Johannis de Kyde, pro eisdem Ladislao et Andrea, filiis Vyd, ac Martino, filio Jacobi, cum procuratoriis literis dicti capituli ecclesie Waradiensis exurgendo, respondisset eo modo quod premissam prohibicionem idem Ladislaus et Andreas ac Martinus, tempore premissę possessionarie reambulacionis, pro eo fecissent, quia ipse magister Andreas, per premissam suam reambulacionem magnam particulam de predictis possessio-

nibus eorundem, Iryn⁴ et Portelek vocatis,⁵ ad easdem possessiones suas, Mezeupetry et Vezend vocatas, occupare et adiungere voluisset; sed, si iamdictus magister Andreas prefatas possessiones suas, Mezeupetry et Vezend vocatas, per veras earum metas reambulare et nil de iuribus ipsorum Ladislai et Andree, filiorum Vyd et Martini, filii Jacobi, occuparet, non facerent prohibitionem aliqualem nobiles prenotati.

Unde, quia ad reambulacionem, separacionem et distinccionem metarum predictarum (possessionum)³, modo inferius declarando faciendas, homines regii et testimonia conventus de Lelez transmitti debere eidem comiti Nicolao visum extitisset, ideo amiciam ipsius conventus de Lelez, idem comes Nicolaus requisivisset diligenter quatenus ipsorum mitterent homines pro utrisque partibus pro testimoniis fidedignos, quibus presentibus, homines regii pro partibus infra declarandi, in octavis festi beati Michaelis archangeli proxime tunc venturis (et aliis)³ diebus ad hoc aptis et congrue sufficientibus, ad facies predictarum possessionum, Mezeupetry et Vezend vocatarum, vicinis et commetaneis earundem legitime convocatis, et partibus vel earum legitimis procuratoribus presentibus, accedendo, primo, secundum ostensionem prenotati magistri Andree, filii Georgii, vel sui legitimi procuratoris, metas predictarum possessionum, Mezeupetry et Vezend vocatarum, a parte predictarum possessionum, Iryn et Portelek vocatarum, reambu(lando)³, demumque metas et cursus metarum prelibatarum possessionum, Iryn et Portelek vocatarum, iuxta ostensionem et demonstracionem prescriptorum Ladislai et Andree, filiorum Vyd, et Martini, filii Jacobi, vel eorum legitimi procuratoris, ex parte prenotatarum possessionum, Mezeupetry et Vezend vocatarum, reambulant, et, si partes in huiusmodi ostensionibus et demonstracionibus metarum possessionum suarum concordēs fierent, tunc unicuique parcium iura possessionaria, novis metis in locis necessariis erectis ab invicem sequestrando et distinguendo, relinquerent et committerent perpetuo possidenda; si vero in aliquibus particulis terrarum discordarent, tunc easdem terras litigiosas, contenciose remanentes, unacum aliis probis vjris, deum ferendo pre oculis, favore, amore et odio cuiuslibet partis non allecti, regali mensura mensurando vel visu considerando estimarent, regni consuetudine requirente; et post hec, ipsius possessionarie reambulacionis, statucionis et estimacionis seriem, cum totali suo processu, ad octavum diem earundem octavarum regie fideliter rescriberet maiestati conventus prenotatus.

A quoquidem octavo die octavarum festi beati Michaelis archangeli, dum discussio premissorum inter partes prenotatas diversis prorogacionum cautelis intervenientibus dilata, medioque tempore eodem comite Nicolao, filio Vgrini, viam universe carnis incesso, nobisque honore iudicatus curie regie per regiam clemenciam adepto, ad octavas festi beati Georgii martiris in anno domini M^{mo} CCC^{mo} sexagesimo quarto preteritas extitisset prorogata, ipsis itaque octavis festi beati Georgii martiris adherentibus, predictus Dominicus, filius Pauli de Peleznek, pro annotato magistro Andrea, filio Georgii de Petry, cum procuratoriis literis dicti capituli Waradiensis, ab una, item Michael, filius Martini, filii Jacobi, predicti, pro eodem Martino, patre suo, necnon Ladislao et Andrea, filiis Viti⁴, cum procuratoriis literis prescripti capituli Waradiensis, parte ex altera, coram nobis constituti, literas prefati conventus de Lelez, super premisis domino nostro regi rescripcionales, nobis demonstrarant, declarantes, inter cetera, quod ipse conventus, petitionibus ipsius comitis Ni-

colai, filii Vgrini, condemn iudicis curie regie, satisfacere cupiens, cum Nicolao, filio Bogoch de Mendzenth, fratrem Ladislaum, pro parte predicti magistri Andree, actoris, et cum Deseu de Thykud, Valentinum scolasticum, pro parte memoratorum Ladislai et Andree ac Martini, filii Jacobi, in causam attractorum, regiis hominibus, ipsorum homines ad premissa peragenda pro testimoniis transmisissent⁵.

Demum iidem, ad ipsum conventum reversi, eidem consona voce retulissent quod ipsi, in prefatis octavis festi beati Michaelis archangeli, in predicto anno preteritis, accessissent ad facies prelibatarum possessionum, Mezeupetry et Vezend vocatarum, ubi easdem, convocatis vicinis et commetaneis earum universis, et partibus presentibus, primo, per ostensionem et demonstracionem sepedicti magistri Andree taliter reambulassent: quod primo incepissent ab una meta terrea bene apparenti, que diceretur haberi in uno rubeto, deinde transeundo ipsum rubetum versus orientalem plagam, venissent ad unum dumum querci, inter terras arabiles, pro meta esse assertum, abhinc servando eandem plagam venissent ad unam foveam, similiter pro meta indicatam, ubi predictus Andreas unam arborem salicis fuisse et deinde effossam extitisse dixisset, que arbor semper possessioni sue Mezeupetry metalem fecisset distinccionem, prelibati vero Ladislaus et Andreas ac Martinus, filius Jacobi, nunquam ibi aliquam arborem fuisse, sed ipsam foveam per messoros eorum aquam querendo effodisse contrariose allegassent, et sic predictas metas, incipiendo a prima usque ad novissimam, possessioni ipsorum Iryn vocate esse et cum fratribus generacionalibus debere metalem distinccionem facere asseruissent, et ibi metalis cursus per ipsum magistrum Andream ostensus terminaretur. Postea iidem Ladislaus et Andreas, filii Vitii, ac Martinus, filius Jacobi, inde regredientes, ex opposito anterioris mete, in uno loco tres metas terreas demonstrassent, quarum unam possessioni ipsorum Iryn vocate, alteram possessioni Besseneu nominate, et terciam predictae possessioni Mezeupetry distinccionem debere facere indicassent, hoc non pretermisso quod una meta earumdem trium metarum totaliter abrasa et asportata per dictos homines regios et ipsius conventus reperta extitisset, et in eo loco, dictus magister Andreas, filius Georgii, ipsas metas suas cum fratribus generacionis sue cursum metalem possessionis Mezeupetry facere conservandum asseruisset existere, et super hoc efficacia instrumenta se habere asseruisset et ispos Ladislaum et Andream, filios Vyd, ac Martinum nullum ius possessionarium ibi habere, sed totaliter terram suam existere allegasset, a reambulacione vero ulteriori ipsos inhib(uisset)³. Deinde, per conduccionem eorundem versus orientem progrediendo, venissent ad duas metas terreas, deinde vero ad tres, a quibus semper dictam plagam servando attinxissent unum monticulum, in cuius vertice reperissent tres metas terreas, ab illis ad duas, postmodum iterum ad tres metas terreas, et ibi cursus metalis per nobiles de Iryn ostensus terminaretur, ubi dictus magister Andreas, filius Georgii, omnes illas metas cursuales inter ipsum et fratres suos generacionis sue esse et distinccionem sue possessioni debere facere allegasset; et hiis peractis, eandem particulam terre litigiose inter ipsas metas per utrasque partes ostensas adiacentem, unacum aliis probis viris nobilibus tunc inibi adherentibus, deum habendo pre oculis, favore et amore cuiuslibet partis non allecti, visu considerando ad duo aratra cum dimidio debere sufficere estimassent, regni consuetudine requirente; et eo habito, memoratus magister Andreas, filius Georgii, inde, ipsos ad priorem locum,

ubi dicta fovea haberetur, reduxisset, et incipiendo ab ipsa fovea processissent versus plagam meridionalem, ubi in uno loco signum metale demonstrasset, sed ipsi ibi nullam metam considerare valuissent; inde in valle una descendendo, unam metam terream demonstrasset, quam memorati nobiles de Iryn non metam, sed tumorem terre dixissent esse, inde ulterius eundo, iterum duo signa metalia, abhinc, in facie unius silve exteriori, duas arbores ilicis pro meta indicasset, sed ipsi super ipsas arbores nulla signa valuissent considerare, dictarumque arborum unam pro meta possessionis Vezend, alteram vero ipsorum nobilium, per ipsum Andream, filium Georgii, affirmari percepissent. Et sic postmodum dicti nobiles de Iryn inde regredientes, versus orientem venissent ad unum angulum, ubi diceretur haberi unum er⁴ aquosum, ab ipsoque tenderetur versus septemtrionalem, ubi esset, penes unum monticulum, meta terreasimiliter possessionis ipsorum Porteleke⁴ nominate; abhinc ulterius transeundo, duas metas fore parvas indicasset, et ibi dictus Andreas, contrariose, nunquam aliquas metas fuisse retulisset; postmodum venissent ad unum truncum, in latere unius silve ad usum ulmi, vulgariter¹ zyltursuk⁴, a quo semper septemtrionalem servando reperissent tres metas terreas, quas possessionibus Vezend et Porteleke distinccionem facere, dictus vero Andreas, filius Georgii, terram possessionis sue Vezend existere contrariose allegasset; deinde venissent ad magnam viam, in medio cuius sepedicti nobiles unam metam terream demonstrassent, sed propter conculcacionem transitus ipsius vie, ipsi signum metale considerare nequívissent; abinde duas metas, de quibus transeundo ulterius tres metas, abinde iterum duas, inde alias duas metas cursuales conspexissent, post hec inde ad primas tres metas, que separarent possessiones Mezeupetry, Portelek et Iryn vocatas venissent, ubi mete terminarentur. Cuiquidem reambulacioni et metarum ereccioni, dictus Andreas, filius Georgii, contradiccionis velamine obviasset, terram ipsius asserendo, et sic peracta ipsa reambulacione, ipsam particulam terre litigiose inter partes demonstrate et premissis metis circumdate, ipsi, unacum aliis nobilibus viris, modo prenotato, ad tria aratra sufficere, visu considerando, estimassent, regni lege requirente.

Quibusquidem literis annotati conventus de Lelez, domino nostro regi rescripcionalibus, exhibitis, predicti parcium procuratores, super premissis, iuxta continencias predictarum literarum suarum causalium, utrinque iudicium et iusticiam ipsis partibus a nobis dari postularent, equitate suadente. Verum, licet predicte possessiones, Mezeupetry et Vezend vocate, vicinorum et commetaneorum suorum legitimis convocacionibus habitis, per homines regios sub testimoniis ipsius conventus de Lelez, a parte possessionis Iryn et Porteleke vocatarum, per ambarum parcium demonstraciones sub cursibus predictarum metarum reambulate, ac premissa particula terre inter partes litigiosa ad quinque aratra cum dimidio estimata extiterit, tamen quia predictus Dominicus de Peleznek, procurator ipsius magistri Andree, ad nostram requisicionem iuridicam, ipsum magistrum Andream in pacifico dominio dicte particule sexti dimidii aratrorum, ab eo tempore cuius memoria non extaret usque ad tunc, pacifice perstitisse et ad tunc esse allegarat, predictusque Michael, procurator annotatorum Martini, filii Jacobi, et filiorum Vyd de Portelek, eosdem nobiles similiter in pacifico dominio ipsius possessionarie porcionis ad humanam memoriam fuisse, ipsumque magistrum Andream dictam possessionarium porcionem sexti dimidii aratrorum ex commissione

et donacione predictorum nobilium usum extitisse, tuncque contra ipsorum nobilium voluntatem et legitimas eorum prohibiciones potencialiter pro se occupasse retulerat, predictique parcium procuratores super ipsis metis inter predictas possessiones ipsorum distingendis nulla literalia instrumenta metalia eosdem habere, ipsasque possessiones utrinque ipsis partibus iure hereditario pertinere debere indicarant, nosque absque iterata reambulacione et revisione metarum possessionum parcium predictarum, necnon estimacione et inquisicione ac statucione, inter ipsas partes iudicium et iusticiam congruo modo facere non poteramus, pro eo amicitiam predicti conventus de Lelez literatorie petieramus reverenter quatenus ipsorum mitterent homines pro testimoniis pro utrisque partibus fidedignos, quibus presentibus, homines regii pro partibus in aliis literis nostris expressi, in octavis festi Nativitatis beate virginis tunc venturis et aliis diebus ad hoc aptis et congrue sufficientibus, accederent ad facies prescriptarum possessionum parcium utrarumque, vicinorum et commetaneorum earundem legitimis convocacionibus factis, et partibus vel earum legitimis procuratoribus presentibus, primo, secundum demonstracionem predicti magistri Andree, filii Georgii, vel sui legitimi procuratoris, metas predictarum possessionum, Mezeupetry et Vezend vocatarum, a parte prenotatarum possessionum, Iryn et Porteleke vocatarum, distingentes reambulant, demumque metas seu cursus metarum prelibatarum possessionum, Iryn et Porteleke vocatarum, iuxta ostensionem predictorum filiorum Vyd ac Martini, filii Jacobi, vel eorum legitimi procuratoris, a parte prescriptarum possessionum, Mezeupetry et Vezend vocatarum, similiter reambulant et, si partes in huiusmodi demonstracionibus seu ostensionibus metarum possessionum predictarum concordantes fierent, tunc unicuique parti sua iura possessionaria, metis ab invicem distinctis, statuerent et committerent perpetuo possidenda, si vero partes prenotate in reambulacionibus et ostensionibus metarum prescriptarum discordarent et sibi invicem contradicerent, tunc ipsam particulam terre inter ipsas partes litigiose remanentem, non distincte, sed insimul, visis et circumspicis quibuslibet suis utilitatibus, regali mensura mensurando vel, si mensurari non possent, visu considerando, unacum aliis probis viris, estimarent in condigno suo precio et valore, regni lege requirente, quaquidem estimacione facta, peracta, ab eisdem vicinis et commetaneis comprovincialibusque nobilibus, ac ab aliis cuiusvis status et condicionis hominibus, illic convocatis et congregatis, de eo utrum predictus magister Andreas, filius Georgii, ab eo tempore cuius memoria non existeret, semper titulo iuris hereditarii din pacifico dominio dicto possessionarie porcionis litigiose extiterit et eandem usus fuerit, aut idem ipsam ex donacione dictorum nobilium de Iryn et Portelek usus fuisset et ipsis nobilibus de Iryn eadem iure hereditario pertinuerit, et dictus magister Andreas, ipsam, contra legitimas eorumdem nobilium prohibiciones, quoad perpetuitatem de novo occupaverit, et cuius partis mete ostense veriores et rectiores existerent, scirent, viderent et inquirerent meram et omnimodam veritatem, et post hec ipsius possessionarie reambulacionis, estimacionis, metarum revisionis, inquisicionis et statucionis seriem, ut fieret opportunum, ad octavas festi beati Michaelis archangeli tunc venturas domino nostro regi fideliter rescriberet conventus prenotatus.

A quibusquidem octavis festi beati Michaelis archangeli, dum discussio reportate seriei premissorum, iuxta continenciam literarum nostra-

rum prorogatoriarum, inter partes prenotatas, ad quindenas residence exercitus regalis dilatata extitisset, tandem ipsis quindenis residence exercitus regalis contra Bulgaros moti et ad octavas festi beati Michaelis archangeli proxime preteritas proclamate occurrentibus, prelibatus Andreas, filius Georgii de Petry, premissam suam causam et accionem exsecuturus⁴ in premissisque finem debitum recepturos, per Jacobum, filium predicti Martini, filii Jacobi, qui pro eisdem Martino, patre suo, ac filiis Vyd, cum procuratoriis literis capituli ecclesie Waradiensis, coram nobis adhererat⁴, legitime exspectatus, non venerat nec miserat, se mediantibus literis nostris iudicialibus, ut actor, in iudiciis regalibus permittens aggravari, postulans idem Jacobus prefatis Martino et filiis Vyd, iusticie complementum ex parte dicti Andree, filii Georgii, per nos elargiri in premissis.

Unde, quia prelibatus Andreas, filius Georgii, premissam suam causam et accionem exsecuturus⁴ in premissisque finem debitum recepturus, ac <de>¹ dictis iudiciis regalibus, in toto decem et octo marcas facientibus, nobis et partibus adveris satisfactorius, in regiam presenciam contra dictos filios Vyd et Martinum evocandus fore visus fuerat, ideo, cum nos ipsi conventui de Lelez literatorie scribendo, eundem Andream, filium Georgii, premissam suam causam exsecuturum⁴ in premissisque finem debitum recepturum ac de dictis iudiciis nobis et parti adverse satisfactorium, contra predictos filios Viti et Martinum de Iryn, ad octavas diei Cinerum tunc venturas, in regiam presenciam per regium et ipsius conventus homines evocari, et seriem ipsius evocationis cum nomine evocati ad easdem octavas domino nostro regi, per ipsum conventum fideliter rescribi petivissemus. Tandem, ipsis octavis diei Cinerum occurrentibus, Jacobus, filius Johannis, pro prefatis filiis Viti, et Martino, filio Jacobi, cum procuratoriis literis capituli ecclesie Waradiensis, in nostram accedendo presenciam, quasdam literas pretitulati conventus de Lelez, super premissis regie serenitati rescriptas, nobis presentarat, in quibus, inter cetera, prefatum Andream, filium Georgii de Petry, in possessione sua Vezend vocata, ad omnia premissa facienda, per Petrum, filium Pauli de Rezege, regium, et Petrum clericum, ipsius conventus homines, sabbato proximo ante festum Purificacionis beate virginis, promixe preteritum, contra prefatos filios Viti et Martinum in regiam presenciam, ad dictas octavas diei Cinerum legitime evocatum extitisse comperieramus evidenter.

Ad quasquidem octavas, idem Andreas per prefatum Jacobum, procuratorem predictorum filiorum Viti et Martini, legitimis diebus earundem octavarum coram nobis expectatus, non venerat, nec miserat, neque dicta iudicia persolverat, ut debebat, se pro sua non veniencia in iudiciis consuetis, pro non solucione vero dictorum iudiciorum in duplo⁴ eorum aggravari permittendo, postulans predictus procurator ipsorum Martini et filiorum Viti eisdem ex parte dicti Andree iuris equitatem per nos <..>² impertiri in premissis.

Unde, quia non alique cause solis evocationibus solent terminari, nisi evocationes consultivas evocatorum contumacia requirente terne forenses sequi debent proclamaciones, devios autem ei iuri rebelles ad iuris tramitem per forenses proclamaciones invitare iudicibus maximum indicium existit, pietatis, ideo, ipsi conventui amicabilem per alias literas nostras scribentes, eorum amicitiam petieramus reverenter quatenus ipsorum mitterent hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, homo

regius infranominandus prefatum Andream, filium Georgii, premissam suam causam exsecuturum ac de dictis iudiciis, modo prehabito, in ipsum aggregatis, in toto quadraginta quinque marcas facientibus, nobis et parti adverse satisfacturum, contra predictos filios Viti et Martinum, filium Jacobi, in regiam presenciam ad octavas festi beati Georgii martiris, tunc venturas, in tribus foris comprovincialibus publice⁴ et manifeste faceret proclamari, insinuando ibidem ut, si venerit et premissam suam causam exsequeretur de dictisque iudiciis ut expediret satisfaceret, bene quidem, alioquin, non obstante ipsius absentia, faceremus in premissis quid iuri videretur expediri, et post hec, ipsius terne forensis proclamacionis seriem, cum nomine proclamati, ad dictas octavas sancti Georgii, domino nostro regi fideliter rescriberet conventus memoratus.

A quibusquidem octavis sancti Georgii, discussio premissorum, pro eo, quia prefato Andrea, octavas ad easdem, nostram in presenciam venire vel mittere non curante, completisque legitimis diebus et terminis ipsarum octavarum, litere nostre iudiciales contra eum pro ipsis filiis Viti et Martino legitime emanate extiterent, et tandem, antequam litere nostre sentenciales super premissis, contra ipsum Andream emanate fuissent, Dominicus de Peleznek pro ipso Andrea, cum procuratoriis literis Nicolai Konth, palatini, presente Jacobo, filio Martini, qui pro ipsis filiis Viti et Martino, cum procuratoriis literis capituli ecclesie Waradiensis, pro habendis et recipiendis premissis literis nostris sentencialibus nostri in presenciam adhesionem, in nostram accedens presenciam, eundem Andream, in premissis iudicio nostró astare promptum et paratum fore allegarat, premissa vero iudicia quadraginta quinque marcarum, tunc per eundem Andream persolvenda, idem procurator suus ad tunc eundem persolvere non posse indicarat, sed ad solucionem eorundem, eo gravamine quo ad regni consuetudine conveniret, terminum ulteriorem eidem Andree assignari postularat, ad octavas festi Nativitatis beati Johannis Baptiste, tunc venturas, per literas nostras dilatorie extiterat prorogata eo modo, ut in eisdem octavis ipse Andreas premissa iudicia quadraginta quinque marcarum, ut procurator eiusdem assumpserat annotatus, nobis et parti adverse cum duplo⁴ persolvere teneretur, quibus persolutis, de eo, utrum ipse premissam suam causam, antequam legitimi termini per evocationes et forenses proclamaciones contra ipsum completi et post ipsam proclamacionem litere nostre iudiciales contra eundem emanate extiterant, exsequi valeret et se, ut actor, causam in eandem admitti posset nec ne, aut premissis litere nostre sentenciales contra eundem de iure dari deberent, unacum prelati regni que baronibus, deliberando discerneremus iusticia exigente.

Denique ipsis octavis festi Nativitatis beati Johannis Baptiste adherentibus, Jacobus, filius dicti Martini, pro eodem patre suo et annotatis filiis Viti, cum procuratoriis literis capituli ecclesie Waradiensis, presei te prelibato Andrea, filio Georgii, qui coram nobis personaliter astabat, in nostram veniendo presenciam, primo, mediantibus literis ipsius conventus de Lelez super premissa terna forensi proclamacione, regie serenitati rescriptis, eundem Andream, filium Georgii, per Petrum, filium Pauli de Rezege, regium, et fratrem Anthonium, ipsius conventus homines, diebus et locis in eisdem expressis, in tribus foris comprovincialibus ad premissa perficienda, contra predictos Martinum, patrem suum, et filios Viti, in regiam presenciam ad dictas octavas festi beati Georgii martiris, publice⁴ et manifeste proclamari factum extitisse declarans, quasdam

literas eiusdem conventus, super premissa possessionaria reambulacione et inquisicione domino nostro regi rescriptas, nobis presentavit, declarantes, inter cetera, quod ipse conventus, receptis premissis literis nostris, unacum Andrea de Pilys, fratrem Johannem, pro parte dicti actoris, cum Dionisio vero, filio Akus de Akusy, fratrem Petrum, pro parte predictorum in causam attractorum, hominibus regiis, ipsorum homines pro testimoniis transmisissent, qui, demum exinde ad ipsum conventum reversi, eidem hoc modo retulissent quod in dictis octavis festi Nativitatis virginis gloriose accessissent primitus ad facies possessionum predicti Andree, filii Georgii, Mezeupetry et Vezend vocatarum ubi easdem, vicinorum et commetaneorum earundem universorum facta legitima convocacione, et presentibus ipsis, per ostensionem eiusdem Andree actoris, iuxta primariam reambulacionem in vestigiis prescriptarum metarum, et demum, peracta ipsa reambulacione, similiter presentibus ipsis vicinis et commetaneis, possessiones Ladislai et Andree, filiorum Viti ac Martini, filii Jacobi, Iryn et Porteleke vocatas, similiter iuxta primariam reambulacionem reambulassent, et quia dicte partes in ipsa reambulacione discordes extitissent, ideo ipsi particulas terrarum inter partes litigiosarum statuere non valuissent, et sic ipsi, postmodum ab omnibus nobilibus et ignobilibus ac ab aliis cuiusvis status et condicionis hominibus, tunc ipsi possessionarie reambulacioni adherentibus, facta diligenti inquisicione, primitus de eo, utrum predictus Andreas, filius Georgii, ab eo tempore cuius memoria non extaret, semper titulo iuris hereditarii in pacifico dominio dicte posesionarie porcionis litigiose extiterit et eandem usus fuerit, aut ipsam ex donacione dictorum nobilium de Iryn et Porteleke usus fuerit, et demum de eo, utrum ipsis nobilibus de Iryn eadem iure hereditario pertinuerit, et dictus Andreas, filius Georgii, contra legittimas eorundem nobilium prohibiciones quoad perpetuitatem de novo occupaverit, talem veritatem indagati extitissent, quod primo, nobiles, scilicet Johannes, filius Ladislai de Myhalfalva, communis nobilis, Nicolaus, filius Ladislai, sua et Ladislai, fratris sui, in personis, de Zenthmiklos, Johannes, filius Gagy, Iktor de Reche et Johannes de Peleznek, Laurencius de Gagy, Nicolaus, filius Nicolai de Damanhida, Ladislaus, Johannes et Andreas de eadem, communes nobiles, item Georgius, filius Martini de Chamakaz, vicinus sepius dicte possessionis Petry, Ladislaus, filius Bogath⁴, Michael, filius Simonis de Karol, et alii quamplures nobiles, sed non vicini, dixissent quod prefata particula terre litigiose, ad quinque aratra cum dimidio estimata, predicti Andree, filii Georgii, esset et ipsum titulo iuris hereditarii contingeret et eandem semper ipse usus fuisset et nunc uteretur in dominio eiusdem existeret; item Pangracius⁴ et Ladislaus, filii Johannis de Dengulegh, Blasius, filius Alexandri de Rezege, Petrus, filius Pauli de eadem, Paulus, filius Johannis de Kyge⁴, Petrus, filius Gogan de eadem, Johannes, filius Saul, Nicolaus, filius Johannis, Johannes, filius Petry, Nicolaus, filius Johannis, Jacobus, filius Petri, nobiles de Hotthaun, Dominicus, Michael et Ladislaus, filii Petri de Zodorou, Ladislaus, filius eiusdem Dominici de eadem, Laurencius, filius Stephani de Tiuised, Nicolaus, filius Beche de Zima, Johannes, filius Johannis de eadem, Ladislaus, filius Johannis et Jacobus, frater eiusdem, de eadem, isti omnes, propinqui et proximi, vecini et commetanei possessionis Portelke et Iryn, ac alii communes nobiles, fere ad quinquaginta, dixissent, ut prefata terra litigiosa, ad quinque aratra cum dimidio estimata, predictorum Ladislai et Andree, filiorum Viti et Martini, filii Ja-

cobo, esset, et ipsis semper iure hereditario successionis attinisset et nunc attineret, et ipsam terram litigiosam ipse Andreas, filius Georgii, in antea sub pacto decimationis usus fuisset, nunc vero propria sua voluntate eandem servaret atque perciperet, hoc etiam pretacti nobiles dixissent ut mete per dictos filios Viti et Martinum, filium Jacobi, demonstrare vere essent et iuste.

Quibusquidem literis exhibitis et perlectis continenciis earumdem, cum nos inter ipsas partes in premissis iudicium et iusticiam facere voluissemus, tandem eedem partes se in premissis ad pacis reformationem per nos humiliter transverti postularunt, quas cum nos ad ipsius pacis reconciliacionem gratanter admissemus. Demum, prelibatus Jacobus, filius Martini, pro eisdem Martino, patre suo, et filiis Viti, cum procuratoriis literis prenotatis, ab una, ac prescriptus Andreas, filius Georgii, pro se personaliter et pro filiis ac fratribus suis, qui in predictis possessionibus Mezeupetry et Vezend porcionati existerent, quorum honus⁴ et gravamen, si iidem in infrascriptis vel in aliquo infrascriptorum persistere nollent, per omnia super se assumptum⁴, parte ex altera, coram nobis constituti, dictus Jacobus, eosdem, patrem suum et filios Viti, ac annotatus Andreas, se in premissa eorum causa per reformativam compositionem proborum et nobilium virorum pacem parciū zelancium, ut ipsi eorumque heredes et posteritates, facto in premissis, perpetue pacis pulchritudine in evum, se valerent alternatim amplectere, taliter concordasse sunt confessi oraculo vive vocis et concordarunt coram nobis, ut unus predictorum in causam attractorum, videlicet Ladislaus vel Andreas, filii Viti, aut Martinus, filius Jacobi, solo se, secundo die festi Nativitatis beate virginis proxime venturo, presentibus Petro, filio Pauli, vel Blasio, filio Alex(andri)⁴ de Rezege, aut Petro, filio Ladislai de Kisfalud, seu Ladislao, filio Petri de Tarnuk, aut Dominico de Zudura⁴ sive Nicolao, filio Beke de Zyma⁴, pro parte ipsorum, item Petro, filio Martini de Chomakezy⁴, vel Petro, filio Leukus de Batur, sive Johanne, filio Ladislai de Peleznek, seu Ladislao, filio Simonis de Karoli⁴, sin Nicolao, filio Nicolai de Damanhida, an Ladislao, filio Petri de eadem, pro parte dicti actoris, aliis absentibus, hominibus regis, et testimoniis prelibati conventus de Lelez, que testimonia per ipsum conventum serie presencium ad id amicabiliter transmitti postulamus, ad facies prelibatarum possessionum eorum, Iryn et Porteleke vocatarum, vicinis et commetaneis ipsarum legitime convocatis, et ipsis ac dicto actore vel eius legitimo procuratore presentibus, accedendo, eandemque per premissos cursus metales, per eos in dicta reambulacione demonstratos, ex parte predictarum possessionum ipsius Andree, Mezeupetry et Vezend nominatarum, reambulando, easdemque metis consignando, vel, si super ipsa priori eorum reambulacione nollet, tunc intra eandem primariam earum reambulacionem sed non extra, ipsam versus ipsas possessiones eorum, Iryn et Porteluk⁶ vocatas, ubicunque et in quacunque particula terre vellet, eam prius similiter reambulando et signis metalibus consignando, in unaque ipsarum metarum vel signorum metalium comparando, resoluti cingulo, discalcatis pedibus et terram super caput suum levando ac generaliter dicendo, prout moris est, iuxta regni consuetudinem iurare super terram, super eo ut dicta litigiosa terra, intra ipsas metas vel signa demonstrata vel de novo per cum demonstranda, semper et ab antiquo ad dictas possessiones eorum Iryn et Porteleke vocatas, iure hereditario ipsis pertinentes, pertinuit et nunc attineat ac

intra veros cursus metales earumdem adiaceat, nunquamque ad dictas possessiones ipsius Andree, filii Georgii, Mezeupetry et Vezend vocatas, pertinuerit nec nunc attineat, sacramentum prestare teneretur; ipsaque iuramentali deposicione peracta, ipsam terram in quanta ipsum iuramentum deponitur, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis, metis demonstratis, erectis et renovatis, ad dictas possessiones Iryn et Porte(le)ke¹ adiungendo, iidem regii et dicti conventus homines eisdem filiis Viti et Martino ipsorumque heredibus et successoribus statuerent et committerent perpetuo possidere, tenere pariter et habere, salvo iure alieno, contradiccione predicti Andree, filii Georgii, et aliorum quorumlibet, eo quod, tempore premisse possessionarie reambulacionis, dicte metali reambulacioni preter ipsorum Martini et filiorum Viti nullius alterius obviaret contradiccio, (non)³ valente, hoc expresso quod, si qua parcium predictarum vel eorum heredes et successores in premissis vel aliquo premissorum persistere non curarent et alicui premissorum contraire attemptarent quocunque temporis in processu, tunc talis pars contra partem alteram in hiis pacifice perseverantem, in succubitu duelli facti potencialis convinceretur eo facto, et, si filii (su)¹³ aut fratres eiusdem vel quilibet eorum, qui in dictis possessionibus Mezeupetry et Vezend porcionati essent, quocunque temporis in curriculo, premisse compositionarie unioni in toto vel in parte contraire niterentur, tunc pro eisdem filiis et fratribus suis similiter ipse Andreas, filius Georgii, eodem gravamine honeraretur⁴ ipso facto; iudicium autem, habite (compositionarie unionis, partes in)³ causam attracti, quoad duas marcas, ipse autem Andreas, actor, residuitatem ad complacandum nos super se assumpsisset; seriem tamen ipsius iuramentalis deposicionis, possessionarie statucionis, reambulacionis et metarum ereccionis, per partes in literis dicti conventus de Lelez ad octavas festi beati Michaelis archangeli, similiter nunc affuturas, nobis (fideliter rescriberentur; hoc eciam ad)iecto³, quod procurator dictorum nobilium de Iryn, in causam attractorum, porcionem eorumdem de omnibus premissis iudiciis eis provenientem dicto Andree in premissa comparicione⁴ totaliter indulsit atque resignavit.

Datum in Vissegrad, decimo die termini prenotati, anno domini M^{mo} CCC^{mo} (sexagesimo sexto)¹.

(*Pe verso:*) Super iuramento, pro Andrea, filio Georgii de Petry, contra Ladislaum et Andream, filios Viti, ac Martinum, filium Jacobi de Iryn, per unum eorum filiorum Viti vel Martinum, solo se, secundo die festi Nativitatis beate virginis, in facie cuiusdam terre litigiose modo intrascripto, presentibus regiis et conventus de Lelez hominibus, deponendo, ac statucione possessionaria per eosdem regios et dicti conventus homines, termino in eodem fienda, ac aliis causis intrascriptis, memorialis, cuiusquidem iuramenti et statucionis series ad octavas festi beati Michaelis archangeli, in literis dicti conventus, per partes nobis sunt reportande.

. Noi, Ștefan Bubeș, judele curții domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, dăm de știre că (potrivit cuprinsului scrisorii)³ de amănare a comitelui Nicolae de Zeech, mai înainte, de asemenea, jude al curții regale, venind Dominic de Peleznek, în numele magistrului Andrei, fiul lui Gheorghe de Petreu, cu scrisoare de împuțernicire din partea capîtlului bisericii de Oradea, la octavele trecute ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul domnului o mie trei

sute cincizeci și nouă⁷, înaintea răposatului comite Nicolae, fiul lui Ugrin, fost jude al curții, de bună pomenire, a înfățișat înaintea acestui comite Nicolae, fiul lui Ugrin, împotriva lui Ladislau și Andrei, fiii lui Vyd, precum și a lui Martin, fiul lui Iacob de Irin, o scrisoare de răspuns a aceluiași capitul al bisericii de Oradea către înălțimea sa regească, dată în ajunul sărbătorii fericitului apostol Iacob, în anul domnului o mie trei sute cincizeci și opt⁸, cuprinzînd⁹ în sine șirul unei hotărniciri, precum și al unei opreliști împotrivoare și al unei chemări la judecată, declarînd că pricina și plîngerea sus-zisului magistru Andrei se arată <în acea scrisoare>³. În care <scrisoare> el a văzut că se arată, între altele, că, ducîndu-se în vinerea dinaintea sărbătorii pe atunci nu de mult trecute, a fericitului apostol Iacob¹⁰, pomenitul magistru Andrei de Pyls, omul regelui, și chibzuitul bărbat Ladislau, preotul din corul sus-zisei biserici de Oradea și slujitorul altarului celui mare al preafăricitei noastre Fecioare, trimis spre mărturie de capitul din Oradea, potrivit poruncii scrise a regelui, la moșiile numite Petreu și Vezendiu, și chemînd în chip legiuit toți vecinii și megieșii acelor moșii, și fiind <aceștia> de față, cînd au voit mai întîi să hotărnicească moșia Petreu dinspre moșiile Irin și Portelec, și apoi zisa moșie Vezendiu dinspre aceleași moșii Irin și Portelec, și <asa> hotărnicită s-o despartă de pomenitele moșii, și apoi <odată> despărțite, să pună să i se dea și să i se lase lui¹¹ pe veci în stăpînire de către omul regelui și de acela al pomenitului capitu din Oradea spre a le stăpîni cu dreptul cu care se știa că țin de dînsul, înfățișîndu-se înșiși acolo, Ladislau, fiul lui Vyd, nobil de Irin, în numele lui Andrei diacul, și, de asemenea, Martin, fiul lui Iacob de Portelec, i-au oprit, după obiceiul țării, cu tot dinadinsul, nu de la hotărnicire, ci de la ridicarea semnelor de hotar; din această pricină, numiții oameni, al regelui și al capitolului din Oradea, au chemat, în aceeași zi, și din acel loc, pe pomeniții Ladislau și Andrei, fiii lui Vyd, și pe Martin, fiul lui Iacob, înaintea maiestății regești, dîndu-le ca soroc octavele pe atunci curînd viitoare ale sărbătorii Adormirii slăvitei Fecioare¹², <spre a sta> față cu Andrei, fiul lui Gheorghe, ca să dea seama de împotrivirea lor, al cărei temei a voit acest Dominic, imputernicitul sus-pomenitului Andrei, să-l afle în numele acestuia de la amintiții Ladislau, Andrei și Martin.

După ascultarea și aflarea acestora, ridicîndu-se Pavel, fiul lui Ioan de Kyde, cu scrisoarea de imputernicire din partea capitolului bisericii de Oradea, în numele acelor Ladislau și Andrei, fiii lui Vyd, precum și a lui Martin, fiul lui Iacob, a răspuns așa: că Ladislau, Andrei și Martin de aceea au făcut, la vremea amintitei hotărniciri, acea opreliște, pentru că, prin acea hotărnicire, magistrul Andrei a voit să cotopească și să adauge o mare parte din moșiile lor numite Irin și Portelec, la moșiile sale numite Petreu și Vezendiu, dar că, dacă pomenitul magistru Andrei ar hotărnici amintitele sale moșii, numite Petreu și Vezendiu, după adevăratele lor semne de hotar și n-ar lua nimic din drepturile numiților Ladislau și Andrei, fiii lui Vyd, precum și ale lui Martin, fiul lui Iacob, nobilii mai sus pomeniți n-ar face nici o împotrivire.

Drept aceea fiindcă numitul comite Nicolae a găsit de cuviință că, pentru a face hotărnicirea, despărțirea și deosebirea semnelor de hotar ale ziselor moșii în felul ce se va arăta mai jos, e nevoie să fie trimiși oamenii regelui și oamenii de mărturie ai conventului din Lelez, de aceea numitul comite Nicolae a cerut stăruitor zisului convent să binevoiască

să trimită spre mărturie, pentru amîndouă părțile, pe oamenii lui vrednici de crezare, în fața cărora, oamenii regelui, ce se vor arăta mai jos, trimiși pentru cele două părți, ducîndu-se la octavele atunci viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail¹³ și în alte zile potrivite și trebuitoare pentru aceasta, la moșile numite Petreu și Vezendiu (și) chemînd în chip legiuit pe vecinii și megieșii acelor (moșii), și fiind de față părțile sau împuterniciții lor legiuiți, să hotărînicească, mai întîi, după arătarea sus-pomenitului magistru Andrei, fiul lui Gheorghe, sau a împuternicitului său legiuit, semnele de hotar ale pomenitelor moșii numite Petreu și Vezendiu dinspre sus-zisele moșii, numite Irim și Portelec, și apoi să hotărînicească semnele și mersul semnelor moșiilor sus-amintite, numite Irim și Portelec, dinspre sus-arătatele moșii Petreu și Vezendiu, după arătarea și deslușirile sus-numiților Ladislau și Andrei, fiii lui Vyd, și ale lui Martin, fiul lui Iacob, sau ale împuternicitului lor legiuit. Și dacă la arătarea și deslușirea semnelor de hotar ale moșiilor lor, părțile ar fi într-un cuget, atunci (oamenii regelui și ai conventului), după ce vor ridica în locurile de trebuință semne noi, spre a deosebi și despărți (acele moșii) una de alta, să lase și să încredințeze spre veșnică stăpînire fiecareia din părți drepturile ei de stăpînire; dacă însă, cu privire la vreunele bucăți de pămînt (părțile) nu s-ar înțelege, atunci, împreună cu alți bărbați cinstiți, avîndu-l pe Dumnezeu în fața ochilor și fără a se lăsa ademiniți de pîrtinire, dragoste sau ură față de vreuna din părți, măsurînd cu măsura regească sau din ochi acele pămînturi ce rămîn în pricină și dezbattere, să le prețuiască așa cum cere obiceiul țării, și după aceea, sus-pomenitul convent, în a opta zi, după acele octave¹⁴, să răspundă în scris întocmai maiestății sale regești despre felul cum s-a făcut acea hotărînire, dare în stăpînire și prețuire, dimpreună cu tot mersul lor.

Iar de la această a opta zi după octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, întrucît dezbaterile celor de mai sus între părțile amintite a fost amînată prin felurite măsuri de amîinare ce s-au iscat, și, în timpul acesta, numitul comite Nicolae, fiul lui Ugrin, a pășit pe calea tuturor fapturilor, iar noi, din regească milostivire, am căpătat dregătoria de jude al curții regești, (acea dezbattere) a fost amînată la octavele trecute ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe din anul domnului o mie trei sute șazeci și patru¹⁵. La sosirea, așadar, a numitelor octave ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, înfățișîndu-se înaintea noastră, sus-pomenitul Domînic, fiul lui Pavel de Peleznek, în numele sus-pomenitului magistru Andrei, fiul lui Gheorghe de Petreu, cu scrisoare de împuternicire din partea zisului capîtlu din Oradea, pe de o parte, iar pe de altă parte, Mihail, fiul lui Martin, fiul sus-zisului Iacob, în numele lui Martin, tatăl său, precum și al lui Ladislau și Andrei, fiii lui Vyd, cu scrisoarea de împuternicire din partea sus-pomenitului capîtlu din Oradea, ne-au arătat scrisoarea de răspuns a amintitului convent din Lelez către domnul nostru, regele, cu privire la cele de mai sus, scrisoare care între altele spune că numitul convent, dorind să împlinească cererea comitelui Nicolae, fiul lui Ugrin, răposatul jude al curții regești, a trimis spre mărturie — la împlinirea celor de mai sus —, dimpreună cu Nicolae, fiul lui Bogoch de Mecențiu, omul regelui, pe omul lor, (anume) fratele Ladislau, din partea sus-zisului magistru Andrei, pîrișul, și dimpreună cu Dezi-deriu de Thykud, omul regelui, pe omul lor dascălul Valentin, din partea pomeniților Ladislau și Andrei și a lui Martin, fiul lui Iacob, pîriți.

Aceștia, întorcându-se apoi la amintitul convent, i-au spus, într-un glas că, la trecutele sus-numite octave ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, din anul sus-arătat, ei s-au dus la amintitele moșii, numite Petreu și Vezendiu, unde, chemînd pe toții vecinii și megieșii lor și părțile fiind de față, au hotărnicit (moșiile), mai întîi după arătarea și deslușirile des-amintitului magistru Andrei, în felul următor: mai întîi au început de la o movilă de pămînt ce se vedea bine, ce se spune că se află într-un tufiș de mărăcini; apoi, trecînd de acel tufiș de mărăcini spre răsărit, au ajuns la un desiș de stejari, între niște pămînturi arătore, (desiș) despre care se spune că e semn de hotar, iar de aci, ținînd-o tot spre răsărit, au venit la o groapă arătată, de asemenea, ca semn de hotar, unde sus-zisul Andrei a spus că a fost o salcie, care apoi a fost scoasă din pămînt, și că acest copac a stat totdeauna ca hotar despărțitor al moșiei sale Petreu, însă sus-numiții Ladislau și Andrei și Martin, fiul lui Iacob, au spus dimpotrivă că acolo n-a fost niciodată vreun copac, ci că groapa aceea a fost săpată de secerătorii lor ce căutau apă, și deci au mărturisit că sus-zisele semne, începînd de la cel dintîi pînă la cel din urmă, sînt (hotarele) moșiei lor numite Irim și că ele trebuie să fie ca semn despărțitor față de rudele lor din aceeași spiță¹⁶; și acolo se sfîrșea mersul hotarelor arătat de numitul magistru Andrei. După aceea acei Ladislau și Andrei, fiii lui Vyd, precum și Martin, fiul lui Iacob, întorcîndu-se înapoi de acolo, au arătat într-un loc, față în față cu semnul de mai înainte, trei movile de hotar, dintre care au lămurit că una trebuie să stea ca hotar spre moșia lor numită Irim, cealaltă spre moșia numită Besseneu, iar cea de a treia spre sus-zisa moșie Petreu, fără a se trece cu vederea că unul dintre cele trei semne de hotar a fost găsit — de oamenii regelui și ai conventului — ras cu totul și mutat de acolo; iar magistrul Andrei, fiul lui Gheorghe, a declarat că, în acel loc, acele semne ale sale stau (acolo) pentru a face să se păzească mersul hotarelor moșiei Petreu dinspre rudele din neamul său, și că el are acte temeinice despre aceasta, și a susținut, că numiții Ladislau și Andrei, fiii lui Vyd, precum și Martin n-au acolo nici un drept de stăpînire, ci că acel pămînt e în întregime al lui, și i-a oprit pe ei de la hotărnicirea mai departe (a sus-ziselor moșii). După aceea, duși de dîșii¹⁷, au mers înainte spre răsărit și au ajuns la două movile de hotar, apoi la trei, și de la acestea, ținînd-o mereu în aceeași parte, au ajuns la un muncel, în virful căruia au găsit trei movile de hotar; de la acestea (au ajuns) la (alte) două, și după aceea iar la trei movile de hotar, și aici mersul hotarelor arătat de nobilii de Irim se sfîrșea acolo unde zisul magistru Andrei, fiul lui Gheorghe, a susținut că toate cele sînt semne de hotar neîntrerupte între el și rudele din neamul său și ele trebuie să stea ca hotar pentru moșia sa. După ce s-au făcut acestea, (oamenii regelui), dimpreună cu alți nobili cinstiți ce se aflau atunci acolo, avîndu-l pe Dumnezeu înaintea ochilor și nelăsîndu-se ademeniți de pîrtinire sau de dragoste față de vreuna din părți, au prețuit — așa cum cere obiceiul țării — acea bucată de pămînt rămasă în pricină, aflătoare între hotarele arătate de cele două părți, socotind din ochi că trebuie să fie de două pluguri și jumătate. Și, după ce s-a săvîrșit aceasta, pomenitul magistru Andrei, fiul lui Gheorghe, i-a dus de acolo iar la locul de mai înainte, unde era groapa amintită (mai sus) și, începînd de la această groapă, au înaintat spre miazăzi pînă într-un loc unde le-a arătat un semn de hotar, dar ei¹⁸ n-au putut să vadă acolo nici un semn; de acolo coborînd într-o vale,

le-a arătat o movilă de hotar, despre care, însă, pomeniții nobili de Irim au spus că nu e un semn <de hotar>, ci o ridicătură de pământ. De aci mergînd mai departe, el le-a arătat iar două semne de hotar <și> de acolo, <mai departe>, în fața unei păduri <și> în afara ei, tot ca semn <de hotar>, doi stejari, însă ei n-au putut să vadă nici un semn pe cei doi copaci, dar l-au auzit <numai> pe numitul Andrei, fiul lui Gheorghe, susținînd că unul din copacii pomeniți ar fi semnul de hotar al moșiei Vezendiu, iar celălalt <al moșiei> acelor nobili¹⁹. Și astfel, după aceea, zișii nobili de Irim, întorcîndu-se de acolo înapoi spre răsărit, au ajuns la o muchie²⁰, unde se spunea că se află un pîriu cu multă apă, de acolo <hotarul> se îndreaptă spre miazănoapte, unde, lîngă un muncel, este o movilă de hotar care, de asemenea, e <semn de hotar> al moșiei lor numită Portelec; de aci, mergînd mai departe, ei au arătat că ar fi două semne micșorate²¹, dar zisul Andrei a răspuns, dimpotrivă, că acolo n-a fost niciodată vreun semn; de acolo au ajuns la un trunchi în marginea unei păduri de ulmi²², numită în vorbirea obișnuită Zyltursuk²³, de la care, tinînd-o într-una spre miazănoapte, au găsit trei movile de hotar, despre care <pîriții> au spus că stau ca hotar pentru moșiile Vezendiu și Portelec, dar zisul Andrei, fiul lui Grigore, a răspuns, dimpotrivă, că acela e un pământ al moșiei sale Vezendiu; de acolo au ajuns la drumul mare, în mijlocul căruia ades-pomeniții nobili au arătat o movilă de pămînt, dar, din pricină că drumul era bătătorit²⁴, ei n-au putut să vadă semnul de hotar. De acolo <au văzut> două semne de hotar de la care, trecînd mai departe, au văzut trei semne de hotar, apoi iar două, și apoi alte două semne de hotar neîntrerupte și de acolo au venit la cele trei semne de hotar dintîi, care despart moșiile numite Petreu, Portelec și Irim, unde semnele de hotar se isprăvesc. La această hotărnicire și ridicare de semne de hotar, zisul Andrei, fiul lui Gheorghe, a ridicat stavila împotrivirii, susținînd că acel pămînt este al lui. Și astfel, după ce s-a sfîrșit hotărnicirea, măsurînd ei din ochi, în felul de mai sus, dimpreună cu alți bărbați nobili, acea bucată de pămînt în pricină între părți, arătată și cuprinsă între semnele de hotar de mai sus, au socotit-o, după cum cere legea țării, a fi de trei pluguri.

După ce s-a înfățișat scrisoarea de răspuns a pomenitului convent din Lelez către domnul nostru regele, sus-zișii împuterniciți ai părților au cerut, potrivit cuprinsului sus-amintitelor lor scrisori de dare în judecată și de o parte și de alta, să li se facă părților judecată și dreptate cu privire la cele de mai sus, după cum sfătuiește dreptatea. Dar, desî sus-zisele moși numite Petreu și Vezendiu, după facerea legiuitelor chemări ale vecinilor și megieșilor lor, au fost hotărnicite de oamenii regelui, de față cu oamenii de mărturie ai conventului din Lelez, după mersul sus-pomenitelor semne, dinspre partea moșiilor numite Irim și Portelec, după arătările amînduror părților, iar sus-zisa bucată de pămînt în pricină între părți a fost prețuită la cinci pluguri și jumătate, totuși, deoarece sus-zisul Dominic de Peleznek, împuternicitul magistrului Andrei, la întrebarea noastră judecătorească a susținut că zisul magistr

Andrei a stăruit pînă atunci în stăpînirea pașnică a numitei bucăți de pămînt de șase pluguri și jumătate dintr-o vreme de care nimeni nu-si mai aduce aminte, și că și atunci mai era încă în stăpînirea ei, iar <pe de altă parte>, sus-zisul Mihail împuternicitul pomeniților Martin, fiul lui Iacob, și al fiilor lui Vyd de Portelec, a declarat că, de cînd își amintesc oamenii, numiții nobili au stat, de asemenea, în pașnica stăpînire

a acelei bucăți de moșie, și că magistrul Andrei s-a folosit de zisa bucată de moșie de șase pluguri și jumătate din încredințarea și dăruirea amintitorilor nobili, și că atunci s-a înstăpînit pe ea cu sila, împotriva voinței și legiuitei opreliști a acelor nobili; și <deoarece> pomeniții împuterniciți ai părților au arătat că ei n-au nici un act scris de hotărnicire cu privire la semnele de hotar ce trebuie să despartă pomenitele lor moșii și că, după dreptul de moștenire, numitele moșii trebuie să fie ale amînduror părților, cum noi, fără o nouă hotărnicire și cercetare a semnelor de hotar ale moșiilor părților sus-zise, precum și fără o prețuire, cercetare și dare în stăpînire a lor, nu putem face judecată și dreptate între părți, așa cum se cuvine, de aceea cu cinste am cerut în scris conventului din Lelez să binevoiască să trimită spre mărturie pentru amîndouă părțile oamenii lui vrednici de crezare, în fața cărora, oamenii regelui, arătați în altă scrisoare a noastră pentru fiecare parte, să meargă la octavele pe atunci viitoare ale sărbătorii Nașterii fericitei Fecioare²⁵ și în alte zile potrivite trebuitoare pentru aceasta, la pomenitele moșii ale amînduror părților și, făcînd legiuitele chemări ale vecinilor și megieșilor lor, și fiind de față părțile sau împuterniciții lor legiuiți, să hotărnicească mai întîi, după arătarea magistrului Andrei, fiul lui Gheorghe, sau a legiuitului său împuternicit, semnele sus-pomenitelor moșii Petreu și Vezendiu, care le despart de moșiile numite İrim și Portelec și apoi să hotărnicească, de asemenea, semnele sau mersul semnelor de hotar ale amintitelor moșii numite İrim și Portelec, dinspre moșiile numite Petreu și Vezendiu după arătarea sus-zisilor fii ai lui Vyd, precum și a lui Martin, fiul lui İacob, sau a legiuitului lor împuternicit; și, dacă părțile s-ar învoi între ele cu privire la arătările și deslușirile hotarelor moșiilor sus-zise, atunci ei să dea și să încredințeze spre veșnică stăpînire fiecărei părți drepturile sale de moșie, după ce vor fi fost deosebite între ele semnele <lor> de hotar, dacă, însă, pomenitele părți nu s-ar înțelege cu privire la hotărnicirile și arătările sus-ziselor semne de hotar și și-ar ridica împotrivire una alteia, atunci, dimpreună cu alți oameni cinstiți, să măsoare cu măsura regească acea bucată de pămînt rămasă în pricină între părți sau, dacă nu se poate măsura, s-o prețuiască din ochi la prețul sau valoarea cuvenită așa cum cere legea țării, luînd seama și cercetînd toate folosințele ei, nu în parte, ci laolaltă, și după ce vor sfîrși de făcut această prețuire, ei să vadă, să afle și să cerceteze adevărul curat și întreg, de la acei vecini și megieși și de la nobilii din același ținut, și de la alți oameni de orice stare și condiție, chemați și adunați acolo, cu privire la întrebarea dacă sus-zisul magistrul Andrei, fiul lui Gheorghe, a stăruit necurmat, dintr-o vreme a cărei amintire s-a și pierdut, în pașnică stăpînire a zisei bucăți de moșie în pricină, și s-a folosit de ea în temeiul dreptului de moștenire, sau dacă s-a folosit de ea prin dania zisilor nobili de İrim și Portelec, și că ea ține prin drept de moștenire de numiții nobili de İrim și Portelec, și zisul magistrul Andrei s-a făcut dintr-odată stăpîn <pe veci> pe acea moșie, împotriva legiuitelor opreliști ale acelor nobili cu privire la stăpînirea pe veci, și <să cerceteze> ale cărei părți sînt mai adevărate și mai drepte semnele de hotar arătate; iar după aceasta, sus-pomenitul convent să răspundă în scris, întocmai, domnului <nostru>, regele, la octavele atunci viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail²⁶ — cum va fi <mai> potrivit — despre felul cum a urmat hotărnicirea de moșie, prețuirea, cercetarea și deslușirea semnelor ei de hotar și darea ei în stăpînire.

De la acele octave ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de aminare, cercetarea dării de seamă despre cele de mai sus a fost aminată pînă la a cincisprezecea zi de la lăsarea la vatră a oștirii regești, în sfîrșit sosind acea a cincisprezecea zi de la lăsarea la vatră a oștirii regești pornită împotriva bulgarilor²⁷ (lăsare la vatră) vestită pentru octavele de curînd trecute ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, sus-numitul Andrei, fiul lui Gheorghe și Petreu, care avea să urmărească pricina și pîra sa de mai sus și să primească cuvenita lor încheiere, deși a fost așteptat în chip legiuit (în fața judecătii) de către Iacob, fiul sus-zisului Martin, fiul lui Iacob, care se înfățișase înaintea noastră în numele lui Martin, tatăl său, și al fiilor lui Vyd, cu scrisoare de împuternicire din partea capitlului bisericii de Oradea, n-a venit și nici n-a trimis (pe cineva în locul său), dînd astfel prilej, ca pîriș, să fie globit prin scrisoarea noastră de globire, cu gloabă regească²⁸, (iar pe de altă parte), numitul Iacob ne-a cerut să facem împlinirea dreptății pentru pomeniții Martin și fiii lui Vyd în cele de mai sus din partea zisului Andrei, fiul lui Gheorghe.

Drept aceea, întrucît am găsit de cuviință că sus-numitul Andrei, fiul lui Gheorghe, care avea să urmărească pricina și pîra lui de mai sus și să primească cuvenita lor încheiere, și care trebuia să ne plătească nouă și părții potrivnice gloaba regească, ce făcea cu totul optsprezece mărci, trebuie să fie chemat anume²⁹ înaintea regelui, spre a sta față cu zișii fii ai lui Vyd și cu Martin, de aceea, am cerut în scris conventului din Lelez ca pomenitul Andrei, care avea să urmărească pricina și pîra sa cu privire la cele de mai sus, să primească cuvenita încheiere și să ne plătească nouă și părții potrivnice sus-zisă gloabă, să fie chemat anume înaintea regelui de către omul regelui și acela al conventului, spre a sta față cu fiii lui Vyd și cu Martin de Irin, la octavele pe atunci viitoare ale Începutului Păresimilor³⁰, și că acel convent să răspundă în scris, întocmai, regelui nostru, la acele octave, despre felul cum s-a făcut acea chemare, dimpreună cu numele celui chemat. În sfîrșit, la sosirea acelor octave ale Începutului Păresimilor, înfățișîndu-se înaintea noastră, Iacob, fiul lui Ioan, în numele zișilor fii ai lui Vyd și în al lui Martin, fiul lui Iacob, cu scrisoarea de împuternicire a capitlului bisericii de Oradea, ne-a arătat o scrisoare a pomenitului convent din Lelez trimisă luminăției sale, regelui, cu privire la cele mai sus, scrisoare din care am aflat limpede, printre altele, că sus-zisului Andrei, fiul lui Gheorghe de Petreu, a fost chemat după lege în simbăta dinaintea sărbătorii Întîmpinării Domnului de curînd trecută³¹, la moșia sa numită Vezendiū, prin Petru, fiul lui Pavel de Resighea, omul regelui, și prin clericul Petru, omul acestui convent, spre a împlini cele de mai sus, înaintea regelui, la zisele octave ale Începutului Păresimilor, stînd față cu pomeniții fii ai lui Vyd și cu Martin.

La aceste octave, numitul Andrei, (deși) așteptat în legiuitele zile ale acelor octave, de către Iacob, împuternicitul fiilor lui Vyd și al lui Martin, în fața noastră, nici n-a venit, nici n-a trimis pe altcineva și nici n-a plătit pomenita gloabă, cum trebuia, dînd astfel prilej să fie încărcat pentru nevenirea lui, cu gloaba obișnuită, iar pentru neplata acelor gloabe, la îndoitul lor, amintitul împuternicit al fiilor lui Vyd și al lui Martin cerînd să i se facă de către noi ... din partea zisului Andrei, dreptatea cerută de lege în privința celor de mai sus.

De aceea, fiindcă nu e obiceiul ca vreo pricină să se sfîrșească printr-o singură chemare, fără ca acele chemări la judecată să fie urmate — drept urmare a nevenirii îndărătnice a celor chemați — de trei strigări în tîrguri, și fiindcă pentru judecători este semnul celei mai mari îndurări să-i cheme prin strigări în tîrguri pe cei rătăciți și nesupuși legii, la calea legii, de aceea, scriind noi prietenește acelui convent în altă scrisoare a noastră am cerut cu cîinste să binevoiască să trimită spre mărturie omul lor vrednic de crezare, în fața căruia, omul regelui, ce se va arăta mai jos, să pună să se facă strigare obștească și în fața tuturor, în trei tîrguri ale comitatului, că numitul Andrei, fiul lui Gheorghe, trebuie să-și urmărească pricina sa de mai sus înaintea regelui, la octavele pe atunci viitoare ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe³², stînd față cu zișii fii ai lui Vyd, și cu Martin, fiul lui Iacob, și să ne plătească nouă și părții potrivnice gloabele adunate asupra lui în felul de mai sus, și care se urcă în totul la patruzeci și cinci de mărci, adăugînd că, dacă <Andrei> va veni și va urmări pricina sa pomenită și va plăti gloabele, așa cum se cuvine, bine, iar de nu, fără a ține seama de lipsa lui, vom face ceea ce cere legea cu privire la cele de mai sus; iar după aceasta, numitul convent să răspundă în scris, întocmai, regelui nostru, la zisele octave ale sfîntului Gheorghe, <arătînd> cum au urmat cele trei strigări în tîrguri dimpreună cu numele celui strigat.

Apoi, deoarece sus-zisul Andrei nu s-a îngrijit nici să vină înaintea noastră, la acele octave, nici să trimită pe cineva, iar zilele legiuite și soroacele acelor octave se împliniseră, și se dăduse în chip legiuit scrisoarea noastră de globire împotriva lui pentru fiii lui Vyd și pentru Martin, și, în urmă, mai înainte ca să fie dată scrisoarea noastră de osîndire împotriva lui Andrei, în pricinile de mai sus, înfățișîndu-se înaintea noastră, Dominic de Peleznec în numele pomenitului Andrei, cu scrisoare de împuternicire din partea palatinului Nicolae Konth — de față cu Iacob, fiul lui Martin, care, în numele fiilor lui Vyd și în al lui Martin, se afla <acolo>, înaintea noastră, cu scrisoare de împuternicire din partea capitului bisericii de Oradea, pentru a căpăta și a primi pomenita noastră scrisoare de osîndă judecătorească — a declarat că numitul Andrei e gata și pregătit să stea la judecată înaintea noastră, în <pricinile> de mai sus, dar a arătat acel împuternicit al său că amintitul Andrei nu poate plăti atunci gloabele de patruzeci și cinci de mărci, pe care trebuia să le plătească, și a cerut ca, pentru plata lor, să i se dea lui Andrei un soroc mai îndepărtat, cu acea încărcare ce se cade după obiceiul țării, <de aceea> dezbaterea celor de mai sus a fost amînată de noi, prin scrisoarea noastră de amîinare, de la octavele sfîntului Gheorghe pe octavele atunci viitoare ale sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul³³, dar cu îndatorirea ca, la pomenitele octave, zisul Andrei să fie ținut a ne plăti nouă și părții potrivnice, după cum s-a legat suspomenitul său împuternicit, îndoitul acelei gloabe de patruzeci și cinci de mărci, și, odată plătite, să ne sfătuim cu prelații și cu baronii regatului și să hotărîm după cerința dreptății dacă el³⁴ este volnic³⁵ să urmărească sus-numita lui pricină înainte de împlinirea soroacelor legiuite, statornicite împotriva lui prin chemările și strigările din tîrguri, și după acea vestire, cînd a fost dată împotriva lui scrisoarea noastră de globire, și dacă el poate fi primit sau nu ca pîriș în acea pricină, sau dacă trebuie de drept să se dea sus-pomenita noastră scrisoare de osîndire împotriva lui.

În sfârșit, la sosirea pomenitelor octave ale sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul, venind în fața noastră, Iacob, fiul zisului Martin, în numele tatălui său și al sus-însemnaților fii ai lui Vyd, cu scrisoare de împuternicire din partea capîtlului bisericii de Oradea — fiind de față și pomenitul Andrei, fiul lui Gheorghe, care sta însuși înaintea noastră — dovedind mai întîi, prin scrisoarea acestui convent din Lelez, scrisă luminăției sale, regelui, cu privire la cele trei strigări din tîrguri, că acest Andrei, fiul lui Gheorghe, a fost strigat obștește și în fața tuturor de către Petru, fiul lui Pavel de Resighea, omul regelui și de fratele Anton, omul conventului, în trei tîrguri ale comitatului, spre a aduce la îndeplinire cele de mai sus înaintea regelui, la pomenitele octave ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, stînd față cu sus-zisii Martin, tatăl său³⁶, și cu fiii lui Vyd, iar (după aceea) ne-a înfățișat o scrisoare a aceluiași convent, trimisă domnului nostru, regele, cu privire la hotărnicirea și cercetarea de mai sus, în care scrisoare se arată, între altele, că amintitul convent, după ce a primit scrisoarea noastră mai sus pomenită, a trimis drept oamenii lor de mărturie, dimpreună cu Andrei de Pilyș, omul regelui, pe fratele Ioan din partea zisului pîrîș, iar dimpreună cu Dionisie, fiul lui Akus de Acîș, omul regelui, pe fratele Petru, din partea pîrîșilor sus-amintiți. Aceștia, întorcîndu-se de acolo la numitul convent, i-au spus într-un glas că dinșii, la pomenitele octave ale sărbătorii Nașterii slăvitei Fecioare³⁷, s-au dus mai întîi la moșiile numite Petreu și Vezendiu ale pomenitului Andrei, fiul lui Gheorghe, unde, după ce au făcut legiuita chemare a tuturor vecinilor și megieșilor acelor moșii, și fiind ei de față, le-au hotărnicit, după arătarea lui Andrei, pîrîșul, (și) potrivit cu hotărnicirea dintîi, după urmele semnelor sus-pomenite, și, apoi, după ce au isprăvit această hotărnicire, au hotărnicit, de asemenea în fața acelorasi vecini și megieși, tot potrivit cu hotărnicirea de mai înainte, moșiile numite Irim și Portelec ale lui Ladislau și Andrei, fiii lui Vyd, și ale lui Martin, fiul lui Iacob. Și fiindcă zisele părți nu s-au înțeles asupra acestei hotărniciri, de aceea ei³⁸ n-au putut trece în stăpînire acele bucăți de pămînt rămase în pricină între părți, așa că ei, făcînd o cercetare amănunțită, (întrebînd) pe toți nobilii și nenobilii și pe toți oamenii, de orice stare sau condiție, care erau de față la acea hotărnicire, mai întîi dacă sus-zisul Andrei, fiul lui Gheorghe, a fost totdeauna, dintr-o vreme a cărei amintire s-a pierdut, în pașnica stăpînire a acelei bucăți de moșie în pricină și s-a folosit de ea în temeiul dreptului de moștenire, sau s-a folosit de ea prin dania pomeniților nobili de Irim și Portelec, și, în sfârșit, dacă ea a ținut, prin drept de moștenire, de nobilii de Irim, iar zisul Andrei, fiul lui Gheorghe, s-a făcut dintr-odată stăpîn pe veci, împotriva legiuitelor opreliști ale numiților nobili cu privire la stăpînirea pe veci, au aflat adevărul acesta: mai întîi că nobilii, anume Ioan, fiul lui Ladislau de Valea lu Mihai, nobil de rînd³⁹, Nicolae, fiul lui Ladislau de Zenthmiklos, în numele său și al fratelui său Ladislau, Ioan, fiul lui Gagy, Iktor de Reche, și Ioan de Peleznek, Laurențiu de Gagy, Nicolae, fiul lui Nicolae de Domohida, Ladislau, Ioan și Andrei, tot de (Domohida), nobil de rînd, de asemenea Gheorghe, fiul lui Martin de Ciomocoș, vecin al des-pomenitei moșii Petreu, Ladislau, fiul lui Bogath, Mihail, fiul lui Simion de Carei, și alți foarte mulți nobili, dar nu vecini (ai moșilor în pricină), au mărturisit că sus-zisa bucată de pămînt în pricină prețuită la cinci pluguri și jumătate este a sus-pomenitului Andrei, fiul lui Gheorghe, și că ține de el.

în temeiul dreptului de moștenire, și că s-a folosit necurmat de ea și o folosește și acuma, și că se află în stăpînirea lui, <dar> Pancrațiu și Ladislau, fiii lui Ioan de Dindileag, Blasiu, fiul lui Alexandru de Resighea, Petru, fiul lui Pavel tot de <Resighea>, Pavel fiul lui Ioan de Chegea, Petru, fiul lui Gogan tot de <Chegea>, Ioan, fiul lui Saul, Nicolae, fiul lui Ioan, Ioan, fiul lui Petru, Nicolae, fiul lui Ioan, Iacob, fiul lui Petru, nobili de Hotoan, Dominic, Mihail și Ladislau, fiii lui Petru de Sudurău, Ladislau, fiul aceluiasi Dominic tot de <Sudurău>, Laurențiu, fiul lui Ștefan de Tiused, Nicolae, fiul lui Beche de Zima, Ioan, fiul lui Ioan tot de Zima, Ladislau, fiul lui Ioan și Iacob, fratele lui tot de Zima, toți aceștia, <oameni> de aproape, vecini apropiați și megieși ai moșilor Portelec și Irim, precum și alți nobili de rînd, cam la cincizeci, au mărturisit că sus-zisul pămînt în pricină, prețuit la cinci pluguri și jumătate, este al sus-pomeniților Ladislau și Andrei fiii lui Vyd, și al lui Martin, fiul lui Iacob, și că a ținut necurmat de ei în temeiul dreptului de moștenire, și că ține și acum, și că Andrei, fiul lui Gheorghe, l-a folosit mai înainte prin învoială de dijmă⁴⁰, iar acum îl păstrează și îi ia roadele după bunul său plac; și au mai mărturisit sus-numiții nobili și că semnele arătate de zișii fii ai lui Vyd și de Martin, fiul lui Iacob, sînt <cele> adevărate și drepte.

După înfățișarea acestei scrisori și citirea cuprinsului ei, cînd am voit noi să facem judecată și dreptate între aceste părți, cu privire la cele de mai sus, în cele din urmă numitele părți ne-au cerut cu smerenie să le punem pe calea împăcării cu privire la cele de mai sus, iar noi le-am îngăduit cu dragă inimă să ajungă la împăcare. În sfîrșit, înfățișîndu-se înaintea noastră, sus-pomenitul Iacob, fiul lui Martin, în numele celui Martin, tatăl său, și al fiilor lui Vyd, cu scrisoarea de imputernicire amintită, pe de o parte, iar pe de altă parte sus-pomenitul Andrei, fiul lui Gheorghe, în numele lui însuși și în al fiilor și fraților săi, care aveau (și ei) parte în amintitele moșii Petreu și Vezendiu, luîndu-și cu totul asupra sa sarcina și răspunderea lor — dacă ei n-ar voi cumva să stăruie în cele scrise mai jos sau în vreuna din cele scrise mai jos —, sus-zisul Iacob și pomenitul Andrei au mărturisit prin viu grai că tatăl lui⁴¹ și fiii lui Vyd, precum și Andrei s-au împăcat în această pricină a lor prin împăciuitoarea mijlocire a unor oameni nobili și cinstiți, care s-au sîrguit pentru împăcarea părților, pentru ca ei și moștenitorii și urmașii lor să se poată îmbrățișa de-a pururi unii pe alții întru frumusețea unei păci necurmăte, cu privire la pricina de mai sus, și se împacă și în fața noastră în chipul următor; anume, ca a doua zi după sărbătoarea viitoare a Nașterii fericitei Fecioare⁴², unul dintre sus-zișii pîrîții adică Ladislau sau Andrei, fiii lui Vyd, ori Martin, fiul lui Iacob, mergînd el singur la pomenitele lor moșii, numite Irim și Portelec, de față cu Petru, fiul lui Pavel, sau cu Blasiu, fiul lui Alexandru de Resighea, ori cu Petru, fiul lui Ladislau de Kisfalud, sau cu Ladislau, fiul lui Petru de Tarnuk, ori cu Dominic de Sudurău sau, în lipsa celorlalți, cu Nicolae, fiul lui Beke de Zima, oamenii regelui din partea numiților <pirîți>, iar din partea pomenitului pîrîș de față cu oamenii regelui, Petru, fiul lui Martin de Ciomocoș, sau cu Petru, fiul lui Leukus de Batur, ori cu Ioan, fiul lui Ladislau și Peleznek, sau cu Ladislau, fiul lui Simion de Carei, ori cu Nicolae, fiul lui Simion de Carei, ori cu Nicolae, fiul lui Nicolae de Domohida, sau, în lipsa celorlalți, cu Ladislau, fiul lui Petru, tot de <Domohida>, precum și de față cu oamenii de mărturie ai sus-nu-

mitului convent din Lelez — pe care oameni de mărturie cerem prietenește prin cuprinsul celor de față să aibă bunătatea să-i trimită pomenitul convent în acest scop —, după ce vor fi chemat în chip legiuit pe vecinii și megieșii lor, și fiind ei de față, precum și zisul piriș sau împuternicitul său legiuit, să o hotărâncească dinspre moșile numite Petreu și Vezendiu ale numitului Andrei, după pomenitul mers al semnelor de hotar arătat de dinșii cu prilejul zisei hotărâniciri, și să însemne acele (moșii) cu semne de hotar, iar dacă n-ar voi (să se țină) de hotărânicirea de mai înainte, atunci înlăuntrul acelei hotărâniciri dintii, dar nu în afara ei, spre pomenitele lor moșii, Irin și Portelec numite, oriunde și pe orice pârțică de pământ ar voi, după ce mai întâi de asemenea o va hotărânici și însemna cu semne de hotar, înfățișându-se el la una din acele moșile sau semne de hotar fără cingătoare, desculț și ridicind brazda în eap și îndeobște așa cum este obiceiul — după datina țării — să se facă jurământ asupra pământului, să fie dator să rostească jurământul său asupra faptului că pomenitul pământ în pricină, cuprins între aceste moșile sau semne de hotar arătate sau care se vor arăta din nou de dînsul, a ținut totdeauna și din vechime de pomenitele lor moșii, numite Irin și Portelec, ce țin de ei prin drept de moștenire, și ține și acuma și că se află înăuntrul adevăratului mers al semnelor de hotar ale acestora, și că niciodată n-a ținut de moșile numite Petreu și Vezendiu ale amintitului Andrei, fiul lui Gheorghe, și nu ține nici acum. Și odată săvîrșită a eastă rostire de jurământ, oamenii regelui și aceia ai conventului, adăugînd acel pământ, pentru care s-a făcut jurământul, la zisele moșii Irin și Portelec, dimpreună cu toate folosințele lui și toate cele ce țin de el, după arătarea, ridicarea și înnoirea semnelor de hotar, să-l treacă în stăpînire și să-l încredințeze acestor fii ai lui Vyd și lui Martin, precum și moștenitorilor și urmașilor lor, ca să-l stăpînească, să-l țină și să-l aibă pe veci, fără vătămarea dreptului altuia; neputînd fi o piedică împotrivirea sus-zisului Andrei, fiul lui Gheorghe, ca și aceea a oricăror altora, precum că, la vremea amintitei hotărâniciri a moșiei, nu s-a ivit nici o altă împotrivire la această hotărânicire în afară de aceea a numitului Martin și a fiilor lui Vyd. Cu această deslușire că, dacă vreuna din pomenitele pârți sau moștenitorii ori urmașii lor nu s-ar îngriji să păzească (hotărîrile) de mai sus sau vreuna din ele și dacă, oricînd în curgerea vremii, ar cerca să calce vreuna din (hotărîrile) de mai sus, atunci această parte să fie osîndită, prin chiar acest fapt, față de partea care a păzit în chip pașnic hotărîrile luate, la pedeapsa celui înfrînt în duel într-o pricină de silnicie, și dacă fiii lui sau frații lui sau oricare din aceia care au o parte în pomenitele moșii Petreu și Vezendiu ar încerca, oricînd în curgerea vremii, să calce în totul sau în parte sus-zisa învoială de împăcare, atunci, prin însuși acest fapt, numitul Andrei, fiul lui Gheorghe, să fie de asemenea împovărat, pentru amintii săi fii și frați, cu aceeași încărcare; și plata judecătorească a învoielii de împăcare încheiate (să o plătească) pîrții pînă la două mărci, iar numitul Andrei, pirișul, a luat asupra lui rămășița (de bani) pentru plățirea noastră⁴³. Iar șirul acestei rostiri de jurământ, dări în stăpînire și hotărâniciri de moșie și ridicări de semne de hotar să ne fie adus la cunostință de către pârți, prin scrisoarea zisului convent din Lelez, la octavele de asemenea viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail⁴⁴. S-a mai adăugat că împuternicitul zișilor nobili de Irin, (adică) al pirișilor, prin

pomenita împăcare, a iertat cu totul pe zisul Andrei de partea cuvenită lor din toate gloabele judecătorești amintite și i-a lăsat-o lui.

Dat la Vișegrad, în ziua a zecea a sorocului însemnat mai sus, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

(*Pe verso:*) Scrisoare memorială pentru Andrei, fiul lui Gheorghe de Petreu, împotriva lui Ladislau și Andrei, fiii lui Vyd, și a lui Martin, fiul lui Iacob de Irim, cu privire la jurământul care trebuie rostit de unul din fiii lui Vyd sau de către Martin, (jurînd) singur, a doua zi după sărbătoarea Nașterii fericitei Fecioare⁴² la fața locului, pe pămîntul în pricină, în felul arătat în cuprinsul actului, înaintea oamenilor regelui și ai conventului din Lelez, și cu privire la darea în stăpînire ce trebuie făcută la același soroc de către aceiași oameni, ai regelui și ai pomenitului convent, și cu privire la alte pricini înseminate în cuprinsul actului. Cuprinsul acestui jurămint și al punerii în stăpînire trebuie să ni se aducă de către părți (trecut) în scrisoarea conventului din Lelez, la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail.

Arh. Naț. Magh. DL. (Arh. fam. Károlyi, lad. 10, nr. 91.)

Orig., perg, marginile sînt deteriorate din cauza umezelii, cu urme de pecete de închidere, aplicată pe verso.

EDIȚII: Károlyi, I, p., 267—282.

¹ Rupt; întregit de primul editor.

² Rupt.

³ Rupt; întregit după sens și pe baza contextului.

⁴ Astfel în orig.

⁵ Corect: *transmisisset*.

⁶ Astfel în text și probabil și în original.

⁷ 1 mai 1359.

⁸ 24 iulie 1358.

⁹ La Károly: *iuxta formam*; *iuxta* fiind de prisos.

¹⁰ 20 iulie 1358.

¹¹ Lui Andrei.

¹² 22 august 1358.

¹³ 6 octombrie 1358.

¹⁴ 13 octombrie 1358.

¹⁵ 1 mai 1364.

¹⁶ *Cum fratribus generationalibus*. E vorba de descendenții unui strămoș comun, stăpînind în devălmășie moștenirea comună.

¹⁷ De Ladislau, Andrei și Martin.

¹⁸ Pîrîții.

¹⁹ A pîrîților.

²⁰ *Angulum* (= unghi).

²¹ *Parvatas* (probabil semne mîncate de vreme).

²² *Ad usum ulmi* (traducere probabilă).

²³ Trunchiul ulmului.

²⁴ *Propter conculcationem transitus ipsius vie*.

²⁵ 15 septembrie 1364.

²⁶ 6 octombrie 1364.

²⁷ 20 octombrie 1365, lăsarea la vatră a oștirii fiind la 6 octombrie 1365, cf. DIR, *Introducere*, I, p. 511.

²⁸ *In iudiciis regalibus* (fiind vorba de o pricină judecată de judele curții regale).

²⁹ *Evocandus* (chemat prin mandat în fața regelui, spre deosebire de simpla citație).

³⁰ 25 februarie 1366.

³¹ 31 ianuarie 1366.

³² 1 mai 1366.

³³ 1 iulie 1366.

³⁴ Andrei.

³⁵ Valeret.

³⁶ Al lui Iacob, imputernicitul pirîților.

³⁷ 15 septembrie 1364.

³⁸ Oamenii regelui și ai capitlului.

³⁹ *Communis nobilis*, adică nobil mic.

⁴⁰ *Sub pacto decimacionis usus fuisse*.

⁴¹ Al lui Iacob.

⁴² 9 septembrie 1366.

⁴³ *Ad complacandum nos*. E vorba de taxa cuvenită judecătorului la aseme-
nea împăcare.

⁴⁴ 6 octombrie 1366.

Nos, Ludouicus, dei gracia, rex Hungarie, memorie commendamus tenore presencium significantes universis quod, quia fidelis noster miles, magister Desew de Chege, comitatus de Doboka, nobis et sancte nostre corone, in cunctis nostris regnique nostri negociis, prosperis et adversis, famulatus gratos exhibuit multiplices et fideles, corpus suum, in nostris, quibus interfuit, expedicionibus, pro honoris nostri augmento viriliter et incompassibiliter exponendo, ratione quorum, licet multa premiorum antidota a nobis digne mereretur, in particularem tamen serviciorum suorum recompensam, quinquagesiman ovium, nobis annuatim de quandam possessione Olachali, Mohal vocata in dicto comitatu de Doboka situata, quam ipse magister Desew suam fore asserit, provenire debentem, cum amministrazione¹ solucionis eius totalis, eidem magistro Desew suisque pueris et heredibus universis, de plenitudine regie nostre potestatis et gracia speciali, perpetuis temporibus duximus relaxandam, ymo¹ pure et simpliciter relaxamus, ipsamque quinquagesimam totalem in usum ipsius magistri Desew et eius puerorum ac heredum omnium convertimus, mediante patrocínio nostrarum presencium litterarum, quas sub maiori nostro sigillo privilegialiter emanari faciemus, dum fuerint nobis reportate.

Datum in Alba Giule, sabbato¹ proximo ante festum beate Margarete virginis, anno domini M^o CCC^o LXVI°.

(*Sub pecete, de o altă mână, contemporană:*) Relacio domini Nicolai, comitis Siculorum, facta soli domino cancellario.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor că, deoarece credinciosul nostru cavalier, magistrul Desideriu de Țaga, din comitatul Dăbica, ne-a arătat nouă și sfintei noastre coroane în toate treburile noastre și ale regatului nostru, (și) prielnice și potrivnice, nenumărate slujbe îndatoritoare și credincioase, primejduindu-și cu bărbăție și fără cruțare trupul său în expedițiile noastre la care a luat parte, pentru sporirea slavei noastre, deși pentru aceste (slujbe) ar fi vrednic, după cuviință, (să primească) de la noi multe daruri răsplătitoare, totuși, ca o răsplată în parte a slujbelor sale, am hotărât, din deplina noastră putere regească și din milostivire osebită, să-i iertăm pe veci pomenitului magistrului Desideriu și tuturor copiilor și moștenitorilor lui, cincizecimea oilor ce trebuie să ne vină în fiecare an de la o moșie românească, numită Măhal, aflătoare în zisul comitat Dăbica, ce susține acel magistrul Desideriu că este a sa, dimpreună cu facerea plății ei în întregime, ba chiar de-a dreptul și fără înconjur îl iertăm de ea și întoarcem pomenita

cincizecime a oilor în întregime în folosul numitului magistru Desideriu și a tuturor copiilor și moștenitorilor lor, prin ocrotirea scrisorii noastre de față, ce vom pune să fie dată în chip de privilegiu, sub pecetea noastră cea mare, cînd ne va fi adusă înapoi.

Dat la Alba Iulia, în simbăta dinaintea sărbătorii fericitei fecioare Margareta, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

⟨*Sub pecete, de o altă mină, contemporană:*⟩ Darea de seamă făcută însuși domnului cancelar de către domnul Nicolae, comitele secuilor.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass. Lit. F. Nr. 2.

Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig. perg., cu urme de pecete de ceară roșie, aplicată sub text.

Copie din sec. XIX, la Kemény, *Dipl. Trans. Suppl.*

EDIȚII: *Transilvania*. 1871, p. 287, *Hurmuzaki-Densușianu*, I 2, p. 130 (cu unele greșeli); cf. și Hodor, *Doboka*, p. 722.

REGESTRE: *Documenta Valachorum*, p. 201, nr. 152.

¹ Astfel în orig.

109

1366 iulie 11, Alba Iulia

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fideli nostro Petro, vicewayuode Transilvano¹, salutem et gratiam.

Cum nos zelo iusticie velimus ut mete possessionis Mohal vocate, in comitatu de Doboka existentis, quam magister Desew de Chege suam esse dicit, undique et a parte omnium sibi vicinancium, secundum seriem litterarum suarum iustificando, rectificentur, fidelitati vestre precipimus firmiter et districte quatenus, visis presentibus, ad faciem dicte possessionis, sub testimonio conventus de Colos, quod per ipsum conventus ad id, serie presencium, transmitti iubemus, accedendo, metas eiusdem possessionis, presentibus vicinis et commetaneis suis, iuxta continenciam litterarum dicti magistri Desew, undique et a parte omnium vicinorum et commetaneorum suorum iustificare, erigere et ipsi magistro Desew, prout eum contingit, pacifice relinquere debeatis, illegitima quorumpiam contradiccione non obstante; seriem siquidem premissorum, cum cursibus metarum, si fuerit oportunum², in litteris dicti conventus aut vestris fideliter rescribi volumus nostre maiestati.

Datum in Alba Giule, in die sancti Benedicti, anno domini M^o CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

⟨*Sub pecete, de o altă mină, contemporană:*⟩ Relacio m⟨agistri Nicolai, comitis S⟩iculorum, facta ⟨soli domino canc⟩elario³.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului nostru Petru, vicevoievodul Transilvaniei, sănătate și milostivire.

Deoarece noi, din rivna dreptății, voim ca hotarele moșiei numite Măhal, aflătoare în comitatul Dăbica — ⟨moșie⟩ ce declară magistrul Desideriu de Țaga că este a sa — să fie îndreptate de pretutindeni și dinspre toți vecinii ei, lămurindu-le potrivit cuprinsului scrisorii sale, poruncim cu tărie și strășnicie credinței voastre că, la vederea scrisorii de față, mergînd la pomenita moșie, cu omul de mărturie al conventului din Cluj-Mănăstur, care poruncim, prin cuprinsul celor de față, să fie trimis de acel convent pentru aceasta, să fiți datori a îndrepta ⟨și⟩ ridica, de față cu vecinii și megieșii ei, semnele de hotar ale acelei moșii de pretutin-

deni și dinspre toți vecinii și megieșii ei, potrivit cuprinsului scrisorii zisului magistru Desideriu, și s-o lăsați în chip pașnic acelui magistru Desideriu, întrucît ține de el, fără a ține seama de împotrivirea neîndreptățită a cuiva; și voim să răspundeți în scris, întocmai, maiestății noastre, prin scrisoarea zisului convent sau a voastră, despre felul cum s-au făcut cele de mai sus, dimpreună cu mersul hotarelor, dacă va fi cu cale.

Dat la Alba Iulia, în ziua sfîntului Benedict⁴, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

⟨*Sub pecete, de o altă mînă, contemporană:*⟩ Darea de seamă făcuta însuși domnului cancelar de magistrul Nicolae, comitele secuilor.

Arh. Stat. Cluj-Napoca. Arh. fam. Wass. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig. perg., cu pecete inelară, din ceară roșie, aplicată sub text.

¹ Corect: *Transsiluano*.

² Corect: *opportunum*.

³ Completat după documentul din 11 iulie 1366, nr. 108.

⁴ Este vorba de sărbătoarea translației Sf. Benedict, și nu de cealaltă sar a toare a lui, din 21 februarie, deoarece la data de 11 iulie regele se afla la Alba Iulia, de unde emitea și alte documente.

110

1366 iulie 12, Alba Iulia

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis capitulo ecclesie Albensis Transilvane, salutem et graciam.

Fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Nicolaus, filius Abram de Zentpetur, aut Bakou de Chuch, seu Stephanus Fodor de Chongou vel Nicolaus, filius Myke de Churgud, sive Paulus, filius Gregorii de Mehes, an Michael, filius Petri de Chapou, aut Thomas, filius Johannis de Zederÿes, aliis absentibus, homo noster, ad facies possessionum sive terrarum Datus et Lekenchetw vocatarum, in comitatu Tordensi habitatum, presentibus¹ vicinis et commetaneis suis universis, legitime inibi convocatis, accedendo, ipsas cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis, iuxta series aliarum litterarum nostrarum, super donatione earundem confectarum, et litterarum magnifici viri, domini Dionisii, voyuode Transilvani, suam adiudicacionem contra abbatem monasterii de Clusmonustra latam exprimencium, fidelibus nostris familiaribus Ladizlao dicto Bulgar, filio Michaelis de Tusund, et Johanni uterino, necnon Semien et Thome, fillis Symonis, ac Stephano, filio Michaelis, patruelibus fratribus suis, statuat, nove donacionis nostre titulo perpetue possidendas, contradiccione prefati abbatis de Clusmonustra non obstante, si per alios non fuerit contradictum, contradictores vero, alii si qui fuerint, citet eos contra prefatos Ladizlaum et suos² fratres in nostram vel¹ voyvode¹ nostri¹ Transsiluani¹ presenciam, ad terminum competentem, racionem contradiccionis eorum reddituros; et post hec, seriem ipsius statucionis, vel nomina contradictorum et citatorum cum termino assignato, nobis vel eidem voyuode Transilvano fideliter rescribatis.

Datum in Alba Gyule, die dominica proxima ante festum beate Margarete virginis, anno domini Millesimo CCC^o LX^{mo} sexto.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă.*⟩ Fidelibus suis, capitulo ecclesie Albensis Transilvane, pro Ladizlao dicto Bulgar et aliis, statutoria.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi, capitolului bisericii de Alba Transilvaniei, mîntuire și milostivire.

Vă punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, Nicolae, fiul lui Avram de Sînpetru, sau Bakou de Cuci, ori Ștefan Fodor de Ciunga sau Nicolae, fiul lui Mike de Cerghid, ori Pavel, fiul lui Grigore de Miheș, sau Mihail, fiul lui Petru de Cipău, ori Toma, fiul lui Ioan de Sidrieș, în lipsa celorlalți, ducîndu-se la moșiile sau pămînturile numite Dateș și Lechința, aflătoare în comitatul Turda, de față fiind vecinii și toți megieșii acestora, chemați acolo în chip legiuit, să le treacă în stăpînire credincioșilor noștri slujitori Ladislau zis Bulgar, fiul lui Mihail de Tușinu și lui Ioan, fratele bun al acestuia, de asemenea lui Semien și Toma, fiul lui Simion, precum și lui Ștefan, fiul lui Mihail, verii săi, împreună cu toate folosințele lor și cele ce țin de ele, potrivit cuprinsului unei alte scrisori a noastre, întocmită cu privire la dăruirea acestora, și potrivit scrisorii măritului bărbat, domnul Dionisie, voievodul Transilvaniei, cuprinzînd hotărîrea de judecată a acestuia dată împotriva abatelui mănăstirii din Cluj-Mănăstur, ca să le stăpînească pe veci ca o danie nouă a noastră, fără să se țină seamă de împotrivirea sus-zișului abate din Cluj-Mănăstur, dacă nu se va ridica vreo împotrivire de către alții, iar dacă vor fi unii împotrivitori, să-i cheme pe aceștia, înaintea noastră sau a voievodului nostru al Transilvaniei, la sorocul potrivit, spre a sta față cu sus-zișii Ladislau și frații săi, pentru a da seamă de împotrivirea lor. Și după acestea, să ne răspundeți în scris, întocmai, nouă sau acelui voievod al Transilvaniei, despre cum s-a făcut trecerea în stăpînire și despre numele împotrivitorilor și al celor chemați, precum și despre sorocul hotărît.

Dat la Alba Iulia, în duminica dinaintea sărbătorii fericitei fecioare Margareta, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

(Pe verso, de aceeași mină:) Credincioșilor săi, capitolului bisericii de Alba Transilvaniei, scrisoare de trecere în stăpînire pe seama lui Ladislau zis Bulgar și altora.

Arh. Naț. Magh. Dl. 30 125, Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig., hîrtie, cu fragmente de pecete inelară de închidere. aplicată în document pe verso.

Transumpt în actul capitolului din Alba Iulia, din 25 august 1366, nr. 131, la Arh. Naț. Magh., Dl.

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 145—146 (după transumptul din 26 august 1366).

¹ Scris deasupra rîndului, de aceeași mină.

² Urmează: *fratres*, tăiat de aceeași mină.

Nos, Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie commendamus tenore presentium significantes universis quod, cum fideles nostri dilecti, videlicet vir magnificus Nicolaus de Zeech, regnorum nostrorum Croacie et Dalmacie banus, ac Petrus de Jara, vices gerens magnifici baronis nostri Dyonisii, vaivode Transilvani, quos nos in medium nobilium, Siculorum et Saxonum terre nostre Transilvane ad reformandum et componendum universorum litium et discordiarum materias ratione terrarum et metarum inter eos litigiose vigentes pro specialis¹, in nostra persona,

hominibus nostris deputantes confidenter transmiseramus cum nostro regio pleno mandato post aliarum metarum et terrarum rectificationes, ad quandam terram, Lapus vocatam, in comitatu Albensi Transilvano existentem, pretextu cuius fidelis noster miles, magister Johannes, filius Gegus de Almakerek, asserens ipsam fore suam terram hereditariam, cum populis seu Saxonibus nostris de villa Kapus diversa certamina et multa contentionum genera a multis retroactibus² temporibus, etiam ad nostrum scitum, habuisse dignoscitur, personaliter pervenissent, licet etiam veluti suam hereditariam dictus magister Johannes sibi totaliter restitui inibi petierit, tamen quia videbatur ipse magister Johānes non posse memoratam totalem terram adversus insolentias et infestationes tumultus populorum et Saxonum eorundem, qui terra ipsa quamvis, ut fertur, indelutabite utebantur, pacifice obtinere, igitur iidem homines speciales, nostram ad hoc plenariam habentes facultatem, propter bonum pacis, quietitudinis³ ambarum partium, prefatam terram Lapus inter ipsas partes dividendo, hoc ordine limitassent et limitarunt per metales distinctiones: quod primo in planitie cuiusdam silve, iuxta antiquam metam ipsius magistri Johannis, ex parte ville Fetanteleke nuncupate separantem, novam metam terream a parte meridionali distinguentem prefatis populis seu Saxonibus de Kapus, dehinc modicum recte declinando, unam metam terream, abhinc vero infra descendendo per parvum spatium, duas metas terreas magnas, unam ipsi magistro Johanni, a plaga orientali, et alteram, a plaga occidentali, ipsi ville Kapus separantes; abhinc in modico spatio descendendo ad arbores byk, siccum rivulum Lapus dictum, in cuius capite dicte arbores byk sunt constitute, a parte orientis ipsi magistro Johanni, a parte vero occidentis eidem ville Kapus pro communi meta distinguentem; qui rivulus, infra descendendo per magnum spatium, cadit in fluvium Lapus vocatum, cuius fluvii Lapus meatum seu cursum a parte orientis ipsi magistro Johanni, a plaga vero occidentali ipsis populis seu Saxonibus de Kapus similiter pro communi meta distinguentem, in magno spatio currentem; dehinc saliendo ipsum rivulum Lapus, scilicet in saltu eiusdem, prope duas metas terreas magnas, unam videlicet annotato magistro Johanni a parte orientis, aliam vero, a parte occidentis, eidem ville Kapus distinguentes; deinde euntes supra ad cacumen seu verticem cuiusdam montis, Lilimperg Saxonice nominati, in vulgari autem nostro Wiolaheg dicti, per medium cuiusdam vinee ascendendo et perveniendo ad unam antiquam metam terream, populis seu Saxonibus de Walthyda a possessione ipsius magistri Johannis separantem, circa quam unam novam metam a plaga orientis semper ipsi magistro Johanni, a parte vero occidentis ipsis populis seu Saxonibus de Kapus distinguentem erigi, constitui et sublevari fecerunt; et ibi cursus predictarum metarum inter ipsas partes terminantur, prout hec omnia in literis eorundem Nicolai bani et Petri vicevaivode, in Vgra, circa fluvium Olt, in anno subscripto datis, et per prefatum magistrum Johannem nobis ad confirmandum presentatis, vidimus plenius contineri.

Nos itaque, consideratis fidelitatibus et servitiis ipsius magistri Johannis ac Petri, filii sui maioris, iuvenis scilicet aule nostre regalis, quibus ipsi nostram continue placant et imitantur voluntatem, divisionem terre prenominatam, per prenominatos speciales homines nostros modo prehabito factam, et metarum cursus superius expressatos, ac literas ipsorum Nicolai bani et Petri vicevaivode exinde confectas acceptamus et presentium, sub secreto nostro sigillo, nostrarum literarum patrocinio de

novo confirmamus. Presentes enim sub maiori nostro sigillo privilegialiter emanari faciemus, dum nobis fuerint reportate.

Datum in Alba Giule, in die sancte Margarete virginis, anno domini M^o CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

⟨*Sub pecete:*⟩ Relatio eidem⁴ bani, facta per Johannem, notarium suum, Symoni, harum scriptori.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul scrisorii de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor ca, atunci când credincioșii și iubiții noștri, anume măritul bărbat Nicolae de Zeech, banul țărilor noastre Croația și Dalmația, și Petru de Iara, locțiitorul⁵ măritului nostru baron Dionisie, voievodul Transilvaniei, pe care noi îi însărcinasem și trimisesem cu încredere în numele nostru, ca oameni noștri osebiți, cu deplina noastră însărcinare regească, în mijlocul nobililor, secuilor și sașilor din țara noastră a Transilvaniei, ca să potolească și să împace pricinile tuturor judecăților și neînțelegerilor ce dăinuiau între ei pentru niște pământuri și hotare, după îndreptarea hotarelor altor moșii, au ajuns înșiși la bucată de pământ numită Lăpuș, aflătoare în comitatul Alba Transilvaniei, din pricina căreia se știe, așa cum a ajuns și la cunoștința noastră, că credinciosul nostru cavaler, magistrul Ioan, fiul lui Gegus de Mălăncrav, susținând că acel pământ este al său de moștenire, a avut de multă vreme încoace felurite certuri și tot felul de gâlcevi cu oamenii sau sașii noștri din satul Copșa, și deși zisul magistrul Ioan a cerut și acolo să i se întoarcă ⟨acea bucată de pământ⟩ în întregime, ca fiind a lui de moștenire, totuși, fiindcă se vedea că pomenitul magistrul Ioan nu va putea căpăta în chip pașnic în întregime zisa bucată de pământ, față de sumeția, vorbele dușmănoase și zarva acelor oameni și sași, care, deși pe nedrept, cum ⟨ni⟩ se spune, se foloseau totuși de acel pământ, de aceea numiții noștri oameni osebiți, avînd pentru aceasta împuternicire deplină din partea noastră, de dragul păcii și al liniștei între cele două părți, împărțind pomenitul pământ Lăpuș între zisele părți, l-au hotărnicit prin semnele de hotar care se înșiruie astfel: mai întîi în poiana unei păduri, lingă un semn vechi al magistrului Ioan, care face hotarul dinspre satul numit Felța, ⟨au ridicat⟩ o movilă de hotar nouă, care face hotarul dinspre miazăzi spre sus-zișii oameni sau sași din Copșa; de aci, cotind și ⟨mergînd⟩ puțin drept ⟨înainte⟩, o movilă de hotar; și de aci coborînd în jos o mică bucată de loc, ⟨au ridicat⟩ două mari movile de hotar, dintre care una, dinspre răsărit, face hotarul spre acest magistrul Ioan, iar cealaltă, dinspre apus, face hotarul spre pomenitul sat Copșa; de aci, coborînd o mică bucată de loc pînă la niște arbori de fag, ⟨au socotit⟩ pîrăul sec zis Lăpuș, la izvorul căruia se află acei copaci de fag, ca semn de hotar pentru amîndouă părțile, care, spre răsărit, face hotarul către zisul magistrul Ioan, iar spre apus face hotarul către numitul sat Copșa. Acest pîrău, coborînd în jos pe o mare bucată de loc, se varsă în rîul numit Lăpuș, iar albia sau cursul acestui rîu Lăpuș face hotarul, dinspre răsărit, spre magistrul Ioan, iar dinspre apus, spre sașii din Copșa, fiind socotit, de asemenea, ca semn pentru amîndouă părțile, curgînd pe o mare bucată de loc. De acolo ⟨hotarul⟩ trecînd peste pîrăul Lăpuș, adică la locul lui de trecere, au pus să se ridice, să se așeze și să se înalțe, în apropiere, două mari movile de hotar, dintre care una, dinspre răsărit, face hotarul spre pomenitul magistrul Ioan, iar cealaltă, dinspre apus, face hotarul spre zisul sat Copșa. Apoi luînd-o în sus, pe un virf sau culme de

deal, numit pe săsește Lilimperg⁶ și căruia în vorbirea noastră obișnuită îi zice Wiolaheg⁷, suindu-se prin mijlocul unei vii, au ajuns la o movilă de hotar veche, care face hotarul dintre oamenii sau sașii din Valchid și moșia zisului magistrul Ioan, lângă care au pus să se ridice, să se așeze și să se înalțe un nou semn, care să facă hotarul despărțitor, dinspre răsărit spre magistrul Ioan, iar dinspre apus, spre oamenii sau sașii din Copșa; și aci se sfârșește mersul pomenitelor semne de hotar dintre acele părți, așa cum am văzut că toate acestea se cuprind mai pe larg în scrisoarea dată de zisul Nicolae banul și de voievodul Petru, în satul Ungra, de lângă râul Olt, în anul mai jos scris, și înfățișată nou spre întărire de către pomenitul magistrul Ioan.

Noi, așadar, ținând seama de faptele de credință și de slujbele magistrului Ioan și ale fiului său mai mare, Petru, adică aprodul curții noastre regești, <slujbe> prin care ei neîncetat ne mulțumesc <pe noi> și îndeplinesc voința noastră, primim și consfințim împărțirea sus-numitei bucăți de pământ, făcută în felul arătat mai sus de către pomeniții noștri oameni osebiți, și mersul semnelor de hotar arătate deslușit mai sus, precum și scrisoarea întocmită în această privință de banul Nicolae și de către vicevoievodul Petru, și le întărim din nou prin ocrotirea scrisorii noastre de față, care poartă pecetea noastră cea de taină. Iar când această <scrisoare> ne va fi înapoiată, vom pune să fie dată în chip de privilegiu, sub pecetea noastră cea mare.

Dat la Alba Iulia, în ziua sfintei fecioare Margareta, în anul Domnului o mie treisute șazeci și șase.

<Sub pecete:> Darea de seamă făcută de acel ban <Nicolae> prin Ioan, notarul său, lui Simion, scriitorul acestor <rînduri>.

Arh. Naț. Magh. Dl.

Orig., perg., cu urme de pecete rotundă, de culoare roșie aplicată sub text
 EDIȚII: Fejér, IX/3, p. 567—568; Transilvania, 1871, p. 277—278; Ub., II, p. 264—265; Archiv, XXI, p. 240—241 (fragmentar).

¹ Corect: *specialibus*.

² Corect: *retroactis*.

³ Corect: *quietudinis*.

⁴ Corect: *eiusdem*.

⁵ Vicevoievodul.

⁶ Corect: *Lilienberg*.

⁷ Dealul viorelelor.

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, memorie commendamus per presentes quod, cum fidelis noster dilectus, venerabilis in Christo pater dominus Dominicus, ecclesie Albensis Transiluvane episcopus, contra iudicem, iuratos cives et hospites nostros de civitate nostra Cluswariensi querimoniam porrexisset nobis in eo, videlicet, ut dicti iudex, iurati et cives, pretensis eorum libertatibus, iobagiones suos et ecclesie sue in eadem civitate et eius territorio caperent, arestarent et iudicarent, nulla prius ab ipso vel suis officialibus iusticia postulata, tandem nos, qui fideles nostros quoslibet in suis iuribus illos conservare tenemur, regni nostri precipue <lege>¹ consuetudinaria et communi iusticia suadente, commisimus auctoritate regia decernentes et sanctientes quod iu-

dex, iurati et universi cives ipsius civitatis Cluswariensis² (nunquam deinceps)³ iobagiones prefati domini episcopi et sue ecclesie in dicta civitate Cluswar² et eius pertinenciis pro factis, debitis et delictis eorum propriis vel alienis alias (commissis capere, arestare)⁴ et iudicare non presumptant neque possint, libertate dicte civitatis Cluswariensis hiis contraria non obstante penitus in hac parte, sed, si qui a(liquid accionis vel questionis)s⁵ contra iobagiones predicti domini episcopi et sue ecclesie ac alios ad se pertinentes habent vel habuerint, hoc coram eodem domino episcopo vel eius officialibus exequantur, or(dine iuris et regni nostri)⁵ consuetudine requirente, exceptis dumtaxat factis furti, publici latrocinii et homicidii, si que per aliquos iobagionum predictae ecclesie Transsiluane in memora(ta civitate Cluswariensi)⁶ et eius pertinenciis committi et perpetrari contingeret. In quibus, si ipsi culpabiles ibidem capi poterunt, eos in ipsa civitate Cluswariensi eius iudex, (iurati et cives)³ habeant iudicandi et puniendi, iuxta qualitatem criminum, facultatem; e converso autem, episcopus prefate ecclesie et sui officiales premissa et similia⁷ facere et observare deb(ebunt civibus et)³ civitati. Cluswariensi prenotatis.

Datum in Alba Iule, feria tertia proxima post festum beate Margarethe virginis ac martyris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} sexages(imo sexto)³.

(Sub pecete, de o altă mână, contemporană:) Relatio magistri Petri

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin scrisoarea de față dăm de știre că, întrucît credinciosul nostru iubit, venerabilul întru Hristos părinte, domnul Dominic, episcopul bisericii de Alba Transilvaniei, ne-a înaintat o plîngere împotriva judei, juraților și oaspeților noștri din orașul nostru Cluj, pentru faptul că ziiși jude, jurați și oaspeți, aducînd înainte⁸ libertățile lor, prind, popresc și judecă pe iobagii săi și ai bisericii sale în acel oraș și pe pămîntul lui, fără a fi cerut mai înainte nici o dreptate de la dînsul sau de la slujbașii lui, noi, deci, care sîntem datori să păstrăm pe toți credincioșii noștri nevătămați în drepturile lor, potrivit legii obișnuielnice a țării noastre și după îndemnul dreptății obștești, am poruncit în temeiul puterii noastre regești, hotărînd și rînduind ca judele, jurații și toți orășenii din numitul oraș Cluj, de aci înainte, să nu mai cuteze și nici să poată niciodată prinde, popri și judeca, în zisul oraș Cluj și în locurile ce țin de el, pe iobagii sus-pomenitului domn episcop sau ai bisericii sale pentru faptele, datoriile sau greșelile lor sau ale altora, neținîndu-se seamă de loc în această privință de libertățile zisului (lor) oraș Cluj, care ar fi potrivnice la această (poruncă); ci, dacă au sau vor avea (de pornit) vreo pîră sau (de făcut) vreo plîngere împotriva iobagilor pomenitului domn episcop sau ai bisericii sale sau împotriva altora ce țin de dînsii, să urmărească aceasta în fața domnului episcop sau a slujbașilor lui, după cum cere rînduiala legii și obiceiul țării noastre, afară numai de pricinile de furt, tilhărie la drumul mare și de omor, dacă s-ar întîmpla cumva ca astfel de fapte să fie făcute sau săvîrșite de către iobagii sus-zisei biserici a Transilvaniei în pomenitul oraș Cluj sau în cele ce țin de el. Pentru aceste (fapte), dacă vinovații vor putea fi prinși în orașul Cluj, atunci judele, jurații și orășenii acelui oraș să aibă dreptul de a-i judeca și pedepsi după felul nelegiuirilor lor; la rîndul lor însă, și episcopul

pomenitei biserici și slujbașii săi vor trebui să împlinească și să păzească toate aceste (măsuri) sus-pomenite și altele asemănătoare față de sus-amintiții orașeni și față de orașul Cluj.

Dat la Alba Iulia, în marțea de după sărbătoarea fericitei fecioare și mucenice Margareta, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

(*Sub pecete, de o altă mână, contemporană.*) Dare de seamă a magistrului Petru Zudor.

Bibl. Battyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița 1, nr. 174. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig., perg., cu urme de pecete inelară, aplicată în document pe verso.

Transumpt în actul lui Ludovic I, din 23 martie 1367, nr. 212.

EDIȚII: Szeredai, *Series*, p. 108; *Fejér*, IX, 3, p. 548; *Ub.*, II, p. 265—266.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 174 și nr. 667.

¹ Rupt cca 1,25 cm, întregit de noi după sens.

² Astfel în orig.

³ Rupt cca 3 cm; întregit de *Ub.*, II, p. 266 după transumptul din 23 martie 1367.

⁴ Rupt cca 4.5 cm; întregit de *Ub.*, II, p. 266, după transumptul din 23 martie 1367.

⁵ Rupt cca 5 cm, întregit de *Ub.*, II, p. 266, după transumptul din 23 martie 1367.

⁶ Rupt cca 4 cm, întregit de *Ub.*, II, p. 266, după transumptul din 23 martie 1367.

⁷ În transumptul din 23 martie 1367: *singula*.

⁸ *pretensis* = invocînd.

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, memorie commendamus tenore presencium significantes universis quod quia ecclesia katedralis beati Michaelis archangeli terre nostre Transsiluane et eius prelati ratione cuiusdam particule terre inter villam ipsius ecclesie Sard vocatam et nostram regalem villam, ad castrum nostrum Kechkes dictum spectantem, Vngarice Igen et Saxonice Krappundarff nuncupatam, adiacentis, quam ipsius nostre ville populi a multis retroactis temporibus in preiudicium memorate ecclesie, cui terram ipsam sew¹ terre particulam eciam dominus rex Karulus, genitor noster karissimus, mediantibus litteris suis spcialibus per nos privilegialiter confirmatis, restituerat gloriose², indebite totaliter occupatam detinuerunt et ea potencialiter usi fuerunt usque modo, incommoda p(assi)³ sunt et displicenciarum genera perceperunt hactenus infinita, populi eciam predictarum ambarum villarum in usu iamdictae terre contra sese decertantes multos invicem conflictus et plurimorum hominum ex utra(que parte mortificati)ones⁴ commiserunt, prout hec omnia evidenter sunt patefacta nostre maiestati; igitur nos, cupientes perpetuam inter ipsas ambas partes pacem fieri et concordiam, volente eciam et, propter bonum pacis et (unionis dictarum ambarum)⁵ parcium a nobis instantanter hoc ipsum petente fideli nostro dilecto, venerabili domino Dominico, ecclesie prefate episcopi, mature decernentes et ex certa sciencia, ordinantes duximus committendum, ut pre(fata terra litigiosa, super qua)⁶ ambe partes litteras habeant regales, terram ipsam et eius metarum cursus (erreccionem)⁷ tangentes, non obstantibus tamen in hoc solum casu litteris huiusmodi, quibus circa

alios suo(s certos tenores nolumus derogare)⁸, inter iam dictas partes, per fidelem nostrum dilectum, nobilem virum Petrum de Jara, vicewoyuodam magnifici baronis nostri Dyonisii, woyuode Transsiluane et capitaneum⁹ civitatis et distr(ictus Budiniensis regni nostri)⁶ Bulgarie, quem nos, unacum magnificis viris Nicolao de Zech, regnorum nostrorum Dalmaeie, Croacie bano, Petro Zudar, pincernarum nostrorum magistro, et Ladislao, artis medicine magistro, (nostro physico fidei)⁶ revidendum statum dicte litigioase terre confiderenter premiseramus, sub ydoneo¹ testimonio honorabilis capituli ecclesie Waradiensis, dividatur in duas partes sew¹ porciones quoecales¹, memorati populi (nostri de Igen)³ contradiccione prorsus non obstante. Quocirca vobis, honorabilibus viris capitulo Waradiensis ecclesie predictae firmiter precipiendo mandamus, quatenus, statim acceptis presentibus, unum ex vobis virum honorandum, titulo maioris dign(itatis non)³ simplici canonica fulgentem, transmittatis pro testimonio fidedignum, quo presente, prelibatus vir nobilis Petrus, vicewoyuoda Transsiluanus, homo noster specialiter ad hoc delegatus, ad faciem supradicte litigiose terre, vicinis et commetaneis suis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo, terram eandem, non obstante altercativa contencione simul et contradiccione memorati populi nostri de Igen, quibus silentium imponimus perpetuum in hac parte, in duas dividat partes quoecales¹, quarum unam, videlicet a parte prenominate ville episcopalis Saard, prefato domino Dominico episcopo eiusque ecclesie et ville prenominate, aliam vero parte supradicte ville nostre et usui populi eiusdem statuatur perpetuo possidendas, novas metas divisionem ipsius terre demonstrantes in locis oportunis¹⁰ erigendo, et post hec, seriem huiusmodi terre divisionis, cum cursibus metarum, sub inclusione¹¹ presentis littere nostre totalis, in vestris autenticis¹² litteris nobis fideliter rescribatis.

Datum in Alba Giule, in crastino festi beate Margarete virginis, anno domini M^o CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul (scrisorii) de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor că, deoarece biserica catedrală a fericitului arhanghel Mihail din țara noastră Transilvania și prelații ei au pățit multe neajunsuri și au întâmpinat pînă acum tot felul de supărări nesfîrșite, din pricina unei buc ți de pămînt, așezată între satul numit Șard, al acelei biserici, și satul nostru regesc numit pe ungurește Igen și săsește Krappundarff, care ține de cetatea noastră zisă Piatra Craivii, (pămînt) pe care oamenii din zisul nostru sat, de multă vreme, l-au ținut cotropit în întregime pe nedrept și l-au folosit în chip silnic pînă acum, în paguba pomenitei biserici, căreia chiar regele Carol, preaiubitul nostru tată, îi întorsese cu milostivire acel pămînt sau bucată de pămînt printr-o scrisoare osebbită a lui, întărită și de noi în chip de privilegiu, iar oamenii din cele două sate pomenite mai sus, certîndu-se între dînșii pentru folosința zisei bucăți de pămînt, au săvîrșit multe ciocniri între ei, și multe omoruri de oameni și dintr-o parte și din cealaltă, după cum sînt bine cunoscute toate acestea maiestății noastre; noi, așadar, dorind să se facă pace veșnică și înțelegere între cele două părți, și chiar credinciosul și iubitul nostru, venerabilul domn Dominic, episcopul sus-zisei biserici, voinđ și cerînd stăruitor acest lucru de la noi, pentru binele păcii și al unirii dintre cele două părți, judecînd noi cu chibzuință și făcînd rîn-

duială cu buna știință, am hotărît să poruncim ca pomenitul pământ în pricină, asupra căruia amîndouă părțile au scrisori regești ce privesc acel pământ și ridicarea și mersul semnelor de hotar — scrisori de care numai în această singură privință nu trebuie să se țină seamă, căci de la celelalte cuprinderi ale lor noi nu voim să ne abatem — să fie împărțit între cele două părți suspomenite în două jumătăți sau bucăți deopotrivă de către credinciosul și iubitul nostru, nobilul bărbat Petru de Iara, vicevoievodul măritului nostru baron Dionisie, voievodul Transilvaniei și căpitanul orașului și ținutului Vidin din țara noastră Bulgaria, pe care noi l-am trimis înainte cu toată încrederea dimpreună cu măriții bărbați Nicolae de Zech, banul țărilor noastre Dalmația și Croația, Petru Zudar, marele nostru paharnic, și Ladislau, magistrul în știința medicinei, doftorul nostru credincios, ca să cerceteze din nou starea pomenitului pământ în pricină, sub potrivita mărturie a cinstitului capitolu al bisericii de Oradea, fără a ține de loc seama de împotrivirea pomeniților oameni ai noștri din Ighiu.

Drept aceea vă punem în vedere și vă poruncim cu tarie vouă, cinstiților bărbați din capitolul sus-zisei biserici de Oradea, ca, îndată după primirea <scrisorii> de față, să trimiteți dintre voi, spre mărturie, un bărbat cinstit vrednic de crezare, care să strălucească prin titlul unei trepte mai înalte decît aceea a unui canonicat obișnuit, în fața căruia, sus-zisul nobil bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, omul nostru, trimis anume pentru aceasta, ducîndu-se la sus-zisa bucată de pământ în pricină <și> chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii și megieșii ei, și <fiind ei> de față — fără a ține seama de dezbaterea potrivnică și nici de împotrivirea pomeniților noștri oameni din Ighiu, pe care îi silim la tăcere veșnică în această privință — să împartă acel pământ în două părți deopotrivă de mari, dintre care una, anume dinspre sus-numitul sat episcopal Șard, s-o dea în stăpînire de veci pomenitului domn episcop, precum și bisericii lui și satului mai sus numit, iar pe cealaltă, sus-zisului nostru sat și în folosul oamenilor din el, ridicînd, în locurile potrivite, semne noi de hotar, care să arate împărțirea acestui pământ; iar după acestea, să ne răspundeți în scris întocmai, prin scrisoarea voastră autentică, despre felul cum s-a făcut această împărțire, dimpreună cu mersul semnelor de hotar și cu cuprinderea în întregime a scrisorii noastre de față.

Dat la Alba Iulia, a doua zi după sărbătoarea fericitei fecioare Margaretă, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 393. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Transumpt în actul capitolului din Oradea, din 5 februarie 1367, nr. 200.

EDIȚII: Weszpremi, *Biogr. medicorum*, II, p. 184; Pray, *Specimen*, II, p. 259; Katona, X, p. 372; Szeredai, *Series*, p. 105; Fejér IX/3, p. 550; Hurmuzaki-Densușianu, I/2, p. 130; Teleki, I, p. 151; Ub., II, p. 266—268.

¹ Astfel în transumpt.

² Corect: *graciose*.

³ Rupt cca 1 cm; întregit de Ub., II, p. 267.

⁴ Rupt cca 3 cm; întregit de Ub., II, p. 267.

⁵ Rupt cca 4,5 cm; întregit de Ub., II, p. 267.

⁶ Rupt cca 5,5 cm; întregit de Ub., II, p. 267.

⁷ Pată de umezeală cca 1 cm; întregit de Ub., II, p. 267.

⁸ Rupt cca 6 cm; întregit de Ub., II, p. 267.

⁹ Corect: *capitanei*.

¹⁰ Rupt cca 1 cm, întregit de noi după sens.

¹¹ Corect: *opportunis*.

¹² *Sub inclusione* = cu cuprînderea.

¹³ Corect: *authenticis*.

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, memorie commendamus per presentes quod fidelis noster Petrus, vicewoyuoda Transsiluanus, nostram adeundo personaliter presenciam, propter pacis tranquillitatem et concordie unionem assumpsit ut ipse infra festum beati Michaelis archangeli proxime nunc venturum, illo die, quo capitulo Albensis ecclesie Transsiluane videretur, in facto portus in fluvio Morisii prope Waradiam existentis, unacum eodem capitulo, sic disponeret et ordinaret, ut aut nautam vel navem in ipso portu simul servarent et reditus eiusdem in duas partes rectas et coequales dividerent, vel nautam et navem pro se teneret et sic terciam partem proventus illius portus dicto capitulo amministraret¹, sive quelibet parcium suas nautam et navem in dicto portu pro se haberet et sic eciam proventus eiusdem, qui singulis annis provenirent, in duas partes dividerent, et quamcunque partem predictarum ordinationum dictum capitulum eligere vellet seu eligeret, idem Petrus vicewoyuoda super ipsa ordinatione literas nostras vel capituli Waradiensis aut conventus monasterii de Clusmonustra, inter partes perpetuo duraturas, faceret emanari. Ad quod, se idem Petrus vicewoyuoda sponte obligavit coram nobis.

Datum in Wynch inferiori, in festo Divisionis apostolorum, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cele de față dăm de știre că, înfățișându-se însuși înaintea noastră, credinciosul nostru Petru, vicevoievodul Transilvaniei, s-a legat, pentru liniștea păcii și pentru legătura buneii înțelegeri, ca pînă la sărbătoarea acum viitoare a fericitului arhangel Mihail², în acea zi ce se va părea potrivită capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, dînsul să hotărască și să rînduiască în felul acesta cu acel capitlu, în ce privește locul de trecere de pe Mureș, aflător lingă Oarda: că sau să țină împreună o luntre și un luntraș³ în acel loc de trecere, și să-și împartă veniturile lui⁴ în două părți drepte și deopotrivă, sau să țină pentru el o luntre și un luntraș și astfel să-î dea pomenitului capitlu a treia parte din venitul acelui loc de trecere, sau fiecare dintre părți să aibă pentru sine luntrea și luntrașul său în zisul loc de trecere, și astfel și veniturile acestuia, pe care le-ar avea în fiecare an, să le împartă în două părți; și oricare parte din sus-pomenitele rînduiri ar vrea s-o aleagă sau o va alege zisul capitlu, acel Petru vicevoievodul va pune să i se dea, cu privire la acea rînduire, scrisoarea noastră sau a capitlului din Oradea sau a conventului din Cluj-Mănăstur, care să dăinuiască pe veci între părți. La care lucru s-a îndatorat de la sine în fața noastră acest Petru vicevoievodul.

Dat la Vințu de Jos, la sărbătoarea Despărțirii apostolilor, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița 5, nr. 668. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă aplicată în document sub text.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 668.

¹ Astfel în orig.

² 29 septembrie.

³ Această luntre poate fi înțeleasă ca un bac, cf. Du Cange: *navis de portu*. De asemenea, acel *nauta* poate fi înțeles și ca un fel de încasator al taxelor de trecere, cf. *ibidem*: *nauta*.

⁴ Ale locului de trecere.

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, memorie commendam is per presentes quod nos, comodo¹ civitatis nostre Cluswariensis providere cupientes supplicationibusque fidelium civium nostrorum de eadem regium favorem inclinantes, eisdem civibus et civitati huiusmodi libertatem et gratiam specialem duximus faciendam perpetualem quod ipsi cives ac hospites ipsius civitatis Cluswariensis, pre qualibet media idria² vini et panibus, quos de singulis tunellis vini ipsorum, in curribus ad diversas partes ductis, in locis tributorum nostrorum regalium et nobilium ac aliorum hactenus in specie solverunt et solve consueti fuerunt, deinceps quatuor denarios, in regno nostro pro tempore currentes, in dictis locis tributorum nostris, nobilium et aliorum tributariis, dum ad eos venerint, dare et solve teneantur et non plures, exceptis tamen aliis iustis tributis preter ipsam mediam idriam³ vini et panes, eosdem de vinis et curribus solve consuetis, ad quorum solutionem tenebuntur more consueto; vobis igitur, fidelibus nostris, universis prelati, baronibus, comitibus, castellanis, nobilibus, officialibus et aliis cuiusvis status hominibus tributa tam in terris quam super aquis habentibus et tenentibus eorumque tributariis quibus presentes ostendentur firmo regio sub edicto mandamus, quatenus a modo predictos cives et hospites nostro de civitate Cluswariensi aut eorum aliquem ad solutionem medie idrie⁴ vini et panum predictorum de tunellis vini ipsorum, in curribus, per loca vestra tributaria deferendis, in specie faciendam compellere, contra formam premisse gracie et libertatis nullatenus presumptis, sed, receptis singulis quatuor denariis pro ipsis media idria² vini et panibus de singulis tunellis vini ipsorum ac aliis iustis et consuetis tributis, ipsos cives et hospites, simulcum curribus et vinis ipsorum, per dicta loca vestra tributaria transire permittatis semper pacifice et quiete. Secus facere non ausuri.

Datum in Wynch Inferiori, feria quarta proxima post festum beate Margarethe virginis ac martiris⁵, anno domini Millesimo CCC^{mo} sexagesimo sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin (scrisoarea) de față facem cunoscut că noi, dorind a ne îngriji de folosul orașului nostru Cluj, dînd regeasca noastră încuviințare cererii credincioșilor noștri orășeni din acel oraș, am hotărît să hărăzim această libertate⁶ veșnică și milostivire osebită zișilor orășeni ai pomenitului oraș, ca orășenii și oaspeți pomenitului oraș Cluj, în locul fiecărei jumătăți de vadră de vin și a pîinilor, pe care le dădeau și obișnuiau să le dea pînă acum ca plată în lucruri⁷ la locurile noastre regești de vamă sau la ale nobililor sau ale altora de fiecare butoi de vin cărat cu carele lor în deosebite părți, să fie datori de acum înainte a da și a plăti vameșilor noștri ori ai nobililor sau ai altora, la pomenitele locuri de vamă, cînd vor ajunge la ele, (cite) patru dinari din cei care vor um-

bla în țara noastră în vremea aceea și nu mai mulți, fără a pomeni însă de celelalte vămi drepte ce se obișnuiesc a se plăti, în afară de jumătatea de vadră de vin și de piinile acelea, pentru vinul și carele lor, și pe care vor fi datori a le plăti după obiceiul statornicit.

Vouă, așadar, tuturor credincioșilor noștri, prelaților, baronilor, comiților, castelanilor, nobililor, slujbașilor și celorlalți oameni de orice stare, care au sau țină vămi atât pe pământuri cât și pe ape, cât și vamășilor lor, cărora li se va arăta această scrisoare, vă poruncim cu nestrămutată hotărâre regească, ca, de acum încolo, să nu cutezați să siliți pe zișii orășeni și oaspeți ai noștri din Cluj sau pe vreunul dintre dinșii, împotriva pomenitei noastre milostiviri și libertăți, să vă facă plată în lucruri, (dînd) acea jumătate de vadră de vin și acele piini, pentru butoaiile lor de vin ce vor fi cărate cu carele prin locurile voastre de vamă, ci, după ce veți primi cîte patru dinari de fiecare butoi de vin al lor, în locul acelei jumătăți de vadră de vin și a acelor piini, precum și celelalte vămi drepte și obișnuite, să lăsați totdeauna pe numiții orășeni și oaspeți să treacă în pace și liniște prin locurile voastre de vamă, cu carele lor cu vin⁸. Altfel să nu îndrăzniți a face.

Dat la Vințu de Jos, în miercurea de după sărbătoarea fericitei fecioare și mțcenice Margareta, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

Arh. Naț. Magh., Dl. (Arh. fam. Károlyi. Lad. 62, nr. 89).

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia din 26 iunie 1379 (DRH-C, vol. XV, nr. 316, în ms.).

EDIȚII: *Károlyi*, I, p. 282—283; *Ub.*, II, 268—269.

¹ Corect: *commodo*.

² Corect: *hydria*.

³ Corect: *hydriam*.

⁴ Corect: *hydrie*.

⁵ Corect: *martyris*.

⁶ *libertatem... perpetualem* (= privilegiu).

⁷ *in specie solverunt* (= plată în natură).

⁸ *cum curribus et vinis*.

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidei suo Petro, viceuoyuode Transsiluano, salutem et gratiam.

Dicitur nobis in persona Elene, puelle orphane, filie condam Peteu, filii Sombor, gravi cum querela, quod ipsam, mortuo ipso Peteu, patre suo, de domibus, rebus, bonis et possessionariis porcionibus dicti Peteu, patris sui, fratres et consanguinei ipsius Peteu eiecissent et exclusissent, nulla sibi de suis iuribus satisfaccione inpena.

Super quo, fidelitati tue firmissime precipimus quatenus, mox receptis preseñtibus, dictam puellam ad domos, res et bona, ac porciones possessionarias earumque utilitates, olym¹ predicti Peteu patris, universas ubilibet habitas, introducas, introductam in eisdem, tamdiu protegere et conservare debeas, auctoritate nostra mediante et contradicione quorumlibet non obstante, donec sibi pro iure quarte sue filialis et dote ac rebus perorfernalibus² domine matris sue, iuxta regni nostri consuetudinem, de eisdem possessionariis porcionibus provenire debentibus, per hos quibus competit satisfaccio plena inpenderetur. Volumus

enim ut prefata puella proventus quorumlibet possessionariorum iurium dicti patris sui medio tempore integraliter percipiat pro suo usu et comodo³, in persona nostra, sub tua protectione et tutela speciali. Secus igitur in premissis, pro nostra gracia, non facturus.

Datum in villa Winch, feria quarta proxima post festum beate Margarethe virginis, anno domini M^o CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului său Petru, vicevoievodul Transilvaniei, sănătate și milostivire.

Ni s-a făcut plîngere cu mare tînguire în numele Elenei, fată orfană, fiica răposatului Peteu, fiul lui Sombor, că, murind acel Peteu, tatăl său, frații de singe și rudele acelui Peteu au alungat-o și au scos-o din casele, bunurile, lucrurile și părțile de moșie ale pomenitului Peteu, tatăl său, fără să-i dea vreo despăgubire pentru drepturile sale.

Drept aceea, poruncim cu tărie credinței tale ca, îndată ce vei primi scrisoarea de față, să așezi pe sus-zisa fată în toate casele, lucrurile și bunurile, precum și în părțile de moșie și în folosințele acestora, foste odinioară ale pomenitului Peteu, tatăl (său), oriunde s-ar afla ele, și, odată așezată în acelea, să fii dator să o aperi și să o păstrezi în ele, prin mijlocirea puterii noastre, fără a ține seama de împotrivirea cuiva, atîta vreme pînă cînd i se va da despăgubire deplină de către cei ce sînt datori, pentru dreptul pătrimii cuvenite ca fiică și pentru zestrea și darurile de nuntă ale doamnei, mama sa, ce trebuie să-i vină ei din aceste părți de moștenire, potrivit cu obiceiul țării noastre. Totodată voim ca, pînă atunci, pomenita fată să primească în întregime pentru sine veniturile tuturor drepturilor de moșie ale pomenitului său tată, prin apărarea și grija ta osebită, (făcută) în numele nostru. Așadar, altfel să nu faci în cele de mai sus, pentru milostivirea noastră.

Dat în satul Vinț, în miercurea de după sărbătoarea fericitei fecioare Margareta, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 693. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Transumpt în actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 24 ianuarie 1367, Sintimbru, nr. 194.

Bibl. Univ. Budapesta

Copie în colecția lui Daniel Cornideș, tom. I, p. 300, și tom. II, p. 161.

EDIȚII: Fejér, IX/1, p. 354—355 (după textul din col. Cornides, cu multe greșeli și data greșită; 19 iulie 1346).

¹ Astfel în transumpt.

² Corect: *paraphernalibus*.

³ Corect: *commodo*.

Amicis suis reverendis, conventui ecclesie de Lelez, Nicolaus Konth, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum amicitiam paratam debito cum honore.

Dicitur nobis, in personis Sebastiani, filii Johannis de Chahl, Michaelis, filii Desew, Ladislai, filii Michaelis, et Thome, filii Johannis, nobilium de Zarrazberek, quod quedam possessiones ipsorum, Vossan et Zarrazberek, predicta, vocate, in comitatu Zathmariensi existentes, apud manus ipsorum habite, ipsos iure contingentes, reambulacione et

metarum ereccione plurimum indigerent. Super quo, vestram amicitiam presentibus petimus reverenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Ladislaus de Tyvkud vel Stephanus, filius Laurencii de Pachud, aut Petrus, filius Mathie de Geych, sive Gregorius de Mand, aliis absentibus, homo noster, ad facies predictarum possessionum, Vossian et Zarrazberek nominatarum, vicinis et commetaneis earundem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo, reambulet easdem per veras suas metas et antiquas, novas iuxta veteres, si necesse fuerit, erigendo, reambulatasque et ab aliorum possesseionariis iuribus separatas e distinctas relinquat et committat easdem ipsis nobilibus, in perpetuum possidere, tenere et habere, si non fuerit contradictum. Contradictores vero, si fuerint, citet eosdem contra prenomatos nobiles nostram in presenciam, ad terminum competentem, rationem contradicionis eorum reddituros. Et post¹ hec¹, ipsius possessionarie reambulacionis seriem, cum cursibus metarum ac nominibus contradictorum et citandorum, si qui apparuerint, ac² termino assignato, nobis amicabiliter rescribatis.

Datum in Gyarmath, feria quarta proxima post festum beate Margarete virginis et martiris, anno domini millesimo CCC^{mo} XL^{mo} sexto.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) Amicis suis reverendis, conventui ecclesie de Lelez, pro Sebastiano, filio Johannis de Chahly et aliis intranominatis, reambulatorie.

Prietenilor săi vrednici de cinstire, conventului bisericii de Lelez, Nicolae Konth, palatinul regatului Ungariei și judele cumanilor, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Ni se spune, în numele lui Sebastian, fiul lui Ioan de Cehăluț, al lui Mihail, fiul lui Desideriu, al lui Ladislau, fiul lui Mihail, și al lui Toma, fiu lui Ioan, nobili de Bercu, că niște moșii ale lor, numite Vossyan și pomenita Bercu, aflătoare în comitatul Satu Mare, ce sînt în stăpînirea lor și țin de drept de ei, au mare nevoie de hotărnicire și de ridicarea semnelor (lor) de hotar. Drept aceea, prin scrisoarea de față rugăm cu cinste prietenia voastră să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, Ladislau de Tyvkud sau Ștefan, fiul lui Laurențiu de Pachud, ori Petru, fiul lui Mathia de Geych, sau Grigore de Mand, în lipsa celorlalți, ducîndu-se la sus-pomenitele moșii, numite Vossyan și Bercu, și chemînd acolo în chip legiuit pe toți vecinii și magieșii lor, și fiind aceștia de față, să le hotărnicască după adevăratele și vechile lor semne de hotar, ridicînd noi (semne) lîngă cele vechi, dacă va fi nevoie, și, odată hotărnicite, deosebite și despărțite de drepturile de stăpînire ale altora, să le lase și să le dea acelor nobili, spre a le stăpîni, ține și avea pe veci, dacă nu va fi vreo împotrivire. Iar dacă vor fi unii împotriviți, să-i cheme pe aceia înaintea noastră, la sorocul potrivit, (ca să stea) față cu suspomeniții nobili, pentru a da seama de împotrivirea lor. Si după acestea, să aveți bunătatea să ne răspundeți în scris despre desfășurarea hotărnicirii acelor moșii, împreună cu mersul hotarelor, cu numele împotriviților și ale celor chemați, dacă se vor fi ivit vreunii, și cu sorocul statornicit.

Dat la Gyarmath, în miercurea de după sărbătoarea fericitei fecioare și mucenice Margareta, în anul Domnului o mie trei sute șaiszeci și șase.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) Prietenilor săi vrednici de cinstire, conventului bisericii de Lelez, scrisoare de hotărnicire pentru Sebastian, fiul lui Ioan de Cehăluț, și pentru alții pomeniți în ea.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, col. Iosif Kemény.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete de închidere aplicată în document pe verso

¹ Scris deasupra rîndului, de aceeași mână.

² Scris deasupra lui *cum*, tălat de aceeași mână.

Magnifico viro Nicolao Kunth¹, regni Hungarie (palatino)² et iudici Camanorum¹, Leukus de Ponila ac quatuor iudices nobilium comitatus Zathmariensis, sincerum salutis cum affectum obsequio perpetue fidelitatis.

Noveritis litteras vestre dominacionis honore quo decuit recepisse in hec verba: (*Urmează actul lui Nicolae Konth, palatinul Ungariei, din 1 iunie 1366, Vișegrad, nr. 72*). Nos igitur, preceptis et congruis mandatis vestre magnitudinis obtemperantes, ut tenemur, diligenter annuentes, duos ex nobis, videlicet Johannem, filium Michaelis de Guth, et Jacobum de Zenies ad premissa fideliter exsequenda duximus destinandos. Qui, demum ad nos redientes, nobis consona voce et concordii testificatione retulerunt quod ipsi, ab (om)nibus³, a quibus de-cuisset et licuisset, palam et oculte⁴, sed specialiter a vicinis et comitaneis ipsius possessionis Zeplak, (...premi)ssorum⁵ singula comperisse, et rescivissent¹ eo modo, quo dictus Elyes de Zenies vestre potestatis conquestus extitisset, et sicut tenor litterarum vestrarum continet predictorum.

Datum in villa Chengur¹, feria quinta proxima post festum beate Margarethe virginis, anno domini prenotato.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) Domino palatino, pro Elya, filio Simonis de Zenies, contra Stephanum et Leukus, filiorum Gregori¹, fili¹ Laurencii de Zeplak, super quibusdam factis in ea specificatis, relatoria, inquisitoria.

Măritului bărbat Nicolae Kunth, palatinul regatului Ungariei și judele cumanilor, Leukus de Ponila și cei patru juzi ai nobililor comitatului Satu Mare, dragoste curată și sănătate, cu supunere și credință veșnică.

Aflați că am primit cu cinstea ce se cuvine scrisoarea domniei voastre, avînd acest cuprins: (*Urmează actul lui Nicolae Konth, palatinul Ungariei, din 1 iunie 1366, Vișegrad, nr. 72*). Noi, așadar, dînd ascultare, după cum sîntem datori, poruncilor și potrivitelor însărcinări ale măriei voastre (și) încuviințîndu-le cu luare aminte, am hotărît să trimitem pentru îndeplinirea întocmai a celor de mai sus pe doi dintre noi, anume pe Ioan, fiul lui Mihail de Guth, și pe Iacob de Zenies. Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas și într-un cuget mărturisire că ei (au întrebat) de la toți de la care s-a putut și s-a cuvenit, pe față și în ascuns, dar mai ales de la vecinii și megieșii acelei moșii Săplac, cu privire la... fiecare în parte dintre cele de mai sus, și au aflat așa cum zisul Ilie de Zenies vi s-a plîns puterii voastre, și după cum cuprinde cuprinsul scrisorii voastre.

Dat în satul Csenger, în joia de după sărbătoarea fericitei fecioare Margareta, în anul Domnului mai sus-însemnat.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) Domnului palatin, scrisoare de dare de seamă și de cercetare, pentru Ilie, fiul lui Simion de Zenies, împotriva lui Ștefan și Leukus, fiii lui Grigore, fiul lui Laurențiu de Săplac, cu privire la unele fapte înfățișate în această (scrisoare).

Ark. Naț. Magh., Dl. 52 095. Fotocopie la Inst. de Ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig., hîrtie, cu fragmentele a trei peceti inelare de închidere, aplicate pe verso.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 135, nr. 1 579.

¹ Astfel în orig.

² Lipsește în orig., intercalat pe baza contextului.

³ Rupt cca. 0,25 cm, întregit după sens.

⁴ Corect: *occulte*.

⁵ Pată de umezeală și rupt cca 4 cm; întregit în parte, pe baza contextului.

Lodouicus, dei gracia, Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam pre(sentibus quam futuris)¹, presencium noticiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Regalem decet excellenciam suorum fidelium preces legitimas favorabiliter exaudire et, eorum fidelitatibus recensitis, iustis ipsorum petitionibus favorabilem prebere consensum in hiis (, que iuri cons)na¹ videntur suorum commodius² subditorum utiliter convenire. Proinde ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod Demetrius, filius Nicolai de Hyduigh, sua, necnon Jacobi uterini et Ladislai, filii Dominici, ac ceterorum patruelium suorum fratrum in personis, nostre serenitatis adiens conspectum, exhibuit nobis quasdam litteras capituli ecclesie Albensis Transsiluane, super statucone possessionum Sombor et Gerebench vocatarum ac castru Solyumkw vocati, in eadem possessione Sombor existentis, per nos ipsis restitutarum, necnon ereccione et renovacione metarum earundem rite³ et³ legitime³ factis³ emanatas, nobis rescripcionales, per nosque apertas et capite sigilli nostri secreti reinclusas, tenoris subsequens, petens nostram excellenciam prece subiectiva ut easdem acceptare, approbare, ratificare ac pro eisdem et eorum heredibus universis nostro dignaremur privilegio confirmare. Quarum tenor talis est: (*Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 24 mai 1366, nr. 65*).

Nos itaque, iustis et legitimis supplicationibus iamdicti Demetrii, filii Nicolai, sua et dictorum fratrum suorum in personis, nostre humiliter porrectis (maiestati per eundem)⁴, regia pietate clementer exauditis et admissis, predictas litteras ipsius capituli Albensis Transsiluani, non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte viciatas, presentibus de verbo ad verbum insertas, quoad omnes continencias earum et clausulas acceptamus, app(robamus, ratificamus, ac pro iamdicto Demetr)io⁵ et fratribus suis predictis eorumque heredibus et posteritatibus universis, mera regia auctoritate, perpetue valituras confirmamus, presentis privilegii nostri patrociniu mediante, salvis iuribus alienis.

In cuius rei memoriam (firmitatemque perpetuam, presentes concessimus litter)as⁵ nostras privilegiales, pendentis et autentici, novi sigilli nostri dupplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Nicolai, archiepiscopi Strigoniensis locique eiusdem comitis perpetui, aule nostre cancellarii, dilecti et fidelis nostri, sedecimo Kalendas⁵ Augusti, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} sexto, regni autem nostri anno XX^{mo} quinto, venerabilibus in Christo patribus et dominis, eodem Nicolao Strigoniensi, Thoma Colocensi, Wgulyno Spalatensi, Nicolao Jadrensi et Elya Ragusino (archiepiscopis; Demetrio War)adiens⁴, Dominico Transsiluanensi, Colomano Jauriensi, Ladislao Wesprimiensi, Stephano Zagrabiensi regnique Sclauonie vicario generali, Michaelae Agriensi, Wilhelmo Quinqueecclesiensi, Dominico Chanadiensi, Johanne Wacyensi, (fratre Stephano Nitriensi, Demetrio Sirmiensi, Petro Boznen-si)⁵, Demetrio Nonensi, Nicolao Traguriensi, Stephano Pharensi, Valentino Macarensi, Matheo Sibinicensi, Michaelae Scardonensi, Nicolao electo confirmato Tininiensi, et Portiua Sennyensi, ecclesiarum episcopis, ecclesias dei felicit(er gubernantibus, Corbaviensi)⁵ sede vacante: magnificis viris Nicolao Konth, palatino, Dyonisio, wayuoda Transsiluano, comite Stephano Bubeek, iudice curie nostre, Johanne, magistro thauarnicorum nostrorum, Nicolao de Zeech, Dalmacie (et Croacie, Nicolao de Gara de Mach)ou⁵ banis, Petro Zudor pincernarum, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum et Emerico agazonum nostrorum magistris, ac magistro Ladislao, filio Zobonia, comite Psoniensi, aliisque quampluribus regni nostri comitatus tenentibus (et honores)⁶.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galității, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al Muntelui Sant' Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de acum cât și viitori, care vor lua cunoștință despre cele de față, mintuire întru Mintuitorul tuturor.

Se cuvine înălțimi regești să dea ascultare binevoitoare rugămintelor îndreptățite ale supușilor săi și, rechemându-și în minte slujbele lor credincioase, să-și dea binevoitoarea încuviințare cerințelor lor drepte în cele ce se arată a fi în glăsuire cu legea și spre folosul și binele supușilor săi. Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, venind în fața luminăției noastre, Dumitru, fiul lui Nicolae de Hăghig, în numele său precum și în al lui Iacob, fratele său bun, și în al lui Ladislau, fiul lui Dominic, precum și în al celorlalți veri ai săi, ne-a arătat o scrisoare a capitlului bisericii de Alba Transilvaniei ca răspuns către noi, deschisă de noi și (apoi) închisă din nou sub pecetea noastră de taină, (scrisoare) dată cu privire la trecerea în stăpînire a moșiilor numite Sombor și Gerebench, precum și a cetății numite Solyomkw, aflătoare pe aceeași moșie Sombor, înapoiate lor de către noi, precum și (cu privire la) ridicarea și înnoirea semnelor lor de hotar, drept și legiuit făcute, cu următorul cuprins, cerind cu supusă rugămintă înălțimii noastre să binevoim s-o primim, s-o încuviințăm, s-o consfințim și s-o întărim prin privilegiul nostru, pentru dișșii și pentru toți urmașii lor. Cuprinsul ei este acesta: *(Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 24 mai 1366, nr. 65)*.

Noi, așadar, ascultînd și încuviințînd cu milostivire, din bunătatea regească, dreptele și legiuitele rugăminți ale sus-zisului Dumitru, fiul

lui Nicolae, făcute cu smerenie de dînsul maiestății noastre în numele său și în al pomeniților săi frați, primim, încuviințăm și consfințim sus-zisa scrisoare a acelui capîtlu din Alba Transilvaniei, fără răsături, fără tăieturi și nestricată în vreo parte a sa, cuprinsă din cuvînt în cuvînt în scrisoarea de față, în ce privește întregul ei cuprins și toate punctele ei, și din deplină putere regească o întărim prin ocrotirea privilegiului nostru de față pentru sus-zisul Dumitru și frații săi sus-pomeniți și pentru moștenitorii și toți urmașii lor, ca să dăinuiască în veci, fără a vătămă dreptul altuia.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea noii noastre pecetei duble, atîrnate și autentice.

Dat de mina venerabilului întru Hristos părinte, domnul Nicolae, arhiepiscopul de Strigoniou și comite perpetuu al aceluiași loc, cancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în a șaisprezecea zi înainte de calendele lui august, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase, iar în al domniei noastre al douăzeci și cincilea an; venerabilii întru Hristos părinți și domni, același Nicolae, arhiepiscopul de Strigoniou, Toma de Caloce, Ugulin de Spalato, Nicolae de Zara și Ilie de Raguza; precum și episcopii: Dumitru al bisericii de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Coloman de Győr, Ladislau de Vesprim, Ștefan de Zagreb și vicar general al țării Slavoniei, Mihail de Agria, Vilhelm de Pécs, Dominic de Cenad, Ioan de Vaț, fratele Ștefan de Nira, Dumitru al Sirmiolui, Petru al Bosniei, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ștefan de Faro, Valentin de Macarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona, Nicolae, episcop ales și întărit de Knin, și Portina de Segno, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu, scaunul episcopal de Krbava fiind vacant; măriții bărbați: Nicolae Konth palatinul, Dionisie, voievodul Transilvaniei, comitele Ștefan Bubek, judele curții noastre, Ioan, marele nostru vistier, Nicolae de Zeech, banul Dalmației și Croației, Nicolae, de Gara, banul de Mačva, Petru Zudor, marele nostru paharnic, Pavel, marele nostru stolnic, Ioan, marele nostru ușier, și Emeric, marele nostru comis, precum și magistrul Ladislau, fiul lui Zoborna, comitele de Pojon, și mulți alți ținînd comitatele și dregătoriile țării noastre.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, col. Török Bertalan.

Transumpt în actul capîtlului din Alba Iulia, din 1 iunie 1372.

¹ Rupt și lipsă cca. 3 cm; întregit după sens.

² Corect: *commode*.

³ Cuvînt repetat.

⁴ Rupt cca 3 cm; întregit după actul aceluiași rege, Ludovic I, din 17 iulie 1366, nr. 120.

⁵ Rupt cca 6 cm; întregit după actul aceluiași rege, Ludovic I, din 17 iulie 1366, nr. 120.

⁶ Rupt cca 1,5 cm; întregit după actul aceluiași rege, Ludovic I, din 17 iulie 1366, nr. 120.

Ludouicus, dei gracia, Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Galicie, Lodomerie, Cumanie, Bulgarieque rex, princeps Salernitanus et honoris Montis Sanoti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus presencium noticiam habituris, salutem in omnium saluatore.

Ordo suadet equitatis, et ad apicem regie pertinet maiestatis ut ea, que ite processerunt, illibata conserventur, et que a suis fidelibus modeste petuntur, ad exaudicionis gratiam admittantur.

Proinde, ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod Demetrius, filius Nicolai de Hydwegh, sua, necnon Jacobi carnalis, ac Ladislai, filii Dominici, patruelis, fratrum suorum, in personis, nostre serenitatis adiens conspectum, exhibuit nobis quasdam litteras capituli ecclesie Albensis Transsiluane, super statucione quarundam sessionum ipsorum in Olthzemeny et Malnas sitarum, per nostram maiestatem ipsis restitutarum, facta statucionales, per nosque apertas et sigilli nostri s(ecreti)¹ capite reclusas, tenoris subsequentis, flagitans nostram exinde maiestatem prece humili et devota, ut eas acceptare, approbare, ratificare, ac pro ipsis et eorum heredibus nostro dignemur privilegio confirmare, quarum tenor talis est: (*Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 24 mai 1366, nr. 66*).

Nos itaque, iustis et iuri consonis supplicationibus predicti Demetrii, in sua et dictorum fratrum suorum personis nostre humiliter porrectis maiestati per eundem, regia favorabilitate clementer exauditis et admissis, predictas litteras ipsius capituli Albensis, non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte viciatas, presentibus de verbo ad verbum insertas, quoad omnes ipsarum continencias et clausulas acceptamus, approbamus, ratificamus, ac pro iamdictis Jacobo, Demetrio et Ladislao, eorumque heredibus et posteritatibus universis, mera regie auctoritate, perpetuo valituras confirmamus, presentis scripti nostri patrocinio mediante, salvis iuribus alienis.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes concessimus litteras nostras privilegiales, pendentes et autentici novi sigilli nostri duplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Nicolai, Strigoniensis archiepiscopi, locique eiusdem comitis perpetui, aule nostre cancellarii dilecti et fidelis nostri, sedecimo Kalendas Augusti, anno domini M^o CCC^o LX° sexto, regni autem nostri anno vigesimo quinto. Venerabilibus in Christo patribus et dominis eodem Nicolao Strigoniensi, Thoma Colocensi, Nicolao Jadremsi et Elia Ragusino archiepiscopis, Demetrio Waradiensis², Dominico Transsiluanensis, Demetrio Jauriensis, Ladislao Wesprimiensis, Stephano Zagrabiensis, regnique Sclauonie vicario generali, Michaele Agriensis, Wilchelmino Quinqueecclesiensis, Dominico Chanadiensis, Johanne Waciensis, fratre Stephano Nitriensis, Demetrio Syrmienensis, Petro Boznensis, Demetrio Nonensis, Nicolao Traguriensis, Stephano Pharensis, Valentino Makarensis, Mattheo Sibinicensis, Michaele Scardonensis, Nicolao electo et confirmato Tinninensi, et Portina Segniensis ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbauienti sede vacante; magnificis viris Nicolao Konth palatino, Dionisio, wayuoda Transsiluano, comite Stephano Bubek, iudice curie nostre, Johanne, magistro tavernicorum nostrorum, Nicolao de Zeech, Dalmacie et Croacie, Nicolao de Gara de Machou banis, Petro Zudor pincernarum, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum, et Emerico agazonum nostrorum magistris, et magistro Ladislao, filio Zobonya, comite Posoniensi, aliisque quampluribus regni nostri comitatus tenentibus et honores.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galității, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Munte Sant Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos care vor lua cunoștință de această scrisoare, mîntuire întru Mîntuitorul tuturor.

Rînduiala dreptății ne sfătuiește și se cade înălțimii maiestății regești ca cele ce s-au făcut în chip legiuit, să fie păstrate neatînse, iar cele ce se cer cu smerenie de către credincioșii săi, să fie primite întru milostivirea ascultării.

Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, venind în fața luminăției noastre, Dumitru, fiul lui Nicolae de Hăghig, în numele său, cît și în acela al lui Iacob, fratele său bun, și în al lui Ladislau, fiul lui Dominic, vărul său, ne-a arătat o scrisoare de dare în stăpînire a capitlului bisericii de Alba Transilvaniei cu privire la săvîrșirea dării lor în stăpînire a unor sesii ale lor aflătoare în Olteni și Malnaș, ce le-au fost înapoiate de maiestatea noastră, <scrisoare> ce a fost deschisă de noi și <apoi> închisă cu capătul peceții noastre de taină, cu cuprinsul de mai jos, rugîndu-se de maiestatea noastră, cu smerită și plecată rugăminte, să binevoim a o primi, încuviința și consfinții, și a o întări prin privilegiul nostru pe seama lor și a moștenitorilor lor. Cuprinsul acelei <scrisori> este acesta: <Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 24 mai 1366, nr. 66>.

Noi, așadar, ascultînd și primind cu bunăvoință regească dreapta și legiuita cerere a sus-zisului Dumitru, înaintată de dînsul cu smerenie maiestății noastre în numele său și al pomeniților săi frate și văr, primim, încuviințăm și întărim sus-zisa scrisoare a capitlului din Alba, cît privește întregul ei cuprins și toate capetele din ea, <întrucît> nu are răsături, tăieturi și nici nu e stricată în vreo parte a sa, trecînd-o din cuvînt în cuvînt în scrisoarea de față, și în temeiul deplinei noastre puteri regești o întărim, cu ocrotirea scrisorii noastre de față, pentru pomeniții Iacob, Dumitru și Ladislau, cît și pentru moștenitorii și urmașii lor, ca să aibă tărie pe veci, fără vătămarea drepturilor altora.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat această scrisoare privilegială a noastră, întărită cu puterea dublei noastre peceți noi, atîrnate și autentice.

Dat de mina venerabilului întru Hristos părinte, domnul Nicolae, arhiepiscopul de Strigoniu și comite perpetuu al aceluiași loc, cancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în ziua a șaisprezecea înainte de calendele lui august, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase iar în al domniei noastre al douăzeci și cincilea an, venerabilii întru Hristos părinți și domni, același Nicolae arhiepiscopul de Strigoniu, Toma de Caloce, Ugolin de Split, Nicolae de Zara și Ilie de Raguza, <precum și> episcopii: Dumitru al bisericii de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Dumitru de Györ, Ladislau de Vesprim, Ștefan de Zagreb și vicar general al țării Slavoniei, Mihail de Agria, Vilhelm de Pécs, Dominic de Cenad, Ioan de Vaț, fratele Ștefan de Nitra, Dumitru al Sirmiuului, Petru al Bosniei, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ștefan de Faro, Valentin de Makarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona, Nicolae, <episcop> ales și întărit de Knin, și Portina de Segno. păstorind în chîto fericit bisericile lui Dumnezeu, scaunul <episcopal> de Krbava fiind vacant; iar măritii bărbați: Nicolae Konth palatinul, Dionisie, voievodul Transilvaniei, comitele Ștefan Bubek, judele curții noastre, Ioan, marele nostru vistier. Nicolae de Zeech, banul Dalmației și Croației,

Nicolae de Gara, banul de Mačva, Petru Zudor, marele nostru paharnic, Pavel, marele nostru stolnic, Ioan, marele nostru ușier, și Emeric, marele nostru comis, cit și magistrul Ladislau, fiul lui Zabonya, comitele de Pojon, și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

Bibl. Univ. Budapesta, col. Cornides, tom. II, p. 89—91.

Copie din sec. XIX la Kemény, *Dipl. Trans.*, II, p. 91—96.

Copie din sec. XVIII. Precum spune I. Kemény, în locul sus-menționat, orig. a fost scris pe pergament, fiind prevăzut cu pecetea de maiestate a regelui.

EDIȚII: *Fejér*, IX/3, p. 569—573; *Székely okl.*, I, p. 72—73.

¹ Lacună în text; întregită după sens.

² Astfel în text, probabil după copia lui Cornides; corect: *Waradiensî*, la ablativ, așa cum sînt numele arhiepiscopilor: aceeași situație, la toate celelalte nume de episcopii.

121

1366 iulie 20, Lipova

Nos, Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, vobis, universis singulis nobilibus et aliis quibuslibet possessionatis¹ hominibus, neon civitatus et liberis villis nostris regalibus, in comitatibus de Kewe et de Crassow constitutis, et habentibus videlicet Slavos sive Schismaticos sacerdotes apud se residentes, firmiter precipimus et districte, quatenus ad diem et locum illum, quos fidelis noster baro, magister Benedictus, filius Heem, dictorum comitatum comes, vel, in eius persona, magister Petrus, frater suus, verbo nostro vobis demandabit, omnes Slavos sacerdotes apud vos existentes, cum eorum pueris, uxoribus et rebus omnibus, absque omni dampno, lesione et deturpatione, duci facere debeatis eidem magistro Benedicto vel fratri suo, nostro nomine presentandos, et aliud facere non ausuri. Quicumque autem ex vobis aliud facere attemptarent, tunc ipse magister Benedictus vel frater suus debeant et ex presenti nostro mandato teneantur sacerdotes huiusmodi, cum eorum pueris, uxoribus et rebus, ubi eos invenire possent, potenter² excipere et pro nobis reservare et de eo facere, quod per nos ipsis fuerit demandatum.

Datum in Lippa, in die sancti Elie prophete, anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, vouă tuturor nobililor și fiecăruia în parte și tuturor celorlalți oameni cu moșie, precum și orașelor și satelor noastre libere regești din comitatele Kewe și Caraș, și anume acelora care au așezați la ei preoți slavi sau schismatici, vă poruncim cu mare strășnicie ca în ziua și la locul pe care vi le va hotări din porunca noastră credinciosul nostru baron, magistrul Benedict, fiul lui Heem, comitele pomenitelor comitate, sau, în numele lui, magistrul Petru, fratele său, să fiți datori să puneți să se aducă toți preoții slavi aflători la voi, împreună cu copiii și soțiile lor și cu toate unurile lor, fără vreo pagubă vătămătoare sau batjocură, spre a-i înfățișa, în numele nostru, acelui magistru Benedict sau fratelui său, și să nu cutezați a face altfel. Dacă vreunul din voi va încerca să facă altfel, atunci arel magistru Benedict sau fratele lui vor trebui și, prin această poruncă a noastră, vor fi datori să ridice cu puterea pe acei preoți împreună cu copiii, soțiile și lucrurile lor, acolo unde îi vor putea

găsi, și să-i țină pentru noi și să facă în această privință ce le vom fi poruncit noi.

Dat la Lipova, în ziua sfântului proroc Ilie, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Naț. Magh., Dl. (Col. Muz. Naț. Magh.).

Orig., perg., cu urme de pecete din ceară roșie.

EDIȚII: Batthyáy, *Leges ecclesiasticae*, III, p. 214; Fejér, IX/3, p. 543—544;

Hurmuzaki-Densușianu, I/2, p. 132 (textul latin reprodus după această ediție);

Tört. Tár, 1898, p. 362 (cu mici deosebiri).

REGESTE: Századok, 1872, p. 159; *Documenta Valachorum*, p. 201—202.

202.

---

¹ La Hurmuzaki-Densușianu, greșit: *possessionis*.

nis.

² La Hurmuzaki-Densușianu, greșit: *patenter*.

122

1366 iulie 24, Lipova (*Date in Lippa, die XXIII
mensis Julii, anno LXVI*)

Ludovic I, regele Ungariei, mulțumește lui Marco Cornari, dogele Veneției, pentru corăbiile de război promise contra turcilor.

Arh. Naț. Austriacă, Viena. Arh. secretă imperială. Condicele de stat ale Veneției: „*Copia de Commemoriali*“, vol. VII/1, fol. 246. Copie.

EDIȚII: Wenzel: *Magyar dipl.*, II, p. 650.

123

1366 august 4, (Sibiu)

Nos, Jacobus Hentzmanisse, magister civium civitatis Cibinii, comes Cunradus Cibiniensis, comes Hemmingius de Schenk, Petrus Schewer de castro Sches, vicevicarii venerabilis in Christo patris domini, domini Wilhelmi, episcopi Quinqueecclesiensis, in partibus Transsilvanie constituti, necnon comes Andreas de Millembach, iudex Cibiniensis in persona regie maiestatis, cum universitate providorum pertinentium ad eosdem, damus pro memoria, tam presentibus quam futuris, presentium notitiam habituris, quod cum preteritis essemus in generali terroloquio, videlicet in crastino. Inventionis sancti Stephani protomartyris, congregati, discretos homines et hospites de Kelnek, parte ex una, necnon nobiles viros, comitem Michaellem, filium comitis Danielis, comitem Stephanum, Solomonem, Andream, Michaellem, Nicolaum, fratres, filios Nicolai, filii comitis Salomonis de eadem, nostram adiisse presentiam, parte ex altera, pro recipiendo iudicio et libertatibus, videlicet pratum situm in territorio hospitem de Kelnek, prope aquam infra Czykerh et silvam, necnon villam Olahalem Neger vocatam (prope)¹ aquam regalem. Nos vero, receptis et auditis eorum probativis literis, dictos campos et pratum, cum silva et aqua, ipsis hospitibus de Kelnek libere et plenarie ascribentes adiudicavimus perpetue suis usibus, prout in suis literis episcopalibus², Petri vicevoivode et iuratorum de Sebes plenius continetur.

In cuius rei testimonium firmum, presentes literas, pendente nostro sub sigillo suo robore, perpetuo valituras (duximus concedendas)³.

Datum anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo sexto, die et loco quibus supra.

Noi, Iacob Hentzmanisse, judele⁴ oraşului Sibiu, comitele Conrad de Sibiu, comitele Henning de Cincu, Petru Schewer de Sighişoara, vicevicari ai venerabilului întru Hristos părinte (şi) domn, domnul Vilhelm, episcopul de Pécs, rînduit (ca vicar) în părţile Transilvaniei⁵, precum şi comitele Andrei de Sebeş, judele regesc al Sibiului⁶, împreună cu obştea (bărbaţilor) chibzuiţi ce ţin de dinşii, dăm de ştire, atât celor de faţă, cât şi celor viitori, care vor lua cunoştinţă de această (scrisoare), că pe cînd ne aflăm (zilele) trecute, adică a doua zi după (sărbătoarea) Aflării sfîntului Ştefan întîiul mucenic⁷, adunaţi la o cercetare obştească (a pricinilor) de pămînt⁸, s-au înfăţişat înaintea noastră chibzuiţii oameni şi oaspeţi din Cîlnic, pe de o parte, iar pe de altă parte nobilii bărbaţi, comitele Mihail, fiul comitelui Daniel, comitele Ştefan, (cu) fraţii (săi), Solomon, Andrei, Mihail, Nicolae, fiii lui Nicolae, fiul comitelui Solomon, tot de Cîlnic, ca să ia prin judecată şi în temeiul libertăţilor lor livada aşezată în hotarul oaspeţilor din Cîlnic de lingă apa de mai jos de Czykerh (numită) apa regească, şi pădurea şi satul românesc numit Neger. Iar noi, primind şi ascultînd scrisoarea lor doveditoare, şi trecînd slabod şi deplin asupra zişilor oaspeţi din Cîlnic acele cîmpuri şi livada, cu pădurea şi cu apa, le-am dat lor prin judecată în folosinţă de veci, aşa după cum se arată mai deplin în scrisorile lor de dobîndire, atât a vicevoievodului Petru (cît) şi a juraţilor din Sebeş.

Spre mărturia trăinică a acestui lucru, am hotărît să dăm scrisoarea de faţă, întărită prin atîrnarea peceteii noastre ca să aibă putere în veci.

Dat în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase, în ziua şi locul de mai sus.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 694. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Copie simplă a unui scrib neiniţiat, din sec. XVII-lea, cu greşeli de lectură, emendate în majoritate de Ub., II, p. 269.

EDIȚII: Ub., II, p. 269.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 203—204, nr. 155.

¹ Lipsește în copie; intercalat după sens.

² Corect: *obtentionalibus*.

³ Lipsește în copie intercalat de Ub., II, p. 269.

⁴ *Magister civium* (= *Bürgermeister*). Alături de funcția de jude al oraşului, deţinută de grafi, reprezentanţii vechilor proprietari de pămînt, începînd cu anul 1366, la Sibiu, Sighişoara şi Braşov, apare un primar, reprezentantul negustorilor.

⁵ Cf. doc., din 20 iunie 1366, nr. 84, unde apare în calitate de vicar general al saşilor celor şapte scaune din Transilvania.

⁶ *Iudex Cibiniensis in persona regie maiestatis* (= judele regesc).

⁷ 4 august; de fapt însăşi data actului.

⁸ *Terriloquio*.

Petrus, viceuoyuoda Transsiluanus, amicabili salutacione premissa.

Noveritis quod, cum nos, in octavi festi beati Jacobi apostoli proxime preteritis, unacum regni nobilibus pro tribunali sedissemus et qui-

buslibet querelantibus¹ iusto deliberacionis moderamine discutere cepissemus, inter alios causidicos, magister Deseu dictus Wos, ad nostram accedendo presenciam, proponere curavit quod Johannes, filius² Pauli, filii Tarmach de Chamafáya, in vestri presenciam in causam attraxisset et contra eundem egisset quod predictus Paulus, pater suus, dum dominus noster rex circa Jadriam expeditionem habuisset, cuius iam vigesima secunda fortassis adveniret, revolutio annualis, cum magistro Johanne, Acyl dicto, fratre suo, in ipso exercitu famulo suo existente fuisset, equum suum, sex marcas fini argenti valentem, ab eodem abstulisset, et obhoc quia universe possessiones et bona, mortuo ipso magistro Johanne, devolute fuissent, ipsas sex marcas argenti repeteret, cum tamen adhuc sepies, vivente eodem magistro Johanne, iuris ordine acquirere potuisset.

Unde nos taliter deliberavimus, ut ex quo, a predictis viginti duobus annis incipiens, sepies acquirere valuisset vivente ipso magistro Johanne prenotato, non acquisivit, pro nunc iam acquirere non valeat causam prenotatam.

Datum in Sancto Emerico, octavo die termini prenotati, anno domini M^o CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

(*Pe verso, de aceeași mină:*) Judicibus nobilium comitatus de Dubuka, amicis suis, pro magistro Deseu.

Petru, viveyoievodul Transilvaniei, cu prietenești urări de sănătate.

Aflați că la octavele de curînd trecute ale sărbătorii fericitului apostol Iacob³, pe cînd noi, împreună cu nobilii țării, stăteam la scaunul nostru de judecată și începusem cu dreaptă și cumpătată chibzuință să dezbatem (pricinile) oricăror pîriși, între alți impricinați, înfățișîndu-se înaintea noastră, magistrul Desideriu zis Wos s-a îngrijit să ne aducă la cunoștință că l-a chemat în judecată înaintea voastră pe Ioan, fiul lui Pavel, fiul lui Tarmach de Ciunăfaia și a pornit judecată împotriva aceluia, fiindcă — pe cînd regele nostru purta război lingă Zara — de la care au trecut poate douăzeci și doi de ani —, aflîndu-se în acea oaste, împreună cu magistrul Ioan zis Acyl, fratele său⁴, care în acel război a fost slujitorul lui, sus-zisul Pavel, tatăl lui (Ioan), i-a luat aceluia⁵ un cal ce prețuia șase mărci de argint bun. Și fiindcă, murind acel magistru Ioan⁶, toate moșiile și bunurile (sale) au trecut în stăpînirea sa⁷, de aceea el⁸ cere acele șase mărci, deși ar fi putut adeseori să capete (acești bani) pe calea legii încă pe cînd trăia acel magistru Ioan.

Drept aceea, noi am chibzuit astfel, că de vreme ce, în pomenitul răstimp de douăzeci și doi de ani, începînd (de atunci) ar fi putut de multe ori să-și capete (acei bani) pe cînd trăia sus-pomenitul magistru Ioan, dar (totuși) nu i-a cerut înapoi, apoi de aci încolo să nu mai poată ridica pîra în sus-numita pricină.

Dat în Sintimbru, în a opta zi a sorocului sus-insemnat, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

(*Pe verso, de aceeași mină:*) Juzilor nobililor din comitatul Dăbica, prietenilor săi, pentru magistrul Desideriu.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass. fasc. XXXVIII, nr. 33. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig., hîrtie, cu pecete de închidere, aplicată în document pe verso.

EDIȚII: Hazai okl., p. 279—280, Jakó—Manolescu, *Scrierea latină în evul mediu*, Album, p. 9—10 și planșa nr. 110/a.

---

¹ Astfel în orig.

² Corect: *Johannem, filium*.

³ 1 august.

⁴ Al lui Desideriu zis Vos (cf. Hazai okl., p. 239, doc. 223).

⁵ De la Ioan zis Acyl.

⁶ Zis Acyl, fratele lui Desideriu.

⁷ A lui Desideriu.

⁸ Desideriu.

125   1366 august 10 (*decimo die octavarum festi beati Jacobi apostoli*)

Ștefan Bebek, judele curții regale, în scrisoarea sa de judecată trimisă capitlului de Oradea, printre altele, spune că în fața lui a venit, pe de o parte, Petru cel Mare (*Magnus*), fiul lui Ioan, fiul lui Ștefan, oaspete din Satu Mare (*hospes de Zathmar*), în ziua de 1 august (*in octavis festi beati Jacobi apostoli*), potrivit scrisorii de chemare în judecata a aceluiași capitlu, în numele judeului, juraților și obștei orașenilor și oaspeților orașului Satu Mare (*pro iudice, iuratis et universitate civium et hospitum civitatis Zathmariensis*) și cu scrisoarea lor de împuternicire, întocmită împotriva lui Ioan și Ștefan, fiii lui Pethew zis Adas de Santău (*Zanthow*), dintre care pomenitul Ioan, pe de altă parte, de asemenea s-a înfățișat tot atunci, el însuși, iar pentru zisul Ștefan, fratele său bun, cu scrisoarea de împuternicire a capitlului de Oradea. Cu acest prilej, Petru, fiul lui Ioan, oaspete de Satu Mare, a înfățișat două scrisori, o scrisoare de judecată a lui¹, din 1364, trimisă capitlului din Oradea (*DRH-C*, vol. XII, nr. 219), și o altă scrisoare, în care erau cuprinse mai multe scrisori de răspuns ale lui și una a capitlului de Oradea, din 3 mai 1357 (*DRH-C*, vol. VI, nr. 121), în legătură cu pricina purtată pentru pămînturile: Byzermenthelek, Porchogo, Dob și Amaț (*Amoch*).

Arh. Naț. Magh., Dl. 8006. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1238.

Rezumat în actul lui Ștefan Bebek, judele curții regale, din 12 iunie 1367, Timișoara, nr. 237.

---

¹ A lui Ștefan Bebek.

126

1366 august 13, Csenger

Juzii comitatului Satu Mare adevăresc că Ioan, fiul lui Petru de Panyola, a cerut la scaunul lor de judecată lui Nicolae, Mihail și Ioan, fiii lui Nicolae din Domănești, să-i înapoieze moșia Panyola, zălogită lor de tatăl său, dar fiii lui Nicolae au refuzat să dea urmare acestei cereri.

Arh. Naț. Magh., Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1500).

Orig., hîrtie, cu fragmentele a trei peceti de închidere.

REGESTE: Kállay, II, p. 136, nr. 1581.

(L)odoicus¹, dei gracia, Hungarie, Dalmacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgariaque rex., princeps Sallernitanus et honoris montis sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presentium notitiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Illis digne regia celsitudo sue munificencie dexteram porrigit adiutricem, quos obsequiorum numerositas et devotionis ac fidei sinceritas propensius recommendat, dum enim illis providet, dum donis et liberalitatibus ipsos fovet, sui honoris fastigia prudenter extollit et sublimat. Proinde, ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod fideles nostri, providi viri Henul et Simon, cives nostri de Biztricia, in suis necnon universorum civium et hospitum nostrorum de eadem Biztricia et ad eandem pertinentium personis, nostre serenitatis adientes conspectum, exhibuerunt nobis quasdam litteras nostras patentes, secretiori nostro sigil'o consignatas, super diversis libertatum ipsorum articulis emanatas tenoris subsequenter, supplicantes nostro culmimi regio, humili prece et devota, ut easdem ratas, gratas et acceptas habendo, pro eisdem eorumque heredibus et posteritatibus appensione nostri novi sigilli privilegialiter confirmare dignaramur. Quarum tenor per omnia talis est: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 11 iunie 1366, nr. 79).*

Nos itaque, iustis et iuri consonis supplicationibus praefatorum Henul et Symonis, civium nostrorum de dicta Biztricia, suis necnon universorum civium nostrorum de eadem personis, nostre humiliter porrectis maiestati per eosdem, regia favorabilitate clementer exauditis et admissis, predictas litteras nostras patentes, non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte viciatas, presentibus de verbo ad verbum insertas, quoad omnes suas continancias et clausulas acceptamus, approbamus, ratificamus ac pro predictis fidelibus civibus nostris et hospitibus de dicta Biztricia et eorum heredibus universis, mera regia auctoritate, perpetuo valitutes confirmamus, presentis scripti nostri patrocinio mediante. In culus rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis et autentici sigilli nostri novi dupplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Nicolai, archiepiscopi Strigoniensis locique eiusdem comitis perpetui, aule nostre cancellarii dilecti et fidelis nostri, anno domini Millesimo CCC^{mo} LX^{mo} sexto, sedecimo Kalendas Septembris, regni autem nostri anno vigesimo quinto. Venerabilibus in Christo patribus et dominis, eodem Nicolao Strigoniensi, Thoma Colocensi, Vgolino Spalatensi, Nicolai Jadrensi et Elya Ragusiensi archiepiscopis: Demetrio Waradiensi, Dominico Transilvano, Colomano Jauriensi, Ladislao Wesprimiensi, Stephano Zagrabienzi, Mychaele Agriensi, Wilhelmo Quinqueecclesiensi, Dominico Chaniadiensi, Johanne Vachyensi, fratre Stephano Nitriensi, Demetrio Syriemiensi, Petro Boznensi, Demetrio Nonensi, Nicolao Traguriensi, Stephano Farensi, Valentino Macariensi, Mateo Sibiricensi, Mychaele Sccardonensi, Nicolao electo confirmato Tynniniensi et Portiua Seniensi ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbauienzi sede vacante. Magnificis v'ris, Nicolao Kont palatino, Dionisio, woyuoda Transilvano, comite Stephano Bubek, iudice curie nostre, Johanne, magistro

tavarnicorum nostrorum, Nicolao de Zeech regni Sclauonie, Konÿa Dalmacie et Croacie, Nicolao de Machou banis, Petro Zudor pincernarum, Paulo dapiferorum, Emerico agazonum et Johanne ianitorum nostrorum magistris, ac magistro Ladislao, comite Posoniensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului (și) al muntelui Sant' Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de acum, cât și celor viitori, care vor lua cunoștință de scrisoarea de față, mîntuire întru Mîntuitorul tuturor.

Acelora le întinde înălțimea regească cu bună dreptate mîna ajutoare a dărnicii sale, pe care nenumăratele lor slujbe, precum și supunerea și credința lor adevărată (față de rege), îi arată a fi vrednici, căci cînd le poartă acestora de grijă și îi ocrotește prin darurile și milostivițiile sale, atunci își ridică (mai sus) și își înalță cu înțelepciune culmea slavei sale. Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, înfățișîndu-se înaintea luminăției noastre, credincioșii noștri, chibzuiții bărbați Henul și Simion, orașenii noștri din Bistrița, în numele lor și al tuturor orașenilor și oaspeților din acea Bistrița, și a celor ce țin de ea, ne-au arătat o scrisoare deschisă a noastră, însemnată cu pecetea noastră de taină, dată cu privire la feluritele capete ale libertăților lor, cu cuprinsul de mai jos, rugîndu-se cu smerită și plecată rugăminte de regeasca noastră înălțime ca, încuviințînd, consfințînd și primind noi acea scrisoare, să binevoim a o întări în chip de privilegiu pentru ei și pentru urmașii și moștenitorii lor, prin atîrnarea pecetii noastre celei noi. Cuprinsul acelei scrisori este întru totul acesta: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 11 iunie 1366, nr. 79).*

Noi, așadar, ascultînd și primind milostiv cu regească bunăvoință rugămîntea dreaptă și potrivită cu legea a sus-zișilor noștri orașeni, Henul și Simion, din Bistrița, înaintată cu smerenie maiestății noastre de către sus-numiții, în numele lor înșiși și al tuturor orașenilor noștri din acel loc, primim încuviințăm, consfințim sus-zisa noastră scrisoare deschisă, fără răsături, fără tăieturi și nestrîcată în nici o parte a ei, cuprinsă cuvînt cu cuvînt în scrisoarea de față, în ce privește întreg cuprinsul ei și toate punctele din ea, și o întărim în temeiul deplinei noastre puteri regești, pentru sus-numiții noștri credincioși orașeni și oaspeți din pomenitul oraș Bistrița, precum și pentru toți moștenitorii lor, ca să aibă putere în veci, sub ocrotirea scrisorii noastre de față.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea pecetii noastre noi, duble, atîrnate și autentice.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Nicolae, arhiepiscopul de Strigoniu și comite perpetuu al aceluiași loc, cancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase, în a șaisprezecea zi înainte de calendele lui septembrie, iar în al domniei noastre al douăzeci și cincilea an. Venerabilii întru Hristos părinți și domni: același Nicolae, arhiepiscopul de Strigoniu, Toma de Caloce, Ugolin de Spalato, Nicolae de Zara și Ilie de Raguza; (precum și) episcopii: Dumitru al bisericii de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Coloman de Győr, Ladislau de Vesprim, Ștefan de Zagreb, Mihail de Agria, Vilhelm de Pécs, Dominic de Cenad, Ioan

de Vaț, fratele Ștefan de Nitra, Dumitru al Sirmului, Petru al Bosniei, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ștefan de Faro, Valentin de Macarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona, Nicolae, (episcop) ales și întărit de Knin, și Portina de Segno, păstorind în chip fericit bisericele lui Dumnezeu, scaunul (episcopal) de Krbava fiind vacant; iar mărtii bărbați: Nicolae Kont, palatinul, Dionisie, voievodul Transilvaniei, comitele Ștefan Bubek, judele curții noastre, Ioan, marele nostru vistier, Nicolae de Zeech, banul țării Slavoniei, Konia, banul Dalmației și Croației, Nicolae banul de Mačva, Petru Zudor, marele nostru paharnic, Pavel, marele nostru stolnic, Emeric, marele nostru comis, și Ioan marele nostru ușier, precum și magistrul Ladislau, comitele de Pojon, și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

Arh. Stat. Cluj-Napoca. Arh. orașului Bistrița. Pachetul V nr. 12.

Orig., perg., cu pecete dublă regală de maiestate atârnată de șnur de matase de culoare verde-roșie. Descrierea peceții cf. *Ub*, II, p. 210, la actul nr. 807.

EDIȚII: Marienburg, *Geographie*, II, p. 210; *Ung. Magazin*, I, p. 56; Fejér, IX/3, p. 576 (incomplet); *Ub*, II, p. 270—271.

REGESTE: *Archiv. Zeit.* XII, 79; Berger, *Reg.*, nr. 14.

¹ Loc gol pentru inițială.

128

1366 august 20, Csenger

Juzii comitatului Satu Mare adevăresc că, la o judecată ținută de vicecomitele Leukus de Panyola, Nicolae, fiul lui Nicolae de Domănești, s-a năpustit asupra lui cu pumnalul (*bicello*), voind să-l omoare.

Arh. Naț. Magh., Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1499).

Orig., hirtie, cu fragmentele a două peceți inelare și cu urmele celei de-a treia, inelare, de închidere.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 136, nr. 1582.

129

1366 august 25

(L)odovicus¹, dei gracia, rex Hungarie, Dalmacie, Croacie Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps Salleritanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus quam futuris, presencium noticiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Bone rei dare consensum et presentis habetur vite subsidium et eterne remunerationis cernitur premium expectare; hoc enim pie a regia agitur maiestate, dum iura suorum nobilium limpidius suis fulcimentis roborat et confirmat.

Proinde, ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod magister Petrus, filius Mychelis de Jara, viceuoyuoda Transiluanus, dilectus nobis et fidelis, nostre serenitatis humiliter adiens conspectum, exhibuit nobis quasdam litteras honorabilis capituli ecclesie Transsiluane privilegiales, in facto quarundam possessionum, Legen scilicet, in comitatu de Clus, et Totŷ, in comitatu Byhoriensi, vocatarum, necnon duorum molendinorum, in possessione Zekulsegh arrellatŷ, in fluvio Morisii habitatum² et existencium, tenoris subsequens, supolicans celsitudini nostre regie, humiliter et devote, ut easdem acceptare,

approbare, ratificare ac pro ipso et suis heredibus universis nostro privilegio confirmantes, permutacioni dictarum possessionum nostrum regium consensum prebere dignaremur benevolum et assensum. Quarum tenor talis est: *(Urmează actul capitlului de Alba Iulia, din 19 mai 1359, DRH-C, vol. XI, nr. 385).*

Nos itaque, recensitis fidelitatibus et fidelium obsequiorum preclaris meritis predicti magistri, Petri viceuoyuode, quibus ipse indesinenti virtute, cura pervigili et sollicitudine, indefessa nostre studuit complacere maiestati, supplicacionem eiusdem premissam, tamquam iustam et iuri consonam, graciose admittentes, pretactas litteras ipsius capituli ecclesie Transsiluane privilegiale, omni vicio et suspicione carentes, toto tenore earum presentibus inserto, simulcum concambiali permutacione predictarum, possessionum, expressa in eisdem, cuiquidem permutacioni possessionarie nostrum regium consensum benevolum prebemus et assensum, quoad omnes sui continencias et clausulas acceptamus, approbamus, ratificamus et pro eodem magistro Petro suisque heredibus et successoribus universis, mera regia auctoritate, perpetuo valituras confirmamus, presentis privilegii nostri patrocinio mediante, salvis iuribus alienis.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis sigilli nostri novi, duplicis et autentici munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Nicolai, archiepiscopi Strigoniensis locique eiusdem comitis perpetui, aule nostre cancellarii, dilecti nobis et fidelis, octavo Kalendas mensis Septembris, anno domini Millesimo CCCC^{mo} sexagesimo sexto, regni autem nostri anno vigesimo quinto; venerabilis in Christo patribus et dominis, eodem Nicolao Strigoniensi, Thoma Colocensi, Wglino² Spalatensi, Nicolao Jandrensi et Elya Rugasiensi archiepiscopis; Demetrio Waradiensis³, Dominico Transsiluano, Colomano Jauriensis, Ladislao Vesprimiensis, Stephano Zagrabiensis, Dominico Chanadiensis, Mychaele Agriensis, Wylchelmo Quinqueecclesiensis, Johanne Waciensis, Petro Boznensis, Demetrio Syrimiensis, fratre Stephano Nitriensis, Nicolao Tininiensis, Demetrio Nonensis, Nicolao Traguriensis, Stephano Farensis, Valentino Macarensis, Matheo Sibinicensis, Michaele Scardonensis et Portiua Seniensis ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbauensi sede vacante; magnificis viris, Nicolao Kont, palatino, Dyonissio, woyuoda² Transsiluano, comite Stephano Bubeek, iudice curie nostre, Johanne, magistro thauarnicorum nostrorum, Nicolao de Sceech² tocius Sclauonie, Nicolao de Machou banis, Petro Zudar pincernarum, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum et Emerico agasonum nostrorum magistris, ac magistro Ladislao, comite Psoniensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

(Pe verso, de o altă mână, din sec. XIV:) Super possessione Legen.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galității, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al Muntelui Sant' Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de acum cât și viitori, care vor lua cunoștință despre cele de față, mîntuire întru Mîntuitorul tuturor.

A da încuviințare faptei bune se socotește și ca ajutor în viața de acum și îndreptățește să aștepți și răsplata veșnicei răsplătiri, iar acest

lucru îl înfăptuiește cu milostivire maiestatea regească, cînd întărește și consfințește mai limpede cu sprijinul său, drepturile nobililor săi.

Așadar, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, înfățișîndu-se cu smerenie în fața luminăției voastre, magistrul Petru, fiul lui Mihail de Iara, vicevoievodul Transilvaniei, iubit de noi și credincios al luminăției noastre, ne-a arătat o scrisoare privilegială a cîstitului capîtlu al bisericii Transilvaniei, cu privire la niște moșii, chemate adică Legii, aflătoare în comitatul Cluj, și Toty, în comitatul Bihor, precum și la două mori aflătoare și așezate pe moșia numită Secusigiu, pe riul Mureș, cu cuprinsul de mai jos, rugînd cu smerenie și supunere înălțimea noastră regească să binevoim s-o primim, s-o încuviințăm și s-o consfințim și, întărind-o prin privilegiul nostru pentru dînsul și pentru toți moștenitorii săi, să dăm binevoitoarea noastră încuviințare și învoire regească schimbului pomenitelor moșii. (Iar) cuprinsul acelei scrisori este acesta: *(Urmează actul capîtlului din Alba Iulia, din 19 mai 1359, DRH-C, vol. XI, nr. 385).*

Noi, așadar, socotind faptele de credință și preastrălucita vrednicie a credincioaselor slujbe ale sus-zisului magistru Petru vicevoievodul, cu care dînsul s-a străduit cu bărbăție neîncetată, grijă veghetoare și neobosită străduință să fie pe placul maiestății noastre, încuviințînd cu milostivire sus-pomenita rugămînte ca dreaptă și potrivită cu legea, dăm binevoitoarea noastră încuviințare și învoire regească acelui schimb de moșie și primim, încuviințăm și consfințim, în întregul ei curprins și în toate capetele ei, sus-zisa scrisoare privilegială a celui capîtlu al bisericii Transilvaniei, lipsită de orice stricăciune și bănuială, trecînd în întregul e cuprins în scrisoarea de față, împreună cu schimbul și schimbarea sus-ziselor moșii arătate în 'acea (scrisoare), și o întărim din deplina putere regească pentru acel magistru Petru și pentru toți moștenitorii și urmașii săi, prin ocrotirea privilegiului nostru de față, ca să dăinuiască în veci, fără vătămarea drepturilor altuia.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea noii noastre pecetei duble și autentice.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Nicolae, arhiepiscopul de Strigoniū și comite perpetuu al aceluiași loc, cancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în a opta zi înainte de calendele lunii septembrie, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase, iar în al domniei noastre în al douăzeci și cincelea an; venerabilii întru Hristos părinți și domni, acel Nicolae, arhiepiscopul de Strigoniū, Toma de Caloceă, Ugolin de Split, Nicolae de Zara și Ilie de Raguza; (precum și) episcopii: Dumitru de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Coloman de Győr, Ladislau de Vesprim, Ștefan de Zagreb, Dominic de Cenad, Mihail de Agria, Vilhelm de Pécs, Ioan de Vaț, Petru al Bosniei, Dumitru de Sirmiu, fratele Ștefan de Nitra, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ștefan de Faro, Valentin de Macarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona și Portino de Segno păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu, scaunul de Krbava fiind vacant; măriții bărbați: Nicolae Kont, palatinul, Dionisie, voievodul Transilvaniei, comitele Ștefan Bubek, judele curții noastre, Ioan, marele nostru vistier, Nicolae de Zeech, banul întregii Slavonii, Nicolae, banul de Mačva, Petru Zudar, marele nostru paharnic, Pavel, marele nostru stolnic, Ioan, marele nostru ușier, și Emeric, marele nostru comis, precum și magistrul

Ladislau, comitele de Pojon, și mulți alții ținând comitatele și dregătoriale țării noastre.

(*Pe verso, de o altă mână, din sec. XIV:*) Cu privire la moșia Legii.

Arh. Stat. Cluj-Napoca. Arh. fam. Thoroczkay, fasc. II. Nr. 4. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1359.

Orig., perg., pecetea atârnată de șnur de mătase, s-a pierdut.

REGESTE: *Jakó-Valentiny*, p. 11, nr. 10.

¹ Loc lăsat liber de către scrib pentru desenarea literei *L*.

² Astfel în orig.

³ Corect: *Waradiensis*; aceeași situație la toate celelalte nume de episcopii.

130

1366 august 25

Ad perpetuam rei memoriam. Noș, Lodouicus, rex prefatus, universis declaramus, quod ubi in regno nostro Bozne innumerabilis multitudo hereticorum et paternorum¹ pululasset in errorem fidei orthodoxe, ad extirpandumque de ipso regno nostro eosdem, ex una parte, nos personaliter instaurato valido exercitu proficiscebamur, ex alia vero parte, venerabilem in Christo patrem, dominum Nicolaum, archyepiscopum Strigoniensem, nostrum cancellarium², penes quem utrumque par sigilli nostri autentici habebatur, et virum magnificum, dominum Nicolaum palatinum, cum ceteris prelatiis, baronibus et regni nostri proceribus, in wzuram destinaramus, quidam familiares ipsius domini archyepiscopi, pro custodia deputati, utrumque par dicti sigilli nostri preconcepta malicia subtraxerunt. Nos, itaque, precauentes ne ex huiusmodi sigilli nostri deperditione regnicolis nostris in eorum iuribus successive periculum possit imminere, sigillum novum in duobus paribus fecimus pro nobis sculpi, quod ad omnia privilegia nostra et condam domini, Karoli regis patris nostri, sub priori sigillo eiusdem, tempore sue coronacionis sculpto et demum per eundem, eo quod sub ipso plurime infidelitates perpetrate reperte extiterunt, permactato, ac sub alio sigillo ipsius, in partibus Transalpinis casualiter deperdito, confecta, iuxta dicta tria sigilla decrevimus fore apponendum. Ad quecunque vero privilegia paterna dictis duobus prioribus sigillis suis consignata, que per eundem patrem nostrum per sigilla eius posteriora vel per nos cum sigillo nostro, modo premissis, deperdito confirmata non haberentur, et ad ipsa privilegia ipsum novum sigillum nostrum non appenderetur, vel quecunque patentes littere paterne et nostre non confirmarentur, ea privilegia et littere, sicut per eundem patrem nostrum fuerunt revocata et annullata, sio et nos ipsas seu ipsa commisimus viribus caritura, nullamque roboris optentura³ firmitatem. Inter que, presens privilegium nostrum, omni suspicone destitutum, et omnia in eo superius contenta et expressa pro magistro Petro, viceuoyuoda Transsilvano, suisque heredibus et successoris dicti sigilli nostri novi dupplicis et autentici appensione innovamus et perpetuo confirmamus.

Datum per manus eiusdem domini Nicolai, archyepiscopi, cancellarii nostri, octavo Kalendas mensis Septembris, anno domini M^o trecentesimo sexagesimo sexto, regni autem nostri anno vigesimo quinto.

Spre veșnică aducere aminte a lucrului. Noi, Ludovic, regele sus-zis, arătăm tuturor că, deoarece în țara noastră Bosnia s-a răspindit o nenumărată mulțime de eretici și patareni, întru rătăcirea credinței ortodoxe, și pentru a-i stărpi din țara noastră ridicând o mare oaste, pe de o parte am plecat noi înșine, iar pe de altă parte am trimis pe venerabilul întru Cristos părinte, domnul Nicolae, arhiepiscopul de Strigoni, cancelarul nostru, la care era perechea pecetii noastre autentice, și pe măritul bărbat Nicolae, palatinul, cu alți prelați, baroni și fruntași ai regatului nostru, la Ozora, și câțiva slujitori ai numitului domn arhiepiscop, trimiși pentru pază, dintr-o răutate pusă la cale, au sustras perechea zisei noastre peceti. Și astfel noi, luând aminte ca nu cumva dintr-o astfel de pierdere a pecetii noastre să li se întâmple locuitorilor noștri, ca urmare, vreo primejdie în drepturile lor, am pus să se făurească o pecete nouă în două rinduri, pe care am hotărât să fie pusă pe toate privilegiile noastre și pe cele ale răposatului domn, regele Carol, părintele nostru, întocmite cu pecetea lui de mai înainte, făurită în timpul încoronării sale și care apoi a fost stricată de el, pentru aceea că sub acea pecete s-au găsit că au fost săvârșite mai multe fapte de necredință, și au fost întocmite sub altă pecete a sa, pierdută din întâmplare în părțile transalpine, și noi am hotărât ca să se pună lângă zisele trei peceti. Iar orice privilegii ale tatălui însemnate cu zisele două peceti ale lui de mai înainte, care nu sînt întărite de numitul nostru tată cu pecetile lui de mai târziu, sau de noi cu pecetea noastră pierdută, așa cum am arătat mai sus, la acele privilegii nu se va atirna numita noastră pecete; sau orice scrisori deschise ale tatălui și ale noastre nu se vor întări, <ci> acele privilegii sau scrisori, așa cum au fost revocate și nimicite, tot astfel și noi am poruncit ca acelea sau acea <scrisoare> să fie lipsite de puteri și nu vor primi nici o trăinicie și întărire. Între acestea, reînnoim și întărim pe veci privilegiul nostru, lipsit de orice bănuială, și toate cele cuprinse și arătate în el ca mai sus <le întărim> pentru magistrul Petru, vicevoievodul Transilvaniei, și pentru moștenitorii și urmașii lui, prin afirmarea zisei noastre peceti, nouă și autentică.

Dat de mîna numitului domn Nicolae, arhiepiscopul <și> cancelarul nostru, la octavele calendelor lunii septembrie, în anul Domnului o mie trei sute șaiszeci și șase, iar al domniei noastre, al douăzeci și cincilea an.

Arh. Naț-Magh., Dl. 30380. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1346.

Text de confirmare, scris pe plicatura actului lui Ludovic I, regele Ungariei, din 10 ianuarie 1360, DRH-C, vol. XI, nr. 447, pe perg., în stare deteriorată, rupt în două, cu numeroase lacune și pete de umezeală; pecetea atirnată, împreună cu o bucată de pergament din partea inferioară a actului, s-a pierdut.

¹ Astfel în orig.

² Urmează: *pes*, tăiat de aceeași mînă.

³ Corect: *obtentura*.

Excellentissimo principi, domino Lodouico, dei gratia, illustri regi Hungariae, capitulum ecclesie Transsiluane, orationum suffragia devotarum cum perpetua fidelitate.

Noveritis, nos literas vestras, honore quo decuit, recepisce in hec verba: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 12 iulie 1366 nr. 110)*. Nos enim, mandatis vestris obtemperare cupientes, ut tenemur, unacum Nicolao, filio Abram, homine vestro, nostru hominem, videlicet Stephanum, sacerdotem de choro nostro, ad premissa mandata vestra duximus transmittendum; qui demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, in festo beati Bartholomei apostoli, ad facies possessionum sive terrarum Datus et Lekenchetw vocatarum, im comitatu Thordensi habitarum, accessissent *(ac)*¹ vicinis et commentaneis earundem universis legitime convocatis, ipsisque presentibus, easdem, cum omnibus utilitatibus et pertinentiis suis quibuslibet, Ladizlao dicto Bulgar, filio Michaelis de Tusund, et Johanni uterino, necnon Sempyen et Thome, filiis Simonis, ac Stephano, filio Michaelis, patruelibus fratribus eiusdem Ladizlai dicti Bulgar, statuissent perpetuo possidendas, nemine contradictore apparente.

Datum tertio die festi predicti beati Bartholomei apostoli, anno prenotato.

Preainălțatului principe, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, măritul rege al Ungariei, capitulul bisericii Transilvaniei, prinosul cucernicilor sale rugăciuni cu veșnică credință.

Să știți că noi am primit, cu cinstea cuvenită, scrisoarea voastră cu următorul cuprins: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 12 iulie 1366, nr. 110)*. Iar noi, dorind să dăm ascultare poruncilor voastre, precum sîntem datori, am hotărît să trimitem, dimpreună cu omul vostru, Nicolae, fiul lui Avram, pe omul nostru, adică pe Ștefan, preot din strana noastră, spre *(a îndeplini)* sus-zisele voastre porunci. Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că, la sărbătoarea fericitului apostol Bartolomeu², s-au dus la moșiile sau pămînturile numite Dateș și Lechința, aflătoare în comitatul Turda, și, după ce au fost chemați în chip legiuit toți vecinii și megieșii acestora, și erau ei de față, le-au trecut în stăpînire lui Ladislau zis Bulgar, fiul lui Mihail de Tșinu, și lui Ioan, fratele bun *(al acestuia)*, precum și lui Sempyen și Toma, fiii lui Simion, și lui Ștefan, fiul lui Mihail, veri buni ai aceluiași Ladislau zis Bulgar, cu toate folosințele și toate cele ce țin de ele, ca să le stăpînească pe veci, neivindu-se nici un împotrivor.

Dat în a treia zi a sus-zisei sărbători a fericitului apostol Bartolomeu, în anul sus-scris.

Arh. Naț. Magh., Dl. 73 714.

Orig., perg., cu urme de pecete aplicată pe verso.

EDIȚII: Teleki, I, p. 145—146.

¹ Lipsește în orig.; intercalat după sens.

² 24 august.

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, iudicibus, iuratis senioribus et universis Saxonibus sedium Cibiniensis, de Medies et de Selk, salutem et gratiam.

Fidelitate vestrae firmissime precipiendo mandamus quatenus fideles nostros familiares, magistrum Johannem, filium Gegus de Alma-

kerek, et Petrum ac Ladislaum, filios eiusdem magistri Johannis, in dominio medietatis terre Lapus vocate, ad eandem possessionem Almakerek applicate, iuxta nostram specialem commissionem, secundum cursus metarum, quibus ipsa terra in duas partes est divisa, et una pars eiusdem ad villas nostras Kapus et Walthyd exstitit applicata, pacifice et quiete manere permittatis, nullam eisdem magistro Johanni et filiis suis ac ad ipsos pertinentibus, in medietate terre Lapus memorate, ut premititur, ex nostra commissione ad dictam possessionem eorum Almakerek applicata, iniuriam vel molestiam aliquam inferre nullatenus audendo. Volumus eciam et firmo regie sub edicto committimus, presencium serie mediante, ut metas predictas, quas pro pacifico et quieto statu, tam dictorum magistri Johannis et filiorum suorum, quam populorum nostrorum de dictis villis Kapus et Walthyda¹, per medium dicte terre erigi et statui mandavimus perpetuales, in statu et cursu, vos et dicti populi nostri dimittat in inviolabiliter permanere, quibus eciam populis premissa omnia facere et adimplere iubemus, omni contradiccione procul mota, alioquin presumentes contra hec puniri faciemus. Nolumus² enim ut factum predicte terre et metarum suarum, modo quo supra de novo erectarum, in duas partes dividunt, in nostram praesenciam ulterius non deducatur.

Datum in Bozouk, feria quinta proxima post festum bestii Bartholomei apostoli, anno domini millesimo CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi, juzilor, juraților, bătrînilor și tuturor sașilor din scaunele de Sibiu, Medias și Șeica, sănătate și milostivire.

Vă punem în vedere și poruncim cu strășnicie credinței voastre să lăsați pe credincioșii noștri slujtori, pe magistrul Ioan, fiul lui Gegus de Mălăncrav, și pe Petru și Ladislau, fiii numitului magistrul Ioan, să rămîie în pace și liniște în stăpînirea jumătății din pămîntul numit Lăpuș, alipită la zisa moșie Mălăncrav, potrivit osebitei noastre porunci, după mersul hotarelor prin care acel pămînt a fost împărțit în două părți, dintre care una a fost alipită la satele noastre Copșa și Valchid, și să nu îndrăzniți nicidecum a face numitului magistrul Ioan, fiilor săi și celor ce țin de dîșii, vreo vătămare sau supărare în (stăpînirea acelei) drepte jumătăți din pămîntul numit Lăpuș, care, după cum se spune mai sus, a fost alipită din porunca noastră, la pomenita moșie Mălăncrav. Mai voim să poruncim cu nestrămutată hotărîre regească, prin (scrisoarea) de față, ca voi și oamenii noștri să lăsați să rămîie neclintite, în starea și în șirul lor, sus-zisele semne de hotar, ce am poruncit să se ridice și să se așeze de veci prin mijlocul zisului pămînt, pentru liniștită și pașnică stare, atît a numiților Ioan magistrul și fiii lui, cît și a oamenilor noștri din zisele sate Copșa și Valchid, căroră încă le poruncim să facă și să îndeplinească toate cele de mai sus, fără nici o împotrivire; altfel, vom pune să fie pedepsiți cei ce vor cuteza (să purceadă) împotriva acestei (hotărîri). Căci voim ca pricina privitoare la zisul pămînt și la semnele sale de hotar ridicate din nou în felul de mai sus, și care împart acel pămînt în două părți, să nu mai fie adusă iarăși, mai tîrziu, înaintea noastră.

Dat la Bozouk, în joia de după sărbătoarea fericitului apostol Barolomeu, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Naț. Magh., DL (Arh. fam. Bethlen).

Orig., perg., cu pecete dreptunghiulară de ceară roșie aplicată sub text. Descrierea peceții la Ub., II, p. 271.

EDIȚII: Tört. Lapok, 1876, p. 643; Archiv, XXI, p. 240 (incomplet); Ub., II, p. 271—272.

REGESTE: Szinnyei, Folyóiratok repertoriuma, II, p. 921.

---

¹ Astfel în orig.

² Astfel în text; corect: *Volumus*.

133

1366 septembrie 1, Vișegrad

Nos, Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, tibi, fideli nostro, religioso viro abbati montasterii de Kyrch, firmis damus in preceptis, quatenus Petro, filio Michaelis de Wydembach, aule nostre iuveni, fratri domini Nicolai, episcopi Tyniniensis, cum per ipsum ad id fueris requisitus, presencium serie, ad defensionem et pacificam conservacionem possessionis Vyfalu vocate, per nos sibi collate, auxiliis et favoribus contra suos infestatores ratione dicte possessionis assistas oportunis¹, simulcum tuis famulis et hominibus, aliud non facturus.

Datum in Wyssegrad, in festo beati Egidii confessoris, anno domini Millesimo CCC^o LX^{mo} sexto.

(Sub pecete, însemnare de cancelarie indescifrabilă).

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, îți dăm poruncă statornică ție, credinciosul nostru, cuviosule abate al mănăstirii de la Cîrța, ca atunci cînd, în temeiul scrisorii de față, ți se va cere (ajutor) de către Petru, fiul lui Mihail de Ghimbav, aprodul curții noastre și frate cu domnul Nicolae, episcopul de Knin, tu să-i dai, dimpreună cu slujitorii și cu oamenii tăi, sprijinul și ajutorul de trebuință, pentru apărarea și pașnica păstrare a moșiei numite Noul, ce i-a fost hărăzită de noi, împotriva celor ce ar voi să încalce zisa lui moșie. Altfel să nu faci.

Dat la Vișegrad, la sărbătoarea fericitului Egidiu mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Naț. Magh., DL 28 916. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig., hîrtie, cu pecete inelară din ceară roșie, aplicată în document sub text.

EDIȚII: Kurz, Magazin, I, p. 188; Transilvania, 1871, p. 288; Hurmuzaki—Densușianu, I/2, p. 133; Reisenberger, Die Kerzer Abtei, p. 19 (fragmentar); Ub., II, p. 272.

---

¹ Corect: *opportunis*.

134

1366 septembrie 6, (Oradea)

Capitulul din Oradea adeverește că Ioan, fiul lui Petru de Ponyla, s-a plîns împotriva faptului că Nicolae, fiul lui Nicolae de Domănești (Damanhyda), nu voiește să-i înapoieze moșia sa Kysponyla, pe care tatăl său a zălogit-o tatălui lui Nicolae, deși el i-a înmînat prețul de zălogire.

Arh. Naț. Magh. DL (Arh. fam. Kállay, nr. 1 501).

Orig., hîrtie, cu fragment de pecete de închidere.

REGESTE: Kállay, II, p. 136, nr. 1 584.

240

Nos, comes Stephanus de Schellenperg, comes Cristianus de Insula Gerhardi, comes Andreas de Burgperk, Jacobus Henczemannisse, magister civium civitatis, Servacius, cives Cibienses, publice recognoscimus et aperte, discretos et honestos viros, Johannem Schebiniczzer¹, iudicem provincialem, et Nycolaum¹ Noesner coram nobis et aliis provincialibus veridice retulisse quod comes Laurencius de Ruffo monte, coram ipsis et aliis, comiti Johanni de Villa Humberti, XXXII florenos accomodavit, termino solutionis ad proximum festum Nativitatis domini venturi sumpto¹ et recepto; pro quibus dictus comes Johannes omnia bona hypothetica¹, maioris tutele gracia et causa, scilicet curiam, pratum, agriculturam, unacum iure sui patronatus in villa Czappirscha, penitus obligavit et resignavit ad manus comitis Laurencii suprafati; quod si non redimeret in prefixo termino, extunc hereditario iure ad sepe dictum comitem Laurencium, uxorem suam et liberos (et filios)² filiorum eorundem in perpetuum divulgaretur³.

In quorum omnium testimonium, generale sigillum septem sedium presentibus est annexum.

Datum in Cymbinio², in vigilia Nativitatis sancte Marie virginis et matris intacte, post Christi incarnationis annos M CCC LXVI. *(In continuare, de aceeași mână:)* Novum (privilegium)² datum anno domini M CCC LXXII°, in die sancti Gregorii pape, sub annexu novi sigilli universorum septem sedium Transilvanarum, in renovacionem datarum presentium, in testimonium de premissis omnibus scripta intelligentibus sewer¹ audientibus ut habeantur.

Noi, comitele Ștefan din Șelimbăr, comitele Cristian de Brad, comitele Andrei de Vurpăr, Iacob Henczemannisse, judele orașului, Servațiu, orașeni din Sibiu, recunoaștem pe față și deschis că cinstiții și chibzuții bărbați, Ioan Shebniczzer, judele ținutului și Nicolae Noesner⁴ au mărturisit cu adevărat în fața noastră și a altor locuitori ai provinciei că, în fața lor și a altora, comitele Laurențiu din Roșia a împrumutat comitelui Ioan de Gușterița, treizeci și doi de florini, luînd și primind ca soroc de plată sărbătoarea acum viitoare a Nașterii Domnului⁵. În schimbul acestora, pomenitul comite Ioan a zălogit și a lăsat cu totul, pentru o mai mare cheazășie, în mîinile sus-zisului comite Laurențiu, toate bunurile ipotocate, anume curtea, rîtul, ogorul, împreună cu dreptul său de patronat din satul Topîrcea, (așa) că dacă nu le-ar răscumpăra la sus-zisul soroc, atunci să ajungă pe veci, prin drept de moștenire, la pomenitul comite Laurențiu, la soția, la copiii și fiii fiilor lor. Spre mărturia tuturor acestora, s-a atîrnat la cele de față pecetea obștească a celor șapte scaune.

Dat la Sibiu, în ajunul Nașterii Sfintei Maria, Fecioară și Maică neprihănită, în anul de la întruparea lui Hristos o mie trei sute șazeci și șase. *(In continuare, de aceeași mână:)* Privilegiu nou, dat în anul domnului o mie trei sute șaptezeci și doi, în ziua sfîntului Grigore papa⁶, cu atîrnarea noii peceti a tuturor celor șapte scaune transilvane, ca învoire a scrisorii de față, ca să fie de mărturie cu privire la cele de mai sus tuturor celor care vor afla sau vor auzi cele scrise.

¹ Astfel în orig.

² Rupt cca 1 cm; întregit după sens.

³ Corect: *devolveretur*.

⁴ Bistrițeanu.

⁵ 25 decembrie 1366.

⁶ 12 martie 1372.

136

1366 septembrie 9, Cojocna

Nos, magister Ladislaus, filius Ladislai, comes de Cluj, Joannes, filius Dominici, et Michael dictus Henke, judices nobilium de eadem, **damus** pro memoria quod, accedentes¹ ad nostram presenciam, magister Mikola, nobilis de Deszmér², prohibet coram nobis omnes Valachos ab utilitate terre Deszmér et Szamosfalva² et Szent Miklos².

Datum in Clus, feria quarta proxima post festum Nativitatis beate virginis, anno domini 1366.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) Pro magistro Mikola de Deszmér (. . .)³ 1366.

Noi, magistrul Ladislau, fiul lui Ladislau, comite de Cluj, Ioan, fiul lui Dominic, și Mihail zis Henke, juzii nobililor din același (comitat), dăm de știre că, venind înaintea noastră, magistrul Micola, nobil de Dezmir, oprește în fața noastră pe toți românii de la folosința moșiei Dezmir și Someșfalău și Sînmiclăuș.

Dat la Cojocna, în miercură de după sărbătoarea Nașterii fericitei Fecioare, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) Pentru magistrul Micola de Dezmir . . . , o mie trei sute șazeci și șase.

Înainte de 1848, originalul se păstra în una dintre arhivele familiei Kemény. Copie din sec. XIX la Kemény, *Dipl. Trans. Suppl.*, II, p. 53.

Transumpt într-un document de epocă, Arh. Naț. Magh. Dl. 36 044.

Nici I. Kemény, nici la *Documenta Valachorum* nu se specifică anul. După indicația lui I. Kemény, înainte de 1848 transumptul a fost păstrat în Arhiva Fiscală a Transilvaniei, sub cota: fasc. 271. Lit. Y. Seria 1.

EDIȚII: *Transilvania*, 1871, p. 289; *Hrmuzaki—Densușianu*, 1/2, p. 134.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 204 (nr. 155).

¹ Corect: *accedens*.

² Astfel în copie.

³ Lacună în copie.

137

1366 septembrie 10, Buda

Ad litteratorium mandatum domini regis.

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, significamus tenore presencium quibus expedit universis quod magister Jakch, miles aule regionalis, fidelis nobis et dilectus, ad nostram accedendo presenciam, suis fidelitatibus et serviciis, per eundem nobis et eidem domine regine, genetrici nostre karissime¹, exhibitis et impensis, propositis et declaratis,

universas possessiones et quaslibet possessionarias porciones, ubilibet in regno nostro habitas, condam Ladislai, filii Jacobi de Kesereu, et specialiter eandem possessionem ipsius Keserew¹ vocatam, in Byhoriensi, ac Petri, filii Demetrii de Megekerestwr, precipue autem eandem possessionem Megekerestwr nominatam, de Zonuk, immo alterius Petri, filii Michaelis de Sanson, signanterque eandem possessionem Sanson et Bendew nuncupatas, in eodem comitatibus² de Zonuk sitas et habitas, hominum, ut dixit, absque heredum solacio ab hac vita divinitus decessorum, ex approbataque regni nostri consuetudine manibus nostris regiis fore devolutas, a nobis sibi perpetuo dari et conferi postulavit.

Nos, itaque, ipsius magistri Jakch fidelitatis et servitorum preclaris meritis, per eundem in cunctis nostris et regni nostri negociis possetenus nobis et eidem domine regine, matri nostre preamande³, exhibitis et impensis, rememoratis et in nostre celsitudinis reminiscenciam reductis, supplicatione eciam prefate domine regine, domine sue, erga nostram maiestatem pro eodem interveniente, universas possessiones et quaslibet possessionarias porciones, ubilibet in regno nostro existentes et quovis nominis vocabulo vocitatas, prefatorum Ladislai, filii Jacobi, Petri, filii Demetrii de Megekerestwr, ac alterius Petri, filii Michaelis de Sanson, hominum, ut prefetur, sine heredum solacio de medio volente domino decedencium, ex antiquaque lege regni nostri consuetudinaria manibus nostris regiis, ut dicitur, devolutas, et precipue prefatas possessiones Kesereu, in Bihoriensi, Megekerestwr, Sanson et Bendew nominatas, in Zonuk comitatibus predictis sitas et existentes, cum omnibus ipsarum utilitatibus et utilitatum quarumlibet integritatibus ac pertinentiis universis, omni eo iure, quo eedem nostre incumbunt collacioni, nove donacionis nostre titulo dedimus, donavimus et contulimus prefato magistro Jakch et suis filiis ac heredibus universis, iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas, tenendas et habendas, salvo iure alieno.

Datum Bude, feria quinta proxima post festum Nativitatis beate virginis, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

⟨*Pe verso, de aceeași mână:*⟩ Ad litteratorium mandatum domini regis.

La porunca scrisă a domnului ⟨nostru⟩, regele.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, venind înaintea noastră, magistrul Jakch, cavalier al curții reginei, credinciosul și iubitul nostru, și înfățișând și arătând faptele de credință și slujbele aduse și făcute de el nou și doamnei regine, preaiubita noastră mamă, ne-a cerut să-i dăm și să-i hărăzim pe veci toate moșiile și toate părțile de moșie, oriunde s-ar afla ele în țara noastră, ale răposatului Ladislau, fiul lui Iacob de Cheșereu, și în chip osebit moșia sa numită Cheșereu, așezată și aflătoare în comitatul Bihor, precum și ale lui Petru, fiul lui Dimitru de Megekerestur, îndeosebi însă acea moșie numită Megekerestur din comitatul Solnoc, și încă ale celui-lalt Petru, fiul lui Mihail de Șamșod, îndeosebi moșiile numite Șamșod și Bendew, așezate și aflătoare în comitatul Solnoc — oameni, precum a spus, răposați din voia dumnezeiască fără mîngăierea vreunui moștenitor —, și ajunse în mîinile noastre regești din obiceiul încuviințat al țării noastre.

Noi, așadar, amintindu-ne iar de faptele de credință și de preastrălucitele vrednicii ale slujbelor acelui magistru Jakch, aduse și făcute de dînsul, după putința, sa, nouă și doamnei regine, preaiubita noastră ma-

mă, în toate treburile noastre și ale țării noastre, și aducându-le din nou în amintirea înălțimii noastre, <și>, de asemenea, la rugămintea sus-zisei doamne regine, stăpîna sa, care a stăruit înaintea maiestății noastre pentru el, am dat, am dăruit și am hărăzit în chip de danie nouă a noastră sus-zisului magistru Jakch și fiilor săi, precum și tuturor moștenitorilor, toate moșiile și toate părțile de moșie, oriunde s-ar afla ele, în țara noastră și cu orice nume s-ar chema, ale sus-pomeniților Ladislau, fiul lui Iacob, Petru, fiul lui Dumitru de Megekerestur, precum și ale celui-lalt Petru, fiul lui Mihail de Șamșod, oameni, precum s-a arătat, răposați din voința Domnului fără mîngîierea vreunui moștenitor și ajunse, precum <ni> se spune, în mîinile noastre regești după vechea lege obișnuielnică a țării noastre, și îndeosebi sus-zisele moșii numite Cheșereu, așezată și aflătoare în sus-zisul comitat Bihor, Megekerestur, Samsod și Bendew, așezate și aflătoare în sus-zisul comitat Solnoc, cu toate folosițele lor și cu întregimea tuturor foloaselor <lor>, precum și cu toate cele ce țin de ele, cu întregul drept cu care țin de dreptul nostru de danie, ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă pe veci și nestrămutat, fără a vătămă dreptul altuia.

Dat la Buda, în joia de după sărbătoarea Nașterii Fericitei Fecioare, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

(Pe verso, de aceeași mîină:) La porunca scrisă a domnului <nostru>, regele.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wesselenyi din Jibou.

Orig. perg. cu urmele pecetii mari regale, aplicată în document pe verso.

¹ Astfel în orig.

² Greșit în aparență.

³ Corect: *peramande*.

138

1366 septembrie 14, <Lelez>

Ioan, prepozitul și conventul din Lelez adevăresc că Ladislau, fiul lui Petru de Semjén, s-a plîns, în numele lui Leukus, pentru faptul că atunci cînd Leukus, omul regelui, în prezența trimisului capitlului din Oradea și a mai multor nobili din comitatul Satu-Mare, a cerut la scaunul de judecată ca Nicolae, fiul lui Nicolae de Domănești, să plătească, potrivit registrului de gloabe, o gloabă judecătorească, acesta l-a înjurat și a voit să-l omoare.

Arh. Naț. Magh., Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1438).

Orig., hîrtie cu fragmente de pecete de închidere.

REGESTE: Kállay, II, p. 136—137, nr. 1585.

139

<1366, înainte de 22 septembrie (<ante>
in quindenis festi Nativitatis beate virginis)>

Elisabeta, regina mamă a Ungariei, poruncește magistrilor Valentin, canonic lector de Strigoni, și Nicolae de Debrew, oștean al curții sale, ca, împreună cu omul de măturie al capitlului de Oradea (<Waradiensis>), în ziua de 22 septembrie (<in quindenis festi Nativitatis beate virginis>), să cerceteze și să hotărînicească moșiile și pămînturile pentru care

nobilii de Santău (*Zanthow*) și orășenii (*cives*) din Satu Mare (*de Zathmar*) se află în pricină, iar apoi să le dea în stăpînire părții îndreptățite.

Arh. Naț. Magh., DL 8 006. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1238.

Rezumat în actul lui Ștefan Bebek, judele curții regale, din 12 iunie 1367, Vișegrad, nr. 237.

140

**(1366, înainte de 22 septembrie <ante> în
quindenis festi Nativitatis beate virginis)**

Ștefan Bebek, judele curții regale, cere capitlului de Oradea (*Wardiensis*) să trimită pe omul său de mărturie la fața locului, adică a orașului Satu Mare (*civitatis Zathmariensis*), a moșiilor Dob și Amaț (*Amoch*), precum a pămînturilor Bezermenteleke și Porchogo, cu alt nume Malkatelke, și chemînd acolo pe vecinii și megieșii lor, și fiind de față părțile sau împuterniciții lor, și mergînd acolo și magistrii Valentin, lectorul de Strigoniu și capelanul reginei, precum și Nicolae de Debrew, oștean (*miles*) al curții reginei, să le hotărînicească, deosebind hotarele prin ridicare de semne, și să le dea în stăpînire, fără a ține seama de împotrivirea părților. În sfîrșit, toate acestea să le treacă în scris și să le raporteze regelui pentru ziua de 6 octombrie (*ad octavas festi beati Mychaelis archangeli*).

Arh. Naț. Magh., DL 8 006. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1238.

Rezumat în actul lui Ștefan Bubeck, judele curții regale, din 12 iunie 1367, Vișegrad, 237.

141

1366 septembrie 22, Sintimbru

Nos, Stephanus de Syle et Ladislaus, filius Martini de Thate, iudices nobilium comitatus Albensis, damus pro memoria quod causam, quam magister Stephanus, filius Ladislai, officialis de Sancto Emerico, personaliter astans contra dominum Mychaelem, plebanum de Apold, pro quo Laurencius niger, cum procuratoriis nostris astitit, iuxta continentiam aliarum literarum nostrarum prorogatorias in octavis festi Nativitatis virginis gloriose nunc proxime preteritis movere habebat coram nobis, in eodem statu ad octavas festi beati Mychaelis archangeli nunc venturas duximus prorogandam.

Datum in Sancto Emerico, octavo die termini prenotati, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

(*Pe verso, de aceeași mînă:*) Pro domino Mychaelo, plebano de Apold, contra magistrum Stephanum, filium Ladislai, officialem de Sancto Emerico, ad octavas festi beati Mychaelis archangeli, prorogatoria.

Noi, Ștefan de Șilea și Ladislau, fiul lui Martin de Totoiu, juzii nobililor din comitatul Alba, dăm de știre că am hotărît să amînăm în aceeași stare, pe octavele viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail¹, pricina pe care, potrivit cuprinsului unei alte scrisori de amînare a noastră, avea s-o pornească în fața noastră magistrul Ștefan, fiul lui Ladislau, slujbașul din Sintimbru, stînd însuși la judecată, la octavele acum de curînd trecute ale sărbătorii Nașterii slăvitei Fecioare², împo-

triva domnului Mihail, parohul din Apold, în numele căruia s-a înfățișat la judecata Laurențiu cel Negru, cu scrisoarea noastră de împuternicire.

Dat la Sintimbru, în a opta zi a sorocului de mai sus, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

(*Pe verso, de aceeași mîndă:*) Scrisoarea de amînare la octavele sărbătorii fericitului arhangel Mihail, pentru domnul Mihail, parohul din Apold, împotriva magistrului Ștefan, fiul lui Ladislau, slujbașul din Sintimbru.

Arh. Naț. Magh., Dl. 73 715.

Orig., hirtie, cu fragmentele unei peceti inelare de închidere și cu urmele unei alte peceti inelare, simple, aplicate în document pe verso.

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 147 (cu data greșită: 20 septembrie 1366); *Ub.*, II, p. 272—273.

---

¹ 6 octombrie.

² 15 septembrie.

Capitulul de Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că, potrivit scrisorii de judecată a lui Ștefan Bebek, judele curții regale, l-a trimis pe Petru, prepozitul, omul său de mărturie, împreună cu magistrul Valentin, fiul lui Ioan banul, lectorul bisericii de Strigoniou și capelan al reginei, precum și cu magistrul Nicolae de Debřew, oștean al curții reginei, în ziua de 22 septembrie (*in ... quindenis festi Nativitatis beate virginis*) și în zilele următoare, la hotărnicirea moșiei Bezermen-teleke. Cînd aceștia au început să ridice semnele de hotar între pămîntul numit Bezermen și moșia Jidani (*Sadan*), stăpînită de fiii lui Pethew de (*Santău, Zanthow*), Ioan, fiul lui Gheorghe de celălalt Jidani li s-a împotrivit, spunînd că acel pămînt ține de moșia sa Jidani. Iar cînd oamenii reginei și cel al capitlului sus-zis au știricit ale cui sînt plugurile aflate acolo (*aratra ibi existencia quorum pertinerent*), li s-a răspuns că ele sînt ale iobagilor fiilor sus-pomeniți ai lui Pethew de Santău. După aceasta, ei au continuat să ridice semnele de hotar între moșiile Jidani și Dob, pe seama fiilor lui Pethew, pînă la locul numit Șapte Peri (*Hethkurthwel*), lingă pîriul Balcanul Mare (*Nogbalkan*). Ajungînd la acest loc, acei oameni de mărturie au cerut lui Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru de Vetiș (*Wetes*), să le arate fie semnele de hotar, fie scrisoarea lor doveditoare, ca în temeiul acestora să poată ridica semnele și să poată despărți acel pămînt numit Bezermen de moșia sau moșiile lor. Aceștia însă s-au împotrivit spunînd oă ei nu sînt trași în judecată de nimeni și nici nu este vreo hotărîre prin care ei pot fi siliți să le arate semnele de hotar; însă este adevărat că printre semnele ridicate atunci, unele au fost făcute pe moșiile lor, dar dacă ar vrea să arate alte semne, nu ar îndrăzni să o facă din pricina mulțimii orașenilor înarmați (*propter multitudinem civitatis armatorum*), care dacă ar vrea să oprească hotărnicirea, ar opri-o, și i-a și oprit pe acei oameni ai reginei și pe acel al capitlului de la ridicarea în continuare a semnelor. Însă, deoarece scrisoarea judelei curții glăsuia ca ei¹ să nu cedeze vreunei împotriviri, ei nu au luat în seamă împotrivirea acestora, ci, precum le era vadit, potrivit luării din nou în stăpînire de către orașul Satu Mare.

și cu toate că acel oraș susținea că satul lui Pavel, fiul lui Petru, și al nobililor sus-ziși, numit Ghiulvăz (*Gyulwez*) se află între semnele de hotar al pământului numit Bezermen, totuși au ridicat semnele precum sînt ele descrise în scrisoarea capitlului de Oradea.

În continuare, nobilii de Vetîș au repetat poziția lor în legătură cu stăpînirii unei părți de pământ numit Ekkul, cumpărat odinioară de către strămoșul lor și din care în timpul unei hotărniciri de mai înainte, făcute pe seama orășenilor din Satu Mare și a fiilor lui Pethew de Santău, mari de bucăți de pământ din moșiile și din drepturile lor au fost trecute în stăpînirea orășenilor și a fiilor lui Pethew de Santău, care însă acum, în cele din urmă, potrivit poruncii regești, le-au fost înapoiate.

Arh. Naț. Magh. DL. 8006. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1238.

Rezumat în actul lui Ștefan Bebek, judele curții regale din 12 iunie 1367, nr. 237.

¹ Adică oamenii de măturle ai reginei și cel al capitlului de Oradea.

143

1366 septembrie 30, Sintimbru

Religiosis viris, conventui ecclesie beate virginis de Clusmonustra, Petrus, viceuoyuoda Transsiluanus, amiciciam paratam debito cum honore.

Dicit nobis discretus vir, magister Nicolaus, archydiaconus de Zonuk et decanus ecclesie Transsiluane, in personis honorabilium virorum, capitulum¹ ecclesie Transsiluane, quod quedam possessio, Bozd vocata, in comitatu Albense existens, apud manus ipsorum a parte possessionis Chergeud vocate² habita, reambulacionem et metarum ereccionem plurimum indigeret. Super quo, amiciciam vestram presentibus petimus reverenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Johannes dictus Aprod de Borsiacabhaza aut Stephanus de Iklood vel Blasius, frater Bakou de Mihalchaza, sive Stephanus, filius Martini de Thatee, ac Johannes, filius Benedicti de Iara, aliis absentibus, homo noster, ad faciem prenominate possessionis, Bozd vocata, accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem legitime convocatis ipsisque presentibus, reambulet eandem per suas veras metas et antiquas, novas iuxta veter(e)s³ ubi necesse fuerit, erigendo, reambulataque e(t a)b³ aliorum possessionibus separatam et distinctam relinq(u)at³ eandem ipsi capitulo eo iure, quo ad ipsos dinoscitur pertinere, perpetuo possidendam, si per quemp(i)am³ non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, citet eosdem⁴ adversus ydem⁵ capitulum ad nostram presenciam, in Sanctum Emericum, ad terminum competentem, racionem contradiccionis eorum reddituros. Et p(o)st³ hec, seriem ipsius possessionarie statucionis et reambulacionis ac metarum ereccionis, cum nominibus citatorum, si necesse fuerit, in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, secundo die festi beati Michaelis archangeli, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

Cuvioșilor bărbați, conventului bisericii fericitei Fecioare din Cluj-Mănăstur, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Ne spune chibzuitul bărbat, magistrul Nicolae, arhidiacon de Solnoc, și decan al bisericii Transilvaniei, în numele cinstiților bărbați din

capitulul bisericii Transilvaniei, că o oarecare moșie, Boz numită, aflătoare în comitatul Alba și ținută în mâinile acestora, dinspre partea moșiei numite Cergău are mare nevoie de hotărnicirea și ridicarea semnelor de hotar. Cu privire la care, prin scrisoarea de față cerem cu plecăciune prieteniei voastre să trimiteți pe omul vostru de mărturie vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, Ioan zis Aprod de Borsiacabhaza sau Ștefan de Iclod, sau Blasiu, fratele lui Bakou de Mihalt, sau Ștefan, fiul lui Martin de Totoiu, sau Ioan, fiul lui Benedict de Iara, în lipsa celorlalți, ducându-se la fața locului pe pomenita moșie numită Bozd, fiind chemați în chip legiuit vecinii și megieșii acesteia, și fiind ei de față, să o hotărnicească după semnele sale de hotar adevărate și vechi, ridicând unele noi lângă cele vechi, unde va fi nevoie, și (astfel) hotărnicită, despărțită și deosebită de celelalte moșii să o lase capitlului cu acel drept, cu care se știe că ține de ei, ca s-o stăpânească pe veci, dacă nu se face împotrivire din partea cuiva; iar pe împotrivitori, dacă vor fi, să-i cheme împotriva aceluiași capitlu, în fața noastră, la Sîntimbru, la sorocul potrivit, ca să dea seama de temeiul împotrivirii lor. Și după acestea, să aveți bunătatea a ne face cunoscut în scrisoarea voastră, în chip amănunțit, cuprinsul acestei treceri în stăpînire de moșie, a hotărnicirii și a ridicării semnelor de hotar, cu numele celor chemați, dacă va fi nevoie.

Dat la Sîntimbru, în a doua zi a sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Naț. Magh. DL 30 399. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 6 octombrie 1366, nr. 145, transcris (cu mici deosebiri de ortografie) în actul capitlului din Oradea din 14 septembrie 13(67), nr. 264.

¹ Corect: *capituli*.

² Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.

⁶ Rupt cca 0,25 cm; întregit după sens.

⁴ Urmează: *in nostram*, tăiate de aceeași mînă.

⁵ Astfel în transumpt, scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.

144

1936 octombrie 6, Timișoara (*Temeswar, in octavis festi beati Mychaelis archangelis preteritis*)

Ludovic I, regele Ungariei, la plîngerea lui Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru de Vetiș (*Wetes*), și a lui Ladislau, fiul (lui) Pavel, poruncește magiștrilor Valentin, lectorul bisericii din Strigoni, și Nicolae de Debrew să-i pună pe aceștia din nou în stăpînirea pămînturilor lor strămoșești, pe care ei — Valentin și Nicolae de Debrew — le-au dat mai înainte pe nedrept în stăpînirea lui Ioan, fiul lui Pethew de Santău (*Zathow*) și orășenilor din Satu Mare (*de Zathmar*).

Arh. Naț. Magh. DL 8 006. Arh. fam. Ujhelyi. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1238.

Rezumat în actul lui Ștefan Bebek, judele curții regale, din 12 iunie 1367, Vișegrad, nr. 237.

Originalul actului era prevăzut cu pecetea inelară a regelui Ludovic I.

248

Nobili viro et honesto Petro, viceuoyuode Transsiluano, amico ipsorum honorando, conventus monasterii ecclesie beate virginis de Clusmonustra amicitiam paratam debito cum honore.

Noveritis nos litteras vestras recepisse in hec verba: *«Urmează actul lui Petru de Oarda, vicevoievodul Transilvaniei, din 30 septembrie 1366, Sintimbru, nr. 143»*. Nos enim, petitionibus vestris annuentes, unacum Johanne, filio Benedicti de Jara, homine vestro, nostrum hominem, videlicet fratrem Henricum, custodem ecclesie nostre, ad premissa exequenda pro testimonio duximus transmittendum, qui, demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, sabatto proximo post festum beati Mychaelis archangeli proxime nunc preterito, ad faciem predictae possessionis Bozd vocat¹, vicinis et commentaneis eiusdem universis legitime inibi convocatis et presentibus, accedendo, et eandem per, veras metas et antiquas reambulando novasque iuxta veteres, ubi necesse fuisset, specialiter autem in fine cuiusdam Berch, in cacumine eiusdem, circa quandam metam antiquam, novam metam, et ab inde modicum descendendo in Satis², similiter unam, et perveniendo ad quandam viam, per quam itur de ipsa villa Bozd in Rengenkeh, iuxta eandem viam, circa metam antiquam, duas metas, quarum una dicte ville Bozd et alia eiusdem ville Rengerkyrh² distingerent, erexissent, reambulataque et ab aliorum possessionibus separatam et distinctam relinquissent eandem ipsi capitulo, eo iure, quo ad ipsum dinoscitur pertinere, perpetuo possidendam, nullo contradictore penitus aparente.

Datum in octavis festi beati Mychaelis archangeli predicti, anno prenotato.

Nobilului și cinstitului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinste, conventul bisericii mănăstirii fericitei Fecioare (Maria) din Cluj-Mănăstur, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Aflați că noi am primit scrisoarea voastră cu aceste cuvinte: *«Urmează actul lui Petru de Oarda, vicevoievodul Transilvaniei, din 30 septembrie 1366, Sintimbru, nr. 143»*. Iar noi, încuviințind cererile voastre, am hotărât să trimitem ca om de mărturie pentru a îndeplini cele de mai sus, împreună cu omul vostru, Ioan, fiul lui Benedict de Jara, pe omul nostru, adică pe fratele Henric, custodele bisericii noastre, care, întorși apoi la noi, ne-au spus într-un glas că ei, ducându-se în simbăta³ de curând trecută de după sărbătoarea fericitului arhanghel Mihail, la fața locului, pe sus-zisa moșie numită Boz, fiind chemați acolo în chip legiuit toți vecinii și megieșii aceleiași (moșii), și fiind (ei) de față, și hotărâncind-o după adevăratele și vechile semne de hotar, au ridicat, acolo unde a fost de trebuință, (semne de hotar) noi lângă cele vechi, și îndeosebi în capătul unei creste, pe vârful aceleiași, lângă un semn de hotar vechi, un nou semn de hotar, și de acolo, coborînd puțin la semănături, de asemenea (au pus) unul, și ajungînd la un drum pe care se merge de la acel sat Boz la Rengenkeh, pe lângă același drum, lângă un semn de hotar vechi, (au ridicat) două semne noi, dintre care unul desparte dinspre zisul sat Bozd, iar celălalt, dinspre satul Rengenkeh; și, hotărîncită, despartită și deosebită de moșiile celorlalți, au lăsat-o capitolului ca să o

stăpînească pe veci, cu acel drept, cu care se ştie că ţine de aceştia, ne-
invindu-se chiar nici un împotrivor.

Dat la octavele sus-zisei sărbători a fericitului arhanghel Mihail, în
anul sus-însemnat.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 399. Fotocople la Inst. de Ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig., hîrtie, cu urme de pecete rotundă, aplicată în document pe verso.

Transumpt în actul capitlului din Oradea. din 14 septembrie 13(67), nr. 264.

¹ Scris deasupra rindului, de aceeaşi mînă.

² Astfel în orig.

³ 3 octombrie (1366).

146

1366 octombrie 10, Orşova

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, vobis, Petro, vicevaivode
Transsiluano, firmiter precipiendo mandamus quatenus, coram testimo-
nio capituli ecclesie Albensis Transsiluane, quod per ipsum capitulum
ad id transmittere iubemus, metas possessionum Johannis dicti Tompa,
comitis alpium nostrarum de partibus Transsiluanis, Echelleu et Thylich-
ke, vocatarum necnon possessionum Johannis, filii Petri de Dyznoyo,
Ffeketevyz et Waraliafalu vocatarum, a parte terrarum sub vaivodatu
domini Ladislai, vaivode nostri Transalpini, existentium, mediante ius-
titia reambulando, iustificetis, priusquam iter vestrum arriperetis post
nos huc veniendum. Ipsosque tandem in dominio dictarum possessio-
num et suarum metarum ac pertinentiarum mediante iustitia conserve-
tis pacificos et quietos, nostre maiestatis in persona, et aliud non facturi.

Datum in Orswa, sabbato proximo ante quindenae archangeli Mych-
aelis, anno domini millesimo CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, vă punem în
vedere şi vă poruncim cu tărie vouă, Petru, vicevoievod al Transilvaniei,
ca, mai înainte de a porni la drum spre a veni aici după noi, voi, de faţă
cu omul de mărturie al capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, care
poruncim să fie trimis pentru aceasta de acel capitlu, să lămuriţi, potri-
vit dreptăţii, semnele de hotar ale moşiilor numite Aciliu şi Tilişca ale
lui Ioan, zis Tompa, comitele plaiurilor noastre din părţile Transilvaniei,
precum şi pe acelea ale moşiilor numite Săcel şi Orlat ale lui Ioan, fiul
lui Petru de Cisnădie, hotărnicindu-le dinspre pămînturile aflătoare sub
voievodatul domnului Vladislav, voievodul nostru din Ţara Românească,
iar pe sus-numiţii să-i păstraţi, în numele maiestăţii noastre, în pace şi
linişte, în stăpînirea ziselor moşii, şi a hotarelor lor şi a <tot> ce ţine de
ele, aşa după cum cere dreptatea. Şi altfel să nu faceţi.

Dat la Orşova, în sîmbăta dinaintea celei de a cincisprezecea zi a
<sărbătorii> arhanghelului Mihail, în anul Domnului o mie trei sute şai-
zeci şi şase.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 5 504.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 24 noiembrie 1366, nr. 162
EDIȚII: *Ub.*, II, p. 273; *DRH* — D, I, p. 84—85.

REGESTE: *Fejér*, XI, 474; *Documenta Valachorum*, 205, nr. 157.

Nos, comes Stephanus Bubeek, iudex curie domini Lodovici, dei gracia, regis Hungarie, damus pro memoria quod causam quam Ladislau, filius Simonis de Karul, pro quo Nicolaus, filius Johannis, cum procuratoriis literis capituli ecclesie Waradiensis astitit, contra Ladislaum et Stephanum, filios Stephani de Wythka, pro quibus Jacobus, filius Andree, cum procuratoriis literis conventus de Lelez comparuit, iuxta continenciam priorum literarum nostrarum prorogatoriarum, in octavis festi beati Michaelis archangeli, in facto potencie movere habebat coram nobis, de parcium procuratorum voluntate ad octavas festi beati Georgii martiris nunc venturas sub forma fiende pacis duximus prorogandam.

Datum in Wysegrad, octavo die termini prenotati, anno domini M^oCCC^{mo} sexagesimo sexto.

⟨*Pe verso:*⟩ Pro Ladislau, filio Simonis de Karul, contra filios Stephani de Wythka¹, ad octavas festi beati Georgii martiris, prorogatoria.

Noi, comitele Ștefan de Bubek, judele curții domnului Ludovic din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, dăm de știre că pricina pe care, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amânare de mai înainte, avea s-o pornească înaintea noastră cu privire la o silnicie, la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail², Ladislau, fiul lui Simion de Carei, pentru care s-a înfățișat Nicolae, fiul lui Ioan, cu scrisoarea de împuternicire a capitlului bisericii de Oradea, împotriva lui Ladislau și Ștefan, fiii lui Ștefan de Wythka, pentru care s-a înfățișat Iacob, fiul lui Andrei, cu scrisoarea de împuternicire a conventului din Lelez, cu învoirea împuterniciților părților am hotărât s-o amânăm pe octavele acum viitoare ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe³ pentru a se face împăcare.

Dat la Vișegrad, în a opta zi a sorocului scris mai sus, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

⟨*Pe verso:*⟩ Scrisoare de amânare la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, pentru Ladislau, fiul lui Simion de Carei, împotriva fiilor lui Ștefan de Wythka.

Arh. Naț. Mag., Dl. (Arh. fam. Károlyi, lad. 26).

Orig., hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere, aplicată pe verso.

EDIȚII: Károlyi, I, p. 283—284.

¹ Astfel în orig.

² 6 octombrie 1366.

³ 1 mai 1367.

Nos, comes Stephanus Bubeek, iudex curie domini Lodovici, regis Hungarie, damus pro memoria quod discussionem reportate seriei cuiusdam communis inquisitionis, quam inter Ladislaum, filium Simonis de Karul, actorem, pro quo Nicolaus, filius Johannis, cum procuratoriis literis capituli ecclesie Waradiensis, ab una, et inter Andream, filium Stephani de Wythka, in causam attractum, parte ex altera, pro quo Nicolaus dictus Forgach, cum procuratoriis literis conventus de Lelez, comparuit, iuxta continenciam priorum literarum nostrarum prorogatoriarum in octavis festi beati Michaelis archangeli, super factis in literis

condam comitis Nicolai, filii Vgrini, pridem similiter iudicis curie regie, contentis, facere tenebamur, in quo, etiam termino predictus Ladislaus, actor, quasdam literas adiudicatorias, de capitulo Agriensi excipiendo, coram nobis exhibere tenebatur, de parcium procuratorum voluntate ad octavas festi beati Georgii martiris nunc venturas sub forma fiende pacis duximus prorogandam.

Datum in Wysegrad, octavo die termini prenotati, anno domini M^{mo}CCC^{mo} sexagesimo sexto.

⟨*Pe verso:*⟩ Pro Ladislao, filio Simonis de Karul, contra Andream, filium Stephani de Vythka¹, ad octavas festi beati Georgii martiris, prorogatoria.

Noi, comitele Ștefan Bubeek, judele curții domnului Ludovic, regele Ungariei, dăm de știre că, cu învoirea împuterniciților părților, am hotărît să amânăm pe octavele acum viitoare ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe² — pentru a se face împăcarea — cercetarea scrisorii de răspuns privitoare la o cercetare obștească³, pe care, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amânare de mai înainte, trebuia s-o facem la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail⁴ — cu privire la faptele cuprinse în scrisoarea răposatului comite Nicolae, fiul lui Ugrin, odinioară ⟨fost⟩ de asemenea jude al curții regești — între Ladislau, fiul lui Simion de Carei, pîrîșul, pentru care s-a înfățișat Nicolae, fiul lui Ioan, cu scrisoarea de împuternicire a capitlului bisericii de Oradea, pe de o parte, și între Andrei, fiul lui Ștefan de Vythka, pîrîtul, pentru care s-a înfățișat Nicolae zis Forgach, cu scrisoarea de împuternicire a conventului din Lelez, pe de altă parte; dar la acel soroc, sus-zisul Ladislau, pîrîșul, a fost dator ca, luînd niște scrisori de judecată de la capitlul din Agria, să le înfățișeze înaintea noastră.

Dat la Vișegrad, în a opta zi a sorocului scris mai sus, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

⟨*Pe verso:*⟩ Scrisoare de amânare pe octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, pentru Ladislau, fiul lui Simion de Carei, împotriva lui Andrei, fiul lui Ștefan de Wythka.

Arh. Naț. Mag., DL. (Arh. fam. Károlyi, lad. 1, nr. 27).

Orig., hîrtie, cu fragmente de pecete aplicată pe verso:

EDITII: Károlyi, I, p. 284.

¹ Astfel în orig.

² 1 mai 1367.

³ Adică cercetare făcută pentru amindouă părțile.

⁴ 6 octombrie 1366.

Discretis viris et honestis, hono(rabili capituli ecclesie)¹ Transsiluane, amicis suis honorandis, Petrus, viceuayuoda Transsiluanus, amicie debitum cum honore.

Vestre discrecionis amicie presencium serie declaramus quod, cum Bakow, filius Georgii, filii Bere de Hasdad, ⟨Mychaele⟩² dictum Fekethe, Dominicum, filium Emerici, Bartholomeum, filium ⟨Nikolai, Paulum⟩³, Johannem et Mychaelem, filios Petri, Nicolaum, filium Wejchv̇, Nicolaum, filium Oliuerii, Johannem dictum Eles, Stephanum, filium Johannis, et

Jacobum, filium Symonis de eadem, legitime citacionis modum observando ad <prese>nciam² traxisset in causam, et ipsa causa <tribus proro-gacionibus...>⁴ ventilata sew protelata, primo ad octavas festi beati Georgii martiris proxime preteritas, deinde ad octavas festi Penthecostes et ab hinc ad octavas festi Nativitatis beati Johannis Baptiste, de quibus ad octavas festi beati Jacobi <apostoli>² tunc affuturas dilative prorogata extitisset, <demum quidem... ipsis octavis tunc>⁵ occurrentibus, iuxta continenciam litterarum nostrarum prorogatoriarum easdem octavas ipsam prorogacionem denotanciam, ad nostram accedendo presenciam contra eosdem Mychaelem dictum Fekethe, Dominicum, filium Emerici, Bartholomeum, filium <Nicolai>², Paulum, Johannem et Mychaelem, filios Petri, Nicolaum <filium Weych>, Nicolam, filium⁶ Oliuerii, Johannem dictum Eles, Stephanum, filium Johannis, et Jacobum, filium Symonis, in figura nostri iudicii proposuerat eo modo quod ipse terciam partem iamdicte possessionis Hasdad de iure, quo ad suam porcionem <pertinet et per>tinere² deberet, prefatique nobiles in dicta tertia parte occupa<tive, racione indivisionalis>⁷ generacionis ipsorum condescendere fecissent, de qua racione, habere vellet a nobilibus prenotatis, iure exposscente. Quibus perceptis, iidem Dominicus, filius Emerici, Jacobus, filius Symonis, et Mychael, filius Petri, cum s<ufficie>ntibus² litteris vestris procuratoriis, in suis et aliorum nobilium personis, consequen<ter coram nobis respondissent>⁸ ex adverso quod predictus Bakow in ipsa possessione Hasdad non terciam partem, sed quintam partem habere possit, quequidem quinta pars apud manus eiusdem Bakow, cum omne plenitudine sui iuris et domini, haberetur, <et s>uper⁹ hoc efficacissima haberent instrumenta, qua, in termino per nos ipsis li<tigantibus>¹ assignando¹⁰, exhibere prompti essent et parati coram nobis.

Unde nos, auditis proposicionibus, unacum regni nobilibus nobiscum pro tribunali consedentibus, admiseramus iudicantes isto modo quod universa eorum instrumenta sew litteralia munimenta, si qua prefati nobiles in facto iamdicte posses<sionis>¹¹ Hasdad haberent confecta et emanata, in octavis festi beati Mychaelis archangeli tunc affuturis, coram nobis exhibere tenerentur contra Bakow prenotatum, quibus visis, iudicium et iusticiam facere valeremus inter partes prenotatas.

Ipsis itaque octavis festi beati Mychaelis archangeli advenientibus, pre<notati>¹¹ Jacobus, filius Symonis, Dominicus, filius Emerici, et Mychael, filius Petri, auctoritate procuratoria in personis iamdictorum nobilium comparentes, contra Bakow prenotatum, similiter personaliter adherentem, quasdam litteras vestras patentes, in vigilia festi Ascensionis domini, anno in presenti confectas, formam et tenores litterarum condam Martini, comitis Hunyadiensis et castellani de Deua, Stephani de Aran, et Petri, filii Pauli de Sancta Cruce, iudicum nobilium comitatus eiusdem, sub anno domini millesimo trecentesimo tricesimo tercio, in festo beati Mychaelis archangeli¹² emanatas, de verbo ad verbum transcribentes¹³, nostro iudiciario examini produxerunt, in quarum tenoribus, inter ceteris, comperimus haberi quod, cum Georgius, filius Bere, nobilis de Hasdad, Emericum, Matheum et Petrum, filios Symonis, Stephanum et Johannem, filios Johannis, Nicolaum et Jacobum, filios Symonis, Mychaelem et Nicolaum, filios Stephani, nobiles de eadem Hasdad, ad eorum presenciam in causam trahendo, ordine iudiciario, sextam porcionem tercie partis ipsius possessionis Hasdad, ab eisdem, nomine et titulo sui iuris impsumque iure hereditario contingentem, acquisivisset et acquirere voluisset, licet iidem filii Symonis, Johannis, Symonis et

Stephani hoc ut nullam porcionem possessionariam in eadem possessione Hasdad ipsi filii Bere habuissent, in termino ad hoc deputato, testibus, iuxta consuetudinariam legem ab antiquo probatam, ad hoc requisitis, quibus evidenciores potuissent <demonstrare>¹⁴, secundum decretum eorundem comitis Martini et iudicum nobilium in hac parte, auditis parcium proposicionibus, inpositum et pro lege statutum, coram eisdem comprobare asumpsissent¹⁵ et debuissent; tamen ipsis testibus in conspectu iudiciario eorundem comitis Martini et iudicum nobilium comparentibus et statutis, priusquam eorundem testium examen debitum de iure sequi debuisset, eedem partes, simulcum aliis filiis Bere antedicti, Nicolao videlicet et Blasio, ac Laurencio, filio Peth, de ipsa Hasdad, ex omni permissione iudiciaria, per composicionem proborum virorum partes suas interponencium, in talem pacis et concordie unionem dixissent se devenisse et coram eis devenissent in hunc modum: ut ipsam possessionem Hasdad, cum suis utilitatibus universis, inter se in quinque dividerent porciones quoequales¹⁶, quinta porcione ipsius possessionis Hasdad predictis filiis Bere et Peth cedente, residuis autem quatuor porcibus ipsius possessionis Hasdad predictis filiis Symonis, Johannis, Symonis et Stephani predictorum iure ipsius divisionis perpetuatis et remanentibus, parti cuilibet et singulis parcium personis in hiisdem¹⁸ suis porcionibus possessionariis contentandis, easdem suas porciones in filios filiorum utendi facultatem haberentur pariter et possessunt; hoc specialiter declarato ut iidem filii Bere et Peth fundos et loca sessionis in eadem possessione Hasdad actenus¹⁶ habita¹⁷ in ipsa possessionaria divisione rehabarent et in eisdem residerent eo modo, quod mensura quantitatis fundorum ipsorum filiorum Bere et Peth funiculo distribucionis, alios quatuor fundos ipsius possessionarie sessionis loca in predicta possessione Hasdad, fundis et sessionibus ipsorum <filiorum>¹ Bere et Peth quantitate equivalentes et equivalencia, ipsi filii Symonis, Johannis, Symonis et Stephani, iuxta eleccionem suam, ubicunque in ipsa porcione possessionaria voluissent, meliores et meliora optinuissent¹⁶ et habuissent, quo facto residuum eiusdem possessionarie sessionis inter deterioribus partibus eiusdem, similiter in quinque partes dividere debuissent, quintam porcionem eiusdem ipsis filiis Bere et Peth, quatuor vero porciones residuas predictis filiis Symonis, Johannis, Symonis et Stephani prenotatorum, iure pretacto perpetuando.

Hoc itaque peracto, unam particulam terream, fundo et particule terre Mychaeli, filio Stephani, penes fundum et domum Georgii, filii Bere, existenti, consimilem, circa porcionem ipsorum filiorum Bere et Peth, in deterioribus partibus, modo premissis cessam et existentem, eisdem filiis Bere et Peth, sepedicti filii Symonis, Johannis, Symonis et Stephani in ibi extradari debuissent in deterioribus possessionariis possessionibus preallegatis, pro ipsa particula terrea Mychaelis memorati, in eadem divisione habenda pro eodem Mychaele; tali quidem divisione possessionaria, ut premittitur, facienda, ambe partes contentare debuissent.

Quarum litterarum exhibicionibus factis et revisis, continenciis earundem, partibusque suo modo explanatis, quia per prefatos Georgium, filium Bere, patrem scilicet ipsius Bakow, et Laurencium, filium Peth, racione iamdicte possessionarie porcionis, eosdem filios Symonis, Johannis, Symonis et Stephani predictorum, in presencia ipsius comitis Martini et iudicum nobilium atraxisse, et in quinta <parte>¹⁴ ipsius possessionis Hasdad, preter porcionem Mychaelis, filii Stephani, cum eiadem

concordasse adinveniebatur, prout ex serie earundem litterarum comitis et iudicum nobilium predictorum lucide informabamur.

Verum eciam, quia prefatus Bako¹⁶ ad nostram legitimariam¹⁶ requisicionem contra continencias pretectarum litterarum ipsorum comitis et iudicum nobilium ullam rationem protendere valebat efficacem, ideo nos, unacum regni nobilibus nobiscum in indicio consedentibus, eundem Bako, filium Georgii, contra Mychaelem dictum Fekethe, Dominicum, filium Emerici, Bartholomeum, filium Nicolai, Paulum, Johannem et Mychaelem, filios Petri, Nicolaum, filium Weychy, Nicolaum, filium Oliuerii, Johannem dictum Eles, Stephanum, filium Johannis, et Jacobum, filium Symonis, in causam attractos, in gravamina cause acquisite fore decrevimus convictos, referentibus eciam ipsis Dominico, filio Emerici, Jacobo, filio Symonis, et Mychaeli, filio Petri, in ipsorum et aliorum fratrum ac generationum eorundem predictorum personis, auctoritate procuratoria, quod ipsi eandem quintam partem dicte possessionis, cum suis utilitatibus, prout patres eorundem cum ipsis filiis Bere et Peth, mediantibus litteraris ipsorum comitis et iudicum nobilium de comitatu de Hunyad, convenissent, excepta porcione ipsius Mychaelis, modo quo supra, ab aliis quinque partibus ipsius possessionis (Hasdad excisa, propter pacificam et tranquilliorum eorundem perseverentiam¹⁸, in uno loco eidem Bako, unacum fratribus suis, iuxta electionem eorundem, iuridice excise et metali distincione separando extradare vellent.

Unde, cum ad ipsam divisionem faciendam homo noster, sub vestri hominis testimonio, de necessario sit transmittendus, igitur vestram requirimus amicitiam reverenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Blasius, filius Nicolai de Sugud, per nos specialiter ad hoc transmissas¹⁹, quinto die festi Omnium Sanctorum, nunc proxime venturi, ad faciem eiusdem possessionis Hasdad, vicinis et commentaneis eiusdem universis legitime¹⁶ in ibi convocatis et presentibus, accedendo, eandem possessionem, excepta porcione Mychaelis, filii Mychaelis²⁰, ut dicitur, extradare, in locis sessionalibus, terris arabilibus, fenetis sew pratis ac silvis, in quinque partes quoequales¹⁶ dividant et sorte intermissa, aut prefatus Bako et alii fratres eiusdem, si in domibus et habitacionibus eorundem manere voluerint, extra terras arabiles et alias utilitates ad dictam quintam partem congruentes et sufficientes, ab aliis partibus metalibus distincionibus separatas, eisdem committant et relinquunt possidendas; vel si ipsi Bako et fratres eiusdem super divisione ipsa possessionaria, per eosdem filios Symonis, Johannis, Symonis et Stephani, predictorum in causam attractorum, factam, contentari nollent, extunc prefatus Bako, cum eisdem fratribus suis, dictam possessionem, Hasdad vocatam, coram vestro et nostro hominibus, in quinque partes quoequales, cum omnibus utilitatibus et pertinenciis quibuslibet dividere teneatur, et facta divisione, iuxta electionem in causam attractorum, quatuor partes eiusdem eisdem Mychaeli dicto Fekethe, Dominico, filio Emerici, Bartholomeo, filio Nicolai, Paulo, Johanni et Mychaeli, filiis Petri, Nicolao, filio Weychy, Nicolao, filio Oliuerii, Johanni dicto Eles, Stephano, filio Johannis, et Jacobo, filio Symonis, cum omnibus earum utilitatibus et utilitatum integritatibus comittat et relinquat perpetuo possidendas. Residua vero quinta parte, similiter cum suis utilitatibus, metali distincione a prefatis aliis quatuor partibus separata, eidem Bako et fratribus suis remanente, contradiccione eiusdem Bako et aliorum fratrum suorum huic divisioni non obstante.

Et post hec, seriem ipsius possessionarie divisionis ac metarum erectionis, cum totali suo processu, prout fuerit oportunum¹⁶; nobis in vestris litteris, ad octavas festi beati Martini confessoris, nunc affuturas, amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, octavo die predictarum octavarum festi beati Mychaelis archangeli, anno domini Millesimo trecentesimo sexagesimo sexto.

Chibzuiților și cinstiților bărbați din cinstitul capitolu al bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea.

Facem cunoscut prin <scrisoarea> de față chibzuinței prieteniei voastre că, întrucît Bakow, fiul lui Gheorghe, fiul lui Bere de Hășdat, i-a chemat la judecată înaintea noastră, păstrînd felul legiuitei chemări în judecată, pe Mihail zis Negru, pe Dominic, fiul lui Emeric, pe Bartolomeu, fiul lui Nicolae, pe Pavel, Ioan și Mihail, fiii lui Petru, pe Nicolae, fiul lui Weychy, pe Nicolae fiul lui Oliver, pe Ioan zis Eles, pe Ștefan, fiul lui Ioan, și pe Iacob, fiul lui Simion, tot de Hășdat, și această pricină a fost dezbătută și amînată la trei <sorocae> de amînare, mai întîi la octavele de curînd trecute ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe²¹, apoi la octavele sărbătorii Rusaliilor²², și de atunci la octavele sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul²³, și de la acestea a fost amînată din nou la octavele ce vor fi venit atunci ale sărbătorii fericitului apostol Iacob²⁴; apoi sosind acele octave, înfățișîndu-se înaintea noastră, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amînare, care arăta amînarea la aceste octave, împotriva acelor, <adică> a lui Mihail zis Negru, a lui Dominic, fiul lui Emeric, a lui Bartolomeu, fiul lui Nicolae, a lui Pavel, Ioan și Mihail, fiii lui Petru, a lui Nicolae, fiul lui Weychy, a lui Nicolae, fiul lui Oliver, a lui Ioan zis Eles, a lui Ștefan, fiul lui Ioan, și a lui Iacob, fiul lui Simion, a spus înaintea judecării noastre astfel că el ar vrea să stăpînească de drept a treia parte a sus-zisei moșii Hășdat, care după lege ține și trebuia să țină de partea sa de moșie, dar pomeniții nobili, sub cuvînt de rudenie devălmașă, au cotropit zisa a treia parte, pentru care cere socoteală de la sus-însemnații nobili, așa cum cere legea.

Înțelegînd acestea, acei Dominic, fiul lui Emeric, Iacob, fiul lui Simion, și Mihail, fiul lui Petru, <fiind> la fel înaintea noastră, cu o scrisoare de împuternicire a voastră îndestulătoare, în numele lor și al celorlalți nobili, au răspuns dimpotrivă că sus-zisul Bakow nu poate să stăpînească a treia parte a moșiei Hășdat, ci a cincea parte, <și> chiar aceasta a cincea parte se află cu toată deplinătatea dreptului său și a stăpînirii în mîinile aceluia Bakow, și cu privire la acest lucru ei au acte foarte temeinice, pe care sînt gata și pregătiți să le înfățișeze înaintea noastră la un soroc hotărît de noi acestor împricinați.

De aceea, noi, auzind <aceste> spuse, judecînd împreună cu nobilii țării, ce stăteau cu noi în scaunul de judecată, am hotărît în acest fel ca <ei>, la octavele care vor veni ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail²⁵, să fie datori să înfățișeze înaintea noastră, împotriva sus-numitului Bakow, toate actele sau dovezile lor scrise, dacă pomeniții nobili le au întocmite și date cu privire la sus-zisa moșie Hășdat, ca, văzîndu-le, să putem face judecata și dreptatea între sus-zisele părți.

Așadar, sosind acele octave ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, sus-numiții Iacob, fiul lui Simion, Dominic, fiul lui Emeric, și Mihail, fiul lui Petru, înfățișîndu-se, în temeiul autorității de împuternicire,

în numele sus-zișilor nobili, împotriva sus-însemnatului Bakow, venit de asemenea el însuși, au adus cu ei înaintea cercetării noastre judecătorești o scrisoare deschisă a voastră, dată în ajunul sărbătoririi înălțării Domnului²⁶, în anul de față, fiind trecut în ea, din cuvînt în cuvînt, forma și cuprinsul scrisorii răposatului Martin, comitele de Hunedoara și castelan de Deva, <și> a lui Ștefan de Uroiș și Petru, fiul lui Pavel de Cristur, juzii nobililor aceluiași comitat, dată în anul domnului o mie trei sute treizeci și trei, la sărbătoarea fericitului arhanghel Mihail²⁷, în cuprinsul căreia, între altele, am aflat în mod vădit că, atunci cînd Gheorghe, fiul lui Bere, nobil de Hășdat, chemînd în judecată înaintea lor, pe Emeric, Matei și Petru, fiii lui Simion, pe Ștefan și Ioan, fiii lui Ioan, pe Nicolae și Iacob, fiii lui Simion, <și> pe Mihail și Nicolae, fiii lui Ștefan, nobili de Hășdat, a cerut și a vrut să ceară de la ei pe calea judecății, în numele și în temeiul dreptului său, a șasea parte din a treia parte a acelei moșii Hășdat, care i se cuvenea în puterea dreptului de moștenire, deși acei fii ai lui Simion, ai lui Ioan, ai lui Simion și ai lui Ștefan se îndatoraseră și se legaseră să dovedească în fața lor, cît vor putea mai limpede, la un soroc hotărît anume pentru aceasta, cu martori chemați pentru aceasta, după legea obișnuească <a țării> recunoscută din vechime, potrivit cu hotărîrea <judecătorească> a aceluia comite Martin și a juzilor nobililor, statornicită ca lege, <și> dată în această privință după ascultarea cuvîntului părților, <faptul> că acei fii ai lui Bere nu au avut nici o parte de moșie în acea moșie Hășdat. Totuși, în cele din urmă, după ce s-au înfățișat martorii și au stat în chip legiuit în fața aceluia comite Martin și a juzilor nobililor, ca judecători, înainte de a se trece la cercetarea cuvenită de drept a acelor martori, pomenitele părți, împreună cu ceilalți fii ai lui Bere, anume cu Nicolae și cu Blasiu, precum și cu Laurențiu, fiul lui Peth, tot de Hășdat, au spus că ajunseseră, și au ajuns <și> în fața lor, cu îngăduința lor judecătorească, la o împăcare și legătură de învoială, prin împăciuirea unor bărbați cinstiți, ce au mijlocit înțelegerea dintre părți în chipul acesta: ca să împartă între dînșii în cinci părți de aceeași mărime moșia Hășdat, împreună cu toate folosințele sale, a cincea parte a acelei moșii Hășdat lăsînd-o amintiiților fii ai lui Bere și ai lui Peth, iar celelalte patru părți rămase din acea moșie Hășdat trecînd pe veci și rămînînd sus-zișilor fii ai sus-zișilor Simion, Ioan, Simion și Ștefan, în temeiul acelei împărțiri, fiecare parte și fiecare ins <făcînd parte> în acele părți trebuind să se mulțumească cu acele părți ale lor de moșie, pe care părți ale lor să aibă voie de a le folosi și, totodată, a le stăpîni întru fiii fiilor lor. S-a arătat în chip osebit <acest lucru> că, numiții fii ai lui Bere și Peth vor dobîndi din nou prin acea împărțire de moșie locurile de curte și locurile de sesie pe care le-au avut pînă atunci în acea moșie Hășdat, și că vor locui <și> de atunci înainte pe ele, în așa fel că, măsurînd întinderea locurilor de curte a acelor fii ai lui Bere și al lui Peth cu funia de împărțire, sus-zișii fii ai lui Simion, ai lui Ioan, ai lui Simion și ai lui Ștefan, să primească și să aibă la alegerea lor, alte patru locuri de curte și locuri de sesie din cele mai bune în pomenita moșie Hășdat, de aceeași întindere cu locurile de curte și sesiile acelor fii ai lui Bere și Peth, oriunde ar voi, în acea parte de moșie. După ce se va fi făcut aceasta, partea rămasă, mai puțin bună a aceleiași sesii de moșie, trebuia de asemenea împărțită în cinci părți, a cincea parte a ei dîndu-se pe veci, în temeiul dreptului pomenit, acelor fii ai lui Bere și Peth, iar celelalte patru părți pomeniților fii ai lui Si-

mion, ai lui Ioan, ai lui Simion și ai lui Ștefan. După săvârșirea acestora, des-amintiții fii ai lui Simion, ai lui Ioan, ai lui Simion și ai lui Ștefan, trebuiau să taie acolo pentru acei fii ai lui Bere și Peth, din sus-zisele bucăți mai puțin bune ale sesiei de moșie, o bucată de pământ asemenea ca întindere cu locul de curte și partea de pământ a lui Mihail, fiul lui Ștefan, ce se află lângă curtea și casa lui Gheorghe, fiul lui Bere, în apropierea părții acelor fii ai lui Bere și Peth care s-au tăiat și este din bucățile mai puțin bune, în chipul arătat mai sus, în schimbul acelei părți de pământ a pomenitului Mihail, ce trebuia să fie dobândită în acea împărțeală de către acel Mihail; iar amândouă părțile s-au mulțumit cu acea împărțeală de moșie, făcută cum s-a arătat mai sus.

Făcându-se înfățișarea acestei scrisori și citindu-i-se cuprinsul, și părțile fiind lămurite în acest fel, deoarece, după cum am aflat limpede din cuprinsul acelei scrisori a comitelui și juzilor nobililor sus-zisi, pomeniții Gheorghe, fiul lui Bere, adică tatăl celui Bakow, și Laurențiu, fiul lui Peth, pentru sus-zisa parte de moșie, i-a adus în judecată înaintea celui comite Martin și a juzilor nobililor pe acei fii ai lui Simion, ai lui Ioan, ai lui Simion și ai lui Ștefan, sus zisi, și s-au înțeles între ei în privința celei de-a cincea părți a acelei moșii Hășdat, în afară de partea lui Mihail, fiul lui Ștefan; și, într-adevăr, întrucât pomenitul Bakow, la cercetarea noastră (judecătorească) legiuită nu a putut să arate nici un temei sigur împotriva cuprinsului pomenitei scrisori a celui comite și a juzilor nobililor, de aceea noi am hotărât, stînd la judecată împreună cu nobilii țării, ca acel Bakow, fiul lui Gheorghe, să fie osîndit la gloaba pricinii cîștigate, împotriva pîrîților: Mihail zis Negru, Dominic, fiul lui Emeric, Bartolomeu, fiul lui Nicolae, Pavel, Ioan și Mihail, fiii lui Petru, Nicolae, fiul lui Weychy, Nicolae, fiul lui Oliver, Ioan zis Eles²⁸, Ștefan, fiul lui Ioan, Iacob, fiul lui Simion, spunînd încă acei Dominic, fiul lui Emeric, Iacob, fiul lui Simion, și Mihail, fiul lui Petru, în temeiul autorității de împuternicire, în numele lor și al celorlalți frați și rude ale lor, sus-zise, că ei, pentru statornicia pașnică și mai liniștită a lor, așa precum părinții lor s-au înțeles cu acei fii ai lui Bere și Peth potrivit scrisorii comitelui și a acelor juzi ai nobililor din comitatul Hunedoara, vor să dea celui Bakow și fraților săi, la alegerea lor, cea a cincea parte din zisa moșie, împreună cu folosințele ei fără însă partea lui Mihail, scoasă, precum s-a arătat mai sus, din celelalte patru părți ale acelei moșii (numite) Hășdat, într-un singur loc, scoasă legiuit (și) despărțită prin semne de hotar despărțitoare.

Așadar, întrucât este de trebuință să fie trimis omul nostru, sub mărturia omului vostru, spre a face această despărțire (de moșie), de aceea, prin scrisoarea de față cerem cu plecăciune prieteniei voastre să trimiteți omul vostru de mărturie vrednic de crezare, înaintea căruia, Blasiu, fiul lui Nicolae de Ciugudul de Jos, trimis în mod osebit de noi, ducîndu-se în a cincea zi a sărbătorii Tuturor Sfinților²⁹, ce va veni curînd, la fața locului pe acea moșie Hășdat, (și) chemînd acolo în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii ei, și fiind ei de față, să împartă în cinci părți la fel de mari, prin tragere la sorți, locurile de sesie, pămînturile de arătură, fînațurile sau rîturile și pădurile din acea moșie, lăsînd la o parte bucata lui Mihail, fiul lui Ștefan, scoasă după cum s-a spus. Dacă sus-zisul Bakow și frații lui ceilalți vor să rămîna în casele și sălașurile lor, atunci să le statornicească și să le lase, în afară de pămînturile de arătură, și celelalte folosințe cuvenite și îndestulătoare la zisa a cincea parte, deosebite de celelalte părți prin semne despărți-

toare de hotar, spre a le stăpîni pe veci. Iar dacă acel Bakow și frații lui nu vor fi mulțumiți în privința acestei împărțiri de moșie, făcută de sus-zișii pîriți, acei fii ai lui Simion, Ioan, Simion și Ștefan, atunci pomenitul Bakow, împreună cu acei frați ai lui, să fie dator să împartă, înaintea omului vostru și al nostru, acea moșie numită Hășdat, împreună cu toate folosințele și cele ce țin de ea, în cinci părți la fel de mari, și făcută această împărțeală, după alegerea acelor pîriți, să satornicească și să lase acelora, lui Mihail zis Negru, lui Dominic, fiul lui Emeric, lui Bartolomeu, fiul lui Nicolae, lui Pavel, Ioan și Mihail, fiii lui Petru, lui Nicolae, fiul lui Weychy, lui Nicolae, fiul lui Oliver, lui Ioan zis Eles, lui Ștefan, fiul lui Ioan, și lui Iacob, fiul lui Simion, patru părți ale acelei (moșii), împreună cu toate folosințele lor și întregimea folosințelor, spre a le stăpîni pe veci. Iar a cincea parte rămasă, de asemenea cu folosințele ei, deosebite de celelalte patru părți pomenite prin semne despărțitoare, de hotar, rămînînd acelui Bakow și fraților săi, fără a ține seama de împotrivirea acelui Bakow și a celorlalți frați ai săi la această împărțeală.

Și după acestea, să ne faceți cunoscut în scris, cu prietenie, în scrisoarea voastră, la octavele sărbătoririi fericitului Martin mărturisitorul, care vor veni, (și) după cum va fi de cuviință, desfășurarea acestei împărțiri de moșie și ridicări de semne de hotare, cu întregul său mers.

Dat la Sintimbru, în a opta zi a sus-ziselor octave ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Naț. Magh., DL 30 626. Fotocopie la Inst. de Ist. Cluj-Napoca, 1333.

Transummt în actul capitlului din Alba Iulia, din 18 noiembrie 1366, nr. 160.

EDITII: *Hunyadm.*, V, p. 84—89, (cu foarte multe greșeli de lectură și de tipar, datorită faptului că editorul s-a folosit de o copie-transumpt din 1762 a capitlului din Alba Iulia).

¹ Rupt și pată de umezeală cca 2 cm; întregit după sens.

² Rupt cca 1 cm; întregit pe baza contextului.

³ Rupt și pată de umezeală cca 2 cm; întregit pe baza contextului.

⁴ Rupt cca 6 cm; întregit în parte după *Hunyadm.*, p. 84.

⁵ Rupt cca 7 cm; întregit parțial, după sens.

⁶ Rupt cca 5 cm; întregit pe baza contextului.

⁷ Rupt și pată de umezeală cca 4 cm; întregit după sens.

⁸ Rupt și pată de umezeală cca 4 cm; întregire probabilă.

⁹ Rupt și pată de umezeală cca 0,25 cm; întregit după sens.

¹⁰ Corect: *assignando*.

¹¹ Pată de umezeală cca 1 cm; întregit după sens.

¹² Scris deasupra rîndului de același mină.

¹³ Corect: *transscribentes*.

¹⁴ Lacună de cca 0,25 cm din cauza îndoiturii pergamentului; lectură probabilă.

¹⁵ Corect: *assumpsisset*.

¹⁶ Astfel în transumpt.

¹⁷ Corect: *habitos*.

¹⁸ Rupt, îndoit și pată de umezeală cca 15 cm; întregit după *Hunyadm.*

¹⁹ Corect: *transmissus*.

²⁰ Corect: *Stephani*.

²¹ 1 mai 1366.

²² 1 iunie 1366.

²³ 1 iulie 1366.

²⁴ 1 august 1366.

²⁵ 6 octombrie 1366.

²⁶ 14 august 1366.

²⁷ 1333 septembrie 29.

²⁸ Ascuțit, tăios.

²⁹ 5 noiembrie 1366.

150

1366 octombrie 13, Sintimbru.

Religiosis viris et honestis, conventui ecclesie beate Marie virginis de Kulus, amicis suis, Petrus, vicewoyuoda Transsiluanus, amicitiam paratam.

Vestram petimus amicitiam diligenter per presentes, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Michael, filius Jacobi de Sancto Egidio, vel Johannes, filius Jwanka de Sancto Nicolao, aut Laurencius de Chazar, seu Johannes de Dengeleg, aliis absentibus, homo noster, magistrum Petrum, Ladislaum, filium Thome de Zenthuan, Simonem et Leukus, filios Ladislai dicti Wos de Kezu, contra magistrum Ladislaum, similiter Wos dictum, de Sancto Egidio in nostram citet presenciam ad octavas festi beati Martini confessoris nunc affuturas; et post hec, diem et locum ipsius citacionis, nomina citatorum, cum termino assignato, nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, in quindenis festi beati Michaelis Arhangeli, anno domini M^o CCC^{mo} LX° VI°.

Cuvioșilor și cinstiților bărbați, conventului bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, prietenilor săi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia.

Prin cele de față rugăm stăruitor prietenia voastră să trimiteti spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, Mihail, fiul lui Iacob de Sintejude, sau Ioan, fiul lui Iwanka de Sînnicoară, ori Laurențiu de Cesariu sau Ioan de Dindeleag, în lipsa celorlalți, să cheme înaintea noastră, la octavele acum viitoare ale sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul¹, pe magistrul Petru, pe Ladislau, fiul lui Toma de Sîntioana, pe Simion și Leukus, fiii lui Ladislau zis Wos de Chesău, (ca să stea) față cu magistrul Ladislau, zis de asemenea Wos, de Sintejude. Iar după acestea, să aveți bunătatea să ne răspundeți în scrisoarea voastră, despre ziua și locul acelei chemări, despre numele celor chemați și sorocul hotărît.

Dat la Sîntimbru, în a cinsprezecea zi după sărbătoarea fericitului arhangel Mihail, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass, fasc. XXXVIII, nr. 32. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 1 noiembrie 1366, nr. 154.

¹ 18 noiembrie.

151

1366 octombrie 13, (Alba Iulia)

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presencium quibus expedit universis quod Anthonius, filius Nicolai, famulus comitis Erdeu, in persona eiusdem domini sui et filiorum suorum ad nostram

accedens presenciam, nobis dixit protestando quod universi vicini et commetanei possessionis ipsorum Arankuth vocate, sine consensu et permissione dominorum suorum, potencialiter fructus et quaslibet utilitates unterentur et fruerentur, in preiudicium et gravamen dominorum suorum predictorum. Unde, faciendo protestacionem, prohibuit universos vicinos et commetaneos predictae possessionis Arankuth ab ulteriori usu ac percepcione fructum et quarumlibet utilitatū eiusdem, testimonio presencium, coram nobis. Super quo, litteras nostras protestatorias eisdem dominis suis petit emanari, quas nos eisdem concessimus communi iusticia suadente.

Datum in quindenis festi beati Mychaelis archangeli, anno domini M^o CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că Anton, fiul lui Nicolae, slujitorul comitelui Erdeu, înfățișându-se înaintea noastră în numele stăpînului său și al fiilor săi, ne-a spus în chip de întîmpinare că toți vecinii și megieșii moșiei acelora numită Aruncuta se folosesc și iau cu sila roadele și toate folosințele (acesteia), fără îngăduința și incuviințarea stăpînilor săi, spre paguba și dauna sus-zișilor săi stăpîni. Drept aceea, făcînd întîmpinarea, a oprit în fața noastră, prin mărturia celor de față, pe toți vecinii și megieșii sus-zisei moșii Aruncuta de la folosirea și culegerea pe mai departe a roadelor și a oricăror folosințe ale acelei (moșii) și ne-a cerut să dăm, cu privire la aceasta, scrisoarea noastră de întîmpinare pentru stăpînii săi, pe care noi le-am dat-o, după cum sfătuiește dreptatea obștească.

Dat în cincisprezecea zi după sărbătoarea fericitului arhanghel Mihail, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Suky, fasc. nr. 4. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1366.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete aplicată pe verso.

REGESTE: *Petrichevich*, I 2. p. 350, nr. 1832.

152

1366 octombrie 22, Oarda de Jos

Petrus, vicevoyvoda Transsilvanus, nobilibus viris magistris Johanni dicto Bothus, Jacobo de Drag et Jacobo de Bethleem, proximis et amicis suis, salutem cum honore.

Vestre proximitatis amicitiam requirimus nichilominusque mandamus firmiter per presentes quatenus statim visis presentibus, prout vos, magister Jacobe, fide imbuistis homini nostro, secundum dicationem eiusdem de vestris possessionibus extradari facientes, alioquin iuxta continentiam litterarum regalium nos procedere oportebit; aliud igitur non facturī in premissis.

Datum in Waradia, feria quinta proxima post festum beati Galli confessoris, anno domini M. CCC. LX. sexto.

Petru, vicevoievodul Transilvaniei, nobililor bărbați, magistrii Ioan zis Bothus¹, Iacob de Dragu și Iacob de Beclean, rudele și prietenii săi, sănătate și cinste.

Cerem de la prietenia voastră de rude apropiate și, totodată, (vă) poruncim cu tărie prin cele de față ca, îndată ce veți vedea (scrisoarea)

aceasta, așa precum voi, măgistre Iacob, aveți încredere în omul nostru, să puneți să i se dea <omului nostru> din moșiile voastre potrivit cu așezarea dării <ce o va face> acesta, altminteri noi va trebui să purcedem potrivit cuprinsului scrisorii regești. Altfel să nu faceți, așadar, în cele de mai sus.

Dat la Oarda, în joia de după sărbătoarea fericitului Gall Mărturisorul, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Naț. Magh., Dl. 73 716.

Orig., hirtie, cu fragmente de pecete aplicate pe verso.

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 147—148.

---

¹ Măciucașul.

153

1366 octombrie 29, Oarda de Jos

Petrus, vicevoyvoda Transsilvanus, universis vicecastellanis, officialibus, item populis de sub castris ac aliis villis regalibus sub honore voyvodatus existentibus; quibus presentes ostenduntur, salutem cum honore.

Noveritis, nobis domino nostro rege¹ literatorie dedisse in mandatis quod nos, unacum domino Paulo, preposito Cybinienſi, ire personaliter deberemus et a vobis omnibus, iuxta taxationem eiusdem, iura regalia exigere deberemus; et quia nos, propter presentem debilitatem nostram, ad ipsa mandata regalia personaliter ire non valuimus, ideo magistrum Ladislaum, vices nostras gerentem, nostra in persona duximus transmittendum, quare mandamus vobis firmiter per presentes, quatenus in nullo eidem domino preposito in dicta exactione iurium regaliū² contradicere presumatis ac dictam collectam plenariter reddere debeatis, alioquin, iuxta mandatum regium, super vos incompassibiliter cum omni vestro gravamine exigi faciemus; aliud igitur non facturi.

Datum in Varadia, secundo die festi beatorum Simonis et Jude apostolorum, anno domini M. CCC. LX. sexto.

Petru, vicevoievodul Transilvaniei, tuturor vicecastelanilor, slujbașilor și, de asemenea, oamenilor de pe lângă cetăți și din alte sate regești aflătoare sub atîrnarea voievodatului, cărora li se arată această scrisoare, sănătate cu <toată> cînstea.

Aflați că domnul nostru, regele, ne-a dat poruncă în scris să fim datori a merge noi înșine, dimpreună cu domnul Pavel, prepozitul de Sibiu, și a cere de la voi toți drepturile regești după prețuirea aceluiași <prepozit>. Dar fiindcă, din pricina bolii de care suferim acum, n-am putut merge noi înșine <să împlinim> porunca regească, am hotărît să trimitem, în numele nostru, pe locțiitorul nostru, anume pe magistrul Ladislau. Drept aceea, prin <scrisoarea> de față vă poruncim cu tărie să nu cutezați a vă împotrivi întru nimic zisului domn prepozit cu prilejul pomenitei strîngerii a drepturilor regești, și să fiți îndatorați a vărsa în întregime acea dare; altminteri, potrivit poruncii regelui, vom pune să se ia de la voi fără milă <acea dare>, cu toată împovărarea voastră. Așadar, altfel să nu faceți.

Dat la Oarda, a doua zi după sărbătoarea fericitilor apostoli Simion și Iuda, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

¹ Corect: *dominum nostrum regem*.

² Urmează: *presumpma*; tăiat de aceeași mină.

Nobili viro et honesto Petro; vicewoyvode Transsilvano, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmunustra, oraciones in domino.

Noveritis nos litteras vestras recepisse, honore quo decuit, in hec verba: *Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 13 octombrie 1366, Sintimbru, nr. 150*.

Nos enim, iustis et legitimis petitionibus vestris annuentes, ut tenemur, unacum predicto Johanne de Dengelek, homine vestro, nostrum hominem, fratrem Laurencium de medio nostri ad premissa fideliter peragenda duximus transmittendum. Demum, exinde ad nos reversi, nobis consona voce retulerunt quod ipsi, sexta feria proxima, videlicet ante festum Omnium Sanctorum proxime nunc preteritum, magistrum Petrum, Ladislaum, filium Thome de Zenthuan, Simonem et Leukus, filios Ladislai dicti Vos de Kezu, quemlibet eorum in facie pronominata possessionis porcionarie Zentywan¹ vocate contra annotatum magistrum, Ladislaum dictum Vos de Sancto Egidio, ad vestre nobilitatis citassent presenciam, octavas vero festi beati Martini confessoris proxime venturas partibus coram vobis pro termino comparendi assignando.

Datum tercio die termini prenotati, anno domini ut supra.

Pe verso, de aceeași mină: Nobili viro et honesto Petro, vicewoyvode Transsilvano, pro magistro Ladislao dicto Vos de Sancto Egidio, contra magistrum Petrum, Ladislaum, filium Thome de Zentyuan¹, Simone et Leukus, filios Ladislai dicti Vos de Kezu, ad octavas festi beati Martini confessoris, citatoria.

Pe verso, de o altă mină, contemporană: Petrus rufus et Leukes¹ non venerunt, aut in octavis b(eati) G(eorgii) rationem exhibicione litterarum, vel nos divisionem facere tenebimur.

Nobilului și cinstitului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, rugăciuni întru Domnul.

Aflați că am primit cu cinstea cuvenită, scrisoarea voastră, cu acest cuprins: *Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 13 octombrie 1366, nr. 150*.

Iar noi, dînd ascultare, precum sîntem datorii, dreptelor și legitimelor voastre cereri, am hotărît să tritem spre mărturie, din mijlocul nostru, dimpreună cu sus-zisul Ioan de Dindeleag, omul vostru, pe omul nostru, pe fratele Laurențiu, spre a duce la îndeplinire întocmai cele de mai sus. *Aceștia*, întorcîndu-se apoi de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că în vinerea cea mai apropiată, adică *vinerea* dinaintea sărbătorii Tuturor Sfinților², de curînd trecută, ei au chemat pe bucata de moșie numită Sintioana, pe magistrul Petru, pe Ladislau, fiul lui Thoma de Sintioana, pe Simion și Leukus, fiii lui Ladislau zis Vos de Chesău, pe fiecare din ei, înaintea nobleței voastre, ca să stea față cu sus-zisul ma-

gistru, Ladislau zis Vos de Sintejude, hotărînd părților ca soroc la înfățișare înaintea voastră octavele în curînd viitoare ale sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul³.

Dat în a treia zi după pomenitul soroc, în anul Domnului de mai sus.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Nobilului și cînstitului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, scrisoare de chemare ⟨în judecată⟩ la octavele sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul, pentru magistrul Ladislau zis Vos de Sintejude, împotriva magistrului Petru, a lui Ladislau, fiul lui Toma de Sintioana, a lui Simion și Leukus, fiii lui Ladislau zis Vos de Chesău.

⟨*Pe verso, de o altă mînă, contemporană:*⟩ Petru cel Roșu și Leukus n-au venit ⟨și⟩ ori ⟨vor da socoteală⟩ prin înfățișarea scrisorii la octavele f(ericitului) G(heorghe)⁴, ori va trebui să facem noi împărțeala.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass, fasc. XXXVIII, nr. 32. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig., hîrtie, cu urme de pecete aplicată pe verso.

¹ Astfel în orig.

² 30 octombrie.

³ 10 noiembrie.

⁴ 1 mai.

155

1366 noiembrie 9, Șemlacu Mare

Nos, Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie commendantes tenore presentium significamus quibus expedit universis quod nos, advertentes qualiter benignitas regia, interdum, iuris vigorem misericordia et mansuetudinis virtute temperans, solet ignoscere, quam ulcisci, Ladislau, filio Petri de Panyla, comitatus Zothmariensis, seu eius capiti in facto potenciali, in quo idem contra Nicolaum, filium Nicolai de Damanyda, in congregacione generali magnifici viri, domini Nicolai Konth, regni nostri palatini, prope villam Gelienus vocata, universitati nobilium eiusdem Zothmar et Wgacha comitatum, pridem celebrata, ratione cuiusdam possessionarie porcionis inpignoraticie in dicta Panyla habite, convictus et aggravatus fore dignoscebatur, gratiam fecimus specialem; volentes et serie, presencium committentes, ut prefatum Ladislaum¹, filium Petri, occasione dicti facti potentialis, quoad capitis sui penam, nullus omnino hominum possit vel presummat in iudicio vel extra, contra formam premissae gracie nostre sibi facte, molestare, impedire et aggravare; litteras eciam quaslibet contra caput suum se tendentes, cassentes, viribus reliquimus carituras.

Datum in Mezesomlio, die crastino octavarum festi Omnium Sanctorum, anno domini M. CCC. LXVI.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căre se cuvine că noi, luînd aminte că bunăvoința regească, înfrîngînd uneori asprimea legii prin milostivire și prin virtutea îndurării, obișnuiește ⟨mai degrabă⟩ să ierte, decît să pedepsească, am făcut osebită milostivire lui Ladislau, fiul lui Petru de Panyla, din comitatul Satu Mare, și capului său ⟨primejdut⟩ pentru silnicia de care se știe că a fost dovedit și osîndit în

adunarea obștească a măritului bărbat, domnul Nicolae Konth, palatinul regatului nostru, ținută mai înainte aproape de satul numit Gelienus cu obștea nobililor din comitatele Satu Mare și Ugocea, în pricina cu Nicolae, fiul lui Nicolae de Domohida, pentru o bucată de moșie zălogită, aflătoare pe zisa (moșie) Panyla, poruncind și hotărînd noi prin această scrisoare ca nici un om să nu poată sau să cuteze, fie prin judecată sau în afară de judecată, să tulbure, să împiedice și să asuprească pe pomenitul Ladislau, fiul lui Petru, în legătură cu zisul fapt de silnicie, în ce privește pedeapsa asupra capului său, împotriva cuprinsului sus-zisei noastre milostiviri făcute lui; iar orice scrisori îndreptate împotriva capului său, le-am hotărît zadarnice și lipsite de putere.

Dat la Șemlac, a doua zi după octavele sărbătorii Tuturor sfinților, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Înainte de 1834, actul se păstra în arhiva episcopiei din Pécs.

Orig., perg., cu urme de pecete din ceară roșie.

EDITII: *Fejér*, IX/3, p. 546; *Hurmuzaki — Densuşianu*, I/2, p. 135—136.

¹ Astfel în text.

156

1366 noiembrie 9 (*feria secunda proxima ante festum beati Martini confessoris*)

Ludovic I, regele Ungariei, poruncește magistrului Nicolae de Debrew, unul dintre judecătorii săi, ca, potrivit și scrisorii reginei Elisabeta, în prezența unuia dintre fiii lui Bricciu de Bátor, omul său, și a omului de măturie al capitlului de Oradea, (*Waradiensis*), să pună din nou pe Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru de Vetiş (*Wetes*), în stăpînirea pămînturilor lor, date mai înainte pe nedrept oraşului Satu Mare (*civitate Zathmariensi*) de același Nicolae de Debrew.

Arh. Naț. Magh. Dl. 8 006. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1238.

Rezumat în actul lui Ștefan Bebek, judele curții regale, din 12 iunie 1367, Vișegrad, nr. 237.

157

(1366) noiembrie 11, Timișoara

Ludovicus, dei gratia, rex Hungarie.

Fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus ista via vestra, in qua pro nunc cum gente nostra in terra Bulgarie laboratis, expedita, dimissaque in tuto statu civitate nostra Bidiniense et eius districtu, vos personaliter ad nos veniatis, gentem autem nostram et milites nostros omnes, si pro ipsius civitatis aut eius districtus tuitione non fuerint necessarii, ad nos reverti permittatis; et si forte aliquos ex nostris militibus velletis ibidem aput¹ vos retinere, tunc retineatis Georgium, filium condam Andree vayvode et Thomplinum, cum gente eorundem, quos si non possetis cum pecunia nostra aput¹ vos habita sustentare, tunc nobis significetis quid vel quantum eis de pecunia destinemus. Aliud igitur non facturi.

Datum in Themuswar, in die sancti Martini confessoris.

{*Pe verso*:} Fideli nostro baroni Benedicto, bano regni nostri Bulgarie.

{*Sub pecete*:} Relatio Kont palatini.

Ludovic din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei.

Vă punem în vedere și poruncim cu strășnicie credinței voastre ca, terminînd acest marș al vostru, în care vă osteniți acum împreună cu oastea noastră în țara Bulgariei, și lăsînd în siguranță orașul nostru Vidin și ținutul lui, să veniți voi înșivă la noi, iar oastea noastră și toți ostașii să-i lăsați să se înapoieze la noi, dacă nu vor fi trebuitori pentru apărarea acelui oraș sau a ținutului său. Și dacă veți voi să opriți la voi pe vreunii din ostașii noștri, atunci să-i opriți pe Gheorghe, fiul răposatului Andrei voievodul², și pe Thomplinus, cu oastea lor, (iar) dacă nu-i veți putea întreține pe aceștia cu banii noștri aflați asupra voastră, atunci să ne înștiințați cîți bani să trimitem pentru ei. Și altfel să nu faceți.

Dat la Timișoara, în ziua sfîntului Martin Mărturisitorul.

⟨*Pe verso:*⟩ Credinciosului nostru baron Benedict, banul țării noastre Bulgaria.

⟨*Sub pecete:*⟩ Darea de seamă a palatinului Kont.

Arh. Naț. Magh. Dl. (Col. Muz. Naț. Magh.).

Orig., hîrtie, cu urme de pecete de închidere inelară, aplicată pe verso.

EDIȚII: *Századok*, 1900, p. 606—607 (cu data greșită: 11 noiembrie 1368); Holban, *Contribuții*, p. 25, (rectifică data greșită din *Századok*).

¹ Astfel în orig.

² Andrei Laczkfi, voievodul Transilvaniei (1356—1359).

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo Albensis ec(clesie)¹ Tran(ssiluanes, amicis)² suis honorandis, Petrus, (viceuoyuoda Transsiluanus, debite amicitie et honoris incrementum)³ continuum.

Vestre discrecionis amicitie presencium serie declaramus quod in octavis festivitatis O(mnium sanctorum, nobiles viri)⁴ Stephanus, filius Syke de (Buhtur, et Ladislaus, filius Nicolai de Lusad, cum litteris)⁵ nostris procuratoriis in personis nobilium dominarum, consortium eorundem, Katherine et Margarethe vocatarum, filiarum (condam Herbordi de Gald)⁶, iuxta continenciam litterarum nostrarum prorog(atoriarum... contra)⁷ dominum Mychaelem, plebanum de Apold⁸, nobilem de eadem Gald, ad nostram accedentes presenciam, (exhibuerunt nobis quasdam litteras vestras, nobili)⁶ viro, domino Dionisio, woyuode (Transsiluano et comiti de Zonuk, domino nostro, directas)⁹, rescripcionales, sabbato proximo post festum Nativitatis beati Johannis Baptiste, anno in presenti emanatas, n(ostreque sedi iudicarie demum transmissas, in quibus litteris vestris)¹⁰ comperiebatur isto modo, quod in congregacione (generali ipsius domini)¹¹ Dionisii woyuode, universis nobilibus et alterius cuiusvis status parcium Transsiluanarum hominibus, per ipsum dominum¹² woyuodam¹² Torde (celebrata, supradictus Stephanus, filius Syke)¹³ de Buhtur, in personis earundem nobilium dominarum, videlicet Katherine, consortis sue, et Margarethe, ux(or)¹⁴ L(adislai, filii Nicolai de Lusad, filiarum)¹⁵ scilicet condam Herbordi de Gald, in eiusdem (domini w) oyude¹⁶ presenciam veniendo, quasdam patentes litteras domini nostri regis, secreto suo sigillo regio consignatas (exhibuisset, quarum tenor per)¹⁷ omnia talis esset: (Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 23 aprilie — 29 aprilie 1366, Alba Iulia, nr. 31), petendo eundem nostrum

dominum woyuodam, <nominibus ipsarum>¹⁸, dominarum, filiarum Herbordi, ut ipse easdem dominas, per hominem suum, mediante hominis vestri tes<timonio>¹⁹, in predicta iura ipsarum possessionaria, ratione quarte filialis <ex omnibus porcionibus possessionariis Herbor>di⁵, patris ipsarum, iuxta premissam specialis <gracie regie serenitatis annuen>ciam⁴, cum corporali possessionaria extradacione ipsis debencia et congruencia introduci et statuere <dignebitur. Quare, idem dominus noster, woyuod>a²⁰, vobis litteratorie scribendo, petendo vos amica<bilibus petitionibus ut vestrum>² mitteretis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Blasius, filius Pauli de Baka²¹, vel Nicolaus, <filius... de... aut...>²² de Buhtu<r>²³ seu Mathe de eadem, aliis <absentibus, homo eiusdem>²⁴ domini nostri, ad facies universarum possessionum et porcionum possessionariarum predicti Herbordi, videlicet <patris ipsarum nobilium dominarum Katherine et Marga>retheⁿ, ubicunque et quod quemcunque existencium et habitarum, quovis <vel quibusvis nominibus>²⁵ vocitatarum, universis vicinis et commetaneis earundem inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo, in<troducatur easdem nobiles dominas in eisdem et statuatur easdem in dominum earundem ream>bulatasque²⁶ et recaptivatasque, regali mensura men<sura>ndo¹⁹ <vel, si mensurari>²⁵ nequirent, visu considerando, in quatuor dividerent partes rectas et equales, quarum rectam quartam par<tem et equalem...>²⁷, metalli sequestracione ab aliis tribus partibus se<par>antes²⁸, <statuat pre>nominatis²⁹ nobilibus dominabus, <filiabus>³⁰ prescripti <condam>¹ Herbordi, et, per ipsas, earum heredibus <hered>umque³¹ <earundem successoribus universis, perpetuo et irrevocabiliter>²⁷ possidendam, tenendam pariter et habendam, si per quempi<am>³⁸ non fu<erit contradic>tionis³². Contradictores vero, si qui <fuerint, ci> tet¹⁶ e<osdem contra>²⁹ pretact<a>s²⁸ d<ominas>¹⁹ Katherinam et <Margaretham>³³, filias <prescripti condam Herbordi de Gald, domini nostri, woyuode>³⁴, in presenciam ad terminum competentem, rationem con<tradiccionis eorum reddituros>³⁵. Et <post hec>¹⁴, ipsius possessi<onarie divisionis et>² statucionis <seriem, cum nominibus> contradictorum, si qui apparuerint, eidem domini nostri, woyuode, prout fuerit, fideliter rescrib<er>etis³⁶.

Tandem <vos>²⁸, petitionibus amicabilibus i<psiu>s¹⁴ domini w<oyuode>¹⁴ annuentes, unacum M<athe de Buhtur, testimonio>¹⁵ domini nostri <woyuode>¹⁴, vestrum hominem, videlicet Mychaelem litteratum, de choro vestro, ad premissa exequenda duxissetis transmittendum, qui demum ad vos reversi vobis conc<ordit>er³⁰ retulissent <quomodo>¹⁴ ipsi, secunda feria proxima <ante festum Nativita>tis³⁷ beati Johannis Baptiste, proxime preteritis, ad facies possessionum Fahýd et Gald accessissent et³⁸, dum quartam filialem nobilibus dominabus Katherine, consorti Stephani, filii Syke, et Margarethe, <consorti Ladislai, filii Nicolai, de iuribus et p>orcionibus³⁹ possessionariis <patris ipsarum>¹⁸ in eisdem possessionibus et in aliis ipsas tangentibus statuere voluissent, Laurencius Niger, in persona Mychaelis, rectoris ecclesie de Apoldia⁸, comparendo, huic statucioni contradictor extit<isset>⁴⁰. Quo <audito, My>chael⁴¹, sacerdos videlicet d<e choro vestro>⁴², in facie eiusdem possessionis Fahýd, in⁴³ presenciam eiusdem domini nostri woyuode contra predictas dominas citasset ad octavas festi Nativitatis beati Johannis Baptiste, proxime tunc v<enturas>¹⁴, Pa<ulu>s⁴⁴ vero, filius Balth<azar>⁴¹, et Ladislaus, filius Petu, contradictores non extitissent.

Cuius quidem inhibicionis seu contradiccionis rationem, prefati Stephanus et Ladislaus, in personis earundem nobilium dominarum, auctori-

tae <eorum procurato>ria¹⁴, scire volebant a domino Mychaele plebano, prenotato. Quo percepto, idem dominus Mychael, plebanus de Apoldya⁸, personaliter respondit eo modo, quod ipse tempore statucionis ipsius quarte possessionarie porcio(nis pretacti)³⁰ Herbordi iamdictis nob(ilibus)¹ dominabus, consortibus eorundem Stephani et Ladislai, filiabus ipsius, faciendo, pro eo contradixisset, quod idem Herbordus sibi frater suus fuisset uterinus et universe possessiones ac <possessionaria>¹⁴ iura cum eodem Herbordo <comporcionaria>⁴⁵ seu indivisa haberentur, in predictisque porcionibus possessionariis paternis, nobilis puella, Elizabeth vocata, minor filia eiusdem Herbordi, fratris sui, Petro, filio Ladislai, filii B(lasii)⁴⁴ de Tyr, desponsat(a)¹, per dominum no(strum reg)em¹ in filium seu sexum masculinum, ex gracia speciali, esset procreata, eo modo quod in omnibus poss(essiona)riis³⁰ iuribus paternis ad instar filii succederet nobilis p(u)ella³⁰ prenotata.

Quibus omnibus <sic auditis>⁴⁶ et perceptis, nobis et regni nobilibus, nobiscum pro <tribunali>¹ consedentibus, ipsa contradiccion, per prefatum dominum Mychaelem plebanum facta, ex eo, quia ipse dominus noster rex gratiam consimilem (eciam a)liis³⁰ in regno suo fecerit ina(nem)⁴⁷ et vigores fore non habere, . videbatur, igitur <vestra>m²⁸ requirentes amicitiam diligenter per presentes, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Dominicus, filius Emerici <de De>dach⁴⁸, vel Johannes, filius Pauli <de>⁴⁹ Bakay³, aut Johannes, filius Beke de D(iod)⁵⁰, aliis absentibus, homo noster, sexto die festi Nativitatis domini, nunc venturi, et aliis diebus ad hoc aptis et congrue sufficientibus, ad faciem predictarum possessionariarum porcionum condam Herbordy⁸ de Gald accedendo, vicinis et com(metaneis)⁵¹ earundem universis legitime inibi convocatis et presentibus, funiculorum distribucione in quatuor partes dividat, rectas et equal(es)⁵¹, sorteque intermissa, meram quartam partem earundem ab aliis <tribus partibus>³² metalibus signis separatam et distinctam, cum omnibus utilitatibus, utilitatum integritatibus, scilicet molendinis et aliis (quibu) slibet¹ ad dictam quartam partem spectantibus, iuxta formam premisse gracie regalis <pred>ictis⁴⁹ nobilibus dominabus Katherine, ipsius Stephani, filii Syke, ac Margarethe, pretacti Ladislai, filii Nicolai de Lusad, consortibus, filiabus videlicet <supra>dicti¹ Herbordi de Gald, vel earum legitimis procuratoribus, statuatur et relinquatur perpetuo possidendam, contradiccionem ipsius domini Michaelis⁸ plebani et aliorum quorumlibet non obstante. Et post hec, ipsius possessionarie separacionis et statucionis seriem, prout fuerit oportunum⁵², ad octavas festi Epiphaniarum domini nunc venturas, in vestris litteris amabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, octavo die predictarum octavarum festi Omnium sanctorum, anno domini M^{-mo} CCC^{-mo} LX^{-mo} sexto.

<Pe verso, de aceeași mînă:> Discretis viris et honestis, h(onorabili Albensis)⁵³ ecclesie Transsiluane, amicis su(is honorandis)⁵⁴, pro nobilibus dominabus Katherine (et Margaretha, consortibus Stephani, filii)⁵³ Sýke, et Ladislai, filii N(icolai, super po)ssessionaria⁵⁵ statucione per nostrum (et vestrum homines)⁵⁶, sexto die festi Nativitatis domini <facienda et>⁵⁷ et ad octavas festi⁷⁸ E(piphaniarum domini per) vos nobis⁵⁹ rescrib(enda)⁵⁷.

<Pe verso, de o mînă din secolul al XVI-lea:> Gald.

<Pe verso, de o mînă din secolul al XVIII-lea:> Littere <ob>⁶⁰ obscuritatem nimiam illegibiles adeoque inutilis.

Chibzuților și cinstiților bărbați din cinstitul capitlu al bisericii de Alba Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, spor neîncetat de prietenie și cinstea cuvenită.

Facem cunoscut prieteniei chibzuinței voastre prin cuprinsul scrisorii de față că, înfățișându-se înaintea noastră, cu scrisoarea noastră de împu-ternicire, la octavele sârbătorii Tuturor Sfinților⁶¹, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amănare, nobilii bărbați Ștefan, fiul lui Syke de Buituri, și Ladislau, fiul lui Nicolae de Jeledinți, în numele nobilelor doamne, soțiile lor, numite Ecaterina și Margareta, fiicele răposatului Herbord de Galda, împotriva domnului Mihail, plebanul de Apold, nobil tot de Galda, ne-au înfățișat o scrisoare a voastră de răspuns, trimisă nobilului bărbat, domnului Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, domnul nostru, dată în simbătă de după sârbătoarea Nașterii fericitului Ioan Botezătorul⁶², în anul de față, și trecută apoi scaunului nostru de judecată, în care scrisoare se arăta în acest fel că, în adunarea obștească⁶³ a acelui domn Dionisie voievodul, ținută de acel domn voievod la Turda cu obștea nobililor și a oamenilor de orice altă stare din părțile Transilvaniei, venind înaintea acelui domn voievod, sus-zisul Ștefan, fiul lui Syke de Buituri, în numele acelor nobile doamne, anume Ecaterina, soția sa, și Margareta, soția lui Ladislau, fiul lui Nicolae de Jeledinți, adică fiicele răposatului Herbord de Galda, a înfățișat o scrisoare deschisă a domnului nostru rege, însemnată cu pecetea sa regească de taină, al cărei cuprins este într-un tot al acesta: *«Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 23 aprilie — 29 aprilie 1366, Alba Iulia, nr. 31»*, cerind acelui domn voievod al nostru, în numele acelor doamne, fiicele lui Herbord, ca el, prin omul său, să binevoiască ca, potrivit încuviințării sus-zisei milostiviri osebite a luminăției regești, prin darea în fapt de moșie, datorată și cuvenită lor, acele doamne să fie puse și să li se dea în stăpînire, prin mijlocirea omului vostru de mărturie, în sus-zisele lor drepturi de stăpînire în temeiul pătrimii cuvenite fiicei din toate părțile de moșie ale acelui Herbord, tatăl lor. De aceea, acel domn al nostru, voievodul, scriindu-vă, v-a cerut cu rugămintă prietenești să trimiteți omul vostru de mărturie vrednic de crezare, înaintea căruia, omul acelui domn al nostru, Blasiu, fiul lui Pavel de Băcăinți, sau Nicolae, fiul lui... de..., sau... de Buituri, sau în lipsa celorlalți, Matei tot de Buituri, ducându-se la fața locului pe toate moșiile și părțile de moșie ale sus-zisului Herbord, adică tatăl acelor nobile doamne Ecaterina și Margareta, aflătoare și avute oriunde și la oricine, numite oricum sau cu orice nume, (și) chemînd acolo în chip legiuit toți vecinii și megieșii acelor, și fiind aceștia de față, să pună pe acele nobile doamne în stăpînirea lor și să le treacă în stăpînirea lor, și, (odată) hotărnicite și luate din nou în stăpînire, să le împartă în patru părți drepte și la fel de mari, măsurîndu-le cu măsura regească, (iar), dacă nu vor putea fi măsurate, să le cerceteze din privire, (și) a patra parte dreaptă și la fel de mare din acestea..., despărțind-o de celelalte trei părți prin semne de hotar, să o dea în stăpînire sus-numitelor nobile doamne, fiicele mai sus-însemnatului răposat Herbord, și, prin ele, moștenitorilor lor și tuturor urmașilor moștenitorilor lor, spre a o stăpîni, ține și avea pe veci, dacă nu se va face împotrivire de către cineva; iar dacă vor fi împotriviți, să-i cheme la un soroc potrivit înaintea domnului nostru voievod (ca să) stea față cu pomenitele doamne Ecaterina și Margareta, fiicele sus-scrisului răposat Herbord de Galda, spre a spune temeiul împotrivirii lor. Și după acestea, să faceți cunoscut în scris întocmai acelui domn al nostru, voie-

vodul, după cum va fi de cuvîință, desfășurarea acelei împărțiri și dări în stăpînire de moșie, împreună cu numele împotrivorilor, dacă vor apărea.

În sfîrșit, voi, încuviințînd cererile prietenești ale aceluia domn al nostru voievod, ați hotărît să trimiteți, împreună cu sus-zisul Matei de Buituri, omul de mărturie al domnului nostru voievod, pe omul vostru, adică pe Mihail diacul din strana voastră spre a împlini cele de mai sus; (iar) aceștia, întorcîndu-se apoi la voi, v-au spus într-un glas că ei, în lumea dinaintea sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul⁶⁴, de curînd trecută, s-au dus la fața moșilor Fahyd și Galda și, cînd au vrut să dea pătîrimea cuvenită ca fiică în stăpînirea nobilelor doamne Ecaterina, soția lui Ștefan, fiul lui Syke, și Margareta, soția lui Ladislau, fiul lui Nicolae, din drepturile și părțile de moșie ale tatălui lor, cuvenite lor în acele moșii și în altele, Laurențiu cel Negru, înfățișîndu-se în numele lui Mihail, parohul bisericii din Apold, s-a pus împotrivor acestei dări în stăpînire. Auzind aceasta, Mihail, adică preotul din strana voastră, (acolo), pe acea moșie Fahyd, l-a chemat înaintea aceluia domn al nostru voievod, la octavele sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul⁶⁵, care urmau atunci, ca (să stea) față cu sus-zisele doamne, iar Pavel, fiul lui Baltazar, și Ladislau, fiul lui Peteu, nu s-au pus împotrivorii.

Pomeniții Ștefan și Ladislau, însă, potrivit îputernicirii lor, în numele acelor nobile doamne, au vrut să afle de la domnul Mihail, susînsemnatul paroh, temeiul acestei opreliști sau împotriviri. Înțelegînd aceasta, acel domn Mihail, parohul de Apold, a răspuns el însuși astfel, că el, în timpul dării în stăpînire a acelei pătîrmi din partea de moșie a pomenitului Herbord, ce trebuia făcută sus-ziselor nobile doamne, soțiile acelor Ștefan și Ladislau, de aceea s-a împotrivit, fiindcă acel Herbord i-a fost frate bun și toate moșiile și drepturile de stăpînire au fost ținute împreună sau devălmașe cu acel Herbord, iar în sus-zisele părți de moșie părintești, nobila fată numită Elisabeta, fiica cea mică a fratelui său, logodită cu Petru, fiul lui Ladislau, fiul lui Blasiu de Tiur, a fost făcută de domnul nostru regele, prin osebîtă milostivire, ca fiu sau de neam bărbătesc, în acest fel că susînsemnata nobilă fată să poată moșteni în toate drepturile de stăpînire părintești asemenea fiului.

Auzind toate acestea și înțelegîndu-le, nouă și nobililor țării, care stăteau împreună cu noi în scaunul de judecată, ni s-a părut că acea împotrivire făcută de pomenitul domn, Mihail parohul, să nu aibă temei, deoarece acel domn al nostru, regele, în regatul său a făcut ca și la alții o milostivire întru totul la fel, să fie zadarnică și să nu ălbă trăinicie⁶⁶, așadar, cerem cu stăruință prieteniei voastre prin (scrisoarea) de față să trimiteți omul vostru de mărturie vrednic de crezare, înaintea căruia, omul nostru, Dominic, fiul lui Emeric de Biscaria, sau Ioan, fiul lui Pavel de Băcăinți, sau, în lipsa celorlalți, Ioan, fiul lui Beke de Geoagiu, ducîndu-se în a șasea zi a sărbătorii Nașterii Domnului⁶⁷, ce va veni în curînd, și în alte zile potrivite și îndestulătoare pentru aceasta, la fața locului, pe sus-zisele părți de moșie ale răposatului Herbord de Galda, (și) chemînd acolo în chip legiuit toți vecinii și megieșii lor, și fiind aceștia de față, să le împartă cu funia de împărțire în patru părți drepte și la fel de mari, și după împărțirea cu soartea, a patra parte dreaptă a lor, deosebită și despărțită prin semne de hotar de celelalte trei părți, să o dea în stăpînire și să o lase, potrivit sus-zisei milostiviri regești, sus-ziselor nobile doamne, Ecaterina, soția aceluia Ște-

fan, fiul lui Syke, și Margareta, soția pomenitului Ladislau, fiul lui Nicolae de Jeledinți, adică fiicelor sus-zisului Herbord de Galda, sau împuterniciților lor legiuitori, împreună cu toate folosințele și întregimea folosințelor, adică cu morile și cu celelalte de orice fel, ce țin de zisa a patra parte, spre a le stăpîni pe veci, fără a ține seama de împotrivirea acelui domn Mihail plebanul și a oricăror altora.

Și după acestea, să ne faceți cunoscut cu prietenie în scrisoarea voastră, la octavele care vor veni ale sărbătorii Botezului Domnului⁶⁸, după cum va fi de cuviință, desfășurarea acestei despărțiri și dări în stăpînire de moșie.

Dat la Sintimbru, în a opta zi a sus-ziselor octave ale sărbătorii Tuturor Sfinților, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

⟨*Pe verso, de aceeași mină:*⟩ Chibzuitorilor și cinstitorilor bărbați din capitulul bisericii de Alba Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, pentru nobilele doamne Ecaterina și Margareta, soțiile lui Ștefan, fiul lui Syke, și a lui Ladislau, fiul lui Nicolae, cu privire la darea în stăpînire de moșie ce va trebui făcută în a șasea zi a sărbătorii Nașterii Domnului, de omul nostru și omul vostru, și care va trebui făcută de voi cunoscută în scris nouă la octavele sărbătorii Botezului.

⟨*Pe verso, de o mină din secolul al XVI-lea:*⟩ ⟨Moșia⟩ Galda.

⟨*Pe verso, de o mină din secolul al XVIII-lea:*⟩ Scrisoare ce nu se poate citi din pricina prea marii lipse de claritate și de aceea ⟨este⟩ fără folos.

Arh. Naț. Magh., Dl. 28 081. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1366.

Orig., foarte deteriorat, cu multe lacune și pete de umezeală, precum și cu rupturi la îndoituri. Pe verso se văd urme de pecete rotundă.

¹ Pată de umezeală cca 0,5 cm; întregit după sens.

² Pată de umezeală cca 2,5 cm; întregit după sens.

³ Pată de umezeală cca 9,5 cm; întregit pe baza contextului.

⁴ Pată de umezeală cca 4 cm; întregit pe baza contextului.

⁵ Pată de umezeală cca 7 cm; întregit pe baza contextului.

⁶ Pată de umezeală cca 5 cm; întregit pe baza contextului.

⁷ Pată de umezeală cca 6,5 cm; întregit parțial pe baza contextului și după sens.

⁸ Astfel în orig.

⁹ Pată de umezeală cca 5,5 cm; întregit pe baza contextului și după sens.

¹⁰ Pată de umezeală cca 5,25 cm; întregit după sens.

¹¹ Pată de umezeală cca 3,5 cm; întregit pe baza contextului.

¹² Scris deasupra rîndului, de aceeași mină.

¹³ Pată de umezeală cca 2,5 cm; întregit pe baza contextului.

¹⁴ Pată de umezeală cca 1 cm; întregit după sens.

¹⁵ Pată de umezeală cca 4,5 cm; întregit pe baza contextului.

¹⁶ Pată de umezeală cca 1,25 cm; întregit după sens.

¹⁷ Rupt și pată de umezeală cca 6 cm; întregit după sens.

¹⁸ Rupt și pată de umezeală cca 2,25 cm; întregit după sens.

¹⁹ Rupt cca 1 cm; întregit după sens.

²⁰ Pată de umezeală cca 6 cm; întregit pe baza contextului și după sens.

²¹ Corect *Bakay*, cf. mai jos.

²² Pată de umezeală cca 5,5 cm; întregit în parte după sens.

²³ Rupt cca 0,50 cm; întregit pe baza contextului.

²⁴ Pată de umezeală cca 3 cm; întregit după sens.

²⁵ Pată de umezeală cca 2,25 cm; întregit după sens.

²⁶ Pată de umezeală cca 5,75 cm; întregit pe baza contextului și după sens.

²⁷ Pată de umezeală cca 6 cm; întregit în parte după sens.

²⁸ Rupt cca 0,25 cm; întregit după sens.

²⁹ Rupt și pată de umezeală cca 2,25 cm; întregit după sens.

³⁰ Pată de umezeală cca 0,75 cm; întregit după sens.

³¹ Rupt cca 1,25 cm; întregit pe baza contextului.

- ³² Rupt și pată de umezeală cca 2 cm; întregit după sens.
³³ Rupt cca 1,50 cm; întregit pe baza contextului.
³⁴ Rupt și pată de umezeală cca 7,50 cm; întregit pe baza contextului și după sens.
³⁵ Rupt și pată de umezeală cca 3,50 cm; întregit după sens.
³⁶ Rupt și pată de umezeală cca 23,50 cm; întregit după sens și după forma stereotipă.
³⁷ Pată de umezeală cca 2,25 cm; întregit pe baza contextului.
³⁸ Urmează litera q, tăiată de aceeași mină.
³⁹ Pată de umezeală cca 6 cm; întregit pe baza contextului.
⁴⁰ Rupt și pată de umezeală cca 1 cm; întregit după sens.
⁴¹ Pată de umezeală cca 1 cm; întregit pe baza contextului.
⁴² Pată de umezeală cca 1,25 cm.
⁴³ Corectat din cuvîntul *ad*, de aceeași mină.
⁴⁴ Pată de umezeală cca 0,50 cm; întregire probabilă pe baza contextului.
⁴⁵ Pată de umezeală cca 1 cm; întregire probabilă.
⁴⁶ Pată de umezeală cca 1,25 cm; întregit după sens.
⁴⁷ Pată de umezeală cca 0,75 cm; întregire probabilă.
⁴⁸ Rupt și pată de umezeală cca 0,50 cm; întregit pe baza contextului.
⁴⁹ Pată de umezeală cca 0,25 cm; întregit după sens.
⁵⁰ Rupt cca 0,25 cm; întregire probabilă pe baza contextului.
⁵¹ Rupt cca 0,75 cm; întregit după sens.
⁵² Corect: *opportunum*.
⁵³ Pată de umezeală cca 2,25 cm; întregit pe baza contextului.
⁵⁴ Pată de umezeală cca 2 cm; întregit după sens.
⁵⁵ Pată de umezeală cca 3 cm; întregit pe baza contextului.
⁵⁶ Pată de umezeală cca 2,25 cm; întregit după sens.
⁵⁷ Pată de umezeală cca 2 cm; întregire probabilă după sens.
⁵⁸ Urmează: *Nativitatis domini*, tăiate de aceeași mină.
⁵⁹ Urmează un cuvînt ilizibil: *(eset?)*, tăiat de aceeași mină.
⁶⁰ Lipsește în orig.; intercalat după sens.
⁶¹ 8 noiembrie 1366.
⁶² 27 iunie 1366, nr. 90.
⁶³ Această adunare a fost convocată pentru 4 mai 1366, cf. actul nr. 46, din 9 mai (1366).
⁶⁴ 22 iunie 1366.
⁶⁵ 1 iulie 1366.
⁶⁶ Adică revocată, abolită.
⁶⁷ 30 decembrie 1366.
⁶⁸ 13 ianuarie 1367.

Nos, Petrus, vicevovoda Transsilvanus, memorie commendamus quod magistro Leukes, filio Nicolai de Doboka, ac Johannes, filius¹ Michaelis, cum sufficientibus literis procuratoriis conventus de Clusmonustra in persona Michaelis, filii Ladislai de eadem Doboka, ab una parte, ex altera vero Benedicto de Sard, coram nobis personaliter comparendis, per eosdem, Leukes etiam procurator Michaelis, nobis propositum exstitit pariter et relatum oraculo vive vocis quod ipsi, Leukes et Michael, pro quibusdam debitis ipsorum, eidem Benedicto de Sard ipse Leukes decem et quatuor florenos, prefatus vero Michael, filius Ladislai, decem florenos, feria quarta proxima post festum sancti Nicolai confessoris, nunc venturum, in possessione Nadas, presente homine nostro, magistro Stephano, filio Ladislai de eadem, vices nostras gerente, solvere tenerentur, tali conditione mediante quod, si prefati Leukes et Michael, dictos viginti quatuor florenos, eidem Benedicto in dicto termino et loco prenotato solvere recusarent, extunc exactores iudiciorum nostrorum de possessione ipsorum ipsi Benedicto, nostra in persona, satisfacere tenerentur; ad

quod, se prefatus Leukes personaliter et, auctoritate procuratoria, eundem Michaellem firmiter obligarunt² coram nobis.

Datum in Sancto Emerico, in octavis festi beati Martini confessoris, anno domini M. CCC. LX. sexto.

Noi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, facem cunoscut, că, venind înșiși înaintea noastră, magistrul Leukes, fiul lui Nicolae de Dăbîca, și Ioan, fiul lui Mihail, cu scrisori de împuternicire îndestulătoare ale conventului din Cluj-Mănăstur, în numele lui Mihail, fiul lui Ladislau tot de Dăbîca, pe de o parte, iar pe de alta, Benedict de Șardu, aceștia, iar Leukes și ca împuternicit al lui Mihail, ne-au arătat și ne-au spus prin viu grai că ei, Leukes și Mihail, trebuiau să plătească lui Benedict de Șardu, pentru niște datorii ale lor, acel Leukes, paisprezece florini, iar sus-zisul Mihail, fiul lui Ladislau, zece florini, în miercurea de după sărbătoarea, acum viitoare, a sfântului Nicolae Mărturisitorul³, pe moșia Nădășel, în fața omului nostru, magistrul Ștefan, fiul lui Ladislau tot de (Nădășel), locțiitorul nostru, cu această îndatorire, că, dacă sus-zișii Leukes și Mihail nu ar voi să plătească acelui Benedict, la pomenitul soroc și la locul sus-scris, cei douăzeci și patru de florini, atunci strîngătorii gloabelor noastre vor fi datori să despăgubească, în numele nostru, pe același Benedict din moșia lor, lucru la care sus-zisul Leukes s-a îndatorat cu tărie înaintea noastră pe sine însuși și, în temeiul împuternicirii, (l-a îndatorat) și pe acel Mihail.

Dat la Sîntimbru, la octavele sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Naț. Magh., Dl. 73 719.

Orig., hîrtie, cu pecetea relativ întreagă a emitentului.

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 149.

¹ Corect: *Johanne, filio*.

² Corect: *obligavit*.

³ 9 decembrie (1366).

Nobili viro et honesto, Petro, viceuoyuode Transsiluano, amico ipsorum honorando, capitulum ecclesie Transsiluane, amicitiam paratam debito cum honore.

Noveritis nos (litteras)¹ vestras recepisse in hec verba: (Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 13 octombrie 1366, Sîntimbru, nr. 149). Nos enim, petitionibus vestris annuentes, unacum Blasio, filio Nicolao de Sugud, homine vestro, nostrum hominem, videlicet Petrum sacerdotem, capellanum de Deua, ad premissa exequenda duximus transmittendum. Qui, demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, quinto die festi Omnium sanctorum, ad faciem possessionis Hasdad accessissent, vicinis et commetaneis eiusdem legitime convocatis, ipsisque presentibus, eandem possessionem Hasdad, excepta porcione Mÿchaelis, filii Mÿchaelis, in quinque partes rectas et equales divisissent, ex quibus quintem partem, scilicet fundum sew sessionem in quibus habitabant, secundum eorum electionem, ipsi Bako et fratribus suis reliquissent perpetuo possidendam, quatuor metis terreis, duabus ab oriente et duabus ab occidente erectis, et una rivulo a parte meridionali, ac via magna ab aquilone, ab aliis quinque² partibus seu

porcionibus separando. Deinde prata, feneta et terras arabiles, absque tamen porcione eiusdem Mÿchaelis, filii Mÿchaelis, simili modo in quinque partes quoequales² divisissent, quarum quintam partem, a parte orientali super villam Hasdad, versus Zenthkyral, in campo Weremwelgw vocato, circa lacum Kerekthow nuncupatum existentem, per sortem cessam, eidem Bako et fratribus suis reliquissent, metis ab aliis quatuor partibus distingentes; quarum metarum prima, terra erecta, incipit in superficie magni montis, unde currens versus aquilonem, in eodem monte pervenitur ad rubetum Kÿsharath² vocatum, ab hinc modicum descendendo circa eundem rubetum transsit² et venit ad monticulum Aranalma², ulterius directe procedit ad metas Hunyad, et per metas Hunyad pervenitur ad metas Genid, ab hinc venit ad rivulum, qui dicitur, Halaspaktwe³, ulterius, per eundem rivulum ascendendo ad partem orientalem, venit ad unam metam terream de novo erectam, de qua venit ad Kerekthow, ubi est una meta terrea nova erecta, de qua directe versus occidentem procedendo, venit ad priorem metam (in)⁴ superficie magni⁵ montis existentem, ubi finiuntur mete terrarum arabilium et pratorum porcionis⁶ Bakow² et fratrum suorum prenotatorum. Item silvas et nemora eiusdem possessionis Hasdath², absque porcione tamen Mychaelis, ut premisimus, similiter⁷ in quinque partes, funiculo mensurando, divisissent et porcione predicti Bakow² et fratrum suorum, sorte posita, penes porcionem Mÿchaelis, filii Mÿchaelis, cessisset⁸, quam a parte meridionali separant mete porcionis prenotati Mÿchaelis, aquilone autem ab aliis quatuor partibus separant mete terree de novo posite, usque ad occidentem, et ibi pervenitur ad antiquam metam, ubi terminantur mete eiusdem; ita tamen quod quilibet eorum rubetum, retro⁹ suas silvas habitum, usque ad antiquam metam solus possideret; item nemora ac rubetum a parte Hunyad existentium¹⁰ similiter in quinque partes dividendo, sors memorati Bako et fratrum suorum cessisset⁸ a parte orientali, et sic unicuique parti suas porciones reliquissent perpetuo possidendes.

Datum in octavis festi beati Martini confessoris, anno prenotato.

Nobilului și cinstului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenul lor vrednic de cinstre, capitlul bisericii Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Aflați că am primit scrisoarea voastră avînd aceste cuvinte: *«Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 13 octombrie 1366, Sîntimbru, nr. 149»*.

Noi, așadar, încuviințînd cererile voastre, am hotărît ca împreună cu Blasiu, fiul lui Nicolae de Sugugiu, omul vostru, să trimitem pe omul nostru, adică pe Petru, preotul, capelanul din Deva, spre a împlini cele de mai sus. Aceștia, apoi întorcîndu-se la noi, ne-au spus într-un glas că ei s-au dus în a cincea zi a sărbătorii Tuturor Sfinților¹¹ la fața locului pe moșia Hășdat, (și) chemînd în chip legiuit vecinii și megiesii ei, și fiind aceștia de față, au împărțit acea moșie Hășdat, lăsînd la o parte bucata lui Mihail, ful lui Mihail, în cinci părți drepte și la fel de mari, iar a cincea parte din acestea, adică curtea sau sesia în care locuiau, au lăsat-o, după alegerea lor, aceluia Bako și fraților lui ca să o stăpînească pe veci, despărțînd-o de celelalte cinci părți sau bucăți prin patru movile de hotar, două ridicate dinspre răsărit și două dinspre asfințit, și dinspre miazăzi printr-un pîriu, iar dinspre miazănoapte printr-un drum mare. Apoi, au împărțit, tot în cinci părți la fel de mari, rîturile, fînațele și pămînturile de arătură, totuși fără partea aceluia Mihail, fiul lui Mihail, (și) au dat aceluia

Bako și fraților săi a cincea parte a acestora, căzută ⟨lor⟩ prin soarte, aflătoare înspre răsărit, deasupra satului Hășdat, către Zenthkyral, în cîmpul numit Valea Gropii, în apropierea lacului numit Lacul Rotund, deosebind-o prin semne de hotar de celelalte patru părți; primul semn de hotar dintre acestea, ridicat din pămînt, începe în partea de sus a unui deal mare, de unde, mergînd spre miazănoapte peste acel deal, ajunge la un mărăciniș numit Mărăcinișul Mic. De aici, coborînd puțin, ⟨hotarul⟩ trece pe lîngă mărăciniș și ajunge la dealul ⟨numit⟩ Aranalma, mai departe merge în linie dreaptă la hotarele ⟨moșiei⟩ Hunedoara, și ajunge prin hotarele ⟨moșiei⟩ Hunedoara la hotarele ⟨moșiei⟩ Genydy; de aici, ⟨hotarul⟩ ajunge la un pîriu care se numește Halaspaktewe urcînd mai departe spre răsărit prin acel pîriu ⟨hotarul⟩ ajunge la o movilă de pămînt ridicată din nou, de unde ajunge la Lacul Rotund, unde se află o movilă de pămînt ridicată din nou, de la aceasta, mergînd mai departe ⟨tot⟩ înainte înspre asfințit, ⟨hotarul⟩ ajunge la cel dintîi semn de hotar, aflător în partea de sus a ⟨acelui⟩ deal mare, unde se sfîrșesc semnele de hotar ale pămînturilor de arătură și ale rîturilor părții ⟨de moșie⟩ ale lui Bako și ale susînsemnaților săi frați. De asemenea, măsurînd cu funia, au împărțit, după cum am spus mai sus, tot în cinci părți, pădurile și dumbrăvile acelei moșii Hășdat, totuși fără partea lui Mihail, și acelui Bako și fraților lui i-au lăsat soarta hărăzită, ⟨aflată⟩ lîngă bucata lui Mihail, fiul lui Mihail, pe care o despart spre miazăzi hotarele părții susînsemnatului Mihail, iar spre miazănoapte o despart de celelalte patru părți movilele de pămînt așezate din nou, ⟨mergînd⟩ pînă spre asfințit, și acolo se ajunge la vechiul semn de hotar, unde iau sfîrșit hotarele acelei ⟨părți de moșie⟩; totuși, astfel-că fiecare din ei să stăpînească singur mărăcinișul aflat în spatele pădurii sale, pînă la vechiul hotar. De asemenea, împărțind tot în cinci părți dumbrăvile și mărăcinișurile aflătoare înspre ⟨moșia⟩ Hunedoara, au lăsat pomenitului Bako și fraților lui soarta dinspre răsărit, și astfel ⟨oamenii de mărturie⟩ au lăsat fiecărei părți bucățile sale ⟨de moșie⟩ spre a le stăpîni pe veci.

Dat la octavele sărbătorii fericitului Martin Mărturisorul, în anul mai sus însemnat.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 626. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Transumpt în actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 6 ianuarie 1367, Sîntimbru, nr. 185, care, la rîndul lui, se află transcris în actul lui Iacob Lachk de Santău și Ioan Tamási, voievozi ai Transilvaniei, din 13 martie 1408, ⟨Turda⟩.

EDIȚII: Hunyadm, V, p. 84—91 (cu multe greșeli de lectură).

¹ Rupt cca 1 cm; întregit după sens.

² Astfel în transumpt.

³ Lectura ultimei silabe este nesigură. La Hunyadm.: *Hollospathak*.

⁴ Lacuna de cca 0,25 cm din cauza îndoiturii documentului; întregit după sens.

⁵ La Hunyadm. greșit: *maioris*.

⁶ La Hunyadm. greșit: *predictorum*.

⁷ La Hunyadm. greșit: *sumendorum*.

⁸ Corect: *cessissent*.

⁹ La Hunyadm. greșit: *inter*.

¹⁰ Corect: *existencia*.

¹¹ 5 noiembrie.

Ludovic I, regele Ungariei, la cererea lui Gheorghe zis Zudar și a fraților săi, întărește actul de danie privitor la moșia Barnouch din Iugoslavia.

În lista demnitarilor, între alții: Dumitru de Oradea (*Waradiensis*), Dominic al Transilvaniei (*Transsilvano*), Dominic de Cenad (*Chanadiensis*), episcopi; Dionisie, voievodul (*woyoda*) Transilvaniei.

Arh. Stat. Zagreb.

Orig., pergat, cu pecete atirnată.

EDIȚII: *Smičiklas*, XII, p. 592—593.

Excellentissimo principi, domino Lodouico, dei gratia, illustri regi Hungarie, domino ipsorum naturali, capitulum ecclesie Transsiluane, orationum suffragia devotarum cum perpetua fidelitate.

Noveritis nos literas vestras, honore quo decuit, recepisse in hec verba: (Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 10 octombrie 1366, nr. 146). Nos enim, mandatis vestre excellentie obtemperare cupientes, ut tenemur, unacum nobili viro Petro, vicevaivoda Transsilvano, homine vestro, nostrum hominem, videlicet Stephanum, sacerdotem de choro nostro, ad premissa mandata vestra fideliter exequenda duximus transmitendum.

Qui, demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, feria sexta proxima post octavas festi beati Martini confessoris ad facies possessionum Johannis, filii Petri de Dyznoy, Ffeketevyz et Waraliafalu vocatarum, accessissent ac, easdem circumquaque, mediante iustitia, reambulando, a terra seu tenutis magnifici viri, domini Ladislai, vaivode Transalpini, per erectiones novarum metarum, prout inferius declarabitur, distinguendo seperassent¹ hoc modo: primo enim in uno monticulo versus orientem, unam metam terream, deinde descendendo per unam vallem, ad unum meatum apud Kysthurhoda² vocate transeundo ipsum meatum, ad plagam occidentalem, unam metam terream erexissent, abhinc perveniendo usque fluvium Ffeketevyz vocatum, quinque metas terreas in locis necessariis successive sublimassent, tandem ipsum fluvium transeundo, ultra unam metam, de qua ascendendo per unum montem, aliam metam terream, ulterius declinando versus plagam meridionalem, per unam parvissimam vallem, ad unum monticulum, in quo unam metam, de qua transeundo per unum berch, unam metam, abhinc ad quendam fluvium, Redembah³ vocatum, descendendo, transit eundem fluvium, circa quandam metam antiquam, novam metam terream erexissent, que distinguit et separat inter possessiones Waralia⁴ et Kakoua; abhinc procedendo ad aliam metam antiquam pervenissent, quam cum alia meta terrea renovassent, ulterius ad unum montem, Magasheg vocatum, tendit, et in supercilio eiusdem, unam metam terream; deinde tendit usque alpes et sic mete predictarum possessionum Ffeketevyz et Waralia terminantur. Quibus quidem reambulationibus ac novarum metarum erectionibus factis, pre-nominatum Johannem, filium Petri de Dyznoy, in dominio dictarum possessionum et suarum metarum ac pertinentiarum earundem reliquissent pacifice et quiete.

Datum feria tertia proxima ante festum beate Katerine virginis et martyris, anno prenotato.

Preaînălțatului principe și domn Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, stăpînului lor firesc, capitulul bisericii Transilvaniei, prinos de cucernice rugăciuni cu veșnică credință.

Aflați că am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea voastră cu acest cuprins: *« Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 10 octombrie 1366, nr. 146 »*. Iar noi, dorind să dăm ascultare — precum sîntem datori — poruncii înălțimii voastre, am hotărît ca, dimpreună cu nobilul bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, omul vostru, să trimitem pe omul nostru, anume pe Ștefan, preot din strana noastră, la împlinirea întocmai a poruncilor voastre de mai sus.

Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că, în vineria de după octavele sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul⁵, s-au dus la moșiile numite Săcel și Orlat ale lui Ioan, fiul lui Petru de Cîsnădie, și că, hotărnicindu-le de jur împrejur, după dreptate, le-au despărțit și le-au deosebit, prin ridicarea de noi semne de hotar, ce se vor arăta mai jos, de pămîntul sau ținuturile măritului bărbat, domnul Vladislav, voievodul Țării Românești, în felul următor: mai întîi, pe un muncel spre răsărit *« ei au ridicat »* o movilă de hotar; apoi coborînd pe o vale la un vad numit *« vadul »* de la Thurnoda Mică², *« și »* trecînd acel vad, spre partea de apus au ridicat o movilă de hotar, de acolo ajungînd la rîul numit Săcel, au ridicat în locurile de trebuință cinci movile de hotar, una după alta; apoi, trecînd acel rîu dincolo *« au ridicat »* o movilă *« de hotar »*, de la care, suind pe un deal, *« au ridicat »* altă movilă; cotind mai departe spre miazăzi, printr-o vale foarte mică *« au ajuns »* la un muncel, pe care / *« au ridicat »* o movilă de hotar, de la care, trecînd pe o creastă *« au ridicat iar »* o movilă *« de hotar »*; de aci, coborînd la un rîu numit Redembah³, *« hotarul »* trece peste acel rîu, *« unde »* lîngă o movilă veche au ridicat o movilă nouă, care face hotarul despărțitor între moșiile Orlat și Cacova, de aci, mergînd mai departe, au ajuns la altă movilă veche de hotar, pe care au reînnoit-o cu altă movilă; mai departe *« hotarul »* o ia spre un deal numit Dealul Mare, și pe culmea acestuia *« au ridicat »* o movilă de hotar; apoi *« hotarul »* merge pînă la munti⁶, și așa se sfîrșesc semnele de hotar ale pomenitelor moșii Săcel și Orlat. Iar după facerea acestor hotărniciri și ridicări de noi semne de hotar, ei⁷, ei au lăsat pe sus-numitul Ioan, fiul lui Petru de Cîsnădie, în stăpînirea pașcă și liniștită a ziselor moșii, a hotarelor lor și a celor ce țin de ele.

Dat în marțea dinaintea sărbătorii fericitei fecioare și mucenice Ecaterina, în anul mai sus însemnat.

Arh. Na. Magh., Dl. 5 504.

Orig., perg., cu urme de pecete aplicată pe verso.

Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 2 ianuarie 1367, nr. 182; un alt transumpt în actul palatinului Iosif din 16 februarie 1841, în copie la Trausch, *Diplom. Transsilv. Saxon*, I (ms.), fără indicarea locului de păstrare a documentului.

EDITII: *Ub.*, II, p. 274—275; DRH — D, I, p. 84—85.

REGESTE: *Fejér*, XI, p. 474; *Transilvania*, 1871, p. 288; *Hurmuzaki — Denșușianu*, I/2, p. 136; nr. 96; *Documenta Valachorum*, p. 206, nr. 158.

¹ Corect: *separassent*.

² La *Documenta Valachorum*, p. 206: *Kischuruoda*.

³ Ea *Documenta Valachorum*, p. 206: *Redembach*.

⁴ Astfel în text.

⁵ 20 noiembrie (1366).

⁶ Munții Sibiului.

⁷ Omul regelui și al capitulului.

Nos, Petrus, viceuoyoda Transsiluanus, damus pro memoria quod. in octavis festi beati Martini confessoris nunc proxime preteritis, Stephanus, filius Jwanka de Sancto Egidio, pro nobili domina Agnes vocata, filia Demetrii de Kerezthes, cum litteris procuratoriis conventus de Kulusmonustra, ac <pro>¹ Simone, filio Martini de Zenthuyan, iuxta continenciam litterarum citatoriarum predicti conventus de Kulusmonustra, ad nostram accedendo presenciam, easdem litteras conventus, in² festo² Omnium² sanctorum², anno in presenti emanatas, formam possessionarie recaptivacionis et statucionis ac contradiccionis seriem in se declarantes, nostro iudicario conspectui presentavit, in quarum tenoribus inter cetera comperiebatur hoc modo quod <cum>¹ prefata domina Agnes et Simon, filius Martini, accepto Johanne de Dengelegh, homine nostro, et fratre Johanne sacerdote, per ipsum conventum ad amicabilem nostram petitionem in testimonium <destinato>¹, feria sexta proxima ante festum predictum Omnium sanctorum accedendo et³ possessionem Kerezthes vocatam, in comitatu de Doboka existentem, vicinis et commentaneis eiusdem legitime undique convocatis et presentibus, recaptivare et sibi statui facere voluissent, Ladislaus, officialis de Ziluas, in personis magistrorum Petri rufi, Deseu, Stephani et Pauli, Leukus et Ladislai, filii⁴ Thome, dictorum Wos de Sancto Egidio, huic statucioni contradictor extitisset, quos, eodem die et loco predicto, ad predictas octavas in nostram citassent presentiam; asserendo eciam quod⁵ nona pars ipsius possessionis Kerezthus⁶ ipsi Simoni emptionis ac inipignoracionis titulo, alieque partes ipse⁷ domine Agnes titulo iuris hereditarii pertinerent, que olim cum domina ava sua tradita fuisset, et in cuius dominio pater⁸ ipsius domine vita sibi comite perstitisset, unde rationem ipsius contradiccionis scire volebat a nobilibus prenotatis.

Quo percepto, prefatus magister Deseu, personaliter ,ac Stephanus, similiter pro se personaliter et <pro>¹ Paulo cum litteris procuratoriis domini nostri, Dionisii woyuode, pro Johanne vero, filio Thome, cum procuratoriis predicti conventus astitit, exurgendo⁶, responderunt ex adverso quod predicta possessio Kerezthes⁸ ipsis nove donacionis titulo a regia collacione⁹ pro ipsorum serviciis fidelissimis tradita haberetur et super hoc efficacia haberent instrumenta, que, in termino dum ipsi, unacum omnibus fratribus eorundem, convenirent et insimul esse in iudicio¹⁰ possent, exhibere prompti essent et parati ac recionem efficacem assignare; ex quibus eciam idem Johannes, filius Thoma, pronunc in servicio regali versus partes Bulgarie, in Budunio esset occupatus.

Unde, quia prefati nobiles per eosdem dominam Agnes et Simonem, filium Martini, ratione iamdictae possessionis Kerezthes in iure quampluries attrahere adinveniebatur¹¹, et hoc idem Stephanus, filius Jwanka, exhibicione trium litterarum recaptivatoriarum et citatoriarum ipsius conventus ac iudicialium nostrarum in personis ipsarum domine Agnes et Simonis, filii Martini, comprobabat, ideo nos eandem causam, ad finalem determinacionem eiusdem, per regni nobiles fiendam, ad octavas festi beati Georgii martiris nunc affuturas duximus prorogandam eo modo, quod ambe partes in eodem termino⁸ universa eorum instrumenta super ipsa possessione Kerezthes⁶ confecta et emanata perhemptorie, et occasione qualibet procul mota, coram nobis exhibere teneantur, quibus visis, finale iudicium facere valeamus inter partes prenotatas domino concedente.

Datum in Sancto Emerico, octavo die termini prenotati, anno domini millesimo CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

⟨Pe verso, de aceeași mână:⟩ Pro nobili domina Agnes vocata, filia Demetrii de Kerestus⁶, ac Simone, filio Martini, contra magistrum Petrum rufum, Desew, Stephanum et Paulum, Leukus et Ladislaus, filios Thome de Sancto Egidio, super exhibicione quorundam instrumentorum in octavis festi beati Georgii martiris, coram nobis facienda, memorialis.

Noi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, dăm de știre că, la octavele sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul, acum de curînd trecute¹², venind înaintea noastră, Ștefan, fiul lui Ivanka de Sintejude, în numele nobilei doamne numită Agneta, fiica lui Dumitru de Kerezthes, cu scrisoarea de împuternicire a conventului din Cluj-Mănăstur, precum și în numele lui Simion, fiul lui Martin de Sîntioana, potrivit cuprinsului scrisorii de chemare în judecată a sus-zisului convent din Cluj-Mănăstur, a înfățișat înaintea judecății noastre acea scrisoare a conventului, dată la sărbătoarea Tuturor Sfinților¹³, din acest an, arătînd în ea desfășurarea unei redobîndiri de moșie și de dare în stăpînire, precum și a unei împotriviri, din al cărei cuprins se vedea, între altele, că sus-zisa doamnă Agneta și Simion, fiul lui Martin, luînd cu ei pe Ioan de Dindeleag, omul nostru, și pe fratele Ioan, preotul (trimis) spre măturie de acel convent la cerearea noastră prietenească, și ducîndu-se în vinerea dinaintea sus-zisei sărbători a Tuturor Sfinților¹⁴ la moșia numită Kerezthes, aflătoarea în comitatul Dobîca, după legiuita chemare a vecinilor și megieșilor ei de pretutindenii, și fiind aceștia de față, cînd au voit s-o redobîndească și să pună să li se dea lor în stăpînire, s-a împotrivit la această dare în stăpînire Ladislau, slujbașul de Silivaș, în numele magiștrilor Petru cel Roșu, Desideriu, Ștefan și Pavel, Leukus și Ladislau, fiii lui Toma, ziși Wos de Sintejude, pe care, în aceeași zi și la locul sus-zis, i-a chemat înaintea noastră pe sus-zisele octave; și ne-a spus¹⁵ că a noua parte a acelei moșii Kerezthes este a celui Simion în temeiul cumpărării și zălogirii, iar celelalte părți sînt ale acelei doamne Agneta în temeiul dreptului de moștenire, căci acea (moșie) fusese dată odinioară împreună cu doamna bunica sa¹⁶, și că tatăl acelei doamne a rămas în stăpînirea ei cît a trăit, drept aceea el voia să afle de la suszișii nobili temeiul acelei împotriviri.

După ascultarea acestora, ridicîndu-se sus-zisul magistru Desideriu, însuși, și Ștefan, (care) de asemenea s-a înfățișat însuși, în numele său, iar în numele lui Pavel, cu scrisoarea de împuternicire a domnului nostru, Dionisie voievodul, și în numele lui Ioan, fiul lui Toma, cu scrisoarea de împuternicire a sus-zisului convent, au răspuns dimpotrivă că sus-zisa moșie Kerezthes le-a fost dată ca danie nouă prin dăruire regească, pentru preacredincioasele lor slujbe, și că au asupra acestui (lucru) acte temeinice, pe care sînt gata și pregătiți să le înfățișeze la sorocul cînd ei se vor aduna împreună cu toți frații lor și vor putea să stea împreună la judecată, și să dea socoteală temeinică (despre cele de mai sus); și chiar dintre acești (frați), acel Ioan, fiul lui Toma, este ținut acum în slujba regelui la Vidin, în părțile Bulgariei.

Deci, deoarece se știa că sus-ziișii nobili au fost chemați în judecată de foarte multe ori de către acea doamnă Agneta și de Simion, fiul lui Martin, pentru pomenita moșie Kerezthes, și acel Ștefan, fiul lui Ivanka, a dovedit aceasta, în numele acelei doamne Agneta și al lui Simion, fiul lui Martin, prin înfățișarea a trei scrisori de redobîndire și de chemare în judecată ale celui convent, precum și prin (scrisoarea) noastră de glo-

bire, drept aceea, noi am hotărît să amînăm acea pricină, pentru hotărîrea ei din urmă de către nobili țării, pe octavele acum viitoare ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe¹⁷, în așa fel că amîndouă părțile vor fi datoare neapărat, și lăsînd departe orice cuvînt <de amînare>, să înfățișeze înaintea noastră la acel soroc toate actele lor întocmite și date cu privire la acea moșie Kerezthes, pentru ca, văzîndu-le, să putem face între pomenitele părți judecata de încheiere, cu voia domnului.

Dat la Sîntimbru, în a opta zi a sorocului scris mai sus, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

<Pe verso, de aceeași mînă.> Scrisoarea memorială pentru nobila doamnă numită Agneta, fiica lui Dumitru de Kerezthes, și pentru Simion, fiul lui Martin, împotriva magistrului Petru cel Roșu, Desideriu, Ștefan și Pavel, Leukus și Ladislau, fiii lui Toma de Sîntejude, cu privire la înfățișarea unor acte ce va trebui făcută înaintea noastră la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Colecția lui Mike Sándor.

Orig., hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere aplicată în document pe verso.

¹ Lipsește în orig.; intercalat după sens.

² Scris pe răsătură.

³ Corect: *ad*.

⁴ Corect: *filiorum*.

⁵ Urmează: *ipsa*, tăiat de aceeași mînă.

⁶ Astfel în orig.

⁷ Corect: *ipsi*.

⁸ Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.

⁹ Urmează: *ipsis*; fiind de prisos, l-am omis.

¹⁰ Deasupra lui este scris *astare*, de aceeași mînă; fiind de prisos, l-am omis.

¹¹ Corect: *adinveniebantur*.

¹² 18 noiembrie (1366).

¹³ 1 noiembrie 1366.

¹⁴ 30 octombrie (1366).

¹⁵ Adică împuternicitul.

¹⁶ La căsătoria ei.

¹⁷ 1 mai (1367).

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, Petrus, vicevaivoda Transsiluanus, amicitiam paratam debito cum honore.

Dicit nobis magister Johannes, filius Gegus de Almakerek, quod populi seu Saxones de Kapus, de sede Medyes, pridem videlicet feria secunda proxima nunc preterita, ipso domi non existente, noctis in silentio ad possessionem suam, Huusfolua¹ vocatam, hostiliter venientes, sex curias et duo horrea in eadem ignis incendio destruxissent, universas res et bona in domibus habitas auferendo, necnon sex boves abstulissent, de quibus damna innumerabilia passus fuisset, ac etiam quendam suum iobagionem potentialiter abduxissent. Super quo, vestram petimus amicitiam presentibus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, magister Nicolaus, filius quondam Symonis bani de Dorlaz, vel Apor aut Ladislaus, filius Emerici de Ernye, seu Johannes, filius Mychaelis de Almas, aliis absentibus, homo noster, ab omnibus quibus decet et licet, palam et occulte,

utrisque sexus hominibus, sciat et inquirat de premissis omnimodam veritatem, videat etiam combustionem prenotatam. Et post hec, prout exinde vobis veritas constiterit premissorum, nobis in vestris literis amicabilem rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, in quindenis festi beati Martini confessoris, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

Chibzuților și cinstiților bărbați, cinstitului capittu al bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Ne spune magistrul Ioan, fiul lui Gegus de Mălincrav, că oamenii sau sașii din Copșa, din scaunul Mediaș, decurînd, anume în luna trecută², pe cînd nu era el acasă, venind cu dușmănie în tăcerea nopții la moșia lui numită Noul (Săsesc), au nimicit prin para focului șase curți și două hambare de pe acea (moșie), ducînd cu ei toate lucrurile și bunurile ce erau prin case, precum și șase boi, de pe urma căror (fapte) a suferit pagube nenumărate; ba au luat cu puterea și pe un iobag al lui. Drept aceea, prin (scrisoarea) de față cerem cu stăruință prieteniei voastre să trimiteți omul vostru de mărturie vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, magistrul Nicolae, fiul fostului ban Simion de Dîrlos, sau Apor ori Ladislau, fiul lui Emeric de Iernea, sau Ioan, fiul lui Mihail de Alma, în lipsa celorlalți, întrebînd în taină sau pe față pe toți oamenii, fie bărbați fie femei, pe care se cuvine și se cade (să-i întrebe), să cerceteze și să afle tot adevărul cu privire la cele de mai sus, și să vadă și (stricăciunile) focului pomenit. Și după acestea, să aveți bunătatea să ne răspundeți prin scrisoarea voastră (arătînd) adevărul cu privire la cele de mai sus, așa cum vă veți fi încredințat de el.

Dat la Sîntimbru, în a cîncisprezecea zi după sărbătoarea **fericitului** Martin Mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute șizeci și șase.

Arh. Naț. Magh., DI.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 13 decembrie 1366, nr. 171. EDIȚII: *Fejér*, IX/3, p. 641—642, *Tört-Lapok*, 1876, p. 644; *Archiv*, XXI, p. 241 (*fragmentar*); *Üb.*, II, p. 275—276.

REGESTE: *Transilvania*, 1871, p. 278.

¹ Astfel în transumpt.

² 23 noiembrie.

Discretis viris, amicis suis reverendis, capitulo ecclesie Transsiluane, Petrus, viceuoyoda Transsiluanus, paratam amicitiam cum honore.

Quia¹ excellentissimus princeps, dominus Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, pro meritoriis serviciis magistri Johannis, Tompa dicti, nobilem dominam Gerus vocatam, filiam Alardy¹, filii Arnoldi de Enyed, consortem eiusdem Johannis, Tompa dicti, in porcionibus possessionarias, tam in dicta Enyed, quam alias ubique habitis, mediantibus suis litteris, verum heredem et legitimum successorem prefecerit et instituerit, ipsaque nobilis domina in ipsas porciones possessionarias predicti patris sui, unacum marito suo predicto et filiis suis, legitime velit introire; igitur vestram amicitiam presentibus petimus reverenter quatenus vestrum

mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, magister Nicolaus, notarius et homo noster, ad hoc per nos transmissus accedant², ad facies universarum porcionum possessionariarum predicti Alardi, ubilibet et specialiter in Enyed predicta habitarum, accedendo, convocatis vicinis et commetaneis earundem, idem homo noster predictam nobilem dominam et magistrum Johannem, cum filiis suis ex eadem domina precreatis, iuxta continencias dictarum litterarum ipsius domini regis, in dominium earundem introducat statuaturque easdem ipsis Johanni et nobili domine, ac filiis eorum supradictis, iuxta donacionem regiam graciose factum perpetus possidendas.

Et post hec, seriem ipsius introduccionis et statucionis in vestris litteris nobis rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, octavo die octavarum festi beati Martini confessoris, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

Chibzuiților bărbați, prietenilor săi vrednici de cinste, capitlului bisericii Transilvaniei, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea.

Deoarece preainălțatul principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, pentru slujbele vrednice de răsplată ale magistrului Ioan zis Tompa, a înzestrat și a așezat, prin scrisoarea sa, pe nobila doamnă numită Gerus, fiica lui Alard, fiul lui Arnold de Singătîn, soția aceluiași Ioan zis Tompa, ca moștenitor și urmaș legiuit în părțile de moșie avute atât în zisa Singătîn, cât și în celelalte de pretundeni, iar nobila doamnă vrea, împreună cu soțul ei sus-zis și cu fiii lor, să intre legiuit în stăpînirea părților de moșie ale sus-zisului său tată; cerem, așadar, cu plecaciune prieteniei voastre, prin scrisoarea de față, să trimiteți pe omul vostru de mărturie vrednic de crezare, de față cu care, magistrul Nicolae, notarul și omul nostru trimis la aceasta de noi, venind la fața locului pe toate părțile de moșii ale sus-zisului Alard, avute oriunde și mai cu seamă în sus-zisa (moșie) Singătîn, (și) fiind chemați vecinii și megieșii acestora, același om al nostru să pună pe sus-zisa nobilă doamnă și pe magistrul Ioan, împreună cu fiii săi născuți de aceeași doamnă, în stăpînirea aceluiași, potrivit cuprinsului zisei scrisori a domnului rege, și să le treacă în stăpînirea celui Ioan și a nobilei doamne, precum și a fiilor lor sus-zii, spre a le stăpîni pe veci potrivit daniei regești făcute cu milostivire.

Și după acestea, să ne faceți cunoscut în scris, în scrisoarea voastră, cuprinsul acestei puneri și dări în stăpînire.

Dat la Sîntimbru, în a opta zi a octavelor sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 167. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366. Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, 17 decembrie 1366, nr. 172.

REGESTE: *Ub.*, II, p. 276 nr. 879.

¹ Pată de umezeală cca 1 cm; lectură probabilă.

² Cuvînt de prișos.

Petrus, vicevaivoda Transsiluanus.

Noveritis quod, quamvis pridem per alias literas nostras vobis scripsimus quod ratione ipsius tunelle vini, propter comitem Paulum de Tolmach impignorati et recepti super magistrum Nicolaum de Gerend, sedecim florenos et non plus solvere deberet, sed, quia tandem Ladislaus dictus Darabus, civis de Clusuar, in presentibus octavis festi beati Martini confessoris, coram nobis et regni nobilibus astando, retulit eo modo quod ipsa tunella vini non sedecim florenos, sed viginti duos florenos illo tempore valere videbatur et hoc ad scitum omnium civium de dicta Clusuar constaret evidenter. Unde adhuc mandamus vobis firmiter precipientes quatenus, a prefatis civibus sciscitando, si fassi fuerint ut illa tunella vini ipsos viginti duos florenos valuit illo tempore, ex tunc, ex parte ipsius magistri Nicolai de Gerend, comiti Nicolao dicto Zeuner vel homini suo, exhibitori presentium, de ipsis viginti duobus florenis satisfacere indilate debeatis et aliud non facturi.

Datum in Waradia, feria sexta proxima post quindenae festi beati Martini confessoris, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

(*Pe verso:*) Exactoribus iudiciorum domini nostri Dionysii.

Petru, vicevoievodul Transilvaniei.

Aflați că, deși mai înainte vă făcusem cunoscut printr-o altă scrisoare a noastră că pentru acel vas de vin, zălogit și primit (ca zălog) pentru comitele Pavel de Tălmăciu în sarcina magistrului Nicolae de Grind, (acesta) nu trebuie să plătească decît șaisprezece florini și nu mai mult, totuși, fiindcă, în urmă, Ladislau zis Darabus, orășean din Cluj, stînd în fața noastră și a nobililor țării la octavele de acum ale sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul¹, ne-a spus că în acea vreme acel vas de vin nu prețuia șaisprezece florini, ci douăzeci și doi, și lucrul acesta era bine știut de toți orășenii din Cluj, de aceea vă punem în vedere și vă poruncim cu tărie că, cercetînd pe sus-zișii orășeni, dacă vor spune că acel vas de vin prețuia în acea vreme douăzeci și doi de florini, atunci să fiți datori a despăgubi fără zăbavă cu cei douăzeci și doi de florini din partea magistrului Nicolae de Grind pe comitele Nicolae zis Zeuner, sau pe omul său care va înfățișa această scrisoare. Și astfel să nu faceți.

Dat la Oarda, în vinerea de după cea de a cincisprezecea zi de la sărbătoarea fericitului Martin Mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute șaiszeci și șase.

(*Pe verso:*) Stringătorilor de gloabe ai domnului nostru Dionisie.

Înainte de 1897, actul se păstra în arhiva baronilor Bánffy, la Cluj.

Orig., hîrtie, cu urme de pecete de închidere de ceară albă, aplicată în document.

EDIȚII: Ub., II, p. 277.

¹ 18 noiembrie.

(L)odouicus¹, dei gratia, Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie Comanie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris montis sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presentium notitiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Ordo suadet equitatis et ad apicem regie pertinet maiestatis, ut ea que rite donata sunt et collata illibata conserventur, et que a suis fidelibus modeste petuntur ad exauditionis gratiam admittantur. Proinde, ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod Nicolaus, filius Ladizlai de Nemige, in persona nobilis domine Katherine, consortis Ladislai, filii Gereu de Mehes, socri² sue, ad nostre serenitatis accedendo presentiam, exhibuit nobis quasdam duas literas noastras patentes, secreto et rotundo sigillo nostro consignatas, unam super quadam gratia eidem nobili domine, per nos facta, et aliam in facto cuiusdam compositionis inter ipsum Ladislaum et dominam pretactam, consortem suam, ab una, et Johannem, filium comitis Nicolai de Aluinch, et dominam Claram, eius consortem, parte ab alia, inite et firmate confectas, tenorum subsequentium, petens nostram exinde excellentiam prece subiectiva ut easdem acceptare, approbare, ratificare ac pro ipsa nobili domina suisque heredibus universis nostro dignaremur privilegio confirmare. Quarum unius tenor talis est: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 19 iulie 1363, Verovitica, DRH-C, vol. XII, nr. 179)*. Alterius vero litere nostre tenor dignoscitur esse talis: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 16 mai 1366, nr. 58)*.

* Nos itaque, iustis, legitimis et modestis supplicationibus eiusdem Nicolai, in persona iamdicte nobilis domine nostre humiliter porrectis maiestati per eundem, regia favorabilitate clementer exauditis et admissis, pretactas duas literas nostras patentes, non abrasas, non cancelatas, **neq in** aliqua sui parte vitiatas, presentibus de verbo ad verbum insertas, quoad omnes earum continentias et clausulas acceptamus, approbamus, ratificamus ac pro eadem nobili domina suisque heredibus et posteritatibus universis, mera regia auctoritate, perpetue valituras confirmamus, presentis privilegii nostri patrocínio mediante, salvis iuribus alienis.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes concessimus literas nostras privilegiales, pendentis et authentici novi sigilli nostri duplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Ladislai, episcopi Wesprimyensis, reginalis cancellarii et aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri anno domini Millesimo CCC^{mo}LX^{mo} septimo³, quarto Nonas Decembris, regni autem nostri anno XX^{mo} sexto. Venerabilibus in Christo patribus et dominis Thoma, archiepiscopo Colocensi ad Strigonyensem, Dominico Chanadensi ad ipsam Colocensem ecclesias postulatis, Wgulino Spalatensi, Nicolao Jadrensi et Elya Ragusyensi, archiepiscopis; Demetrio Waradiensis, Dominico Transsilvano, Colomano Jaurensis, Stephano Zagrabyensis, eodem Ladislao Wesprimyensis, Wylhelmo Quingueecclesiensis, Johanne Wacyensis, Mychaele Agryensis, Demetrio Sirimyensis, Petro Boznensis, fratre Stephano Nitriensis, Nicolao Tininyensis, Demetrio Nonensis, Nicolao Traguriensis, Stephano Pharensis, Valentino Macarensis, Matheo Sibinicensis, Mychaele Scardo-

nensis et Portina Sennyensis ecclesiarum episcopi, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbauensi sede vacante. Magnificis viris, Nicolao Konth, palatino, Dyonisio, vaivoda Transsilvano, comite Stephano Bubek, iudice curie nostre, Johanne, magistro tavarnicorum nostrorum, Nicolao, totius Sclavonie, Konya Dalmacie et Croacie, Nicolao de Machou, banis, Petro Zudar pincernarum, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum et Emerico agasonum nostrorum, magistris, ac magistro Ladislao, comite Posonyensi, aliisque quampluribus regni nostri comitatus tenentibus et honores.

⟨Pe îndoitura de jos a pergamentului, însemnare de cancelarie.⟩
Perlecta et correcta.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Comaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Monte Sant' Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de acum, cât și celor viitori, care vor lua cunoștință de scrisoarea de față, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Rînduiala dreptății ne îndeamnă, și este în sarcina înălțimii regești ca cele ce au fost date și hărăzite după rînduială, să fie păstrate neatinse, și cele ce se cer cu smerenie de către credincioșii săi, să fie primite întru milostivirea ascultării. Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, înfățișîndu-se înaintea luminăției noastre, Nicolae, fiul lui Ladislau de Nimigea, în numele nobilei doamne Catarina, soția lui Ladislau, fiul lui Grigore de Miheș, soacra lui, ne-a arătat două scrisori deschise ale noastre, însemnate cu pecetea noastră de taină cea rotundă, dintre care una, întocmită cu privire la o osebită milostivire făcută de către noi acelei nobile doamne, iar cealaltă, cu privire la o învoială făcută și întărită între numitul Ladislau și pomenita doamnă (Catarina), soția lui, pe de o parte, și Ioan, fiul comitelui Nicolae de Vințul de Jos, și doamna Clara, soția lui, pe de altă parte, cu cuprinsul de mai jos, rugîndu-se cu supusă rugăminte de înălțimea noastră să binevoim a le primi, încuviința, consfinți și întări cu privilegiul nostru, pentru numita nobilă doamnă și pentru toți moștenitorii ei. Cuprinsul uneia (din acele scrisori) este acesta: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei din 19 iulie 1363, DRH-C, vol. XII, nr. 179⟩*. Iar cuprinsul celeilalte scrisori a noastre se știe că este acesta: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 16 mai 1366, nr. 58⟩*.

Noi, așadar, ascultînd îndurător și încuviințînd cu regească bunăvoință dreapta, legiuita și plecata rugăminte a numitului Nicolae, înfățișată cu smerenie maiestății noastre în numele pomenitei nobile doamne, primim, încuviințăm și confințim, în întregime cuprinsul lor și toate capetele lor, sus-pomenitele două scrisori deschise ale noastre, fără răsături, fără tăieturi și nestricate în nici o parte a lor, trecute din cuvînt în cuvînt în scrisoarea de față, și, prin ocrotirea acestui privilegiu, le întărim, în temeiul deplinei noastre puteri regești, pentru acea nobilă doamnă și pentru toți moștenitorii și urmașii ei, ca să aibă putere în veci, fără a vătămă dreptul altora.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat această scrisoare privilegială a noastră, întărită cu puterea noii noastre peceti duble, atîrnate și autentice.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau, episcopul de Vesprim, cancelar al reginei și vicecancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul Domnului o mie trei sute șazeci

și șapte³, în a patra zi înainte de nonele lui decembrie, iar în al domniei noastre al douăzeci și șaselea an. Venerabilii întru Hristos părinți și domni: Toma, arhiepiscopul de Caloce, ales la biserica de Strigoni, Dominic (episcopul) de Cenad, ales (ca arhiepiscop) la biserica de Caloce, Ugolin de Spalato, Nicolae de Zara și Ilie de Raguza, arhiepiscopi, (precum și) episcopii: Dumitru al bisericii de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Coloman de Győr, Ștefan de Zagreb, același Ladislau de Vesprim, Vilhelm de Pécs, Ioan de Vaș, Mihail de Agria, Dumitru al Sirmiu-lui, Petru al Bosniei, fratele Ștefan de Nitra, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ștefan de Faro, Valentin de Macarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona și Portina de Segno, păstorind în chip fericit bisericiile lui Dumnezeu, scaunul de Krbava fiind vacant; măriții bărbați, Nicolae Konth, palatinul, Dionisie, voievodul Transilvaniei, comitele Ștefan Bubek, judele curții noastre, Ioan, marele nostru vistier, Nicolae, banul întregii Slavonii, Konya, banul Dalmației și Croației, Nicolae, banul de Mačva, Petru Zudar, marele nostru paharnic, Pavel, marele nostru stolnic, Ioan, marele nostru ușier, și Emeric, marele nostru comis, și magistrul Ladislau, comitele de Pojon, și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

(Pe îndoitura de jos a pergamentului, însemnare de cancelarie:) Citită și îndreptată.

Arh. Naț. Magh., Dl. (Arh. din Tîrgu Mureș a fam. Teleki, nr. 7 049).

Orig., perg., cu pecetea mare dublă regală de ceară albă, deteriorată, atîrnată de șnur de mătase de culoare roșie și verde.

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 156—158; *Ub.*, II, p. 305—306 (în ambele ediții cu data greșită: 2 decembrie 1367); pentru rectificarea datării, cf. Wertner Mór, *Adalékok a XIV századból magyar világi archontológiában*, în *Tört. Tá.*, 1907, p. 27.

¹ Loc lăsat gol de scrib pentru desenarea inițialei.

² Corect: *socre*.

³ Astfel în text.

168

1366 decembrie 2 (*feria quarta proxima post festum beati Andree apostoli*), (Oradea)

Capitulul de Oradea (*Waradiensis*) raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că, potrivit poruncii regești dată atît magistrului Nicolae de Debrew, cît și lui, a trimis ca om de mărturie pe magistrul Bartolomeu, arhidiacon de Călată (*Kalata*), care, împreună cu sus-zisul magistru Nicolae și cu magistrul Ioan, fiul lui Bricciu de Bátor, oameni ai regelui, s-au dus la niște pămînturi de folosință (*terrarum usualium*) ale nobililor de Vetiș (*Wetes*), pentru a le hotărînici și a le da dîn nou în stăpînire lor.

Ajungînd la fața locului, magistrul Nicolae de Debrew a cerut nobililor de Vetiș să arate scrisorile lor privitoare la acele bucăți de pămînt, în temeiul cărora vor să le stăpînească. Aceștia i-au răspuns însă că, numai dacă îi va lăsa să stăpînească în chip pașnic zisele pămînturi, atunci ei vor fi gata să arate scrisorile cerute.

După acestea, magistrul Nicolae a trecut la hotărînicire la vreo șapte semne de hotar, dar Ioan, fiul lui Pethew de Santău (*Zanthow*), s-a împotrivit.

Săvîrşindu-se hotărnicirea, magistrul Nicolae de Debrew a pus în vedere nobililor de Vetiş, lui Ioan şi Ştefan, fiii lui Pethew de Santău, precum şi judei, juraţilor şi tuturor oaspeţilor din Satu Mare ca, pentru octavele viitoare ale Bobotezei (13 ianuarie 1367), fiecare dintre părţi să înfăţişeze la curtea regală scrisorile doveditoare, în legătură cu pămînturile în pricină.

Odată hotărnicirea terminată, nobilii de Vetiş i-au arătat lui o scrisoare privilegială a regelui Bela al IV-lea, din anul 1238, în care consemnează vînzarea, pentru cinci mărci de argint, a unui pămînt de patru pluguri, numit Ekkul, care a fost cumpărat de către un strămoş al lor, şi pe care, urmaşii aceuia l-au stăpînit în pace, pe lîngă pămînturile strămoşeşti de moştenire, pînă nu de mult, cînd, mari bucăţi din ele, prin repetate hotărniciri, au fost date nobililor de Santău şi orăşenilor din Satu Mare, de către magistrii Valentin, lector de Stroginiu, şi prepozitul Nicolae de Debrew.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 8.006. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1238.
Rezumat în actul lui Ştefan Bebek, judele curţii regale, din 12 iunie 1367, Vişegrad, nr. 239.

Conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonostra, omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis, salutem in omnium salvatore.

Eŕ quia solerta provida sapientum temporum in curriculo perpetua firmitate soliduntur, ideo solent privilegiorum dogmata patrocinio communiri; proinde, ad universorum noticiam, tam presencium, quam futurorum, harum serie volumus pervenire quod nobilibus virys¹, magistris videlicet Johanne, filio Stephani de Petherd, ab una, Johanne dicto de Thuur, parte ab alia, coram nobis personaliter constitutis, confessum et propositum extitit per eundem magistrum Johannem, filium Stephani, ministerio vive vocis, pariter et relatum quod universas porciones possessionarias in possessionibus, videlicet Thuur et Chan vocatis, in comitatu de Thorda existentes², habitas, cum omnibus utilitatibus et pertinentiis universis, ac dotes et res paraforales¹ nobilium dominarum, ave sue ac Elene similiter matris sue, que ipsum iure nature, ratione filii sororÿs³ eiusdem magistri Johannis, necnon magistry¹ Benedicti, quondam canonicÿ¹ ecclesie Transsiluane, ipsum in eisdem possessionibus tangere dignosceret, ratione proximitatis et consanguinitatis¹, ac eciam pro centum et viginti quinque florenis aureis, ut, dicebat, per eundem magistrum Johannem sibi in specie datis et persolutis, memorato magistro Johanni dicto de Thuur et, per eum, suis heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo et irrevocabiliter relaxasset et remisisset, ymmo¹ relaxavit, donavit et remisit coram nobis; litteras vero quascumque, quovis colore emanatas et confectas haberet, cassas, vanas et frivolas comisset⁴ viribus carituras et comisit⁵ coram nobis, immo exhibitoribus fore nocituras. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem, presentes concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis sigilli nostri pensionis⁶ munimine roboratas.

Datum sexta feria proxima post festum beati Andree apostoli, anno domini M^{mo}CCC^{mo} sexagesimo sexto.

Conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, tuturor credincioșilor întru Hristos care vor vedea această scrisoare, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Și, intrucît agerimea chibzuită a celor înțelepți este întărită, în trecerea timpului, de o veșnică trăinicie, de aceea este obiceiul ca să fie întărită prin mijlocirea preceptelor privilegiilor; așadar, prin cu-prinsul <scrisorii> de față, voim să ajungă la cunoștința tuturor, atît a celor de față cit și celor care vor veni, că, înfățișîndu-se însuși înaintea noastră, nobilii bărbați, magiștri, anume Ioan, fiul lui Ștefan de Petrid, pe de o parte, <iar> pe de altă parte, Ioan zis de Tur, ni s-a mărturisit și ni s-a spus, prin viu grai, de către același magistrul Ioan, fiul lui Ștefan, și deopotrivă ni s-a arătat că el a slozobit și a dat înapoi cu drept de veci și nestrămutat, pomenitului magistrul Ioan zis de Tur și, prin el, moștenitorilor și urmașilor moștenitorilor lor, toate părțile de moșie, avute adică în moșiile numite Tur și Cean, aflătoare în comitatul Turda, împreună cu toate folosințele și toate cele ce țin de ele, precum și cu zestrea și darurile de nuntă ale nobililor doamne, bunica sa și, la fel, Elena, mama sa, care se știe că țin de el din acele moșii, prin dreptul firesc, ca fiu al surorii aceuiași magistrul Ioan și al magistrului Benedict, fost canonic al bisericii Transilvaniei, în temeiul înrudirii și a rudeniei de sînge, precum și încă pentru o sută și douăzeci și cinci de florini de aur, dați și plătiți lui în bani, după cum se spune, de către același magistrul Ioan, ba chiar le sloboade, le dăruiește și le dă înapoi și înaintea noastră; și orice scrisori ar avea, date și întocmite în orice fel, le-a hotărît desființate, zadarnice și netrebnice, și lipsite de putere, și le hotărăște <și> înaintea noastră, ba chiar cu totul dăunătoare celor care le-ar arăta. Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am hărăzit scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea pecetii noastre atîrnate.

Dat în vinerea de după sărbătoarea fericitului apostol Andrei, în anul Domnului o mie trei sute șizeci și șase.

Arh. Naț. Magh., Dl. 28 506. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.
' Orig., perg.

-
- ¹ Astfel în orig.
² Corect: *existentibus*.
³ Corect: *sororii*.
⁴ Corect: *commisisset*.
⁵ Corect: *commisit*.
⁶ Corect: *appensis*.

Ludovic I-ul, regele Ungariei, poruncește capitlului din Oradea să cerceteze plîngerea lui Leukus, fiul lui Ioan Lengyel de Nagysején, împotriva lui Ștefan, fiul lui Ioan, fiul lui Briociu de Bátor, care în tîrgul de la Bátor a prins pe un iobag al său și i-a luat șase florini.

Arh. Naț. Magh., Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1 495).

Orig., hîrtie cu pecete inelară de închidere, din ceară roșie, puțin deteriorată
REGESTE: Kállay, II, p. 137, nr. 1 587.

Nobili viro et honesto Petro, vicevaivode Transsiluano, amico ipsorum honorando, capitulum ecclesie Transilvane, amicitiam paratam debito cum honore.

Noveritis nos literas vestras recepisse în hec verba: *«Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei din 25 noiembrie 1366, Sintimbru, nr. 164»*. Nos enim, petitionibus vestris annuentes, unacum Apor, filio Emerici de Ernye, homine vestro, nostrum hominem, videlicet Petrum, sacerdotem de choro nostro, ad premissa exequenda duximus transmittendum. Qui, demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi pariter accedendo, a nobilibus, ignobilibus, sacerdotibus, clericis et aliis hominibus communibus et specialiter vicinis et commetaneis eiusdem ville Wyfalu diligenti inquisitione prehabita, talem super premissis comperissent veritatem, quod populi seu hospites de Kapus, de sede Megyes, secunda feria proxima ante quindenas festi beati Martini confessoris ad possessionem magistri Johannis, filii Gegus, Wyfalu vocatam potentialiter veniendo, tria horrea in eadem concremassent, multa damna in eisdem irrogando ac res et alia multa bona abstulissent, necnon unum iobagionem eiusdem magistri Johannis¹ captum abduxissent.

Datum in festo beate Lucie virginis et martyris, anno prenotato.

Nobilului și cinstitului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinstire, capitlul bisericii Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Aflați că am primit scrisoarea voastră cu acest cuprins: *«Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 25 noiembrie 1366, nr. 164»*. Iar noi, încuviințind cererea voastră, am hotărât să trimitem, dimpreună cu Apor, fiul lui Emeric de Iernea, omul vostru, pe omul nostru, anume Petru, preot din strana noastră, spre a aduce la îndeplinire cele de mai sus. Aceștia, întorcându-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că ducându-se împreună (în satul Noul Săsesc), după ce mai întâi au întrebat cu luare aminte pe nobili, pe nenobili, pe preoți și clerici și pe alți oameni de rînd și mai ales pe vecinii și megieșii zisului sat Noul (Săsesc), au aflat adevărul acesta cu privire la cele de mai sus: că oamenii sau oaspeții din Copșa, din scaunul Mediaș, în luna dinaintea celei de a cincisprezecea zi a sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul², venind cu silnicie la moșia numită Noul (Săsesc) a magistrului Ioan, fiul lui Gegus, au ars acolo trei hambare, făcînd mari pagube, și au luat lucruri și alte multe bunuri, și totodată au luat în prinoare și pe un iobag al numitului magistrul Ioan.

Dat la sărbătoarea fericitei Fecioare și mucenice Lucia, în anul mai sus arătat.

Arh. Naț. Magh., Dl.

Orig. hîrtie, cu pecete din ceară albă, rotundă, aplicată în document pe verso.

Copie în colecția Cornides, tom. II, p. 46, la Bibl. Univ. Budapesta.

EDIȚII: *Tört. Lapok*, 1876, p. 644; *Fejér*, IX/3, p. 641—642 (fragmentar); *Ub.*, II, p. 277—278.

REGESTE: Szinnyei, *Folyóiratok repertórium*, II, p. 921.

¹ Scris deasupra lui abdu, tăiat de aceeași mînă.

² 23 noiembrie.

Nobili viro et honesto Petro, viceuoyode¹ Transsiluano, amico ipsorum honorando, capitulum ecclesie Transsiluane, amicitiam paratam debito cum honores.

Noveritis nos litteras vestras recepisse in hec verba: *(Urmează actul lui Petru, vicevoievodului Transilvaniei, din 25 noiembrie, 1366, Sîntimbru, nr. 165)*. Nos enim, petitionibus vestris annuentes, unacum magistro Nicolao, notario vestro et² homine, nostrum hominem, videlicet magistrum Turul, magistrum altaris beati Andree apostoli, de choro nostro, ad premissa exequenda duximus transmittendum, qui, demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, in festo beati Nicolai confessoris, ad faciem possessionis Enyed accessissent, ac vicinis et commetaneis eiusdem circumquaque legitime convocatis, ipsisque presentibus, universas porciones possessionarias Alardy³, filii Arnoldi de Enyed, in eadem possessione Enyed et ubilibet habitas, iuxta tenores et continencias litterarum domini nostri, regis, nobili domine, consorti Johannis dicti Tompa, Gerus nomine, filye³ ipsius Alard³, filii Arnoldi, et per eam eidem Johanni Tompa, marito, et filiis suis statuissent, possidendas, tenendas pariter et habendas.

Datum feria quinta proxima post festum beate Lucie virginis et martiris, anno prenotato.

Nobilului și cinstului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinstire, capitlul bisericii Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Aflați că noi am primit scrisoarea voastră cu aceste cuvinte: *(Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 25 noiembrie 1366, Sîntimbru, nr. 165)*. Iar noi, încuviințind cererile voastre, am hotărît să trimitem, împreună cu magistrul Nicolae, notarul și omul vostru, pe omul nostru, anume pe magistrul Turul, magistrul altarului fericitului apostol Andrei, din corul nostru, spre a îndeplini cele de mai sus; aceștia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că ei s-au dus, la sărbătoarea fericitului Nicolae Mărturisitorul⁴, la fața locului pe moșia Sîngătin, și fiind chemați în chip legiuit vecinii și megieșii ei dimprejur, și fiind ei de față, au dat, potrivit cuprinsului și celor cuprinse în scrisoarea domnului nostru, regele, în stăpînire nobilei doamne, Gerus numite, soția lui Ioan zis Tompa, fiica lui Alard, fiul lui Arnold, și, prin ea, aceluiași Ioan Tompa, soțul (ei), și fiilor lor, toate părțile de moșie ale lui Alard, fiul lui Arnold de Sîngătin, avute în aceeași moșie Sîngătin și oriunde, spre a le stăpîni, ține și a le avea deopotrivă.

Dat în joia de după sărbătoarea fericitei Fecioare și mucenice Lucia, în anul sus-însemnat.

Arh. Naț. Magh., DL 28 167. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366. Orig., perg., cu fragmente de pecete rotundă, din ceară albă, aplicată pe verso.

REGESTE: Ub., II, p. 278, nr. 882.

¹ Corect: *viceuoyode*.

² Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.

³ Astfel în orig.

⁴ 6 decembrie (1366).

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fideli suo, magnifico viro, domino Benedicto, nato Pauli, filii Heem, regni nostri Bulgarie bano, salutem et gratiam.

Noveritis quod Johannes et Mychael, filii Petri dicti Vaguch¹ de Zagaryan, nobiles comitatus de Crassuo, gravi cum querela nostre detexerunt maiestati quod predecessores vestri, quandam particulam terre prefate possessionis ipsorum, Zagarcyan¹ nuncupate, ipsos iusto ac hereditario titulo contingentem, a prefata possessione ipsorum, Zagariam¹ vocate, sequestrassent, et sequestratam nostro regio culmini minus iuste occupassent et occupatam detenuissent, in grande prejudicium iuris ipsorum non modicum et gravamen.

Unde, cum nos neminem regnicolarum nostrorum suo iure privare velimus, ideo fidelitati vestre, firmo edicto regio, precipientes mandamus quatenus, mox habita presencium noticia, ab omnibus quibus decet et licet, deum pre oculis habendo, diligenter et consciencie, de alienatione prefate possessionarie porcionis, ipsos, ut dicitur, de iure contingentis, meram experiamini veritatem, et rescita omnium premissorum veritate, si dictam possessionariam porcionem, ipsis Johanni et Mychaeli de iure pertinere adinveneritis, extunc circa restitutionem eiusdem, prout exinde vobis veritas constiterit, iusticie complementum observens, auctoritate nostra mediante, secus pro nostra regia gracia facere non ausuri.

Datum in Wissegrad, in festo beati Stephani prothomantis, anno domini M^oCCC^{mo}LX^{mo} sexto.

(*Pe verso:*) Fideli suo Benedicto, regni nostri Bulgarie bano.

(*Pe vero, sub pecete:*) Relacio Nicolai de Zeech bani facta² Dymorlian³.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului său, măritului bărbat, domnului Benedict, fiul lui Pavel, fiul lui Heem, ban al țării noastre Bulgaria, sănătate și milostivire.

Aflați că Ioan și Mihail, fiii lui Petru zis Vaguch⁴ de Zagaryan, nobili din comitatul Caraș, ne-au arătat măriei noastre, cu grea plângere, că înaintașii voștri au despărțit de pomenita lor moșie numită Zagaryan o bucată de pământ a sus-zisei lor moșii, numită Zagaryan, ce ține de ei în temeiul dreptului de moștenire, și, odată despărțită, au luat-o pe nedrept în stăpinire pentru înălțimea noastră regească și au ținut-o în stăpinire spre mare pagubă și vătămare a dreptului lor.

Drept aceea, deoarece noi nu voim să lipsim pe nimeni dintre locuitorii țării noastre de dreptul său, de aceea vă poruncim cu strașnică poruncă regească și punem în vedere credinței voastre ca, de îndată ce veți lua cunoștință de cele de față, avându-l pe Dumnezeu înaintea ochilor, să cercetați stăruitor și cu grijă, de la tot de la care se cuvine să se cade, adevărul curat cu privire la înstrăinarea pomenitei bucăți de moșie, care — după cum se spune — ține de drept de ei. Și aflînd adevărul despre toate cele de mai sus, dacă veți găsi că zisa bucată de moșie ține de drept de Ioan și Mihail, atunci, în temeiul imputernicirii noastre, să vă îngrijiți de împlinirea dreptății pentru înapoierea acelei moșii, așa precum vă veți fi încredințat de adevăr cu privire la aceasta. Și să nu cutezați a face altfel de dragul milostivirii noastre regești.

Dat la Vișegrad, la sărbătoarea fericitului Ștefan întiiul mučenic, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

(*Pe verso*:) Credinciosului său Benedict, ban al țării noastre Bulgaria.

(*Pe verso, sub pecete*:) Darea de seamă a lui Nicolae de Zeech banul, dată (privitor la Zagaryan).

Arh. Naț. Magh., Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1506).

Orig., hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere, din ceară roșie, aplicată pe verso.

EDIȚII: Pesty, *Krassó*, III, p. 74—75.

REGESTE: Kállay, II, nr. 1589.

¹ Astfel în orig.

² Astfel la Kállay, II, nr. 1589, desigur o lectură mai bună decît la Pesty, *Krassó*, p. 75: *sancta(?)*, fără înțeles în acest context.

³ Astfel la Pesty. La Kállay: *Symorli*(...)o. Ambele lecturi rămîn totuși de neînțeles. S-ar putea să fie o formă coruptă a expresiei: *de Zagaryan*. De altfel, în redarea grafică a acestei toponimii — precum se vede din textul actului — scribul dă dovadă de nesiguranță.

⁴ Vaguth = Tăiatul.

174

1366 decembrie 29, Oarda de Jos

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Albensis Transsiluane, amicis suis honorandis, Petrus, viceuoyuoda Transiluanus, amicitiam paratam debito cum honore.

Dicitur nobis in persona nobilis¹ domine Elene, alio nomine Mandula, consortis Andree, filii Martini de Mezeusomlou, filie videlicet Pauli, filii Aladarii de Hachzak, quod recta medietas cuiusdam possessionis Olachalis, Brazua vocata, circa possessionem Brithonya, a parte civitatis Hachzak in eodem districtu existentis², olyn³ Nicolaum rufum, filium Stephani de Hachzak, tangentis, recaptivacione et sibi statutioni plurimum indigeret.

Super quo, vestram petimus amicitiam presentibus diligenter quantenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Andreas de Nadas, vel Jacobus, filius Laurencii de Popfolua, altero absente, homo noster, ad faciem iamdicte possessionis Brazua accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem legitime³ undique convocatis et presentibus, recapiat eandem medietatem ipsius possessionis Brazua, recaptivatamque et ab aliorum possessionariis iuribus separatam et distinctam, statuât eandem prefate domine Elene perpetuo possidendam eo iure, quo ad ipsam dinoscitur³ pertinere, si per quempiam non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, citet eosdem in nostram presenciam, ad terminum competentem⁴, rationem contradiccionis ipsorum reddituros. Et post hec, ipsius possessionarie recaptivacionis et statucionis seriem, ac, si necesse fuerit, diem et locum ipsius citacionis, cum nominibus citatorum ac termini assignati, nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Waradia, secundo die festi sanctorum Innocencium, anno domini M-moCCC-mo-LX-mo sexto.

(*Pe verso, de aceeași mînă*:) Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, pro domina Elena, consorte Andree, filii Martini de Mezeusomlyo³, recaptivatoria.

Chibzuiților și cinstiților bărbați, vrednicului de cinste capîtlu al bisericii de Alba Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Ni se spune, în numele nobilei doamne Elena, numită și Mandula, soția lui Andrei, fiul lui Martin de Șemlac, adică fiica lui Pavel, fiul lui Aladar de Hațeg, că dreapta jumătate a moșiei românești numite Breazova, aflătoare lingă moșia Brithonya, dinspre orașul Hațeg din același district⁵, și care ținea odinioară de Nicolae cel Roșu, fiul lui Ștefan de Hațeg, ar avea mare nevoie de a fi redobîndită și trecută din nou în stăpînirea ei.

Drept aceea, prin scrisoarea de față cerem stăruitor prieteniei voastre să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, Andrei de Nădăștia sau, în lipsa acestuia, Iacob, fiul lui Laurențiu de Popfalua, ducîndu-se la sus-zisa moșie Breazova, (și) chemînd în chip legiuit pe vecinii și megieșii ei de pretutindeni, și fiind ei de față, să ia înapoi acea jumătate din moșia Breazova și, odată luată înapoi și despărțită și deosebită de drepturile de moșie ale altora, s-o dea pe veci în stăpînire sus-zisei doamne Elena, spre a o stăpîni pe veci cu dreptul cu care se știe că ține de dînsa, dacă nu se va ivi vreo împotrivire din partea cuiva; iar dacă se vor ivi împotriviitori, să-i cheme înaintea noastră la sorocul potrivit, ca să dea seamă de temeiul împotririi lor. Și după aceea, să aveți bunătatea să ne răspundeți în scris, prin scrisoarea voastră, despre felul în care s-a făcut această redobîndire și punere în stăpînire, și, de va fi nevoie, (și) ziua și locul chemării, cu numele celor chemați și cu sorocul statornicit.

Dat la Oarda, a doua zi după sărbătoarea Pruncilor nevinovați, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase.

(*Pe verso, de aceeași mînă:*) Chibzuiților și cinstiților bărbați, vrednicului de cinste capîtlu al bisericii de Alba Transilvaniei, (scrisoare) de redobîndire pe seama doamnei Elena, soția lui Andrei, fiul lui Martin de Șemlac.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 699. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366. Orig., hîrtie, cu fragment de pecete aplicată în document pe verso.

EDIȚII: *Documenta Valachorum*, p. 206—207, nr. 159.

¹ Urmează: *Elen*, tăiat de aceeași mînă.

² Urmează: *recapt*, tăiat de aceeași mînă.

³ Astfel în orig.

⁴ Urmează: *et p.* tăiat de aceeași mînă.

⁵ E vorba de districtul Hațeg, unul din cele patru districte românești din Hunedoara.

Conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonostora, omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis, salutem in omnium salvatore.

Ad universorum noticiam, tam presencium, quam futurorum, harum serie volumus pervenire quod, accedentes personaliter ad nostram presenciam, comes Jacobus dictus de Brașov exhibuit nobis quondam¹ privilegium serenissimi principis, domini Andree, dei gracia, illustris regis

Hungarie, felicissimi recordacionis, tenoris intra scripti, petens nos, precum cum instancia, ut ipsum propter viarum discrimina transcribi facere dignaremur. Cuiusquidem tenor privilegi² talis est: *(Urmează actul lui Andrei al III-lea, regele Ungariei, din 9 februarie 1294, Documenta Valachorum, p. 41—42)*. Nos enim, iustis et legitimis petitionibus ipsius comitis Jacobi inclinati, ipsum privilegium non rasmus, non cancelatum³, nec in aliqua sui parte viciatum, sed omni irregulitate⁴ polentem⁵, de verbo ad verbum transcribi et sub nostro sigillo autentico⁶ comunirii⁷ fecimus.

Datum quarta feria proxima post festum Nativitatis domini, anno eiusdem M^{mo}CCC^{mo} sexagesimo sexto.

Conventul mănăstiri, fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, tuturor credincioșilor întru Hristos care vor vedea scrisoarea de față, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor, atît a celor de față, cît și a celor viitori, că, venind însuși înaintea noastră, comitele Iacob zis de Brașov ne-a înfățișat un privilegiu al prealuminatului principe, domnul Andrei, din mila lui Dumnezeu, vestitul rege al Ungariei, de preafericită aducere aminte, al cărui cuprins este scris înăuntru, cerîndu-ne cu rugăminți stăruitoare ca, din pricina primejdiilor drumurilor, să binevoim a pune să fie transcris. Cuprinsul cărui privilegiu este acesta: *(Urmează actul lui Andrei al III-lea, regele Ungariei, din 9 februarie 1294, DIR-C, veac. XIII, vol. II, p. 403—404, nr. 451)*. Iar noi, înduplecați de dreptele și legiuitele cereri ale comitelui Iacob, (găsind) acel privilegiu fără răsături, fără tăieturi și nici stricat în vreo parte a lui, ci mai presus de orice abatere, am pus să fie transcris, cuvînt cu cuvînt, și întărit cu pecetea noastră autentică.

Dat în miercuria de după sărbătoarea Nașterii Domnului, în anul a celuiiași o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Suky, fasc. X, nr. 1.

Orig., perg. cu pecete rotundă atîrnată.

EDIȚII: Jakó — Manolescu, p. 9, pl. 9.

Facsimil: DIR-C, veac. XIII, vol. II, p. 521.

¹ Corect: *quoddam*.

² Corect: *privilegii*.

³ Corect: *cancellatum*.

⁴ Corect: *irregulitate*.

⁵ Corect: *pollentem*.

⁶ Corect: *authenticum*.

⁷ Corect: *communiri*.

.Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane Albensis, amicis suis honorandis, Petrus, viceuoyoda Transsiluanus, amicitiam paratam debito cum honore.

Noverit vestra amicitia dominum nostrum, regem, litteratorie nobis precepisse quod nos in duobus milibus¹ et ducentis ovibus ac tercio partis duppli earundem ex parte magistri Petri, filii Jacobi de Gerend, filiis condam magistri Georgii de Chan, satisfacere deberemus, si vero res ipsius tantas invenire non possemus, extunc possessiones eiusdem,

pro ipsis duabus milibus¹ ac ducentis et tercie partis earundem, ipsis filiis magistri Georgii statuere deberemus. Unde, cum ad ipsam statucionem faciendam, mediante hominis vestri testimonio, homo noster sit transmittendus, igitur vestram requirimus amicitiam presentibus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Johannes de Twr vel magister Sandur de Zeynd aut Johannes, filius Mychaelis de Koppan sive Jacobus de eiusdem² seu Nicolaus, filius Andree de Chan, aliis absentibus, homo noster, possessiones et possessionarias porciones eiusdem magistri Petri de Gerend ipsis filiis magistri Georgii statuatur possidendas, donec per eundem magistrum Petrum vel alios, quibus redemptio earundem competere dinoscuntur, pro predictis duobus milibus¹ et ducentis ovibus ac tercie partis duppli earundem remitterentur, contradiccione ipsius magistri Petri ac aliorum quorumlibet prorsus non obstante.

Et post hec, seriem ipsius possessionarie statucionis, prout fuerit opportunum³, nobis vestris in litteris amicablem rescribatis.

Datum in Varadia, feria quinta proxima post festum Nativitatis domini, anno eiusdem M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

Chibzuților și cinstiților bărbați, vrednicului de cinste capitol al bisericii de Alba Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Să aștepte prietenia voastră că domnul nostru, regele, ne-a poruncit în scris că sintem dator să facem dreptate fiilor răposatului magistrului Gheorghe de Ceanu în privința celor două mii două sute de oi și a treia parte a îndoitelui aceluiași din partea magistrului Petru, fiul lui Iacob de Grind, iar dacă nu am putea găsi bunurile lui așa de mari, atunci trebuie să dăm în stăpânire fiilor magistrului Gheorghe, moșiile aceluiași, pentru acele două mii două sute și a treia parte (a îndoitelui) din aceleași (oi). De aceea, întrucât la această dare în stăpânire, ce se va face, trebuie să fie trimis omul nostru, prin mijlocirea omului vostru de mărturie, cerem, așadar, cu stăruință prieteniei voastre, prin scrisoarea de față, să trimiteți pe omul vostru de mărturie vrednic de crezare, înaintea căruia, omul nostru, Ioan de Tureni sau magistrul Sandur de Sind sau Ioan, fiul lui Mihail de Copand, sau Iacob de același (Copand), fie, în lipsa acestora, Nicolae, fiul lui Andrei de Ceanu, să treacă moșiile și părțile de moșie ale aceluiași magistrului Petru de Grind în stăpânirea fiilor magistrului Gheorghe, ca să le stăpânească, până când vor fi luate înapoi de către același magistrul Petru sau de alții, cărora se știe că li se cade răscumpărarea aceluiași, pentru așa-zisele două mii și două sute de oi și a treia parte a îndoitelui aceluiași, fără a ține seama de împotrivirea magistrului Petru și a oricărui altora. Și după aceea, să aveți bunătatea de a ne face cunoscut în scris, după cum va fi potrivit, în scrisoarea voastră, desfășurarea acelei dări în stăpânire de moșie.

Dat în Oarda, în joia de după sărbătoarea Nașterii Domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șazeci și șase.

Arh. Naț. Magh., Dl. 28 354. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366. Transumpt în actul capitolului din Alba Iulia, din 20 ianuarie 1367, nr. 191.

¹ Corect: *millibus*.

² Corect: *eadem*.

³ Corect: *opportunum*.

Românii din comitatul Satu Mare sînt datori să dea fiecare, în tot anul, domnilor lor de pămînt, o blană de jder, sau în locul ei, un florin de aur, și, pe lângă acestea, tot a cincincea¹ parte din oile și caprele lor, trei găini, o gîscă, o găinușă, zece ouă. În afară de acestea, cîte patru oameni întovărășindu-se, sînt datori să transporte sare sau vin la un drum de trei zile, sau, în locul acestui (drum), să plătească în total șapte florîni de aur².

Arh. conv. Lelez.

REGESTE: Szirmay, *Zzathmár várm.*, I, p. 8; *Fejér*, IX/4, p. 114.

¹ Astfel în text, greșit, în loc de: a cincizecea.

² Obligațiile înscrise în acest extras conduc la presupunerea că datarea actului în cele două ediții vechi — pe care, în lipsa originalului, am pastrat-o — este greșită, data fiind mult ulterioară, probabil secolul al XV-lea sau chiar mai tîrziu.

Nobilii de Nogmihal, care au în stăpînire moșia Gelényes, o zălogesc lui Dominic, orășean din Satu Mare.

REGESTE: Szirmay, *Szathmár várm.*, II, p. 139; *Fejér*, IX/4, p. 114.

Simion Koch, fiul lui Mauriciu, Gheorghe și Petru, fiii lui Martin Koch, stăpînesc satele Culciu Mare și Culciu Mic, împreună cu o moară construită pe Someș.

REGESTE: Szirmay, *Szathmár várm.*, II, p. 187 (cu data greșită: 1267, cf. Karácsony, *Hamis*, p. 60, nr. 115); *Fejér*, VII/3, p. 54 (cu data greșită: 1267).

Vilhelm, episcopul de Pécs, oprește pe Dominic, episcopul de Cenad, și pe alte rude ale lui Petru, fiul lui Benedict de Chetnek, mort fără urmași, de la împărțirea moșiei Chetnek.

REGESTE: *Fejér*, IX/4, p. 75—76.

Magistrul Nicolae, arhidiacon de Ozd, canonic al capitolului din Alba Iulia, cere să fie transcris pentru capitolul de mai sus, actul magistrului Konya, banul Croației și Dalmației, prin care acesta poruncește slujbaşilor săi din arhidiaconatul de Ozd să nu se amestece în strîngerea sferturilor arhidiaconale și a dijmelor cuvenite episcopului Dominic al Transilvaniei¹.

¹ Cuprinsul acestei scrisori indică o procedură neobișnuită de emitere a actelor; Szereday se referă la ea ca la un act anume, dar, probabil, este vorba de o confuzie cu scrisoarea capitlului din Alba Iulia, din 4 iulie 1367, nr. 247.

Lodouicus, dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus quam futuris, presentium notitiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Solet a principe confirmare quod licite postulatur, quia, sicut iuris est occupata illicite ad statum debitum revocare, sic est equitati consonum obtenta legitime regio patrocinio roborare. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod Johannes, filius Petri de Dyzyoy, fidelis noster, in sua et Nicolai, fratris sui uterini, personis, nostrum regium adiens conspectum, exhibuit nobis quasdam literas patentes capituli ecclesie Albensis Transsiluane, super separatione et metarum erectione quarundam possessionum suarum, Ffeketevvyz et Waraliafalu vocatarum, a parte terrarum vaiuode nostri Transalpini pro eisdem facta, emanatas, tenoris infrascripti, supplicans culmini nostro regio humili prece et devota, ut easdem acceptare, approbare, ratificare et pro ipso Johanne et Nicolao, fratre suo, eorumque posteris novi nostri sigilli appensione dignaremur confirmare. Quarum tenor talis est: (*Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 24 noiembrie 1366, nr. 162*).

Nos itaque, attendentes supplicationi¹ ipsius Johannis fore iustam, iuri consonam admissionique dignam, suis fidelitatibus et servitiis, iuxta possibilitatis sue exigentiam locis et temporibus opportunis nobis per ipsum exhibitis et impensis, pensatis et recensitis, pretactas literas dicti capituli Transsiluani, omni prorsus suspicione et vitio carentes, presentibus de verbo ad verbum insertas quoad omnes sui continentias, clausulas, acceptamus, approbamus, ratificamus et pro ipsis Johanne et Nicolao, filiis Petri, eorumque heredibus perpetuo valituras, auctoritate regia confirmamus presentis privilegii nostri patrocinio mediante, salvo iure alieno.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes concessimus literas nostras privilegiales pendentis sigilli nostri novi, duplicis et authentici munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Ladislai, episcopi Wesprimiensis, reginalis excellentie cancellarii et aule nostre vicecancellarii, dilecti nobis et fidelis, quarto Nonas mensis Januarii, anno domini millesimo CCC^{mo} sexagesimo septimo, regni autem nostri anno XX^{mo} sexto. Venerabilibus in Christo patribus et dominis Thoma archiepiscopo Colocensi, ad ecclesiam Strigoniensem nunc vacantem, et Dominico, episcopo Chanadiensi, ecclesiam Colocensem, postulatis, Wgolino Spalatensi, Nicolao Jadrensi et Elya Ragusiensi, archiepiscopis; Demetrio Waradiensi, Dominico Transsiluano, Colomano Jauriensi, Stephano Zagrabiensi, Michaelae Agriensi, Vilhelmo Quinqueecclesiensi, comite capelle et secretario cancellario nostro, Johanne Vaciensi, Petro

Boznensi, fratre Stephano Nitriensi, Demetrio Sirimiensi, Nicolao Tini-
niensi, Demetrio Nonensi, Nicolao Traguriensi, Stephano Ffarensi, Va-
lentino Macarensi, Matheo Sibiniensi², Michaele Sardonensi³ et Portiua
Senniensi, ecclesiarum episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus,
Carbauienti sede vacante. Magnificis viris, Nicolao Konth palatino,
Dyonisio, vaiuoda Transsiluano, comite Stephano Bubeek, iudice curie
nostre, Johanne, magistro tavarnicorum nostrorum; Nicolao Sceech,
totius Sclauonie, Konya, regnorum Dalmacie et Croacie, Nicolao de
Machov, banis; Petro Zudar pincernarum, Paulo de Lizko dapiferorum,
Johanne ianitorum et Emerico, agasonum nostrorum, magistris, ac ma-
gistro Ladislao, comite Posoniensi, aliisque quampluribus comitatus
regni nostri tenentibus et honore.

(*Insemnare de cancelarie:*) Perlecta et correcta.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Croației, Ramei,
Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno
și domn al ținutului Muntele Sant' Angelo, tuturor credincioșilor întru
Hristos, atît celor de acum cît și celor viitori, care vor lua cunoștință
de scrisoarea de față, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Se obișnuiește ca principele să întărească ceea ce se cere în chip
legiuit, pentru că, așa precum e după lege să aducă din nou în stărea
cuvinită cele cotropite în chip neîngăduit, tot așa este în glăsuire cu
dreptatea a întări cu ocrotirea regească cele dobîndite în chip îngăduit.
Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor
ca Ioan, fiul lui Petru de Cîsnădie, credinciosul nostru, înfățișîndu-se
înainte Maiestății noastre regești în numele său și al lui Nicolae, fra-
tele său bun, ne-a arătat o scrisoare deschisă a capîtlului bisericii de
Alba Transilvaniei, dată cu privire la despărțirea și ridicarea semnelor
de hotar ale unor moșii ale lor numite Săcel și Orlat — <ce s-a> făcut
pentru ei — dinspre pămînturile voievodului nostru din Țara Româ-
nească, <scrisoare> cu cuprinsul de mai jos, rugîndu-se de înălțimea
noastră regească, cu smerită și plecată rugămintă, să binevoim a primi,
a încuviința, a consfinți acea scrisoare și a o întări pentru numitul
Ioan și pentru Nicolae, fratele său, precum și pentru urmașii lor, prin
atîrnarea noii noastre peceti. Cuprinsul pomenitei scrisori este acesta:
(*Urmează actul capîtlului din Alba Iulia din 24 noiembrie 1366, nr. 162*).

Noi, așadar, luînd seamă că cererea acelui Ioan este dreaptă, în
glăsuire cu legea și vrednică să fie primită, după ce am cumpănit și
socotit în minte credincioasele slujbe făcute și aduse nouă de el la
vreme și loc potrivit, după cerința putinței lui, primim, încuviințăm și
consfințim întru toate cele cuprinse și întru toate capetele ei zisa scri-
soare a capîtlului Transilvaniei, lipsită de orice bănuială și stricăciune,
și trecută din cuvînt în cuvînt în scrisoarea de față, și o întărim pentru
Ioan și Nicolae, fiii lui Petru, și pentru moștenitorii lor, în temeiul
puterii noastre regești, prin ocrotirea acestui privilegiu al nostru, ca
să aibă putere în veci, fără a vătămă drepturile altora.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat această
scrisoare privilegială, întărită cu puterea pecetii noastre noi, duble, atîr-
nate și autentice.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau,
episcopul de Vesprim, cancelarul înălțimii sale, regina, și vicecancelar
al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în a patra zi înainte de
nonele lunii ianuarie, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte,

iar în al domniei noastre al douăzeci și șaselea an. Venerabilii întru Hristos părinți, domnii Toma, arhiepiscopul de Caloccea, ales la biserica de Strigoni, acum vacantă, Dominic, episcopul de Cenad, ales (ca arhiepiscop) la biserica de Caloccea, Ugolin de Spalato, Nicolae de Zara, și Ilie de Ragusa, arhiepiscopi; (precum și) episcopii: Dumitru al bisericii de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Coloman de Győr, Ștefan de Zagreb, Mihail de Agria, Vilhelm de Pécs, comitele capelei și cancelar-secretar al nostru, Ioan de Vaț, Petru al Boniei, fratele Ștefan de Nitra, Dumitru al Sirmului, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ștefan de Faro, Valentin de Macarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona și Portina de Segno, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu, scaunul de Krbava fiind vacant; măriții bărbați Nicolae Konth, palatinul, Dionisie, voievodul Transilvaniei, comitele Ștefan Bubek, judele curții noastre, Ioan, marele nostru vistier, Nicolae Sceech, banul întregii Slavonii, Konya, banul țărilor Dalmației și Croației, Nicolae, banul de Mačva, Petru Zudar, marele nostru paharnic, Pavel de Lyzko, marele nostru stolnic, Ioan, marele nostru ușier, și Emeric, marele nostru comis, precum și Ladislau, comitele de Pojon, și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

(Însemnare de cancelarie:) Cîtită și îndreptată.

Arh. Naț. Magh., Dl. 5 504.

Orig., perg., cu urme de pecete dublă din ceară albă atîrnată de șnur de mătase roșie-verde.

Transumpt în actul palatinului Iosif, din 16 februarie 1841, copiat de Trausch, *Diplom. Transsilv. Saxon.*, I.

EDIȚII: Ub., II, p. 278—279.

REGESTE: *Fejér*, XI, p. 474.

¹ Corect: *supplicationem*.

² Corect: *Sibinicensi*.

³ Corect: *Scardonensi*.

183

1367 ianuarie 3 (*tertio Nonas Ianuarii*)

Ludovic I, regele Ungariei, confirmă un privilegiu al regelui Carol Robert, dat în anul o mie trei sute douăzeci și trei, pentru călugării cistercieni de la mănăstirea Sf. Cruci, din Austria. În lista demnitarilor, între alții: Dominic, episcopul de Cenad (*Chanadiensis*), Dumitru, episcopul de Oradea (*Waradiensis*), Dominic, episcopul Transilvaniei (*Transylvanensis*), și Dionisie, voievodul Transilvaniei (*vayuoda Transyluano*).

Arh. Naț. Magh., Dl.

Orig. perg., cu pecete dublă atîrnată.

EDIȚII: *Fejér*, IX/4, p. 36—39.

184

1367 ianuarie 4, *Sintimbru*

Religiosis viris et honestis, conventui ecclesie beate Marie virginis de Clus, amicis suis, Petrus, viceuoyoda Transsiluanus, amicitiam paratam.

Cum magister Jacobus dictus de Brassou, nobilis de Drag, quod ipse in dominium quarundam possessionariarum porcionum, ipsum iure here-

ditario¹ contingencium, in possessionibus Bodola, Zayzen, Domonkushaza, Puthna, Terch, Tuhan, Zernehaza ac in decimis de villa Cristiani, in districtu de² Brassou³ existencium, olyn³ apud manus Ladislai dicti Santha, fratris sui patruelis, nunc apud manus Nicolai, filii Nicolai, filii eiusdem Ladislai dicti Santha, habitatum, per formam iuris velit introire; igitur, vestram requirimus amicitiam presentibus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Stephanus de Buda vel Johannes, filius Emerici de Patha, aut Nicolaus de Zomruduk, aliis absentibus, homo noster, ad facies iamdictarum possessionum accedendo, vicinis et com(metaneis)⁴ earundem universis legitime inibi convocatis et presentibus, in dominium earundem possessionariarum porcionum, ipsum magistrum Jacobum contingencium, introducat et statuatur easdem perpetuo possidendas, si per quempiam non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, citet eosdem in nostram presenciam contra magistrum Jacobum prenotatum ad terminum competentem, recionem contradiccionis ipsorum reddituros. Et post hec, seriem omnium premissorum, prout fuerit, nobis in vestris litteris rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, feria secunda proxima post festum Circumcisionis domini, anno eiusdem M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} septimo.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) Religiosis viris et honestis, conventui ecclesie beate Marie virginis de Clus, amicis suis, pro magistro Jacobo de Drag, statutoria.

Cucernicilor și cinstiților bărbați, conventului bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-(Mănăstur), prietenilor săi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia.

Întrucît magistrul Iacob zis de Brașov, nobil de Dragu (ne-a spus) că el vrea să intre în chip legiuit în stăpînirea unor părți de moșie din moșiile Budila, Zizin, Domonkushaza, Puthna, Bran, Tohan (și) Zărnești, ce i se cuvin în temeiul dreptului de moștenire, și (în stăpînirea) dijmelor din satul Cristian, (toate) aflătoare în districtul de Brașov (și care) odinioară erau în mîinile lui Ladislau zis Santha, vărul său după tata, (iar) acum (sînt) în mîinile lui Nicolae, fiul lui Nicolae, fiul aceluiași Ladislau zis Santha; de aceea cerem cu stăruință prieteniei voastre, prin scrisoarea de față, să trimiteți pe omul vostru vrednic de crezare, ca om de măturie, în fața căruia, omul nostru, Ștefan de Buda, sau Ioan, fiul lui Emeric de Pata, sau, în lipsa acestora, Nicolae de Sumurduc, ducîndu-se la fața locului pe pomenitele moșii (și) chemînd acolo în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii acelor, și fiind aceștia de față, să-l pună pe acel magistrul Iacob în stăpînirea acestor părți de moșie ce i se cuvin și să i le dea în stăpînire spre a le stăpîni pe veci, dacă nu se va face împotrivire de către cineva; iar pe împotrivitori, dacă vor fi, să-i cheme înaintea noastră la un soroc potrivit (spre a sta) față cu susnumitul magistrul Iacob ca să spună temeiul împotrivirii lor. Și după acestea, să ne dați seama în scris, prin scrisoarea voastră, despre desfășurarea celor de mai sus, precum va fi fost.

Dat la Sîntimbru, în luna de după sărbătoarea Tăierii Împrejur a Domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șazeci și șapte.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) Cucernicilor și cinstiților bărbați, conventului bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-(Mănăstur), prietenilor săi, scrisoare de punere în stăpînire pentru magistrul Iacob de Dragu.

¹ Urmează: *ipsum*, inutil.

² Urmează: *dî*, tăiat de aceeași mină.

³ Astfel în orig.

⁴ Pată de umezeală de cca 1 cm.; întregit după sens.

Nos, Petrus, vicevoyouda Transsiluanus, memorie commendamus per presentes quod nobis in octavis festi beati Martini confessoris, proxime preteritis, iudiciariorum pro tribunali sedentibus et causas quorumlibet litigancium recto iuris tramite dime(tientib)us¹, inter alios causidicos Dominicus, filius Emerici de Hasdad, ad nostram (veniens)² presenciam, quasdam litteras honorabilis capituli ecclesie Transsiluane patentes, formam possessionarie divisionis in se continentes, ad easdem octavas nobis rescripcionales, tenoris subsquentis, nostre iudicarie examini presentavit, (pete)ndo³ nobis ut easdem acceptare, ratificare et tenores ipsarum litterarum inseri facere dignaremur. Quarum tenor talis est: (Urmează actul capitulului din Alba Iulia, din 18 noiembrie 1366, nr. 160).

Quarum litterarum exhibicionibus factis et revisis continenciis earundem, quia prefatam possessionem Hasdath⁴ vocatam, excepta porcione iamdicti Mychaelis, filii Mychaelis, cum omnibus suis utilitatibus, tam in sessionibus quam aliis quibuslibet ad eandem pertinentibus, sub premissis distincionibus et metarum limitacionibus, per nostrum et capituli predicti homines in quinque partes quoequales⁴ divisisse et ipsarum quintam partem ab aliis quatuor partibus, scilicet iamdictorum nobilium de Hasdad, in causa attractorum, cum suis utilitatibus et utilitatum integritatibus, per formam premissae divisionis sentencialiter⁵ ipsi Bake, filio Georgii, et fratribus, suis factam et resignatam ac separatam, in serie et continenciis pretaxatarum litterarum ipsius capituli ecclesie Transsiluane adinveniebamus; ideo, nos ipsas litteras eiusdem capituli ecclesie Transsiluane, super ipsa possessionaria divisione et metarum ereccionibus ac statucone modo quo supra confectas, aprobantes, acceptantes et ratificantes, sepefatam quintam partem eiusdem possessionis Hasdad super⁴ premissis metis et distincionibus metarum, ipsi Bako et fratribus suis, residuas vero quatuor partes eiusdem, excepta porcione ipsius Mychaelis, filii Mychaelis, exclusa, iamdictis nobilibus commisimus et relinquimus possidendas, sine preiudicio iuris alieni. In quorum omnium premissorum testimonium, eisdem presentes litteras nostras patentes duximus concedendas.

Datum in Sancto Emerico, in festo Epiphaniarum domini, anno eiusdem millesimo CCC^{mo} sexagesimo septimo.

Noi Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prin cuprinsul (scrisorii) de față dăm de știre că la octavele de curînd trecute ale sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul⁶, pe cînd noi stăteam în scaunul de judecată și hotăram pricinile oricăror împricinați după dreapta rînduială a dreptății, venind înaintea noastră, între alți împricinați, Dominic, fiul lui Emeric de Hășdat, a înfățișat cercetării noastre judecătorești o scrisoare

deschisă a vrednicului de cinste capitolu al bisericii Transilvaniei, <scri-soare> de răspuns <dată> la aceleași octave, cuprinzînd în ea rînduiala unei împărțiri de moșie, cerîndu-ne ca să binevoim să o primim, să o întărim și să punem să fie trecut cuprinsul acestei scrisori. Cuprinsul acesteia este astfel: <Urmează actul capitolului de Alba Iulia, din 18 noiembrie 1366, nr. 160>.

Făcîndu-se arătarea acestei scrisori și cercetîndu-i-se din nou cu-prinsul, întrucît am aflat din înșiruirea și cuprinsul scrisorii de mai sus a capitolului bisericii Transilvaniei că pomenita moșie numită Hășdat, împreună cu toate folosințele sale, atît în sesii, cît și în orice lucruri ce țin de ea, între despărțirile de mai sus și semnele de hotar — lăsînd la o parte bucata deja-zisului Mihail, fiul lui Mihail —, a fost împărțită de sus-zișii oameni, al nostru și al capitolului, în cinci părți deopotrivă de mari și potrivit sus-zisei împărțeli hotărite, a cincea parte, despărțită de celelalte patru părți, adică cele ale deja-zișilor nobili de Hășdat, pîrîții, a fost dată și lăsată aceluia Bako, fiul lui Gheorghe, și fraților săi, împreună cu folosințele sale și deplinătatea folosințelor; de aceea, noi încuviințăm. primim și întărim acea scrisoare a celui capitolu al bisericii Transilvaniei, întocmită, în chipul de mai sus, cu privire la acea împăr-țire de moșie și ridicare a <semnelor> de hotar și dare în stăpînire, <și> dăm și lăsăm aceluia Bako și fraților săi ades-zisa a cincea parte a acelei moșii Hășdat, în sus-zisele hotare și despărțiri ale hotarelor, iar sus-zișilor nobili, celelalte patru părți ale aceleiași <moșii>, lăsînd la o parte bucata aceluia Mihail, fiul lui Mihail, spre a le stăpîni, fără a vătămă drepturile altuia.

Spre mărturia tuturor celor de mai sus, încredințăm acelora scrisoa-rea noastră deschisă de față.

Dat la Sintimbru, la sărbătoarea Botezului Domnului, în anul ace-luiași o mie trei sute șazeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 626. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366. Transumpt în actul lui Iacob Lackfi și al lui Ioan Tamási, voievozii Transilvaniei, din 18 martie 1408.

¹ Rupt și pată de umezeală de cca 1,5 cm.; întregit pe baza formulei obișnuite.

² Pată de umezeală de cca 1 cm.; întregit după sens.

³ Rupt cca 1 cm.; întregit după sens.

⁴ Astfel în transumpt.

⁵ Lectură probabilă.

⁶ 18 noiembrie 1366.

Sicut numquam est stabile fluens tempus, sed defluit, sic quoque cum ipso tempore fluunt et defluunt acciones. Ne labatur ergo cum tempore quod modo geritur, eternari debet memoria literarum.

Cognoscant, igitur, tam presentes quam posterī, quibus oportunum¹ nosse fuerit, quod nos, iurati senioresque cives, necnon universitas in-colarum civitatis Bistriciensis et ad eandem pertinentis provincie, post diutinas dissensionis ac discordie plurimas materias, propter adducciones extraneorum vinorum de possessionibus nobilium seu de quibuscumque partibus extra Bistriciensem districtum constitutis, inter nos habitas, in vere quietacionis ac unionis normam convenimus et coadunati sumus

ordinariasque constitutiones fecimus et facimus, quas inviolabiliter perpetuis temporibus volumus per nos nostrosque successores observari. Primo volumus et placet indifferenter nobis, omnibus, quod annorum singulis in revolucionibus a novis seu a vindemiis usque festum beati Jacobi apostoli, quod messis tempore colitur, nullus civium nullusque provincialium et generaliter nullus hominum de nobilium possessionibus vel aliunde quibuscumque de partibus extranea presumat adducere vina in memoratam civitatem vel districtum, sed tantum civibus vel aliis quibuscumque hominibus vineas extra metas civitatis vel eiusdem districtus habentibus facultas conceditur et admittitur vina eorum de propriis vineis adducendi, sed non plura. Si qui vero, temerarie presumptionis ausibus indurati, intra tempus vindemiarum et beati Jacobi apostoli festum, aliqua vina presumpserint adducere, tunc vinum, quod adductum fuerit, cum meliore iumento, quod in curru extiterit¹, sive bos sive fuerit equus¹, auferretur ad eisdem et ad melioracionem civitatis vel ville, quo perductum fuerit, debet conservari. Volumus etiam quod nullus civitatis vel provincialis plures debeat, preter habitas, extra Bistriciensem districtum vineas comparare. Insuper adicimus¹ quod seniores civitatis singulis annis constitutiones ac statuta facere debent cauponibus seu vina propinare volentibus, pro quanta pecunia sua vina propinabunt. Si qui vero dicta statuta civium transgressi fuerint et quotiens¹ excesserint, meritoriis penis seu birsagiis eorum punientur.

Item volumus et placet nobis, omnibus, quod unum quodque opus mechanicum, sive parvum sive magnum fuerit, in antiquo iure suo debeat permanere. Quibus etiam mechanicis civitatis seniores constitutiones ac statuta facient, quibus mediantibus unicuique laboribus eorum et precio poterunt decenter ac racionabiliter obviare. Qui etiam mechanici pueros honestorum hominum suscipient erudiendos pro competenti precio, sicut ordinatio fieri poterit, nec tales debeant refutare. Ceterum quod homines honesti, cuiuscumque fuerint operis mechanici, causa stabilitatis ac mansioni in ipsam civitatem subintrare, cum singulis taxarum censuumque solutionibus, volentes, intromitti debent², quemadmodum vetus tenuit consuetudo. Preterea, nos, vinitores et mechanici, simul et insimul confederantes, astringimus nos, quod simul stabimus contra quosvis hoc ordinatum volentes infringere sic, quod vinitores mechanicos et mechanici nullatenus derelinquent nec derelinquere debent² vinitores, sed unanimiter stabunt contra quospiam violatores ordinationum premissarum. Omnibus etiam premissis adicimus¹ quod omnis habens vineas extra Bistriciensem districtum licite vina suis in propriis putata vineis et adducta post festum beati Georgii martyris singulis annis poterit propinare. Ne igitur ordinationes seu coadunaciones premissae possint irritari aliquibus in posterum calumniis per quospiam, presentibus ambo sigilla, scilicet civitatis et provincie, duximus appendenda pro firmitate sempiterna.

Datum Bistricie, in festo Epyphaniarum domini, anno eiusdem millesimo trecentesimo sexagesimo septimo.

După cum niciodată timpul curgător nu e statornic, ci curge (într-una), tot astfel, odată cu timpul curge și se pierd și faptele. Așadar, pentru ca ceea ce se făptuiește în timp să nu piară odată cu timpul, trebuie să se veșnicească prin pomenirea scrisului.

Să afle, deci, atât cei de față, cât și cei viitori, căroră le va fi cu folos să afle (acest lucru), că noi, orașenii jurați și bătrânii, precum și

obștea locuitorilor orașului Bistrița și ai ținutului ce ține de el, după îndelungate și nenumărate prilejuri de gilceavă și neînțelegere ivite între noi cu privire la aducerea vinurilor străine de pe moșiile nobililor sau din oricare alte părți așezate în afara districtului Bistrița, ne-am strîns și ne-am adunat ca să punem la cale o împăcare și unire adevărată (între noi) și am făcut și facem niște rînduieli anume care voim să fie păzite cu sfințenie în veci de noi și de urmașii noștri. Mai întîi voim și hotărîm cu toți, fără deosebire, ca în curgerea fiecărui an, răstimpul de la noua recoltă sau de la culesul viilor și pînă la sărbătoarea sfîntului Iacob³, care se ține în timpul secerișului, nici un orășean și nici un om din ținut și îndeobște nimeni să nu cuteze a aduce în pomenitul oraș sau district vinuri străine de pe moșiile nobililor sau de altundeva din orișice părți (ar fi), ci li se îngăduie și încuviințează numai orășenilor și oricăror alți oameni care au vii în afara hotarelor orașului sau ale numitului district să-și aducă (doar) vinurile din viile lor, dar nu mai mult. Iar dacă vreunii, îndărătniciți în îndrăzneala unei cutezătoare sumeții s-ar încumeta să aducă vinuri în răstimpul de la culesul viilor la sărbătoarea fericitului apostol Iacob, atunci acelora li se va lua vinul adus, odată cu cea mai bună vită de la care, fie bou sau cal, și va trebui să fie păstrat în folosul orașului sau satului unde a fost adus (vinul). Mai voim ca nici un orășean sau locuitor din ținut să nu mai poată cumpăra în afara districtului Bistrița alte vii pe lîngă cele pe care le are. Afară de aceasta mai adăugăm că bătrînii orașului trebuie să facă în fiecare an, rînduieli sau reguli pentru cîrciumari sau pentru cei care vor să-și desfacă vinurile, (arătînd) cu ce preț își vor vinde vinurile. Iar dacă vreunii dintre orășeni vor călca aceste rînduieli, și de cîte ori le vor călca, vor fi pedepsiți cu pedepsele sau gloabele cuvenite.

De asemenea, voim să hotărîm cu toții că orice meșteșug, fie mare sau mic, să rămînă și mai departe în vechea sa stare. Pentru acești meșteșugari, bătrînii orașului vor face rînduieli sau reguli, prin care vor putea să se îngrijească potrivit și cu socoteală de fiecare, în privința muncii lor și a prețului (ei). Iar acești meșteșugari vor primi ca ucenici, la învățătură, copiii oamenilor cinstiți, pentru un preț potrivit, după cum se vor putea învoi, și pe unii ca aceștia⁴, n-au voie să nu-i primească. Afară de aceasta (mai hotărîm) ca oamenii cinstiți de orice meșteșug ar fi, care vor să între în numitul oraș pentru a se așeza și locui statornic acolo, cu plata tuturor plăților și dărilor, să poată fi primiți, după cum a fost vechiul obicei. Pe lîngă aceasta, noi, podgorenii și meșteșugarii, întovărășindu-ne toți împreună, ne legăm că vom sta împreună împotriva oricui ar voi să calce această rînduială, astfel că podgorenii nu vor părăsi și nu trebuie să părăsească pe meșteșugari și nici meșteșugarii nu vor părăsi nicidecum și nici nu trebuie să părăsească pe podgoreni, ci vor sta toți împreună împotriva oricăror încălcări ale sus-arătatelor rînduieli. La toate cele de mai sus adăugăm că oricine are vii în afara districtului Bistrița va avea voie să-și desfacă în fiecare an vinurile trase chiar în viile lui și aduse (în oraș) după sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe⁵. Așadar, pentru ca în viitor sus-zisele rînduieli sau reguli să nu poate fi zădărnicate de nimeni prin pîri nedrepte am hotărît, spre veșnica (lor) trăinicie, să atîrnăm de această scrisoare amîndouă peceteile, și anume și pe cea a orașului, și pe cea a districtului.

Dat la Bistrița, la sărbătoarea Botezului Domnului, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. oraş. Bistriţa, nr. 6 şi 7/1367.

Orig. perg., cu două peceti atirnite de şnur de cîneapă albă.

Orig. perg., cu aceleaşi peceti, cu un text aproape identic (publicat în *Ub.*, II, p. 282—283), s-a păstrat în arhiva comunei Dumitra.

EDITII: *Fejér*, IX/4, p. 98 (fragmentar); *Archiv*, S.N., IV, p. 265—267; *Ub.*, II, p. 280—281.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *debeant*.

³ 25 iulie.

⁴ Ucenici.

⁵ 24 aprilie.

Petrus, vicevoyvoda Transilvanus.

Mandamus vobis firmiter per presntes, quatenus omnibus aliis negociis et factis vestris postpositis, statim postquam presentes vobis exhibite fuerint, comiti Nicolao dicto Zeuner vel homini suo, exhibitori presencium, ex parte magistri Nicolai de Gerend in viginti duobus florenis ac ex parte Ladislai dicti Darabus de Clusuar in octo florenis prout eciam in literis regalibus et eciam nostris videbitis contineri, dilacione et occasione qualibet relegata, satisfacere debeatis, contradiccione ipsorum non valente, et aliud, prout nostrum mandatum facere volueritis in premissis, non facturi, quia sepies nos idem comes Nicolaus ad hec iam coartavit¹, et hec idem vobis, Stephano, filio Ladislai, facere specialiter committimus.

Datum in Waradia, secundo die festi Epiphaniarum domini, anno eiusdem MCCCCLX septimo. Ne etiam ratione premissorum ulterius idem comes Nicolaus recursum habeat.

(*Pe verso:*) Exactoribus iudiciorum domini voyvode Dionysii et eciam nostrorum presentetur.

Petru, vicevoievodul Transilvaniei.

Vă poruncim ou tărie prin cele de faţă, că îndată ce vă vor fi înfăţişate cele de faţă, lăsînd deoparte orice alte treburi şi lucruri ale voastre, să fiţi datori să-l despăgubiţi pe comitele Nicolae zis Zeuner sau pe omul său — care va înfăţişa <scrisoarea> de faţă — din partea magistrului Nicolae de Grind cu douăzeci şi doi de florini, şi din partea lui Ladislau zis Darabus din Cluj ou opt florini, precum veţi vedea că se cuprinde atît în scrisoarea regelui, cît şi într-a noastră, îndepărtînd orice pricină şi prilej de amînare, împotriva acelor² neavînd nici o putere; şi altfel să nu faceţi, dacă voiţi să îndepliniţi porunca noastră în cele de mai sus, deoarece acel comite Nicolae ne-a zorit pînă acum foarte adesea la aceasta, şi acest lucru vi-l încredinţăm, în chip osebît, vouă, Ştefan, fiul lui Ladislau, ca să-l duceţi întocmai la împlinire.

Dat la Oarda, a doua zi după sărbătoarea Botezului Domnului, în anul aceluiaşi o mie trei sute şaizeci şi şapte.

Ca să nu mai aibă de acum încolo acel comite Nicolae prilej de plîngere mai departe, pentru cele de mai sus.

(*Pe verso:*) Să se înfăţişeze <această scrisoare> strîngătorilor de gloabe ai domnului voievod Dionisie, precum şi strîngătorilor noştri.

¹ Astfel în orig.

² Adică a lui Nicolae de Grind și a lui Ladislau zis Darabus.

Nos, Leukus de Panyla, vicecomes de Zothmar, et quatuor iudices nobillium de eodem, memorie commendamus quod relicta Dominicy¹ dicti Chichach, Margareta nomine, filia Petri de Gyres, cum² Stephano, fillo suo infante, ab una, parte vero ex altera, Petrus et Paulus, filii Ladislai dicti de Erdeuc. coram nobis personaliter constituti, per dictam dominam Margaretam propositum extitit viva voce quod, licet dicti Petrus et Paulus, Dominicum, maritum suum, interficerunt, sed tamen, per ordinacionem proborum virorum, taliter concordassent et concordarunt coram nobis, ut ipsi Petrus et Paulus solverent viginti duos florenos, quosquidem florenos eidem solvissent plene et integre, unde idem domina Margareta t(am)³ pro se, quam eciam in persona dicti infanti sui, dictos Petrum et Paulum, ipsos et eorum heredes super morte dicti Dominicy¹ reddidit expeditos et modis omnibus absolutos, vigore presencium mediante.

Datum in Chenger, feria quinta proxima post festum Epiphaniarum domini, anno domini M^{mo}CCC^{mo} sexagesimo septimo.

Noi, Leukus de Panyola, vicecomite de Satu Mare, și cei patru juzi ai nobililor din acel loc, dăm de știre că, înfățișându-se înșiși înaintea noastră, pe de o parte, văduva lui Dominic zis Chichach, cu numele Margareta, fiica lui Petru de Ghirișa, împreună cu Ștefan, fiul ei (încă) copil, iar pe de altă parte, Petru și Pavel, fiii lui Ladislau zis de Ardud, zisa doamnă Margareta a spus prin viu grai că, deși zișii Petru și Pavel l-au ucis pe Dominic, soțul ei, totuși, prin rinduirea (unor) bărbați cinstiți, s-au înțeles și se înțeleg în fața noastră în așa fel, ca acești Petru și Pavel să-i plătească douăzeci și doi de florini, pe care florini i-au plătit pe deplin și în întregime. De aceea, această doamnă Margareta, în temeiul și prin mijlocirea scrisorii de față, îi socotește, atât pentru ea, cât și în numele zisului copil al ei, pe zișii Petru și Pavel, pe ei și pe moștenitorii lor, descărcați și iertați în toate chipurile în ceea ce privește moartea zisului Dominic.

Dat la Csenger, în joia de după sărbătoarea Botezului Domnului, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

¹ Astfel în orig.

² Scris pe ștersătură.

³ În orig. acoperit de panglica pecetii, întregit după sens.

Magnifico viro, domino Dionisio, voyuode Transsilvano et comiti de Zonuk, capitulum ecclesie Waradiensis, amicitie debitum sincero cum honore.

Noveritis¹ quod litteris vestre magnificentie patentibus, modum et formam iudicarie deliberationis vestre exprimentibus et denotantibus, nobis directis, honore quo decuit receptis, unacum homine vestro, Georgio, filio Pethe de Parlag, litteris in eisdem vestris inserto et expresso, Stephanum presbiterum, rectorem altaris Sancti Georgii martiris, de choro ecclesie nostre, pro testimonio fidedignum ad contenta litterarum earundem vestrarum fideliter exsequenda duximus destinandum. Qui, demum ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, in octavis diei Strennarum, nunc preteritis, ad possessionem magistri² Sebastiani, Kene vocatam, in qua sedes iudicaria vicecomitis et iudicum nobilium comitatus predicti existeret, accessissent, ibique prefatus magister Sebastianus allegans³ ut que essent nomina patrum iobagionum suorum, ex parte quorum iustitie complementum impendere debuisset, requisivisset, ubi Petrus, filius Ladislai, et Laurentius, filii Johannis de Vynemetŷ, actores, respondissent ut ex parte Blasii, filii Thurtŷri, Stephani Claudi et Damiani dicti Chonka, iobagionum eiusdem magistri Sebastiani de Chahul Olachaly, iustitie complementum preberi postulassent.

Prefatusque magister Sebastianus, audita obiectione eorundem, allegasset ut nonnulli iobagiones sui predictis nominibus nominarentur et ex eo, quia nomina patrum eorundem iobagionum suorum in predictis litteris vestris inserta et contenta minime existerent, iustitie complementum facere nequiret. Quibus premissis allegatis, ex parte predictorum iobagionum suorum super factis in predictis vestris¹ litteris contentis iustitie complementum facere non curasset.

Datum feria secunda proxima post festum Epiphaniarum domini, anno eiusdem M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} septimo.

(*Pe verso:*) Magnifico viro, domino Dionisio, voyuode Transsilvano, pro magistro Sebastiano de Chahul, contra Petrum, filium Ladislai, et Laurentium, filium Johannis de Vynemetŷ, super facto neglectionis satisfactionis ex parte iobagionum⁴ eiusdem Sabastiani, Olachalium, ad octavas festi beati Georgii martiris reportanda.

Măritului bărbat, domnul Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, capitlul bisericii de Oradea, prinos de prietenie cu dreaptă cinstire.

Aflați că, după ce am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea deschisă a măriei voastre, trimisă nouă, ce arată și înfățișează întocmirea și rânduiala hotărârii voastre judecătorești, am hotărât să trimitem spre mărturie împreună cu omul vostru, Gheorghe, fiul lui Pethe de Parlag, trecut și arătat (pe nume) în acea scrisoare a voastră, pe (omul nostru) vrednic de crezare, (anume) pe Ștefan, preot din strana bisericii noastre, slujitorul altarului sfântului mucenic Gheorghe, spre împlinirea întocmai a celor cuprinse în acea scrisoare a voastră. Aceștia, întorcându-se apoi la noi și întrebați de noi, ne-au spus într-un glas că la octavele Anului Nou, acum trecute⁵, s-au dus la moșia numită Kene a magistrului Sebastian, în care era scaunul de judecată al vicecomitelui și al juzilor nobililor sus-zisului comitat, și acolo sus-numitul magistrul Sebastian,

aparîndu-se, a întrebat care sînt numele după tată ale iobagilor săi pentru care el trebuie să îndeplinească dreptatea, la care, Petru, fiul lui Ladislau și Laurențiu, fiul lui Ioan de Unimăt, pîrîșii, au răspuns că ei au cerut să li se îndeplinească dreptatea din partea lui Blasiu, fiul lui Thuryri, a lui Ștefan Șchiopul și a lui Damian zis Ciungul, iobagii din Cehalul Românesc ai acelui magistru Sebastian.

Iar sus-zisul magistru Sebastian, la auzul răspunsului acelora, a declarat că mai mulți dintre iobagii săi poartă sus-zisele nume și că, deoarece numele după tată ale acelor iobagi ai săi nu se află deloc trecute și cuprinse în sus-zisa voastră scrisoare, el nu poate să îndeplinească dreptatea. Și după ce s-a apărut în chipul de mai sus, nu s-a îngrijit să îndeplinească dreptatea din partea sus-zisilor săi iobagi cu privire la pricinile cuprinse în sus-zisa voastră scrisoare.

Dat în luna de după sărbătoarea Botezului Domnului, în anul aceleiași o mie trei sute șezeci și șapte.

(*Pe verso:*) Măritului bărbat, domnului Dionisie, voievodul Transilvaniei, scrisoare de amînare la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe⁶, pentru magistrul Sebastian de Cehăluț împotriva lui Petru, fiul lui Lidaslau, și Laurențiu, fiul lui Ioan de Unimăt, cu privire la pricina neîmplinirii de către Sebastian a despăgubirii din partea iobagilor săi români.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, col. I. Kemény, nr. LXXXII.

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete ogivală aplicată pe verso.

REGESTE: Szabó, *Erd. Múz. okl.*, p. 30.

¹ Scris deasupra rîndului.

² Urmează: *Sebal*, șters de aceeași mînă.

³ Urmează: *allegasset*, șters de aceeași mînă.

⁴ Urmează: *suorum*, șters de aceeași mînă.

⁵ 8 ianuarie 1367.

⁶ 1 mai 1367.

Capitulum ecclesie Transsilvane, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus quam futuris, presens scriptum inspecturis, salutem in omnium salvatore.

Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod Georgio, filio Nicolai, in persona comitis Salomonis, filii quondam comitis Mychaelis de Segusuar, cum literis procuratoriis generalibus et causalibus nobilis viri¹ Petri, vicevoxyode Transsilvani, ac Nicolao, filio eiusdem comitis Mychaelis, personaliter, ab una parte, ab alia vero comitibus Petro, filio Henchmani, dicto Suner, Danye, filio Nicolai, dicto Brunner et Mychaele, filio alterius Nicolai, dicto Kammer, civibus de eadem Segusuar, coram nobis personaliter constitutis, confessum extitit per eosdem Georgium, filium Nicolai, nomine procuratorio quo supra, et Nicolaum, filium eiusdem comitis Mychaelis, personaliter, pariter et relatum ministerio vive vocis, quod idem comes Salomon et Nicolaus, frater suus, moldendinum ipsorum in eadem civitate Segusuar in fluvio Kykullew² habitum, duas rotas in se continens, cum aliis molendinis, que vulgo cherturew et corlou vocantur, cum omnibus utilitatibus et pertinentiis quibuslibet ad idem molendinum spectantibus, eisdem comi-

ubus Petro, filio HENCHMANI, DANYELI, filio NICOLAI, et MYCHAEI, filio alterius NICOLAI, ac, per eosdem, suis heredibus heredumque suorum successoribus, pro sex(aginta)³ florenis. plene solutis et receptis ab eisdem perpetuo et irrevocabiliter vendidissent, tradidissent et assignassent, ac vendiderunt, tradiderunt et assignaverunt coram nobis possidendum, tenendum pariter et habendum, totum ius et dominium proprietarium ipsius molendini et pertinentiarum eiusdem in ipsos comites Petrum, DANIELEM⁴ et MYCHAELEM ac eorum posteros plene et integre transferendo, nichil⁴ iuris et domini in eisdem pro ipsis reservando, obligantes predicti GEORGIUS, filius NICOLAI, auctoritate procuratoria, eundem comitem SALOMONEM ac NICOLAUS, filius eiusdem comitis MYCHAEI, personaliter se ipsum, prenominate comites Petrum, DANIELEM et MYCHAELEM cum ipsorum successoribus, pretextu seu ratione predicti molendini et pertinentiarum eiusdem ab omnibus molestare et inquietare volentibus, propriis laboribus et expensis per omnia expedire et in pacifica possessione⁵ eiusdem molendini et pertinentiarum eiusdem conservare.

Datum in octavis festi Epiphaniarum domini, anno eiusdem M^{mo}CCC^{mo}LX septimo. Discretis viris, JOHANNES preposito, ANDREA cantore, PETRO custode et NICOLAO, archidiacono de ZONUK, decano, canonicis ecclesie nostre, existentibus.

⟨Pe verso, de o altă mină:⟩ Super molendinum in Segyswar⁴.

Capitulul bisericii Transilvaniei, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de acum, cât și celor viitori, care vor vedea scrisoarea de față, mintuire întru mintuitorul tuturor.

Prin aceste rânduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, înfățișându-se înșiși înaintea noastră, GHEORGHE, fiul lui NICOLAE, în numele comitelui SOLOMON, fiul răposatului comite MIHAIL de SIGHIȘOARA, cu scrisoare de împuternicire generală și pentru pricina ⟨de față⟩ din partea nobilului bărbat PETRU, vicevoievodul Transilvaniei, precum și NICOLAE, fiul aceluiași comite MIHAIL, pe de o parte, iar pe de alta comiții PETRU, fiul lui HENCHMAN, zis SUNER, DANIEL, fiul lui NICOLAE, zis BRUNNER, și MIHAIL, fiul celui-lalt NICOLAE, zis KAMMER, orașeni din pomenitul ⟨oraș⟩ SIGHIȘOARA, ni s-a adus la cunoștință de către acel GHEORGHE, fiul lui NICOLAE, ca împuternicit, ⟨cum se arată⟩ mai sus, și de către însuși NICOLAE, fiul pomenitului comite MIHAIL, și ni s-a spus de amândoi prin viu grai, că acel comite SOLOMON și fratele său NICOLAE au vîndut, au trecut și au dat, și în fața noastră vînd, trec și dau moara lor aflătoare în orașul SIGHIȘOARA, pe râul Tîrnava, avînd două roți, dimpreună cu alte mori, care în vorbirea obișnuită se cheamă cherturew⁶ și corlou⁷, cu toate folosințele și cu tot ceea ce ține de moara aceea, numiților comiți PETRU, fiul lui HENCHMAN, DANIEL, fiul lui NICOLAE, și MIHAIL, fiul celui-lalt NICOLAE, și, prin ei, moștenitorilor lor și urmașilor moștenitorilor lor, pentru șazeci florini plătiți și primiți de dînsii în întregime, ca s-o stăpînească, s-o țină și s-o aibă pe veci și nestrămutat, trecînd pe deplin și în întregime tot dreptul și stăpînirea lor ca proprietari ai morii și ai celor ce țin' de ea, asupra zișilor comiți PETRU, DANIEL și MIHAIL și asupra moștenitorilor lor, și nepăstrînd pentru ei nici un drept și nici o stăpînire asupra acelor ⟨mori⟩; ⟨iar⟩ sus-zisul GHEORGHE fiul lui NICOLAE, a îndatorat, în temeiul împuternicirii sale, pe numitul comite SOLOMON, iar NICOLAE, fiul pomenitului comite MIHAIL, s-a îndatorat pe sine să apere întru toate, pe cheltuiala și cu osteneala lor, pe sus-numiții comiți

Petru, Daniel și Mihail, precum și pe urmașii lor, de toți aceia care ar voi să-i supere și să-i tulbure din pricina și pentru zisa moară și a celor ce țin de ea, și a-i păstra în pașnica stăpînire a acelei mori și a celor ce țin de ea.

Dat la octavele sărbătorii Botezului Domnului, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte. Chibzuții bărbați, Ioan prepozitul, Andrei cantorul, Petru custodele, și Nicolae decanul, arhidiaconul de Solnoc, fiind canonici ai bisericii noastre.

(*Pe verso, de o altă mînă:*) Cu privire la moara din Sighișoara.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 696. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.

Orig. perg., fără urme de pecetluire.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 283—284.

¹ Scris deasupra rîndului de aceeași mînă.

² Urmează: *hata*, tăiat de aceeași mînă.

³ Pată de umezeală de cca 1 cm; întregire probabilă.

⁴ Astfel în orig.

⁵ Urmează: *earum*, tăiat de aceeași mînă.

⁶ Moară de argăsit.

⁷ Piuă.

Nobili viro et honesto Petro, viceuoyuode Transsiluano, amico ipso-
rum honorando, capitulum ecclesie Transsiluane, amicitiam paratam de-
bito cum honore.

Novèritis nos litteras vestras recipisse in hec verba: (*Urmează scri-
soarea lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 31 decembrie 1366,
Oarda de Jos, nr. 176*).

Nos enim, petitionibus vestris annuentes, unacum Nicolao, filio
Andree de Chan, homine vestro, nostrum hominem, videlicet magistrum
Ladislau, archidiaconum de Torda, ad premissa exequenda¹ duximus
transmittendum. Qui, demum ad nos reversi, nobis concorditer retule-
runt quod ipsi, feria sexta proxima post festum Epiphaniarum domini,
ad faciem possessionis Hodrew vocate accessissent et, cum eandem pos-
sessionem ac porciones possessionarias Petri, filii Jacobi de Gerend, in
aliis possessionibus habitas, ipsum solum tangentes, Nicolao, Gregorio,
David, Thome et Ladislao, filiis condam magistri Georgii de Chan,
iuxta tenores litterarum vestrarum statuere voluissent, iidem Petrus,
filius Jacobi, ac Nicolaus et Gregorius, filii Georgii de Chan, in personis
propriis et fratrum suorum predictorum, per compositionem et ordina-
cionem proborum virorum super premissa statucone ad talem pacis
unionem et concordiam devenissent coram ipsis, quod idem Petrus, filius
Jacobi, possessionem suam Kerezthur vocatam, excepta curia in qua
Andreas, filius Nicolai, residet, cum quadam terra habitatoribus vacua,
Geurgud vocata, necnon quartam partem possessionis Egerbeg, ipsum
solum tangentem, cum omnibus utilitatibus et pertinentiis quibuslibet
ad easdem spectantibus, pro ipsis duobus milibus ac ducentis ovibus
et tertia parte earundem statuissent¹ et assignassent¹, hoc modo, ut
quantumque memoratus Petrus, filius Jacobi, de ipsis duobus milibus
ac ducentis ovibus et tertia parte earundem satisfacere poterit et valebit,
prenominati filii Georgii, sibi, possessiones et porciones suas possession-
narias prenotatas, absque strepitu et figura alicuius iudici², resignare

et reddere tenebuntur; hoc adiecto quod, si in pacifica possessione predictarum possessionis et porcionum possessionariarum prefatos filios Georgii conservare non possent¹, tunc possessiones suas predictis possessionibus et porcionibus possessionariis equipollentes et equivalentes pro memoratis ovibus et tertia parte earundem tenebitur assignare, tali pena adicta quod, si sepefatus Petrus, filius Jacobi, vel pertinentes³ ad eundem, de fructibus et utilitatibus predictarum possessionum et porcionum possessionariarum in aliqua parte se intromitterent et perciperent aliquid de eisdem fructibus et utilitatibus, (in facto potencie remanerent in possessione)⁴, hoc non pretermisso quod animalia populorum de ipsa Kerezthur et de quarta parte Egerbeg ad Morisium et ad Aranyas libere habebunt (transferre et)⁵ adaquare⁶ absque aliqua difficultate

Datum in quindenis Epiphaniarum domini, anno eiusdem M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} septimo.

Nobilului și cinstului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, capitulul bisericii Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Aflați că noi am primit scrisoarea voastră avînd acest cuprins: *{Urmează scrisoarea lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 31 decembrie 1366, Oarda de Jos, nr. 176}.*

Așadar, noi, incuviințind cererile voastre, am hotărît ca, împreună cu Nicolae, fiul lui Andrei de Ceanu, omul vostru, să trimitem pe omul nostru, adică pe magistrul Ladislau, arhidiaconul de Turda, ca să ducă la împlinire cele de mai sus. Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un cuget că, în vinerea de după sărbătoarea Botezului Domnului⁷, s-au dus la fața locului pe moșia numită Hădăreni și — potrivit cuprinsului scrisorii voastre — pe cînd au vrut să-i dea lui Nicolae, Grigore, David, Toma și Ladislau, fiii răposatului magistru Gheorghe de Ceanu, în stăpînire acea moșie și părțile de moșie ale lui Petru, fiul lui Iacob de Grind, avute în alte moșii (și) care țineau numai de el, acei Petru, fiul lui Iacob, și Nicolae și Grigore, fiii lui Gheorghe de Ceanu, prin învoiala și rînduiala unor bărbați cinstiți, au ajuns în ceea ce privește darea în stăpînire de mai sus, în numele lor și al fraților lui mai sus-zîși, la un astfel de legămînt al păcii și la înțelegere înaintea noastră, că acel Petru, fiul lui Iacob, le-a dat în stăpînire și le-a hărăzit, pentru cele două mii două sute de oi și a treia parte a lor, moșia lui numită Cristur, lăsînd la o parte curtea în care stă Andrei, fiul lui Nicolae, împreună cu o moșie lipsită de locuitori, numită Geurgud, precum și a patra parte a moșiei numită Agîrbiciu, ce ține numai de el, împreună cu toate folosințele și orice (locuri) aparținătoare, în acest fel că oricînd, (cînd) amintitul Petru, fiul lui Iacob, va putea și va fi în stare să dea despăgubiri pentru cele două mii și două sute de oi și a treia parte a aceluiași, mai sus-amintiții fii ai lui Gheorghe sînt datori să-i dea și să-i lase, fără gîlceavă și rînduiala vreunei judecăți, moșiile și părțile sale de moșii, sus-insemnate; adăugînd că, dacă (el)⁸ nu va putea să-i păstreze pe pomeniții fii ai lui Gheorghe în pașnica stăpînire a mai sus-ziselor moșii și părți de moșie, atunci va fi dator ca pentru pomenitele oi și a treia parte din ele să le treacă în stăpînire (alte) moșii ale sale, care să fie de aceeași valoare și la fel de mari ca mai sus-zisele moșii și părți de moșii, adăugînd o astfel de pedeapsă că, dacă ades-pomenitul Petru, fiul lui Iacob, sau cei ce țin de el s-ar amesteca, în vreo parte, în roadele și folosințele mai sus-ziselor moșii și dacă ar culege ceva din acele roade și folosințe, ei să rămîină

osîndiți prin fapta silniciei, nelăsându-se în afară nici aceasta, că animalele oamenilor de pe acea (moșie) Cristur și din a patra parte (a moșiei) Agîrbiciu să poată trece să se adape slobod, fără vreo greutate, la Mureș și Arieș.

Dat la cvindenele Botezului Domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șazeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 28.354 Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366. Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 24 aprilie 1376 (DRH-C, vol. XV, în ms.).

¹ Astfel în transumpt.

² Corect: *iudicii*.

³ Astfel în transumpt; expresie neobișnuită în raport cu persoane.

⁴ Pată de umezeală de cca 4,5 cm; întregit pe baza contextului și după sens.

⁵ Pată de umezeală de cca 2 cm; întregit după sens.

⁶ Pată de umezeală de cca 1 cm; întregit după sens.

⁷ 9 ianuarie 1367.

⁸ Adică Petru, fiul lui Iacob.

192

1367 ianuarie 22 (*in die festi sancti Vicienci martiris*), (Agria)

Capitulul din Agria transcrie un act al său din 8 octombrie 1334. Între cei prezenți este pomenit între alții Benedict arhidiacon de Pincota (*Benedicto de Pankota*).

Arh. Naț. Magh., Dl. (Arh. fam. Károlyi, fasc. 4, nr. 37).

Orig. perg., cu pecete atârnată de șnur de mătase roșie-verde.

EDIȚII: *Károlyi*, I, p. 285—186.

193

1367 ianuarie 24, Vișegrad

Nicolae Konth, palatinul Ungariei și judele oumanilor, amină procesul dintre Petru, fiul lui Mihail de Sanislău (*Stanyzlou*), ca pîriș, reprezentat prin Andrei, fiul lui Beke, pe de o parte, iar pe de altă parte Petru, fiul lui Leukus de Bátor, și magiștrii Ladislau și Gheorghe, fiii lui Ioan, fiul lui Briccus. Cererea de amînare a procesului neavînd o pricină întemeiată, pîrișul a fost osîndit la o gloabă de șase mărci, iar palatinul a reținut cele șase documente prezentate de părți la dezbatere.

Arh. Naț. Magh. Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1516).

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 138, nr. 1591.

194

1367 ianuarie 24, Sintimbru

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, Petrus, viceuoyuode Transsiluanus, amicitiam param debito cum honore.

Noverit vestra amicitia litteras serenissimi principis, domini Lodouici, dei gracia, illustris regis Hungarie, per Ladislauum, filium Ladislai de Nadas, nobis porrectas, nos recepissemus in hec verba: (*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 15 iulie 1366, Vințu de Jos, nr. 116*).

312

Quarum litterarum exhibicionibus factis et revisis continenciis earundem, quia ipsum mandatum regium exequendum ac ad statucionem ipsorum iurium iamdicti Peteu, filii Sombor, homo noster, sub vestri hominis testimonio, decessario¹ nobis transmitti videbatur, igitur vestram petimus amicitiam presentibus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Ladislaus diotus Cheh de Reud, vel Jacobus de Mera, aut Georgius de Buda, seu² Johannes² de² Tur², aliis absentibus, homo noster, nostra in persona accedendo, eandem nobilem dominam, consortem ipsius Ladislai, filii Ladislai de Nada³, vel in sua persona eundem Ladislaum, filium Ladislai, aut eorundem legitimos procuratores in dominium universarum possessionariarum porcionum et aliorum iurium ipsius Peteu, filii Sumbur³, patris iamdicte domine Elene⁴, introducat et statuatur easdem iuxta mandatum ipsius regie maiestatis, contradiccionem quorumlibet non obstante. Et post hec, seriem omnium premissorum, prout fuerit oportunum⁵, regie fideliter rescribatis maiestati.

Datum in Sancto Emerico, die dominico proximo ante festum Conversionis beati Pauli apostoli, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} septimo.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) Discretis viris et honestis, capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, pro Ladislao, filio Ladislai de Nadas, et domina consorte eiusdem, statutoria.

Chibzuiților și constiților bărbați (din) venerabilul capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Să afle prietenia voastră că am primit scrisoarea prealuminatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, măritul rege al Ungariei, înfățișată nouă de Ladislau, fiul lui Ladislau de Nădășelu, cu acest cuprins: (*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 15 iulie 1366, Vințu de Jos, nr. 116*).

După înfățișarea acelei scrisori și cercetarea tuturor celor cuprinse în ea, (întrucât) pentru împlinirea acelei porunci regești și pentru darea în stăpânire a acelor drepturi ale răposatului Peteu, fiul lui Alexandru, este de trebuință să fie trimis de noi omul nostru, sub mărturia omului vostru, rugăm așadar stăruitor prietenia voastră, prin cele de față, să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru Ladislau zis Cehul de Rediu sau Iacob de Mera, ori Gheorghe de Buda (Veche) sau, în lipsa celorlalți, Ioan de Turea, venind în numele nostru, să așeze pe acea nobilă doamnă, soția aceluia Ladislau, fiul lui Ladislau de Nădășelu, sau, în numele ei, pe acel Ladislau, fiul lui Ladislau, sau pe împuterniciții lor legiuți, în stăpânirea tuturor părților de moșii și a celorlalte drepturi ale aceluia Peteu, fiul lui Alexandru, tatăl sus-numitei doamne Elena, și să le treacă (lor) în stăpânire, potrivit poruncii maiestății regești, fără a ține seama de împotrivirea cuiva. Și după acestea, să răspundeți în scris întocmai maiestății sale, după cum se cuvine, despre felul cum s-au făcut cele de mai sus.

Dat la Sîntimbru, în duminica dinaintea sărbătorii Întoarcerii (la credință) a fericitului apostol Pavel, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) Chibzuiților și constiților bărbați, capitlu-lui bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstirea, scrisoare de dare în stăpânire pentru Ladislau, fiul lui Ladislau de Nădășelu, și pentru doamna, soția lui.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 693. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig. hirtie, cu fragmente de pecete inelară de închidere, aplicată în document pe verso.

Copie la Bibl. Univ. Budapesta, colecția lui Daniel Cornides, tom. I, p. 300 și tom. II, p. 161.

EDIȚII: *Fejér*, IX/1, p. 353—355 (cu multe greșeli și data greșită: 22 iunie 1346).

¹ Astfel în orig; corect: *necessario*.

² Scris deasupra rîndului, de aceeași mină.

³ Astfel în orig.

⁴ Urmează: *ind.*, tăiat de aceeași mină.

⁵ Corect: *opportunum*.

195

1367 ianuarie 25 (*in festo Conversionis beati Pauli*), (Oradea)

Capitulul din Oradea transcrie actul capitlului din Alba Regală, din 25 mai 1359, și actul său din 30 noiembrie 1348, privitoare la schimbul de moși făcut de biserica din Oradea cu Margareta, văduva magistrului Nicolae, fiul banului Nicolae, și cu fiii ei, Ioan și Amadeu, prin care, moșia Bagamer este schimbată cu moșiile Gymolt și Scenthmiklos.

Arh. Naț. Magh., Dl. (Arh. capitlului Veszprém)

Orig. perg, cu urmă de pecete pe verso.

Transumpt în actul lui Ștefan Bubek, din 7 februarie 1367, nr. 202.

REGESTE: *Kumorovitz*, p. 235, nr. 604.

196

1367 ianuarie 28, Zvolen

Nos, Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie commendantes presentium per tenorem significamus universis, quod nos villam, quam fideles nostri, iudex, iurati et cives de civitate nostra Closuariensi, ex nostra commissione et assecuratione efficaci, mediantibus aliis literis nostris patentibus, eis facta, in vertice montis, in silva Felek vocata, inter eandem nostram civitatem Closuariensem et villam Banabik nuncupatam existenti, ubi scilicet et in quo loco, uti veraciter didicimus et ex frequenti querelantium insinuatione manifeste scivimus, multiplicia spolia, latrocinia et hominum inibi transeuntium crudelissime occisiones per latrones et malefactores a longis temporibus incessanter et sepiissime committebantur, pro remedio evitationis et effugationis huiusmodi multiplicum et enormium maleficiorum de loco antedicto de novo situabunt, locabunt et congregabunt duraturam, ab omni aliena potestate semotam prorsus et exemptam et nunc regia auctoritate fore sanctientes; dicte civitati nostre Colosuariensi¹ ac omnibus suis iuribus applicamus et commitimus atque constituimus sub plena iurisdictione et potestate eiusdem civitatis nostre et civium de eadem perenniter tenendam et gubernandam, sub nostra etiam protectione et tutela speciali. Volentes itaque et regio firmo edicto statuentes quatenus vayuoda noster Transiluanus, pro tempore constitutus, eiusque vicevayuoda, comites, castellani et officiales ac alii quicumque nullo unquam tempore in predictam villam modo pretacto statuendam, et ipsius habitatores sive populos aliquam iurisdictionem exercere audeant contra edictum et statutum nostre maiestatis prenotatum. Presentes autem, dum nobis reportate fuerint, sub maiori nostro sigillo faciemus emanari, pro cautela firmiori.

Datum Zolii, feria quinta proxima post festum Conversionis beati Pauli apostoli, anno domini millesimo CCC^{mo}LX^{mo} septimo.

{*Sub pecete:*} Relatio domini Johannis, prepositi Transilvani.

{*Pe verso, de o mină din secolul al XV-lea:*} Super edificacione ville in silva Felek.

Noi, Luovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin scrisoarea de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor, că satul de pe vârful dealului, din pădurea numită Feleac, ce se află între zisul nostru oraș Cluj și satul numit Banabic — unde adică și în care loc, după cum am aflat cu adevărat și știm limpede din deseale spuse ale jeluitorilor, se săvârșeau foarte des și fără încetare, din vremile cele mai îndepărtate, nenumărate jafuri, tâlhării și foarte crunte omoruri de către tâlhari și răufăcători asupra oamenilor ce treceau pe acolo —, sat pe care credincioșii noștri, judele, jurații și orășenii din orașul nostru Cluj, din însărcinarea și temeinica noastră chezăsie, dată lor prin altă scrisoare deschisă a noastră, ca un mijloc pentru a înlătura și a scăpa de asemenea nenumărate și nemaipomenite nelegiuiri, {mutindu-l} din locul lui sus pomenit îl vor pune, îl vor așeza și-l vor întemeia din nou ca să dăinuiască pe viitor, hotărîm acum, în temeiul puterii noastre regești, ca să fie cu totul ferit și scutit de orice atîrnare străină, alipindu-l și încredințîndu-l pomenitului nostru oraș Cluj și tuturor legilor lui, și rînduind să fie ținut și cîrmuit de-a pururi sub deplina atîrnare judecătorească și putere a numitului nostru oraș și a orășenilor din el, {și} chiar sub osebita noastră ocrotire și oblăduire. Voim dar, și prin nestrămutată hotărîre regească poruncim ca voievodul nostru al Transilvaniei, aflător în slujbă, ca și vicevoievodul său, {precum și} comiții, castelanii, slujbașii și oricare alții să nu cuteze nicicînd a-și întinde vreo putere judecătorească asupra acestui sat, ce se va întemeia în felul arătat mai sus, și asupra locuitorilor sau oamenilor {de acolo} împotriva hotărîrii și așezămîntului de mai sus al maiestății noastre. Iar scrisoarea de față, cînd ne va fi adusă înapoi, vom pune să se dea sub pecetea noastră cea mare pentru mai trainică chezăsie.

Dat la Zvolen, în joia de după sărbătoarea Convertirii fericitului apostol Pavel, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

{*Sub pecete:*} Darea de seamă a domnului Ioan, prepozitul {bisericii} Transilvaniei.

{*Pe verso, de o mină din secolul al XV-lea:*} Despre întemeierea satului în pădurea Feleac.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. oraș Cluj, Fasc. Diverse, nr. 19.

Orig. perg., cu urme de pecete rotundă din ceară roșie, aplicată sub text.

EDIȚII: Jakab, I, p. 58; Hurmuzaki — Densușianu, I/2, p. 142—143; Ub., II, p. 284—285.

¹ Astfel în orig.

{L}odouicus¹, deci gracia, Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Ser-vie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, pre-sentibus pariter et futuris, presencium noticiam habituris, salutem in om-nium salvatore.

Quam, sicut ad regiam pertinet excellenciam unicuique pro meritis condigna dare beneficia, sic per ipsum prius rite prestita et donata muniminis sui beneficio expedit roborare, ut ea futuris in temporibus immortalis perseverencie suscipiant incrementum, proinde ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod Mychaelis, filius Blasii de Reche, vicemagister agazonum nostrorum, in sua ac Laurencii, Anthonii et Ladislai, fratrum suorum uterinorum, personis nostre sublimitatis humiliter adiens (in)² conspectum, exhibuit nobis quasdam duas litteras, unam videlicet nostram patentem, maiori et autentico³ sigillo nostro novo consignatam, super donacione cuiusdam possessionis nostre regalis Kereztur vocata, et aliam conventus ecclesie beate Marie virginis de Colusmonustura rescripcionalem, super statuacione eiusdem et metarum ereccione pro eodem factis confectas, tenorem subsequencium, supplicans nostro culmini humiliter et devote ut easdem litteras simulcum premissa possessionaria donacione et statuacione expressa in eisdem acceptare, ratificare, approbare⁴ ac dicti maioris et autentici sigilli nostri dupplicis appensione pro eisdem et eorum heredibus nostro dignaremur privilegio confirmare. Quorum unius, scilicet nostre, tenor talis est: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 26 februarie 1364, DRH-C, vol. XII, nr. 239)*. Alterius vero, videlicet predicti conventus beate virginis de Colusmonustura, tenor dignoscitur esse talis: *(Urmează actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 11 aprilie 1364, DRH-C, vol. XII, nr. 250)*.

Nos itaque, iustis et iuri consonis supplicacionibus predicti Mychaelis, vicemagistri agazonum nostrorum, in sua et dictorum fratrum suorum personis maiestati nostre per eundem porectis⁵, regia inclinati cum favore, serviciis potissime et fidelitatibus dicti magistri Michaelis per ipsum, locis et temporibus oportunis⁶, cum supreme sollicitudinis studio maiestati nostre exhibitis et impensis, in reminiscenciam nostre serenitatis reductas et pretactas litteras, nostram videlicet et dicti conventus de Colusmonustura, omni vicio et suspicione carentes, presentibus de verbo ad verbum insertas, simulcum collacione nostra primaria et statuacione prelibate possessionis, Kereztur³ vocata, in tenoribus earundem expressis, acceptamus, ratificamus, approbamus ac pro eisdem Michaeli et suis fratribus, heredibusque et successoribus, mera regia auctoritate perpetuo valituras confirmamus, presentis privilegii nostri patrocinio mediante, salvis iuribus alienis.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis sigilli nostri novi dupplicis et autentici³ munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Ladislai, episcopi Wesprimiensis, reginalis excellencie cancellarii et aule nostre vicecancellarii dilecti nobis et fidelis, octavo Nonas Februarii, anno domini Millesimo CCC^{mo}LX^{mo} septimo, regni autem nostri anno vicesimo³ sexto. Venerabilibus in Christo patribus et dominis, Thoma, archiepiscopo Colocensi, ad Strigoniensem ecclesiam nunc vacantem, Dominico, episcopo Chandiensi ad ecclesiam Colocensem postulatis, Vgolino Spalatensi, Nicolae Jadrensi et Elya Ragusiensi archiepiscopis; Demetrio Waradiensi, Dominico Transsiluano, Colomano Jauriensi, Stephano Zagradiensi Mychaeli Agriensi, Villermo Quinqueecclesiensi, comite capelle, secretario cancellario nostro, Johanne Wachyensi, Petro Boznensi, fratre Stephano Nitriensi, Demetrio Syrmiensi, Nicolae Tyniniensi, Demetrio Nonensi, Nicolao Traguriensi, Stephano Ffarensi, Valentino Macarensi,

Matheo Sibiciensi⁷, Michaelae Scardonensi et Portina Seniensi ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Carbauiesi sede vacante. Magnificis viris, Nicolao Konth, palatino, Dyonisio, woyuoda Transsilvano, comite Stephano Bubeek, iudice curie nostre, Johanne, magistro tavarnicorum nostrorum, Nicolao de Zeech tocius Sclauonie, Konya, regnorum Dalmacie et Croacie ac Nicolao de Machou banis, Petro Zudar pincernarum, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum et Emerico agasonum³ nostrorum magistris, magistro Ladizlao comite Psoniensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Muntele Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor prezenți, cât și celor viitori, care vor lua cunoștință de (scrisoarea) de față, mîntuire întru Mîntuitorul tuturor.

Deoarece, așa cum ține de înălțimea regească să dea fiecăruia cuvenite binefaceri pentru merite, tot astfel se cuvine ca cele date și dăruite, după rînduială, mai înainte, să fie întărite cu binefacerea puterii sale, pentru ca acestea să sporească în vremuri viitoare printr-o stăruință neperitoare; de aceea, voim ca prin cuprinsul acestei (scrisori) să ajungă la cunoștința tuturor că Mihail, fiul lui Blasiu de Recea, vicecomis al nostru, venind cu smerenie înaintea înălțimii noastre, în numele său și al fraților săi, Laurențiu, Anton și Ladislau, ne-a înfățișat două scrisori, anume una deschisă a noastră, însemnată cu sigiliul cel nou mare și autentic, întocmită cu privire la dania unei moșii a noastre regești, numită Cristur, și o altă (scrisoare), de raspuns, a conventului bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, cu privire la darea în stăpînire a acesteia și ridicarea (semnelor) de hotar, întocmite pentru ei, al căror cuprins este trecut mai jos, rugîndu-se cu smerenie și credință de înălțimea noastră să binevoim ca acele scrisori, împreună cu sus-zisa dania de moșie și cu darea în stăpînire, cuprinse în ele, să le primim, să le consfințim, să le încuviințăm și să le întărim prin privilegiul nostru, pentru ei și urmașii lor, cu atîrnarea zisei noastre peceti duble, mare și autentice. Cuprinsul uneia dintre ele, adică al (scrisorii) noastre, este acesta: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 26 februarie 1364, DRH-C, vol. XII, nr. 239)*. Iar cuprinsul celeilalte, adică a sus-zisului convent al fericitei fecioare din Cluj-Mănăstur, se știe că este acesta: *(Urmează actul conventului din Cluj-Manăstur, din 11 aprilie 1364, DRH-C, vol. XII, nr. 250)*.

Așadar, noi, înduplecați cu regească bunăvoință de cererile drepte și potrivite cu legea ale sus-zisului Mihail, vicecomisul nostru, îndreptate de el maiestății noastre în numele său și al zișilor săi frați, (și), mai cu seamă, aducînd din nou în mintea luminăției noastre slujbele și faptele de credință ale zisului magistru Mihail, arătate și aduse de el maiestății noastre cu cea mai mare silință și grijă, în locuri și vremuri de trebuință, primim, consfințim și încuviințăm sus-zisele scrisori, adică cea a noastră și cea a zisului convent din Cluj-Mănăstur, fiind lipsite de orice bănuială și stricăciune, (și) le trecem în (scrisoarea) de față din cuvînt în cuvînt, împreună cu cea dintîi danie a noastră și cu darea în stăpînire a pomenitei moșii numită Cristur, arătate în cuprinsul acestora, și le întărim, în temeiul autorității regești, pentru aceștia, Mihail și frații săi, și pentru moștenitorii și urmașii lor, spre a avea putere pe veci, prin mijlocirea privilegiului nostru de față, fără a vătămă drepturile altora.

În amintirea acestui lucru și spre veșnica trăinicie, hărăzim scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea pecetii noastre noi, atîrnate, duble și autentice.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau episcopul de Vesprim, cancelarul înălțimii <sale> regina și vicecancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în a opta zi înainte de nonele lui februarie, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte, iar în al domniei noastre al douăzeci și șaselea, pe cînd păstoreau în chip fericit bisericile lui Dumnezeu venerabilii întru Hristos părinți și domni, Toma, arhiepiscopul de Calocsa, cerut la biserica de Strigoni, unde acum scaunul este vacant, Dominic, episcopul de Cenad, cerut la biserica din Calocsa, și arhiepiscopii Ugolin de Spalato, Nicolae de Zara, și Ilie de Ragusa; episcopi Dumitru al bisericii de Oradea, Dominic al celei de Transilvania, Coloman de Győr, Ștefan de Zagreb, Mihail de Agria, Wilhelm de Pécs, comite al capelei, secretar al cancelariei noastre, Ioan de Vaț, Petru de Bosnia, fratele Ștefan de Nitra, Dumitru de Sirmiu, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Tragur, Ștefan de Faro, Valentin de Makarska, Matei de Sibenik, Mihail de Scardona, și Portiva de Segno, scaunul de Krbava fiind vacant. Măriții bărbați, Nicolae Konth palatinul, Dionisie voievodul Transilvaniei, comitele Ștefan Bubek judele curții noastre, Ioan, marele nostru vistier, Nicolae de Zeech, banul întregii Slavonii, Konia, banul țărilor Dalmației și Croației, și Nicolae, banul de Mačva, Petru Zudar, marele nostru paharnic, Pavel, marele nostru stolnic, Ioan, mai marele ușierilor, și Emeric, marele nostru comis, magistrul Ladislau, comitele de Pojon, și mulți alții ținînd comitatele și dregătoriile regatului nostru.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 682. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1364.
Orig. perg., pecetea atîrnată s-a pierdut.

¹ Loc lăsat gol de scrib pentru inițială.

² În orig. lipsește; intercalat după sens.

³ Astfel în orig.

⁴ Corect: *approbare*.

⁵ Corect: *porrectis*.

⁶ Corect: *opportunis*.

⁷ Corect: *Sibinicensi*.

Lodouicus, dei gratia, Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Seruie, Gallitie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus quam futuris, presentium notitiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Ordo suadet equitatis et ad apicem regie pertinet maiestatis, ut ea que rite processerunt illibata conserventur et que a suis fidelibus iuste petuntur ad exauditionis gratiam admittantur. Proinde, ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod comes Jacobus, filius Jacobi de Bethlen, partis Transsiluane, in persona Melchioris, filii Martini, filii Johannis dicti Henel, ad nostre serenitatis accedendo presentiam, exhibuit nobis quasdam literas nostras patentes, priori et maiori sigillo nostro, in terra Wzure furtim subrepto, consignatas, in facto possessionis

Epyndorf vocate in sede Biztricie existentis confectas, tenorem quarumdam literarum quondam excellentis¹ principis, domini Karoli, incliti regis Hungarie, patris nostri carissimi felicitis memorie, de verbo ad verbum in se habentes, tenoris subsequentis, supplicans celsitudini nostre regie humili prece et devota, ut easdem literas nostras, de verbo ad verbum nostris literis privilegialibus inseri faciendo, acceptare, approbare, ratificare ac pro predicto Melchiore eiusque heredibus, appensione novi et authentici sigilli nostri, confirmare dignaremur. Quarum tenor is est: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 24 septembrie 1349. Ub. II, p. 62—63⟩.*

Nos itaque, iustis et iuri consonis dicti comitis Jacobi supplicationibus regia favorabilitate exauditis et admissis, pretactas literas nostras patientes omni prorsus, suspicione carentes vitioque destitutas presentibus de verbo ad verbum insertas quoad omnes sui continentias et clausulas, de beneplacita voluntate et consensu illustrissime principisse, domine Elizabet regine, genetricis nostre carissime, acceptamus, approbamus, ratificamus et pro eodem Melchiore eiusdemque heredibus universis auctoritate regia perpetuo valituras confirmamus, presentis privilegii nostri patrocinio mediante, salvis iuribus alienis. In cuius rei memoriam firmitatque perpetuam, presentes concessimus literas nostras privilegiales, pendentis sigilli nostri novi duplicis et authentici munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Ladislai, episcopi Vesprimiensis, reginalis excellentie cancellarii auleque nostre vicecancellarii, dilecti nobis et fidelis, tertio Kalendas mensis Februarii, anno domini M CCC^{mo} sexagesimo septimo, regni autem nostri anno vigesimo sexto. Venerabilibus in Christo patribus et dominis Thoma, Colocensi archiepiscopo, ad Strigoniensem, Dominico episcopo Chanadiensi, ad ipsam Colocensem ecclesias, postulatis, Vgolino Spalatensi, Nicolao Jadrensi et Elya Ragusiensi; Demetrio Waradiensi, Dominico Transsilvano, Colomano Jauriensi, Stephano Zagrabiensi, Vylhelmo Quinqueecclesiensi, comite capelle et secretario cancellario nostro, Mychaele Agriensi, Johanne Wacyensi, Petro Boznesi, fratre Stephano Nitriensi, Demetrio Sirimiensi, Nicolao Tininiensi, Demetrio Nonensi, Nicolao Traguriensi, Stephano Farensi, Valentino Macarensi, Matheo Sibinicensi, Mychaele Scardonensi et Portina Senniensi, ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbauienti sede vacante. Magnificis viris, Nicolao Kont palatino, Dyonisio, vaivoda Transsilvano, comite Stephano Bubeek, iudice curie nostre, Johanne, magistro tavarnicorum nostrorum, Nicolao Zeech, totius Sclauonie, Konya, regnorum Dalmatie et Croatie, Nicolao de Machou, banis, Petro Zudar, pincernarum, Paulo, dapiferorum, Johanne, ianitorum et Emerico, agasonum nostrorum, magistris ac magistro Ladislao comite Poseniensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

⟨Pe îndoitura marginii de jos, însemnare de cancelarie:⟩ Perlecta et correcta.

⟨Pe verso, însemnare de cancelarie:⟩ Registrata.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Muntele Sant' Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de față, cât și celor viitori, care vor lua cunoștință de această scrisoare, mîntuire întru Mintuitorul tuturor.

Rînduiala dreptății ne îndeamnă și e în sarcina înălțimii regești ca cele ce au purces în chip legiuit să se păstreze neatinse, iar cele ce se cer pe bună dreptate de către credincioși, să aibă parte de milostivirea ascultării. Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, înfățișându-se înaintea luminăției noastre, comitele Iacob, fiul lui Iacob de Beclean, din părțile Transilvaniei, în numele lui Melchior, fiul lui Martin, fiul lui Ioan zis Henel, ne-a arătat o scrisoare deschisă a noastră, însemnată cu pecetea noastră cea mare de dinainte, ce ne-a fost furată în ținutul Ozora, <scrisoare> întocmită cu privire la moșia numită Epyndorf, aflătoare în scaunul Bistriței, cuprinzînd în sine, cuvînt cu cuvînt șirul unei scrisori a răposatului preainălțat principe domnul Carol, vestitul rege al Ungariei, preascumpul nostru tată de fericită pomenire, cu cuprinsul de mai jos, rugîndu-se de înălțimea noastră regească, cu smerită și supusă rugăminte, să binevoim ca, punînd noi să fie trecută din cuvînt în cuvînt în scrisoarea noastră privilegială, să primim, să încuviințăm și să consfințim acea scrisoare a noastră, și s-o întărim pentru suszisul Melchior și pentru moștenitorii lui prin atîrnarea peceții noastre cele noi și autentice. Cuprinsul acelei <scrisori> este acesta: *Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 24 septembrie 1349, DIR-C, veac. XIV, vol. IV, p. 506—507*).

Noi, așadar, ascultînd și încuviințînd cu regească bunăvoință dreptele și îndreptățitele rugămînti ale pomenitului comite Iacob, cu voia și învoirea binevoitoare a preamăritei principese, regina Elizabeta, preaiubită noastră mamă, primim, încuviințăm și consfințim în întregul ei cuprins și în toate punctele ei, sus-zisa noastră scrisoare deschisă, lipsită de orice bănuială sau stricăciune, și trecută din cuvînt în cuvînt în această <scrisoare> a noastră, și, în temeiul puterii noastre regești, o întărim cu ocrotirea privilegiului nostru de față pentru numitul Melchior și pentru toți moștenitorii lui ca să aibă putere în veci, fără vătămarea drepturilor altora. Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat această scrisoare privilegială a noastră, întărită cu puterea peceții noastre noi, duble, atîrnate și autentice.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau, episcop de Vesprim, cancelarul înălțimii sale, regina, și vicecancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în a treia zi înainte de calendele lunii februarie, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte, iar în al domniei noastre al douăzeci și șaselea an; venerabilii întru Hristos părinți și domni, Toma, arhiepiscopul de Calocea, ales la <biserica> de Strigoniu, Dominic, episcopul de Cenad, ales la aceea biserică de Calocea, Ugolin de Spalato, Nicolae de Zara, Ilie de Raguza; <precum și> episcopi: Dumitru al bisericii de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Coloman de Győr, Ștefan de Zagreb, Vilhelm de Pécs, comitele capelei și cancelar-secretar al nostru, Mihail de Agria, Ioan de Vaț, Petru al Bosniei, fratele Ștefan de Nitra, Dumitru al Sirmiuului, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ștefan de Faro, Valentin de Macarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona și Portina de Segno păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu, scaunul de Krbava fiind vacant; măritii bărbați: Nicolae Kont, palatinul, Dionisie, voievodul Transilvaniei, comitele Ștefan Bubek, judele curții noastre, Ioan, marele nostru vistier, Nicolae Zeech, banul întregii Slavonii, Konya, banul țărilor Dalmației și Croației, Nicolae, banul de Mačva, Petru Zudar, marele nostru paharnic, Pavel, marele nostru stolnic, Ioan, marele nostru ușier, și Emeric, marele

nostru comis, și magistrul Ladislau, comitele de Pojon, și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

⟨*Pe îndoitura marginii de jos, însemnare de cancelarie:*⟩ Citită și îndreptată.

⟨*Pe verso, însemnare de cancelarie:*⟩ Înregistrată.

Arh. Naț. Magh. Dl.

Orig. perg., cu pecetea atârnată de șnur de mătase roșie-verde, căzută.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 285—286.

¹ Corect: *excellentissimi*.

Lodouicus, dei gratia, Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Seruie, Lodomerie, Comanie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus quam futuris, presentium notitiam habituris, salutem in omnium Salvatore.

Ordo suadet equitatis et ad apicem regie pertinet maiestatis, ut ea que iuste processerunt illibata conserventur et que a suis fidelibus iuste petuntur ad exauditionis gratiam admittantur. Proinde, ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod comes Jacobus, filius Jacobi, filii Apa de Bethlen, partis Transsiluane, fidelis noster, in sua item Nicolai, filii Andree, Johannis, filii Andree, filii eiusdem Andree, Gregorii et Johannis, filiorum Johannis, necnon Petri et Ladislai, filiorum Johannis, filii¹ Gegus, fratrum videlicet suorum patruelem, personis, ad nostre serenitatis accedendo presentiam, exhibuit nobis quasdam literas nostras patentes priori et maiori sigillo nostro, in terra Vzure furtim subrepto, consignatas, super legitima reambulatione, metarum erectione ac statione quarundam possessionum, Almakerek, Keresd, Beese, Ffeuthunteleke, Rundal et Wyfalu vocatarum, in comitatu Albensi Transsiluano existentium, pro eisdem facta, confectas, tenoris infrascripti, supplicans culmini nostro regio humiliter et devote, ut easdem literas nostras acceptare, approbare, ratificare ac pro se et dictis fratribus et proximis suis ipsorumque heredibus, appensione novi nostri sigilli authentici, confirmare dignaremur. Quarum tenor talis est: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 5 noiembrie 1349, Ub.*, II, p. 71—72⟩.

Nos siquidem, iustis et iuris consonis dicti comitis Jacobi supplicationibus premissis regia favorabilitate exauditis et admissis, pretactas literas nostras, omni prorsus suspicione et vitio destitutas, presentibus de verbo ad verbum insertas quoad omnes sui continentias et clausulas, de beneplacita voluntate et consensu illustrissime principisse, domine Elizabeth, regine Hungarie, matris nostre carissime, approbamus, acceptamus, ratificamus et pro eisdem Jacobo, filio Jacobi, item Nicolao, filio Andree, Johanne, filio Andree, filii eiusdem Andree, Gregorio et Johanne, filiis Johannis, necnon Petro et Ladislao, filiis Johannis, filii Gegus², eorumque heredibus ac successoribus universis auctoritate regia perpetuo valituras confirmamus presentis scripti nostri patrocinio mediante, salvis iuribus alienis. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes concessiomus literas nostras privilegiales pendentis sigilli nostri novi duplicis et authentici munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Ladislai, episcopi Vesprimiensis, reginalis excellentie cancellarii auleque nostre vicecancellarii, dilecti nobis et fidelis, tertio Kalendas mensis Februarii, anno domini Millesimo CCC^{mo}LX^{mo} septimo, regni autem nostri anno vigesimo sexto. Venerabilibus in Christo patribus et dominis Thoma, Colocensi archiepiscopo, ad Strignoniensem, Dominico, episcopo Chanadiensis, ad ipsam Colocensem, ecclesias postulatis, Vgolino Spalatensi, Nicolao Jadrensi et Elya Ragusiensi, archiepiscopis; Demetrio Waradiensi, Dominico Transsilvano, Colomano Jauriensi, Stephano Zagradiensi, Vilhelmo Quinqueecclesiensi, comite capelle et secretario cancellario nostro, Michaele Agriensi, Johanne Wacyensi, Petro Boznensi, fratre Stephano Nitriensi, Demetrio Sirimiensi, Nicolao Tininiensi, Demetrio Nonensi, Nicolao Tragurensi, Stephano Ffarensi, Valentino Macarensi, Matheo Sibinicensi, Michaele Scardonensi et Portina Senniensi, ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbauienti sede vacante. Magnificis viris Nicolao Kont palatino, Dyonyso, vaivoda Transsilvano, comite Stephano Bubeek, iudice curie nostre, Johanne, magistro tavarnicorum nostrum, Nicolao de Zeech, totius Sclauonie, Konya, regnorum Dalmatie et Croatie, Nicolao de Machov, banis, Petro Zudar, pincerarum, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum et Emrico, agasonum nostrorum, magistris, ac magistro Ladislao, comite Psoniensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

{Pe îndoitura marginii de jos, însemnare de cancelarie:} Perlecta et correcta.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Muntele Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de față, cât și celor viitori, care vor lua cunoștință de această {scrisoare}, mintuire întru Mintuitorul tuturor.

Rînduiala dreptății ne îndeamnă și e în sarcina înălțimii regești ca cele ce au purces în chip legiuit să se păstreze neatinse, iar cele ce se cer pe bună dreptate de către credincioși, să aibă parte de milostivirea ascultării. Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, înfățișîndu-se înaintea luminăției noastre comitele Iacob, fiul lui Iacob, fiul lui Apa de Beclean, din părțile Transilvaniei, credinciosul nostru, în numele său, al lui Nicolae, fiul lui Andrei, al lui Ioan, fiul lui Andrei, fiul aceluiasi Andrei, în numele lui Grigore și Ioan, fiii lui Ioan, precum și în numele lui Petru și Ladislau, fiii lui Ioan, fiul lui Gegus, adică al verilor săi, ne-a arătat o scrisoare deschisă a noastră, însemnată cu pecetea noastră cea mare de dinainte, ce ne-a fost furată în ținutul Ozora, {scrisoare} întocmită cu privire la legiuita hotărnicire, ridicare de hotare și dare în stăpînire făcută pentru ei a unor moși numite Mălăncrav, Criș, Beșa, Felța, Roandola și Noul {Săsesc}, aflătoare în comitatul Alba din Transilvania, și avînd cuprinsul de mai jos, rugîndu-se cu smerenie și supunere de înălțimea noastră regească să binevoim a primi, a încuviința și a consfinți acea scrisoare a noastră și a o întări pentru el, pentru pomeniții săi veri și rude, precum și pentru moștenitorii lor, prin atîrnarea noii noastre peceti autentice. Cuprinsul acelei {scrisori} este acesta: *{Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 5 noiembrie 1349, DIR-C, veac. XIV, vol. IV, p. 519, nr. 753}.*

Noi, aşadar, ascultînd şi încuviinţînd cu regeasca noastră bunăvoinţă dreptele şi îndreptăţitele rugăminţi de mai sus ale sus-pomenitului comite Iacob, cu voia şi învoirea binevoitoare a preamăritei principese, doamna Elisabeta, regina Ungariei, mama noastră preaiubită, primim, încuviinţăm şi consfinţim în întregul ei cuprins şi în toate capetele ei sus-zisa noastră scrisoare, lipsită de orice bănuială sau stricăciune şi trecută din cuvînt în cuvînt în scrisoarea de faţă, şi, în temeiul puterii noastre regeşti, o întărim cu ocrotirea scrisorii noastre de faţă pentru numiţii Iacob, fiul lui Iacob, de asemenea pentru Nicolae, fiul lui Andrei, Ioan, fiul lui Andrei, fiul aceluiaşi Andrei, pentru Grigore şi Ioan, fiii lui Ioan, precum şi pentru Petru şi Ladislau, fiii lui Ioan, fiul lui Gegus, ca şi pentru toţi moştenitorii şi urmaşii lor, ca să aibă putere în veci, fără vătămarea drepturilor altora. Spre pomenire şi veşnica trăinicie a acestui lucru, am dat această scrisoare privilegială a noastră întărită cu puterea noii noastre peceti duble, atîrnate şi autentice.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau, episcopul de Vesprim, cancelarul înălţimii sale, regina, şi vicescanelar al curţii noastre, iubitul şi credinciosul nostru, în a treia zi înainte de calendele lunii februarie, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte, iar în al domniei noastre al douăzeci şi şaselea an, venerabilii întru Hristos părinţi şi domni Toma, arhiepiscopul de Calocsa, ales la (biserica) de Strigoni, Dominic, episcopul de Cenad, ales la aceea biserică de Calocsa, Ugolin de Spalato, Nicolae de Zara şi Ilie de Ragusa, arhiepiscopi, (precum şi) episcopii: Dumitru al bisericii de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Coloman de Győr, Ştefan de Zagreb, Vilhelm de Pécs, comitele capelui şi cancelar-secretar al nostru, Mihail de Agria, Ioan de Vaţ, Petru al Bosniei, fratele Ştefan de Nitra, Dumitru al Sirmului, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ştefan de Faro, Valentin de Macarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona şi Portiva de Segno, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu, scaunul de Krbava fiind vacant; măriţii bărbaţi: Nicolae Kont, palatinul, Dionisie, voievodul Transilvaniei, comitele Ştefan Bubeek, judele curţii noastre, Ioan, marele nostru vis-tier, Nicolae de Zeech, banul întregii Slavonii, Konya, banul ţărilor Dalmaţiei şi Croaţiei, Nicolae, banul de Mačva, Petru Zudar, marele nostru paharnic, Pavel, marele nostru stolnic, Ioan marele nostru uşier, şi Emeric, marele nostru comis, şi magistrul Ladislau, comitele de Pojon, şi mulţi alţii ţinînd comitatele şi dregătoriile ţării noastre.

(*Pe îndoitura marginii de jos, însemnare de cancelarie:*) Citită şi îndreptată.

Arh. Naţ. Magh., Dl.

Orig, perg., cu pecete atîrnată de şnur de mătase roşie-verde.

EDIȚII: Ub., II, p. 286—288.

¹ Scris deasupra rîndului.

² Astfel în text.

Capitulum ecclesie Waradiensis, universis Christi fidelibus, presentibus partier et futuris, presencium noticiam habituris, salutem in salutis largitore.

Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod li(

ras)¹ serenissimi principis, domini Lodouici, dei gratia, illustris regis Hungarie, patenter confectas, nobis directas, recepimus sumpmo cum honnore, hunc tenorem per omnia continentes: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 14 iulie 1366, Alba Iulia, nr. 113⟩*.

Nos itaque mandatis eiusdem regie sublimitatis, ut tenemur, cupientes obtemperare, unacum homine eiusdem regie culminis Petro de Jara, viceuoyuoda Transsiluano, ad huc² specialiter delegato, virum discretum, magistrum Ladislaum, socium et concanonicum nostrum arhidiaconumque de Kuleser, unum pro testimonio ex nobis fidedignum, ad contenta literarum earundem fideliter exsequenda duximus destinandum.

Qui, demum ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi in festo beati Jacobi apostoli, nunc preterito, et aliis diebus inmediate³ subsequentibus ad hoc aptis, ad faciem supradicte terre litigioase, vicinis et commetaneis suis inibi legitime convocatis et presentibus, accessissent, et eandem in duas divisissent parte equales³, quarum unam, videlicet a parte prenotate ville episcopalis, Saard vocate, prefato domino Dominico episcopo eiusque ecclesie et ville prenotatis, aliam vero partem supradicte ville vestre et usui populi eiusdem, funiculo distributionis mensurando, statuissent perpetuo possidendas; novas metas, divisionem ipsius terre demonstrantes, in locis necessariis et opportunis erexissent hoc modo: prima enim meta incipitur in quodam monte inter duos montes maiores, unum a parte Igen, Elusbyrch, et a parte Saard, Hegesberch vocatos, a parte occidentali; et abhinc descendit in latere eiusdem montis, in quodam loco puro inter nemores⁴, in quo prius vinea extitisset³, est alia meta de novo erecta; et dehinc, in pede eiusdem montis, est iterum una meta penes nemores⁴ erecta; et postea currendo versus villam regalem Karco vocatam, scilicet ad partem orientalem, in terris arabilibus erexissent unam metam; abhinc versus eandem plagam per bonum spacium eundo in eisdem terris arabilibus erexissent similiter unam metam; abhinc paulisper pergendo, confodissent similiter unam metam terream et deinde similiter in eisdem terris arabilibus versus eandem plagam eundo erexissent unam metam similiter terream. Dehinc versus eandem plagam, ut premittitur, per modicum spacium gradiendo unam metam terream erexissent; deinde in eisdem terris arabilibus prope quandam viam magnam et publicam, qua itur de possessione Saard versus possessionem Igen vocatam, iuxta quendam fluvium, Igenpataca vocatum, erexissent unam metam⁵; et abhinc transeundo versus eandem plagam orientalem, scilicet versus possessionem Karco vocatam pergendo, similiter in terris arabilibus successive erexissent septem metas, quarum una et ultima est satis prope ad quasdam tr(es)⁶ metas terreas et lapideas, que separant et distinguunt a parte possessionum Igen, Bochard et Saard, et ibi eodem mete de novo erecte dicuntur terminari. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem, presentes concessimus literas nostras privilegiales pendentes et autentici sigilli nostri munimine roboratas.

Datum in festo beate Agathe virginis et martiris, anno domini M^oCCC^{mo}LX^{mo} septimo. Viris discretis ⟨P⟩etro⁶ preposito, Benedicto lectore, Stephano cantore, custodia vaccante³, ceterisque canonicis dominis ac magistris salubriter existentibus.

⟨Pe verso, de o mină contemporană:⟩ Super possessione Saard.

Capitulul bisericii de Oradea, tuturor credincioșilor întru Hristos, a ȋt celor de față, ȋt și celor viitori care vor lua cunoștință de această scri-soare, mîntuire întru dăruitorul mîntuirii.

Prin rîndurile acestea voim să ajungă la cunoștința tuturor că am primit cu cea mai mare cinste scrisoarea deschisă a prealuminatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, trimisă nouă și avînd acest cuprins: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 14 iulie 1366, Alba Iulia, nr. 113⟩*.

Noi, așadar, dorim să dăm ascultare, precum sîntem datori, poruncii înălțimii sale regești, am hotărît să trimitem spre mărturie dimpreună cu omul înălțimii sale regești, Petru de Iara, vicevoievodul Transilvaniei, trimis anume pentru aceasta, pe unul dintre noi ca om de mărturie vrednic de crezare, ⟨anume⟩ pe chibzuitul bărbat, magistrul Ladislau, soțul și fratele nostru canonic și arhidiacon de Kuleser, pentru aducerea la îndeplinire întocmai a celor cuprinse în acea scrisoare.

Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi și întrebăți fiind de noi, ne-au spus într-un glas că, la sărbătoarea acum de curînd trecută a fericitului apostol Iacob⁷ și în alte zile imediat următoare, potrivite pentru aceasta, s-au dus la sus-numita moșie în pricină și, chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii și megieșii ei, și fiind aceștia de față, au împărțit ⟨moșia⟩, măsurînd-o cu funia de împărțeală, în două părți deopotrivă, dintre care una, adică cea dinspre partea pomenitului sat episcopal numit Șard, au dat-o în stăpînire numitului domn Dominic, episcopul, și bisericii sale și satului mai sus arătat, iar cealaltă jumătate au dat-o în stăpînire pomenitului vostru sat și spre folosința oamenilor din el, ca să le stăpînească ei pe veci, și au ridicat în locurile trebuitoare și potrivite noi semne de hotar, care arată împărțeala ⟨făcută⟩ în felul următor: cel dintîi semn de hotar începe dinspre apus, pe un deal între două dealuri mai mari, unul dinspre satul Ighiu, numit Creasta Âscuțită, iar celălalt dinspre satul Șard, numit Creasta Țuguiață, și de acolo ⟨hotarul⟩ coboară pe coasta dealului, într-un loc gol între dumbrăvi, în care mai înainte fusese o vie, ⟨și aici⟩ se află alt semn de hotar ridicat din nou; și de acolo, la poalele aceluiași deal, se află iar un semn, ridicat lîngă dumbrăvi; și după aceea, ⟨hotarul⟩ mergînd spre satul regesc numit Cricău, anume spre partea de răsărit, ⟨unde⟩ au ridicat un semn de hotar pe niște pămînturi de arătură. De acolo mergînd o bună bucată tot în partea aceea, au ridicat încă un semn de hotar tot pe acele pămînturi de arătură; de acolo mergînd puțin mai departe, au săpat de asemenea o movilă de hotar și apoi, mergînd tot în partea aceea, au ridicat o movilă de hotar tot pe aceleași pămînturi de arătură. De acolo, mergînd, cum s-a spus mai sus, o mică bucată de loc, tot spre aceea parte, au ridicat o movilă de hotar; apoi, tot pe acele pămînturi de arătură, lîngă un drum mare și obștesc, pe care se merge de la moșia numită Șard la moșia numită Ighiu, lîngă un rîu numit Valea Ighiu-lui, au ridicat un semn de hotar; și de acolo, trecînd tot spre răsărit adică mergînd spre moșia numită Cricău, tot în pămînturi de arătură au ridicat șapte semne de hotar unul după altul, dintre care unul, și cel din urmă, e destul de aproape de cele trei movile de hotar ⟨făcute⟩ din pămînt și pietriș care despart și stau ca hotar dinspre moșiile Ighiu. Bucerdea și Șard, și aici se spune că sfîrșesc acele semne de hotar ridicate din nou. Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială de față întărită cu puterea pecetii noastre atîrnate și autentice.

Dat la sărbătoarea fericitei fecioare și mușenice Agata, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte, pe cînd ființau cu bine chibzuiții bărbați: Petru prepozitul, Benedict lectorul, Ștefan cantorul — slujba de

custode fiind vacantă — și ceilalți domni canonici și magiștri (ai bisericii noastre).

(Pe verso, de o mână contemporană:) Despre moșia Șard.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 393. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig. perg., pecetea atârnată împreună cu fișia de atîrnare s-a rupt.

Copie contemporană în *Liber metaliūm*, p. 169—171, 195—199, 217—220 la Arh. Naț. Magh., Dl. 31 172.

EDIȚII: *Fejér*, IX/4, p. 82; *Hurmuzaki — Densușianu*, I/2, p. 140—141; *Teleki*, I, 150—154; *Ub.*, II, p. 288—289.

¹ Pată de umezeală cca 1 cm; întregit pe baza contextului.

² Corect: *hoc*.

³ Astfel în orig.

⁴ Corect: *nemora*.

⁵ Urmează: *smiliter unam metam*, de prisos.

⁶ Rupt cca 0,5 cm; întregit după sens.

⁷ 25 iulie (1366).

Lodouicus, dei gratia, rex Hungaria, fidelibus suis, capitulo ecclesie Albensis Transilvane, salutem et graciam.

Cum nos fidelis cives et hospites nostros de Desakna et de Deesuar in dominium quarundam terrarum iuxta fluvium Wýzzamus secus easdem civitates nostras constitutarum et adiacentium, eisdem visis ipsorum iuribus, que ad ipsas habere dignoscebantur, restitutarum et resignatarum, mediante nostro et vestro hominibus iuridice introduci facere velimus, fidelitati vestre firmo regio sub edicto precipiendo mandamus quatenus vestrum, mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo present, Thomas, filius Nicolai de Kechzech, vel Nicolaus, filius Stephani, de Kodor, aut Ladislaus, filius Mýke, sive Johannes, filius Petri, filii Laurentii, aliis absentibus, homo noster, ad facies predictarum terrarum, vicinis et commetaneis earundem universis legitime in ibi convocatis et presentibus, accedendo, reambulet ipsas per veras suas metas et antiquas, novas iuxta veteres in locis necessariis erigendo, reambulatasque et ab aliorum possessionariis iuribus metaliter separatas et distinctas statuatur easdem iuxta seriem et continentiam aliarum literarum nostrarum super ipsa restitutionem terrarum predictarum confectarum, eisdem civibus possidendas, nullius de ad nos pertinentium contradictionis obstaculo in statutione predictarum terrarum obviare valente in hac parte, et tandem tocus facti seriem cum cursibus metarum nostre fideliter rescribatis maiestati.

Datum in Wýssegrad, in festo beate Dorothee virginis et martyris, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} septimo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi din capîtlul bisericii de Alba Transilvaniei, sănătate și milostivire.

Deoarece voim ca credincioșii noștri orășeni și oaspeți din Ocna Dejului și din Dej să fie puși pe cale judecătorească, prin omul nostru și al vostru, în stăpinirea unor pămînturi aflătoare și așezate pe riul Someșul Mic, lângă acele orașe ale noastre, (pămînturi) care le-au fost date îndărăt și lăsate lor, ținîndu-se seama de drepturile lor, ce se știa că privesc acele (pămînturi), vă punem în vedere și poruncim credinței voastre cu nestrămutată poruncă regească să trimiteți spre mărturie omul vostru vred-

nic de crezare, în fața căruia, omul nostru, Toma, fiul lui Nicolae de Chiced, sau Nicolae, fiul lui Ștefan de Codor, ori Ladislau, fiul lui Myke, sau în lipsa celorlalți, Ioan, fiul lui Petru, fiul lui Laurențiu, ducându-se la pomenitele pământuri (și) chemînd acolo în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii lor și fiind ei de față, să le hotărîncească după semnele lor adevărate și vechi, ridicînd altele noi pe lîngă cele vechi în locurile de trebuință; și odată hotărînite, despărțite și deosebite prin semne de hotar de drepturile de stăpînire ale altora, să le dea în stăpînire numiților orășeni, potrivit șirului și cuprinsului unei alte scrisori a noastre întocmită asupra înapoierii sus-ziselor pământuri, stavile împotrivirii nici unuia din cei ce țin de noi neputînd sta în cale, în această privință, la darea în stăpînire a acelor pământuri, iar după aceea, să răspundeți în scris, întocmai, maiestății noastre despre tot ce s-a făcut, dîmpreună cu mersul semnelor de hotar.

Dat la Vișegrad, la sărbătoarea fericitei fecioare și mucenice Dorootea, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. oraș Dej, nr. 17.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 15 martie 1367, nr. 210.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 289—290.

202

1367 februarie 7, Vișegrad

Ștefan Bubek, judele țării, adeverește că, în procesul dintre capitlul din Vesprim și capitlul din Oradea, pentru dobîndirea unor acte, magistrul Petru, canonic decan de Vesprim, a arătat, în numele capitlului său, că biserica sa a primit moșia Nog Gymolt ca danie din partea regelui din bunurile lui Ioan, fiul lui Nicolae, mort fără moștenitori, care, la rîndul sau, o dobîndise de la capitlul din Oradea, în schimbul moșiei sale Bagamer; de aceea are nevoie de actul privitor la acest schimb și de celelalte acte privitoare la numita moșie. Toma de Pelle, împuternicitul capitlului din Oradea, a declarat că nu poate înfățișa actele cerute decît la o dată mai tîrzie. La dezbaterea din 13 ianuarie 1367 a înfățișat actul din 26 august 1255 dat de episcopul din Győr și actul din 25 ianuarie 1367 (nr. 195), dat de capitlul din Oradea, pe care judele țării le transcrie pe seama capitlului din Vesprim.

Arh. Naț. Magh., Dl. (Arh. capitlului Veszprém.).

Transumpt în actul lui Petru Perényi, judele țării, din 16 noiembrie 1422.

REGESTE: *Kumorovitz*, p. 235—236, nr. 605.

203

1367 februarie 8 (*sexto Idus mensis Februarii*)

Ludovic I, regele Ungariei, întărește actul său din 20 noiembrie 1357. În lista demnitarilor, între alții: Dumitru, episcop de Oradea (*Waradiensi*), Dominic, episcopul Transilvaniei (*Transsilvano*), Dominic, episcopul de Cenad (*Chanadiensis*), Dionisie, voievodul Transilvaniei (*woyuoda Transsilvano*).

Arh. Naț. Magh., Dl. 33 604.

Orig. perg.

EDIȚII: *Smičiklas*, XIV, p. 6—7.

Capitulul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre cercetarea făcută potrivit poruncii lui, dată din Cluj, la 20 mai 1366, în legătură cu plângerea lui Mihail și Ubul, fiii lui Ladislau de Kállo, ce s-a dovedit întemeiată. Astfel, murind soția lui Ubul, un împuternicit al pîrîșilor a voit să înapoieze, în fața capitolului din Oradea, fratelui ei, Nicolae, fiul lui Ioan de Tămașda (*Tamashyda*), hainele și altă avere mișcătoare, în preț de 100 de mărci, adusă cu prilejul căsătoriei; dar împuternicitul pîrîșului nu a avut scrisoare de împuternicire, și, astfel, lucrurile au fost depuse la un locuitor din Oradea, cu numele Gyukman, de la care Nicolae, fiul lui Ioan, le-a ridicat prin viclenie, iar pîrîșii au fost păgubiți.

Arh. Naț. Magh., Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1514).

Orig. hîrtie, cu fragmente a trei peceti.

REGESTRE: Kállay, II, p. 138, nr. 1 592.

Secunda vero, similiter eiusdem condam domini Lodouici regis, confirmationales, octavo Kalendas Marcii, anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo septimo, regni autem sui vigesimo sexto, uti in eisdem narrabatur sub pendenti sigillo suo novo dupplici et autentico exorta, penitus tamen carens ipso¹ sigillo, quod dictus procurator prefatorum in causam attractorum per prefatos cives² incolas et laboratores abscissum fuisse allegabat, habendo in se confirmative solum modo tenorem pre-narratarum litterarum donacionalium ipsius condam domini Lodouici regis, inter cetera enodabat quod ipse condam dominus Lodouicus rex, iustis et legitimis supplicationibus prefati Nicolai, filii Kendeth, in sua ac dictorum Johannis et Nicolai, fratrum suorum, personis, sue maiestati per eundem porrectis, regio cum favore inclinatus, serviciis potissime et fidelitatibus eiusdem Nicolai, per eundem, locis et temporibus opportunis, fecunda agilitate et pervigili cura, iuxta sue possibilitatis exigenciam, maiestati sue exhibitis et impensis, in memoriam sue celsitudinis reductis, pretactas litteras suas patentes, sanas et omni suspicione vicio carentes, eisdem litteris suis confirmacionalibus de verbo ad verbum insertas, simulcum premissa sua donacione dicte possessionis Lwpsa in tenoribus earundem expressa, quod omnes sui continencias et clausulas, acceptasset, ratificasset, approbasset ac pro eisdem et eorum heredibus ac posteritatibus, de plena regie maiestatis auctoritate, perpetuo valituras, eiusdem privilegii sui patrocínio mediante, confirmasset, salvis iuribus alienis.

Iar o a doua scrisoare³, de întărire, a aceleiași răposat domn Ludovic, regele, dată, precum se arăta în ea, sub pecetea lui atîrnată, cea nouă, dublă și autentică, în a opta zi înainte de calendele lui martie, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte, iar în al domniei sale al douăzeci și șaselea <an>, dar lipsită cu totul de acea pecete — despre care, zisul împuternicit al pomeniților pîrîți spunea că a fost smulsă de sus-zîșii orășeni, locuitori și băieși —, cuprindea în ea, drept întărire, numai șirul pomenitei scrisori de danie a numitului răposat domn Ludovic regele, <ce> arăta, între altele, că răposatul domn Ludovic regele, înduplecat de dreptele și legiuitele cereri ale pomenitului Nicolae, fiul lui Cîndea, făcute de

el maiestății (regești), în numele său și al sus-zișilor săi frați, Ioan și Nicolae, (și), mai ales rechemînd în amintirea înălțimii sale slujbele și faptele de credință ale lui Nicolae, aduse și arătate de el maiestății sale, după putința sa, cu rodnică destoinicie și necurmată grijă, în locurile și la vremea potrivită, a primit, a întărit și a încuviințat pomenita scrisoare deschisă în tot ceea ce privește cuprinsul ei și toate clauzele sale, și lipsită de orice semn de bănuială, trecută din cuvînt în cuvînt în acea scrisoare a sa de întărire, împreună cu sus-zisa danie a zisei moșii Lupșa, lămurită în cuprinsul acelei (scrisori), și a hărăzit-o, din deplină putere a maiestății regești, prin mijlocirea celui privilegiu al său, pentru ei și petru moștenitorii și urmașii lor, spre a avea putere în veci.

Arh. Naț. Magh., Dl. 37 066. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1325.

Rezumat dezvoltat în actul lui Matia Corvin, regele Ungariei, din 24 noiembrie 1487, Buda.

Mențiune, doar cu data de an, în scrisoarea capitlului din Alba Iulia, din 8 mai 1385, transcrisă în același act al regelui Matia, din 1487.

EDIȚII: *Cercetări istorice*, 1934—1936, p. 14—15 (cu lacune după un manuscris al lui Kemény).

¹ Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.

² Astfel în rezumat, cu referire la una din părțile aflate în proces la 1487.

³ Prima scrisoare a regelui este din 24 aprilie 1366, Alba Iulia (vezi nr. 33, unde se găsesc și alte informații referitoare la forma sub care s-au păstrat cele două scrisori).

Cum actus humani qui fiunt in tempore ex inconstancia temporis decident, expedit necessario, ut literarum municionibus cum testium et almasiatorum ydoneorum insertione firmiter perhennentur.

Hinc est, quod nos, Jacobus Hentmannisse, magister civium de Cybino, iudex provincialis, Seruacius, Georgius coqus, Symon aurifaber totaque communitas iuratorum et civium spectancium ad eosdem, ad universorum honorabilium noticiam, quorum ydoneitati expedit, presentibus apertissime cupimus pervenire discretos homines, nostros concives, communitatem cerdonum molam corticum, ad eorum opus spectantem, erga comitem Petrum de villa Hetzlini et Michaellem, filium comitis Martini, pro LXXX et quinque florenis rationabiliter et libere, contradictione nullius obstante, comparasse testibus et almasiatoribus honestis presentibus, videlicet Georgio coquo, magistro Nycolao, Johanne bursatore, satisfaccione etiam super predicta vendicione facta debita et decenti. Quare predictis hominibus memoratam molam vendendi, commutandi, possidendi et in quoslibet usus convertendi plenam damus facultatem, occasione et invencione sinistra cuiusquam non obstante.

In cuius testimonium firmum et irrevocabile, fidelis eorum instantie respectu, presentibus nostri sigilli robor est appensus¹.

Datis in festo beati Mathie apostoli, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} septimo, suo robore perpetue valituro.

Deoarece faptele omenеști, ce se săvîrșesc în timp, se pierd din pricina nestatorniciei vremii, e de mare trebuință ca ele să fie trainic veșnicite și întărite prin scris și cu trecerea (în scrisori) a (unor) martori și aldamășari potriviți. De aceea, noi, Iacob Hentmannisse, primar al Si-

biului <și> jude provincial, Servațiu, Gheorghe bucătarul, Simion aurarul și întreaga obște a juraților și orășenilor ce țin de aceia, prin scrisoarea de față dorim să ajungă cât mai deschis la cunoștința tuturor oamenilor vrednici de cinste cărora se cuvine că chibzuiți oameni, orășeni de-ai noștri, adică breasla tăbăcarilor, au cumpărat o moară de măcinat scoarță <de stejar>, trebuitoare meșteșugului lor, de la comitele Petru din satul Ațel și de la Mihail, fiul comitelui Martin, cu optzeci și cinci de florini, slobod și cu un bun drept, fără împotrivirea nimănui, în fața unor martori și aldămășari cinstiți, și anume: Gheorghe bucătarul, magistrul Nicolae, Ioan pungarul, făcându-se datorata și cuvenita plată pentru această vânzare. Drept aceea, dăm voie deplină sus-zișilor oameni să vîndă, să schimbe, să stăpînească și să dea orice întrebuițare acelei mori, fără a ține seama de pîra și născocirea dușmănoasă a cuiva.

Spre mărturia trainică și nestrămutată a acestui lucru și ținînd seama de credincioasa lor stăruință, am atîrnat de această scrisoare întărirea peceteii noastre.

Dat la sărbătoarea fericitului apostol Matia, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte, spre a dăinui pe veci în tăria sa.

Arh. Stat. Sibiu, Col. doc. de bresle, Z.U.I, nr. 1,

Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.

Orig. perg., cu pecete rotundă din ceară albă, atîrnată cu o fișie de pergament. Descrierea peceteii și a legendei la *Ub.* II, p. 290.

EDIȚII: *Archiv.*, X, 1872, p. 326; *Ub.*, II, p. 290.

¹ Corect: *appensum*.

207

1367 martie 6, Kálló

Vicecomitele și juzii nobililor din comitatul Szabolcs raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că, la porunca sa din 6 februarie 1367, au făcut o cercetare, prin care s-a adeverit că plîngerea lui Ioan, fiul lui Petru de Panyola — potrivit căreia, tatăl său, Petru, a zălogit o moșie locuită, numită Kyspanala, lui Nicolae cel Mare de Domănești, iar acum fiii acestuia, Ioan și Mihail, o pradă — este întemeiată.

Arh. Naț. Magh., Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1516).

Orig. hîrtie, cu fragmente ale peceteii de închidere.

208

1367 martie 12, Buda

<Commisio>¹ domini palatini et deliberacio baronum

Lodouicus, deî gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, universis prelatiis, baronibus et specialiter waiuode Transilvano nunc constituo et in futurum constituendo, necnon comitibus, castellanis, oficialibus eorumque vicesgerentibus, item civitatibus et liberis villis earumque rectoribus seu villicis, in partibus Transilvanis constitutis, quibus presentes ostenduntur, salutem et gra<tia>m².

Cum nos unumquemque regnicolarum nostrorum, tam scilicet nobiles, quam alios cuiuscumque status et condicionis existant, in dictis partibus Transilvanis constitutos, in omnibus pristinis eorum libertatibus, pri-

vilegiis, graciis, legibus et consuetudinibus, per nostros progenitores, di-vos reges Hungarie, et (ite)m³ per nos, mediantibus privilegialibus litte-ris nostris, ipsis datis et concessis, indempniter⁴ et illese velimus con-servare, volumus et fidelitati universitatis vestre, firmo regio sub edicto precipientes mandamus quatenus predictos nobiles et alios quoslibet in predictis partibus Transilvanis, ut prefertur, existentes, contra formam predictae prerogative libertatis eorum, per nos et per predictos progeni-tores nostros eis date et concesse, in nullo molestare, agravare⁵ et quo-vismodo perturbare presumpmatis⁴ sed ipsos et quemlibet ipsorum in eisdem privilegiatis ipsorum libertatibus, quibus hactenus perstiterunt, pacifice uti, frui et gaudere permittatis; alioquin commisimus et ex nunc committimus predicto wayuode nostro, ut eosdem, contra quoslibet in de-bite molestare attemptantes, in eorum iuribus ac libertatibus protegat, de-fendat et conservet, nostra regia auctoritate presentibus sibi tradita et ommissa mediante.

Datum Bude, in festo beati Gregorii pape, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

(Pe verso, sub pecete, de aceeași mână:) Commissio domini palatini et deliberacio baronum.

Porunca domnului palatin și chibzuința baronilor

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi, tuturor prelaților, baronilor și îndeosebi voievodului Transilvaniei aflător în slujbă acum și celui ce va fi rinduit în viitor, precum și comiților, castelanilor, slujbașilor și locuitorilor, de asemenea, orașelor și satelor libere, și dregătoriilor lor sau juzilor, rinduiți în părțile Transilvaniei, cărora li se arată cele de față, sănătate și milostivire.

Deoarece noi voim să-i păstrăm nevătămați și neatinși pe oricare dintre locuitorii țării noastre, și anume atât pe nobili cât și pe alții de orice stare și seamă ar fi, așezați în pomenitele părți ale Transilvaniei, în toate vechile lor libertăți și privilegii, milostiviri, legi și obiceiuri, date și hărăzite lor de înaintașii noștri, sfinții regi ai Ungariei, și, de aseme-ne, de noi, prin scrisorile noastre privilegiale, voim și, prin strașnica noastră poruncă regească, vă punem în vedere și poruncim credinței obștii voastre să nu cutezați cumva, în pofida cuprinsului pomenitei pre-rogative a libertății lor, date și hărăzite lor de către noi și de pomeniții noștrii înaintași, a supăra, a asupra și a tulbura întru nimic pe sus-ziiși nobili și pe oricare alții, care, cum se spune mai sus, se află în amintitele părți ale Transilvaniei, ci să-i lăsați pe ei și pe fiecare dintre ei să se fo-losească, să aibă parte și să se bucure în pace de acele libertăți date lor prin privilegii, (și) în care au dăinuit pînă acum. Altminteri, am porun-cit și poruncim și acum sus-zisului nostru voievod ca, din împuternicirea noastră regească, dată și încredințată lui prin (scrisoarea) de față, să-i ocrotească, să-i apere și să-i păstreze pe ei în drepturile și libertățile lor, împotriva tuturor acelor care ar încerca să-i tulbure pe nedrept.

Dat la Buda, la sărbătoarea fericitului papă Grigore, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

(Pe verso, sub pecete, de aceeași mână:) Porunca domnului palatin și chibzuința baronilor.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 697. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.

Orig., perg., cu urme de pecete mare regală de maiestate, aplicată pe verso.

¹ Pată de umezeală cca 0,5 cm; întregit pe baza contextului.

² Rupt cca 0,5 cm; întregit pe baza contextului.

³ Pată de umezeală cca 1 cm; întregire probabilă.

⁴ Astfel în orig.

⁵ Corect: *aggravare*.

Magister Konya, Dalmacie, Croacie banus, universis iudicibus et officialibus suis, tam in arhidiaconato¹ nostro de Ozd, quam alias in partibus Transsilvanis constitutis et constituendis, ac vices eorum gerentibus, salutem cum dilectione.

Percepimus quod vos ad decimas venerabilis patris, domini Domini, dei et apostolice sedis gracia, episcopi Transsiluani, proximi nostri, et quartas archidiaconles², de possessionibus nostris ipsis iure provenire debentes, continue intromitteretis conductoresque earundem seu emptores et introductores prohiberetis, in quibus ipsi per factum vestrum dampna² non modica perpassi fuissent et exstitissent². Super quibus, vobis et vestrum singulis per presentes firmis damus in mandatis, quatenus nunquam de cetero, palam vel occulte², ad decimas ipsius domini episcopi, proximi nostri, et quartas archidiaconales vos intromittere, occupare vel quoquomodo usurpare audeatis seu presumptis², si nostram facere vultis voluntatem, sed conductoribus earundem seu emptoribus, cui vel quibus carius locare seu vendere poterunt, procuratoribus earundem³ locare ac ad introducendum deputare seu assignare, tam iobagionibus nostris, quam aliis quibuscumque, libere et sine impedimento aliquali permittatis, si autem habere easdem volueritis, sic conducatis seu ematis, prout alii locare possent; aliud nullo modo facere audeatis in premissis.

Datum Bude, in dominica Reminiscere², anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^m septimo.

Magistrul Konya, banul Dalmației <și> Croației, tuturor juzilor și slujbașilor său aflători sau care se vor afla în slujbă, atât în arhidiaconatul nostru de Ozd, cât și în alte părți ale Transilvaniei, precum și locuitorilor lor, sănătate și dragoste.

Am înțeles că voi vă amestecați neîncetat în dijele venerabilului părinte, domnul Dominic, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcopul Transilvaniei, ruda noastră, și în pătrimile arhidiaconale, ce li se cuvin de drept de pe moșiile noastre, și opriți pe arendașii lor sau pe cumpărători și pe cărauși, prin care faptă a voastră ei au suferit și suferă o mare pagubă în acestea. Cu privire la aceasta, prin cele de față vă poruncim cu tărie vouă și fiecăruia dintre voi, ca niciodată de aici înainte să nu îndrăzniți și să nu cutezați să vă amestecați, să cotropiți sau să vă faceți stăpîni, pe față sau în ascuns, pe dijele acelui domn episcop, ruda noastră, și pe pătrimile arhidiaconale, dacă voiți să împliniți voința noastră, ci să îngăduiți, în chip slobod și fără vreo piedică, arendașilor lor sau cumpărătorilor, căruia sau căroră le vor fi putut arenda sau vinde mai scump, <și> imputerniciților lor să le dea în arenda, precum și să le încredințeze și să le dea în seamă atât iobagilor nostri, cât și oricăror altora, pentru a le căra, iar dacă veți voi să le dobîndiți, atunci să le arendați

sau să le cumpărați așa cum pot fi arendate altora, <și> în nici un chip să nu îndrăzniți să faceți altfel în cele de mai sus.

Dat la Buda, în duminica *Reminiscere*, în anul Domnului o mie trei sute șazece și șapte.

Bibl. Bathysaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița I, nr. 175. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 4 iulie 1367, <Alba Iulia>, nr. 247.

EDIȚII: Szeredai, *Series*, p. 104; Fejer, IX/3, p. 639—640 (cu data greșită: 1366).

REGESTRE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 175.

¹ Corect: *archidiaconatu*.

² Astfel în transumpt.

³ Corect: *eorundem*.

Excellentissimo principi, domino Lodouico, dei gracia, illustri regi Hungarie, domino ipsorum, capitulum ecclesie Transilvane, oracionum sufragia devotarum cum perpetua fidelitate.

Noverit vestra excellencia, <nos>¹ literas vestras, honore quo decuit, recepisse in hec verba: <Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 6 februarie 1367, Vișegrad, nr. 201>. Nos enim, mandatis vestris obtemperare cupientes, ut tenemur, unacum Johanne, filio Petri, filii Laurencii, homine vestro, nostrum hominem, videlicet Nicolaum, sacerdotem de choro nostro, ad premissa mandata vestra fideliter exequanda duximus transmittendum.

Qui, demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi in die Cynerum ad facies predictarum terrarum accessissent, ac vicinis et commetaneis earundem universis legitime convocatis ipsisque presentibus, memoratas terras reambulassent per suas veras metas et antiquas, novas iuxta veteres ubi necesse fuit erigendo, reambulatasque et ab aliorum possessionariis iuribus metaliter separatas iuxta seriem et continenciam aliarum literarumstrarum, super ipsa restitutione terrarum prefatarum confectarum, statuissent memoratis civibus de Desakna et de Deswar possidendas, nullo contradictore apparente. Cursus autem metarum hoc ordine distinguuntur; primo et principaliter mete civitatum Desakna et Deswar vocatarum incipiunt in loco ubi Wyzzamus cadit in Nogzamus et ibi tenet metas cum nobilibus et separat predictas civitates a nobilibus; abhinc super eundem fluvium Wyzzamus tendit versus partem meridionalem ad locum Wzdrewy vocatum, ubi etiam tenet metas cum eisdem nobilibus; deinde super eundem fluvium Wyzzamus currit supra versus eandem partem meridionalem ad locum Rakamaz-foka, ubi tenet metas cum populis castri Baluanus vocati, inde extendens² de ipso fluvio iuxta eundem fluvium unam metam terream erexissent; postea versus partem occidentalem procedendo, circa eundem locum Rakamaz, similiter unam metam terream in loco Egerkuch vocato, deinde versus eandem partem occidentalem directe eundo inter terras arabiles secus quandam viam, per quam ad Desaka, itur, in ascendendo, similiter unam metam terream erexissent; postea ascendendo ad quandam montem Komolosberche directe versus eandem partem occidentalem in latere

eiusdem montis unam metam terream fodissent, ubi tenet metas cum nobilibus de Nema, et ibi cives dictarum civitatum cum Petew literato et Nicolao, filio Gregorii, nobilibus de Nema, easdem metas inter ipsas civitates et possessionem Beke pacifice componendo erexissent; demum directe versus eandem partem occidentalem procedendo, super idem Ckomolosberch³ currit versus eandem partem occidentalem, deinde cadit ad quendam montem, Kuuesberchÿ vocatum, a parte possessionis Nema; postea versus eandem partem occidentalem, ascendit et currit directe super idem Kuuesberch³ versus villam Pentek, et ibi in capite eiusdem montis Kuuesberch est una meta, Almahatar vocata, et ibi incipit tenere metas cum nobilibus de Nema et ecism filiis Beke, filii Ladislai; medietate autem aque Wyzzamus pertinet ad populos castri Baluanus, alia medietate prefatis civibus de Desakna et Deswar remanente, et sic cursus metarum terminantur.

Datum secunda feria proxima post dominicam Reminiscere, anno prenotato.

{Pe verso, de o mîna din secolul al XV-lea:} Reambulacio metarum civitatis.

Preainălţatului principe, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, măritul rege al Ungariei, stăpînului lor, capitluł bisericii Transilvaniei, prinos de cucernice rugăciuni cu veşnică credinţă.

Să afle înălţimea voastră că am primit, cu cinstea cuvenită scrisoarea voastră cu acest cuprins: *{Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 6 februarie 1367, Vişegrđ, nr. 201}*. Iar noi, dorind să dăm ascultare poruncilor voastre, precum sîntem datori, am hotărît să trimitem, dimpreună cu Ioan, fiul lui Petru, fiul lui Laurenţiu, omul vostru, pe omul nostru, anume pe Nicolae, preot din strana noastră, pentru împlinirea întocmai a poruncilor voastre de mai sus.

Aceştia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-am spus într-un glas că, în ziua Începutului Păresimilor⁴, s-a dus la pomenitele pămînturi şi, chemînd în chip legiuit vecinii şi megieşii lor, şi fiind aceştia de faţă, au hotărnicit pomenitele pămînturi după semnele lor de hotar adevărate şi de demult, ridicînd acolo unde era nevoie, semne noi pe lîngă cele vechi şi odată hotărnicite şi despărţite şi deosebite prin semne de hotar de drepturile de moşie ale altora, potrivit şirului şi cuprinsului unei alte scrisori a voastre, întocmite cu privire la înapoierea acelor pămînturi, le-au trecut în stăpînirea oraşenilor din Ocna Dejului şi din Dej, fără să se ivească nici un împotrivor. Iar mersul semnelor de hotar se înşiruie în felul următor: mai întîi şi dintru început, semnele de hotar ale oraşelor numite Ocna Dejului şi Dej încep în locul unde Someşul Mic se varsă în Someşul Mare, şi aici {hotarul} face despărţirea de nobili şi desparte pomenitele oraşe de nobili; de aici o ia pe acel rîu Someşul Mic spre miazăzi la locul numit Vadul lui Wzd, unde face despărţirea de numiţii nobili. Apoi, pe acelaşi rîu Someşul Mic, fuge în sus tot spre miazăzi, la un loc numit Cotul lui Rakamaz, unde face despărţirea de oamenii cetăţii numite Unguraş. De aici, {hotarul} ieşind din acel rîu, ei au ridicat lîngă rîul acela o movilă de hotar; apoi, mergînd mai departe spre apus, lîngă acel loc {numit} Cotul lui Rakamaz au mai ridicat o movilă de hotar în locul numit Fîntîna Arinilor. De acolo, mergînd drept înainte tot spre apus prin nişte pămînturi de arătură, pe lîngă un drum, pe care se merge la Ocna Dejului, pe suiş au ridicat încă o

movilă. Apoi, suind pe un deal (numit) Creasta Coamei drept către aceleași parte de apus, pe coasta aceluși deal au ridicat o movilă de hotar, acolo unde hotarul face despărțirea cu nobilii de Nima, și acolo, orașenii din zisele orașe, învoindu-se în chip pașnic cu Petew diacul și cu Nicolae, fiul lui Grigore, nobili de Nima, au ridicat acele semne dintre numitele orașe și moșia Beke. În sfârșit, înaintînd de-a dreptul tot spre apus, (hotarul) fuge peste acel deal (numit) Creasta Coamei tot spre apus, apoi ajunge la un deal numit Creasta Pietroasă, dinspre partea moșiei Nima, de aci suie tot spre apus și fuge de-adreptul peste dealul (numit) Creasta Pietroasă, spre satul Pintic, și aici, la capătul numitului deal (zis) Creasta Pietroasă, este un semn numit Hotarul Mărului; și aici (hotarul) începe să facă despărțirea de nobilii de Nima și chiar de fiii lui Beke, fiul lui Ladislau, iar jumătate din (abia) riului Someșul Mic ține de oamenii cetății Unguraș, cealaltă jumătate rămînînd orașenilor din Ocna Dejului și din Dej. Și astfel se termină mersul hotarelor.

Dat în luna de după duminica *Reminiscere*, în anul de mai sus.

(*Pe verso, de o mîină din secolul al XV-lea.*) Hotărîrimea hotarelor orașului.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Primăria oraș Dej, nr. 17.

Orig. perg., cu urme de pecete rotundă din ceară albă, aplicată în document pe verso.

EDITII: *Ub.*, II, p. 291—292.

REGESTE: *Tört. Lapok.*, 1874, p. 411.

¹ Lipsește în orig.

² Corect: *exeundo*.

³ Astfel în orig.

⁴ 3 martie 1367.

Propria commissio domini regis in
Insula et relatio Georgii Zadar

Nos, Lodouicus, dei gratia, (rex Hungarie)¹ etc., tenore presentium significamus quibus expedit universis quod venerabilis in Christo pater, dominus Dominicus, eadem et apostolica gratia, episcopus Transsilvaniae dilectus et fidelis poster, nomine sub proprio et ecclesie sue ac honorabiles viri Johannes de Kukulleuu, Nicolaus de Ozd, archydiaconi, canonici ecclesie predictae, vice et nomine capituli ecclesie eiusdem ad nostre maiestatis accedentes presentiam, exhibuerunt nobis quasdam litteras nostras patentes, secreto sigillo nostro rotundo consignatas, tenores infrascripti, supplicantes nostre maiestati humiliter et devote, ut eisdem, simulcum gratia in eisdem expressa acceptare et approbare ac de verbo ad verbum presentibus inseri faciendo, ad uberioris cautele firmitatem pro ipsis, domino episcopo et capitulo ecclesie sue, confirmare dignaremur. Quarum tenor talis est: (*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 8 iulie 1366, Alba-Iulia, nr. 103*).

Nos itaque, iustis et legitimis eorundem domini, episcopi et archydiaconorum, supplicationibus regio cum favore inclinati, predictas litteras nostras patentes, secreto sigillo nostro rotundo consignatas, simulcum gratia in eisdem expressa, acceptantes et approbantes, de verbo ad

verbum presentibus inseri faciendo, pro eisdem, domino episcopo et capitulo ecclesie sue, duximus confirmandas uberiorem ad cautelam.

Datum Bude, feria tertia proxima post dominicam Oculi, anno domini M^{mo} CCC^{mo} sexagesimo septimo.

⟨*Pe verso, sub pecete, de aceeași mînă:*⟩ Propria commissio domini regis in Insula facta et relatio Georgii Zudar.

Porunca însăși a domnului rege, ⟨dată⟩ în Insula ⟨Iepurilor⟩, și darea de seamă a lui Gheorghe Zudar.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul ⟨scrisorii⟩ de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că vrednicul de cinstire întru Hristos părinte ⟨și⟩ domn Dominic, din aceeași milă și din cea apostolică, episcopul Transilvaniei, iubitul și credincviosul nostru, în numele său și al bisericii sale, precum și vrednicii de cinstire bărbați, Ioan arhidiaconul de Tîrnava, ⟨și⟩ Nicolae, arhidiaconul de Ozd, canonici ai sus-zisei biserici, venind înaintea maiestății noastre, în locul și numele capitlului pomenitei biserici, ne-au înfățișat o scrisoare a noastră deschisă, însemnată cu pecetea noastră de taină cea rotundă, și avînd cuprinsul de mai jos, rugîndu-se cu smerenie și cu supunere de maiestatea noastră să binevoim a o primi și încuviința, împreună cu milostivirea arătată în ea, și, punînd să fie trecută cuvînt cu cuvînt în scrisoarea de față, a o întări pentru domnul episcop și pentru capitlul bisericii sale, spre o mai trainică și mai mare chezășie. Cuprinsul acelei scrisori este acesta: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 8 iulie 1366, Alba Iulia, nr. 103.*⟩

Noi, așadar, ascultînd cu regească bunăvoință dreptele și legiuitele cereri ale domnului episcop și ale arhidiaconilor pomeniți, primînd și încuviințînd pomenita noastră scrisoare deschisă, însemnată cu pecetea noastră de taină cea rotundă, împreună cu milostivirea cuprinsă în ea, ⟨și⟩ punînd să fie trecută cuvînt cu cuvînt în scrisoarea de față, am hotărît să fie dată pentru pomenitul domn episcop și pentru capitlul bisericii sale spre mai mare chezășie.

Dat la Buda, în marțea de după duminica Oculi, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

⟨*Pe verso, sub pecete, de aceeași mînă*⟩ Porunca însăși a domnului rege, dată în Insula ⟨Iepurilor⟩, și darea de seamă a lui Gheorghe Zudar.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 691. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Copie simplă de la sfîrșitul secolului al XVIII-lea, la p.

Orig., perg., cu urme de pecete mare regală de Maiestate, aplicată în document, pe verso.

Bibl. Bathyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, Miscell. Cist. 3, fasc. 3, nr. 47.

¹ Rupt cca 3 cm; întregit pe baza contextului.

⟨*Insemnare de cancelarie*⟩: Relatio Georgii Zudar.

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Ungarie, memorie commendantes tenore presencium significamus quibus expedit universis, quod venerabilis

in Christo pater, dominus Dominicus, ecclesie Albensis Transiluvane episcopus, dilectus et fidelis noster, ad nostre maiestatis accedendo presenciam, exhibuit nobis quasdam literas nostras patentes, secreto sigillo nostro rotundo consignatas, tenoris infrascripti, supplicans nostre celsitudini humiliter et devote, ut easdem de verbo ad verbum presentibus, inseri faciendo pro eodem et ecclesia sua confirmare dignaremur uberiores ad cautelam. Quarumquidem literarum tenor talis est: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 14 iulie 1366, Alba Iulia, nr. 113⟩*. Nos itaque, iustis et legitimis supplicationibus eiusdem domini episcopi favorabiliter annuentes, predictas literas nostras patentes, secreto sigillo nostro consignatas, de verbo ad verbum presentibus, inseri faciendo pro eodem domino episcopo et ecclesia sua ad uberiores cautele firmitatem duximus confirmandas.

Datum Bude, feria tertia proxima post dominicam Oculi, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

⟨Insemnare de cancelarie:⟩ Perlecta et correcta.

⟨Sub pecete:⟩ Relatio Georgii Zudar.

⟨Pe verso, de o mină contemporană:⟩ Confirmacio contra cives de Clusuar, quod iobagiones ecclesie arestare, capere et iudicare non presumant.

⟨Insemnare de cancelarie:⟩ Darea de seamă a lui Gheorghe Zudar.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin *⟨scrisoarea⟩* de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine, că venerabilul întru Hristos părinte, domnul Dominic, episcopul bisericii de Alba Transilvaniei, iubitul și credinciosul nostru, înfățișându-se înaintea maiestății noastre, ne-a arătat o scrisoare deschisă a noastră însemnată cu pecedea rotundă de taină, cu cuprinsul de mai jos, rugându-se cu smerenie și supunere de înălțimea noastră ca, punând să fie trecută din cuvânt în cuvânt în scrisoarea de față, să binevoim a o întări pentru dînsul și pentru biserica sa spre mai mare cheazăsie. Cuprinsul scrisorii este acesta: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 14 iulie 1366, Alba Iulia, nr. 113⟩*. Noi, așadar, încuviințînd cu bunăvoință dreptele și legiuitele rugămînti ale numitului domn episcop, punînd să se treacă în *⟨scrisoarea⟩* de față din cuvînt în cuvînt pomenita noastră scrisoare deschisă, însemnată cu pecetea noastră de taină, am hotărît s-o întărim pentru acel domn episcop și pentru biserica sa, spre trăinicia unei mai mari cheazăsii.

Dat la Buda, în marțea de după duminica Oculi, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

⟨Insemnare de cancelarie:⟩ Citită și îndreptată.

⟨Sub pecete:⟩ Darea de seamă a lui Gheorghe Zudar.

⟨Pe verso, de o mină contemporană:⟩ Confirmarea *⟨scrisorii⟩* împotriva orașenilor din Cluj, ca să nu cuteze să-i aresteze, să-i prindă și să-i judece pe iobagii bisericii.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița I, nr. 174, 176. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig., perg., cu urme de pecete rotundă, din ceară albă, aplicată pe verso
EDITII: U'b., II, p. 292.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 174, 176.

⟨Nos, magister Ladislaus, filius Ladislai, comes de Clus⟩¹, Johannes, filius Dominici, et Michael dictus Henke, iudices nobilium de eodem, damus pro memoria quod, cum secundam ⟨continentiam priorum litterarum nostrarum prorogatoriarum⟩¹ magister Stephanus et Paulus, filii Nicolai dicti Vos, contra Andream clericum, filium Johannis, filii Nicolai de ⟨Gyrolth, feria quarta proxima ante festum Annuntiationis⟩¹ beate virginis coram nobis respondere debuissent super hanc causam, quod, quando magister Nicolaus ⟨dictus Vos, pater ipsorum, comes de Clus fuisset⟩¹, ante vicecomitem eius, nomine Thomam, predictus Andreas clericus in birsagio remansisset, pro quo ⟨birsagio, predictus magister Nicolaus ad possessionem⟩¹ predicti Andree clerici in Donchhaza venisset et exegisset et insuper desolasset, cum qua desolatione eidem Andree clerico sex mercarum⟩¹ dampna intulisset. Ideo, nos eandem causam ex voluntate ambarum partium ad quindenas ⟨datarum presentium du-ximus prorogandam, tali modo⟩¹ quod, si interim concordari possunt, bene quidem, si vero non, tunc in predicto termino coram nobis cum plena responsione ⟨comparebunt.

Datum in Clus, feria quarta proxima ante)⟨¹ festum Annuntiationis beate virginis, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX° septimo.

⟨Pe verso:⟩ Pro magistro Stephano et Paulo, filiis Nicolai dicti Vos, contra Andream clericum, super sex marcarum dampna, ad quindenas prorogatoria.

Noi, magistrul Ladislau, fiul lui Ladislau, comite de Cluj, Ioan, fiul lui Dominic, și Mihail zis Henke, juzii nobililor din același ⟨comitat⟩, dăm de știre că, deoarece, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amânare de mai înainte, magistrul Ștefan și Pavel, fiii lui Nicolae zis Vos, trebuiau să răspundă înaintea noastră ⟨stînd⟩ față cu Andrei, clericul, fiul lui Ioan, fiul lui Nicolae de Ghirolt, în miercurea dinaintea sărbătorii Bunei Vestiri², în pricina aceasta, ⟨anume⟩ că, pe cînd magistrul Nicolae zis Vos, tatăl lor, fusese comite de Cluj, iar sus-numitul Andrei, clericul, rămăsese dator cu o gloabă față de vicecomitele său cu numele Toma, sus-zisul magistrul Nicolae s-a dus la moșia Tonciu a pomenitului Andrei, clericul, pentru această gloabă și a ridicat-o și a mai și pustiit ⟨acea moșie⟩, pustiire prin care a pricinuit numitului cleric Andrei pagube de șase mărci. De aceea, noi, cu învoirea celor două părți, am hotărît să amînăm acea pricină pe a cincisprezecea zi de la data scrisorii de față³, în așa fel că, dacă între timp părțile pot să cadă la învoială, ⟨atunci⟩ bine; iar dacă nu, atunci se vor înfățișa înaintea noastră spre a răspunde despre toate.

Dat la Cluj, în miercurea dinaintea sărbătorii Bunei Vestiri, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

⟨Pe verso:⟩ ⟨Scrisoare⟩ de amînare peste cincisprezece zile, pentru magistrul Ștefan și Pavel, fiii lui Nicolae zis Vos, împotriva lui Andrei, clericul, cu privire la o pagubă de șase mărci.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass de Ţaga, nr. 74.

Orig. hirtje, cu urmele a trei peceti aplicate sub text.

EDIȚII: *Hazai okl.*, p. 281—282.

¹ Lipsește în orig.; întregit după *Hazai okl.*, p. 281—282.

² 24 martie.

³ 7 aprilie

Ludovic I, regele Ungariei, confirmă un privilegiu călugărițelor din Buda Veche. În lista demnitarilor, între alții: Dumitru, episcopul de Oradea (*Varadiensis*), Dominic, episcopul Transilvaniei (*Transyluano*), Nicolae, voievodul Transilvaniei (*wayuoda Transyluano*).

Bibl. Univ. Budapesta, Col. Hevenesi, tom. V, p. 420.

Copie.

EDIȚII: *Fejér*, IX/4, p. 54—58.

Lodouicus dei gracia rex Hungarie, universis prelatis, baronibus, comitibus, castellanis, nobilibus et possessionatis hominibus eorundemque officialibus, item civitatibus et liberis villis earumque rectoribus, iudicibus et villicis, quibus presentes ostenduntur, salutem et gratiam.

Cum quarumlibet ecclesiarum katedralium regni nostri privilegiata libertate requirente, earum prelati suos iobagiones et famulos impositionatos in causis quibuslibet ipsimet vel eorum officiales iudicandi habeant facultatem, fidelitati vestre firmo edicto regio precipiendo mandamus quatenus iobagiones et famulos impossessionatos venerabilis patris, domini Dominici, episcopi Transsiluani, more et ad instar ceterorum iobagionum suorum in possessionibus ecclesie sue commorantes, in nullis causis et causarum articulis iudicare vestroque iudicatu astare compellere neque eosdem, irrequisita et ab ipso domino episcopo vel suis officialibus non postulata iusticia, prohibere, calumpniare¹ et arestare audeatis in rebus eorum et personis, signanter vero pro debitis, delictis et offensis aliorum. Si qui enim ex vobis quidquam accionis vel questionis contra eosdem habent vel sunt habituri, hii¹ prius coram eodem domino episcopo vel suis officialibus legitime exequantur, qui si cuipiam in reddenda et imparcienda iusticia tepidi, negligentes et remissi extiterint, extunc non hii¹, contra quos agitur, sed ipsem et dominus episcopus vel sui officiales in nostri vel iudicis sui ordinarii presenciam per querelantes² evocentur. Nos enim vel ipsi iudices nostri ex parte (. . .)³ iudicium et sufficientis iusticie exhibebimus complementum, lege regni nostri observata.

Datum in Vissegrad, feria sexta proxima (ante dominicam)⁴ Letare, anno domini millesimo CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

(*Pe verso, de o mină contemporană:*) Super exempcione iobagionum et famulorum inpossessionatorum. (Și încă o însemnare de cancelarie, indescifrabilă).

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, tuturor prelaților, baronilor, comiților, castelanilor, nobililor și oamenilor cu moșii, precum și slujbașilor lor, de asemenea, orașelor și satelor libere și dregătorilor, juzilor și judeților lor, cărora li se înfățișează scrisoarea de față, sănătate și milostivire.

Deoarece prelații tuturor bisericilor catedrale din regatul nostru au voie — în temeiul privilegiilor de scutire a acestor prelați — să judece, ei înșiși sau prin slujbașii lor, în orice fel de pricină, pe iobagii și pe slujitorii lor fără pământ, vă punem în vedere și poruncim credin-

ței voastre, cu strașnică poruncă regească, să nu cutezați a judeca în nici un fel de pricină sau capete de pricină pe iobagii și slujitorii fără pământ ai venerabilului părinte, domnul Dominic, episcopul Transilvaniei, care locuiesc pe moșiile bisericii sale deopotrivă și la fel cu ceilalți iobagi ai săi, și nici să-i siliți a sta în fața judecății voastre, nici să-i stinjențiți, să-i învinuiți și să-i popriți pe ei sau lucrurile lor, mai înainte de a se fi cerut sau pretins dreptate de la domnul episcop sau de la slujbașii săi, și îndeosebi pentru datoriile, călcările de lege sau vătămarile altora. Iar dacă vreunii dintre voi au sau vor avea de pornit vreo judecată sau vreo pîră împotriva lor, s-o urmărească mai întâi în chip legiuit în fața numitului domn episcop sau a slujbașilor săi, și numai dacă aceștia se vor arăta cu preget, nepăsători și lăsători în darea și împărțirea dreptății față de cineva, atunci să fie chemați de către jeluitori, în fața judecății noastre sau a judecătorului lor legiuit, nu împričinații cu care se judecă, ci însuși domnul episcop sau slujbașii lui. Iar noi sau juzii noștri din partea... vom face judecată și vom împlini dreptate deplină, păzind legea regatului nostru.

Dat la Vișegrad, în vinerea <dinaintea duminicii> *Letare*, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

<Pe verso, de o mîină contemporană:> Despre scutirea iobagilor și a slujitorilor fără pământ.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița, 1, nr. 177. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.

Orig. perg., cu urme de pecete rotundă din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.

Arh. Naț. Magh. Dl. 37 216. Fotocopie Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367. Copie din secolul al XVIII-lea.

EDITII: Szeredai, *Series*, 107; *Fejér*, IX/4, p. 39; *Hurmuzaki — Densușianu*, I/2, p. 137; *Ub.*, II, p. 293.

REGESTE: *Transilvania*, 1872, p. 42; *Beke, Erd. kápt.*, nr. 177.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *querulantes*.

³ Rupt cca 2 cm.

⁴ Rupt cca 2 cm, întregire probablă. Este posibilă și întregirea *post dominicam*.

216

1367 martie 27, Vișegrad

Ștefan Bubek, judele curții regale, amînă pricina dintre mai mulți nobili din Ungaria pentru moșia Egyhazasgelse. Se amintește că, potrivit poruncii regelui Ludovic I, la chemarea în judecată a pîrișilor, capitlul din Oradea a trimis ca om al său de mărturie, împreună cu omul regelui, Petru, fiul lui Pavel de Resighea, pe canonicul Nicolae.

Arh. Naț. Magh., Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1518).

Orig. hîrtie, cu fragmente de peceti de închidere.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 138—139, nr. 1594.

217

1367 martie 27, Vișegrad

Ștefan Bubek, judele curții regale, hotărăște ca Leukus, fiul lui Ioan Lengyel de Semjen, să aducă încă doi jurători pe lîngă el, în fața capitlului din Oradea, și să jure, împreună cu ei, că nu a luat nimic din moșia Egyhazgelse.

340

Nos, magister Ladislaus, archydiaconus de (Vga)cha¹, venerabilis in Christo patris, domini Dominici, dei et apostolice (sedis gracia)², episcopi Transilvani, vicarius generalis, damus pro memoria quod Cristianus de Warasio, in persona domine Margarethe olim relicte quondam³ comitis Mychaelis de castro Sex, nunc consortis sue, cum sufficientibus litteris procuratoriis contra comitem Salomonem de (eodem)⁴ castro Sex, pro quo Mychael, filius Laurencii, similiter cum legitimis litteris procuratoriis astitit, in octavis Medie XL^{mo} proposuit in hunc modum, quod (predict)us¹ comes Michael⁵, maritus ipsius domine, in ultimo suo testamento, curiam suam, in eodem castro habitam, cum omnibus edificiis suis lapidis et lignis⁶, in facie eiusdem curie existentibus, ac alias res mobiles et immobiles⁵, videlicet vestimenta sua cum nodulis et clenodiis argenteis, sexaginta marcas fini argenti valenciã, unum balteum octo marcas fini argenti valentem, tredecim equos equaciales, viginti unum iumenta seu pecora, viginti duos porcos, centum et duas oves, octo equos bonos, equibus unus fuit venditus pro sedecim florenis, decem tunellas vini, sexaginta florenos valentes, tres cruces argenteas, in se vivifice crucis lignum continentes, item arma pro sex hominibus apta, triginta octo examina apum, item sexaginta sex maldra annone, quodlibet maldrum quattuor florenos valens, septem iugera vinearum et domus lapideam extra predictam curiam constructam, item dimidiam domum in loco fori existentem testamentaliter legasset. De quarum curia⁷ et domorum ac rerum dominio prefatus comes Solomon memoratam dominam potencialiter exclusisset, nec prememorata bona et res sibi restituere curasset, que omnia premissa ab eodem comite Salomone prefate d(omine)⁸ red-dere repetebat; ad quod, Mychael, filius Laurencii, eundem comitem Salomonem dixit non posse respondere. Unde nos octavas festi beati Georgii (nunc venturi)⁹ eidem comiti Salomoni ad respondendum assignavimus.

Datum quarto die termini predicti, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) Pro comite Salomone de castro Sex (contra dominam Margaretham)¹⁰, consortem comitis Cristiani de Warasio, ad octavas festi beati Georgii (nunc venturi)⁹, propositionalis.

Noi, magistrul Ladislau, arhidiaconul de Ugocea, vicar general al venerabilului întru Hristos părinte, domnul Dominic, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcopul Transilvaniei, dăm de știre că, (venind) comitele Cristian de Orăștie, în numele doamnei Margareta, fosta văduvă a răposatului comite Mihail de Sighișoara, acum soția sa, cu scrisoare de împuternicire îndestulătoare, la octavele Mijlocului Păresimilor¹¹, împotriva comitelui Solomon, tot de Sighișoara, în numele căruia s-a înfățișat Mihail, fiul lui Laurențiu, de asemenea, cu scrisoare legiuită de împuternicire, a arătat așa că sus zisul comite Mihail, soțul acelei doamne, prin testamentul său din urmă, a lăsat cu limbă de moarte o curte a sa aflătoare în acea cetate, cu toate clădirile sale de piatră

și de lemn aflătoare în acea curte, precum și alte lucruri mișcătoare și nemișcătoare, anume hainele sale cu bumbi și podoabe de argint, prețuind șazeci de mărci de argint bun, o cingătoare, prețuind opt mărci de argint bun, treisprezece cai de herghelie, douăzeci și una de vite de tras sau animale, douăzeci și doi de porci, o sută și două oi, opt cai buni, dintre care unul a fost vîndut cu șaisprezece florini, zece butoaie de vin prețuind șazeci de florini, trei cruci de argint avînd în ele lemn din crucea dătătoare de viață, de asemenea, arme potrivite pentru șase oameni, treizeci și opt de stupi cu albine, de asemenea șazeci și șase de maldăre de grîu, fiecare maldăr¹² prețuind patru florini, șapte jugăre de vie și o casă de piatră clădită înafara sus-zisei curți, de asemenea o jumătate de casă aflătoare în piață. Dar sus-zisul comite Solomon a îndepărtat cu silnicie pe pomenita doamnă de la stăpînirea acelor curți, case și lucruri, și nici nu s-a îngrijit să-i dea îndărăt sus-pomenitele bunuri și lucruri, pe care toate le-a cerut (acel comite Cristian) comitelui Solomon, să le înapoieze sus-zisei doamne, la care (lucru) Mihail, fiul lui Laurențiu, a declarat că acel comite Solomon nu poate face față. Drept aceea, noi am statornicit acelui comite Solomon ca soroc pentru a da socoteală, octavele sărbătorii acum viitoare a fericitului Gheorghe¹³.

Dat în a patra zi după sus-zisul soroc, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

(*Pe verso:*) Hotărîre pentru comitele Solomon de Sighișoara, față cu doamna Margareta, soția comitelui Cristian de Orăștie, la octavele sărbătorii acum viitoare a fericitului Gheorghe.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. fam. Eszterházy, fasc. 60, nr. 2. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.

Orig. hirtie, cu urme de pecete aplicată pe verso.

¹ Rupt cca 2 cm; întregit după sens.

² Rupt cca 2,5 cm; întregit după sens.

³ Rupt cca 7 cm; întregit pe baza contextului.

⁴ Rupt cca 1,5 cm; întregit după sens.

⁵ Astfel în orig.

⁶ Corect: *lapideis et ligneis*.

⁷ Corect: *curie*.

⁸ Rupt și șters cca 2 cm; întregit după sens.

⁹ Rupt și șters cca 3 cm; întregit după sens.

¹⁰ Rupt și șters cca 7 cm; întregit după sens.

¹¹ 31 martie 1367.

¹² Unitate de măsură, echivalentă cu patru banițe.

¹³ 1 mai 1367.

Ștefan, fiul lui Andrei, vicecomitele de Satu Mare, și juzii nobililor din comitatul Satu Mare, raportează regelui Ungariei, Ludovic I, despre rezultatul cercetării făcute, potrivit poruncii sale din 6 februarie, în pricina dintre Ioan, fiul lui Petru de Panyola, și Toma de Zekeres, pentru furtul a patruzeci și trei de porci de la iobagii din Panyola.

Arh. Naț. Magh., Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1511).

Orig. hirtie, cu fragmente a trei sigilii de închidere.

REGESTE: Kállay, II, p. 139, nr. 1596.

Nos, magister Johannes, filius Petri, castellanus de Haram et vicecomes comitatus de Crassow, iudices nobilium de eadem, damus pro memoria quod Michael, filius Petri, filii Thore, quod cum nos in figura sedis nostra sedebamus, videlicet feria quinta proxima ante festum Purificationis beate gloriose virginis, in villa Haram, super linguam suam, unius marcarum birsagii coram nobis convictus fore existerat et nobis satisfacere inpendebat. Igitur, idem Michael prescriptus de premissis unius marcarum birssagii nos complacavit et nobis satisfecit, qua propter eundem Michaellem in nostro birsagio commissimus et reddidimus expeditum et omnibus modis absolutum, eidem Michaeli literas nostras expeditorias commissimus et reddidimus expeditum.

Datum in Haram, feria quinta proxima ante dominicam Ramispalmarum, anno domini M^o CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

(*Pe verso:*) Pro Michaelle, filio Petri, filii There, super unius marce birsagii, expeditoria, quam super linguam convictus fuit coram nobis.

Noi, magistrul Ioan, fiul lui Petru, castelan de Haram și vicecomitele comitatului Caraș, (și) juzii nobililor din același (loc), dăm de știre că Mihail, fiul lui Petru, fiul lui Thora, pe când noi stăteam în scaunul nostru (de judecată), anume în joia dinaintea sărbătorii Întîmpinării Domnului¹, în satul Haram, a fost osîndit, pentru vorbele sale, la plata unei mărci față de noi, și s-a grăbit să plătească. Așadar, numitul Mihail mai sus scris ne-a îndestulat cu privire la cele de mai sus, (adică) la plata unei mărci, și ne-a plătit-o, drept care l-a declarat și socotit pe acel Mihail descărcat și dezlegat cu totul de plata noastră, și-l declarăm și-l socotim descărcat, dîndu-i acelui Mihail scrisoarea noastră de descărcare.

Dat la Haram, în joia dinaintea duminicii, Floriilor, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

(*Pe verso:*) (Scrisoare) de descărcare pentru Mihail, fiul lui Petru, fiul lui Thora, cu privire la (plata) gloabei de o marcă, la care a fost osîndit față de noi pentru vorbele sale.

Arh. Naț. Magh., DL.

Orig. perg., cu urmele a trei peceți.

EDITII: Pesty, Krassó, III, p. 75—76.

¹ 28 ianuarie 1367.

Excellentissimo do(mino...)¹, Lodouico, (dei)² gracia, illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Waradiensis, oraciones in domino debitas ac devotas.

Litteris magnifici viri, comitis Stephani Bubek, iudicis curie vestre sublimitatis, modum et forram iudiciare deliberacionis eiusdem exprimentibus, nobis direct(is)² honore quo decuit receptis, unacum homine vestro Ladislao, filio Lucassi de Omarya, litteris in eisdem ins(erto, nostrum hominem, videlice)t¹ Vilhelmum, socium et concanonicum nostrum archidiaconumque de Zughalum³, ad contenta litterarum earundem fideliter

exequenda duximus destinandum Qui, demum ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, feria secunda proxima post dominicam Judica (n)unc² preterita et aliis diebus immediate³ subsequentibus et ad hoc aptis, ad facies possessionum Zowath, (Kese-reu et Kaban) nuncupatarum⁴, vicinorum et commetaneorum suorum legitimis convocacionibus factis, accedendo, virum discretum, dominum Petrum, prepositum ecclesie nostre (pred)icte², et Mychaelem, fratrem suum, in dominium earundem introduxissent, statuissentque easdem ipsis, cum omnibus earum utilitati(bus et)² pertinentiis universis, titulo vestre regalis collacionis, quo eis dinoscuntur³ pertinere, perpetuo possidendas, (tenendas)⁵ pariter et habendas, nullo penitus contradictore apparente.

Datum feria sexta proxima ante dominicam Ramispalmarum, anno domini M^o CCC^o LX^{mo} septimo.

Preaînălțatului domn Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, capitlul bisericii din Oradea, cuvenite și cucernice rugăciuni întru Domnul.

Am primit, cu cinstea cuvenită, scrisoarea măritului bărbat, comitele Ștefan Bubek, judele curții înălțimii voastre, cuprinzînd rînduiala și hotărîrea sa judecătorească, (scrisoare) trimisă nouă, (și) am hotărît ca, împreună cu omul vostru, Ladislau, fiul lui Luca de Omarya, trecut în scrisoarea aceea, să-l trimitem pe omul nostru, adică pe Vilhelm, tovarășul și fratele nostru canonic și arhidiacon de Zughalom, spre a împlini întocmai cuprinsul acelei scrisori. Aceștia, întorși apoi la noi și fiind întrebați de noi, ne-au răspuns într-un glas că ei, ducîndu-se în luna de după duminica *Judica* de curînd trecută⁶ și în alte zile ce au urmat îndată și potrivite pentru aceasta, la fața locului pe moșiile numite Zowath, Cheșereu și Kaba, și fiind făcute în chip legiuit chemările vecinilor și ale megieșilor lor, i-au pus pe chibzuitul bărbat, domnul Petru, prepozitul bisericii noastre sus-zise, și pe Mihail, fratele său, în stăpînirea acestora și au trecut (aceste moșii) în stăpînirea acestora, cu toate folosințele lor și toate cele ce țin de ele, în temeiul daniei voastre regești, cu care se știe că țin de ei, spre a le stăpîni, ține și avea pe veci, nearătîndu-se nici un împotrivitor.

Dat în vinerea de dinaintea duminicii Floriilor, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

Arh. Naț. Magh. Dl. 30 122. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1365. Transumpt în actul lui Ștefan Bubek, judele curții regale, din (după 12 aprilie) 1367, Vișegrad, nr. 222.

¹ Rupt cca 2 cm; întregire probabilă după sens.

² Rupt cca 0,5 cm; întregit după sens.

³ Astfel în transumpt.

⁴ Rupt cca 2 cm; întregit după documentul nr. 222.

⁵ Rupt cca 1 cm; întregit după sens.

⁶ 5 aprilie 1367.

229

1367 (după 12 aprilie, probabil 21 aprilie), Vișegrad

Nos, comes Stephanus Bubek, iudex curie serenissimi et magnifici principis, domini Lodouici, dei gratia, incliti regis Hungarie, memorie commendantes tenore presencium significamus quibus expedit universis

quod Georgius, filius Pauli, pro discreto viro Petro, preposito ecclesie beate virginis de Waradino, et Mychaele litterato, fratre eiusdem, cum procuratoriis litteris¹ regalibus et capituli ecclesie Waradiensis, iuxta continenciam litterarum eiusdem capituli introductoriarum et citatoriarum, quintodecimo die ferie quinte proxime ante festum Katedre sancti Petri apostoli proxime preteritum, in figura nostri iudicii comparando, contra Stephanum, filium Jacobi, et Gregorium, filium Pauli, filiorum Douse de De(brech)en², simulcum prenotatis litteris dicti capituli Waradiensis citatoriis, quatuor litteras, tres eiusdem capituli Waradiensis, dom(ino)¹ nostro regi ad suum litteratorium preceptum et ad nostram amicabilem petitionem litteratoriam (compfec)tas³ tenores litterarum regalium etstrarum eidem capitulo directarum verbaliter in se habentes, formam possessionarie introduccionis et statucionis contradiccioneque inhibitionis et citacionis denotantes, ac unam nostram iudicalem, in diversis terminis, pro(tunc)⁴ preteritis, emanatas, asserens accionem eorundem litteris contineri in eisdem, prout per alias litteras nostras e(xin)de³ confectas infor(maba)mur¹, nobis presentavit, exprimentes inter cet(era)⁵ quod, cum primo et principaliter (predi)ctus⁵ prepositus et Mychael litteratus, acceptis Jacobo, filio Benchench de Zakal, homine regio, et Laurentio presbitero, rectore altaris sancti Gregorii pape de choro ecclesie prefati capituli Weradiensis, per ipsum capitulum ad regium litteratorium edictum in testim(onio)⁴ dato, in crastino festi Undecim milia virginum, proxime (nunc)⁶ preteriti, ad facies possessionum Zowath⁷, Kesere(u et K)aba⁸ voca(tarum, in comitatu)⁹ Zabouch habitarum, per regiam clem(entiam)⁵ (eisdem datis)¹⁰, ut actor(es...) ¹¹, vicinis et commetaneis earundem legitime convocatis, accedendo, easdem per dictos regium et annotati capituli Waradiensi homines eis statui facere voluissent, statucioni predictae possessionis Zowath⁷ in personis Stephani, filii Jacobi, et Gregorii, filii Pauli, filii Douse de Debrechen, ac Johnnis, filii Ladislai, filii predicti Pauli, Ladislaus, familiaris eorum, contradiccionis velamine institisset (...)¹². Quosquidem S(tephanum, filium⁸ Jacobi, Gregorium, filium Pa(u)li¹³, (ac Johannem, fil)ium⁸ Ladislai, in prefixo die, in facie predictae possessionis Zowath contra prefatos Petrum prepositum et Mychaelem litteratum, iidem regius et dicti capituli homines, ad quindenae diei ipsus statucionis in regiam presenciam citassent. Ad quasquidem quindenae, annotati St(ephanus)², Gregorius et Johannes, ut in registro nostro iudiciali requiri faciendo videremus contineri, eoque ipse procur(ator predictorum Petri)¹⁴ prepositi et (Mychaelis)² litterati litteras nostras iudiciales (...)ium¹² loquentes per eum domi oblivionem commissas fuisse asseruerat, non venissent, neque misissent se in iudiciis agravari¹⁵ permittendo; et cum vice secundaria, prelibati dominus Petrus prepositus et Mychael litteratus, volentes donationem regiam in eorum dominium con(firma)re¹⁶, acceptis Mychaele, filio Zanyo de Perch, homine regio, ac magistro Petro, socio et concano(nico...) ¹⁷ petitionem (pro te)stimonio⁴ transmissa feria secunda proxima ante festum Nativitatis domini, nunc elapsam, ad facies predictarum possessionum et porcionum possessionariarum, Zowath, Kesereu et Kaba vocatarum, vicinis et commetaneis earundem universis legitime convocatis, accedendo, se in dominium earum per prefatos regium et annotati capituli homines introduci et ipsis eo iure, quo eis d(inoscitur pertinere, statuere voluissent ...) ¹⁸, (Gregorius)², filius Pauli, et Stephanus, filius Jacobi, filiorum Douse de Debrechen⁷, necnon Johannes, fi-

lius Ladislai de eadem, contradiccioni velamine eis obviassent. Ob quem inhibitionem, iidem, per prescriptos regium et dicti capituli homines, termino in prefixo, contra ipsos dominum Petrum prepositum et Mychalem litteratum, fratrem suum, ad octavas diei s<tatucionis nostri in presenciam citati fuissent, rationem contradiccioni eorum raddituros; et ipsi, per G<eorgium¹⁹, legitimum procuratorem eorundem domini prepositi et fratris sui, coram nobis expectati, ad ipsas octavas in nostram presenciam non venientes, nec mittentes, se, ut dicte littere nostre iudiciales expresserent, iudicialibus oneribus permisissent innodari. Cumque autem terciario, annotati <domi>nus⁴ Petrus prepositus et Mychael, frater suus, per Nico<...>²⁰ <...>²¹ per ipsum similiter ad nostram amicabilem petitionem <litteratorie>²² factam <in testimonio destinandum>²³, <...>²⁴ feria quinta proxima ante festum Katedre sancti Petri <supradictum>²⁵ preteritum, se in dominium prenominarum trinarum possessionum, vici<nis et>⁴ commetaneis earundem universis legitime convocatis et presenti<bus...>eis²⁶ statui facere voluissent huic statucioni Stephanus, filius Jacobi de Debrecen⁷, sua et Gregorii, filii Pauli, fratris sui patruelis, in personis, Johanne, fili<o>⁴ Ladislai, similiter fratre eorum patrueli, personaliter inibi adherente et minime contradicente, contradiccioni velamine institissent; quosquidem Stephanum et Gregorium, eodem die in predicta possessione ipsorum Debrecen⁷, contra prefatos dominos <Petrum prepositum et Mychaelem litteratum, fratrem suum>²⁷, prelibati regius et dicti capituli Waradiensis homines, in regiam citassent presenciam, ad quindenas diei citacionis prenotate. Ad quasquidem quindenas, memorati Stephanus et Gregorius, per ipsum procuratorem dictorum domini prepositi et fratris sui legitime coram nobis expectati, modo simili, venire v<el mi>ttere⁴ non curarant, se mole iudicorum, mediantibus aliis litteris nostris iudicialibus off<icii nostri congruent>ibus²⁸ <...predicto>-rum²⁹ Petri prepositi et Mychaelis litterati eisdem super premissis ex parte predictorum nobilium de Debrecen⁷, iuris equitatem per nos elargiri.

Verum, quia in prescriptis trinis possessionariis statucionibus et introduccionibus per ipsos dominum prepositum et Mychaelem litteratum, mediantibus regiis et prefati capituli Waradiensis homini<bus>⁴ modo premissis facere dispositis, annotati Gregorius, Stephanus et Johannes, nobiles de <Debrecen>⁸ <...statuc>ioni²⁹ dicte possessionis Zowath; ac demum secundo omnes tres personaliter, tercio vero prelibatus Stephanus, sua et dicti Gregorii, fratris sui, in personis, ipso Johanne tunc personaliter adherente et non contradicente, premissis introduccioni ac statucioni dictarum trium possessionum, aliis non contradicentibus, prohibiciones feci<ssent>^{t4}; tandem, dictus Johannes, filius Ladislai, ad ipsos priores duos terminos, prefati vero <Stephanus, filius Jacobi, et Gregorius, filius Pauli...>²⁷ eis, ut superius enarraretur, ad reddendam eorum inhibitionis rationem legitime assignatos non veniendo, nec mittendo, se iudicialibus gravaminibus opprimi permisi<ssent>^{t4}, consuetudinaria vero regni lege requirente in facto statucionis possessionarii iuris trina vice prohibiciones facientes, ad terminosque <duos>³⁰ eis iuridice deputatos, venire ac eorum inhibitionis rationem assignare rectifica<re...>²⁹ possessionarii non valerit contradicere, sed eorundem ac aliorum quorumlibet contradiccione non obstante, requisitores eius in dominium ipsius statui debent atque introduci.

Pro eo, amicitiam prelibati capituli Waradiensis litteratorie requisieramus reverenter quatenus ipsorum mitteret hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, homo regius infradeclarandus, feria secunda proxima post dominicam Iudica proxime tunc affutura et aliis diebus immediate subsequentibus²⁸ ad idque sufficientibus, ad facies prenominarum possessionum, Zowath, Kesereu et Kaba nuncupatarum, vicinorum et commetaneorum suorum legitimis convocacionibus⁴ habitis, accedendo, facta ipsarum reambulacione legitime, memoratos dominum Petrum prepositum et Mychaelem, fratrem suum, in dominium earunde(m) introduceret⁴, statueretque easdem ipsis cum omnibus earum utilitatibus et pertinenciis universis, titulo (iuris, quo ipsos dominum Petrum prepositum et Mychaelem, fratrem suum)²⁸, dinoscerentur pertinere, perpetuo possidendas, tenendes pariter et habendas, salvis iuribus alienis, contradiccione prefatorum nobilium de Debrece⁷ et aliorum quorumlibet, eoque tempore premissarum trinarum possessionariarum statucionum pretere eorundem nobilium de Debrece⁷ nullius alterius obviaret contra, obviari non valente. Si qui vero alii, preter dictos nobiles de Debrece⁷ quique iuris se(. . .)³¹ ipsa statucione, dum wellent⁷, ab ipsis exequerentur, iure exigente. Post hec ipsius possessionarie reambulacionis, introduccionis et statucionis seriem ad oct(ava)m⁴ diem dicte ferie secunde, similiter tunc affuture, domino nostro regi fideliter rescriberet capitulum Waradiensis prenotatum. In octavo die, annotati dominus prepositus et Mychael, frater suus, premissas litteras nostras³² iudiciales, quas tunc, ut predicit(ur)⁵, (per procuratorem)¹⁴ eorum domi (oblivionem)³³ traditas fore asseruerat, in spem tenerent coram nobis exhibere.

Ipsa itaque octavo die ferie secunde proxime post dominicam Iudica (ad)herente⁴, prenominatus Georgius, filius Pauli, pro prelibatis domino Petro preposito et Mychaele, fratre suo, cum procuratoriis litteris n(ost)ris⁴ et annotati capituli ecclesie Waradiensis nostrum iudicarium adeundo conspectum, primo prenotatas litteras nostras i(udiciales)³, (vigesimo)³⁴ tercio die quindecim diei secundi festi Undecim milia virginum proxime nunc elapsi confectas, et hoc idem, quod premissum registrum nostrum iudiciale expresserat, denotantes, exhibens de hinc quasdam litteras memorati capituli Waradie(nsis)⁴ super premissis regie excellencie rescriptas, nobis presentavit hunc tenorem continentes: *(Urmează actul capitlului din Oradea, din 9 aprilie 1367, nr. 221)*.

Nos igitur, ex tenore pretactarum litterarumstrarum iudicialium de primaria non veniencia et agravacione³⁵ iudicii (pre)dictorum⁴ nobilium de Debrechen⁴ plenius edocti agnoscences, per prefatos regium et ipsius capituli W(ara)diensis¹³ ho(mines me)moratos²² dominum Petrum prepositum et Mychaelem, fratrem suum, in dominium predictarum possessionum Zouath⁷, Kesereu et Kaba appellatarum, vicinorum et commet(aneo)rum⁴ suorum legitimis convocacionibus factis, introductos, easdemque possessiones, cum omnibus earum utilitatibus et pertinenciis univers(is)⁴, titulo ipsius regalis donacionis perpetuo possidendas tenendas pariter et habendas, nullo (p)enitus⁵ (cont)radi(ctore)⁵ (apparen)te⁸, eisdem domino preposito et fratri suo, ex serie pretactarum litterarum annotati capituli Waradiensis super hiis regie serenitati rescripcionalium, statutas (fe)cisse⁴, easdem possessiones Zouath⁷, Kesereu et Kaba nominatas, cum omnibus ipsorum utilitatibus et pertinenciis quibuslibet, predictis d(omin)o⁴ Petro preposito et Mychaeli litterato, fratri sui, eorum-

que successoribus, titulo premissae regalis collationis (...).²⁴ relinquimus et commisimus perpetuo possidere, tenere pariter et habere, sine prejudicio iuris alieni.

In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem⁴, presentes eisdem domino preposito et fratri suo ac eorum posteris concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis sigilli nostri autentici⁴ munimine roboratas.

Datum in Vissegrad, decimo die octavi diei ferie secunde proxime preterite post dominicam Iudicam³⁶, anno domini M^oCCC^oLX^{mo} septimo, supradicto.

Noi, comitele Ștefan Bubek, judele curții prealuminatului și măritului principe domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, vestitul rege al Ungariei, dăm de știre și facem cunoscut prin cuprinsul (scrisorii) de față tuturor cărora se cuvine că, înfățișându-se înaintea judecății noastre la cvindenele joi dinaintea sărbătorii *Kathedra* sfintului apostol Petru, pe curînd trecută³⁷, Gheorghe, fiul lui Pavel, în numele chibzuî-tului bărbat Petru, prepozitul bisericii fericitei Fecioare din Oradea, și al lui Mihail, diacul, fratele lui, cu scrisori de împuternicire, (una)regească și una a capîtlului bisericii din Oradea — potrivit cuprinsului scrisorilor de punere în stăpînire și de chemare în judecată ale aceluiași capîtlu —, împotriva lui Ștefan, fiul lui Iacob, și a lui Grigore, fiul lui Pavel, fiii lui Doja de Debrețin, ne-a arătat, împreună cu susînsemnata scrisoare de chemare în judecată a zisului capîtlu de Oradea, patru scrisori, trei ale aceluiași capîtlu de Oradea trimise domnului nostru, regele — întocmite la porunca sa scrisă și la cererea noastră scrisă (făcută) în chip prietenesc, avînd în ele din cuvînt în cuvînt cuprînsul scrisorilor, regească și a noastră, trimise aceluiași capîtlu —, înfățișînd desfășurarea dării și punerii în stăpînire de moșie, a opreliștii împotrivitoare a chemării în judecată, precum și (o scrisoare) a noastră de judecată, date la deosebite soroace, de atunci trecute, spunînd că pîra lor este cuprînsă în aceste scrisori, după cum noi am fost înștiințați printr-o altă scrisoare a noastră, întocmită cu privire la aceasta; care (scrisori) arătau între altele că, intrucît întîi și întîi mai sus-zisul prepozit și Mihail diacul, ducîndu-se, ca pîriși, în ziua ce a urmat sărbătorii celor Unsprezece Mii de Fecioare, de curînd trecută³⁸, la fața locului pe moșiile numite Zowath, Cheșereu și Kaba, din comitatul de Szabolcs, date lor din îndurarea regească, împreună cu iubiții Iacob, fiul lui Benchench de Zakal, omul regelui, și Laurențiu presbiterul, rectorul altarului sfintului papă Grigore, din corul bisericii pomenitului capîtlu de Oradea, dat de capîtlu ca om de mărturie la porunca scrisă regească, și fiind chemați în chip legiuit vecinii și megieșii acelor (moșii), au vrut să le fie trecute acele moșii în stăpînire de către zișii oameni, oel regesc și cel al însemnatului capîtlu de Oradea, (dar acesteia) dări în stăpînire a sus-zisei moșii Zowath i s-a împotrivit, sub cuvînt de împotrivire — în numele lui Ștefan, fiul lui Iacob, al lui Grigore, fiul lui Pavel, fiii lui Doja de Debrețin, și al lui Ioan, fiul lui Ladislau, fiu sus-zisului Pavel, —, Ladislau, omul lor de încredere. Pe aceștia, (adică) pe Ștefan, fiul lui Iacob, pe Grigore, fiul lui Pavel, și pe Ioan, fiul lui Ladislau, acei oameni, al regelui și al zisului capîtlu, i-au chemat, în ziua de mai sus, a fața locului, pe sus-zisa moșie Zowath, împotriva pomeniților Petru prepozitul și Mihail diacul, la cvindenele acelei dări în stăpînirea³⁹, înaintea regelui. La aceste cvindene, sus-numiții Ștefan, Grigore și Ioan nu au venit și nici nu au trimis

<pe cineva>, lăsându-se să fie împovărați cu gloabe, după cum, punînd să se cerceteze, am văzut că este cuprins în registrul nostru de judecată; și, pe lângă aceasta, împuternicitul sus-zișilor Petru prepozitul și Mihail diacul a spus că scrisoarea noastră de globire ce vorbea despre... fusese uitată la el acasă; și întrucît, pentru a doua oară, pomeniții, domnul Petru prepozitul și Mihail diacul, dorind să le fie întărită lor în stăpînire dania regească, s-au dus, împreună cu Mihail, fiul lui Zanyo de Perch, omul regelui, și cu magistrul Petru, soțul și fratele nostru canonic, trimis ca om de mărturie la cererea... în luna de dinaintea sărbătorii Nașterii Domnului⁴⁰, acum trecută, la fața locului pe mai sus-zisele moșii și părți de moșii numite Zowath, Cheșereu și Kaba și, fiind chemați în chip legiuit toți vecinii și megieșii acelora, au vrut să fie puși de pomeniții oameni, al regelui și al însemnatului capitlu, în stăpînirea acelor <moșii> și <acestea> să le fie trecute lor în stăpînire, cu acel drept cu care se știe că țin de ei, ... Grigore, fiul lui Pavel, și Ștefan, fiul lui Iacob, fiul lui Doja de Debrețin, precum și Ioan, fiul lui Ladislau tot de <Debrețin>, s-au ridicat împotriva lor sub cuvînt de împotrivire. Din cauza acestei opreliști, ei au fost chemați, la sorocul de mai sus, înaintea noastră de sus-scrișii oameni, al regelui și al zisului capitlu, pentru octavele zilei dării în stăpînire⁴¹, <să stea> împotriva acelora, domnul Petru prepozitul și Mihail diacul, fratele său, ca să dea seama de temeiul împotrivirii lor; și fiind ei așteptați înaintea noastră de Grigore, împuternicitul legiuit al acelora, domnul prepozit și fratele său, au lăsat să fie împovărați cu gloabe, nevenind și nici trimițînd la acele octave <pe cineva> înaintea noastră. Și întrucît sus-însemnații, domnul Petru prepozitul și Mihail, fratele său, prin Nicolae... trimis de asemenea de acest <capitlu> spre mărturie, la cererea noastră făcută cu prietenie în scris, s-au dus pentru a treia oară, în joia dinaintea sus-zisei sărbători *Kathedra* sfîntului Petru⁴², care de asemenea a trecut, și au vrut să fie puși în stăpînirea sus-numitelor trei moșii, și fiind chemați în chip legiuit vecinilor și megieșii acelora și fiind și ei de față, ... Ștefan, fiul lui Iacob de Debrețin, în numele său și al lui Grigore, fiul lui Pavel, vărul său, s-a ridicat împotriva sub cuvînt de împotrivire, la fel fiind acolo, el însuși, Ioan, fiul lui Ladislau, vărul lor, dar împotrivindu-se mai puțin; pomeniții oameni, ai regelui și al zisului capitlu, i-au chemat pe aceștia, pe Ștefan și Grigore, în aceeași zi, pe sus-zisa lor moșie Debrețin, înaintea regelui, la cvindenele zilei sus-însemnatei chemări³⁷, <ca să stea> față cu pomeniții domni, Petru prepozitul și Mihail diacul. La acele cvindene, pomeniții Ștefan și Grigore, fiind așteptați înaintea noastră în chip legiuit de acel împuternicit al zișilor <pîriși>, domnul prepozit și fratele său, de asemenea nu s-au îngrijit să vină sau să trimită <pe cineva>, <ci>, prin mijlocirea altei scrisori a noastre de globire, potrivit slujbei noastre, s-au încărcat cu mai multă globă judecătorească... <Drept aceea, împuternicitul> sus-zișilor Petru prepozitul și Mihail diacul a cerut să le fie dată de noi dreptatea legii, cu privire la cele de mai sus, din partea sus-zișilor nobili de Debrețin.

... Într-adevăr, întrucît însemnații Grigore, Ștefan și Ioan, nobilii de Debrețin, au făcut opreliști la cele trei sus-scrise dări și puneri în stăpînire de moșii, rînduite să fie făcute pentru domnul prepozit și Mihail diacul în chipul de mai sus, prin mijlocirea omului regelui și al pomenitului capitlu de Oradea, <mai întîi> la trecerea în stăpînire a zisei moșii Zowath și apoi, a doua oară, toți trei înșiși, iar pentru a treia oară, po-

menitul Ștefan, în numele său și al zisului Grigore, vărul său (s-a împotrivit) la sus-zisa punere și dare în stăpînire a ziselor trei moșii, Ioan fiind atunci de față fără să se împotrivească, (și) nici alții nu au mai făcut opreliște; apoi, după cum s-a spus mai sus, zisul Ioan, fiul lui Ladislau, la primele două soroace, iar pomeniții Ștefan, fiul lui Iacob, și Grigore, fiul lui Pavel, ... nevenind și netrimînd oameni (la cele trei soroace date lor în chip legiuit, spre a spune temeiul opreliștii lor acestora, ei au lăsat să fie apăsați de gloabe; iar după cum cere legea obișnuielnică a țării în ceea ce privește darea în stăpînire a dreptului de moșie, cei care au făcut opreliști de trei ori și la cele trei soroace, date lor în chip legiuit, nu au venit să spună temeiul împotrivirii lor, (unii ca acela) să nu mai poată să se împotrivească, ci, fără a ține seama de împotrivirea acestora și a oricăror altora, cei care au cerut, să fie puși și să li se dea în stăpînire acel (drept).

Pentru aceea, noi am cerut stăruitor în scris, cu plecăciune, pomenitului capitlu din Oradea să trimită omul său de mărturie vrednic de crezare, înaintea căruia, omul regelui mai jos arătat, ducîndu-se în lunea de după duminica *Iudica*⁴³, care urma să vină, și în alte zile imediat următoare și îndestulătoare pentru aceasta, la fața locului pe mai sus-numitele moșii numite Zowath, Cheșereu și Kaba, și după ce au fost făcute legiuitele chemări ale vecinilor și megieșilor lor, (și) după ce a fost făcută hotărnicirea legiuită a acestor (moșii), să-i pună pe pomeniții, domnul Petru prepozitul și pe Mihail, fratele său, în stăpînirea lor, și să le dea lor în stăpînire, împreună cu toate folosințele și cu toate cele ce țin de ele, în temeiul dreptului cu care se știe că țin de acești domni, Petru prepozitul și Mihail, fratele său, spre a le stăpîni, ține și avea pe veci, fără a vătămă drepturile altora, împotrivirea pomeniților nobili de Debrețin și a oricăror altora neavînd putere, deoarece în timpul celor trei dări în stăpînire a moșiilor de mai sus, în afară de (împotrivirea) nobililor de Debrețin, a nimănui nu a stat împotrivă. Iar dacă alții, în afară de zisii nobili de Debrețin, și care ... (s-ar împotrivi) la această dare în stăpînire, să o urmărească, cînd vor voi, de la ei, după cum cere legea.

Și după acestea, sus-însemnatul capitlu din Oradea să facă cunoscut în scris, (și) întocmai, domnului nostru regele, în a opta zi a zisei (zile) de luni, de asemenea atunci viitoare⁴⁴, desfășurarea acestei hotărniciri, puneri și dări în stăpînire de moșie. În cea de-a opta zi, sus-însemnații domnul prepozit și Mihail, fratele său, erau datori să înfățișeze înaintea noastră, în original, sus-zisa scrisoare a noastră de globire, care a fost atunci, după cum s-a spus mai sus, uitată acasă de către împuternicitul lor.

Prin urmare, sosind cea de-a opta zi a (zilei) de luni de după duminica *Iudica*, venind înaintea cercetării noastre judecătorești, sus-numitul Gheorghe, fiul lui Pavel, pentru pomeniții domnul Petru prepozitul și Mihail, fratele său, cu scrisoarea noastră de împuternicire și a sus-însemnatului capitlu al bisericii din Oradea, a înfățișat mai întîi sus-însemnata noastră scrisoare de globire întocmită în sus-zisa a douăzeci și treia zi a cvindenelor zilei următoare sărbătorii celor Unsprezece Mii de Fecioare, acum trecută⁴⁵, și făcînd cunoscut acest lucru că a fost descrisă în registrul nostru judecătorec de mai sus, arătîndu-ne apoi o scrisoare a pomenitului capitlu din Oradea, în care se face cunoscut în

scris înălțimii regești despre cele de mai sus, avînd acest cuprins: <Urmează actul capitlului din Oradea, din 9 aprilie 1367, nr. 221>.

Noi, așadar, lămurim mai pe deplin din cuprinsul pomenitei noastre scrisori de globire despre cea dintîi neînfațurare și împovărarea cu gloabă a sus-zișilor nobili de Debrețin <și> aflînd din cuprinsul pomenitei scrisori de răspuns a capitlului din Oradea <trimisă> luminății regești în legătură cu acestea că pomenții, domnul Petru prepozitul și Mihai, fratele său, au fost puși de către oamenii de mai sus, al regelui și al aceluia capitlu — din Oradea, în stăpînirea sus-ziselor moșii numite Zowath, Cheșereu și Kaba, după ce au fost făcute chemările legiuite ale vecinilor și megieșilor lor, și că au dat în stăpînirea acelora, domnului prepozit și fratelui său, acele moșii, împreună cu toate folosințele lor și toate cele ce țin de ele, în temeiul acelei danii regești, ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă pe veci, nefiind nici un împotrivor, lăsăm și hărăzim acele moșii numite Zowath, Cheșereu și Kaba, împreună cu toate folosințele lor și cu orice ar ține de ele, sus-zișilor, domnul Petru prepozitul și Mihail diacul, fratele său, și urmașilor lor ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă pe veci, sub numele sus-zisei danii regești, fără a vătămă drepturile altuia.

Spre amintire și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială de față acelora, domnul prepozit și fratele său, și urmașilor lor, <scrisoare> întărită cu puterea petchii noastre autentice și atîrnate.

Dat la Vișegrad, în a zecea zi a octavei zilei de luni de curînd¹ trecută după sărbătoarea duminica *Iudica*, în anul Domnului mai sus-zis o mie trei sute șazeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 122. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1365.
Transumpt în actul lui Ludovic I. regele Ungariei. din 28 aprilie 1368, nr. 312.

¹ Rupt cca 1 cm: întregit după sens.

² Indoit cca 0,5 cm: întregit pe baza contextului.

³ Rupt cca 0,75 cm: întregit după sens.

⁴ Indoit cca 0,25 cm: întregit după sens.

⁵ Rupt cca 0,25 cm: întregit după sens.

⁶ În text lipsește: intercalat după sens.

⁷ Astfel în transumpt.

⁸ Rupt cca 0,5 cm: întregit pe baza contextului.

⁹ Rupt cca 2 cm: întregit după sens.

¹⁰ Rupt cca 1,5 cm: întregit după sens.

¹¹ Rupt cca 2 cm: întregit parțial, după sens.

¹² Rupt cca 2,5 cm.

¹³ Rupt cca 0,25 cm: întregit pe baza contextului.

¹⁴ Rupt și pată de umezeală cca 2 cm: întregit pe baza contextului.

¹⁵ Corect: *aggravari*.

¹⁶ Indoit cca 0,25 cm: întregire probabilă.

¹⁷ Rupt cca 8 cm.

¹⁸ Rupt cca 10 cm: întregit parțial după formule stereotipe.

¹⁹ Rupt cca 12 cm: întregit după formule stereotipe.

²⁰ Rupt cca 14 cm.

²¹ Pată de umezeală cca 2 cm.

²² Pată de umezeală cca 1,5 cm: întregit după sens

²³ Pată de umezeală cca 2,5 cm: întregire probabilă pe baza contextului și după sens.

²⁴ Pată de umezeală cca 1 cm.

²⁵ Pată de umezeală cca 1 cm: întregire probabilă.

²⁶ Rupt cca 12 cm.

²⁷ Rupt cca 4 cm: întregit pe baza contextului.

- ²⁸ Pată de umezeală și rupt cca 2 cm; întregit pe baza contextului.
²⁹ Rupt cca 4 cm.
³⁰ Îndoit cca 0,25 cm; lectură probabilă.
³¹ Rupt cca 3 cm.
³² Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.
³³ Rupt cca 1,5 cm; întregit pe baza contextului.
³⁴ Rupt și pată de umezeală cca 2,5 cm; întregit cu probabilitate, pe baza contextului.
³⁵ Corect: *aggravacione*.
³⁶ Rupt cca 3 cm; întregit pe baza contextului, documentul fiind astfel datat, cu șanse de certitudine, în 21 aprilie 1367.
³⁷ 4 martie 1367.
³⁸ 22 octombrie (1366).
³⁹ 5 noiembrie (1366).
⁴⁰ 21 decembrie (1366).
⁴¹ 28 decembrie (1366).
⁴² 18 februarie (1367).
⁴³ 5 aprilie (1367).
⁴⁴ 12 aprilie (1367).
⁴⁵ 27 noiembrie (1366).

Lodovicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo Chana-diensis, salutem et graciam.

Dicunt nobis Johannes et Michael, filii Petri dicti Vagud de Zegerien, quod ipsa possessio ipsorum Zegerien vocata, et ad eandem pertinentes in comitatu de Crassou, apud manus eorum existentes, legitimis reambulacionibus et metarum erecciónibus ac renovacionibus nimium indigerent.

Super quo, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Emericus, filius Johannis de Hylymba, vel Johannes dictus Balugh, an Erne de Chatar, sive Mychael, filius Petri de Zinkad, seu Nicolaus de Charta, aliis absentibus, homo noster, ad facies premissae possessionis et ad ipsam pertinenciam, universis vicinis et commetaneis earundem legitime convocatis, et presentibus, accdendo, reambulet eandem et ad ipsam pertinentes per eorum veras metas et antiquas, novas secus veteres in locis necessariis erigendo, reambulatasque et ab aliorum iuribus possessionariis metaliter sequestratas et distinctas relinquat eandem, et ad ipsam pertinentes annotatis filiis Petri, eo iure quo ipsis dinoscuntur pertinere, perpetuo possidendas, si non fuerit contradictum. Contradictores vero, si qui fuerint, citet contra annotatos filios Petri in nostram presentiam ad terminum competentem. Et post hec, seriem ipsius possessionarie reambulacionis, cum cursibus metarum vel nominibus contradictorum et citatorum, ac termino assignato nobis fideliter rescribatis.

Datum in Wysegrad, feria tertia proxima post dominicam Ramispalmarum, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi <din> capitulul din Cenad, sănătate și milostivire.

Ne spun nouă Ioan și Mihail, fiii lui Petru zis Vagud de Zegerien, că acea moșie a lor numită Zegerien și cele ce țin de ea, aflătoare în comitatul Caraș, în stăpînirea lor, au mare nevoie de o legiuită hotărînire și de ridicarea și înnoirea semnelor de hotar.

Drept aceea, vă punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți omul vostru vrednic de crezare ca om de mărturie înaintea căruia, omul nostru, Emeric, fiul lui Ioan de Hylymba, sau Ioan zis Balugh ori Ernest de Chatar sau Mihail, fiul lui Petru de Zinkad, ori în lipsa celorlalți, Nicolae de Ciorte, ducându-se la sus-zisa moșie și la cele ce țin de ea, (și) chemînd în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii acesteia și fiind aceștia de față, s-o hotărînicească pe ea și pe cele ce țin de ea după adevăratele și vechile lor (semne de hotar), ridicînd noi semne de hotar lîngă cele vechi în locurile de trebuință, și odată hotărînite și despărțite și deosebite prin semne de hotar de drepturile de moșie ale altora, să lase acea (moșie) și cele ce țin de ea numiților fii ai lui Petru, ca să le stăpînească pe veci, cu același drept cu care se știe că țin de ei, dacă nu se va împotrivi nimeni.

Iar dacă vor fi împotriviți, să-i cheme înaintea noastră la sorocul potrivit, spre a sta față cu numiții fii ai lui Petru. Și după acestea, să ne răspundeți în scris, întocmai, despre felul cum s-a făcut hotărînirea pomenitei moșii, despre mersul hotarelor sau numele împotrivilor și ale celor chemați, și sorocul hotărît.

Dat la Vișegrad, în marțea de după duminica Floriilor, în anul Domnului, o mie trei sute șazeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., DL.

Transumpt în actul capitlului din Cenad din 7 mai 1367, nr. 228.

EDIȚII: Pesty, Krassó, III, p. 76—77.

224

(1367 înainte de aprilie 25, Alba Iulia)¹

Reverenda premissa salutacione!

Vestra noverit discrecio quod causa, quo inter nos et dominum abbatem Alarum de Egrus, racione nostre mete de Chergewd vertebatur, que eciam diversis prorogacionum cautelis diucius erat ventillata, demum, cum utraque pars, cum exhibicione instrumenti, coram nobili viro Petro, vicewoyuoda Transsiluano, finalem determinacionem ac decisionem cause super ipsa meta habere expectasset, ipsam causam idem Petrus vicewoyuoda, per² ostensionem quarundam litterarum regalium per prefatum abbatem (factam)³, ad presenciam domini regis debito fine determinandam prorogavit, unde, veluti speramus, hic, meliori modo ipsam causam prosequi valeremus et determinari.

Ob hoc, vestram requirimus amicitiam presentibus reverenter, quatenus tales litteras regales ab eodem domino rege postulare velitis, quibus pretactarum litterarum prorogacionem remove⁴ debeat, et secundum consuetudinem huius regni decidere et diffinire permittat.

Preterea, de vestris infortunis et adversis successibus compassi, quemadmodum inter (karitativos)⁵ decet et licet, fuimus, sed quia fortuna appropiante⁴ vos in pristino gradu felicitatis ac nobis asservi estis⁶, et de hoc animus noster immensorum gaudiorum consolamine gratulatur et hilariter⁷ rotundatur.

Item, premissas litteras ante octavas (Pass)ce⁸, cum tenore earundem, vel per vestrum familiarem aut per cursorem, cui pro labore satisfacere v(aleremus, nobis transmit)tere⁹ studeatis. Et si vos propter aliqua alia negocia facere vel procurare (nequieritis, tunc domino nostro)¹⁰ Johanni preposito, ipsam causam declaretis, ne causa nostra in hac parte⁶ m(. . .)¹¹.

Cucernica mîntuire mai înainte!

Să afle chibzuința voastră că pricina care a fost dezbătută între noi și domnul abate Alard de Igrîș, cu privire la hotarele noastre din moșia Cergău, și a fost amînată multă vreme prin felurite amînări, și, întrucît cele două părți au așteptat ca după înfățișarea actelor înaintea nobilului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, să aibă cu privire la acest hotar hotărîrea din urmă și sfîrșitul pricinii, acel domn Petru vicevoievodul după înfățișarea de către pomenitul abate a unei scrisori regești, a amînat această pricină, pentru a-i pune capăt în chipul cuvenit, înaintea domului rege, unde, după cum nădăjduim acum, să putem să urmărim această pricină mai bine, ca să fie rînduită.

De aceea, cerem stăruitor prin scrisoarea de față prieteniei voastre să voiți să cereți de la acel domn, regele, o astfel de scrisoare regească, cu care trebuie să fie înlăturată amînarea pomenitei scrisori și să îngăduie ca <pricina> să fie hotărîtă și terminată după obiceiul țării. Apoi, după cum trebuie și se cuvine între <oamenii> milostivi, ni s-a făcut milă de încercările voastre nefericite și potrivnice, dar, întrucît izbînda apropiindu-se, voi ați fost păziți de noi în starea de odinioară a norocului, și de aceea sufletul nostru se mulțumește cu mîngîierea nesfîrșitelor bucurii și se bucură din belșug.

De asemenea, să vă îngrijiți să trimiteți scrisoarea de mai sus înaintea octavelor Paștelui, împreună cu cuprinsul ei, ori prin slujbașul vostru ori prin crainic, pe care putem să-l răsplătim pentru osteneală. Și, dacă voi nu veți putea să faceți <acest lucru> sau să vă îngrijiți din pricina altor treburi, atunci să faceți cunoscută această pricină domnului nostru Ioan prepozitul, ca, în această privință, pricina noastră să nu...

Arh. Naț. Magh. Dl. 31.138. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1367.

Concept original contemporan, pe hîrtie în stare deteriorată și cu pete de umezeală.

---

¹ Dezlegarea datei s-a făcut pe baza voievozilor și vicevoievozilor Transilvaniei (I. Ionașcu — Fr. Pall, *Elemente de cronologie medievală românească; Anexa II*, în *DIR — Introducere*, vol. I, p. 502: Petru (de Oradea) a funcționat pentru a doua oară între 1359 decembrie 13 și sfîrșitul lui 1368. începutul lui 1369); și a listei canonicilor de la capitulul din Alba Iulia (F. Zimmermann: *Die Zeugnisse in den mittelalterliche Urkunden des Weissenburger Kapitels*, în *Archiv...*, p. 142: Ioan, figurează ca prepozit în anul 1367); precum și din înșirarea abaților din Igrîș (K. Juhász, *Die Stifte*, p. 82, de unde reiese că un abate cu numele de Alard a stat în fruntea mănăstirii de la Igrîș).

² Corect: *post*.

³ În orig. lipsește; intercalat după sens.

⁴ Lectură probabilă.

⁵ Lectură probabilă; primele 3—4 litere nu se pot identifica cu siguranță; Cuprinsul acestei scrisori trebuie pus în legătură cu actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 8 mai 1367, *Sîntimbru*, nr. 230, cu privire la procesul capitolului din Alba Iulia purtat cu Alard, abatele mănăstirii de la Igrîș pentru o bucată de pămînt din moșia Cergău Mare, cotropită de oamenii din Mănărade ai abatelui.

⁶ Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.

⁷ Astfel în orig.

⁸ Pată de umezeală cca 1 cm; întregit pe baza contextului.

⁹ Pată de umezeală cca 3 cm; întregit după sens.

¹⁰ Pată de umezeală cca 6 cm; întregire probabilă după sens.

¹¹ Pată de umezeală cca 6 cm.

Nos, capitulum ecclesie Transsilvane, significamus tenore presentium quibus expedit universis quod, secundum continentiam priorum literarum nostrarum, comes Solomon, filius condam comitis Michaelis de Segesvar, in octavis festi beati Georgii martiris, Lucasio, filio Nicolai, Michaelis, filio Blasii, et Petro, filio Egidio, nobilibus de Zanchal, tricentos florenos per Johannem rectorem ecclesie de Hethur, legitimum procuratorem suum fecit persolvi cum estimatione condigna, ut dedebat nobilibus antedictis. Super quibusquidem tricentis florenis, memorati nobiles de Zanchal eundem comitem Solomonis reddiderunt expeditum pariter et quietum.

Datum in octavis festi predicti beati Georgii martiris, anno domini millesimo CCC^{mo}LX^{mo} septimo.

Noi, capitulul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul (scrisorii) de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de mai înainte, comitele Solomon, fiul răposatului comite Mihail de Sighișoara, la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe¹ a pus să se plătească, așa cum era dator, după o prețuire cuvenită, prin imputernicitul său legiuit Ioan, preotul bisericii din Hetiur, trei sute de florini lui Luca, fiul lui Nicolae, Mihail, fiul lui Blasiu și lui Petru, fiul lui Egidiu, nobilii de Sîncel. Drept aceea, sus-zișii nobili de Sîncel au descărcat și l-au socotit plătit pe acel comite Solomon de cei trei sute de florini.

Dat la octavele sărbătorii sus-zise a fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

Bibl. Fil. Cluj-Napoca a Acad. Rom. Colecții speciale.

Copie în Kemény, *Dipl. Trans., Appendix*, 3, p. 63.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 10 mai 1447.

---

¹ 1 mai.

Dominic, episcopul de Cenad (*Cenadiensi*), a plătit Sfîntului Scaun, prin Iacob, lectorul bisericii de Cenad, 88 florini de-ai cămării¹, 55 solizi și 6 denari, drept partea sa din obișnuita taxă de confirmare a episcopului Grigore, predecesorul său.

Arh. Vat. Liber Rationum Camerae Apostolicae, tom. 455, p. 23.

Orig. hîrtie.

REGESTE: Batthyány, *Series episc. Chanad*, p. 60.

---

¹ Cf. DRH-C, vol. XII, nr. 310.

Dominic, episcopul de Cenad (*Cenadiensi*), a plătit Sfîntului Scaun prin Iacob, lectorul bisericii de Cenad, 5 florini de-ai cămării și 53 de solizi drept completare a taxei sale obișnuite de confirmare¹.

¹ Cf. DRH-C, vol. XII, nr. 310.

Excellentissimo principi, domino eorum Lodovico, dei gracia illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Chanadiensis, oraciones in domino sedulas et devotas, perpetua cum fidelitate.

Litera vestre excellencie omni cum reverencia recepimus in hec verba: (*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 13 aprilie 1367, Vișegrad, nr. 223*). Nos igitur, preceptis serenitatis vestre humiliter obedire cupientes, ut tenemur, unacum prefato Nicolao de Chorta, homine vestro, nostrum misimus hominem, videlicet discretum virum, magistrum Ladislaum, archidiaconum de Crassou, fratremque et concanicum nostrum, pro testimonio fidedignum, ad premissa singula fideliter exsequenda.

Qui, demum ad nos abinde redeuntes, concordi voce nobis retulerunt quod idem homo vester, dicto testimonio nostro presente, feria quarta proxima post festum beati Georgii martiris proxime nunc elapsam, cum quibusdam aliis diebus sequentibus, ad facies premissae possessionis et ad ipsam pertinencium universis, vicinis et commetaneis eorundem legitime convocatis, et presentibus, accedendo, reambulasset eandem et ad ipsam pertinentes, per earum veras metas et antiquas, novas secus veteres in locis necessariis erigendo, reambulasque et ab aliorum iuribus possessionariis metaliter sequestratas et distinctas, reliquisset eandem et ad ipsam pertinentes, prelibatis filiis Petri, eo iure, quo ipsis dinoscuntur pertinere, perpetuo possidendas, nullo penitus contradictore, tam in facie predictae possessionis, ac ad eandem pertinencium, quam eciam nostri in presencia comparente, diebus legitimis expectato.

Mete vero predictam possessionem Zegerien vocatam, cum pertinentibus ad eandem, ab aliis possessionibus sequestrates, distinguerentur eo modo, quod prima meta inciperet in capite cuiusdam montis vulgo Hlevnyberch vocati, ubi duas novas metas terreas erexissent, quarum una, a parte videlicet meridionali possessioni vestre Radamlya vocata, altera vero a parte septentrionali separaret possessioni Zegerien supradicte, Deinde super eodem monte ad plagam occidentalem parvum per gradiendo, iterum unam metam terream cursualem de novo aggregassent. Abinde, modo simili super dicto monte ad eandem plagam occidentalem, usque finem eiusdem montis peragrand, ipsum montem, inter dictas possessiones, Radumlya¹ videlicet et Zegerien, pro meta reliquissent. Iuxta finem quoque montis antedicti in planicie duas novas metas terreas cumulassent. Ab hinc, iterum ad occidentem procedendo, caderet ad fluvium Lizkowyzy nominatum, ac in eodem fluvio per cursum et meatum eiusdem descendendo, perveniret usque finem ipsius fluvii, qui videlicet fluvius a parte occidentis, dicte possessioni vestre regali, a parte vero orientis, prefate possessioni Zegerien vocata separaret, ac tandem in fine predicti fluvii, in loco ubi idem ac quidam alter fluvius, Mykuzwyzy vocitatus, insimul coniunguntur, duas novas metas terreas elevassent. Exinde reflectendo ad plagam orientalem ac ascendendo

in fluvio Mykuzwyzy supradicto, perveniret ad caput eiusdem, ubi duas metas cum lapidibus, de super cum terra copertas, cumulassent. Deinde flecteretur versus plagam septemtrionalem et perveniret ad unam metam terream cursualem. Deinde versus eandem plagam aliquantulum procedendo, essent due mete terre erecte. Ab hinc, modo simili ad septemtrionem gradiendo, esset una meta terrea. Abinde, iterum ad plagam septemtrionalem tendendo, perveniret supra villam Dragudul vocatam, ubi duas novas metas terreas erexissent, quarum una a parte occidentali predictae possessioni vestre regali Radumlya¹ vocata, altera vero a parte orientali predictae possessioni Zegerien separaret. Demum, iterum versus plagam septemtrionalem, per quandam latam viam ultra fluvium Nyaragh vocatum transeuntem, declinando, caderet in predictum fluvium Nyaragh, ac in ipso fluvio modicum ascendendo, perveniret ad duas metas terreas, penes ipsum fluvium a parte orientis eiusdem fluvii sub quodam monte elevatas, quarum una a parte orientali dicte possessioni Zegerien, altera vero a parte occidentali possessioni Wlasolch vocata separaret. Abinde dictum montem versus orientem ascendendo, perveniret ad unam metam terream cursualem, et deinde ad orientem modo simili gradiendo, esset una meta terrea cursualis in medio eiusdem montis. Abhinc ad eandem plagam parumper descendendo, deveniret ad caput cuiusdam rivuli Vgliarpathaka nominati, ubi duas novas metas terreas erexissent. Demum iterato versus plagam orientalem gradiendo, veniret ad quandam terram aquosam ulgo Bara nominatam, ubi essent due mete terre erecte. Deinde reflectendo aliquantulum versus plagam septemtrionalem, transiret ad unam metam terream cursualem. Abhinc iterato versus septemtrionem procedendo, essent due mete terre. Abinde iterum directe tendendo aliquantulum, duas metas terreas elevassent, et deinde similiter versus eandem plagam peragrando, veniret ad duas metas terreas de novo cumulas, et ulterius iterato versus septemtrionem eundo, esset una meta terrea cursualis. Post hec, modo simili versus plagam septemtrionalem gradiendo, perveniret ad dictam terram aquosam, Bara vocatam, iuxta quam duas metas terreas elevassent, quarum una a dicta possessione Zegerien, altera vero a possessione regali Pathaki vocata separarent. Demum flecteretur versus orientem et ascendendo quandam montem, Goronoy Berch vocatum, veniret ad unam metam cursualem. Tandem reflectendo versus plagam meridionalem, perveniret ad duas metas terreas, quarum una a parte orientali possessionem regalem Kakarek vocatam, alia vero a parte occidentis dictam possessionem Zegerien vocatam separaret. Deinde iterum versus meridiem tendendo, veniret ad unam metam cursualem. Abinde versus eandem plagam meridionalem quandam magnum montem ascendendo, perveniret ad duas metas terreas, quarum una a parte orientali dicte possessioni Kakarek vocata, altera vero a parte occidentali prelibate possessioni Zegerien separarent, et deinde descendendo caderet ad dictum fluvium Nyaragh, in loco ubi idem fluvius, cum alio fluvio, Byrele vocato, insimul coniunguntur, et demum in dicto fluvio Nyaragh vocato ascendendo, veniret quandam petram, Vrachha nominatam, quam pro meta reliquissent. Postremo vero versus plagam occidentalem directe procedendo iuxta cursus antiquarum metarum dudum erectarum, dictamque possessionem Zegerien a possessione Kwsed vocata sequestrancium, quas omnes suo in statu et ordine reliquissent, rediret ad primas metas in capite predicti montis, Hlevnyberch vocati, cumulas; et ibi finirentur.

Datum secundo die festi beati Johannis apostoli et ewangeliste ante portam Latinam, anno domini supradicto.

(*Pe verso:*) Domino regi, pro filiis Petri dicti Vaguch de Zegerien, reambulatorie; (*și adăugat de o mină mai tirzie:*) possessionis Zegeryen¹ in comitatu de Crassou habite.

Preainălțatului principe, stăpînului lor, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, capitlul bisericii de Cenad, sîrguitoare și cucernice rugăciun întru domnul cu veșnică credință.

Am primit cu toată cinstea scrisoarea Înălțimii voastre cu acest cuprins: *«Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 13 aprilie 1367, Vișegrad, nr. 223»*. Noi, așadar, dorind să ne supunem cu smerenie poruncilor luminației voastre, așa cum sîntem datori, am trimis dimpreună cu pomenitul Nicolae de Ciortea, omul vostru, pe omul nostru vrednic de crezare, anume pe chibzuitul bărbat Ladislau, arhidiaconul de Caraș, fratele și soțul nostru canonic, spre împlinirea întocmai a fiecăreia din cele de mai sus.

Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că acel om al vostru, de față fiind zisul nostru om de mărturie, mergînd în miercurea de după sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe de curînd trecută², (*și*) în alte cîteva zile următoare, la sus-zisa moșie și la cele ce țin de ea, (*și*) chemînd în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii acelor *«moșii»*, și fiind aceștia, de față, a hotărnicit acea *«moșie»* și pe cele ce țin de ea după adevăratele și vechile lor semne de hotar, ridicînd noi *«semne de hotar»* lîngă cele vechi în locurile de trebuință, și odată hotărnicite, despărțite și deosebite prin semne de hotar de drepturile de moșie ale altora, a lăsat acea *«moșie»* și cele ce țin de ea pomeniților fii ai lui Petru ca să le stăpînească pe veci, cu același drept cu care se știe că ține de ei, neînfățișîndu-se nici un împotrivor, nici la sus-zisa moșie și la cele ce țin de ea, nici înaintea noastră, după ce s-a așteptat *«numărul»* legiuit de zile.

Iar semnele de hotar care despart sus-zisa moșie numită Zegerien, cu cele ce țin de ea, de alte moșii, se deosebesc în acest chip: cel dintîi semn de hotar începe din vîrfurile unui munte numit în vorbirea obișnuită Creasta Hlevny, unde au ridicat două noi movile de hotar, dintre care una, dinspre miazăzi să despartă moșia voastră numită Radamlya, iar cealaltă, dinspre miazănoapte *«să despartă»* sus-zisa moșie Zegerien. Apoi înaintînd puțin pe același munte spre apus, au ridicat din nou semn de hotar neîntrerupt. De acolo, trecînd în același chip pe zisul munte spre aceeași parte de apus, pînă la poalele pomenitului munte, au lăsat acel munte drept semn de hotar între zisele moșii, anume Radamlya și Zegerien; și lîngă poalele muntelui sus-zis, în șes, au ridicat două movile de hotar noi. De aici, îndreptîndu-se din nou spre apus, ajunge la pîriul numit Apa lui Lisko și coborînd pe acel pîriu, pe cursul și mersul lui, ajunge la capătul pomenitului pîriu, care anume pîriu desparte spre apus zisa voastră moșie regească, iar spre răsărit pomenita moșie numită Zegerien, și în cele din urmă la capătul sus-zisului pîriu, la locul unde acel *«pîriu»* și un alt pîriu, numit Apa lui Mykuz, se unesc împreună, au ridicat două movile de hotar noi. De acolo, cotînd spre răsărit și urcîndu-se pe sus-zisul pîriu Apa lui Mykuz, ajunge la obîrșia lui, unde au ridicat două semne de hotar cu pietre, acoperite pe deasupra cu pămînt. De acolo, se întoarce spre

miazănoapte și ajunge la un semn de hotar neîntrerupt. De acolo, mergînd puțin în aceeași parte, se află ridicate două movile de hotar. De aici mergînd de asemenea spre miazănoapte, (și acolo) este o movilă de hotar. De acolo îndreptîndu-se iar spre miazănoapte, ajunge mai sus de satul numit Dragodol, unde au ridicat două noi movile de hotar, dintre care una, din partea de apus, desparte sus-zisa voastră moșie regească Radamlya, iar cealaltă, dinspre răsărit, sus-zisa moșie Zegerien. Apoi, trecînd iar spre miazănoapte, pe un drum lat ce trece peste riul numit Nera, coborînd ajunge la sus-zisul rîu Nera și urcînd puțin pe acel rîu, ajunge la două movile de hotar, ridicate lîngă numitul rîu sub un munte spre partea de răsărit a acelui rîu, dintre care cea dinspre răsărit desparte zisa moșie Zegerien, iar cealaltă, dinspre apus, moșia numită Wlasolch. De acolo urcîndu-se pe zisul munte spre răsărit, ajunge la un semn de hotar neîntrerupt și de acolo îndreptîndu-se spre răsărit în același fel, la mijlocul acelui munte se află un semn de hotar neîntrerupt. De aici, coborînd puțin în aceeași parte, ajunge la capătul unui pîrîiaș numit Pîriul Cărbunariilor, unde a ridicat două movile de hotar noi. Apoi, îndreptîndu-se din nou spre răsărit, ajunge la o mlaștină numită în vorbirea obișnuită Bara, unde se află ridicate două movile de hotar. De acolo cotînd puțin spre miazănoapte, ajunge la un semn de hotar neîntrerupt. De aici îndreptîndu-se din nou spre miazănoapte, (acolo) sînt două movile de hotar. De acolo mergînd iarăși puțin drept înainte, au ridicat două movile de hotar și apoi îndreptîndu-se de asemenea în aceeași parte, (hotarul) ajunge la două movile de hotar, ridicate din nou, și apoi mergînd iarăși mai departe spre miazănoapte, (acolo) se află un semn de hotar neîntrerupt. După aceasta, mergînd la fel spre miazănoapte, ajunge la zisa mlaștină numită Bara, lîngă care au ridicat două movile de hotar, dintre care una desparte zisa moșie Zegerien, iar cealaltă moșia regească numită Potoc. Apoi se întoarce spre răsărit și, urcînd pe un munte numit Creasta Gorunilor, ajunge la un semn de hotar neîntrerupt. Apoi, cotînd spre miazăzi, ajunge la două movile de hotar, dintre care cea dinspre răsărit desparte moșia regească numită Kakarek, iar cealaltă dinspre apus, zisa moșie numită Zegerien. De colo îndreptîndu-se din nou spre miazăzi, ajunge la un semn de hotar neîntrerupt. De acolo iar înspre miazăzi, urcînd pe un munte mare, (hotarul) ajunge la două movile de hotar, dintre care cea dinspre răsărit desparte zisa moșie numită Kakarek, iar cealaltă, dinspre apus, pomenita moșie Zegerien, și apoi coborînd la zisul rîu Nera, la locul unde acel rîu și un alt rîu, numit Bye, se unesc împreună, și după aceea urcînd pe zisul rîu numit Nera, ajunge la o piatră numită Wracha, pe care au lăsat-o drept semn de hotar. În cele din urmă, îndreptîndu-se de-a dreptul spre apus, după mersul unor vechi semne de hotar ridicate mai de mult, care despart zisa moșie Zegerien de moșia numită Kwesd și pe care le-au lăsat pe toate în starea în înșiruirea lor, (hotarul) se întoarce la semnele de hotar dintîi, ridicate la capătul sus-zisului munte numit Creasta Hlevny, și acolo se sfîrșește.

Dat a doua zi după sărbătoarea fericitului apostol și evanghelist Ioan înaintea Porții Latine, în anul Domnului mai sus zis.

(Pe verso:) Domnului (nostru) regele, (scrisoare) de hotărnicire a moșiei Zegerien, aflătoare în comitatul Caraș, pentru fiii lui Petru zis Vaguch de Zegerien.

Arh. Naț. Magh., Dl.

Orig. perg., cu urme de pecete.

Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 16 septembrie 1367, nr. 266.

EDITII: Pesty, Krassó, III, p. 76—80.

¹ Astfel în text.

² 28 aprilie.

229

1367 mai 8, Vișegrad

Nos, comes Stephanus Bubeek, iudex curie domini Lodovici, dei gracia, regis Hungarie, damus pro memoria quod causam quam Ladislaus, filius Simonis de Karul, personaliter astans contra Ladislaum et Stephanum, filios Stephani de Wythka, pro quibus Johannes dictus Konth, cum procuratoriis literis conventus de Lelez comparuit, iuxta continentiam priorum literarum nonstrarum prorogatoriarum in octavis festi beati Georgii martiris, in facto potencie movere habebat coram nobis, de parcium voluntate ad octavas festi beati Michaelis archangeli nunc venturas duximus prorogandam.

Datum in Wysegrad, octavo die termini prenotati, anno domini M^{mo}CCC^{mo} sexagesimo septimo.

(*Pe verso:*) Pro Ladislao, filio Simonis de Karul, contra filios Stephani de Wythka, ad octavas festi beati Michaelis archangeli, prorogatoria.

Noi, comitele Ștefan Bubek, judele curții domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, dăm de știre că pricina pe care, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amânare de mai înainte, avea s-o pornească înaintea noastră, cu privire la o silnicie, la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe¹, Ladislau, fiul lui Simion de Carei, care s-a înfățișat însuși, împotriva lui Ladislau și Ștefan, fiii lui Ștefan de Wythka, pentru care s-a înfățișat Ioan zis Konth cu scrisoarea de imputernicire a conventului din Lelez, cu învoirea părților am hotărât s-o amânăm la octavele acum viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail².

Dat la Vișegrad, în a opta zi a sorocului mai sus scris, în anul Domnului o mie trei sute șăizeci și șapte.

(*Pe verso:*) (Scrisoare) de amânare la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, pentru Ladislau, fiul lui Simion de Carei, împotriva fiilor lui Ștefan de Wythka.

Arh. Naț. Magh., Dl. (Arh. fam. Károlyi, lăd. 1, nr. 28).

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere

EDITII: Károlyi, I, p. 286.

³ 1 mai.

² 6 octombrie.

230

1367 mai 8, Sintimbru

Religiosis viris et honestis, conventui ecclesie beate Marie virginis de Kulus, amicis suis, Petrus viceuoyuoda Transsiluanus, amicitiam paratum.

360

Vestre amicitie presencium serie declaramus quod, cum in octavis festi Omnium sanctorum proxime preteritis, honorandi et discreti viri, magistri Johannes de Kykullev, Nicolaus de Ozd et alter Nicolaus de Zonuk, archydiaconi et canonici ecclesie Transsiluane, cum sufficientibus literis capituli ecclesie antedictę pro eodem capitulo, iuxta continenciam literarum vestrarum citatoriarum, ad nostram accedentes presenciam, easdem literas vestras citatorias in octavis festi beati Mychaelis archangeli anno proxime preterito emanatas, formam possessionarie reambulacionis, contradiccionis et citacionis seriem in se declarantes, nostro iudiciario examini presentassent, asserentes accionem et adquisicionem ipsorum in eisdem contineri. In quarum tenoribus inter cetera comperissemus haberi manifeste quod, cum pretactum capitulum, accepto Johanne, filio Benedicti de Jara, homine nostro, et Henrico, fratre custode ecclesie vestre¹ predictę, ad amicabilem nostram literatoriam petitionem per vos in testimonium transmisso, feria secunda proxima ante octavas festi beati Mychaelis archangeli ad faciem cuiusdam possessionis eiusdem, Chergeud vocate, accedendo, metas eiusdem a parte possessionis Monera vocate renovare voluissent, comes Nicolaus et alter Nicolaus, iudex abbatis de Egrus, in personis² eiusdem abbatis in prefata ereccione metarum contradictores exstitissent; quemquidem dominum Alardum abbatem, eodem die et loco, ad predictas octavas festi Omnium sanctorum tunc venturas in nostram citassent presenciam contra capitulum prenotatum, cuius contradiccionis rationem scire voluissent a domino abbate prenotato.

Quo percepto, Johannes dictus Berzeche, cum sufficientibus literis nostris procuratoriis pro eodem domino Alardo abbate consurgendo, respondisset ex adverso quod idem dominus Alardus abbas, pretactum capitulum non in suis veris metis erigendis, sed pro eo contradixisset, quod maximam particulam terre sue ad possessionem eiusdem Monera vocatam pertinentem occupare et ad dictam possessionem suam Chergeud vocatam applicare voluisset, super qua tamen efficacia haberet instrumenta, que in termino per nos sibi legitime assignando coram nobis promptus esset exhibere et paratus. In cuiusquidem contrarium prefati magistri Johannes, Nicolaus et alter Nicolaus, archidiaconi², auctoritate procuratoria obiecissent in hunc modum, quod ipsi in facto ipsius particule terre litigiose legitimario processu sepies eundem dominum abbatem in causam attraxissent, ipseque dominus abbas ex diversis prorogacionum cautelis ipsam causam distulisset, et hoc exhibicione trium literarum vestrarum citatoriarum, formam eiusdem possessionarie reambulacionis et contradiccionis exprimentium, unius vero litere evocatorie vestre in presenciam regie maiestatis ad diem dominicam post festum beatorum Philippi et Jacobi apostolorum, anno proxime elapso, preteritum factę, item trium literarum nostrarum prorogatoriarum et aliarum trium iudicialium, unius quondam magnifici viri, domini Dionisii, woyuode Transsiluani et comitis de Zonuk, domini nostri laudande memorie, et duarum nostrarum plenissime comprobassent; unde, ex parte eiusdem domini abbatis super premissis eidem capitulo medelam iustice postulassent elargiri, ne isam causam ab eisdem octavis festi Omnium sanctorum ulterius prorogare, sed fine debito unacum regni nobilibus terminare vellemus, prout dictaret ordo iuris.

Igitur ne in reddenda iusticia cuipiam precipites seu festini fore videremur, nos, unacum regni nobilibus nobiscum iudiciario pro tribunali tunc consedentibus, admissemus iudicantes isto modo, quod idem

dominus abbas eadem instrumenta sua literalia, si qua haberet in facto iamdicte possessionis sue Monera vocate confecta et emanata, cum iudicio trium marcarum ante litis ingressum deponendo, in octavis festi Epiphaniarum domini tunc proxime venturis, perhemptorie² et absque ulteriori dilacione coram nobis exhibere teneretur, ubi idem capitulum sua instrumenta in facto iamdicte terre litigiose modo consimili exhibere teneretur, quibus visis iudicium et iusticiam facere valeremus inter partes prenotatas.

Ipsisque octavis festi Epiphaniarum domini occurrentibus, predicti magistri Johannes de Kykullev, Nicolaus de Zonuk et Ladislaus de Hugacha, archydiaconi, cum sufficienti procuratorio in persona eiusdem capituli, prout actores, ab una, et idem dominus Alardus, abbas de Egrus, parte ex altera, veluti in causam attractus, ad nostram accedendo presenciam, quosdam katernos, in uno volumine compressos seu ligatos, tenores instrumentorum literalium ipsius monasterii de Egrus continentes, coram nobis exhibere curasset, quarum unius, litere domini Andree, quondam regis Hungarie, registri, anno dominice incarnationis millesimo ducentesimo quinto emanate, tenoris, metas ipsius possessionis Monera et aliarum quariundam possessionum ipsius ecclesie de Egrus comprehendendo declarasset. Cuius quidem registri tenore reviso et continenciis eiusdem plenissime perlectis, ipse dominus Alardus abbas retulisset eo modo, quod dictas literas ipsius domini Andree regis cum aliis literarum munimentis, scilicet copiam seu originale ipsius registri iamexhibiti, pro eo tunc ad presens exhibere non valuisset, quia propter inundationem aquarum secum ferre ausus non fuisset, timens, ne per huiusmodi accidenciam per ipsum factum dicte ecclesie sue in destruendis ipsis instrumentis in successu temporum periclitaretur, et ad exhibende eadem instrumenta ulteriorem terminum sibi per nos adhuc assignari postulasset. Unde, ne cuipiam, ut premissum, in faciendo iudicio festini videremur, ne per talem eventum seu accidenciam iura cuiusque per quempiam iniuste fore subriperentur, ideo nos, unacum regni nobilibus nobiscum iudiciario pro tribunali consedentibus, licet ex superhabundanti² admissemus iudicantes eo modo, quod ipse dominus Alardus, abbas de Egrus, universa sua instrumenta et literalia munimenta in facto iamdicte possessionis Monera ipsius ecclesie de Egrus confecta, specialiter copiam seu originale ipsius registri tenoris litterarum eiusdem Andree regis, coram nobis in octavis festi beati Georgii martyris tunc proxime venturis, cum iudicio trium marcarum ante litis ingressum deponendo, perhemptorie² et absque ulteriori dilacione coram nobis exhibere teneretur, quibus visis iudicium indilatum exhibere seu facere valeremus inter ipsas partes domino permittente.

Denique ipsis octavis festi beati Georgii martyris advenientibus, licet comes Nicolaus, procurator legitimus ipsius domini Alardi abbatis, in persona eiusdem domini abbatis adstiterit, tamen ad nostram ternariam legitimam requisicionem, aliqua instrumenta efficacia metas dicte possessionis Monera vocate tangencia, contra pretactum capitulum, mediantibus quibus presentis sue cause negocium sublevare potuisset, exhibere posse, nec aliquo evidenti documento dictam terram litigiosam ad predictam possessionem Monera pertinere comprobare assumebat, nobisque et regni nobilibus, nobiscum tunc in iudicio consedentibus, ex eo, quod in facto ipsius particule terre litigiose iuris ordine dictante terminos superfluos exhibicionibus literarum seu instrumentorum ipsi domino Alardo abbati constituerimus, ipseque dominus abbas numquam

exhibere curando sed de termino ad terminum se mole iudiciorum opprimendo seu opprimi permittendo, ipsam causam ulterius non differri ac ipsam particulam terre iuxta cursum vestrarum metarum ipsi capitulo ecclesie Transsiluane per formam iuris statui debere videbatur.

Unde, cum ad ipsam statucionem faciendam homo noster sub vestri hominis testimonio de necessario sit transmittendus, ideo vestram petimus amicitiam presencibus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Nicolaus literatus, notarius noster, vel Ladislaus, filius Blasii de Tyua, aut Ladislaus et Stephanus, filii Martini de Thatay, seu Bako de Myhalchfolua, aliis absentibus, homo noster, in octavis festi Nativitatis beati Johannis¹ baptiste¹ et aliis diebus ad hoc aptis et congrue sufficientibus, ad faciem iamdictae particule terre litigiose, inter possessiones ipsius abbatis Monera et pretacti capituli Chergeud vocatas habite, accedendo, vicinis et comitaneis eiusdem undique legitime convocatis et presentibus, iuxta continenciam instrumentorum seu literalium munimentorum ipsius capituli per suas veras metas et antiquas reambulando, in locis necessariis novas metas erigendo, reambulatumque et ab aliorum possessionariis iuribus metalibus¹ distincionibus¹ separatam et distinctam, regali mensura, si mensurari potest, mensurando, vel, si mensurari non posset, visu considerando fructuositate, valore, qualitate et quantitate, deum ferendo pre oculis, amore, favore et odio cuiuslibet partis procul abiectis, unacum aliis probis viris eandem estimet, regni consuetudine requirente. Peractis autem premissis, sub premissis metarum distincionibus statuatur eandem pretacto capitulo ecclesie Transsilune perpetuo possidendam, contradiccione ipsius domini Alardi, abbatis de Egrus, et aliorum quorumlibet non obstante, eo quod in tam diutina ventilacione ipsius cause nullius alterius contradiccio obviavit capitulo prenotato. Et post hec, seriem omnium premissorum, prout fuerit opportunum, ad octavam diem ipsarum octavarum nobis in vestris literis amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, octavo die predictarum octavarum festi beati Georgii martyris, anno domini M^o CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

Cinstiților și cucernicilor bărbați din conventul bisercii fericitei Fecioare, din Cluj-(Mănăstur), prietenilor săi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia.

Prin cuprinsul (scrisorii) de față aducem la cunoștința prieteniei voastre că la octavele de curind trecute ale sărbătorii Tuturor Sfinților³, potrivit cuprinsului scrisorii voastre de chemare, înfățișându-se înaintea noastră vrednicii de cinste și chibzuiții bărbați, magiștri: Ioan de Tîrnava, Nicolae de Ozd și alt Nicolae, de Solnoc, arhidiaconi și canonici ai bisericii Transilvaniei, cu îndestulătoare scrisoare de imputernicire din partea capitolului pomenitei biserici pentru acel capitolu, au supus cercetării noastre judecătorești acea scrisoare de chemare a voastră, dată la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail⁴, din anul trecut, cuprinzînd în sine actul de hotărnicire de moșie și întocmirea împotrivirii și chemarea la judecată (a împotrivitorilor), spunînd ei că în pomenita (scrisoare) se cuprinde pricina și pîra lor.

Iar din cuprinsul acestei scrisori am aflat că se arată lămurit între altele că numitul capitolu, primind (ca martor) pe Ioan, fiul lui Benedict de Iara, omul nostru, (precum și) pe Henric, fratele custode al sus-

zisei voastre biserici, trimis de voi spre mărturie, la prieteneasca noastră cerere scrisă, și ducându-se în luna dinaintea octavelor sărbătorii fericitului arhanghel Mihail⁵ la o moșie a numitului <capitlu> numită Cergău, cînd au voit să hotărînicească hotarele ei dinspre moșia numită Mănărade, comitele Nicolae și alt Nicolae, judele abatelui de Igrîș, s-au înfățișat ca împotriviitori la ridicarea hotarelor moșiei aceluia abate și a oamenilor din Mănărade; pe acest domn abate Alard, ei l-au chemat înaintea noastră, în aceeași zi⁶ și la locul mai sus arătat, la pomenitele octave pe atunci viitoare ale sărbătorii Tuturor Sfinților, spre a sta față cu capitlul mai sus-însemnat, vînd ei să afle de la sus-pomenitul domn abate temeiul acelei împotriviri.

Auzind aceasta, ridicîndu-se Ioan zis Berzeche, cu scrisoarea noastră de împuternicire îndestulătoare pentru numitul domn abate Alard, a răspuns dimpotrivă că pomenitul domn abate n-a împiedicat pe acel capitlu de la ridicarea adevăratelor sale semne de hotar, ci s-a împotrivit, pentru aceea că <acel capitlu> voise să cîmătoarească și să alipească la zisa lor moșie Cergău o bucată foarte mare din pămîntul lui, ce ținea de moșia lui Mănărade, cu privire la care <bucată> el are acte temeinice, pe care e gata pregătit să le înfățișeze înaintea noastră la sorocul ce îl vom statornici în chip legiuit. Împotriva acestui lucru, sus-zișii magiști Ioan, Nicolae și celălalt Nicolae, arhidiaconii, în temeiul împuternicirii lor, au răspuns așa, că foarte adesea au tras în judecată pe cale legiuită pe pomenitul domn abate pentru bucată de pămînt în pricină, dar că domnul abate, prin felurite măsuri de aminare, a tot tărăgănat judecata, și acest lucru l-au dovedit pe deplin prin arătarea a trei scrisori de chemare ale voastre cuprinzînd actul acelei hotărîniciri de moșie și împotriviri <făcute>, apoi <prin arătarea> unei scrisori a voastre de chemare anume înaintea maiestății regești pe ziua de duminică după sărbătoarea fericitilor apostoli Filip și Iacob din anul trecut⁷, și, de asemenea, a trei scrisori ale noastre de aminare și a altor trei de globire, dintre care una a răposatului mărit bărbat, a domnului Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, stăpînul nostru de lăudată pomenire, și două ale noastre. Drept aceea, ei au cerut să i se facă dreptate numitului capitlu din partea domnului abate, cu privire la cele de mai sus, și ca noi să binevoim a nu mai amîna pricina de la pomenitele octave ale sărbătorii Tuturor Sfinților, ci s-o ducem la cuvenita încheiere, dimpreună cu nobilii țării, așa după cum ar cere rînduiala legii.

Așadar, pentru ca să nu părem cuiva că sîntem pripiți sau prea grabnici în împărțirea dreptății, noi, dimpreună cu nobilii țării ce ședeau atunci cu noi la scaunul de judecată, făcînd judecată, am hotărît așa: ca pomenitul domn abate să fie dator, negreșit și fără nici o altă aminare după aceea, să ne înfățișeze, după ce va fi plătit mai întîi o gloabă judecătorească de trei mărci, înainte de începerea judecății, actele sale scrise, dacă are vreunele întocmite și date cu privire la numita moșie, la octavele viitoare ale sărbătorii Botezului Domnului⁸, cînd și pomenitul capitlu este dator să arate, de asemenea, actele sale privitoare la bucată de pămînt în pricină, pentru ca noi cercetîndu-le să putem face judecată și dreptate între părțile pomenite.

La sosirea acelor octave ale sărbătorii Botezului Domnului pomeniții magiști Ioan, arhidiaconul de Tîrnava, Nicolae, arhidiaconul de Solnoc, și Ladislau, arhidiaconul de Ugocea, înfățișîndu-se înaintea noastră cu împuternicire îndestulătoare în numele aceluia capitlu, ca pîriși,

pe de o parte, iar pe de alta, numitul domn Alard, abatele de Igrîș, ca pîrît, <acesta> s-a îngrijit să înfățișeze înaintea noastră niște cărțuții strînse sau legate într-o condică, avînd în ele cuprinsurile actelor scrise ale pomenitei mănăstiri din Igrîș, dintre care (scrisori) a dat la lumină cuprinsul unui regist al scrisorii domnului Andrei, răposatului rege al Ungariei, dată în anul o mie două sute cinci de la întruparea Domnului, cuprinzînd în sine hotarele acelei moșii Mănărade și ale altor cîteva moșii ale bisericii din Igrîș. După ce s-au cercetat șirurile aceluia regist și s-au citit în întregime cele cuprinse în el, domnul Alard a arătat că de aceea nu putea arăta chiar atunci (sus)-zisa scrisoare a regelui Andrei odată cu alte dovezi scrise, și anume izvodul sau actul însuși al acestui regist înfățișat acum, deoarece din pricina revărsărilor apelor n-a cutezat să-l aducă cu sine, temînduse ca nu cumva, datorită vreunei întîmplări năprasnice, pierzîndu-se acele acte, prin chiar acest fapt, pomenita biserică să îndure vreo primejdie în curgerea vremii, și ne-a cerut să-i dăm un alt soroc de acum încolo pentru înfățișarea acelor acte. Drept aceea, pentru ca să nu părem cuiva, precum s-a spus mai sus, prea grabnici în împărțirea dreptății, și pentru ca de pe urma unei atari întîmplări sau nenorociri să fie răpite pe nedrept de careva drepturile orișicui, de aceea noi, împreună cu nobilii țării ce ședeau cu noi la scaunul de judecată, am judecat și am hotărît dintr-o milostivire dusă, ce-i drept, dincolo de marginile (cuvenite), ca domnul Alard, abatele de Igrîș, să fie dator să înfățișeze înaintea noastră, negreșit și fără nici o altă amînare, la octavele pe atunci viitoare ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe⁹ — după ce mai întîi va fi plătit o gloabă judecătorească de trei mărci, înainte de începerea judecății — toate actele și dovezile sale scrise, întocmite cu privire la acea moșie numită Mănărade a bisericii idin Igrîș, și, mai cu seamă, izvodul sau actul însuși (după care s-a făcut scrisoarea) pomenitului rege Andrei, pe temeiul căror <acte> să putem, cu voia Domnului, face și săvîrși o judecată nezăbavnică între acele părți.

În sfîrșit, la sosirea acelor octave ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, deși comitele Nicolae, legiuitul imputernicit al domnului abate Alard, a stat la judecată în numele numitului domn abate, cum totuși, la legiuita noastră cerere făcută de trei ori, <a spus> că nu poate să înfățișeze împotriva pomenitului capîtlu nici un fel de acte temeinice privind semnele de hotar ale moșiei numite Mănărade, prin care el ar fi putut sprijini temeinicia pricinii sale de față, și nici nu s-a legat să dovedească prin vreun act neîndoios că zisa bucată de pămînt în pricină ține de moșia Mănărade, și deoarece cu privire la acea bucată de pămînt în pricină îi statornicisem domnului abate Alard, soroace peste cîte se cuveneau după cerința legii, pentru înfățișarea scrisorilor sau actelor sale, dar domnul abate nu s-a îngrijit niciodată să ni le arate, ci tot amînînd din soroc în soroc, s-a încărcat și a dat prilej să fie încărcat cu povara gloabelor judecătorești, de aceea noi și nobilii țării ce ședeau cu noi la scaunul de judecată am găsit de cuviință că nu trebuie să mai amînăm mai departe această pricină, ci trebuia să trecem în stăpînirea capîtlului Transilvaniei acea bucată de pămînt, potrivit cu rînduiala legii, după mersul semnelor voastre de hotar.

Așadar, deoarece e nevoie neapărat să fie trimis omul nostru spre a face acea punere în stăpînire, sub mărturia omului vostru, de aceea prin scrisoarea de față vă rugăm stăruitor să aveți bunătatea să trimi-

teți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru Nicolae diacul, notarul nostru, sau Ladislau, fiul lui Blasiu de Tiur, ori Ladislau și Ștefan fiii lui Martin de Totoiu, sau în lipsa celorlalți, Bakou de Mihalț, ducându-se la octavele Nașterii fericitului Ioan Botezătorul¹⁰ și în alte zile îndestulătoare și potrivite pentru aceasta, la bucata de pământ în pricină, aflătoare între moșia pomenitului abate, numită Mânărade, și aceea a capitlului, numită Cergău, <și> chemînd de pretutindeni în chip legiuit toți vecinii și megieșii ei, și fiind ei de față, s-o hotărînicească potrivit cuprinsului actelor sau dovezilor scrise ale capitlului, după adevăratele și vechile ei semne de hotar, ridicînd în locurile de trebuință semne noi pe lîngă cele vechi, și odată hotărînicită și despărțită de moșiile altora prin semne de hotar deosebitoare, s-o măsoare cu măsura regească, dacă se va putea măsura, sau, dacă nu se poate măsura, (atunci), socotind din ochi rodnicia, prețul, felul și întinderea ei, s-o prețuiască așa cum cere obiceiul țării dimpreună cu alți oameni cinstiți, avîndu-l pe Dumnezeu înaintea ochilor și lepădînd de parte de sine dragostea, pîrtinirea sau ura față de vreuna de părți. Iar după îndeplinirea celor de mai sus, s-o dea în stăpînire pomenitului capitlu al bisericii Transilvaniei în cuprinsul semnelor deosebitoare de hotar de mai sus, ca s-o stăpînească pe veci, fără a ține seama de împotrivirea domnului abate Alard din Igrîș sau a oricui altuia, pentru faptul că în răstimpul unei dezbateri atît de îndelungate a acestei pricini, nimeni altul n-a făcut vreo împotrivire față de capitlul mai sus pomenit. Și după acestea, în a opta zi a octavelor sus-zise¹¹ să aveți bunătate să ne răspundeți în scris prin scrisoarea voastră, așa cum va fi mai potrivit, despre felul cum s-au făcut toate cele de mai sus.

Dat la Sintimbru, în a opta zi după sus-zisele octave ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul domnului o mie trei sute șaiszeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 28 894. Fotocopie la Inst. de Ist. Cluj-Napoca/1367.

Orig. hîrtie, cu urmele pecetii aplicate în document pe verso.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 4 iulie 1367, nr. 248.

EDIȚII: Ub., II, p. 294—297.

¹ Scris deasupra rîndului de aceeași mină.

² Astfel în orig.

³ 8 noiembrie 1366.

⁴ 6 octombrie 1366.

⁵ 5 octombrie 1366.

⁶ 5 octombrie 1366.

⁷ 3 mai 1366.

⁸ 13 ianuarie 1367.

⁹ 1 mai 1367.

¹⁰ 1 iulie 1367.

¹¹ 8 iulie 1367.

Nos, Lodouicus. dei gracia, rex Hungarie, memorie commendamus per presentes quod cum nos. possessiones Kenez, Anarch in Zaboch, item Monustur et Hymus in Byhoryensi comitatibus existentes, quas Johannes, filius Stephani, suas et eiusdem Stephani patris ac fratrum suorum fore asserit, populosas efficere et multitudine populorum intenda-

mus decorare, volumus {quod cuiuscumque}¹ libere condicionis homines ad dictas possessiones commorandi causa venire voluerint, libere venient et secure commorentur, trium annorum libertate a die adventus ipsorum pacifice fruituri in eisdem, sub nostra protectione et tutela speciali.

Vobis itaque, universis prelati, baronibus, comitibus, castellanis, nobilibus et aliis quibuscumque possessionatis hominibus, iobagiones habentibus, firmo edicto regio precipiendo mandamus quatenus iobagiones vestros ad prefatas possessiones, causa commorandi venire volentes, habita licencia iustoque terragio et aliis debitis suis persolutis, libere abire et transferre permittatis, salvis eorum rebus et personis. Et hoc volumus in foris et locis publicis palam facere proclamari.

Datum Bude, die dominico proximo post quindenae festi beati Georgii martiris, anno domini M^o CCC^o LX^{mo} septimo.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, dăm de știre prin {scrisoarea} de față că, deoarece noi ne gândim să facem locuite și să împodobim cu mulțime de norod moșiile Kenez, Anarch, aflătoare în comitatul Zabolch, de asemenea Monustur și Hymus, aflătoare în comitatul Bihor, pe care Ioan, fiul lui Ștefan spune că sînt ale sale și ale tatălui său Ștefan și ale fraților săi, voim ca oamenii de {orice} stare slobodă, care ar voi să vină pe acele moșii spre a se așeza {acolo}, să vină slobod și să sălășluiască nestînjiți, și să se folosească în pace de slobozenie pe ele, timp de trei ani de la venirea lor, sub ocrotirea și osebita noastră oblăduire.

Vouă, așadar, tuturor prelaților, baronilor, comiților, castellanilor, nobililor și oricăror altor oameni cu moșii, care au iobagi, vă punem în vedre și vă-poruncim, prin strașnică poruncă regească, să îngăduiți ca iobagii voștri, care ar voi să vină {acolo} spre a se așeza, să poată pleca și trece slobod pe sus-zisele moșii, după ce vor primi învoire și după plăta birului drept al pămîntului și a altor îndatoriri ale lor, fără vătămarea lucrurilor și ființelor lor. Și aceasta voim să puneți să se vestească pe față în tîrguri și în locurile obștești.

Dat la Buda, în duminica de după cea de a cincisprezecea zi de la sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 96 441. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete aplicată în document, pe verso.

¹ Lectura probabilă; acoperit cca 3 cm de panglica pecetii.

Nos, Ludovicus, dei gracia, rex Hungarie, significamus tenore presentium, quibus expedit universis, quod Johannes, filius Petri de Zagoryan, in sua et Mychaelis, fratris sui uterini, personis, ad nostre serenitatis accedendo presentiam, exhibuit nobis quasdam literas capituli ecclesie Chanadiensis super legitima reambulacione et metarum erectione iamdictae possessionis Zagoryan et ad eandem pertinentium, pro

ipsis facta, confectas, nobis renscripcionales, tenoris infrascripti, petens nostram excellenciam humiliter et devote, ut easdem presentibus de verbo ad verbum transscribi et transumpni faciendo, appositione nostri novi sigilli pro ipsis et eorum heredibus dignaremur confirmare. Quorum tenor talis est: *(Urmează actul capitlului din Cenad, din 7 mai 1367, nr. 228).*

Nos itaque, iustis et legitimis petitionibus iamdicti Johannis, in sua et prefati Mychaelis, fratris sui, personis, nostre humiliter porrectis maiestati, per eundem, regia pietate clementer exauditis et admissis, predictas litteras iamdicti capituli Chanadiensis super ipsa reambulacione et metarum ereccione nobis rescripcionales, presentibus de verbo ad verbum transcribi et transumpni faciendo, eatenus quatenus eodem rite et legitime emanate existunt et prout vires earum veritati suffragantur, dicti sigilli nostri novi appositione pro predictis Johanne et Mychaele eorumque heredibus et posteritatibus universis duximus confirmandas, salvis dumtaxat iuribus alienis.

Presentes autem dum nobis reportate fuerint, in formam nostri privilegii redigi faciemus.

Datum Bude, feria tertia proxima post festum Aparicionis beati Mychaelis archangeli, anno domini millesimo CCC^{mo} XL^{mo} septimo.

Noi Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că Ioan, fiul lui Petru de Zagoryan, în numele său și al lui Mihail, fratele său bun, venind înaintea luminăției noastre, ne-a înfățișat o scrisoare a capitlului bisericii din Cenad, întocmită cu privire la legiuita hotărnicire și ridicare a semnelor de hotar ale sus-zisei moșii Zagoryan și ale celor ce țin de ea, făcute pentru ei, *(scrisoare)* trimisă nouă ca răspuns, cu cuprinsul scris mai jos, rugînd înălțimea noastră cu smerenie și supunere ca, punînd să fie trecută din cuvînt în cuvînt și cuprinsă în *(scrisoarea)* de față, să binevoim s-o întărim pentru ei și pentru moștenitorii lor prin punerea pecetii noastre celei noi. Iar cuprinsul ei este acesta: *(Urmează actul capitlului din Cenad, din 7 mai 1367, nr. 228).*

Noi, așadar, ascultînd dreptele și legiuitele cereri ale sus-zistului Ioan, făcute cu smerenie de el mării noastre în numele său și al pomenitului Mihail, fratele său, și primindu-le cu regească bunătate, punînd să fie trecută și cuprinsă din cuvînt în cuvînt, în scrisoarea de față, sus-zisa scrisoare a pomenitului capitlu din Cenad trimisă nouă ca răspuns — cu privire la hotărnicirea și ridicarea semnelor de hotar — întrucît această *(scrisoare)* este dată după rînduială și lege și așa precum puterea ei se întemeiază pe adevăr, am hotărît s-o întărim cu punerea zisei noastre pecetii noi, pentru sus-zii Ioan și Mihail și pentru toți moștenitorii și urmașii lor, fără vătămarea drepturilor altora.

Iar cînd cele de față ne vor fi înapoiate, vom pune să fie întocmite în chip de privilegiu al nostru.

Dat la Buda, în marțea de după sărbătoarea Arătării fericitului arhanghel Mihail, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl.

Orig. perg., cu urme de pecete mare aplicată în document pe verso.

EDIȚII: Pesty, Krassó, III, p. 80—81.

Capitulum ecclesie Waradiensis, omnibus Christi fidelibus presentibus pariter et futuris, presencium noticiam habituris, salutem in salutis largitore.

Ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod literis magnifici viri, comitis Stephani Bubeek, iudicis curie regie sublimitatis, modum et formam iudicarie deliberacionis eiusdem exprimentibus, nobis directis, honore quo decuit receptis, unacum homine regio Bartholomeo de Thyde¹, literis in eisdem inserto, Mathiam presbiterum, canonicum minoris ecclesie beate virginis, pro parte Andree, filii Georgii de Voda, actoris, item, similiter cum homine regio, Dominico de Zudro, literis in premissis expresso, Demetrium presbiterum, rectorem altaris beatorum Cosme et Damiani martirum, pro parte Ladislai et Andree, plebani ecclesie sancti Privardi, filiorum Viti de Irin, ac Martini de Porthelek, in causam attractorum, ad contenta literarum earundem fideliter exsequenda, pro utrisque partibus pro testimoniis fidedignos, duximus destinandos.

Qui, demum ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, in octavis festi beati Georgii martiris nunc preteritis et aliis diebus immediate subsequentibus ad hoc aptis, iuxta continenciam literarum nostrarum dilatoriarum ad facies possessionum parcium utrarumque, Petri, Irin, Porthelek et Vezend vocatarum, vicinis et commetaneis earundem universis legitime convocatis et presentibus, accessissent, et inter easdem possessiones metas erexissent hoc modo: quod primo et principaliter a parte meridionali, iuxta quandam viam de possessione Rezege vocata versus possessionem Irin vocatam transitum prebentem, in terris arabilibus duas metas erexissent terreas, separantes possessionibus Petri et Irin memoratis; deinde, transeundo versus partem septentrionalem, in quibusdam terris arabilibus erexissent duas metas terreas; abhinc eandem plagam gradiendo, similiter in terris arabilibus duas metas confodissent; abhinc, versus eandem plagam pergendo, in terris arabilibus, ut prefertur, duas metas erexissent; deinde, ad eandem plagam pergendo, duas metas terreas erexissent; deinde versus eandem partem gradiendo, in quadam valle parva duas metas erexissent; abhinc, ad eandem plagam eundo, iuxta quandam vim magnam, qua itur de possessione Petri ad possessionem Zanthow vocatam, duas metas erexissent terreas inter possessiones Vezend et Porthelek vocatas separantes; abhinc, ad partem orientalem pergendo in declivio seu proclivitate cuiusdam montis, iuxta predictam viam a parte meridionali, duas metas predictis possessionibus Vezend et Porthelek nominatis separantes erexissent; deinde, ad eandem plagam orientalem pergendo, in terris arabilibus duas metas terreas erexissent; abhinc, versus eandem plagam paulisper pergendo, duas metas confodissent terreas; dehinc, ad eandem plagam orientalem inter terras arabiles eundo, inter possessiones memoratas, Vezend et Porthelek dictas, duas metas erexissent; deinde, versus eandem plagam, inter easdem possessiones ubi descendit ad quoddam pratum, in extremitate cuiusdam montis duas metas erexissent; abhinc, per ipsum pratum versus eandem partem orientalem gradiendo quedam nemora transiliendo, iuxta quandam viam de possessione Vezend ad possessionem Zanthow vocatam transitum prebentem, a parte meridionali duas metas confodissent; dehinc, ad eandem partem orien-

talem per ipsum pratum eundo, super unum colliculum, holum dictum, in eodem prato habitum, a parte orientis cuiusdam viee² magne duas metas erexissent, et ibi eedem mete, ut asserunt, terminarentur.

Preterea, predicti Ladislaus et Andreas, filii Viti, ac Andreas, filius Georgii, necnon Martinus, filius Jacobi de Porthclek, reformatione proborum virorum interveniente, in premisis concordēs extitissent et ad plenum concordassent, hoc non pretermisso, quod predicti filii Viti unam particulam terre in premissa metalli limitacione habitam de possessionibus eorumdem, possessioni predicti Andree applicari admisissent. Quiquidem contractui, Martinus prenotatus, in quantum ipsum iure quarte puellaris contingeret, consensum prebuisset liberalem et assensum, idemque Andreas obligasset se ut in obligaminibus in literis iudicis curie regie obligatoriis contentis constanter perseveraret; predicti autem filii Viti eo quod de possessionibus ipsorum aliquam particulam, ut premititur, eidem Andree admisissent, nullo obligamine se obligassent.

In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem, presentes concessimus literas nostras privilegiales, pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas.

Datum feria sexta proxima post festum Apparicionis beati Michaelis archangeli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} sexagesimo septimo; viris discretis Petro preposito, Benedicto lectore, Stephano cantore, custodia vacante, ceterisque canonicis dominis ac magistris salubriter existentibus.

Capitulul bisericii de Oradea, tuturor credincioșilor întru Hristos, atît celor de față cît și celor viitori, care vor lua cunoștință de această scrisoare, mîntuire întru Dăruitorul mîntuirii.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că primind cu cînstea cuvenită scrisoarea mărîtlui bărbat, a comitelui Ștefan Bukek, judele curții înălțimii regești, trimisă nouă, în care se arăta întocmirea și rînduiala hotărîrii sale judecătorești, am hotărît să trimitem spre mărturie pentru amîndouă părțile, ca oameni vrednici de crezare, dimpreună cu omul regelui, Bartolomeu de Thyda, pomenit în numita scrisoare, pe preotul Matia, canonic al bisericii celei mici a fericitei Fecioare, din partea lui Andrei, fiul lui Gheorghe de Urziceni, pîrișul, și, de asemenea, împreună cu omul regelui, Dominic de Sudurău, arătat în pomenita scrisoare, pe preotul Dumitru, slujitorul altarului fericîților mucenici Cosma și Damian, din partea lui Ladislau și a lui Andrei, parohul bisericii sfîntului Privard, fiii lui Vitus de Irîm, (precum și) a lui Martin de Portelec, pîrișii, pentru împlinirea întocmai a celor cuprinse în pomenita scrisoare.

Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi și întrebăți de noi, ne-au spus într-un glas că la octavele acum trecute ale sărbătorii fericîtlui mucenic Gheorghe³ și în celelalte zile nemîjlocit următoare, potrivite pentru aceasta, sau dus, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de aminare, la moșțiile celor două părți, numite Petreu. Irîm, Portelec și Vezendiu, (și) chemînd în chip legiuit pe toți vecinii și megieștii acelor moșii, și fiind aceștia de față, au ridicat între pomenitele moșii semne de hotăr în felul acesta; mai întîi și dintru început au ridicat dinspre miazăzi, lîngă un drum care face trecerea de la moșia numită Resighea la moșia numită Irîm, pe niște pămînturi de arătură, două movile de hotăr, ce stau ca hotăr pentru pomenitele moșii Petreu și Irîm; apoi, trecînd spre miazănoapte, au ridicat două movile de pămînt, pe pămînturile de ară-

tură; de aici, mergînd tot în partea aceea, au săpat două semne de hotar tot pe pămînturile de arătură. De aici, mergînd tot într-acolo, au ridicat — cum se spune mai sus — două semne de hotar pe pămînturile de arătură. De acolo, înaintînd tot în aceeaşi parte, au ridicat două movile de hotar; de acolo, păşind în aceeaşi parte, au ridicat semne într-o vale mică. De acolo, mergînd tot în aceeaşi parte, lîngă un drum mare pe care se merge de la moşia Petreu la moşia numită Santău, au ridicat două movile de hotar, care fac hotarul între moşiile numite Vezendiu şi Portelec. De acolo, înaintînd tot spre răsărit, pe coasta sau povîrnişul unui deal, lîngă pomenitul drum au ridicat două semne dinspre partea de miazăzi, ce despart moşiile Vezendiu şi Portelec. De acolo, înaintînd tot spre sărărit, au ridicat două movile de hotar pe pămînturile de arătură. De aici, înaintînd puţin tot într-acolo, au săpat două movile de hotar. De aici, mergînd tot spre răsărit, printre pămînturile de arătură, au ridicat două semne între pomenitele moşii numite Vezendiu şi Portelec. De acolo, în aceeaşi parte, între aceleaşi moşii, acolo unde (hotarul) coboară spre o livadă, la marginea unui deal, au ridicat două semne. De aici, mergînd prin livada aceea tot spre răsărit (şi) trecînd prin nişte dumbrăvi, lîngă un drum ce face trecerea de la moşia Vezendiu la moşia numită Santău, spre miazăzi, au săpat două semne; de acolo mergînd tot spre răsărit prin acea livadă, deasupra unei moviile, zisă Dealul, aflătoare în acea livadă, spre partea de răsărit a unui drum mare au ridicat două semne, şi, după cum spun ei, aici se sfîrşesc pomenitele semne de hotar.

Pe lîngă aceasta, prin mijlocirea împăciuitoare a unor oameni cinstiţi, sus-zişii Ladislau şi Andrei, fiii lui Vitus, şi Andrei, fiul lui Gheorghe, precum şi Martin, fiul lui Iacob de Portelec, au căzut la învoială asupra celor de mai sus şi s-au înţeles pe deplin, fără a se trece sub tăcere faptul că sus-pomeniţii fii ai lui Vitus s-au învoit ca o bucată de pămînt din moşiile lor, cuprinsă în pomenita hotărnicire, să fie alipită la moşia amintitului Andrei. La această învoială, mai sus-însemnatul Martin — întrucît îl privea în temeiul dreptului la pătrimea de fiică — şi-a dat încuviinţarea binevoitoare şi învoirea lui, iar pomenitul Andrei s-a legat să se ţină statornic de îndatoririle cuprinse în scrisoarea de îndatorire a judei curţii regeste; dar amintiţii fii ai lui Vitus nu s-au legat prin nici o îndatorire pentru faptul că s-au învoit ca din moşiile lor (să se dea) o parte numitului Andrei, aşa precum se spune mai sus.

Spre pomenirea şi veşnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea privilegială de faţă, întărită cu puterea peceteii noastre atîrnate şi autentice.

Dat în vinerea de după sărbătoarea Arătării fericitului arhanghel Mihail, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte, pe cînd fiinţau cu bine chibzuţii bărbaţi: Petru prepozitul, Benedict lectorul, Ştefan cantorul, locul de custode fiind vacant, şi ceilalţi domni canonici şi magiştri.

Arh. Naţ. Magh., Dl. (Arh. fam. Károlyi, lăd. 10, nr. 92).

Orig. perg., cu urme de pecete atîrnată.

EDIȚII: Károlyi, I, p. 287—289.

¹ Astfel în text.

² Astfel în orig.; corect: *vie*.

³ 1 mai.

Ludovic I, regele Ungariei, întărește actul lui Ștefan Bubek, judele curții regale, din 4 martie 1367. În lista demnitarilor între alții: Dominic, episcopul de Cenad (*Chanadiensis*), Dumitru, episcopul de Oradea (*Varadiensis*), Dominic, episcopul Transilvaniei (*Transsilvano*), Nicolae, voievodul Transilvaniei (*woyuoda Transsilvano*).

Arh. Naț. Magh., Dl 34 013.

Transumpt în actul conventului din Lăles din 15 ianuarie 1403.

EDIȚII: *Smičiklas*, XIV, p. 35—36.

Excellentissimo domino eorum, domino Lodouici, dei gracia, illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Waradiensis, oraciones in domino debitas ac devotas.

Litteris magnifici viri, comitis Stephani Bubek, iudicis curie vestre sublimitatis modum et formam iudicare deliberacionis eiusdem exprimentibus, nobis directas, honore quo dequit receptis, unacum hominibus vestris, Nicolao de Debrew, aule reginalis milite, et magistro Georgio litterato de Barabas, curie vestre maiestatis notario, litteris in premissis insertis et expressis, magistros Bartholomeum, archydiaconum de Kalatha, et Petrum, cantorem ecclesie Budensis, socios et concanonicos nostros, pro testimoniis fidedignos ad contenta litterarum earundem fideliter exequendam transmissemus. Qui, demum ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi feria secunda proxima post quindenas festi beati Georgii martyris nunc preteriti, petentibus et volentibus et acceptantibus partibus utrisque, ad facies possessionum litigiosarum seu terrarum filiorum Petri de Wetes accessissent et, licet metas apparentes ipsius terre quatuor aratorum iuxta continenciam litterarum condam domini Bele regis privilegialium, tunc¹ exhibitarum, ob longinqui temporis spacium emanacionis earundem reperire nequierunt, tamen secundum dicti iudicis curie vestre adiudicacionis formam, iuxta demonstracionem eorundem filiorum Petri, primo ad aquam mortuam nuncupatam pervenissent, ubi metam esse, iidem filii Petri dixissent, deinde ad fossatum quoddam, versus meridionalem plagam et infra pergendo, novam metam invenissent; hinc ad viam Ompud vocatam eundo, penes ipsam quoddam signum m(eta)le² conspexissent; ab hinc ulterius procedendo in campo, unam metam novam et signum antique mete reperissent et tandem, iuxta minorem Balkan, unam metam novam invenissent, que nove mete per ipsos filios Petri a parte ville Gellyenus iuridice in congregacione domini palatini fuissent erecte. Et demum ad quandam vallem, Nogbalkan vocatam, perrexissent, ubi iidem filii Petri quendam locum pro meta asseruissent, erga quem locum unam metam novam erexissent et ab hinc in quandam viam, que in villam Dob ducit, transeundo, ad quendam locum prope terram Bezermenthelek nominatam pervenissent, ubi quedam quinque signa ad modum metarum equorum pedibus, ut visum fuisset, conculcata reperissent, ubi unam metam (no)vam² erexissent. Postremum modicum ad meridionalem partem eundo et ad occidentalem plagam reflectendo, ad quendam locum, quem continencia dictarum litterarum domini Bele regis Che-

rechyes vocabat, accessissent, ubi signum metale iidem filii Petri minime aparens³ ostendissent, in quo eciam loco alique virge; pèr quas iidem Cherechyes appellarentur, reperte non fuissent, ubi novam metam ère-xissent, et deinde ad locum Machgatha eundo, iidem filii Petri signum metale ostendissent. Et cum iuxta cursus metales in dictis litteris privilegiabilibus contenta ulterius procedere voluissent, iidem filiis Petri ad eorum amonicionem⁴ sepul(ta)tam², residuas metas dicte terre, in dictis litteris expressas, ostendere noluissent, a quarum eciam reambulacione ipsos, vicini eorum prohibuissent, quod nullis pacifici essent et quieti, et dixissent eciam prefati filii Petri quod alie terre seu possessiones sue, intra cursus metales dictarum metarum habite, iure hereditario et successorio ipsis forent devolute, que tamen terra sic reambulata multo maioris quantitatis, quam terra quatuor aratrorum appareret evidenter. Et licet Stephanus, filius Andree de dicta Gelly(enu)s⁵, ac iidem filii Pethew et cives de Zathmar, prefata omnia loca metalia, modo premisso reambulata, non iuxta continenciam prefatarum litterarum domini Bele regis, per ipsos filios Petri ostensa fore, sed in aliis locis, in quibus ostendere possent et valerent, existere asseruissent, tamen (universi)⁶, propinquiores, vicini et commetanei earundem terrarum reambulatorum et alii nobiles quamplures, exceptis solummodo dictis Stephano, filio Andree, civibus de Zathmar et filiis Pethew, eosdem filios Petri in dominio earundem terrarum, in quibus eciam sata ipsorum filiorum Petri et iobagionum suorum fuissent reperta, existere, fide eorum mediante asseruissent. Ideo, dictas terras eisdem filiis Petri, secundam dicti iudicis curie vestre adiudicacionis formam, statuissent et relinquissent.

Datum feria quarta proxima ante diem Rogacionum, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

Preaîpălţatului lor domn, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, vestitul rege al Ungariei, capitluł bisericii din Oradea, cuvenite şi cucernice rugăciuni întru Domnul.

Am primit cu cinstea cu care se cuvine scrisoarea măritului bărbat, comitele Ştefan Bubek, judele curţii înălţimii voastre, trimisă nouă şi arătînd în ea rînduiala şi forma hotărîrii sale judecătoreşti, (şi), împreună cu oamenii voştri, Nicolae de Debrew, oştean al curţii reginei, şi magistrul Gheorghe, diacul de Barabas, notarul curţii maiestăţii voastre, trecuţi şi arătaţi în scrisoarea de mai sus, am trimis pe magistrii Bartolomeu, arhidiaconul de Călata, şi Petru, cantorul bisericii din Buda, soţii şi fraţii noştri canonici, ca oameni de mărturie vrednici de crezare, spre a îndeplini întocmai cuprinsul aceli scrisori. Aceştia, apoi, întorcîndu-se la noi şi fiind întrebaţi de noi, ne-au spus într-un glas că ei, fiindcă cele două părţi i-au cerut, i-au dorit şi i-au primit, s-au dus în luna de după cvindenele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe⁷, acum trecute la faţa locului pe moşile în pricină sau pe pămînturile fiilor lui Petru de Vetiş, şi cu toate că nu au putut găsi semne de hotare vădite ale acelui pămînt de patru pluguri, potrivit cuprinsului unei scrisori privilegiale a răposatului domn, regele Bela, înfăţişată atunci acolo, din pricina timpului îndepărtat al dării acesteia, totuşi, potrivit hotărîrii zisului jude al curţii voastre (şi) după spusa acelor fii ai lui Petru, au ajuns; mai întii la o apă numită moartă, unde acei fii ai lui Petru au spus că se află un semn de hotar, apoi îndreptîndu-se spre un şanţ, au găsit înspre partea de miazăzi şi mai jos, un semn nou de

hotar; de aici, mergînd spre drumul numit Ompud, au zărit lîngă acesta un semn de hotar; de aici, mergînd înainte mai departe în cîmp, au găsit un semn de hotar nou și semnul vechiului hotar, și apoi, lîngă Micul Balkan, au găsit un nou semn de hotar, aceste semne noi de hotar au fost ridicate de acei fii ai lui Petru dinspre satul Gilian după lege, în adunarea domnului palatin. Și apoi, ei au mers la o vale numită Marele Balkan, unde acei fii ai lui Petru au spus (că se află) un loc pentru semn de hotar, (și) în fața acestui loc au ridicat un semn de hotar nou, și de aici, trecînd un drum care duce în satul Doba, au ajuns la un loc lîngă pămîntul numit Bezermentheleke, unde au găsit, călcate în picioarele cailor, după cum s-a văzut, cinci semne în chip de hotare, în care loc au ridicat un semn de hotar nou. În cele din urmă ei au ajuns, mergînd puțin spre miazăzi și întorcîndu-se spre asfințit, la un loc, care se numește, în cuprinsul zisei scrisori a domnului rege Bela, Cherechy, unde acei fii ai lui Petru au arătat un semn de hotar ce se ivea foarte puțin, și în acest loc nu au fost găsite mlădițe, datorită cărora ei să numească (acel loc) Cherechy, și au ridicat aici un semn nou de hotar, și de aici mergînd la locul (numit) Machgatha, acei fii ai lui Petru au arătat un semn de hotar. Și cînd au vrut să meargă mai departe după mersul hotarelor cuprinse în zisa scrisoare privilegială, acei fii ai lui Petru, din pricina urmei ascunse, nu au mai putut, să arate celelalte hotare ale zisului pămînt cuprinse în zisa scrisoare, și vecinii lor le-au făcut opreliște la hotărnicirea acestora, pentru că nu au fost pașnici și liniștiți nicicînd¹, și pomeniții fii ai lui Petru chiar au spus despre celelalte pămînturi sau moșii, avute între mersul hotarelor zisele semne de hotar, trecute lor cu drept de moștenire și de urmași, că totuși acest pămînt hotărnicit astfel se arată neîndoișor (a fi) cu mult mai mult decît un pămînt de patru pluguri. Și, deși Ștefan, fiul lui Andrei din zisa (moșie) Gilian, precum și acei fii ai lui Pethew și orășenii din Satu Mare au spus că toate locurile de hotar de mai sus, hotărnicite în chipul de mai sus, nu au fost arătate de acei fii ai lui Petru potrivit cuprinsului pomenitei scrisori a domnului rege Bela, însă (ele) se află, în alte locuri, în care ei sînt în stare și pot să le arate, și pot să se afle, totuși toate rudele, vecinii și megieșii acelor pămînturi hotărnicite și mai mulți alți nobili, afară numai de zisii Ștefan, fiul lui Andrei, de orășenii din Satu Mare și de fiii lui Pethew, au spus pe credința lor că acei fii ai lui Petru se află în stăpînirea acelor pămînturi, în care chiar au fost găsite ogoarele acelor fii ai lui Petru și ale iobagilor lor. De aceea, ei au dat și au lăsat zisele pămînturi în stăpînirea acelor fii ai lui Petru, potrivit adjudecării zisului jude al curții voastre.

Dat în joia dinaintea zilei *Rogationes*, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

Ark. Naț. Magh., Dl. 8 006. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1238.

Transumpt în actul lui Ștefan Bubek, judele curții regale, din 12 iunie 1367, Vișegrad, nr. 239.

¹ Urmează un cuvînt ilizibil din cauza îndoiturii documentului, eventual *inibi*.

² Lacună de cca 0,25 cm, din cauza îndoiturii documentului; întregit după sens.

³ Corect: *apparens*.

⁴ Corect: *ammonicionem*.

⁵ Lacună de cca 0,25 cm, din cauza îndoiturii documentului; întregit pe baza contextului.

⁶ Lacună de cca 0,25 cm, din cauza îndoiturii documentului; întregire probabilă.

⁷ 10 mai.

⁸ Traducere nesigura.

Nobili viro et honesto, Petro, viceuoyuode Transiluano, conventus monasterii beatæ Marie virginis de Clusmonstra, oraciones in domino sempiternas.

Nos litteras serenissimi principis, domini Lodouici, dei gracia, regis Hungarie, domini nostri, tenoris infrascripti honorifico recepisse in hec verba: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 10 iulie 1366, Alba Iulia, nr. 106).*

Nos enim, secundum series et continencia(s ea)rundem¹ literarum predicti domini regis, unacum Petro, filio Ladislai de Nadas, homine domini regis, nostrum hominem, videlicet fratrem Nicolaum sacerdotem, de medio nostri ad premissa fideliter peragenda duximus transmittendum. Demum e(xi)nde² ad nos reversi, nobis consona voce retulerunt quod ipsi³, tertia feria proxima post festum Ascensionis domini, ad metas possessionis Mikus vocate, videlicet ad quendam locum, Zenasfew vo(catu)m⁴, super unum monticulum a parte plage orientis, unde tres metas antiquas reprissent, quarum una sequestrat possessioni Pethlend a parte orientis, secunda meta sequestrat ville Kampnyadzegh similiter a parte orientis et tertia prediacte possessioni Mykus a parte plage meridionali, quas scilicet metam Mykus ponendo alias renovassent. Tandem ab hinc procedendo per eundem monticulum versus plagam meridiocalem et iuxta antiquam metam in cacumine ipsius monticuli novam metam erigere voluissent, sed ibi, instante, Chamaz, filius Kania, et⁵ Ladislaus, filius Thome, nobiles de Kampniadzec⁶, ubi per transitum ipsius monticuli plures metas antiquas vidissent, sed oculata, et cum iuxta antiquas metas erigere novas voluissent, predicti nobiles de Kamyadzegh⁶ in ereccione ipsarum metarum contradictores extitissent, quos ad octavas festi Penthecostes citassent, comparendi vestri in⁷ presencia. Item, ab hinc procedendo versus plagam meridiocalem, ubi tr(es)² antiquas metas reperissent, quarum una separat ville Kampnyadheg⁶, secunda ville Twr et tertia sequestrat possessioni Mikus adiacentis a parte meridiocis, ubi et in quo lo(co ipsi)¹ Chamaz, filius Kanya⁶, et Ladislaus, filius Thome, personaliter astando, ipsas (metas antiquas)⁸ noviter cumulando, et post hec, (a septentrione)⁸ prelibate possessionis, prediacte (Mi)kus⁹, item Mich(ael, filius J)ohannis¹⁰, legitimus procurator magistri Johannis de Twr, similiter veras affirmas(et); ...)¹¹ iuxta villam Mikus metam erigere voluissent, nobiles de Indal, personaliter apparentes, contrad(ictore)s⁴ extitissent (oraculo vive vocis ...)¹² plagam meridiocis, ubi sex antiquas metas reperissent, de quibus unam renovassent, circa alias item metas novas cum¹³ erigere voluissent, sed predicti nobiles de Indal, contradiccionis velamine obvian-do, contradictores extitissent et super ipsas metas antiquas instrumenta se habere affirmassent; quos in facie ipsarum metarum¹⁴, scilicet Ladislai, filium Johannis, Nicolaum, filium Petri, Gallum, filium Petri, Luchasium, filium Symonis, Johannem, filium Stephani, et Blasium, filium Petri, ad vestre nobilitatis citassent presenciam, octavas festi Pent-

hecostes pro termino comparendi (...) ¹⁵ ad plagam orientis ad quendam vallem, Ruhwlg vocatam, in uno nemore a parte meridiei unam novam metam posuissent et tandem procedendo ad occidentem, ubi (...) ¹⁶ novas metas cursuales a parte ville domini regis (Z)entkyral ¹⁷ vocate, ubi nullus contradictor apparuisset. Ab hinc, procedendo versus occidentem ad possessionem Kekbik, ubi tres antiquas metas invenissent, quarum una separat ville Zentkyral, secunda possessioni Kekbik a parte occidentis et tertia sequestrat possessioni Mikus, iuxta quam novam posuissent. De inde ivissent supra villam Kekbid ⁶, ubi unam antiquam metam invenissent, iuxta quam aliam novam erexissent. De inde saliendo ultra rivulum Kekbik, ubi antiquam metam reperissent, iuxta quam novam fecissent. Procedendo ab hinc versus villam Ziluas, ubi tres antiquas (metas) ¹⁸ reperissent, iuxta quas (duas) ¹⁹ renovassent et nobiles de eadem Ziluas vocassent ad locum metarum, ipsi vero uniter ⁶ neo curassent neque misissent. De inde procedendo versus aquilonem ultra eundem Berch, iuxta unam antiquam metam aliam novam fecissent. Procedendo per ipsum Berch versus aquilonem, perveniendo ad magnam viam, qua venit de possessione Ziluas et tendit ad meridiem, ubi duas antiquas metas invenissent, quarum unam renovassent ex parte ville Mikus. Item procedendo per ipsum Berch versus aquilonem, ubi unam antiquam metam invenisset (quam) ⁴ renovassent ²⁰. Ab hinc procedendo ad plagam orientem ¹³, perveniendo ad magnam viam, qua procedit versus Clusuar, et aliam viam tendendo ad occidentem, et inter ipsas duas vias duas antiquas metas invenissent, penes quas alias novas erexissent, pro qua ereccione ipsius mete, duo Olachi contradictores, videlicet Nan et Theodorus, in personis Gregorii, filii (Gregorii) ²¹ de (Chan) ²¹, et Andre, filii Pauli de Ziluas, contradictores extitissent. Tandem accessissent per terras aliquas usque metas domini episcopi et ad capellam nostram Zenthbenedek, plures metas antiquas inter possessiones Mikus, Zellige et Ziluas reperissent, scilicet in eodem loco prelibati Olachi, in personis predictorum. Gregorii et Andree, similiter contradictores extitissent.

Unde, universos nobiles de Kampniadzeg ⁶, videlicet Chamaz, filium Kanya, et Ladislaum, filium Thome, item de Indal nobiles superius nominatos, ac Gregorium, filium Gregorii de Chan, Andream, filium Pauli de Ziluas, contra magistros Ladislaum, filium Johannis de Doboka ²², Johannem, filium Petri de Bagath, ac ⁵ Petrum ⁵ dictum ⁵ Herceg ⁵ de ⁵ eadem ⁵, ad vestre nobilitatis citassent presenciam, octavas vero festi Penthecostes partibus coram vobis pro termino assignantes.

Datum tercio die termini prenotati, anno domini M^o CCC^{mo} LX^{mo} septimo; commitendo eisdem ut instrumenta ipsorum super ipsas metas in presenciam vestri exhibere teneantur in termino antedicto, die ut supra.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) Nobili viro et honesto, Petro, vice-woyuode Transilvano, pro magistris Ladislao, filio Johannis de Doboka, Johanne et Petro, dictis ⁶ Herceg, filiis Petri, filii Mikud bani, de Bagat, contra nobiles de Kamiadzeg ⁶, Indal et Siluas ⁶, intranominatos, ad octavas festi Penthecostes, citatoria.

Nobilului și cinstului bărbat, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstūr, veșnice rugăciuni întru Domnul.

Noi am primit cu cinste scrisoarea prealuminațului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, al cărei cuprins, avînd aceste cuvinte, este scris mai jos: *«Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 10 iulie 1366, Alba Iulia, nr. 106»*.

Așadar, noi am hotărît, potrivit șirului și cuprinsului acestei scrisori a zisului domn rege, să trimitem, împreună cu Petru, fiul lui Ladislau de Nadăș, omul domnului rege, pe omul nostru, adică pe fratele Nicolae preotul, din mijlocul nostru, spre a împlini întocmai cele de mai sus. Apoi, aceștia, întorcîndu-se de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că ei, în marțea de după sărbătoarea Înălțării Domnului²³, (s-au dus) la (semnele) de hotar ale moșiei numite Micuș, anume la un loc numit Fîneța Mare, înspre partea de răsărit, deasupra unei movile, unde au găsit trei semne vechi de hotar, dintre care unul desparte dinspre partea de răsărit moșia Pethlend, al doilea semn de hotar desparte satul Comițig, tot dinspre partea de răsărit, și al treilea (desparte) moșia Micuș dinspre partea de miazăzi, adică semne pe care le-au înnoit, punînd hotarul moșiei Micuș. Apoi, mergînd de aici înainte spre partea de miazăzi peste aceeași movilă, cînd au vrut să ridice în culmea acelei movile un nou semn de hotar lîngă unul vechi, numai decît atunci, Chamaz, fiul lui Kania, și Ladislau, fiul lui Toma, nobilii de Comițig (s-au împotrivit), (iar) cînd au văzut, prin trecerea acelei movile, mai multe (semne) vechi de hotar, dar vădite, și au vrut să ridice lîngă vechile semne de hotar pe cele noi, sus-zișii nobili de Comițig s-au pus împotriviți la ridicarea acestor (semne) de hotar, și pe aceștia i-au chemat spre a se înfățișa înaintea noastră la octavele sărbătorii Rusaliilor²⁴. De asemenea, mergînd de aici înspre partea de miazăzi, cînd au găsit trei (semne) de hotar vechi, dintre care unul desparte satul Comițig, al doilea satul Tur și al treilea desparte moșia învecinată Micuș dinspre partea de miazăzi, unde și în care loc, aceiași Chamaz, fiul lui Kania, și Ladislau, fiul lui Toma, fiind înșiși de față, adunînd din nou semnele vechi de hotar..., și după aceea, în partea de miazănoapte a pomenitei moșii, sus-zisa Micuș, de asemenea Mihail, fiul lui Ioan, împuternicitul magistrului Ioan de Tur le-a mărturisit la fel ca adevărate; (și cînd) au vrut să ridice un semn de hotar lîngă satul Micuș, nobilii de Indol, fiind înșiși de față, s-au împotrivit prin viu grai. (Apoi au mers) spre partea de miazăzi, unde au găsit șase (semne) de hotar vechi, din care unul l-au înnoit, dar, cînd au vrut să ridice de asemenea (semne) de hotar noi lîngă cele vechi, sus-zișii nobili de Indol s-au împotrivit, stînd împotrivă sub cuvînt de împotrivire, și au spus că ei au acte cu privire la aceste hotare vechi; (și acolo), la aceste semne de hotar, pe aceștia, adică pe Ladislau, fiul lui Ioan, pe Nicolae, fiul lui Petru, pe Gal, fiul lui Petru, pe Luca, fiul lui Simion, pe Ioan, fiul lui Ștefan, și pe Blasiu, fiul lui Petru, i-au chemat înaintea nobilei voastre, (statornicindu-le) ca soroc octavele sărbătorii Rusaliilor²⁴. (Apoi) au pus înspre partea de răsărit, la o vale numită Valea Rea, într-o dumbravă înspre miazăzi, un semn de hotar nou; și apoi, mergînd mai departe spre apus, cînd (au ridicat) dinspre satul numit Sîncraiu al domnului rege... noi (semne) de hotar de legătură, în care loc nu s-a arătat nici un împotrivitor. De aici, mergînd înainte spre apus, (hotarul ajunge) la moșia Kekbik, unde au găsit trei (semne) de hotar vechi, dintre care unul desparte satul Sîncraiu, al doilea, moșia Kekbik dinspre partea de apus, și al treilea desparte moșia Micuș, lîngă care au pus

(un semn de hotar) nou. De aici, au mers deasupra satului Kekbik, unde au găsit un (semn) de hotar vechi, lângă care au ridicat unul nou. De aici, (hotarul) trecînd peste riul Kekbik, (în locul) unde au găsit un semn de hotar vechi, lângă care au făcut unul nou. De aici, mergînd înainte către satul Silvașu, (în locul) unde au găsit trei semne de hotar vechi, lângă care au făcut din nou două și i-au chemat la locul (semnelor) de hotar pe nobilii din acel (sat) Silvașu; dar ei toți laolaltă ~~nici nu s-au îngrijit~~ (să vină) și nici nu au trimis (pe cineva). De aici, mergînd înainte spre miazănoapte peste același deal, au făcut lângă un (semn) de hotar vechi unul nou. Mergînd înainte peste acel deal, spre miazănoapte, (hotarul) ajunge la drumul mare, care vine de la moșia Silvașu și se îndreaptă spre miazăzi, unde au găsit două semne vechi de hotar, dintre care pe unul, pe cel dinspre satul Micuș, l-au făcut din nou. De asemenea, mergînd înainte peste acest deal către miazănoapte, unde au găsit un semn vechi de hotar, pe care l-au făcut din nou. De aici, mergînd spre răsărit, (hotarul) ajunge la drumul mare, care merge spre Cluj, și la alt drum, care se îndreaptă spre apus, și între aceste două drumuri au găsit două semne vechi de hotar, lângă care au ridicat altele noi, (și) la ridicarea acestui hotar s-au împotrivit doi români, anume Nanu și Teodor, în numele lui Grigore, fiul lui Grigore de Cean, și al lui Andrei, fiul lui Pavel de Silvașu. Apoi au mers prin alte pămînturi pînă la hotarele (moșiei) domnului episcop și la capela noastră Sfîntul Benedict, (unde) au găsit mai multe semne de hotar vechi între moșiile Micuș, Sălicea și Silvașu, (și) anume în acel loc, pomeniții români s-au împotrivit de asemenea, în numele sus-zișilor Grigore și Andrei.

De aceea, i-au chemat pe toți înaintea nobleței voastre, (anume) pe nobilii de Comițig, adică pe Chamaz, fiul lui Kania, și pe Ladislau, fiul lui Toma, de asemenea pe nobilii de Indol numiți mai sus, precum și pe Grigore, fiul lui Grigore de Cean, pe Andrei, fiul lui Pavel de Silvașu, împotriva magiștrilor Ladislau, fiul lui Ioan de Dăbîca, a lui Ioan, fiul lui Petru de Bogata, și a lui Petru zis Herceg de aceeași (Bogata), hotărînd părților ca soroc (de înfățișare) înaintea voastră octavele sărbătorii Rusaliilor²⁴.

Dat în a treia zi a sorocului mai sus-însemnat, în anul Domnului o mie trei sute șaiszeci și șapte; spunîndu-le acelor (oameni) că sînt datori să înfățișeze înaintea voastră la mai sus-zisul soroc, actele lor cu privire la aceste semne de hotar; (dat în) aceeași zi, ca mai sus.

(*Pe verso, de aceeași mînă:*) Nobilului și cînstitului bărbat, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, (scrisoare) de chemare în judecată la octavele sărbătorii Rusaliilor, pentru magiștrii Ladislau, fiul lui Ioan de Dăbîca, Ioan și Petru ziși Herceg, fiii lui Petru, fiul lui Mikud banul, de Bogata, împotriva nobililor de Comițig, Indol și Silvașu.

Arh. Naț. Magh., Dl. 28 744. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Orig., hirtie, cu rupturi, lacune și mari pete de umezală, urmele pecetii nu se văd.

¹ Rupt cca 1 cm; întregit după sens.

² Rupt cca 0,25 cm; întregit după sens.

³ Urmează: *primo ad metās possessionis Mykus vocate*, tăiate de aceeași mînă.

⁴ Rupt cca 0,5 cm; întregit după sens.

⁵ Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.

⁶ Astfel în orig.

⁷ Urmează: *persona*, tăiat de aceeași mînă.

- ⁸ Rupt la îndoitură cca 3 cm; întregit după sens și pe baza contextului.
⁹ Rupt la îndoitură cca 0,5 cm; întregit pe baza contextului.
¹⁰ Rupt la îndoitură cca 1 cm; întregit pe baza contextului.
¹¹ Pată de umezeală cca 1 cm; întregit parțial după sens.
¹² Pată(de umezeală cca 2,5 cm; întregit parțial după sens.
¹³ Lectură probabilă.
¹⁴ Urmează: *citassent*, tăiat de aceeași mină.
¹⁵ Pată de umezeală cca 2,5 cm; trel cuvinte ilizibile.
¹⁶ Pată de umezeală cca 1 cm, cuvânt ilizibil.
¹⁷ Pată de umezeală cca 0,25 cm; întregit pe baza contextului.
¹⁸ Pată de umezeală cca 1 cm; întregit după sens.
¹⁹ Pată de umezeală cca 1 cm; întregire probabilă.
²⁰ Urmează: *ah*, tăiat de aceeași mină.
²¹ Pată de umezeală cca 1 cm; întregit pe baza contextului.
²² Urmează: *Petrum*, tăiat de aceeași mină.
²³ 1 iunie (1367).
²⁴ 13 iunie (1367).

Lodovicus, dei gratia, rex Hungarie, fidelibus suis, conventui de Clusmonustra, salutem et gratiam.

Cum nos, per alias litteras nostras patentes, omnes possessiones hominum olim generationis Zyl, ut dicitur, nostre collationi regie pertinentes, fidei nostro, venerabili in Christo patri, domino Nicolao, episcopo Tynniensi, eiusque fratribus et nepotibus nove donationis nostre titulo dederimus et contulerimus perpetuo possidendas, prout in eisdem aliis litteris nostris id plenius continetur, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Nicolaus de Brasso, vel Nicolaus aut Michael, filii Johannis de Sombur, seu Stephanus de Buda, sive Bartholomeus, aliis absentibus, homo noster, ad facies predictarum possessionum, in comitatu de Doboka ubilibet existentium, accedendo, easdem cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis, iuxta suarum metarum verarum et antiquarum cursus, statuatur predictis domino Nicolao episcopo et eius fratribus ac nepotibus, premisse nove donationis nostre titulo perpetuo possidendas, si non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui furint, citet eos contra ipsos dominum episcopum et suos fratres ac nepotes, in presentiam voyuode nostri Transsilvani, ad terminum competentem, rationem contradictionis eorum reddituros. Et post hec, seriem ipsius statutionis vel nomina contradictorum et citatorum, cum termino assignato, eidem voyuode fideliter rescribatis.

Datum Quinque Ecclesiis, in festo Penthecostes, anno domini Millesimo trecentesimo sexagesimo septimo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi (din) conventul din Cluj-Mănăștur, sănătate și milostivire.

Deoarece noi, prin altă scrisoare a noastră deschisă, am dat și am hărăzit spre veșnică stăpânire — așa cum se cuprinde aceasta pe larg în pomenita cealaltă scrisoare a noastră — credinciosului nostru, venerabilului întru Hristos părinte (și) domn Nicolae, episcopul de Knin, și fraților și nepoților lui în chip de danie nouă a noastră, toate moșiile oamenilor din fostul neam Zyl, (moșii) care țineau, cum (ni) se spune, de dreptul nostru regesc de danie, punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți spre mărturie omul vostru

vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru Nicolae de Brașov, sau Nicolae ori Mihail, fiii lui Ioan de Zimbor, sau Ștefan de Buda Veche ori în lipsa celorlalți, Bartolomeu, ducându-se la pomenitele moșii, aflătoare oriunde în comitatul Dăbîca, să le treacă în stăpînire pomenitului domn Nicolae, episcopul, și fraților și nepoților lui, după mersul adevăratelor și vechilor lor hotare, împreună cu toate folosințele lor și cu cele ce țin de ele, ca să le stăpînească pe veci în temeiul pomenitei noastre danii noi, dacă nu se va face vreo împotrivire; iar dacă vor fi unii împotrivitori, să-i cheme înaintea voievodului nostru al Transilvaniei la sorocul potrivit, spre a sta față cu acel domn episcop și cu frații și nepoții săi, ca să dea socoteală de împotrivirea lor. Și după acestea, să răspundeți întocmai pomenitului voievod despre felul cum s-a făcut acea dare în stăpînire (a moșiiilor) și numele împotrivitorilor și ale celor chemați, și despre sorocul hotărît.

Dat la Pécs, în ziua de Rusalii, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

Bibl. Batthyaneum, Arh. conv. Cluj-Mănăstur, nr. 45.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 1367 (după iunie 29), nr. 244.

REGESTE: *Tört. Tár*, 1896, p. 722; Beke, *Km. konv.*, p. 29, nr. 44.

238 1367 iunie 9 (*feria quarta proxima post festum Pentecostes*), (Alba Regală)

Capitulul bisericii de Alba Regală, la cererea magistrului Benedict, canonic al bisericii din Oradea (*Waradiensis*), făcută în numele său, al episcopului de Oradea, Dumitru, precum și al capitlului de acolo, transcrie sub formă de privilegiu scrisoarea sa deschisă din 25 mai 1349.

Arh. Naț. Magh., DL.

Același act a fost întărit în 1361 decembrie 25 (DRH-C, XI, nr. 71) de către regele Ungariei, Ludovic I.

EDIȚII: *Fejér*, IX/6, p. 146—147.

239 1367 iunie 12, Vișegrad

Nos, comes Stephanus Bubek, iudex curie serenissimi principis, domini Lodouici, dei gracia, incliti regis Hungarie, memorie commendamus tenore presencium significantes quibus expedit universis quod Paulus et Laurencius, filii Petri de Wetys, personaliter iuxta continenciam litterarum capituli ecclesie Waradiensis, commisionalium, domino nostro regi ad suum litteratorium preceptum rescriptarum, in octavis festi Epiphanie domini, proxime preteritis, in figura nostri iudicii comparando contra Johannem et Stephanum, filios Pethew de Zanthow, necnon iudicem, iuratos et universos hospites de Zathmar, primo quasdam tres litteras, duas scilicet domini nostri regis, ac terciam dicti capituli Waradiensis domino nostro regi, ad suum litteratorium mandatum rescriptam, asserentes accionem ipsorum litteris contineri in eisdem, prout per alias litteras nostras exinde confectas edocebamur, nobis presentavit

Quarum unius, videlicet ipsius domini nostri regis littere, in octavis festi Mychaelis archangeli, preteritis, in Temeswar, sub annullari

suo sigillo confecte, discreto viro Valentino, lectori ecclesie Strigoniensis, et magistro Nicolao de Debrew directe, series inter cetera expresse-
rat quod ipse dominus noster rex, referentibus sibi Paulo et Laurencio,
filijs Petri de Wetes¹, et Ladislao, filio dicti Pauli, intellexisset quod
ipse Valentinus lector et magister Nicolaus, pridem quamplures terras
eorum, in quarum dominio ab antiquo usque tunc pacifice et absque
molestia perstitissent, per erecciones novarum metarum, Johanni, filio
Pethew, et civibus suis regalibus de Zathmar statuissent possidendas,
quas tamen terras, iidem Johannes et cives de Zathmar ab ipsis per
iuris formam minime reoptinuissent², nec in lite processissent cum
eisdem in facto terrarum predictarum. Unde, cum ipse dominus noster
rex, neminem regnicolorum³ suorum suo iure absque iuris ordine pri-
vare voluisset, fidelitati dictorum magistrorum Valentini lectoris et Ni-
colai de Debrew precipiens mandasset quatenus, mox habita noticia
litterarum suarum premissarum, omni recusacione postergata, ad fa-
ciem predictarum terrarum iterato accedere et eas, si, ut premittitur,
prefati Johannes et cives a dictis nobilibus iuridice non reoptinuissent²,
nec in facto ipsarum in lite processissent cum eisdem, extunc ipsas ter-
ras, abolitis dictis metis erectis, eis restatuerent, partibus premissis,
coram sua regia maiestate comparendi et iura earum, si que in eisdem
terris se habere sperarent, proseguendi, terminum assignando compe-
tentem.

Alterius siguidem littere regalis, secreto suo⁴ sigillo consignate,
prefato magistro Nicolao de Debrew, iusticiario suo directe, feria se-
cunda proxima ante festum beati Martini confessoris proxime transac-
tum emanate, tenor inter alia denotarat quod ipse dominus noster rex
predicto magistro Nicolao de Debrew similiter precepisset, volens om-
nino quatenus statim visis presentibus dictis litteris suis regalibus,
iuxta seriem litteratorii mandati domine regine, matris nostre⁵ karis-
sime¹, eidem magistro Nicolao directi, terras Pauli et Laurencii, filio-
rum Petri de Wetes, quas ipse, videlicet magister Nicolaus, civitati
Zathmariensi, in preiudicium privilegialium instrumentorum dictorum
filiorum Petri, metatim⁶ applicuisse dictis extitisset, eisdem nobilibus,
filiis scilicet Petri, secundum tenorem dictorum instrumentorum, coram
magistris Ladislao et Georgio, filiis Johannis, filii Bricii de Bator, aut
eorum altero, homine suo regio, et testimonio capituli ecclesie Waradien-
sis annotati, quod per ipsum capitulum ad id, serie dictarum litterarum
suarum, transmitti mandasset, restatueret et resignaret ex integro, et
ipsos in eorum terris et iuribus pacificos et quietos dimitteret, secun-
dum continenciam litteralium instrumentorum eorundem, favore quo-
libet prorsus postergato, seriem siquidem premissorum in litteris dicti
capituli Waradiensis ipse dominus noster rex sue regie maiestati res-
cribi demandasset.

Tercie siquidem littere, scilicet predicti capituli Waradiensis pre-
notati, commissionale domino nostro regi ad suum mandatum medianti-
bus, prescriptis litteris suis momentum⁷, rescripcionalis, feria quarta
proxima post festum beati Andree apostoli, proxime transactum, con-
fecte, continencia expresserat quod cum ipsum capitulum, iuxta conti-
nenciam premissarum litterarum regalium magistro Nicolao de Debrew
et eis directarum, ad requisicionem Laurencii, filii Petri de Wetes, una-
cum magistro Georgio, filio Johannis, filii Bricii de Bator, homine
regio, litteris in eisdem expresso, magistrum Bartholomeum, socium et

concanonicum eorum archidiaconumque de Kalatha, ad premissa exequenda duxisset destinandum, demum iidem, ad ipsum capitulum reversi, eidem concorditer retulissent quod ipsi feria quarta⁸ proxima post festum beate Katherine virginis, nunc proxime preteritum, ad facies quarundam terrarum usualium infradeclarandarum, magistro Nicolao de Debrew, aule reginalis milite prememorato, convocato⁹, accessissent ac cum ipsum magistrum Nicolaum in eo requisivissent utrum edictum regium, mediantibus litteris suis regalibus momentum⁷, vellet observare vel ne, idem magister Nicolaus asseruisset, ut seriem litterarum regalium, ut moris est, firmissime vellet observare, ubi idem magister Nicolaus, Paulum et Laurencium, filios Petri, postulasset ut instrumenta eorum super facto predictæ terre confecta exhiberent, iuxta quorum instrumentorum seriem ipsam terram eisdem statueret et committeret. Iidem nobiles eidem magistro Nicolao asseruissent quod, si statu pacifico ipsos persistere posset relinquere, extunc ipsa instrumenta ipsorum exhibere presto essent et parati, alioquin nolentes ipsorum adversarios per sua instrumenta informare, ipsa instrumenta exhibere recusarent, sed in termino eis dando, in regis presencia exhibere prompti essent et parati. Idem magister Nicolaus hoc audiens allegasset ut ubi eorum iura existerent, ei demonstrarent, et ab hinc ad unam viam publicam pergendo et per eandem per bonum spacium eundo et paulisper girando, ad unum alveum, Balkan dictum, accessissent et per ipsum alveum supra gradiendo in ambitu eiusdem alvei, Balkan dicti, duas metas de novo erectas reperissent, quarum ereccionibus predicti Paulus et Laurencius ullo (contradiccionis)¹⁰ velamine obviassent, et ad hunc agrediendo¹¹, ad septem metas circa se se contigue erectas, in septem locis existentes devenissent, quasquidem metas idem Paulus et Laurencius, in terra ipsorum usuali erectas fore allegassent; ubi, Johannes, filius Pethew, eosdem nobiles de Wetes, in facto predictarum septem metarum, contradictorie inhibicionis velamine resistendo, prohibuisset. Ab hinc versus possessionem Bogus vocatam eundo, ad unam clausuram, Machgatha vocatam, devenissent, ubi ereccionibus novarum metarum, a parte loci Hathkurthwyl dicti erectarum, iidem Paulus et Laurencius nullo contradiccionis obstacolo institissent, sed in suo statu pacifico sistere permisissent et reliquissent; et ab hinc quaslibet metas de novo erectas, scilicet a predicta clausura, Machgatha dicta, versus partem septentrionalem erectas, in toto iidem Paulus et Laurencius in terra ipsorum usuali erectas fore et easdem, mediantibus instrumentis ipsorum efficacissimis, declarare posse allegassent, et hiis dictis, ereccionibus earundem contradiccionis velamine institissent; ubi, prefatus magister Nicolaus de Debrew in statu pacifico reliquisset et commisisset hoc modo, quod partes predictæ, scilicet magistri Johannes et Stephanus, filii Pethew de Zanthow, ac Paulus et Laurencius, filii Petri de Wetes, necnon iudex, iurati et universi hospites de Zathmar, eorum instrumenta, si que haberent super facto predictæ terre litigiose confecta, simul, semel et invicem⁹ in octavis festi Epiphaniarum domini, tunc venturis, in curia regia exhibere tenerentur.

De hinc, iidem Paulus et Laurencius, filii Petri de Wetes, pro pre-scriptis eorum instrumentis exhibere assumptis, quasdam litteras privilegiales domini Bele regis, anno dominice incarnationis M^{mo} CC^{mo} trecesimo octavo, regni autem sui anno tercio, confectas, nobis curarant exhibere, declarantes inter cetera quod, cum Moch, filius Baas, de

genere Kuplon, ex una parte, et magister Pete¹, filius Pete, de eodem genere, ab altera, presentibus quibusdam cognatis eorundem, Simone videlicet, filio Andree, Ladislao, filio Iwanche, Pete et Kazimiro, filiis Gregorii, et aliis quamplurimis cognatis et commetaneis suis, coram ipse domino Bela rege fuissent constituti, Moch predictus extitisset confessus se vendidisse de terra sua hereditaria, Ekkul nominata, in comitatu Zathmariensi existenti, Pete, magistro antedicto, pro quinque marcis argenti, terram ad usum quatuor aratorum sufficientem, cum nemore quodam, Peleharazta nominato, iure perpetuo possidendam, omnimodo contradiccioniis obstaculo cessante. Mete autem eiusdem, prout idem dominus Bela rex ex confessione parcium percepisset, in eisdem litteris continentur.

Quibusquidem litteris exhibitis et continenciis earundem perlectis, prefati Paulus et Laurencius, filii Petri, asseruerant eo modo, quod prefatus Pethe¹, filius Pethe, predecessor eorum, prefatam terram usui quatuor aratorum sufficientem, de predicta terra Ekkul excissam, a prefato Moch, filio Baas, fratre suo patrueli, comparasset, et a tempore emanacionis prefatarum litterarum empticionalium ipsi et eorum predecessores semper in pacifico dominio eiusdem terre, prout eandem dicte mete in ipsis litteris privilegialibus domini Belle¹ regis contente circumdarent, extitissent, ipsa etiam terra Ekkul tota, de qua predicta terra empticia fuisset excissa, ac etiam universe alie possessiones et porciones possessionarie predicti Moch, filii Baas, eo quod idem sine herede decessisset, in ipsos tamquam homines generacionis sue devolute fuissent et apud eos haberentur, penes easdem etiam terras seu possessiones condam ipsius Moch, proprias habuissent et haberent possessiones hereditarias, in quarum dominio ipsi similiter pacifice et quiete semper permansissent, de quibusquidem prescriptis terris eorum, empticiis scilicet et hereditariis ac successioneis titulo ad eos devolutis, prefati Valentinus lector et Nicolaus de Debrew, modo premisso, magnas particulas terrarum prefatis Johanni et Stephano, filis Pethew, et civibus de Zathmar, per erecciones metarum statuissent.

Quibus perceptis, prefatus Johannes, filius Pethew, pro se personaliter et pro dicto Stephano, fratre suo, cum procuratoriis, litteris capituli Waradiensis, item Georgius litteratus et Johannes, filius Pauli, cives de Zathmar, pro iudice, iuratis et civibus de eadem Zathmar, cum procuratoriis litteris eorundem in nostram exurgentes presenciam, quasdam duas litteras, unam scilicet nostram adiudicatoriam, decimo die octavarum festi beati Jacobi apostoli, proxime preteriti, confectam dictoque capitulo Waradiensi directam, ac aliam eiusdem capituli Waradiensis, domino nostro regi rescriptam, feria quarta proxima post festum beati Andree apostoli, proxime elapsam, emanatam, nobis presenterant. In quarum unius, videlicet ipsius littere nostre adiudicatorie, continencia inter cetera repertum fuerat quod Petrus magnus, filius Johannis, filii Stephani, hospes de Zathmar, pro iudice, iuratis et universitati civium et hospitum civitatis Zathmariensis, cum procuratoriis litteris ipsorum, iuxta continenciam litterarum predicti capituli Waradiensis citatoriarum, in octavis festi beati Jacobi apostoli proxime preteritis, in figura nostri iudicii comparendo contra Johannem et Stephanum, filios Pethew dicti Adas de Zanthow, ex quibus idem Johannes, pro se personaliter et pro ipso Stephano, fratre suo uterino, cum procuratoriis litteris prenotati capituli Waradiensis, coram nobis adhesis-

set, quasdam duas litteras nostras adiudicatorias, sub anno domini Millesimo CCC^{mo} LX^{mo} quarto emanatas predictoque capitule Waradiensi¹² directas, et alia quamplura paria litterarum nostrarum et ipsius capituli Waradiensis rescripcionalium, factum et processum infrascripte cause exprimencium, nobis presentasset, declarantes et exprimencia inter cetera quod, cum primo et principaliter predicti iudex, iurati et hospites Zathmarienses per Petrum de Geych, hominem regium, presente magistro Dominico, socio et concanonico dicti capituli Waradiensis, per ipsum capitulum ad nostram amicabilem petitionem litteratoriam in testimonium dato, ob contradictoriam inhibitionem statucionis quorundam terrarum, Bezermentheleke et Porchogo, alio nomino Malkateleke, vocatarum, ut dicitur, ad ipsam civitatem pertinencium, contra se in regiam presenciam ad tertium terminum citari fecissent; ipsaque causa coram nobis diversi modi protelata et demum ad instrumentalem exhibicionem per ipsos filios Pethew, eo quod dictam terram Bezermentheleke ad possessionem eorum Doob, predictam, autem alteram terram, Porchogo, ad aliam possessionem ipsorum, Amoch nuncupatam, pertinentem asseruissent super factis earundem possessionum, Doob et Amoch vocatarum, faciendam deventa, et ipsa instrumentalia exhibicione diucius coram nobis ventillata, tandem prescripti filii Pethew pro predictis exhibere assumptis instrumentis quasdam litteras privilegiales serenissimi et magnifici principis, domni Lodouici, dei gratia, incliti regis Hungarie, domini nostri, sub anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo septimo, quinto Nonas Mai, regni autem sui anno sedecimo confectas, quoddam privilegium domini Karoli, genitoris sui karissimi¹, pridem similiter regis Hungarie, felicitis recordacionis, in anno domini M^{mo} CCC^m decimo nono, septimo Idus Octobris, regni autem sui anno similiter decimo nono emanatum, tenorem aliarum litterarum suarum patencium in Temeswar, quinta feria proxima post festum Pasce domini, anno eiusdem Millesimo CCC^{mo} decimo septimo confectarum, de verbo ad verbum transscribens et confirmans, transsumptive in se habentes et confirmantes, nobis demonstrassent, declarantes inter cetera quod idem dominus Karolus rex, consideratis fidelitatibus fideliumque serviciorum meritis magistri Pethew, filii Stephani, comitis Zathmariensis, in eisdem litteris declaratis, inter alias possessiones Beke, filii Thome, sui infidelis, possessiones seu villas eiusdem Beke, Doob et Amoch vocatas, in comitatu Zathmariensi existentes, ab eodem Beke auferendo, eidem magistro Pethew, cum omnibus earum utilitatibus et pertinenciis dedisset et contulisset perpetuo possidendas.

Quibusquidem litteris exhibitis et revisis, quia annotati cives et hospites prefatas terras litigiosas, terras usuales ipsius civitatis Zathmariensis existere et se ab eo tempore, cuius memoria non extaret, semper in pacifico dominio dictarum terrarum fuisse et tunc esse, predicti vero filii Petew¹, eandem terram Byzermentelek¹ similiter terram usulem prefate possessionis eorum Doob, inter eandemque terram Byzermentelek¹ et civitatem predictam terram seu possessionem quorundam nobilium adiacere, prelibatam vero aliam terram, Porchogo, alio nomine Malkatheleke¹ nuncupatam terram usulem dicte possessionis eorum Amoch esse, ac intra cursus metales eiusdem Amoch adiacere, dictumque patrem ipsorum et se a tempore collacionis ipsarum possessionum Doob et Amoch vocatarum, per dictum dominum Karolum regem ipsi patri eorum facte, similiter in pacifico dominio ipsarum terrarum exti-

tisse contrariose allegassent, premissa autem littere privilegiales predictas terras litigiosas in nullo contigissent, nec etiam mete dictarum possessionum Dob¹ et Amoch in eisdem litteris privilegialibus contente fuissent; dicte vero partes, nobis iuridice requirentibus, nulla metalia instrumenta in factis dictarum possessionum et civitatis habere allegassent.

Ideo, nos ad reambulacionem metarum predictae terre Porchogo, a parte ipsarum civitatis et possessionis Amoch, iuxta ostensionem earundem parcium findam, statucionemque et separacionem iurium parcium, si partes in ipsis reambulacionibus et demonstracionibus metarum concordες fierent, revisionemque huius cuius partis mete ostense ipsam terram includerent vel excluderent, ac si mete per ipsos cives dimensurando⁹ ad ipsam civitatem dictam terram annecterent, inquisitionemque in eo cuius partis mete ostense veriores et rectiores existerent et quispiam parcium earundem in dominio dicte terre Porchogo usque tunc extitisset, et quę parcium ipsam usus fuisset et ad cuius partis possessionem pertinens existeret, ac de eo utrum prefata terra Bezermunteleke¹ terra usualis ipsius civitatis esset et existeret, ipsique hospites de Zathmar, ab eo tempore cuius memoria non extaret, semper in pacifico dominio dicte terre Bezermunteleke¹ fuerint et existerent, aut eadem terra usualis terra dicte possessionis Dob¹ fuerit et existeret, dictique Pethew et filii sui, a tempore collacionis predictae possessionis Dob¹, in pacifico eiusdem terre dominio extiterint et existerent, revisionemque huius utrum eadem terra intra metas eiusdem possessionis Dob¹ adiaceret, a vicinis et commetaneis, comprovincialibus nobilibus et aliis cuiusvis status et condicionis hominibus, faciendas, prenominate partes, cum magistro Nicolao de Debrew, aule reginalis milite, de curia regia ad hoc specialiter transmissio, homine regio, et testimonio predicti capituli Waradiensis, destinasset, et seriem omnium premissorum, per idem capitulum ad deputatum terminum, domino nostro rege fideliter rescribi petivissemus; demum ipsa nostra iudicialis sententia, ut ex serie premissarum litterarum dicti capituli Waradiensis super hiis rescripcionalium reperta fuisset, effectui mancipare requivisset.

Quibusquidem litteris exhibitis et revisis, cum nos seriem et processum premissorum serenissime principisse, domine Elizabet, regine Hungarie, domine nostre, suo modo enarrassemur, ipse domina nostra regina volens tam predictos nobiles quam ipsos cives suos in perpetua et pacifica possessione permittere, permanere, eandem etiam dominam nostram reginam, tam dictus procurator ipsorum civium, quam etiam predictus Johannes, filius Pethew, sua et dicti Stephani, fratris sui, in personis, vigore procuratorie annotato, ad id instantissime postulassent, ipsa itaque domina regina, parcium petitiones instantissimas diligenter considerans, nobis, presentibus eisdem partibus sponte acceptantibus, commisisset ut magister Valentinus, lector ecclesie Strigoniensis, ac Nicolaus de Debrew, aule sue reginalis miles, homines regii de curia regia ad id specialiter destinati, presente homine dicti capituli Waradiensis, in ecclesia eorum simplici canonica maiori dignitate prefulgentem, in quindenis festi Nativitatis beate virginis, tunc venturis, modo infrascripto ad faciem dictarum civitatis, possessionum et terrarum litigiosarum accedendo, easdemque reambulando ubicumque, constinenciosa deliberacione prehabita, metas earundem, secundum antiquos cursus

et veras distinciones earum, esse decernerent, disponderent et elevare dicerent tales metas, contradiccione ipsarum parcium et aliorum quorumlibet non obstante, nam factum premissum nequaquam quospiam alios attingere dinoscebatur, nec quispiam alter in longinca¹ ventillacione cause annotata se intromiserat, tamen in eandem apponeret et elevaret, iura parcium possessionariarum per ipsas metas distincte, cum omnibus earum utilitatibus et pertinenciis universis perpetuo possidenda, tenenda et habenda eisdem partibus et earum posteritatibus statuendo, que omnia ipse partes benivole annuissent nostri in presencia, et ea omnino inter ipsas et earum heredes ac successores perpetuo et irrevocabiliter et irrefragabiliter observare et in nullo de eisdem resilire velle firmiter assumpissent. Et quia ad premissa peragenda dicti regii et ipsius capituli Waradiensis homines necessario fuissent destinandi, ideo amicum dicti capituli Waradiensis eidem litteratoris scribendo petivissemus reverenter, quatenus ipsorum mitterent hominem simplici canonica maiori dignitate prefulgentem, pro testimonio fidedignum, coram quo, iidem homines regii in dictis quindenis festi Nativitatis virginis gloriose et aliis diebus subsequentibus ad id sufficientibus, ad faciem dictarum civitatis Zathmariensis et possessionum Dob¹ et Amoch vocatarum, necnon terrarum Bezermanteleke¹ et Porchogo, alio nomine Malkatelke¹, nominatarum, vicinorum et commentaneorum suorum legitimis convocacionibus factis, et ipsis ac partibus vel earum legitimis procuratoribus presentibus, accedendo, premissas possessionariam reambulacionem, statucionem et separacionem, metarumque ereccionem facerent, et exequerentur omnino⁹ modo prenotato. Et post hec, omnium harum seriem, ut fieret expediens, ad octavas festi beati Mychaelis archangelii similiter tunc affuturi, domino nostro regi fideliter rescriberet capitulum Waradiense prenotatum.

In alterius vero littere, videlicet ipsius capituli Waradiensis, domino nostro regi super premissis rescripte, tenore, inter omnia alia adinventum extiterat quod ipsum capitulum Waradiense, predictis litteris nostris adiudicatoriis, honore quo decuisset, receptis, unacum hominibus regiis, videlicet discreto viro, magistro Valentino, lectore ecclesie Strigoniensis, filio condam Johannis bani, capellano reginali, ac magistro Nicolao de Debrew, aule sue reginalis milite, de curia regia ad id specialiter transmissis in eisdem litteris nostris insertis, discretum virum, dominum Petrum, prepositum ecclesie eorum, pro testimonio fidedignum ad premissa exequenda duxissent destinandum; qui, demum ad ipsum capitulum reversi, eidem concorditer retulissent quod ipsi in predictis quindenis festi Nativitatis beate virginis proxime preteritis et aliis diebus immediate subsequentibus, ad id aptis, ad possessionem Bezermanteleke vocatam, vicinis et commentaneis eiusdem universis legitime convocatis, cuius sessio, in modio campi, ubi quedam fossata antiqua apparuissent fore dicta fuisset, accessissent et cum inter possessionem Sadan vocatam, filiorum Pethew predictorum et terram Bezermen¹ metas erigere incepissent, Johannes, filius Georgii, de altera Sadan, eos prohibuisset, asserendo ipsam terram, in qua ipse mete principales erigerentur, ad suam possessionem Sadan pertinere, et cum iidem homines regii et ipsius capituli Waradiensis requisivissent quod aratra ibi existencia usui quorum pertinerent, reperissent ipsa aratra fore iobagionum filiorum Pethew prenotatorum, qua consideracione ipsas metas erexissent, et sic ulterius ad occidentam transeundo, inter ipsas possessiones

Sadan et Dob¹, filiorum Pethew predictorum, usque ad locum Hethkurthwel¹, iuxta fluvium Nogbalkan habitum, metas in eisdem litteris capituli Waradiensis declaratas erexissent. Ad ipsum vero locum Hethkurthwel¹ perveniendo, cum a magistris Paulo et Laurencio, filiis Petri de Wetes, iidem regii et dicti capituli Waradiensis homines petivissent ut aut metas an instrumentum litterale eis ostenderent, quibus visis, ulterius metas valerent erigere et ipsam terram Bezermen¹ a possessione seu possessionibus eorum valerent separare, iidem nobiles respondissent quod ipsi a nemine in iudicium essent attracti, nec iudiciaria ad hoc, ut ipsi metas suas ostenderent vel exhiberent instrumenta essent coacti, verum eciam iniustis metis tunc erectis aliquae essent, quae in eorum possessionibus erecte extitissent, et, si aliquis vellent ostendere, nec presumperent¹ propter multitudinem civitatis armatorum, et, si eorum prohibitionem vellent parere, eosdem regios et dicti capituli Waradiensis homines ab ulteriori metarum ereccione prohiberent et prohibuissent. Et quia dicte littere nostre expressissent quod nullius contradiccionum parerent in ereccionibus metarum predictarum ideo ipsi eorum prohibicioni non consensissent, sed, ut eis constienciose visum fuisset, iuxta recaptivacionem civitatis Zathmariensis ymo¹ remissius, nam ipsa civitas villam Pauli, filii Petri, et nobilium predictorum, Gyulwez vocatam, intra metas ipsius terre Bezermen¹ consistere allegassent, metas in eisdem litteris dicti capituli Waradiensis seriatim contentas et expressas erexissent.

Quarum litterarum exhibicionibus factis, prescriptis partibus sibi utrumque iuris equitatem per nos in premissis impartiri postulantibus, quia annus emanacionis prescriptarum litterarum ipsius domini Bele regis privilegialium tempus prescripcionis, tam ex parte regie serenitatis, quam ex parte ecclesie et nobilium, dudum transcendisse ex serie earundem litterarum apparuerat, dicti vero Paulus et Laurencius, filii Petri de Wetes, se et eorum predecesores, a tempore emanacionis predictarum litterarum domini Bele regis empcionalium, semper in pacifico dominio eiusdem terre empticie, quatuor aratorum de dicta Ekkul excisse, sub prescriptis metis in eisdem litteris privilegialibus domini Bele regis contentis, ac eciam totius eiusdem terre seu possessionis Ekkul in eos, modo iamdicto, successive devolute, necnon aliarum propriarum terrarum seu possessionum eorum hereditariarum penes easdem adiacencium existere et fuisse, sed prefatos regios et predicti capituli Waradiensis homines, tempore premissae possessionarie reambulacionis inter predictos iudicem, iuratos et cives de Zathmar, ab una, et inter prefatos filios Pethew de Zanthow, parte ab altera, modo pretacto facte, magnas particulas de dictis eorum possessionibus et iuribus possessionariis, in quibus usque nunc pacifice perstitissent, addicta possessionaria iura eorundem, civitatis¹³ et filiorum Pethew, occupatas, sed tandem iuxta premissum regium mandatum per eosdem ipsis restitutas fuisse, allegarant.

Ideo, unacum prelatis, baronibus ac regni proceribus et nobilibus nobiscum tunc iudiciali tribunale consedentibus, commiseramus iudicantes ut prefati magistri Valentinus, lector ecclesie Strigoniensis, capellanus reginalis, et Nicolaus de Debrew, aule eiusdem reginalis maiestatis miles, necnon Georgius de Barabas, curie regie notarius, homines regii, sub testimoniis predictorum dominorum Petri prepositi et Bartholomei, archydiaconi de Kalata¹, sociorum et concanonicorum dicti ca-

pituli Waradiensis, vel, si iidem aut alterius eorum aliquo casu intervenciente adesse nequirent, tunc aliorum testimoniorum eiusdem capituli Waradiensis, in dicta ecclesia eorum simplici canonicatu maiori dignitate prefulgencium, quequidem testimonia per idem capitulum serie aliarum litterarum nostrarum ad id amicabilem transmitti postularamus, feria tertia proxima post festum Pasce domini, tunc venturum, et aliis diebus subsequentibus, ad facies prescriptarum possessionum seu terrarum, titulis scilicet, empticio, successorio et hereditario dictos filios Petri de Wetes contingencium, vicinis et commetaneis earundem universis legitime convocatis, et partibus vel earum legitimis procuratoribus presentibus, ac(ceden)do¹³, primo prefatam terram quatuor aratrorum empticiam, prescriptis metis, in litteris privilegialibus dicti domini Bele regis, inibi per ipsos filios Petri de Wetes vel eorum legitimum procuratorem in specie exhibendis, contentis, inclusam, per metas et cursus metales in eisdem contentas et expressos, si eodem apparenter inveniri possent, vel si ipse mete et cursus metarum apparenter inveniri nequirent, tunc iuxta demonstracionem ipsorum filiorum Petri vel eorum legitimum procuratorem, semper tamen ad illas partes et loca ad quas et que dictum privilegium cursus ipsarum metarum denotaret tendendo, demum vero ceteras terras seu possessiones eorundem filiorum Petri de Wetes, iure successorio et hereditario ipsos contingentes, iuxta eorundem vel procuratoribus, ipsorum ostensionem, a parte prefate terre Bezermen reambularent, qua reambulacione facta, terras seu possessiones in quarum dominio ipsos filios Petri de Wetes, tam intra metas et cursus metales in dictis litteris privilegialibus ipsius domini Bele regis contentos, titulo ipsius empcionis, quam extra cursus earundem metarum, titulo prescripte generacionalis successionis et hereditario esse et extitisse reperierint, novarum metarum ereccionibus ab aliorum iuribus sequestrando, statuerent et committerent eisdem filiis Petri de Wetes perpetuo possidendas, metas in predicta reambulacione intra metas ipsorum filiorum Petri erectas destruendo, contradiccione prefatorum iudicis, iuratorum et civium, ac filiorum Pethew et aliorum quibuscumlibet non obstante; aliis terris seu possessionariis iuribus, in quorum dominio ipsi Paulus et Laurencius, filii Petri, n(on e)xistere¹³ dinoscerentur, sive ipsas eodem mete in dicto privilegio domini Bele regis conscripte includerent vel excluderent, eisdem iudici, iuratis et civibus de Zathmar aut filiis Pethew, aut cui parcium earundem de iure congruerent similiter perpetuo remanentibus⁹, si vero aliqua parcium earundem aliquod ius se in terris et possessionariis iuribus, modo premissis, alteri parti statutis et commissis seu statuendis habere speraret, facta ipsa statucione, dum vellet exequeretur iuris ordine mediante. Et post hec, omnium premissorum seriem, ut fieri opportunum, cum cursibus metarum, ad octavas festi beati Georgii martyris, similiter tunc affuturas, domino nostro regi fideliter scribet¹ capitulum Waradiensis ecclesie prenotatum.

Tandem octavis festi Asscensionis domini occurrentibus, Ladislaus, filius predicti Pauli, pro eisdem Paulo et Laurencio, filiis Petri de Wetes, cum procuratoriis litteris dicti capituli Waradiensis, ab una, item Petrus magnus, civis de dicta Zathmar, pro se personaliter et pro iudice, iuratis ac civibus de eadem, cum procuratoriis litteris eorundem, parte ab altera, nostrum iudicarium adeundo conspectum, quasdam litteras memorati capituli Waradiensis super premissis rescriptas nobis presen-

tavit, hunc tenorem continentes: *(Urmează actul capitului din Oradea, din 26 mai 1367, nr. 235).*

Quarum litterarum exhibicionibus factis et perlectis continenciis earundem, quia prefate terre, in quarum dominio, (ut)¹⁴ premittitur, prefati filii Petri de Wetes reperti extiterunt, per premissas metas et metales cursus iuxta seriem premissi metalis privilegii ab ipsa terra Bezermenteleke vocata separate iuxta nostram premissam iudiciariam commissionem, ipsis filiis Petri per prenominatos regios (et)¹⁴ dicti capituli Waradiensis homines statuite extitisse, ex serie earundem litterarum ipsius capituli Waradensis rescripcionalium reperiebatur; ideo, unacum prelatiis baronibus et regni proceribus nobiscum tribunale iudiciali consedentibus, prefatas terras, per prescriptas metas et metales cursul a predicta terra Bezermenteleke separatas, sub eisdem metis et metarum limitacionibus, annotatis filiis Petri de Wetes eorumque heredibus et successoribus universis eo iure, quo s(ibi)¹⁴ dinoscuntur pertinere, relinquimus et commissimus perpetuo possidere, tenere pariter et habere, salvis iuribus alienis.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes eisdem filiis Petri concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis autentici sigilli nostri munimine roboratas.

Datum in Wysssegrad, decimo die octavarum festi Asscensionis domini predictarum, anno eiusdem Milesimo CCC^{mo} LX^{mo} septimo prenotatis.

Noi, comitele Ștefan Bubek, judele curții prealuminatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, măritul rege al Ungariei, prin cuprinsul (scrisorii) de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor carora se cuvine că, înfățișându-se înșiși înaintea cercetării noastre judecătorești, Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru de Vetiș, la octavele sărbătorii Botezului Domnului¹⁵, de curînd trecute, potrivit cuprinsului scrisorii capitlului bisericii din Oradea, trimisă ca răspuns domnului nostru rege la porunca sa scrisă, împotriva lui Ioan și a lui Ștefan, fiii lui Pethew de Santău, ca și împotriva judei, juraților și tuturor oaspeților din Satu Mare, ne-au înfățișat mai întîi trei scrisori, (și) anume două ale domnului nostru rege și a treia, a zisului capitlu din Oradea, trimisă ca răspuns domnului nostru rege la porunca sa scrisă, spunînd ca pîra lor este cuprinsă în acele scrisori, după cum am fost înștiințați printr-o altă scrisoare a noastră întocmită după aceea.

În cuprinsul uneia dintre acestea, anume al scrisorii acelui domn al nostru rege, întocmită sub pecetea sa inelară la octavele care au trecut ale sărbătorii arhanghelului Mihail¹⁶, la Timișoara, trimisă chibzuitului bărbat Valentin lectorul bisericii din Strigoni, și magistrului Nicolae de Debrew, se arăta între altele că acel domn al nostru rege a înțeles din cele spuse lui de Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru de Vetiș, și de Ladislau, fiul zisului Pavel, că acel Valentin lectorul și magistrul Nicolae au dat, mai demult, lui Ioan, fiul lui Pethew, și orășenilor săi regești din Satu Mare prin ridicări de noi hotare, spre a le stăpîni, mai multe pămînturi ale lor, în stăpînirea cărora dănuiau din vechime și pînă atunci în liniște și fără supărare; totuși aceia, Ioan și orășenii din Satu Mare, nu au dobîndit deloc aceste pămînturi de la acei (pîriși) pe calea legii și nici nu au ajuns cu ei la pricină în privința sus-ziselor pămînturi. Așadar, întrucît acel domn al nostru rege nu a vrut să lipsească pe nici unul din locuitorii săi de dreptul său și fără rînduiala dreptății, (de

aceea) a 'pus în vedere și a poruncit credinței zișilor magiștri, Valentin lectorul și Nicolae de Debrew ca, îndată ce s-a luat la cunoștință de scrisoarea lui de mai sus, fiind înlăturată orice îndoială, să se ducă a doua oară la fața locului pe sus-zisele pămînturi și, dacă, după cum se spune, pomeniții Ioan și orașenii (din Satu Mare) nu le-au primit de la zișii nobili în chip legiuit și nici nu au ajuns cu ei în pricină în privința lor, atunci să le treacă din nou în stăpînirea lor, ștergînd zisele hotare ridicate, și să dea acelor părți de mai sus un soroc potrivit pen.ru a se înfățișa înaintea maiestății sale regești, spre a-și urmări drepturile lor, dacă au nădejdea că ei ar avea în acele pămînturi.

Într-adevăr, cuprinsul celeilalte scrisori regești, însemnată cu pecetea sa de taină, dată în marțea de dinaintea sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul¹⁷, de curînd trecută, (și) trimisă pomenitului magistru Nicolae de Debrew, împărțitorul său de dreptate, arăta între altele că acel domn al nostru rege a poruncit de asemenea sus-zisului magistru Nicolae de Debrew, vrînd într-un cuvînt ca, îndată ce va vedea zisa scrisoare regească de față și potrivit cuprinsului poruncii scrise a doamnei regine, preascumpa (sa) mamă, trimisă acelui magistru Nicolae, să dea din nou în stăpînire și să lase pe de-a întregul acelor nobili, adică fiilor lui Petru, pămînturile lui Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru de Vetîș, — anume pe care el, magistru Nicolae, le dăduse, din hotar în hotar, orașului Satu Mare, în dauna scrisorii privilegiale a zișilor fii ai lui Petru — potrivit cuprinsului ziselor acte, în fața magiștrilor Ladislau și Gheorghe, fiii lui Ioan, fiul lui Bricciu de Bator, sau a unuia dintre ei, omul său regesc, și a omului de mărturie al sus-însemnatului capitlu al bisericii de Oradea, pe care poruncise, prin cuprinsul zisei scrisori, să fie trimis de acel capitlu la aceasta, și să-i lase pe ei pașnici și liniștiți în pămînturile și drepturile lor, potrivit cuprinsului actelor lor scrise, lăsînd la o parte orice pîrtinire; și apoi, acel domn al nostru rege a cerut ca desfășurarea celor de mai sus să-i fie făcută cunoscută în scris maiestății sale regale în scrisoarea zisului capitlu din Oradea.

Iar cuprinsul celei de-a treia scrisori, anume a sus-zisului numit capitlu din Oradea, de răspuns, (trimisă) domnului nostru rege la porunca sa pusă în vedere prin mijlocirea sus-zisei sale scrisori, întocmită în miercuria de după sărbătoarea fericitului apostol Andrei¹⁸, ce a trecut de curînd, arăta că, întrucît capitlul — potrivit cuprinsului scrisorii regești de mai sus, trimisă, la cererea lui Laurențiu, fiul lui Petru de Vetîș, magistrului Nicolae de Debrew și lui — a hotărît ca, împreună cu magistrul Gheorghe fiul lui Ioan, fiul lui Bricciu de Bator, omul regelui, arătat în acea scrisoare, (să trimită) pe magistrul Bartolomeu, soțul și fratele lor canonic și arhidiacon de Călata, spre a împlini cele de mai sus; apoi, aceștia, întorcîndu-se la acel capitlu, le-au spus într-un glas că ei, chemîndu-l pe sus-pomenitul magistru Nicolae de Debrew, oștean al curții reginei, s-au dus în vinerea de după sărbătoarea fericitei fecioare Ecaterina¹⁹, de curînd trecută, la fața locului pe acele pămînturi de folosință scrise înăuntrul (actului), și cînd l-au întrebat pe acel magistru Nicolae dacă vrea sau nu să păzească porunca regească dată prin mijlocirea scrisorii regești, acel magistru Nicolae a spus că vrea să păzească cu strășnicie, după cum este obiceiul, cuprinsul scrisorii regești, în care loc, acel magistru Nicolae a cerut de la Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru, să înfățișeze actele lor întocmite cu privire la sus-zisul pămînt, ca, potrivit cuprinsului actelor lor, să le dea lor în stăpînire și să le sator-

nicească acel pământ. Acei nobili i-au spus acelui magistru Nicolae că, dacă el ar putea să-i lase să rămână în stare pașnică, atunci ei ar fi gata și pregătiți să înfățișeze acele acte ale lor; altfel, refuză să înfățișeze acele acte ale lor, nevrînd să înștiințeze pe potrivnicii lor de actele lor, dar ei sînt gata și pregătiți să le înfățișeze înaintea regelui la un soroc dat lor. Auzind aceasta, acel magistru Nicolae a spus că ei să-i arate unde se găsesc drepturile lor; și de acolo, îndreptîndu-se spre un drum obștesc și mergînd pe el o bună bucată și cotînd puțin, au ajuns la o vale numită Balkan, și înaintînd prin această vale, au găsit la cumpăna acelei văi numite Balkan, două semne de hotar ridicate din nou, la ridicările cărora, sus-zișii Pavel și Laurențiu nu s-au ridicat împotriva sub cuvînt de împotrivire, și mergînd de acolo au ajuns la șapte semne de hotar aflătoare în șapte locuri, ridicate aproape una lingă alta, despre care, acei Pavel și Laurențiu au spus că aceste semne de hotar au fost ridicate pe pămîntul lor de folosință; în acest loc, Ioan, fiul lui Pethew, i-a oprit pe acei nobili de Vetîș, împotrivindu-se sub cuvînt de opreliște și împotrivire în legătură cu <ridicarea> sus-ziselor șapte semne de hotar. De aici, mergînd spre moșia Boghiș, ei au ajuns la un stăvilar numit Machgatha, unde acei Pavel și Laurențiu nu au pus stavilă sub cuvînt de împotrivire la ridicările noilor semne de hotar ridicate dinspre locul zis Șase Peri, ci au îngăduit să rămână și i-au lăsat în starea lor pașnică; și de aici, acei Pavel și Laurențiu au spus că ei pot să dovedească prin mijlocirea unor acte ale lor foarte temeinice că oricare semn de hotar ridicat din nou, anume dinspre sus-zisul stăvilar numit Machgatha spre partea de miazănoapte, a fost ridicat întru totul pe pămîntul lor de folosință, și acestea fiind zise, ei s-au ridicat împotriva sub cuvînt de împotrivire ridicărilor acelor <semne de hotar>; în acest loc, pomenitul magistru Nicolae de Debrew i-a lăsat și i-a statornicit în pașnică stare, în așa fel că sus-zisele părți, adică magistrii Ioan și Ștefan, fiii lui Pethew de Santău, și Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru de Vetîș, precum și judele, jurații și toți oaspeții din Satu Mare să fie datori să înfățișeze în același timp, dintr-o dată și unul cîte unul, la octavele sărbătorii Botezului Domnului¹⁵, ce vor veni atunci curînd, la curtea regească, actele lor, dacă le-ar avea întocmite cu privire la sus-zisul pământ în pricină.

Apoi, acei Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru de Vetîș, s-au îngrijit să înfățișeze drept acte ale lor sus-scrise, pe care s-au legat să le înfățișeze, o scrisoare privilegială a domnului rege Bela, întocmită în anul de la întruparea Domnului o mie două sute treizeci și opt, iar în al domniei sale în al treilea an, arătînd între altele că, pe cînd Moch, fiul lui Baas din neamul Kuplon, pe de o parte, și, pe de altă <parte>, magistrul Pete, fiul lui Pethe, din același neam, fiind de față unele rude ale lor, anume Simion, fiul lui Andrei, Ladislau, fiul lui Iwanha, Pete și Cazimir, fiii lui Grigore, și multe alte rude și megieși ai lor, s-au înfățișat înaintea acelui domn rege Bela, sus-zisul Moch a mărturisit că el a vîndut sus-zisului magistru Pete, pentru cinci mărci de argint, <o bucată> din pămîntul său de moștenire numit Ekkul, aflător în comitatul Satu Mare, pământ îndestulător pentru folosul a patru pluguri, împreună cu o dumbravă numită Peleharazta, spre a o stăpîni pe veci, fără a se ivi stavila împotrivirii de orice fel. Iar semnele de hotar ale acelui <pământ> sînt cuprinse în acea scrisoare, după cum acel domn rege Bela a aflat din mărturisirea părților.

Înfățișîndu-se aceste scrisori și citindu-li-se cuprinsul, pomeniții Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru, au răspuns astfel că pomenitul Pethe,

fiul lui Pethe, înaintaşul lor, a cumpărat de la pomenitul Moch, fiul lui Baas, vărul său, pomenitul pământ îndestulător pentru folosul a patru pluguri, despărţit din sus-zisul pământ <numit> Ekkul, şi, din vremea dării pomenitei scrisori de cumpărare, ei şi înaintaşii lor s-au aflat întotdeauna în paşnica stăpînire a aceluia pământ, după cum sus-zisele semne de hotare cuprinse în acea scrisoare privilegială a domnului rege Bela înconjoară acel <pământ>, ba chiar întreg acel pământ <numit> Ekkul, din care a fost despărţit sus-zisul pământ de cumpărătură, şi chiar toate celelalte moşii şi sus-zisele părţi de moşii ale lui Moch, fiul lui Baas, prin faptul că el a murit fără moştenitor, au fost trecute lor ca oameni ai neamului său, şi ţin de ei, ba chiar au avut şi au în stăpînire pe lîngă acele pămînturi sau moşii ale răposatului Moch, şi moşiile lor de moştenire, în a căror stăpînire, ei, de asemenea, au rămas întotdeauna paşnic şi liniştit, <dar> pomeniţii Valentin lectorul şi Nicolae de Debrew au dat în stăpînire, prin ridicările semnelor de hotar în chipul de mai sus, pomeniţilor Ioan şi Ştefan, fiii lui Pethew, şi orăşenilor din Satu Mare, mari bucăţi de pământ din aceste sus-scrise pămînturi ale lor, de cumpărătură, adică şi din cele de moştenire şi din cele trecute lor cu titlu de urmaşi.

Înţelegînd acestea, pomenitul Ioan, fiul lui Pethew, ridicîndu-se înaintea noastră pentru el însuşi şi pentru zisul Ştefan, fratele său, cu scrisoare de împuternicire a capitlului din Oradea, de asemenea Gheorghe diacul şi Ioan, fiul lui Pavel, orăşeni din Satu Mare, <ridicîndu-se> pentru judele, juraţii şi orăşenii tot din Satu Mare, cu scrisoarea lor de împuternicire, ne-au înfăţişat două scrisori, şi anume una a noastră de adjudecare, întocmită în a zecea zi a octavelor sărbătorii fericitului apostol Iacob²⁰, de curînd trecută, şi trimisă zisului capitlu din Oradea, şi cealaltă, a capitlului din Oradea, trimisă ca răspuns domnului nostru rege, dată în miercură de după sărbătoarea fericitului apostol Andrei¹⁸, de curînd trecută. În cuprinsul uneia din acestea, anume al scrisorii noastre de adjudecare, între altele s-a aflat că Petru cel Mare, fiul lui Ioan, fiul lui Ştefan, oaspete din Satu Mare, înfăţişîndu-se în faţa judecăţii noastre, la octavele sărbătorii fericitului apostol Iacob²¹, de curînd trecute, potrivit cuprinsului scrisorii de chemare în judecată a sus-zisului capitlu din Oradea, pentru judele, juraţii şi obştea orăşenilor şi oaspeţilor din oraşul Satu Mare, cu scrisoarea lor de împuternicire, împotriva lui Ioan şi Ştefan, fiii lui Pethew zis Adas de Santău — dintre care, acel Ioan a venit înaintea noastră cu scrisoarea de împuternicire a sus-zisului capitlu din Oradea, pentru el însuşi şi pentru acel Ştefan, fratele său bun — ne-a înfăţişat două scrisori ale noastre de adjudecare, date în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi patru şi trimise sus-zisului capitlu din Oradea şi mai multe din celălalt rînd de scrisori de răspuns ale noastre şi ale capitlului din Oradea, arătînd desfăşurarea şi mersul pricinii scrise mai jos, care spuneau şi arătau între altele că, întrucît, mai întîi şi întîi, sus-zisii, judele, juraţii şi oaspeţii din Satu Mare, puseseră să fie chemaţi la un al treilea soroc înaintea regelui, de faţă cu ei, de către Petru de Geych, omul regelui, de faţă cu magistrul Dominic, soţul şi fratele canonic al zisului capitlu din Oradea, dat ca om de mărturie de acel capitlu la cererea noastră scrisă <făcută> cu prietenie, din pricina opreliştii şi împotrivirii la darea în stăpînire a pămînturilor Bezermentheleke şi Porchogo, numit cu alt nume Malkateleke, ce ţin, după cum se spune, de acel oraş, şi această pricină fiind amînată înaintea noastră în osebite

feluri și apoi la înfățișarea actelor ce trebuia <făcută> de acei fii ai lui Pethew, cu privire la moșiile numite Doba și Amați, pentru faptul că ei au spus că zisul pământ Bezermentheleke ține de moșia lor Doba, iar Porchogo, celălalt pământ, <ține> de o altă moșie a lor numită Amați, și această înfățișare de acte fiind dezbătută foarte mult timp înaintea noastră, în sfârșit, sus-crisii fii ai lui Pethew ne-au arătat pentru sus-zisele acte pe care s-au legat să le înfățișeze, o scrisoare privilegială a prealuminatului și măritului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, măritul rege al Ungariei, domnul nostru, întocmită în anul Domnului o mie trei sute cincizeci și șapte, în a cincea zi a nonelor lunii mai²², iar în al domniei sale al șaisprezecelea an, avînd în ea în chip de transumpt și întărind un privilegiu al domnului Carol, tatăl său preaiubit, mai înainte, de asemenea, rege al Ungariei de fericită aducere aminte, dat în anul Domnului o mie trei sute nouăsprezece, în a șaptea zi a idelor lui octombrie²³, iar în al domniei sale de asemenea al nouăsprezecelea an, transcriind și întărind din cuvînt în cuvînt cuprinsul unei alte scrisori ale sale, deschisă, întocmită la Timișoara, în joia de după sărbătoarea Paștelui Domnului²⁴, în anul aceluiași o mie trei sute șaptesprezece, dovedind între altele că acel domn, regele Carol, ținînd seamă de faptele de credință și meritele slujbelor credincioase ale magistrului Pethew, fiul lui Ștefan, comitele de Satu Mare, înfățișate în acea scrisoare, a dat și a hărăzit acelui magistru Pethew, printre alte moșii ale lui Beke, fiul lui Toma, necredinciosul său, luate de la acel Beke, <și> moșiile și satele acelui Beke numite Doba și Amați, aflătoare în comitatul Satu Mare, împreună cu toate folosințele lor și cele ce țineau de ele, spre a le stăpîni pe veci.

După ce au fost înfățișate aceste scrisori și după ce au fost cercetate din nou, întrucît sus-însemnații orășeni și oaspeți au spus dimpotrivă că pomenitele pămînturi în pricină se află pe pămînturile de folosință ale acelui oraș Satu Mare și că ei au fost, din acea vreme a cărei amintire nu mai dănuie, întotdeauna în pașnica stăpînire a ziselor pămînturi și sînt și acum, iar sus-zîșii fii ai lui Pethew <au spus tot dimpotrivă> că acel pământ Bezermentheleke este, de asemenea, pămîntul de folosință al pomenitei lor moșii Doba și că între acel pământ Bezermentheleke și sus-zisul oraș este așezat pămîntul sau moșia unor nobili, <precum> și că celălalt pământ pomenit, numit Porchogo sau, cu alt nume, Malkateleke, este pămîntul de folosință al zisei lor moșii Amați și se întinde între mersul hotarelor acelei <moșii> Amați, iar zisul lor tată și ei au fost, la fel, în pașnica stăpînire a acestor pămînturi din vremea daniei acelor moșii numite Doba și Amați, făcută acelui tată al lor de către zisul domn, regele Carol, iar pomenita scrisoare privilegială nu a privit întru nimic sus-zisele pămînturi în pricină, și nici semnele de hotar ale ziselor moșii Doba și Amați nu au fost cuprinse în acea scrisoare privilegială; iar zisele părți, fiind întrebate de noi după lege, au spus că nu au nici un act de hotărnicire în legătură cu zisele pămînturi și cu orașul. De aceea, noi am trimis sus-însemnatele părți, împreună cu magistrul Nicolae de Debrew, oștean al curții reginei, trimis în mod osebit pentru aceasta de la curtea reginei, omul regelui, și cu omul de mărturie al sus-zisului capîtlu de Oradea, <ca să afle adevărul> de la vecini și megieși, nobili din ținut și oameni de orice stare sau treaptă, spre a face hotărnicirea semnelor de hotar ale sus-zisului pămînt Porchogo dinspre partea orașului și a moșiei Amați, potrivit arătării acelor părți, și pentru darea în stăpînire și despărțirea drepturilor părților, dacă părțile ar fi mulțumite cu

aceste hotărniciri și arătări ale semnelor de hotar, și să cerceteze aceasta, adică cărei părți, semnele de hotar vădite cuprind sau îndepărtează acest pământ, precum și dacă semnele de hotar, măsurate de acei orășeni, ar lega zisul pământ la acea cetate, și să întrebe ale cărei părți, semnele de hotar arătate ar fi mai adevărate și mai drepte, și care din acele părți s-a aflat pînă atunci în stăpînirea pămîntului Porchogo, și care dintre părți a folosit-o, și de moșia cărei părți a ținut, și dacă pomenitul pământ Bezerminteleke a fost și este pămîntul de folosință al aceluia oraș, și dacă oaspeții din Satu Mare, din acea vreme a cărei amintire nu se mai află, au fost și sînt întotdeauna în pașnica stăpînire a zisului pământ Bezerminteleke, sau dacă acel pământ de folosință a fost și este al zisei moșii Doba, precum și dacă zișii Pethew și fiii săi, încă din vremea daniei sus-zisei moșii Doba, s-au găsit și se găsesc în pașnica stăpînire a aceluia pământ, și să cerceteze din nou acest fapt, <adică> dacă acel pământ se află între hotarele acelei moșii Doba; și am cerut să fie făcută cunoscută în scris și cu credință de acel capitlu, la sorocul hotărît, domnului nostru rege, desfășurarea tuturor celor de mai sus; dar apoi, acea hotărîre judecătorească a noastră nu a putut fi adusă la îndeplinire, după cum s-a aflat cu privire la aceasta din cuprinsul <scrisorii> de răspuns de mai sus a zisului capitlu din Oradea.

După înfățișarea și cercetarea acestei scrisori, întrucît noi am povestit prealuminatelor principese, doamna Elisabeta, regina Ungariei, doamna noastră, cuprinsul și desfășurarea celor de mai sus, acea doamnă, regina noastră, voind să îngăduie să rămînă în veșnica și pașnica stăpînire atît sus-zișii nobili, cît și acei orășeni ai săi, ba chiar atît zisul împuternicit al acelor orășeni, cît și sus-zisul Ioan, fiul lui Pethew, în numele său și al zisului Ștefan, fratele său, au cerut în temeiul de împuternicire de mai sus foarte stăruitor acest lucru de la acea doamnă, regina noastră, și astfel, această doamnă regina, luînd în seamă cu luare aminte cererile foarte stăruitoare ale părților, ne-a poruncit, de față cu părțile, care s-au învoit de bună voie, ca oamenii regelui, <adică> magistrul Valentin, lectorul bisericii din Strigoni, și Nicolae de Debrew, oștean al curții reginei, trimiși pentru aceasta în chip osebit de la curtea regească, fiind de față omul zisului capitlu din Oradea, înălțat în biserica lor la un rang mai mare decît <acela de> canonic simplu, ducîndu-se, în chipul mai jos scris, la cvindenele sărbătorii Nașterii fericitei Fecioare²⁵, pe atunci viitoare, la fața locului, la sus-zisele <locuri>, oraș, moșii și pămînturi în pricină, și hotărnicindu-le peste tot, după o mai înainte sîrguitoare chibzuire, să hotărască hotarele acelor după vechiul mers și adevăratele despărțiri și să rînduiască și să pună să se ridice astfel de semne de hotare, fără a ține seama de împotrivirea acelor părți și a oricărui altora, căci se știa că sus-zisa pricină nu privește în nici un chip și pe alții, și nici vreun altul nu s-a amestecat în această sus-însemnată pricină dezbătută îndelung, și, chiar <dacă> în această <pricină> s-ar amesteca și s-ar ridica, drepturile de stăpînire ale părților, deosebite prin acele semne de hotar, împreună cu toate folosințele lor și toate cele ce țin de ele, spre a le stăpîni, ține și avea pe veci, să fie statornicite acelor părți și urmașilor lor; și toate acestea, părțile le-au încuviințat înaintea noastră, de bunăvoie, și s-au legat cu tărie ca aceste <lucruri> să le păzească întru totul între ele și între moștenitorii și urmașii lor pe veci și nestrămutat și cu tărie, și să nu vrea să dea înapoi la nici una din ele. Și întrucît pentru a împlini cele de mai sus trebuiau să fie trimiși zișii oameni, ai regelui și al aceluia capitlu din Oradea, de aceea am cerut cu plecăciune

în scris prieteniei zisului capitlu din Oradea să trimită pe omul lor înălțat în rang mai mare decât <acela> de canonic simplu, ca om de mărturie vrednic de crezare, înaintea căruia, acei oameni ai regelui, ducându-se la zisele cvindene ale sărbătorii Nașterii slăvitei Fecioare²⁵ și în alte zile care au urmat, îndestulătoare pentru aceasta, la fața locului, la zisul oraș Satu Mare și pe moșiile numite Doba și Amați, ca și pe pământurile Bezerminteleke și Porchogo, numit cu alt nume Malkatelke, și făcându-se legiuitele chemări ale vecinilor și megieșilor lor, și fiind de față aceștia și părțile sau împuterniciții lor legiuți, să facă sus-zisele, hotărnicirea, darea în stăpînire și despărțirea de moșie și ridicarea de hotare, și să împlinească întru totul în chipul mai sus însemnat. Și după acestea, sus-însemnatul capitlu din Oradea să facă cunoscut în scris și cu credință, la octavele sărbătoririi fericitului arhanghel Mihail²⁶ pe atunci asemenea viitoare, după cum va fi de cuviință, domnului nostru rege, desfășurarea tuturor acestora.

Iar din cuprinsul celeilalte scrisori, adică a celui capitlu din Oradea, trimisă ca răspuns domnului nostru regele cu privire la cele de mai sus, s-a aflat, între altele, că acel capitlu din Oradea, primind cu cinstea cu care se cuvine sus-zisa noastră scrisoare de adjudecare, a hotărît să trimită, împreună cu oamenii regelui, adică cu chibzuitul bărbat, magistrul Valentin, lectorul bisericii din Strigoni, fiul răposatului ban Ioan, capelanul reginei, și cu magistrul Nicolae de Debrew, oștean al curții reginei, trimiși în chip osebit pentru aceasta de la curtea regească <și> numiți în acea scrisoare a noastră, pe chibzuitul bărbat, domnul Petru, prepozitul bisericii lor, ca om de mărturie vrednic de crezare, spre a împlini cele de mai sus; aceștia, apoi întorcându-se la acel capitlu, au spus într-un cuget că ei s-au dus la cvindenele sărbătorii Nașterii fericitei Fecioare²⁵, ce au trecut de curînd, și în alte zile imediat următoare, potrivite pentru aceasta, la moșia numită Bezerminteleke, și chemînd în chip legiuit toți vecinii și megieșii acestei <moșii>, a căreia s-a spus că a fost sesia din mijlocul cîmpului, unde apăruseră niște șanțuri vechi, și cînd au început să ridice semnele de hotar între moșia numită Sătmărel a sus-zișilor fii ai lui Pethew și pămîntul Bezermen, Ioan, fiul lui Gheorghe, din celălalt Sătmărel, i-a oprit, spunînd că acel pămînt în care au fost ridicate aceste capete de hotar ține de moșia sa Sătmărel, și cînd acei oameni ai regelui și al celui capitlu din Oradea au întrebat în folosința cui sînt plugurile găsite acolo, au aflat că acestea sînt plugurile iobagilor sus-numiților fiii ai lui Pethew, <și> în acest temei au ridicat acele semne de hotar și astfel, trecînd mai departe spre asfințit, au ridicat semnele de hotar arătate în acea scrisoare a capitlului din Oradea, între acele moșii Sătmărel și Doba, ale sus-zișilor fii ai lui Pethew, pînă la locul Șapte Peri, aflat lîngă pîrîul Nogbalkan. Și ajungînd în acel loc <numit> Șapte Peri, întrucît acei oameni ai regelui și cel al zisului capitlu din Oradea au cerut de la magistrii Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru de Vetîș, să le arate sau semnele de hotar sau actele lor scrise, ca, după ce le-au văzut, să poată să ridice mai departe semnele de hotar și să poată să despartă acel pămînt Bezermen de moșia sau moșiile lor, acei nobili au răspuns că ei nu au fost trași de nimeni în judecată, și nici nu au fost siliți prin acte judecătorești la aceasta, <adică> să arate semnele lor de hotar sau să înfățișeze actele, ba chiar că semnele de hotar, ridicate pe nedrept atunci, ar fi altele, care au fost ridicate pe moșiile lor, și dacă ar voi să le arate pe vreunele, nici nu ar putea din pricina mulțimii orașenilor înarmați, și dacă ar voi să țină

seama de împotrivirea lor, <ei> i-ar opri, și i-au și oprit pe acei oameni ai regelui și pe cel al zisului capîtlu din Oradea de la o nouă ridicare a semnelor de hotar. Și, întrucît zisa noastră scrisoare arăta <anume> să nu se țină seama de împotrivirea cuiva la ridicările sus-ziselor semne de hotar, de aceea ei nu au încuviințat împotrivirea lor, ci, după cum li s-a părut lor mai înțelept, potrivit luării din nou în stăpînirea orașului Satu Mare au ridicat mai degrabă semnele de hotar cuprinse și arătate pe rînd în acea scrisoare a zisului capîtlu din Oradea, căci <orașenii> din acel oraș au spus că satul numit Giulvăz, al lui Pavel, fiul lui Petru, și al sus-zișilor nobili, se află între semnele de hotar ale acelui pămînt Bezermen.

Făcîndu-se înfățișarea acestei scrisori, întrucît sus-scrisele părți au cerut ca noi să le facem și unora și altora împărțeala dreptății în privința celor de mai sus, deoarece din cuprinsul acelei scrisori era vădit că anul dării sus-scrisei scrisori privilegiale a acelui domn, regele Bela, trecuse de mult vremea prescripției, atît din partea înălțimii regești, cît și din partea bisericii și a nobililor, iar zișii Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru de Vetis, au spus că ei și înaintașii lor se află și s-au aflat, din vremea dării sus-zisei scrisori de cumpărare a domnului Bela, regele, întotdeauna în pașnica stăpînire a acelui pămînt de cumpărătură, despărțit din zisa <moșie> Ekkul <pentru folosul> a patru pluguri, sub sus-scrisele semne de hotar cuprinse în acea scrisoare privilegială a domnului Bela, regele, și chiar <în stăpînirea> întregului acelui pămînt sau moșii Ekkul, trecută lor pe rînd, în chipul deja zis, precum și a altor pămînturi ale lor sau a moșiilor lor de moștenire, ce se învecinează cu acestea, dar că pomeniții oameni ai regelui și cel al capîtlului din Oradea, în vremea sus-zisei hotărniciri de moșie dintre sus-zișii, judele, jurații și orașenii din Satu Mare, pe de o parte, iar pe de altă parte, pomeniții fii ai lui Pethew de Santău, făcută în chipul mai sus pomenit, au cuprins mari bucăți de pămînt din zisele lor moșii și drepturi de stăpînire, în care pînă atunci ei rămăseseră în chip pașnic, în zisele drepturi de stăpînire ale acelorași, <adică> ale orașului și ale fiilor lui Pethew, dar că, apoi, le-au fost înapoiate de aceia, potrivit poruncii regești de mai sus.

De aceea, împreună cu prelații, baronii și fruntașii țării, și cu nobilii ce au stat cu noi în scaunul de judecată, am hotărît ca pomeniții magiștri, Valentin, lectorul bisericii din Strigoni, capelanul reginei, și Nicolae de Debrew, oștean al curții aceleiași maiestăți <regești>, regina, precum și Gheorghe de Barabas, notar al curții regești, oamenii regelui, ducîndu-se, sub mărturiile sus-zișilor domni, Petru prepozitul și Bartolomeu, arhidiaconul de Călata, soții și frații canonici ai zisului capîtlu din Oradea, sau dacă, întîmplîndu-se ceva, ei sau vreunul din ei nu ar putea să fie de față, atunci sub <mărturia> altor oameni de mărturie ai acelui capîtlu din Oradea, înălțați în zisa biserică a lor la un rang mai mare decît acela de simplu canonic, pe care i-am cerut, prin cuprinsul unei alte scrisori a noastre, ca să fie trimiși cu prietenie de acel capîtlu pentru aceasta, în marțea de după sărbătoarea Paștelui Domnului²⁷, pe atunci viitoare, și în alte zile ce urmau, la fața locului pe sus-zisele moșii sau pămînturi, adică care țineau de zișii fii ai lui Petru de Vetis cu nume de cumpărătură, ca urmași sau ca moștenitori, și chemînd în chip legiuit toți vecinii și megieșii lor, și fiind de față părțile sau împu-terniciții lor legiuiți, mai întîi să hotărnicească pomenitul pămînt de cumpărătură <îndestulător> pentru folosul a patru pluguri, cuprins între

sus-scrisele semne de hotar arătate în scrisoarea privilegială a zisului domn, regele Bela, ce trebuia înfățișată acolo în original de acei fii ai lui Petru de Vetiș sau de împuternicitul lor legiuit, potrivit semnelor de hotar și mersului hotarelor cuprinse și arătate în acea <scrisoare>, dacă acelea ar putea să fie aflate în chip vădit, sau, dacă aceste semne de hotar și mersul hotarelor nu ar putea fi aflate în chip vădit, atunci <s-o hotărâneasă> după arătarea acelor fii ai lui Petru sau a împuternicitului lor legiuit, totuși mergînd mereu la acele părți și locuri la care și pe care zisul privilegiu arată mersul acelor hotare, iar apoi <să hotărâneasă>, diaspore pomenitul pămînt Bezermen, celelalte pămînturi sau moșii ale acelor fii ai lui Petru de Vetiș, ce țin de ei cu drept de urmași și moștenitori, potrivit spusei lor sau a împuternicitului lor, <și> făcîndu-se această hotărînire, să dea în stăpînire și să hărăzească acelor fii ai lui Petru de Vetiș, prin noi ridicări de semne de hotar, despărțind de drepturile <de stăpînire> ale altora, pămînturile sau moșiile în stăpînirea cărora ei i-ar găsi pe acei fii ai lui Petru de Vetiș, atît între semnele de hotar și mersul hotarelor cuprinse în zisa scrisoare privilegiată a aceluia domn, regele Bela, în temeiul cumpărăturii, cît și în afara mersului acestor hotare, ca urmași ai neamului și ca moștenitori, ca să le stăpîneasă pe veci, stricînd semnele de hotar ridicate prin sus-zisa hotărînire între hotarele acelor fii ai lui Petru, fără a se ține seama de împotrivirea pomeniților, judele, jurații și orășenii <din Satu Mare>, și a fiilor lui Pethew și a oricăror altora; iar celelalte pămînturi și drepturi de stăpînire, în stăpînirea cărora se știe că Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru, nu s-au aflat, sau acelea <pe care> semnele de hotar cuprinse în zisul privilegiu al domnului Bela, regele, le mărginesc sau le lasă în afară, să rămînă, de asemenea, pe vecie judei, juraților și orășenilor din Satu Mare sau fiilor lui Pethew, sau aceleia dintre părți căreia de drept i se cuvine; iar dacă vreuna din acele părți ar crede că are vreun drept în pămînturile și drepturile de stăpînire date în stăpînire și hărăzite, sau care vor fi date în stăpînire, celelalte părți în chipul de mai sus, <o dată> făcută acea dare în stăpînire, să o urmărească, cînd ar voi, prin mijlocirea rînduiei legii. Și după acestea, sus-însemnatul capîtlu al bisericii din Oradea să facă cunoscut în scris cu credință, după cum va fi de cuviință, la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe²⁸, de asemenea ce urmau atunci, domnului nostru rege desfășurarea tuturor celor de mai sus, împreună cu mersul hotarelor.

În cele din urmă, sosind octavele sărbătorii Înălțării Domnului²⁹, Ladislau, fiul sus-zisului Pavel, venind înaintea cercetării noastre judecătorești cu scrisoarea de împuternicire a zisului capîtlu din Oradea, în numele acelora, al lui Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru de Vetiș, pe de o parte, și pe de altă parte, Petru cel Mare, orășean din zisul <oraș> Satu Mare, pentru el însuși și pentru judele, jurații și orășenii tot din <Satu Mare>, cu scrisoarea lor de împuternicire, ne-a înfățișat o scrisoare a pomenitului capîtlu din Oradea, trimisă ca răspuns cu privire la cel de mai sus, avînd acest cuprins: <Urmează actul capîtlului din Oradea, din 26 mai 1367, nr. 235>.

Înfățișîndu-se această scrisoare și citindu-i-se cuprinsul, întrucît s-a aflat din cuprinsul acelei scrisori de răspuns a capîtlului din Oradea, că pomenitele pămînturi, în stăpînirea cărora, după cum s-a spus înainte, au fost găsiți pomeniții fii ai lui Petru de Vetiș, au fost date, potrivit poruncii noastre judecătorești de mai sus, în stăpînirea acelor fii ai lui Petru, de către sus-numiții oameni ai regelui și cei ai capîtlului

din Oradea, (pămînturi) despărțite potrivit cuprinsului sus-zisului privilegiu de hotar, prin semnele de hotar de mai sus și prin mersul hotarelor, de acel pămînt numit Bezermenteleke; drept aceea, stînd în scaunul de judecată împreună cu prelații, baronii și fruntașii țării, am lăsat și am hărăzit pomenitele pămînturi, despărțite de sus-zisul pămînt Bezermenteleke prin sus-zisele semne de hotar și mers al hotarelor, sub aceleași semne de hotar și despărțiri ale hotarelor, sus-însemnaților fii ai lui Petru de Vetîș și moștenitorilor și tuturor urmașilor lor, cu acel drept cu care se știe că țin de ei, ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă pe veci, fără a vătămă drepturile altuia.

Spre veșnica pomenire și trăinicie a acestui lucru, am dat acelor fii ai lui Petru, scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea peceții noastre atîrnate și autentice.

Dat la Vișegrad, în a zecea zi a octavelor sărbătorii Înălțării Domnului, în mai sus-însemnatul an al aceluiași, o mie trei sute șazeci și șapte.

Arh. Naț., Magh., Dl. 8 006. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1238.
Transumpt în actul lui Ștefan, palatinul Ungariei, din (6 noiembrie) 1388, Vișegrad.

¹ Astfel în transumpt.

² Corect: *reobtinuissent*.

³ Corect: *regnicolarum*.

⁴ Deasupra rîndului, scris de aceeași mînă, urmează un cuvînt ilizibil, probabil *ipsius*.

⁵ Astfel în transumpt; corect: *sue*.

⁶ Obișnuit: *metaliter*.

⁷ Lectură nesigură; probabil: *monitum*.

⁸ Probabil greșit în loc de *quinta*; executarea poruncii regești nu putea fi în în aceeași zi cu data raportului.

⁹ Lectură probabilă.

¹⁰ Lacună cca 2 cm din cauza îndoiturii documentului; întregit după sens.

¹¹ Corect: *aggrediendo*.

¹² Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.

¹³ Lacună cca 0,25 cm, din cauza îndoiturii documentului; întregire probabilă pe baza contextului.

¹⁴ Lacună cca 0,25 cm, din cauza îndoiturii documentului; întregit după sens.

¹⁵ 13 ianuarie 1367 nr. 144).

¹⁶ 6 octombrie 1366.

¹⁷ 9 noiembrie 1366 (vezi nr. 156)

¹⁸ 2 decembrie 1366 (vezi nr. 168).

¹⁹ 26 noiembrie 1366.

²⁰ 10 august 1366 (vezi nr. 125).

²¹ 1 august 1366.

²² 3 mai 1357 (vezi DRH-C, vol. XI, p. 118).

²³ 9 octombrie 1319.

²⁴ 7 aprilie 1317.

²⁵ 22 septembrie 1366.

²⁶ 6 octombrie 1366.

²⁷ 20 aprilie 1367.

²⁸ 1 mai 1367.

²⁹ 3 iunie 1367.

Nos, magister Ladislaus, archydiaconus de Vgacha, venerabilis in Christo patris domini Dominici, dei et apostolice sedis gracia, episcopi Transilvani, vicarius generalis, damus pro memoria quod causam, quam

nobiles domine, consortes magistri Elye de Suk et Desev dicti Vos, pro quibus Johannes, filius Konth, comparuit, contra nobiles viros, magistros Ladislaum, filium Andree, ac Johannem, Emericum, Thomam et Andream, filios Andree, necnon Stephanum, filium Luce de Gyog, pro quibus Mychael, filius Vilhelmi, astitit, in octavis festi Penthecostes, partium voluntate et concordie unionem¹, ipsam causam ad octavas festi Omnium sanctorum nunc affuturas duximus prorogandam.

Datum quarto die termini predicti, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

⟨*Pe verso, de o mînă contemporană.*⟩ Pro dominabus, consortibus videlicet Elye de Suk et Desev dicti Vos, contra nobiles viros de Gyog, ad octavas festi² Omnium sanctorum, prorogatoria.

Noi, magistrul Ladislau, arhidiaconul de Ugocea, vicar general al venerabilului întru Hristos părinte, domnul Dominic, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcopul Transilvaniei, dăm de știre că din voința părților și în vederea împăcării, am hotărît să amînăm, de la octavele sărbătorii Rusaliilor³, pe octavele acum viitoare ale sărbătorii Tuturor Sfinților⁴, pricina pe care ⟨au pornit-o⟩ nobilele doamne, soția magistrului Ilie de Juc și soția lui Desideriu zis Vos — pentru care s-a înfățișat Ioan, fiul lui Konth — împotriva nobililor bărbați, magistrii Ladislau, fiul lui Andrei, precum și Ioan, Emeric, Toma și Andrei, fiii lui Andrei, cît și împotriva lui Ștefan, fiul lui Luca de Geoagiu, pentru care s-a înfățișat Mihail, fiul lui Vilhelm.

Dat în a patra zi a sorocului de mai sus, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

⟨*Pe verso, de o mînă contemporană.*⟩ Scrisoare de amînare pe octavele sărbătorii Tuturor Sfinților, pentru doamnele, adică soțiile lui Ilie de Juc și Desideriu zis Vos, împotriva nobililor bărbați, ⟨nobilii⟩ de Geoagiu.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass de Ţaga.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete de închidere aplicată pe verso.

EDIȚII: Hazai *okl.*, p. 282—283.

REGESTE: Uș., II, p. 297, nr. 898.

¹ Astfel în orig.

² Urmează: *Penthecostes*, șters de aceeași mînă.

³ 13 iunie.

⁴ 8 noiembrie.

Capitulul din Oradea adeverește că Anton, fiul lui Ioan de Nagyfalú, Emeric, fiul lui Simion de Oros, Mihail, fiul lui Ladislau de Semjén și Lengyel de Semjén, în numele lui Leukus, au protestat împotriva faptului că vecinii lor au cuprins și folosesc moșla lor numită Gwren, și i-au oprit de la aceasta.

Arh. Naț. Magh., Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1509).

Orig. hîrtie, cu fragment de pecete de închidere.

REGESTE: Kállay, II, p. 140, nr. 1600.

⟨In dreapta sus, însemnare de cancelarie:⟩ Relatio Ladislai ducis, palatini

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, universis prelatiis, baronibus, comitibus, castellanis, nobilibus et aliis cuiusvis status et preheminencie¹ hominibus tributa in Dalmacia et Croacia ac alias ubique, in terris scilicet et super aquis, in regno nostro habentibus et tenentibus, nostrisque et eorundem tributariis, quibus presentes ostenduntur, salutem et gratiam.

Cum nos fidelibus civibus et hospitibus nostris de Scibinio et de eius pertinenciis, ad devotam eorundem supplicationem nobis porrectam, potissime autem providi viri Andree, filii Nicolai, iudicis eorum, petitione intercessibili erga nostram maiestatem pro ipsis accedente, ex gracia concessimus speciali, ut iidem cum rebus eorum et mercanciis, cuiuscumque generis vel speciei existant, quocumque voluerint sive in Viennam, Pragam, Jadram et Venetias ac alias, ad instar ceterorum mercatorum regni nostri, proficisci, easdemque res venales et mercancias cuiusque maneriei existant, iuxta nutum eorum voluntatis ubicumque maluerint disligare, deponere, commutare et vendicioni exponere, non obstante libertate civitatis nostre Budensis in hac parte, possint atque valeant. Volumus et fidelitati vestre firmo edicto regio precipiendo mandamus quatenus predictos cives fideles et hospites nostros vel eorum aliquem in huiusmodi processibus et itineribus, per loca tributorum vestrorum faciendis, solutis eorum veris, consuetis et iustis tributis, in nullo debeatis molestare, impedire¹ vel etiam agravare² quoquomodo, sed eosdem, totiens quotiens expediens fuerit vel necesse, iustis eorum tributis persolutis, ut est premissum, libere expedite et sine aliquo impedimento abire et transire sinatis de locis tributorum vestrorum predictorum. Secus nostre gratie sub obtentu facere non ausuri.

Datum in Wyssegrad, in festo beatorum Petri et Pauli apostolorum, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

⟨In dreapta jos:⟩ Perlecta et correcta.

⟨Pe verso, sub pecete:⟩ Relatio Ladislai ducis, palatini.

⟨Pe verso de o mină din secolul al XIV-lea:⟩ Ad Viennam, Pragam, Jadram, Venetias, mercatores possint mercari.

⟨In dreapta sus, însemnare de cancelarie:⟩ Darea de seamă a ducelui Ladislau, palatinul.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, tuturor credincioșilor săi, prelaților, baronilor, comiților, castelanilor, nobililor și celorlalți oameni de orice stare sau rang, care au și țin vămi în Dalmația și Croația și aiurea pretutindeni în regatul nostru, adică pe pământuri și pe ape, precum și vameșilor atît ai noștri, cît și ai acelora cărora li se va arăta (scrisoarea) de față, sănătate și milostivire.

Deoarece noi, la supusa rugăminte înaintată nouă de credincioșii noștri orășeni și oaspeți din Sibiu și din locurile ce țin de el, și mai cu seamă la cererea cu care s-a înfățișat înaintea maiestății noastre, mijlocind pentru ei, chibzuitul bărbat Andrei, fiul lui Nicolae, judele lor, le-am îngăduit printr-o deosebită milostivire să poată și să aibă voie a merge cu lucrurile și cu mărfurile lor — de orice fel sau soi ar fi ele — oriunde ar voi, fie la Viena, Praga, Zara și Veneția, fie în altă parte,

la fel cu ceilalți năgustori din țara noastră, și să-și poată desface, pune în păstrare, da în schimb și scoate în vânzare după bunul lor plac, oriunde ar voi, lucrurile și mărfurile lor de vânzare, de orice fel ar fi ele, fără ca să le stea împotrivă în această privință privilegiul dat de noi orașului Buda; <de aceea> voim și cu strașnică poruncă regească vă punem în vedere și poruncim credinței voastre ca să nu supărați sau să stingheriți sau să asupriți cumva întru nimic pe sus-zișii credincioși orașeni și oaspeți ai noștri sau pe vreunul din ei, în călătoriile și drumurile acestea pe care au a le face prin locurile voastre de vamă, dacă și-au plătit adevăratele, obișnuitele și dreptele lor vămi, ci, ori de câte ori va fi nevoie sau de trebuință, odată ce și-au plătit, cum s-a spus mai sus, vămile lor drepte, să-i lăsați să treacă și să plece din pomenitele voastre locuri de vamă, slobod, netulburat și fără nici o piedică. Și să nu cutezați a face altfel, dacă voiți să păstrați milostivirea noastră.

Dat la Vișegrad, la sărbătoarea sfinților apostoli Petru și Pavel, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

(În dreapta jos, însemnare de cancelarie:) Citită și îndreptată.

(Pe verso, sub pecete:) Darea de seamă a ducelui Ladislau palatinul.

(Pe verso, de o mină din secolul al XIV-lea:) Negustorii să poată face negoț la Viena, Praga, Zara, Veneția.

Arh. Stat. Sibiu, Col. doc. med. U.I.20. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.

Orig. perg., cu urmele pecetii mari regale din ceară albă, aplicată pe verso.

EDIȚII: Fejér, IX/4, p. 50; Hurmuzaki — Densușianu, I/2, p. 140; Zimmermann, Texte, nr. 3; Ub. II, p. 297—298.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *aggravare*.

Nos, comes Demetrius de Lona, et Michael, filium Jacobi, iudices nobilium de Doboka, damus pro memoria quod magister Paulus dictus Vos de Sancto Egidio, magistro Nicolae, filio Peteu, comiti nostro, super facto conventionis furticini, quam conventionem idem Paulus Vos cum Olachys¹ de Vassarhel, iobagionibus domini regis, ad castrum Baluanus pertinentium², fecisset, satis inpendisset. Unde nos, eundem Paulum dictum Vos, ratione premissarum, commisimus expeditum et³ modis omnibus absolutum, vigore presentium mediante.

Datum in Jeneu, feria tertia proxima post festum sancti Ladislai regis, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

(Pe verso:) Pro magistro Paulo dicto Vos de Sancto Egidio, contra magistrum Nicolaum, filium Petheu¹, expeditoria.

Noi, comitele Dumitru de Luna și Mihail, fiul lui Iacob, juzii nobililor din <comitatul> Dăbica, dăm de știre că magistrul Pavel zis Vos de Sintejude a făcut împlinire îndestulătoare magistrului Nicolae, fiul lui Peteu, comitele nostru, în pricina învoielii <de despăgubire> de furt, învoială pe care numitul Pavel Vos a făcut-o cu românii din Oșorhei, iobagii regești care țin de cetatea Unguraș. Drept aceea, în temeiul celor de mai sus îl socotim pe numitul Pavel zis Vos descărcat și dezlegat cu totul prin puterea <scrisorii> de față.

Dat la Ineu, în marțea de după sărbătoarea sfântului rege Ladislau, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

⟨*Pe verso:*⟩ ⟨Scrisoare⟩ de descărcare pentru magistrul Pavel zis Wos de Sintejudé față de magistrul Nicolae, fiul lui Peteu.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass.

Orig. hirtie, cu trei peceti aplicate în document pe verso

EDIȚII: *Hazaï okl.*, p. 283; *Hurmuzaki-Densușianu*, I/2, p. 142.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 209, nr. 162.

---

¹ Astfel în orig.

² Corect: *pertinentibus*.

³ Urmează: *coram nobis*, tăiat de aceeași mină.

244

1367 (după iunie 29 — august 1), (Cluj-Mănăstur)

Nobili et magnifico viro, domino Nicolao, voýuode Transsilvano et comiti de Zonuk, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, orationes in domino.

Noveritis nos litteras serenissimi principis, domini Lodovici, dei gratia, illustris regis Hungarie, domini nostri, recepisse honorifice¹ in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Ludovic, regele Ungariei, din 6 iunie 1367, nr. 237*⟩.

Nos enim², perceptis³ ipsius domini nostri regis obedire cupientes, unacum Nicolao, filio Johannis de Sumbur, homine regio, nostrum hominem, fratrem Henricum, custodem ecclesie nostre predictae, ad premissa fideliter peragenda duximus transmittendum. Qui demum exinde ad nos reversi, idem homo regius, sub testimonio predicti hominis nostri, nobis sic retulit: quod ipsi, secunda feria proxima post festum beati Ladislai regis et confessoris, primo ad faciem possessionis Zenth Marthun accessissent et ibi totalem portionem generationis Zyl, domino Nicolao, episcopi ecclesie Tynniniensis, et fratribus ac nepotibus suis statuere voluissent ac etiam portionem Petri dicti Nemes, in eadem Zenth Marthun habite⁴; sed in ipsa statutione, Stephanus, filius Nicolai, et Johannes, filius Petri dicti de Zylázgzh, contradictionis velamine obviando, contradictores extitissent; tandem ⟨cum⟩⁵ Job, filius Gregorii, filii Job, fundum suum cum curia, in eadem Zenth Marthun habitum, eodem⁶ domino episcopo statuere voluissent, similiter idem Stephanus, filius Nicolai, et Johannes, filius Petri, contradixissent. Tandem sequenti die, videlicet tertia feria, ad possessionem Myko vocatam ⟨accessissent⟩⁵, et eandem domino Nicolao episcopo, fratribus et nepotibus suis statuere voluissent, sed prelibati Stephanus, filius Nicolai, et Johannes, filius Petri, contradictionis velamine obviando, contradictores extitissent. Unde diebus, terminis et locis prenotatis, eosdem Stephanum, filium Nicolai, et Johannem, filium Petri de Zylagzgh, contra memoratos dominum Nicolaum, episcopum Tynniniensem⁷, Petrum, filium Michaelis, et Mathiam, filium Rodolphi, nobiles de Nova Villa, ad vestre magnificentie citassent presentiam, octavas vero festi beati Jacobi apostoli proxime venturas partibus coram vestra⁸ magnitudine³ pro termino comparendi assignassent.

Datum secundo die festi Antonii confessoris, anno domini ut supra.

⟨*Pe verso:*⟩ Nobili et magnifico viro, domino Nicolao, voýuode⁷ Transsilvano et comiti de Zonuk, pro Stephano, filio Nicolai, et Johanne, filio Petri, nobilibus de Zilagzgh⁷, contra venerabilem in Christo patrem,

dominum Nicolaum, episcopum ecclesie Tynniensis, Petrum, filium Michaelis, et Mathiam, filium Rodolphi, nobiles de Nova Villa, ad octavas festi beati Jacobi apostoli citatoria.

⟨*Descrierea exterioară a documentului în copia din 1783:*⟩ Et erant sigillo conventuali authentico, super cera alba ductili, papyro tecta, in exteriori earundem convolutionis parte impressivae communite et roborate, clauseque in papyro simplici confectae.

Nobilului și măritului bărbat, domnului Nicolae, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, rugăciuni întru Domnul.

Aflați că noi am primit cu cinste scrisoarea prealuminatului principe (și) domn Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, stăpînul nostru, cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 6 iunie 1367, nr. 237.*⟩

Noi, așadar, dorind să dăm ascultare poruncilor domnului nostru regele, am hotărît să trimitem, împreună cu Nicolae, fiul lui Ioan de Zimbor, omul regelui, pe omul nostru, fratele Henric, custodele suszisei noastre biserici, ca să aducă la îndeplinire întocmai cele de mai sus. Aceștia întorcîndu-se apoi de acolo la noi, pomenitul om al regelui, sub mărturia sus-zisului om al nostru, ne-a spus astfel: că în luna de după sărbătoarea fericitului Ladislau regele și mărturisitorul⁹ s-au dus mai întîi la moșia Zenth Marthun și acolo au voit să treacă în stăpînirea domnului Nicolae, episcopul bisericii de Knin, și fraților și nepoților lui, toată partea neamului Zyl, precum și partea lui Petru zis Nemeș, cuprinsă în aceeași moșie Zenth Marthun, dar că, la acea trecere în stăpînire, Ștefan, fiul lui Nicolae, și Ioan, fiul lui Petru zis de Sălățig, sub cuvînt de împotrivire, au fost împotrivitori; apoi, cînd Jov, fiul lui Grigore, fiul lui Jov, a voit să dea în stăpînire pomenitul domn episcop, curtea și locul său, cuprins în aceeași (moșie) Zenth Marthun, pomenitul Ștefan, fiul lui Nicolae, și Ioan, fiul lui Petru, s-au împotrivit de asemenea. După aceea, în ziua următoare, adică marți¹⁰, ⟨cei doi oameni⟩ s-au dus la moșia numită Mÿko și au voit s-o dea în stăpînire domnului Nicolae, episcopul, fraților și nepoților lui, dar mai sus-pomeniții Ștefan, fiul lui Nicolae, și Ioan, fiul lui Petru, sub cuvînt de împotrivire, au fost împotrivitori. Drept aceea, în zilele, la soroacele și de pe locurile mai sus însemnate, ⟨ei⟩ au chemat înaintea mării voastre pe Ștefan, fiul lui Nicolae, și pe Ioan, fiul lui Petru de Sălățig, față cu ⟨mai sus⟩-amintiții, domnul Nicolae, episcopul de Knin, Petru, fiul lui Mihail, și Matia, fiul lui Rudolf, nobili de Trestia; iar ca soroc de înfățișare înaintea Mării voastre au stornicit părților octavele viitoare ale sărbătorii fericitului apostol Iacob¹¹.

Dat a doua zi după sărbătoarea lui Antonie Mărturisitorul¹², în anul Domnului ca mai sus.

⟨*Pe verso:*⟩ Nobilului și măritului bărbat, domnului Nicolae, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, scrisoare de chemare (la judecată) la octavele sărbătorii fericitului apostol Iacob, pentru Ștefan, fiul lui Nicolae, și pentru Ioan, fiul lui Petru, nobili de Sălățig, față cu venerabilul întru Hristos părinte (și) domn Nicolae, episcopul bisericii de Knin, cu Petru, fiul lui Mihail, și cu Matia, fiul lui Rudolf, nobili de Trestia.

⟨*Descrierea exterioară a documentului în copia din 1783:*⟩ Și ⟨scri-

soarea) era întocmită (ca scrisoare) închisă, pe o hîrtie simplă¹³, pe partea din afară a plicului ei întărită și chezășuită cu pecetea autentică a conventului, pusă pe ceară albă moale, acoperită cu hîrtie.

Bibl. Batthyaneum, Arh. conv. Cluj-Mănăstur, nr. 45. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1367.

Copie autentică a conventului din Cluj-Mănăstur, din 1783.

REGESTE: *Tört. Tár*, 1896, p. 722—723; Beke, *Km. konv.*, nr. 45 (cu data greșită: 14 iunie).

¹ Urmează: *recepisse*, de prisos.

² Urmează: *petitionibus*, tăiat de aceeași mină.

³ Scris deasupra rîndului, de aceeași mină.

⁴ Corect: *habitam*.

⁵ Lipsește în copie; întregit după sens.

⁶ Corect: *eidem*.

⁷ Astfel în copie.

⁸ Urmează: *magnificentia*, tăiat de aceeași mină.

⁹ 28 iunie (1367).

¹⁰ 29 iunie (1367).

¹¹ 1 august (1367).

¹² 14 iunie 1367: data documentului nu poate fi aceasta, deoarece încercarea de trecere în stăpînire s-a făcut la 28 și 29 iunie 1367. Probabil data a fost transcrisă greșit de copistul din secolul al XVIII-lea.

¹³ Adică pe o singură foaie de hîrtie.

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis universis prelati, baronibus, comitibus, castellanis, nobilibus et quibuslibet possessionatis hominibus, item civitatibus et liberis villis, earumque rectoribus, iudicibus et villicis, quibus presentes ostenduntur, salutem et gratiam.

Ex significacione fidelium civium et hospitem nostrorum de Scibinio et de eius pertinenciis nobis oblata percepimus querulosa, quod, cum ipsi pro acquirendis victibus eorum vel alia compulsi necessitate ad vos et in vestri medium proficiscerentur¹, vos eosdem iudicaretis et vestro iudicio et iudicatu astare compelleretis incessanter, in rebus et personis creberrime ipsos arrestando, nulla prius, ut conveniens foret, iusticia postulata.

Unde, cum nos dictos fideles cives et hospites nostros sic opprimi non velimus per quempiam quoquomodo, volumus et fidelitati universitatis vestre firmo edicto regio precipiendo mandamus, quatenus a modo in antea prefatos cives et hospites nostros vel eorum aliquem in vestris possessionibus, tenutis et villis ac in vestri medio nullus vestrum iudicare vel suo astare iudicatu compellere, in rebusque et personis arrestare, irrequisita iusticia, audeat vel presummat¹, signanter pro debitis, delictis et offensis aliorum, sed, si qui ex vobis quicquam accionis vel questionis contra ipsos habent vel habuerint, hy¹ in medio eorundem fidelium civium nostrorum iuridice prosequantur, et si iidem vel officialis ipsorum in reddenda iusticia cuiquam tepidi extiterint¹ vel remissi, extunc non ipsi hospites nostri contra quos agitur, sed idem officialis noster pro tempore constitutus in nostram vel magistri tavarnicorum nostrorum presenciam per querulantes legitime evocentur, ex parte cuius, nos vel idem magister tavarnicorum nostrorum sufficiens iusticie comple-

mentum exhibebimus vel exhibebit, iusticia suadente, quibuslibet querulantibus de eisdem.

Datum in Wyssegrad, secundo die festi beatorum Petri et Pauli apostolorum, anno domini M^o CCC^o LX^{mo} septimo.

(Sub pecete, însemnare de cancelarie).

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, tuturor credincioșilor săi, prelaților, baronilor, comiților, castelanilor, nobililor și oricăror oameni cu moșii, de asemenea orașelor și satelor libere, cit și dregătorilor, și juzilor lor, cărora li se înfățișează această scrisoare, sănătate și mi-
lostivire.

Din arătarea jeluitoare, înfățișată nouă, a credincioșilor noștri orășeni și oaspeți din Sibiu și din locurile ce țin de el am aflat că, atunci când aceștia trec la voi și pe la voi, pentru a-și câștiga cele trebuincioase traiului, sau minăți de altă nevoie, voi îi supuneți judecății voastre și neîncetat îi siliți să stea la judecată înaintea voastră, poprindu-le foarte adesea lucrurile și chiar pe ei înșiși, fără a cere mai întâi dreptate, așa cum s-ar cuveni.

Drept aceea, deoarece noi nu voim ca pomeniții noștri credincioși orășeni și oaspeți să fie în acest fel asupriți de către cineva, voim și, cu strașnică poruncă regească, vă punem în vedere și poruncim credinței obștei voastre ca, de aici înainte, nici unul dintre voi să nu cuteze sau să se încumete a judeca pe sus-zișii noștri orășeni și oaspeți sau pe vreunul din ei, pe moșiile, în ținuturile, satele voastre sau în mijlocul vostru, sau să-i silească a sta la scaunul său de judecată ori să le poprească lucrurile sau pe ei înșiși, fără a se fi cerut mai întâi dreptate, și mai ales pentru datoriile, călcările de lege și vătămările altora (decît ei), ci, dacă vreunii dintre voi au sau vor avea de pornit vreo judecată sau vreo pîră împotriva lor, s-o urmărească, pe calea legii, în mijlocul numiților credincioși orășeni ai noștri, și dacă aceștia sau slujbașul lor se vor arăta nepăsători sau lăsători în împărțirea dreptății față de cineva, atunci să fie chemați în chip legiuit de către pîriși în fața noastră sau a marelui nostru vistier, nu acei oaspeți ai noștri împotriva cărora e pornită pîra, ci slujbașul nostru, aflător atunci în slujbă, din partea căruia noi sau marele nostru vistier vom împlini sau va împlini, potrivit legii, dreptatea deplină față de oricare pîriș cu privire la cele de mai sus.

Dat la Vișegrad, a doua zi după sărbătoarea fericitorilor apostoli Petru și Pavel, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

(Sub pecete, însemnarea de cancelarie).

Arh. Stat. Sibiu., Col. doc. med. U.I. 19. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1367.

Orig. perg., cu urmele peceteii mari regale, din ceară de culoare albă, aplicată pe verso.

EDIȚII: Arch. f. Kunde oesterr. Gesch., V, 1850, p. 374; Ub., II, p. 298—299.

¹ Astfel în orig.

In quarum unius, videlicet predictae litere patentis, tenore, ipse dominus Nicolaus, vaivoda, inter alia vidisset contineri quod magister Turul in persona eiusdem domine Margarethe vocate, relicte Petri de Radas,

cum legitimis literis procuratoriis, in octavis festi beati Michaelis archangeli tunc proxime preteritis contra magistrum Petrum, filium Georgii, filii Ladislai de Sancto Johanne, proposuisset in hunc modum, quod domina mater eiusdem domine Margarethe, Anich vocata, fuisset soror uterina Ladislai, avi ipsius magistri Petri, filii Georgii, et ideo in universis possessionibus et portionibus possessionariis ipsis Ladislai, ubique habitis, quartam filialem eiusdem domine Anich, iure nature et regni consuetudine sibi cedentem et debentem, reddi et restitui iure repelivisset. Ad quod, Paulus Magnus, similiter cum legitimis literis procuratoriis, respondisset ex adverso quod idem magister Petrus, dominus suus, predictae domine Anich quarta filiali sua teneretur, de qua sibi termino ad hoc dato satisfacere promptus esset et paratus. Unde, idem magister Ladislaus vicarius, unacum dominis de capitulo cum eodem in iudicio consedentibus, decrevisset iudicando, ut prenominatus magister Petru, filius Georgii, in quindenis festi beate Margarethe virginis et martyris, domine Anich de sua quarta filiali in possessionibus infrascriptis, videlicet in Sancto Johanne, Hendorf, Goganfolwa, Kund et Ebesfolwa, presente testimonio suo, iuxta regni consuetudinem satisfacere teneretur, iudicium incursum consustum, si terminum obmitteret insolvens.

⟨Nobila doamnă Margareta, văduva lui Petru de Roadăș, a înfățișat în adunarea obștească a lui Nicolae, voievodul Transilvaniei, începută la Turda, în a opta zi a sărbătorii Rusaliilor în anul 1368¹, o scrisoare deschisă a lui Ladislau, arhidiaconul de Ugocea, vicar al domnului Dominic, episcopul Transilvaniei, în care se spunea că:⟩

În cuprinsul uneia dintre acestea, adică în sus-zisa scrisoare deschisă, acel domn Nicolae voievodul între altele a văzut că se arată că magistrul Turul, ⟨venind⟩ la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, atunci trecute², cu scrisoare legiuită de împuternicire, împotriva magistrului Petru, fiul lui Gheorghe, fiul lui Ladislau de Sintioana, a spus, în numele acelei doamne numită Margareta, văduva lui Petru de Roadăș, că doamna numită Anich, mama acelei doamne Margareta, a fost sora bună a lui Ladislau, bunicul magistrului Petru, fiul lui Gheorghe, și de aceea a cerut să-i fie întoarsă și înapoiată, pe calea legii, pătrimea fiicei cuvenită acelei doamne Anich, ce i se cuvine și se cade cu drept firesc și după obiceiul țării, din toate moșiile și părțile de moșie ale acelui Ladislau, avute oriunde. La acestea, Pavel cel Mare, ⟨înfățișându-se⟩ de asemenea cu scrisoare de împuternicire, a răspuns dimpotrivă că acel magistrul Petru, stăpînul său, este ținut dator pentru pătrimea cuvenită ca fiică sus-zisei doamne Anich, cu privire la care este gata și pregătit ca, la un soroc dat lui pentru aceasta, să dea despăgubire. De aceea, acel magistrul Ladislau, vicarul, judecînd împreună cu domnii din capîtlul, care au stat alături de el în scaunul de judecată, a hotărît ca sus-numitul magistrul Petru, fiul lui Gheorghe, să fie dator ca, la cvîndenele sărbătorii fericitei fecioare și mucenice Margareta³, să o îndestuleze pe doamna Anich, înaintea omului său de mărturie, potrivit obiceiului țării, pentru pătrimea cuvenită ca fiică din moșiile mai jos scrise, adică Sintioana, Hundorf, Gogan, Cund și Ibașfalău, căzînd în gloaba obișnuită dacă nu va lua în seamă sorocul pentru a plăti.

Arh. Naț. Magh., Dl.

Rezumat dezvoltat în actul capîtlului din Alba Iulia, din 28 februarie 1395.

Rezumat dezvoltat în actul capîtlului din Alba Iulia, din 4 septembrie 1465,

care cuprinde, sub formă de transumpt, actul aceluiași capitlu, din 28 februarie 1395, la Arh. Stat. Cluj-Napoca, fond¹ Thoroczkay, nr. 13.

EDIȚII: *Ub.*, III, p. 112–113.

REGESTE: *Jakó-Valentiny*, p. 11.

¹ 4 iunie 1368 (vezi nr. 321).

² 6 octombrie 1366.

³ 27 iulie 1367.

Nos, capitulum ecclesie Transsilluane¹, tenore presencium significamus quibus expedit universis, quod discretus vir, magister Nicolaus, archidiaconus de Ozd, socius et concanonicus noster, ad nostram personam veniendo presenciam, vice et nomine venerabilis in Christo patris, domini Dominici, dei et apostolice sedis gracia, episcopi Transsilluani¹, domini nostri reverendi, exhibuit et presentavit nobis quandam litteram magnifici viri, domini Konya, Dalmacie et Croacie bani, tenoris infra-scripti, requirens nos in persona eiusdem domini nostri episcopi, ut ipsam litteram de verbo ad verbum transscribi¹ et sigillo nostra communiri faceremus ad cautelam. Cuius tenor talis est: *(Urmează actul lui Konya, banul Dalmației și Croației, din 14 martie 1367, Buda, nr. 209)*. Nos, enim, iustis et legitimis requisicionibus prefati magistri Nicolai, in persona domini nostri episcopi prenotati factis, annuentes, predictam litteram de verbo ad verbum transscribi¹ fecimus et sigillo nostro communiri.

Datum quarto die octavarum Nativitatis beati Johannis baptiste, anno prenotato.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, venind însuși înaintea noastră, chibzuitul bărbat, magistrul Nicolae, arhidiaconul de Ozd, soțul și fratele nostru canonic, în locul și în numele venerabilului întru Hristos părinte, domnul Dominic, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcopul Transilvaniei, domnul nostru vrednic de cinste, ne-a arătat și ne-a înfățișat o scrisoare a măritului bărbat, domnul Konya, banul Dalmației și Croației, cu cuprinsul de mai jos, rugându-ne în numele celui domn al nostru episcopul să punem să fie transcrisă acea scrisoare din cuvînt în cuvînt și să fie întărită spre cheazăsie, cu pecetea noastră. Cuprinsul ei este acesta: *(Urmează actul lui Konya, banul Dalmației și Croației, din 14 martie 1367, Buda, nr. 209)*. Iar noi, dînd ascultare dreptelor și legiuitelor cereri ale sus-zisului magistru Nicolae, făcute în numele sus-pomenitului nostru domn episcop, am pus ca sus-zisa scrisoare să fie transcrisă din cuvînt în cuvînt și să fie întărită cu pecetea noastră.

Dat în a patra zi după octavele Nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul sus-zis.

Bibl. Batthaneum. Arh. capitl. Alba Iulia, lădița I, nr. 179. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1367.

Orig. hirtie. cu fragmente de pecete rotundă din ceară de culoare deschisă, aplicată în document pe verso.

Copie în Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 40, (cu data greșită: 5 iulie).

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 179.

¹ Astfel în orig.

Nobili viro et honesto Petro, viceuoyuode Transsiluano, amico ipsorum honorando, conventus monasterii beate virginis de Culusmonustra, debite amicie et honoris incrementum.

Literas vestre nobilitatis, honore quo decuit, recepimus in hec verba: <Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 8 mai 1367, nr. 230>. Nos igitur petitionibus vestris et iusticie annuentes, ut tenemur, unacum predicto Ladislao, filio Martini de Tate, homine vestro, religiosum virum, fratrem Henricum, presbyterum, ad premissa exequenda pro testimonio fidedignum transmisimus.

Qui, demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi in predictis octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste proxime nunc preteritis, ad faciem iamdicte particule terre litigiose, inter possessiones ipsius abbatis, Munera, et pretacti capituli, Chergeud vocatas, habite, accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem undique legitime convocatis et presentibus, iuxta continenciam instrumentorum sew¹ literalium munimentorum ipsius capituli, a quibusdam metis antiquis iuxta aquam Sopotac vocatam, de predicta villa Chergeud ipsius capituli fluentem, quarum una separaret terre filiorum Blasii de Tyur, alia vero possessioni ipsius capituli, Chergeud prenotate, reambulassent, iuxta eandem aquam Sospothac¹ consequenter tres novas metas erexissent et tandem quartam iuxta antiquam, ultra ipsam aquam, circa quandam fontem erexissent, que distingueret eidem possessioni ipsius capituli Chergeud ac possessioni nobilium, Farcastheleke nuncupate, et cum abinde reflectendo ad easdem duas primas metas a parte terrarum filiorum Blasii, super quendam berch versus occidentem procedendo, iuxta antiquas metas novas erigere voluissent, universi populi sew¹ hospites de ipsa villa Munera, armatis manibus et potentiariis, contra ipsos insurgendo, ipsam terre particulam litigiosam preambulare² et novas metas erigere non permisissent, immo eosdem interficere voluissent, et sic ipsi, metu mortis abinde discedere compulsi, ipsam terre litigiose particulam sub inclusione suarum antiquarum metarum in instrumentis sew literalibus munimentis ipsis capituli contentarum et eciam predictarum metarum de novo erectarum dicto capitulo ecclesie Transsiluane statuissent, perpetuo possidendam, contradictione ipsius domini Alardi, abbatis de Egrys, et aliorum quorumlibet non obstante, iuxta continenciam literarum vestrarum predictarum.

Datum quarto die predictarum octavarum, anno ut supra.

<Pe verso, de o mână aproape contemporană:> <Nobili>³ viro et honesto Petro, viceuoyuode Transsiluano, honorabili, <capitu>⁴ ecclesie Transsiluane, super statucone possessionis Cherged¹ et aliis intraspecificatis, relatoria.

Nobilului și cîstitutului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cînstire, conventul mănăstirii fericitei Fecioare din Cluj-Mănăştur, sporul cuvenitei prietenii și cînstiri.

Am primit cu cînstea cuvenită scrisoarea nobleței voastre cu acest cuprins: <Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 8 mai 1367, nr. 230>. Noi, aşadar, dînd ascultare, după cum sîntem datori, cererii voastre și dreptății, am trimis spre mărturie, dimpreună cu pomenitul Ladislau, fiul lui Martin de Totoiu, omul vostru, pe <omul nostru> vrednic

de crezare, cuviosul frate Henric, preotul, ca să aducă la împlinire cele de mai sus.

Aceștia, întorcându-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că, ducându-se la amintitele octave de curînd trecute ale sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul⁵, la sus-zisa bucată de pămînt în pricină, aflătoare între moșia pomenitului abate, numită Mănărade, și moșia numită Cergău a sus-numitului capitlu, <și> chemînd în chip legiuit de pretutindenii vecinii și megieșii ei și fiind ei de față, au hotărnicit-o după cuprinsul actelor și dovezilor scrise ale acelui capitlu, <pornind> de la niște semne vechi de hotar de lîngă apa numită Valea Sărată, ce curge din satul Cergău al acelui capitlu, dintre care <semne> unul face hotarul dinspre pămîntul fiilor lui Blasiu de Tiur, iar altul dinspre moșia numită Cergău a capitlului mai sus însemnat; și au ridicat dincoace de acea apă Valea Sărată trei semne noi de hotar, unul după altul, iar al patrulea semn l-au ridicat lîngă unul vechi, dincolo de acea apă, lîngă un izvor, ca să fie hotar între moșia Cergău a capitlului și moșia numită Lupu, a unor nobili. Și cînd cotînd de aici înspre pomenitele două semne de hotar dinspre pămînturile fiilor lui Blasiu și înaintînd pe o creastă, spre apus, au vrut să ridice niște semne noi lîngă unele vechi, toți oamenii și oaspeții din satul Mănărade cu mîinile înarmate și ridicîndu-se cu puterea împotriva lor, nu i-au lăsat să hotărniciască bucata de pămînt în pricină și să ridice semne noi, ba chiar au voit să-i omoare, și astfel ei, de frica morții fiind siliți să plece de acolo, au dat în stăpînire pe veci sus-numitul capitlu al bisericii Transilvaniei acea bucată de pămînt în pricină, în cuprinsul vechilor ei semne de hotar, arătate în actele și dovezile scrise ale acelui capitlu, precum și <în cuprinsul> sus-ziselor semne noi ridicate, fără a ține seama de împotrivirea domnului Alard, abatele de Igriș, sau a altora, potrivit cuprinsului pomenitei voastre scrisori.

Daț în a patra zi a pomenitelor octave, în anul de mai sus

<Pe verso, de o mină aproape contemporană:> Nobilului și cîstitului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, dare de seamă despre darea în stăpînire cîstitului capitlu din Alba Iulia a moșiei Cergău, și <despre> altele sus-numite.

Arh. Naț. Magh., DL 30 394. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1367.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete aplicată în document, pe verso.

Transumpt în actul vicevoievodului Petru din 11 iulie 1367, nr. 251.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 299—300.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *perambulare*.

³ Lipsește în orig.

⁴ Rupt cca 1,5 cm, întregit după sen-.

⁵ 1 iulie.

Nos, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmunustra, significamus tenore presenciam quibus expedit universis quod, secundum continenciam litterarum nobilis viri Petri, vicevoivode Transsilvani, modum et formam deliberacionis sue per formam arbitrii exprimencium, octavo die festi Nativitatis beati Johannis baptiste proxime preteriti, Jacobus, filius Michaelis de Zilkerek, tanquam actor ab una, parte vero ex alia, Anthonius, filius Pauli de Kechet, veluti in causam attractus, in

facto cuiusdam particule terre litigiose inter predictas possessiones Zilkerek et Kechet, quevis parcium pro se quatuor probos viros, conscientiosos homines, quilibet ipsorum, presente testimonio nostro, producere debuissent. Ipso termino occurrente, prout frater Nicolaus sacerdos, vice persone nostre, ad hoc per nos transmissus et exinde ad nos redeundo, nobis sic recitavit quod quevis parcium quatuor probos viros, homines consentiosos¹, ad faciem predice particule terre litigiose produxissent, prout assumpsissent, qui videlicet octo probi viri, cum aliis nobilibus, ipsis adiunctis, inter ambas partes pacem et concordiam isto modo reformassent, quod iamdictam terram litigiosam inter ipsas partes ad duas partes quoequales² divisissent et, propter bonam pacis unionem, septem metas novas terreas pro perpetua pace erexissent, partibus volentibus. Cuiusquidem discriminaciones isto modo terminantur: item primo, incipiendo a parte plage orientalis tendendo infra per unum Berch ad vallem ex inferiori parte nemoris Kereusberek³ vocate et transit ad plagam occidentalem, descendendo ad rivulum Menespataka, et separantur ab invicem inter ipsum Menespataka et Keuresberek³. Cuilibet parti porcionem suam perpetuo possidendam reliquissent, iudicem vero in medietate birsagii Jacobus, filius Michaelis, et in alia medietate Anthonius, filius Pauli, tenebuntur complacare.

Datum octavo die festi beati regis Ladizlai et confessoris, anno domini M^o CCC^o LX^{mo} septimo.

(*Pe verso, de o mină din secolul al XVI-lea:*) Reambulacio metarum seu terrarum litigiosarum inter Kecheth⁴, ab una, et alia vero, inter Zylkerek.

Noi, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căpora se cuvine că, potrivit cuprinsului scrisorii nobilului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, ce arăta întocmirea și rânduiala hotărârii sale judecătorești (dată) în chip de judecată de împăciuire, trebuia, în privința bucății de pământ în pricină, (aflată) între sus-zisele moșii Șintereag și Chiced, ca Iacob, fiul lui Mihail de Șintereag, ca pîrîș, pe de o parte, iar pe de altă parte, Anțon, fiul lui Pavel de Chiced, ca pîrîș, să aducă fiecare din ei, în a opta zi a sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul acum de curînd trecută⁵, cîte patru bărbați cinstiți, oameni drepți, de față cu omul nostru de măturie. La sosirea celui soroc — așa cum ne-a spus fratele Nicolae, preotul, trimis de noi în locul nostru pentru aceasta și înapoiat de acolo la noi —, fiecare din părți, așa cum se legase, a adus la sus-zisa bucată de pământ în pricină cîte patru bărbați cinstiți, oameni drepți, care, adică acei opt bărbați cinstiți, împreună cu alți nobili ce le-au fost alăturați, au așezat pacea și înțelegerea între cele două părți în acest chip, (anume) că au împărțit în două părți deopotrivă pomenitul pământ în pricină între acele părți, și pentru o bună legătură de pace, cu învoirea părților, au ridicat șapte noi movile de hotar, întru necurmată pace. Iar semnele despărțitoare ale acelei (bucăți de pământ) fac hotarul în acest chip: mai întîi, începînd din partea de răsărit se îndreaptă în jos, pe o creastă, la valea din partea de jos a dumbrăvii numite Dumbrava cu frasini și trece în partea de apus, coborînd la pîrîul (numit) Valea Hergheliei, despărțind (moșiile) una de alta între acea Vale a Hergheliei și Dumbrava cu frasini. Au lăsat fiecărei părți bucata sa ca s-o stăpînească pe veci, iar pe jude vor fi datori să-l plătească Iacob, fiul lui Mi-

hai, cu jumătate din plata de împăcare, iar Anton, fiul lui Pavel, cu cealaltă jumătate.

Dat în a opta zi a sărbătorii fericitului rege Ladislau mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

(*Pe verso, de o mină din secolul al XVI-lea:*) Hotărnicirea hotarului sau a pământului în pricină între Chiced, pe de o (parte), și Șintereag, pe de alta.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Bánffy.

Orig. perg., cu urme de pecete aplicata pe verso.

¹ Corect: *conscientiosos*.

² Corect: *coequales*.

³ Corectat din: *Kereusberch*.

⁴ Astfel în orig.

⁵ 1 iulie 1367.

250

1367 iulie 9 (VI. *Idus Julii*), Viterbo

Papa Urban al V-lea¹ scrie lui Ludovic I, regele Ungariei, în legătură cu primirea nu prea călduroasă pe care regele ar fi făcut-o cardinalului Vilhelm de Sf. Maria în Cosmedin, sosit în Ungaria pentru înălțarea episcopului de Cenad ca arhiepiscop, de Caloce. Papa recomandă din nou bunăvoinței regelui pe sus-numitul cardinal.

Arh. Vat., Innoc. VI. A.E. vol. 244.

Orig.

REGESTE: *Tört. Tár*, 1895, p. 264, nr. 295 (cu data greșită: 1357).

¹ În rezumatul din *Tört. Tár*, greșit: Inocențiu al VI-lea; ceea ce explică greșeala de datare.

251

1367 iulie 11, Sîntimbru

Nos, Petrus, vicevaivoda Transsilvanus, memorie commendantes tenore presencium significamus quibus expedit universis quod, cum nos religiosus viris conventui ecclesie beate Marie virginis de Kulusmonustra literatorie scripsissemus, petendo amicabiliter ut eorum mitterent hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Nicolaus literatus, notarius noster, vel Ladislaus, filius Blasii de Tyur, aut Ladislaus et Stephanus, filii Martini de Tate, seu Bakou de Myhachfolua, aliis absentibus, homo noster, in octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste nunc proxime preteritis, ad faciem cuiusdam particule terre litigiose, inter possessiones abbatis de Egrus, Monera, et honorabilis capituli ecclesie Transsilvane, Chergeud vocatas, habite, accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem undique legitime inibi convocatis et presentibus, iuxta continentiam instrumentorum seu literalium munimentorum eiusdem capituli, per suas veras metas et antiquas reambulando, in locis necessariis novas metas erigendo, reambulatumque et ab aliorum possessionariis iuribus metalibus distincionibus separatam et distinctam, regali mensura, si mensurari posset, mensurando, vel, si mensurari non posset, visu considerando, fructuositate, valore, qualitate et quantitate, deum ferendo pre oculis, amore, favore et odio cuiuslibet partis procul abiectis, estimaret, eandem regni consuetudine requirente; facta autem ipsa estimatione, sub eisdem metarum distincionibus, statuerent eandem capitulo antedicto,

contradictione eorundem abbatis et popularum de Monera ac aliorum quorumlibet non obstante. Et post hec, ipsius possessionarie estimationis et statutionis seriem, prout fieret opportunum, nobis amicablem rescriberet conventus prenotatus. Tandem idem conventus nobis rescripsit in hec verba. *«Urmează actul conventului din Cluj-Mănăştur, din 4. iulie 1367, nr. 248 cu actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 8 mai 1367, nr. 230»*.

Unde nos, qui ex officio nostri iudicarii examinis et debito rectitudinis unum quemque in sua iusticia et iuris sui quidditate, in his maxime causis, que, coram nobis ventilate, finem sortite existunt, effectuum confovere debemus et potentiariis ausibus quantum possumus obviare, ex huiusmodi literatoria rescripcione predicti conventus statutionem dicte particule terre, sub premissis metarum limitacionibus seu distincionibus, iuxta nostre iudicarie commissionis formam, modo quo supra, ipsis dominis capitulo ecclesie Transsiluane legitime factam, agnoscentes, eandem particulam terre cum omnibus suis utilitatibus et utilitatum integritatibus, sub inclusione suarum antiquarum metarum in instrumentis seu literabilibus munimentis ipsius capituli contentarum et eciam predictarum metarum de novo erectarum, eisdem dominis de capitulo ecclesie Transsiluane, auctoritate iudicaria decernendo, commitimus et relinquimus perpetuo possidendam, sine preiudicio iuris alieni; de facto autem premissis potentie, per ipsos populos de Monera, ut premissum est, illate, et eciam de eo, quod ipsa estimatio possessionaria propter ipsorum populorum potenciarum resistenciam fieri nequivit, ne sub taciturnitate et dissimulationis neglectu relinquatur, dum iidem domini de capitulo predicto prosequi voluerint, eisdem iustitie exhibebimus complementum, ut dictabit ordo iuris.

In quorum omnium premissorum testimonium, presentes literas nostras privilegiales, pendentis et authentici sigilli nostri munimine roboratas, eisdem dominis de capitulo duximus concedendas.

Datum in Sancto Emirico¹, quarto die quindenarum predicti festi Nativitatis beati Johannis baptiste, anno domini M^o CCC^{mo} LX^{mo} septimo prenotato.

Noi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prin cuprinsul scrisorii de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că noi am scris cucernicilor bărbați din conventul bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, cerîndu-le să aibă bunătatea să trimită spre mărturie omul lor vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, Nicolae diacul, notarul nostru, sau Ladislau, fiul lui Blasiu de Tiur, ori Ladislau și Ștefan, fiii lui Martin de Totoiu, sau Bakou de Mihalt, în lipsa celorlalți, ducîndu-se la octavele acum trecute ale sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul², la locul unei bucăți de pămînt în pricină, aflătoare între moșia numită Mănărade, a abatelui de Igrîș, și moșia numită Cergău, a capitolului bisericii Transilvaniei, (și) chemînd în chip legiuit de pretutîndenii pe toți vecinii și megieșii ei, și fiind ei de față, s-o hotărînicească, potrivit cuprinsului actelor și dovezilor scrise ale aceluia capitolu, după adevăratele ei hotare de demult, ridicînd, în locurile de trebuință, semne noi de hotar pe lîngă cele vechi, și odată hotărînicită, despărțită și deosebită prin semne deosebitoare de hotar de moșiile altora, măsurînd-o cu măsura regească, dacă se poate măsura, iar dacă nu se poate măsura, socotînd-o din ochi, s-o prețuiască după rodnicia, prețul, felul și întinderea (ei), după cum cere obiceiul țării, avîndu-l pe Dumnezeu înaintea ochi-

lor, fără dragoste, părtinire sau ură pentru vreuna din părți, și după săvârșirea acestei prețuiri, s-o dea în stăpânire pomenitului capitolu, între semnele ei de hotar deosebitoare, fără să se țină seama de împotrivirea abatelui și a oamenilor din Mănărade sau a oricăror altora. Iar după aceea, sus-numitul convent să aibă bunătatea a ne răspunde în scris, după cum va fi nimerit, despre felul în care s-a făcut prețuirea (acelei bucăți de pământ) și despre darea ei în stăpânire. În cele din urmă, acel convent ne-a răspuns cu aceste cuvinte: *«Urmează actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 4 iulie 1367, nr. 248 cu actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 8 mai 1367, nr. 230»*.

Drept aceea, noi, care prin slujba noastră de cercetare judecătorească și din datoria dreptei cumpene sîntem datori să ocrotim pe fiecare în dreptatea sa și în temeinicia dreptului său, mai ales în acele pricini care, fiind dezbătute înaintea noastră, și-au căpătat încheierea din urmă, și să ne împotrivim din răspunderi samavolniciilor celor cutezători, văzînd din răspunsul scris al pomenitului convent că darea în stăpânire a zisei bucăți de pământ, numiților domni din capitolul bisericii Transilvaniei, a fost legiuit făcută după semnele de hotar deosebitoare arătate mai sus, potrivit cuprinsului poruncii noastre judecătorești, hotărînd în temeiul puterii noastre judecătorești, încredințăm și lăsăm acea bucată de pământ, domnilor din capitolul bisericii Transilvaniei, împreună cu toate folosințele ei, și cu întregimea acestor folosințe, în cuprinsul vechilor ei semne de hotar arătate în actele și dovezile scrise ale acelui capitolu, precum și (în cuprinsul) semnelor nou ridicate, ca s-o stăpînească pe veci, fără a dăuna drepturile altora. Iar în ce privește samavolnicia săvârșită, cum s-a spus mai sus, de oamenii din Mănărade, și faptul că nu s-a putut face prețuirea (moșiei) din pricina împotrivirii silnice a acelor oameni, pentru ca (această faptă) să nu fie trecută sub tăcere sau lăsată în părăsire din nepăsare, atunci cînd domnii din pomenitul capitolu vor voi să urmărească (această pricină), noi le vom împlini dreptatea, așa cum va porunci rînduiala legii.

Spre mărturia tuturor celor de mai sus, am hotărît să dăm numiților domni din capitolu această scrisoare privilegiată a noastră, întărită cu puterea pecetii noastre atîrnate și autentice.

Dat la Sintimbru, în a patra zi a celei de a cincisprezecea zi a numitei sărbători a Nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului mai sus însemnat, o mie trei sute șazeci și șapte.

Arh. Naț. Magh. Dl.

Transumpt în actul lui Emeric, voievodul Transilvaniei, din 19 aprilie 1372. EDIȚII: *Ub.*, II, p. 300—301.

¹ Astfel în text.

² 1 iulie.

Discretis viris et honestis, honorabili capitulū ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, Petrus, viceuoyuoda Transsiluanus, amicitiam paratam debito cum honore.

Dicit nobis Stephanus, filius Banha de Gombuch, quod predicta possessio sua, Gombuch vocata, apud manus ipsius habita, in comitatu Albensi existens, reambulatione et metarum novarum erectione plurimus indigeret. Super quo, vestram petimus amicitiam presentibus diligenter,

quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Johannes, filius Emerici de Batizhaza, ȳel Nicolaus dictus Bolog de Jspanlaka, altero absente, homo noster, ad faciem, predictae possessionis Gombuch accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem undique legitime inibi convocatis et presentibus, reambulet eandem per suas veras metas et antiquas et, ubi necesse fuerit, novas metas iuxta veteres erigendo, reambulataque et ab aliorum possessionariis iuribus separatam et distinctam, relinquat, eidem Stephano, filio Banchar, eo iure, quo ad ipsum dinoscitur pertinere, si per quempiam non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, citet eosdem in nostram presentiam ad terminum competentem, rationem contradictionis ipsorum reddituros.

Et post hec, seriem omnium promissorum, prout fuerit opportunum, nobis in vestris litteris amicabilem rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, feria tertia proxima post festum sancte (Margarethe virginis, anno)¹ domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

Chibzuitorilor și cinstitorilor bărbați din cinstitul capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Ne spune nouă Ștefan, fiul lui Banchar de Gîmbuț, că sus-pomenita sa moșie numită Gîmbuț, aflătoare în comitatul Alba, avută în miinile sale, are mare nevoie de hotărnicire și ridicare de noi semne de hotar.

Drept aceea, prin (scrisoarea) de față, rugăm cu stăruință prietenia voastră să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru Ioan, fiul lui Emeric de Botez, sau, în lipsa acestuia, Nicolae zis Stingaciul de Șpălnaca, ducindu-se la sus-zisa moșie Gîmbuț (și) chemind acolo de pretutindeni, în chip legiuit, pe vecinii și megieșii ei, și fiind aceștia de față, s-o hotărnicască după vechile și adevăratele ei semne de hotar, ridicînd, unde ar fi de trebuință, noi semne de hotar lingă cele vechi; și odată hotărnicită, despărțită și deosebită de drepturile de moșie ale altora, s-o lase acelui Ștefan, fiul lui Banchar, cu acel drept cu care se știe că ține de el, dacă nu va fi vreo împotrivire din partea cuiva; iar dacă ar fi unii împotriviți, să-i cheme înaintea noastră la un soroc potrivit, spre a da seama de împotrivirea lor.

Iar după acestea, să aveți bunătatea să ne răspundeți în scris, după cum va fi (mai) potrivit, în scrisoarea voastră, despre felul cum s-au făcut toate cele de mai sus.

Dat la Sîntimbru, în marțea de după sărbătoarea sfintei fecioare Margareta, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Colecția Török Bertalan.

Transumpt în actul capitlului Transilvaniei, din (după 26 iulie 1367), nr. 253.

---

¹ Rupt cca 3 cm; întregit după sens și pe baza actului capitlului Transilvaniei, dat (după 26 iulie 1367), nr. 253.

Nobili viro et honesto, Petro, viceuoyuode Transsiluano, amico ipsorum honorando, capitulum ecclesie Transsiluane, amicitiam paratam debito cum honore.

Noveritis nos litteras vestras recepisse on hec verba: (Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 20 iulie 1367, nr. 252). Nos enim, petitionibus vestris annuentes, unacum Nicolae (dicto Bolog de Js)

panlaka¹, homine vestro, nostrum hominem, videlicet Martinum sacerdotem de choro nostro, ad premissa exse(quando duximus)¹ transmittendum. Qui, demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, feria secunda proxima (post festum beati Jacobi² apostoli, ad faciem possessionis Gombuch accessissent ac, vicinis et commetaneis eiusdem legitime (convocatis et prese)ntibus¹, et in nullo contradicentibus, eandem per suas veras metas et antiquas reambulassent, (novas iuxta v)eteras¹, ubi necesse erat erigendo, reambulatamque et ab aliorum possessionibus separatam (et distinctam reliq)uissent¹ eidem Stephano, filio Bancha, eo iure, quo ad ipsum dinoscitur pertinere. Cursus (autem metarum a par)te² ville Ozd hoc ordine distinguuntur, videlicet prima meta incipit in quodam ascensu (. . .)³ pataka nominatum, ubi iuxta antiquam novam, ab hinc ascendit ad aliam (. . .)³ iuxta quam similiter novam erexissent. Deinde ascendit versus meridiem et per (. . .)³ magnum Berch, ubi iuxta antiquam novam, et ibi incipit tenere metas cum (villa Syle vocata)². Ab hinc transit per idem Berch versus plagam occidentalem, et in eodem Berch (iuxta antiquam metam)² novam erexissent, et ibi cursus metarum a parte villarum Ozd et Syle terminantur.

(Datum. . .)⁴ beati Jacobi apostoli, anno prenotato.

Nobilului și cinstitului bărbăt Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinstire, capilul bisericii Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstirea cuvenită.

Aflați că noi am primit scrisoarea voastră cu acest cuprins: *(Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 20 iulie 1367, nr. 252)*. Noi, așadar, dînd ascultare cererilor voastre, (am hotărît) să trimitem, dimpreună cu Nicolae zis Bolog de Șpălnaca, omul vostru, pe omul nostru, anume pe Martin preotul din corul nostru, pentru îndeplinirea celor de mai sus. Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că, în luna de după sărbătoarea fericitului apostol Iacob⁵, au mers la moșia Gîmbuș și (chemînd) în chip legiuit vecinii și megieșii ei, și fiind aceștia de față și neîmpotrivindu-se cu nimic, au hotărnicit-o după adevăratele și vechile ei semne de hotar, ridicînd altele noi lîngă cele vechi, acolo unde era nevoie, și odată hotărnicită, despărțită și deosebită de moșiile altora, au lăsat-o zisului Ștefan, fiul lui Bancha, cu acel drept cu care se știe că ține de el. Iar mersul hotarelor din partea satului Ozd se deosebește astfel: anume cel dintîi semn de hotar începe pe un urcuș numit Valea. . ., unde lîngă (un semn) vechi au ridicat unul nou; de aici urcă spre un alt. . ., lîngă care au ridicat de asemenea (un semn) nou de hotar; de acolo urcă spre miazăzi și de-a lungul. . . o creastă mare, unde lîngă (un semn) vechi (au ridicat) unul nou, și aici începe să țină hotar cu satul numit Șilea; de acolo trece peste acea creastă, spre apus, și pe acea creastă, lîngă un semn vechi de hotar au ridicat unul nou, și aici se sfîrșește mersul semnelor de hotar dinspre satele Ozd și Șilea.

Dat. . . fericitului apostol Iacob, în anul sus-arătat.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Col. Török Bertalan.

Orig. hirtie, o cincime din document lipsește; cu urme de pecete aplicată în document pe verso,

REGESTE: *Tört. Tár*, 1907, p. 89.

¹ Rupt cca 3 cm; întregit pe baza documentului nr. 252.

² Rupt cca 3 cm; întregit, cu probabilitate, pe baza contextului.

³ Rupt cca 3 cm.

⁴ Rupt cca 3 cm; întregit parțial, după sens.

⁵ 26 iulie 1367; element pentru datare.

Ludovic I, regele Ungariei, la cererea lui Petru, fiul lui Ioan, fiul lui Valentin de Byr, transcrie sub formă de privilegiu actul său din 23 iunie 1365, dat în apropiere de Severin (*prope Zewrinum*; *regest în DRH-C, vol. XII, p. 430, nr. 411*), prin care mama lui Petru, fiica lui Dominic zis Kondakor din Byr, a fost făcută moștenitoarea mașilor tatălui său. În lista demnitarilor, printre alții, sînt menționați: Dumitru, episcopul de Oradea, Dominic, episcopul Transilvaniei, Dominic, episcopul de Cenad, Nicolae, voievodul Transilvaniei.

Arh. Naț. Magh., Dl. (Arh. capitlului din Vasvár-Szombathelyi nr. 1367).

Orig. perg., cu pecete atîrnată.

EDITII: *Tört. Tár*, 1898, p. 363—365.

Nos, magister Ladizlaus, arhydiaconus de Wgacha, venerabilis in Christo patris, domini Dominici, dei et apostolice sedis gratia, episcopi Transsilvani, episcopi vicarius generalis Transsilvani, significamus tenore presentium quibus expedit universis, quod Paulo, filio Johannis, filii Gerew, ab una parte, ab alia vero Elya, filio Nicolai de Suk, pro se ac Michaele et Daud, filiis Barnabe, cum legitimis litteris procuratoriis coram nobis in iudicio constitutis, confessum extitit per eosdem partiter et relatum ministerio vive vocis, quod super dote et rebus parafernalis nobilis domine Margarete nomine, filie eiusdem Johannis, filii Gerew, consortis Petri litterati, quas dotem et res parafernales idem Paulus, filius Johannis, ab eisdem Elya et fratribus suis predictis iure repetebat, taliter concordassent et concordarunt coram nobis quod predictus Elyas ac Michael et Daud totalem portionem ipsorum possessionariam, in possessione Vray ipsos tagentem, nunc apud manus regias existentem, cum omnibus utilitatibus et pertinentiis suis quibuslibet ad eandem portionem ipsorum possessionariam spectantibus, eidem Paulo, filio Johannis, ipso volente, pro ipsis dote et rebus parafernalis eiusdem domine Margarete, didissent et assignassent ac dederunt et assignaverunt coram nobis, perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam pariter et habendam; hoc modo, ut prefatus Paulus, filius Johannis, memoratam portionem ipsorum possessionariam a domino rege vel woyuoda Transsilvano liberabit et reoptinebit propriis suis laboribus et expensis, ac eosdem Elyam, Michaelem et Daud, necnon alios fratres et proximos suos super ipsis dote et rebus parafernalis reddit expeditos pariter et quietos. Predicti autem Elya, Michael et Daud ab omnibus fratribus et proximis suis et aliis, excepto domino rege et woyuoda Transsilvano, super prefata portione ipsorum possessionaria sepefatum Paulum, filium Johannis, cum suis successoribus, impetere et aggravare volentibus, tenebuntur expedire propriis ipsorum laboribus et expensis.

Datum in octavis festi beati Jacobi apostoli, anno domini millesimo CCC^{mo}LX^{oo} septimo.

Noi, magistrul Ladislau, arhidiaconul de Ugocea, vicar general al venerabilului întru Hristos părinte, domnul Dominic, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcopul Transilvaniei, prin cuprinsul

celor de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, înfățișându-se la judecată înaintea noastră, Pavel, fiul lui Ioan, fiul lui Grigore, pe de o parte, iar pe de alta, Ilie, fiul lui Nicolae de Juc, în numele său și în al lui Mihail și David, fiii lui Barnaba, cu legiuite scrisori de imputernicire, au mărturisit și au spus prin viu grai că s-au înțeles și în fața noastră se înțeleg în acest fel asupra zestre și a darurilor de nuntă ale nobilei doamne cu numele Margareta, fiica acelui Ioan, fiul lui Grigore, soția lui Petru diacul, zestre și daruri de nuntă pe care acel Pavel, fiul lui Ioan, le cere după lege de la acel Ilie și de la sus-zișii săi frați, (și anume:) sus-pomenitul Ilie și Mihail și David au dat și au hărăzit și în fața noastră dau și hărăzesc lui Pavel, fiul lui Ioan, cu învoirea acestuia, pentru acea zestre și daruri de nuntă ale doamnei Margareta, întreaga lor parte de moșie ce ține de ei din moșia Oroiu, aflătoare acum în minile regelui, cu toate folosințele și toate cele ce țin de acea parte a lor de moșie, ca să o stăpânească, să o țină și să o aibă pe veci și nestrămutat, astfel că sus-zisul Pavel, fiul lui Ioan, va slobozi și va redobîndi cu cheltuielile și ostenele sale pomenita lor bucată de moșie, de la domnul (nostru) regele sau de la voievodul Transilvaniei. Și (numitul Pavel) i-a descărcat și i-a socotit plățiți pe acei Ilie, Mihail și David, precum și pe ceilalți frați și rude ale lor cu privire la acea zestre și daruri de nuntă. Iar sus-zișii Ilie, Mihail și David vor fi datori să apere cu cheltuiala și osteneala lor pe ades-pomenitul Pavel, fiul lui Ioan, împreună cu urmașii săi, de toți frații și rudele lor și de alții care ar voi să-l neliniștească și să-l asuprească cu privire la sus-zisa lor bucată de moșie, în afară (doar) de domnul (nostru) regele și de voievodul Transilvaniei.

Dat la octavele sărbătorii fericitului apostol Iacob, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Suky.

Orig. perg., cu urme de pecete aplicată în document, pe verso.

256

1367 august 11, (Arad)

Excellentissimo domino eorum, domino Lodouico, dei gracia illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Orodyensis, oraciones in domino devotas.

Litteris vestre sublimitatis pro religioso viro, fratre Emerico, abbate de Bulch, et eius conventu per anni circulum generaliter datis, nobis directis, honore quo decuit receptis, unacum Stephano de Ikus, homine vestro litteris in eisdem expresso, Matyam, chori nostri clericum, pro testimonio fidedignum ad exequenda subscripta duximus dirigendum. Qui, demum ad nos reversus¹, nobis concorditer retulerunt requisitus¹ quod ipsi in octavis festi beati Jacobi apostoli, proxime preteritis, accessissent ad facies possessionum Babulna in Alba¹, Apaty, alie² nomine Vruzfolu, et Apaty in Hunyad comitatibus existencium; item in vigilia festi beati Laurencii martiris, similiter nunc preteriti, accessissent ad faciem possessionum Kethbata, Vilak, Chura et Vodkerth vocatarum, ac unius vine³, Apathzeyley vocate, supra villam Menesy habite, contigue vine³ Petri, medici de Lyppa, a parte meridionali, a parte vero septentrionali vine³ Jacobi, filii Thome de Koazy, in comitatu Orod¹ habitatum, detentoribus earum univrsis, quibus predecessores ipsius domini abbatis quomodo-

cumque et quocumque titulo tradissent, convocatis et presentibus, eas, cum earum utilitatibus et pertinenciis universis quovis vocabulo vocatis, iuxta formam et tenorem litterarum vestrarum exinde confectarum eidem domino abbati et eius conventui ac eorum ecclesie prenotate statuissent et reliquissent perempnaliter¹ possidendas, tenendas et habendas, nullo penitus contradictore existente.

Datum in festo beati Tyburcii martiris, anno domini Millesimo CCC^o LX° septimo.

Preaînălțatului lor stăpîn, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, capitulul bisericii din Arad, cucernice rugăciuni întru domnul.

Am primit, cu cinstea care se cuvine, scrisoarea înălțimii voastre trimisă nouă, dată ca poruncă generală pe timp de un an, pentru cuviosul bărbat, fratele Emeric, abatele de Bulci, și pentru conventul acestuia, (și) am hotărît ca, împreună cu Ștefan de Ikus, omul vostru arătat în aceeași scrisoare să-l trimitem pe Matia, preot al corului nostru, ca om de mărturie vrednic de crezare, spre a duce la împlinire cele mai jos scrise. Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi, fiind întrebați, ne-au spus într-un glas că ei s-au dus, octavele de curînd trecute ale sărbătorii fericitului apostol Iacob⁴, la fața locului pe moșiile Bobîlna, în comitatul Alba, Apaty, cu alt nume Vruzfolu, și Apathy, aflătoare în comitatul Hunedoara; de asemenea s-au dus în ajunul sărbătorii fericitului mucenic Laurențiu, de asemenea de curînd trecută⁵, la fața locului pe moșiile numite Bata, Vilak, Chura și Vodkerth, și la o vie numită Apathzeuley⁶, avută deasupra satului Miniș, alăturată înspre miazăzi viei lui Petru, medicul din Lipova, iar înspre miazănoapte viei lui Iacob, fiul lui Toma de Covăsînt, avute în comitatul Arad, (și) fiind chemați și de față toți cei care le țin în stăpînire, cărora le-au fost lăsate în orice chip și sub orice nume de către înaintașii acestui domn abate, le-au dat și le-au trecut în stăpînire veșnică acelui domn abate, conventului său și susînsemnatei biserici a lor, cu toate folosințele și cu toate cele ce țin de ele, cu orice cuvînt ar fi numite ele, spre a le stăpîni, a le ține și a le avea, potrivit rînduiei și cuprinsului scrisorii voastre întocmite pentru aceasta, nefiind nici un împotrivor.

Dat în sărbătoarea fericitului mucenic Tiburțiu, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 26 375. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.

Orig., perg., cu fragmentele peceteii ovale de închidere aplicată în document pe verso.

Copie în Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 62 (cu data greșită: 14 aprilie). Documentul este relativ ușor lizibil, dar redactarea este confuză și chiar greșită în privința localizării și a toponimiei moșiiilor Bobîlna și Apaty; Bobîlna este situată, de fapt, în comitatul Hunedoara, iar în cazul celor două moșii Apaty ar putea fi vorba de o repetare din neglijență, sau de o denumire mai veche a localității Ruși de lângă Bretea Română, cealaltă moșie Apaty desemnînd așezarea dispărută de lângă Peștișu Mare.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *elio*.

³ Corect: *vinee*.

⁴ 1 august 1367.

⁵ 9 august 1367.

⁶ Via abatelui.

Ludovic I, regele Ungariei, întărește actul său din 1 august 1367. În lista demnitarilor, între alții: Dumitru, episcopul de Oradea (*Waradiensi*), Dominic, episcopul Transilvaniei (*Transsiluano*), Dominic, episcopul de Cernad (*Chanadiensi*), Nicolae, voievodul Transilvaniei (*woyuoda Transsiluano*).

Arh. Acad. din Zagreb, Diplomata a. 1367.

Orig. perg.

EDIȚII: *Šmičiklas*.¹ XIV, p. 73—75.

Religiosis viris et honestis monasterii¹ ecclesie beate virginis de Clusmonustra, amicis suis honorandis, Petrus, viceuoyuoda Transsilvanus, amicitiam paratam debito cum honore.

Dicunt nobis honorabiles viri, capitulum videlicet (ecclesie)² Transsiluane, conqueredo³ quod, cum ipsi, in octavis festi beati Johannis baptiste, nunc proxime preteritis, iuxta nostre iudicarie commissionis formam, ad reambulacionem, metarum ereccionem, statucionem seu estimationem cuiusdem terre litigiose, inter possessiones domini abbatis de Eggrus, Monera videlicet, et pretacti capituli, Chergeud vocatas, habite, accepto homine nostro et vestro testimonio, procuratores eorum legitimos destinassent, universi populi seu hospites de ipsa villa Munera⁴, armatis manibus et potenciaris, contra ipsos procuratores ac nostrum hominem et vestrum testimonium insurgendo⁴, eosdem interficere voluissent, a facie eiusdem terre ipsos violanter⁵ affugantes⁶, metasque per ipsos erectas, facta legitima statucone dicte particule terre, eodem die penitus destruentes et annihilantes⁴, nostre iudicarie auctoritatis in contemptum ac ipsius capituli preiudicium non modicum et gravamen. Demum hiis⁷ non contenti, fenilia in facie ipsius particule terre existencia pro se ipsis falcassent et congregassent, ac utilitates eiusdem perciperent, propria eorum potencia mediante, et nichilominus⁴ continue iobagionibus eorum de predicta Chergeud minas mortis inponerent⁴.

Super quo, vestram petimus amicitiam presentibus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, magistri Ladislaus, filius Blasii de Tyur, vel Andreas, filius Herbordi de Balasfolua, aut Bako de Mihalfolua, seu Johannes dictus Zaas de Barsa Jacobfolua, seu Ladislaus, filius eiusdem, aliis absentibus, homo noster, ab omnibus, quibus decet 'et licet, sciat et inquirat de premissis omnimodam veritatem, scitaque premissorum veritate, prohibeat eosdem ab usu et percepcione utilitatum dicte particule terre, violenta, et deducione feni, ibidem falcati et congregati, nichilominusque⁴ videat et intueatur destruccionem et anichilacionem⁸ dictarum metarum, necnon fena in facie eiusdem terre potencialiter falcata et congregata.

Et post hec, seriem omnium premissorum, prout fuerit oportunum⁴, nobis in vestris literis amicabilem rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, feria quinta proxima post festum Bartholomei apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

Cucernicilor și cinstiților bărbați din mănăstirea bisericii fericitei Fecioare din Cluj-Mănăstur, prietenilor săi vrednici de cinste, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Ni se plîng cuvioșii bărbați din capitlul bisericii Transilvaniei că, atunci cînd ei, la octavele acum de curînd trecute ale sărbătorii fericitului Ioan Botezătorul⁹, în urma primirii omului nostru și a omului vostru de mărturie, potrivit cuprinsului poruncii noastre judecătorești, au trimis pe legiuții lor împuterniciți pentru a hotărînici, a ridica șemne de hotar, a prețui sau a socoti o bucată de pămînt în pricină, aflătoare între moșia domnului abate de Igrîș, numită Mănărade, și aceea a pomenitului capitlu, numită Cergău, toți oamenii sau oaspeții din acel sat numit Mănărade, ridicîndu-se cu armele în mină și cu silnicie împotriva acelor împuterniciți și împotriva omului nostru și a omului vostru de mărturie, au voit să-i ucidă, fugărîndu-i în chip sălbatic de pe acel pămînt, stricînd și nimicînd cu totul în acea zi, întru nesocotirea puterii noastre judecătorești și spre marea pagubă și daună a aceluia capitlu, semnele de hotar ridicate de ei la legiuita dare în stăpînire a numitei bucăți de pămînt. Apoi, nemulțumindu-se cu atît, au cosit finațele de pe acea bucată de pămînt și au strîns pentru ei <finul> și ei culeg <și acum> cu de la sine putere folosințele aceluia <pămînt> și, totodată, îngrozesc fără încetare cu moartea pe iobagii lor de pe pomenita moșie Cergău.

Drept care, prin <scrisoarea> de față rugăm stăruitor prietenia voastră să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, magistrul Ladislau, fiul lui Blasiu de Tiur, sau Andrei, fiul lui Herbord de Blaj, ori Bako de Mihalt, sau Ioan zis Sasul de Barsa Iacobfolua, ori Ladislau, fiul său, în lipsa celorlalți, să caute a afla și a cunoaște de la toți, de la care se cade și se poate, întregul adevăr asupra celor de mai sus și, după ce-l va fi aflat, să-i oprească pe aceia de la folosirea și luarea cu samavolnicie a folosințelor acelei bucăți de pămînt, cît și de la căratul finului cosit și strîns acolo, căutînd, totodată, să vadă și să ia seama la stricarea și nimicirea acelor semne de hotar, precum și la finul cosit și strîns cu silnicie de pe acea bucată de pămînt.

Iar după acestea, să aveți bunătatea să răspundeți în scris prin scrisoarea voastră, după cum va fi nimerit, despre felul cum s-au făcut toate cele de mai sus.

Dat la Sintimbru, în joia de după sărbătoarea apostolului Bartolomeu, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 395. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 12 septembrie 1367, nr. 262.

EDIȚII: Ub., II, p. 301—302

¹ Scris deasupra rîndului.

² Lipsește în transumpt.

³ Corect: *conquerendo*.

⁴ Astfel în transumpt.

⁵ Corect: *violenter*.

⁶ Corect: *auffugantes*.

⁷ Corect: *his*.

⁸ Corect: *annihilacionem*.

⁹ 1 iulie.

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, Petrus, viceuoyoda Transsiluanus, amicitiam paratam debito cum honore.

Dicit nobis venerabilis vir, dominus Otto, abbas de Clusmonostra, quod quadam terra seu possessio sua, Mariatelke vocata, in comitatu de Clus existens, apud manus suas habita, reambulacione et novarum metarum ereccione plurimum indigeret. Super quo, vestram petimus amicitiam presentibus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Nicolaus, filius Joseph de Machkas, vel Mychael dictus Darabus, similiter de Machkas, aut Andreas dictus Batur de Zuchak, aliis absentibus, homo noster, ad faciem predictae terre seu possessionis, Mariatelke vocatae, accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem undique inhiberi legitime convocatis et presentibus, reambulet eandem per suas veras metas et antiquas et, ubi necesse fuerit, novas metas iuxta veteres erigendo, reambulataque et ab aliorum possessionariis iuribus, metalibus distincconibus separatam et distinctam, relinquat eidem domino abbati et sue ecclesie perpetuo possidendam, eo iure, quo ad ipsum et dictae ecclesie suae¹ dinoscitur² pertinere, si per quempiam non fuerit contradictum. Contradictores vero, si qui fuerint, citet eosdem in nostram presenciam ad terminum competentem, rationem contradiccionis ipsorum reddituros.

Et post hec, seriem omnium premissorum, prout fuerit oportunum², nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, in festo Decollacionis beati Johannis baptiste, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

Chibzuîilor și cinstiîilor bărbați din cinstitul capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Ne spune venerabilul bărbat, domnul Otto, abatele din Cluj-Mănăstur, că un pământ sau moșie a sa numită Mariatelke, aflătoare în comitatul Cluj, ce se află în stăpînirea sa, ar avea mare nevoie de hotărnicire și de ridicare de semne noi de hotar. Drept aceea, prin scrisoarea de față, rugăm cu stăruință prietenia voastră să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, Nicolae, fiul lui Iosif de Măcicaș, sau Mihail zis Darabus, de asemenea de Măcicaș, ori Andrei zis Batur de Suceagu, în lipsa celorlalți, ducîndu-se la sus-zisul pământ sau moșie numită Mariateleke și chemînd acolo în chip legiuît pe vecinii și megieșii ei de pretutindenî, și fiind aceștia de față, s-o hotărnicască după semnele ei de hotar adevărate și vechi, ridicînd semne noi de hotar pe lîngă cele vechi, acolo unde ar fi nevoie, și (astfel) hotărnicită și despărțită și deosebită prin semne de hotar, de drepturile de moșie ale altora, s-o lase aceluia domn abate și bisericii sale ca s-o stăpînească pe veci, cu acel drept cu care se știe că ține de el și de pomenita sa biserică, dacă nu va fi vreo împotrivire din partea cuiva. Iar dacă vor fi unii împotrivitori, să-i cheme înaintea noastră la sorocul potrivit, spre a da seamă de împotrivirea lor.

Și după acestea să aveți bunătatea să ne răspundeți în scris prin scrisoarea voastră, despre cum s-au făcut toate cele de mai sus, după cum vă fi (mai) potrivit.

Dat la Sîntimbru, la sărbătoarea Tăierii capului fericitului Ioan Bo-
tezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șazezci și șapte.,

Arh. Naț. Magh. Dl. 28 919. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 13 octombrie 1367, nr. 268.

EDIȚII: *Teleki*, I, ¹ p.154—155.

¹ Corect: *dictam ecclesiam* suam.

² Astfel în transumpt.

260

1367 august 29, Sîntimbru

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, Petrus, viceuoyuoda Transsiluanus amicitiam paratam debito cum honore.

Dicit nobis venerabilis vir, dominus Otto, abbas de Clusmonostra, quod Petrus et Mychael Olachy¹, filii Surb, et Georgius, filius Juanka, iobagiones Gerev, filii Gerew de Zamartelke, absque sua licentia et permissione, cum eorum ovibus ad terras possessionis² ecclesie sue Bachy vocate venientes, silvam eiusdem Auas vocatam, igne comburssissent³, in qua quinquaginta marcarum dampni intulissent, quos ibidem, in dicta incensione ipsius ignis, reprehendendo, et hoc ad scitum officialium nostrorum de Sancto Emerico constaret evidenter, ipse Gerew⁴, super eisdem iobagionihus suis et trecentis ovibus suam posuisset fideiussoriam cautionem tali modo, ut nos et regni nobiles in octavis festi beati Georgii martiris tunc venturis requisitos haberet, utrum suo iudicio, videlicet domini abbatis, vel ipsius Gerew pertineret, et nos, unacum ipsis regni nobilibus sic commissemus iudicantes, ut iidem homines in predicta incensione iudicio ipsius domni abbatis pertineret⁵, ipseque Gerew dictos homines et oves, modo quo supra, in suam fideiussionem receptas iuri statuere recusasset; insuper, predicti Olachy⁴ ex permissione ipsius Gerew⁴, domini ipsorum, octo equos et duos boves iobagionum predicti domini abbatis furtive abduxissent, de quibus postmodum ad scitum proborum hominum quatuor equos in specie restituisset⁶ et demum de predictis quatuor equis, quos restituerant, duos meliores similiter furtive abduxissent.

Super quo, vestram petimus amicitiam (presentibus)⁷ diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Nicolaus, filius Joseph⁴ de (Machkas)⁷, vel Michael dictus Darabas de eadem Machkas, aut Andreas dictus Batur de Zuchak, aliis absentibus, homo noster, ab omnibus, quibus decet et licet, sciat et inquirat de premissis omnimodam veritatem. Et post hec, prout exinde vobis veritas constiterit premissorum, nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, in festo Decollationis beati Johannis baptiste, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

Chibzuiților bărbați din capitlul bisericii Transilvaniei prietenilor săi vrednici de cinstire, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Ne spune venerabilul bărbat, domnul Otto, abatele din Cluj-Mănăstur, că românii Petru și Mihail, fiii lui Surb, (precum) și Gheorghe, fiul lui Ivanka, iobagi de-ai lui Grigore, fiul lui Grigore de Zamartelke, venind cu oile lor, fără voie și fără îngăduința sa, pe pământurile moșiei numite Baci, a bisericii sale, au dat foc pădurii acelei biserici, numită Auas, prici-

nuindu-i prin aceasta o pagubă de cincizeci de mărci. Pe acești (iobași, numitul abate) i-a prins acolo, chiar pe cînd aprindeau acest foc, și acest lucru îl cunosc în chip învederat slujbașii noștri din Sintimbru; (iar) numitul Grigore a pus chezășia lui pentru acei iobași ai săi și pentru cele trei sute de oi, în așa fel, ca să ne facă el întrebare nouă și nobililor țării la octavele atunci viitoare ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe⁸ dacă (această pricină) ține de dreptul lui de judecată, adică al domnului abate, sau al acestui Grigore. Iar noi, stînd la judecată dimpreună cu nobilii țării, am hotărît că pomeniții oameni (vinovați) de punerea focului țin de judecata domnului abate, (însă) numitul Grigore n-a voit să aducă în fața judecății pe oamenii aceia, și oile luate în chezășia sa, așa (cum s-a spus) mai sus, ba încă, sus-zișii români, cu voia stăpînului lor Grigore, au furat opt cai și doi boi de-ai iobașilor zisului domn abate, dintre care, după aceea, au dat înapoi de fapt — după cunoștința unor oameni cinstiți — patru cai, și apoi din acești patru cai dați îndărăt, au furat din nou pe cei doi mai buni.

Drept aceea, prin scrisoarea de față cerem stăruitor prieteniei voastre să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru Nicolae, fiul lui Iosif de Măcicașu, sau Mihail zis Darabus, tot de Măcicașu, ori, în lipsa celorlalți, Andrei zis Batur de Suceagu, să cerceteze și să afle de la toți aceia de la care se cade și se cuvine, tot adevărul cu privire la cele de mai sus. Iar după aceea să aveți bunătatea să ne răspundeți în scris prin scrisoarea voastră, așa cum veți fi aflat adevărul cu privire la cele de mai sus.

Dat la Sintimbru, la sărbătoarea Tăierii capului sfintului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 28 083. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 15 septembrie 1367, nr. 265.

EDIȚII: *Documenta Valachorum*, p. 210—211.

REGESTE: *Ibidem*, p. 209.

¹ Scris deasupra rîndului. de aceeași mînă.

² Corectat din *possessiones*, de aceeași mînă.

³ Corect: *combussissent*.

⁴ Astfel în transumpt.

⁵ Corect: *pertinerent*.

⁶ Corect: *restituissent*.

⁷ Rupt cca 1 cm, întregit pe baza contextului.

⁸ 1 mai (1367).

Lodovicus, dei gratia, rex Hungarie, fidelī suo, magnifico viro Nicolao, voyuode Transsilvano, vel Petro; vicevoyuode eiusdem, salutem et gratiam.

Cum nos super causa, que inter Nicolaum, Descu et Thomam, Wos dictos, Johannem Achel et Petrum Rufum, filios Johannis, filiis Emich, ex una, item Ladislaus, similiter Vos dictum, parte ab altera, in octavis festi beati Michaelis archangeli proxime venturis coram vobis, super possessione Mohal vocata, per nos, sicut recordamur, ipsis filiis Johannis donata, habetur et vertitur, unacum baronibus nostris deliberare et eam, ordine iuris mediante, inter partes diffinire velimus, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus dictam causam, statu in eodem,

sine omni gravamine, ad nostrum personalem ad partes Transsiluanas adventum, concedente domino, proxime faciendum, de pretactis octavis debeatis prorogare; aliud non facturi.

Datum in Diosgeur, die crastino festi Nativitatis beate virginis, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului său, măritului bărbat Nicolae, voievodul Transilvaniei, sau lui Petru, vicevoievodul aceluia, sănătate și milostivire.

Deoarece, noi voim să chibzuim împreună cu baronii noștri asupra pricinii dintre Nicolae, Desideriu și Toma ziși Wos, Ioan Achel și Petru cel Roșu, fiii lui Ioan, fiul lui Emeric, pe de o parte, de asemenea Ladislau zis tot Wos, pe de altă parte, <care trebuie> să fie cercetată și debătută în fața voastră, la octavele pe curînd viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail¹, cu privire la moșia numită Măhal, dăruită de noi, după cum ne aducem aminte, acelor fii ai lui Ioan, și s-o hotărîm între acele părți pe calea legii, vă punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre să fiți datori să amînați pomenita pricină, în aceeași stare, fără nici o împovărare, de la sus-arătatele octave pînă la sosirea noastră înșine în părțile Transilvaniei, care va avea loc în curînd, cu îngăduința lui Dumnezeu, și altfel să nu faceți.

Dat la Diosgyőr, a doua zi după sărbătoarea Nașterii fericitei Fecioare, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass.

Orig., hîrtie, cu pecete inelară.

Copie la Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 66; (cu data greșită: 7 septembrie 1367)

---

¹ 6 octombrie.

Nobili viro et honesto, Petro, viceuoyuode Transsiluano, amico eorum honorando, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonstra, oraciones in domino.

Noveritis nos literas vestras honorifice recepisse in hec verba: <Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 26 august 1367, nr. 258>. Nos enim, iustis et legitimis petitionibus vestris annuentes, ut tenemur, unacum predicto Johanne dicto Zaas, homine vestro, nostrum hominem, fratrem Emericum sacerdotem de medio nostri, ad premissa fideliter peragenda duximus transmittendum. Demum exinde ad nos reversi, nobis consona voce retulerunt quod ipsi, a nobilibus et ignobilibus, laycis¹ et clericis, cuiusvis status et conditionis hominibus, palam et occulte² diligenti inquisitione prehabita, de premissis talem scire et investigare potuissent veritatem, quod universi populi seu hospites de villa Munera, armatis manibus et potenciariis contra procuratores honorabilis capituli ecclesie Transsiluane ac hominem vestrum et nostrum testimonium insurgentes, eosdem interficere voluissent et a facie terre ipsos violenter affugassent³ metasque per ipsis erectas, facta legitima statucione dicte particule terre, eodem die penitus destruentes et anichilantes⁴. Demum hiis⁵ non contenti, fenilia in facie ipsius particule terre existencia pro ipsis falcassent et congregassent, ac utilitates eiusdem

perciperent, propria eorum auctoritate mediante, nichilominus¹ continue iobagionibus eorum de predicta Chergeud minas mortis inponerent¹. Tandem, propter maioris rei evidenciam, unacum hominibus comitis provincie Albensis ac iudicum nobilium de eodem, qui eciam ad easdem inquisitiones faciendas destinati fuissent, ad iamdictos populos seu hospites de Munera personaliter accessissent requisitos habuissent, quomobrem metas legitime et rite erectas propria eorum auctoritate et potencia destruxissent, zelantes furibunde respondissent, non ut semel, secundario aut terciario erigerent, ymo¹ si decies de novo metas apponerent, penitus ex toto destruerent et omnes fructus seu utilitates prenominate possessionis Chergeud uti et perfrui consuevissent, ad huc more solito incessanter uterentur.

Datum dominica proxima ante octavas festi Nativitatis virginis gloriose, anno domini ut supra.

Nichilominus¹ prohibuissent predictos populos de Munera ab usu et percepcone utilitatum dicte particule terre, violenta deductione feni ibidem falcati et congregati.

Datum et anno domini ut supra.

⟨Pe verso, de aceeași mână:⟩ Nobili viro et honesto Petro, viceuoyuode Transsiluano, pro honorabili capitulo Albensi, contra dominum abbatem de Eggrus et universos populos de Munera, inquisitoria et prohibitoria.

Nobilului și cinstitului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinste, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, rugăciuni întru Domnul.

Aflați că am primit cu cinste scrisoarea voastră cu acest cuprins: *⟨Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 26 august 1367, nr. 258⟩*. Noi, aşadar, încuviințind, precum sîntem datori, dreapta și legiuita voastră cerere, am hotărît să trimitem dintre noi, dimpreună cu pomenitul Ioan zis Sasul, omul vostru, pe omul nostru, fratele Emeric, preotul, pentru îndeplinirea întocmai a celor de mai sus. Aceștia, întorcîndu-se apoi de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că, după ce au cercetat mai întîi cu toată stăruința, pe față și în taină, pe nobili și pe nenobili, ⟨și⟩ mireni și clerici, pe oamenii de orice stare și condiție, au putut afla și cunoaște următorul adevăr cu privire la cele de mai sus: că toți oamenii sau oaspeții din satul Mănărade ridicîndu-se cu mîinile înarmate și cu silnicie împotriva împuterniciților cinstitului capitul al bisericii Transilvaniei, precum și împotriva omului vostru și a omului nostru de mărturie, au voit să-i ucidă și i-au fugărit în chip sălbatic de pe acel pămînt, stricînd și nimicînd, în aceeași zi, semnele de hotar ridicate de ei la legiuita dare în stăpînire a acelei bucăți de pămînt. Apoi, nemulțumindu-se cu atît, cu de la sine putere au cosit finețele ce se aflau pe acea moșie și au strîns pentru ei ⟨finul⟩, și ei culeg ⟨și acum⟩ folosințele aceluia ⟨pămînt⟩ și, totodată, îngrozesc fără încetare cu moartea pe iobagii lor⁶ de pe pomenita moșie Cergău. Pe urmă, ⟨cînd⟩ pentru o bună cunoaștere a lucrului s-au dus înșiși, dimpreună cu oamenii comitetului ținutului Alba și ai juzilor nobililor din acel loc, care fuseseră și ei trimiși să facă aceleași cercetări, la pomeniții oameni sau oaspeți din Mănărade și i-au întrebat de ce, cu de la sine putere și volnicie, au stricat semnele de hotar ridicate după lege și rînduială, au răspuns clocoțînd de turbare că, dacă vor ridica iar acele semne, nu odată, ci de două și de trei ori, ba chiar de zece ori, ei le vor strica de istov cu totu

și că, așa cum au obișnuit pînă acum să se folosească de toate roadele și folosințele pomenitei moșii Cergău, se vor folosi și de aici încolo necurmat, după obiceiul (lor) îndătinat.

Dat în duminica dinaintea octavelor sărbătorii Nașterii slăvitei Fechioare, în anul de mai sus.

Totodată ei au oprit pe sus-zișii oameni din Mănărade de la folosirea și luarea cu samavolnție a folosințelor zisei bucăți de pămînt (și) de la căratul finului cosit și strîns acolo.

Dat în anul de mai sus al Domnului.

(*Pe verso, de aceeași mîină:*) Nobilului și cînstitului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, (scrisoare) de cercetare și opreliște, pentru cînstitul capîtlu din Alba, împotriva domnului abate de Igrîș și a tuturor oamenilor din Mănărade.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 395. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere din ceară albă, aplicată pe verso.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 302—303.

---

¹ Astfel în orig.

² Corect: *occulte*.

³ Corect: *aufugassent*.

⁴ Corect: *annihilantes*.

⁵ Corect: *his*.

⁶ Ai capîtlului.

Capitulum ecclesie Waradiensis, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presencium noticiam habituris, salutem in salutis largitore.

Ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod, accedens ad nostram presenciam, magister Ladislaus woyuode², socius et concanonicius noster, archidiaconus de Doboka in ecclesia Albense Transsiluana, apportavit et exhibuit nobis quasdam litteras nostras clausas, tenoris subsequentis, petens nos cum instantia ut tenorem earundem, ob maiorem iuris cautelam et tuiciorem iuris conservacionem, presentibus nostris litteris privilegialibus inseri et in formam nostri privilegii redigi facere dignaremur. Quarum tenor per omnia talis est: (Urmează actul capîtlului din Oradea, din 16 februarie 1338, *DIR-C*, veac. XIV, vol. III, nr. 368, p. 593—595). Not itaque, iustis et congruis petitionibus eiusdem magistri Ladislai gratum prebentes assensum, easdem litteras nostras clausas de verbo ad verbum perlegentes, non abrasas, (non cancellatas, nec abolitas, sed omni prorsus vicio et suspicio)ne³ carentes comperientes, tenorem earundem absque diminucione et augmento presentibus nostris litteris privilegialibus inseri et transscribi, necnon in formam nostri (privilegii redigi facere dignaremur, ob iuris eiusdem)⁴ (uberiorem ad cautelam)⁵.

(Datum in festo)⁶ Exaltacionis Sancte crucis, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} septimo.

Capîtlul bisericii de Oradea, tuturor credincioșilor întru Hristos, de față și viitori, care vor lua cunoștință de această (scrisoare), mîntuire întru dăruitorul mîntuirii.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, venind înaintea noastră, magistrul Ladislau al voievodului, soțul și fratele nostru canonic, arhidiacon de Dăbîca din biserica de Alba Transilvaniei, ne-a adus și ne-a arătat o scrisoare închisă a noastră cu cuprinsul de mai jos, rugîndu-ne stăruitor ca, spre mai mare cheazășie și mai bună păstrare a dreptului său, să binevoim a pune să fie trecut în scrisoarea noastră privilegială de față cuprinsul ei și să fie întocmită în chip de privilegiu al nostru. Cuprinsul ei este întru totul acesta: *Urmează actul capitlului din Oradea, din 16 februarie 1338, DIR-C, veac. XIV, vol. III, nr. 368, p. 443—445*. Noi, așadar, dîndu-ne buna încuviințare la dreptele cereri ale acelui magistrul Ladislau, citind din cuvînt în cuvînt acea scrisoare închisă a noastră, ce nu avea răsături, nici tăieturi și nici nu era stricată în vreo parte a ei, ci era lipsită cu totul de orice bănuială, am pus să fie trecut și transcris în chip de privilegiu al nostru în această scrisoare privilegială a noastră cuprinsul ei, fără nici o ciuntire sau adăugire, spre o mai mare cheazășie a dreptului său.

Dat la sărbătoarea Înălțării Sfintei cruci, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 31 084. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/338.

Orig. perg., pecetea atîrnată, împreună cu o parte a actului, a fost ruptă și s-a pierdut.

Orig., perg., la Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia (cu mici deosebiri).

¹ Datarea s-a făcut după actul aceluiași capitlu, din 14 septembrie (1367), nr. 264.

² Adică, fiul voievodului (Lorand).

³ Rupt cca. 10 cm; întregit pe baza actului aceluiași capitlu, din 14 septembrie (1367), nr. 264.

⁴ Rupt cca 3 cm; întregit cu probabilitate, pe baza contextului.

⁵ Rupt cca. 2 cm; întregit pe baza actului din 14 septembrie (1367)

⁶ Rupt cca. 1,5 cm; întregit pe baza actului din 14 septembrie (1367).

264

(1367) septembrie 14, Oradea

Capitulum ecclesie Waradiensis, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presencium noticiam habituris, salutem in salutis largitore.

Ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod magister Ladislaus woywode, socius et concanonicus noster, archidiaconus de Dubuca in ecclesia Transsiluana, ad nostram personaliter accedendo presenciam prestitit¹ et exhibuit nobis quasdam litteras patentes conventus monasterii ecclesie beate virginis de Culusmunustura, tenoris subsequentis, petens nos humili cum instancia ut tenorem earundem ob maiorem iuris cautelam presentibus nostris litteris privilegialibus inseri et in formam nostri privilegii redigi facere dignaremur. Quarum tenor per omnia talia est: *Urmează actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 6 octombrie 1366, nr. 145*.

Nos itaque, iustis et congruis petitionibus eiusdem magistri Ladislai gratum prebentes assensum², easdem litteras patentes de verbo ad verbum perlegentes, non abrasas, non (cance)llatas³, neb abolitas, sed omni prorsus vicio et suspicione carentes, comperientes, tenore earundem de verbo ad verbum absque diminucione et augmento, presentibus nostris litteris (privilegialibus inseri et transscribi, necnon in formam nostri)⁴

⟨privilegii redigi facere dignaremus⟩⁵, ob iuris eiusdem uberiores ad cautelam.

Datum in festo Exaltacionis sancte crucis, anno M^{mo}CCC^{mo} ⟨LX^{mo} septimo⟩⁶.

⟨Pe verso, de o mină contemporană⟩: Super reambulacione et metam renovacione possessionis Buzd vocate a parte ville Rengerkyrh.

Capitulul bisericii din Oradea, tuturor credincioșilor întru Hristos, atît celor de acum cît și celor viitori, care vor lua cunoștință de ⟨scrisoarea⟩ de față, mîntuire întru dăruitorul mîntuirii.

Prin cuprinsul ⟨scrisorii⟩ de față voim să ajungă la cunoștința tuturor că, venind înaintea noastră însuși, magistrul Ladislau al voievodului, soțul și fratele nostru canonic, arhidiaconul de Dăbîca din biserica Transilvaniei, ne-a arătat și ne-a înfățișat o scrisoare deschisă a conventului mănăstirii bisericii fericitei Fecioare din Cluj-Mănăstur, al cărui cuprins urmează mai jos, cerîndu-ne cu smerită stăruință să binevoim ca, pentru o mai mare cheazășie a dreptului, cuprinsul ei să punem să fie trecut și întocmit în chip de privilegiu al nostru. Cuprinsul acestei ⟨scrisori⟩ este întru totul acesta: ⟨Urmează actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 6 octombrie 1366, nr. 145⟩.

Noi, așadar, dîndu-ne încuviințarea la dreptele și potrivitele cereri ale aceluia magistrul Ladislau, citind acea scrisoare deschisă din cuvînt în cuvînt, ⟨și⟩ aflînd-o fără răsături, fără tăieturi, fără ștersături, și lipsită de orice stricăciune și bănuială, am binevoit să punem ca cuprinsul acesteia să fie trecut și transcris, fără vreo scădere sau creștere, în scrisoarea noastră privilegială de față și să fie întocmit în chip de privilegiu al nostru, pentru o mai mare cheazășie a dreptului său.

Dat la sărbătoarea Înălțării Sfintei cruci, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

⟨Pe verso, de o mină contemporană⟩: Cu privire la hotărnicirea și ridicarea din nou a hotarelor moșiei numite Boz dinspre satul Rengerkyrh.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 695. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.

Orig. perg., pecetea atîrnată împreună cu o parte a actului s-a pierdut.

¹ Pată de umezeală cca 1,5 cm; întregit după sens.

² Corect: *assensum*.

³ Rupt cca 1 cm; întregit pe baza contextului.

⁴ Rupt cca 5 cm; întregit pe baza actului aceluiași capitlu, din ⟨14⟩ septembrie 1367, nr. 263.

⁵ Rupt cca 4 cm; întregit pe baza contextului.

⁶ Rupt cca 2 cm; întregit pe baza actului aceluiași capitlu, din ⟨14⟩ septembrie 1367, nr. 263.

265

1367 septembrie 15, ⟨Alba Iulia⟩

Nobili viro et honesto Petro, viceuoyode Transsilvano, amico ipsorum honorando, capitulum ecclesie Transsiluane, amicitiam paratam debito cum honore.

Noveritis nos litteras vestras recepisse in hec verba: ⟨Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 29 august 1367, Sintimbru, nr. 260⟩. Nos enim, petitionibus vestris annuentes, unacum Mychaele dicto Darabas de Machakas¹ homine vestro, nostrum hominem, videlicet discretum virum, magistrum Mychaelem, socium et concanicum

nostrum, ad premissa exequenda duximus transmittendum, qui demum ad nos reversi, nobis corcorditer retulerunt quod ipsi a nobilibus, ignobilibus, sacerdotibus, clericis ac aliis hominibus communibus, a quibus decuisset et licuisset, palam et oculte² diligenti inquisitione prehabita et specialiter a Stephano et Ladislao, filiis Ladilsai, nobilibus de Nadas, officialibus vestrorum de Sanctorum³ Emerico, de premissis talem comperissent veritatem, quod Petrus et Michael Olachy¹, filii Surb, et Georgius, filius Jwanka, iobagiones ipsius Gerev de Zamartelke, absque licentia et permissione domini abbatis, cum eorum ovibus, ad pos(essi)onem⁴ ecclesie ipsius domini abbatis, Bachy vocate, venientes, silvam eiusdem domini abbatis, Auas vocatam, semper in custodia retentam, combusissent, in qua combustione quinquaginta marcarum dampni intulissent, quos, ibidem, in dicta incensione reprehendendo, quampluribus probis hominibus constaret evidenter, ipse vero Gerev¹ super eisdem iobagionibus suis et trecentis ovibus suam posuisset fideiussoriam cautionem tali modo, ut vos et regni nobiles in octavis festi beati Georgii martiris tunc venturis requisitos haberet, utrum iudicio sepredicti domini abbati⁵ vel ipsius Gerev pertineret, et vos, unacum nobilibus regni vobiscum in iudicio consedentibus, sic commisissetis adiudicantes, ut iidem homines in dicta incensione ignis reprehensi iudicio prefati domini abbatis pertinerent, ipseque Gerev¹ dictos iobagiones suos et oves, modo quo supra, in fideiussoriam cautionem⁶ receptas, iure⁷ statuere recusasset; insuper, predicti Olachy, ex permissione ipsius Gerev, domini ipsorum, octo equos et duos boves iobagionum sepefati domini abbatis de villa sua Monustor furtive abduxissent, de quibus post modum, ad scitum proborum hominum, quator in specie restituissent et demum, de predicti quatuor equis, duos meliores iterato furtive abduxissent et usque huc detinuissent et detinerent, in preiudicium ipsius domini abbatis et sui monasterii non modicum et gravamen.

Datum feria quarta proxima post festum Exaltationis Sancte crucis, anno prenotato.

Nobilului și cinstitului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinstire, capitlul bisericii Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Aflați că am primit scrisoarea voastră cu acest cuprins: *«Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 29 august 1367, nr. 260»*. Iar noi, încuviințind cererea voastră, am hotărât să trimitem spre aducerea la îndeplinire a celor de mai sus, dimpreună cu Mihail zis Darabas de Macicașu, omul vostru, pe omul nostru, anume pe chibzuitul bărbat, magistrul Mihail, soțul și fratele nostru canonic. Aceștia, întorcându-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că ei, cercetînd mai întîi cu deamănuntul, (și) pe față și în taină, atît pe nobili și pe nenobili, cît și pe preoți și clerici, și pe alți oameni de rînd, pe care s-a convenit și s-a căzut (să-i cerceteze), și, mai ales, pe Ștefan și Ladislau, fiii lui Ladislau, nobili de Nădășel, slujbașii voștri din Sîntimbru, au aflat adevărul acesta cu privire la cele de mai sus: că românii Petru și Mihail, fiii lui Surb, precum și Gheorghe, fiul lui Iwanka, iobagii lui Grigore de Zamartelke, venind, fără îngăduința și voia domnului abate, cu oile lor pe moșia numită Baci u a bisericii aceluia domn abate, au ars pădurea pomenitului domn abate ce-i zice Auas ținută totdeauna sub pază, prin care ardere i-au pricinuit o pagubă de cincizeci de mărci, și că numitul abate i-a prins pe ei chiar pe cînd dădeau foc pădurii, după cum știu în chip în-

vederat foarte mulți oameni cinstiți, și că zisul Grigore și-a pus chezășia pentru acei iobagi ai săi și pentru cele trei sute de oi, în așa fel ca să vă facă întrebare vouă și nobililor țării la octavele atunci viitoare ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe⁸, dacă <această pricină> ține de judecata ades numitului domn abate sau a zisului Grigore, și că voi, împreună cu nobilii ce ședeau cu voi la judecată, judecând, ați hotărât că oamenii aceia prinși chiar atunci, pe cînd dădeau foc <pădurii>, țin de judecata domnului abate, și că numitul Grigore n-a voit să aducă <în fața> judecătii pe iobagii săi și oile lor, luate, după cum s-a spus mai sus, pe chezășia sa; și că, pe deasupra, sus-pomeniții români, cu voia numitului Grigore, stăpînul lor, au furat opt cai și doi boi de-ai iobagilor ades numitului abate, din satul numit Mănăstur, dintre care, apoi, după cum știu <anumiți> oameni cinstiți, au dat de fapt îndărăt patru cai, și că apoi, din cei patru cai au furat din nou doi mai buni și i-au ținut, și-i țin încă la ei, spre marea pagubă și daună a domnului abate și a mănăstirii sale.

Dat în miercurea după Înălțarea Sfintei cruci, în anul mai sus arătat.

Arh. Naț. Magh., Dl. 28 083. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1367.

Orig., cu fragmente de pecete, aplicată în document pe verso.

EDIȚII: *Documenta Valachorum*, p. 209—212.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *occulte*.

³ Corect: *Sancto*.

⁴ Pată de umezeală cca 1 cm; întregit după sens.

⁵ Corect: *abbatis*.

⁶ Scrie deasupra rîndului, de aceeași mină.

⁷ Corect: *iuri*.

⁸ 1 mai <1367>.

Lodouicus, dei gracia, Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie, Bulgarieque rex, princeps Salernitanus et honoris montis sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus quam futuris, presencium noticiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Ordo suadet equitatis et ad apicem regie pertinet maiestatis ut ea que rite processerunt illibata conserventur et que a suis fidelibus modesto petentur ad exaudicionis gratiam admittantur. Proinde, ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod Johannes, filius Petri de Zagaryan¹, sua ac Mychaelis, fratris sui uterini, in personis, ad nostre serenitatis accedendo presenciam, exhibuit nobis quasdam litteras nostras patentes, maiori et autentico novo sigillo nostro consignatas, super reambulacione et metarum ereccione eiusdem possessionis eorum Zeguryan¹ et suarum pertinenciarum ipsis facta, confectas, tenoris infrascripti, petens nostram excellenciam humiliter et devote, ut easdem acceptare, approbare, ratificare ac pro ipsis et eorum heredibus universis nostro dignemur privilegio confirmare. Quarum tenor talis est: *<Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 11 mai 1367 nr. 232>*.

Nos itaque, iustis et legitimis supplicacionibus prefati Johannis, sua et dicti fratris sui in personis, nostre humiliter porrectis maiestati per eundem, regia pietate clementer exauditis et admissis, pretactas litteras

nostras patentes, non abrassas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte viciatas, presentibus de verbo ad verbum insertas, quoad omnes earum continencias et clausulas acceptamus, approbamus, ratificamus ac pro ipso Johanne et dicto fratre suo eorumque heredibus et posteritatibus universis mera regia auctoritate perpetue valituras confirmamus, presentis privilegii nostri patrocinio mediante, salvis iuribus alienis atque nostris regalibus.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis et autentici novi sigillii nostri dupplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Ladislai, episcopi Wesprymiensis, reginalis cancellarii, auleque nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno domini M^oCCC^{mo}LX^{ma} septimo, sedecimo Kalendas Octobris, regni autem nostri anno XX^{mo} sexto, vanerabilibus in Christo patribus et dominis Thoma Strigoniensi, fratre Stephano Colocensi, Wgulyno Spalatensi, Nicolao Jadrensi et Wgo Ragusyensi, archiepiscopis, Demetrio Waradiensi, Dominico Transsiluano, Colomano Jauriensi, Wylhelmo Quinqueecclesiensi, Stephano Zagrabyensi, Dominico Chanadiensi, Mychaele Agriensi, Johanne Wacyensi, Petro Boznensi, Ladislao Nitriensi, Demetrio Sirimyensi, Nicolao Tininyensi, Demetrio Nonsensi, Nicolao Traguriensi, Stephano Farensi, Johanne Macariensi, Matheo Sibinicensi, Mychaele Scardonensi et Portina Sennyensi, ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbauisiensi sede vacante, magnificis viris, domino Ladislao, duce Opulye, regni nostri palatino, Nicolao, woyuoda Transsiluano, comite Stephano Bubek, iudice curie nostre, Johanne, magistro tavarnicorum nostrorum, Nicolao de Zech, tocius Sclauonie, Konya Dalmacie et Croacie, Nicolao de Machou, banis, Petro Zudar pincernarum, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum et Emerico agazonum, nostrorum magistris, ac eodem domino Ladislao, comite Posoniensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

⟨*Sub text:*⟩ Ad literatorium mandatum domini regis.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și muntelui Sant' Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de acum, cât și celor viitori, care vor lua cunoștință de scrisoarea de față, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Rînduiala dreptății cere și ține de înălțimea maiestății regești ca cele ce au fost întocmite în chip legiuit să fie păstrate neștirbite, și cele ce se cer cu modestie de către credincioșii săi să fie primite spre milostivirea ascultării. Așadar, prin aceste rînduri, voim să ajungă la cunoștința tuturor că Ioan, fiul lui Petru de Zagaryan, în numele său și al lui Mihail, fratele său bun, venind înaintea luminăției noastre, ne-a înfățișat o scrisoare a noastră deschisă, întărită cu pecetea noastră cea mare, nouă și adevărată, întocmită cu privire la hotărînicirea și ridicarea semnelor de hotar ale pomenitei lor moșii Zagaryan și a celor ce țin ⟨de ea⟩, făcută pentru ei, cu cuprînsul de mai jos, cerînd înălțimii noastre cu umilință și smerenie să binevoim s-o primim, s-o încuviințăm, s-o consfințim și s-o întărim cu privilegiul nostru pentru ei și pentru toți moșteni-

torii lor. Cuprinsul ei este acesta: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 11 mai 1367, nr. 232⟩*.

Noi aşadar, ascultind şi primind cu îngăduinţă şi regească bună-tate dreptele şi legiuitele cereri ale pomenitului Ioan, îndreptate cu umilinţă de el măriei noastre în numele său şi al zisului său frate, primim, încuviinţăm şi consfinţim pomenita noastră scrisoare deschisă, fără ră-sături, fără tăieturi şi nestrictată în vreo parte a ei, trecută din cuvînt în cuvînt (în scrisoarea) de faţă cu tot cuprinsul şi toate capetele ei, şi o întărim cu ocrotirea privilegiului nostru de faţă, pentru pomenitul Ioan şi zisul său frate şi pentru toţi moştenitorii şi urmaşii lor, ca să dănuiască pe veci, în temeiul deplinei puteri regeşti, fără vătămarea drepturilor altora şi a ⟨drepturilor⟩ noastre regeşti.

Spre pomenirea şi veşnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră, privilegiată, întărită cu puterea noii noastre peceti duble, atîrnate şi autentice.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau, episcopul de Vesprim, cancelar al reginei şi vicescancelar al curţii noastre, iubitul şi credinciosul nostru, în anul Domnului o mie trei sute şaiszeci şi şapte, în a şaisprezecea ⟨zi⟩ înainte de calendele lui octombrie, iar în al domniei noastre al douăzeci şi şaselea an, venerabilii întru Hristos părinţi, domnii: Toma arhiepiscopul de Strigoni, fratele Ştefan de Calocsa, Ugolin de Spalato, Nicolae de Zara şi Ugo de Ragusa; ⟨precum şi⟩ episcopii: Dumitru al bisericii de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Coloman de Győr, Vilhelm de Pécs, Ştefan de Zagreb, Dominic de Cenad, Mihail de Agria, Ioan de Vaţ, Petru al Bosniei, Ladislau de Nitra, Dumitru al Sirmului, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ştefan de Faro, Ioan de Macarska, Matei de Sebenico, Mihal de Scardona, şi Portina de Segno, păstorind în chip fericit bisericile Domnului, scaunul de Krbava fiind vacant; măritii bărbaţi: domnul Ladislau, duce de Oppeln, palatinul regatului nostru, Nicolae, voievodul Transilvaniei, comitele Ştefan Bubek, judele curţii noastre, Ioan, marele nostru vis-tier, Nicolae de Zech banul întregii Slavonii, Konya, banul Dalmaţiei şi Croaţiei, Nicolae, banul de Mačva, Petru Zudar, marele nostru paharnic, Pavel, marele nostru stolnic, Ioan, marele nostru uşier, şi Emeric, marele nostru comis, şi acelaşi domn Ladislau, comitele de Pojon, şi mulţi alţii ţinînd comitatele şi dregătoriile ţării noastre.

⟨Sub text:⟩ La porunca scrisă a domnului ⟨nostru⟩, regele.

Arh. Naţ. Magh., DL.

Orig. perg., cu pecete atîrnată, legată cu şnur de mătase de culoare portocalie şi vişinie.

EDIȚII: Pesty, *Krassó*, III, p. 81—87.

---

¹ Astfel în text.

Ludovic I, regele Ungariei, confirmă un privilegiu al mamei sale Elisabeta. În lista demnitarilor, între alții: Dumitru, episcopul de Oradea (*Waradiensi*), Dominic, episcopul Transilvaniei (*Transyluano*), Dominic, episcopul de Cenad (*Chanadiensi*), Nicolae, voievodul Transilvaniei (*wo-yuoda Transyluano*).

Nobili viro et honesto Petro, viceuoyuode Transsiluano, amico ipsorum honorando, capitulum ecclesie Transsiluane, amicitiam paratam debito cum honore.

Noveritis nos literas vestras recepisse in hec verba: *⟨Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 29 august 1367, nr. 259⟩*. Nos enim, petitionibus vestris annuentes, unacum Mychaele dicto Darabus de Machkas, homine vestro, nostrum hominem, videlicet discretum virum, magistrum Mychaelem, socium et concanonicum nostrum, ad premissa exequenda duximus transmitendum; qui, demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi in festo beatorum Cosme et Damiani, martirum¹ ad faciem possessionis Mariatelke vocate accessissent, ac vicinis et commetaneis eiusdem circumquaque legitime convocatis, ipsisque presentibus, eandem per suas veras metas et antiquas reambulassent, novas metas iuxta veteres, ubi necesse erat, erigendo, reambulataque et ab aliorum possessionibus separatam et distinctam relinquissent¹ eidem domino Ottoni abbati et sue ecclesie, perpetuo possidendam, eo iure, quo ad ipsum et ad dictam suam ecclesiam dinoscitur¹ pertinere.

Cursus autem metarum ipsius possessionis Mariatelke in hoc ordine distinguuntur: primo enim incipit a parte meridionali in quodam monticulo parvo, in quo est meta perforata; deinde, saliendo ultra viam, ad unum berch pervenitur ad duas metas terreas; postmodum, procedendo paululum per idem berch, pervenitur ad locum Mariatelkefeu vocatum, et in latere cuiusdam silve reperissent unam metam cursualem; abhinc, transeundo versus aquilonem per unum nemus, pervenitur ad quandam locum Kyralkutafeu et Mariatelkefeu, et inter ipsos, in uno rubeto, unam metam terream reperissent; ulterius, procedendo ultra unam viam, qua venit de Zenthmihaltelke et tendit ad unum berch versus aquilonem, supra Kyralkutafeu, et in ipso berch unam metam terream reperissent; et per idem berch pervenitur ad quandam locum, Rauazlyuk vocatum, ubi similiter unam metam cursualem; extinde infra declinando per eandem plagam aquilonis, venit ad quandam terram paludosam, que vocatur Doruosto, penes quam tres antiquas metas terreas invenisset², que distinguunt predictae possessioni Mariatelke vocatae, monasterii antedictae, ac possessionibus Zomorduk et Budatelke, quas metas supradictas, nobiles de Zomorduk et Budatelke veras et iustas ipsius possessionis Mariatelke esse affirmantes³, pacifice et quiete possidendas relinquissent. Tandem, legitimus procurator ipsius domini abbatis plures metas ipsius possessionis Mariatelke ostendere voluisset, sed quia⁴ nobiles de Zomorduk et Budatelke super ipsis metis litem et questionem inter se habebant, et eciam magnam partem ipsius particule terre, Mariatelke vocatae, prefati nobiles ad possessionem ipsorum voluissent applicare¹, ideo donec inter predictos nobiles questio determinabitur, ipsas metas in priori suo statu stare permisissent.

Datum in quindenis festi beati Mychaelis archangeli, anno prenotato. *(Pe verso, de o mînă din secolul al XV-lea:)* Metalis Marti lecte.

Nobilului și cinstului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinstire, capitulul bisericii Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Aflați că noi am primit scrisoarea voastră, cu acest cuprins: *(Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 29 august 1367, nr. 259:)* Noi, dînd, deci, ascultare rugămintilor voastre, am hotărît să trimitem, dimpreună cu omul vostru Mihail zis Darabus de Măcicaș, pe omul nostru, adică pe chibzuitul bărbat, magistrul Mihail, soțul și frațele nostru canonic, spre împlinirea celor de mai sus. Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că, la sărbătoarea fericitilor mucenici Cosma și Damian⁵ ducîndu-se la moșia numită Mariatelke și chemînd în chip legiuit pe vecinii și megieșii ei de pretutindeni, și fiind aceștia de față, au hotărnicit-o după vechile și adevăratele ei semne de hotar, ridicînd semne de hotar noi lîngă cele vechi, unde a fost nevoie, și, *(astfel)* hotărnicită și despărțită și deosebită de moșiile altora, au lăsat-o aceluiași domn abate Otto și bisericii sale, ca s-o stăpînească pe veci, cu acel drept, cu care se știe că ține de el și de zisa sa biserică.

Iar mersul hotarelor acelei moșii Mariatelke se deosebește în felul următor: *(hotarul)* începe deci, mai întii, dinspre miazăzi, de pe un muncel, unde se află un semn de hotar găurit; sărînd de acolo peste drum, ajunge la o creastă, la două movile de hotar; apoi, înaintînd puțin pe acea creastă, ajunge la locul numit Capătul *(locului)* Mariatelke, și la marginea unei păduri au aflat un semn de hotar neîntrerupt; de acolo trecînd spre miazănoapte, printr-o dumbravă, *(hotarul)* ajunge la un loc *(numit)* Capătul fîntinii regelui și Capătul *(locului)* Mariatelke, și între ele, într-un rug, au găsit o movilă de hotar; mergînd mai departe peste un drum ce vine din Sinnihai și se îndreaptă spre miazănoapte, spre o creastă, mai sus de capătul fîntinii regelui, și pe acea creastă au aflat o movilă de hotar; și pe aceeași creastă se ajunge la un loc numit Vizuina Vulpiei, unde de asemenea *(au aflat)* un semn de hotar neîntrerupt; coborînd de acolo prin aceeași parte de miazănoapte, *(hotarul)* ajunge la un pămînt mlăștinos numit Lacul cocorilor, lîngă care au aflat trei movile de hotar vechi, ce fac hotarul între sus-zisa moșie numită Mariatelke, a sus-zisei mănăstiri, și moșiile Sumurduc și Buda Veche, pe care movile sus-pomenite, întrucît nobilii de Sumurduc și Buda Veche au mărturisit că sînt drepte și adevărate *(semne de hotar)* ale acelei moșii Mariatelke, le-au lăsat *(abatelui)* ca să le stăpînească în pace și liniște. Apoi, împuternicitul legiuit al aceluiași domn abate a voit să arate mai multe semne de hotar ale acelei moșii Mariatelke, dar deoarece nobilii de Sumurduc și Buda Veche aveau între ei o pricină și judecată cu privire la acele semne de hotar, ba chiar sus-zișii nobili voiau să alipească la moșia lor o mare parte a acelei bucăți de pămînt numită Mariatelke, de aceea, ei⁶ au îngăduit ca acele semne de hotar să rămîină în starea lor dinainte, pînă cînd se va hotărî pricina dintre sus-zișii nobili.

Dat în a cincisprezecea zi a sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, în anul mai sus arătat.

(Pe verso, de o mînă din secolul al XV-lea:) *(Scrisoare)* de hotărnicire, citită de către Martin.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *invenissent*.

³ Urmează: *ac*, tăiat de aceeași mână.

⁴ Urmează: *inter*, tăiat de aceeași mână.

⁵ 27 septembrie.

⁶ Adică omul voievodului și cel al capitlului.

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis, Petrus, viceuoyuoda Transsiluanus, amiciciam paratam debito cūm honore.

Dicitur nobis in persona nobilis domine, relictę Mychaelis de Aprod-palfolua, filie scilicet Valentini, filii Symonis, quod predicta possessio Aprod-palfolua, alio nomine Felseubarcha vocata, ipsi Valentino, patri suo, unacum Symone, filio Symonis, fratre suo uterino, titulo empcionis fore dinosceretur nuncque, nomine possessionis hereditarie, ipsam et filios suos, nepotes eiusdem Symonis, filii Symonis, excludere niterentur et hoc constaret vicinis et commentaneis ac aliis nobilibus conprovincia-libus evidenter.

Super quo, vestram petimus amiciciam presentibus diligenter quatenus vestrum mitatis¹ hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Fabianus, filius Marci de Lusad, vel Stephanus, filius Mychaelis <de>² Husdath, ac Paulus, filius Nicolai de Kerezthur, aliis absentibus, homo noster, ab omnibus quibus decet et licet, specialiter a vicinis et commentaneis eiusdem universis, sciat et inquirat de premissis omnimodam veritatem.

Et post hec, prout exinde veritas constiterit premissorum, nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, in festo beati Luce ewangeliste, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

<Pe verso, de aceeași mână:> Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis.

Chibzuiților și cinstiților bărbați, vrednicului de cinstire capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor săi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Ni se spune în numele nobilei doamne, văduva lu Mihail de Bircea Mică, adică fiica lui Valentin, fiul lui Simion, că se știe că moșia Bircea Mică, numită cu alt nume Bircea de Sus, a fost sub nume de cumpărătură, a celui Valentin, tatăl ei, precum și a lui Simion, fiul lui Simion, fratele său bun, iar acum, sub nume de moșie moștenită, fiii lui Simion încearcă să o alunge pe ea și pe fiii săi, nepoții celui Simion, <de acolo>, și acest lucru este vădit vecinilor și megieșilor și altor nobili din acel ținut.

Drept aceea, prin cele de față cerem cu stăruință prieteniei voastre să trimiteți pe omul vostru vrednic de crezare ca om de mărturie, înaintea căruia, omul nostru, Fabian, fiul lui Marcu de Jeledinți, sau Ștefan,

fiul lui Mihail de Hășdat, sau, în lipsa celorlalți, Pavel, fiul lui Nicolae de Cristur, să afle și să cerceteze tot adevărul despre cele de mai sus, de la toți cei de la care se cuvine și se poate, <dar> cu osebite de la toți vecinii și megeșii acelei moșii.

Și după acestea să ne faceți cunoscut în scris cu prietenie în scrisoarea voastră adevărul celor de mai sus, așa cum va fi aflat.

Dat la Sintimbru, în sărbătoarea fericitului evanghelist Luca, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

Arh. Naț. Magl., Dl 29 700. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1367.

Orig. hrtle, cu fragmente de pecete de închidere aplicată în document, pe verso.

Transumpt în actul lui Ioan Sigismund, principele Transilvaniei, din 16 iulie 1568. Alba Iulia, la Arh. Naț. Magh., Dl. 29 700/3.

¹ Corect: *mittatis*.

² În orig. lipsește; intercalat după sens,

270

1367 octombrie 28 (*quinto Kalendas Novembris*)

Ludovic I, regele Ungariei, confirmă un act de danie călugărilor din Buda Veche. În lista demnitarilor, între alții: Dumitru, episcopul de Oradea (*Varadiensis*), Dominic, episcopul Transilvaniei (*Transylvano*), Dominic, episcopul de Cenad (*Chanadiensis*), Nicolae, voievodul Transilvaniei (*vaiuoda Transylvano*).

Bibl. Univ. Budapesta, Col. Hevenesi, tom. XVII, p. 277—278.

Copie din secolul al XVIII-lea.

EDIȚII: *Fejér*, IX 4, p. 45—48.

271

1367 noiembrie 4, {Alba Iulia}

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presencium quibus expedit universis quod cum nos, ad petitionem nobilis domine Anna vocate, filie videlicet Dominici, filii Bezter, relictæ Johannis, filii Blasii de Chyfud, discretum virum, magistrum Nicolaum, archydiaconum de Zonuk, socium et concanonicum nostrum, coram quo suam faceret confessionem, duxissemus transmittendum.

Tandem idem magister Nicolaus, exinde ad nos redeundo, nobis retulit viva voce quod predicta nobilis domina Anna, filia Dominici, filii Bezter, in presencia sui et aliorum proborum virorum ad hoc specialiter rogatorum et vocatorum, ob amorem filialem, quem erga filium et filiam suam gereret, medietatem porcionem suarum possessionariarum paternarum in possessione Haranglab et in aliis, quocumque nomine vocitentur, habitarum, in quibus illustrissimus princeps, dominus Lodouicus, rex Hungarie, ipsam heredem fecisset et instituisset, Johanni, filio, et Vrsule, filie suis, dedisset, contulisset et assignasset perpetuo et irrevocabiliter in filios filiorum possidendam, tenendam et habendam, aliam autem medietate¹ sibi reservando, hoc modo, ut, post mortem suam, medietas ipsius medietatis sibi reservate, videlicet quarta pars, ad eosdem Johannem, filium suum, et Vrsulam, filiam suam, devolvatur pleno iure perpetuo possidenda, de alia autem parte ipsius medietatis, quicquid² ipsi domine videbitur, liberam habebit disponenti² et ordinandi facultatem.

Datum feria quinta proxima ante festum beati Emerici confessoris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, facem cunoscut prin cuprinsul <scrisorii> de față tuturor căroră se cuvine că noi am hotărît să trimitem, la cererea nobilei doamne numită Ana, adică fiica lui Dominic, fiul lui Bezter, văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu de Ciufud, pe chibzuitul bărbat, magistrul Nicolae, arhidiaconul de Solnoc, soțul și fratele nostru canonic, ca <ea> să facă înaintea lui mărturia sa.

Apoi, acel magistru Nicolae, întorcându-se de acolo la noi, ne-a spus prin viu grai că sus-zisa nobilă doamnă Ana, fiica lui Dominic, fiul lui Bezter, a dat, a hărăzit și a trecut în stăpînire, înaintea lui și a altor bărbați cinstiți, rugați și chemați îndeosebi pentru aceasta, din dragoste filială pe care o poartă față de fiul și fiica sa, lui Ioan, fiul ei, și Ursulei, fiica sa, jumătate din părțile sale din moșiile părintești, aflate în moșia Hărănglab și în oricare altele, cu orice nume s-ar numi, <moșii> în care vestitul principe, domnul Ludovic, regele Ungariei, a făcut-o și a așezat-o ca moștenitor, spre a o stăpîni, ține și avea pe veci și în chip nestrămutat în fiii fiilor <lor>, însă cealaltă jumătate și-a păstrat-o în așa fel, încît, după moartea sa, jumătatea jumătății păstrate <pentru ea>, adică a patra parte, să fie trecută cu drept deplin aceluia Ioan, fiul ei, și Ursulei, fiica sa, spre a o stăpîni pe veci, <cît> despre cealaltă parte a acestei jumătăți, atît cît i se va părea acelei doamne, <ea> să aibă libera putință de a hotărî și rîndui.

Dat în joia de dinaintea sărbătorii fericitului mărturisitor Emeric, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 701. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1367.
Orig. perg., cu urme de pecete ovală de închidere aplicată pe verso.

¹ Corect: *medietatem*.

² Astfel în orig.

272

1367 noiembrie 19 (in festo beate Elizabeth regine)

Otto, abatele conventului din Cluj-Mănăstur, răspunde scrisorii lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, în legătură cu opreliștea făcută la hotărnicirea moșiei Boz (*Buzd*).

Arh.-Naț. Magh., Dl. 30 686. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1364.
Rezumat în actul lui Emeric, voievodul Transilvaniei, din 11 noiembrie 1369, Turda, nr. 435.

273

1367 noiembrie 25, Sîntimbru

Nos, Petrus, viceuoyuoda Transsilvanus, memorie commendamus quod, <cum>¹ in octavis festi beati Martini confessoris nunc proxime preteritis in sede nostra judiciaria pro tribunali unacum regni nobilibus sedissemus, de medio aliorum causidicorum dominus Otto, abbas monasterii de Clusmonustra, personaliter exurgendo, sua et conventus sui in personis per modum protestationis nobis significare curavit in hunc modum, quod iobagiones venerabilis in Christo patris, domini Dominici, episcopi Transsilvani, tres metas possessionis sue, Bogartelke vocate, a

parte possessionis ipsius domini episcopi Zolumtelke, in qua iamdicti iobăgiones morantur, destruxissent seu anichilassent²; quarum unam metam sub arbore quercino, secundam autem similiter sub arbore quercino destruxissent¹ et arbores desequassent², tertiam vero metam circa finem possessionis Zolumtelke, quam etiam antichilassent², in grande preiudicium ipsius domini abbatis et sui conventus non modicum et iacturam.

Super quo, litteras nostras per nos sibi dari postulavit, quas nos concessimus eidem domino abbati, iustitia communi suadente.

Datum in Sancto Emeriço, in quindenis predicti festi beati Martini confessoris, anno domin M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

⟨Pe verso, de o mină din secolul al XV-lea⟩ Bogartelk.

Noi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, dăm de știre că, pe cînd ședeam, dimpreună cu nobilii țării, în scaunul nostru de judecată, la octavele de curînd trecute ale sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul³, ridicîndu-se însuși din mijlocul celorlalți împricinați, domnul Otto, abatele mănăstirii din Cluj-Mănăstur, în numele său și al conventului său, a avut grijă să ne aducă la cunoștință în chip de întîmpinare astfel, că iobăgii venerabilului întru Hristos părinte ⟨și⟩ domn Dominic, episcopul Transilvaniei, au stricat sau au nimicit trei semne de hotar ale moșiei sale, numite Băgara, dinspre moșia domnului episcop ⟨numită⟩ Șomtelec, pe care locuiesc zișii iobagi; dintre aceste ⟨trei semne⟩ au stricat un semn de hotar sub un stejar, pe al doilea, de asemenea, sub un stejar, iar copacii i-au tăiat, pe al treilea, pe care încă l-au stricat, la capătul moșiei Șomtelec, spre paguba foarte mare și vătămareă domnului abate și a conventului său.

Drept care, el ne-a cerut să-i dăm scrisoarea noastră, pe care noi am dat-o pomenitului domn abate, așa precum cere dreptul obștesc.

Dat la Sintimbru, în a cincisprezecea zi după sus-zisa sărbătoare a fericitului Martin Mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte.

⟨Pe verso, de o mină din secolul al XV-lea:⟩ ⟨Moșia⟩ Băgara.

Bibl. Batthyaneum, Arh. conv. din Cluj-Mănăstur. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1367.

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete aplicată în document, pe verso.

REGESTE: Beke, *Km. konv.*, p. 29, nr. 46.

¹ Pată de umezeală cca 1 cm; întregit pe baza contextului.

² Astfel în orig.

³ 18 noiembrie (1367).

Nos, Wylhelmus, dei et apostolica gratia, episcopus Quinqueecclesiensis, comes capelle et secretarius cancellarius domini Lodovici, dei gratia, regis Hungarie, memorie commendantes tenore significamus quibus expedit universis, quod magister Dominicus literatus, famulus et procurator magistri Mychaelis dicti Beuldre, comitis camerarum regalum salifodinarum partis Transsiluane et de Lyppa, cum procuratoriis literis regalibus, ad nostram veninedo presentiam, exhibuit nobis quasdam litteras patentes quondam domini Nicolai Konth, vaivode ipsius partis Transsiluane, petens nos ut easdem nostris literis privilegialibus pro tui-

tione et conservatione iurium hospitum de Deeswar et de Deersakana¹, de verbo ad verbum transscribi faceremus ad cautelam. Quorum tenor talis est: *⟨Urmează actul lui Nicolae, voievodul Transilvaniei, din 29 ianuarie 1353, DRH-C, vol. X, nr. 166⟩*.

Nos, igitur, iustis et legitimis petitionibus annotati magistri Domini literati favorabiliter inclinati, premissas literas iamdicti domini Nicolai Konth, vaivode, pro eisdem civibus et hospitibus de Deesakana et de Deeswar, presentibus nostris literis privilegialibus de verbo ad verbum sine variatione aliquali transscribi fecimus ad cautelam. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes sigillo regio, quo pre-textu honoris nostri comitatus capelle regie utimur, duximus consignandas.

Datum Bude, in festo beati Andree apostoli, anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo septimo.

⟨Pe verso, de o mână din secolul al XV-lea.⟩ De commetaneitate Beche.

Noi, Vilhelm, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcop de Pécs, comite al capelei și cancelar-secretar al domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul scrisorii de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine, că magistrul Dominic diacul, slujitorul și împuternicitul magistrului Mihail zis Beuldre, comitele cămărilor regești al ocnelor de sare din părțile Transilvaniei și din Lipova, venind înaintea noastră, cu scrisoarea de împuternicire din partea regelui, ne-a arătat o scrisoare deschisă a răposatului domn Nicolae Konth, voievodul Transilvaniei, cerindu-ne, spre chezășie, să punem să se treacă acea scrisoare din cuvînt în cuvînt într-o scrisoare privilegială a noastră, pentru apărarea și păstrarea drepturilor oaspeților din Dej și din Ocna Dejului. Cuprinsul scrisorii este acesta: *⟨Urmează actul lui Nicolae Konth, voievodul Transilvaniei, din 29 ianuarie 1353, DRH-C, vol. X, nr. 166⟩*.

Noi, așadar, incuviințind cu bunăvoință dreapta și legiuita cerere a pomenitului magistrul Dominic diacul, am pus, spre chezășie, să fie trecută din cuvînt în cuvînt, fără nici o schimbare, pentru acei orașeni și oaspeți din Ocna Dejului și din Dej, acea scrisoare a domnului Nicolae Konth, voievodul, în scrisoarea noastră privilegială de față.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am hotărît să însemnăm această scrisoare cu pecetea regească, de care ne slujim în temeiul slujbei noastre de comite al capelei regești.

Dat la Buda, la sărbătoarea fericitului apostol Andrei, în anul Domnului o mie trei sute șaiszeci și șapte.

⟨Pe verso, de o mână din secolul al XV-lea.⟩ Despre megieșia (pămîntului) Beche.

Arh. St. Cluj-Napoca, Arh. oraș Dej, nr. 18.

Orig. perg., pecetea atîrnată de șnur de mătase galben-roșie a căzut.

EDIȚII: Ub., II, p. 304.

REGESTE: Tört. Lapok, I, 1874, p. 411, nr. 18.

¹ Astfel în orig.

Mihail, episcopul de Agria, încheie o înțelegere cu Petru Zudar, marele paharnic, cu privire la plata dijmelor. Este menționat, ca notar și martor la întocmirea actului, Matei al lui Andrei, cleric al diecezei de Cenad.

Arh. Vat. Bonnif. IX. ann. XII, Liber 20, f. 249.

Transumpt în actul papei Bonifaciu al IX-lea, din 8 aprilie 1401.

EDIȚII: *Mon. Vat. Hung.*, seria I, vol. IV, p. 317.

Nos, magister Briccius, filius Deseu, vicecomes de Vgucha, et iudices nobilium de eodem, damus pro memoria quod Stephanus, filius Kerecheth de Dabolch, homo noster ad id destinatus, cum sigillo nostro, ad nostram accedens presenciam, dixit talimodo, quod Dominicus, filius Dominici de Fonchika, dominico die proxime preterite in dictam villam ipsum conduxisset, ibique idem Dominicus quendam famulum suum, Petrum nomine, in capite suo permactatum et vulneratum ostendisset, dicendo quod Johannes, filius Ladislai de eadem Fonchika, in festo beate Katherine¹ virginis et martiris proxime preterito ipsum famulum suum in capite permactasset et vulnerasset.

Datum in Sasuar, feria quinta proxima post festum beati Andree apostoli, anno domini M^o CCC^o LX° septimo.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) Pro Dominico, filio Dominici de Fonchika, contra Johannem, filium Ladislai de eadem, super vulneratione famuli sui, protestatoria.

Noi, magistrul Briccius, fiul lui Desideriu, vicecomite de Ugocea, și juzii nobililor din același (comitat), dăm de știre că Ștefan, fiul lui Kerecheth de Dăbolț, omul nostru trimis pentru aceasta, cu pecetea noastră, venind înaintea noastră ne-a spus astfel, că Dominic, fiul lui Dominic de Făncica, în duminica de curînd trecută², l-a dus pe el în pomenitul sat și, acolo, acel Dominic i-a arătat pe slujitorul său, cu numele Petru, lovit la cap și rănit, spunînd că Ioan, fiul lui Ladislau tot de Făncica, a lovit la cap și a rănit pe acea slugă a sa, la sărbătoarea fericii fecioare și mucenice Ecaterina³, de curînd trecută.

Dat la Sásvár, în joia de după sărbătoarea fericitului apostol Andrei, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) (Scrisoare de întîmpinare) pentru Dominic, fiul lui Dominic de Făncica, împotriva lui Ioan fiul lui Ladislau tot de Făncica, cu privire la rănirea slujitorului său.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Col. generală.

Orig. hirtie, cu urme de pecete aplicată pe verso.

¹ Astfel în orig.

² 28 noiembrie.

³ 25 noiembrie.

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fideli suo, magnifico viro, domino Nicolao, woyuode Transsiluano, vel eius viceuoyuode, salutem et gratiam.

Cum nos nobilem relictam Johannis, filii Blasii de Chyfud, filiam videlicet Dominici, filii Boztur¹ de Haranglab, Annam nuncupatam, ex plenitudine auctoritatis regie et gracia speciali, in universis possessionariis porcionibus quondam dicti Dominici, patris sui, hominis, ut dicitur, sine prole masculina defuncti, in partibus Transsiluanis et alyas¹ ubilibet, specialiter autem in eadem Haranglab existentibus, quibusvis nominibus vocitentur, heredem et successorem paternum prefecerimus et instituerimus, prout alie littere nostre patentes exinde conffecte¹ clarius manifestant, fidelitati vestre firmis damus in mandatis quatenus, mox receptis presentibus, prefatam nobilem dominam Annam im memoratas possessiones suas paternas introducere debeatis et sibi easdem possessiones, cum omnibus suis utilitatibus², pertinenciis et fructuositatibus, iuxta premissae graciae nostre formam, in persona nostra statuatis perpetue possidendas, contradiccione Mychaelis, filii Pauli de Galfalua, ac aliorum quorumcunque non obstante prorsus in hac parte; aliud, nostre graciae sub optenta³, non facturi, ymmo¹ eandem dominam in ipsis possessionibus et iuribus possessionariis suis paternis ab omnibus hominibus ipsam indebite molestare volentibus protegatis efficaciter conservando, auctoritate nostra mediante.

Datum in villa Thapolcha, feria sexta proxima post festum Conceptionis beate virginis, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului său, măritului bărbat, domnul Nicolae, voievodul Transilvaniei, sau vicevoievodului acestuia, mîntuire şi milostivire.

Intrucît, din plînătatea autorităţii regeşti şi din osebită milostivire, pe nobila doamnă, văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu de Ciufud, adică pe fiica lui Dominic, fiul lui Bezter de Hărănglab, numită Ana, am pus-o şi am aşezat-o moştenitor şi urmaş părintesc în toate părţile de moşii ale răposatului zis Dominic, tatăl ei, om — după cum se spune — mort fără urmaş bărbătesc, (părţi de moşii) aflătoare în părţile Transilvaniei şi oriunde în altă parte, şi cu osebite în aceeaşi (moşie), Hărănglab, numite cu orice nume, precum arată mai limpede o altă scrisoare deschisă a noastră întocmită pentru aceasta, poruncim, (aşadar), cu tărie credinţei voastre ca, îndată ce veţi primi scrisoarea de faţă, să fiţi datori s-o puneţi în stăpînire pe sus-zisa nobilă doamna Ana, în pomenitele sale moşii părinteşti şi, potrivit milostivirii noastre de mai sus, să i le daţi, în numele nostru, în stăpînire, spre a stăpîni pe veci acele moşii cu toate folosinţele, cu cele ce ţin de ele şi cu foloasele lor, fără a ţine deloc, în această privinţă, seama de împotrivirea lui Mihail, fiul lui Pavel de Ganfalău, şi a oricăror altora; altcumva să nu faceţi, dacă vreţi să păstraţi milostivirea noastră, ba chiar să o ocrotiţi pe această doamnă, prin mijlocirea autorităţii noastre, în acele moşii şi drepturi părinteşti de toţi oamenii doritori a o supăra pe nedrept, păzind-o cu folos.

Dat în satul Thapolcha, în vinerea de după sărbătoarea Zămislirii Maicii Domnului, în anul Domnului o mie şrei sute şazeci şi şapte.

¹ Astfel în transumpt.

² Urmează: *aul*, taiat de aceeași mină.

³ Corect: *obtentă*.

Lodovicus, dei gratia, rex Hungarie, fidelibus suis universis, singulis, nobilibus et possessionatis hominibus, in partibus Transilvanis constitutis et existentibus, quorum notitie presencium fuerit noticiā manifestā, salutem et grāciam.

Fidelitatem universitatis vestre attente requirimus, nichilominus vobis et cuilibet vestrum firmo firmius regio edicimus sub precepto per presentes quatenus, statim habita presencium noticiā, universi vestrum universaliter et singuli singulariter adeo se equis, armis et aliis exercituum necessariis promptuare et munire studeat indilate, ut quam primum nos in brevi, sicut proposuimus, illuc in medium vestri, auctore domino, profiscemur, et vobis per nostrum nuncium et litteras intīmaverimus, more exercituancium egredi et nobiscum iter arripere possitis, fidelia imo oportuna¹ servitia nobis et sacre nostre corone, iuxta vestram consuetudinem ab antiquo assuetam, quibus mediantibus nobiscum astringimini exercitare, exhibituri.

Scitis namque et vestre evidenter constare potest universitati quod nos, hactenus, omnem vestram voluntatem et beneplacitum adimplevimus, et adhuc facimus domino duce. Recommendatam itaque habemus vestram fidelitatem, propensius et recommissam, vosque benevolencia nostra regia et gracia speciali prosequentes in hac parte. Secus, sub nostre gravissime indignacionis pena, facere non ausuri.

Datum in Kaproncha, tercio die beate Lucie virginis, anno domini M^{oo} CCC^{oo} LXVII.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, tuturor credincioșilor săi și fiecăruia, nobili și oameni cu moșii, așezați și aflători în părțile Transilvaniei, la cunoștința cărora se vor aduce cele de față, sănătate și milostivire.

Cerem cu tot dinadinsul credinței obștei voastre {și}, totodată, prin această {scrisoare} vă poruncim vouă și fiecăruia dintre voi cât mai strâns, prin poruncă regească, ca, îndată ce veți lua cunoștință de cele de față, toți dintre voi, împreună, și fiecare, în parte, să caute fără zăbăvă a se pregăti și a se asigura în așa fel cu cai, cu arme și alte {lucruri} de trebuință la oaste, încît, îndată ce vom porni într-acolo, în mijlocul vostru, așa cum ne-am pus în gînd {să pornim} în curînd cu ajutorul lui Dumnezeu, și îndată ce vă vom fi înștiințat prin trimisul nostru și prin scrisoare, să puteți să veniți după obiceiul {nobililor} slujind la oaste și să porniți cu noi la drum, ca să ne aduceți nouă și sfintei noastre coroane credincioase și cuvenite slujbe, după obiceiul vostru statornicit din vechime, prin care sînteți datori să mergeți la oaste împreună cu noi.

Și voi știți, și obștea voastră poate să se încredințeze deslușit că, pînă acum, noi v-am împlinit toată voia și dorința voastră și încă facem {aceasta} și acum călăuziți de Domnul. Așadar, prețuim credința voastră

și cu mai multă bunăvoință o răsplătim și pe voi vă îmbrățișăm cu bunăvoința noastră regească și cu milostivire osebită în această privință. Altfel să nu cutezați a face, sub pedeapsa prea-grelei noastre minii.

Dat la Kaproncha, în a treia zi după (sărbătoarea) fericitei fecioare Lucia, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

Bibl. Univ. Budapesta, Col. Daniel Cornides, ms. II, 38.

Copie din secolul al XVIII-lea.

EDIȚII: *Fejér*, IX 4, p. 48—49; *Transilvania*, 1872, p. 142; *Hurmuzaki-Densușianu*, I/2, p. 139.

¹ Astfel în text; corect: *opportuna*.

279

1367. decembrie 15, Oar'a de Jos

Discretis viris et honestis honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, Petrus, viceuoyoda Transsiluanus, amicitiam paratam debito cum honore.

Cum possessio Vray vocata, in comitatu de Torda existens, porcio videlicet condam Petri litterati de eadem, rite et legitime ad manus regias in personae regie maiestatis dudum, racione seu debito officii honoris woyuodatus, ad manus nostras iudiciarias, cum omnibus suis utilitatibus, devoluta seu successa extiterit, tandem magister Paulus, filius Johannis, filii Gyereu de Mehes, cuius redempcionii de regni consuetudine dinoscere et pertinere videbatur, per sua pecunia eandem possessionem Vray a nobis redimere instanter postulavit et redemit, quam auctoritate nostra iudiciaria, cum omnibus suis utilitatibus et utilitatum integritatibus, eidem magistro Paulo, filio Johannis, de manibus nostris iudiciariis penitus excipiendo, dedimus et tradidimus possidendam, salvo iure alieno. Unde, cum ad ipsam statucionem faciendam homo noster sub vestri hominis testimonio de necessario sit transmittendus, igitur vestram requirimus amicitiam presentibus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, magister Ladislaus, filius Barrabe de Sancto Paulo, vel Symon, filius Pauli, filii Bachka, altero absente, homo noster, accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem legitime inibi convocatis et presentibus, statuat et relinquat prefato magistro Paulo, perpetuo possidendam, contradiccione quorumpiam non obstante. Si enim aliqui quicumque iuris in eadem habere sperant, ordine iuris exequantur.

Et post hec, ipsius possessionarie statucionis seriem, prout fuerit oportunum¹, nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Waradia, feria quarta proxima post festum beate Lucie virginis et martiris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX° septimo.

(*Pe verso, de aceeași mână.*) Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, pro magistro Paulo, filio Johannis, filii Gyereu de Mehes, statutoria.

Chibzuților și cinstiților bărbați, vrednicului de cinste capitolu al bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Întrucît moșia numită Oroiu, aflătoare în comitatul de Turda, adică partea răposatului Petru diacul din acea (moșie), a trecut și a intrat, împreună cu toate folosințele sale, după rânduială și pe calea legii, în

miinile regești și, apoi, în numele maiestății regești, pe seama și slujba datorată demnității voievodale, în miinile noastre judecătorești, (iar), după aceea, magistrul Pavel, fiul lui Ioan, fiul lui Grigore de Miheș — de a cărui răscumpărare se știe că ține, potrivit obiceiului țării — a cerut de la noi cu stăruință și a răscumpărat pe banii săi acea moșie Oroiu, pe care, (noi), în temeiul autorității noastre judecătorești, scoțind-o cu desăvîrșire din miinile noastre judecătorești, o dăm și o trecem aceluși magistrul Pavel, fiul lui Ioan, spre a o stăpîni, împreună cu toate folosiințele sale și deplinătatea foloaselor, fără a vătămă dreptul altuia. Drept aceea, cerem cu stăruință prin (scrisoarea) de față prieteniei voastre ca, întrucît spre a face această dare în stăpînire trebuie să fie trimis omul nostru, sub mărturia de trebuință a omului vostru, să trimiteti, așadar, pe omul vostru vrednic de crezare ca om de mărturie, înaintea, căruia, omul nostru, magistrul Ladislau, fiul lui Barnaba de Sînpaul, sau, în lipsa acestuia, Simion, fiul lui Pavel, fiul lui Bachka, ducîndu-se (la fața locului) și fiind chemați în chip legiuit vecinii și megieșii acelei (moșii), și fiind de față aceștia, să o dea în stăpînire și să o lase pomenitului magistrul Pavel, spre a o stăpîni pe veci, fără a ține seama de împotrivirea cuiva. Iar dacă oricare altcineva nădăjduiește să aibă vreun drept în această (moșie), să se împlinească rînduiala legii.

Și după acestea să ne faceți cunoscut în scris (și) cu prietenie în scrisoarea voastră desfășurarea dării în stăpînire, după cum va fi de cuviință.

Dat la Oarda, în miercurea de după sărbătoarea fericitei fecioare și mucenice Lucia, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

(*Pe verso, de aceeași mînă:*) Chibzuților și cinstiților bărbați, vrednicului de cinstire capîtlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, (scrisoare) de dare în stăpînire pentru magistrul Pavel, fiul lui Ioan, fiul lui Grigore de Miheș.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 126. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1367.

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere aplicată în document, pe verso.

¹ Corect: *opportunum*.

9

280

1367 decembrie 17 (*XVI Kalendas Ianuarii*), Roma

Papa Urban al V-lea cere arhiepiscopilor, episcopilor, abaților, priorilor, prepoziților precum și banilor, comiților, baronilor din Ungaria și sfetnicilor lui Ludovic I, regele Ungariei, să dea deplină crezare lui Petru de Calesio, prepozit al bisericii de Nîmes, ca nunțiu al Scaunului apostolic în Ungaria.

Arh. Vat. Reg. orig. an. VI, fol. 46.

Orig.

EDITII: Theiner, *Mon. hist. Hung.*, II, nr. 159, p. 84.

281

1367 decembrie 23, (Cluj-Mănăstur)

Nos, co(nvent)us¹ monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, significamus tenore presentium, quibus expedit universis memorie commendantes, quod accedentes personaliter ad nostram presentiam Stephanus,

filii Michaelis de Buda, ab una, item Georgius, frater eiusdem uterinus de eadem Buda, parte ab altera, confessum extitit per eosdem ministerio vive vocis pariter et relatum quod ipsi possessiones ipsorum, videlicet Buda et Kulezmeze vocatis², in comitatu de Clus, in quarum dominio pacifice et quiete existerent, de bona ipsorum voluntate a data presentium usque ad revolutionem viginti annorum, utilitates iamdictarum possessionum, tam in terris arabilibus, pratis, silvis, nemoribus, aquis, quam in aliis iuribus ipsorum percipiendis taliter inter se divisissent, ymo diviserunt coram nobis; primo enim a puteo Fizkut vocato, penes quam supra eundo usque ad domum Johannis, filii Andeek, versus ecclesiam ipsorum parochialem³, eandem ecclesiam includendo, in iamdicta possessione Buda, cum omnibus utilitatibus ad dictam partem pertinentibus, iamdicto Georgio in eadem divisione cessisset; insuper, ab alia parte ipsius possessionis Buda versus Dyoz, ab arboribus pomorum incipiendo, supra quendam⁴ viam ipsius possessionis, portio superiorum⁵ similiter eidem Georgio ad portionem suam cessisset, reliqua vero pars totalis ipsius possessionarie portionis Buda, Stephano, filio Michaelis, prenotato, cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis in ipsa divisione cessisset.

Item de alia possessione, Kulezme³ vocata, medietas, cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis, directe versus meridiem, cum una curia in fine ville, in parte superiori, in qua moratur Symon Olachus, in ipsa possessione Kulezmeze vocata⁶, sepefato Georgio pertineret, et a iamdicta curia, ex alia parte fluvii, versus Zholmuskyy⁷ predicto Stephano cessisset et pertineret, usque ad revolutionem viginti annorum, ut pretactum est, irrevocabiliter possidendas, tenendas pariter et habendas. Super quo, litteras nostras per nos ipsis dari postularunt.

Datum quinta feria ante Nativitatem domini, anno domini millesimo CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

(*Pe verso, de o mână de la începutul secolului al XVI-lea*): Divisionales Bwda³ et Kelezmeze³.

Noi, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, înfățișându-se înșiși înaintea noastră, Ștefan, fiul lui Mihail de Buda Veche, pe de o parte, iar pe de altă parte, Gheorghe, fratele său bun, tot de Buda Veche, ni s-a spus și ni s-a adus la cunoștință de către ei, prin viu grai, că și-au împărțit între ei și își împart și în fața noastră, de bună voie, de la data scrisorii de față pînă la împlinirea a douăzeci de ani, moșiile lor numite Buda Veche și Kulezmeze, din comitatul Cluj, — pe care le stăpînesc în chip pașnic și liniștit — de asemenea și folosințele ziselor moșii, atît din pămînturile de arătură, din livezi, păduri, dumbrăvi, ape, cît și din alte drepturi de pe urma căroră culeg (roade), în felul următor: mai întîi, din zisa moșie Buda Veche, (bucata care începe) de la puțul numit Fîntîna cu Sălcii, pe lingă care se merge în sus, pînă la casa lui Ioan, fiul lui Andeek, spre biserica parohială, cuprinzînd în ea și această biserică, dimpreună cu toate folosințele ce țin de numita parte, a căzut la acea împărțire în partea sus-numitului Gheorghe; în afară de aceasta, dinspre cealaltă parte a numitei moșii Buda Veche, spre Deușu, începînd de la un pom, deasupra unui drum al numitei moșii, bucata de sus a căzut, de asemenea, în partea numitului Gheorghe, iar partea rămasă din întreaga acea bucată de moșie Buda Veche, dimpreună cu toate folosințele și cu tot

ce ține de ea, a căzut la acea împărțire în partea sus-numitului Ștefan, fiul lui Mihail.

De asemenea, din cealaltă moșie, numită Kulezmeze, jumătatea dinspre miazăzi de-a dreptul, dimpreună cu toate folosințele ei și cu tot ce ține de ea, (și) cu o curte din capătul satului, în partea de sus, în care locuiește Simion românul, de pe această moșie numită Kulezmeze, va ține de ades-numitul Gheorghe, iar partea (ce începe) de la sus-pomeni a curte, de cealaltă parte a riului, spre Șinteiu, a căzut sus-zisul Ștefan și va ține de el pînă la împlinirea a douăzeci de ani, după cum s-a spus mai sus, ca s-o stăpînească, s-o țină și s-o aibă în chip nestrămutat. Drept care, ne-au cerut să le dăm noi scrisoarea noastră cu privire la aceasta.

Dat în joia dinaintea (sărbătorii) Nașterii Domnului, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte.

(*Pe verso, de o mîină de la începutul secolului al XVI-lea.*) (Scrisoare) de împărțeață (a moșiilor) Buda Veche și Kulezmeze.

Arh. Naț. Magh., Dl. 26 755. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.

Orig. perg., cu urme de pecete de închidere aplicată în document, pe verso.

EDIȚII: *Documenta Valachorum*, p. 212—213.

¹ Pată de umezeală cca 2 cm.; întregit pe baza contextului.

² Corect: *vocatas*.

³ Astfel în orig.

⁴ Corect: *quandam*.

⁵ Corect: *superior*.

⁶ Corect: *vocata*.

282

1368

Ludovic I, regele Ungariei, întărește în chip de privilegiu pentru călugărițele din Buda Veche un act din anul 1367. În lista demnitarilor sint menționați, printre alții, Dumitru, episcop de Oradea, Dominic, episcop al Transilvaniei, Dominic, episcop de Cenad, și Nicolae, voievod al Transilvaniei.

Bibl. Univ. Budapesta, Col. Hevenesi, tom. V, p. 429.

Copie din secolul al XVIII-lea.

EDIȚII: *Fejér*, IX/4, p. 121—125.

283

1368 ianuarie 9, (Lelez)

Nos, Johannes, prepositus, et conventus ecclesie sancte crucis de Lelez, damus pro memoria quod Ladislaus, filius Simonis, et alter Ladislaus, filius Marhardi de Karul, suis ac Michaelis, filii eiusdem Simonis, seu Andree de eadem in personis, ad nostram personaliter accedentes pres nciam, dixerunt nobis, protestando, quod Andreas, Ladislaus et Stephanus, filii Stephani de Wythka, item Gregorius et Ladislaus, filii Andree de eadem, item Johannes et Stephanus, filii predicti Andree, fructus quarundam possessionum suarum Olchwa et Zopay seu alias utilitates percipi niterentur, quos quidem nobiles de Wythka ipsi, suis et absencium predictorum in personis, pronunc ab usu fructuum et omnium utilitatum predictarum possessionum suarum seu omnimodo per-

eeptione, facie ad faciem coram nobis repertos, prohibuerunt et inhibuerunt contradicendo.

Datum die dominica proxima post festum Epiphaniarum domini, anno eiusdem M^o CCC^{mo} sexagesimo octavo.

(*Pe verso:*) Pro nobilibus de Karul, interius nominatis, contra nobiles de Vytk¹ intrascriptos, prohibitoria.

Noi, Ioan, prepozitul și conventul bisericii sfintei cruci din Lelez, dăm de știre că, venind înșiși în fața noastră, Ladislau, fiul lui Simion, și alt Ladislau, fiul lui Marhard de Carei, în numele lor și al lui Mihail, fiul aceluiași Simion, și în al lui Andrei, tot de <Carei>, ne-au spus în chip de întâmpinare că Andrei, Ladislau și Ștefan, fiii lui Ștefan de Wythka, precum și Grigore și Ladislau, fiii lui Andrei tot de <Wythka>, și de asemenea Ioan și Ștefan, fiii sus-zisului Andrei, caută să culeagă roadele și alte foloase ale unor moșii ale lor <numite> Olchwa și Zopay. Și pe acești nobili de Wythka, aflindu-se față în față cu ei înaintea noastră, ei, în numele lor și în al celor mai sus-ziși, care nu erau de față, i-au oprit atunci de la culegerea și folosirea roadelor și a tuturor folosințelor sus-ziselor lor moșii, și împotrivindu-se, le-au pus opreliște.

Dat în duminica de după sărbătoarea Botezului Domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șaizeci și opt.

(*Pe verso:*) Scrisoarea de opreliște pentru nobilii de Carei numiți în scrisoare, împotriva nobililor de Wythka arătați în scrisoare.

Arh. Naț. Magh., Dl.

Orig. hirtie, cu urme de pecete de închidere.

EDIȚII: *Károlyi*, I, p. 290.

---

¹ Astfel în text.

Nos, Stephanus¹, filius Ladislai, vicecomes de Zolnuk, et quatuor iudices nobilium eiusdem comitatus, memorie commendamus quod discretus vir, magister Andreas, cantor ecclesie Albensis Transsiluane, in nostram accedendo personaliter presenciam, in persona venerabilis in Christo patris et domini Dominici, episcopi eiusdem ecclesie, domini sui, nobis per modum protestacionis significare curavit quod Jacobus, filius Petri, iobagio magistri Sebastiani, filii Johannis magni de Kene², super meatum³ cuiusdam ryvuli⁴, Thasnad pataka nuncupati, molendinum hedificasset⁵, tamen medietas ipsius fluvii seu ryvuli⁵ ad possessionem iamdicti domini episcopi, domini sui, Thasnad vocatam, pertineret, et structuram eiusdem molendini idem Jacobus, filius <Petri>⁶, intra limites metarum dicte possessionis, ad terram eiusdem collocasset minus iuste; factaque protestacione huiusmodi, petens idem magister Andreas cantor ut nostrum pro testimonio hominem transmitteremus, quo presente in persona dicti domini episcopi, ab hedificacione⁵ premissa eundem Jacobum, filium Petri, prohiberet.

Nos vero⁷, ad petitionem ipsius magistri Andree cantoris acquiescentes⁵, unum ex nobis, consocium nostrum, videlicet Nicolaum, filium Bece⁸, nobile⁹ de Zuna, ad premissa transmisimus peragerendū; qui demum ad nos exinde reversus et per nos requisitus, retulit quod cum eodem domino Andrea cantore ad dictum Jacobum, filium Petri, iobagionem

ipsius magistri Sebastiani, ad dictam villam Kene² legitime accessisset, et prelibatus magister Andreas cantor eundem Jacobum, filium Petri, coram populis in dicta Kene² commorantibus, in persona domini episcopi sepenominati¹⁰, ab hedificacione⁵ premissa et structura dicti molen-dini ac in terra ipsius possessionis, Thasnad vocate, conservacione pro-hibuisse⁷, et¹⁰ contradicendo, inhibuisse coram ipso.

Datum in Kene², feria secunda proxima post festum Epiphanie dōmini, anno eiusdem M^o CCC^o LX° octavo.

Noi, Ștefan, fiul lui Ladislau, vicecomite de Solnoc, și cei patru juzi ai nobililor din același comitat, dăm de știre că, venind însuși în fața noastră, chibzuitul bărbat, magistrul Andrei, cantorul bisericii de Alba Transilvaniei, în numele venerabilului întru Hristos părinte și domn Dominic, episcopul acelei biserici, stăpinul său, s-a îngrijit să ne facă cunoscut, în chip de întâmpinare, că Iacob, fiul lui Petru, iobag al magistrului Sebastian, fiul lui Ioan cel Mare de Kene, a clădit o moară pe cursul unui pîrâu numit Valea Tășnadului, cu toate că jumătate din acel rîu sau pîrâu ține de moșia numită Tășnad a sus-zisului domn episcop, stăpinul său, și că acel Iacob, fiul lui Petru, a așezat pe nedrept clădirea acelei mori între semnele de hotar ale numitei moșii, pe pămîntul aceleia. Și făcînd această întâmpinare, magistrul Andrei cantorul ne-a cerut să trimitem spre mărturie omul nostru, în fața căruia să-l oprească, în numele numitului domn episcop, pe acel Iacob, fiul lui Petru, de la ridicarea (clădirii) pomenite.

Iar noi, încuviințînd cererea acelui magistru Andrei cantorul, am trimis pe unul dintre noi, (și) anume pe tovarășul nostru Nicolae, fiul lui Bece, nobil de Zuna, spre împlinirea celor de mai sus. Acesta întorcîndu-se apoi de acolo la noi, și întreat de noi, ne-a spus că dimpreună cu acel domn Andrei cantorul s-a dus, după lege, la numitul Iacob, fiul lui Petru, iobagul acelui magistru Sebastian, la zisul sat Kene, și că, în fața oamenilor care locuiesc în zisul (sat) Kene, sus-numitul magistru Andrei cantorul l-a oprit, în numele ades-numitului domn episcop, pe acel Iacob, fiul lui Petru, de la sus-zisa ridicare și clădire a pomenitei mori, și de la păstrarea ei pe pămîntul acelei moșii numite Tășnad, și împotrivindu-se, l-a oprit (și) în fața lui.

Dat la Kene, în luna de după sărbătoarea Botezului Domnului, în anul aceleiași o mie trei sute șazecei și opt.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capit. Alba Iulia, lădița I, nr. 180. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1368.

Orig. hîrtie, cu urmele a trei peceti inelare aplicate pe verso.

Copie la Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 68 (cu data: 1368 cca. ianuarie 6).

EDIȚII: Szeredai, *Series*, p. 139—140; *Fejér*, IX/4, p. 154—155.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 180.

¹ La Szeredai, *Series*, p. 139—140, și *Fejér*, IX/4, p. 154—155: *Andreas*.

² La Szeredai și *Fejér*, greșit: *Bene*.

³ La Szeredai și *Fejér*, greșit: *meta*.

⁴ Astfel în orig.; la Szeredai și *Fejér* urmează aici cuvintele: *ad possessionem iamdicti d(omi)ni episcopi*, probabil prin confuzie cu un pasaj de mai jos.

⁵ Astfel în orig.

⁶ Lipsește în orig.; întregit pe baza contextului.

⁷ La Szeredai și *Fejér* greșit: *itaque*.

⁸ La Szeredai și Fejér: *Becze*.

⁹ Corect: *nobilem*.

¹⁰ La Szeredai și Fejér cuvîntul lipsește.

Nos, magister Ladislaus, archydiaconus de Vgacha¹, venerabilis in Christo patris, domini Dominici, dei et apostolice sedis gracia, episcopi Transsiluani vicarius generalis, significamus tenore presencium quibus expedit universis quod, cum inter nobiles viros, magistros Georgium, Jacobum et Martinum, filios Miske, Andream et Nicolaum, filios Nicolai de Wolko, ac Johannem, filium Mychaelis de Nymige, actores, ab una parte, ab alia vero Ladislaum, filium condam Andree, viceuoyuode, Johannem, Emericum, Thomam et Andream, filios Andree, necnon Stephanum, filium Luce, filiorum eiusdem Andree, viceuoyuode, de Gyogh, reos, coram eodem domino nostro episcopo et in sede iudiciaria eiusdem, in iudicio, questio et litis materia exorta fuisset super eo, videlicet utrum de possessionibus et possessionariis porcionibus condam magistri Ladislai, filii Stephani de eadem Gyogh, que possessiones et porciones possessionarie vero et iuto titulo successionis ad condam magistrum Nicolaum dictum Boriou, de eadem Gyogh, avum predictorum filiorum Myske¹ et aliorum consociorum suorum, devolute fuissent, predicti nobiles actores quartam filialem matrum ipsorum habere debeant vel ne; tandem, visis omnibus circumstanciis et mentis causarum intellectis, predictus dominus noster episcopus, unacum fratribus suis et aliis nobilibus in iudicio secum consedentibus, decrevit iudicando ut, quia possessiones et porciones possessionarie memorati Ladislai, filii Stephani, ad prefatum magistrum Nicolaum dictum Boriou iusto titulo hereditario et successorio fuerunt devolute, memorati nobiles actores quartam filialem matrum ipsorum de ipsis possessionibus et porcionibus possessionariis Ladislai, filii Stephani, in quantum sepefatum magistrum Nicolaum dictum Boriou tangit, de iure habere debeant et optinere².

Datum in octavis festi Epiphaniarum domini, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Noi, magistrul Ladislau, arhidiacon de Ugocea și vicar general al venerabilului întru Hristos părinte, domnul Dominic, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcop al Transilvaniei, facem cunoscut prin cuprinsul celor de față tuturor căroră se cuvine că, întrucît între nobilii bărbați, magistrii Gheorghe, Iacob și Martin, fiii lui Myske, Andrei și Nicolae, fiii lui Nicolae de Vălcău, precum și Ioan, fiul lui Mihail de Nimigea, pîriși, pe de o parte, iar pe de altă parte Ladislau, fiul răposatului Andrei, vicevoievodul, Ioan, Emeric, Toma și Andrei, fiii lui Andrei, precum și Ștefan, fiul lui Luca, fiii³ aceluiași Andrei, vicevoievodul, de Geoagiu, pîriți, (aflați) în judecată în fața celui domn al nostru, episcopul, și la scaunul său de judecată s-a iscat plîngerea și pricina lor de judecată, cu privire la aceea, (și) anume dacă sus-zișii nobili pîriși trebuie sau nu să primască pătrimea cuvenită ca fiice mamelor lor din moșiile și părțile de moșie ale răposatului magistrul Ladislau, fiul lui Ștefan de același Geoagiu, care moșii și părți de moșie au trecut ca adevărată și legiuită moștenire în stăpînirea răposatului magistrul Nicolae zis Boriou⁴, de același Geoagiu, bunicul sus-zișilor fii ai lui Myske

și ai celorlalți părtași ai lor; în sfârșit, ținând seama de toate împrejurările și judecând pricinile amintite, sus-zisul domn al nostru, episcopul, a hotărât, împreună cu frații săi și cu ceilalți nobili, care stăteau împreună cu el la scaunul de judecată, (așa) că, deoarece moșiile și părțile de moșie ale amintitului Ladislau, fiul lui Ștefan, au fost trecute ca adevărată moștenire pomenitului magistru Nicolae zis Boriou, amintiții nobili pîrîși trebuie să primească și să dobîndească de drept pîtrimea cuvenită ca fiice înamelor lor din acele moșii și părți de moșie ale lui Ladislau, fiul lui Ștefan, atît cit îl privește pe des-pomenitul magistru Nicolae zis Boriou.

Dat la octavele sărbătorii Botezului Domnului, în anul aceleuiași o mie trei sute șazeci și opt.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 700. Fotocopie la Inst. de Ist. Cluj-Napoca/1368.

Orig. perg., cu urme de pecete ogivală de închidere, aplicată pe verso.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *obtinere*.

³ Andrei și Luca, părinții pîrîșilor.

⁴ Vițelul.

Ladizlaus, dei et regie maiestatis gracia, weyuoda¹ Transalpinus et banus de Zeurinio, memorie commendamus, tenore presencium, quibus expedit universis quod, cum excellentissimus princeps, dominus Lodo-wicus¹, inclitus rex Hungarie, naturalis dominus noster graciosus, magistrum Demetrium dictum Lepes, aule sue regie militem, pro perpetuo pacis vinculo inter nos, parte ab una, et universos cives et provinciales de Brasso, vicinos et amicos nostros karissimos¹, parte ab altera, ordinando pariter et confirmando, ad nostram delegasset presenciam, per eundem districte nobis precipiendo ut eosdem Brassouienses in universis eorum libertatibus, per eos ab antiquis in terra nostra Transalpina habitis, conservando confirmaremus.

Nos, igitur, regiis semper cupientes nutibus obtemperare, has libertates prefatis civibus et provincialibus de Brasso perpetue duximus concedendas, quod universi mercatores de Brasscho¹ et eius districtu per quamlibet viam terre nostre Transalpine, excepta via Braylan, ad regna extraneā transeuntes, de rebus suis mercimonialibus tantum duo tricesima, unum scilicet transeundo et alterum redeundo, nobisolvere debebunt, ita videlicet quod ipsi terram nostram intrando tantum unum tricesimum nobis in Longo Campo vel iuxta persolvant et, ibidem sigillo tricesimatoris nostri recepto, per terram nostram liberi et expediti transiant². Similiter autem redeundo, tricesimum nobis circa Danubium solvant et, iterum recepto sigillo, per terram nostram expediti procedant. Ipsi autem mercatores cum rebus suis mercimonialibus per dictam viam Braylam ad regna extranea procedentes, tantum unum tricesimum in Longo Campo, non transeundo, sed redeundo nobisolvere tenebuntur. Cum autem ipsi mercatores bona mercimonialia infra terram nostram vendiderint aut mercati fuerint, nullum extunc tributum nec tricesimum de eisdem bonis, nisi in Longo Campo vel iuxta, non tricesimum, sed tantum iustum et antiquum tributum nobisolvere tenebuntur. Insuper, universis mercatoribus de Brasso et eius districtu tributum nostrum in Sa-

latina omnino relaxamus. Ordinamus eciam, quod nullus terricolarum nostrorum, ratione debitorum ad civitatem Brasso vel eius districtum sub credencia traditorum, quemquam de Brasso et eius districtu arestare vel impedire modo aliquali valeat aut presumat. In cuius rei testimonium, presentes litteras nostras privilegiales concessimus, pendentis sigilli nostri maioris et autentici¹ munimine roboratas.

Vobis, igitur, universis fidelibus nostris, comitibus, castellanis, iudicibus, tributariis, officialibus et cuiusvis status hominibus in terra nostra Transalpina constitutis, districtissime precipiendo mandamus quatenus deinceps nullos mercatores de Brasso et eius districtu ad solutionem alicuius tributi aut tricesimi, preter tributa et tricesima nostra suprascripta, compellere aut quidquam ab eis exigere presumatis, nec ipsos aliqua de causa impedire, aggravare vel arestare audeatis. Secus, sicut gravissimam indignacionem nostram incurrere formidatis, facere non ausuri.

Datum anno domini M^o CCC^o LX° octavo, in vigilia sancte Angnetis¹ virginis et martiris.

Vladislav, din mila lui Dumnezeu și a maiestății regești, voievod al Țării Românești și ban de Severin, prin cuprinsul scrisorii de față, dăm de știre tuturor căroră se cuvine că preainălțatul prințipe și domn Ludovic, vestitul rege al Ungariei, milostivul nostru domn firesc, a trimis la noi pe magistrul Dumitru zis Lepes, cavalier al curții sale regești, pentru a rîndui și a întări legămîntul unei păci veșnice între noi, pe de o parte, și toți orășenii și locuitorii provinciei Brașov³, vecinii și prietenii noștri preascumpi, pe de altă parte, punîndu-ne printr-însul în vedere, cu strășnicie, să întărim (și) să păzim pe acei brașoveni în toate libertățile pe care le-au avut ei din bătrîni în Țara noastră Românească.

Așadar, noi, dorind întotdeauna să dăm ascultare poruncilor regești, am hotărît să hărăzim pe veci sus-zișilor orășeni și locuitori ai provinciei Brașov libertățile acestea: că toți negustorii din Brașov și din districtul Brașovului, trecînd spre țări străine pe orice drum al Țării noastre Românești, afară de drumul Brăilei, vor fi datori să ne plătească pentru mărfurile lor numai de două ori tricesima, și anume o dată la ducere și a doua oară la întoarcere, așa fel încît la intrarea în țara noastră să ne plătească numai o dată tricesima, la Cîmpulung sau în apropiere, și, după ce li se va pune acolo pecetea de către vameșul nostru, să treacă slobozi și nestînjiți prin țara noastră. De asemenea, la întoarcere să ne plătească tricesima lîngă Dunăre și, după ce din nou li se va pune pecetea, să plece mai departe nestînjiți prin țara noastră. Iar cînd acești negustori purced cu mărfurile lor pe pomenita cale a Brăilei, spre țări străine, vor fi datori să ne plătească numai o dată tricesima, la Cîmpulung, nu la ducere, ci la întoarcere. Cînd însă acești negustori își vor vinde sau cumpăra mărfurile înăuntrul țării noastre, atunci nu vor fi datori să ne plătească pentru acestea nici vamă, nici tricesimă din lucrurile lor, decît la Cîmpulung sau în apropiere, (și) nu tricesima, ci numai dreapta vamă de demult. Pe lîngă aceasta, scutim cu totul pe toți negustorii din Brașov și din districtul lui de vama noastră de la Slatina. Poruncim chiar ca nici unul dintre supușii noștri să nu poată și să nu se încumete a popri sau a stînji în vreun chip oarecare pe vreun negustor din Brașov sau din districtul lui, sub cuvîntul unor datorii (pentru lucruri) date pe încredere (orașului) Brașov sau districtului Brașovului. Spre mărturia acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială

de față, întărită cu puterea peceții noastre celei mari, autentice și atîrnate.

Vouă, așadar, tuturor credincioșilor noștri, comiți, castelani, juzi, vameși, slujbași și oameni de orice stare rînduiți în Țara noastră Românească, vă punem în vedere și vă poruncim cu strășnicie ca, de acum înainte, să nu mai cutezați a sili pe vreun negustor din Brașov sau din districtul lui la plata vreunei vămi sau tricesime, afară de vămile sau de tricesimele noastre scrise mai sus, sau să cereți de la ei ceva, și nici să îndrăzniți, din vreo pricină oarecare, să-i stînjeți, să-i încărcați, ori să-i popriți. Și altfel să nu îndrăzniți a face, dacă vreți să nu înfrunțați cumplita noastră minie.

Dat în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt, în ajunul (sărbătorii) sfintei fecioare și mucenice Agneta.

Arh. Stat. Brașov, Arh. oraș., Brașov, Privilegii, nr. 7. Fotocopie la Inst. de Ist. Cluj-Napoca/1368.

Orig. perg., pecete rotundă, deteriorată, din ceară de culoare deschisă, atîrnată. Legenda peceții la *Ub.*, II, p. 306.

EDIȚII: Marienburg. *Kleine sieb. Geschichte*, p. 189; *Sieb. Provinzialblätter*, II, p. 186; *Fejér*, IX 4, p. 148—150; *Hurmuzaki — Densușianu*, I 2, p. 144—145 și XV 1, p. 1—2; *Ub.*, II, p. 306—307; *Jakó — Manolescu*, p. 11—12; *DRH-D*, I, p. 86—88.

REGESTE: *Transilvania*, 1872, p. 43.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *transeant*.

³ Corect ar fi „districtului Brașov”, deoarece ținutul Brașov din punct de vedere administrativ, era organizat într-un district.

Discretis viris et honestis, capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, Petrus, viceuoyoda Transsiluanus, sincere amicie et honoris continuum incrementum.

Noverit vestra amicitia nos, litteras serenissimi principis, domini Lodouici, dei gracia, Illustris regis Hungarie, domini nostri naturalis, honore quo decuit recepisse in hec verba: *«Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 10 decembrie 1367, nr. 277»*. Unde, cum ad ipsam stationem faciendam homo noster, sub vestri hominis testimonio, necessario, sit transmittendus, igitur petimus vestram amicitiam presentibus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Andreas, filius Valentini dicti Toppa de Chumbrud, vel Andreas de Donchhaza, altero absente, homo noster, prefatam nobilem dominam, Annam vocatam, in memoratas possessiones paternas introducat et easdem possessiones ac possessionarias porciones olim condam Dominicum, filium Byzther, tangentes, ubilibet in partibus Transsiluanis existentes, cum omnibus earum utilitatibus et pertinenciis quibuslibet, statuatur et relinquat, iuxta formam premisse gracie regalis facte domine antedictae, perpetuo possidendas, contradiccione quorumlibet non obstante. Et post hec, seriem ipsius possessionarie¹ statucionis², prout fuerit oportunum³, nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, in quindenae festi Epiphaniarum domini, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) Discretis viris et honestis, capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, pro nobili domina relicta Johannis, filii Blasii de Chyfud, filia Dominici, filii Bezter¹, Anna vocata, statutorie.

Chibzuiților și cinstiților bărbați, capitlului bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinste, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, spor neîncetat al prieteniei și cinstei adevărate.

Să afle prietenia voastră că noi am primit, cu cinstea cuvenită, scrisoarea prealuminatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustru rege al Ungariei, domnul nostru firesc, avînd acest cuprins: (*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 10 decembrie 1367, nr. 277.*)

De aceea, întrucît pentru a face acea dare în stăpînire trebuie să fie trimis omul nostru, sub mărturia omului vostru, cerem, aşadar, prin cele de faţă cu stăruinţă, prieteniei voastre să trimiteţi ca om de mărturie pe omul vostru vrednic de crezare, în faţa căruia, omul nostru, Andrei, fiul lui Valentin zis Toppa de Ciumbrud, sau Andrei de Donchhaza, în lipsa celui alt, să pună pe sus-pomenita nobilă doamnă, Ana numită, în stăpînirea amintitelor moşii părinteşti şi să-i dea şi să-i lase în stăpînire acele moşii şi părţi de moşie, ce-l priveau odinioară pe răposatul Dominic, fiul lui Bezter, aflătoare oriunde în părţile Transilvaniei, împreună cu toate folosinţele şi cele ce ţin de ele, de orice fel, potrivit rînduiei sus-zisei milostiviri regeşti, făcute sus-zisei doamne, ca să le stăpînească pe veci, fără a fi piedică împotrivirea oricăroră. Şi după acestea, să aveţi bunătatea a ne face cunoscut în scrisoarea voastră, după cum va fi potrivit, cuprinsul acelei dări în stăpînire de moşie.

Dat la Sîntimbru, în a cincisprezecea zi a sărbătorii Botezului Domnului, în anul aceluiaşi o mie trei sute şaizeci şi opt.

(*Pe verso, de aceeași mână:*) Chibzuiților și cinstiților bărbați, capitlului bisericii Transilvaniei, prietenilor lor vrednici de cinste, (*scrisoare*) de dare în stăpînire pentru nobila doamnă, văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu de Ciufud, fiica lui Dominic, fiul lui Bezter, Ana numită.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 698. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.
Orig. perg., cu urme de pecete rotundă, aplicată pe verso.

¹ Scris deasupra rîndului, de aceeași mână.

² Urmează cuvîntul: *possessionis*, tăiat de aceeași mână.

³ Corect: *opportunum*.

⁴ Astfel în orig.

Lodovicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, conventui monasterii de Clusmonastera¹, salutem et gracam.

Dicit nobis Johannes, filius Beke de Haroy, quomodo ipse in dominium quarte puellaris olyn¹ nobilis domine, Elyzabeth vocate, condam consortis sue, filie videlicet Petri, filii Johannis de Zenthmartun, in eadem possessione existentis, per eandem nobilem dominam, dum adhuc vita frueretur mundiali, sibi, iuxta continenciam litterarum vestrarum, cum terris et possessionariis porcionibus collate, necnon dotis et rerum paraffernalium¹ nobilis domine, relictę condam dicti Petri, filii Johannis

de eadem Zenthmartun, similiter per eandem, secundum formam predictarum litterarum vestrarum, comisse, et tandem per nostram excellenciam eidem d(e benignita)te² nostre gracie confirmate, prout in aliis litteris nostris exinde confectis plenius continetur, legitime vellet introire. Su(per quo, fi)delitati³ vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, My(. . .)⁴ vel Ladislaus dictus Borz de Petlen, aut Nicolaus, filius Pauli de predicta Zenthmartun, seu Jacob(us . . . si)ve⁵ Nicolaus de Chekelaka, aliis absentibus, homo noster, ad faciem predictae quarte puellaris condam dicte (nobilis domine)⁶, Elyzabeth vocate, olym¹ consortis ipsius Johannis, in prememorata possessione, Zenthmartun vocata, existentis, necnon (dotis et rerum)⁶ paraffernalium¹ predictarum, vicinis et commetaneis earundem legitime inibi convocatis et presentibus, accedendo, introducat (eundem Johannem)⁶, filium Beke, in dominium earundem, statuaturque ipsas eidem Johanni, eo iure, quo ex regie⁷ nostre⁷ donacion(e, prout ex prescri)ptarum⁸ litterarum vestrarum tenore sibi dinoscitur¹ pertinere, perpetuo possidendas, si non fuerit contradictum; contrad(ictores vero, si qui fue)rint⁸, citet contra eundem Johannem, filium Beke, in nostram presenciam, ad terminum competentem, rationem contradic(cionis eorum reddit)uros⁸. Et post hec, seriem ipsius possessionarie introduccionis et statucionis et nomina contradictorum et citatorum, si qui f(uerint, terminoque)⁸ assignato nobis fideliter rescribatis.

Datum in Wissegrad, in festo beati Vincencii martiris, anno domini M^o (CCC^{mo}) LX^{mo} octavo⁹.

(Pe verso, de aceeași mână:) Fidelibus suis, conventui monasterii de Clusmonastera, pro Johanne, filio Beke de Haroy, introductoria.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi, conventului mănăstirii din Cluj-Mănăstur, mîntuire și milostivire.

Ne spune Ioan, fiul lui Beke de Heria, că el ar voi să intre în chip legiuit în stăpînirea pătrimii cuvenite ca fiică răposatei nobile doamne numite Elisabeta, fosta sa soție, adică fiica lui Petru, fiul lui Ioan de Sînmărtin, aflătoare în acea moșie, (și) care i-a fost hărăzită lui /de acea nobilă doamnă pe cînd trăia, potrivit cuprinsului scrisorii voastre, dimpreună cu pămînturile și părțile de moșie, precum și (în stăpînirea) zestrei și darurilor de nuntă ale nobilei doamne, văduva răposatului (sus)-zis Petru, fiul lui Ioan de Sînmărtin, de asemenea lăsate de acea (doamnă) potrivit cuprinsului sus-zisei voastre scrisori, și apoi întărite lui de înălțimea noastră din milostivirea bunătății noastre, așa cum se cuprinde mai pe larg (acest lucru) într-o altă scrisoare a noastră întocmită în această privință.

Cu privire la care, punem în vedere (și) poruncim credinței voastre să trimiteți pe omul vostru de mărturie vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru My . . . sau Ladislau zis Borz¹⁰ de Petleen, ori Nicolae, fiul lui Pavel de sus-zisul Sînmărtin, sau Iacob . . . ori Nicolae de Cecălaca, în lipsa celorlalți, ducîndu-se la sus-zisa pătrime cuvenită ca fiică a răposatei (sus)-zise nobile doamne numite Elisabeta, fosta soție a lui Ioan, aflătoare în sus-pomenita moșie numită Sînmărtin, precum și la zestrea și darurile de nuntă sus-zise și, chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii și megieșii lor, și fiind aceștia de față, să pună pe acel Ioan, fiul lui Beke, în stăpînirea lor, și să le treacă în stăpînirea acelui Ioan, cu acel drept cu care se știe că țin de el prin dania noastră regească (și) potrivit cuprinsului sus-zisei voastre scrisori, ca să le stăpînească. pe

veci, dacă nu se va împotrivi nimeni, iar dacă vor fi unii împotriviți, să-i cheme înaintea noastră la sorocul potrivit, spre a sta fața cu numitul Ioan, fiul lui Beke, <și> a da seama de temeiul împotrivirii lor. Și după acestea, să ne răspundeți în scris întocmai despre cuprinsul punerii și trecerii în stăpînire a acelei moșii și despre numele împotriviților și al celor chemați (la judecată), dacă vor fi vreunii, și despre sorocul statornicit.

Dat la Vișegrad, la sărbătoarea fericitului mucenic Vincențiu, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

(*Pe verso, de aceeași mînă:*) Credincioșilor săi, conventului mănăstirii din Cluj-Mănăstur, scrisoare de punere în stăpînire pentru Ioan, fiul lui Beke de Heria.

Arh. Naț. Magh., Dl. 27 141. Fotocopie la Inst. de Ist. Cluj-Napoca 1368.

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere aplicată în document pe verso, și cu rupturi și pete de umezeală.

Copie simplă din secolul al XIX-lea la Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3., p. 73 (cu data greșită: 24 mai 1368).

¹ Astfel în orig.

² Rupt cca 2 cm; întregit după sens.

³ Rupt cca 1,5 cm; întregit după sens.

⁴ Rupt cca 2 cm.

⁵ Rupt cca 3 cm; întregit parțial pe baza contextului.

⁶ Rupt cca 3 cm; întregit pe baza contextului.

⁷ Corect: *regia nostra*.

⁸ Rupt cca 3 cm; întregit după sens.

⁹ Rupt cca 2,5 cm; întregit după anul de domnie și itinerariul lui Ludovic I, regele Ungariei.

¹⁰ Bursucul.

289

1368 ianuarie 23, Vișegrad

Nos, Nicolaus, woyuoda Transsilvanus et comes de Zonuk, memorie commendamus quod nos universa iudicia et iudiciorum quelibet gravamina, in quibus magister Sebastianus, filius Johannis magni de Chahol, contra quosvis nobiles de Winempty et de Chaan quocunque modo coram nobis aut in presentia vicecomitis seu iudicis nostri quandocunque hactenus iuridice convictus foret vel agravatus¹ fore dinosceretur¹, quoad portionem nostram iudiciariam cedentia, ad instantem petitionem eiusdem magistri Sebastiani eidem duximus relaxanda, reddentes ipsum magistrum Sebastianum super ipsis iudiciis honoribus¹ penitus expeditum, testimonio presentium mediante.

Datum in Wysegrad, secundo die festi beati Vicentii martiris, anno domini M^o CCC^o LX° octavo.

Noi, Nicolae, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre că noi, la stăruitoarea cerere a magistrului Sebastian, am hotărît să-l scutim de toate gloabele și de orice poveri judecătorești cu care se știe că magistrul Sebastian, fiul lui Ioan cel Mare de Cehăluț, a fost pedepsit și împovărat judecătorește orișicînd pînă acum, în orice chip, în fața noastră sau înaintea vicecomitelui sau judeului nostru, față cu nobilii de Unimăt și de Cean, întru cît <ele> ni se cuvin ca parte a noastră judecătorească, descărcîndu-l cu totul, prin mărturia <scrisorii> de față, pe acel magistrul Sebastian cu privire la acele amenzi.

Dat la Vișegrad, a doua zi după sărbătoarea fericitului mucenic Vincențiu, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Colecția J. Kemény.

Orig. hirtie, cu pecete aplicată.

Copie simplă la Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 74 (cu data greșită: 25 mai).

REGESTE: *Tört. Tár*, 1889, p. 550, nr. 136 (cu data greșită: 26 august 1368).

---

¹ Astfel în orig.

290

1368 ianuarie 30 (*tertio Kalendas Februarii*)

Ludovic I, regele Ungariei, acordă un privilegiu oaspeților din Göllniczbanya. În lista demnitarilor sînt menționați, printre alții, Dumitru, episcop de Oradea, Dominic, episcop de Cenad, Dominic, episcop al Transilvaniei, și Nicolae, voievodul Transilvaniei.

Arh. Naț. Magh., Dl.

Transumpt într-un act al lui Sigismund, regele Ungariei, de la începutul secolului al XV-lea.

EDIȚII: *Fejér*, IX/4, p. 114—119.

291

1368 februarie 12 (*die XII mensis Februarii*), Roma

Dumitru al lui Dominic, prepozitul de Caloceia, și Pavel, al lui Pavel, prepozitul de Sibiu (*Scibiniensis*), au fost primiți în slujba de capelani de onoare ai papei¹ și au rostit jurămîntul obișnuit.

Arh. Vat., Reg. Aren. Gregorii XI, an. 5, pars. 4, tom XXVI, fol. 452 b.

Orig.

EDIȚII: *Archiv*, XXIV, p. 586.

---

¹ Urban al V-lea (1362—1370).

292

1368 februarie 24 (*VII Kalendas Martii*), Roma

Papa Urban al V-lea dăruiește lui Ladislau, al lui Andrei, un canonicat în biserica Transilvaniei, deținut înainte de Nicolae, episcopul de Knin, în vremea înaintării sale.

Arh. Vat., Reg. orig., an. VI, secr., fol. 95—96.

Orig.

REGESTE: Theiner, *Mon. Hist. Hung.*, II, p. 88.

293

1368 martie 1, Buda

Ludouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, castellanis de Temeswar, de Sydowar, de Sebuswar, de Myhald et de Orsoway vel vicecastellanis eorundem, salutem et gratiam.

Cum nos, banatum regni nostri Bulgarie, simulcum dictis castris, salva manente dileccione, a magistro Ladislao, filio Philpus, auferentes, magistro Benedicto, filio Heem, fidei nostro, contulerimus viceversa,

fidelitati vestre, firmo edicto regío, precipiendo mandamus quatenus dicta castra noastra eidem magistro Benedicto, vel homini suo in persona eiusdem, presente magistro Bnh. dicto¹ Bubal, homine nostro, ad hoc specialiter per nos destinato, restatui² facere debeatis, difficultate sine omni. Vobis imo, universis populis dictorum castrorum degentibus, similibus damus, firmis regiis sub edictis, quatenus eidem magistro Benedicto, filio Heem, vel homini suo, in omnibus, tanquam nostre maiestatis persone parere et obedire debeatis, iuraque sua et proventus, ex parte vestra proveniencia et provenientes, homini suo, tempore consueto, extradare, persolvere et administrare studeatis ex integro; secus, sub pena nostre indignacionis gravissime, facere non ausuri.

Datum Bude, in octavis diei Cynorum, anno domini M. CCCLXVIII.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi, castelanilor de Timișoara, de Jdioara, de Sebeș, de Mehadia și de Orșova, sau vicecastelanilor lor, sănătate și milostivire.

Întrucît noi, luînd de la magistrul Ladislau, fiul lui Filip, căruia îi păstrăm toată prețuirea noastră, banatul țării noastre a Bulgariei, împreună cu zisele cetăți, l-am dăruit, la rîndul său, magistrului Benedict, fiul lui Heem, credinciosul nostru, <de aceea> vă punem în vedere și poruncim credinței voastre, cu strașnică poruncă regească, să fiți datori să înapoiați, fără nici o piedică, acelui magistrul Benedict, sau omului său, în numele lui, zisele noastre cetăți, de față fiind magistrul Benedict Bubal, omul nostru, trimis anume de noi pentru aceasta.

Vouă, precum și tuturor oamenilor ce locuiesc în zisele cetăți, vă poruncim, cu aceleași strașnice porunci regești, să fiți datori să vă supuneți și să ascultați întru toate de pomenitul magistrul Benedict, fiul lui Heem, sau de omul său, întocmai ca de însăși maiestatea noastră, și să vă siliți să dați, să plătiți și să împliniți pe de-a întregul, la vremea cuvenită, omului său drepturile și foloasele ce i se cuvin din partea voastră; altfel să nu cutezați a face, sub pedeapsa preagrelei noastre minii.

Dat la Buda, la octavele *diei Cinerum*, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

Arh. Naț. Magh. DI.

Orig.

EDIȚII: *Fejér*, IX 4, p. 120; *Hurmuzaki-Densușianu*, I 2, p. 143.

¹ Astfel în text. probabil greșit. pentru: *Benedicto*.

² Astfel în text: corect: *restitui*.

Nos, Petrus, vicevauoda Transsiluanus, damus pro memoria quod causam, quam Petrus, filius Michaelis de Wydumbah, pro quo Nicolaus dictus Magiar, famulus suus, cum sufficientibus litteris nostris procuratoriis astitit, contra Tyl de Prasmar, personaliter comparentem, iuxta continentiam priorum litterarum nostrarum prorogatoriarum, in octavis diei Cinerum, nunc proxime preteritis, movere habebat coram nobis, de voluntate ambarum partium ad octavas festi beati Georgii martirys nunc venturi, in eodem statu, duximus prorogandam.

Datum in Sancto Emerico, octavo die termini prenotati, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

⟨Pe verso, de aceeași mină:⟩ Pro Tyl de Prasmar contra Petrum, filium Michaelis de Wydumbah, ad octavas festi beati Georgii martyris, prorogatoria.

Noi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, dăm de știre că pricina pe care, potrivit unei alte scrisori a noastre de amânare de mai înainte, trebuia s-o pornească în fața noastră, la octavele de curind trecute ale *diei Cinerum*¹, Petru, fiul lui Mihail de Ghimbav — în numele căruia s-a înfașșat la judecată Nicolae zis Magiar, slujitorul său, cu scrisoarea noastră de imputernicire îndestulătoare —, împotriva lui Tyl de Prejmer, care s-a înfașșat el însuși la judecată, am hotărât, cu voia amânduror părților, s-o amânăm în aceeași stare, pe octavele sărbătorii viitoare a fericitului mucenic Gheorghe².

Dat la Sîntimbru, în a opta zi a sorocului de mai sus, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

⟨Pe verso, de aceeași mină:⟩ Scrisoare de amânare pentru Tyl de Prejmer, împotriva lui Petru, fiul lui Mihail de Ghimbav, la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe².

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Colecția I. Kemény.

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete rotundă aplicată pe verso.

Copie la Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 71 (cu data greșită: 1 martie 1368).

FDIȚII: *Transilvania*, 1872, p. 43; *Ub.*, II, p. 308.

REGESTE: *Tört. Tár*, 1889, p. 551, nr. 137 (cu data greșită: 17 noiembrie 1368).

---

¹ 1 martie.

² 1 mai.

295

1368 martie 10 (*sexto Idus Martii*), Roma

Papa Urban al V-lea poruncește abatelui minăstirii sfintului Gheorghe din Dombo, din dieceza de Calocsa, să-i facă dreptate lui Martin al lui Ioan, canonicul bisericii din Titel (*Tytulensi*), în legătură cu plîngerea sa, menționînd că acesta obținuse canonicatul rămas vacant în urma morții lui Ioan de Timișoara (*canonicatum dicte ecclesie . . . tunc vacan-tem per obitum quondam Johannis de Temeswar, ipsius ecclesie canonici*).

Arh. Vat., Reg. Aven., fol. 444 v. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1368. Orig. hîrtie.

EDIȚII: Tăutu, *Acta Urbani ppe.* V, p. 225—227, nr. 139.

296

1368 martie 19, Cluj

Nos, Nicolaus, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendamus per presentes quod providi viri, cives et hospites regales de Cluswar, ad nostram accedentes ⟨presenciam⟩¹, quasdam litteras quondam viri magnifici, domini Dyonisi², woyuode Transsiluani, fratris nostri karissimi, nobis presentarunt, per omnia hunc tenorem continentes: ⟨*Urmează actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 23 octombrie 1361, Cluj, DRH-C, vol. XII, p. 46*⟩. Quarum litterarum exhibicio-

nibus <factis>¹ et perlectis continenciis earundem, prefati cives et hospites regales nobis instantissime supplicabant ut ordinata et disposita predictorum woyuodarum, predecessorum nostrorum, super facto solucionis tributorum predictorum, in eisdem litteris quondam domini Dyonisi², woyuode, fratris nostri, seriose expressa et per ipsum ratificata suo modo, pro eisdem conservaremus et conservari faceremus.

Nos, igitur, preexhibitais litteras annotati domini Dyonisii, woyuode, fratris nostri, acceptantes et ratificantes premissaque ordinata et disposita supradictorum woyuodarum, predecessorum nostrorum, in suis vigoribus et virtutibus observare intendentes, vobis, universis comitibus, castellanis et officialibus nostris in dictis partibus Transsilvanis pro tempore constitutis et in futurum constituendis, specialiter vobis, Petro viceuoyuode et magistro Ladislao, magno officiali nostro de Bonchyda, nunc constitutis et in futurum constituendis, vestrisque tributariis firmiter precipiendo mandamus quatenus, quandocumque et quotienscumque predicti cives et hospites de Kluswar², cum rebus eorum et mercibus, vrsus Byztricyam processerint, libere ipsos per villam et tributum de Bonchyda procedere, si autem versus Regun, Teke et Forum Syculorum accesserint, per villam et tributum Sancti Nicolai, in via per Kalyan et Menyus eunti³, transire permittatis, prout per predictum Thomam, quondam woyuodam, exstitit ordinatum, et per dominos Nicolaum Konth et Dionisium⁴, woyuodam⁴, fratrem⁴ nostrum⁴, ratificatum et confirmatum. Aliud facere non ausuri.

Datum in Kluswar predicta, in dominica Letare, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Noi, Nicolae, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prin scrisoarea de față facem cunoscut că, înfățișându-se înaintea noastră, chibzuiții bărbați, orășenii și oaspeții regești din Cluj, ne-au arătat o scrisoare a răposatului mărit bărbat, domnul Dionisie, voievodul Transilvaniei, preascumpul nostru frate, avînd întru totul, acest cuprins: *<Urmează actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 23 octombrie 1361, Cluj, DRH-C, vol. XII, p. 46—47>*. După ce s-a înfățișat această scrisoare și s-a citit cuprinsul ei, pomeniții orășeni și oaspeți regești ne-au rugat foarte stăruitor să păstrăm și să punem să se păstreze pentru dinșii rînduielile și așezămintele sus-zișilor voievozi, înaintașii noștri, cu privire la plata pomenitelor vâmi, arătate lămurit în acea scrisoare a răposatului domn Dionisie voievodul, fratele nostru, și întărite de dînsul la rîndul său.

Noi, așadar, primind și întărind scrisoarea mai sus arătată a pomenitului domn Dionisie, voievodul, fratele nostru, și avînd de gînd să păzim în toată puterea și tăria lor pomenitele rînduieli și așezăminte ale sus-zișilor voievozi, înaintașii noștri, vă punem în vedere și vă poruncim cu tărie vouă, tuturor comiților, castellanilor și slujbașilor noștri, aflători acum în slujbă sau celor ce vor fi rînduiți în viitor în părțile Transilvaniei, și îndeosebi vouă, Petru, vicevoievodul, și magistrului Ladislau, marele nostru slujbaş din Bonțida, care vă aflați acum în slujbă și celor ce vor fi în viitor, precum și vameșilor voștri, ca, oricînd și ori de cîte ori sus-zișii orășeni și oaspeți din Cluj vor purcede cu lucrurile și mărfurile lor spre Bistrița, să-i lăsați slobozi să treacă prin satul și prin vama de la Bonțida, iar dacă vor merge spre Reghin, Teaca sau Tîrgul Secuilor, să-i lăsați să treacă prin satul și prin vama de la Sînmiclăuș, pe drumul ce merge prin Căianu și Meneșu, așa cum a fost rînduiala făcută

de sus-zisul Toma, fostul voievod, și consființită și întărită de domni Nicolae Konth și Dionisie voievodul, fratele nostru. Altfel să nu îndrăzniți a face.

Dat la Cluj, în duminica *Letare*, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și opt.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. Municip. Cluj-Napoca. T 1.

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete din ceară albă, pe verso, cu legenda: {Pecetea lui Nicolae, voie}vodul Transilvaniei și comite de {Solnoc}.

EDIȚII: Jakab, *Kol. okl.*, I, p. 52—53; *Ub.*, II, p. 308—309.

¹ Lipsește în orig; întregit după sens.

² Astfel în orig.

³ Corect: *eunte*.

⁴ Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.

Conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonostra, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presens scriptum inspecturis, salutem in salutis largitore.

Ad universorum noticiam tenore presencium harum serie volumus pervenire quod Johanne, filio Zelemer, et Petro, filio Stephani, filii Chebe de Chumpaz, ab una, et Nicolao, filio Johannis, filii Petri, parte ex altera, coram nobis personaliter constitutis, per eosdem Johannem, filium Zelemer, et Petrum, filium Stephani, nobis propositum et confessum extitit pariter et relatum, ministerio vive vocis, quod ipsi, pro omnimoda expeditione ipsorum ratione quarte filialis condam nobilis domine, Chycha vocate, matris predicti condam Petri, ave prefati Johannis, patris scilicet ipsius Nicolai, filie videlicet Chumpaz, recte quartam partem in possessionariis porcionibus ipsorum, videlicet in predicta Chumpaz, Gerebse et Felkechel vocatarum¹, titulo iuris hereditario ipsos contingencium², in comitatu de Zonuk exteriori existencium³, cum omnibus utilitatibus et utilitatum integritatibus, eidem Nicolao, filio Johannis, prenotato dedissent et contulissent, ymo⁴ dederunt et contulerunt coram nobis prefato Nicolao et suis successoribus, perpetuo et irrevocabiliter tenendam, possidendam pariter et habendam; asserentes prenominati Johannes, filius Zelemen⁴, et Petrus, filius Stephani, quod quandocumque prelibatus Nicolaus, filius Johannis, proximus ipsorum, predictam quartam partem prescriptarum possessionariarum ipsorum porcionum, in Chumpaz, Gerebse et Felkechel habitas⁵, metalibus distinctionibus distinguere, separare et signare niteretur, extradare et assignare tenebuntur, contradiccione qualibet non obstante. În cuius rei memoriam perpetuamque stabilitatem, presentes litteras nostras contulimus, sigillii nostri attentici⁶ et pendentis munimine roboratas.

Datum feria tertia proxima post dominicam *Letare*, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, tuturor credincioșilor întru Hristos, atît celor de față, cît și celor viitori, care vor vedea scrisoarea de față, mîntuire întru dătătorul mîntuirii.

Prin cuprinsul celor de față voim să ajungă la cunoștința tuturor că Ioan, fiul lui Zelemer, și Petru, fiul lui Ștefan, fiul lui Chebe de

Chumpaz, pe de o parte, și Nicolae, fiul lui Ioan, fiul lui Petru, pe de altă parte, înfățișându-se ei înșiși în fața noastră, acei Ioan, fiul lui Zelemer, și Petru, fiul lui Ștefan, ne-au spus, ne-au mărturisit și, de asemenea, ne-au arătat prin viu grai că ei, pentru întreaga lor descărcare cu privire la a patra parte cuvenită ca fiică răposatei nobile doamne numită Chycha, mama sus-zisului răposat Petru, bunica sus-pomenitului Ioan — adică tatăl lui Nicolae — anume fiica lui Chumpaz, au dat și au hărăzit pe drept sus-insemnatului Nicolae, fiul lui Ioan, a patra parte din părțile lor de moșie, adică din <moșiile> numite Chumpaz sus-zisă, Gerebse și Cătălul, aflătoare în comitatul Solnocu Din Afară, care țin de ei, ca drept de moștenire, cu toate foloasele și întregirile de foloase, ba chiar dau și hărăzesc în fața noastră sus-pomenitului Nicolae și urmașilor săi, ca să le țină, să le stăpânească și, de asemenea, să le aibă pe veci și în chip nestrămutat; susținând sus-numiții Ioan, fiul lui Zelemer, și Petru, fiul lui Ștefan, că <dacă> cîndva pomenitul Nicolae, fiul lui Ioan, ruda lor, ar încerca să deosebească, să despartă și să însemne cu semne de hotar despărțitoare sus-zisa a patra parte a sus-scriselor părți de moșie ale lor, avute în Chumpaz, Gerebse și Cătălul, ei vor fi datori să le dea și să le statornicească, fără a ține seama de orice împotrivire. Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am hărăzit scrisoarea noastră de față, întărită cu puterea pecetii noastre autentice și atîrnate.

Dat în marțea cea mai apropiată de după duminica *Letare*, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 022. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1368.

Orig. perg., pecetea atîrnată de șnur de culoare închisă, căzută.

Copie din secolul al XV-lea, la Arh. Naț. Magh., Dl. 28 581. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1368.

¹ Corect: *vocatis*.

² Corect: *contingentibus*.

³ Corect: *existentibus*.

⁴ Astfel în orig.

⁵ Corect: *habitarum*.

⁶ Corect: *autentici*.

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, conventui de Clus, salutem et graciam.

Cum nos, ad sopiendam litem et discordie fomitem, que inter cives et hospites nostros de Cluswar, ab una, item Nicolaum de Gerend, parte ab altera, in facto cuiusdam terre litigiose, a tempore diuturno verti dinoscitur¹, venerabilem patrem, dominum Ladislaum, episcopum Wesprimiensem, cancellarium nostrum, et magistrum Benedictum, archidiaconum, capellanum nostrum specialem, ac magistrum Benedictum, prothonotarium¹ magnifici viri Nicolai, woyuode Transsiluani, de quorum fide indubie confidimus, illic destinavimus, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente iidem homines nostri, vicinis et commetaneis dicte terre litigiose inibi legitime convocatis, ad faciem eiusdem accedendo, iuxta <tenorem literalium instrumentorum>² ostensionemque ambarum parcium, metas et signa metalia ipsius terre providendo, et eius qualitatem et quantitatem bene et conscientiose considerando, ac de

ambarum parcium iure et veritate, deum et eius iusticiam habendo pre oculis, experiendo, iura parcium earundem, per erecciones novarum metarum, ab invicem separent et distinguunt³, eadem cuilibet parti sub distincionibus terminorum relinquendō¹ possidenda, dilacione absque ulteriori. Et tandem, seriem tocius facti, prout fuerit opportunum, nobis in vestris literis fideliter rescribatis.

Datum in Alba Julie, in dominica Judica, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi din conventul din Cluj-(Mănăstur), sănătate și milostivire.

Deoarece noi, spre a potoli pricina și focul neînțelegerii ce se știe că se poartă de vreme îndelungată între orașenii și oaspeții noștri din Cluj, pe de o parte, și Nicolae de Grind, pe de altă parte, cu privire la o bucată de pământ în pricină, am trimis acolo pe venerabilul părinte domnul Ladislau, episcopul de Vesprim, cancelarul nostru, și pe magistrul Benedict arhidiaconul, capelanul nostru osebit, și pe magistrul Benedict, protonotarul măritului bărbat Nicolae, voievodul Transilvaniei în a căror credință avem o încredere neclintită, vă punem în vedere, și poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia, acei oameni ai noștri, ducându-se la acel loc, (și) fiind chemați în chip legiuit acolo vecinii și megieșii pomenitului pământ în pricină, să cerceteze mai întâi, după cuprinsul actelor scrise și după arătările amînduror părților, hotarele și semnele de hotar ale acelui pământ, și socotind bine și cu luare aminte întinderea și felul lui, să încerce a afla, avîndu-l pe Dumnezeu și dreptatea lui înaintea ochilor, temeinicia dreptului amînduror părților, și să despartă prin ridicare de noi semne și să deosebească între ele drepturile numitelor părți, lăsîndu-le fiecărei părți în stăpînire, în marginile hotarelor lor, fără vreo altă amînare. Și apoi să ne răspundeți întocmai, în scrisoarea voastră, despre tot ce s-a făcut, după cum va fi potrivit.

Dat la Alba Iulia, în duminica Judica, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. Prim. municip. Cluj-Napoca, M. 10.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 3 aprilie 1368, nr. 304.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 3 aprilie 1368, cuprins în acul regelui Ludovic, din 16 aprilie 1368, Miercurea Ciuc, nr. 306.

EDR^{II}: Jakab, *Kol. okl.*, I, p. 59; *Ub.*, II, p. 309—310.

¹ Astfel în transumpt.

² Lipsește în transumpt; întregit cu probabilitate, pe baza contextului.

³ Corect: *distinguant*.

Lodovicus, dei gratia, rex Hungarie.

Noverit vestra fidelitas quod nos, bonam gentis quantitatem exercitualement in subsidium vestrum ad Bulgariam ordinaverimus transmittendam, sed quia vos, ad requisitionem literatoriam, vestram nobis voluntatem in facto ipsius gentis intimare non curastis, ideo nos, ipsam gentem dispositam obmisimus ad vos destinare. Nunc autem duximus transmittendum ad Layk, voyvodam Transalpinum, magistrum Nicolaum,

filium Gregorii, militem nostrum, in legationibus nostris, committentes sibi ut et ea, que vos eidem voyvode nunciare volueritis, per ipsum reffere debeat. Quare quicquid volueritis, ipsi magistro Nicolae committere poteritis referenda voyvode prenominato. Interim vero Petrum, fratrem vestrum, debito modo dispositum, si vobis videbitur, in Bulgariam destinare potestis. Requirimus exinde vestram fidelitatem quatenus super his omnibus, que ad honorem nostrum cedere videbitis, in illis partibus sollicitudinem et curam debitam adhibeatis et ea faciatis, prout de vobis confidimus.

Datum in villa Zantou, in dominica Judica¹.

⟨Pe verso:⟩ Fidei nostro, magnifico viro, Benedicto, bano Bulgarie.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei.

Să așteptați credința voastră că noi am poruncit să vi se trimită în Bulgaria o bună citime de ostași în ajutorul vostru; dar, pentru că la întrebarea noastră scrisă, voi nu v-ați îngrijit să ne faceți cunoscut gândul vostru cu privire la acea oaste, de aceea noi am pregetat să vă trimitem acea oaste ce era gata pregătită. Acum, însă, am hotărât să trimitem la Vlaicu, voievodul Țării Românești, ca sol al nostru, pe magistrul Nicolae, fiul lui Grigore, cavalerul nostru, poruncindu-i să facă bine să spună el mai departe și cele ce veți voi să vestiți prin el numitului voievod. De aceea, veți putea să încredințați magistrului Nicolae tot ce veți voi, spre a fi adus la cunoștința sus-zisului voievod. Și pînă atunci, dacă veți găsi de cuviință, veți putea trimite în Bulgaria pe Petru, fratele vostru, pregătit așa cum trebuie. Mai cerem apoi credinței voastre să puneți (toată) grija și rîvna cuvenită în părțile acelea, în toate cele ce veți vedea că sînt spre cîntea noastră, și să aduceți la îndeplinire (toate) acestea, potrivit încrederii ce o avem în voi.

Dat în satul Zantou, în duminica Judica.

⟨Pe verso:⟩ Credinciosului nostru, măritul bărbat Benedict, banul Bulgariei.

Arh. Naț. Magh., DL.

Orig. hirtle, cu pecete de închidere aplicată pe verso.

Datat în anul 1368 de primul editor al textului latin, pe baza conținutului.

EDIȚII: Századok, 1900, p. 603—604; DRH-D, I, p. 88—89.

¹ După cum rezultă din documentul nr. 298, regele se afla la Alba Iulia; este vorba deci de un act întocmit în lipsa regelui, potrivit unui ordin dat de el mai înainte.

Frater et amice karissime!

Noveritis quod dominus noster rex, ad nostrum sepius rogatum, bonam gentis quantitatem exercitualem in subsidium vestrum ad Bulgariam ordinaverat transmittendam, sed quia vos in vestris literis nobis transmissis vestram voluntatem in facto ipsius gentis intimare nobis non curastis, ideo nos, facto in eodem, nihil facere scivimus. Nunc autem, ipse dominus noster rex, magistrum Nicolaum, filium Gregorii, in suis legationibus ad Laykonem, voyvodam Transalpinum, duxit transmittendum, igitur, quicquid vobis videretur cum eodem magistro Nicolao tractando¹ secure faciatis, sic, quod contra vestrum honorem non cedat. Nos, enim,

vobis semper prompti sumus et parati, dum per vos fuerimus requisiti per literas.

Datum in villa Zantou, in dominica Judica.

Ladislaus, dux et palatinus.

⟨Pe verso:⟩ Magnifico baroni Benedicto, Bulgarie bano, fratri et amico nostro karissimo.

Preaiubite frate și prieten!

Aflați că domnul nostru regele, la rugămintea noastră ades înnoită, poruncise să se trimită în ajutorul vostru, în Bulgaria, o bună cîtime de ostași, dar fiindcă în scrisoarea voastră ce ne-ați trimis-o voi nu v-ați îngrijit să ne faceți cunoscut gîndul vostru cu privire la acea oaste, de aceea noi nu am putut hotărî nimic în această privință. Acum, însă, domnul nostru, regele, a hotărît să trimită pe magistrul Nicolae, fiul lui Grigore, ca sol al său la Vlaicu, voievodul Țării Românești. Așadar, să porce-deți fără grijă la orice veți crede că trebuie tratat cu acel magistru Nicolae, dar în așa fel, încît să nu se întoarcă împotriva cinstei voastre. Iar noi sîntem întotdeauna gata și pregătiți pentru voi, oricînd ne veți cere ⟨ceva⟩ prin scrisoarea voastră.

Dat în satul Zantou, în duminica *Judica*.

Ladislau, ducele și palatinul.

⟨Pe verso:⟩ Măritului baron Benedict, banul Bulgariei, preascumpului nostru frate și prieten.

Arh. Naț. Magh., DL.

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere.

Datat astfel de primul editor, pe baza contextului.

EDIȚII: *Századok*, 1900, p. 604; DRH-D, I, p. 89.

---

¹ Corect: *tractandum*.

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presencium quibus expedit universis quod Thoma, filio Akus, cum legitimis litteris nostris procuratoriis in persona nobilis domine, relicte condam Johannis, filii Blasii de Chýphud, filie videlicet Dominici, filii Bezter de Haranglab, ab una parte, ab alia vero Michaele, filio Pauli, nobili de eadem Haranglab, coram nobis personaliter constitutis, confessum extitit per eosdem pariter et relatum, ministerio vive vocis, quod, licet illustrissimus princeps, dominus Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, ipsam dominam relictam Johannis, filii Blasii, in universis possessionibus et porcionibus possessionariis ipsius Dominici, filii Bezter, patris sui, heredem fuerit et instituerit, et ipsa domina relicta Johannis, filii Blasii, ex donacione regia possessiones et porciones possessionarias patris sui de iure habere posset et possidere, tamen, propter bonum pacis et concordie unionem, ut heredes ipsius domine et successores eiusdem Mychaelis¹, filii Pauli, perpetua pace possint commorari et gratulari, ipsa domina et idem Mychael, iilius Pauli, inter se taliter ordinassent et concordassent, ac ordina-verunt et concordaverunt coram nobis hoc modo, quod prefata domina porciones possessionarias patris sui in duabus possessionibus, videlicet Deesfalva et Theluk vocatis, habitas et ipsam dominam nunc pleno iure tangentes, prefato Mychaeli¹, filio Pauli, et, per eum, suis heredibus, cum

omnibus suis utilitatibus et pertinenciis quibuslibet¹ ac dominio et proprietate, reliquisset et restituisset, ac prefatus Thomas, auctoritate procuratoria, ut superius, restituit et reassignavit, pacifice et quiete possidendas, tenendas pariter et habendas; duas vero possessiones ipsorum, scilicet Haranglab et Galfalua vocatas, in duas partes rectas et equales dividere tenebuntur, quarum medietatem cum omnibus utilitatibus et pertinenciis quibuslibet, ut superius, predicta domina et sui heredes cum toto dominio et proprietate habebunt et possidebunt, alia medietate earundem possessionum sepefato Mychaeli¹, filio Pauli, et suis posteritatibus perpetuo remanente.

Datum in dominica Judica, anno domini M^o CCC^o LX^{mo} octavo.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, facem cunoscut prin cuprinsul celor de față, tuturor căroră se cuvine, că, înfățișându-se înaintea noastră, Toma, fiul lui Akus, cu scrisoarea noastră legiuită de împuternicire, în numele nobilei doamne, văduva răposatului Ioan, fiul lui Blasiu de Ciu-fud, adică fiica lui Dominic, fiul lui Bezter de Hărănglab, pe de o parte, iar pe de altă parte, Mihail, fiul lui Pavel, nobil de același Hărănglab, ni s-a mărturisit și, de asemenea, ni s-a spus prin viu grai de către aceștia că, deși preailustrul principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, a făcut și a pus pe acea doamnă, văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu, ca moștenitor în toate moșiile și părțile de moșie ale lui Dominic, fiul lui Bezter, tatăl său, și acea doamnă, văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu, ar putea să aibă și să stăpânească de drept, din dănie regească, moșiile și părțile de moșie ale tatălui său, totuși, pentru o bună legătură de pace și înțelegere, ca moștenitorii acelei doamne și urmașii lui Mihail, fiul lui Pavel, să poată să stea și să se bucure de o pace veșnică, acea doamnă și acel Mihail, fiul lui Pavel, au rînduit și s-au înțeles între ei în așa fel, și rînduiesc și se înțeleg (și) în fața noastră în acest fel, ca sus-pomenita doamnă să lase și să dea sus-pomenitului Mihail, fiul lui Pavel, și, prin el, moștenitorilor săi, părțile de moșie ale tatălui său aflătoare în două moșii, Deaș și Theluk numite, care țin acum cu drept deplin de acea doamnă, cu toate folosințele și cele ce țin de ele de orice fel, precum și cu (dreptul) de stăpînire, iar sus-pomenitul Toma, în temeiul împuternicirii, după cum (s-a arătat) mai sus, le dă și le lasă, ca să le stăpânească, să le țină și să le aibă în pace și în liniște, iar (alte) două moșii ale lor, adică Hărănglab și Ganfalău numite, vor fi datori să le împartă în două părți, drepte și egale, din care o jumătate, cu toate folosințele și cele ce țin de ele, de orice fel, după cum (s-a arătat) mai sus, o vor avea și o vor stăpîni, cu întreg (drept de) stăpînire și proprietate. sus-zisa doamnă și moștenitorii săi, iar cealaltă jumătate a acelorași moșii rămînînd de veci des-pomenitului Mihail, fiul lui Pavel, și urmașilor săi.

Dat în duminica Judica, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

Arh. Naț. Magh., DL 29 704. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1368.

Orig. perg., cu urme de pecete rotundă de închidere, aplicată în document pe verso.

Un alt exemplar orig., cu mici deosebiri de transcriere, la Arh. Naț. Magh., DL 29 702. Fotocopie la Institutul de ist. Cluj-Napoca 1368.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 9 iunie 1369, nr. 391.

¹ Astfel în orig.

«În adunarea generală a voievodului Transilvaniei, ținută la Turda, în a opta zi a sărbătorii Rusaliilor, în anul o mie trei sute șazeci și opt¹, nobila Margareta, văduva lui Petru de Roadeș (*Radas*), a înfățișat scaunului de judecată al voievodului Nicolae, două scrisori, din care una închisă, a lui Ladislau, arhidiaconul de Ugocea și vicar general al lui Dominic, episcopul Transilvaniei, trimisă aceluiași voievod Nicolae, în care se arată că:»

In continentia autem aliarum memorati Ladislai archidiaconi ipsi domino Nicolao vaiuode transmissarum, inter cetera, idem dominus vaiuoda reperisset quod, licet sepedicta nobilis domina, Margaretha vocata, premissam quartam suam filialem ab ipso Petro, filio Georgii, coram eodem obtinuerit de iure, tamen, de eadem quarta filiali, idem Petrus, filius Georgii, eidem domine, per ipsum Ladislaum archidiaconum admonitus, interdictus et excommunicatus, satisfacere noluisse, postulans eundem dominum Nicolaum vaiuodam, per easdem literas suas, diligenter quatenus, causa communis iustitie, eidem domine, super ipsa quarta filiali ex parte Petri, filii Georgii, iustitie complementum impenderet.

Iar în cuprinsul celeilalte scrisori a pomenitului Ladislau, arhidiaconul, trimisă domnului Nicolae, voievodul, același domn voievod a aflat între altele că, deși ades-pomenita nobilă doamnă, Margareta numită, își câștigase de drept, înaintea sa, sus-zisa pătrime cuvenită fiicei de la Petru, fiul lui Gheorghe, totuși acel Petru, fiul lui Gheorghe, «cu toate că fusese» pedepsit, pus sub interdict și excomunicat de către același Ladislau, arhidiaconul, nu voise să dea îndeostul acelei doamne pentru pătrimea cuvenită ei, «și de aceea» îl ruga cu stăruință, prin scrisoarea sa, pe domnul Nicolae, voievodul, să-i dea acelei doamne împlinirea dreptății la pricina sa de drept obștesc cu privire la aceea pătrime cuvenită fiicei.

Arh. Naț. Magh., DL.

Rezumat detaliat în scrisoarea lui Nicolae, voievodul Transilvaniei, din 9 iunie 1368, nr. 321.

EDIȚII: Ub., III, p. 113 (pentru dată vezi *ibidem*, p. 112).

---

¹ 4 iunie 1368.

Religiosis viris et honestis, conventui ecclesie beate Marie virginis de Clusmonstra, amicis suis honorandis, Petrus, viceuoyuoda Transsiluanus, amiciciam paratam.

Noveritis quod, in octavis diei Medi¹ XLme nunc proxime preteritis, Andreas, filius Bese, ad nostram accedendo presenciam in personis nobilium dominarum, Elizabeth et Elena vocatarum, consortium eiusdem et Iacobi dicti Hegen, filie scilicet condam Joseph a domina filia condam Dees de Zuchak, de possessionaria porcione Dominici dicti Rauaz, in predicta possessione Zuchak habita, quartam filialem obtinuisse, que quidem quarta filialis, videlicet porcio earundem dominarum, ab aliis

partibus seu porcionibus possessionaris² distincione et separacione plurimum indigerent.

Super quo, vestram petimus amicitiam presentibus, diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Stephanus, filius Ladislai de Nadasd, vel Ladislaus, frater eiusdem, aut Mychael, filius eiusdem Ladislai, aliis absentibus, homo noster, ad faciem predictae possessionis Zuchak accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem undique inibi convocatis et presentibus, eandem quartam filialem, videlicet porcionem iamdictarum nobilium dominarum de possessionaria porcione iamdicti Dominici dicti Rauaz, iuxta continenciam instrumentorum suorum, in facie eiusdem possessionis Zuchak exhibere debendorum, ab aliorum possessionariis iuribus per signa metalia distingant et separat, separatamque et distinctam statuatur nobilibus dominibus prenotatis perpetuo possidendam, si per quempiam non fuerit contradictum. Contradictores vero, si qui fuerint, citet eosdem ad nostram presenciam, ad terminum competentem, rationem contradiccionis ipsorum reddituros. Et post hec, seriem omnium premissorum, prout fuerit oportunum³, nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, octavo die predictarum octavarum, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Cucernicilor și cinstiților bărbați, conventului bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, prietenilor săi vrednici de cinste, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia.

Aflați că, la octavele zilei Mieziei-Păresii⁴, acum de curînd trecute, Andrei, fiul lui Besa, venind în fața noastră, în numele nobilelor doamne, Elisabeta și Elena numite, soțiile aceluia și a lui Iacob zis Hegen, adică fiicele răposatului Iosif de la doamna <sa>, fiica răposatului Dees de Suceag, a dobîndit a patra parte cuvenită fiicei din partea de moșie a lui Dominic zis Rauaz, aflătoare în sus-zisa moșie Suceag, care însă a patra parte cuvenită fiicei, adică partea acelor doamne, are mare nevoie să <fie> deosebită și despărțită de alte părți sau bucăți de moșie.

Cu privire la aceasta, prin cele de față cerem cu stăruință prieteniei voastre să trimiteți ca om de mărturie pe omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, Ștefan, fiul lui Ladislau de Nădășelu, sau Ladislau, fratele acestuia, sau Mihail, fiul aceluiași Ladislau, în lipsa celorlalți, venind la fața locului pe sus-zisa moșie Suceag, fiind chemați și fiind de față acolo vecinii și megieșii aceleia de pretutindeni, să deosebească și să despartă de drepturile de stăpînire ale altora, prin semne de hotar, acea a patra parte cuvenită fiicei, adică partea sus-ziselor nobile doamne din partea de moșie a sus-zisului Dominic zis Rauaz, potrivit cuprinsului actelor lor, care vor trebui arătate la fața locului pe acea moșie Suceag, și să dea în stăpînire <aceea parte>, despărțită și deosebită, nobilelor doamne sus-scrise, ca s-o stăpînească de veci, dacă nu se face împotrivire de către cineva, iar dacă vor fi împotrivi-tori, să-i cheme pe aceștia în fața noastră, la sorocul potrivit, ca să dea socoteală de temeiul împotrivirii lor. Și după acestea, să aveți bună-tatea a ne face cunoscut în scrisoarea voastră, după cum va fi potrivit, cuprinsul tuturor celor de mai sus.

Dat la Sintimbru, în a opta zi a sus-ziselor octave, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

¹ Corect: *Medii*.

² Corect: *possessionariis*.

³ Corect: *opportunum*.

⁴ 22 martie.

Excëllentissimo principi domino Lodouico, dei gracia, inclito regi Hungarie, domino ipsorum metuendo, conventus ecclesie beate virginis de Clusmonostra, oraciones în domino debitas et devotas.

Literas vestre celsitudinis super facto cuiusdam terre litigiose nobis directas recepimus in hec verba: {*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 26 martie 1368, Alba Iulia, nr. 298*}. Nos, igitur, mandatis vestre excellencie obedire cupientes, ut tenemur, unacum eisdem domino Ladislao, episcopo Wesprimiensi, et Benedicto archidiacono, necnon magistro Benedicto, prothonotorio¹ domini Nicolai, vayuode, hominibus vestre sublimitatis ad premissa negocia peragenda specialiter deputatis, religiosum virum dominum Otthonem, abbatem dicti monasterii, dominum et prelatum nostrum, propter maioris iusticie evidenciam pro testimonio transmisimus.

Demum, iidem exinde ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, feria sexta proxima ante dominicam Ramispalmarum ad faciem predictæ terre, inter prenotatos cives de Cluswar et eundem Nicolaum de Gerend litigiose habite, accessissent, vicinis et commetaneis convocatis et presentibus, licet ipse partes prius in ipsarum reambulacionibus et metarum ostensionibus discrepaverunt, tamen, ultimate eisdem partibus consencientibus, volentibus, concordantibus et benivole admittentibus, easdem, videlicet civitatem regalem Cluswar et villam Banabyky Nicolai de Gerend prenotati, per huiusmodi novarum metarum ereccionem, ab invicem separassent. Primo et principaliter, in nemoribus ex plaga orientali, in latere cuiusdam montis prope quandam arborem ilicis, a tribus capitalibus metis terreis, quarum una a plaga septentrionali civitati Cluswar, altera ex parte orientis possessioni Reud, tertia predictæ ville Banabyke¹ ex parte meridiei separarent, incipiendo circa easdem duas metas novas, unam a plaga septentrionali dicte civitati Cluswar, aliam a parte meridionali eidem possessioni Banabyky separantes cumulassent; inde progrediendo ad eandem partem occidentis, infra de ipso monte descendendo, prope quandam vallem ad unam antiquam metam pervenientes, iuxta eandem unam novam metam cursualem easdem, scilicet civitatem Cluswar et villam Banabyky, separantem erexissent; abhinc saliendo ipsam vallem, ad dictam partem occidentalem eundo, in latere alterius montis, supra eandem vallem existentis, duas novas metas, quarum una a parte septentrionali civitati Cluswar¹, a parte vero meridiei possessioni Banabyky separarent, erexissent; deinde autem paululum procedendo, ad eandem partem occidentalem, unam novam metam cursualem cumulassent, inde eundo directe ad ipsam partem occidentalem, in descensu ipsius montis, unam novam metam cursualem elevassent; abhinc ulterius versus eandem partem occidentalem progrediendo, prope portum cuiusdam vallis, unam novam metam

erexissent; abhinc saliendo unum rivulum parvum, in eadem valle currentem, directe ad eandem partem occidentalem tendendo, in latere cuiusdam montis, unam novam metam cursualem pro partibus erexissent, et sic directe ascendendo ad ipsum montem, in cacumine eiusdem montis, circa duas metas antiquas iterum duas novas metas, modo et ordine supradicto, pro partibus separantes erexissent. Item, infra de ipso monte descendendo et ad eandem partem occidentalem tendendo, a parte² orientis cuiusdam magne vie, que ducit de Banabyky ad Clusuar¹, prope ipsam viam unam novam³ metam cursualem de novo erexissent. Hinc saliendo ipsam viam, ad ipsam partem occidentalem progrediendo, prope ipsam viam, iuxta duas antiquas metas⁴, alias duas novas, ordine supradicto ipsis partibus separantes, erexissent; dehinc ad plagam meridionalem parvum reflectendo, saliendo unum rivulum parvum in quadam valle currentem, per bonum spacium eundo in ascensione cuiusdam montis, supra eundem rivulum existentis, in latere scilicet ipsius montis, iuxta duas antiquas metas, unam metam cursualem cumulassent; abinde girando ad supradictam partem occidentalem, supra ipsum montem ascendendo, in descensu ipsius montis, iuxta duas antiquas metas, unam cursualem metam erexissent; adhuc ad ipsam partem occidentalem per bonum spacium, super montem magnum planum progrediendo, iuxta metam antiquam, unam novam metam cursualem eleassent⁵; abhinc ad sepedictam partem occidentalem procedendo per bonum spacium, in descensu cuiusdam minoris montis, in quodam plano eiusdem, iuxta antiquam metam, unam novam cursualem erexissent. Inde de ipso monte descendendo, ad unam magnam vallem et ad directam partem occidentalem tendendo, in latere eiusdem montis, unam metam cursualem super eandem vallem erexissent; dehinc saliendo ipsam vallem directe⁶ ad sepedictam plagam occidentalem, supra magnum montem ascendendo, in cacumine eiusdem montis, secus duas metas antiquas, alias duas novas, ordine prenotato ipsis partibus separantes, erexissent; adhuc versus eandem partem occidentalem eundo, in descensione eiusdem montis, iuxta quandam viam magnam, unam novam metam cursualem erexissent; abhinc saliendo unam vallem, versus ipsam partem occidentalem ascendendo ad unum montem, in acie eiusdem unam novam metam cursualem cumulassent, et sic procedendo directe ad sepefatam partem occidentalem, iuxta duas antiquas metas, penes quandam viam, per quam itur de Cluswar ad Jara, ubi coniunguntur metis abbatis de Cluswar, duas novas metas erexissent, quarum una, ut superius declaratur, ex parte meridiei possessioni Banabyky, ex parte vero septentrionali civitati separarent, erexissent, ubi etiam ipse dominus abbas, pro sua parte, eidem monasterio separantem unam novam metam erexisset, et sic terminarentur cursus metarum litigiose terre prenotate.

Datum quarto die termini prenotati, anno domini ut supra.

(Pe verso, de aceeași mînă:). Serenissimo principi domino Lodouico, inclito regi Hungarie, domino ipsorum naturali.

Pro civibus et hospitibus de Cluswar, contra Nicolaum de Gerend, in facto cuiusdam litigiose terre, reambulatoria.

Preaînălțatului principe și domn Ludovic, din mila lui Dumnezeu, măritul rege al Ungariei, temutul lor stăpîn, conventul bisericii fericitei Fecioare din Cluj-Mănăstur, datorate și cucernice rugăciuni întru Domnul.

Am primit scrisoarea înălțimii voastre cu privire la o bucată de

pământ în pricină, trimisă nouă, și avînd acest cuprins: *Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 26 martie 1368, Alba Iulia, nr. 298*). Noi, așadar, dorind să dăm ascultare poruncilor înălțimii voastre, precum sintem datori, am trimis spre mărturie, dimpreună cu domnul Ladislau, episcopul de Vesprim, și cu Benedict arhidiaconul, precum și cu magistrul Benedict, protonotarul domnului Nicolae voievodul, oamenii înălțimii voastre trimiși anume spre a aduce la îndeplinire treburile de mai sus, pe cuviosul bărbat domnul Ottho, abatele zisei mănăstiri, domnul și prelatul nostru, pentru o mai mare vădire a dreptății.

Aceia, întorcîndu-se apoi de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că, în vinerea dinaintea duminicii Floriilor⁷, s-au dus la sus-zisul pământ aflător în pricină între sus-însemnații orașeni din Cluj și acel Nicolae de Grind și chemînd pe vecinii și pe megieșii (lui) și fiind aceștia de față, cu toate că mai înainte părțile nu s-au înțeles cu privire la hotărnicire și la arătarea semnelor de hotar, totuși, în cele din urmă, cu încuviințarea, învoirea, înțelegerea și îngăduirea părților, au despărțit una de alta acele (moșii), adică orașul regesc Cluj de satul Banabic al pomenitului Nicolae de Grind, prin ridicarea următoarelor semne de hotar noi: mai întii și de la început, pornind dinspre răsărit, de la niște pături de pe coasta unui deal, de lîngă un stejar, de la trei movile de cap de hotar — dintre care una, dinspre miazănoapte, face hotarul spre orașul Cluj, a doua, dinspre răsărit, face hotarul spre moșia Rediu, iar a treia, dinspre miazăzi, spre pomenitul sat Banabic — au ridicat lîngă ele două movile noi, una spre miazănoapte, făcînd hotarul către zisul oraș Cluj, alta spre miazăzi, făcînd hotarul către Banabic. De aci mergînd mai departe, tot spre apus, și coborînd de pe acest deal, aproape de o vale, ajungînd la un semn vechi, au ridicat lîngă acesta un semn nou neîntrerupt, care desparte adică acest oraș Cluj de acel sat Banabic.

De acolo sărind peste acea vale (și) mergînd spre pomenita parte de apus, pe coasta altui deal, ce se află deasupra acelei văi, au ridicat două noi semne, dintre care unul, dinspre miazănoapte, face hotarul spre orașul Cluj, iar celălalt, dinspre miazăzi, face hotarul spre satul Banabic. De acolo, înaintînd puțin tot spre apus, au ridicat un nou semn de hotar, neîntrerupt; de aci, mergînd de-a dreptul tot spre apus, pe povîrnișul aceluși deal, au ridicat un nou semn de hotar neîntrerupt. De aci, mergînd mai departe tot spre apus, au ridicat un semn nou în gura unei văi. De acolo sărind peste un pîrîiaș mic, ce curge pe valea aceea, (și) ținînd-o drept spre apus, pe coasta unui deal au ridicat pentru părți un nou semn de hotar neîntrerupt, și astfel, suind de-a-dreptul pe deal, în vîrfurile acestui deal au ridicat, lîngă două semne vechi, alte două semne noi, care despart (cele două) părți în felul și șirul arătat mai sus. Apoi coborînd de pe acel deal în jos (și) ținînd-o tot spre apus, spre partea de răsărit a unui drum mare, ce duce de la Banabic la Cluj, chiar lîngă acel drum au ridicat acum dintîi un semn de hotar neîntrerupt. De aci, sărind drumul (și) înaintînd tot spre apus, lîngă acel drum, alături de două semne vechi, au ridicat alte două (semne) noi, care despart părțile, înșirîndu-se ca mai sus. De aci, cotînd puțin spre miazăzi (și) sărind peste un pîrîiaș mic ce curge printr-o vale, mergînd o bună bucată de loc pe urcușul unui deal ce se află deasupra aceluși pîrîiaș, adică pe coasta aceluși deal, lîngă două semne vechi au ridicat un semn de hotar neîntrerupt. De aci, ocolînd tot spre apus și suind acest deal, pe povîrnișul acestui deal au ridicat, lîngă două semne

vechi, un semn neîntrerupt. Apoi, mergînd tot spre apus o bună bucată de loc, pe un deal mare teșit, au ridicat un nou semn neîntrerupt lîngă un semn vechi. De aci, înaintînd tot spre apus o bună bucată de loc, pe povîrnișul unui deal mai mic, într-un loc neted al acestuia, au ridicat un nou semn neîntrerupt lîngă un semn vechi. De acolo, coborînd de pe deal într-o vale mare și ținînd-o drept spre apus, pe coasta celui deal au ridicat un semn neîntrerupt deasupra văii. De aci, trecînd valea drept spre apus și suindu-se pe un deal mare, în vîrfurile acestui deal au ridicat, lîngă două semne vechi, alte două noi, care despart părțile în înșiruirea arătată mai sus. Apoi, mergînd tot spre apus, pe povîrnișul celui deal au ridicat, lîngă un drum mare, un nou semn neîntrerupt. De aci, trecînd o vale, tot spre apus, <și> suind un deal, pe creasta lui au ridicat un nou semn neîntrerupt, și astfel, purcezînd drept înainte spre pomenita parte de apus, lîngă două semne vechi, alături de un drum, pe care se merge de la Cluj la Iara, unde <hotarul> se împreună cu acela al abatelui din Cluj-(Mănăstur), au ridicat două semne noi, dintre care unul, dinspre miazăzi, precum se spune mai sus, face hotarul cu moșia Banabic, iar cel dinspre miazănoapte cu orașul <Cluj>, unde chiar acest domn abate a ridicat din partea lui un semn nou, care face hotarul pomenitei mănăstiri, și așa se încheie mersul hotarelor pomenitei bucăți de pămînt în pricină.

Dat în a patra zi a sorocului sus-însemnat, în anul Domnului ca mai sus.

<Pe verso, de aceeași mînă:> Prealuminatului principe, domnului Ludovic, vestitul rege al Ungariei, stăpînul lor firesc.

Scrisoarea de hotărnicire pentru orașenii și oaspeții din Cluj, împotriva lui Nicolae de Grind, cu privire la o bucată de pămînt în pricină.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. Prim. municip. Cluj-Napoca, M. 10.

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete rotundă, din ceară de culoare albă, aplicată pe verso.

Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 16 aprilie 1368, Miercurea Ciuc, nr. 306.

EDIȚII: Jakab, *Kol. okl.*, I, p. 59—61; *Ub.*, II, p. 310—312.

¹ Astfel în orig.

² Urmează cuvîntul *orientali*, tăiat de aceeași mînă.

³ Scris deasupra rîndului.

⁴ Cuvînt repetat.

⁵ Corect: *elevassent*.

⁶ Urmează cuvintele: *partem occidentalem*, tăiate de aceeași mînă.

⁷ 31 martie.

Excellentissimo domino eorum, domino Lodouico, dei gracia, illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie¹ Waradiensis, oraciones in domino debitas ac devotas.

Litteris vestre sublimitatis pro discreto viro domino Petro, preposito ecclesie Ordiensis, et capitulo loci eiusdem ad faciendas inquisiciones, citationes et prohibiciones generaliter per anni circulum datis, nobis directis, honore quo decuit receptis, unacum homine vestro, Konÿa de Cholth, litteris in eisdem inserto et expresso, Lucasium, presbiterum, rectorem altaris sancti Pauli de choro ecclesie nostre, pro testimonio fide-

dignum, ad infrascripta exsequenda duximus destinandum; qui demum ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi ad faciem possessionis Mykelaka vocate accedendo, Georgium, filium wayuode de Kouazy, et officialem suum, ac Nicolaum, filium Lachk de Kerekeghaz, ab usu potenciariorum dicte possessionis, Mykelaka vocate, necnon piscacione pissinarum ad eandem pertinencium, regni consuetudine requirente, prohibuisset.

Datum in die Cene domini, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo}2 sexagesimo octavo.

Preaînălțatului lor domn, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, capitlul bisericii de Oradea, cuvenitele și cucernicile rugăciuni întru Domnul.

După ce am primit cu cînstea cuvenită scrisoarea luminăției voastre trimisă nouă și dată pentru chibzuitul bărbat, domnul Petru, prepoziitul bisericii de Arad, și pentru capitlul de acolo, pentru facerea îndeobște pe timp de un an a cercetărilor, chemărilor (la judecată și) opreliștelor, am hotărît să trimitem spre mărturie, dimpreună cu omul vostru, Konya de Cholth, trecut și arătat lămurit în acea scrisoare, (pe omul nostru) vrednic de crezare, (anume) Luca, preot în corul bisericii noastre, slujitorul altarului sfîntului Pavel, pentru împlinirea celor mai jos scrise.

Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi și fiind întrebați de noi, ne-au spus, deopotrivă, că, ducîndu-se la moșia numită Micălaca, au oprit, după cum cere obiceiul țării, pe Gheorghe, fiul voievodului de Covăsint, și pe slujbașul său, și pe Nicolae, fiul lui Lachk de Kerekeghaz, de la folosirea silnică a (sus)-zisei moșii numite Micălaca și de la pescuitul în eleșteele ce țin de ea.

Dat în ziua Cinei Domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șazeci și opt.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 673. Fotocopie la Inst. de Ist. Cluj-Napoca / 1343.

Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 6 februarie 1377.

EDIȚII: *Történelmi Adattár*, II, 1872, p. 139—140.

¹ Urmează *Orod*, șters de aceeași mînă.

² Urmează *LXX^{mo}*, expunctat.

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, significamus tenore presentium, quibus expedit universis, quod Nicolaus, filius Thome, iudex, et Ladislaus, filius Laurencii, iuratus civis de Cluswar, in suis necnon universorum civium et hospitum nostrorum de eadem Cluswar personis, ad nostre serenitatis accedentes conspectum, exhibuerunt nobis quasdam litteras clausas religiosi conventus de Clusmonostra, super legitima reambulacione et metarum erectione eiusdem civitatis confectas, tenoris infrascripti, supplicantes nostre maiestati, humili prece et devote, ut easdem, nostris litteris patentibus transcribi et transsumpti faciendo, pro eisdem civibus et hospitibus nostris de Cluswar confirmare dignaremur. Quorum tenor talis est: *(Urmează actul conventului din Cluj-Mănăștur, din 3 aprilie 1368, nr. 304).*

Nos, igitur, iustis et rationi consonis supplicationibus prefatorum Nicolai iudicis ac Ladislai civis de iamdicta Cluswar, in eorum necnon

universorum civium porrectis, regia exauditis benignitate et admissis, pretactas litteras dicti conventus de Clusmonostra rescripcionales, omni vicio ut apparebant et suspicione carentes, presentibus de verbo ad verbum insertas, simulcum premissa reambulacione et metarum ereccione in earum tenore expressata, ratas, gratas et acceptas habendo, pro eisdem fidelibus civibus et hospitibus nostris de Cluswar eorumque heredibus et posteris universis, mera regia auctoritate, perpetuo valituras confirmamus, salvo iure alieno.

Datum in Chyk Zekel, in octavis festi Pasce domini, anno eiusdem quo supra.

⟨*In dreapta, jos:*⟩ Perlecta et correcta.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul acestei ⟨scrisori⟩ facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, înfățișându-se înaintea luminăției noastre, Nicolae, fiul lui Toma, judele, și Ladislau, fiul lui Laurențiu, orășean jurat din Cluj, în numele lor, precum și al tuturor orășenilor și oaspeților noștri din Cluj, ne-au arătat o scrisoare închisă a cuviosului convent din Cluj-Mănăstur, întocmită cu privire la legiuita hotărnicire și ridicare de semne de hotar a numitului oraș, ⟨și avînd⟩ cuprinsul de mai jos, rugîndu-se de maiestratea noastră, cu smerită și supusă rugăciune, să binevoim a pune să fie cuprinsă și trecută în scrisoarea noastră deschisă și să fie întărită pentru pomeniții noștri orășeni și oaspeți din Cluj. Cuprinsul ⟨scrisorii⟩ este acesta: ⟨*Urmează actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 3 aprilie 1368, nr. 304.*⟩

Noi, așadar, ascultînd cu regească bunătate și încuviințînd dreptele și socotitele rugăminți ale sus-zișilor Nicolae, judele, și Ladislau, orășeanul din Cluj, ⟨rugăminți⟩ înaintate de ei maiestății noastre în numele lor și al tuturor orășenilor și oaspeților din același ⟨oraș Cluj⟩, o întărim, în temeiul deplinei noastre puteri regești, pentru numiții credincioși orășeni și oaspeți ai noștri din Cluj și pentru moștenitorii și toți urmașii lor, ca să aibă putere pe veci, fără a dăuna drepturile altora, consfințînd, încuviințînd și primind amintita scrisoare de răspuns a conventului din Cluj-Mănăstur, lipsită după cum se vedea de orice stricăciune sau bănuială, trecută din cuvînt în cuvînt în ⟨scrisoarea⟩ de față, dimpreună cu pomenita hotărnicire și ridicare de hotare arătată limpede în cuprinsul ei.

Dat la Miercurea Ciuc¹, la octavele sărbătorii Paștilor Domnului, în anul de mai sus al aceuia.

⟨*In dreapta, jos:*⟩ Citită și îndreptată.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. Prim. municip. Cluj-Napoca, M. 9.

Orig., perg., cu fragmente de pecete rotundă, din ceară albă, aplicată pe verso.

EDIȚII: Jakab, *Kol. okl.*, I, p. 59—61; *Ub.*, II, p. 312—313.

¹ Identificare probabilă.

...ex certis litteris privilegialibus prudentum et circumsectorum felicis recordacionis condam civium, Nicolai iudicis iuratorumque ac universorum seniorum antefate civitatis Koloswariensis, in anno domini

Millesimo tricentesimo sexagesimo octavo, in octavo Pasce emanatis... **id** manifeste comperimus quod prelibatus Kwncz Jaz, piam et salubrem suam voluntatem exprimendo, legavisset, contulisset et commisisset censum ipsum, per neminem unquam heredum seu proximorum suorum aut aliorum exterorum quorumcumque, eciam si domum ipsam, successu temporum, in manus cuiuspiam devenire contingat, redimi posse quoquo modo, sed domum eandem eisdem altaribus et monasterio in singulis annuatim sex finis¹ perpetuo censualem reliquisset.

...dintr-o neîndoielnică scrisoare privilegială a chibzuiților și cinstiților răposați orășeni de fericită pomenire, a judeului Nicolae și a juraților și a tuturor bătrînilor din sus-pomenitul oraș Cluj, dată în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și opt la octavele Paștilor, ... am aflat deslușit acestea, că pomenitul Kwncz Iaz, arătîndu-și voința sa supusă și înțeleaptă, a lăsat prin testament, a dat și a încredințat acel venit², fără ca vreodată vreunul dintre moștenitorii sau rudele sale de aproape sau oricare alți străini, — chiar dacă pomenita casă s-ar întîmpla, în curgerea vremii, să ajungă în mîinile altcuiva, — să poată răscumpăra în orice chip {acel venit}, căci a lăsat acea casă pe veci pomenitelor altare și mănăstirii, {ca să aducă} în fiecare an un venit de șase florini de argint bun.

Arh. Stat. Cluj-Napoca.

Rezumat în actul lui Melchior de Rakos, vicarul bisericii Transilvaniei, din 1509.

EDIȚII: Jakab, *Kol. okl.*, I, p. 62—63.

¹ Astfel în text; corect: *florenis*.

² Adică venitul anual de șase florini de la o casă a sa, lăsat altarului sfintei Ecaterina din biserica sfîntul Mihail, altarului din biserica de la casa săracilor și mănăstirii din Cluj-Mănăstur.

Nobili viro et honesto Petro, viceuoyuode Transsiluano, amico eorum honorando, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonostra, oracionum suffragia¹ devotarum.

Noveritis nos litteras vestras reverenter recepissemus in hec verba: {Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 29 martie 1368, nr. 303}. Nos enim, iuri consonis petitionibus vestris annuentes, unacum predicto Stephano, filio Ladislai de Nadasd, homine vestro, nostrum hominem, videlicet fratrem Johannem, presbiterum, socium et confratrem nostrum, pro testimonio fidedignum, ad premissa exequenda duximus transmittendum. Qui demum exinde ad nos reversi et per nos diligenter requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, feria quarta proxima post dominicam Ramispalmarum proxime preteritam, ad faciem dicte possessionis, Zuchak vocate, in comitatu de Clus existentis, accessissent, vicinis et commetaneis eiusdem universis legitime inibi convocatis et presentibus, Mychael, Petrus et Lucasius, filii prefati Dominici dicti Rauaz, de porcione ipsorum possessionaria in eadem possessione Zuchak habita, sesiones² vel loca sessionaria pro predicta quarta filiali ipsis nobilibus dominabus, Elizabeth et Elena vocatis, ac pro iobagionibus earundem, illic congregandis et collocandis, cum talibus signis et distinc-

cionibus pro metis ordinatis et factis, perpetuo et irrevocabiliter extradedit et assignasset, videlicet fundum magni Johannis et de ipso fundo magni Johannis infra, cum aliis domibus, tam desertis locis, quam etiam fundos habentibus, a parte superiori vie per ordinem, cum vineis predictorum Andree et Iacobi, infra usque metas possessionis Buch³ vocate; ita tamen quod inter predictam viam et rivolum⁴ que currit et venit de eadem villa Zuchak, iidem filii Dominici iobagiones congregare habebunt facultatem; terras vero arabiles et fenelia⁵ ac silvas, quantum debuissent, prout debuissent, similiter extradedit et dominabus antedictis et sucesoribus earum pacifice et quite tenendam et habendam⁶, sed de quadam particula terre, iuxta Baluanku vocate existente, et de molendino iidem filii Dominici ipsis dominabus nullam porcionem dedissent, nec dare voluissent.

In cuius rei testimonium perpetuamque stabilitatem, presentes concessimus, attentici⁷ sigillii nostri et pendentis minimine roboratas.

Datum in festo beati Georgii, martiris, anno prenotato.

Nobilului și cinstului bărbat, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinste, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, prinosul cucernicelor sale rugăciuni.

Aflați că noi am primit cu cinste scrisoarea voastră, avînd acest cuprins: *«Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 29 martie 1368, nr. 303»*. Noi, așadar, încuviințînd cererile voastre potrivite legii, am hotărît să trimitem împreună cu sus-zisul Ștefan, fiul lui Ladislau de Nădășelu, omul vostru, pe omul nostru de mărturie vrednic de crezare, adică fratele Ioan, preotul, tovarășul și fratele nostru, pentru a împlini cele de mai sus. Aceștia, întorcîndu-se de acolo la noi și fiind întrebați de noi cu stăruință, ne-au spus într-un glas că ei, în miercurea cea mai apropiată de după duminica Floriilor acum de curînd trecută⁸, venind la fața locului pe zisa moșie, Suceag numită, aflătoare în comitatul Cluj, fiind chemați acolo în chip legiuit toți vecinii și megieșii acesteia, și fiind ei de față, Mihail, Petru și Lucaciu, fiii sus-pomenitului Dominic zis Rauaz⁹, au dat și au statornicit pe veci și nestrămutat, din partea lor de moșie, avută în moșia Suceag, sesiile și locurile de sesii pentru sus-zisa pătrime cuvenită fiicei acelor nobile doamne, Elisabeta și Elena numite, precum și pentru iobagii acestora, care se vor așeza și vor locui acolo, rînduind și făcînd ca semne de hotar astfel de semne și despărțiri, și anume locul lui Ioan cel Mare, și de la acel loc al lui Ioan cel Mare în jos, împreună cu celelalte case, atît cu locuri pustii, cît și cu cele care aveau sesii pe ele, din partea de sus a drumului, la rînd, în jos, împreună cu viile sus-zișilor Andrei și Iacob, pînă la hotarele moșiei numite Baci, astfel ca, totuși, între sus-zisul drum și pîrîul care curge, și vine dinspre satul Suceag, fiii lui Dominic să aibă voie să-și așeze iobagii, iar pămînturile de arătură, fînațurile și pădurile atît cît trebuie, de asemenea le-au dat, după cum erau datori, doamnelor zise mai înainte și urmașilor lor, ca să le țină și să le aibă în pace și liniște; dar dintr-o bucată de pămînt, aflătoare lingă Piatra Balvan numită și din moară, fiii lui Dominic n-au dat nici o parte acelor doamne, și nici nu au vrut să dea.

Spre mărturia și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea de față, întărită cu puterea peceții noastre autentice și atîrnate.

Dat la sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul sus-insemnat.

- ¹ Corect: *suffragia*.
- ² Corect: *sessiones*.
- ³ Corect: *Bach*.
- ⁴ Corect: *rivulum*.
- ⁵ Corect: *fenilia*.
- ⁶ Corect: *tenendas et habendas*.
- ⁷ Corect: *autentici*.
- ⁸ 5 aprilie.
- ⁹ Cel șiret.

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, magistro Stephano, comiti Syculorum nostrorum, eiusque vicesgerentibus, nunc constitutis et in futurum constituendis, salutem et gratiam. Cum nos Ladislaum, Nicolaum et Valentinum, filios Sandor, Johannem, filium Gerka, Paulum, Nicolaum, Petrum et Stephanum, filios Dominici et Sandor, filium Sandor de Saard, cum universis eorum iuribus et possessionibus in nostram specialem receperimus proteccionem et tutelam, viceque persone nostre maiestatis vestre eosdem commiserimus tuicioni, fidelitati vestre firmo edicto regio precipiendo mandamus quatenus prefatos nobiles, necnon possessiones et iura ipsorum quelibet ab omnibus hominibus, ipsos indebite et iniuste molestare volentibus, protegatis et manutinentes defendatis, nostra regia auctoritate mediante. Secus pro nostra gracia facere non ausuri.

Datum in Zazhalm, tercio die festi beati Georgii martiris, anno domini M° CCC° LX° VIII°.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi, magistrului Ștefan, comitele secuilor noștri, și locțiitorilor săi, care sînt acum în slujbă sau care vor fi în viitor, sănătate și milostivire.

Deoarece noi am luat sub osebita noastră oblăduire și ocrotire pe Ladislau, Nicolae și Valentin, fiii lui Alexandru, pe Ioan, fiul lui Gerka, pe Pavel, Nicolae, Petru și Ștefan, fiii lui Dominic, și pe Alexandru, fiul lui Alexandru de Șoard, împreună cu toate drepturile și moșiile lor, și i-am încredințat pazei voastre, în locul și în numele maiestății noastre, prin strașnica noastră hotărîre regească poruncim credinței voastre să ocrotiți pe sus-pomeniții nobili și orice moșii și drepturi ale lor, împotriva tuturor oamenilor care ar voi să-i tulbure fără temei și fără dreptate, și, păstrîndu-i (în drepturile lor), să-i apărați, bizuindu-vă pe împunericirea noastră regească. Altfel să nu cutezați a face de dragul milostivirii noastre.

Dat la Hundrubechiu, a treia zi după sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Col. generală.

Orig. perg.

EDIȚII: *Székely okl.*, I, p. 74.

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1889, p. 549—550; *Ub.*, II, p. 313, nr. 914.

Relacio magistri Stephani, comitis Siculorum.

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, significamus tenore presencium, quibus expedit universis, quod <Deseu dic>tus¹ Vas, filius Johannis, filii Emench de Chege, miles fidelis nobis et dilectus, nostre serenitatis accedendo presenciam, nobis querulose significare curavit quod <quedam>² littere nostre patentes in facto possessionis sue et fratrum suorum infrascriptorum, Mohol vocate, in comitatu de Doboka existentis, emanate, in domo Nicolai, filii eiusdem <Johannis>¹, fratris sui uterini, qui, ipso magistro Deseu in regno nostro Bulgarie, in nostro exercitu existente, divino volente iudicio viam ingressus fuisset omnis <carnis>², ex casu inoppinabili alienate et deperdite extitissent, et nunc super eadem possessione munimenta et efficacia nulla haberet litteralia, suplicans nostro culmini regio, humili prece et devota, ut sibi et fratribus suis in hac parte de remedio dignaremur providere opportuno.

Nos itaque, rememoratis fidelitatibus et fidelium obsequiorum preclaris meritis prefati Deseu, per ipsum nostre celsitudini sumpme³ diligencie studio, iuxta posse, in cunctis nostris et regni nostri negociis exhibitis et impensis, ratione quorum licet idem a nobis multo mereretur, in aliqualem tamen premissorum suorum serviorum recompensam, pro eo potissime, quia ipsum Deseu et fratres suos, a multis temporibus retroactis, in pacifico dominio ipsius possessionis ex certa et fida plurimorum nostrorum fidelium relacione extitisse et nunc existere cognovimus, eandem possessionem, Mohol vocatam, in dicto comitatu de Doboka existentem, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis, non obstante alienacione et deperdicionem premissarum litterarum, in facto ipsius possessionibus emanatarum, eidem magistro Deseu et, per eum, Petro uterino, necnon Stephano et Paulo, filiis predicti Nicolai, et Johanni, filio Thome, patruelibus fratribus suis, eorumque heredibus et posteris universis, exclusis omnibus aliis eorum fratribus, proximis et cognatis, nove donacionis nostre titulo de novo damus, donamus et conferimus³, iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam et habendam, salvo iure alieno.

Datum in villa Zazhalm, quatro die festi sancti Georgii martiris, anno domini Millesimo CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

<Jos, *pe margine*:> Perlecta et correcta.

<Pe verso, *sub pecete*:> Relacio magistri Stephani, comitis Siculorum.

<Pe margine:> Registratum.

<De o mină din sec. XVI:> Super Mohal³ nova donatio Lodovici regis.

Darea de seamă a magistrului Ștefan, comitele secuilor

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut, tuturor căroră se cuvine, că, venind înaintea luminăției noastre, Desideriu zis Vas, fiul lui Ioan, fiul lui Emench de Țaga, cavalerul nostru credincios și iubit, s-a îngrijit să ne arate în chip de plingere că o scrisoare a noastră deschisă, dată cu privire la moșia sa și a fraților săi mai jos pomeniți, numită Măhal, aflătoare în comitatul Doboka, a fost înstrăinată și pierdută din întâmplare, în casa lui Nicolae, fiul lui Ioan, fratele său bun, care — pe cînd magistrul

Desideriu se afla în țara noastră Bulgaria, în oștirea noastră — din voința judecății dumnezeiești, a pornit pe calea a toată făptura, și acum nu are nici un fel de dovadă scrisă și temeinică cu privire la acea moșie, rugînd smerit și supus înălțimea noastră regească să binevoim să ne îngrijim, pentru el și pentru frații săi, de un leac potrivit în această privință.

Noi, așadar, aducîndu-ne din nou aminte de faptele credincioase și de vrednicia preastrălucită a credincioaselor slujbe ale sus-pomenitului Desideriu, arătate și făcute de el înălțimii noastre, după putere, cu cea mai stăruitoare sirguintă, în toate treburile noastre și ale regatului nostru, deși pentru toate acestea el ar fi vrednic <de o răsplată> cu mult mai mare din partea noastră, totuși, ca o oarecare răsplată a sus-amintitelor slujbe ale lor, cu atît mai mult cu cît am aflat din spusele sigure și vrednice de crezare ale multor credincioși ai noștri că acel Desideriu și frații săi au avut din vremuri îndepărtate și au și acum în stăpînire pașnică acea moșie, dăm, dăruim și hărăzim din nou, în chip de nouă danie a noastră, acea moșie numită Măhal, aflătoare în zisul comitat Dobica, cu toate folosințele ei și cu toate cele ce țin de ea, fără a ține seama de înstrăinarea și pierderea sus-zisei scrisori date cu privire la acea moșie, acelui magistru Desideriu și, prin el, lui Petru, fratele său bun, precum și lui Ștefan și Pavel, fiii sus-zisului Nicolae, și lui Ioan, fiul lui Toma, nepoții lor după tată, precum și tuturor moștenitorilor și urmașilor lor, lăsînd la o parte pe toți ceilalți frați, rude și rudenii ale lor, s-o stăpînească, s-o țină și s-o aibă cu drept veșnic și nestrămutat, fără vătămarea dreptului altuia.

Data în satul Hundrubechiu, în a patra zi după sărbătoarea sfîntului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

<Jos, pe margine:> Citită și îndreptată.

<Pe verso, sub pecete:> Dare de seamă a magistrului Ștefan, comitele .
securilor.

<Pe margine:> Înregistrat.

<De o mîină din secolul al XVI-lea:> Danie nouă a regelui Ludovic cu privire la Măhal.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1368.

Orig. perg., cu urme de pecete aplicată pe verso.

Copie la Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 72.

REGESTE: *Ub.*, II, p. 313, nr. 915.

¹ Pată de umezeală cca 2 cm; întregit pe baza contextului.

² Pată de umezeală cca 1,5 cm; întregit după sens.

³ Astfel în orig.

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidei suo, magnifico viro Nicolao, woyuode Transsiluano, vel eius vices gerenti, salutem et gratiam.

Dicit nobis magister Ladizlaus de Doboka, aule nostre miles, quod universi populi de Inokhaza non nobiles, prout se assererent, sed pristaldi seu homines castrenses fore dinoscerentur¹. Unde, cum nos de ipsorum condicione certiori velimus experiri documento, fidelitatis vestre

firmiter precipiendo mandamus quatenus, in congregacione vestra generalī, nunc proxime universitatī nobilium partis Trahssiluanē per nos celebrari commissā, palam et occulte², super eo, utrum dicti populi de dicta Inokhaza pristaldi seu castrenses homines, an ad instar aliorum nobilium regni nostri permanserint in eadem, investigare et inquirere debeatis. Et post hec, prout vobis premissorum veritas constiterit, nobis fideliter rescribatis.

Datum in Rosumpergh, quinto die festi sancti Georgii martiris, anno domini M^o CCC^o LX° octavo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului său, măritului bărbat Nicolae, voievodul Transilvaniei, sau locuitorului său, sănătate și milostivire.

Ne spune magistrul Ladislau de Dăbîca, cavaler al curții noastre, că locuitorii din Inokhaza nu sînt toți nobili, precum spun ei, ci sînt cunoscuți ca pristavi sau oameni ai cetății. Drept aceea, deoarece voim să cunoaștem starea lor printr-un act mai neîndoielnic, vă punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre că sînteți datori să cercețați și să aflați, pe față și în taină, la adunarea voastră obștească, ce am hotărît să se țină în curînd cu toți nobilii din părțile Transilvaniei, <anume> despre aceasta: dacă zișii oameni din zisul <sat> Inokhaza sînt pristavi sau oameni ai cetății, sau au dăinuit pe acea <moșie> după chipul celorlalți nobili ai regatului nostru. Iar după acestea, așa cum veți cunoaște voi adevărul despre cele de mai sus, să ne răspundeți în scris întocmai.

Dată la Ruja, în a cincea zi după sărbătoarea sfîntului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Col. generală.

Transumpt în actul lui Nicolae, voievodul Transilvaniei, din 10 iunie 1368, Turda, nr. 322.

¹ Astfel în transumpt.

² Corect *occulte*.

Ludovic I, regele Ungariei, întărește, în chip de privilegiu — la cererea lui Petru, prepozitul bisericii de Oradea (*Waradiensis*), a lui Mihail diacul, slujitor regesc la visterie, și a altor rude ale lor — trei scriitori privitoare la stăpînirea unor moșii din comitatele Heves și Szabolcs, prinire care și Cheșereu (*Kesereueghaz*); din care, prima, scrisoarea sa deschisă, din 20 iunie 1365 (DRH-C, vol. XII, p. 430), a doua, scrisoarea privilegială a capitlului din Agria (*Agriensis*), din 1 octombrie 1365 (*ibidem*, p. 450—451), și a treia, scrisoarea, de asemenea, privilegială a lui Ștefan Bubek, judele curții, din 21 aprilie 1367, Vișegrad (nr. 222).

În lista demnitarilor, printre alții: Dumitru, episcopul de Oradea, Dominic, episcopul Transilvaniei, Dominic, episcopul de Cenad, și Nicolae, voievodul Transilvaniei.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 122. Fotocopie la Inst. de ist. / 1365.

Orig. perg., cu rupturi, lacune mari și pete de umezeală, pecetea atîrnată s-a pierdut.

REGESTE: Herpai, *Debrecen város levélt*, p. 26, nr. 32 (cu data greșită: 29 ianuarie 1368).

Capitulul din Oradea adeverește înțelegerea dintre Ladislau și Mihail, fiii lui Dominic de Hene, și magistrul Dionisie, fiul răposatului Ștefan banul de Losoncz, cu privire la schimbul unor moșii.

Arh. Naț. Magh. Dl.

Orig. hîrtie, cu fragmente din pecetea capitulului pe plicatură.

EDIȚII: *Bánffy*, I, p. 278—280.

Fraternali salutatione prehabita.

Dicit nobis Dragul, iobagio noster de Sugdia, quod Michael, filius Farkasii, et Fylees, filius Rachka, iobagiones regis de Lugaas, ex inductione Marcii, filii Mycola de Waradya, circa festum Nativitatis domini nunc perteriti, octoginta porcos eiusdem Dragul in silvis dicte possessionis Lugaas reperiendo, latrocinialiter abstulissent, pastorem eorundem porcorum captivando. Super quo, vestre fraternitatis magnificentiam reventer¹ petimus per presentes, quatenus dictos octoginta porcos, per prefatos Michaellem, filium Farkasii, et Fylees, filium Rachka, ac Marcum, filium Mykola, modo premissis ablatos, annotato Dragul, iobagioni nostro, reddi et restitui facere dignemini et velitis, ne in executione dictorum porcorum maius dampnum patiatur iobagio noster prenominatus.

Datum in Lyppa, in festo beati Johannis ante portam Latinam.

Nicolaus, woyuoda
Transsilvanus et comes
de Zonuk, vester in omnibus.

(*Pe verso:*) Magnifico viro Benedicto, Bulgarorum bano, fratri suo karissimo, vel, eo absente, officiali suo de Lugaas.

Cu frățească închinăciune înainte de toate.

Ne spune Dragul, iobagul nostru din Sugdia, că Mihail, fiul lui Farcaș, și Fylees, fiul lui Rachka, iobagi regești din Lugoj, din îndemnul lui Marcu, fiul lui Mykola, din Totvărădia, în preajma sărbătorii Crăciunului de curînd trecut², găsind optzeci de porci ai aceluiași Dragul în pădurile pomenitei moșii Lugoj, i-au luat tilhărește, prinzînd (și) pe porcarul acelor porci. Drept care, prin scrisoarea de față cerem cu toată cîstea frăției voastre preamărite să binevoiți a face să se înapoieze și să se întoarcă numitului Dragul, iobagul nostru, cei optzeci de porci, luați de sus-pomeniții Mihail, fiul lui Farcaș, și Fylees, fiul lui Rachka, precum și Marcu, fiul lui Mykola, în felul mai sus arătat, pentru ca sus-numitul nostru iobag să nu sufere o pagubă și mai mare în urmărirea înapoierii acelor porci.

Dat la Lipova, la sărbătoarea fericitului Ioan înaintea porții latine.

Nicolae, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, al vostru întru toate.

(*Pe verso:*) Măritului bărbat Benedict, banul bulgarilor, fratelui său preascump, sau, în lipsa acestuia, slujbașului său din Lugoj.

¹ Astfel în text corect: *reverenter*.

² 25 decembrie 1367.

315

1368 mai 8, {Arad}

Nos, capitulum ecclesie Orodyensis, damus pro memoria quod Beke rufus de Vruzapaty, in personis domini Benedicti, regni Bulgarie bani, ac Nicolai et Petri, filiorum Pauli, filii Heem de Remethe, coram nobis astando, Johannem, filium Hench, et Petrum, filium Egidi¹, a vendicione, inignoratione, permutacione et quovis modo alienacione possessionis eorundem, Belenes vocate, in comitatu de Crasso existentis, Ladizlaum vero, filium Galli de Vmur, et quoslibet alyos² ab empcione et occupacione eiusdem, racione commetaneitatis, prohibuit protestando et contradicendo; in cuius prohibicionis testimonium, presentes concessimus iusticia suadente.

Datum in festo Aparicionis² sancti Mychaelis archangeli, anno domini M^o CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

{*Pe verso:*} Domino Benedicto, regni Bulgarie bano, et fratribus suis contra personas infrascriptas³, prohibitoria.

Noi, capitlul bisericii din Arad, dăm de știre că, înfățișându-se înaintea noastră, Beke cel Roșu de Uruzapaty, în numele domnului Benedict, banul țării Bulgariei, precum și al lui Nicolae și Petru, fiii lui Pavel, fiul lui Heem de Remetea, făcînd întîmpinare și împotrivindu-se a oprit, în temeiul megieșiei, pe Ioan, fiul lui Hench, și pe Petru, fiul lui Egidiu, de la vînzarea, zălogirea, darea în schimb și orice fel de înstrăinare a moșiei lor numită Belenes, aflătoare în comitatul Caraș, iar pe Ladislau, fiul lui Gall de Omor, și pe oricare alții, de la cumpărarea și luarea ei în stăpînire. Spre mărturia acestei opreliști, am dat scrisoarea de față, potrivit dreptății.

Dat la sărbătoarea Arătării sfîntului arhangel Mihail, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și opt.

{*Pe verso:*} Scrisoare de opreliște domnului Benedict, banul țării Bulgariei, și fraților săi, împotriva celor arătați înăuntrul {scrisorii}.

Arh. Naț. Mag., Dl.

Orig. hîrtie, cu pecete a plicată pe verso cu următoarea legendă: *Sigillum capituli Orodensis*.

EDIȚII: Pesty, *Krasso*, III, p. 87.

¹ Astfel în text: corect: *Egidii*.

² Astfel în text.

³ Astfel în text; corect: *intrascriptas*.

316

1368 mai 9, {Cenad}

Nos, capitulum ecclesie Chanadiensis, damus pro memoria quod Beke Rufus¹ de Orozappy², famulus magnifici viri, domini Benedicti, Bulgarorum bani, ac Nicolai et Petri, filiorum Pauli, filii Heem, ad

nostram personaliter accedens presenciam, dictorum dominorum suorum in personis, nobis protestando significare curavit quod, prout ipsi percepissent, Johannes, filius HENCH, et Petrus, filius Egidii de Belenes, predictam possessionem ipsorum, Belenes vocatam, possessioni dictorum filiorum Pauli, Zekas vocate, vicinam et commetaneam, a se alienare niterentur. Quapropter, ipsi prefatos Johannem et Petrum, ne predictam possessionem ipsorum, Belenes vocatam, aut quamlibet eius particulam, cuicunque hominum et specialiter Ladislao, filio Galli, vendere, dare, donare, perpetuare seu alio quovis alienacionis colore exquisito, a se alienare, et quoslibet alios, et nominatim Ladislaum, filium Galli, supradictum, ne eandem seu aliquam eius particulam occupare, an usurpare seu alio quovis modo de eadem se intromittere, in ipsorum preiudicium, eo quod ipsis filiis Pauli, ratione contigue commetaneitatis, regni consuetudine, pertineret, possint atque valeant, prohibuissent, ac idem Beke, dictorum dominorum suorum in personis, prohibuit, contradicendo, et interdixit. In cuius prohibicionis testimonium, presentes a nobis postulatas, eisdem concedendas duximus, communi iusticia id requirente.

Datum feria tertia proxima post festum beati Johannis apostoli ante portam Latinam, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

⟨*Pe verso:*⟩ Pro magnifico viro Benedicto, filio Pauli, filii Heem, Bulgarorum bano, et fratribus suis intranominatis, contra Johannem, filium HENCH, et alios intranominatos, prohibitoria.

Noi, capitlul bisericii de Cenad, dăm de știre că Beke cel Roșu de Uruzapaty, slujitorul măritului bărbat, domnul Benedict, banul bulgarilor, precum și al lui Nicolae și Petru, fiii lui Pavel, fiul lui Heem, venind însuși înaintea noastră, s-a îngrijit să ne facă cunoscut în chip de întîmpinare, în numele zișilor săi stăpîni, că, după cum au aflat ei, Ioan, fiul lui HENCH, și Petru, fiul lui Egidiu de Belenes, caută să înstrăineze de la ei sus-zisa lor moșie numită Belenes, vecină și megieșă cu moșia zișilor fii ai lui Pavel, numită Secaș. Drept aceea, ei au oprit, iar numitul Beke, împotrivindu-se, i-a oprit și i-a împiedicat și el, în numele zișilor săi stăpîni, pe pomeniții Ioan și Petru de a putea și de a fi volnici să vîndă, să dea, să dăruiască, să veșnicească sau să înstrăineze de la ei, prin născocirea oricărui alt chip de înstrăinare, sus-zisa lor moșie numită Belenes, sau vreo parte a ei, oricărui om și, mai ales, lui Ladislau, fiul lui Gall, și ⟨a oprit⟩ pe oricare alții și, anume, pe sus-zisul Ladislau, fiul lui Gall, să pună stăpînire pe pomenita ⟨moșie⟩ sau pe vreo parte a ei, sau s-o cotopească, ori să intre în ea în orice alt chip, spre paguba lor, deoarece ea ține de pomeniții fii ai lui Pavel, în temeiul nemijlocitei megieșii, potrivit obiceiului țării. Spre mărturia acestei opreliști, am hotărît să le dăm lor ⟨scrisoarea⟩ de față, ce ne-a fost cerută, așa cum cere dreptul obștesc.

Dat în marțea de după sărbătoarea fericitului apostol Ioan înaintea porții latine, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

⟨*Pe verso:*⟩ Scrisoare de opreliște pentru măritul bărbat Benedict, fiul lui Pavel, fiul lui Heem, banul bulgarilor, și pentru frații săi numiți înăuntrul ei, împotriva lui Ioan, fiul lui HENCH, și a altora numiți înăuntrul ei.

Arh. Naț. Magh., Dl.
Orig. hirtie, cu pecete rotundă de închidere.
EDIȚII: Pesty, *Krasso*, III, p. 87—88.

¹ Astfel în text.

² Astfel în orig.; vezi și documentul anterior.

317

1368 mai 12, Vișegrad

Ladislau de Oppeln, palatinul Ungariei și judele cumanilor, cere capitlului din Oradea să trimită din nou oamenii săi de mărturie, care, împreună cu oamenii palatinului, să meargă la împărțirea moșiilor lui Petru, fiul lui Mihail de Rakamaz. Printre oamenii palatinului sînt menționați Ladislau, fiul lui Ladislau de Sărăuad (*Zarward*, *Zarwad*), și Blasiu, fiul lui Alexandru de Resighea. Trimișii capitlului sînt: preotul Ioan, rectorul altarului sfînta Elisabeta, din partea pirișilor, și magistrul Avram, canonicul, din partea pirișilor. Pirișii au fost reprezentați înaintea palatinului, printre alții, de Ioan de Dioșod.

Arh. Naț. Magh., Dl.
Orig. hirtie cu fragment de pecete de închidere.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 143, nr. 1 610.

318

1368 mai 12, Vișegrad

Amicis suis reverendis, capitulo ecclesie Orodienis, comes Stephanus Bubeck, iudex curie domini Lodouici, dei gracia, regis Hungarie, amicie debitum sincero cum honore.

Noveritis quod Marcus, filius Nicolai de Ikus, pro se personaliter ac pro nobilibus dominabus Kacho, Elizabeth et Katerina vocatis, filiabus Michaelis de Puerzagh, cum vestris literis procuratoriis, iuxta continenciam priorum literarum nostrarum prorogatorias, in octavis festi beati Georgii martiris in figura nostri iudicii comparendo, contra Zanizlaum, Karapch, Ladislaum et Nicolaum, Olachos, primo quasdam literas vestras evocatorias partier et inquisitorias, domino nostro regi adsum¹ regium literatorium preceptum rescriptas, tenorem literarum suarum regalium, vobis directarum, verbaliter in se habentes, asserens suam dominorumque eorundem² accionem literis contineri in eisdem, nobis presentarunt, declarantes³, inter cetera, quod predictus Markus, in sua et nobilium dominarum, filiarum Michaelis de Puerzagh, personis, regie dixisset maiestati quod Zanizlaus, Karapch, Ladislaus et Nicolaus, Olachi, possessionem Olsohykus vocatam, asserentes eam sue regie collacioni pertinere, a sua maiestate ipsis dari et conferri postulassent, que tamen possessio ipsorum esset hereditaria et omni iure ad eos pertinere. Super quo, idem dominus noster rex fidelitati vestre firmiter precipiendo mandasset quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, homo suus regius infradeclarandus, scita veritate premissorum, evocaret predictos Olachos in facto ipsius possessionis, contra predictos Markus et dominas, in suam regiam presenciam, ad terminum competentem, et post hec seriem ipsius inquisitionis et evocacionis sue maiestati fideliter rescribetis⁴. Vos igitur, mandatis regiis ex debita fidelitate parentes, ut tenemini, cum Petro de Bok, homine regio, magistrum Paulum,

concanonicum vestrum, ad exequendum premissa duxissetis dirigendum; qui demum ad vos reversi, vobis concorditer retulissent quod ipsi, a nobilibus et ignobilibus ac aliis cuiusvis status et condicionis hominibus, a quibus decens fore visum fuisset, diligenti inquisitione prehabita, talem de premissis scivissent veritatem, quod dicta possessio Olsoykus⁵ esset possessio ipsius Marci et dominarum predictarum hereditaria, collacioni autem regie nuncquam⁵ pertinuisset; quequidem possessio Olsoykus a possessione Feul Ikus metis in eisdem literis contentis separetur. Scita igitur premissorum veritate, dictos Olachos in Marsina, eorum possessione, in festo beati Bartholomei apostoli, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} sexto preterito, contra annotatos Marcum et nobiles dominas Kocho⁵, Elizabet⁵, Katerina et Kachō⁶ vocatas, filias Michaelis, ad quindenae diei evocationis in regiam evocasset⁷ presenciam.

Dehinc, quoddam privilegium capituli ecclesie Chanadiensis, anno domini M^oCC^o octuagesimo octavo confectum, nobis demonstravit, cuius series, inter cetera, exprimebat quod nobilibus viris Michaeli⁸ bano et Veyteh, fratribus Teodori bani, ab una, ac Iwan dicto Oroz et Marko, parte ab altera, coram ipso capitulo Chanadiensi personaliter constitutis, iidem Michael et Veyteh⁵ oraculo vive vocis spontaneaue voluntate fuissent confessi quandam possessionem ipsorum hereditariam, Olykus⁵ vocatam, in comitatu Orodienſi existentem, cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis, sub eisdem metis et terminis, quibus ipsi et eorum predecessores possedissent, Katerine et Agneti, sororibus ipsorum, et, per eas, predictis Iwan et Marco, pro quarta filiali, maritis earundem eorumque heredibus et successoribus dedisse et donasse, iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam et tenendam. Mete autem eiusdem possessionis, mediante magistro Poka, archidiacono Orodienſi, per ipsum capitulum ad petitionem eorundem Michaelis et Veytch⁵ ad hoc transmissa, erecte (extiterunt)⁹ et qui eandem possessionem eisdem dominabus et maritis earundem statuisset, in eodem privilegio expresse haberentur conscriptive.

Quoquidem privilegio reviso et perlecto, idem Marcus asseruit in hunc modum, quod predicti Olachi fere maiorem partem dicte possessionis eorum, Olykus appellate, ad prenotatam possessionem ipsorum Feulykus⁵ vocatam applicando, uterentur et uti facerent incessanter.

In quarum¹⁰ contrarium, prelibatus Ladislaus Olachus personaliter, pro fratribus vero suis predictis Johannes magnus cum vestris litteris⁵ procuratoriis coram nobis adherentes, responderunt eo modo, quod prelibati Marcus et domine, de prefata possessione ipsorum, Feulykus⁵ nominata, octo villarum loca Olachalia vel citra cum terris et usibus ad dictam possessionem eorum Olykus predictae¹¹ perambulassent et asserrent¹² pertinere.

Quibus omnibus perceptis, quia prefatus Marcus se et dictas dominas, preter premissum privilegium, nulla alia metalia instrumenta in facto predictae possessionis eorum, Olykus vocatae, annotatus eciam Ladislaus Olachus se ac dictus procurator dictorum fratrum ipsius eosdem in facto prelibate possessionis Feulykus, per regiam clemenciam eis condonate, modo simili nulla metalia alia instrumenta habere et exhibere posse, nobis requirentibus, asserebant, ipsum enim privilegium dicti capituli Chanadiensis, quoad novarum metarum erecciones, eo quod eodem nostro¹³ per formam iudiciariam, nec vigore literarum regalium, nec alicuius iudicis ordinarii erecte extiterunt, insufficiens fore nobis, prelatiſ,

baronibus nobilibusque regni, tribunal iudiciale nobiscum consedentibus, agnoscebatur, annotatus autem Ladislaus se ac dictus procurator fratrum ipsius eosdem ad dictam possessionem eorum Feulykus aliquas terras vel alia utensilia possessionaria de prefata possessione Olykus non occupasse nec uti fecisse, neque facere, sed eandem, cum suis pertinenciis, sub eisdem terminus et distincionibus, quibus hii, qui a regia maiestate ipsam in honorem conservassent, tenuisse, possedissee et possidere iudicabant¹⁴, partesque easdem possessiones eorum capitales altercative se exequi nolle, nec aliquod ius ad eandem possessionem alterius eorum habere, ac se in metali sequestracione earundem possessionum ad hos, qui dictam possessionem Feulykus a regia excellencia tenuissent, benivole comittere¹⁵ velle referebant; nobisque ordinem et seriem premissorum domino nostro regi suo modo enarrantibus, idem dominus noster rex, ad metaem sequestracionem dictarum possessionum parcium, filios Pouse de Zeer infranominandos, qui scilicet eandem possessionem Feulykus a sua benignitate conservasset¹⁶ sub honoris titulo, dirigere nobis facie ad faciem comisit¹⁷, pro eo vestram rogamus amicitiam per presentes, quatenus unum ex vobis, in ecclesia vestra a canonica maiori dignitate prefulgentem, transmittatis pro testimonio fidedignum, quo presente, magister. Blasius vel Stephanus, filii Pouse de Zeer, altero absente, unus eorum, necnon honorabilis vir, dominus Petrus, prepositus dicte ecclesie Ordienensis per regiam sublimitatem ad hoc deputati, in octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste proxime venturi et aliis diebus subsequentibus ad idque sufficientibus, ad facies dictarum possessionum Feulseu et Olsou Ikus⁵ vocatarum, vicinorum et commetaneorum suorum legitimis convocacionibus factis et presentibus¹⁸ vel earum legitimis procuratoribus presentibus, accedendo, ipsas per easdem metas et distinciones, quibus ipsi easdem a regia maiestate in honore conservando usi fuissent et uti fecissent, a sese perambulent⁵, perambulasque⁵ et metis evidentibus ab invicem distinctis¹⁹ relinquant⁵ et statuunt eisdem partibus, ipsam vero possessionem Feulseu Ikus⁵ dictis Olachis, predictam vero possessionem Olsou Ikus annotatis Marco et dominabus eo iure, quo ipsis dinoscuntur⁵ pertinere, perpetuo possidere, tenere pariter et habere, contradiccione earundem parcium sibi invicem non obstante, si per alios non fuerit contradictum; contradictores vero alios, exceptis dictis partibus, si qui fuerint, citet contra partem quam decebit, in regiam presenciam, ad octavas festi beati Jacobi apostoli, similiter nunc venturi, rationem contradiccionis eorum reddituros; est²⁰ post hec, ipsius possessionarie reambulacionis, sequestracionis et statucionis seriem, cum cursibus metarum vel nominibus contradictorum et citatorum, si qui fuerint, ut fuerit expediens, ad dictas octavas, festi beati Jacobi apostoli domino nostro regi fideliter rescribatis.

Datum in Vyssegrad, duodecimo die termini prenotati, anno domini Millesimo CCC^oLX^o octavo.

Prietenilor săi vrednici de cinste, capitlului bisericii de Arad, comitele Ștefan Bubeck, judele curții domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Aflați că, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amânare de mai înainte, la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe²¹, înfățișându-se înaintea judecării noastre Marcu, fiul lui Nicolae de Ikus, el însuși în numele său, iar în al nobilelor doamne numite Kacho, Elisabeta și Caterina, fiicele lui Mihail de Puerzegh, cu scrisoarea voastră de împu-

ternicire, împotriva românilor Stanislav, Carapciu, Ladislau și Nicolae, ne-a înfățișat mai întâi o scrisoare a voastră de chemare în judecată: și totodată și de cercetare, <trimisă> ca răspuns domnului nostru regele, la porunca sa regească <dată> în scris, cuprinzând în ea din cuvânt în cuvânt cuprinsul scrisorii sale regești trimise nouă, spunind că în acea scrisoare se cuprinde pîra sa și a acelor doamne. <Care scrisoare> arată, între altele, că sus-zisul Marcu a spus maiestății regești, în numele său și al nobilelor doamne, fiicele lui Mihail de Puerzegh, că românii Stanislav, Carapciu, Ladislau și Nicolae au cerut maiestății sale să le fie dată: și hărăzită lor moșia numită Olykus, spunind că ea ar ține de dreptul său regesc de danie, dar că acea moșie este a lor de moștenire și ține cu tot dreptul de ei. Drept care, domnul nostru regele a poruncit cu tărie credinței voastre și trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia, omul său regesc mai jos numit, după ce va fi cercetat adevărul despre cele de mai sus, să cheme înaintea <maiestății> sale regești, la sorocul potrivit, pe sus-zisii români spre a sta față cu sus-zisii Marcu și <cu acele> doamne, în pricina acelei moșii, iar după aceasta să răspundeți în scris maiestății sale despre mersul acestei cercetări și chemări. Voi, așadar, dînd ascultare, cu credința cuvenită, poruncilor regești, precum sînteți datori, ați hotărît să trimiteți, dimpreună cu Petru de Bok, omul regelui, pe magistrul Pavel, fratele vostru canonic, spre a împlini cele de mai sus. Aceștia, întorcîndu-se apoi la voi, v-au spus într-un glas că, după ce au făcut o stăruitoare cercetare, au aflat de la nobili și de la nenobili, precum și de la alți oameni de orice stare sau condiție, de la care s-a crezut a fi de cuviință, adevărul acesta despre cele de mai sus, <anume> că zisa moșie Olykus este moșia de moștenire a celui Marcu și a sus-ziselor doamne, și că niciodată ea n-a ținut pe dreptul regesc de danie; și că această moșie Olykus este despărțită de moșia Feulykus prin semnele de hotar cuprinse în acea scrisoare. După aflarea, așadar, a adevărului celor de mai sus, a chemat pe zisii români la moșia lor Marginea, la sărbătoarea trecută a fericitului apostol Bartolomeu, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șase²², înaintea regelui pe a cincisprezecea zi de la ziua chemării²³, spre a sta față cu suspomenitul Marcu și cu nobilele doamne, numite Kacho, Elisabeta și Caterina, fiicele lui Mihail.

Apoi el ne-a arătat un privilegiu al capitlului bisericii de Cenad, întocmit în anul Domnului o mie două sute optzeci și opt, al cărui cuprins arăta, între altele, că, înfățișîndu-se înșiși înaintea capitlului din Cenad, nobilii bărbați, banul Mihail și Veyteh. frații banului Teodor, pe de o parte, iar pe de altă parte Ivan zis Oroz²⁴ și Marcu, acei Mihail și Veyteh au mărturisit prin viu grai și de bună voia lor că au dat și au dăruit ca pămînt <cuvenită> fiicelor, moșia lor de moștenire numită Olykus, aflătoare în comitatul Arad, dimpreună cu toate folosințele ei și cele ce țin de ea, în aceleași hotare și margini, în care le-au stăpînit ei și înaintașii lor, surorilor lor, Caterina și Agneta, și, prin ele, sus-zisilor Ivan și Marcu, bărbații lor, precum și moștenitorilor și urmașilor lor, ca s-o stăpînească și s-o țină pe veci și nestrămutat. Iar hotarele acelei moșii, ridicate de magistrul Poka, arhidiaconul de Arad, trimis pentru aceasta de acel capitlu la cererea lui Mihail și Veyteh, și care a dat acea moșie în stăpînire acelor doamne și bărbaților lor, sînt arătate în scris în acel privilegiu.

După cercetarea și citirea din nou a celui privilegiu, acel Marcu a

declarat așa, că sus-zișii români folosesc și pun să se folosească, fără încetare, aproape cea mai mare parte a zisei lor moșii numite Olykus, alipind-o la sus-arătata lor moșie, numită Feulykus. Împotriva acestora, înfățișându-se însuși înaintea noastră, Ladislau românul, iar în numele fraților săi sus-zișii, Ioan cel Mare, cum scrisoarea voastră de împuternicire, au răspuns așa, că, din pomenita lor moșie numită Feulykus, sus-zisul Marcu și sus-zisele doamne au hotărnicit²⁵ opt sate românești sau și mai mult, cu pământurile și folosințele <lor>, și spun că ele țin de pomenita lor moșie Olykus. După ce s-au aflat toate acestea, deoarece sus-zisul Marcu, la întrebarea noastră, a spus că el și zisele doamne nu au și nu pot să înfățișeze cu privire la sus-zisa lor moșie numită Olykus nici un fel de alt act de hotărnicire, în afară de privilegiul sus arătat, și chiar sus-insemnatul Ladislau românul, atît el cît și pomeniul împuternicit al zișilor săi frați <au spus> în același fel, că nu au și nu pot înfățișa alte acte de hotărnicire cu privire la moșia Feulykus, dăruită lor din milostivire, regească, iar privilegiul pomenitului capitlu din Cenad s-a dovedit pentru noi și pentru prelații, baronii și nobilii regatului, care ședeau cu noi la scaunul de judecată, a fi neîndestulător în ce privește ridicarea unor semne noi de hotar, deoarece acestea n-au fost ridicate nici printr-un act de judecată, nici în puterea vreunei scrisori regești și nici prin aceea a vreunui jude legiuit, iar sus-pomenitul Ladislau și zisul împuternicit al fraților săi arătau că ei n-au luat pe seama zisei lor moșii Feulykus nici unele pămînturi sau alte folosințe din sus-pomenita moșie Olykus, și nici nu au pus să fie folosite și nici nu pun să fie folosite, ci au ținut-o, au stăpînit-o și o stăpînesc, împreună cu cele ce țin de ea, în hotarele și marginile în care <au stăpînit-o> acei care au păstrat-o ca feud de la maiestatea regească, și cum părțile au arătat că nu vor să urmărească prin judecată acele moșii ale lor de căpetenie, și că nici una din ele nu are vreun drept asupra moșiei celeilalte, și că, în ceea ce privește despărțirea acelor moșii, ei vor să se încreadă, de bună voie, în cei care au ținut zisa moșie Feulykus de la înălțimea regească; și, dînd noi seama, cum se cuvine, domnului nostru regele despre mersul și desfășurarea celor de mai sus, domnul nostru regele ne-a poruncit nouă, <fiind> față în față, să trimitem la hotărnicirea pomenitelor moșii ale părților pe fiii lui Pousa de Zeer, pomeniti mai jos, care au ținut din milostivirea sa acea moșie Feulykus ca feud, drept aceea, prin cele de față rugăm prietenia voastră să trimiteți ca om de măturie vrednic de crezare, pe unul dintre voi, cîstit în biserica voastră cu demnitatea de canonic de frunte, în fața căruia, magistrul Blasiu sau Ștefan, fiii lui Pousa de Zeer, unul din ei în lipsa celuiilalt, precum și cîstitul bărbat, domnul Petru, prepozitul pomenitei biserici de Arad, trimiși pentru aceasta de înălțimea regească, ducîndu-se la octavele viitoare ale sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul²⁶ și în alte zile următoare și îndestulătoare pentru aceasta, la pomenitele moșii numite Feul și Olykus, și făcîndu-se chemările legiuite ale vecinilor și megieșilor lor și de față cu părțile sau cu împuterniciții lor legiuiți, să le hotărnicească în aceleași hotare și margini, în care le-au folosit și au pus să fie folosite cei ce le-au ținut ca feud de la maiestatea regească, apoi, odată hotărnicite și deosebite una de alta prin semne învederate de hotar, să le lase și să le dea în stăpînire părților, și anume moșia Feulykus s-o dea în stăpînire pomeniților români, iar sus-zisa moșie Olykus s-o dea în stăpînire lui Marcu și doamnelor sus amintite, ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă pe veci, cu acel drept

cu care se știe că țin de ei, neținând seamă de împotrivirea vreoineia din părți împotriva celeilalte, dacă nu se vor împotrivi alții. Iar dacă ar fi unui împotrivitori, în afară de pomenitele părți, să-i cheme înaintea regelui (spre a sta) față cu partea cu care se va cuveni, la octavele de asemenea viitoare ale sărbătoririi fericitului apostol Iacob²⁷, ca să dea socoteală de temeiul împotrivirii lor. Și după acestea, să răspundeți întocmai, în scris, după cum va fi cu cale, domnului nostru regelui, la pomenitele octave ale sărbătorii fericitului apostol Iacob, despre felul cum s-a făcut hotărnicirea și despărțirea acelor moșii și darea lor în stăpînire, dimpreună cu mersul hotarelor și numele împotrivitorilor și al celor chemați, dacă vor fi vreunii.

Dat la Vișegrad, în a douăsprezecea zi a sus-pomenitului soroc, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

Arh. Naț. Magh., Dl. 25769.

Transumpt în actul lui Nicolae Zeech, judele curții regale, din 20 iunie 1371 (rezumînd doc. cadru din 1371, *Documenta Valachorum*, p. 236 doar menționează actul din 12 mai 1368).

EDITII: Pesty, *Krassó*, III, p. 116—119; *Hurmuzaki-Densusianu*, I/2, p. 188—190.

¹ Astfel în text; corect *ad suum*.

² Astfel în text; corect *dominarumque earundem*.

³ Astfel în text; corect *presentavit, declarans*.

⁴ Astfel în text; corect *rescriberetis*.

⁵ Astfel în text.

⁶ Astfel în text; greșală evidentă de transcriere, fiind vorba, de fapt, de o singură *Kacho*.

⁷ Astfel în text; corect *evocassent*.

⁸ Astfel în text; corect *Michaele*.

⁹ Lipsește în text; completat după sens.

¹⁰ Astfel în text; corect *quorum*.

¹¹ Astfel în text; corect *predictam*.

¹² Astfel în text; corect *reambulassent et assererent*.

¹³ Astfel în text; corect *non*.

¹⁴ Astfel în text; corect *indicabant*.

¹⁵ Astfel în text; corect *committere*.

¹⁶ Astfel în text; corect *conservassent*.

¹⁷ Astfel în text; corect *commisit*.

¹⁸ Astfel în text; corect *partibus*.

¹⁹ Astfel în text; corect *distinctas*.

²⁰ Astfel în text; corect *et*.

²¹ 1 mai (1368).

²² 24 august 1366.

²³ 7 septembrie 1366.

²⁴ Rusul.

²⁵ Adică au cuprins pe nedrept între hotarele lor, cu prilejul unei hotărniciri.

²⁶ 1 iulie.

²⁷ 1 august.

(L)odouicus, dei gracia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Galicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presencium noticiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Ordo suadet equitatis et ad apicem regie pertinet maiestatis, ut ea,

que rite processerunt, illibata conserventur et que a suis fidelibus modeste petuntur ad exaudicionis gratiam admittantur. Proinde, ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod magister Jakch, filius Thome de Gusal¹, miles fidelis nobis et dilectus, in sua, item Georgii, Stephani, Ladizlai, Andree, Dionisii et Johannis, filiorum suorum, in personis, ad nostre serenitatis accedendo presenciam, exhibuit nobis quasdam litteras nostras patentas, maiori et autentico¹ sigillo nostro, in terra Wzure furtive sablato, consignatas, super collacione cuiusdam monasterii abbatialis in monte Mezces existentis ipsis facta confectas, tenoris subsequentis, petens nostram excellenciam, humiliter et devote, ut easdem acceptare, approbare, ratificare ac pro ipsis et eorum heredibus nostro dignaremur privilegio confirmare. Quarum tenor talis est: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 2 februarie 1361, Vişegrad, DRH-C, XII, p. 13—14, nr. 13⟩*. Nos itaque, attendentes quod iusta et modesta peticio fidelium subiectorum, auribus regie maiestatis instillata, repulsam pati non debet, sed ad exaudicionis gratiam admitti meretur, vocatis² propositis supplicacionibus prefati magistri Jakch, sua et dictorum filiorum suorum in personis nostre humiliter porrectis maiestati per eundem, regia pietate clementer exauditis et admissis, predictas litteras nostras patentas, non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte viciatas, presentibus de verbo ad verbum insertas, quoad omnes earum continencias et clausulas acceptamus, approbamus, ratificamus, ac pro ipso magistro Jakch et dictis suis filiis eorumque heredibus et posteritatibus universis mera regia auctoritate perpetue valituras confirmamus, presentis privilegii nostri patrocinio mediante, salvis iuribus alienis. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes concessimus litteras nostras privilegiales, pendentes et autentici¹ sigilli nostri novi dupplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Ladizlai, episcopi Vesprimiensis, reginalis cancellarii et aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno domini millesimo CCC°LX°VIII°, decimo Kalendaris Junii, regni autem nostri anno vigesimo septimo. Venerabilibus in Christo patribus et dominis Thoma Strigoniensi, fratre Stephano Colocensi, Wgolino Spalatensi et Wgo Ragusiensi archiepiscopis; Demetrio Waradiensi, Dominico Transsilvano, Colomano Jauriensi, Wilhelmo Quinqueecclesiensi, Stephano Zagrabiensi, Dominico Chanadiensi, Michaelae Agriensi, Johanne Wachiensis, Petro Boznensi, Ladizlao Nitriensi, Demetrio Syrmieni, Nicolao Tyninyensi, Demetrio Nonnensi¹, Nicolao Traguriensi, Stephano Farensi, Johanne Macarensi, Matheo Sybinicensi, Michaelae Scardonensi, et Portiua³ Senyensi, ecclesiarum episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Jadriensi et Corbauyensi sedibus vacantibus; magnificis viris, domino Ladizlao, duce Opulie, regni nostri palatino, Nicolao, woyuoda Transsilvano, comite Stephano Bubek, iudice curie nostre, Johanne thavarnicorum¹ nostrorum magistro, Nicolao de Zeech Sclauonie, Emerico Dalmacie et Croacie, Nicolao de Machou banis, Petro Zudar pincernarum, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum, Stephano agazonum nostrorum magistris, ac eodem domino Ladizlao, duce, comite Posonyensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

⟨Pe locul îndoiturii:⟩ Ad comissionem domine regine.

⟨Pe verso, de o mină din secolul al XV-lea:⟩ Privilegium super Mezeşmonostora.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Monte Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de față, cât și viitori, care vor lua cunoștință de scrisoarea aceasta, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Rînduiala dreptății sfătuiește și este în căderea înălțimii maiestății regești ca cele ce s-au săvîrșit potrivit legii să se păstreze neatinse, și cele cerute cu dreaptă cumpătare de credincioșii săi să fie primite spre milostivă ascultare.

Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, venind în fața luminăției noastre, magistrul Jakch, fiul lui Toma de Coșeu, credinciosul cavaler iubit de noi, în numele său precum și al fiilor săi, Gheorghe, Ștefan, Ladislau, Andrei, Dionisie și Ioan, ne-a arătat o scrisoare a noastră deschisă, dată lor cu privire la dania unei mănăstiri abatiale aflătoare pe muntele Meseș, cu cuprinsul de mai jos, întărită cu pecetea noastră cea mare și autentică, furată în ținutul Ozora, rugînd cu smerenie și credință înălțimea noastră să binevoim s-o primim, s-o încuviințăm, s-o consfințim și s-o întărim pentru ei și moștenitorii lor prin privilegiul nostru. Cuprinsul acestei (scrisori) este acesta: *«Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 2 februarie 1361, DRH-C, XII, p. 14, nr. 13»*. Noi, așadar, gîndindu-ne că dreapta și cumpătata cerere a supușilor credincioși, ajunsă la urechile maiestății regești, nu trebuie să fie respinsă, ci se cuvine să fie primită spre milostivă ascultare, ascultînd și încuviințînd milostiv, cu bunătate regească, pomenitele rugi supuse ale sus-zisului magistru Jakch, îndreptate cu smerenie de el către maiestatea noastră în numele său și al pomeniților săi fii, primim, încuviințăm, consfințim sus-zisa noastră scrisoare deschisă, fără răsături, fără tăieturi și nestricată în vreo parte a sa, cuprinsă din cuvînt în cuvînt în scrisoarea de față, în ce privește întreg cuprinsul și punctele ei, și o întărim cu întreaga putere regească, prin mijlocirea ocrotirii privilegiului nostru de față, ca să aibă veșnică tărie pentru acel magistru Jakch și pomeniții săi fii, și pentru toți moștenitorii și urmașii lor, fără vătămarea dreptului altora.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea pecetii noastre atîrnate și autentice, noi și duble,

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau, episcopul de Vesprim, cancelarul reginei și vicecancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt, în a zecea zi înainte de calendele lui iunie, iar în al domniei noastre al douăzeci și șaptelea an. Venerabilii întru Hristos părinți și domni, Toma, arhiepiscopul de Strigoni, fratele Ștefan de Caloce, Ugolin de Spalato și Ugo de Raguza, (precum și) episcopii Dumitru al bisericii de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Coloman de Györ, Vilhelm de Pécs, Ștefan de Zagreb, Dominic de Cenad, Mihail de Agria, Ioan de Vaț, Petru al Bosniei, Ladislau de Nitra, Dumitru al Sirmiului, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ștefan de Faro, Ioan de Macarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona și Portina de Segno păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu, scaunele (episcopale) de Zara și Krbava fiind vacante; măriții bărbați, domnul Ladislau, ducele de Oppeln, palatinul țării noastre, Nicolae, voievodul Transilvaniei, comitele Ștefan Bubek, judele curții noastre, Ioan, marele nostru vistier, Nicolae de Zeech,

Banul Slavoniei, Emeric, banul Dalmației și al Croației, Nicolae, banul de Măčva, Petru Zudar, marele nostru paharnic, Pavel, marele nostru stolnic, Ioan, marele nostru ușier, Ștefan marele nostru comis, precum și același domn Ladislau, ducele, comitele de Pojon, și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

⟨Pe locul îndoiturii:⟩ Din porunca doamnei regine.

⟨Pe verso, de o mână din secolul al XV-lea:⟩ Privilegiu cu privire la mănăstirea Meseșului.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wesselényi din Jibou.

Orig. perg., pecete atirnată, ruptă.

¹ Astfel în orig.

² Corect ar fi fost: *devotis*.

³ Corect: *Portina*.

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo Wara-diensi, salutem et graciam.

Dicitur nobis in personis Johannis, filii Jacobi, et Johannis, filii Michaelis de Gygee, quod quedam litteralia eorum instrumenta, super iuribus possessionariis ipsorum, sub vestro sigillo confecta, nimia vetustate et mala conservacione, ac iugi delacione localiter facta, consumpta, ofuscata haberentur et disrupta, que renovacione non modicum indigerent, uberiori iurium eorundem pro tutela. Super quo, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus, si pretaxata litteralia instrumenta in cera, carta, sigillo, scriptura et sculptura vestra, ac iusto modo emanata fore revera agnoveritis, extunc eadem, more solito renovare debeatis pro eisdem, caventes tamen ne fraus et dolus queant reperiri in hac parte; aliud non facturi.

Datum in Wysegrad, in festo sancte Trinitatis, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} octavo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi ⟨din⟩ capitlul de Oradea, mîntuire și milostivire.

Ni se spune în numele lui Ioan, fiul lui Iacob, și al lui Ioan, fiul lui Mihail de Gygee, că niște acte scrise ale lor, întocmite sub pecetea voastră, cu privire la drepturile lor de moșie, din pricina prea marii vechimi și din rea păstrare, ⟨precum⟩ și nesfîrșită purtare la anumite locuri, s-au mîncat, s-au șters și s-au rupt, și că au foarte mare nevoie să fie reînnoite, spre o mai bună ocrotire a drepturilor lor. Drept aceea, punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre că, dacă veți cunoaște cu adevărat că sus-zisele acte scrise au fost date cu ceara, pergamentul, pecetea, scrisul și semnele voastre, și în chip drept, atunci să fiți datori să le reînnoiți pentru ei, după obiceiul îndătinat, avînd grijă, totuși, ca să nu se poată săvîrși vreo înșelăciune sau vreo greșală în această privință; și altfel să nu faceți.

De la Viegrad, la sărbătoarea Sfintei Treimi, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

Arh. Naț. Magh., Dl.

Transumpt în actul capitlului din Oradea, din 30 decembrie 1368, nr. 366.

EDIȚII: *Zichy*, III, p. 365

⟨În adunarea generală a voievodatului Transilvaniei, ținută la Turda, la 7 decembrie 1394, Ștefan, fiul lui Emeric de Mădăraș, a înfățișat în numele soției sale Margareta, două scrisori deschise, din care:⟩

...prima videlicet dicti domini Nicolai vaiuode, exprimebat quod, in ipsa congregacione ipsius domini Nicolai vaiuode generali, nobilis domina Margaretha vocata, relictă Petri de Radas, de medio aliorum exurgendo, quasdam duas literas discreti viri domini Ladislai, archidiaconi de Vgucha, vicarii venerabilis in Christo patris domini Dominici, episcopi Transsiluani, unam patentem, formam iudicii sui exprimentem, Albe, in octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste, anno domini millesimo CCC^{mo}LX^{mo} septimo, et aliam clausam, per ipsum dominum vicarium, dicto domino Nicolao vaiuode transmissam, similiter Albe, feria tertia proxima post dominicam Judica, in dicto anno domini millesimo CCC^{mo} LX^{mo} octavo preterita confectas et emanatas, ipsi domino Nicolao vaiuode presentasset. *⟨Urmează relatarea cuprinsului celor două scrisori menționate, vezi nr. 246 și nr. 302⟩.*

Quarum literarum exhibitionibus factis et perlectis continentis earundem, sepedicta nobilis domina, in facto premissis quarte filialis domine ave sue, sibi provenire debentis, ex parte eiusdem Petri, filii Georgii, per eundem dominum Nicolaum vaiuodam, medelam iustitie precata fuisset elargiri.

Quibus omnibus auditis et perceptis, Andreas literatus, pro eodem Petro, filio Georgii, cum procuratoriis literis capituli Albensis ecclesie Transsiluane exurgendo, respondisset eo modo, quod sepedictus Petrus, filius Georgii, de eadem quarta filiali nobilis domine, Anich vocate, sororis Ladislai, avi sui, satisfactionem impendere promptus esset et paratus, regni consuetudine requirente.

Perceptis itaque premissorum singulis, cum ipse dominus Nicolaus vaiuoda, annotatam dominam Margaretham, relictam Petri, super eo, utrum predicta nobilis domina, Anich vocata, ava sua, homini nobili vel ignobili, tempore contractus matrimonii, tradita fuerit, ut officio suo incumbisset, requisitam habuisset, tandem, tam ipsa nobilis domina, quam etiam idem procurator eiusdem Petri, filii Georgii, eandem dominam, Anich vocatam, Michaeli de Radas, homini ignobili et impossessionato, traditam extitisse afirmassent. Unde, quia ipsa domina Anich homini ignobili tradita fuisset, ex eoque non pecuniariam solutione mediante, sed possessionaria extradacione, ipsa nobilis domina, nobilis Margaretha nominata, eandem quartam filialem eiusdem domine Anich, ave sue, iuxta antiqua regni consuetudine, obtinere posse eidem domino Nicolao vaiuode visum extitisset, quam possessionaria extradacione ipsa domina Margaretha sibi dari postulasset, ipseque Andreas literatus, premissis procuratorio nomine in persona eiusdem Petri, filii Georgii, de quarta filiali prenotata satisfactionem impendere velle annotatum Petrum, dominum suum, sepius replicando afirmasset, ideo ipse dominus Nicolaus vaiuoda, ex causis omnibus premissis, unacum iudicibus nobilium iuratisque assessoribus suis deliberando, commisisset quod homo suus specialis, pre-

sente testimonio capituli ecclesie Transsiluane, quod per ipsum capitulum ad id amicabiliter transmitti postulasset, in octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste tunc venturis et aliis diebus ad hoc sufficientibus, ad facies universarum possessionum et portionum possessionariarum quondam supradicti Ladislai, avi eiusdem Petri, filii Georgii, in dictis possessionibus Zentywan, Hondorf, Goganfolwa, Kund et Ebesfolwa, ac aliis ubique habitis, accedendo, vicinis et commetaneis earundem legitime convocatis et presentibus, easdem possessiones et portiones possessionarias quondam sepedicti Ladislai, avi ipsius Petri, ipsum proprie tangentes, visis suis qualitatibus, quantitatis, fructuositatibus et valoribus, in quatuor dividere partes coequales. Quarum unam rectam quartam partem in una prenominarum possessionum et in uno loco ac sub una inclusione metarum, si bono modo fieri posset, cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis universis, si vero in unam extradari non posset, tunc in tantis possessionibus et locis, in quantis de iure fieri posset, ab aliis suis partibus per metarum distinctiones separando et distinguendo, sepedicte nobili domine, Margaretha vocate, pro quarta filiali Anich, ave sue supradicte, statueret et committeret, perpetuo possidere, salvo iure alieno.

Et post hec, ipsius possessionarie statutionis seriem cum totali suo processu, ad octavas festi Nativitatis virginis gloriosi, tunc proxime venturas, in literis prefati capituli ecclesie Transsiluane, per ipsam dominam relictam Petri de Radas, idem dominus Nicolaus vaiuoda sibi voluisset reportari.

... În prima, adică în cea a zisului domn Nicolae voievodul, se arăta că în acea adunare obștească¹ a aceluiași domn Nicolae, voievodul, nobila doamnă numită Margareta, văduva lui Petru de Roadeș, ridicându-se din mijlocul celorlalți, i-a înfățișat domnului Nicolae, voievodul, două scrisori ale chibzuitalui bărbat, domnul Ladislau, arhidiaconul de Ugocea, vicarul venerabilului întru Hristos părinte, domnul Dominic, episcopul Transilvaniei, una deschisă, ce arăta rînduiala judecății sale, întocmită și dată la Alba, la octavele sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte², și alta închisă, trimisă zisului domn Nicolae, voievodul, de către acel domn vicar, întocmită și dată de asemenea la Alba, în marțea care a trecut de după duminica *Judica*, în zisul an al Domnului o mie trei sute șazeci și opt³. *(Urmează relatarea cuprinsului celor două scrisori menționate).*

După ce au fost arătate aceste scrisori și după ce le-a fost citit cuprinsul, sus-pomenita nobilă doamnă s-a rugat să-i fie dăruit leacul drepătății de către același domn Nicolae, voievodul, în privința sus-zisei pătrimi a fiicei, a doamnei, bunica ei, ce i se cuvine ei din partea aceluiași Petru, fiul lui Gheorghe.

Auzind toate acestea și înțelegîndu-le, Andrei diacul, ridicându-se cu o scriere de îputernicire a capitlului bisericii din Alba Transilvaniei, în numele aceluiași Petru, fiul lui Gheorghe, a răspuns așa, că des-pomenitul Petru, fiul lui Gheorghe, este gata și pregătit să dea îndestulare, așa cum cere obiceiul țării, cu privire la pătrimea ce se cuvine fiicei, a nobilei doamne numite Anich, sora lui Ladislau, bunicul său.

Auzind, așadar, toate cele de mai sus, întrucît domnul Nicolae, voievodul, așa cum se cuvine slujbei sale, a întrebat-o pe sus-însemnata

doamnă, Margareta, văduva lui Petru, cu privire la faptul dacă sus-zisa nobilă doamnă numită Anich, bunica sa, la vremea legăturii de căsătorie a fost dată unui om nobil sau unuia nenobil, în cele din urmă, atit acea nobilă doamnă cit și împuternicitul lui Petru, fiul lui Gheorghe, au spus că doamna numită Anich a fost căsătorită cu Mihail din Roadeș, om nenobil și fără pământ. La care, întrucît nobila doamnă Anich a fost dată (în căsătorie) unui om nenobil, și din această (pricină) i-a apărut limpede domnului Nicolae, voievodul, că nobila doamnă, nobila numită Margareta, poate, potrivit vechiului obicei al țării, să obțină acea pătrime ce se cuvine fiicei a doamnei Anich, bunica sa, nu prin plată în bani, ci prin dare de moșie, care dare de moșie doamna Margareta a cerut să-i fie acordată, iar Andrei diacul în temeiul împuternicirii, răspunzînd în numele lui Petru, fiul lui Gheorghe, a spus adesea că sus-însemnatul Petru, stăpînul său, vrea să dea îndestulare cu privire la sus-însemnata pătrime ce se cuvine fiicei; de aceea, domnul Nicolae, voievodul, chibzuind împreună cu juzii nobililor și cu jurații asesori, a hotărît pentru toate pricinile de mai sus, ca un om al său osebit — fiind de față și omul de mărturie al capitlului bisericii Transilvaniei, pe care l-a cerut cu prietenie să fie trimis de capitlu pentru aceasta — să se ducă la octavele, atunci viitoare ale sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul¹ și în celelalte zile îndestulătoare pentru aceasta, la fața locului, pe toate moșiile și părțile de moșie ale răposatului sus-zis Ladislau, bunicul aceluiași Petru, fiul lui Gheorghe, avute în zisele moșii Sîntioana, Hundorf, Gogan, Cund și Ibașfalău și în altele de oriunde, (și) după ce au fost chemați acolo în chip legiuit vecinii și megieșii lor, și fiind ei de față, să împartă în patru părți egale acele moșii și părți de moșie ale răposatului sus-zis Ladislau, bunicul lui Petru, ce îl privesc anume pe el, ținînd seama de felul, mărimea, rodnicia și prețul lor. Dintre acestea, des-pomenitei nobile doamne, numită Margareta, să-i dea în stăpînire și să-i încredințeze, pentru a stăpîni pe veci, fără a vătămă dreptul altuia, drept pătrimea ce i se cuve-nea lui Anich, sus-zisa sa bunică, o dreaptă pătrime în una dintre sus-numitele moșii, într-un (singur) loc și sub o singură margine de hotar, împreună cu toate folosințele și toate cele ce țin de ea, dacă s-ar putea face într-un chip bun, iar dacă nu s-ar putea să i se dea într-o (moșie), atunci să (i se dea) în atîtea moșii și locuri, în cîte s-ar putea face de drept, despărțindu-le și deosebindu-le de celelalte părți prin semne despărțitoare de hotar.

Și după acestea, același domn Nicolae, voievodul a vrut să i se facă cunoscut de către acea doamnă, văduva lui Petru de Roadeș, la octavele atunci viitoare ale sărbătorii Nașterii slăvitei Fecioare⁵, cuprinsul acelei dări în stăpînire de moșie, împreună cu întreaga sa desfășurare, în scrisoarea pomenitului capitlu al bisericii Transilvaniei.

Rezumat detaliat în actul lui Frank, voievodul Transilvaniei, din 7 ianuarie 1395, Turda.

EDIȚII: Ub., III, p. 112—114.

¹ 4 iunie 1368.

² 1 iulie 1367, nr. 246.

³ 28 martie 1368, nr. 302

⁴ 1 iulie (1368).

⁵ 15 septembrie 1368.

Nes, Nicolaus, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendantes tenore presencium significamus quibus expedit universis quod in congregacione nostra generali, universitati nobilium et alterius cuiusvis status et condicionis hominum partis Transsiluane, in octavis festi Penthecostes, Torde celebrata, Ladislaus miles, filius Jahannis de Doboka, personaliter, iuxta continenciam litterarum Petri, viceuoyode nostri, prorogatariorum, ad nostram accedendo presenciam, contra Elyam et Johannem, filios Johannis, filii Inok, Michaellem, filium Elye de Inokhaza, ac nobilem dominam consortem Michaelis de Korpád, quasdam litteras religiosi conventus monasterii virginis gloriose de Kulusmunustra, sabbato proximo ante dominicam Ramispalmarum proxime preterito confectas, nobis rescripcionales, formam possessionarie reambulacionis et contradictorie inhibicionis ac citacionis in se declarantes, tenorem litterarum regaliū, eidem conventui directarum, de verbo ad verbum in se continentes, asserendo accionem et proposicionem suam in eisdem seriose explicari nobis presentavit.

In quibus, inter cetera, manifeste comperimus haberi isto modo, quod ipse magister Ladislaus, filius Johannis, filii Nicolai, filii Mykud bani de genere Kukes et Reynoldi, nobilis de Doboka, fidelis aule regie miles, ad ipsius regie maiestatis accedendo presenciam, suis fidelitatibus et serviciis, per ipsum locis et temporibus sumpme opportunis sue regie maiestati exhibitis, propositis et declaratis, quandam possessionem pristaldorum seu populorum castrensiū de Doboka, Inokhaza vocatam, in eodem comitatu de Doboka sitam, in qua, ut dixisset, Johannes, filius Inok, et Michael, filius Elye, ac alii populi castrenses tunc residerent, collacioni eiusdem regalis cesitudinis pertinentem, a sua regia maiestate sibi dari et conferri perpetuo postulasset. Ipsaque regalis benignitas, de qualitate et quantitate eiusdem possessionis, Inokhaza vocate, et utrum modo premissis sue maiestatis pertineat collacioni an ne, non habens certitudinem aliqualem, fidelibus suis, predicto conventui, litteratorie scribendo, firmiter precipiendo mandasset quatenus ipsorum mitterent hominem pro testimonio fidedignum, quo <presente>¹, Michael dictus <Darabus>², homo suus regius, universis vicinis et commetaneis predictae possessionis pristaldorum seu populorum castrensiū de Doboka, Inokhaza vocate, legitime inibi convocatis et presentibus, ad faciem eiusdem accedendo, si ipsam modo premissis sue regie <collacioni>¹ pertinentem fo(re inveniret)¹ et reperiret, statueret ipsam prelibato magistro Ladislao, aule sue militi, et, per eum, suis heredibus, sue regie nove donacionis titulo perpetuo possidendam, si non fuerit contradictum; contradictores autem, si qui fierent, citaret ipsos contra eundem m(agistrum Ladislaum ad terminum com)petentem³. Et post hec, seriem ipsius statucionis, vel, si necesse fieret, nomina contradictorum et citatorum, cum termino assignato, nobis fideliter rescriberet conventus prenotatus. Ipse, igitur, conventus <nobis rescripsi>ssset⁴ isto modo, quod ipsi, preceptis eiusdem <domini regis obedi-re cupientes, ut te>nerentur⁵, unacum predicto Michaelle dicto Darabus, homine eiusdem domini regis, hominem ipsorum, fratrem Johannem sacerdotem, ad premissa fideliter peragenda duxissent transmittendum. Qui demum ad ipsum conventum reversi, eidem consona voce <retulerunt isto modo, quod ipsi. . . an>te⁵ dominicam Ramispalmarum, ad predictam possessionem, Inokhazj vocatam, vicinis et commetaneis eiusdem undique le-

gitime inibi convocatis et ipsis presentibus, personaliter accessissent et, dum eandem possessionem, Inokhaza appellatam, dicto magistro Ladislao, (filio Johannis de Doboka, statuere voluissent, in ipsa⁵ statucione nobilis domina Elena vocata, consors Michaelis de Korpad, Elyas et Johannes, filii Johannis, filii Inak⁶, et Michael, filius Elye de Inokhaza, contradiccionis velamine obviando, eidem statucioni contradixissent, quos, eodem die, loco et termino, contra (prefa)tum⁷ magistrum Ladislaum, (filium Joh)annis⁸ de Doboka, ad octavas festi beati Georgii martiris tunc venturas in nostram presenciam citavissent.

Quarumquidem litterarum exhibicionibus factis et perlectis continenciis earundem, sepefatus magister Ladislaus, filius Johannis, premisse contradiccionis ratione se informari postulabat per Elyam et Johannem, filios Johannis, filii Inok, et Michael, filium Elye de Inokhaza, ac nobilem dominam consortem Michaelis de Korpad, prenotatos.

Quibus perceptis, prenotati Michael, filius Elye, Elyas et Johannes, filii Johannis, pro se personaliter, et pro ipsa nobili domina, Ladislaus, filius Elye, cum procuratoriis litteris prescripti conventus exurgendo, primo procurator prescripte domine ipsam prohibitionem per ipsam dominam consortem Michaelis, filiam Michaelis de Dengeleg, sororem videlicet Johannis de predicta Inokhaza, pro iure suo, ratione sue quarte filialis, sibi de eadem provenire debentis, fecisse affirmans, prefati Michael, filius Elye, Eliyas et Johannes, filii Johannis, responderunt eo modo, quod, licet ipsi servicia proclamatoria quibusdam temporibus exercuerint, tamen ipsi ad modum virorum nobilium in eadem possessione, a tempore sanctissimi Stephani, primi regis Hungarorum et apostoli, pacifice ab avo et prothavo⁶ perstetissent⁹. Quibus perceptis, predictus magister Ladislaus, filius Johannis, quasdam litteras clausas pretacti domini nostri Lodouici regis, hunc tenorem continentes, nobis presentavit: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 28 aprilie 1368, Ruja, nr. 311)*.

Premissarum itaque litterarum regalium exhibicionibus factis et perlectis continenciis earundem, idem magister Ladislaus petivit nos, ut iudices nobilium iuratique assessores et unversi nobiles predictae partis Transsiluane super eo, qualem de premissis scirent veritatem, per nos requisiti faterentur. Quiquidem iudices nobilium iuratique assessores, ad fidem eorum deo debitam fidelitatemque domino nostro regi et sue sacre corone conservandam, tacto vivifice crucis ligno nobis prestitam, simulcum tota universitate nobilium septem comitatum partis Transsiluane, per nos requisiti, affirmarunt eo modo, quod ad eo tempore quo memoria hominum extaret et quo ipsi recordari possunt, iidem homines in causam attracti et avus predictae domine semper sub proclamatoria et pristaldina condicione ibidem, in dicta Inokhaza, perstetissent⁹, sed hoc verum esset, quod a tempore quondam domini Stephani woyuode, patris nostri, predicta servicia eorum non exercuissent, quia ipse dominus Stephanus woyuoda, ad petitionem nobilium partis Transsiluane, tempore suo, eadem servicia eisdem annuendo et remittendo relaxasset.

Premissis igitur suo modo peractis, prelibatus magister Ladislaus, filius Johannis de Doboka, super facto possessionis predictae, Inakhaza⁶ vocata, iuxta propriam affirmationem eorundem hominum in causam attractorum et eciam secundum affirmativam assercionem predictorum iudicum nobilium, iuratorum assessorum et universorum nobilium partis Transsiluane modo superius expresso factam, iusticie complementum sibi impertiri postulavit. Verum, quia preassumptus dominus noster rex ipsam

possessionem, Inokhaza vocatam, sub nomine possessionis pristaldorum seu populorum castrensiu eidem magistro Ladislao, ut superius est expressum, pro fidelibus serviciis eiusdem dedisse et contulisse agnoscebatur, prescripti eciam Elyas et Johannes ac Michael, filius Elye, premissa condicionalia servicia, videlicet pristaldina seu proclamatoria, se exercuisse seu fecisse non abnegabant, qui imo proprio ore fatebantur, pre-tacti eciam iudices nobilium iuratique assessores, simulcum tota universitate nobilium partis Transsiluahe, ipsos homines in causam attractos sub ipso condicionalio servicio in ipsa possessione Inakhaza⁶ hactenus perstetisse¹⁰ et perseverasse, per nos ex litteratorio edicto ipsius regie maietatis requisiti, affirmabant, ideo nos, unacum eisdem iudicibus nobilium iuratisque assessoribus nostris ac universis nobilibus, dicte congregationi nostre adherentibus, in adiudicacione ipsius cause nobiscum con-sedentibus, ipsam possessionem, Inokhaza vocatam, eidem magistro Ladislao, filio Johannis de Doboka, iuxta formam premissae regalis collacionis pertinere agnoscentes, eandem possessionem, Inakhaza⁶ vocatam, sepedicto magistro Ladislao de Doboka et, per eum, suis heredibus heredumque suorum successoribus eo iure, quo ex premissa regia collacione sibi dinoscitur⁶ pertinere, nostra iudiciaria auctoritate commissimus et relinquimus perpetuo possidendam pariter et habendam, salve iure alieno, In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem, presentes litteras nostras privilegiales, pendantis et autentici⁶ sigilli nostri munimine roboratas, eidem magistro Ladislao de Doboka duximus concedendas.

Datum in Torda predicta, septimo die congregationi nostre prenotate, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} octavo.

Noi, Nicolae, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că în adunarea noastră obștească ținută la Turda, la octavele sărbătorii Rusaliilor¹¹, cu obștea nobililor și a oamenilor de orice altă stare și condiție din părțile Transilvaniei, venind însuși înaintea noastră cavalerul Ladislau, fiul lui Ioan de Dăbica, potrivit cuprinsului scrisorii de amănare a lui Pétru,, vicevoievodul nostru, ca potrivit al lui Ilie și. Ioan, fiii lui Ioan, fiul lui Inok, al lui Mihail, fiul lui Ilie de Inokhaza, și al nobilei doamne, soția lui Mihail de Corpadea, ne-a înfățișat o scrisoare de răspuns către noi a cucernicului convent al mănăstirii slăvitei Fecioare din Cluj-Mănăstur, întocmită în simbătă acum de curind trecută dinaintea duminicii Floriilor¹², arătînd în ea felul (în care s-a făcut) o hotărnicire de moșie, o opreliște împotrivoitoare, precum și chemarea (în judecată), avînd în ea, cuvînt cu cuvînt, cuprinsul unei scrisori regești trimise aceluia convent, spunîndu-ne că în ea se dezvăluie pe rînd pîra și plîngerea sa.

În aceasta, între altele, am aflat lămurit că se spune astfel, că acest magistru Ladislau, fiul lui Ioan, fiul lui Nicolae, fiul banului Mykud din neamul Kukenes și Reynold, nobil de Dăbica, cavaler credincios al curții regești, venind înaintea maiestății regești (și) înfățișînd și arătînd faptele sale de credință și slujbele aduse de el maiestății sale regești în locurile și timpurile cele mai potrivite, a cerut să i se dea și să i se hărăzească pe veci de către maiestatea sa o moșie a pristavilor sau a oamenilor cetății Dăbica, numită Inokhaza, așezată în același comitat Dăbica, în care, după cum spunea, locuiesc Ioan, fiul lui Inok, și Mihail, fiul lui Ilie, și

alți oameni ai cetății, (și) care ține de dreptul de danie al înălțimii regești.

Bunăvoința regală nefiind bine lămurită despre felul și mărimea acelei-moșii numite Inokhaza și dacă, în chipul de mai sus, ține sau nu de dreptul de danie al maiestății sale, trimițând o scrisoare credincioșilor săi din sus-zisul convent, le-a poruncit cu tărie să trimită spre marturie omul lor vrednic de crezare, de față cu care, Mihail zis Darabus, omul său regesc, mergînd la acea (moșie) (și) chemînd acolo în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii sus-zisei moșii a pristavilor sau a oamenilor cetății Dăbica, Inokhaza numită, și fiind ei de față, dacă va afla și va găsi că acea moșie ține, în chipul de mai sus, de dreptul regesc de danie, să o dea în stăpînirea pomenitului magistru Ladislau, cavalerul curții sale, și, prin el, moștenitorilor săi, spre a o stăpîni pe veci ca nouă danie regească, dacă nu va fi împotrivire; iar pe împotrivitori, dacă vor fi vreunii, să-i cheme față cu acel magistru Ladislau la un soroc potrivit. Și după aceea, sus-pomenitul convenit să ne răspundă în scris, întocmai, despre desfășurarea acelei dări în stăpînire și, dacă va fi nevoie, numele împotrivitorilor și ale celor chemați (la judecată), împreună cu sorocul statornicit. Drept aceea, conventul ne-a răspuns în scris astfel, că ei, dorînd să asculte poruncile celui domn (al nostru) regele, precum sînt datori, au hotărît să trimită dimpreună cu sus-zisul Mihail zis Darabus, omul aceluiași domn (al nostru) regele, pe omul lor, fratele Ioan preotul, spre a îndeplini întocmai cele de mai sus: Aceștia, întorcîndu-se apoi la acel convent, i-au spus într-un glas astfel, că ei, mergînd... Înaintea duminicii Floriilor la sus-zisa moșie numită Inokhaza, și chemînd acolo, în chip legiuit, vecinii și megieșii de pretutindenii, și fiind ei de față, cînd au voit să dea în stăpînire acea moșie numită Inokhaza zisului magistru Ladislau, fiul lui Ioan de Dăbica, la acea dare în stăpînire, nobila doamnă numită Elena, soția lui Mihail de Corpadea, Ilie și Ioan, fiii lui Ioan, fiul lui Inok, și Mihail, fiul lui Ilie de Inokhaza, ridicînd stavila împotrivirii, s-au împotrivit acelei dări în stăpînire; pe aceștia, în aceeași zi, în același loc și la același soroc, i-au chemat înaintea noastră, față cu sus-zisul magistru Ladislau, fiul lui Ioan de Dăbica, pentru octavele atunci viitoare ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe¹³.

După ce s-a făcut acea înfățișare a scrisorii și s-a citit cuprinsul ei, des-pomenitul magistru Ladislau, fiul lui Ioan, a cerut să fie încunoști-nțat despre temeiul sus-zisei împotriviri de către sus-numiții Ilie și Ioan, fiii lui Ioan, fiul lui Inok, Mihail, fiul lui Ilie de Inokhaza, precum și de nobila doamnă, soția lui Mihail de Corpadea. Auzind acestea, ridicîndu-se sus-numiții Mihail, fiul lui Ilie, Ilie și Ioan, fiii lui Ioan, pentru ei înșiși, iar pentru acea nobilă doamnă, Ladislau, fiul lui Ilie, cu scrisoare de imputernicire de la zisul convent, mai întîi, imputernicitul zisei doamne a spus că acea doamnă, soția lui Mihail, fiica lui Mihail de Dindeleag, și sora lui Ioan de sus-zisa Inokhaza, a făcut pomenita opreliște potrivit dreptului ei, pe temeiul pătrimii cuvenite ca fiică, ce trebuie să-i vină ei din acea (moșie, iar) sus-zisii Mihail, fiul lui Ilie, Ilie și Ioan, fiii lui Ioan, au răspuns astfel, că ei, deși au îndeplinit într-o vreme slujbele de crainici, totuși ei au rămas pe acea moșie în pace, din moși stramoși, după chipul bărbaților nobili, din timpul preasfîntului Ștefan, întîiul rege și apostol al ungarilor. Auzind acestea, sus-zisul magistru Ladislau, fiul lui Ioan, ne-a înfățișat o scrisoare închisă a numitului domn al nostru,

regele Ludovic, avînd cuprinsul următor: *«Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 28 aprilie 1368, Ruja, nr. 311»*.

După înfățișarea sus-zisei scrisori regești și după citirea cuprinsului ei, acel magistru ne-a rugat ca juzii nobililor și jurații asesori și toți nobilii din sus-zisele părți ale Transilvaniei, întrebați de noi, să mărturisească în ce fel știu ei adevărul despre cele de mai sus. Acel juzi ai nobililor și jurații asesori, jurînd pe credința lor datorată lui Dumnezeu și pe credința ce trebuie să o păstreze domnului nostru, regele, și sfînteii sale coroane, atîngînd lemnul crucii dătătoare de viață, împreună cu toată obștea nobililor din cele șapte comitate din părțile Transilvaniei, întrebați de noi, au spus așa, că din timpurile din care dănuie aducerea aminte a oamenilor și întru cît pot ei să-și aducă aminte, acești oameni trași în judecată și bunicul sus-zisei doamne au rămas totdeauna acolo, în zisa Inokhaza, în starea de crainici și pristavi, dar este adevărat și aceasta, că din vremea răposatului domn Ștefan voievodul, tatăl nostru, n-au mai îndeplinit sus-zisele lor slujbe, deoarece acel domn Ștefan, voievodul, în timpul său, la cererea nobililor din părțile Transilvaniei, a îngăduit și a binevoit să-i scutească pe aceia de acele slujbe.

Desfășurîndu-se în acest fel cele de mai sus, pomenitul magistru Ladislau, fiul lui Ioan de Dăbîca, a cerut ca, după chiar mărturia ațelor oameni trași în judecată și chiar potrivit spuselor sus-pomeniților juzi ai nobililor, ale juraților asesori și ale tuturor nobililor din părțile Transilvaniei, făcută în chip lămurit în felul de mai sus, să-i facem parte de împlinirea dreptății cu privire la sus-zisa moșie numită Inokhaza.

Într-adevăr, deoarece se știe că sus-pomenitul nostru domn, regele, a daruit și a hărăzit acelui magistru Ladislau, cum s-a arătat mai sus, acea moșie numită Inokhaza, pentru credincioasele sale slujbe, ca moșie a pristavilor sau a oamenilor cetății, iar sus-zisii Ilie și Ioan, precum și Mihail, fiul lui Ilie, nu tăgăduiesc că ei au îndeplinit sau făcut sus-zisele slujbe de slujitori, adică de pristavi sau crainici, lucru pe care l-au mărturisit cu gura lor, iar sus-pomeniții juzi ai nobililor și jurații asesori împreună cu întreaga obște a nobililor din părțile Transilvaniei, întrebați fiind de noi, în urma poruncii scrise a maiestății regești, spun că acei oameni trași în judecată au stat și stăruit pînă acum în acea moșie Inokhaza în temeiul acelei slujbe de slujitori, de aceea noi, împreună cu acei juzi ai nobililor și cu jurații asesori ai noștri și cu toți nobilii din zisa noastră adunare, care au stat cu noi la judecarea acestei pricini, văzînd că acea moșie numită Inokhaza ține de acel magistru Ladislau, fiul lui Ioan de Dăbîca, potrivit sus-zisei danii regești, din puterea noastră judecătorească încredințăm și lăsăm acea moșie numită Inokhaza des-pomenitului magistru Ladislau de Dabîca și, prin el, moștenitorilor și urmașilor mostenitorilor săi, spre a o stăpîni și a o ține pe veci cu acel drept, cu care se știe că ține de el în temeiul sus-zisei danii regești, fără vătămarea dreptului altuia.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am hotărît să dăm acelui magistru Ladislau de Dăbîca, scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea peceteii noastre atîrnate și autentice.

Dat la Turda, sus-zisă, în a șaptea zi a pomenitei noastre adunări obștești, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

- ¹ Pată de umezeală cca 2 cm; întregit după sens.
² Pată de umezeală cca 2 cm; întregit pe baza contextului.
³ Pata de umezeală cca 6 cm; întregit după sens.
⁴ Pată de umezeală cca 3 cm; întregit după sens.
⁵ Pată de umezeală cca 7 cm; întregit după sens.
⁶ Astfel în orig.
⁷ Pată de umezeală cca 1 cm; întregit după sens.
⁸ Pată de umezeală cca 2 cm; întregit după sens și context.
⁹ Corect: *perstitissent*.
¹⁰ Corect: *perstitisse*.
¹¹ 4 iunie.
¹² 1 aprilie.
¹³ 1 mai.

Nos, Nicolaus, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendantes tenore presencium significamus quibus expedit universis quod in congregacione nostra generali, universitati nobilium ac aliorum quorumcumque status et condicionis hominum partis Transsiluane, in octavis festi Penthecostes, Torde celebrata, magister Ladislaus, filius Johannis de Doboka, personaliter, iuxta continenciam litterarum Petri, vicevoyuode nostri, prorogatoriarum, ad nostram accedendo presenciam, contra Stephanum, filium Boncha de Gumbuch, quasdam litteras religiosi conventus monasterii beate virginis de Clusmonostra, sabbato proximo ante dominicam Ramispalmarum nunc proxime preterito emanatas, nobis rescripcionales, formam possessionarie reambulacionis ac contradictorie inhibicionis et citacionis in se declarantes, tenorem litterarum regaliū eidem conventui directarum de verbo ad verbum in se contententes, asserendo accionem et proposicionem suam adversus ipsum Stephanum, filium Boncha, proponendam seriose explicari in eisdem, nostro iudiciario examini presentavit.

In quarum tenoribus, inter cetera, comperimus haberi isto modo, quod ipse magister Ladislaus, filius Johannis, filii Nicolai, filii Mykud bani de genere Kukenus et Renoldi, fidelis aule regie miles, ad ipsius regie maiestatis accedendo presenciam, suis fidelitatibus et serviciis, per ipsum suo culmini, iuxta posse, exhibitis et impensis, propositis et declaratis, quandam possessionariam porcionem in possessione Popfolwa vocata, in comitatu de Clus habita, existente, asserendo ipsam olim per dominum Tatamerium, prepositum Albensem, nobili domine sorori sue, consorti videlicet quondam Petew de Bungarth, racione dotis donatam fuisse, ipsaque domina, unacum eodem Petew, domino et marito suo, divinitus de medio absque prole utriusque sexus decessa, eandem porcionem possessionariam per quosdam minus iuste fuisse occupatam, a sua maiestate sibi dari et conferri postulasset, ipsaque regalis benignitas, de qualitate et quantitate dicte possessionarie porcionis et utrum, modo premissis, sue maiestatis pertineat collacioni nec ne, non habens certitudinem aliqualem, fidelibus suis, predicto conventui, litteratorie scribendo, firmiter precipiendo mandasset quatenus ipsorum mitterent hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Michael dictus Darabus, homo suus regius, vicinis et commetaneis predictae possessionarie porcionis legitime inibi

convocats et presentibus, ad faciem eiusdem accedendo, si eandem, modo-premisso, regie collacioni pertinentem fore inveniret, statueret ipsam eidem magistro Ladislao, premissae regie nove donacionis titulo perpetuo possidendam, si non fieret contradictum; contradictores vero, si qui fierent, citaret ipsos, contra eundem in presenciam nostram, ad terminum competentem, rationem contradiccionis eorum reddituros. Et post hec, seriem ipsius statucionis vel, si necesse fieret, nomina contradictorum et citatorum, cum termino assignato, nobis fideliter rescriberet conventus prenotatus. Ipse enim conventus nobis rescripsisset isto modo, quod ipsi, preceptis eiusdem domini regis obedire cupientes, ut tenerentur, unacum predicto Michaelae dicto Darabus, homine eiusdem domini regis, hominem ipsorum, fratrem Johannem sacerdotem, ad premissa fideliter peragenda duxissent transmittendum; qui demum ad ipsum conventum reversi, eidem concorditer retulissent isto modo, quod ipsi, feria quarta proxima ante dominicam Ramispalmarum, ad possessionariam porcionem Popfolwa, vicinis et commetaneis eiusdem undique legitime convocatis et ipsis presentibus, personaliter accessissent, et¹ eandem possessionariam porcionem magistro Ladislao, filio Johannis de Doboka, eo iure, ut premissum est², ad ipsum dinosceretur³ pertinere, statuere voluissent, in ipsa statucione Stephanus, filius Boncha de Gombuch³, contradiccionis velamine obviando, eidem statucioni contradixisset, quem eodem die, loco et termino, contra annotatum magistrum Ladislaum, filium Johannis de Doboka, ad octavas festi beati Georgii martiris tunc venturas in nostram presenciam citavissent, rationem sue contradiccionis redditurum; cuius contradiccionis rationem ipse magister Ladislaus scire volebat a Stephano, filio Boncha, prenotato.

Quibus auditis et perceptis, prefatus Stephanus, filius Boncha, personaliter exurgendo, respondit eo modo, quod, licet condam dominus Tatamerius, Albensis ecclesie prepositus, aule regie vicecancellarius, dominus et frater suus, predictam possessionariam porcionem cum eadem nobili domina, sorore sua, consorte videlicet condam Petew de Bongarth, eidem Petew³ dederit et donaverit, tamen eisdem Petew³ et dicta nobili domina, consorte sua, volente domino, cui humane imbecillitatis ratio nequit obviare, ab hac luce decessis, rite et legitime in ipsum fuisset redundata et devoluta, et super hoc efficacia haberet instrumenta, que in instanti coram nobis producere promptus esset et paratus; et ibidem ac in instanti quasdam litteras patentes olim excellentissimi principis, domini Karoli, incliti regis Hungarie felicis memorie, in Vyssegrad, in festo Nativitatis beati Johannis baptiste, anno incarnationis domini M^oCCC^oXL^{mo} emanatas, nobis curavit exhibere, in quarum tenoribus, inter cetera, comperimus haberi isto modo, quod ipse dominus Tatamerius prepositus et magister Stephanus, frater suus, ab eodem domino Karulo³ rege pro ipsorum fidelissimis serviciis hanc gratiam acquisivissent, quod in universis possessionibus eorundem, ubilibet in regno Hungarie, tam in terra Transsilvana, quam extra partes Transsilvanas existentibus, hereditariis, acquisitiis, empticiis et generaliter quocumque titulo habitis et acquisitis, aut eciam habendis et acquirendis quolibet in comitatu, eciam in civitate existentibus, necnon equaciis seu equis ecquacilibus, nepotes et consobrinos eorum, videlicet filios sororum suarum uterinarum, qualiter et prout vellent, in vera medietate participes et communes facere et fieri liberam ipsi, in vita vel in morte, de benignitate regia haberent facultatem, et quod, si ipsum magistrum Stephanum, nec-

non Mathiam, filium eiusdem Stephani, tunc parvulum, ab hoc seculo, quod absit, migrari contingeret, extunc iidem consobrini seu filii sororum uterinarum prenominatorum, videlicet prepositi et Stephani, ut veri et legitimi successores, in filios filiorum, iure perpetuo, in aliam eciā dimidietatem possessionariam, imo in omnes et universas possessiones prenominatorum, prepositi, Stephani et Mathie, filii eiusdem, succedere valerent atque possent de gracia regie pietatis prenotata; qua gracia per ipsum dominum Karulum³ regem eidem⁴ data et generosius admissa, mox et instanti huiusmodi gracia et licencia regia super premissis optenta, iidem dominus Tatamerius prepositus et magister Stephanus, frater suus, in sua et dicti Mathie, filii sui, personis, totam et rectam dimidietatem universarum possessionum acquisiticiarum, eciā a domino Karulo³ rege prenotato inventarum quomodolibet vel quocumque titulo acquisitarum, partibus in Transsilvania et ubilibet in regno existencium, quocumque nomine vocatarum, cum utilitatibus omnibus et pertinentiis universis earundem, supradictis consobrinis ipsorum, videlicet filiis Simonis, Buncza, Pauli dicti Dobou et Luce, scilicet a sororibus prenominatorum, domini Tatamyri³ prepositi et fratrum eorundem, procreatis et procreandis, confessi fuissent viva voce eisdem, iuxta numerum personarum, dedisse et donasse, imo dedissent, donassent et contulissent ex ipsius domini Karoli regis permissione et licencia speciali, iure perpetuo et in filios filiorum possidendam, tenendam pariter et habendam, salva eciā tamen successione hereditaria et legitima eorundem in universis aliis possessionibus, ubilibet existentibus, casu quo supra iuxta eiusdem domini Karoli gratiam regiam per omnia remanente, hac declaratione eisdem de plenitudine gracia ipsius regie facta mediante, quod, si ex eisdem consobrinis predictorum, domini propositi et Stephani, fratris sui, duo tantum vel solum unus, aliis decedentibus, superstites remanerent, extunc ipse unus vel duo viventes et superstites, vero et iusto titulo hereditario in ius et proprietatem dictarum possessionum, eadem domini Karoli regis licencia, succedere valerent atque possent ita, quod omne ius et dominium dictarum possessionum in ipsum aut in ipsos superstites, velut in legitimos³ heredes, transferrentur.

Premissarum itaque litterarum exhibicionibus factis⁵ et perlectis continenciis earundem, adhuc ipse Stephanus, filius Boncha, demonstratione quarundam aliarum litterarum ipsius domini Karoli regis patencium, in octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste, anno domini M CCC^o XL^{mo} primo emanatarum, per³ prefatum dominum Tatamerium prepositum, in sua et Mathie, filii condam magistri Stephani, fratris sui, personis, quandam particulam possessionis sue, scilicet terciam partem possessionis Popfolwa vocate, in comitatu de Kulus³ existentis, habite, titulo cuiusdam acquisitionis ad ipsos pertinentem seu devolutam, predicto Petew, filio Stephani de Bongarth, famulo et proximo suo, et, per eum, filiis et heredibus suis a quadam nepote sua procreandis, coram ipso domino Karolo rege perpetuo dedisse et donasse comprobavit manifeste; asserens ipse Stephanus quod predicta nobilis domina, consors ipsius Petheu³, filia prenominati Simonis extitisset et ex eo, ipsa sine herede ab hoc seculo migrata, ipsa particula possessionaria, per ipsum dominum Tatamerium prepositum sibi data, in ipsum, iuxta formam premisse graciae per pretactum dominum Karulum³ regem sibi facte, fuisset successa et devoluta, postulans, iuxta formam et seriem premissarum litterarum generosarum sepefati domini Karuli³ regis in facto predictae particule

possessionis, in ipsa possessione Popfolwa habite, sibi per nos medelam iusticie elargiri.

Verum, quia prelibati, dominus Tatamerius prepositus et Stephanus, frater suus, optenta³ premissa gracia preassumpti domini Karuli³ regis, predictos consobrinos, filios videlicet Simonis, Boncha, Pauli dicti Dobou et Luce, in possessionibus et possessionarius iuribus eorum memoratis participasse et in vera medietate earundem participes et communes fieri procurasse et fecisse, prelibatusque dominus Karolus rex, de plenitudine sue gracie regie hac declaracione facta mediante, quod, si ex eisdem consobrinis predictorum, domini prepositi et Stephani, fratris suis, duo tantum vel solum unus, aliis decedentibus, superstitibus remanerent, extunc ipse unus vel duo viventes et superstitibus vero et iusta titulo hereditario in ius et proprietatem dictarum possessionum eadem sua licentia succedere valerent atque possent ita, quod omne ius et dominium dictarum possessionum in ipsum aut in ipsos superstitibus, velut in legitimos heredes, transferantur, de unanimi prelatorum et baronum suorum consilio, de pietate et de gracia regia eisdem annuisse et generosius admisisse ex serie preexhibitarum litterarum manifeste comperiebantur, sicque ipse Stephanus, filius Boncha, iuxta premissam gratiam, hereditaria successione et legitima in dicta particula possessione⁶, in ipsa possessione Popfolwa habita, ius habere agnoscebatur, ipseque magister Ladislaus, secundum collacionem premissam regiam, in ipsa particula possessionaria nullum ius optinere posse videbatur; ideo, unacum eisdem iudicibus nobilium iuratisque assessoribus nostris, premissam particulam possessionariam, in predicta possessione Popfolwa habitam, eidem Stephano, filio Boncha, et, per eum, suis heredibus, iuxta premissam gratiam regiam, commisimus et relinquimus⁷ perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam pariter et habendam, salvo iure alieno, eidem magistro Ladislao silentium perpetuum imponentes ab eadem. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem, presentes litteras nostras privilegiales, pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas, eidem Stephano duximus concedendas.

Datum in Torda predicta, octavo die congregacionis nostre predictae, anno domini M^oCCC^oLX^o octavo.

Noi, Nicolae, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că în adunarea noastră obștească, ținută la Turda, la octavele sărbătorii Rusaiilor⁸, cu obștea nobililor și a altor oameni de orice stare și seamă din părțile Transilvaniei, venind însuși înaintea noastră, magistrul Ladislau, fiul lui Ioan de Dăbica, potrivit cuprinsului scrisorii de amânare a lui Petru, vicevoievodul nostru, ca potrivnic al lui Ștefan, fiul lui Boncha de Gîmbuț, a înfățișat cercetării noastre judecătorești o scrisoare de răspuns trimisă nouă de cucernicul convent al mănăstirii fericeitei Fecioare din Cluj-Mănăstur, dată în simbăta dinaintea duminicii Floriilor acum de curînd trecută⁹, arătînd în ea felul (în care s-a făcut) o hotărnicire de moșie, o opreliște împotrivoare, precum și chemarea la judecată, și avînd în ea, cuvînt cu cuvînt cuprinsul scrisorii regești trimise acelui convent, spunînd că în ea se lămurește deslușit pîra și plîngerea sa împotriva acelui Ștefan, fiul lui Boncha.

În cuprinsul acestei (scrisori) am aflat, între altele, că se spune astfel, că magistrul Ladislau, fiul lui Ioan, fiul lui Nicolae, fiul banului

Mykud din neamul Kukenus și Renold, cavalier credincios al curții regesti, venind înaintea maiestății regesti, a arătat și a înfățișat faptele de credință și slujbele îndeplinite și aduse înălțimii sale, după putința sa, și a cerut să i se dea și să i se hărăzească de către maiestatea sa, o bucată de moșie din moșia numită Popfalău, aflătoare în comitatul Cluj, spunând că aceea a fost dăruită odinioară de domnul Tatamer, prepozitul de Alba, nobilei doamne, sora sa, adică soția răposatului Peteu de Bungard, ca zestre, și că aceea doamnă, împreună cu acel Peteu, domnul și soțul ei, încetînd din viață, din vrerea domnului, fără urmași de parte bărbătească sau femeiască, acea bucată de moșie a fost cotropită pe nedrept de unii. (Dar) îndurarea regească nefiind deloc lămurită de felul și întinderea zisei bucăți de moșie și dacă, așa cum s-a spus mai sus, ține sau nu de dreptul de danie al maiestății sale, trimițînd scrisoare credincioșilor săi din sus-zisul convent, le-a pus în vedere și le-a poruncit cu tărie să trimită spre mărturie omul lor vrednic de crezare, în fața căruia, Mihail zis Darabus, omul său regesc, mergînd la acea (bucată de moșie) (și) chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii și megieșii zisei bucăți de moșie, și fiind (aceștia) de față, dacă va afla că ea ține, după cum s-a spus mai sus, de dreptul regesc de danie, să o dea în stăpînire aceluia magistru Ladislau, ca nouă danie regească, spre a o stăpîni în veci, dacă nu va fi vreo împotrivire, iar dacă vor fi unii împotriviți, să-i cheme (spre a sta) față cu același înaintea noastră, la sorocul potrivit, spre a da seamă de temeiul împotrivirii lor. Și după acestea, sus-numitul convent să ne răspundă în scris întocmai despre desfășurarea acelei dări în stăpînire, sau, dacă va fi nevoie, despre numele împotriviților și ale celor chemați, împreună cu sorocul statornicit.

Iar acel convent ne-a răspuns în felul acesta, că dorind ei să asculte de poruncile aceluia domn (al nostru), regele, precum sînt datori, au hotărît să trimită împreună cu sus-zisul Mihail zis Darabus, omul aceluia domn (al nostru), regele, pe omul lor, fratele Ioan preotul, spre a îndeplini întocmai cele de mai sus. Aceștia, întorcîndu-se apoi la convent, le-au povestit într-un glas astfel, că în miercurea dinaintea duminicii Floriilor¹⁰ ei s-au dus înșiși la bucata de moșie Popfalău (și), chemînd în chip legiuit pe vecinii și megieșii ei de pretutindeni, și fiind aceștia de față, (cînd) au voit să dea în stăpînire acea bucată de moșie magistrului Ladislau, fiul lui Ioan de Dăbica, cu acel drept cu care, precum s-a spus mai sus, se știe că ține de el, la acea dare în stăpînire, Ștefan, fiul lui Boncha de Gîmbuț, ridicînd stavila împotrivirii s-a împotrivit acelei dări în stăpînire. Pe acesta, în aceeași zi, (în același) loc și (la același) soroc, l-au chemat înaintea noastră, la octavele atunci viitoare ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe¹¹, față cu sus-insemnatul magistru Ladislau, fiul lui Ioan de Dăbica, spre a da seamă de temeiul împotrivirii sale; care temei al împotrivirii voia să-l afle (acum) acel magistru Ladislau de la sus-insemnatul Ștefan, fiul lui Boncha.

La auzirea și aflarea acestora, sus-zisul Ștefan, fiul lui Boncha, ridicîndu-se însuși a răspuns astfel, că deși răposatul domn Tatamer, prepozitul bisericii de Alba, vicecancelarul curții regelui, domnul și fratele său, (dăruind) sus-zisa bucată de moșie acelei nobile doamne, sora sa, adică soția răposatului Peteu de Bungard, o dăduse și o dăruise (și) aceluia Peteu, totuși, acel Peteu și zisa nobilă doamnă, soția sa, părăsind această lume, cu voia Domnului, căreia nu i se poate împotrivi socoteala slăbiciunii omenești, (acea bucată de moșie) trecuse și-i venise lui, după

rînduială și după lege, și cu privire la aceasta are acte doveditoare, pe care e gata și pregătit să le arate de îndată înaintea noastră; și chiar pe loc și de îndată s-a îngrijit să ne arate o scrisoare deschisă a preainălțatului răposat principe și domn Carol, vestitul rege al Ungariei de fericită pomenire, dată la Vișegrad, la sărbătoarea Nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul de la întruparea Domnului o mie trei sute patruzeci¹² în cuprinsul căreia, între altele, am aflat că se spune astfel, că acel domn Tatamer prepozitul și magistrul Ștefan, fratele său, dobîndiseră de la acel domn Carol, regele, pentru preacredincioasele lor slujbe, această milostenie, ca ei, din bunăvoința regească, să aibă voie slobodă, atît în viață cît și la moarte, ca în toate moșiile lor, aflătoare oriunde în regatul Ungariei, atît în țara Transilvaniei cît și în afara părților Transilvaniei, (fie moșii) de moștenire, de dobîndire, de cumpărare, și îndeobște avute și dobîndite cu orice teme — sau pe care le vor avea și dobîndi (pe viitor) — în orice comitat, sau chiar aflătoare în oraș, precum și la hergheliile sau la caii de herghelie, să și-i facă părtași și devălmași pentru o dreaptă jumătate, așa fel și precum vor voi ei, pe nepoții și verii¹³ lor, adică fiii surorilor lor bune. Iar dacă acel magistrul Ștefan, precum și Matia, fiul aceluiași Ștefan, pe atunci copil, s-ar întîmpla, doamne ferește, să părăsască această lume, atunci acei veri sau fiii surorilor bune ale sus-pomeniților, adică ale prepozitului și ale lui Ștefan, să poată și să aibă dreptul, din pomenita milostivire a îndurării regești, să urmeze ca urmași adevărați și legiuîți întru fiii fiilor lor pe veci și la cealaltă jumătate de moșie, ba chiar în întregime la toate moșiile sus-pomenitului prepozit, ale lui Ștefan și ale lui Maria, fiul său. Dîndu-li-se și îngăduindu-li-se cu dărnicie această milostenie din partea domnului Carol, regele, de îndată și pe loc după dobîndirea acestei milostenii și îngăduințe regești cu privire la cele de mai sus, acel domn Tatamer prepozitul și magistrul Ștefan, fratele său, în numele său și în al zisului Matia, fiul său, au mărturisit prin viu grai că au dat și au dăruit și chiar dau, dăruiesc și hărăzesc, cu îngăduința și osebita incuviințare a domnului Carol, regele, sus-zisilor veri, anume fiilor lui Simion, ai lui Boncha, ai lui Pavel zis Dobou și ai lui Luca, adică celor născuți și celor care se vor naște din surorile sus-numiților, (adică) ale domnului Tatamer, prepozitul, și ale fraților săi, potrivit cu numărul înșilor, întreaga dreaptă jumătate a tuturor moșiilor dobîndite (sau) chiar primite de la pomenitul domn Carol, regele, în orice chip sau cu orice teme dobîndite, aflătoare în părțile Transilvaniei și oriunde în regat, cu orice nume s-ar numi, cu toate folosințele lor și cu toate cele ce țin de ele, spre a le stăpîni, a le ține și a le avea pe veci și întru fiii fiilor lor, fără vreo știrbire însă a moștenirii lor legiuite din toate celelalte moșii aflătoare oriunde, ea rămînînd întru totul în împrejurarea de mai sus potrivit milosteniei regești a acelui domn Carol, în temeiul acestei declarații făcute lor din deplinătatea acelei milostiviri regești, (și anume) că, dacă dintre acei veri ai sus-zisului domn prepozit și ai lui Ștefan, fratele său, murind ceilalți, ar rămîne în viață numai doi sau unul singur, atunci acel unu sau cei doi, care vor trăi și vor rămîne în viață, să fie volnici și să poată urma în dreptul și stăpînirea ziselor moșii cu adevărat și legiuit drept de moștenire, din acea îngăduință a domnului Carol, regele, astfel ca tot dreptul și stăpînirea sus-ziselor moșii să treacă asupra celui sau a celor rămași în viață ca asupra unor moștenitori legiuîți.

Așadar, după înfățișarea scrisorii de mai sus și după citirea cuprinsului ei, acel Ștefan, fiul lui Boncha, prin înfățișarea unei alte scrisori deschise a acelui domn Carol, regele, dată la octavele sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute patruzeci și unu¹⁴, a dovedit încă limpede că sus-zisul domn Tatamer prepozitul, în numele său și al lui Matia, fiul răposatului magistru Ștefan, fratele său, a dat și a dăruit pe veci în fața acelui domn Carol, regele, sus-zisului Peteu, fiul lui Ștefan de Bungard, sluga și ruda sa, și, prin el, fiilor și moștenitorilor săi ce se vor naște dintr-o nepoată a sa, o bucată a sa de moșie, anume a treia parte din moșia numită Popfalău, aflătoare în comitatul Cluj, trecută asupra lor și ținând de ei în temeiul unei dobândiri. Acel Ștefan a susținut că sus-zisa nobilă doamnă, soția acelui Peteu, era fiica sus-numitului Simion, și de aceea, deoarece ea a părăsit această lume fără moștenitor, acea bucată de moșie dată ei de domnul Tatamer prepozitul, potrivit cuprinsului sus-zisei milostiviri făcute lui de sus-zisul domn Carol, regele, a trecut și i-a venit lui. Și ne-a cerut, potrivit cu șirul și cuprinsul sus-zisei scrisori de milostivire a des-pomenitului domn Carol, regele, să-i dăruim leacul dreptății cu privire la sus-zisa bucată de moșie aflătoare în acea moșie Popfalău.

Deoarece însă, după cum se vede limpede din cuprinsul scrisorii arătate, pomeniții, domnul Tatamer prepozitul și Ștefan, fratele său, dobândind sus-zisa milostivire a pomenitului domn Carol, regele, i-au făcut părtași pe sus-zișii veri, anume pe fiii lui Simion, ai lui Boncha, ai lui Pavel zis Dobou și ai lui Luca, în pomenitele lor moșii și drepturi de moșie, și s-au îngrijit și au căutat să-i facă părtași și devălmași în dreapta jumătate a acestora, și deoarece sus-pomenitul domn Carol, regele, făcând din deplinătatea milostivirii sale regești această declarație, (și anume)-că, dacă dintre acei veri ai sus-amintiților, (adică) ai domnului prepozit și ai lui Ștefan, fratele său, murind ceilalți, ar rămâne în viață numai doi sau numai unu singur, atunci acel unu sau cei doi, care vor trăi și vor rămâne în viață, să fie volnici și să poată, cu îngăduința sa, să urmeze în dreptul și stăpânirea ziselor moșii ca adevărat și legiuit moștenitor, astfel ca tot dreptul și stăpânirea sus-ziselor moșii să treacă asupra celui sau celor rămași în viață, ca asupra unor moștenitori legiuiți, (lucru pe care), la sfatul tuturor prelaților și baronilor săi, din bunătate și milostivire regească, l-a îngăduit și încuviințat cu milostivire; (de aceea) se vede, așadar, că acel Ștefan, fiul lui Boncha, potrivit milostivirii de mai sus, are drept de moștenire legiuită asupra zisei bucăți de moșie, aflătoare în acea moșie Popfalău, iar acel magistru Ladislau, în urma pomenitei danii regești, se vede că nu poate dobândi nici un drept asupra acelei bucăți de moșie. Drept aceea, împreună cu juzii nobililor și cu asessorii noștri jurați, am dat și am lăsat lui Ștefan, fiul lui Boncha, și, prin el, moștenitorilor săi, potrivit sus-zisei milostiviri regești, sus-zisa bucată de moșie, aflătoare în numita moșie Popfalău, spre a o stăpîni, a o ține și a o avea pe veci și nestrămutat, fără vătămarea dreptului altuia, silindu-l pe acel magistru Ladislau la veșnică tăcere cu privire la aceasta.

Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am hotărît să dăm celui Ștefan scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea pعةții noastre atirnite și autentice.

Dat la Turda, sus-zisă, în a opta zi de la sus-zisa noastră adunare obștească, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

¹ Aici scribul a omis: *dum*.

² S-a omis: *quo*.

³ Astfel în orig.

⁴ Corect: *eisdem*.

⁵ Pata de umezeala cca 1 cm; întregit după sens.

⁶ Corect: *possessionaria*.

⁷ Corect: *reliquimus*.

⁸ 4 iunie (1368)

⁹ 1 aprilie (1368).

¹⁰ 29 martie.

¹¹ 1 mai (1368).

¹² 24 iunie 1340.

¹³ Din context rezultă că e vorba, și aici și mai jos, de nepotul lui Tatamer și Ștefan, nepoții între ei trebuind a fi înțeleși ca veri.

¹⁴ 1 iulie 1341.

Nos, Nicolaus, voyuoda Tránssiluanus et comes de Zonuk, memorie commendamus quod, in congregacione nostra generali, universitati nobilium et alterius cuiusvis status et condicionis hominum partis Tránssiluane, in octavis festi Penthecostes, Thorde celebrata, magister Nicolaus, filius Pauli de Walko, notarius noster specialis, de medio aliorum consurgendo, sua et Ladislai, fratris sui uterini, in personis, per modum protestacionis nobis significare curavit quod, sicut cum percipere potuissent, nobilis domina, relictá Emerici, filii Emerici de Buch, Johannes et Emericus, filii eiusdem, fratres eorum patruelles, quasdam porciones eorum possessionarias specialiter in possessione Zenthmihaltelke habitas, per manus alias impignoracionis titulo detentas, cum pecunia alienorum redimere et ad easdem possessionariis porciones aliquos alienos introducere conarentur. Unde, facta huiusmodi protestacione, cum possessiones et quelibet possessionaria iura eorundem, nobilis domine et filiorum suorum¹ predictorum, tam ratione consanguineitatis (...) ², quam etiam cuiusdam obligaminis, per eosdem, dominam et filios suos, mediantibus litteris conventus de Clusmonustra ipsius facti, eorum redemptione et conservacione, necnon proteccioni plusquam aliorum pertinere dinoscatur³, prenomatos nobilem dominam, relictam Emerici, Johannem et Emericum, filios eiusdem, ab impignoracione³ et manibus alienis quovismodo assignacione, ac quorumlibet alienorum in easdem introduccione et locacione, alios vero quoslibet ab empicione, pro pignore recepcione et se in eisdem collocacione, ac quovis colore se in eisdem intromissione, specialiter vero Ladislaum, filium Johannis de Gaztrag, facie ad faciem, testimonio presencium prohibuit coram nobis palam et manifeste.

Datum octavo die congregacionis nostre prenotate, in loco antedicto, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} octavo.

Noi, Nicolae, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre că în adunarea noastră obștească, ținută la Turda, la octavele sarbătorii Rusaliilor⁴, cu obștea nobililor și a oamenilor de orice stare și condiție din părțile Transilvaniei, magistrul Nicolae, fiul lui Pavel de Vălcău, notarul nostru osebit, ridicându-se din mijlocul celorlalți, a avut grijă să ne facă cunoscut în chip de întâmpinare, în numele său și al lui

Ladislau, fratele său după mamă, că, după cum au putut <ei> afla, nobila doamnă văduva lui Emeric, fiul lui Emeric de Buch, Ioan și Emeric, fiii acesteia, <adică> verii lor după tată, au încercat să răscumpere cu bani străini niște părți de moșie ale lor, ținute în stăpânire de mîini străine ca zălog, mai ales <cele> avute în moșia Sinmihaiu, și să pună pe alți străini în stăpînirea acelorași părți de moșie.

De aceea, făcînd această întîmpinare, intrucît se știe că moșiile și orice drepturi de moșie ale acelorași, nobila doamnă și fiii săi sus-ziși, țin mai mult de răscumpărarea, păstrarea și ocrotirea lor decît a altora, atît în temeiul înrudirii, cît chiar și a unei îndatoriri <făcute> cu privire la aceasta de către aceiași, doamna și fiii săi, prin mijlocirea scrisorii conventului din Cluj-Mănăstur, <el> a oprit în fața noastră prin mărturia acestei scrisori, pe față și în chip vădit, pe sus-numiții, nobila doamnă văduva lui Emeric, <și> Ioan și Emeric, fiii acesteia, de la zălogirea, de la orice statornicire în mîini străine, precum și de la punerea în stăpînire și arendarea acestor părți de moșie oricăror străini, iar pe oricare alții, de la cumpărarea, primirea ca zălog și de la așezarea lor pe acestea, precum și de la amestecul lor, sub orice chip, în acestea, și mai ales pe Ladislau, fiul lui Ioan de Găstrade, care era de față.

Dat în a opta zi a adunării noastre sus-însemnate, în locul înainte zis, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 699. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1368.

Orig. perg., cu urme de pecete rotundă de închidere, aplicată în document pe verso.

¹ Urmează cuvîntul: *suorum*, tăiat de aceeași mînă.

² Cuvînt indescifrabil.

³ Astfel în orig.

⁴ 4 iunie (1368).

Nos, conventus monasterii beatae Mariae virginis de Clusmonostra, memorie commendamus quod in congregatione generali magnifici viri Nicolai, vayuode Transilvani et comitis de Zonuk, universitati nobilium partis Transilvaniae, in octavis festi Pentecostes, nunc vero Thorde celebrata, iuxta morem et antiquam consuetudinem dicti nostri monasterii, domino Ottone, abbate seu prelato nostro, cum duobus confratribus nostris, videlicet Johanne et Nicolao, presbiteris, ibi existentibus, Johanne, filio Gereu de Vasarhely, ab una, parte ex altera vero Gereu, propositum extitisset, pariter et relatum; ministerio vive vocis, quod ipse pro quodam facto, ratione cuius iidem Gereu, Gregorius et Ladislaus in predicta congregatione contra ipsum agere voluissent, decem marcas, quamlibet marcam cum quinquaginta grossis computando, octavo die festi beati Michaelis archangeli, nunc proxime venturo, ipsis Gereu, Gregorio et Ladilao, filio Gereu, prenotatis, dare et solvere assumsisset¹ coram nobis, tali condicione, quod, si termino in praefixo predictas decem marcas solvere recusaret, poenam duppli incurreret eo facto. Ad que premissa idem Johannes spontanea se obligasset coram ipsis voluntate.

Datum octavo die termini prenotati, anno domini M.CCC.LXVIII.

Noi, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, dăm de știre că în adunarea obștească ținută acum la Turda, la octavele

sărbătorii Rusaliilor², de măritul bărbat Nicolae, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu obștea nobililor din părțile Transilvaniei — fiind de față acolo, după datina și vechiul obicei al zisei noastre mănăstiri, și domnul Otto, abatele sau prelatul nostru, împreună cu doi frați de-ai noștri, și anume preoții Ioan și Nicolae —, (înfățișându-se) Ioan, fiul lui Gereu de Oșorheiu, pe de o parte, iar pe de altă parte Gereu, (cel dintîi) a spus și a declarat prin viu grai că, pentru o pricină pentru care Gereu, Grigore și Ladislau voiau să ridice pîră împotriva lui în sus-zisa adunare, el s-a legat să dea și plătească înaintea noastră sus-zișilor Gereu, Grigore și Ladislau, fiul lui Gereu, zece mărci, fiecare marcă fiind socotită la cincizeci de groși, în a opta zi în curînd viitoare a sărbătorii fericitului arhanghel Mihail³, cu condiția că, dacă la sus-zisul soroc nu va voi să plătească cele zece mărci, atunci, prin chiar acest fapt, să cadă sub pedapsa plății îndoite. La cele de mai sus, Ioan s-a legat față de ei de bună voia sa.

Dat în a opta zi a sorocului mai sus-insemnat, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

Bibl. Univ. Budapesta, Col. Cornides, ms., tom. I, p. 247.

Copie din secolul al XVIII-lea.

Copie la Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 76 (cu data: 1368 începutul lui iunie).

EDIȚII: *Fejér*, IX 4, p. 155—156.

¹ Astfel în text.

² 4 iunie (1368)

³ 6 octombrie.

Conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonostra, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presens scriptum inspecturis, salutem in salutis largitore.

Cum mundi labilis condicio sit caduca et geste rei memoria propter vitam brevem hominum nequeat in evum perdurare, prudens adinvenit sollicitudo¹, ut ea que geruntur in tempore, ne simul labantur cum eodem, litteram solidatur² testimonio. Proinde, ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod Elia, filio Nicolai de Suk, ab una parte, ex altera vero Michaele et David, filiis Barrabe de eadem Suk, coram nobis personaliter constitutis, per easdem partes nobis propositum extitit pariter et relatum, ministerio vive vocis, quod ipsi, matura deliberacione inter ipsos prehabita, pensantes et considerantes ut ab uno stipite seu propagacione generacionis descendissent et pre ceteris aliis in linea generacionis ad invicem attinerent, cum eciam ex eo, ut ipsi inter se a modo et in posterum in pacis tranquillitate cum omnibus eorum bonis inperialibus³ et specialiter in possessionibus et possessionariis porcionibus ipsorum communiter ipsos tangentibus permanere, sine lite seu controversia perdurare possint, talem divisionem et ordinacionem inter se fecissent et disposuissent, quod universas possessiones et possessionarias porciones ipsorum, videlicet in possessionibus Suk predicta, Wisa, Wmbuz, Sarmas et Zuaath vocatarum⁴ habitas, ipsos de iure contingentes, per loca sessionalia pro se ipsis et iobagionibus ipsorum, cum omnibus utilitatibus et pertinentiis earundem, specialiter terris arabilibus, silvis, pratis,

flivis⁵ molendinorum et aliis terris, cultis et incultis, in duas partes rectas et equales divisissent et dividerunt coram nobis tali modo, quod curie ipsorum proprie⁶, in quibus partes (ipse)⁷ perstitissent et comorassent⁸ et nunc, per consequens, ipsi residenciam personalem facerent, cum integritate ad ipsas pertinentibus⁹, pro se ipsis et successoribus eorundem elegissent, ita videlicet, quod curia prefati Elie eidem Elie, curia vero predictorum Michaelis et David, filiorum Barnabe⁹, ipsis solis remanere cessissent. Medietates autem locorum sessionalium in prescriptis possessionibus et possessionariis porcionibus eorum hoc ordine ab invicem distinguuntur et separantur, quod in dimidietatibus earum incipiendo usque finem, videlicet in dicta Suk possessione inferior pars, in aliis autem possessionibus, scilicet Wysa, Wmboz, Sarmas et Zouath⁹ nuncupatarum¹⁰, superiores partes, in latitudine et longitudine ipsarum platearum, eidem Elie, filio Nicolai, et eorum successoribus cessissent perpetuo possidende. Alie autem dimidietates earundem¹¹ prealegatorum locorum sessionalium, in Suk superior pars, et Vysa⁹, Wmboz, Sarmas ac Zouath inferiores partes, prescriptis Michaeli et David, filiis Barnabe, similiter per latitudines et longitudes earundem platearum, remansissent, et eorum heredibus heredumque suorum successoribus, similiter perennaliter et inrevocabiliter¹² possidende, tenende, pariter et habende. Pro distincionibus et separacionibus metarum inter loca sessionalia parcium prenotatarum in predictis possessionibus, in medietatibus earum, lingua¹³ ad terram fodissent ad modum statue pro metis, quod, quantumque¹⁴ ipsa lingua¹³ propter vetustatem vestigia eorum non apparerent bono modo, extunc qualibet parcium liberam (renovandi)⁷ habebit facultatem, contradiccione alterius partis non obstante Alias autem utilitates prescriptarum possessionum, specificate videlicet et non specificate, sine distincione aliquali et metarum separacione, equaliter utende, recipiende et percipiende remansissent partibus et heredibus eorundem supradictorum. Preterea, in ecclesiis fundatis et constructis in possessionibus eorum, divina officia communiter audire valeant atque possint. Et, ut dicta ordinacio robore¹⁵ perpetue pacis inter se ipsos et suos posteros obtinere valeat et in futurum habeat, insuper fecerunt ordinationem quod, si unaqua parcium sine herede¹⁶ decedere contingeret⁹ solacio, portiones possessionarie eiusdem, ubilibet existentes, cum omni integritate sui iuris, condicione qualibet relegata, propter nexus predicte generacionis, in ius et proprietatem alterius partis superstitis devolverentur possidende. Preterea, assumpserunt dicte partes quod, tam ipsi, quam sui heredes, sese mutuo in omnibus processibus suis pro termino et, specialiter, si aliqua causa in facto possessionum suarum emergeretur, cum expensis, laboribus et personis eorum propriis vincerent, tenerent adiuvari, negocia ipsorum sublevarent, tempore et loco ad id oportunis⁹; quod, si qua parcium hoc facere non curaret et de composicione ipsorum, ut premissum est, palam vel occulte aut aliquo colore fraudulencie quesita¹⁷ retraheret, ipsa pars hoc faciens contra partem ordinationem prelibatam tollerantem¹⁸ et in eadem perdurantem in iudicio centum marcarum et in sex iudici parcium ordinario convinceretur eo facto, quod iudicium ante litis ingressum pars convicta parti subportanti deponere teneretur; ad quod sese dicte partes et heredes suos, tam procreatos, quam procreandos, faciendum coram nobis spontanea obligarunt voluntate. In cuius rei testimonium perpetuamque stabilitatem, presentes contulimus, attentici¹⁹ sigilli nostri et pendentis munimine roboratas.

Datum in festo beati Barnabe apostoli, anno domini M^{mo}CCC^{mo} sexagesimo octavo.

Conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, tuturor credincioșilor întru Hristos, atît celor de față, cît și viitori, care vor vedea scrisoarea aceasta, mîntuire întru dăruitorul mîntuirii.

Deoarece starea acestei lumi trecătoare e nestatornică și amintirea lucrului întîmplat nu poate dăinui în veac din pricina scurtei vieți omenești, prevederea chibzuită a găsit cu cale să fie întărite prin mărturia scrisorii cele ce se întîmplă în curgerea vremii, spre a nu se pierde odată cu ea.

Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, înfățișîndu-se înșiși înaintea noastră Ilie, fiul lui Nicolae de Juc, pe de o parte, iar pe de alta Mihail și David, fiii lui Barnaba, tot de Juc, acele părți ne-au spus și ne-au arătat prin viu grai că ei, după ce au ținut mai întîi sfat chibzuit între ei, cumpănind și cugetînd că se trag dintr-o spiță sau neam și sînt înrudiți prin naștere unii cu alții înaintea oricăror altora, și pentru ca de acum înainte să poată să dăinuiască în liniștea păcii între ei cu toate bunurile lor neîmpărțite, și îndeosebi ca să poată stărui fără judecată sau neînțelegere în moșiile și bucățile lor de moșie ce le țin împreună, au făcut și au hotărît între ei această împărțeaală și rînduială, ca toate moșiile și bucățile lor de moșie, avute anume în sus-zisa moșie Juc (și în moșiile) numite Vișea, Imbuz, Sărmaș și Suatu, ținînd de ei de drept, împreună cu toate foloasele lor și cele ce țin de ele, și anume pămînturile de arătură, pădurile, rîturile, apele morilor și alte pămînturi lucrate și nelucrate, le-au împărțit și le împart în fața noastră în două părți drepte și deopotrivă, drept locuri de sesie, pentru ei și iobagii lor, în așa fel încît curțile lor înșiși, în care au stat și au locuit părțile înșile, iar acum își au pe mai departe în ele locuințele lor înșiși, cu toate cele ce țin de ele, și le-au ales pentru ei și pentru urmașii lor astfel: curtea sus-pomenitului Ilie i-a venit aceluia Ilie, iar curtea sus-amintiților Mihail și David, fiii lui Barnaba, le-a venit numai lor. Iar jumătățile locurilor de sesie din sus-zisele lor moșii și bucăți de moșii se despart și se deosebesc una de alta în această înșiruire: că în ce privește jumătățile lor, de la început pînă la capăt, adică din moșia Juc, partea de jos, iar din celelalte moșii, ce se chiamă anume Vișea, Imbuz, Sărmaș și Suatu, părțile de sus, în lungul și în latul acelor ulițe, au căzut numitului Ilie, fiul lui Nicolae, și urmașilor săi, spre a le stăpîni în veci; iar celelalte jumătăți ale acelor locuri de sesie sus-pomenite — din Juc, partea de sus, iar din Vișea, Imbuz, Sărmaș și Suatu, părțile de jos, tot în lungul și în latul acelor ulițe — au rămas sus-scrișilor Mihail și David, fiii lui Barnaba, și moștenitorilor lor și urmașilor moștenitorilor lor, spre a le stăpîni, a le ține și a le avea de asemenea pe veci și nestrămutat.

Pentru despărțirea și deosebirea hotarelor dintre locurile de sesie ale sus-însemnatelor părți, la mijlocul sus-ziselor moșii au implîntat lemne în pămînt, ca niște stilpi, drept semne de hotar, în așa fel ca ori de cîte ori nu li se vor vedea bine urmele din pricina vechimii acelor lemne, atunci oricare dintre părți să aibă voie slobodă a le înnoi, fără a ține seamă de împotrivirea celeilalte părți. Iar celelalte foloase ale sus-

scriselor moșii, pomenite și nepomenite, au rămas părților și moștenitorilor celor sus-pomeniți, spre a le folosi, a le lua și a le strânge deopotrivă, fără vreo deosebire ori despărțire prin semne de hotar.

Pe lângă acestea, să poată și să aibă dreptul să asculte împreună slujbele în bisericile ridicate și clădite pe moșiile lor.

Și pentru ca zisa rînduială să poată dobîndi tăria veșnicei păci între ei și urmașii lor și s-o aibă și în viitor, au mai făcut pe deasupra și această rînduială, că dacă vreuna din părți s-ar întîmpla să moară fără mîngîierea moștenitorilor, atunci bucățile de moșie ale aceleia, în orice loc s-ar afla, să treacă cu toată deplinătatea dreptului ei și înlăturînd orice piedică, în temeiul legăturii lor de rudenie, în dreptul și stăpînirea părții rămase în viață, pentru a fi stăpînite <de ea>.

Pe lângă aceasta, zisele părți s-au legat ca, atît ele cît și moștenitorii lor, în toate pricinile lor de judecată și îndeosebi dacă s-ar ivi vreo judecată în legătură cu moșiile lor, să lupte cu cheltuielile, oboselile și chiar ființele lor înșile, să fie datorate a se ajuta una pe alta și să-și sprijinească treburile lor, la timpul și locul convenit pentru aceasta. Iar dacă vreuna din părți nu s-ar îngriji să facă aceasta și s-ar da îndărăt de la învoiala lor, așa cum s-a arătat mai sus, <fie> pe față ori în ascuns sau sub vreun cuvînt înșelător, partea care va face aceasta să fie pedepsită, prin însuși acest fapt, față cu partea ce va ține sus-zisa rînduială și va stărui în ea, la o gloabă de o sută de mărci și la șase <mărci> pentru judele legiuit al părților, gloabă pe care partea pedepsită va trebui să o dea părții cîștigătoare înainte de începerea judecății pricinii. La acestea, zisele părți s-au îndatorat de bună voie în fața noastră, atît pe sine cît și pe urmașii lor, atît cei născuți cît și cei ce se vor naște.

Spre mărturia și veșnica statornicie a acestui lucru, am dat <scrisoarea> de față, întărită cu puterea peceteii noastre autentice și atîrnate.

Dat la sărbătoarea fericitului apostol Barnaba, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Suky.

Orig. perg., pecete atîrnată.

Un alt exemplar autentic, cu mici deosebiri de redactare, *ibidem*.

REGESTE: *Petrichevich*, I/2, p. 350, nr. 1 834.

---

¹ Corect: *sollicitudo*.

² Corect: *litterarum solidentur*.

³ Corect: *impertialibus*; sensul este: *indivisionalibus*.

⁴ Corect: *vocatis*.

⁵ Corect: *fluviis*.

⁶ Corect: *curias ipsorum proprias*.

⁷ Lipsește în orig.; întregit după sens.

⁸ Corect: *commorassent*.

⁹ Astfel în orig.

¹⁰ Corect: *nuncupatis*.

¹¹ Corect: *eorundem*.

¹² Corect: *irrevocabiliter*.

¹³ Corect: *ligna*.

¹⁴ Corect: *quandocunque*.

¹⁵ Corect: *roborem*.

¹⁶ Corect: *heredum*.

¹⁷ Corect: *quesito*.

¹⁸ Corect: *tolerantem*.

¹⁹ Corect: *authentici*.

Lodovicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, comiti vel vicecomiti et iudicibus nobilium comitatus Zothmariensis, salutem et graciám.

Cum, iuxta continenciam literarum iudicis curie nostre, modum et formam sue iudicarie commissionis exprimencium, inter Andream, filium Marhardi de Karul, ab una, parte vero ex altera Andream de Wythka, feria quinta proxima post octavas festi beati Jacobi apostoli nunc affuturas, in dicto comitatu, in villa Cheyke, pro factis in eisdem literis expressis rescindiendis, congregacio debeat celebrari generalis, fidelitati vestre firmiter precipimus et mandamus quatenus, die et loco prenotatis, memoratam congregacionem pro premissis rescindiendis faciatis et celebrare debeatis inter partes prefixas, iuxta continenciam literarum iudicis curie nostre predictarum, et aliud non facturi.

Datum in Wyssograd, quinto die festi Corporis Christi, anno eiusdem M^{mo}CCC^{mo} sexagesimo octavo.

(*Pe verso:*) Fidelibus suis, comiti vel vicecomiti et iudicibus nobilium comitatus Zothmariensis, pro Andrea, filio Marhardi de Karul.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi, comitelui sau vicecomitelui și juzilor nobililor din comitatul Satu Mare, sănătate și milostivire.

Deoarece, potrivit cuprinsului scrisorii judeului curții noastre, arătînd chipul și cuprinsul poruncii sale judecătorești, în joia de după octavele viitoare ale sărbătorii fericitului apostol Iacob¹, trebuie să se țină în satul Cheyke, din zisul comitat, o adunare obștească, pentru a cunoaște faptele arătate anume în pomenita scrisoare, (întîmplate) între Andrei, fiul lui Marhard de Carei, pe de o parte, iar pe de altă parte, Andrei de Wythka, punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre că, în ziua și în locul arătat, sînteți datori să faceți, potrivit cuprinsului amintitei scrisori a judeului curții noastre, să se țină pomenita adunare generală, spre a afla cele de mai sus, (întîmplate) între părți, și să nu faceți altfel.

Dat la Vișegrad, în a cincea zi după sărbătoarea *Corpus Christi*, în anul aceleiași o mie trei sute șazeci și opt.

(*Pe verso:*) Credincioșilor săi, comitelui sau vicecomitelui și juzilor nobililor din comitatul Satu Mare, pentru Andrei, ful lui Marhard de Carei.

Arh. Naț. Magh., Dl.

Orig. hirtie, cu fragmente de pecete inelară de închidere.

EDIȚII: *Károlyi*, I, p. 291—292.

¹ 3 august.

Nos, Nicolaus, voyuoda Transsilvanus et comes de Zonuk, memorie commendamus tenore presencium significantes quibus expedit universis quod, cum nos, de regio edicto, universitati nobilium et alterius cuiusvis status et condicionis hominum, partis Transsilvane ad octavas festi Penthecostes proxime preteritas, ad civitatem Torda, congregacionem generalem publice promulgari fecissemus, tandem, termino ipsius congregacionis

nostre occurrente, nobilibus et alterius status hominibus ad dictam congregacionem nostram conflaxis et convenientibus, iudicibusque nobilium ac iuratis assessoribus solito modo ex ipsis ordinatis, nobisque ad conservandam unicuique communem iusticiam deputatis, dum nos, unacum viro magnifico, domino Nicolao de Zeech, totius Slauonie bano, magistro Nicolao de Debreu, castellano de Zendereu, predictisque iudicibus nobilium iuratisque assessoribus, presente magistro Demetrio dicto Lepes, aule regie milite, ad faciendum unicuique secundum exigenciam sue cause iudicium et iusticiam faciendam et tribuendam nobiscum deputato, pro faciendo causantibus moderativo iudicio iudiciarium tribunal sederamus et unicuique causantibus lites et iurgia recto tramite iuris discuteremus, inter alios causidicos, religiosus vir, dominus Otto, abbas monasterii beate virginis de Kulusmonustra, de medio aliorum consurgendo, quasdam duas litteras, unam privilegialem olym domini Petri, episcopi ecclesie Transsiluane; et aliam patentem quodam¹ magnifici viri, domini Stephani, voyuode Transsiluani, patris nostri karissimi piarum recordacionum, tenorum infrascriptorum, nobis presentavit, petens nos, ut easdem litteris nostris privilegialibus de verbo ad verbum inseri et transcribi faceremus ad cautelam. Quarum unius, videlicet prefati domini Petri episcopi, tenor talis est: *«Urmează actul lui Petru, episcopul Transilvaniei, din 14 septembrie 1299, Ub., I, p. 212»*. Alterius vero, videlicet prefati quondam domini Stephani voyode, patris nostri, ten(or videtur)² esse talis: *«Urmează actul lui Ștefan, voievodul Transilvaniei, din 24 martie 1347»*. Nos, itaque, iustis et legitimis³ petitionibus predicti domini Otto⁵ abbatis favore debito inclinati, tenores premissarum litterarum, videlicet privilegialium olym predicti domini Petri episcopi et patencium quondam annotati domini Stephani voyuode, patris nostri, de verbo ad verbum presentibus litteris nostris inseri fecimus et transscribi³ ad cautelam. In quorum omnium premissorum testimonium, presentes litteras nostras privilegiales, pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas, eidem domino abbati duximus concedendas.

Datum nono die congregacionis nostre predictae, in loco annotato, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Noi, Nicolae, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prin cuprinsul <scrisorii> de față dăm de știre <și> facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, după ce, din porunca regească, am pus să se vestească pentru toți că la octavele sărbătorii Rusaliilor de curînd trecute⁵, vom ține în orașul Turda adunare obștească cu obștea nobililor și a oamenilor de orice altă stare și seamă din părțile Transilvaniei, în sfîrșit sosind sorocul acelei adunări a noastre, și venind și întrunindu-se la numita noastră adunare nobilii și oamenii de <orice> altă stare, și alegîndu-se dintre ei, în chipul obișnuit, juzii nobililor și asesorii jurați rînduiți pe lîngă noi pentru a păzi dreptatea obștească pentru fiecare, pe cînd noi ședeam în scaunul de judecată pentru a face împricinaților judecată chibzuită, împreună cu măritul bărbat, domnul Nicolae de Zeech, banul întregii Slavonii, cu magistrul Nicolae de Debreu, castelanul de Zendereu, și cu suszișii juzi ai nobililor și asesori jurați, <și> fiind de față magistrul Dumitru zis Lepes, cavalier al curții regești, trimis pentru a face împreună cu noi judecată și a împărți și a da dreptate fiecăruia, după cum cere pricina lui, și <pe cînd> cercetăm, potrivit căii drepte a legii, pricinile și neînțelegerile tuturor împricinaților, ridicîndu-se din mijlocul celorlalți, între alți împricinați, cuviosul bărbat, domnul Otto, abatele mănăstirii fericitei

Fecioare din Cluj-Mănăştur, ne-a înfăţişat două scrisori, avînd cuprinsul scris mai jos, (şi anume) una privilegială, (dată de) răposatul domn Petru, episcopul bisericii Transilvaniei, şi alta deschisă, (dată de) răposatul mărit bărbat, domnul Ştefan, voievodul Transilvaniei, preascumpul nostru tată de cucernică amintire, rugîndu-se să punem, spre chezăşie, să se cuprindă şi să se treacă din cuvînt în cuvînt acele (scrisori) în scrisoarea noastră privilegială. Cuprinsul uneia, anume al aceleia a sus-zisului domn Petru episcopul, este acesta: *(Urmează actul lui Petru, episcopul Transilvaniei, din 14 septembrie 1299; DIR—C, veac. XIII, II, p. 468—469)*. Iar cuprinsul celeilalte, a sus-zisului răposat domn Ştefan, voievodul Transilvaniei, tatăl nostru, se arăta a fi acesta: *(Urmează actul lui Ştefan, voievodul Transilvaniei, din 24 martie 1347)*. Noi, aşadar, înduplecaţi cu bunăvoinţa cuvenită de cererile drepte şi legiuite ale pomenitului domn Otto abatele, am pus spre chezăşie să se treacă şi să se cuprindă din cuvînt în cuvînt în scrisoarea noastră de faţă cuprinsul pomenitelor scrisori, anume al celei privilegiale a sus-zisului răposat domn Petru, episcopul, şi al celei deschise a pomenitului răposat domn Ştefan, voievodul, tatăl nostru.

Spre mărturia tuturor celor de mai sus, am hotărît să dăm acelui domn abate această scrisoare privilegială a noastră, întărită cu puterea pecetii noastre atîrnate şi autentice.

Dat în a noua zi a sus-zisei noastre adunări, în locul sus-însemnat, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

Bibl. Batthyaneum, Arh. conv. Cluj-Mănăştur. Fotocopie la Inst. de ist.

Cluj-Napoca/1299.

Orig. perg., pecetea atîrnată lipseşte.

REGESTE: Beke, *Km. konv.*, nr. 47.

¹ Corect: *quondam*.

² Rupt cca 3 cm; întregit după sens.

³ Astfel în orig.

⁴ Corect: *Ottonis*.

⁵ 4 iunie (1368).

Nos, Nicolaus, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendantes tenore presencium significamas quibus expedit universis quod, in congregacione nostra generali, universitati nobilium et aliorum quorumcunque status et condicionis hominum partis Transsiluane, in octavis festi Penthecostes, Torde celebrata, Nicolaus, filius Joseph de Machkas, actor, personaliter ab una, item Andreas, filius Nicolai, filii Beşe de Zuchak, in causam attractus, similiter personaliter, parte ex altera, iuxta continenciam litterarum Petri, vicewoyuode nostri, prorogatoriarum, ad nostram accedentes presenciam confessi extiterunt oraculo vive vocis quod, licet super facto cuiusdem particule terre seu possessionis ipsius Andree, in eadem possessione Machkas habite, quam ipse Andreas ab eodem Nicolao, tempore quondam magnifici viri, domini Andree, woyuode Transsiluani, patris nostri karissimi, bone memorie, in presenciam eiusdem in iure optinuisset¹, tandemque in concambium aliis tradidisset, inter ipsos litis et materia questionis in presenciam eiusdem Petri, vicewoyuode nostri, mota fuerit et exorta et usque ad hec tempora ventillata², tandem ipsi, optenta³ prius nostra iudiciaria concordandi licencia, per composi-

cionem proborum et nobilium virorum, pacem parcium zelancium et partes suas interponencium, omni liti et accioni ipsorum pure et simpliciter renunciando, super predicto facto possessionario et aliis articulis causarum taliter concordassent quod super omnibus iniuriis, dampnis⁴, nocumentis, controversiis et quorumcunque maleficiorum generibus, inter ipsos quovis modo usque nunc habitis et exortis, mutuo se invicem expeditos reddentes, litterasque eorum quaslibet, causales, iudiciales, protestacionales, inquisicionales, prohibicionales quorumcunque iudicum, capitulorum et conventuum, quovis colore contra invicem emanatas et emanari procuratas⁵, specialiter litteras privilegiales quondam predicti Andree, woyuode, quaram vigoribus ipsam particulam possessionis in dicta possessione Machkas habite, ipse Andreas a prefato Nicolao, ut pre-tactum est, optinuisset¹, exceptis solum modo litteris privilegialibus capituli ecclesie Albensis Transsiluane, quarum vigoribus primitus et in antea ipse partes in dicta possessione Machkas iura dinoscuntur⁴ optinuisse⁶ et possedisse, frivolas, cassas et inanes exhibitoribusque earundem nocituras reliquendo, ipsam possessionem, quam scilicet Josephmachkasa vocarent, in viginti sex mansiones, cum omnibus earum utilitatibus, videlicet terris arabilibus, cultis et incultis, silvis, nemoribus et aliis omnibus utilitatibus quovis nominis vocabulo vocitatis, in duobus comitatibus, Doboka et Clus nuncupatis, existentibus et adiacentibus, ipse Nicolaus, filius Joseph, dividendo, quatuor sessiones seu mansiones integras de eisdem, in platea duplici ordine, versus partem meridionalem se extendente, prope quoddam nemus in fine eiusdem ville existens, quarum scilicet due dictarum sessionum ex una, et similiter due ex alia parte dicte platee existerent et adiacerent, simulcum uno prato de tribus pratis ibidem habitis, podfeuld nominatis, ac aliis omnibus utilitatibus dictarum quatuor sessionum, videlicet tantis terris, quanto unicuique residuarum sessionum seu mansionum iobagionum eiusdem Nicolai, filii Joseph, ibidem habitarum, sorte posita cederent seu provenirent, eidem Andree, filio Nicolai, filii Besse⁴, et, per eum, suis heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo et irrevocabiliter dedisset et contulisset possidendas, tenendas et habendas. Residuas vero sessiones seu mansiones supradictas, memoratus Andreas, filius Nicolai, eidem Nicolao, filio Joseph, simili modo reliquisset possidendas; assumptuens⁴ et obligans se et suos heredes sepefatus Nicolaus, filius Joseph, eundem Andream, filium Nicolai, et suos heredes ratione dictarum quatuor sessionum et suarum utilitatum, ab omnibus processu temporis molestare et inquietare volentibus ubique expedire propriis laboribus et expensis, et in pacifico dominio earundem conservare; ita tamen quod idem Andreas, filius Nicolai, sui que heredes, in contrarium ipsius Nicolai, filii Joseph, et suorum heredum, nemini alteri ullounquam tempore pro concambio vel alio quovis modo aliis possint dare et conferre, nisi ipse Andreas vel sui heredes personalem residenciam facere valeant in eisdem; hoc autem specialiter declarato quod prefatus Andreas, filius Nicolai, filii Besse⁴, dum et ubi necesse fuerit, privilegium dicti capituli ecclesie Transsiluane, pro suo iure emanatum, ad conservacionem et defensionem sui iuris, contra quoslibet ipsum et suos heredes impedire volentes, teneatur exhibere.

In quorum omnium premissorum testimonium, presentes litteras nostras patentes, appositione sigilli nostri autentici⁴ consignatas, eisdem duximus concedendas.

Datum in Torda predicta, nono die congregacionis nostre prenotate, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Noi, Nicolae, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre și facem cunoscut prin cuprinsul scrisorii de față tuturor căroră se cuvine că, în adunarea noastră obștească, ținută la Turda, la octavele sârbătorii Rusaliilor⁷ cu obștea nobililor și a altor oameni de orice stare și treaptă din părțile Transilvaniei, Nicolae, fiul lui Iosif de Măcicașu, ca pîriș, el însuși, pe de o parte, de asemenea Andrei, fiul lui Nicolae, fiul lui Bese de Suceag, de asemenea el însuși, ca pîrit, pe de altă parte, venind înaintea noastră, potrivit cuprinsului scrisorii de amînare a lui Petru, vicevoievodul nostru, au mărturisit prin viu grai că, deși cu privire la o bucată de pămînt sau de moșie a celui Andrei, avută în pomenita moșie Măcicașu, pe care Andrei o căpătase ca drept <al său> de la pomenitul Nicolae, în timpul răposatului și măritului bărbat, al domnului Andrei, voievodul Transilvaniei, părintele nostru de bună aducere aminte, și în fața acestuia, iar după aceea o dăduse altora în schimb, s-a pornit și s-a iscat între dînșii pricină și prilej de judecată, care s-a dezbătut pînă în vremurile de astăzi înaintea pomenitului Petru, vicevoievodul nostru, totuși ei, căpătînd mai întii îngăduința noastră judecătorească de a se înțelege între ei, prin învoiala unor bărbați cinstiți și nobili, care se străduiau să facă pace între părți și care au mijlocit între ele, lăsîndu-se cu totul, fără nici o altă formă, de pricina și de pîra lor, au căzut la învoială între ei cu privire la sus-zisa bucată de pămînt și la alte capete de pricină între ei, în așa fel, că <ei> s-au dezlegat unii pe alții cu privire la toate jignirile, pagubele, vătămarile, neînțelegerile și răutățile de orice fel, care au fost și s-au petrecut pînă acum între dînșii în orice chip, lăsînd ne folositoare, desființate, zadarnice și vătămătoare pentru înfățișătorii lor toate scrisorile lor de judecată, de globire, de întîmpinare, de cercetare, de opreliște, ale oricărui judecători, capitluri și conventuri, daté și care s-au îngrijit ei să fie date împotriva unuia altuia, sub orice cuvînt, mai ales scrisorile privilegiale ale răposatului sus-zis Andrei voievodul, în puterea căroră acel Andrei a dobîndit de la pomenitul Nicolae, după cum se arată mai sus, acea bucată de moșie avută în zisa moșie Măcicașu, afără numai de scrisorile privilegiale ale capitlului bisericii din Alba Transilvaniei, în puterea căroră de la început și mai înainte părțile se știe că au dobîndit și au stăpînit drepturi în zisa moșie Măcicașu; <apoi>, acel Nicolae, fiul lui Iosif, împărțind moșia pe care <oamenii> o numesc, anume, Josephmachkasa în douăzeci și șase de gospodării, cu toate folosințele lor, și anume pămînturi de arătură, lucrate și nelucrate, păduri, dumbrăvi și toate celelalte folosințe, cu orice nume ar fi numite, aflătoare și așezate în cele două comitate numite Dăbica și Cluj, patru sesii sau gospodării întregi din acestea, de pe ulița cu două rînduri <de case>, care se întinde spre partea de miazăzi, lîngă o dumbravă ce se află la capătul pomenitului sat, dintre care anume sesii, două sînt și se întind de o parte, și de asemenea două de cealaltă parte a zisei uliți, dimpreună cu o pajiște din cele trei pajiști ce se află acolo, numite podfeuld⁸, și cu toate celelalte folosințe ale ziselor patru sesii, și anume cu atîta pămînt cît a căzut și a ieșit, prin tragere la sorti, și pentru restul de sesii sau gospodării ale iobagilor pomenitului Nicolae, fiul lui Iosif, ce se află acolo, le-a dat și le-a hărăzit pomenitului Andrei, fiul lui Nicolae, fiul lui Bese, și, prin el, moștenitorilor săi și urmașilor moștenitorilor săi, ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă cu drept de veci și în chip nestrămutat. Iar sesiile sau gospodăriile sus-zise care au rămas, pomenitul Andrei, fiul lui Nicolae, le-a lăsat, de asemenea, pomenitului Nicolae, fiul lui Iosif, ca să le stăpînească; ades-zisul Nicolae, fiul lui Iosif, îndatorîndu-se și legîn-

du-se și pe sine și pe moștenitorii săi să apere, oriunde, cu ostenelele și cheltuielile lui însuși, pe pomenitul Andrei, fiul lui Nicolae, și pe moștenitorii săi, cu privire la zisele patru sesii și la folosințele lor, de toți acei care, în curgerea vremii, ar voi să-i supere și să-i tulbure (pe aceia), păstrându-i în pașnica stăpînire a acelor (sesii și folosințe); (cu îndatorirea), însă, ca pomenitul Andrei, fiul lui Nicolae, și moștenitorii lui să nu le poată da și hărăzi nimănui altuia, vreodată, în schimb sau în alt chip, împotriva lui Nicolae, fiul lui Iosif, și a moștenitorilor săi, și ca (numai) el, Andrei, sau moștenitorii săi să poată să-și facă locuința lor pe acele (sesii); s-a mai arătat anume și aceasta, că pomenitul Andrei, fiul lui Nicolae, fiul lui Bese, atunci cînd va fi nevoie, să fie dator a înfățișa privilegiul zisului capîtlu al bisericii Transilvaniei, dat (de acesta) pentru dreptul său, spre păstrarea și apărarea dreptului său împotriva tuturor acelora care ar voi să-l stingherească pe dînsul și pe moștenitorii săi.

Spre mărturia tuturor celor de mai sus, am hotărît să dăm pomeniților scrisoarea noastră deschisă de față, însemnată cu punerea peceteii noastre autentice.

Dat la Turda sus-zisă, în ziua a noua a adunării noastre mai sus însemnate, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

Arh. Naț. Magh.¹ Dl. 27 142. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1368.
Orig. perg., cu urme de pecete de închidere aplicată pe verso.

¹ Corect: *obtinuisset*.

² Corect: *ventilata*.

³ Corect: *obtenta*.

⁴ Astfel în orig.

⁵ Cuvînt greu lizibil; întregit astfel pe baza contextului.

⁶ Corect: *obtinuisse*.

⁷ 4 iunie (1368).

Podei.

Nos, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonostra, memorie commendamus quod, cum nos, iuxta morem et antiquam consuetudinem dicti nostri monasterii, ad congregationem magnifici viri Nicolai, woyuode Transsiluani et comitis de Zonuk, universitati nobilium et aliorum cuiusvis status hominum partis Transsiluane, nunc proxime in octavis festi Penthecostes Torde celebrata¹, uanacum religioso viro, domino Otthone, abbate seu prelato nostro, tres ex nobis, videlicet Helebrandum priorem, Vylhelmum custodem et Nicolaum cantorem, presbyteros, socios et confratres nostros, pro audiendis confessionibus ibi fiendis destinassemus.

Tandem, iidem dominus abbas et predicti tres confratres nostri exinde ad nos reversi, nobis consona voce retulerunt in hunc modum, quod religioso viro, fratre Johanne, abbate monasterii de Egrus, personaliter ab una, necnon discretis viris, magistris Ladislao de Doboka, Johanne de Kykyllew ac Nicolao de Zonuk, archydiaconis, procuratoribus legitimis dominorum de capitulo ecclesie Transsiluane, vice et nominibus eorundem, Sabbato proximo post octavas prenotatas coram ipsis constitutis, per ipsum dominum abbatem de Egrus spontanea et libera voluntate confessum exstitit viva voce pariter et relatum quod, quia ipse quandam particulam terre quondam litigiosam, inter possessionem dicti sui mona-

sterii, Monora² vocatam, necnon possessionem dicti capituli, Chergeud nuncupatam, existentem, per ipsos dominos de capitulo in iudicio legitime reoptentam², ad ius et proprietatem dicti capituli efficacissimorum instrumentorum vigoribus pertinere et dictum suum monasterium nulum ius in eadem certissime habere agnovisset, ideo eandem terre particulam olim litigiosam iuxta cursu et limitationes metarum, sub quibus scilicet metis reambulata et eidem capitulo legitime statuta exstitisset, pacifice et sine omni ulteriori controversia ipsis dominis de capitulo reliquisset et permisisset perpetuo possidendam, obligando <se>³ idem dominus abbas et suos iobagiones de dicta Munara² ut, si aliquo tempore succesivo ipse vel iobagiones sui de dicta possessione Munera² dictam terre particulam intra metas et limitationes eiusdem potentialiter contra eiusdem capituli voluntatem uterentur, vel iobagiones ipsius capituli de Chergeud in facto dicte terre molestarent, seu metas eiusdem terre, per ipsos iobagiones de Munera nunc destructas, pacifice erigere et reformare non permetterent, extunc ipse et iobagiones ipsius monasterii de Munera⁴ in facto potentie convincerentur, eo facto, contra capitulum memoratum, et nihilominus ipsi domini de capitulo ipsas metas destructas in suis locis erigendi et reformandi, contradictione ipsius domini abbatis ac ipsorum iobagionum suorum de Munera penitus non obstante, liberam haberent facultatem.

Preterea, idem dominus abbas de Egrus, pro destructione metarum dicte particule terre ac diversis potentiariis perpetrationibus et dampnorum² illationibus ipsi capitulo et iobagionibus eiusdem de dicta Chergeud, per ipsos iobagiones suos de eadem Munera factis, ducentos florenos in specie vel monetam ad rationem vel valorem ipsorum florenorum pro tempore currentem, suo et dictorum iobagionum suorum nominibus, in tribus terminis infrascriptis, videlicet sexaginta sex florenos in octavis Assumptionis beate virginis, et alios sexaginta sex florenos in octavis festi beati Mychaelis archangeli, residuos vero videlicet sexaginta octo florenos in octavis festi Omnium sanctorum, post sese consequenter occurrentibus, plenarie et sine aliqua diminutione, sine decima et nona partibus, de quibus ipse et dicti iobagiones sui se expedire deberent, per ipsos iobagiones suos de Munera coram nobis persolvi facere, sub pena dupli in quolibet terminorum predictorum, assumpsisset. Et insuper, si ultimum terminum preteriret insolvendo, ipse et dicti iobagiones sui, similiter in facto potentie convicti haberentur. Ceterum, segeta seu fruges cuiuscumque generis existant, in ipsa terra per dictos iobagiones ipsius domini abbatis sine voluntate dicti capituli anno in presenti seminatam, dicti domini arcydiaconi, legitimi procuratores dictorum dominorum de capitulo, ipsis iobagionibus metendas et deducendas permisissent et reliquissent, ita tamen, quod terragium et decimas de eisdem ipsis dominis dare et persolvere deberent, sine contradictione aliquali. Ad que omnia et singula premissorum idem dominus abbas se et iobagiones suos pro premissis eorum potentiariis perpetrationibus et dampnorum² illationibus, tamquam dominus ipsorum, sponte obligavit coram nobis.

Datum feria tertia proxima post festum Corporis Christi, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Noi, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, dăm de ştire că, după ce noi, potrivit obiceiului şi vechii datini a pome-nitei noastre mănăstiri, am trimis la adunarea măritului bărbat Nicolae, voievodul Transilvaniei şi comite de Şolnoc, ținută acum de curînd la

Turda, la octavele sărbătorii Rusaliilor⁵, cu obștea nobililor și a altor oameni de orice stare din părțile Transilvaniei, împreună cu cuviosul bărbat Otto, abatele sau prelatul nostru, pe trei dintre noi, anume pe priorul Helebrand, pe custodele Wilhelm și pe cantorul Nicolae, preoți, soți și frați de-ai noștri, pentru ascultarea declarațiilor ce aveau să se facă acolo⁶, în cele din urmă întorcându-se de acolo la noi, acest domn abate și pomeniții noștri frați ne-au spus într-un glas așa, că, în simbăta de după octavele de mai sus⁷, înfățișându-se înaintea lor⁸, cuviosul bărbat, fratele Ioan, abatele mănăstirii din Igrîș, însuși, pe de o parte, (iar pe de altă parte) chibzuiții bărbați, magistrii Ladislau de Dobica, Ioan de Tîrnava și Nicolae de Solnoc, arhidiaconi, împuterniciți legiuiri ai domnilor din capitlu bisericii Transilvaniei, în locul și în numele acestora, domnul abate de Igrîș, nesilit și de bună voie, a spus și a arătat prin viu grai că, deoarece el a recunoscut că o bucată de pămînt, odinioară în pricină, aflătoare între moșia mănăstirii sale, numită Mănărade, și moșia numită Cergău a pomenitului capitlu, (a fost) legiuit redobîndită prin judecată de către acei domni din capitlu, că ține de dreptul de stăpînire al zisului capitlu, în temeiul unor acte foarte puternice, și că zisa sa mănăstire nu are nici un drept neîndoielnic asupra ei, de aceea a lăsat, în chip pașnic și fără nici o altă neînțelegere pe viitor, acelor domni din capitlu acea bucată de pămînt, odinioară în pricină, și le-a îngăduit s-o stăpînească pe veci potrivit cu mersul și înconjurul semnelor de hotar, adică înăuntrul acelor semne de hotar în care fusese hotărnicită și legiuit trecută în stăpînire sus-numitului capitlu, îndatorindu-se acel domn abate, pe sine și pe iobagii săi din zisul (sat) Mănărade, ca, dacă vreodată în curgera vremii el sau iobagii săi de pe pomenita moșie Mănărade ar folosi, în chip samavolnic, împotriva voinței numitului capitlu, acea bucată de pămînt, în cuprinsul și marginile semnelor ei de hotar, sau dacă i-ar tulbura cu privire la acel pămînt pe iobagii din Cergău ai aceluia capitlu, sau n-ar îngădui să se ridice sau să se îndrepte în pace semnele de hotar ale aceluia pămînt, acum stricate de iobagii din Mănărade, atunci el însuși și acei iobagi din Mănărade ai acelei mănăstiri să fie dovediți, prin chiar acest fapt, ca vinovați de samavolnicie față de pomenitul capitlu, și, totodată, acei domni din capitlu să aibă slobodă voie să ridice și să pună la loc, în locurile lor, acele semne de hotar stricate, fără a se ține nicidecum seama de împotrivirea domnului abate sau a iobagilor săi din Mănărade.

Pe lîngă aceasta, acel domn abate de Igrîș, pentru stricarea semnelor de hotar ale pomenitei bucăți de pămînt și săvîrșirea feluritelor fapte samavolnice, cît și pentru pagubele pricinuite de către iobagii săi din Mănărade zisului capitlu și iobagilor lui din Cergău, s-a legat, în numele său și al iobagilor săi, să facă pe iobagii săi din Mănărade să plătească în fața noastră, sub pedeapsa plății îndoite la fiecare din soroace, două sute de florini în lucruri sau bani, la prețul sau valoarea acelor florini ce ar umbla în acea vreme, (adică) la trei soroace pomenite mai jos, urmîndu-se unul după altul, și anume șazeci și șase de florini la octavele Adormirii fericitei Fecioare⁹, și alți șazeci și șase la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail¹⁰, iar cei rămași, adică șazeci și opt de florini, la octavele sărbătorii Tuturor Sfinților¹¹, pe de-a întregul și fără nici o scădere, fără a zecea și a noua parte¹², de care trebuie să se plătească el și iobagii săi. Și pe deasupra, dacă nu s-ar îngriji de plata celui din urmă soroc, el și iobagii săi să fie de asemenea, socotiți ca dovediți de samavolnicie. În sfîrșit, pomeniții domni arhidiaconi, împuterniciți legiuiri ai zisilor domni din capitlu, au îngăduit și au lăsat ca pomeniții iobagi să secere și

să ia recolta și roadele de orice fel ar fi, ce au fost semănate în anul acesta de sus-pomeniții iobagi ai celui domn abate pe acel pământ, fără voia numitului capitlu, astfel, însă, ca ei să fie datori a plăti și a da acelor domni, fără vreo împotrivire, birul pământului și dijele cuvenite din'acele <bucate>. La toate acestea și la fiecare din cele de mai sus, s-a îndatorat în fața noastră, de bună voie, acel domn abate, pe sine și pe iobagii săi, ca stăpîn al lor, pentru săvîrșirea pomenitelor lor samavolnicii și pentru pagubele pricinuite.

Dat în marțea de după sărbătoarea *Corpus Christi*, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

Bibl. Batthyaneum. Arh. capitl. Alba Iulia, lădița V, nr. 670. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1368.

Orig. perg., cu urme de pecete rotundă, aplicată în document pe verso.

Rezumat amănunțit în actul lui Emeric, voievodul Transilvaniei, din 13 noiembrie, 1369, Turda (nr. 438).

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 313—315.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 670.

¹ Corect: *celebratam*.

² Astfel în orig.

³ Pată de umezeală cca 1 cm; întregit după sens.

⁴ Urmează: *penitus non obstante*, subpunctat.

⁵ 4 iunie.

⁶ Adică pentru a consemna în formă autentică declarațiile ce aveau să se facă acolo.

⁷ 10 iunie.

⁸ A celor de mai sus.

⁹ 22 august.

¹⁰ 6 octombrie.

¹¹ 8 noiembrie.

¹² Este vorba de dijmă și de nonă, obligațiile iobăgești față de biserică și de stăpînul feudal, care în acest caz era tot biserica.

Nos, Nicolaus, woŷuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, commendantes tenore presencium significamus quibus expedit universis quod, in congregacione nostra generali, universitati nobilium et alterius cuiusvis status et condicionis hominum partis Transsiluane, in octavis festi Penthecostes, Torde celebrata, magistro Ladislao, milite, filio Johannis, filii Nicolai de Doboka, ex una, item Stephano, filio Lucasii de Gyogh, parte ex altera, coram nobis personaliter constitutis, per ipsum magistrum Ladislaum sponte confessum extitit et relatum, oraculo vive vocis, quod ipse porcionem suam, que de dote et rebus parorphanalibus¹ quondam nobilis domine, consortis Nicolai dicti Borŷw de predicta Gyogh, filie videlicet prescripti Nicolai, filii Mŷkud Bani¹, avi sui, ipsum tangere dinosscretur¹, ad petitionem magistri Demetrii dicti Lepes, aule regie militis, proximi eiusdem Stephani, in quantum scilicet solucio premissae dotis et rerum parorphanalium¹ prefatum Stephanum contingit et quod porcionem eiusdem Stephani, remisisset ac relaxasset Stephano prenotato, ŷmo¹ remisit et relaxavit eidem coram nobis, reddendo iamdictum Stephanum, filium Lucasii, expeditum super porcione sua prenotata, vigore presencium mediante.

.. Datum in Torda predicta, duodecimo die congregacioni nostre prenotate, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Noi, Nicolae, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre și facem cunoscut prin cuprinsul scrisorii de față tuturor cărora se cuvine că, în adunarea noastră obștească ținută la Turda, la octavele sărbătorii Rusaliilor², cu obștea nobililor și a oamenilor de orice stare și treaptă din părțile Transilvaniei, magistrul Ladislau, cavaler, fiul lui Ioan, fiul lui Nicolae de Dăbîca, pe de o parte, și, de asemenea, Ștefan, fiul lui Lucaciu de Geoagiu, pe de altă parte, înfățișându-se ei înșiși în fața noastră, ni s-a mărturisit de bunăvoie și ni s-a spus prin viu grai de către acel magistrul Ladislau că el, la cererea magistrului Dumitru zis Lepeș, cavaler al curții regești, ruda aceluiași Ștefan, l-a iertat și l-a slobozit pe sus-insemnatul Ștefan (în ceea ce privește) partea sa, care se știe că ține de el³ din zestrea și darurile de nuntă ale răposatei nobile doamne, soția lui Nicolae zis Boriou⁴ de sus-zisul Geoagiu, adică fiica sus-insemnatului Nicolae, fiul lui Măkud banul, bunicul său, adică în măsura în care plata sus-zisei zestre și a darurilor de nuntă îl privește pe sus-pomeniul Ștefan și întru cît <cade> în partea aceluiași Ștefan, ba chiar îl iartă și îl sloboade și în fața noastră, socotindu-l descărcat pe sus-zisul Ștefan, fiul lui Lucaciu, cu privire la partea sa sus-insemnată, prin mijlocirea <scrisorii de față>

Dat în sus-zisa Turda, în a douăsprezecea zi a adunării noastre sus-inseminate, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

Arh. Naț. Magh., DL 28 746. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1368.
Orig. perg., cu fragmente de pecete rotundă de închidere, aplicată în document pe verso.

¹ Astfel în orig.

² 4 iunie (1368).

³ Adică de magistrul Ladislau.

⁴ Vițelul.

Lodovicus, dei gratia, rex Ungarie, fidelibus suis, civibus et universis hospitibus civitatis nostre Brassouiensis et suarum pertinentiarum, salutem et gratiam.)

Noverit vestra fidelitas quod nos, ad humillimam¹ supplicationem fidelis nostri Jacobi, iudicis dicte civitatis Brassouiensis, inclinati pro statu vestro meliori et commodo potiori, tricesimam, quam mercatores domini Demetrii, principis Tartarorum, de suis rebus mercimonialibus in regno nostro solvere deberent, non faciemus recipi, ita, ut et vos in terra ipsius domini Demetrii secure et libere possitis transire sine solutione tricesime cum rebus vestris et bonis mercimonialibus.

Datum in Wyssegrad, feria quinta proxima ante festum Nativitatis beati Johannis baptiste, anno domini millesimo CCC^o LX° octavo.

(Sub pecete, parțial acoperit:) Relatio Georgii Zudor, cubicularii.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi, orașenilor și tuturor oaspeților orașului nostru Brașov și ai locurilor² ce țin de el, sănătate și milostivire.

Să afle credința voastră că noi, încuviințînd, pentru mai buna voastră stare și pentru mai prielnicul vostru folos, preasmerita rugămintă a credinciosului nostru Jacob, judele pomenitului oraș Brașov, nu vom

pune să se ia tricesima pe care negustorii domnului Dumitru, principele tătarilor, sint datori s-o plătească pentru mărfurile lor în țara noastră, astfel ca și voi să puteți trece nestingheriți și slobod cu lucrurile și mărfurile voastre, în țara acestui domn Dumitru, fără a plăti tricesima.

Dat la Vișegrad, în joia dinaintea sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

(*Sub pecete, parțial acoperit:*) Darea de seamă a camerierului Gheorghe Zudor.

Arh. St. Brașov., Privilegii. nr. 6. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1368. Orig. perg., cu pecete inelară aplicată sub text.

Copie în Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 75 (cu data: cca 24 iunie 1368).

EDIȚII: Marienburg, *Kleine sieb. Geschichte*, p. 188; Fejer, IX/4, p. 129; Transilvania, 1872, p. 44 (cu data: cca 24 iunie 1368); Hurmuzaki — Densușianu, I/2, p. 144; Ub., II, p. 315; DRH — D., I, p. 90.

¹ Astfel în orig.

² E vorba de teritoriul ce ținea de Brașov.

Consulum, civium ac provincialium universitas de Brasso memorie commendamus, tenore presentium, presentibus et futuris, quibus expediat universis, quod vir sapiens et honestus, comes Jacobus de Bathfalua, nostram adeundo presentiam, nobis declarare curavit cum querela quod eo facto, quo per quosdam ipsius adversarios, iniquos et persecutores domus et tota sua habitatio, in eadem villa Bathfolua habita, incensa, cremata et incinerata fuit, unacum rebus suis mobilibus universis, due litere instrumentales excellentissimorum principum ac dominorum, domini Karoli beate recordationis et domini Lodouici, illustrium regum Hungarie, super libertate et cuiuslibet datii et solutionis exemptione sessionis sue, cum utilitatibus et pertinentiis, necnon unius molendini, in ipsa villa Bathfalua habiti, confecte sibi, cum ceteris suis rebus fuerint exuste, prout eciam preter hoc nobis patuit evidenter, nobisque supplicavit quatenus literis nostris mediantibus pro ipso profiteri dignaremur conscientiose, quantum nobis notorium foret, quo iure, modo et consuetudine ipse comes Jacobus suique predecessores¹ dictam suam sessionem, cum molendino, utilitatibus et pertinentiis suis predictis, ab antiquis temporibus semper tenuissent.

Nos, igitur, iustas ipsius petitiones amittentes², harum serie fideliter et conscientiose profiteamur quod prefatus comes Jacobus de Bathfalua, cum predecessoribus suis, dictam sessionem et molendinum, cum universis utilitatibus et pertinentiis, ab omni collecta, tributo et solutione liberas et exemptas, vigore instrumentorum regalium pretactorum mediante, ab antiquis temporibus semper usque in diem hodiernum tenuerunt et possiderunt pacifice et quiete, qualibet contradictione procul mota. In cuius rei testimonium, sepefato comiti Jacobo presentes literas nostras contulimus, pendentis sigilli nostri munimine roboratas.

Datum in vigilia sancti Johannis baptiste, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Obștei sfetnicilor³, orășenilor și locuitorilor din Brașov, prin cuprinsul acestei (scrisori) dăm de știre tuturor celor de față și viitori, cărora

se cuvine, că, venind înaintea noastră, înțeleptul și cinstitul bărbat, comitele Iacob de Baciș s-a îngrijit să ne spună cu tânguire că, prin faptul că întreaga sa locuință și casa sa, aflătoare în numitul sat Baciș, a fost aprinsă, arsă și prefăcută în cenușă de niște dușmani ai săi nedrepti și prigonitori, împreună cu toate lucrurile sale mișcătoare, i-au ars (atunci) împreună cu celelalte lucruri ale sale, după cum ne era limpede și afară de aceasta, (și) două acte al preainălțăților principi și domni, domnul Carol de fericită pomenire și domnul Ludovic, măriții regi ai Ungariei, (acte) întocmite cu privire la libertatea și scutirea de orice dare sau plată pentru sesia sa, împreună cu toate folosințele ei și cu cele ce țin de ea, precum și pentru o moară aflătoare în acel sat Baciș, și ne-a rugat să binevoim a mărturisi, prin mijlocirea scrisorii noastre, pe cugetul nostru, pe cât ne era cunoscut acest lucru, în temeiul cărui drept, chip și obicei au ținut neîncetat acel comite Iacob și înaintașii săi din vremuri străvechi acea sesie a sa, cu moara, cu sus-zisele folosințe ale ei și cu tot ce ține de ea.

Noi, așadar, încuviințind dreapta lui cerere, prin aceste rînduri mărturisim cu credință și pe cugetul nostru că sus-numitul comite Iacob de Baciș și înaintașii lui au ținut neîncetat din vremuri străvechi și pînă azi, în liniște și pace, pomenita sesie și moară, împreună cu toate folosințele ei și cu tot ce ține de ea, slobode și scutite de orice dare, bir sau plată, în temeiul puterii amintitelor scrisori regești, fără nici o împotrivire. Spre mărturia acestui lucru, am dat ades-numitului comite Iacob scrisoarea noastră de față, întărită cu puterea pecetii noastre atîrnate.

Dat în ajunul sărbătorii sfîntului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

În 1897, actul se păstra în Arh. comunei Bod.

Orig. perg., pecete rotundă, din ceară de culoare albă, atîrnată de un șnur de mătase roșie și cîneapă albă, cu legenda: Pecetea orașenilor și (locuitorilor din Braș)ov.

EDIȚII: Ub., II, p. 316 (cu descrierea detaliată a pecetii).

¹ Corect: *predecessores*.

² Corect: *admittentes*.

³ Este vorba de cei doi juzi care, începînd din anul 1366, au coexistat în orașele Sibiu, Sighișoara și Brașov.

Domine et frater' carissime!

Constat vobis evidenter quod nos super facto castri Feyerwar vobis scripseramus, vos autem quid de facto ipsius castri citissime, prout decens erat, rursum nobis non dedistis. Unde, quia magistri Nicolaus et Stephanus, filii Stephani bani, dictum castrum per properam¹ ipsorum potentiam homini nostro restituere non valebant, castellanisque ipsorum, in dicto castro tunc existens, nullatenus amplius ipsum castrum conservare poterat, et quod nulla penitus victualia castro in eodem habebantur, igitur nos, formidantes ne ipsum castrum, nobis in isto regno existentibus, ad manus infidelium regie maiestatis deveniret, eisdem magistris Nicolao et Stephano sexaginta armatos, cum pharatrariis ad ipsos pertinentibus, in ipsorum subsidium dederamus et assignaveramus, qui, domino auxiliante, castellanum vestrum, utputa Nicolaum, filium Gușul, Thomam, filium Dionysii, et fratres eorundem, cum ceteris vestris fami-

Unde, domine et frater predilecte, omnibus de premissis velitis proindigeremus.

domino auxiliante, servire possemus; de pluribus autem ad presens non plura, tamen dimittat tria vel quatuor sua banderia, cum quibus nos, domini nostri regis, universas vias castris predicti indaginis, fossatis et ceteris artificiis recluserant, igitur nos tam repente super currus victualia illic transmittere nequimus, sed farinam super viginti duobus equis oneratis transmissimus castrum in premissum; commisimus enim ut omnes pinguiores equos oneratos in ipso castro, si indigerent, reservarent ad comedendum.

Preterea, scientes quod feria quinta proxime ventura, cum vestra gente in campum exire et descensus adversus insultus infidelium nos oportet, eo quod fere omnes regnicole, videlicet homines populares istius regni, ad homines principis Tarnouiensis sunt conversi et eisdem associati, dicitur enim quod pretactus princeps Tarnouiensis septem suos barones cum septem banderiis ad partes istas transmisisset, unde frater carissime, sollicitemini in eo, ut Ladislaus, voyvoda Transalpinus, si non videre et nobis litteratorie citissime providere et absque mora effective. Iaribus, per nos ad custodiam dicti castris dispositis seu deputatis, in id castrum conduxerunt. Quia autem iidem adversarii, videlicet infideles

In prelio autem, die hesterna sub castro predicto commisso, quidam ex vestris familiaribus sunt vulnerati, et equi interfecti existunt et sauciati.

Datum Badinii, feria tertia proxima post festum beati Galli confessoris.

Magister Petrus, frater vester

(*Pe verso.*) Magnifico viro Benedicto, capitaneo Badiniensi et Bulgarie, domino et fratri nostro carissimo.

Domnule și preaiubite frate!

Fără îndoială, vă este cunoscut că v-am scris despre cetatea Feyerwar, dar voi nu ne-ați dat (de știre), cit mai repede, nimic cu privire la această cetate, așa cum se cuvenea. De aceea, deoarece magistrul Nicolae și Ștefan, fiii lui Ștefan banul, nu erau în stare, cu oastea lor adunată în grabă, să înapoieze omului nostru zisa cetate, și castelanul lor, aflător atunci în zisa cetate, nu mai putea să țină nicidecum acea cetate, fiindcă nu mai erau nici un fel de provizii în acea cetate, de aceea noi, temându-ne ca nu cumva, fiind noi în această țară, acea cetate să ajungă în mâinile celor necredincioși față de maiestatea regească, am dat și am trimis în ajutor acelor magistri Nicolae și Ștefan șaizeci de ostași înarmați, împreună cu arcașii lor, care cu ajutorul lui Dumnezeu, au dus la acea cetate pe castelanul vostru, anume Nicolae, fiul lui Gubul, pe Toma, fiul lui Dionisie, și pe frații lor, împreună cu alți slujitori ai voștri, rânduindu-i și trimiși de noi la paza zisei cetăți.

Dar, deoarece acei dușmani, adică cei necredincioși față de domnul nostru regele, închiseseră cu pălânci, șanțuri și alte întărituri toate drumurile (ce duc) la sus-zisa cetate, de aceea noi n-am putut trimite acolo atât de repede provizii cu carul, ci am trimis în pomenita cetate faină pe douăzeci și doi de cai de povară; și încă am poruncit ca, dacă au nevoie, să păstreze pentru mîncare toți caii de povară mai grași, (aflători) în acea cetate.

Pe lîngă acestea, știind că joia viitoare² va trebui să ieșim în cîmp cu oastea voastră și să pornim împotriva răscoalei celor necredincioși, întrucît

aproape toți locuitorii țării, adică oamenii de rînd din această țară, s-au întors spre oamenii țarului de Tîrnovo³ și s-au unit cu ei, (și) se spune chiar că sus-zisul țar de Tîrnovo a trimis în aceste părți șapte boieri și săi cu șapte steaguri, drept aceea, frate preascump, sinteți rugat (să faceți) ca Vladislav, voievodul Țării Românești, să trimită, dacă nu mai multe, cel puțin patru steaguri de ale sale, cu care, cu ajutorul lui Dumnezeu, să ne putem ajuta, căci deocamdată nu avem nevoie de mai multe.

Drept aceea, preaiubite domn și frate, binevoiți a vă îngriji de toate cele de mai sus și a ne înștiința în scris, cît mai repede și fără nici o zăbava.

Iar în lupta dată ieri, sub sus-zisa cetate, au fost răniți unii din slujitorii voștri, și (cîțiva) cai au fost uciși și răniți.

Dat la Vidin, în marțea de după sărbătorirea fericitului Gall Mărturisitorul.

Arh. Naț. Magh. Dl.

Orig. hirtie, cu fragmente de pecete de închidere.

În lipsa originalului, textul latin este reprodus după prima ediție a documentului, cea din *Századok*, 1900, p. 605—606, unde este datat în funcție de sărbătoarea sf. Gall Mărturisitorul (16 octombrie). Am adoptat totuși datarea propusă de Maria Holban, în *Contribuții la studiul raporturilor dintre Țara Românească și Ungaria angevină*, în „Studii și materiale de istorie medie”, 1, 1956, p. 34, n. 2, după sărbătoarea sf. Gall, episcopul (1 iulie), care corespunde contextului evenimentelor.

EDIȚII: *Századok*, 1900, p. 605—606 (cu data: 17 octombrie 1368); DRH — D I, p. 93—95 (cu data: 17 octombrie 1368).

---

¹ Astfel în text; corect: *proprium*.

² 6 iulie.

³ Este vorba de Ivan Șişman.

Nos, Ladislaus, dux Opulie, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum, damus pro memoria quod discussionem reportate seriei cuiusdam cause, quam inter Johannem, filium Petri, filii Michaelis de Bachyan, ut actorem, qui personaliter comparuit, ab una, et Andream, filium Marhardi, in causam attractum, pro quo Nicolaus, filius Johannis, cum procuratoriis literis capituli ecclesie Waradiensis astitit parte ex altera, iuxta continenciam literarum nostrarum, formam iudicii nostri experimencium, ac capituli ecclesie Agriensis nobis rescripcionalium, super facto reambulacionis possessionum Dubus et Olchwa vocatarum, literis in eisdem specificatis, in octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste facere habebamus, de parcium voluntate ad octavas festi beati Michaelis archangeli proxime venturas, statu sub priori, duximus prorogandam.

Datum in Wyssegrad, octavo die termini prenotati, anno domini M^{mo} CCC^{mo} sexagesimo octavo.

(*Pe verso*:) Pro Andrea, filio Marhardi, contra Johannem, filium Petri, filii Mychaelis de Bachyan, ad octavas festi beati Michaelis archangeli, prorogatoria.

Noi, Ladislau, duce de Oppeln, palatinul regatului Ungariei și jude al cumanilor, dăm de știre că dezbaterea asupra dării de seamă în legă-

tură cu o pricină, pe care -- potrivit cuprinsului scrisorii noastre, arătând hotărîrea noastră judecătorească, precum și al scrisorii capitlului bisericii de Acria, trimisă nou ca răspuns — trebuia s-o facem la octavele sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul¹, între Ioan, fiul lui Petru, fiul lui Mihail de Botean, ca pîriș, care s-a înfățișat însuși, pe de o parte, și Andrei, fiul lui Marhard, pîrit, pentru care a fost de față Nicolae, fiul lui Ioan, cu scrisoare de împuternicire a capitlului din Oradea, pe de altă parte, cu privire la hotărnicirea, arătarea semnelor de hotar și prețuirea moșiilor numite Dubus și Olchwa, arătate în acele scrisori, am hotărît s-o amînăm, cu învoirea părților, în starea de mai înainte, pe octavele în curînd viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail².

Dat la Vișegrad, în a opta zi a sorocului de mai sus, în anului Domnului o mie trei sute șaizeci și opt.

(*Pe verso:*) Scrisoare de aminare pe octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, pentru Andrei, fiul lui Marhard, împotriva lui Ioan, fiul lui Petru, fiul lui Mihail de Botean.

Arh. Naț. Magh., Dl.

Orig. hirtie, cu urme de pecete de închidere.

EDIȚII: *Károlyi*, I, p. 292—293.

---

¹ 1 iulie.

² 6 octombrie.

Excellentissimo domino eorum, domino Lodouico, dei gracia, illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Orodyensis, oraciones in domino devotas.

Vestra noverit excellencia quod nos, literas comiti Stephani Bubeek, iudicis curie vestre, amicabili cum reverencia receptis, sentenciam iudicialiam eiusdem continentibus, ad exequendum ea que forma ipsarum literarum continebat, cum Stephani, filio Pouse de Zeer, et honorabili viro, domino Petro, preposito et prelato nostro, per vestram regiam sublimitatem ad hoc deputatis, litteris¹ in eisdem insertis, virum ydoneum², magistrum Johannem, ecclesie nostre lectorem, pro testimonio fidedignum, videlicet unum ex nobis a canonia maiori dignitate fulgentem, duximus dirigendum. Qui demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt requisiti quod ipsi, in octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste proxime preteritis et aliis diebus subsequentibus ad id sufficientibus, accessissent ad facies possessionum Felseu et Olsouykus vocatarum, vicinis et commetaneis earundem universis legitime¹ convocatis et partibus presentibus, ipsas, per easdem metas et distinciones quibus ipsi filii Pouse eandem Felseuykus a vestra regia maiestate in honore conservando usi fuissent et uti fecissent, a se se perambulassent et, metis subscriptis evidentibus ab invicem distinctas, reliquissent et statuissent eisdem partibus, ipsam videlicet possessionem Felseuykus, dictis Olachys, predictam vero possessionem Olykus¹, annotatis Marco et dominabus, eo iure, quo ipsis dinoscuntur¹ pertinere, perpetuo possidere, tenere et habere, contradictione earum parcium sibi invicem non obstante.

Mete autem ipsius possessionis Felykus¹, prout per predictos sublimitatis vestre et nostrum homines fuimus informati, hoc ordine distinguuntur, primo a quodam rivulo, Vechereue vocato, ad partem orientalem quantum ictus trium sagitarum foret eundo, iuxta quandam magnam viam, vulgo Sohordovich vocatam, unam metam terream erexissent, deinde a parte eiusdem plage erga eandem viam in latere cuiusdam parvi beerch¹, propre quandam arborem ilicis, aliam terream metam elevassent; abhinc in eadem parte, in quodam parvo campo, terream metam erexissent; abhinc versus eandem partem, quendam rivulum, Parlagpataka vocatum, saliendo, prope eundem rivulum, quartam metam terream erexissent; abhinc in quodam prato, versus eandem partem, quintam terream metam erexissent; de quaquidem quinta meta cursus ipsarum metarum infra dictam villam Olykus¹ debuisset cadere in fluvium Temes, et in eodem fluvio sursum currendo, usque dum a parte septentrionali quidam alveus Zarazykuspataka caderet in eundem fluvium Temes, scilicet³ ad instantem petitionem ipsorum, scilicet vestrorum et nostrorum hominum, prefati Olachy prefatos cursus metarum secus eandem magnam viam transire permisissent; deinde ab ipsa quinta meta palisper⁴ procedendo, cadit in predictam magnam viam et in eadem magna via modicum pergendo, sextam metam terream erexissent; deinde in eadem magna via pervenit ad quoddam Heer⁵, Fenyekerek vocatum, ipsumque Heer⁵ transeundo, cadit in dictum fluvium Temes, secus quem septimam metam terream erexissent; abhinc transit ipsum fluvium Temes et a parte septentrionali, in radice annotati alvei Zarazykuspataka, qui inibi cadit in ipsum fluvium Temes, octavam metam erexissent; deinde ad eandem partem septentrionalem directe currendo, in quodam nemore, nonam metam terream erexissent; deinde ad eandem plagam similiter directe currendo, inter duos montes, ubi quidam rivulus Rogosnapataka, alio nomine Sasuspatak, exit, decimam metam terream erexissent; deinde per eundem Rogosnapataka tendit usque ad caput eiusdem, quemquidem Rogosnapataka pro meta assignassent, qui a parte orientali separat Felykus¹, a parte vero occidentali, Olsoykus¹ prenotatis, nullo penitus contradicatore existente.

Datum sabbato proximo ante festum beate Margarete virginis et martiris, anno domini¹ Millesimo CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Preainălțatului lor stăpîn, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, capitlul bisericii de Arad, rugăciuni cucernice întru Domnul.

Să afle înălțimea voastră că noi, după ce am primit cu prietenească cinste scrisoarea comitelui Ștefan Bubek, judele curții voastre, cuprinzînd hotărîrea sa judecătorească, am hotărît să trimitem spre mărturie, pentru împlinirea celor cuprinse în acea scrisoare, împreună cu Ștefan, fiul lui Pousa de Zeer, și cu cinstitul bărbat, domnul Petru, prepozitul și prelatul nostru, însărcinați anume cu aceasta de înălțimea voastră regească și trecuți în acea scrisoare, pe vrednicul bărbat, magistrul Ioan, iectorul bisericii noastre, adică pe unul dintre noi, cinstit cu o demnitate mai mare decît cea de canonic (de rînd). Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi, și întrebăți (de noi), ne-au spus într-un glas că, la octavele de cîrînd trecute ale sărbătorii fericitului Ioan Botezătorul⁶ și în alte zile următoare și îndestulătoare pentru aceasta, ei s-au dus la moșiile numite

Felykus și Olykus (și), după ce au chemat în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii lor, și de față cu părțile, au hotărnicit (acele moșii) în aceleași hotare și margini, în care acei fii ai lui Pousa au folosit și au pus să fie folosită acea (moșie) Felykus, când au ținut-o ca feud de la maiestatea voastră regească, și odată hotărnicită și deosebită una de alta, prin neîndoioasele semne de hotar arătate mai jos, ei le-au lăsat și le-au dat în stăpânire părților, și anume sus-zisa moșie Felykus, pomeniților români, iar sus-zisa moșie Olykus, lui Marcu și doamnelor mai sus amintite, ca să le stăpânească, să le țină și să le aibă pe veci, cu acel drept cu care se știe că țin de ei, fără a se ține seamă de împotrivirea părților, una împotriva celeilalte.

Iar semnele de hotar ale moșiei Felykus, după cum am fost înștiințați de către sus-zișii oameni, al înălțimii voastre și al nostru, se deosebesc în felul următor: (hotarul începe) mai întâi de la un pîriu, numit Vadul lui Veche, mergînd spre partea de răsărit, cam cît ar fi bătaia a trei săgeți, și lîngă un drum mare, numit în limba obișnuită Sohordovich¹, au ridicat o movilă de hotar; apoi din aceeași parte, lîngă același drum, pe coasta unei creste mici, aproape de un stejar, au ridicat altă movilă de hotar; de acolo, în aceeași parte, pe un cîmp mic, au ridicat o movilă de hotar; de aci, în aceeași parte, sărînd peste pîriul numit Valea Pirlogului, au ridicat a patra movilă de hotar lîngă acel pîriu; de acolo, au ridicat a cincea movilă de hotar, în aceeași parte, într-un finăț; de la această a cincea movilă de hotar, mersul semnelor de hotar trebuia să cadă în riul Timiș, mai jos de pomenitul sat Olykus, urcînd în susul riului, pînă unde cade dinspre miazănoapte în riul Timiș o albie (numită) Valea seacă a Icușului, dar la rugămîntea lor stăruitoare, adică a acelor oameni, al vostru și al nostru, sus-zișii romîni au îngăduit ca sus-pomenitul mers al hotarelor să treacă de-a lungul aceluia drum mare; apoi, mergînd puțin mai departe de la al cincilea semn de hotar, (hotarul) dă în sus-pomenitul drum mare, și înaintînd puțin pe acel drum mare, au ridicat a șasea movilă de hotar; apoi, pe același drum mare, (hotarul) ajunge la un pîriiaș, numit Brădetul, și trecînd acea apă, el cade în pomenitul rîu Timiș, lîngă care au ridicat a șaptea movilă de hotar; de acolo (hotarul) trece riul Timiș și spre miazănoapte, la obîrșia pomenitei albii (de rîu) numită Valea seacă a Icușului, ce se varsă acolo în riul Timiș, au ridicat al optulea semn de hotar; de acolo mergînd drept spre miazănoapte, au ridicat într-o dumbravă a noua movilă de hotar; de acolo mergînd de asemenea de-a dreptul înspre aceeași parte, între două dealuri, (în locul) unde iese pîriul Valea Rogozului, căruia îi mai zice și Valea cu păpuriș, au ridicat a zecea movilă de hotar; de acolo (hotarul) se îndreaptă prin Valea Rogozului pînă la obîrșia acesteia, și pe acest (pîriu numit) Valea Rogozului, ce desparte dinspre răsărit (moșia) Felykus, iar dinspre apus mai sus însemnata (moșie) Olykus, l-au hotărît ei ca semn de hotar, nefiind chiar nimeni împotrivă.

Dat în sîmbăta dinaintea sărbătorii fericitei fecioare și mucenice Margareta, în anul Domnului o mie trie sute șazeci și opt.

Arh. Naț. Magh., Dl. 25 769.

Transumpt în actul lui Ștefan Bubek, judele curții regale, din 20 iunie 1371.

EDIȚII: Pesty, Krassó, III, p. 119—121; Hurmuzaki—Densusianu, I/2, p. 190—191.

¹ Astfel în text.

² Astfel în transumpt.

³ Greșit, în loc de: *sed*.

⁴ Astfel în transumpt; corect: *paulisper*.

⁵ Astfel în text.

⁶ 1 iulie.

⁷ Probabil, Drumul sării.

Nos, Lodovicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie etc. quod, quamvis nos, pridem in partibus terre nostre Transsilvane existentes, commissimus regio sub edicto, ut quilibet nobilis eiusdem terre Transsilvane, tributa in eorum possessionibus tenentes et habentes, litteralia ipsorum instrumenta, quorum vigore ipsa tributa tenent, coram fideli nostro dilecto, magnifico viro domino Nicolao, vaivode Transsilvano, in eius congregatione generali, tunc proxime ex nostra commissione celebranda, exhibere debuisset, demumque nobiles de Wasarhel, videlicet filii Gyurev, filii Iacobi, filii Joannis, filii Nicolai et filii Kemyn, eorum instrumenta litteralia super tributo, quod in eadem possessione sua Wasarhel vocata tenent, inibi, iuxta nostram commissionem mandatoriam, exhibere non potuissent, ob que et ob hoc magnificus vir Nicolaus, vaivoda noster Transsilvanus, dictam possessionem Wasarhel, simulcum dicto tributo in ipsa habito, ab ipsis nobilibus ad manus nostras occupaverit, tamen nos, ad instantem et humilem supplicationem fidelium nostrorum, universorum nobilium partis Transsilvane, pro nominibus ipsorum per Ladislaum dictum Cheh de Reöd et Joannem Botus, nuntios eorum, porrectam (...) ¹ prenominate nobilibus de Wasarhel eandem possessionem Wasarhel, simulcum prelibato tributo, regia benignitate reddidimus et remisimus gratiose, more pristino possidendam. Vobis igitur, fideli nostro, magnifico viro domino Nicolao, vaivode Transalpino ² predicto, firmo sub precepto mandamus quatenus, mox visis presentibus, iamdictis nobilibus de Wasarhel eandem possessionem Wasarhel et tributum memoratum cum eadem remittatis et resignetis. Et habita de hoc conscientiosa sciscitatione a senioribus hominibus partis predictae, memoratis nobilibus proventus ipsius tributi eorum more antiquitus observato et iuxta debitum morem exigere et percipere admittatis libere et pacifice; si quid superfluum inventum fuerit, delendo et deponendo, aliudque in his non faciendo.

Datum Zoly, feria tertia proxima ante festum beate Margareta virginis, a.d. 1368.

(*Pe verso, sub pecete:*) Per dominum Ladislaum, ducem Oppulie et palatinum.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, (facem) cunoscut că, deși noi, aflindu-ne nu de mult în părțile țării noastre a Transilvaniei, am poruncit prin poruncă regească ca toți nobilii din pomenita țară a Transilvaniei, care țin și au pe moșiile lor vămi, să fie datori să înfățișeze înaintea credinciosului nostru iubit, a măritului bărbat, domnul Nicolae, voievodul Transilvaniei, în adunarea sa obștească, care din porunca noastră trebuia să se țină atunci în curind, actele lor scrise în puterea căroră țin acele vămi, și numai nobilii de Oșorheiu, anume fiii lui Gyurev, fiii lui Iacob, fiii lui Ioan, fiii lui Nicolae și fiii lui Kemyn nu au putut arăta acolo, potrivit poruncii noastre, actele lor scrise privitoare la vama pe care o țin în aceea moșie a lor numită Osor-

heiu, din care pricină și pentru care fapt măritul bărbat Nicolae, voievodul nostru al Transilvaniei, a luat în stăpînire pentru noi de la acei nobili zisa moșie Oșorheiu, împreună cu pomenita vamă aflătoare pe acea {moșie}, totuși noi, la stăruitoarea și smerita cerere a tuturor credincioșilor noștri nobili din părțile Transilvaniei, înfățișată în numele acelora de către Ladislau zis Cheh³ de Rediu și Ioan Botus, trimișii lor . . ., din bunătațe regească am înapoiat și am dat înapoi cu milostivire sus-numiților nobili de Oșorheiu acea moșie Oșorheiu, împreună cu pomenita vamă, ca s-o stăpînească după obiceiul vechi. Așadar, vă punem în vedere și vă poruncim cu tărie, vouă, credinciosului nostru mărit bărbat, sus-zisului domn Nicolae, voievodul Transilvaniei, ca îndată ce veți vedea scrisoarea de față să înapoiati și să dați înapoi sus-zisilor nobili de Oșorheiu acea moșie Oșorheiu, împreună cu amintita vamă. Și după ce veți fi făcut în privința această o cercetare sîrguincioasă printre oamenii bătrîni din părțile acelea, să îngăduiți pomeniților nobili să strîngă și să ia slobod și pașnic veniturile acelei vămi a lor, după cum s-a obișnuit din vechime și potrivit obiceiului încuviințat. Iar dacă se va afla că s-a mai adaus ceva pe deasupra, să se desființeze și să se înlăture. Și să nu se facă altfel în privința aceasta.

Dat la Zvolen, în marțea dinaintea sărbătorii fericitei fecioare Margareta, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

{*Pe verso, sub pecete:*} Prin domnul Ladislau, duce de Oppeln și palatin.

Bibl. Acad. Române, Filiala Cluj-Napoca.

Copie la Kemény. *Dipl. Trans. Suppl.*, II, p. 97—98.

EDIȚII: Schuller, *Umriss*, II, p. 191—192 (fragmentar).

¹ Lacună în copie.

² Astfel în copie; *corect Transsilvano*.

³ Cehul.

Urbanus episcopus etc. Carissimo in Christo filio Ludovico, regi Ungarie illustri, salutem etc.

Replevit ingenti gaudio mentem nostram acceptissima Deo et nobis relacio nuper, per dilectos filios, Iohannem de Reno et Andream de Perusio, ordinis fratrum Minorum, de Bulgarie, Rascie et Bosne venientes partibus, nobis facta, inter cetera continens quod inspirante illo, qui ubi vult, spirat, ad tuam induccionem et cooperacionem piissimam ac fratrum dicti ordinis, in dictis partibus commorantium, predicationem, multa milia personarum utriusque sexus, relictis dampnabili scismate aliisque erroribus, quibus erant et fuerant omni tempore involuti, ad lumen vere fidei ac unitatem et obedienciam sacrosancte Romane ecclesie, matris et magistre cunctorum fedelium redierunt; de quo non solum nobis, sed universe congregacioni fidelium talia sentientium, quam tanta multitudine augere procurasti devotissimis studiis, et celesti etiam curie ingentem leticiam attulisti. Nam, si testante veritate, que Christus est, super uno peccatore penitenciam agente angelis dei fit gaudium, quanto magis illud extimandum existit quod de tante multitudinis conversione noscitur exoriri.

Proinde, itaque, deo, a quo omne datum optimum progreditur, gratias referentes et tuam cristianissimam serenitatem dignis laudum pre-

coniis extollentes, plenis affectibus rogamus et hortamur eandem, quatinus huiusmodi tua studia laudanda continuans, venerabilibus fratribus nostris .¹ arhiepiscopo Colocensi, et .² episcopi Cenadiensi, quibus per apostolicas litteras committimus et mandamus ut de sacerdotibus, qui curam gerant conversorum huiusmodi, solerter provideant, et eisdem fratribus ad alios, cooperante domino, convertendos assistant, velis, pro reverencia dei, et tuo et nostro et ineffabili premio, ac reverencia apostolice sedis, dare consilium et auxilium et favorem ad conversionem aliorum scismaticorum et hereticorum ac infidelium, quibus regnum tuum vicinum existit, omnem quam poteris, prout de te sperat sancta mater ecclesia, operam prebiturus.

Datum apud Montemfiasconem, III. Idus Iulii, anno VI.

Urban, episcopul etc., preascumpului întru Hristos fiu Ludovic, măritul rege al Ungariei, mîntuire etc.

Ne-a umplut cugetul de o nemăsurată bucurie darea de seamă aducătoare de mulțumire, atît lui Dumnezeu cît și nouă, ce ne-a fost făcută acum de curînd de către iubiții fii Ioan de Reno și Andrei de Perugia,³ din ordinul fraților minoriți, care veneau din părțile Bulgariei, Serbiei și Bosniei, și care arăta, între altele, că din suflarea <duhului> acela care suflă acolo unde vrea³, la îndemnul și preacucernicul tău ajutor și prin propovăduirea zisului ordin al fraților care locuiesc în pomenitele părți, multe mii de oameni, atît bărbați, cît și femei, lepădîndu-se de blestemata schismă și de alte greșeli, de care erau și fuseseră tot timpul învăluiți, s-au întors la lumina adevăratei credințe și la unitatea și supunerea față de preasfînta biserică romană, mama și învățătoarea tuturor credincioșilor, faptă prin care nu numai nouă, ci și întregii obști a credincioșilor, care au aflat acest lucru — <obște> pe care tu te-ai ostenit prin preacucernica ta rîvnă să o sporești cu un număr așa de mare —, precum chiar și împărăției cerești, tu le-ai adus o nemăsurată bucurie. Căci dacă, după mărturia adevărului — care este Hristos — îngerii Domnului se bucură chiar cînd un singur păcătos se pocăiește, cu cît mai mare trebuie să socotim că este acea <bucurie> ce se știe că ia naștere prin întoarcerea la dreapta credință a unei atît de mari mulțimi.

Drept aceea, așadar, aducînd mulțumiri lui Dumnezeu, de la care purcede tot darul cel bun, și slăvind preacreștineasca ta lumină prin vrednica vestire a laudelor <tale>, te rugăm cu toată dragostea și te sfătuim ca, urmînd rîvna ta vrednică de laudă, să binevoiești — din închinare față de Dumnezeu, cu gîndul la nespusa răsplată a ta și a noastră, și din cînstire față de scaunul apostolic — să-ți dai sfatul, ajutorul și sprijinul pentru întoarcerea la credință a altor schismatici, eretici și necredincioși vecini cu regatul tău, dînd tot ajutorul pe care-l nădăjduiește de la tine sfînta maică biserică, venerabililor noștri frați . . arhiepiscopul de Caloceia, și lui . . episcopul de Cenad, cărora prin scrisoare apostolică le dăm însărcinarea și porunca de a se îngriji cu luare aminte de alegerea preoților însărcinați să poarte de grijă celor întorși la credință și, cu ajutorul lui Dumnezeu, să stea în sprijinul acelor frați spre întoarcerea la credință și a altora.

Dat la Montefiascone, în ziua a treia înainte de idele lui iulie, în anul al șaselea.

Arh. Vat., Reg. orig., an. VI com., fol. 130.

Orig.

EDIȚII: *Fejér*, IX/4, p. 141—142 (cu data greșită: 15 iulie), și din nou în

¹ Ștefan al II-lea (1367—1382).

² Dominic (1360—1373).

³ Este vorba de Duhul Sfint.

Lodovicus, dei gratia, rex Hungarie.

Fidelis noster! Recepimus literas magistri Petri, fratris vestri, nobis et vobis directas, et earundem tenores plenarie percepimus; ad quarum contenta vobis respondemus quod magister Nicolaus, filius Gregorii, comitis Heveswyvariensis, nos affidavit atque assecuraverit, sub amissione capitis et possessionum suarum, ut Layk voyvoda, nostrum votum et sua assignata pleno cum affectu adimpleret, victualiaque sufficientia in Bodonium transmitteret, dubio procul moto. Unde, videtur nobis quod nos responsivam ipsius magistri Nicolai debeamus prestolari, quoniam nos cum gente nostra prout sumus ad exercitum proficiscendum, intentionem autem vestram et circumstantias huius rei, tam habitas, quam emergendas, debeatis nobis sepissime notificare.

Datum in Lygeth, tertio die festi Divisionis apostolorum.

⟨Pe verso:⟩ Fideli nostro, magnifico viro Benedicto, Bulgarorum bano.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei.

Credinciosul nostru! Am primit scrisoarea magistrului Petru, fratele vostru, trimisă nouă și vouă, și am luat pe deplin cunoștință de cuprinsul ei. La cele cuprinse în ea, vă răspundem vouă că magistrul Nicolae, fiul lui Grigore, comitele de Hevesujvár ne-a încredințat și ne-a chezușuit, sub ⟨pedeapsa⟩ pierderii capului și a moșiilor sale, că voievodul Vlaicu va împlini pe de-a întregul dorința noastră și ⟨sarcinile⟩ ce i s-au încredințat lui, și că vă trimite destule merinde la Vidin, lăsînd de o parte orice șovăire. De aceea, ni se pare că trebuie să așteptăm răspunsul magistrului Nicolae, pentru că noi cu oamenii noștri sîntem gata să pornim la oaste, dar voi trebuie să ne aduceți la cunoștință, cît mai des, și gîndul vostru să împlinirea acestei trebi, atît cele de acum, cît și cele ce au să se ivească.

Dat la Liget, la a treia zi după sărbătoarea Despărțirii apostolilor.

⟨Pe verso:⟩ Credinciosului nostru, măritului bărbat Benedict, banul bulgarilor.

Arh. Naț. Magh. DL.

Orig. hîrtie, cu pecetea de închidere aplicată pe verso.

Datat pe baza contextului.

EDIȚII: *Századok*, 1900, p. 605; DRH — D, I, p. 90—91.

340 1368 iulie 26 (feria quarta proxima post festum beati Jacobi apostoli)

Juzii nobililor comitatului Cluj adevăresc că, în pricina pornită de Ladislau, fiul lui Peteu, oaspete din Cluj-Mănăstur (*Clusmonostra*), iobagul lui Otto, abatele aceleiași mănăstiri, împotriva lui Gheorghe românul (*Olachus*), iobagul lui Ioan, fiul lui Gereu de Oșorheiu (*Vasarhel*), stăpînul pîrîului s-a obligat să plătească și să dea despăgubiri oaspeților

abatelui, spre descărcarea iobagului său; și anume: lui Ladislau, fiul lui Peteu, doi cai și doi florini, lui Petru zis Dobra din Mănăstur (*Monostur*), cincizeci de groși, lui Ladislau românul din Leghia (*Jegenye*), o pătură (*lodice*), două perechi de opinci (*caligas Olachales*) și o cergă (*birrum*), iar văduvei lui Mihail zis Gaydus din Băgara (*Bagarteleke*), nouă capre cu iezi.

Bibl. Batthyaneum, Arh. conv. Cluj-Mănăstur. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca (1368).

Rezumat pe larg în actul lui Emeric Lackfi, din 13 aprilie 1372, (Turda).

341

1368 iulie 27, Zvolen — Lipče

Nos, Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie commendantes tenore presentium significamus quibus expedit universis quod nos, in memoriam nostre celsitudinis reductis et animo gratuito pensatis fidelitibus et servitiorum fidelium meritis nobilium et strenuorum virorum, comitum Balk, voyuode Olacorum, et Drag, eius fratris, de Beyth, que ~~iidem~~, ~~toto~~ posse, in nostris et regni nostri processibus et negotiis, prosperis scilicet et adversis, sumpma¹ cum sollicitudine et laboribus assidue nobis et sacro nostro diademati exhibuerunt constanter et impenderunt fideliter et que in presenti exhibent, eadem fulti fidelitatis constantia, ac in futurum se exhibere offerunt, ad eorundem petitionem humilimam², quendam terram, nunc vacuum et desertam, Senye vocatam, nostre collationi spectantem, in comitatu Zathmariensi existentem, pertinentem olim ad dictam possessionem eorundem Balk voyuode et Drag, Beyth vocatam, per nos ipsis collatam, quam Ladislaus, filius Elleus de Gatha, pretensa falsitatis astutia, in preiudicium iuris dictorum Balk voyuode et Drag, a nobis sibi dari et conferri procuraverat, cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis, quocumque nomine vocitentur, sub antiquarum metarum suarum veris cursibus et limitibus, revocata et cassata ipsa donatione nostra, dicto Ladislao, filio Elleus, tamquam iniusta et illicita¹ procuracione eiusdem facta, litterasque nostras sub qualicumque forma verborum, usque nunc super donatione huiusmodi confectas, annullando et in nichilum convertendo, prefatis Balk voyuode et Drag, item Dragamer et Stefano, fratribus eorundem carnalibus, ipsorumque heredibus et posteritatibus universis, nove donationis nostre et omni eo iuris titulo, quo ad nostram spectat collationem, dedimus, donavimus et contulimus perpetuo et irrevocabiliter possidendam et habendam, salvis iuribus alienis, imponentes ipsi Ladislao, filio Elleus, suisque posteris super facto dicte terre Senye silentium perpetuum, commitendo palatino nostro et iudici curie nostre vicesque ipsorum gerentibus, regio sub edicto, presentibus videlicet et futuris, ut ipsos Balk voyuodam et Drag ipsorumque fratres, heredes ac posteritates in facto prenominate terre Senye adversus memoratum Ladislaum, filium Elleus, suosque heredes non audeant iudicare et eorum iudicio aut iudicatiui astare compellere presumptant¹, harum sub secreto nostro sigillo testimonio litterarum, quas, dum nobis fuerint reportate, sub magno nostro sigillo faciemus emanari.

Datum in Lipche Zoliensi, tertio die festi beati Jacobi apostoli, anno domini M^o CCC^o LX° octavo.

{*Sub pecete:*} Ratio domini Petri Zudor, bani Sclauonie, per Stephanum, suum notarium, facta. Perlecta.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, aducându-și aminte înălțimea noastră și cumpănind cu suflul multumitor faptele de credință și vrednicia slujbelor credincioase ale nobililor și vitejilor bărbați, ale comiților Balc, voievodul românilor, și Drag de Beyth, fratele lui, pe care ni le-au arătat cu statornicie și ni le-au adus cu credință, nouă și sfintei noastre coroane, după toată puțința lor, în întâmplările și treburile noastre și ale regatului nostru, adică (și) în cele prielnice și în cele potrivnice, cu cea mai mare grijă și cu stăruitoare osteneală, și pe care ni le arată și acum, pătrunși de aceeași credință statornică, și pe care sînt gata să le arate (și) în viitor, la preasmerita lor cerere am dat și am dăruit un pămînt, acum pustiu și lipsit de locuitori, numit Senye, ce ține de dreptul nostru de danie, aflător în comitatul Satu Mare, care odinioară ținea de zisa moșie numită Beyth a pomeniților Balc voievodul și Drag, dăruită de noi lor, și pe care (pămînt) Ladislau, fiul lui Elleus de Gatha, folosind viclenia înșelăciunii, făcuse să-i fie dăruit și hărăzit lui de noi spre paguba dreptului zișilor Balc voievodul și al lui Drag, și l-am hărăzit pomeniților Balc voievodul și lui Drag, ca și lui Dragomir și Ștefan, frații lor după tată, și tuturor moștenitorilor și urmașilor lor, ca noua danie a noastră și cu întreg acel drept, cu care ține de dreptul nostru de danie, cu toate folosințele lui și cu toate cele ce țin de el³, oricum s-ar numi, în adevărata înșiruire și deosebire a vechilor lor semne de hotar, întorcînd și zădărnîcînd acea danie a noastră (făcută) zisului Ladislau, fiul lui Elleus, ca fiindă făcută la îndemnul nedrept și neîngăduit al aceluia, și nimicînd și desființînd cu totul scrisorile noastre, cu orice cuvinte ar fi fost întocmite pînă acum cu privire la această danie, ca să stăpînească și să aibă (ei acest pămînt) pe veci și nestrămutat, fără vătămarea drepturilor altora, silind pe pomenitul Ladislau, fiul lui Elleus, și pe urmașii săi la veșnică tăcere cu privire la zisul pămînt Senye (și) poruncînd, prin poruncă regească, palatinului nostru și judei curții noastre și locuitorilor lor, adică celor de față și viitori, să nu îndrăznească să judece pe numiții Balc voievodul și pe Drag și pe frații, pe moștenitorii și pe urmașii lor cu privire la numitul pămînt Senye, față cu pomenitul Ladislau, fiul lui Elleus, și cu moștenitorii săi, și să nu cuteze a-i sili să se înfățișeze la judecata lor sau la scaunul lor de judecată, sub mărturia acestei (scrisori) întărite cu pecetea noastră de taină, care (scrisoare) vom pune să fie dată sub pecetea noastră cea mare, cînd ne va fi înapoiată.

Dat la Lipche Zolien, a treia zi după sărbătorirea fericitului apostol Iacob, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

(*Sub pectē:*) Dare de seamă a domnului Petru Zudor, banul Slavoniei, făcută de Ștefan, notarul său. Citită.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Col. I. Kemény.

Orig. perg., cu urmele pecetii secrete regale aplicate sub text.

EDIȚII: *Uj Magyar Múzeum*, 1854, p. 120; *Revista istorică*, 1925, p. 203.

REGESTE: Szabo, *Erd. Múz. okl.*, p. 31, nr. 135; *Documenta Valachorum*, p. 215, nr. 169.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *humillimam*.

³ Adică de pămîntul Senye.

Nos, Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, vobis, fidei nostro, magnifico viro magistro Simoni, filio Mauriti, comiti Maramorosiensi, committimus serie presentium, prout pro commissione dantes, et mandamus quatenus, visis presentibus, possessiones Gyulahaza et Nyres vocatas, in dicto Maramorosio existentes, ut assertur¹, Gyule Valacho, item Dragus, Stephano, Myrizlow sacerdoti et Dragmer per nostrum² maiestatem donatas, convocatis universis commetaneis earundem et eisdem presentibus, simulcum uno vel duobus iudicibus nobilium eiusdem comitatus et aliis probis nobilibus comprovincialibus, inter eosdem Dragus, Stephanum, Myrizlow sacerdotem et Dragmer, mediante iustitia, dividatis in partes concernentes et unicuique suam portionem committatis, pacifice possidendam et tenendam, cum utilitatibus eiusdem universis. In casu autem contrario, propter aliqua ardua negotia videlicet, hoc facere non possetis, tunc istis duobus iudicibus nobilium et aliis probis nobilibus id facere committatis.

Datum in Lypche Zoly, in festo beati Dominici confessoris, anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo octavo.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, vouă, credinciosului nostru, măritului bărbat, magistrul Simion, fiul lui Mauriciu, comite de Maramureș, prin cuprinsul celor de față vă însărcinăm, dându-vă ca poruncă, și vă poruncim ca, după ce veți fi văzut cele de față să împărțiți după dreptate între Dragoș, Ștefan, Miroslav preotul și Dragomir, în părțile ce li se cuvin, moșiile numite Giulești și Nyres, aflătoare în zisul Maramureș, după cum se spune, datorite de maiestatea noastră lui Giula românul și, de asemenea, lui Dragoș și Ștefan, preotului Miroslav și lui Dragomir, chemînd pe toți megieșii acelor (moșii) și de față, cu ei, precum și cu unul sau doi juzi ai nobililor din acel comitat și cu alți nobili cinstiți din acel ținut; și să-i încredințați fiecăruia partea sa cu toate foloasele sale, spre a o stăpîni și a o ține în pace.

Dacă dimpotrivă, din vreo oarecare pricină arzătoare, n-ați putea face acest lucru, atunci să-i însărcinați pe cei doi juzi ai nobililor și pe ceilalți nobili cinstiți să facă aceasta.

Dat în Lypche Zoly, la sărbătoarea fericitului Dominic Mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

În 1909 se păstra, sub forma unei copii autentice tîrzii, la Sighet, în Arhiva comitatului Maramureș, fondul: Actele familiilor nobile, fam. Rednic, nr. VII. EDIȚII: *Tört. Tár.*, 1909, p. 3 (cu data greșită: 4 august 1368).

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 215 (cu data greșită: 4 august 1368).

¹ Astfel în text.; corect: *asseritur*.

² Astfel în text.; corect: *nostram*.

Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, fidelibus suis Olachis, Stephano, Miroslav presbitero et Dragomer, filliis Gyule, salutem et gratiam.

Noveritis quod nos, prout recordamur, villam Zlatina simulcum aliis quinque¹ villis, Hatpathokfalva, Dezefalva, Hernyathfalva et Sugatag vocatis, in Maramorosio existentibus, fidei nostro familiari Olaho,

Dragos, fratri vestro uterino, et suis heredibus, a predicto patre vestro et a vobis distinctim et separatim duximus conferendam. Nunc autem, ut asseritur, pro eo quod idem Dragus eidem Gyule, patri suo, usque vitam dictam possessionem Zlatina voluntarie uti permisit eodem Gyula decesso, velletis ab eodem occupare. Quare, fidelitate² firmiter precipientes mandamus et commitimus quatenus predictam villam Zlatina tamdiu, donec per magistrum Symonem, comitem nostrum Maramorosiensem, visis vestris et eiusdem Dragus, fratris vestri, litteralibus instrumentis, super facto ipsarum sex villarum inter eundem et vos satisfactio impendetur, ipso Dragus, fratri vestro, remittatis pacifice possidendam, prout etiam alias literatorie dederamus in mandatis illud idem³. Secus pro nostra gratia facere non ausuri.

Datum in Lypche Zoly, in festo beati Dominici confessoris, anno domini M^o CCC^o LX° octavo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi români, lui Ștefan, preotului Miroslov și lui Dragomir, fiii lui Giula, sănătate și milostivire.

Aflați că noi, după cum ne amintim, am hotărât să hărăzim satul Slătioara, dimpreună cu alte cinci sate, numite Breb, Desești, Hărnicеști și Șugătag, aflătoare în Maramureș, slujitorului nostru credincios, românului Dragoș, fratelui vostru bun, și moștenitorilor săi, deosebit și despărțit de sus-zisul vostru tată și de voi. Acuma, însă, după cum se spune, din pricină că acel Dragoș a îngăduit de bună voie pomenitului său tată Giula să se folosească pe viață de zisa moșie Slătioara, murind (acum) pomenitul Giula, voiți să o luați voi de la el. Drept aceea, punem în vedere și poruncim cu tărie credinței (voastre) și hotărâm să dați înapoi sus-zisul sat Slătioara pomenitului Dragoș, fratele vostru, ca să-l stăpânească în pace, pînă cînd magistrul Simion, comitele nostru de Maramureș, va face dreptate între dînsul și voi cu privire la cele șase sate, după ce va fi văzut actele voastre scrise și ale pomenitului Dragoș, fratele vostru, așa cum de altfel i-am poruncit în scris și lui același lucru. Altfel să nu cutezați a face pentru milostivirea noastră.

Dat la Lypche Zoly, la sărbătoarea fericitului Dominic Mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

Orig. (fără a se indica locul de păstrare a actului).

EDIȚII: *Mihályi*, p. 61 (cu data greșită: 5 iulie 1368).

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 214—215 (cu data greșită: 5 iulie 1368).

¹ În orig. s-a omis cea de-a cincea moșie, Kopachfalva (cf. observația editorului textului latin, p. 61, n. 1; vezi și doc. nr. 344, dat în aceeași zi și în același loc).

² Astfel în text.; corect: *fidelitati*.

³ Astfel în text.; corect: *eidem*.

Lodouicus, dei gracia, rex Ungarie, fidei suo, magnifico viro, magistro Symoni, filio Mauricii, comiti nostro Maramorosiensis, salutem et gratiam.

Noveritis quod nos ut meminimi¹, possessionem Zlatina nuncupa-

tam, in Maramorosio situatam, simulcum aliis quinque possessionibus, Hatpataky, Kopachfalua, Dezefalua, Hernyachfalua et Sugatag vocatis, cum quibuslibet suis utilitatibus et pertinenciis, fideli nostro Olacho Dragus, filio Gyule, et suis heredibus, pro eius fidelitatibus et obsequissimis² meritis, a predicto Gyula patre ac Stephano, Iruzlo et Dragumir, fratribus suis uterinis, separatim et distinctim duximus conferendam, quam nunc, ut asseritur, (pro eo quod)³ idem Dragus pretacto Gyule, patri suo, usque vitam voluntarie uti permisit, iam ipso Gyula decesso, pretacti Stephanus, Iruzlo et Dragumir, ab ipso Dragus nituntur occupare. Quare fidelitati vestre committimus, dantes in mandatis, quatenus, habita presencium noticia, generali in ipso comitatu congregacione proclamata, unacum iudicibus nobilium ipsius comitatus et universis nobilibus congregacionis eiusdem, deo pro⁴ oculis habito, visis ambarum parcium instrumentis literalibus super dicta possessione Zlatina, modo premissis ipsi Dragus a predictis Gyula patre, Stephano, Iruzlou⁵ et Dragumir, fratribus suis, distinctim et separatim per nostram maiestatem, simulcum dictis aliis quinque possessionibus, donatam fore reperieritis, extunc contradiccione eorundem Stephani, Iruzlo sacerdotis (...) ⁶ et Dragumir, fratrum eiusdem, non obstante, eandem possessionem Zlatina cum omnibus suis utilitatibus prememorato Dragus et, per eum, suis successoribus statui faciatis pacifice possidendam, prescriptis Stephano, Iruzlo Sacerdoti et Dragumir super eadem possessione silentium imponentes, nostra auctoritate mediante, aliud pro nostra gracia non facturi.

Datum in Lipche Zoly, in festo beati Dominici confessoris, anno domini M^o CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

(*Sub pecete:*) Relacio magistri Symonis, filii Mauricii. . .⁷

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului său, măritului bărbat, magistrului Simion, fiul lui Mauriciu, comitelui nostru de Maramureș, sănătate și milostivire.

Aflați că noi, după cum ne aducem aminte, am hotărît să hărăzim moșia numită Slătioara, așezată în Maramureș, dimpreună cu alte cinci moșii, numite Breb, Kopachfalva, Desești, Hărnicеști și Șugatag, cu toate foloșințele lor și cu toate cele ce țin de ele, credinciosului nostru, românului Dragoș, fiul lui Giula, și moștenitorilor săi, pentru faptele lui de credință și preaiudatoritoarea lui vrednicie, despărțit și deosebit de sus-zisul Giula, tatăl său, și de Ștefan, Miroslov și Dragomir, frații săi buni. Acum (însă), după cum se spune, din pricina că pomenitul Dragoș i-a îngăduit de bună voie pomenitului său tată Giula să se folosească pe viață de ea, murind (acum) pomenitul Giula, sus-zisii Ștefan, Miroslov și Dragomir încearcă să o ia de la pomenitul Dragoș. Drept aceea, hotărîm și poruncim credinței voastre ca, luînd cunoștință de cele de față și chemînd obșteasca adunare din numitul comitat, dimpreună cu juzii nobililor pomenitului comitat și cu toți nobilii acelei adunări, avînd pe Dumnezeu înaintea ochilor, după ce veți vedea actele scrise ale celor două părți cu privire la zisa moșie Slătioara, (dacă) veți afla că (aceasta) a fost dăruită în chipul arătat mai sus pomenitului Dragoș, deosebit și despărțit de sus-zisii Giula, tatăl (său), și de Ștefan, Miroslov și Dragomir, frații săi, de către maiestatea noastră, dimpreună cu celelalte cinci moșii, atunci, fără a ține seama de împotrivirea lui Ștefan, a preotului Miroslov . . . și a lui Dragomir, frații lui, să faceți, în temeiul imputernicirii noastre, ca moșia Slătioara, dimpreună cu toate foloșințele ei, să fie dată în stăpînire sus-amintitului Dra-

goș și, prin el, moștenitorilor lui, ca s-o stapinească în pace, silind pe pomeniții Ștefan, preotul Miroslav și pe Dragomir la tăcere cu privire la moșia de mai sus. Altfel sa nu faceți pentru milostivirea noastră.

Dat la Lipche Zoly, la sărbătoarea fericitului Dominic marturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

(*Sub pecete:*) Darea de seama a magistrului Simion, fiul lui Mauriciu...

Orig. (fara a se îndi a lo ul de pastrare a actului).

EDIȚII: *Mihalyi*, p. 62—63 (cu data gresită: 5 iulie 1368).

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 214, nr. 167 (cu ata r sita: lie 1368).

¹ Astfel, în text.; corect: *memin'mu*.

² Astfel în text.; corect: *ob equo i im*.

³ Lacuna în text.; întregit astfel cupa do umentul anterior, nr. 43.

⁴ Astfel în text.; orect: *pre*.

⁵ Astfel în text.; f rma latina este orupta în: *Myrizlow* (vezi nr. 342).

⁶ Lacuna în text.

⁷ Completat astfel după *Mihalyi*, p. 63, n. 6.

Nos, Petrus, wiceuoyouda Transsiluanus, memorie commendamus per presentes quod causam, que inter nobilem dominam, relictam Bartholomei, filiam videlicet quondam comitis Michaelis de Enyud, actricem, ab una, parte ex altera vero religiosum virum, fratrem Nicolaum, priorem de Sebus, et suum conventum, in causam attractos, in facto cuiusdam molendini, in villa Peterfalua super fluvium Sebus existentis, nunc apud manus eorundem fratrum de Sebus habite¹, mediante homine² magnifici viri, domini Nicolai, woyuode Transsiluani et comitis de Zonuk, domini nostri, per eandem dominam actricem legitime recaptivati, iuxta commissionem iudiciariam eiusdem domini nostri woyuode, in octavis festi beati Jacobi apostoli nunc proxime preteritis vertebatur coram nobis, quia Michael de Jedych, procurator iamdicte nobilis domine, Nicolaum, filium (Petri)³ de Berethholm⁴, plebanum, exe(cu)torem⁵ ipsius domine in causa prenotata, in curia Romana esse asserebat, absque presencialitate ipsius Nicolai plebani ipsa causa difiniri⁶ non valebat, eciam fratre Gregorio, in persona predicti Nicolai prioris et sui conventus, terminum ulteriorem postulante, ideo nos eandem causam ad octavas diei Cynerum nunc venturas, pro finali terminacione et deliberacione fienda, duximus prorogandam, eo modo, quod universa instrumenta seu literalia munimenta, in facto ipsius molendini confecta, ambe partes absque ulteriori dilacione termino in prefixo coram nobis exhibere teneantur, quibus visis iudicium et iusticiam facere valeamus inter partes prenotatas, domino permittente.

Datum in Sancto Emerico, octavo die termini prenotati, anno domi i M^{mo} CCC^{mo} LX ° octavo.

Noi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prin (scrisoarea) de față dăm de știre ca pricina care, potrivit poruncii judecatorești a domnului voievod al nostru, se dezbatea în fața noastră la octavele de urînd trecute ale sărbătorii fericitului apos ol Iacob⁷, între nobila d amna, v -

duva lui Bartholomeu, adică fiica răposatului comite Mihail de Singătin, pirișă, pe de o parte, iar pe de altă parte cuviosul frate Nicolae priorul din Sebeș, și conventul său, piriți, -cu privire la o moară așezată pe riul Sebeș, în satul Petrifalău, aflătoare acum în mîna acelorași frați (călugări) din Sebeș, și dobîndită din nou în chip legiuit de numita doamnă pirișă prin mijlocirea omului măritului bărbat, domnul Nicolae, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, domnul nostru, intrucît Mihail de Idiciu, imputernicitul pomenitei nobile doamne, spunea că Nicolae, fiul lui Petru de Biertan, parohul, mandatarul acestei nobile doamne în pricina pomenită, se află la curtea romană și (că), în lipsa acelui paroh Nicolae, pricina nu se putea încheia, (și) chiar fratele Grigore cerînd, în numele priorului Nicolae și al conventului său, un alt soroc, de aceea noi am hotărît să aminăm pricina — pentru cea din urmă dezbateri și încheiere — la octavele viitoare ale începutului Păresimilor³, în acest fel ca amîndouă părțile să fie datorare să arate în fața noastră la sorocul statornicit, fără altă aminare, toate actele sau dovezile lor scrise, întocmite cu privire la acea moară, pentru ca, după vederea lor, cu voia Domnului să putem face judecată și dreptate între părțile pomenite.

Dat la Sîntimbru, în a opta zi a sorocului sus-insemnat, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

Arh. Naț. Magh., DL 30 023. Fotocopie la Inst. de Ist. Cluj-Napoca/1368.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă aplicată în document pe verso.
EDIȚII: *Ub.*, II, p. 317.

¹ Corect: *habiti*.

² Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.

³ Lipsește în orig.; întregit după *Ub.*, II, p. 415.

⁴ Astfel în orig.

⁵ Pată de umezeală 0,5 cm; întregit după sens.

⁶ Corect: *definiri*.

⁷ 1 august.

⁸ 21 februarie (1369).

Lodovicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis capitulo Waradiensis, salutem et gratiam.

Dicitur nobis in persona magistri Jakch de Ku(sal)¹ quod ad vindendam quandam iuramentalem de(posicione)m² inter ipsum, ad una, parte vero ex altera, Philippum, filium Jacobi de Erked, octavo die festi Nativitatis beate virginis nunc venturo, in facie possessionis Kyrwa vocate, fiendam, nostro et vestro hominib(us i)ndigeret¹. Super quo, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Paulus, filius Sandor de Sandorhaza, vel Vallentinus de Sancto Rege, au(t Joh)annes¹, filius Dominici de Baxa, aliis absentibus, homo noster, dictam iuramentalem deposicionem, termino in prefixo, videat et intueatur, suo modo. Et post hec, facti seriem nobis fideliter rescribatis.

Datum Bud(e, sec)undo¹ die festi Assumpcionis beate virginis, anno domini millesimo CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi din capitlul de Oradea, sănătate și milostivire.

Ni se spune, în numele magistrului Jakch de Coșeu, că pentru a fi de față la o mărturie dată sub jurământ între el, pe de o parte, iar pe de altă parte, Filip, fiul lui Iacob de Archid, care se va face la fața locului pe moșia numită Chilioara, în a opta zi a sărbătorii Nașterii fericitei Fecioare, care va veni acum³, este nevoie de omul nostru și al vostru.

Cu privire la aceasta, punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți pe omul vostru vrednic de crezare, ca om de mărturie, în fața căruia, omul nostru Pavel, fiul lui Alexandru de Sandorhaza, sau Valentin de Sincraiu, ori Ioan, fiul lui Dominic de Bocșa, în lipsa celorlalți, să vadă și să ia aminte, după cum se cuvine, la sorocul sus-pus, la zisa mărturie dată sub jurământ. Și după acestea, să ne faceți cunoscut în scris, întocmai, desfășurarea acestui lucru.

Dat la Buda, în a doua zi a sărbătorii Adormirii fericitei Fecioare, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 396. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1368.
Transumpt în actul capitlului din Oradea, din 19 septembrie 1368, nr. 356.

¹ Pată de umezeală cca 0,5 cm; întregit pe baza contextului.

² Rupt cca 1,5 cm; întregit după sens.

³ 15 septembrie (1368)*

Nos, Paulus, comes de Zolnuk interiori, et iudices nobilium de eodem damos pro memoria quod Ladislaus, filius Jacobi, et Stephanus dictus Zekek¹, in personis Gregorii et Apa, filiis² Johannis, filii Jacobi, et Johannis, filii Andree, Johannis et Andree, filiis² Nicolai, nobilium de Bethlen, ad nostram venientes presentiam sunt protestati quod Dominicus et Michael, vicecastellani de Baluanus, ad possessionem ipsorum Malon vocatam potentialiter irruentes, omnes fruges eiusdem ville Malom³ asportari fecissent, propria eorum auctoritate et potentia.

Datum in Deswar, feria quarta proxima ante festum Bartholomei apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

(*Pe verso:*) Pro Gregorio et Apa, filiis⁴ Jacobi de Bethlen, contra Dominicum et Mychaelem, vicecastellanos de Baluanus, protestatorie.

Noi, Pavel, comite de Solnocul Dinlăuntru, și juzii nobililor din același (comitat) dăm de știre că, venind înaintea noastră, Ladislau, fiul lui Iacob, și Ștefan zis Secuiul, în numele lui Grigore și Apa, fiii lui Ioan, fiul lui Iacob, și al lui Ioan, fiul lui Andrei, al lui Ioan și Andrei, fiii lui Nicolae, nobili de Beclean, au făcut întâmpinare că Dominic și Mihail, vicecastelani de Unguraș, năvălind cu silnicie pe moșia lor numită Mălin, au pus, cu de la sine putere și încuviințare, să se ridice de pe aceea moșie Mălin toate roadele.

Dat la Dej, în miercurea dinaintea sărbătorii apostolului Bartholomeu, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

(*Pe verso:*) Scrisoare de întâmpinare pentru Grigore și Apa, fiii lui Iacob de Beclean, împotriva lui Dominic și Mihail, vicecastelani de Unguraș.

¹ Astfel în text, probabil pentru *Zekel*.

² Corect: *filiorum*.

³ Astfel în text.

⁴ Astfel în text; de fapt este vorba de nepoții lui Iacob.

Capitulum ecclesie Transsiluane, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presencium noticiam habituris, salutem in domino sempiternam.

Ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod nobili domina, consorte Johannis sartoris dicti Zekul, civis de Sebus, Elizabeth nuncupata, filia videlicet condam comitis Michaelis de Dalya, ab una parte, ex altera vero Nicolao litterato¹, notario nobilis viri Petri, viceuoyuode Transsiluani, vice et nomine eiusdem domini sui, coram nobis constitutis, per eandem nobilem dominam Elizabeth nobis propositum extitit pariter et relatum oraculo yive vocis quod ipsa, pro quibusdam necessitatibus suis ipsam ad presens urgentibus, totalem suam possessionariam porcionem in possessione Dalya habitam, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis quibuslibet, pro centum florenis aureis coram nobis plene habitis et receptis, a die datarum presencium per decem annos integros, eidem Petro, viceuoyuode Transsiluano, pignori obligasset et obligavit coram nobis tali modo quod, quandoque ipsa domina Elizabeth, elapsis ipsis decem annis, dictam possessionariam suam porcionem pro dicta sumpma² pecunie, videlicet centum florenis, ab eodem Petro viceuoyuoda redimere posset seu valeret, rehabita sua pecunia, eidem, absque omni gravamine et strepitu iudicii aliqualis, pacifice reddere et resignare teneatur Petrus, viceuoyuoda prenotatus; assumens et obligans se domina Elizabeth prenotata medio tempore, donec eandem porcionem suam possessionariam redimere valeret, in dominio eiusdem contra omnes fratres et generationes suas eundem Petrum viceuoyuodam conservare. In quorum omnium premissorum testimonium, presentes litteras nostras privilegiales, pendentis et autentici² sigilli nostri munimine roboratas, eidem duximus concedendas.

Datum secundo die festi beati Bartholomei apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo. Discretis viris Johanne preposito, Andrea cantore, Petro custode et magistro Ladislao, archydiacono de Doboka, decano, canonicis ecclesie nostre existentibus.

Capitulul bisericii Transilvaniei, tuturor credincioșilor întru Hristos, celor de față cît și celor viitori, care vor lua cunoștință de această scrisoare, mîntuire veșnică întru Domnul.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, înfățișîndu-se înaintea noastră, nobila doamnă, soția lui Ioan croitorul, zis Secuiul, orășean din Sebeș, numită Elisabeta, anume fiica fostului comite Mihail de Daia, pe de o parte, iar pe de altă (parte) Nicolae diacul, notarul nobilului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, în locul și în numele acestui domn al său, acea nobilă doamnă Elisabeta

ne-a spus și, totodată, ne-a arătat prin viu grai ca dînsa, din pricina unor nevoi grabnice ei acum, a zălogit și zălogește în fața noastră numitului Petru, vicevoievodul Transilvaniei, întreaga sa bucată de moșie ce {o} are în moșia Daia, cu toate folosințele ei și cu toate cele ce țin de ea, pentru o sută de florini de aur, luați și primiți în întregime în fața noastră, pe timp de zece ani întregi de la darea celor de față, în așa chip, că, oricînd acea doamnă Elisabeta, după trecerea celor zece ani, ar putea sau ar fi în stare să răscumpere de la acel Petru vicevoievodul zisa ei bucată de moșie, pentru pomenita sumă de bani, anume pentru o sută de florini, sus-numitul Petru vicevoievodul, primindu-și îndărăt banii săi, să fie ținut dator să i-o dea și să i-o lase, fără gloaba și gilceava vreunei judecăți; pomenita doamnă Elisabeta s-a îndatorat și s-a legat ca între timp, pînă ce va putea să-și răscumpere pomenita bucată de moșie, să-l păstreze pe acel Petru vicevoievodul în stăpînirea ei, împotriva tuturor fraților și rudeniilor ei.

Spre mărturia tuturor celor de mai sus, am hotărît să-i dăm scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea peceteii noastre atîrnate și autentice.

Dat a doua zi după sărbătoarea fericitului apostol Bartolomeu, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt. Chibzuiții bărbați Ioan prepozitul, Andrei cantorul, Petru custodele și magistrul Ladislau, arhidiaconul de Dăbîca, decanul, fiind canonici ai bisericii noastre.

Arh. Naț. Magh., Dl. 27 274. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1368.
Orig. perg., pecetea atîrnată lipsește.

¹ Scris cu inițială minusculă.

² Astfel în orig.

349

1368 august 30 (*tercio Kalendas mensis-Septembris*)

Ludovic I, regele Ungariei, întărește acte mai vechi privitoare la moșia Beus. În lista demnitarilor, printre alții: Dumitru, episcopul de Oradea, Dumitru, episcopul Transilvaniei, Dominic, episcopul de Cenad, și Nicolae, voievodul Transilvaniei.

Arh. Naț. Magh., Dl.

Orig. perg., pecete atîrnată cu șnur de matase galben-roșu.

EDIȚII: *Héderváry okl.*, I, p. 67—69.

350

1368 septembrie 8 (*sexto Idus Septembris*)

Ludovic I, regele Ungariei, dăruiește călugărițelor din Buda Veche moșia Csígléd. În lista demnitarilor, printre alții: Dumitru, episcopul de Oradea, Dumitru, episcopul Transilvaniei, Dominic, episcopul de Cenad, și Nicolae, voievodul Transilvaniei.

Arh. Naț. Magh., Dl.

Orig.

EDIȚII: *Katona*, X, p. 428—430 (fragmentar).

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, Petrus, vicewayuoda Transsiluanus, amicitiam paratam debito cum honore.

Dicit nobis Stephanus, filius Nicolai de Zenthivan, in sua, Gregori¹ et Johannis, fratrum suorum, in personis, quod ipsi in dominium possessionarie porcionis ipsorum pro quarta filiali domine matris eorum, per Michaelem, filium Andree de eadem, ipsis date et concesse, mediante homine nostro et vestro testimonio, vellent introire, si contradicchio cuiuspiam non obviaret eisdem in hac parte. Super quo, vestram petimus amicitiam presentibus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Petrus Rufus de Toldalad vel Johannes, filius Barnabe de eadem, aut Simon de Zengel, aliis absentibus, homo noster, ad faciem iamdictę posesionis Zenthivan accedendo, vicinis et commetaneis universis legitime in ibi convocatis et presentibus, eosdem Stephanum, Gregorium et Johannem, filios Nicolai, in dominium iamdicte possessionarie porcionis pro quarta filiali domine matris ipsorum, ut premissum est, date, introducat, regni consuetudinę requirente, si per quempiam non fuerit contradictum, contradicciones² vero, si qui fuerit³, evocet (et)⁴ citet eosdem contra predictos Stephanum, Gregorium et Johannem in nostram presenciam, ad terminum competentem, recionem contradiccionis ipsorum reddituros. Et post hec, seriem omnium premissorum, prout fuerit oportunum⁵, nobis in vestris litteris amicabilem rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, secundo die festi Nativitatis virginis gloriose, anno domini M^o CCC^o LX^{mo} octavo.

Chibzuților și cinstiților bărbați, vrednicului de cinste capitolu al bisericii Transilvaniei, prietenilor lui vrednici de cinste, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Ne spune nouă Ștefan, fiul lui Nicolae de Sîntioana, în numele său (și) al fraților săi, Grigore și Ioan, că ei vor să fie puși, prin mijlocirea omului nostru și a omului vostru de mărturie, în stăpînirea părții lor de moșie, dată și lăsată lor de către Mihail, fiul lui Andrei, din aceeași (moșie), drept pătrime cuvenită fiicei a doamnei, mama lor, dacă nu li se va ivi împotrivirea cuiva în această prîvință. Cu privire la care, cerem cu stăruință, prin scrisoarea de față, prieteniei voastre să trimiteți pe omul vostru vrednic de crezare ca om de mărturie, înaintea căruia, omul nostru, Petru Roșu de Toldal sau Ioan, fiul lui Barnaba, tot de (Toldal) sau, în lipsa lor, Simion de Singer, ducîndu-se la fața locului pe suszisa moșie Sîntioana, și fiind chemați acolo în chip legiuit, vecinii și megieșii acesteia, și fiind ei de față, să-i pună în stăpînire, potrivit obiceiului țării, pe acei Ștefan, Grigore și Ioan, fiii lui Nicolae, în suszisa parte de moșie, dată lor, după cum s-a spus mai sus, drept pătrime cuvenită fiicei a doamnei, mama lor, dacă nu se va face împotrivire de către nimeni, iar dacă vor fi împotrivitori, să-i cheme să stea în fața suszișilor Ștefan, Grigore și Ioan, înaintea noastră, la sorocul cuvenit, spre a da seamă cu privire la împotrivirea lor. Și după acestea, să aveți bunătatea a ne face cunoscut în scrisoarea voastră cuprinsul tuturor celor de mai sus, după cum va fi de cuviință.

Dat la Sintimbru, în a doua zi a sărbătorii Nașterii slăvitei Fecioare, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

Arh. Naț. Magh. Dl. 28 505/1. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1365. Transumpt în actul capitlului din Alba-Iulia, din 22 septembrie 1368, nr. 357, cuprins într-un act al conventului din Cluj-Mănăstur de la sfârșitul secolului al XV-lea.

REGESTE: Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 77.

¹ Astfel în transumpt.

² Corect: *contradictores*.

³ Corect: *fuierint*.

⁴ Lipsește în transumpt; corectat astfel după sens.

⁵ Corect: *opportunum*.

352,

1368 septembrie 14, (Cenad)

Nos, capitulum ecclesie Chanadyensis, damus pro memoria quod reambulacionem metarum possessionis Keer vocate, iuxta continenciam litterarum palatinalium, in presentibus octavis festi Nativitatis beate virginis, inter dominum Petrum, prepositum Orodiensem, ex una, ac magistrum Stephanum, filium Pousa de Zeer, parte ab altera, coram nostro testimonio fieri debitam, ad mandatum litteratorium domini nostri regis, statu in eodem, propter motum presentis exercitus eiusdem domini nostri contra Laich woyuodam moti, ad quindenas residence eiusdem exercitus duximus prorogandam.

Datum in festo Exaltacionis sancte crucis, anno domini M° CCC° LX° octavo.

(*Pe verso:*) Pro magistro Stephano, filio Pousa de Zeer, contra dominum Petrum, prepositum Orodyensem, super possessionaria reambulacione, in octavis festi Nativitatis beate virginis fieri debita, ad quindenas residence exercitus regalis, prorogatoria.

Noi, capitlul bisericii de Cenad, dăm de știre că, la porunca scrisă a domnului nostru, regele, din pricina plecării oștirii de acum a aceluia domn al nostru pornită împotriva voievodului Vlaicu, am hotărât să amânăm în aceeași stare, pe a cincisprezecea zi după lăsarea la vatră a acelei oștiri¹, cercetarea hotarelor moșiei numite Keer, ce trebuia să se facă, potrivit cuprinsului scrisorii palatinului, înaintea omului nostru de mărturie, la octavele de acum ale sărbătorii Nașterii fericitei Fecioare², între domnul Petru, prepozitul de Arad, pe de o parte, și magistrul Ștefan, fiul lui Pousa de Zeer, pe de altă parte.

Dat la sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

(*Pe verso:*) (Scrisoarea) de amânare pe a cincisprezecea zi după lăsarea la vatră a oștirii regești, pentru magistrul Ștefan, fiul lui Pousa de Zeer, împotriva domnului Petru, prepozitul de Arad, cu privire la hotărnicirea unei moșii, ce trebuia făcută la octavele sărbătorii Nașterii fericitei Fecioare.

Arh. Naț. Magh., Dl. Arh. fam. Festetics din Keszthely.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete de închidere.

EDIȚII: *Ortvay*, I, p. 106; DRH-D, I, p. 91—92.

¹ Lăsarea la vatră a oștirii regești a avut loc în 1368, după 10 octombrie (*Szentpétery, Oklevéltani naptár*, p. 31). Deci data amînării cade după 27 octombrie.

² 15 septembrie (1368).

Discretis viris et honestis, capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis, Petrus, viceuoyuoda Transsiluanus, debitum amicitie cum honore.

Dicit nobis religiosus vir, dominus frater Ottho, abbas de Clusmonstra, quod predictus¹ Nicolaus, filius Joseph de Machkas, cum filiis et aliis proximis suis de eadem, propria eorum auctoritate et potencia, unacum iobagionibus ipsorum et aliis ad ipsos pertinentibus, ad pratum suum possessionis sue, Kayantou vocate supra silvam Josephberke vocate², omnino ipsum Pod¹ intra veras metas predictae possessionis sue existentem, fecissent defalcari et nunc facerent incessanter, ac deducit niterentur, in preiudicium dicte sue ecclesie non modicum et derogamen.

Super quo, vestram amicitiam presentibus petimus reverenter quantum vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Mychael, filius Egidii de Zumurduk, vel Nicolaus, filius Johannis de eadem, autem Ladislaus de Sard, aliis absentibus, homo noster, ab omnibus quibus decet et licet, sciat et inquirat de premissis omnimodam veritatem, scitaque premissorum veritate prohibeat eosdem nobiles de Machkas a defalcacione predicti prati et a violenta percepcione quarumlibet terrarum predicti domini abbatis, regni consuetudine requirente. Et post hec, prout premissorum veritas vobis constiterit, cum serie ipsius prohibicionis nobis amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, in octavis festi Nativitatis virginis gloriose, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Chibzuiților și cinstiților bărbați, capitlului bisericii Transilvaniei, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu prietenia și cinstea cuvenită.

Ne spune nouă cucernicul bărbat, domnul frate Otto, abatele de Cluj-Mănăstur, că sus-zisul Nicolae, fiul lui Iosif de Măcicașu, ducându-se cu fiii săi și cu celelalte rude ale sale din același (Măcicașu), cu de la ei voință și putere, împreună cu iobagii lor și cu alții care țin de ei, la un finaț al său de pe moșia sa, Chinteni numită, deasupra pădurii numite Josephberke³, a pus să fie cosit acel podei al său, aflat într-un totu între adevăratele hotare ale sus-zisei sale moșii, și chiar și acum fac necentenit (acest lucru) și încearcă să ducă (finul) spre marea pagubă și daună a zisei sale biserici.

Cu privire la aceasta, prin cele de față cerem cu plecăciune prieteniei voastre să trimiteți pe omul vostru de mărturie vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, Mihail, fiul lui Egidiu de Sumurducu sau Nicolae, fiul lui Ioan de același, sau Ladislau de Șard, în lipsa celorlalți, să cerceteze și să afle de la toți cei de la care se cuvine și se cade, tot adevărul cu privire la cele de mai sus și, (odată) aflat adevărul cu privire la cele de mai sus, să-i oprească pe nobilii de Măcicașu de la cosirea sus-zisului finaț și de la strângerea cu de-a sila (a roadelor) oricăror pământuri ale sus-zisului domn abate, după cum cere obiceiul țării. Și după acestea, să aveți bunăvoința să ne răspundeți în scris, așa cum veți fi aflat adevărul cu privire la cele de mai sus, împreună cu desfășurarea opreliștii.

Dat la Sintimbru, la octavele sărbătorii Nașterii slăvitei Fecioare, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

¹ Astfel în transumpt.

² Corect: *vocalam*.

³ Creasta lui Iosif.

354

(1368) septembrie 15, Vidin

Sincera salutacione premissa.

Noveritis quod in istis partibus est manifestum quoniam dominus noster rex tradidit vobis istud dominium, sed adventus vester nimis tardatur. Ex desiderio vestri adventus, per gentes istas iam non creditur quod verum sit, et modo venit Michlaus giuppanus et, postquam venit, gens ista magis firma fuit quod vobis non sit traditum dominium, et ideo, si vultis quod illud quid remanserit non perdatur, festinetis venire, quia si tardabitis, pro certo omnes recedent, et, si cito venietis, spero in deo quod omnia prospere ibunt, quia ab omnibus habeo nova quod vos desiderant. Valeat dominatio vestra per tempora longiora.

Datum in Bodognion, in octava Nativitatis beate virginis.

Petrus et Andreas de Ragusio, iudices de Bodon.

(*Pe verso:*) Magnifico et potenti domino, domino Benedicto, bano Budinensi.

Cu sincere urări de sănătate.

Aflați că în aceste părți se știe că domnul nostru regele v-a dat vouă această stăpînire, dar sosirea voastră întîrzie prea mult. Așteptînd sosirea voastră, oamenii de aici nu mai cred că este adevărat (că veniți), și acum a venit jupîn Miclăuș, și, după ce a venit el, poporul de aici s-a încredințat mai mult că nu vi s-a dat vouă stăpînirea, și, deci, dacă voiți ca ceea ce a rămas să nu se piardă, grăbiți-vă să veniți, căci de veți întîrzia, cu adevărat toți (ne) vor părăsi, iar dacă veniți degrabă, sper întru Domnul că toate vor merge bine, căci am de la toți știre că vă doresc. Să fie sănătoasă domnia voastră mulți ani.

Dat la Vidin, la octavele Nașterii fericitei Fecioare.

Petru și Andrei de Raguză, juzi de Vidin.

(*Pe verso:*) Măritului și puternicului stăpîn, domnului Benedict, banul de Vidin.

Arh. Naț. Magh. Dl.

Orig., hîrtie, cu pecete.

În lipsa originalului, s-a păstrat datarea de an propusă de editorul textului latin. Maria Holban, *Contribuții*, p. 23—24, consideră, analizînd conjunctura, că documentul trebuie datat: 15 septembrie 1366.

EDIȚII: *Tört. Tár.*, 1898, p. 365—366 (cu data greșită: 8 septembrie); Maria Holban, *op. cit.*, p. 23, n. 2.

355

1368 septembrie 16, (Cluj-Mănăstur)

Nos, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, memorie commendamus per presentes quod Nicolao, filio Johannis, filli Gyula de Gyula, personaliter, ab una parte, ex altera vero Nicolao, filio Joseph de Machkas, in personis nobilium domine relictæ ac puellarum adhuc innuptarum, Elena et Clara vocatarum, filiarum eiusdem Johannis,

filii Gyule, coram nobis constitutis, per eundem Nicolaum, filium Johannis, nobis propositum extitit pariter et relatum oraculo vive vocis quod, quia ipse in presentem regium exercitum contra Layconem versus partes Transalpinas iam inchoatum, unacum magnifico viro, domino Nicolao, woyuoda Transsiluano et comite de Zonuk, capitaneo scilicet eiusdem exercitus regalis, ac magistro Johanne dicto Lepes, castellano de Dewa, dominis suis, de necessario proficisci oporteret, proprieque facultates ad id non suppetere eidem, pretacta nobilis domina, relicta ipsius Johannis, filii Gyule, mater sua, de suis rebus et bonis a condam Nicolao dicto Fargach, priore marito suo, successis et devolutis, que neminem alium nisi ipsam dominam matrem et easdem sorores suas de iure tangere dinoscerentur¹, in octuaginta florenis promptis sibi subvenisset. Ideoque, totales porciones suas possessionarias in possessionibus predicta Gyula et Gyosmachkas vocatis habitas pro eadem sumpma¹ pecunie, videlicet octuaginta florenis, eisdem domine matri et sororibus suis, cum omnibus earum utilitatibus et pertinenciis universis, pignori obligasset et impignoravit coram nobis tali modo, quod, quodcumque easdem possessionarias porciones suas pro dicta sumpma¹ pecunia² ab eisdem redimere posset, liberam redimendi haberet facultatem; tali tamen condicione interiecta, quod, si divino iudicio disponente medio tempore, in ipso exercitu casu fortuito, vel alias, vitam sibi finire contingeret temporalem, dicta sua iura possessionaria ipsis domine matri et sororibus eiusdem ac earum heredibus et successoribus in perpetuum asscribetur³ hereditatem, vigore presencium mediante.

Datum secundo die octavarum festi Nativitatis virginis gloriose. Anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Noi, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăștur, dăm de știre prin scrisoarea de față că Nicolae, fiul lui Ioan, fiul lui Gyula de Giulia, el însuși, pe de o parte, iar pe de altă parte Nicolae, fiul lui Iosif de Măcicașu, în numele nobilelor, a doamnei văduve și a copilelor încă necăsătorite, numite Elena și Clara, fiicele aceluiasi Ioan, fiul lui Gyula, înfățișându-se în fața noastră, ni s-a spus și, deopotrivă, ni s-a arătat prin viu grai de către același Nicolae, fiul lui Ioan, că deoarece el trebuie să plece de nevoie în oastea regească de acum, pornită împotriva lui Vlaicu, înspre Țara Românească, împreună cu măritul bărbat, domnul Nicolae, voievodul Transilvaniei și comitele de Solnoc, adică căpetenia oștii regești, și cu magistrul Ioan zis Lepeș, castelanul de Deva, stăpînii săi, și deoarece bunurile sale nu-i sînt îndeajuns pentru aceasta, pomenita nobilă doamnă, văduva acelui Ioan, fiul lui Gyula, mama sa, l-a ajutat cu optzeci de florini în bani gata, din lucrurile și bunurile sale moștenite și primite de la răposatul Nicolae zis Forgach, primul său soț, (bunuri) care se știe că nu privesc de drept pe nimeni altcineva decît pe acea doamnă și pe acele surori ale sale, de aceea a zălogit și a dat ca zălog în fața noastră pentru acea sumă de bani, adică optzeci de florini, acelorași, doamnei mame și surorilor sale, toate părțile sale de moșie avute în moșiile numite Giulia, sus-zisă, și Deuș, cu toate folosințele și cele ce țin de ele, în acest fel, că oricînd ar putea să răscumpere de la acestea, pentru numita sumă de bani, acele părți ale sale de moșie, să aibă slobodă voie de a le răscumpăra; punîndu-se totuși această condiție, că, dacă prin rînduiala judecății dumnezeiești, între timp, s-ar întîmpla (ca'el) să-și piardă viața în acea oaste dintr-o întîmplare neașteptată, sau altă dată, zisele drepturi de stăpînire ale-sale să fie trecute ca moștenire

veșnică acelorași, doamnei mame și surorilor lui, precum și moștenitorilor și urmașilor lor, în temeiul și prin mijlocirea celor de față.

Dat în a doua zi a octavelor sărbătorii Nașterii slăvitei fecioare, în anul domnului o mie trei sute șazeci și opt.

Arh. Naț. Magh., Dl. 27 276. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1368. Orig. perg., fără urme de pecete.

EDIȚII: DRH—D, I, p. 92—93.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *pecunie*.

³ Corect: *asscriberetur*.

Capitulum ecclesie Waradiensis, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presencium noticiam habituris, salutem in salutis largitore.

Ad <universorum>¹ noticiam harum scrie volumus pervenire quod litteras serenissimi principis domini Lodouici, dei gracia, illustris regis Hungarie, nobis directas, recepimus sumpmo² cum honore hunc <tenorem>¹ per omnia continentes: <Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 16 august 1368, Buda, nr. 346>.

Nos itaque, mandatis eiusdem regie sublimitatis², ut tenemur, obtemperantes, unacum homine eiusdem, Paulo de Sandor<haza, pre>notato³, Johannem presbiterum, rectorem altaris sancte Elizabethe de choro ecclesie nostro, pro testimonio fidedignum ad premissa exequenda duximus destinandum. Qui, demum, ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concordi<ter retu>lerunt⁴ quod ipsi, in octavis festi Nativitatis virginis gloriose, nunc preteriti, ad faciem dicte terre litigioase, Kyrwa vocate, mediantibus predictis litteris regalibus, vicinis et commetaneis eiusdem universis legitti(me)⁴ convocatis, accessissent, ubi prefatus magister Jakch, iuxta continenciam litterarum nostrarum obligatarum inter partes exinde confectarum, dissolutis cingulis, discalciatis pedibus, terram super caput eius levando, ut moris est <iurare>⁵ super terram, in eo, ut ipsa terra litigiosa ad possessionem prenotatam, Erked vocatam, non pertinuerit, nec pertineat, et terra usualis eiusdem possessionis non existat, nec extiterit, sed terra usualis condam Isa, hominis sine <he>rede⁵ decessi, existat et extiterit, super qualibus meta infradenotanda sola sua in persona prestitisset sacramentum, prestitoque sacramento ipsam terram litigiosam ab aliorum iuribus possessionariis metaliter separassent et distin<xisse>nt⁴, hoc ordine, ut in fine eiusdam montis, Kerekhyg dicti, iuxta unum rivulum a parte meridionali unam metam cursualem erexissent, ab hinc, ad cacumen ipsius montis gradier.do, duas metas <erexisse>nt³ terras, de inde, ad alium finem eiusdem montis versus partem orientalem eundo, similiter duas metas, predictam terram distingentes, confodissent, ab hinc versus eandem partem orientalem paulisper pergendo, <lo>co⁶ campestriali, unam metam erexissent cursualem, hinc, versus eandem partem orientalem ad unum alveum, wlgo² Agfeo dictum, accedendo, duas metas terreas erexissent, deinde, versus plagam sep<tem>trionalem⁶ ambiendo in capite unius vallis sew² alveoli, unam metam cursualem confodissent, deinde, ad eandem plagam septemtrionalem pergradiendo ad unum colliculum, Berch vocatum, iuxta quandam metam terream pre-

dicte possessioni, Erked vocate, distingentem a parte possessionis regis, Hadod vocate, similiter duas metas terreas erexissent finales, et ibi eedem mete, ut asserunt, terminarentur.

In cuius r(ei)⁷ memoriam perpetuamque firmitatem, presepentes concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas.

Datum feria tertia proxima post festum Exaltacionis Sancte crucis, anno domini su(prad)icto⁶; viris discretis, Petro preposito, lectoratu vacante, Stephano cantore, Jacobo custode, ceterisque canonicys², dominis ac magistris salubriter existentibus.

Capitulul bisericii din Oradea, tuturor credincioșilor întru Hristos, celor de acum, cât și celor viitori, care vor lua cunoștință de cele de față, mîntuire întru dăruitorul mîntuirii.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că noi am primit cu cea mai mare cinste scrisoarea prealuminatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, trimisă nouă (și) avînd în întregime acest cuprins: *«Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 16 august 1368, Buda, nr. 346»*.

Noi, așadar, dînd ascultare porunçilor înălțimii regești, așa cum sîntem datori, am hotărît că împreună cu omul său Paul de Sandorhaza, mai sus însemnat, să-l trimitem pe Ioan, preotul, slujitorul altarului sfintei Elisabeta din corul bisericii noastre, ca om de mărturie vrednic de crezare, ca să aducă la împlinire cele de mai sus. Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi și (fiind) întrebați de noi, ne-am spus într-un glas că ei, la octavele sărbătorii acum trecute ale Nașterii slăvitei Fecioare⁸ în femeiiul sus-zisei scrisori regale, au venit la fața locului pe zisul pămînt în pricină, Chilioara numit, fiind chemați în chip legiuit toți vecinii și megieșii acestuia, unde pomenitul magistru Jakch, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de îndatorire întocmite între părți, a jurat, el însuși în numele său, pe fiecare semn de hotar ce se va însemna mai jos, cu cingătoarea desfăcută, cu picioarele goale, punîndu-și pămînt pe cap, după cum este obiceiul a jura pe pămînt, cu privire la aceea că acel pămînt în pricină nu a ținut și nici nu ține de moșia sus-însemnată, Archid numită, și nu este pămîntul de folosință al acelei moșii, și nici n-a fost, ci este și a fost pămîntul de folosință al răposatului Isa, om care a murit fără moștenitori; și după ce s-a făcut jurămîntul, (ei) au despărțit și au deosebit cu semne de hotar acel pămînt în pricină de drepturile de stăpînire ale altora, în acest fel, că la capătul unui deal, Kerekhyg⁹ numit, lîngă un pîriu; au ridicat un semn de hotar de legătură dinspre partea de miazăzi (și) de aici, înaintînd spre vîrfurile aceluiași deal, au înălțat două movile de hotar, de acolo, mergînd spre celălalt capăt al aceluiași deal către partea de răsărit, au săpat de asemenea două semne de hotar, care să despartă sus-zisul pămînt, de aici îndreptîndu-se puțin către aceeași parte de răsărit, într-un loc de cîmpie au ridicat un semn de hotar de legătură, de acolo, către aceeași parte de răsărit, mergînd spre o albie, Agfeo¹⁰ numită în limba obișnuită, au înălțat două movile de hotar, apoi cotind către partea de miazănoapte, la gura unei văi sau albiei, au săpat un semn de hotar de legătură, de acolo, mergînd spre aceeași parte de miazănoapte, pe un delușor, Berch¹¹ numit, lîngă o movilă de hotar a sus-zisei moșii, numită Archid, care o desparte dinspre partea moșiei regești Hodod numite, au înălțat, de asemenea, ultimele două movile de hotar, și aici, după cum spun (ei), se sfîrșesc aceste semne de hotar.

Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegiată de față, întărită cu puterea pecetii noastre atârinate și adevărate.

Dat în marțea cea mai apropiată de după sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci, în anul Domnului sus-zis, pe cînd viețuiau întru mintuire chib-zuiții bărbați, Petru prepozitul, lectoratul fiind vacant, Ștefan cantorul, Iacob custodele, și ceilalți canonici, domni și magiștri.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 396. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1368. Orig. perg., pecetea atârnată s-a pierdut.

¹ Rupt cca 1 cm; întregit după sens.

² Astfel în orig.

³ Rupt cca 1 cm; întregit pe baza contextului.

⁴ Rupt cca 0,5 cm; întregit după sens.

⁵ Pata de umezeală cca 0,5 cm; întregit pe baza contextului.

⁶ Rupt cca 0,25 cm; întregit pe baza contextului.

⁷ Rupt cca 0,25 cm; întregit după sens.

⁸ 15 septembrie (1368).

⁹ Dealul rotund.

¹⁰ Izvorul pîriului.

¹¹ Creastă.

357.

1368 septembrie 22, (Alba Iulia)

Nobili viri et honesto, Petro vicewayuode¹ Transsiluano, amico ipsorum honorando, capitulum ecclesie Transsiluane, amicismam paratam² sincero cum honore.

Noveritis nos, litteras vestras recepissemus in hec verba: *«Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 9 septembrie 1368, nr. 351»*. Nos enim, petitionibus vestris annuentes unacum Johanne filio Barnabe de Toldalad, homine vestro, nostrum hominem, videlicet Sebastianum, rectorem ecclesie de Keresthwr, ad premissa exequenda duximus transmittendum. Qui demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, feria secunda proxima post festum Nativitatis virginis gloriose, ad faciem possessionis Zenthyvan accessissent, ac vicinis et commetaneis eiusdem legitime in ibi convocatis, ipsisque presentibus, Stephanum, Gregorium et Johannem, filios Nicolai de Zenthyvan, in dominium et possessionem cuiusdam porcionis possessionarie, in eadem possessione Zenthyvan habite, pro quarta filiali domine matris ipsorum, per Michaellem, filium Andree, eisdem date, introduxissent, eandem porcionem possessionariam statuendo nobilibus³ antedictis, nullo⁴ contradictore aparente⁵.

Datum in quindenis festi Nativitatis virginis gloriose, anno prenotato.

Nobilului și cinstitului bărbat, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului său vrednic de cinste, capitulul bisericii Transilvaniei, cu toată prietenia și cu curată cinste.

Aflați că noi am primit scrisoarea voastră avînd acest cuprins: *«Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 9 septembrie 1368, nr. 351»*. Noi, deci, încuviințînd cererile voastre, am hotărît ca împreună cu omul vostru, Ioan, fiul lui Barnaba de Toldal să trimitem pe omul nostru, anume pe Sebastian, parohul bisericii din Cristur, ca să ducă la împlinire cele de mai sus. Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au

spus într-un glas că, în luna de după sărbătoarea Nașterii slăvitei Fecioare⁶, s-au dus la fața locului pe moșia Sintioana și, după ce i-au chemat acolo în chip legiuit pe vecinii și megieșii ei, și fiind aceștia de față, i-au pus pe Ștefan, Grigore și pe Ioan, fiii lui Nicolae de Sintioana, în stăpînirea acelei părți de moșie, avută în acea moșie Sintioana, dată lor de către Mihail, fiul lui Andrei, drept pătrime cuvenită fiicei a doamnei, mama lor, trecînd în stăpînire această parte de moșie nobililor mai înainte ziși, neivindu-se nici un împotrivor.

Dat la cvîndenele sărbătorii Nașterii slăvitei Fecioare, în anul mai înainte însemnat.

Arh. Naț. Magh., Dl. 28 505/L. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1365.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur, de la sfîrșitul secolului al XV-lea, dat lui Petru și Ioan, fiii lui Pavel de Chiraleu.

¹ Vice, scris deasupra rîndului.

² Urmează un cuvînt ilizibil, tăiat.

³ Lectură probabilă.

⁴ Urmează: *contradiccionem apparentem*; fiind de prisos și greșite, au fost omise.

⁵ Corect: *apparente*.

⁶ 11 septembrie (1368).

358

1368 octombrie 1, (Alba Iulia)

Nos, capitulum ecclesie Transilvane, significamus tenore presencium quibus expedit universis quod comites Nicolaus niger, filius Martini, Andreas, filius Nicolai, Nicolaus, filius Cristiani, et Mychael, filius Mychaelis de Heuholm, ad nostram accedentes presenciam nobis, per modum protestacionis, significare curarunt quod quedam villa, Sauli vocata, in sede Selk existens, fuisset possessio ipsorum et predecessorum eorundem, quam, propter potenciam et contumaciam populorum de eadem villa Sauli, uti et frui non possent, nec valerent; nunc autem, mediantibus probis viris, videlicet Andrea, filio Petri, Andrea, filio Johannis de Prethya, Petro, filio Stephani de Eccel, Petro, filio Petri de eadem, et Nicolao, filio Jacobi de Medyes, per modum pacis inter se taliter ordinassent, quod iidem populi seu hospites de predicta villa Sauli pretactis comitibus Nicolao, filio Martini, Andree, filio Nicolai, Nicolao, filio Cristiani, et Mychaeli, filio Mychaelis, aliam possessionem, ffavore¹, consilio et auxilio seniorum de dicta sede Selk, a domino rege postulare et optinere¹, ac pro expensis predictorum nobilium, quas ipsi in facto predictae possessionis Sauli fecissent, tercio die festi beati Mychaelis archangeli quadringentos florenos solvere et dare assumpsissent, ex quibus sexaginta florenos eisdem persolvissent; qui quidem hospites seu populi ipsam ordinationem inter se factam non servassent, nec residuam quantitatem predictae pecunie eisdem solvere curassent, super quo literas nostras protestatorias petierunt emanari, quas nos eisdem concessimus, communi iusticia suadente.

Datum die dominico proximo post festum beati Mychaelis archangeli, anno domini M^o CCC^o LX^{mo} octavo.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul scrisorii de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, înfățișîndu-se înaintea noastră, comiții Nicolae cel Negru, fiul lui Martin, Andrei, fiul lui Nicolae, Nicolae, fiul lui Cristian, și Mihail, fiul lui Mihail de Vurpăr, s-au în-

grijit să ne facă cunoscut, în chip de întâmpinare, că un sat, numit Șoala, aflător în scaunul Șeica, a fost moșia lor și a înaintașilor lor, (și) că, din pricina samavolniciei și a îndărătniciei oamenilor din satul Șoala, ei nu pot și nu sînt în stare să-l folosească și să se bucure de el. Acum, însă, prin mijlocirea unor bărbați cinstiți, și anume Andrei, fiul lui Petru, Andrei, fiul lui Ioan de Brateiu, Petru, fiul lui Ștefan de Ațel, Petru, fiul lui Petru tot de Ațel, și Nicolae, fiul lui Iacob de Mediaș, au rînduit între dînșii, în chip de împăcare, astfel că numiții locuitori sau oaspeți din sus-zisul sat Șoala s-au legat să ceară și să capete de la domnul (nostru), regele, cu sprijinul, sfatul și ajutorul bătrînilor din zisul scaun Șeica, altă moșie pentru sus-amintiții comiți, Nicolae, fiul lui Martin, Andrei, fiul lui Nicolae, Nicolae, fiul lui Cristian, și Mihail, fiul lui Mihail, iar pentru cheltuielile sus-zisilor nobili, pe care aceștia le făcuseră pentru sus-zisa moșie Șoala, ei s-au legat să le plătească și să le dea în a treia zi după sărbătoarea fericitului arhanghel Mihail², patru sute de florini, dintre care șazeci de florini i-au și plătit. Dar numiții oaspeți sau locuitori n-au păzit rînduiala făcută între dînșii, nici nu s-au îngrijit să le plătească partea rămasă a acelei sume de bani; drept aceea, (pîrișii) au cerut să le dăm scrisoarea noastră de întâmpinare, pe care noi le-am dat-o aceloră, după cum sfătuiește dreptatea obștească.

Dat în duminica de după sărbătoarea fericitului arhanghel Mihail, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

Arh. Stat. Sibiu, U.I., 80. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1368.
Orig. perg., cu urme de pecete rotundă aplicată în document pe verso.
EDIȚII: *Archiv.*, XXI, p. 346; *Ub.*, II, p. 318—319.

¹ Astfel în orig.

² 1 octombrie (1368).

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo Chana-
diensi, salutem et graciam.

Noveritis quod nos, consideratis fidelitatibus et fidelium obsequio-
rum preclaris meritis Brank et Radoš, filiorum Mayan, fidelium aule
nostre familiarum, que iidem in diversis nostri et regni nostri negociis
et expeditionibus, sicut prosperis sic et adversis, et specialiter in parti-
bus Rascie et in reoptencione¹ et recaptivacione regni nostri Bulgarie et
civitatis nostre Bidyniensis, cum sumpma¹ sollicitudine et servienti agi-
litate maiestati nostre sedule impenderunt et se, iuxta possibilitatis ip-
sorum exigenciam, pre suis participibus effecerunt generosos et acceptos,
volentes eisdem, pro huiusmodi eorum sollicitis famulatibus regie muni-
ficiencie nostre gracia occurrere speciali, quasdam possessiones nostras,
Gyano et Teryen vocatas, in comitatu de Crasso et penes fluvium simi-
liter Crasso nuncupatum existentes, que, quondam Lamperto, ipsarum
priore possessore et gubernatore, divinitus de medio absque herede su-
blato, ad manus regias, iuxta regni consuetudinem approbatam, forent
devolute, et demum ad castrum nostrum regium, Haram vocatum, appli-
cate et per castellanos eiusdem a multis retrolapsis temporibus, nomine
regio, habite extiterunt et possesse, ab eodem castro nostro, Haram no-
minato, easdem excipientes et eximentes, cum omnibus ipsarum utilita-
tibus et pertinenciis, terris scilicet arabilibus, fimatis et campestribus,

silvis, pratis, nemoribus, fluviis, aquis et aquarum decursibus, molendinis ac locis molendinorum, et aliis quibuscumque ipsarum fructuositatibus, sub eisdem metis et terminorum distincctionibus, quibus per eundem Lampertum habite extiterunt et possesse, nove donacionis nostre titulo eisdem Brank et Rados, filiis Moyan¹, fidelibus nostris, et, per eos, Crayanyn, filio Graden, filii eiusdem Mayan, eorumque heredibus et posteritatibus ac successoribus universis iure perpetuo et irrevocabiliter dedimus, donavimus et contulimus possidendas, tenedas et habendas, salvo iure alieno; ita tamen, quod, si eedem possessiones, Gyano et Teryen vocate, successu temporum nostre maiestati utiles et placibiles fuerint, extunc iidem Brank, Rados et Crayanin¹ et eorum heredes ac successores, pro consimilibus et equipolentibus possessionibus per nostram celsitudinem in concambium earundem ipsis dandis et conferendis, easdem possessiones nostre teneantur resignare maiestati.

Verum quia de qualitate et quantitate dictarum possessionum ac limitibus et terminis earundem nobis ad plenum veritas non constat, ideo fidelitati vestre precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Johannes, filius Chutk, vel Nicolaus dictus Chertu aut Jacobus de Mathyaz, sive Demetrius de Mychouch, seu Nicolaus, filius Saag, aliis absentibus, homo noster ad facies predictarum possessionum, Gyano et Teryen nominatarum, in dicto comitatu de Crasso existencium, vicinis et commetaneis earundem uni(versis inibi)² legitime convocatis et presentibus, accedendo, reambulet easdem per suas veras metas et antiquas, novas iuxta veteres, ubi necesse fuerit, erigendo, reambulatasque et ab aliorum possessionariis iuribus undique metaliter distinctas et separatas statuatur eisdem Brank et Rados, filiis Moyaan¹, ac Crayanini¹, filio Graden, (filio eiusdem)³ Moyaan¹, omni eo iure, quo nostre incumbunt collacioni, nove donacionis nostre titulo possidendas, contradiccionem quorumlibet, super proprietate ipsarum quovismodo fienda, non obstante. Si qui vero in terminis et metis earundem aliquo contradictorie inhibicionis velamine eisdem obviarent, citet ipsos contra eosdem in nostram presenciam ad ter(minum competentem)⁴, rationem contradiccionis ipsorum reddituros. Et post hec, seriem ipsius statucionis et possessionarie reambulacionis, cum cursibus metarum ac nominibus contradictorum et citatorum, ac termino assignato, nobis fideliter rescribatis.

Datum in Keue, in quindenis festi beati Michaelis archangeli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi din capitlul din Cenad, sănătate și milostivire.

Să știți că noi, ținînd seamă de faptele de credință și de strălucita vrednicie a slujbelor credincioase ale lui Brank și Rados, fiii lui Moian, credincioșii slujitori ai curții noastre, pe care ei ni le-au adus cu zel maiestății noastre, cu cea mai mare grijă și plecată iscusință, în felurite treburi și războaie ale noastre și ale regatului nostru, atît prielnice cît și potrivnice, și îndeosebi în părțile Serbiei, și la dobîndirea și cucerirea din nou a țării noastre Bulgaria și a cetății noastre Vidin, arătîndu-se darnici și îndatoritori prin ajutorul lor dat după putința lor, voind să-i răsplătim cu osebita milostenie a dărniciei noastre regești pentru aceste credincioase slujbe ale lor, le-am dat și le-am dăruit acelor Brank și Rados, fiii lui Moian, credincioșii noștri, și, prin ei, lui Crayanin, fiul lui Graden, fiul aceluiași Moian, moștenitorilor lor și tuturor urmașilor și

coborîtorilor lor, cu drept de veci și nestrămutat, în chip de nouă danie a noastră, niște moșii ale noastre numite Gyano și Teryen, aflătoare în comitatul Caraș și lângă riul numit, de asemenea, Caraș, care — răposatul Lampert, stăpînul și cirmuitorul lor de mai înainte, fiind răpit din mijlocul nostru, cu voia domnului, fără urmași — au ajuns, potrivit obiceiului îndătinat al rēgatului, în mîinile regelui și apoi au fost alipite cetății noastre regești numite Haram, și au fost ținute și stăpînite, în numele regelui, din vremurile de demult, de castelanii acesteia, (iar acum), scoțîndu-le de la cetatea noastră numită Haram, le-am hărăzit (acelora), împreună cu toate folosințele lor și cele ce țin de ele, adică pămînturi de arătură, gunoite sau înțelenite, păduri, rituri, dumbrăvi, riuri, ape și albiile apelor, mori și locuri de moară și alte foloase ale lor de tot felul, între aceleași semne de hotar și margini despărțitoare, în care au fost ținute și stăpînite de acel Lampert, spre a le stăpîni, a le ține și a le avea, fără vătămarea dreptului altuia. În așa fel, totuși, că, dacă acele moșii numite Gyano și Teryen, în curgerea vremii, ar fi folositoare și plăcute maiestății noastre, atunci acei Brank, Rados și Crayanin, și moștenitorii și urmașii lor, să fie datori să înapoieze acele moșii maiestății noastre, pentru niște moșii asemănătoare și de același preț, pe care va trebui să le dăm și să le hărăzim lor în schimbul acestora.

Deoarece însă nu cunoaștem adevărul deplin cu privire la felul și întinderea ziselor moșii și la hotarele și marginile lor, de aceea vă punem în vedere și poruncim credinței voastre să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, Ioan, fiul lui Chutk, sau Nicolae zis Chertu, ori Iacob de Mathyaz, sau Dumitru de Mychouch, ori Nicolae, fiul lui Saag, în lipsa acestora, mergînd la suszisele moșii, numite Gyano și Teryen, aflătoare în zisul comitat Caraș, (și) chemînd acolo în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii lor, și fiind ei de față, să le hotărînicească după adevăratele și vechile lor semne de hotar, ridicînd, unde va fi nevoie, semne noi¹ lângă cele vechi, și odată hotărînite și despărțite și deosebite din toate părțile prin semne despărțitoare de drepturile de moșie ale altora, să le treacă în stăpînirea aceluiași Brank și Rados, fiii lui Moian, și lui Crayanin, fiul lui Graden, fiul aceluiași Moian, cu tot acel drept cu care țin de dreptul nostru de danie, spre a le stăpîni în chip de nouă danie a noastră, fără a ține seamă de împotrivirea cuiva, în orice chip ar fi făcută cu privire la proprietatea acestora. Dacă vreunii le-ar ridica în cale piedica unei opreliști împotrivoare în legătură cu hotarele și semnele acelor (moșii), să-i cheme înaintea noastră față cu aceiași, la un soroc potrivit, spre a da seamă de temeiul împotrivirii lor. Și după aceea, să ne faceți cunoscut în scris, întocmai, desfășurarea acestei dări în stăpînire și hotărîniciri de moșii, cu mersul semnelor de hotar, numele împotrivitorilor și ale celor chemați și cu sorocul statornicit.

Dat la Keve, în a cincisprezecea zi după sărbătoarea fericitului arhangel Mihail, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fidelcomisională a fam. Józsika. Fotocopie la Inst. de Ist. Cluj-Napoca/1368.

Transumpt în actul capitlului din Cenad, din 14 noiembrie 1368, nr. 362.

¹ Astfel în transumpt.

² Pată de umezeală cca 2 cm; întregit după sens.

³ Pată de umezeală cca 2 cm; întregit după context.

Nobili viro et honesto Petro, viceuoyuode Transsiluano, amico eorum honorando, capitulum ecclesie Transsiluane, amicitiam paratam sinceram cum honore.

Litteras vestre nobilitatis noveritis nos in hec verba recepisce: <Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 15 septembrie 1368, nr. 353>.

Nos, enim, iustis et legitimis petitionibus vestris annuentes, ut tenemur, unacum predicto Nicolao, filio Johannis, homine vestro, nostrum hominem, videlicet magistrum Mychaelem, socium et concanonicum nostrum, pro testimonio fidedignum, ad premissa exequenda transmisimus. Qui, demum, ad nos reversi nobis concorditer retulerunt, per nos requisiti, quod ipsi a nobilibus et ignobilibus et ab aliis cuiusvis status et condicionis hominibus, a quibus decuisset et licitum fuisset, diligenti inquisitione prehabita, talem scivissent de premissis veritatem, quod predictum pratum, omnino supra nemus seu silvam Josephberke existens, ipsius domini abbatis fuisset semper et ab antiquo, et intra veras metas predictae possessionis sue Kayantou adiaceret, et quod predicti nobiles violenter defalcari fecisset¹ et facerent. Tandem ipsi, in festo beati Mychaelis archangeli, ad faciem predicti prati, vicinis et commetaneis suis convocatis, ipsis eciam Nicolao, filio Joseph, et filiis suis ac aliis nobilibus de predicta Machkas presentibus, accedendo, eosdem nobiles de Machkas, facie ad faciem, a defalcacionem predicti prati et deduccione feni eiusdem prati prohibuissent et inhibuissent, palam et expresse; vidissent eciam ibidem multa fena def<alca>ta² et per eosdem <nobiles>³ de Machkas deportata et ibidem iacencia, fide oculata.

Datum quindecimo die predicti festi beati Mychaelis archangeli, anno prenotato.

Nobilului și cinstitutului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinste, capitlul bisericii Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea adevărată.

Aflați că am primit scrisoarea nobleței voastre, avînd acest cuprins: <Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 15 septembrie 1368, nr. 353>.

Noi, așadar, încuviințînd cererile voastre drepte și legiuite, după cum sîntem datori, am trimis împreună cu sus-zisul Nicolae, fiul lui Ioan, omul vostru, pe omul nostru, și anume pe magistrul Mihail, tovarășul și fratele nostru canonic, ca om de mărturie vrednic de crezare, care să aducă la îndeplinire cele de mai sus. Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi, și fiind întrebați de noi, ne-au spus într-un glas că ei, făcînd mai înainte o cercetare stăruitoare, au aflat de la nobili și nenobili și de la alți oameni de orice stare și condiție, de la care s-a cuvenit și le-a fost îngăduit, acest adevăr cu privire la cele de mai sus, <și anume> că sus-zisul finat, aflător în întregime mai sus de dumbrava sau pădurea Josephberke⁴, a fost dintotdeauna și din vechime al domnului abate, și era așezat înăuntrul adevăratelor semne de hotar ale sus-zisei sale moșii Chinteni, și că sus-zisii nobili au pus cu de-a sila să fie cosit, și <chiar și acum> pun să se facă <acest lucru>. În sfîrșit, aceștia, la sărbătoarea fericitului arhanghel Mihail⁵, venind la fața locului pe sus-zisul finat, fiind chemați vecinii și megieșii lor, și fiind de față chiar și acei Nicolae, fiul lui Iosif, și fiii săi și alți nobili din sus-zisul Măcicașu, i-au oprit și au făcut opreliște pe față și în chip lămurit pe acei nobili de Măcicașu,

«aflați» față în față, de la cosirea sus-zisului finaț și de la ducerea finului aceluiași finaț, și chiar cercetînd cu credință, au văzut acolo mult fin cosit și dus de acei nobili de Măcicașu, sau împrăștiat tot acolo.

Dat în a cincisprezecea zi a sus-zisei sărbători a fericitului arhanghel Mihail, în anul sus-însemnat.

Arh. Naț. Magh., DL 28 747. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1368.

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete rotundă de închidere, aplicată în document pe verso.

¹ Corect; *fecissent*.

² Rupt cca 1 cm; întregit după sens.

³ Lipsește în orig.; intercalat pe baza contextului.

⁴ Creasta lui Iosif.

⁵ 29 septembrie.

361

1368 noiembrie 12, (dincolo de Dunăre,
în fața cetății Severin)

Nos, Ludovicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie commendamus per (presentes quod)¹, cum nos, ad instantem petitionem Johannis, filii Georgii de Noghmihal, Kopaz, filium Anthonii de Pakaan, hominem nostrum, ad in(frascripta)¹ exequenda destinassemus, tandem i(dem Ko)paz¹ ad nos reversus, nobis retulit isto modo, quod ipse in crastino festi beati Martini confessoris, ad Jacobum, filium Ladislai de eadem Nogmihal, (fratrem)¹ patrualem predicti Johannis, et Ladislaum ac Johannem, filios Pauli de Wetys, quos in nostro descensu exercituali in regno Bulgarie, penes Danubium, ex opposito castris Zeurin existentis, reperisset, accessisset, primoque iamdictum Jacobum, filium Ladislai, a venditione et quovismodo a se alienatione cuiusdam possessionarie portionis in possessione Gylyenus vocata, in comitatu Zathmariensi existenti², que, tum ratione vicinitatis, tum etiam ex proxima linea generationis, eidem Johanni, filio Georgii, ac iamdicto Georgio, patri eiusdem; necnon Nicolao, filio Laurentii, et Stephano, filio Andree de eadem Noghmihal, ad emendum et pro pignore recipiendum multo magis quam aliis conveniret, verbo nostre maiestatis prohibuisset; demumque iamdictos Ladislaum et Johannem, filios Pauli de Wetys, ab emptione, pro pignore receptione et quovismodo se in eandem possessionariam portionem intromissione, vice et nomine predictorum nobilium de Nogmihal interdixisset et inhibendo prohibuisset, regni nostri consuetudine exigente. Qui filii Pauli de Wetys, audita huiusmodi prohibitione, coram eodem homine nostro retulissent quod ipsi iamdictam possessionariam portionem a prefato Jacobo pretio comparassent, ipsamque, non obstante premissa prohibitione, conservare et tenere prompti essent et parati. In cuius prohibitionis testimonio³, presentes eisdem nobilibus de Nogmihal concessimus literas nostras, communi iustitia exposcente.

Datum in eodem descensu nostro, die et loco prenotatis, anno domini Millesimo CCC^{mo} sexagesimo octavo.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin scrisoarea de față dăm de știre că întrucît noi, la stăruitoarea cerere a lui Ioan, fiul lui Gheorghe de Nogmihal, am trimis pe omul nostru Kopaz, fiul lui Anton de Pakaan, spre împlinirea celor de mai jos, în cele din urmă acel Kopaz, întorcîndu-se la noi, ne-a mărturisit așa, că a doua zi după

sărbătoarea fericitului Martin Mărturisitorul⁴, el a mers la Iacob, fiul lui Ladislau tot de Nogmihal, vărul sus-zisului Ioan, și la Ladislau și Ioan, fiii lui Pavel de Vetiş, pe care i-a găsit la popasul nostru ostășesc care s-a făcut în țara Bulgariei, aproape de Dunăre, în fața cetății Severinului, și mai întâi a oprit, din porunca maiestății noastre, pe sus-zisul Iacob, fiul lui Ladislau, de la vânzarea, zălogirea și orice fel de înstrăinare a bucății sale de moșie din moșia numită Gylyenus, aflătoare în comitatul Satu Mare, care atît în temeiul vecinătății, cît și datorită înrudirii foarte apropiate, se cuvenea să fie cumpărată și primită ca zălog de Ioan, fiul lui Gheorghe, și de sus-zisul Gheorghe, tatăl lui, ca și de Nicolae, fiul lui Laurențiu, și de Ștefan, fiul lui Andrei tot de Nogmihal, mult mai mult decît de alții; și apoi s-a ridicat cu impotrivire și a oprit, potrivit obiceiului țării noastre, în locul și în numele zișilor nobili de Nogmihal, pe sus-zișii Ladislau și Ioan, fiii lui Pavel de Vetiş, de la cumpărarea, primirea ca zălog și de la orice alt amestec în numita bucată de moșie.

După auzirea acestei opreliști, fiii lui Pavel de Vetiş au mărturisit înaintea pomenitului om al nostru, că ei au cumpărat cu bani sus-zisa bucată de moșie de la pomenitul Iacob și că sînt gata și pregătiți s-o păstreze și s-o țină, fără a ține seama de opreliștea de mai sus. Spre mărțuria acestei opreliști, am dat această scrisoare a noastră numiților nobili de Nogmihal, potrivit dreptății obștești.

Dat la același popas al nostru, în ziua și locul mai sus numite, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

Arh. Naț. Magh., DL.

Orig. perg.;

EDIȚII: *Sztáray*, I. p. 354—355.

¹ Întregit astfel de primul editor.

² Corect: și *habite*.

³ Corect: *testimonium*.

⁴ 12 noiembrie.

Excellentissimo principi, domino eorum, Lodouico, dei gracia, illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Chanadiensis, oraciones in domino sedulas ac devotas, perpetua cum fidelitate.

Litteras vestre excellentie omni cum reverencia recepimus in hec verba: {*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 13 octombrie 1368, Kubin, nr. 359*}. Nos, igitur, preceptis serenitatis {vestre humil}iter¹ obedire cupientes, ut tenemur, unacum prefato Johanne, filio Chutuk, homine vestro, nostrum misimus hominem, videlicet discretum virum, dominum Ladislaum, archidiaconum de Crassou, fratrem et concanonicum {nostrum, pro}¹ testimonio fidedignum, ad premissa singula fideliter peragenda. Qui demum ad nos abinde redeunte, concordii voce nobis retulerunt in eo modo, quod² homo vester, dicto testimonio nostro presente, in vigilia festivitatis Omnium Sanctorum, proxime nunc preterite et quibusdam aliis diebus sequentibus, ad facies possessionum predictarum, Gyanou et Teryen nomina{tarum, vicinis}² et commetaneis earundem universis inibi legittime³ convocatis et presentibus, accedendo, reambulasset easdem per suas veras metas {et antiquas, no}vas² iuxta

vetēres, ubi necesse fuisset, erigendo, reambulatasque et ab aliorum possessionariis iuribus undique, iuxta distinctiones metarum infrascriptarum, distinctas et separatas statuisset eisdem Brank et Rados, filiorum⁴ Moyan, ac Crayanin, filio Graden, filii eiusdem Moyan, omni eo iure, quod vestre incumbunt collacioni, nove donacionis titulo vestre possidendas, nullo penitus contradicatore inibi aut in nostra presencia comparente, legitimis³ diebus expectato.

Mete vero possessiones predictas ab aliorum possessionibus sequestrantes distinguerentur eo modo, quod prima meta inciperet penes predictum fluvium Crassou, a parte orientali eiusdem, inter silvas, ubi iuxta antiquam metam filiorum Pousa, in capite meatus cuiusdam aque, Bara vocate, unam metam de novo erexissent, quarum una, a parte septentrionali, possessioni dictorum filiorum Pousa, Cosmafalua vocate, alia vero, a parte meridionali, predictae possessioni Gyanou separarent. Deinde, versus eandem plagam orientalem, in eisdem silvis eundo, veniret ad unam antiquam metam, penes quam aliam de novo cumulassent. Abhinc, ad eandem plagam orientalem pergendo, veniret ad unam metam terream cursualem, penes quandam viam de novo erectam. Abinde, iterato versus plagam orientalem tendendo, veniret ad aliam metam antiquam, penes quam aliam de novo agregassent⁵. Deinde, modo simili versus orientem gradiendo, transiret quandam fluvium, Vetulnuk nominatum, ubi a parte orientali eiusdem, penes metam antiquam unam metam novam elevassent. Deinde, ad eandem plagam parumper gradiendo, veniret ad duas metas terreas de novo erectas. Demum, iterato versus orientem, quandam terram palutinosam⁶ pertransiendo⁷ iungeret aliam metam cursualem, de novo erectam. Abinde, iterum ad orientem tendendo, veniret penes predictam villam, Cosmafalua nominatam, ubi circa quandam metam antiquam aliam de novo erexissent. Adhuc, semper ad plagam orientalem, inter quasdam terras arabiles peragendo, veniret ad unam metam antiquam, circa quam unam novam cumulassent. Abinde, ad eandem plagam, iuxta quasdam vineas quasi ascendendo, penes metam antiquam unam novam elevassent. Adhuc, similiter ad orientem transeundo, ipsasque vineas⁸ relinquendo³, veniret ad aliam metam antiquam, iuxta quam unam novam agregassent⁵. Abinde, iterato versus plagam orientalem, inter quedam rubeta gradiendo, veniret ad unam magnam metam antiquam, penes quam aliam de novo cumulassent. Deinde, sepredictam plagam eundo, veniret⁸ ad unam metam antiquam, penes quam aliam de novo elevassent. Adhuc, similiter versus orientem tendendo, veniret ad metam antiquam, iuxta quam unam novam cumulassent. Deinde, modo simili ad orientem pergendo, iungeret aliam metam antiquam, penes quam unam novam erexissent. Abhinc, iterum ad orientem⁸ gradiendo, veniret ad tres metas terreas angulares, quarum una, a parte septentrionali, predictae possessioni filiorum Pousa, Cosmafalua nominate, alia vero, a parte orientali, possessioni Ermeen vocate, tertia autem, a parte occidentali, predictae possessioni Gyanou appellatae separarent, et ibi possessiones relinquerent³ filiorum Pousa predictorum. Abinde, reflectendo versus plagam meridionalem ac per metas continuas per longum spacium gradiendo, veniret ad tres metas angulares, quarum una, a parte septentrionali, predictae possessioni Ermeen vocate, altera, a parte orientali, possessioni Zenthkyral, tertia vero, a parte occidentali, possessioni Teryen supradictae separarent. Deinde, ad eandem plagam meridionalem peragendo, veniret ad unam metam terream cursualem. Adhuc, versus eandem plagam inter quasdam terras arabiles transeundo,

veniret ad aliam metam terream cursualem, de novo erectam. Abhinc, iterato versus meridiem pergendo, iungeret unam metam antiquam, penes quam aliam novam agregassent⁵, quarum una, a parte orientali, predictae possessioni Zenthkyral, alia vero, a parte occidentali, possessioni Teryeen³ supradictae separarent. Deinde, modo simili versus meridiem gradiendo, venit ad unam metam cursualem. Deinde, iterato versus plagam meridionalem tendendo sub quodam monte, qui communi nomine meta condam magistri Lamperti nominatur, veniret ad tres metas angulares, quarum una, a parte orientali, predictae possessioni Zenthkýral³, alia, a parte meridionali, possessioni regali Tuuissed vocata, tertia vero, a parte septentrionali, predictae possessioni Teryen nominate separarent. Deinde, reflectendo versus plagam occidentalem ac aliquantulum eundo, veniret ad duas metas terreas de novo erectas, quarum una, a parte meridionali, possessioni regali Tuuissed supradictae, altera vero, a parte septentrionali, predictae possessioni Teryeen³ vocata separarent. Deinde, versus eandem plagam occidentalem, quasi declinando, veniret ad duas metas terreas, de novo cumulas. Abinde, modo simili ad eandem plagam gradiendo per modicum spacium, veniret ad alias duas metas terreas de novo erectas. Adhuc, iterato versus occidentem declinando, veniret ad alias duas metas terreas, de novo cumulas. Demum, modo simili versus occidentem transeundo, ad unam viam magnam saliendo, veniret ad duas metas terreas, penes ipsam viam de novo erectas. Adhuc, semper ad eandem plagam, quandam aliam latam viam transeundo, duas metas terreas novas penes ipsam viam cumulassent. Deinde, ad eandem plagam eundo, veniret ad alias duas metas terreas, de novo cumulas. Deinde, iterato versus occidentem inter quasdam terras arabiles peragendo, veniret ad duas metas terreas, de novo elevatas. Adhuc, similiter versus plagam occidentalem parumper transeundo, veniret ad duas metas terreas, penes quandam viam, de novo elevatam⁹. Adhuc, ad eandem plagam inter terras arabiles eundo, iungeret duas metas terreas, de novo agregatas¹⁰. Deinde, aliquantulum transeundo, iuxta quoddam stagnum, Curtapatak nominatum, duas metas terreas de novo cumulassent. Deinde, ipsum stagnum transeundo, in exiguo spacio iterato, duas metas terreas de novo erexissent. Abinde, versus predictam plagam occidentalem gradiendo, iungeret duas metas terreas, circa sepulturas Sclavorum scismaticorum, de novo agregatas. Postremum, modo simili versus plagam occidentalem gradiendo, rediret ad fluvium Crasso nominatum supradictum, ubi penes ipsum fluvium duas metas terreas de novo erexissent, quarum una, a parte meridionali, possessioni regali supradictae, Tuuissed nominate, altera vero, a parte septentrionali, possessionibus Teryen et Gyanou supradictis separarent et ibi finirentur.

Datum quarto die festi beati Martini confessoris, anno domini prenotato.

Preaînălțatului principe, stăpinului lor Ludovic, din mila lui Dumnezeu, măritul rege al Ungariei, capitulul bisericii de Cenad, rugăciuni stăruitoare și cucernice întru Domnul, cu veșnică credință.

Am primit cu toată smerenia scrisoarea înălțimii voastre, cu acest cuprins: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 13 octombrie 1368, Kubin, nr. 359)*. Drept aceea, noi, dorind să ascultăm cu smerenie, precum sintem datori, de poruncile luminăției voastre, am trimis spre mărturie, dimpreună cu sus-zisul Ioan, fiul lui Chutuk, omul vostru, pe omul nostru vrednic de crezare, anume pe chibzuțul bărbat, domnul La-

dislău, arhidiaconul de Caraș, fratele și soțul nostru canonic, spre a împlini întocmai toate cele de mai sus. Aceștia întorcându-se 'apoi de acolo la noi, ne-au spus într-un glas așa, că omul vostru, de față cu zisul nostru om de mărturie, în ajunul sărbătorii de curind trecute a 'Tuturor Sfinților¹¹ și în alte câteva zile următoare, mergînd la sus-zisele moșii numite Gyanou și Teryen (și) chemînd acolo în chip legiuit pe toți (vecinii) și megieșii lor, și fiind (aceștia) de față, le-a hotărnicit prin adevăratele și vechile lor semne, de hotar, ridicînd, unde a fost nevoie, semne noi lîngă cele vechi, și odată hotărnicite, deosebite și despărțite din toate părțile, potrivit semnelor de hotar despărțitoare mai jos însemnate, de drepturile de stăpînire ale altora, le-a dat în stăpînire acelor Brank și Rados, fiii lui Moian, și lui Crayanin, fiul lui Graden, fiul aceluiasi Moian, cu tot acel drept cu care țin de dreptul vostru de danie, spre a le stăpîni ca danie nouă a voastră, nevindundu-se acolo nici un împotrivor, și nici înaintea noastră, în zilele legiuite de așteptare.

Iar semnele de hotar care despart sus-zisele moșii de moșiile altora se deosebesc în acest fel: cel dintîi semn de hotar începe lîngă sus-zisul rîu Caraș, spre partea de răsărit a acestuia, între păduri, unde au ridicat un semn nou de hotar lîngă vechiul semn de hotar al fiilor lui Pousa, la capătul vadului unei ape numite Bara, din care unul, spre miază-noapte, face hotarul dinspre moșia zișilor fii ai lui Pousa numită Cosmafaluia, iar celălalt, dinspre miazăzi, dinspre sus-zisa moșie Gyanou. De acolo, mergînd tot spre răsărit prin acea pădure, se ajunge la un semn vechi de hotar, lîngă care au ridicat unul nou. De acolo, îndreptîndu-se tot către răsărit, se ajunge la un semn de hotar neîntrerupt, ridicat acum dintîi lîngă un drum. De aici, mergînd tot către răsărit, se ajunge la alt semn de hotar vechi, lîngă care au ridicat altul nou. De acolo, înaintînd în același fel spre răsărit, se trece un rîu numit Vicnic, unde la răsărit de el, lîngă un semn de hotar vechi, au înălțat unul nou. De acolo, mai înaintînd o bucată de drum tot într-aceia parte, se ajunge la două movile de hotar nou ridicate. Apoi, trecînd tot spre răsărit peste un pămînt mlăștinos, se dă de un alt semn de hotar neîntrerupt nou ridicat. De aici, îndreptîndu-se tot spre răsărit, se ajunge lîngă sus-zisul sat numit Cosmafaluia, unde lîngă un semn vechi de hotar, au ridicat altul nou. După aceea, mergînd mereu spre răsărit, printre niște pămînturi de arătură, se ajunge la un semn vechi, lîngă care au ridicat unul nou. De aici, urcînd puțin pe lîngă niște vii, tot în aceeași parte, au ridicat un semn nou lîngă cel vechi. După aceea, mergînd tot către răsărit și lăsînd în urmă acele vii, se ajunge la alt semn vechi de hotar, lîngă care au ridicat unul nou. De aici, înaintînd tot către răsărit, printre niște mărăcinișuri, se ajunge la un semn de hotar vechi și mare, lîngă care au ridicat altul nou. De acolo, mergînd spre ades-pomenita parte, se ajunge la un semn de hotar vechi, lîngă care au înălțat altul nou. După aceea, îndreptîndu-se tot către răsărit, se ajunge la un semn vechi, lîngă care au ridicat unul nou. De acolo, mergînd în același chip spre răsărit, se ajunge la alt semn vechi, lîngă care au ridicat unul nou. De aici, înaintînd tot spre răsărit, se ajunge la trei movile unghiulare de hotar, din care una, spre miază-noapte, face hotarul dinspre sus-zisa moșie a fiilor lui Pousa, numită Cosmafaluia, alta, spre răsărit, dinspre moșia numită Ermeen, iar a treia, spre apus, dinspre sus-zisa moșie numită Gyanou, și acolo au lăsat în urmă moșiile sus-zișilor fii ai lui Pousa. De aici, întorcîndu-se către miazăzi și înaintînd o bună bucată de loc printre semne neîntrerupte, se ajunge la trei semne unghiulare de hotar, dintre care unul, spre miază-

noapte, face hotarul dinspre sus-zisa moșie numită Ermeen; altul, spre răsărit, dinspre moșia Zenthkyral, iar al treilea, spre apus, dinspre sus-zisa moșie Teryen. De aici, îndreptându-se tot către miazăzi, se ajunge la un semn de hotar neîntrerupt. După aceea, tot într-acea parte, trecînd printre niște pămînturi de arătură, se ajunge la alt semn de hotar neîntrerupt, nou ridicat. De aici, îndreptându-se tot către miazăzi, se ajunge la un semn de hotar vechi, lîngă care au ridicat altul nou, dintre care unul, spre răsărit, face hotarul dinspre sus-zisa moșie Zenthkyral, iar celălalt, spre apus, dinspre sus-zisa moșie Teryen. De acolo, înaintînd tot astfel spre miazăzi, se ajunge la un semn de hotar neîntrerupt. De acolo, îndreptându-se tot spre miazăzi, pe sub un deal, care e numit indeobște semnul de hotar al răposatului magistru Lampert, se ajunge la trei semne unghiulare de hotar, dintre care unul, spre răsărit, face hotarul dinspre sus-zisa moșie Zenthkyral, altul, spre miazăzi, dinspre moșia regească numită Tuuissed, iar al treilea, spre miazănoapte, dinspre sus-zisa moșie numită Teryen. De aici, întorcîndu-se spre apus și mergînd puțin, se ajunge la două movile de hotar nou ridicate, dintre care una, spre miazăzi, face hotarul dinspre sus-zisa moșie regească Tuuissed, iar cealaltă, spre miazănoapte, dinspre sus-zisa moșie numită Teryen. De acolo, tot către apus, coborînd puțin, se ajunge la două movile de hotar nou ridicate. De aici, înaintînd puțin tot așa în aceeași parte, se ajunge la alte două movile de hotar nou ridicate. După aceasta, coborînd tot către apus, se ajunge la alte două movile de hotar nou ridicate. Apoi, mergînd în același fel către apus <și> ieșind la un drum mare, se ajunge la două movile de hotar nou ridicate lîngă acel drum. Apoi, mereu în aceeași parte, trecînd peste alt drum lat, au ridicat două movile noi de hotar, chiar lîngă acel drum. De aici, mergînd în aceeași parte, au ajuns la alte două movile de hotar nou ridicate. Apoi mergînd tot spre apus, printre niște pămînturi de arătură, se ajunge la două movile de hotar nou înălțate. După aceea, mergînd, de asemenea, puțin către apus, se ajunge la două movile de hotar, nou înălțate lîngă un drum. După aceea, mergînd într-aceeași parte, printre pămînturi de arătură, se ajunge la două movile de hotar nou ridicate. De acolo, mai mergînd puțin, lîngă o apă stătătoare, numită Valea scurtă, au ridicat două movile noi de hotar. De acolo, trecînd acea apă stătătoare, la o mică depărtare au mai ridicat două noi movile de hotar. De aici, înaintînd spre sus-zisa parte de apus, se ajunge la două movile de hotar nou ridicate, lîngă mormintele slavilor schismatici. În cele dîn urmă, înaintînd în același fel către apus, se ajunge din nou la sus-zisul rîu numit Caraș, unde, chiar lîngă acel rîu, au ridicat două noi movile de hotar, din care una, spre miazăzi, face hotarul dinspre sus-zisa moșie regească numită Tuuissed, iar cealaltă, spre miazănoapte, dinspre sus-zisele moșii Teryen și Gyanou, și acolo se sfîrșesc <semnele de hotar>.

Dat în a patra zi după sărbătoarea fericitului Martin Mărturisitorul, în anul Domnului de mai sus.

Arh. St. Cluj-Napoca, Arh. fideicomisională a fam. Józsika. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1368.

Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 2 decembrie 1368, Zlankamen, nr. 363.

¹ Pată de umezeală cca 2 cm; întregit după sens.

² Pată de umezeală 2,5 cm; întregit după sens.

³ Astfel în transumpt.

⁴ Corect: *filiis*.

⁵ Corect: *aggregassent*.

⁶ Corect: *paludinosam*.

⁷ Corect: *pertranseundo*.

⁸ Pată de umezeală 0,5 cm; întregit după sens.

⁹ Corect: *elevatas*.

¹⁰ Corect: *aggregatas*.

¹¹ 31 octombrie.

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, memorie commendantes significamus tenore presencium, quibus expedit universis, quod Rados, filius Mayan, fidelis aule nostre familiaris, in sua et Brank, fratris sui uterini, personis ad nostram accedendo presenciam, exhibuit nobis quasdam litteras rescripcionales honorabilis capituli ecclesie Chanadyensis, super legitima statucone possessionum Gyano et Teryen vocatarum, in comitatu de Crassou existencium, ac metarum earundem ereccione pro eisdem facta, emanatas, tenoris subsequentis, supplicans nostre maiestati humiliter et devote, ut easdem, nostris litteris patentibus transscribi et transsumpti faciendo, pro eisdem, necnon Crayan¹, fratre ipsorum germano, eorumque heredibus confirmari facere dignaremur, quarum tenor talis est: *⟨Urmează actul capitlului din Cenad, din 14 noiembrie 1368, nr. 362⟩*. Nos itaque, iustis et rationi consonis supplicationibus predicti Rados, nostre maiestati porrectis, benigniter exauditis et admissis, predictas litteras iamdicti capituli Chanadyensis rescripcionales presentibus nostris litteris patentibus de verbo ad verbum inseri faciendo, easdem eatenus, quatenus eodem rite et rationabiliter emanate existunt, et prout statucio et metarum ereccio in eisdem expressa veritati suffragatur, pro eodem Rados et fratribus suis predictis eorumque heredibus perpetuo valituras iussimus confirmare, salvo iure alieno.

Datum in Zlankemen², tercio die festi beati Andree apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, venind înaintea noastră, Rados, fiul lui Moian, credinciosul slujitor al curții noastre, în numele său și în al lui Brank, fratele său bun, ne-a arătat o scrisoare de răspuns a cinstitului capîtlu al bisericii de Cenad, dată cu privire la legiuita trecere în stăpînire a moșiilor numite Gyano și Teryen, aflătoare în comitatul Caraș, și la ridicarea semnelor de hotar făcută pentru ei, cu cuprinsul de mai jos, rugîndu-se cu smerenie și supunere de maiestatea noastră să binevoim a pune să fie transcrisă și trecută acea *⟨scrisoare⟩* în scrisoarea noastră deschisă și să o întărim pentru ei precum și pentru Crayanin, fiul fratelui lor bun, și pentru moștenitorii lor. Cuprinsul ei este acesta: *⟨Urmează actul capitlului din Cenad, din 14 noiembrie 1368, nr. 362⟩*. Noi, așadar, ascultînd și încuviințînd cu bunăvoință dreptele și întemeiatele rugăminți ale sus-zisului Rados, înfățișate maiestății noastre, punînd să se treacă din cuvînt în cuvînt sus-zisa scrisoare de răspuns a capitlului de Cenad în această scrisoare deschisă a noastră, întrucît ea a fost dată după obicei și cuviință, iar punerea în stăpînire și ridicarea semnelor de hotar arătate în ea se întemeiază pe adevăr, am poruncit să fie întărită pentru acel Rados

și sus-zișii săi frați și moștenitorii lor, spre a avea tărie veșnică, fără vătămarea dreptului altuia.

Dat în Zalankemen, a treia zi după sărbătoarea fericitului apostol Andrei, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

Arh. St. Cluj-Napoca, Arh. fideicomisională a fam. Józsa. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1368.

Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 27 decembrie 1370, nr. 580.

¹ Greșit, în loc de: *Crayanin, filio fratris ipsorum germani*, cf. scrisoarea regelui Ludovic I, din 13 octombrie 1368, Kubin, nr. 359, și cea a capitlului din Cened, din 14 noiembrie 1368, nr. 362.

² Astfel în transumpt.

364

1368 decembrie 4, Eng

Nos, Lodovicus, dei gratia, rex Hungarie, notum facimus universis et fatemur literas nostras per presentes quod, si castellani nostri de castris nostris Bydiniensibus, necnon de Lagan et de Feyrwar, eorumque socii, familiares, clientes, sequaces et adherentes, nunc in ipsis castris constituti, ex casu fortuito et accidenti in tuitione et defensione ipsorum castrorum nostrorum deficerent et se ab eisdem castris nostris amovendo retraherent, eademque castra deserendo et relinquendo ad propria rederent, nusquam ipsis vel alicui ipsorum aut eorum heredibus et posteris aliquid culpabilitatis indicium aut infidelitatis notam impingemus, sed ipsos et eorum posteros occasione resignationis et renunciationis castrorum premissorum, modo quo supra quitos, expeditos et absolutos reddimus et committimus atque immunes, harum sub nostre maiestatis testimonio literarum.

Datum in Eng, feria secunda proxima ante festum Nicolai confessoris, anno domini M. CCC. LX. VIII.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, facem cunoscut tuturor și mărturisim prin scrisoarea noastră de față că, dacă castellanii noștri din cetățile noastre Vidin, precum și Lagan și Belogradcik, și tovarășii, slujitorii, supușii, oamenii din suită și cei ce țin de ei, aflători acum în aceste cetăți, din vreo împrejurare neașteptată și întâmplătoare nu ar sta de pază și nu ar apăra aceste cetăți ale noastre, și, plecând, s-ar duce de la aceste cetăți ale noastre, și, părăsind și lăsând acele cetăți, s-ar întoarce la casele lor, nu le vom socoti <aceasta> niciodată ca vină sau necredință, nici lor, nici vreunui dintre ei, nici moștenitorilor și urmașilor lor, ci îi socotim plătiți, descărcați și întru totul dezlegați și nevinovați, pe ei și pe urmașii lor, de părăsirea și lăsarea pomenitelor cetăți, așa cum s-a arătat mai sus, prin mărturia acestei scrisori a maiestății noastre.

Dat la Eng, în luna de dinaintea sărbătorii lui Nicolae Mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt.

Arh. Naț. Magh., Dl.

Orig. perg.) cu urme de pecete.

EDIȚII: *Tört. Tár.* 1898, p. 366.

Urbanus episcopus et cetera, dilecto filio...¹ abbati monasterii de Plysio, Strigoniensis diocesis, salutem et cetera.

Exhibita nobis nuper pro parte dilecti filii Hermannii, abbatis monasterii de Candelis, Cisterciensis ordinis, Strigoniensis diocesis, petitio continebat quod, licet olim ipse in abbatem dicti monasterii, tunc ex eo vacantis quod dilectus filius Alardus, abbas de Egris, dicti ordinis, Cenediensi diocesis, pater abbas dicti de Candelis monasteriorum, cum ad patrem abbatem dicti monasterii de Candelis ipsius monasterii abbatis depositio et privatio, tam ex institutis dicti ordinis, per sedem apostolicam ex certa scientia approbatis, quam etiam de antiqua et approbata et hactenus pacifice observata consuetudine pertineret, dilectum filium Johannem de Flandria, monachum, tunc abbatem dicti monasterii de Candelis, ipso monasterio, cui tunc preerat, suis demeritis exigentibus, per diffinitivam sententiam, que nulla provocatione suspensa, in rem transiverat iudicatam, privaverat, per dilectos filios, conventum eiusdem monasterii, canonice electus fuisset, ac huiusmodi electio per ipsum patrem abbatem, cum ad patrem abbatem dicti monasterii de Egris, pro tempore existentem, confirmatio electionis abbatis ipsius monasterii de Candelis, tam ex institutis huiusmodi, quam de simili consuetudine pertineret, canonice confirmata fuisset, tamen, postmodum, prefatus Johannes eundem Hermannum coram carissimo in Christo filio nostro Ludovico, rege Hungarie, illustri, de facto fecit ad iudicium evocari, ac Jacobus de Hotwas, laicus dicte Strigoniensis diocesis, ipso Johanne procurante, eundem Hermannum nonnullis literis authenticis, instrumentis publicis et aliis iuribus et monumentis, necnon equis, vestibus et aliis bonis suis, non absque manuum iniunctione in eum, dei timore postposito temere, violenta spoliavit ac eum per unam noctem catenis ferreis vincum detinere presumpsit.

Quare, pro parte dicti Hermannii nobis fuit humiliter supplicatum ut providere ei, super premissis, de benignitate apostolica dignaremur. Nos, itaque, huiusmodi supplicationibus inclinati, discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatenus, si tibi de huiusmodi manuum iniunctione et detentione constiterit, dictum Jacobum sacrilegum tamdiu appellatione remota excommunicatum publice nuncies et facias ab omnibus artius evitari, donec super his congrue satisfecerit, et, cum tuarum testimonio literarum ad sedem venerit, apostolicam absolvendus. Et nihilominus, si privationem, electionem et confirmationem predictas alias fore canonicas et dictum Hermannum ad regimen dicti monasterii de Candelis utilem et idoneum, super quo tuam conscientiam oneramus, esse repereris, eidem Hermannino, auctoritate apostolica, concedas quod electio et confirmatio predictae perinde a data presentium valeant et plenam obtineant roboris firmitatem, ac si de dicto monasterio de Candelis nulla per sedem apostolicam reservatio facta foret. Super aliis vero vocatis, qui fuerint evocandi et auditis hinc inde propositis quod iustum fuerit appellatione remota decernas, faciens quod decreveris per censuram ecclesiasticam firmiter observari, non obstantibus et cetera usque mentionem.

Datum Rome, apud sanctum Petrum, XI. Kalendas Januarii, pontificatus nostri anno VII.

Urban episcopul etc., iubitului fiu.. abatele mănăstirii din Pilis, din dieceza de Strigoniu, mîntuire etc.

Cererea de curînd înaintată nouă de către iubitul fiu Hermann, abatele mănăstirii din Cîrța, a ordinului cistercit, din dieceza de Strigoniu, arăta că, deși odinioară fusese ales după canoane, de către iubiții fii din conventul acelei mănăstiri, ca abate al pomenitei mănăstiri, <slujbă> pe atunci vacantă, din pricina că iubitul fiu Alard, abatele mănăstirii din Igrîș a aceluiași ordin, din dieceza de Cenad, și părinte abate al mănăstirii Cîrța — <care> părinte abate al mănăstirii din Igrîș ține dreptul de a scoate din acea slujbă și de a lipsi de ea pe abatele acestei mănăstiri, atît după așezămintele numitului ordin, încuviințate cu bună știință de către scaunul apostolic, cît și după vechiul obicei încuviințat și păstrat în pace pînă acum — îl scosese, pentru păcatelor sale, pe iubitul fiu, călugărul Ioan de Flandra, pe atunci abate al pomenitei mănăstiri din Cîrța, de la acea mănăstire în fruntea căreia se afla atunci, printr-o sentință definitivă, care, nefiind oprită prin nici un apel, căpătase tărie de lucru judecat, iar această alegere² fusese întărită după canoane de către numitul părinte abate, deoarece, atît după așezămintele ei, cît și după obiceiul asemănător, întărirea alegerii abatelui mănăstirii din Cîrța atîrnă de părintele abate al mănăstirii din Igrîș, aflător atunci în slujbă, totuși, după aceea, sus-zisul Ioan a pus ca acel Hermann să fie chemat, de fapt³, la judecată înaintea preascumpului întru Hristos fiu al nostru Ludovic, măritul rege al Ungariei, iar Iacob de Odvos, mirean din pomenita dieceză de Strigoniu, după uneltirile zisului Ioan, l-a jefuit, nu fără silnicie, pe Hermann de niște scrisori autentice, de niște acte obștești și de alte acte doveditoare și documente, precum și de cai, de haine și de alte bunuri ale sale, fără nici o frică de Dumnezeu, și a cutezat să-l țină închis o noapte întreagă ferecat în lanțuri de fier. Drept aceea, am fost rugați cu smerenie din partea zisului Hermann, ca să bihevoim a-i purta de grijă cu bunătate apostolică cu privire la cele de mai sus.

Noi, așadar, încuviințînd această rugăminte, poruncim prin scrisoarea apostolică chibzuinței tale că, dacă tu te-ai încredințat despre această silnicie și tinere în prinsoare, să vestești îndeobște că zisul Iacob este afurisit fără drept de apel, ca pîngăritor, și să faci să fie ocolit de toți, cu strășnicie, pînă ce îl va mulțumi cum se cuvine <pe zisul Hermann> pentru cele de mai sus, și pînă ce va fi venit, cu scrisoarea de mărturie din partea ta, la sfîntul scaun spre a fi dezlegat. Totodată, dacă te vei încredința că acea scoatere din slujbă, și alegere și întărire s-au făcut după canoane, și că pomenitul Hermann e bun și potrivit pentru cîrmuirea pomenitei mănăstiri din Cîrța — judecată ce ți-o lăsăm la cugetul tău — să îngădui acelui Hermann, în temeiul puterii apostolice, ca alegerea și întărirea lui să aibă putere de la data acestei scrisori și să capete deplină tărie, ca și cum-scaunul apostolic nu și-ar fi păstrat de loc pe seama sa <numirea> la zisa mănăstire din Cîrța. Iar cît privește lucrurile celălalte, chemîndu-i pe cei ce trebuie chemați <ca martori>, și ascultînd spusele și dintr-o parte și din cealaltă, să hotărăști, fără drept de apel, ceea ce crezi că e drept, făcînd prin pedeapsă bisericească să se păzească cu sfințenie cele ce vei fi hotărît, fără a ține seama etc., pînă la „pomenirea”⁴.

Dat la Roma, la Sfîntul Petru, în a unsprezecea zi înainte de calendele lui ianuarie, în al șaptelea an al păstoriei noastre.

¹ Henricus.

² A lui Hermann.

³ Adică în chip abuziv, nu de drept.

⁴ Formula de încheiere prescurtată, trimițându-se la un loc anume din alta scrisoare completă cu conținut asemănător.

Nos, capitulum ecclesie Waradiensis, damus pro memoria quod Johannes, filius Nicolai de Wylak, ad nostram personaliter accedendo, presenciam, exhibuit nobis quasdam litteras serenissimi principis, domini Lodouici, dei gracia, illustris regis Hungarie, hunc tenorem per omnia continentes: *Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 4 iunie 1368, nr. 320*).

Ceterum, dua paria litteralium instrumentorum, quorum unius tenor per omnia talis est: *Urmează actul capitlului din Oradea, din 24 septembrie 1284, Zichy, I, p. 58*), alterius denique instrumenti, antiquo sigillo nostro consignati, tenor per omnia hys¹ est: *Urmează actul capitlului din Oradea, din 10 decembrie, circa 1284, Zichy I, p. 65*), nobis presentarat. Nos, enim, viso predicto litteratorio edicto nobis exhibito, preallegata litteralia instrumenta, licet in cera, sigillo ac circumferencia et sculptura ob malam conservacionem et in moderatum delacionem aliquanter disrupta extiterant, tamen, diligenti examinacione prehabita, nostras litteras fore iusto modoque emanatas revera agnovimus, que quidem instrumenta litteralia, tam sub antiquo, quam sub novo moderno sigillis nostris consignata, novo scripto, novaque sigilli nostri appositione renovando, presentibus nostris litteris inseri et transcribi fecimus, uberiori (iurium)² eorundem pro cautela.

Datum sabbato proximo post festum Nativitatis domini, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

(*Pe verso:*) Pro Johanne, filio Jacobi, et Johanne, filio Mychaelis de Gyge, super renovacione quorundam litteralium instrumentorum, iuribus super possessionariis ipsorum confectorum, memorialis Johanni, filio Jacobi de Gyge.

Noi, capitlul bisericii din Oradea, dăm de știre că, venind însuși înaintea, noastră Ioan, fiul lui Nicolae de Wylak, ne-a înfățișat o scrisoare a luminatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, avînd întru totul acest cuprins: *Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 4 iunie 1368, nr. 320*). De asemenea, a mai înfățișat două rînduri de acte scrise, din care unul avea întru totul acest cuprins: *Urmează actul capitlului din Oradea, din 24 septembrie 1284*), iar cuprinsul celuilalt act, pecetluit cu vechea noastră pecete, era întru totul acesta: *Urmează actul capitlului din Oradea, din 10 decembrie, circa 1284*).

Iar noi, văzînd sus-zisa poruncă scrisă înfățișată nouă, deși sus-zisele acte scrise aveau ceara, peceteile, legenda și semnele de pe peceti întrucîtva rupte, din pricina relei păstrări și a nesfîrșitei purtări, totuși,

după ce le-am cercetat cu grijă, am cunoscut cu adevărat că sînt scrisorile noastre și că au fost date în chip drept. Și aceste acte scrise, pecetluite atît cu pecetea noastră cea veche, cît și cu pecetea noastră mai nouă, reînnoindu-le printr-o scrisoare nouă și prin punerea din nou a pecetii noastre, am pus să fie trecute și cuprinse în scrisoarea noastră de față, spre mai mare cheazășie a drepturilor lor³.

Dat în sîmbătă de după sărbătoarea Nașterii Domnului, în anul ace-luiși o mie trei sute șazeci și opt.

⟨*Pe verso:*⟩ Scrisoare memorială ⟨dată⟩ lui Ioan, fiul lui Iacob de Gyge, pentru Ioan, fiul lui Iacob, și Ioan, fiul lui Mihail de Gyge, des-pre reînnoirea unor acte scrise, întocmite cu privire la drepturile lor de moșie.

Arh. Naț. Magh., Dl.

Orig. perg., cu urme de pecete de închidere.

EDIȚII: *Zichy*, III, p. 365—366.

---

¹ Astfel în text.

² Intregit astfel de primul editor.

³ Este vorba de Ioan, fiul lui Iacob, și Ioan, fiul lui Mihail, amintiți în scri-soarea din 4 iunie 1368 a regelui Ludovic I, cuprinsă aici ca transumpt.

367

1369

Ludovic I, regele Ungariei, întărește la cererea capitlului din Alba Iulia actul lui Andrei al III-lea, regele Ungariei, din anul 1299 (*DIR-C, veac. XIII, II, p. 456—457*), referitor la hotărnicirea moșiiilor Bărăbanț (*Borband*) și Cricău (*Krako*).

Bibl. Fil. Cluj-Napoca a Acad. Române, fond. de ms. Kemény, *Dipl. Trans. ms. A. 288/V*, p. 200—201.

Rezumat în copie simplă¹ în actul capitlului din Alba Iulia din 1 mai 1573 (*ibidem*, p. 197—204).

---

¹ Originalul — dacă mai există — al cărui loc de păstrare nu-l cunoaștem, a fost scris pe pergament, și întărit cu pecetea regala dublă, atîrnată cu șnur de mătase de culoare albă.

368

1369

Littera metalis Ludovici regis, in anno 1363¹ ad petitionem reve-rendi domini Demetrii, episcopi Transsiluanensis, ex thesaurarii, regie maiestatis emanata, tali metas possessionum Bombard² et Kysfalwd in-ter Sard distinguunt: quod primo a molendino per ipsum fluvium Ompay ascenditur inter terras capituli ab utraque parte fluvii usque ad locum ubi idem fluviu extractus fuit de vetero fluvio Ompay, transeuntis per villam Borbanth et per locum ipsius veteris Ompay commetatur terre domini episcopi, Sard vocate, in cuius vicinitate per locum veteris Om-pay in Seeg revertitur ad orientem, ad tres metas terreas in fine laterum positas, quarum una est terre Saard², alia terre Ompay, tertia vero terre Borband predictarum. Inde, flectitur contra septemtrionem et intrat ne-mus Ompay ad arborem Thewl, meta terra circumdata, inde transiens

ipsūm veterem fluvium Ompaŷ, in quadam vena venit ad arborem Ilicis, meta terrea circumsepta, inde ad metam terream, in qua est arbor Thewl, inde transsiens ipsum nemus, cadit in viam, per quam itur adhuc ad septemtrionem. Secunda meta Ompaŷ, que nunc vocatur Kysfalwd, in eisdem litteris expresso, a parte Zenthmyhal Kw transsit in locum qui vocatur Hydekthofeŷe, qui similiter est capituli, distincta tamen a Fylesd, et sic, per ipsum verticem, venit contra heremitarum sancti Pauli, qui est similiter capituli; hinc descendit per idem Beerch contra septemtrionem, in naso ipsius Beerch descendit in Ompay ad arborem Gyerthŷan, in loco stricto, iuxta viam per quam itur ad Castrum sancti Michaelis ibique terminatur. Tercia meta in eisdem litteris, a parte Fylesd incipit super lapidem Zywr Kw vocato, ubi Ompaŷ cza cadit in Ompaŷ etc.

Scrisoarea de hotărnicire a regelui Ludovic dată de maiestatea sa regească în anul 1369 la cererea vrednicului de cinstire domn Dumitru, episcopul Transilvaniei, fost mare vistier, în care semnele de hotar între moșiile Bărăbanț și Micești de pe o parte și Șard pe de altă parte se deosebesc astfel: că mai întâi se urcă de la moara de pe riul Ampoi de către pământurile capitlului, aflate și pe o parte și pe cealaltă a riului, pînă la locul în care acel riu a fost abătut de la albia veche a riului Ampoi, trecînd prin satul Bărăbanț și prin locul celui vechi Ampoi, unde se învecinează cu pămîntul numit Șard al domnului episcop în vecinătatea cărui loc se întoarce spre răsărit prin locul vechiului Ampoi, în Seeg, la trei movile de hotar așezate la capătul marginilor, din care margini una este a moșiei Șard, alta a moșiei Ampoița, iar a treia a moșiei Bărăbanț, mai sus-zise. De acolo hotarul se îndreaptă către miazănoapte și străbate pădurea Ampoiului spre un copac de stejar, înconjurat cu o movilă ca semn de hotar, de unde trecînd acea veche albie a riului Ampoi, ajunge, prin mijlocul ei, la un stejar mereu verde, înconjurat, cu o movilă ca semn de hotar, iar de acolo la un stejar ca semn de hotar de la care, trecînd acea pădure, ajunge în drumul pe care se merge de acolo spre miazănoapte.

Al doilea hotar al Ampoiului, care acum se numește Micești, se arată astfel limpede în aceeași scrisoare; dinspre partea Pietrei Sfîntului Mihail trece prin locul numit Hydegthofelve, care, de asemenea, este al capitlului, deosebit totuși de către Fylesd și astfel, pe acea creastă ajunge față cu locul Remetea care de asemenea este al capitlului; de aici coboară pe acea creastă spre miazănoapte, pînă la botul acesteia, de unde coboră spre Ampoi către un copac de carpen, într-un loc îngust, lîngă drumul pe care se merge la cetatea Sfîntului Mihail, la care hotarul se și termină.

Al treilea hotar arătat în aceeași scrisoare începe din partea locului Fylesd, deasupra pietrei numite Zywr Kw, unde Ampoița se varsă în Ampoi. Etc.

Arh. Naț. Magh. Dl. 30 391. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369.

Copie de la începutul secolului al XVI-lea.

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 24.

¹ Corect: 1369; cf. nota edit.

² Astfel în copie.

Simion, banul Dalmației și Croației, cere lui Ludovic I, regele Ungariei, să-i dăruiască moșia Oșvarău pe care a alipit-o domeniului său Medieș.

REGESTE: *Szirmay*, II, p. 297; fără menționarea locului de pastrare.

Nota, quod nos magistri² Benedictus, filius Pauli, filii Heym, condam banus Bulgarie, unacum³ fratre nostro, magistro Nicolao, necnon Stephano, filio magistri Petri, fratris nostri carissimi, in uno consensu parique voluntate volentes, possessiones nostras Remethe et Egwrscegh vocatas et ad easdem pertinentes, in tres partes rectas et equales dividere. Item primo et principaliter fecimus sortes super molendina nostra, Item primo pro domino Benedicto cecidit per sortem molendinum de Golonia. Item vero pro magistro Stephano ceciderunt molendina de Lybur et circa curiam suam. Item pro magistro Nicolao ceciderunt molendina de villa Nicolai, filii Prebyl et de villa Moyan. Item pro domino Benedicto ceciderit villa Golonia. Item pro magistro Nicolao villa Rawna. Item pro magistro Stephano villa Braty et villa Salomon, necnon villa Scascyn. Item pro magistro Nicolao circa Rawna, villa Scezlow. Item pro domino Benedicto circa Goloniam villa...⁴ Item pro magistro Nicolao villa Ra-deest et villa Dobroyan...⁴ villa Nicolai, filii Prybyl. Item pro magistro Stephano villa...⁴ filii Kesas, et villa Lybur. Item pro domino Benedicto due ville Nicothee. Item pro magistro Stephano villa Scizee. Item pro magistro Nicolao villa Dubrul. Item pro domino Benedicto villa Guree. Item pro magistro Stephano curia Remethe pro curia sua. Item pro magistro Nicolao...⁴ unus locus molendini penes villam Nicolai, filii Prybyl. Item unum locum molendini pro domino Benedicto circa villam Guree. Item pro magistro Stephano, unum locum molendini supra civitatem, videlicet locum molendini dicti Scezlow...⁴ Item in Egwrscegh una platea civitatis penes Paganch Benedictus lutificulus cum curia sua usque...⁴ pro parte Benedicti. Item pro magistro Nicolao a curia sua usque curiam ipsius Benedicti lutificuli. Item secunda pars civitatis Nicolai dicti Paragar cum curia sua pro domino. Benedicto usque curiam suam cum aliis mansionibus, alias autem mansiones super curiam Ywocy incipiendo usque ad curiam magistri Nicolai pro ipso magistro Nicolao. Item pro magistro Stephano villa Bude et⁵ villa Nicolai ac villa Prybyl. Item Suppa cum suis kenezatis pro magistro Nicolao, item villa Lucassy ac villa Petri in Yzgar necnon due ville Dobrothe penes Paganch et villa Druguzlo. Item pro magistro Stephano villa Bracoy in Yzgar. Item pro magistro Nicolao in Yzgar villa Mychaelis et villa Cylan, necnon villa Dobrothe...⁴ Item pro domino Benedicto in villa Bogdan, filii Bascha. Item pro magistro Stephano villa Mychaelis. Item pro magistro Nicolao in Yzgar villa Bratoca, que nunc dessolata est ac villa Mychaelis necnon Cyruslowfalwa dicta. Item pro magistro Stephano villa Martini. Item pro domino Benedicto villa Farcasii. Item pro magistro Stephano villa Nicolai, filii Garazda. Item pro domino Benedicto...⁴ Phynta cum villa sua. Item pro magistro Nicolao villa Drusa et villa Dragotha, necnon villa Negwl. Item in Paganch duo molendina pro domino⁶, que sunt

sita una in villa Dabrothe, alter in villa Lucasii. Item unum molendinum nostrum in villa Mychaelis communiter uti commisimus.

Însemnare, precum-că noi, magistrul Benedict, fiul lui Pavel, fiul lui Heym, fost ban al Bulgariei, dimpreună cu fratele nostru, magistrul Nicolae, precum și cu Ștefan, fiul magistrului Petru, fratele nostru preascump, voind într-un ouget și o voință să împărțim în trei părți drepte și deopotrivă moșiile noastre numite Remetea și Ersig, precum și cele ce țin de ele, drept aceea mai întâi și întâi am făcut tragere la sorți pentru morile noastre. Astfel, domnului Benedict i-a căzut la sorți moara din Calina. De asemenea, magistrului Ștefan i-au căzut la sorți moara din Lybur și cea de lângă curtea sa. De asemenea, magistrului Nicolae i-au ieșit la sorți mpara din satul Brebul și cea din satul lui Moyan. De asemenea, domnului Benedict i-a căzut la sorți satul Calina. De asemenea, magistrului Nicolae, satul Ramna. De asemenea, magistrului Ștefan, satul lui Braty și satul lui Salomon, precum și satul lui Scascyn. De asemenea, magistrului Nicolae, satul lui Scezlow, lângă Ramna. De asemenea, domnului Benedict, satul... lângă Calina. De asemenea, magistrului Nicolae, satul Radeest și satul lui Dobroyan, ... satul Brebul. De asemenea, lui Ștefan, satul... al fiului lui Kesas și satul Lybur. De asemenea, domnului Benedict cele două sate ale lui Nicothea. De asemenea, magistrului Ștefan, satul lui Scizea. De asemenea magistrului Nicolae satul lui Dubrul. De asemenea, domnului Benedict satul lui Gurea. De asemenea, magistrului Ștefan, curtea din Remetea, drept curtea sa. De asemenea magistrului Nicolae... un loc de moară lângă satul Brebul. De asemenea, un loc de moară domnului Benedict, lângă satul lui Gurea. De asemenea, magistrului Ștefan, un loc de moară în sus de târg, anume locul morii numite a lui Scezlow... De asemenea, în Ersig, o uliță a târgului lângă Pogăniș de la curtea lui Benedict olarul și împreună cu această curte a lui pînă la... a căzut la sorți în partea lui Benedict. De asemenea, magistrului Nicolae i-a căzut la sorți locul care începe, de la curtea sa pînă la curtea numitului olar Benedict. De asemenea, a doua parte a uliței târgului de la curtea lui Nicolae zis Paragar și împreună cu aceasta curtea sa a căzut la sorți domnului Benedict pînă la curtea sa, dimpreună cu alte gospodării, iar celelalte gospodării, începînd din sus de curtea lui Ywocy pînă la curtea magistrului Nicolae, au căzut la sorți magistrului Nicolae. De asemenea, magistrului Ștefan, satul lui Buda și satul lui Nicolae și satul Brebul. De asemenea, Suppa cu cnezatele sale, magistrului Nicolae și tot așa i-au mai ieșit la sorți satul lui Luca și satul lui Petru de Izgar, precum și două sate ale lui Dobrotă, lângă Pogăniș, și satul lui Druguzlo. De asemenea, magistrului Ștefan, satul lui Bracoy din Izgar. De asemenea, magistrului Nicolae satul lui Mihail din Izgar și satul lui Cylan precum și satul lui Dobrotă... De asemenea, domnului Benedict din Izgar satul lui Bogdan, fiul lui Bascha. De asemenea, magistrului Ștefan, satul lui Mihail. De asemenea, magistrului Nicolae, satul lui Bratoca, din Izgar, sat care acum e pustiu, și satul lui Mihail, precum și satul numit Cyrus-lowfalwa. De asemenea, magistrului Ștefan, satul lui Martin. De asemenea, domnului Benedict, satul lui Fărcaș. De asemenea, magistrului Ștefan, satul lui Nicolae, fiul lui Garazda. De asemenea, domnului Benedict... Finta cu satul ei. De asemenea, magistrului Nicolae, satul lui Drusa și satul lui Dragotă, precum și satul lui Neagul. De asemenea, pe rîul

Pogăniș, domnului i-au ieșit la sorți două mori, care sînt așezate una în satul lui Dobrotă, iar cealaltă în satul lui Luca. De asemenea, am hotărît să ne folosim împreună de o moară a noastră din satul lui Mihail.

Arh. Naț. Magh. Col. Muz. Național.

Orig., cu pete de umezeală.

EDIȚII: *Documenta Valachorum*, p. 221—223.

¹ Cf. *Documenta Valachorum*, p. 223—224, nota 37.

² Corect: *magister*.

³ Urmează *cum*, de prisos.

⁴ Lacună în text datorită unor pete de umezeală și rupturi.

⁵ Urmează *et*, de prisos.

⁶ Nu se specifica numele.

371

1369 ianuarie 29, Vișegrad

Ludovicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo Chana-diensi, salutem et gratiam. Dicitur nobis in persona magistri Petri, filii Pauli, filii Heem, quod Daan olachus noster de Dobaz et iobagiones sui de eadem universis cuiusdam ipsius magistri Petri possessionis, Egurzeg vocate, utilitatibus, fructibus et comiditatibus¹ omnibus potentialiter uterentur et quandam villam ad eandem Egurzeg spectantem combussissent propria eorum temeritate presumptiva mediante in ipsius magistri Petri grande derogamen et gravamen. Super quo fidelitati vestre firmissime edicimus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Emericus de Helemba vel Nicolaus de Kereztus aut Petrus, filius Laurentii de Ahtoni, sive Laurentius de Chechteluk, aliis absentibus, homo noster, comperta de premissis mera veritate, prohibeat prefatos Daan et iobagiones suos de Dobaz ab indebito et potentiario premissis possessionis Egurzeg vocate, ulteriori usu, fruitione et utilitatum perceptione factis vel faciendis, iustitia suadente, et tandem seriem ipsius inquisitionis et prohibitionis nobis fideliter rescribatis.

Datum in Vyssegrad, quinto die festi beati Pauli apostoli Conversionis, anno domini M^o CCC^o LX nono.

(*Pe verso*:) Fidelibus suis, capitulo Chanadiensi, pro magistro Petro, filio Pauli, filii Heem, inquisitoria et prohibitoria.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi din capitulul Cenadului, sănătate și milostivire.

Ni se spune de către magistrul Petru, fiul lui Pavel, fiul lui Heem, că Dan, românul nostru din Duboz, și iobagii lui tot de acolo se folosesc cu silnicie de toate folosințele, roadele și foloasele unei moșii a lui, numite Ersig, și că, minăți de cutezătoarea lor îndrăzneală, au dat foc unui sat ce ține de pomenita moșie Ersig, spre marea pagubă și vătămare a numitului magistrul Petru. Drept aceea, poruncim cu strășnicie credinței voastre să trimiteți spre mărturie pe omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru Emeric de Helemba sau Nicolae de Kereztus ori, Petru, fiul lui Laurențiu de Ahtony sau Laurențiu de Chechteluk, în lipsa celorlalți, după ce va afla curatul adevăr asupra celor de mai sus, să oprească de acum înainte, după îndemnul dreptății, pe numiții Dan și iobagii lui din Duboz de a se mai folosi și bucura pe nedrept și cu silnicie de moșia mai sus pomenită, numit Ersig,

și de a mai lua acum și în viitor roadele ei. Și apoi să ne răspundeți în scris, întocmai, despre felul cum s-a făcut această cercetare și opreliște.

Dat la Vișegrad, în a cincea zi după sărbătoarea convertirii fericitului apostol Pavel, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

(*Pe verso:*) Credincioșilor săi din capitlul din Cenad, scrisoare de cercetare și de opreliște pentru magistrul Petru, fiul lui Pavel, fiul lui Heem.

Arh. Naț. Magh., Arh. fam. Kállay, nr. 1 547.

Orig. perg., pecetea atârnată s-a pierdut.

EDITII: *Documenta Valachorum*, p. 216—217.

REGESTE: Kállay, II, p. 144—145, nr. 1617.

¹ Corect: *commoditatibus*.

372

1369 ianuarie 30, Vișegrad

Ludovicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis comiti vel vicecomiti et iudicibus nobilium comitatus Themesyensis, salutem et gratiam. Dicitur nobis in persona Petri, filii Heem de Remete, quod Dan de Doboz cum filiis suis ad quandam possessionem suam ad possessionem eiusdem filii Heem, Egerzagh vocatam pertinentem, potentialiter transmittendo¹ eandem penitus comburri fecisset. Quare, fidelitati vestre firmis damus in mandatis, quatenus unum vel duos ex vobis transmittatis, qui ab omnibus, quibus decuerit, diligenter de premissis investigando sciat et inquirat omnimodam veritatem. Et post hec, prout exinde vobis veritas constiterit, nobis fideliter rescribatis.

Datum in Wyssegrad, feria tertia proxima ante festum Purificationis beate virginis, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX° nono.

(*Pe verso:*) Fidelibus suis, comiti vel vicecomiti et iudicibus, nobilium comitatus Themesyensis, pro Petro, filio Heem, de Remete, inquisitoria.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi, comitelui sau vicecomitelui și juzilor nobililor comitatului Timiș, sănătate și milostivire. Ni se spune de către Petru, fiul lui Heem de Remetea, că Dan de Duboz, dimpreună cu fiii săi, trimițând cu silnicie niște iobagi ai lui la o moșie a sa ce ține de moșia numită Ersig a sus-numitului fiu al lui Heem, a pus să o ardă cu totul. Drept aceea, poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți pe unul sau doi dintre voi care, întrebând cu stăruință pe toți cei ce se va cuveni, să cerceteze, și să afle tot adevărul cu privire cele de mai sus. Iar după aceasta să ne răspundeți în scris, întocmai așa cum veți afla că stă adevărul în această pricină.

Dat la Visegrad, în marțea dinaintea sărbătorii Întîmpinării Domnului, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

(*Pe verso:*) Credincioșilor săi, comitelui sau vicecomitelui și juzilor nobililor din comitatul Timiș, scrisoare de cercetare pentru Petru, fiul lui Heem, de Remetea.

Arh. Naț. Mag., Col. Muz. Național.

Orig. hirtie, cu fragmente de pecete de închidere, aplicată pe verso.

EDITII: *Documenta Valachorum*, p. 217.

¹ *iobagiones sui*, cf. doc. nr. 371.

Lodouicus, dei gracia rex Hunagrie, fidelibus suis capitulo ecclesie Waradiensis, salutem et graciam. Dicunt nobis fideles aule nostre milites magistri Georgius et Nicolaus, filii Nicolai de Telegd, quod ipsi in dominium cuiusdam possessionarie porcionis, condam Johannis dicti Kwn, hominis sine heredibus defuncti et aliorum iurium in possessione Galuspetri vocata, in comitatu Zathmariensi sita, existencium titulo nostre collacionis, aliis litteris nostris mediantibus exinde confectis patentibus eis facte ipsos contigencium legitime vellent introire et sibi eadem struifacere possidenda, si alicuius contradiccio eis non obviaret in hac parte.

Quare fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum quo presente Ladislaus de Fwdy, vel Johannes de Menthzenth aut Petrus, filius Johannis de Koch, aliis absentibus, homo noster ad facies possessionarie porciones et aliorum iurium iamdictos magistros Georgium et Nicolaum, modo pretacto vigore nostre collacionis tangencium, in ipsa possessione Galuspetri habitorum, vicinis et commetaneis suis universis inibi legitime convocatis et presentibus accedendo, possessionaria porcionem et iura predicta cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis suarum antiquarum metarum cursus, eisdem magistris Georgio et Nicolao secundum seriem pretectarum litterarum nostrarum statuatur premisse nostre donacionis titulo possidenda perpetuo et ipsos possessionarie porcionis et iurium eorundem dominio introductos reliqua¹ moraturos, si non fuerit contradictum. Contradictores vero si qui fuerint, citet ipsos contra dictos magistros Georgium et Nicolaum in nostram presenciam ad terminum competentem rationem contradiccionis eorum reddituros. Et posthec seriem ipsius statucionis vel nomina contradictorum et citatorum cum termino assignato, nobis fideliter rescribatis.

Datum Bude, in festo beati Valentini martiris, anno domini M^{mo} CCC^{no} LX^{mo} nono.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi din capitulul bisericii de Oradea, mintuire şi milostivire.

Ne spun nouă credincioşii cavaleri ai curţii noastre, magiştarii Gheorghe şi Nicolae, fiii lui Nicolae de Tileagd, că ei vor să intre în chip legiuit în stăpînirea bucăţii de moşie şi a celorlalte drepturi aflătoare în moşia numită Galoşpetreu, aşezată în comitatul Satu Mare, a răposatului Ioan zis Cumanul, om mort fără moştenitori şi care toate ţin de ei în temeiul daniei noastre făcute lor prin altă scrisoare deschisă a noastră, întocmită în această privinţă şi că vor să li se treacă în stăpînire, ca să le stăpînească, dacă nu li se va face vreo împotrivire din partea cuiva în această privinţă.

Drept aceea, vă punem în vedere şi poruncim cu tărie credinţei voastre să trimiteţi spre mărturie pe omul vostru, vrednic de crezare, în faţa caruia omul nostru, Ladislau de Fughiu sau Ioan de Mentzenth, ori Petru, fiul lui Ioan de Koch, în lipsa celorlalţi, ducîndu-se la bucata de moşie şi la celelalte drepturi din acea moşie Galoşpetreu ce îi privesc pe pomeîniţii magiştarii Gheorghe şi Nicolae în chipul sus arătat, în puterea daniei noastre şi chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii şi pe toţi megieşii ei şi fiind aceştia de faţă, să treacă în stăpînirea acelor

magiștri Gheorghe și Nicolae, potrivit cuprinsului sus-arătatei noastre scrisori, acea bucată de moșie și sus-zisele drepturi, împreună cu toate folosințele lor și cu toate cele ce țin de ele, potrivit ~~mersului~~ vechilor lor hotare, ca să le stăpânească pe veci în temeiul daniei noastre arătate mai sus, și o dată puși în stăpânirea acelei bucăți de moșie și a acelor drepturi, să-i lase să rămână în stăpânirea lor, dacă nu s-ar împotrivi nimeni. Iar dacă ar fi unii împotriviți, să-i cheme înaintea noastră la sorocul potrivit spre a sta față cu pomeniții magiștri Gheorghe și Nicolae, ca să dea socoteală de împotrivirea lor. Și după aceasta să ne răspundeți în scris ~~intemai~~ despre felul cum s-a făcut acea punere în stăpânire și numele împotrivilor și al celor chemați, împreună cu sorocul hotărit.

Dat în Buda, la sărbătoarea fericitului mucenic Valentin în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

Arh. Naț. Magh., fam. Zichy, 214. C. 99.

Transumpt în actul capitluului din Oradea din 29 martie 1369, nr. 379.

EDIȚII: Zichy, IV, p. 632—633.

¹ Corect: *relinquat*.

374

1369 februarie 27, Vișegrad

Lodovicus, dei gracia rex Hungarie, fidelibus suis capitulo Chana-
diensi, salutem et graciam. Dicitur nobis in personis Benedicti, bani
regni Bulgarie, necnon Petri et Nicolai, filiorum Pauli, filii Heem, ac
Ladislai, filii Johannis, filii eiusdem Heem, quod possessio ipsorum
Egerzeeg vocata, in comitatu Themesiensi existens, cum suis pertinen-
ciis, nunc apud manus ipsorum habita, et ex nostra regia collacione ad
ipsos pertinens, reambulacione et metarum ereccione legitime fiendis
plurimum indigeret. Quare fidelitati vestre firmiter precipiendo man-
damus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum,
quo presente Nicolaus, filius Andree de Kereztus, vel Donch de Ma-
chadonya, ac¹ Nicolaus, dictus Pÿcher, seu Nicolaus, filius Bovdor, An-
dreas², Dionisius, filius Nicolai de Orozopath, aliis absentibus, homo
noster, vicinis et commetaneis predictae possessionis ipsorum, Egerzeeg
vocate et suarum pertinenciarum legitime inibi conuocatis et presenti-
bus ad faciem eiusdem accedendo, reambulet ipsam per suas veras me-
tas et antiquas, novas iuxta veteres in locis necessariis erigendo, ream-
bulatamque et ab aliorum possessionariis iuribus metaliter separatam et
distinctam, relinquat ipsam eidem Benedicto bano, et fratribus suis, eo
iure, quo ad ipsos dinoscitur pertinere perpetuo possidendam, si non
fuerit contradictum; contradiutores vero si qui fuerint, citet ipsos con-
tra eosdem in nostram presenciam ad terminum competentem. Et post
hec seriem ipsius reambulacionis cum cursibus metarum, vel si necesse
fuerit nomina contradictorum et citatorum cum termino assignato no-
bis fideliter rescribatis.

Datum in Vissegrad, feria tertia proxima ante dominicam Oculi,
anno domini M^o CCC^{mo} LX^{mo} nono.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi
din capitluul din Cenad, sănătate și milostivire. Ni se spune de către

Benedict, banul țării Bulgariei, precum și de către Petru și Nicolae, fiii lui Pavel, fiul lui Heem, cît și de către Ladislau, fiul lui Ioan, fiul ace-luiași Heem, că moșia lor numită Ersig, aflătoare în comitatul Timiș, dimpreună de cele ce țin de ea, care se află acum în mîinile lor, și ține de ei prin dania noastră regească, are mare nevoie de hotărnicire și de ridicarea semnelor de hotar, ce trebuiesc legiuit făcute. Drept aceea, poruncim cu tărie creditei voastre să trimiteți spre mărturie pe omul vostru vrednic de crezare, dimpreună cu care omul nostru, Nicolae, fiul lui Andrei de Kereztus, sau Donch de Macedonia ori Nicolae zis Pycher sau Nicolae, fiul lui Bovdor, ori Dionisie, fiul lui Nicolae de Orozaph, în lipsa celorlalți, mergînd la ceea moșie și chemînd acolo în mod legiuit pe vecinii și megieșii sus-zisei lor moșii numite Ersig, și ai celor ce țin de ea, și fiind ei de față, s-o hotărnicească după hotarele ei ade-vărate și vechi, ridicînd altele noi lîngă cele vechi, în locurile unde va fi nevoie, și odată hotărnicită și despărțită și deosebită prin semne de hotar de drepturile de moșie ale altora, să o lase banului Benedict și fraților săi, ca să o stăpînească pe veci cu acel drept cu care se știe că tine de ei, dacă nu se va împotrivi nimeni; iar dacă vor fi unii împo-trivitori, să-i cheme înaintea noastră (spre a sta) față cu ei, la sorocul potrivit. Și după acestea să ne răspundeți în scris, întocmai, despre fe-lul cum s-a făcut acea hotărnicire dimpreună cu mersul hotarelor, și dacă va fi nevoie, cu numele împotrivilor și ale celor chemați și cu sorocul hotărît.

Dat la Vișegrad, în marțea dinaintea duminicii *Oculi*, în anul Dom-nului o mie trei șaizeci și nouă.

Arh. Naț. Magh., DL 41 776.

Transumpt în actul capitlului din Cenad din 13 martie 1369, nr. 376.

EDIȚII: Pesty, *Krassó*, III, p. 89.

¹ Corect: *aut*.

² Corect: *an Dionisius, filius Nicolai*.

Lodovicus, dei gratia, rex Hungarie, fidelibus suis conventui de Co-losmonostra salutem et gratiam. Noveritis quod nos, cum pro meritoriis servitiis et laudedignis meritis venerabilis in Christo patris domini De-metrii, episcopi Transsilvani et thesaurarii nostri fidelis et dilectis, asse-rentis nonnulla instrumenta et literalia fulcimenta ecclesie sue predictae superioribus¹ eiusdem et signanter in facto erectionis et reambulationis metarum possessionum eiusdem ecclesie sue Transsilvane confecta, sicut per ignis incendia sic minus² aliis diversis casibus, dicte ecclesie tem-poribus retrolapsis impacatis imminuentibus, specialiter vero propter quandam turbationem quondam venerabili in Christo patri, domino An-dree, eiusdem ecclesie episcopo³, sui predecessoris, ex certis causis emergentibus incompinata propter⁴ deperdita atque alienata (extitisse)⁵, tum etiam et potissime ob specialem devotionem nostram quam ad bea-tum Michaellem archangelum, in cuius nomine sanctissimo dicta eccle-sia Transsilvana constructa existit et fundata, gerimus singularem, ei-dem domino Demetrio episcopo et consequens dicte ecclesie sue huius-modi specialis gratie prerogativa⁶ duximus faciendum⁶, quod tam idem dominus Demetrius episcopus, quam etiam sui successores, quandocun-

que et quotienscunque metas possessionum eiusdem ecclesie sue ad circumiacentium vicinorum et commetaneorum possessionarium⁸ iuribus reambulare et novis metarum erectionibus et distinctionibus iuxta metas antiquas et veteres aut, ubi mete veteres possessionum dicte ecclesie propter longinqui⁹ temporis spatium non apparerent, iuxta ostensionem et populorum et iobbagionum eisudem ecclesie, usque¹⁰ iidem ab antiquo usi fuisse reperirentur, separare et sequestrare ac occupatas metas ipsius ecclesie ab aliorum manibus recaptivare et eidem reapplicare propositum habebunt et intentum, in talibusque processibus ipsi domino episcopo et suo successori per quospiam contradictionis velamine fuerit obvium; in casum¹¹ etiam, quo quipiam¹² nobilium vel alterius cuiusvis status hominum metas propriarum possessionum a parte possessionum dicte ecclesie modo consimili legitimis reambulationibus intentum (habebit)¹³ verificare et in his negotiis ipsum dominum episcopum sin eius successores obvios habuerint contradictores, ipsaque partium contradictionis obvitio¹⁴ utrobique ad iudicium devenerint contentiosum utroque modo premissis, nullus omnino hominum eundem dominum episcopum et suos successores super premissis ad producendum aliqua instrumenta in iudicio vel extra possit compellere vel coarctare, sed semper tales contradictores super omnibus predictis eorum instrumenta teneantur exhibere contra dominum episcopum et suos successores memoratos, prout hoc litterarum privilegium¹⁵ exinde confectarum tenor latius exprimit. Super quo, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus unum¹⁶ mittatis hominem pro testimonio fidedignum quandocunque et quotienscunque per dominum episcopum predictum vel eius nomine officiales et procuratores suos ad premissa peragenda fueritis requisiti, quo presente, Nicolaus, filius Alba de Mayad, vel Joannes, filius Joannis de Palÿ, seu Mathias de Pathe an Ladislaus, dictus Cheh de Reud seu Ladislaus, filius Martini de Thate, seu Nicolaus, filius Valentini de Herepe, aliis absentibus, homo noster, omnia premissa et singula premissorum exequatur modo superius expressato. Et post hec, totiens quotiens expediens fuerit vel necesse, totiens¹⁷ facti seriem nostre fideliter rescribatis maiestati.

Datum in Vÿsegrad, feria sexta proxima ante dominicam Oculi, anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo nono. Presentibus autem per anni circulum a data presentium valituris. Datum ut supra.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi din conventul din Cluj-Mănăştur mântuire şi milostivire.

Aflaţi că pentru vrednicele slujbe şi vrednicia de toată lauda ale venerabilului întru Hristos părinte domnul Dumitru, episcopul Transilvaniei şi vistierul nostru credincios şi iubit care ne spune că unele acte şi întăriri scrise ale sus-zisei sale biserici întocmite asupra drepturilor ei şi îndeosebi asupra ridicării şi cercetării semnelor de hotar ale moşilor bisericii sale, a Transilvaniei, au fost nimicite, pierdute şi înstrăinate atât prin pară focului, cât şi prin alte nenorociri felurite care s-au abătut asupra zisei biserici în trecutele vremuri neliniştite şi care au izbucnit îndeosebi, din anumite pricini, dintr-o tulburare a răposatului venerabil întru Hristos părinte domnul Andrei, episcopul aceleaşi biserici, înaintaşul său, precum şi, mai cu seamă, pentru osebita şi aleasa noastră evlavie, pe care o purtăm fericitului arhanghel Mihail, în preasfântul nume al căruia a fost ridicată şi întemeiată zisa biserică a Tran-

silvaniei, am hotărît să-i hărăzim privilegiul acestei osebite milostiviri acelui domn Dumitru episcopul și deci zisei sale biserici, ca atît acel domn Dumitru episcopul, cît și urmașii lui oricînd și ori de cîte ori vor voi și vor avea de gînd să hotărînicească moșiile acelei biserici a sa despărțindu-le de drepturile stăpînilor de moșii vecini și megieși aflați în jur împrejurul acelor moșii și să le deosebească și despartă prin noi ridicări și deosebiri de semn de hotar potrivit vechilor și bătrînelor semne de hotar sau, acolo unde din pricina trecerii unui timp mai îndelungat vechile semne de hotar ale moșiilor zisei biserici nu s-ar vedea, potrivit arătării și a oamenilor și a iobagilor acelei biserici, așa cum s-ar vedea că s-au folosit ei de ele din vechime, și cînd vor voi să reia din mâinile altora hotarele cotoprite ale acelei biserici și să i le realipească; și dacă la astfel de lucruri i s-ar împotrivi cineva acelui domn episcop și urmașului său, și chiar în împrejurarea că vreunii dintre nobili sau dintre oamenii de orice altă stare ar avea de gînd să statornicească, în același fel, prin hotărniciri legiuite, hotarele moșiilor lor dinspre moșiile zisei biserici și în aceste treburi li s-ar împotrivi acel domn episcop sau urmașii lui și amîndouă aceste împotriviri ale părților, și dintr-o parte și cealaltă, ar ajunge în dezbaterea judecății, în amîndouă împrejurările arătate mai sus, nici un om să nu poată nîcicum sili sau constrînge prin judecată sau în afara ei pe acel domn episcop și pe urmașii săi să înfățișeze vreun act cu privire la cele de mai sus, ci totdeauna astfel de împotrivitori vor fi datori să înfățișeze ei împotriva domnului episcop și a pomeniților săi urmași actele lor cu privire la toate cele mai sus zise, așa cum arată mai pe larg acest lucru cuprinsul scrisorii privilegiale întocmite în această privință.

Deci vă punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre ca oricînd și ori de cîte ori vi se va cere aceasta de către domnul episcop sus-zis sau în numele său de slujbașii și împuterniciții lui voi să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, pentru îndeplinirea celor de mai sus, în fața căruia omul nostru Nicolae, fiul lui Alba de Moiad sau Ioan, fiul lui Ioan de Paieu, ori Matia de Pata sau Ladislau zis Cehul de Rediu ori Ladislau, fiul lui Martin de Totoiu, sau Nicolae, fiul lui Valentin de Herepea, în lipsa celorlalți, să îndeplinească toate cele de mai sus și fiecare în parte din cele de mai sus, în chipul mai sus arătat. Și după acestea, ori de cîte ori se va cuveni sau va fi nevoie, voi să răspundeți în scris întocmai Maiestății noastre despre tot ce s-a făcut.

Dat la Vișegrad, în vinerea dinaintea duminicii *Oculi*, în anul Domnului o mie trei sute șaiszeci și nouă.

Iar cele de față vor avea tărie timp de un an de la darea acestei scrisori. Dat ca mai sus.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, fam. Bánffy.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 397. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur din 11 mai 1369, nr. 384.

¹ Corect: *super iuribus*.

² Astfel în text, probabil în loc de *sic (non) minus*.

³ Corect: *venerabilis in Christo patris, domini Andree, eiusdem ecclesie episcopi*.

⁴ Corect: *interempta pariter*.

⁵ În text lipsește; completare probabilă după sens.

⁶ Corect: *prerogativam... faciendam*.

⁷ Corect: *ab*.

⁸ Corect: *possessorum*.

⁹ Corect: *longinquum*.

¹⁰ Corect: *uti*.

¹¹ Corect: *casu*.

¹² Corect: *quispiam*.

¹³ In text lipsește; completare probabilă după sens.

¹⁴ Corect: *obviatio*.

¹⁵ Corect: *privilegialium*.

¹⁶ Corect: *vestrum*.

¹⁷ Corect: *totius*.

Capitulum ecclesie Chanadyensis, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presencium noticiam habituris salutem in omnium saluatore. Ad universorum noticiam harum serie literarum volumus peruenire, hinc est quod nos recepimus literas excellentissimi principis; domini Lodovici, dei gracia illustris regis Hungarie, domini nostri naturalis, omni cum honore, in hec verba: (*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 27 februarie 1369, vezi nr. 374*). Nos, igitur, preceptis eiusdem domini nostri regis in omnibus obedire cupientes ut tenemur unacum preminato Nicolao dicto Pÿcher, homina celsitudinis sue, unum ex nobis, discretum virum, videlicet dominum Mathiam, custodem ecclesie nostre, frater nostrum in Christo reverendum pro testimonio transmisimus ad premissa mandata ipsius domini nostri regis fideliter exequenda. Qui demum ad nos reversi, nobis consona et conformi voce retulerunt per nos requisiti quod ipsi feria tertia proxima post dominicam Oculi, proxime nunc preterita et aliis diebus adhuc congruentibus, accessissent ad faciem predictæ possessionis Egerzeeg suarumque pertinenciarum, easdem vicinis et commentaneis suis legitime conuocatis, iuxta suas metas veteres et antiquas, novas ubi necesse fuisset erigendo, reambulassent, reambulasque et ab aliorum possessionariis iuribus metaliter separatas et distinctas, reliquissent, ipsos¹ eidem Benedicto bano et fratribus suis eo iure quo ad ipsos dinoscuntur pertinere perpetuo per eosdem possidendas, nullo penitus contradictore existente. Mete autem quibus predicta possessio Egerzeeg et ad eandem pertinentes a vicinariis possessionibus separantur et distinguntur prout iidem domini regis et nostri homines nobis retulerunt et in registro reportaverunt hoc ordine protenduntur: prima meta incipit penes viam magnam qua itur de dicta Egerzeeg versus Mezeusimlyo, ubi sunt due mete terree antike renuatæ² quarum una a parte orientis separat possessioni Egerzeeg, alia vero a parte meridionali possessioni Sosd, ubi versus orientem secus eandem viam est una meta terrea de novo erecta. Hinc ad eandem partem pergendo in modico spacio est una meta terrea cursualis, a hinc ad eandem plagam transeundo, sunt due mete terree de novo posite, quarum una ab occidente existens separat possessioni Erdeuthelek, ab oriente vero Egerzeeg antedicto, de hinc ad eandem plagam pergendo est una meta terrea de novo cumulata, ubi Theberpathaka cadit in rivulum Meeduispathaka. Inde reflectendo ad septemtrionem venit ad rivulum Meeduispathaka, ubi sunt due mete terree una a parte meridiei, alia vero a parte septemtrionali cursuales. Ad hoc ad eandem partem girando, ubi Meeduispathaka cadit in fluvium Paganch, ubi a parte orientis est una meta terrea de novo aggregata³ ubi etiam.

dixerunt quod inter dictas possessiones Egerzeeg et Erdeuthelek riuulum Meeduispathaka dictum pro meta reliquisse. Deinde fluvium Paganch transeundo, circa eundem fluvium sunt due mete terree de novo posite, quarum una a parte septemtrionali possessioni Dobaz Daan et filiorum suorum a parte vero meridionali Egerzeeg, Benedicti bani et fratrum suorum separat et distingit. Ab hinc ad dictum⁴ partem septemtrionalem eundo est una meta terrea de novo posita. Hinc rivulum Holthpaganch transeundo, secus eundem, versus septemtrionem immediate sunt due mete terree antike renuate⁵, quarum una a parte occidentali possessioni Dobaaz et pertinenciis eiusdem a parte vero meridionali Egerzeeg separat et distingit. Hinc ad eandem partem septentrionalem eundo, devenit ad duos metas terreas antiquas renuatas⁵, que separant ut priores. De inde per modicum spacium vadit ad quandam rivulum Izgarpathaka vocatam et dictum rivulum Izgarpathaka ab eisdem duabus metis terreis incipiendo usque ad caput eiusdem rivuli possessionibus Dobaaz et Egerzeeg pro meta reliquissent, ubi videlicet in capite eiusdem rivuli est una meta terrea de novo erecta. Hinc per quandam montem Berch vocatam, ad partem meridionalem eundo, devenit ad caput unius rivuli Nogzekespathaka vocati, ubi sunt tres mete terree angulares renuate² quarum una ab oriente possessioni regali Zeekus vocate, ab occidente Dobaaz, a parte vero meridiei Egerzeeg, separat et distingit, ubi mete predictae possessionis Egerzeeg cum Dobaaz terminantur. Deinde per idem berch eundo ad partem meridionalem, iuxta quandam viam, qua itur de Egerzeeg versus Lugas, sunt due mete terree de novo erecte, quarum una a parte meridiei Egerzeeg, ad septemtrionem vero Nogzekes separat et distingit. Ab hinc reflectendo ad orientem, per quandam monticulum Berch vocatum, ad magnum spacium girando, sunt due mete terree de novo posite, quarum una a parte orientis distingit possessionibus regalibus, a parte vero occidentes⁶, Benedicto Bano et fratribus suis antedictis. Hinc per idem berch reflectendo, inter orientem et meridiem, ad modicum spacium pergendo, inter capita duorum rivulorum videlicet Vizak et Vizzafouloupathaka vocatarum, ubi est una meta terrea cursualis. Ad huc ad idem Berch girando, versus eandem partem, sunt due mete terree de novo cumulate, quarum una a septemtrione separat possessioni Hudus, a parte vero meridiei Benedicto bano et fratribus suis sepedictis. De hinc, per ipsum Berch procedendo ad modicum spacium relinquendo rivulum Vizzafouloupathaka est una meta terrea cursualis, de novo posita. Inde per idem berch girando versus eandem partem, videlicet in capite Kumanpathakafeu, sunt due mete terree quarum una a parte orientis separat possessioni Hudus, a parte autem occidentis Benedicto Bano et fratribus suis anotatis. Ad huc per ipsum Berch pergendo versus eandem plagam, videlicet in capitibus rivulorum Sarmaspathakafeu, Tarazlopathakafeu et Vermispathakafeu nominatorum, sunt tres mete terree de novo erecte, quarum una a parte orientis separat possessioni Lugaz, a parte meridiei Cumÿath a parte autem septemtrionis Egerzeeg. Ad huc ad eandem partem pergendo, videlicet in capite cuiusdam rivuli Erusagpathakafeu, sunt due mete terree quarum una a parte orientis possessionis Cumÿath a parte vero occidentis Egerzeeg separat et distingit. De hinc ad eandem plagam pergendo ubi cadit Erusagpathaka in fluvium Paganch, sunt due mete terree de novo posite, quarum una a parte orientis provincie Cumÿath, alia autem a parte occidentis Egerzeeg separat et distingit, Deinde egrediendo ad orientem

iuxta dictum fluvium, ubi Aranyaspathaka cadit in eundem fluvium Paganch et ibi transit versus meridiem, ad ictum sagite transeundo, sunt due mete terree de novo erecte, quarum una a parte orientis separat possessioni Cumyath a parte autem occidentis Egerzeeg. Ab hinc pergendo penes ipsum rivulum per magnum spacium ubi venit ad tres metas terreas quarum a parte orientis separat possessioni Cumyath, a parte, occidentis Egerzeeg, a parte vero meridiei Rauna, possessionibus Benedicti Bani et fratrum suorum predictorum a quibus quidem duabus metis...⁷ incipiendo dictum rivulum Aranyaspathaka, usque ad tres metas principales possessionis Remethee, provinciis, Cumyath et Egerzeeg pro meta reliquissent ubi mete possessionis Egerzeeg et ad eandem pertinencium terminantur. In cuius rei testimonium perpetuamque firmitatem (presentes)⁸ concessimus literas privilegiales, pendentis sigilli nostri munimine roboratas.

Datum per manus discreti viri magistri Jacobi, lectoris ecclesie nostre predictae, feria tertia proxima post dominicam Letare, anno, domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} Nono, presentibus...⁷ discretis viris Nicolao preposito, alio Nicolao cantore, Mathya custode, dominis Johanne Themesiensi, Michaelae Wltra Marusiensi Ladislao Crassoviensi, et Nicolao Sebesiensi, archidiaconis, ceterisque quampluribus fratribus nostris in Christo in dicta ecclesia⁸ nostra nobiscum iugiter deo famulantibus et existentibus.

(*Pe verso:*) Reambulacio metarum super Egerzeg.

Capitulul bisericii de Cenad, tuturor credincioşilor întru Cristos, atît celor de faţă ca şi celor viitori, care vor vedea această scrisoare, min-tuire întru mîntuitorul tuturor.

Prin rîndurile acestei scrisori voim să ajungă la cunoştinţa tuturor că noi am primit cu toată cîntea scrisoarea preainălţatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu ilustrul rege al Ungariei, stăpînul nostru fireşc, cu acest cuprins: (*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 27 februarie 1369, nr. 374*).

Noi, aşadar, dorind să dăm întru toate ascultare poruncilor acestui domn al nostru regele, precum şîntem datori, am trimis spre mărturie, dimpreună cu sus-numitul Nicolae zis Pýcher, omul înălţimii sale, pe unul dintre noi, şi anume, pe chibzuitul bărbat, domnul Matia, custodele bisericii noastre, cucernicul nostru frate întru Cristos, pentru împlinirea întocmai a sus-ziselor porunci ale stăpînului nostru regele.

Aceştia, întorcîndu-se apoi la noi şi întrebaţi de noi, ne-au spus într-un glas că marţea de după duminica *Oculi* acum trecută⁹ şi în celelalte zile potrivite pentru aceasta, s-au dus la sus-zisa moşie Ersig şi la cele ce ţin de ea şi, chemînd în chip legiuuit pe vecinii şi megieşii lor, le-au hotărnicit după vechile şi bătrînele lor semne de hotar, ridicînd noi semne de hotar acolo unde era nevoie, şi odată hotărnicite, despărţite şi deosebite prin semne de hotar de drepturile de moşie ale altora, le-au lăsat aceluia Benedict banul şi fraţilor săi, ca să le stăpînească pe veci cu acel drept cu care se ştie că ţine de ei, nefiind nici un împotrivor.

Iar hotarele prin care sus-zisa moşie Ersig şi cele ce ţin de ea se despart şi se deosebesc de moşiile vecine, se întind în această înşiruire, precum ne-au spus acei oameni ai domnului nostru regele şi al nostru şi precum au trecut ei în condică; cel dintîi semn de hotar începe aproape de un drum mare, pe care se merge de la zisa moşie Ersig spre Şem-lac, unde se află două movile vechi de hotar, reînnoite, dintre care una,

cea dinspre răsărit, desparte moșia Ersig, iar cealaltă dinspre miazăzi, moșia Șoșdea și acolo spre răsărit, lângă acel drum, se află o movilă de hotar nou ridicată. De aci, mergînd în aceeași parte, o mică bucată de drum, se află acolo un semn de hotar de legătură. Înaintînd de acolo tot în aceeași parte, se află două movile de hotar, nou-puse, dintre care una aflătoare spre apus desparte moșia Erdeuthelek, iar cea dinspre răsărit, sus-zisa moșie Ersig. Înaintînd de acolo tot în aceeași parte, se află o movilă de hotar nou ridicată acolo unde Piriul lui Theber se varsă în riulețul numit Piriul Urșilor. De acolo, cotînd spre miazănoapte, hotarul ajunge la riulețul numit Piriul Urșilor, unde se află două semne de hotar de legătură, unul dinspre miazăzi, iar celălalt dinspre miazănoapte. De aici, cotînd tot în aceeași parte unde Piriul Urșilor se varsă în riul Pogăniș, unde dinspre răsărit se află o movilă de hotar nou ridicată, unde au și spus că au lăsat riulețul numit Piriul Urșilor ca semn de hotar între moșiile Ersig și Erdeuthelek. Trecînd apoi riul Pogăniș lângă acel riu se află două movile de hotar nou-asezate, dintre care una dinspre miazănoapte desparte și deosebește moșia Duboz, a lui Dan și a fiilor săi, iar cealaltă dinspre miazăzi, moșia Ersig a lui Benedict banul și a fraților săi. De acolo, mergînd în spre zisa parte de miazănoapte, se află o movilă de hotar nou așezată. Aici, trecînd pîrăul Pogănișul Mort, chiar lângă el, spre miazănoapte, se află două movile vechi de hotar înnoite, dintre care una dinspre apus desparte și deosebește moșia Duboz și cele ce țin de ea, iar cea dinspre miazăzi, moșia Ersig. De aici mergînd tot spre miazănoapte, hotarul ajunge la două movile de hotar vechi înnoite care fac despărțirea ca și cele de mai înainte. De acolo merge pe o mică bucată de drum spre un riuleț, numit Piriul Izgar și au lăsat zisul riuleț Izgar ca semn de hotar pentru moșiile Duboz și Ersig, începînd de la cele două movile de hotar și pînă la izvorul aceluia pîriu, adică acolo unde la izvorul aceluia pîriu se află o movilă de hotar nou ridicată. De aici, mergînd pe un deal numit Creastă spre miazăzi, hotarul ajunge la izvorul unui riuleț numit Piriul Sacoșul Mare, unde se află trei semne de hotar unghiulare, înnoite, dintre care una dinspre răsărit desparte și deosebește moșia regească numită Sacoș, a doua dinspre apus moșia Duboz, iar a treia dinspre miazăzi moșia Ersig, și acolo se sfîrșesc semnele de hotar ale sus-zisei moșii Ersig cu moșia Duboz.

Mergînd de acolo pe aceeași creastă spre miazăzi, lângă drumul ce duce de la Ersig la Lugoj, se află două movile de hotar nou-ridicate, dintre care una dinspre miazăzi, desparte și deosebește moșia Ersig, iar cealaltă de la miazănoapte moșia Sacoș. Cotînd de acolo spre răsărit, peste un muncel numit Creastă și ocolind o bună bucată de drum, se află două movile de hotar nou-asezate, dintre care una dinspre răsărit, deosebește moșiile regești, iar cealaltă dinspre apus moșia lui Benedict banul și a sus-zişilor săi frați. De aici, cotînd pe aceeași creastă și înaintînd o mică bucată de drum între răsărit și miazăzi, adică între izvoarele celor două riulețe numite Brațul Apei și Piriul care cotește înapoi, se află un semn de hotar de legătură. Apoi, ocolind pe aceeași creastă înspre aceeași parte, se află două movile de hotar nou-ridicate, dintre care una dinspre miazănoapte desparte moșia Hodoș, iar cealaltă dinspre miazăzi, moșia lui Benedict banul și a des-pomeniților săi frați. De aici, înaintînd pe aceeași Creastă o mică bucată de drum și părăsind riulețul numit Piriul se află un semn de hotar neîntrerupt nou așezat.

De acolo, ocolind pe acea creastă în aceeași parte, adică la izvorul pîrului numit Obîrșia pîrăului Cumanul, se află două movile de hotar, dintre care una dinspre răsărit desparte moșia Hodoș, iar cealaltă dinspre apus, moșia lui Benedict banul și a fraților săi sus-ziși. Înaintînd tot pe acea creastă în aceeași parte, adică la izvoarele riulețelor numite Obîrșia pîrăului Sarmas, Izvorul pîrăului Taraz și Izvorul Pîrului Vermes, se află trei movile de hotar nou-ridicate, dintre care, una dinspre răsărit desparte moșia Lugoș, cealaltă dinspre miazăzi moșia Cumyath, iar cea dinspre miazănoapte, moșia Ersig. Înaintînd apoi tot în aceeași parte, adică la izvorul unui riuleț numit Izvorul Pîrului Erusag, se află două movile de hotar, dintre care una dinspre răsărit desparte și deosebește moșia Cumyath, iar cealaltă dinspre apus, moșia Ersig. De acolo, mergînd în aceeași parte, acolo unde Pîriul Erusag se varsă în riul Pogăniș se află două movile de hotar nou așezate, dintre care una dinspre răsărit desparte și deosebește ținutul Cumyath, iar cealaltă dinspre apus, moșia Ersig. Abătîndu-se de acolo spre răsărit, lingă zisul riu, acolo unde Pîrăul Aurit se varsă în acel riu Pogăniș și hotarul o ia acolo spre miazăzi, trecînd cam la o aruncătură de săgeată, se află două movile de hotar nou-ridicate, dintre care una dinspre răsărit desparte moșia Cumyath, iar cealaltă dinspre apus, moșia Ersig. De acolo, pornind mai departe pe lingă acel pîriu, pe o bună bucată de drum hotarul ajunge acolo la trei movile de hotar, dintre care una dinspre răsărit desparte moșia Cumyath, cealaltă dinspre apus moșia Ersig, iar cea dinspre miazăzi, moșia Ramna, ale lui Benedict banul, și ale sus-zișilor săi frați începînd de la aceste două movile de hotar, au lăsat ca semn de hotar pentru ținuturile Cumyath și Ersig pomenitul riuleț Pîriul Aurit, pînă la cele trei semne de hotar de început ale moșiei Remetea, unde hotarul moșiei Ersig și al celor ce țin de ea se și sfîrșește.

Spre mărturia și veșnica trăinicie a acestui lucru am dat scrisoarea privilegială de față întărită cu puterea peceții noastre atîrnate.

Dat de mîna chibzuitului bărbat magistrul Iacob, lectorul sus-zisei noastre biserici, în marțea de după duminica *Letare*, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă, de față fiind chibzuiții bărbați Nicolae prepozitul, celălalt Nicolae cantorul, Matia custodele, domnii arhidiaconi Ioan de Timiș, Mihail de peste Mureș, Ladislau de Caraș și Nicolae de Sebeș, și alți mulți frați de ai noștri întru Hristos stăruind și slujind necurmat lui Dumnezeu împreună cu noi în zisa noastră biserică.

(*Pe verso:*) Hotărînicirea privitoare la Ersig.

Arh. Naț. Magh., Dl. 41 776.

Orig. perg., cu fragmente de pecete, atîrnată cu șnur de mătase de culoare roz.

EDIȚII: Pesty, *Krassó*, III, p. 88—93.

¹ Corect: *ipsas*.

² Corect: *renovate*.

³ Corect: *aggregata*.

⁴ Corect: *ad dictam*.

⁵ Așfel în text.

⁶ Corect; *occidentis*.

⁷ Lacună în text.

⁸ Întregit în text.

⁹ 6 martie.

Ludovic I, regele Ungariei, întărește actul capitlului din Oradea din 5 iunie 1318 (*Fejér*, VIII/2, p. 189—190; *DIR-C, Transilvania, veac. XIV*, I, p. 296) referitor la dăruirea unei bucăți de pământ făcută călugărițelor din Oradea. In lista demnitarilor: Dumitru de Oradea, Dumitru al Transilvaniei, Dominic de Cenad, episcopi; Emeric, voievodul Transilvaniei.

REGESTE: *Gánóczy*, I, p. 214—216; *Katona*, III, 10, p. 436—437; fără indicarea locului de păstrare.

Nos, comes Georgius, filius comitis Bartholomei, iudex, iurati et universi seniores Cluswarienses, ad universorum notitiam, tam presentium, quam futurorum, harum serie cupimus pervenire quod providi viri et honesti Stphanus albus, Nykel pellifex, Petrus, filius Mathie, Clesel, filius Martini, pellificis, in suis ac universorum pellipariorum seu pellificum, nostrorum concivium, in personis nobis detexerunt grandibus cum querelis quod hospites de aliis districtibus, civitatibus ac villis, in medium nostri venientes, totum profectum et utilitatem in emptione pellium cuiuslibet generis animalium, de quibus iidem pellifices nostri concives, sua victualia deberent habere et nutrimenta et sacre regie corone exactionales solvere contributiones, penitus tollerent ipsis, in annulationem et derogamen satis grande, cum tamen in aliis civitatibus cives in eisdem incolatum et residentiam habentes pre hospitibus extraneis specialibus gauderent prerogativis, de quibus eodem civitatis efficacem percepissent et continuam perciperent meliorationem; et quia expediens et ratione censetur fore dignum, ut cives seu homines quorumlibet civitatum in loco sue residentie, pre aliis extraneis ad eadem loca accessum dirigentibus, speciali prerogativa uti debeant et gaudere, nos igitur, predictis pellificibus, nostris concivibus, super ipsorum defectibus premissis de remedio cupientes providere opportuno, ut, ipsi sua victualia copiosius habentes, predicta Cluswar, profectum ubertate munita maius percipiant¹ incrementum et exinde uberius servitiorum et honorum² fructus regie proveniant maiestati in medio nostre universitatis, huiusmodi fecimus seu ordinavimus constitutiones, quod nullus nostrorum concivium seu aliorum extraneorum in medium nostri accedentium, pelles ovium ac agnorum, sive aliorum animalium domesticorum, campestrium, silvestrium ac cuiuslibet generis ferarum numero centenario minus preterquam nostri concives, qui eisdem pro usu sui laboris mechanici indigere noscuntur, emendi debeat habere facultatem, et quod nullus in communitate et fraternitate predictorum pellificum, nostrorum concivium, non existens sibimet in suo proprio operario proprium opus pellicearium possit seu valeat absque prenominatorum pellificum nostrorum voluntate et consensu exercere; volentes predictas constitutionem ordinationes perpetue et irrevocabiler fore valituras, presentium nostri maioris sigilli appensione munitarum testimonio mediantem; ea tamen interposita conditione, quod prefati pelliparii seu pellifices, nostri concives, inter se in communitate et fraternitate inorum nullas constitutiones communi bono contrarias facere debeant seu ordi-

nare. Si qui vero contra premissas ordinationes sive constitutiones nostras facere presumendo attemptarent, eosdem iudici nostro pro tempore constituto iuxta nostram deliberationem relinquimus puniendos. Ut autem omnis premissa perpetue et irrevocabiliter permaneant et perdurent, preannotatis pellipariis, nostris concivibus, presentes nostras litteras, nostri maioris sigilli appensione munitas, concessimus et extradari fecimus omnium in roborem premissorum.

Datum in vigilia Annunciationis virginis gloriose, anno domini M^o CCC^o LX° nono.

Noi, comitele Gheorghe, fiul comitelui Bartolomeu, judele jurații și toți bătrînii din Cluj prin aceste rînduri dorim să ajungă la cunoștința tuturor, atît a celor de față cît și a celor viitori, că cinstiții și chibzuiții bărbați Ștefan Albu, Nykel Blănarul, Petru, fiul lui Matia, Clesel, fiul lui Martin Blănarul, ne-au arătat cu grea plîngere, în numele lor și al tuturor blănarilor și cojocarilor, orășeni de ai noștri, că oaspeții din alte ținuturi, orașe și sate, venind printre noi, le iau cu desăvîrsire spre marea lor pierdere tot cîștigul și folosul cu care se aleg de pe urma cumpărării pieilor de animale de tot felul din care acei blănari, orășeni de-ai noștri, trebuie să-și agonisească traiul și hrana lor și să plătească sfinitei coroane regești dărilor, deși în alte orașe se bucură de înlesniri osebite față de oaspeții străini, de pe urma cărora numitele orașe și-au tras și își trag un folos adevărat și neîncetat. Și, fiindcă se sokoate de folos și înțelept, ca orășenii sau oamenii din orice oraș să aibă dreptul de a se folosi și a se bucura, în locul lor de sălășluire, de o precădere osebită înaintea altor străini ce-și îndreaptă pașii spre acele locuri, noi, așadar, dorind a lua măsuri potrivite pentru sus-pomeniții blănari, orășenii noștri, pentru neajunsurile lor de mai sus, pentru ca, avînd ei mai din plin cele trebuincioase traiului, sus-zisul oraș Cluj înzestrat cu belșugul veniturilor, să capete un mai mare spor, și de pe urma acestui lucru să iasă mai bogate roadele slujbelor și îndatoririlor pentru Maiestatea regească în mijlocul obștei noastre am făcut și am rînduit următoarele așezăminte: ca nici un orășean de al nostru sau altul străin, care vine în mijlocul nostru să nu aibă de loc voie să cumperi în număr de pînă la o sută piei de oaie, de miel sau de alte animale crescute pe lîngă casă, ori din cele de cîmp sau de pădure sau de orice fel de fiară sălbatică, afară de acei orășeni ai noștri care se știe că au nevoie de ele pentru a le folosi la lucrul lor meșteșugăresc, și ca nici un meseriaș care nu e înscris în obștea sau breasla pomeniților blănari, orășeni ai noștri, să nu poată și să nu fie volnic a se îndeletnici pentru sine însuși în atelierul lui cu meșteșugul său de blănar, fără învoirea și îngăduirea sus numiților noștri blănari, poruncind noi ca pomenitele rînduiri ale acestor așezăminte să aibă putere în veci și nestrămutat prin mărturia scrisorii de față întărită prin atîrnarea pecetii noastre celei mari, dar cu îngrădirea ca sus-zisii blănari sau cojocari, orășenii noștri, să se îndatoreze a nu face sau rîndui între ei în obștea sau breasla lor nici un așezămint potrivit binelui obștesc. Iar dacă vreunii, din cutezanță, vor încerca să facă ceva împotriva sus-pomenitelor noastre rînduiri sau așezăminte, noi îi lăsăm pe aceștia să fie pedepsiți, potrivit hotărîrii noastre, de către judele nostru aflător în slujbă. Și pentru ca toate cele de mai sus să rămînă și să dăinuiască în veci și nestrămutat, am dat și am pus să li se înmîneze sus-insemna-

ților blănari, orășenii noștri, scrisoarea noastră de față întărită prin atîrnarea peceteii noastre celei mari, spre tăria celor de mai sus.

Dat în ajunul Bunei Vestiri, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și nouă.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. breslei blănarilor.

Orig. perg., cu pecete atîrnată cu șnur roșu.

Copie la Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, III, 179.

EDIȚII: Jakab, *Kol. okl.*, I, p. 63; *Ub.*, II, p. 320—321.

¹ Corect: *percipiat*.

² Probabil greșit, în loc de: *onerum*.

Capitulum ecclesie Waradiensis, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presencium noticiam habituris, salutem in salutis largitore. Ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod litteras serenissimi principis domini Lodouici, dei gracia illustris regis Hungarie, nobis directas recepimus sumpmo cum honore, hunc tenorem per omnia continentes: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 14 februarie 1369, vezi nr. 373).*

Nos itaque mandatis eiusdem regie sublimitatis ut tenemur cupientes obtemperare unacum homine regio, Ladislao de Fwdy predicto, Petrum presbiterum rectorem altaris Sancte trinitatis, de choro ecclesie nostre, pro testimonio fidedignum ad premissa fideliter exequenda duximus destinandum. Qui demum ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi sabbato proximo ante Dominicam Ramispalmarum nunc preterito et aliis diebus immediate¹ subsequentibus ad hoc aptis ad facies possessionarie porciones et aliorum iurium iamdictos magistris Georgium et Nicolaum, modo pretacto vigore regie collacionis tangencium, in ipsa possessione Galuspetri habitorem, vicinis et conmetaneis suis universis inibi legitime convocatis et presentibus accedendo, possessionariam porcionem et iura predicta, cum omnibus suis utilitatibus, possessionariis et pertinentiis iuxta suarum antiquarum metarum cursus, eisdem magistris Georgio et Nicolao, secundum² seriem pretactarum litterarum regaliu statuissent premissis regie donacionis titulo perpetuo possidenda et ipsos possessionarie porcionis et iurium eorundem in dominio introductos reliquissent moraturos, nullo penitus contradictore, apparente. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem, presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas.

Datum in die Cene Domini, anno eiusdem Millesimo CCC^{mo} LX^{mo} nono. Viris discretis Philippo preposito, Petro lectore, Stephano cantore, Jacobo custode, ceterisque canonicis dominis ac magistris salubriter existentibus.

Capitulul biserici din Oradea, tuturor credincioșilor întru Hristos atît celor de față, cit și celor viitori, care vor lua cunoștință de această scrisoare mintuire întru dătătorul mîntuirii. Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că am primit cu cea mai mare cinste scrisoarea trimisă nouă de prealuminatul principe domnul Ludovic, din

mila lui Dumnezeu ilustrul rege al Ungariei, avind întru totul acest cuprins: (*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 14 februarie 1369, nr. 373*). Noi, aşadar, dorind să dăm ascultare, precum sintem dator, poruncilor Înălţimii regeşti, am hotărît să trimitem spre mărturie dimpreună cu sus-zisul om al regelui, Ladislau de Fughiu, pe omul nostru vrednic de crezare, pe preotul Petru din strana bisericii noastre, slujbaşul altarului Sfinţitei Treimi, spre împlinirea întocmai a celor de mai sus. Aceştia, întorcându-se apoi la noi şi întrebând de noi, ne-au spus într-un glas că, ducându-se în sîmbăta dinaintea duminicii Florilor acum trecute³ şi în celelalte zile îndată următoare, potrivite pentru aceasta, la aceea bucată de moşie şi la celelalte drepturi ce-i privesc pe pomeniţii magiştri Gheorghe şi Nicolae în chipul sus-arătat, în temeiul daniei regeşti, şi care se află în această moşie Galoşpetreu, chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii şi pe toţi megieşii acesteia şi fiind aceia de faţă au trecut în stăpînire acelor magiştri Gheorghe şi Nicolae, potrivit cuprinsului sus-arătatei scrisori regeşti bucată de moşie şi sus-zisele drepturi, cu toate folosinţele lor de moşie şi cu toate cele ce ţin de ele, potrivit mersului vechilor lor hotare, oa să le stăpînească pe veci în temeiul suspomenitei danii regeşti şi, odată puşi în stăpînirea acelei bucată de moşii şi a acelor drepturi, i-au lăsat să rămînă pe viitor în stăpînirea lor, neivindu-se nici un împotrivitor. Spre pomenirea şi veşnica trăinicie a acestui lucru am dat scrisoarea noastră privilegială de faţă, întărită cu puterea pecetii noastre atîrnate şi autentice.

Dat în Joia Mare, anul aceluiaşi o mie trei sute şaizeci şi nouă, pe cînd fiinţau cu bine chibzuiţii bărbaţi Filip prepozitul, Petru lectorul, Ştefan cantorul, Iacob custodele şi ceilalţi domni şi magiştri canonici.

Arh. Naţ. Magh., Arh. fam. Zichy, 214, C. 99.

Transumpt în actul lui Sigismund, regele Ungariei, din 1389.

EDIȚII: Zichy, IV, p. 632—633.

¹ Corect: *immediate*.

² Corect: *secundum*.

³ 24 martie.

Nos, capitulum ecclesie Waradiensis, damus pro memoria quod Johannes, fillius Thome, famulus magistri Thome, filii Laurentii de Telukd, in persona eiusdem domini sui nostram personaliter adeundo presentiam, per modum protestationis et inhibitionis nobis curavit significare quod Laurentius, filius Johannis, filii Laurentii de eadem, in portione possessionaria dicti magistri Thome ubilibet habita, domos et edificia construi facere niteretur, in eiusdem magistri Thome ingens preiudicium nom modicum et dispendium. Unde, prehabita protestatione huiusmodi, prefatum Laurentium, filium Johannis, a constructione domorum et edificiorum in portione possessionaria dicti magistri Thome ubilibet habita, facta vel faciēda, ac occupatione portionis sue possessionarie prohibuit et inhibuit presentium testimonio mediante coram nobis.

Datum feria secunda proxima post octavas festi Pasce domini, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} nono.

Noi, capitulul bisericii de Oradea, dăm de știre că, venind însuși înaintea noastră Ioan, fiul lui Toma, slujitorul magistrului Toma, fiul lui Laurențiu de Tileagd, în numele acestui stăpîn al său, s-a îngrijit să ne facă cunoscut în chip de întîmpinare și opreliște, că Laurențiu, fiul lui Ioan, fiul lui Laurențiu tot de Tileagd, se străduiește să pună să se ridice case și clădiri pe bucata de moșie oriunde s-ar afla a zisului magistru Toma, spre marea pagubă și pierdere a acelui magistru Toma. Drept aceea, după ce a făcut această întîmpinare, a oprit înaintea noastră, prin mijlocirea celor de față, pe sus-zisul Laurențiu, fiul lui Ioan, de la ridicarea de case și clădiri zidite acum sau ce se vor zidi pe orice bucată de moșie a zisului magistru Toma, aflătoare oriunde, precum și de la înstăpînirea lui pe bucata sa de moșie.

Dat în luna de după octavele sărbătorii Paștelui Domnului, în anul aceluiași, o mie trei sute șazeci și nouă.

Arh. Stat. Oradea, doc. la Muz. „Țarii Crișurilor“;
 Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369.
 Orig. hîrtie.

381

1369 aprilie 10, Sighișoara

Ne cumque¹ sub statu corruptibilum committuntur labi videntur cum processu temporis a memoria propter quod consuevit sapientum virorum providentia gesta sanctionibus privilegiorum appositis roborari.

Igitur nostum esse cupimus universis Christi fidelibus presentem paginam inspecturis quod discreti viri, videlicet comes Nycolaus de Erkenthyno, filius quondam comitis Johannis de Erkenthino² ac comes Nycolaus de Hendorf, gener predicti comitis Johannis que³ comes Demetrius de villa Richwyni, gener ante dicti comitis Johannis hi predicti viri matura distractione ac bona voluntate nobiles ipsorum hereditates ac suorum filiorum sitas in villa Wolkendorf et ipsius ville in territorio (in)⁴ agriculturis, in vineis, in pratis seu cuicumque conditionis ipsorum hereditates sistunt discreto viro Petro dicto Schever civi in castro Schez ac fratri suo Ladyslao rite ac rationabiliter vendiderunt, tradiderunt, assignaverunt⁵ et resingnaverunt⁶ ipsis ac eorum heredibus et successoribus heredum suorum omni occasione procul mota omni sine offensa libere et quiete ipsi pretacti viri Petrus ac Ladyslaus et ipsorum heredes, perpetue predictas hereditates iure hereditario possidere, tenere, obligare, vendere liberam habeant facultatem. Huius venditionis, assignationis et resingnationis⁷ testes sunt nobiles et discreti viri scilicet comes Salomon de castro Schez, comes Martinus de Radenthal, comes Symon de castro Schez, comes Nycolaus pro tunc⁸ iudex provincialium, Danyel Prenner, Petrus Tylo, Petrus Bekta pro tunc villicus, Andreas pistor, Hermannus Holczappel et quamplures fide digni. Et ad maiorem cautelam prescriptarum rerum in testimonium sigillum nostre civitatis ac provincialium presentibus literis est appensum.

Datum in castro Schez, anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo nono, feria tertia proxima post dominicam qua canatur Quasi modo geniti.

Pentru ca nu cumva să se întîmple ca cele ce se săvîrșesc sub semnul celor pieritoare să alunece în curgerea vremii din amintire, pentru

aceea prevederea bărbaților înțelepți s-a deprins a întări isprăvile oamenilor prin adăugirea chezășuirii privilegiilor.

Drept aceea dorim să ajungă la cunoștința tuturor credincioșilor întru Hristos care vor vedea această scrisoare, că chibzuții bărbați și anume, comitele Nicolae de Archita, fiul răposatului comite Ioan de Archita, cît și comitele Nicolae de Hendorf, ginerele sus-zisului comite Ioan, și comitele Dumitru de Richisdorf, ginerele pomenitului comite Ioan, acești bărbați sus-numiți, după o îndelungată chibzuire și de bună voie, au vîndut, au încredințat, au dat și au lăsat în chip legiuit și cu socoteală bunurile nobiliare de moștenire ale lor și ale fiilor lor — așezate în satul Vîlcindorf și în hotarul acestui sat, alcătuite din pămînturi arătore, vii, livezi și din lucruri de orice seamă alcătuint bunurile lor de moștenire — chibzuitului bărbat Petru zis Schever, orășean din cetatea Sighișoara, și fratelui său Ladislau, atît lor, cît și moștenitorilor lor și urmașilor acestor moștenitori, pentru ca îndepărtîndu-se orice prilej de piră și fără de nici o piedică sus-zisii bărbați Petru și Ladislau, cît și moștenitorii lor să aibă slobodă voie de a stăpîni pe veci cu drept de moștenire acele bunuri de moștenire, de a le ține, a le zălogi și a le vinde slobod și netulburat. Martori ai acestei vînzări, dări și lăsări sînt următorii nobili și chibzuți bărbați anume: comitele Solomon de Sighișoara, comitele Martin de Roandola, comitele Simion de Sighișoara, comitele Nicolae, pe atunci jude al locuitorilor provinciei, Daniel Prenner, Petru Tylo, Petru Bekta, pe atunci jude, Andrei brutarul, Hermann Holczappel și mulți alții vrednici de crezare. Și pentru mai mare chezășie a lucrurilor de mai sus, s-a atîrnat de această scrisoare pecetea orașului nostru și a locuitorilor provinciei.

Dat în Sighișoara, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă, în marțea de după duminica în care se cîntă *Quasi modo geniti*.

Arh. Stat. Tîrgu Mureș, Arh. bis. evanghelice din Sighișoara.

Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369.

Orig. perg., pecetea atîrnată sub text în document s-a pierdut.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 322.

¹ Corect: *quicumque*.

² Astfel în orig.

³ Corect: *atque*.

⁴ Pata de umezeala de 0,5 cm; întregit după sens.

⁵ Corect: *assignaverunt*.

⁶ Corect: *resignaverunt*.

⁷ Corect: *resignationis*.

⁸ În orig. *comes* este precedat de un semn care introduce cuvîntul *Nicolaus* scris după cuvintele *pro tunc*.

(C)apitulum¹ ecclesie Albensis universis presentes literas inspecturis, salutem in omnium salvatore.

(Ad univer)sorum² notitiam harum serie volumus pervenire quod discretus vir, magister Mathyas Boda soc(ius et conca)nonicus² noster vice et nomine venerabilis in Christo patris et domini, domini Demetrii, dei et apostolica gratia episcopi Alb(ensis ecclesie)³ Transsiluane ad nostram accedendo presentiam exhibuit, dedit et presentavit nobis quoddam publicum instrumentum ma(nu Petri)² quondam Mathye de Tyfe-

nou Pomezaniensis dioceseos clerici publici auctoritate imperiali notarii super renuntiatione (...)*) appellationis et promissione obedientie ac aliis in eodem publico instrumento verbaliter et nominaliter expressis factum, datum atque emanatum signoque ipsius publici notarii consueto signatum tenoris per omnia subsequentis, requirens nos vice et nomine dicti venerabilis patris domini Demetrii, episcopi Albensis, debita cum instantia, ut quia idem dominus episcopus dictum instrumentum publicum in curiam Romanam pro executione sui iuris destinare deberet necessario, ideo ne propter viarum discrimina et eventus fortuitos, quod absit, copia probationis sibi in premissis subtraheretur, tenorem et copiam, ipsius publici instrumenti in nostro transcripto sub nostro sigillo authentico eidem domino episcopo concederemus ad cautelam. Cuius instrumenti tenor per omnia talis est. *(Urmează actul lui Petru, notar public, din 30 octombrie 1357; DRH-C, XI, p. 182—184)*. Subscriptio autem predicti publici notarii omnia dignoscitur esse talis. *(Urmează clauzula de legalizare notarială)*.

Nos itaque attendentes petitionem dicti magistri Mathye modo quo supra nobis porrectam iustam fore et admissioni condignam conspicientes dictum publicum instrumentum non abrasum, non cancellatum nec in aliqua sui parte vitiatum, sed omni prorsus carens suspicione presentibus de verbo ad verbum transcribi et transumpti facientes eidem domino Demetrio episcopo concessimus ad cautelam nihil addentes vel ex eo minuentes, quod sensum mutet vel vitiet intellectum.

In quorum omnium testimonium presentes concessimus literas nostras privilegiales, pendentis et authentici sigilli nostri munimine roboratas.

Datum in festo beati Georgii martyris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} nono. Honorabilibus et discretis viris dominis Petro preposito, domino et prelato nostro, Anthonio cantore, Johanne Zudar custode et Mychaele de Boya, decano ecclesie nostre existentibus.

Capitulul bisericii de Alba, tuturor și fiecăruia în parte dintre aceia care vor vedea această scrisoare, mintuire întru mintuitorul tuturor.

Prin aceste rânduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că chib-zuitul bărbat Matia Boda, soțul și fratele nostru canonic, în locul și în numel venerabilului întru Hristos părinte și domn, domnul Dumitru, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic episcopul bisericii de Alba Transilvaniei, venind înaintea noastră ne-a arătat, ne-a dat și ne-a înfățișat un act obștesc făcut, dat și eliberat de mina răposatului Petru, fiul lui Matia de Tyfenou, cleric din dieceza Pomeraniei, în temeiul puterii sale de notar public împărătesc, cu privire la lepădarea de... apelului și la făgăduința de supunere, cât și la alte lucruri cu semnul obișnuit al celui notar public și avind întru totul cuprinsul de mai jos, cerîndu-ne cu stăruința cuvenită în locul și în numele pomenitului venerabil părinte — domnul Dumitru, episcopul de Alba — ca, deoarece numitul domn episcop a fost nevoit să trimită acel act obștesc la Curtea romană pentru împlinirea dreptului său, de aceea noi să dăm celui domn episcop, spre cheazășie, o copie cu cuprinsul celui act obștesc, trecută în scrisoarea noastră și însemnată cu pecetea noastră adevărată, pentru împrăjurarea că, din pricina primejdiei drumurilor sau a unor întâmplări neprevăzute i s-ar fura — doamne ferește! — copia cu care avea să facă dovada cu privire la cele de mai sus. Că-

prinsul acelui act este întru totul acesta: (*Urmează actul lui Petru, notarul public din 30 octombrie 1357, DRH-C, XI, p. 184—187*). Iar semnătura sus-zisului notar public se știe că este întru totul aceasta: (*Urmează clauzula de legalizare notarială*).

Noi, așa dar, socotind că cererea pomenitului magistru Matia, înaintată nouă în felul de mai sus, este dreaptă și vrednică de a fi primită, văzînd că acel act obștesc nu are răsături, nici tăieturi și nu e stricat în vreo parte a sa, ci e lipsit de orice bănuială, punînd să fie copiat din cuvînt în cuvînt și trecut în cele de față, l-am dat spre chezășie celui domn episcop Dumitru, neadăugînd și nescotînd din el nimic ce ar putea să-i schimbe sensul sau să-i strice înțelesul. Spre mărturia tuturor acestora am dat această scrisoare a noastră privilegială de față, întărită cu puterea pecetii noastre atîrnate și adevărate.

Dat la sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă, cinstiții și chibzuiții bărbați, domnii: Petru, fiind prepozit, domnul și prelatul nostru, Antoniu, cantor, Ioan Zudar custode și Mihail de Buia, decan al bisericii noastre.

Bibl. Bathyaneum, Alba Iulia, Arh. capitl., lădița 5, nr. 671.

Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1357.

Orig. pergament, partea de jos a doc. de care era atîrnată pecetea și cu pecetea lipsesc.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 322—323.

REGESTE: *Tört. Tá.*, 1889, p. 766; Beke, *Erd. kápt.*, p. 181.

¹ Locul literei inițiale nu s-a scris.

² Rupt cca 2 cm; întregit pe baza contextului.

³ Rupt cca 1 cm; întregit pe baza contextului.

⁴ Rupt cca 1 cm.

Urbanus episcopus etc., dilecto filio Ottoni Gerardi de Coppernot, abbati monasterii beate Marie de Clusmonstra¹ ordinis sancti Benedicti Strigoniensis diocesis, salutem etc.

Suscepta cura regiminis cor nostrum continua pulsat instancia, ut solitudinis debitum ad quod universis orbis ecclesiis et monasteriis nos apostolice servitutis necessitas obligat, eorum singulis, prout nobis ex alto comeditur *exolvamus*², in eo potissime, ut illorum regimina, que propriis sunt destituta pastoribus, personis talibus committantur, per quarum solerciam circumspectam ecclesie et monasteria ipsa in spiritualibus et temporalibus valeant adaugeri.

Dudum siquidem quondam Brixio, abbate monasterii beate Marie de Clusmonstra ordinis sancti Benedicti Strigoniensis diocesis regimini dicti monasterii presidente, nos cupientes ipsi monasterio, cum vacaret, per apostolice sedis, providenciam utilem et, ydoneam presidere personam, provisionem ipsius monasterii ordinationi et dispositione nostre ea vice duximus specialiter reservandam decernentes extunc irritum, et inane, si secus super hiis per quoscumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigeret attemptari. Postmodum vero dicto monasterio per obitum dicti Brixii abbatis, qui extra Romanam Curiam diem clausit extremum vacante, nos vocatione huiusmodi fidedignis relatibus intellecta ad provisionem ipsius monasterii ce-

lerem et felicem de qua nullus preter nos hac vice se intromittere potuit neque potest reservatione et decreto obsistentibus supradictis, ne monasterium ipsum longe vacationis exponatur³ incommodis paternis et sollicitis studiis intendentes, post deliberationem, quam de perficiendo eidem monasterio personam utilem et etiam fructuosam cum fratribus nostris habuimus diligentem, demum ad te monachum monasterii sancti Benedicti de Potzenwardino dicti ordinis Quinqueecclesiensis diocesis, ordinem ipsius expresse professum et in sacerdotio constitutum, cui de religionis zelo, litterarum scientia, vite mundicia, honestate morum aliisque multiplicium virtutum donis apud nos fidedigna perhibentur testimonia, direximus oculos nostre mentis: quibus omnibus debita meditatione pensatis, de persona tua, nobis et eisdem fratribus ob tuorum exigenciam meritorum accepta de eorundem fratrum consilio eidem monasterio beate Marie auctoritate apostolica provideamus, teque illi preficimus in abbatem, curam et administrationem ipsius monasterii tibi in spiritualibus et temporalibus plenarie *committendo*⁴, in illo qui dat gracias et lagitur⁵ premia confidentes, quod dirigente domino actus tuos prefatum monasterium beate Marie per tue industrie et circumspectionis studium fructuosum regetur utiliter et prospere dirigentur, ac grata in eisdem spiritualibus et temporalibus suscipiet incrementa. Quocirca discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatenus impositum tibi a domino onus regiminis dicti monasterii recipiens reverenter; sic te in eius cura salubriter exerceando fidelem exhibeas et etiam fructuosum, quod idem monasterium per tue laudabile diligencie studium gubernatori provideo et fructuoso administratori gaudeat se commissum, tueque preter eterne retributionis premium nostram et dicte sedis benedictionem et gratiam exinde uberius consequi merearis.

Datum apud Montemfiasconem VI. Nonas Maii, Pontificatus nostri anno septimo.

Urban episcopul etc., iubitului fiu Otto Gerard de Coppernot, abatele mănăstirii fericitei Maria de Cluj-Mănăstur a Ordinului sfântului Benedict din dieceza de Strigoni, mîntuire etc. Grija ocîrmuirii pe care ne-am luat-o asupra-ne ne frămîntă inima cu o neconținută stăruință pentru ca, după cum ni se îngăduie de sus, datoria de a vedea de toate bisericile și mănăstirile lumii la care ne îndatorează nevoia robiei apostolice, să ne-o îndeplinim față de fiecare din ele, mai ales în aceea că ocîrmuirea acelor ce sunt lipsite de păstori, să se încredințeze unor astfel de oameni prin a căror chibzuită istețime acele mănăstiri și biserici să poată fi sporite în cele duhovnicești, cît și în cele lumești. Într-adevăr, încă de mult, pe cînd răposatul Brixius, abatele mănăstirii fericitei Maria din Cluj-Mănăstur din Ordinul sfântului Benedict, aflătoare în dieceza Strigoniului, ținea ocîrmuirea acestei mănăstiri, noi, dorind ca această mănăstire, atunci cînd slujba de abate al ei va rămînea slobodă, prin prevederea scaunului apostolic să fie ocîrmuită de un om folositor și potrivit, am găsit cu cale îndeosebi la acea dată să pas-trăm pe seama hotărîrii noastre numirea abatelui acelei mănăstiri, socotind de pe atunci ca zadarnică și fără putere orice potrivnică măsură, care, fie cu știință, fie fără știință, s-ar lua de către cineva, bizuit pe vreo autoritate, oricare ar fi aceasta privitor la cele de mai sus. După aceea, însă, sus-zisa mănăstire rămînînd vacantă, prin moartea pomenitului abate Brixius, care și-a sfîrșit zilele în afară de Curtea romana,

noi aflind printr-o dare de seamă vrednică de încredere despre această vacanță, plini de o părintească și grijulie rivnă străduindu-ne pentru numirea grabnică și norocoasă în postul de abate al numitei mănăstiri, numire în care de data asta nimeni în afară de noi nu a putut și nu poate să se amestece deoarece se împotrivește sus-amintita hotărîre de a păstra pe seama noastră această numire — pentru ca mănăstirea să nu se izbească de neajunsurile unei vacanțe îndelungate — după o harnică chibzuire pe care am ținut-o cu frații noștri privitor la punerea în fruntea acelei mănăstiri a unui om folositor și rodnic, am îndreptat în cele din urmă ochii cugetului nostru asupra ta, călugăr al mănăstirii sfîntului Benedict din Potzenwardin a zisului ordin, din dieceza de Pecs, care ai îmbrățișat anume acest ordin și care ești rinduit acolo ca preot, despre a cărui evlavioasă rivnă, știință de carte, viață curată, moravuri cinstite și alte daruri ale feluritelor tale virtuți se aduc la noi mărturii vrednice de încredere. Cumpănind toate acestea cu cuvenită chibzuință, după sfatul numiților frați și întemeiați pe autoritatea noastră apostolică, numim persoana ta — recunoscută de noi și de frații noștri, pentru că așa cer vredniciile tale — în postul vacant al mănăstirii fericitei Maria, făcîndu-te abate al ei și încredințîndu-ți pe deplin grija și gospodărirea acelei mănăstiri în cele duhovnicești și lumești, plini de încredere în acela care dă harul și hărăzește răsplata, cum că, fiind călăuzit de Domnul în faptele tale, numita mănăstire, prin rivna dibăciei și prevederii tale, va fi ocîrmuită cu folosință și îndrumată în chip prielnic, și se va alege cu un spor plăcut atît în cele duhovnicești, cît și lumești.

Drept aceea, prin apostolică scrisoare poruncim chibzuinței tale ca, primind cu cinstea cuvenită sarcina călăuzirii numitei mănăstiri, pusă ție de Domnul, îngrijindu-te cu bine de ea, să te arăți credincios și rodnic în așa fel, încît zisa mănăstire prin rivnă vrednică de laudă a hărniciei tale să se bucure că a fost încredințată unui cîrmuitor prevăzător și unui gospodar rodnic, iar tu, în afară de răsplata veșnicei dobinzi, să fii vrednic a căpăta mai pe larg prin această faptă binecuvîntarea și milostivirea noastră și pe aceea a pomenitului scaun apostolic.

Dat la Montefiascone, a șasea zi înainte de nonele lui mai, în al șaptelea an de păstorire al nostru.

Arh. Vat. Reg. An. VII. cod. chart. tom. 21, fol. 163.

Orig.

EDIȚII: Theiner, *Mon. Slav. merid.*, I, p. 263.

¹ Astfel în text.

² Corect: *ersolvamus*.

³ Corect: *exponctur*.

⁴ Corect: *committendo*.

⁵ Corect: *largitur*.

Excellentissimo principi, domino Ludovico, dei gratia inclito regi Hungarie, domino ipsorum metuendo, conventus monasterii beate Marie virginis de Colosmonostora, orationum devotarum suffragia cum perpetua fidelitate.

Litteras vestre serenitatis honore quo decuit, recepimus in hec verba: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 2 martie 1369, nr. 375)*. Nos igitur, vestre maiestatis preceptis obedire cupientes, ut tenemur, unacum predicto Joanne, filio Joannis de Palý, homine vestro, nostrum *(hominem)*¹ unum ex nobis, videlicet fratrem Emericum presbiterum, ad mandata vestra fideliter peragenda pro testimonio duximus transmittendum. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis consona voce retulerunt quod ipsi sabbatho proximo ante festum beati Georgii martiris, primo ad faciem possessionis Ewreghaz vocate, episcopalis ecclesie Transsilvane, vicinis, et cōmmetaneis eiusdem ac aliarum possessionum ipsius ecclesie Transsilvane inferius per ordinem nominandarum, universis legitime inibi convocatis et ipsis presentibus, accedendo, ipsas, per metas suas, modo et ordine infrascripti² reambulassent.

Item primo a parte occidentali incipiendo a tribus metis antiquis, quarum una separati nobilibus de Dallya, Nicolao et Sandor vocatis, alia predictae possessioni Ewreghaz episcopali, tertia vero possessioni Sospatak vocata dominorum de capitulo dicte ecclesie Transsilvane. Ab hinc, versus orientem procedendo, venit ad unam metam antiquam, iuxta quam unam novam metam erexissent; ad eandem plagam ulterius, iuxta antiquam, unam novam; de hinc eunde versus eandem plagam, similiter novam iuxta antiquam erigendo metam. Abhinc, ascendendo ulterius, in loco montuoso, unam novam metam erexissent. Tandem, ad eandem plagam veniendo, in cacumine montis, vulgariter Burcz³ vocato, unam metam antiquam magnam valde et apparentem reperissent et ibi terminantur mete cum possessione predictorum nobilium de Dallya.

Descendendo inde ad ipsam plagam orientalem, in declivo eiusdem montis, duas metas novas erexissent, ubi incipit tenere metas cum possessione Byrbo nobilium de Heningfalva, Ladislao et Michaelē nominatis⁴. Ulterius descendendo per vallem, apud unam antiquam, aliam novam; exhinc, ulterius, iuxta unam antiquam, similiter unam novam, parumper ulterius descendendo aliam novam iuxta antiquam erexissent. Deinde, ad eandem plagam quendam rivulum de ipsa Byrbo *(quodam currius)*⁵ transeundo penes ripam ipsius rivuli iuxta veterem, unam novam metam posuisset, ubi iungit metas possessionis Berwe episcopalis. Abinde, ad eandem plagam orientalem ascendendo, in sublato montis novam iuxta veterem et ulterius, in latere ipsius montis, inter terras arabiles duas novas metas erexissent. Extunc, ascendendo in vertice cuiusdam montis, inter spinas virgulti unam metam veterem satis magnam renovassent. Hinc vero pergirando quandam viam, per quam itur ad Mylimbazum, transeundo ulterius, in latere altioris, cacuminis ipsius montis, secus viam, aliam antiquam metam renovassent. Tandem per eandem viam et per ipsum Bercz semper ad orientem tendendo, unam antiquam metam similiter renovassent; ulterius eundo, similiter, unam antiquam renovassent metam; et descendendo per eandem viam, in loco campestri unam metam veterem similiter renovando, euntes ulterius, aliam antiquam metam renovassent; descendendo ulterius per illam antiquam metam et abhinc procedendo, iterum aliam antiquam metam novitassent; adhuc, ulterius per eandem viam, antiquam metam, et descendendo ulterius a parte aquilonis ipsius vie, unam antiquam metam renovassent. Deinde, pervenissent ad quendam rivulum Zekpatak nominatum, quem transeundo, incipit tenere metas cum possessione Wereseghaz nobilium predictorum; et ad montem alium descendendo, in latere ipsius montis, ultra quahdam viam, similiter antiquam metam renovas-

sent. Dehinc, in capite ipsius montis quandam antiquam metam valde magnam reperissent, que versus meridiem separat possessionem⁶ Weresezhaz predictorum nobilium, versus occidentem possessionem⁶ Berve episcopalem⁷, ad orientem vero possessionem⁶ Thýr, et ibi incipit tenere metas cum nobilibus de eadem. Hinc, reflectendo quasi versus aquilonem, per Bercz ipsius montis, in quadam via graminosa, iuxta eandem viam, antiquam renovassent unam, tandem, ad eandem plagam girantes, in vertice altioris cacuminis ipsius Bercz similiter unam antiquam metam reperissent, que distinguit predictas possessiones Thýr et Berwe ac possessionem Craznafalva⁸, ubi incipit metas habere cum nobilibus de eadem.

Descendentes de monte per declivum eiusdem, quasi a parte aquilonari versus occidentem girando, iuxta unam veterem, aliam novam et parvam; ulterius, similiter iuxta antiquam, unam novam metam posuissent; ulterius girando in latere eiusdem Bercz a parte aquilonari, iuxta antiquam, unam novam; abhinc, in Bercz eiusdem montis, similiter iuxta antiquam metam, aliam novam, et in descensu eiusdem montis, similiter unam novam metam iuxta antiquam erexissent, et prope finem ipsius Bercz, similiter, novam metam iuxta antiquam statuissent. Ulterius, in valle quendam lacum Sostho vocatum a parte aquilonari pergirando, in supplano cuiusdam alterius montis unam novam metam posuissent. Dehinc, ad eundem montem versus occidentem ascendendo, in Bercz illius montis, unam novam iuxta antiquam et per dictum Bercz, ulterius, ad eandem plagam eundo, novam iuxta veterem; et adhuc ulterius, in eodem Bercz similiter novam iuxta antiquam metam erexissent; tandem in cacumine eiusdem duas metas antiquas satis magnas reperissent, et ibi deserit metas nobilium de ipsa Barachýnfalva⁹ et incipit tenere metas cum nobilibus de Mihalczfalva; hinc de dicto monte descendendo, et quasi, inter meridiem et occidentem girando, in latere ipsius montis duas metas antiquas renovassent. Ulterius adhuc descendendo, similiter iuxta unam antiquam metam aliam novam erexissent, et demum devenissent in planitiem vallis, ad quandam viam graminosam et a parte aquilonari eiusdem vie, prope rivulum Zegws iuxta unam veterem aliam novam statuissent, et ibi deserit metas possessionum nobilium de Mihalczfalva. Abinde, transeundo unum rivulum Zegws, et quasi similiter inter meridiem et occidentem devenissent, unam metam erexissent ad quendam locum vulgariter Bwduskuth vocatum (. . .)¹⁰ et ibi Ladislaus, filius Michaelis, nobilis de dicta Henigfolua sua et fratrum suorum in personis predictum dominum episcopum a metarum erectione prohibuisset. Deinde, prohibitione pluries facta, per unum Bercz in longum spatium transeundo, ad quandam silvam devenissent, cuius una pars, plus arborosa, in montem, versus orientem et meridiem adiacebat, alia vero pars rubicosa et plus usa, in quandam vallem, versus possessionem Henigfalua declinando adiacebat, que¹¹ valle transita, in ascensu montis ipsius silve duas metas antiquas reperissent, ubi etiam dictus Ladislaus, dominum episcopum, ab erectione et renovatione ipsarum metarum prohibuisset. Ulterius, ascendendo montem, in ipsa silva et in Bercz ipsius montis, iuxta unam viam, per quam itur ad villam Tathe vocatam, unam novam metam erexissent, que meta distinguit terras possessioni Demeterpataka dictorum nobilium et possessionis Herepe episcopalis, ubi predicti nobiles erectioni ipsius nove mete consensum prebuisent et assensum. Demum, ulterius in eadem via transeundo, iuxta ipsam novam metam et parvum ulterius, iuxta eandem viam, similiter aliam novam me-

tam et tertiam metam novam secus eandem viam, ulterius transeundo erexissent. Exeuntes autem silvam per eandem viam in quodam loco campestri, secus ipsam viam, a parte aquilonari unam metam concavatam reperissent, que separaret possessioni Demeterpataka prenotate. Demum ex alia parte ipsius vie salitus¹² silvam duas metas novas erexissent, quarum una separat predictis possessionibus episcopalibus, alia vero dicte possessionis¹³ Thathe, Stephani et Petri, filiorum Martini, nobilium de eadem Thathe; quarum etiam metarum erectioni iidem nobiles personaliter adherentes consensum benivolum prebuisent et assensum. Deinde parvum versus meridiem descendendo, similiter duas metas novas, abhinc similiter versus eandem plagam, in valle nemoris iuxta quendam alveolum, in quo prope¹⁴ pluviali aqua decurrit, duas metas novas erexissent; exinde, versus eiusdem aquam, infra ad occidentem, usque ad quendam rivulum a parte meridiei venientem, pro meta haberetur. Abhinc, ascendendo versus meridiem in silva sub quadam arbore ilicia duas novas metas; dehinc sursum ascendendo, in latere montis, prope quendam arborem altiore, in quodam loco campestri parvo duas metas novas erexissent; demum, superius in Bercz ipsius montis, similiter in quodam parvo campo duas metas novas posuissent; ulterius ad aliud Bercz maioris montis ascendendo, iuxta quendam viam per ipsum Bercz transeuntem, a parte meridiei, duas metas novas erexissent; ulterius ad eandem plagam descendendo, in cacumine ipsius Bercz similiter duas metas novas statuissent. Exinde ad occidentem flectendo et parvum transeundo duas metas novas, et ulterius parvum declinando super quendam vallem ipsius Bercz, Capus vocatam, similiter duas metas, et ex alia parte ipsius vallis, in eodem Bercz similiter duas metas novas, et ulterius, in descensu ipsius Bercz similiter duas metas novas posuissent. Deinde, quendam vallem, similiter Kapus dictam, transeundo, ex parte occidentis similiter duas metas, et in fine ipsius Bercz duas metas magnas erexissent, Abhinc, in latere ipsius montis a parte aquilonari descendendo, versus propinquiorem cursum, fluvii Moros iuxta quendam viam, que ducit de predicta villa Thathe ad villam Drombar episcopalem, a parte montis, duas metas novas, hinc per nemus descendendo iuxta quoddam pratum secus aliam viam, prato ipsis nobilibus remanente, vocato (. . .)¹⁵ duas metas, et ulterius similiter penes portum predicti fluvii Moros, duas magnas erexissent et ibi mete dictarum possessionum episcopalium et predictorum nobilium de Thathe terminarentur. Et quia predicti nobilis de Henigfalua a parte possessionis ipsorum non a reambulatione, sed a metarum erectione eidem domino episcopo Transilvano contradictionis obstaculo obviassent, ideo eosdem predictis die et loco contra eundem dominum cum suis instrumentis, si que instrumenta in facto metarum predictarum possessionum suarum haberent confecta sive emanata, ad presentiam vestre maiestatis evocassent, octavas festi Penthecostes proxime venturi eisdem pro termino coram vestra maiestate comparandi assignantes.

Datum secundo die festi Ascensionis domini, anno eiusdem supradicto.

Preainălțatului principe domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, strălucitul rege al Ungariei, temutului lor stăpîn, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur prinosul cucernicelor sale rugăciuni cu credință veșnică.

Am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea luminației voastre cu acest cuprins: *«Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 2 martie 1369, nr. 375»*. Noi, așadar, dorind să ne supunem, precum sintem datori, poruncilor maiestății voastre, am hotărît să trimitem spre mărturie împreună cu sus-zisul Ioan, fiul lui Ioan de Paieu, omul vostru, pe omul nostru, adică pe unul dintre noi, pe fratele Emeric preotul, pentru a îndeplini întocmai poruncile voastre. Aceștia înapoindu-se apoi de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că în simbătă dinaintea sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe¹⁶, ducându-se mai întâi la moșia episcopală numită Straja și chemînd acolo în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii ei și ai celorlalte moșii ale bisericii Transilvaniei, care se vor numi mai jos pe rînd, și fiind aceia de față, le-au hotărnicit pe ele după semnele lor de hotar în chipul și înșiruirea arătate mai jos.

De asemenea au început mai întâi din partea de apus, de la trei semne de hotar vechi, dintre care unul face hotarul spre nobilii de Daia, numiți Nicolae și Alexandru, un altul, spre pomenita moșie episcopală Straja, iar al treilea spre moșia numită Șeușa a domnilor din capitulul zisei biserici a Transilvaniei. De aici, purcezînd spre răsărit, se ajunge la un semn de hotar vechi, lîngă care au ridicat unul nou, apoi mai departe într-aceeași parte lîngă un semn de hotar vechi, au ridicat unul nou, iar de aci mergînd tot în aceeași parte au ridicat, de asemenea, un semn de hotar nou lîngă unul vechi. De acolo, urcînd mai departe, pe un loc deluros au ridicat un semn de hotar nou; în sfîrșit, mergînd tot spre acea parte, în vîntul unui deal numit în vorbirea obișnuită Bercz, au găsit un semn de hotar vechi foarte mare și vădit. Și acolo se isprăvesc semnele de hotar cu moșia pomeniților nobili de Daia.

Coborînd de aici tot spre partea de răsărit, pe costișa aceluia deal, au ridicat două semne noi, unde începe să țină hotar cu moșia Ghirbom a nobililor de Henig, numiți Ladislau și Mihail. Mai departe coborînd prin vale, lîngă un semn de hotar vechi au ridicat unul nou, și de aci mai departe au mai ridicat lîngă un semn de hotar vechi unul nou și, coborînd puțin mai departe, au mai ridicat un semn de hotar nou lîngă unul vechi. De acolo, tot spre acea parte, trecînd un pîriu ce curge prin acea moșie Ghirbom, au pus lîngă malul acestui pîriu un semn de hotar nou lîngă cel vechi, acolo unde se împreună cu hotarul moșiei episcopale Berghin. De aci, urcînd tot spre răsărit, la poalele dealului au ridicat un semn de hotar nou lîngă unul vechi, și mai departe, pe coasta aceluia deal, între niște pămînturi arătoare, au ridicat două semne de hotar noi, și apoi urcîndu-se în vîrful unui deal, între spinii unui mărăciniș au reînnoit un semn de hotar vechi destul de mare. Iar de aci urmînd un drum, pe care se merge la Sebeș, trecînd mai departe, în coasta unui vîrf mai înalt al aceluia deal, de-a lungul drumului, au reînnoit un alt semn de hotar vechi. Apoi, îndreptîndu-se pe același drum și pe aceeași creastă, tot spre răsărit, au reînnoit de asemenea un alt semn de hotar vechi; mergînd mai departe, au reînnoit, de asemenea, un semn de hotar vechi și, coborînd pe același drum, după ce au reînnoit, de asemenea, un semn de hotar vechi într-un loc șes, mergînd mai departe, au reînnoit un alt semn de hotar vechi. Coborînd mai departe pe acel drum au reînnoit un semn de hotar vechi, și de aci, mergînd mai departe, au mai reînnoit un alt semn de hotar vechi; și încă mai departe pe același drum, au reînnoit un semn de hotar vechi și, coborînd mai departe spre partea de miazănoapte a aceluia drum, au reînnoit un semn de hotar vechi. De acolo au ajuns la un pîrau numit Valea Secășului, pe

care trecându-l, începe să țină hotar cu moșia Roșia a pomeniților nobili. Și, coborînd la alt deal, pe coasta aceluia deal, dincolo de un drum, au reînnoit de asemenea un semn de hotar vechi. De aci, la capătul aceluia deal au aflat un semn vechi de hotar foarte mare, care, spre miazăzi, face hotarul cu moșia Roșia a numiților nobili, înspre apus cu moșia episcopală Berghin, iar înspre răsărit cu moșia Tiur, și acolo începe să țină hotar cu nobilii de pe această moșie. De aci cotind cam spre miazănoapte pe creasta aceluia deal, pe un drum ierbos, lângă acest drum au reînnoit un semn de hotar vechi, apoi ocolind spre aceeași parte, în creștetul unui vîrf mai înalt de pe acea creastă au găsit, de asemenea, un semn de hotar vechi, care deosebește sus-zisele moșii Tiur și Berghin, de moșia Crăciunelu, unde începe să țină hotar cu nobilii de Crăciunelu.

Coborînd dealul pe costișa lui cam din partea de miazănoapte ocolind spre apus, lângă un semn de hotar vechi au pus alt semn de hotar nou și mic, mai departe, de asemenea, lângă un semn de hotar vechi au pus un semn de hotar nou; ocolind mai departe pe coasta acelei creste în partea de miazănoapte, lângă un semn de hotar vechi, au ridicat unul nou: de acolo, pe creasta aceluia deal, de asemenea, au ridicat lângă un semn vechi altul nou și pe costișa aceluia deal, de asemenea, au ridicat ~~un semn de hotar nou~~ lângă unul vechi și aproape de capătul acelei creste au așezat, de asemenea, un semn de hotar nou lângă unul vechi. Mai departe, în vale, ocolind pe la miazănoapte, un lac numit Lacul Sărat, la poalele unui alt deal, au pus un semn de hotar nou. De acolo urcînd pe același deal spre apus, pe creasta aceluia deal au ridicat un semn de hotar nou lângă unul vechi, și, mergînd mai departe tot într-acolo, pe zisa creastă, au ridicat un semn de hotar nou lângă unul vechi, și încă mai departe pe aceeași creastă au ridicat de asemenea unul nou lângă cel vechi; în sfîrșit, pe vîrfurile acelei creste, au aflat două semne de hotar vechi foarte mari; și acolo părăsește semnele de hotar ale nobililor din satul Crăciunelu și începe să țină hotar cu nobilii de Mihalt. De acolo, coborînd de pe zisul deal și ocolind cam între miazăzi și apus, pe chiar coasta dealului, au reînnoit două semn de hotar vechi. Coborînd și mai departe, au ridicat, de asemenea, lângă un semn de hotar vechi altul nou și, în sfîrșit, au ajuns pe șesul văii la un drum ierbos și din partea de miazănoapte a aceluia drum aproape de pirăul Zegws lângă un semn de hotar vechi au așezat altul nou, și acolo hotarul părăsește semnele de hotar ale moșiilor nobililor de Mihalt.

De acolo trecînd un pîriu numit Zegws și tot cam între miazăzi și apus au ajuns și au ridicat un semn de hotar într-un loc numit în vorbirea obișnuită Bwduskuth... și acolo Ladislau, fiul lui Mihail, nobil de Henig, în numele său și al fraților săi a oprit pe sus-zisul domn episcop de la ridicarea semnelor de hotar. De acolo, după ce s-a făcut opreliștea de mai multe ori, mergînd o bună bucată de drum pe o creastă, au ajuns la o pădure, din care o parte, mai deasă, se întindea pe deal spre răsărit și miazăzi, iar cealaltă parte mai mult, hățîș și mai folosită se întindea într-o vale coborînd spre moșia Henig, și trecînd acea vale, pe urcușul dealului acelei păduri, au aflat două semne de hotar vechi, unde iar zisul Ladislau a oprit pe domnul episcop de la ridicarea și reînnoirea acelor semne de hotar. Mai departe urcînd dealul, în acea pădure și pe creasta aceluia deal lângă un drum, pe care se merge la satul numit Totoiu, au ridicat un semn de hotar nou, care semn deosebește pămînturile moșiei Dumitra a zișilor nobili și cele ale moșiei episcopale Hăpria, unde sus-zișii nobili și-au dat învoirea și încuviințarea la ridi-

carea aceluî nou semn de hotar. Apoî, trecînd mai departe pe acelaşi drum, lîngă acel nou semn de hotar şi puţin mai departe lîngă acel drum au ridicat, de asemenea, un al doilea semn de hotar nou şi un al treilea semn de hotar l-au ridicat lîngă acelaşi drum trecînd mai departe. Ieşînd din pădure pe acelaşi drum, într-un loc din cîmp, lîngă acel drum în partea de miazănoapte, au aflat un semn de hotar scobit, care făcea hotarul spre moşia de mai sus numită Dumitra. Apoi de cealaltă parte a aceluî drum, sub pădure, au ridicat două semne de hotar noi, din care unul face hotarul spre sus-zisele moşii episcopale, iar celălalt spre zisa moşie Totoiu a lui Ştefan şi Petru, fiii lui Martin nobili de Totoiu; iar la ridicarea acestor semne de hotar acei nobili fiind înşişi de faţă şi-au dat binevoitoarea învoire şi încuviinţare. De acolo, coborînd puţin spre miazăzi, au ridicat, de asemenea, două semne de hotar noi, de acolo, tot în aceeaşi parte în valea unei dumbrăvi, lîngă o albie în care curge apă doar în timpul ploilor, au ridicat două semne de hotar noi; de acolo se socoteşte drept hotar o linie ce merge, spre apa aceleiaşi văi în jos, spre apus pînă la un pîrîu ce vine dinspre miazăzi. De acolo, urcînd, spre miazăzi, în pădure, sub un stejar au ridicat două semne de hotar noi; de acolo urcînd pe coasta dealului, aproape de un copac mai înalt, pe un mic loc neted au ridicat două noi semne de hotar; apoi mai în sus pe creasta aceluî deal, tot într-un mic loc neted, au pus două semne de hotar noi; mai departe, urcînd la o altă creastă, a unui deal mai înalt, lîngă un drum care trece chiar pe creastă, dinspre miazăzi, au ridicat două semne de hotar noi; mai departe coborînd într-aceiaşi parte, în virful acelei creste au aşezat, de asemenea, două semne de hotar noi. De acolo, cotînd spre apus şi mergînd puţin, au pus două semne de hotar noi şi coborînd puţin mai departe, din sus de valea acelei creste, numită Căpuş, au pus, de asemenea, două semne de hotar şi de cealaltă parte a acelei văi pe aceeaşi creastă au pus, de asemenea, două semne de hotar noi şi mai departe pe coborişul acelei creste au pus, de asemenea, două semne de hotar noi. De acolo, trecînd o vale numită de asemenea Căpuş, în partea de apus, au ridicat, de asemenea, două semne de hotar şi la capătul acelei creste au ridicat două semne de hotar mari. De acolo, pe coasta aceluî deal, coborînd din partea de miazănoapte spre cursul mai apropiat al râului Mureş, lîngă un drum ce duce de la sus-zisul sat Totoiu la satul Drîmbar al episcopiei, în spre deal, au ridicat două semne de hotar noi; de acolo coborînd prin dumbravă lîngă un rîu numit... aproape de alt drum, fînaţul rămînînd acelor nobili, au ridicat două semne de hotar şi mai departe lîngă vadul sus-zisului rîu Mureş au ridicat de asemenea două mari semne de hotar şi acolo se sfîrşesc semnele de hotare ale ziselor moşii episcopale şi ale sus-numiţilor nobili de Totoiu.

Şi deoarece sus-zii nobili de Henig s-au împotrivit aceluî domn episcop al Transilvaniei, nu la hotărnicirea dinspre moşia lor, ci la ridicarea semnelor de hotar, de aceea în sus-zisa zi şi de pe pomenitul loc i-a chemat înaintea Maiestăţii voastre împreună cu actele lor, dacă au vreun act întocmit sau dat cu privire la semnele de hotar ale sus-ziselor lor moşii, spre a sta faţă cu acel domn, hotărîndu-le ca soroc de înfăţişare înaintea Maiestăţii voastre octăvele sărbătorii în curînd viitoare a Rusaliilor¹⁷.

Dat a doua zi după sărbătoarea Înălţării Domnului, în anul aceluiaşi mai sus zis

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 397. Fotocopie la Inst. de Ist. Cluj-Napoca/1369.
 Orig. perg., cu rupturi, lacune mari și pete de umezeală; pecetea de închi-
 dere aplicată pe verso s-a pierdut.
 Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Bánffy, fasc. 57, nr. 30.
 Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia din 25 iulie 1593.
 EDITII: *Ub.*, II, p. 323—325 (ediție parțială, cu data greșită de aproximativ
 10 mai 1369, și cu unele deosebiri mici de lectură).

- ¹ În orig lipsește, completat după sens.
- ² Corect: *infrascripto*.
- ³ Astfel în text.
- ⁴ Corect: *Ladislai et Michaelis nominatorum*.
- ⁵ Corect: *currentem*.
- ⁶ Corect: *possessioni*.
- ⁷ Corect: *episcopali*.
- ⁸ Astfel în text; probabil în loc de *Cracsonfalva*.
- ⁹ Astfel în text; probabil în loc de *Karachjñfalva*.
- ¹⁰ Urmează un spațiu alb de cca 8 cm.
- ¹¹ Corect: *qua*.
- ¹² Corect: *subtus*.
- ¹³ Corect: *possessioni*.
- ¹⁴ Corect: *tempore*.
- ¹⁵ Urmează un spațiu alb de cca 1,5 cm.
- ¹⁶ 21 aprilie 1369.
- ¹⁷ 27 mai 1369.

385

1369 mai 14, lângă Garanna

Ludovic I, regele Ungariei, o anunță pe regină, mama sa, că pricina legată de uciderea lui Nicolae de Domănești (*Domanhyda*) pentru care nobilii de Kulche le-au dăruit fiilor acestuia, Nicolae și Mihail, moșiile Vkurtou și Macha, va fi judecată la scaunul său de judecată împreună cu prelații și nobilii țării; în consecință, regina să oprească punerea lui Ștefan, fiul lui Ioan, fiul lui Dionisie de Kulche, în stăpînirea acestor moșii.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. fam. Kölcsey.
 Transumpt în actul lui Emeric, palatinul Ungariei, din 12 iulie 1373.
 REGESTE: *Lev. közl.* 1946, p. 59—60, nr. 9.

386

1369 mai 27, Diosgyőr

Nos, Lodovicus, dei gracia, rex Hungarie memorie commendamus tenore presencium <significantes>¹ quibus expedit universis quod Iacobus, filius Mychaelis, filii Pauli de Haranglab, ad nostre serenitatis venientes presencium derexit querulose quod sororem suam in secunda linea generacionis et <cognationis>² filiam videlicet Dominici de eadem Haranglab <...>³ Pauli homini nobili nupte in universis iuribus possessionariis paternis verum heredum sicut filium masculinum et legitimum successorem nostra celsitudo prefecisset litteras <...>³ per vigorosas. Et quia nos filias <...>³ linea generacionis existentes <...>³ soliti in filios sciendo <procreare>³ et ex hoc premissa <...>³ dicte sorori ipsius Mychaelis suggesta falsiore...³ fuisse dinoscatur. Ideo tum huiusmodi consideratione cum et eum ad <...>³ et humilem supplicationem universorum nobiliun partis Transsiluane per magistros Bakoch, Iacobum, Zekul et Laurencium, Chech dictos, ac Iohannem, filium Laurencii, ipsorum am-

basiatorem nostre maiestati porrectam in personis eorundem <...>³ vocis et beneplacitis propter fidelissima servicia nos <...>³ volumus in licitis ad esse pretactas litteras nostras simulcum gravamina in eis expressa frustramus, annullamus, cassamus viribusque et vigore carituras pronunciamus dicta iura possessionaria condam ipsius Dominici annotato Iacobo iure successorio devolvent ascribentes harum sub serie sigilli nostri testimonio litterarum quos nos in forma nostri privilegii redigi faciemus, dum nobis fuerint reportate.

Datum in Gyorsgyeur, in festo Sancte trinitatis, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} nono.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, dăm de știre prin cuprinsul scrisorii de față și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că Iacob, fiul lui Mihai, fiul lui Pavel de Hărănglab, venind înaintea luminăției noastre ne-a arătat în chip de plângere că Înălțimea noastră a înzestrat-o pe sora sa din a doua spiță a neamului și înrudirii, adică pe fiica lui Dominic din același sat Hărănglab, căsătorită cu Pavel, om nobil, cu o scrisoare cu temeii asupra tuturor drepturilor de stăpânire părintească ca adevăratul moștenitor ca fiu bărbătesc și urmaș legiuit. Și, pentru că noi obișnuim ca fiicele <...> care sînt născute din a doua spiță a neamului să fie înscrise drept fii și din acest lucru se știe că... cele de mai sus arătate au fost în chip înșelător puse zisei surori a celui Mihai. De aceea, atît dintr-un astfel de... cît și... și la rugămîntea smerită a tuturor nobililor din partea Transilvaniei făcută prin magistrii Bakoch, Iacob, Zekul și Laurențiu, ziși Ceh, și a lui Ioan, fiul lui Laurențiu, solul acelora la Maiestatea noastră, în numele și prin glasurile și buna plăcere a acestora pentru slujbele foarte credincioase, <...> noi voim ca, potrivit cu cele convenite, scrisoarea noastră să fie ștearsă împreună cu asupririle cuprinse în ea, după cum noi sustragem, nimicim și desființăm și declarăm lipsite de putere și temeii în chip răspicat zisele drepturi de stăpânire ale celui răposat Dominic și astfel scoase, sînt trecute în scris drept mărturie a acestei scrisori sub cuprinsul sigiliului nostru, scrisoare pe care noi, după ce ni se va aduce înapoi, vom pune să fie întocmită în formă de privilegiu al nostru.

Dat la Diosgyör, în duminica Sfintei Treimi, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 703. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369.
Tranșumpt în actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 22 septembrie 1369, nr. 423.

¹ Rupt cca 2 cm; întregit pe baza contextului.

² Rupt cca 1 cm; întregit după sens.

³ Rupt cca 2 cm.

Lodovicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis capitulo ecclesie Albensis Transsilvane, salutem et gratiam. Dicitur nobis in personis Georgii et Iacobi, filiorum Miske de Boga, quod quedam literalia eorum instrumenta super possessione ipsorum Mendzenth confecta ab ipsis casualiter deperdita et alienata exstittissent, quorum alia paria in vestra sacristia seu conservatorio ecclesie vestre more solito reposita haberentur,

quibus ipsi valde indigerent de presenti. Quare fidelitati vestre firmiter precipimus quatenus alia paria dictorum literalium instrumentarum in vestra sacristia seu conservatorio ecclesie vestre requiri et reinveniri faciatis, requisitorumque et reinventorum tenores in transcripto eisdem filiis Miske concedatis ad cautelam, caventes tamen, ne fraus et dolus eveniat in hac parte.

Datum in Diosgeur, die crastino festi sancte Trinitatis, anno domini M. CCC. LX nono.

⟨*Pe verso:*⟩ Fidelibus suis capitulo ecclesie Albensis Transsilvane, pro filiis Miske de Boga, requisitoria.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, mîntuire și milostivire. Ni se spune de către Gheorghe și Iacob, fiii lui Miske de Băgău, că li s-au pierdut din împlire și le-au fost înstrăinate niște acte scrise ale lor întocmite cu privire la moșia lor Mesentea și că alte rînduri ale acestor acte se află, potrivit obiceiului, puse spre păstrare în sacristia voastră sau în arhiva bisericii voastre, și că ei au acum mare nevoie de acestea. Drept aceea, poruncim cu tărie credinței voastre să puneți să se caute și să se găsească în sacristia voastră sau în arhiva bisericii voastre celelalte rînduri de acte scrise și, trecînd în scris cuprinsul actelor căutate și găsite, să le dați spre cheazășie acelor fii ai lui Miske, îngrijindu-vă totuși să nu se întîmple vreo înșelăciune sau greșeală în această prîvință.

Dat la Diosgyör, a doua zi după sărbătoarea Sfintei Treimi, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

⟨*Pe verso:*⟩ Credincioșilor săi din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, pentru fiii lui Miske de Băgău, scrisoare de cerere a unor transumpturi.

Arh. Naț. Magh. Dl. 73 728.

Orig. hîrtie, cu pecete de închidere din ceară, avînd parțial, păstrată legenda: † S. LODOVICI. REGIS.

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 159—160.

388

1369 mai 30, ⟨*Oradea*⟩

Capitulul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că, potrivit poruncii acestuia dată din Oradea la 4 mai 1369, Nicolae, fiul lui Robert de Ip (Ip), omul regelui și Luca, preotul de strană și slujitor al altarului sfîntul Pavel¹, s-au dus la fața locului ca să cerceteze plîngerea Elenei, văduva lui Mihail, fiul lui Gheorghe de Sanislău, precum și plîngerea surorilor lui Mihail și a văduvei lui Petru, fiul lui Mihail, după care Ladislau și Gheorghe, fiii lui Ioan, fiul lui Briccius de Bator, precum și Petru, fiul lui Leukus de Bator, le-au lipsit de toate moșiile lor.

Potrivit cercetării făcute, nobilii de Bator n-au cotropit moșiile acelor femei, ci prin amenințări i-au constrîns pe iobagii lor să nu le facă nici o slujbă, silindu-le prin aceasta să-și părăsească moșiile. Delegatul regelui și reprezentantul capitlului, în temeiul aceleiași porunci regești, au trecut din nou acele moșii în stăpînirea amintitelor femei. În poruncă se mai amintesc, printre oamenii regelui: Nicolae, fiul lui Mike

de Mecentiu (*Menthzenth*), Ladislau și Gheorghe, fiii lui Ștefan, de Abram (*Abrammonustura*).

Arh. Naț. Magh., Arh. fam. Kállay, nr. 1554.

Orig. hirtie, cu fragmente de pecete de închidere, aplicată pe verso.

REGESTE: Kállay, II, p. 145—146, nr. 1641.

¹ Altar în catedrala din Oradea.

389

1369 mai 31, Vișegrad

Nos, Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, memorie commendantes tenore presencium significamus quibus expedit universis, quod nos sicut ad intercessionis et devote supplicationis instanciam venerabilis in Christo patris domini Demetrii, episcopi Transsiluani, thesaurarii nostri, hanc non minus pro fidelitatibus et serviciis Thome, filii Nicolai, familiaris eiusdem domini episcopi, iuxta quidditatis sue possibilitatem, nostre per ipsum sollicita diligencia exhibitis et impensis maiestati nobili domine Katherina vocate, filie Gyule, filii Sombur de Ziluas, coniugi ipsius Thome cum ex innata regia¹ liberalitate² tum etiam quia pretacta domina Katherina homini impossessionato ut asseritur nupta extitisset, ne eadem iure exheredetur paterno huiusmodi specialis gracie prerogativam duximus faciendam quod ipsam domina consors dicti Thome quartam suam filialem de possessionibus et hereditatibus paternis ubilibet habitis et quibusvis nominibus vocitatis et signanter de villis Zyluas predicta ac Eurmenes, Apaty, Septer et Kekes nuncupatis cum possessionibus et non cum pecunia, prout regni nostri dictat consuetudo approbata cui in hac parte volumus derogari recipiendi, extorquendi et habendi habeat plenam facultatem. Quequidem possessiones per huiusmodi iuribus suis quartalibus ex presenti nostra gratiosa provisione ipsi domine cesse et cedende, eidem nobili domine Katherine et Thome predicto eiusdem marito et consorti eorumque heredibus in perpetuam asscribantur hereditatem; presentes autem in formam nostri privilegii redigi faciemus dum nobis fuerint reportate.

Datum in Vysegrad, in festo Corporis Christi anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} nono.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că noi, la stăruința cererii și la rugămintea plecată a venerabilului întru Christos părinte, a domnului Dumitru, episcopul Transilvaniei și vistiernicul nostru — aceasta nu mai puțin pentru faptele de credință și slujbele lui Toma, fiul lui Nicolae, slujitorul acestui domn episcop, făcute și aduse Maiestății noastre de către acesta după putința naturii sale, cu o silință plină de zel —, am socotit să-i înlesnim dintr-o osebită milostivire nobilei doamne numită Caterina, fiica lui Gyula, fiul lui Sombur de Silvaș, soția acelui Tome, pe de parte din înnăscuta bunăvoință regească, cât și datorită faptului că — după cum se spune — pomenita Ecaterina s-a măritat cu un om fără moșie, fără ca prin aceasta să fie dezmoștenită de dreptul părintesc, în așa fel ca acea doamnă, soție a zisului Toma să aibă o deplină putință să stăpânească pătrimea cuvenită sieși ca fiică, din moșiile și moștenirile părintești, oriunde s-ar afla și cu orice nume s-ar numi, îndeosebi din satele numite Silvaș, ară-

tat mai sus, Urmeniș, Apatiu, Șopteriu și Chiochiș, în moșii și nu în bani, precum cere datina încuviințată a regatului nostru; parte cu privire la care voim să o scutim de a-i putea fi poprită, luată cu sila sau înstăpinită de altcineva, care moșii, din milostiva noastră cumpănire de față, îi vor fi astfel separate și date după drepturile pătrimilor sale de fiică, acelei nobile doamne Ecaterina și sus-zisului Toma, bărbatul și soțul ei, și moștenitorilor ca să le fie înscrise drept moștenire veșnică; iar atunci când scrisoarea de față ne va fi adusă înapoi vom pune ca ea să fie întocmită în formă de privilegiu al nostru.

Dat la Vișegrad, la sărbătoarea *Corpus Christi* în anul acestuia o mie trei sute șazece și nouă.

Arh. Naț. Magh., Dl. 26 865 și Dl. 27 430. Fotocopii la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369.

Transumpt în actul lui Emeric, voievodul Transilvaniei, din 11 noiembrie 1369, nr. 433.

---

¹ Urmează un cuvânt indescifrabil, șters de aceeași mână.

² Scris deasupra rîndului.

390

1369 iunie 7, (Oradea)

Capitulul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că, potrivit poruncii sale din 20 mai 1369, Nicolae de Pilis, omul regelui și Laurențiu, preot de strană și slujitor al altarului sfintului Gheorghe, trimisul capitlului aflîndu-se pe moșia Olosig, au chemat pe văduva lui Mihail, fiul lui Gheorghe (de Sanislău), și pe Caterina, fiica acesteia, să se înfățișeze înaintea capitlului la octavele sărbătorii Sfintului Ioan Botezătorul¹, deoarece Petru, fiul lui Leukus de Bător, precum și Ladislau și Gheorghe, fiii lui Ioan, fiul lui Briccius, voiesc să le dea darurile de nuntă și sfertul cuvenit fiicei din moștile lui Mihail, fiul lui Gheorghe, ruda lor.

Arh. Naț. Magh., Arh. fam. Kállay, nr. 1 552.

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere, aplicată pe verso.

REGESTE: Kállay, II, p. 146, nr. 1 622.

---

¹ 1 iulie.

391

1369 iunie 9, (Alba Iulia)

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presencium quibus expedit universis quod Thomas, filius Akus, nobilis de Bolya, ad nostram accedens presenciam exhibuit nobis quasdam litteras nostras patentes tenoris infrascripti, supplicans nobis humiliter ut ipsas propter maiorem cautelam et iuris sui conservacionem de verbo ad verbum transscribi et sub transcripti forma sibi concedere dignaremur. Quarum tenor talis est: (Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 26 martie 1368, nr. 301). Nos enim petitionibus eiusdem Thome, filii Akus de Bolya annuentes, predictas litteras nostras de verbo ad verbum transscribi fecimus et sigillo nostro communiri.

Datum sabbato proximo post octavas festi Corporis Domini, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} nono.

Noi, capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, facem cunoscut prin scrisoarea de față tuturor cărora se cuvine că Toma, fiul lui Akus, nobilul de Buia, venind în fața noastră ne-a înfățișat o scrisoare deschisă de-a noastră al cărei cuprins este scris mai jos, rugându-ne cu smerenie ca, spre mai mare cheazășie și păstrare a dreptului său, să binevoim a-i încuviința să-i fie transcrisă din cuvînt în cuvînt și sub forma unui transcript. Cuprinsul acestuia este următorul: *(Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 26 martie 1368, nr. 301)*. Iar noi, încuviințînd cere-rile aceluiași Toma, fiul lui Akus de Buia, am pus să fie transcrisă din cuvînt în cuvînt mai sus zisa noastră scrisoare și să fie întărită cu pe-cetea noastră.

Dat în prima sîmbătă de după octavele sărbătorii *Corpus Domini*, în anul aceluiași o mie trei sute șazeci și nouă.

Arh. Naț. Magh. Dl. 29 702. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca, 1368.
Orig. perg., cu urme de pecete rotundă de închidere aplicată în document pe verso.

392

1369 iunie 11, Vișegrad

Nos, Lodovicus, dei gratia rex Hungarie...¹, memorie commenda-mus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod nos, qui ex debito suscepti regiminis officio, ecclesiarum profectibus et earum incrementis summopere invigilare tenemur, volentes ecclesiam bea-tissime virginis in Colosvar habitam, ob spem et devotionem, quam erga ipsam beatissimam virginem totis sincere mentis affectibus ferimus et habemus, aliquali libertatis prerogativa prosequi et amplecti, abbati et conventui eius huiusmodi gratiam duximus faciendam, quod universos iobbagiones eorum et servientes impossessionatos, in quibuslibet posses-sionibus ipsorum more aliorum iobbagionum commorantes, in causis quibuslibet, exceptis solummodo causis publici furti, latrocinii et cri-minalibus, ipsimet vel eorum officiales debent iudicare. Vobis igitur, universis prelatiis, baronibus, comitibus, castellanis et nobilibus, item ci-vitatibus et liberis villis earumque rectoribus, iudicibus et villicis, firmo regio sub edicto damus in preceptis quatenus predictos iobbagiones et servientes impossessionatos predicti abbatis et conventus in nullis cau-sis, exceptis solummodo causis prenotatis iudicare vel vestro astare iudi-catui quoquo modo² presumatis, sed si quicunque³ actionis contra pre-dictos iobbagiones et servientes eorundem habent vel habuerint, ex tunc in presentia eorundem vel officialium suorum exequantur, iuris ordine mediante; et si iidem ex parte iobbagionum et servientium suorum in reddenda iustitia nimis remissi extiterint, ex tunc non iidem iobbagiones et servientes ipsorum, sed idem abbas et conventus vel officiales eorum-dem ad nostram vel vaiuode Transsilvani pro tempore constituti presen-tiam per querulantes legitime evocentur; ex parte quorum nos vel idem vaiuoda, quibuslibet querulantibus sufficiens exhibebimus iustitie com-plementum, prout dictaverit ordo iuris.

Datum in Wissegrad, in festo beati Barnabe apostoli, anno domini M. CCC. LX IX.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei... prin cu-prinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că noi — care din datoria cîrmuirii ce ne-am luat asupra noastră

sîntem ținuți să veghem eu cea mai mare grijă la propășirea și sporirea bisericilor — voind să îmbrățișăm și să dăruim cu oarecare privilegiu de libertăți biserica fericitei Fecioare din Cluj, pentru nădejdea și credința ce le avem și le purtăm cu toată dragostea sufletului curat față de preafericita fecioară, am hotărît să facem următoarea milostivire abatelui și conventului ei și anume ca ei sau slujbașii lor să fie volnici să judece pe toți iobagii și slujitorii lor fără moșii, locuind pe orice moșii ale lor, după obiceiul celorlalți iobagi, în orice fel de pricină, afară de pricinile de furt obștesc, de tilhărie și de omor. Așadar, vouă tuturor prelaților, baronilor, comiților, castelanilor și nobililor, precum și orașelor și satelor libere și dregătorilor, juzilor și vilicilor lor vă poruncim prin strașnică poruncă regească să nu îndrăzniți în nici un chip a judeca sau a sili să stea la judecata voastră pe sus-zișii iobagi și slujitori fără de moșie ai sus-zisului abate și convent în nici o pricină, afară de pricinile pomenite mai sus. Iar dacă vreunii au sau ar avea vreo pîră împotriva sus-zișilor iobagi și slujitori ai lor, atunci să și-o urmărească înaintea lor sau a slujbașilor lor pe calea legii. Și dacă aceia vor fi prea lăsători în a le face dreptate din partea iobagilor și slujitorilor lor, atunci să fie chemați în chip legiuit de către pîriși înaintea noastră sau a voievodului Transilvaniei aflător în slujbă, nu acei iobagi și slujitori, ci acel abate și convent sau slujbașii lor, iar noi sau voievodul vom face deplină dreptate din partea aceloră oricăror pîriși, așa cum va porunci dreptatea.

Dat la Vișegrad, la sărbătoarea fericitului apostol Barnaba, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

Bibl. Univ. Budapesta, Col. Hevenesi, V, 195.

Copie.

EDIȚII: *Fejér*, IX /4, p. 159—160.

¹ Lipsește în text.

² Lipsește în text, probabil: *compellere*.

³ Lipsește în text, probabil: *aliquid*.

393

1396 iunie 12, Micske

Grigore, vicecomitele, și juzii nobililor din comitatul Bihor adevăresc că, în urma cercetării făcute de către trimisul lor, Nicolae, fiul lui Myke de Horo, au trecut în stăpînirea Elenei, văduva lui Mihail de Sanislău și fiicelor acesteia moșiile lor, printre care e amintită și moșia Sanislău.

Arh. Naț. Magh., Arh. fam. Kállay, nr. 1 553.

Orig. hîrtie, cu fragmente din trei peceti de închidere aplicate pe verso.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 146, nr. 1 623.

394

1369 iunie 24, Buda

Nos, Lodovicus, dei gratia rex Hungarie, significamus tenore presentium quibus expedit universis quod nos sicut pro utiliori¹ tranquilliori² statu regni nostri et comado³ regnicolarum nostrorum fidelium, sic non minus pro multiplici laudum preconio extollendis meritis fidelibusque, placibilibus et laudabilibus serviciis ac obsequiosis famulatibus

virī magnifici domini Benedicti, filii Pauli, filii Heem, bani regni nostri Bulgarie, necnon Nicolai et Petri uterinorum, ac Ladislai, filii Johannis patruelis fratrum suorum, fidelium nobis et dilectorum, que eosdem in cunctis nostris et regni nostri negotiis ac expeditionibus, prosperis et adversis et signanter in tuitione et defensione eiusdem regni nostri Bulgarie, ac civitatis nostre Bydiniensis, in eodem habite, non parcendo eorum rebus nec personis, diversis fortuitis et inopinatis casibus se exponendo, sudorososque labores et onera expensarum supportando, non sine eorum sanguinis effusione, graviumque et letalium vulnorum supportatione, nostre laudabiliter, et indefesse, agilitate strenua pro nostri regii regiminis et honoris incremento, exhibuisse scimus majestati exhibereque sentimus in presenti, ac exhibituros procul dubio credimus in futurum, ratione quorum, licet iidem multo maioris regalis remunerationis dono essent merito confovendi; in particularem tamen suorum servitiorum premissorum recompensationem, eisdem Benedicto bano et fratribus suis, eorumque heredibus, successoribus ac posteritatibus universis, de nostre regie liberalitatis munifica clementia huiusmodi gratiam et libertatis prerogativam perhempniter duraturam duximus concedendo faciendam, ut idem, dominus Benedictus banus et fratres sui prenotati eorumque posteri et successores universi, officialesque eorundem omnes fures, latrones et alios quoslibet malefactores, intra metas et terminos districtuum seu possessionum ipsorum Remete et Egurzeegh vocatarum, in comitatu de Temes existentium, ac villarum ad easdem pertinentium reprehensos, iudicandi, tormentandi, suspendendi et pena debita iuxta qualitatem criminis ipsorum plectendi, puniendi, patibulumque et alia genera tormentorum intra limites eorundem districtuum et possessionum in locis necessariis et opportunis, erigendi, ac perpetuis temporibus conservandi, liberam et absolutam, ex presentis nostre regis specialis concessionis annuentia habeant facultatem, presentis scripti nostri patrocinio mediante.

Datum Bude, in festo Nativitatis beati Johannis baptiste, anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo nono.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căora se cuvine că noi, atât pentru mai folositoarea și mai liniștita stare a țării noastre și binele credincioșilor noștri locuitori ai țării, cât și nu mai puțin pentru preamărirea, prin vestirea însutită a laudelor, a vredniciei și credincioaselor, multumitoarelor și vrednicelor de laudă slujbe îndatoritoare ale măritului bărbat domnului Benedict, fiul lui Pavel, fiul lui Heem, banul țării noastre a Bulgariei, precum și ale fraților săi buni Nicolae și Petru, precum și ale lui Ladislau, fiul lui Ioan, vărul său, credincioșii și iubiții noștri, pe care știm că aceștia le-au arătat în chip vrednic de laudă și neobosit cu ageră sîrguință, pentru sporul cîrmuirii și cinstei noastre regești, în toate treburile și expedițiile noastre, și norocoase și nenorocoase, și în deosebi la apărarea și paza țării noastre a Bulgariei, precum și a cetății noastre a Vidinului, aflătoare în acea țară, fără a-și cruța bu-nurile sau ființa lor, înfruntînd felurite primejdii și întîmplări neașteptate, îndurînd munci grele și povara cheltuielilor, nu fără vărsarea sîngelui lor, cu primirea unor răni grele și primejdioase, pe care slujbe vedem că le arată și acum Maiestății noastre și credem neîndoielnic că le vor arăta și pe viitor, și pentru care, deși ar trebui, sprijiniți după vrednicie printr-un dar mult mai mare al răsplătirii regești, totuși ca o răs-

plată în parte a sus-arătatelor lor slujbe, din darnica milostivire a dărniceii noastre regești, am hotărît să le hărăzim acestor Benedict banul și fraților săi și tuturor moștenitorilor, urmașilor și coboritorilor lor următoarea milostivire și acest privilegiu de libertate, care să dăinuiască deapaururi: ca acel domn Benedict banul și sus-insemnații săi frați și toți urmașii și moștenitorii lor și slujbașii lor să aibă slobodă și deplină putere, din incuviințarea acestei osebite îngăduințe regești a noastre, prin mijlocirea ocrotirii scrisorii noastre de față, de a judeca, a pune la cazne, a spinzura și de a lovi și a pedepsi cu pedeapsa cuvenită după felul fărâdelegii lor pe toți hoții, tâlharii și pe oricare alți răufăcători, prinși în hotarele și marginile ținuturilor sau moșiilor lor numite Remetea și Ersig, aflătoare în comitatul Timiș, precum și ale satelor ce țin de ele, și de a ridica spînzurători și alte feluri de unelte de caznă între marginile acelor ținuturi și moșii, în locurile potrivite și de trebuință, precum și de a le păstra pe veci.

Dat la Buda, la sărbătoarea nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

Arh. episcopiei din Pécs.

EDIȚII: *Bărăny*, p. 34—35 (cu data incompletă; 1369).

¹ Corect: *utiliore*.

² Corect: *tranquiliore*.

³ Corect: *commodo*.

395

1389 iunie 16 (*sexto Kalendas mensis Iulii*)

Ludovic I, regele Ungariei, întărește cu noua sa pecete privilegiile locuitorilor din Regensburg la cererea orășenilor și negustorilor de acolo. În lista demnitarilor: Dumitru de Oradea (*Varadiensis*), Dominic al Transilvaniei (*Transilvane*), Dominic de Cenad (*Chanadiensis*), episcopi; Emeric, voievodul Transilvaniei (*woyuoda Transilvano*).

Arh. Stat. München, Arh. regală bavareză.

Orig. perg., cu pecete dublă regală, atîrnată cu șnur de mătase de culoare verde.

EDIȚII: Wenzel, *Magyar dipl.*, II, p. 664—668

396

1369 iunie 26, Fundătura

Nos, magister Nicolaus, filius Petheu, comes de Doboka, Michael, filius Jacobi, et Thomas, filius Raphaelis, iudices nobilium de eodem, damus pro memoria quod Stephanus dictus Wos, nobilis de Sancto Egidio, personaliter ad nostram veniens presentiam, extitit protestatus quod Nicolaus, filius Sandur, iudex de Phyzes, ex parte Juan kenezzyo¹ Olachorum de villa Mykola, iobagionis sui, Michaeli Zala dicti², unī famulo suo, qui factum spoliationis et abalienationem unius equi sui boni cum freno et sella, ordine iuris requirebat, iudicum et iustitiam facere nolui-
set; et cum nos ad petitionem ipsius magistri Stephani, predictum Michaelē, filium Jacobi, iudicem nobilium, unum ex nobis ad videndum ipsum iudicium transmissemus, idem magister Michael ad nos reversus, per nos diligenter requisitus, nobis eomodo recitavit quod idem Nico-

Iaus, filius Sandur, ex parte ipsius Jvan, iobagioniſ sui, nullum iudicium et iustitiam eidem Michaeli, famulo suo, impendisſet.

Datum in Jeneu, feria tertia proxima ante festum ſancti regis Ladislai, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} nono.

(*Pe verso, de aceeaſi mînă:*) Pro magistro Stephano dicto Vos nobili de Sancto Egidio, contra magistrum Nicolaum, filium Sandur, inquisitoria.

Noi, magistrul Nicolae, fiul lui Petheu, comite de Dăbîca, Mihail, fiul lui Iacob ſi Toma, fiul lui Rafael, juzii nobililor din acelaſi comitat, dăm de ſtire că Ştefan zis Vos, nobil din Sîntejude, venind înſuſi înaintea noastră, a făcut întimpinare precum că Nicolae, fiul lui Alexandru, judele din Fizeſ, n-a voit să judece ſi să-i facă dreptate lui Mihail zis Zala, un ſlujitor al său, care cerea după rinduiala legii despăgubire din partea lui Ioan, cnezul românilor din satul Nicula, iobagul său, pentru jefuirea ſi luarea de la el a unui cal bun al său cu friu ſi ſea. Şi, după ce noi, la cererea celui magistru Ştefan, am trimis pe unul dintre noi, adică pe sus-numitul Mihail, fiul lui Iacob, jude al nobililor, pentru a face cercetare despre acea judecată, acel magistru Mihail, înapoindu-se la noi, ſi întreat cu stăruinţă de noi, ne-a spus aſa: că acel Nicolae, fiul lui Alexandru, n-a făcut nici o judecată ſi dreptate celui Mihail, ſlujitorul său, în privinţa celui Ioan, iobagul său.

Dat în Ineu, în marţea dinaintea ſărbătorii ſfîntului rege Ladislau, în anul Domnului o mie trei sute ſaizeci ſi nouă.

(*Pe verso, de aceeaſi mînă:*) Scrisoare de cercetare pentru magistrul Ştefan zis Vos, nobil de Sîntejude împotriva magistrului Nicolae, fiul lui Alexandru.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass.

Orig. hîrtie, cu trei peceti aplicate pe verso.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 221, nr. 177, doar cu data anului.

¹ Corect: *kenezii*.

² Corect: *dicto*.

Excelentissimo domino Lodovico, dei gratia, illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Waradiensis, orationes in domino debitas et devotas. Litteras¹ vestre sublimitatis pro venerabili in Christo patre, domino Demetrio, dei et apostolice (sedis)² gratia episcopo ecclesie Transsilvane, ad faciendas inquisitiones, citationes generaliter per anni circulum datis nobis directis, honore quo decuit receptis, unacum homine vestro, Johanne Rufo de Poche, litteris in eisdem inserto et expresso, Nicolaum presbiterum, rectorem altaris sancti Dominici de coro³ ecclesie nostre pro testimonio fidedignum ad infrascripta exsequendo⁴ duximus destinandum. Qui demum ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, a nobilibus et ignobilibus (et)² ab aliis cuiusvis status et conditionis hominibus, a quibus decens fore videbatur, diligenti inquisitione prehabita, talem de subsequentibus indagassent veritatem, quod iobagiones Michaelis de Kereki edificia domorum iobagionum dicti domini episcopi, in possessione eiusdem Baratripeki vocata reperta, asportassent.

Daturū feria tertia proxima ante festum beati regis Ladislai anno domini M^o CCC^o LX° nono.

Preainălțatului domn Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, capitlul bisericii din Oradea, cuvenite și cucernice rugăciuni întru Domnul.

Primind cu cinstea cuvenită scrisoarea Înălțimii voastre trimisă nouă și dată îndeobște pe timp de un an pentru venerabilul întru Hristos părinte domnul Dumitru, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcopul bisericii Transilvaniei cu privire la cercetările <și> chemările ce trebuie făcute, am hotărît, să trimitem spre mărturie dîmpreună cu omul vostru Ioan cel Roșu de Poche, trecut și arătat în acea scrisoare, pe omul nostru vrednic de crezare, anume pe Nicolae, preot din strana bisericii noastre, slujitorul altarului sfintului Dominic, spre îndeplinirea celor mai jos scrise. Aceștia întorcîndu-se apoi la noi și întrebați de noi ne-au spus într-un glas că, întrebînd cu grijă pe nobili și pe nenobili și pe alți oameni de orice stare și seamă, pe care se părea potrivit să-i întrebe, au aflat despre cele de mai jos următorul adevăr: că iobagii lui Mihail de Cherechiu au luat cu ei clădirile caselor iobagilor zisului domn episcop, aflătoare pe moșia aceluiași numită Baratpispeki.

Dat în marțea dinaintea sărbătorii fericitului rege Ladislau, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. din Alba Iulia, lădița I, nr. 182. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete ogivală de ceară aplicată în document.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 182.

¹ Corect: *litteris*.

² În orig. lipsește; completat pe baza contextului.

³ Corect: *choro*.

⁴ Corect: *exsequenda*.

Excellentissimo domino eorum, domino Lodovico, dei gratia illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Waradiensis, orationes in domino debitas ac devotas. Litteris vestre sublimitatis pro venerabili in Christo patre, domino Demetrio, dei et apostolice <sedis>¹ gratia episcopo ecclesie Albensis Transsilvane, ad faciendas inquisitiones, citationes et prohibitiones generaliter per anni circulum datis, nobis directis, honore quo decuit, receptis, unacum homine vestro, Johanne Rufo de Poche, litteris in eisdem inserto et expresso, Nicolaum presbiterum, rectorem altaris sancti Dominici de coro² ecclesie nostre pro testimonio fidedignum ad infrascripta exsequenda duximus destinandum. Qui demum ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi. a nobilibus et ignobilibus et ad aliis cuiusvis status et conditionis hominibus, a quibus decens fore videbatur, diligenti inquisitione prehabita, talem de stubsequentibus indagassent veritatem quod iobagiones Ladislai de Fudi edificia domorum iobagionum dicti domini episcopi, in possessione eiusdem Baratpespiki vocata reperta, asportassent.

Datum in festo regis³ Ladislai, anno domini M^{mo} CCC^{mo} sexagesimo nono.

Preainălțatului lor stăpîn, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, capitulul bisericii din Oradea cuvenite și cucernice rugăciuni întru Domnul.

Primind cu cinstea cuvenită scrisoarea Înălțimii voastre trimisă nouă și dată îndeobște pe timp de un an, pentru venerabilul întru Hristos părinte domnul Dumitru, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcopul bisericii de Alba Transilvaniei, cu privire la cercetările, chemările și opreliștele ce trebuiesc făcute am hotărît să trimitem spre mărturie dimpreună cu omul vostru Ioan cel Roșu de Poche, trecut și arătat în acea scrisoare, pe omul nostru vrednic de crezare anume pe Nicolae preot din strana bisericii noastre, slujitorul altarului sfîntului Dominic, spre îndeplinirea celor de mai jos scrise. Aceștia întorcîndu-se apoi la noi și întrebați de noi ne-au spus într-un glas că, întrebînd cu grijă pe nobili și nenobili și pe alți oameni de orice stare și seamă, pe care se părea potrivit să-i întrebe, au aflat despre cele de mai jos următorul adevăr: că iobagii lui Ladislau de Fughiu, au luat cu ei clădirile caselor iobagilor zisului domn episcop, aflătoare pe moșia aceluiași, numită Baratpespiki.

Dat la sărbătoarea sfîntului rege Ladislau, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

Bibl. Batthaneum, Arh. capitl. din Alba Iulia, lădița I, nr. 183. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete aplicată pe verso.

REGESTE: Beke, *Erd. káptl.*, nr. 183.

¹ In orig. lipsește; completat pe baza contextului.

² Corect: *choro*.

³ Scris deasupra rîndului.

Papa Urban al V-lea acordă lui Ludovic I, regele Ungariei, permisiunea de a porni lupta împotriva turcilor, promițînd deplina iertare de păcate (*plenam indulgentiam*) tuturor celor care vor pleca împreună cu el în cruciadă.

Arh. Naț. Magh., Arh. camerală.

Orig.

EDIȚII: *Fejér* IX/4, p. 183—185; *Hurmuzaki — Densușianu*, I/2, p. 147—148.

Nos, Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, memorie commendamus per presentes quod licet nos quasdam litteras nostras gratiosas super procuracione nobilis domine relictæ Johannis, filii Blasii de Chypfud, filia videlicet Dominici, filii Beztur de Haranglab, Anna nuncupate, in verum heredum et legitimum successorem possessionum paternarum, confectas ad devotam supplicacionem nobilium partis Transsiluane pro parte Mychaelis, filii Pauli de eadem Haranglab, nostre celsitudini porrectam ex quibusdam causis revocantes annullaverimus, quia tamen idem Mychael, filius Pauli, quandam compositionem cum eadem domina in factis possessionum condam dicti Dominici, patris ipsius domine, ut ex

serie litterarum capituli ecclesie Transsiluane coram nobis exhibitarum informabamur misse dinoscitur et ob hoc memorata domina iamdicta gracia nostra reportate frustari nobis non videbatur. Ideo commisimus et presentibus committimus ut annotata domina cum suis partis interim donet nos personaliter ut speramus in brevi partes accesserimus ad Transsiluanes et in ibi disponere personaliter poterimus adoceri et veritatem ulteriorem ex partis in possessionibus condam ipsius patris sui iuxta vigorem pretectarum litterarum nostrarum gratiosarum valeat permanere.

Datum in Lypche, in octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} nono.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, dăm de știre prin scrisoarea de față că deși noi am nimicit o scrisoare de-a noastră de milostivire cu privire la imputernicirea în dreapta moștenire și în moștenirea legiuită a moșiilor părintești a nobilei doamne văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu de Ciufud, adică fiica lui Dominic, fiul lui Beztur de Hărănglab, numită Ana, scrisoare întocmită la plecata rugămintă îndreptată înălțimii noastre a nobililor din părțile Transilvaniei în numele lui Mihail, fiul lui Pavel din același sat Hărănglab și făcută din nou din oarecare pricini, fiindcă sîntem înștiințați că totuși acest Mihail, fiul lui Pavel, a făcut o învoială cu această doamnă în pricinile privitoare la moșiile răposatului Dominic, tatăl acestei doamne, precum s-a aflat din cuprinsul scrisorii de înmînare a capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, scrisoare arătată înaintea milostivirii noastre, este știut că scrisoarea a fost trimisă și înapoiată, iar din acest cuprins nu ni se pare că amintita doamnă deja zisă ar fi fost păgubită.

De aceea am hotărît și prin cele de față hotărîm ca sus-numita doamnă să dea din părțile sale în răstimpul pînă cînd noi înșine vom merge în părțile Transilvaniei — după cum sperăm că se va întîmpla în curînd — unde vom putea înșine face rînduială și arăta adevărul ultim despre părțile ce i se cuvin în moșiile răposatului său tată pentru a putea rămîne în aceste drepturi potrivit temeiului mai sus pomenitei noastre scrisori de milostivire.

Dat în Lypche, la octavele sărbătorii nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 703. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369. Transumpt în actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei din 22 septembrie 1369, nr. 423.

401

1369 iulie 1, Lypche

Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, fideli suo magnifico viro domino Emerico, (voyuode Transsiluano)¹, et comiti de Zonuk yel ipsius vices gerentibus, salutem et gratiam.

Noveritis quod licet nos quasdam litteris nostras gratiosas super procuracione nobilis domine relictę Johannis, filii Blasii de Chypfud, filie videlicet Dominici, filii (Beztur)¹ de Haranglab, Anna nuncupate, in verum (heredum)² et legitimum successorem possessionum (paternarum)² confectas ad devotam supplicacionem nobilium partis Transsiluane pro parte (Mychaelis)², filii Pauli de eadem Haranglab nostre celestitudini porrectam ex causis certis revocantes, annullaverimus, tamen

quia idem Mychael, filius Pauli, quandam compositionem cum annotata domina in factis possessionum condam dicti Dominici, patris (ipsius domine)¹ ut ex serie litterarum capituli ecclesie Transsiluane coram nobis exhibitarum informabamur inisse dinoscitur et ob hoc memorata domina iamdictam gratiam...³ frustari nobis non videbatur.

Ideo volumus et fidelitati vestre (firmiter m)andatis² quatenus prenotatam nobilem dominam relictam Johannis, filii Blasii in universis possessionibus paternis, interim donet nos personaliter ad partes accesserimus Transsiluanas et faciem earundem possessionum disponere poterimus contra quoslibet et ad versus Mychaelis, filii Pauli de Haranglab, predicti, iuxta continenciam litterarumstrarum gratiosarum memoratarum in prefatis possessionibus porcionibusque possessionariis paternis, conservatis et defendatis nostra regia in persona protegendo secusque pro nostra gracia facere non auderetis.

Datum in Lypche, in octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} nono.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului său, măritului bărbat domnul Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, sau locțiitorilor săi, mintuire și milostivire.

Aflați că, deși noi am nimicit o scrisoare de-a noastră de milostivire cu privire la înputernicirea în dreapta moștenire și în moștenirea legiuită a moșilor părintești, a nobilei doamne văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu de Ciufud, adică fiica lui Dominic, fiul lui Beztur de Hărănglab, numită Ana, scrisoare întocmită la plecata rugămintă a nobililor din părțile Transilvaniei în numele lui Mihail; fiul lui Pavel din același sat Hărănglab și făcută din nou din pricini neîndoioase, totuși fiindcă am fost înștiințați că acest Mihail, fiul lui Pavel, a făcut o învoială cu doamna mai sus numită în pricinile privitoare la moșiile răposatului zis Dominic, tatăl acestei doamne, după cum se știe că s-a făcut din cuprinsul scrisorii capitului bisericii de Alba Transilvaniei, scrisori arătate înaintea noastră și de aceea nu ni se pare că amintita doamnă a fost păgubită de zisa noastră milostivire...

De aceea voim și poruncim cu stăruință credinței voastre ca să dați din nou mai sus numitei nobile doamne, văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu, drepturile sale în toate moșiile părintești, căci noi înșine când vom veni în părțile Transilvaniei vom pune să se rînduiască la fața locului acele moșii în fața oricui și împotriva mai sus zisului Mihail, fiul lui Pavel de Hărănglab, potrivit cuprinsului pomenitei noastre scrisori de milostivire în pomenitele moșii și părțile de moșii părintești, păstrate și apărute spre a fi ocrotite în numele nostru regesc și altfel să nu îndrăzniți să faceți pentru a păstra milostivirea noastră.

Dat la Lypche, la octavele sărbătorii nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 703. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca /1369.

Transumpt în actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 22 septembrie 1369, nr. 423.

¹ Rupt cca 2,5 cm., întregit pe baza contextului.

³ Rupt cca 1 cm., întregit pe baza contextului.

² Rupt cca 2,5 cm.

Ludovic I, regele Ungariei, confirmă mai multe privilegii ale mănăstirii Sântului Iacob din Iruagh, de lângă Pecs. În lista demnitarilor: Dumitru, episcop de Oradea, Dumitru, episcop de Alba Iulia. Dominic, episcop de Cenad, Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Arh. capitlului din Bratislava.

Orig.

EDIȚII: *Fejér*, IX/4, p. 177–180.

Lodovicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis capitulo Chana-diensi, salutem et gratiam. Noveritis quod nos attendentes inviolabilem fidem, fidei pravitatis¹ constantiam, viri magnifici domini Benedicti, regni nostri Bulgariae, bani, filii videlicet Pauli, filii Heem, fidelis nostri et dilecti, quam idem ad nos et sacrum nostrum dyadema constanter, cum ferventi desiderio anime sue dinoscitur iugiter habuisse, recordatisque ipsius multiplicibus et immensis meritis et recommendabili laudum preconio extollendis servitiis, ac fidelibus famulatibus, per eundem in cunctis nostris et regni nostri negotiis et processibus felicibus et adversis, cum summe diligentie studio, in constantia fidei debite, invariabiliter persistendo, et vestigia nostre maiestatis continue imitando, sudorosos labores et onera expensarum supportando, ac diversis fortuitis et inopinatis casibus se pro nostri regii regiminis et honoris incremento exponendo, non sine sui sanguinis effusione, nostri celsitudini, agilitate strenua² et sollicitudine³ indefessa exhibitis et impensis, in reminiscenciam nostre reducentes maiestatis, ratione quorum licet idem Benedictus banus multo maiora antidotum premia a nostra mereretur serenitate, in particularem tamen suarum premissarum laudabilium virtutum recompensationem, ut eius voto ad presens aliquantisper respondere videamur, universas possessiones et possessionarias portiones Johannis, Ladislai et Petri, filiorum Nexe, olachorum nostrorum notiorum et manifestorum infidelium, ubilibet et in quibuslibet comitatibus regni nostri habitas et quovis nominis vocabulo vocitatas et signanter possessiones eorundem Belenche, Zabadfalua et aliam Zabadfalua, Radefalua, Furgachafalua, Iwanfalua, Woyloz-falua, Tathalus, Buzus, Wyfalu, Capolna, Tornyafalua et tres Chaba, necnon Comanfalua, et Dobromerfalua appellatas, in comitatu Temesiensi existentes et alias quaslibet, pro⁴ iamdictis filiis Nexe in crimen seu notam infidelitatis manifeste labentibus, ad nostras manus regias et nostre collationi devoluisse dinoscuntur, cum omnibus ipsarum utilitatibus iuribus, proventibus, pertinentiis universis, sub eisdem metis et terminis, quibus hactenus habite extiterunt et possesse, nove donationis nostre titulo dedimus, donavimus et contulimus prefato domino Benedicto bano, et per eum Nicolao et Petro, uterinis, ac Ladislao, filio Johannis, patrueli fratribus suis, eorumque heredibus, successoribus et posteritatibus universis, iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas, tenendas et habendas, salvo iure alieno.

Quare fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente magister

Donch vel Petrus aut Johannes de Machedonya, seu Dominicus, filius Desew, de Beregzo, an Michael dictus Pogan, sive Andreas de Chep, aliis absētibz, homo noster, vicinis et commetaneis predictarum possessionum legitime inibi convocatis et presentibus, ad facies earundem accedendo, statuāt easdem prefatis Benedicto bano et fratribz suis, pmissē nostre nove donationis titulo, perpetuo possidendas, si non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, citet ipsos contra eosdem in nostram presentiam ad terminum competentem. Et post hec seriem ipsius statutionis vel si necesse fuerint, nomina contradictorum et citatorum, cum termino assignato, nobis fideliter rescribatis.

Datum in Wyssegrad, feria quinta proxima post octavas festi nativitatiz beati Johannis baptiste, anno domini M^oCCC^oLX^o nono.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor sai din capîtlul din Cenad, mîntuire și milostivire. Să știți că luînd noi seamă la neclintita credință și statornicia preacuratei credințe a măritului barbat domnul Benedict, banul țării noastre Bulgaria, și fiul lui Pavel, fiul lui Heem, credinciosul și iubitul nostru, ce se știe că a avut-o neconținut și statornic față de noi și față de sfînta noastră coroană cu rîvna aprinsă a sufletului său, și amintindu-ne de feluritele și nemăsuratele sale vrednicii și de slujbele și îndatoririle sale credincioase ce trebuie preamărite prin vestirea pilduitoare a cuvîntelor de laudă, slujbe arătate și aduse de el înălțimii noastre, cu rîvna celei mai mari sîrguințe în toate treburile și întîmplările noastre și ale regatului nostru, atît norocoase cît și potrivnice, stăruind fără șovăire în statornicia credinței datorate și pășind neconținut pe urmăele Maiestății noastre, îndurînd trudnice ostenele și povara cheltuielilor și înfruntînd felurite primejdii și întîmplări neașteptate, pentru sporirea cîrmuirii și cinstei noastre regești, nu fără vărsarea sîngelui său, cu sîrguitoare hărnicie și neobosită purtare de grijă; rechemînd în amintirea Maiestății noastre toate acestea, în temeiul lor — deși acel Benedict banul ar fi vrednic să primească în schimb de la luminăția noastră răsplăți cu mult mai mari, totuși pentru răsplătirea în parte a pilduitoarelor sale vrednicii de mai sus, pentru a se vedea că răspundem, acum, întrucîtvă, dorinței sale — am dat, am dăruit și am hărăzit în chip de nouă danie a noastră sus-zisului domn Benedict banul și prin el lui Nicolae și Petru, frații săi buni, și lui Ladislau, fiul lui Ioan, vărul său, precum și moștenitorilor lor și tuturor coborîtorilor din ei și urmașilor lor toate moșiile și bucățile de moșie ale lui Ioan, Ladislau și Petru, fiii lui Nexa, românii noștri necredincioși învederați și vădiți, oriunde și în orice comitat al regatului nostru le-au avut, și cu orice nume ar fi ele numite, și anume moșiile lor numite Belinț, Zabadfalu și cealaltă Zabadfalu, Radefalu, Ohaba Forgaci, Iwanfalu, Woylozfalu, Tathalus, Buzias, Wyfalu, Capolna, Tornyafalu și cele trei Chaba, precum și Comanfalu și Dobromerfalu, aflătoare în comitatul Timiș, și oricare altele care, întrucît se știe că zișii fii ai lui Nexa au căzut vădit în păcatul sau vina necredinței, au trecut în mîinile noastre regești și în dreptul nostru de danie, cu toate foloasele, drepturile, veniturile și toate cele ce țin de ele, între aceleași margini și hotare între care au fost ținute și stăpînite pînă acum, ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă pe veci și nestrămutat, fără vătămarea dreptului altuia.

„Drept aceea, vă punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți spre mărturie pe omul vostru vrednic de crezare, de față cu care omul nostru, magistrul Donch sau Petru sau Ioan de Macedonia,

Dominic, fiul lui Desideriu de Beregsău, sau Mihail zis Pogan, ori în lipsa acestora pe Andrei de Chep, ducându-se la acele moșii și chemind acolo în chip legiuit pe vecinii și megieșii sus-ziselor moșii, și fiind ei de față, să le dea în stăpînirea sus-zisilor Benedict banul și fraților săi, spre a le stăpîni pe veci în temeiul sus-zisei noastră danii noi, dacă nu se va împotrivi nimeni. Iar dacă vor fi unii împotriviți, să-i cheme înaintea noastră la sorocul potrivit spre a sta față cu aceia. Și după aceasta să ne răspundeți în scris întocmai despre felul cum s-a făcut acea dare în stăpînire, sau, dacă va fi nevoie, despre numele împotriviților și ale celor chemați, împreună cu sorocul hotărît.

Dat la Vișegrad, în joia de după octavele sărbătorii nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

Arh. Naț. Magh., Dl. 41 795.

Transumpt în actul capitlului din Cenad, din 30 iulie 1369, nr. 408.

EDIȚII: *Ortvay*, I, p. 109—111 (actul redactat ca scrisoare patentă, cu unele mici deosebiri e publicat și la p. 108—109).

¹ Corect: *puritatis*.

² Corect: *strenua*.

³ Corect: *sollicitudine*.

⁴ Corect: *que*.

404

1369 iulie 23 (*decimo Kalendas Augusti*)

Ludovic I, regele Ungariei, întărește unui nobil croat o scrisoarea privilegială a regelui Bela al IV-lea. În lista demnitarilor: Dumitru, episcopul de Oradea, Dumitru, episcopul Transilvaniei, Dominic, episcopul de Cenad, Emeric, voievodul Transilvaniei.

Arh. Naț. Magh., Arh. fam. Blagay, 132.

Transumpt în actul lui Sigismund, regele Ungariei, din 22 aprilie 1406.

EDIȚII: *Blagay*, p. 154—155; *Smičiklas*, XIV, p. 203—205.

MENTIUNI: *Blagay*, p. 224.

405

1369 iulie 26, Vișegrad

Lodouicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis Gregoryo, filio Johannis de Betlen et aliis fratribus et suis generationibus, scilicet quondam Apa de eadem, salutem et gratiam.

Fidelitati vestre firmo nostro regali precipimus sub edicto quatenus universa literalia instrumenta super iuribus claustris beate virginis¹ ordinis fratrum eremitarum de Ezen fundationis scilicet eiusdem Apa confecta, que apud vos fore dignoscuntur, eisdem fratribus eremitis in specie reddere aut tenorem eorundem in aliquibus locis capitularibus vel conventualibus eisdem dare debeatis pro executione iurium eorundem. Et aliud pro nostra gratia facere non ausuri.

Datum in Uyssegrad, in festo beate Anne matris sancte Marie virginis, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX° nono.

(*Dedesubtul și deasupra pecetii:*) Relatio regine.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi Grigore, fiul lui Ioan de Beclean și celorlalte rude și neamuri ale sale, și anume ale răposatului Apa tot de Beclean, sănătate și milostivire.

Punem în vedere credinței voastre prin strașnica noastră poruncă regească să faceți bine să înapoiati și să fiți datori să dați toate actele scrise în chiar cuprinsul lor întocmite cu privire la drepturile mănăstirii Fericitei Fecioare a ordinului fraților eremiți din Ezen, ctitoria adică a nămitului răposat Apa, ce se știe că se află la voi, pomeniților frați eremiți, în fața unui capîtlu sau convent, în vederea urmăririi drepturilor lor. Și altfel să nu îndrăzniți a face dacă țineți la milostivirea noastră.

Dat la Vișegrad, la sărbătoarea fericitei Ana, maica sfintei Fecioare Maria, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

⟨*Dedesubtul și deasupra pecetii:*⟩ Mijlocirea ⟨cererii făcută⟩ de regină.

Arh. Naț. Magh. DL.

Orig. hîrtie, cu pecete din ceară de culoare roșie aplicată, pe verso.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 325—326.

¹ Urmează *claustri*, tăiat de aceeași mină.

⟨L⟩odovicus, dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallitie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps Salernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus omnibus Christi fidelibus presentibus pariter et futuris, presentium notitiam habituris, salutem in omnium slavatore. Magnus dominus laudabilisque nimis in civitate dei nostri ad hoc in orbe terrarum regum et principum provexit potestates, ut commodis invigilent subditorum, quatenus ab ipsis sub principe glorioso degentibus profectus utilitatis habeatur et honoris materia consequatur.

Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod, licet Georgius, plebanus de Selk, decanus, et comes Andreas de Paratee, fideles nostri, suis, necnon universorum fidelium Saxonum nostrorum de sedibus Medyes, Selg et Sachselk et ad easdem pertinentium vice et nominibus ad nostre serenitatis accedentes presentiam, nobis privilegium quondam magnifici principis, domni Karuli, olim incliti regis Hungarie, genitoris nostre gloriose recordationis, primo suo sigillo consignatum, super libertatibus eorum, per ipsum dominum Karulum regem, genitorem rostrum, ipsis concessis, confectum, exhibuerunt nostram, solotenus provoluti, exinde flagitantes maiestatem, ut idem privilegium paternum, simul cum ipsis libertatibus in eodem expressis pro ipsis confirmare dignaremur, tamen, quia libertatibus huiusmodi ex eisdem, in dicto privilegio paterno contentis, fere modice utilitatis profectus regie provenire posse cernebatur maiestati, ea propter, habita deliberatione una cum domina regina genitrice nostra carissima, prelatisque et baronibus nostris prematura, predicto privilegio paterno previa derogantes ratione, has libertates ipsis de novo duximus concedendas.

Primo videlicet, quod iidem fideles Saxones nostri de dictis sedibus et ad easdem pertinentibus in iudiciis faciendis, exhibendis et exercendis ea libertate in evum perfruantur temporibus successivis, qua alii fideles Saxones nostri de sede Cibinyensi et ad eandem pertinentibus sedibus gratulantur atque gaudent.

Item, quod iidem ad exercitus regios duntaxat ad partes orientales pro tempore emergentes et non alias iuxta posse ipsorum eo modo ire teneantur, prout iidem Saxones nostri de Cibinyensi et aliis sedibus transire ab antiquo sunt soliti.

Insuper annuimus eisdem ex gratia speciali, ut ipsi victualia et descensus regie maiestati debitos et debentia omnino eo mod regie administrent et dare debeant serenitati, quo prefati Saxones nostri de sede Cibinyensi et ad eandem pertinentibus solvere sunt astricti.

Interea concessimus prefatis Saxonibus nostris fidelibus gratiose, ut ipsi illas quadringentas marcas fini argenti, quibus nostre singulis annis tenentur maiestati, cum pondere, lapide et mensura Budensi levando et mensurando, semel quinque marcas, vel, si argentum non haberent vel invenire non possent casibus novercatis, extunc pro singulis marcis argenti ponderis predicti, secundum quod argentum finum ad tunc emi vel vendi potest, tot florenos aureos regie persolvant maiestati, eo tamen dempto, ut, quandocumque regia celsitudo aliquid cum Saxonibus Cibinyensibus et ad eandem pertinentibus pro commodo regni disponere mauerit, etiam cum ipsis Saxonibus de Medyes et aliis prefatis sedibus valeat ordinare, presenti dispositione et libertate ipsorum non obstante, salvis etiam iurisdictionibus et iudicibus Siculorum nostrorum comitis remanentibus, quos in pristinis suis indemnitatibus commisimus permansuros.

In cuus rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis et authentici sigilli nostri duplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris domini Ladislai, episcopi Wesprimyensis, reginalis cancellarii et aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno domini M^oCCC^oLX^o nono, quarto Kalendas Augusti, regni autem nostri anno XX° octavo, venerabilibus in Christo patribus et dominis Thoma Strigonyensi, Stephano Colocensi, Wgulyno Spalatensi, Nicolao Jadrensi et Elya Ragusyensi archiepiscopis, Demetrio Waradyensi, Colomani Jaurysi, Mychaele Agriensi, Wylhermo Quinqueecclesiensi, Demetrio Transsilvano, Stephano Zagrabysi, Johanne Wacyensi, Dominico Chanadyensi, Petro Boznensi, Stephano Syrimyensi, Ladislao Nitryensi, Nicolao Tininyensi, Demetrio Nonensi, Stephano Farenensi, Matheo Sibinicensi, Mychaele Scardonensi et Portiua Sennyensi, ecclesiarum episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbaviensi sede vacante; magnificis viris, domino Ladislao duce Opuiye, regni nostri palatino, Emerico, vaivoda Transsilvano comite Nicolao de Zech, iudice curie nostre, Johanne magistro tavarnicorum nostrorum, Simone Dalmatie et Croatie, Petro Zudar totius Slavonie, Nicolao de Machou banis, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum et Stephano agasonum nostrorum magistris, ac eodem domino Ladislao duce, comite Posonyensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

⟨Jos, pe îndoitură⟩: Relatio Demetrii, episcopi ecclesie Transsilvane. Perlecta et correcta.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galității, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al muntelui Sant' Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atît celor de față cît și celor viitori, care vor lua cunoștință de această scrisoare, mîntuire întru mîntuitorul tuturor. Marele domn și preamărit în împărăția Dumnezeului nostru pentru aceasta a înălțat pe pămînt puterile regilor și principilor, ca să vegheze asupra foloaselor supușilor, pentru ca de la acești supuși trăind sub un domnitor slăvit acesta să deîndească bun folos și să se tragă prilej de cinște.

Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, deși Gheorghe, parohul de Șeica, decanul, și comitele Andrei de Brațuiu, credincioșii noștri, înfățișîndu-se înaintea luminăției noastre, în numele lor și al tuturor credincioșilor noștri sași din scaunele Mediaș, Șeica Mare și Șeica Mică și al celor ce țin de ele, ne-au arătat un privilegiu dat de răposatul mărit principe, domnul Carol, vestitul rege de odinioară al Ungariei, părintele nostru de slăvită pomenire, privilegiu însemnat cu pecetea lui cea dintîi și întocmit cu privire la libertățile date lor de acel rege Carol, părintele nostru, și, închinîndu-se pînă la pămînt, s-au rugat de Maiestatea noastră să binevoim să întărim pentru dinșii acel privilegiu părintesc împreună cu libertățile deslușit arătate în el, totuși, fiindcă se vedea că de pe urma unor asemenea libertăți cuprinse în zisul privilegiu al tatălui nostru nu ar putea ieși pentru Maiestatea regească decît prea puțin folos și priință, de aceea, după o îndelungă chibzuire avută cu doamna noastră regina, preascumpa noastră mamă și cu prelații și baronii noștri, scoțînd aceste libertăți de mai sus din pomenitul privilegiu al tatălui nostru am hotărît să li le hărăzim lor ca danie nouă:

Mai întîi ca acei credincioși sași ai noștri din pomenitele scaune și din ținuturile ce țin de ele, să se bucure de-a pururi, în tot timpul ce va urma, în facerea, împărțirea și ținerea judecăților, de aceeași libertate de care se bucură și au parte ceilalți credincioși sași ai noștri din scaunul Sibiului și din scaunele ce țin de el.

De asemenea, ca ei să fie datori a merge, după putința lor, cu oștile regești, numai atunci cînd acestea ar porni înspre părțile de răsărit, și nu în altă parte, în același fel în care acei sași ai noștri din Sibiu și din celelalte scaune ce țin de el obișnuiau din vechime să meargă.

Afară de aceasta, le încuviințăm din osebită milostivire ca merindele și găzduirea datorate Maiestății regești să le aducă și să le dea luminăției regești cu totul aidoma cum sînt datori a le da sus-zișii noștri sași din scaunul Sibiului și din ținuturile ce țin la el.

Totodată, am hărăzit cu milostivire pomeniților sași, credincioșii noștri, ca acele patru sute de mărci de argint bun, cu care sînt datori în fiecare an Maiestății noastre, să ni le plătească cîntărind și măsurînd cu greutatea, piatra și măsura de Buda, cîte cinci mărci o dată, iar de s-ar întîmpla, din împrejurări vitrege, ca să nu aibă sau să nu găsească argint, atunci pentru fiecare marcă de argint de greutatea de mai sus să plătească maiestății noastre atîți florini de aur, pe cît se poate cumpăra sau vinde atunci argintul bun; dar cu condiția ca oricînd înălțimea regească va voi să hotărască ceva în folosul regatului cu privire la sașii din Sibiu și cei ce țin de acest scaun, să poată hotărî același lucru și pentru acei sași din Mediaș și din celelalte scaune pomenite, fără a se ține seama de hotărîrea și libertatea lor de față, rămînînd însă neatinse jurisdicția și dreptul de judecată ale comitelui secular noștri, care am hotărît să rămînă nestingheriți în vechile lor libertăți.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea pecetii noastre duble, atîrnate și autentice.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau, episcopul de Vesprin, cancelarul curții reginei și vicecancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și nouă, în a patra zi înainte de calendele lui august, iar în al domniei noastre al douăzeci și optulea an; venerabilii întru Hristos părinți și domni Toma, arhiepiscopul de Strigoniu, Ștefan de Caloce, Ugo-

lin de Spalato, Nicolae de Zara și Ilie de Raguza, precum și episcopii: Dumitru al bisericii de Oradea, Coloman de Győr, Mihail de Agria, Vilhelm de Pécs, Dumitru al Transilvaniei, Ștefan de Zagred, Ioan de Vaț, Dominic de Cenad, Petru al Bosniei, Ștefan al Sirmiuului, Ladislau de Nitra, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Ștefan de Faro, Matei de Sebenico, Mihai de Scardona și Portiva de Segno, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu, scaunul de Krbava, fiind vacant; măriții bărbați: domnul Ladislau, ducele de Oppeln, palatinul regatului nostru, Emeric, voievodul Transilvaniei, comitele Nicolae de Zech, judele curții noastre, Ioan, marele nostru vistier, Simion, banul Dalmatiei și Croației, Petru Zudar, banul întregii Slavonii, Nicolae, banul de Mačva, Pavel, marele nostru stolnic, Ioan, marele nostru ușier, și Ștefan, marele nostru comis, și numitul domn Ladislau, ducele, comitele de Pojon și mulți alții, ținând dregătoriile și comitatele țării noastre.

(*Jos, pe îndoitură*): Darea de seamă a lui Dumitru, episcopul bisericii Transilvaniei. Corectată și îndreptată.

Arh. Stat. Sibiu. Arh. parohiei luterane din Mediaș. Fotocople la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369.

Orig. perg., cu fragmente de pecete din ceară albă, atârnată cu șnur de mătase verde.

EDIȚII: Schuller, *Umrisse*, II, 177; *Ub.*, II, p. 326—328.

407

1369 iulie 29 (*quarto Kalendas mensis Augusti*)

Ludovic I, regele Ungariei, întărește unui nobil croat două acte, de dănie și punere în stăpânirea unor moșii. În lista demnitarilor: Dominic¹, episcopul de Oradea, Dumitru, episcopul Transilvaniei, Dominic, episcopul de Cenad, Emeric, voievodul Transilvaniei.

EDIȚII: *Smičiklas*, XIV, p. 208—209.

¹ Corect: *Dumitru*.

408

1369 iulie 30, (*Cenad*)

Excellentissimo principi, domino eorum Lodovico, dei gracia illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Chanadiensis, oraciones in domino sedulas et devotas, perpetua cum fidelitate, litteras vestre excellencie omni cum reverencia recepimus in hec verba. (*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 5 iulie 1369, nr. 403*).

Nos, igitur, preceptis serenitatis vestre humiliter obedire cupientes ut tenemur unacum prefato Michaeli, dicto Pogan, homine vestro, nostrum misimus hominem videlicet discretum virum, dominum Johannem, archidiaconum Temesyensem, fratrem et concanonicum nostrum pro testimonio fidelignum, ad premissa singula fideliter peragenda. Qui tandem ad nos abinde redeunt, concordii voce nobis retulerunt quod idem homo vester dicto testimonio nostro presente, feria quarta proxima ante festum beate Marie Magdalene proxime nunc preteritum, vicinis et commetaneis possessionum predictarum legitime inibi convocatis et presentibus, ad facies earundem, accedendo, statuisset easdem prefatis Benedicto bano et fratribus suis, premissis nove donacionis vestre titulo perpetuo posside-

das, nullo penitus contradictore apparente legitimis diebus tam in facie dictarum possessionum, quam eciam nostri in presencia expectando.

Datum fera secunda proxima ante festum beat Petri ad Vincula, anno domini prenotato.

Preainălătutului principe și domn al său Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, capitulul bisericii din Cenad, stăruitoare și cucernice rugăciuni întru Domnul, cu credință veșnică.

Am primit, cu toată cinstea scrisoarea Înălțimii voastre cu acest cuprins: *«Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 5 iulie 1369, nr. 403»*. Noi, așadar, dorind să dăm ascultare cu smerenie, precum simțem datori, poruncilor luminăției voastre, am trimis spre mărturie dimpreună cu sus-zisul Mihail zis Pogan, omul vostru, pe omul nostru vrednic de crezare, pe chibzuitul bărbat, domnul Ioan, arhidiaconul de Timiș, soțul și fratele nostru canonic spre împlinirea întocmai a tuturor celor de mai sus, Aceștia, întorcându-se apoi de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că acel om al vostru, dimpreună cu zisul nostru om de mărturie, s-a dus în miercurea dinaintea sărbătorii acum trecute a fericitei Maria Magdalena¹, la acele moșii și chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii și megieșii sus-ziselor moșii, și fiind ei de față, le-a dat în stăpînire sus-numiților Benedict banul și fraților săi, în temeiul sus-zisei voastre danii noi, spre a le stăpîni pe veci, neivindu-se nici un împotrivor și așteptînd ei zilele legiuite, atît la zisele moșii cît și înaintea noastră.

Dat în luna dinaintea sărbătorii fericitului Petru în Lanțuri, în anul de mai sus al domnului.

Arh. Naț. Magh. Dl. 41.795.

Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 29 octombrie, 1369, nr. 426.

EDITII: *Ortvay*, I, p. 109—111.

---

¹ 18 iulie.

Excellentissimo domino eorum, domino Lodovico, dei gracia illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Waradiensis, oraciones in domino debitas ac devotas. Literis magnifici viri, comitis Stephani Bubeek, iudicis curie vestre sublimitatis, modum et formam iudicarie deliberacionis eiusdem exprimentibus, nobis directis honore quo decuit receptis, unacum homine vestro, Nicolao, filio Myke de Menthzenth, literis in eisdem inserto et expresso, Michaellem presbiterum de choro ecclesie nostre pro parte religiosi viri, fratris Pauli, abbatis de Sancto Jog, actoris, item similiter cum homine vestro Jacobo, filio Martini de Portheluk, literis in premissis explicato et explanato, Laurencium presbiterum rectorem altaris sancti Gregory, pro parte Blasii, filii Alexandri de Rezege in causam attracti, pro testimonii fide dignos ad contenta literarum earumdem fideliter exequenda pro utrisque partibus duximus destinandos, qui demum ad nos reversi et per nos requisiti nobis concorditer retulerunt quod ipsi in octavis festi beati Jacobi apostoli, nunc preteriti, et aliis diebus immediate subsequentibus, ad id aptis, ad facies possessionum Piscalth et Rezege vocatarum, vicinorum et commetaneorum suorum legitimis convocacionibus habitis et partibus presentibus accessissent, primo idem dominus abbas metas dicte possessionis Piscalth demonstrasset hoc modo: quod a

parte occidentali, iuxta unum montem sabulosum, in quadam valle, unum-locum tumidum ad instar mete inter duas vias habitum quarum quin-dem viarum una prope altera vero eminens fere ad ictum unius sagitte vel circa existeret, demonstrasset, sed evidenter metam fore minime agnovissent, ubi idem Blasius allegans astruxisset quod ipsa terra tumida nunquam meta extitisset nec extiteret sed precipitium lignorum obruto-rum existeret, nec idem dominus abbas iuxta seriem suorum instrumen-torum demonstrare. Abhinc, versus partem orientalem agredientes, pre-tactam possessionem Rezege vocatam, per medium transeuntes, medieta-tem possessionis eiusdem, intra veros cursus et limites metales, pretacte possessionis Piscalth vocate, adiacentem fore idem dominus abbas asse-ruisset, deinde versus plagam orientalem pergendo in fine possessionis Petry vocate unum montem demonstrasset quem Gaudenheg fore ac me-tam esse appellans et a parte possessionis Besenew vocate separantem asseruisset dominus abbas prenotatus, Blasiu veri prelibatus ipsum mon-tem metam non existere ac Gaudenheg minime appellari retulisset, ubi ipsi nullam metam esse agnovissent. Abhinc redeundo et pergirando inter predictas duas possessiones Piskolth et Rezege vocatas, prefatus Blasius duas metas terreas iuxta seriem literalium suorum instrumentorum in-dicasset, quas idem dominus abbas minus debite erectas fore asseruisset et abhinc unum fluvium Kismewd dictum transilientes versus plagam orientalem perrexissent et in quodam bivio pretactus Blasius duas metas demonstrasset terreas, deinde ad unum monticulum Gaudenheg vocatum pergendo in cacumine eiusdem similiter duas metas demonstrasset, qua-rum unam possessioni Piscalth reliquam vero possessioni Rezege preno-tatis separantem fore astruxisset, ibique predictus dominus abbas... monticulum Gaudenheg appellatum non extitisse, dictasque metas inde-bite erectas fuisse et... allegasset; et cum universos vicinos et comme-taneos... existentes in eo utrum predictum monticulum Gaudenheg appellaretur nec ne, et que parciam in dominio proprietario dicte posse-ssionis Rezege extiterit et (exi)stat², consciencieose requisitos habuissent, iidem vicini et commetanei (unanimi)³ et concordii attestacione attestati extitissent hoc modo, quod predictus Blasius, a tempore cuius memoria hominum, non constaret semper et utique in dominio (predicte possessio-nis Reze)ge³ fuisset ei ipsius predecessores extitissent et predictum mon-ticulum Gaudenheg appellatum, due mete in cacumine eiusdem existentes evidenter... hiisque peractis particulam terre inter duas possessiones prenotatas Piscalth et Rezege... aratra cum medio se extendentem fore visu considerando consciencieose (esti)massent².

Datum feria tertia proxima...¹ anno domini M^{mo}CCC^{mo} sexagesimo nono.

(*Pe verso:*) Domino regi, pro Blasio de Rezege, contra fratrem Pau-lum, abbatem de sancto Jog, super possessionaria reambulacione meta-rum ostensione, estimacione, inquisicione, in octavis festi beati Jacobi apostoli factis et ad octavum diem octavarum earundem series earundem est reportanda.

Preainălțatului lor stăpîn, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, capitulul bisericii din Oradea, cuvenitele și cu-cernicele rugăciuni întru Domnul. După ce am primit cu cinstea cuve-nită scrisoarea trimisă nouă de către măritul bărbat Ștefan Bubeek, ju-dele curții Înălțimii voastre, înfățișînd întocmirea și cuprinsul hotărîrii sale judecătorești, am hotărît să trimitem spre mărturie, pentru amîn-

două părțile, dimpreună cu omul vostru Nicolae, fiul lui Myke de Menth-zenth, trecut și arătat anume în aceea scrisoare, pe omul vostru vrednic de crezare, pe Mihail, preot în strana bisericii noastre, din partea cavi-
sului bărbat fratele Pavel, abatele de Siniob, pirișul, și, de asemenea, dimpreună cu omul vostru Iacob, fiul lui Martin de Portelec, arătat lă-
murit în sus-zisa scrisoare, pe omul vostru vrednic de crezare, preotul
Laurențiu, slujitor al altarului sfântului Grigore, din partea lui Blasiu,
fiul lui Alexandru de Resighea, pirișul, spre împlinirea întocmai a celor
cuprinse în cea scrisoare.

Aceștia, întorcându-se apoi la noi și fiind întrebați de noi, ne-au spus
într-un glas că, la octavele sărbătorii fericitului apostol Iacob, acum
trecute¹, și în celelalte zile îndată următoare, potrivite pentru aceasta,
ducându-se dinșii la moșiile numite Pișcolt și Resighea, și chemînd în chip
legiuit pe vecinii și pe megieșii lor, și fiind de față părțile, mai întii nu-
mitul domn abate a arătat în acest fel semnele de hotar ale pomintei
moșii Pișcolt și anume: dinspre apus, lîngă un deal nisipos, într-o vale, a
arătat o ridicătură de pămînt ce aducea cu un semn de hotar, aflătoare
între două drumuri, dintre care drumuri unul se afla aproape, iar celăl-
alt ceva mai departe, cam la o aruncătură de săgeată sau aproape, dar
ei n-au recunoscut-o de loc ca semn de hotar neîndoielnic și acolo nu-
mitul Blasiu, răspunzînd, a susținut că acea ridicătură de pămînt n-a
fost niciodată și nici nu este semn de hotar, ci dărîmătura unor copaci
tăiați, și că acel domn nu face arătarea hotarelor potrivit cu cuprinsul
actelor sale. De acolo, pornind spre răsărie și străbătînd prin mijloc
sus-numita moșie Resighea, pomenitul domn abate a susținut că o jumă-
tate din acea moșie Resighea e așezată între adevăratele hotare și mar-
gini ale pomenitei moșii numite Pișcolt. De acolo, mergînd mai departe
spre răsărit, amintitul domn abate, la capătul moșiei numite Petreu, a
arătat un deal despre care a spus că se numește Dealul lui Gauden și că
e semn de hotar ce face hotarul dinspre moșia numită Besenev, dar sus-
numitul Blasiu a spus că dealul pomenit nu e semn de hotar, și că nu
se numește nicidecum Dealul lui Gauden și de aceea ei n-au recunoscut
că ar fi acolo vreun semn de hotar.

Întorcîndu-se de acolo și cutreierînd hotarele, sus-numitul Blasiu
a arătat, după cuprinsul actelor lor, între cele două moșii numite Pișcolt
și Resighea, două movile de pămînt despre care domnul abate a spus că
n-au fost ridicate de drept. Iar de aci, trecînd peste un rîu zis Kusmewd,
și-au urmat drumul spre răsărit, și la răspîntia a două drumuri pome-
nitul Blasiu a arătat două movile de pămînt, și de acolo urmîndu-și dru-
mul spre un muncel numit Dealul lui Gauden, în virful acestuia, Blasiu
a arătat de asemenea două semne de hotar, dinf're care despre unul a
susținut că face hotarul spre moșia Pișcolt, iar celălalt, spre moșia Re-
sighea, mai sus pomenite, și acolo sus-zisul domn abate... a răspuns că
muncelul nu s-a numit niciodată Dealul lui Gauden și că zisele semne
au fost ridicate pe nedrept și...

Iar după ce au cercetat cu luare aminte pe toți vecinii și megieșii
aflători acolo asupra faptului dacă pomenitul muncel se numește Dealul
lui Gauden sau nu și care dintre părți a fost sau este în stăpînirea legiuită
a pomenitei moșii Resighea, acei vecini și megieși prin mărturie dim-
preună și deopotrivă au marturisit că pomenitul Blasiu, din vremuri de
care oamenii nu-și mai aduc aminte, a fost întotdeauna și neîndoielnic
în stăpînirea sus-zisei moșii Resighea și tot astfel au fost și înaintașii lui,
și că sus-zisul muncel se numește Dealul lui Gauden și că cele două

semne... ce se află vădit în virful lui... Iar după săvârșirea acestora, cercetînd din ochi, au prețuit pe cugetul lor bucata de pămînt dintre cele două moșii Pișcolt și Resighea, amintite mai sus la... pluguri și jumătate.

Dat în marțea... din anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

(*Pe verso:*) Domnului nostru, regelui, pentru Blasiu de Resighea, împotriva fratelui Pavel, abatele de Siniob, cu privire la hotărnicirea de moșie, arătarea hotarelor, prețuirea și cercetarea făcute la octavele sărbătorii fericitului apostol Iacob⁴; iar despre desfășurarea acestora trebuie să se dea seama pînă în a opta zi a acelor octave⁵.

Arh. Naț. Magh., DL, Arh. fam. Károlyi, lad. 12, nr. 97.

Orig. hirtie, cu pete de umezeală și lacune.

EDIȚII: Károlyi, I, p. 311—313.

¹ Lipsește în text; datarea s-a făcut pe baza contextului.

² Lipsește în text; completat după sens.

³ Lipsește în text; completat pe baza contextului.

⁴ 1 august.

⁵ 8 august.

Nos (Lodovicus)¹, dei gracia rex Hungarie, significamus tenore presentium quibus expedit universis quod, quia fideles nostri Bisseni nobiles de Bessenew in possessionibus Saap, Domewar, Weres Dob, Kocha, Thompa Valkan, Heges Valkan, et Veg Valkan vocatis iuxta Horongoch in comitatu Chanadiensis habitis et (existentibus)¹ excellentissimum principem dominum Karolum, regem Hungarie, patrem nostrum charissimum ipsis perpetuo collatis, ac in earum dominio, tam eiusdem patris nostri, quam etiam nostro tempore, cuius etiam temporis initii in contrarium memoria minime existat, semper pacifice perstiterunt, et easdem indemner (ten)averunt¹ et possederunt et conservaverunt, servitiisque debita sumpmeque necessaria possessionibus de eisdem nostre impendere astricti sunt maiestati: ideo eosdem Bissenos nostros fideles et devotos, ad instar dicti domini Karoli, patris nostri charissimi, in causis quibuslibet, occasione dictarum possessionum contra eos promo(vendis)¹ promittimus, pollicemur, et spopondimus protegere, conservare, tueri et per omnia expedire. Vobis itaque palatino regni nostri et iudici curie nostre, vestrisque vicesgerentibus, presentibus videlicet et futuris, constitutisque et constituendis; item comiti vel vicecomiti et iudicibus nobilium² dicti comitatus Chanadiensis, quos presens tangit (...)³ vel tangere poterit in futurum, firmo regio edicto praecipiendo mandamus quatenus a modo deinceps predictos nobiles Bissenos nostros, in factis prenominarum possessionum contra neminem hominem iudicare, vel vestro astrare iudicatu compellere audeatis; si qui autem quicquam iuris in eisdem possessionibus, vel earum pertinentiis se habere allegaverint (...)³ attraxerint, vel questiones moverint adversus eosdem⁴, extunc tales ad nostram regiam presentiam transmittatis, quibus nos pretextu possessionum prememoratarum respondebimus prout iuris et iustitiae conveniens fore videbitur et opportunum; secus igitur sub pena nostre regie indignationis non facturi in premissis.

Datum {...}³ feria tertia proxima ante festum beati Laurentii martyris, anno domini M^oCCC^{mo} sexagesimo nono.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, deoarece credincioșii noștri pecenegi, nobilii de Beșenova s-au aflat întotdeauna în pașnica stăpânire a moșiilor numite Saap, Domewar, Weres Dob, Kocha, Vălcani, Heges Valkan și Veg Valkan, așezate și aflătoare lângă Aranca, în comitatul Cenad, dăruite lor pe veci de preainălțatul principe domnul Carol, regele Ungariei, preascumpul nostru tată, și le-au stăpânit fără pagubă și le-au ținut și le-au păstrat atît în vremea tatălui nostru, cît și în vremea noastră — și începînd din acele vremuri nu se pomeneste să fi fost altfel —, și deoarece sînt ținuți să dea pentru acele moșii maiestății noastre slujbele datorate și foarte trebuincioase, drept aceea, făgăduim, ne dăm cuvîntul și ne legăm să-i ocrotim, să-i păstrăm, să-i păzim și să-i apărăm întru totul pe acei pecenegi credincioși și supuși ai noștri la fel ca odinioară domnul Carol, preascumpul nostru tată, în orice pricină împotriva lor, cu privire la pomenitele moșii. Iar vouă, palatinul regatului nostru și judeului curții noastre și locțiitorilor voștri, celor de acum și celor viitori acum aflători în slujbă sau care se vor afla în viitor, de asemenea, comitelui sau vicecomitelui și juzilor nobililor zisului comitat Cenad, pe care îi privește sau îi poate privi în viitor scrisoarea de față, vă punem în vedere și vă poruncim cu aspră poruncă regească să nu îndrăzniți de acum înainte să judecați față cu nimeni sau să siliți să stea înaintea judecării voastre pe sus-zișii nobili, pecenegii noștri, cu privire la sus-însemnatele moșii; dacă însă cineva va spune că are vreun drept asupra acelor moșii sau a celor ce țin de ele și i-ar da în judecată sau ar porni plîngere împotriva lor, atunci pe aceștia să-i trimiteți în fața maiestății regești, căroră noi le vom răspunde în pricina sus-pomenitelor moșii după cum se va părea că se cuvine și e potrivit cu dreptul și dreptatea. Și altfel să nu faceți în ce privește cele de mai sus, sub pedeapsa miniei noastre regești.

Dat în marțea dinaintea sărbătorii fericitului mucenic Laurențiu, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

Arh. conv. Jasov, fasc. E E E, nr. 11, Prot. 2 Suppl. p. 43.

Transumpt în actul lui Vladislav al II-lea, regele Ungariei din 1495.

EDIȚII: *Gyárfás*, III, p. 504—505.

¹ Lacună în textul latin; întregit pe baza contextului.

² În text: *Judlium*.

³ Lacună în textul latin.

⁴ Urmează *noverint*, fără sens.

Nos Johannes, viceuoyuoda Transiluanus, memorie commendamus per presentes quod discretus vir, dominus Iohannes, filius Galli, filii Booth de Fratha, plebanus de Gypsa, ad nostram accedendo presenciam exhibuit nobis quasdam litteras patentes honorabilis capituli ecclesie Transsiluane tenoris subsequentis petens nobis cum instancia ut easdem propter maiorem cautelam de verbo ad verbum transscribi facere et sub transcripti forma eidem dare et concedere vellemus. Quare tenor talis est:

«Urmează scrisoarea capitlului din Alba Iulia din 8 mai 1348; Anjou, V, p. 178—180». Unde nos, petitionibus eiusdem domini Iohannis plebani, favore debito inclinati, predictas litteras de verbo ad verbum presentibus litteris nostris transcribi et trāssumi faciendo et sigillo nostro consignari.

Datum in Sancto Emerico, in quindenae festi beati (Jaco)¹bi apostoli, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} nono.

Noi Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, dăm de știre prin scrisoarea de față că chibzuitul bărbat, domnul Ioan, fiul lui Gal, fiul lui Booth de Frata, parohul din Dipșa, venind în fața noastră, ne-a arătat o scrisoare deschisă a cinstului capitlu al bisericii din Transilvania cu următorul cuprins, rugîndu-ne cu stăruință ca să binevoim pentru o mai mare chezăsie să punem să fie transcrisă din cuvînt în cuvînt, și să o dam și să o hărăzim sub forma unui transcript. Iar cuprinsul său este acesta: *«Urmează scrisoarea capitlului din Alba Iulia din 8 mai 1348, DIR-C, veac XIV, IV, p. 426—427».*

De aceea noi, la rugămințile aceluiași domn, parohul Ioan, înduplecați de bunăvoință cuvenită, am pus ca scrisoarea mai sus amintită să fie transcrisă din cuvînt în cuvînt și să fie trecută în chip de transumpt în scrisoarea noastră de față și să fie însemnată cu pecetea noastră.

Dat la Sîntimbru, în a cinsprezecea zi a sărbătorii fericitului apostol Iacob, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

Arh. Naț. Magh., DL., 28 728. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1348.
Orig.

---

¹ Pată de umezeală; întregit pe baza contextului.

Nos, capitulum ecclesie Orodienensis, significamus tenore presencium quibus expedit universis quod Ladislaus, filius Johannis, sua, ac Petri et Nicolai, fratrum suorum uterinorum, in personis, omne gravamen ex parte eorumdem absencium ad subscripta in se assumptendo et Stephanus, filius Pauli, de quorum noticia Petrus de Vossyan nos certificavit, coram nobis constituti, oraculo vive vocis sunt confessi, quartam partem porcionis ipsorum possessionarie in possessione Petreuossyan vocata, in comitatu de Zarand existenti habite, a parte videlicet porcionis Johannis, filii Chumuruk, adiacentem, cum utilitatibus et pertinenciis suis universis, quovismodo vocatis, nobili domine Annus vocate, sorori ipsorum, consorti scilicet Thome, filii Pethk et per consequens ipsi Thome, ac alteri sorori eorum, Clara nuncupate, dedisse, donasse et contulisse, in filios filiorum suorum et heredes iure perpetuo et irrevocabiliter, pro omni-modā expedicione, quarte earum filialis, possidendam, tenendam et habendam, nullum ius, nullumque dominium ammodo et deinceps sibi reservantes in eadem. In cuius rei testimonium, presentes concessimus litteras privilegiales appensione sigillii nostri communitas alphabetoque intercisas.

Datum in vigilia festi beatisimi Laurencii martiris, anno domini M CCC^{mo} sexagesimo nono, per manus magistri Johannis lectoris, presentibus discretis viris Petro cantore, custode absente, Paulo de Gor, Johanne

de Pethk et aliis canonicis in ecclesia dei iugiter famulantibus regi sempiterno.

Noi, capitlul bisericii din Arad, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, înfățișându-se înaintea noastră Ladislau, fiul lui Ioan, în numele său, precum și al lui Petru și Nicolae, frații săi buni, luînd asupra-și orice sarcină din partea acelor frați ce nu sînt de față, pentru cele scrise mai jos, cît și Ștefan, fiul lui Pavel, — despre a căror cunoaștere ne-a încredințat Petru de Vărșand —, au mărturisit prin viu grai că au dat, au dăruit și au hărăzit, o pătrime din bucata lor de moșie din moșia numită Peteuossyan, aflătoare în comitatul Zarand, și anume cea așezată spre bucata lui Ioan, fiul lui Chumuruk, împreună cu toate folosințele ei și cu toate cele ce țin de ea, oricum s-ar chema ele — nobilei doamne numite Ana, sora lor adică soția lui Toma, fiul lui Pethk, și prin urmare acestui Toma, cît și celeilalte surori a lor cu numele de Clara, drept descărcare întreagă a pătrimei lor de fiică, spre a o stăpîni, a o ține și a o avea pe veci și nestrămutat, întru fiii fiilor și întru moștenitorii lor, nepăstrîndu-și de aci înainte nici un drept și nici o stăpînire asupra acelei bucăți. Spre mărturia acestui lucru am dat această scrisoare privilegială tăiată în două pe la mijlocul literelor alfabetului și întărită prin atîrnarea pecetii noastre.

Dat în ajunul sărbătorii preafericitului mucenic Laurențiu, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă, de mîna magistrului Ioan lectorul, de față fiind chibzuiții bărbați Petru cantorul — lipsind custodele —, apoi Pavel de Gor, Ioan de Pethk, și ceilalți canonici, care în biserica lui Dumnezeu slujesc necurmat regelui celui veșnic.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. fam. Károlyi, lad. 63, nr. 39.

Orig. perg., pecetea atîrnată lipsește; chirograf, cu literele A.B.C., aflate în partea de jos a documentului.

EDIȚII: Károlyi, I, p. 313—314.

413

1369 august 9, (Oradea)

Capitlul din Oradea adeverește întîmpinarea făcută de Ioan, fiul lui Petru, oaspe din Olosig, în numele Clarei, soția lui Ștefan, fiul lui Ladislau, în al Elenei, soția lui Ioan, fiul lui Leukus și în al Caterinei, fiicele lui Mihail, fiul lui Gheorghe și al lui Andrei, fiul lui Beke, împotriva nobililor de Bător pentru ca aceștia să nu plătească văduvei lui Mihail, fiul lui Gheorghe de Sanislău¹, zestrea și darurile de nuntă.

Arh. Naț. Magh., Arh. fam. Kállay, nr. 1 551.

Orig. hirtie, cu fragmente de pecete de închidere, aplicată pe verso.

REGESTE: Kállay, II, p. 147, nr. 1625.

¹ Cf. doc. 390.

414

1369 august 22 (tertio die festi B. Stephani regis), Vișegrad.

Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Emeric, voievodul Transilvaniei, și lui Ștefan, comitele secuilor, ca să nu mai tulbure pe călugărul ioanit Donatus în legătură cu moșia Gyanth, și le pune soroc de

judecată la 10 septembrie 1369, cînd amîndouă părțile trebuie să-și înfățișeze înaintea regelui actele cu privire la sus-numita moșie.

Arh. Naț. Magh., Arh. Camer. Dipl. Cruc., III, p. 555.

Transumpt in actul capitlului din Alba din 27 august 1369.

EDIȚII: *Fejér*, IX/4, p. 160—161.

Nos, capitulum ecclesie Chanadyensis, memorie commendantes, tenore presencium significamus, quibus expedit universis, quod in nostri personaliter constitutis presenciam, Johanne, filio Hench de Sosd, comitatus Themesiensis, ab una, ac Petro, filio Egidii, filii eiusdem Hench de eadem, pro se personaliter, ac pro Nicolao, Johanne et Ladislao, fratribus suis uterinis, absentibus, teneraque adhuc in etate constitutis, quorum tamen honora¹ et gravamina, per omnia super se assumpsit, ut infrascripta ratificando acceptarent cum effectu, nec contra venirent, quoquomodo, postquam legitimam pervenirent ad etatem, parte ab altera, per eosdem confessum extitit voce unanimi et relatum quod ipsi propter perpetue pacis pulcritudinem in predicta possessione ipsorum, Sosd vocata, talem inter se fecissent divisionem perpetuo duraturam, quod duodecim curie in linea occidentali eiusdem ville adiaccentes, ipsi Johanni et suis heredibus ac similiter duodecim curie, a parte orientali ipsis filiis, Egidii, ac eorum posteritatibus cessissent, perpetuo et irrevocabiliter possidende, tenende et habende, terris vero arabilibus, usualibus et campestribus, necnon pratis et fenilibus,, prout antea usi fuissent et in quantum pro qualibet curia sufficienter pertinere debent sic et in posterum. (. . .)² uti liberam habebunt facultatem. Silvas eciam et nemora, necnon aquas aquarumque decursus et piscinas, communi usui relinquissent. Molendina insuper ipsorum, in fluvio Borzwa, intra metas predictae possessionis eorum existencia, ac eciam in futurum quandocunque edificanda et alias quaslibet utilitates in eodem fluvio, temporis in processu, per ipsos qualitercunque faciendas et constituendas, modo simili in duas divisissent, ac dividendas reliquissent, partes quoquales, Adiecit eciam Johannes, filius Hench, supranominatus, quod pro universis et singulis expensis, quo ipse in facto possessionum ipsorum fecisset et expendisset, ac pro omnimoda satisfaccione, predictus Petrus, filius Egidii, sibi sexaginta florenos integraliter persolvisset, ipseque Johannes, Petrum, filium Egidii et fratres suos supranominatos ac eorum heredes universos, in facto expensarum predictarum expeditos dimississet perhempnaliter coram nobis. Quaecunque vero predictarum parcium, seu quisquam heredum suorum, predictam divisionem, in toto vel in parte infringere, an violare, aut parti alteri, litem seu questionis materiam occasione premissorum suscitare, an eandem molestare, attemptaret, quandocunque temporis in processu, extunc pars id attemptans, contra partem alteram, premissa tollerantem, in quinquaginta marcis, ante litis ingressum deponendis, absque iudicis portione, convinceretur ipso facto. Ad que omnia et singula, predictae partes, se et sous posteros, obligarunt sua sponte coram nobis. Presentes autem cum nobis reportate fuerint infra annum, in formam nostri privilegii redigi faciemus.

Datum secundo die festi beati Bartholomei apostoli, anno domini M^oCCC^{mo}LX° nono.

Noi, capitlul bisericii din Cenad, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, venind înșiși înaintea noastră, pe de o parte, Ioan, fiul lui Hensch de Șosdea din comitatul Timiș, iar pe de altă parte Petru, fiul lui Egidiu, fiul aceluiași Hensch, tot de Șosdea, pentru sine și pentru Nicolae, Ioan și Ladislau, frații săi buni care lipseau, fiind ei încă de vîrstă fragedă, dar ale căror sarcini și răspunderi le-a luat întru totul asupra sa — cum că, încuviințînd ei cele de mai jos, le vor primi cu adevărat și nu se vor ridica împotriva în nici un chip, după ce vor ajunge la vîrsta legiuită —, au mărturisit și au spus într-un glas că, de dragul păcii veșnice, ei au făcut între dînșii în suszisa moșie a lor numită Șosdea, următoarea împărțeală, care să țină pe veci și anume: că douăsprezece curți așezate în partea de apus a aceluia sat i-au căzut aceluia Ion și moștenitorilor săi și, de asemenea, douăsprezece curți dinspre răsărit, acelor fii ai lui Egidiu și urmașilor lor, ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă pe veci și nestrămutat, iar pămînturile de arătură, de folosință și înțelenite, precum și rîturile și fînațele, vor avea voie slobodă să le folosească și de acum în viitor . . . precum fuseseră folosite și înainte și atîta cît trebuie să țină de o curte pentru a o îndestula. Iar pădurile și dumbrăvile, precum și apele și cursurile de apă și eleșteele le-au lăsat în folosința lor dimpreună. Pe lîngă aceasta, morile lor aflătoare pe rîul Bârzava, între hotarele sus-zisei lor moșii, precum și cele ce le vor ridica oricînd în viitor ca și orice alte foloase pe care le vor întemeia și statornici în vreun fel oarecare, în cursul vremii, pe acel rîu, le-au împărțit și au lăsat să fie împărțite în același chip în două părți deopotrivă. Și a mai adăugat sus-numită Ioan, fiul lui Hensch, că pentru toate și fiecare din cheltuielile ce le-a făcut și le-a purtat pentru moșiile lor și drept despăgubire deplină sus-zisul Petru, fiul lui Egidiu, i-a plătit lui în întregime șazeci de florini, iar acel Ioan a descărcat pe veci în fața noastră pe Petru, fiul lui Egidiu, și pe sus-numiții lui frați și pe toți moștenitorii lor de sus-zisele cheltuieli. Iar dacă oricare dintre sus-zisele părți sau oricine dintre moștenitorii lor ar încerca, oricînd în curgerea vremii, să strice sau să calce, în întregime sau în parte, sus-zisa împărțeală, ori să stîrnească în legătură cu cele de mai sus judecată sau prilej de pricină părții celeilalte, ori s-o tulbure, atunci partea care va încerca aceasta să fie pedepsită prin chiar acest fapt, față de cealaltă parte ce va ține cele de mai sus, ca să plătească în afară de partea judecătorului, cincizeci de mărci, ce vor trebui depuse înainte de începerea judecății. La toate acestea și la fiecare din ele, sus-zisele părți și urmașii lor se leagă de bună voie, în fața noastră. Iar cînd scrisoarea aceasta ne va fi înapoiată pînă într-un an, vom pune să fie întocmită în chip de privilegiu al nostru.

Dat a doua zi după sărbătoarea fericitului apostol Bartolomeu, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

Arh. Naț. Mag. DL., Col. Muzeului Național.
Orig. hirtie, cu urme de pecete aplicată pe verso.
EDIȚII: *Ortvay*, I, p. 114—115.

¹ Astfel în text, în sens de *onera*.

² Lacună în text.

Nos, capitulum ecclesie Chanadiensis, memorie commendantes tenore presencium significamus quibus expedit vniuersis quod, in nostri personaliter constituti presencia, Johannes filius Hench de Sosd, comitatus Themessiensi, ab una, ac Petrus filius, Egidii de eadem, parte ab altera, sunt confessa¹ viva voce quod ipse Johannes, porciones suas in molendinis ipsorum in fluvio Borzwa existentibus habitis, predicto Petro, pro quadraginta florenis, quemlibet videlicet florenum centum denarios numerando, habitis ab eodem, ut dixit plene et receptis, pignori obligasset, et obligauit coram nobis. Ita tamen quod ipse Johannes predictis suis porcionibus molendinorum ac quibuslibet earum fructibus et emolimentis, sicut hactenus, ita et in posterum, utendi liberum habebit facultatem. Quandocunque vero dictus Petrus, dictam suam pecuniam rehabere voluerit et repetere a Johanne antedicto, ipseque, Johannes, eandem pecuniam prelibato Petro aut suis heredibus, reddere non curaverit, aut non possit, tunc dicte porciones molendinorum ipsis Johannis ad ipsum ~~Petrum~~, cum omnibus suis fructibus et emolimentis devolventur, ipso facto utende et tenende, absque contradiccione qualicunque tamdiu, donec predicta sua pecunia, per ipsum Johannem, sibi plene et integre fuerit restituta.

Datum secundo die festi beati Bartholomei apostoli, anno domini Millesimo CCC^oLX^o nono.

Noi, capitulul bisericii din Cenad, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, înfățișându-se înșiși înaintea noastră Ioan, fiul lui Hench de Șoșdea din comitatul Timiș, pe de o parte, iar pe de altă parte, Petru, fiul lui Egidiu, tot de Șoșdea, au mărturisit prin viu grai că acel Ioan a zălogit și zălogește în fața noastră sus-zisului Petru părțile sale ce le are la morile lor aflătoare pe riul Bîrzava pentru patruzeci de florini, fiecare florin socotindu-se la o sută de dinari, bani primiți și luați de el, precum ne-a spus, în întregime. În așa fel, totuși, că acel Ioan, va avea și în viitor ca și pînă acum, puțința slobodă de a se folosi de sus-zisele sale părți de moară și de orice fel de venituri și foloase ale lor. Iar oricînd zisul Petru ar voi să-și recapete banii săi și să-i ceară de la sus-zisul Ioan, dacă numitul Ioan nu s-ar îngriji ori n-ar putea să-i înapoieze sus-zisului Petru sau moștenitorilor săi acei bani, atunci prin chiar acest fapt să treacă, fără nici un fel de împotrivire, zisele părți de moară ale lui Ioan asupra lui Petru, cu toate veniturile și foloasele lor ca să le folosească și să le țină pînă ce sus-zisii lui bani îi vor fi înapoiați pe deplin și în întregime de către acel Ioan.

Dat a doua zi după sărbătoarea fericitului apostol Bartolomeu, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și nouă.

Arh. Naț. Magh., Dl., Col. Muzeului Național.

Orig. hîrtie, cu pecete rotundă, aplicata pe verso, avînd legenda: *Sigillum Capituli Chanadiensis*.

EDIȚII: Ortway, I, p. 107—108.

¹ Corect: *confessi*.

Domine bane! Notificamus vestre dominationi ut nos vestram magnificentiam cum supremo desiderio expectavimus ob hoc, ut nostras necessitates vestre magnitudini, post dominum, explicare atque manifestare valeamus; preterea, vestram magnificentiam in presenti registro humili cum supplicatione exposcimus, ut nostram querimoniam, vobis in hac parte porrectam, benivola exaudire digneris, quia, post dominum celi et dominum regem, nulli ali nostras necessitate edicere valemus, nisi vestre magnificentie; quasquidem necessitates nostras, si secundum ordinem in presenti registro insereremus, longam esset enarrare per singula et vestre magnitudini audire tediosum; sed aliqua precipua et capitalia vestre magnificentie bene nota enarremus que nos iam in maximam paupertatem et inopiam, de die in diem, omnino deduxerunt.

Prima autem nostra necessitas tunc cepit esse, quum dominus noster rex in regnum Bulgarie intravit et nos singuli singulariter cum rebus nostris pariter et personis in ipsum exercitum ivimus, et domino nostro regi hospitalitatem prebuimus; post hec, dominus noster rex banatum dicti regni metavit et tradidit magnifico viro Dionisio, voyuode Transsilvano, et fratri suo Emerico bano, et ipsi Budinium intraverunt et nos omnes cum eisdem similiter ad Budinium, more exercituantim, intravimus.

Tandem dominus Dionisius voyuoda veniens, adduxit secum imperatorem Grecorum, quibus per preceptum domini nostri regis tantam hospitalitatem prebuimus, quod cum tantis expensis dominum nostrum regem delicate valuissemus. Interim, eodem tempore ibernico, dominus noster rex cum eodem cesare venit, quibus tandem tantam hospitalitatem fecimus, quod tante pecunie in hospitalitatem solummodo super nos currerunt, de quibus adhuc nullum denarium solvere valuimus; videlicet decenti et LXVIII floreni sunt in numero super civitatenses solummodo, et de districtu eiusdem centum et L. floreni insoluti existunt; insuper, ad illa hora incipiendo, annuatim, bis ad minus, ad exercitum ivimus et absque hoc expensas exercitiales dedimus.

Tandem et ultimo, dominus rex contra infideles suos Transalpinos exercitum restauravit et nos ab illa hora incipiendo qua illa discordia extitit mota, in montibus alpium semper ad minus ducentos homines propter illorum die ac nocte usque ad iemem conservavimus; insuper nos cum quingentis hominibus collectis melioribus similiter usque ad reversionem domini nostri regis ibi in Mihald mansimus, ac expensas exercitiales dedimus iuxta preceptum vestre dominationis; necnon domino regi et etiam vestre magnitudini hospitalitatem prebuimus, de quibus communitati nullum denariumolvere valuimus. Preterea, per exercitum eiusdem domini nostri regis, in tantum devastati sumus, quod omnes nostros ortos et curias ac alia edificia in qua habitatio homini non existerat, penitus et omnino combusserunt, fenum nostrum et alia utilia in domo nostra existentia, mediante eorum potentia a nobis abstulerunt, propter quod pecora fame mortua sunt et nos ipsimet in penuria maxima existimus.

Nunc autem, vestra magnificentia trecentos florenos super nos, scilicet provinciam et civitatem postulat, quod nos nulla ratione nunc dare valemus, nam, sicut aliis temporibus dedimus, sic et nunc daremus animo

gratanti, prout conveniret dare vestre dominationi, sed per tot necessitates summopere agravati, nullatenus dare valemus.

Igitur, vestram precamur dominationem, humotenus provoluti, quod ista vice nobis parcatis et premissos florenos super nos exigi non faciatis.

Hec universitas kenezorum et aliorum olachorum de districtu Sebes, item cives et universi divites et pauperes de civitate eiusdem, fideles vestri.

Domnule ban! Aducem la cunoștința domniei voastre că noi am așteptat cu cea mai mare dorință pe măriă voastră, pentru ca să-i putem lămuri și arăta nevoile noastre măriiei voastre, ce sînteți îndată după Domnul. Pe lîngă aceasta, prin scrisoarea de față, cerem cu smerită rugăminte măriiei voastre ca să te înduri a asculta cu bunăvoință plîngerea îndreptată către domnia voastră în această privință pentru că, după Domnul cerului și după domnul nostru regele, nu putem spune nevoile noastre nimănui altuia decît măriiei voastre. Și dacă ar fi să înșirăm în această scrisoare nevoile noastre pe rînd, ar cere prea mult timp să le povestim pe fiecare în parte, și ar fi și pentru măriă voastră greu să le ascultați; dar povestim cîteva din cele mai de seamă și mai de căpetenie, care sînt binecunoscute măriiei voastre și care, din zi în zi, ne-au adus cu totul în cea mai mare sărăcie și lipsă.

Cea dintîi strîmtoare a noastră a început să se ivească atunci cînd domnul nostru regele a intrat în țara Bulgariei și fiecare din noi în parte am mers în acea oaste cu bunurile și, de asemenea, cu trupurile noastre și am dat găzduire domnului nostru regele. După aceea, domnul nostru regele a întemeiat banatul zisei țări, și l-a dat mărîtului bărbat Dionisie, voievodul Transilvaniei, și fratelui său, banul Emeric, iar ei au intrat în Vidin și noi toți am intrat și noi cu ei în Vidin, după obiceiul celor ce slujesc în oaste.

Apoi, venind domnul Dionisie voievodul, a adus cu sine pe împăratul grecilor, cărora, după porunca domnului nostru regele, le-am dat o găzduire atît de bună, încît cu atîtea cheltuieli am fi putut să cinstim chiar pe domnul nostru regele. În timpul acesta, tot în acea vreme de iarnă, a venit domnul nostru regele împreună cu numitul împărat, cărora atunci le-am dat o găzduire atît de bună încît au căzut numai asupra noastră cheltuielile atît de mari pentru acea găzduire, din care n-am izbutit pînă acum să plătim nici un dinar, și anume: două sute șazeci și patru florini au căzut în întregime numai asupra celor din cetate, iar din districtul acelei cetăți au rămas neplătiți o sută cincizeci de florini. Pe deasupra, începînd din ceasul acela, în fiecare an am mers cel puțin de cîte două ori la oaste și, afară de aceasta, am dat și pentru cheltuielile oastei.

Apoi, în cele din urmă, domnul nostru regele a pornit din nou oastea împotriva necredincioșilor săi din Țara Românească, iar noi, începînd din ceasul acela cînd s-a iscat cearta aceea, din pricina acelor necredincioși, am ținut necurmat cel puțin două sute de oameni în munți și ziua și noaptea, pînă la venirea iernii. Pe deasupra, noi, cu cinci sute de oameni strînși dintre cei mai buni, am rămas acolo în Mehadia, pînă la întoarcerea domniei voastre, și, totodată, am dat găzduire domnului nostru regele și chiar măriiei voastre, cheltuieli din care n-am fost în stare să dăm înapoi obștei nici un dinar. Pe lîngă acestea, am fost așa de puștiiți de oastea aceluia domn al nostru regele, încît au ars pînă în temelii

și cu desăvîrșire toate grădinile și curțile și alte clădiri, în care nu se aflau locuințe pentru oameni, ne-au luat cu silnicie finul și alte lucruri trebuitoare, aflătoare în casa noastră, din care pricină vitele au murit de foame și noi înșine ne aflăm în cea mai mare sărăcie.

Iar acum, măria voastră cere de la noi, adică de la ținut și de la cetate, trei sute de florini, pe care nu putem în nici un chip să-i dăm acum, căci, precum am dat în alte vremuri am da și acum cu dragă inimă, așa cum s-ar cuveni să dăm domniei voastre, dar, fiind atît de cumplit copleșiți de atîtea nevoi, nu putem, nicidecum să vi-i dăm.

Drept aceea, închinîndu-ne pînă la pămînt, ne rugăm de domnia voastră să ne cruțați de data aceasta și să nu puneți să ni se ceară acei florini.

Această obște a cnezilor și a altor români din districtul Sebeș, precum și locuitorii cetății și toți bogații și săracii din cetatea Sebeșului, credincioșii voștri.

Arh. Naț. Magh., Dl., Col. Muzeului Național.

Orig. (sau copie contemporană), hîrtie, fără pecete (sau pecetei).

EDIȚII: *Századok*, 1900, p. 608—610; *DRH—D* — I, p. 96—98.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 219—220.

---

¹ Cf. *Századok*, 1900, p. 608.

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presencium, quibus expedit universis quod nobilis domina Elena vocata, filia domine Sebe vocate, sororis condam Nicolai dicti Fekete, nobilis de Sauli, ab una, necnon Paulus, filius Nicolai, gener eiusdem, parte ex altera, coram nobis personaliter constituti, eadem nobilis domine confessa extitit oraculo vive vocis spontanea et libera voluntate quod ipsa, ob amorem et dileccionis affectum specialem, quem ad filiam suam Elizabet nuncupatam consortem eiusdem Pauli, filii Nicolai, gereret et haberet, rectam terciam partem porcionis sue possessionarie in dicta possessione Sauli, racione quarte puellaris dicte domine Sebe, sororis ipsius Nicolai dicti Fekete, matris sue, ad ipsam devolute, videlicet a quodam monticulo incipiendo, wlg^o¹ Kysberch dicto, versus Marisium adiacentem, cum tertia parte silve ad prefatam, possessionariam porcionem pertinentys¹ a quodam loco Zacadustmorth nuncupato et arboribus ilicis prope ipsum locum a parte meridionali post se se existentibus, per eos novis metis terreis circumdatis, versus orientem habita et existente, ac terris arabilibus, fenetis et quibuslibet alii utilitatibus ad ipsam terciam partem debentibus eidem domine Elizabet, filie sue, et per eam dicto Paulo, filio Nicolai genero suo quo non parcendo laboribus et expensis suis propriis, iuvamine et auxilio in aptencione² dicti iuris sui, quarte scilicet puellaris sibi efficacissime astitisset et per eos eorum heredibus et posteritatibus tanquam suum ius proprium dedisset, donasset et contulisset perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam et habendam ymo¹ dedit, donavit et contulit coram nobis, assumpmendo eosdem ab omnibus filiis et filiabus suis semper et ubique expedire, ac ipsos in pacifica possessione conservare; ita tamen quod propter delicta vel excessus ipsius Pauli, generi sui, dicta porcio possessionaria seu tertia pars iuris ipsius quarte

filias nunquam possit alienari seu eciam impediri, hoc eciam expresso, quod una parcium aliam contra impeditores extraneos seu litem vel lites, ratione ipsius porcionis pro quarta puellari ad ipsam devolute susscitan-tes, communiter ac mutue vicissitudine teneantur adivare³ sau defensare.

Datum die dominico proximo post festum Nativitatis virginis glo-riose, anno domini Millesimo trecentesimo sexagessimo nono.

(*Pe verso, de o mină contemporană*): Super quarta filiale domine Sebe.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul scrisorii de față aducem la cunoștința tuturor căroră se cuvine că, înfățișându-se înaintea noastră însăși nobila doamnă numită Elena, fiica doamnei numite Seba, sora răposatului Nicolae zis Fekete, nobilul de Șeulia, pe de o parte, iar, pe de altă parte, Paul, fiul lui Nicolae, ginerele aceleeași, aceeași no-bilă doamnă a mărturisit de bună voie și din liberă voință că ea, pentru iubirea și pentru osebitul simțămînt al dragostei pe care îl poartă și îl are față de fiica sa numită Elisabeta, soția aceluiași Paul, fiul lui Nicolae, a dat, a dăruit și a hărăzit ca și drept al său spre a stăpîni, ține și avea pe veci și în chip nestrămutat o a treia parte dreaptă a părții sale de moșie în zisa moșie Șeulia trecută de la ea în temeiul pătrimii cuvenite fiicei a zisei doamne Seba, sora zisului Fekete, mama ei, adică partea așezată înspre Mureș, începînd de la un muncel, zis în limba poporului Kysberch, împreună cu a treia parte a pădurii ce ține de pomenita parte de moșie, dintr-un loc numit Zacadustmorth și de la copacii de stejar aflîndu-se aproape de acest loc, după ei, înspre partea de miazăzi, noile movile de pămînt fiind înconjurare de către aceștia, parte avută și află-toare înspre răsărit, și cu pămînturile de arătură, finețele și oricare alte folosințe din această a treia parte, trebuitoare aceleeași doamne Elisabeta, fiica sa, și prin ea zisului Pavel, fiul lui Nicolae, ginerele ei; acesta necru-țînd ostenele și cheltuielile sale în darea ajutorului și în cuprinderea zisului drept al său, anume să-i fie de foarte mare folos pătrimea cuvenită fiicei și prin aceștia moștenitorilor și urmașilor lor, ba chiar această doamnă dă, dăruiește și hărăzește înaintea noastră, legându-se ca să le fie de folos întotdeauna și oriunde tuturor fiilor și fiicelor lor, și să le păs-treze în pașnică stăpînire. Astfel ca zisa parte de moșie sau a treia parte a celui drept al pătrimii ce i se cuvine fiicei niciodată să nu fie în-străinată sau îndepărtată din cauza fărădelegilor sau a nelegiuirii lui Pa-vel, ginerele ei, și chiar în chip lămurit, că ei sînt datori a ajuta sau a apăra laolaltă, una pe cealaltă dintre părți împotriva tulburărilor din afară sau împotriva pricinii sau a pirilor cu privire la acea parte trecută drept pătrime ce se cuvine fiicei primită de la această doamnă.

Dat în duminica de după sărbătoarea nașterii Maicii Domnului în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

(*Pe verso, de o mină contemporană*.) Cu privire la pătrimea ce se cu-vine fiicei, a doamnei Seba.

Arh. Naț. Magh. Dl. 30 701. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369.

Orig. perg. cu urme de pecete rotundă de închidere aplicată în document pe verso.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *obtenzione*.

³ Corect: *adiuvare*.

Magistrul Ioan, fiul lui Ștefan, castelan de Haram, vicecomite de Caraș și juzii nobililor din acel comitat, adevăresc întâmpinarea lui Andrei, fiul lui Ștefan, fiul lui Dominic de Giulvăz (*Gyulvez*) și a celor două surori ale acestuia: Doroteea și Borbala, și a lui Nicolae, fiul lui Ioan zis Sas (*Zaz*), împotriva eventualei ocupări a moșiilor lor *Scenlazlo* și *Zedeck* de către Luca Kunez, fiul lui Rayk, sau de către oricine altul și îndeosebi de către magistrul Ioan.

Arh. Naț. Magh., Arh. fam Kállay, nr. 1 544.

Orig. hirtie, cu urmele a trei peceti de închidere aplicate pe verso.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 148, nr. 1629.

Religiosis viris et honestis, conventui ecclesie beata Marie virginis de Clusmonustra, amicis suis, Johannes, vicevoivoda Transsiluanus, amicitiam paratam.

Dicit nobis Gregorius, filius Johannis, filii Jacobi de Bethlem, quod Mychael vicecastellanus de Baluanus, silvas possessionis sue Beud vocate potentialiter occupando necnon terras arabiles tam ad dictam possessionem ipsius Beud, quam etiam ad aliam possessionem eiusdem Malun vocatam in comitatu de Zonuk interiori pertinentes similiter occupando seminari¹ et metere una cum Dominico et Georgio, officialibus de Vice ac² populis² de² eadem² ac asportari fecissent necnon feneta defalcassent in suum preiudicium at derogamen. Super quo vestram petimus amicitiam presentibus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Ladislaus dictus Vos, vel Mychael, filius Jacobi, nobilis de Sancto Egidio aut Jacobus, filius Nicolai de Sancto Nicolao, aliis absentibus, homo noster ab omnibus quibus decet et licet sciat et inquirat de premissis omnimodam veritatem. Et post hec prout exinde vobis veritas constiterit premissorum nobis in vestris literis amicaliter rescribatis.

Datum in Torda, die dominico proximo post fastum exaltationis Sancte Crucis, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} nono.

Cuvioșilor și cinstiților bărbați din conventul bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, prietenilor săi, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenja.

Ne spune Grigore, fiul lui Ioan, fiul lui Iacob de Beclean, că Mihail, vicecastelanul de Unguraș, cotropind cu silnicie pădurile moșiei sale numită Beudiu, precum și pământurile de arătură ce țin atât de pomenita sa moșie Beudiu, cât și de o altă moșie, a sa, numită Mălin, din comitatul Solnocul Dinlăuntu, au pus să le însămânțeze, să le secere împreună cu Dominic și Gheorghe, slujbași din Vița, precum și cu oamenii din acel sat și să ducă cu sine recolta și au cosit și fînăturile, spre paguba și dauna sa. Drept aceea, prin cele de față, cerem cu stăruință prieteniei voastre să trimiteți spre mărturie pe omul vostru vrednic de crezare, de față cu care omul nostru, Ladislau zis Vos sau Mihail, fiul lui Iacob, nobil de Sintejude, ori Iacob, fiul lui Nicolae de Sînnicoară, în lipsa celorlalți, să caute a afla de la toți de la care se cade și se cuvine, întreg

adevărul cu privire la cele de mai sus. Și după acestea să aveți bună-tatea să ne răspundeți în scrisoarea voastră așa cum veți fi aflat adevărul cu privire la cele de mai sus.

Dat la Turda, în duminica de după sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

Arh. Naț. Magh. Dl.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur din 26 septembrie 1369. nr. 425.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 328.

---

¹ Corect; *seminare*.

² Scris deasupra rîndului.

421 (1369)¹ septembrie 19 (*feria quarta proxima post octavas Nativitatis beate virginis*), Vișegrad

Ludovic I, regele Ungariei, îl anunță pe Benedict, banul Bulgariei, că va trimite la el pe Ștefan, arhiepiscopul de Calocsa, pentru efectuarea înapoierii orașului Vidin și a ținutului său.

Arh. Naț. Magh., Dl., Col. Muzeului Național.

Orig. hîrtie, cu urme pe pecete de închidere, aplicată pe verso.

EDIȚII: *Századok*, 1900; p. 608.

---

¹ Datare făcută de editorul din 1900; vezi și doc. nr. 424.

422

1369 septembrie 22, Sintimbru

Religiosis viris et honestis, conventui ecclesie beate Marie virginis de Clusmonustra, amicis suis, Johannes, viceuoyoda Transsilvanus, amicitiam paratam debito cum honore. Noverit vestra amicitia quod, in octavis Nativitatis virginis gloriose nunc proxime, preteritis, Gregorius, filius Georgii de Chan, iuxta continentiam litterarum nostrarum prorogatori-
arum, easdem octavas, ipsam prorogationem denotantium, ad nostram accedendo presentiam, quasdam litteras nostras, quinto die ferie tertie proxime ante festum Nativitatis Johannis Baptiste, anno in presenti, emanatas, formam possessionarie reambulationis, contradictionis et citationis seriem in se declarantes nostro iudiciario examini presentavit, asserendo actionem et acquisitionem suam in eisdem contineri. In quarum tenoribus inter cetera comperimus haberi manifeste quod cum ipse Gregorius, accepto Stephano, filio Salomonis de Wysa, homine nostro, et fratre Johanne presbitero ad litteratoriam amicabilem nostram petitionem per vos in testimonium transmisso, feria quinta proxima ante festum Nativitatis beati Johannis baptiste proxime preteritum, ad faciem possessionis Berekenyes vocate, vicinis et commetaneis eiusdem undique legitime inibi convocatis et presentibus, accedendo, eandem per suas metas antiquas, ubi necesse fuisset, novas metas iuxta veteres, circa Arankuthegese, a parte possessionis Fratha, erigi ac nomine sui iuris pro se statui facere voluisset, sed¹ in ipsa erectione metarum Andreas, filius Galli, Georgius, filius Ladislai, et Emericus, filius Beke de Fratha predicta, contradictionis velamine obviassent, quos eodem die et loco predicto contra

annotatum Gregorium in nostram citassent presentiam, rationem contradictionis ipsorum reddituros, octavas predicti festi Nativitatis beati Johannis baptiste tunc venturas, eisdem pro termino coram nobis comparendi assignassent, cuius contradictionis rationem scire volebat a nobilibus prenotatis. Quo percepto, iidem Andreas filius Galli, Georgius, filius Ladislai, et Emericus, filius Beke, personaliter exsurgentes responderunt ex adverso quod ipsi prefatum Gregorium non in suis veris metis erigendis prohibuissent, sed maximam particulam terre ipsorum, ad dictam possessionem eorum Fratha pertinentem, ad dictam possessionem Berekenyes vocatam applicare voluisset, que robore efficacissimorum instrumentorum litteralium comprobare vellent; in cuius indicium quoddam privilegium honorabilis capituli ecclesie Transsilvane, in quindenis festi beati Georgii martiris, anno domini M^{mo}CCC^{mo} quinquagesimo primo, tenores litterarum privilegialium condam Petri viceuoyode Transsilvani, sub anno domini M^{mo}CCC^{mo}XL^{mo} octavo confectas transcribentem² emanatum, nobis exhibere curaverunt; in quarum tenoribus, inter cetera habebatur isto modo, quod, cum Petrus viceuoyoda vos mediantibus litteris suis petivisset, ut ad audiendum et videndum iuramentum Nicolai, filii Hws, nobilis de Fratha, unacum, duobus nobilibus, commetaneis suis, pro separatione metarum dicte possessionis sue Fratha vocate, contra Gallum, filium Johannis, similiter nobilem de Fratha, ex commissione eiusdem iudiciaria, in facie eiusdem possessionis prestandum, hominem vestrum pro testimonio fidedignum, unacum homine suo, transmitteretis et demum seriem ipsius iuramenti ac separationis metarum predictarum eidem Petro viceuoyode rescriberetis tandem vos rescripsissetis in hec verba: *⟨Urmează actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 11 decembrie 1348; DIR — C, veac. XIV, IV, p. 685—686⟩*. In cuius contrarium, idem Gregorius quasdam tres litteras, unam serenissimi principis, domini Lodovici, dei gratia regis Hungarie, feria sexta proxima post festum beat Johannis ante portam Latinam, in anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} septimo, secreto suo sigillo consignatas³, unam honorabilis capituli ecclesie Transsilvane, quarta feria proxima post festum beati Barnabe apostoli et aliam vestram, octavo die festi Corporis domini inquisitionales, in uno sensu loquentes, anno in presenti confectas et emanatas, presentavit; in cuius littere eiusdem domini regis tenore, inter cetera, reperiebatur isto modo, quod idem dominus rex, intuitis fidelibus servitiis et servitiorum meritis fidelium suorum Nicolai, Gregorii et David, filiorum, Georgii, fratris Torda de Jara, nobilium, quibus iidem eidem domino regi, iuxta eorum posse, complacuisse et indesinenter complacere student, medietatem cuiusdam possessionis Berekenyes vocate, in comitatu Tordensi habite, que condam Johannis, ut dicitur, hominis sine heredum solatio defuncti dinosceretur fuisse sueque collationi, ipso Johanne sic absque herede mortuo, iuxta regni sui legem consuetudinariam pertinere, cum omnium, suarum utilitatum et pertinentiarum integritate, sub suarum verarum et antiquarum metarum cursibus, predictis Nicolao, Gregorio et David, aule scilicet sue parvulo, necnon Thome et Ladislao, fratribus eorum carnalibus de Jara, eorumque heredibus et posteris, nove donationis sue titulo et eo iure, quo rationabiliter ad suam pertineret collationem, dedisset et contulisset, perpetuo et irrevocabiliter possidendam et habendam, salvo tamen iure alieno.

In tenore autem predictarum litterarum inquisitionalium inter cetera, habebatur eo modo, quod ipsum capitulum et vos, nostris petitionibus litteratoriis annuentes, unacum Jacobo, filio Michaelis, et Thoma dicto

Henke, hominibus nostris, Benedictum sacerdotem et fratrem Anthonium presbiterum, homines vestros, pro testimonio duxissetis transmittendum⁴. Qui demum ad vos reversi, vobis concorditer retulissent quod ipsi, a nobilibus, ignobilibus et sacerdotibus, a quibus licuisset et decuisset, et specialiter a vicinis et commetaneis, diligenti inquisitione habita, talem comperissent veritatem, quod Johannes sacerdos, Andreas, Cristhfal et Petrus, filii Galli, filii Booth, ac Georgius, filius Ladislai, et Emericus, filius Beke, ac Johannes de Eurke, nobiles de Fratha, maximam partem terre ipsorum, ad possessionem ipsorum Berekenyes vocatam pertinentem, videlicet a quodam monte Arankuthhegese usque viam Zekulhuth et, per eandem viam, ad monticulum circa rivulum Almatelekpathaka, deinde usque lacum Sylaktougathya, a quo ad magnam aciem versus terram Chehteluk vocatam existentem per Berch eundo, usque ad duas acies montium, nomine iuris ipsorum fraudulenter et nequitiose et absque omni iure occupassent et usui eorum applicassent; cum tamen ipsa particula terre semper et ab antiquo ad dictam possessionem ipsorum filiorum Georgii Berekenyes pertinuisset.

Quarum litterarum exhibitionibus factis et perlectis continentiis earundem, partibusque suo modo referatis, quia in tenoribus litterarum capituli ecclesie Transsilvane sub premissis metarum distinctionibus eandem possessionem Fratha vocatam a parte ipsius possessionis Berekenyes tempore Nicolae dicti Ws, tunc domino et vero possessore⁵ eiusdem possessionis Berekenyes, et ex sententia iuridica eiusdem Petri viceuoyuode separasse⁶ adinveniebatur, nemine tunc contradictore apparente, ex eo etiam, quod prefate littere inquisitionales ipsas litteras privilegiales nullo modo prevalere videbantur, ideo nos, unacum regni nobilibus, nobiscum iudiciario pro tribunali consedentibus, admisimus iudicantes eo modo, ut ad iteratam reambulationem iam dictarum metarum, inter predictas possessionis Berekenyes et Fratha vocatas separantium, termino infrascripto homo noster infra delarandus, sub vestri hominis testimonio, inibi accedendo, iuxta continentiam litterarum privilegialium ipsius capituli ecclesie Transsilvane, iuxta cursum metarum predictarum, in eisdem contentarum, reambulando, novis metis in locis necessariis erectis et sub inclusione earundem metarum eisdem Andree, filio Galli, Georgio, filio Ladislai, et Emerico, filio Beke, nobilibus de Fratha, relinqueretur possidenda.

Quare vestram petimus amicitiam presentibus reverenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Johannes, filius Emerici de Patha, vel Nicolaus litteratus, famulus et notarius noster, vel Stephanus, filius Myske de Mooch, aut Ladislaus, filius Simonis de Tusun, seu Johannes dictus Bothus de Solymkw, aliis absentibus, homo noster, ad facies iam dictarum litigiosarum metarum vigesimo secundo die festi beati Michaelis archangeli nunc proxime venturi et aliis diebus ad hoc aptis et congrue sufficientibus accedendo, vicinis et commentaneis eiusdem legitime undique inibi convocatis, iuxta continentiam pretaxatarum litterarum privilegialium ipsius capitulo ecclesie Transsilvane reambulet per cursum metarum, in eisdem litteris privilegialibus contentarum, et ubi necesse fuerit novas metas iuxta veteres ac in aliis locis necessariis erigendo; tandem reambulata et modo quo supra eandem possessionem Fratha vocatam, a parte possessionis Berekenyes vocata, sub inclusionibus predictarum metarum distinctam et separatam, relinquat eisdem nobilibus de Fratha, perpetuo possidendam eo iure, quo ad ipsos dinoscitur pertinere, salvo iure alieno; peractis autem

premissis, eandem particulam terre litigiosam, unacum aliis probis viris, deo pre oculis ipsorum habito, hodio⁷, amore et invidia cuiuslibet partis procul abiectis, regali mensura, si mensurari poterit, mensurando, si mensurari non posset, visu considerando, utilitate, fructuositate et valore, qualitate et quantitate eiusdem revisa, estimet regni consuetudine requirente. Et post hec seriem omnium premissorum, prout fuerit opportunum, nobis in vestris litteris ad octavas festi Epiphaniarum domini nunc venturas amicabiliter rescribatis,

Datum in Sancto Emerico, octavo die predictarum octavarum festi Nativitatis virginis gloriose, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} nono.

Cuvioșilor și cinstiților bărbați din conventul bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, prietenilor săi, Ioan vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Să afle prietenia voastră că, la octavele acum de curînd trecute ale sărbătorii nașterii slăvitei Fecioare⁸, venind înaintea noastră Grigore, fiul lui Gheorghe de Ceanu, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de aminare, care arăta acele octave drept soroc de aminare, a înfățișat cercetării noastre judecătorești, o scrisoare a noastră, dată în simbăta dinaintea sărbătorii nașterii lui Ioan botezătorul, în anul acesta⁹, care scrisoare arăta în ea întocmirea unei hotărniciri de moșie, a unei împotriviri și desfășurarea unei chemări la judecată, spunînd că în ea se cuprinde pira și darea sa în judecată. Și în cuprinsul acestei scrisori am văzut, arătîndu-se între altele, că acest Grigore, luînd cu sine pe omul nostru Ștefan, fiul lui Solomon de Vișea, și pe fratele Ioan preotul, trimis de voi spre mărțurie la prieteneasca noastră cerere scrisă, s-a dus la moșia numită Berchieșu în joia dinaintea sărbătorii de curînd trecute a nașterii fericitului Ioan Botezătorul¹⁰ și, chemînd acolo în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii și fiind aceștia de față, cînd a voit să pună să se ridice, unde ar fi fost nevoie, noi semne de hotar lingă cele vechi dinspre moșia Frata, lingă virful Fintînii de aur și să i se dea în stăpînire acea moșie ca bun al său în vechile sale hotare, s-au împotrivit la acea ridicare a semnelor de hotar Andrei, fiul lui Gall, Gheorghe, fiul lui Ladislau, și Emeric, fiul lui Beke, din sus-numita Frata, pe care în chiar acea zi și de pe locul sus-numit i-a chemat înaintea noastră spre a sta față cu sus-insemnatul Grigore, hotărîndu-le ca soroc de înfățișare înaintea noastră, octavele pe atunci viitoare ale sus-zisei sărbători a nașterii fericitului Ioan Botezătorul¹¹ ca să dea seama de temeiul împotrivirii lor, temei al cărei împotriviri voia el să-l afle acum de la sus-numiții nobili.

Auzind aceasta, aceiași Andrei, fiul lui Gall, Gheorghe, fiul lui Ladislau, și Emeric, fiul lui Beke, ridicîndu-se înșiși, au răspuns dimpotrivă, că ei nu l-au oprit pe sus-numitul Grigore de la ridicarea semnelor sale de hotar adevărate, dar că el a voit să alipească la zisa-moșie numită Berchieșu o foarte mare bucată de pămînt de a lor ce ține de zisa lor moșie Frata, ceea ce vor ei să dovedească prin puterea celor mai temeinice acte. Întru dovedirea acestui lucru s-au îngrijit să ne înfățișeze un privilegiu al cinstului capitlu al bisericii Transilvaniei, dat în a cinsprezecea zi a sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute cincizeci și unu¹², care reda cuprinsul scrisorii privilegiale a răposatului Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din anul Domnului o mie trei sute patruzeci și opt, în cuprinsul căreia stătea scris, între altele, așa: că atunci cînd vicevoievodul Petru v-a cerut prin scrisoarea sa să trimi-

teți spre mărturie împreună cu omul său, omul vostru vrednic de crezare, ca să audă și să ia seama la jurământul lui Nicolae, fiul lui, Ws, nobil de Frata, pe care trebuia din porunca lui judecătorească să-l rostească pe acea moșie împreună cu doi nobili megieși ai săi, cu privire la despărțirea semnelor de hotar ale zisei sale moșii numite Frata, stînd împotriva lui Gall, fiul lui Ioan, de asemenea nobil de Frata și apoi să-i răspundeți în scris aceluia vicevoievod Petru despre felul cum s-a săvîrșit acel jurământ și despărțirea sus-ziselor semne de hotar, voi i-ați răspuns în scris în cele din urmă prin aceste cuvinte: *⟨Urmează actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 11 decembrie 1348; DIR — C, veac XIV, IV, p. 464—465⟩*.

Împotriva acestui lucru acel Grigore ne-a înfățișat trei scrisori, una a prealuminatului principe domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, din vinerea de după sărbătoarea fericitului Ioan dinaintea porții latine, din anul Domnului o mie trei sute șazeci și șapte¹³, pecetluită cu pecetea sa de taină, o scrisoare de cercetare a cinstului capitolu al bisericii Transilvaniei, din miercurea de după sărbătoarea fericitului apostol Barnaba¹⁴, și alta de cercetare a voastră din ziua a opta a sărbătorii *Corpus domini*¹⁵, glăsuind la fel și întocmite și date în anul acesta. Iar în cuprinsul acelei scrisori a domnului nostru regele se află spus între altele, că același domn al nostru regele, ținînd seama de slujbele credincioase și de vrednicia slujbelor credincioșilor săi nobili Nicolae, Grigore și David, fiii lui Gheorghe, fratele lui Torda de Iara, slujbe prin care ei l-au mulțumit și se străduiau neîncetat, după puterile lor, a-l mulțumi pe acel domn al nostru regele, acesta a dat și a hărăzit, în chip de danie nouă a sa cu acel drept cu care pe bună dreptate ține de dania sa, sus-numiților Nicolae, Grigore și David, adică aprodului său de curte, precum și lui Toma și Ladislau, frații lor după tată, nobili de Iara, și moștenitorilor și urmașilor lor, jumătatea unei moșii numite Berchieșu, aflătoare în comitatul Turda, cu deplinătatea tuturor foloaselor sale și a celor ce țin de ea, între vechile și adevăratele sale semne de hotar, ca s-o stăpînească și s-o aibă pe veci și nestrămutat, fără a vătăma totuși dreptul altuia, care moșie se știe că a fost a răposatului Ioan, om care a murit, după cum se spune, fără mîngîierea moștenitorilor, și întrucît acel Ioan a murit așa, fără moștenitor, moșia ține, după legea obișnuită a țării sale, de dreptul său de danie.

Iar în cuprinsul sus-ziselor scrisori de cercetare, se spunea între altele așa, că acel capitolu și voi, încuviințînd cererea noastră scrisă, ați hotărît să trimiteți spre mărturie, împreună cu oamenii noștri Iacob, fiul lui Mihail și Toma, zis Henke, pe oamenii voștri, preotul Benedict și frațele Antoniu preotul. Aceștia, întorcîndu-se apoi la voi, v-au spus într-un glas că, cercetînd cu grijă pe nobili, nenobili și preoții pe care se putea și se cuvenea să-i cerceteze și mai cu osebite pe vecini și megieși, au aflat acest adevăr: că preotul Ioan, Andrei, Cristofor și Petru, fiii lui Gall, fiul lui Booth, și Gheorghe, fiul lui Ladislau, și Emeric, fiul lui Beke, și Ioan de Urca, nobili de Frata, au pus stăpînire și au trecut în folosul lor, prin înșelăciune și viclenie și fără nici un drept, sub cuvînt că e averea lor, o foarte mare bucată de pămînt a acelora ce ține de moșia lor numită Berchieșu, anume de la un deal numit Virful Fîntîinii de Aur pînă la drumul numit Drumul Secuilor și, pe același drum, pînă la delușorul de lîngă pîrîul numit Pîrîul locului cu meri, de acolo pînă la lacul numit Zăgazul Lacului lui Sylak, de la care hotarul merge pe creastă la un

vîrf înalt aflător spre pămîntul numit Cistelec, pînă la două culmi de dealuri, cu toate că acea bucată de pămînt a ținut întotdeauna și din vechime de numita moșie Berchieșu a acelor fii ai lui Gheorghe.

După înfățișarea acestor scrisori și citirea cuprinsurilor lor, și deslușirea lor făcută cum se cuvine părților, întrucît în cuprinsul scrisorii capitlului bisericii Transilvaniei se afla scris că moșia numită Frata a fost despărțită de moșia Berchieșu prin sus-pomenitele deosebiri de hotare pe vremea lui Nicolae, zis Ws, pe atunci stăpînul și adevăratul stăpînitor al acelei moșii Bercheșiu, și prin hotărîrea judecătorească a celui Petru vicevoievodul, fără să se fi înfățișat atunci vreun împotrivor, și încă, deoarece pomenita scrisoare de cercetare nu se arăta nîcidcum a avea o putere mai mare decît acea scrisoare privilegială, de aceea noi, împreună cu nobilii țării cîți ședeau cu noi în scaun de judecată, făcînd judecată, am încuviințat că în vederea unei noi hotărniciri a pomenitelor semne de hotar, care despart pomenitele moșii numite Berchieșu și Frata, mergînd acolo la sorocul scris mai jos, omul nostru care va fi arătat mai jos, împreună cu omul vostru de mărturie, și hotărnicind acea moșie, potrivit cuprinsului scrisorii privilegiale a celui capitlu al bisericii Transilvaniei, după mersul sus-ziselor semne de hotar cuprinse în ea, ridicînd noi semne de hotar în locurile de trebuință, s-o lase în stăpînire acelorași Andrei, fiul lui Gall, Gheorghe, fiul lui Ladislau, și Emeric, fiul lui Beke, nobili de Frata, în cuprinsul acestor semne de hotar.

De aceea, prin cele de față, rugăm cu cînte prietenia voastră, să trimiteți spre mărturie pe omul vostru vrednic de crezare, împreună cu care omul nostru Ioan, fiul lui Emeric de Pata, sau Nicolae Diacul, slujitorul și notarul nostru, ori Ștefan, fiul lui Myske de Mociu, sau Ladislau, fiul lui Simion de Tușinu, ori Ioan zis Bothus de Șinteu, în lipsa celorlalți, mergînd la pomenitele semne de hotar în pricină, în a douăzeci și doua zi a sărbătorii acum în curînd viitoare a fericitului arhangel Mihail¹⁶ și în alte zile potrivite și îndestulătoare pentru această și chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii și megieșii ei de pretutîndeni, să hotărnicască acea moșie potrivit cuprinsului sus-pomenitei scrisori privilegiale a celui capitlu al bisericii Transilvaniei, după mersul semnelor de hotar cuprinse în acea scrisoare privilegială, ridicînd, unde ar fi nevoie, noi semne de hotar lîngă cele vechi, precum și în alte locuri de trebuință; și în sfîrșit, acea moșie numită Frata, odată hotărnicită și deosebită în chipul arătat mai sus și despărțită de moșia numită Berchieșu, în cuprinsul sus-pomenitelor semne de hotar, s-o lase acelor nobili de Frata ca s-o stăpînească pe veci cu acel drept cu care se știe că ține de ei, fără a vătămă dreptul altuia. Iar după ce se vor fi săvîrșit cele de mai sus, avînd pe Dumnezeu înaintea ochilor, lăsînd la o parte ura, pîrtinirea și pizma pentru oricare din părți, să prețuiască, așa cum cere obiceiul țării, împreună cu alți bărbați cinstiți acea bucată de pămînt în pricină, măsurînd-o cu măsura regală, dacă se poate măsura, iar dacă nu se poate măsura, socotînd-o din ochi, după folosul, rodnicia, prețul, felul și întinderea ei.

Și după acestea să aveți bunătatea a ne răspunde în scrisoarea voastră, pînă la octavele acum viitoare ale sărbătorii Bobotezii¹⁷, așa cum va fi mai potrivit, despre felul cum s-au desfășurat toate cele de mai sus.

Dat în Sintimbru, în ziua a opta a sus-ziselor octave ale sărbătorii Nașterii slăvitei Fecioare, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă

-
- ¹ De prisos.
² Corect: *confectarum transcribens*.
³ Corect: *consignatam*.
⁴ Corect: *transmittendos*.
⁵ Corect: *domini et vero possessoriiis*.
⁶ Corect: *separatam fuisse*.
⁷ Astfel în text.
⁸ 15 septembrie 1369.
⁹ 23 iunie 1369.
¹⁰ 21 iunie 1369.
¹¹ 1 iulie 1369.
¹² 8 mai 1351.
¹³ 7 mai 1367.
¹⁴ 13 iunie 1369.
¹⁵ 7 iunie 1369.
¹⁶ 20 octombrie 1369.
¹⁷ 13 ianuarie 1370.

Nos, Johannes, viceuoyuoda Transsiluanus, damus pro <memoria>¹ quod Jacobus, filius Mychaelis, filii Pauli de Hara(nglab iuxta)² continenciam priorum litterarumstrarum prorogatoriarum <in octavis>³ festi Nativitatis virginis gloriose nunc proxime preteritis eadem octavas ipsam prorogare de...⁴ ad nostram accedendo presenciam, quasdam duas litteras, unam serenissimi principis domini Lodouici, dei gra(cia illustris)² rex Hungarie, şecretario suo sigillo consignatas, tenoris subsequentis, aliam conventui de Clusmonustra sabbato proximo post octavas festi Corporis Christi, anno in presenti emanatas formam possessionarie statutorie ac contradiccionis et citacionis <dies>² in se continentes, asserendo accionem et adquisicionem suam in eisdem continens nostro iudiciario conspectui presentare curavit. Cuiusquidem predictae littere regalis tenor talis est: <Urmează scrisoarea lui Ludovic I, regele Ungariei, din 27 mai 1369, nr. 386>. In continencia siquidem littere ipsius conventui de Clusmonustra inter qetera conspeximus haberi isto modo quod cum ipse Jacobus, filiul Mychaelis, accepto Johanne, filio Bord, homine regio et fratre Emerico sacerdote, per ipsum conventum et mandatum regie maiestatis in testimonio transmisso, feria quinta proxima post festum Corporis domini proxime preteritum, ad facies possessionariarum iurium condam Dominici, filii Bezthur, uniusque vicinis et commentaneis eiusdem, legitime inibi convocatis et presentibus accedendo, in dominium dictorum iurium possessionariarum condam Dominici, fratris sui patruelis, mediantribus predictarum litterarum regalium se legitime introduci et sibi statui facere voluissent in ipsa introduccione et statucione, Johannes, filius Johannis, filii Blasii de Chypfud et nobilis domina Anna vocata, relicta eiusdem Johannis, ac Thomas, villicus iobagio earundem, in persona nobilis domine consortis Thome, filii Akus de Hydegvyz, Ursula vocate, contradiccionis velamine obviassent quosquidem eodem die et loco in possessione Galfalua, porcione videlicet ipsius Dominici, in presenciam magnifici viri domini Emerici, voyuode Transsiluani et comitis de Zonuk, domini nostri, citassent racionem contradiccionis eorum reddituros, octavas

vero festi Nativitatis Johannis Baptiste tunc proxime venturas eisdem partibus pro termino comparandi assignassent. Cuius contradiccionis rationem a Johanne, filio Johannis de Chypfud et nobilibus dominabus prenotatis scire volebat Jacobus, filius Mychaelis, prenotatus.

Quo precepto prefatus Johannes, filius Johannis, personaliter pro prefatis vero nobilibus dominabus, Anna et Ursula vocatis, Andreas, filius Herbordi et Ladislaus, filius Johannis de Peterfalua, cum sufficientibus litteris procuratoriis honorabilis capituli ecclesie Transsiluane exsurgentes responderunt ex adverso quod ipsi tempore statucionis et introduccionis dictorum iurium possessionariarum ipsius Dominici, filii Beztur, patris videlicet ipsius domine Anne, relicte Johannis, filii Blasii de Chypfud, predicto pro eo contradixissent quod in dominium dictorum possessionariarum iurium, ex regie benignitate, legitime fuissent introducti. Et licet gracias regales ipsis factas mediantibus vigoribus predictarum litterarum regalium idem dominus rex revocando anulasset tamen ipsa regia benignitas vigore aliarum litterarum suarum ipsos in dominium earundem possessionariarum porcionum ipsius Dominici, filii Beztur, stare permisisset. Et super hoc haberent litteras vigorosas et in instanti, in robur dicte ipsorum, quasdam duas litteras regales patentes, sub predicto sigillo secretario confectas tenorum infrascriptorum exhibere curaverunt. Quarum unius tenor talis fuit: *(Urmează scrisoarea lui Ludovic I, regele Ungariei, din 1 iulie 1369, nr. 400)*. Alterius vero tenoris est: *(Urmează scrisoarea lui Ludovic I, regele Ungariei, din 1 iulie 1369, nr. 401)*.

Quarum litterarum exhibicionibus factis quia idem dominus rex ex serie predictarum litterarum ipse tamen usque suum adventus in partes Transsiluanas fiendum di(sscutionem)⁴ videbatur tum propter sui arduitatem cum eciam de voluntate et petitione ambarum parcium deliberacione ipsius domini nostri Emerici voyuode et regni nobilium partis Transsiluane eandem tamen ad primam et futuram congregacionem generalem eiusdem domini nostri voyuode per ipsum proxime celebrandam duximus prorogandam committentes eciam partibus predictis ut universa eorum litteralia instrumenta sique in facto iam dictarum possessionariarum porcionum haberent confecta et emanata coram eodem domino nostro voyuoda et regni nobilibus in eodem termino exhibere teneantur, quibus ursoris idem dominus noster voyuoda unacum eisdem nobilibus regni iudicium et iusticiam facere valeat inter partes prenotatas dominio permitte.

Datum in Sancto Emerico, octavo die termini prenotati, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX° nono.

(Pe verso, de aceași mină:) Pro nobilibus dominabus, relicta Johan(nis filii)¹ Blasii et consorte Thome (filii Akus de Haranglab)² ac Johanne, (filio Johannis, filii)² Blasii (de Chypfud)² contra Jacobum, filium Mychaelis, (filii Pauli de eadem Haranglab)² ad primam et futuram congregacionem domini Emerici voyuode Transsiluani, domini nostri, prorogatoria.

Noi, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, dăm de știre că Iacob, fiul lui Mihail, fiul lui Pavel de Hărănglab, venind înaintea noastră potrivit cuprinsului unei scrisori a noastre de amânare de mai înainte s-a îngrijit să prezinte vederii judecății noastre pentru octavele sărbătorii Nașterii slăvitei Fecioare, de curînd trecut⁵, două scrisori, una a prealuminatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Unga-

riei, însemnată cu pecetea sa de taină, avînd cuprinsul de mai jos, cealaltă, a conventului din Cluj-Mănăstur, dată în prima sîmbătă de după octavele sîrbătorii *Corpus Christi* din anul de față⁶ în formă de scrisoare de punere în stăpînire și cuprinzînd în ea zilele stabilite pentru a se face împotrivire și chemare în judecată, spunînd că pîra și darea sa în judecată sînt cuprinse în această scrisoare. Iar cuprinsul acelei sus-zise scrisori regești este acesta: *⟨Urmează scrisoarea lui Ludovic I, regele Ungariei, din 27 mai 1369, nr. 386⟩*.

Intr-adevăr, din cuprinsul scrisorii aceluiași convent din Cluj-Mănăstur am putut vedea, între altele, că acel Iacob, fiul lui Mihail, împreună cu binevenitul Ioan, fiul lui Bord, omul regelui și cu fratele Emeric, preotul, trimiși ca oameni de mărturie de către acel convent și din porunca maiestății regești, în joia cea mai apropiată de după sîrbătoarea *Corpus domini*, de curînd trecută⁷, venind la fața locului cu privire la drepturile de stăpînire ale răposatului Dominic, fiul lui Bezthur și chemînd acolo în mod legiuit pe fiecare din vecinii și megieșii acestuia prin mijlocirea sus-zisei scrisori regești, cînd au voit să-i pună și să-i treacă în chip legiuit în stăpînirea ziselor drepturi de moșie ale răposatului Dominic, vărul său după tată, la acea punere și trecere în stăpînire Ioan, fiul lui Ioan, fiul lui Blasiu de Ciufud și nobila doamnă numită Ana, văduva aceluiași Ioan, și Toma judele iobag al acestora în numele nobilei doamne numită Ursula, soția lui Toma, fiul lui Akus de Călvasăr, s-au ridicat împotriva sub cuvînt de împotrivire și i-au chemat pe aceștia în acea zi pe moșia Gănești, adică pe partea de moșie a aceluiași Dominic de față cu măritul bărbat domnul Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, domnul nostru, ca să dea socoteală de împotrivirea lor, hotărînd ca soroc de înfățișare pentru părți octavele sîrbătorii Nașterii lui Ioan Botezătorul atunci viitoare⁸; despre temeiul cărei împotriviri, sus-zisul Iacob, fiul lui Mihail voia să afle de la Ioan, fiul lui Ioan de Ciufud și de la nobilele doamne sus-numite.

Înțelegînd aceasta sus-pomenitul Ioan, fiul lui Ioan, el însuși și în numele sus-pomenitelor nobile doamne, numite Ana și Ursula, cît și al lui Andrei, fiul lui Herbord și al lui Ladislau, fiul lui Ioan de Petrești, ridicîndu-se cu scrisori de împuternicire îndestulătoare, ale cînstitului capîtlu al bisericii Transilvaniei, au răspuns la rîndul lor că ei în timpul punerii și trecerii în stăpînirea ziselor drepturi de moșie ale aceluiași Dominic, fiul lui Bezthur, adică tatăl acelei doamne sus-zisă, văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu de Ciufud, s-au împotrivit pentru aceea că și au fost puși din bunătatea regească în chip legiuit în stăpînirea ziselor drepturi de stăpînire. Și, deși acel domn regele, revenind asupra milostivirilor regești făcute acelorora, le-a anulat totuși, aceeași bunătate regească în temeiul altor scrisori ale sale le-a îngăduit lor să rămînă în stăpînirea acelor părți de moșie ale lui Dominic, fiul lui Bezthur. Și cu privire la aceasta au scrisori temienice pe care au avut grijă să le arate numaidecît spre tîria celor spuse, adică două scrisori regale deschise, date sub sus-zisa pecete de taină și arătate mai jos. Cuprinsul unei scrisori a fost acesta: *⟨Urmează scrisoarea lui Ludovic I, regele Ungariei, din 1 iulie 1369, Lypche, nr. 400⟩*. Iar cuprinsul celeilalte scrisori este acesta: *⟨Urmează scrisoarea lui Ludovic I, regele Ungariei, din 1 iulie 1369, Lypche, nr. 401⟩*.

După înfățișarea acestor scrisori, deoarece domnul regele — așa cum se desprinde din cuprinsul sus-ziselor sale scrisori — era totuși de pă-

cum predicto Ladislao dicto Vos, homine vestro, nostrum hominem videlicet fratrem Emericum presbyterum, socium et confratrem nostrum pro testimonio fide dignum ad premissa exequenda duximus transmittendum. Qui demum exinde ad nos reversi per nos diligenter requisiti nobis concorditer retulerunt quod ipsi a sacerdotibus, clericis, nobilibus et ignobilibus a quibus decuisset et licuisset diligenti inquisitione prehabita talem de premissis comperissent veritatem quod Mychael vicecastellanus de Baluanus silvas possessionis ipsius Gregorii, filii Joannis, filii Jacobi de Bethlem, Beud vocate potentialiter occupasset necnon terras arabiles tam ad dictam possessionem ipsius Beud quam etiam ad aliam possessionem eiusdem Malun vocatam in comitatu de Zonuk interiori pertinentes similiter occupando seminari¹ et metere una cum Dominico et Georgio, officialibus de Vice, ac populis de eadem ac asportari fecissent necnon fena defalcassent in preiudicium ipsius Gregorii et derogamen.

Datum feria quarta proxima ante festum beati Mychaelis archangeli, anno prenotato.

Nobilului și cinstului bărbat Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinstire, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria dn Cluj-Mănăstur, prinosul cucernicelor sale rugăciuni.

Să aștepte noblețea voastră că am primit scrisoarea voastră cu acest cuprins: (*Urmează actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 16 septembrie 1369, nr. 420*). Iar noi, încuviințând dreapta voastră cerere, am hotărât să trimitem spre mărturie dimpreună cu sus-numitul Ladislau zis Vos, omul vostru, pe omul nostru vrednic de crezare, anume pe fratele Emeric preotul, soț și frate canonic al nostru, pentru a aduce la îndeplinire cele de mai sus. Aceștia, întorcându-se apoi de acolo la noi, și întrebați de noi cu grijă, ne-au spus într-un glas că, după o sîrguitoare cercetare a preoților, a clericilor, a nobililor și a nenobililor pe care se cădea și se cuvenea să-i cerceteze, au aflat următorul adevăr cu privire la cele de mai sus: că Mihail, vicecastelanul de Unguraș a cotropit cu silnicie pădurile moșiei numite Beudiu a celui Grigore, fiul lui Ioan, fiul lui Iacob de Beclean, și, totodată, împreună cu Dominic și cu Gheorghe, slujbași din Vița și cu oamenii din acel sat cotropind pământurile de arătură ce țin atît de moșia lui numită Beudiu, cît și de pe cealaltă moșie a lui numită Mălin, aflătoare în comitatul Solnocului Dinlăuntru, au pus să se semene, să se secere și să se care bucatele și au cosit și fînătele, spre paguba și nesocotirea numitului Grigore.

Dat în miercurea dinaintea sărbătorii fericitului arhangel Mihail, în anul de mai sus.

Arh. Naț. Magh., Dl.

Orig. hîrtie, cu pecete rotundă din ceară de culoare albă aplicată pe verso.

EDIȚII: Ub. II, p. 328—329.

---

¹ Corect: *seminare*.

(L)odouicus dei gracia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris montis Sancti Angeli dominus, omnibus, Christi fidelibus, tam

presentibus quam futuris, presencium noticiam habituris salutem in omnium salvatore. Cum a nobis pretitur quod iustum et honestum est, decet maiestatem regiam facilem prebere consensum in hiis presertim que suorum videntur comodis¹ subditorum utiliter convenire. Proinde ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod magnificus vir Benedictus, condam banus regni Bulgarie, fidelis noster dilectus sua, item Nicolai et Petri, uterinorum, ac Ladislai, filii Johannis, patruelis fratrum suorum personis ad nostre serenitatis accedendo presenciam, exhibuit nobis quasdam duas litteras, unam nostram patentem, novo et autentico² sigillo nostro consignatam, super collacione universarum possessionum et possessionariarum porcionum Johannis, Ladislai et Petri, filiorum Nexe, olachorum ipsis per nos facta et aliam capituli Chanadiensis, rescriptionalem, super legitima³ statucione earundem confectas, tenorum subsequencium, petens nostram excellenciam humiliter et devote, ut easdem acceptare, aprobare, ratificare, ac pro ipsis, et eorum heredibus universis nostro dignaremur privilegio confirmare. Quarum unius scilicet nostre tenor talis est: *⟨Urmează actul lui Ludovic I regele Ungariei, din 5 iulie 1369, nr. 403⟩*. Alterius vero videlicet dicti capituli tenor is est: *⟨Urmează actul capitulului din Cenad din 30 iulie 1369, nr. 408⟩*.

Nos, itaque, iustis et legitimis supplicacionibus prefati Benedicti, condam bani, sua et dictorum fratrum suorum, in personis nostre humiliter porrectis maiestati, regia pietate clementer exauditis et admissis prectactas litteras nostras et dicti capituli, non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte viciatas, presentibus de verbo ad verbum insertas acceptamus, approbamus, ratificamus; et pro ipsis Benedicto, condam bano, suis fratribus ac eorum heredibus universis de beneplacita voluntate serenissime principisse, domine regine, genitricis nostre carissime, mera regia auctoritate perpetue valituras confirmamus presentis privilegii nostri patrocinio mediante, salvis iuribus aliensis. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus literas nostras privilegiales pendentis et autentici⁴ sigilli nostri dupplicis munimine raboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris domini Ladislai, episcopi Wesprimiensis, reginalis cancellarii et aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno domini M^oCCC^oLX^o nono, octavo, nonas novembris, regni autem nostri anno XX° octavo, venerabilibus in Christo patribus et dominis, Thoma Strigoniensi, decretorum doctore, Stephano Colocensi, sacre pagine magistro, fratre Dominico Jadrensi, Wgulimo Spalatensi, et Ugo Ragusiensi, archiepiscopis, Demetrio Waradiensi, Colomano Juariensi, Stephanno Zagrabiensi, Demetrio Transilvano, Dominico Chanadiensi, Michaelae Agriensi, Wilhermo Quinqueecclesiensi, Johanne Waciensi, Petro Boznensi, Ladislao Nitriensi, Stephano Sirimiensi Nicolao Tininiensi, Demetrio Nonensi, Nicolao Traguriensi, Stephano Farensi, Jacobo Macariensi, Matheo Sibinicensi, Michaelae Scardonensi et Portiua Senniensi, ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Carbaviensi sede vacante; magnificis viris domino Ladislao, duce Opulie, regni nostri palatino, Emerico woyuada Transsilvano, comite Nicolao de Zech, iudice curie nostre, Johanne, magistro tavarnicorum nostrorum, Petro Zudar, totius Sclavonie et magistro pincernarum nostrorum, Simone Dalmacie et Croacie, Nicolao de Machou banis, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum, et Stephano agazonum nostrorum, magistris ac eodem

domino Ladislao, duce, comite Posoniensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

(Pe verso:) Super possessiones filij Nexee.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Monte Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atît celor de acum, cît și celor viitori, care vor lua cunoștință despre cele de față, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Cînd se cere de la noi ceea ce este drept și cinstit se cuvine ca maiestatea noastră regească să-și dea lesne învoirea mai ales la cele ce se arată că vin cu folos spre binele supușilor săi.

Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, venind înaintea luminăției noastre măritul bărbat Benedict, fostul ban al țării Bulgariei, credinciosul nostru iubit, în numele său și al fraților săi buni, Nicolae, și Petru și al vărului său Ladislau, fiul lui Ioan, ne-a înfățișat două scrisori, una deschisă, a noastră, pecetluită cu pecetea noastră cea nouă și autentică cu privire la dania tuturor moșiilor și bucăților de moșie ale românilor Ioan, Ladislau, și Petru, fiii lui Nexe, făcută lor de către noi, și cealaltă de răspuns a capitlului din Cenad, întocmită cu privire la legiuita lor punere în stăpînire, avînd cuprinsurile următoare, rugînd el cu smerenie și supunere înălțimea noastră să binevoim a le primi, încuviința și consfinți și a le întări prin privilegiul nostru pentru ei și pentru toți moștenitorii lor. Cuprinsul uneia din ele și anume al scrisorii noastre este acesta: *Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 5 iulie 1369, vezi nr. 403*.

Iar, cuprinsul celeilalte, adică a zisului capitlu, este acesta: *Urmează actul capitlului din Cenad, din 30 iulie 1369, vezi nr. 408*.

Noi, așadar, ascultînd și încuviințînd milostiv, cu bunătate regească, dreptele și legiuitele cereri ale sus-zisului Benedict, fostul ban, înaintate cu smerenie Maiestății noastre în numele său și al zișilor săi frați, primim, încuviințăm, și consfințim sus-zisa noastră scrisoare și a zisului capitlu, fiind fără răsături, fără tăieturi și nevătămate în vreo parte a lor, cuprinzîndu-le din cuvînt în cuvînt în cele de față; și cu buna învoire a prea luminatei principese doamnei regine, preascumpa noastră mamă, și din deplina noastră putere regească le întărim pentru acel Benedict fostul ban și pentru frații săi, și toți moștenitorii lor, prin ocrotirea privilegiului nostru de față, ca să aibă putere în veci, fără vătămarea drepturilor altuia. Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru dăm scrisoarea noastră privilegială de față întărită cu puterea pecetii noastre duble, atîrnate și autentice.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau, episcopul de Vesprim, cancelarul reginei și vicecancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă, în a opta zi înainte de nonele lui noiembrie, iar în anul domniei noastre al douăzeci și optulea; venerabili întru Hristos părinți și domni, Toma arhiepiscopul de Strigoni, doctor în dreptul canonic, Ștefan de Caloce, doctor în teologie, fratele Dominic de Zara, Ugolin de Spalato și Ugo de Raguza; precum și episcopii: Dumitru al bisericii de Oradea, Coloman, de Győr, Ștefan de Zagreb, Dumitru al Transilvaniei, Dominic de Cenad, Mihail de Agria, Vilhelm de Pécs, Ioan de Vaț, Petru al Bosniei, Ladislau de Nitra, Ștefan al Sirmiului, Nicolae de Knin, Dumitru

de Nona, Nicolae de Trau, Ștefan de Faro, Iacob de Macarska, Matei de Sabenico, Mihail de Scardona și Portina de Segno, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu, scaunul de Krbava fiind vacant; măriții bărbați, domnul Ladislau, ducele de Oppeln, palatin al regatului nostru, Emeric, voievodul Transilvaniei, comitele Nicolae de Zech, judele curții noastre, Ioan marele nostru vistier, Petru Zudar, banul întregii Slavonii și marele nostru paharnic, Simion banul Dalmației, și al Croației, și Nicolae banul de Mačva Pavel marele nostru stolnic, Ioan marele nostru ușier și Ștefan marele nostru comis și același domn Ladislau ducele, comite de Pojon, și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

(*Pe verso:*) Cu privire la moșiile fiilor lui Nexe.

Arh. Naț. Magh., Dl., Col. Muzeului Național.

Orig. perg., cu fragmente de pecete atârnată cu șnur împletit din mătase verde și roșie.

EDIȚII: *Ortway*, I, p. 112—114.

¹ Corect: *commodis*.

² Corect: *authenticus*.

³ Corect: *legitima*.

⁴ Corect: *authentici*.

427

1369 octombrie 29 (*octavo Nonas Novembris*)

Ludovic I, regele Ungariei, întărește arhiepiscopiei de Strigoniu toate moșiile ce se află în stăpânirea sa de treizeci și doi de ani încoace, în oricare din comitatele regatului s-ar afla ele și oricum s-ar numi acestea. În lista demnitarilor, între alții: Dumitru, episcop de Oradea, Emeric, voievodul Transilvaniei.

Bibl. Univ. Budapesta, Col. Cornides.

Copie simplă.

EDIȚII: *Battyán*, III, p. 215—216.

428

1369 noiembrie 5, Buda

Nos, Lodovicus, dei gratia rex Hungarie, significamus tenore presentium quibus expedit universis, quod nos, consideratis fidelitatibus et fidelium servitiorum meritis Georgii, filii magistri Jakch, quibus ipse, in cunctis nostri et regni nostri negotiis, prosperis et adversis iuxta sue possibilitatis exigentiam nostre studuit complacere maiestati et se reddere gratiosum utique et acceptum, pro tot itaque et tantorum servitiorum suorum meritis, quasdam possessiones, Solymus et Mon vocatas, in comitatu de Zolnok existentes, condam Emerici, filii Mykyd de Doboka, hominis sine herede decessi, nunc, ut idem Georgius dicit, apud manus suas¹ et fratrum suorum infrascriptorum habitas fore asserens certis ex causis, ipsas eidem Georgio et, per eum dicto Jakch patri, item Stephano, Ladislao, Andree, Dionisio et Johanni, fratribus suis, eorumque heredibus et posteritatibus universis, pro ulteriori conservatione dictarum possessionum omni eo iure, quo nostre incumbunt collationi sub hiisdemque veris metis et antiquis quibus actenus habite extiterunt et possesse, nove nostre donationis titulo dedimus et contulimus, iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas et habendas salvis iuribus alienis.

Datum Bude, in festo beati Emerici confessoris, anno domini M^{mo} trecentesimo sexagesimo nono.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, facem cunoscut prin cuprinsul celor de față tuturor căora se cuvine că, ținînd seamă de faptele de credință și vrednicia credincioaselor slujbe ale lui Gheorghe, fiul magistrului Jakch, prin care s-a silit după putința sa să ne intre în voie și să se arate îndatoritor și plăcut maiestății noastre, în toate treburile și norocoase și nenorocoase ale noastre și ale regatului nostru, noi, pentru vrednicia slujbelor sale atît de multe și de mari — întrucît ne spune că niște moșii numite Șoimuș și Naimon, aflătoare în comitatul Solnoc, ale răposatului Emeric, fiul lui Mykyd de Dăbica, om care a murit fără moștenitor, se află acum din anumite pricini — precum zice acel Gheorghe — în mîinile sale și ale fraților săi mai jos scriși —, am dat și am hărăzit, în chip de danie nouă a noastră, acelui Gheorghe și prin el zisului Jakch, tatăl său, precum și lui Ștefan, Ladislau, Andrei, Dionisie și Ioan, frații lui, cît și moștenitorilor și tuturor urmașilor lor, acele moșii pentru a le ține și mai departe zisele moșii cu tot acel drept, cu care țin de dreptul nostru de danie, și în aceleași adevărate și vechi hotare în care au fost ținute și stăpînite pînă acum, ca să le stăpînească și să le aibă pe veci și nestrămutat, fără vătămarea drepturilor altora.

Dat la Buda, la sărbătoarea fericitului Emeric Mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wesselényi din Jibou.

Transumpt în actul lui Sigismund, regele Ungariei, din 13 ianuarie 1406.

---

¹ Scris deasupra rîndului, probabil de o altă mînă.

429

1369 noiembrie 8, Turda

Nos, Emericus, woyuoda Transilvanus et comes de Zonuk, memorie commendamus quod in congregatione nostra generali, universitati nobilium ac alterius cuiusvis status et conditionis hominum dicte partis Transsilvane, die dominico proximo post festum Omnium sanctorum Torde celebrata, discretus vir, magister Nicolaus, archidiaconus de Zonuk, decanus ecclesie Transsilvane, de medio aliorum consiliorum personaliter exurgendo, per modum protestationis nobis, in personis dominorum de capitulo ecclesie predicte, curavit declarare eomodo quod quidam nobiles, in vicinitate possessionum ipsorum, Noglok, Kopan et Zyluas vocatarum, in comitatu Albensi habitarem, specialiter autem Bakou Magnus cum fratribus et proximis suis de Cuch, circumquaque existentes et commorantes, fructus et utilitates earundem possessionum ipsorum contra eorum voluntatem fruerentur et uterentur, in preiudicium eorundem valde magnum.

Unde, facta huiusmodi protestatione, idem dominus decanus in personis predictorum dominorum de capitulo predicte ecclesie Transsilvane universos vicinos et commetaneos dictarum possessionum undique existentes, ab ulteriori usu et fruitione memoratorum possessionum ipsorum fructumque ac utilitatum earundem violenta perceptione prohibuit et inhibuit palam et manifeste coram nobis. In cuius prohibitionis et protestationis testimonium presentes eisdem concessimus communi iustitia suadente.

Datum quinto die congregationis nostre predictae, in loco prenotato, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} nono.

Noi, Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre că în adunarea noastră obștească ținută la Turda în duminica de după sărbătoarea Tuturor Sfinților¹ cu obștea nobililor și a oamenilor de orice stare și seamă din zisa parte a Transilvaniei, ridicându-se însuși din mijlocul celorlalți împiricinați chibzuitul bărbat magistrul Nicolae, arhi-diaconul de Solnoc, decanul bisericii Transilvaniei, s-a îngrijit să ne aducă la cunoștință în chip de întâmpinare, în numele domnilor din capitlul sus-zisei biserici, că niște nobili care se găsesc și locuiesc de jur împrejur în vecinătatea moșilor lor numite Noșlac, Copand și Silivaș, aflătoare în comitatul Alba, și mai ales Bakou cel Mare, împreună cu frații și rudele sale de Ciuciu culeg și folosesc, împotriva voinței lor, roadele și folosințele acelor moșii ale lor, spre paguba lor nespuse de mare.

Drept aceea, făcând această întâmpinare, acel domn decan a oprit pe față și în chip vădit înaintea noastră, în numele sus-zișilor domni din capitlul sus-zisei biserici a Transilvaniei, pe toți vecinii și megieșii ziselor moșii, oriunde s-ar afla de la folosirea mai departe a pomenitelor lor moșii și de la culegerea silnică a roadelor și folosințelor acestora. Întru mărturia acestei opreliști și întâmpinări le-am dat scrisoarea de față, potrivit dreptății obștești.

Dat în a cincea zi a adunării noastre sus-zise, în locul însemnat mai sus, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. din Alba Iulia, lădița V, nr. 672. Fotocopie de Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369.

Orig. hirtie, cu urme de pecete rotundă, aplicată în document pe verso.

REGESTE: Beke, *Erd. Kápt.*, nr. 672.

---

¹ 4 noiembrie 1369.

Nos, Emericus, wouyoda Transsilvanus et comes de Zonuk, memorie commandantes tenore presentium <significamus quibus expedit universis, quod in>¹ congregatione nostra generali, universitati nobilium et alterius cuiusvis status et conditionis hominum dicte partis Transsilvane, die dominico proximo post festum <Omnium Sanctorum>¹ Torde celebrata, tota universitas nobilium una cum venerabili din Christo patre, domino Demetrio, episcopo Transsilvano, personaliter adherente super facto decimarum <tam in quartis, quam etiam sub cult>ellis² consistentium, pacis tranquillitate quadere et discordias, que hactenus occasione huiusmodi per nonnullos ex eis suscitae fuissent, sopire et remove ac saluti animarum suarum providere sollicit³ cupientes, unanimi, concordii et spontanea voluntate ac proprio motu confessi extiterunt quod nullius temporis in eventu ad decimas eiusdem domini episcopi et sui capituli, tam in quartis, quam etiam sub cultellis existentes, se intromitterent palam vel occulte vel quocunque colore seu occasione adinve<nta, i>mo² quicunque ex eis, quacunque occasione seu colore quesito, ad ipsas decimas se intromittere attemptaret, nec auxilio, nec favore assisterent eidem, sed omnino <se retra>herent² ab eodem et talem seu tales, qui hec facere attempt-

tarent, falsos et iniustos ac convictos fore asserent⁴ seu etiam declararent et asseruerunt coram nobis)².

Datum in Torda predicta, sexto die congregationis nostre prenotate, anno domini Millesimo CCC^{mo}LX^{mo} nono.

Noi, Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, în adunarea noastră obștească ținută la Turda în duminica de după sărbătoarea Tuturor Sfinților⁵ cu obștea nobililor și a oamenilor de orice stare și seamă din zisa parte a Transilvaniei, întreaga obște a nobililor împreună cu venerabilul întru Hristos părinte domnul Dumitru, episcopul Transilvaniei, care era însuși de față, dorind stăruitor să se bucure de liniștea păcii în ce privește dijmele atât cele ce sînt în sferturi, cît și cele de sub răboj și să potolească și să înlăture neînțelegerile care fuseseră stîrnite pînă acum de unii dintre ei din pricina acestor dijme și să se îngrijească de mîntuirea sufletelor lor, au mărturisit cu toții de bună voie și într-un glas și din a lor pornire că niciodată în viitor nu se vor mai amesteca nici pe față, nici în ascuns, sub nici un cuvînt sau prilej născocit, în dijmele domnului episcop și ale capitlului său atât cele ce sînt în sferturi, cît și cele de sub răboj, ci dimpotrivă, oricăruia dintre ei care ar încerca, cu vreun prilej sau sub vreun cuvînt oarecare, să se amestece în acele dijme ei nu-i vor da nici ajutor, nici sprijin, ci se vor trage cu totul la o parte de la acela, iar pe unul sau unii ca aceștia care ar încerca să facă aceasta au spus și au mărturisit și spun în fața noastră că îi vor socoti înșelători, neîndreptățiți și vinovați.

Dat în sus-zisa Turda, în a șasea zi a adunării noastre mai sus însemnate, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

Bibl. Baththaneum, Arh. capitl. din Alba Iulia, lădița I, nr. 184. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369.

Orig. pergament, cu urme de pecete de ceară aplicată în document pe verso.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 184.

¹ Pată de umezeală, întregit pe baza actului din 8 noiembrie 1369, nr. 429.

² Pată de umezeală; întregit pe baza contextului.

³ Corect: *sollicite*.

⁴ Corect: *assererent*.

⁵ 4 noiembrie 1369.

Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, adeverește întîmpinarea făcută în adunarea obștească ținută la Turda, de către Nicolae, arhidiaconul de Solnoc și decan al capitlului din Alba Iulia, în numele bisericii sale, împotriva faptului că Ladislau și Dominic, fiii lui Ștefan de Orosfaia (*Wruzfa*), au ocupat moșiile bisericii Transilvaniei numite Milaş și Comlod (*Komloud*), oprindu-i, totodată, pe aceia de la cotropirea acelor moșii.

Arh. Naț. Magh., Arh. fam. Kállay, nr. 1537.

Orig. hîrtie, cu urmele de pecete de închidere aplicată pe verso.

REGESTE: Kállay, II, p. 148, nr. 1631.

Religiosis viris, conventui ecclesie beate Marie virginis de Kulusmu-nustra, amicis suis, Emericus, voyvoda Transsilvanus et comes de Zonuk, amicitiam paratam cum honore.

Noveritis quod in congregatione nostra generali universitati nobilium et alterius cuiusvis status et conditionis hominum dicte partis Transsilvane, die dominico proximo post festum omnium sanctorum Torde celebrate, Mychael Crispus, hospes de Bunchyda, pro villicis, iuratis, hospitibus et populis de eadem Bunchyda, cum procuratoriis literis nostris iuxta continentiam literarumstrarum citatoriarum pariter et reambulatoriarum ad nostram accedendo presentiam contra Mychaelem de Lona, Nicolaum filium Koplon, Emericum, filium Demetrii, et Ladislaum, filium Elye de eadem Lona, easdem literas vestras reambulatorias asserendo actionem et propositionem eorundem villicorum, iuratorum et hospitum ac populorum de Bunchyda explicari in eisdem nobis presentavit, inter cetera declarantes quod cum iidem villici, iurati, hospites et populi, accepto Stephano, filio Salamonis de Vyssa, homine nostro et fratre Emerico sacerdote testimonio vestro ad nostram literatoriam amicabilem petitionem per vos in testimonium transmissa, feria sexta proxima ante festum beatorum Symonis et Jude¹ apostolorum nunc proxime preteritum, ad faciem predictae possessionis Bunchyda, vicinis et commetaneis suis universis legitime inibi convocatis et presentibus accedendo, metas eiusdem a parte possessionis Lona predictae in locis necessariis erigere voluissent, in ipsarum metarum erectionibus predicti Mychael de Lona, Nicolaus, filius Koplon, Emericus, filius Demetrii, et Ladislaus, filius Elye de Lona predicta, a parte eiusdem possessionis Lona vocata contradictionis velamine obviassent, quos quidem Mychaelem, Nicolaum, Emericum et Ladislaum eodem die et loco iidem noster et vester homines ad presentem nostram congregationem contra annotatos hospites et populos de Bunchyda ad nostram presentiam citavissent, rationem contradictionis eorum reddituros; cuius contradictionis, inhibitionis rationem idem Mychael Crispus scire volebat a nobilibus de Lona prenotatis.

Quibus auditis et perceptis prefati Mychael de Lona, Nicolaus, filius Koplon, Emericus, filius Demetrii et Ladislaus, filius Elye de eadem Lona, personaliter exsurgentes responderunt eo modo quod eadem possessio ipsorum Lona vocata, ab eadem possessione Bunchyda nuncupata, certis metis separata et distincta haberetur, prefatique hospites et populi de Bunchyda tempore premisse possessionarie reambulationis et metarum erectionis earundem magnam particulam terre eorum de predicta possessione ipsorum Lona nuncupata occupare et ad eandem possessionem Bunchyda applicare voluissent, super metis autem iam dicte possessionis eorum Lona vocata efficacia haberent instrumenta, que coram nobis posset exhibere. Et ibidem ac in instanti quasdam literas patentes quondam viri magnifici Nicolai, voyvode Transsilvani et comitis de Zonuk, anno domini millesimo CCC^o quinto decimo in Clossuar, quarto die festi beati Martini² confectas, quasdam literas religiosi viri fratris Nicolai abbatis et totius³ conventus vestri eidem Nicolao vaivode rescriptionales sub eodem anno emanatas de verbo ad verbum transscribentes nobis curarunt exhiberi; quarum quidem literarum memorati fratris Nicolai abbatis et vestri conventus continenciis inter cetera comperiebatur isto modo, quod literas predicti Nicolai voyvode recepissent inter cetera con-

tinentes, quod mitterent hominem eorum pro testimonio fidedignum, coram quo Nicolaus, frater⁴ de...⁵ et comes Jula, filius Ortolphi, iudex nobilium homines iam dicti Nicolai vaivode accederent ad faciem possessionis Johannis, filii Petri, Fynta, Mychaelis et Kopplen fratrum eiusdem, Lona vocatam⁶ in comitatu de Doboka existentem⁷ ad eandem vicinis et commetaneis convocatis reambularent per veteres metas et antiquas et si quas metas antiquas destructas invenirent, novis metis erigendo easdem renovarent, si non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, contra eosdem filios Petri ad presentiam dicti Nicolai voyvode citarent ad terminum competentem. Ipse igitur abbas et suus conventus eisdem Nicolai voyvode petitionibus obtemperantes ut tenerentur misissent hominem ipsorum virum idoneum, qui ad eosdem reversus dixisset quod predicti homines dicti Nicolai voyvode in festo beati Galli confessoris tunc proxime preterito, vicinis et commetaneis illis convocatis ipso presente accessissent ad faciem possessionis Lona prenotate et eandem per veteres metas et antiquas reambulando, destructas metas plurimas invenissent, quarum loca apparuissent eis manifeste. Quarum quidem antiquarum metarum et renovatarum, prout idem homo dicti Nicolai voyvode recitasset, cursus talis esset, quod primo inciperetur a parte septentrionali prope domum Inok iobbagionis⁸ castellani⁸, iuxta fluvium Lona vocatum supra duas metas, quarum une esset antiqua, alia nova, que site essent in loco Zazholm; inde ascenderet ad unam aciem, in qua longe eundo directe ad unum or, ubi iungeret duas metas, quarum una esset antiqua, alia nova, abinde descenderet ad unum siccum potok et pertranseundo ipsum ascenderet iterato et eundo perveniret ad unum monticulum, in quo esset una nova meta; abhinc declinaret versus meridiem et iret circa quandem virgultam harazt nuncupatam ad duas metes. Abhinc eundo in eodem colle in fine dicte virgulte perveniret ad unam metam antiquam inde reflecteretur versus meridiem et descendendo iungeret unam metam novam et perveniret ad unum potok Pascaya vocatam, secus quod esset una nova meta, ubi solveret ipsum potok et ad eandem plagam ascenderet ad unam berch, in cuius cacumine iungeret duas metas novas, ubi reflectitur versus occidentem et eundo directe veniret ad unum holm, ubi essent due mete antique. Inde in colle curreret ad alium holm, in quo esset una meta, inde in eodem colle currendo perveniret ad tres monticulos Harumholm vocatos, super quorum tertio finali esset una meta nova, que esset supra villam Borsaharazta nuncupatam, que meta separaret ab ipsa villa Borsaharaztha⁹ et a villa Doboka et ibi terminaretur. Et nullus ex commetaneis vel vicinis tam in reambulatione, quam novarum metarum erectione extitisset eisdem filiis Petri contradictor.

Quarum quidem literarum exhibitionibus factis et perlectis continentis earundem, quia ad separationem et distinctionem predictarum metarum inter easdem possessiones Bunchyda et Lona vocatas separationem et distinguendum iuxta seriem et continentiam preexhibitarum literarum annotati domini Nicolai voyvode nobis et iudicibus nobilium iuratisque assessoribus ac universis nobilibus ipsi congregationi nostre adherentibus, homines nostri sub vestris testimoniis transmitti debere videbantur, ideo vestram requirimus amicitiam diligenter per presentes, quatenus vestros mittatis homines pro utrisque partibus pro testimoniis fidedignos, quibus presentibus Nicolaus vel Johannes, filii Petri de Badugh, aut Johannes Tancz de Chamafaya, sive Ladislaus dictus Wos de Sancto

Egidio, seu Stephanus, filius Salomonis de Vysa, pro parte predictorum hospitum et populorum de Bunchida actorum, item Barrabas de Olnuk, vel Johannes, filius Dionysii de Zyluas, aut Johannes, filius Michaelis de Marou, sive Johannes, filius Pauli de Chamafaya, pro parte dictorum nobilium de Lona in causam attractorum, aliis absentibus, homines nostri in octavia festi beati Georgii martyris nunc venturis ad facies predictarum metarum in eisdem literis domini Nicolai voyvode contentarum, vicinis et commetaneis prescriptarum possessionum Bunchyda et Lona vocatarum legitime convocatis et partibus vel earum legitimis procuratoribus presentibus accedendo, primo iuxta seriem et continentiem preexhibitaram literarum ipsius domini Nicolai vayvode metas eiusdem possessionis Lona reambulent et si ipse mete bono modo et apparenter inveniri poterunt, tunc novas metas in locis necessariis erigendo sub eisdem metis in eisdem literis domini Nicolai voyvode contentis et expressis, ipsam possessionem Lona eisdem nobilibus de Lona committant et relinquunt perpetuo possidendam; si vero ipse mete bono modo et apparenter inveniri nequirent, tunc metas et cursus metales eiusdem possessionis Bunchyda secundum demonstrationem supradictorum hospitum et populorum de Bunchyda ex parte ipsius possessionis Lona separantes reambulent et si partes in aliqua particula terre ibidem discordes extiterint, tunc ipsam particulam terre contentiosam et litigiosam regali mensura, si mensurari poterit mensurando, vel si mensurari nequiret, visu considerando, una cum aliis probis viris, deum habendo pre oculis, favore, amore vel odio cuiuslibet partis postergatis, estiment regni consuetudine requirente. Et post hec totius facti seriem, prout fuerit expediens, ad octavum diem dictarum octavarum festi beati Georgii martyris similiter nunc proxime affuturum nobis amicabilem rescribatis.

Datum in Torda predicta, octavo die congregationis nostre predictae, anno domini Millesimo CCC^o LX^{mo} nono.

(Pe verso:) Religiosis viris, conventui ecclesie de Kulusmunustra, amicis suis, pro nobilibus de Lona, contra hospites et populos de Bunchyda, super possessionaria reambulatione, statutione et metarum erectione in octavis festi beati Georgii martyris per nostros et vestros homines modo intra specificato fienda ad octavum diem, earundem octavarum ad iudicem.

Cuvioşilor bărbaţi din conventul bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, prietenilor săi, Emeric, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, cu toată prietenia şi cinstea.

Aflaţi că în adunarea noastră obştească, ținută la Turda în duminica de după sărbătoarea Tuturor Sfinţilor¹⁰, cu obştea nobililor şi a oamenilor de orice altă stare sau treaptă din părţile Transilvaniei, venind înaintea noastră Mihail Creţu, oaspete din Bonţida, în numele juzilor, juraţilor, oaspeţilor şi oamenilor din acea Bonţida, cu scrisoarea noastră de împuternicire, potrivit scrisorii voastre de chemare cât şi de hotărnicire, împotriva lui Mihail de Luna, a lui Nicolae, fiul lui Koplon, a lui Emeric, fiul lui Dumitru şi a lui Ladislau, fiul lui Ilie tot de Luna, ne-a înfăţişat acea scrisoare de hotărnicire a voastră, susţinînd că pîra şi plîngerea acelor juzi, juraţi, oaspeţi şi oameni e lămurită pe larg în acea scrisoare, care arată între altele că, după ce numiţii juzi, juraţi, oaspeţi şi oameni, luînd pe Ştefan, fiul lui Solomon de Vişea, omul nostru şi pe fratele Emeric, preotul, omul vostru de mărturie, trimis de voi ca

martor, la prieteneasca noastră cerere în scris, s-au dus, în vinerea dinaintea sărbătorii de curînd trecute a fericîților apostoli Simeon și Iuda¹¹, la sus-zisa moșie Bonțida, și chemînd acolo în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii ei și fiind aceștia de față, cînd au voit să ridice, dinspre partea moșiei Luna, semnele de hotar în locurile de trebuință, chiar în timpul ridicării acestor semne s-au ridicat împotriva din partea acelei moșii numite Luna sus-zișii Mihail de Luna, Nicolae, fiul lui Koplon, Emeric, fiul lui Dumitru, și Ladislau, fiul lui Ilie din sus-zisa Luna; pe care Mihail, Nicolae, Emeric și Ladislau, omul nostru și al vostru i-au chemat în aceeași zi și în același loc, înaintea noastră la această adunare a noastră, ca să stea față cu sus-pomeniții oaspeți și oameni din Bonțida, pentru a arăta temeiul împotrivirii lor, temei al cărei împotriviri și opreliști numitul Mihail Crețu voia să-l afle de la mai sus-numiții nobili de Luna.

După auzirea și aflarea acestora, sus-zișii Mihail de Luna, Nicolae, fiul lui Koplon, Emeric, fiul lui Dumitru, și Ladislau, fiul lui Ilie, tot de Luna, ridicîndu-se înșiși, au răspuns astfel: că acea moșie a lor, numită Luna, e despărțită și deosebită de aceea moșie numită Bonțida prin semne de hotar neîndoielnice, și că sus-numiții oaspeți și oameni din Bonțida, în timpul pomenitei hotărniciri și ridicări de semne de hotar a acelor moșii, au voit să cuprindă o mare bucată de pămînt a lor din moșia lor numită Luna, și s-o alipească la acea moșie Bonțida, dar cu privire la semnele de hotar ale pomenitei moșii Luna ei au acte temeinice pe care le pot arăta în fața noastră. Și, numaidecît, pe loc, s-au îngrijit să ne arate o scrisoare deschisă a măritului bărbat, răposatul Nicolae, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, întocmită în anul Domnului o mie trei sute cincisprezece, la Cluj, în a patra zi după sărbătoarea fericitului Martin, Mărturisitorul¹², în care era trecută cuvînt cu cuvînt o scrisoare de răspuns către voievodul Nicolae a cuviosului frate Nicolae, abatele și a întregului convent al vostru, dată în același an¹³. Și din cuprinsul acelei scrisori a abatelui Nicolae și a conventului vostru se vedeă între altele că ei primiseră scrisoarea pomenitului voievod Nicolae, cuprinzînd între altele, să-i trimită spre mărturie pe omul lor vrednic de crezare, față cu care fratele Nicolae de . . . și comitele Julia, fiul lui Ortholf, jude al nobililor, oamenii pomenitului voievod Nicolae, să meargă la moșia numită Luna a lui Ioan, fiul lui Petru și a lui Fynta, Mihail și Koplon, frații lui, aflătoare în comitatul Dăbîca, chemînd pe vecini și megieși, s-o hotărnicască după vechile ei semne de demult, și, dacă vor găsi unele semne de hotar vechi stricate, să le reînnoiască ridicînd noi semne, dacă nu se va face vreo împotrivire; iar dacă vor fi cumva împotrivitori, să-i cheme pe acei fii ai lui Petru la sorocul potrivit în fața pomenitului voievod Nicolae.

Așadar, acel abate și conventul său, dînd ascultare cererii celuiui voievod Nicolae, precum erau datorî, au trimis spre mărturie pe omul lor potrivit, care, întorcîndu-se la dînșii, le-a spus că sus-zișii oameni ai numitului voievod Nicolae, la sărbătoarea — atunci de curînd trecută — a fericitului Gall Mărturisitorul¹⁴, chemînd acolo vecinii și megieșii s-au dus împreună cu el la sus-pomenita moșie Luna, pe care hotărnicînd-o după bătrînele și vechile ei hotare au reînnoit foarte multe semne stricate, în acele locuri unde li s-au vădit în chip limpede. Iar mersul acestor semne de hotar vechi și reînnoite, după cum spunea omul zisului voievod Nicolae, era următorul: hotarul începe mai întîiu dinspre partea de miazănoapte, aproape de casa Inok, a iobagului castelanului lîngă riul

numit Luna, pe din sus de două semne de hotar, dintre care unul era vechi iar celălalt, nou, și care erau așezate în locul numit Movila Sașilor. De aici suia pînă la o culme pe care, mergînd drept înainte o mare bucată de drum, ajunge pînă la un vîrf la două semne de hotar alăturate dintre care unul era vechi, iar celălalt nou; de acolo hotarul a coborît la o vale seacă, și trecînd-o s-a urcat din nou și mergînd a ajuns la un muncel, pe care se afla un semn de hotar vechi de unde cotind spre miazăzi a ajuns lîngă un hățîș numit Harazt pînă la două semne de hotar. De acolo, mergînd pe acea colină, la capătul zisului hățîș ajungea la un semn de hotar vechi, iar de acolo s-a întors spre miazăzi și coborînd s-a împreunat cu un semn de hotar nou și a venit la un pîriu numit Pascaya, lîngă care se afla un semn de hotar nou, apoi în mersul lui a sărit peste acel pîriu și a suit, tot spre acea parte, pînă la o creastă, în vîrfurile căreia se împreuna cu două semne de hotar noi, de unde o cotea spre apus, și, mergînd drept, ajungea la un dîmb, unde erau două semne de hotar vechi. De acolo, alerga pînă la un alt dîmb, pe care era un semn de hotar, și de acolo alergînd pe aceeași colină, ajungea la trei muncele numite Trei Mobile, iar pe al treilea muncel de la capăt se afla un semn de hotar nou, ce era mai sus de satul numit Borșa, semn ce făcea hotarul dinspre numitul sat Borșa și satul Dăbica, și aci se isprăvea. Și în timpul, atît al hotărnicirii, cît și al ridicării noilor semne de hotar, nici unul dintre vecini sau megieși nu s-a arătat ca împotrivor afară de fiii lui Petru.

După înfățișarea acelei scrisori și citirea cuprinsului ei, întrucît pentru despărțirea și deosebirea pomenitelor semne de hotar ce aveau să despartă și să deosebească între ele acele moșii numite Bonțida și Luna, potrivit rîndurilor și cuprinsului scrisorii înfățișate mai sus a pomenitului domn Nicolae voievodul, noi și juzii nobililor și asesorii jurați și toți nobilii care luau parte la acea adunare a noastră, am găsit că trebuiau trimiși oamenii noștri, împreună cu oamenii voștri de mărturie, de aceea prin cele de față cerem cu stăruință prieteniei voastre să trimiteți spre mărturie pentru amîndouă părțile pe oamenii voștri vrednici de crezare, de față cu care oamenii noștri Nicolae sau Ioan, fiii lui Petru de Badoc, ori Ioan zis Tancz de Ciumăfaia, sau Ladislau zis Vos de Sîntejude ori Ștefan, fiul lui Solomon de Vișea, din partea sus-zisilor oaspeți și oameni din Bonțida, pîrișii, de asemenea Barabas de Birlea sau Ioan, fiul lui Dionisie, de Silivaș, ori Ioan, fiul lui Mihail de Morău sau în lipsa celorlalți, Ioan, fiul lui Pavel de Ciumăfaia, din partea pomeniților nobili de Luna, pîrișii, ducîndu-se la octavele acum viitoare ale sîrbătorii fericitului mucenic Gheorghe¹⁵, la sus-zisele semne de hotare, cuprinse în acea scrisoare a domnului Nicolae voievodul, și chemînd în chip legiuit pe vecinii și megieșii sus-scriselor moșii numite Bonțida și Luna, și fiind de față părțile sau legiuiții lor împuterniciți, să hotărîncească mai întîiu, după rînduielele și cuprinsul sus-înfațișatei scrisori a domnului Nicolae voievodul, semnele de hotar ale moșiei Luna, și dacă, acele semne vor putea fi găsite bune și lămurite, atunci ridicînd semne noi în locurile de trebuință, să încredințeze și să lase acea moșie Luna numiților nobili de Luna, în hotarele cuprinse și arătate în acea scrisoare a domnului Nicolae, voievodul, ca s-o stăpînească pe veci; dacă însă acele semne de hotar nu s-ar putea găsi bune și lămurite, atunci să hotărîncească, după arătarea pomeniților oaspeți și oameni din Bonțida, semnele de hotar și mersul hotarelor acelei moșii Bonțida, care o despart de numita moșie Luna, și dacă asupra vreunei bucăți de pămînt părțile nu

se vor înțelege, atunci, măsurind cu măsura regească — dacă o vor putea măsura acea bucată de pământ în pricină, asupra căreia nu se înțelege, sau dacă nu s-ar putea măsura, prețuind-o din ochi —, împreună cu alți bărbați cinstiți și având pe Dumnezeu în fața ochilor, lăsind de o parte orice părtinire, dragoste sau ură pentru vreuna din părți, s-o prețuiască așa cum cere obiceiul țării. Și după acestea, să aveți bunătatea a ne răspunde în scris, după cum se va cuveni, în a opta zi, de asemenea acum în curînd viitoare a pomenitelor octave ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe¹⁶.

Dat la Turda, în a opta zi a adunării noastre pomenite, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

⟨*Pe verso*:⟩ Cuvioșilor bărbați din conventul bisericii din Cluj-Mănăștur, prietenilor săi, pentru nobilii de Luna, împotriva oaspeților și oamenilor din Bonțida, cu privire la hotărnicirea de moșie, punerea în stăpînire și ridicarea de semne de hotar, ce are să se facă în felul arătat înăuntrul scrisorii de către oamenii noștri și ai voștri, la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, și în a opta zi a acestor octave¹⁷ ⟨se va raporta⟩ judeului.

Arh. Naț. Magh., DL 28 718.

Orig. hirtle, cu urme de pecete rotundă din ceară de culoare deschisă, aplicată în document pe verso.

Cople simplă din anul 1761, la Arh. Stat Cluj-Napoca, arh. fam. Bánffy.

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 162—164 (fragmentar); *Ub.*, II, p. 329—333; *Bánffy*, I, p. 285—290.

¹ Inițial a fost scris: *Philippi et Jacobi*.

² În *Ub.*, p. 330 s-a completat cu *episcopi*.

³ Scris deasupra rîndului.

⁴ Inițial a fost scris *filius*.

⁵ Rupt cca 1,5 cm.

⁶ Corect: *vocate*.

⁷ Corect: *epistentis*.

⁸ Întregit după copia din anul 1761.

⁹ Astfel în text.

¹⁰ 4 noiembrie 1369.

¹¹ 26 octombrie 1369.

¹² 14 noiembrie 1315.

¹³ Vezi și *DIF-C*, *veac. XIV*, I, p. 244—246.

¹⁴ 16 octombrie 1315.

¹⁵ 1 mai 1370.

¹⁶ 8 mai 1370.

¹⁷ 16 mai 1370.

Religiosis viris, conventui ecclesie de Kulusmonustra, amicis suis, Emericus, woŷuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, amicitiam paratam cum honore. ⟨*Noveritis*⟩¹ quod in congregacione nostra generali universitati nobilium et alterius cuiusvis status et condicionis hominum dicte partis Transsiluane die dominico proximo post festum Omnium sanctorum, Torde celebrata, Thomas, filius Nicolai, in persona nobilis domine Katherine, consortis sue, filie videlicet Gyula, filii Zombur de Zylvas, de medio aliorum causidicorum coram nobis consurgendo, quasdam litteras patentes excellentissimi principis, domini nostri Lodouici, dei gracia incliti regis Hungarie, super gracia eidem nobili domine et per consequens dicto Thome per ipsum dominum nostrum regem facta confectas

per omnia hunc tenorem continentes nos presentavit: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 31 mai 1369, Vișegrad, nr. 389⟩*. Quorum litterarum exhibicionibus factis et perlectis continenciis earundem, prefatus Thomas, filius Nicolai, predictam *⟨nobilem⟩*¹ dominam consortem suam in dominium premissi sui iuris ratione pretacte quarte filialis de prefatis possessionibus eiusdem Gyula patris sui sibi *⟨provenire⟩*¹ debentis per viam iusticie introduci et statui postulavit, via quia ad ipsam introduccionem et statucionem faciendam homo noster sub vestri hominis testimonio transmitti debet necessario. Ideo vestram amicitiam presentibus requirimus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum quo presente Johannes, dictus Elus de Poka, vel Jacobus de Faragou, aut Nicolaus, filius Abrahee de Sancto Petro, aliis absentibus, homo noster ad facies prenominarum possessionum accedendo vicinis et commetaneis earundem universis legitime convocatis et presentibus predictam quartam filialem ipsius nobilis domine Katherine sibi de eisdem prevenire debentem iuxta formam premisse gracie regalis statuatur et committatur perpetuo possidendam si non fuerit contradictum; contradictores vero si qui fuerint, citet eosdem contra ipsam dominam in² nostram² presenciam² ad terminum competentem ratione contradiccionis eorum reddituros. Et post hec, totius facti seriem prout fuerit expediens nobis amicaliter rescribatis.

Datum octavo die congregacionis nostre predictae, in loco annotato. Anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} nono.

⟨Pe verso, de aceeași mână:⟩ Amicis suis honorandis, conventui ecclesie de Kulusmonostra, pro nobili domina Katherine, filia Gyule, filii Zombur de Zyluas.

Cuvioșilor bărbați, conventului bisericii din Cluj-Mănăstur, prietenilor săi, Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu toată prietenia și cinstea. Aflați că în adunarea noastră obștească ținută la Turda, în duminica de după sărbătoarea Tuturor Sfinților³ cu obștea nobililor și a celorlalți oameni de oricare stare sau treaptă din zisa parte a Transilvaniei, Toma, fiul lui Nicolae, ridicându-se în fața noastră din mijlocul celorlalți impricinați în numele nobilei doamne Ecaterina, soția sa, adică fiica lui Gyula, fiul lui Zombur de Silvas, ne-a arătat o scrisoare deschisă a preainălțatului principe, domnul nostru Ludovic, prin mila lui Dumnezeu vestitul rege al Ungariei, întocmită de către însuși domnul nostru regele spre milostivirea acestei nobile doamne și prin urmare a zisului Toma, avînd cu totul acest cuprins: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 31 mai 1369, Vișegrad, nr. 389⟩*.

La înfățișarea cărei scrisori, luînd-o și citindu-se cuprinsul ei, pomenitul Toma, fiul lui Nicolae, a cerut să se pună și să se dea în stăpînire pe calea legii mai sus zisei nobile doamne soția sa, în temeiul mai sus amintitei pătrimi cuvenite fiicei, datorată a-i fi dată din pomenitele moșii ale aceluia Gyula, tatăl ei, și că este de trebuință să fie trimis omul nostru sub mărturia omului vostru. De aceea cerem stăruitor prin scrisoarea de față prieteniei voastre ca să trimiteti pe omul vostru vrednic de crezare, ca om de mărturie, în prezența căruia omul nostru, Ioan zis Elus de Păingeni, ori Iacob de Fărăgău, sau, în lipsa acestora, Nicolae, fiul lui Abrahe de Sînpetru, venind la fața locului pe pomenitele moșii și fiind chemați în chip legiuit și fiind de față toți vecinii și megieșii acestor moșii, să-i dea mai sus zisa datorată pătrime cuvenită fiicei din acele moșii acestei nobile doamne Ecaterina, să i-o dea în stăpînire și

să hotărască a o stăpîni veşnic — dacă nu se va face împotrivire — după rînduiala de mai sus a bunăvoinţei regeşti; dacă însă vor fi împotrivitori, să-i cheme în prezenţa noastră împotriva acelei doamne la sorocul cuvenit, după ce vor fi spus temeiul împotrivirii lor. Iar după aceea să ne faceţi cunoscut în scris cu prietenie, împotrivirile făcute pînă atunci, după cum va fi de trebuinţă.

Dat în a opta zi a adunării noastre mai sus zise, în locul mai sus însemnat. În anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mîină:*⟩ Prietenilor săi vrednici de cinste, conventului bisericii din Cluj-Mănăştur, pentru nobila doamnă Ecaterina, fiica lui Gyula, fiul lui Zombur de Silvaş.

Arh. Naţ. Magh., DL. 26865. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1369.
Orig., hîrtie, cu urme de pecete rotundă aplicată în document pe verso.

¹ Pată de umezeală; întregit după sens.

² Scris deasupra rîndului.

³ 4 noiembrie.

Religiosis viris conventui ecclesie beate Marie virginis de Clusmonstra amicis suis, Emericus, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, amicitiam paratam cum honore.

Noveritis quod in congregacione nostra generali universitati nobilium et alterius cuiusvis status et condicionis hominum dicte partis Transsilvane die dominico proximo post festum. Omnium sanctorum, Thorde celebrata, vir discretus domine Nicolaus, archidiaconus de Zonuk et decanus ecclesie Transsiluane, pro honore capitulo ecclesie Transsiluane predictae, cum procuratoriis litteris eorundem, de medio aliorum consurgendo, proposuit eo modo quod per nobiles de Turuzkou et Gyog iobagiones ipsius capituli in Enyd et Orbow commorantes, intra metas et terminos possessionum predictarum sepe sepius perturbarentur et molestarentur in rebus et bonorum ablacionibus eorundem. Cum tamen, per efficaciam¹ instrumenta certis metis olym² cum eisdem nobilibus erectis eedem possessiones ipsorum separate et distincte haberentur et ibidem quedam instrumenta vigorosa inter alias possessiones ipsius capituli metas dictarum possessionum Enyd et Orbow exprimencia nobis curavit exhibere.

Quibus omnibus auditis et perceptis, magistri Nicolaus, filius Stephani, filii Elley de Turuzkou, et Johannes, filius Andree de Gyog, personaliter exurgendo² responderunt eomodo quod ipsi domini de capitulo legitime illic venirent, tunc in talibus locis metas supradictarum possessionum eorum iuxta seriem instrumentorum suorum reambulare possent, in que reambulacione contradiccionis velamine ipsis obviarent in talibus vero locis reambulare possent in qua nullam facerent prohibicionem.

Unde quia ad reambulacionem et separacionem metarum predictarum possessionum homo noster sub vestri hominis testimonio transmitti debet necessario, igitur vestram amicitiam presentibus requirimus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Petrus de Kerestus, vel Mychael de Kutý, officiales de

Sancto Emerico, aut Petrus, filius Martini de Tatee, sive Stephanus, frater suus, seu Bakou de Myhachfolwa, aut Stephanus, filius Johannis de Chongwa, sive Jacobus, filius Myske de Bagou, aliis absentibus, homo noster, in octavis diei Medii quadragesime proxime venturi et aliis diebus (ad id necessariis)³ et congrue sufficientibus, ad facies predictarum possessionum Enyd et Orbou² vocatarum, vicinis et commetaneis ipsorum (universis)⁴ absque ipsis magistris Nicolao et Johanne illic legitime convocatis et presentibus a(cce)dendo⁵ easdem iuxta seriem instrumentorum eiusdem capituli ibidem per legitimum procuratorem ipsorum exhibendo, per veras suas metas, a primis veris metis incipiendo si sunt vel si deesent secundum directos cursus metarum usque ad finales metas reambulent, reambulatas que novis metis in locis necessariis erectis ab aliorum iuribus separando commitat eisdem dominis de capitulo perpetuo possidendas si per ipsis magistris Nicolaum et Johannem aut alios non fuerit contradictum; contradictores vero si qui, exceptis ipsis magistris Nicolao et Johanne, fuerint, citet eosdem contra ipsum capitulum ad octavas festi beati Georgij martiris proxime venturis⁶ in nostram presentiam, rationem contradiccionis ipsorum reddituros. Si vero ipsi magistri Nicolaus et Johannes in aliqua contradixerint tunc ipsos citare non incumbit, qua, cum in lite sint, absque citatione aliquali in eodem termino coram nobis comparendo, rationem contradiccionis eorum reddere apportebit. Et post hec totius facti seriem, ad dictas octavas festi beati Georgy martiris, nobis amicabiliter rescribatis.

Datum in Thorda predicta, octavo die congregacionis nostre prenotate, Anno domini M^o CCC^o LX° nono.

Credincioșilor bărbați, prieteni ai săi din conventul fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Aflați că în adunarea noastră obștească, ținută la Turda, în duminica de după sârbătoarea Tuturor Sfinților⁷ cu obștea nobililor și a oamenilor de orice altă stare sau condiție din zisele părți ale Transilvaniei, ridicându-se din mijlocul celorlalți chibzuitul bărbat, domnul Nicolae, arhidiacon de Solnoc și decan al bisericii Transilvaniei, drept rang al capitlului sus-zisei biserici, cu scrisoare de împuternicire din partea celor din capitlu, a spus că de foarte multe ori iobagii acestui capitlu ce locuiesc la Aiud și Gîrbova sînt tulburați și supărați în bunurile și în strîngerea foloaselor lor din hotarele și marginile moșiilor mai sus zise de către nobilii de Trascău și Geoagiu. Deși acele moșii ale lor le-au avut odinioară despărțite și deosebite prin semne de hotar neîndoielnice, ridicate dinspre moșiile acelor nobili, cu toate acestea s-a îngrijit să ne mai arate tot cu privire la acestea o anumită scrisoare temeinică în care se descriu semnele de hotar ale ziselor moșii Aiud și Gîrbova și de către alte moșii ale aceluia capitlu.

Auzind și înțelegînd toate acestea, magistrul Nicolae, fiul lui Ștefan, fiul lui Elley, de Trascău și Ioan, fiul lui Andrei, de Geoagiu, ridicându-se chiar ei au răspuns astfel, că, dacă acești domni din capitlu ar veni acolo în chip legiuit, atunci, potrivit cuprinsului actelor lor, s-ar putea hotărînici semnele de hotar ale ziselor moșii în acele locuri unde nu s-ar face nici o opreliște; cu privire la hotărnicirea altor semne însă, ei ar putea să se opună cu cuvînt de împotrivire.

De aceea, pentru că este de trebuință să fie trimis omul nostru sub mărturia omului vostru pentru hotărnicirea și despărțirea hotarelor mai

sus ziselor moșii, cerem stăruitor prieteniei voastre prin scrisoarea de față ca să trimiteți ca om de mărturie pe omul vostru vrednic de crezare în fața căruia omul nostru Petru de Cristiș, sau Mihail de Cut, slujbași de Sintimbru, sau Petru, fiul lui Martin de Totoiu, sau Ștefan, fratele său, sau Bakou de Mihalt, sau Ștefan, fiul lui Ioan de Ciunga, ori în lipsa acestora Iacob, fiul lui Myska de Băgău, la octavele în curînd viitoare ale Miezi-Părăsimilor⁸ și în alte zile trebuincioase pentru acest lucru și potrivit de îndestulătoare, care ducîndu-se la fața locului pe mai sus zisele moșii numite Aiud și Gîrbova, și chemînd în chip legiuit și fiind de față acolo toți vecinii și megieșii acestora, pe lângă magiștrii Nicolae și Ioan să hotărînicească moșiile potrivit cuprinsului actului acestui capîtlu arătat tot acolo de către împuternicitul legiuit al acestora, cu adevăratele lor semne de hotar, dacă sînt, începînd de la primele adevărate semne de hotar, care dacă lipsesc, după mersul arătat al notarelor pînă la semnele de hotar de margine și, hotărînite cu noile semne de hotar ridicate în locurile trebuitoare, să hotărîască a le despărți de drepturile altora, și, dacă nu se va face împotrivire de către acei magiștri Nicolae și Ioan sau de către alții, să le stăpînească pe veci acești domni din capîtlu; iar pe împotrivitori, dacă vor fi — lăsînd la o parte pe acei magiștrii Nicolae și Ioan —, să-i cheme înaintea noastră împotriva aceluia capîtlu la octavele curînd viitoare ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe⁹. Iar dacă acei magiștri Nicolae și Ioan se vor împotrivi în ceva, atunci pe ei nu se cuvine să-i cheme fiindcă sînt în pricină, dar va fi potrivit ca ei să spună temeiul împotrivirii lor fără vreo chemare, înfățișîndu-se înaintea noastră la același soroc. Și după aceea să aveți bunătatea să ne răspundeți în scris despre cum s-a desfășurat întreaga pricină de la zisele octave ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe⁹.

Dat la Turda mai sus zisă, în a opta zi a adunării noastre mai sus însemnate. În anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 702. Fotocople la Inst. de Ist. Cluj-Napoca 1369.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăștur din 27 martie — 1 mai 1370, nr. 480.

¹ Corect: *efficacia*.

² Astfel în transumpt.

³ Pată de umezeală de cca 2 cm; întregire probabilă după sens.

⁴ Rupt cca 1 cm; întregit după sens.

⁵ Rupt cca 0,5 cm; întregit după sens.

⁶ Corect: *venturi*.

⁷ 4 noiembrie 1369.

⁸ 20 martie 1370.

⁹ 1 mai 1370.

Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dă de știre că a transferat la curtea regească pentru ziua de 13 ianuarie 1370 (*ad octavas festi Epiphaniarum domini proxime venturas*) din voința și la cerearea părților împricinate dezbaterea de închidere (*finalēm discussionem*) a pricinii dintre capîtlu din Alba Iulia, reprezentat cu scrisoare de împu-

ternicire de Ioan prepozitul și magistrul Nicolae de Ozd, Ladislau, fiul voievodului, și Nicolae de Solnoc, arhidiaconi ai aceluiași capitol, pe de o parte, și Alard, fiul lui Valentin de Doștat (*Hozyuteluke*) pe de altă parte, în legătură cu stabilirea dreptului de stăpânire asupra unei bucăți de pământ în întindere de patru pluguri (*quattuor aratra*) pe care capitolul o pretinde zicând că ea ține de moșia sa numită Boz (*Bozd*) iar Alard, dimpotrivă, o reclamă ca parte a moșiei sale numită Doștat.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 686. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369.
Orig. hîrtie, rupt în două jumătăți, cu numeroase lipsuri și pete de umezeală.

¹ Intregirea datării s-a făcut pe baza actului din 2 iulie 1370, nr. 526.

Nos, Johannes, viceuoyuoda Transsiluanus, memorie commendamus quod in congregacione generali magnifici viri domini Emerici, woyuode Transsiluani, proximo post festum Omnium Sanctorum, Torde celebrata, Johanne, filio Gerew, ab una parte, ex altera domino Ottone, abbate de Clusmonustra, coram nobis personaliter constitutis, per eundem Johannem, filium Gerew, nobis (propos)itum¹ extitit pariter et relatum ministerio vive vocis quod ipse in omnibus factis nocumentis et excessibus ipsi domino abbati (et suis)¹ iobagionibus illatis, ratione quorum idem dominus abbas et sui iobagiones in dicta congregacione domini nostri contradictionem agere voluisset, presente testimonio honorabilis capituli ecclesie Transsiluane, quod per ipsum capitulum presencium serie ad id amicablem transsmitti postulamus, iuxta continenciam litterarum obligatarum iudicum nobilium comitatus de Clus, octavo die festi Epiphanie domini nunc venturis, in possessione eiusdem abbatis predicti Monastur vocata, iobagionibus eiusdem domini abbatis et decem florenos ipsi domino abbati pro suis expensis lite inter ipsos pendente per eundem consumptis plene et pure absque decime parte iudicis omnimodam satisfaccioni inpendere et solvere assumpsisset et assumpsit coram nobis, penam dupli incursum si terminum obmitteret insolvens, tali vinculo mediante, quos, si premissa facere recusaret, ex tunc exceptis premissis omnibus in dictis litteris iudicum nobilium contentis ipsi domino abbati in quinquaginta marcis sine iudicis porcione convinceretur eo facto. In super nos in omnibus premissis ipsi domino abbatis et suis iobagionibus de possessionibus et possessionariis porcionibus eiusdem satisfacere teneremus. Ad quod se prefatus Johannes, filius Gerew, sponte obligavit coram nobis.

Datum in Torda predictae octavo die congregacionis prenotate, anno domini M^o CCC^o LX° nono.

Noi, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, dăm de știre că în adunarea obștească a măritului bărbat domnul Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, domnul nostru, ținută la Turda, în duminica cea mai apropiată de după sărbătoarea Tuturor Sfinților², Ioan, fiul lui Gerew, pe de o parte, iar pe de altă parte domnul Otto, abatele de Cluj-Mănăstur, înfățișându-se ei înșiși în fața noastră, acel Ioan, fiul lui Gerew, ne-a spus și, de asemenea, ne-a arătat prin viu grai că el, pentru toate faptele vătămătoare și nelegiuite săvîrșite aceluiași domn abate și iobagilor săi, cu privire la care acel domn abate și iobagii

săi au voit să facă împotrivire în zisa adunare a domnului nostru, fiind de față omul de mărturie al cinstului capîtlu al bisericii Transilvaniei, pe care-l cerem în chip prietenesc, prin cuprinsul celor de față, ca acel capîtlu să-l trimită pentru aceasta, potrivit cuprinsului scrisorii de îndatorire a juzilor nobililor comitatului Cluj, într-o opta zi a sărbătorii Botezului Domnului, care va veni acum³, în moșia sus-zisului domn abate numită Mănăstur, și-a luat asupra sa de-a dreptul și în chip deplin fără a zecea parte cuvenită judecătorului, să plătească și să achite iobagilor acelui domn abate și acelui domn abate întreaga plată de zece florini pentru cheltuielile făcute de el, pricina între ei fiind în curs de judecată, și chiar își ia acest lucru asupra sa în fața noastră, urmînd a cădea sub pedeapsa plății îndoite dacă nu va ține seama de sorocul de plată; prin mijlocirea acestui legămînt, că dacă se va opune să îndeplinească cele de mai sus, atunci lăsînd de o parte toate cele de mai sus, cuprinse în zisa scrisoare a juzilor nobililor, să-l osîndească pentru acest fapt să dea acelui domn abate 50 de mărci, fără partea judecătorului. În ce ne privește pe noi vom fi datori în temeiul tuturor celor de mai sus să-l despăgubim pe acel domn abate și pe iobagii săi pentru moșiile și părțile sale de moșie. Pentru aceasta sus pomenitul Ioan, fiul lui Gerew, s-a legat de bună voie în fața noastră.

Dat în Turda, sus-zisă într-o opta zi a adunării mai sus însemnate, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

Arh. Naț. Magh., DL. 26 756. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1369.

Transumpt în actul capîtlului din Alba Iulia din 20 ianuarie 1370, nr. 463.

¹ Rupt cca 1 cm, întregit după sens și pe baza contextului.

² 4 noiembrie 1369.

³ 13 ianuarie 1370; vezi și doc. nr. 340.

Nobili viro et honesto, Johanni, viceuoyuode Transsilvano, amico eorum, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, orationum suffragia devotarum. Noverit vestra nobilitas nos litteras vestras recepissee in hec verba: <Urmează actul, lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 22 septembrie 1369, Sîntimbru, nr. 422>. Nos enim, petitionibus vestris ac iustitie annuentes, unacum predicto Johanne, filio Emerici, homine vestro, nostrum hominem, videlicet fratrem Emericum presbiterum, socium nostrum, pro testimonio fidedignum ad premissa exequenda duximus transmittendum. Qui demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, vigesimo secundo die festi beati Michaelis archangeli proxime preteriti, ad faciem predictae possessionis Fratha vocati, vicinis et commetaneis eiusdem legitime undique inibi convocatis et presentibus, accedendo, eandem, iuxta continentiam predictarum litterarum privilegialium honorabilis capituli ecclesie Transsilvane, per cursum metarum in eisdem litteris privilegialibus contentarum reambulassent, novas metas, infra declarandas, iuxta veteres, ubi necesse fuisset, erigendo, reambulataque et ab aliorum possessionibus distinctam et separatam, cum suis utilitatibus et pertinentiis, eo iure eaque plenitudine, qua ipsa ad dictos Andream, filium Galli, Georgium, filium Ladislai, et Emericum, filium Beke, pertinere dinosceretur, statuissent eisdem, nemine contradictore apparente. Cursus autem metarum quibus dicta possessio Fratha vocata distinguntur et separatur, hoc ordine procedun-

tur¹. Primo enim incipiendo a plaga occidentali, in uno magno monte, Arankuthege vocato, supra duas silvas, Agaserdeu et Berekenyes vocatas, duas metas antiquas reperissent, quarum unam renovassent. Deinde descendendo, in eisdem silvis unam metam cursualem erexissent. Abhinc, ad eandem plagam orientalem, in quadam valle unam metam cursualem subfodissent. Deinde ascendendo ad unum berch, Fraua vocatum, versus eandem partem orientis, duas metas antiquas reperissent, quarum unam renovassent. Abhinc in eodem Berch ulterius tendendo versus eandem plagam orientalem, duas metas antiquas invenissent. Deinde per eundem Berch et ad eandem plagam orientalem supra quendam lacum submersum, Sylagtougatya vocatum, similiter duas metas antiquas reperissent. Deinde descendendo ad vallem ipsius piscine, versus sepedictam orientalem plagam tendendo, penes viam, que ducit de Berekenyes ad possessionem Fratha, unam metam cursualem tumulassent; paululum procedendo versus eandem partem orientis, circa finem predictae piscine, unam metam cursualem erexissent. Deinde ascendendo ad quendam Berch et ad duo halum perveniendo, duas metas separantes erexissent; et ibi terminantur mete possessionis Fratha prenotate a parta pretacte possessionis Berekenyes. Retulerunt etiam quod dictam terram litigiosam reambulando et visu considerando, unacum aliis probis viris tunc inibi existentibus, deum et eius iustitiam pre oculis suis habentes, scrupulo cuiuslibet falsitatis procul moto, regni consuetudine exigente, cum silvis et terris arabilibus, absque predicta piscina, pro viginti quinque marcis estimassent; sed eandem piscinam, quantum unus bonus sagittarius ictu sagitte in longitudinem sex vicibus et in latitudinem una vice sagittari posset, tantum se extenderet et propter paucitatem eorundem eandem estimare non potuissent.

Datum in festo beati Martini confessoris, anno prenotato.

Nobilului și cinstului bărbat, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, prinosul cucernicilor sale rugăciuni.

Să aștepta voastră că noi am primit scrisoarea voastră cu acest cuprins: *«Urmează actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 22 septembrie 1369, nr. 422»*.

Noi, așadar, supunându-ne dorinței voastre și dreptății, am hotărât să trimitem spre mărturie dimpreună cu sus-zisul Ioan, fiul lui Emeric, omul vostru, pe omul nostru vrednic de crezare, anume pe fratele Emeric preotul, soțul nostru, spre a îndeplini cele de mai sus. Aceștia, întorcându-se apoi la noi, ne-au spus deopotrivă, că în a douăzeci și două a sărbătorii de curînd trecute a fericitului arhangel Mihail² ducîndu-se la sus-numita moșie Frata și chemînd în chip legiuit acolo de pretutindeni pe vecinii și megieșii ei, și fiind aceștia de față au hotărnicit-o potrivit cuprinsului sus-zisei scrisori privilegiale a cinstului capîtu al bisericii Transilvaniei, după mersul hotarelor cuprinse în acea scrisoare privilegială, ridicînd acolo unde era nevoie lîngă semnele vechi, noile semne de hotar arătate mai jos, și odată hotărnicită, deosebită și despărțită de moșiile altora, am dat-o în stăpînire cu folosințele sale și cele ce țin de ea, sus-numiților Andrei, fiul lui Gall, Gheorghe, fiul lui Ladislau, și Emeric, fiul lui Beke, cu acel drept deplin cu care se știe că țin de ei, fără să se fi ivit vreun împotrivitor. Iar mersul hotarelor prin care zisa moșie Frata se deosebește și se desparte, urmărează astfel: mai întîi, începînd din partea de apus, de pe un deal mare numit Vir-

țul Fintînii de Aur, din sus de două păduri numite Pădurea Stufosă și Berchieșu, au găsit două semne de hotar vechi, dintre care pe unul l-au făcut din nou. De acolo, coborînd în acele păduri, au ridicat un semn de hotar neîntrerupt. De aici, spre aceeași parte de răsărit, într-o vale, au săpat un semn de hotar neîntrerupt. De acolo, urcîndu-se pe o creastă, numită Fraua, spre aceeași parte de răsărit, au găsit două semne de hotar vechi, dintre care pe unul l-au reînnoit. De aici îndreptîndu-se mai departe pe aceeași creastă, spre aceeași parte de răsărit, au dat de două semne de hotar vechi. De acolo, pe aceeași creastă și în aceeași parte de răsărit, din sus de un lac afund, numit Zăgazul Lacului lui Sylak, au găsit, de asemenea, două semne de hotar vechi. De acolo, coborînd în valea aceluia leșteu și îndreptîndu-se spre des-pomenita parte de răsărit, pe lîngă drumul ce duce de la Berchieșu la moșia Frata, au ridicat un semn de hotar neîntrerupt; înaintînd puțin spre aceeași parte de răsărit au ridicat un semn de hotar neîntrerupt lîngă capătul sus-zisului leșteu. De acolo urcînd pe o creastă și ajungînd la două mături, au făcut două semne de hotar despărțitoare; și acolo se sfîrșesc semnele de hotar ale sus-numitei moșii Frata dinspre sus-zisa moșie Berchieșu. Au mai spus că, împreună cu alți bărbați cinstiți atunci de față, avînd pe Dumnezeu și dreptatea lui în fața ochilor, îndepărtînd orice gînd de înșelătorie, hotărnicînd și socotînd din ochi numitul pămînt în pricină, l-au prețuit așa cum cere obiceiul țării, împreună cu pădurile și pămînturile de arătură, fără leșteul pomenit, la douăzeci și cinci de mărci; iar acel leșteu se întinde în lungime cît poate arunca un arcaș bun de șase ori cu săgeata, iar în lățime cît poate arunca odată, și că din pricină că earu puțin, nu l-au putut prețui.

Dat la sărbătoarea fericitului Martin Mărturisitorul, în anul suspomenit.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Suky.

Transumpt în actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 20 ianuarie 1370, nr. 464.

¹ Corect: *procedunt*.

² 20 octombrie 1369.

Nos, Emericus, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendamus quod in congregacione nostra generali universitati nobilium et alterius cuiusvis status et condicionis hominum dicte partis Transsiluane, die dominico proximo post festum Omnium Sanctorum, Torde celebrata, discretis vir, dominus Nicolaus archydiaconus de Zonuk. pro honorabili capitulo ecclesie Albensis Transsiluane cum procuratoriis litteris eiusdem de medio aliorum consurgendo, contra religiosum virum, dominum fratrem Johannem, abbatem de Egrus, quasdam litteras patentes Johannis viceuoyuode nostri in Sancto Emerico, octavo die octavarum festi Nativitatis virginis gloriose, anno in presenti confectas, asserens actionem et propositionem honorabilium virorum dominorum de ipso capitulo ecclesie Transsiluane seriose explicari in eisdem, nostro iudicialio examini presentavit.

In quarum tenoribus lucide compariebatur isto modo quod cum idem Johannes, viceuoyuoda noster, in quindenis residence exercitus

legalis, ad octavas festi Nativitatis virginis gloriose proxime preteritas, in partibus Transsilvanis proclamate, unacum nobilibus septem comitatum predictae partis Transsilvane iudiciario pro tribunali sedisset in causas quorumlibet litigantium recto iuris tramite pendere cepisset, inter alios causidicos honorabiles et discreti viri, magistri Ladislaus de Doboka, Nicolaus de Zonuk et Johannes de Dyl̃a, archydiaconi, ad ipsius Johannis viceuoyuode nostri accedentes presenciam, in suis et aliorum dominorum de capitulo ecclesie Transsilvane personis, quasdam quatuor litteras conventui beate Marie virginis de Kulusmunustra, una compositionalem, feria tertia proxime post fastum Corporis Christi, sub anno domini Millesimo CCC^{mo} LX^{mo} octavo, obligationes in se habentem, et tres iudiciales seu omissionales¹, in eodem anno confectas, iudiciario predicti Johannis viceuoyuode nostri presentassent.

In quarum unius, videlicet compositionalis littere² tenore comparisset inter ceteris hunc manifeste quod cum iidem conventui, iuxta morem et antiquam consuetudinem dicti monasterii ipsorum, ad congregationem magnifici viri Nicolai, quondam woyuode Transsilvani et comitis de Zonuk, fratris nostri, bone memorie, universitati nobilium et alterius cuiusvis status hominum partis Transsilvane, in octavis festi Penthecostes in eodem anno proxime tunc preteritis, per ipsum Torde celebratam, unacum religioso viro domino Ottone, abbate seu prelato ipsorum, tres fratres ex ipsis, videlicet Helebrandum, priorem, Vilhelmum custodem et Nicolaum cantorem, presbiteros, socios et confratres ipsorum, pro audiendis confessionibus ibi fiendis destinassent, tandem iidem dominus abbas et predicti tres fratres ipsorum ex inde ad ipsos reversi, eisdem consona voce retulissent in hunc modum quod religioso viro fratre Johanne, abbate monasterii de Egrus, personaliter ab una, necnon discretis viris, magistris Ladislao de Doboka, Johanne de Kykullö³ ac Nicolao de Zonuk, archydiaconis, procuratoribus legitimis dominorum de capitulo ecclesie Transsilvane, vice et nominibus eorundem, sabbato proximo post octavas predictas, parte ex altera, coram ipsis constitutis, per ipsum dominum abbatem de Egrus, spontanea et libera voluntate, confessum extitisset viva voce pariter et relatum quod idem dominus abbas de Egrus pro distinctione metarum cuiusdam particule terre ipsorum ac diversis potenciaris perpetuacionibus et dampnorum illacionibus ipsi capitulo et iobagionibus eiusdem de Chyrgeud per suos iobagiones de Manera factis, ducentos florenos in specie vel monetam ad rationem vel valorem ipsorum florenum pro tempore currentem, suo et dictorum iobagionum suorum nominibus, in tribus terminis infrascriptis, videlicet sexaginta sex florenos in octavis festi Assumpcionis beate virginis, et alios sexaginta sex florenos in octavis festi beati Mychaelis archangeli, residuos vero videlicet sexaginta octo florenos in octavis festi Omnium sanctorum sese tunc consequenter currentibus, plenarie et sine aliqua diminucione, sine decima et nona partibus de quibus ipse et dicti iobagiones sui se expedire deberent, per ipsos iobagiones suos de Manera coram ipsis persolvere facere assignassent, penam duppli incursuri si quemlibet terminorum preteriret insolutum et in super si ultimum terminum preteriret insolutum ipse et dicti iobagiones sui in facto potencie convicti haberentur.

In aliis autem tribus litteris² omissionalibus⁴ ipse Johannes, viceuoyuoda noster, reperisset isto modo quod prefatus⁵ dominus abbas et iobagiones sui ad ipsam solucionem faciendam in dictis tribus² terminis

non venissent nec misissent, sed mole predictorum gravaminum se opprimi permisissent.

Quarum litterarum exhibicionibus factis et perlectis continenciis earundem, iidem archydiaconi in suis et predictorum dominorum de capitulo personis satisfaccionis complementum impendi postulassent iure exposscente⁶ cuique idem Johannes viceuoyuoda noster perceptis premissis dictos nobiles regni cum eodem in iudicio consedentes in eo utrum ipsis dominis de capitulo ecclesie Transsiluane, iuxta formam et tenorem iamdictarum litterarum composicionalium et obligatarum necnon omissionalium⁷ ipsius conventui de Kulusmonustra de ipsis ducentis florenis et dupplo eorundem ex parte eorundem domini abbatis de Egrus et iobagionum eiusdem de Manera modo quo supra satissfacere⁶ incumberet vel ne, iidem nobiles regni per ipsum Johannem, viceuoyuodam nostrum, requisiti ex parte iamdictorum, domini abbatis et suorum iobagionum de ipsis ducentis florenis et dupplo eorundem litterarum per ipsum Johannem viceuoyuodam nostrum satisfaccionem impendi debere unanima et consona voce affirmassent.

Ideo, idem Johannes, viceuoyuoda noster, comisisset ut dum ipsi domini de capitulo vel eorum legitimi procuratores mediantibus eisdem litteris suis ad ipsum venirent ex parte prefati domini abbatis de Egrus et suorum iobagionum satisfaccionem impenderet congruentem lege et consuetudine regni requirente.

Quarum litterarum exhibicionibus factis et perlectis continencium earundem, prefatus dominus Nicolaus, archydiaconus, eisdem dominis de capitulo ex parte prefatorum domini abbatis de Egrus et suorum iobagionum super facto prescriptorum ducentorum florenorum et dupplo eorundem iusticie complementum per nos impartiri postulavit.

Quibus omnibus auditis et perceptis comes Nicolaus de predicta Monera et Mychael de Kereky, officiales predicti domini abbatis de Egrus de villis Monera predicta et Apathfolua vocatis, in persona eiusdem domini abbatis nomine procuratorio exurgendo, ad solucionem predictorum iobagionum satisfaccionem impenderet congruentem lege et consueidem domino abbati per nos postulaverunt assignari.

Unde nos perceptis premissis unacum iudicibus nobilium iuratisque assessoribus ipsi congregacioni nostre adherentibus tribunale iudicarium nobiscum consedentibus, commisimus decernentes eo modo quod prelibatus dominus abbas de Egrus et, per consequens, iobagiones sui de predicta Monera ac de Apathfolua, de Chanad et de Sorustyn predictos ducentos florenos et dupplum eorundem ita videlicet quod principalem pecuniam videlicet ducentos florenos eisdem dominis de capitulo ac dupplum eorundem ducentorum florenorum, videlicet ducentos florenos nobis iudici in duobus terminis infrascriptis, videlicet in octavis diei Medii Quadragesime et in octavis festi Penthecostes nunc proxime post sese consequenter affuturis, eo videlicet modo quod centum florenos eisdem dominis de capitulo et iterum centum florenos nobis in octavis diei Medii Quadragesime et in octavis festi Penthecostes similimodo centum florenos iamdictis dominis de capitulo et iterum centum florenos nobis persolvere teneantur coram nobis, penam duppli incursuri si quemlibet terminorum predictorum obmissiserunt insolviendo.

Datum in Torda predicta, decimo die congregacionis nostre prenotate, anno domini M^o CCC^o LX^{mo} nono.

Noi, Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre că în adunarea noastră obștească ținută la Turda în prima duminică de după sărbătoarea Tuturor Sfinților⁸ cu obștea nobililor și a oamenilor de orice altă stare sau treaptă din zisa parte a Transilvaniei, ridicându-se din mijlocul celorlalți chibzuitul bărbat, domnul Nicolae, arhidiaconul de Solnoc, pentru vrednicul de cinste capitolul al bisericii de Alba Transilvaniei, cu scrisoare de împuternicire a acelui capitol, împotriva cuviosului bărbat domnul și fratele Ioan, abatele de Igrîș, a înfățișat cercetării noastre judecătorești o scrisoare deschisă a lui Ioan, vicevoievodul nostru, întocmită la Sîntimbru, în a opta zi a octavelor sărbătorii Nașterii Maicii Domnului⁹, în anul de față, spunînd că va lămuri și desluși pîra și plîngerea vrednicilor de cinste bărbați, domnii din acel capitol al bisericii Transilvaniei.

În cuprinsul acestei scrisori se arăta limpede că, pe cînd acel Ioan, vicevoievodul nostru, a stat în scaunul de judecată împreună cu nobilii din cele șapte comitate din sus-zisa parte a Transilvaniei, la cvindenele lăsării la vatră a oastei regești vestită în părțile Transilvaniei, adică la octavele de curînd trecute ale sărbătorii Nașterii Maicii Domnului¹⁰, a început să cîntărească după rînduiala dreaptă a dreptății pricinile unor împricinați, venind înaintea acelui Ioan, vicevoievodul nostru, între alți împricinați, vrednicii de cinste și chibzuții bărbați, magistri, arhidiaconii Ladislau de Dăbica, Nicolae de Solnoc și Ioan de Daia au înfățișat judecății sus-zisului Ioan, vicevoievodul nostru în numele lor și al celorlalți domni din capitolul bisericii Transilvaniei, patru scrisori ale conventului fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, una de împăcare cuprinzînd în ea legămintele, întocmită în marțea de după sărbătoarea *Corpus Christi*¹¹, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și opt, și trei de judecată sau de înaintare a pricinii, întocmite în același an.

În cuprinsul uneia dintre acestea, adică în al scrisorii de împăcare s-a aflat vădit acest lucru că întrucît acei domni din convent au trimis la adunarea obștească a măritului bărbat Nicolae fostul voievod al Transilvaniei și comite de Solnoc, fratele nostru de bună amintire, ținută de el la Turda, la octavele atunci trecute ale sărbătorii Rusaliilor, în același an¹², cu obștea nobililor și a oamenilor de orice altă stare din părțile Transilvaniei, împreună cu cuviosul bărbat domnul Otto, abatele sau prelatul lor, pe trei frați dintre ei, adică pe Helebrand, priorul, Wilhelm custodele și Nicolae cantorul, preoți, soții și frații lor, ca să pună acolo mărturiile lor potrivit obiceiului și datinii vechi a mănăstirii lor; în cele din urmă aceștia, domnul abate și sus-zișii trei frați ai lor întorcîndu-se apoi la ei, le-au spus într-un glas astfel că în sîmbăta de după sus-zisele octave¹³ înfățișîndu-se înaintea noastră însuși cuviosul bărbat, fratele Ioan, abatele mănăstirii din Igrîș, pe de o parte, și pe de altă parte, și chibzuții bărbați, magistri, arhidiaconii Ladislau de Dăbica, Ioan de Cetatea de Baltă și Nicolae de Solnoc, împuterniciții legiuîți ai domnilor din capitolul bisericii Transilvaniei, în locul și în numele acelora acel domn abate de Igrîș, de bună voie și din liberă voință a mărturisit și a spus prin viu grai în numele său și al zișilor săi iobagi că acel domn abate de Igrîș, el și zișii săi iobagi trebuiau să se descarce pentru despărțirea hotarelor unei bucăți de pămînt a acelora și pentru felurite înveșniciri silnice și pentru păgubirile făcute acelui capitol și iobagilor lui din Cergău de către iobagii săi din Mănărade și a statornicit ca înaintea lor să pună să fie plătiți de către acei iobagi ai săi din Mănărade, pe

deplin și fără vreo micșorare, fără a zecea și a noua parte a acestora două sute de florini în naură sau în bani, în socoteala sau prețul umblător al acelor florini în acel an, la trei soroace scrise mai jos, adică șazeci și șase de florini la octavele sărbătorii Adormirii Maicii Domnului¹⁴ și alți șazeci și șase de florini la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail¹⁵, iar pe cei rămași, adică șazeci și opt de florini la octavele sărbătorii Tuturor Sfinților atunci de asemenea trecute¹⁶, el și zișii săi iobagi ar fi fost osîndiți pentru silnicie, urmînd să fie osîndiți la gloabă dacă vreunul din soroace ar fi fost lăsat să treacă și mai ales dacă ultimul soroc ar fi lăsat să treacă.

Iar în celelalte trei scrisori de înaintare a pricinii, acel Ioan, vicevoievodul nostru, a aflat în acest chip că sus-zișii domnul abate și iobagii săi, nu au venit și nici nu au trimis pe cineva la zisele trei soroace spre a face acea plată, ci au îngăduit să fie copleșiți de greutatea sus-ziselor gloabe.

Făcîndu-se arătarea acestor scrisori și citindu-se cuprinsul lor, acei arhidiaconi au cerut în numele lor și al sus-zișilor domni din capitlu să li se dea împlinirea plății, precum cere legea, și acel Ioan, vicevoievodul nostru, după ce a aflat cele de mai sus, și zișii nobili ai țării stînd în scaunul de judecată cu el cu privire la acest lucru dacă se cuvine sau nu să facă dreptate în chipul de mai sus acelor domni din capitlu bisericii Transilvaniei, potrivit chipului și cuprinsului deja ziselor scrisori de învoială și de îndatorire ca și a celei de înaintare a pricinii celui convent din Cluj-Mănăstur în legătură cu acei două sute de florini și îndoitul lor, din partea acelor, domnul abate de Igriș și iobagii lui din Mănărade, acei nobili ai țării fiind întrebați din partea deja-zișilor, domnul abate și iobagii săi, au spus într-un cuget și într-un glas că potrivit cuprinsului acelor scrisori trebuiau să plătească acelor domni din capitlu îndestularea din acei două sute de florini și îndoitul lor, prin acel Ioan, vicevoievodul nostru. De aceea, acel Ioan, vicevoievodul nostru a hotărît ca, atunci cînd acei domni din capitlu sau împuterniciții lor legiuți vor veni la el prin mijlocirea acelor scrisori ale lor, să plătească îndestularea cuvenită din partea pomenitului domn abate de Igriș și a iobagilor săi, după cum cere legea și datina țării.

Înfățișîndu-se aceste scrisori și citindu-li-se cuprinsul, pomenitul domn Nicolae arhidiaconul, a cerut ca prin noi să le fie făcută acelor domni din capitlu împlinirea dreptății din partea pomeniților, domnul abate de Igriș și iobagii săi, cu privire la mai sus însemnații două sute de florini și îndoitul lor.

Auzind toate acestea și înțelegîndu-le, comitele Nicolae din sus-zisul Mănărade și Mihail de Broșteni, slujbașii sus-zisului domn abate de Igriș din satele numite Mănărade mai sus-zis și Țapu, ridicîndu-se sub nume de împuternicire în numele celui domn abate, au cerut ca noi să statornicim celui domn abate un alt soroc pentru plata sus-zișilor două sute de florini și îndoitul lor.

De aceea noi, înțelegînd cele de mai sus, stînd în scaunul de judecată împreună cu juzii nobililor și asesorii jurați veniți la această adunare a noastră, am hotărît astfel ca pomenitul domn abate de Igriș și prin urmare iobagii săi din sus-zisa Mănărade și din Țapu, din Cenade și din Șoroștin să plătească sus-zișii două sute de florini și îndoitul lor anume astfel ca banii capitali, adică două sute de florini, să fie datori să le plătească acelor domni din capitlu, și, îndoitul celor două sute de flo-

rini, adică două sute de florini să fie datori să-i plătească nouă drept gloabă a judecății la două soroace mai jos scrise, adică la octavele sărbătorii Mieziei Păresimilor¹⁷ și la octavele sărbătorii Rusaliilor ce vor trece curînd după ele¹⁸, anume astfel ca să dea la octavele sărbătorii Mieziei Păresimilor o sută de florini acelor domni din capitlu și nouă tot o sută de florini, iar la octavele sărbătorii Rusaliilor la fel zișilor domni din capitlu o sută de florini și tot o sută de florini nouă, urmînd să cadă sub pedeapsa plății îndoite dacă nu vor lua în seamă să plătească la vreunul din sus-zisele soroace.

Dat la Turda sus-zisă, în a zecea zi a adunării noastre mai sus însemnată, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 145. Fotocopie la Inst. de ist. din Cluj-Napoca / 1365. Orig. perg.

¹ Corect: *obmissionales*.

² Scris deasupra rîndului de aceeași mină.

³ Astfel în orig.

⁴ Corect: *obmissionalibus*.

⁵ Corect: *prefati*.

⁶ Astfel în orig.

⁷ Corect: *obmissionalium*.

⁸ 4 noiembrie 1369.

⁹ 22 septembrie 1369.

¹⁰ 15 septembrie 1369.

¹¹ 13 iunie 1368.

¹² 4 iunie 1368.

¹³ 10 iunie 1368.

¹⁴ 22 august 1368.

¹⁵ 6 octombrie 1368.

¹⁶ 8 noiembrie 1368.

¹⁷ 27 martie 1370.

¹⁸ 9 iunie 1370.

Amicis suis honorandis, capitulo ecclesie Transsiluane.

Quod magister Johannes, filius Petri dicti Chech de Diznoyo, ad nostram accedendo presentiam nobis per modum protestationis significare curavit quod ipse omnes literas et instrumenta super omnibus possessionibus suis confecta et emanata causa maioris conservationis et cautele in claustro beati Nicolai confessoris in Tolmasch constructo seu habito reposuisset, quod claustrium per Layk vaivodam Transalpinum omnino crematum exstitisset, in quo claustro omnes litere et instrumenta combusta et cremata exstitisent. Super quo vestram amicitiam presentibus petimus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Sandor de Dalya vel Michael, filius Pauli Deway de Kereky, aut Stephanus, filius Andree de Balasfalwa, sin Alardus, filius Alardi de Wyzakna aliis absentibus, homo noster ab omnibus, quibus incumbit meram de premissis experiatur veritatem quam tandem amicabiliter nobis rescribatis.

Datum in Zentemrich, feria tertia post festum beati Martini confessoris, anno domini M^o CCC^o LX^{mo} nono.

Prietenilor săi vrednici de cinstire din capitlul bisericii Transilvaniei.

Magistrul Ioan, fiul lui Petru zis Chech de Cîsnădie, venind înaintea noastră s-a îngrijit să ne aducă la cunoștință în chip de întâmpinare că, spre mai bună păstrare și cheazășie, el și-a pus toate scrisorile și actele sale, întocmite și date cu privire la toate moșiile sale, în mănăstirea fericitului Nicolae Mărturisitorul, aflătoare și clădită în Tâlmăciu, care mănăstire a fost arsă pînă în temelii și pîrjolită de către Vălaicu, voievodul Țării Românești, și în această mănăstire i-au fost arse și mistuite de foc toate scrisorile și actele lui. Pentru aceasta, prin cele de față rugăm stăruitor prietenia voastră să trimiteți spre măturie pe omul vostru vrednic de crezare, față cu care omul nostru Alexandru de Daia, sau Mihail, fiul lui Pavel Deway de Broșteni, ori Ștefan, fiul lui Andrei de Blaj, sau Alard, fiul lui Alard de Ocna Sibiului, în lipsa celorlalți, să cerceteze de la toți, de la care se cade, adevărul curat despre cele de mai sus, drept care apoi să aveți bunătatea să ne răspundeți în scrisoarea voastră.

Dat la Sîntimbru, în marțea de după sărbătoarea fericitului Martin Mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

Arh. Naț. Magh., Dl.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia din 28 noiembrie 1369, nr. 444¹.

EDIȚII: Ub., II, p. 333.

REGESTE: Fejér, XI, p. 475; Hurmuzaki-Densușianu, I/, p. 149.

¹ Autenticitatea celor două acte a fost suspectată; (cf. *Onciul*, II, p. 87, nota 158; *Moga*, p. 39—40) pe motiv că Petru, vicevoievodul Transilvaniei, murise, cîndva în intervalul de timp: sfîrșitul anului 1368 — începutul anului 1369 (vezi și *Pall*, p. 502). Pentru același motiv, Karácsonyi (*Tört. Tár*, 1908, p. 32, nr. 36 și p. 34, nr. 38) a considerat că cele două acte sînt false.

Amicis suis honorandis, capitulo ecclesie Albensis Transsiluane¹, Emericus, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, amicitiam paratam cum honore. Noveritis quod Mark, filius Petri de Sancto Martino, personaliter, iuxta continenciam litterarum iudicum nobilium comitatus de Kykulleu citatoriarum, in octavis festi Omnium sanctorum ad nostram accedendo presenciam contra Agustinum, filium Petri de Korough, proposuit eo modo quod ipse quasdam sex curias iuxta consuetudinem possessionis sue videlicet super quas sex homines manare² valerent in eadem possessione sua Korough pro quarta filiali eidem Augustino, filio Petri de Korough, dedisset et contulisset quas ut¹ ipse quietius et tranquillius cum eodem possit perseverari iuxta seriem suorum instrumentorum metis et metarum distincionibus eidem ab aliis partibus cum omnibus utilitatibus suis separare et extradare vellet iusticia mediante; et ibidem quasdam litteras vestras patentes, anno domini Millesime CCC^{mo} LX^{mo} septimo confectas, tenorem litterarum magistri Ubul, notarii castelani Vyuar comitis comitatus de Kykulleu ac magistri Balad et Ladislai, filii Barabe, iudicum nobilium de eodem anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} primo emantas transscribentes nobis curavit exhibere in quorumquidem litterarum memoratorum magistri Ubul et iudicum nobilium comitatus de Kykullu continencia comparrebatur inter cetera isto modo quod Agustinus, filius Petri, nobilis de Korough ab una parte, ab altera Markus, nobilis de Sancto Martino, accedentes ad presenciam iamdicta-

rum magistri Ubul et iudicum nobilium per eundem Agustinum, filium Petri, coram eisdem magistro Ubul et iudicibus nobilium vive vocis ministerio dictum extitisset pariter et relatum, quod Markus, nobilis de Sancto Martino pro quarta filiali de iure sibi proveniente in possessione sua Korough vocata sex curias iuxta consuetudine possessionis eiusdem Marci videlicet super quas sex homines manere valerent dedisset et assignasset eo modo quod quicumque in processu temporis idem Augustinus, filius Petri, aut sui successores contra eundem Markum vel contra successores eiusdem aliquem litem questionis pro eadem quarta filiali excitaret aut plures possessiones acquirere vellet, extunc idem Augustinus vel sui successores eidem Markou vel successoribus eiusdem quinquaginta marcas prius deponere teneretur et tandem lite questionis contra eundem valeret excitare. Ad quod idem Augustinus, filius Petri, spontanea voluntate se obligasset coram magistro Ubul et iudicibus nobilium prenotatis iuxta seriem litterarum ipsorum predictarum; quibus omnibus perceptis, prefatus Augustinus, filius Petri, personaliter exurgendo formeque a tenori preexhibitarum litterarum nihil alienando ipsam metalem super erectionem et distinctionem dictarum sex curiarum pro quarta filiali per eundem Markum nostro premissis sibi datarum secundum¹ seriem¹ instrumentorum¹ suorum¹ apud¹ ipsum¹ habitatorum¹ benivole et grate acceptare¹ velle affirmavit.

Unde quia ad premissam metalem distinctionem et separationem earundem sex curiarum homo noster sub vestri hominis testimonio necessario transmitti debere videbatur. Ideo vestram amicitiam presencibus petimus reverenter quatenus mittatis hominem pro testimonio fidedignum quo presente Mychael, filius Pauli, vel Ladislaus, filius Barnabe, aut Leukus de Hedruchfa seu Barcha, filius Mike de Kuzepfalu, aliis absentibus, homo noster in octavis festi beati Andree apostoli proxime venturis ad faciem prelibete possessionis Korough accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem legitime convocatis et partibus vel ipsorum legitimis procuratoribus presencibus accedendo prelibatas sex sessiones seu curies ab aliis suis partibus cum omnibus suis utilitatibus videlicet terris arabilibus, pratis, silvis, nemoribus ac aliis quovis nominibus vocabulo vocitatis undeque metis et metarum distinctionibus separando statuatur et committat eidem Agustino perpetuo possidendas, si per aliquos non fuerint contradictum. Vero si qui fuerint citet eosdem contra partem quam decebit ad octavas festi Epiphaniarum domini proxima affuturas in nostram presenciam. Et post hec totius facti seriem ad eosdem octavas festi Epiphaniarum domini nobis amabiliter rescribatis.

Datu in Torda, octavo die octavarum festi Omnium sanctorum predicti, anno domini Millesimo CCC^{mo} LX^{mo} nono.

⟨Pe verso, de aceeași mână:⟩ Amicis suis honorandis, capitulo Transsilvane, pro Agustino, filio Petri de Kourough, contra Mark, filium Petri de Zenthmartun, super possessionaria statucione modo interius expresso in octavis festi Andree apostoli fienda et ad octavas festi Epiphaniarum domini ad iudicanda.

Prietenilor săi vrednici de cinstire din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu toată prietenia și cinstea cuvenită. Aflați că Marc, fiul lui Petru de Sîn-mărtin, venind el însuși înaintea noastră la octavele sărbătorii Tuturor Sfinților³, împotriva lui Augustin, fiul lui Petru de Coroiu, potrivit cu

scrisoarea de chemare în judecată a juzilor nobililor din comitatul Țirnavă, ne-a spus astfel că el a dat și a hărăzit, drept pătrimeă cuvenită fiicei, lui Augustin, fiul lui Petru de Coroiu, șase curți din moșia lui numită Coroiu, după cum cere datina, bune pentru a găzdui șase {familii de} oameni, pe care ar vrea să le despartă și să arate, pe calea dreptății, potrivit cuprinsului actelor sale, hotarele și semnele despărțitoare de hotar ale ei de celelalte părți, cu toate folosințele sale, așa încât să poată rămâne în pace și liniștit dinspre această pricină; și tot atunci s-a îngrijit să ne arate o scrisoare deschisă de-a voastră, întocmită și transcrisă în anul Domnului o mie trei sute șaiszeci și șapte, potrivit cuprinsului scrisorii magistrului Ubul, notarul castelan de Varolea, comite al comitatului Țirnavă, și a magiștrilor Balad și Ladislau, fiul lui Baraba, juzii nobililor din același comitat, scrisoare dată în anul Domnului o mie trei sute șaiszeci și unu, în cuprinsul cărei amintite scrisori a magistrului Ubul și a juzilor nobililor comitatului Țirnavă, se arată între altele că, pe de o parte Augustin, fiul lui Petru, nobilul de Coroiu, iar de cealaltă Mark, nobilul de Sînmartin, venind înaintea deja zișilor magiștri Ubul și a juzilor nobililor, prin osteneală acestui Augustin, fiul lui Petru, a spus și a arătat deopotrivă în fața celui Ubul și a juzilor nobililor, prin viu grai, că Mark, nobilul de Sînmărtin a dat și a trecut în stăpînire drept pătrimeă cuvenită fiicei din dreptul ce i se cuvenea în moșia sa numită Coroiu șase curți potrivit datinei din moșia acestui Mark, adică șase curți în care ar vrea să așeze oameni, astfel că oricine în scurgerea vremii, fie Augustin, fiul lui Petru, fie urmașii săi ar pricinui vreo pricină de plîngere pentru acea pătrimeă cuvenită fiicei, sau împotriva lui Mark, sau împotriva urmașilor acestuia, sau ar vrea să dobîndească mai multe moșii, atunci acest Augustin sau urmașii săi să fie datori să plătească mai întîi celui Mark sau urmașilor lui 50 de mărci și apoi să poată porni cercetarea pricinii împotriva celui Mark. La care lucru același Augustin, fiul lui Petru, s-a legat de bunăvoie în fața magistrului Ubul și a mai sus însemnaților juzi ai nobililor, potrivit cuprinsului acelor mai sus zise scrisori; după ce toate au fost înțelese, pomenitul Augustin, fiul lui Petru, ridicîndu-se el însuși și neînstrăinînd nimic din cuprinsul rînduiei scrisorii de înmînare, a spus că vrea să primească cu recunoștință și bunăvoință cu privire la această ridicare și despărțire a ziselor șase curți pentru a fi împopulate drept pătrimeă cuvenită fiicei prin acel Mark de către acesta potrivit cuprinsului actelor sale.

De aceea, se pare că trebuie trimiși, pentru pomenita deosebire și despărțire de hotar a celor șase curți, omul nostru sub mărturia de trebuință a omului vostru. De aceea, cerem cu plecăciune prin scrisoarea de față prieteniei voastre ca să trimiteți pe omul vostru vrednic de crezare ca om de mărturie în fața căruia Mihail, fiul lui Pavel, sau Ladislau, fiul lui Barnaba, sau Leukus de Idrifaia, sau în lipsa acestora omul nostru, Barcha, fiul lui Mike de Chiuza, ducîndu-se la octavele viitoare ale sărbătorii fericitului apostol Andrei⁴ la fața locului pe pomenita moșie numită Coroiu și chemînd acolo, potrivit legii, pe vecinii și megieșii ei, și fiind de față părțile sau împuterniciții legiuîți ai acestora și despărțind cele șase sesii sau curți dinspre celelalte părți ale lor, împreună cu toate cele care țin de ele, adică pămînturi arătoare, lunci, păduri, dumbrăvi și celelalte cu orice nume s-ar numi ele și deosebindu-le prin semne de hotar și despărțindu-le prin acestea să le dea în stăpînirea

și să le încredințeze celui Augustin spre a le stăpîni pe veci, dacă nu se va face vreo împotrîvire de către ceilalți. Iar dacă vor fi împotrîvitori, să-i cheme pe aceștia împotrîva părții cum se cuvine, la octavele viitoare ale sărbătorii Botezului Domnului⁵, înaintea noastră. Și după aceea, să ne scrieți cu prietenie, la acele octave ale sărbătorii Botezului Domnului despre desfășurarea întregii pricini.

Dat la Turda, în a opta zi a octavelor zisei sărbători a Tuturor Sfinților, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

(*Pe verso, de aceeași mină:*) Prietenilor săi vrednici de cinstire din capitlul de Alba Transilvaniei, pentru Augustin, fiul lui Petru de Coroiu, împotrîva lui Mark, fiul lui Petru de Sinmărtin, cu privire la o punere în stăpînire de moșie, ce trebuie făcută în chip răspicat la octavele sărbătorii apostolului Andrei³ și la octavele sărbătorii Botezului Domnului⁴, (în caz că vor fi împotrîvitori) să se judece pricina.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 694. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1367.
Orig. hirtie.

¹ Scris deasupra rîndului de aceeași mină.

² Corect: *manere*.

³ 8 noiembrie.

⁴ 7 decembrie.

⁵ 13 ianuarie 1370.

Nos, Johannes, viceuoyuoda Transsilvanus, memorie commendantes tenore presentium significamus quibus expedit universis quod, in octavis festi Omnium Sanctorum nunc proxime preteritis, Blasius, filius Johannis dicti Fodor de Farago, prout actor, ab una, parte, ex altera vero Johannes dictus Eles de Pokatelke, veluti in causam attractus, iuxta continentiam litterarum nostrarum prorogatoriarum, easdem octavas ipsam prorogationem denotantium, ad nostram accedentes presentiam, nobis confessi sunt oraculo vive vocis quod, licet prefatus Blasius, filius Johannis, in facto cuiusdam terre seu possessionis Almastelek vocate, eundem Johannem, dictum Elees per formam citationis in causam attraxisset, regni consuetudine requirente, ipsaque causa diversis prorogationum cautelis extitisset ventilate seu protolata, tandem tamen, per compositionem et ordinationem quamplurimorum proborum et nobilium virorum pacem partium zelantium, adepta prius nostra iudiciaria concordandi licentia, ut omnis litis et dissensionis materia ac invidie fomes e medio ipsorum evelleretur et ridicitus extirperetur ac ipsi et eorum posteritates sempiterna pacis favore gratulari possent et se mutua vicissitudine fraternaliter amplexare valerent, ad talem pacis et concordie unionem inter se devenissent et devenerunt coram nobis: quod ipsi in predicta terra seu possessione Almastelek vocate¹, in comitatu de Torda existentis², talem inter se irretractabilem et perpetuo duraturam divisionem celebrassent, ut, excepta quarta parte et terre³ unius aratri sufficientis⁴, vigoris instrumentis ad ipsum Johannem dictum Elees pertinere debentium⁵, eandem terram seu possessionem, Almastelek vocatam, cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis quibuslibet, videlicet terris arabilibus, cultis et incultis, campestribus et fimatis, item fenetis et pratis ac silvis et nemoribus et aliis quibuslibet utilitatibus, eidem Blasio, filio Johannis,

et suis heredibus heredumque suorum succesoribus, prefatus Johannes dictus Elees reliquisset, resignasset, imo reliquit et resignavit coram nobis predicta item quarta pars ipsius possessionis Almastelek cum terra ad unum aratrum sufficiente, similiter cum omnibus utilitatibus et pertinentiis quibuscumque, videlicet silvis, nemoribus, pratis seu fenetis ac terris arabilibus et aliis quibuscumque, prefato Johanni dicto Elees et suis heredibus eorumque posteritatibus cessisset in portione, similiter perpetuo possidenda, tenenda et habenda, ita tamen, quod quandoqu岸 predictae partes vel aliqua partium suam portionem a portione adverse partis, mediante testimonio capituli ecclesie Transsilvanice et nostro homine, inibi adductis, sorte interposita, metalibus distinctionibus separare vellet, ad hac habeat facultatem, contradictione partis adverse obviare non valente in hac parte. In quorum omnium premissorum testimonium, presentes litteras nostras patentes eisdem partibus duximus concedendas.

Datum in Torda, octavo die (octavarum)⁶ festi Omnium Sanctorum predictorum⁷, anno domini M^o CCC^o LX° nono.

Noi, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine, că, la octavele de curînd trecute ale sărbătorii Tuturor Sfinților⁸, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amînare care arăta ca soroc al amînării înseși acele octave, venind înaintea noastră Blasiu, fiul lui Ioan zis Fodor de Fărăgău ca pîrîș, pe de o parte, iar Ioan zis Eles de Poca, pe de alta, ca pîrîș, ne-au mărturisit prin viu grai, că deși, după obiceiul țării, sus-zisul Blasiu, fiul lui Ioan, îl dăduse în judecată, pe calea chemării, pe acel Ioan zis Eles cu privire la un pămînt sau moșie numită Almaș și deși acea pricină a fost dezbătută sau amînată prin felurite măsuri de amînare, în cele din urmă prin împăciuirea și rînduiala puse la cale de mai mulți bărbați cinstiți și nobili, care se străduiau să așeze pacea între părți — după ce mai întîi au primit de la noi, ca judecător, voie de a se împăca —, pentru ca orice prilej de judecată și ceartă și tot focul pizmei să fie smuls și stîrpit din rădăcină din mijlocul lor și pentru ca ei și urmașii lor să se poată bucura de veșnica priință a păcii și să fie în stare a se îmbrățișa unii pe alții ca niște frați, au ajuns și, în fața noastră, ajung la acest legămînt de pace și înțelegere și anume: că ei au făcut între ei în sus-zisul pămînt sau moșie numită Almaș, aflătoare în comitatul Turda, următoarea împărțeală de nestricat și veșnic dănuitoare, că sus-zisul Ioan zis Eles a lăsat și a dat și în fața noastră lasă și dă acelui Blasiu, fiul lui Ioan și moștenitorul lui și urmașilor moștenitorilor lui, acel pămînt sau moșie numită Almaș cu toate folosințele sale și cu toate cele ce țin de ea, adică cu pămînturi de arătură, lucrate și nelucrate, necultivate și gunoite, precum și cu finațe și livezi și păduri și dumbrăvi și orice alte folosințe, afară de a patra parte a acelei moșii și un pămînt de un plug, care în temeiul unor acte puternice trebuie să țină de acel Ioan zis Eles, iar sus-zisa a patra parte a acelei moșii Almaș cu pămîntul de un plug, de asemenea, împreună cu toate folosințele lor și toate cele ce țin de ele, adică păduri, dumbrăvi, livezi sau finațe și pămînturi de arătură și oricare altele, au venit ca parte sus-zisului Ioan zis Eles și moștenitorilor lui și urmașilor lor, ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă pe veci, dar așa fel, ca oricînd sus-zisele părți sau vreuna din părți ar voi să despartă cu semne de hotar, prin tragere la sorti, prin mijlocirea omului de mărturie al capitlului bisericii Transilvaniei și a

omului nostru, aduși acolo la fața locului, bucata sa de bucata celorlalte părți, să aibă voie să facă aceasta, fără a-i putea sta în cale, în această privință, împotrivirea părții celeilalte. Spre mărturie tuturor celor de mai sus am hotărît să dăm părților scrisoarea noastră deschisă de față.

Dat la Turda, în a opta zi a sus-ziselor octave ale sărbătorii Tuturor Sfinților, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Bánffy, fasc. 58, nr. 1.

Orig. perg., cu pecete aplicată pe verso.

¹ Corect: *vocata*.

² Corect: *existenti*.

³ Corect: *terra*.

⁴ Corect: *sufficienti*.

⁵ Corect: *debentibus*.

⁶ În orig. lipsește.

⁷ Corect: *predictarum*.

⁸ 8 noiembrie.

442

1369 noiembrie 21, (Oradea)

Capitulul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că potrivit poruncii sale din 29 octombrie 1369, Ștefan de Resighea, omul regelui, și Gheorghe, preot din strana bisericii de Oradea, trimisul capitlului, au cerut lui Nicolae și Mihail, fiii lui Nicolae de Domănești să restituie lui Ioan, fiul lui Petru de *Ponyula*, moșia *Ponyula*, zălogită de tatăl său tatălui acelora. Deoarece nobilii de Domănești n-au dat urmare acestei cereri, Ioan, fiul lui Petru, a depus în păstrare la capitlu suma pentru care a fost zălogită moșia *Ponyula*. Între oamenii regelui este pomenit și Petru de Resighea.

Arh. Naț. Magh., Arh. fam. Kállay, nr. 1542.

Orig. hîrtie, cu pecete de închidere, aplicată pe verso.

REGESTE: Kállay, II, p. 148, nr. 1632.

443

1369 noiembrie 25, Argeș

Ladyzlaus, dei et regis Hungarie gratia, woyuoda Transalpinus et banus de Zeurinio, necnon dux de Ffogaras¹, fidelibus suis, universis ecclesiarum plebanis ac rectoribus, per totam terram Transalpinam et de Fogaras constitutis, suam gratiam et favorem.

Noveritis quod nos, saluti vestre consulentes, per venerabilem in Christo patrem, dominum Demetrium, episcopum ecclesie Transsiluane, cui scilicet ecclesie et eius episcopo a temporibus predecessorum nostrorum ac bone memorie quondam domini patris nostri carissimi, iure diocesano dinossimini² fore subiecti, suffraganeum suum episcopum pro consecrandis et reconciliandis ecclesiis et altaribus, confirmatione in fronte, confessionibus audiendis, penitentiis iniungendis, absolutionibus in casibus episcopalibus impendendis, ac aliis pontificalibus officiis exercendis, necnon pro visitatione et morum reformatione, caritativa correctione et omnia³, que saluti vestre videbuntur fore utilia seu etiam opportuna, ad partes istas ac in vestri medium petivimus destinari seu transmitti. Quapropter, universitati vestre et cuilibet vestrum firmissime precipiendo mandamus per presentes quatenus, dum idem dominus epis-

copus suffraganeus in vestri medium pervenerit, ipsum honorifice suscipiatis¹ et benigne pertractetis, obedientiam debitam sibi impendendo et in premissis, pro vestra salute, suum officium implorando.

Datum in Argyas, in festo beate Catherine virginis et martyris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX nono.

Ladislau, din mila lui Dumnezeu și a regelui Ungariei, voievodul Țării Românești și ban de Severin, precum și duce de Făgăraș, credincioșilor săi, tuturor parohilor și preoților de biserici, rînduiți prin întreaga Țară Românească și în Făgăraș, milostivirea și sprijinul său.

Aflați că noi, purtînd grija mîntuirii voastre, am cerut venerabilului întru Hristos părinte, domnului Dumitru, episcopul bisericii Transilvaniei, biserică și episcop cărora se știe că-i sînteți supuși după dreptul diecesan, din vremea înaintașilor noștri și a răposatului domn de bună pomenire, preascumpul nostru părinte, ca să îndrume sau să trimită în părțile acestea și în mijlocul vostru pe coadjutorul său episcopal pentru sfințirea și sfințirea din nou a bisericilor și altarelor, pentru miruire, pentru ascultarea spovedaniilor, pentru puneri de canoane, pentru dezlegările de dat în pricinile lăsate pe seama episcopilor, și pentru împlinirea altor slujbe episcopoești, precum și pentru vizitația canonică și îndreptarea moravurilor, pentru mustrea părintească și pentru toate cele ce se vor vedea a fi folositoare sau nimerite pentru mîntuirea voastră. De aceea, punînd în vedere obștei voastre și fiecăruia dintre voi acest lucru, vă poruncim cu strășnicie prin cele de față ca, la sosirea domnului coadjutor episcopal în mijlocul vostru, să-l primiți cu cinste și să vă purtați bine cu dînsul, arătîndu-i supunerea convenită și cerîndu-i slujba lui întru cele de mai sus, pentru mîntuirea voastră.

Dat la Argeș, la sărbătoarea fericitei fecioare și mucenice Ecaterina, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

Arh. St. Alba Iulia, Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița 1, nr. 185. Fotocopie la Inst. de Ist. Cluj-Napoca / 1369.

Orig. perg., cu pete de umezeală și cu fragmente de pecete din ceară roșie, aplicată pe verso.

EDIȚII: Battyán, III, p. 217; *Fejér*, IX/4, p. 210—211; *Transilvania*, 1872, p. 54—55; *Hurmuzaki — Densușianu*, I/2, p. 148—149; *Ub.*, II, p. 334; Panaitescu, p. 31—32; *DIR-B*, veac. XIII, XIV, și XV, p. 19—20, 293—294; *DRH-B*, I, p. 12—13; *DRH-D*, I, p. 98—99.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, p. 767, nr. 185; *Documenta Valachorum*, p. 220.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *dignoscimini*.

³ Corect: *omnibus* (rebus).

Nobili viro Petro, vicevaivode Transilvano, amico ipsorum honorando, capitulum ecclesie Transilvane amicitiam paratam debito cum honore.

Noveritis nos literas vestras recepisse in hec verba. {*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei din 13 noiembrie 1369, nr. 439.*}

Nos itaque petitionibus vestris annuentes, una cum praefato Sandor de Dalya, homine vestro, nostrum hominem, videlicet Paulum presbyterum de choro nostro ad premissa exequenda duximus transmittendum. Qui tandem exinde ad nos reversi nobis concorditer retulerunt quod ipsi

feria quarta post festum beati Briccii confessoris ad civitatem Tholmasch pariter accessissent ibique ab omnibus nobilibus et ignobilibus eiusdem comitatus hominibus, quibus decuisset et licuisset, diligenti inquisitione prehabita talem de premissis rescivissent veritatem, quod omnia premissa et quevis premissorum singula sic facta et acta fuissent, prout tenor literarum vestrarum continet predictarum. Nos itaque per legitimas petitiones ipsius literas nostras pendenti sigillo nostro duximus concedendas.

Datum XV° die inquisitionis prenotate, anno domini quo supra.

Nobilului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinstire, capitulul bisericii Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Aflați că am primit scrisoarea voastră cu acest cuprins: *⟨Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 13 noiembrie 1369, nr. 439⟩*.

Noi, așadar, încuviințind cererea voastră, am hotărît să trimitem, împreună cu sus-zisul Săndor de Daia, omul vostru, pe omul nostru anume pe Pavel, preotul din strana noastră, pentru împlinirea celor de mai sus. Aceștia, întorcându-se apoi de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că, în miercurea de după sărbătoarea fericitului Briccius Mărturisitorul¹ s-au dus împreună la orașul Tâlmăciu și acolo, după ce au cercetat cu grijă pe toți oamenii nobili și nenobili — pe care s-a cuvenit și a fost îngăduit — din acel comitat, au aflat următorul adevăr cu privire la cele de mai sus: că toate cele de mai sus și fiecare din cele de mai sus în parte au fost făcute și săvârșite întocmai după cum se arată în cuprinsul pomenitei voastre scrisori. Noi, așadar, la legiuita lui cerere am hotărît să-i dăm scrisoarea noastră cu pecetea noastră atîrnată.

Dat în a cincisprezecea zi a cercetării pomenite, în anul de mai sus al Domnului.

Arh. Naț. Magh., DI.

Orig. perg., cu pecete atîrnată cu șnur de mătase de culoare verde².

EDIȚII: Ub., II, p. 334—335.

REGESTE: Fejér, XI, p. 475; Hurmuzaki-Densușianu, I/2, p. 149.

¹ 14 noiembrie.

² Considerat suspect; cf. doc. nr. 439, nota 1.

Excellentissimo principi domino Lodouico, dei gratia illustri regi Hungarie, domino ipsorum naturali, capitulum ecclesie Waradiensis orationum suffragia cum perpetua fidelitate.

Noverit vestra sublimitas quod nos receptis literis vestris generalibus pro domino Ottone, abbate de Clusmonstra, et conventu eiusdem per anni circulum ad causam attractus et processus iudiciarios datis et concessis, una cum Ladislao de Zomordock, homine vestro, hominem nostrum videlicet virum discretum Johannem, sacerdotem chori ecclesie nostre et rectorem altaris sancte trinitatis, transmissemus ad mandata vestre excellentie fideliter exequenda. Tandem idem homines vester et noster reversi et per nos requisiti nobis concorditer retulerunt quod ipsi

ad partes Transiluanas et ad tres comitatus videlicet de Dowoka¹, de Torda et de Clus pariter accedentes et in eisdem comitatibus undique procedendo facta diligenti inquisitione palam et occulte, communiter et sigillatim, a nobilibus et ignobilibus, clericis et laicis ac cuiusvis status seu conditionis hominibus tam in civitatibus regalibus necnon in villis et specialiter vicinis et commetaneis rescivissent, quod quondam Deme, famulus quondam magistri Stephani dicti Pagan, Gregorius et Antonius, fratres ipsius Deme, tempore vaivodatus magnifici viri quondam Thome, vaivode dicte partis Transilvane, quandam possessionem suam Tiburczteluke vocatam intra metas et limites possessionum suarum Canto capitalis Mariateluke et Weone² vocatarum habitam in comitatu de Clus existentem contra legitimas prohibitoes predecessorum abbatum dicte ecclesie sue potentialiter occupassent et in eadem commoraturi descendissent et mansiones seu iobagiones nomine iurium suorum in eadem collocassent, contra iuris preiudicium dicti monasterii et suorum abbatum valde magnum rescivissent, prout hec omnia idem homines vester et noster personaliter astando recitarunt et narrarunt consona voce coram nobis.

Datum in vigilia³ festi³ beati Andree apostoli, anno domini M^o CCC^o LX° IX°.

Preaînălțatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, stăpînul lor firesc, capitulul bisericii de Oradea, prinosul rugăciunilor sale cu veșnică credință.

Să așteptați înălțimea voastră că noi, la primirea scrisorii voastre dată ca scrisoare generală pe un an făcută și hărăzită domnului Otto, abatele de Cluj-Mănăstur și conventului său, pentru trageri în judecată și pricină judecătorească, am trimis împreună cu omul vostru, Ladislau de Sumurducu, pe omul nostru, anume pe chibzuitul bărbat Ioan, preot din strana bisericii noastre și slujitor al altarului Sfintei Treimi, spre a aduce întocmai la îndeplinire poruncile înălțimii voastre. În urmă, întorcându-se acel om al vostru și omul nostru și fiind întrebați de noi, au răspuns într-un glas că, ducându-se împreună în părțile Transilvaniei și în cele trei comitate și anume: Dăbică, Turda și Cluj, și mergînd peste tot în aceste comitate, și făcînd o amănunțită cercetare atît în taină, cît și pe față și la toți împreună și la fiecare în parte, atît printre nobili, cît și printre nenobili, și printre fețele bisericesti și printre mireni și oameni de orice stare sau condiție, atît în orașele regești, cît și în sate, și mai ales printre vecini și megieși, au aflat că răposatul Deme, slujitorul răposatului magistru Ștefan zis Pagan și Grigore și Anton, frații aceluiași Deme, pe vremea voievodatului măritului bărbat, răposatul Toma, voievodul pomenitei Transilvanii, au cotropit cu silnicie o moșie a sa numită Tiburczteluke, aflătoare între hotarele și marginile moșilor sale numite Chinteni, moșie de căpetenie, Mariateluke și Beone, în comitatul Cluj, împotriva opreliștilor legiuite ale înaintașilor săi, abați ai zisei biserici, și au aflat că s-au așezat să sălășluiască în ea, și că au așezat în ea ca fiind a lor gospodărie sau iobagi, spre foarte marea pagubă a dreptului zisei mănăstiri și a abaților ei, precum toate acestea le-au spus și povestit într-un singur glas în fața noastră, omul vostru și al nostru, știind înșiși înaintea noastră.

Dat în ajunul sărbătorii fericitului apostol Andrei, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

¹ Astfel în copie.

² Corect: *Beone, Beene*.

³ Inițial a fost scris: *sabbato proximo ante*.

Nos, Johannes, viceuoyuoda Transsilvanus, memorie commendamus quod venerabilis vir, dominus Otto, abbas de Clusmonustra, ad nostram accedendo presentiam, per modum protestationis nobis significare curavit quod nonnulli vicini et commetanei sui essent, qui fructus et utilitates possessionum suorum videlicet Monustur, Baach, Kayantou, Egres, Jegenye, Bagarteluk et Apathyda vocatarum, contra suam voluntatem uterentur et uti facerent incessanter. Unde, ipsa protestatione facta, universos vicinos et commetaneos suos, specialiter dominum episcopum et ad ipsum pertinentes, cives et hospites de Clusuar ac filios Gyereu et alios quoslibet ab ulteriori usu fructuum et quarumlibet utilitatum perceptione dictarum possessionum suorum prohibuit et inhibuit, contradicendo coram nobis. In cuius protestationis et prohibitionis testimonium, presentes litteras per nos dari postulavit, quas eidem concessimus, iustitia communi suadente.

Datum in Sancto Emerico, in quindenis festi beati Andree apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} nono.

Noi, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, dăm de știre că venind înaintea noastră venerabilul bărbat domnul Otto, abatele de Cluj-Mănăstur, s-a îngrijit să ne facă cunoscut în chip de plingere, că niște vecini și megieși ai săi sînt aceia care, împotriva voinței sale, se folosesc și pun neîncetat să se folosească de roadele și folosințele moșiilor sale, anume cele numite Mănăstur, Baci, Chintău, Aghireșu, Leghia, Băgara, Apahida. Drept aceea, după facerea acestei întîmpinări au pus opreliște și împotrivindu-se a oprit în fața noastră pe toți vecinii și megieșii săi, îndeosebi pe domnul episcop și pe cei care țin de el, pe orășenii și oaspeții din Cluj și pe fiii lui Grigore și pe oricare alții de la folosirea pe mai departe a roadelor și de la luarea oricărui folosințe ale ziselor sale moșii. Spre mărturia acestei împotriviri și opreliști ne-a cerut să-i dăm scrisoarea de față, pe care noi i-am dat-o, potrivit dreptății obștești.

Dat la Sintimbru, în a cincisprezecea zi de la sărbătoarea fericitului apostol Andrei, în anul Domnului o mie trei sute șaiszeci și nouă.

Arh. Naț. Magh., Dl. 26 886. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1369.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete inelară aplicată pe verso.

Nos, Lodouicus, dei gratia rex Hungarie, significamus tenore presentium quibus expedit universis memorie commendantes quod nos fideles cives et hospites nostros de Brasso in confinibus regni nostri conti-

tutos propter eorum immutabilem fidelitatem et grata obsequia, que nobis et sacre nostre corone obtulerunt et exhibent sine intermissione, commodose utilitati et tranquiloni¹ statui eorundem invigilando libertatibus et gratiarum prerogativis locupletare satagentes, ut sicut numero sic et fidelitate augeantur iidem et concrescant et exinde partis Transsiluane incolis aliisque regni nostri habitatoribus honor eveniat et profectus, ad ipsorum fidelium civium nostrorum devotam instantiam de plenitudine nostre regie potestatis et gratia speciali annuimus, ut a modo in perpetuum, mercatores et pannorum venditores advene et extranei Poloni scilicet et Teotonici ac alii demptis tamen mercatoribus regni nostri et specialiter de Cassa ipsorum pannos in dictis partibus Transsiluanis ultra iam dictam civitatem Brasso quoquam deferre non presumant, sed omnes in eandem civitatem pannos eorum apportare ibique resolvere et cum peciis integris, iustis et falsitate carentibus venditioni exponere debeant et teneantur, sicut eadem consuetudo et libertas in civitate nostra Budensi fieri inolevit. Presentes autem in formam nostri privilegii redigi faciemus, dum nobis fuerint reportate.

Datum Bude, feria tertia proxima post festum beate Lucie virginis, anno domini M^o CCC^o LX° nono.

〈Sub pecete, de aceeași mână:〉 Relatio Georgii Zudor.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că noi, nevoindu-ne să înzestrăm cu libertăți și cu privilegii ale milostivirii noastre pe credincioșii orășeni și oaspeți ai noștri din Brașov, așezați la hotarele țării noastre, pentru nestrămutata lor credință și mulțumitoarele slujbe pe care ni le-au adus nouă și sfintei noastre coroane și pe care ni le fac fără încetare, îndreptându-ne luarea aminte spre bunul lor folos și o mai bună tihnă a stării lor — pentru ca ei, să sporească și să crească, precum în număr, tot așa și în credință, și din aceasta să iasă cinste și folos pentru locuitorii din acea parte a Transilvaniei și pentru ceilalți locuitori ai țării noastre —, la supusa stăruință a acelor credincioși orășeni ai noștri, din plinătatea puterii noastre regești și din osebita noastră milostivire, încuviințăm ca de aci înainte în veci negustorii și vînzătorii de postav străini și din afară, și anume polonezi și germani, precum și alții — lăsînd la o parte pe negustorii din țara noastră și mai ales pe cei din Cașovia — să nu îndrăznească a-și duce undeva postavurile lor în pomenitele părți ale Transilvaniei, dincolo de zisul oraș al Brașovului, ci toți vor trebui și vor fi datori a-și aduce postavurile lor în acest oraș și să le desfacă acolo și să le pună în vînzare în suluri întregi, drepte și cinstite, așa cum s-a obișnuit să se țină acest obicei și libertate în orașul nostru Buda. Iar această scrisoare atunci cînd ne va fi înapoiată, vom pune să fie întocmită în chip de privilegiu.

Dat la Buda, în marțea de după sărbătoarea fericitei fecioare Lucia, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și nouă.

〈Sub pecete, de aceeași mână:〉 Darea de seamă a lui Gheorghe Zudor.

Arh. Stat. Braşov, fond. Privilegii, nr. 7. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1369.

Orig. perg., cu urme de pecete inelară, aplicată sub text.

EDIȚII: *Fejér*, IX/4, p. 168—169; *Hurmuzaki-Densuşianu*, I 2, p. 146—147; *Ub.*, II, p. 336.

REGESTE: *Magyar Tört. Tár*, IV, p. 148; *Transilvania*, 1872, p. 55.

¹ Corect: *tranquilliori*.

448 1369 decembrie 28 (*octavo termini prenotato — ad octavas festi beati Andree apostoli proxime preteritas*), Vişegrad

Nicolae de Zeech, judele curţii regale, amână un proces la o altă dată decât cea stabilită într-o scrisoare de amânare a comitelui Ştefan Bubek, predecesorul său. E amintită lăsarea la vatră din 7 decembrie 1369, a oştirii regale, pornită împotriva lui Vlaicu, voievodul Țării Româneşti.

Arh. Naţ. Magh., DL.

EDIȚII: *Zichy*, III, p. 386; *Hurmuzaki-Densuşianu*, I/2, p. 150.

449 13<69> decembrie 28 (*octavo die termini prenotati — ad octavas festi beati Andree apostoli proxime preteriti*), Vişegrad

Nicolae de Zeech, judele curţii regale, amână un proces la o altă dată decât cea stabilită într-o scrisoare de amânare a comitelui Ştefan Bubek, predecesorul său. E amintită lăsarea la vatră din 7 decembrie 1369 a oştirii regale, pornită împotriva lui Vlaicu, voievodul Țării Româneşti.

Arh. Naţ. Magh., DL.

EDIȚII: *Zichy*, IV, p. 634; *Hurmuzaki-Densuşianu*, I/2, p. 150—51.

450 1370

Papa Grigore al XI-lea îndeamnă pe Ludovic I, regele Ungariei, să plece la război împotriva turcilor şi în acest scop porunceşte clerului din Ungaria să plătească dijmele, să adauge pe cele ale Dalmaţiei şi să constituie un tezaur.

REGESTE: *Fejér*, IX/6, p. 155, nr. 179; *Hurmuzaki — Densuşianu*, I/2, p. 164.

451 1370

Ludovic I, regele Ungariei, incuviinţează un schimb de moşii, aflate în Ungaria, de faţă fiind, printre alţii, Dumitru, prepozitul din Alba Iulia, Emeric, voievodul Transilvaniei şi Ştefan, comitele secuilor. În

lista demnitarilor: Dumitru, episcopul de Oradea, Dumitru, episcopul Transilvaniei, Dominic, episcopul de Cenad, Emeric, voievodul Transilvaniei.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. camerală.

Orig. perg.

EDIȚII: *Katona*, III, 10, p. 455—457 (fragmentar); *Fejér*, IX/4, p. 223—226.

452

1370, Meger

Ladislau, ducele de Oppeln și palatin al Ungariei, amină o pricină dintre Nicolae fiul lui Desew de Mere și Ioan, fiul lui Petru, tot de Mere. Actul a fost întărit cu pecetea lui Emeric, voievodul Transilvaniei, în absența lui Iacob, protonotarul palatinului.

Bibl. Univ. Budapesta, Col. Cornides.

Copie.

EDIȚII: *Katona*, III, 10, p. 460—461.

453

1370

Ladislau, ducele de Oppeln și palatinul Ungariei, amină procesul dintre Cosma, Anton și Leonte, fiii lui Beke, cu Mihail, fiul lui Ladislau de Putnuk.

În absența protonotarului palatinal, actul este întărit cu sigiliul lui Emeric, voievodul Transilvaniei.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. fam. Ratholti.

Orig.

REGESTE: *Fejér*, IX/6, p. 156—157.

454

1370¹, Vișegrad

Ladislau, duce de Oppeln și palatin al Ungariei, amină judecarea pricinii dintre Ladislau, fiul lui Ioan, și Nicolae, fiul lui Desideriu de Pilu (*Peel*), pe de o parte și Matia, fiul lui Ioan de *Bayka*, pe de altă parte. Actul de față a fost întărit cu pecetea lui Emeric, voievodul Transilvaniei, în lipsa lui Iacob, protonotarul palatinului.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. fam. Zichy, 211 B. 520.

Orig., cu lacune.

EDIȚII: *Zichy*, III, p. 414.

---

¹ Ziua și luna nu pot fi stabilite din cauza unei lacune în textul latin publicat. Data probabilă ar putea fi: 22 septembrie 1370.

455

1370

Comitele Nicolae de *Zeech*, judele curții regale, iartă toate amenzile judecătorești la care fusese condamnat magistrul Ștefan, fiul lui Nicolae de *Izkarus*, în procesul împotriva abatelui de Siniob (*Szent Job*) și care i se cuvin lui, rămânând însă neatinsă partea vicejudeului său.

Arh. Naț. Magh., Dl.

Orig.

REGESTE: *Fejér*, IX/4, p. 326.

Emeric, voievodul Transilvaniei, adevărește că moșia *Keupes Banya* a aparținut din vechime nobililor de Trascău (*Toroczkeo*).

Arh. Naț. Magh., Dl. 37 066. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1325. Mențiune în actul capitlului din Alba Iulia din 8 mai 1385.

Transilvania, 1872, p. 114; *Hurmuzaki — Densusianu*, I 2, p. 289.

Capitulul bisericii din Buda adevărește că Andrei, canonic cantor de Buda, în numele său și al lui Nicolae și Ladislau, fiii lui Ștefan de Trascău (*Thoroczkeo*), a oprit pe Ludovic I, regele Ungariei, de a dăruia moșia lor Lupșa (*Lupsa*) și pe Nicolae, fiul lui *Kendeth*, precum și pe alții de la cererea, luarea în stăpânire, ținerea și dăruirea pe veci a acestei moșii, precum și de la culegerea folosințelor sale.

Arh. Naț. Magh., Dl. 37 066. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1325. Mențiune în actul capitlului din Alba Iulia, din 8 mai 1385.

EDIȚII: *Transilvania*, 1872, p. 114; *Hurmuzaki — Densusianu*, I/2, p. 289 (cu omiterea unui pasaj, datorită cărui fapt emitentul apare greșit Maria, regina Ungariei); *Cercetări istorice*, 1934—1936, p. 16.

Conventul din Cluj-Mănăstur adevărește printr-o scrisoare de cercetare că moșia *Kupas Banya* a ținut totdeauna de nobilii de Trascău (*Thoroczkeo*).

Arh. Naț. Magh., Dl. 37 066. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1325. Mențiune în actul capitlului din Alba Iulia, din 8 mai 1385.

Transilvania, 1872, p. 114; *Hurmuzaki — Densusianu*, I/2, p. 289.

Nobilii de Vetis (*Vetes*) alipesc la moșia lor Bathár pădurea moșiei Sásvár, de lângă râul Bathár, a nobililor de Sásvár. Din această pricină Ștefan de Sásvár cere o nouă hotărnicire.

Arh. Naț. Magh. Dl.

Orig.

REGESTE: Szirmay, *Notitia*, p. 116; *Fejér*, IX/4, p. 328.

Ludovic I, regele Ungariei, încredințează locuitorilor din Aachen, o capelă zidită de el în acel oraș. În lista demnitarilor, între alții: Dumitru, episcopul de Oradea, Dumitru, episcopul Transilvaniei, Dominic, episcopul de Cenad, și Emeric, voievodul Transilvaniei.

EDIȚII: *Katona*, III/10, p. 449—452; *Fejér*, IX/4, p. 215—218.

Nos, magister Johannes, archidiaconus de Kykullew, venerabilis in Christo patris domini Demetrii, dei et apostolice sedis gratia, episcopi Transsilvani, vicarius in spiritualibus generalis, damus pro memoria quod nos dicta et assertationes attestationum testium, per Paulum, filium Desew dicti Wos, et quandam puellam, sororem suam, filiam dicti Desew de Cegee, contra nobilem dominam consortem magistri Elye de Swk, Katherina vocatam, iuxta continentiam priorum litterarum nostrarum prorogatoriarum, in octavis festi Nativitatis domini coram nobis productorum, ad quindenae diei Cinerum proxime nunc venturas, sub forma fiende pacis, duximus prorogandas itaque quod, si partes medio tempore concordare poterunt, liberam inter se concordandi habebunt facultatem, ex nostra iudiciaria annuentia et permissione.

Datum Albe, quarto die termini prenotati, anno domini M^oCCC^oLXX^o.

(*Pe verso:*) Pro Paulo, filio Desew dicti Wos, et sorore sua, filia eiusdem Desew, contra dominam Katherinam, consortem Elye de Swk, ad quindenae diei Cinerum prorogatoria.

(*Pe margine, de altă mină contemporană:*) Pro parte adversa Michael, filius Mathei, cum litteris conventus, pro publicatione facienda et apertione registri, causa est prorogata ad octavas Georgii, quia procurator partis adverse, absque rationali causa prorogare petebat, cum iudicio trium marcarum.

Noi, magistrul Ioan, arhidiaconul de Tîrnava, vicar general în cele duhovnicești al venerabilului întru Hristos părinte domnul Dumitru, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcopul Transilvaniei, dăm de știre, că în vederea încheierii unei împăcări am hotărît să se amîne pe a cincisprezecea zi de la începutul Păresimilor acum viitoare¹ declarațiile și mărturiile martorilor aduși în fața noastră, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amînare de mai înainte, la octavele sărbătorii Nașterii Domnului², de către Pavel, fiul lui Desideriu zis Wos, și de o fată, sora lui, fiica numitului Desideriu de Țaga, împotriva nobilei doamne numită Caterina, soția magistrului Ilie de Jucu, iar dacă pînă atunci părțile vor putea cădea la învoială, vor avea slobodă voie să cadă la învoială din incuviințarea și îngăduirea noastră judecătorească.

Dat în Alba Iulia, în ziua a patra a sorocului sus-însemnat în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

(*Pe verso:*) Scrisoare de amînare pe a cincisprezecea zi de la începutul Păresimilor, pentru Pavel, fiul lui Desideriu zis Wos și sora lui, fiica aceluiași Desideriu, împotriva doamnei Caterina, soția lui Ilie de Jucu.

(*Pe margine, de o altă mină contemporană:*) În numele părții potrivnice (s-a înfățișat) Mihail, fiul lui Matei, cu scrisoarea conventului. Pentru a se face vestirea și deschiderea condicii, pricina a fost amînată pe octavele (sfîntului) Gheorghe³, (și) deoarece împuternicitul părții potrivnice a cerut amînarea fără temei îndreptățit, (pricina a fost amînată) cu o gloabă de trei mărci.

¹ 13 martie 1370.

² 1 ianuarie 1370.

³ 1 mai 1370.

Nos, capitulum ecclesie Transilvane, significamus tenore presencium quibus expedit universis quod Johanne dicto Zeuke, famulo magistri Mychaelis, filii Ponya de Teremy, pro eodem, cum procuratoriis litteris magnifici viri domini, Emerici woyuode Transsiluani, ad processus causarum (concessis)¹ ab una, et Petro, filio Thome de Hedrehfaya, parte ex altera, personaliter coram nobis constitutis, per eundem Johannem dictum Zeuke, in persona ipsius magistri Mychaelis, filii Ponya, domini sui, confessum extitit viva voce et relatum quod possessionarias porciones Blasii, filii eiusdem Thome, fratris ipsius Petri, in possessionibus Hedrehfaya et Zenthmyklous vocatis habitas, que pro debito triginta duorum florenorum, per ipsum Blasium, predicto magistro Mychaeli, filio Ponya persolvere debendorum, ad manus eiusdem legitime fuissent assignate, idem Petrus, filius Thome, mediante estimatione earundem possessionariarum porcionum ipsius Blasii, fratris sui, iuxta regni consuetudinem facta pro premissis debito triginta duorum florenorum quibus idem frater suus ipsi magistro Mychaeli debitor extitisset, redemisset ab eodem et mediante pecuniaria solucione ipsorum triginta duorum florenorum condignam eidem fecisset et impendisset satisfactionem, et super ipsa pecuniaria satisfacione predictus magister Mychael, filius Ponya, dominus suus, super premissis debito quo dictus Blasius eidem debitor fuisset, sufficenter contentus extitisset et ideo ipse magister Mychael, filius Ponya, dominus suus, predictum Blasium, fratrem ipsius Petri, filii Thome, (racione)² premissi debiti expeditum reddidisset et nunc etiam ipse in persona eiusdem domini sui, auctoritate procuratoria quo supra, reddere et relinqueret, imo reddidit et reliquit prorsus et per omnia eiusdem expeditum et absolutum testimonio presencium mediante, predictas porciones possessionarias ipsius Blasii omnino ad manus eiusdem Petri, filii Thome, assignando.

Datum in octavis festi Epiphaniarum domini, anno eiusdem M^oCCC^oLXX^o.

Noi, capitulul bisericii (de Alba) Transilvaniei dăm de știre prin cuprinsul (scrisorii) de față tuturor căroră se cucvine că înfățișându-se înșiși înaintea noastră, pe de o parte Ioan zis Zeuke, slujitorul magistrului Mihail, fiul lui Ponya de Tirimioara, pentru același, cu scrisoare de imputernicire a măritului bărbat, domnul Emeric, voievodul Transilvaniei, dată pentru desfășurarea pricinei, iar pe de altă parte Petru, fiul lui Toma de Idrifaia, același Ioan zis Zeuke³, în numele magistrului Mihail, fiul lui Ponya, stăpînul său, a mărturisit și a spus prin viu grai că părțile de moșie ale lui Blasiu, fiul aceluiasi Toma, fratele lui Petru, avute în moșiile numite Idrifaia și Sinnicoară, care au fost trecute în stăpînire în chip legiuit din mîinile lui, pentru o datorie de treizeci și doi de florini care trebuiau să fie plătiți de către acest Blasiu mai sus-

zisului magistru Mihail, fiul lui Ponya, același Petru, fiul lui Toma, le-a răscumpărat de la el, și a îndeplinit și i-a plătit acestuia îndestularea cuvenită prin mijlocirea plății bănești a celor treizeci și doi de florini, prin mijlocirea prețuirii acelorași părți de moșie ale lui Blasiu, fratele său, făcută potrivit obiceiului țării, pentru datoria de mai sus de treizeci și doi de florini, cu care același frate al său i-a rămas datornic acestui magistru Mihail; și cu privire la această plată zisul magistru Mihail, fiul lui Ponya, stăpînul său este mulțumit pe deplin în ceea ce privește datoria de mai sus cu care zisul Blasiu îi fusese dator, și de aceea acest magistru Mihail, fiul lui Ponya, stăpînul său l-a socotit descărcat pe mai sus-zisul Blasiu, fratele lui Petru, fiul lui Toma, în ce privește datoria de mai sus, și chiar el (Ioan zis Zeuke) în numele aceluiași stăpîn al său socotește și spune în temeiul imputernicirii de mai sus, ba chiar a socotit și a spus în întregime și cu totul pe același descărcat și dezlegat prin mijlocirea scrisorii de față, trecînd în stăpînire zisele părți de moșie ale lui Blasiu, cu totul în mîinile aceluiași Petru, fiul lui Toma.

Dat la octavele sărbătorii Botezului Domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 705. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1370, Orig. hîrtie cu fragmente de pecete rotundă, de închidere, aplicată pe verso.

¹ Pată de umezeală cu 1 cm; întregire probabilă după sens.

² Rupt cca 0,5 cm; întregit după sens.

³ Bălan.

Nobili viro Johanni, vicewoyuode Transsilvano, amico eorum honorando, capitulum ecclesie Transsiluane, debitum amicitie cum honore.

Noveritis litteras vestras per nos recepisce in hec verba: (*Urmează actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei din 11 noiembrie, 1369, Turda, nr. 436*).

Unde nos, iustis ac legitimis postulacionibus vestris annuentes, hominem nostrum, videlicet magistrum Mychaelem, socium et concanonicum nostrum, ad videndum premissa pro¹ testimonio¹ duximus transmittendum. Qui, demum exinde ad nos rediens, retulit nobis, per nos requisitus, quod ipse in predicto octavo die¹ dicti festi Epyphanie² domini, ad locum habitacionis ipsius domini abbatis in Monustur, ubi eciam idem Johannes, filius Gerew personaliter interfuisset, accessisset, ac ipso³ et pluribus aliis viris¹ nobilibus per partes tunc inibi adductis presentibus, licet verborum prolaciones hinc et inde inter ipsas partes processerint, tamen ad ultimum, idem Johannes, filius Gerew, contenta dictarum litterarum vestrarum iuxta sua assumpta et obligamina minime eidem domino abbati adimplere curavisset, nec eidem predictos decem florenos per ipsum dominum abbatem litis intermedio vertente ad execucionem ipsius cause (...) ⁴ persolvisset, nulla satisfaccionis exhibicione premissorum. Ab inde recedendo, prout hec omnia idem magister Mych(ael, homo noster)⁵, ad premissa per nos deputatus recitavit⁶ et narravit coram nobis.

Datum sabbato proximo post octava(s festi Epiphan)ie⁷ domini, anno eiusdem M^oCCC^oLXX^o.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Nobili viro Johanni, vicewoyuode Transsiluano, amico eorum honorando, pro religioso viro domino fratre Ottone, abbate de Clusmunustra, contra Johannem, filium Gerew, super omissione facti interius specificati, relatoria.

Nobilului bărbat Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinste, capitulul bisericii Transilvaniei, cu prietenia și cinstea cuvenită.

Aflați că am primit scrisoarea voastră, avînd acest cuprins: ⟨*Urmeaza actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 11 noiembrie 1369, Turda, nr. 436*⟩.

De aceea noi, încuviințînd cererile voastre drepte și legiuite, am hotărît să trimitem pe omul nostru, adică pe magistrul Mihail, tovarășul și fratele nostru canonic, ca om de mărturie, pentru a fi de față la cele de mai sus. Acesta, întorcîndu-se de acolo apoi din nou la noi și întrebîndu-l, ne-a spus că el în sus-zisa a opta zi a zisei sărbători a Botezului Domnului⁸, s-a dus la locul în care locuia acel domn abate în Mănăstur, unde era de față chiar acel Ioan, fiul lui Gereu, și fiind aduși și fiind de față atunci în acel loc el însuși și mulți alți bărbați nobili, și deși părțile — și unii și alții — au continuat tocmeala, totuși, în cele din urmă, acel Ioan, fiul lui Gereu, nu s-a îngrijit de loc să aducă la împlinire față de acel domn abate, cele cuprinse în sus-zisa voastră scrisoare, potrivit îndatoririlor și obligațiilor sale; și nici nu i-a plătit lui sus-zisii zece florini, ⟨cheltuiți⟩ de domnul abate pentru aducerea la îndeplinire a acelei pricinii, ce i-au fost întorși prin judecată, neaducîndu-se ⟨astfel⟩ nici o mulțumire celor de mai sus. După cum toate acestea, întorcîndu-se de acolo, același magistrul Mihail, omul nostru, trimis de către noi pentru cele de mai sus, le-a spus și le-a povestit în fața noastră.

Dat în simbăta cea mai apropiată de după octavele sărbătorii Botezului Domnului, în anul aceuiași o mie trei sute șaptezeci.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Nobilului bărbat Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, prietenul lor vrednic de cinste, pentru cuviosul bărbat domnul Otto, fratele și abatele de Cluj-Mănăstur, scrisoare de dare de seamă împotriva lui Ioan, fiul lui Gereu, cu privire la neluarea în seamă a pricinii.

Arh. Naț. Magh., Dl. 26 756. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369. Orig. hirtie, cu rupturi și cu fragmente de pecete rotunda de închidere aplicata în document pe verso.

¹ Scris deasupra rîndului, de aceeași mîna.

² Astfel în orig.

³ În orig. urmează cuvintele: *Mychaele, filio Egidii de Zomorduk, tamquam homine vestro*, tăiate de aceeași mînă.

⁴ Rupt cca 1 cm.

⁵ Rupt cca 2 cm; întregit de noi pe baza contextului.

⁶ Lectură probabilă.

⁷ Rupt cca 3 cm; întregit de noi pe baza contextului.

⁸ 13 ianuarie 1370.

Nos, Johannes, viceuoyuoda Transsilvanus, memorie commendantes tenore presentium significamus quibus expedit universis, quod, in octavis festi Ephiphaniarum domini, nunc proxime preteritis, Andreas, filius

Galli, Georgius, filius Ladislai, et Emericus, filius Beke, nobiles de Fratha, ad nostram accedentes presentiam, quasdam litteras conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra clausas, in facto possessionarie statutionis et novarum metarum erectionis nobis ad easdem octavas rescriptionales, tenoris subsequentis, nostro iudiciario examini presentare curaverunt, supplicantes nobis humiliter, ut easdem abcidere et tenorem earundem, propter maiorem cautelam et iuris eorum conservationem, de verbo ad verbum presentibus litteris nostris privilegialibus inseri facere dignaremur. Quarum tenor talis est: *(Urmează actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 11 noiembrie 1369, nr. 437).*

Unde nos, qui, ex eiusdem nostri woyuodatus officii debito, unumquemque in suis iuribus confovere et eius iura per regni et legitima consuetudinaria documenta¹ sibi appropriari debentia conservare debemus, ne iniquitas temporis in processu preiudicet equitati et iustitia, per quam reges regnant et principes dominantur, sceleratorum pedibus conculcata ingemiscat, litterarum nostrarum patrocínio in memoriam fulciri tenemur posteriorum, predictam possessionem, Fratha vocatam, sub inclusione predictarum metarum, iuxta nostram sententiam iuridicam, modo premissa latam, per nostrum et predicti conventus de Clusmonustra homines eidem Andree, filio Galli, Georgio, filio Ladislai, et Emerico, filio Beke, de eadem Fratha nobilibus, legitime statutam, nullo penitus contradictore apparente, prout tenor predictarum litterarum ipsius conventus et legitimus eorum processus nos informabat, fore cognoscentes, easdem litteras ipsius conventus de Clusmonustra nobis rescriptionales acceptando, de verbo ad verbum presentibus litteris nostris privilegialibus transsumi fecimus eisdem Andree, filio Galli, Georgio, filio Ladislai, et Emerico, filio Beke. duximus concedendas, uberiores rei ad cautelam. In quorum omnium premissorum testimonium, presentes pendentis et autentici sigilli nostri (munimine)² fecimus communiri.

Datum in Sancto Emerico, octavo die predictarum octavarum festi Epiphaniarum domini, anno eiusdem millesimo trecentesimo septuagesimo.

(Pe verso, din secolul al XV-lea.) Bona reambulatio metarum possessionis Fratha, a parte possessionis Berkenyes, cum statutione eiusdem possessionis Fratha.

Noi, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine, că la octavele de curînd trecute ale sărbătorii Botezului Domnului³ venind înaintea noastră Andrei, fiul lui Gall, Gheorghe, fiul lui Ladislau și Emeric, fiul lui Beke, nobili de Frata, s-au îngrijit să înfățișeze cercetării noastre judecătorești o scrisoare închisă a conventului mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, cu cuprinsul de mai jos trimisă nouă la acele octave ca răspuns cu privire la punerea în stăpînire a unei moșii și la ridicarea de noi semne de hotar, rugîndu-ne cu smerenie să binevoim a pune să se deschidă acea scrisoare, iar cuprinsul ei, să fie trecut din cuvînt în cuvînt în scrisoarea noastră privilegială de față spre o mai mare chezășie și păstrare a dreptului lor. Cuprinsul acelei (scrisori) este acesta: *(Urmează actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 11 noiembrie 1369, nr. 437).*

Drept aceea, noi care, potrivit cu îndatoririle slujbei noastre voievodale, trebuie să ocrotim pe fiecare în drepturile sale și să-i păstrăm

drepturile lui ce trebuie să fie însușite de el după legea și obiceiul țării, pentru ca nu cumva în curgerea vremii nedreptatea să vatăme dreptatea, și dreapta cumpănă prin care domnesc regii și stăpinesc principii să geamă călcată în picioare de cei nelegiuți, sintem datori să întărim {acele drepturi} în amintirea urmașilor prin ocrotirea scrisorii noastre, văzînd că, potrivit cu hotărîrea noastră judecătorească dată în felul arătat mai sus, sus-pomenita moșie numită Frata, în cuprinsul sus-ziselor {sale} hotare a fost legiuit dată în stăpînire de omul nostru și de oamenii sus-numitului convent din Cluj-Mănăstur lui Andrei, fiul lui Gall, Gheorghe, fiul lui Ladislau și Emeric, fiul lui Beke, nobili de Frata, neivîndu-se nici un fel de împotrivor, după cum ne-a înștiințat cuprinsul sus-pomenitei scrisori a aceluiași convent și legiuita desfășurare a acelor {lucruri}, primind noi scrisoarea de răspuns {trimisă} nouă de conventul din Cluj-Mănăstur, am pus să fie trecută din cuvînt în cuvînt în scrisoarea noastră privilegială de față {și} am hotărît să fie dată acelor Andrei, fiul lui Gall, Gheorghe, fiul lui Ladislau și Emeric, fiul lui Beke, spre mai deplină cheazășie a acestui lucru. Spre mărturia tuturor celor de mai sus, am pus să se întărească {scrisoarea} de față cu {puterea} pecetii noastre autentice și atîrnate.

Dat la Sintimbru, în ziua a opta a sus-ziselor octave ale sărbătorii Botezului Domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șaptezeci.

{*Pe verso, de o mîină din secolul al XV-lea.*} Hotărnicirea bună a moșiei Frata dinspre moșia Berchieșu, cu darea în stăpînire a acestei moșii Frata.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Suky.
Orig. perg., cu pecete atîrnată.

¹ Corect: *per regni legitima et consuetudinaria documenta.*

² În orig. lipsește; întregit după sens.

³ 13 ianuarie 1370.

Lodovicus, dei gracia rex Hungarie, fidelibus suis capitulo Waradiensi, salutem et grāciam,

Dicitur nobis in personis Stephani et Ladislai, filiorum Ladislai de Piliske, quod ipsi ad videndam et ascultandam compositionem et arbitrium, que et quod inter ipsos, item Johannem et Ladislaum, filios Thome de Zahtha, necnon Johannem et Tyba, filios Petri de Athya, iuxta continenciam literarum comitis capelle nostre, in octavis diei medii quadragésime nunc vergentibus, super quibusdam factis prescriptarum erectione metarum possessionum Pyliske, Zahtha et Athya vocatarum predictarum fieri debent nostro et vestro hominibus nimium indigerent. Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem fidedignum, quo presente Michael de Geech vel Andreas, filius Martini de Chamafalva, aut Paulus magnus sive Emericus de eadem, aliis absentibus, homo noster, pretactam compositionem et arbitrium termino in prefixo diligenter videat et intueatur, et tandem seriem ipsius facti nobis fideliter rescribatis.

Datum in Wisegrad, tercio die quindenarum festi Ephiphaniarum, anno domini millesimo CCC^oLXX^{mo}.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi din capitulul din Oradea, sănătate și milostivire.

Ni se spune de către înșiși Ștefan și Ladislau, fiii lui Ladislau de Pelisor, că ei au mare nevoie de omul nostru și de al vostru pentru a se lua seama și a se asculta învoiala și împăciuirea care potrivit cuprinsului scrisorii comitelui capelei noastre trebuie să se facă între dinșii (pe de o parte) și Ioan și Ladislau, fiii lui Toma de Zahtha, precum și Ioan și Tyba, fiii lui Petru de Atea (pe de altă parte), la octavele mijlocului Păresimilor ce se apropie acum¹, cu privire la unele treburi ce țin de ridicarea semnelor de hotar ale pomenitelor moșii, numite Pelisor, Zahtha și Atea. Drept aceea, poruncim cu tărie credinței voastre, și vă punem în vedere să trimiteți omul vostru, vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru, Mihail de Geech sau Andrei, fiul lui Martin de Ciomocoz, ori Pavel cel Mare sau Emeric tot de (Ciomocoz), în lipsa celorlalți, să ia seama și să cerceteze zisa învoială și împăciuire la sorocul hotărit mai sus, și apoi să ne răspundeți în scris întocmai, despre tot ce s-a făcut.

Dat la Vișegrad, în a treia zi după cele cincisprezece zile de la sărbătoarea Bobotezii, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh., Dl. 64 928.

Transumpt în actul capitulului de Oradea din 3 aprilie 1370, nr. 487.

EDIȚII: Csáky, I 1, p. 125—126.

---

¹ 27 martie.

Lodovicus, dei gratia, rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo Orodiensi, salutem et gratiam.

Dicitur nobis in persona Andree dicti Chep, quod cum ipse, mediantibus nostro et capituli ecclesie Chanadiensis hominibus, quandam possessionem Bykach vocatam, iuxta continentiam aliarum nostrarum (litterarum)¹ legitime sibi statui facere voluisset, Jacobus de Beuldre eidem, in ipsa statutione contradictionis velamine obviasset, quod² prenotati noster et dicti capituli homines ad octavas festi Epiphaniarum nunc³ affuturi, nostram in presentiam citavissent. Et tandem, hiis peractis, dum prenotati noster et eiusdem capituli Chanadiensis homines ad idem capitulum redire voluissent, memoratus Jacobus de Beuldre, cum populis de eadem Beuldre, eosdem nostrum et ipsius capituli homines, prius libere dimissos, in campis hostiliter et manibus armatis insequendo, in ipsos irruendo, Konia, famulum et procuratorem ipsius Andree, pluribus sagittarum emissionibus vulnerassent, sagittassent et sagitari fecissent, et pedem ipsius Konia ictu unius sagitte penetrassent, equos etiam ipsorum pluribus sagittis vulnerassent, dictas⁴ vero nostrum et prenotati capituli homines ibidem potentialiter captivassent, captosque in dicta villa Beuldre reduxissent, ubi etiam idem Jacobus eosdem plurimum deturpasset, et specialiter hominem annotati capituli dire verberasset, litteras nostras regales in facto ipsius statutionis possessionarie ab eisdem violenter aufereundo, et sic tenorem litterarum earundem nobis idem capitulum rescribere nequivisset, prout in litteris eiusdem capituli, coram nobis

exhibitis, iudicium⁵ continetur. Super quo, fidelitate vestre firmis damus in mandatis, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Ladislaus de Tarkon vel Andreas de eadem, aut Petrus de Byk, sin Michael de Halimba, aliis absentibus, homo noster, ab omnibus, quibus decuerit, meram de premissis experiatur veritatem et tandem, prout exinde vobis veritas constiterit nobis fideliter rescribatis.

Datum in Wysegrad, secundo die festi Conversionis beati Pauli apostoli, anno domini M^oCCC^oLXX^o.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi din capitlul din Arad, sănătate și milostivire.

Ni se spune de către Andrei zis Chep că, atunci cînd el a voit să i se treacă legiuin în stăpînire prin mijlocirea omului nostru și a omului capitlului bisericii de Cenad, potrivit cuprinsului altei (scrisori) a noastre, moșia numită Bykach, Iacob de Beuldre i-a ridicat împotrivire la acea punere în stăpînire (și) că sus-numitul om al nostru și acela al pomenitului capitlu l-au chemat înaintea noastră la octavele pe atunci viitoare ale sărbătorii Bobotezei⁶, și că, în urmă, după săvîrșirea acestora, cînd sus-insemnații oameni, al nostru și acela al capitlului din Cenad, au voit să se întoarcă la acel capitlu, pomenitul Iacob de Beuldre, dimpreună cu oamenii din același (sat) Beuldre, urmărind pe cîmp, cu dușmănie și cu brațele armate pe omul nostru și pe acela al capitlului, după ce i-au lăsat mai întîi să plece slobozi, au tăbărit asupra lor și au rănit, au săgetat și au pus să-l săgeteze cu mai multe aruncături de săgeți, pe Konia, slujitorul și împuternicitul celui Andrei, și au străpuns cu o aruncătură de săgeată, piciorul lui Konia, iar caii lor i-au rănit cu mai multe săgeți, și au luat acolo cu silnicie în prînsoare pe zișii oameni, al nostru și al sus-pomenitului capitlu, și așa prinși, i-au dus îndărăt în zisul sat Beuldre, unde acel Iacob încă i-a batjocorit tare și mai ales l-a bătut cumplit pe omul sus-zisului capitlu, luîndu-le cu sila scrisoarea noastră regească privitoare la acea dare în stăpînire. Și astfel, acel capitlu nu ne-a putut scrie cuprinsul acelei scrisori, așa cum se arată în scrisoarea capitlului, înfățișată nouă. Drept aceea poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți spre mîntuire omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru Ladislau de Târcaia sau Andrei tot de Târcaia, ori Petru de Byk, sau Mihail de Halimba, în lipsa celorlalți, să afle de la toți de la care se va cuveni adevărul curat despre cele de mai sus, și apoi să ne răspundeți în scris întocmai, așa cum veți afla că este adevărul în această privință.

Dat la Vișegrad, în a doua zi după întoarcerea fericitului apostol Pavel, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh., DL., Arh. fam. Kállay.

Transumpt în actul capitlului din Arad din 3 aprilie 1370, nr. 488.

EDIȚII: Pesty, Krassó, III, p. 94—95.

¹ Lipsește în textul publicat.

² Corect: *quem*.

³ Probabil greșit în loc de: *tunc*.

⁴ Corect: *dictos*.

⁵ Corect: *iudicium*.

⁶ 13 ianuarie.

Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, tidelibus suis capitulo ecclesie Waradiensis, salutem et grariam.

Dicunt nobis magistri Ladizlaus et Georgius, filii Johannis, filii Briccii, ac Petrus, filius Lewkus de Batur, quod ipsi ad videndam quandam possessionariam divisionem inter ipsos, ab una, parte, vero ab altera discretum magistrum Stephanum archydiaconum, filium dicti Johannis, fratrem ipsorum, iuxta continenciam litterarum comitis capelle nostre fieri debendam, nostro et vestro hominibus indigerent. Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Johannes dictus Tapka, vel Andreas de Macera, aut Benedictus de Gach, sive Petrus seu Nicolaus de Pilys, seu Johannes de eadem, aliis absentibus, homo noster, premissam possessionariam divisionem videat et intueat. Et post hec seriem tocius facti, ut fuerit expediens nobis fideliter rescribatis.

Datum in Wysegrad, tercio die festi Purificacionis beate virginis, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LXX°.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi capitolului bisericii din Oradea, mîntuire și milostivire.

Ne spun nouă magistrii Ladislau și Gheorghe, fiii lui Ioan, fiul lui Bricciu și Petru, fiul lui Leukus de Batur, că pe de o parte ei, iar pe de altă parte chibzuitul magistru Ștefan, arhidiaconul, fiul zisului Ioan, (adică) fratele lor, au nevoie de omul nostru și de al vostru spre a fi de față la împărțirea unor moșii, între ei, ce trebuie să fie făcută potrivit cuprinsului scrisorii comitelui capelei noastre (regești). De aceea punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți pe omul vostru vrednic de crezare, ca om de mărturie, în fața căruia omul nostru Ioan zis Tapka, sau Andrei de Macera, sau Benedict de Gach, sau Petru, sau Nicolae de Pilys, sau în lipsa acestora Ioan din (același sat) să vină și să fie de față la amintita împărțire de moșii. Și după aceasta să ne faceți cunoscut în scris (și) întocmai desfășurarea întregii pricini, după cum se cuvine.

Dat în Vișegrad, în a treia zi a sărbătorii Întîmpinării Domnului, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh., Dl. 5854. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.
Transumpt în actul capitolului din Oradea din 31 martie 1370, nr. 485.

Ladislau de Oppeln, palatinul Ungariei, cere conventului din Lelez să trimită un om de mărturie pentru cercetarea celor făptuite pe moșia Ordo, de către Clement și Ioan, fiii lui Makzem de Olchua, care au furat 300 de porci.

Arh. Naț. Magh., Dl. 38 182.

Transumpt în actul conventului din Lelesz din 1370 aprilie 4.

EDIȚII: *Documenta Valachorum*, p. 225.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 224.

Nos, magister Gregorius de Bethlem, vicecomes et iudices nobilium comitatus Zothmariensis, damus pro memoria, quod Ladislaus, filius Marharth de Karul, ad nostram personaliter accedens presenciam, per modum protestacionis, nobis significare curavit, quod Gregorius (. . .)¹ iobagio Stephani, filii Nicolai de Owary, res et bona cuiusdam orphanis² filie videlicet Johannis Magyar dicti, apud se detentum haberet, videlicet sexaginta cubulus tritici et unam vaccam cum vitulo, unum lardum cum dimidio, XXXVI cubulus ordeï et XIII capecias frugum; unde facta protestacione huiusmodi literas nostras ad petitionem eiusdem duximus concedendas communi iusticia suadente.

Datum in Cheke, feria quinta proxima post festum Purificacionis virginis gloriose, anno domini M^{mo}CCC^{mo} septuagesimo.

(*Pe verso:*) Pro Ladislao, filio Marharth de Karul, et filia Johannis Magyar dicti, iobagionem³ eiusdem, contra Gregorium iobagionem Stephani, filii Nicolai Owary, protestatoria.

Noi, magistrul Grigore de Bethlem, vicecomitele și juzii nobililor comitatului Satu Mare, dăm de știre că, venind în fața noastră Ladislau, fiul lui Marharth de Carei, s-a îngrijit să ne facă cunoscut în chip de întâmpinare că Grigore (. . .) iobagul lui Ștefan, fiul lui Nicolae de Oar, ține la sine lucrurile și bunurile unei orfane, adică ale fiicei lui Ioan zis Magyar, și anume, șaizeci de cîble de grîu și o vacă cu vițel, o slănină întreagă și o jumătate, treizeci și șase de cîble de orz și treisprezece căpițe de grîne. Drept aceea, după facerea acestei întâmpinări, am hotărît, la cererea lui, să-i dăm scrisoarea noastră de față, potrivit dreptului obștesc.

Dat la Cheke, în joia de după sărbătoarea Întîmpinării Domnului, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

(*Pe verso:*) Scrisoare de întâmpinare pentru Ladislau, fiul lui Marharth de Carei, și pentru fiica lui Ioan zis Magyar, iobagul său, împotriva lui Grigore, iobagul lui Ștefan, fiul lui Nicolae de Oar.

Arh. Naț. Magh., DL., Arh. fam. Károlyi, cutia I, nr. 35.

Orig. hîrtie, cu urmele de două peceti de închidere.

EDIȚII: Károlyi, I, p. 314—315 .

¹ Lacună în text.

² Corect: *orphane*.

³ Corect: *iobagionis*.

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, memorie (co)mmendantes¹ tenore presencium significamus quibus expedit universis, quod comes Stepha(nus)² de Selemberg ad nostram personaliter accedendo presenciam, exhibuit nobis quasdam litteras privilegiales confirm(a)torias¹ incliti principis domini Karuli, condam regis Hungarie recollende memo(r)ie² sub (dup)lici² sigilo³ suo confectas, tenore infrascripti, petens nos precum cum instancia ut nos ad u(ben)io(ri)em¹ rei evidencium et cautelam ulteriorem totam formam earundem de verbo ad verb(um) transscri(bi)⁴ transcriptumque ipsarum nostris litteris patentibus inseri

faceremus. Quarum quidem litterarum privilegialium nobis sic exhibitarum, tenor talis est: *(Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 28 ianuarie 1322, Ub. I, p. 356, nr. 387).*

Nos itaque legitimis⁵ et congruis petitionibus predicti comitis Stephani ac iusticie annuentes, dictas litteras privilegiales i(p)sius¹ domini regis Karuli de verbo ad verbum transcribi⁶ vel transsum(p)mi¹, transsumptumque earundem presentibus litteris nostris patentibus inseri fecimus et appositione s(i)gili⁷ nostri communiri pro cautela prenotata.

Datum in octavis festi Purificacionis virginis gloriose, anno domini M^{mo}CCC^{mo} septuagesimo.

Noi, capîtlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul (scrisorii) de faţă dăm de ştire şi facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, venind însuşi înaintea noastră, comitele Ştefan de Şelimbăr ne-a arătat o scrisoare privilegială de întărire a vestitului principe, domnul Carol, fostul rege al Ungariei de bună aducere aminte, întocmită sub pecetea sa dublă, cu cuprinsul scris mai jos, rugîndu-ne cu stăruitoare rugăminţi ca, spre mai mare vădire şi chezăşie viitoare a (acestui) lucru, să punem să fie transcris, cuvînt cu cuvînt, întreg cuprinsul ei, şi să fie cuprins (ca) transumpt al ei în scrisoarea noastră deschisă. Cuprinsul cărei scrisori privilegiale, arătată nouă astfel, este acesta: *(Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 28 ianuarie 1322, DIR-C, veac. XIV, II, p. 29, nr. 77).*

Noi, aşadar, încuviinţînd legiuitele şi cuviincioasele cereri ale susziselui comite Ştefan, precum şi dreptatea, am pus să fie transcrisă sau trecută, cuvînt cu cuvînt, zisa scrisoare privilegială a domnului rege Carol, şi să fie cuprinsă ca transumpt al ei în scrisoarea noastră închisă de faţă, şi să fie întărită prin punerea pecetii noastre, pentru susînsemnata chezăşie.

Dat la octavele sărbătorii Întîmpinării Domnului, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

Arh. Naţ. Magh., DI. 29 100. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1322 Transumpt în actul lui Ştîbor, voievodul Transilvaniei, din 17 ianuarie 1399 Turda.

Copie autenticată a capîtlului din Alba Iulia din 4 februarie 1786.

REGESTE: Ub., II, p. 337, nr. 938.

¹ Rupt cca 0,2 cm; completat după sens.

² Pată de umezeală cca 0,25 cm; completat după sens.

³ Corect: *sigillo*.

⁴ Pată de umezeală cca 0,75 cm; completat după sens.

⁵ Astfel în transumpt.

⁶ Corect: *transscribi*.

⁷ Rupt cca 0,2 cm; corect: *sigilli*.

Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, fideli suo magnifico viro Emerico, woyuode Transsiluano, et viceuoyuode eiusdem, salutem et gratiam.

Cum nos nobilem dominam reliotam Johannis, filii Blasii de Chyfud, Anna vocatam, filia videlicet Dominici, filii Bezther de Haranglab, in dominium quarte partis universarum possessionum et possessionariarum porcionum dicti Dominici, patris sui, iuxta gratiam nostre maiestatis

specialem eidem nobili domine in eo ut ipsa iura sua quartalia de pater-
nis possessionibus in specie cum possessionibus recipiendi habeat facul-
tatem, eidem serie aliarum litterarum nostrarum factam mediantibus,
vestro et capitulo ecclesie Transsiluane hominibus introduci facere
velimus, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus pre-
fatam nobilem dominam in dominium dictarum possessionum paterna-
rum per vestrum hominem ydoneum¹, presente testimonio dicti capituli
Albensis, quod per ipsum ad id testimonio presencium transmitti iube-
mus, introduci faciatis, ipsamque in dominio earundem possessionum,
nostra in persona contra Mychaelem et filios suos de eadem Haranglab
conseruetis auctoritate nostra mediante. Seriem autem premissorum,
prout fuerit expediens, nobis fideliter rescribatis.

Datum Bude, in dominica Exurge, anno domini M° CCC^{mo} LXX^{mo}.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului său,
măritului bărbat Emeric, voievodul Transilvaniei și vicevoievodului aces-
tuia, milostivire și mîntuire.

Deoarece noi voim ca nobila doamnă văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu
de Ciufud, numită Ana, adică fiica lui Dominic, fiul lui Bezther de
Hărănglab, să fie pusă de către omul vostru și cel al capitului bisericii
Transilvaniei în stăpînirea celei de-a patra părți a tuturor moșiilor și
părților de moșii ale zisului Dominic, tatăl ei, potrivit milostivirii osebite
a maiestății noastre, făcută acestei nobile doamne prin mijlocirea cu-
prinsului unei scrisori a noastre, în așa fel, încît ea să poată intra în
aceste drepturi ale celei de a patra părți din moșiile părintești. Vă
punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre să faceți ca
pomenita nobilă doamnă să fie pusă în stăpînirea ziselor moșii părin-
tești de către omul vostru potrivit și în fața omului de mărturie
al zisului capitlu de Alba (Transilvaniei), care poruncim să fie trimis
de către acesta, și în temeiul autorității noastre să o păstrați în stăpînirea
acelor moșii, împotriva lui Mihail și a fiilor săi din aceeași (moște)
Hărănglab. Apoi să ne faceți cunoscut în scris și întocmai desfășurarea
celor de mai sus, după cum se cuvine.

Dat la Buda, în a opta duminică înainte de Paști, în anul Domnului
o mie trei sute șaptezeci.

Ark. Naț. Magh., DL. 29 707. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.
Transumpt în actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei din 16 aprilie
1370, nr. 493.

¹ Astfel în transumpt.

Nos, Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, significamus tenore pre-
sencium quibus expedit universis, quod quamquam nos nobilem domi-
nam, relictam Johannis, filii Blasii de Chyfud, Anna vocatam, filiam
videlicet Dominici, filii Bezteer de Haranglab, in iuribus paternis in
heredem legitimum mediantibus aliis litteris nostris, sigillo nostro
rotundo consignatis prefecerimus et creaverimus, eoque ipsa nobilis do-
mina nimia paupertatis inopia et egestate nostre referebatur facere

oppressa maiestati, tamen quia tandem, ut fidelium nostrorum quamplurimum nostram edocuit maiestatem relacio fidedigna, ipsa nobilis domina non tanta fuerat egestate agravata¹ pro ut referebatur nostre maiestati, eoque nobili satis possessionato erat matrimonialiter copulata. Ideo licet (. . .)² gratiam nostram sibi factam ad supplicationem quorundam nobilium parcium Transsiluanarum pro Jacobo, filio Mychaeli, filii Pauli, filii eiusdem Bezter³ nobis factam revocaverimus et annullaverimus, tamen ad huc nolentes prefatam nobilem dominam omnino suis paternis iuribus destitui et privari, eidem annuimus graciose ut ipsa nobilis domina quartam suam puellarem cum possessionibus in specie de iuribus et possessionibus paternis et specialiter de possessionibus Haranglab predicta, Deesfalua, Teluk ac Galfalua vocatis et aliis quibuslibet ipsum condam Dominicum, patrem suum, racionabiliter tangentibus recipiendi plenam habeat facultatem ex presenti nostre graciose annuencie, dono speciali, consuetudine regni nostri non obstante in hac parte et huius modi iura possessionaria prefate nobili domine pro quarta sua puellari prefata assignanda eidem nobili domine et suis heredibus nove donationis nostre titulo in perpetuam asscribimus hereditatem.

Datum Bude, in dominica Exurge⁴, anno domini M^oCCC^{mo}LXX^{mo}.

(*Pe verso, sub pecete:*) Relatio Ladislai, ducis palaci³.

Darea de seamă a ducelui Ladislau, palatinul

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, dăm de știre, prin cuprinsul celor de față, tuturor căroră se cuvine, că deși noi am atribuit și am pus pe nobila doamnă, văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu de Ciufud, numită Ana, adică fiica lui Dominic, fiul lui Bezter de Hărănglab, în drepturile părintești ca moștenitoare legiuită, prin mijlocirea unei scrisori a noastre, întărită cu pecetea noastră rotundă, mai ales că această nobilă doamnă a arătat maiestății noastre că este apăsată de o mare lipsă și sărăcie, totuși după cum arată maiestății noastre o dare de seamă demnă de crezare a mai multor credincioși de-ai noștri, această nobilă doamnă nu este într-o atît de împovărată sărăcie precum i se relatase maiestății noastre, mai ales că ea a fost unită prin căsătorie cu un nobil cu moșie. De aceea cu toată rugămintea făcută milostivirii noastre de unii nobili din părțile transilvănene pentru Iacob, fiul lui Mihail, fiul lui Pavel, fiul acelui Bezter, noi am retras și nimicit ceea ce i-am acordat ei, dar nevoind ca pomenita doamnă să fie cu totul lipsită și scoasă din drepturile sale părintești, încuviințăm, cu milostivire, ca această nobilă doamnă să aibă dreptul de a primi pătrimea ce i se cuvine ca fiică, din drepturile și moșiile părintești și cu osebite din moșiile sus-numite, Hărănglab, Deaj, Teluk și Gănești, precum și altele oricare ar fi ele, ale acelui răposat Dominic, tatăl ei, din încuviințarea de față a milostivirii noastre, fără a ține seamă de obiceiul țării noastre în această parte (a Transilvaniei), în chip de osebită danie, atît acestei nobile doamne cît și urmașilor ei, și îi dăm în scris spre veșnică moștenire drept nouă danie a noastră, drepturile de stăpînire ale pomenitei nobile doamne pentru pătrimea cuvenită fiicei, mai sus statornicită.

Dat la Buda, în a opta duminică înainte de Paști, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

(*Pe verso, sub pecete:*) Darea de seamă a ducelui Ladislau, palatinul.

¹ Corect: *aggravata*.

² Cuvînt acoperit de panglica de pergament a peceții.

³ Astfel în orig.

⁴ Corect: *Exsurge*.

473

1370 februarie 21., Buda

Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, fidelibus suis capitulo Chana-
diensi, salutem et gratiam.

Fidelitate vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum
mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Andreas vel
Nicolaus, filii Andree, aut Johannes, filius Nicolai seu Dionisius an Nico-
laus, filii Maius aliis absentibus, homo noster, citet Johannem et Michae-
lem, filios Petri dicti Wagud, contra magistrum Petrum, filium Pauli,
filii Hewm, in nostram presenciam, ad terminum competentem. Et posthec
diem et locum ipsius citacionis cum nominibus citatorum ac termino
assignato nobis fideliter rescribatis.

Datum Bude feria quinta proxima post dominicam Exurge, anno
domini M^oCCC^{mo} septuagesimo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioșilor săi
din capitulul din Cenad, sănătate și milostivire.

Poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți, spre mărturie,
omul vostru vrednic de crezare în fața căruia omul nostru, Andrei sau
Nicolae, fiii lui Andrei, sau Ioan, fiul lui Nicolae, sau Dionisie ori
Nicolae, fiii lui Moise, în lipsa celorlalți, să cheme înaintea noastră, la
sorocul potrivit, pe Ioan și Mihail, fiii lui Petru zis Wagud, (ca să stea)
față cu magistrul Petru, fiul lui Pavel, fiul lui Hewm, iar după aceasta,
să ne răspundeți în scris întocmai despre ziua și locul chemării, dim-
preună cu numele celor chemați și sorocul hotărît.

Dat la Buda, în joia de după duminica *Exsurge*, în anul Domnului
o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. fam. Kállay.

Transumpt în actul capitolului din Cenad, din 30 martie 1370, nr. 483.

EDITII: Pesty, Krassó, III, p. 93.

474

1370 februarie 22

Lodovicus, dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatia, Rame, Servie,
Gallitie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et
honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam
presentibus, quam futuris, presentium notitiam habituris, salutem in
omnium salvatore.

Quia regis gloria in multitudine populorum decoratur, ideo interest
eisdem¹ sue dilectionis sinum taliter sibi subiectis populis aperire, quod
iidem, sicut numero, sic et fidelitate augeantur et ad ferventiora fide-
litate obsequia ardentius et devotius incitentur.

Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod nos, volentes universos mercatores civitatis nostre Zybiensis Transsilvane, sub presentis statuti nostri novi stabilimento, in eorum processibus et negotiatione, bonis temporalibus et certis libertatum prerogativis, perpetua securitate gratulari, matura deliberatione cum serenissima principissa, domina Elyzabet, eadem gratia regina Hungarie, genitrice nostra carissima, ac prelati et baronibus nostris prehabita, de eorundem consilio inductivo, (super)² factum tributarie solutionis eorundem mercatorum Zybiensium eo, quod hactenus, pro aquirendis victuum eorum necessariis, nec ad territoria regni Bohemye per terras, vel in fluvio Danubii navium seu carinarum sub vectione supra, in Vyennam, ne etiam in Jadram et certas regni nostri Dalmatie partes, propter tyrannicam quorundam emulorum nostrorum severitatem, a quorum faucibus partes easdem regni nostri divino interveniente auxilio, non absque bellicis laboribus, recuperando nostro reduximus dominio pleno iure, ire poterant, et³ proficisci erant consueti, de regie pietatis plenitudine, ut ipsum regnum nostrum rebus et bonis maritimis atque extraneis locupletetur et exuberetur, non obstantibus quibuscumque privilegiis, consuetudinibus, indultis et gratiis predictorum tributariorum regni nostri, a quocumque progenitorum nostrorum aut a nobis ipsis datis et concessis, quacumque firmitate roboratis, quarum vigores contra presentem gratiosam nostram dispositionem extendi nolumus quoquomodo, de regie liberalitatis annuentia moderantes taliter duximus statuendum, quod mercatores predictae civitatis nostre Zybiensis, a Vyenna, in eodem fluvio Danubii, usque Budam, tam magnas quam parvas naves seu carinas, cum eorum mercimoniis in ascendendo et descendendo secure et absque impedimento aliquali quodcumque et quotiescumque voluerint, deferre valeant atque possint, et de qualibet mensura plante pedis, in fundo mensurando per latitudinem, in locis tributorum in descendendo dimidium florenum et in ascendendo quartale unius floreni persolvant, nec aliquod donarium seu munus coactim dare teneantur tributariis prenotatis, nec iidem tributarii ultra hoc ipsos cogere possint vel arctare; et quod iidem mercatores Zybienses de eorum curribus vel rebus mercimonialibus oneratis versus Bohemiam vel de partibus Bohemye in Hungariam, in Zybinium transeuntibus, tam in eundo, quam redeundo, in locis universorum tributorum regni nostri et specialiter, sicut in aliis, sic in loco tributum nostri castri Wywar nuncupati, in vulgari Tewtonicali Wezker vocati, non obstante privilegio quondam domini Karoli regis, genitoris nostri carissimi, super relaxatione medietatis tributarie solutionis premissae, olim mercatoribus regni Bohemie per eundem facta, confecto, de curru magno, vulgariter rudaszeker vocato, quatuor grossos Bohemicales, de curru parvo, ayanthaszeker vulgariter nominato, duos grossos similiter Bohemicales persolvant, nullumque munus ipsis tributariis dare teneantur nec ipsi tributarii in locis eorum tributorum aliquid ultra hoc ab eisdem recipere presumant. Preterea volentes, ut universis fidelitatis nostre cultoribus in partes regni nostri Dalmatie, sub fidelitate nostra, ut prefertur, reductas, libera via pateat et segura, annuimus ex regia benignitate speciali, ut universi mercatores Zybienses, a Buda versus Jadram vel de Jadra aut de aliis Dalmatie partibus versus Budam proficiscentes, tam in eundo, quam in redeundo, de omnibus rebus ipsorum mercimonialibus, cuiuscumque generis vel speciei existant, sive sint servidagie sive pedagie seu vectura vel inductura aut portitura⁴, et

similiter de curribus propriis vel appretiatis aut equis vel rebus⁵ in portura, necnon mercimoniis super dorsum hominis vel equi portantibus quantumque⁶ causa venditionis seu commutationis de partibus ipsius Jadre, in locis tributorum, tam regalium nostrorum, quam reginalium, quam etiam prelatorum, baronum et quorumlibet procerum regni nostri, nullum tributum dare et solvere teneantur preter tricesimam, quam solum Bude exigi volumus a rebus prenotatis; nullumque munus seu clenodium dare teneantur tributariis prenotatis, nec iidem tributarii aliquid exigere vel extorquere presumant ab eisdem, libertate civibus nostris Budensibus per nostram maiestatem gratiose ipsis concessa in eo, ut nullus mercatorum regni nostri predicti vel aliarum partium res suas mercimoniales ultra ipsam civitatem Budensem transportare vel deducere nequeant, sed in ipsa civitate Budensi vendere vel commutare aut ibidem reponere teneantur, non obstante, quibus civibus nostris Budensibus, quantum ad alios mercatores, in ipsorum libertate nullum volumus ex hoc preiudicium generari. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis et authentici sigilli nostri novi duplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Ladislai, episcopi Wesprimiensis, reginalis cancellarii et aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno domini millesimo CCC^o septuagesimo, octavo Kalendas Martii, regni autem nostri vicesimo nono. Venerabilibus in Christo patribus et dominis: Thoma Strigoniensi, decretorum doctore, fratribus Stephano Colocensi, sacre pagine magistro, Dominico Jadrensi, Wgulino Spalatensi et Wgo Ragusiensi archiepiscopis; Demetrio Waradiensi, Colomano Jauriensi, Stephano Zagrabiensi, Demetrio Transsilvano, Dominico Chanadiensi, Michaele Agriensi, Willermo Quinqueecclesiensi, Johanne Wachyensi, Petro Boznensi, Ladislao Nitriensi, Stephano Syrimiensi, Nicolao Tyniniensi, Demetrio Nonensi, Nicolao Traguriensi, Stephano Pharensi, Jacobo Makarensi, Matheo Sibinicensi, Michaele Scardonensi et Portiva Senniensi, ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbaviensi sede vacante; magnificis viris, domino Ladislao, duce Opulye, regni nostri palatino, Emerico, vaivoda Transsilvano, comite Nicolao de Zeech, iudice curie nostre, Johanne, magistro tavarnicorum nostrorum, Petro Zudor, totius Sclavonie et magistro pincernarum nostrorum, Simone Dalmatie et Croatie, Nicolao de Machou banis, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum et Stephano agasonum nostrorum magistris, ac eodem Ladislao palatino, comite Posoniensi, aliisque quampluribus regni nostri comitatus tenentibus et honores.

(In partea de sus, pe margine:) Ad litteratorium mandatum domini regis.

(In partea de jos, pe îndoitură:) Perlecta et correcta.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galității, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al muntelui Sant' Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de față cât și celor viitori, care vor lua cunoștință de această scrisoare, mintuire întru mintuitorul tuturor.

Fiindcă slava regelui se preamărește prin mulțimea supușilor (săi), de aceea este spre binele lui să deschidă noroadelor supuse lui, brațele iubirii sale în așa fel, încât acestea să sporească și în credință așa cum

sporesc în număr și să se îndemne mai harnic și mai fierbinte la o mai înflăcărată slujbă credincioasă.

Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, voind noi ca toți negustorii din orașul nostru Sibiu, din Transilvania, să se bucure de o veșnică siguranță prin statornicirea acestei noi rînduiei a noastre cu privire la treburile, la negoțul, la bunurile lumesti și la anumite privilegii de scutire ale lor, după o îndelungă chibzuire împreună cu prealuminata principesă Elisabeta, din aceeași milă regină a Ungariei, preascumpa noastră mamă, și cu prelații și cu baronii noștri — la sfatul și indemnul acestora — întrucît pînă acum, pentru a-și agonisi cele trebuitoare traiului, ei nu puteau să meargă, așa cum fuseseră obișnuiți, nici pe uscat în ținuturile regatului Boemiei, nici pe apa Dunării în sus spre Viena, purtați pe corăbii sau carine, și nici la Zara și în anumite părți ale țării noastre Dalmația, din pricina cruntei asupriri a unor potrivnici de-ai noștri, din al căror gitlej dobîndind noi din nou cu ajutorul lui Dumnezeu acele părți ale regatului nostru, nu fără strădanii războinice, le-am adus iarăși cu deplin drept în stăpînirea noastră — din plinătatea dragostei regești — pentru ca regatul nostru să se umple de belșug și să se îmbogățească cu lucruri și bunuri de peste țări și mări, fără a ținea seama de nici un fel de privilegii, obiceiuri, scutiri sau milostiviri, date și hărăzite sus-zișilor vameși ai regatului nostru de oricare dintre înaintașii noștri sau de noi înșine și întărite cu orice cheazășie și a căror putere nu voim să se întindă în nici un fel împotriva acestei milostive rînduiei a noastre, cumpănind noi din încuviințarea regeștii noastre dărnicii am hotărit să statornicim următoarele cu privire la plata vămilor acestor negustori sibieni: ca negustorii din pomenitul nostru oraș Sibiu să poată și să fie volnici să-și ducă nestingheriți și fără vreo piedică corăbiile lor, atît cele mari cît și cele mici, sau carine, pe acea apă a Dunării, de la Viena pînă la Buda, cu mărfurile lor, și în susul și în josul apei, oricînd și de ori cîte ori ar voi, și de fiecare măsură de un picior, măsurată pe lățimea fundului vasului să plătească la locurile de vamă o jumătate de florin, cînd vin în josul apei, iar în susul apei, un sfert de florin, și să nu fie siliți a da pomeniților vameși vreun dar sau lucru de preț, și nici acei vameși să nu-i poată sili sau constrînge să dea ceva peste această (vamă); și ca acei negustori sibieni, pentru carele sau mărfurile lor încărcate, care trec spre Boemia sau din părțile Boemiei în Ungaria, la Sibiu, atît la dus cît și la întors, să plătească în toate locurile de vamă ale regatului nostru și mai ales, ca și în alte locuri, tot așa și în locul nostru de vamă numit Wywar, iar în vorbirea obișnuită nemțească Wezker, patru groși cehești pentru un car mare, ce în vorbirea obișnuită se cheamă rudaszeker, iar pentru un car mic, care în vorbirea obișnuită se numește ayanthaszeker, să plătească doi groși tot cehești, fără a se ține seama de privilegiul răposatului domn Carol, regele, preascumpul nostru părinte, întocmit cu privire la iertarea de jumătate din plata pomenitei vămi, dată de el odinioară negustorilor din țara Boemiei; și să nu fie datori să dea vreun dar vameșilor, nici vameși să nu cuteze să mai ia ceva pe deasupra de la ei în locurile lor de vamă.

Afară de aceasta, voind ca tuturor celor ce ne păstrează credință să le fie deschisă calea slobod și nestingherit spre părțile dinspre țara noastră Dalmația, care, cum se spune mai sus, au fost din nou aduse sub ascultarea noastră, din osebită bunătate regească încuviințăm că

toți negustorii sibieni care merg de la Buda spre Zara sau de la Zara și din alte părți ale Dalmației, spre Buda, să nu fie datori a da sau a plăti vreo vamă, nici la ducere, nici la întoarcere, în locurile de vamă atît ale noastre regești cît și în cele ale reginei sau ale prelaților, baronilor sau oricăror altor fruntași din regatul nostru, pentru nici una din mărfurile lor de orice fel sau soi ar fi, fie că ar fi de cele ce se încarcă, fie de cele ce se duc în spinare, fie mărfuri ce se cară din țară, fie mărfuri ce se aduc în țară și, de asemenea, nici pentru carele lor sau pentru cele închiriate ori pentru caii sau boii de dus poveri, și nici pentru mărfurile duse în spate de om sau pe spinare de cal, oricum din părțile Zarei în vederea vînzării sau a schimbului, în afară de tricesima, care voim să se ceară numai la Buda, pentru lucrurile mai sus însemnate și negustorii să nu fie datori a da pomeniților vameși nici un dar sau lucru de preț, și nici numiții vameși să nu îndrăznească să cerce a storce de la ei ceva — fără a se ține seama de privilegiul dăruit milostiv de maiestatea noastră orășenilor noștri din Buda, precum că nici unul dintre negustorii pomenitului nostru regat sau din alte părți să nu aibă voie să care sau să ducă mărfurile lor dincolo de orașul Buda, ci să fie datori a le vinde, sau schimba chiar în acel oraș Buda sau a le lăsa în păstrare acolo; dar prin aceasta nu voim să se isce pentru acei orășeni ai noștri din Buda vreo știrbire a privilegiului lor, în privința celorlalți negustori. Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat această scrisoare a noastră privilegială întărită cu puterea peceteii noastre duble, autentice și atîrnate.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau, episcopul de Vesprim, cancelarul curții reginei și vicescancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci, în a opta zi înainte de calendele lui martie, iar al domniei noastre al douăzeci și nouălea an, venerabilii întru Hristos părinți și domni Toma, arhiepiscopul de Strigoni, doctor în dreptul canonic, frații Ștefan de Calocsa, doctor în teologie, Dominic de Zara, Ugolin de Spalato și Wgo de Raguza; precum și episcopii: Dumitru al bisericii de Oradea, Coloman de Győr, Ștefan de Zagreb, Dumitru al Transilvaniei, Dominic de Cenad, Mihail de Agria, Vilhelm de Pécs, Ioan de Vaț, Petru al Bosniei, Ladislau de Nitra, Ștefan al Sirmiului, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ștefan de Faro, Iacob de Macarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona și Portina de Segno, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; scaunul de Krbava fiind vacant; măriții bărbați: domnul Ladislau, ducele de Oppeln, palatinul regatului nostru, Emeric voievodul Transilvaniei, comitele Nicolae de Zeech, judele curții noastre, Ioan, marele nostru vistier, Petru Zudor, banul întregii Slavonii și marele nostru paharnic, Simion, banul Dalmației și Croației, Nicolae, banul de Macva, Pavel, marele nostru stolnic, Ioan, marele nostru ușier și Ștefan, marele nostru comis și același Ladislau, palatinul și comite de Pojon, și mulți alții ținînd dregătoriile și comitatele țării noastre.

(Însemnare de cancelarie:) La porunca scrisă a regelui.

(În partea de jos, pe îndoitură:) Citită și îndreptată.

Arh. Stat. Sibiu. Col. doc. medievale. U.I.21. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.

Orig. perg., cu pecete dublă regală, din ceară de culoare deschisă, atârnată cu şnur de mătase roşie.

EDIȚII: *Fejér*, IX/7, p. 297; *Hurmuzaki — Densúsiánu*, I/2, p. 152; *Seiwert, Hermanstadt*, 12 (fragmentar); *Ub.*, II, p. 337—339.

REGESTE: *Magyar Tört. Tár*, IV, p. 148.

- ¹ Corect: *eiusdem*.
- ² Completare după sens.
- ³ Corect: *ut*.
- ⁴ Corect: *portatura*.
- ⁵ Corect: *bobus*.
- ⁶ Corect: *quacumque*.

475

1370 februarie 24, Buda

Nos, Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, memorie commendamus per presentes, quod magister Nicolaus, filius Ladislai dicti Zaar, Johannes, filius Aynardy ac Thomas, filius Dominici, filii Beke, coram nobis personaliter constituti sunt confessi et permittentes assumpserunt, quod ipsi in quindenis diei medii quadragesime nunc affuturis sine crastinatione personaliter ad facies possessionum ipsorum Zughalum, Chukmew de Bekes necnon Iraz, Penthekylese et Buken vocatas, in comitatu Bihariensi existentes, accedendo, ipsasque possessiones per magistrum Michaelem, filium Chibak, vel Chanko ac Benedictum de Symand seu Konia, filium Ugrini an Lucam, filium Iwan, sin Nicolaum Kun sin Johannem, filium Abraham, vel magistros Nicolaum ac Georgium, fratres condam domini archiepiscopi Strigoniensis, seu Mathiam de Tald sin Ladislaum, filium Johannis de Madaraz sive Stephanum, filium Johannis de Ewsy, aliis absentibus, homo noster, presente testimonio capituli Waradiensis cui ipsum ad id presentibus transmitti iubemus in tres partes dividere deberent, cum omnibus ipsarum possessionum utilitatibus et pertinenciis universis coequales. Ipsisque modo premissis equaliter divisus ab invicem ipsis presentibus disiunctis et separatim unusquisque ipsorum unam partem seu porcionem sorte posita iuxta dispositionem et ordinationem ipsius hominis nostri pro se recipere deberet per ipsum utendam, conservandam et possidendam occasione et difficultate absque omni, tali obligaminis vinculo interserto, quod aliquis ex eisdem in prefixo termino ad premissam divisionem, in quo superius fiendam personaliter venire aut ipsam divisionem ratam habendo acceptare recusaret, extunc talis pars contra aliam partem vel partes premissorum singula observantem seu observantes in quinquaginta marcis denariorum sine iudicis porcione convinceretur ipso facto, ad quod se prefati nobiles personaliter coram nobis astantes ultronea eorum obligaverunt voluntate.

Datum Bude, in dominica Esto mîchi, anno dominî M^{mo}CCC^{mo}LXX^{mo}.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, dăm de ştire prin cele de faţă că, înfăţişându-se înşişi înaintea noastră, magistrul Nicolae, fiul lui Ladislau, zis Zaar¹, Ioan, fiul lui Aynard, şi Toma, fiul lui Dominic, fiul lui Beke, au mărturisit şi au făgăduit şi şi-au luat asupra lor îndatorirea ca, ducându-se dinşii neaparat în a cincisprezecea

zi după mijlocul Păresimilor viitoare² la moșiile numite Zughalum și Chukmew din comitatul Bekes, precum și Iraz, Penthekylese și Buken, aflătoare în comitatul Bihor, să împartă acele moși în trei părți deopotrivă de mari, dimpreună cu toate folosințele acelor moși, și cu toate cele ce țin de ele, prin omul nostru magistrul Mihail, fiul lui Chibak, sau Chanko, ori Benedict de Șimand sau Konia, fiul lui Ugrin, ori Luca, fiul lui Iwan, sau Nicolae Kun ori Ioan, fiul lui Avram, sau magiștrii Nicolae și Gheorghe, frații răposatului domn arhiepiscop de Strigoni, ori Matei de Tald sau Ladislau, fiul lui Ioan de Mădăraș, ori, în lipsa tuturor acestora, Ștefan, fiul lui Ioan de Ewsy, în fața omului de mărturie al capitlului din Oradea, căruia îi poruncim prin cele de față să-l trimită în acest scop.

Iar după împărțirea lor deopotrivă, în chipul mai sus arătat, și după deosebirea și despărțirea moșilor una de alta, fiind ei de față, fiecare din ei trebuie să primească pentru sine, așa cum va hotări și va rindui omul nostru, o parte sau o bucată, prin tragere la sorți, spre a se folosi de ea, a o păstra și a o stăpîni el fără nici o pricină sau greutate, cu legămîntul și îndatorirea ca, dacă vreunul dintre ei n-ar voi să vină însuși la sorocul de mai sus, la sus-zisa împărțire ce trebuie făcută așa cum se arată mai sus, sau n-ar voi să primească și să consfințească acea împărțire, atunci partea aceea să fie pedepsită, prin însuși acest fapt, la cincizeci de mărci în dinari, în afară de partea judecătorului, față de cealaltă parte sau de celelalte părți care va păzi sau vor păzi toate cele arătate mai sus, lucru la care sus-pomeniții nobili care s-au înfățișat înșiși înaintea noastră, s-au legat de buna lor voie.

Dat la Buda, în duminica *Esto michi*, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh., Dl.

Transumpt în actul capitlului din Oradea din 17 iulie 1370, nr. 535.

EDIȚII: Csáky, I/1, p. 129—130.

¹ Pleșuvul.

² 3 aprilie.

Urbanus, episcopus etc.

Ad futuram rei memoriam, super gregem dominicum nostre vigilantie dispositione superna commissum exercere, prout nobis ex alto conceditur, vigilis speculationis officium cupientes, ad ea potissime opem et operam impertimur, ex quibus dilatatio catholice fidei unitasque fidelium subsequi valeant et animarum salutis commoda provenire, utendo plerumque potestatis plenitudine nobis divinitus attributa, prout personarum, locorum et temporum qualitate pensata, id in deo conspiciamus expedire. Sane pro parte dilectorum filiorum fratrum ordinis minorum in terris Saracenorum, Paganorum, Grecorum, Cumanorum, Iberorum, Alanorum, Gazarorum, Gothorum, Sitharum, Ruthenorum, Iacobitarum, Nubianorum, Nestorianorum, Georgianorum, Armenorum, Indorum, Mothacorum, aliarumque non credentium nationum orientis et aquilonis, seu quarumcunque aliarum partium constitutorum, et ad eas proficiscentium et evangelizantium verbum dei coram nobis expositum fuit, quod non-

nulli predictarum orientalium et aquilonarium infidelium nationum, qui ad fidem catholicam dictorum fratrum predicationis et operationis ministerio seu alias sunt conversi, pro eo quod in gradibus et lege divina non prohibitis matrimonia contrahere nequeunt absque dispensatione sedis apostolice speciali, a fide catholica et devotione ecclesie totaliter recedentes, cum hereticis et Saracenis sepius per contubernium copulantur.

Propter que ipsi et eorum proles, prohdolor, spiritualier pereunt et multarum inde sequuntur pericula animarum. Quare pro parte dictorum fratrum fuit nobis humiliter supplicatum, ut providere super hiis de oportuno remedio dignaremur. Nos igitur volentes huiusmodi animarum obviare periculis et futuris etiam precavere, ac cupientes fidem catholicam non minui, sed augeri, in favorem dicte fidei cum universis gentibus de novo conversis ad fidem catholicam, que ante conversionem ipsarum cum personis eas attingentibus in quibuscunque consanguinitatis vel affinitatis gradibus a lege divina non prohibitis matrimonia contraxerunt, quod iuxta constitutionem felicitis recordationis Innocenti pape secundi, predecessoris nostri, super hoc editam, que incipit: Gaudeamus; in matrimoniis ipsis, dictis impedimentis non obstantibus, libere possint et licite remanere coniuncti; cum schismaticis autem, qui ad unitatem catholice fidei et plenam obedientiam sancte romane ecclesie effectualiter redierunt, quique cum personis in quarto gradu consanguinitatis vel affinitatis ipsas attingentibus matrimonia contraxerunt, quod impedimento prefato non obstante, possint in eiusmodi matrimoniis licite remanere, auctoritate predicta similiter dispensamus, prolem susceptam et suscipiendam ex matrimoniis omnibus in casibus antedictis, legitimam de apostolice potestatis plenitudine decernentes. Nulli ergo etc.

Datum Rome apud S. Petrum IIII. Idus Martii, anno octavo.

Urban episcopul etc., spre amintirea viitoare a acestor lucruri. Dorind a ne împlini slujba de paznic veghetor asupra turmei Domnului incredințată nouă spre veghe de purtare de grijă dumnezeiască, așa cum ne e hărăzită de sus, ne străduim și ne ostenim mai ales spre acele lucruri, din care poate să urmeze răspîndirea dreptei credințe și unirea credincioșilor și să se ivească urmări prielnice mîntuirii sufletelor, folosindu-ne cel mai adesea deplinătatea puterii hărăzite nouă de Dumnezeu, așa după cum vedem — cumpănind felul oamenilor, locurilor și împrejurărilor — că este mai folositor întru Domnul. Într-adevăr, din partea iubitorilor fii, a fraților din ordinul minorilor, aflători în țările saracenilor, păgînilor, grecilor, cumenilor, ivirilor, alanilor, chazarilor, goților, sciților, rutenilor, iacobiților, nubienilor, nestorienilor, georgienilor, armenilor, indienilor, motacilor, și ale altor neamuri necredincioase din răsărit și din miazănoapte sau din oricare alte părți, și care frați au plecat în acele părți și vestesc acolo cuvîntul lui Dumnezeu, s-a arătat în fața noastră că unele din pomenitele neamuri necredincioase din răsărit și din miazănoapte, care prin ajutorul predicatorilor și strădaniei zișilor frați sau altminteri s-au întors la credința catolică, acum — din pricină că nu pot încheia căsătorii în grade de rudenie oprite de legea omenească, dar nu de cea dumnezeiască, fără o scutire anume din partea scaunului apostolic —, lepădîndu-se cu totul de credința catolică și de evlavie datorată bisericii, se leagă tot mai des cu ereticii și cu saracenii prin trăire dimpreună, și de aceea, vai, atît ei, cît și vlăstarele lor pier întru cele ale duhului, de unde urmează primejdii pentru multe suflete.

Drept aceea, din partea zișilor frați ni s-a făcut smerită rugămintă, ca să binevoim a ne îngriji de o îndreptare potrivită cu privire la acestea.

Noi, așadar, voind să preîntîmpinăm astfel de primejdii pentru suflete și să ne ferim dinainte și de cele viitoare, și dorind, totodată, ca să nu se micșoreze credința catolică, ci să sporească, în sprijinul zisei credințe — potrivit hotărîrii date în această privință de papa Inocențiu al doilea, înaintașul nostru de fericită pomenire, și care începe cu cuvîntul „Să ne bucurăm“ — îngăduim ca toate neamurile ce au trecut de curînd la credința catolică și care, înainte de întoarcerea lor la credință au încheiat căsătorii cu inși legați de ei prin orice grad de rudenie de sînge sau de înrudire, de care nu erau oprite de legea dumnezeiască, să poată în chip slobod și îngăduit să rămînă uniți în acele căsătorii, fără a se ține seamă de pomenitele piedici; iar pe schismaticii, care s-au întors de fapt la unitatea bisericii catolice și la deplina supunere față de sfînta biserică romană, îi scutim de asemenea, în temeiul amintitei puteri apostolice, dar numai pe aceia care au încheiat căsătorii cu inși legați de ei doar pînă în al patrulea grad de rudenie de sînge sau de înrudire, astfel că, fără a se ține de numita opreliște, să li se îngăduie a stărui în căsătoriile încheiate, hotărînd noi, totodată, din plînatatea puterii apostolice, ca legiuîți orice copii zămisiți sau care vor fi zămisiți din toate căsătoriile încheiate în împrejurările de mai sus. Nimănui așadar etc.

Dat la Roma, la sfîntul Petru, în ziua a patra înainte de idele lui martie, în anul al optulea.

Arh. Vat. Reg. Vat. an. VIII, fol. 60.

Orig. hîrtie.

EDIȚII: Theiner, *Mon. Hist. Hung.*, II, p. 96—97.

477

1370 martie 18, Kene

Nos, magister Paulus de Bernolth, vicecomes et iudices nobilium comitatus de Zolnuk, damus pro memoria quod Bekus de Daba¹ in nostram personaliter accedendo presentiam per modum protestationis nobis significare curavit, quod Petrus, filius Ladislai, et Andreas ac Mathias, proximi ipsius Petri de Nadasd, comitatus de Kolos, feria quinta proxima post dominicam Invocavit proxime² nunc preteritam, una cum Ladislao voyvoda Olacorum, potentialiter veniendo, Nicolaum, filium suum, interfecissent, equum suum sub se habitum, interfecissent et nobiles dominas verbis illicitis et vituperosis, necnon cum pectore equorum verberando inhonorassent, culpis suis nullis requirentibus, factaque protestatione huiusmodi, petens nos, ut nostrum pro testimonio hominem ad premissa transmitteremus inquirenda.

Nos, vero Stephanum, filium Luchasii de Veruelg, hominem nostrum, ad premissa transmisimus, qui demum exinde ad nos reversus, retulit ut omnia premissa et singula premissorum a quibus decuisset veraciter scivisset suo modo³, quo nobis per eundem Bekus nobis dictum et conquestum extitisset.

Datum in Kene, feria secunda proxima post dominicam Oculi, anno domini MCCCCLXX.

(*Pe verso*:) Pro Bekus de Doba¹, contra Petrum, filium Ladislai, ac alios intra positos de Nadasd, comitatus de Kolos, super facto interfectionis Nicolai, filii sui, inquisitoria.

Noi, magistrul Pavel de Bernolth, vicecomitele și juzii nobililor comitatului Solnoc, dăm de știre că înfățișându-se în persoană înaintea noastră Bekus de Doba, s-a îngrijit să ne facă cunoscut în chip de întâmpinare că Petru, fiul lui Ladislau și Andrei precum și Matei, rude de aproape ale celui Petru de Nădășelu, din comitatul Cluj, venind cu silnicie în joia de după duminica *Invocavit* acum trecută¹, împreună cu Ladislau, voievodul românilor, a ucis pe fiul său Nicolae, a omorât calul ce-l avea sub el și au jignit nobilele doamne cu vorbe neîngăduite și rușinoase, izbindu-le, totodată, cu pieptul cailor lor, fără ca ei să fi avut vreo vină. Și după ce a făcut această întâmpinare, ne-a rugat să trimitem spre mărturie omul nostru spre a cerceta cele arătate mai sus.

Iar noi am trimis pentru cele de mai sus pe omul nostru Ștefan fiul lui Luca de Verveghiu care, întorcându-se apoi de acolo la noi, ne-a arătat că a aflat de la cei care se cuvenea că toate cele de mai sus și fiecare din cele de mai sus s-au întâmplat într-adevăr în felul acela, precum ne-a spus și ni s-a plîns acel Bekus.

Dat la Kene, în luna de după duminica *Oculi*, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

(*Pe verso:*) Scrisoare de cercetare pentru Bekus de Doba împotriva lui Petru, fiul lui Ladislau, și a altora din Nădășelu, comitatul Cluj, arătați înăuntrul (scrisorii), cu privire la uciderea lui Nicolae, fiul său.

Arh. Naț. Mag., DL 73 732.

Orig. hîrtie, pe verso cu urmele a trei peceti.

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 160.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 224, nr. 180.

¹ Astfel în orig.

² În textul publicat, greșit: *me*.

³ Corect: *eo modo*.

⁴ 7 martie.

Nos, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonostra, significamus tenore presentium quibus expedit universis memorie commendantes, quod Paulo dicto Vos, filio Nicolai dicti Vos de Sancto Egidio, ab una, magistro Stephano, filio eiusdem Nicolai dicti Vos de eadem Sancto Egidio, parte ex altera, coram nobis personaliter constitutis, confessum extitit per predictum Paulum dictum Vos ministerio vive vocis et relatum quod, urgentibus plurimis necessitatibus suis evitandis, universas possessionarias portiones suas, in partibus Transsilvanis existentes, ipsum tangentes, specialiter vero predictam possessionariam portionem suam in Sancto Egidio et in possessione Polun vocata, cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis universis, in comitatu de Doboka habitis, prefato magistro Stephano dicto Vos, fratri suo uterino, pro viginti marcis, quamlibet cum decem pensis computando et uno equo, octo florenos valente, et duodecim florenis in auro pignori obligasset et obligavit coram nobis, quibus, ut dicebat, plene datis, habitis et persolutis, tali modo quod, quandounque prenotatas possessiones a prefato magistro Stephano dicto Vos liberare seu redimere

vellet, extunc ipsas reddere et restituere teneatur absque contradictione aliquali.

Datum feria sexta proxima ante dominicam Letare, anno domini millesimo CCC^{mo}LXX^{mo}.

Noi, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, prin cuprinsul (scrisorii) de față, dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine, că înfățișându-se înșiși înaintea noastră, pe de o parte Pavel zis Vos, fiul lui Nicolae zis Vos de Sintejude, (iar) pe de altă parte magistrul Ștefan, fiul aceluiași Nicolae zis Vos tot de Sintejude, sus-numitul Pavel zis Vos, ne-a mărturisit și ne-a arătat prin viu grai că, silit de foarte multe nevoi grabnice ale sale ce trebuiau înlăturate, a zălogit, și în fața noastră zălogește sus-numitului magistru Ștefan zis Vos, fratele său după mamă; toate părțile sale de moșie cuvenite lui, aflătoare în pările Transilvaniei, și îndeosebi sus-zisa sa parte de moșie din moșia Sintejude și din moșia numită Puini, cu toate folosințele lor și toate cele ce țin de ele, aflătoare în comitatul Dăbica, pentru douăzeci de mărci, socotite fiecare cu zece pense, și pentru un cal în preț de opt florini și pentru doisprezece florini în aur, care, după cum spunea, au fost dați și plătiți și au fost primiți (de el) în întregime, așa fel ca, dacă vreodată ar voi să-și scoată sau să-și răscumpere sus-pomenitele moșii de la sus-numitul magistru Ștefan zis Vos, atunci (acesta) să fie dator să i le întoarcă și să i le dea înapoi, fără nici un fel de împotrivire.

Dat în vinerea dinaintea duminicii *Letare*, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete aplicată pe verso; în copie la Kemény, *Dipl. Trans., Appendix*, 3, p. 84, cu data greșită: 1370 martie 23.

Nos, Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, memorie commendamus per presentes quod nobilis domina consors Stephani litterati, Elizabeth vocata, notari¹ conventus de Colosmonustra, filia videlicet condam Kalach de Sancto Martino, comitatus de Doboka, coram nobis constituta est confessa quod ipsam rectam et equalem medietatem possessionaria-rum suarum porcionum in dicta possessione Zenthmarton et alias ubilibet habitarum; necnon hereditatum et alio quovis iure ac iuridicione² sibi competencium et pertinencium, prefato Stephano litterato domino et marito suo, concuralium ob amorem et affectionem sinceram qua erga ipsum afficeretur et per eum suis heredibus et posteritatibus uni-versis dedisset, donasset et contulisset, ymo¹ dedit, donavit et contulit ac assignavit coram nobis iure perpetuo et irrevocabiliter possiden-dam, tenendam et habendam; ita videlicet quod, si alterum ipsorum ab hac luce absque heredum solacio decedere contingat, tunc porcio pos-sessionaria deficientis semine ad superstitem et superviventem rema-neat et alternatim devolvatur, suplicans³ nobis prece subiectiva ut pre-misse donacioni possessionarie nostrum favorem regium impartiri digna-remur.

Nos igitur, suplicationibus⁴ ipsius domine, filie Kalach, favore regio inclinati, premissis donacioni, provisioni et dispositioni possessionarie modo pretacto factis nostrum regium consensum prebemus et assensum, ipsaque possessionaria iura eidem Stephano litterato et suis heredibus in perpetuum asscribimus hereditatem, absque tamen preiudicio iuris alieni; preterea ad instanciam suplicationis⁵ ipsius Stephani litterati nobis porrecte eidem annuimus graciose, ut ipsum Stephanum litteratum in premissis possessionariis iuribus nobilitamus¹ inter nobiles regnicolas nostros ex plenitudine nostre regie potestatis et gracia speciali, verum, purum et legitimum nobilem fecimus et constituimus, vigore presencium mediante.

Datum in Closuar, feria quarta proxima ante dominicam Judica, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LXX^{mo}.

⟨*Sub pecete, de o altă mînă contemporană:*⟩ Relacio Emerici woyuode.

⟨*In colțul din dreapta actului, jos, tot de aceeași mînă contemporană:*⟩ Relacio Emerici, woyuode.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin ⟨scrisoarea⟩ de față dăm de știre că nobila doamnă numită Elisabeta, soția lui Ștefan, diacul, notarul conventului din Cluj-Mănăstur, adică fiica răposatului Kalach de Sîntmărtin, din comitatul Dăbîca, s-a înfățișat înaintea noastră și a declarat că vrea să dea, să dăruiască și să hărăzească pomenitului Ștefan, diacul, domnul și soțul său, pentru ⟨a-i arăta⟩ iubirea și dragostea curată, pe care o are față de el, și prin el moștenitorilor și tuturor urmașilor săi, acea dreaptă și la fel de mare jumătate a părții de moșie din zisa moșie Sîntmărtin și alte ⟨părți⟩ ori unde s-ar afla, precum și cele moștenite și cele cuvenite de drept și cele ce țin de ea pe baza altor drepturi, rugîndu-ne cu supusă plecăciune să binevoim a-i da sprijinul nostru regesc pentru pomenita danie de moșie ⟨pe care⟩ o dă, o dăruiește, o hărăzește și o trece în stăpînire, înaintea noastră, ca să o stăpînească, să o țină și să o aibă cu drept de veci și în chip nestrămutat, în așa fel, că dacă s-ar întîmpla ca unul dintre ei să se stingă din viață, fără mîngîierea unor moștenitori, atunci partea de moșie să fie trecută și să rămînă celui ce dăinuie și supraviețuiește.

Așadar noi, înduplecați în bunăvoința ⟨noastră⟩ regească, la rugămințile acestei doamne, fiica lui Kalach, ne dăm învoirea și încuviințarea noastră regească ca să se facă în privința pomenitei danii, numiri și rînduieli de moșie în chipul mai sus pomenit, și aceste drepturi să-i fie înscrise spre stăpînire veșnică acelui Ștefan diacul și moștenitorilor săi, însă fără a vătămă drepturile altora. Pe lîngă aceasta mai încuviințăm ou milostivire îndreptățita rugămintea a lui Ștefan, diacul, către înălțimea noastră, ca noi să îl înnobilăm pe acest Ștefan, diacul, în drepturile de stăpînire de mai sus, și în temeiul scrisorii de față îl așezăm și îl rînduim ca adevărat, curat și legiuit nobil între toți locuitorii nobili ai țării noastre prin plinătatea puterii noastre regești și din osebita ⟨noastră⟩ milostivire.

Dat la Cluj în mîercuria dinaintea duminicii *Judica*, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

⟨Sub pecete de o altă-mină contemporană:⟩ Darea de seamă a voievodului Emeric.

⟨In colțul din dreapta actului, jos, tot de aceeași mină contemporană:⟩ Darea de seamă a voievodului Emeric.

Arh. Naț. Magh., Dl. 27431. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370
Orig. perg., cu fragmente de pecete inelară aplicată, sub text.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *iurisdiccione*.

³ Corect: *supplicans*.

⁴ Corect: *supplicacionibus*.

⁵ Corect: *supplicacionis*.

480

1370 (între 27 martie și 1 mai, Cluj-Mănăstur)

Magnifico viro domino Emerico, woyuode Transsiluano et comiti de Zonuk, domino et amico eorum reverendo, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, debite reverencie et honoris incrementum.

Noveritis nos litteras vestre magnitudinis recepisse in hec verba: (Urmează actul lui Emeric Lackfi, voievodul Transilvaniei, din 11 noiembrie 1369, Turda, nr. 434).

Nos igitur iustis ac iuri consonis petitionibus vestris annuentes, unacum prefato Stephano, filio Johannis de Chongwa, homine vestro, nostrum hominem, videlicet fratrem Nicolaum presbiterum, socium nostrum conventualem, ad premissa vestra petitia peragenda pro testimonio fidedignum transmisimus. Qui tandem exinde ad nos reversi concorditer nobis retulerunt, per nos requisiti, quod ipsi in predictis octavis diei Medii quadragesime proxime iam preteritis et aliis diebus subsequentibus, in quibus ipsam reambulacionem peragere valuissent, ad facies earundem possessionum dicti honorabilis capituli Transsiluani, Enyd et Orbow vocatarum, vicinorumque ac commetaneorum ipsarum universorum et specialiter predictis magistris Nicolao et Johanne legitimis convocacionibus factis ac eisdem presentibus accedendo, iuxta seriem preallegatorum instrumentorum ipsius capituli, per legitimos procuratores eorum ibidem exhibitorum, a primis veris metis incipiendo secundum directos cursus antiquarum metarum usque ad finales earundem metas easdem reambulassent, reambulatasque ab aliorum viciniorum possessionariis iuribus per novarum metarum in locis necessariis per ipsos erectarum, distinciones ubi nullius contradiccio eis obviasset, hoc ordine distinxissent.

Quod prima meta que separaret predictam possessionem Orbow vocatam iamdicti capituli a possessione Beeld vocata nobilium de eadem a plaga orientali iuxta Morisium in loco Fuk vocato, ubi unam novam metam terream erexissent, de qua tenderet ad duas metas terreas penes quas iterum duas metas novas erexissent. Inde flecteretur contra aquilonem, transiensque quendam alveolum seu venam veniret ad viam ad duas metas terreas. Abinde procedens iuxta locum Zapultew vocatum, ad duas metas terreas penes quas similiter duas metas novas, unam eidem possessioni ipsius capituli et aliam nobilibus de Beld¹ separantes. Hinc in eodem cursu transiret magnam viam, per quam itur in Albam, (et a)² Seg ad locum ubi arbor quedam quondam extitisset, iterum ad

unam metam antiquam locum ipsius arboris circumseptam, ubi etiam alie mete licet non ita erecte sed satis apparentes fuissent. De hinc per idem Seg flecteretur contra septentrionem (...)³ metam terream a terra Beeld a meridie ascendendum⁴ inde veniret ad aliam metam terream, hinc in fine eiusdem Seg ad duas metas terreas. Inde descenderet sub ipsum Seg ad vallem et in radice ipsius Seg flecteretur (...)⁵ metam terream iuxta viam positam, per quam viam ascenderet item in Seg veniensque ad tres metas terreas, quarum una esset ecclesie, alia dictorum nobilium de Beeld, tertia vero nobilium de Gyog, penes quas iterum novas metas erexissent (...)met⁶ antiquas iuxta quas novas erexissent. Unde descenderet in vallem Zarraz Orbou¹ contra aquilonem in vicinitate nobilium de Gyog; inde ascenderet per ipsum potok veniret ad duas arbores Byk et Gyertyan nominatas, ad (unam metam antiquam, que ipsam arborem Gyer)tyan⁶ circumcingeret. Inde per ipsum potok ascenderet ad caput eius, ubi duas invenissent metas magnas penes quas similiter duas metas novas erexissent; a quibus transseundo⁷ iterum ad duas metas antiquas iuxta quas (...)rigentes⁵. Exinde descendendo veniret ad duas metas terreas in latere positas et caderet in potok, de quo transsiret⁸ ad unam metam terream inter duos rivos descendentes sub luto⁴ Gyomal vocato, ubi procuratores predicti annotati (capituli et nobilium de Gyog duas met)as⁶ (...)⁹ voluissent, ibidem nobiles de Gyog, videlicet magister Ladislaus, filius Andree, cum Ladislao, Mychaele et Demetrio, filiis suis, necnon prefatus Johannes, filius Andree, et Stephanus, filius Luce, ac Ladislaus, Bartholomeus et Mychael, filii Mychaelis, filii (...)⁵ huiusmodi novarum metam erectione contradicendo, eosdem prohibuissent. Inde ascendens caderet in rivulum in quo ascenderet usque ad caput eius. Inde per quandam viam ascendendo ad duas metas apparentes pervenissent easdemque (renovassent...)⁶ procuratores dominorum de eodem capitulo ecclesie fore retulissent et cum iuxta easdem novas erigere voluissent, iidem nobiles de Gyog ubi etiam eosdem a novarum metam erectione prohibuissent. Inde per eandem viam ascendendo penes ipsam viam (...)¹⁰ iuxta quam aliam metam erexissent. Inde per rivulum transseundo supra eundem a parte montis ad unam antiquam metam, penes quam aliam novam erexissent. Inde procedentes per eandem viam in vertice montis unam metam (antiquam invenissent penes quam a)liam¹¹ metam novam erexissent, et ab inde descenderet in rivum Orbou¹, in quo rivo arborem illicis in monte existentis, ubi iuxta quandam antiquam metam aliam novam erexissent. Abhinc contra aquilonem ascenderet et descenderet (...) montem¹² supra rivum Orbow adiacentem, in cuius latere a parte rivi essent due mete terre magne, penes quas terciam metam novam erexissent, et ab inde descenderet in rivum Orbou¹, in quo rivo procedentes supra usque (...)¹³ transseundo⁷, venissent ad metas alterius possessionis memorati capituli, Enyd vocate, ad commetaneitatem nobilium de Turuzkou, ubi eadem possessio Enyd incepisset metas tenere cum ipsa possessione Turuzkou (...)ntorum¹³ sepefati capituli e(...)¹⁴ possessioni Enyd per veros cursus annotatarum metam eiusdem reambulacionis, novas iuxta (veteres)¹⁵ in locis necessariis¹⁶ erigere voluissent, predictus magister Nicolaus, filius Ste(phan)ani, filius Ellei de Turuzkou, et Johannes, filius Andree de Gyog, huius modi novarum metam erectioni contradicendo, eosdem dominos capituli prohibuissent ...)¹⁷.

(*Pe verso, scris de aceeași mână:*) (Mag)nifico¹⁸ viro et honesto domino Emerico, voyode¹ Transsiluano, (domino et am)ico¹⁹ eorum honorando, pro honorabile capitulo ecclesie Transsiluane, (contra)¹⁸ nobiles de Gyogh¹ et de Turuzkou intraponitos ad (octav)¹⁸as festi beati Georgii martiris, citatoria.

(*Mai jos, de o mână din secolul al XVI-lea:*) Metalis Enyed.

Măritului bărbat, domnului Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, vrednicului de cinste domn și prieten al său, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, împlinirea închinăciunii și a cinstei cuvenite.

Aflați că noi am primit scrisoarea luminăției voastre avînd acest cuprins: (*Urmează actul lui Emeric Lackfi, voievodul Transilvaniei, din 11 noiembrie 1369, Turda, nr. 434*).

Așadar noi, încuviințînd cererile voastre potrivite cu dreptatea și legea, am trimis împreună cu omul vostru, pomenitul Ștefan, fiul lui Ioan de Ciunga, pe omul conventului nostru, drept om de mărturie vrednic de crezare, spre a îndeplini cererea voastră, de mai sus, care întorcîndu-se apoi și, fiind întrebați de noi, ne-au spus într-un glas că ei la pomenitele octave, de curînd trecute, ale zilei de Miază Păresii²⁰ și în zilele următoare, în care au putut face hotărnicirea, ducîndu-se la fața locului la acele moșii ale cinstitului zis capitlu al Transilvaniei, numite Aiud și Gîrbova, și chemînd în chip legiuit pe toți vecinii și magieșii acestora și fiind de față, cu osebite, mai sus-ziișii magiștri Nicolae și Ioan, au hotărnicit hotarele potrivit cuprinsului mai sus-ziselor acte ale acestui capitlu, arătate, tot acolo, de către imputerniciții legiuiți ai acestora, începînd de la cele dintîi, adevărate hotare, potrivit cu arătările drepte ale vechilor semne de hotar pînă la capătul acelor, și le-au deosebit după această rînduială, hotărnicindu-le de drepturile de moșie ale celorlalți vecini prin ridicările de noi semne de hotare, de către aceștia, în locurile trebuitoare, despărțindu-le (acolo) unde, între ei, nu se ridică nici o împotrivire.

Astfel că primul semn de hotar care desparte sus-zisa moșie numită Gîrbova, a mai sus-zisului capitlu, de moșia numită Beldiu a nobililor tot de (Beldiu se află) în partea de răsărit, lîngă Mureș, în locul numit Fuk; acolo au ridicat o nouă movilă de hotar de la care (hotarul) se îndreaptă spre două movile de hotar pe care au mai ridicat din nou două noi semne de hotar. Apoi (hotarul de acolo) se îndreaptă înspre apus și trecînd o albie mică de rîu sau de izvor, ajunge la un drum lîngă două movile de hotar. De aici mergînd înainte pînă în locul numit Zapultew (ajunge) la două movile de pămînt lîngă care (au ridicat) de asemenea două noi semne de hotar, unul despărțînd moșia acestui capitlu și celălalt (aceea) a nobililor de Beldiu. De aici în aceeași direcție trece peste un drum mare pe care se merge la Alba, și de la Seg spre un loc unde odinioară s-a aflat un copac (și unde) au ridicat un semn de hotar nou lîngă un semn vechi de hotar, care e în preajma locului acestui copac, unde celelalte semne de hotar, deși nu erau așa de ridicate, totuși erau vădite. De aici prin același Seg se îndreaptă spre miazănoapte la o movilă de pămînt din moșia Beldiu urcînd spre miazăzi, pînă ajunge la o altă movilă de pămînt de unde (ajunge) la două movile de pămînt la capătul aceluia Seg. Apoi coboară pe sub acest Seg la o vale și la poalele acestui Seg se îndreaptă spre (...)

o movilă de pământ pusă lângă drum, prin care drum (hotarul) urcă de asemenea la Seg și ajunge la trei movile de pământ dintre care una a fost a bisericii, cealaltă a zișilor nobili de Beldiu, iar a treia a nobililor de Geoagiu, lângă care au ridicat din nou semne noi de hotar (...) semne de hotar vechi lângă care au ridicat pe (cele) noi. De aici (hotarul) coboară în Valea Zarraz Orbou spre apus în vecinătatea (moșiei) nobililor de Geoagiu; apoi urcă prin această vale și ajunge la doi copaci, unul un fag și altul un carpen, lângă un semn de hotar vechi care înconjoară acel copac (numit) carpen. Apoi prin această vale (hotarul) urcă la obârșia ei, unde s-au aflat două semne mari de hotar, lângă care de asemenea s-au ridicat două semne de hotar noi; de la care străbătînd din nou la două semne de hotar vechi lângă care (...) au fost ridicate. De aici (hotarul) ajunge coborînd la două movile de pământ așezate în margine și ajunge în vale, de la care trece la o movilă de pământ coborînd între două pîrîie, sub locul numit Geomal unde împuterniciții mai sus-ziși ai sus-însemnatului capitlu și ai nobililor de Geoagiu au vrut să ridice două semne de hotar (...), și acolo nobilii de Geoagiu anume magistrul Ladislau, fiul lui Andrei, împreună cu Ladislau, Mihail și Dumitru, fiii săi, și pomenitul Ioan, fiul lui Andrei, și Ștefan, fiul lui Luca, și Ladislau, Bartolomeu și Mihail, fiii lui Mihail, fiul lui (...) i-au oprit, împotrivindu-se, să ridice noi semne de hotar. Apoi urcînd, (hotarul) ajunge în albia unui pîrîu prin care urcă pînă la izvorul lui. De aici au ajuns urcînd pe un drum la două semne de hotar și pe care (le-au înnoit...). Împuterniciții domnilor din acel capitlu al bisericii au arătat și că în timp ce au vrut să ridice lângă ele alte semne de hotar, aceiași nobili de Geoagiu i-au oprit de la ridicarea noilor hotare. Apoi urcînd pe același drum, la acel drum (...) lângă care au ridicat un alt semn de hotar. Apoi, trecînd prin rîu deasupra acestuia, au ridicat înspre partea unui deal, lângă un semn de hotar vechi altul nou. De aici mergînd pe acest drum pe culmea dealului au găsit un semn de hotar vechi lângă care au ridicat altul nou. Apoi trecînd prin acel rîu (hotarul) urcă la un copac (numit) stejar aflător pe deal, unde au ridicat lângă un semn de hotar vechi, altul nou. De aici urcă spre miazănoapte, coboară (...) dealul deasupra pîrîului vecin Orbou, în a cărui coastă dinspre rîu se află două movile de hotar mari, lângă care au ridicat al treilea semn de hotar nou și de unde (hotarul) coboară în pîrîul Orbou, în care pîrîu trecînd deasupra pînă la (...) trecîndu-l au ajuns la semnele de hotar ale unei alte moșii a pomenitului capitlu, numită Aiud, în vecinătatea nobililor de Rimetea, de unde această moșie Aiud începe, semnele de hotar împreună cu această moșie Rimetea (...) despomenitului capitlu (...) moșiei Aiud, prin adevăratul mers al sus-însemnatelor semne de hotar ale acestei hotărniciri, au vrut să ridice în locurile de trebuință semne noi de hotar lângă cele vechi, sus-zisul magistrul Nicolae, fiul lui Ștefan, fiul lui Ilie de Rimetea și Ioan, fiul lui Andrei de Geoagiu s-au opus ridicării noilor semne de hotar, în acest chip, făcînd împotrivire acelorăși domni din capitlu (...).

(*Pe verso, de aceeași mînă:*) Măritului și cinstitului bărbat, domnul Emeric, voievodul Transilvaniei, domnul și prietenul vrednic de cinst al acelorăși, scrisoare de chemare în judecată pentru cinstitul capitlu al bisericii Transilvaniei, la octavele sărbătorii fericitului mu-

cenic Gheorghe, împotriva nobililor de Geoagiu și de Rimetea, cuprinși în conținutul actului.

⟨Mai jos, de o mină din secolul al XVI-lea:⟩ Cu privire la semnele de hotar Aiud.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 702. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369. Orig. hîrtie, foarte deteriorat (partea de jos și colțul din stînga lipsesc); datarea s-a făcut pe baza contextului.

¹ Astfel în orig.

² Rupt cca 0,5 cm; întregit după sens.

³ Rupt cca 5 cm.

⁴ Lectură nesigură.

⁵ Rupt cca 6 cm.

⁶ Rupt cca 6 cm; întregit parțial pe baza contextului.

⁷ Corect: *transeundo*.

⁸ Corect: *transiret*.

⁹ În orig. este semnalat un cuvînt care probabil a fost scris la marginea stîngă a actului, care însă lipsește.

¹⁰ Rupt cca 7 cm.

¹¹ Rupt cca 7,5 cm; întregire probabilă pe baza contextului și după sens.

¹² Rupt cca 8,5 cm.

¹³ Rupt cca 10,5 cm.

¹⁴ Rupt cca 1 cm.

¹⁵ Rupt cca 1,5 cm; întregit după sens.

¹⁶ Corect: *necessariis*.

¹⁷ În orig., de la cuvîntul *Ste(phanus)*, toată partea de jos a actului este ruptă. Întregit parțial, pe baza contextului.

¹⁸ Acoperit de o fișie de hîrtie, cca 0,5 cm; întregit după sens.

¹⁹ Acoperit de o fișie de hîrtie cca 2 cm.

²⁰ 27 martie.

Lodowicus, dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris montis sancti Angeli dei¹ dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presentium notitiam habituris salutem in omnium salvatore.

Bone rei ut sit consultum est presentis vite subsidium et eterne remunerationis fulcimentum, tunc itaque pie, consulte ac salubriter agitur, cum precipue ecclesiarum integritati, indemnitati, restaurationi, conservationi, relevationi ac augmentationi salutari studio super omnia providetur, ut ipsa ecclesia digna sit omnis honoris amplitudine decorari, que sponsa Christi meruit appellari.

Proinde universorum notitie harum serie volumus pervenire, quod venerabilis in Christo pater dominus Demetrius, dei et apostolica gratia, episcopus Transsilvanus, dilectus fidelis noster thesaurarius, ad nostre maiestatis accedens presentiam exhibuit nobis quasdam literas nostras sub secreto sigillo nostro confectas et emanatas, super restitutione et resignatione districtus terre Obrugh ecclesie Albensis Transsiluane et per eam capitulo eiusdem, tenoris infra scripti, supplicans nobis precum devotarum cum instantia, ut easdem literas nostras de innata regie benignitatis clementia ratas, gratas et acceptas habere ac sub duplicis sigilli nostri munimine roboratas, de verbo ad verbum transsumi et in formam nostri privilegii redigi faciendo maiorem ad cautelam perpetuamque firmitatem digna-

remur confirmare. Quarum tenor talis est. (*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 9 iulie 1366, Alba Iulia, nr. 105*).

Nos itaque, qui cunctarum ecclesiarum regni nostri veri sumus patroni et tutores speciales premissam supplicationem iustam, honestam, salubrem, iuri consonam admissionique dignam fore attendentes de innata regie benignitatis munificentia, que omnibus iuste postulantibus exhibere se consuevit liberalem, specialiter autem ob spem et devotionem, quam ad beatum Mychaelem archangelum celestis militie principem gerimus, per quem nedum in terris regnando muniri, verum etiam in celis suis piis patrociniis credimus confoveri ex specialique beneplacito et conniventia domine Elizabet regine, genitricis nostre carissime, de prelatorum et baronum regni nostri infra scriptorum consilio, predictas literas nostras non abrasas, non cancellatas, sed in omni sui parte suspicione carentes gratas habentes approbamus, ratificamus et acceptamus et quoad omnes eius continentias et clausulas matura deliberatione habita et ex certa scientia de regie potestatis plenitudine perpetuo valituras confirmamus. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus literas nostras privilegiales pendentis et authentici sigilli nostri duplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris domini Ladizlai, episcopi Vesprimiensis, reginalis cancellarii et aule nostre vicecancellarii, dilecti fidelis nostri, anno domini M^oCCC^o septuagesimo, quarto Kalendas Aprilis, regni autem nostri anno. vigesimo. nono. Venerabilibus in Christo patribus, et dominis Thoma Strigoniensi, fratre Stephano Colocensi, Vgolino Spalatensi, Dominico Jadrensi et Elia Ragusiensi archiepiscopis, Demetrio Varadyensi, Colomano Jauriensi, Mychaele Agriensi, Wylhelmo Quinqueecclesiensi, Stephano Zagrabyensi, Demetrio Transsiluano, Johanne Vachiensi, Dominico Chanadyensi, Petro Boznensi, Ladislao Nitriensi, Stephano Syrimiensi, Nicolao Tynniensi, Demetrio Nonensi, Nicolao Traguriensi, Stephano Farensi, Vallentino Macariensi, Matheo Sybiniensi, Mychaelo Scardonensi et Portina Sennyensi ecclesiarum episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbauienŝi sede vacante. Magnificis viris domino Ladislao, duce Oplensi, regni nostri palatino, Emerico, vaivoda Transsiluano, Nicolao de Zeech iudice curie nostre, Johanne magistro tavarnicorum nostrorum, Symone Dalmacie et Croacie, Petro Zudar totius Sclauonie et Nicolao de Macho banis, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum, Stephano a(gasonum nostrorum magistris ac eo)dem² domino Ladislao duce O(pulie, comite Posonyensi aliisque quampluribus comitatus regni nostri)³ tenentibus et honores.

(*Insemnare de cancelarie:*) Perlecta et correcta.

(*Pe verso, insemnare de cancelarie:*) Registratum.

(*Pe verso, de o mînă contemporană:*) Super possessionibus Obrud¹ et Zalathnabanya vocatis, restitutione et resignatione districtus.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Monte Sant' Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de față cât și celor viitori, care vor lua cunoștință de această scrisoare, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

A se îngriji de fapte bune este un ajutor pentru viața de aci și un sprijin pentru răsplata veșnică, așadar atunci se purcede cu evlavie, înțelept și cu folos, cînd mai presus de orice se veghează, cu mîntuitoare

rîvnă, mai ales la nevătămarea, neștirbirea, refacerea, păstrarea, ridicarea din nou și sporirea bisericilor, astfel ca această biserică — ce s-a învrednicit a fi numită mireasa lui Hristos — să fie vrednică de a fi împodobită cu belșugul a toată cîntea.

Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor, ca venind înaintea maiestății noastre venerabilul întru Hristos părinte, domnul Dumitru, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcopul Transilvaniei, iubitul (și) credinciosul nostru vistier, ne-a înfățișat o scrisoare a noastră întocmită și dată cu pecetea noastră cea de taină, cu privire la înapoierea și lăsarea districtului pămîntului Abrud bisericii de Alba Transilvaniei, și, prin dînsa capitlului acelei biserici, (scrisoare) avînd cuprinsul de mai jos, rugîndu-ne cu stăruitoare și supuse rugăminți ca, din înăscuta îndurare a bunătății regești să binevoim să consfințim, să incuviințăm și să primim acea scrisoare a noastră și, chezăsuind-o cu puterea pecetii noastre duble și punînd să fie trecută din cuvînt în cuvînt (în această scrisoare) și să fie întocmită în chip de privilegiu al nostru, să binevoim a o întări spre mai mare chezăsie și spre veșnică trăinicie. Cuprinsul ei este acesta: (*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 9 iulie 1366, Alba Iulia, nr. 105*).

Așadar, noi, care sîntem ocrotitorii și oblăduitorii osebiți ai tuturor bisericilor din țara noastră, luînd seama că sus-pomenita cerere e dreaptă, cîstită, folositoare, potrivită legii și vrednică a fi primită, din dărnicia înăscutei bunătăți regești, care a obișnuit să se arate dărnică față de toți cei care cer lucruri drepte, și mai cu seamă pentru nădejdea și evlavia pe care o purtăm fericitului arhanghel Mihail, conducătorul oastei cerești — de care sîntem încredințat că sîntem sprijiniți nu numai în domnia (noastră) pe (acest) pămînt, ci și în ceruri sîntem ocrotiți prin iubitoarea sa oblăduire — din osebita bunăvoință și îngăduință a doamnei Elisabeta regina, mama noastră preaiubită, și după sfatul prelaților și baronilor țării noastre mai jos scriși, găsind bună acea scrisoare a noastră, fără răsături, fără tăieturi și lipsită de bănuială în orice parte a ei, o incuviințăm, o consfințim și o primim, și după o îndelungată chibzuire o întărim cu bună știință și din plinătatea puterii noastre regești, ca să aibă putere în veci pentru toate cele cuprinse în ea și (toate) capetele ei.

Spre pomenirea și veșnică trăinicie a acestui lucru am dat această scrisoare privilegială a noastră întărită cu puterea dublei noastre pecetii autentice și atîrnate.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau, episcopul de Vesprim, cancelarul curții reginei și vicecancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci, în a patra zi înainte de calendele lui aprilie, iar în al domniei noastre al douăzeci și noulea an; venerabilii întru Hristos părinți și domni: Toma arhiepiscopul de Strigoni, fratele Ștefan de Calocsa, Ugolin de Spalato, Dominic de Zara și Ilie de Ragusa; (precum și) episcopii Dumitru al bisericii de Oradea, Coloman de Győr, Mihail de Agria, Vilhelm de Pécs, Ștefan de Zagreb, Dumitru al Transilvaniei, Ioan de Vaț, Dominic de Cenad, Petru al Bosniei, Ladislau de Nitra, Ștefan al Sirmiolui, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ștefan de Faro, Valentin de Macarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona, și Portina de Segno, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu, scaunul de Krbava fiind vacant; măriții bărbați: domnul

Ladislau, ducele de Oppeln, palatinul regatului nostru, Emeric, voievodul Transilvaniei, Nicolae de Zech, judele curții noastre, Ioan, marele nostru vistier, Simion, banul Dalmației și Croației, Nicolae banul de Macva, Pavel marele nostru stolnic, Ioan marele nostru ușier, Ștefan marele nostru comis, numitul Ladislau, ducele de Oppeln, comitele de Pojon, și mulți alții ținând dregătoriile și comitatele țării noastre.

(*Însemnare de cancelarie:*) Citită și îndreptată.

(*Pe verso, însemnare de cancelarie:*) Înregistrată.

(*Pe verso, de o mână contemporană:*) Cu privire la moșiile numite Abrud și Zlatna și cu privire la înapoierea și darea înapoi a districtului.

Bibl. Batthyaneum. Arh. capitl. Alba Iulia. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig. perg., rupt, pecetea atârnată lipsește.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 339—341.

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1892, p. 637, Beke, *Erd. kápt.*, nr. 674.

---

¹ Astfel în orig.

² Rupt 3,5 cm.

³ Rupt 5 cm.

Nos, Lodouicus, dei gratia rex Hungarie, memorie commendantes tenore presentium significamus universis, quod nobis in civitate nostra Cluswariensi existentibus fideles nostri Georgius, iudex, et iurati ac universi cives eiusdem civitatis nostre Cluswariensis maiestati nostre proposuerunt, quod ipsi et tota civium ac hospitum ipsius civitatis communitas pro commodo et usu eorum ac utilitate civitatis iam dicte quandam piscinam in lacu Feneketlentou vulgariter nuncupato, ad quem a parte meridionali de quodam fonte Starkpataka vocato rivulus descendens intrat et influit, ex quo etiam fonte ipsa piscina aquam haberet necessario in territorio prefate civitatis, cuius quoque piscine finis una prope metas ville Zamusfalua vocata iaceret et se extenderet, de novo ordinare et ordinari ac situari facere cum clausuris necessariis vellent, supplicantes humiliter et devote celsitudini nostre, ut ordinationi et situationi ipsius piscine nostrum regium consensum adhibere et eandem piscinam propriis eorum usibus et commodis liberam dimittere dignaremur.

Nos itaque humili et votive supplicationi predictorum iudicis, iuratorum et civium nostrorum regia favorabilitate aures exaudibiles prebentes pro commodo ampliori et statu meliori ac utilitatum incremento, annotate civitatis nostre Cluswariensis necnon incolarum suorum iam dictis iudici, iuratis et civibus ac universitati hominum de eadem civitate predictum piscinam, quam in loco pretacto nunc ut prefertur ordinant et situant, simul cum suis iuribus et proventibus liberam perpetuo ab omni iurisdictione voyuode nostri Transiluvani pro tempore constituti et suorum castellanorum ac officialium quorumvis et exemptam commisimus per eosdem iudicem, iuratos et civium ac hospitum communitatem ipsorumque successores pro eorum propriis usibus et commodis perhempniter conservandam et possidendam ipsius ordinationi atque situationi nostrum plenum consensum adhibentes iuxta supplicationem fidelium nostrorum predictorum, ut iidem ad servitia regie maiestati exhibenda

valeant esse habiliores et validiores. Volumus igitur et vobis voyuode nostro Transilvano nunc constituto et in futurum constituendo vestris-que vices gerentibus signanter autem vestris castellano de Leta et officiali de Cluswar necnon aliis personis singularibus cuiuscunque status existant firmo regio sub edicto mandamus, quatenus vos de predicta piscina et aliis commodis pro communitate civium et hospitem memorate civitatis nostre Cluswariensis in territorio ipsius ordinandis nullo umquam tempore intrmittere debeatis vel audeatis, nec ipsos cives et hospites disturbetis in eisdem modo aliquali contra edictum et commissionem nostre maiestatis, sed eandem piscinam simul cum omnibus suis iuribus et proventibus dicte civium et hospitem communitati pro eorum usibus propriis iuxta premissam nostram annuentiam et commissionis seriem dimittatis pacifice, libere et quiete in evum possidendam et tenendam. Presentes autem dum nobis fuerint reportate sub magno nostro sigillo faciemus emanari.

Datum ibidem in Cluswar, sabbato proximo ante dominicam Judica, anno domini millesimo CCC^oLXX^{mo}.

(*Sub pecete:*) Relatio Sandri, vicemagistri pincernarum regalum.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor că, pe cînd ne aflăm noi în orașul nostru Cluj, credincioșii noștri: Gheorghe, judele și jurații și toți orășenii din numitul nostru oraș Cluj ne-au arătat maiestății noastre că dinșii și întreaga obște a orășenilor și oaspeților din acel oraș vor să rînduiască și să pună să se rînduiască și să se așeze acum dintîi, pentru înlesnirea și folosul lor, precum și pentru folosința pomenitului oraș, pe pămîntul trebuitor al acelui oraș, o pescărie cu stăvilarele trebuitoare în lacul numit în vorbirea obișnuită Lacul fără fund, în care vine și se varsă dinspre partea de miazăzi un pirău, care coboară dintr-un izvor numit Pirăul lui Stark, izvor de la care acea pescărie primește apă, și că unul din capetele acestei pescării se află și se întinde aproape de hotarul satului numit Someșeni, rugîndu-se ei cu plecăciune și smerenie de înălțimea noastră să binevoim a da regeasca noastră încuviințare la rînduirea și așezarea acelei pescării și să lăsăm acea pescărie slobodă pentru folosul și înlesnirea lor.

Noi, așadar, cu regeasca noastră bunătate, plecînd o ureche binevoitoare la smerita și supusa rugăminte a sus-numiților jude, jurați și orășeni, pentru o mai mare înlesnire și pentru o mai bună stare, precum și pentru sporirea folosului pomenitului nostru oraș Cluj, cît și al locuitorilor săi, le-am lăsat sus-zișilor jude, jurați și orășeni și obștei oamenilor din acel oraș acea pescărie, pe care după cum se spune mai sus, o rînduiesc și o așează acum în locul arătat, împreună cu drepturile și veniturile ei, ca să fie în veci slobodă și scutită de orice atîrnare a voievodului nostru din Transilvania aflător la slujbă, și a castelanilor și slujbașilor săi, oricare ar fi ei, și să fie ținută și stăpînită de-apururi de acei jude, jurați și de obștea orășenilor și oaspeților cît și de urmașii lor, spre folosința și înlesnirea lor înșiși, dîndu-ne deplina noastră învoire la rînduirea și așezarea ei, potrivit rugămînții pomeniților noștri credincioși, pentru ca și ei să poată fi mai în măsură și mai în stare să împlinească îndatoririle față de maiestatea regească.

Voim, așadar, și cu strașnică poruncă regească vă poruncim vouă voievodul nostru din Transilvania atît celui rînduit acum, cît și celui

ae va fi pus în viitor, cît și doctîitorilor voștri, mai ales castelanului vostru din Lita și slujbașului vostru din Cluj, cît și altor oameni de orice stare ar fi ei, fiecărui în parte, să nu cutezați a vă amesteca vreodată la sus-zisa pescărie și la celelalte înlesniri ce se vor rîndui pentru obștea orășenilor și oaspeților pomenitului nostru oraș Cluj, pe cuprinsul pămîntului său, și nici să tulburați cumva pe acei orășeni și oaspeți, în această privință, împotriva hotărîrii și poruncii maiestății noastre, ci să lăsați acea pescărie împreună cu toate drepturile și veniturile ei zisei obști a orășenilor și oaspeților pentru folosul lor, potrivit pomenitei noastre încuviințări și cuprinsului poruncii noastre, ca s-o stăpînească și s-o țină slobod, în pace și în liniște în veac. Iar cînd scrisoarea de față ne va fi înapoiată, vom pune să fie dată cu pecetea noastră cea mare.

Dat la Cluj, în sîmbăta dinaintea duminicii *Judica*, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

(*Sub pecete:*) Darea de samă a lui Alexandru, ajutorul marelui paharnic regesc.

Arh. Stat. Cluj-Napoca. Arh. oraș Cluj, D. nr. 2.

Orig. perg., cu fragmente de pecete inelară, de culoare roșie aplicată în document, sub text.

EDIȚII: Jakab, *Kol. okl.*, I, p. 65; *Ub.*, II, p. 341—342.

483

1370 martie 30, (Cenad)

Excellentissimo principi domino eorum Lodouico, dei gracia illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Chanadiensis, oraciones in domino perpetua cum fidelitate.

Litteras vestre excellencie, omni cum reverencia, recepimus in hec verba: (*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 21 februarie 1370, Buda, nr. 473*).

Nos igitur preceptis serenitatis vestre humiliter obedire cupientes ut tenemur, unacum prefato Johanne, filio Nicolai, homine vestro, nostrum transmisimus hominem videlicet magistrum [Ladislau, archidiaconum de Crasso, pro testimonio fidedignum ad premissam citationem faciendam. Qui tandem ad nos abinde reversi, nobis concorditer retulerunt, quod idem homo noster¹ presente eodem nostro testimonio, per allegatos Petrum et Michaelēm, filios Petri, feria secunda proxima nunc preterita, in possessione ipsorum Kwtus vocata, contra prenotatum magistrum Petrum, filium Pauli, et vestre maiestatis citasset presenciam octavas festi Pasce domini proxime nunc venturas, partibus pro termino comparendi assignando.

Datum sabbato proximo ante dominicam Judica, anno domini prenotato.

(*Pe verso:*) Domini regi, pro magistro Petro, filio Pauli, filii Heem, contra Johannem et Michaelēm, filios Petri dicti Waqud, ad octavas festi Pasce domini, citatoria.

Preainălțatului principe, stăpînului său Ludovic, din mila lui Dumnezeu ilustrul rege al Ungariei, capitlul bisericii de Cenad, rugăciuni întru Domnul și credință veșnică.

Am primit cu toată, cinstea scrisoarea înălțimii voastre avînd acest cuprins: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 21 februarie 1370, Buda, nr. 473).*

Noi, așadar, dorind să dăm ascultare cu smerenie, precum sîntem datori, poruncilor luminăției voastre, am trimis spre mărturie, dimpreună cu omul vostru sus-zis Ioan, fiul lui Nicolae, pe omul nostru vrednic de crezare, și anume pe magistrul Ladislau, arhidiaconul de Caraș, ca să facă pomenita chemare la judecată. Aceștia întorcîndu-se apoi, de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că omul vostru, de față cu omul nostru de mărturie, a chemat înaintea maiestății voastre pe pomeniții Petru și Mihail, fiii lui Petru, în luna trecută², la moșia lor numită Kwtus, (ca să stea) față cu sus-amintitul magistru Petru, tiul lui Pavel, hotărînd părților ca soroc de înfățișare octavele acum viitoare ale sărbătorii Paștilor Domnului³.

Dat în simbăta dinaintea duminicii *Judica*, ia anul Domnului mai sus însemnat.

(Pe verso:) Domnului (nostru) regele, scrisoare de chemare la octavele sărbătorii Paștilor Domnului, pentru magistrul Petru, fiul lui Pavel, fiul lui Heem, împotriva lui Ioan și Mihail, fiii lui Petru zis *Wagud*⁴.

Arh. Naț. Magh., Arh. fam. Kállay.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete de închidere.

EDIȚII: Pesty, *Krassó*, III, p. 93—94.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 149, nr. 1 636.

¹ Corect: *homo vester*.

² 25 martie.

³ 21 aprilie.

⁴ Tăiatul.

484

1370 martie 31

Ludovic I, regele Ungariei, întărește cu noua sa pecete orășenilor din *Byhak* scrisorile privilegiale date de el și de predecesorii săi Carol Robert și Ladislau al IV-lea. Se amintește pecetea lui Carol Robert pierdută în Țara Românească (*in partibus Transalpinis*).

Arh. Naț. Magh., Arh. Thallóczy—Horvath, Arh. Slavoniei de Jos, nr. 41. p. 56—58.

Transumpt în actul regelui Sigismund din 18 octombrie 1405.

EDIȚII: *Smičklas*, XII, p. 670—671.

485

1370 martie 31, (Oradea)

Capitulum ecclesie Waradiensis, universis Christi fidelibus presentibus, pariter et futuris, presencium noticiam habituris, salutem in salutis largitore.

Ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod litteras serenissimi principis domini Lodouici, dei gracia illustris regis Hungarie, nobis directas, recepimus sumpmo cum honore, hunc tenorem per omnia continentes: *(Urmează scrisoarea lui Ludovic I, regele Ungariei, din 4 februarie 1370, Vișegrad, nr. 467).*

Nos itaque mandatis eiusdem regie sublimitatis ut tenemur cupientes obedire una cum homine eiusdem regalis sublimitatis¹ Petro de Pilys predicto, virum discretum magistrum Bartholomeum, socium et conca-
 nonicum nostrum archydiaconumque de Kalatha, pro testimonio fide-
 dignum ad videndam premissam divisionem possessionariam duximus
 destinandum. Qui demum ad nos reversi nobis concorditer retulerunt
 quod ipsi in dominica Reminiscere, nunc preterita et aliis diebus sub-
 sequentibus ad facies universarum possessionariarum porcionum condam
 magistri Nicolai, filii Nicolai et aliorum fratrum suorum, sine herede
 decedencium, ad predictos filios Johannis, filii Briccii et Petrum, filium
 Lewkus, de iure devolutarum specialiterque in dicta Batur et alias ubi-
 libet habitarum accessissent, easdemque iuxta continenciam litterarum
 comitis capelle regie obligatoriarum inter eos perpetuo inviolabiliter
 divisissent hoc modo, quod primo et principalem porcionem possessiona-
 riam dicti Nicolai, filii Nicolai in possessione Batur vocata, in comitatu
 Zothmariensi situata habitam, divisissent in duas partes eo modo quod
 unus vicus simplicis ordinis, a curia Nicolai, filii Moyus inclusive,
 versus plagam septemtrionalem protensus una cum vico Pochyucha dicto,
 et deinde ad alium vicum sew² contratam corporalem extendendo simul-
 cum eodem vico a plaga orientali situato, usque fundum Thome, filii
 Mathie inclusive cessisset in ius et proprietatem magistrorum Ladislai,
 Georgii et Stephani, filiorum Johannis; a domo autem Demetrii sartoris,
 inclusive incipiendo in vicinitate eiusdem Thome, versus locum fori
 transeundo, cum media parte vici Vosuaryucha nuncupati, simulcum
 integro vico Manharthucha apellato, usque finem ultimi vici, versus
 possessionem Vosuary extendentem, prefato magistro Petro, filio Lewkus
 assignassent hoc etiam non pretermisso quod predicti Thomas et Deme-
 trius portam sew² introitum communiter habere debeant, nec quispiam
 eorum in preiudicium et dispendium alterius destinare vel includere
 valeant ullomodo. Plateam vero nobilium pro familiaribus aptam divi-
 sissent hoc modo quod medietas sessionum eiusdem, a parte curie
 plebani situata, predicto magistro Petro, reliqua vero medietas usque
 fundum Johannis dicti Vorio², iobagionis dicti magistri Petri, exclusive
 predictis magistris Ladislao, Georgio et Stephano provenissent. Curiam
 domumque condam Nicolai reliquissent magistro Georgio eo modo quod
 vltra² viam versus possessionem Ders vocatam transitum prebentem
 scilicet prope illam curiam, a parte curie magistri Petri non possit aliqua
 edificia construere, pomerium vero predicti Nicolai in duas partes
 divisissent eo modo quod a parte orientali ipsi Georgio, a plaga vero
 occidentali predicto magistro Petro cessissent et provenissent.

Possessionem vero ipsorum Poch vocatam, in comitatu de Zabolch
 situatam, divissent hoc modo quod a parte orientali platea corporali,
 incipiendo a domo Nicolai, filii Beke inclusive per eandem plateam
 extendendo usque finem versus septemtrionem protensa, Ladislao, Geo-
 rgio et Stephano provenissent; e converso autem incipiendo a domo
 Petri, filii Beke inclusive in eadem corporali platea, versus meridiem
 extendendo usque finem, prefato Petro, filio Lewkus; aliam autem
 partem vici, a parte occidentali adiacentem, incipiendo a domo Petri, filii
 Georgii, versus capellam et ab inde regirando cum simplici platea
 versus occidentem, usque Petro, filio Lewkus; e converso autem
 in vicinitate predicti Petri, a domo Johannis, filii Petri inclusive in-
 ciendo, versus meridiem extendendo usque finem Ladislaó, Georgio et

Stephano provenissent. Voluerunt autem quod tributum in eadem villa exigi consuetum alias exigere vel recipere non possint, nisi in eadem villa et in domo tributaria, ubi nunc exigitur.

Porcionem Nicolai, filii Nicolai, in villa Vosuary, in comitatu Zothmariensi situata habitam, divisissent in duas partes ita videlicet quod a parte septemtrionali incipiendo, a domo Ladislai Tartari inclusive, versus occidentem usque finem Petro, filio Lewkus, a domo autem Pauli dicti Bolug inclusive, in vicinitate predicti Ladislai incipiendo, versus ecclesiam usque curiam hospitis Zewke, excepta porcione filie condam Nicolai, Ladislao, Georgio et Stephano cessissent prenotatis.

Porcionem vero Petri, filii Mychaelis in possessione Enchench, in comitatu Zothmariensi situata habitam, divisissent hoc modo quod: ab ecclesia incipiens, a parte orientali usque finem Ladislao, Georgio et Stephano, a parte autem occidentali versus septemtrionem extendendo usque finem Petro, filio Lewkus provenissent.

Possessionem Petri, filii Mychaelis, Zanizlow vocatam, in comitatu Zathmariensi² habitam, in duas partes divisissent hoc modo quod a parte orientali, a curia Johannis dicti Darabus incipiens, inclusive versus septentrionem usque finem cum alia parte vici regirando ad partem occidentalem usque finem, de hinc cum alia parte vici usque curiam Ladislai rufi inclusive, Ladislao, Georgio et Stephano provenissent; a parte autem occidentali a domo predicti Ladislai exclusive, per eandem plateam versus orientem ad partem meridionalem regirando usque finem cum alia parte vici, usque domum Dominici dicti Pernie inclusive Petro, filio Lewkus cessissent et devenissent.

Possessionem Abraham, in comitatu Byhariensi habitam, in duas partes divisissent hoc modo quod unus vicus simplicis ordinis, incipiendo a via qua itur ad Debrechen, simul cum domo Blasii, filii Nicolai a parte septemtrionali et ab hinc oblique ambiendo versus viam, qua itur ad Semyen, cum alio simplici vico a parte orientali usque finem protens¹ s, prefato Petro; ex opposito autem predicti vici, unus vicus simplicis ordinis a parte orientali et a plaga occidentali cum domo Mychaelis, filii Petri, prope predictam viam qua itur ad Debrechen, predictis Ladislao, Georgio et Stephano provenissent.

Item possessionem Lugas vocatam, in comitatu Zathmariensi² habitam, in duas partes divisissent hoc modo quod: a parte meridionali usque finem magistro Petro, a parte autem septemtrionali Ladislao, Georgio et Stephano provenissent.

Possessionem Odun vocatam, in comitatu Zaboch² habitam, divisissent hoc modo quod a parte orientali, exceptis duabus fundis prepositi eiusdem ville, incipiendo a curia Clementis inclusive, ad partem meridionalem extendendo usque finem, exceptis iobagionibus filie condam Nicolai, ex opposito autem curie prepositi due curie, scilicet Nicolai, filii Petri et Symonis, unam portam habentes communem, et in vico Debrechenucha cum fundo Clementis magni et cum medietate predictae platee extendendo ad partem septentrionalem usque finem Petro, filio Lewkus, incipiendo autem a domo predicti Symonis exclusive a parte occidentali usque ad angulum plate³ Debrechenucha² cum fundo Stephani, filii Petri et cum alia parte predictae plate³, excepta domo predicti Clementis, extendendo versus meridiem usque finem, cum medietate plate³ Debrechenucha², similiter ad partem meridionalem extendendo usque finem Ladislao, Georgio et Stephano provenissent.

Item porcionem ipsorum in possessione Rakamaz, in comitatu Za-boch² situata habitam, divisissent hoc modo quod a parte fluvi⁴ Tycie unam sessionem condam Bricci comitis, in qua nunc Petrus sartor habitaret et ex opposito cum fundo Georgii dicti Oruz, in angulo platee versus ecclesiam Sancte crucis extendentem, cum simplici vico usque finem; iterum a parte Tycie incipiendo a domo Nicolai dicti Zewke inclusive usque domum Jacobi dicti Konch exclusive cum medietate (platee)⁵ Kysucha, versus ecclesiam Sancte crucis usque finem, a parte autem campestriali, a domo Damiani, filii Vid, versus capellam, ad partem orientalem usque finem Ladislao, Georgio et Stephano; e converso autem in vicinitate predicti Petri sartoris, a parte fluvi⁴, unam domum Domini, filii Jacobi et ex opposito a parte campestriali a domo predicti Georgii dicti Oruz exclusive incipiendo usque fundum Petri parvi, iobagionis filie condam Nicolai, iterum a parte Tycie incipiendo, a domo Pauli, filii Benedicti, inclusive usque vicum Kysucha, cum simplici contrata usque finem, a parte vero Tycie incipiendo, a domo predicti Jacobi dicti Kunch², inclusive ad partem orientalem extendendo, usque finem, Petro, filio Lewkus provenissent.

Possessionem nempe Venchellew vocatam, in comitatu predicto habitam, divisissent hoc modo quod a parte septemtrionali incipiendo, a domo Johannis de Pathak inclusive, usque iobagiones filie condam Nicolai, ad aliam partem vici transsiliendo², a parte orientali, a domo Johannis sartoris exclusive incipiendo versus partem meridionalem, ab hinc ad partem occidentalem extendendo usque finem cum medietate sessionum versus septentrionem, scilicet a parte occidentali habitam et adiacentem sessionem Petro, filio Lewkus; e converso autem a domo predicti Johannis dicti de Pathak exclusive incipiendo a parte occidentali versus meridiem extendentem usque finem cum medietate predictarum sessionum, a parte sanctuarii capelle sancti Georgii, versus septentrionem extendendo Ladislao, Georgio et Stephano commisissent. Vicum autem parvum versus predictam capellam protensum nemo¹ parcium possit occupare⁶ quovismodo.

Item porcionem Nicolai, filii Nicolai, in possessione Fabianhaza, in comitatu Zathmariensi situata habitam, in duas partes divisissent hoc modo quod a domo Nicolai magni inclusive incipiendo, a parte occidentali usque porcionem Petri, filii Lewkus, Ladislao, Georgio et Stephano, a domo autem predicti Nicolai incipiendo exclusive versus septentrionem extendendo usque finem Petro, filio Lewkus provenisset.

Possessionem quippe sew² porcionem Nicolai, filii Nicolai, in possessione Echud, in comitatu Zathmariensi situata habitam, divisissent hoc modo quod a domo Johannis dicti Boxa inclusive versus septentrionem cum domo Pauli, filii Nicolai, excepta porcione filie condam Nicolai, Ladislao, Georgio et Stephano, a domo autem predicti Pauli exclusive incipiens versus septentrionem extendens Petro, filio Lewkus provenisset.

Item unam sessionem Vched² habitam in duas partes divisissent, a parte prati Ladislao, Georgio et Stephano, a parte vero ville usque fossatum predicto Petro provenisset, illudque fossatum communi usui deputassent. Castrum vero ipsorum similiter in duas divisissent partes, ita videlicet ut a parte septemtrionis cum medietate sessionum ante predictum castrum existencium prefato Petro, filio Lewkus, a parte vero meridionali similiter cum medietate sessionum predictarum Ladislao, Georgio et Stephano provenisset.

Possessionem vero ipsorum Saruar vocatam, in comitatu Zathmariensi habitam, in duas partes divisissent hoc modo quod medietas sessionum ab uno lapide incipiendo versus ecclesiam extendendo, excepta porcione filie Nicolai, Ladislao, Georgio et Stephano, a parte autem occidentali Petro, filio Lewkus provenisset.

Porcionem vero Nicolai, filii Nicolai, in possessione Vale, in comitatu Zathmariensi situata habitam, in duas partes divisissent hoc modo quod a domo Mychaelis, filii Emerici inclusive incipiendo usque finem versus partem meridionalem cum duplici vico Sarusucha, excepta porcione filie Nicolai, Ladislao, Georgio et Stephano et ab eadem domo Mychaelis incipiendo exclusive usque finem, versus septemtrionem extendentem Petro, filio Lewkus provenisset.

Porcionem autem Nicolai, filio Nicolai, in possessione Bannethereme, in comitatu Zathmariensi situata habitam, in duas partes divisissent hoc modo quod cum domo Dionisii ceci et cum sessionibus a parte meridionali usque finem Petro, filio Lewkus, e converso autem a domo predicti Dionisii exclusive incipiendo similiter ad partem meridionalem usque unum lignum pro signo metali habitum Ladislao, Georgio et Stephano provenissent.

Porcionem autem Nicolai, filii Nicolai et Petri, filii Mychaelis in possessione Leta, in comitatu Zaboch² situata habitam, in duas partes divisissent hoc modo quod a domo Pauli, filii Pete, inclusive incipiendo versus septemtrionem usque finem Ladislao, Georgio et Stephano, e converso autem a domo predicti Pauli incipiendo exclusive, versus meridiem cum duplici vico usque finem Petro, filio Lewkus, provenisset.

Possessiones enim Kakath et Kenez vocate, prefato Petro, possessiones vero Nireghaz et Beüd vocate — Ladislao, Georgio et Stephano provenissent. Possessiones denique ipsorum habitatoribus destitutas necnon terras usuales quarumlibet possessionum ipsorum, modo prefato divisarum, scilicet silvas, terras arabiles, prata, fenilia et alias quaslibet necnon pissinas, iusque patronatus possessionum eorundem iuxta exigenciam divisionis inter eos facte communi usui deputassent, domibusque sew² fundis pro sacerdotibus aptis in predictis possessionibus situatis, salvis semper remanentibus. Voluissent eciam partes sepedicte quod quia due partes tributum in possessione Powch vocata exigere consueti ipsorum filiorum Johannis essent et de iure eis pertinerent, pro eo taliter disposuisset inter ipsos quod semper prefati filii Johannis ipsum tributum pro se ipsis per duas septimanas integras recipi et exigi facere tenerentur ac in tertia septimana iamdictum tributum per se exigi facerent partes prenotate et pecuniam in ipsa tertia septimana in eodem tributo exactam in quatuor partes rectas dividere, ac unam partem dictarum quatuor parcium filie condam Nicolai, filii Nicolai, dare, residuas vero ipsas tres partes in duas partes rectas et equales dividere, quarum medietatem prefato magistro Petro et aliam medietatem annotatis filiis Johannis dare tenerentur in eviternum.

Item voluissent eciam partes sepedicte quod si ipsis in processu temporis aliqua possessio in premissa divisione ipsis partibus devota, a manibus alicuius partis per quospiam per formam iuris alienaretur, tunc altera pars in pacifico dominio sue possessionis perseverans, illam partem de qua dicta possessio aut porcio possessionaria alienaretur, cum possessione satisfaccionem impendere et se iustificare teneretur, posses-

sonaria autem divisione inter predictos magistros Ladislaum et Georgium, mediantibus aliis litteris nostris privilegialibus in antea facta, salvo remanente, exceptis eciam possessionibus acquisitiis magistri Ladislai prenotati, asserentibus, attestantibus⁷ hoc idem partibus prenotatis astancia personali adherentibus.

In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas.

Datum in dominica Judica, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LXX^{mo}, viris discretis Philippo preposito, Emerico lectore, Stephano cantore, Iacobo custode, ceterisque canonicis salubriter existentibus.

Capitulul bisericii de Oradea, tuturor credincioșilor întru Cristos, celor de acum și celor viitori, care vor lua cunoștință despre scrisoarea de față, mintuire întru dăruitorul mintuirii.

Voin să ajungă la cunoștința tuturor cuprinsul acestei (scrisori), ca noi am primit cu cea mai mare cinste scrisoarea prealuminatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu vestitul rege ale Ungariei, trimisă nouă (și) cuprinzând cu totul acest cuprins: *(Urmează scrisoarea lui Ludovic I, regele Ungariei, din 4 februarie 1370, Vișegrad, nr. 467).*

Noi, așadar, dorind a da ascultare — după cum sintem datori — poruncilor aceleiași înălțimi regești, am hotărît ca împreună cu omul aceleiași înălțimi regești, cu sus-zisul Petru de Pilyș, să trimitem pe chibzuitul bărbat, magistrul Bartolomeu, tovarășul și fratele nostru canonic și arhidiacon de Călata, drept om de mărturie vrednic de crezare, spre a asista la sus-zisa împărțire de moșii. Aceștia întorcându-se apoi la noi ne-au spus într-un glas că, în duminica *Reminiscere*⁸, care a trecut acum, și în alte zile, care au urmat, s-au dus la fața locului la toate părțile de moșie ale răposatului magistru Nicolae, fiul lui Nicolae, și ale celorlalți frați ai săi, care au murit fără urmași trecute de drept sus-zisilor fii ai lui Ioan, fiul lui Briciu și lui Petru, fiul lui Leukus și avute în chip osebit în zisa (moșie) Batăr și oriunde în altele, și pe acele (părți de moșie) le-au împărțit, pe veci și în chip nestrămutat, între aceștia, potrivit cuprinsului scrisorii de îndatorire a comitelui capelei regești, astfel că mai întâi au împărțit cea mai mare parte de moșie, a zisului Nicolae, fiul lui Nicolae avută în moșia numită Batăr, aflată în comitatul Satu Mare, în două părți, în acest fel că o uliță cu un singur rînd (de case) cuprinzînd curtea lui Nicolae, fiul lui Moius, (uliță) ce se întinde spre partea de miazănoapte împreună cu o (altă) uliță, numită Pochyucha⁹, și apoi întinzîndu-se spre o altă așezare sau parte, împreună cu aceeași uliță aflată spre partea de răsărit, cuprinzînd sesia lui Toma, fiul lui Matia, a căzut în dreptul de stăpînire al magiștrilor Ladislau, Gheorghe și Ștefan, fiii lui Ioan; apoi au trecut în stăpînirea pomenitului magistru Petru, fiul lui Leukus, (cealaltă parte) cuprinzînd casa lui Dumitru croitorul, începînd din vecinătatea (sesiei) aceluiași Toma, trecînd spre locul tîrgului, cu jumătate din partea uliței numite Vosuaryucha, împreună cu întreaga uliță ce se cheamă Manharthucha¹⁰, pînă la capătul ultimei ulițe, întinzîndu-se spre moșia Osvarău, și nelăsînd afară aceasta că sus-zisii Toma și Dumitru sînt datori să aibă laolaltă poartă sau intrare și nici într-un fel să nu voiască vreunul din aceștia să o îndrepte sau să o închidă în dauna și în paguba celuilalt. Au împărțit și ulița nobililor, bună pentru slujitori în acest fel că o jumătate a sesiilor aceleiași au venit sus-zisului magistru

Petru, aşezată spre partea curţii plebanului, iar jumătatea rămasă a venit magiștrilor Ladislau, Gheorghe şi Ştefan, pînă la sesia lui Ioan zis Voriow — necuprinzînd-o — iobagul zisului magistrul Petru. Au lăsat magistrului Gheorghe, curtea şi casa răposatului Nicolae însă în așa fel ca el să nu poată să clădească vreo casă dincolo de drumul dinspre moşia numită Ders, drum care dă spre trecere, adică aproape de aceea curte, dinspre partea curţii magistrului Petru, iar livada sus-zisului Nicolae au împărţit-o în două astfel că (aceştia) au lăsat şi au trecut în stăpînire bucata din partea de răsărit lui Gheorghe, iar bucata din partea de apus sus-zisului magistrul Petru.

Iar moşia lor numită Poch, aşezată în comitatul de Zabolch au împărţit-o astfel că au dat în stăpînire lui Ladislau, Gheorghe şi Ştefan o bucată de pămînt din partea de răsărit de fapt, în uliţa ce începea de la casa lui Nicolae, fiul lui Beke şi cuprinzînd-o şi pe ea, îndreptîndu-se prin aceeaşi uliţă pînă la capăt, (uliţă) ce duce spre miazănoapte; iar pomenitului Petru, fiul lui Leukus, i-au dat în stăpînire partea ce începe de la casa lui Petru, fiul lui Beke şi cuprinzînd-o şi pe ea, în aceeaşi uliţă, întinzîndu-se pînă la capăt înspre miazăzi. Lui Petru, fiul lui Leukus, i-au mai dat în stăpînire cealaltă parte a uliţei, care se întinde din partea de apus, începînd de la casa lui Petru, fiul lui Gheorghe, spre capelă şi de aici îndreptîndu-se pînă în capăt, spre apus împreună cu altă uliţă cu un singur rînd de case; iar lui Ladislau, Gheorghe şi Ştefan le-au dat partea din vecinătatea sus-zisului Petru, începînd de la casa lui Ioan, fiul lui Petru, şi cuprinzînd-o şi pe ea, întinzîndu-se pînă la capătul dinspre miazăzi. În ce priveşte vama obișnuită au hotărît ca ea să fie luată în acelaşi sat şi că aceştia să nu poată să facă să fie plătită sau să o poprească, (ci să fie luată) în acelaşi sat şi în casa în care se plăteşte vama acum.

Au împărţit partea (de moşie) a lui Nicolae, fiul lui Nicolae, avută în satul Oşvarău, aflat în comitatul Satu Mare, în două părţi adică astfel că i-au trecut în stăpînire lui Petru, fiul lui Leukus, partea dinspre miazănoapte, începînd de la casa lui Ladislau Tătarul şi cuprinzînd-o şi pe ea, către apus, pînă la capăt, iar sus-însemnaţilor Ladislau, Gheorghe şi Ştefan le-au trecut în stăpînire partea începînd în vecinătatea casei sus-zisului Ladislau, de la casa lui Pavel zis Bolug şi cuprinzînd-o şi pe ea, înspre biserică pînă la curtea oaspetului Zewke, necuprinzînd partea fiicei răposatului Nicolae.

Iar partea de moşie a lui Petru, fiul lui Mihail, avută în moşia Enchench, aflată în comitatul Satu Mare, au împărţit-o astfel că i-au trecut lui Ladislau, Gheorghe şi Ştefan partea începînd de la biserică înspre răsărit, pînă la capăt, iar lui Petru, fiul lui Leukus, partea dinspre apus întinzîndu-se spre miazănoapte, pînă la capăt.

Au împărţit moşia lui Petru, fiul lui Mihail, numită Sanislău, aflată în comitatul Satu Mare, în două, astfel că le-au dat lui Ladislau, Gheorghe şi Ştefan partea dinspre răsărit, începînd de la curtea lui Ioan zis Darabus¹¹, cuprinzînd-o şi pe ea, înspre miazănoapte pînă la capăt, împreună cu cealaltă parte a uliţei întinzîndu-se spre partea de apus tot pînă la capăt; de aici, împreună cu cealaltă parte a uliţei pînă la casa lui Ladislau cel Roşu, şi cuprinzînd-o şi pe ea. Iar partea dinspre apus, începînd de la casa sus-zisului Ladislau, dar necuprinzînd-o şi pe ea, cotind prin aceeaşi uliţă spre răsărit, şi de la partea de miazăzi pînă la capăt, împreună cu cealaltă parte a uliţei, pînă la casa lui Dominic zis Pernie

și cuprinzînd-o și pe ea, i-au căzut și(-au venit) lui Petru, fiul lui Leukus.

Au împărțit moșia Abram, aflată în comitatul Bihor, în două părți, astfel că a ajuns la pomenitul Petru o uliță cu un singur rînd de case, din partea de miazănoapte, începînd de la un drum care duce la Debrețin, împreună cu casa lui Blasiu, fiul lui Nicolae, și de acolo mergînd pieziș spre drumul care merge la Șimian, împreună cu altă uliță cu un singur rînd de case întinzîndu-se dinspre răsărit pînă la capăt, i-a venit sus-zisului Petru; iar partea cealaltă a sus-zisei ulițe, adică o uliță cu un singur rînd de case la răsărit, și spre apus, împreună cu casa lui Mihail, fiul lui Petru, lingă sus-zisul drum care duce la Debrețin, a venit în partea sus-zişilor Ladislau, Gheorghe și Ștefan.

De asemenea au împărțit în două și moșia numită Lugas, aflată în comitatul Satu Mare, în așa fel că partea dinspre miazăzi pînă la capăt a luat-o magistrul Petru, iar partea dinspre miazănoapte a venit lui Ladislau, Gheorghe și Ștefan.

Au împărțit apoi în două moșia numită Adoni, aflată în comitatul Zaboch, astfel că partea dinspre răsărit, în afară de două curți ale prepozitului din același sat, începînd de la curtea lui Clement și cuprinzînd-o și pe ea, întinzîndu-se pînă la capăt spre partea de miazăzi, dar afară de iobagii fiicei răposatului Nicolae, iar din fața curții prepozitului, două curți, adică cea a lui Nicolae, fiul lui Petru, și cea a lui Simion, avînd o singură poartă comună, și în ulița dinspre Debrețin împreună cu curtea lui Clement cel Mare și cu jumătatea sus-zisei uliți întinzîndu-se din partea de miazănoapte pînă la capăt, i-a venit lui Petru, fiul lui Leukus, iar partea începînd de la casa sus-zisului Simion, dar necuprinzînd-o și pe ea, din partea de apus pînă la colțul uliței ce duce la Debrețin, împreună cu curtea lui Ștefan, fiul lui Petru, și cu cealaltă parte a sus-zisei uliți, lăsînd la o parte casa sus-zisului Clement, întinzîndu-se spre miazăzi, pînă la capăt, împreună cu jumătatea uliței Debreținului, la fel întinzîndu-se spre partea de miazăzi pînă la capăt, a căzut în partea lui Ladislau, Gheorghe și Ștefan.

La fel au împărțit și partea lor de moșie, aflată în moșia Rakamaz, din comitatul Zaboch, astfel că partea dinspre riul Tisa, cu o sesie a răposatului comite Bricciu, în care acum locuiește Petru croitorul și din fața împreună cu curtea lui Gheorghe zis Oruz, întinzîndu-se în colțul uliței către biserica Sfintei cruci, împreună cu o uliță cu un singur rînd (de case) pînă la capăt; din nou din partea riului Tisa, începînd de la casa lui Nicolae zis Zewke¹² și cuprinzînd-o și pe ea pînă la casa lui Iacob zis Konch și necuprinzînd-o, împreună cu jumătatea uliței Kysucha, spre biserica Sfintei Cruci pînă la capăt, iar din partea de șes, de la casa lui Damian, fiul lui Vid, către capelă, spre partea de răsărit pînă la capăt le-a căzut lui Ladislau, Gheorghe și Ștefan; iar în schimb, în vecinătatea sus-zisului Petru croitorul, din partea riului Tisa, o casă a lui Dominic, fiul lui Iacob și în fața, dinspre partea de cîmpie începînd de la casa sus-zisului Gheorghe zis Oruz, fără a o cuprinde, pînă la curtea lui Petru cel Mic, iobagul fiicei răposatului Nicolae, și din nou începînd dinspre riul Tisa, de la casa lui Pavel, fiul lui Benedict, și cuprinzînd-o și pe ea, pînă la ulița cu un singur rînd de case Kysucha, pînă la capăt, și începînd dinspre riul Tisa, de la casa sus-zisului Iacob zis Konch, și cuprinzînd-o și pe ea, întinzîndu-se spre răsărit, pînă la capăt, i-a revenit lui Petru, fiul lui Leukus.

Iar moșia numită Venchellew, avută în mai sus-zisul comitat, au împărțit-o astfel că începînd din partea de miazănoapte, de la casa lui Ioan de Pathak și cuprinzînd-o și pe ea, pînă la iobagii fiicei răposatului Nicolae și trecînd de cealaltă parte a uliței, spre partea de răsărit, începînd de la casa lui Ioan croitorul și cuprinzînd-o și pe ea spre partea de miazăzi, de aici întinzîndu-se pînă la capăt spre apus, împreună cu o jumătate a sesiilor dinspre miazănoapte, adică partea din partea de apus avută și învecinată, i-au dat-o lui Petru, fiul lui Leukus; iar în schimb i-au dat lui Ladislau, Gheorghe și Ștefan partea de la casa sus-zisului Ioan zis de Pathak, necuprinzînd-o și pe ea, întinzîndu-se din partea de apus către miazăzi pînă la capăt, împreună cu jumătatea sus-ziselor sesii, întinzîndu-se din partea capelei sfîntului Gheorghe, spre miazănoapte. Însă, să nu poată fi cuprinsă în vreun fel o uliță mică aflată spre sus-zisa capelă.

De asemenea au împărțit în două părți partea de moșie a lui Nicolae, fiul lui Nicolae, aflată în moșia Fabianhaza, așezată în comitatul Satu Mare, așa ca partea începînd de la casa lui Nicolae cel Mare, și cuprinzînd-o și pe ea, dinspre apus pînă la partea lui Petru, fiul lui Leukus, a revenit lui Ladislau, Gheorghe și Ștefan, iar cea începînd de la casa sus-zisului Nicolae și necuprinzînd-o pînă la capăt, întinzîndu-se spre miazănoapte pînă la capăt a revenit lui Petru, fiul lui Leukus.

Iar moșia sau partea de moșie a lui Nicolae, fiul lui Nicolae, aflată în moșia Echud, așezată în comitatul Satu Mare, au împărțit-o astfel că partea de la casa lui Ioan zis Boxa și cuprinzînd-o și pe ea, către miazănoapte, împreună cu casa lui Pavel, fiul lui Nicolae, lăsînd la o parte bucata de moșie a fiicei răposatului Nicolae, a căzut în partea lui Ladislau, Gheorghe și Ștefan; iar partea începînd de la casa sus-zisului Pavel și necuprinzînd-o și pe ea, întinzîndu-se spre miazănoapte a revenit lui Petru, fiul lui Leukus. De asemenea au împărțit în două părți o sesie avută și numită Vched; partea dinspre luncă a revenit a lui Ladislau, Gheorghe și Ștefan, iar partea dinspre sat pînă la un șanț a revenit sus-zisului Petru, și au rînduit ca acel șanț să fie drept folosință obștească. Și la fel au împărțit în două cetate a lor, adică astfel că (partea) dinspre miazănoapte împreună cu jumătatea sesiilor aflătoare înaintea sus-zisei cetăți a revenit pomenitului Petru, fiul lui Leukus, iar partea dinspre miazăzi împreună cu cealaltă jumătate a sus-ziselor sesii, a revenit din Ladislau, Gheorghe și Ștefan.

Moșia lor numită Saruar, avută în comitatul Satu Mare, au împărțit-o în două așa că jumătatea sesiilor începînd de la o piatră și întinzîndu-se spre biserică, lăsînd la o parte partea fiicei lui Nicolae a revenit lui Ladislau, Gheorghe și Ștefan, iar jumătatea din partea de apus a revenit lui Petru, fiul lui Leukus.

Partea de moșie a lui Nicolae, fiul lui Nicolae, avută în moșia Vale, aflată în comitatul Satu Mare, au împărțit-o în două așa că partea începînd de la casa lui Mihail, fiul lui Emeric și cuprinzînd-o și pe ea care se întindea pînă la capăt către miazăzi, împreună cu o uliță cu două (rînduri de) case (numită) Sarusucha, lăsînd la o parte bucata fiicei lui Nicolae, a revenit lui Ladislau, Gheorghe și Ștefan, iar partea începînd de la aceeași casă a lui Mihail și necuprinzînd-o și pe ea, întinzîndu-se spre miazănoapte pînă la capăt, a revenit lui Petru, fiul lui Leukus.

Iar partea de moșie a lui Nicolae, fiul lui Nicolae avută în moșia Bannethereme, așezată în comitatul Satu Mare, au împărțit-o în două așa că partea dimpreună cu casa lui Dionisie cel Orb și cu sesiile din

partea de miazăzi pînă la capăt, i-au revenit lui Petru, fiul lui Leukus; iar lui Ladislau, Gheorghe și Ștefan le-au revenit partea începînd de la casa sus-zisului Dionisie, dar necuprinzînd-o și pe ea, și, de asemenea, și partea de la miazăzi pînă la un lemn pus drept semn de hotar.

Apoi au împărțit în două partea de moșie a lui Nicolae, fiul lui Nicolae, și a lui Petru, fiul lui Mihail, aflată în moșia Leta, din comitatul Zaboch, în așa fel, că lui Ladislau, Gheorghe și Ștefan le-a revenit partea începînd de la casa lui Pavel, fiul lui Peteu, cuprinzînd-o și pe ea, întinzîndu-se pînă la capătul dinspre miazănoapte; în schimb, lui Petru, fiul lui Leukus, i-a revenit partea începînd de la casa sus-zisului Pavel, dar necuprinzînd-o și pe ea, întinzîndu-se spre miazăzi pînă la capăt, împreună cu o uliță cu două rînduri de case.

Moșiile numite Kakath și Kenes au revenit pomenitului Petru, iar moșiile numite Nireghaz și Beud, lui Ladislau, Gheorghe și Ștefan. Apoi au rînduit cu drept de folosință comună moșiile lor, părăsite de locuitori, și pămînturile de folosință ale oricăror moșii ale lor, împărțite în felul mai sus arătat, adică păduri, pămînturi de arătură, lunci, fînațe și ori care alte locuri, și heleșteele, precum și dreptul de patronat al (biseri-cilor) acelorași moșii, potrivit înțelegerii asupra împărțirii făcute între aceia, dar să rămînă întotdeauna nevătămate casele sau locurile potrivite pentru preoți, aflate în sus-zisele moșii. Și, de asemenea, părțile des-men-ționate au hotărît ca, deoarece două părți din vama obișnuită a fi plătită la moșia numită Powch este a fiilor lui Ioan și ține de dreptul acelora, pentru aceea au rînduit astfel între ei ca întotdeauna pomeniții fii ai lui Ioan să fie datori să facă să ia și să fie plătită vama pentru ei înșiși în timpul a două săptămîni întregi și, în a treia săptămîină părțile mai sus însemnate să facă așa că sus-menționata vamă să fie plătită către ei, banii strînși în cea de-a treia săptămîină din aceeași vamă să fie împărțiți în patru părți drepte, și o parte a celor zise patru părți să o dea fiicei răposatului Nicolae, fiul lui Nicolae, iar cele trei părți rămase să le împartă în două părți drepte și la fel de mari, din care o jumătate să fie datori să o dea pe veci pomenitului magistrul Petru și cealaltă jumătate sus-menționaților fii ai lui Ioan.

Și, de asemenea, părțile ades-menționate au voit că, dacă în curge-rea vremii vreuna din moșii, ajunsă prin împărțirea de mai sus la una din părți, ar fi înstrăinată de careva după rînduiala dreptului, atunci cealaltă parte să rămînă în stăpînirea pașnică a moșiei sale și acea parte de la care zisa moșie sau parte de moșie a fost înstrăinată, să fie datoare ca împreună cu moșia să dea asigurări și să se justifice, iar împăr-țea de moșie făcută înainte prin mijlocirea scrisorilor privilegiale ale noastre, între magistrii Ladislau și Gheorghe, să rămînă neatinsă, lăsînd la o parte moșiile despre care se știe și se adeverește că au fost dobîn-dite, ale sus-însemnatului magistrul Ladislau, pentru care părțile mai sus-însemnate s-au legat, fiind de față.

Spre pomenirea și veșnică trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoa-rea noastră privilegială de față, întărită cu puterea peceteii noastre atîr-nate și adevărate.

Dat în duminica *Judica*, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci, pe cînd ființau cu bine chibzuiții bărbați Filip prepozit, Emeric lectorul, Ștefan cantorul, Iacob custodele și ceilalți canonici.

-
- ¹ Lectură probabilă.
² Astfel în orig.
³ Corect: *platee*.
⁴ Corect: *fluvii*.
⁵ Rupt cca 1 cm; întregit după sens.
⁶ Corect: *occupare*.
⁷ Corect: *attestantibus*.
⁸ 10 martie.
⁹ Ulița noroioasă.
¹⁰ Ulița lui Manhart.
¹¹ Necioplitul.
¹² Bălanul.

Nos, coventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonostra, significamus tenore presentium quibus expedit universis memorie commendantes quod Michaelae, filio Dominici dicti Rauaz, personaliter, pro Petro et Lucachio, filiis eiusdem Dominici, fratribus suis uterinis¹, cum litteris procuratoriis, ab una, Iacobo, filio Dominici de Popfolua, in persona nobilis domine Anastasie vocate, consortis sue, filie videlicet Laurentii, filii Akus, similiter cum litteris procuratoriis, parte ex altera, coram nobis personaliter constitutis, confessum extitit per predictum Michaellem, filium Dominici, oraculo vive vocis pariter et relatum, quod prenotatus Iacobus, filius Dominici, in persona predictae domine Anastasie, consortis sue, quantam partem puellarem coram honorabili viro, domino Johanne, archidiacono de Kukulieu, vicario venerabilis in Christo patris, domini Demetrii episcopi ecclesie² Transsilvane, in predicta possessione Zuchak vocata, in comitatu de Clus existentis³, ab ipsis ordine iuris requirere voluisset, que videlicet causa inter ipsos diutius ventilata et exorta extitisset; tandem, per reformationem et compositionem proborum et nobilium virorum, inter partes se ponentium, ad talem pacis et concordie devenissent unionem et devenerunt coram nobis, quod prefatus Michael, filius Dominici, unacum Petro et Lucachio, fratribus suis prenotatis, pro dicta quarta parte puellari quandam particulam terre, ad predictam possessionem Zuchak pertinentem, inter duas vineas, scilicet Andree dicti Bezze et Iacobi Zulga dicti⁴ pro sessionibus, ut in eadem mansiones faceret quocumque posset, et nonam partem in terris arabilibus, fenetis, pratis, nemoribus et silvis prefate nobili domine Anastasie donasset, contulisset et dedisset coram nobis, perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam et habendam, assumens prenominatam nobilem dominam in prefata particula terre et in nona parte utilitatum et fructuum contra omnes inpeditores⁵ protegere et defensare ac in ipsa conservare propriis ipsorum laboribus et expensis; hoc non pretermisso, quod preactam particulam terre infra octavum die⁶ Pasche, coram homine veyuode et nostro testimonio mediante, ad hoc specialiter deputatis et transmissis, sub metalli distinctione, extradare et assignare sepe dictae nobili domine tenentur; ad quod se prefatus Michael, filius Domi-

nici, et pretactos fratres suos spontanea sua obligavit voluntate coram nobis.

Datum octavo die festi Annuntiationis virginis gloriose, anno domini millesimo CCC^{mo} LXX^{mo}.

Noi, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut și dăm de știre tuturor căroră se cuvine, că înfățișându-se înșiși înaintea noastră Mihail, fiul lui Dominic zis Rauaz⁷, pentru Petru și Luca, fiii aceluiasi Dominic, frații săi buni, cu scrisoare de imputernicire, pe de o parte, iar pe de altă parte Iacob, fiul lui Dominic de Popfalău, în numele nobilei doamne numite Anastasia, soția sa, adică fiica lui Laurențiu, fiul lui Akus, de asemenea cu scrisoare de imputernicire, sus-zisul Mihail, fiul lui Dominic a mărturisit și a arătat prin viu grai, că sus-însemnatul Iacob, fiul lui Dominic, a voit să ceară de la ei pe calea judecării în fața cinstiutului bărbat domnul Ioan, arhidiaconul de Tîrnava, vicarul venerabilului întru Hristos părinte domnul Dumitru, episcopul bisericii Transilvaniei, în numele sus-zisei doamne Anastasia, soția sa, pătrimea ei de fiică, aflătoare în moșia numită Suceagu din comitatul Cluj, și că această pricină a fost îndelung pornită și dezbătută între ei, (dar că) în sfîrșit prin împăciuirea unor bărbați cinstiți și nobili, care au mijlocit între părți, au ajuns, și în fața noastră ajung la următoarea împăcare și înțelegere: că sus-zisul Mihail, fiul lui Dominic, împreună cu Petru și Luca, numiții lui frați, au dăruit, au hărăzit și au dat în fața noastră sus-zisei nobile doamne Anastasia, ca s-o stăpînească, s-o țină și s-o aibă pe veci și nestrămutat, drept pomenita pătrime a ei de fiică, o bucată de pămînt ce ține de sus-zisa moșie Suceagu între două vii, adică via lui Andrei zis Bezze și cea a lui Iacob zis Zulga, ca locuri de sesii, spre a face pe ea oricite gospodării ar putea, precum și a noua parte din pămînturile de arătură, fînațe, livezi, crînguri și păduri. Și s-au legat să ocrotească și să apere pe sus-zisa nobilă doamnă și să o păstreze cu osteneala și cheltuielile lor în pomenita bucată de pămînt și în a noua parte a folosințelor și roadelor, împotriva tuturor pîrîșilor. Nu s-a trecut cu vederea nici faptul că sînt datori să predea și să dea în stăpînire pînă la opt zile după Paști des-pomenitei nobile doamne sus-zisa bucată de pămînt despărțind-o prin semne de hotar, în fața omului voievodului și de față cu omul nostru de mărturie, însărcinați și trimiși anume pentru aceasta. Sus-zisul Mihail, fiul lui Dominic, s-a îndatorat de bună voie în fața noastră la aceasta și pe sine și pe sus-numiții săi frați.

Dat în a opta zi a sărbătorii Bunei Vestiri, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Bánffy, II, R. fasc. 57, nr. 56.
Orig. perg. cu urme de pecete aplicată, pe verso.

¹ În orig., deasupra rîndului *in personis*.

² Cuvîntul *ecclesie* scris deasupra rîndului.

³ Corect: *existentem* sau *existenti*.

⁴ Urmează expunctat: *et nova*.

⁵ Corect: *impetitores*.

⁶ Corect: *diem*.

⁷ Vicleanul.

⁸ Siuga.

Capitulum ecclesie Waradiensis, omnibus Christi fidelibus presentibus pariter et futuris, presencium noticiam habituris, salutem in salutis largitore.

Ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire, quod literas serenissimi principis domini Lodovici, dei gracia illustris regis Hungarie, nobis directas recepimus sumpmo¹ cum honore hunc tenorem per omnia continentes: (*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 22 ianuarie 1370, Vișegrad, nr. 465*).

Nos itaque mandatis eiusdem regie sublimitatis, ut tenemur cupientes obtemperare, una cum homine eiusdem Andrea, filio Martini, predicto, Michaellem, presbiterum de choro ecclesie nostre, fidedignum, pro testimonio ad premissa exequenda duximus destinandum, qui demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt, quod ipsi in predicto octavo die Medii quadragesime nunc preteriti, et aliis diebus immediate sequentibus ad hoc aptis, ad facies possessionum Pyliske, Zahtha et Athya vocatarum accesissent, ibique ipsis presentibus Stephanus et Ladislaus, filii Ladislai de eadem Pyliske ab una, parte vero ex altera Johannes et Ladislaus, filii Thome de dicta Zahtha, necnon Johannes Thyba, filii Petri de Athya super facto ereccionis metarum possessionum earundem, ut fomites discordie et iurgii seminarium de medio eorum radicitus evelerentur, conciletur et sopietur², eterneque pacis tranquillitas queat inter eos in eum perduratura reformatis induccionibus proborum et nobilium virorum parcium pacem zelancium intervenientibus perpetue pacis et concordie omnimodam devenissent unionem, et connexissent fedus pacis hoc modo, quod predictas possessiones metali distincione volentibus partibus ab invicem separassent hoc ordine, ut prima meta ut asserunt, incipit a plaga meridionali, iuxta quandam silvam Wkwrwbkwkr dictam, erexissent duas metas terreas principales, deinde ad plagam occidentalem directe grediendo in extremitate quarundam terrarum arabilium confodissent similiter duas metas terreas, ab hinc transeundo usque eandem plagam in fine quarundam duarum terrarum vicinosarum Somaga, Eckerkyefarcz vocatarum erexissent duas metas terreas, et ab hinc per eandem plagam vergendo in extremitate quarundam terrarum arabilium, similiter duas metas confodissent, ab hinc ad partem meridionalem vergendo videlicet, ad quandam terram campestralem, ubi iuxta quandam arborem piri unam metam terream erexissent, deinde per eundem campum paulisper pergendo in extremitate cuiusdam silve Chornahov dicte duas metas erexissent, hinc versus eandem plagam perrexissent et in predicta silva iuxta quandam arborem ilicis unam metam confodissent, et similiter eadem arbore duo figura metalia ad instar crucis disposuissent, deinde ad eandem plagam eundo in eadem silva erexissent duas metas. Item in silva ex parte predictae plage erexissent similiter duas metas, item ad eandem plagam paulisper pergendo in predicta silva erexissent duas metas terreas, deinde vergeretur ad partem meridionalem paululum transeundo erexissent duas metas, idem³ ad hoc⁴ ad eandem plagam per modicum spacium gradiendo in eadem silva iuxta quandam terram arabilem erexissent duas metas, et unam particulam terre Zomoka vocatam communi usui deputassent, necnon iuxta quandam fluvium Sar vocatum duas metas confodissent, item per eundem fluvium per paulisper super eundo, ubi iuxta eundem fluvium erexissent duas me-

tas, deinde pergiratur ad partem occidentalem et in quibusdam terris arabilibus erexissent unam metam terream, ab hinc transit per eandem plagam, et iuxta quandam viam ad civitatem Nemethy vocatam transitum prebentem erexissent duas metas, deinde iuxta eandem plagam grediendo secus quendam fluvium Fýzczeg vocatum erexissent unam metam, deinde procedendo in terris arabilibus iuxta eundem fluvium similiter unam metam erexissent, et in eisdem terris arabilibus per modicum spacium eundo erexissent unam metam, deinde vero per eandem plagam procedendo, ipsumque fluvium Fizeser¹ dictum transiliendo iuxta quandam viam, que de villa Zaska¹ vocata ad villam Athÿa vocatam transitum prebentem iuxta ipsam viam duas metas confodissent terreas, hinc per eandem plagam transeundo in eisdem terris arabilibus erexissent unam metam. Tandem iuxta quandam silvam Nÿaras vocatam duas metas erexissent, abhinc ad viam ipsam silvam pergirando accedendo iuxta predictam viam unam metam erexissent, deinde progreditur per eandem plagam ad locum Nyaraszeg vocatum, ibique duas metas erexissent. Ab hinc transit et procedit usque plagam meridionalem et in quibusdam terris arabilibus unam metam confodissent terream, dehinc transit ad partem orientalem, et devenit ad unam viam de possessione Zahtha vocata ad possessionem Athÿa vocatam et iuxta eandem erexissent duas metas, et deinde reflectitur et ambit ad partem meridionalem, ibique in eisdem terris arabilibus duas metas erexissent, postremo exinde vergit ad eandem plagam, et in extremitate cuiusdam nove silve Pÿliskeereszthÿwen vocate erexissent duas metas. Hinc per eandem plagam grediendo inter duas silvas duarum villarum Athÿa (et) Ke vocate erexissent unam metam, hinc transit ad eandem plagam directe paulisper grediendo in quodam rubeto duas metas confodissent, dehinc per eandem plagam eundo in eodem rubeto iuxta quandam arborem ilicis duas metas erexissent. Deinde ad quasdam terras arabiles progrediendo in eisdem terris arabilibus unam metam erexissent, ab hinc in eisdem terris arabilibus paulisper pergendo similiter unam metam confodissent, de hinc per easdem terras arabiles transeundo, ubi tres mete coniungerentur, unam metam erexissent finalem. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus literas nostras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas.

Datum feria quarta proxima ante dominicam Ramispalmarum, anno domini millesimo CCC^{mo} LXX^{mo}, viris discretis Philippo preposito, Emerico lectore, Stephano cantore, Jacobo custode ceterisque canonicis salubriter existentibus.

Capitulul bisericii de Oradea tuturor credincioşilor intru Hristos atît celor de faţă, cît şi celor viitori, care vor lua cunoştinţă de scrisoarea de faţă, mîntuire intru dătătorul mîntuirii.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoştinţa tuturor că am primit cu cea mai mare cinste scrisoarea trimisă nouă de prealuminatul principe domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, avînd intru totul acest cuprins: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 22 ianuarie 1370 Vişegrad, nr. 465).*

Noi, aşadar, dorind să dăm ascultare, precum sîntem datori, poruncilor înălţimii regeşti, am hotărît să trimitem dimpreună cu sus-zisul Andrei, fiul lui Martin, omul său pe preotul Mihail, din strana bisericii noastre, ca om de mărturie vrednic de crezare spre împlinirea celor de

mai sus. Aceștia întorcându-se apoi la noi, ne-au spus deopotrivă că în pomenita a opta zi după mijlocul Păresimilor acum trecute⁴ și în celelalte zile îndată următoare, potrivite pentru aceasta, au mers la moșiile numite Pelisor, Zahtha și Atea, și acolo în fața lor, prin mijlocirea sfaturilor împăciuitoare ale unor bărbați cinstiți și nobili ce urmăreau împăcarea părților și pentru ca orice pricină de neînțelegere și orice sămânță de vrajbă privitoare la ridicarea semnelor de hotar ale numitelor moșii să se smulgă din rădăcină din mijlocul lor, (iar pricina dintre dînșii) să se stingă prin împăcare, și liniștea păcii necurmăte să poată dăinui în veci între dînșii, (acei) Ștefan și Ladislau, fiii lui Ladislau de sus-numitul Pelisor, pe de o parte, iar pe de altă parte Ioan și Ladislau, fiii lui Toma de sus-pomenita Zahtha, precum și Ioan (și) Thyba, fiii lui Petru de Atea, au ajuns la deplina unire a unei împăciuiiri și înțelegeri veșnice și au încheiat o învoială de pace în felul următor.

Ei au despărțit și deosebit, cu voia părților, zisele moșii unele de altele, prin semne de hotar care se înșiruie astfel: cel dintîi semn, după cum spun (părțile), începe din partea de miazăzi, de lîngă o pădure, numită Crîngul Boului, (lîngă care) au ridicat două movile, capete de hotar. Apoi, apucînd de-a dreptul spre apus, la marginea unor pămînturi de arătură au ridicat, de asemenea, două movile de hotar. De aci, trecînd în aceeași parte, pînă la capătul a două pămînturi vecine, numite Craca Cornului și Eckekyefarcz, au ridicat două movile de hotar. De aci, îndreptîndu-se tot în partea aceea, au mai ridicat două semne de hotar, la marginea (unor) pămînturi de arătură. De aci (hotarul) o ia în partea de miazăzi, și anume spre un cîmp, unde au ridicat, lîngă un păr, o movilă de hotar. Apoi, mergînd puțin mai departe pe același cîmp, la marginea unei păduri numite Chornahow au ridicat două semne de hotar. De aci au mers mai departe, în aceeași parte, și în sus-zisa pădure, lîngă un stejar, au ridicat o movilă și pe stejarul acela au făcut două semne de hotar în chip de cruce. De acolo, mergînd în aceeași parte, tot în acea pădure au ridicat două semne de hotar. De asemenea, tot în acea pădure au ridicat dinspre partea pomenită încă două semne; tot astfel mergînd puțin mai departe în aceeași parte, au ridicat tot în acea pădure, două movile de hotar. De acolo, luînd-o spre partea de miazăzi și trecînd puțin mai departe au ridicat două semne de hotar. De asemenea, mergînd încă o mică bucată de loc tot într-acolo, au ridicat în aceeași pădure, lîngă un pămînt de arătură, două semne de hotar, iar o bucată de pămînt, numită Locul mlăștinios, au lăsat-o în dimpreună folosință; totodată au ridicat două movile lîngă un rîu numit Glodul. Apoi mergînd puțin mai sus pe acel rîu, au ridicat lîngă el două semne. De acolo (hotarul) o ia spre apus și ei au ridicat o movilă de hotar pe niște pămînturi de arătură. De aci (hotarul) trece în aceeași parte și, lîngă un drum care duce la orașul numit Mintiu, au ridicat două semne. Apoi mergînd în aceeași parte, pe lîngă un rîu numit Pîriul cu Salcii, au ridicat un semn. De acolo mergînd înainte au ridicat de asemenea un semn pe niște pămînturi de arătură lîngă același rîu, și mergînd o mică bucată de loc, au ridicat pe aceleași pămînturi de arătură un semn de hotar. De acolo purcezînd tot în partea aceea și trecînd peste pomenitul rîu, Pîriul cu Sălcii, pe lîngă un drum, care duce de la satul numit Zahtha, la satul numit Atea, lîngă acel drum au ridicat două movile de hotar. De aci, trecînd tot în partea aceea, au ridicat pe numitele pămînturi de arătură un semn. Pe urmă, lîngă o pădure numită

Plopîi, au ridicat două semne. De aci, ajungînd la un drum care trece prin acea pădure, au ridicat lîngă drumul pomenit un semn. Apoi hotarul înaintează tot în acea parte spre locul numit Colțul Plopilor, și aci au ridicat două semne. De aci el trece și înaintează pînă în partea de miazăzi și acolo au ridicat o movilă de hotar, în niște pămînturi de arătură. De aci, hotarul trece spre răsărit și ajunge la un drum care duce de la moșia numită Zahtha, la moșia numită Atea, și lîngă acel drum ei au ridicat două semne. De acolo hotarul se întoarce și cotește spre partea de miazăzi, și acolo au ridicat două semne în pămînturile de arătură amintite. În cele din urmă, de aici o ia tot în partea aceea, și la marginea unei păduri tinere, numite Lăstărișul Pelișorului, au ridicat două semne. Apoi, mergînd în aceeași parte, între două păduri a două sate numite Atea și Ke au ridicat un semn. De aci, hotarul trece de-a dreptul în aceeași parte și ei mergînd puțin mai departe au ridicat două semne într-un mărăciniș. De acolo, mergînd în aceeași parte, au ridicat două semne în acel mărăciniș lîngă un stejar. De acolo mergînd spre niște pămînturi de arătură, au ridicat pe acele pămînturi de arătură un semn și de aci înaintînd puțin au mai ridicat un semn tot în pămînturile acelea de arătură. De aci, trecînd tot prin acele pămînturi de arătură au ridicat, la sfîrșitul hotarului, un semn, acolo unde se împreună trei semne.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea pecetii noastre atîrnate și autentice.

Dat în miercură dinaintea duminicii Floriilor, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci, pe cînd ființau cu bine chibzuiții bărbați Filip prepozitul, Emeric lectorul, Ștefan cantorul, Iacob custodele și ceilalți canonici.

Arh. Naț. Magh., Dl. 64 928.

Orig. hîrtie, deteriorat.

EDIȚII: Csáky, I/1, p. 125—128.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *concilietur et sopiatur*.

³ Corect: *item*.

⁴ Corect: *ad huc*.

⁵ 27 martie.

Excellentissimo domino eorum domino Lodouico, dei gracia illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Orodienensis, oraciones in domino devotas.

Litteras vestre sublimitatis debito cum honore, noveritis nos recepisse in hec verba: (Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 26 ianuarie 1370, Vișegrad, nr. 466).

Nos, igitur, mandatis vestre sublimitatis ex debita fidelitate parentes ut tenemur, cum Mychaele de Halimba, homine vestro, predicto Jacobum, chori nostri clericum, pro testimonio fidedignum ad exequendum premissa duximus dirigendum. Qui, demum ad nos reversi nobis concorditer retulerunt requisiti, quod ipsi a nobilibus et ignobilibus ac aliis cuiusvis status et condicionis hominibus a quibus decens fore vide-

batur diligenti et conscienciosa inquisicione prehabita talem de premissis scivissent veritatem, quod omnia premissa et premissorum singula ita facta et perpetrata essent et fuissent secundum quod tenor litterarum vestrarum continet predictarum.

Datum feria quarta proxima post dominicam Judica, anno supradicto.

(*Pe verso:*) Domino regi, pro Andrea dicto Chep, contra Iacobum de Beuldre, inquisitoria.

Preainălțatului lor stăpîn, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, capitlul bisericii de Arad rugăciuni cucer-nice întru Domnul.

Aflați, că noi am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea înălțimii voastre, avînd cuprinsul acesta: (*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 26 ianuarie 1370, Vișegrad, nr. 466*).

Noi, așadar, supunîndu-ne din cuvenita noastră datorie în credință, poruncilor înălțimii voastre, după cum suntem datori, am hotărît să trimitem, dimpreună cu Mihail de Halimba, omul vostru, mai sus pomenit, pe Iacob, cleric al stranei noastre ca om de mărturie, vrednic de crezare, spre a cerceta cele de mai sus. Aceștia întorcîndu-se apoi la noi și fiind întrebați (de noi) ne-au spus într-un glas că ei, după o cercetare stăruitoare și făcută cu toată grija au aflat adevărul acesta despre cele de mai sus, de la nobili și nenobili și dela alți oameni de orice stare și seamă, de la care se părea că se cuvine (să aple adevărul), că toate cele de mai sus și fiecare din ele în parte erau și au fost făcute și săvîrșite așa cum se cuprinde în sus-zisa voastră scrisoare.

Dat în miercuria de după duminica *Iudica*, în anul mai sus pomenit.

(*Pe verso:*) Domnului (nostru) regele, scrisoare de cercetare pentru Andrei zis Chep, împotriva lui Iacob de Beuldre.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. fam. Kállay.

Orig. hîrtie cu urme de pecete aplicată pe verso.

EDIȚII: Pesty, *Krasso*, III, p. 94—95.

REGESTE: *Kállay*, II, nr. 1 637.

Nos, Lodouicus, dei gratia rex Hungarie, memorie commendamus tenore presentium significantes universis, quod cum altercantibus in nostri presentia fidelibus nostris iudice, iuratis et universis civitatis nostre Clusuar civibus ab una, parte vero ab alia universitate nobilium de villa Reud, qui in invicem occasione quarundam metarum et terre contendebant, fideles nostros homines dominum Benedictum, archidiaconum de Pankata, in ecclesia Agriensi, Symonem, curle nostre notarium, pro eorundem civitatis parte, item Johannem nobilem de Tur, proximum dictorum nobilium de Reud, pro eorundem parte transmiserimus pro illarum metarum rectificatione, iidem nostri homines ad nos redeuntes nobis retulerunt pari voce in presentia partium earundem, quod ipsi feria tertia proxima post dominicam Judica, ad terram inter prenomintas partes litigiosam accedentes, partes ispas ibi univissent et per omnia reformassent terram eandem litigiosam inter eas metaliter dividendo tali modo, quod primo et principaliter venientes ad locum illum,

ubi mete ipsius civitatis nostre terminabantur cum terra ville Banabyke vocate, eo quod ibidem et dicti nobiles de Reud vicinari dicebantur duas metas terreas penes primam metam erexissent, deinde supra planum monticulum berch vulgo dictum, quasi ad orientem paululum progredientes similiter duas metas terreas apposuisent, item ulterius procedentes sub una arbore quercina iterum duas metas erexissent, et simili modo per amplius directe transeuntes duas metas erexissent, deinde ad veram orientis plagam se divertendo iterum duas metas apposuisent, et tandem versus illam orientis plagam semper tendendo per erectiones binarum ubique metarum bene in sex locis factas scandendo unam parvulam paludem et ibidem transeundo unam magnam viam, que de dicta civitate nostra Clusuar per illam villam Reud dictorum nobilium ad Tordam tendit, pervenissent ad locum, ubi ipsa civitas nostra cum nobilibus de villa Georgii metas suas prius terminaverat, et ibi eo quod illi nobiles de Reud, tam civitati nostre, quam etiam nobilibus de villa Georgii prefatis vicinari dicebantur unam et finalem metam penes priores duas metas erexissent et sic ipsam metarum cursus et erectiones nec non terre divisionem terminassent. De quibus omnibus sicut dicti civitatenenses nostri sic et prenominati nobiles de Reud. plenaliter et oretenus se contentos affirmarunt in presentia nostre maiestatis hoc etiam adiecto, quod quia inter quartam et quintam metas a principio numerando per eosdem homines nostros inveniebantur versus meridiem duo loca erectionis quasi antiquarum metarum. Igitur eedem partes inter sese aboleri et nullius profectus nec nociturnitatis fore debere commiserunt loca ipsarum antiquarum metarum prenotata. In quorum omnium testimonium presentes literas nostras eisdem ambabus partibus concessimus sub nostri secreti anulari designatione, quas sub nostro maiori sigillo in formam nostri privilegii redigi mandamus, dum fuerint in nostram cancellariam apportate.

Datum in Torda, feria quinta proxima post eandem dominicam Iudica, anno domini millesimo CCC^o septuagesimo.

(Pe verso, de o altă mână contemporană:) Erectio metarum inter Coloswar et Reud.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor că, după ce au purtat dezbateri înaintea noastră pe de o parte judele, jurații și obștea orășenilor orașului Cluj, iar pe de altă parte obștea nobililor din satul Rediu, care nu se înțelegeau între ei asupra unor semne de hotar și a unui pământ, am trimis pe credincioșii noștri oameni, pe domnul Benedict, arhidiaconul de Pincota, din biserica de Agria, și pe Simion, notarul curții noastre, din partea numiților orășeni, și de asemenea pe Ioan, nobil de Tur, rudă cu pomeniții nobili de Rediu, din partea acestor nobili, pentru îndreptarea acelor semne de hotar. Acești oameni ai noștri întorcându-se la noi, ne-au spus într-un glas, de față cu numitele părți, că în marțea de după duminica *Judica*¹, mergînd ei la pământul în pricină între pomenitele părți, au împăcat acolo aceste părți și le-au unit întru totul, hotărnicind între ele acel pământ în pricină în felul următor: mai întîi și dintru început venind ei la locul acela, unde semnele de hotar ale acelui oraș al nostru se mărgineau cu pământul satului numit Banabic — întrucît s-a spus că și pomeniții nobili de Rediu sînt acolo megieși de hotar — au ridicat două movile de hotar lingă semnul dinții. De acolo, înaintînd puțin cam spre răsărit pe un muncel teșit numit

în vorbirea obișnuită berch, au așezat și acolo două movile de hotar. De asemenea, purcezînd mai departe, sub un stejar au mai ridicat iar două semne de hotar, și tot așa trecînd drept înainte au ridicat două semne de hotar. De acolo cotînd chiar spre răsărit, au așezat iar două semne de hotar, și, în sfîrșit, ținînd-o mereu tot spre răsărit, după ridicarea peste tot în șase locuri a unor semne de hotar duble, sărînd o mică baltă, și trecînd acolo peste un drum mare, care o ia spre Turda, trecînd din pomenitul nostru oraș Cluj, prin acel sat Rediu al nobililor pomeniți, au ajuns la locul unde acel oraș al nostru era mai înainte în hotar cu nobilii de Giurfalău, și acolo, fiindcă s-a spus că nobilii de Rediu sînt în hotar atît cu orașul nostru, cît și cu sus-zișii nobili de Giurfalău, au ridicat cel din urmă semn de hotar lingă cele două de mai înainte și așa au încheiat acest mers și această ridicare de semne de hotar, cît și împărțirea acelui pămînt. Cu care toate s-au declarat prin viu grai deplin mulțumiți în fața maiestății noastre atît zișii orășeni ai noștri, cît și pomeniții nobili de Rediu, mai adăugînd și această desfășurare, că, întrucît între al patrulea și al cincilea semn de hotar, numărîndu-le de la început, oamenii noștri au găsit spre miazăzi două locuri ca de așezare a unor semne de hotar străvechi, de aceea părțile au hotărît ca să fie socotite între ele zadarnice pomenitele locuri de semne de hotar străvechi, și să nu poată fi între ele prilej nici de cîștig nici de pagubă.

Spre mărturia tuturor acestor lucruri am dat amînduror părților această scrisoare a noastră cu pecetea de taină a inelului nostru. Și cînd această scrisoare va fi adusă înapoi la cancelaria noastră, poruncim să fie întocmită în chip de privilegiu al nostru purtînd pecetea noastră cea mare.

Dat la Turda, în joia de după duminica *Judica*¹, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

(*Pe verso, de o altă mină contemporană.*) Ridicarea hotarelor între Cluj și Rediu.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. oraș. Cluj, fasc. M. nr. 11.

Orig. perg. cu fragmente de pecete intelară, din ceară de culoare roșie, aplicată în document, sub text.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 342—343.

¹ 2 aprilie 1370.

Religiosis viris et honestis conventui ecclesie beate Marie virginis de Clusmonstra, amicis suis, Johannes viceuoyuoda Transsilvanus, amicitiam paratam.

Dicit nobis nobilis domina consors Jacobi, filii Dominici de Papfalua, Anastasia vocata, filia videlicet Laurentii, filii Akus de Zuchak, quod ipsa iuxta continentiam instrumentorum suorum in dominium cuiusdam possessionarie portionis ad predictam Zuchak pertinentis, inter duas vineas scilicet Andree dicti Besse et Jacobi dicti Zulga adiacentis, per filios Dominici dicti Rauaz pro quarta¹ parte puellari pridem eidem date et concesse per formam iuris vellet introire. Super (quo)² vestram petimus amicitiam presentibus diligenter, quatenus vestrum mittatis homi-

nem pro testimonio fidedignum, quo presente Nicolaus, filius Laurentii de Papfalua vel Dominicus, filius Laurentii de Machkas, aliis absentibus, homo noster, ad faciem iamdicte possessionarie portionis accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem legitime inibi convocatis et presentibus, eandem particulam possessionis iamdicte domine Anastasie iuxta continentiam instrumentorum suorum statuatur et relinquatur perpetuo possidentibus, si per quempiam non fuerit contradictum. Contradictores vero, si qui fuerint, citet eosdem ad nostram presentiam ad terminum competentem rationem contradictionis ipsorum reddituros. Et post hec, seriem omnium premisorum nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, in die Cene domini, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} septuagesimo.

Cuvioșilor și constiților bărbați din conventul bisericii fericitei Fečioare Maria din Cluj-Mănăstur, prietenii săi, Ioan vicevoievodul Transilvaniei cu toată prietenia.

Ne spune nobila doamnă numită Anastasia, soția lui Iacob, fiul lui Dominic de Popfalău, adică fiica lui Laurențiu, fiul lui Akus de Suceagu, că ea, potrivit cuprinsului actelor sale, vrea să intre pe calea legii în stăpânirea unei bucăți de moșie ce ține de sus-zisul <sat> Suceagu, așezată între două vii, anume a lui Andrei zis Besse și a lui Iacob zis Zulga³, dată și hărăzită odinioară ei de fiii lui Dominic zis Rauaz⁴, drept a patra parte <cuvenită> fetelor. Cu privire la aceasta prin cele de față rugăm stăruitor prietenia voastră să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, de față cu care omul nostru Nicolae, fiul lui Laurențiu de Popfalău, sau Dominic, fiul lui Laurențiu, de Măcicașu, în lipsa celui alt, mergînd la locul zisei bucăți de moșie, și chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii și megieșii ei și fiind <aceștia> de față, să dea în stăpînire și să lase sus-zisei doamne Anastasia, potrivit cuprinsului actelor ei, acea bucată de moșie spre a o stăpîni pe veci, dacă nu se va împotrivi cineva. Iar dacă vor fi unii împotriviți, să-i cheme înaintea noastră la un soroc potrivit, spre a da socoteală de împotrivirea lor. Și după aceasta să aveți bunătatea să ne răspundeți prin scrisoarea voastră despre cum au urmat toate cele de mai sus.

Dat la Sîntimbru, în ziua Cinei Domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Col. Kemény Iosif.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur din 22 aprilie 1370, nr. 494.

¹ Astfel în orig.; corect *quarte*.

² Lipsă în orig.; întregit după sens.

³ Sluga.

⁴ Vicleanul.

Capitulul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că, potrivit poruncii sale dată din Buda, la 22 februarie 1370, a cercetat pricina văduvei lui Ioan, fiul lui Laurențiu de Tămașda (*Thamashyda*), care, după spusele magistrului Ubul de Semjén, a cerut să-i fie restituită zestrea, darurile de nuntă și hainele duse cu prilejul nunții și ea ar fi și

reprimit hainele. Capitlul, făcînd cercetare, a aflat că magistrul Ubul a trimis lui Gemin, iobagul capitlului, o ladă spre păstrare, cu însărcinarea ca s-o predea aceluia care i-ar înfățișa pecetea lui Ubul și cheia lăzii. Lada a și fost ridicată de cineva în felul acesta. Despre cuprinsul lăzii însă capitlul nu are cunoștință.

Arh. Naț. Magh. Dl., Arh. fam. Kállay.
Orig. hîrtie cu resturi din pecetea capitlului.
REGESTE: Kállay, II, p. 150, nr. 1558.

Nos, Lodovicus, dei gratia rex Hungarie, memorie commendantes significamus tenore presentium quibus expedit universis, quod nos consideratis fidelitatibus et placabilibus servitiis Stephani literati, filii Stephani, notarii conventus de Colusmonustra, que idem in quampluribus nostris et regni nostri expeditionibus, sicut prosperis sic et adversis cum sumpme diligentie studio, iuxta sue possibilitatis exigentiam nostre exhibuit maiestati et impendit, presertim supplicatione intercessibili honorabilis viri domini Johannis, prepositi ecclesie Transsilvane, capituli nostri dilecti, erga nostram maiestatem pro eodem interveniente, nobili domine consorti eiusdem Stephani literati, Elizabeth vocate, filie videlicet quondam Kalach, filii Oliverii de Sentmarton, hominis ut dicitur sine herede sexus masculini ab hac vita decessi, de regie pietatis circumspecta providentia huiusmodi gratiam duximus faciendam, quod ipsa domina Elisabeth vocata in omnibus possessionibus predicti Kalach, filii Oliverii, patris sui, et possessionariis portionibus hereditatibus paternis ubique in regno nostro habitis et existentibus et quovismodo vocitatis, specialiter in possessionibus eiusdem Sentmarton, Mýko, Zýlý, Koachkut, Sentpeter, Fýzes, Kalacha, Paptelke alio nomine Gyrewkuth, Bankodthelk et Ambrus nuncupatis, in comitatu de Doboka habitis, ac ad easdem pertinentibus, tamquam verus heres et filius legitimus prefati Kalach ex presenti nostra annuentia pleno iure succedat, universeque possessiones, proprietates et iura quelibet prelibati Kalach, filii Oliverii, patris sui, eidem nobili domine, et per eam prefato Stephano literato, marito suo, eorumque heredibus, successoribus et posteritatibus universis, in perpetuam ascribantur hereditatem, salvo iure alieno. Presentes autem nostro permittimus¹ privilegio confirmare, dum nobis fuerint reportate.

Datum in Alba Gyule, crastino die festi Pasche, anno domini millesimo CCC^{mo}LXX^{mo}.

{Pe marginea inferioară, sub locul pecetii inelare a regelui:} Relatio domini Johannis, prepositi ecclesie Transsilvane.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față, dăm de știre și facem cunoscut tuturor căora se cuvine că noi, luînd seama la dovezile de credință și la slujbele plăcute ale lui Ștefan diacul, fiul lui Ștefan, notarul conventului din Cluj-Mănăstur, pe care acesta ni le-a arătat și ni le-a făcut maiestății noastre cu zelul celei mai mari sîrguințe în multe expediții ale noastre și ale țării noastre atît în cele norocoase, cît și în cele potrivnice, potrivit cerinței puterilor sale, și mai cu seamă la rugămîntea și mijlocirea cîstitului bărbat domnul Ioan, prepozitul capitlului bisericii Transilvaniei, credinciosul nostru,

care a mijlocit pentru el pe lângă maiestatea noastră, am hotărît, din grija chibzuită a bunătății regești, să-i hărăzim nobilei soții a acelui diac Ștefan numită doamna Elizabeta, anume fiica răposatului Kalach, fiul lui Oliver de Sentmarton, săvârșit din viață, precum se spune, fără moștenitor de parte bărbătească, această milostivire: ca acea doamnă numită Elizabeta, din îngăduința noastră de față, să fie urmașă, cu drept deplin, întocmai ca un moștenitor adevărat și un fiu legiuit al sus-pomenitului Kalach, în toate moșiile tatălui ei, sus-zisul Kalach, fiul lui Oliver, precum și în părțile de moșii, în moștenirile părintești, oriunde s-ar afla și ar fi ele în regatul nostru și oricum s-ar numi ele și îndeosebi în moșiile sale numite Sentmarton, Myko, Zylly, Koachkut, Sinpetru, Fizeș, Călacea, Popteleac cu alt nume Gyrewkuth, Bankodthelk și Ambrus, aflătoare în comitatul Dăbîca, și în cele ce țin de aceste {moșii}. Și toate moșiile, bunurile și drepturile de orice fel ale sus-zisului ei tată, Kalach, fiul lui Oliver, să fie trecute pe seama acelei nobile doamne și printr-însa, pe seama pomenitului ei bărbat, diacul Ștefan, și pe seama moștenitorilor lor, urmașilor și coborîtorilor lor, ca moștenire veșnică, {însă} fără vătămarea dreptului altora. Iar cele de față făgăduim să fie întărite prin privilegiul nostru, cînd ne vor fi înapoiate.

Dat la Alba Iulia, în a doua zi a sărbătorii Paștilor, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

{Pe marginea inferioară, sub locul pecetii inelare a regelui:} Darea de seamă a domnului Ioan, prepozitul bisericii din Transilvania.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. fam. Bánffy.

Orig. perg., cu urme de pecete inelară în ceară roșie.

EDIȚII: Bánffy, I, p. 290—291.

---

¹ Corect: *promittimus*.

493

1370 aprilie 16, Sîntimbru

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo Transsiluane, amicis suis honorandis, Johannes, vicevoyoada Transsiluanus, debite amicitie et honoris incrementum continuum.

Noverit vestra amicitia nos litteras serenissimi principis domini Lodouici, regis Hungarie, domini nostri naturalis, recepisse in hec verba: *{Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 17 februarie 1370, Buda, nr. 471}.*

Quare vestram requirimus amicitiam presentibus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Thomas, filius Pauli de Kazmer, homo noster, per nos specialiter ad hec transmissus, ad facies memoratarum possessionum et possessionariarum porcionum iamdicti Dominici, filii Bezther de Haranglab, accedendo, vicinis et commetaneis earundem undique legitime inibi convocatis et presentibus, iuxta formam gracie regalis, ipsi nobili domine Anna vocate facte, in dominium quarte partis universarum possessionum et possessionariarum porcionum dicti Dominici, filii Bezther de Haranglab, in eadem Haranglab et aliis possessionibus existentis introduct et statuat eidem domine perpetuo possidendam, contradictione memoratorum Mychaelis, filii Pauli et filiorum suorum non obstante. Et post hec ipsius possessionarie statucionis seriem prout fuerit opportunum, no-

bis in vestris litteris ad octavas festi beati Georgii martiris nunc proxime venturas, amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, feria tertia proxima post festum Pasce domini, anno eiusdem M^oCCC^{mo}LXX^{mo}.

(Pe verso, de aceeași mână:) Discretis viris et honestis; honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, pro nobili domina, relictă Johannis, filii Blasii de Chyfud, statutorie et ad octavas beati Georgii martiris rescribenda.

(Pe verso, pe marginea din stînga documentului, de o altă mână contemporană, însemnare fragmentară:) Cum homine nostro, videlicet Elya, clerico, de choro ecclesie nostre, ordine subdyaconatu constituto¹, in octavis Pasce ad facies earundem possessionum accessissent.

Chibzuților și cinstiților bărbați, cinstului capîtlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor lor vrednici de cînte, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, spor neîncetat al prieteniei și cînteii cuvenite.

Aflați prietenia voastră că noi am luat la cunoștință scrisoarea prealumînatului principe, domnul Ludovic, regele Ungariei domnul nostru natural, avînd acest cuprins: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 17 februarie 1370 Buda, nr. 471).*

De aceea prin scrisoarea de față cerem stăruitor prieteniei voastre, să trimiteți omul vostru, vrednic de crezare, ca om de mărturie, în fața căruia omul nostru, Toma, fiul lui Pavel de Kazmer, trimis de către noi, anume, pentru aceasta, ducîndu-se la fața locului pe amintitele moșii și părți de moșie ale deja zisului Dominic, fiul lui Bezther de Hărănglab, fiind chemați de pretutindeni, în acel loc, în chip legiuit vecinii și megieșii acestora, potrivit rînduiei harului regesc, hărăzit pentru acea nobilă doamnă numită Ana, să pună și să treacă în stăpînirea acelei doamne a patra parte a tuturor moșiilor și părților de moșie a zisului Dominic, fiul lui Bezther de Hărănglab, aflătoare în același Hărănglab și în alte moșii, ca să le stăpînească în veci, fără a ține seama de împotrivirea amintitilor Mihail, fiul lui Pavel și a fiilor săi. Și după acestea să aveți bunătatea a ne face cunoscut în scrisoarea voastră, la octavele sărbătorii fericitului martir Gheorghe², care va veni acum de curînd, cuprinsul acelei dări în stăpînire, după cum va fi potrivit.

Dat la Sîntimbru, în marțea cea mai apropiată de după sărbătoarea Paștilor, în anul aceluiași 1370.

(Pe verso, de aceeași mână:) Chibzuților și cinstiților bărbați, cinstului capîtlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor lor vrednici de cînte, pentru nobila doamnă văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu de Ciufud, *(scrisoare)* de dare în stăpînire ce va fi scrisă la octavele fericitului martir Gheorghe².

(Pe verso, de o mână contemporană:) Cu omul nostru, adică Ilie, preot din corul bisericii noastre, orînduit în treapta de subdiacon, au venit la fața locului, pe acele moșii, la octavele Paștilor³.

Arh. Naț. Magh., Dl. 52 160. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.

Orig. hirtie, cu urme de pecete inelară de închidere aplicată în document pe verso.

¹ Corect: *constituto*.

² 1 mai.

³ 21 aprilie.

Nobili viro et honesta¹, Johanni, viceuoyuode Transsilvano, amico eorum honorado, conventus monasterii beate Marie virginis de Clus-moestra, amicitiam paratam debito cum honore.

Noveritis nos litteras vestras honorifice recepisse in hec verba: *(Urmează actul lui Ioan vicevoievodul Transilvaniei, din 11 aprilie 1370, Sintimbru, nr. 490).*

Nos itaque petitionibus vestris et iustitie annuentes, ut tenemur, una cum predicto Nicolao, filio Laurentii de Papfalua, homine vestro, transmisi² hominem videlicet fratrem Emericum presbiterum, pro testimonio fidedignum. Qui tandem ad nos reversi et per nos diligenter requisiti nobis concorditer retulerunt³, quod ipsi feria quarta proxima post festum Passce domini, ad faciem predictae possessionarie portionis Zuchak vocate personaliter accessissent, vicinis et commetaneis eiusdem inibi legitime convocatis et presentibus, eandem particulam terre, iuxta continentiam instrumentorum suorum, inter predictas duas vineas, scilicet a vinea prefati Andree dicti Besse incipiendo usque ad quandam arborem quercinam versus ipsam villam Zuchak, ubi signum possuissent et ab ipsa arbore versus plagam meridionalem ad quendam fluvium, qui de eadem villa fluit, ubi circa finem cuiusdam sepi signo signassent et ab inde transeundo versus orientem penes eundem fluvium ad aliud finem alterius sepi versus possessionem Bach vocatam, ubi similiter signum possuissent prefate nobili domine pro sessionibus seu mansionibus faciendis et nonam partem terrarum arabilium, fenetorum, pratorum et silvarum pre predicta parte puellari statuissent et reliquissent perpetuo possidentiam nullo contradictore apparente.

Datum feria secunda proxima ante festum beati Georgii martiris, anno domini M^{mo} ut supra.

Nobilului şi cinstitului bărbat Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinstire, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, cu toată prietenia şi cinstea cuvenită.

Veţi şti că am primit cu cinste scrisoarea voastră, cu acest cuprins: *(Urmează actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei din 11 aprilie 1370, Sintimbru nr. 490).*

Drept aceea noi, ascultînd, precum sîntem datori, cererile voastre şi ale dreptăţii, împreună cu sus-zisul Nicolae, fiul lui Laurenţiu de Popfalău, omul vostru, am trimis spre mărturie pe omul nostru vrednic de crezare, anume pe fratele Emeric preotul. Aceştia întorcîndu-se apoi la noi şi întrebaţi de noi cu stăruinţă ne-au spus într-un glas că, în miercurea de după sărbătoarea Paştilor Domnului⁴, s-au dus înşişi la sus-zisa parte de moşie numită Suceagu, şi chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii şi megieşii ei, şi fiind aceştia de faţă, potrivit cuprinsului actelor sale, au dat în stăpînire şi lăsat sus-zisei nobile doamne, (acea bucată de pămînt), între sus-zisele două vii, anume începînd de la via sus-zisului Andrei zis Besse pînă la un stejar dinspre satul Suceagu, unde au pus un semn şi de la acel arbore către amiazi, spre un riu ce curge din acel sat, unde au aşezat un semn la capătul unei îngrădituri şi apoi trecînd către răsărit, pe lîngă acelaşi rîu, la celălalt capăt al altui gard, către moşia numită Baci, unde, de asemenea au pus un semn, spre a

face sesii sau gospodării, precum și a noua parte din pământurile de arătură, fînațe, livezi și păduri, neivindu-se nici un împotrivor.

Dat în luna dinaintea sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie, ...! ca mai sus.

Arh. Stat Cluj, Col. Kemény Iosif.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 8 mai 1394.

¹ Corect: *honesto*.

² *Transmisimus*, scris deasupra rîndului de aceeași mîină.

³ *Urmează eo modo per nos*, șters de aceeași mîină.

⁴ 17 aprilie 1370.

495

1370 aprilie 23, Mediaș

Commissio domini regis et relatio Johannis dicti Treutul

Nos, Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie commendantes significamus tenore presentium quibus expedit universis, quod Georgius, filius Barthaleus, iudex civitatis nostre Kuluswariensis, Ladislaus, filius Laurencii, Nicolaus, filius Johannis, seniores cives iurati eiusdem civitatis in ipsorum totiusque universitatis predictae civitatis personis nostre serenitatis adientes¹ conspectum, exhibuerunt nobis quasdam litteras nostras patentas, secreto et rotundo nostro sigillo consignatas, super approbatione, ratihabitione atque confirmatione quarundam libertatum, gratiarum et iurium specialiter super solutione collectarum et dationum ipsorum annuatim nobis facienda, per nos eisdem gratiose concessis, emanatas, tenoris subsequentis; supplicantes humiliter nostre maiestati nominibus quibus supra, ut ipsas, simul cum predictis libertatum prerogativis aliisque clausulis et articulis in earum tenore contentis et expressis ratas atque gratas habendo tenorem earundem presentibus, de verbo ad verbum transcribi et transsumpti faciendo, appositione sigilli nostri autentici novi confirmare dignaremur, pro eisdem, quarum tenor talis est: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei din 6 iunie 1366, Bistria, nr. 75).*

Nos, itaque, iustis et iuri consonis supplicationibus eorundem nominibus quibus supra nostre humiliter porrectis maiestati, regia benignitate exauditis pariter et admissis pretactas litteras nostras omni suspicionem et vitio carentes, ratas habentes atque gratas, simul cum premissis libertatum et gratiarum prerogativis in earum tenore contentis et expressis presentibus, de verbo ad verbum transcribi et transsumpti facientes pro eisdem et eorum heredibus ac posteritatibus universis appositione sigilli nostri autentici novi, duximus confirmandum presencium patrocínio mediante.

Datum in Megges Transilvana, tertio die octavarum festi Passce domini, anno eiusdem millesimo trecentesimo septuagesimo.

(Sub pecete: Commissio domini regis et relatio magistris Johannis dicti Treutul.

(Sub text în dreapta:) Perlecta et correcta.

(Pe verso de o mîină din secolul al XV-lea) Quod tenere debeant in liberatibus antiquis. Commissio domini regis et relatio magistris Johannis dicti Treutul.

(Pe verso, mina notarului Grigore Diosy, din 1592:) Confirmatio Ludovici super omnibus privilegiis signanter de censu seu datia huius civitatis, anno 1370.

Porunca domnului nostru regele și darea de seamă a lui Ioan zis Treutul.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față, dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine, că Gheorghe, fiul lui Bartaleu, judele orașului nostru Cluj, Ladislau, fiul lui Laurențiu, și Nicolae, fiul lui Ioan, bătrini și orășeni jurați ai aceluiași oraș, venind în fața luminăției noastre în numele lor și al întregii obști a sus-zisului oraș, ne-au înfățișat o scrisoare a noastră deschisă, cu cuprinsul de mai jos, pecetluită cu pecetea noastră rotundă de taină, scrisoare dată cu privire la încuviințarea, consfințirea și întărirea, hărăzite lor cu milostivire din partea noastră, a unor libertăți, milostiviri și drepturi, și îndeosebi cu privire la plata dărilor și daturilor lor ce trebuie să ni se facă nouă în fiecare an, cerind cu smerenie maiestății noastre, în numele celor de mai sus, ca, încuviințând și primind această scrisoare împreună cu sus-pomenitele privilegii ale libertăților lor și cu alte clauze și puncte cuprinse și arătate în ea, punând să fie trecută și copiată din cuvînt în cuvînt în cele de față, să binevoim a o întări pentru ei prin punerea pecetii noastre noi și adevărate. Cuprinsul acelei scrisori este acesta: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 6 iunie 1366. Bistrița, nr. 75).*

Noi, așadar, ascultînd și încuviințînd cu bunăvoință regească rugămintea dreaptă și legiuită a acelora, înfățișată cu smerenie maiestății noastre în numele celor de mai sus, consfințind și primind pomenita noastră scrisoare, lipsită de orice bănuială și stricăciune, punînd să fie trecută și transcrisă cuvînt de cuvînt în cele de față, împreună cu pomenitele privilegii ale libertăților și milostivirilor cuprinse și arătate în ea, am hotărît s-o întărim pentru ei și pentru moștenitorii și toți urmașii lor, prin punerea pecetii noastre noi și adevărate, și prin mijlocirea celor de față.

Dat la Mediaș, în Transilvania, în ziua a treia a octavelor Paștilor Domnului, în anul aceluiași, o mie trei sute șaptezeci.

(În dreapta jos:) Citită și îndreptată.

(Pe verso, sub pecete, de o mînă contemporană:) Porunca domnului (nostru) regele și darea de seamă a magistrului Ioan zis Treutul.

(Pe verso de o mînă din secolul al XV-lea:) Că trebuie să-i păstreze în vechile libertăți.

(Pe verso, de mina notarului Grigore Diosy din 1592:) Întărirea lui Ludovic, cu privire la toate privilegiile, îndeosebi darea sau daturile acestui oraș, în anul 1370.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. oraș Cluj, fasc. C, nr. 2, a. 1370.

Orig. perg., pecetea aplicată pe verso lipsește.

EDIȚII: Ub., II, p. 343—344.

¹ Astfel în orig.

Nos, Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie commendantes tenore presentium significamus quibus expedit, universis quod Georgius, filius Bertaleus, iudex civitatis nostre de Clusuar, necnon Ladislaus, filius Laurencii, et Nicolaus, filius Johannis, seniores et iurati cives de eadem, in suis ac universorum civium et hospitem nostrorum de dicta Clusuar personis nostre serenitatis humiliter aggredientes conspectum, exhibuerunt nobis quasdam literas nostras patentes, anulari sigillo nostro secreto, quod in manu gestamus, signatas, super adhibitione consensus nostri regalis situationi et ordinationi cuiusdam piscine seu lacus Feneketlentou vocate, modo in eisdem expresso, per nos eis facta confectas, tenoris subsequentis, supplicantes nostre regie sublimitati, nominibus quibus supra, precibus humillimis et devotis, ut easdem ratas habendo atque gratas simulcum articulis et clausulis in earum tenore contentis expressis,¹ tenorem earundem presentibus de verbo ad verbum transscribi et transsumpti faciendo, appositione sigilli nostri autentici, novi confirmare dignemur, pro eisdem. Quarum tenor talis est: *(Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 30 martie 1370, Cluj, nr. 482).*

Nos, itaque, iustis et iuri consonis supplicationibus eorundem Georgii, iudicis, necnon Ladislai et Nicolai, iuratorum civium de dicta Clusuar, nominibus quibus supra nostre per eosdem humiliter porrectis maiestati, benignitate regia exauditis pariter et admissis, pretactas literas nostras, omni suspicione et vicio carentes, de verbo ad verbum presentibus insertas, ratas habentes atque gratas, simulcum premissa adhibitione consensus nostri regalis in earum tenore contenta et expressa, perpetue valituras pro eisdem, appositione sigilli nostri autentici, novi duximus confirmandas, salvis iuribus alienis.

Datum in Kukulieu, in festo beati Georgii martiris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} septuagesimo quo supra.

(În colțul drept, jos:) Perlecta et correcta.

(Pe verso, sub pecete:) Commissio domini regis et relatio magistri Johannis dicti Treutul.

(Pe verso, de o mină din secolul al XV-lea:) Super piscina.

(Pe verso, de o mină din secolul al XVIII-lea:) Confirmatio literarum annuentialium super piscina civitatis versus Zamosfalva situata emanatarum, per Ludovicum regem facta anno 1370.

Porunca domnului rege și darea de seamă a magistrului

Ioan zis Treutul

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față, dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că Gheorghe, fiul lui Bartaleu, judele orașului nostru Cluj, precum și Ladislau, fiul lui Laurențiu, și Nicolae, fiul lui Ioan, bătrini și cetățeni jurați din acel oraș al nostru, venind în fața luminăției noastre în numele lor și al tuturor orașenilor și oaspeților noștri din zisul oraș Cluj, ne-au înfățișat o scrisoare a noastră deschisă, însemnată cu pecetea noastră inelară de taină pe care o purtăm la mină, scrisoare întocmită cu privire la învoirea noastră regească ce li s-a dat de noi, în chipul arătat în acea scrisoare, pentru facerea și orînduirea unui eleșteu sau lac, zis Lacul fără Fund, scrisoare ce are cuprinsul de mai jos. Ei au rugat cu

prea smerenie și supuse rugăminți înălțimea noastră regească, în numele celor de mai sus, ca, încuviințind și primind acea scrisoare împreună cu toate punctele și clauzele arătate în cuprinsul ei, să punem să fie transcris și trecut ca transumpt cuprinsul ei din cuvînt în cuvînt în cele de față și să binevoim a o întări pentru ei prin punerea pecetii noastre noi și adevărate. Cuprinsul acelei scrisori este acesta: *«Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 30 martie 1370, Cluj, nr. 482»*.

Noi, așadar, ascultînd și încuviințînd cu bunătate regească rugămintea dreaptă și legiuită a acelor Gheorghe judele și Ladislau și Nicolae, cetățeni jurați din numitul oraș Cluj, înfățișată cu smerenie de ei maiestății noastre în numele celor de mai sus, încuviințînd și primind pomenita noastră scrisoare, lipsită de orice bănuială și cusur, trecută din cuvînt în cuvînt în cele de față, am hotărît să o întărim pentru ei prin punerea pecetii noastre noi și adevărate, împreună cu hărăzirea învuirii noastre regești trecută și arătată în cuprinsul ei, ca să aibă putere pe veci, fără a vătămă însă drepturile altora.

Dat în Cetatea de Baltă, în ziua sărbătorii sfîntului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci, ca mai sus.

«În colțul drept, jos:» Citită și îndreptată.

«Pe verso, sub pecetă:» Porunca domnului rege și darea de seamă a magistrului Ioan zis Treutul.

«Pe verso, de o mîină din secolul al XV-lea:» Cu privire la eleșteu.

«Pe verso, de o mîină din secolul al XVIII-lea:» Întărirea scrisorii de încuviințare date cu privire la eleșteul orașului, așezat spre Someșeni, făcută de regele Ludovic în anul o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. oraș. Cluj, fasc. D, nr. 3.

Orig., perg., cu pecetea aplicată pe verso, căzută.

EDITII: *Ub.*, II, p. 344—345.

---

¹ Urmează p șters.

Conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presentem paginam inspecturis, salutem in domino sempiternam.

Ad universorum notitiam, tam presentium, quam futurorum, harum testimonio volumus pervenire, quod Ladislaus, filius Beke de Iklo pro se, Johanne dicto Bolgar, Gregorio, Benedicto et Nicolao, fratribus suis uterinis, ad nostram personaliter accedendo presentiam exhibuit nobis quasdam literas nostras patentes tenoris infrascripti, petens nos suo et dictorum fratrum suorum nomine precum cum instantia, quod quia ipsas literas propter quosdam adversarios seu emulos suos et viarum suarum discrimina, quo ipsis expedit secum semper in specie deferre expaverant, totam formam seu tenorem earundem tum pro hiis, tum ob maiorem cautelam et firmiorem rei evidentiam nostris literis privilegiabilibus inseri faceremus. Quarum quidem literarum patentium tenor talis est: *«Urmează actul conventului din Cluj-Mănăstur din 26 octombrie 1350, Bánffi, I, p. 173—174»*.

Nos enim legitimis et congruis postulationibus predicti Ladislai, filii Beke, et fratrum suorum, ac iustitie annuentes, preallegatas literas nostras

patentes non abrasas, non cancellatas, non obumbratas, nec in aliqua sui parte viciatas, de verbo ad verbum transscribi transcriptumque earundem nostris presentibus literis privilegialibus inseri fecimus propter rationem supradictam.

Datum in festo beati Georgii martiris anno domini M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo}.

Conventul mănăstirii fericii Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de față, cât și celor viitori, care vor vedea scrisoarea de față, mîntuire veșnică întru Domnul.

Prin mărturia celor de față voim să ajungă la cunoștința tuturor, că Ladislau, fiul lui Beke de Iclod, venind înaintea noastră în numele său și al lui Ioan' zis Bolgar, Grigore, Benedict și Nicolae, frații săi buni, ne-a înfățișat o scrisoare a noastră deschisă cu cuprinsul de mai jos, cerîndu-ne cu stăruitoare rugăminte în numele său și al zișilor săi frați, că, deoarece se tem să poarte la ei, în original, întotdeauna, acolo unde au nevoie acea scrisoare, din pricina unor dușmani sau potrivnici de-ai lor și a primejdiilor din drum, să punem, ca atât pentru acestea, cât și spre mai mare cheazășie și spre mai trainică vădire a lucrurilor, să se treacă, în scrisoarea noastră privilegială întregul ei cuprins și în-tocmirea. Cuprinsul acelei scrisori deschise este acesta: *(Urmează actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 26 octombrie 1350, DIR-C, veac XIV, IV, p. 555—556, nr. 814).*

Iar noi, încuviințînd cerera legiuită și potrivită dreptății a sus-zisului Ladislau, fiul lui Beke, și a fraților săi, am pus, pentru cuvîntul de mai sus, să se copieze din cuvînt în cuvînt pomenita scrisoare deschisă a noastră fără răsături, fără tăieturi, fără pete și nestrîcată în vreo parte a ei și să se treacă în scrisoarea noastră privilegială de față copia acelei scrisori.

Dat la sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh. Dl. 28068.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. fam. Bánffy.

Orig. perg., pecetea cu șnurul lipsă.

EDIȚII: *Bánffy*, I, p. 291—292.

Ad relationem Emerici voivode

(N)os¹ Ludovicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie commendantes tenore presentium significamus quibus expedit universis, quod Georgius, filius Barthaleus, iudex civitatis nostre de Colosuar, necnon Ladislaus, filius Laurentii et Nicolaus, filius Johannis, seniores et iurati de eadem, in suis, ac universorum civium et hospitum nostrorum de dicta Colosuar personis nostre celsitudinis humiliter accedentes presentiam nostre insinuarunt maiestati, quod ipsi ad decorem et incrementum ac augmentum predictae civitatis nostre, voto unanimi dignum et debitum habentes respectum a nonnullis nobilibus et aliis regni nostri hominibus, quasdam terras et possessionarias portiones in circuitu ipsius civitatis habitas et existentes, eis non tam utiles verum etiam necessarias iusto emptionis titulo comparassent², usibus communitatis ipsorum appli-

cando, asserentes nichilominus se et predictos cives nostros a viginti annorum spatio in pacifica possessione predictarum terrarum exstitisse et nunc esse pacifice et quiete, supplicantes nominibus quibus supra nostre maiestati, ut emptionem et venditionem de predictis terris et possessionariis portionibus, modo premissis factas, ratas habendo atque gratas nostrumque regium consensum ipsis adhibendo et assensum, ad maiorem et uberiolem cautelam perpetue conservationis predictarum terrarum de plenitudine regie potestatis dignemur ratificare et confirmare. Nos itaque considerantes quod honor et commoditas regalis fastigii in multitudine et prosperitate popularum solet secundari providentieque congruit presidentis, quod suorum subditorum comodis³ vigilanter insistant, ut ab ipsis nostre maiestati utilitatis profectus habeatur et consequenter proveniet materia uberioris comodi⁴ et honoris, supplicationibus ipsorum regia benignitate clementer exauditis, ut iidem cives, velut honoris nostri speciales et providi zelatores, in opulentia pacis sedeant et tranquillitatis pulchritudine quiscant, emptionem et venditionem predictarum terrarum et possessionariarum portionum, quovis nomine vocitarum ad usum et utilitatem predictae civitatis nostre Colosuaryensis factas, quas scilicet cives eiusdem civitatis a viginti annorum spatio pacifice dignoscuntur habuisse et possedissee, et in quarum dominio immobiles exstiterunt et quieti, ratas habentes atque gratas nostrumque regium consensum adhibendo et assensum de plenitudine potestatis nostre approbando et ratificando confirmamus presentium patrocinio literarum. Ceterum, ut cives civitatis nostre predictae easdem terras et possessionarias portiones absque omni inmutatione perpetue possideant et ab omni sint impedimento securi, omnibus et singulis, ratione predictarum terrarum et possessionariarum portionum ad usum civitatis nostre predictae applicatarum, perpetuum duximus silentium imponendum. Insuper, cupientes dictam civitatem nostram et eius cives specialis prerogative titulis attollere et beneficiorum provehere incrementis, ut status ipsorum de bono semper in melius reformetur nobisque et sacre corone regie gratiora et uberiora impendant fidelitatis obsequia, de speciali gratia annuimus et consensimus ipsis gratiose, ut liceat eisdem a quibuslibet nobilibus et aliis regni nostri hominibus terras et possessiones pro utilitate et augmento eiusdem civitatis iusto emptionis titulo comparare et ad usum comoditatis⁵ ipsorum applicare ex nostra annuentia permissiva et consensu speciali. Quibusquidem emptioni et venditioni exnunc prout extunc vigore presentium nostrum prebemus consensum et assensum, volentes et decernentes ut si aliqui in huiusmodi terris et possessionariis portionibus per ipsos cives nostros, processu temporum iusto emptionis titulo emendis vel comparandis quicquam iuris vel actionis se habere speraverint, a tempore huiusmodi emptionis fiende, infra unius anni spatium, prosequantur iuris ordine mediante, si qui vero infra unius anni spatium, in taciturnitate persistendo iura sua prosequi neglexerint, vel non curaverint, amplius prosequendi non habeant facultatem, quibus perpetue taciturnitatis silentium imponimus ipsasque terras et possessiones per predictos cives civitatis nostre perpetue et incommutabiliter volumus possideri et conservari contradictione quorumlibet non obstante.

Datum in Zekulvasarhel, feria sexta proxima post festum beati Georgii martiris, anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo.

⟨Jos sub text⟩ Perlecta et correcta.

⟨Pe verso sub pecete:⟩ Ad relationem Emerici woyuode.

⟨Pe verso, pe margine:⟩ R(egestr)atu(m).

⟨Pe verso, de altă mână contemporană:⟩ Quod emerunt possessiones aliquas et emere valeant a quibuslibet, regis Lodovici.

După darea de samă a lui Emeric voievodul.

⟨N⟩oi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine, că Gheorghe, fiul lui Bartaleu, judele orașului nostru Cluj, cît și Ladislau, fiul lui Laurențiu, și Nicolae, fiul lui Ioan, bătrîni și jurați din același oraș, venind cu smerenie înaintea înălțimii noastre în numele lor și al tuturor orășenilor și oaspeților noștri din pomenitul Cluj, au spus maiestății noastre că dînșii, toți la un gînd, (îndreptîndu-și) cu vrednicie și cum se cuvenea luarea lor aminte asupra împodobirii, sporirii și creșterii sus-zisului nostru oraș, au cumpărat de la unii nobili și de la alți oameni din țara noastră prin dreaptă cumpărătură niște pămînturi și bucăți de moșie, aflătoare în jurul celui oraș, care lor le erau nu numai folositoare, ci chiar trebuincioase, dîndu-le în folosință obștei lor, susținînd ei, totodată, că ei și pomeniții orășeni ai noștri au stat nesupărați în pașnică stăpînire a numitelor pămînturi vreme de douăzeci de ani și că și acuma stau în pace și în liniște, rugîndu-se de maiestatea noastră în numele celor de mai sus, ca, încuviințînd și primind cumpărarea și vînzarea ziselor pămînturi și bucăți de moșie făcută în felul de mai sus și dînd acestei ⟨cumpărări-vînzări⟩ învoirea și consimțămîntul nostru regesc, spre mai mare și mai temeinică cheazășie pentru păstrarea pe veci a numitelor pămînturi din plinul puterii regești să binevoim a consfinți și întări acea cumpărare.

Noi, așadar, ținînd seama că cinstea și tihna culmii regești obișnuiește să se bucure de mulțimea și înflorirea noroadelor ⟨sale⟩ și că i se cade prevederii cîrmuitorului să stăruiască plin de veghe asupra foloaselor supușilor săi — pentru ca de pe urma lor să-i vină și maiestății noastre cîștig și folos și, prin aceasta să prilejul unui mai îmbelșugat folos și al cinstei —, cu regeasca noastră bunătate ascultînd milostiv rugămîntea lor, pentru ca numiții orășeni ca niște osebiți și plini de grijă străjuitori ai cinstei noastre să șadă în belșugul păcii și să se odihnească în frumusețea tihnei, încuviințînd și primind atît vînzarea cît și cumpărarea sus-pomenitelor pămînturi și bucăți de moșie — cu orice nume s-ar chema și făcute pentru folosul și folosința pomenitului nostru oraș Cluj și pe care se știe că orășenii celui oraș le-au avut și stăpînit în pace vreme de douăzeci de ani și în a căror stăpînire au rămas nestrămutați și nesupărați — dîndu-le învoirea și consimțămîntul nostru regesc, din plinul puterii noastre regești încuviințîndu-le și confînțîndu-le le întărim prin ocrotirea scrisorii de față, Apoi, pentru ca orășenii din sus-zisul nostru oraș să stăpînească acele pămînturi și bucăți de moșie pe veci, fără nici o sminteală și nestîngerîți de vreo piedică, am hotărît să silim la o tăcere veșnică, ⟨pe împotrivorii ce s-ar ivi⟩ pe toți îndeobște și pe fiecare în parte, cu privire la moșiile și bucățile de moșie pomenite, trecute în folosul sus-numitului nostru oraș.

Afară de aceasta, dorind să ridicăm zisul nostru oraș și pe orășenii din el prin temeiul unui osebit privilegiu și să-i facem să propășească

prin sporul binefacerii (noastre) — pentru ca starea lor să se schimbe nemcelat din bine înspre mai bine și să ne facă nouă și sfintei coroane regale mai plăcute și mai îmbelșugate slujbe credincioase — din osebita (noastră) milostivire încuviințăm și îngăduim cu bunăvoință a le da învoirea să poată cumpăra, prin dreaptă cumpărătură și spre folosul și mărirea acelu oraș, pământuri și moșii de la oricare nobil și de la alți oameni din țara noastră, și să le poată trece în folosul și folosința lor, din îngăduitoarea noastră încuviințare și din osebita noastră învoire.

Prin puterea celor de față dăm atunci ca și acum, învoirea și încuviințarea noastră celei cumpărări și vânzări, voind și hotărînd ca, dacă vreunii nădăjduiesc că au vreun drept sau vor a porni vreo pîră cu privire la aceste pământuri sau bucăți de moșie, pe care, în trecerea vremii, numiții orășeni ai noștri au să le dobîndească sau să le cumpere prin dreaptă cumpărătură, apoi să-și caute dreptatea pe calea judecătii în răstimp de mai puțin de un an din clipa cînd se va face acea cumpărare, iar (dacă vreunii, în răstimp de mai puțin de un an, stăruind în tăcerea lor, nu-și vor da osteneala sau nu se vor îngriji să-și ceară dreptul lor, să nu mai aibă dreptul de a porni judecată, și pe aceștia îi silim la liniștea unei veșnice tăceri, iar acele pământuri și moșii voim să fie stăpînite și păstrate pururea și nestrămutat de către zișii orășeni din orașul nostru, fără a se ține seamă de împotrivirea nimănu.

Dat la Tîrgu Mureș, în vinerea de după sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

(*Jos, sub text:*) Citită și îndreptată.

(*Pe verso, sub pecete:*) După darea de seamă a lui Emeric voievodul.

(*Pe verso, pe margine:*) Înregistrată.

(*Tot acolo, de o altă mîină contemporană:*) (Scrisoarea) regelui Ludovic că au cumpărat niște moșii și că pot să cumpere de la oricine.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. oraș. Cluj, fasc. P., nr. 15.

Orig. perg. cu urme de pecete de ceară aplicată pe verso.

EDIȚII: *Ub*, II., p. 345—347; Jakab, *Kol. okl.*, I, p. 67—69, cu data greșită, 28 aprilie 1370.

¹ Loc lăsat liber pentru litera *N*.

² Corect: *comparassent*.

³ Corect: *commodis*.

⁴ Corect: *commodi*.

⁵ Corect: *commoditatis*.

Nos, Lodouicus, dei gratia rex Hungarie memorie commendantes tenore presentium significamus quibus expedit universis, quod cum nos civitatem nostram Clusuar Transiluanam populorum multitudine decorare intendamus, volumus, ut quicumque libere conditionis homines ad predictam civitatem nostram Clusuar causa commorandi venire voluerint libere veniant et secure commorentur in eadem sub nostra protectione et tutela speciali. Vobis itaque universis comitibus, castellanis, nobilibus et aliis quibuslibet possessionatis hominibus, iobagiones habentibus, firmo regio sub edicto precipientes damus in mandatis, quatenus iobagiones vestros, qui habita licentia (iusto) que¹ terragio et debitis eorum persolutis ad predictam civitatem nostram de tenutis et possessionibus

ac honoribus vestris² causa commorandi se transferre voluerint, libere et absque omni impedimento abire permittatis salvis² rebus² eorum et personis. Secus sub pena gravissime indignationis nostre facere non ausuri. Et hec volumus in foris et locis publicis palam facere proclamari.

Datum in Zekeluasarhel, feria sexta proxima post festum sancti Georgii martyris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} septuagesimo.

⟨*Sub pecete:*⟩ Relatio magistri Georgii Zudar.

⟨*Sub text, la stînga:*⟩ Anno 1648. 17 Decembris dictiones ad marginem posite, que ob vetustatem penitus antique erant et annihilate, ex permissu amplissimi senatus civitatis Colosuar scripte sunt et renovate per nos requisitores Colosmonostrenses.

Noi, Ludovic din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, deoarece noi avem de gând să împodobim orașul nostru Cluj din Transilvania cu o mulțime de locuitori, voim ca orice oameni de stare liberă, care ar voi să vină în pomenitul nostru oraș Cluj, ca să se așeze acolo, să vină slobod și să se așeze acolo nesiingheriți, sub osebita noastră ocrotire și oblăduire. Așadar, vouă tuturor comiților, castelanilor, nobililor și oricăror alți oameni cu moșii, care au iobagi, cu aspră hotărîre regească punîndu-vă în vedere, vă poruncim ca, pe iobagii voștri, care după primirea învoirii voastre și după plata dreptei dări de pămînt și a datoriilor lor, ar voi să se mute de pe pămînturile, moșiile sau feudele voastre în orașul Cluj, spre a se așeza acolo, să-i lăsați să plece slobod și fără nici o piedică, fără a vă atinge de lucrurile sau ființele lor. Și altfel să nu cutezați a face, dacă nu voiți să înfrunțați pedeapsa cumplită a noastre minii. Și voim să puneți să se vestească acest lucru, în fața tuturor în târguri și în locurile obștești.

Dat la Tîrgu Mureș, în vinerea de după sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

⟨*Sub pecete:*⟩ Darea de seamă a magistrului Gheorghe Zudar.

⟨*Sub text, la stînga:*⟩ În anul 1648, 17 decembrie, cuvintele puse la margine, care din pricina vechimii s-au învechit și șters cu totul, au fost, cu îngăduința prealaltului sfat al orașului Cluj, scrise din nou de către noi, arhivarii din Cluj-Mănăștur.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. oraș. Cluj, fasc I, nr. 33.

Orig. hîrtie cu urme de pecete rotundă aplicată pe verso.

Copie la *Kemény, Dipl. Trans. Suppl. II*, p. 137 (cu data greșită: 1 mai 1370).

EDIȚII: Jakob, *Kol. okl.*, I, p. 66; Ub. II, p. 347.

¹ Rupt 1,5 cm; întregit după sens.

² Scris deasupra rîndului, de o altă mîină, peste ruptură.

Nos, magister Paulus de Bernolth, vicecomes de Zolnuk, et iudices nobilium comitatus eiusdem, damus pro memoria, quod Petrus, filius Ladislai de Andreashaza de partibus Transilvanis, feria quinta proxima

post diem Cinerum nunc preteritam, tres equos suos furtive recepissent, quorum vestigia ad possessionem Doba vocatam investigasset, et unum ex ipsis colorose in dicta Doba invenisset et eadem possessione Doba unum proscriptum in legistro¹ denigratum Stephanum dictum Fudor, cui hospitalitatem Nicolaus, filius Bekus, captivare voluisset, idem Nicolaus, filius Bekus de dicta Doba, contra ipsum consurgendo partem ipsius proscripti conservare voluisset, ubi prefatus Nicolaus, filius Bekus, unum grave vulnus supra ipsum recepisset sua culpa requirente.

Datum in Kene, feria secunda proxima post festum beati Georgii martyris anno domini M <CCC> LXX.

<Pe verso:> Pro Petro, filio Ladislai de Andreashaza, contra Nicolaum, filium Bekus de Doba, protestatoria.

Noi, magistrul Pavel de Bernolth, vicecomitele de Solnoc, și juzii nobililor din același comitat dăm de știre că lui Petru, fiul lui Ladislau de Andreashaza, din părțile Transilvaniei, în joia de după ziua începutului Păresimilor acum trecută² i s-au furat trei cai, ale căror urme el le-a căutat pînă la moșia Doba și pe unul dintre ei l-a aflat după culoare în pomenita moșie Doba și în acea moșie Doba <la> unul trecut în negru în registru, fiind pus în afara legii, și anume Ștefan zis Fudor, căruia îi dăruise găzduire Nicolae, fiul lui Bekus. Și cînd a voit să-l prindă pe același Nicolae, fiul lui Bekus din zisa Doba, sărînd împotriva lui, voia să țină partea celui proscris, și atunci Nicolae fiul lui Bekus s-a ales cu o rană grea, din vina sa.

Dat la Kene, în luna de după sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

<Pe verso:> Scrisoare de întîmpinare pentru Petru, fiul lui Ladislau de Andreashaza, împotriva lui Nicolae, fiul lui Bekus de Doba.

Arh. Naț. Magh. Dl., 73 734.

Orig. hirtie cu o pecete aplicată și cu urmele unei a doua peceti.

EDIȚII: Teleki, I, p. 161.

¹ Corect: *registro*.

² 28 februarie.

Nos, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, tenore presencium significamus quibus expedit universis memorie commendantes, quod Ladislao, filio Mychaelis, filii Laurencii filii Penthek de Kapatelke ab una parte, ex altera vero Andrea, filio Johannis, filii Iacobi, filii eiusdem Pentheek¹, coram nobis personaliter constitutis, per eundem Ladislau, filium Mychaelis nobis propositum extitit ministerio vive vocis pariter et relatum quod, licet ipse predictam possessionem ipsorum hereditariam Kapatelke vocatam, communem per condam dominum Konya banum minus iuste occupatam propriis suis laboribus et expensis absque subsidio et iuvamine eiusdem Andree, demum per modum pacificum eandem cum eodem domino Konya bano super possessionem Kozmatelke vocatam in formam cohambii seu permutacionis tradidisset, tamen de premissis suis laboribus fraternaliter complacendo, porcionem ipsius Andree et fratrum suorum, videlicet mediam partem

eiusdem possessionis Kozmatelke, cum omnibus suis utilitatibus et quibuslibet pertinentiis ad eandem spectantibus, eisdem Andree et fratribus suis resignasset, resignavit et dimisit coram nobis, extrahens se de cetero ab eadem medietate dicte possessionis Kozmatelke et inducens ex nunc vigore presencium in dominium eiusdem eundem Andream et suos successores perpetuo et irrevocabiliter. Hoc eciam adiecerunt partes prenotate quod idem Andreas, pro sua porcione, eidem Ladislao de expensis suis in lite per ipsum consumptis satisfacere teneatur.

Datum octavo die festi beati Georgii martiris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo}.

Noi, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, prin cuprinsul scrisorii de față facem cunoscut și dăm de știre tuturor căroră se cuvine că venind înaintea noastră însuși Ladislau, fiul lui Mihail, fiul lui Laurențiu, fiul lui Penthek de Kapatelke, pe de o parte, iar pe de alta, Andrei, fiul lui Ioan, fiul lui Iacob, fiul aceleiași Penthek, acel Ladislau, fiul lui Mihail ne-a spus și ne-a arătat prin viu grai că deși el, prin ostenele și cheltuielile sale, fără sprijinul și ajutorul acelui Andrei, a schimbat în chip pașnic acea mai sus-zisă moșie, comună, de moștenire a lor, numită Kapatelke, cotropită pe nedrept de către răposatul domn Konya banul, sub formă de schimb, pentru moșia numită Cozma, totuși înțelegându-se frățește cu privire la mai sus-zisele sale ostenele, el a lăsat, lasă și dă înaintea noastră partea acelui Andrei și a fraților săi, anume jumătate de parte a acestei moșii Cozma împreună cu toate folosințele sale și cu oricare din pertinențele ce țin de ea, acelui Andrei și fraților săi, nemai-avînd nici un fel de pretenții de acum înainte la acea jumătate a zisei moșii Cozma și punîndu-l de acum, pe veci și în chip nestrămutat, în temeiul scrisorii de față, în stăpînirea ei, pe acel Andrei și pe urmașii săi. Și la aceasta, părțile mai sus însemnate au adăugat că acel Andrei, pentru partea sa, este dator să despăgubească pe zisul Laurențiu pentru cheltuielile făcute cu ocazia procesului.

Dat în a opta zi a sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 704. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.

Orig. perg., cu urme de pecete rotundă, de închidere, aplicată în document, pe verso.

¹ Astfel în orig.

Nos, Demetrius, dei et apostolice sedis gratia, episcopus ecclesie Waradiensis, significamus (quibus ex)pedit¹ universis presentium per tenorem, quod cum magister Stephanus, ecclesie nostre predicte prebendarius rectorque altaris superioris beate Katherine virginis, et Sebastianus, filius Johannis de Chahul mediantibus litteris comitis capelle obligatoriis mutuo se taliter obligassent, quod nos inter ipsos super potentiaria ablatione et abductione Petri sclau, iobagionis ipsius magistri Stephani, per eundem magistrum Sebastianum potencialiter abducti, quodcumque in ocatvis festi beati Georgii martiris tunc affuturis, in ipsa causa inter ipsos in presentia iudicis curie regie mote habita,

auditis declaratisque eorum propositionibus et visis exhibitis ac perlectis ambarum partium instrumentis, arbitraremur hoc ambe partes pro grato, sub pena in eisdem litteris obligatoriis expresse contenta acceptare tenerentur, quo ad plenum; ipsis vero octavis occurrentibus, magister Stephanus prefatus personaliter, pro ipso vero² magistro Sebastiano, Gregorius de Mand, cum procuratoriis litteris conventus de Leles, coram nobis comparentes, ut debebant, idem magister Stephanus² exurgendo, contra prefatum Sebastianum proponendo egit in hunc modum, quod dictus magister Sebastianus, quendam iobagionem suum, Petrus sclavus nomine, cum omnibus rebus et bonis suis universis, ac cum pretio duarum tunellarum vini, potentialiter abduxisset a magistro Stephano prenotato, tandem dictum iobagionem suum, litteris domini nostri regis mediantibus, regio et testimonio capituli Warandiensis ecclesie nostre predictae hominibus sibi reddi postulasset, quas litteras regias videlicet repetitorias dictus magister Sebastianus furore repletus potentialiter abstulisset ab eisdem, quod se fecisse coram pleno capitulo ecclesie nostre predictae fassus extitisset. Demum idem Sebastianus, in presentia dicti capituli, verbotenus assumpsisset, quod predictum iobagionem ipsius magistri Stephani² modo premissis ablatum, cum omnibus bonis ipsius, redderet ac remitteret magistro Stephano annotato. que idem magister Sebastianus adimplere minime curavit, quas quidem actionem simul et propositionem cum quibusdam tribus litteris dicti capituli ecclesie Warandiensis evidenter declarabat, prout in eisdem litteris apparet expresse³, magister Stephanus annotatus; procurator vero ipsius Sebastiani nullam evidentem poteret reddere rationem de premissis², afirrmans tamen² dictum iobagionem ipsius magistri Stephani circa Sebastianum predictum fore, esse et existere, de quo idem omni querulanti promptus esset omnimodam exhibere iustitiam et paratus respondere⁴ ex adverso.

Nos itaque visis ip(sis)¹ litteris et auditis partium propositionibus et declaratis actionibus, ut premissum est, adiudicantes cum nobilibus ac aliis probis viris (nunc)¹ in dicto arbitrio nobilibus consententibus arbitrabamur isto modo, quod magister Stephanus prefatus, sola in persona super eo, quod (dictus)¹ iobagio suus cum rebus et bonis, ut premissum est, sic abductus ab eodem sacramentum deponere teneatur, qu(od si) ide(m faciat tunc)¹ iobagionem suum cum omnibus bonis ipsius a magistro Sebastiano rehabere possit atque valeat. Ipse vero magister Sebastianus, cum XX personis nobilibus, ipso incluso, similiter iuramentum prestare teneretur super eo, quod (in)¹ tali acquisitione et actione ipsius magistri Stephani sit inno(cens)¹ penitus et immunis. Unde nos, facto premissis arbitrio, partes premissas coram dictis nobilibus ac aliis viris idoneis requisitas habuissemus super eo, utrum dictum nostrum arbitrium vellent acceptare an ne, procurator ipsius magistri Sebastiani dictum nostrum arbitrium per omnia refutando acceptare recussavit; ipso vero magistro Stephano pro g(rato habente)¹ ac per omnia acceptante. Unde nos dictum magistrum Sebastianum in pena in ipsis litteris obligatoriis contenta commissimus fore convictum eo facto.

Datum Waradini, secundo die festi beatorum Philippi et Jacobi apostolorum anno domini M^{mo} CCC^{mo} septuagesimo.

(Pe verso:) Pro magistro Sebastiano de Chahul, contra magistrum Stephanum, prebendarium ecclesie nostre Warandiensis, arbitrationis re-latoria.

Noi, Dumitru, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcopul bisericii de Oradea, facem cunoscut tuturor cărora se cuvine, prin cuprinsul celor de față, că, după ce magistrul Ștefan, prebendar al bisericii noastre sus-zise și slujitor al altarului de sus al fericitei fecioare Ecaterina, și Sebastian, fiul lui Ioan de Cehăluț, prin mijlocirea scrisorii de îndatorire a comitelui capelei s-au îndatorat unul față de altul astfel: că noi, oricum la octavele pe atunci viitoare ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe⁵, în pricina pornită între ei înaintea judelei curții regești, ascultînd declarațiile și spusele lor și văzînd și citind actele înfățișate de amîndouă părțile, să mijlocim între ei cu privire la luarea și ducerea cu sila a lui Petru slavul, iobagul celui magistru Ștefan, dus cu sila de acel magistru Sebastian, și că ceea ce vom hotărî noi, amîndouă părțile vor fi datoare să primească pe deplin drept bun, sub pedeapsa cuprinsă lămurit în acea scrisoare de îndatorire; sosind acele octave, sus-zisul magistru Ștefan însuși, iar pentru acel magistru Sebastian, Grigore de Mand cu scrisoarea de împuternicire a conventului de Lelez, venind înaintea noastră, cum erau datori, acel magistru Ștefan, ridicîndu-se și plîngîndu-se împotriva sus-zisului Sebastian, a spus astfel: că zisul magistru Sebastian a dus cu sila de la sus-numitul magistru Ștefan, pe un iobag al său, cu numele Petru slavul cu toate lucrurile și bunurile lui și cu prețul a două butoaie de vin, și că, în sfîrșit, a cerut, prin mijlocirea scrisorii domnului nostru regele, să i se înapoieze zisul său iobag de către omul regelui și cel de mărturie al capitlului sus-zisei noastre biserici de Oradea, iar zisul magistru Sebastian plin de furie a luat de la ei cu sila acea scrisoare regească de înapoiere a iobagului și el a mărturisit că acela a făcut acest lucru înaintea întregului capitlu al sus-zisei noastre biserici. Apoi (că) acel Sebastian s-a îndatorat pe cuvînt înaintea zisului capitlu că va înapoia și va da sus-zisului magistru Ștefan pe sus-numitul iobag al celui magistru Ștefan, luat în chipul mai sus arătat, împreună cu toate lucrurile sale, dar că acel magistru Sebastian, nu s-a îngrijit deloc să îndeplinească acest lucru. Iar pomenitul magistru Ștefan și-a susținut în chip vădit pîra și plîngerea sa cu trei scrisori ale zisului capitlu al bisericii de Oradea, așa cum se vede limpede din acele scrisori, însă împuternicitul celui Sebastian nu a putut da nici o socoteală temeinică cu privire la cele de mai sus, spunînd totuși că zisul iobag al celui magistru Ștefan a fost, este și se află la sus-zisul Sebastian, despre care lucru el este gata să facă toată dreptatea oricui s-ar plînge, și este pregătit să răspundă la rîndul său.

Noi, așadar, văzînd acele scrisori și ascultînd spusele și pîrile înfățișate de către părți, așa cum s-a arătat mai sus, judecînd împreună cu nobilii și cu alți bărbați cinstiți care șed cu noi acum la zisa judecată, am hotărît astfel: că sus-numitul magistru Ștefan va fi dator să depună însuși jurămint cu privire la faptul că zisul său iobag a fost luat de la el, cum s-a spus mai sus, cu lucrurile și bunurile sale; dacă el va face acest lucru, atunci va putea și va fi volnic să-și recapete de la magistrul Sebastian iobagul lui cu toate bunurile sale. Iar acel magistru Sebastian va fi dator, de asemenea, să depună jurămint el împreună cu nouăsprezece nobili, cu privire la faptul că este cu totul nevinovat și curat de plîngerea și pîra celui magistru Ștefan. Drept aceea noi, făcînd pomenita judecată, cînd am întrebat sus-zisele părți în fața zișilor

nobili și a altor bărbați vrednici dacă vor sau nu să primească zisa noastră hotărîre, împuternicitul acelui magistru Sebastian, respingînd cu totul zisa noastră hotărîre, nu a voit s-o primească, iar acel magistru Ștefan socotînd-o bună a și primit-o întru totul. Drept aceea, noi am hotărît ca zisul magistru Sebastian să fie pedepsit, prin chiar acest fapt, la pedeapsa cuprinsă în acea scrisoare de îndatorire.

Dat la Oradea, în a doua zi a sărbătorii fericiților apostoli Filip și Iacob, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

(*Pe verso:*) Dare de seamă a hotărîrii date pentru magistrul Sebastian de Cehăluț, față de magistrul Ștefan prebendar al bisericii noastre de Oradea.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Col. Kemény Iosif.

Orig. hirtie cu fragmente de pecete ovală, de ceară, aplicată pe verso.

¹ Lacună 2 cm; întregit după sens.

² Cuvînt scris deasupra rîndului.

³ Scris deasupra rîndului de la *prout* ..., de aceeași mină.

⁴ Lectură nesigură.

⁵ 1 mai.

Magnifico viro et honesto, domino Emerico, voyvode Transilvano et comiti de Zonuk, amico eorum honorando, conventus monastrii beate Marie virginis de Clusmonustra, orationum suffragia devotarum.

Noverit vestra magnificentia, literas vestras nos recepisse in hec verba: *(Urmează actul lui Emeric voievodul Transilvaniei, din 11 noiembrie 1369, Turda, nr. 432).*

Nos enim petitionibus vestris et iustitie annuentes, ut tenemur, una cum predicto Baraba de Olnuk, homine vestro, nostrum hominem, videlicet Stephanum literatum, notarium nostrum, ad premissa exsequenda pro parte predictorum nobilium de Lona, pro testimonio duximus transmittendum, qui demum ad nos reversi nobis concorditer retulerunt, quod ipsi in predictis octavis festi beati Georgii martyris, ad facies predictarum metarum, inter prenotatos hospites et populos de Bunchyda et eosdem Michaelum de Lona, Nicolaum, filium Coplen, Emericum, filium Demetrii et Ladislaum, filium Elie, nobiles de eadem Lona, litigiosarum habitarum, vicinis et commetaneis suis universis legitime inibi convocatis et presentibus accessissent, iuxta seriem et continentiam predictarum literarum ipsius domini Nicolai voyvode, per metas antiquas eiusdem possessionis Lona reambulassent et in locis necessariis novas metas erexissent.

Quarum quidem predictarum antiquarum et renovatarum ac novarum metarum, prout iidem vester et noster homines dixerunt, cursus talis est: quod primo ex plaga septemtrionali iuxta fluvium Lona vocatum, in dicto monticulo Zazholm, duas terreas metas magnas capitales reperissent, penes quas tres novas metas, quarum una a predicta plaga septemtrionali possessioni Inakhaza et alia possessioni Bunchyda, tertia vero possessioni Lona, a parte occidentis separantes erexissent, inde versus possessionem Walazwth paululum procedendo unam metam de novo erexissent, inde ascendendo ad unam aciem, in qua longe eundo directe perveniret ad unum or, ubi iungeret duas metas, quarum unam

renovassent, abhinc descendendo ad unum siccum pothok et pertranseundo ipsum, ascenderet iterato et eundo perveniret ad unum monticulum, in quo unam metam terream invenissent, penes quam aliam novam metam perfodissent, abhinc versus plagam meridionalem declinando circa quandam virgultem Harazth nuncupatam, ad duas metas antiquas pervenissent, quarum unam renovassent, abhic eundo in eodem colle, in fine dicte virgulte perveniret ad unam metam, penes quam aliam novam metam erexissent, inde reflectitur versus meridiem et descendendo iungeret unam metam, deinde ad unum pothok Pasca-aya vocatum, secus quod esset una meta terrea, ubi solveret ipsum pathak et ad eandem plagam ascenderet ad unum berch, in cuius cacumine duas metas antiquas invenisset, ubi reflectitur versus occidentem et eundo directe veniret ad unum holm, ubi essent due mete antique, inde colle curreret ad alium holm, in quo esset una meta, inde in eodem colle currendo perveniret ad tres monticulos Harum-holm vocatos, super quorum tertio finali unam metam reperissent, iuxta quam aliam novam metam erexissent; et sic terminarentur cursus predictarum metarum litigiosarum, et nullus ex commetaneis vel vicinis tam in reambulatione, quam novarum metarum erectione exstisset eisdem nobilibus de Lona contradictor.

Datum quinto die predictarum octavarum dicti festi beati Georgii martyris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo}.

Măritului și cinstului bărbat, domnului Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prietenului lor vrednic de cinstire, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, prinosul cucernicelor sale rugăciuni.

Să se afle măriă voastră că noi am primit scrisoarea voastră avînd acest cuprins: *Urmează actul lui Emeric, voievodul Transilvaniei, din 11 noiembrie 1369, Turda, nr. 432*).

Iar noi, dînd ascultare cererilor voastre și dreptății, precum sîntem datori, am hotărît să trimitem din partea sus-zișilor nobili de Lona, dimpreună cu sus-zisul Barnaba de Bîrlea, omul vostru, pe omul nostru, adică pe Ștefan diacul, notarul nostru, spre mărturie la împlinirea celor de mai sus. Aceștia întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că la sus-zisa octavă a sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe¹, s-au dus la pomenitele semne de hotar, care sunt în pricină între sus-numiții oaspeți și oamenii din Bontîda și acei Mihail de Lona, Nicolae, fiul lui Coplen, Emeric, fiul lui Dumitru, și Ladislau, fiul lui Ilie, nobili tot de Lona, și chemînd acolo în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii lor și fiind ei de față, potrivit cuprinsului și rîndurilor sus-zisei scrisori a domnului voievod Nicolae, au făcut hotărnicirea după vechile semne de hotar, ale acelei moșii Lona și au ridicat semne noi de hotar în locurile de trebuință.

Iar mersul sus-ziselor semne de hotar și înnoite precum și al celor noi, după cum au spus omul vostru și al nostru, este acesta: mai întîi au aflat inspre partea de miazănoapte, lingă riul numit Lona, pe mîncelul zis Măgura Sasului, două movile mari de hotar de căpetenie, lingă care au ridicat trei semne noi de hotar, dintre care unul dinspre partea de miazănoapte, desparte moșie Inakhaza și altul moșia Bontîda, iar al treilea, dinspre partea de răsărit, moșia Lona. Apoi mergînd puțin în spre moșia Răscruci, au ridicat un semn de hotar din nou. Urcînd de

acolo spre o culme și mergînd în lungul acesteia, hotarul ajunge drept la un bot (de deal), unde se unește acolo cu un pîrîu secăt, dintre care au înnoit unul. Coborînd de acolo la un pîrîu secăt și trecîndu-l, hotarul urcã din nou și tot mergînd, ajunge la un muncel, pe care au aflat o movilã de hotar, lîngã care au sãpat un semn de hotar. De acolo, cõtind spre partea de miazãzi, lîngã un mårãciniș, numit Harazth, au ajuns la douã semne vechi de hotar, dintre care au înnoit unul. Mergînd de acolo pe aceeași culme la capãtul pomenitului mårãciniș, (hotarul) ajunge la un semn de hotar lîngã care au ridicat un alt semn de hotar nou. De acolo hotarul cotește spre miazãzi și coborînd, ajunge la un semn de hotar. De acolo se îndreaptã spre un pîrîu numit Pascaaya lîngã care se aflã o movilã de hotar, pe unde trece acel pîrîu și urcã în acea parte spre o creastã, pe vîrfuľ cãreia au gãsit douã semne vechi de hotar. De aici, hotarul cotește în spre apus și mergãnd drept ajunge la o mågurã, unde se aflã douã semne vechi de hotar. De acolo merge pe culme spre o altã mågurã, pe care se afla un semn de hotar. Apoi mergînd pe aceeași culme hotarul ajunge la Trei Måguri; pe cea de-a treia dintre acestea ei au aflat un semn de hotar, lãngã care au ridicat un semn nou de hotar. Și astfel se sfîrșește mersul sus-ziselor semne de hotar în pricinã și nici unul dintre megieși sau vecini nu s-au înfãțisat acelor nobili de Lona ca împotrivor, nici în ce privește hotãrnicirea, nici la ridicarea semnelor de hotar.

Dat în a cincea zi a sus-ziselor octave ale pomenitei sãrbãtori a fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Ark. Naț. Magh., DL., 31 065; și 28.718 (transumpt).

Orig. hirtie și perg.

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 161, 164—166; *Bánffy*, I, p. 292—293.

¹ 1 mai.

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fideli suo magnifico viro Emerico, woyuode Transsiluano nunc constituto, et aliis woyuodis in futurum constituendis, salutem et gratiam.

Quia Blasius, filius Sandor, coram nostra serenitate adductus in tali etate visus fuit nobis et cunctis cernentibus; tenera constitutus quod iura sua possessionaria paterna tueri et reacquirere et defensare ac uti nequit quoquomodo, ideo nos cuius brachyo¹ iura pro tueri debent, signanter pupillorum et orphanorum, de vestra fidelitate sicut de aliis nostris negociis istarum parcium Transsiluanarum expediendis confidimus sit et iura dicti Blasii et Sandur, fratris eiusdem in teneriori etate constituti, vestre presentibus committimus defendenda et tuenda, mandantes vestre fidelitati per presentes quatenus eosdem Blasium et Sandur, fratrem suum, pueros in tenera etate constitutos in dominium omnium illarum possessionum et possessionarium iurium paternorum in quarum seu quorum possessionem idem Sandur, pater eorum, ipsa vita mundiali perfruente persistebat pacifica¹ intronizare et statuere debeatis, eosdemque interim donec ipsi in adultam pervenirent ad etatem in dominio earundem et homines eorum indempnes, conservetis et illesos nostra auctoritate me-

dianțe. Tandem eisdem pueris annos discretionis attingentibus quod possint per se respondere et iura eorum huiusmodi defensare, si qui ius in eisdem possessionibus habere² sperant, iuridice prosequantur³, quibus sufficiens iusticie exhibebitur complementum equitate suadente. Presentes autem eisdem pueris post lecturam reddi volumus viceversa.

Datum in villa Batus, feria tertia proxima post festum beati Johannis ante portam latinam, anno domini M^o CCC^{mo} LXX^{mo}.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului său, măritului bărbat Emeric, voievodul Transilvaniei, rinduit acum și celorlalți voievozi care vor fi în viitor, mîntuire și milostivire.

Deoarece Blasiu, fiul lui Sandur, a fost adus înaintea luminății noastre și am văzut noi și toți ceilalți că este la o astfel de vîrstă tînă ră încît nu poate ca să păzească, să redobîndească și să-și apere drepturile sale pămîntești de stăpînire, noi al cărui braț este dator a ocroti drepturile, mai ales ale copiilor și orfanilor, și care sîntem încredințați, de credința voastră și în alte treburi ale noastre ce ne sînt spre folos în aceste părți ale Transilvaniei vă încredințăm, prin scrisoarea de față, să apărați și să ocrotiți drepturile zisului Blasiu și ale lui Sandur, fratele lui, aflați în prea fragedă vîrstă, și poruncim credinței voastre prin scrisoarea de față că sînteți datori a pune și a da în stăpînire în chip pașnic acestor Blasiu și Sandur, fratele său, copii aflați în fragedă vîrstă, stăpînirea tuturor acelor moșii și drepturi pămîntești de stăpînire în care sau care drepturi, același Sandur, tatăl lor, le avea în stăpînire avînd parte de ele în timpul vieții sale pămîntești. Acestea în temeiul autorității noastre să le păstrați neschimbate și nevătămăte pînă cînd, între timp, vor ajunge la vîrstă matură, la vîrsta de stăpînire a acestor moșii și a oamenilor lor. Cînd după ce acești copii vor ajunge la anii chibzuinței, și vor putea să răspundă de ei astfel ca să-și apere drepturile lor, dacă ei nădăjduiesc să aibe drept în acele moșii, și pot să urmărească în chip legiuit să li se facă în chip îndestulător împlinirea dreptului lor după cum sfătuiește dreptatea. Iar scrisoarea de față voim să fie înapoiată după citire acestor copii.

Dat în satul Batoș, în miercurea de după sărbătoarea fericitului Ioan dinaintea Porții latine, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh. DL' 27 430. Fotocopie la Inst. de ist. din Cluj-Napoca/1369.

Transumpt în actul lui Emeric, voievodul Transilvaniei, dat după 7 mai 1370, (Turda), nr. 505.

¹ Astfel în transumpt.

² Rupt cca 0,50 cm; întregit de noi după sens.

³ Corectat din *erequantur* de aceeași mîna.

Nos, Emericus, voyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendamus quod in congregacione nostra generali universitati nobilium et alterius cuiusvis status et condicionis hominum dicte partis Transsiluane {...}¹ Torde celebrata, magister Stephanus, filius Johannis de Sancto Georgio in (ter ceteros cau)sidicos², adducto secum Blasio, filio Sandur de Zyluas in tenera etate constituto, novem annorum prout (om)nino³ metiri potuerat, ad nostram accedendo presenciam in persone eiusdem Blasii, filii Sandur, ac Sandur (fratris eiusdem similiter tenere etatis)⁴ contra nobilem dominam Katherina vocatam, consortem Thome,

filii Nicolai, filiam videlicet Gyule, filii Sumbur de Zyluas, quasdam litteras patentes excellentissimi principis domini nostri Lodouici, dei gracia illustris regis Hungarie, maiori suo sigillo consignatas, per omniam hunc tenorem continentes nobis presentavit: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 7 mai 1370, Batoș, nr. 504⟩*.

Quarum litterarum exhibicionibus factis et perlectis, continenciis earundem idem magister Stephanus, ex nostra commissione, tutor et conservator ipsorum puerorum, in personis eorundem allegabat eo modo quod eadem nobilis domina Katherina, consors ipsius Thome, et per consequens ipse Thomas, dominus et maritus suus ultra⁵ quod iuri ipsius domine, ratione sue quarte filialis conveniret, de possessionariis porcionibus condam predicti Gyule, filii Sumbur, avi videlicet eorundem Blasii et Sandur in possessionibus Zyluas, Ewrmenes, Septeer, Keykus et Apathy vocatis, habitis et existentibus, occupassent et occupando uterentur, nam predictus Gyule sex filias habuisset, quarum quinque viris nobilibus matrimoniali federe fuissent copulate et solum ipsa domina Katherina predicto Thome, homini impossessionato fuisset tradita atque copulata, et ex eo eadem non magis nisi sextam partem quarte parti⁶ possessionum et porcionum possessionariarum prefati Gyule pretextu sue quarte filialis posset optinere⁷. Quibus auditis idem Thomas, filius Nicolai, pro eadem nobili domina consorte sua, cum procuratoriis litteris conventus monasterii beate virginis de Clusmonostura exurgendo respondit eo modo quod ipsa nobilis domina consors, sua, et per consequens ipse, in iuribus eisdem domine de possessionariis porcionibus supradicti Gyule, pro sua quarta filiali cessis et statuitis, vigore instrumentali forent et existerent, que ⟨...⟩⁸ coram nobis posset exhibere et ibidem in suorum verborum certius documentum⁹ quasdam litteras patentes predicti conventus, feria quinta proxima ante festum Conversionis beati Pauli apostoli, anno domini M^o CCC^{mo} LXX^{mo} confectas, super statucione quarte filialis prescripte domine nobis rescipcionales, tenorem litterarumstrarum eidem conventui directarum de verbo ad verbum in se continentes nobis presentavit. Quarum tenores nos informabant eo modo quod in congregacione nostra generali universitati nobilium et alterius cuiusvis status et condicionis hominum dicte parte Transsiluane die dominico proximo post festum Omnium sanctorum, anno domini M^o CCC^{mo} LX^{mo} nono preterita⁶, Torde⁶ celebrata, Thomas, filius Nicolai, in persona nobilis domine Katherine consortis sue, filie videlicet Gyule, filii Sumbur de Zyluas, de medio aliorum causidicorum coram nobis consurgendo quasdam litteras patentes excellentissimi principis domini nostri Lodouici, dei gracia, incliti regis Hungarie, super gracia eidem nobili domine et per consequens dicto Thome, per ipsum dominum nostrum regem graciose facta confectas per omnia hunc tenorem continentes nobis presentasset: *⟨Urmează scrisoarea lui Ludovic I, regele Ungariei, din 31 mai 1369, Vișegrad, nr. 389⟩*.

Quarum litterarum exhibicionibus factis et perlectis continenciis earundem, prefatus Thomas, filius Nicolai predictam ⟨nobilem⟩¹⁰ dominam, consortem suam ⟨in documentum previa⟩⁹ iuris ratione pretacte quarte filialis de prefatis possessionibus eiusdem Gyule, patris sui, provenire debentibus per viam iusticie introduci⟨ci⟩ ⟨...⟩¹¹ postulasset.

Unde ad ipsam introduccionem et statucionem faciend⟨am⟩³ ⟨...⟩¹² ⟨...⟩¹³ hom⟨inem⟩ nostrum pro testimo⟨nio⟩¹⁴ transmitti ⟨...⟩¹⁵ amicitiam

(...)¹⁶ conventus litteratorie requicivissemus res(scribe)re quatenus ipsorum mitterent hominem pro testimonio fidedignum, quo presente (...)¹⁷.

Noi, Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre că în adunarea noastră obștească ținută la Turda cu toți nobilii și cu oamenii de orice stare a zisei părți a Transilvaniei, magistrul Ștefan, fiul lui Ioan de Singeorz, ridicându-se dintre ceilalți și aducând cu el pe Blasiu, fiul lui Sandur de Silvaș, aflat în fragedă vîrstă, care ar fi putut să aibă de abia nouă ani, venind în fața noastră în numele acestui Blasiu și al lui Sandur, fratele acestuia, de asemenea, în vîrstă fragedă, împotriva nobilei doamne numită Ecaterina, soția lui Toma, fiul lui Nicolae, adică fiica lui Gyula, fiul lui Sumbur, ne-a arătat o scrisoare deschisă a preînălțatului principe, stăpînul nostru Ludovic, din mila lui Dumnezeu vestitul rege al Ungariei, scrisoare întărită cu pecetea cea mare, avînd acest cuprins: *Urmează scrisoarea lui Ludovic I, regele Ungariei, din 7 mai 1370, Batoș, nr. 504*).

După înfațișarea acestei scrisori și după citirea cuprinsului ei, chiar magistrul Ștefan, din porunca noastră, apărător și ocrotitor al acelor copii, în numele acestora a spus în acest chip că acestei nobile doamne i se cuvine după lege pătrimea cuvenită ca fiică, din părțile de moșii ale răposatului mai sus-zis Gyula, fiul lui Sumbur, adică bunicul acelor copii Blasiu și Sandur, existente și aflate în moșiile numite Silvaș, Urmeniș, Șopteriu, Chiochiș și Apatiu și pe care acea nobila doamnă Ecaterina, soția celui Toma, și ca urmare chiar acel Toma, stăpînul și soțul ei, le-au cotoropit și le folosesc cotoropindu-le mai mult decît se cuvine. Pomenitul Gyula a avut șase fete, dintre care cinci au fost unite prin căsătorie cu bărbați nobili și numai aceasta, mai sus zisa doamnă Ecaterina, soția lui Toma, a fost dată și legată prin căsătorie de un om fără moșie, și ea nu poate să obțină în temeiul dreptului pătrimii cuvenite fiicei mai mult decît a șasea parte din pătrimea cuvenită. Auzînd acestea însuși Toma, fiul lui Nicolae, aducînd din partea acelei doamne, soția sa, o scrisoare de imputernicire a conventului mănăstirii fericitei Fecioare din Cluj-Manăstur, a răspuns, că acea nobilă doamnă, soția lui, și prin urmare lui i se cuvin, în temeiul drepturilor acelei doamne din părțile de moșii ale mai sus zisului Gyula, lăsate și date în stăpînire patrimonia cuvenită fiicei în temeiul scrisorii pe care poate să o înfațișeze în fața noastră, chiar acum, cuprinsă într-un act întărit cuprinzînd spusele lor. El ne-a arătat apoi în cuprinsul actului o anumită scrisoare deschisă, de răspuns către noi, a mai sus zisului convent, întocmită în joia dinaintea sărbătorii Întoarcerii fericitului apostol Pavel, în anul Domnului 1370¹⁸, cu privire la darea în stăpînire a celei de a patra părți cuvenite fiicei a mai sus menționatei doamne, precum și cuprinsul scrisorii scrise nouă de către acel convent din cuvînt în cuvînt. Cuprinsul acesteia ne-a făcut cunoscut în acest chip că în adunarea noastră obștească trecută, ținută la Turda în duminica de după sărbătoarea Tuturor Sfinților, în anul 1369¹⁹, cu toți nobilii și cu oamenii de oricare altă stare din zisa parte a Transilvaniei, Toma, fiul lui Nicolae, în numele nobilei doamne Ecaterina, soția lui, adică fiica lui Gyula, fiul lui Sumbur de Silvaș, ridicându-se din mijlocul celorlalți în fața noastră, ne-a arătat o anume scrisoare deschisă a preînălțatului principe, domnul nostru Ludovic, din mila lui Dumnezeu, vestitul rege al Ungariei, întocmită cu privire la pîrtinirea cuvenită acestei nobile doamne și prin urmare a zisului Toma

făcută cu milostivire de către acest stăpîn, regele nostru, al cărei cuprins este acesta: *«Urmează scrisoarea lui Ludovic I, regele Ungariei, din 31 mai 1369, Vișegrad, nr. 389»*.

După ce a fost arătată această scrisoare și după ce i s-a citit cuprinsul, pomenitul Toma, fiul lui Nicolae, a cerut în temeiul dreptului pomenitei pătrimi cuvenite fiicei din pomenitele părți de moșii ale aceluia, Gyula, tatăl său, părțile ce trebuie date și luate în stăpînire pe calea dreptății de către pomenita doamnă, soția lui.

De aceea pentru a face această punere și dare în stăpînire să trimiteți pe omul nostru de mărturie... cerem prieteniei... să ne facă cunoscut în scris să trimită pe omul lor de credință ca om de mărturie, în fața căruia...

Arh. Naț. Magh. Dl. 27 430. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369.

Orig. hîrtie, cu pete de umezeală și cu rupturi; partea de la sfîrșitul documentului lipsește; cu urme de pecete rotundă, aplicată în document pe verso.

¹ Rupt cca 5 cm.

² Pată de umezeală cca 1,5 cm; întregit pe baza contextului.

³ Rupt cca 0,25 cm; întregit după sens.

⁴ Rupt cca 3,5 cm; întregire probabilă pe baza contextului.

⁵ Astfel în orig.

⁶ Scris deasupra rîndului de aceeași mină.

⁷ Corect: *obtinere*.

⁸ Cuvînt indescifrabil.

⁹ Lectură nesigură.

¹⁰ Rupt cca 1 cm întregit după sens.

¹¹ Pată de umezeală cca 1,50 cm.

¹² Rupt cca 2 cm.

¹³ Pată de umezeală cca 2 cm.

¹⁴ Rupt cca 2,5 cm întregit pe baza contextului și după sens.

¹⁵ Pată de umezeală și rupt cca 3 cm.

¹⁶ Cuvînt ilizibil.

¹⁷ În orig., partea de jos a documentului este ruptă cca 40 cm.

¹⁸ 24 ianuarie 1370.

¹⁹ 4 noiembrie 1369.

Religiosis viris conventui ecclesie beate Marie virginis de Clusmonstra, amicis suis honorandis, Johannes, vicevaivoda Transsilvanus, amicitiam paratam cum honore.

Vestram petimus amicitiam presentibus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente magister Nicolaus, notarius noster, vel Stephanus, filius Johannis de Chezthue, aut Ladislaus, filius Johannis dicti Zaz de Bursyacobfolua, aliis absentibus, homo noster, in quindenis festi corporis Christi nunc venturis, ad faciem cuiusdem particule terre litigiose inter possessiones Buzd, dominorum de capitulo ecclesie Transsilvane et Alardi, filii Walentini, Huzioteluk vocatas existentis accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem legitime inibi convocatis et presentibus, predictis etiam partibus vel earum legitimis procuratoribus personaliter ibidem comparentibus, iuramentalem depositionem iuxta continentias literarum regalium per ipsos dominos de capitulo vel procuratores eorundem legitimos in facie eiusdem terre litigiose exhibendarum, quam ipsi domini iuxta deliberationem, eiusdem domini regis, in eisdem literis suis contentam facere debebunt, videat et

intueatur, et post hec seriem ipsius iuramentalis depositionis prout fuerit opportunum, nobis ad octavas festi beati Jacobi apostoli nunc venturas, in vestris literis amica biliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, octavo die octavarum festi beati Georgii martyris, anno domini millesimo CCC^{mo} LXX^{mo}.

Cuvioșilor bărbați din conventul bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, prietenilor săi vrednici de cinstire, Ioan vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea.

Prin scrisoarea de față cerem stăruitor prieteniei voastre ca să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, de față cu care omul nostru, magistrul Nicolae, notarul nostru, sau Ștefan, fiul lui Ioan de Cisteiu, ori Ladislau, fiul lui Ioan zis Zaz de Bursyacobfalua, în lipsa celorlalți ducându-se în a cincisprezecea zi după sărbătoarea acum viitoare *Corpus Christi*¹, la o bucată de pământ în pricină, aflătoare între moșia numită Boz, a domnilor din capitlu bisericii Transilvaniei, și moșia numită Doștat, a lui Allard, fiul lui Valentin, chemînd în chip legiuit vecinii și megiesii acelei (bucăți de pământ) și fiind aceștia de față și înfățișîndu-se, totodată acolo și părțile sau împuterniciții lor legiuiți, să vadă și să fie martori la depunerea jurămîntului, pe care — potrivit cuprinsului scrisorii regelui pe care acei domni din capitlu sau împuterniciții lor legiuiți o vor arăta la locul aceluia pământ în pricină — acei domni, (din capitlu) vor trebui să-l facă, potrivit hotărîrii aceluia domn (al nostru) regele cuprinse în acea scrisoare a sa. Și după aceasta, la octavele acum viitoare ale sărbătorii fericitului apostol Iacob², să aveți bunătatea să ne răspundeți în scris — după cum va fi nîmerit — despre felul cum s-a făcut depunerea aceluia jurămînt.

Dat la Sîntimbru, în a opta zi a octavelor sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh., DL. 30 705. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur din 2 iulie 1370, nr. 526.

EDIȚII: Ub. II, p. 348.

¹ 27 iunie.

² 1 august.

Lodouicus, dei gratia rex Hungarie, fidei suo, viro magnifico, magistro Stephano, comiti Siculorum, suorum et eius vices gerenti in Bras-sow, salutem et gratiam.

Cum nos fideles nostros cives et communitatem hominum civitatis nostre Brassouiensis in eorum antiquis iuribus et libertatibus, in quibus usque tempus regiminis vestri mansisse dignoscuntur, specialiter autem in iudicatis falsarum mensurarum cere et aliarum rerum ac ulnarum panni et pannorum necnon in aliis factis mercatorum mercantias eorum tangentibus conservare velimus inviolabiliter et tueri, mandamus fidelitati vestre firmo sub precepto regio, quatenus eosdem cives nostros et communitatem hominum ipsius, civitatis nostre Brassouiensis in preno-minatis iuribus, libertatibus et iudicatis pacifice et quiete manere per-

mittatis, prout eisdem ab olim freti fuisse et esse dignoscuntur, absque novitatum impedimento aliquali causas in ipsorum medio emergentes iudicatu vestro aliis temporibus consueto modo competentes vos cum comite terrestri ibidem adiudicando, causas vero iudicio memoratorum civium et iudicis eorum congruentes eisdem iudicare et legitime determinare dimittendo sine contradictione aliquali, aliudque pro nostra ampliori dilectione et gratia non facturi. Et hoc idem iniungimus ceteris comitibus Sicularum et eorum vires gerentibus constituendis in futurum similiter sub precepto.

Datum in Zekelwasarhel, die octavo festi Inventionis sancte crucis, anno domini millesima CCC^{mo} LXX^{mo}.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului său, măritului bărbat, magistrul Ștefan, comitele secuilor săi, și locțiitorului lui din Brașov, sănătate și milostivire.

Deoarece noi voim să păstrăm neclintit și să păzim pe credincioșii noștri orășeni și obștea oamenilor din orașul nostru Brașov, în vechile lor drepturi și libertăți, în care se știe că au stăruit pînă în timpul cîrmuirii voastre, și mai cu seamă în judecarea măsurilor strimbe la ceară și la alte lucruri și a cotului pentru postav sau postavuri, precum și altor pricini de ale negustorilor privitoare la mărfurile lor, cu strașnică poruncă regească poruncim credinței voastre ca să-i lăsați pe acei orășeni, ai noștri și obștea oamenilor din pomenitul oraș al nostru Brașov să rămînă în pace și în liniște în sus-numitele lor drepturi, libertăți și judecăți, precum se știe că din vechime s-au biziuit și se biziue pe ele. Iar voi judecînd acolo, fără piedica nici unei rînduiei noi, împreună cu judele (lor) pricinile ivite între ei, și care, în alte vremuri, în chip obișnuit, se cădea să le judecați voi, veți lăsa fără nici o împotrivire ca pricinile ce sînt în căderea judecății pomeniților orășeni și a judelui lor, să le judece și să le hotărască ei în chip legiuit. Și altfel să nu faceți, dacă vreți să aveți mai îmbelșugata noastră dragoste și milostivire. Și același lucru îl punem în vedere și celorlalți, comiți ai secuilor și locțiitorilor lor ce vor fi rînduiți în viitor, sub aceeași poruncă.

Dat la Tîrgu Mureș, în a opta zi a sărbătorii aflării Sfintei Cruci, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Stat. Brașov; Arh. or. Brașov, Privilegii nr. 3.

Orig.

EDIȚII: Sieb. *Provinzialblätter*, I, p. 45; Székely *okl.*, I, p. 75, Hurmuzaki-Densușianu, I/2, p. 151; *Ub.*, II, p. 349.

Publicat fragmentar: *Fejér*, IX. 4, p. 227; *Transilvania*, 1872, p. 55.

REGESTE: Eder, *Observationes*, p. 36.

Lodovicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo ecclesie Albensis Transsilvanie, salutem et gratiam.

Cum nos possessiones et iura possessionaria castrorum nostrorum ab aliorum iuribus metaliter sequestrari et rectificari intendamus, ad hocque faciendum et exsequendum fidelem nostrum devotum venerabilem in Christo patrem, dominum Ladislaum, episcopum Wezprimyensem, aule nostre vicecancellarium, specialiter duxerimus transmittendum, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, videlicet Ladislaum, filium woy-

vode, archidiaconum, socium et concanocicam vestrum, quo presente, idem dominus Ladislaus episcopus, premissas erectiones ac renovationes metarum ac rectificationes iurium castrorum nostrorum predictorum faciat et exequatur iure admittente. Et post hec, seriem totius facti nobis fideliter, ut fuerit expediens, rescribatis.

Datum in Zekelwasarhel, feria sexta proxima post festum inventionis sancte crucis, anno domini M^o CCC^o LXX°.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi <din> capitulul bisericii de Alba Transilvaniei, mîntuire, și milostivire.

Deoarece noi avem de gînd ca toate moșiile și drepturile de stăpînire ale cetăților noastre să fie despărțite și îndreptate, prin semne de hotar, de drepturile altora, am hotărît să trimitem în chip osebit pe supusul nostru credincios, venerabilul întru Hristos părinte, domnul Ladislau, episcopul de Vespem, vicecancelarul curții noastre, spre a face și săvîrși aceasta. Punîndu-vă în vedere poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți spre mărturie pe omul vostru vrednic de crezare, adică pe Ladislau, fiul voievodului, arhidiaconul, soțul și fratele vostru canonic, înaintea căruia același domn Ladislau episcopul să facă și să săvîrșească, după cum va fi drept sus-arătatele ridicări și îndreptări de hotare la moșiile sus-ziselor noastre cetăți. Și după acestea să ne dați seama în scris, întocmai, despre desfășurarea întregii acțiuni așa cum se cuvine.

Daț la Tîrgu Mureș, în vinerea de după sărbătoarea aflării Sfintei Cruci, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam., Bánffy.

Transumpt în actul capitulului din Alba-Iulia din 3 iunie 1370, nr. 516.

EDIȚII: *Bánffy*, I, p. 294.

509 : 1370 mai 11, sub cetatea Tălmaciului

Discretis viris et honestis, capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honoraridis, Johannes, viceuoyoda Transsiluanus, amicitiam paratam debito cum honore.

Noverit vestra amicitiam quod dominus noster rex nobis firmis dat in mandatis ut nos comites Andream, Petrum et alterium Petrum, filios Petri dicti de Keures, in dominium recte medietatis possessionis Deesfolua vacate, dudum per eosdem Mychaeli, filio Pauli de Haranglab, in concambium quarundam possessionariarum porcionum tradite, contra omnes introducendo manu teneremus. Quare vestram requirimus amicitiam presentibus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Johannes, filius Ladislai de Geluach¹, homo noster specialiter per nos ad hoc transmissus, dictam medietatem ipsius possessionis Deesfolua vocate nunc apud manus ipsius Mychaelis, filii Pauli de Haranglab, modo quo supra habite, presentibus vicinis et commentaneis eiusdem universis, legitime inibi convocatis, iuxta continenciam litterarum ipsius domini nostri regis in facie ipsius possessionis per eosdem filios Petri, tunc in specie exhibere debent, eisdem filiis Petri statuat et relinquat perpetuo possidendam, contradicione predicti Mychaelis, filii Pauli de Haranglab et aliorum quorumlibet non obstante. Si enim aliqui in eadem quicquid iuris habere sperant, iuxta man-

datum regie celsitudinis, iuridice exequantur, quibus iusticie complemen-
tum impendetur. Et post hec ipsius possessionarie statucionis seriem no-
bis in vestris litteris amicabilem rescribatis.

Datum in subcastro de Tolmach, sabbato proximo post festum beati
Johannis ante portam Latinam, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo}.

⟨*Pe verso, de aceeași mină:*⟩ Discretis viris et honesti, honorabili
capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, pro comitibus An-
drea, Petro et alterio Petro, filiis Petri dicti de Keures, statutoria.

⟨*Pe verso, de o mină contemporană:*⟩ Homo vayuode in littera, homo
capituli: Nicolaus, sacerdos chori ecclesie nostre, magister altaris beati
Laurencii, die dominico proximo post festum Apparicionis beati Michaelis.

Chibzuiților și cinstiților bărbați, capitlului bisericii Transilvaniei,
prietenilor lor vrednici de cinste, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cu
toată prietenia și cinstea cuvenită.

Aflați prietenia voastră că domnul nostru regele ne-a poruncit cu
tărie, că noi sîntem datori, să punem, pe comiții Andrei, Petru și un alt
Petru, fiii lui Petru zis de Curciu, în stăpînirea dreptei jumătăți a mo-
șiei numite Deaj, moșie pînă nu de mult lăsată de aceștia în stăpînirea
lui Mihail, fiul lui Pavel de Hărănglab, în schimbul citorva părți de mo-
șie împotriva tuturor ⟨opreliștilor⟩. De aceea cerem stăruitor prin scri-
soarea de față prieteniei voastre, să trimiteți omul vostru, vrednic de
crezare, ca om de mărturie, în fața căruia, omul nostru Ioan, fiul lui
Ladislau de Ghiolt, trimis de către noi anume pentru aceasta, să dea și să
lase în stăpînirea acelorași fii ai lui Petru numita jumătate a acestei
moșii numite Deaj, acum aflătoare în mîinile acestui Mihail, fiul lui Pa-
vel de Hărănglab, în chipul arătat mai sus, fiind chemați și fiind de față
acolo, în chip legiuit, toți vecinii și megieșii acesteia, potrivit cuprinsului
scrisorii acelui domn al nostru regele, ⟨venind⟩ la fața locului pe acea
moșie, trebuia să o dea atunci în fapt acelorași fii ai lui Petru, ca s-o
stăpînească în veci, fără a se ține seama de împotrivirea sus-zisului Mi-
hail, fiul lui Pavel de Hărănglab, și a oricăror altora. Dacă însă cineva
speră să aibă ceva drept în aceasta, potrivit poruncii Înălțimii regești să
stăpînească ceea ce este drept, și să dea acestora împlinirea dreptății. Și
după acestea să aveți bunătatea a ne face cunoscut în scrisoarea voastră,
cuprinsul acelei dări în stăpînire.

Dat sub cetatea Tălmaciului, în sîmbăta cea mai apropiată de după
sărbătoarea fericitului Ioan în fața porții latine, în anul Domnului o mie
trei sute șaptezeci.

⟨*Pe verso, de aceeași mină:*⟩ Chibzuiților și cinstiților bărbați, cin-
stitului capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor lor vrednici de cinste,
⟨scrisoarea⟩ de dare în stăpînire pentru comiții Andrei, Petru și un alt
Petru, fiii lui Petru zis de Curciu.

⟨*Pe verso, de o mină contemporană:*⟩ Omul voievodului în scrisoare,
omul capitlului: Nicolae, preot din corul bisericii noastre, magistrul alta-
rului fericitului Laurențiu, în ziua de duminică cea mai apropiată de
după sărbătoarea Arătării fericitului Mihail².

Arh. Naț. Magh. Dl. 29 708. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete inelară de închidere aplicată în document pe
verso.

¹ Lectură probabilă.

² 12 mai.

Nos, Lodovicus, dei gratia rex Hungarie, Dalmatie, <Croatie>¹ et cetera, memorie commendantes tenore presentium significamus quibus expedit universis quod magister Stephanus litteratus, notarius conventus de Clusmonustra, in persona nobilis domine consortis sue Elizabeth vocate, filie videlicet quondam Kalach de Sancto Martino, ad nostre serenitatis accedens presentiam exhibuit nobis quasdam litteras patentes capituli ecclesie Albensis Transsilvane rescriptionales super statutione quarumdam possessionum Zenthpetur, Zyly, Kovachkuth, Myko, Zenthmartun, Kalacha, Bankutatelke, Ambrus, et Poptelke vocatarum, confectas, tenoris infrascripti, petens nos humili precum cum instantia, ut easdem nostris litteris inseri et transcribi ac confirmari pro eadem facere dignaremur ad cautelam. Quarum tenor talis est: *<Urmează actul capitlului din Alba-Iulia din 8 decembrie 1335>*.

Nos, igitur, petitionibus eiusdem magistri Stephani in persona predictae domine sue coniugis nostre porrectis maiestati regio cum favore inclinati, predictas litteras dicti capituli memorato excellentissimo principi domino Karulo, quondam illustri regi Hungarie, patri nostro karissimo clare, memorie, rescriptionales de verbo ad verbum, presentibus insertas eidem fecimus confirmari presentium patrocinio mediante, sine preiudicio iuris alieni et dum presentes nobis fuerint reportate in formam nostri privilegii redigi faciemus.

Datum in villa Borsa, die dominico proximo post quindenae festi beati Georgii martiris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo}.

<Sub pecete:> Relatio Emerici voyuode.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației etc. dăm de știre și facem cunoscut prin cuprinsul celor de față tuturor căroră se cuvine că magistrul Ștefan diacul, notarul conventului din Cluj-Mănăstur, venind înaintea luminăției noastre în numele nobilei doamne soția sa, numită Elisabeta, adică fiica răposatului Kalach de Sancto Martino, ne-a înfățișat o scrisoare deschisă de răspuns a capitlului de Alba Transilvaniei, întocmită cu privire la punerea în stăpânirea unor moșii numite Sînpetru, Zyly, Kovachkuth, Myko, Zenthmartun, Călacea, Bankutatelke, Ambrus și Papteleac, <scrisoare> cu cuprinsul scris mai jos, și, rugîndu-ne cu smerenie și stăruitoare rugăminți să binevoim a pune să se treacă și să se transcrie acea scrisoare în scrisoarea noastră și s-o întărim pentru ea, spre cheazășie. Cuprinsul acestei scrisori este acesta: *<Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 8 decembrie 1335>*.

Noi, așadar, ascultînd cu bunăvoință regească cererea acelui magistrtru Ștefan înaintată Maiestății noastre, în numele sus-zisei doamne soția sa, trecînd din cuvînt în cuvînt în cele de față sus-zisa scrisoare a zisului capitlu, <trimisă> ca răspuns pomenitului preînălțat principe, domnul Carol, răposatul ilustru rege al Ungariei, tatăl nostru prea scump, de strălucită amintire, am pus să i se întărească prin ocrotirea scrisorii de față, fără a vătămă dreptul altuia. Și cînd cele de față ne vor fi aduse înapoi, vom pune să fie întocmite în chip de privilegiu al nostru.

Dat în satul Borșa, în duminica de după cvindenele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

<Sub pecete:> Darea de seamă a lui Emeric voievodul.

¹ Pată 2 cm.

511

1370 mai 12, lângă Șemlacu Mare

Nos, Ladislaus, dux Opulye, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum, memorie commendamus quod, cum nos regia celsitudo multiplicatis malefactoribus et regni sui depredatoribus ad quas¹ scilicet comitatus regni ad congregaciones generales celebrandas sua regia auctoritate nostrique palatinatus officii debito requirente destinasset. Nosque inter ceteros Hungarie regni comitatus universitati nobilium et aliorum cuiusvis status et condicionis hominum comitatus de Crassou, pro compescendis furibus et latronibus ac quibuslibet malefactoribus extirpandis cuilibet querulanti iusticia impendenda congruenti feria secunda proxima post festum beatorum Phylippi et Jacobi apostolorum, prope civitatem Mezeusomplyo congregacionem celebrassemus generalem, in ipsaque congregacione nostra universitatem² nobilium dicti comitatus Johannem, filium Ladislai, filii Pousa, Johannem dictum Babig, Andream dictum Torma, Dyonisium dictum Kepe, Thomam dictum Dyakolch, Petrum, filium Laurencii, Nicolaum de (...)usnuk³, Petrum, filium Gegus, Stephanum de Bayton, Ladislaum, filium Galli, Nicolaum, filium Andree, et Thomam, filium Cosme de Jeneu, pro iuratis assessoribus nobis petivissimus assignari, tandem iidem iurati assessores unacum Petro, filio Chulnuk, vicecomite, Emerico, filio Johannis de Helymba, Georgio Rufo, Symone, filio Heym de Teyed, et Mychaele, filio Petri de Feyereghaz, iudicibus nobilium eiusdem comitatus, ad fidem eorum deo debitam fidelitatemque domino nostro regi sueque sacre corone regie conservandam in eo ut cunctis iusticiam observarent veritatem non opprimerent falsitatemque non rectificarent et quoslibet malefactores nobis nomina enarrarent tacto dominice crucis ligno prestitam. Habito interse deliberativo tractatu, Prosa, iobagionem magistri Ladislai, filii Galli de Vmur, in possessione eiusdem Kundench commorantem, (...) ⁴ magistrum Ladislaum⁵, in possessione sua Dench residentem, Benedictum dictum Orrus, iobagionem ipsius magistri Ladislai, in dicta villa Dench commorantem, Tomam Rufum in civitate Mezeusomplyo residentem, iobagionem domini regis, Johannem, filium Abrahe, in dicta civitate commorantem, Hranoya ke(nez)ium⁶, iobagionem regalem in villa Zuhor commorantem, hospitem furum, Ladislaum, filium Brata, kenezium, iobagionem regalem in villa Zcepteleky residentem, similiter hospitem furum, Bratak, similiter iobagionem regalem in villa Soma et pertinenciis Erdsomplyo commorantem, Valentinum, filium (Nicolai)⁷, kenezium, iobagionem regalem in villa Petri, filii Balk, in pertinenciis Borzwafeu commorantem, Bratyzlou et Bucha, iobagiones magistrorum Benedicti et Petri, filiorum Pauli, filii Heem, in villa Radymlya residentes, Vanchuk in quarta filiali in possessione Doman commorantem, Drugan, iobagionem regalem in villa Basta, ad castrum Erdsomplyo pertinens, commorantem, Ladislaum fa(...) ⁴, iobagionem regalem in Moxond residentem, Andream, filium Thome dicti Kutus, divagantem, Jacobum, filium Kopaz, latitantem, Choga et Petrum, filium Thodor, in villa Hom commorantem, iobagiones Francisci, filii ma-

gistri Konya condam bani, Ztoyk et Woyk, filium eiusdem, iobagiones dicti Francisci, in villa Ters commorantes, hospites furum, Bakaan latitantem, Boguzlou divagamtem, Radouch in villa Bozyas, iobagionem Nicolai, filii Nicolai de Jank, residentem, Rada, filium Mycos, in villa Hom commorantem, iobagionem predicti Francisci, filii magistri Konya, et Wolp, filium Ztyrw, iobagionem domini regis in villa Nouak commorantem, Mychaelem, fratrem predicti Bucha, iobagionem regalem in villa Kuzegh residentem, ad castrum Galambuch pertinentem, Kychyn, filium Nogyhna, divagamtem, Rados, filium Tyseu, iobagionem regalem in villa Teremfeu residentem, Farkas, alio nomine Farÿan, Veytyh, Benche, Buchan et Lukasium, divagantes, Ztoyan, filium Bratyzlou, in villa Karalus, in pertinenciis civitatis Somployo residentem, Demetrium dictum Bÿchench et Drusoya, iobagiones Thome, in villa sua Matÿaz vocata residentem, Mykola, in villa Kygyos residentem, cusorem falsorum denariorum, Ladislaum, fratrem predicti Mykola, circa magistrum Karapch commorantem, falsorum denariorum cusorem, Ladislaum, filium Kragni, iobagionem regalem in villa Kragunfalua, residentem in pertinenciis ad Ilyed, hospitem furum, Ratk, iobagionem ipsius Petri, filii Heem, in villa Egurzeg residentem, Gozcyn divagamtem, Dobra, iobagionem Georgy, fily (. . .)⁴ quondam Wayuode, in villa Teyed commorantem, Ztoha divagamtem, Buda et Haal, iobagiones regales in villa Almas residentes, Sysa vagabundum, Dobray et Prodan, filio Balkonya, ac Prÿan, iobagiones regales in villa Herczek commorantes, v(. . .)⁴ dictum et d(. . .)⁴ divagamtem, Wolha, iobagionem Zemere, in villa Talyanfalwa residentem, Syuka, filium Ztanÿzlou, latitantem, Thomam dictum (. . .)az⁷, iobagionem (. . .)⁴ commorantem, Horgach, iobagionem, filii Nicolai de villa Chazarteteu commorantem, Basylium⁸ et Lukasium, filium Maladin, divagantes, Veze vagabundum, Ladislaum f(ilium)⁹ Drayany, et Rada, fratrem eiusdem, divagantes, Valentinum, filium Lukachi, latitantem, (. . .)⁴ H(. . .)⁴ Zla(. . .)⁴ Blasium, iobagionem magistri Petri, filii Heem, in Egurzegh commorantem, Rad(. . .)⁴, in villa Rad (. . .)⁴ in villa (. . .)⁴ commorantem, Olyad, filium Dragoya, latitantem, Kya, filium Druguzlou, (. . .)⁴ commorantem (. . .)⁴ Michael dictus Buka, in villa Gylelues⁸ residentem, (. . .)⁴ et Mekenye, filium Kur(. . .)og(. . .)am⁴ in Mezeusomplo commorantem, prb publicis furibus (et latronibus ac notoriis)¹⁰ malefactoribus (. . .)comittentes¹⁰, ad debitam vindictam proscri(bendos et extr)adandos¹¹ nobis in eorum registo assignarunt; quiquidem proscripti malefactores iuris¹² et iusticie (. . .)⁴ allegantes ad eandem congregacionem nostram venire vel mittere et iuri parere non curarunt, unde nos, simulcum predictis vicecomite et iudicibus nobilium et iuratis assessoribus, (. . .)⁴ eosdem proscriptos (. . .)capitali¹³ sententia et amissione omnium possessionum proprietatum et bonorum suorum ubilibet existencium vigore presencium decrevimus et committimus convictos dy(. . .)ne⁴ ipsorum proscriptorum malefactorum (. . .)an⁴ qui de regno (. . .) commissimus ut unicuique¹⁴ et apud quoscunque iidem proscripti malefactores¹⁵ tam in tenutis castrorum et civitatibus, quam in villis liberis regalibus et regionalibus, ae possessionibus nobilium, iidem proscripti malefactores aut singillatim quispiam eorundem per quoscunque vel per quemcunque poterint reperiri extunc eosdem quilibet interficiendi, suspendendi et quolibet supplicio ferendi, ac bona et res eorundem quaslibet pro se habendi et reservandi habeant facultatem, nec quisquam ex ipsis et cognacionibus eorundem proscriptorum ullo unquam tempore super interfeccionibus et ab alienacionibus bonorum suorum, contra interfectores eorundem ma-

teriam valeant suscitare quescionem aliqualem, nos itaque, vicecomes et iudices nobilium dicti comitatus, premissis congregacionis ipsius domini palatini interfuimus et omnia premissa cum eodem domino palatino comuni consensu ordinantes, in horum omnium testimonium, sigilla nostra iuxta sigillum ipsius domini palatini presentibus duximus apponenda.

Datum septimo die congregacionis nostre predictae, in loco memorato, anno domini M^{mo} CCC^{mo} septuagesimo.

Noi, Ladislau, ducele de Oppeln, palatinul regatului Ungariei, și jude al cumanilor, dăm de știre că întrucât înmulțindu-se răufăcătorii și tilharii din regatul său, înălțimea sa regele ne-a trimis din puterea sa regească și din cerința datoriei slujbei noastre de palatin în oricare comitate ale regatului, pentru a ține adunări obștești și noi, în luna de după sărbătoarea fericiților apostoli Filip și Iacob¹⁶, între celelalte comitate ale regatului Ungariei, am ținut adunare obștească cu obștea nobililor și a altor oameni de orice stare și seamă din comitatul Caraș, aproape de orașul Șemlac, pentru a înfrina pe hoți și pe tilhari, a stirpi pe orice răufăcători și a împărți oricui s-ar plînge dreptatea cuvenită, în acea adunare a noastră am cerut obștei nobililor zisului comitat să ne dea ca asesori jurați pe Ioan, fiul lui Ladislau, fiul lui Pousa, Ioan zis Babig, Andrei zis Torma, Dionisie zis Kepe, Toma zis Dyakolch, Petru, fiul lui Laurențiu, Nicolae de... usnuk, Petru, fiul lui Gegus, Ștefan de Bayton, Ladislau, fiul lui Gal, Nicolae, fiul lui Andrei, și Toma, fiul lui Cosma de Ianova, (și) apoi acei asesori jurați, împreună cu Petru, fiul lui Chulnuk, vicecomitele, Emeric, fiul lui Ioan de Helymba, Gheorghe cel Roșu, Simion, fiul lui Heym de Teyed, și Mihail, fiul lui Petru de Biserica Alba, juzii nobililor din acel comitat, atingînd lemnul Crucii Domnului, au jurat pe credința lor datorată lui Dumnezeu și pe supunerea ce trebuie s-o păstreze față de domnul nostru regele și de sfînta sa coroană că vor păzi dreptatea pentru toți, nu vor înăbuși adevărul, nu vor da drept adevăr minciuni și ne vor arăta pe nume pe toți răufăcătorii. (Și) ținînd între ei sfat chibzuit, ni i-au trecut în condica lor drept hoți obștești și răufăcători (înveterați), (care trebuie scoși în afara legii și predați spre a-și căpăta) cuvenita pedeapsă, pe Prosa, iobagul magistrului Ladislau, fiul lui Gal de Omor, locuind pe moșia aceluia Kundench...; (la) magistrul Ladislau, locuind pe moșia sa Denta; pe Benedict zis Orrus, iobagul acelui magistru Ladislau, locuind în zisul sat Denta; pe Toma cel Roșu, care locuiește în orașul Șemlac, iobag al domnului (nostru) regele; pe Ioan, fiul lui Avram, locuind în zisul oraș; pe Hranoya cnezul, iobag regesc, locuind în satul Zuhor, ca gazdă de hoți; pe Ladislau, fiul lui Brata cnezul, iobag regesc, locuind în satul Zcepteleky, de asemenea, ca gazdă de hoți; pe Bratak, de asemenea, iobag regesc, locuind în satul Soma pe pămîntul ce ține de (cetatea) Erdsomplyo; pe Valentin, fiul lui Nicolae cnezul, iobag regesc locuind în satul lui Petru, fiul lui Balc, pe pămîntul ce ține de Borzwafeu; pe Bratizlou și Bucha, iobagii magistrilor Benedict și Petru, fiul lui Pavel, fiul lui Heem, locuind în satul Radimna; pe Vanchuk, locuitor pe pămîntul fiicelor din moșia Doman; pe Drugan, iobag regesc, locuind în satul Basta ce ține de cetatea Erdsomplyo; pe Ladislau..., iobag regesc, locuind în Moxond; pe Andrei, fiul lui Toma zis Kutus, care e pribeag; pe Iacob, fiul lui Kopaz, ce se ascunde; pe Choga și pe Petru, fiul lui Tudor, locuind în satul Hom, iobagii lui Francisc, fiul magistrului Konya, fostul ban; pe Stoica și Voicu, fiul său, iobagii zisului Francisc, locuind în satul Ters, gazde de

hoți; pe Bakaan, care se ascunde; pe Boguzlou, care e pribeag; pe Radouch, locuind în satul Bozyas, iobag al lui Nicolae, fiul lui Nicolae de Jank; pe Rada, fiul lui Mycos, locuind în satul Hom, iobag al sus-zisului Francisc, fiul magistrului Konya, și pe Wolp, fiul lui Ztyrw, iobag al domnului <nostru> regele, locuind în satul Novak; pe Mihail, fratele sus-zisului Bucha, iobag regesc ce locuiește în satul Kuzegh <și> ține de cetatea Galambuch; pe Kychyn, fiul lui Nogyhna, ce e pribeag; pe Rados fiul lui Tyseu, iobag regesc, locuind în satul Teremfeu; pe Farkas, altfel numit <și> Faryan, pe Veytyh, Benche, Buchan și Luca ce sînt pribegi; pe Stoian, fiul lui Bratyzlou, care stă în satul Karalus, pe pămîntul ce ține de orașul Șemlac; pe Dumitru zis Bychench, și Drusoys, iobagii lui Toma, locuind în satul său numit Matyaz; pe Mykola, locuind în satul Kygyos, făuritor de bani falși; pe Ladislau, fratele sus-zisului Mykula, care șade pe lingă magistrul Karapch, făuritor de bani falși; pe Ladislau, fiul lui Kragnus, iobag regesc locuind în satul Kragunfalva, pe pămîntul ce ține de Ilidia, ca gazdă de hoți; pe Ratk, iobagul lui Petru, fiul lui Heem, locuind în satul Ersig; pe Gozcyn, care e pribeag; pe Dobra, iobagul lui Gheorghe, fiul... , răposatului voievod, locuind în satul Teyed; pe Ztahna, care e pribeag; pe Buda și Haal, iobagi regești ce stau în satul Almaș; pe Sysa, rătăcind fără căpătii; pe Dobray și Prodan, fiul lui Balkonya, și pe Pryan, iobagi regești ce locuiesc în satul Herczek; pe <unul> zis V... care este pribeag; pe Wolka, iobagul lui Zemere, locuind în satul Talyanfalwa pe Syuka, fiul lui Ztanyzlou, ce stă ascuns pe Toma zis... , iobagul... locuind...; pe Horgach, iobagul fiul lui Nicolae, locuind în satul Chazarteteu; pe Vasile și pe Luca, fiul lui Mladin, ce sînt pribegi; pe Veze, rătăcind fără căpătii; pe Ladislau, fiul lui Drayan, și pe Rada, fratele său, ce sînt pribegi; pe Valentin, fiul lui Luca, ce stă ascuns; pe H... , pe Zla...; pe Blasiu, iobagul magistrului Petru, fiul lui Heem, locuind în Ersig; pe Rad <locuind> în satul Rad;... locuind în satul... yuk; pe Olyad, fiul lui Dragoya, ce stă ascuns; pe Kya, fiul lui Druguzlou, locuind <în>...; pe Mihail zis Buka, ce stă în satul Giulvăz... și pe Mekenye, fiul lui Kur...og...am locuind în Șemlac.

Și cum acești răufăcători puși în afara legii, deși au declarat <că se vor supune> legii și dreptății, nu s-au îngrijit să vină sau să trimită <pe cineva> la acea adunare a noastră și să se supună judecății, drept aceea noi, împreună cu sus-zisul vicecomite și cu juzii nobililor și asesorii jurați <ce ședeau cu noi în acea adunare obștească>, am hotărît și statornicit prin puterea celor de față ca acei puși în afara legii... să fie pedepsiți cu moartea și cu pierderea tuturor moșiilor, proprietăților și bunurilor lor, oriunde s-ar afla... ca nu cumva <pilda> acelor răufăcători puși în afara legii... din țară...

Am hotărît ca oriunde și la oricine ar putea fi găsiți de către oricare și de oricine acei răufăcători puși în afara legii, atît în cuprinsul cetăților și orașelor, cît și în satele libere ale regelui și reginei și pe moșiile nobililor — toți sau unul cîte unul — să aibă dreptul oricine de a-i ucide, spînzura și căzni pe unii ca aceștia, cu orice chin, și de a-și lua și ține pentru sine bunurile și lucrurile lor. Și nimeni dintre ei și dintre rudele acelor <răufăcători> puși în afara legii să nu poată vreodată să stîrnească vreo pricină și plîngere împotriva ucigașilor acelora, cu privire lauciderea și înstrăinarea bunurilor lor.

Așadar, noi, vicecomitele și juzii nobililor din zisul comitat, am fost de față la sus-zisa adunare a acelui domn palatin, și rînduind toate cele de mai sus cu dimpreună învoire cu acel domn palatin, am hotărît să se

pună pe cele de față pecetea noastră alături de pecetea domnului pǎlatin, spre mărturia tuturor acestor (lucruri).

Dat în a șaptea zi a sus-zisei noastre adunări, în locul pomenit, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh., DL., Arh. Muzeului Național.

Orig. hirtie cu rupturi și ștersături, pe verso cu urme de peceti din ceară verde.

EDIȚII: Pesty, *Krassó*, III, p. 96—99; *Hurmuzaki—Densusianu*, I/2, p. 164—166.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 227—228.

¹ Astfel în text, corect: *ad quoslibet*.

² Astfel în text.

Ros; probabil *Mutnuk*, *Chulnuk*, sau *Arusnak* (nota ed.).

⁴ Lacuna în text.

⁵ Astfel în text; corect, *magistri Ladislai*.

⁶ Completat în text.

⁷ Astfel în text.

Lectură nesigura.

⁹ Lacună în text; completat după sens.

¹ Lacună în text; completat după sens.

¹¹ Lacună în text; completat după sens. Ultimul cuvânt redat la Pesty cu lectura gresită: ... *andam*.

¹² Astfel în text, corect: *iuri*.

¹³ Trei cuvinte lipsă; întregit parțial după sens.

¹⁴ Astfel în text, corect: *ubicumque*.

¹⁵ Ultimele două cuvinte subpunctate.

¹⁶ 6 mai.

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluanę, amicis suis honorandis, Johannes, viceuoyuoda, Transsiluanus, amicitiam paratam debito cum honore.

Vestre discrecionis amicitie presencium serie declaramus quod cum nos, feria tertia proxima post festum Inventionis sancte crucis, una cum venerabili in Christo patre, domino Wylhelmo, episcopo Quinqueecclesiensis, ex mandato regie maiestatis, in subcastro Tolmach, universitati Saxonum septem sedium Cybiniensis, necnon nobilium inter eosdem Saxones possessiones et hereditates habencium, unicuique pro tuenda et exercenda iusticia, legitima proclamacione facta, congregacionem generalem celebrassemus, tandem, inter alios causidicos, comites Bartholomeus, filius Johannis de Ebrek, ad nostram accedendo presenciam¹, contra Nicolaum, filium Cristiani de Fenyeufolua, proposuit talimodo quod ipse vacuum² eodem Nicolao, filio Cristiani, ab uno avo primariam propagacionem seu originem habuissent et sibi in proxima linea generacionis attineret; ob hoc in possessione hereditaria Hortubagh vocata, in comitatu Albensi, in districtu sedis Cybiniensis existenti³, et aliis possessionibus comuniter ipsos tangentibus, divisionem pro se⁴ fieri³ peteret congruentem. Quo percepto, prefatus Nicolaus, filius Cristiani, personaliter exurgendo, respondit ex adverso quod hoc bene verum esset ut prefatus comes Cristianus⁵, filius Johannis, sibi in proxima linea generacionis⁶ indivisional⁷ sibi attineret et ab uno avo propagacionem et d(escensio)nem⁸ habuissent, unde quandocunque iuridice venierit⁹ in quibus

possessionibus decens esset, cum eodem divisionem facere promptus esset et paratus.

Quare, vestram requirimus amicitiam presentibus reverenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Ladislaus, filius Stephani de Eccla¹⁰, homo noster, per nos ad hoc specialiter transmissus, ad faciem iamdicte possessionis Hortupagh¹⁰ vocate et aliarum possessionum seu possessionariarum porcionum ipsos communiter tangencium accedendo, vicinis et commetaneis earundem universis inibi legitime convocatis et presentibus, dividat easdem, regis consuetudine requirente; factaque divisione unicuique relinquendo sua iura, si per quempiam non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, citet eosdem in nostram presenciam ad terminum compete-tem, rationem, contradiccionis ipsorum reddituros. Et post hec, seriem omnium premissorum, prout fuerit oportunum¹¹, domino nostro woyu - de¹² vel nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in loco predicto, octavo die congregacionis prenotate, an o domini M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo}.

(*Pe verso, de aceeași mână*). Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, pro comite Bartholomeo, filio Johannis de Ebrek, statutoria.

Chibzuților și cinstiților bărbați, cinstitului capitolu al bisericii Transilvaniei, prietenilor lor vrednici de cinste, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cu toata prietenia și cinstea cuvenită.

Prin cuprinsul celor de față arătăm osebitei noastre pretenii că, întrucât noi, în marțea cea mai apropiată de după sărbătoarea Aflării Sfintei Cruci¹³, împreună cu venerabilul întru Hristos părinte, domnul Wilhelm, episcop de Pécs, din porunca majestății regești am ținut, sub ceta-tea Tâlmăciu, adunare obștească cu obștea sașilor din cele șapte scaune ale Sibiului și cu oricare dintre nobilii care au moșii și moșteniri între acești sași, ca să apărăm și să împlinim cele făcute printr-o dreaptă și legiuită rânduială, în sfârșit, între alți împetricinați, comitele Bartolomeu, fiul lui Ioan de Avrig, a spus în acest fel, că el împreună cu acel Nicolae, fiul lui Cristian de Bradu, și-au avut prima baștină sau origine dintr-un singur bunic, și ține de el prin cea mai apropiată spiță a neamului; de aceea, el cere să se facă pentru ei o împărțeală potrivită în moșia de moștenire numită Hirtibaciu, aflătoare în comitatul Alba, în districtul scaunul Sibiului, și în alte moșii, care țin de asemenea de ei. Ascultînd aceasta, sus-pomenitul Nicolae, fiul lui Cristian, ridicîndu-se el în-suși, răspunde la rîndul său că acest lucru era foarte adevărat, că sus-pomenitul comite Bartolomeu, fiul lui Ioan, ținea de el, ca părtăș, în cea mai apropiată spiță a neamului, și că și-au avut baștina și oburșia dintr-un singur bunic, (și) de aceea, cînd ar veni de drept, în acele moșii în care s-ar cuveni, este gata și pregătit să facă împărțeala.

De aceea, prin cele de față cerem cu plecăciune prieteniei voastre să trimiteți pe omul vostru vrednic de crezare ca om de mărturie, în fața caruia, omul nostru Ladislau, fiul lui Ștefan de Ațel, trimis de către noi anume pentru aceasta, venind la fața locului pe deja zisa moșie numită Hirtibaciu și pe alte moșii sau părți de moșie, care țin, de asemenea, de ei, fiind chemați și fiind de față acolo în chip legiuit toți vecinii și me-gieșii acestora, să le imparta pe acestea după cum cere obiceiul țării; fa-cîndu-se împărțeala și lasîndu-i-se fiecăruia drepturile sale, dacă nu se face împotrivire din partea uiva, iar dacă vor fi împotriviți, să-i

cheme pe aceștia în fața noastră la sorocul potrivit ca să dea socoteală de temeiul împotrivrării lor. Și după acestea, după cum va fi potrivit, să aveți bunătatea a răspunde în scrisoarea voastră domnului nostru voievod sau nouă, cuprinsul tuturor celor de mai sus.

Dat în locul mai sus-zis, în a opta zi a adunării mai sus însemnate, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

(*Pe verso, de aceeași mină*): Chibzuiților și cinstiților bărbați, cinstitului capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor lor vrednici de cinste, scrisoare de dare în stăpînire pentru comitele Bartholomeu, fiul lui Ioan de Avrig.

Arh. Naț. Magh. Dl. 29 172. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.

Orig., hirtie, cu rupturi și pete de umezeală și cu urme de pecete inelară de închidere, aplicată în document pe verso.

REGESTE: *Uđ.*, II, p. 349.

¹ Urmează *proposuit*, tăiat, iar pe urmă subpunctat de aceeași mină.

² Corect: *unacum*.

³ Scris deasupra rîndului de aceeași mină.

⁴ Urmează un cuvînt ilizibil, tăiat de aceeași mină.

⁵ Astfel în orig.; corect: *Bartholomeus*.

⁶ Urmează cuvîntul *de*, tăiat de aceeași mină.

⁷ Corect: *in divisionali*.

⁸ Pată de umezeală cca 1,5 cm; întregire probabilă.

⁹ Astfel în orig; eventual *veniret*.

¹⁰ Astfel în orig.

¹¹ Corect: *opportunum*.

¹² Urmează un cuvînt ilizibil.

¹³ 7 mai.

513

1370 mai 16, Vișegrad

Ladislau; palatinul Ungariei, cere conventului din Lelez, să cheme în fața sa niște împricinați. Este menționată expediția pornită în 1368 împotriva lui Vlaicu vodă (*contra Layk woyuoda moti*).

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Bánffy.

Orig. hirtie.

EDIȚII: *Bánffy*, I, p. 295–298.

514

1370 mai 20, lingă Arad

Nos, Ladislaus, dux Opulie, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum, memorie commendamus quod in congregatione nostra generali universitati nobilium Orodienensis et Chanadiensis comitatum, feria quarta, videlicet in quindenis festi beatorum Philippi et Jacobi apostolorum, prope villam Orod celebrata, discretus, vir, dominus Petrus, prepositus ecclesie Orodienensis, in sua et sui capituli de eadem personis, de medio aliorum exurgendo, proposuit in hunc modum quod Stephanus officialis, Johannes, Jacobus et Blasius de Turny, famuli, ac universi iobagiones Dominici literati, Nicolai et Beke de Zombathel, ex inductione eorundem dominorum suorum, necnon Nicolaus, filius Luce, famulus Blasii, filii Desew de Chura, Johannes Niger et Mathias, iobagiones abbatis de eadem Zombatheli, in festo undecim millia virginum, cuius nunc quarta preterisset revolutio annualis, ad portionem ipsorum possessionariam, in eadem Zombathel habitam, ex preconcepta malitia manibus ar-

matis et potentiariis veniendo, Konya officialem, Petrum de Wossyan, Petrum de Ewsy et Paulum magnum, famulos suos, Michaelem et Ladislaum, famulos eiusdem officialis, in domum Dionisii, iobagionis ipsorum, affugassent, eundemque Dionisium domo in eadem crudeli nece interemissent, prefatos Petrum de Ewsy² duobus vulneribus sagittarum et Paulum totidem, Ladislaum uno, Johannem similiter uno sororemque eiusdem Dionissi eodem modo uno vulneribus sauciassent, et, nisi quedam persone de Cholch, de Orod casualiter inibi advenissent, domum eandem utique super eosdem ignis incendio concremassent, et hoc vicecomiti et iudicibus nobilium et iuratis assessoribus prescripti comitatus Orodien-sis constaret evidenter, petens nos ut iidem vicecomes, iudices nobilium et iurati assessores, per nos requisiti fateremur¹, qualem de premissis scirent veritatem, cumque nos eosdem super premissis requisivissemus, iudices nobilium et iurati assessores prescripti comitatus Orodien-sis ad fidem eorum deo debitam fidelitatemque domino nostro regi et sue sacre corone regie conservandam, tacto vivifice crucis ligno nobis prestitam, super premissis mature deliberantes, taliter affirmarunt: quod populi superius nominati omnia premissa et quevis singula premissorum suo modo perpetrassent, sed, si ex mandato et voluntate dictorum dominorum suorum fecerint vel ne, ignorent. In cuius affirmationis testimonium, presentes nostras litteras eidem domino Petro preposito et suo capituli duximus concedendas.

Datum sexto die congregationis nostre predictae, in loco antedicto, anno domini millesimo CCC^{mo} septuagesimo.

Noi, Ladislau, ducele de Oppeln, palatinul regatului Ungariei și jude al cumenilor, dăm de știre că în adunarea noastră obștească ținută aproape de satul Arad, miercuri, adică în a cincisprezecea zi a sărbătorii fericitilor apostoli Filip și Iacob², împreună cu obștea nobililor din comitatele Arad și Cenad, ridicându-se din mijlocul celorlalți, chibzuitul bărbat domnul Petru, prepozitul bisericii de Arad, în numele său și al capitlului său de la aceeași (biserică), s-a plîns astfel: că Ștefan slujbașul, Ioan, Iacob și Blasiu de Turnu, slujitori, și toți iobagii lui Dominic diaconul, ai lui Nicolae și Beke de Sîmbăteni, din îndemnul acelor stăpîni ai lor, precum și Nicolae, fiul lui Luca, slujitorul lui Blasiu, fiul lui Desideriu de Chura, Ioan cel Negru, și Matia, iobagi ai abatelui din același (sat) Sîmbăteni, la sărbătoarea Celor Unsprezece Mii de Fecioare, acum patru ani trecuți³, dintr-o răutate mai dinainte pusă la cale, venind la bucata lor de moșie aflătoare în același (sat) Sîmbăteni, cu mîinile înarmate și cu silnicie, au alungat pe Konya slujbașul, pe Petru de Vârșand, pe Petru de Ewsy și pe Pavel cel Mare, slujitorii săi, pe Mihail și Ladislau, slujitorii aceluia slujbaș, în casa lui Dionisie, iobagul lor, și pe acel Dionisie l-au ucis cu o moarte cruntă în acea casă, iar pe sus-zii Petru de Ewsy l-au rănit cu două răni de săgeată, și pe Pavel tot cu atîtea, pe Ladislau, cu una, pe Ioan tot cu una, și pe sora aceluiași Dionisie, în același fel, cu o rană, și, dacă niște oameni din Cholch n-ar fi venit din împlînire din Arad acolo, ei ar fi și nimicit prin foc acea casă, căci îi își puseseră foc. (Și el a spus că acest) lucru îl știu bine vicecomitele și juzii nobililor și asesorii jurați ai sus-scrisului comitat Arad, și ne-a cerut să punem să fie întrebați acei vicecomite, juzi ai nobililor și asesori jurați cum cunosc adevărul cu privire la cele de mai sus. Iar cînd noi i-am întrebat pe aceștia cu privire la cele de mai sus, acei vicecomite, juzi ai nobililor și asesori jurați ai sus-scrisului comitat Arad,

jurind, pe credința lor datorată lui Dumnezeu și pe aceea ce trebuie s-o păstreze domnului nostru regelui și sfintei sale coroane regești, înaintea noastră, cu mîna pe lemnul crucii de viață dătătoare, chibzuind îndelung asupra celor de mai sus, au declarat așa: că oamenii mai sus-numiți au făcut toate cele de mai sus și fiecare din cele de mai sus în parte în felul acesta, dar ei nu știu dacă au făcut-o sau nu din porunca și voința zișilor lor stăpîni. Spre mărturia acestei declarații, am hotărît să dăm acelui domn Petru, prepozitul, și capitlului său, scrisoarea noastră de față.

Dat în a șasea zi a adunării noastre sus-zise, în locul sus-numit, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Bibl. Battyaneum. Arh. capitl. Alba Iulia. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.

Orig., perg., cu pete de umezeală.

¹ Astfel în orig.

² 15 mai 1370.

³ 21 octombrie 1365.

515

1370 mai 29, Vișegrad

Ladislau de Oppeln, palatinul Ungariei, adevărește că s-au înfățișat înaintea lui, Iacob, fiul lui Petru de Valea lui Mihai, pe de o parte, iar pe de altă parte, Mihail zis Zeremi, în numele lui Emeric, fiul lui Simion de Kálló, cu scrisoarea de împuternicire a capitlului din Oradea, și au declarat că toate pricinile dintre ei le încredințează judecății a patru juzi nobili cu arbitri, care vor judeca înaintea capitlului din Oradea, iar rezultatul arbitrajului va fi înfățișat palatinului.

Arh¹ Naț. Magh. Dl.

Orig., hirtie, cu fragmente de pecete rotundă aplicata pe verso.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 150—151, nr. 1 640.

516

1370 iunie 3, {Alba Iulia}

Capitulum ecclesie Transsiluane, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presens scriptum inspecturis, salutem in omnium salvatore.

Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod nos literas excellentissimi domini nostri Lodovici, dei gratia, illustris regis Hungarie, reverenter recepimus in hoc verba: *{Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 10 mai 1370, Tîrgu Mureș, nr. 508}*.

Nos igitur, preceptis eiusdem domini nostri regis Lodovici satisfacere cupientes, ut tenemur, cum prefato domino Ladislao, episcopo Wezprimiensi, aule ipsius regie maiestatis vicecancellario, homine suo fideli, per ipsum ad id specialiter transmissio, dictum hominem nostrum, videlicet magistrum Ladislaum Woyvode, archidiaconum de Doboka, socium et concanonicum nostrum, similiter per ipsum dominum nostrum regem ad idem pro testimonio nostro deputatum, transmissimus ad premissa mandata sua fideliter exsequenda, qui demum ad nos reversi concorditer nobis retulerunt quod ipsi primo ad faciem ville regalis Bonchyda vocata, universis vicinis et commetaneis eiusdem legitimis convocationi-

bus factis et presentibus, pariter accessissent, per suas veras metas et directos cursus metales eandem reambulando, reambulataque ac ab aliorum viciniorum possessionariis iuribus per subscriptas novarum metarum erectiones, ut iidem homines ipsius regie maiestatis et nostri nobis expresserunt, hoc modo distinxissent, quod prima meta inciperet inter eandem villam regalem, Bonchyda vocatam, et possessionem Swk, nobilium de eadem, circa fluvium Zomus, ubi duas metas novas erexissent, quarum una, videlicet a plaga septentrionali existens, eidem possessioni regali Bonchyda et alia parte meridionali possessioni Swk separaret, et ab inde tendendo ad partem orientalem veniret ad magnam viam de eadem Swk in Bonchyda transeuntem et ibi saliendo ipsam viam exiret ad terras arabiles, ubi inter easdem in modico spatio iterum unam metam novam, de qua tendendo versus eandem plagam orientalem paululum, similiter inter terras arabiles, aliam novam metam, et exinde ulterius pergendo transiret ad Sospotok, secus quem simili modo unam metam novam, ibique saliendo ipsum potok tenderet sursum ad quendam montem Chypkesberch vocatum, a plaga orientali adiacentem, in cuius supremitate duas metas novas erexissent, una earum a plaga septentrionali dicte ville regali Bonchyda et alia a parte meridionali eidem possessioni Swk distingueret, adhuc tenendo super eodem berch ad descensum eiusdem appropinquaret, ubi iterum unam metam novam, inde ad Woryaspotok perveniret, ibidemque ipsum potok transeundo, tenderet supra ad quendam montem, Buzusberch vocatum, in quo similiter unam metam novam, inde pergendo ad partem orientalem, veniret ad montem altiore, in cuius cacumine tres metas novas, una earundem a plaga meridionali prelibate possessioni Swk, alia terre Gyulateluke vocate, ad magistrum Georgium dictum Bubek pertinente, et tertia a parte septentrionali terre Buzus vocate ad ipsam villam regalem spectantis, separantes, erexissent, ibique mete ipsius possessionis regalis Bonchyda vocate a parte dicte possessionis Swk nobilium de eadem finirentur.

Cursus autem metarum eiusdem possessionis regalis, Bonchyda vocate, a parte possessionis Lona protenderentur isto modo, quod prima meta inciperet in berch cuiusdam montis, Zazholm vocate, a plaga occidentali adiacentis, ubi super eodem berch tres metas novas, prima earundem eidem possessioni regali Bonchyda a plaga orientali, secunda dicte possessioni Lona ab occidente et tertia possessioni Inokhaza vocate a plaga septentrionali distinguentes, erexissent, ab inde directe tendendo ad partem orientis transiret ad fluvium Wyzomus vocatum, et usque ipsum fluvium quatuor metas novas post sese consequenter inter ipsas possessiones Bonchyda et Inokhaza separantes erexissent, ibique saliendo ipsum fluvium Zomus, ad eandem plagam orientis protenderet ad quendam montem acutum, infra quoddam litus album existentem, in cuius supremitate unam metam novam cursualem, dehinc in berch eiusdem montis altius ascendendo veniret ad alium montem excelsum, a plaga meridionali adiacentem, in cuius cacumine duas metas novas, ibique super berch ipsius montis reflectendo ad partem septentrionalem, in longo spatio veniret ad descensum eiusdem montis, ubi iterum duas metas, quarum una prelibate ville regali Bonchyda et alia memorate possessioni Inokhaza separaret, erexissent, ubi relinquendo metas ipsius possessionis Inokhaza inciperet ulterius tenere metas cum possessione filiorum Beke, Kyoupeturhaza vocata, et inde tenderet infra ad quandam vallem a parte meridionali existentem, in cuius initio iterum unam metam novam, dehinc iret ad rivulum Jeneupotaka vocatum, secus quem aliam metam

terream, de qua pergendo, versus eandem plagam meridionalem usque ad quandam magnum montem perveniret, quem ascendendo in berch eiusdem Hassasberch vocato similiter unam metam et exinde transiret ad silvam Hassasberch vocatam, in cuius medio iuxta quandam viam antiquam aliam metam novam, abhinc descendendo veniret ad finem eiusdem silve, ubi super quodam berch iterum unam metam novam, et exinde descenderet ad quandam rivulum Hassaspotok vocatum, ubi ipsum potok separaret predictam possessionem regalem Bonchyda a possessione Johannis et Stephani, filiorum Iwanka, Kerestus vocata, dehinc in decursu ipsius potok sursum ascendento, tenderet ad quoddam berch, a parte meridiei existentem, ibique circa quandam viam magnam, penes ipsum berch habitam, aliam metam novam, a qua ad eandem plagam, meridionalem paululum eundo, super eodem berch similiter unam metam novam, tenderetque ab inde ad quandam montem acutum, ad partem orientalem, in cuius supremitate (...)¹, quandam antiquam metam, que alteri ville regali Zyk vocata separaret, aliam metam novam sepefate possessioni regali Bonchyda distinguentem erexissent, et ibi mete eiusdem ville regalis, Bonchyda vocata, a parte possessionum nobilium circum adiacentium cum suis cursibus premissis finaliter terminarentur. Prout hec omnia premissa idem venerabilis pater dominus Ladislaus, episcopus Wezprimyensis, aule ipsius domini nostri regis Lodovici vicecancellarius, homo suus devotus ac fidelis, cum prefato nostro testimonio, per ipsum dominum nostrum regem ad premissa deputati, personaliter nostri in medio astando, consequenter affirmarunt coram nobis.

Datum secundo die festi Pentecostes, anno domini M° CCC° LXX, honorabilibus et discretis viris, domino Johanne preposito, Andrea cantore, Petro custode et magistro Thoma, archidiacono de Hunyad, decano ecclesie nostre, existentibus.

Capitulul bisericii Transilvaniei, tuturor credincioșilor întru Hristos, atît celor de față, cît și celor viitori, care vor vedea scrisoarea de față, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că noi am primit cu cinste scrisoarea preainălțatului nostru domn Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, avînd acest cuprins: *Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 10 mai 1370, Tirgu Mureș, nr. 508*).

Noi, așadar, dorind să împlinim așa precum sîntem datori, poruncile aceluia domn al nostru Ludovic, regele, am trimis ca om de mărturie al nostru, dimpreună cu sus-zisul domn Ladislau, episcopul de Vesprim, vicecancelar al curții aceleiași maiestăți regești, omul său credincios, trimis de el în chip osebit pentru aceasta, pe zisul nostru om, adică pe magistrul Ladislau al voievodului, arhidiaconul de Dăbica, soțul și fratele nostru canonic, menit și el de către domnul nostru regele în acest scop, spre a îndeplini întocmai sus-zisele sale porunci. Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că ei s-au dus împreună mai întîi la satul regesc numit Bonțida, și după ce au chemat în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii, și (aceștia) au fost de față, hotărnicindu-l după hotărele adevărate și mersul drept al semnelor de hotar, după ce l-au hotărnicit, l-au deosebit în așa fel de drepturile de stăpînire ale celorlalți vecini, ridicînd mai jos însemnatele semne noi de hotar, precum ne-au arătat acel om al maiestății regești și cel al nostru. Cel dintîi semn de hotar începe între acel sat regesc numit Bonțida și moșia Jucu a nobi¹

lilor tot de Jucu, sat lângă riul Someș, unde au ridicat două semne noi de hotar, dintre care unul, adică cel aflător spre partea de miazănoapte desparte acea moșie regească Bonțida, iar celălalt, dinspre partea de miazănoapte, moșia Jucu, și îndreptându-se de acolo spre partea de răsărit, (hotarul) ajunge la drumul mare ce duce din Jucu spre Bonțida, și trecând acolo peste acel drum, ajunge la (niște) pământuri de arătură, între care (mergînd) o mică bucată (de drum) au ridicat iarăși un semn nou de hotar, (și) îndreptîndu-se de la acesta, puțin înspre aceeași parte de răsărit, de asemenea, între pământurile de arătură, au ridicat un alt semn nou de hotar, și de acolo, mergînd mai departe, (hotarul) trece la Piriul Sărat, lângă care au ridicat, în același chip, un semn nou de hotar, și acolo trecînd acel pîriu, (hotarul) se îndreaptă în sus, spre un deal numit Creasta Dantelată, aflător spre partea de răsărit, pe vîrfurile cărui au ridicat două semne noi de hotar, dintre care unul, (cel) dinspre partea de miazănoapte, desparte pomenitul sat regesc Bonțida și celălalt, dinspre partea de miazăzi, desparte acea moșie Jucu. De acolo, ținînd-o pe aceeași creastă, (hotarul) se apropie de povîrnișul acesteia, unde (au ridicat) iarăși un semn nou de hotar. Apoi (hotarul) ajunge la Piriul Ciorilor și ținînd acolo acel pîriu se îndreaptă spre un deal numit Creasta Puturoasă, unde au ridicat, de asemenea, un semn nou de hotar, și mergînd de acolo înspre partea de răsărit, (hotarul) ajunge la un deal mai înalt, în vîrfurile cărui au ridicat trei semne noi de hotar, dintre care unul, cel dinspre partea de miazăzi, desparte sus-zisa moșie Jucu, celălalt, pămîntul numit Giulatelek, ce ține de magistrul Gheorghe zis Bubek, și al treilea, cel dinspre partea de miazănoapte, pămîntul numit Puturosul, ce ține de acel sat regesc, și aci se sfîrșesc semnele de hotar ale moșiei regești numite Bonțida, dinspre pomenita moșie Jucu a nobililor tot de Jucu.

Iar mersul hotarelor acelei moșii regești numite Bonțida dinspre moșia Luna urmează în acest chip: cel dintîi semn de hotar începe din creasta unui deal numit Măgura Sasului, așezat în partea de apus, unde pe această creastă au ridicat trei semne noi de hotar, dintre care cel dintîi, dinspre partea de răsărit, desparte acea moșie regească Bonțida, al doilea dinspre apus, zisa moșie Luna, iar al treilea dinspre miazănoapte, moșia numită Inokhaza. De aici, mergînd drept înspre partea de răsărit, (hotarul) trece spre riul numit Someș, și pînă la acel riu au ridicat patru semne de hotar noi, unul după altul, ce despart acele moșii Bonțida și Inokhaza, și (hotarul) trecînd acolo peste acel riu Someș, se întinde în acea parte de răsărit pînă la un deal ascuțit, aflător mai jos de o ripă (de culoare) deschisă, pe vîrfurile cărui au ridicat un semn nou de hotar neîntrerupt, și urcînd de acolo pe creasta acelui deal mai înalt, (hotarul) ajunge la un alt deal înalt, aflător spre partea de miazăzi, pe vîrfurile cărui au ridicat două semne noi de hotar, și acolo cotînd-o pe creasta acelui deal înspre partea de miazănoapte, (hotarul) ajunge după o bună bucată de drum la poalele acelui deal, unde au ridicat din nou două semne de hotar, dintre care unul desparte sus-zisul sat regesc Bonțida, și celălalt, pomenita moșie Inokhaza.

Aci părăsind semnele de hotar ale moșiei Inokhaza, (hotarul) începe să aibă semne de hotar cu moșia fiilor lui Beke, numită Kyoupeturhaza, și de acolo se îndreaptă în jos la o vale aflătoare spre partea de miazăzi, la începutul căreia au ridicat iarăși un semn nou de hotar. De acolo merge la riulețul numit Piriul lui Ieneu, lângă care au ridicat o altă moșie de hotar. Pornind de la aceasta înspre aceea parte de miazăzi (ho-

tarul) ajunge la un deal mare și urcînd pe acesta, pe creasta lui numită Creasta Teilor, au ridicat, de asemenea, un semn de hotar, și de acolo (hotarul) trece spre pădurea numită Crîngul Teilor, în mijlocul căreia au ridicat un alt semn nou de hotar, lîngă un drum vechi. Coborînd de acolo, (hotarul) ajunge la capătul acestei păduri, unde pe o creastă au ridicat iarăși un semn nou de hotar, și de aci coboară la un pîriu numit Pîriul Teilor, unde acel pîriu desparte sus-zisa moșie regească Bonțida de moșia lui Ioan și Ștefan, fiii lui Iwanka, numită Kerestus. De aci, (hotarul) urcînd dealungul aceluia pîriu, ajunge la o creastă aflătoare spre partea de miazăzi și acolo, aproape de un drum mare aflător lîngă acea creastă, au ridicat un alt semn nou de hotar. De la acesta, mergînd puțin înspre partea de miazăzi, deasupra acelei creste, au ridicat, de asemenea, un semn nou de hotar, și de acolo (hotarul) merge spre un deal ascuțit, înspre partea de răsărit, pe vîrfurile căruia... (lîngă) un semn vechi de hotar, care desparte un alt sat regesc numit Sic, au ridicat un alt semn nou de hotar, ce deosebește despomenita moșie regească Bonțida, și aci, cu mersul lor mai sus arătat, se sfîrșesc de tot semnele de hotar ale aceluia sat regesc numit Bonțida, dinspre partea moșiilor nobililor ce se află jur împrejur, precum venerabilul părinte, domnul Lădislau, episcopul de Vesprim și vicedcancelarul curții domnului nostru regele Ludovic, omul său supus și credincios, împreună cu sus-zisul om al nostru de mărturie, trimiși de stăpînul nostru regele pentru cele de mai sus, au mărturisit deopotrivă toate cele de mai sus înaintea noastră, stînd ei înșiși în mijlocul nostru.

Dat a doua zi după sărbătoarea Rusaliilor, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci, cinstiții și chibzuiții bărbați, domnul Ioan fiind prepozitul, Andrei cantorul, Petru custodele și magistrul Toma, arhidiacoul de Hunedoara, decanul bisericii noastre.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. fam. Bánffy.

Orig. perg. cu resturi de pecete atîrnată cu snur de mătase verde.

EDIȚII: *Bánffy*, I, p. 298—301.

¹ Rupt cca 1,5 cm.

517

1370 iunie 3, (Oradea)

Nos, capitulum ecclesie Waradiensis, tenore presentium significamus quibus expedit universis quod Johannes, filius Blasii de Vorsolch, ab una, parte vero ex altera magister Jakch de Kusal, in nostri personaliter constituti presencia, idem Johannes vive vocis oraculo coram nobis est confessus quod, pro quibusdam necessitatis articulis ipsum urgentibus evitandis, rectam terciam partem medietatis porcionis sue possessionarie, in dicta possessione, Vorsolch vocata, in comitatu de Crazna situata, existentis, a parte possessionis Morth vocate adiacentem, a data presentium quamdiu redimere posset, pro quatragenta¹ florenorum aureis, plene receptis et habitis, magistro Jakch de Kusal antefato inpignorasset et inpignoravit coram nobis, ita videlicet quod, quahdumque idem Johannes pro eadem pecunie quantitate redimere possit, extunc idem magister Jakch, rehabita sua pecunia capitali, in sortem pignoris dictę porcionis possessionarie deputata, eandem porcionem possessionariam reddere teneretur eidem et resignare, difficultate² qualibet procul mota; medio autem tempore, scilicet infra tempus redemptionis, iobagiones

dicti magistri Jakch, in dicta possessione Morth commorantes, nemora ad dictam porcionem possessionariam spectancia, preter alia ligna elata seu arbores, utendi et succidendi habarent facultatem; si vero maiora ligna seu arbores necessario succidere attentarent³, extunc ex commissione permissiva dicti Johannis uti deberent et succidi.

Datum secundo die festi Penthecostes, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo}.

⟨Pe verso de o altă mină din secolul al XVI-lea⟩ Impignoratio super Warsoch¹.

Noi, capitulul bisericii din Oradea, prin cuprinsul scrisorii de față, facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că Ioan, fiul lui Blasiu de Virșolt, pe de o parte, iar pe de altă parte magistrul Iacch de Coșeu, înfățișându-se ei înșiși înaintea noastră, acel Ioan a mărturisit înaintea noastră prin viu grai că, pentru a scăpa de niște nevoi grabnice ale lui, a zălogit și zălogește în fața noastră mai sus pomenitului magistru Jakch de Coșeu, cu patruzeci de florini de aur, primiți și plătiți deplin, a treia parte dreaptă din jumătatea părții sale de moșie aflătoare în zisa moșie numită Virșolt, așezată în comitatul Crasna, dinspre moșia numită Morth, de la data scrisorii de față pînă cînd va putea s-o răscumpere, cu această învoială ca, oricînd acel Ioan ar putea s-o răscumpere cu aceeași sumă de bani, pomenitul magistru Jakch, căpătîndu-și înapoi capetele (banilor) dați în schimbul zălogului zisei părți de moșie, să fie dator a-i da înapoi pomenita parte de moșie și a i-o încredința din nou, lăsînd la o parte orice greutate; pînă atunci însă, adică pînă în clipa răscumpărării, iobagii zisului magistru Jakch care locuiesc pe zisa moșie Morth să aibă voie să se folosească de pădurile care țin de zisa parte de moșie și să taie (lemn în ele), afară de alți copaci sau lemne scoase (pînă atunci din acele păduri); dacă însă ei ar voi să taie un număr mai mare de lemne sau copaci decît e nevoie, atunci ei să fie datori a se folosi (de acele păduri) și a tăia (numai) cu porunca și voia zisului Ioan.

Dat în a doua zi a sărbătorii Rusalilor, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

⟨Pe verso, de altă mină, din secolul al XVI-lea:⟩ Zălogire cu privire la Virșolt.

Arh. Stat Cluj-Napoca, fond. Colegiul Reformat din Cluj, Col. Documentele familiei Wesselényi.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete aplicată pe verso.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *difficultate*.

³ Corect: *attentarent*;

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis universis, prelati, barronibus¹, specialiter autem woyuode Transsiluano vel viceuoyude eiusdem, nunc constitutis et in futurum constituendis, item comitibus, castellanis, nobilibus, officialibus et generaliter cuiusvis status et preheminencie¹ hominibus tributa habentibus eorumque tributariis, quibus presentes ostendentur, salutem et gratiam.

Ex gravi querimonia discretorum virorum, prepositi, archidyaconorum¹ et canonicorum ecclesie sancti Michaelis archangeli Transsiluane,

fideliū nostrorū, percepimus quod de victualibus ipsorū de archidiaconatibus¹ et de decimis ipsis provenientius, necnon de villis ipsorū eis deferendis, cum ad loca tributorū pervenirent tributa exigerentur; hominesque ipsa victualia deferentes molestarentur et graviter turbarentur, ipsa etiam victualia sepius auferrentur, in ipsorū prejudiciū et gravamen.

Unde, cum nos talia gravamina ipsis inferri non velimus, fidelitati vestre et quorumlibet vestrorū, firmo regio sub edicto, precipientes mandamus quatenus de victualibus dictis prepositi, archidiaconis et canonicis de archidiaconatibus et de decimis ipsis provenientius, ac villis eorū deferendis, cuiuscumque generis existant, nullum tributum nullamve tributariam exactionem recipere vel exigere presumptis¹, sed absque omni impedimento, simulcum hominibus ipsa deferentibus, pacifice transsire² permittatis; secus, sicut nostram indignationem graviter incurrere formidatis, facere non audentes in premissis.

Datum tercio die festi Penthecostes, anno domini M^{mo} CCC^{mo} septuagesimo.

(*Pe verso, de o mină din secolul al XVI-lea:*) Pro libertate capituli, sed nunc deficit.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, tuturor credincioșilor săi prelați, baroni și mai cu osebire voievodului Transilvaniei și vicevoievodului său, aflători acum în slujbă și care vor fi în viitor, de asemenea, comiților, castelanilor, nobililor, slujbașilor și îndeobște oamenilor de orice stare și treaptă, care au vămi, și vameșilor lor, cărora le vor fi arătate cele de față, mîntuire și milostivire.

Din greaua plîngere a chibzuților bărbați prepozitul, arhidiaconii și canonicii bisericii sfîntului arhangel Mihail din Transilvania, credincioșii noștri, aflăm că se cer vămi din bucatele lor ce li se cuvin de la arhidiaconate și din dijme, și, de asemenea (din cele) ce trebuie să li se aducă din satele lor, atunci cînd se ajunge la locurile de vamă; iar oamenii care aduc acele bucate sunt supărați și greu tulburați, ba chiar bucatele sînt, adesea, luate, spre paguba și asupreala lor.

De aceea, întrucît noi nu voim să li se facă asemenea asupreli, vă punem în vedere și poruncim, prin strașnică poruncă regească, credinței voastre și a oricărui dîntre ai voștri, ca din bucatele, de orice fel ar fi ele, ce se cuvin zișilor prepozit, arhidiaconi și canonici, din arhidiaconate și din dijme, precum și (din cele) ce trebuie să li se aducă din satele lor, să nu cîtezați a lua sau a cere nici o vamă și nici o plată de vamă, ci să le îngăduiți să treacă în pace și fără nici o piedică, împreună cu oamenii care le aduc; altfel să nu îndrăzniți să faceți cu privire la cele de mai sus, dacă vă temeți de mînia noastră.

Dat în a treia zi a sărbătorii Rusaliilor, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

(*Pe verso, de o mină din secolul al XVI-lea:*) Pentru libertatea capitlului, dar acum s-a pierdut.

Bibl. Bathyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița I, nr. 187. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.

Orig. hîrtie, cu urmele pecetii, sub text.

EDIȚII: Szeredai, *Notitia*, p. 55; *Fejér*, IX/4, p. 241—242.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt*, nr. 187.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *transire*.

Capitulul din Oradea adeverește opreliștea făcută la zălogirea sau vînzarea moșiei Bank.

Arh. Naț. Magh., Dl.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete ovală, aplicată pe verso.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 151, nr. 1641.

Nos, magister Johannes, filius Peteu, comes de Zolnuk interiori, Stephanus, filius Martini et Ladislaus, filius Myke, iudices nobilium de eadem, memorie commendamus per presentes quod Stephanus, filius Michaelis, filii Nicolai de Thotheur, ea magister Jacobus, filius Dominici de Kecheth, in personis nobilium puellarum Anna et Elizabet vocatarum, filiarum suarum, ex filia eiusdem Michaelis de Thotheur procreatarum, coram nobis comparentes in possessione Gyrolth vocata, videlicet portione eorundem talem inter se divisionem fecisse retulerunt imo fecerunt coram nobis; quod a quodam puteo, in dicta portione suorum fluvente¹ versus partem Zylkerec, quinque mansiones in portionem predictarum puellarum et ab eodem puteo versus villam Zenthuian, quattuor mansiones in portionem predictae Stephani, filii Michaelis cessissent et devenissent, perpetuo possidendas, tali modo, quod predictus magister Jacobus pro quinta mansionem, portione videlicet filiarum suarum predictarum, eidem Stephano solvit octo florenos et dimidium addicientesque et assumptentes, quod quecumque partium predictarum divisionem processu temporum retractare et cassare niteretur in decem marcis parti adverse et iudici in tribus marcis convictus² habeatur et predictae magistro Jacobo ipsos octo florenos et dimidium cum denariis restituere teneatur eo facto.

Datum in Deeswar, feria quarta proxima post festum Penthecostes, anno domini M^{mo} CCC^{mo} septuagesimo.

Noi, magistrul Ioan, fiul lui Peteu, comitele Solnocului Dinăuntru, Ștefan, fiul lui Marin și Ladislau, fiul lui Myke, juzi ai nobililor din același comitat, dăm de știre prin cele de față că, înfățișându-se înaintea noastră, Ștefan, fiul lui Mihail, fiul lui Nicolae de Tioltiur și magistrul Iacob, fiul lui Dominic de Chiced, acesta în numele nobilelor fete numite Ana și Elisabeta, fiicele sale născute din fiica aceluiași Mihail de Tioltiur, au spus că au făcut pe moșia numită Ghirolt, anume pe partea lor de moșie, și înaintea noastră fac următoarea împărțeală: că de la un izvor ce curge pe zisa lor parte de moșie spre Șintereag cinci gospodării au căzut și au ajuns în partea sus-numitelor fete, iar patru gospodării de la acel izvor spre satul Zenthuian au căzut în partea numelui Ștefan, fiul lui Mihail, ca să le stăpînească fiecare din ei pe veci, așa fel că sus-numitul magistrul Iacob a plătit acelui Ștefan, fiul lui Mihail, opt florini și jumătate pentru a cincea gospodărie din partea pomenitelor sale fiice. Au hotărît și s-au legat, totodată, ca oricare din sus-zisele părți ar căuta să desființeze și să zădărnicească în curgerea vremii împărțeala, să fie pedepsită prin chiar acest fapt să dea zece mărci

părții potrivnice și trei mărci judeului, iar sus-numitului magistru Iacob să-i dea înapoi cei opt florini și jumătate în dinari.

Dat la Dej, în miercurea de după sărbătoarea Rusaliilor, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass, fasc. XXXVIII, nr. 39.
Orig. perg. cu trei peceti aplicate pe verso.

¹ Corect: *fluente*.

² Corect: *convicta*.

521

1370 iunie 17, Dej

Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo ecclesie Transsiluane, salutem et gratiam.

Fidelitati vestre firmiter precipiēdo mandāmus quatenus alias literas nostras cum presentibus vobis exhibendas, pro magistro Johanne, filio Gegus de Nogfalw, ac Gregorio et Johanne, fratribus suis, quarum vigore, Nicolao, filio Petew, castellano de Balwanus, et vices suas gerenti, dedimus in mandatis ut tamdiu, donec nos de facto distinctionis metarum inter ipsos magistrum Johannem, filium Gegus, et fratres suos, ab una, necnon populos nostros ad predictum castrum Balwanus pertinent, parte ab altera, fiende deliberabimus, eosdem magistrum Johannem, filium Gegus, et fratres suos, possessionibus et possessionariis ipsorum iuribus et utilitatibus earundem, quibus hactenus ipsi usi extiterunt, uti frui permittant et gratulari pacifice et quiete, ipsis directas per hominem vestrum idoneum eisdem exhiberi faciat, et quidquid iidem, visis ipsis literis nostris, fecerint vel responderint, nobis fideliter rescribatis.

Datum in Deeswar, feria secunda proxima post festum corporis Christi, anno domini M^o CCC^o LXX°.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi din capitlul bisericii Transilvaniei, sănătate și milostivire.

Punindu-vă în vedere poruncim cu tărie credinței voastre ca, prin omul vostru potrivit să puneți să se arate lui (Nicolae, fiul lui Peteu, castelanul de Unguraș, și locțiitorului său) o altă scrisoare a noastră, care vi se va arăta împreună cu aceasta și care a fost trimisă lor pentru Ioan, fiul lui Gegus de Nușfalău și Grigore și Ioan, frații lui, (și) prin care am poruncit acelui Nicolae, fiul lui Peteu, castelanul de Unguraș, și locțiitorului său, să lase pe numitul magistru Ioan, fiul lui Gegus, și pe frații săi, să se folosească și să se bucure în pace și în liniște de moșiile lor și de drepturile lor de moșie, precum și de folosințele lor, de care s-au folosit și pînă acum, pînă cînd noi vom chibzui cu privire la deosebirea de hotare ce trebuie să se facă între acel magistru Ioan și frații săi, pe de o parte, și oamenii noștri care țin de sus-zisa cetate Unguraș, pe de altă parte. Și să ne răspundeți întocmai în scris despre tot ce vor face sau vor răspunde ei, după ce vor fi vazut acea scrisoare a noastră.

Dat la Dej, în luna de după sărbătoarea *Corpus Christi*, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh., Dl. 62 727.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia din 10 iulie 1370, nr. 530.

EDIȚII: Ub., II, p. 350.

Nos, capitulum ecclesie Waradiensis, significamus tenore presentium quibus expedit universis, quod, accedens ad nostram presentiam, Dominicus litteratus de Zempetur, vice et nomine ac in persona venerabilis in Christo patris, domini Demetrii, dei et apostolice sedis gratia, episcopi ecclesie Albensis Transsilvane, exhibuit nobis quasdam litteras nostras clausas, tenoris subsequentis, petens nos humili cum instantia, ut tenerem earundem, ob maiorem iuris cautelam, presentibus nostris litteris patentibus inseri et transumpmi, necnon eidem dare dignaremur in transcripto. Quarum tenor per omnia talis est: *(Urmează actul capitlului din Oradea, din 11 octombrie 1344 — DIR-C, veac. IV, nr. 269, p. 213.)*

Nos itaque, iustis et congruis petitionibus eiusdem Dominici litterati gratum prebentes assensum, easdem litteras nostras de verbo ad verbum perlegentes, non abrasas, non cancellatas, sed omni prorsus vicio et suspicione carentes comperientes, tenorem earundem, absque diminutione et augmento, presentibus nostris litteris patentibus inseri, necnon in formam nostram litterarum patentium redigi et eidem assignari fecimus in transcripto uberiores iuris ad cautelam.

Datum die dominica proxima ante festum nativitatis beati Johannis baptiste, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo}.

Noi, capitlul bisericii de Oradea, prin cuprinsul scrisorii de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine, că venind înaintea noastră Dominic, diacul de Sinpetru, în locul și în numele venerabilului părinte întru Hristos, domnul Dumitru, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcopul bisericii de Alba Transilvaniei, ne-a arătat o scrisoare închisă a noastră al cărei cuprins va fi dat mai jos, rugându-ne cu umilă stăruință ca pentru o mai mare cheazăsie a dreptului sau să binevoim să punem să fie trecută și cuprinsă în transcriere, în chip de transumpt. Cuprinsul ei în întregime este acesta: *(Urmează actul capitlului din Oradea, din 11 octombrie 1344, DIR-C, veac. XIV, IV, nr. 269, p. 213.)*

Noi, așadar, dându-ne cu plăcere învoirea și încuviințarea la cererile drepte și potrivite ale acestui Dominic diacul, citind această scrisoare a noastră din cuvânt în cuvânt, fără răsături, fără tăieturi, și fiind cu totul lipsită de orice bănuială de stricăciune, am pus ca, fără nici o ciuntire sau adăugire, cuprinsul ei să fie trecut în scrisoarea noastră deschisă de față, (care să) fie întocmită în forma unei scrisori deschise a noastră, și să i-o dăm acestuia în transcriere, spre o mai mare cheazăsie.

Dat în duminica de dinaintea sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Bibl. Bathyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, ladița 1, nr. 188.

Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1344.

Orig. perg., cu urme de pecete aplicata în document pe verso.

Copie la Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 87 (cu data: 1370 înainte de iunie 24).

EDIȚII: Fejer, IX 1, p. 236—237.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 188.

Nos, Ludouicus, dei gratia, rex Hungarie, vobis universis mercatoribus ac forensibus hominibus cum rebus mercimonialibus procedentibus, testimonio presentium committimus, quatenus ad qualemcunque congregationem annualem in possessione episcopali Transylvanie Zilah vocate, ex nostra annuentia, in festo beate Margarete virginis et martyris celebrandam, et in possessione magistri Nicolai, filii Laczk, Margita nuncupata, in eodem festo modo simili celebrari, ex nostra commissione consuetam, que quidem congregationes sibi invicem continuantur, malueritis, quod vestro relinquimus arbitrio voluntatis, simulcum rebus vestris et mercibus veniatis libere et negociationes vestras in emptionibus et venditionibus rerumstrarum secure exerceatis ibidem; peractisque inibi negociationibus ad propria vel ad alia loca, ad que tenditis pacifice procedatis sub nostra protectione et tutela speciali, rebus vestris et personis semper salvis. Et hoc volumus in foris et locis publicis palam facere proclamari, prout etiam aliis litteris nostris mediantibus, moderno sigillo nostro consignatis, commissimus illud idem.

Datum in eadem Zilah, in festo nativitatis beati Johannis Baptiste, anno domini M CCC LXX.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, vă poruncim prin mărturia celor de față vouă tuturor neguțătorilor și țărgoveților care mergeți cu lucruri de vânzare că, dacă veți voi să veniți — ceea ce lăsăm la hotărârea și voința voastră — fie la iarmarocul ce se va ține, din îngăduința noastră la sărbătoarea fericitei fecioare și mucenice Margareta¹, pe moșia episcopiei Transilvaniei numită Zalău, fie la cel care, din porunca noastră obișnuiește a se ține în chip asemănător, la aceeași sărbătoare, pe moșia magistrului Nicolae, fiul lui Laczk, numită Marghita, care iarmaroace se săvârșesc și într-un loc și în celălalt să veniți slobozi, dimpreună cu lucrurile și mărfurile voastre, și să vă desfășurați acolo nestinjeniți negoțul, cumpărind și vânzând lucrurile voastre. Și după ce v-ați sfârșit acolo negoțul, să mergeți în pace spre locurile voastre, ori spre altele spre care vă îndreptați, sub ocrotirea și paza noastră osebită, lucrurile și ființele voastre rămânind întotdeauna neatinse. Și aceasta voim a se vesti deschis, în țărguri și locuri obștești, precum am poruncit-o și prin mijlocirea altei scrisori a noastre, pecetluită cu pecetea noastră cea nouă.

Dat în acea moșie Zalău, la sărbătoarea nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Bibl. Acad. Magh. de Științe, Colecția ms. Corbideș, tom. XII, p. 541—542.

Copie.

EDIȚII: Fejér, IX 4, p. 222; Hurmuzaki — Densusianu, I 2, p. 156.

¹ 13 iulie.

(Nos, magister Paulus de Ber)nolth¹, vicecomes et iudices nobilium comitatus de Zolnuk m(ediocri, memorie commendamus quod Barta... person)aliter¹ accedendo presentiam, per modum protestationis nobis sig-

nificare c(uravit in hunc modum, quol...)¹ de Kulus, officialis de Varthelek et de Nyrsegy, unacum (...hos)pitibus¹ de Cyganuaya ac Petro sartore, Nicolao, filio La(dislai...)¹ filio Pauli dicti Radon ac Mathia dicto Tykaz, filio P(...), Doba vocatam, veniendo, hostia domorum confregissent, nobi(...)¹ et filium Bekus in domo sua interfecissent ac equum suum (...)¹ occidissent, factaque protestatione huiusmodi, petens nos ut (...)¹, nos vero duos homines nostros, videlicet Nicolaum sartorem de Baxa (... duxissemus destinandos, qui)¹ demum ad nos reversi et per nos requisiti concorditer retuler(unt...)¹ scivissent, suo modo, quo nobis idem Barta conquestus ex(stitit...)

(Datum... Johanni)s¹ baptiste, anno domini M CCC LXX.

Noi, magistrul Pavel de Bernolth, vicecomitele, și juzii nobililor comitatului Solnocul de mijloc, dăm de știre că, înfățișându-se însuși înaintea noastră, Barta s-a îngrijit să ne facă cunoscut în chip de întîmpinare în chipul acesta, că... de Cluj, slujbașul de Ortelec și de Mirsid, împreună cu... oaspeții din Țigani și cu Petru croitorul, Nicolae, fiul lui Ladislau..., fiul lui Pavel zis Radon și Matia zis Tykaz, fiul lui P..., venind la moșia numită Doba, au spart ușile caselor și au ucis în casa sa pe nobilul... și pe fiul lui Bekus și au omorît calul său... Iar după ce a făcut această întîmpinare, ne-a cerut să (trimitem spre mărturie oamenii noștri spre a cerceta cele arătate mai sus). Iar noi am hotărît să trimitem doi oameni de ai noștri, adică pe Nicolae, croitorul din Bocșa,...

Aceștia, întorși apoi la noi și fiind întrebați de noi, ne-au arătat într-un glas că au aflat de la cei care se cuvine că toate cele de mai sus și fiecare din cele de mai sus s-au întîmplat într-adevăr în felul acela, precum ni s-a plîns acel Barta.

Dat în... Ioan Botezătorul, în anul Domnului, o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh., Arh. fam. Teleki.

Orig. hîrtie, deteriorat, cu multe rupturi și cu fragmentele a două peceți aplicate pe verso.

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 166.

---

¹ Lacune în textul publicat, completat, uneori, parțial de editor.

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presentium quibus expedit universis quod magister Ladislaus, filius woyuode, archydiaconus de Doboka, pro nobili domine Elena vocate, sorore sua, ac Blasius, filius Nicolai dicti Oprod de Solymus, pro nobili puella Katharina vocata, sponsa sua, filiabus videlicet quondam magistri Stephani, filii Andree quondam vizevoyuode, nobilis de Gyog, cum sufficientibus litteris procuratoriis ab una, item magister Johannes, filius Andree, pro se personaliter et pro Emerico, Thome et Andrea, fratribus suis, similiter cum sufficientibus litteris procuratoriis, necon Stephanus, filius Luce, personaliter, ac pro magistro Ladislao, filio eiusdem Andree vicevoyuode, Stephanus, filius Nicolai de Gald, famulus suus, similiter cum legitimis et sufficientibus litteris procuratoriis, parte ab altera, coram nobis comparentes confessi sunt oraculo vive vocis spontanea et libera

voluntate quod, licet inter eos lis et materia questionis super facto quarte filialis earundem nobilium dominarum, filiarum ipsius magistri Stephani, in possessionariis porcionibus et iuribus paternis ac etiam in possessionariis porcionibus quondam magistri Bakouch, filii Nicolai dicti Buryou, ipsas tangentibus, actenus¹ fuisset diucius ventilata, et ipsa causa nunc ad estimacionem ipsius quarte filialis ipsas dominas contingentis, et satisfaccionem iuxta regni consuetudinem inpendendam, ad presentes octavas festi Nativitatis beati Iohannis Baptiste devenisset, tamen ipsi, volentes ipsam causam bono pacis terminare, taliter inter se ordinassent seu decrevissent quod primum ab ipsa estimacione iurium quarte filialis, ipsas dominas contingencium, cessantes quantumque ipse nobiles domine communiter vel in solidum predicta iura sua quartenaria in dictis possessionariis porcionibus paternis ac dicti magistri Bakouch, filii Nicolai dicti Buryou, per ipsas ordine iudiciario reoptentis², rehabere vellet, iidem nobiles de Gyog, iuxta estimacionem eorundem iurium quartenariorum, secundum regni consuetudinem cum pecunia absque strepitu et figura iudicii, sine aliqua lite, ad requisicionem earundem dominarum vel unius ex eis quantum ad porcionem suam satisfacere tenerentur. Preterea, quia iidem nobiles de Gyog coram domino nostro rege, mediantribus efficacissimis suis litteris, se firmissse³ obligassent quod ipsam nobilem puellam Katherinam, sororem ipsorum, honorifice et condecoranter cum ornamentis et vestibus nupcialibus ac paramentis nupciis aptis et necessariis, prout filie talis nobilis expediret, eidem Blasio sponso, de domo ipsorum tradere deberent. Ideo ipsi volantes eandem obligationem perducere debitum ad effectum, ipsam nobilem puellam Katherinam, sororem ipsorum, cum una veste de panno Iprÿ, cuius vlna⁴ pro floreno cum dimidio compararetur, pellibus ermelinis subducta, cum sua tunica de eodem panno; item alia veste de panno longo Leuby, pellibus variolinis subducta, similiter cum sua tunica de eodem panno, necnon aliis duabus vestibus de simili panno de longo Leuby, cyndelyno subductis, similiter cum duabus tunicis de eodem panno; ac lectisterniis honestis novis ornamentis domus de Cyndaco, ac velamine supra lectum vulgariter⁴ agmeym dicto, peplis et aliis necessariis nupcialibus, sicuti puelle filie nobilium honeste tradi consueverunt, die dominico proximo ante festum beati Martini confessoris nunc venturum, eidem Blasio, sponso suo, de domo eorum tradere decrevissent, tali obligatione mediante quod, si in premissis perseverare non curarent et ea ad plenum adimplere, extunc in centum marcis fini argenti, absque iudicis porcione, eidem nobili domine Katherine (et)⁵ Blasio, sponso suo persolvendis, convincerentur eo facto, quod vinculo seu pena soluta vel non, rata maneat ei firma omnia premissa et singula in hac compositione seu ordinatione contenta. E converso autem iidem procuratores predictarum nobilium dominarum, universas litteras regales et quorumlibet iudicum et iusticiariorum ac nostras, in processu eiusdem cause emanatas eisdem nobilibus, assignaverunt et restituerunt coram nobis, et si que ex eis casualiter penes ipsas dominas vel earum procuratores remansissent, cassas reddiderent, frivolas et inanes.

Datum secundo die octavarum festi Nativitatis beati Iohannis baptiste predictarum, anno domini M^o CCC^o LXX°.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul scrisorii de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, înfățișându-se înaintea noastră, pe de o parte magistrul Ladislau, fiul voievodului, arhidiaconul de

Dăbica, pentru nobila doamnă numită Elena, sora sa, și Blasiu, fiul lui Nicolae zis Oprod⁶ de Șoimuș pentru nobila fată numită Ecaterina, logodnica sa, adică pentru fiicele răposatului magistru Ștefan, fiul lui Andrei, fostul vicevoievod nobil de Geoagiu, cu îndestulătoare scrisori de împuternicire, și, pe de altă parte, magistrul Ioan, fiul lui Andrei, pentru el, însuși, și pentru Emeric, Toma și Andrei, frații săi, de asemenea, cu îndestulătoare scrisoare de împuternicire, precum și Ștefan, fiul lui Luca, el însuși, iar pentru magistrul Ladislau, fiul aceluiași Andrei, vicevoievodul, Ștefan, fiul lui Nicolae de Galda, sluga sa, la fel cu legiuită și îndestulătoare scrisoare de împuternicire, au mărturisit prin viu grai, de bună și nesilită voie, că, deși între ei a fost dezbătută mult timp pînă acum o pricină și (a fost) prilej de plîngere cu privire la pătrimea cuvenită ca fiice a acelorași nobile doamne, fiicele magistrului Ștefan, din părțile de moșie și din drepturile părintești și chiar din părțile de moșie ale răposatului magistru Bakouch, fiul lui Nicolae zis Buryou, ce țin de aceste (doamne), și pricina a ajuns acum la octavele de față ale sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul⁷, la prețuirea pătrimii cuvenite ca fiica ce li se cuvine doamnelor, și la plata despăgubirii, potrivit obiceiului țării, totuși ei, fiind doritori să pună capăt pricinii în bună pace, au rînduit și au hotărît între ei astfel că, mai întîi, pornind de la prețuirea drepturilor pătrimii cuvenite ca fiice ce se cuvine doamnelor, și cîtimea sus-ziselor drepturi de pătrime, pe care nobilele doamne vor să o primească, împreună sau separat din zisele părți de moșie părintești, precum și ale zisului magistru Bakouch, fiul lui Nicolae zis Buryou, redobîndite prin rînduiala judecătorească, nobilii de Geoagiu vor fi ținuți datori, potrivit prețuirii acelorași drepturi de pătrime, după obiceiul țării, să plătească, la cererea acelorași doamne sau a uneia din ele, în bani, atît cît (cade) în partea sa, și fără gîlceavă și rînduiala judecății, fără vreo altă judecată.

Pe lingă aceasta, deoarece aceiași nobili de Geoagiu s-au legat cu foarte mare trînicie înaintea domnului nostru, regele; prin mijlocirea unei temeinice scrisori a sale, că sînt datori să treacă din casa lor, pe nobila fată Ecaterina, sora lor, cu cînste și cuviință, cu podoabele și veșmintele, și cu găteliile de nuntă potrivite și trebuitoare, precum se cuvine unei astfel de fete nobile, lui Blasiu, logodnicul (ei); de aceea ei, voind să ducă aceeași îndatorire la îndeplinirea cuvenită, au hotărît să treacă din casa lor în duminica dinaintea sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul, care va veni acum⁸, pe nobila fată Ecaterina, sora lor, lui Blasiu, logodnicul (ei), împreună cu un veșmînt din postav de Ypres, din care cotul se cumpără cu un florin și jumătate, tivit împrejur cu blană de hermină, cu tunica sa (făcută) din același postav, de asemenea un alt veșmînt din postav lung de Louvain, tivit de jur împrejur cu blană de jder, la fel cu tunica sa din același postav, precum și alte două veșminte din același postav lung de Louvain, tivite de jur împrejur cu mătase, la fel cu două tunici din același postav, și încă podoabe noi de pat, cuvenite din casa și învelișul de deasupra patului zis în limba poporului agmeyn⁹, împreună cu vâlul și celelalte (lucruri) trebuitoare de nuntă, după cum se obișnuiește (și) se cuvine să se dea unei fete de nobili, prin mijlocirea unei asemenea îndatoriri, că, dacă nu se vor îngriji să stăruie în cele de mai sus și să le împlinească pe deplin, atunci ei să fie osîndiți, prin însuși acest fapt, la o sută de mărci din argint fin — fără partea judecătorului — ce trebuie plătiți aceleiași

nobile doamne Ecaterina și lui Blasiu, logodnicul său, cu care legămînt sau pedeapsă, plătită sau nu, toate cele de mai sus și fiecare din cele cuprinse în această rînduială și învoială să rămîină consfințite și întărite. Iar, la rîndul lor, aceiași împuterniciți ai mai sus-ziselor nobile doamne au trecut și au dat înapoi, înaintea noastră, toate scrisorile regești și ale oricăror judecători și împărțitori ai dreptății, precum și ale noastre, date acelorași nobile doamne în desfășurarea aceleiași pri-cini, și, dacă vreunele din acestea ar rămîne din întimplare la (nobilele) doamne sau la împuterniciții lor (atunci) să le socotească stricate, ne-trebnice și zadarnice.

Dat în a doua zi a sus-ziselor octave ale sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh., Dl. 28 582. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.
Orig. perg., cu urme de pecete de închidere aplicată în document, pe verso.

¹ Astfel în orig.

² Corect: *reobtentis*.

³ Corect: *firmissime*.

⁴ Astfel în orig.

⁵ Pată de umezeală cca 0,25 cm; întregit după sens.

⁶ cel marunt.

⁷ 1 iulie.

⁸ 10 noiembrie.

⁹ Haine de pat.

Nobili viro et honesto Johanni, viceuayuode Transsiluano, amico eorum honorando, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, sinceram amicitiam debito cum honore.'

Litteras vestre nobilitatis nobis directas noveritis nos recepissemus in hec verba. (Urmează actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 8 mai 1370, nr. 506).

Nos igitur, iustis et legitimis petitionibus vestris amicabilibus ac iustitie annuntis cum predicto Stephano, filio Johannis, homine vestro, nostrum hominem, videlicet fratrem Nicolaum, presbyterum, socium nostrum, ad videndum premissum iuramentum et audiendum transmisimus pro testimonio fidedignum. Qui, demum ad nos reversi, concorditer nobis retulerunt per nos requisiti, quod ipsi in predictis quindenis dicti festi Corporis Christi, proxime nunc preteriti, ad faciem prefate terre litigiose inter ipsam possessionem Buzd predicti honorabilis capituli Transsiluani et Huzioteluk ipsius Alardi, filii Walentini, existentis, que in toto ad quatuor aratra terrarum exstisset estimata, pariter accessissent, vicinisque et commetaneis eiusdem universis legitime inibi convocatis et eisdem presentibus discreti viri dominus Johannes prepositus, magistri Ladislaus voivoda, de Doboka, Johannes de Kykulleu, Nicolaus de Zonuk, Johannes de Tylegd, Nicolaus de Ozd, Petrus de Clus, Symon de Karazna archidiaconi, Georgius, plebanus de Karkou, Mychael et Nicolaus, filii Nicolai, filii Alberti, ac Mychael, filius Petri, quondam viceuoyuode, canonici de eadem ecclesia Transsiluana, ibidem duodenario numero personaliter astando, iuxta predictarum literarum regaliū modum ipsius iuramenti deponendi declarantium continentiam per eosdem dominos canonicos, tunc in facie ipsius terre litigiose exhi-

bitarum, non secundum regni consuetudinem, ut ceteri nobiles regni super terram iurare essent consueti, sed iuxta honoris clericalis condecenciam in vestibus eorum stando et solum manus ad pectus applicanda super eo, quod eadem terra litigiosa ad ipsa quatour aratra estimata semper ab antiquo ad dictam possessionem eorum et ipsius ecclesie Transsiluane, Buzd vocatam, pertinuisset et deberet pertinere, ac intra metas eiusdem possessionis eorum haberetur, prout per magnificum virum dominum Emericum, vayuodam Transsiluanum, ipsis exstitisset adiudicatum, iuxta, seriem literarum suarum super ipsa adiudicatione sua iudiciaria pro ipsis dominis confectarum et similiter per eos ibidem exhibitarum eorum deposuissent iuramenta, ipsis videntibus et audientibus, ut debuissent, et ipsum iuramentum predictus Alardus, filius Walentini, personaliter vidisset inibi astando et audivisset et in nullo contradixisset ipsis.

Quo iuramento deposito prefati domini canonici, vigore aliarum litterarum regalium annualium, ad omnes processus causarum, videlicet inquisitiones, citationes, propriarum possessionum reambulationes et metarum earundem erectiones ac ad alios legitimos processus faciendos pro eisdem dominis concessarum et emanatarum eodem modo in superficie ipsius terre productarum, eandem terre particulam ad prefatam possessionem ipsorum dominorum Buzd vocatam pertinentem per novarum metarum infrascriptarum erectiones a parte ipsius possessionis Huzioteluk vocate, hoc ordine distinxissent quod prima meta inciperet a plaga meridionali, in latere cuiusdam alti montis supra possessionem Rennenykyrh vocatam, adiacentis, in vicinitate seu commetaneitate eiusdem possessionis, iuxta duas metas, quarum una eidem possessioni Buzd, et alia, ipsi possessioni Rennenykyrh distingueret, unam metam novam, que separat eandem possessionem Buzd ab ipsa possessione Huzioteluk, erexissent et abinde descendendo tenderet infra usque ad decursum cuiusdam rivuli de valle ipsius possessionis Huzioteluk venientis; in cuius montis descensu usque ad ipsum rivulum septem metas, consequentes, ac octavam, ultra ipsum rivulum, secus eundem, a plaga meridionali erexissent; inde versus eandem plagam ascendendo transit ed terras arabiles, ubi in latere cuiusdam monticuli, iterum unam metam novam, de qua ascendit sursum ad supercilium ipsius monticuli, et ibi similiter aliam metam, et ab eadem in planitie eiusdem monticuli semper ad partem meridionalem, directe pergendo per quatuor metas terreas consequenter de novo elevatas, veniret ad quandam arborem ilicis, sub qua aliam metam terream erexissent, exinde ad partem dexteram declinando ad gremium cuiusdam silve pro eadem possessione Huzioteluk remanente¹ perveniret, ubi in infime parte eiusdem rursus unam metam terream, de qua girando paululum similiter ad partem meridiei iret ad latus cuiusdam montis ad unam metam antiquam in berch insius montis existentem, penes quam aliam metam terream, inde super eodem berch ulterius transeundo ad eandem plagam meridionalem in ascensu eiusdem iterum unam metam terream, et abinde in eodem berch altius sessioni Buzd (et alia ipsi pos)sessioni² Huzio(teluk remane)ret² iuxta sessioni Buzd (et alia ipsi pos)sessioni² Huzio(tluk remane)ret², iuxta quas terciam metam novam erexissent, et ibi mete eiusdem possessionis Buzd vocate ac ipsius terre ad eandem pertinentis per ipsos dominos canonicos sicut prefertur rectificate et reobtente a parte dicti, possessionis Huzioteluk vocate terminarentur, prout hec omnia premissa et sin-

gula premiss(orum ...)tando² recitarunt et narrarunt consequenter coram nobis.

Datum sexto die quindenarum predictarum, anno domini M^o CCC^{mo} LXX^{mo}, ut supra.

Nobilului și cinstitului bărbat, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinstire, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, prietenie curată și cinstea cuvenită.

Aflați că am primit scrisoarea nobleței voastre cu acest cuprins: *(Urmează actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 8 mai 1370, nr. 506).*

Noi, așadar, încuviințind dreptele, legiuitele și prieteneștile voastre cereri, am trimis spre mărturie dimpreună cu sus-zisul Ștefan, fiul lui Ioan, omul vostru, pe omul nostru vrednic de crezare, și anume pe fraatele Nicolae, preotul, soțul nostru, ca să fie de față și să asculte pomenitul jurământ.

Aceștia întorcându-se apoi la noi și fiind întrebați de noi, ne-au spus într-un glas că, în pomenita a cincisprezecea zi după zisa sărbătoare de curînd trecută *Corpus Christi*³ s-au dus împreună la sus-numitul pămînt în pricină aflător între moșia Boz a sus-zisului cinstit capîtlu al Transilvaniei și (moșia) Doștat a numitului Alard; fiul lui Valentin, (pămînt) care în total, a fost prețuit la patru pluguri de pămînt și chemînd acolo în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii aceluia pămînt și fiind aceștia de față chibzuiții bărbați: domnul Ioan, prepozitul, magistrii: Ladislau al voievodului de Dăbica, Ioan de Tîrnava, Nicolae de Solnoc, Ioan de Tylegd, Nicolae de Ozd, Petru de Cojocna, Simon de Crasna, arhidiaconi, Gheorghe, parohul din Cricău, Mihail și Nicolae, fiii lui Nicolae, fiul lui Albert, și Mihail, fiul lui Petru, fostul vicevoievod, canonici ai numitei biserici a Transilvaniei, fiind ei înșiși acolo de față în număr de doisprezece, potrivit cuprinsului pomenitei scrisori regești, ce arăta felul în care trebuie să se facă acel jurământ, (scrisoare) arătată atunci de numiții canonici la fața (locului) chiar pe pămîntul în pricină, au făcut jurământul lor, nu după obiceiul țării, așa cum obișnuiau să jure pe (un) pămînt ceilalți nobili (ai țării), ci după cuviința demnității bisericești, stînd îmbrăcați în vestmintele lor și numai minile ducîndu-le la piept; (jurînd) că acea bucată de pămînt în pricină, prețuită la patru pluguri, a ținut totdeauna din vechime și trebuie să țină (și acum) de moșia lor și a acelei biserici a Transilvaniei, numită Boz și că ea e cuprinsă în hotarele acelei moșii a lor, așa cum le fusese dată lor prin judecată de către măritul bărbat, domnul Emeriç, voievodul Transilvaniei, potrivit cuprinsului scrisorii sale, întocmită pentru acei domni canonici cu privire la darea prin judecată (a acelei bucăți de pămînt), (scrisoarea), de asemenea, a fost arătată acolo de ei. Iar (jurământul a fost rostit) în văzul și auzul lor, așa cum se cădea, ba încă și pomenitul Alard, fiul lui Valentin, a văzut și auzit acel jurământ, stînd acolo de față și fără a li se împotrivi lor întru nimic.

După ce au făcut acest jurământ, pomeniții domni canonici, în temeiul unei alte scrisori regești hărăzite și date acelor domni din capîtlu pentru un an în legătură cu toate treburile pricinilor lor și anume pentru cercetări, chemări în judecată, hotărniciri ale moșiilor lor și ridicări de semne de hotar, ca și pentru facerea altor legiuite treburi, scrisoare arătată în același fel, la fața locului, au despărțit acea bucată de pămînt, ce ține de moșia lor numită Boz dinspre moșia numită Doștat,

prin ridicarea de noi semne de hotar arătate mai jos și care se înșiruie așa: cel dintii semn începe dinspre miazăzi, pe coasta unui deal înalt aflător din sus de moșia numită *Rennenkyrh*; în vecinătatea sau megieșia acelei moșii, lângă două semne, dintre care unul face hotarul spre moșia *Boz*, iar celălalt, spre moșia *Rennenkyrh*, au ridicat un semn nou, ce desparte moșia *Boz* de moșia *Doștat*, și de aci coborînd (hotarul) o ia în jos pînă la cursul unui pîriu ce vine dintr-o vale de pe moșia *Doștat*; pe povîrnișul aceluia deal, pînă la pîriu ei au ridicat șapte semne, unul după altul, iar pe al optulea, dincolo de pîriu, pe lângă el, dinspre miazăzi. De acolo, hotarul, suind, în aceeași parte, trece la niște pămînturi de arătură, unde, pe coasta unui mîncel, au ridicat iar un semn nou, de la care hotarul urcă în sus, pînă pe culmea aceluia mîncel și acolo au ridicat, de asemenea, alt semn; de la acesta mergînd de-a dreptul tot spre partea de miazăzi, pe podișul aceluia mîncel, de-a lungul a patru movile de hotar nou ridicate, hotarul ajunge la un stejar sub care au ridicat o altă movilă de hotar. De acolo, cotînd spre dreapta, el ajung, în fața unei păduri, rămase moșiei *Doștat*, unde, la poalele ei au ridicat iar o movilă de hotar. De la aceasta, ocolind puțin tot spre miazăzi, hotarul merge la coasta unui deal, la un semn vechi aflător chiar pe creasta aceluia deal, lângă care au ridicat o altă movilă de hotar; de acolo, trecînd mai departe, pe aceeași creastă, ajunge la două semne vechi, dintre care unul rămîne moșiei *Boz*, iar celălalt, moșiei *Doștat*; lângă acestea ei au ridicat un al treilea semn nou, și acolo se încheie dinspre zisa moșie numită *Doștat* semnele acelei moșii numite *Boz* și ale acelei bucăți de pămînt ce ține de ea, semne îndreptate, după cum se spune mai sus, și căpătate din nou de către numiții domni canonici, după cum omul vostru și al nostru le-au spus și au arătat aidoma toate cele de mai sus și fiecare din cele de mai sus în fața noastră.

Dat în a șasea zi după pomenita a cirncisprezecea zi, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci, ca mai sus.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 705. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.

Transumpt în actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 8 august 1370, Sîntimbru, nr. 551.

EDITII: *Ub.*, II, p. 350—352.

¹ Corect: *remanentis*.

² Rupt 3 cm; întregit parțial pe baza contextului.

³ 27 iulie 1370.

Nos, Ladislaus dux Opulye, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum, damus pro memoria quod in congregacione nostra generali universitati nobilium Byhoriensi et de Krazna comitatuum, feria secunda videlicet in octavis festi Nativitatis beati Johannis Baptiste prope civitatem Waradyensem celebrata, magister Ladislaus, filius Johannis, filii Briccii de Bator, de medio aliorum exurgendo, proposuit eo modo, quod ipse, Leukus, Gregorio et Stephano, filiis Gregorii, filii Laurencii de Zeplak, ducentos floranos aureos pro redemptione cuiusdam possessionis eorum, Tarcha vocata, acomodasset¹, quos sibi ad plurimas suas petitiones² reddere recusassent, et eciam ipse pro eo, quia iidem nobiles in eorum assumptis non perstitissent et sibi eorum assumpta non adimple-

vissent, quamp̃ures fatigas et expensas fecisse respondisset, et ibidem in huius declaracionem quandam duas litteras capituli ecclesie Waradiensis, unam feria tertia proxima post festum Exaltacionis sancte crucis, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo, et aliam feria secunda proxima post festum Corporis Christi, sub anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} primo emanatas nobis presentavit, in quarum ... prima inter alia sic habebatur quod ... (*Urmează extrasul actului capitlului de la Oradea din 18 septembrie 1358, DRH, C, XI, nr. 318.*). In tenore vero alterius littere dicti capituli Waradiensis inter cetera conspiciebantur quaiiter quamvis magister Ladislaus, filius Johannis, predictam sumpmam³ pecunie coram dicto capitulo in prescripto termino solvere promptus fuerit et paratus, tamen, quia prefati Leukus, Turul⁴ et Stephanus, filii Gregorii de Zeplak, contenta in predictis aliis litteris eiusdem capituli expressa adimplere noluisse et nec in ipso termino ad premissa perficienda comparere voluissent, obhoc idem magister Ladislaus, predictam sumpmam pecunie coram dicto capitulo dare⁵ obmisisset. Quarum exhibitionibus factis, annotato Stephano, filio Gregorii, ad ipsam congregacionem nostram non veniente nec mittente seque aliis nostris litteris iudicialibus mediantibus agravari⁶ permittente, quia memorati Leukus et Turul⁴, prescriptos ducentos florenos in auro⁷, expensam quantam ipse magister Ladislaus prima ratione expendisset sub iam dicta condicione, eidem magistro Ladislao in termino per nos sibi dando se promptos et paratos persolvere velle indicabant. Pro eo nos commiseramus, ut iidem filii Gregorii medietatem dictorum ducentorum florenorum, videlicet centum florenos in octavis festi beati Martini confessoris, et alios centum florenos in auro in octavis Diei Cynerum nunc proxima post se se consequenter affuturis in curia regia coram nobis persolvere. Et tandem, idem magister Ladislaus, vigesimo sexto die dictarum octavarum Diei Cynerum, pro expensis suis, quantum ipse ratione premissorum expendisset, si voluerit sola sua in persona, in curia regia, coram comite capelle regie sacramentum prestare, et postmodum ipsius iuramenti seriem in litteris dicti comitis capelle regie, secundo die deposicionis dicti iuramenti, sine crastinacione, eodem partes nobis reportare, et demum ipsam precuniam, quam idem magister Ladislaus mediante ipso suo iuramento reciperet, predicti filii Gregorii in eodem termino eidem magistro Ladislao coram nobis persolvere teneantur.

Datum sexto die congregacionis nostre predictae, in loco memorato, anno domini M^{mo} CCC^{mo} Septuagesimo.

(*Pe verso, pe marginea din dreapta documentului, de o altă mână contemporană:*) Pro magistro Ladislao, Stephanus, filius Michaelis de Vynemuth cum Waradiensis, magister Ladislaus personaliter pro quibus (...) Gregorium, filium Laurencii cum (...) pro Leukus et Turul cum Waradiensis in octavis sancti Mychaelis, non venerunt comitatus de Crazna, sed.

(*Pe verso, din dreapta documentului, sus:*) De regio ad octavis Georgii solverent, ambe.

(*Pe verso, pe marginea din stînga documentului, de o altă mână contemporană:*) Item a filiis Gregorii ducentos florenos persolutis.

(*In continuare de o altă mână contemporană:*) Item solvere debetur in octavis sancti Martini secunda debet in octavis Cinerum.

Noi, Ladislau, ducele de Oppeln, palătinul regatului Ungariei și jude al cumanilor, dăm de știre că, în adunarea noastră obștească ținută lângă orașul Oradea lunea, adică la octavele sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul⁸, cu obștea nobililor comitatelor Bihor și Crasna, magistrul Ladislau, fiul lui Ioan, fiul lui Bricciu de Bator, ridicându-se din mijlocul celorlalți, a arătat așa că el a împrumutat lui Leukus, Grigore și Ștefan, fiii lui Grigore, fiul lui Laurențiu de Suplac două sute de florini de aur pentru răscumpărarea unei moșii a lor numită Tarcea, pe care (însă) la mai multe cereri ale sale au refuzat să-i dea înapoi ba chiar a spus că, întrucît acei nobili nu au rămas la cele luate asupra lor și nu și-au împlinit față de el îndatoririle lor, el a făcut de aceea foarte multe osteneți și cheltuieli, și spre dovedirea acestui (lucru), ne-a înfățișat tot acolo două scrisori ale capitlului bisericii de Oradea date, una în marțea de după sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci, în anul Domnului o mie trei sute cincizeci și opt⁹ și cealaltă, în lunea de după sărbătoarea *Corpus Christi*, din anul Domnului o mie trei sute șazeci și unu¹⁰. În cea dintii dintre ele se afla printre altele, așa că *Urmează actul capitlului din Oradea din 18 septembrie 1358, DRH, C, XI, nr. 318*. Iar în cuprinsul celeilalte scrisori a zisului capitlu de Oradea se cuprindea printre altele că, deși magistrul Ladislau, fiul lui Ioan, a fost mereu gata și pregătit să plătească la sorocul sus-însemnat, înaintea zisului capitlu, sus-zisa sumă de bani, totuși, pentru că pomeniții Leukus, Turul și Ștefan, fiii lui Grigore de Suplac, nu au vrut să îplinească obligațiile arătate în cealaltă sus-zisă scrisoare al aceluiași capitlu și hici nu au vrut să se înfățișeze la acel soroc spre a împlini cele de mai sus, de aceea, același magistrul Ladislau nu a mai ținut să dea zisului capitlu, sus-zisa sumă de bani. După înfățișarea acestor scrisori, întrucît sus-însemnatul Ștefan, fiul lui Grigore, nu a venit, nici nu a trimis (pe cineva) la adunarea noastră, îngăduind prin acest fapt să fie globit prin mijlocirea altei scrisori de globire a noastră, și... fiindcă pomeniții Leukus și Turul au arătat că vor și sînt gata și pregătiți să plătească la un soroc ce li se va da de noi, acelui magistrul Ladislau, sus-menționații două sute de florini, care cheltuială magistrul Ladislau, a și plătit-o la prima scadență. Pentru aceea, noi hotărîm ca aceiași fii ai lui Grigore să plătească la curtea regească, înaintea noastră, jumătatea zișilor două sute de florini, adică o sută de florini la octavele sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul¹¹ și ceilalți o sută de florini de aur la apropiatele octave ale Începutului Păresimilor¹², soroace viitoare ce urmează unul după altul. Și apoi, acel magistrul Ladislau, dacă va voi, (pentru) cheltuielile sale, să facă jurămînt, el însuși în numele său, cît a cheltuit el cu privire la cele de mai sus în a douăzeci și șasea zi a ziselor octave ale Începutului Păresimilor¹², la curtea regească, înaintea comitelui capelei regești, și apoi aceleași părți să ne dea seama în scris prin scrisoarea zisului comite al capelei regești în a doua zi a punerii zisului jurămînt, fără întîrziere, despre desfășurarea acestui jurămînt, și, în sfîrșit, sus-zișii fii ai lui Grigore să fie ținuți datori să-i plătească acelui magistrul Ladislau, înaintea noastră, la același soroc, banii pe care (trebuie) să-i primească același magistrul Ladislau prin mijlocirea jurămîntului său.

Dat în a șasea zi a adunării noastre sus-zise, în locul pomenit, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

(Pe verso, pe marginea din dreapta a documentului, de o mină contemporană:) Pentru magistrul Ladislau, Ștefan, fiul lui Mihail de Unimăt, cu (scrisoarea capitlului) de Oradea însuși magistrul Ladislau

cărora..., Grigore, fiul lui Laurențiu cu... pentru Leukus și Turul cu scrisoare a capîtlului (de Oradea) la octavele sfîntului Mihail¹³, care nu au venit, comitatul de Crasna, dar.

(*Pe verso, în dreapta documentului sus:*) Din (porunca) regelui să plătească la octavele (sărbătorii sfîntului Gheorghe)¹⁴.

(*Pe verso, pe marginea din stînga documentului, de o altă mină contemporană:*) De asemenea, cei două sute de florini plătiți de fiii lui Grigore.

(*În continuare, de o altă mină contemporană:*) La fel, (mai întîi) trebuie să se plătească la octavele (sărbătorii) sfîntului Martin¹¹, (iar) a doua oară, trebuie (să se plătească) la octavele Începutului Pă-resimilor¹².

Arh. Naț. Magh. Dl. 30 667. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1355.

Orig. hirtle, cu urme de pecete inelară, de închidere aplicată în document pe verso.

Rezumat în actele lui Ladislau, ducele de Oppeln, din 20 mai 1371, Vișegrad (Dl. 28 075) și 18 iulie 1372 (lîngă Oradea) (Dl. 29 433).

EDITII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 368—370.

---

¹ Corect: *accommodasset*.

² Urmează: *suas*, tăiat de aceeași mină.

³ Astfel în orig.; urmează: *pecuniam* șters de aceeași mină.

⁴ Deasupra cuvîntului *Turul*, scris și tăiat un cuvînt indescifrabli.

⁵ Scris deasupra rîndului, de aceeași mină.

⁶ Corect: *aggravari*.

⁷ Urmează un cuvînt tăiat, indescifrabli.

⁸ 1 iulie 1370.

⁹ 18 septembrie 1358.

¹⁰ 31 mai 1361.

¹¹ 18 noiembrie 1370.

¹² 26 februarie 1371.

¹³ 6 octombrie (1370).

¹⁴ 1 mai 1371.

Ladislau, dux Opulye, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum, dilectis sibi Nicolao, filio Beke, vicecastellano suo de Solyumkw, et Paulo, filio Johannis, officiali de Mykeche¹ dileccionem plenam cum salute.

Dicit nobis magister Ladislau, filius Stephani de Gyapal, conquerendo quod nonnulli maligni homines, ad dictum castrum Solymkw pertinentes, in anno preterito, centum porcos suos minus quinque porcis intra terminos terrarum dicte possessionis sue Gyapal furtim recepissent, in suum dampnum et prejudicium valde magnum. Super quo, vetre fidelitati firmiter precepimus quatenus statim, visis presentibus, memorato magistro Ladislao ex parte dictorum malignorum hominum, qui predictos porcos suos furtim recepissent, quos ipse magister Ladislau coram vobis denominabit, faciatis debitam iusticiam et omnimodam satisfactionem, consuetudine regni requirente. Et aliud facere nullo modo presumpmatis².

Datum Waradini, sabatto proximo³ ante quindenae festi Nativitatis beati Johannis Baptiste, anno domini M^{mo} CCC^{mo} septuagesimo.

Ladislau, duce de Oppeln, palatinul regatului Ungariei și judele cumanilor, iubiților săi Nicolae, fiul lui Beke, vicecastelanul său de Sol-yukw și Pavel, fiul lui Ioan, slujbașul de Mișca, cu dragoste și sănătate deplină.

Ne spune nouă magistrul Ladislau, fiul lui Ștefan de Gyapal, plîngîndu-se că niște oameni răi, care țin de zisa cetate Solymkw, i-au furat în anul ce a trecut nouăzeci și cinci de porci dinăuntrul marginilor pămînturilor zisei sale moșii Gyapal, spre marea sa daună și pagubă. Cu privire la care, poruncim cu tărie credinței voastre ca, văzînd scrisoarea de față, să faceți de îndată, pomenitului magistru Ladislau, cuvenită dreptate și (să-i dați) toată despăgubirea, după cum cere obiceiul țării, din partea zișilor oameni răi, care au furat sus-zișii săi porci, (și) pe care, magistrul Ladislau, însuși, îi va numi înaintea voastră. Și să nu îndrăzniți, în nici un fel, să faceți altfel.

Dat la Oradea, în sîmbăta cea mai apropiată dinaintea cvindenelor sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh., Dl. 87 451. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.

Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete inelară, de închidere, aplicată pe verso.

¹ Prima literă e. scrisă deasupra rîndului de aceeași mînă.

² Astfel în orig.

³ Urmează pe, șters de aceeași mînă.

529

1370 iulie 8, Vișegrad

Ladislau, palatinul Ungariei, amînă pricina dintre Nicolae, fiul lui Iacob, reprezentat de Mihai, fiul lui Nicolae, și Ubul și Mihai, reprezentat de Dumitru, fiul lui Andrei, din cauza iobagului Ioan numit Birolya. În lipsa pecetii palatinale, actul a fost întărit cu pecetea lui Emeric, voievodul Transilvaniei.

Arh. Naț. Magh., Dl. Arh. fam. Kállay, nr 1 580

Orig. hîrtie, pe verso fragmente ale pecetii voievodului.

REGESTE: Kállay, II, p. 151, nr. 1 643.

530

1370 iulie 10, (Alba-Iulia)

Excellentissimo domino ipsorum Lodouico, dei gratia illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Transsiluane orationes in domino cum perpetua fidelitate. Literas vestre excellentie honore quo decuit recepimus in hec verba. (Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 17 iunie 1370, nr. 521).

Nos itaque preceptis vestre excellentie obtemperare cupientes ut tenemur discretum virum dominum Emericum, chori dicte ecclesie nostre presbyterum, hominem nostrum idoneum, ad premissa mandata vestra peragenda duximus transmittendum. Qui, demum ad nos reversus retulit nobis per nos requisitus, quod ipse feria sexta nunc proxime preterita ad villam Warolya vocatam ad predictum castrum Balwanus pertinentem accessisset, predicto Nicolao, filio Petew, non invento, Mychaeli vices suas gerenti predictas alias literas vestras eisdem pro ipsis magistro

Johanne, filio Gegus, et fratribus suis transmissas exhibuisset, ipseque Mychael, visis ipsis literis ac continentis earundem sibi per ipsum hominem nostrum seriatim expositis respondisset eo modo, ut ipse, in premissis factis absque domino suo respondere non valeret, sed easdem literas vestre celsitudinis preceptorias prefato domino suo destinaret, medio cum tempore populos ad dictum castrum pertinentes ab usufructuum et utilitatum perceptione possessionum et possessionariorum iurium predicatorum magistri Johannis et fratrum suorum prohiberet, et ut etiam iidem nobiles ab usu earundem iobagiones eorum deberent prohibere.

Datum feria quarta proxima ante festum beate Margarethe virginis ac martyris, anno prenato.

Preainălțatului lor stăpîn Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, capitlul bisericii Transilvaniei rugăciuni întru Domnul cu veșnică credință.

Am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea Înălțimii voastre cu acest cuprins: *«Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 17 iunie 1370, nr. 521»*.

Noi, așadar, dorind să dăm ascultare poruncilor Înălțimii voastre, precum sîntem datori, am hotărît să trîmitem spre împlinirea poruncii voastre de mai sus, pe omul nostru potrivit, (pentru aceasta) pe chibzuitul bărbat, domnul Emeric, preot din strana pomenitei noastre biserici. Acesta, întorcîndu-se apoi la noi și fiind întrebat de noi, ne-a spus că vinerea de curînd trecută¹ s-a dus în satul numit Unguraș ce ține de pomenita cetate Unguraș și, negăsind pe sus-zisul Nicolae, fiul lui Petru, a arătat locuitorului său Mihail cealaltă sus-zisă scrisoare a voastră, trimisă lor pentru magistrul Ioan, fiul lui Gegus, și pentru frații săi, și după ce a văzut Mihail această scrisoare, și (după ce) i-au fost lămurite pe rînd cele cuprinse în ea de către omul nostru, a răspuns că el, fără stăpînul său, nu poate da un răspuns cu privire la cele de mai sus, dar că va trimite acea scrisoare de poruncă a Înălțimii voastre sus-zisului său stăpîn; și că pînă atunci va opri pe oamenii ce țin de zisa cetate, de la culegerea roadelor și folosințelor moșiilor și drepturilor de moșie ale sus-zisului magistru Ioan și ale fraților săi, dar că și acești nobili trebuie să-i oprească (și ei) pe iobagii lor de la folosirea ațelor (moșii).

Dat în mîrcurea dinaintea sărbătorii fericitei fecioare și mucenice Margareta, în anul de mai sus.

Arh. Naț. Magh., Dl.

Orig. hîrtie, cu pecete rotundă din ceara albă apicăată pe verso.

EDIȚII: Ub., II, p. 352—353.

¹ 5 iulie.

Nos, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, tenore praeſenciũ significamus quibus expedit universis, quod cum nobilis domina consors comitis Stephani, filii Geubul de Selymberg, filia videlicet quondam Ornoldi, Margaretha vocata, per certum hominem

et nuncium suum ad nos destinatum, nos petivisset, ut quia tum propter loci distanciam tum etiam propter sexus fragilitatem coram nobis comparere non posset, ob hoc nos hominem nostrum idoneum, coram quo ipsa intencionem suam aperiret et sua negocia disponderet, ad ipsam transmitteremus.

Nos itaque petitionibus huiusmodi ipsius nobilis domine Margarethe iustis ac legitimis annuentes, hominem nostrum idoneum, videlicet fratrem Nicolaum, presbiterum, socium nostrum, ad audiendum confessionem eiusdem domine vice nostra duximus transmittendum. Qui, demum ad nos reversus retulit nobis, per nos requisitus, quod ipse, feria tertia proxima ante festum beati Benedicti confessoris ad predictam villam Selymberg, in qua ipsa domina personalem faceret residentiam, personaliter accessisset, ubi eadem nobilis domina, coram ipso et coram aliis probis viris et dominabus in testimonium vocatis personaliter astando, porcionem suam possessionariam quam haberet in possessione Kysenyd vocata, videlicet in medietate eiusdem possessionis Kysenyd, ipsam de iure contingentem, dedisset, legasset et commisisset pro remedio anime sue et parentum suorum honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, omni eo iure, quo per ipsam et per predecessores suos hactenus eadem habita exstitisset et possessa, perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam et habendam, nullo penitus contradictore sibi in hac parte obviante.

Prout hec omnia idem homo noster personaliter astando per prefatam nobilem dominam Margaretham, consortem ipsius comitis Stephani, sponte, narrata et disposita fuisse et esse retulit et dixit coram nobis.

Datum feria quarta proxima ante festum beate Margarethe virginis ac martyris, anno domini M^o CCC^o LXX°.

Noi, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur,¹ prin cuprinsul (scrisorii) de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine, că deoarece nobila doamnă, soția camitelui Ștefan, fiul lui Geubul de Șelimbăr, anume fiica răposatului Arnold, numită Margareta, prinț-un om anume și vestitor al său, trimis la noi, ne-a cerut ca, întrucât, atât din pricina depărtării locului, cât și din pricina slăbiciunii firii femeiești, nu se poate înfățișa înaintea noastră, noi să-i trimitem omul nostru potrivit, în fața căruia să-și destăinuiască gândul său și să-și rânduiască treburile sale.

Noi, așadar, incuviințind această dreaptă și legiuită cerere a numitei nobile doamne Margareta, am hotărât să trimitem din partea noastră, spre a asculta mărturisirea acelei doamne, pe omul nostru potrivit, și anume pe fratele Nicolae preotul, soțul nostru. Acesta, întorcându-se apoi la noi, întrebat de noi, ne-a spus că în marțea dinaintea sărbătorii fericitului Benedict Mărturisitorul¹, s-a dus însuși în sus-zisul sat Șelimbăr, în care acea doamnă își are locuința sa, și acolo zisa doamnă, stînd ea însăși în fața lui și a altor bărbați cinstiți și doamne, chemați spre mărturie, a dat, a lăsat prin testament și a încredințat, pentru mîntuirea sufletului ei și al părinților ei cinstitului capitu al bisericii Transilvaniei bucată sa de moșie, pe care o avea în moșia numită Singătin, adică în jumătatea acelei moșii Singătin și care de drept ține de dinșa, ca să o stăpînească, s-o țină și s-o aibă pe veci și nestrămutat cu tot dreptul cu care au avut-o și au stăpînit-o pînă acum și ea și înaintașii ei, neivindu-se nici un împotrivor în această privință, așa pre-

cum ne-a dat seama și a spus înaintea noastră omul nostru care a fost acolo, el însuși, de față, că toate acestea au fost și sînt spuse și rînduite de bună voie, de către pomenita nobilă doamnă Margareta, soția celui comite Ștefan.

Dat în miercurea dinaintea sărbătorii fericitei fecioare și mucenice Margareta, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița I, nr. 190.

Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.

Orig. perg., cu pecete rotundă din ceară albă, aplicată pe verso.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 353—354.

REGESTE: *Tört. Tár.*, 1889, p. 768, Beke, *Erd. kápt.*, nr. 190.

---

¹ 19 martie.

532

1370 iulie 13, Vișegrad

Ludouicus, dei gratia rex Hungarie, Pólonie, Dalmatie, etc. memorie commendamus quod nos pro fidelitatibus et fidelium servitiorum meritis magistri Thome, filii Ladislai de Berenth, comitis Bihor¹, necnon castellani de Sempthe, per magnificum principem dominum Ladislaum, ducem Opulie, consanguineum et palatinum nostrum deputati, quibus ipse sicut in ipsius domini sui officio seu castellanatu constitutus, sic etiam de sue nobilitatis industria mitissime placaret et nunc placat nostram maiestatem, eidem magistro Thome ac per eum, Nicolao, Stephano, et Ioanni fratribus suis, filiis scilicet iamdioti Ladislai de Berenth, ipsorum heredibus et legitimis successoribus de potestate nostra regia et gratia speciali duximus annuendum, ut ipsi in omnibus et ubique habitis ac quomodocunque vocitatis possessionibus ipsorum patibulum et alia quolibet tormentorum ingenia erigendi, instaurandi et tenendi, furesque, necnon latrones ac alios quoslibet malignos homines, quos videlicet in suis propriis possessionibus, terris et metis in opere manifeste nocivitatibus apprehendere poterunt, suspendendi, decollandi, dismembrandi, mutillandi et aliis, iuxta exigentiam culpabilitatis huiusmodi hominum malignorum et nocivorum, penis tormentandi seu enecandi plenam, liberam et securam habeant perpetuis temporibus facultatem, harum sub nostro secreto sigillo testimonio literarum, quas sub maiori sigillo nostro privilegialiter emanari faciemus, dum fuerint nobis reportate.

Datum in Visegrad, in die beate Margarete virginis et martiris anno domino² M^o CCC^o LXX^{mo}.

Comissio³ domini regis facta ad petitum ducis Opulie.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Poloniei, Dalmației etc. dăm de știre că noi, pentru faptele de credință și vrednicia slujbelor credincioase ale magistrului Toma, fiul lui Ladislau de Berenth, comite de Bihor și castelan de Sempthe rînduit de măritul principe, domnul Ladislau, ducele de Oppeln, ruda și palatinul nostru, (fapte) prin care el, așa precum (ne-a mulțumit) aflîndu-se în slujba stăpînului său, adică în dregătoria de castelan, tot astfel a mulțumit prea bine și mulțumește și acum pe Măria noastră prin hărnicia nobleței sale din puterea noastră regească și milostivirea noastră osebită, am hotărît prin

mărturia acestei scrisori {dată} sub pecetea noastră cea de taină să îngăduim acelui magistru Toma și prin el lui Nicolae, Ștefan și Ioan, frații săi, adică fiii zisului Ladislau de Berenth {și} moștenitorilor și urmașilor lor legiuiri, ca ei, pe toate moșiile lor, oriunde le-ar avea și oricum s-ar chema, să aibă pe veci dreptul deplin, slobod și neatins de a ridica, înființa și ține spinzurătoare și alte unelte de caznă, și de a spinzura, tăia capul, îmbucătăți, ciunti și chinui cu alte pedepse, sau ucide, pe hoții și tîlharii și pe oricare alți oameni răi, pe care anume îi vor putea prinde dovediți în fărâdelegi, pe moșiile, pămînturile și în hotarele lor, după cum cere vina acestui fel de oameni răi și primejdioși. Iar cînd ne va fi înapoiată această {scrisoare} vom pune să fie dată în chip de privilegiu, cu pecetea noastră cea mare.

Dat la Vișegrad, în ziua fericitei fecioare și mucenice Margareta, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Porunca domnului {nostru} regele dată la cererea ducelui de Oppeln.

Arh. Naț. Magh., DL., Arh. fam. Fáján.

Orig.

EDIȚII: Fejér, IX/4, p. 229—230.

¹ Corect: *Bihoriensis*.

² Corect: *domini*.

³ Corect: *commissio*.

Nos, Ladislaus, dux Opulie¹, Hungarie palatinus et iudex Comanorum, memorie commendamus quod in congregacione nostra generali, universitati nobilium de Zathmar et de Vgacha comitatum, feria quinta proxima post quindenam festi Nativitatis beati Johannis prope civitatem Zathmariensem celebrata, discretus vir, dominus Briccius, venerabilis in Christo patris, domini Demetrii, episcopi ecclesie Transilvane, pro eodem domino episcopo cum litteris procuratoriis eiusdem de medio aliorum exurgendo, proposuit eomodo, quod medietas possessionis Zakol vocate, Elye, in comitatu Zathmariensi esset et existeret, quam ipse Elyas non in ipso comitatu Zathmariense, sed in comitatu de Zabolch semper esse et fuisse diceret; et hoc vicecomitibus et iudicibus nobilium dictorum comitatum constaret evidenter; petens nos cum instantia, ut iidem vicecomites et iudices nobilium, iuratique assessores predictorum comitatum, qualem de premissis scirent veritatem, per nos requisiti facerentur. Cumque nos eosdem vicecomites et iudices nobilium iuratosque assessores prelibatorum comitatum ad fidem eorum deo debitam fidelitatemque domino nostro regi sueque corone regie pro dicenda veritate et iustitia observanda, tacto vivifice crucis ligno, nobis prestitam, super premissis requisitos habuissemus, iidem vicecomites et iudices nobilium iuratique assessores prenotatorum comitatum ad prescriptam fidem eorum nobis prestitam, super premissis unanimi et concordii testificatione taliter affirmarunt, quod portio possessionaria dicti Elye², videlicet medietas diete possessionis³ in prescripta possessione Zakol habita, ad comitatum Zathmariensem pertineret et nunc deberet pertinere. In quorum assertionis testimonium, presentes litteras nostras patentes eidem duximus concedendas.

Datum septimo die congregationis nostre predictae, in loco antedicto, anno domini Millesimo CCC^{mo} septuagesimo.

Noi, Ladislau, ducele de Oppeln, palatinul Ungariei și judele cumanilor, dăm de știre că în adunarea generală ținută aproape de orașul Satu Mare, în joia de după cîvîndenele sărbătorii nașterii fericitului Ioan (Botezătorul)¹ cu obștea nobililor din comitatele Satu Mare și Ugocea, chibzuitul bărbat domnul Briccius, (împuternicitul) vrednicului de cinste întru Hristos părinte și domn Dumitru, episcopul bisericii Transilvaniei, ridicîndu-se din mijlocul celorlalți pentru pomenitul domn episcop cu scrisoare de împuternicire din partea lui, a spus așa: că jumătatea din moșia numită Zakol a lui Ilie este și se află în comitatul Satu Mare, (jumătate) despre care Ilie zice că este și a fost totdeauna, nu în comitatul Satu Mare, ci în comitatul de Szabolcs, și că acest lucru îl știu sigur vicecomiții și juzii nobililor din zisele comitate, cerîndu-ne cu stăruință ca noi să întrebăm pe pomeniții vicecomiți, pe juzii nobililor și pe asesorii jurați din mai sus zisele comitate ce știu că este adevărat cu privire la cele de mai sus; și cînd noi am întreat pe pomeniții vicecomiți, pe juzii nobililor și pe asesorii jurați din pomenitele comitate cu privire la cele de mai sus, pe credința lor datorată lui Dumnezeu și pe supunerea către domnul nostru, regele, și către sfînta sa coroană regească, mărturisită nouă cu mînă pe lemnul crucii de viață dătătoare (și jurînd) că vor spune adevărul și vor păzi dreptatea, vicecomiții și juzii nobililor, ca și asesorii jurați ai pomenitelor comitate, pe credința lor de mai sus, mărturisită nouă, ne-au adevărit, cu privire la cele de mai sus, într-o împreună și într-un glas mărturisire așa, că parte de moșie a zisului Ilie, adică, jumătatea din zisa moșie, cuprinsă în pomenita moșie numită Zakol, ține și trebuie și acum să țină de comitatul Satu Mare. Spre mărturia acestei adevăriti, am hotărît a le da lor scrisoarea noastră deschisă de față.

Dat în a șaptea zi a adunării noastre mai sus zise, în locul mai sus zis, în anul Domnului o mie trei sute șapte zeci.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, fasc. 7, nr. 52.

Orig., hîrtie, urme ale peceții aplicate pe verso.

REGESTE: Szeredai, *Series*, p. 110—1111; Beke, *Erd. kápt.*, nr. 191.

¹ Cuvînt repetat.

² Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.

³ Urmează: *dicti Elie*, șters de aceeași mînă.

⁴ 11 iulie.

534

1370 iulie 17, (lingă) Satu Mare

Ladislau, palatinul Ungariei, adevărește că în numele lui Ubul, s-a prezentat fiul lui Ladislau de Semjen, cu scrisoare de împuternicire din partea conventului din Lelez, denumind apărătorii într-o pricină.

Arh. Naț. Magh., DL., Arh. fam. Kállay, nr. 1 557.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă.

REGESTE: Kállay, II, p. 152, nr. 1 644.

Capitulul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că potrivit poruncii aceștia din 24 februarie 1370, (Buda, nr. 475) a trimis pe canonicul Nicolae, prepozitul bisericii celei mici a fecioarei Maria (din Oradea) ca om de mărturie la împărțirea moșiilor Zughalum, Chukmeu, Iraz și Beken, între Toma, fiul lui Dominic, Nicolae, fiul lui Ladislau, și Ioan, fiul lui Aynard.

Arh. Naț. Magh., DL, Arh. fam. Csáky, pachet 339, nr. 1,
Orig. perg. în parte rupt, cu resturi de pecete atârnată cu șnur.
EDIȚII: Csáky. I, 1. p. 129—132 (cu data greșită: 16 iulie 1370).

Papa Urban al V-lea îndeamnă pe mai mulți prelați și demnitari din Ungaria, printre care Dumitru, episcopul Transilvaniei, și Emeric, voievodul Transilvaniei, să intervină pe lângă Ludovic I, regele Ungariei, ca acesta să ajute biserica romană împotriva dușmanilor săi.

Arh. Vat. Reg. Vat., an. VIII, fol. 129.
Orig. hirtie.
EDIȚII: Theiner, *Mon. Hist. Hung.*, II, p. 99.

Nos, Ladislaus, dux Opulie, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum, memorie commendamus quod in congregacione nostra generali universitati nobilium Zathmariensis et de Wgacha comitatum, feria quinta proxima post quindenae festi Nativitatis beati Johannis Baptiste, prope civitatem Zathmariensem celebrata, magister Ladislaus, filius Simonis de Karul, de medio aliorum exurgendo proposuit tali modo, quod possessio Zopay in comitatu Zathmariensi habita, esset terra monasterii dicti Kapplyan et omni veritatis tramite ad ipsum deberet pertinere, et hoc vicecomiti iudicibus nobilium iuratisque assessoribus dicti comitatus Zathmariensis constaret evidenter, petens nos cum instancia, ut iidem vicecomes iudices nobilium, iurati assessores predicti comitatus qualem de premissis scirent veritatem per nos requisiti faterentur.

Cumque nos eosdem vicecomitem, iudices nobilium, iuratosque assessores memorati comitatus ad fidem eorum deo debitam fidelitatemque domino nostro regi sueque sacre corone regie conservandam pro dicenda veritate et iusticia observanda tacto vivifice crucis ligno nobis prestitam super premissis requisitos habuissemus, iidem vicecomes iudices nobilium et iurati assessores sepedicti comitatus ad prescriptam fidem eorum nobis prestitam unanimi et concordii testificacione taliter affirmarunt, quod prescripta terra Zopay prescripti monasterii Kapplyan dicti foret et ad ipsum omni iure pertinere deberet. In cuius assencionis testimonium presentes literas nostras patentes duximus concedendas.

Datum octavo die congregacionis nostre predictae, in loco memorato, anno domini M^{mo} CCC^{mo} septuagesimo.

Noi, Ladislau, duce de Oppeln, palatinul regatului Ungariei și jude al cumanilor, facem cunoscut că în adunarea noastră obștească ținută lângă orașul Satu Mare, în joia de după a cincisprezecea zi de la sărbătoarea nașterii fericitului Ioan Botezătorul¹ cu obștea nobililor din comitatele Satu Mare și Ugocea, magistrul Ladislau, fiul lui Simion de Carei, ridicându-se din mijlocul celorlalți, a spus astfel: că moșia Zopay aflătoare în comitatul Satu Mare, este a mănăstirii numite Căpleni și, după toată calea adevărului, trebuie să țină de acea mănăstire, și acest lucru e cunoscut în chip neîndoios vicecomitelui și juzilor nobililor, cât și asesoriilor jurați ai zisului comitat Satu Mare, rugându-ne, totodată, cu stăruință ca, întrebați de noi, pomeniții vicecomite, juzi ai nobililor și asesori jurați ai sus-zisului comitat să mărturisească adevărul așa cum îl știu cu privire la cele de mai sus.

Iar după ce noi i-am întrebat pe acel vicecomite, juzi ai nobililor și asesori jurați ai pomenitului comitat pe credința lor datorată lui Dumnezeu și pe credința ce trebuie s-o păstreze regelui nostru și sfintei coroane regești, întărită în fața noastră prin jurământul făcut prin atingerea lemnului crucii de viață dătătoare, de a spune adevărul și a păzi dreptatea, acel vicecomite, juzi ai nobililor și asesori jurați ai des-pomenitului comitat, pe sus-zisa lor credință jurată nouă, cu toții într-un glas și deopotrivă ne-au dat mărturie astfel: că acel pământ Zopay este al pomenitei mănăstiri Căpleni și că după tot dreptul trebuie să țină de ea.

Spre mărturia celor spuse, am hotărât să dăm această scrisoare deschisă a noastră.

Dat în a opta zi a sus-zisei noastre adunări, în locul pomenit, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh., Arh. fam. Károlyi, lada 10, nr. 10.

Orig. perg. cu urme de pecete pe verso.

EDIȚII: *Károlyi*, I, p. 315—316.

---

¹ 11 Iulie.

Nos, magister Johannes, archidiaconus Themesyensis et vicarius, reverendi in Christo patris ac domini, domini Dominici, dei et apostolice gracia episcopi ecclesie Chanadiensis, in spiritualibus generalis, memorie commendamus tenore presencium significantes quibus expedit universis quod cum nobiles domine Katherina, videlicet relicta condam Pauli, filii Kyliani de P(onazfalw)¹ Elizabetha relicta Pauli, filii Laurencii, filie videlicet condam nobilis domine Panga vocate, filie Petri dicti Wadon² de Partas, item Barbara et Elena, filie condam domine Elisabeth, similiter filie Petri antedioti, necnon Andreas et Nicolaus, filii Symonis, ac filii alterius domine Elisabeth (...)³, filie Petri prenotati, de et super quarta filiali prediotarum nobilium dominarum filiarum Petri matrum suarum in possessionibus Partas videlicet supradicta ac Peturlaka et aliis eiusdem Petri possessionibus, ipsi iuxta regni con-

suetudinariam legem debita, Jacobum, filium predicti Petri Bodon, nominati in nostri presenciam legitime traxissent in causam ipsaque causa diversis prorogacionum cautelis intervenientibus ad octavas festi Nativitatis beati Johannis baptiste proxime nunc preteritas, prorogata extitisset, ipsis tandem octavis occurrentibus et predictis partibus coram nobis personaliter adherentibus, quia nos auditis hinc et inde dictarum parcium propositiōibus et allegacionibus evidenter comperimus predictas nobiles dominas filias Petri, sorores videlicet Jacobi antedicti, hominibus impossessionatis matrimonialiter traditas extitisse et ob hoc predictam quartam dominarum predictarum iuxta regni consuetudinem, eisdem cum possessionibus extradari debere, nobis et aliis partibus nobiscum in iudicio sedentibus videbatur.

Idcirco unacum eisdem nostris assessoribus adiudicando commissimus predictis partibus presentibus acceptantibus eomodo ut homo noster specialis inferius denotandus per nos specialiter ad infrascripta destinatus, die dominica proxima post octavas supradictas et aliis diebus subsequentibus adhuc que congruentibus ad facies possessionum Thothpartas videlicet et Magyarpartas ac Peturlaka vocatarum ac aliarum possessionum predicti Jacobi Bodon nominati, si que apud manus ipsius reperte forent, vicinis et commetaneis earundem legitime convocatis et predictis partibus vel earum legitimis procuratoribus presentibus, accedendo, easdem in quatuor partes rectas et coequales divideret ac tandem unam ipsarum quatuor parcium in uno loco preallegatis nobilibus dominabus ac Andree et Nicolao filiis Symonis ratione quarta filialis predictarum nobilium dominarum matris⁴ earundem, sororum videlicet Jacobi supradicti, statueret et committeret cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis perpetuo in filios filiorum possidendas, tenendas et habendas, contradiccione ipsius Jacobi et aliorum quorumlibet non obstante.

Et dum tandem hominem nostrum specialem, videlicet Gregorium presbiterum, capellanum nostrum, ad peragenda supradicta misissemus. Idem demum ad nos rediens nobis retulit in hunc modum, quod ipse predicta die dominica et quibusdam aliis diebus sequentibus ad facies dictarum possessionum vicinis et commetaneis suis universis legitime convocatis, unacum predictis partibus personaliter inibi adherentibus ac aliis probis et nobilibus viris, accessisset et ibi in ipsius hominis nostri presenciam preallegatus Jacobus per reformationem et amicabilem compositionem proborum et nobilium virorum inibi existentium, quandam possessionem suam, Thothpartas supradictam cum omnibus utilitatibus suis terris videlicet arabilibus, usualibus et campestribus usque ad quandam aquam Kamad vocatam, item pratis seu fenetis, silvis, nemoribus, aquis, aquarumque decursibus, necnon molendinis seu locis molendinorum et aliis quibuslibet suis pertinenciis ad ipsam qualitercumque spectare debentibus sub eisdem metis quibus hactenus habita fuisset et possessa supranominatis nobilibus dominabus et filiis Symonis pro quarta puellari dominarum sororum suarum predictarum dedisset, donasset et assignasset, necnon statuisset perpetuo in filios filiorum heredumque suorum per successores irrevocabiliter possidendam, tenedam et habendam.

Ipsaque nobiles domini⁵ (Andreas et Nicolaus)⁶ filii Symonis supranominati de dicta possessione Thothpartas vocata pro dicta sua quarta contenti eundem Jacobum super eadem expeditum, dimississent et solum, ac tandem predicta domina Katherina pro se personaliter et pro

domina Elizabeth, sorore sua supradicta, necnon Andreas prenotatus similiter pro se et pro Nicolao, fratre suo antedicto, ac etiam Georgius, filius Kyliani, procurator legitimus, cum sufficientibus literis procuratoriis honorabilis capituli ecclesie supradicti pro dominabus Barbare et Elena, supradictis, dimiserunt peremnaliter quietum coram nobis.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes literas nostras privilegiales emanari fecimus pendentisque sigilli nostri munimine roborari.

Datum Chanadini, feria sexta proxima ante festum beate Marie Magdalene, anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo.

Noi, magistrul Ioan, arhidiaconul de Timiș și vicar general în cele duhovnicești al vrednicului de cinstire întru Hristos părinte și domn, domnul Dominic, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic episcop al bisericii de Cenad, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut și dăm de știre tuturor cărora se cuvine că deoarece nobilele doamne anume Ecaterina, văduva răposatului Pavel, fiul lui Kylian din Ponoșfalwa, Elisabeta, văduva lui Pavel, fiul lui Laurențiu, fiicele răposatei nobile doamne numite Panga, fiica lui Petru zis Badon de Partoș, de asemenea Barbara și Elena, fiicele răposatei doamne Elisabeta, de asemenea fiica sus-zisului Petru, precum și Andrei și Nicolae, fiii lui Simion și fiii celeilalte doamne Elisabeta (...) fiica sus-zisului Petru, au tras legiuin în judecată înaintea noastră, pe Iacob, fiul sus-zisului Petru numit Bodon, în legătură cu pătrimea cuvenită ca fiice sus-ziselor nobile doamne, fiicele lui Petru, după dreptul obișnuielnic al țării, din moșiile mamelor lor, anume sus-zisa (moșie) Partoș și din Peturlaka și din celelalte moșii ale aceluiași Petru (și întruclăt) această pricină după felurite amânări, a fost mutată la octavele acum trecute ale sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul⁷, venind în sfârșit acele octave și stînd sus-zisele părți înseși înaintea noastră, întruclăt noi ascultînd și de o parte și de alta spusele și declarațiile ziselor părți, am aflat lămurit că sus-zisele nobile doamne, fiicele lui Petru și surorile sus-zisului Iacob, au fost măritate cu niște oameni fără avere și de aceea ni s-a părut nouă și celorlalți care au stat cu noi la judecată că trebuie să li se dea potrivit obiceiului țării, sus-zisa pătrime cuvenită fiicei a ziselor doamne din acele moșii.

Drept aceea, am hotărît prin judecată, împreună cu cei ce au stat cu noi în scaunul de judecată, amintiți mai sus, și cu încuviințarea sus-ziselor părți care erau de față, ca omul nostru osebit, care va fi numit mai jos. trimis de noi anume pentru cele de mai jos, mergînd în duminica de după sus-zisele octave⁸ și în celelalte zile următoare, cîte vor trebui pentru aceasta la moșiile numite Thothpartas și Magyarpartas și Peturlaka, cît și la alte moșii ale sus-zisului Iacob numit Bodon, care s-ar găsi în mîinile sale, chemînd după lege pe vecinii și megieșii acestora și de față cu sus-zisele părți sau cu împuterniciții lor legiuinți, să le împartă în patru părți drepte și deopotrivă și apoi una din acele patru părți, într-un loc s-o încredințeze și s-o dea în stăpînirea sus-ziselor nobile doamne și lui Andrei și Nicolae, fiii lui Simion, drept a patra parte cuvenită ca fiică mamei sus-ziselor nobile doamne, adică acelor surori ale sus-zisului Iacob, cu toate foloasele lor și toate cele ce țin de ele, ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă pe veci, întru fiii fiilor lor, fără a ține seamă de împotrivirea aceluia Iacob și a oricăror altora.

Și, după ce am trimis pe omul nostru osebit, anume preotul Gri-gore, capelanul nostru spre a împlini cele de mai sus, acesta întorcându-se apoi la noi ne-a spus așa: că el, în sus-zisa duminică și în alte zile următoare s-a dus la zisele moșii și chemînd după lege pe toți vecinii și megieșii lor împreună cu sus-zisele părți care au venit acolo înșile și cu alți bărbați cinstiți și nobili și acolo, în fața omului nostru, sus-zisul Iacob, prin împăciuirea și mijlocirea prietenească a bărbaților cinstiți și nobili care erau acolo, a dat, a dăruit și a hărăzit, precum și a trecut în stăpînire sus-ziselor nobile doamne și fiilor lui Simion drept a patra parte <cuvenită> ca fiice sus-ziselor doamne, surorile sale, moșia sa sus-zisă Thothpartas, cu toate folosințele sale, anume pămînturi de arătură, de folosință și cîmpuri, pînă la o apă numită Kamad, de asemenea livezile sau fînațele, pădurile, dumbrăvile, apele și cursurile de ape, precum și morile sau locurile de moară și altele de orice fel care țin de ea și trebuie să țină <de ea> în vreun chip, între aceleași hotare între care a fost ținută și stăpînită pînă acum, spre a o stăpîni și a o ține pe veci, intru fiii fiilor lor și urmașii moștenitorilor lor.

Acele nobile doamne și <Andrei și Nicolae>, fiii sus-numitului Șimion, mulțumiți cu așa-zisa patrimă a lor din moșia numită Thothpartas, l-au descărcat și l-au socotit plătit pe acel Iacob, cu privire la aceasta; iar apoi, sus-zisa doamnă Ecaterina, pentru ea însăși și pentru sus-zisa doamnă Elisabeta, sora sa, precum și sus-numitul Andrei, de asemenea pentru el și pentru Nicolae, zisul său frate, și Gheorghe, fiul lui Kylian, imputernicitul legiuit pentru sus-zisele doamne Barbara și Elena, cu scrisoare de împuternicire îndestulătoare a cînstului capitu al bisericii sus-zise, l-au socotit plătit pe veci, înaintea noastră.

Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am pus să se dea scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea pecetii noastre atîrnate.

Dat la Cenad, în vinerea dinaintea sărbătorii fericitei Maria Magdalenă, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh. Dl. 44 482.

Transumpt în actul palatinului Ladislau de Gara, din anul 1447.

EDIȚII: *Ortvay*, I, p. 116—118.

¹ Lacună în text.

² Astfel în text.

³ Lacună în text.

⁴ Corect: *matrum*.

⁵ Corect: *domine*.

⁶ Intregit pe baza contextului.

⁷ 1 iulie.

⁸ 7 iulie.

Nos, Ladislaus, dux Opulie, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum, memorie commendamus quod nobilis domina, Clara vocata, filia Georgii, filii Andree de Rakamaz, ab una, item magistri Ladislaus et Georgius, filii Johannis, filii Briccii, et Petrus, filius Leukus de Batur, coram nobis personaliter constituti, per eandem dominam confes-sum extitit oraculo vivevocis et relatum quod ipsa supra¹ iure suo quartali ac doțe et rebus parorphanalibus² nobilis domine, Katus vocate, ma-

tris sue, relictæ dicti Georgii, filii Andree, sibi de possessionariis porcionibus condamnati dicti Georgii, filii Andree, in possessionibus Zanyzlou, Abraam, Enchen, Adoni, Leta, Rakamaz, Venchelleu, Bwd et Karuŭ vocatis, sibi iuxta regni consuetudinem provenire debentibus, erga manus dictorum magistrorum Ladislai et Georgii, filiorum Johannis, filii Briccii, et Petri, filii Leukus, habitis, ratione quarum ipsa, in presenti congregacione nostra generali universitati nobilium Zathmariensis et de Vgacha comitatum, feria quinta proxima post quindenae festi Nativitatis beati Johannis Baptiste, prope civitatem Zathmariensem celebrata, litem suscitare intendisset, ad humilimam³ supplicaturam petitionem quamplurimorum proborum et nobilium virorum, pro ipsis filiis Johannis et Petro, filio Leukus, intercedencium, eosdem Ladislaum et Georgium, filios Johannis, et Petrum, filium Leukus, super dictis, iure quartali ac dote et rebus parorphanalibus², reddidisset et commisissent expeditos; ymmo reddidit et commisit coram nobis.

E converso autem, iidem Ladislaus et Georgius, filii Johannis, et Petrus, filius⁴ Leukus, in recompensam et satisfaccionem premissorum iurium quartalium ac dotaliciorum aliqualem, quinquaginta quatuor florenos, quemlibet florenum viginti octo grossis computando, pure et simpliciter, absque nona et decima partibus, in octavis festi Nativitatis beate virginis nunc venturis, coram capitulo ecclesie Waradiense solvere assumpsissent et assumpserunt nostri in presenciam; ita videlicet quod medietatem dictorum quinquaginta quatuor florenorum, videlicet viginti septem florenos iidem Ladislaus et Georgius, filii Johannis, aliam vero medietatem prescriptorum quinquaginta quatuor florenorum, similiter viginti septem florenos, idem Petrus, filius Leukus, eidem domine solvere deberent atque tenerentur, penam dupli incurrerent si secus facerent in solutione antedictæ.

Datum decimo die congregacionis nostre predictæ, in loco memorato, anno domini M^{mo} CCC^{mo} septuagesimo.

(*Pe verso, în colțul din dreapta, de a altă mină contemporană:*) Johannes de Pilis.

Noi, Ladislau, ducele de Oppeln, palatinul regatului Ungariei și jude al cumenilor, dăm de știre, că înfățișându-se înșiși, înaintea noastră, nobila doamnă, numită Clara, fiica lui Gheorghe, fiul lui Andrei de Rakamaz, pe de o parte și (pe de alta), magistrii Ladislau și Gheorghe, fiii lui Ioan, fiul lui Bricciu, și Petru, fiul lui Leukus de Batur, ni s-a mărturisit și ni s-a spus, prin viu grai, de aceeași doamnă, că ea a socotit, în ceea ce privește dreptul său de pătrime, ce i se cuvine ca fiică, precum și zestrea și darurile de nuntă ale nobilei doamne numită Katus, mama sa, văduva zisului Gheorghe, fiul lui Andrei, ce trebuie, potrivit obiceiului țării, să ajungă la ea din părțile de moșie ale răposatului suszislui Gheorghe, fiul lui Andrei, din moșiile numite Sanislău, Abram, Enchen, Adoni, Leta, Rakamaz, Venchelleu, Bud și Carei, aflate (acum) în mâinile zișilor magistri Ladislau și Gheorghe, fiii lui Ioan, fiul lui Bricciu, și ale lui Petru, fiul lui Leukus, cu privire la care, ea avusese de gând să pornească pricină în adunarea noastră obștească de față, ținută lângă orașul Satu Mare, în joia de după cvindenele sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul⁵ cu obștea nobililor din comitatele Satu Mare și Ugocea, (dar) la preaplecata cerere și rugămintă a mai multor bărbați cinstiți și nobili, care au mijlocit pentru fiii lui Ioan și pentru Petru, fiul lui Leukus, i-a lăsat descărcați pe aceiași Ladislau și Gheor-

ghe, fiii lui Ioan, și pe Petru, fiul lui Leukus, cu privire la <cele> suszise, dreptul de învoială, zestrea și darurile de nuntă, ba chiar îi lasă <și> înaintea noastră.

Iar pe de altă parte, aceiași Ladislau și Gheorghe, fiii lui Ioan, și Petru, fiul lui Leukus, s-au legat să plătească la octavele curind viitoare ale sărbătorii Nașterii fericitei Fecioare⁶, înaintea capitlului bisericii Oradiei, ca o oarecare răsplată și îndestulare a sus-ziselor drepturi ale pătrimii cuvenite ca fiică și a darurilor de nuntă, cincizeci și patru de florini, socotind fiecare florin cu douăzeci și opt de groși, de-a dreptul și fără înconjur, și fără părțile a noua și a zecea; și se leagă și înaintea noastră, anume așa, că acei Ladislau și Gheorghe, fiii lui Ioan, vor trebui și vor fi ținuți datori să plătească acelei doamne jumătatea zișilor cincizeci și patru de florini, adică douăzeci și șapte de florini, iar cealaltă jumătate din sus-insemnații cincizeci și patru de florini, de asemenea douăzeci și șapte de florini, să-i plătească numitul Petru, fiul lui Leukus, și dacă vor face altfel cu privire la plata înainte zisă, să cadă sub pedeapsa plății îndoite.

Dat în a zecea zi a adunării noastre suszise, în locul pomenit, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

<Pe verso, în colțul din dreapta, de o altă mină contemporană:>
Ioan de Pilis.

Arh. Naț. Magh. Dl. 52 158. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete inelară de închidere aplicată pe verso.
REGESTE: Kállay, II, p. 152, nr. 1645.

¹ Urmează cuvîntul: *facto*, tăiat de aceeași mină.

² Astfel în orig.

³ Corect: *humillimam*.

⁴ Urmează cuvîntul: *filius*, tăiat de aceeași mină.

⁵ 11 iulie.

⁶ 15 septembrie.

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presencium quibus expedit universis quod Mychaele, filio Pauli de Haranglab, pro se personaliter et pro Jacobo ac Georgio, filiis suis, quorum honus¹ et gravamen, si in infrascripti compositione stare nollent, ad se assumpendo, ab una, ac nobilis domina, Anna vocata, filia condam Dominici, filii Bezter de eadem, parte ex altera, coram nobis personaliter constitutis, confessum extitit per eosdem viva voce et relatum quod ipsi in facto iurium quartenarorum¹ ipsius domine, iuxta formam gracie regie in possessionibus paternis ipsam contingencium, propter bonum pacis ac concordie unionem taliter concordassent quod medietatem possessionis Galfolwa vocate ex alia parte ryuuli¹, in medio ipsius ville curentis², a parte orientali, que porcio eiusdem Dominici, filii Bezter, extitisset, computatis ad hoc quinque mansionibus, in quibus iobagiones iuxta morem aliorum iobagionum possent commorari, eidem nobili domine pro rebus suis paraffernalibus¹, deputatis, videlicet totam medietatem ipsius possessionis Galfolwa, cum quadam vinea similiter ipsius Dominici in monte de eadem Galfolwa habita, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis, videlicet terris arabilibus, silvis, nemoribus, pratis seu fene³is, aquis, pisscinis¹ et quibuslibet ad eandem medietatem possessionis spectantibus,

exceptis solummodo molendinis et locis molendinorum, que(qui)dem³ Mychael vel sui heredes haberent nunc vel in futurum possent edificare, in quibus eadem domina porcionem habere non deberet, idem Mychael cum filiis suis predictis eidem domine dedissent et contulissent, perpetuo et irrevocabiliter possidend(am)³, tenendam pariter et habendam; ac ipsa domina, super dote et rebus paraffernalibus¹ suis predictis, ipsum Mychaelem et suos heredes reddidisset expeditos.

Ipse eciam Mychael, filius Pauli, et filii sui assumpsissent ab omnibus, quartam puellarem in dictis quinque manssionibus iobagionum eidem domine pro dote sua assignatis, vendicare volentibus expedire, et nichilominus omnes litteras expeditorias quas super quartis puellaribus haberent emanatas, cum ipsa domina ad ipsius expeditionem committere tenerentur; hoc eciam declarato quod, si prefatus Mychael, filius Pauli, vel filii sui prelibati possessionem Deesfolwa vocatam vel aliquam partem eiusdem reoptinere⁴ possent pro se ipsis, extunc quartam puellarem cum possessionaria assignacione, prout expediret, eidem domine extradare tenerentur ex eadem. Insuper assumpsit idem Mychael, predictum Jacobum, filium suum maiorem, pro premissa composicione seu confessione corroboranda aducere⁵ coram nobis, tali vinculo mediante quod, si qua parcium ipsam composicionem observare recusaret seu per se assumpta adimplere non curaret, extunc in quinquaginta marcis, partibus observanti ante litis ingressum persolvendis, convinceretur, eo facto, pro ut ad hoc predictae partes se sponte obligarunt coram nobis.

Datum die dominica proxima ante festum beate Marie Magdalene, anno domini M^o CCC^o LXX°.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, dăm de știre prin cuprinsul celor de față tuturor căroră se cuvine că, înfățișându-se înșiși înaintea noastră, pe de o parte Mihail, fiul lui Pavel de Hărănglab, pentru el însuși și pentru Iacob și Gheorghe, fiii săi, luind asupra sa sarcina și răspunderea acestora, dacă nu vor voi să se țină de învoiala scrisă mai jos, și, pe de altă parte, nobila doamnă numită Ana, fiica răposatului Dominic, fiul lui Bezter de același (Hărănglab), ni s-a mărturisit de către aceștia și ni s-a spus, prin viu grai, că ei, pentru folosul păcii și legătura înțelegerii, s-au învoit cu privire la drepturile din care se dă a patra parte acestei doamne, ce i se cuvin, potrivit milostivirii regești, din moșiile părintești, în așa fel că acel Mihail împreună cu fiii săi sus-zii au dat și au hărăzit acelei doamne, spre a stăpîni, a ține și avea pe veci și în chip nestrămutat, jumătatea moșiei numite Gănești dinspre partea cealaltă a pîriului ce curge prin mijlocul acestui sat dinspre răsărit, parte ce a fost a celui Dominic, fiul lui Bezter, socotindu-se ca cinci sesii, pe care iobagii să poată să locuiască, după datina dreaptă a celorlalți iobagi, și care au fost rînduite acelei doamne drept daruri de nuntă, adică întreaga jumătate a moșiei Gănești, împreună cu o vie, de asemenea a lui Dominic, avută pe dealul de pe aceeași (moșie) Gănești, împreună cu toate folosințele sale și cu cele ce țin de ea, adică pămînturi de arătură, duri, dumbrăvi, rituri sau fînețe, ape, heleștee și orice ar mai ține de aceeași jumătate de moșie, în afară numai de mori și locurile de moară pe care Mihail și urmașii săi le au acum sau pot să le clădească în viitor, în care acea doamnă nu trebuie să aibă parte; iar doamna i-a socotit descărcați pe Mihail și pe moștenitorii săi cu privire la zestrea și la darurile sale de nuntă sus-zise.

Iar Mihail, fiul lui Pavel, și fiii săi au luat asupra lor să apere (acea) pătrime cuvenită ca fiică în zisele cinci sesii ale iobagilor, statornicite acelei doamne drept zestre a sa, și, totodată, (ei) sînt datori, față de sus-zisa doamnă să dea, la descărcarea ei, toate scrisorile de descărcare pe care le au, date cu privire la pătrimea cuvenită fiicei; (și) încă cu această aratare că, dacă sus-zisul Mihail, fiul lui Pavel, sau pomeniții săi fii ar putea să dobîndească din nou pentru ei moșia numită Deaj sau vreo parte a ei, atunci sînt datori să dea din aceasta, aceleiași doamne, pătrimea ce i se cuvine ca fiică cu statornicire de moșie, după cum se cuvine. Pe lângă aceasta, același Mihail s-a legat să aducă înaintea noastră, pe sus-zisul Iacob, fiul său cel mai mare, spre a întări învoiala sau mărturia de mai sus, prin mijlocirea unui astfel de legămînt că, dacă una din părți n-ar mai păstra această învoială sau nu s-ar îngriji să împlinească cele luate asupra sa, atunci (acea parte) să fie osîndită, prin acest fapt, să plătească înainte de începerea pricinii, părții care va păstra (învoiala) cincizeci de mărci, după cum sus-zisele părți s-au legat de bunăvoie la aceasta, înaintea noastră.

Dat în duminica dinaintea sărbătorii fericitei Maria Magdalena, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh. Dl. 29 709. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.
Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia din 17 august 1372.

¹ Astfel în transumpt.

² Corect: *currentis*.

³ Rupt cca 0,5 cm; întregit după sens.

⁴ Corect: *reobtinere*.

⁵ Corect: *adducere*.

541

1370 iulie 22, Satu Mare

Ladislau, palatinul Ungariei, adeverește plîngerea făcută în adunarea obștească din 11 iunie 1370 a comitatelor Satu Mare și Ugocea, de magistrul Mihail, fiul lui Ladislau de Kállo, în numele său și al fratelui său Ubul, că slugile lui Ștefan, fiul lui Nicolae, și ale magistrului Gheorghe zis Bubek, au luat cu puterea, cam cu trei ani în urmă, bunurile în preț de 500 de florini ale iobagului lor Petru, fiul lui Fabian, pe care l-au atacat, între moșiile lor Santău (*Zanthou*) și Eteel. Numitul Ștefan a înapoiat o parte din aceste bunuri, dar unele lucruri, în preț de circa 150 de florini, le-a reținut pentru sine și nu le-a restituit cu toate promisiunile făcute.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. fam. Kállay, nr. 1 563.

Orig. perg., pecetea atîrnata și o bucată de pergament lipsesc.

REGESTE: Kállay, II, p. 152, nr. 1 646.

542

1370 iulie 26, Satu Mare

Nos, iudices nobilium comitatus Zathmariensis, memorie commendamus quod Ladislao, filio Jacobi de Noua Civitate, iobagione magistris¹ Symonis, filii Mauricii de Megyes, ab una, item Leukus de Panyula, parte ab altera, coram nobis constitutis, per eundem Ladislaum, filium Jacobi propositum extitit viva voce et relatum quod ipse in presen^{ti} congregacione domini Ladislai, ducis Opulye, regni Hungarie palatini, acqui-

sicione duorum bovm, quos dictus Leukus tempore² officiatus³ sui in Hyryp⁴, ab eodem abstulisset⁵, eidem⁶ Leukus relaxando⁶ commisisset⁷ et commisit nostri in presencia, tali condicione mediante quod, quando-cunque temporum in processu, prefatus Ladislaus ipsum Leukus super facto premissorum impedire conaretur, extunc in pena susscitacionis⁸ so-pite litis convinceretur eo facto, ad quod preallegatus Ladislaus sponte coram nobis obligavit.

Datum in Zathmar, secundo die festi beati Jacobi apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo}.

(Pe verso, de aceeași mină:) Pro Leukus de Panyla⁹ contra Ladis-laum, filium Jacobi de¹⁰ Nova Civitate iobagionem magistri Sýmonis, filii Maurici de Megyes, super facto ablacionis duorum bovm, expeditoria.

Noi, juzii nobililor din comitatul Satu Mare dăm de știre că, înfă-țișându-se înaintea noastră, Ladislau, fiul lui Iacob de Ioarăș, iobagul magistrului Simion, fiul lui Mauriciu de Medieș, pe de o parte, iar pe de alta Leukus de Panyula, acel Ladislau, fiul lui Iacob, a spus și a arătat prin viu grai că el, în adunarea de acum a domnului Ladislau, ducele de Oppeln, palatinul regatului Ungariei, l-a iertat cu privire la dobândirea a doi boi, pe care acel Leukus i-a luat de la el pe cînd era în slujba sa din Hrip și îl iartă și înaintea noastră, prin mijlocirea unei asemenea condiții că dacă oricînd în curgerea vremii, pomenitul Ladis-lau ar încerca să-l împiedice pe acest Leukus pentru pricina de mai sus, atunci să fie osîndit, prin însuși acel fapt, cu pedeapsa pornirii pricinii stinse, la care pomenitul Ladislau s-a legat de bunăvoie înaintea noastră.

Dat la Satu Mare, în ziua următoare sărbătorii fericitului apostol Iacob în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

(Pe verso, de aceeași mină:) Scrisoare de descărcare pentru Leukus de Panyla, cu privire la luarea celor doi boi ai lui Ladislau, fiul lui Iacob de Ioarăș, iobag al magistrului Simion, fiul lui Mauriciu de Medieș.

Ark. Naț. Magh., DL., 29 708. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370. Orig. hîrtie, cu urmele a trei peceti înelare de închidere aplicate, în docu-ment pe verso.

REGESTE: Kállay, II, p. 153, nr. 1647.

¹ Corect: magistri.

² Lectură nesigură.

³ Corect: officiatus.

⁴ Urmează cuvîntul: *adv.* tăiat de aceeași mină.

⁵ Urmează cuvîntul: *eundem*, tăiat de aceeași mină.

⁶ Scris deasupra rîndului, de aceeași mină.

⁷ Urmează cuvintele: *fore expeditum et commisit*, tăiate de aceeași mină.

⁸ Corect: *suscitacionis*.

⁹ Astfel în orig.

¹⁰ În orig. urmează: *Pa*, tăiat de aceeași mină.

Nos, magister Johannes, filius Stephani, castellanus de Haram et vicecomes comitatus de Krassow ac iudices nobilium de eodem, damus pro memoria, quod officialis magistri Andree, dicti Chepe de Nyeg, in persona domini sui, ad nostram accedendo presenciam nobis protestando dixit, eo modo, quod unum iobagionem feria quinta proxima nunc prete-

rita post festum beati Jacobi apostoli, ad consuetum forum misisset ad possessionem Bodugazunfalua, Mathias, famulus Johannis Magni, officialis de Vizuar, sua propria et¹ temeritate, unum equum ab eodem potencialiter recepisset. Igitur ad huius rei veritatis a nobis sibi dari nostrum postulavit hominem. Nos vero Thomam, filium Nicolai de Kisteluk, ad premissa exsequenda duximus dirigendum.

Qui demum ad nos reversus, nobis fideliter eo modo; quod ab omnibus quibus decuisset, palam et occulte, nobilibus et ignobilibus de premissis talem scivisset veritatem, quod idem per eundem Mathiam suo modo facta fuisse ut premittitur pure scivisset.

Datum in Mezewsomplio, sabato proximo post festum beati Jacobi apostoli, anno domini M^o CCC^o LXX^{mo}.

(*Pe verso:*) Pro magistro Andrea, dicto Chepe, contra Mathiam, famulum Johannis Magni, officialem de Vizuar. Super facto potentis² et receptione uni equi sui, inquisitoria.

Noi, magistrul Ioan, fiul lui Ștefan, castelanul de Haram și vicecomite al comitatului Caraș, și juzii nobililor din același <comitat> dăm de știre că, înfățișându-se înaintea noastră slujbașul magistrului Andrei zis Chepe de Nyeg, în numele domnului său, a făcut întîmpinare, spunîndu-ne în chipul acesta: că atunci cînd în joia acum trecută după sărbătoarea fericitului apostol Iacob³, a trimis pe un iobag la tîrgul obișnuit de la moșia Bodugazunfalua, Matia slujitorul lui Ioan cel Mare, slujbașul din Vizuar, i-a luat cu sila și din a sa îndrăzneală un cal. Așadar ne-a cerut să-i dăm un om de al nostru spre <a se vedea> că acest lucru este adevărat. Iar noi am hotărît să trimitem spre a cerceta cele de mai sus pe Toma, fiul lui Nicolae de Kisteluk.

Acesta întorcîndu-se apoi la noi, ne-a <spus> întocmai în felul acesta: că <întrebînd>, pe față și în ascuns, de la toți care se cuvenea, nobili și nenobili, a aflat lămurit adevărul cu privire la cele de mai sus, și anume că aceea a fost săvîrșită de către pomenitul Matia, în același chip precum se arată mai sus.

Dat la Șemlac, în sîmbăta de după sărbătoarea fericitului apostol Iacob, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

(*Pe verso:*) Scrisoare de cercetare pentru magistrul Andrei zis Chepe, împotriva lui Matia, slujitorul lui Ioan cel Mare, slujbașul de Vizuar, cu privire la o faptă de silnicie și la luarea unui cal al său.

Arh. Naț. Magh., DL, Arh. fam. Kállay, nr. 1571.

Orig. hirtie cu urmele a trei peceti aplicate.

EDIȚII: Pesty, *Krassó*, III, p. 99—100.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 153, nr. 1648.

¹ Corect: *ex*.

² Corect: *potentie*.

³ 25 iulie.

544 1370 iulie 28 (*quarto die festi beati Iacobi apostoli*), (Agria)

Nicolae al lui Renold, canonic de Agria, adevărește că nobilii de Sumos au plătit zestrea și darurile de nuntă cuvenite Elisabetei, văduva lui Ioan, fiul lui Gheorghe de Sumos, și fiică a răposatului Martin de

Cubulcut (*Kwbulkuth*), reprezentată în fața capitlului de Agria de Ioan cel Mic și de Iacob, slujitorii ei, avînd scrisoare de împuternicire din partea capitlului din Oradea.

Arh. Camerei din Viena, Dl. Széchényi, tom. V, nr. 130.

Orig. perg.

EDIȚII: *Fejer*, IX/4, p. 256—258.

545

1370 august 2, Seuniche, lingă Zvolen

Lodouicus, dei gratia rex Hungarie, fideli suo dilecto, magnifico viro, Emerico, vaivoda Transsilvano vel eius¹ vices gerenti, salutem et gratiam.

Cum nos, fidelem nostrum Petrum, filium Petri dicti de Keurus, et suos fratres in medietate possessionis Desfolua vocate in terra noastră Transsilvana habite, quam vos sibi iuxta seriem aliarum literarum nostrarum patentium et mandatum nostrum in eisdem vobis iniunctum pridem statuistis perpetue possidendam, sub nostra protectione speciali manere velimus, viceque persone maiestatis nostre vestre committimus tuitioni, fidelitati igitur vestre firmo sub precepto mandamus, quatenus predictum Petrum et fratres suos in dicta medietate possessionis Desfolua nuncupate eiusque pleno et pacifico dominio indemner et illese conservando specialiter contra Mychaelem, filium Pauli de Haranglab, et Jacobum, filium suum, iuxta continentiam aliarum literarum nostrarum predictarum ab omnibus hominibus indebite molestantibus et ipsius Mychaelis ac suo filio efficaciter protegetis auctoritate nostra vobis presentibus concessa mediante.

Aliud igitur non facturi, contradictione eciam predicti Mychaelis ob ratione, in pretactis aliis literis nostris expressa non obstante in hac parte. Et hoc idem iniungimus ceteris vaivodis et vicevaivodis Transsilvanis in futurum constituendis simili sub precepto.

Datum in villa Seuniche Zoliensi, nostre venationis loco, die crastino festi ad vincula beati Petri apostoli, anno domini M^o CCC^{mo} LXX^{mo}.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului său iubit, măritului bărbat Emeric, voievodul Transilvaniei sau locțiitorului său, sănătate și milostivire.

Deoarece voim ca credinciosul nostru Petru fiul lui Petru zis de Curciu și frații săi să rămînă sub osebita noastră ocrotire în jumătatea moșiei numite Deaj, aflătoare în țara noastră a Transilvaniei și în stăpînirea căreia voi, potrivit cuprinsului unei alte scrisori deschise a noastre și poruncii noastre dată vouă în acea scrisoare, le-ați trecut-o lor în stăpînire s-o stăpînească pe veci, și deoarece în locul maiestății noastre îi încredințăm pe ei ocrotirii voastre, poruncim credinței voastre, cu strașnică poruncă ca, în temeiul puterii voastre, dată vouă prin scrisoarea de față, păstrîndu-i pe pomenitul Petru și pe frații săi nevătămați și nepăgubiți pe zisa jumătate din moșia numită Deaj și în pașnica și deplina ei stăpînire, mai ales împotriva lui Mihail, fiul lui Pavel de Hărănglab, și a lui Iacob, fiul său, potrivit cuprinsului celeilalte scrisori a noastre, mai sus pomenite, să-i apărați cu folos de toți oamenii care ar voi să-i supere pe nedrept, și de <oamenii> lui Mihail și de fiul său. Și altfel să nu faceți și să nu țineți seamă nici de împotrivirea făcută de sus-zisul Mihail în această privință din pricina arătată de noi

în cealaltă pomenită scrisoare a noastră. Și acest lucru îl punem în vedere cu aceeași poruncă și celorlalți voievozi și vicevoievozi ai Transilvaniei ce vor fi rânduți în viitor.

Dat în satul Seuniche lângă Zvolen, locul vinătorii noastre, în a doua zi a sărbătorii fericitului apostol Petru în lanțuri, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh., D1. 5995.

Transumpt în actul lui Emeric, voievodul Transilvaniei din 29 aprilie 1372, Sibiu.

Copie din secolul al XVIII-lea la Cornides, tom. II, p. 167.

EDIȚII: Fejér, IX 4, p. 233—234 (cu unele greșeli); Ub., II, p. 355.

¹ Urmează: *dem*, șters de aceeași mână.

546

1370 august 2, Seuniche lângă Zvolen

Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, fidelibus suis universis prelatibus, baronibus, comitibus, castellanis, nobilibus, officialibus et aliis cuiusvis dignitatis ac status hominibus tributa inter Jadram et Brassouiam ubilibet habentibus et tenentibus eorumque omnibus tributariis, quibus presentes ostenduntur, salutem et gratiam.

Novertis quod nos una cum domina regina nostra genitrice carissima et prelatibus ac baronibus nostris duximus ordinandum et committendum pro commodo regnorum nostrorum et suorum incolarum diligenti prehabita deliberatione, ut universi mercatores et viatores cum rebus mercimonialibus procedentes a solutione tributorum ab eorum mercimoniis de eadem Brassouia in Jadram et de ipsa Jadra in Brassouiam deferendis cuiuscumque generis existant facienda in via Jadrensi liberi et absoluti prorsus sint et habeantur ob hoc, quod iidem in ipsa via Jadrensi procedere assuescant et exinde dictum regnum nostrum Hungarie rerum maritimarum copia abundet et exuberetur, excepta tamen sola una tricesima, quam a rebus dictorum mercatorum Bude commisimus solvendam mercatores per eosdem nostre maiestati.

Quapropter fidelitati vestre universitatis firmissimo regio sub edicto mandamus quatenus Nicolao Seidlini, Johanne dicto Toyhan, necnon Laurencio similiter Seidlini, civibus de civitate Brassouiensi et mercatoribus, eorumque familiaribus, ac ab ipsorum rebus et bonis mercimonialibus cuiusvis maneriei vel generis existant de Brassouia in dictam Jadram civitatem nostram et de Jadra in eandem Brassouiam presentium testimonio deferendis necnon curribus et animalibus, super quibus et cum quibus ducuntur, ac eorum ductoribus nullum tributum recipere et exigere facere presumatis, sed eosdem simul cum dictis rebus et bonis suis omnibus ac curribus et animalibus tam in eundo quam in redeundo per loca vestra tributaria semper transire pacifice et libere et sine omni tributij receptione permitatis, secus sicut nostram maiestatem offendere et huiusmodi edicti ac institutionis nostre maiestatis transgressores effici formidatis facere non ausuri.

Datum in villa Seuniche Zolyensi, die crastino festi beati Petri ad vincula, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo}.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi, tuturor prelaților, baronilor, comiților, castelanilor, nobililor, slujbașilor

și altor oameni, de orice rang și stare, care au și țin vămi oriunde între Zara și Brașov, și tuturor vameșilor lor, cărora li se arată scrisoarea de față, sănătate și milostivire.

Aflați că noi, dimpreună cu doamna regina, preascumpa noastră mamă, și cu prelații și baronii noștri, am hotărît, după o mai înainte stăruitoare chibzuire, să rînduim și să poruncim, spre folosul țărilor noastre și al locuitorilor lor, ca toți negustorii și călătorii ce purced cu mărfurile lor, să fie și să se socotească cu totul slobozi și scutiți, în drumul către Zara, de plata vămii pe care trebuie s-o facă pentru căratul mărfurilor lor, de orice fel ar fi, din Brașov la Zara și din Zara la Brașov, pentru aceea că ei au obiceiul să meargă pe drumul spre Zara, și prin aceasta zisul nostru regat al Ungariei e îmbelșugat și are prisos de mulțime de mărfuri (venite) pe mare, afară însă numai de o singură tricesimă care am poruncit să fie plătită maiestății noastre de către acei negustori la Buda din lucrurile numiților negustori.

Drept aceea, prin foarte aspră poruncă regească, poruncim credinței obștei voastre să nu cutezați a pune să se ia sau să se ceară vreo vamă lui Nicolae Seidlini, lui Ioan zis Toyhan, nici lui Laurențiu tot Seidlini, orașeni și negustori din orașul Brașov și nici oamenilor lor, nici din lucrurile și mărfurile lor, de orice fel sau soi ar fi, și care se vor căra din Brașov în pomenitul nostru oraș Zara, și din Zara la Brașov, prin mărturia acestei scrisori, și nici de pe carele și vitele lor, pe care și cu care se face cărătură, și nici de la căraușii lor, ci să-i lăsați pe ei să treacă oricînd cu zisele lucruri, și cu toate bunurile lor și cu carele și vitele lor, atît la dus cît și la întors, prin locurile voastre de vamă, în pace și slobozi și fără a le lua vreo vamă. Și să nu îndrăzniți a face altfel, dacă vreți să nu supărați pe maiestatea noastră și să nu fiți călcători ai aces-tei porunci și rînduiei maiestății noastre.

Dat în satul Seuniche de lingă Zvolen, a doua zi după sărbătoarea fericitului Petru în lanțuri, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Stat. Brașov, Privilegii, nr. 24. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.

Transumpt în actul lui Sigismund, regele Ungariei din 7 martie 1395, Brașov.

EDIȚII: *Fejér*, IX 4, p. 277; *Hurmuzaki — Densușianu*, I/2, p. 156—157; *Ub.*, II, p. 354—355.

REGESTE: *Magy. Tört. Tár.*, IV, p. 149.

---

¹ Scris deasupra rîndului, de aceeași mină.

Ladislau, palatinul Ungariei, adeverește opreliștea făcută de Mihail de Syrimia în numele fiului său Ștefan și al lui Emeric, fiul lui Simion de Urus, în legătură cu moșia Oros, în adunarea obștească ținută pentru comitatele Satu Mare și Bereg.

Arh. Naț. Magh., DL, Arh. fam. Kállay, nr. 1555.

Orig. hirtie, urma unei peceti rotunde.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 153, nr. 1650.

Ladislau, palatinul Ungariei, în adunarea obștească a comitatelor Zsabolcs și Bereg, obligă pe magistrii Ladislau și Gheorghe, fiii lui Ioan, precum și pe Petru, fiul lui Leukus, ca pe unii care stăpinesc moșia lui Petru, fiul lui Mihail de Sanislău (*Stanizlo*), să plătească soției lui Iacob de Bogăth o marcă datorată ei de către Petru, fiul lui Mihail.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. fam. Kállay, nr. 1 561.

Orig. hirtie, cu rămășițe de pecete de închidere.

REGESTE: Kállay, II, p. 153—154, nr. 1 651.

Ladislau, palatinul Ungariei, adevărește împărțirea moșiilor lui Toma de Biri între Ubul; Mihail, Leucus și Ștefan și fiii lui Dumitru, precum și Emeric, fiul lui Simion. Sînt menționate două scrisori de împuternicire din partea capitlului din Oradea.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. fam. Kállay, nr. 1 565.

Orig. hirtie, pe verso cu urma unei peceti rotunde.

REGESTE: Kállay, II, p. 155, nr. 1 657.

Religiosis viris et honestis, conventui ecclesie beate Marie virginis de Clusmonustra, amicis honorandis, Johannes vicewoyuoda Transsiluanus, amicitiam paratam debito cum honore.

Dicitur nobis in personis honorandorum virorum dominorum de capitulo ecclesie Transsiluane, quod ipsi in dominium cuiusdam possessionarie¹ portionis in possessione Kysenyd vocata, existentis in comitatu Albensi habite, per nobilem dominam consortem comitis Stephani de Selymberg, filiam videlicet quondam Ornoldi, Margaretham vocatam, pro remedio anime sue dicto capitulo datam² et legatam³ per formam iuris vellent introire.

Super quo vestram petimus amicitiam presentibus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio⁴ fidedignum, quo presente, Georgius Rufus, vel Petrus Magnus aut⁵ Ladislaus⁵ de Gald⁵, aliis absentibus, homo noster⁶, ad faciem predicte possessionis Kysenyd, accedendo vicinis et commetaneis eiusdem universis legitime inibi convocatis et presentibus eandem possessionariam portionem per predictam dominam Margaretham legatam ipsis dominis de capitulo statuat perpetuo possidendam, si per quempiam non fuerit contradictum, contradictores vero si qui fuerint citet eosdem in nostram presenciam ad terminum competentem contra dominos prenotatos rationem contradictionis ipsorum reddituros.

Et post hec seriem omnium premissorum prout fuerit opportunum nobis in vestris literis⁷ rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, in quindenis festi beati Jacobi apostoli, anno domini M^o CCC^o LXX^{mo}.

(*Pe verso, de aceeași mîină:*) Religiosis viris et honestis honorabili⁸ capitulo⁸ ecclesie⁸ Transsiluane⁸ amicis suis honorandis, pro honorandis viris dominis de capitulo ecclesie Transsiluane, statutoria.

(*Pe verso, de o altă mîină contemporană*) Hi sunt contradictores stationis possessionarie Mathyas, filius Ornoldi, Nicolaus filius Joannis,

personaliter, et Nicolaus Magnus, famulus Joannis dicti Tompa, in persona eiusdem domine consortis sue, quos ibidem ad octavas festi beati Mychaelis archangeli, citavimus.

Cuvioșilor și cinstiților bărbați din conventul bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, prietenilor săi vrednici de cinste, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Ni se spune în numele vrednicilor de cinste bărbați, al domnilor din capitlu bisericii Transilvaniei, că ei vor să intre, pe cale legiuită, în stăpînirea unei bucăți de moșie, aflătoare în moșia numită Sîngătin din comitatul Alba, dată și lăsată <cu limbă de moarte> zisului capitlu de către nobila doamnă numită Margareta, soția comitelui Ștefan de Șelimbăr, adică fiica răposatului Arnold pentru mîntuirea sufletului ei.

Drept aceea, prin <scrisoarea> de față cerem prieteniei voastre să trimiteți spre mărturie, un om al vostru, vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, Gheorghe cel Roșu sau Petru cel Mare sau în lipsă celorlalți Ladislau de Galda, ducîndu-se la pomenita moșie Sîngătin, chemînd acolo în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii acelei bucăți <de moșie> și fiind aceștia de față, să pună pe acei domni din capitlu în stăpînirea de veci a acelei bucăți de moșie, lăsată lor <cu limbă de moarte> de către pomenita doamnă Margareta, dacă nu se va face împotrivire; iar dacă vor fi împotrivitori, să-i cheme înaintea noastră la sorocul potrivit <și stea> față cu mai sus pomeniții domni, spre a da socoteală de împotrivirea lor. Și după acestea, să ne răspundeți în scrisoarea voastră, după cum va fi potrivit, despre tot ce s-a făcut cu privire la cele de mai sus.

Dat la Sîntimbru, în a cincisprezecea zi a sărbătorii fericitului apostol Iacob, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

<Pe verso:> Cuvioșilor și cinstiților bărbați din cinstitul convent al bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, prietenilor săi vrednici de cînstire, pentru vredniciei de cinste bărbați din capitlu bisericii Transilvaniei, scrisoare de punere în stăpînire.

<Pe verso, de o altă mînă contemporană:> Aceștia sînt împotrivitorii la punerea în stăpînire: Matia, fiul lui Arnold, Nicolae, fiul lui Ioan, <înfățișat> el însuși, și Nicolae cel Mare, slujitorul lui Ioan zis Tompa, în numele doamnei, soția sa, pe care i-am chemat acolo la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail".

Bibl. Batthyaneum, Arh. conv. Cluj-Mănăstur, lădița I, nr. 189.

Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1370.

Orig. hirtie, cu urme de pecete rotundă de ceară albă aplicata pe verso.

Transumpt în actul din 4 septembrie 1370 al conventuului din Cluj-Mănăstur.

Copie la Kemény, *Dipl. Trans., Appendix 3*, p. 92 (cu data gresită: 1370 august 10).

EDIȚII: Ub. II, p. 356—357.

REGESTE: Szeredai, *Notitia*, p. 54; *Fejér*, IX 4, p. 322; *Tört. Tár*, 1889, p. 768; 1896, p. 723; Beke, *Km. konv.* nr. 48; idem, *Erd. kápt.*, nr. 189.

¹ Urmează cuvintele *possessionarie in*, tăiate de aceeași mînă.

² Corect: *date*.

³ Corect: *legate*.

⁴ Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.

⁵ Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.

⁶ Urmează cuvintele: *per nos specialiter ad hoc transmissus*, tăiate de aceeași mînă.

⁷ Urmează cuvîntul *amicabiliter*, tăiat de aceeași mînă.

⁸ Corect: *conventui ecclesie beate Marie virginis de Clusmonustra*.

⁹ 6 octombrie.

Nos, Johannes, viceuoquoda Transsiluanus, memorie commendantes tenore presentium significamus quibus expedit universis quod, cum nos in octavis festi beati Jacobi apostoli nunc proxime preteritis unacum senioribus et nobilibus partis Transsiluane iudiciario pro tribunali sedissemus et unius cuiusque causantis lites et iurgia recto iuris tramite discutere cepissemus, inter alios causidicos honorabiles et discreti viri magistri Andreas cantor; Nicolaus de Ozd et Thomas de Hunyad, archidiaconi canonici ecclesie Transsiluane, in ipsorum ac aliorum dominorum de capitulo ecclesie memorate personis, ad nostram accedentes presentiam quasdem litteras conventus de Clusmonustra in facto iuramentalis depositionis infradeclarande ad easdem octavas nobis rescriptionales, nostro iudiciario examini presentarunt, hunc tenorem per omnia continentes; *(Urmează actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 2 iulie 1370, nr. 526, cu actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 8 mai 1370, nr. 506).*

Nos itaque ex serie prescriptarum litterarum dicti conventus rescriptionalium predictam iuramentalem depositionem, ut superius declaratur, rite peractam, necnon metarum erectiones iuste maioris¹ cautele evidentiam et roboris firmitatem super premissis legitimatorio processu litteras nostras privilegiales eisdem dominis capitulo ecclesie Transsiluane duximus concedendas, iudiciaria nostra auctoritate mediante.

Datum in Sancto Emerico, octavo die predictarum octavarum festi beati Jacobi apostoli (...)².

(Pe verso, de o altă mână:) Super Bozd quod sit possessio capituli.

Noi, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, prin cuprinsul <scrisorii> de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, la octavele de curînd trecute ale sărbătorii fericitului apostol Iacob³, pe cînd ședeam împreună cu bătrînii și nobilii din părțile Transilvaniei în scaunul nostru de judecată și, după dreapta rînduială a legii, începusem a dezbate pricinile și certurile fiecărui impricinat, printre alți împricinați, venind înaintea noastră cinstiții și chibzuții bărbați, magistrii Andrei, cantorul și arhidiaconii Nicolae de Ozd și Toma de Hunedoara canonici ai bisericii Transilvaniei, în numele lor și al altor domni din capitlul pomenitei biserici, au înfățișat cercetării noastre judecătorești o scrisoare de răspuns trimisă nouă la acele octave de conventul din Cluj-Mănăstur, cu privire la depunerea unui jurămint, care se va arăta mai jos, <scrisoare> ce avea întru totul următorul cuprins: *(Urmează actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 2 iulie 1370, nr. 526, cu actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei din 8 mai 1370, nr. 506).*

Noi, așadar, <văzînd> din cuprinsul pomenitei scrisori de răspuns a zisului convent că sus-zisa depunere a jurămintului cum se spune mai sus, a fost făcută potrivit legii, și că ridicarea semnelor de hotar <s-a făcut> în chip drept, pentru o mai învederată cheazășie și o mai trainică tărie, am hotărît, în temeiul puterii noastre judecătorești, să dăm acelor domni din capitlul bisericii Transilvaniei, scrisoarea noastră privilegială cu privire la sus-pomenitele măsuri legiuite.

Dat la Sintimbru, în a opta zi a pomenitelor octave ale sărbătorii fericitului apostol Iacob.

(Pe verso, de o altă mână:) Despre Boz, ca să fie moșia capitlului.

¹ Rupt 3 cm.

² Rupt 3 cm.

³ 1 august.

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, Johannes, vicewoyuoda Transsiluanus, amicitiam paratam debito cum honore.

Dicit nobis Ladislaus, filius Oliueri de Gald, quod ipse ac nobilis domina, consors sua, Elyzabet¹ vocata¹, filia² Nicolai¹, filii Gregorii³ de eadem Gald, in dominium quarundam possessionariarum porcionum in possessionibus Gald predicta et Krachisfolua habitarum, per formam iuris vellent introire. Super quo, vestram petimus amicitiam presentibus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Laurencius de Buchtor vel Benedictus de Farrago aut Dominicus, filius Iacobi de Fahyd, aliis absentibus, homo noster, ad facies predictarum possessionariarum porcionum, accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem inibi legitime convocatis et presentibus, statuatur easdem prefatis Ladislao, filio Oliueri, et domine consorti sue, perpetuo possidendas, eo iure, quo ipsis dinoscuntur pertinere, si per quempiam non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, citet eosdem in nostram presenciam ad terminum competentem, rationem contradiccionis ipsorum reddituros. Et post hec, seriem omnium premissorum, prout fuerit oportunum⁴, nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, secundo die festi Assumpcionis virginis gloriose, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo}.

(Pe verso, de aceeași mână:) Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, pro Ladislao, filio Oliueri.

(Pe verso, în stînga, de altă mână contemporană:) Benedictus de Faragou et homo noster, Sebastianus sacerdos, accessissent ad facies possessionum feria quinta post festum beati Mychaelis, nullo contradictore, statuissent eadem⁵.

Chibzuiților și cinstiților bărbaiți, cinstitului capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor lui vrednici de cinste, Ioan vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Ladislau, fiul lui Oliver de Galda, ne-a spus că el și nobila doamnă soția sa, numită Elisabeta, fiica lui Nicolae, fiul lui Grigore, de aceeași moșie Galda vor să intre, după rînduiala legii, în stăpînirea unor părți de moșie, aflătoare în moșiile numite Galda sus-zisă și Crăciunel. Cu privire la aceasta, cerem stăruitor prin scrisoarea de față prieteniei voastre, să trimiteți pe omul vostru de mărturie, vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, Laurențiu de Buituri sau Benedict de Fărăgău sau în lipsa celorlalți, Dominic, fiul lui Iacob de Fahyd, venind la fața locului pe sus-zisele părți de moșie, fiind chemați acolo în chip legiuit vecinii și megieștii acestora și fiind de față, să le dea pe acestea în stăpînire sus-pomeniților Ladislau, fiul lui Oliver și doamnei, soția sa, ca să le

stăpânească pe veci cu acel drept, cu care se știe că țin de ei, dacă nu se va face împotrivire din partea cuiva; iar dacă vor fi împotrivitori, să-i cheme pe aceștia în fața noastră, la sorocul potrivit, ca să dea seama de temeiul împotrivirii lor. Și după acestea, să aveți bunătatea a ne face cunoscut în scrisoarea voastră cuprinsul tuturor celor de mai sus, după cum va fi potrivit.

Dat la Sintimbru, în a doua zi a sărbătorii Adormirii slăvitei Fecioare, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

⟨*Pe verso, de aceeași mână:*⟩ Chibzuiților și cinstiților bărbați, cinstitului capîtlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor lor vrednici de cinste, pentru Ladislau, fiul lui Oliver.

⟨*Pe verso, în stînga, de altă mână contemporană:*⟩ Benedict de Fărăgău și omul nostru, Sebastian, preotul, au venit la fața locului pe moșii, în joia de după sărbătoarea fericitului Mihail⁶ și, nefiind nici un împotrivor, le-au dat pe acestea în stăpînire.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 173. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.

Orig. hirtie, cu urme de pecete rotundă de închidere aplicată în document pe verso.

¹ Scris deasupra rîndului de aceeași mână.

² Urmează cuvîntul: *filia*, tăiat de aceeași mână.

³ Urmează cuvîntul: *predicti*, tăiat de aceeași mână.

⁴ Corect: *opportunum*.

⁵ Corect: *easdem*.

⁶ 3 octombrie (1370).

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presentium, quibus expedit universis, quod Nicolaus, filius Petri dicti Chech de Dyznoyou, personaliter coram nobis constitutus, exhibuit nobis quasdam literas privilegiales excellentissimi principis, quondam domini Karoli gloriose recordationis, incliti regis Hungarie, duplici sigillo eiusdem mediocri, in partibus Transsalpinis deperdito, consignatas, tenoris infrascripti, petens idem nos sua et magistri Johannis, fratris sui, in personis precum cum instantia, ut quia ipsi easdem literas privilegiales ad loca eis necessaria, propter viarum discrimina, secum deferre in specie non auderent, ob hoc nos tenorem earundem de verbo ad verbum transcribi et transcriptum literis nostris patentibus inseri nostroque sigillo communiri faceremus pro eisdem ad cautelam. Quarum tenor talis est: ⟨*Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 27 aprilie 1327, Ub. I, nr. 455.*⟩

Nos, igitur, iustis ac iuri consonis petitionibus prefati Nicolai, filii Petri, sua ac dicti magistri Johannis, fratris sui, in personis, nobis factis annuentes, predictas literas privilegiales ipsius domini Karoli regis cum suo toto tenore de verbo ad verbum transcribendo presentibus literis nostris patentibus inseri fecimus et sigilli nostri appositione consignari pro eisdem uberiolem ad cautelam.

Datum in festo sancti Stephani regis et confessoris, anno domini M^o CCC^o LXX.

Noi, capitulul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul scrisorii de față aducem la cunoștința tuturor căroră se cuvine că Nicolae, fiul lui Petru zis Chech de Cislădie, înfățișându-se el însuși înaintea noastră, ne-a arătat o scrisoare privilegială a preînălțatului principe, răposatul domn Carol, vestitul rege al Ungariei de slăvită pomenire, însemnată cu dubla lui pecete mijlocie, pierdută în Țara Românească, și avînd cuprinsul de mai jos, cerîndu-ne cu stăruitoare rugăminte, în numele său și al fratelui său, magistrul Ioan, că deoarece din pricina primejdiei drumurilor, ei nu îndrăznesc să poarte cu sine la locurile de trebuință acea scrisoare privilegială în original, să punem, spre chezăsie, să se copieze pentru ei, cuprinsul acelei scrisori din cuvînt în cuvînt, și după ce va fi copiat, să-l trecem în scrisoarea noastră deschisă și să-l întărim cu pecetea noastră. Cuprinsul acelei scrisori e următorul: *«Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 27 aprilie 1327, DIR-C, veac. XIV, II, nr. 440»*.

Noi, așadar, încuviințînd cererea dreaptă și potrivită cu legea, a pomenitului Nicolae, fiul lui Petru, făcută nouă în numele său și al fratelui său, magistrul Ioan, copiînd-o din cuvînt în cuvînt am pus să se treacă în întregime pomenita scrisoare privilegială a domnului Carol regele în această scrisoare deschisă a noastră, și spre mai mare chezăsie, să fie întărită pentru ei prin punerea peceteii noastre.

Dat la sărbătoarea sfîntului Ștefan regele și mărturisitorul, în anul domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh. Dl. 67 239.

Orig. perg. cu pecete atîrnată.

Transumpt în actul palatinului Iosif din 16 februarie 1841, în Trausch, *Diplom. Transsilv. Saxon.*, I.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 357—358.

REGESTE: *Fejér*, XI, p. 467.

554

1370 august 28, (Oradea)

Capitulul din Oradea adeverește zălogirea moșiei Gelse de către Emeric, fiul lui Ioan, fiul lui Ladislau de Zakul, în numele său și al fraților săi, lui Leukus Lengel de Semyen.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. fam. Kállay, nr. 1 588.

Orig. hîrtie, pe verso cu urme de pecete aplicată.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 156, nr. 1 660.

555

1370 august 29 (în festo decollacionis
beati Johannis Baptiste), Csenger

Magistrul Nicolae, strîngătorul de gloabe al lui Ladislau, palatinul Ungariei, zălogește niște părți din moșia Mada, aparținînd lui Ladislau, fiul lui Buda și Dionisie, fiul lui Dominic de Mada, pentru neplata unei amenzi, lui Ladislau, fiul lui Ioan de Voya. Ca oameni de mărturie sînt menționați: omul capitlului din Cenad (*Chanadiensis*), comitele și juzii nobililor din comitatul Satu Mare (*Zothmariensis*).

(L)odouicus¹, dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie, Bulgarieque rex, princeps Salleritanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presentium notitiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Gloria et honore coronatos in terra principes celstis altitudo consilii, tenens imperium in excelsis, ideo ad regni gubernacula provexit et eorum solum sublimavit, ut votis suorum fidelium subditorum, quibus signanter confinia et finitime partes regni, velut sublimibus columnis fulciuntur et quorum fidelitatis constantiam experimento didicit et diuturna operum efficacia feliciter comprobavit, aures sue excellentie et apices sue pietatis inclinet.

Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod quia venerabilis in Christo pater, dominus Vilhelmus, episcopus Quinqueecclesiensis, comes capelle et secretarius cancellarius noster, fidelis dilectus et devotus, nostre serenitatis adeundo conspectum, presentibus et adherentibus discreto viro Martino, decano Cibinyensi, comitibus Laurencio de Rufomonte, Johanne de Cibirio, Andreea de Sebus, Henningo de Seng, Nicolao de Rupaz, Herrico de Alcyna ac Jacobo de Seguswar, nunciis et ambassiatoribus fidelium Saxonum nostrorum septem sedium partium Transsilvanarum, ad nostram directis per eosdem maiestatem, detexit et lucide declaravit, quod iidem fideles Saxones nostri in constructione et edificatione castri nostri Lanchkron vocati, quod nos in confinibus dictarum partium pro eo, ut populus sive grex nostro regimini divinitus commissus precis radicitus diffidentie vepribus et dissidiorum amfractibus subductis, in pulchritudine pacis sedeat, in fiducia tabernaculis habitet et in requie opulenta conquiescat, humanitate, consilio et industriosa virtute eiusdem domini episcopi, fidelis nostri, fieri fecimus presidio Christi invocato, sollicitatorem operis eiusdem castri nostri ipsum dominum episcopum, fidelem nostrum, de cuius fidelitatis constantia indubie confidimus, in persona nostre maiestatis constituendo, continuatis laboribus, virtute eximia non parcentes rebus ipsorum et personis adeo fideliter, sincere et devote eoque solerter quo ferventer laudabilia, opportuna, ymmo magis gratuita et necessaria exhibuissent obsequia, quod iam modica eiusdem castri nostri pars foret imperfecta.

Ideo nos huiusmodi ipsorum fidelium Saxonum nostrorum fidelitates et servitia, quas et que iidem ad nos et ad sacrum nostrum dyadema semper habuerunt et habent de presenti, gratas habentes et accepta, in particularem ipsorum preclarissimorum servitiorum et laude dignorum meritorum eorum recompensam, intercessibili etiam supplicatione eiusdem domini episcopi, fidelis nostri, pro ipsis erga liberalitatem nostri culminis accedente, huiusmodi specialis gratie prerogativam eisdem fidelibus Saxonibus fecimus², quod ipsi a modo in antea ad ampliores labores dicti castri nostri et servitia impendenda, si aliqua castro nostro in eodem forent imperfecta, non coarctentur nec per aliquem astringantur.

Item, quia dictum castrum nostrum non ad ipsorum fidelium Saxonum nostrorum onus et gravamen sed ad³ magis ad ipsorum conservationem uberiolem et tuitionem salubriorem construi fecimus, ea propter promittimus et pollicemur, ut ipsos contra eorum antiquam libertatem, a predecessibus nostris eis datam et per nos confirmatam, cui preiudicium generari nolumus in hac parte, ad aliqua dicto castro servitia exhibenda non arctabimus aut compellemus temporis in processu. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus literas nostras privilegiales pendentis et authentici sigilli nostri duplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris domini Ladislai episcopi Wesprimyensis, reginalis cancellarii et aule nostre vicecancellari, dilecti et fidelis nostri, anno domini M^o CCC^o LXX^{mo}, quarto Nonas Septembris, regni autem nostri anno XX^{mo} nono. Venerabilibus in Christo patribus et dominis Thoma Strigoniensi, Stephano Colocensi, Wgulyno Spalatensi, Nicolao Jadrensi et Elya Ragusyensi, archiepiscopis, Demetrio Waradiensi, Colomano Jauriensi, Mychaele Agriensi, Wylhelmo Quinqueecclesiensi memorato, Stephno Zagrabysensi, Demetrio Transsiluano, Johanne Wacyensi, Dominico Chanadiensi, Petro Boznensi, Ladislao Nitriensi, Stephano Sirimyensi, Nicolao Tininyensi, Demetrio Nonensi, Nicolao Traguriensi, Stephano Farensi, Valentino Macariensi, Matheo Sibinicensi, Mychaele Scardonensi et Portina Sennyensi, ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbauensi sede vacante. Magnificis viris, domino Ladislao duce Opulye, regni nostri palatino, Emerico wayuoda Transsiluano, Nicolao de Zech, iudice curie nostre, Johanne magistro tavarnicorum nostrorum, Symone, Dalmacie et Croacie, Petro Zudar tocius Sclauonie et Nicolao de Machou, banis, Georgio pincernarum, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum et Stephano agasonum nostrorum, magistris ac eodem domino Ladislao, duce comite Posonyensi, aliisque quâmpluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

(Pe dosul plicaturii, însemnare de cancelarie:) Relatio Willermi, episcopi Quinqueecclesiensis. Perfecta et correcta.

(Pe verso:) R(egestratu)m.

(Pe verso, de o mină de la sfârșitul secolului al XV-lea:) Ad servitium castrorum Thalmasch etc. non tenentur Saxones et quae ad tuitionem ipsorum sunt constructa.

(Pe verso de o altă mină din secolul al XVII-lea:) Castrum Tholmacs vocatum fuit alias Lands Krohn.

(L)udovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Muntele Sant'Angelo tuturor credincioșilor întru Hristos, atît celor de față, cit și celor viitori, care vor lua cunoștință de această scrisoare, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Înalta înțelepciune cerească, care stăpînește întru cei de sus, de aceea a ridicat pe pămînt la frînele cîrmuirii pe principi încununîndu-i cu slavă și cu cinste și le-a înălțat tronul lor, pentru ca (regele) să-și plece urechea mării sale și preainalta sa milostivire la rugămintile credincioșilor săi supuși, pe care, îndeosebi, ca pe niște stîlpi înalți, se sprijină hotarele și ținuturile de margine ale regatului și a căror statornicie în credință a aflat-o pusă la încercare, și de care s-a încredințat cu bine din îndelungata vrednicie a făptuirilor.

Drept aceea, prin aceste rinduri voim să ajungă la cunoștința tuturor, că deoarece venerabilul întru Hristos părinte, domnul Vilhelm, episcopul de Pécs, comite al capelei și cancelar secretar al nostru, iubitul și credinciosul nostru, venind în fața luminății noastre — de față și împreună cu chibzuitul bărbat Martin, decanul de Sibiu, comiții Laurențiu de Roșia, Ioan de Sibiu, Andrei de Sebeș, Henning de Cincu, Nicolae de Cohalm, Henric de Alțina și Iacob de Sighișoara, trimișii și soli credincioșilor noștri sași din cele șapte scaune din părțile Transilvaniei, trimiși de aceștia la maiestatea noastră — ne-a înfățișat și ne-a arătat limpede că acei credincioși ai noștri sași, chemați la ridicarea și clădirea cetății noastre numite Lanchkron, ce, chemînd noi pe Hristos în ajutor, am pus să se ridice la hotarele ziselor părți (ale Transilvaniei) prin priceperea, sfatul și iscusita vrednicie a celui domn episcop, credinciosul nostru, — orînduindu-l noi în numele maiestății noastre, pe acel domn episcop, credinciosul nostru, în statornica credință a căruia avem o neclintită încredere, ca purtător de grijă al facerii acelei cetăți a noastre, pentru ca poporul sau turma încredințată de Dumnezeu cîrmuirii noastre, tăind din rădăcini mărăcinii neîncrederii și înlăturînd ocolisurile vrajbelor, să se statornicească întru frumusețea păcii, să locuiască în corturile încrederii și să-și afle odihnă în imbelșugata tihnă — (aceștia) printr-o muncă neîntreruptă, cu o rîvnă fără pereche, necruțîndu-și nici averea, nici ființa lor, ne-au făcut slujbe de (toată) lauda, bine venite, ba chiar neprecupețite și folositoare, cu atîta credință, tragere de inimă și supunere, și cu atîta iscusință și rîvnă, încît doar o foarte mică parte a cetății noastre a rămas neisprăvită; de aceea noi, găsind bune și multumitoare aceste fapte de credință și slujbe ale credincioșilor noștri sași, pe care ei ni le-au făcut întotdeauna, atît nouă, cît și sfintei noastre coroane, și pe care ni le fac și acum, ca o parte de răsplată pentru preastrălucitele lor slujbe și pentru vrednicia pilduitoare, în urma rugăminții mijlocitoare făcută pentru dinșii înaintea dărniceii înălțimii noastre de numitul domn episcop, credinciosul nostru, le-am dat acelor credincioși sași următorul privilegiu osebît: ca, de aci înainte, să nu mai fie siliți sau mînați de cineva să mai facă încă munci și corvezi la acea cetate a noastră, dacă ar mai rămînea neisprăvite unele (lucrări) la acea cetate a noastră. De asemenea, fiindcă noi am pus să se ridice acea cetate a noastră nu pentru a fi o sarcină și o povară pentru acei credincioși sași ai noștri, ci mai degrabă spre o mai temeinică pază și o mai bună ocrotire a lor, de aceea le făgăduim și-i încredințăm că, împotriva vechii lor libertăți, dată lor de înaintașii noștri și întărită de noi — căreia nu voim să-i aducem nici o știrbire în această privință — noi nu-i vom sili, nici nu-i vom mîna, în curgerea vremii, să facă vreo corvoadă pentru pomenita cetate.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru le-am dat această scrisoare privilegială a noastră, întărită cu puterea dublei noastre peceti autentice și atîrnate.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau, episcopul de Vesprim, cancelar al reginei și vicecancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci, în a patra zi înainte de nonele lui septembrie, iar în al domniei noastre al douăzeci și nouălea an, venerabilii întru Hristos părinți și domni arhiepiscopii Toma de Strigoni, Ștefan de Calocsa, Ugolin de Spalato, Nicolae de Zara și Ilie de Raguza, (precum și) episcopii: Dumitru al bisericii de Oradea, Coloman de Győr, Mihail de Agria, amintitul Vilhelm de

Pécs, Ștefan de Zagreb, Dumitru al Transilvaniei, Ioan de Vaț, Dominic de Cenad, Petru al Bosniei, Ladislau de Nitra, Ștefan al Sirmului, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ștefan de Faro, Valentin de Makarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona și Portina de Segno, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu, scaunul de Krbava fiind vacant; măriții bărbați domnul Ladislau, ducele de Oppeln, palatinul regatului nostru, Emeric voievodul Transilvaniei, Nicolae de Zech judele curții noastre, Ioan marele nostru vistier, Simion banul Dalmației și Croației, Petru Zudar banul întregii Slavonii și Nicolae, banul de Mačva, Gheorghe marele nostru paharnic, Pavel marele nostru stolnic, Ioan marele nostru ușier și Ștefan marele nostru comis, precum și același domn Ladislau, ducele, comitele de Pojon și mulți alții ținând comitațele și dregătoriile țării noastre.

⟨*Pe dosul plicaturii, însemnare de cancelarie:*⟩ Darea de seamă a lui Vilhelm, episcopul de Pécs. Citită și îndreptată.

⟨*Pe verso:*⟩ ⟨Actul a fost⟩ înregistrat.

⟨*Pe verso, de o mână de la sfârșitul secolului al XV-lea:*⟩ La slujba cetăților Tâlmaci etc. să nu fie obligați sașii, și că sint făcute pentru apărarea lor.

⟨*Pe verso, de o altă mână din secolul al XVII-lea:*⟩ A fost cetatea numită Tâlmaci, altfel ⟨spus⟩ Lands Krohn.

Arh. Stat. Sibiu, Col. doc. med. U. I. 22. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.

Orig. perg., cu pecete dublă regală din ceară albă, atârnată cu șnur roșu-verde.

Transumpt într-un act al capitlului din Alba Iulia, din 1377 și al regelui Ștefan, din 1583.

EDIȚII: Gierend, *Notitiae*, 23; *Fejér*, IX 4, p. 218; *Vereinsarchiv*, I, nr. 3, p. 117; *Hurmuzaki-Densușianu*, I 2, p. 154—155; *Ub.*, II, p. 358—360.

REGESTE: Kemény, *Notitia*, I, p. 163; *Fejér*, IX 4, p. 242.

¹ Loc lăsat liber de scrib pentru inițială.

² Scris pe răsătură.

³ Cuvînt subpunctat, de prisos.

557

1370 septembrie 3 (*tercio die festi beati Egidii abbatis et confessoris*), ⟨**Agria**⟩

Capitulul din Agria transcrie la cererea lui Nicolae, fiul lui Ioan, fiul lui Ladislau de Kysuarada, privilegiul regelui Carol ⟨Robert⟩ din 1340.

În lista membrilor capitlului: arhidiaconul Benedict de Pîncota (Pankata).

Arh. Naț. Magh., Dl. Arh. fam. Zichy, I b 371.

Orig. pergament, cu urme de pecete atârnată.

EDIȚII: Zichy, III, p. 404—405, nr. 290.

558

1370 septembrie 3 (*feria tertia proxima post festum Leati Egidii abbatis*), ⟨**Oradea**⟩

Capitulul din Oradea adeverește că Nicolae, fiul lui Ioan de Warada, oprește vecinii și megieșii de la folosirea moșiei Dugenow.

Nobili viro et honesto Johanni, vicewoyuode Transsiluano, amico ipsorum honorando, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, sincere amicitie et honoris continuum incrementum.

Litteras vestre nobilitatis noveritis nos recepisce in hec verba: *⟨Urmează actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 8 august 1370, nr. 550⟩.*

Nos enim, petitionibus vestre nobilitatis iustis et legitimis acquiescentes, unacum prefato Ladislao de Gald, homine vestro, nostrum hominem, videlicet fratrem Nicolaum, presbiterum, virum idoneum, ad premissa exequenda pro testimonio duximus transmittendum. Qui demum, ad nos reversi, concorditer nobis retulerunt, quod ipsi sabbato proximo ante festum beati Egidii confessoris proxime nunc preteritum, ad faciem prenominate possessionis, Kysenŷd vocate, universorum vicinorum et commetaneorum eiusdem legitimis convocationibus factis et presentibus pariter, accedendo, cum ipsam porcionem possessionariam prefate nobilis domine, consortis ipsius comitis Stephani, Margaretha vocate, in eadem possessione Kysenŷd ipsam de iure tangentem iuxta formam testamentarie legationis sue eisdem dominis de predicto capitulo secundum continentiam predictarum literarumstrarum, statuere et eosdem in dominio ipsius relinquere voluissent, Mathyas, filius Ornoldi, Nicolaus, filius Johannis, nobiles de eadem Kysenŷd, ac Nicolaus Magnus, famulus Johannis dicti Tompa, eiusdem et nobilis domine, consortis ipsius Johannis Tompa, in personis ibidem astando, ipsos ab huiusmodi statutione et possessionaria introductione pro eisdem dominis de capitulo facienda prohibuissent, quos eodem die et in facie eiusdem contra prefatos dominos de capitulo ecclesie Transsiluane ad vestram presenciam in Sanctum Emericum citavissent, rationem contradictionis eorum reddituros, octavas festi beati Mychaelis archangeli nunc venturas, eisdem pro termino coram vobis comparendi assignando.

Datum feria quarta proxima ante festum Nativitatis virginis gloriose, anno domini prenotato.

⟨Pe verso de o mînă contemporană:⟩ Nobili viro et honesto Johanni, vicewayuode Transsiluano, amico eorum honorando, pro honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, contra Mathyam, filium Ornoldi, Nicolaum, filium Johannis, et Johannem dictum Tompa, nobiles de Kysenŷd, super contradictoria inhibitione statutionis portionis possessionarie nobilis de iure consortis Stephani de Selymberg in eadem possessione Kysenŷd ipsam dominam contingentis, ad octavas festi beati Mychaelis archangeli, citatorium.

⟨Pe verso, de o altă mînă contemporană:⟩ Propter (...) ad octavas beati Martini.

Nobilului și cinstitului bărbat Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinstire, conventul mănăstirii fericitei fecioare Maria din Cluj-Mănăștur, spor neîncetat de prietenie adevărată și cinste.

Aflați că am primit scrisoarea nobleței voastre cu acest cuprins: *(Urmează actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 8 august 1370, nr. 550)*.

Noi, așadar, încuviințind dreapta și legiuita cerere a nobleței voastre, am hotărît să trimitem spre mărturie, dimpreună cu pomenitul Ladislau de Galda, omul vostru, pe omul nostru, anume pe fratele Nicolae, preotul, bărbat potrivit pentru aducerea la îndeplinire a celor de mai sus. Aceștia întorcându-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că, în sîmbăta dinaintea sărbătorii de curînd trecută a fericitului Egidiu Mărturisitorul¹, ducându-se împreună la pomenita moșie Singătin, *(și)* făcîndu-se legiuita chemare a vecinilor și megieșilor acelei moșii *(și)* fiind aceștia de față, atunci cînd, potrivit cuprinsului sus-zisei voastre scrisori, au voit să treacă în stăpînirea acelor domni din poménitul capitlu acea bucată de moșie a sus-zisei nobile doamne, soția comitelui Ștefan, numită Margareta, *(bucata)* aflătoare în acea moșie Singătin *(și)* care de drept o privea pe ea, și să-i lase pe dinșii în stăpînirea acelei *(bucăți de moșie)*, potrivit cuprinsului lăsamîntului ei testamentar, înfățișîndu-se înșiși acolo Matia, fiul lui Ornold, Nicolae, fiul lui Ioan, nobili tot de Singătin, precum și Nicolae cel Mare, slujitorul lui Ioan zis Tompa, în numele acestuia, și al nobilei doamne, soția lui Ioan Tompa, i-au oprit de la punerea și așezarea acelor domni din capitlu în stăpînirea *(zisei bucăți de moșie)*. Pe acești *(împotriviți)* i-au chemat în acea zi și de pe locul acelei *(bucăți de moșie)* înaintea voastră la Sîntimbru, spre a sta față cu numiții domni din capitlu bisericii Transilvaniei, pentru a da socoteală de împotrivirea lor, hotărîndu-le ca soroc de înfățișare înaintea voastră, octavele acum viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail².

Dat în miercurea dinaintea sărbătorii Nașterii slăvitei Fecioare, în anul Domnului mai sus-însemnat.

(Pe verso de o mină contemporană:) Nobilului și cinstitului bărbat Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinstire, scrisoare de chemare *(în judecată)* la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail pentru cinstitul capitlu al bisericii Transilvaniei, împotriva lui Matia, fiul lui Ornold, a lui Nicolae, fiul lui Ioan, și a lui Ioan zis Tompa, nobili de Singătin, cu privire la împotrivirea și opreliștea la trecerea în stăpînire a unei bucăți de moșie a nobilei soții a lui Ștefan de Șelimbăr, aflătoare în moșia Singătin și privind-o de drept pe acea doamnă.

(Pe verso, de o altă mină contemporană:) După *(...)* la octavele fericitului Martin³.

Bibl. Batthyaneum, Arh. Capitl, Alba Iulia, lădița I, nr. 198. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1370.

Orig. hîrtie, cu pecete rotundă, din ceară albă aplicată în document, pe verso.

EDIȚII: Ub., II, p. 360—361.

REGESTE: Szeredai, *Notitia*, 54; *Fejér*, IX 4, p. 322; *Tört. tár* 1889, p. 768; Beke, *Erd. kapt*, nr. 192.

¹ 31 august 1370.

² 6 octombrie 1370.

³ 18 noiembrie.

Honorabilibus viris et discretis, ca(pitulo ecclesie Tran)ssiluanee¹, amicis suis honorandis, Johannes vicewoyuoda Transsilvanus, debite amicitie et honoris incrementum continuum.

Dicit nobis venerabilis vir dominus Otto, abbas ecclesie beate Marie virginis de (Clus)monostra², quod ipse ad audiendam confessionem Stephani, filii Gerardi Rufi, ac Mychaelis, Gerardi et Laurencii, filiorum eiusdem, qui necessitudine compellente seu egritudinis paupertate ipsos impediende, coram vobis personali presencia adesse non valerent, vestro testimonio nimium indigeret; quare vestram requirimus amicitiam presentibus diligenter, quatenus unum ex vobis virum idoneum et utique fidedignum transmittatis, quo presente, prefatus Stephanus, filius Gerardi, et filii eiusdem, confessionem eorundem fateantur. Et post hec, iuxta relacionem ipsius hominis vestri super eadem confessione dicto domino abbati litteras vestras dare et concedere velitis ad cautelam.

Datum in Sancto Emerico, feria sexta proxima ante festum Exaltationis sancte crucis, anno domini M° CCC° LXX°.

Cinstiților și chibzuților bărbați, din capitulul bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, spor necurmat de datorată prietenie și cinste.

Ne spune venerabilul bărbat domnul Otto, abatele bisericii sfintei Fecioare Maria din Cluj-Mănăstur, că spre a asculta mărturia lui Ștefan, fiul lui Gerard cel Roșu, și a lui Mihail, Gerard și Laurențiu, fiii lui, care siliți de nevoie sau împiedicați de lipsuri și de necazuri, nu s-au putut înfățișa înaintea voastră, este foarte mare nevoie de omul vostru de mărturie. Drept aceea prin scrisoarea de față cerem cu stăruință prieteniei voastre să trimiteți pe unul dintre voi, ca bărbat destoinic și vrednic de crezare, în fața căruia, sus-pomenitul Ștefan, fiul lui Gerard și fiii lui să facă mărturia lor. Și după acestea, să binevoiți a da și a hărăzi zisului domn abate cu privire la acea mărturie scrisoarea voastră spre cheazășie.

Dat la Sintimbru, în vinerea dinaintea sărbătorii Înălțării Sfintei Cruci, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh., Dl. 26 757. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370. Transumpt în actul capitulului din Alba Iulia, din 20 septembrie 1370, nr. 564.

REGESTE: Béke, *Erd. Kápt.*, nr. 673.

¹ Rupt cca 3 cm; întregit după sens și pe baza documentului cadru.

² Rupt cca 1 cm; întregit după sens și pe baza documentului cadru.

Capitulul bisericii sfântului Irineu adeverește că Ioan, fiul lui Blasiu, slujitorul lui Nicolae, fiul lui Iacob de Ciacova (*Tothchaky*) din comitatul Timiș (*Temeskuz*), s-a plîns și a oprit, în numele stăpînului său, pe Nicolae, fiul lui Ilie de Rywa, de la ocuparea și folosirea moșiei Jacodi din comitatul Sirmiu, cuvenită după lege stăpînului său.

Arh. Naț. Magh., DL.
Orig. hîrtie, cu pecete deteriorată pe verso.
EDIȚII: *Ortøy*, I, p. 119.

562

1370 septembrie 19 (*feria quinta proxima post
festum Exaltacionis sancte crucis*), Csenger

Magistrul Grigore, vicecomitele de Satu Mare (*Zathmar*) împreună cu cei patru juzi ai aceluiași comitat adevăresc că magistrul Nicolae, stringătorul gloabelor lui Ladislau, palatinul Ungariei, a zălogit nobililor de Olchua și de Carei moșia Apathy, aparținînd lui Mihail, fiul lui Ștefan diacul, pentru nepredarea unor proscrisi. Între martori, amintit și omul capitlului din Cenad (*Chanad*).

Arh. Naț. Magh., DL, Arh. fam. Károlyi, lada 14, nr. 109.
Transumpt în actul lui Ladislau, palatinul Ungariei, din 5 octombrie 1370, nr. 572.
EDIȚII: *Károlyi*, I, nr. 318—319.

563

1370 septembrie 19 (*feria quinta post festum
Exaltacionis sancte crucis*), Csenger

Magistrul Nicolae, fiul lui Petheu de Lipse, stringătorul gloabelor judecătorești al palatinului Ungariei, zălogește moșia Apathy în contul prețului de răscumpărare datorat de stăpinul moșiei pentru nepredarea unor oameni proscrisi de adunarea palatinală ținută lângă Satu Mare (*Zathmariensem*). Ca oameni de mărturie amintiți: comitele și juzii nobililor din comitatul Satu Mare și omul capitlului din Cenad (*Chanad*).

Arh. Naț. Magh., DL, Arh. fam. Károlyi, lada 14, nr. 109.
Transumpt în actul lui Ladislau, palatinul Ungariei, din 5 octombrie 1370, nr. 572.
EDIȚII: *Károlyi*, I, p. 317—318.

564

1370 septembrie 20, (Alba Iulia)

Capitulum ecclesie Transsiluane, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris presens scriptum inspecturis, salutem in omnium salvatore.

Ad {universorum noti}ciam¹ harum serie volumus pervenire quod nos litteras nobilis viri Johannis, vicewoyuode Transsiluani, nobis directas, recepimus in hec verba: {Urmează actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 13 septembrie 1370, nr. 560}.

Nos igitur amicabilibus petitionibus eiusdem Johannis, vicewoyuode Transsiluani ac iusticie annuentes², unum³ ex³ nobis³, videlicet magistrum Mychaelem, filium quondam⁴ Nicolai Alberti, socium et concanonicum nostrum, ad premissam confessionem audiendam transmisimus⁵ pro testimonio⁶ fidedignum⁵, qui demum ad nos reversus retulit⁵ nobis per⁵ nos⁵ requisitus⁵, quod ipse feria secunda post predictum festum Exaltacionis sancte crucis, proxima nunc preterita, ad eundem Stephanum, filium Gerardi et filios ipsius prenotatos personaliter accessit et coram ipso ac magistro Andrea, cantore ecclesie nostre, qui, ex casu

tunc inibi supervenisset et coram aliis probis viris in villa eiusdem domini abbatis Monustur vocata, prefatus Stephanus, filius Gerardi Rufi ac Mychael, Gerardus et Laurencius, filii eiusdem predicti, personaliter astantes, vive vocis oraculo extitissent confessi isto modo, quod ipsi agnoscentes et certitudinaliter rescientes possessiones Beunye et Tyburchtelke vocatas, in comitatu de Clus existentes, que per quondam excellentissimum principem dominum Karolum, regem Hungarie, felicitis memorie predecessores ipsorum fuissent collate, ad predictum monasterium beate virginis semper ab antiquo pertinuisse et debere pertinere, et ne eodem per ipsos in detrimentum animarum eorum et predecessorum ipsorum quoquomodo ab eodem monasterio vel etiam nominibus eorum alienare per quospiam contingeret, easdem cum omnibus suis utilitatibus et iuribus, que et quas hactenus per predictam collationem ipsius, domini Karuli regis, vel quomodolibet aliter habuissent in eisdem, eidem domino abbati et dicto suo monasterio remisissent et resignassent, universas etiam litteras ipsorum, tam regias quam etiam quorumcumque iudicum et iusticiariorum regni, seu locorum testimonialium sub qualicumque forma verborum optentas⁷ et confectas, apud quascumque manus habitas super eisdem possessionibus Beunye et Tyburchtelke pro ipsis emanatas, viribus et roboribus carituras, ac exhibitoribus nocituras, commisissent coram ipsis; et prefatus magister Andreas cantor, similiter socius et concanonikus noster, tempore narrationis seriei premissorum personaliter coram nobis astando, premissam confessionem factam extitisse suo modo per eosdem sic, sicut idem magister Mychael, homo noster, nobis consequenter affirmarunt⁷.

Datum in vigilia festi beati Mathei apostoli et evangeliste, anno domini M^o CCC^o LXX°. Discretis viris: domino Johanne preposito, dominis magistro Andrea, cantore, Petro custode et magistro Thoma archydiacono de Hunyad, decano ecclesie nostre existentibus.

⟨Pe verso, de o altă mină din secolul al XIV-lea:⟩ Super Benye et Tyburchtheleke in comitatu Clus vocatis.

Capitulul bisericii Transilvaniei, tuturor credincioșilor întru Hristos, celor de acum, cât și celor viitori, care vor vedea scrisoarea de față, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor, că am primit scrisoarea nobilului bărbat Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, trimisă nouă, cu acest cuprins: *⟨Urmează actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 13 septembrie 1370, nr. 560⟩*.

Noi, așadar, încuviințînd prietenesc cereri ale pomenitului Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, și ale dreptății, am trimis spre mărturie (ca om al nostru) vrednic de crezare, pe unul dintre noi, și anume pe magistrul Mihail, fiul răposatului Nicolae al lui Albert, soțul și fratele nostru canonic, ca să asculte pomenita mărturie. Acesta întorcîndu-se la noi (și) întrebat fiind de noi, ne-a spus că în luna de curînd trecută, de după pomenita sărbătoare a Înălțării Sfintei Cruci⁸, s-a dus, el însuși, la pomenitul Ștefan, fiul lui Gerard, și la fiii lui mai sus însemnați, și că înaintea lui și a magistrului Andrei, cantorul bisericii noastre, care din întîmplare venise și el atunci acolo, precum și în fața altor bărbați cinstiți din satul pomenitului domn abate, numit Mănăstur, pomenitul Ștefan, fiul lui Gerard cel Roșu, și Mihail, Gerard și Laurențiu, pomeniții lui fii, fiind ei înșiși de față, au mărturisit prin viu grai în felul acesta: că ei, avînd cunoștință și știind în chip neîndoielnic că moșiile

numite Beunye și Tyburchtelke, aflătoare în comitatul Cluj, <și> care fuseseră hărăzite înaintașilor lor de către preainălțatul principe <și> domn Carol, răposatul rege al Ungariei de fericită aducere aminte, au ținut totdeauna <și> din vechime de pomenita mănăstire a fericitei Fecioare și <că> trebuie să țină <și de acum înainte de ea>. Și pentru ca să nu se întimple cumva ca acele <moșii> să fie înstrăinate de către ei în vreun fel oarecare de la pomenita mănăstire, spre paguba sufletelor lor și ale înaintașilor lor, sau chiar și de către <alții> oarecare în numele lor, au dat înapoi și au lăsat <în stăpînire> pomenitului domn abate și zisei sale mănăstiri acele moșii, cu toate folosințele și drepturile lor, pe care le-au avut în pomenitele <moșii> pînă acum, prin sus-zisa danie a domnului Carol regele sau în orice alt chip. De asemenea, ei au socotit în fața lor toate scrisorile lor, atît cele regești, cît și cele ale oricăror judecători și împărțitori de dreptate ai țării sau ale locurilor de adevărire, date lor cu privire la pomenitele moșii Beunye și Tyburchtelke <și> dobîndite și întocmite în orice chip și cu orice cuvinte și care s-ar găsi în orice mîini, drept lipsite de putere și de tărie și vătămătoare pentru cei ce le-ar înfățișa. Și pomenitul magistru Andrei cantorul, de asemeni soț și frate canonic al nostru, fiind de față înaintea noastră el însuși în timpul povestirii tuturor celor de mai sus, <a adevărit> că mărturia de mai sus a fost făcută de pomeniții <Ștefan și fiii săi> întocmai așa cum ne-a spus și pomenitul magistru Mihail, omul nostru.

Dat în ajunul sărbătorii fericitului apostol și evanghelist Matei, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci, chibzuîții bărbați domnul Ioan fiind prepozit, domnii: magistrul Andrei fiind cantor, Petru custode și magistrul Toma, arhidiaconul de Hunedoara fiind decan al bisericii noastre.

<Pe verso, de altă mînă din secolul al XIV-lea:> Cu privire la moșiile numite Beunye și Tyburchtelke din comitatul Cluj.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 707. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.
Orig. perg. cu pecete atîrnată.

REGESTE: Béke, *Erd. kápt.*, nr. 675.

¹ Rupt 3 cm; întregit pe baza contextului.

² Urmează: *hominem nostrum virum idoneum*, șters de aceeași mînă.

³ Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.

⁴ Urmează: *magistri*, șters de aceeași mînă.

⁵ Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.

⁶ Urmează cuvintele: *duximus transmittendum*, șterse de aceeași mînă.

⁷ Astfel în orig.

⁸ 16 septembrie.

Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, fidelibus suis, universis prelatiis, baronibus, comitibus, castellanis, nobilibus et possessionatis hominibus, specialiter banis Sclauonie, Dalmacie et Croacie eorumque castellanis et officialibus tributa tam in terris, quam super aquis a Buda usque Jadram habentibus in quibuslibet locis constitutis, nostrisque et eorum tributariis quibus presentes ostenduntur, salutem et gratiam.

Noveritis quod nos, matura deliberacione cum domina regina genitrice nostra karissima, ac prelatiis et baronibus nostris prehabita. eorundemque consilio volentes, ut ad partes regni nostri Dalmacie et Croacie,

quas a tyrannicis nostrorum emulorum manibus deo auxiliante, recuperando, sub nostra reduximus fidelitate, pleno iure, omnibus mercatoribus regni nostri libera via pateat et secura regnumque nostrum Hungarie rebus maritimis et Dalmacie locupletur¹ et exuberetur, statuimus committentes, ut omnes mercatores regni nostri Budenses quam alii res ipsorum mercimoniales, cuiuscumque generis vel speciei existant sive sint servidagie sive pedagie seu vectura vel inductura aut portitura² sive in curribus propriis vel appreciatis aut equis vel in dorso hominis aut equi quacumque causa vendicionis seu commutationis de Buda in Dalmaciam deferentes aut de Dalmacia sive Jadra in Budam inportantes, tam in eundo, quam in redeundo, ab omni solucione tributi et tricesime liberi habeantur et exempti, excepta sola tricesima quam Bude solummodo et non alias exigendam decrevimus a rebus prenotatis.

Quaprapter fidelitati universitatis vestre firmo regio sub edicto precipientes mandamus, quatenus de omnibus rebus cuiuscumque generis speciei vel maneriei existant, sive sint servidagie sive pedagie seu vectura aut portatura, ut prefertur, quas cives et hospites nostri de civitate Zibiniensi Transsilvana vel homines ipsorum de Buda versus Jadram vel de Jadra aut aliis Dalmacie partibus versus Budam in curribus propriis³ vel appreciatis aut equis vel bobus sive in dorso hominis vel equi quacumque causa vendicionis seu commutationis presencium testimonio deferunt vel deferri faciunt, in eundo et redeundo nullum tributum nullamque tributariam exaccionem, preter solucionem dicte nostre tricesime, modo prehabito Bude facienda⁴, recipere et exigere aut exigi facere audeatis, secus sub poena nostre gravissime indignacionis facere non ausuri in premissis. Alioquin quicumque ex vobis huiusmodi statutis nostris et mandatis contracurrere aut secus facere ausu temerario presumpserint et eisdem civibus Zibiniensibus in dictis ipsorum rebus dampnum intulerint aliquale, tales regia severitate et pena debita, que contra hoc presumpmentibus est imposita, incompasscibiliter commisimus puniendos.

Datum Bude, in festo beati Mathei apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} septuagesimo.

(Pe verso, de o altă mână:) Quod Jadram possunt mercari.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, tuturor credincioșilor săi: prelaților, baronilor, comiților, castelanilor, nobililor și oame-nilor cu moșie, îndeosebi banilor Slavoniei, Dalmației și Croației și castelanilor și slujbașilor lor rinduiți în orice locuri și care au vămi atît pe uscat, cît și pe ape de la Buda pînă în Zara, (precum) și vameșilor noștri și ai lor, căroră li se arată scrisoarea de față, sănătate și milostivire.

Aflați că noi, după o îndelungată chibzuire împreună cu doamna regină, mama noastră preascumpă, și cu prelații și baronii noștri și cu sfatul lor, voind ca să se deschidă drum slobod și fără primejdii pentru toți negustorii din regatul nostru înspre părțile Dalmației și Croației ale regatului nostru, pe care luîndu-le noi din nou cu ajutorul lui Dumnezeu din miinile hainilor noștri dușmani, le-am adus iarăși cu deplin drept sub ascultarea noastră, și ca regatul nostru Ungaria să se îmbogățească și să se umple din belșug cu mărfuri de peste mare și din Dalmația, hotărîm și poruncim, ca toți negustorii regatului nostru (atît cei) din Buda, precum și alții care duc de la Buda în Dalmația sau aduc din Dalmația ori de la Zara la Buda în vederea vînzării sau a schimbului, măr-

furile lor de orice fel sau soi ar fi, fie de cele ce se încarcă, fie de cele ce se duc în spinare, fie mărfuri ce se cară din țară, fie (mărfuri) ce se aduc în țară, fie în carele lor, fie în (care) închiriate sau pe cai ori în spate de om ori pe spinare de cal, oricum, să fie slobozi și scutiți, atât la ducere, cât și la întoarcere, de orice plată a vămii și a tricesimiei, afară de o singură tricesimă, ce am hotărît să li se ceară de pe lucrurile mai sus pomenite numai la Buda, dar nu și în altă parte.

Drept aceea, prin aspră poruncă regească vă punem în vedere și poruncim credinței obștei voastre să nu cutezați a lua și a cere sau a pune să se ceară nici la ducere, nici la întoarcere, nici o vamă sau dare de vamă pentru toate lucrurile lor de orice fel sau soi ar fi, fie că ar fi de cele ce se încarcă, fie de cele ce se duc în spinare, fie mărfuri cărate din țară, fie mărfuri aduse în țară, cum s-a spus mai sus, pe care orășenii și oaspeții noștri din orașul Sibiu din Transilvania sau oamenii lor, sub mărturia celor de față, le duc sau pun pe alții să le ducă din Buda la Zara ori din Zara sau din alte părți ale Dalmației la Buda, cu carele lor sau cu care închiriate, sau cu cai ori cu boi, sau în spate de om ori pe spinare de cal, oricum în vederea vânzării ori a schimbului, afară de plata pomenitei noastre tricesime ce trebuie să se facă, în felul mai sus arătat, la Buda. Și altfel să nu cutezați a face cu privire la cele de mai sus, (dacă nu voiți să înfrunțați) osînda cumplită a noastre mîinii. De altfel, am poruncit cu asprime regească să fie pedepsiți fără milă, cu pedeapsa cuvenită, ce se dă celor ce se încumetă a face aceasta, toți acei dintre voi care, printr-o cutezătoare îndrăzneală, s-ar încumeta a sta împotriva orînduieilor și poruncilor noastre sau ar face altfel și ar aduce vreo pagubă acelor cetățeni din Sibiu în ceea ce privește pomenitele lor lucruri.

Dat la Buda, la sărbătoarea fericitului apostol Matei, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. St. Sibiu, U.I. 23. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1370.

Orig. perg., urme de pecete mare regală, din ceară de culoare deschisă aplicată pe verso.

EDIȚII: *Fejér*, IX/4, p. 234; *Mag. Tört. Tár*, IV, p. 149; *Transilvania*, 1872, p. 55; *Hurmuzaki — Densusianu*, I/2, p. 157; *Ub.*, II, p. 361—362.

¹ Corect: *locupletaretur*.

² Corect: *portatura*.

³ Urmează un loc gol, de vreo 15 litere.

⁴ Corect: *faciendam*.

Nos, magister Johannes, filius Stephani, castellanus de Haram et vicecomes comitatus de Krasow, ac iudices nobilium de eodem, damus pro memoria quod magister Dionisius, filius Nicolai de Vruzapati, officialis magistri Petri, filii Heem, in persona eiusdem domini sui ad nostram accedendo presenciam, nobis protestando dixit tali modo, quod Radul woyuada, comes de Kuuesd, feria quinta proxima nunc preterita ante festum Nativitatis virginis gloriose, propria sua potencia et temeritate de possessione predicti domini sui Belenus vocata, misisset quinque argenas feni quod dicitur kalangia auferri fecisset.

Igitur a nobis sibi¹ dari¹ ad inquisitionem sue veritatis sibi¹ dari¹ nostrum postulavit hominem, nos vero Bedictum², filium Petri de Zakadag, ad premissa exsequenda duximus dirigendum, qui demum ad nos reversus nobis fideliter dixit isto modo, quod ab omnibus quibus decuisset pallam et oculte nobilibus et ignobilibus de premissis talem scivisset veritatem quod querimonia seu protestacionis eiusdem magistri Petri suo modo ut premittitur facta fuisse per ipsum Radul wayuadam pure sci-visset.

Datum in Mezewsomplio, in festo beati Mathei apostoli et evangeliste, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo}.

⟨Pe verso:⟩ Pro magistro Petro, filio Pauli, filii Heem, contra Radul wayuodam super recepcione quinque argene quod dicitur kalangia, inquisitoria.

Noi, magistrul Ioan, fiul lui Ștefan, castelanul de Haram și vice-comite al comitatului Caraș, și juzii nobililor din același ⟨comitat⟩ dăm de știre că venind înaintea noastră magistrul Dionisie, fiul lui Nicolae de Vruzapati, slujbaş al magistrului Petru, fiul lui Pavel, fiul lui Heem, în numele acelui stăpîn al său și făcînd întîmpinare ne-a spus astfel: că voievodul Radul, comitele de Kuuesd, în joia acum trecută dinaintea sărbătorii Nașterii slăvitei Fecioare³, din a sa putere și cutezanță a trimis ⟨și⟩ a pus să se ia de pe moșia sus-zisului stăpîn al său, numită Belenus, cinci clăi de fin, care se numesc kalangia.

Drept aceea, a cerut să-i dăm un om al nostru, pentru cercetarea dreptății sale. Iar noi am hotărît să trimitem pentru împlinirea celor de mai sus pe Benedict, fiul lui Petru de Zakadag, care întorcîndu-se apoi la noi ne-a spus întocmai așa: că, pe față și în ascuns a aflat cu privire la cele de mai sus acest adevăr de la toți care se cuvenea nobili și nenobili, ⟨și anume⟩ a aflat lămurit că ⟨cele cuprinse⟩ în plîngerea sau întîmpinarea acelui magistrul Petru, au fost săvîrșite de către acel Radul voievodul, în felul în care s-a arătat mai sus.

Dat în Șemlac, la sărbătoarea fericitului apostol și evanghelist Matei, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

⟨Pe verso:⟩ ⟨Scrisoare⟩ de cercetare pentru magistrul Petru, fiul lui Pavel, fiul lui Heem, împotriva voievodului Radul, cu privire la luarea a cinci clăi care se cheamă kalangia.

Arh. Naț. Magh., DL,¹ Arh. fam. Kállay, nr. 1573.

Orig. hirtie cu urme a trei peceti aplicate pe verso.

EDIȚII: Pesty, *Krassó*, III, p. 100; *Hurmuzaki — Densușianu*, I/2, p. 166—167.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 157—158; *Documenta Valachorum*, p. 228.

¹ Cuvînt repetat.

² Corect: *Benedict*.

³ 5 septembrie.

Lodovicus, dei gracia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus quam futuris, presencium noticiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Regia sublimitas immensitas et largissima benignitas, solet suos subditos ad gradus provehere altiores, subditi enim in virtute boni presidentis tunc letantur, cum eos extollit honoribus, ditat possessionibus et dotat regalis munificencie donativis.

Proinde, ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire, quod Roman et Ladislaus, filii Struza, fideles Olachy nostri, ad nostram presenciam accedentes, eorum fidelitatibus et serviciis in diversis nostris negociis iuxta possibilitatis eorum quidditatem nostre maiestati exhibitis, seriatim declaratis, quasdam duas possessiones nostras regales, in capite duorum fluviorum Mothnuk nominatorum in districtu Karansebus existentium, per prefatum Struza patrem ipsorum, sub nomine sui ke-neziatus dudum ibidem locatas, populorum et habitatorum copia decoratas, per ipsosque nomine nostro regio, hactenus possessas et conservatas, a nobis sibi, item Petro, Gruban et Michaeli, filiis Dionisii, filii eiusdem Struza, nec non Michaeli, Dionisio et Zacharie, filiis Iwan, filii predicti Struza, fratribus ipsorum patrue libus, dari et conferri perpetuo postularunt.

Nos itaque, qui ex suscepti regiminis nostro officio animo metiri pietatis debemus merita singulorum pensatis fidelitatibus et obsequiosis famulatibus predictorum filiorum Struza, quibus ipsi in plerisque nostris et regni nostri negociis, sicut prosperis, sic et adversis cum summa sollicitudine, evigilanti cura, et omni fidelitatis favore, iuxta exigentiam possibilitatis ipsorum studuerunt nostre celsitudini complacere, volentes premissis serviciis eorum gratuito occurrere cum favore, ipsosque regio prosequi donativo, predictas duas possessiones nostras regales in capite predictorum fluviorum Mothnuk nuncupatorum, in districtu Karansebus existentium, sitas, et per predictum Struza, patrem ipsorum, ibidem situatas, populas et locatas, omni eo iure et titulo, quo eodem ad nostram collacionem pertinere dinoscuntur, eisdem Romano et Ladislao, filiis Struza, nec non prenotatis filiis Dionisii et filiis Iwan, fratribus ipsorum patrue libus, eorumque heredibus, succesoribus et posteritatis universis, cum omnibus ipsarum utilitatibus, iuribus, fructuositatibus et pertinentiis universis, sub eisdemque metis et distincionibus metarum, quibus ab olim per prefatum patrem eorum et per consequens ipsos hactenus habite extiterunt et possesse, nove donacionis nostre titulo dedimus, donavimus et contulimus, iure perpetuo et irrevocabiliter per eosdem possidendas, tenendas et habendas, salvo iure alieno.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes concessimus literas nostras privilegiales, pendentis et authentici sigilli nostri novi dupplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerandi in Christo patris domini Ladislai, episcopi Wesprimiensis, reginalis cancellarii et aule nostre vice cancelarii, dilecti et fidelis nostri, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo} decimo Kalendas Octobris, regni autem nostri anno vigesimo nono. Venerabilibus in Christo patribus et dominis Thoma Strigoniensi, fratre Stephano Colocensi, Wgulino Spalatensi, Nicolao Jadrensi et Elya Ragusiensi, archiepiscopis: Demetrio Waradiensis, Michaeli Agriensis, Colomano Jauriensis, Wilhelmo Quinqueecclesiensis, Stephano Zagradiensis, Johanne Waciensis, Dominico Chanadiensis, Demetrio Transylvanensis, Ladislao Nitriensis, Petro Boznensis, Stephano Sirimiensis, Nicolao Tininiensis, Demetrio Nonensis, Nicolao Traguriensis, Stephano Farensis, Jacobo Macariensis, Matheo Sibinicensis, Michaeli Scardonensis et Portiua Sen-

nensis, ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbaviensi sede vacante, magnificis viris dominis Ladislao, duce Opulie, regni nostri palatino, Emerico vaiuoda Transylvano, comite Nicolao de Szeech, iudice curie nostre, Johanne magistro thavarnicorum nostrorum, Simone regnorum Dalmacie et Croacie, Petro Zudar totius Sclavonie et Nicolao de Machou banis, Georgio Zudar pincernarum, Paulo depiferorum, Johanne ianitorum et Stephano agazonum nostrorum, magistris ac eodem domino Ladislao, duce comite Posoniensis, et aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și Muntelui Sant' Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de acum, cât și viitori, care vor lua cunoștință despre cele de față, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Înălțimea nemăsurată și preaîmbelșugata bunătate regească obișnuiește a-și ridica supușii pe trepte mai înalte; iar supușii atunci se bucură întru virtutea bunului cîrmuitor, cînd îi înalță în dregătorii, îi dăruiește cu moșii și îi înzestrează cu darurile dărniceiei regești.

Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că venind înșiși înaintea noastră, Roman și Ladislau, fiii lui Struza, credincioșii noștri români, și arătîndu-ne pe rînd faptele lor de credință și slujbele aduse după toată putința lor maiestății noastre în felurite treburi ale noastre, au cerut de la noi să le dăm și să le hărăzim pe veci lor, precum și lui Petru, Gruban și Mihail, fiii lui Dionisie, fiul aceluiași Struza, și lui Mihail, Dionisie și Zaharia, fiii lui Ioan, fiul sus-zisului Struza, verii lor, două moșii ale noastre regești, aflătoare în districtul Caransebeș, în capătul celor două riuri, numite Mitnic, care de mai de mult au fost întemeiate acolo de către sus-zisul Struza tatăl lor, sub numele de cnezat al său, (și) împodobite cu mulțime de oameni și locuitori, și au fost ținute și păstrate pînă acum de ei, în numele nostru regeșc.

Drept aceea, noi, care din datoria cîrmuirii ce am luat și asupra noastră, trebuie să măsurăm cu duhul bunătății vrednicia fiecăruia, cumpănind faptele de credință și slujbele supuse ale sus-zisilor fii ai lui Struza, prin care s-au străduit a se face plăcuți înălțimii noastre în multe treburi ale noastre și ale țării noastre — și bune și potrivnice —, cu cea mai mare sîrguință, cu grijă trează și cu toată dragostea credinței după cerința și putința lor, voinđ noi să răsplătim cu mulțumitoare bunăvoință slujbele lor de mai sus și să-i miluim cu dăruire regească, le-am dat, le-am dăruit și hărăzit ca nouă danie a noastră acelor Roman și Ladislau, fiii lui Struza, precum și numiților fii ai lui Dionisie și fiilor lui Ioan, verii lor, și moștenitorilor și urmașilor lor și tuturor coboritorilor (din ei) sus-zisele două moșii ale noastre regești, așezate în capătul sus-ziselor riuri numite Mitnic, aflătpare în districtul Caransebeș, și împoporate și întemeiate acolo de sus-zisul Struza, tatăl lor, cu tot acel drept și cuvînt cu care se știe că țin de dreptul nostru de danie, împreună cu toate foloasele, drepturile, roadele și toate cele ce țin de ele, între aceleași hotare și semne de hotare între care au fost pînă acum ținute mai înainte de sus-zisul lor tată și stăpînite apoi de ei, ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă ei, cu drept de yeci și nestrămutat, fără vătămarea dreptului altuia.

Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea dublei noastre peceti atirnate, noi și autentice.

Dat de mîna vrednicului de cinstire întru Hristos părinte domnul Ladislau, episcopul de Vesprim, cancelar al reginei și vicescancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci, în a zecea zi înainte de calendele lui octombrie, iar în anul domniei noastre al douăzeci și nouălea; venerabilii întru Hristos părinți și domni: Toma arhiepiscopul de Strigoni, fratele Ștefan de Caloce, Ugolin de Spalato, Nicolae de Zara și Ilie de Raguza; episcopii Dumitru de Oradea, Mihail de Agria, Coloman de Győr, Vilhelm de Pécs, Ștefan de Zagreb, Ioan de Vaț, Dominic de Cenad, Dumitru al Transilvaniei, Ladislau de Nitra, Petru al Bosniei, Ștefan de Sirmiu, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Tragur, Ștefan de Faro, Iacob de Macarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona și Portiva de Segno, păstorind în chip fericit bisericele lui Dumnezeu, scaunul (episcopul) de Krbava fiind vacant; măriții bărbați domnul Ladislau, ducele de Oppeln, palatinul țării noastre, Emeric, voievodul Transilvaniei, comitele Nicolae de Zeech, judele curții noastre, Ioan marele nostru visțier, Simion banul țărilor Dalmației și Croației, Petru Zudar, banul întregii Slavonii și Nicolae banul de Mačva, Gheorghe Zudar, marele nostru paharnic, Pavel marele nostru stolnic, Ioan marele nostru ușier și Ștefan, marele nostru comis și același domn Ladislau ducele, comite de Pojon și mulți alții ținînd comitatele și dregătoriile țării noastre.

Arh. St. Cluj-Napoca, Arh. fam. Macskási de Tincova, nr. 829.

Copie simplă datorată lui Huszti András.

EDIȚII: Pesty, *Krassó*, III, p. 101—103; *Hurmuzaki — Densușianu*, I/2, p. 167—168.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 229.

568

1370 septembrie 22, Vișegrad

Ladislau, palatinul Ungariei, amină judecarea pricinii dintre Nicolae, fiul lui Ioan de Warada, și Fabian și Ștefan, fiii lui Iacob de Anarch. În lipsa protonotarului cu pecetea, actul a fost întărit cu pecetea lui Emeric, voievodul Transilvaniei.

Arh. Naț. Magh., Dl. 91 770. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1370.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere.

EDIȚII: *Zichy*, III, p. 406—407.

569

1370 septembrie 22, Vișegrad

Ladislau, palatinul Ungariei, amină judecarea pricinii dintre Dominic, fiul lui Ioan de Varada, și Nicolae, Fabian și Ștefan, fiii lui Iacob de Anarch.

Actul a fost întărit cu pecetea lui Emeric, voievodul Transilvaniei, în lipsa peceții palatinului.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. fam. Zichy.
Orig. hîrtie, cu pecete de închidere.

EDIȚII: *Zichy*, III, p. 407—408.

840

Ludoicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis magnifico viro Emerico, woyuodae Transyluano, et vices suos gerentibus, salutem et gratiam.

Dicit nobis Iohannes Rufus de Tyburchteleke quod abbas de Klus-monostra ipsam possessionem suam Tyburchteleke nomine possessionis ecclesiae suae recaptivasset, et eam niteretur sibi vindicare minus iuste. Super quo fidelitati vestrae firmo edicto regio praecipiendo mandamus quatenus in congregatione vestra, quam primo eritis celebraturi, ab omnibus hominibus, ad ipsam congregationem vestram confluentibus, iuratisque assessoribus, ad fidem eorum deo debitam fidelitatemque nobis et sacro nostro diademati observandam, de eo, utrum dicta possessio Tyburchteleke ad ipsum monasterium pertinuerit vel pertinere debeat, nec ne, meram et omni modo experiamini veritatem. Et post haec, prout vobis veritas constiterit praemissorum, nobis fideliter rescribatis.

Datum Budae, in festo beati Michaelis archangeli, anno domini M^oCCC^o septuagesimo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi, măritului bărbat Emeric, voievodul Transilvaniei și locuitorilor săi.

Ne spune Ioan cel Roșu de Tyburchteleke că abatele de Cluj-Mănăstur a luat din nou în stăpînire acea moșie a sa Tyburchteleke, sub cuvînt că e moșia bisericii sale, și se străduiește fără nici un drept s-o ceară pentru dînsul. Drept aceea, prin aspră poruncă regească, vă punem în vedere și poruncim credinței voastre ca la adunarea voastră, pe care o veți ține mai întîi, să cercetați de la toți oamenii, care vor veni la acea adunare a voastră, și de la asesorii jurați, pe credința lor datorată lui Dumnezeu și pe supunerea ce trebuie să ne-o păstreze nouă și sfintei noastre coroane, tot adevărul și întregul adevăr despre faptul dacă zisa moșie Tyburchteleke a ținut sau trebuie să țină de acea mănăstire, sau nu. Iar după acestea, să ne răspundeți în scris întocmai, așa cum veți fi aflat adevărul despre cele de mai sus.

Dat la Buda, la sărbătoarea fericitului arhanghel Mihail, în anul domnului o mie trei sute șaptezeci.

Bibl. Univ. Budapesta, ms. Cornides, VII, p. 419.

Copie din secolul al XVIII-lea.

EDIȚII: *Katona*, X 3, p. 461; *Fejér*, IX/4, p. 235—236.

Capitulul din Oradea adeverește întîmpinarea făcută de Petru de Panyola, în numele lui și al fraților săi, împotriva lui Nicolae, fiul lui Pethow, strîngătorul amenzilor palatinale, care a ocupat moșia Apathy.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. fam. Kallay, nr. 1587.

Orig. hirtie, pe verso cu urme ale unei peceti ovale.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 157, nr. 1664.

Nos, Ladislaus, dei gracia dux Opulie, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum, memorie commendantes significamus quibus expedit universis presencium per tenorem, quod magistri Ladislaus et Michael, filii Simonis de Karul, in suis ac Ladislai et Andree filiorum Marchardi¹ de Olchuwa, personis, vigesimo die octavarum festi Nativitatis beate virginis ad nostram iudiciariam veniendo presenciam, quasdam duas literas, unam magistri Nicolai, filii Pethew de Lypse, iudiciorum nostrorum exactoris, et aliam vicecomitis et iudicum nobilium comitatus Zathmariensis, in causa infrascripta loquentes, nobis presentarunt, quarum unius, videlicet ipsum magistri Nicolai, filii Pethew, litere tenor hoc modo se habebat: *⟨Urmează actul magistrului Nicolae, fiul lui Pethew, din 19 septembrie 1370, nr. 563⟩*. Preterea continencia alterius littere dictorum vicecomitis et iudicum nobilium dicti comitatus hanc seriem verborum observabat: *⟨Urmează actul lui Grigore, vicecomite de Satu Mare și al celor patru juzi și nobililor, din 19 septembrie 1370, nr. 562⟩*.

Quarum quidem literarum exhibicionibus factis et earundem tenoribus perlectis ac suo modo intellectis, quo annotatam possessionem Apathy, previa ratione a prescripto magistro Nicolao, exactore iudiciorum nostrorum, presentibus iamdictis vicecomite et iudicibus nobilium dicti comitatus Zathmariensis, ac testimonio ipsius capituli ecclesie Chanadiensis, in facie eiusdem possessionis Apathy, in predictis viginti marcis denariorum ex prescriptis literis iamdictorum magistri Nicolai, nostrorum iudiciorum exactoris ac vicecomitis et iudicum nobilium predicti comitatus, coram vicinis et commetaneis eiusdem possessionis Apathy memorati magistri Ladislaus et Michael, filii Simonis, ac Ladislaus et Andreas, filii Merhardi¹, nomine pignoris nullo contradicte iriibi apparente ad se recepisse clare adinveniebantur, pro eo nos observata lege regni ab antiquo assueta requirente, sepefatam possessionem Apathy, tamdiu quousque per prefatum Michaellem, filium Stephani literati aut per alios quorum redempcioni eadem magis competere dinoscitur, ab ipsis filiis Simonis et filiis Merhardi redimatur, eisdem magistris Ladislao et Michaeli, ac Ladislao et Andree sub premissis titulo relinquimus et committimus possidere, tenere, pariter et habere, salvo iure alieno.

In cuius rei testimonium, presentes literas nostras privilegiales, pendens sigilli nostri munimine roboratas, predictis nobilibus duximus concedendas.

Datum Bude, vigesimo primo die termini prenotati, anno domini supradicto.

Noi, Ladislau, din mila lui Dumnezeu, duce de Oppeln, palatinul regatului Ungariei și jude al cumanilor, prin cuprinsul acestei scrisori dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că magistrii Ladislau și Mihail, fiii lui Simion de Carei, în numele lor și al lui Ladislau și Andrei, fiii lui Marhard de Olchuwa, în a douăzecea zi după octavele sărbătorii Nașterii fericitei Fecioare² venind înaintea noastră la judecată, ne-au înfățișat două scrisori: una a magistrului Nicolae, fiul lui Pethew de Lypse, strângătorul gloabelor noastre, și alta a vicecomitelui și a juzilor nobililor din comitatul Satu Mare, scrisori grăitoare în pricina mai jos însemnată. Scrisoarea unuia, adică a celui magistru Nicolae, fiul lui Pethew, avea cuprinsul în chipul acesta:

{Urmează actul magistrului Nicolae, fiul lui Pethew, din 19 septembrie 1370, nr. 563}. Afară de aceasta, cuprinsul celeilalte scrisori a zişilor vicecomite şi juzi. ai nobililor din comitatul Satu Mare însemna acest şir de cuvinte: {Urmează actul lui Grigore, vicecomite de Satu Mare, şi al celor patru juzi ai nobililor, din 19 septembrie 1370, nr. 562}.

După ce s-au arătat aceste scrisori şi s-a citit cuprinsul lor şi au fost înţelese după cum se cuvine, deoarece din pomenitele scrisori, a sus-zişilor magistru Nicolae, strîngătorul gloabelor noastre şi a vicecomitelui şi juzilor nobililor sus-zisului comitat, se vedea limpede că pomeniţii magiştri Ladislau şi Mihail, fiii lui Simion, şi Ladislau şi Andrei, fiul lui Marhard, au primit din pricina de mai sus ca zălog pentru pomenitele douăzeci de mărci în dinari, fără să se ivească nici un împotrivor, suszisa moşie Apathy de la sus-zisul magistru Nicolae, strîngătorul gloabelor noastre, de faţă fiind la acea moşie Apathy pomenitul vicecomite, juzii nobililor din comitatul Satu Mare şi omul de mărturie al capitlului bisericii de Cenad, şi vecinii şi megieşii moşiei Apathy; de aceea noi, ţinînd seamă de legea ţării, îndătinată din vechime şi care cere acest lucru, lăsăm şi încredinţăm acelor magiştri Ladislau şi Mihail, şi lui Ladislau şi Andrei, sub cuvîntul de mai sus, des-numita moşie Apathy pînă cînd ea va fi răscumpărată de către sus-numitul Mihail, fiul lui Ştefan diacul sau de către alţii, despre care se ştie că li se cade mai degrabă s-o răscumpere de la fiii lui Simion şi de la aceia ai lui Marhard, ca s-o stăpînească, s-o ţină şi s-o aibă fără a vătămă dreptul altuia.

Spre mărturia acestui lucru, am hotărit să dăm sus-zişilor nobili scrisoarea noastră privilegială de faţă, întărită prin puterea pecetii noastre atîrnate.

Dat la Buda, în a douăzeci şi una zi după sorocul mai sus arătat, în anul mai sus-zis.

Arh. Naţ. Magh., Dl., Arh. fam. Károlyi, lada 14, nr. 109.

Orig. parg., cu fragm. de pecete atîrnată.

EDITII: Károlyi, I, p. 320—321.

¹ Astfel în text.

² 4 octombrie.

573

1370 noiembrie 2, Vişegrad

Ladislau, palatinul Ungariei, porunceşte conventului din Lelez să cheme înaintea sa pentru judecată pe nişte împricinaţi. Actul, în lipsa pecetii palatinului a fost întărit cu pecetea lui Emeric, voievodul Transilvaniei.

Arh. Naţ. Magh., Dl., Arh. fam. Kállay, nr. 1564.

Orig. hirtie, fragmente ale pecetii de închidere.

REGESTE: Kállay, II, p. 157, nr. 1667.

574

1370 noiembrie 25, Sintimbru

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsilvane, amicis suis honorandis, Johannes, vicewayvoda Transsilvanus, amicitiam paratam cum honore.

Vestre discretioniſ amicitie presentium serie declaramus quod, nobis, in octavis festi beati Martini confessoris nunc proxime preteritis, iudiciario pro tribunali consedentibus et uniuscuiusque causantis lites et iurgia recto iuris tramite dimetientibus, inter ceteros causidicos, magister Saul, filius Petri de Saffalwa, pro se personaliter, pro Johanne, vero, filio eiusdem Petri, fratre suo uterno, cum sufficientibus litteris procuratoriis vestris, iuxta continentiam litterarumstrarum prorogatoriarum, easdem octavas ipsam prorogationem denotantium, ad nostram accedendo presentiam contra Ladislaum et Johannem, filios Somrokws, ac Jwanka, filium Rwbÿn de Barcha, proposuit eo modo, quod ipsi primariam propagationem seu ortum ab uno avo habuissent, ideoque in universis possessionibus et possessionariis portionibus, necnon molendinis et locis molendinorum, communiter ipsos tangentibus, divisionem habere vellent ab eisdem iure et regni consuetudine requirente. Quo percepto, iidem Ladislaus et Johannes, filii Somrakws, ac Jwanka, filius Rwbÿn, personaliter exurgendo responderunt ex adverso quod hoc bene verum esset, quod ipsi ab uno avo unacum eisdem magistro Saul et Johanne, filiis Petri essent derivati seu propagati, sed avi ipsorum, distinctim et separatim in eorum possessionibus perseverantes, quilibet eorum domos et edificia, necnon molendina construxisset et ab eo tempore distinctim et separatim quilibet ipsorum in suis iuribus immobiliter permansisset et (. . .)¹ iura usus fuisset, divisio tamen perempnalis ullouquam tempore inter ipsos celebrata extitisset; ideoque in eorum possessionibus, videlicet Salfalwa² et Pethlend, apud manus eorundem magistris Saul et Johannes, filiorum Petri, habitis modo consimili divisionem postularunt, ipsique de possessione Barcha predicta et aliis iuribus apud manus eorum existentibus, in comitatu, videlicet, de Hwnyad habitis, divisionem eisdem dare prompti essent et parati.

Unde nos, auditis partium propositionibus, unacum regni nobilibus partis Transsilvane, nobiscum in iudicio consedentibus, quia avi ipsarum partium modo premissis in eorum possessionibus domos et edificia, necnon molendina construxisse et ab eo tempore ipsi in eisdem perseverasse videbantur, commisimus iudicando eo modo, ut quilibet ipsorum in eorum domibus et habitaculis, veluti hactenus permansissent, sic et nunc pacifice residerent ita tamen, quod pro ipsis curiis et edificiis, in eadem possessione, in aliis locis, parti adverse, qualitate et quantitate consimiliter³, pro locis curiarum prius extradanda, tandem sessiones, silvas et alias quaslibet utilitates inter se dividerent rectas et equales; pro molendinis vero modo consimili in aliis locis loco molendinorum dare tenerentur. Si vero loca molendinorum tam bona et equivalentia dare et assignare non possent, extunc ipsa pars adversa in dominium eorundem molendinorum, iuxta regni consuetudinem, prout dictaret ordo iuris, posset introire.

Quare vestram requirimus amicitiam presentibus reverenter, quantum vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, magister Lucas litteratus de Wakay⁴, vel Jacobus de (. . .)¹, sive Michael de Aran, aut Johannes de Wakay⁴, aut Nicolaus, frater eiusdem Johannis, sau Johannes, filius Pauli de predicta Wakay⁴, pro utrisque partibus, aliis absentibus, homo noster, die dominica proxima post festum Nativitatis domini nunc venturum ac aliis diebus ad hoc aptis et congrue sufficientibus ad facies memoratarum possessionum Barcha, Salfalwa² et Pethlend vocatarum, vicinis et commetaneis undique inibi legi-

time convocatis et presentibus, prius loca curiarum pro curiis (...) ¹ et quantitate consimilia de eisdem excipiendo, tandem sessiones et alias utilitates, videlicet silvas et alias quaslibet, dividat in duas partes rectas et equales, factaque divisione, primo iuxta electionem Ladislai et Johannis, (filiorum Somrokws) ⁵, et Jwanka, filii Rwbŷn, unicuique partium relinquendo sua iura; tandem hiis peractis, eisdem magistro Saul et Johanni pro molendinis predictorum nobilium, loca molendinorum qualitate et valore equivalentia assignet; (si vero tam bona et equivalentia) ⁵ loca assignare non valeret, extunc in dominium rectarum medietatum eorundem molendinorum Jwanka, filii Rwbŷn, ac Ladislai et Johannis, filiorum Somrakws, pretactos magistrum Saul et Johannem, filios Petri, statuatur et (introducatur perpetuo) ⁶ possidendas, regni consuetudine requirente.

Et post hec ipsius possessionarie divisionis, statutionis seriem, prout fuerit opportunum, nobis in vestris litteris ad octavas festi Epiphaniarum domini nunc proxime affuturas nobis amabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, octavo die predictarum octavarum, anno domini Millesimo CCC^o LXX°.

Chibzuiților și cinstiților bărbați (din) cinstitul capitolu al bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici, de cinstire, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea.

Prin cuprinsul celor de față, aducem la cunoștința chibzuinței voastre că la octavele sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul, de cunând trecute ⁶, stînd noi la scaunul nostru de judecată și cumpănind pe calea cea dreaptă a legii pricinile și neînțelegerile oricărui impricinat, printre ceilalți impricinați, venind înaintea noastră, potrivit cuprinsului scrisorii voastre de amînare care statornicea acele octave ca soroc al amînării, magistrul Saul, fiul lui Petru de Șeulești, el însuși în numele său, iar pentru Ioan, fiul aceluiasi Petru, fratele său bun, cu scrisoarea voastră de împuternicire îndestulătoare împotriva lui Ladislau și Ioan, fiii lui Somrakus, și a lui Iwanka, fiul lui Rubin de Bîrcea, ne-a spus așa: că ei se trag și sint născuți din unul și același strămoș și de aceea voiesc să facă cu ceilalți, așa cum cere dreptul și obiceiul țării, împărțeala tuturor moșiilor și a bucăților de moșie, cît și a morilor și locurilor de moară ce țin de ei toți laolaltă. Auzind aceasta, ridicîndu-se înșiși numiții Ladislau și Ioan, fiii lui Somrakus, și Iwanka, fiul lui Rubin au răspuns la rîndul lor că într-adevăr este foarte adevărat că ei se trag și cîboară din același strămoș dimpreună cu numiții magistrul Saul și Ioan, fiii lui Petru, dar că strămoșii lor stînd fiecare de o parte și deosebit pe moșiile lor, fiecare din ei și-a zidit case și locuințe, cît și mori, și din acel timp fiecare din ei aparte și deosebit a rămas neștrămutat în drepturile sale și (...) s-a folosit de drepturile sale; dar o împărțeală pe veci nu s-a făcut între ei niciodată. De aceea ei au cerut în chip asemănător să li se facă parte din moșiile lor anume Șeulești și Petreni, aflătoare în stăpînirea numiților magistrul Saul și Ioan, fiii lui Petru, (spunînd) cînd și ei sint gata și pregătiți să le facă parte din sus-zisa moșie Bîrcea și din alte drepturi aflătoare în stăpînirea lor, adică cele avute în comitatul Hunedoara.

Drept aceea noi ascultînd spusele părților, întrucît strămoșii acelor părți se vedea că au ridicat, în chipul mai sus arătat pe moșiile lor case și clădiri și mori, și din acel timp ei au dăinuit în ele, judecînd dimpreună cu nobilii țării din părțile Transilvaniei ce ședeau cu noi în

scaunul de judecată, am hotărît astfel, ca fiecare din ei, precum au rămas pînă acum în casele și locuințele lor, tot așa și acum să le locuiască în pace, dar așa fel ca pentru curțile și clădirile de pe acea moșie să dea mai întîii părții potrivnice, în alte locuri, locuri de curte asemenea ca fel și întindere, și apoi să împartă între ei (în părți) drepte și deopotrivă sesiile, pădurile și orice alte folosințe; iar pentru mori să fie datori, în chip asemănător, să dea, în alte locuri locuri de mori. Dacă însă nu vor putea să dea și să hărăzească locuri de mori (tot) atît de bune și deopotrivă ca preț, atunci partea potrivnică să poată intra în stăpînirea acelor mori, potrivit obiceiului țării, așa cum ar cere rînduiala legii.

Drept aceea, prin cele de față cerem cu cinste prieteniei voastre să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru magistrul Luca diacul de Băcăinți, sau Iacob de (...) ori Mihail de Uroiș sau Ioan de Băcăinți ori Nicolae, fratele numitului Ioan, sau, în lipsa celorlalți, Ioan fiul lui Pavel tot de Băcăinți (trimis) pentru amîndouă părțile, (ducîndu-se), în duminica de după sărbătoarea Nașterii Domnului ce va veni în curînd⁷ și în alte zile potrivite și îndestulătoare pentru aceasta, la pomenitele moșii numite Bîrcea, Șeulești și Petreni (și) chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii și megieșii (lor) de pretutindeni și fiind (aceștia) de față, tăind mai întîii din acele (moșii) locuri de curte asemenea (ca fel) și întindere cu curțile (...), să împartă apoi în două părți drepte și deopotrivă sesiile și celelalte folosințe, anume pădurile și oricare altele și odată făcută (această) împărțelă, să lase mai întîii fiecărei din părți drepturile sale potrivit alegerii lui Ladislau și Ioan, (fiii lui Somrakus), și a lui Iwanka, fiul lui Rubin; și făcînd aceasta să dea după aceea numiților magistrul Saul și lui Ioan, pentru morile sus-zișilor nobili, locuri de moară deopotrivă ca fel și preț, iar dacă nu ar putea să dea locuri atît de bune și deopotrivă ca preț, atunci să pună și să așeze pe pomeniții magistrul Saul și pe Ioan, fiii lui Petru, în stăpînirea dreptelor jumătăți ale acelor mori ale lui Iwanka, fiul lui Rubin și ale lui Ladislau și Ioan, fiii lui Somrakus, ca să le stăpînească pe veci, așa cum cere obiceiul țării.

Și după aceasta să aveți bunătatea să ne răspundeți în scris prin scrisoarea voastră, așa cum va fi potrivit, la octavele sărbătorii Botezului Domnului⁸ ce vor veni în curînd, cu privire la felul cum s-a făcut împărțirea și punerea în stăpînirea (acelor) moșii.

Dat la Sintimbru, în a opta zi a sus-ziselor octave, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Stat. ClujNapoca, fond. Józsa, fideicomisionalia.

Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăstur, din 13 ianuarie 1371, cuprins în actul voievodului Transilvaniei dat la Cluj la 15 ianuarie 1505.

² Lacună în transumpt, cca 1,5 cm.

² Astfel în transumpt.

³ Corect: *consimilia* (loca).

⁴ Corect: *Bakay*.

⁵ Lacună în transumpt, cca 2 cm; întregit după context.

⁶ 18 noiembrie.

⁷ 29 decembrie.

⁸ 13 ianuarie 1371.

Lodouicus, dei gracia, Hungarie et Polonie rex, fidelibus suis capitulo ecclesie Albensis Transsiluane, salutem et gratiam.

Cum nos, consideratis serviciis fidelibus et serviciorum meritis laudedignis fidelis nostri, magnifici viri Georgii Bebek, magistri tavnaricorum et comitis Lipptouiensis, quoddam castrum nostrum regium, Almas vocatum, in partibus Transsiluanis et in districtu de Kolus existens, cum omnibus villis, tributis, malendis¹ necnon proventibus, aliisque possessionibus ad ipsum castrum spectantibus, ac utilitatibus et pertinenciis eiusdem universis, exceptis duabus possessionibus ambabus Petri vocatis, quas pro nobis duximus reservandas, eidem magistro Georgio et, per eum, Emerico et Detrico, filiis suis, item Ladislao et Francisco, filiis condam comitis Stephani Bebek, olyn² iudicis curie nostre, fratris sui uterini, ac eorum heredibus et posteritatibus universis, nove donacionis nostre titulo dederimus, perpetuo et irrevocabiliter tenendum et possidendum; verum, quia de qualitate et quantitate predicti castri et ad ipsum pertinencium nobis veritas non constat, ideo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Leukus de Zenthpeter vel Ladislaus, filius Martini dictus de Erdel, aut Lucas, filius Thome de Waly, an Stephanus, filius Chacou de eadem, aliis absentibus, homo noster ad faciem predicti castri et ad ipsum pertinencium, vicinis et commetaneis suis legitime convocatis et presentibus, accedendo, statuatur ipsum castrum³ cum suis pertinenciis universis, exceptis prefatis⁴ duabus possessionibus ambabus Petri vocatis, quas, ut premisimus, pro nobis duximus reservandas, prefato magistro Georgio et, per eum, filiis et nepotibus suis supradictis, per ipsos eorumque heredibus et posteritatibus universis, pertuo possidendum et habendum, nove donacionis nostre titulo, si non fuerit contradictum. Contradictores vero, si qui fuerint⁵, citet eosdem contra prefatos, magistrum Georgium, filios et nepotes suos, in nostram presenciam ad terminum competentem, rationem contradiccionis eorum reddituros. Et post hec, ipsius statucionis⁶ et citacionis seriem, cum nominibus contradictorum et citatorum, si qui fuerint, nobis fideliter rescribatis.

Datum Cracouie, feria sexta proxima post festum beate Katherine virginis, anno domini M^{mo}CCC^{mo} septuagesimo.

⟨*Pe verso, de aceeași mină:*⟩ Fidelibus suis capitulo ecclesie Transsiluane, pro magistro Georgio dicto Bubek² filiis ac fratribus suis patruelibus.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei și Poloniei, credincioșilor săi din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, mintuire și milostivire.

Deoarece noi, ținând seama de credincioasele slujbe și de meritele vrednice de laudă ale credinciosului nostru, măritul bărbat Gheorghe Bebek, marele vistier al reginei și comite de Lippto, i-am dăruit cu titlul de nouă danie a noastră, acestui magistru Gheorghe și, prin el, lui Emeric și Detric, fiii săi, precum și lui Ladislau și Francisc, fiii fostului comite Ștefan Bebek, odinioară judele curții noastre, fratele său după mamă, precum și moștenitorilor și tuturor urmașilor lor, o cetate regească de-a noastră numită Almaș, aflătoare în părțile transilvănene și în districtul Cluj, cu toate satele, vămile, morile, precum și cu toate cîștigurile și cu

celelalte moșii ce privesc această cetate, și cu toate folosințele și cele ce țin de aceasta, în afară de două moșii, amîndouă numite Petri, pe care hotărîm să le păstrăm pe seama noastră, ca să le țină și să le stăpînească pe veci și nestrămutat. Și fiindcă noi nu știm care este adevărul cu privire la felul și mărimea sus-zisei cetăți și cu privire la cele ce țin de ea, de aceea, punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți pe omul vostru de mărturie vrednic de crezare, de față cu care, omul nostru, Leukus de Sînpetru, sau Ladislau, fiul lui Martin zis de Erdel⁷ sau Luca, fiul lui Toma de Walý, sau, în lipsa acestora, Ștefan, fiul lui Chacou din același Țat Walý, sosind la suszisa cetate și la cele ce țin de ea, să dea această cetate împreună cu toate cele ce țin de ea — în afară de sus-zisele două moșii, amîndouă numite Petri, pe care, după cum am spus mai sus am hotărît să le păstrăm pe seama noastră — în stăpînirea pomenitului magistru Gheorghe și, prin el, fiilor și nepoților lui mai sus-zisi și, prin ei, moștenitorilor lor și tuturor urmașilor lor, spre a le stăpîni și a le avea pe veci ca nouă danie a noastră, dacă nu va fi împotrivire. Iar pe împotrivitori, dacă vor fi, să-i cheme să stea față cu pomeniții, magistrul Gheorghe, fiii și nepoții lui, înaintea noastră, la un soroc potrivit, ca să dea seama de temeiul împotrivirii lor. Și după acestea, să ne faceți cunoscut în scris, și întocmai, cuprinsul acestei dări în stăpînire și al chemării (în judecată), împreună cu numele împotrivitorilor și ale celor chemați, dacă vor fi.

Dat la Cracovia, în vinerea de după sărbătoarea fericitei fecioare Ecaterina, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

(*Pe verso, de aceeași mină:*) Credincioșilor săi din capitlul bisericii Transilvaniei, pentru magistrul Gheorghe zis Bebek, fiii și verii săi după tată.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 174. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.

Orig. hîrtie, cu urmele pecetii mari regale, de maiestate, aplicată în document pe verso.

¹ Corect: *molendinis*.

² Astfel în orig.

³ Urmează cuvîntul *castrum*, tăiat de aceeași mină.

⁴ Urmează silaba: *po*, fiind de prisos am omis-o.

⁵ Urmează silaba *ce*, tăiată de aceeași mină.

⁶ Urmează silaba *ser*, taiată de aceeași mină.

⁷ Transilvania.

576

1370 noiembrie 29, (Oradea)

Capitulul din Oradea, la porunca din 3 noiembrie 1370 a regelui Ludovic I, transcrie actul său din 21 iunie 1291 (*DIR-C*, *veac. XIII*, II, nr. 411, p. 375) privitor la moșia Szakoly (*Zakol*), aflat în păstrarea arhivei sale, pe seama lui Ilie, fiul lui Laurențiu de Zakol.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. fam. Kállay.

Orig. pergament, urme de pecete pe verso.

Rezumat în actul palatinului Nicolae de Gara, din 5 iunie 1408.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 158, nr. 1668.

Nos, capitulum ecclesie Transsilvane, significamus tenore presentium quibus expedit universis, quod domina relictă Georgii de Sosopotok, Elyzabeth vocata, unacum Johanne, filio suo, ab una et vir discretus magister Nicolaus, archydiaconus de Ozd, socius et concanonicus noster, parte ex altera, personaliter coram nobis constituti, eadem domina Elyzabeth et Johannes, filius eiusdem predictus, proposuerunt et confessi extiterunt ministerio vive vocis, quod ipsi, urgentibus quibusdam necessitatibus eorum ad presens imminentibus, quandam vineam ipsorum unum jugerum continentem, in territorio possessionis nostre Kysfalu, in Gyanpotaka sitam, in vicinitate vinee Nicolai, filii Johannis, et Agustini de Herepyl dicti, existentem, cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis, eidem magistro Nicolao archydiacono pro duodecim florenis plene habitis, ut dixerunt, et persolutis vendidissent, imo vendiderunt coram nobis, nichil iuris pro se reservantes in eadem; assumptum eundem magistrum Nicolaum, archydiaconum, ab omnibus ratione ipsius vinee processu temporis molestare volentibus expedire propriis eorum laboribus et expensis.

Datum in festo beati Andree apostoli, anno domini M^oCCC^oLXX^o.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine, că doamna numită Elizabeta, văduva lui Gheorghe de Șeușa, împreună cu Ioan, fiul său, pe de o parte și chibzuitul bărbat magistrul Nicolae, arhidiaconul de Ozd, soțul și canonicul nostru, pe de altă parte, înfățișându-se înșiși înaintea noastră, acea doamnă Elizabeta și Ioan, fiul ei sus-zis, au spus și au mărturisit prin viu grai, că siliți de unele nevoi ale lor de neînălțurat au vândut o vie a lor cuprinzând un iugăr, aflătoare în hotarul moșiei noastre, Chișfalău, așezată în Valea lui Gyan, în vecinătatea viei lui Nicolae, fiul lui Ioan, și a lui Augustin zis de Herepea, împreună cu toate folosințele sale și toate cele ce țin de ea, și chiar o vînd în fața noastră celui magistrul Nicolae, arhidiaconul, pe douăsprezece florini ce le-au fost plătiți, și pe care, precum au spus, i-au primit pe deplin, neoprindu-și pentru ei nici un drept în acea (vie). S-au legat să apere cu osteneala și cheltuiala lor pe acel magistrul Nicolae, arhidiaconul, de toți cei care în curgerea vremii ar voi să-l tulbure pentru acea vie.

Dat la sărbătoarea fericitului Andrei apostolul, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, nr. 667. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1370.

Orig. perg., urme ale peceteii rotunde aplicate pe verso.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt*, nr. 677.

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presentium quibus expedit universis quod Anthonius, filius Stephani de Blaszelke, personaliter coram nobis constitutus, confessus extitit ministerio vive vocis quod ipse, iac consideratione inductus quod, volente domino, careret herede in genere masculino, qui in iuribus suis possessionariis

sibi succedere posset, et timens, ne post obitum ipsius ipsa iura sua possessionaria ad manus devenirent alienas, ideo tres partes possessionariorum porcionum suarum in eadem Blastelke et possessione Poustelke vocata habitatum, ipsum contingentes, cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis ad ipsas tres partes possessionarias spectantibus, ob filialem dilectionem nobilis puelle, Elena vocate, filie sue unice, nunc Mychaeli, fratri videlicet discreti viri magistri Nicolai, archydiaconi de Zonuk, socii et concanonici nostri, homini scilicet inpossessionato, matrimonialiter tradite, eidem et heredibus ex ipsa filia sua procreandis dedisset, donasset et assignasset ac dedit, donavit et assignavit coram nobis, iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas, tenendas et habendas; tali tamen conditione interiecta, quod, si divino interveniente iudicio et <prolem>¹ tam in genere masculino, quam etiam feminino, ipsum procreare contingeret, extunc premissos tres partes possessionarias eadem domina Elena, filia sua, simulcum ipsis² prolibus² procreatis² uniformiter et equaliter deberent possidere, tenere et habere.

Datum in festo beati Nicolai confessoris, anno domini M^oCCC^o septuagesimo.

Noi, capitulul bisericii Transilvaniei, dăm de știre, prin cuprinsul scrisorii de față, tuturor căroră se cuvine, că, înfățișându-se însuși înaintea noastră, Anton, fiul lui Ștefan de Blăjel, ne-a mărturisit prin viu grai că el, îndemnat de acest gând, că, prin voia Domnului, este lipsit de un moștenitor în linie bărbătească, care să poată să-i urmeze în drepturile sale de stăpânire, și temîndu-se ca nu <cumva>, după moartea lui, aceste drepturi de stăpânire ale sale să ajungă în mîini străine, de aceea, din dragoste față de fiica <sa>, nobila copilă numită Elena, singura sa fiică, dată acum prin căsătorie lui Mihail, anume fratele chibzuitalui bărbat, magistrul Nicolae, arhidiaconul de Solnoc tovarășul și fratele nostru canonic, adică unui om fără moșie, a dat, a dăruit și a trecut în stăpânire, lui și moștenitorilor <lui> ce se vor naște din fiica sa, trei părți din părțile sale de moșie, avute în acea moșie Blăjel, precum și în moșia numită Păucea, ce i se cuvin împreună cu toate folosințele și cele ce tin de ele, ce privesc aceste trei părți de moșie, ba chiar le dă, le daruiește și le trece în stăpânire <și> înaintea noastră, ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă cu drept de veci și nestrămutat; punîndu-se totuși o astfel de îngrădire, că dacă, ivindu-se dreptatea dumnezeiască, s-ar întîmpla să i se nască urmași, atît în linie bărbătească cît și femeiasă, atunci acea doamnă Elena fiica sa, împreună cu urmașii ce se vor naște vor trebui să stăpînească, să țină și să aibă la fel și deopotrivă, sus-zi-sele trei părți de moșie.

Dat în sărbătoarea fericitului Nicolae Mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30711. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.
Orig. perg. cu pete de umezeală și cu urme de pecete, de închidere, ogivala aplicată în document, pe verso.

¹ Pată de umezeală cca 1,5 cm; lectură probabilă.

² Pată de umezeală cca 3,5 cm; lectură probabilă.

Ladislau, palatinul Ungariei, amână judecarea unei pricini. Este menționată scrisoarea de împuternicire a capitlului din Oradea.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. fam. Kállay, nr. 1 581.

Orig. hirtie, cu fragmente de pecete rotundă.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 158, nr. 1 669.

¹ Datare probabilă, cf. *Kállay*, II, p. 158.

Lodovicus, dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Galitie, Lodomerie, Cumanie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus presentibus, pariter et futuris, notitiam presentium habitoris, salutem in omnium salvatore.

Regum requirit celsitudo et sublimium convenit dignitati, ut ea, que rite et iuste donata sunt et optenta¹, illibata conserventur, et que {a sui}s² fidelibus iuste petuntur et modeste, ad exaudicionis gratiam admittantur.

Proinde ad universorum notitiam presentium serie volumus pervenire quod nobilis vir Rados, filius Moÿan, aule nostre miles, fidelis nobis et dilectus, sua et Brank, fratris sui uterini, in personis nostre serenitatis humiliter adiens conspectum, exhibuit nobis quasdam litteras no{stras}² patentes, novo sigillo nostro moderno consignatas, confirmantes quasdam litteras rescriptionales honorabilis capituli ecclesie Chana-diensis super legitima¹ statutione possessionum Gyano et Teryen nuncupatarum, in comitatu de Crasso habitatum et existentium, ac metarum earundem erectione, pro eisdem facta, emanatas, tenoris subsequentis, supplicans nostro regio culmini humiliter et devote nominibus quibus supra, ut easdem acceptare, approbare, ratificare et pro eisdem ac ipsorum heredibus et posteritatibus universis privilegio nostro confirmare dignaremur. Quarum tenor talis est: {Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 2 decembrie 1368, nr. 363}. Nos itaque iustis et legitimis¹ supplicationibus pretacti Rados, suo et dictorum fratrum suorum nominibus nostre humiliter porrectis maiestati per eundem, regia pietate clementer exauditis et admissis, pretactas litteras nostras patentes non abrasas, non cancellatas nec in aliqua sui parte viciatas, presentibus de verbo ad verbum insertas, quoad omnes sui continentias et clausulas acceptamus³, approbamus, ratificamus ac pro ipsis Rados et Brank, filiis Mayan¹, ipsorumque heredibus et posteritatibus universis mera regia auctoritate perpetuo valituras confirmamus, presentis privilegii nostri patrocinio mediante, salvis iuribus alienis. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis et autentici¹ sigilli nostri novi dupplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Ladislai, episcopi Wesprimiensis, reginalis excellentie cancellarii, auleque nostre vice-cancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno domini M^{mo} CCC^{mo} septuagesimo, sexto Kalendas Januarii, regni autem nostri anno vigesimo nono.

Venerabilibus in Christo patribus et dominis Thoma Strigoniensi, decretorum doctore, fratre Stephano Colocensi sacre pagine magistro, Dominico Jadrēnsi, Vgolino Spalatensi et Vgo Ragusiensi, archiepiscopis; Demetrio Waradyensi, Colomanno Jauriensi, Stephano Zagrabysensi, Demetrio Transilvano, Dominico Chanadiensi, Mychaele Agriensi, Wylhelmo Quinqueecclesiensi, Johanne Wachyensi, Petro Boznensi, Ladislao Nitriensi, Stephano Sirymiensi, Nicolao Tininiensi, Demetrio Nonensi, Nicolao Traguriensi, Stephano Farensi, Jacobo Macarensi, Matheo Sibinicensi, Mychaele Scardonensi et Portiua Senniensi ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbaviensi sede vacante; magnificis viris, domino Ladislao, duce Opulensi, regni nostri palatino, Emerico wayuoda Transilvano, comite Nicolao de Zeech, iudice curie nostre, Johanne, magistro tavarnicorum, Petro Zudar, totius Sclauonie et magistro pincernarum nostrorum, Simone Dalmacie et Croacie, Nicolao de Machou, banis, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum et Stephano agazonum nostrorum magistris, ac eodem domino Ladislao, duce comite Posoniensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

{Sub text:} Perlecta et correcta.

{Pe indoitura pergamentului:} Commissio domine nostre regine specialis.

{Pe verso:} Super Gyano et Teryen. R{gestra}tum².

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Monte Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos celor de față cit și viitori, care vor avea știre despre cele de față, mintuire întru mintuitorul tuturor.

Așa cere înălțimea regească și așa se cade celor din locuri de slavă, ca cele ce sînt dăruite și dobîndite după cuviință și dreptate să se păzească neștirbit, iar cele ce sînt cerute cu dreptate și cumpătare de credincioșii lor să fie primite, spre milostivă ascultare.

Drept aceea, prin cuprinsul celor de față voim să ajungă la cunoștința tuturor că venind cu smerenie înaintea feței luminăției noastre nobilul bărbat Rados fiul lui Moÿan, cavaler al curții noastre, în numele său și al lui Brank, fratele său bun, ne-a arătat o scrisoare a noastră deschisă, însemnată cu pecetea noastră cea bună de acum, întărind o scrisoare de răspuns a cînstitului capitlu al bisericii de Cenad, dată cu privire la legiuita punere în stăpînire a moșiilor numite Gyano și Teryen, așezate și aflătoare în comitatul Caraș, precum și la ridicarea semnelor de hotar, făcută pentru ei, avînd cuprinsul de mai jos rugîndu-se cu smerenie și plecăciune de înălțimea noastră regală, în numele celor de mai sus, să binevoim a o primi, incuviința, îngădui și întări cu privilegiul nostru, pentru ei și pentru toți moștenitorii și urmașii lor. Cuprinsul acesteia este astfel: {Urmează actul lui Ludovic I-ul, regele Ungariei din 2 decembrie 1368, nr. 363}.

Drept aceea noi, din bunăvoință regească ascultînd și incuviințînd cu milostivire dreptele și legiuitele cereri ale sus-zisului Rados, înfățișate de el cu smerenie maiestății noastre, în numele său și al zisului său frate, primim, incuviințăm și consfințim în tot cuprinsul și cuprinderile sale sus-zisa scrisoare deschisă a noastră, {care este} fără răsături, fără tăieturi și nescricată în nici o parte a ei, trecînd-o cuvînt cu cuvînt în cea de față, și din deplina {noastră} putere regească, o întărim prin ocrotirea privilegiului nostru de față, pentru acești Rados și Brank, fiii lui Moyan,

precum și pentru toți moștenitorii și urmașii lor, spre a avea veșnică tărie, fără vătămarea drepturilor altora. Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am dat privilegiul nostru de față, întărit cu puterea dublei noastre peceti noi, atârinate și autentice.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau, episcopul de Vesprim, cancelarul înălțimii sale reginei, vicecancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute șaptezeci, în a șasea zi dinaintea calendelor lui ianuarie, iar în anul domniei noastre al douăzeci și nouălea.

Venerabilii întru Hristos părinți și domni, Toma arhiepiscopul de Strigoniu {și} doctor în dreptul bisericesc, fratele Ștefan arhiepiscopul de Calocsa, magistrul în teologie, precum și arhiepiscopii Dominic de Zara, Ugolin de Spalato și Ugo de Ragusa; episcopii Dumitru de Oradea, Coloman de Győr, Ștefan de Zagreb, Dumitru al Transilvaniei, Dominic de Cenad, Mihail de Agria, Vilhelm de Pécs, Ioan de Vaț, Petru al Bosniei, Ladislau de Nitra, Ștefan al Sirmului, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ștefan de Faro, Iacob de Makarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona, și Portiva de Segno, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; scaunul de Krbava fiind fără păstor; iar măriții bărbăți domnul Ladislau ducele de Oppeln, palatinul regatului nostru, Emerik voievodul Transilvaniei, comitele Nicolae de Zeech, judele curții, Ioan marele vistier, Petru Zudar, banul întregii Slavonii și mare paharnic, Simion banul Dalmației și Croației, Nicolae banul de Mačva, Pavel marele stolnic, Ioan marele ușier, și Ștefan marele nostru comis, și același domn duce Ladislau comite de Pojon, precum și mulți alții ținînd comitatele și dregătoriile regatului nostru.

{Sub text:} Citită și îndreptată.

{Pe îndoitura pergamentului:} Din osebita încredințare a reginei, doamna noastră.

{Pe verso:} Cu privire la Gyano și Teryen. Înregistrat.

Arh. Stat Cluj-Napoca, arh. fam. Jósika.

Orig. perg., cu pecete atârnată, care s-a pierdut.

¹ Astfel în orig.

² Pata de umezeala de 1 cm.; întregit după sens.

³ Corect: *acceptamus*.

DOCUMENT FALS

1366 iunie 10, Bistrița

Judele și jurații orașului Bistrița adevăresc înțelegerea dintre românii din Petriș și sașii din Satu Nou cu privire la un pămînt aflat în litigiu.

În anul 1808 se păstra în arhiva orașului Bistrița, într-un dosar numit Diferite acte de hotărnicire (*Verschiedene Haltertbriefe*), azi la Arh. Stat. Cluj-Napoca, fondul de mai sus.

Transumpt în actul emis de judele și jurații orașului Bistrița din 2 octombrie 1557, Satu Nou.

Copie la Kemény, *Dipl. Trans. Suppl.*, II, p. 33—36.

EDIȚII: Fejér, IX 7, p. 252—253; Hurmuzaki — Densușianu, I/2, p. 112—118; Ghițan, Dani, 1976, p. 138—145; cf. *Archiv.*, I, p. 30—36; *Tört. Tár*, 1908, p. 34, nr. 37.

DOCUMENTE GREȘIT DATEATE ÎN EDIȚIILE ȘI COLECȚIILE VECHI*

1267 (*Fejér*, VIII 3, p. 54; *Szathmár várm.*, II, p. 187) cu data corectă: 1367; cf. Karácsonyi, *Hamis*, p. 60, nv. 115; *doc. nr. 179*.

1346 iunie 22, Sîntimbru (*Fejér*, IX/1, p. 353–355), cu data corectă; 1367 ianuarie 24, Sîntimbru; *doc. nr. 194*.

1346 iulie 19, Vințu de Jos (*Fejér*, IX/1, p. 354–355), cu data corectă: 1366 iulie 15, Vințu de Jos; *doc. nr. 116*.

1357 iulie 9, Viterbo (*Tört. Tár*, 1895, p. 264, nr. 295), cu data corectă: 1367 iulie 9, Viterbo; *doc. nr. 250*.

1365 aprilie 1 (*Fejér*, IX/3, p. 464–468), cu data corectă: 1366 aprilie 1; *doc. nr. 24*.

1365 aprilie 30, Alba Iulia (Kemény, *Dipl. Trans. Suppl.*, II, p. 25–27), cu data corectă: 1366 aprilie 29, Alba Iulia; cf. *Ub.*, I, p. 236–238; *doc. nr. 37*.

1365 mai 6, <Alba Iulia> (Kemény, *Dipl. Trans. Suppl.*, II, p. 25–28), cu data corectă: 1366 mai 5, <Alba Iulia> cf. *Ub.*, II, p. 238–239; *doc. nr. 41*.

1366 februarie 10, Cluj (Kemény, *Dipl. Trans. Suppl.*, II, p. 41–44), cu data corectă: 1366 mai 24, Cluj; cf. *Ub.*, II, p. 244–245; *doc. nr. 64*.

1366 martie 1, Buda (*Fejér*, IX 3, p. 639–640), cu data corectă: 1367 martie 14, Buda; cf. Szeredai, *Serieș*, p. 104; Beke, *Erd. kápt.*, nr. 175; *doc. nr. 209*.

1366 aprilie 22, Alba Iulia (Beke, *Km. konv.*, nr. 40 și 41), cu data corectă: 1366 aprilie 23, Alba Iulia; cf. *Ub.*, II, p. 234, nr. 838 și p. 234–235, nr. 839; *doc. nr. 32*.

1366 mai 4, Vișegrad (*Kállay*, II, p. 135, nr. 1579), cu data corectă: 1366 iunie 1, Vișegrad; *doc. nr. 72*.

1366 septembrie 20, Sîntimbru (*Teleki*, I, p. 147), cu data corectă: 1366 septembrie 22, Sîntimbru; cf. *Ub.*, II, p. 272–273; *doc. nr. 141*.

1367 aprilie 14, <Arad> (Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 62), cu data corectă: 1367 august 11, <Arad>, *doc. nr. 256*.

1367 iunie 14, <Cluj—Mănăstur>, (*Tört. Tár*, 1896, p. 722–723; Beke, *Km. konv.*, nr. 45), cu data corectă: 1367 <iunie 29—august 1>, <Cluj—Mănăstur>, *doc. nr. 244*.

1367 iulie 5, <Alba Iulia>, (Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 40), cu data corectă: 1367 iulie 4, <Alba Iulia>; cf. Beke, *Erd. kápt.*, nr. 179; *doc. nr. 247*.

1367 iulie 14, Montefiascone (*Fejér*, IX 7, p. 257–258), cu data corectă: 1368 iulie 13, Montefiascone; cf. Theiner, *Mon. Hist. Hung.*, II, p. 87; Hurmuzaki — Densușianu, I 2, p. 145–146; *doc. nr. 338*.

* Lista cuprinde între paranteze rotunde ediția (edițiile în care documentul a fost publicat cu data greșită, cu indicarea, în continuare, a datei corecte, mai precise sau probabile și prin confruntarea cu sursa după care s-a făcut îndreptarea; numărul documentului (*doc.nr.*) se referă la numărul de ordine al documentelor din volumul de față.

1367 septembrie 7, Diósgyőr (Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 66), cu data corectă: 1367 septembrie 9, Diósgyőr; *doc. nr. 261*.

1367 decembrie 2 (*Teleki*, I, p. 156—158), cu data corectă: 1366 decembrie 2; cf. Wertner Mór, *Adalékok*, p. 27; *doc. nr. 167*.

1368 cca ianuarie 10, Kene (Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 68), cu data corectă: 1368 ianuarie 10, Kene; cf. Szeredai, *Series*, p. 139—140; *Fejér*, IX/4, p. 154—155; Beke, *Erd. kápt.*, nr. 180; *doc. nr. 284*.

1368 ianuarie 29 (Herpai, *Debrecen város levélt.*, p. 26, nr. 32), cu data corectă: 1368 aprilie 28, cf. *doc. nr. 312*

1368 martie 1, Sîntimbru (Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 71), cu data corectă: 1368 martie 8, Sîntimbru, cf. *Transilvania*, 1872, p. 43; *Ub.*, II, p. 308; *doc. nr. 294*.

1368 mai 24, Vișegrad (Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3 p. 73), cu data corectă: 1368 ianuarie 22 Vișegrad, *doc. nr. 288*.

1368 mai 25, Vișegrad (Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 74), cu data corectă: 1368 ianuarie 23, Vișegrad, *doc. nr. 289*.

1368 cca 24 iunie, Vișegrad (Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 75; *Transilvania*, 1872, p. 44), cu data corectă: 1368 iunie 22, Vișegrad; cf. *Fejér*, IX/4, p. 129; *Hurmuzaki — Densușianu*, I/2, p. 144; *Ub.* II, p. 315; *doc. nr. 332*.

1368 iulie 5, Zvolen—Lipce (Mihályi, p. 61; *Documenta Valachorum*, p. 214—215), cu data corectă: 1368 august 5, Zvolen—Lipce, *doc. nr. 343*.

1368 iulie 5, Zvolen—Lipce (Mihályi, p. 62—63; *Documenta Valachorum*, p. 214, nr. 167), cu data corectă: 1368 august 5, Zvolen—Lipce *doc. nr. 344*.

1368 iulie 15, Montefiascone (*Fejér*, IX/4, p. 141—142); cu data corectă: 1368 iulie 13, Montefiascone; cf. Theiner, *Mon. Hist. Hung.*, II, p. 87; *Hurmuzaki — Densușianu*, I/2, p. 145—146; *doc. nr. 338*.

1368 august 4, Zvolen—Lipce (*Tört. Tár*, 1909, p. 3; *Documenta Valachorum*, p. 215), cu data corectă: 1368 august 5, Zvolen—Lipce; *doc. nr. 342*.

1368 august 26, Vișegrad (*Tört. Tár*, 1889, p. 550, nr. 136), cu data corectă: 1368 ianuarie 23, Vișegrad, *doc. nr. 289* -

<1368> septembrie 8, Vidin (*Tört. Tár*, 1898, p. 365—366), cu data corectă: <1368> septembrie 15, Vidin, *doc. nr. 354*.

1368 octombrie 17, Vidin (*Századok*, 1900, p. 605—606; *DRH—D*, I, p. 93—95), cu data corectă: 1368 iulie 4, Vidin, cf. Maria Holban, *Contribuții*, p. 34, n. 2; *doc. nr. 334*.

1368 noiembrie 11, Timișoara (*Századok*, 1900, p. 606—607), cu data corectă: <1366> noiembrie 11, Timișoara, cf. Maria Holban, *Contribuții*, p. 25; *doc. nr. 157*.

1368 noiembrie 17, Sîntimbru (*Tört. Tár*, 1889, p. 551, nr. 137), cu data corectă: 1368 martie 8, Sîntimbru, cf. *Transilvania*, 1872, p. 43; *Ub.*, II, p. 308; *doc. nr. 294*.

1369 cca 10 mai, <Cluj—Mănăştur> (*Ub.*, II, p. 323—325), cu data corectă: 1369 mai 11, <Cluj—Mănăştuf>, *doc. nr. 384*.

1370 martie 23, <Cluj—Mănăştur> (*Kemény, Dipl. Trans., Appendix, 3*, p. 84), cu data corectă: 1370 martie 22, <Cluj—Mănăştur>, *doc. nr. 478*.

1370 aprilie 28, Tîrgu Mureş (*Jakab, Kol. okl.*, I, p. 67—69), cu data corectă: 1370 aprilie 26, Tîrgu Mureş, cf. *Ub.*, II, p. 345—347; *doc. nr. 498*.

1370 iulie 16, <Oradea> (*Csáky, I/I*, p. 129—132), cu data corectă: 1370 iulie 17, <Oradea>, *doc. nr. 535*.

1370 august 10, Sîntimbru (*Kemény, Dipl. Trans. Appendix, 3*, p. 92), cu data corectă: 1370 august 8, Sîntimbru, cf. *Ub.*, II, p. 356—357; *doc. nr. 550*.

I N D I C I

PRESCURTĂRI, SEMNE SIMBOLICE, LĂMURIRI

a.d.	= așezare dispărută
arhid.	= arhidiacon(at)
arhiep.	= arhiepiscop(at)
bis.	= biserică
cap.	= capitlu
Cehosl.	= Cehoslovacia
com.	= comitat, comite
conv.	= convent
ep.	= episcop
f.	= fost (se referă la localități care și-au schimbat denumirea românească și la foști demnitari)
f.l.	= fiul lui
fr.l.	= fratele lui
jud.	= județul
Iugosl.	= Iugoslavia
l.	= lui
lg.	= lingă
loc.	= localitate (se referă la localități din străinătate, din care multe n-au fost identificate cu denumirile actuale)
loc, comp.	= localitate (azi) componentă (a alteia)
mag.	= magistru
mun.	= municipiu
or.	= oraș
r.	= rîu
s.	= sat
top.	= toponim
Trans.	= Transilvania
Ung.	= Ungaria
U.R.S.S.	= Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice
v.	= vezi
vicecom.	= vicecomite
( )	= în paranteză rotundă, variantele din textul latin ale numelor de locuri, de persoane, ale termenilor comuni din indicele de materii

Trimiterile se fac la numărul de ordine al documentului. Volumul de față, alcătuit și predat Editurii înainte de modificările politico-geografice rezultate din prăbușirea sistemului fostelor state socialiste, reflectă în Indicele onomastic și toponimic, realitățile respective.

- Aachen, or. în Germania, 460.
 Abrahe de Sinpetru, 433.
 Abram (*Abrammonustura*), s. jud. Bihor, 388. Abraham. v. *Abrány*.
 Abrammonustura, v. *Abram*.
Abrány, loc. Ung., 29, 485, 539.
 Abrud (*Obrugh*), or. jud. Alba, 481; districtul ținutului ~, 105.
 Achel (*Acyl*) Ioan, f. I. Ioan, 124, 261.
 Acllu (*Echellew*, *Echerlew*), s. jud. Sibiu, 60, 146.
 Acua, v. *Avram Ianeu*.
 Aclța (*Kisachwicha*), s. jud. Arad, 59.
 Aciș (*Akusy*), s. jud. Satu Mare, 107.
 Acyl, v. *Achel*.
 Adas, Pethew de Santău, 125, 239.
 Adon (*Adon*, *Odun*), loc. în Ung., 485, 539.
 Ady Endre (f. Mecențiu, *Menthzenth*), s. jud. Satu Mare, 107, 388.
 Agaserdeu (Pădură astufoasă), top. lg. Frata, jud. Cluj, 437.
 Aghireșu (*Egres*), s. jud. Cluj, 446.
 Agirbiciu, v. *Vilșoara*.
 Agneta, f. I. Dumitru de Kerezthes, 163; — sora I. Teodor banul (de Severin), 318.
 Agria v. *Eger*.
 Agriș (*Egri*), s. jud. Satu Mare, 1.
 Ahony, a.d. lg. Ciacova, jud. Timiș, 371.
 Alton (*Ohtun*), s. jud. Cluj, 64, 97—98.
 Ajud (*Enyd*), or. jud. Alba, 434, 480.
 Akach, loc. în Iugosl., 61.
 Akachzentmyelous, a.d. în Iugosl., 61.
 Aknatere (Locul ocnei), top. lg. Dezmir jud. Cluj 97.
 Akus ~ de Aciș, 107; ~ de Baia, 391; ~ de Calvasăr, 423; ~ de Trascău, 53; ~ de Suceagu v. *Laurențiu*, f. I..
 Akusy v. *Aciș*.
 Aladar, abate de Igriș. părinte — abate al mănăstirii Cirta, 224, 230, 248, 365; ~ de Hațeg, 174; ~ de Ocna Sibiului, 439; ~ f. I. Alard de Ocna Sibiului, 439; ~ f. I. Arnold de Sîngatin, 165, 172; ~ f. I. Valentin de Doștat, 435, 506, 526.
 Alba, comitat, 31, 35, 58, 105, 111, 141, 143, 199, 252, 256, 262, 429, 512, 560.
 Alba de Moiad, 375.
 Alba v. *Albiș*.
 Alba Iulia (*Alba Giule*, *Alba Gyulae*, *Alb Transilvanie*), or. jud. Alba, 28, 30, 33, 35, 37, 99, 103, 105, 108—111, 210, 298, 461, 480, 492; b's. din ~ 17, 20—24, 49, 101, 103, 284, 291; canonic de ~ 41; ep. de ~ 96, 112, 119—120, 203, 214, 216, 285, 302, 312, 319, 321, 328, 349—350, 460—461, 474, 481, 486; episcopie de ~ 523; prepozit de ~ 33, 451.
 Alba Regală v. *Székesfehérvár*.
 Alba Transilvaniei v. *Alba Iulia*.
 Albiș (*Alba*), s. jud. Bihor, 82.
 Albul, Martin zis ~, slujitor, 12; ~ Ștefan, orășean, 378.
 Alcyna v. *Alfina*.
 Alexandru de Daia, omul vicevoievodului, 384, 439, 444; ~ de Resighea, 317, 409; ~ de Sandorhaza, 346; ~ de Sind, 38; ~ de Șoard, 309; ~ f. I. Alexandru, nobil de Șoard, 309; ~ locțiitor al marelui paharnic, 53, 482; v. *Nicolae*, f. I. Ioan, f. I. ~; v. *Petru*, f. I. ~.
 Alexie, f. I. Ștefan, f. I. Ilie de Trascău, 53.
 Alma (*Almas*), s. jud. Sibiu, 164.
 Almakerek v. *Mălănerav*.
 Almas, a. d. în Banat, 511.
 Almas, v. *Alma*.
 Almas v. *Almașu*.
 Almașatar, top., lg. Pintic, jud. Cluj, 210.
 Almastelek v. *Merșor*.
 Almaș v. *Merșor*.
 Almașu (*Almas*), cetate jud. Sălaj, 575.
 Almastelekipathuka, pîriu, lg. Berchieșu, jud. Cluj, 422.
 Altalwsln (Cărare încrucișată), top., lg. Dumitra, jud. Bistrița Năsăud, 87.
 Aluinch v. *Vin'na de Jos*.
 Alunîș (*Chiced*, *Kechzech*, *Kechet*, *Kecheth*), s. jud. Cluj, 201, 249, 520.
 Alunîș (f. Măierău, *Munuro*), s. jud. Mureș, 12.
 Alfina (*Alcyna*), s. jud. Sibiu, 556.
 Amaș (*Amoch*), s. jud. Satu Mare, 125, 140, 239.
 Ambrus, a.d. jud. Sălaj, 56, 492, 510.
 Amburyustelke v. *Ambrus*.
 Amadeu, f. I. Nicolae, 195.
 Amoch v. *Amaș*.
 Ampol (*Ompay*), r., 368.
 Ampoita (*Ompay*, *Ompaycze*), r. și s. jud. Alba, 368.

Ana, f.l. Clara, comitisă de Medieș, 69; ~ f.l. Dominic de Hărănglab, 271, 277, 287; ~ f.l. Felician de Ceanu, 51; ~ f.l. Iacob de Chiced, 520; ~ soția I. Toma, 412; ~ văduva l. Ioan, f.l. Blasiu de Ciufud, 301, 400—401, 423, 472—473, 493, 540; ~ văduva l. Ioan, f.l. Laurențiu de Tileagd, 76, 78.

Anareh, loc. Ung., 231, 568—569.

Anastasia, f.l. Laurențiu, f.l. Akus de Suceagu, 486, 490.

Andreashaza, a.d. lg. Nălășelu, jud. Cluj, 500.

Andrei, al III-lea, regele Ung., 25, 84, 175, 230, 367; ~ brutar, 381; ~ cantor de Alba Iulia, mag., 54, 190, 516, 551, 564; ~ cantor de Buda, 284, 348, 457; ~ de Blaj, 439; ~ de Brateiu, comite, 406; ~ de Carei, 283; ~ de Ceanu, 176, 191; ~ de Chep, 403; ~ de Domănești 107; ~ de Donchhaza, om al vicevoievodului, 287; ~ de Geoagiu, vicevoievod, 285, 329, 434, 525; ~ de Kerezus, 374; ~ de Macera, 467; ~ de Nădăștia, om al vicevoievodului, 174; ~ de Nogmihal, 361; ~ de Perugia, călugăr minorit, 338; ~ de Pethlend, 51, 64, 98; ~ de Pilyș, 107; ~ de Rakamaz, 539; ~ de Raguza, jude de Vidin, 354; ~ de Resighea, 107; ~ de Sebeș, comite, 123, 556; ~ de Sintipana, 7; ~ de Târcaia, 466; ~ de Vurpăr, comite, 135; ~ de Wythka, 283, 327; ~ diac, imputernicit al l. Petru, f.l. Gheorghe, 321; ~ diac de Portelcc, 107; ~ ep. al Trans., 54, 375; ~ f.l. Akus de Trascău, 53; ~ f.l. Andrei, 239, 473; ~ f.l. Beke, 193, 413; ~ f.l. Bece, 303, 308; ~ f.l. Dionisie, mag., 59; ~ f.l. Dionisie, comite de Zarand, 84; ~ f.l. Dominic, iobag la Telechiu, 61; ~ f.l. Felician de Șvalmad, 217; ~ f.l. Gal de Frata, 52, 422, 437, 464; ~ f.l. Gheorghe, 233; ~ f.l. Gheorghe de Petreu, mag., 107; ~ f.l. Gheorghe de Urziceni, 233; ~ f.l. Grigore de Trascău, 53; ~ f.l. Herbord de Blaj, 258; ~ f.l. Herboid de Petrești, 323; ~ f.l. Iacob, f.l. Apa, 11; ~ f.l. Iona, 61; ~ f.l. Ioan de Brateiu, 358; ~ f.l. Ioan, f.l. Iacob de Kopatelke, 501; ~ f.l. Ioan, cleric, 213; ~ f.l. Jakch de Coșeu, 319, 428; ~ f.l. Marhard de Carei, 327, 335; ~ f.l. Martin de Ciomocoz, 465, 487; ~ f.l. Martin de Șemlac, 174; ~ f.l. Marhard de Olchwa, 572; ~ f.l. Mihail, f.l. Andrei de Sintioana, 7; ~ f.l. Moius, 465; f.l. Nicolae, 191; ~ f.l. Nicolae, judele din Sibiu, 242; ~ f.l. Nicolae de Beclean, 347; ~ f.l. Nicolae de Suceag, 329; ~ f.l. Nicolae de Valcău, 285; ~ f.l. Nicolae de Vurpăr, comite, 358; ~ f.l. Nicolae, f.l. Solomon de Cilnic, 123; ~ f.l. Pavel de Silvașu, 236; ~ f.l. Petru, 358; ~ f.l. Petru de Criș, 509; ~ f.l. Simion, 538; ~ f.l.

Ștefan de Blăjel, 578; ~ l.l. Ștefan de Giulvăz, 419; ~ f.l. Ștefan de Wythka, 148, 283; ~ f.l. Toma zis Kutus, 511. ~ f.l. Valentin zis Toppa de Ciumbud, om al voievodului, 287; ~ f.l. Vitus (Vyd) de Irim, 107, 233; ~ nobil, 11; ~ ruda l. Petru de Nădășelu, 477; ~ mag., vicecomite al ocnelor de sare de la Ocna Dejului, 71; ~ f. voievod, 157; ~ de Strenț, v. Ladislau, f.l. ~; ~ v. Nicolae, f.l. ~; zis Batur de Suceagu v. Batur; ~ zis Bezze, v. Bezze; ~ zis Chep v. Chep; ~ zis Torma v. Torma.

Anich, mama Margaretiei, sora l. Ladislau de Sintioana, 246; ~ (nobilă) soția l. Mihail de Roadeș, 321.

Anton, călugăr din Lelez, 107; ~ de Pakaan, 361; ~ f.l. Beke, 453; ~ f.l. Ioan de Nagyfalu, 241; ~ f.l. Nicolae, slujitor, 151; ~ f.l. Pavel de Chiced, 249; ~ f.l. Pethe, 51; ~ fr. l. Deme, 445; ~ fr. l. Mihail de Recuș, 197; ~ iobag la Ineu, 61.

Antonlu, cantor al cap. din Alba Iulia, 382; ~ preot, om de măturie, 422.

Apa, f.l. Ioan de Beclean, 199, 347, 405; ~ nobil, 11.

Apall, Grigore, nobil in 1568, 20.

Apathida (*Apathyda*), s. jud. Cluj, 446.

Apathfalua v. Țapu.

Apathy, a.d. in Ung., 562—563, 571—572.

Apathy, a.d. lg. Bircea Mică și Peștișu Mare, jud. Hunedoara, 256.

Apathyda v. Apathida.

Apatlu (*Apaty*), s. jud. Bistrița-Năsăud, 389, 505.

Apaty v. Apatlu.

Apold (*Apold*), s. jud. Sibiu, 90, 141, 158,

Apor, f.l. Emeric de Ieșnea, 171.

Aprod, Ioan zis ~, de Borsiacabhaza, 143.

Aprodpalfalua v. Bircea Mică.

Arael (f. Arpătac, *Arapataka*, s. jud. Covasna, 45, 67.

Arad (*Orod*); arh'd de ~. 318; bis. din ~, 256, 318, 336; cap. din ~ 466, 488; ~ comitat, 256, 318, 514; prepozitul de ~ 305, 352, 514; ~ s., 514.

Aran v. Urolu.

Aranauma, top., lg. Hășdat, jud. Hunedoara 160.

Aranea (*Harongoch*), r. jud. Timiș, 410.

Arankuth v. Aruncuta.

Arankuthgese, top. lg. Frata, jud. Cluj, 422.

Arankuthege (Virful Fintinii de Aur), top. la Frata, jud. Cluj, 437.

Aranyas v. Arleş.

Aranyaspathaka, piriu jud. Timiș, 376.

Arapataka v. Arael.

Archid (*Erked*), s. jud. Sălaj, 346, 356.

Archita (*Erkenthino, Erkenthynq*), s. jud. Mureș, 381.

Ardud (*Erdeud*), s. jud. Satu Mare, 188,

Argeș, v. Curtea de Argeș.

Argyas v. Cârtea de Argeş.
 Arleş. (*Arányas*), r. 191.
 Arnold, de Singătîn, 165; v. Margareta f. l. ~; ~ v. Nicolae, f. l. ~.
 Arpăţac v. Araci.
 Aruncuţa (*Arankuth*), s. jud. Cluj, 151.
 Aştiileu Mare şi Aştiileu Mic (*Aştileu, Iskulou*), s. jud. Sălaj, 12.
 Atea (*Athya*), s. jud. Satu Mare, 465.
 Aţel (*Eceel, Ecelea, Etzil, Hetalini*), s. jud. Sibiu, 37, 206, 358, 512.
 Augustin, f. l. Petru de Coroiu, 440; ~ zis de Hăpria, 577.
 Avignon (*Avinione*) or. în Franţa, act dat la ~, 17—19, 25, 82—83, 86, 89, 93—96, 100—102.
 Avram, ~ mag., canonic în bis. de Oradea, om de mărturie, 317; ~ imputernicit, 29; ~ de Sinpetru, v. Nicolae, f. l. ~; ~ v. Blasiu, f. l. ~; ~ v. Ioan, f. l. ~; ~ v. Nicolae, f. l. ~.
 Avram Iancu (f. *Aciva, Osawa*), s. jud. Arad, 59.
 Avrig (*Ebrek*), s. jud. Sibiu, 512.
 Aynard v. Iban, f. l. ~.
 Azyoag, a.d. Ig. Buia, jud. Sibiu, 58.

B

Baach v. Baeu.
 Baas, din neamul Kuplon, 239.
 Babig, Ioan zis ~, 511.
 Bach v. Băela.
 Băcho, de Gheorgheni, nobil, 97; v. şi Emeric, f. l. ~.
 Bachy v. Baeu.
 Bachyan v. Botean.
 Baci v. Baeu.
 Baeu (*Baach, Bach, Bachy, Bacy, Buch*), s. jud. Cluj, 260, 265, 308, 446, 494.
 Baeu (*Bathfalua*), s. înglobat or. Săcele, jud. Braşov, 333.
 Bacy v. Baeu.
 Badinium v. Vidin.
 Badoc v. Bădeşti.
 Badola v. Budila.
 Badugh v. Bădeşti.
 Bagach v. Băgaclu.
 Bagamer, loc. în Ung., 195, 202.
 Bagarteleke v. Băgara.
 Bagarteluc v. Băgara.
 Bagath v. Bogata de Sus.
 Bagathtu, a.d. Ig. Căşieu, jud. Cluj, 12.
 Bago v. Băgău.
 Băgou v. Băgău.
 Bagow, f. l. Leonard, f. l. Ştefan de Jucu, 81.
 Bagyun, s. în Ung. 61.
 Bala de Arleş (*Ofenbaia, Ouemberg*), or. jud. Alba, 33.
 Baka v. Băcănişt.
 Bakaan, om ascuns, 511.
 Bakay v. Băcănişt.
 Bako, f. l. Gheorghe, 185; ~ şi fraţii săi, 160.
 Bakoch zis Cehul, v. Cehul.
 Bakou cel Mare de Ciuciu, 47, 57, 429; ~ de Cuci, 110; ~ de Mihail, 143, 230, 251, 258, 434.
 Bakouch, de Sinmihai, 12; ~ f. l. Nicolae zis Burjan, 525.
 Bakow, f. l. Gheorghe, f. l. Bere de Hăşdate 149.
 Balad, f. l. Barnaba, jude nobiliar, 440.
 Balasfalwa v. Blaj.
 Bale, de Beyth, voievoed al românilor, comite de Satu Mare, 341; ~ v. Petru, f. l. ~.
 Balcanul Mare (*Nogbalkan*), piriu, 142.
 Balchahaza v. Bulza.
 Balkan, top., 239.
 Balkan mluor (Micul Balcan), top., 235.
 Balconya, v. Prodan, f. l. ~.
 Baltazar v. Pavel, f. l. ~.
 Baluanus v. Unguraş.
 Balugh, Ioan zis ~, om al regelui, 223.
 Banabic v. Vileele.
 Banabyky v. Vileele.
 Banacha, de Gimbut, 47, 252—253.
 Banenthereme, loc. în Ung., 485.
 Bark, loc. în Ung., 519.
 Bankothelk, a.d. jud. Sălaj, 492.
 Bankutatelke, a.d. jud. Sălaj, 510.
 Bara, măştină, 228.
 Bara, apă numită ~, pe Ig. r. Caraş, 362.
 Barabas, loc. în Ung., 235, 239.
 Barabas, de Birlea, 432.
 Barachynfalva v. Crăciunel.
 Barătespeli (*Băratbispeki*), a.d., Ig. Şilindru, jud. Bihor, 397.
 Barband v. Bărbant.
 Barbara, f. l. Elisabeta, f. l. Petru zis Bardou de Partoş, 538.
 Barcha v. Bireea Mare.
 Bareha, f. l. Mike de Chiuza, 440.
 Barnaba de Birlea, 503; ~ de Chykud, 61; ~ de Sinpaul, 279; ~ de Toldal, 351, 357; ~ f. l. Petru, iobag la Telechiu, 61; ~ soţul Margaretei, f. l. Grigore, f. l. Ioan de Zenthartun, 56.
 Barnouch, loc. în Iugosl. 161.
 Barsa Iacobfalua, a.d. Ig. Sincel, jud. Alba.
 Barta, nobil din com. Solnoc, 524.
 Bartaleu v. Gheorghe f. l. ~.
 Bartolomeu, mag., arhid. de Călata, canonic de Oradea, 61, 78, 168, 235, 239, 485; ~, comite, judele or. Cluj, 378; ~ de Thyda, om al regelui, 233; ~ f. l. Cristian de Avrig, 512; ~ f. l. Mihail de Stremţ, 480, 511; ~ f. l. Nicolae de Hăşdate, 148.
 Bascha v. Bogdan f. l. ~.
 Basta, a.d. jud. Caraş-Severin, 511.
 Bata (*Kethbata*), s. jud. Arad, 256.
 Batâr (*Batur*), s. jud. Bihor, 107.
 Bathar, s. şi r. în U.R.S.S., 459.
 Bathfalua v. Baeu.
 Bathian v. Botean.
 Batizhaza v. Botez.
 Bátor v. Nyirbátor.
 Batoş (*Batus*), s. jud. Mureş, 12. 504.
 Battyan v. Botean.
 Batur v. Nyirbátor.

Batur, Andrei zis ~, de Suceagu, 259—260.
Batyzhaza v. Botez.
Bayka, loc. in Ung., 454.
Bayton, a.d. jud. Timiș, 511.
Baxa v. Boșsa.
Băcălniț (Baka, Bakay), s. jud. Alba, 158, 574.
Băcșla (Bach), s. jud. Hunedoara, 46.
Bădești (f. Badoc, Badok), s. jud. Cluj, 106, 432.
Băgaieju (Bagath), s. jud. Mureș, 47—48.
Băgara (f. Bogăra, Bogartelke, Bogarteleke) s. jud. Cluj, 273, 340, 446.
Băgău (Bago, Bagou), s. jud. Alba, 387, 434.
Bălenču (Bulwach), s. jud. Alba, 35.
Bărbantș (Bombard, Borband, Barbanth), loc. comp. a or. Alba Iulia, 367—368.
Bebek v. Bubek.
Bece v. Nicolae, f. l. —.
Beche v. Nima.
Beche de Zima, 107.
Beelean (Bethlem, Bethlen), or. jud. Bistrița-Năsăud, 12, 152, 198—199, 347, 405, 420, 425.
Beden, nobil de Peterteleke, 16.
Beese v. Beșsa.
Beke, ~ cel Roșu de Uruzapaty, slujitor, 315—316; ~ de Budatele, 52; ~ de Frata, 422; ~ de Heria, 288; ~ de Stremț, 158; ~ f. l. Ladislau de Iclod, 55—56, 106, 210; ~ f. l. Toma, 239, 453; —, vice-castelan de Solyumkw, 528; ~ de Iclod, v. Ladislau, f. l. ~; ~ v. Andrei f. l. ~; v. Dominic f. l. ~; v. Nicolae, f. l. ~.
Beke, a.d. lg. Nima, 210.
Bekes, comitat in Ung., 475.
Bekta, Petru zis ~, jude, 318.
Bekeu, loc. d. in Ung., 535.
Bekus de Doba, 477; ~, 524; ~ v. Nicolae, f. l. ~.
Bela al IV-lea, rege al Ung., 10, 168, 235, 239, 404.
Beldiu (Beeld), s. jud. Alba, 480.
Belenche v. Belinț.
Blenes (Belenus), a.d. pe lg. Secășeni, jud. Caraș-Severin, 315—316, 566.
Belenus v. Belenes.
Belini (Bulyn), s. jud. Covasna, 67.
Belinț (Belenche), s. jud. Timiș, 403.
Belogradejk (Feyerwar), cetate in Bulgaria, 334, 364.
Bench, iobag la Uileacu de Criș, 61.
Benche, pribeag, 511.
Benchench, nobil de Hăghig, 43, 45, 65; ~ de Zakol, om al regelui, 222; v. și Nicolae, f. l. ~.
Bendew, a.d. lg. Șamșud, jud. Sălaj, 137.
Benedic v. Benic.
Benedict, ~ arhid. de Pincota, capelan al regelui, mag., 87, 97, 192, 298, 304, 489, 557; ~ f. canonic de Alba Iulia, 169; ~ canonic de Oradea, 27, 238; ~ de Chetnek, 180; ~ de Fărăgău, om de mărturie, 4; ~ de Gach, 467; ~ de Iara, 143, 145, 230; ~ de Rakamaz, 6; ~ de Șardu, 159; ~ de Șimand, 475; ~ f. l. Beke de Iclod, 56, 106, 497; ~ f. l. Fabiar, f. l. Martin, 51; ~ f. l. Felician de Cean, 51; ~ f. l. Pavel, f. l. Heem, ban al Bulgăziei, 2, 30, 84, 121, 157, 173, 293, 299, 300, 314, 316, 334, 339, 354, 370, 374, 376, 394, 403, 421, 424, 426, 511; ~ f. l. Petru de Zakadag, 566; f. l. Petru, jude al or. Turda, 64; ~ lector de Oradea, 200; ~ Olarul (*lutificulus*), 370; ~ preot, om de mărturie, 422; ~ protonotar, al voievodului Trans., mag., 12, 28, 298, 304; ~ slujitorul lui Dionisie, voievodul Trans. 88; ~ zis Orrus v. Orrus.
Benedikmezey (Plaiul lui Benedict), top. jud. Covasna, 67.
Benedyk v. Benic.
Benic, (*Benedic, Benedyk*), s. jud. Alba, 61.
Beone v. Beunye.
Bereh, top. lg. Archid, jud. Sălaj, 356; ~, muncel, 489.
Berehșeu (Berekenyes), s. jud. Cluj, 422, 437, 464; ~ pădure, 437.
Bereu (Arrazberek), s. jud. Satu Mare, 117.
Bere de Hășdat, 149.
Bereg (Beregowo), f. com. pe teritoriul U.R.S.S., 84, 547—548.
Beregowo v. Bereg.
Beregsău (Mare și Mic) (Beregovo), s. jud. Timiș, 403.
Beregzo v. Beregsău.
Berekenyes v. Berehșeu.
Berenth, loc. in Cehosl., 532.
Berethholm v. Bierlan.
Berghin (Berwe), s. jud. Alba, 384.
Bernolth, a.d. lg. Zerind, jud. Arad, 477, 500, 524.
Bertholm v. Bierlan.
Berwe v. Berghin.
Berzeche, Ioan zis ~, 230.
Bese, de Suceag, 329.
Besenew, a.d. lg. Resighea, jud. Satu Mare, 107, 409.
Bessenew v. Beșenova.
Beșsa v. Ștefărenii.
Beșenova v. Duceștii Vechi.
Bethlem, a.d. in Ung., 469.
Bethlem v. Beelean.
Bethlen v. Beelean.
Beud v. Beudju.
Beud, loc. in Ung., 485.
Beudju (Beud), s. jud. Bistrița-Năsăud, 420, 425.
Beuldre, loc. in Iugosl., 466, 488.
Beuldre, Mihail zis ~, comite al cămărilor regești, 274.
Beunye, a.d. lg. Chintcni, jud. Cluj, 445, 564.
Beus, loc. in Ung., 349.
Beyth, loc. in Ung., 341.

- Bezermenteleke**, a.d. lg. Sătmărel, jud. Satu Mare. 125. 142. 235. 239.
- Beztur de Hărănglăb**, 277. 400. 401. 540: v. **Domiale**, f. 1. ~.
- Bezymbzeu** (Cîmpul Bezid), top.. 65.
- Bezze**, Andrei zis ~, 486. 490. 494.
- Bidiniense v. Vidin**.
- Biertan** (*Berethholm. Bertholm. Byrtholm*). s. jud. Sibiu. 41. 43. 345.
- Bihor** (*Bihorensis. Byhoryensis*). comitat. 61. 129. 137. 231. 393. 475. 485. 527: comite de ~. 532.
- Bir** (*Byr*). loc. în Ung.. 254.
- Biri**, loc. în Ung.. 549.
- Birolya**, Ioan, numit ~. iobag. 529.
- Biscarla** (*Dsdach*). s. jud. Hunedoara. 158.
- Biserica Albă** (Bela Crkva. *Fehereghaz*). or. în Jugosl.. 511.
- Bistricia v. Bistrița**.
- Biztricia Transilvania v. Bistrița**.
- Bistrița** (*Bisiricia. Byztricia*). act dat la ~. 73—75. 77. 79. 81: comite regal de ~. 79; district. 186: juzi și jurați din ~ 79: or. ~. 127. 186.
- Bircea v. Bireea Mare**.
- Bireea Mare** (f. Bircea., *Barcha. Borza*). s. jud. Hunedoara. 46. 574.
- Bireea Mică** (*Aprodpaifolua. Felseubarcha*). s. comp. or. Deva, jud. Hunedoara. 269.
- Birlea** (*Olmuk*). s. jud. Cluj. 432. 503.
- Birzava** (*Borzwa*). r.. 415. 416.
- Blaj** (*Balasfolua. Balasfalua*). or. jud. Alba. 258. 439.
- Blaslu**, castelan al cetății Menteu, vicejude al scaunului Tylegd. mag.. 12: ~ de Ciufud. 271. 277. 287. 301. 400—401. 423. 471: ~ de Recea. 197; ~ de Tiur. 12. 15. 158. 230. 248. 251: ~ de Turnu, slujitor. 514: ~ f. 1. Alexandru de Resighea, om al palatinului. 107. 317. 409: ~ f. 1. Avram. iobag la Ineu. 61: ~ f. 1. Bere de Hășdat. 149: ~ f. 1. Desideriu de Chura. 514: ~ f. 1. Ioan zis Fodor de Fărăgău. 441; ~ f. 1. Nicolae. 485; ~ f. 1. Nicolae de Ciugud. 149. 160: ~ f. 1. Nicolae zis Oprod de Șoimuș. 525: ~ f. 1. Pavel de Băcăinți. 158: ~ f. 1. Petru, nobil de Indol. 236; ~ f. 1. Pousa de Zer. mag.. 318; ~ f. 1. Sandur de Silvaș. 504—505: ~ f. 1. Thurturi. 189: ~ f. 1. Toma de Idrifaia. 462: ~ f. 1. Tyvan. slujitorul lui Toma. f. 1. Desideriu. 13: fr. 1. Bokou de Mihalt. 143: ~ iobag din Ersig. 511: ~ șelaru. împuternicit al l. Laurențiu. f. 1. Ioan de Tileagd. 61: ~ de Virșolt. v. Ioan, f. 1. ~.
- Blastelke v. Blățel**.
- Blățel** (*Blasteike*). s. jud. Sibiu. 578.
- Blănarul** (*Pellifex*) v. Nykel.
- Bobilna** (*Babulna*)'s. jud. Hunedoara. 256.
- Bochar**, s. în Jugosl.. 61.
- Bochard v. Bueerdea**.
- Bochteleke**, a. d. între Someșeni și Feiurdeni, jud. Cluj. 52.
- Boeşa** (*Baxa*). s. jud. Sălaj. 346. 524.
- Boda**, Matia. canonic. 382.
- Bodognion v. Vidin**.
- Bodon**, Petru zis. ~. de Partoș. 536. 538.
- Bodon v. Vidin**.
- Bădugozunfalua**, a.d.lg. Șemlacul Mare, jud. Timiș. 61. 543.
- Boemia**, regat. 474.
- Bogara v. Băgara**.
- Bogartelke v. Băgara**.
- Bogata v. Bogata de Mureș**.
- Bogata de Mureș**, (f. Bogata. *Bagath. Bugath*). s. jud. Mureș. 35. 38.
- Bogata de Sus** (*Bagath*), s. jud. Cluj. 12. 245.
- Bogăth**, loc. în Ung.. 548.
- Bogath de Carei**. 107.
- Bogdan**, f. 1. Bascha. 370.
- Bogdan**, villa. a.d. jud. Caraș-Severin. 370.
- Boghîș**, (*Bogus*). moșie. s. jud. Satu Mare. 239.
- Boghlasto** (Lacul Căpițel). heleșteu. 97.
- Bogus v. Boghîș**.
- Boguzlou**, pribeag. 511.
- Bok**, a.d. între or. Arad și Vinga. jud. Arad. 318.
- Bolgar**, Ioan zis ~, de Iclod. 497.
- Bollyan v. Bula**.
- Bolug**, Pavel zis ~, 485.
- Boly**, loc. în Cehosl.. 11—12.
- Bombard v. Bărăbanț**.
- Boncha de Gimbuț**, 323: — ruda lui Ștefan de Gimbuț. 323.
- Bonchida v. Bonțida**.
- Bonchyda v. Bonțida**.
- Bongarth v. Bungard**.
- Bonkud**, a.d.lg. Drăgan, jud. Sălaj. 56.
- Bonțida** (*Bonchida. Bonchyda. Bunchida*). s. jud. Cluj: 73. 80. 296. 432. 503. 515: vama de la ~. 296.
- Booth de Frata**. 411. 422: ~ v. și Gall, f. 1. ~.
- Borbala**, f. 1. Ștefan de Giulvăz. 419.
- Borband v. Bărăbanț**.
- Borbanth v. Bărăbanț**.
- Bord** (*Bord. Burd*). s. jud. Mureș. 43—45. 65—67.
- Borlou**, Nicolae zis ~. de Geoagiu de Sus. 285. 331. 525.
- Borkut**, a.d. lg. Alunișu, jud. Sălaj. 12.
- Borsaharazta v. Borșa**.
- Borslaeabhaza**, a.d. lg. Sîncel și Petrisat, jud. Alba. 143.
- Borșa** (*Telky*). s. jud. Bihor. 61.
- Borșa** (*Borsaharazta*), s. jud. Cluj. 432.
- Borz**, Ladislau zis ~ de Petlen. 288.
- Borza v. Bireea Mare**.
- Borzwa v. Birzava**.
- Borzwafeu**, a.d. jud. Caraș-Severin. 511.
- Bosnia** (*Bosnia*), ep. al ~. 9—10. 13. 21. 23—24. 86. 92. 119—120. 127. 129. 167. 182. 197—199. 266. 319. 474. 556. 567. 580: ereticii și patarenii din ~, 130: minorității din ~. 338.

- Botean** (*Bachyan, Bathian*). s. jud. Bihor. 61. 335.
- Botez** (*Batizhaza, Batÿzhaza*). s. jud. Mureş. 47. 57. 252.
- Bothus**, zis ~, uc Şinteu, 152. 422.
- Botus**, Ioan, trimis al nobililor din Transil. la rege, 337.
- Bounfalua**, a.d.lg. Caprioara, jud. Timiş, 61.
- Boya v. Bula.**
- Boz** (*Bozd*). s. jud. Alba. 143. 145. 264. 272. 435. 506. 546. 551.
- Bozd v. Doz.**
- Bozouk**, loc. in Cehosl., 132.
- Boztur** de HăiŃg ab, v. 147 u
- Bozayas**, a.d. proţabı la Caraş, jud. Caraş-Severin, 511.
- Boxa**, Ioan zis ~, 485.
- Bracoy villa**, a.d. jud. Caraş-Severin, 370.
- Bradu** (*Fenyeufoinu Insula Gerhardi*). s. jud. Sibiu, 135. 512.
- Bran** (*Terch*). s. jud. Braşov, 184
- Brank**, f.l. Moian slujitor al curţii regesti. 359. 362—363. 380.
- Brasso v. Braşov.**
- Braşov** (*Brasscho Brasso, Corona*). distric-tul ~, 184. 286; negustori din ~, 286; obştea din ~, 3; or. —, 184. 332. 447. 508. 546; ~ ıohie, 18—19; provincia ~, 60.
- Braşov**, Iacob (a. agu, zis de ~ n ag., 64. 175. 237.
- Brata** cnezul, v. Ladislau f.l. ~.
- Bratak**, iobag du Ţoma, 511.
- Brateiu** (*Paratei Prethya*). s. jud. Sibiu, 358. 406.
- Bratislava** (*Pojon Iosonium*). or. in Cehosl., bis. din ~, 100; comite de ~, 84. 92. 119—120. 129. 167. 182. 197—199. 266. 319. 474. 481. 556. 567. 580; jude şi oaspeţi din ~, 9.
- Bratzlou**, iobag, 511.
- Bratoea**, a.d. jud. Caraş-Severin, 370.
- Braty**, a.d. jud. Caraş-Severin, 370.
- Bratzlou v. Steiu f.l. ~.**
- Braylan v. Brăila.**
- Brazua v. Breazova.**
- Brădeni** (*Hendorf*), s. jud. Sibiu, 381.
- Brăila** (*Braylan*). drumul de excepţie al ~, 286.
- Breaza** (*Breţcu, Bricetluke*). s. jud. Mureş, 12.
- Breazova** (*Brazua*), s. jud. Hunedoara, 174.
- Breb** (*Hatpalaky Hatpathokfalva*). s. jud. Maramureş, 343—344.
- Brebu** (*villa N coai filii Prebyl*). s. jud. Caraş-Severin, 270.
- Brieju**, ~, comite, 485. 527; ~ de Bator, 27. 29. 156. 168. 170. 239. 388. 390; ~ f.l. Desideriu, viccomite, 276; ~ imputerni-cit al I. Dunitu, ep. Transil., 533; ~ slu-jitorul I. Toma de Tileagd, 76; ~ v. Ioan, f.l. ~.
- Brithonya v. S. nazegetusa.**
- Brizius**, abate,
- Brincovenesti** (*le t Weech*). s. jud. Mureş, 42.
- Broşteni** (*Kerekÿ*). s. jud. Sibiu, 438—439.
- Brunner**, Nicolae zis ~, 190.
- Bubal**, Benedict, om al regelui, 293.
- Bubek**, Gheorghe zis ~, mag., 515. 541; ~ mare vistir al reginei, 52. 63. 84. 86. 92. 575; ~ Ştefan, comite, jude al curţii regale, 7. 33. 42. 61. 78. 84. 92. 107. 119—120. 125. 127. 129. 140. 142. 147—148. 167. 182. 197—199. 202. 216—217, 221—222. 229. 233. 235. 239. 266. 318—319. 336. 409. 448—449.
- Bucerdea** (*Bochard*). s. jud. Alba, 200.
- Bueh**, a.d.lg. Nădăşelu, jud. Cluj, 324.
- Buch v. Baelu.**
- Bucha**, iobag, 511.
- Buehan**, pribeag, 511.
- Buchtur v. Bulturi.**
- Bud** (*Bud*). loc. in Ung., 539.
- Buda**, loc. comp. a or. Budapesta, act emis la ~, 11—13. 21. 33. 137. 208—209. 211—212. 231—232. 242. 274. 293. 346. 394. 428. 447. 465. 468. 471—473. 475. 491. 546. 565. 570. 572; bis. din ~ 18. 235; călugăriţe din ~, 350; cap. din ~ 11. 61. 457; cetatea ~, 23. 43; mănăstire din ~, 23.
- Buda**, a.d. jud. Caraş-Severin, 370.
- Buda v. Buda Veche.**
- Buda**, iobag din Almos, 511.
- Buda Veche**, loc. in Ung., 18. 23. 282.
- Buda Veche v. Vechea.**
- Budatelec v. Budeşti.**
- Budateleke v. Budeşti.**
- Budatelke v. Vechea.**
- Budeşti** (f. Budatelec, *Budateleke*). s. jud. Bistriţa-Năsăud, 52. 63.
- Budila** (*Badola*). s. jud. Braşov, 184.
- Budinium v. Vidin.**
- Buduniensis civitas v. Vidin.**
- Budunjo v. Vidin.**
- Bugachabaza**, a.d. lg. Căşeu, jud. Cluj, 12.
- Bugar**, Ioan zis ~, de Chidea, 51. 56.
- Buhtur v. Bulturi.**
- Bula** (*Bollyan, Bollya, Boya*). s. jud. Sibiu, 58. 382. 391.
- Bulduskuth** (*Fintina Buidus*). 16.
- Bulturi** (*Buchtur, Buhtur*). s. înglobat or. Hunedoara, 31. 40. 46. 90. 158. 552.
- Buka**, Mihail zis ~, de Giulvăz, 511.
- Buken**, a.d. in Ung., 475.
- Bulch v. Bulei.**
- Bulei** (*Bulch*), s. jud. Arad, abate de —, 256.
- Bulgar**, Ioan zis ~, f.l. Beke, f.l. Ladislau de Iclod, 56; Ladislau zis ~, f.l. Mihail de Tuşinu, 110. 131.
- Bulgaria**, in titulatura regilor Ung., 9—10. 13. 21. 23—24. 84. 92. 119—120. 127. 129. 167. 182. 197—199. 266. 319. 394. 417. 426. 474. 481. 554. 567. 580; ban al — 157. 173. 299—300. 315; banat al ~ 293; căpitan al ~, 7. 344; expediţie in ~, 361; minorii din ~, 338; oaste trimisă in ~, 61. 299—300. 310; redobindirea ~ ei, 7. 359; regat, 113. 163.

- Bulza** (*Baltchahaza*). s. jud. Timiș. identificare probabilă. 61.
- Buncha**, de Gîmbuț. 47. 51.
- Bunchida** v. **Bonțida**.
- Bunchyda** v. **Bonțida**.
- Bungard** (*Boigarth, Bungarh*). s. jud. Bistrița-Năsăud. 323.
- Bungarth** v. **Bungard**.
- Bursaycobfalva**. a.d. jud. Mureș. 506.
- Burez** (vulgariter vocatus), toponim la Straja. 384.
- Burgperk** v. **Vurpăr**.
- Buryou, Nicolae zis ~, v. Borlou**
- Bursuskuth** (Izvorul cu Apă Sărată). top. lg. Turda. jud. Cluj. 98.
- Butus, Ioan zis ~, de Aștileu**. 12.
- Buzd** v. **Boz**.
- Buzlaș** (*Buzus*). or. jud. Timiș. 403.
- Buzus** (Puturosul). top. lg. Bonțida. jud. Cluj. 516.
- Buzus** v. **Buzlaș**.
- Buzusbereh** (Creasta Puturoasă). top. lg. Bonțida. jud. Cluj. 516.
- Byeheneh, Dumitru zis ~, iobag din Matyaz**. 511.
- Bydinium** v. **Vidn**.
- Byete, r.**. 228.
- Byhorensis** v. **Bihor**.
- Byk, a.d. com. Bihor**. 466.
- Bykaeh, loc. in Jugosl.**. 466. 484.
- Byrbo** v. **Ghîrbom**.
- Byzermentheleke, v. Bezermenteleke.**
- Byztricia** v. **Bistrița**.
- Byztrycia** v. **Bistrița**.
- Bwduskuth, top., pe lg. Mihail, jud. Alba**. 384.
- Bwzus, pădure lg. Mera. jud. Cluj**. 16.
- C**
- Cacova** (*Kakoua*). s. jud. Sibiu. 162.
- Callna** (*Golonia*). s. jud. Caraș-Severin. 370.
- Calna** (*Kalna*). s. jud. Cluj. 12.
- Caloceia** v. **Kaloesa**.
- Calvaser** (f. Călvasăr. *Hydegvyz*). loc. comp. a s. Șeica Mare. jud. Sibiu. 58. 423.
- Canisa** v. **Nagykanizsa**.
- Canto** v. **Chînteni**.
- Capătul Dăalului Voievodului, v. Waydahoghelee.**
- Capolna, a.d. pe lg. Buziaș, jud. Timiș**. 403.
- Capus** v. **Căpuș**.
- Caransebeș** (*Sebuswar*). or. jud. Caraș-Severin; castelan de ~. 293; cetate ~. 5. 8.
- Carapelu, de Marginea, român**. 318.
- Caraș** (*Crassou*). arhid. de ~. 228. 362. 483; arhid. de ~. 376; ~ comitat. 30. 84. 120. 173. 220. 223. 228. 315. 359. 363. 419. 511. 543. 566. 580; r. 359. 362.
- Carel** (*Karol, Karul*). or. jud. Satu-Mare. 107. 147-148. 283. 327. 335. 469. 537. 539. 572; nobili de ~. 562.
- Carol Robert, rege al Ung.**. 9. 74-75. 84. 113. 130. 183. 198. 239. 323. 333. 406. 410. 470. 474. 484. 510. 553. 557. 564.
- Cassa** v. **Koslee**.
- Castrum Sancti Michaelis** v. **Cetatea Sf. Mihail**.
- Cașovia** v. **Koslee**.
- Caterina, f.l. Ders de Calvasăr**. 58; ~. f.l. Felician de Cean. 51; ~ f.l. Gyula de Silvaș. 389; ~ f.l. Ladislau. f.l. Ladislau de Zenthmicos. 22; ~ f.l. Mihail de Sanislău. 390. 413; ~ sora l. Laurențiu de Zenthleure. soția l. Ștefan. f.l. Petru. 68-69; ~ soția l. Ilie de Jucu. 461; ~ soția l. Ladislau. f.l. Grigore de Miheș. 167.
- Cazlîmr, f.l. Grigore**. 239.
- Călanu** (*Kalyan*). s. jud. Cluj. 296.
- Călăcea** (*Kalacha*). s. jud. Sălaj. 56. 492. 510.
- Călata** (*Kalatha*). arhid. de ~. 61. 78. 235. 239. 485; s. jud. Cluj. ~. 168.
- Călvasăr, v. Calvaser.**
- Cămarăș** v. **Vulda-Cămarăș**.
- Căpleni** (*Kaplyan*). s. jud. Satu Mare. 537.
- Căpuș** (*Capus*). top. lg. Straja. 384.
- Cărare Încrucișată, v. Altaiwsin.**
- Căseșu** (*Kusal*). pîriu. 12.
- Cățălul** v. **Meseșeni de Sus**.
- Ceanu** (Mare și Mie) (*Chaan, Chan*). s. jud. Cluj. 51. 169. 176. 191. 246. 289. 422.
- Cecălăca** (*Chekelaka*). s. jud. Mureș. 47. 57. 288.
- Cehal** (f. Cehalul Românesc. *Chahul Olachals*). s. jud. Satu Mare. 189.
- Cehalul Românesc** v. **Cehal**.
- Cehăluț** (*Chahol, Chahly*). s. jud. Satu Mare. 117. 289. 502.
- Cehul, Bakoch zis ~. 386; Iacob zis ~. 386; Ladislau zis ~, de Rediu. 194. 337. 375; Laurențiu zis ~. 386.**
- Ceke, loc. Ung.**. 219.
- Cenad** (*Chanadiensis, Cenadium*). bis. din ~ 9. 14. 17. 86; cap. din ~ 17. 61. 76. 223. 228. 232. 465. 466. 473. 483. 555. 562-563. 572. 580; canonic de ~ 17; ~ comitat 61. 78. 410. 514; ~ dieceza. 365; episcop de ~ 9-10. 13-14. 21. 23-24. 84. 92. 120. 127. 129. 167. 180. 182. 197-199. 203. 226-227. 234. 250. 254. 257. 266-267. 270. 275. 282. 290. 312. 319. 338. 349. 350. 460. 474. 481. 538. 556. 567. 580; s. jud. Timiș. ~. 161.
- Cenade** (*Chanad*). s. jud. Alba. 438.
- Cepegeu** (Picătură). top. la Bonțida. jud. Cluj. 80.
- Cerebereke** (Dumbrava cu Ceri). top.. jud. Cluj. 97.
- Ceretul** (*Chere*). top. la Gheorgheni. jud. Cluj. 97.
- Cergău** v. **Cergău Mare**.
- Cergău Mare** (*Chergeud*). s. jud. Alba. 143. 230. 248. 251. 258. 262. 330. 438.
- Cergăid, (Chergewd, Churgud)**. s. jud. Mureș. 110. 222.
- Cornat** (*Charnadfalva*). s. înglobat orașului

- Săcele, jud. Braşov, 60.
Cesarlu (*Chazar*), s. jud. Cluj, 150.
Cetatea de Baltă (*Kikulleu*), s. jud. Alba, 496.
Cetatea Sf. Mihail (*Castrum Sancti Michaelis*), a.d. jud. Alba, 368.
Cetea (*Chakla*), s. jud. Alba, 61.
Chaan v. **Cean**.
Chaba a.d. lg. Buziaş, jud. Timiş, 403.
Chaeon de Waly, 575.
Chahol v. **Cehălnţ**.
Chahul Olachalys, v. **Cehal**.
Chakla v. **Cetea**.
Chamafaya v. **Climăfala**.
Chamaz, f.l. Kauia, nobil de Comiţig, 236.
Chan v. **Ceanu**.
Chanad v. **Cenad**.
Chanadiensis v. **Cenad**.
Chanadln, arhiep. de Strigoni, 78.
Chanadium v. **Cenad**.
Chanko, om de mărturie, 475.
Charnadfalua v. **Cernat**.
Chazar, v. **Cesarlu**.
Chech, Ladislau zis ~, 12, 331; Peteu zis ~, de Cislădie, 439, 553; v. şi **Cehul**.
Chege v. **Ţaga**.
Chegea (*Kyge*), s. jud. Satu Mare, 107.
Chehteluk v. **Cistelee**.
Cheke, loc. in Ung., 469.
Chekelaka v. **Cecalaca**.
Chemernye, loc. in Cehosl., 10.
Chend v. **Chendu Mare** şi **Chendu Mle**.
Chendu Mare şi **Chendu Mle** (f. **Chend**, **Chindul** Mare şi **Chindul Mic**, **Chend**, **Kend**), s. jud. Mureş, 48.
Chenger v. **Cşenger**.
Chentlie, Ioan zis ~, 49.
Chep, a.d. lg. Jdioara, jud. Timiş, 403.
Chép, Andrei zis ~, de Nyeg, 466, 488, 543.
Chere (Ceretul), dumbravă, 97.
Cherechlu (*Kereklu*), s. jud. Bihor, 397.
Cherechyes, top., 235.
Chergeud v. **Cergău Mare**.
Chertu, Nicolae zis ~, 359.
Chesău (*Kezu*), s. jud. Cluj, 150, 154.
Cheşereu (*Chesereu*, *Kesereu*, *Keserew*), s. jud. Bihor, 137, 221, 222.
Chetnek, loc. in Cehosl., 180.
Cheyke, loc. in Ung., 327.
Chibak v. **Mihail**, f.l. ~.
Chiced v. **Alunţ**.
Chlebach, Dominic zis ~, 188.
Chldea (*Kyde*), s. jud. Cluj, 51.
Chigla, Nicolae zis ~, 61.
Chilloara (*Kyrwa*), s. jud. Salaj, 346, 356.
Chintău v. **Chinteni**.
Chinteni (f. **Chin** au **Canto**, **Kayantou**), s. jud. Cluj, 353, 360, 445, 446.
Chlochis (*Kekes*), s. jud. Bistriţa-Năsăud, 389, 505.
Chlpkes, **Chypkes**, **Chypkesberch**, top. lg. ~ Bonţida, jud. Cluj, 80, 516.
Chisfalău v. **Mleeşt**.
Chluza (*Kuzepfal*), s. jud. Bistriţa-Năsăud, 440.
Choga, iobag din Hoin, 511.
Cholth, a.d.lg. Mindruloc, loc. comp. T. Vladimirescu, jud. Arad, 305, 514.
Chompo, Sebastian ~, orăşean din Oradea, 95.
Chongwa v. **Clunga**.
Chonka, (Clungul), Damian zis ~, iobag. 189.
Chornahow, pădure, 487.
Chuch v. **Cluelu**.
Chuch v. **Stina de Mureş**.
Chuehalheg (Dealul Ţuguia), top., între Bonţida şi Sic, jud. Cluj, 80.
Chukmew, loc. in Ung., 475, 535.
Chulnuk, v. **Petru**, f.l. ~.
Chumbrud v. **Clumbrud**.
Chumpaz, a.d.lg. Gîr eiu, s. jud. Sălaj, 29.
Chumpaz, de Chumpaz, răposat, 297.
Chupur, Ştefan zis ~, împuternicit, 11–12.
Chura, a.d.lg. Simbăteni, jud. Arad, 256, 514.
Chycha, nobilă f. răposatului Chumpaz, străbunica l. Nicolae, f.l. Ioan, f.l. Petru, 297.
Chyfud v. **Izvoarele**.
Chyk Zekel v. **Meriurea Cluc**.
Chykmanthel v. **Ţigmandru**.
Chykud, a.d. in Jugosl., 61.
Chypkes v. **Chlpkes**.
Chyrgeud v. **Cergau**.
Chyurke, Ştefan zis ~, de Gheja, 57.
Clacova (*Tothchuky*), s. jud. Timiş, 561.
Cibinyum v. **Siblu**.
Cineu (*Schenk*, *Seng*, *Senk*), scaun săsesc, 20, 60, 123, 556.
Ciomocoz v. **Ciumeşt**.
Clortea (*Chorta*), s. jud. Caraş-Severin, 223, 228.
Clpău (*Chapou*), s. jud. Mureş, 110.
Cislădie (*Diznow*, *Dyznoyo*, *Dyznoyoy*), or. jud. Sibiu, 60, 84, 146, 162, 182, 439, 353.
Cistleu (*Chezthue*), s. jud. Alba, 506.
Cistelce v. **Vişinelu**.
Cluc, (*Chyk*), scaun secuiesc pe teritoriul actual al jud. Harghita, 65.
Ciuciu v. **Stina de Mureş**.
Ciucmandru v. **Ţigmandru**.
Ciufud v. **Izvoarele**.
Clugudu de Jos (*Sugud*), s. jud. Alba, 149, 160.
Clumăfala (*Chamafaya*), s. jud. Cluj, 54, 64, 98, 432.
Clumbrud (*Chunbrud*), loc. comp. or. Aiud, jud. Alba, 281.
Clumeşt (*Ciomoc* z. *Chamafalva*), s. jud. Satu Mare, 10, 465.
Clunga v. **Uloara de Jos**.
Clungul, Damian zis ~ 189.
Clule (*Kelnek*), s. jud. Alba, 123.
Cimpia Turzii (f. **Chmş**, *Kereslelek*), or. jud. Cluj, 50.

- Cîmpul Bezyl v. *Bezylmezeu*.
 Cîmpul lui Pavel, v. *Paulmezeu*.
Cîmpulung (*Longus Campus*), or. jud. Aigeș; vama de la ~, 286.
Cîndea (*Kendeth*), cncaz de Lupșa, 33, 457.
Cîrja (*de Candelis. Kyrich*), s. jud. Sibiu. abate din ~, 133; mănăstire din ~, 365; slujitor al abatelui din ~, 133.
Ckomolosherek, top., 210.
Clara de Medheș, 90; ~ f.l. Gheorghe, f.l. Andrei de la Rakamaz, 539; ~ f.l. Iacob de Ciuci, soția lui Ilie, f.l. Wolcius de Fărău, 57; ~ f.l. Ioan, f.l. Gyula de Giula, 355; ~ f.l. Ioan, f.l. Martin de Sintioana, soția l. Iacob de Toldal, 7; ~ sora l. Ladislau, f.l. Ioan, 412; ~ soția l. Ioan, f.l. Nicolae de Vințul de Jos, 58, 167; ~ soția l. Ștefan, f.l. Ladislau, 413.
Clement, 485; ~ de Geacăș, 35; ~ f.l. Makzem de Olchwa, 468; ~ f.l. Pancrațiu de Tileagd, 61; ~ iobag în Săbolciu, 61; ~ Cel Mare, v. *Mare*.
Clesel, f.l. Martin Blănarul, orășean, 378.
Clossuar v. *Cluj. Napoca*.
Cluj (*Clus. Kulus*), comitat, 32, 36, 52, 129, 259, 281, 308, 323, 329, 340, 436, 445, 477, 486, 564; comite de ~, 32, 36, 213; ~ district, 575; juzi ai nobiliilor din comitatul ~, 32, 36, 38; vicecomite de ~, 32.
Cluj v. Cluj-Napoca.
Cluj-Mănăstir (*Clusmonastra. Clusmonustra. Kulusmonustra. Monastur*), cartier al mun. Cluj-Napoca; abate de ~ 32, 36, 38, 353, 463; abație din ~ 32; bis. din ~ 353; conv. din ~, 7, 11—13, 16, 20, 36, 38, 52, 54, 63—64, 73, 80, 97—98, 104, 106, 114, 175, 184, 230, 237, 244, 246, 248, 251, 258—260, 262, 264, 272—273, 281, 446, 458, 464, 478—480, 486, 490, 492, 497, 501, 503, 505—506, 510, 526, 531, 550—551, 559—560, 570; mănăstirea din ~, 32, 54, 110, 307, 328, 340; oaspete din ~, 340; s. ~, 340.
Cluj-Napoca (f. *Cluj. Clossuar. Chisuar. Clusvar. Kluswar*), mun. jud. Cluj, 59—60, 64, 70, 74—75, 97, 112, 115, 187, 196, 204, 212—213, 236, 296, 304, 307, 378, 432, 446, 479, 482, 489, 495—496, 498—499, 524; adunare obștească ținută la ~, 64; drum către ~, 304; jude al ~, 306; orășeni și oaspeți din ~, 166, 296, 298, 304; spitalul Sf. Elisabeta din ~, 62.
Clus v. *Cluj*.
Clusmonustra v. *Cluj-Mănăstir*.
Clusuar v. *Cluj-Napoca*.
Codor (*Kodor*), s. jud. Cluj, 201.
Cohalm v. *Rupea*.
Cojoena (*Clus*), s. jud. Cluj, act dat la ~ 136; arhid. de ~, 526.
Coloman (*Colomanus*), ep. de Gyor, 9—10, 13, 21, 23—24, 84, 92, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197—199, 266, 319, 406, 426, 474, 481, 556, 567, 580;
Colțul Morii v. *Molunzegh*.
Comanfalua, a.d. pe lg. Buziaș, jud. Timiș, 403.
Comițig v. *Comșești*.
Comlod (*Komloud*), s. jud. Bistrița-Năsăud, 431.
Comșești f. *Comițig (Kampnyadzegh)*, s. jud. Cluj, 236.
Conrad, de Sibiu, comite, 123.
Copand (*Koppan*), s. jud. Alba, 429.
Copand v. *Copăcenii*.
Copăcenii (f. *Copand, Koppan*), s. jud. Cluj, 176.
Coplen de Lona v. *Nicolae* f.l. ~.
Coppernot, loc., 383.
Copșa v. *Copșa Mare*.
Copșa Mare (f. *Copșa, Kapus*), s. jud. Sibiu, 37, 41, 111, 132, 171; sașii din ~ 37, 41.
Corbavia v. *Krbava*.
Corchula v. *Korčola*.
Cornari, Marco, doge al Veneției, 85, 122.
Cornățel (f. *Hirtibaciu, Hertybach, Hertupagh*) s. jud. Sibiu, 512.
Cornești (f. *Șomtelec, Zolumtelke*), s. jud. Cluj, 273.
Corona v. *Brașov*.
Corpadea (*Korpad*), s. jud. Cluj, 322.
Coroismartin (*Sinmartin, Sanctus Martinus, Zenthmartin*), s. jud. Mureș, 440.
Corolu (*Korough*), s. jud. Mureș, 440.
Corușu (*Korogh*), s. jud. Cluj, 16.
Cosma, de Geacăș, 35; ~ f.l. Beke, 453.
Cosmafalua, a.d. lg. Caraș, probabil pe lg. Oravița, jud. Caraș-Severin, 362.
Cosmedin, bis. din Roma, 250.
Coșelu (*Gusal. Kusal*), s. jud. Sălaj, 319, 346, 517.
Covășinț (*Koazy. Kouazy*), s. jud. Arad, 256; voievod de ~, 305.
Cozma (*Kozmatelke*), s. jud. Mureș, 501.
Cracovia (*Cracovia*), or. în Polonia, 575.
Crasna (*Karazna*), arhid. de ~, 20, 526; comitat, 61, 517, 527.
Crassou v. *Caraș*.
Crassow v. *Caraș*.
Crayanin, f.l. Graden, f.l. Moian, 359, 362—363.
Craznafalva v. *Crăciunelu*.
Crăciunelu v. *Crăciunelu de Jos*.
Crăciunelu de Jos (f. *Crăciunelu, Barachynfalva, Craznafalva, Krachisfolua*), s. jud. Alba, 384, 552.
Crăești (f. *Sincraul Deșert, Zentkyral*), s. jud. Cluj, 236.
Creasta Ascuțită v. *Elüşburch*.
Creasta Mijlocie v. *Kuzberch*.
Creasta de mijloc v. *Keuzoberch*.
Creasta Piriului Uliului v. *Wlnes-Potakaberch*.
Creasta Stejarului v. *Toulgberch*.
Creasta Țuguiață v. *Hegesberch*.

Creasta Zongyres v. Zongyresberch.
 Crestate v. Chipkes.
 Crețu, Ioan, slujitorul lui Nicolae, f.l. Ioan de Dragu, 64: ~ Mihail, oaspete din Bonțida, 432.
 Crițău (*Karco, Karkou, Karko*). s. jud. Alba, 200, 367: preot din ~, 526.
 Crisius v. Criș.
 Crispus v. Crețu.
 Cristihfal v. Cristofor.
 Cristian (*Villa Cristiani*). s. jud. Brașov, 184.
 Cristian de Brad, comite, 135: ~ de Orăștie, comite, 218: ~ de Vurpăr, 358: ~ de Avrig v. Bartolomeu, f.l. ~.
 Cristiu v. Opișani.
 Cristofor, f.l. Gall de Frata, 422.
 Cristur (*Kerezur*). loc. comp. or. Deva, jud. Hunedoara, 149, 269.
 Cristur v. Cristur-Șleu.
 Cristur v. Grîndeni.
 Cristur-Șleu (f. Șieu-Cristur, *Keresthur, Kerezur*). s. jud. Bistrița-Năsăud, 197, 357.
 Criș (*Keresd*). s. jud. Mureș, 199.
 Criș (*Crisius*). r., 61.
 Crișeni (f. Țigani, *Cyganuaya*). s. jud. Sălaj, 524.
 Croația (*Croacia*). în titulatura regilor Ung. 9—10, 13, 21, 23—24, 84, 92, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197—199, 266, 319, 474, 481, 554, 567, 580: ban al ~, 9—10, 13, 21, 23—24, 84, 92, 96, 113, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197—199, 209, 242, 247, 319, 369, 426, 474, 556, 565, 567, 580: țară a ~, 111, 181.
 Chech, Ladislau zis ~, 12.
 Čenger (*Chenger, Chengur*). loc. în Ung., 118, 126, 128, 188.
 Čubuleut (*Kubulkuth*). s. jud. Bihor, 544.
 Čuet (*Chuch*). s. jud. Mureș, 110.
 Čulelu Mare, s. jud. Satu Mare, 179.
 Čulelu Mic, s. jud. Satu Mare, 179.
 Čulmea Fața v. Fatayhigh.
 Čulmea Muntelui v. Hegusholm.
 Čulusmonustra v. Cluj-Mănăstur.
 Čumania (*Comania*). în titulatura regilor Ung. 9—10, 13, 21, 23—24, 84, 92, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197—199, 266, 319, 426, 474, 481, 554, 567, 580.
 Čumanul (*Kwn*). 373.
 Čumyath, ținut pe lg. Iersig jud. Caraș-Severin, 376.
 Čund (*Kund*). s. jud. Mureș, 246, 321.
 Čurelu (*Keurus*). s. jud. Sibiu, 47—48, 509, 545.
 Čurtapatak (Valea Scurtă), apă stătătoare, top. în hotarul moșiei Gyano, jud. Caraș-Severin, 362.
 Čurtea de Argeș (Argeș, *Argyas*). or. jud. Argeș, 443.
 Čurtulușu Dejului (f. Čurtuius, *Kurtuylus*) s. jud. Cluj, 12.
 Čut (*Kuty*). s. jud. Alba, 344.
 Čuzdrloara (*Kazarwar*). loc. comp. or. Dej,

jud. Cluj, 12.
 Cybinio v. Sibiu.
 Cyganuaya v. Crișeni.
 Cylan, villa, a.d. jud. Caraș-Severin, 370.
 Cypfud v. Clufud.
 Cyruslofwalwa, a.d. jud. Caraș-Severin, 370.
 Czappirscha v. Topireea.
 Czigléd, loc. în Ung., 350.
 Czykerh, top. la Cîlnic, jud. Alba, 123.

D

Daba v. Doba.
 Dabolch v. Dobolț.
 Daia v. Data Română.
 Data Română (f. Daia, *Dallya, Dalya*). s. jud. Alba, 348, 384, 439, 444.
 Dallya v. Daia.
 Dalmația (*Dalmacia*). în titulatura regilor Ung. 9—10, 13, 21—24, 84, 92, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197—199, 266, 319, 426, 474, 481, 510, 532, 554, 567, 580: ban al ~, 9—10, 13, 21—24, 84, 92, 96, 113, 119—120, 127, 167, 182, 197—199, 209, 242, 244, 247, 319, 474, 556, 565, 567: țară a ~, 111, 181, 369, 426, 450, 580.
 Dalya v. Daia.
 Damanhyda v. Domănești.
 Damian, f.l. Vid, 485: — zis Ciungul, v. Clungul.
 Dan, român din Duboz, 371, 372: ~ și fiii săi, 376.
 Daniel, Prenner, orășan, 381: ~ f.l. Nicolae, comite, 123, 190.
 Darabus, Ioan zis ~, 485: Ladislau zis ~, 166, 187: Mihail zis ~, de Măciș, 260, 265, 268, 322—323.
 Darow, loc. în Ung., 84.
 Dateș v. Dățăeni.
 David, f.l. Barnaba de Jucu, 255, 326: ~ f.l. Gheorghe de Ceanu, 191: ~ f.l. Gheorghe de Iara, 422: ~ f.l. Petru, f.l. Mykud, 54.
 Dăbica (*Doboka*). s. jud. Cluj, 54, 106, 124, 159, 311, 322—323, 428, 432: arhid. de ~, 330, 348, 515, 525, 526: ~ arhid., 263—264: ~ com., 109, 163, 237, 242, 310, 322, 329, 396, 435, 445, 478—479, 492: juri ai nobililor din com. ~, 124, 243.
 Dățăeni (f. Dateș, *Datus*). s. jud. Mureș, 32, 36, 38, 110, 131.
 Deag (*Deeg, Deegh*). s. jud. Mureș, 43—45.
 Deaj (f. Deaș, *Deesfalva, Deesfalua*). s. jud. Mureș, 301, 472, 509, 540, 545.
 Dealul Feleacului v. Felekbereh.
 Dealu Mare, top., jud. Sibiu, 162.
 Dealul Orăzli (*Promontorium Waradiense*), mănăstirea Sf. Ștefan din ~, 61.
 Dealul Soporului v. Zupurbereh.
 Dealul Țuguat v. Chuchalheg.
 Deaș v. Deuj.
 Debrechen v. Debreceen.

- Debrecezen** (Debrețin, *Debrechen*), or. în Ung., 222, 485.
- Debrew v. Debrö.**
- Debrö** (*Debreu, Debrew*), loc. în Ung., 142, 144, 156, 168, 235, 239, 328.
- Dedach v. Biscarla.**
- Dedrad**, s. jud. Mureș, 12.
- Deegh v. Deag.**
- Deers**, loc. în Ung., 51.
- Dees**, de Suceag, răposat, 303.
- Deesfalva v. Deaj.**
- Deesakana v. Oena Dejului.**
- Deesuar v. Dej.**
- Deeswar v. Dej.**
- Dej** (*Deeswara, Deswar*), mun. jud. Cluj, 70—71, 347, 520—521, oaspeții din ~, 201, 210, 274.
- Deleni** (f. Indol, *Indal*), s. jud. Cluj, 236.
- Deleni** (*Wruzfalu superior*), s. jud. Mureș, 12.
- Deme**, slujitor, 445.
- Demeterpataka v. Dumitru.**
- Dench v. Denta.**
- Dengeleg v. Livada.**
- Dengeleg v. Livada.**
- Dengelek v. Livada.**
- Denta** (*Dench*), s. jud. Timiș, 511.
- De peste Mureș** (*Wlra Marus'ensi*), arhid 376.
- Ders**, loc. în Ung., 485.
- Dess**, de Călvasăr, mag., 58.
- Desakana v. Oena Dejului.**
- Desești** (*Dezefalua, Dezefalva*), s. jud. Maramureș, 343—344.
- Desfolua v. Deaj.**
- Desidariu** de Beregsău, 403; ~ de Lusunch. 11, 28, 88; ~ de Pilu, 454; de Thykud, 107; ~ de Țaga, mag., 108—109; ~ f.l. Desideriu, 12; ~ f.l. Dionisie, 12; ~ f.l. Nicolae zis Wos de Sintejude, mag., 104; ~ f.l. Toma, f.l. Dionisie de Reghin, 13; ~ f.l. Toma zis Wos de Sintejude, 163; ~ mag., 124, ~ de Bercu v. Mihail, f.l. ~, ~ de Chura v. Blaslu, f.l. ~; ~ zis Wos v. Wos.
- Deswar v. Dej.**
- Deszmer v. Dezmlr.**
- Detrie**, f.l. Gheorghe Bebek, 575.
- Deua v. Deva.**
- Deușu** (*Dyoz, Gyosmachkas*), s. jud. Cluj, 281, 355.
- Deva** (*Deua, Dewa*), mun. jud. Hunedoara, 26; capelan de ~, 160; castelan de ~, 149, 355.
- Dewa v. Deva.**
- Deway**, Pavel de Broșteni, 439.
- Dezefalua v. Desești.**
- Dezmlr** (*Deszmer, Dezmer*), s. jud. Cluj, 97, 136.
- Dlaoul**, Andrei ~, 321; ~ Dominic, 514; ~ Dominic de Sinpetru, 522; ~ Ladislau, 30; ~ Mihail, 90; ~ Nicolae, 29; ~ Petru, 61; ~ Simlon, notar al voievodului, 14, 53, 59; ~ Ștefan, notar al conv. din Cluj-Mănăstur, 479, 492, 503, 510; ~ Ștefan, notar al vicevoievodului, 7.
- Dindeleag v. Livada.**
- Dindești** (f. Dindeleag, *Dengulegh*), s. jud. Satu Mare, 107.
- Dionisie**, 485; ~ de Kulche, 385; ~ de Silivaș, 432; ~ f.l. Akus de Aciș, 107; ~ f.l. Dominic de Mada, 555; ~ f.l. Ioan, f.l. Struza, român, 567; ~ f.l. Jakch de Coșeiu, 319, 428; ~ f.l. Moise, 473; ~ f.l. Nicolae de Orozpath, mag., 374, 566 ~ f.l. Pavel de Makofalwa, 78; ~ f.l. Struza, român, 567; ~ f.l. Ștefan, banul de Losonch, 11—13, 28, 88, 313; ~ f.l. Toma de Losonch, 88; ~ voievodul Transcom. Solnoc, Timiș, căpitan de Vidin etc 8, 9, 26, 46—52, 54—59, 62—64, 70, 74—75, 77, 84, 88—90, 92, 96, 98, 104—106, 110—111, 113, 119—120, 127, 129, 158, 161, 164, 167, 182—187, 189, 197—199, 203, 230, 296, 417; ~ zis Kepe v. Kepe; ~ v. Andrei, f.l. ~.
- Dios** (corect *Dws*), a.d. în comit. Fejer, Ung., 13.
- Diosgeur v. Diosgyör.**
- Diosgyör** (*Diosgeur*), loc. în Ung., 261, 387.
- Diosy**, Grigore, notar, 495.
- Dioșod** (*Od*), s. jud. Sălaj, 371.
- Dipșa** (*Gypsa*), s. jud. Bistrița-Năsăud, 411.
- Diznouhoul** (*Dyznooul*), a.d. lg. Căprioara, jud. Timiș, 61.
- Diznoy v. Cîsnădie.**
- Diznow v. Cîsnădie.**
- Dirlos** (*Dorlaz*), s. jud. Sibiu, 12, 164.
- Dob v. Doba.**
- Dob v. Tiszađob.**
- Doba** (*Dob, Doob*), s. jud. Satu Mare, 235, 239.
- Doba** (*Daba*), s. jud. Sălaj, 477, 500, 524.
- Dobaaz v. Duboz.**
- Dobaz v. Duboz.**
- Doboka v. Dăbica.**
- Dobolț** (*Dabolch*), s. jud. Satu Mare, 276.
- Dobou**, Pavel zis ~, 323.
- Doboz v. Duboz.**
- Dobra**, iobag din Teyed, 511; Petru zis ~, oaspete din Mănăstur, 340.
- Dobray**, iobag din Merczek, 511.
- Dobromerfalua**, a.d. lg. Buziaș, jud. Timiș, 403.
- Dobrothe**, *due ville*, a.d. jud. Caraș-Severin, 370.
- Dobroyan**, a.d. jud. Caraș-Severin, 370.
- Doja** de Debrecezen, 222.
- Doman** (*Doman*), s. jud. Caraș-Severin, 511.
- Domanhyda v. Domănești.**
- Domănești** (*Domanhyda, Domonhida*), s. jud. Satu Mare, 107, 126, 128, 134, 138, 155, 207, 385, 442.
- Dombo**, loc. în Ung., mănăstirea Sf. Gheorghe din ~, 295.

Domewar, a.d. Ig. Budeștii Vechi, jud. Ti-
; miș, 410.
Domle, ~ arhiep. de Zăra, 426, 474, 481,
Do580; ~ canonic de Oradea, 239; ~ de
 Bocșa, 346; ~ de Fâncica, 276; ~ de
 Giulvăz, 419; ~ de Hărănglab, 386;
 ~ de Hășdat, 185; ~ de Hene, 313; ~ de
 Jucu, 36; ~ de Peleznek, 107; ~ de Su-
 durău, 233; ~ diacul, 274; ~, ep. de
 Cenad, 9—10, 13—14, 21—24, 84, 92,
 119—120, 127, 129, 161, 167, 180, 182—183,
 197—199, 203, 226—227, 234, 254, 257,
 266—267, 270, 282, 290, 312, 319, 349—350,
 377, 395, 402, 404, 406—407, 426, 460,
 474, 481, 538, 556, 567, 580; ~ ep. de
 Korčula, 84; ~, ep. Trans., 9—10, 13,
 21—24, 51, 54, 84, 92, 96, 103, 112, 119—120,
 123, 127, 129, 161, 167, 181—183, 197—200,
 203, 209, 211—212, 214—215, 234, 240,
 246, 247, 254, 257, 266—267, 270, 273.
 282, 284—285, 290, 302, 312, 321; ~ f.l.
 Bezter, de Hărănglab, 277, 287, 301, 400—
 401, 423, 540; ~ f.l. Dezideriu de Bereg-
 său, 403; ~ f.l. Dominic de Fâncica,
 276; ~ f.l. Emeric de Biscaria, 158; ~ f.l.
 Emeric de Hășdat, 149; ~ f.l. Iacob,
 485; ~ f.l. Iacob, capelan regal, 93; ~
 f.l. Iacob de Fahyd, 552; ~ f.l. Ioan de
 Varada, 549; ~ f.l. Laurențiu de Măcișu,
 490; ~ f.l. Nicolae, f.l. Bedeu, 16; ~ f.l.
 Petru de Sudurău, 107; ~ f.l. Petru Totia
 24, 46; ~ f.l. Ștefan de Orosfaia, 431; ~
 slujbaş din Vuța, 420, 425; ~, vicecastelan
 de Unguraș, 347; ~ de Chiced v. Iacob,
 f.l. ~; ~ de Hăghig v. Ladislau, f.l. ~
 ~ de Popfalău v. Iacob, f.l. ~; ~
 Andrei, f.l. ~; ~ f.l. Beke v. Toma, f.l.
 ~; ~ v. Ioan, f.l. ~; v. Ladislau, f.l.
 ~; v. Nicolae, f.l. ~; v. Toma, f.l. ~ zis
 Chicach v. Chieha; ~ zis Kondakor, din
 Bir v. Kondakor ~ zis Pernie v. Pernie
 ~ zis Rauaz v. Rauaz.
Domonhida v. Domănești.
Domonkushaza, a. contopită în s. Tămaș-
 falău, jud. Brașov, 184.
Donatus, călugăr iomit, 414.
Donch de Macedonia, om al regelui, 374,
 403.
Donchbaza, a. neidentificată pe Ig. Ciufud,
 jud. Alba, 287.
Doob v. Dobo.
Dorlaz v. Dirlos.
Doroteea, f.l. Ștefan de Giulvăz, 419.
Dostat, (Hozyteluke), s. jud. Alba, 435,
 506, 526.
Dowoka v. Dăbica.
Drag f.l., Giuța românul, de Giulești, 342—
 344; ~ de Beyth, fr. I. Balc, 341.
Drag v. Dragu.
Dragomir, f.l. Giuța românul, de Giulești,
 342—344; ~ fr. I. Balc voievodul, 341.
Dragotha, a.d. jud. Caraș-Severin, 370.
Dragoya v. Olyad, f.l. ~.

Dragu (Drag), s. jud. Sălaj, 66, 98, 152,
 184.
Dragudul, a.d. Ig. Ciortea, jud. Caraș-Seve-
 rin, 223.
Dragul iobag din Sugdia, 314.
Drimbar (Drombar), s. jud. Alba, 384.
Drombar v. Drimbar.
Drugan, iobag din Basta, 511.
Druguzlo, villa, a.d. jud. Caraș-Severin, 370.
Druguzlou v. Kya f.l. ~.
Drumul voievodului, v. Woyadauta.
Drusa, a.d. jud. Caraș-Severin, 370.
Drusoya, iobag din Matyaz, 511.
Dubaz v. Dușoz.
Duboz (Dobaaz, Dobaz, Doboz, Dubaz), s.
 jud. Timiș, 371—372, 376.
Dubrovnik (Raguza), or. în Iugosl., 120,
 127, 129, 167, 354; arhiep. de ~, 119—120,
 182, 197—199, 266, 319, 474, 481, 556,
 567, 580.
Dubrul, a.d. jud. Caraș-Severin, 370.
Dubuka v. Dăbica.
Dubus v. Pusztadobos.
Dudeștii Vechi (f. Beșenova, Bessenew), s.
 jud. Timiș, 410.
Dugenow, loc. în Ung., 558.
Dumbrava, (f. Oșorheiu, Vasarhel, Vasar-
 hely, Wasarhel), s. jud. Cluj, 325, 340;
 nobilii de ~, 337; vama de pe moșia
 ~, 337.
Dumbrava cu Ceri v. Cerebereke.
Dumbrava cu frasinul, 249.
Dumbrăveni (f. Ibasfalău, Ebesfolwa), or.
 jud. Sibiu, 246, 321.
Dumitra (Demeterpataka), s. jud. Alba, 384.
Dumitra (f. Dumitra Mare, Noghdemeter),
 s. jud. Bistrița-Năsăud, 87.
Dumitra Mare v. Dumitra.
Dumitru, croitorul, 485; ~ Ciucmandru, 48;
 ~ de Kerezthes, 163; ~ de Luna, comite,
 243, 432; ~ de Megekerestur, 137; ~ de
 Mychouch, 359; ~ de Richisdorf, com.,
 381; — ep. de Győr, 120; — ep. de Nona,
 9—10, 13, 21, 23—24, 119—120, 127,
 129, 167, 182, 197—199, 266, 319, 406,
 426, 474, 481, 556, 567, 580; ~ ep. de
 Oradea, 9—10, 13, 21, 23—24, 84, 92, 96,
 102, 119—120, 127, 129, 161, 167, 182—183,
 197—199, 203, 214, 234, 238, 254, 257,
 266—267, 270, 282, 290, 312, 319, 349—350,
 377, 395, 402, 404, 406—407, 426—427, 460,
 474, 481, 502, 556, 567, 580; ~ ep. Trans.
 349—350, 368, 375, 377, 382, 389, 395,
 397—398, 402, 404, 406—407, 426, 430,
 443, 460—461, 474, 481, 486, 522—523,
 536, 556, 567, 580; ~ f.l. Andrei, 529;
 ~ f.l. Ladislau de Stremț, 480; ~ f.l.
 Nicolae de Hăghig, 43—45, 66—67, 120;
 ~ f.l. Nicolae, f.l. Benchench, 65—67;
 ~ om voievodal, 63; ~ preot din Oradea,
 233; ~ prepozit de Alba Iulia, 451; ~
 prepozit de Caloceia, 291; ~ principele
 tătarilor, 322; ~ de Lona, v. Emerle, f.l.

~; ~ zis Bychench v. Bychench; ~ zis Lapeș v. Lapeș.

Dunărea, (*Danubius*), r., 474; tabără ostășească lg. ~, 361; vama de la ~, 23, 286.

Dyoz v. Deușu.

Dyznoy v. Clsnădle.

E

Ebesfalva v. Dumbrăveni.

Ecatarina, f.l. Gyula de Silvas, 433, 505; ~ f.l. Herbord de Galda, 31, 40, 90, 158; ~ f.l. Iacob de Ciuci, 57; ~ f.l. Ioan, f.l. Martin de Sintioana, 7; ~ f.l. Panga, f.l. Petru zis Badon de de Partoș, văduva I. Pavel, f.l. Kylian din Ponazfalwa, 538; ~ f.l. Ștefan, f.l. Andrei de Geoagiu, 525; ~ sora I. Teodor banul, 318.

Eccel v. AfeI.

Ech, a.d. în com. Hajdu-Bihar, Ung., 61.

Echellew v. Aelliu.

Echerlew v. Aelliu.

Echud, loc. în Ung., 485.

Ecekyefarez, pămînt, 487.

Eger (*Agria*), or. în Ung., 275; cap. din ~, 6, 192; ~ dieceză, 86—87, 489; ep. de ~, 9—10, 13, 21, 23—24, 84, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197, 199, 266, 275, 319, 474, 481, 544, 556, 567, 580.

Eger, Petru zis de ~, 61.

Egerbeg v. Agirbleu.

Egerkuch (Fintina Arinilor), top., 210.

Egerzeeg v. Ersig.

Egerzegh v. Ersig.

Eggrus v. Igrîș.

Egidlu, de Sumurducu, 363; ~ f.l. Henrich de Șoșdea, 415—416.

Egres v. Aghlreșu.

Egri v. Agriș.

Egris v. Igrîș.

Egrus v. Igrîș.

Egurzeegh v. Ersig.

Egurzeg v. Ersig.

Egyházelso, loc. în Ung., 216—217.

Egwrsegh v. Ersig.

Ekkul, a.d. jud. Satu Mare, 142, 168, 238.

Elena, f.l. Anton, f.l. Ștefan de Blăjel, 578; ~ f.l. Elisabeta, f.l. Petru zis Badon de Partoș, 538; ~ f.l. Ioan, f.l. Gyula de Giula, 335; ~ f.l. Ladislau, f.l. Ladislau de Zenthmicos, 22; ~ f.l. Pavel, f.l. Aladar de Hațeg, zisă Mandula, soția I. Andrei, f.l. Martin de Șemlac, 174; ~ f.l. Petru, f.l. Alexandru, soția I. Ladislau, f.l. Ladislau de Nădășelu, 194; ~ f.l. Petru, f.l. Petru de Sintioana, 7; ~ f.l. Petru, f.l. Sombor, 116; ~ f. doamnei Seba, 418; ~ f.l. Ștefan, f.l. Andrei de Geoagiu, 525; ~ mama I. Ioan, f.l. Ștefan de Petrid, 169; ~ soția I. Iacob zis Hegen, 303, 308; ~ soția lui Ioan, f.l. Leukus, 413; ~ soția I. Mihail de Corpadea, 323;

~ văduva I. Grigore, f.l. Iob de Zenthmartun, 56; ~ văduva I. Mihail de Sanislău, 388, 390, 393.

Eles (*Elees*) Ioan zis ~, de Poca, 149, 433, 441.

Elisabeta, f.l. Elena, 418; ~ f.l. Herbord de Galda, 158; ~ f.l. Jacob de Chiced, 520; ~ f.l. Ioan zis Chenthee, văduva I. Valentin, slujbașul, 49; ~ f.l. Kalach, f.l. Oliver de Sentmarton, 492, 510; ~ f.l. Ladislau zis Kechkes de Galda, 42; ~ f.l. Martin de Cubulcut, 544; ~ f.l. Panga, văduva I. Pavel, f.l. Laurețiu, 538; ~ f.l. Petru de Sinmărtin, soția I. Ioan, f.l. Beke de Heria, 288; ~ f.l. Petru zis Badon, 538; ~ regina Ung., 22—24, 86, 89, 139—140, 156, 198—199, 239, 474, 481; ~ soția I. Andrei, f.l. Bese și f.l. Iosif, 303, 308; ~ soția I. Ioan zis Secuiul din Sebeș și f.l. Mihail de Daia, 348; ~ soția I. Ștefan diacul, 479; ~ văduva I. Gheorghe de Șaușa, 577.

Elleus, de Gatha, 314.

Elley, de Trascău, 434.

Elushyreh (Creastă Ascuțită), top., 200.

Elya v. Ille.

Emeneh, de Țaga, 310.

Emerle, abate de Bulci, 256; ~ ban al Dalmației și Croației, 319, 417; ~ cel Mic, iobag la Săbolciu, 61; ~ de Agriș, nobil, 1; ~ de Biscaria, 158; ~ de Botez, 47, 57, 252; ~ de Buch, 324; ~ de Ciomocoz, 465; ~ de Hășdat, 185; ~ de Helemba, 371; ~ de Iernea, 164, 171; ~ de Koch, 61; ~ de Noch, 78; ~ de Totia, 26, 46; ~ f.l. Andrei de Geoagiu de Sus, 240, 285, 525; ~ f.l. Bacho de Giurfalău, 97; ~ f.l. Beke de Frata, 422, 437, 464; ~ f.l. Dumitru de Luna, 432, 503; ~ f.l. Emeric de Buch, 324; ~ f.l. Emeric de Jele-diinți, 46; ~ f.l. Emeric de Totia, 26; ~ f.l. Gheorghe Bebek, 575; ~ f.l. Grigore de Wyczna, 25; ~ f.l. Ioan de Helymba, 223, 511; ~ f.l. Ioan, f.l. Ladislau de Zakul, 554; ~ f.l. Martin de Ozd, 35; ~ f.l. Mykud de Dăbica, 428; ~ f.l. Simion, 549; ~ f.l. Simion de Hășdat, 149; ~ f.l. Simion de Kallo, 515; ~ f.l. Simion de Oros, 241, 547; ~ fr. I. Andrei, fost voievod al Trans., 9—10, 13, 21—24, 84, 92, 120, 127, 129, 167; ~ lector la Oradea, 485, 487; ~ mare comis, castelan de Mehadia, Caransebeș și căpitan de Vidin, 8, 119—120, 182, 197—199, 266—274; ~ preot, 384, 423, 425, 432, 437; ~ preot de Alba Iulia, 530; ~ preot la Cluj-Mănăstur, 262, 494; ~ voievod al Trans., 377, 395, 401—402, 404, 406—407, 414, 423, 426—427, 429—436, 438, 440, 451—454, 456, 460, 462, 471, 474, 479—481, 498, 503—505, 526, 529, 536, 545, 556, 567—570, 573, 580; ~ v. Mihail, f.l. ~.

Enehench, loc. în Ung., 485, 539.

Eng (*Engh*), a.d. lg. Ciortea, jud. Caraș-Severin, 364.
 Engb v. Eng.
 Enyd v. Alud.
 Enyed v. Singătln.
 Enyud v. Singătln.
 Epyndorf, a.d. lg. Iad, jud. Bistrița-Năsăud, 198.
 Erdeu, comite, 151.
 Erdeud v. Ardud.
 Ereuspatakfe, (Obirșia văii lui Ereus), top. jud. Cluj, 97.
 Erdeuthelek, a.d. pe lg. Ersig, jud. Caraș-Severin, 376.
 Erdsumplo, cetate în jud. Caraș-Severin, 511.
 Erlu-Sineratu (*Sancto Rege*), s. jud. Satu Mare, 346.
 Erked v. Archld.
 Erkenthino v. Arehlta.
 Erkenthyno v. Arehlta.
 Ermeen v. Gherman.
 Ernea (f. Iernea, *Eryne*), s. jud. Sibiu, 164, 171.
 Ernest, de Chatar, om al regelui, 223.
 Ernye v. Ernea.
 Ersig (*Egerzeeg, Egerzegh, Egurzeg, Egurzeegh*), s. jud. Caraș-Severin, 370—372, 374, 376, 394, 511; ~ ținut, 376.
 Erusagpathakafeu, pîriu în jud. Timiș, 376.
 Esztergom (Strigoniu, *Strigonium*), or. în Ung., 266, 427, 474; ~ arhiep. de ~, 9—10, 13, 18—19, 21, 23—24, 78, 84, 92, 119—120, 127, 129—130, 139—140, 167, 182, 319, 475, 482, 556, 567, 580; bis. din —, 100, 142, 144, 182, 239, 365; com., de ~ 9—10, 13, 21, 23—24, 78, 84, 92, 120, 127, 129, 139—140; lector din ~ 168; scaun vacant din ~, 197—199.
 Eteel, loc., jud. Satu Mare, 541.
 Eurke v. Urea.
 Eurmenes v. Urmenș.
 Ewreghaz v. Straja.
 Ewsy, a.d. jud. Bihor, 475, 514.
 Ezen, loc. în Ung., 405.

F

Fablan, f.l. Jacob de Anarch, 568—569; ~ f.l. Marcu de Jeledinți, 269; ~ f.l. Martin, 51; ~ v. Petru, iobagul, f.l. ~
 Fablanhaza, loc. în Ung., 485.
 Fahyd, a.d. lg. Galda, jud. Alba, 90, 158, 552.
 Farago v. Fărăgău.
 Faragou v. Fărăgău.
 Farcas v. Mihail, f.l. —.
 Fareasli, villa, a.d. jud. Caraș-Severin, 370.
 Farcastheleke v. Lupu.
 Farkas v. Faryan zis ~.
 Faro v. Hvar.
 Farrago v. Fărăgău.
 Faryan, Farkaș zis ~, pribeag, 511.
 Fata, a.d. lg. Dumitra, jud. Bistrița Năsăud, 87.

Fatayhigh (Culmea Fata), top., 87.
 Făgăraș (*Ffogaras, Fogaras*), țara, ~ 443.
 Făncica v. Fișea.
 Fărăgău (*Farago, Faragou*), s. jud. Mureș, 433, 441, 552.
 Fărău (*Forrou, Furrrou*), s. jud. Alba, 47, 57.
 Fejér, comitat în Ung., 13.
 Fekete, Nicolae zis ~, de Șeulia, 418.
 Feleae (*Felek*), s. jud. Cluj, deal, 97; ~ pădure, 196.
 Felek v. Feleae.
 Felekberch (Dealul Feleacului), top. jud. Cluj, 97.
 Felekpataka (Valea Feleacului), r. jud. Cluj, 97.
 Fellclan, de Cean, nobil 51; ~ de Szalmad, 217.
 Felkechel v. Meseșenli de Sus.
 Felseubarche v. Bircea Mică.
 Felseuykus v. Feulykus.
 Felța v. Florești.
 Felykus v. Feulykus.
 Feneketlentou (Lacul fără Fund), lac, jud. Cluj, 482, 496.
 Fenyeyfolua v. Brad.
 Fenyekerek (Brădetul), piriiaș, 336.
 Feul Ikus v. Feulykus.
 Feulykus (*Felseuykus, Felykus, Feul Ikus, Feulseu Ikus*), a.d. lg. Olykus, jud. Timiș, 318, 336.
 Feyerwar v. Belogradelk.
 Ffeketevyz, v. Săcel.
 Ffeuthunteleke v. Felța.
 Filip, f.l. Iacob de Archid, 346; ~ prepozit de Oradea, 27, 379, 485, 487.
 Fișeș v. Fișeșu Gherli.
 Fișeș v. Strimba.
 Fișeșu Gherli (Fișeș, *Phyzes*), s. jud. Cluj, 396.
 Fizkut (Fintina cu Sălcii), top., 281.
 Fintina Buidus v. Bulduskuth.
 Fintina Sărată v. Soskuth.
 Fișea (f. Făncica, *Fonchika*), s. jud. Bihor, 276.
 Flandra (*Flandria*), 365.
 Florești (f. Felța, *Fetanteleke, Ffeuthunteleke*), s. jud. Sibiu, 111, 199.
 Fodor, Ioan zis ~, de Fărăgău, 441; ~, Ștefan de Ciunga, 110.
 Fogaras v. Făgăraș.
 Fonchika v. Fișea.
 Forgaeh, Nicolae zis ~, 148, 355.
 Forrou v. Fărău.
 Forum Syculorum v. Tirgu Mureș.
 Franelse, f.l. Konya banul, 511; ~ f.l. Ștefan Bebek, 575; ~ f.l. Toma de Ti-leag, 69.
 Frata (*Fratha*), s. jud. Cluj, 52, 411, 422, 437, 464.
 Fratha v. Frata.
 Fraua, top. la Frata, jud. Cluj, 437.
 Fudi v. Fughlu.
 Fudor, Ștefan zis ~, din Doba, 500.

Fughlu (*Fudi, Fwdy*), s. jud. Bihor, 373, 379, 398.
 Fuk, top. lg. Beldiu, jud. Alba, 480.
 Fundătura (f. Ineu, *Jeneu*), s. jud. Cluj, 243, 396.
 Furgachfalua v. Ohaba Forgael.
 Furrou v. Fărău.
 Fülöp, loc. in Ung., 72.
 Fylees, f.l. Rachka, iobag regesc din Lugoj, 314.
 Fylesd, a.d., jud. Alba, 368.
 Fynta, f.l. Petru, 432.
 Fýzcegy (Piriul cu Sălcii), r., 487.
 Fyzes, a.d. lg. Bata, jud. Timiș, 61.
 Fwdy v. Fughlu.

G

Gach, loc. in Ung., 467.
 Gaqy, a.d. in Ung., 107.
 Gall, f.l. Booth de Frata, 411, 422; ~ f.l. Ioan de Frata, 422; ~ f.l. Petru, nobil de Indol, 236; ~ v. Ladislau, f.l.
 Galambuch, cetate in Iugosl., 511.
 Gald v. Galda de Jos.
 Galda v. Galda de Jos.
 Galda de Jos (f. Galda, *Gald*), s. jud. Alba, 31, 42, 90, 158, 525, 550, 552, 559.
 Galfalua v. Gănești.
 Gallŷla (*Gallicia, Gallitia*), in titulatura regilor Ung., 9—10, 13, 21, 23, 26, 84, 92, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197—198, 266, 319, 426, 474, 481, 554, 567, 580.
 Gall de Frata, 52; v. și Andrei, f.l. ~ de Omor, 315—316.
 Gallus, canonic cantor de Strigoni, 24.
 Galoșpetreu (*Galuspetri*), s. jud. Bihor, 373, 379.
 Galuspetri v. Galoșpetreu.
 Ganfalău v. Gănești.
 Gara, loc. in Ung., 84, 92, 119—120.
 Garazda v. Nicolae f.l. ~.
 Gatha, loc. in Ung., 341.
 Gauden, dealul lui ~, 409.
 Gaydus, Mihail zis ~, oaspete, 340.
 Gaztrag v. Straja.
 Gănești (f. Ganfalău, *Galfalua*), s. jud. Mureș, 277, 301, 423, 472, 540.
 Găstrade v. Straja.
 Geech, s. in Ung., 465.
 Gegus de Mălăncrav, 34, 37, 41, 132, 167, v. și Ioan f.l. ~; ~, om al voievodului, 12; ~ de Nușfalău, v. Ioan, f.l. ~; ~ v. Petru, f.l. ~.
 Gelenyes v. Gillan.
 Gelse, loc. in Ung., 554.
 Gelvach v. Ghlolț.
 Gemln, iobag, 491.
 Genid, a.d. jud. Hunedoara, 160.
 Geoagiu v. Geoaglu de Sus.
 Geoaglu de Sus (*Gyogh*), s. jud. Alba, 240, 331, 434; nobili de ~ 285, 525.
 Georgii, villa v. Gheorgheni.

Gerard, f.l. Ștefan, 564, 588; ~ cel Roșu, 560; ~ de Coppertot v. Otto.
 Gerebench, a.d. lg. Bixad, jud. Covasna, 43, 65, 119.
 Gerebse, a.d. contopită in Aghireș, jud. Sălaj, 297.
 Gerend v. Luncanl.
 Gereu de Oșorheiu, 325, 337, 340; ~, nobil, 58; ~ v. Ioan, f.l. ~.
 Gerka v. Ioan, f.l. ~.
 Gese v. Gheja.
 Geubul, de Șelimbăr v. Ștefan, f.l. ~.
 Georgud, a.d. lg. Grindeni, jud. Mureș, 191.
 Gerus, f.l. Alard de Singătîn, soția lui Ioan zis Tompa, 165, 172.
 Geyeh, a.d. lg. Vetîș și Satu Mare, jud. Satu Mare, 117, 238.
 Gheja (*Gese*), s. jud. Alba, 57.
 Gheorghie, cancelar și sol al împăratului grecilor, 93—95; ~ mag., canonic de la Alba Iulia, 41; ~ cantor la Oradea, 27; ~ de Barabas, notar regal, 235, 239; ~ de Buda Veche, 64, 194, 281; ~ de Ceanu, mag., 176, 191, 422; ~ de Iara, 422; ~ de Jidani, 142; ~ de Nogmihal, 361; ~ de Sanislău, 388, 390, 413; ~ de Sintioana, 246; ~ de Sumos, 544; ~ de Șăușa, 577; ~ de Tileagd, mag., 61; ~ de Urziceni 233; ~ diacul din Satu Mare, 239; ~ f.l. Andrei de Rakamaz, 539; ~ f.l. Andrei voievodul, 157; ~ f.l. Bartaleu, comite, jude al or. Cluj, 378, 482, 495—496, 498; ~ f.l. Bere de Hășdate, 149; ~ f.l. Fabian, f.l. Martin, 51; ~ f.l. Felician de Cean, 51; ~ f.l. Ioan de Bátor, mag., 6, 27, 29, 193, 239, 388, 390, 468, 485, 539, 548; ~ f.l. Ivanka, iobag român, 260, 265; ~ f.l. Jakch de Coșeiu, 319, 428; ~ f.l. Kylian de Panazfalw, 538; ~ f.l. Ladislau de Bachtelke, 52; ~ f.l. Ladislau de Frata, 422, 437, 464; ~ f.l. Ladislau de Sintioana, 245; ~ f.l. Martin de Ciუმestii, 107; f.l. Martin Koch, 179; ~ f.l. Mihail, f.l. Pavel de Hărănglab, 540; ~ f.l. Mișke de Băgău, 387; ~ f.l. Myske de Vălcău, 285; ~ f.l. Nicolae, 190; ~ f.l. Nicolae de Tileagd, 61, 373, 379; ~ f.l. Pavel, 222; ~ f.l. Pethe de Parlag, 189; ~ f.l. Ștefan de Abram, 388; ~ f. voievodului din Covăsint, 305, 511; ~ fr. arhiep. de Strigoni, 475; ~ paroh in Șercaia, 406; ~ preot in Criacă, 525; ~ preot la Oradea, 442; ~ român iobag, 340; ~ slujbaş in Vița, 420, 425; ~ v. Bako, f.l.; ~ v. Bubek; ~ v. Oruz; ~ v. Primlechw; ~ v. Zudor; ~ v. Roșu.
 Gheorgheni (f. Ghiurfalău, *Gurfolua, Villa Georgii*), s. jud. Cluj, 97, 489.
 Gherman (*Ermeen*), s. jud. Timiș, 362.
 Ghlmbav (*Wydembach, Wydumbach*), s. jud. 1:111 18—19, 133, 294.
 Ghlolț (*Geluch*), s. jud. Cluj, 509.
 Ghlrbom (*Byrbo*), s. jud. Alba, 384.

Ghiriș v. Cîmpla Turzii.

Ghîrîșa (*Gyres*), s. jud. Satu Mare, 188.

Ghîroît (*Gyrolith*), s. jud. Cluj, 213, 520.

Ghiurfalău v. Gheorgheni.

Gîacăș (f. Geacăș, *Jakustelke*), s. jud. Sibiu, 35.

Gillan (*Gellyenus, Gyllyenus*), a.d. lg. Vetiș, jud. Satu Mare, 1, 155, 178, 235, 361.

Giula (*Gyula*), s. jud. Cluj, 355.

Giula românul, din Giulești, răposat, 342—344.

Giulești (*Gyulahaza*), s. jud. Maramureș, 342.

Giulăz (*Gyulvez*), s. jud. Timiș, 419, 511.

Giurfalău v. Gheorgheni.

Gîmbuș (*Gombach, Gombuch, Gûmbuch*) s. jud. Mureș, 47, 57, 252—253, 323.

Gîrbăul Dejului (f. Gîrbou, *Wrbo*), s. jud. Cluj, 12.

Gîrbova (*Orbou, Orbow*), s. jud. Alba, 434, 480.

Glediu (*Geledun*), s. jud. Mureș, 12.

Gogan (*Goganfolwa*), s. jud. Mureș, 246, 321.

Gogan, de Chegea, 107.

Goganfolwa v. Gogan.

Golonia v. Callina.

Gombach v. Gîmbuș.

Gombuch v. Gîmbuș.

Gor, a.d. lg. Socodor, jud. Arad, 412.

Goroni (f. Săplac, *Zeplac*), s. jud. Mureș, 12.

Goronoy bereh (Creasta Gorunilor), top., 228.

Gozcyn, pribeag, 511.

Göllnirzbánya, loc. în Ung., 290.

Graden, f.l. Moian, 359, 362.

Grigore, al XI-lea, papă, 450, 580; ~ călugăr în mănăstirea Sebeș, 345; ~ de Bethlen, mag., vicecom. de Satu Mare, 469, 562; ~ de Mand, 117, 502; ~ de Mihes, 167, 279; ~ de Trascău, 53; de Wyczna, 24; ~ de Zamartelke, 260, 265; ~ ep. de Cenad, 86, 226; ~ f.l. Andrei de Wythka, 283; ~ f.l. Beke de Iclod, 56, 106, 497; ~ f.l. Gegus de Nușfalău, 521; ~ f.l. Gheorghe de Cean, 191, 236, 422; ~ f.l. Gheorghe de Iara, 422; ~ f.l. Grigore f.l. Laurențiu de Suplacu de Tinca, 72, 527; ~ f.l. Ioan, 199; ~ f.l. Ioan, f.l. Iacob de Beclean, 347, 405, 420, 425; ~ f.l. Iob de Zenthmartun, 56; ~ f.l. Iov, 244; ~ f.l. Laurențiu de Suplacu de Tinca, 527; ~ f.l. Mihail, f.l. Andrei de Sintioana, 37; ~ f.l. Nicolae de Sintioana, 351, 357; ~ f.l. Pavel, f.l. Doja de Debrețin, 222; ~ fr.l. Deme, 445; ~ iobag, 469; ~ preot și capelan de Cenad, 538; ~ vicecom. de Bihor, 393; ~ v. Dlosy.

Grind v. Luncaul.

Grîndeni (f. Cristur, *Keresztur*), s. jud. Mureș, 191.

Gruban, f.l. Dionisie, f.l. Struza, român, 567.

Gubul, Nicolae, 334.

Gûmbuch v. Gîmbuș.

Gûree, a.d., jud. Caraș-Severin, 370.

Gurgeu v. Gurghiu.

Gurghiu (*Gurgeu*), s. jud. Mureș, 85.

Gusal v. Coșelu.

Gusterîța (*Villa Humberti*), s. jud. Sibiu, 135.

Guth, loc. în Ung., 118.

Gyano (*Gyanou*), a.d. lg. r. Caraș, 359, 362—363, 580.

Gyanou v. Gyano.

Gyanpotaka (Valea lui Gyan), pîriu, 577.

Gyanth, loc. în Ung., 13, 414.

Gyapal, a.d. jud. Bihor, 528.

Gyarmath, loc. în Ung., 117.

Gyereu v. Grigore.

Gyge v. Gyügge.

Gygee v. Gyügge.

Gylelues v. Giulvăz.

Gyllyenus v. Gillan.

Gymolth, loc. în Ung., 195.

Gyog v. Geoagiu de Sus.

Gyogh v. Geoagiu de Sus.

Gyomol, lac, 480.

Györ (*Jauriensis*), or. în Ung., capîtlul din ~ 4; comite de ~ 84; ep. de ~, 9—10, 13, 18—19, 21, 23—24, 78, 84, 92, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197—199, 202, 266, 319, 474, 481, 556, 567, 580.

Gyosmachkas v. Deușu.

Gypsa v. Dîpșa.

Gyres v. Ghîrîșa.

Gyrewkuth v. Popteleac.

Gyrolt v. Ghîroît.

Gyukman, locuitor din Oradea, 204.

Gyula, de Giula, 355; ~ f.l. Sombur de Silvaș, 389, 433; ~ voievod român, 55; ~ v. Ecaterina. f.l.; v. și Giula.

Gyulahaza v. Giulești.

Gyulvez v. Giulvăz.

Gywlwez, a.d. jud. Satu Mare, 142, 239.

Gyurev v. Gereu.

Gyügge (*Gyge. Gygee*), loc. în Ung., 320, 366.

Gwren, loc. în Ung., 241.

H

Haal, iobag din Almos, 511.

Hachzak v. Hașeg.

Hadod v. Hodod.

Halebrand v. Helebrand.

Hallmba, a.d. lg. Șoșdea, jud. Caraș-Severin, 466, 488.

Haram, loc. disp. în Iugols., 220, 419; castelan de ~, 220, 543, 566; cetatea ~, 359; s. ~ 220.

Haranglab v. Hărănglab.

Haraz top. la Luna, jud. Cluj, 432.

Harazth, mărăciniș, 503.

Harongoch v. Aranea.

Haroy v. Heria.

Harumholm (Trei măguri), semn de hotar, 503.

Hasdat v. Hașdate.

Hassaspotak (Pîriul Teilor), pîriu, jud. Cluj, 516.

- Hassasberch** (Creasta Teilor). creastă, jud. Cluj. 516.
- Hassasberck** (Cringul Teilor). pădure, jud. Cluj. 516.
- Hatarputaka** (Valea Hotarului). top., jud. Cluj. 97.
- Hath**, a.d. în Ung. 78.
- Hathkurlthwyl** (Şase Peri). top., 239.
- Hatpatak** v. **Breb**.
- Hatpathokfalva** v. **Breb**.
- Haşeg** (*Hachzak*). or. şi district jud. Hunedoara. 174.
- Hădăreni** (*Hodrew*). s. jud. Mureş. 191.
- Hăghig** (*Hyduig, Hydvig, Hjdwegh, Hydwig*). s. jud. Covasna. 43—45, 66—67, 120.
- Hăpria** (*Herepe*). s. jud. Alba. 384.
- Hărănglab** (*Haranglab*). s. jud. Mureş. 271, 277, 301, 386, 400—401, 423, 471—472, 493, 509, 540, 545.
- Hărnicieşti** (*Hernyachfalua, Hernyathfalva*). s. jud. Maramureş. 343—344.
- Hăşdat** (*Husdath*). s. jud. Hunedoara. 149, 160, 269.
- Hăşdate** (*Hasdat, Hasdath*). s. jud. Cluj. 185.
- Hăşmaş** (*Hagmas*). s. jud. Cluj. 12.
- Hedrehwar**, (*Hedrehwara*). loc. în Ung. 21, 84.
- Hedrchfa** v. **Idrlfala**.
- Heem**, de Remetea. 84, 315—316, 372: ~ v. **Pavel**, f.l.
- Hegen**, Iacob, zis ~. 303, 308.
- Heşes Valkan**, a.d. lg. Vâlceni, jud. Timiş. 410.
- Hegesberch** (Creasta Țuguată). top., 200.
- Helebrand**, prior al bis. din Cluj-Mănăstur. 330, 438.
- Helemba**, a.d. lg. Şoşdea, s. jud. Caraş-Severin. 2, 23, 371, 511.
- Heltur** (*Hethur*). s. înglobat în or. Sighişoara, jud. Mureş, bis. din ~. 225.
- Helymba** v. **Helemba**.
- Heneh**, de Şoşdea. 415—416.
- Henchman**, zis **Suner** v. **Suner**.
- Henezemaunisse**, Jacob, primar al Sibiului, jude provincial. 123, 135, 206.
- Hendorf** v. **Brădeni**.
- Hene**, loc. în Ung. 313.
- Henel**, Ioan, zis ~. 198.
- Henly** (*Heningfalva*). s. jud. Alba. 384.
- Henly**, Mihail, nobil. 384.
- Henling**, f.l. Hening de Cincu, comite. 20, 60, 123, 556.
- Heningfalva** v. **Henly**.
- Henke**, de Giurfalău. 97: Ladislau, zis ~. de Giurfalău. 97: Mihail, zis ~. de Giurfalău. 36, 97, 136, 213: Toma, zis ~. de Giurfalău. 97, 422.
- Henning** v. **Henling**.
- Henrie**, custode din Cluj-Mănăstur. 97, 145, 230, 244, 248: ~ de Alţina, comite. 556.
- Henul**, orăşean din Bistriţa. 127.
- Herbord**, de Blaj. 258: ~ de Galda. 31, 40, 90, 158: — de Petreşti. 423.
- Hereeg**, Ioan, zis ~, Petru, zis ~. de Bogata. 38, 236.
- Heremitarum Sancti Pauli** v. **Remetea**.
- Herepe** v. **Hăpria**.
- Herepe** v. **Herepea**.
- Herepea** (*Herepe, Herepyl*). s. jud. Mureş. 375, 577.
- Hertpyl** v. **Herepea**.
- Herghella** (f. Meneşu de Cimpie, *Menyus*). s. jud. Mureş. 296.
- Heria** (*Haroy*). s. jud. Alba. 288.
- Hermann**, abatele mănăstirii Cîrţa. 365: ~ Holczappel. 381.
- Hernyachfalua** v. **Hărnicieşti**.
- Hethkurthwel** (Şapte Peri). top., 142.
- Heltur** v. **Heltur**.
- Hetzlini** v. **Afel**.
- Heuholom** v. **Vurpăr**.
- Heym** de Teyed v. **Slinton** f.l. ~.
- Heves**, comitat în Ung. 312.
- Heveswyvar**, com. în Ung.: com. de ~. 339.
- Hewm** v. **Pavel** f.l. ~.
- Hirtibaciu** v. **Cornăfel**.
- Hlevnyberch** (Creasta Hlevny). top., 228.
- Hoeh** (*Hoeh, Haih*). a.d. în Ung. 78.
- Hodod** (*Hadod*). s. jud. Satu Mare. 356.
- Hodoş** (*Hudus*). s. jud. Timiş. 376.
- Hodrew** v. **Hădăreni**.
- Holczappel** v. **Hermann** zis ~.
- Holtpaianch**, pîriu în jud. Caraş-Severin. 376.
- Holuin** (Dealul). top., 233.
- Hom**, a.d. jud. Caraş-Severin. 511.
- Hondorf** v. **Vilşoara**.
- Horo**, a.d. lg. Săcuieni, jud. Bihor. 393.
- Hotarul regelui** v. **Kyralhatara**.
- Hotoan** (*Hotthuan*). s. jud. Satu Mare. 107.
- Hotwas** v. **Odvos**.
- Hoty**, a.d. în Ung. 69.
- Howoc**, pădure lg. Araci şi Hăghig, jud. Covasna. 67.
- Hozyuteluke** v. **Doştat**.
- Hranoya**, cnez. 511.
- Hrip** (*Hyryp*). s. jud. Satu Mare. 542.
- Hudaz**, loc. în Ung. 51.
- Hudeghaz**, a.d. în Iugosl. 61.
- Hudus** v. **Hodoş**.
- Humukreu**, a.d. lg. Pordeanu, jud. Timiş. 61.
- Hundorf** v. **Vilşoara**.
- Hundrubechiu** v. **Movile**.
- Hunedoara** (*Hunyad, Hunyat, Hwnyad*), arhid. de ~. 516, 551, 564: bis. din ~. 46; comitat. 149, 256, 574; com. de ~. 149; district. 26; moşie. 160.
- Hunsfolua** v. **Nou Săsese**.
- Hunyad** v. **Hunedoara**.
- Hurov**, a. d. lg. Săcuieni, jud. Bihor. 29.
- Huzlatelke**, a.d. lg. Dragu, jud. Sălaj. 56.
- Huzyufalu** v. **Satulung**.
- Hydegvyz** v. **Calvaser**.
- Hydegfa**, a.d. lg. Căprioara, jud. Arad. 61.

Hydektholeŷe, top. la Micești, jud. Cluj. 368.

Hyduig v. Hăghig.

Hyduigh v. Hăghig.

Hydvig v. Hăghig.

Hydwegh v. Hăghig.

Hydwig v. Hăghig.

Hÿduÿgh v. Hăghig.

Hylymba v. Helemba.

Hyhalm v. Vurpăr.

Hyryp v. Hrip.

Iivar (*Faro, Fjaro*), loc. in Jugosl., ep. de ~, 9—10, 13, 21, 23—24, 84, 92, 119—120, 127, 129, 182, 197—199, 266, 319, 474, 481, 556, 567, 580.

Hwnyad v. Hunedoara.

I

Iacob, cleric la Arad, 488; ~ comite, 198—199; ~. custode la Oradea, 356, 379, 485, 487; ~ de Anarch, 568—569; ~ de Archid, 346; ~ de Baci, com. sas, 333; ~ de Beclean, 12, 152, 198—199, 347, 420, 425; ~ de Beuldre, 466, 488; ~ de Bogath, 548; ~ de Căseiu, 137, 517; ~ de Ciacova, 561; ~ de Ciuciu, 47, 57; ~ de Copand, 176; ~ de Dragu, zis de Brașov, 64, 98, 158, 175, 184; ~ de Fahyd, 552; ~ de Fărăgău, 433; ~ de Grind, 176, 191; ~ de Gygee, 320, 366; ~ de Ioarăș, 542; ~ de Irina, 107; ~ de Jeledinți, 46; ~ de Mathyaz, 359; ~ de Mediaș, 358; ~ de Mera, 194; ~ de Odvoș, excommunicat, 365; ~ de Oșorheiu, 337; ~ de Portelec, 233; ~ de Sighișoara, comite, 556; ~ de Sintejude, 150, 420; ~ de Tritu, 50; ~ de Turnu, slujitor, 514; ~ de Zenies, 118; ~ ep. de Macarska, 426, 474, 567, 580; ~ f.l. Andrei, 147; ~ f.l. Apa, 11; ~ f.l. Benchench de Zakol, 222; ~ f.l. Doja de Debrețin, 222; ~ f.l. Dominic de Chiced, mag., 520; ~ f.l. Dominic de Popfalău, 486, 490; ~ f.l. Iacob f.l. Apa, 11; ~ f.l. Iacob de Jeledinți, 46; ~ f.l. Kopaz, 511; ~ f.l. Ladislau de Nogmihal, 361; ~ f.l. Ladislau de Zima, 106; ~ f.l. Laurențiu de Popfalua, 174; ~ f.l. Martin, 544; f.l. Martin de Portelec, 409; ~ f.l. Mihail de Hărănglab, 386, 422—423, 472, 540, 545; ~ f.l. Mihail de Sîntereag, 249; ~ f.l. Miske de Băgău, 387, 434; ~ f.l. Myske de Valcău, mag., 285; ~ f.l. Nicolae de Hăghig, mag., 43—45, 66—67, 119—120; ~ f.l. Nicolae de Sinnicoară, 420; ~ f.l. Nicolae f.l. Benchench, mag., 65; ~ f.l. Petru, iobag, 284; ~ f.l. Petru de Hotoan, 107; ~ f.l. Petru de Valea lui Mihai, 515; ~ f.l. Petru zis Badon de Partoș, 538; ~ f.l. Simion de Hășdat, 149; ~ f.l. Toma de Căvăsinț, 256; ~ judele Brașovului, 332; ~ lector la Cenad, 226—227, 376; ~ protonotar palatinal, 452—454; ~ slujitorul Elisabetei, 544; ~ v. Domnile, f.l. ~.

v. **Penthek** de Kapatelke, f.l. ~; v. și **Henczemannisse**; zis Cehul V. Cehul; ~ zis Hegen v. Hegen; ~ zis Konch v. Konch; ~ Zulga v. Zulga.

Iadra v. Zara.

Ianova (*Jencu*), a.d. jud. Caraș-Severin, 511.

Iara (*Jara*), s. jud. Cluj, 110, 113, 129, 143, 145, 200, 230, 422; drum către ~, 394.

Ibașfalău v. Dumbrăveni.

Ibișdorf v. Ighișu Vechi.

Ielod (*Iklod, Ikloud*), s. jud. Cluj, 55—56, 106, 497.

Idecu v. Ideciu de Jos.

Idecu de Jos (f. Idecu, *Idech, Olydech*) s. și cetate in Jud. Mureș, 11, 12.

Idecu de Sus (*Felydech*), s. jud. Mureș, 12.

Idielu (*Jedych*), s. jud. Mureș, 345.

Idrifala (*Hedrehfaya, Hedruchfa*), s. jud. Mureș, 440, 462.

Iernea v. Ernea.

Igenpatuca (Valea Ighiului), top., 200.

Ighișu Vechi (f. Ibișdorf *Iwanffolwa*), s. jud. Sibiu, 20.

Ighiu, (*Igen. Krappundorff*), s. jud. Alba, 200. —

Igrîș (*Egyus*), s. jud. Timiș, abate de —, 224; mănăstire din —, 330, 365; sat, 230, 248, 251, 258, 262.

Iklod v. Ielod.

Ikloud v. Ielod.

Iktor, de Reche, 107.

Ikus, a.d. lg. Firdea, jud. Caraș-Severin, 256.

Ikus v. Olykus.

Ildia (*Ilyed*), s. jud. Caraș-Severin, 511.

Ilte, arhiep. de Raguza, 9—10, 13, 21, 23, 24, 84, 92, 119—120, 127, 129, 182, 197—199, 406, 481, 556, 567; ~ de Inokhaza, 322; ~ de Luna, 432; de Rimetea, v. Ștefan f.l. ~; ~ de Rywa, 561; ~ de Trascău, 53; ~ f.l. Ioan, f.l. Inok de Inokhaza, 322; ~ f.l. Laurențiu de Zakol, 533, 576; ~ f.l. Nicolae de Jucu, 240, 255, 326, 461; ~ f.l. Simion de Zenies, 118; ~ f.l. Ștefan, f.l. Ilie de Trascău, 53; ~ f.l. Wolcius de Fărău, 57; ~ preot la Alba Iulia, 493.

Imbuz v. Mureșeni de Cîmpie.

Inakhaza v. Inok.

Indol v. Deleni.

Ineu (*Jeneu, Jenew*), s. jud. Bihor, 61.

Ineu v. Fundătura.

Inoc, de Inokhaza, 322.

Inocențiu, al II-lea, papă, 476.

Inok (*Inakhaza, Inokhaza*), a.d. lg. Dăbîca, jud. Cluj, 311, 322, 503, 516.

Inok, iobag din Luna, 432.

Inokhaza v. Inok.

Insula Gerhardt v. Brad.

Insula Iepurilor v. Margitsziget.

Ioan, abate de Igrîș, 330, 438; ~ arhid. de Timiș, mag., 376, 408, 538; ~ arhid. de Tirnava, vicar al ep. Trans., 211, 230, 330, 438, 461, 486, 526; ~ arhid. de Daia, 438; ~ canonic de Oradea, 4; ~ baul.

412: ~ fost ban. 239: ~ cel Mare de Cehăluț. 289: ~ cel Mare de Kene. 284: ~ cel Mare, împuternicit al nobililor de Margina. 318: ~ cel Mare, sesia lui ~. 308: ~ cel Mare, slujbaş în Vizuar. 543: ~ cel Mic, slujitorul Elisabetei. f.l. Martin. 544: ~ cel Roșu de Poche. 397—398: ~ cel Roșu de Tyburchteleke. 570: ~ cnez din Nicula. 396: ~ creditorul. 485: ~ de Archita, comite. 381: ~ de Bador. 106: ~ de Bayka. 454: ~ de Beclean. 405: ~ de Brateiu. 358: ~ de Thegea. 107: ~ de Themernye. 10: ~ de Cisanădie. 60. 182: ~ de Ciunga. 434: ~ de Dăbica. 322—323. 331: ~ de Dindeleg. 150. 163: ~ de Dindești. 107: ~ de Diosod. 317: ~ de Domănești. 107: ~ de Flandra, abatele mănăstirii Cirta. 365: ~ de Frata. 422: ~ de Găstrade. 324: ~ de Gusterița, comite. 135: ~ de Hotoan. 21. 107: ~ de Hylimba. 223: ~ de Koch. 373: ~ de Kyde. 107: ~ de Macedonia. 403: ~ de Măcicașu. 259—260: ~ de Mădăraș. 72: ~ de Mendzenh. 61. 373: ~ de Nagy-falu. 241: ~ de Oșorheiu. 337: ~ de Paien. 375. 384: ~ de Pata. 184: ~ de Pathak. 485: ~ de Peneszlek. 72. 107: de Pethk. 412: ~ de Petrești. 423: ~ de Pîlu. 454: ~ de Pilyș. 467. 539: ~ de Reno, călugăr. 338: ~ de Sibiu comite. 556: ~ de Singeorgiu. 12: ~ de Sinmartin. 288: ~ de Sinmihai. 13: ~ de Sumurducu. 353. 360: ~ de Silela. 43—45: ~ de Tămașda. 204: ~ de Tileagd. 61. 526: ~ de Timișoara, canonic la Titel. 295: ~ de Tur, comitele comitatului Turda. 32. 38. 51. 64. 236. 489: de Turea. 194: ~ de Tureni. 98. 176: ~ de Unimăt. 189: ~ de Urca, nobil de Frata. 422: ~ de Yska. f.l. Zoard. mag.. 37. 41: ~ de Varada. 558. 568—569: ~ de Voya. 555: ~ de Zelemer. 217: ~ de Zima. 107: ~ de Zimbor. 236. 244: ~ ep. de Vaț. 84. 92. 119. —120. 127. 129. 167. 182. 197—199. 266. 319. 406. 426. 474. 481. 556. 567. 580: ~ f.l. Alexandru. 86: ~ f.l. Andeek. 281: ~ f.l. Andrei, nobil. 240: ~ f.l. Andrei de Beclean. 347: ~ f.l. Andrei de Stremț. 480: ~ f.l. Andrei. f.l. Andrei de Geoagiu de Sus. 199. 285. 434. 525: ~ f.l. Andrei. f.l. Ștefan de Wythka. 283: ~ f.l. Aynard. 475. 535: ~ f.l. Avram. 475: ~ f.l. Avram. iobag. 511: ~ f.l. Barnaba de Toldal. 351. 357: ~ f.l. Beke de Heria. 288: ~ f.l. Beke de Iclod. 56: ~ f.l. Beke de Stremț. 158: ~ f.l. Benedict de Iara. 143. 145. 230: ~ f.l. Blasiu. slujitor. 561: ~ f.l. Blasiu de Ciufud. 277. 287. 301. 400—401. 423. 471—474. 493: ~ f.l. Blasiu de Virșoț. 517: ~ f.l. Börd. 423: ~ f.l. Bricciu. 193: ~ f.l. Bricciu de Bator. 6. 27. 168. 170. 238. 388. 390. 467. 485. 527. 539: ~ f.l. Chumuruk. 412: ~ f.l.

Chutk. 359. 362: ~ f.l. Cindea. 33: ~ f.l. Dionisie de Kulche. 385: ~ f.l. Dionisie de Silivaș. 432: ~ f.l. Dionisie. iobag de Tileagd. 61: ~ f.l. Dominic de Bocșa. 346: ~ f.l. Dominic de Jucu. 36. 136. 213: ~ f.l. Emench de Țaga. 310: ~ f.l. Emeric. 261: ~ f.l. Emeric. jude al or. Turda. 64: ~ f.l. Emeric de Botez. 47. 57. 252: ~ f.l. Emeric de Buch. 324: ~ f.l. Emeric de Pata. 422. 437: ~ f.l. Gagy. nobil. 107: ~ f.l. Gal de Frata. preot. 411. 422: ~ f.l. Gegus. 199: ~ f.l. Gegus de Mălincrav. 12. 34. 37. 41. 111. 132. 164. 171: ~ f.l. Gegus de Nușfalău. 121. 530: ~ f.l. Gereu de Oșorheiu. 325. 340: ~ f.l. Gerew. 436. 463: ~ f.l. Gerka de Șoard. 309: ~ f.l. Gheorghe de Jidani. 142: ~ f.l. Gheorghe de Nogminal. 361: ~ f.l. Gheorghe de Sumos. 544: ~ f.l. Grigore. 255: ~ f.l. Grigore de Miheș. 279: ~ f.l. Grigore. f.l. Iov. 243: ~ f.l. Gyula de Giula. 355: ~ f.l. Heem. 374: ~ f.l. Hench. 315—316: ~ f.l. Hench de Șoșdea. 415—416: ~ f.l. Iacob de Beclean. 347. 420. 425: ~ f.l. Iacob de Gygee. 320. 366: ~ f.l. Inoc de Inochaza. 322: ~ f.l. Ioan. 199: ~ f.l. Ioan de Ciufud. 423: ~ f.l. Ioan de Hașdat. 149: ~ f.l. Ioan de Paien. 375. 384: ~ f.l. Ioan de Tur. 51: ~ f.l. Ioan de Zima. 107: ~ f.l. Ioan. f.l. Blasiu: ~ f.l. Tyvan. 13: ~ f.l. Ioan. f.l. Nicolae de Dăbica. 106: ~ f.l. Iwanka de Sinicoara. 150. 516: ~ f.l. Jakch de Coșein. 319. 428: ~ f.l. Konth. 240: ~ f.l. Ladislau. f.l. Pavel. 222. f.l. Ladislau. f.l. Poussa. 511: ~ f.l. Ladislau de Berenth. 532: ~ f.l. Ladislau de Făncica. 276: ~ f.l. Ladislau de Ghiolț. 509: ~ f.l. Ladislau de Kysuarada. 557: ~ f.l. Ladislau de Peleznek. 107: ~ f.l. Ladislau de Valea lui Mihai. 107: ~ f.l. Ladislau de Zakul. 554: ~ f.l. Laurențiu de Cristur. 12: ~ f.l. Laurențiu. de Canisa. 84: ~ f.l. Laurențiu de Tamașda. 491: ~ f.l. Laurențiu de Tileagd. 61. 76. 380. 386: ~ f.l. Laurențiu de Zenthleurenty. 68—69: ~ f.l. Leukus. 413: ~ f.l. Makzem de Olchwa. 468: ~ f.l. Margareta. 271: ~ f.l. Martin de Sintioana. 7: ~ f.l. Mihail. 159: ~ f.l. Mihail de Alma. 164: ~ f.l. Mihail de Cecălaca. 47. 57: ~ f.l. Mihail de Copand. 176: ~ f.l. Mihail de Gheorgheni. 97: ~ f.l. Mihail de Guth. 118: ~ f.l. Mihail de Gygee. 320. 366: ~ f.l. Mihail de Morău. 432: ~ f.l. Mihail de Nimigea. 285: ~ f.l. Mihail de Tușinu. 110. 131: ~ f.l. Nexe. 403. 426: ~ f.l. Nicolae. 195. 202. 473. 483: ~ f.l. Nicolae cel Mare de Domănești. 126. 134. 207: ~ f.l. Nicolae de Beclean. 347: ~ f.l. Nicolae de Dăbica. mag.. 54. 106: ~ f.l. Nicolae de Ghiolț. 213: ~ f.l. Nicolae de Sintioana. 351. 357: ~ f.l. Nicolae de Someșfalău. 8: ~ f.l. Nicolae de Vinu-

de Jos, 58, 167; ~ f.l. Nicolae de Wylak, 366; ~ f.l. Nicolae, f.l. Bedeu, nobil, 16; ~ f.l. Nicolae, f.l. Cindea, 205; ~ f.l. Oliver, comite de Somogy, 84; ~ f.l. Pavel de Băcui, 158, 574; ~ f.l. Pavel de Ciomăfaia, 123, 432; ~ f.l. Pavel de Jeledinți, 46; ~ f.l. Pavel de Vetis, 361; ~ f.l. Pavel, orășean din Satu Mare, 239; ~ f.l. Petcu, comite de Solnocul dinlăuntru 520; ~ f.l. Pethe, f.l. Toma, 51; ~ f.l. Pethew zis Adas de Santău, 125, 144, 168, 239; ~ f.l. Petru de Agriș, 1; ~ f.l. Petru de Atea, 465, 487; ~ f.l. Petru de Badoc, 432; ~ f.l. Petru de Bogata, 236; ~ f.l. Petru de Cecălaca, 47, 57; ~ f.l. Petru zis Chech de Cîsnădie, 84, 146, 162, 439, 553; ~ f.l. Petru de Hășdat, 149; ~ f.l. Petru de Hotoan, 107; ~ f.l. Petru de Mere, 452; ~ f.l. Petru de Panyola, 126, 134, 207, 219, 442; ~ f.l. Petru zis de Sălăjiș, 424; ~ f.l. Petru de Săulești, 574; ~ f.l. Petru de Toldal, 7; ~ f.l. Petru, castelan de Haram, vicecomite de Caraș, 220; ~ f.l. Petru, f.l. Petru, f.l. Laurențiu, 201, 210; ~ f.l. Petru, f.l. Mihail de Botean, 335; ~ f.l. Petru, f. banului Mykud, 54; ~ f.l. Petru, oaspete din Olosig, 413; ~ f.l. Petru zis Panchelus, 49; ~ f.l. Petru zis Vagud de Zegerien, 173, 223, 232, 266, 473; ~ f.l. Saul de Wotoan, 107; ~ f.l. Siŋion de Sintgeorgiu, 46; ~ f.l. Somrak de Bîrcea, 46; ~ f.l. Somrakus, 574; ~ f.l. Sturza, roș-rân, 567; ~ f.l. Ștefan, 125; ~ f.l. Ștefan, castelan de Haram, 419, 543, 566; ~ f.l. Ștefan de Petrid, 169; ~ f.l. Ștefan f.l. Ștefan, 231; ~ f.l. Ștefan, nobil de Indol, 236; ~ f.l. Ștefan, oaspete din Satu Mare, 239; ~ f.l. Toma, 163; ~ f.l. Toma de Jeledinți, 46; ~ f.l. Toma de Oșvarău, 1, 3; ~ f.l. Toma de Zahtha, 465, 487; ~ f.l. Toma, f.l. Gunew, mare ușier regal, 92; ~ f.l. Toma, f.l. Petru, mare ușier regal, 84, 120, 129, 167; ~ f.l. Toma, iobag la Tileagd, 61; ~ f.l. Toma, nepot al I. Desideriu zis Wos, 104, 310; ~ f.l. Toma, slujitor, 380; ~ f.l. Tyvan, 13; ~ f.l. Valentin de Bir, 254; ~ f.l. Vyd, 68-69; f.l. Zelemer, 297; ~ f.l. Zumbur, judele or. Turda, 64; ~ fr. I. Petru de Șoșdea, 415; ~ greav și comite sas, 37; ~ lector la Arad, 336, 412; ~ mare ușier, 119, 120, 197-199, 266, 319, 406, 426, 474, 481, 556, 567, 580; ~ mare vistiier, 84, 92, 119-120, 127, 129, 167, 182, 197-199, 266, 319, 406, 426, 474, 481, 580; ~ nobil, 11; ~ notar al banului Nicolae 111; ~ paroh de Dedrad, 12; ~ preot de Aluniș, 12; preot la Cluj-Mănăstur, 80, 98, 163, 308, 322-323, 325; ~ preot la Heltiur, 225; ~ preot al altarului Sf. Ioan din Oradea, 61, 445; ~ prepozit la Alba Iulia, 99, 105, 193, 196, 224, 348,

435, 492, 516, 526, 564; ~ prepozit la Lelez, 138, 283; ~ pungarul, 206; ~ rector al altarului Sf. Elisabeta din Oradea, 317, 356; ~ slujitor, 514; ~ vicevoievod al Trans., 411, 420, 422-423, 425, 436-438, 441, 446, 463-464, 490, 493-494, 506, 509, 512, 526, 550-552, 559-560, 564, 574; ~, vistiier al regelui, 556, 567; v. și Aehel; Aeyl; Aprod; Babig; Balugh; Berzeche; Birolia; Bolgar; Bothus; Boxa; Bugar; Bulgar; Butus; Chenthe; Crețul; Darabus; Eles; Fodor; Henezemanisse; Henel; Konth; Kwn; Longyel; Lapes; Magyar; Negru; Sas; Sasul; Schehniezezer; Seculul; Tanez; Tapka; Tompa; Toth; Touth; Toyhan; Treutul; Tumpa; Vonow; Zaz; Zenke; Zudar; ~ de Bercu v. Toma, f.l. ~ de Cehăluț v. Sebastian, f.l. ~; ~ de Cisteiu v. Ștefan, f.l.: ~ de Ewsy v. Ștefan, f.l.: ~ de Helimba, v. Emerle, f.l. ~; ~ de Mădăraș, v. Ladislau, f.l. ~; ~ de Sidrieș v. Toma, f.l. ~; ~ de Uioara de Sus, v. Ștefan, f.l. ~; ~ v. Andrei, f.l. ~; Grigore, f.l. ~; Ladislau, f.l. ~; Nicolae, f.l. ~; Petru, f.l. ~.

Ioarăș v. Orașu Nou.

Iob, de Zenthmartun, 56.

Iosif de Măciacăș, 329, 353, 355, 360; v. Elisabeta, f.l. ~.

Ip (*Ip*), s. jud. Sălaj, 388.

Iraz, a.d. din Ung., 475, 535.

Irim v. Irlua.

Irin v. Irlua.

Irlua (*Irim, Irin*), s. jud. Satu Mare, 107, 233.

Irug, loc. in Ung., 402.

Isa, om mort fără moștenitori, 356.

Iska, s. in Ung., 37.

Ispaulaka v. Șpălnuca.

Ivan zis Oroz v. Oroz; ~ v. Luca, f.l. ~.

Ivanka de Sintjude, 163.

Iwanfalua, a.d. lg. Belinț, jud. Timiș, 403.

Iwanka de Sinicoară, 150; ~ f.l. Rubin de Bîrcea, 574.

Izgarpathaka, pițiu in jud. Caraș-Severin, 376.

Izkarus, loc. in Cehosl., 455.

Izvoarele (f. Ciufud, *Chyfud, Cypfud*), loc. comp. or. Blaj, jud. Alba, 271, 278, 287, 301, 400-401, 423, 471-472, 493.

Izvorul cu Apă Sărată v. Bursuskuth.

J

Jacodi, moșie in comit. Sirmiu, Jugosl., 561, Jadra v. Zara.

Jakeh, mag., f.l. Toma de Coșeu, cavalier, 137, 319, 346, 356, 428.

Jakustelke v. Glacăș.

Jank, a.d. jud. Caraș-Severin, 511.

Janusy, loc. in Ung., 51.

Jara v. Iara.

Jaurium v. Győr.

Jdioara (*Svdowar*), s. jud. Timiș; castelan de ~, 293.

Jedych v. Idlelu.
 Jegenye v. Lăghla.
Jeledinli (*Lusad, Lusod*), s. jud. Hunedoara, 25, 31, 39—40, 46, 89—90, 158, 269.
Jelfeukw, a.d. lg. Căprioara, jud. Timiș, 61.
Jeneu v. Fundătura.
Jeneu v. Ineu.
Jeneupotaka (Pîrîul lui Jeneu), 516.
Jenew v. Ineu.
Jidani v. Sătmărel.
Jidveiu (*Sythue*), s. jud. Alba, 35.
Josephberke, pădure în hotarul s. Chinteni, jud. Cluj, 353, 360.
Josephmachkasu, top. în s. Măcicașu, jud. Cluj, 329.
Juc v. Jueu.
Juen (*Juc. Suk*), s. jud. Cluj, 36, 81, 240, 255, 326, 461, 515.
Jula, f.l. Ortholf, comite, 432.

K

Kachalahaza, a.d. lg. Cășeu, jud. Cluj, 12.
Kucho, f.l. Mihail de Puerzegh, 318.
Kakarek, a.d. jud. Caraș-Severin, 228.
Kukath, loc. în Ung., 485.
Kalach, f.l. Oliver de Sinmărtin, 479.
Kalacha v. Călăcea.
Kalata v. Călata.
Kalatha v. Călata.
Källo, loc. Ung., 91, 204, 515.
Kaloosa (Caloc a *Colocensis*), or. în Ung., 421, 424, 474, 481, 536, 567; arhiep. ~, 9—10, 13, 21, 23, 24, 86, 92, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197—199, 250, 266, 319, 338, 580; prepozit de ~, 291.
Kalyan v. Căluu.
Kamad, r., 538.
Kamaras v. Valde-Cămăraș.
Kammer, Nicolae zis ~, 190.
Kampnyadzegh v. Comșești.
Kania v. Chamaz, f.l. ~.
Kapatelke, a.d. jud. Mureș, 501.
Kaproncha, loc. în Jugosl., 278.
Kapus v. Copșa Mare.
Kuralus, a.d. jud. Timiș, 511.
Karapeh, mag., falsificator de bani, 511.
Karul v. Carol.
Katus, văduva l. Gheorghe, f.l. Andrei de Rakamaz, 539.
Kayantou v. Chinteni.
Kazmer, a.d. lg. Zerind, jud. Arad, 493.
Ke, loc. în Ung., 487.
Kechkes, Ladislau zis ~, de Galda, 42.
Kechzech v. Aluniș.
Keer, a.d. între Fintinele și Frumușeni, jud. Arad, 352.
Kekbik, a.d. lg. Crăiești, jud. Cluj, 236.
Kekes v. Chlochiș.
Kelnek v. Cîlnie.
Kemeche, a.d. în Ung., 61, 78.
Kenyn, de Oșorheiu; fiii l. ~, 337.
Kenez, loc. în Ung., 485.

Kend v. Chendu Mare și Chendu Mic.
Kendeth v. Cindea.
Kene, a.d. lg. Tășnad jud. Satu Mare, 189, 284, 477, 500.
Kenez, loc. în Ung., 231.
Kepe, Dionisie zis ~, 511.
Kerech Somlow, vie în hotarul Oradiei, 27.
Kerecheth de Dăboț, 276.
Kerekeghaz, a.d. lg. Zădăreni și Felnac, jud. Arad, 305.
Kerekhyg, top. în hotarul s. Chilioara jud. Sălaj, 356.
Kereki v. Cherechlu.
Kereky v. Broșteni.
Keresd v. Criș.
Kerestelek v. Cîmple Turzli.
Keresthwr v. Cristur Șleu.
Kerestus v. Crișliș.
Kerestus v. Kerezthes.
Kerezhus v. Kerezthes.
Kerezthes (*Kerestus, Kerezhthus*), a.d. lg. Iclod, jud. Cluj, 163, 516.
Kereztus, a.d. lg. Șemlacu Mare, jud. Timiș, 371, 374.
Kereusherek v. Dumbrava cu frasinii.
Kerezthur v. Cristur.
Kereztur v. Cristur.
Kereztur v. Șleu-Cristur.
Kesas, f.l. ~, 370.
Keserew v. Cheșereu.
Kesorew v. Cheșereu.
Kethbata v. Bata.
Keures v. Criș.
Keurus v. Curelu.
Keuzepbereh (Creasta de Mijloc), top., 16.
Keve (*Keue*), comit. disparut pe teritoriul sud-vestic al Banatului, 84, 121.
Keve v. Kubin.
Kewe v. Keve.
Kewpes Banya, loc. comp. or. Baia de Arieș, jud. Cluj, 456.
Kezu v. Chesău.
Kisachwicha v. Aeluța.
Kisfalud, a.d. lângă Valea lui Mihai, jud. Bihor, 107.
Kisfalw (Kissfalw), a.d. în Ung., 78.
Kis Tarnuk, loc. în Ung., 78.
Kisvarda (*Harada*), loc. în Ung., 557—558, 568—569.
Knlm (*Tininium, Tyninium*), or. în Jugosl., ep. de ~, 9—10, 13, 18, 21, 23—25, 86, 92, 119—120, 127, 129, 133, 167, 182, 197—199, 236, 243, 266, 292, 319, 474, 481, 556, 567.
Koachikut (*Kovachikut*), a.d. lg. Dragu, jud. Sălaj, 492, 510.
Koazy v. Covăsiuț.
Koba, loc. în Ung., 221.
Koeh, a.d. lg. Siniob, jud. Bihor, 61, 78, 373.
Koeh, Martin, 179; ~ Mauriciu, 179; ~ Simion, f.l. Mauriciu, 179.
Koeha, a.d. lg. Dudeștii Vechi, jud. Timiș, 410.
Kolosuar v. Cluj.

Kolus v. Cluj-Napoca.
 Komlout v. Comlod.
 Komolosherehe, top., 210.
 Konek, Iacob zis ~, 485.
 Kondakor, Dominis zis ~, 254.
 Konla, slujtor, 466; ~, f.l. Ugrin, 475.
 Konth Ioan zis ~, 229; ~ Nicolae, palatin, 7, 9—13, 29, 72, 84, 92, 107, 117—120, 127, 129, 155, 167, 182, 197—199; ~ voievod al Tran., 274, 296.
 Konya, ban al Dalmației și Croației, 167, 181—182, 197—199, 209, 247, 266, 501, 511; ~ de Cholth, 305; ~ slujbaş in Simbăteni, 514.
 Kopačfalua, a.d. Ig. Șugătag, jud. Mara-mureș, 344.
 Kopaz, f.l. Anton de Pakaan, om al regelui, 361; ~ v. Iacob, f.l. ~.
 Koplon, f.l. Petru, 432; ~ de Luna, 432.
 Koppan v. Copand.
 Koppan v. Copăceni.
 Korčola (*Corchula*, *Curczola*), insulă și -or. in Jugosl., 84, 92.
 Korogh v. Coruș.
 Korpad v. Corpadea.
 Koslee (Cășovia, *Cassa*), or. in Cehosl., 447.
 Kouachyfalua, a.d. Ig. s. Pojoga, jud. Hunedoara, 61.
 Kouazy v. Căvăsint.
 Kozmatelke v. Cozma.
 Kölese, loc. in Ung., 385.
 Krachisfolua v. Crăclunelul de Jos.
 Kragunus v. Ladislau, f.l.
 Kragunsfalua, a.d. jud. Caraș-Severin, 511.
 Krako v. Crișu.
 Krasow v. Caraș.
 Krbava (*Corbania*, *Corbavia*), or. in Jugosl., scaun ep. vacant. 9—10, 13, 21, 23—24, 84, 92, 119, 120, 127, 129, 167, 182, 197—199, 266, 319, 474, 481, 556, 567.
 Kubin (*Keve*), loc. in Jugosl., act dat la ~, 359.
 Kukenes ~ și Reynold, neam de nobili de Dăbica 322—323.
 Kukulle v. Tirnava.
 Kulche v. Kölese.
 Kuleser, a.d. Ig. Salonta, or. jud. Bihor, 200.
 Kulezmeze, a.d. Ig. Vechea, jud. Cluj, 281.
 Kumanpathakafen, piriu jud. Timiș, 376.
 Kun, Nicolae, 475.
 Kund v. Cund.
 Kunez, Luca, f.l. Rayk, 419.
 Kundeneh, a.d. jud. Timiș, 511.
 Kur v. Mekenye, f.l. ~.
 Kurlatpataka (Piriul lui Korlat), r. jud. Covasna, 67.
 Kușal v. Coșelu.
 Kusmewd, r. jud. Satu Mare, 409.
 Kutus, Toma zis ~ v. Andrei, f.l. ~.
 Kuty v. Cut.
 Kuuesberchy, top. 210.
 Kuuesd v. Kwesd.
 Kuzberch (Creasta mijlocie). top., pădure, lângă Turda, jud. Cluj, 98,

Kuzegh, a.d. din Banat, 511.
 Kuzepberch (Creasta de Mijloc), top., 16.
 Kuzepfalv v. Chluza.
 Kya, f.l. Druguzlou, 511.
 Kychyn, f.l. Nagyhnă, pribeag, 511.
 Kyde, a.d. Ig. Sanislău, jud. Satu Mare, 107
 Kygyos, a.d. in Banat, 511.
 Kyisuarada v. Kisvarada.
 Kykullew v. Tirnava.
 Kykylew v. Tirnave.
 Kyllan, din Ponozfalwa, 538.
 Kyonpeturhaza, a.d. jud. Cluj, 516.
 Kyralhatară (Hotarul regelui), top. la Bonțida, jud. Cluj, 80.
 Kyrch v. Cîrfa.
 Kyrwa v. Chilloara.
 Kysenyd v. Singătlin.
 Kysfalwd v. Micești.
 Kyspanala (*Kysponyla*), loc. in Ung., 134, 207.
 Kysponyla v. Kyspanala.
 Kystarnuk, a.d. in Ung., 61.
 Kysueha, uliță, top. Ig. Rakamaz, in Ung., 485.
 Kyswanye v. Wanya Miceș.
 Kywhaza, a.d. Ig. Iclod, jud. Cluj, 55.
 Kwbulkuth v. Cubulent.
 Kwesd, a.d. jud. Caraș-Severin, 228, 566.
 Kwn (Cumanul), Ioan zis ~, 373.
 Kwnez, Iaz, orășean din Cluj, 306.
 Kwtus, a.d. jud. Timiș, 483.
 Kwpaș Banya, s. contopit in Baia de Arieș, jud. Alba, 458.

L

Laak v. Luncoara.
 Laehk, mag., 81; ~ de Kereghaz, 305; ~ v. Nicolae, f.l. ~; v. Pavel, f.l. ~.
 Lacul Căpiței. v. Doglasto.
 Laeul Rotund, lac., 160.
 Lacul Sărat v. Sostho.
 Laczk v. Nicolae f.l. ~
 Ladislau al IV-lea, regele Ung., 24, 484; ~ arhid., 508; ~ arhid. de Caraș, 228, 362, 376, 483; ~ arhid. de Turda, 191, ~, arhid. de Ugocea, vicar general al l. Dominic, ep. Trans., 51, 218, 230, 240, 246, 255, 285, 302, 321; ~ bunicul l. Petru, f.l. Grigore, 32, 247; ~ canonic de Oradea, arhid. de Dăbica, mag., decan la Alba Iulia, 263—264, 330, 438, 515, 525, 526; ~ canonic de Oradea, arhid. de Kuleser, 200; ~ cnez de Măhal, 55; ~ comite de Cluj. 32, 36, 213; ~ comite de Pojon, mag., 182, 197—199, 580, ~ de Ardu, 188; ~ de Berenth, 532; ~ de Bochteleke, 52; ~ de Bolj, 11—13; ~ de Dăbica, 159; ~ de Domănești, 107; ~ de Făncica, 276; ~ de Frata, 422; ~ de Fughiu, 373, 379, 398; ~ de Galda, 550, 559; ~ de Haty, 69; ~ de Iara, 422; ~ de Iclod, 56; ~ de Kallo, 204, 541; ~ de Kisfalud, 107; ~ de Kyisuarda, 557; ~ de Margina, român, 318;

~ de Nadăș, 246: ~ de Nădășel, 159, 194, 265, 303, 308: ~ de Nimigea, 167: ~ de Nogmihal, 361: ~ de Peleznek, 107: ~ de Putnuk, 453: ~ de Roșia, comite, 556: ~ de Sărăuad, 317: ~ de Semjen, 72, 240, 534: ~ de Sumurducu, 445: ~ de Șard, 353 ~ de Tărcaia, 466: ~ de Tyukud, 117: de Unimăt, 189: ~ de Valea lui Mihai, 107: ~ de Zakul, 554: ~ de Zenthmiclos, 22, 107: ~, duce de Oppeln, palatin al Ung., jude al cumaniilor, comite de Pojon, 242, 266, 300, 317, 319, 335, 337, 406, 426, 452—454, 468, 472, 474, 481, 511, 513—515, 527—529, 532—534, 537, 539, 541—542, 547—549, 555—556, 562—563, 567—569, 572—573, 579 —580: ~ ep. de Nitra, 266, 319, 406, 426, 474, 481, 556, 567, 580: ~ ep. de Vesprim, cancelar al reginei și vicecancelar al regelui, 9—10, 13, 21, 23—24, 84, 92, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197—199, 266, 298, 304, 319, 406, 426, 474, 481, 508, 515, 556, 567, 580: ~ f.l. Alexandru, nobil de Șoard, 309: ~ f.l. Andrei, canonic de Alba Iulia, 292: ~ f.l. Andrei, canonic de Cenad, 17: ~ f.l. Andrei, nobil, 240: ~ f.l. Andrei de Stremț, 480: ~ f.l. Andrei de Wythka, 283: ~ f.l. Andrei, vicevoievodul de Ceoagiu de Sus, 285: ~ f.l. Barnaba, 440: ~ f.l. Barnaba de Sinpaul, 280: ~ f.l. Beke de Iclod, 55, 56, 106, 497: ~ f.l. Blasiu de Tiur, 12, 15, 158, 230, 258: f.l. Bogath de Carei, 107: ~ f.l. Brata cnezul, iobag, 511: ~ f.l. Bricciu, slujitor, 76: ~ f.l. Buda, 555: ~ f.l. Desideriu de Losoncz, 11, 28, 88: ~ f.l. Dominic, vărul l. Dumitru, f.l. Nicolae de Hăghig, 119—120: ~ f.l. Dominic de Hene, 313: f.l. Dumitru de Ciucmandru, 48: ~ f.l. Elleus de Gatha, 341: ~ f.l. Emeric, arhid. al cap. din Alba Iulia, 435: ~ f.l. Emeric de Iernea, 164: ~ f.l. Filip, fost han de Vidin, 293: ~ f.l. Gall de Omor, mag., 315—316, 511: ~ f.l. Gereu, 58: ~ f.l. Gereu de Oșorhein, 325: ~ f.l. Gheorghe de Ceanu, 191: ~ f.l. Grigore de Miheș, 167: ~ f.l. Iacob, 347: ~ f.l. Iacob de Cheșereu, 137: ~ f.l. Iacob de Ioarăș, 542: ~ f.l. Ilie, 322: ~ f.l. Ilie de Lnna, 432, 503: ~ f.l. Ioan, 412: ~ f.l. Ioan, mag., 548: ~ f.l. Ioan de Bator, 388, 390, 467, 485, 527, 539: ~ f.l. Ioan de Dăbica, mag., 236: ~ f.l. Ioan de Dindești, 107: ~ f.l. Ioan de Găstrade, 324: ~ f.l. Ioan de Indol, 246: ~ f.l. Ioan de Mădăraș, 72, 475: ~ f.l. Ioan de Petrești, 423: ~ f.l. Ioan de Pilu, 454: f.l. ~ Ioan de Voya, 555: ~ f.l. Ioan de Zima, 107: ~ f.l. Ioan, f.l. Bricciu de Bator, 6, 27, 29, 193, 239: ~ f.l. Ioan, f.l. Gegus de Mălâncrav, 132, 199: ~ f.l. Ioan, f.l. Heem, 374, 394, 403, 426: ~ f.l. Ioan, f.l. Nicolae de Dăbica, mag., 54, 106, 311, 322—323, 331: ~ f.l. Ioan zis Zaz de Bursyacobfalva,

506: ~ f.l. Iwancha, 238: ~ f.l. Jakcha de Coșeu, 319, 428: ~ f.l. Kragmus, iobag din Kragunfalva, 511: ~ f.l. Ladislau, comite de Cluj, 136, 213: ~ f.l. Ladislau, slujitor al l. Petru, vicevoievodul Trans., 8: ~ f.l. Ladislau de Nădășel, 194, 265, 303: ~ f.l. Ladislau de Pelioș, 465, 487: ~ f.l. Ladislau de Sărăuad, 317: ~ f.l. Ladislau de Stremț, 480: ~ f.l. Ladislau de Zenthmiclos, 22, 107: ~ f.l. Ladislau, diacul, 30: ~ f.l. Laurențiu, orășean din Cluj, 495—496, 498: ~ f.l. Luca de Omarya, 221: ~ f.l. Marhard de Carei, 283, 469: ~ f.l. Martin de Totoiu, 141, 230, 248, 251, 375: ~ f.l. Martin zis Erdel, 575: ~ f.l. Merhard de Olchuwa, 572: ~ f.l. Mihail de Bercu, 117: ~ f.l. Mihail de Henig, 384: ~ f.l. Mihail de Stremț, 480: ~ f.l. Mihail, f.l. Laurențiu, f.l. Penthek de Kapatelke, 501: ~ f.l. Myke, 201: ~ f.l. Myke, jude al nobililor, 520: ~ f.l. Nexe, 403, 426: ~ f.l. Nicolae de Dăbica, 106: ~ f.l. Nicolae de Jeledinți, 31, 40, 46, 90, 158: ~ f.l. Oliver de Galda, 552: ~ f.l. Pavel de Vetiș, 144, 222, 239, 361: ~ f.l. Pavel, preot din dieceza Oradea, 94: ~ f.l. Pavel de Valcău, 324: ~ f.l. Peteu, 90, 158: ~ f.l. Peteu, oaspete ibbăg din Cluj-Mănăstur, 340: f.l. ~ Petru de Agriș, 1: ~ f.l. Petru de Panyla, 155: ~ f.l. Petru de Semjen, 138: ~ f.l. Petru de Sudurău, 107: ~ f.l. Petru de Tarnuk, 107: ~ f.l. Petru, f.l. Beke de Budatelec, 52: ~ f.l. Simion de Carei, 147—148, 229, 283, 537, 572: ~ f.l. Simion de Tușin, 422: ~ f.l. Somrakus, 574: ~ f.l. Struza, român, 567: ~ f.l. Ștefan Bebek, 575: ~ f.l. Ștefan de Abram, 388: ~ f.l. Ștefan de Ațel, 512: ~ f.l. Ștefan de Geoagiu de Sus, 285: ~ f.l. Ștefan de Gyapal, 528: ~ f.l. Ștefan de Orosfaia, 431: ~ f.l. Ștefan de Rimetea, 457: ~ f.l. Ștefan de Wythka, 147, 283: ~ f.l. Ștefan, f.l. Ilie de Trascău, 53: ~ f.l. Toma de Comițig, 236: ~ f.l. Toma de Sintioana, 150, 154: ~ f.l. Toma de Tileagd, 69: ~ f.l. Toma de Zahtha, 465, 487: ~ f.l. Toma zis Wos de Sintejude, 104, 163: ~ f.l. Vyd (Vitus) de Irina, 107, 233: ~ f.l. Zobonia, comite de Pojon, 84, 92, 119—120, 127, 129, 167: ~ fr. l. Mihail de Recea, 197: ~ fr. l. Mykula, 511: ~ fr. l. Petru Șoșdea, 415: ~ iobag în Moxond, 511: ~ mag., 153: ~ mag. în știința medicinei, doctor al regelui, 113: ~ mare slujbaş din Bonțida, al voievodului, 296: ~ om de încredere al f.l. Doja de Debrețin, 222: ~ orășean din Sighișoara, 381: ~ preot la Oradea, 107: ~ preot al altarului Sf. Fecioare din Oradea 61: ~ românul din Leghia, 340: ~ slujbaş din Silivaș, 163: ~ slujitor în Simbăteni, 514: ~ tatăl l. Ștefan, 8: ~ voievod al românilor, 477: ~ voievod al Trans., 41: v. Borz; Bulgar; Darabus; Cebul; Kechkes; Lengyel; Lepes; Negru;

- Rufus**; **Santha**; **Tătarul**; **Wos**; **Zoar**:
~ de Andreashaza v. **Petru**, f.l. ~: ~ de Ghilvaci v. **Ioan**, f.l. ~: ~ de Pelisor v. **Ștefan**, f.l. ~: ~ f.l. Poussa. v. **Ioan**, f.l. ~; v. și **Vladislav**.
- Lugan**, cetate disp. în Bulg., 364.
- Lak** v. **Luneșoara**.
- Lampert**, mag., 359.
- Lanahaza**, a.d. lg. Lăpuș, jud. Maramureș, 12.
- Lanckron** (*Lands Krohn*), cetate d. lg. Talmaciu, jud. Sibiu, 556.
- Lapus** (Lăpuș), pîriu, 12, 111.
- Lapus** v. **Lăpuș**.
- Laurențiu**, cel Negru, 141, 158: ~ de Ahtony, 371: ~ de Buituri, 552: ~ de Cesariu, 150: ~ de Cristur, 12: ~ de Gagy, 107: ~ de Kaniza, 84: ~ de Nogmihal, 361: ~ de Popfalua, 174: v. și **Nicolae**, f.l. ~: ~ de Roșia, comite, 135: ~ de Suplac, 72: ~ de Tileagd, 61, 68, 76, 380: ~ de Zakol, 576: ~ de Zenthleurenthÿ, 68, 69: ~ f.l. Cozma de Geacăș, 35: ~ f.l. Ioan de Jeledinți, 46: ~ f.l. Ioan de Tileagd, 61, 380: ~ f.l. Ioan de Unimăt, 189: ~ f.l. Ioan, f.l. Laurențiu de Tileagd, 76, 78: ~ f.l. Ioan, f.l. Laurențiu de Zenthleurenthÿ, 68—69: ~ f.l. Peth de Hășdat, 149: ~ f.l. Petru de Vetis, 1, 142, 144, 239: ~ f.l. Ștefan, 564: ~ f.l. Ștefan de Tivised, 107: ~ f.l. Ștefan, f.l. Gerard cel Roșu, 560: ~ fr. I. Mihail de Recea, 197: ~ preot la Cluj-Mănăstur, 154: ~ preot, rector al altarului Sf. Grigore din Oradea, 222, 390, 409: Sf. ~ altar intr-o bis. din Zagreb, 18: ~ de Măcicașu v. **Domnle**, f.l. ~: ~ de Pachud v. **Ștefan**, f.l. ~: ~ de Suplacu de Tinca v. **Leukus**, f.l. ~: ~ de Tămașda v. **Ioan**, f.l. ~: v. **Ladislau**, f.l. ~: v. **Petru**, f.l. ~: v. **Toma**, f.l. ~: ~ f.l. Akus de Suceagu v. **Anastasia**, f.l. ~: ~ f.l. Penthek de Kópateke v. **Mihail**, f.l. ~: v. **Cehul**.
- Layk** v. **Vlaleu**.
- Lăpuș**, s. jud. Maramureș, 12.
- Lăpuș** (*Lafus*), a.d. lg. Coișă Mare, jud. Sibiu, 37, 41, 111, 132.
- Lechința de Mureș** (*Lekenhetu*), s. jud. Mureș, 32, 36, 38, 110, 131.
- Lezea** v. **Legh**.
- Leghia** (*Jegenve*), s. jud. Cluj, 340.
- Legh** (*Leg n*), s. jud. Cluj, 129.
- Lekenchetv** v. **Lechința de Mureș**.
- Lelez**, loc. în Cehosl., conv. din ~, 107, 117, 138, 229, 283, 478, 502, 513, 534, 573.
- Lengyel**, de Semyen, 241: ~ Ioan de Semyen, 91, 170, 217 ~ **Leukus** de Semyen, 170, 554.
- Leonard**, f.l. Ștefan de Jucu 81.
- Leonte**, f.l. Beke, 453.
- Lepes**, Dumitru zis ~ mag., cavaler al curții regale, sol la Vladislav, domnul Țări Românești, 286, 328, 331: **Ioan** zis ~, mag., castelan de Deva, 355.
- Leta**, loc. în Ung., 485, 539.
- Leukus** de Bator, 6, 39, 107, 193, 390, 539: v. și **Petru**, f.l. ~: ~ de Idrifaia, 440: ~ de Panyola, vicecomite de Satu Mare, 118, 128, 188, 542: ~ de Sinpetru, 575: ~ f.l. Grigore, f.l. Laurențiu de Suplacu de Tinca, 118, 527: ~ f.l. Ioan, 549: ~ f.l. Ioan Lenbyel de Nagysemyen, 170, 217, 554: ~ f.l. Ladislau zis **Wos** de Chesău, 154: ~ f.l. Nicolae de Dăbica, 106, 159: ~ f.l. Toma zis **Wos** de Sintejudé, 163: ~ om regal, 138: v. și **Lengyel**.
- Liget** (*Lygeth*), loc. în Cehosl., 339.
- Lillmperg**, deal, 111.
- Lipova**, (*Lyppa*), or. jud. Arad, 121—122, 256, 314: cămară de sare din ~, 274.
- Lippto**, comite de ~, 575.
- Lisko** (*Lisko, Lizkow, Lyzka*), loc. în Cehosl., 84, 92, 182.
- Lita** (*Leta*), cetate, jud. Cluj, 482.
- Litteratus** v. **Micul**.
- Livada** (f. Dindeleag, *Dengeleg, Dengeleg*), s. jud. Cluj, 150, 154, 163, 322.
- Lizkowyzy**, pîriu, 228.
- Lyppa** v. **Lipova**.
- Locul Ounei** v. **Aknatere**.
- Lodomeria** (*Lodomeria*), în titulatura regilor Ung., 9—10, 13, 21, 23—24, 84, 92, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197—199, 266, 319, 426, 474, 481, 554, 567.
- Lok** v. **Luneșoara**.
- Lona** v. **Luna**.
- Lona**, r., 432, 503.
- Look** v. **Luneșoara**.
- Losonch** v. **Lučenec**.
- Louvaln**, postav de ~, 525.
- Luca**, de Geoagiu, 239: ~ de Omarya, 221: ~ diacul de Băcăinți, 574, ~ f. I. Andrei, vicevoievodul de Geoagiu, 285, 331: ~ f.l. Benedict, 11—12: ~ f.l. Dominic, 486: ~ f.l. Dominic zis **Rauaz**, 308: ~ f.l. Ioan, 475: ~ f.l. Nicolae de Sincel, 225: ~ f.l. Simion de Indol, 236: ~ f.l. Ștefan zis **Chyurke** de Gheja, 57: ~ f.l. Toma de Aalÿ, 575: ~ preot, 388: ~ pribeag 511: ~ rector al altarului Sf. Pavel din Oradea, 305: ~ rudă al. Ștefan de Gimbuș, 323: ~ de Stremț v. **Ștefan**, f.l. ~: ~ de Verveghiu, v. **Ștefan**, f.l. ~: v. **Nicolae**, f.l. ~: v. **Kunez**.
- Lucassy**, villa, a.d. jud. Caraș-Severin, 370.
- Lučenec** (*Losonch*), oraș în Cehosl., 11, 28, 88.
- Ludovic I.**, rege al Ung., 1, 5, 9—10, 13—15, 18—20, 22—27, 30—34, 37, 39—45, 53, 58—62, 65—67, 70—71, 73—75, 77—81, 83—88, 92—93, 96—99, 103—116, 119—122, 127, 129—133, 137, 142, 144, 146—148, 155—157, 161—162, 167—168, 170, 173, 182—183, 194, 196—201, 203—205, 207—208, 210—212, 214—215, 219, 221—222, 228—229, 231—232, 234—237.

- 238—239, 242, 244 245, 250, 254, 256—257, 261, 266—267, 270—271, 277—278, 280, 282, 286—288, 290, 293, 298—299, 301, 304—306, 309—312, 318—320, 327, 332—333, 336—339, 341—344, 346, 349—350, 352, 356, 358—359, 361—369, 371—377, 379, 384—390, 392, 394—395, 397—410, 414, 417, 421—424, 426—428, 433, 442—443, 445, 447, 450—451, 457, 465—467, 471—475, 479, 481—485, 487—489, 491—493, 495—496, 488—499, 504—505, 507—508, 510, 515, 518, 521, 523, 530, 532, 535—536, 545—546, 554, 565, 567, 570, 575—576, 580.
- Lugaas v. Lugoş.
- Lugas loc. in Ung., 485.
- Lugoş (*Lugaas, Luḡas*). mun. jud. Timiş, 314.
- Luteriu (*Luer*). s. jud. Mureş, 92.
- Lukurem, top. la Bontida, jud. Cluj, 80.
- Luna (*Lona*). s. jud. Cluj, 243, 432, 503, 516.
- Lunca Mureşului (Mureş-Mort. *Holtmoros*). s. jud. Mureş, 12.
- Luncani (f. Grind, *Gerend*). s. jud. Cluj, 50, 54, 166, 176, 187, 191, 298, 304.
- Luneşoara (*Laak, Lak, Lok, Look*). s. jud. Bihor, 61.
- Lupşa (*Lupsa*). s. jud. Alba, 33, 205, 457.
- Lupu (*Farcasheleke*). s. jud. Alba, 248.
- Lusad v. Jeleđinţi.
- Lusunch v. Lučence.
- Lybur, a.d. lg. Ersig. s. jud. Caraş-Severin, 370.
- Lypche, or. in Cehosl., 400, 401.
- Lypche, loc. in U.R.S.S. 563, 572.
- Lyppa v. Lipova.
- Lyzka v. Lisko.
- Lyzko, Pavel de ~, mare stolnic, 182.
- M**
- Macar v. Makarska.
- Macedonia (*Mach-donya*). s. jud. Timiş 374, 403.
- Macera, loc. in Ung., 467.
- Maeha, loc. in Ung., 385.
- Machedonya v. Macedonia.
- Machgateha, stăvilor, 239.
- Machgatha, top., 235.
- Machkas v. Măleş.
- Mačva (*Machor*). loc. in Jugosl., ban de ~, 9—10, 13, 21, 23—24, 86, 92, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197—199, 266, 319, 474, 481, 556, 567, 580.
- Mada, loc. in Ung., 555.
- Magasmort (Ripa Înaltă), vad pe r. Mureş, 61.
- Magyar, Ioan zis ~ 469; Nicolae zis ~, slujitor, 294.
- Mala (*Mania*). s. jud. Cluj, 12.
- Makarska (*Marar*). ep. de ~, 119—120, 182, 197—199, 266, 319, 474, 481, 556, 567, 580.
- Makofalua, azi or. Mako, in Ung., 78.
- Makzem de Olchwa, 468.
- Malin (f. Mălin, *Malom, Malon, Mahun*). s. jud. Bistriţa-Năsăud, 347, 420, 425.
- Malkateleke v. Porehogo.
- Malnas (*Malnas*). s. jud. Covasna, 44, 66—120.
- Malom v. Malin.
- Malon v. Malin.
- Malun v. Malin.
- Mand, loc. in Ung., 117, 502.
- Mandula v. Elena zisă ~.
- Manera v. Mănărde.
- Manharthucha, uliţă, 485.
- Maramorosiensis v. Maramureş.
- Maramureş (*Maramorosiensis, Muramorusius*). comitat, 84, 342—344; comite de ~, 84, 342—344.
- Marco, Cornari, dogele Veneţiei, 85, 122.
- Mareu, 318; ~ de Jeleđinţi, 269; ~ f.l. Mykola din Totvărădia, 314; ~ f.l. Nicolae de Ikus, 318, 336; v. Mihail, f.l. ~.
- Mare, Clement cel ~ 485; Iacob cel ~ de Beclean, 12; Ioan cel ~ de Cehăluţ, 289; Nicolae cel ~ 485; Nicolae cel ~ slujitorul lui Ioan zis Tompa, 550, 559; Nicolae cel ~ de Domăneşti, 207; Pavel cel ~, slujitor, 245, 514; Pavel cel ~ de Ciomocoz, 446; Petru cel ~, 550; Petru cel ~, f.l. Ioan, f.l. Ştefan, oaspete in Satu Mare, 125, 238.
- Margareta, f.l. Arnold, soţia comitelui Ştefan de Şelimbăr, 531, 550, 559; ~ f.l. Herbord, de Gald, soţia l. Ladislau, f.l. Nicolae de Jeleđinţi, 31, 40, 90, 158; ~ f.l. Ladislau, f.l. Ladislau de Zenthmicos, 22; ~ f.l. Petru de Ghirşa, 188; ~ f.l. Petru f.l. Petru de Sintioana, 7; ~ soţia l. Barnaba, 56; ~ văduva comitelui Mihail de Sighişoara, soţia l. Cristian, comite de Orăştie, 218; ~ văduva l. Petru de Roadeş, 246, 302, 321; ~ văduva mag. Nicolae, 195.
- Marghita (*Margita*) or. jud. Satu Mare, 523.
- Margina (f. Margine, Marginea, *Ma ina*). s. jud. Timiş, 318.
- Marginea v. Margina.
- Margitsziget (Insula Iepurilor), insula Ung 211.
- Marhard, de Carei, 283, 327, 335; v. şi Ladislau, f.l. ~.
- Marlatelke, a.d. lg. Chinteni şi Vechea, jud. Cluj, 16, 259, 268, 445.
- Marisius v. Mureş.
- Mark, f.l. Petru de Sinnmărtin, 440.
- Marou v. Morău.
- Marsina v. Margina.
- Martin, com. 206; ~ com. de Hunedoara, castelan de Deva, 149; ~ custode la Cenad, 376; de Ciomocoz, 465, 487; ~ de Ciurmeşti, 107; ~ de Cubulcut, 544; ~ de Erdel, 575; de Ozd, 35; ~ de Portelec, 233, 409; ~ de Roandola, comite, 381; ~ de Sintioana, 7, 163; ~ de Şemlac, 174; ~ de Totoiu, 141, 143, 230, 248, 251, 375, 384, 434; ~ de Vurpăr, 84, 358; ~ decan de Sibiu, 556; ~ f.l. Iacob

de Ciuciu, 47, 67: ~ f.l. Iacob de Irina, 107: ~ f.l. Iacob de Portelec, 107, 233: ~ f.l. Ioan, canonic de Titel, 295: ~ f.l. Ioan zis Henel, 198: ~ f.l. Myske de Valcău, 285: ~ f.l. Simion, preot în Trans, 101: ~ preot la Alba Iulia, 253: ~ v. Ștefan, f.l. ~; ~ zis Albul v. Albul; ~ Blănarul v. Clesel; ~ Koch v. Koch.

Martini, *villa*, a.d. jud. Caraș-Severin, 370.

Matel, de Buituri, 90, 158: ~ de Told, 475: ~ ep. de Sebenico, 80, 119—120, 182, 197—199, 266, 319, 406, 426, 474, 481, 556, 567, 580; ~ f.l. Andrei, cleric la Cenad, 275: ~ f.l. Simion, nobil de Hășdat, 149: ~ f.l. Simion, preot în Zagreb, 18: ~ ruda l. Petru de Nădășelu, 477: ~ v. Mihail, f.l. ~.

Mathyaz v. Matyoz.

Matyoz (*Mathyaz*), a.d. pe lg. Socolari și Ilidia, jud. Caraș-Severin, 359, 511.

Matla, ~ I regele Ung., 33: ~ canonic al bis. mici din Oradea, 233: ~ custode la Cenad, 376: ~ de Jeledinți, 46: ~ de Pata, 375: ~ de Tyfenou, 382: ~ f.l. Arnold, nobil de Singătin, 550: ~ f.l. Ioan de Bayka, 454: ~ f.l. Rudolf, nobil de Trestia, 244: ~ f.l. Ștefan, fr. l. Tatamer, prepozit de Alba Iulia, 323: ~ iobag din Simbăteni, 514: ~. preot la Arad, 256: ~, slujitorul lui Ioan cel Mare, 543: ~ de Geych v. Petru, f.l. ~: ~ v. Toma, f.l. ~: ~ Boda v. Boda; ~ zis Tykaz v. Tykaz.

Maurlelu, de Medieș, 542: ~ Koch v. Koch.

Maurad v. Molad.

Maximian, cnez la Luncșoara, 61.

Mălecașu (*Machkas*), s. jud. Cluj, 259—260, 265, 268, 329, 353, 355, 360, 490.

Mădăraș (*Madaraz*), s. jud. Satu Mare, 72, 475.

Măhal (*Mohal*), s. jud. Cluj, 55, 108—109, 261, 310.

Mălăncrav v. Mălinerav.

Mălin v. Mallin.

Mălinerav (f. Mălăncrav, *Almakevek*), s. jud. Sibiu, 34, 37, 41, 111, 132, 164, 199.

Mănărade (*Manera*, *Monora*, *Muncra*), s. jud. Alba, 230, 248, 251, 258, 262, 330, 438.

Mănăstirea (Mănăștiur, *Munusturzegh*), s. jud. Cluj, 12.

Mănăstur (*Monustor*), s. contopit or. Cluj-Napoca, 265, 436, 564.

Mănăstur v. Cluj-Mănăstur.

Mărăclulșul Mle, top., 160.

Mărtineșu (f. Sinnmărtinul Deșert, *Zenthmartun*), jud. Cluj, 288.

Mecențiu v. Ady Endre.

Mediaș (*Medjyes*, *Megyes*), or. jud. Sibiu, 358, 495: ~ scaun, 37, 41, 132, 164, 171, 406.

Medieș v. Medieșu Aurit.

Medieșu Aurit (*Medieș*, *Megyes*), s. jud. Satu Mare, 83, 89, 369, 542.

Medjyes, v. Mediaș.

Meedulspathaka, r. top., pe lg. Ersig, jud. 376.

Megekerestwr, a.d. lg. Tășnad, jud. Satu Mare, 137.

Meger, loc. în Ung., 452.

Megies v. Medieșu Aurit.

Megyes v. Medieșu Aurit.

Mehadia (*Mihald*, *Myhald*), s. jud. Caraș-Severin, 8, 417: castelan de ~, 293.

Mehes v. Miheșu de Cimpie.

Mekenye, f.l. Kur, 511.

Melchior (*Melchior*), f.l. Martin, f.l. Ioan zis Henel, 198.

Mendzenth, (*Menthzenth*) a.d. lg. Sintandrei, jud. Bihor, 61, 373, 409.

Mendzenth v. Mesentea.

Menespataka, piriu, 248.

Menesy v. Minis.

Meneșu v. Herghella.

Mentew, cetate, d. lg. Aluniș, jud. Mureș, 12, 28, 88.

Menthzenth v. Mecențiu.

Menthzenth v. Mendzenth.

Menyus v. Herghella.

Mera (*Mera*), s. jud. Cluj, 16, 194.

Mere, loc. în Ung., 452.

Merczek, a.d. în Banat, 511.

Merhard, de Olchuwa, 572.

Merșor (f. Almașu Deșert, *Almaș*, *Almas-telek*), s. jud. Mureș, 441.

Mesentea (*Mendzenth*), s. jud. Alba, 387.

Meses (*Mezees*), munte: mănăstire abațială aflată pe muntele ~, 319.

Meseșenii de Sus (f. Cățălu, Cățălu Român, *Felhechel*), s. jud. Sălaj, 297.

Mezesomlio v. Șemlăcu Mare.

Mezeusomlyo v. Șemlăcu Mare.

Mezewsumplio v. Șemlăcu Mare.

Mle (*Parvus*), Petru cel —, 485.

Mleñlăca (*Mykelakak*), s. înglobat or. Arad, 305.

Mlești (f. Chișfalău *Kysfalwd*), s. jud. Alba, 368, 577.

Mlești (f. Micuș, *Mikus*), s. jud. Cluj, 236.

Michaelis, *villa*, a.d. jud. Caraș-Severin, 370.

Miclăuș, jupin, 354.

Micul Balkan (*minorem Balkan*), top., 235.

Micuș v. Mlești.

Mierurea Cluc (*Chyk Zekel*), or. jud. Harghita, 306.

Mihai Viteazu (f. Sinmihai, *Zenthmihalfalva*) s. contopit cu or. Turda, 12.

Mihail, arhid. de peste Mureș, 376: ~ banul fr. l. Teodor banul, 318: ~ cumnatul l. Toma, f.l. Laurențiu de Tileagd, 76: ~ de Alma, 164: ~ de Bircea Mică, 269: ~ de Bord, 43—45, 65—66: ~ de Botean, 435: ~ de Buda Veche, 281: ~ de Buia, decan la Alba Iulia, 382: ~ de Cecălăca, 47, 57: ~ de Cherechiu, 397: ~ de Corpadea, 322: ~ de Copand, 176: ~ de Cut, 434: ~ de Daia, comite sas, 348: ~ de Dindeleg, 322: ~ de Galda, paroh de Apold, 90, 141, 158: ~ de Geech, 465: ~ de Gheorgheni, 97: ~ de Ghimbav, 133,

294: ~ de Gygee, 320, 366: ~ de Halimba, 466, 488: ~ de Hărănglab, 471: ~ de Hășdat, 269: ~ de Iara, 129: ~ de Idiciu, 345: ~ I. de Jeledinți, 46: ~ II. de Jeledinți, 46: ~ de Luna, 432, 503: ~ de Morău, 432: ~ de Nimigea, 285: ~ de Puerzegh, 318: ~ de Rakamaz, 29, 317: ~ de Roades, 321: ~ de Șamsod, 137: ~ de Sanislău, 6, 91, 193, 548: ~ de Sighișoara, comite, 190, 218, 225: ~ de Singătîn, comite sas, 345: ~ de Șintereag, 249: ~ de Tușinu, 131: ~ de Unimăt, 527: ~ de Uroi, 46, 574: ~ de Vurpăr, 358: ~ diacul, al cap. din Alba Iulia, 90, 158: ~ diacul, fr. l. Petru, prepozitul de Oradea, 221—222: ~ ep. de Eger, 84, 92, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197, 199, 266, 275, 319, 496, 426, 474, 481, 556, 567, 580: ~ ep. de Kurcola, 92: ~ ep. de Scardona, 84, 92, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197—199, 266, 319, 406, 426, 474, 481, 556, 567, 580: ~ f. l. Andrei de Sintoana, 7, 351, 357: ~ f. l. Barnaba, 255: ~ f. l. Barnaba de Jucu, 326: ~ f. l. Blasiu de Recea, vicecomite, 197: ~ f. l. Blasiu de Sincel, 225: ~ f. l. Thibak, mag., 475: ~ f. l. Daniel, comite, 123: ~ f. l. Desideriu de Bercu, 117: ~ f. l. Dionisie, f. l. Struza, român, 567: ~ f. l. Dominic de Hene, 313: ~ f. l. Dominic zis Rauaz, 308, 486: ~ f. l. Egidiu de Sumurduc, 353: ~ f. l. Emeric, 485: ~ f. l. Fărcaș, iobag regesc din Lugoș, 314: ~ f. l. Gheorghe de Sanislău, 388, 390, 393, 413: ~ f. l. Iacob, 242: ~ f. l. Iacob de Sintejude, 150, 242, 396, 420: ~ f. l. Iacob de Tritu, 50: ~ f. l. Ilie de Inokhaza, 322: ~ f. l. Ioan, 236: ~ f. l. Ioan de Zîmbor, 237: ~ f. l. Ioan, f. l. Struza, român, 567: ~ f. l. Ladislau, 549: ~ f. l. Ladislau de Dăbica, 159: ~ f. l. Ladislau de Kállo, mag., 204, 529, 541: ~ f. l. Ladislau de Nădășelu, 303: ~ f. l. Ladislau de Putnuk, 453: ~ f. l. Ladislau de Semjen, 72, 241: ~ f. l. Ladislau de Stremț, 480: ~ f. l. Laurențiu, 218: ~ f. l. Marcu, iobag in Hudeghaz, 61: ~ f. l. Martin, comite, 206: ~ f. l. Matia de Jeledinți, 46: ~ f. l. Matei, 261: ~ f. l. Mihail, 185: ~ f. l. Mihail, 160: ~ f. l. Mihail de Jeledinți, 46: ~ f. l. Mihail de Stremț, 480: ~ f. l. Mihail de Vurpăr, comite sas, 358: ~ f. l. Nicolae, 529: ~ f. l. Nicolae cel Mare de Domănești, 126, 134, 207, 385, 442: ~ f. l. Nicolae, mag., canonic de Alba Iulia, 265, 268, 360, 463, 526, 564: ~ f. l. Nicolae, f. l. Coloman de Cilnic, 123: ~ f. l. Nicolae zis Kammcr, comite, 190: ~ f. l. Pavel de Broșteni, 438—440: ~ f. l. Pavel de Ganfalău, 278: ~ f. l. Pavel de Hărănglab, 301, 386, 400—401, 423, 493, 509, 540, 545: ~ f. l. Petru, 432, 483, 485: ~ f. l. Petru, imputernicitul l. Nicolae, 530: ~ f. l. Petru, vicevoievodul, canonic de Alba Iulia, 526:

— f. l. Petru de Biserica Albă, 511: ~ f. l. Petru de Cipău, 110: ~ f. l. Petru de Hășdat, 149: ~ f. l. Petru de Sudurău, 107: ~ f. l. Petru de Zagoryan, 232, 266: ~ f. l. Petru de Zinkad, 223: ~ f. l. Petru, f. l. Thorda, 220: ~ f. l. Petru zis Vagud de Zegerien, 173, 223, 465, 473: ~ f. l. Petru, iobag la Telciu, 61: ~ f. l. Ponya de Tirimioara, mag., 462: ~ f. l. Simion de Carei, 107, 283, 572: ~ f. l. Surb, iobag român, 260, 265: ~ f. l. Ștefan, 564: ~ f. l. Ștefan diacul, 562, 572: ~ f. l. Ștefan, nobil de Hășdat, 149: ~ f. l. Ștefan, f. l. Gerard cel Roșu, 560: ~ f. l. Toma, f. l. Dionisie de Reghin, 13: ~ f. l. Vilhelm, 240: ~ f. l. Zanya de Perch, 222: ~ fr. l. Bucha, iobag din Kuzegh, 511: ~ fr. l. Nicolae, arhid. de Solnoc, 578: ~ preot la Oradea, 409, 487: ~ slujitor al l. Grigore, l. f. Beke de Iclod, 56: ~ slujitor in Simbăteni, 514: ~ vicecastelan de Unguraș, 347, 420—425: ~ de Bercu v. Ladislau, f. l. ~: ~ de Giurfalău v. Ioan, f. l. ~: ~ de Guth v. Ioan, f. l. ~: ~ de Stremț v. Ladislau, f. l. ~: ~ de Tușinu v. Ladislau zis Bulgar, f. l. ~: ~ v. Iacob, f. l. ~: ~ v. Ioan, f. l. ~: ~ v. Mihail, f. l. ~: ~ f. l. Laurențiu, f. l. Penthek de Kopatelke v. Ladislau, f. l. ~: ~ f. l. Nicolae de Tiołtur v. Ștefan, f. l. ~: ~ v. Beuldre; Buka; Crețu; Gaydus; Hentng; Henke; Negru; Pogan; Ramaz; Zala; Zeremi.

Mihalczfalva v. Mihalt.

Mihald v. Mehadia.

Mihalt (*Mihalczfalva, Mihalfolua, Myhalchfolua, Mychalchfolwa*) s. jud. Alba, 143, 230, 251, 258, 384, 434.

Mihălești (f. Simmihaiu, *Zenthmihaltelke*) s. jud. Cluj, 8, 268, 324.

Miheș v. Miheșu de Cîmple.

Miheșu de Cîmple (Miheș, *Mehes*) s. jud. Mureș, 110, 167, 279.

Mike, de Chinza, 440: ~ de Hurow, 29: ~ Mecențiu, 388: ~ de Cerghid, v. Nicolae, f. l. ~.

Mikola, mag., nobil de Dezmir, 136.

Mikud v. Mykud.

Mikus v. Mleești.

Milaș, s. jud. Bistrița-Năsăud, 431.

Minis (*Menes*) s. jud. Arad, 256.

Mintiu v. Satu Mare.

Miroslav, preot, f. l. Giula românul, de Giulești, 342—344.

Mirslid (*Nyseggy*) s. jud. Sălaj, 524.

Mișea (*Mykeche*) s. jud. Bihor, 528.

Miske, de Băgău, 387, 434.

Mitnle (*Molhnuk*) r. in districtul Caransebeș, 567.

Moch, f. l. Baas, din neamul Kuplon, 239.

Moetu (*Mooch*) s. jud. Cluj, 422.

Mohal v. Măhal.

Mohol v. Măhal.

Molad (*Mayad*) s. jud. Sălaj, 375.

Molan, 359, 362, 580.

Moius v. Nicolae f. l. ~.

Rudamlija (*Radymlyja*). a.d. pe r. Nera jud. Caraș-Severin. 511.
Molunzegh (Colțul Morii). top. în or. Ineu. jud. Arad. 61.
Mon v. **Nalmou**.
Monera v. **Mănărade**.
Monor, s. jud. Bistrița-Năsăud. 12.
Monora v. **Mănărade**.
Monteflascone, loc. în Italia. 338. 383. 536.
Monustur, a.d. jud. Arad. 231.
Monustur v. **Mănăstur**.
Mooc v. **Moclu**.
Moravia, provincie în Cehosl. 75.
Morău (*Morow*). s. jud. Cluj. 432.
Morisium v. **Mureș**.
Moros v. **Mureș**.
Morth, a.d. jud. Sălaj. 517.
Mothnuk v. **Mitnle**.
Mortunzenthyuana v. **Volevodent**.
Movila **Sașilor** (*Zazholm*). top. la Luna. jud. Cluj. 432. 503. 516.
Movile (f. Hundrubechiu. *Zazhalm*). s. jud. Sibiu. 309—310.
Moyan, a.d. jud. Caraș-Severin. 370.
Moxond, ținut în Iugosl. 511.
Munara v. **Mănărade**.
Munera v. **Mănărade**.
Muntele Mare (*Mons Maior*). abație în Italia. 17.
Muntele Sant'Angelo (*Mons Sancti Ange-
 li*). în titulatura regilor Ung., 9—10.
 13. 21. 23—24. 84. 92. 119—120. 127. 129.
 167. 182. 197—199. 266. 319. 474. 481.
 554. 567. 580.
Munusturzegh v. **Mănăstur**.
Mura Mare și Mică (*Sidrieș. Zederyes*). s. jud. Mureș. 110.
Mureș (*Morisium. Morisius. Moros*). r. 61.
 114. 129. 191. 384. 418. 480.
Mureșenii de Cîmpie (f. Imbuz. *Wmbuz*). s. jud. Cluj. 326.
Mureșmort v. **Lunca Mureșului**.
Myehouch, a.d., probabil pe lg. Oravița. jud. Caraș-Severin. 359.
Mycos v. **Rada**, f.l. ~.
Myhalchfolwa v. **Mihalt**.
Myhald v. **Mehadia**.
Myhalhaza, a.d. lg. Suciul de Sus. jud. Mar-
 amureș. 12.
Myke, Myko, a.d., lg. Dragu. jud. Sălaj. 244. 492.
Myke de Horo. 393: ~ de Menthzenth. 409: ~
 ~ **Ladislau**, f.l. ~.
Mykelaka v. **Micălaca**.
Mykola, din Kygyos. 511; ~ din Totvăra
 dia. 314: v. **Nirula**.
Mykow, a.d. lg. Dragu. jud. Sălaj. 56.
Mykud, ban de Dăbica. 54. 246. 322—323.
 331. 428; ~ nobil. 106.
Mykuzwyzy, piriu. 228.
Mylsid, top. în s. Rusu. jud. Sibiu. 11.
Myske, de Mociu. 422: ~ de Valcău. 285.

Nadas v. **Nădășelu**.
Nadas. v. **Nădășu**.
Nadas v. **Nădăștia**.
Nadasd v. **Nădășelu**.
Nădășu (*Nadas*), s. jud. Cluj. 236.
Nagtarnuk, a.d. în Ung. 61. 78.
Nagyfalu, loc. în Ung. 241.
Nagykallo, loc. în Ung. 541.
Nagykanizsa (*Canisa*), or. în Ung. 84.
Nagysemjen (f. *Semjen*). loc. în Ung. 91.
 138. 170. 217. 241. 491. 534. 554.
Nalmon (*Mon*). s. jud. Sălaj. 428.
Nanu, român. 236.
Nădășelu (*Nadas. Nadasd*). s. jud. Cluj.
 159. 194. 265. 303. 308. 477.
Nădăștia (*Nadas*), s. jud. Hunedoara. 174.
Neger, a.d. lg. Cilnic. jud. Alba. 123.
Negru (*Niger*). Ioan cel ~. iobag în Sîmbă-
 teni. 514: **Ladislau** ~. 90: **Mihail** zis ~
 de Hășdat. 149: **Nicolae** cel ~ f.l. **Martin**
 de Vurpăr. comite. 358.
Negwi, a.d. jud. Caraș-Severin. 370.
Nema v. **Nîma**.
Nemes, **Petru** zis ~. 244.
Nemige v. **Nimigea**.
Nera (*Nyaragh*). r. 228.
Nexe, românul. 426.
Nexe v. **Ioan** f.l. ~.
Nicolae, abate de Cluj-Mănăstur. 432; ~
 Alexandru. domn al Țării Românești. 443;
 ~ arhiep. de Strigoniu. mare cancelar
 regal. 84. 92. 119—120. 127. 129—130;
 ~ arhiep. de Zara. 84. 92. 119—120. 127.
 129. 182. 197—199. 266. 406. 556. 567;
 ~ arhid. de Ozd. canonic la Alba Iulia.
 181. 211. 230. 247. 435. 526. 551. 578;
 ~ arhid. de Sebeș. 376: ~ arhid. de Solnoc.
 decan la Alba Iulia. 143. 190. 230. 271.
 330. 429. 431. 434—435. 438. 526. 578:
 ~ canonic de Oradea. 4. 216; ~ canonic
 de Ozd. 20; ~ canonic de Solnoc. 20;
 ~ cantor la Cenad. 376: cantor la Cluj-
 Mănăstur. 330. 438; ~ călugăr la Cluj-
 Mănăstur. 54. 98; ~ comite. 205. 230:
 ~ comite. jude al provinciei Sighișoara.
 381: ~ comite din Mănărade. 438: ~ croi-
 torul din Bocșa. 524: ~ de Archita. co-
 mite. 381: ~ de Băcăinți. 574; ~ de Bra-
 șov. canonic de Buda Veche. ep. de Knin.
 18. 25; ~ de Brașov. om regeșc. 237; ~
 de Brașov. paroh din Ghimbav. 10—19;
 ~ de Cecălaca. 288; ~ de Chiced. 201;
 ~ de Ciortea. 223. 228: ~ de Ciugud.
 149: ~ de Cohalm. 556; ~ de Cristur.
 269: ~ de Daia. 384: ~ de Dăbica. 54.
 106. 159: ~ de Debro. oștean al curții
 regale. castelan de Zendreu. 139—140.
 142. 144. 156. 168. 235. 239. 328: ~ de
 Domănești. 107. 126. 128. 134. 155. 385.
 442; ~ de Dragu. mag. 98: ~ de Gara.
 ban de Macva. 84. 92. 119—120. 127.
 129. 167. 182. 195. 319. 406. 426. 474. 481.
 556. 567. 580; ~ de Ghirolț. 213; ~ de
 Grind. mag. 50. 54. 166. 187. 298. 304:
 ~ de Hăghig. 43—45. 66—67. 120; ~ de

Hedrehwara, mare uşier regal, 21, 84; ~ de Hendorf, comite, 381; ~ de Ikus, 318; ~ de Izkarus, 455; ~ de Jeledinţi, 31, 90, 158; ~ de Jucu, 255, 326; ~ de Kerezus, 371; ~ de Margina, român, 318; ~ de Orozopath, 374; ~ de Oşorheiu, 337; ~ de Pilis, 390, 467; ~ de Simbăteni, 514; ~ de Sinmihai, 8; ~ de Siunicoară, 420; ~ de Sintioana, 12, 351, 357; ~ de Someşfalău, 8; ~ de Sumurducu, 51, 66, 184; ~ de Şugugiu, 160; ~ de Tileagd, 61, 373; ~ de Valcău, 285; ~ de Vinţu de Jos, comite, 58, 167; ~ de Vruzapati, 566; ~ de Vurpăr, 358; ~ de Wylak, 366; ~ de Zeech, ban al Dalmatiei şi Coaţiei, 9-10, 13, 21, 23-24, 84, 92, 96, 107, 111, 113, 119-120, 167, 173, 197-199, 266, ~ judele curţii regale, 406, 426, 448-449, 455, 474, 481, 556, 567, 580; ~ de (...)usnuk, 511; ~ diacul, 29; ~ diacul, notar vicevoievodal, 230, 251, 348, 422; ~ ep. de Knin, 84, 119-120, 127, 133, 182, 197-199, 237, 244, 266, 292, 319, 406, 426, 474, 481, 556, 567, 580; ~ ep. de Trogir, 119-120, 127, 129, 197-199, 266, 319, 426, 474, 481, 556, 567, 580; ~ f.l. Abrahe de Sinpetru, 433; ~ f.l. Akus de Trascău, 53; ~ f.l. Alba de Moiad, 375; ~ f.l. Albert, 564; ~ f.l. Alexandru, jude de Fizeş, 396; f.l. Alexandru de Şoard, 309; ~ f.l. Andrei, 199; ~ f.l. Andrei, 473, 511; ~ f.l. Andrei de Ceanu, 176, 191; ~ f.l. Andrei de Kerezus, 374; ~ f.l. Arnold, 86; ~ f.l. Avram, 131; ~ f.l. Avram de Sinpetru, 110; ~ f.l. Bece de Zuna, 284; ~ f.l. Beche de Zima, 107; ~ f.l. Bedeu, 16; ~ f.l. Beke, 485; f.l. Beke de Iclod, 106, 497; ~ f.l. Beke, vicecastelan de Solymkw, 528; ~ f.l. Bekus de Doba, 477, 500; ~ f.l. Benchench, 65; ~ f.l. Bere de Hăşdat, 149; ~ f.l. Bere de Suceag, 329; ~ f.l. Bodor, 374; ~ f.l. Bogach de Mecenţiu, 107; ~ f.l. Cindea, 205; ~ f.l. Cindea de Lupşa, cnez, 33, 457; ~ f.l. Coplean de Lona, 503; ~ f.l. Cristian de Brad, 512; ~ f.l. Cristian de Vurpăr, comite, 358; ~ f.l. Desew de Mere, 452; ~ f.l. Desideriu de Pilu, 454; ~ f.l. Dominic, comite de Pilis şi castelan de Vişegrad, 84, 86; ~ f.l. Dominic de Şoard, 309; ~ f.l. Garazda, 370; ~ f.l. Gheorghe de Ceanu, 191; ~ f.l. Gheorghe de Iara, 422; ~ f.l. Grigore, comite de Heveswyvar, sol la Vladislav, voievodul Ţării Româneşti, 299-300, 399; ~ f.l. Grigore de Nima, 210; ~ f.l. Gubul, castelan de Belogradcik, 334; ~ f.l. Hening de Cincu, 20; ~ f.l. Iacob, 529; ~ f.l. Iacob de Ciacova, 561; ~ f.l. Iacob de Mediaş, 358; ~ f.l. Ilie de Rywa, 561; ~ f.l. Ioan, 147-148; ~ f.l. Ioan, 550; ~ f.l. Ioan, 557; ~ f.l. Ioan, imputernicit al l. Andrei, f.l. Marhard de Carei 335; ~ f.l. Ioan, jurat de Cluj, 495-496, 498; ~ f.l. Ioan

de Chemernye, 10; ~ f.l. Ioan de Dragu, 64; ~ f.l. Ioan de Hotoan, 107; ~ f.l. Ioan de Singătin, 559; ~ f.l. Ioan de Sumurducu, 353, 360; ~ f.l. Ioan de Tămaşda, 204; ~ f.l. Ioan de Warada, 558, 568; ~ f.l. Ioan de Zimbtor, 237, 244; ~ f.l. Ioan, f.l. Alexandru, canonic, 86; ~ f.l. Ioan, f.l. Gyula de Giula, 355; ~ f.l. Ioan, f.l. Ladislau de Kyisuarda, 557; ~ f.l. Ioan, f.l. Petru, 297; ~ f.l. Ioan zis Sas, 419; ~ f.l. Iosif de Măciacău, 259-260, 329, 353, 355, 360; ~ f.l. Kaplon de Luna, 432; ~ f.l. Lachk' 45; ~ f.l. Lachk, mag., 81; ~ f.l. Lachk, comite de Zemplen, 84; ~ f.l. Lachk de Kerekeghaz, 305; ~ f.l. Laczk, mag., 523; ~ f.l. Ladislau, 524; ~ f.l. Ladislau, 535; ~ f.l. Ladislau de Berenth, 532; ~ f.l. Ladislau de Nimegea, 167; ~ f.l. Ladislau de Zenthmiklos, 107; ~ f.l. Ladislau zis Santha, 184; ~ f.l. Ladislau zis Zaar, 475; ~ f.l. Laurenţiu de Nogmihal, 361; ~ f.l. Laurenţiu de Popfalău, 490, 494; ~ f.l. Luca, 514; ~ f.l. Martin de Vurpăr, 84; ~ f.l. Mihail, cumnatul l. Toma, f.l. Laurenţiu de Tileagd, 76; ~ f.l. Mihail de Albiş, canonic de Alba, 82; ~ f.l. Mihail de Ghimbav, episcop de Knin, 133; ~ f.l. Mihail de Sighişoara, 190; ~ f.l. Mike de Cerghid, 110; ~ f.l. Mike de Hurrow, 29; ~ f.l. Mike de Mecenţiu, 388, 409; ~ f.l. Moius, 465, 473, 485; ~ f.l. Mike de Haro, 393; ~ f.l. Mykud banul, 322-323, 331; ~ f.l. Nicolae, canonic de Alba Iulia, 526; ~ f.l. Nicolae, comite, 12; ~ f.l. Nicolae, mag., 195, 485; ~ f.l. Nicolae de Domăneşti, 107, 126, 128, 134, 155, 385, 442; ~ f.l. Nicolae de Grind, 50; ~ f.l. Nicolae de Hedrehwar, 21; ~ f.l. Nicolae de Jank, 511; ~ f.l. Nicolae de Jeledinţi, 46; ~ f.l. Nicolae de Tileagd 61, 373, 379; ~ f.l. Nicolae de Vălcău, 285; ~ f.l. Nicolae, f.l. Bedeu, 16; ~ f.l. Nicolae, f.l. Cindea, 205; ~ f.l. Nicolae, f.l. Ladislau zis Santha, 184; ~ f.l. Nicolae, f.l. Solomon de Cilnic, 123; ~ f.l. Oliver de Hăşdat, 149; ~ f.l. Pavel, 374, 394, 403; ~ f.l. Pavel de Pukur, mare stolnic al reginei, 84; ~ f.l. Pavel de Sinmărtin, 288; ~ f.l. Pavel de Valcău, mag., notar regesc, 324; ~ f.l. Pavel, f.l. Heem de Remetea, 315-316; ~ f.l. Pethe, f.l. Toma, 51; ~ f.l. Peteu de Braşov, cleric, 19; ~ f.l. Petheu, comite de Dăbica, 396; ~ f.l. Petheu de Lipse, mag., stringător de gloabe, 562-563, 571-572; ~ f.l. Petew, castelan de Unguraş, 521; ~ f.l. Petew de Gheorgheni, 97; ~ f.l. Petru, 485; ~ f.l. Petru, comite, 243; ~ f.l. Petru, nobil, 530; ~ f.l. Petru de Biertan, paroh, 345; ~ f.l. Petru de Badoc, 432; ~ f.l. Petru de Indol, 236; ~ f.l. Petru zis Chech de Cisnădie, 553; ~ f.l. Prebyl, 370; ~ f.l. Robert de Ip, 388; ~ f.l. Roman, cnez de Lupşa, 83; ~ f.l. Saag, 359; ~ f.l. Simion, 538; ~

f.l. Simion de Dîrlos, 12, 164; ~ f.l. Simion de Hășdat, 149; ~ f.l. Ștefan, comite al secuilor și al comitatelor Satu Mare, Maramureș și Ugocea, 84, 104, 109; ~ f.l. Ștefan, banul, 334; ~ f.l. Ștefan de Codor, 201; ~ f.l. Ștefan de Hășdat, 149; ~ f.l. Ștefan de Rimetea, mag., 457, 480; ~ f.l. Ștefan de Trascău, 53, 434; ~ f.l. Toma, jude de Cluj, 306—307; ~ f.l. Ugrin, comite, fost jude al curții regale, 61, 107, 148; ~ f.l. Valentin de Herepea, 375; ~ f.l. Wejchÿ de Hășdat, 149; ~ f.l. Ws de Frata, 422; ~ fr. arhiep. de Strigoni, 475; ~ fr. l. Benedict, 370, 426; ~ fr. l. Desideriu zis Vas, 310; ~ fr. l. Ioan de Cislădie, 182; ~ fr. l. Ladislau, f.l. Ioan 412; ~ fr. l. Petru de Șoșdea, 415; ~ judele abatelui de Igrîș, 230; ~ mag., 206; ~ nobil, 11; ~ notar al vicevoievodului 165, 172, 506; ~ palatin al Ung., 130; ~ preot la Alba Iulia, 65—67 210; ~ preot și mag. al altarului Sf. Laurențiu din Alba Iulia, 509; ~ preot la Cluj-Mănăstur, 63, 236, 249, 325, 526, 531, 559; ~ preot la Hunedoara, 46; ~ preot la Oradea, 397—398; ~ prepozit de Cenad, 376; ~ prepozit al bis. mici din Oradea, 535; ~ prior la mănăstirii din Sebeș, 345; ~ slujitor al l. Grigore, f.l. Beke de Iclod, 56; ~ mag., stringător de gloabe, 555; ~ voievodul Trans., comite de Solnoc, 244, 246, 254, 257, 261, 266—267, 270, 277, 289, 296, 298, 302, 304, 311—312, 314, 319, 321—325, 328—331, 337, 345, 349—350, 432, 503; ~ căpitan al oștirii trimise în Țara Românească, 355; ~ de Galda v. Ștefan, f.l. ~; ~ de Hăghig v. Dunătur, f.l. ~; ~ de Jank v. Nicolae, f.l. ~; ~ de Oar v. Ștefan, f.l. ~; ~ de Toltur v. Mihail, f.l. ~; ~ Audrei, f.l. ~; Blaslu, f.l. ~; Gheorghe f.l. ~; Ioan, f.l. ~; Ștefan, f.l. ~; Toma, f.l. ~; Valentin, f.l. ~; v. Borlou; Brunner; Burjon; Chertu; Chigla; Fekete; Forgaș; Kummer; Konth; Kun; Maglar; Mare; Negru; Noesner; Paragar; Pycher; Renoldi; Roșu; Szeech; Stingaș; Tumbuz; Wos; Ws; Zeuner; Zewke; Zupus;

Nicolai villa, a.d. jud. Caraș-Severin, 370.

Neothea due ville, a.d. jud. Caraș-Severin, 370.

Neula (*Mykola*), s. jud. Cluj, 396.

Niger v. Negru.

Npia (*Beche, Nema*), s. jud. Cluj; nobili de ~, 210, 274.

Nimes, or. in Franța, 281.

Nimigea (*Nemige, Nymige*), s. jud. Bistrița-Năsăud, 167, 285.

Nyrbátor (*Bator*), loc. in Ung., 6, 29.

Nreghaz, loc. in Ung., 485.

Nitra (*Nitriensi*), or. in Cehosl., ep. de ~ 82, 84, 92, 100—101, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197—199, 266, 319, 479, 481, 556, 567, 580.

Noesner, Nicolae ~, 135.

Nog Gymolt, loc. in Ung., 202.

Nogbalkan, piri, 235, 239.

Noghdemeter v. Duimitra.

Noglok v. Noșlac.

Noqmihal, loc. in Cehosl., 178, 361.

Nograd, arhid. in Ung., 24.

Nogyhna v. Kychyn, f.l. ~.

Nogwanye v. Wanya Mare.

Nogzamus v. Someșul Mare.

Nona (*Nona*), or. in Jugosl., ep. de ~, 9—10, 13, 21, 23—24, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197—199, 266, 319, 474, 481, 556, 567, 580.

Noșlac (*Noglok*), s. jud. Alba, 429.

Noul v. Nou Român.

Nou Român (f. Noul, *Uyfalu*), s. jud. Sibiu, 133.

Nou Săsese (*Uyfollu, Uyfalu*), s. jud. Sibiu 97, 167, 171, 199.

Nova Civitas v. Orașu Nou.

Novak, a.d. in Banat, 511.

Nușfalău (*Nogfalu*), s. jud. Sălaj, 521.

Nyaragh v. Nera.

Nyaras (Plopii), pădure, 487.

Nyarszeg (*Colțul Ploiiilor*), lac, 487.

Nyeg, a.d. lg. Gherteniș, jud. Caraș-Severin 543.

Nyir (*Nyr*), ținut in Ung., 51.

Nykel, Blănarul, orașan, 378.

Nymige v. Nimigea.

Nyrbátor (*Bator*), Batur, or. in Ung., 27, 156, 168, 170, 239, 388, 390, 413, 467, 485, 527, 539.

Nyres, a.d. între Desești și Mara, la locul numit Valea Mare, jud. Maramureș, 342.

O

Oar (*Owary*), s. jud. Satu Mare, 469.

Oarda v. Oarda de Jos și de Sus.

Oarda de Jos și de Sus (f. Oarda, *Varadia, Waradia*), s. jud. Alba, 99, 114, 152—153, 166, 174, 176, 187, 279.

Obad, loc. in Ung., 12.

Obirșia văii lui Ereus v. Ereuspatakle.

Obrugh v. Abrud.

Ochwa v. Avram Iancu.

Oena Dejului (*Deesakana, Desakana*), oaspeții din ~, 201, 274; ~ oraș, 70—71, 210; orașeni din ~, 201.

Oena Sibiului (*Wyzakna*), or. jud. Sibiu, 439.

Od v. Dloșd.

Odun v. Adoni.

Odvoș (*Kotwas*), s. jud. Arad, 365.

Ohaba Forgaș (*Furgachfalua*), s. jud. Timiș, 403.

Ohtun v. Alton.

Olahtelek, a.d. lg. Cuieșd, jud. Bihor, 61.

Olehwa, loc. in Ung., 283, 335, 468, 562, 572.

Oliver, 84; ~ de Galda, 552; ~ de Sentmarton, v. Kalaeh, f.l. ~; ~ Ioan f.l. ~.

Olnuk v. Birlea.

Olosly, s. jud. Bihor, 390, 413.

Olsohykus, Olsoykus v. Olykus.
Olt (*Olt*), r. 111.
Olteni (f. Olțemir, *Olthcemen*, *Oltzemen*, *Olthzemeny*), s. jud. Covasna, 44, 66, 120.
Olțemir v. **Olteni**.
Olthzemeny v. **Olteni**.
Oltzemen v. **Olteni**.
Olyad, f.l. Dragoya, 511.
Olykns (*Olsohykus*, *Olsoykus*, *Olykus*, *Olson Iks*), a.d. între Gladna Română și Firdea, jud. Timiș, 318, 336.
Omarya, loc. în Ung., 221.
Omor v. **Roviuflu Mure**.
Ompay v. **Ampol și Ampolfa**.
Ompud, drum 235.
Oppelu, loc. în Polonia, duce de ~, 266, 317, 319, 335, 337, 468, 526—528, 532—533, 537, 539, 542, 556, 567, 572, 580.
Oprișani (Criteș, *Keresztus*), loc. comp. a mun. Turda jud. Cluj, 434.
Oprod, Nicolae zis ~ de Șoimuș, 525.
Oradea (*Waradini*, *Waradyensis*) or. jud. Bihor, act. emis la —, 189, 202, 204, 216—217, 221—222, 233, 235, 239, 241, 263—264, 305, 312, 377, 388, 465, 467, 475, 485, 487, 502, 515, 517, 527—528, 535, 539, 544, 549, 558, 571, 576, 579; arhid. de ~, 86; canonic de ~ 86; diec de ~ 21, 23—24, 86, 93, 100, 161; ep. de ~ 9—10, 13—14, 21, 23—24, 84, 92—93, 96, 102, 119—120, 127, 129, 167, 182—183, 189, 197—199, 203, 214, 222, 234, 237, 254, 257, 266—267, 270, 282, 290, 580; mănăstirea Sf. Ana dn ~, 27; prepozit de ~ 356.
Orășu Nou (f. Ioarăș, *Nova Civitas*), s. jud. Satu Mare, 542.
Orășite (*Warasio*), or. jud. Hunedoara, 218.
Orbou v. **Girbou**.
Orbow, piriu, 480.
Orbow v. **Girbova**.
Ordo, l. în U.R.S.S. 468.
Orlat (*Waraliafalu*), s. jud. Sibiu, 146, 162, 182.
Ormenis (*Ewrmenes*), s. jud. Mureș, 505.
Orod v. **Arud**.
Oroi de Cimple (f. Oroiu, *Vray*), s. jud. Mureș, 255, 279.
Orosfala (*Wrusfa*), s. jud. Bistrița-Năsăud 431.
Orosz, loc. în Ung., 241, 547.
Orozappy v. **Vzurupati**.
Orozapath, a.d. jud. Timiș, 374.
Orozy, a.d. lg. Gepiu, jud. Bihor, 61.
Orrus, Benedict zis ~, 56, 511.
Orșova (*Orsova*, *Orswa*), or. jud. Mehedinți, act. emis la ~ 146; castelan de ~ 293
Orsva v. **Orșova**.
Ortelec (*Varthelek*), s. jud. Sălaj, 524.
Ortholf v. **Jula**.
Oruz, Gheorghe zis ~, 485.
Oșorheiu v. **Dumbrava**.
Oșorhel (*Vassarhel*), s. jud. Cluj, 243.
Oșvarău (*Vasvar*), loc. comp. s. Botiz, jud. Satu Mare, 1, 369, 485.

Otto, abate al mănăstirii din Cluj-Mănăstur. 33, 36, 38, 250, 259—260, 268, 272—273, 304, 325, 328, 330, 340, 353, 383, 436, 438, 445—446, 463, 560.
Owary v. **Oar**.
Ozd (*Ozd*), s. jud. Mureș, 20, 181, 209, 211, 230, 247, 253; arhid. de ~, 526, 551, 577.
Ozora (*Vzura*, *Wzura*), ținut în Iugosl. 130, 198—199, 319.

P

Pachud, loc. în Ung., 117.
Pagan, Ștefan zis ~, mag., 445.
Paganch v. **Pogăniș**.
Paieu v. **Paleu**.
Pakaan, loc. în Ung., 361.
Palata, s. în Ung., 61.
Palatha v. **Pulata**.
Paleu (f. **Paieu**, *Paly*), s. jud. Bihor, 375, 384.
Palota (*Palatha*), a.d. la apus de Cenad, jud. Timiș, 78.
Paly v. **Paleu**.
Palyan, a.d. în hotarul satului Hășmaș, jud. Cluj, 12.
Panchelus, Petru zis ~, 49.
Pauneraștu, de Tileagd, 6; ~ f.l. Ioan de Dindești, 107.
Pangu, f.l. Petru zis Bodon de Partoș, 538.
Pankota v. **Pineota**.
Pantlecu (*Cheh*), s. jud. Cluj, 49.
Panyla v. **Panyola**.
Panyola (*Panyla*), loc. în Ung., 126, 128, 155, 188, 219, 442, 542, 571.
Paragar, Nicolae zis ~, 370.
Paratee v. **Brateiu**.
Parlag, a.d. lg. Debretin, Ung., 189.
Parlagpataka (Valea Pirlogului), piriu în hot. moș. Olykus, jud. Timiș, 336.
Partos (*Magyarpartas*, *Partas*, *Thotpartos*), s. jud. Timiș, 536, 538.
Paseaya, **Paseaya**, piriu, top. la Luna jud. Cluj, 432, 503.
Pata (*Patha*, *Pathe*), s. jud. Cluj, 97, 184, 375, 422.
Patha v. **Pata**.
Pathak, loc. în Ung., 485.
Pathe v. **Pata**.
Paulmeze (Cimpul lui Pavel), top., 87.
Pavel, abate a mănăstirii din Siniob, 409; ~ canonic de Arad, 318; ~ cel Mare 246, 466; ~ comite de Solnocul Dînlăuntru, 347; ~ de Băcăinți, 158, 574; ~ de Bernolth, vicecomite de Solnoc, 477, 500, 524; ~ de Chiced, 249; ~ de Ciunăfaia, 432; ~ de Cristur, 149; ~ de Ganfalva, 277; ~ de Gor, canonic la Arad, 412; ~ de Hărănglab, 301, 386, 400—401, 423, 540, 545; ~ de Jeleđinți; 46; ~ de Kezy, 61; ~ de Lizkow, mare stolnic, 9 10, 13, 21, 23—24, 84, 92, 119—120, 127, ;;; 13, 21, 23—24, 84, 92, 119—120, 127, 129, 167, 197—199, 266, 319, 406, 426, 474, 481, 556, 567, 580; ~ de Maka-

falwa, 78: ~ de Pukur, 84: ~ de Resighea, 107, 216: ~ de Silvașu, 236: ~ de Sinmărtin, 288: ~ de Tâlmăciu, 166: ~ de Valcău, 324: ~ de Vetiș, 361: ~ f.l. Aladar de Hațeg, 174: ~ f.l. Alexandru de Sandorhaza, 346, 356: ~ f.l. Bachka, 279: ~ f.l. Baltazar, 90, 158: ~ f.l. Benedict, 485: ~ f.l. Desideriu zis Wos de Țaga, 461: ~ f.l. Doja de Debrețin, 222: ~ f.l. Dominic de Șoard, 309: ~ f.l. Grigore de Miheș, 110: ~ f.l. Heem de Remetea, 84, 173, 315—316, 370—371, 374, 394, 403, 424, 465, 566: ~ f.l. Ioan, 255, 279: ~ f.l. Ioan de Chegea, 107: ~ f.l. Ioan de Kyde, 107: ~ f.l. Ioan, slujbașul de Mișca, 528: ~ f.l. Kylian din Ponoza-falwa, 538: ~ f.l. Lachk, comite de Bereg, 84: ~ f.l. Ladislau, zis de Arduđ, 188: ~ f.l. Laurențiu, 538: ~ f.l. Nicolae, 418: ~ f.l. Nicolae, 485: ~ f.l. Nicolae de Cristur, 269: ~ f.l. Nicolae, fr. I. Desideriu zis Wos, 310: ~ f.l. Nicolae zis Wos de Sintejud, mag., 104, 213: ~ f.l. Pavel, prepozit de Sibiu, 153, 291: ~ f.l. Peteu, 485: ~ f.l. Petru de Hășdat, 149: ~ f.l. Petru de Vetiș, 142, 144, 156, 239: ~ f.l. Toma zis Wos de Sintejud, 163: ~ iobag al I. Petru de Sanislău, 91: ~ nobil, 386: ~ preot de strană, la Alba Iulia, 444: ~ de Kazmer v. Toma, f.l. ~: ~ de Lyzko v. Lyzko; ~ f.l. Bezter de Hărănglab v. Mihail, f.l. ~: ~ v. Bolny; Devay; Dobó; Mare, Rudou, Wos.

Pălungeni (*Poca, Poka, Pokatelke*). s. jud. Mureș, 433, 441.

Pădurea Creștei de Mijloc v. **Silva Kuzephereli**.

Pădurea Teiului v. **Silva Zuldubus**.

Păucea (*Posteleke, Poustelke*). s. jud. Sibiu, 35, 578.

Părs (*Quinqueecclesiae*). or. în Ung., ep. de ~, 9—10, 13, 21, 23—25, 84, 92—93, 119—120, 123, 127, 129, 167, 180, 182, 197—199, 237, 266, 274, 319, 402, 474, 481, 512, 556, 580.

Pelehazta, dumbravă, 239.

Peleznec v. **Penészlek**.

Pellisor (*Peliske, Pyiske*). s. jud. Satu Mare, 465, 487.

Pellifex v. **Blănarul**.

Penészlek, loc. în Ung., 72, 107.

Pentek v. **Pintic**.

Penthek de Kopatelke v. **Laurențiu**, f.l. ~.

Penthekylese, a.d. în Ung., 475.

Perch, loc. Ung., 222.

Pernie, Dominic zis ~, 485.

Pete, f.l. Grigore, 239: ~ f.l. Pethe, din neamul Kuplan, 239.

Peterfalua v. **Petrești**.

Peterteleka, a.d. Ig. Mera, jud. Cluj, 16.

Peterwlese, *Peturjulese*, a.d. probabil Ig. Aleșd, jud. Bihor, 61.

Peteu, de Băcia, 46: ~ de Galda, 90: ~ v. **Ladislau**, f.l. ~.

Petew de Giurfalău v. **Nicolae**, f.l. ~.

Pethe, f. lui Toma, 51.

Petherd v. **Petrești**.

Pethen de Lipse, 563, 572: ~ de Santău, 142, 144, 168, 239: ~ f.l. Sombor, 116: ~ f.l. Ștefan, comite de Satu Mare, 239: ~ f.l. Ștefan de Bungard, 323: v. **Ioan**, f.l. ~: v. **Nicolae**, f.l. ~: ~ zis **Adas de Santău**, 125, 239.

Peteuossyan, a.d. Ig. Vârșand, jud. Arad, 412.

Pethk, a.d. în jud. Arad, 412.

Pethk v. **Toma** f.l. ~.

Pethlend, a.d. Ig. Tureni, jud. Cluj, 51, 64, 236, 288.

Pethlend v. **Petreni**.

Petleen v. **Pethlend**.

Petreni (*Pethlend*). s. jud. Hunedoara, 574.

Petrești (*f. Petrifalău, Peterfalua*). s. jud. Alba, 345, 423.

Petrești (*f. Petrid, Petherd*). s. jud. Cluj, 169.

Petrești (*f. Petreu, Meseupetry, Petri*). s. jud. Satu Mare, 107, 233.

Petreu (*Petry*). s. jud. Bihor, 409.

Petreu v. **Petrești**.

Petri, villa, a.d. jud. Caraș Severin, 370.

Petri v. **Petrești**.

Petrid v. **Petrești**.

Petrifalău v. **Petrești**.

Petru, arhid. de Cojocna, 526; ~ arhid. de Nograd, 24: ~ canonic de Oradea, 222: ~ cantor la Arad, 412: ~ cantor la Buda, 235: ~, capelan de Deva, 160: ~ cleric la Lelez, 107: ~ croitorul, 485, 524: ~ custode, 190: ~ custode la Alba Iulia, 348, 516, 564: ~ de Agriș, 1: ~ de Atea, 465: ~ de Ațel, comite, 37, 206: ~ de Bător, 193: ~ de Biertan, 345: ~ Bogata, 35, 236: ~ de Bok, 318: ~ de Byk, 466: ~ de Calesio, prepozit la Nimes, 280: ~ de Cecălaca, 57: ~ de Cislădie, 146, 162, 182: ~ de Coroiu, 440: ~ de Cristîș, 434: ~ de Curciu, 545: ~ de Eger, iobag la Ineu, 61: ~ de Ewsy slujitor, 514: ~ de Fărău, 47, 57: ~ de Geych, 238: ~ de Ghirișa, 188: ~ de Grind, 191: ~ de Hotoan, 107: ~ de Iara, vicevoievod al Trans., 7—8, 12—13, 20, 28, 31, 39, 42, 46—47, 54, 81, 88, 99, 104, 106, 111, 113—114, 124, 129, 143, 146, 149—150, 152—154, 158—160, 162—166, 171—172, 174, 176, 184—185, 187, 190, 194, 200, 224, 230, 236, 248—249, 251—253, 258—262, 265, 268, 272—273, 279, 287, 294, 296, 303, 308, 322—323, 329, 345, 348, 351, 353, 357, 360, 422, 444: ~ de Macedonia, 403: ~ de Mera, 452: ~ de Nădășelu, 477: ~ de Panyola, 126, 134, 155, 207, 219, 442, 571: ~ de Parlag, 189: ~ de Pilys, 29, 467, 485: ~ de Raguză, jude de Vidin, 354: ~ de Resighea, 442: ~ de Roadăș, 246, 302, 321: ~ de Sanislău, 193: ~ Sălățig, 243: ~ de Semjen, 138: ~ de Sinmartin, 440: ~ de Sintoana, 7: ~ de Șenlești, 574: ~ de

Tarnuk, 107; ~ de Toldal 7; ~ de Toitia de Sus, 46; ~ de Totia, 26; ~ de Vârşand, 412, 514; ~ de Vetiş, 1, 142, 144, 156, 235, 239; ~ de Zagoryan, 232, 266; ~ de Zakadag, 566; ~ de Zinkal, 233; ~ decan de Vesprim, 202; ~ diacul, din Ulacu 61; ~ diacul, nobil de Nima, 210; ~ diacul de Oroiu, 279; ~ ep. de Bosnia, 9—10, 13—14, 21, 23—24, 84, 92, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197—199, 266, 319, 406, 426, 474, 481, 556, 567, 580; ~ fost ep. de Alba Iulia, 328; ~ f.l. Alexandru, 194; ~ f.l. Balc, 511; ~ f.l. Beke, 485; ~ f.l. Beke de Budatelec, 52; ~ f.l. Benedict de Chetnek, 180; ~ f.l. Benedict de Rakamaz, 6; ~ f.l. Chulniuk, vicecomite de Caraş, 511; ~ f.l. Clement de Geacăş, 35; ~ f.l. Dionisie, f.l. Struza, român, 567; ~ f.l. Dominic, 486; ~ f.l. Dominic de Şoard, 309; ~ f.l. Dominic zis Rauaz, 308; ~ f.l. Dimitru de Megekerestwr, 137; ~ f.l. Egidiu de Belenes 315—316; ~ f.l. Egidiu de Sincel, 225; ~ f.l. Egidiu de Şoşdea, 415—416; ~ f.l. Emeric de Toltia de Sus, 46; ~ f.l. Fabian, iobag, 541; ~ f.l. Gall de Frata, 422; ~ f.l. Gegus, 511; ~ f.l. Gheroghe, 246, 485; ~ f.l. Gheorghe, excomunicat, 302, 321; ~ f.l. Gheorghe de Sintioana, 246; ~ f.l. Gogan de Chegea, 107; ~ f.l. Heem de Remetea, 372; ~ f.l. Henchmann comite, 190; ~ f.l. Iacob de Grind, 176; ~ f.l. Ioan, 254; ~ f.l. Ioan de Koch, 373; ~ f.l. Ioan de Sinmărtin, 288; ~ f.l. Ioan de Zelemir, 217; ~ f.l. Ioan, f.l. Gegus de Mălincrav, 132, 199; ~ f.l. Ioan, iobag la Olahtelek, 61; ~ f.l. Ioan, oaspete de Satu Mare, 125; ~ f.l. Ladislau de Andreashaza, 500; ~ f.l. Ladislau de Kisfalud, 107; ~ f.l. Ladislau de Nadaş, 236; ~ f.l. Ladislau de Unimăt, 189; ~ f.l. Ladislau, f.l. Blasiu de Tiur, 158; ~ f.l. Ladislau zis de Ardud, 188; ~ f.l. Laurenţiu, 201, 210; ~ f.l. Laurenţiu, 511; ~ f.l. Laurenţiu de Ahtony, 371; ~ f.l. Leukus de Bátor, 6, 29, 107, 390, 467, 485, 539, 548; ~ f.l. Martin de Ozd, 35; ~ f.l. Martin Koch, 179; ~ f.l. Matia de Geych, 117; ~ f.l. Matia de Totoiu, 384, 434; ~ f.l. Matia de Tyfenou, cleric 382; ~ f.l. Matia, orăşan, 378; ~ f.l. Mihail, 485; ~ f.l. Mihail de Botean 335; ~ f.l. Mihail de Ghimbav, 133, 294; ~ f.l. Mihail de Iara, 129; ~ f.l. Mihail de Jeledinţi, 46; ~ f.l. Mihail de Rakamaz, 29, 317; ~ f.l. Mihail de Şamsod, 137; ~ f.l. Mihail de Sanislău, 6, 91, 388, 548; ~ f.l. Mihail de Trestia, 244; ~ f.l. Mikud, banul, 54, 106, 246; ~ f.l. Nexe 403, 426; ~ f.l. Nicolae, f.l. Bedeu, 16; ~ f.l. Pavel, 371, 374, 394, 403, 424; ~ f.l. Pavel de Cristur, 149; ~ f.l. Pavel de Resighea, 107, 216; ~ f.l. Pavel, f.l. Heem de Remetea, 315—316, 473, 483, 511, 566; ~ f.l. Petru, 483; ~ f.l. Petru

de Aţel, 358; ~ f.l. Petru de Bogata, 35; ~ f.l. Petru de Criş, 509; ~ f.l. Petru de Curciu, 543; ~ f.l. Petru de Sintioana, 7; ~ f.l. Petru, f.l. Mikud, banul, 54, 106; ~ f.l. Petru zis Wagud, 465; ~ f.l. Simion de Hăşdat, 149; ~ f.l. Sirb, iobag român, 260, 265; ~ f.l. Ştefan de Aţel, 358; ~ f.l. Ştefan de Darow, mare comis 84; ~ f.l. Ştefan, f.l. Chebe de Chûmpaz, 297; ~ f.l. Thoma, 220; ~ f.l. Toma de Idrifaia, 462; ~ f.l. Tudor, iobag din Hom, 511; ~ f.l. Vilhelm de Jeledinţi 46; ~ fr. 1. Benedict Himffy, banul de Vidin, 299, 334, 339, 370, 426; ~ fr. 1. Dezideriu zis Vas, 310; ~ fr. 1. Ladislau, f.l. Ioan, 412; ~ fr. 1. Stanislau, comitele, 60; ~ lector la Oradea, 379; ~ mag., 150, 154; ~ mag., 465; ~ medic din Lipova, 256; ~ nobil din Bihor, 68—69; ~ preot al bis. Trans., 171; ~ preot de strană la Oradea, 379; ~ prepozit, 142; ~ prepozit la Alba Iulia, 382; ~ prepozit la Arad, 305, 318, 336, 352, 514; ~ prepozit la Oradea, 200, 221—222, 312 356; ~ prepozit al bis. tuturor sfinţilor din Vespem, 37, 41, 73, 80, 99; ~ slujitorul 1. Dominic de Făncica, 276; ~ de Atea, v. Ioan, f.l.; ~ de Biserica Albă, v. Mihail, f.l. ~; ~ de Cipău v. Mihail, f.l. ~; ~ de Criş v. Andrei, f.l. ~; ~ de Valea lui Mihai v. Iacob, f.l. ~; ~ v. Barnaba, f.l. ~; ~ v. Ioan, f.l. ~; ~ v. Ioan, f.l. Toma, f.l. ~; v. Mihail, f.l. ~; v. Petru, f.l. ~; ~ f.l. Sombor v. Elena, f.l. ~; v. Dekta; Bodon; Chech; Hercheg; Mare; Mic; Nemeş; Panchelus; Primichwr; Roşu; Schewer; Slavul; Tylo; Vaguk; Wagud; Zemes; Zudor.

Petry v. Petreu.

Peturlaka, a.d. Ig. Partoş, jud. Timiş, 538

Pesztzflew, a.d. Ig. Căprioara, jud. Arad 61.

Philpkue, a.d. Ig. Căprioara, jud. Arad, 61.

Phynta, a.d. jud. Caraş-Severin, 370.

Platra Balvan, top., in hotarul moşiei Suceagu, jud. Cluj, 308.

Platra Crailvl (*Kechkes*), cetate, jud. Alba 113.

Platra Sf. Mihail (*Zenthmyhalk*), top., jud. Alba, 368.

Picătură v. Cepeşew.

Pills Pilys, loc. in Ung., 107, 365, 390, 467, 485; com., 29, 84.

Piliske v. Pelşor.

Pillsszánto (f. Zantou, loc. Ung., 299—300.

Pilu (*Peel*), s. jud. Arad, 454.

Pintie (*Pentek*), loc. comp. a mun. Dej, jud. Cluj, 210.

Piscolith v. Pişcolt.

Pişcolt (*Piscolith*), s. jud. Satu Mare, 409.

Pincota (*Pankota*), or. jud. Arad, 87, 97, 192, 489, 557.

Piriul Cărbunarului v. Zenigetepataka.

Piriul Hergheliei, top., 249.

Piriul lui Korlat v. Kurlatpataka.

Plaiul lui Benedict v. Benediumezey.

Poca v. Păingeni.
Poch, loc. în Ung., 485.
Poche, loc. în Ung., 397—398.
Pochyucha, uliță, 485.
Pogan, Mihail zis ~, 403, 408.
Pogăniș (Paganch), -r. jud. Caraș-Severin, 370, 376.
Pojogă (Posga), s. jud. Hunedoara, 61.
Pojon v. Bratislava.
Poka, mag., arhid. de Arad, 318.
Poka v. Păingeni.
Pokatelke v. Poca.
Polonia, în titulatura regilor Ung., 532, 575.
Pomerania (Pomezania), dieceză, 382.
Pomezania v. Pomerania.
Ponla, s. în Ung., 118.
Ponya de Tirimioara v. Mihail f.l. ~.
Ponyula v. Panyola.
Popești (f. Popfalău, Popfolua), s. jud. Cluj, 323, 486, 490, 494.
Popfolua, a. d.lg. Breazova; jud. Hunedora, 174 Popfalău v. **Popești.**
Popfolua v. Popești.
Popfolwa v. Popești.
Popteleac (Gjreukuth, Poptelke), s. jud. Sălaj, 56, 492, 510.
Poptelke v. Popteleac.
Porcești (f. Disnăieu, Dy noyo , s. jud. Mureș, 12.
Porchogo, cu alt nume *Malkatelke*, a.d. jud. Satu Mare, 125, 140, 239.
Portelec v. Portița.
Portelek v. Portița.
Portheluk v. Portelec.
Portița. ep. de Segno, 9—10, 13, 21, 23—24 84, 92, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197—199, 266, 319, 406, 426, 474, 481, 556, 567, 580.
Portița (Portelek, Porthelek), s. jud. Satu Mare, 107, 233, 409.
Posa de Zeer v. Ștefan, f.l. ~.
Posga v. Pojoga.
Posonium v. Pojon.
Postelke v. Păuceu.
Potoc (Pathaky), s. jud. Caraș Severin, 228.
Potzeuwardin, loc. în Ung., 383.
Pous, mag., vicecomite de Szabolcs, 91.
Pousa, de Zeer, 87, 97, 318, 336, 352, 362.
Poussa v. Ladislau, f.l. ~.
Pouch, loc. în Ung., 485.
Pozega (Posega), arhid. în Jugosl., 25.
Praga, or. Cehosl., negustorii din ~, 242.
Prasmar v. Prejmer.
Prebyl v. Brebu.
Prejmer (Prasmar), s. jud. Brașov, 60, 294.
Prenner v. Daniel zis ~.
Prethya v. Brateiu.
Primichur, Gheorghe zis ~, 77.
Prodan, f.l. Balkonya, iobag din Merczek, 511.
Promuntorium Waradiense v. Dealul Orăzii.
Prosa, iobag, 511.
Pruniș (f. Silvașul, Ziluas), s. jud. Cluj, 236.

Pryan, iobag din Merczek, 511.
Puchna, a.d., 184.
Puerzagh, a.d. neidentificabilă, în jud. Timiș, 318.
Pulni (Palun), s. jud. Cluj, 478.
Pukur, loc. în Ung., 84.
Pusztadobos (Dubus), loc. în Ung., 335.
Putnuk, loc. în Ung., 453.
Pycher, Nicolae zis ~, 374, 376.
Pylskeereszthÿwen (Lăstărișul Pelisorului , pa-dure, 487.

Quinqueecclesiae v. Pées.

R

Rachka v. Fylees, f.l. ~.
Rada, f.l. Mycos, iobag din Hom, 511.
Radamly, a.d. lg. Potoc, jud. Caraș-Severin 228.
Radas v. Roadeș.
Radeest, a.d. jud. Caraș-Severin, 370.
Radefalaa, a.d. pe lg. Belinț, s. jud. Timiș, 403.
Radenthal v. Roandola.
Radimna v. Moldova Nouă.
Radon, Pavel zis ~, 524.
Rados, f.l. Moian, slujitor al curții regesti, 359, 362—363, 580; ~ f.l. Tyseu, iobag din Teremfeu, 511.
Radouch, iobag din Bozyas, 511.
Radu, voievod, comite de Kiuiesd, 566.
Ragusa v. Dubrovnik.
Rakamaz, loc. în Ung., 6, 29, 317, 485, 539.
Rakomazloka, top., 210.
Ruma, parte a Bosniei în titulatură regilor Ung., 9—10, 13, 21, 23—24, 84, 92, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197—199, 266, 319, 426, 474, 481, 554, 567, 580.
Ramaz, Mihail ~ de Zolin, cleric de Oradea, 100.
Ramna (Rauna, Rawna), s. jud. Caraș-Severin, 370, 376.
Ratk, iobag din Iersig, 511.
Rauaz, Dominic zis ~ 303, 308, 490.
Rauchowan, loc. în Cehosl., 75.
Rauna v. Ramna.
Rawna v. Ramna.
Ruzloufolwa, a.d. lg. Jeledinți, jud. Hunedoara, 46.
Răseruel (Walazuth), s. jud. Cluj, 503.
Recea (Reche), s. jud. Salaj, 197.
Recea Cristur (f. Cristur, Kerezthur), s. jud. Cluj, 12.
Reche, loc. în Ung., 107.
Reche v. Recea.
Redembah, r., 162.
Rediu (Reod, Reud), s. jud. Cluj, 12, 98, 194, 304, 337, 375, 489.
Regensburg, or. în Germania, 395.
Reglin (Regun), or. jud. Mureș, 11—13, 28, 296.
Regun v. Reglin.
Remete v. Remetea.

- Remetea** (*Heremitarum Sancti Pauli*). s. jud. Alba. 368.
- Remetea v. Remetea Pogănel.**
- Remetea Păgănel** (f. Remetea, *Remete, Remethe*). s. jud. Caraș-Severin. 315–316. 370. 372. 376. 394.
- Remethe v. Remetea.**
- Reugenkeh.** a.d. lg. Doștat. jud. Alba. 145.
- Rengerkyrh.** a.d. lg. Doștat. jud. Alba. 264.
- Renuenkyrh.** a.d. jud. Alba. 526.
- Renô.** loc. in Italia. 338.
- Renoldi, Nicolae.** canonic de Agria. 544.
- Reöd v. Redlu.**
- Resigheea** (*Rezege*). s. jud. Satu Mare. 107. 216. 233. 317. 409. 442.
- Reud v. Redlu.**
- Rezege v. Resigheea.**
- Reynold,** neamul nobililor de Dăbica. 322–323.
- Riehlş** (f. Richişdorf. *Richwyni*). s. jud. Sibiu. 381.
- Richişdorf v. Riehlş.**
- Richwyni v. Riehlş.**
- Rimetea** (f. Trascău. *Turuzkou*). s. jud. Alba. 53. 434. 456–458. 480.
- Ripa Înaltă v. Magasmorth.**
- Rodeş** (Roadăş f. *Rodas*). s. jud. Braşov. 246. 301. 321.
- Roandola** (*Radenthal. Rundal*). s. jud. Sibiu. 37. 199.
- Robert,** de Ip. 388.
- Rodna,** or. jud. Bistrița-Năsăud. 87.
- Rogosnapataka** (Valea rogozului), piriu numit și Valea cu păpuriș (*Sasuspataka*). in hotarul moșiei Olykus. jud. Timiș. 336.
- Rohla** (*Ruhly*). s. jud. Maramureș. 12.
- Roma,** or. in Italia. 291–292. 365. 476.
- Roman,** f.l. Sturza. român. 567; ~ v. Nicolae, f.l. ~.
- Roosk,** a.d. lg. Monor. jud. Bistrița-Năsăud. 12.
- Rosumperg v. Ruja.**
- Roşla** (*Rufomonte. Ruffus Mons*). s. jud. Sibiu. 135. 556.
- Roşia v. Roşia de Secaş.**
- Roşia de Secaş** (f. Roşia. *Wereseghaz*). s. jud. Alba. 384.
- Roşu,** Gheorghe cel ~ jude al nobililor din comitatul Caraș. 511: Ioan cel ~. de Poche. 397–398; Ladislau cel ~. 485; Nicolae cel ~. f.l. Ștefan de Hașeg. 174; Petru cel ~. de Toldal. 351; Petru cel ~. f.l. Ioan. 261; Petru cel ~. f.l. Nicolae zis Wos de Sintejud. 104. 154. 163; Toma cel ~. iobag. 511.
- Rovinuța Mare** (f. Omor. *Umur. Vmur*). s. jud. Timiș. 315–316. 511.
- Roznapataka** (Valea Rozna). piriu. 87.
- Rubiu,** de Bircea. 574.
- Ruffus Mons v. Roşla.**
- Rufomonte v. Roşla.**
- Rufus v. Roşu.**
- Ruhwly,** vale. lg. Ghiriș-Sincrai. jud. Cluj. 236.
- Ruja** (Rosumpergh). loc. comp. or. Agnita. jud. Sibiu. 311.
- Rundal v. Roandola.**
- Rupea** (f. Cohalin. *Rupaz*). or. jud. Braşov. 556.
- Rus** (f. Simișua. *Sjymisne. Wruzmezew*). s. jud. Sălaj. 11.
- Ruşi** (*Vruzfolu*). s. jud. Hunedoara. 256.
- Ruşi—Munţi** (*W'ruzfalu*). s. jud. Mureș. 12.
- Rywa,** loc. in Jugosl.. 561.

S

- Saap,** a.d. lg. Dudeștii Vechii. jud. Timiș. 410.
- Saard v. Șoard.**
- Sacoș v. Sacoșu Mare.**
- Sachselsk v. Șelcu Mădă.**
- Sacoșu Mare** (f. Sacoș. *Zeekud*). s. și r. jud. Timiș. 476.
- Sadan v. Sătmărel.**
- Saffalwa v. Săulești.**
- Salatina v. Slatina.**
- Salathyna,** (a.d. lg. Căprioara. jud. Timiș. 61.
- Salathynakuta** (*Salatinakuta*). a.d. lg. Căprioara. jud. Timiș. 61.
- Salerno,** (*Sallernitanus*). loc. in Italia; in titulatura regilor Ung. 9 10. 13. 21. 23–24. 84. 92. 119–120. 127. 129. 167. 182. 197–199. 266. 319. 426. 474. 481. 554. 567.
- Salffalwa v. Săulești.**
- Salomou,** a.d. jud. Caraș-Severin. 370.
- Sancto Rege v. Erfu-Sincrafu.**
- Sanctus Egidus v. Sintejud.**
- Sanctus Emericus v. Sintinbru.**
- Sanctus Irency v. Sfintul Irineu.**
- Sanctus Georgius v. Sîngeorzul Nou.**
- Santus Iog v. Sintob.**
- Sanctus Johannis v. Sintloana.**
- Sanctus Martinus,** a.d. jud. Sălaj. 510.
- Sauctus Martinus v. Simărtin.**
- Sanctus Nicolaus v. Sînnleoară.**
- Sanctus Paulus v. Sinpaul.**
- Santus Petrus v. Sinpetru.**
- Sandor v. Alexandru.**
- Sandorhaza,** a.d. între Mineu și Sălăjiș. jud. Sălaj. 346. 356.
- Sandur,** de Sind. 176: ~ f.l. Sandur de Sili-vaș. 504–505.
- Sanişlău** (*Stanizlo, Stanyzlou, Zanizlou*). s. jud. Satu Mare. 6. 91. 193. 388. 390. 393. 413. 485. 539. 541. 548.
- Sant'Angelo v. Muntele Sant'Angelo.**
- Santău** (*Zanthou*). s. jud. Satu Mare. 125. 139. 142. 144. 168. 233. 239.
- Santha,** Ladislau zis ~, 184.
- Sar** (Glod). r.. 487.
- Sarachen,** comitele cămărilor și ocnelor de sare regăști din Ocna Dejului și Rej. 71.
- Sard v. Șard.**
- Sarmas v. Sărmașu.**
- Sarmaspathakateu,** piriu jud. Timiș. 376.

- Sarmizegetusa** (*Brithonya*). s. jud. Hunedoara. 174.
- Sarusueha**, uliță. 485.
- Sarvar** (*Sarcuar*). loc. in Ung. 485.
- Sas**, Ioan zis ~. 258, 419.
- Sasul**, Ioan zis ~. de Barsa Iacobfalua. 258, 262.
- Súsvár**, loc. in U.R.S.S. 276, 459.
- Satu Mare** (*Zothmar*). adunare obștească la ~. 537: comitat ~. 72, 84, 117—118, 126, 128, 144, 155—156, 177, 219, 239, 327, 341, 361, 469, 485, 487, 533, 537, 539, 541, 547, 555, 563, 572: juzi de ~. 72, 125, 126, 128: jurați din ~. 125: or. 125, 139—140, 142, 178, 188, 238, 533, 534, 539: orașenii din ~. 168, 235: scaun de judecată al comitatului ~. 126: vice-comite de ~. 32, 72, 91, 128, 219, 568.
- Satulung** (*Huzyufalu*). s. înglobat or. Săcele. jud. Brașov. 60.
- Saul**, de Hotoan. 107: ~. mag. f.l. Petru de Șeulești. 574.
- Sauli** v. Șenlla.
- Săholelu** (*Zabouch*). s. jud. Bihor. 61.
- Săcealu de Pădure** (f. Săcalul Unguresc. *Margazakal*). s. jud. Mureș. 12.
- Săcalul Săsese** (*Zaz.ahal*). a. azi contopită în Săcalu de Pădure, jud. Mureș. 12.
- Săcel** (*Ffeketevez*). s. jud. Sibiu. 146, 162, 182.
- Sălăřlig** (*Zylagzegh*). s. jud. Sălaj. 244.
- Sălcea** (*Zelliche*). s. jud. Cluj. 236.
- Săndulești** (f. Sind. *Zeynd*). s. jud. Cluj. 38, 176.
- Săplac** v. Suplacu de Barcău.
- Sărăuud** (*Zarwad. Zaruud*). s. jud. Satu Mare. 317.
- Sărnașu** (*Sarmas*). s. jud. Mureș. 326.
- Sătmărel** (f. Jidani. *Sadan*). loc. comp. a or. Satu Mare. 142, 239.
- Scardoua**, or. in Jugosl.; ep. de ~. 9—10, 13, 21, 23—24, 84, 92, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197—199, 266, 319, 474, 556, 567, 580.
- Seascyn**, a.d. jud. Caraș-Severin. 370.
- Sceech** v. Szecs.
- Seenlazo**, a.d. lg. r. Birzava, jud. Timiș. 419.
- Seenthmilkos**, loc. in Ung. 195.
- Seezlow**, a.d. lg. Romna, s. jud. Caraș-Severin. 370.
- Scheblutczeyer**, Ioan, judele Sibiului. 135.
- Schellnperg** v. Șellmbăr.
- Schenk** v. Cîneu.
- Schever**, Petru zis ~. orașean. 123, 381.
- Schez** v. Sighișoara.
- Selzee**, a.d. jud. Caraș-Severin. 370.
- Seba** v. Elena f.l. ~.
- Sebastian**, mag. 189: ~ mag. f.l. Ioan cel Mare de Cehăluț. 117, 289, 502: ~ f.l. Ioan cel Mare de Kene. 284; ~ f.l. Solomon, iobag la Telechiu. 61: ~ paroh în Cristur. 357: ~ preot la Alba Iulia. 552: ~ Chompo v. Chompo, ~.
- Sebe**, f.l. Ioan, f.l. Martin de Sintioana. 7; ~ soția l. Petru zis Zemeș, f.l. Grigore, f.l. Iob de Zenthmartun. 56.
- Sebenico** v. Sibenik.
- Sebeș** (*Sebus*). or. jud. Alba. arhid. de ~, 376: jude al or. ~ 123: orașean din ~, 123, 348, 384, 556.
- Sebeș** (*Sebes*). f. district in jud. Caraș-Severin. 5, 9, 417, 567: r. ~. 345
- Sebeș** v. Caransebeș.
- Sebus** v. Sebeș.
- Sebus** v. Sepșl.
- Sebusi** v. Sepșl.
- Secaș** v. Secășeni.
- Secășeni** (f. Secaș. *Zekas*). s. jud. Caraș-Severin. 316.
- Secuslglu** (*Zekulzgh*). s. jud. Arad. 129.
- Seculul**, Ioan zis ~. 347: Ioan zis ~. croitor din Sebeș. 348: Stefan zis ~. 347.
- Seeg**, Seg top. lg. Șard, jud. Mureș. 368, 480.
- Segeșuar** v. Sighișoara.
- Segno**, loc. in Jugosl.; ep. de ~, 9—10, 13, 21, 23—24, 84, 92, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197—199, 266, 319, 474, 481, 556, 567, 580.
- Segusuar** v. Sighișoara.
- Sehter**, moșie, jud. Cluj. 98.
- Seldlml**, Laurențiu. 546: ~ Nicolae, negustor din Brașov. 546.
- Selk** v. Șelen.
- Selymberg** v. Șellmbăr.
- Semlen**, de Tușinu. 110, 131.
- Semjen** v. Nagy Semjén.
- Sempthe**, s. in Cehosl. 532.
- Sempyen** v. Semlen.
- Seng** v. Cîneu.
- Senk** v. Cîneu.
- Sentmarton**, a.d. lg. Dragu, jud. Sălaj. 492.
- Senye**, a.d. in comit. Szatmár, Ung. 341.
- Sepșl** (*Sebus. Sebusi. Sebusy*). f. scaun se-scuiesc pe teritoriul actual al jud. Covasna, 43—45, 65, 67.
- Septer** v. Șopteriu.
- Serbia** (*Servia*). în titulatura reg. Ung., 84, 92, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197—199, 266, 319, 426, 474, 481, 554, 567, 580: expediție în ~, 359: minorități din ~. 338.
- Servașlu**, orașean din Sibiu. 135; ~ Gheorghe, bucătar din Sibiu. 206.
- Seuniche**, l. Zvolen, Cehosl. 545—546.
- Severin** (*Zeurin. Zeurinius*). act emis lg. ~, 254: ban de ~. 286, 443; cetate ~. 361.
- Sex**, v. Sighișoara.
- Șfintul Irineu** (*Sanctus Ireney*). loc. comp. or. Sremska Mitrovica, Jugosl. 561.
- Sibenik** (*Sebenico. Sibinico*). or. in Jugosl., ep. de ~. 119—120, 127, 182, 197—199, 266, 319, 474, 481, 556, 567, 580.
- Sibinico** v. Sebenleo.
- Siblu** (*Cibinyum. Cybino. Scibiniensis. Zibinium. Zybin*). or. jud. Sibiu, act dat la ~, 13, 135; com. de ~. 556: jude regal din

- ~ 79; oaspeți din ~, 242, 245; or. ~ 123, 474, 554, 565; prepozit de ~ 153, 290; primar al ~, 206; ~ scaun, 132, 406, 512.
- Sle** (*Zekahna, Zyk*). s. jud. Cluj. 73, 80, 516.
- Sidrieș v. Mura Mare și Mlăc.**
- Sighișoara** (*Castrum Sches, Segesvar, Segysar, Segysar, Sex*). or. jud. Mureș, 123, 190, 225, 283, 381, 556; cetate ~ 218.
- Sile v. Șilea.**
- Silea v. Șilea.**
- Silivaș** (*Zylvas*). s. jud. Alba, 429.
- Silivaș** (*Scilvas, Zilvas*). loc. comp. or. Gherla, jud. Cluj. 80, 163, 432.
- Silivaș v. Silivașu de Cîmple.**
- Silivașu de Cîmple** (f. Silivaș, Zilvas, Zylvas). s. jud. Bistrița-Năsăud, 389, 433, 505.
- Sinișna v. Itus.**
- Simlon**, 485; arhid. de Crasna, 526; ~ aural din Sibiu, 206; ~ ban al Dalmației și Croației, 369, 406, 426, 474, 481, 556, 567, 580; ~ de Bayun, 61; ~ de Carei, 107, 147—148, 229, 283, 537, 572; ~ de Dirlos, 12, 164; ~ de Oros, 241, 547; ~ de Sighișoara, com. 381; ~ de Singer, 351; ~ de Singeorgiu, 46; ~ de Tușinu, 131, 422; ~ de Zenies, 72; ~ canonic de Crasna, 20; ~ f.l. Andrei, 239; ~ f.l. Heym de Teyed, 511; ~ f.l. Iadislau zis Wos de Chesău, 150, 154; ~ f.l. Martin de Sintioana, 163; ~ mag., f.l. Mauriciu de Medieș, com. de Maramureș, 83, 342—344, 542; ~ f.l. Pavel, 280; ~ f.l. Simion, 269; ~ notar al curții regale, 489; ~ orășan de Bistrița, 127; ~ Românul din Kulezmeze, 281; ~ ruda l. Ștefan de Gimbuș, 323; ~ scrib, 111; ~ de Kalló v. Emericle, f.l. ~; ~ de Zenies v. Ille, f.l. ~; v. Tama, f.l. ~; ~ Koch v. Koch.
- Sind v. Săndulești.**
- Sirmiu v. Srjem.**
- Sirmium v. Srjem.**
- Sinibătenl** (*Zombathel*). s. jud. Arad, 514.
- Sineel** (*Zanchal*). s. jud. Alba, 225.
- Sincraiu v. Crăești.**
- Sincraiu v. Erlu-Sineralu.**
- Singătlu** (*Enyed, Enyud, Kysenyd*). s. jud. Sibiu, 165, 172, 345, 531, 550, 559.
- Singeorgiu v. Strelsingeorgiu.**
- Singer v. Singeru de Cîmple.**
- Singeru de Cîmple** (f. Singer, Zengel). s. jud. Mureș, 351.
- Singeorzu Nou** (*Zenthgyurgh, Sancto Georgio*). s. jud. Bistrița-Năsăud, 12, 505.
- Sinlel** (*Sanctus Jog*). s. jud. Bihor, 409; abate din ~, 455.
- Sinmărtu** (*Sanctus Martinus, Zenth Marthun, Zenthmarton*). s. jud. Cluj, 244, 479.
- Sinmărtin v. Coralsinmartin.**
- Sinmărtin v. Mărtinești.**
- Sinniclăuș v. Sinnicoură.**
- Sinmihai v. Mlăești.**
- Sinnihalu de Cîmple** (f. Sinmihai, *Zenthmihaltelke*). s. jud. Bistrița-Năsăud, 12, 13.
- Sinnicoură** (f. Sinniclăuș, *vila Sancti Nicolai Zenthmyklos*). s. jud. Bistrița-Năsăud, 296, 420, 462.
- Sinnicoură** (*Sanctus Nicolaus*). s. jud. Cluj, 150.
- Sinpaul** (*Zentpal*). s. jud. Cluj, 16.
- Sinpaul** (*Sanctus Paulus*). s. jud. Mureș, 279.
- Sinpetru v. Sinpetru Almașului.**
- Sinpetru v. Sinpetru de Cîmple.**
- Sinpetru Almașului** (f. Sinpetru *Zenthpetur, Sentpeter*). s. jud. Sălaj, 56, 492, 510, 575.
- Sinpetru de Cîmple** (f. Sinpetr, *Sanctus Perus*). s. jud. Mureș, 52, 110, 438, 522.
- Sintejude** (*Sanctus Egidius*). s. jud. Cluj, 104, 150, 163, 243, 396, 420, 432, 478.
- Sintimbru** (*Sanctus Imericus*). s. jud. Alba, act emis la ~, 20, 31, 47, 54, 57, 104, 124, 141, 143, 149—150, 158—159, 163—165, 184, 185, 194, 230, 251—252, 258—260, 269, 273, 287, 294, 303, 345, 351, 353, 411, 438—439, 446, 464, 490, 493, 506, 550—552, 559—560, 574; slujbași din ~, 141, 260, 265.
- Sintioana** (*Zenthuan, Zenthuan*) s. jud. Cluj, 12, 150, 154, 163.
- Sintioana** (f. Sintioana Săsească, *Zenthuan*). s. jud. Mureș, 246, 321, 520.
- Sintioana v. Sintioana de Mureș.**
- Sintioana v. Volvadenl.**
- Sintioana de Mureș** (*Zenthuan*). s. jud. Mureș, 351, 357.
- Slatua** (*Salatina*). or. in jud. Olt; vama de la ~, 286.
- Slavonia** (*Sclavonia*). in titulatura reg. Ung., 9—10, 13, 21, 23—24, 84, 92, 119—120, 127, 129, 167, 197, 199, 266, 319, 328, 341, 474, 556, 565, 567, 580; ținut al ~, 182.
- Slavul, Petru, iobag.** 502.
- Slătioara** (*Zlatina*). s. jud. Maramureș, 343—344.
- Slovenska Lupea** (f. Zvolen-Lipce). loc. in Cehosl.; act dat la ~, 341—344.
- Sohordovlel, drum mare.** 336.
- Saluae** (*Zonuk*). arhid. de ~, 20, 143, 230, 271; ~ com., 4, 28, 32, 35—36, 38, 40, 84, 137, 284, 524; com. de ~ 4, 10—12, 28, 35—36, 38, 40, 47—52, 54—57, 63—64, 84, 90, 98, 158, 230, 243, 289, 296, 314, 322—325, 328—331, 345, 355, 480, 503, 505; vicecom. de ~, 284, 289, 477, 500.
- Solnoc v. Szolnok.**
- Saluocul din Afură** (*Zonuk Exterior*). com., 297.
- Solnocul dinlăuntră** (*Zonuk Interior*): com. ~ 12, 420, 425, 428; com. de ~ 347, 520.
- Solomon**, de Cilnic, 123; ~ de Viștea, 422, 432; ~ f.l. Mihail de Sighișoara, comite, 190, 218, 225, 381; ~ f.l. Nicolae, f.l. Solomon de Cilnic, 123; ~ vicarul bis. Trans. mag. 49; ~ v. Sebastlan, f.l. ~.
- Solymkw**, cetate, lg. Șinteu, jud. Bihor, 528; vicecastelan de ~, 528.
- Solymkw** (*Piatra Șoinului*); cetate d. lg. Bixad, jud. Covasna, 43, 65, 119.

Solymus v. Șolmuș.
 Soma, a.d. jud. Timiș, 511.
 Somașu (*Craca Cornului*). pămînt, 487.
 Sombor, a.d. lg. Bixad, jud. Covasna, 43
 65, 119.
 Sombor v. Peten, f.l. ~.
 Somibor v. Zimbhor.
 Sombut, de Silvas, 389.
 Someș (*Zomus*), r., 11—12, 60, 87, 515;
 moară pe ~ 179.
 Someșul (*Zamusfolua*). s. comp. Cluj-Napoca,
 8, 97, 136, 482, 496.
 Someșfalău v. Someșeni.
 Someșul Mare (*Lagamus*). r., 12, 210.
 Someșul Mle (*Wjzzamus*). r., 12, 201, 210.
 Somoș, com. in Ung., 86.
 Somrak de Bircea, 46.
 Sorban v. Șerban.
 Soroștin (*Sorustyn*), s. jud. Sibiu, 438.
 Sorăștin v. Soroștin.
 Sosd v. Șoșdea.
 Söskuth (Fintina Sărată), fintiuă, 97.
 Sospotuk (Piriul Sărat), piriu, 248, 515.
 Sospatak v. Șeșna.
 Sostho (*Lacul Sărat*), top. lg. Crăciunelu,
 jud. Alba, 384.
 Spalato v. Spilit.
 Spilit (*Spalato*). or. in Jugosl., arhiep. de ~
 84, 92, 119—120, 127, 182, 197—199,
 266, 319, 474, 481, 556, 567, 580.
 Sremska Mitrovica, loc. in Jugosl., 561.
 Srjem (*Sirmiu, Sirimium, Syrmium*). or. in
 Jugosl., com., 561; ep. de ~, 84, 92,
 119—120, 127, 129, 167, 182, 197—199,
 266, 319, 474, 481, 547, 556, 567, 580.
 Stanislau, com., 60; ~ de Margina, român.
 318.
 Stanizlo v. Sanișlău.
 Stanizlou v. Sanișlău.
 Starkpatuka (Piriul lui Stark), 482.
 Stejărenii (f. Beșă, *Beese*), s. jud. Mureș, 199.
 Stina de Mureș (f. Ciuci, Ciuciu, *Chuch*). s. jud.
 Alba, 47, 57, 429.
 Stingaciu, Nicolae zis ~, de Spălnaca.
 252—253.
 Stolan, f.l. Bratyzlou, din Karalus, 511
 Stolea (*Ztoyk*). iobag din Ters, 511.
 Stravimur, țarul din Vidin, 424.
 Straja (*Fureghaz*). s. jud. Alba, 384.
 Straju (f. Găstrade, *Gastrag*). s. jud. Cluj.
 324.
 Strețingeorghiu (f. Singeorgiu, *Zengurg*). s.
 jud. Hunedoara, 46.
 Strenț (*Dyod*). s. jud. Alba, 158, 480.
 Strigoni v. Fsztergom.
 Strimba (f. Fizeș, *Fyzeș*). s. jud. Bistrița-
 Năsăud, 56, 492.
 Strola, cnez de Stroyafolwa, 39; ~ cnez din
 s. Razloulfalwa, 46.
 Stroyafolwa, a.d. lg. Jelediuți, jud. Hune-
 doara, 39, 46.
 Suatu (*Zuaath, Zouath*). s. jud. Cluj, 326.
 Suceag v. Suceagu.
 Sureagu f. Suceag, *Zuchak*), s. jud. Cluj.
 259—260, 303, 308, 329, 486, 490, 494.
 Surlu (*Such*). piriu, 12.
 Suelu de Sus și Suelu de Jos (f. Suci, *Zuchtu*).
 s. jud. Maramureș, 12.
 Sulurău (*Zodorov, Zudro*), s. jud. Satu Mare,
 107, 233.
 Sugatag v. Șugătag.
 Sugdia (*Sugdia*), s. și distr. românesc, pe
 lg. Leucușești, jud. Timiș, 314.
 Sugud v. Ciugud de Jos.
 Suk v. Jurn.
 Sumbur v. Gyula f.l. ~.
 Sunos, loc. Ung., 544.
 Sunurdun (*Zomordok, Zomurduk*). s. com.
 Simpaui, jud. Cluj, 16, 64, 184, 268, 353,
 445.
 Suter, Henchman zis ~. 190.
 Suplac v. Suplacu de Băcău.
 Suplac de Băcău (f. Săplac, *Zelpak*). s.
 jud. Bihor, 72, 118.
 Suplacu de Tinea (*Zeplak*). s. jud. Bihor,
 527.
 Suppa, a.d. jud. Caraș-Severin, 370.
 Susei f. Fălfalău, *Felfalu*). s. jud. Mureș,
 12.
 Sydowar v. Jdloara.
 Syke, de Buituri, 31, 40, 46, 90, 158.
 Sýkhtynghya (*Zăgazul Lacului lui Sylak*).
 top. la Berchieșu, jud. Cluj, 422, 437.
 Syle v. Șilea.
 Sylee v. Șilea.
 Synisna v. Rus.
 Syrimia v. Srjem.
 Sýsa, pribeag, 511.
 Syuka, f.l. Ztanyzlou, 511.
 Swk v. Jurn de Jos.
 Szabolcs (*Zabolch, Zabouch*), comitat, in
 Ung., 91, 207, 222, 231, 312, 485, 533.
 Székely (*Zakol*) loc. in Ung., 576.
 Szamosfalva v. Someșeni.
 Szamosujlak (*Wylak*). loc. in Ung., 366.
 Szech (*Sceech*). or. in Ceosl., 182.
 Szech (*Sceech*). Nicolae ~, ban al Slavo-
 niei, 182.
 Székesfehérvár (Alba Regală), or. in Ung.,
 act enis la ~ 238; bis. Sf. Nicolae din
 ~ 101; cap. din ~, 238, 323; or. ~, 195.
 Szolnok (*Zonuk*). loc. in Ung., 189—190.
 Sues (*Seges*), s. jud. Mureș, 17.
 Samson (*Samson*). s. jud. Sălaj, 137.
 Șapte Peri v. Hethkurthwel.
 Șard v. Șardu.
 Șardu (*Saard, Sard*). s. jud. Cluj, 159, 353.
 Șăulești (*Saffolwa, Salfalwa*). s. jud. Hune-
 doara, 574.
 Șeltopul (*Claudus*), Ștefan ~. iobag, 189.
 Șelcu (*Selk*). azi Șeica Mare și Șeica Mică.
 s. jud. Sibiu; scaun ~, 132, 358, 406.
 Șellinbăr (*Selemberg, Selymberg*). s. jud.
 Sibiu, 135, 470, 531, 550, 559.
 Șemlac v. Șemlariu Mare.
 Șemlariu Mare, (f. Șemlac, *Mezeusomplvo*).
 s. jud. Timiș, 155, 174, 376, 511, 543, 566.

Șerban (*Sorban*), de Aciua; botezat în legea catolică pe numele de Ștefan, 59.
 Șeulia v. Șeulia de Mureș.
 Șeulia de Mureș (f. Șeulia, *Sauli*), s. jud. Mureș, 418.
 Șeusa (*Sospatak*), s. jud. Alba, 384, 577.
 Șieu (și Sieuț, *Sayo*), s. jud. Bistrița-Năsăud, 12.
 Șieu-Cristur v. Cristur-Șieu.
 Șilea (f. Șilea, *Syle*), s. jud. Brașov, 43—44, 141, 253.
 Șimand (*Symand*), s. jud. Bihor, 475.
 Șimian (*Semyen*), s. jud. Bihor, 485.
 Șintereag (*Zilkerek, Zylkerek*), s. jud. Bistrița-Năsăud, 249, 520.
 Șinteu v. Șolment.
 Șoala (*villa Sauli*), s. jud. Sibiu, 358.
 Șoard (f. Șard, *Saard*), s. jud. Mureș, 113, 200, 309, 368.
 Șolment (f. Șinteu, *Solymkw, Zholmuskyu*), s. jud. Cluj, 281, 422.
 Șolmus (*Solymus*), s. jud. Alba, 525.
 Șolmuș (*Solymus*), s. jud. Sălaj, 428.
 Șomtelec v. Cornești.
 Șopteriu (*Spleter*), s. jud. Bistrița-Năsăud, 389, 505.
 Șoșdea (*Sosd*), s. jud. Caraș-Severin, 376, 415—416.
 Șpálnaea (*Ispanlaka*), s. jud. Alba, 252.
 Ștefan, arhid. 467; ~ arhiep. de Caloceia, 266, 319, 406, 421, 424, 426, 474, 481, 556, 567, 580; ~ ban răposat, 11—12, 28, 88; ~ canonic de Oradea, preot al altarului Sf. Gheorghe, 29; ~ cantor la Oradea, 200, 356, 370, 485, 587; ~ castelan de Haram, vicecomite de Caraș, 543, 566; ~ com. al secuilor, 309—310, 414, 451; ~ com. curții regești, 96; ~ comite de Satu Mare, 239; ~ de Abram, 388; ~ de Aciva, 59; ~ de Ațel, 358; ~ de Bayton, 511; ~ de Blăjel, 578; ~ de Buda, 184; ~ de Buda Veche, 237; ~ de Codor, 201; ~ de Deag, 43—45; ~ de Geoagiu de Sus, 285; ~ de Hațeg, 174; ~ de Iclod, 143; ~ de Ikus, 256; ~ de Jucu, 81; ~ de Losonch, 88; ~ de Orosfaia, 431; ~ de Petrid, 169; ~ de Resighea, 442; de Săvsăr, 459; ~ de Sîmpetru, 52; ~ de Șelimbăr, comite, 135, 470, 531, 550, 559; ~ de Șilea, 141; ~ de Tivised, 107; ~ de Toldal, 7; ~ de Trascău, 457; ~ de Uroiur, 149; ~ de Wythka, 147—148, 229, 283; ~ ep. de Faro, 119—120, 127, 129, 182, 197—199, 266, 319, 406, 426, 474, 481, 556, 567; —, ep. de Nitra, 9—10, 13, 21, 23—24, 82, 84, 92, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197—199, 580. ~ ep. de Sirmiu, 406, 426, 474, 481, 556, 567, 580; ep. de Zagrab și vicar al banatului Slavoniei, 9—10, 13, 21, 23—24, 84, 92, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197—199, 266, 319, 406, 426, 474, 481, 556, 567, 580; ~ f.l. Andrei, 235; ~ f.l. Andrei de Blaj, 439; ~ f.l. Andrei, nobil de Geoagiu, 525; ~ f.l. Andrei de

Nogmihal, 361; ~ f.l. Andrei, f.l. Ștefan de Wythka, 283; ~ f.l. Boncha de Gimbuț, 47, 57, 252—253, 323; ~ f.l. Chacon de Waly 575; ~ f.l. Chebe de Chumpaz, 297; ~ f.l. Dominic de Ghirișa, 188; ~ f.l. Dominic de Giulváz, 419; ~ f.l. Dominic de Șoard, 309; ~ f.l. Gerard cel Roșu, 560, 564; ~ f.l. Giula românul de Giulești, 342—344; ~ f.l. Grigore, f.l. Laurențiu de Suplacu de Tinca, 72, 118, 527; ~ f.l. Iacob de Anarch, 568—569; ~ f.l. Iacob, f.l. Doja de Debrețin, 222; ~ f.l. Ilie de Trascău, 53, 434; ~ f.l. Ioan, 485; ~ f.l. Ioan, 526; ~ f.l. Ioan de Batur, mag. și arhid. 27, 170, 467; ~ f.l. Ioan de Cisteiu, 506; ~ f.l. Ioan de Ciunga, 434; ~ f.l. Ioan de Eway, 475; ~ f.l. Ioan de Singeorgiu, 12, 505; ~ f.l. Ioan de Uioara de Sus, 480; ~ f.l. Iwanka, 516; ~ f.l. Iwanka de Sintejud, 163; ~ f.l. Jakch de Coșeu, 319, 428; ~ f.l. Kerecheth de Dobolț, 276; ~ f.l. Ladislau, 187; ~ f.l. Ladislau, 413; ~ f.l. Ladislau de Bereath, 532; ~ f.l. Ladislau de Nădășelu, 159, 265, 303, 308; ~ f.l. Ladislau de Pelisor, 465, 487; ~ f.l. Ladislau mag. 141; ~ f.l. Ladislau, slujitor al vicevoievodului, 8; ~ f.l. Ladislau, vicecomite de Solnoc, 284; ~ f.l. Laurențiu de Pachud, 117; ~ f.l. Luca, 525; ~ f.l. Luca, f.l. Andrei de Geoagiu de Sus, 240, 285, 331; ~ f.l. Luca de Stremț, 480; ~ f.l. Luca de Verveghiu, 477; ~ f.l. Martin, 520; ~ f.l. Martin de Ozd, 35; ~ f.l. Martin de Totoiu, 143, 230, 384, 434; ~ f.l. Mihail de Buda Veche, 281; ~ f.l. Mihail de Hășdat, 269; ~ f.l. Mihail de Syrimia, 547; ~ f.l. Mihail de Tușinu, 110, 131; ~ f.l. Mihail de Unimăt, 527; ~ f.l. Mihail, f.l. Nicolae de Tiołtur, 520; ~ f.l. Myske de Mociu, 422; ~ f.l. Nicolae, 244; — f.l. Nicolae, 541; ~ f.l. Nicolae de Galdă, 525; ~ f.l. Nicolae de Izkarus, 455; ~ f.l. Nicolae de Oar, 469; ~ f.l. Nicolae zis Wos de Sintejud, 104, 213, 310, 478; ~ f.l. Nicolae de Sintioana, 12, 351, 357; ~ f.l. Nicolae, f.l. Solomon. de Cilnic, 123; ~ f.l. Nicolae, om de mărțurie, 35; ~ f.l. Pavel, 412; — f.l. Pethw zis Adas de Santău, 125, 168, 239; ~ f.l. Petru, 68—69; ~ f.l. Petru, 370; ~ f.l. Petru, 485; ~ f.l. Petru de Darow, 84; ~ f.l. Petru de Toltia, 26, 46; ~ f.l. Pousa de Zeer, mag., 87, 97, 318, 336, 352, 362; ~ f.l. Solomon de Vișea, 422, 432; ~ f.l. Syke de Buituri, 31, 40, 46, 58, 90, 158; ~ f.l. Ștefan, 231; ~ f.l. Ștefan de Wythka, 147, 229, 283; ~ f.l. Ștefan, diacul, 492; ~ f.l. Ștefan de Lozoncz, 313, 334; ~ f.l. Ștefan de Semjen, 549; ~ f.l. Toma de Chend, 48; ~ f.l. Toma, f.l. Dionisie de Reghin, 11—13, 28; ~ f.l. Toma zis Wos de Sintejud, 163; ~ fr. 1. Balc comite, 341; ~ fr. 1. Tatamer, prepozitul de Alba Regală, 323;

~ I, rege al Ung., 322; ~ notarul lui Petru Zudor, 341; ~ mare comis, 319, 406, 426, 474, 481, 556, 567, 580; ~ oaspete din Satu Mare, 238; ~ prebendar la Oradea, 502; ~ preot la Alba Iulia, 131, 162; ~ preot, slujitor al altarului Sf. Gheorghe, 189; ~ slujbaş, 514; ~ voievod al Trans., 84, 322, 328; ~ de Ațel v. Ladislau, f.l. ~; ~ de Gyapal v. Ladislau, f.l. ~; ~ v. Albu : Bublik; Chyrke; Dlacul; Fudor; Pogau; Seculul; Șchlopul; Vos.

Șugătag (*Sugatag*), azi Ocna Șugătag și Sat Șugătag, s. jud. Maramureș, 343. Șugutiu v. Clugudu de Jos.

T

Tuld, a.d. in Ung., 475.
Talyanfulwu, a.d. in Banat, 511.
Tannuputhuku (Valea Tămașului), piriu lg. Zlagna, 20.

Tamashyda v. Tămașda.

Tamez, Ivan zis ~ de Ciumăfaia, 432.

Tapka, Ioan zis ~ 467.

Tapolka (*Thapolcha*), loc. in Ung., 277.

Turazloputhakafeu, piriu jud. Timiș, 376.

Tarcea (*Tarcha*), s. jud. Bihor, 527.

Turnuk, a.d. in Ung., 107.

Tarfiant v. Tărlungul.

Tutamer, prepozitul de Alba Regală, vice-cancelar al curții regești, 323.

Tutamyr, cnez la Lunșoara, jud. Bihor, 61.

Taturasputaku* (Valea Tătărușului), pădure jud. Bihor, 61.

Tatee v. Totolu.

Tutbulus, a.d. pe lg. Belint, s. jud. Timiș, 403.

Tathe v. Totolu.

Tälmaclu (*Tolmasch, Tolmasch*), s. jud. Sibiu, 166, 439, 444; cetate ~, 512, 556.

Tămașda (*Tamashyda*), s. jud. Bihor, 204, 491.

Tăreala (*Tarkon*), s. jud. Bihor, 466.

Tărlungul (*Tarfiant*), r. in jud. Brașov, 60.

Tărplu (f. Terpiu, *Terpenie*), s. jud. Bistrița-Năsăud, 87.

Tășnad (*Tashnad*), or. jud. Satu Mare, 284.

Tătarul (*Tartar*), Ladislau, 485.

Teaca (*Teke*), s. jud. Bistrița-Năsăud, 296.

Teke v. Teaca.

Telechlu (*Telekv*), s. jud. Bihor, 61.

Telegd v. Tleagd.

Telekd v. Tleagd.

Telky v. Borșa.

Teluk, a.d. jud. Mureș, 472.

Telukd v. Tleagd.

Teluky v. Telechlu.

Temes v. Tlmș.

Temesiensis v. Tlmș.

Temeswar v. Tlmșoara.

Teodor, ban de Veyteh, 318; ~ român, 236.

Terch v. Bran.

Tere mfeu, a.d. in Banat, 51.

Terra Transalpina v. Țara Românească.

Ters, a.d. jud. Caraș-Severin, 511.

Teryen, a.d. lg. r. Caraș, 359, 362—363, 580.

Teulghberch (Creasta stejarului), top., 87.

Teyed, a.d. probabil in Banat, 511.

Thapolcha v. Tapolea.

Thasnad v. Tășnad.

Thate v. Totolu.

Theberpathaka, piriu, pe lg. Ersig, jud. Caraș-Severin, 376.

Thelegd v. Tleagd.

Thelky v. Borșa.

Theluk, a.d. lg. Hărănglab, jud. Mureș, 301.

Themeswar v. Tlmșoara.

Thilda (*Chida*), a.d. lg. Resighea, s. jud. Satu Mare, 233.

Tholmasch v. Tălmacu.

Thompa Valkan v. Văleanul.

Thompilus, ostaș, 157.

Thorda v. Turdu.

Thotey v. Tutolu.

Thoty v. Tolla.

Thurnoda, vadul de la ~ 162.

Thurtyri. Blasiu, f.l. ~ 189.

Thÿba, f.l. Petru de Atea, 487.

Thÿkud, loc. in Ung., 107, 117.

Thyllchke v. Tllșen.

Thÿr v. Tiur.

Thÿrezteluke, v. Tyburchteleke

Ticia v. Tisa.

Tleagd (*Telegd, Telukd*), s. jud. Bihor, 61, 68—69, 76, 373, 380.

Tllșea (*Thylchke*), s. jud. Sibiu, 146.

Tlmș (*Temes*), arhid., 376, 538; com. 84, 372, 374, 394, 403, 415—416, 561; r. in Banat, 336; in jud. Brașov, 60.

Tlmșoara (*Temeswar, Themesuar*), or., 144, 157, 239, 295; castelan de ~ 293.

Tininium v. Kulu.

Tlolttur (*Thothaur*), s. jud. Cluj, 520.

Tlrlmloura (*Teremy*), s. jud. Mureș, 462.

Tlsa (*Tycia*), r. 12, 485.

Tlszadob (*Dob*), loc. in Ung., 125, 140, 142.

Tltel (*Tytuliensis*), loc. in Iugosl., 295.

Tiur (*Tyr, Tywr*), l. comp. a or. Blaj, jud. Alba, 12, 15, 158, 230, 248—249, 251, 258, 384.

Tlvised, a.d. lg. Tășnad, jud. Satu Mare.

Tirgu Mureș, (*Forum Syculorum, Zekulusarhel*), or. jud. Mureș, 87—88, 296, 498, 499, 507, 508, 445, 564, 570.

Tirgșor (f. Oșorhel, *Vassarhel*), s. jud. Cluj, 242.

Tirnava (*Kukulleu, Kykukhew*), arhid. de ~ 211, 230, 330, 461, 486, 526; comitat ~ 440; r. ~ 190.

Tirnava Mleă (*Kykullew minor*), r., 48.

Tirnovu (*Tarnouensis*), or. in Bulgaria; țarul de la ~ 334.

Toban (*Tuhan*), s. jud. Brașov, 184.

Toldal (*Toldalad*), s. jud. Mureș, 7, 351, 357.

- Toldalad v. Toldal.
 Tolmasch v. Tălmăclu.
 Toltia de Sus v. Toltia.
 Toltia Mare v. Toltia.
 Toma, mag., arhid. de Hunedoara, 516.
 551, 564: ~ arhiep. de Caloceia, 9—10.
 13, 21, 23—24, 84, 92, 119—120, 127.
 129, 167, 182, 197—199, 266, 319, 406.
 426, 474, 481, 556, 567, 580: ~ comitele
 secuilor, 12: ~ de Biri, 549: ~ de Clend,
 48: ~ de Coșeu, 319: ~ de Covăsinț,
 256: ~ de Iara, 422: ~ de Jeleđinți,
 46: ~ de Losonch, 88: ~ de Matyaz, 511:
 ~ de Oșvarău, 1, 3: ~ de Pelle, 202: ~
 de Reghin, 11: ~ de Sintioana, 150, 154:
 ~ de Tileagd, mag., 69: ~ de Tur, 51:
 ~ de Walý, 575: ~ de Zahtha, 465:
 ~ de Zekeres, 219: ~ f.l. Akus de Buia,
 301, 391: ~ f.l. Akus de Călvășăr, 423:
 ~ f.l. Andrei, nobil, 240: ~ f.l. Andrei,
 f.l. Andrei de Geoagiu de Sus, 285, 525:
 ~ f.l. Cosma de Ianova, 511: ~ f.l. Di-
 onisie, 12—13: ~ f.l. Dionisie, castelan
 de Belogradcik, 334: ~ f.l. Dionisie de
 Reghin, 12—13: ~ f.l. Dominic, 535: ~ f.l.
 Dominic, f.l. Beke, 475: ~ f.l. Gheorghe
 de Ceanu, 191: ~ f.l. Ioan de Bercu,
 117: ~ f.l. Ioan de Sidrieș, 110: ~ f.l.
 Ladislau de Berenth, comite de Bihor,
 castelan de Semptlie, 532: ~ f.l. Lauren-
 țiu de Tileagd, mag., 61, 68, 76, 380:
 ~ f.l. Matia, 485: ~ f.l. Nicolae, slujitor,
 389, 433: ~ f.l. Nicolae, 505: ~ f.l. Ni-
 colae de Chiced, 201: ~ f.l. Pavel de
 Kazmer, 493: ~ f.l. Pethk, 412: ~ f.l.
 Petru, 84: ~ f.l. Rafael, 396: ~ f.l. Si-
 mion de Tușinu, 110, 131: ~ f.l. Toma,
 11—12: ~ f.l. Toma, f.l. Dionisie de
 Reghin, 11, 13, 28: ~ iobag, 423: ~ vice-
 comite, 213: ~ voievod al Trans., 36,
 38, 296, 445: ~ de Idrifaia v. Petru, f.l.
 ~: v. Ladislau, f.l. ~: ~ v. Ioan, f.l. ~:
 ~ v. Nicolae, f.l. ~: Henke; Kutus;
 Roșu; Wos.
 Tompa, Ioan zis ~ comite, 146, 165, 172,
 550, 559.
 Tonclu (*Domchhaza*), s. jud. Bistrița-Nă-
 săud, 213.
 Topireea (*Czappirscha*), s. jud. Sibiu, 135.
 Toppa, Valentin zis ~ de Ciumbud, 287.
 Torda, de Iara, 422.
 Torda v. Turda.
 Torma, Andrei zis ~ 511.
 Tornyaľalua, a.d. pe lg. Buziaș, jud. Timiș,
 403.
 Torzák, vie la Oradea, 27.
 Toth, Ioan zis ~ de Ciumăfaia, 54, 64, 98.
 Tothchaky v. Clacova.
 Toltia (f. Toltia, Toltia de Sus, Toltia Mare,
Tholy), s. jud. Hunedoara, 26, 39, 46.
 Totolu (*Talee, Thate*), s. jud. Alba, 141,
 143, 230, 248, 251, 375, 384, 434.
 Toty, a.d. jud. Bihor, 129.
 Totvărădia v. Vărădia de Mureș.
 Touth v. Toth.
 Toyhan, Ioan zis ~ negustor din Brașov,
 546:
 Tragur v. Trau.
 Transalpinis v. Țara Românească.
 Transilvania, passim: bis. din ~ v. Alba
 Iulia; cap. v. Alba Iulia; ~ dieceza v.
 Alba Iulia; ~ ep. v. Alba Iulia; ~ pre-
 pozit v. Alba Iulia;
 Trascău v. Rîmnețea.
 Trau v. Trogir.
 Trestia (*Nova Villa*), s. jud. Sălaj, 244.
 Treutul, Ioan zis ~ 495—496.
 Tritenul de Jos (f. Tritiu, Tritiu de Jos, *Tetreh*)
 s. jud. Cluj, 50.
 Tritiu v. Tritenul de Jos.
 Trogir (Tragur), or. in Iugosl., ep. de ~
 119—120, 182, 197—199, 266, 319, 474,
 481, 556, 567, 580.
 Tudor din Hom v. Petru, f.l. ~.
 Tulhan v. Tohan.
 Tukas, a.d. lg. Dumitra, jud. Bistrița-Nă-
 săud, 87.
 Tumbuz, Nicolae zis de ~ 61.
 Tumpa, Ioan zis ~ de Aciliu, 60.
 Tur, r. in jud. Satu Mare, 1, 3.
 Tur v. Turea.
 Tur v. Turenľ.
 Turehaș (*Turchfalua*), s. inglobat or. Săcele,
 jud. Brașov, 60.
 Turda (*Torda*), or. jud. Cluj, 98, 191, 322—
 325, 328—331, 420, 434, 438, 441,
 489, 505: adunare obștească din ~ 33,
 35, 37, 43—52, 54—58, 90, 158, 246:
 comitat, 19, 32, 36, 38, 50—51, 110, 131,
 169, 279, 422, 441, 445: comite de ~
 32, 38: jude și jurați din ~ 64; orașeni
 și oaspeți din ~ 64: ~ vicecomite, 32.
 Turea (*Tur*), s. jud. Cluj, 194.
 Turenľ (f. Tur, *Twr*), s. jud. Cluj, 32, 38,
 51, 64, 98, 169, 176, 236, 489.
 Turnu (*Turny*), s. jud. Arad, 514.
 Turul, mag., 246: ~ mag. al altarului Sf.
 Andrei din Alba Iulia, 172: ~ f.l. Gri-
 gore de Suplacu de Tinca, nobil, 527.
 Turuzkou v. Traseău.
 Tusun v. Tușluu.
 Tusund v. Tușluu.
 Tușluu (*Tusun, Tusund*), s. jud. Mureș,
 110, 131, 422.
 Tuulsed, a.d. lg. Foeni, jud. Timiș, 362.
 Tuur v. Tur.
 Tyba, f.l. Petru de Atea, 465.
 Tyburchteleke, a.d. lg. Chinteni, jud. Cluj,
 445, 564, 570.
 Tyfenou, loc. in U.R.S.S., 382.
 Tykaz, Matia zis ~ 524.
 Tyl, de Prejmer, 60, 294.
 Tylegd, arhid. in Secuime, 12, 526.
 Tylo, Petru zis ~ 381.
 Tyseu v. Rados, f.l. ~.
 Tyvan, nobil, 13.
 Tywr v. Tiur.
 Twr v. Turenľ.

Țaga (*Chege*), s. jud. Cluj, 108—109, 310, 461.

Țapu (*Apathfalua*), s. jud. Sibiu, 438.

Țara Românească (*Terra Transalpina*), 9, 146, 443, 484; comert în ~ 286; drum prin ~ 286; oaste trimisă în ~ 355; pecete pierdută în ~ 553; solie în ~ 299—300; voievod al ~ 162, 182, 286, 334.

Țara securilor (*Terra Siculorum*), 85.

Țigani v. **Crîșeni**.

Țigău (*Zegau*), s. jud. Bistrița-Năsăud, 106.

Țigăndru (f. Ciucmandru, *Chykmanthel*), s. jud. Mureș, 48.

U

Ubui de Semjen, 491; ~ f.l. Ladislau de Kalló, 204, 529, 534, 549; ~ mag., castelan de Varolea, comite de Tîrnava, 440.

Ugo, arhiep. de Raguza, 266, 319, 426, 474, 580.

Ugocsa, (*Hugocha*, *Ugocha*, *Ugucha*, *Wgocha*), loc. în U.R.S.S.; arhid. de ~ 51, 218, 230, 240, 246, 255, 285, 302, 321; comitat, 84, 155, 276, 533, 537, 539, 541.

Ugolîn (*Vghinus*, *Vgolmus*), arhiep. de Spalato, 9—10, 13, 21, 23—24, 84, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197—199, 266, 319, 406, 426, 474, 481, 556, 567, 580.

Ugrin, f. jude al curții regelui, 148; ~ v. **Konla**, f.l. ~; ~ v. **Nicolae**, f.l. ~.

Ulla (*Veylla*), s. jud. Mureș, 12.

Uileacu v. **Uileacu de Crîș**.

Uileacu de Crîș (f. Uileacu, *Wylak*), s. jud. Bihor, 61.

Uioara v. **Uioara de Jos și de Sus**.

Uioara de Jos (f. Ciunga, *Chongou*), loc. comp. or. Ocna Mureș, jud. Alba, 110, 434, 480.

Uioara de Sus (f. Uioara, *Chonwa*, *Wyuar*), l. com. or. Ocna Mureș, jud. Alba, 54.

Ungaria (*Hun aria*), palatin al ~, 317, 335, 453 454, 513 515, 527, 529; reagt al ~ 4, 10 11 14, 21 24, 29—31, 33 34, 36 37, 40—41, 52, 58 62, 64 67, 70—71 73—90, 92 93, 96 99, 103—122, 127, 129, 131—133, 137, 167, 182—183, 193—194, 196—199, 201, 216, 250, 280, 338, 341, 492, 537, 542, 546; reg. al. ~ 96—98, 103—116, 119—120, 142, 144, 146—148, 153, 155—157, 161—162, 165, 168, 170, 172—176, 183, 194, 196—205, 207—208, 210—212, 214—215, 219, 221—224, 228—229, 231—232, 234—235, 237, 239, 241, 244, 245, 250, 254—255, 257, 271, 277—278, 282, 286—288, 293, 290, 298—299, 301, 304—306, 309—312, 318—320, 327, 332—333, 336—339, 341—344, 346, 349—350, 356, 359, 361—364, 450—452, 457, 460, 464—468, 470—475, 481—485, 487—489, 491—492, 495—496, 498—499, 504—505, 507—508, 510, 515, 518, 521, 532, 525, 528, 530, 532—533, 535—573, 539, 541—542, 546, 546, 553, 56., 570, 573, 575, 580; regină ~ 452.

Ungra (*Vgra*), s. jud. Brașov, 111.

Unguraș (*Bahuanus*), s. jud. Cluj, 420, 425, 530; cetate ~, 210, 243, 530; vicecastelan de ~ 347.

Unlmăt (*Vynemety*, *Vynemuth*, *Winempty*), s. jud. Satu Mare, 189, 289, 527.

Urban al V-lea, papă, 83, 89, 96, 250, 280, 292, 295, 338, 365, 383, 399, 476, 536.

Urea (*Eurke*), s. jud. Cluj, 422.

Urmeniş (*Eurmenes*, *Ewrenenes*), s. jud. Bistrița-Năsăud, 389, 505.

Uroiu (*Aran*) sat în jud. Hunedoara, 46, 149, 574.

Ursula, f.l. Margareta, 271; ~ soția l. Toma, 423.

Urus, loc. în Ung., 547.

Uruzapaty v. *Vzurupati*.

Urziceul (*Voda*), s. jud. Satu Mare, 233.

V

Vác (*Vac*, *Wacyensi*, *Wacyum*), or. în Ung.' ep. de ~ 9, 10, 13, 21, 23—24, 84, 92, 119—120, 127, 129, 167, 182, 197—199, 266, 319, 474, 481, 556, 567, 580.

Vaguck, Petru zis ~ de Zagaryan, 173. 223, **Valda-Cămăraș** (*Cămăraș*, *Kamaras*), s. jud. Cluj, 12, 49.

Valehid (*Walhyda*, *Walthyda*, *Walthug*), s. jud. Sibiu, 37, 41, 111, 132.

Vale, loc. în Ung., 485.

Valea Feleacului v. **Felekpataka**.

Valea Gropii top., 160.

Valea Hotarului v. **Hotarpataka**.

Valea lui Mihai, s. jud. Bihor, 107, 515.

Valea Rozna v. **Roznapataka**.

Valea Sărată v. **Sospatak**.

Valea Secașului v. **Zekpatak**.

Valea Tămașului v. **Tamaspathaka**.

Valea Tășnadului (*Thasnad pataka*), riul sau pîrîul ~, 284.

Valea Tătărușului v. **Tataruspataka**.

Valea Zaldubus v. **Zaldubuspataka**.

Valentin, canonic, lector de Strigonia, capelan al reginei, 139—140, 142, 168, 239; ~ dascăl, 107; ~ de Bir, 254; ~ de Doștat, 435; ~ de Herepea, 375; ~ de Sîncraiu, 346; ~ ep. de Makarska, 119—120, 127, 182, 197—199, 481, 556; ~ f.l. Alexandru de Șoard, 309; ~ f.l. Simion, 269; ~ f.l. Nicolae Cnezu, iobag, 511; ~ fost slujbaş de Cămăraș, 49; ~ v. **Toppa**.

Vanehuk, locuitor din Doman, 511.

Varadia v. **Ourba de Jos**.

Varthelek v. **Ortelec**.

Varolea (*Vyuar*), cetate, jud. Mureș, 440.

Vasarhel v. **Dumbrava**.

Vasarhely v. **Dumbrava**.

Vassarhel v. **Oșorhel**.

Vaș v. **Vác**.

Vălcani (*Thompa Valkan*), s. jud. Timiș, 410.

Vălcău v. **Văleni**.

- Văleni (f. Vălcău, *Walko, Wolko*), s. jud. Cluj, 285, 324..
- Văleul (f. Porcești), s. jud. Mureș, 12.
- Vărădla de Mureș (f. Totvărădia, *Waradya*), s. jud. Arad, 314.
- Vârșand (*Vossyan*), s. jud. Arad, 412, 514.
- Velud, loc. în Ung., 485.
- Vecerd (*Vecherd*), s. jud. Sibiu, 20.
- Vecheș (f. Buda Veche, *Buda, Budatelke*), s. jud. Cluj, 64, 184, 194, 214, 237, 268, 270, 281.
- Vecherd v. Vecerd.
- Vechereșe, (Vadul lui Veche), pîriu, jud. Timiș, 336.
- Vecul, deal, jud. Covasna, 67.
- Veg Vulkuu, a.d. Ig. Vălcăni, jud. Timiș, 410.
- Venchellew, loc. în Ung., 485, 539.
- Venețla, or. în Italia, 85, 242; ~ uliță în Oradea, 27.
- Vereszek, a.d. Ig. Reghin, jud. Mureș, 12.
- Vermisputlukufen, pîriu jud. Timiș, 376.
- Verveghiu (*Vervulg*), s. jud. Sălaj, 477.
- Vervuelg v. Verveghiu.
- Vesprim v. Veszprém.
- Veszprém (*Vesprim, Wesprim*), or. în Ung.; ~ cap. 202; ~ cetate, 99; ~ dieceză, 17, 25, 37, 41, 82, 101, ep., de ~ 9—10, 13, 21, 23—24, 82, 84, 92, 119—120, 127, 129, 167, 182, 266, 298, 304, 319, 474, 481, 508, 515, 556, 567, 580; prepozit de ~ 4.
- Vetes v. Vetiș.
- Vetiș (f. Veteș, *Wetes, Wetys*), s. jud. Satu Mare, 1, 142, 144, 156, 168, 235, 239, 361, 459.
- Veytel, fr. lui Teodor banul, 318.
- Veytsh, pribeag, 511.
- Vezend v. Vezendlu.
- Vezendlu (*Vezend*), s. jud. Satu Mare, 107, 233.
- Vgacha v. Ugocea.
- Vglarputhuka (Pîriul Cărbunarilor), 228.
- Vice v. Vița.
- Vlenle (*Vetuhnuk*), afluent al Carașului, 362.
- Vid v. Dumilan f.l. ~.
- Vidlă (*Badinium, Bidyniensis, Bodon, Bodognion, Bodonium, Budinensis*), or. și cetate în Bulgaria, 7, 8, 77, 84, 92, 113, 157, 163, 334, 339, 354, 359, 364, 394, 417, 421, 424; ban de ~ 314—316, 339, 354; căpitan de ~ 77, 84, 334; ~ district, 77; jude de ~ 354; v. și Bulgurlu.
- Vleua (*Vienna, Vyena*), or. în Austria, 242, 474.
- Vlșoura (f. Agîrbiciu, *Egerbeg*), s. jud. Cluj, 191.
- Vlșoura (f. Hundorf, *Hondorf*), s. jud. Mureș, 246, 321.
- Vilhelm, canonic de Oradea, arhid. de Zughalom, 221; ~ cardinal din Cosmediu, 250; ~ custode la Cluj-Mănăstur, 330, 438; ~ de Jeledinți, 46; ~ ep. de Pécs, comitele capelei regale, secretar cancelar regal, vicar general al sașilor din cele șapte scaune din Trans., 84, 92, 119—120, 123, 127, 129, 167, 180, 182, 197—199, 266, 274, 319, 406, 426, 474, 481, 512, 556, 580.
- Villa Christiani v. Cristlan.
- Villa Humberti v. Gușterîța.
- Vila Sancti Nicolai v. Sînnicoură.
- Villa Sauli v. Șoală.
- Vilak, a.d. Ig. Pîriteaz, jud. Arad, 256.
- Vluțu de Jos (*Awinch, Wynch Inferiori*), s. jud. Alba, 58, 114—116, 167.
- Vissegrad v. Vlșegrad.
- Vlșea (*Wisa, Wysa, Vysa*), s. jud. Cluj, 326, 422, 432.
- Vlșegrad (*Vyssegrad, Wyssegrad*), or. în Ung., 22, 61, 72, 133, 147—148, 170, 173, 201—202, 215—217, 222—223, 229, 239, 242, 245, 288—289, 318, 320, 323, 327, 332, 335, 371—372, 392, 403, 405, 454, 465—467, 513, 515, 532; castelan de ~ 84.
- Vlșnelu (f. Cistelec, *Chehteluk*), s. jud. Mureș, 422.
- Vlța (*Vice*), s. jud. Bistrița-Năsăud, 420, 425.
- Vlzak, pîriu în jud. Timiș, 376.
- Vlzuar, a.d. Ig. Șemlacu, jud. Timiș, 543.
- Vlzufooloupathuku, pîriu în jud. Timiș, 376.
- Vileele (f. Banabic, *Banabik*), s. jud. Cluj, 196, 304, 489.
- Vilcindorf v. Vulean.
- Vlșolt (*Vorsolch, Warsoch*), s. jud. Sălaj, 517.
- Vlkurtou, loc. în Ung., 385.
- Vludislav, al II-lea, regele Ung., 33; ~ I, voievodul Țării Românești și ban de Severin, 146, 162, 286, 334, 339, 355, 439, 443, 448—449, 513; oaste pornită împotriva lui ~ 352; sol al regelui trimis la ~ 299—300.
- Vlaicu v. Vladislav I.
- Vmur v. Rovlulța Mare.
- Voda v. Urzleu.
- Vodkerth, a.d. Ig. Zăbrani, jud. Arad, 256.
- Voleu (*Woyk*), iobag din Ters, 511.
- Volvodeul (Sintioana, *Mortunzenthyuana*), s. jud. Mureș, 7.
- Vouow, Ioan zis ~ 485.
- Wos v. Wuss.
- Vossyu, s. în Ung., 117.
- Vossyan v. Vârșand.
- Voyn, a.d. jud. Caraș-Severin, 555.
- Vray v. Orolu de Ciuple.
- Vruzfolu v. Rușl.
- Vuleanu (f. Vilcindorf, *Wolkendorf*), s. jud. Mureș, 381.
- Vurpăr (*Burgperk, Heuholm, Hyuhalm*), s. jud. Sibiu, 84, 135, 358.
- Vyd de Irina, 107; ~ v. Ioan, f.l. ~.
- Vyfalu v. Nou Român.
- Vyfulw, a.d. Ig. Aluniș, jud. Satu Mare, 12.
- Vynemethy v. Unlunăt.
- Vysa v. Vlșea.
- Vysa v. Vlșeu.
- Vyssegrad v. Vlșegrad.
- Vythku, loc. în Ung., 148.

Vyuar v. Varolea.
 Vzura v. Ozora.
 Vzurupati (*Orozap̃py. Vruzap̃ati. Vruzap̃aty.*).
 a.d. Ig. Lugoș. jud. Timiș. 315—316. 566.

W

Wachyum v. Vaș.
 Wagud. Petru zis ~. v. Mihail, f.l. ~.
 Walko v. Văleni.
 Walthyd v. Valehid.
 Walthyda v. Valehid.
 Walý, loc. in Ung., 575.
 Wanya Mare (*Nagywanye*). top. Ig. Boușida, jud. Cluj. 80.
 Wanya Mleă (*Kysuanye*). top. Ig. Bonșida, jud. Cluj. 80.
 Warada v. Kisvărda.
 Waradia v. Oarda.
 Waradiensis v. Oradea.
 Waradinium v. Oradea.
 Waradya v. Vărdia de Mureș.
 Waraliafalu v. Orlat.
 Warallya, a.d. Ig. Aluniș. jud. Mureș. 12.
 Waralyafalu v. Orlat.
 Warasdin (*Warosd*), oraș in Jugosl., 86.
 Warasio v. Orăștie.
 Warosd v. Warasdin.
 Was v. Vos.
 Wasarhel v. Dumbrava.
 Waydahegefee (capătul Dealului Voievodului). top., 98.
 Waydaută (Druumul voievodului). top. Ig. Turda, jud. Cluj. 98.
 Wees, loc. in Ung., 4.
 Weone v. Beone.
 Weres Dob, a.d. Ig. Budeștii Vechi, jud. Timiș. 410.
 Wereseghaz v. Roșia.
 Wesprim v. Vespriim.
 Wesprimiensis v. Vespriim.
 Wetes v. Vetiș.
 Wezker, loc. de vamă, 474.
 Wgacha v. Ugocea.
 Wgo v. Ugo.
 Wilhelm v. Vilhelm.
 Winempty v. Unimăt.
 Wlolaheg, deal, 111.
 Wisa v. Vișea.
 Wjłak v. Uileacu de Criș.
 Wkwrbkwk (Crîngul Boului). top., pădure, 487.
 Wlascloch, a.d. Ig. Potoc, jud. Caraș-Severin, 228.
 Wlnes-Patakabereh (Creasta Piriului Uliului). top., 16.
 Wmboz v. Mureșeni de Cîmpie.
 Wolclus, de Fărău, 57.
 Wolka, iobag din Talyanfalwa, 511.
 Wolkendorf v. Vileindorf.
 Wolko v. Văleni.
 Wolp, f.l. Ztyrw. iobag regal din Novak, 511.
 Woryaspotok (Pîrîul Ciorilor). pîrîu, 515.

Wos de Sintejude, 162; Desideriu zis ~. f.l. Ioan, 55, 124, 240, 261, 310; Ladislau zis ~ de Sintejude, 104, 150, 154, 261, 420, 425, 432; Nicolae zis ~ 104, 213, 261; Pavel zis ~ f. l. Nicolae de Sintejude, 243, 478; Ștefan zis ~ de Sintejude, 396; Toma zis ~ de Sintejude, 104, 261
 Wossyan v. Vărșaud.
 Woylozfalu, a.d. Ig. Belinț, s. jud. Timiș, 403.
 Wracha, top., 228.
 Wruzfa v. Orasfala.
 Wruzmezew v. Rusu.
 Ws, de Frata, 422; Nicolae zis ~, de Frata, 422.
 Wyezna, loc. in Jugosl., 23.
 Wydembach v. Ghimbav.
 Wyfalu, a.d. Ig. Buziaș, jud. Timiș. 403.
 Wafalu v. Nou Săsesc.
 Wylak v. Szamosujlak.
 Wylak v. Uileacu de Criș.
 Wylhelm v. Vilhelm.
 Wysa v. Vișea.
 Wytłka, loc. in Ung., 147, 229, 283, 327.
 Wywar, loc. de vamă, 474.
 Wyzakna v. Oena Sibului.
 Wyznamus v. Someșul Mic.
 Wzdrewy (Vadul lui Uzd). top., 210.
 Wzura v. Ozora.

Y

Ypres, postav de ~, 525.
 Ywoey, curtea lui ~, 370.
 Yzgar, ținut, jud. Caraș-Severin, 370.

Z

Zaar, Ladislau zis ~ v. Nicolae f.l. ~.
 Zaathelne v. Zau de Cîmpie.
 Zabadfalu, a.d. Ig. Belinț, s. jud. Timiș, 403.
 Zabolch v. Săboletu.
 Zabolch v. Szaboles.
 Zabonia. Zabonya v. Ladislau, f.l. ~.
 Zabouch v. Săboletu.
 Zabourh v. Szabolehs.
 Zaeadustmorth, top. la Șeulă, de Mureș, jud. Mureș. 418.
 Zadur, insulă pe r. Criș in hotarul s. Ineu, jud. Arad. 61.
 Zagaryan v. Zegerien.
 Zagrab v. Zagreb.
 Zagreb (*Zagrab. Zagrabia*). or. in Jugosl.; bis. Sf. Cruci din ~ 18; ~ dieceză, 18; ep. de ~ 9—10, 13, 21, 23—24, 84, 92, 119—120, 127, 167, 182, 197—199, 266, 319, 474, 481, 556, 567, 580.
 Zagurla, loc. in Jugosl., 84.
 Zaharia, f.l. Ioan, f.l. Sturza, român, 567.
 Zahtha, loc. in Ung., 465, 487.
 Zakadag, a.d. jud. Caraș-Severin, 566.
 Zakol (*Zakal*), loc. Ung., 222, 533, 554.
 Zala, Mihail zis ~. slujitor, 396.

- Zalău (Zilah)**, or. jud. Sălaj, 523.
Zaldabus (Pădurea Teiului), 16.
Zaldubuspataka (Valea Zaldabus), pîriu, 65.
Zamartelke, a.d. lg. Căpușul Mare, jud. Cluj, 260, 265.
Zamus v. Someș.
Zamusfalua v. Someșeni.
Zanthow v. Sântău.
Zantou v. Pîlissănto.
Zanya de Perch, 222.
Zapultew, top. lg. Girbova, jud. Alba, 480.
Zara (Jadra), or. în Jugosl., 546, 565; arhip. de ~ 9—10, 13, 21, 23—24, 84, 92, 119—120, 124, 127, 129, 167, 182, 197—199, 242, 266, 319, 474, 481, 556, 567, 580.
Zarazykuspataka (Valea Seacă a Icusului), albie, în hot. moșiei Olykus, jud. Timiș, 336.
Zarraz Orbou, vale, 480.
Zarwad v. Săriund.
Zas v. Sus.
Zathelke v. Zau de Cîmple.
Zathmar v. Satu Mare.
Zathmariensis v. Satu Mare.
Zau v. Zau de Cîmple.
Zau de Cîmple (Zau, Zaathelke, Zathelke), s. jud. Mureș, 22.
Zaz, Ioan zis ~ de Barayacobfalva, v. Ladislau, f.l. ~.
Zazhalm v. Movile.
Zazholm v. Movila Sușilor.
Zazka v. Zahtha.
Zayzen v. Zlzin.
Zăgazul lui Korlat v. Kurlutgepuy.
Zărand (Zarandiensis), com., 84, 412
Zărnești (Zernehaza), or. jud. Brașov, 184.
Zedeck, a.d. lg. r. Birzava, jud. Timiș, 419.
Zeech, loc. în Cehosl.; Nicolae de ~, 84, 107, 108, 111, 113, 119—120, 173, 197—199, 266, 319, 328, 448—449, 455, 474, 556, 567, 580.
Zeekus v. Saeș.
Zeeptelesky, a.d. jud. Timiș, 511.
Zeer, a.d. în Ung., 87, 97, 318, 336, 352.
Zegerlen Zagarian (Zagoryan, Zegerien, Zegurian), a.d. lg. Potoc, jud. Caraș-Severin, 173, 223, 228, 232, 266.
Zegurian v. Zegeryun.
Zegus, pîriu, top. pe lg. Mihaileș, jud. Alba 384.
Zekas v. Secășeni.
Zekeres, loc. Ung., 219.
Zekputuk, (Valea Secășului), r., 384.
Zekul, zis Cehul, 386.
Zekulhuth (Drumul Secuilor), 422.
Zekulzegh v. (Secusigiu).
Zelemmer, loc. Ung., 217.
Zelliche v. Sălțea.
Zemere de Talyanfalva, 511.
Zemes, Petru zis ~, 56.
Zemlin (Zemplen), com. în Ung., 84.
Zemplin v. Zemlin.
Zenustew, top. lg. Micești, jud. Cluj, 236.
Zenderen, s. în Ung., castelan de ~ 328.
Zengel v. Singeru de Cîmple.
Zengurg v. Strelsingeorglu.
Zenles, loc. în Ung., 72, 118.
Zenlgetepataka (Pîriul Cărbunelui), 16.
Zenke, Ioan zis ~ slujitor, 462.
Zentemrich v. Sintimbru.
Zenthleurench (Zenthleurenthj), a.d. în Ung., 68, 69.
Zenthuan v. Sintloana.
Zenthkyrul a.d. lg. Ghermah, jud. Timiș, moșie, 160, 362.
Zenthmartun, a.d. lg. Dragu, jud. Sălaj, 56, 510.
Zenthmartun v. Mărtnești.
Zenthmartun v. Sînmărtin.
Zenthmielos, a.d. lg. Teiuș, jud. Alba, 22.
Zenthmihaltelke v. Mîhăești.
Zenthmiklos, a.d. lg. Resighea, jud. Satu Mare, 107.
Zenthmyhal Kw. v. Platra Sfîntului Mîhall.
Zenthpeter v. Sînpetru Almașului.
Zenthyuan v. Volvodenl.
Zenthyvan v. Sintloana de Mureș.
Zenthywan v. Sintloana.
Zentkyral v. Ghîrlă-Sinerulu.
Zentpal v. Sînpaul.
Zeplac v. Suplaeu de Bareău.
Zeremi, Mihail zis ~ 515.
Zernehaza v. Zărnești.
Zeuner, Nicolae zis —, comite, 166, 182.
Zeurinius v. Severin.
Zeynd v. Săndulești.
Zewke, oaspete, 485; Nicolae zis —, 485.
Zholmuskyu v. Șolmenl.
Zilkerek v. Șintereng.
Ziluas v. Prunlș.
Ziluas v. Sîlvaș.
Zilma, loc. în Ung., 107.
Zimbor (Sombur), s. jud. Sălaj, 237, 244.
Zinkad, a.d. jud. Caraș-Severin, 223.
Zlzin (Zayzen), s. jud. Brașov, 184.
Zlaqna (Zalathna), s. jud. Sibiu, 20; ~ pîriu, 20.
Zlamfalua, a.d. lg. or. Săcele, jud. Brașov, 60.
Zlankunen (Zalankemen), cetate și or., d. lg. Dunăre, în Jugosl., 363.
Zlatina v. Slătioara.
Zlatna (Zalathna), or. jud. Alba, 105.
Zourd, Ioan de Yska, 37, 41; Ioan, magistrul, de Yska, f. lui ~.
Zobonia v. Zubonlu.
Zolln, a.d. lg. Sântăul Mic, jud. Bihor, 100
Zolium v. Zolien.
Zolnok v. Solnoc.
Zombur de Silvaș, 433.
Zomoka (Locul mlăștinii), pămînt, 487.
Zomordock v. Sumurdueu.
Zomurduk v. Sumurdueu.
Zomuss v. Someș.
Zongyresbereh (Creasta Zongyres), muncel 80.
Zonuk v. Solnok.
Zopay, a.d. în Ung., 283, 537.
Zothmar v. Satu Mare.

Zouath v. **Suatu**.
Zovath (*Zowath*), loc. Ung., 221, 222.
Ztanyzlou v. **Syuko** f.l. ~.
Ztohna, pribeag, 511.
Ztyrw v. **Wolp**, f.l. ~.
Zuaath v. **Suatu**.
Zueh (*Zwch*), a.d. in Iugosl., 61.
Zuchak v. **Suceagu**.
Zudor, Gheorghe, mag., camerier, 30, 161, 211, 212, 332, 447, 499; mare paharnic, 556, 567; Ioan ~, custode la Alba Iulia, 382; Petru ~ mare paharnic și ban al Sloveniei, 84, 92, 112, 113, 119—120, 129, 167, 182, 197—199, 266, 275, 319, 341, 406, 426, 474, 556, 567, 580.
Zudro v. **Sudurău**.
Zugholm (*Zughalum*), loc. in Ung., 475, 535; arhid. de ~ 221.
Zuhor, a.d. jud. Timiș, 511.
Zulga, Iacob zis ~ 486, 490.
Zulumtelke v. **Cornești**.
Zumorduk v. **Sumurducu**.
Zumurdok v. **Sumurducu**.
Zumuro v. **Ioan**, f.l. —.
Zuna, a.d. lg. Chereușa, jud. Satu Mare; nobil de ~ 284.
Zupurbereh (Dealul Soporului), top. jud. Cluj, 97.
Zupus, Nicolae zis ~ 64.
Zyl, neamul, 237, 244.
Zylagzagh v. **Sălățig**.
Zyluas v. **Silivaș**.
Zylȳ, a.d. lg. Dragu, jud. Sălaj, 56, 492, 510.
Zyluas v. **Silivașu**.
Zvolen (*Zolium*), or. in Cehosl., 196, 337, 545, 546.

INDICE DE MATERII

- abate** (*abbas*), 17, 32, 36, 38, 110, 133, 224, 230, 248, 251, 256, 258—260, 262, 265, 272, 273, 280, 295, 304, 325, 328, 330, 340, 353, 360, 365, 383, 409, 445, 455, 463, 514, 564, 570; întărire a alegerii de ~ (*confirmatio*), 365; părinte ~ (*pater* ~), 365; scoatere din slujba de ~ (*depositio*), 365.
- acte** (*documentum, instrumentum, litera instrumentalis*), 48, 54—56, 71, 105, 106, 149, 163, 192, 195, 202, 224, 303, 311, 323, 330, 333, 345, 349, 375, 490; ~ de danie, 407; ~ de hotărnicire (*metale*), 318; ~ obşteşc (*publicum*), 365, 382; — *per he* (*paria*), 366; ~ puternice (*vigurosus*), 441; întărire de ~ 375; păstrare de ~ (*conservatio*); 56 ~ regesc (*regale*), 333; ~ redobindire de (*rehabilitio*) ~, 56; ~ scris (*literale*), 230, 298, 320, 337, 343, 387, 405; — temeinic (*efficacium*), 230, 422, 432; v. şi *dovadă*; v. şi *scrisori*.
- adjudecare** (*adiudicatio*), 322.
- adunare** obştească, (*congregatio generalis*) 30, 31, 37, 43—52, 54—58, 61, 64, 90, 155, 158, 311, 321—325, 327—331, 337, 344, 423, 429—434, 436, 438, 505, 511, 512, 514, 527, 533, 537, 539—541, 547, 548, 563, 570.
- ajutor** (*subsidium*), 299, 300, 334.
- alani**, (*Alani*) 476.
- albie** (*alveus*), 111, 336, 356, 384; ~ veche (*veterum fluvium*), 368; v. şi *vale*.
- aldămăşar** (*almasiator*), 206.
- altar** (*altar*), 18, 29, 61, 94, 307, 317, 509.
- amendă** v. *gloabă*.
- aminare** (*prorogatio*), 7, 20, 29, 193, 448, 449, 538.
- animale** (*animales, pecora*), 191, 218; ~ domestice (*domestica*), 378; ~ de cîmp (~ *campestres*), 378; ~ de pădure (~ *silvestres*), 378.
- apă** (*aqua*), 41, 60, 123, 235, 242, 281, 359, 362, 474, 538, 540; ~ a morii, 326; ~ stătătoare (*stagnum*), 362.
- apărare** (*defensio, tuitio*), 133, 309.
- apel** (*provocatio*), 365.
- aprod al curţii** (*aule iuvenis, aule parvulus*), 37, 111, 133, 422.
- areaş** (*pharetrarius, sagittarius*), 334, 437.
- arendare** (*locutio*); ~ de moşie 209, 324.
- argint** (*argentum*), 105. v. *mareă* de ~.
- arhidiacon** (*archidiaconus, archydiaconus*), **arhidiaconat**, 20, 24, 27, 51' 61, 78, 86, 87, 97, 143, 168, 181, 190—192, 200, 209, 211, 218, 221, 228, 230, 235, 239, 240, 247, 255, 263, 264, 271, 285, 298, 302, 304, 318, 321, 330, 348, 362, 408, 461, 467, 483, 485, 486, 489, 508, 515, 516, 518, 525, 526, 538, 551, 557, 564, 577, 578.
- arhiepiscop** (*archiepiscopus, archyepiscopus*), **arhiepiscopat**, 9, 10, 13, 21, 23, 24, 78, 84, 92, 119, 120, 127, 129, 130, 167, 182, 197—199, 250, 266, 280, 319, 338, 427, 474, 475, 481, 556, 567, 580.
- arhiva bisericii** (*conservatorium ecclesie*), 387.
- arhivari** (*requisitores*), 499.
- arme** (*arma*), 218, 278.
- armeni** (*Armeni*) 476.
- aruncătură de săgeată** (*ictus sagitte*), 376, 409, 466.
- asesor**; ~ jurat v. **juraţi**.
- aşezăminte** (*constitutiones, instituta*), 365, 378.
- aşternut de pat** (*lectisternium*), 525.
- aur** (*aurum*), 105.
- aurar** (*aurifaber*), 206.
- autoritate** v. **putere**.
- avere** v. **bunuri**.

B

- bale** (*montana*), 33, 105.
- baltă** (*paludus*), 61, 489.
- ban** (*banus*), 11—13, 28, 54, 84, 88, 92, 96, 111, 113, 119, 120, 127, 129, 157, 164, 167, 173, 181, 197—199, 209, 247, 266, 280, 286, 299, 300, 314—316, 319, 328, 339, 341, 354, 421, 424, 443, 474, 481, 501, 511, 556, 580; fost ~, 318, 322, 323, 331, 334.
- banat** (*banatus*), 292.
- banii** (*monete, pecunia*), 13, 47, 56, 157, 169, 324, 348, 355, 358, 527; ~ capitali

(*pecunia principalis*), 438; ~ falși, 511.
baronul (*barones*), 7, 11, 34, 37, 43—45, 77, 80, 92, 97, 113, 115, 121, 130, 208, 215, 231, 239, 242, 245, 261, 281, 300, 318, 323, 474, 481, 546, 565.
bărbați (*virii*), 353, 360; ~ chibzuți și cinstiți (*discreti et honesti*), 97, 127, 135, 287, 351; ~ cinstiți (*probi*), 37, 51, 56, 73, 135, 188, 191, 358, 531, 538, 539, 564; ~ cinstiți și nobili (*nobiles et honesti*), 308, 329, 357; ~ cucernici și cinstiți (*religiosi et honesti*), 184; ~ cuvioși (*religiosi*), 64, 303—304, 328, 353; ~ măriți (*magnifici*), 296, 299, 300, 311, 314, 316, 319, 325, 328, 334, 337, 339, 342, 344; ~ nobili (*nobiles*), 20, 56, 72, 87, 96, 98, 123, 285, 322, 341, 538, 564, 580.
bătăle (*verberatio*), 466.
bătrînul (*seniores, jurati*), ~ ai orașului, 186, 307, 378; ~ ai scaunului săsesc, 358; v. oamenii ~.
benedicîlni, 383.
beneficii (*beneficia*), 197.
bir (*tributum*), 333; ~ al pămîntului (*terragium*), 231, 330; v. dare.
biserica (*ecclesia*), 5, 17, 18, 54, 61, 73, 83, 93, 97, 99—101, 103, 104, 107, 112, 113, 142—145, 158, 184, 195, 200, 202, 212, 215, 222, 225—227, 230, 233, 235, 238, 239, 244, 256, 281—284, 295, 305, 312, 375, 466, 474, 476, 480, 481, 485, 525, 531, 533, 535, 536, 538—540, 560, 574, 580; ~ clădită pe moșie, 326; ~ romană (*Romana ecclesia*), 96, 338.
blană (*pellis*); ~ de hermină (~ *ermelina*), 525; ~ de jder (*variolina*), 177, 525.
blănari (*pellipari*), 378.
bol (*boves*), 164, 186, 260, 265, 474, 542.
boleri (*barones*), 334.
breasla blănărilor (*fraternitas pellificum*), 378; ~ tăbăcarilor (*coomunitas cerdonum*), 206.
brutar (*pistor*), 381.
bucate (*victualia*), 92.
bucătar (*coquinarius*), 206.
bulgari (*Bulgari*); banul ~ 47, 314—316, 339.
bunte (*avus*), 142, 246, 285, 321, 331, 505, 512, 574.
buntea (*ava*), 163, 297, 321.
bunuri (*bona, res*), 34, 43, 48, 75, 90, 125, 128, 135, 164, 204, 326, 355, 365, 541; ~ de moștenire (*hereditates*), 43, 381; ~ neîmpărțite (~ *impartiales*), ~ nobiliare (*nobiles hereditates*), 381.
butoale de vin (*tuncellaris vini, tunella*), 115, 218, 502.
cal (*equi*), 56, 92, 124, 186, 235, 259, 260, 265, 278, 334, 340, 365, 396, 466, 474, 477, 478, 500, 524, 543; ~ de herghelie (*equi equatiales*), 72, 218, 323.

C

camerler (*cubicularius*), 332.
cancelar (*cancellarius*), 81, 84, 92, 95, 109, 119, 120, 127, 129, 130, 167, 274, 298; ~ al reginei (*reginalis*), 182, 197—199, 266, 319, 406, 474, 481, 556, 567, 580.
cancelarele regală, 498.
canonic (*canonicus*), canonicat, 4, 17, 18, 20, 24, 25, 27, 41, 61, 78, 82, 86, 93, 94, 100, 101, 113, 139, 140, 200, 202, 211, 221, 228, 233, 235, 237, 238, 247, 263—265, 271, 292, 295, 317, 318, 336, 348, 356, 360, 362, 365, 379, 412, 457, 463, 485, 487, 508, 515, 518, 535, 544, 551, 564.
cantor (*cantor*), 24, 27, 190, 235, 284, 330, 348, 356, 457, 485, 487, 516, 551, 564.
capelan (*capellanus*), 37, 41, 73, 80, 87, 97, 99, 139, 140, 160; ~ de onoare al papei, 291; ~ osebit al regelui (~ *speacilis*), 298.
capelă (*capella*), 93, 236, 460, 465, 467, 485; ~ regală, 84.
capitlu (*capitulum*), 329; ~ din Agria, 6, 148, 192, 335, 554, 557; ~ din Alba Iulia, 7, 11, 13, 15, 20, 35, 37, 39—47, 51, 54, 57, 60, 65—67, 90, 99, 103, 105, 110, 113, 114, 119, 120, 129, 131, 146, 149, 151, 158, 160, 162, 164, 165, 171, 172, 174, 176, 181, 182, 190, 191, 194, 201, 210, 211, 225, 239, 246, 247, 251—253, 258—260, 262, 265, 268, 269, 271, 279, 287, 301, 321, 329, 330, 348, 351, 353, 357, 358, 360, 367, 368, 382, 387, 391, 400, 401, 411, 418, 422, 423, 429, 430, 434—436, 438—441, 444, 525, 526, 530, 531, 540, 550—553, 559, 560, 564, 574, 575, 577, 578; ~ din Alba Regală, 237; ~ din Arad, 305, 315, 318, 336, 412, 466; ~ din Buda, 13; ~ din Cenad, 61, 223, 228, 232, 316, 318, 352, 359, 362, 363, 371, 374, 376, 403, 408, 415, 416, 426, 538, 555, 562, 563, 572, 580; ~ din Győr, 4; din Oradea, 27, 29, 68, 69, 125, 134, 138, 140, 142, 147, 148, 156, 168, 170, 189, 195, 200, 204, 216, 217, 221, 222, 233, 235, 238, 241, 263, 264, 305, 313, 317, 320, 335, 346, 356, 366, 373, 377, 379, 380, 388, 390, 397, 398, 403, 413, 442, 445, 469, 467, 527, 535, 539, 549, 554, 558, 571, 576, 579; ~ din Vesăprem, 202.
car (*currus*), 115, 186, 334, 546; ~ mare (*magnus, rudas.eker*), 474; mic (*parvus ayanthas.eker*), 474.
car lăul, (*cardinalis*), 250.
carina (*carina*), 474.
carpen (*gertyan*), 480.
casă (*domus*), 16, 48, 56, 61, 116, 149, 164, 281, 307, 308, 310, 380, 432, 485, 514, 524, 574; de piatră (*domus lapidea*), 218.
castelani (*castellani*), 8, 12, 34, 70, 71, 84, 92, 115, 149, 196, 208, 215, 220, 231, 242, 245, 286, 293, 296, 328, 334, 355, 359,

- 364, 419, 432, 440, 482, 499, 518, 532, 543, 546, 565, 566.
- catolic** (*catholici*), 5.
- cavaler** (*miles*), 87, 93, 108, 111, 137, 299, 310, 319, 322, 331, 373; ~ al curții regești, 97, 286, 311, 322, 323, 328, 331, 580.
- capră**, (*capra*), 340.
- caznă** (*supplicio*), 511.
- călător** (*viator*), 546.
- călugări** (*fratres monachi*), 32, 36, 38, 54, 63, 97, 330, 338, 345, 353, 365.
- călugărițe** (*sorores sanctimoniales*), 27, 217, 270, 282, 350, 377.
- cămări și oene de sare regești** (*camerae et salisfodinae regales*), 71.
- căpitan** (*capitaneus*); ~ al oștirii regești 355; ~ de cetate, 8, 77, 84, 113.
- ceară** (*cera*), 320, 366, 508; ~ albă, 243.
- cercetare** (*examen, inquisitio, investigatio*), 32, 37, 46, 51, 107, 123, 207, 219, 262, 318, 337, 360, 371, 393, 396, 425, 445, 464; ~ din privire (*consideratio visu*), 47, 57, 64, 158; ~ judecătorească (*examen judicarium*), 28, 185, 323, 438.
- cerere** (*instantia, supplicatio, petitio, requisit o*), 39, 43, 46, 54, 56, 63, 90, 98, 120, 145, 154, 158, 160, 171, 172, 175, 205, 211, 212, 222, 230, 232, 239, 242, 262, 265, 266, 271, 284, 289, 308, 310, 319, 322, 328, 331—333, 336, 337, 341, 360, 361, 363, 365, 425, 426, 444, 527, 531, 559, 564, 580; — scrisă (*petitio litteratoria*), 230, 422, 432.
- cetate** (*castrum, civitas*), 5, 8, 11, 12, 23, 43, 85, 88, 99, 113, 119, 153, 218, 243, 293, 334, 361, 364, 381, 417, 474, 485, 508, 509, 511, 512, 521, 528, 530, 556, 575; ~ regească (*castrum regium*), 359.
- chazari**, (*Gazari*), 476.
- chebuitală** (*expensum*), 12, 78, 315—316, 501, 527.
- chemare în judecată** (*citatio evocatio*), 1, 20, 29, 42, 54, 61, 91, 107, 318, 322, 323, 422, 423; ~ legiuită (*legitima convocatio*), 318.
- chezași**, (*expeditores*), 54.
- chezășle** (*cautela, cautio, fide iussio*), 70, 135, 260, 265, 328, 339.
- chiczeceimea din oi** (*quingagesima ovium*), 59, 108, 177.
- cingătoare** (*balteus cingulum*), 218, 356.
- cibă** (*cubulus*), 469.
- cîmp**, (*campus*), 12, 44, 60, 61, 65, 66, 123, 235, 239, 334, 336, 466, 485, 487, 538.
- cîrcumari** (*caupones*), 186.
- cîrmuire** (*regimen*), 105, 365.
- cîrmuitor** (*gubernator, rector*), 70, 359; ~ al spitalului (*rector hospitalis*), 62.
- clădire**, (*aedificia, structura*), 12, 16, 78, 284, 380, 397, 398, 417; ~ de lemn (*lignis*), 218; ~ de piatră (*lapidis*), 218.
- clăi** (*capellae*), 469; ~ de fin (*feni*), 566.
- cleric** (*clericus*), 19, 36, 38, 109, 262, 275, 488, 580.
- cnez** (*kenezius, kenezys*), 33, 39, 46, 55, 61, 396, 511; ~ de rînd (*communis kenezus*), 92; ~ întărit în cnezat (*kenezus, per litteras regales in suo kenezlatu roboratus*), 92.
- cnezat** (*kenezatus*), 5, 33, 61, 370, 567.
- coadjutor episcopesc** (*suffraganeus episcopus*), 443.
- coajă copacilor** (*cortices arborum*), 62.
- cojocari** (*pellifici*), 378.
- comis mare** (*magister agasonum*), 8, 10, 13, 21, 23, 24, 92, 119, 120, 129, 167, 182, 197, 199, 266, 319, 474, 481, 556, 567, 580.
- comitat** (*comitatus*), 19, 30—32, 35, 36, 38, 47, 48, 50—52, 58, 61, 68, 69, 78, 105, 109—111, 117, 120, 121, 124, 126, 128, 129, 131, 137, 141, 143, 149, 155, 163, 169, 177, 182, 197—199, 207, 219, 220, 222, 223, 228, 231, 236, 239, 243, 252, 256, 259, 279, 281, 284, 297, 308, 310, 312, 315, 318, 319, 322, 323, 327, 329, 338, 340, 359, 361, 363, 373, 393, 396, 410, 412, 415, 416, 422, 432, 445, 452, 469, 474, 475, 477—479, 485, 486, 492, 511, 512, 514, 517, 520, 524, 533, 537, 539, 541—543, 547, 548, 550, 562, 564, 566, 572, 574, 580; v. și **Bihor**, **Caras**, **Cenad**, **Cluj**, **Dăblea**, **Satu Mare**, **Timiș**, **Tirnava**, **Turda**, **Zarand**.
- comite** (*comes*), 4, 7, 9, 10, 13, 21, 23, 24, 28, 32—38, 40, 41, 47—52, 54—58, 61, 70, 72, 79, 83, 84, 89, 92, 98, 107, 115, 119, 120, 123, 127, 135, 136, 148, 149, 151, 158, 166, 167, 182, 187, 189, 190, 196, 199, 205, 206, 208, 213, 215, 218, 221, 222, 225, 229, 230, 231, 233, 235, 237, 239, 242, 243, 245, 266, 280, 286, 289, 296, 314, 318, 319, 322—325, 327—331, 333, 336, 339, 341—344, 345, 347, 348, 358, 372, 381, 406, 410, 440, 445, 470, 474, 480, 481, 485, 499, 503, 505, 507, 509, 512, 518, 520, 532, 546, 550, 565, 580; ~ al capelei regale (*capellae regiae*), 84, 92, 182, 197—199, 274, 465, 467, 485, 502, 527, 556; ~ al curții regale (*curiae regiae*), 33, 96; ~ al secuilor (*Siculorum*), 84, 309, 310, 451; ~ al platurilor (*alpium*), 146.
- comiți, ziși greavi** (*comites, greb dicti*), 37.
- comoră** (*tesaurum*), 98.
- condică** (*registrum*), 230, 376, 461.
- confesor** (*confessor*), 89, 102.
- convent** (*conventus*), 329, 365; ~ din Cluj-Mănăstur, 7, 11—13, 16, 54, 63, 64, 73, 80, 97, 99, 104, 106, 109, 114, 143, 145, 150, 154, 159, 163, 169, 175, 184, 197, 230, 237, 244, 246, 248, 249, 251, 262, 264, 273, 281—288, 297, 298, 303, 304, 306, 308, 322—326, 355, 375, 383, 384, 392, 420, 422, 423, 425, 432—434, 437, 438, 445, 526, 531, 550, 551, 559; — din **Lelez**, 113, 117, 147, 148, 229, 283, 295, 468, 534, 573; ~ din **Sebeș**, 345.
- copaci** (*arbores*), 480, 517; ~ tăiați (*ligna obruta*), 409.

cople (*copia*) 382.
copil (*filii, liberi, pueri*), 58, 81, 121, 135, 188, 504, 505.
copilă v. *fată*.
cor (*chorus*), 305, 487.
corăbrie (*navis*), 122, 474; ~ de război, 85, 122.
cot (*ulnus*), 508, 525.
cotropire de moșie (*occupatio, occupatio potestatis, usurpatio*), 1, 32, 35, 37, 43, 50, 76, 113, 420, 425.
crăiule (*cursor*), 224, 322.
creastă (*berch*), 336.
credincioși (*fideles*), 286, 288, 310, 319, 338.
credință (*fidelitas, fides*), 5, 33, 47, 48, 127, 130, 338, 476, 533, 537; ~ dreaptă (*fides orthodoxa*), 130.
ering 486.
croaii, 404, 407.
croitor (*sartor*), 348, 485, 524.
cruce de argint, 218; ~ semn de hotar, 487.
cruciadă, împotriva turcilor, 399.
ctitorie (*fundatio*), 405.
cumanii (*Cunani*), jude al lor. 117, 118, 193, 317, 335, 476, 511, 514, 527, 528, 533, 539.
cumetrie (*compaternitas*), 56.
curte (*curia*), 16, 41, 61, 135, 160, 164, 218, 244, 282, 326, 370, 415, 417, 440, 485; ~ regală 96, 97, 119, 120, 168, 216, 217, 235, 239, 311, 318, 435, 455, 474, 481, 489, 502, 508, 515, 527; — reginei (*aule reginales*), 142, 481; ~ romană (*Romana*), 345, 382.
custode (*custos*), 27, 97, 145, 190, 244, 330, 348, 356, 487, 516; ~ al capitolului din Arad, 412; ~ al capitolului din Oradea, 200.

D

dajdii (*dacia*), 62.
danie (*collatio, concessio, donacio, donatio*), 13, 23, 42, 59, 76, 103, 161, 165, 197, 202, 221, 222, 237, 270, 288, 301, 319, 322—323, 350, 373, 374, 377, 379, 412, 426, 472, 479, 575; ~ nouă (*noia* ~), 163, 310, 322, 323, 341, 359, 362, 403, 408, 422, 428; ~ zadărnicită, 341.
dar *donum*, 127, 474.
dare (*census, collecta contributio, datum, terragio, tributum*), 62, 79, 186, 333, 378, 485, 495, 499; scutire de ~, 333.
dare de seamă (*assecuratio, relatio*), 30, 33, 41, 42, 45, 47, 53, 59, 81, 87, 88, 173, 196, 210, 212, 242, 310, 332, 338, 341, 344, 406, 447, 556.
dare în stăpânire (*statutio*), 35, 43, 52, 54, 65, 107, 139, 140, 163, 176, 191, 194, 197, 199, 201, 244, 258, 279, 287, 288, 295, 318, 321—322, 344, 357, 359, 362, 363, 466.

daruri de nuntă (*res paraffinales, res paraphernales*), 116, 169, 255, 288, 331, 390, 413, 491, 539, 540, 544.
dascăl, (*scolasticus*), 107.
datină (*consuetudo, mos*), 92, 325, 389, 540; ~ veche (*antiquis consuetudo*), 438; v. și *obicei*.
datorie (*debitum*), 70, 112, 159, 215, 286, 462, 499.
daună (*damnum, preiudicium*), 11, 32, 50, 51, 56, 68, 69, 76, 92, 121, 171, 213, 260, 265, 314, 329, 330, 341, 438, 485, 518, 528.
deal (*mons, monticulum*), 11, 20, 60, 67, 80, 87, 97, 98, 160, 162, 196, 200, 210, 233, 236, 304, 336, 356, 362, 480, 515, 526, 540.
decan (*decanus*), 143, 348, 406, 516, 556, 564.
declarație (*confessio, declaratio*), 48, 323, 330.
delușor (*colliculum*), 356.
descărcare (*expeditio*), 56, 297, 331, 340.
despăgubire (*recompensatio, satisfactio*), 11, 31, 34, 70, 116, 189, 243, 321, 340, 528.
despărțire (*separatio*); ~ de moșie, 239, 303; ~ hotarelor (*metarum separatio*) 434; ~ prin semne de hotar (*metallis sequestratio*), 318.
devălmășie (*usus communis*), 88, 158.
dezbateri (*discussio, ventilatio causarum*), 54, 335; ~ de închidere (*finale discussio*), 435.
dezlegări (*absolutiones*), de pricini, 443.
dialec (*litteratus, scriptor*), 7, 14, 29, 30, 53, 59, 61, 90, 222, 235, 179, 321, 348, 479, 503, 510, 514, 522, 574.
diacon, 7.
dieceză (*diocesis*), 17—19, 82, 100, 101, 275, 295, 365, 383, 523.
dijmă (*decima*), 181, 184, 209, 275, 330, 450, 518, 580; ~ de sub răboj (*decima sub cultellis*), 430; ~ în sferturi (*decima in quartis*), 430; ~ porcilor (*porcorum*), 59.
dinari (*denarii*), 61, 92, 115, 226, 416, 417, 475, 520.
distriet (*districtus*), 5, 8, 9, 26, 77, 105, 174, 184, 186, 286, 417, 481, 512, 567, 575.
doctor în dreptul canonic (*doctorum doctor*) 426, 474, 580; ~ în teologie (*sacre pagine magister*), 426, 474.
document v. *acte*.
doje (*dux*), 85, 122.
domnie (*regnum*), 319, 406.
donăție v. *danie*.
dorință (*votum*); ~ a regelui, 339.
dovadă scrisă (*literalia munimenta*), 230, 310, 345, 365.
dregători, **dregătorie** (*honor, honores, rectores*), 34, 61, 119, 120, 197—199, 208, 215, 245, 312, 319, 406, 426, 474.
drept (*ius*), 37, 43, 44, 49, 61, 66—68, 74, 77, 87, 90, 105, 107, 116, 119, 129, 190, 194, 197—199, 201, 281, 285, 288, 293,

298, 301, 309, 310, 318, 319, 321, 323, 326, 329; 333, 336, 341, 355, 359, 464, 508, 532, 567; ~ al regelui (*regalis*), 79, 153, 567; ~ bisericesc (*canonicum*), 94; ~ de apel (*appellatio*), 365; ~ de danie (*collatio*), 60, 93, 237, 318, 322, 323, 341, 359, 362, 567; ~ de folosință (*usu-fructus*), 58; ~ de judecată (*iurisdictio*), 51, 260; ~ de moșie (*ius possessionarium*), 228 v. și drept de stăpînire; ~ de moștenire (*hereditaria successio, haereditarium*), 32, 44, 51, 54, 135, 163, 173, 184, 297, 323, 381; ~ de paloși, 34; ~ de patronat (~ *patronatus*), 135, 485; ~ de proprietate (*proprietas*), 323, 326, 330; ~ de stăpînire (*possessionarium*), 7, 35, 42, 158, 303, 320, 323, 324, 355, 356, 362, 366, 386, 435, 578; ~ diecezan (*diocesanum*), 443; ~ firesc (*naturae*), 169, 246; ~ obișnueinic al țării (*consuetudo regni*), 538, 574; ~ obștească (*communis iustitia*), 273, 316, 328, 361, 469; ~ părintesc (*paternum*), 278, 389, 504, 505.

dreptate, (*equitas, iustitia*), 47, 49, 51, 61, 112, 185, 189, 302, 304, 315, 319, 321—323, 328, 342, 464, 511, 528, 537; ~ lui Dumnezeu, 298; ~ obștească (*iustitia communis*), 151, 429,

drum (*via*), 16, 61, 87, 97, 98, 145, 210, 233, 235, 268, 281, 286, 296, 304, 308, 334, 368, 376, 384, 409, 422, 437, 480, 485, 487, 516, 546; ~ al moșiei, 281; ~ lat (*lata*), 228; ~ mare (*magna*), 107, 160, 233, 246, 304, 336, 362; ~ mare și obștească (*magna et publica*), 200; ~ obștească (*publica*), 239; ~ slobod (*libera*), 565.

duce (*dux*), de Făgăraș, 443; ~ de Oppeln, 242, 300, 335, 337, 453, 454, 474, 481, 527, 528, 532, 533, 537, 539, 542, 572, 580,

dumbravă (*nemus*), 12, 61, 73, 80, 97, 160, 200, 233, 236, 239, 249, 268, 281, 329, 336, 359, 360, 415, 538, 540,

dureri de miini (*chiragra*), 102,

dușman (*adversarius, emulus*), 333, 334, 497, 565,

E

episcop (*episcopus*), 9, 10, 14, 17, 18, 21, 23—25, 51, 54, 82, 84, 86, 92, 93, 96, 100—102, 112, 119, 120, 123, 127, 129, 133, 167, 180, 182, 183, 197—200, 202, 203, 209, 211, 212, 214, 215, 218, 226, 227, 324, 237, 238, 240, 244, 247, 250, 254, 255, 257, 266, 267, 270, 273, 274, 275, 280, 282, 284, 285, 290, 292, 298, 302, 304, 312, 319, 321, 328, 338, 349, 350, 75, 446, 460, 461, 474, 481, 486, 502, 508, 512, 515, 522, 533, 536, 538, 556, 580.

episcopie v. dieceză.

eretici (*heretici*), 130, 338, 476.

eremiș, 405.

excomunicat, 365.

expediție (*expeditio*), 352, 492, 513,

F

fag (*byk, fagus*), 111, 480.

falsificator de hani (*cursor falsorum denarium*), 511.

fapte de credință (*fidelia servitia, fidelitates*), 33, 74, 137, 310, 322—323, 341, 344, 359; ~ de necredință (*infidelitates*), 130; ~ de silnicie, 56; nelegiuită (*factum criminale*), 92; ~ rea (*maleficium*), 30, 56

fată (*filia, puella*), 7, 47, 49, 51, 81, 89, 355, 386, 461, 469, 485, 505, 520.

făină (*farina*), 334,

fărădelege (*excessus*), 70; ~ obștească (*infandum publicum*), 53.

feud (*honor*), 318, 336, 499,

fertiu (*fertio*), 92,

fiu, 33, 53, 55, 56, 61, 125, 126, 132, 372, 381, 446,

fiu (*fenum*), 262, 360, 417,

fiuș (*fenetum, fenulum, pratum*), 12., 20, 44, 55, 60, 61, 66, 97, 123, 135, 149, 160, 233, 258, 307, 308, 336, 353, 360, 415, 420, 425, 485, 486, 494, 538, 540,

fiutină (*fons, puteum*), 16, 97.

floriol (*floreni*), 1, 25, 55, 56, 135, 159, 166, 169, 170, 177, 187, 188, 190, 206, 218, 225—227, 307, 340, 348, 355, 358, 406, 415—417, 436, 438, 462, 463, 474, 478, 517, 520, 525, 527, 539, 541, 577

foe (*incendium*), 53, 164, 514,

foloșințe (*usus, utensilia, utilitates*), 12, 16, 33, 42, 46, 50, 51, 56—59, 61, 62, 66, 73, 79, 99, 105, 131, 136, 137, 149, 151, 158, 169, 185, 190, 191, 221, 222, 236, 251, 255, 258, 262, 277, 279, 281, 283, 287, 293, 297, 301, 310, 318, 321, 323, 326, 329, 333, 341, 342, 344, 348, 359, 486, 530, 540, 567, 574, 575, 578; ~ comune (*usus communes*), 12, 415,

foamete (*fames*), 417,

frute (*frater*), 96, 121, 123, 125, 133, 237, 244, 310, 316, 318, 370, 381, 422, 432, 445 ~ bun (*germanus, uterinus*), 16, 33, 120, 131, 158, 343, 344, 363, 394, 403, 412, 415, 426, 580; ~ canonic (*confrater*), 425; ~ după tată (*carnalis*), 47, 341, 422,

friu (*frenum*), 396.

fruntași (*proceres*), 130, 239, 474,

funte de împărșeală (*funiculus distributionis*), 149, 158, 160, 200,

furt (*furtum*), 34, 70, 92, 112, 243, 260, 265, 468, 528; ~ obștească (*furtum publicum*), 392.

G

gard (*saepes*), 494.

găzdnire (*descensus, hospitalitas*), 406, 417, 500, 511,

georgieni, (Georgiani), 476.

germani (*Teotonic*), 447.

gînere (*gener*), 56, 381, 418,

gitlej (*fauces*), 474.

gloabă (*birsagium, gravamen, iudicium*), 12, 16, 20, 61, 67, 79, 107, 138, 149, 159, 166, 186, 193, 213, 220, 246, 289, 326, 348, 455, 461, 527, 555, 562, 563, 571, 573.
gileevi (*contentiones*), 111.
gospodărie (*mansio*), 41, 329, 370, 445, 486, 494, 520; ~ v. și *sesle*.
goș (*Gothi*), 476.
grădină (*hortus, ortus*), 33, 61, 417.
greav (*greb*), 37.
greel (*Greci*), 96, 476.
greșeală (*delictum*), 112.
griu (*annonna, triticus*) 218, 469.
groapă (*fovea*), 16.
groși (*grossi*), 325, 340, 539; ~ *celești* (*Bohemicales*), 474.
guldeni, 51.

H

haine (*vestes*), 162, 204, 365, 491, 525.
hambar (*horreum*), 164, 171.
heleșteu (*piscina*), 97, 305, 415, 437, 485, 496, 540.
herghelle (*equatium*), 323.
hermină (*ermellina*); *blană de* ~ 525.
holdă (*satus*), 235.
hotare (*distinctiones, limites, metae, signa, termina*), 16, 20, 26, 27, 35, 37, 41, 43, 45, 46, 54, 65, 73, 80, 111, 223, 224, 230, 235, 236, 238, 246, 249, 264, 268, 298, 318, 321, 326, 336, 341, 352, 353, 356, 359, 360, 363, 526, 532, 538; ~ *semne de* (*metae*), 16, 20, 26, 35, 37, 41, 43—45, 46, 51, 53, 54, 57, 59—61, 64, 65, 67, 73, 80, 87, 97, 98, 105—107, 109, 111, 113, 117, 119, 142, 143, 145, 146, 149, 158, 160, 162, 168, 185, 197, 199, 236, 248, 251—253, 258, 259, 262, 266, 268, 273, 368, 375, 376, 379, 384, 409, 422, 432, 434, 437, 464, 465, 480, 486, 487, 489, 503, 508, 515, 521, 526, 551, 567, 580; ~ *ale satului* (*territorium ville*), 381; ~ *ale țării* (*confinium regni*), 75, 447, 556.
hotărâre judecătorească (*deliberatio, sententia iudiciaria*), 10, 13, 28, 78, 87, 88, 189, 221, 336, 409; ~ *regească* (*regium edictum*), 132, 196.
hotărâurile (*reambulatio*), 3, 4, 20, 26, 39, 41, 46, 54, 64, 98, 107, 117, 139, 140, 142, 143, 145, 158, 162, 168, 199, 201, 210, 222, 223, 228, 230, 232, 235, 248, 249, 251, 253, 258, 259, 264, 268, 304, 306, 318, 322, 323, 335, 352, 362, 367, 374, 376, 384, 422, 432, 434, 437.
hoș (*fures, latrones*), 53, 196, 394, 511, 532.
hrană (*victualia*), 41, 61, 70, 334, 339.

I

iacobiști, (*Iacobiști*), 476.
iarmaroc (*congregatio*), 523.
ied, 340.

iertare de păcate, *deplină* (*plena indulgentia*), 399.
indienul, (*Indi*), 476.
inel (*anulus*), 489.
instrumente de tortură (*tormenta*), 394.
ioaniști, 414.
iobagi (*iobagiones*), 8, 34, 55, 56, 61, 91, 92, 112, 142, 164, 170, 171, 189, 209, 215, 219, 231, 235, 262, 273, 284, 308, 314, 326, 329, 330, 340, 353, 371, 388, 392, 396—398, 434, 436, 438, 445, 469, 485, 491, 499, 502, 511, 514, 517, 529, 530, 540—543; ~ *ai abatelui*, 260; ~ *ai bisericii* (*ecclesie*), 212; ~ *ai capitolului*, 258; ~ *ai regelui* (*regis*), 243, 314; ~ *români* (*Olachales*), 189, 260.
iugăr (*iugerum*), 87, 218, 577.
iviri, (*Iviri*), 476.
izvor (*fons, puteus, vena*), 111, 248, 480, 482, 520.

I

impăcluire (*compositio, concordia, conventio, pacificatio*), 12, 20, 54, 56, 64, 72, 113, 114, 167, 213, 243, 301, 313, 326, 329, 358, 400, 401, 441, 465, 486, 487, 540.
împăratul grecilor (*imperator Grecorum*), 93, 94, 417.
împărțire (*divisio*); *a cetății* Mentew, 88; ~ *de moșii*, 3, 4, 6, 11—13, 16, 28, 40, 54, 57, 78, 88, 90, 185, 317, 326, 329, 370, 415, 441, 467, 485, 512, 574; v. și *despărțire de moșle*.
împotrivire (*contradictio*), **împotrivitori** (*contradictores*), 7, 23, 26, 31, 35, 39, 42, 44—46, 51, 52, 54, 60, 61, 63—67, 73, 90, 106, 132, 140, 158, 163, 184, 223, 228, 230, 237, 239, 241, 244, 246, 258, 268, 288, 295, 318, 322, 323, 333, 336, 344, 422, 423, 432, 461, 467, 498, 503, 512, 545, 599, 575.
împrieinași (*causidici, causantes, litigantes, partes adversae*), 7, 37, 43, 46, 51, 54, 58, 61, 64, 73, 79, 87, 88, 92, 124, 185, 433, 438, V. și *prieină*.
împuternicire (*procuratio*), **împuterniciști** (*procuratores*), 11, 29, 40, 46, 47, 54, 57, 61, 62, 64, 90, 107, 140, 194, 205, 318, 321, 322, 330, 335, 345, 506, 538; ~ *apostolică* (*auctoritas apostolica*), 86, 93.
încoronare (*coronatio*), 130.
încuviințare, **regească** (*annuentia regis*), 31, 53, 62.
îndatorire (*obligamen*), 54, 324.
îndestulare v. *despăgubire*.
îndreptarea moravurilor (*morum reformatio*), 443.
înfrățire, 326.
îngăduință judecătorească (*iudiciaria licentia*), 329; ~ *regească* (*regia*), 323.
înrudire (*cognatio*), 386.
însămînțare (*seminare*), 420, 425.
înselăcune (*falsitas*), 47, 57, 341, 422.

întemeiere (*aedificatio*), ~ a satului (*villae*), 196.
întîmpinare (*protestatio*), 12, 50, 68, 69, 76, 284, 316, 324, 358, 380, 396, 413, 419, 429, 431, 439, 446, 566, 571.
întoarce la dreapta credință (*conversio*), 338.
întrebare scrisă (*litteraria requisicio*), 299.
înțelegere v. **împăcînire**.
înveșulire (*perpelualio*); ~ de moșie, 54.
invoială v. **împăcînire**.

J

jał (*spolium*), 196, 396.
jder (*variolina*); blană de ~ 525.
jelultori (*querelantes*), 196.
jiğuri (*iniuria*), 329.
jude (*iudex, villicus*), 9, 61, 64, 79, 98, 107, 112, 123, 125, 135, 196, 208, 209, 215, 230, 239, 241, 245, 286, 289, 329, 482, 489, 520, 539; ~ al cumanilor (*Comanorum*), 117, 118, 193, 317, 335, 511, 514, 527, 528, 533, 537, 572; ~ al curții regale (*curiae regalis*), 7, 84, 119, 120, 140, 142, 147, 148, 182, 197—198, 202, 216, 217, 221, 222, 229, 233, 235, 239, 266, 318, 319, 327, 336, 341, 410, 455, 474, 481, 502, 556, 567, 575, 580; ~ al nobililor (*nobilium*), 32, 36, 38, 47, 48, 51, 54, 56, 72, 91, 118, 124, 126, 128, 136, 141, 149, 188, 189, 207, 213, 219, 220, 243, 262, 276, 284, 321—323, 327, 328, 340, 342, 344, 347, 372, 394, 410, 419, 432, 436, 438, 440, 469, 477, 500, 511, 514, 515, 520, 524, 533, 537, 542, 543, 555, 563, 566, 572; ~ al orașului (*consul civitatis*), 168, 239, 242, 306, 307, 332, 333, 354, 495, 498, 508; ~ al provinciei (*provincialis*), 135, 206, 381; ~ al satului (*villicus*), 396, 423, 432; ~ al țării, 202; ~ legiuit (~ *ordinarius*), 318, 426.
judecare v. **adjudgecare**.
judecată (*actio, adiudicatio, arbitrium, causa, iudicium*), 11, 20, 43, 51, 54, 61, 64, 79, 110, 111, 123, 128, 141, 191, 215, 222, 245, 285, 318, 326, 328, 330, 335, 341, 365, 395, 405, 463, 465, 483, 502, 506, 508, 526, 579; ~ divină (*divinum iudicium*), 355.
judecător (*iudex*), 12, 34, 61, 475.
jupin (*giuppanus*), 354.
jurași (*iurati*), 30, 47, 48, 51, 54, 56, 79, 97, 112, 123, 125, 132, 196, 217, 306, 307, 378, 432, 438, 482, 489, 495, 496, 498, 511, 514; 533; ai orașului, 168, 186, 239; ~ asesori (~ *assessores*), 321—323, 328, 537, 570.
jurămint (*iuramentum, sacramentum*), 47, 56, 290, 322, 346, 356, 422, 502, 506, 526, 527, 533; ~ cu mina pe lemnul crucii, 47, 526; ~ după cuviința demnității bisericești, 526; ~ pe un pământ, după obiceiul țării, 526.
jurisdicție (*iurisdictio*), 71.

L

lac (*lacus*, 382, 384, 422, 437, 480, 482, 496.
lăală de zestre (*scrinium*), 47, 491.
lăsură la vatră, a onstei regești (*residentia exercitus regalis*), 20, 61, 107, 352, 438, 448, 449.
lector (*lector*), 27, 139, 140, 142, 144, 168, 200, 226, 227, 239, 336, 485, 487.
lectorat (*lectoratus*), 356.
legat testamentar v. **testament**.
legămint (*assumptum, vinculum*), 54, 286; ~ de pace și înțelegere (*unio pacis et concordis*), 441.
legătură (*contractus*), 321; ~ de pace v. **împăcînire**, ~ de rudenie v. **rudă**.
lege (*ius, lex*), 7, 28, 43, 56, 71, 74, 119, 182, 196, 208, 215, 328, 464, 476, 480, 490, 505, 511; ~ a țării (*lex regnum*), 572; ~ îndătinată din vechime (*ab ant quo consueta*), 572; ~ obișnuințică a țării, 122, 222.
lenne (*ligna*), 326, 517.
libertăți (*indemnitates, libertates*), 70, 74, 75, 112, 115, 208, 286, 296, 332, 406, 447, 508.
livadă (*arbores*), 281.
loc (*fundus, locus*), 200, 244, 308, 321, 323; ~ de moară (*molendini*), 44, 359, 370 ~ de cîmp (*compestralis*); 356; ~ de curte (*curialis*), ~ 538, 540; de moară (*molendini*), 44, 359, ~ de sesie (*sessionalis*), 16, 44, 51, 61, 308, 326; ~ de trecere (*portus*), 99, 114; ~ de vamă (*tributi*), 75, 546; ~ obștească (*publicus*), 213; ~ pustiu (*desertus*), 308; ~ românesc (*Ola-chalis*), 318;
locuitor (*vices, vicegerens, vicemagister*), 62, 74, 79, 309, 341, 410, 482, 508, 521; ~ al comitelui din Brașov, 508; ~ al voievozului Transilvaniei, 111.
loenluță (*habitatio, personalis residentia*), 51, 326, 329, 333, 417, 574.
locuitori (*habitatores, incolae, populi*), 32, 50, 71, 196, 311, 447, 499, 567; ~ ai cetății (*cives*), 417; ~ ai provinciei (*provinciale*), 186, 286, 333, 381; ~ ai țării (*regincolae*), 334.
luare în stăpînire v. **dare** în stăpînire
lueruri (*res*), 34, 70, 75, 78, 164, 218, 296, 355; ~ lumești (*bona temporalia*), 474; ~ meșteșugărești (*labores mecanici*), 378; ~ mișcătoare (~ *mobiles*), 47, 333.
luntre (*navia, navis*), 99, 114.
luncă v. **rit**.
luptă (*prelium*), 334.

M

magistră (*magister*), 8, 11—13, 25, 27—28, 30, 36, 37, 41, 43—45, 49, 53—55, 63—69, 78, 87, 88, 91, 97, 98, 104, 106, 108, 109, 111—113, 119, 120, 124, 132, 136, 137, 139, 140, 141, 143, 144, 150, 152, 156,

159, 164, 166, 168, 169, 171, 172, 176, 200, 202, 209, 213, 218, 220, 222, 230, 235—237, 239, 243, 246—247, 255, 263, 264, 268, 271, 274—276, 279, 284—286, 289, 293, 296, 298, 300, 304, 309—311, 313, 317—319, 323—324, 328, 330—331, 334, 339, 342—344, 346, 348, 352, 356, 360, 362, 455, 461—463, 465, 467, 469, 473, 477, 478, 480, 483, 485, 491, 499, 500, 502, 505, 507, 509—511, 515—517, 520, 523, 525, 530, 532, 537—539, 541, 543, 548, 551, 553, 555, 562—564, 566, 572, 574, 578, 580.

malderi de griu (*maldra anonae*), 218.

mandatur (*executor*), 345.

mareă (*marca*), 12, 13, 16, 20, 47, 54, 56, 61, 124, 193, 203, 213, 220, 230, 260, 265, 326, 406, 415, 436, 440, 461, 471, 478, 520, 540, 548, 572; ~ de argint, 101, 168, 218, 238, 525; ~ după greutatea de Alba (*marcae argenti ponderis Albensis*), 13; ~ socotită la 50 groși, 325.

marfă (*bonum mercimoniale, mercimonium, merx, res mercimonialis*), 70, 71, 75, 242, 286, 296, 332, 474, 508, 523, 546, 565.

marginul și hotare v. hotare.

marțori (*testes*), 149, 381, 461, 557.

mănăstire (*claustrum, conventus, monasterium*), 23, 27, 32, 54, 97, 98, 110, 230, 258, 265, 268, 294, 304, 307, 328—330, 340, 345, 365, 402, 405, 439, 531, 537, 564, 570; ~ abațială (~ *abbatiale*), 319; ~ obiceiul și datina ~, 325.

mărcăneluș (*rubetum, virgultum*), 16, 362, 487, 503.

mărturie (*attestatio approbatio, confessio, testimonium*), 48, 52, 54, 57, 63, 68, 92, 97, 217, 461, 526, 531, 537, 540, 560; ~ dată sub jurămint (*iuramentalis depositio*) v. jurămint. ~ v. oamenii de mărturie.

măsură (*mensura*), 474; de Buda (~ *Budensis*), 406; ~ regală (*regalis*), 46, 47, 64, 107, 158, 230, 251, 422, 432; ~ strimbă (*falsa* ~), 508.

medie (*medicus, phisicus*), 113, 256.

medicină (*artis medicine*), 113.

megieși (*commetanei*), 26, 54, 238, 342; v. și vecin și megieși.

megieșe (*commetaneitas*), 315—316.

merludă (*victula*), 389, 406, 518; v. și hrănă.

meșteșug (*opus mechanicum*), 186; ~ de blănar (*opus pellicearium*), 378.

meșteșugar (*mechanicus*), 186.

metel (*metallum*), 105.

milostenie v. milostivire.

milostivire (*gratia*), 7, 42, 53, 78, 82, 208, 287—288, 309, 319, 323, 359, 474.

mină (*montana*), 105.

minorii (*minores*), 338, 476.

mirlean (*laicus, laycus*), 36, 38, 262, 365.

miruire (*confirmatio in fronte*), 443.

milașină (*terra aquosa*), 228.

moară (*molendinum*), 1, 44, 60—62, 66, 73, 78, 129, 158, 179, 190, 284, 308, 326,

333, 345, 359, 368, 370, 415, 416, 538, 540, 574, 575; ~ cu două roți (*duas rotas continens*), 190; ~ de argint (*chertureu*), 190; ~ de măcinat scoarța de stejar, 206; loc de ~, 60, 66; vinzare de ~ (*venditio*), 206.

mormint (*sepultura*), 362.

moșie (*possessio*), 1—7, 10—14, 16, 21, 22, 26, 29, 32, 33, 35—41, 43, 45—47, 49—61, 64—70, 76, 81, 87, 97, 99, 103, 106, 107, 109—111, 116, 117, 119, 124, 129, 131, 133, 136, 137, 139, 142, 143, 146, 149, 151, 152, 154, 158—164, 169, 171, 172, 176, 178, 182, 184—186, 189, 191, 195, 198—200, 202, 205, 207, 209, 210, 213, 216, 217, 222, 223, 228, 230—233, 325, 237, 239, 241, 245, 246, 248, 249, 251—254, 256, 258, 262, 264, 265, 268, 272, 273, 277, 279, 281, 283—285, 287—288, 297, 303—305, 308—310, 315—316, 321, 324, 326, 329—330, 335—337, 341, 344, 346—350, 352—353, 355, 358, 360—361, 369, 375, 380, 384, 394, 403, 409, 410, 426, 434, 456, 459, 465, 466, 468, 472, 490, 493, 498—500, 508, 514, 521, 523, 524, 526, 527, 530—533, 535, 537—541, 543, 545, 548—550, 554, 558, 559, 561, 565—567, 570, 571, 575—577, 580; ~ a bisericii, 215; ~ a pristolziilor, 322; ~ arșă, 372; apărare de ~ (*defensio*), 133; ~ controlată, 35, 323, 388, 419, 429, 431, 445; ~ dăruită, 407, 428, 457, 479, 492, 501, 509; ~ de căpetenie (~ *capitalis*), 318, 445; ~ de cumpărătură, 269, 361, 462, 498; de moștenire (*haereditaria*), 12, 37, 76, 239, 269; ~ dobândită (~ *acquisititia*), 35, 323; hotărnicire de ~, 480, 485, 487, 494, 503, 508; ~ hotărnicită, 304; împărțită, 57, 61, 180, 468, 475, 487, 512, 520; inapoiere de ~ (*restitutio*), 44, 45; ~ încălcare de ~ (*infestatio*), 133; înstrăinare de ~ (*alienatio*), 68, 69; ~ lipsită de locuitori (*terra vacua*), 32, 50, 191; ~ românească (*Olachalis*), 61, 174; schimb de ~, 10, 129, 195, 313, 451, 501; vama de pe ~, 337; vinzare de ~ (*venditio*), 13, 54, 76, 498; ~ zălogită, 442, 478.

moștenire (*hereditas, successio*), 58, 59, 285, 331, 355, 389, 400, 401.

moștenitori (*heredes*), 22, 33, 42, 44, 51, 53, 54, 58—61, 81, 119, 120, 158, 165, 167, 169, 182, 188, 190, 197—199, 205, 232, 239, 271, 277, 301, 306, 307, 310, 318, 322, 323, 326, 329, 341, 344, 355, 363, 364, 381, 386, 479, 492, 532, 567, 575, 578, 580.

motaci, (*Mothaci*), 476.

movilă de hotar (*meta terrea*), 20, 41, 80, 98, 107, 160, 209, 526; v. și hotare.

muncel (*monticulum*), 80, 97, 107, 489, 503.

munte (*mons*), 60, 228, 319.

N

neam (*generatio, gens, genus*), 237, 239, 244, 322, 323, 326, 512,
necredincioși (*infideles*), 92, 334; ~ din Țara Românească (*infideles Transalpini*), 417,
necredință (*nota infidelitatis*), 364,
negoț (*negotatio*), 474, 523.
negustor (*mercator*), 70, 71, 242, 286, 296, 332, 395, 447, 474, 508, 523, 546, 556,
neînțelegere (*controversio, discordia, dissensio, iurgium*), 20, 87, 111, 298, 326, 328—330, 574,
nenobili (*ignobiles*), 36, 38, 92, 265, 318, 321, 360,
nepot (*nepos*), 58, 237, 244; ~ după tată (*frater patruelis*), 310.
nestorieni, (*Nestoriani*), 476,
nobile (*nobiles*), 7, 31, 40, 42, 47, 49, 56—58, 81, 89, 90, 158, 163, 165, 169, 172, 174, 194, 269, 271, 287, 288, 297, 301—303, 308, 318, 321, 322, 324, 331, 336, 337, 345, 348,
nobilii (*nobiles*), 4, 7, 15, 20, 26, 30, 31, 33, 34, 36, 38—44, 46, 52, 54—56, 61, 64, 70, 75, 79, 87, 90, 97, 103, 106, 111, 113, 115, 117, 118, 121, 124, 136, 149, 158, 163, 166, 168, 169, 171, 173, 178, 186, 208, 210, 215, 216, 225, 230, 231, 239, 240, 242, 244, 236, 248, 249, 260, 262, 265, 268, 269, 273, 278, 283—285, 289, 301, 309, 311, 318, 322—325, 328—330, 331, 341, 342, 344, 347, 348, 353, 358, 360, 361, 381, 384, —386, 404, 407, 413, 420, 422, 425, 432, 434, 438, 456, 458, 459, 463, 464, 472, 475, 477, 479, 480, 485, 487, 489, 498—500, 502, 503, 505, 511, 512, 514, 515, 518, 520, 524, 525, 527, 530, 531, 538, 540, 542, 544, 546, 551, 559, 562, 565, 566, 572, 574, 578,
noblețe (*nobilitas*), 52, 62, 360,
nona (*nona pars*), (în bani), 330.
notar (*notarius*), 4, 14, 111, 165, 230, 235, 275, 341, 348, 422, 440, 479, 489, 492, 495, 503, 510; ~ al curții regelui, 238; ~ al vicevoievodului 172, 250; ~ ajutor (*subnotarius*), 7; ~ osebit (*sepcialis*), 324; ~ public (~ *publicus*), 332.
nubieni, (*Nubiani*), 476,
nume, după tată ~ (*nomina patrum*), 189.

O

oameni (*homines, populi*), 28, 43, 47, 53, 70, 79, 92, 106, 113, 123, 133, 139, 284, 293, 309, 316, 334, 358, 417, 420, 425, 432, 467, 503; ~ al capitlului, 253, 268; ~ al cetății (*castr*), 210, 311, 322; ~ al comitelui, 262; ~ al conventului, 97, 98, 243, 246, 258, 262; al palatinului, 317; ~ al regelui, 13, 73, 78, — 80, 97, 131, 132, 168, 201, 216, 222, 228, 233, 239,

243, 246, 293, 295, 298, 304, 305, 318, 322, 323, 336, 346, 355, 361, 502, 508;
 ~ al vicevoievodului, 252, 253, 258, 262, 268, 287, 303, 308, 351, 357; ~ al voievodului, 28, 98, 345, 486, 503; ~ bătrini (*seniores*), 139, 337, 551; ~ convertiți la catolicism, 338; ~ cu moși (*possessio-nati*), 34, 57, 121, 215, 231, 245, 278, 565; ~ de încredere (*familiares*), 222; ~ de măturie (*fide digni, pro testimonio*), 4, 9, 11, 12, 26, 35, 36, 38, 40, 42, 45, 47, 51, 52, 54, 57, 60, 61, 63—67, 73, 78, 80, 88, 90, 92, 106, 138—140, 142, 143, 145, 146, 149, 150, 156, 158, 164, 165, 168, 176, 184, 189, 194, 200, 201, 222, 223, 235, 236, 239, 245, 239, 251, 252, 256, 260, 262, 269, 279, 284, 287, 288, 295, 298, 303—305, 308, 317, 318, 321—323, 336, 346, 351—353, 356, 357, 359, 362, 373, 375, 377, 379, 409, 420, 432—434, 436, 440, 466—468, 471, 473, 475, 480, 483, 485—488, 490, 493, 494, 502, 506, 509, 515, 524, 535, 543, 550, 552, 555, 559, 560, 562—564, 572, 574, 575; ~ de orice stare, (*cuiuscumque dignitatis vel status*), 34, 47—52, 54—57, 62, 74, 75, 158, 208, 286, 318, 322—324, 328—331, 360; ~ de rînd (*populares*), 92, 171, 265, 334; ~ din suită (*sequaces*), 364; ~ din sate (*populi villarum*), 79; ~ fără moșie (~ *impossessionati*), 57, 389, 538; ~ fără moștenitori (*sine herede*), 13, 22, 47, 137, 202, 323, 331, 356, 359, 373, 422, 428; ~ liberi 449; **nenobili** (*ignobiles*), 422; ~ **nobilii** (*nobiles*), 386; ~ osebiți (~ *speciales*), 321; ~ rai (*maligni* ~), 528; ~ vrednici de cinste, 206; v. și locuitori.
oaspeți (*hospites*), 98, 112, 115, 201, 270, 296, 298, 304, 332, 340, 358, 378, 413, 432, 446, 447, 482, 485, 496, 498, 503, 524, 565; ~ din Copșa, 41, 17; ~ din Dej, 274; ~ din Mănărade, 248, 258, 262; ~ din Ocna Dejului, 274; ~ din Satu Mare 168, 239; ~ din Sibiu, 242, 245—~ din Valchid, 41,
oaste (*exercitus, gens potentia*), 20, 124, 130, 157, 278, 299—300, 334, 339, 354; ~ regească (*regius* ~), 310, 352, 355, 406, 417,
obicei (*consuetudo, mos*), 79, 208, 325, 333, 337, 356, 474; — al iobagilor (*iobagionum*), 34; ~ al nobililor, 278; ~ al seculor (*Siculorum*), 44; ~ al țării (~ *regi*), 12, 34, 35, 37, 47, 49, 51, 57, 61, 97, 116, 133, 224, 230, 246, 251, 279, 305, 316, 321, 351, 359, 361, 437, 441, 447, 462, 464, 512, 526, 528, 538, 539; ~ îndătmat (~ *solitum*), 320; ~ vechi (*vetus*), 186, 365,
obirște (*radix*), 330,
obiăduire (*tutela*), 499; v. și oeroltre.
obyte (*communitas, congregatio, universitas*), 333, 511; ~ a bărbaților chibzuți (*providorum virorum*), 123; ~ a cnezilor (~ *kenezryroum*), 417; ~ a credincioși-

lor, 338; ~ a juraților (*iuratorum*), 206; ~ a locuitorilor (*incolarum*), 186; ~ a nobililor (~ *nobilium*), 15, 43–45, 48–55, 58, 61, 155, 158, 311, 322–325, 328, 331, 430, 433, 438, 489, 527, 533, 537, 39; ~ a orașenilor (*civium*), 71, 125, 238, 489, 508.

pene de sare (*salisfodinae*), 71, 274; comite al ~ (*comes salisfodinarum*), 274.

protecție (*prolectio, tutela*), 8, 70, 309, 324, 499, 523; ~ osebită a regelui, 309.

oi (*oves*), 176, 191, 218, 260, 265; cincizecimea din ~ (*quingagesima*), 177.

olar (*lutificulus*), 370.

omor (*interficium, occisio*), 112, 113, 196, 385, 477, 511, 514, 524, 532; pricină de ~ (*causa criminalis*), 392.

opinel, 340.

opreliște (*inhibitio, prohibitio*), 20, 50, 54, 68, 69, 76, 99, 107, 222, 235, 241, 272, 283, 315, 316, 322, 353, 360, 361, 371, 380, 384, 385, 429, 431, 432, 547; ~ împotrivoitoare (*contradictoria inhibitio*), 322, 323.

oprire v. **opreliște**.

oraș (*civitas*), 7, 43, 45, 61, 70, 71, 74, 75, 77, 79, 92, 97, 98, 112, 113, 115, 121, 141, 142, 156, 157, 174, 185, 186, 196, 201, 210, 242, 245, 304, 307, 323, 328, 332, 359, 370, 378, 445, 447, 460, 474, 482, 487, 489, 495, 496, 498, 499, 511, 533, 539; ~ liber, 34, 208, 215.

orașeni (*cives*), 9, 41, 64, 70, 71, 74, 75, 79, 97, 98, 106, 115, 125, 127, 142, 144, 166, 178, 186, 190, 201, 206, 210, 212, 235, 239, 242, 245, 286, 296, 298, 304, 306, 307, 332, 333, 348, 378, 381, 395, 446, 447, 482, 484, 489, 495, 496, 498, 508, 565.

ordin (*călugăresc*), 338, 365; ~ sf. Benedict, 383; ~ Sf. Elena, 27.

orfan orfană, (*ōrphanus*), 22, 116, 469, 504.

orz (*ordeum*), 469.

osindire v. **pedeapsă**.

osteneală (*labor*), 326, 501.

ostrov (*insula*), 61.

oștean, 139, 140, 157; ~ al curții reginei (*aule reginalis miles*), 235, 239; ~ înarmat (*armatus*), 334.

oștire v. **oaste**.

P

pace (*pax*), 87, 111, 113, 286, 301, 329; legămint de ~, 286; ~ și înțelegere (*pax et concordia*), 56, 58, v. și **impăclure**.

pagubă v. **daună**.

pașunile mare (*magister pincernarum*), 113, 119, 120, 182, 197–199, 266, 275, 319, 474, 482, 556, 567, 580.

pajiște (*pratium, podfeuld*), 329.

pălăncă (*indago*), 334.

pălatin (*palatinus*) ~ al Ungariei și jude al cumaniilor, 117–120, 155, 182, 193,

197–199, 208, 235, 242, 266, 300, 317, 319, 335, 337, 341, 410, 452–454, 468, 472, 474, 481, 511, 513–515, 527–529, 532–534, 537, 539, 541, 542, 556, 562, 563, 567–569, 572, 573, 579, 580.

papă (*papa*), 96, 250, 280, 291, 292, 295, 338, 365, 450, 476, 536.

parohi v. **preoți**.

parte de moșie v. **moșie**.

partea judecătorească (*portio iudicis*), 415.

pataren (*Patareni*), 130.

pază (*custodia*); ~ cetății, 334, 523.

păcătoș (*peccator*), 338.

pădure (*nemus, silva*), 12, 16, 41, 55, 60, 61, 65, 67, 97, 107, 111, 123, 149, 160, 196, 260, 268, 281, 304, 308, 314, 326, 329, 353, 359, 360, 362, 368, 384, 415, 418, 420, 425, 437, 459, 485–487, 494, 516, 517, 526, 538, 540, 574; – arșă, 265.

păgini (*infideles, pagani*), convertirea ~ la catolicism, 338, 476.

pământ (*terra*), 13, 45, 46, 53, 73, 87, 90, 106, 111, 113, 125, 132, 140, 142, 144, 146, 156, 162, 168, 173, 182, 201, 210, 230, 235, 236, 239, 242, 249, 258–260, 262, 284, 288, 318, 353, 489, 499, 526, 528, 532, 537; bucată de ~ (*particula seu portio*), 20, 46, 56, 61, 64, 73; ~ de arătură (~ *arabilis*), 4, 12, 16, 31, 87, 132, 135, 140, 149, 160, 200, 210, 233, 281, 308, 322, 329, 359, 362, 381, 384, 415, 420, 425, 435, 441, 485–487, 494, 515, 526, 538, 540; ~ de folosință (~ *usualis*), 61, 168, 239, 356, 538; ~ de moștenire (~ *hereditaria*), 238; ~ gunoit (~ *fimata*) 359; ~ în pricină (~ *litigiosa*), 20, 37, 41, 46, 73, 87, 298, 304, 330, 356; ~ înțelenit (~ *campestris*), 359; ~ lucrat; ~ lucrat și nelucrat (*culta et inculta*), 56, 322, 326; ~ mlăștinos (*paludinosus*), 326; ~ pustiu și lipsit de locuitori, 341.

păpurii (*arundinetum*), 61.

păr (*pirus*), 61, 487.

părtaș (*consocium*), 285; ~ și devălmași (*participes et communes*), 323.

părtinire (*favor*), 51, 64.

pătrime (*quarta*); ~ arhidiaconală (*archidiaconalis*), 209; ~ cuvenită fiicei (~ *filialis, puellaris*), 31, 57, 81, 90, 116, 158, 233, 246, 285, 288, 297, 302, 303, 318, 321, 322, 351, 357, 389, 412, 418, 433, 440, 472, 486, 490, 493, 494, 505, 511, 525, 538–540.

pătură, 340.

pecene (*Bissen*), 410.

pecete (*sigillum*), 97, 105, 108, 206, 222, 232, 243, 247, 251, 263, 266, 274, 276, 286, 297, 308, 319, 320, 322, 323, 326, 328–329, 333, 348, 366, 378, 381, 412, 416, 452–454, 464, 470, 472, 474, 481, 484, 491, 495, 511, 523, 529, 532, 538, 553, 556, 567–569, 572, 573, 580; ~ ade-vărată (~ *authenticum*), 348, 356, 382; ~ a districtului (~ *provincial*), 186;

- ~ a orașului (~ *civitas*), 186, ~ de, taină (~ *secretum*), 111, 119, 120, 158, 211, 212, 238, 341, 422, 423; ~ atirnată (~ *pendens*), 200, 233, 239, 376, 379, 382, 444; ~ autentică (~ *authenticum*), 200; ~ dublă, atirnată, autentică (~ *duplex, ipendens, authenticum*), 406; ~ inelară, 239; ~ mare (~ *maius*), 196, 198, 199; ~-mare și autentică (~ *maius et authenticum*), 197; ~ nouă (*novum*), 182, 395, 426; ~ nouă, dublă (~ *novum, duplex*), 205; ~ nouă, atirnată, dublă și autentică (~ *novum, pendens, duplex et authenticum*), 182, 197—199; ~ nouă și autentică (~ *novum et authenticum*), 198, 199; ~ veche, 366.
- pedeupsă** (*poena*), 1, 54, 56, 92, 186, 191, 302, 394, 532, 539; ~ bisericească (*cen-sura ecclesiastica*), 365; miniei regești (~ *regie indignationis*), 410; ~ pierderii capului și a moșilor (*amissio capitis et possessionum*), 339; ~ plății indoite (~ *duppli*), 92, 325, 330; v. și *gloabe*.
- pense** (*pensae*), 61, 478; v. și *plăți*.
- pergament** (*carla*), 320.
- peseările** (*piscina*), 482.
- pescuit** (*piscatus*), 305.
- plășă** (*forum*), 218.
- pletor** (*pes*), 466, 474.
- plet de animale** (*pellices animalium*), 378; ~ de jder, 177; ~ de oaie (*pelles ovium*), 378; ~ de miel (*pelles agnorum*), 378.
- pluă** (*corlou*), 190.
- plzma** (*invidia*), 56.
- piul** (*pānes*), 115.
- pingărilor** (*sacrilegus*), 365.
- piră** (*acc'o, questio*), 54, 55, 61, 92, 215, 222, 230, 239, 245, 318, 322, 323, 329, 422, 432, 502.
- pirilaș** (*heer*), 336.
- piriș** (*actor, caus datus, impetitor, querulans*), 7, 20, 34, 46, 47, 54, 57, 64, 70, 92, 98, 107, 148, 189, 193, 222, 230, 233, 245, 248, 317, 329, 335, 345, 409, 432, 441, 486.
- pirișă** (*actrix*), 345.
- pirit** (*in causam attractus*), 20, 46, 47, 98, 107, 148, 149, 185, 205, 230, 233, 317, 322, 329, 335, 340, 409, 432, 441.
- piriu** (*rivulus, ryvulus*), 12, 20, 65, 67, 87, 97, 142, 160, 284, 304, 308, 336, 356.
- plată** (*pretium, satisfactio, solutio, taxa*), 31, 47, 69, 71, 135, 186, 286, 296, 330, 361; ~ în bani (*pecuniaria solutio*), 57, 74, 321; ~ indoită (*pena duplicis*), 436; ~ nedreaptă (*indebita*), 70, 71; scutire de ~ 333.
- plete** (*tempora*), 56.
- plingere** (*p p sit o, prote t i ro, queria, que tio, applicatio*), 6, 11, 34, 37, 46, 54, 72, 87, 107, 112, 116, 144, 170, 173, 204, 207, 285, 295, 333, 386, 432, 446, 502, 518, 528, 541; v. și *piră*.
- plug** (*avatrum*), 107, 142, 265, 239; ~ su-prașa de pământ, 409, 435.
- poartă** (*porta*), 485.
- pod** (*pons*), 48, 61.
- podei** (*pād*), 353.
- podagră** (*podagra*), 102.
- podgorenii** (*vinitores*), 186.
- podouă** (*ornamentum*), 525; ~ de argint (*Clenodiūm argenteis*), 218; ~ de pat, 525.
- polană** (*planitia*), 111.
- polonezi** (*Poloni*), 447.
- pomii roditorii** (*arbores fruct ferae, pomarium*), 61, 281.
- popor** (*gens*), 354.
- popas, ostășese** (*descensus exerc tualis*), 361.
- poprire** (*arrestatio*), 34, 244.
- pore** (*porcus*), 218, 219, 314, 468, 528.
- porcar** (*pastor porcorum*), 314.
- poruneă** (*communis, commissio mandat ria, edictum, mandatum, praeceptum*), 8, 55, 65—67, 79, 153, 200, 207, 208, 210, 211, 219, 222, 293, 304, 309, 318, 322, 323, 337, 342, 344, 355, 408, 530, 532, 535; — judecătorească (*commissio iudiciaria*), 327, 345, 422; ~ regească *re um edi tam, mandatum*), 4, 5, 34, 46, 48, 54, 62, 70, 74, 75, 121, 132, 142, 153, 168, 194, 201, 215, 222, 242, 245, 258, 278, 286, 293, 318, 328, 337, 341, 356, 379, 392, 405, 545, 546, 565, 570, 576; ~ scrisă *lit-ratorium edictum, ~ mandatum, ~ prae p-tum*), 137, 318, 322, 352, 366; ~ stator-nică (*praeceptum firmum*), 133.
- postav** (*pannu*), 447, 508; ~ de Louvain 525; ~ de Ypres, 525.
- potrivile** (*aemulus*), 20, 497.
- povară judecătorească**, v. *gloabă*.
- prebendă** (*praebenda*), **prebendar** 17 25, 82, 93, 94, 100, 101, 502.
- prelați** (*prelati*), 113, 115, 208, 215, 231, 239, 242, 245, 304, 318, 323, 325, 330, 336, 385, 474, 481, 536, 546, 565.
- preot** (*plebanus, presb ter, re t, a e d s*), 98, 101, 141, 158, 160, 162, 171, 189, 210, 225, 233, 236, 253, 262, 265, 305, 17, 322, 330, 338, 343—345, 356, 357, 411, 422, 443, 485, 487, 493, 494, 502, 509, 526, 538.
- prepozit** (*prepositu*), 99, 105, 153, 168, 190, 196, 200, 221, 280, 291, 312, 336, 352, 356, 451, 485, 487, 492, 514, 516, 518, 535.
- preț** (*pretium*), 12, 46, 47, 57, 64; ~ al vi-nului, 186; ~ de zalogire; 134.
- pretuire** (*aestimatio*), 107; ~ de moșie 335, 409, 422, 432, 437.
- priveag** (*divagantus*), 511.
- pricină** (*actio, aquisition, cau a, dis o dia li*), 7, 11, 20, 29, 34, 49, 56, 58, 107, 141, 149, 155, 163, 185, 213, 215—217, 219, 224, 229, 230, 239, 240, 250, 261, 294, 298, 302, 304, 321, 325, 328, 330, 335, 340, 342, 345, 356, 452, 467, 513, 515, 525, 529, 534, 538, 539, 542, 551, 568, 569, 572, 574, 579; ~ criminală (*crimi-nal s*), 34, 70; ~ de capetenie (*p inci-*

palis, 6; ~ de judecată (*procesus*), 37, 43, 56, 58, 61, 70, 79, 92, 326, 436, 445; ~ de omor, 385; ~ de păgubire (*dampni*), 61.

prințepo (*princeps*); ~ al tătarilor (*Tartarorum*), 332; ~ titlu al regilor Ungariei, 97, 119, 120, 182, 197—199, 464, 470, 474, 481, 532.

prințepesă (*principissa*), 198, 199, 474.

prior (*prior*), 281, 330, 345.

pristav (*pristaldus*), 41, 322.

privilegiu (*praerogativa*, *privilegia*), 9, 24, 53, 61, 79, 87, 113, 119, 120, 127, 130, 135, 167, 175, 182, 183, 197, 198, 205, 208, 214, 215, 232, 234, 237, 238, 242, 254, 264, 267, 281, 282, 290, 318, 375, 394, 395, 402, 406, 415, 422, 426, 447, 474, 532, 556—557, 580;

proces (*causa*), 193, 453, 455; v. și *pricină*.
protonotariu (*prothonotarius*), 12, 28, 298, 304, 568; ~ palatinal, 453, 454.

provincie (*provincia*); ~ a Brașovului, 60, 286; ~ a Bistriței, 186.

pumnal (*bracellum*), 128;

punere în stăpînire (*statutio*), 373, 379, 426; v. și *stăpînire*.

putere (*auctoritas*, *ja ullas, pote tas*); ~ apostolică, 365; ~ judecătorească (*id candi*), 34; ~ regească (*egia*), 43, 53, 79, 92, 426.

R

rănă, rănire (*vulneratio*), 56, 276, 394, 467, 500, 514.

răscumpărare (*redemptio*); ~ de moșie (*possess onaria*), 47, 527, 572; ~ pedepsei cu moartea, 1, 56.

răsplătă (*recompensatio*, *remuneratio*, *retributio*), 33, 61, 129; ~ regească (*regalis*), 394.

răzăciți și răzărăciți; ~ împotriva legii (*devii, derivi et rebelli iuris*), 61, 92.

răufăcători sau oameni răi (*malefactores vel mali homines*), 30, 53, 196, 394, 511.

război (*expeditio*), 124, 359, 450, 474, 580.

regat (*regnum*) v. *Ungaria*.

rege (*rex*); ~ al Ungariei v. *Andrei al III-lea*, *Bela al IV-lea*, *Carol* (*Robert*), *Ludovic I*.

regină; ~ a Ungariei, 156, 198, 199, 239, 385, 406, 426, 474, 481, 511, 546, 565.

registru (*registrum*), 500; ~ de arhivă, 13; ~ de gloabe, 138; ~ de judecată, 222.

riudulală (*forma ius, ordinatio*), 230, 296, 358, 474; ~ a țării (*ius regni*), 20, 28, 34, 43, 47, 49, 51, 57, 61, 87; ~ și împăciuire (*et compositio*), 72; ~ și reguli (*ac statuta*), 186.

ripă, (*litus, ryppa*), 16, 516.

rit (*pratum*), 149, 160, 329, 353, 384, 415, 485, 540; v. și *finaj*.

riu (*fluvius, rivulus*), 11, 12, 44, 48, 60—62,

66, 67, 99, 111, 114, 129, 162, 190, 200, 201, 228, 236, 281, 336, 345, 359, 362, 376, 487, 494, 503, 515, 516, 567.

roade (*fructus*), 151, 191, 262, 330, 347, 486, 530, 567; ~ și folosințe (*et utilitates*), 56, 283; ~ și venituri (*et proventus*), 41, 43, 50, 56, 59.

rodnicie (*fructuositas*), 46, 57, 64.

români (*Olachi, Olaci, Valach*), 59, 92, 136, 174, 177, 236, 243, 260, 265, 318, 336, 340, 344, 371, 396, 403, 417, 426, 477; ~ de rind (*communis*), 92.

rude (*cognati, consanguine, proximi*), 43, 45, 54, 55, 152, 199, 239, 307, 331; ~ și neamuri (*fratres et generationes*), 405.

rudenie (*proximitas*), 51, 476.

rugămintă v. *cerere*.

ruteni (*Rutheni*), 476.

S

saceristie (*sacristia*), 13, 387.

saraceni (*Saraceni*), 476.

sare; transport de ~, 177.

sași (*Saxones*), 37, 41, 43, 47, 48, 51, 52, 56, 57, 84, 111, 132, 164, 406, 512, 556.

sate (*ville*), 12, 16, 20, 33, 34, 37, 61, 70, 79, 87, 92, 105, 111, 113, 121, 123, 125, 132, 135, 142, 145, 155, 171, 179, 186, 196, 200, 206, 210, 228, 235, 236, 239, 245, 248, 264, 265, 277, 281, 296, 333, 336, 343, 346, 358, 362, 370, 384, 394, 396, 432, 445, 466, 467, 485, 487, 489, 494, 504, 510, 511, 514, 515, 518, 520, 530, 540, 564, 575; ~ incendiate, 371; ~ libere regale (*liberae regales*), 34, 37, 70, 87, 92, 121, 132, 200, 208, 215, 244; parte de ~ (*linea*), 415; ~ pustii (*desolatae*), 370; ~ regale săsești, 37; ridicare de ~ 12; românești (*Olachales*), 61, 123.

săgeată (*sagitta*), 97, 336, 466, 514.

sărnel (*pauperes*), 62, 417.

sărăcele (*paupertas, penuria*), 417.

seanu (*sedes*); ~ apostolic, 54, 209, 226, 227, 285, 338, 365, 461, 476, 481, 502, 522. ~ de judecată (*tribunal iudicarium*), 7, 34, 124, 126, 138, 149, 158, 167, 171, 185, 189, 220, 222, 230, 245, 246, 273, 318, 328, 341, 438, 538, 551, 556, 574; ~ al judelei curții regești, 7; ~ al regelui, 385; ~ al vicevoievodului, 7; ~ episcopal vacant, 197—199, 319, 406, 426; ~ săsesc, 37, 41, 84, 132, 135, 198, 406, 512; ~ secuiesc, 43, — 45.

schlinguire și rănire (*liberatio et vulneratio*), 56.

schismă, schismatie, 121, 338.

seifi (*Sihani*), 476.

serilor (*scriptor*), 111.

serisorii (*litterae, notitiae, pagina, scripta*), 26, 28, 36, 38, 49, 53, 54, 57, 59, 61—70, 74—76, 78, 79, 84, 85, 87, 88, 92, 93, 98, 105, 106, 108, 109, 119, 120, 130, 131, 148, 160, 165, 167, 172, 182, 184, 189,

191, 194, 197–200, 206, 210, 215, 221, 225, 228, 230, 232, 233, 235, 236, 239, 247, 249, 256, 278, 286, 288, 296, 297, 300, 302, 304–306, 308, 312, 320, 321, 326, 327, 329, 331, 333, 335, 336, 339, 348, 352, 355, 356, 358, 361, 362, 364–366, 409, 439, 465–467, 471, 472, 481, 483, 484, 493, 501, 503, 504, 506, 512, 514, 515, 517, 525, 527, 530, 564, 572; ~ apostolice, 338, 365; ~ de adjudecare (*adiudicatoriae*), 28, 61, 125; ~ de aminare (*porogatoriae*), 13, 54, 61, 104, 107, 141, 147, 149, 159, 189, 213, 229, 230, 233, 240, 294, 318, 322, 323, 329, 335, 652, 422, 423, 441, 448, 449, 461, 574; ~ de cercetare (*inquisitoriae*), 36–38, 118, 262, 329, 371, 372, 399, 422, 458, 477, 488, 526, 543, 566; ~ de cerere (*requisitoriae*), 387; ~ de chemare în judecată (*citatoriae*), 20, 61, 104, 125, 163, 222, 230, 236, 239, 244, 318, 432, 440, 526, 559; ~ de danie (*donationales*), 33, 205; ~ de dare în judecată (*causales*), 107; ~ de dare de seamă (*relatoriae*), 118, 463; ~ de dare în stăpînire (*statutoriae*), 7, 45, 60, 67, 120, 287, 288; ~ de descărcare (*expeditoriae*), 11, 220, 243, 540, 542; ~ de dezlegare, 424; ~ de globire (*iudiciales*), 61, 107, 163, 222, 230, 527; ~ de hotărînicie (*metales, reambulatoriae*), 97, 117, 228, 268, 304, 368, 432, 526; ~ de împăcare (*compositionales*), 438; ~ de împărţeaţă (*divisionales*), 11, 16, 61, 282; ~ de împuternicire (*procuratoriae*), 7, 11, 12, 20, 54, 61, 64, 107, 125, 141, 147, 149, 158, 159, 163, 190, 204, 218, 222, 229, 230, 239, 246, 255, 294, 301, 318, 321, 335, 423, 432, 434, 435, 438, 462, 486, 502, 505, 515, 525, 533, 534, 538, 544, 549, 574, 579; ~ de înlăturare a pricinii (*obmissional s*), 438; ~ de îndatorire (*obligatoriae*), 356, 436, 485; 502; ~ de înminare (*exhibitoriae*), 400, 440; ~ de întărire (*confirmatoriae*), 84; ~ de întîmpinare (*protestatoriae*), 151, 276, 329, 347, 358; ~ de invoială (*compositionales*), 239; ~ de judecată (*iudiciales*), 142, 148, 329, 438; ~ de mărturie (*attestatoriae*), 365; ~ de milostivire (*graciose*), 400, 401; ~ de oî relişte (*prohibitoriae*), 50, 262, 283, 315, 316, 329; ~ de osîndire (*sententiales*), 107; ~ de poruncă (*praeceptoriae*), 37, 41, 530; ~ de punere în stăpînire (*statutoriae*), 110, 184, 194, 222, 423, 550; ~ de răspuns (*rescriptionales*), 98, 107, 185, 197, 306, 322, 323, 363, 432; ~ de redobîndire (*recaptivatoriae*), 47, 163; ~ deschise (*patentes*), 11, 13, 21, 33, 42, 43, 51, 60, 120, 127, 130, 149, 158, 167, 182, 185, 189, 196–200, 205, 211, 212, 237–239, 246, 264, 266, 274, 277, 306, 310, 323, 328, 329, 373, 391, 411, 423, 426, 432, 433, 438, 440, 495, 496, 505, 510, 522, 533, 537, 545, 553, 580; ~ generale (*generales*), 445; ~ închise

(*clausae*), 7, 46, 61, 263, 306, 322, 464, 522; ~ memoriale (*memoriales*), 55, 366; ~ privilegiale (*privilegiales*), 11–13, 21–23, 52, 54, 61, 74, 84, 92, 97, 120, 129, 130, 167, 169, 182, 197–200, 208, 222, 233, 235, 239, 251, 263, 266, 274, 286, 306, 323, 328, 329, 348, 356, 376, 382, 404, 406, 412, 437, 464, 470, 474, 487, 492, 538, 551, 553, 567, 572, 580; ~ regeşti (*regales*), 40, 46, 80, 81, 90, 187, 224, 318, 322, 323, 333, 379, 466, 525, 526, 564; ~ temelnice (*instrumenta vi-gorosa*), 386, 434, seutire (*indultis*), 474, 476, sererare (*metere*), 420, 425, severi (*messis*), 186, secretar-cancelar regese (*regius, secretarius-cancellarius*), 84, 92, 182, 197–199, 556, secul (*Siculi*), 43, 47, 48, 51, 54, 56, 57, 65, 67, 111, 309, 406, 451, 508, semne de hotar v. hotare, sexle (*fundus, mansio, sessio*), 16, 44, 66, 120, 149, 160, 185, 308, 329, 333, 440, 485, 486, 494, 540, 574; ~ loc de, 308, 326, sfat (*consilium*), 474, 499, sferturi (*archidiaconale*), 181, sfîntire de biserică (*pro consecrandis ecclesiis*), 443; — de episcop (*consecratio-munus consecrationis*), 18, 25, siluiele (*factum potentiarum, occupatio po-tentialis, violentia seu potentia*), 32, 36, 38, 41, 43, 48, 55, 56, 92, 128, 147, 155, 218, 229, 258, 262, 347, 365, 372, 467, 477, slavi (*Slavi*), 120; ~ schismatici, 362, slănină (*lardum*), 469, slujbaşi (*officiales*), 34, 49, 62, 70, 71, 74, 75, 79, 92, 112, 115, 141, 153, 163, 181, 196, 208, 209, 215, 224, 245, 260, 265, 286, 296, 305, 314, 392, 420, 425, 434, 438, 482, 514, 524, 528, 543, 546, 566, slujbă (*honor, meritum, servitium*), 33, 61, 88, 119, 127, 291, 296, 309, 310, 323, 326, 359, 365, slujitori (*famuli, familiares, servientes*), 294, 305, 306, 334, 356, 359, 364, 466, soneră, socru (*socer*), 76, 167, sol (*ambassador*), 82, 85, 93–95, 122, 298, 300, 386; v. şi trimis, solta, 226, 227, soră (*soror*), 51, 68, 69, 246, 323, 412, soroe (*terminus*), 13, 42, 47, 51, 54, 59–61, 64, 88, 104, 135, 184, 230, 288, 318, 322, 323, 325, 328, 330, 345, 346, 351, 359, 414, 473, 475, 527, sorji (*sortes*), 61, 370, soţ (*maritus*), 56, 58, 218, soţle (*consors, uxor*), 56, 58, 68, 69, 90, 95, 126, 135, 167, 204, 218, 323, 348, 412, 418, 423, 433, 461, spiţă de neam (*linea generationis*), 386, spinzurare (*suspendatio, patibulum*), 511, 532, spinzurători (*patibula*), 53, 394, spital (*hospitalis*), 62,

spovedanli (*confessiones*), 443,

spoveditor v. confesor.

stăpin (*dominus*); stăpinire (*dominium, possessio*), 40, 44–46, 54, 61, 92, 120, 151, 158, 184, 190, 194, 201, 284, 316, 321, 340, 373, 462, 464, 467, 514, 540, 574,

stăvilar (*clausura*), 238,

steag (*banderium*), 334,

stejar (*arbor illicis, kerkus, querkus*), 16, 61, 304, 336, 418, 480, 489, 494, 526,

stolnie mare (*magister dapiferorum*) 9, 10, 13, 21, 23, 24, 84, 92, 119, 120, 127, 129, 169, 182, 197–199, 266, 474, 481, 556, 567, 580,

străini (*advene, extranei*), 324, 378, 447,

strigături prin tîrguri (*forenses proclamationes*), 61, 107,

stringători; ~ ai gloabelor (*exactor iudiciorum*), 187,

stupi de albine (*examina apum*), 218,

subdiacon (*subdiaconus*), 17, 493,

suluri; ~ de postav, (*pecie*), 447,

suman (*birrus*), 340,

supuși (*populus*), 116, 364, 440, 474,

Ș

șa (*sella*), 396,

șauț (*fossatum*), 235, 239, 334, 485,

șelar (*selliparius*), 61,

T

tabără, 75,

tată (*pater*), 90, 125, 126, 343, — mort, 56;

tăbăclirea pieilor (*ordinatio coriorum*), 62,

tăbăcear (*cerdo*), 206,

tătari (*Tartari*), 332,

tei (*cyllis, hasfa*), 97,

testament (*testamentum*), 103, 218, 307,

teznur 450, 580,

timpul ploilor (*tempus pluviale*), 384,

tinăr (*tener*), 504, 505,

tilhari v. hoși.

tilhărie (*latrocinium*), 20, 92, 196, 392; ~ la

drumul mare (*publica latrocinia*), 34, 112,

tîrg (*forum, nundina*), 61, 107, 231, 485, 523, 543,

tîrgovești (*forenses*), 523,

trăgere la sorți (*impositio, sortis*), 61, 441, 475,

translere (*transcriptum, transumptum*), 33, 247, 391, 411,

trileesimă (*tricesima*), 286, 332, 474, 546, 565,

trimis (*ambaxiator, legatus*), 85, 122, 278; v. și sol,

tuțe (*virgultis*), 97,

turei (*Thurci*), 85, 96, 122, 399, 450,

turmă (*grex*), 58,

Ț

țar; ~ de Țirnov, 334,

țară (*regnum*), 106, 111–113, 115, 197, 199, 334, 474, 479, 481, 498; ~ a Bulgariei, 310, 359, 361; ~ a Transilvaniei,

323, 337; ~ străină, 286,

ținut (*districtus, pertinentia, terra, tenulis, territorium*), 4, 5, 8, 9, 34, 67, 70, 92, 105, 113, 162, 245, 394, 406, 417, 421;

U

uceniei (*pueri erudiendi*), 186,

ucidere v. omor.

uiliță (*vicus, platea*), 6, 27, 29, 336, 370, 485; ~ cu un singur rînd (*simplicis ordinis*), 61; ~ cu două rînduri (~ *duplicis ordinis*), 61, 329,

unehi (*patruelis*), 49,

unelte de chinuire (*tortementorum ingenia*), 53,

urbură (*urbura*), 105,

urmași (*heredes, posteritates, successores*), 42, 51, 54, 61, 158, 186, 197, 199, 205, 232, 239, 306, 310, 318, 323, 329, 341, 359, 364, 386, 479, 540, 567, 580,

ușă (*hostium*), 524,

ușler mare (*magister ianitorum*), 9, 10, 13, 21, 23, 24, 86, 92, 119, 120, 127, 129, 167, 182, 197–199, 266, 474, 481, 556, 567, 580; ~ al reginei, 21, 84,

V

vacă (*vacca*), 469,

vad (*meatus, portus*), 6, 61, 162, 362, 384, vadră (*tunella*), 115, 166,

vale (*alveum, vallis*), 16, 107, 162, 233, 235, 239, 246, 249, 304, 432, 480, 526,

vămii (*tributa*), 12, 23, 29, 48, 60, 61, 70, 75, 115, 242, 286, 296, 337, 474, 518, 546, 565, 575,

vameși (*tributarii*), 70, 115, 286, 296, 474, 518, 565,

văduvă (*relict*), 47, 49, 56, 76, 188, 195, 218, 246, 269, 271, 277, 288, 301, 321, 324, 340, 345, 355, 388, 390, 400, 401, 413, 423, 471, 491, 493, 539,

văr (*frater patruelis*), 7, 11, 12, 33, 53, 57, 110, 120, 131, 184, 199, 323, 361, 394, 403, 423, 426,

vătămăre (*fractura, iniuria, laesio, ofensio*) 32, 56, 121, 132, 215, 329, 518,

vecini și meșleși (*vicini et commetane*), 7, 32, 35–38, 41, 43, 46, 47, 51, 52, 54, 57, 60, 61, 63–66, 98, 107, 109, 110, 113, 118, 131, 140, 145, 149, 151, 158, 160, 163, 165, 171, 172, 174, 184, 200, 201, 210, 221, 223, 228, 233, 235, 239, 248, 251, 252, 259, 268, 269, 279, 286, 288, 298, 303, 304, 308, 316, 318, 321–323, 335, 351, 356, 357, 359, 360, 362, 379, 409, 422, 432, 446, 480, 490, 493, 94, 503, 506, 509, 512, 515, 526, 538, 550, 552, 558, 559, 572, 574,

venituri (*fructus, obvent o, proventus, reditus*); 17, 25, 56, 61, (*lucrum camerae*); 92,

vestire obștească (*publica proclamatio*), 54,

veșminte de nuntă (*vestis nuptialis*), 525,

vicar (*vicarius*), 49, 51, 240, 246, 255, 321;

~ episcopal, 461, 486; ~ general, 218,

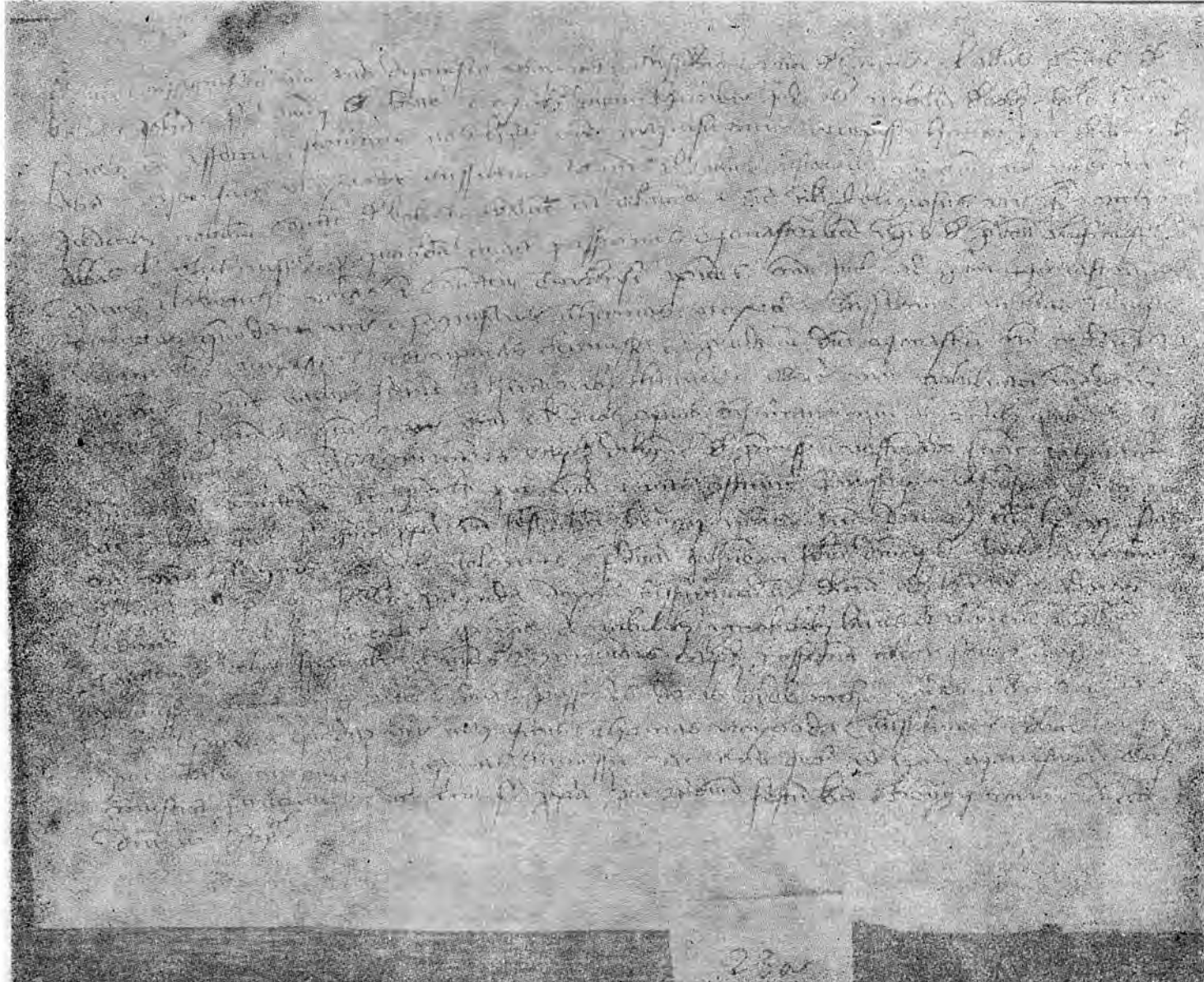
538; ~ general al Slavoniei, 119, 120,

vicecancelar (*vicecancellarius*); ~ al curții regelui (*aulae regiae*), 167, 182, 197–199, 266, 323, 406, 474, 481, 508, 515, 567, 580.
vicecastelanl (*vicecastellani*), 70, 153, 347, 420, 425, 528.
vicecomis (*vicemagister agasonum*), 197.
vicecomite (*vicecomes*), 188, 189, 207, 213, 219, 220, 276, 283, 289, 327, 372, 410, 419, 469, 477, 500, 511, 514, 524, 533, 537, 543, 562, 566, 572; ~ al ocnelor de sare (*vicecomes salisfodinarum*), 71.
vicejude al curții regale, 455.
vicevovod al Trans. v. **Dominte**, **Ioan. Petru**;
vie (*vinea*), 27, 41, 111, 186, 200, 218, 256, 308, 362, 381, 486, 490, 494, 540, 577.
viliei (*villici*), 79.
vina necredinței (*crimen seu nota infidelitatis*), 403.
vinuri (*vina*), 115, 166, 177, 218, 502; ~ străine (*extranea*), 186.
vislter mare (*magister tavernicorum*), 9, 10, 13, 21, 23, 24, 84, 92, 119, 120, 127, 129, 167, 182, 197–199, 245, 266, 474, 481,

556, 567, 575, 580; ~ al reginei (*reginalium*), 52, 84, 92.
vite (*iumenta, pecora*), 186, 218.
vișel (*vitulus*), 469.
vizițiile canonice (*visitatio*), 443.
vinzătorii de postav (*pannorum venditores*), 447.
vrstă fragedă (*tenera in etate*), 415; ~ legiuită (*etas legitima*), 415.
vovod; ~ al românilor (*Olacorum*), 55, 341, 477; ~ al Trans. v. **Emerie**, **Dionisie**, **Nicolae**; ~ al Țării Românești, v. **Vladislav I**; ~ de Dăbica, 526.
vovodat (*vayvodatus*), 146, 153.
vrajba v. **priclnă**.

Z

zălogire (*obligatio, pignoratio*), 56, 68, 69, 76, 134, 139, 140, 207, 315, 324, 342, 355, 361, 478, 517, 519, 554, 555, 562, 563; preț de ~ 134; ~ de părți de moară, 416.
zeelmea cuvenită judecătorului, (*decima pars iudicis*), 436.
zestre v. **dar de nuntă**.

The text is a dense, handwritten manuscript in a cursive script, likely from the 17th or 18th century. It is written on a single page of aged, slightly discolored paper. The ink is dark, and the handwriting is somewhat slanted and compact. The text is organized into several paragraphs, with some lines starting with capital letters. The overall appearance is that of a historical document or a personal letter.

PL. XIV = Doc. nr. 564
www.dacoromanica.ro

CUPRINS

Prefață	V
Prescurtări — Bibliografie	IX
Rezumatele documentelor	XVII
Résumé des documents	XLV
Documente	1
Documente false	853
Documente greșit datate	854
Indici. Prescurtări, semne simbolice, lămuriri	857
Indice onomastic și toponimic	858
Indice de materii	904
Facsimile	919

